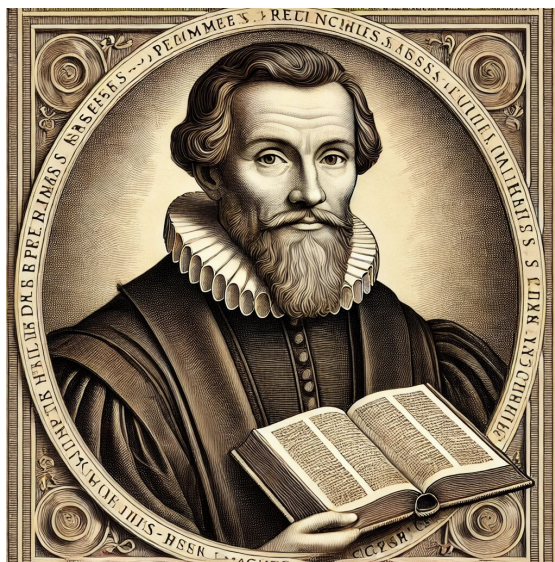

Tomáš Rešl

Dictionarium latino-bohemicum

Alena M. Černá – Jan Dušek – Olga Navrátilová – Kateřina
Pořízková – Ondřej Svoboda – Kateřina Voleková (eds.)

Tomáš Rešl podle ChatGPT.

Edice vznikla s podporou dlouhodobého koncepčního rozvoje Ústavu pro jazyk český AV ČR, v. v. i., RVO: 68378092 a v rámci programu Strategie AV21 *Anatomie evropské společnosti – historie, tradice, kultura, identita* (téma *Evropa, kořeny integrace, utváření lokálních, národních a evropských identit*, projekt *Elektronická edice slovníku Dictionarium latino-bohemicum Tomáše Rešla z roku 1560*).

Při vzniku edice byla použita data a nástroje, které poskytuje *Vokabulář webový* (<https://vokabular.ujc.cas.cz>) v rámci výzkumné infrastruktury LINDAT/CLARIAH-CZ (<https://lindat.cz>) podporované Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky (projekt č. LM2023062).

Knih je autorské dílo chráněné ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, a je určena pouze k nekomerčním účelům.

Authors © Alena M. Černá – Jan Dušek – Olga Navrátilová – Kateřina Pořízková – Ondřej Svoboda – Kateřina Voleková, 2024

© Ústav pro jazyk český AV ČR, v. v. i., 2024

Pro citaci edice prosíme použijte tento záznam:

REŠL, Tomáš. *Dictionarium latino-bohemicum*. Online. ČERNÁ, Alena M., Jan DUŠEK, Olga NAVRÁTILOVÁ, Kateřina POŘÍZKOVÁ, Ondřej SVOBODA a Kateřina VOLEKOVÁ (eds.). Praha: Ústav pro jazyk český AV ČR, 2024. Dostupné z: <https://vokabular.ujc.cas.cz/soubory/edice/ResSlovLatCes.pdf>

Obsah

Ediční poznámka	5
Edice	19
Summary	1005

Ediční poznámka

Tomáš Rešl a jeho *Dictionarium latino-bohemicum*

Tomáš Rešl (též Tomáš Rešel, Tomas Resel, Rešelius, Tomáš Hradecký, Thomas Reschelius) představuje jednu z významných kulturních osobností českého humanismu, jíž nebyla věnována taková pozornost, jakou by si zasloužila. Poslední souhrnnou prací o životě a díle T. Rešla byla podrobná a dosud platná stať Karla Pletzera (Pletzer, 1988).

O životě T. Rešla nemáme mnoho informací – známe jej jako kněze, kazatele, překladatele a slovníkáře, který se narodil v roce 1520 v Jindřichově Hradci a zemřel před 1. květnem 1562 (Zíbrt, 1886, s. 234–235). Jeho nedlouhý život byl provázen nemocemi, jak prozrazují jeho slova z předmluvy ke knize Andree Muscula *O nekřesťanském a hrozném lání* napsané v červnu 1561: *poněvadž mé ustavičné nemoci..., kteréž v sobě mám, toho [tj. cestování] mi zbraňují* (Lání, 1562, s. A6v); knížka vyšla v Rešlově překladu v Praze u J. Melantricha st. v roce 1562. Celý život prožil v rodných jižních Čechách, kde působil jako farář v Dubném (1551), Blanském (Blansko u Kaplice, 1554) a v Jarošově nad Nežárkou (od 1558) (Lexikon, s. 1238; Pletzer, 1988, s. 1–3). O Rešlově konfesní příslušnosti, resp. příklonu k utrakvismu, se zejména vzhledem k tomu, že byl patrně ženat a měl minimálně dvě dcery (Muk, 1928, s. 85), vedou mezi odborníky spory (Havrlant, 2014, s. 163–165).

Rešl pocházel z německé rodiny, o čemž píše ve zmíněné předmluvě: *takového starozvyklého lání a zlořečení a klnutí poněkud jsme poodložili a z obyčje pustili, ale jiného se spuosobu zlolaječného chytili, a tomu se nadíle od Němcuov (čehož nepravím sice tomu ctnému a šlechetnému národu k hanbě, potupě a lehkosti, poněvadž já z Němcův pošel sem) naučili* (Lání, 1562, s. A4rv). Rodina však již byla zcela počestělá, neboť Rešl se považoval za Čecha a češtinu nazýval svým mateřským jazykem: *našeho přirozenýho mateřskýho jazyku již téměř neumíme mluvit, musíme jej sobě, lajíc a zlořečíc..., pestylencem, francouzmi a jinými těžkými ranami ošmukovati. (...) Přesto pak ještě mezi námi Čechy i jiné se daleko hroznější lání a zlořečení nachází, čemuž jsme se ne od Němcův..., ale sami od sebe ... naučili* (Lání, 1562, s. A4v).

Tomáš Rešl byl pod ochranou mocných jihočeských pánů, např. pánů z Růže, zvláště Viléma z Rožmberka, nebo pánů z Švamberka, a jejich protekci často zdůrazňoval v dedikačních předmluvách svých děl a překladů. Z němčiny a z latiny přeložil několik děl mravoučného a nábožensky naučného charakteru, k čemuž ho pobízel mj. jeho přítel a rovněž jihočeský rodák Jan Straněnský (asi 1517 – po 1595; Jireček, 1876, s. 246–248). Kromě inspirace k překladům se Straněnský staral i o vydávání Rešlových děl, a to především u olomouckého tiskaře Jana Günthera a u Jiřího Melantricha st. v Praze (Jireček, 1876, s. 247). Díla, na nichž se Rešl zejména překladatelsky podílel, uvádí Knihopis (např. K02190, K05978, K03824).

Nejvýznamnějším překladatelským počinem T. Rešla je překlad biblické knihy *Ecclesiasticus* (*Knihy Jesusa Siracha, jinak Ecclesiasticus, o dobrých mravích a chvalitebném obcování*), kterou přeložil z němčiny a opatřil ji obšírnými výklady. Poprvé dílo vyšlo u J. Melantricha st. z Aventinu v roce 1557 (Knihopis, K02189) a jeho oblibu dosvědčují opakovaná vydání v letech 1561, 1563, 1574, 1575, 1580 či 1597. Digitalizovaná verze knihy je dostupná online např. ze stránek Google Books¹ (jedná se o Melantrichovo vydání z r. 1561). Úspěch překladu *Siracha* byl z nemalé části způsoben i tím, že Rešlův jazyk byl srozumitelný širokému publiku; pokud Rešl vytvářel nová slova či obraty, pak to bylo v souladu s českým jazykovým systémem. Pochvalu, strohou, ale pádnou, si zasloužil např. od Josefa Jungmanna: *Řeč dobrá, místy výborná. Rešel často tvoří sobě nová slova, nové obraty a mluvení spůsoby větším dílem šťastně* (Jungmann, 1849, s. 213); překlad *Siracha* se ostatně stal jedním ze zdrojů pro Jungmannův *Slovník česko-německý* a potažmo též pro *Slovník staročeský* Jana Gebauera. Podobně pochvalně se vyjadřuje také A. F. Rybička ve svém hesle *Rešel* v *Riegrově naučném slovníku*, kde o překladu knihy *Sirachovec* píše, že *R[ešel] užil tu namnoze nových slov a spůsobů mluvení, avšak téměř naskrze dobře utvořených, a šetřil vůbec správnosti a srozumitelnosti jazyka, pročež se stala kniha ta v Čechách i na Moravě čtením ... oblíbeným* (Rieger, 1868, s. 347). Hojnou frazeologickou složku ze *Siracha* souhrnně vydal F. Žákavec (Žákavec, 1904–1905) a Žákavcovu práci s připomínkami recenzoval J. Straka (Straka, 1907).

Cílem naší práce je předložit odborné i další zainteresované veřejnosti Rešlovo stěžejní lexikografické dílo, jímž je latinsko-český slovník, který byl určen studující mládeži. Rešl přitom myslel zejména na žáky a studenty školy v Českém Krumlově. Slovník dle vlastních slov věnuje studujícím dětem jako dar, aby alespoň něčím přispěl k prospěchu nově rekonstruované českokrumlovské školy, jejíž vnitřní reforma výuky a fyzická přestavba školní budovy v etapách postupně probíhala již od roku 1552 (Hejnic, 1972, s. 24–26). Makrostrukturu i mikrostrukturu tohoto slovníku, jeho zapojení do lexikografického kontextu 16. století v mezinárodním i domácím měřítku, včetně údajů od předcházejících badatelů popsal ve své diplomové práci J. Žytek (Žytek, 2005).

Slovník vyšel pod názvem *Dictionarium latino-bohemicum in usum et gratiam studiosae iuventutis Bohemicae...* v roce 1560 v Olomouci u tiskaře Jana Günthera (Knihopis, K01812). Jeho digitalizovaná verze je dostupná online např. ze stránek Google Books.² Objemný slovník má rozsah 756 stran kvartového formátu, před slovníkovou částí tištěnou ve dvou sloupcích jsou řazeny dvě latinské předmluvy a oslavné verše. První, z 1. září 1559, je autorova a Rešl v ní knihu věnuje Vilémovi z Rožmberka, kterého vzývá jako učeného a laskavého pána a pečovatele o vzdělání. Druhá je z pera Kryštofa

¹ <https://books.google.cz/books?vid=NKP:1002222843&printsec=frontcover#v=twopage&q&f=false>

² <https://books.google.cz/books?vid=NKP:1002041950&printsec=frontcover#v=twopage&q&f=false>

Schwehera (zvaného Hecyrus, asi 1520–1593), spisovatele, písaře, reformátora školství a rektora českobudějovické městské školy, a informuje nejen o genezi překladu slovníku, ale také o potřebnosti podobných naučných děl pro výuku mládeže. K této předmluvě Hecyrus doplnil ještě osmiverší oslavující vznik nové školy v Českém Krumlově (Žytek, 2005, s. 19–40).

Jádro slovníku tvoří na stranách A1r–Oooo3v abecedně řazený text, přičemž se jedná o první takto strukturovaný slovník v dějinách české lexikografie. Po abecední části následuje na s. Oooo3v–Bbbbb2v nomenklátor, respektive kapitoly věnované různým tematickým okruhům. Těchto kapitol je 29 a výrazy, které obsahují, jsou opět řazené abecedně. Jedná se např. o názvy měst, řek, rostlin, zvířat, měrných jednotek, částí lidského těla a nemocí atd. (Černá, 2001). Celkově slovník obsahuje 10 236 heslových statí (včetně odkazových hesel) a pracuje s metodou hnízdování – za základním latinským výrazem opatřeným gramatickou charakteristikou jsou uvedena příbuzná slova, např. u substantiva je zařazeno adjektivum, deminutivum nebo prefigované výrazy od téhož základu. Slovník obsahuje jak apelativní, tak propriální slovní zásobu (např. geografické názvy či mytologická jména).

Nejedná se o původní slovníkové dílo, nýbrž o cizojazyčný slovník adaptovaný na české prostředí doplněním českojazyčné složky, resp. nahrazením původní němčiny češtinou; takový způsob lexikografické práce byl ve starších obdobích zcela běžný. Autorem předlohy pro Rešlův slovník je Peter/Petrus Dasypodius (kolem 1490–1559), švýcarský humanista, učitel, kazatel a slovníkář. Je autorem latinsko-německého slovníku, který vyšel v roce 1535, v rozšířené podobě v roce 1536 a opakovaně vycházel i v dalších letech. Rešl pro svůj překlad použil štrasburské vydání u W. Rihela z roku 1554 s názvem *Dictionarium latino-germanicum et vice versa germanico-latinum...*, které bylo podle titulního listu Rešlova slovníku „poslední jím [tj. Dasypodiem] přehlédnuté“³ (Brauner, 1939, s. 51; Žytek, 2005, s. 18; West, 1989). Dasypodiův slovník byl předlohou nejen pro českou verzi, ale byl opakovaně tištěn v různých jazykových mutacích, mj. holandské, švédské, maďarské či polské.

Již v minulosti bylo prokázáno, že Rešl sice automaticky přebral makrostrukturu slovníku, avšak „nahrazení“ německé složky českou nespočívalo jen v pouhém překladu z němčiny. Rešl velmi často připojoval větší množství synonymních výrazů, než měla předloha, což se týká i ustálených slovních spojení, např. rčení ap. (Žytek, 2005, s. 43–49; Žákavec, 1904–1905).

Protože elektronická verze Rešlova latinsko-českého slovníku byla připravena na pracovišti zabývajícím se historií češtiny, všimli jsme si pochopitelně jeho kvalit zejména z hlediska jazykového, resp. lexikologického. V centru našeho zájmu byly

³ https://books.google.cz/books?id=ayJnAAAACAAJ&printsec=frontcover&redir_esc=y#v=twopage&q&f=false

hlavně výrazy, které jsme neměli doložené se starších období a které bylo možné považovat za novotvary vytvořené T. Rešlem. Jak již bylo zmíněno našimi předchůdci, novotvarů slovník obsahuje velké množství a proti jejich utváření nelze z hlediska slovtvorného nic zásadního namítat; tak soudí např. i J. Jungmann: *Slovník tento podle kořenů srovnaný, na onen čas velmi dobrý byl; slova česká s latinskými dobře se srovnávají, a často jich více pod jedním stojí* (Jungmann, 1849, s. 130). Rešlovu dobrou znalost českého jazykového systému ostatně potvrzují i výroky věnované překladu *Siracha*, které jsme uvedli výše.

Výraznou složkou mezi těmito novými slovy jsou deminutiva (zejména substantiva, ale též adjektiva či adverbia). Ve snaze vytvořit náležitý ekvivalent k latinskému výrazu Rešl vytvářel výrazy, které sice využívaly odpovídajících slovtvorných prostředků, avšak o jejichž praktickém využití je možné pohybovat (jedná se např. o slova *dejmek* k *dej*m K1va; *lichvice*, *lichvička* k *lichva* Cc4va; *hrozníčkový* Ii4ra; *choulostivíčkový* Zz1va; *strašlivíčkový* Ii4ra; *tlachavíčkový* Rr1ra; *rozkošničce*, *hedvabničce* Gggg3rb ad.). Výraznou skupinou jsou deadjektiva a deverbativa označující osoby podle jejich výrazných rysů a zvláštního chování (např. *lhářiček* Xx1rb; *lžínůška* Ddd2rb; *frejříček* C4va; *pokoutníček*, *pokrýváček* Ss1rb; *rybojidek* Kk3rb; *vlasáček* O2ra ad.). V jiných zdrojích, jimiž jsou pro nás dobové slovníky, databáze historické češtiny, jako zvláště *Vokabulář webový* (VW), *Lexikální databáze humanistické a barokní češtiny* (LDHBC) a interní kartotéky oddělení vývoje jazyka Ústavu pro jazyk český, nenacházíme ani mnohé další výrazy, u nichž ovšem předpokládáme existenci v lokálních vrstvách národního jazyka (např. *kleprle*, *mrdačka*, tj. hříbě, malý kuň Rrrr3rb; *kosmáč*, tj. kobliha Xxxx2rb, *namáčka*, tj. omáčka Xxxx1vb; *prvotelka*, tj. mladá jalovice Nnnn2va; *večeřádka*, tj. včerejší polévka Hh4ra; *vlčenec*, tj. prosinec Kk4va ad.). Tyto výrazy označují především reálie z běžného života a z Rešlova díla se sice někdy dostaly do pozdějších slovníků, avšak s jediným odkazem, a to právě na Rešla (resp. na dílo chronologicky předcházející). Takto máme ojedinělé Rešlovy výrazy doloženy např. ze slovníku J. V. Rosy a slovníků D. A. z Veleslavína (Černá et al., 2014, s. 19, 24), odkud je přejímali J. K. Rohn, K. Z. Vusín či J. Dobrovský a J. Jungmann (většina těchto slovníků je v digitální verzi dostupná ze stránek *Vokabuláře webového*). Tímto způsobem se i originální část Rešlova lexika propsala do dějin české lexikografie.

Rešlův slovník *Dictionarium latino-bohemicum* je dostupný s podrobným vyhledáváním podle jazyků, i s využitím regulárních výrazů též z adresy <https://vokabular.ujc.cas.cz/zdroje.aspx>.

Na závěr si dovoluujeme informovat, že i opačná část Rešlova slovníku, tj. *Dictionarium bohemico-latinum*, která vyšla v roce 1562 rovněž u J. Güntera (Knihopis,

K01813),⁴ se připravuje ke zveřejnění ve formě elektronické edice. Snad i takto podnítíme další bádání o životě, díle a češtině tohoto výborného slovníkáře a bravurního překladatele.

Elektronická edice

Elektronická edice slovníku vznikla v letech 2023–2024 v rámci programu Strategie AV21 *Anatomie evropské společnosti – historie, tradice, kultura, identita* (téma *Evropa, kořeny integrace, utváření lokálních, národních a evropských identit*, projekt *Elektronická edice slovníku Dictionarium latino-bohemicum Tomáše Rešla z roku 1560*). Uvedený projekt byl řešen v oddělení vývoje jazyka Ústavu pro jazyk český AV ČR, v. v. i., pod vedením Aleny M. Černé, která mj. přepsala českojazyčnou část slovníku. Na edici se podíleli zejména Olga Navrátilová (latinská část), Kateřina Pořízková (přepis řeckých slov), Jan Dušek, Kateřina Voleková a technickou stránku projektu měl na starosti Ondřej Svoboda. Podkladem pro práci byly fotokopie starého tisku uloženého v Národní knihovně ČR (Národní knihovna. Lobkowiczská knihovna, sign. 14.912 = I 19.915 = 65 D 3721). Digitální kopie jsou dostupné ze stránek <https://books.google.cz/books?vid=NKP:1002041950&printsec=frontcover#v=twopage&q&f=false>.

Poznámky k webové prezentaci a technickému zpracování elektronické edice

Elektronická edice latinsko-českého slovníku Tomáše Rešla zachycuje pomocí tučného písma latinská heslová slova a zmenšenou kurzivou označuje novočeskou transkripci. Na místě původního stránkového zlomu používáme svislíci |. Číslo strany včetně označení sloupců (písmeny **a** a **b**) uvádíme v pravém okraji.

Na chyby v transliteraci češtiny a v latině (tj. emendace) upozorňujeme v číslovaných poznámkách pod čarou, kde uvádíme původní podobu.

Text slovníku byl přepsán dle níže definovaných zásad. Následně byla česká jazyková složka automaticky transkribována do novočeského pravopisného systému za zachování jazykových specifik humanistické češtiny a poté kontrolována a opravována odborníky. Pro latinu je ve starém tisku užita antikva, pro řečtinu alfabeta a pro češtinu švabach.

Jednotlivé jazykové složky a jejich podoby jsou od sebe odděleny značkou ◻. V některých případech byla latina (která je někdy vytištěna švabachem) zahrnuta do českojazyčné složky, protože tvoří součást českého výkladu heslového výrazu a její (grafické) označení jako latina by ztížilo vnímání významu textu (*Et genus Menfurae* ◻ *míra dvat-*

⁴ <https://books.google.cz/books?vid=NKP:1002041950-001&printsec=frontcover#v=twopage&q&f=false>

ceti amphoras držící ▫ *Mijra dwatceti amphoras držící* Q4ra; *Ithaca ... vostrov in mari Ionio, na kterémž Ulysses panoval* ▫ *Woftrów in mari Ionio, na kterémž Vlysfes panował* Mm3rb).

Původní interpunkční znaménka, která oddělovala latinský, řecký a český text, jsou v elektronické edici zrušena. Pokud na prvním místě není uvedeno proprium, je transkribovaný český text vždy uvozen malým písmenem.

V přepise nezachycujeme případné stránkové kustody, iniciály tištěné větším písmem ani písmenné násloví, jímž jsou v tisku označeny jednotlivé sloupce. Do přepisu nezahrnujeme poznámky či přípisky pozdějších uživatelů slovníku.

K emendacím přistupujeme jen v nezpochybnitelných případech (srov. též níže v pasáži o vokalické kvantitě). Neemendujeme chybnou jazykovou interpretaci, která může vypovídat o dynamice jazyka 16. století, např. ponecháváme zápis *Vozatý na nebi* H1vb (místo náležitého *Vozataj*), který svědčí o změně *y > ej* probíhající v jazyce od pozdního středověku; ta však nebyla přijata na celém území češtiny jako dostatečně prestižní jazykový prvek. Jako hyperkorektní prvek, který rovněž v transkribované části textu ponecháváme, můžeme označit také záznam znělého *b* na místě původního, etymologického *p* (*chaloubka* Pp4va; *scavý střeb* Uu1vb). Jako snahu o odstranění zdánlivého protetického *v* můžeme hodnotit záznam *odolati* (snad místo *odvolati*): *zjevně před právem na svědky se odolati* Qq3rb; i když se může jednat pouze o chybu tisku, výraz neopravujeme. Neemendujeme ani záznam *nemoc, v které pokrmové k duchu nejdou* F3va (místo *k duhu nejdou*), neboť autorovi bylo zřejmě pochopitelnější zapsat výraz „duch“ než výraz „duh“, který byl v 16. století zakonzervován jen v téměř neprůhledném spojení *k duhu*.

S cílem rozšířit okruh uživatelů jsme elektronickou verzi slovníku doplnili o překlad latinských úvodních textů (předmluvy) do češtiny. Tento překlad jsme koncipovali zejména s ohledem na obsahové sdělení a na co největší srozumitelnost a přístupnost dnešnímu uživateli. Hlavní důraz jsme tedy kladli zejména na zachování tzv. funkční ekvivalence, tj. aby výchozí (latinský) text s mnoha dobovými sémantickými, gramatickými či lexikálními prvky, které jsou pro dnešního čtenáře často již nesrozumitelné, byl v cílové (české) podobě předán co nejuchopitelněji. Z toho důvodu jsme při překladu mnohdy nereflektovali původní latinské výrazy/formy (např. latinské syntaktické vazby, latinské jmenné či slovesné formy, větnou syntax, někdy příp. i celé výpovědi), které by ztěžovaly čtenáři porozumění, samotná sémantická stránka sdělení je však vždy plně respektována.

Tento neautentický, doplněný text je prezentován pod rovněž nepůvodním nadpisem <Předmluvy> menší kurzivou (stejně jako transkribovaný text) ve druhém sloupci.

Zásady přepisu latiny

Při přepisu latinského textu bylo využito metody paleografického přepisu, tj. transliterace, s menšími výjimkami (oproti transliteračnímu pravidlu „znak za znak“), které blíže popisujeme níže. Při převodu latinské části tedy usilujeme o co nejvěrnější reprodukci textu (tj. se zachováním ortografických zvláštností typických pro originální tisk). Zachováváme tak většinu původních latinských grafémů, včetně různých grafických variant hlásek: ponecháváme například literu dlouhé <ſ>, např. *Balsamum* (G2vb), literu <ß>, např. *Veßica* (Mmmm2vb), literu <v> v platnosti fonému *u* u majuskulního typu písma, např. *CAVTVM* (a1r), grafém <u> v platnosti fonému *v*, např. *Auius* (G1ra), literu <j> v platnosti samohlásky *i* ve vokalické skupině *ii*, např. *in subfellijs* (Bbbbb1rb). Obdobně zachováváme (z důvodu odstranění nežádoucí homonymie a pro větší sémantickou i gramatickou srozumitelnost textu) náležité akcenty nad příslušnými vokály, např. *à magistro* (A1ra), *latinè* (A3vb), *Multum* (Aaa1ra), *i tremata*, např. *Poëta* (H1vb). Pokud akcenty (či tremata) v tisku chybějí, při přepisu je nedoplňujeme a textové podoby nesjednocujeme.

Při editaci latinské části slovníku rovněž plně respektujeme původní distribuci majuskulního i minuskulního písma, např. *Figura apud Grammaticos* (E3rb), *AEre* (Ppp3va), a stejně tak uchováváme původní interpunkci, s jedinou výjimkou (obdobně jako při transliteraci češtiny), a to nereflektování rozdělovacího znaménka (=) užívaného na konci řádků.

V textu se objevuje velké množství zkratk či zkrácených forem slov. Některé z těchto zkratk v rámci tisku výrazně variiují (převážně se jedná o zkrácené formy nesoucí metajazykové informace), srov. např. *foemini*. vs. *foemi*. (Ooo3vb), *mafculi*. vs. *mafc*. (Oooo3rb) vs. *ma*. (G3va). Někdy jsou zkrácené formy ukončeny tečkou, někdy jiným interpunkčním znaménkem (zpravidla čárkou), někdy je jejich podoba bez jakékoli interpunkce. Přepis zachováváme zcela ve shodě s originálem. Podobně jsou v textu také velmi často zkracována propria (převážně se jedná o jména latinských autorů: *Cicero*, *Plautus*, *Plinius*, *Terentius*, *Vergilius* atd.). Tato jména reflektujeme rovněž v podobě shodující se s formou v tisku, např. *Cic.*, *Cicero* (B2va), *Cicer*. (D4va), *Cice*. (Bbbbb1va), a to včetně interpunkčních znamének následujících či nenásledujících po dané zkrácené podobě. Pouze v případě, že je dané jméno v tisku ve zkrácené podobě a stojí na předělu latinské a české části textu a následuje za ním dvojtečka, tuto dvojtečku vypouštíme (obdobně viz výše vypouštění interpunkčních znamének na předělech dvou různých jazykových částí textu), např. *Plini*: > *Plini* (H2va).

Typické paleografické zkratky a ligatury, známé již ze starších tisků a rukopisů, rozepisujeme bez zvláštního upozornění: nejčastěji se jedná o zkracování skupiny *que*, např.

atque (F3va), zkracování skupin *um/un*, *am/an*, *em/en* apod., např. *Trifariam* (G4va), *Aliquando* (I1va), *nomen* (K1ra), *Commentum* (O2vb) atd.

V některých případech byly v tisku zaznamenány chybné formy lexikálních jednotek – nejčastěji se jednalo: o vypouštění grafémů, např. *quatae* > *quartae* (Bb3va), *Obuolo* > *Obuoluo* (Eee1vb); o záměny jednotlivých grafémů, např. *vacace* > *vacare* (Kkkk4vb), *Rbenum* > *Rhenum* (Qqqq2rb); o nadbytečné grafémy, např. *Prooemium* (Qqq2vb), případně o chyby zasahující více grafémů ve slově, např. *Aiquus* > *Antiquus* (D4va), *Chamelaeon* > *Chamaeleon* (M1ra), *in princio* > *in principio* (Yyyy1va). Ve zcela ojedinělých případech jsme chyby zachytili i ve výrazech nesoucích gramatickou informaci (i ty je však možno ve většině případů pokládat za záměnu grafémů), např. *Mucidus*, *a*, *am* > *um* (Zz4rb), případně se objevil výraz nesoucí jinou gramatickou informaci, než je v celém tisku běžné, např. *Magnanimus*, *magnani* > *magnanima*, *magnanimum* (D2vb). Chyby tohoto typu, jež lze pokládat za nesporné, v textu emendujeme.

V některých případech v původním tisku nebyla (zřejmě omylem) některá latinská heslová slova graficky zvýrazněna jako heslová (převážně chybělo odsazení typické po heslová slova), přestože se zjevně o samostatná hesla jedná. Tyto případy bez upozornění emendujeme (tj. graficky s nimi nakládáme jako s heslovými slovy), např. *Calleo* (I2rb), *Hydaspes* (Ii5rb), *Licus* (Pp4va).

Zásady transliterace češtiny

Běžné zkratky byly rozepsány bez dalšího upozornění (<gt> → <geft> = *jest*, <to^o> → <toho> = *toho* <Yyyy4va>, <Māftwj> → <Manftwj> = *manství* Yyyy2vb ap.). Hranice slov byly ponechány dle předlohy, stejně jako psaní interpunkčních znamének (vyjma znaménka oddělujícího jazyky, srov. výše) a velkých písmen (<whromadu> E3rb, <pre-dewlfemi> M4vb, <od vmrtnij> = *odúmrtní* Yyyy2va). Výjimkou je rozdělovací znaménko (=) užívané na konci řádků, které v přepise nezachováváme, a také znaménko (většinou tečka) na konci českojazyčné části. Vytištěnou virguli </> přepisujeme jako čárku (,). Diakritická znaménka označující dnešní háček a dnešní čárku jsme formálně sjednotili ve shodě se současným územ. Nutno poznamenat, že na některých místech kvalita (resp. fotokopie) a opotřebení tisku nedovoluje jednoznačně rozhodnout, zda je, či není diakritické znaménko vytištěno.

V některých případech tisk zachycuje hláskoslovný stav, který již nemá oporu v dobovém jazyce; jde zejména o tisk monoftongů, které prošly ještě před koncem 15. století diftongizací (*ú* > *ou*), nebo naopak nemonoftongizovaných diftongů (*uo* > *ů*). Tyto jevy ponecháváme v transliteraci (i v transkripci) tak, jak je uvádí pramenný tisk. Podotýkáme, že na mnohých místech je užít monoftong *ú* v potřebě zkrátit řádek v případě nedostatku místa a zarovnat jeho pravý okraj (*poslední slabou dlouhú a dvě prostřední krátké*

M2va). Prodloužení řádku naopak zdůvodňuje užití *ej* (< ý), které neproniklo do prestižního jazyka knih (*modřej jako nebeská barva* O4rb; *bud' přívětivým neb ochotnejm člověkem* L13ra) nebo tisk anachronického diftongu *uo* (*jízda neb chuoze* Mm3rb).

Ve špičatých závorkách <> rozepisujeme výrazy, které byly vytištěny na daném místě jen jednou a svorkou bylo naznačeno, že patří i k dalším, bezprostředně následujícím výrazům. Např. na s. Uuuu1ra se jedná o výraz <Lotů> (či <Loty>, <Lot>, <Lotu>), který je přiřazen k číslovce a vyjadřuje dané váhové množství. V transkripci výrazy doplňujeme bez dalšího upozornění.

Zásady transkripce češtiny

Text transkribujeme podle obecně přijímaných zásad, srov. např. J. Daňhelka, *Směrnice pro vydávání starších českých textů* (Husitský Tábor 8, 1985, s. 285–301) nebo J. Vintr, *Zásady transkripce českých textů z barokní doby* (Listy filologické 121, 1998, s. 341–346).

Zvláště upozorňujeme na tyto jevy:

1. Interpunkci a velká písmena užíváme v souladu se současným pravopisným územ. Velká písmena u geografických ap. vlastních jmen píšeme jen v případech, že proprium je v téže podobě dochováno i v nové češtině. Názvy zemí či dalších správně-geografických celků píšeme s malým písmenem, neboť v 16. století se většinou nevyskytoval jeden ustálený, oficiální název. Naopak s velkým písmenem píšeme determinující adjektivum u názvů moří (*krajina, která se židovské krajiny dotýká a moře Červeného* E2va; *od Německého moře jest až do moře Mediterraneum, to jest Prostředzemského* Z2va), jezer (*Losanenské jezero* Ufuu2va), hor (pohoří) (*Etšlanské hory* Oooo4rb, *Korytanské hory* O2ra) a lesů (*Tyryngarský les* Qqqq1va). Výraz *Bůh, Boží* (vztahuje-li se ke křesťanskému bohu) píšeme s velkým písmenem, pohanské bohy (*bůh Bakchus* T2vb, *lesní bohové* Hhh2rb) a adjektivum *božský* s malým písmenem.
2. Římské číslice přepisujeme číslicemi arabskými (méně XX. lotuow = méně 20 lotuov Uuuu1rb).
3. Tautosylabické *aj* přepisujeme podle znění v prameni, tj. pokud je vytištěno <ay>, <ag>, přepisujeme jako *aj*; pokud je vytištěno v nástupnickém znění, tedy jako <ey>, <eg>, přepisujeme jako *ej*.
4. Diftong *ej* pocházející z dlouhého *ý/í* je někdy vytištěn jako <ay>, např. <wywayfžený> Qq1rb, <bayti> Ccc4ra, <haybáníj> X4vb, <Tayl> Uuuu3vb; v takových případech jej transkribujeme jako *ej*, tj. *vyvejšený, bejti, hejbání, tejl*.

5. Písmeno <í/ý> v sufixu <ýř>, které vzniklo zúžením *é* či monoftongizací *ie*, přepisujeme po souhláskách *l, m, p, v* jako *-ír* (*kajklír* M2ra, *kanclír* Gg1vb, *šermír* Ff3va, *krumpír* Nnn4ra, *havír* Xx3ra,), ačkoliv jsou tato slova vesměs vytištěna se zakončením <ýř> (<krumpýř> A4va). Po tvrdých souhláskách *d, t, n, h, ch, k, g* přepisujeme *-ýř* (*šejdýř* Hh1va, *žertyř* Rr2vb, *centnýř* L3va, *špehyř* Yy4ra, *dynchýř* Q2vb, *cvikyř* Ss2ra, *gajgýř* M1vb), po *c* pak přepisujeme *-ír* (*kacír* Y4va, *mincír* Zz2rb).
6. Skupinu <gy> přepisujeme jako *gy*, např. <Egypt> = *Egypt* E1rb, skupinu <gi> jako *ji* <Egipt> = *Ejipt* C2vb, <Regiment> = *rejiment* E4vb ad. U exotických proprií ponecháváme písmeno <g> podle pramene.
7. Skupinu <žř>, která zastupuje dvě *š*, přepisujeme jako *šš* (<naywyžřijho> = *najvyššího* N4rb aj.)
8. Vokalickou kvantitu (tj. krátkost i délku samohlásek) téměř vždy ponecháváme tak, jak ji naznačuje starý tisk. Tato kvantita je někdy pokračováním staročeské kvantity; jedná se např. o krátkou samohlásku v předposlední slabice u více než dvouslabičných deverbativ (*ukázání* E1va, *vykládání* N1rb, *lámaní* F1va, ale *usmívání, plésání, domlouvání, přimlouvání*), o dloužení samohlásky v Gpl. u dvojslabičných *a*-kmenových feminin s krátkou kořenovou samohláskou (*strán* M1vb), o krátkost v prefixu *při-* (*přisahou přisahám* T4va), o krátkost v kořeni u deadjektiv *mladnu, počínám mladnouti* Nn2ra; *slabnu* Cc1vb ad. – Někdy se jedná o kvantitu, která není v souladu ani se staročeským stavem (jak jsme jej schopni odvodit z písemného zápisu), ani s novočeským stavem, avšak vyskytuje se běžně i v jiných tištěných a rukopisných památkách humanistické doby, proto ji v transkripci ponecháváme. Jedná se např. o kořenovou délku ve výrazu *místr* A1ra či krácení či dloužení koncovek v paradigmatu *i-* a *ja-*kmenových feminin (Gpl.: *básnivé vypravování věci* (místo *věcí*) Ii2vb; Isg: *mramorem neb k tomu podobnou věci* Q2vb; Lsg: *roztržitosti v zemi puosobí* M1vb; Isg: *pivnice pod zemi* Kk1ra, *před vrchnosti stál* Yyyy4vb) nebo krácení v zájmených paradigmatech (*v cestu ji* (místo *jí*) *vkročiti* Aaaaa2rb). – Zdloužené, neetymologické <ú> přepisujeme v transkripci jako *ů*, preferujícíe uzuální zápis dlouhého *ů* uvnitř domácích slov před etymologií výrazu; píšeme tedy *varůj* L1ra, *kůžel* Kkk2rb, *bůjný* Yy3ra, *jůdská země* Rrr1rb, *krůh* M4ra, *světľůška* Nn4vb ad. – Emendujeme jen ty případy zaznamenané vokalické kvantity (délky), pro něž nemáme oporu v jazykovém systému ani se taková lexikální forma opakovaně nevyskytuje v jiných pramenech; emendujeme tedy např. substantivum <Povoleni> na *povolení* L13ra, <Ržitny> na *řitný* Mm1va, <Kamenná čifterná> na *kamenná čisterna* Nn2va ap.

9. Gemináty ponecháváme jen na těch místech, kde jsou i v současném jazyce, výraz <summa> přepisujeme tedy jako *suma* E4rb, <radda> jako *rada* Gg1rb, <zlatto> jako *zlato* G1rb atp. Výjimkou jsou zvláště látková adjektiva, u nichž v transkripci ponecháváme psaní neetymologického *nn*, neboť se v češtině 16. století jedná o obecně rozšířený (tiskařský) úzus. Přepisujeme tedy nejen náležitou geminátu u výrazu *kamenný*, ale analogicky také *hliněnný* E4rb (ale: *hliněnná nádoba*, *hliněný hrnec* Aaaa3rb), *řemenný* Rr1va, *dřevěnný* Eeee2rb, *volověnný* H1va, *štětinnatý* Ii2vb, *ramennatý* Ii4vb atp. Podobně zachováváme neetymologickou geminátu u substantiva *vinna* Q4ra, *obvinniti* E4rb, *provinnění* Q4ra atp. a u odvozenin od výrazu *víno* – *vinnice* Ee2rb, *vinničný* Nnnn1rb ap., neboť se rovněž jedná o obvyklý dobový způsob zápisu.
10. Při transkribování exonym se snažíme postihnout, zda je cizí jméno v češtině natolik frekventované a známé, že již bylo adaptováno na český jazykový systém. V takových případech zjednodušujeme gemináty, odstraňujeme aspiraci ve skupině <th>, zachováváme distribuci <y/i> podle současných pravidel atd. Pokud se jedná o výraz málo známý, přepisujeme jej podle podoby vyskytující se v pramenovém tisku. Zvláště v apendixech, která obsahují četná exonyma ve znění, které je dnes již málo známé, ponecháváme i v části transkripce do velké míry podobný stav, jaký je vytištěn.
11. Uplatňujeme současný úzus hranice slov, přičemž se snažíme přihlížet ke stavu ve starém tisku. Starý tisk má tendenci tisknout dohromady klitika (<whromadu> E3rb, <očem> F2vb, <bezecti> Zzzz1ra), často je však užití mezery způsobem, jak vyrovnat pravý okraj řádku; tento úzus nezachováváme. – Ekvivalentem pro latinské prefigáty s prefixem *co(m)-* jsou výrazy s náslovím *spolu-*. Jedná se zejména o neologismy (okazionalismy), které přepisujeme dohromady jako kompozita, ačkoliv vytištěny jsou zvláště (<compluo = <Spolu pršlím> *spoluprším* Nnn4rb, <consponsores = <Spolu flibce> *spoluslibce* Zzzz1rb).

Literatura

- Brauner, 1939: Brauner, Heiz: *Die tschechische Lexikographie des 16. Jahrhunderts*. Breslau, Paul Plischke.
- Černá, 2001: Černá, Alena M.: Slovní okruh lékařský v Rešelově slovníku. *Jazykovědné aktuality* 38, s. 7–13.
- Černá et al., 2014: Černá, Alena M. – Berger, Tilman – Hadravová, Alena – Lehečka, Boris – Pořízková, Kateřina: *Daniel Adam z Veleslavína, Nomenclator quadrilinguis Bohemico-Latino-Graeco-Germanicus*. Praha, Academia.

- Daňhelka, 1985: Daňhelka, Jiří: Směrnice pro vydávání starších českých textů. *Husitský Tábor* 8, s. 285–301.
- Havrlant, 2014: Havrlant, Jaroslav: Katolíci při vydávání českých biblických textů v době reformace: poznámky ke konfesní příslušnosti Beneše Optáta, Jana Vartovského z Varty, Tomáše Rešla a Jana Straněnského. In: *Amica sponsa mater. Bible v čase reformace*. Praha, Kalich, s. 154–176.
- Hejnic, 1972: Hejnic, Josef: *Českokrumlovská latinská škola v době rožmberské*. Rozpravy ČSAV. Praha, Academia.
- Jireček, 1876: Jireček, Josef: *Rukověť k dějinám literatury české do konce XVIII. věku*. Svazek II. M–Ž. Praha, B. Tempský, s. 177–178 (Rešl), 246–248 (Straněnský).
- Jungmann, 1849: Jungmann, Josef: *Historie literatury české aneb soustavný přehled spisů českých s krátkou historií národu, osvícení a jazyka*. Praha, F. Řivnáč, 2. vyd. Knihopis. Tobolka, Zdeněk Václav – Horák, František – Wižďálková, Bedřiška (eds.): *Knihopis českých a slovenských tisků od doby nejstarší až do konce XVIII. století*. Praha, 1939–1967.
- Lání, 1562: Andreas Musculus: *O nekřesťanském a hrozném lání*. Praha, J. Melantrich z Aventina st. (Knihopis, K05978).
- LDHBC: *Lexikální databáze humanistické a barokní češtiny*. Praha, Ústav pro jazyk český AV ČR, v. v. i., 2012–. Dostupné z: <https://madla.ujc.cas.cz/>.
- Lexikon, 2000: *Lexikon české literatury 3/II. P–Ř*. Praha, Academia, s. 1238 (heslo J. Kolára).
- Malý, 1877: Malý, Jakub: *Vlastenecký slovník historický*. Praha, Rohlíček & Sievers, s. 702–703.
- Muk, 1928: Muk, Jan: Tomáš Rešl z Jindř. Hradce a Jan Stráněnský z Počátek, spisovatelé staročeští. *Časopis Společnosti přátel starožitností československých v Praze* 36, s. 83–86 a 123–133.
- Pletzer, 1988: Pletzer, Karel: Předbělohorský slovníkář a překladatel Tomáš Rešel Hradecký. *Jihočeský sborník historický* 57, s. 1–10.
- Rieger, 1868: *Riegrův slovník naučný* 7. Praha, I. L. Kober, s. 347 (heslo A. F. Rybičky).
- Svatoš, 1999: Svatoš, Martin: Současná praxe ve vydávání raněnovověkých latinských textů a otázky z ní vyplývající. *Listy filologické* 122, s. 222–231.
- Vintr, 1998: Vintr, Josef: Zásady transkripce českých textů z barokní doby. *Listy filologické* 121, s. 341–346.
- VW: *Vokabulár webový – webové hnízdo pramenů k poznání historické češtiny*. Praha, Ústav pro jazyk český AV ČR, v. v. i., 2006–. Dostupné z: <https://vokabular.ujc.cas.cz/>.
- West, 1989: West, Jonathan: *Lexical Innovation in Dasypodius' Dictionary. A Contribution to the Study of the Development of the Early Modern German Lexicon Based*

- on Petrus Dasypodius' Dictionarium Latinogermanicum*. Strassburg 1536. Berlin – New York, Walter de Gruyter. *Studia Linguistica Germanica*, vol. 24.
- Zíbrt, 1886: Zíbrt, Čeněk: Tomáš Rešel Hradecký. In: *Sborník historický*, s. 234–240, 293–301, 337–342.
- Žákavec, 1904–1905: Žákavec, František: *Příslavnický, pořekadlový a podobný materiál z Rešeliova Jezusa Siracha*. In: *Výroční zpráva c. k. české reálky v Plzni za školní rok 1903–1904*. Plzeň, J. Císař, s. 3–20; In: *Výroční zpráva c. k. české reálky v Plzni za školní rok 1904–1905*. Plzeň, J. Císař, s. 3–24 (recenze: Straka, Josef: Frant. Žákavec: *Příslavnický, pořekadlový a podobný materiál z Rešeliova Jezusa Siracha*. *Listy filologické* 34, 1907, s. 73–75).
- Žytek, 2005: Žytek, Jakub: *Latinsko-český slovník Tomáše Rešla z r. 1560 v kontextu české lexikografie 2. pol. 16. století*. Diplomová práce. Praha, FF UK.

Edice

**| DICTIONARIUM LATINOBOHEMICVM IN VSVM et gratiam
studiosae iuuentutis Bohemicae, ex Petri Dafypodij Dictionario, eius-
demque recognitione postrema, concinnatum.**

a1r

ACCESSERVNT EX EODEM ET nomina locorum, et Amnium in Germania, et alia
quaedam, ut sequens pagina indicabit.

PRAETERA ex eodem adiecta sunt et Forensia, ac seorsim sub unum locum redacta.

Authore Reschelio Parocho Ieroschouienfe.

CAVTVM est Caesareo Priuilegio, ne quis hoc Dictionarium intra quadriennium impri-
mat.

Impressum Olomucij, apud Ioannem Guntherum. M. D. LX.

| TITVLI NOMENCLATVRAE Rerum

a1v

Vrbium, Regionum, Montium, ac Populorum in Germania, nec non alijs quibusdam locis, nomina	Oooo iii
Fluuiorum nomina in Germania, quorum à Latinis scriptoribus fit mentio.	Qqqq iii
Plantarum, maximè quae Germanis cognitae sunt nomenclatura.	Qqqq iiiii
Arborum ac Fruticum.	eodem
Herbarum.	eodem
Frumentorum, et Leguminum nomina.	Rrrr ii
Animalium quadrupedum nomina.	eodem
Reptilium, seu Vermium et Insectorum nomina.	Rrrr iii
Aquatilium, seu Piscium.	Rrrr iiiii
Volatilium, uel Auium nomina.	eodem
Partium domus nomenclatura.	Ssss
Vtenfilium, siue instrumentorum domesticorum, et uariae suppellectilis nomenclatura. Ssss ii	
Instrumentorum ad officinas pertinentium, et machinarum nomina.	Ssss iiiii

Armorum bellicorum nomina.	eodem
Ruſticorum inſtrumentorum appellationes.	Tttt
Menſurarum Romanarum, et Ponderum nomina, Bohemicè quantum fieri potuit explicata.	Tttt ii
Liquidorum.	eodem
Aridorum.	Tttt iiiii
Geodaeticarum menſurarum nomina.	eodem
Ponderum.	Tttt iiiii
Numiſmatum et Summarum rei Numariae nomina.	Vuuu
Partium hominis nomenclatura.	Vuuu ii
Habitudinum corporis nomenclatura.	Vuuu iiiii
Veſtium nomina.	eodem
Ciborum, ſive Eduliorum nomina.	Xxxx
Potus nomina.	Xxxx ii
Morborum nomina.	eodem
Partium temporis explicatio Germanicè.	Xxxx iiiii
Forenſium uerborum et loquendi generum interpretatio.	Yyyy

<Předmluvy>

| GENEROSO AC MAGNIFICO DOMINO, DOMINO Guilhelmo à Rosenbergo, Crumnouiae Bohemice, sedem habenti, Domus Rosenbergenfis gubernatori, inclyto Regni Bohemiae Primati etc. Domino suo clementi, Thomas Reschelius, Parochus Ierofchouienfis, Salutem et omne bonum precatur.

Alphonsus ille Aragonum Rex, quibusdam commemorantibus, dixisse quendam regem, non decere principes uiros scire literas, exclamauit, eam uocem non hominis sed bouis esse. Et uerè bruta uox est, dicere principibus uiris indignas esse. Quid enim magis necessarium illis, qui gubernacula rerum tenent, quam ut eos, quos regere debent, etiam scientia et pietate excellant? quibus rebus adiuti non solum iustitiam, quae unicuique quod suum est, tribuit, et quam Deus Opt: Max: singulariter in sacris literis passim gubernatoribus commendat, sed etiam beneficentiam in suos subditos, atque adeò in omnes homines sciant exercere, Qua quidem, ut Cicero docet, nihil est naturae hominis accommodatius. Aut quid laudabilius, quam ut ij, qui supererminent potestate, quoque alios praecellant eruditione et bonitate?

Haec praestant literarum studia, quae magnam uitae humanae partem regunt, continent | enim religionis doctrinam et legum, atque omnium officiorum humanitatis praecepta ac exempla. Vnde non immeritò nostri seculi Heroum laudatur studium, qui suarum partium esse arbitran-

Vznešenému a ctěnému pánu, panu Vilému z Rožmberka, pánu a vladaři panství rožmberského a krumlovského, vysoce urozenému pánu Království českého etc., svému laskavému pánu, Tomáš Rešelius, farář jarošovský, přeje zdraví a vše dobré.

a2r

Když Alfons, onen král Aragonský, slyšel slova jakéhosi krále, že se nesluší, aby se knížata vzdělávala, pronesl, že tento názor není hoden člověka, ale vola. A vskutku, je hloupý názor, že knížata by neměla být vzdělaná. Co může být totiž pro ty, kteří vládnou, důležitější, než aby nad těmi, kterým vládnou, vynikali také svým věděním a zbožností? Necht' umějí s pomocí těchto vlastností nejen vykonávat spravedlnost, která každému dává, co mu náleží, a kterou nejlepší a nejvyšší Bůh v Písmu svatém důrazně doporučuje vladařům, ale také prokazovat dobrodiní svým poddaným a všem lidem. Pro lidskou povahu podle Cicerona není nic přirozenějšího. Neboť co může být chvályhodnější než to, aby ti, kteří vynikají svou mocí, předčili ostatní také svým vzděláním a laskavostí?

A právě to umožňuje vzdělání, které řídí velkou část lidského života, neboť zahrnuje náboženské učení, právo, stejně jako pravidla a příklady všech povinností lidskosti. A proto zcela zaslouženě je chválen zájem hrdinů naší doby, kteří pokládají za svou povinnost nejen milovat studium, ale také se mu více věno-

a2v

tur, non tantum literarum studia amare, sed etiam cognoscere, ut ita uaria cognitione instructi, Spartam quam nacti sunt, commodius ornare et administrare possint. In quibus mihi non postremum locum tenere uideris. Guilhelme Generosissime, qui non modo bonis literis à primis temporibus aetatis studium dedisti, uerum etiam, ut tuo exemplo etiam alios excitares, scholam nouam instituisti, ubi sub eruditis et probatis praeceptoribus pueri, tam ingenui quàm plebei, indigenae, et alienigenae statim à teneris annis simul et Christianam pietatem, et bonas literas, atque uitae officia ac cultum discerent, nimirum grauius intelligis in hac aetate, uelut herba, copiosam messem expectari, et Christiani populi et Reip. spem positam esse, et plurimum referre in omnem aetatem protinus ab incunabulis optimis imbui, et à malis rebus abduci, nec tam decere atque ornare principem, aut magistratum ditionis fines proferre, quam religionis et bonarum literarum studia conferuare et propagare, quae non solum laudem maximam apud homines inueniunt, sed etiam nomen immortale ad posteros transmittunt, denique apud Deum aeternam coronam comparant.

Nec potest ullus princeps melius sibi acquirere satellitium, quo stipatus tutò imperet, quam si iuxta Agasicles Lacedaemoniorum regis sententiam, sic suis imperet, quemadmodum pater imperat liberis. Vnde Alphonfus rex uolens significare principem pro legis diuinae, et populi defensione omnia debere adire pericula, pinxit passim in insignibus Pelecanum

vat, aby takto vybaveni rozličnými znalostmi mohli lépe spravovat a zušlechťovat svá získaná území. Zdá se mi, že v tomto ohledu, Viléme Nejvznešenější, zaujímáš významné místo, neboť nejen že jsi od mládí věnoval svůj čas studiu dobré literatury, ale také jsi založil novou školu, aby i ostatní mohli být inspirováni tvým příkladem. V této škole se za pomoci vzdělaných a vážených učitelů učí děti, ať už urozené, či plebejské, ať už zdejší, nebo cizí, od útlého věku křesťanské zbožnosti, dobrým naukám a povinností a ctí životem. Bezpochyby si velmi dobře uvědomuješ, že podobně jako od mladých rostlin i od dětí se očekává bohatá úroda, že právě v dětech spočívá naděje křesťanského lidu a státu a že kvalitní vzdělávání od útlého věku a odvracení od všeho zlého bude mít velký význam pro další generace. A že pro kníže nebo úřad není zdaleka tak důležité rozšiřovat svá území, jako zachovávat a šířit studium náboženství a dobrých nauk, které přináší nejen tu největší slávu mezi lidmi, ale také nesmrtelné jméno pro budoucí generace, a nakonec korunu věčnosti u Boha.

Jak zní výrok spartského krále Agásikla: žádný kníže si nemůže lépe zajistit podporu, s níž by mohl bezpečně vládnout, než když vládne svým poddaným tak, jako vládne otec svým dětem. A tak král Alfons, chtěje vyjádřit, že kníže má při obraně Božího zákona a lidu čelit všem nebezpečím, nechal si ve svém erbu vyobrazit pelikána, který se klove zobákem do hrudi a krví krmí svá mláďata.

fodientem rostro pectus, et sanguinem ad pullos pacendos elicientem, et ei picturae addidit symbolum, pro lege et grege. Utinam uero huius sapientissimi regis exemplum omnes magistratus sequerentur, et non tam priuati quam publici commodi rationem haberent, quod cum Ethnicis complures (ut legimus) fecerunt, certe id Christianos plerisque non curare, summum piaculum est.

Cum uero non exiguum fauoris erga literas et pietatis, erga pauperum subditorum liberos in erigenda noua schola specimen dederis, non potui non Petri Dasypodij Dictionarium, quod quorundam amicorum crebris petitionibus Bohemica lingua explanavi, in ornamentum illius nouae scholae conferre, munusculum, ut ego quidem arbitror, non infrugiferum pueritiae nostrae Bohemicae. Illud autem tibi potissimum dedicare uolui, ut in studiosorum nostratum utilitatem tuo nomine et patrocinio in publicum prodiret, nec dubito, quin pro tua singulari bonitate et clementia hoc munus literarium benigno animo suscepturus, et me à temeritate et moribus eorum, qui fortassis ut inanem hunc meum laborem cauillabuntur, uindicaturus sis. Deum Opt: Max: precor, ut sua dona, quae largissimè in te contulit, feruare, tueri, et indies augere dignetur, ut locupletissimas possessiones animi opibus amplifices, et cum illustribus heroibus aeterna perpetuò gaudeas immortalitate.

Datum Ieroschouiae Calendis septembribus, Anno à nato Christo, M. D. LIX

CHRISTOPHORVS

HE-

A k tomuto výjevu přidal heslo „za zákon a stádo“. Kéž by všichni panovníci následovali příkladu tohoto velmi moudrého krále a nebrali v úvahu jen svůj osobní zájem, ale také veřejný prospěch. Jak můžeme číst, takto činili někteří pohané, a to, že se tím většina křesťanů neřídí, je zcela jistě velký hřích.

Jelikož jsi dal nemalý příklad své lásky k věděni a k zbožnosti, a to zejména tím, že jsi založil novou školu pro chudé děti, nemohl jsem nepřispět k ozdobení této nové školy Slovníkem Petra Dasypodia (který jsem na četné žádosti některých přátel přeložil do českého jazyka) coby darem, který, věřím, bude našim českým dětem sloužit k užítku. A chtěl jsem jej především věnovat tobě, aby ku prospěchu našich studentů vešel na veřejnost pod tvým jménem a záštitou. Nemám pochybnosti, že ty, tak neskonale laskavý, tento slovník přijmeš a ochráníš mě před lehkomyšlností a námitkami těch, kteří by snad měli v úmyslu tuto mou nepatrnou práci zpochybňovat. Modlím se k nejlepšímu a nejvyššímu Bohu, aby uchoval své dary, které ti štědře udělal, a každý den je rozmnožoval, abys největší bohatství své duše dále hojně rozšiřoval a aby ses s urozenými hrdiny navěky a ustavičně těšil z nesmrtelnosti.

a3v

Dáno v Jarošově 1. září 1559.

Kryštof Hecyrus⁵ všem v Čechách, kteří

CYRVVS, OMNIBVS bonarum literarum studioſis per Bohemiam S.D.

En uobis, adoleſcentes chariſſimi, Petri Daſypodij Dictionarium, Bohemico fermone, in ueſtram gratiam meis et aliorum bonorum amicorum crebris precibus, et admonitionibus à Venerabili Domino Thoma Reſchelio, Parocho Ieroſchouienſe illuſtratum et aeditum, Quem quidem laborem cum ante aliquot annos in manus ſumpſiſſet, atque nonnihil progreſſus fuiſſet, cœpit rumor ferri, alium in eodem opere deſudare, cui ille, alioqui occupatiſſimus huius laboris difficultatem et moleſtiam gaudens effugere, lubens ceſſit, et calculum reducens, hoc curſu contentus, illi, qui huius operis uires capeſere credebatur, lampada tradidit.

Verum cum multos annos expectaremus eius operis colophonem atque aeditionem, tandem bibliopolarum quorundam literis certiores facti, comperimus eum rumore aut uanum fuiſſe, aut eum, qui hunc laborem ſuſceperat, oneri ſuccubuiſſe. Itaque denuò cœpimus inſtare, ut in eo, quod coeperat, pergeret, quod nunc multis laboribus exantlatis, abſoluit, nec, ut nobis uidetur, mulis iratis, Et fanè mirandum eſt, neminem hactenus extitiſſe, qui hoc laboris aggredi conatus fuiſſet, praeferim cum conſtet nullum Dictionarium Latinobohemicum aut Bohemicolatinum extare, cum apud Germanos talium | translationum uberrimus ſit prouentus.

Veſtrum itaque erit, ſtudioſi adoleſcentes, hunc laborem ueſtri potiſſimum cauſa ſuſceptum, laetis ac gratis animis accipere, et ad ueſtram utilitatem conferre. Nam

ſe uēnují dobrým naukám, zdraví přeje.

Hle, draží mladí, ſlovník Petra Daſypodia v čeſkém jazyce, pro váš proſpěch, na četné proſby a připomínky mých a dalších dobrých přátel na světlo vyneseny a vydány vznešeným pánem Tomáſem Reſeliem, farářem z Jaroſova. Když ſe před několika lety ujal tohoto úkolu a poněkud v něm pokročil, začala ſe šířit pověſt, že ſe jeſtě někdo jiný uēnuje ſtejně práci. Za což byl on, jinak velmi zaneprázdněný, velmi rád, že unikl před obtížemi a nesnázemi tohoto úkolu. Ochotně od své práce upuſtil a ſpokojený s výſledkem přenechal práci tomu, který byl považován za ſchopného v tomto úkolu pokračovat.

Ale když jsme mnoho let čekali na závěr a vydání tohoto díla, nakonec, informováni dopisy některých knihkupců, jsme ſe dozvěděli, že ona zpráva byla buď nepravdivá, nebo že ten, kdo ſe této práce ujal, ſelhal pod jejím náporem. Proto jsme znovu začali naléhat, aby pokračoval v tom, co začal, což nyní po obrovském vynaloženém úsilí dokončil, a jak ſe nám zdá, k liboſti múz. Je opravdu ſ podivem, že doſud nikdo jiný ſe o tento počin nepokusil, zvláſt', když je známo, že neexiſtuje žádný latinsko-čeſký nebo čeſko-latinský ſlovník, zatímco u Němců je nabídka překladů tohoto typu velmi bohatá.

a4r

Bude tedy na vás, milí ſtudenti, abyste tuto práci, která byla učiněna především pro vás, přijali s radostí a vděčností a využili ji ke svému proſpěchu. Neboť k osvojení svo-

cum ad artes ingenuas perdiscendas, et solidam eruditionem comparandam quatuor potissimum sint necessaria, nempe audire doctos, multum legere, loquendo et scribendo se assidue exercere, aliosque docere, certè hic liber ad haec omnia multum uobis poterit adiumenti adferre.

Nam siue ante praelegendum confilio eruditorum uirorum praeliberare lectiones et in ijs exponendis ingenij uires experiri conabimini, seu uobis in legendis autoribus aliquae difficultates occurrent, seu ad loquendi et scribendi exercitationem et argumentorum uerfionem uocabulis aut loquendi formulis uobis opus erit, seu in docendo scrupulus aliquis inijcietur, ex hoc libro confilium et auxilium petere licebit. Insuper cum multi reperiantur, qui post multos annos in traditionibus Grammaticis contritos, uix ullius animalis, arboris, aut leguminis nomen, imo nec domi ullam supellectilem latina appellatione efferre norint, illi in hoc libro legitimo ordine uocabulorum omnium copiam inuenient, et suam ita ignorantiam profligare, et rectius suis studijs confulere poterunt.

Quare hoc unum superest, ut uos paucis adhorter, ut memores uestri officij, tempus, cuius iactura maxima et irreparabilis est, non inaniter transigatis, sed toto pectore bonarum literarum studijs ad Dei gloriam et uestram, et proximorum salutem inhaereatis. Nec est, ut causamini praeceptorum aut librorum doctorum penuriam, cum hodiernum seculum multos ingenij excellentis, acerrimi iudicij et exquisitissimae eruditionis uiros quotidie nobis producat, qui suis lucubrationibus

bodných umění a dosažení kvalitního vzdělání jsou obzvlášť nezbytné čtyři věci: naslouchat vzdělaným, hodně číst, pravidelně se procvičovat v mluvení a psaní a vyučovat ostatní. A ve všech těchto ohledech vám tato kniha jistě poskytne velkou pomoc.

Pokud byste se rozhodli podle rady vzdělaných mužů předem se připravit na lekce a vyzkoušet si své schopnosti v jejich vysvětlování nebo pokud byste narazili na nějaké obtíže při čtení autorů či pokud budete potřebovat slova nebo fráze k procvičování mluvení a psaní nebo pokud se v učení objeví nějaké nejasnosti, můžete z této knihy čerpat rady a pomoc. A navíc, najdou se mnozí, kteří ani po letech studia gramatiky neznají latinské názvy zvířat, stromů nebo zeleniny či ani žádné výrazy pro domácí vybavení. Ti pak najdou v této knize abecedně uspořádaný seznam všech slov a budou tak moci napravit svou neznalost a lépe se věnovat svým studiím.

Proto zbývá jen toto jediné, abych vás povzbudil, abyste pamatovali na své povinnosti a nepromarnili svůj čas, jehož ztráta je ta největší a nenapravitelná. Ale celým svým srdcem se věnujte studiu dobrých nauk, abyste přispěli k Boží slávě, vlastnímu prospěchu a k blahu svých bližních. Není třeba se vymlouvat na nedostatek učitelů nebo učených knih, protože současná doba nám každý den přináší mnoho vynikajících myslitelů s bystrým úsudkem a vynikajícím vzděláním, kteří ochotně posilují kulturní život svými díly

atque laboribus non grauantur rem literariam adiuuare.

Quare ex re uestra erit, bona monentibus atque praecipientibus obtemperare, et in aetate componere nidos, ne nudi et sine lecto in hyberna deinde frigora incidatis. Necque uos studij atque laboris poenitebit, sed poenitebit uos, si aptam literis adolescentiam uobis inter digitos finetis effluere. Quare si sapitis, prospicite in longitudinem, et animo semper uoluite. Si otio tempus transigetis, aut turpe quid, cum uoluptate facietis, otium atque uoluptatem abituram, turpitudinem et ignorantiam manfuram. Si quid autem honestum cum labore discetis aut facietis, laborem abiturum, et honestum semper manfurum. Valet.

| EIVSDEM IN LAVDEM NOUAE
SCHOLAE CRUMNOUIENSIS.

Cum multis alijs tibi patria gratulor illud

Quod pulchra ornatam te uideo esse
schola

Instituatur ubi sancta pietate iuuentus

AEdificentur ubi uiuida templa Deo
Artesque ut uigili studio doceantur honestae

Virtutum et capiant corda tenella decus

Sit faustum felixque quod incipis,
auspice Christo

Vt coepto hoc tollas nomen ad astra
tuum

a práci.

Proto bude ve vašem vlastním zájmu poslouchat dobré rady a příkazy a v létě si nachystat hnízda, aby vás krutá zima nezastihla nahé a bez lože. Nikdy nebudete litovat svého studia a práce, ale budete litovat, jestliže si necháte protéct mezi prsty vaše léta vhodná ke vzdělávání. Proto, jste-li moudří, dívejte se do budoucnosti a mějte to stále na paměti. Pokud strávíte čas nečinností nebo pokud se budete s potěšením věnovat něčemu bezcennému, zjistíte, že nečinnost a potěšení pomínou, zatímco bezcennost a nevědomost zůstanou. Jestliže se však budete učit nebo poctivě pracovat, ona námaha pomine, ale poctivá práce zůstane navždy.

Buďte zdraví!

Ke chvále těže nové školy v Krumlově

a4v

*Společně s mnohými dalšími, tobě, vlasti,
blahopřeji k tomu,*

že tě vidím ozdobenou krásnou školou.

*Necht' se zde mládež vzdělává ve svaté
zbožnosti*

a jsou zde stavěny živé chrámy Bohu.

Ať jsou zde s velkým úsilím vyučována poctivá umění,

ať něžná srdce přijmou půvab ctností.

*Ať je šťastné a úspěšné to, co začínáš, pod
ochranou Krista,*

abys tímto započatým dílem své jméno pozvedla až ke hvězdám.

⁵ Kryštof Schweher, přezdívka Hecyrus, (* asi 1520 v Českém Krumlově – † 15. 12. 1593), pedagog, městský písař, překladatel, spisovatel a autor náboženských písní. V letech 1542 až 1559 působil jako správce českobudějovické městské školy, jež patřila k nejlepším katolickým školám v zemi, a zasloužil se o její velmi dobrou úroveň. (viz Christoph Schweher – Hecyrus [online], [cit. 2. 10. 2024], Wikipedie. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Christoph_Schweher_%E2%80%93_Hecyrus>)

| **DICTIONARIUM LATINOBOEMICVM, STUDIO fae iuuentuti Boemicae, ex Petri Dafypodij Dictionario concinnatum.**

A1ra

A

A PRAEPOSITIO CVM Ablatiuo significat ◻ *od* ◻ *Od* ◻ ut redeo à magistro ◻ *vracuji se od mistra* ◻ *Wracugi se od Mistra* ◻ **A principio** ◻ *od počátku* ◻ *Od počátku* ◻ **Interdum post,** **Vt à partu** ◻ *po porodu* ◻ *Po porodu* ◻ **A coena** ◻ *po večeri* ◻ *Po večeri* ◻ **Cuius à morte** ◻ *po jehožto smrti* ◻ *po jehožto smrti* ◻ **Cicero. Ita secundus à rege** ◻ *přední neb druhý po králi* ◻ *Přední neb druhý po Králi* ◻ **Vel pro. Vt à senatu stetit** ◻ *při panech radních stál neb s radou držel* ◻ *Při Panech radních stál/ neb s radou držel* ◻ **A nobis stat** ◻ *při nás stojí, s námi drží* ◻ *Při nás stoj/ s námi držij* ◻ **Sic à reo, id est pro. Aliquando denotat officium, ut ille est à secretis Caesaris** ◻ *on jest císařův sekretář* ◻ *On jest Cýsařův Sekretář* ◻ **Sic à facris concionibus** ◻ *predikant, kázatel* ◻ *Predicant/ Kázatel* ◻ **A manibus, qui aliàs amanuensis** ◻ *kdo po jiném píše, místopisár neb listovní písár* ◻ *Kdo po giném pijšše/ mijšto pijšár/ Neb Lijstovníj pijšár* ◻ **A pedibus** ◻ *lokaj* ◻ *Lokay* ◻ et huiusmodi multa, in quibus ferè subauditur seruus. **Vt meus à pedibus, scilicet seruus** ◻ *muoj slouha, muoj běhoun, muoj lokaj* ◻ *Muog flauha/ muog běhaun/ muog Lokag* ◻ **A calculis uel rationibus** ◻ *místr počtův neb kdo jiné počtům učí neb počty od jiných přijímá* ◻ *Mijštr počtův/ neb kdo giné počtům včij/ neb počty od giných přijímá* ◻ **Similiter apud Terentium, à facundia** ◻ *skrže vymluvnost* ◻ *Skrže wymluwnost* ◻ **Tantum potuit à facundia** ◻ *tak jest mnoho mohl skrže vymluvnost dovésti* ◻ *Tak jest mnoho mohl skrže wymluwnost do|vésti* ◻ **Sic apud Plautum. A me pudica est** ◻ *pro mneť jest dobrá neb poctivá* ◻ *Pro mneť jest dobrá/ neb poctivá* ◻ **per me, uel quòd ad me pertinet** ◻ *co se mne dotýče* ◻ *Co se mne dotýče* ◻ **A tergo** ◻ *po zadu, spátkem* ◻ *Po zadu/ spátkem* ◻ **A fronte** ◻ *po předku, spředu* ◻ *Po předku/ spředu* ◻ **A paruulo, à pueris, à paruis et cetera, apud Terenti. A puero paruulo, et iam inde à pufillo, apud Plautum** ◻ *z dětinstva, z mladosti* ◻ *Z dětinstwa/ z mladosti* **Item à teneris, et huiusmodi alia, à primo, id est, à principio** ◻ *z prvopočátku, ponejprv* ◻ *Z prwo počátku/ po neyprw* ◻ **A fummo** ◻ *zhuory až dolův* ◻ *zhuory až dolův* ◻ **A matre pulli, id est, recentes** ◻ *čerstvá, vnově vysezená ptačata neb kuřátka* ◻ *Czerstwá/ wnowě wysezená ptačata/ neb kuřátka* ◻ **Item à Roma uenire** ◻ *z toho kraje blízko od Říma přijíti* ◻ *Ztoho kraje blízko od Ržijma přijíti* ◻ **Sed è Roma** ◻ *z města Říma* ◻ *Z města Ržijma* ◻ **Aliquando significat contra. Vt à frigore defendo** ◻ *opatruji se před zimou neb chráním se od zimy* ◻ *Opatruji se před Zymau/ neb chráním se od zymy*

A1rb

A, cum recipit aspirationem, est interiectio dolentis, uel commiserantis, ut ah quid facis? ◻ *ach, co děláš?* ◻ *Ach, co děláš?* ◻ **Et si duplicatur, uel triplicatur, ut, ah ah, ah, ridentis uox est.**

- Ab**, ualet idem quod à praepositio ◻ *od* ◻ *Od* ◻ Item abs, *Ab re* ◻ *neužitečně, bezpotřebně, daremně* ◻ *Nevžitečně/ bez|potřebně/ daremně* ◻ *Ab re consulit* ◻ *nadarmo radi bez potřeby* ◻ *Nadarmo radij bezpotřeby* ◻ *Haud ab re* ◻ *ne darmo* ◻ *Ne darmo* ◻ *uel praeter rationem* ◻ *bez příčiny* ◻ *Bez příčiny* ◻ *Nequid ores ab re, id est, nihil absurdum* ◻ *nepros za nic neslušného, netrefného* ◻ *Ne pros za nic neslušného/ netreffného* ◻ *Plaut: Item, ab re tua* ◻ *pro tvé jednání* ◻ *Pro twé gednáníj* ◻ *Tantum ab re tua est ocij tibi?* *Terentius* ◻ *takliž mnoho chvíle máš pro své jednání?* ◻ *Takliž mnoho chwijle máš pro swé gednáníj?* ◻ *Ab animo ociofus* ◻ *z strany mysle pokojný* ◻ *Z strany mysle pokogný* ◻ *Ab ingenio improbus* ◻ *z strany povahy jest zlý, nešlechtný* ◻ *Z strany powahy gest zlý/ neshlechtný* ◻ *Et illud Ciceronis. Ab oratoribus solitudo in foro, hoc est, quantum ad oratores attinet* ◻ *co se řečníkuov neb vejmluvčí dotýče, jest pusto a ticho před soudem* ◻ *Co se Ržečníkuow/ neb Weymluwčij dotýče/ gest pušto a ticho před Saudem* ◻ *Ab ineunte aetate* ◻ *od mladosti* ◻ *Od mladosti* ◻ *Ab incunabulis* ◻ *od kolibky, z mladosti, z dětinstva* ◻ *Od Kolybky/ z mladosti/ z dětinstwa* ◻ *Ab hinc triennium* ◻ *před třmi lety* ◻ *Před třmi Lety* ◻ *Ab hinc triennium huc commigrauit* ◻ *jest tomu nyní tři léta, jak se jest přibrál sem* ◻ *Gest tomv nynj tři Léta/ yak se gest přibrál sem* ◻ *Ita ab hinc decennium* ◻ *před desíti lety* ◻ *Před desýti Lety* ◻ *Ab integro, denuo* ◻ *znovu* ◻ *Znowu* ◻ *ab auo* ◻ *od času děda* ◻ *Od čafu Děda* ◻ *Terent: Ab aurora* ◻ *od začátku dne, od samého jitra, hned od svitání* ◻ *Od začátku dne/ od samého gitra/ hned od switáníj* ◻ *Ab intestato, aduerbium, Sine testamento, Vt ab intestato mortem obiit* ◻ *bez kšaftu neb bez pořizení umřel* ◻ *Bez kšafftu/ neb bez pořizenij vmřel*
- Abactor** ◻ *dobyččí zloděj, kdo dobytek loupežně přeč honí* ◻ *Dobyččij zloděj/ kdo dobytek laupežně přeč honij* ◻ *Abigeus, idem, Vnde Abigeatus* ◻ *taková krádež, dobytka kradení* ◻ *Taková krádež/ dobytka kradeníj* ◻ *Abacus, gene, mafcu. nominatiuus lati|nus, à graeco genitiuo* ◻ *ἄβακος* ◻ *ab* ◻ *ἄβαξ* ◻ *police neb stůl, kde se kredenc staví, šenktyš, početní stůl, item místo, kde muože sedati, vejsedka* ◻ *Police neb stůl/ kde se Kredenc stawij/ Sfenktyfs/ Početnij stůl/ Item mijsfo kde muože sedati/ weysedka* ◻ *Abaculus, diminutium* ◻ *malý kredencní stolček neb tabulka početní* ◻ *Malý Kredencnij stolček/ neb tabulka Početnij*
- Abalieno**, Vide Alieno
- Abaphus**, penult. cor. ◻ *nesmáčený, nebarvený* ◻ *Nesmáčený/ Nebarwený* ◻ *à* ◻ *βάπτω* ◻ *tingo*
- Abatos**, penult. cor. *inaccessus, inuius* ◻ *bezcestný, nepřístupný* ◻ *Bezcestný/ nepřijsturný* ◻ *generis communis*
- Abauus**, penult. cor. et abauia, Vide Auus
- Abax**, idem quod Abacus
- Abba**, Syriaca dictio, latine Pater ◻ *otec* ◻ *Otec*

- Abbas**, pater inter monachos ▫ *opat* ▫ Opat ▫ Vnde foemininum, Abbatissa ▫ *abatyše* ▫ Abbatiffē ▫ Sed latinius sacerdos maxima
- Abdico**, et **Abdicatio**. Vide Dico
- Abdo**, et **Abditus**, Vide Do
- Abdomen**, gen. neu. penulti. producta ▫ *tuk, mastnost, sádlo* ▫ Tuk/ maſtnoſt/ řádlo ▫ pinguedo, quae ſpinae adhaeret
- Abduco**, Vide Duco
- Abeo**, et **Abitus**, require Eo
- Abies**, etis penulti. cor. gene. foeminini ▫ *jedle* ▫ Gedle ▫ Vnde Abiegnus, a, um ▫ *jedlový* ▫ *gedlowý* ▫ ut abiegnus affer ▫ *jedlové prkno* ▫ Gedlowé Prkno
- Aberro**, quaere Erro
- Abgrego**, Vide Grex
- Abhorreo**, Vide Horror
- Abijcio**, **Abiectio**, et **Abiectus**, Vide Iacio
- | **Abiudico**, Vide Iudex
- Abiuro**, quaere Iuro
- Ablacto**, Vide Lac
- Ablaqueo**, quaere Laqueus
- Ablatus**, Vide Fero
- Ablego**, **Ablegatus**, quaere Lego
- Abligurio**, Vide Ligurio
- Abluo**, et **Ablutio**, Vide Luo
- Abnego**, Vide Nego
- Abnepos**, Vide Nepos
- Abnormis**, quaere Norma
- Abnuo**, Vide Nuo
- Aboleo**, **Aboleſco**, Vide Oleo
- Abigeus**, et **Abactor**, qui pecora furatur ▫ *zahaněc neb zloděj dobytka* ▫ Zahaněc/ neb zloděj Dobytko ▫ Compoſita ab ago, gene. maſcu: Vnde Abigeatus, ipſe Abigendi, actus, ſive abactionis crimen intelligitur ▫ *kradení dobytka* ▫ Kradenij dobytka ▫ gene.ma:
- Abolla**, gene foemini: ueſtis militaris ▫ *vojenský oděv, plstěný plášť* ▫ Wogenský oděv/ plſtěný pláſť
- Abominor** ▫ *mám v ohavnosti neb v voškivosti, vzdaluji se* ▫ Mám w ohawnoſti/ neb w woſkliwoſti/ wzdalugi ſe ▫ Abominandus, da, dum ▫ *vohavný* ▫ Wohawný ▫ deteſtatione dignum, et abominatio, onis, gene. foemin. ▫ *ohavnost, voškivost, vzdalování* ▫ Ohawnoſt/ woſkliwoſt/ wzdalováníj
- Aborigenes** ▫ *první a nejstarší obyvatelé v Itáli* ▫ Prwnij a nayſtarſſij obywatelé w Italij ▫ gene. maſcu

Aborior, et **abortus**, Vide Orior

Ab re uel **abs re** ◻ *bez příčiny, nadarmo* ◻ Bez příčiny/ nadarmo ◻ Vide supra

Abripio, Vide Rapio

Abrogo. Vide Rogo

Abrotonum, gener. neut. penulti. cor. ◻ *brotan* ◻ Brotan

Abrotonites, ae, foemin. gener. penult. | product. ◻ *vino brotanové neb z brotanu udělané* ◻ A2rb
Wijno Brotanowé/ neb z Brotanu vdělané

Abrumpo, Vide Rumpo

Abfens ◻ *nepřítomný* ◻ Nepřítomný ◻ Inde abfentia ◻ *nepřítomnost* ◻ Nepřítomnoft

Abfcessus, Vide Cedo

Abfis, uel **habfis**, graecum est, Curuatura rotae ◻ *loukotí neb křivolakost kola* ◻ Laukotij
neb křivolakost Kola ◻ Item ◻ *okrouhlost hvězd* ◻ Okrauhloft hwězd ◻ gene. foemi.

Abfoluo, et **abfolutio**, Vide Soluo

Abfonus, a, um ◻ *nezvučný, nepříhodný, nepozorný* ◻ Nezwučný/ nepřijhodný/ nepozorný ◻
Abfonum fidei ◻ *k víře nepodobné, k věření neslušné* ◻ K wijře nepodobné/ k věření
nesluffné

Abforbeo, Vide Sorbeo

Abfque, praepositio separatiua ◻ *bez* ◻ Bez ◻ **Abfque pecunia** ◻ *bez peněz* ◻ Bez peněz ◻ **Ab-**
sque una haec foret ◻ *kdyby toliko tato jedina nebyla* ◻ Kdyby toliko tato jedina nebyla ◻
Terentius

Abftemius, qui temeto, hoc est, uino abftinet ◻ *kdo vína nepije* ◻ Kdo wijna nepige ◻
Adiectiuum trium uocum

Abftergo, Vide Tergo

Abftineo, Vide Teneo

Abfurdus, a, um ◻ *nezpuosobný, netrefný, nepříhodný* ◻ Nezpuosobný/ netreffný/ nepřij-
hodný ◻ **Abfurde** ◻ *nezpuosobné* ◻ Nezpuosobné

Abftraho, quaere Traho

Abftrudo, et **Abftrusus**, Vide Trudo

Abfum, Vide Sum

Abfumo, quaere Sumo

Abfynthium ◻ *pelynka* ◻ Pelynka ◻ gene. neut.

Abfynthites, ae ◻ *pelynkové víno* ◻ Pelynkowé Wijno ◻ gene. mafcu.

Abfyrtides ◻ *vostrovové v Adriatitském moři* ◻ Wostrowowé w Adryatytkém Moři

| **Abundo**, Vide Vnda

A2va

Abutor, et **Abufus**, Vide Vtor

Abydos, penulti. prod. urbs Troadis ◻ *město v Troadi* ◻ Město w Troadi ◻ generis foemi.

Abyffus, aquarum profunditas immensa ◻ *veliká hlubokost vod, hlubina, propast* ◻ Weliká
hlubokost Wod/ hlubina/ propast ◻ gene. foemi.

AC

Ac, coniunctio ◻ *a* ◻ **A** ◻ Aliquando aduerbium est, et significat quàm ◻ *než* ◻ Než ◻ Vt aliter facis, ac iusseram ◻ *jináč děláš, nežť sem rozkázal* ◻ *Gináč děláš/ nežť fem rozkázal* ◻ et tum ferè postponitur illis particulis, aequè secus, aliter, iuxta, perinde

Acacia, succus pomorum ex arbore quadam spinosa in Aegypto ◻ *šťáva z jablek ejiptského stromu* ◻ *Sftiáwa z yablek Egiptského stromu* ◻ generis foeminini

Academia, gene. foemi. ◻ *místo nedaleko od Atén, kdežto Plato mudřec učil* ◻ *Místo nedaleko od Athén/ kdežto Plato mudřec učil* ◻ Vnde pro quouis loco publico, in quo literae docentur, accipitur ◻ *vysoká škola, kolej* ◻ *Wyfoká škola/ Kolej* ◻ *Academici* ◻ *následovníci mudrce Plátóna* ◻ *Následovníjcy mudrce Plátóna*

Achantis, idis, carduelis ◻ *stehlík* ◻ *Stehlijk* ◻ *Achantilis*, idem. gene. foemi.

Acanthus, herba, alias branca urfina ◻ *nedvězý noha, pazneht* ◻ *Nedvězý noha/ pazneht*

Acarmania, pars Aegypti ◻ *částka země ejiptské* ◻ *Cžástka země Egiptké* ◻ gene. foemi.

Acarus, gene. mafcu. ◻ *mol neb červík v vosku, voskojedec* ◻ *Mol neb čerwíjk w wošku/ wofkogedec*

Acatalectus, uerfus cui nulla syllaba deest ◻ *verš, v němž všechny sylaby z uplna položeny sou* ◻ *Werfs wněmž wfcecky syllaby z vplna položeny fau*

Acatium, gene. neut. ◻ *prostá lodi, kteráž toliko vesly hnána bývá, lodi bez nástroje korabového, bez větrníku a provazuov* ◻ *Prostá lodi/ |kteráž toliko wesly hnána býwá/ lodij bez nástroje Korabového/ bez větrníku a provazuow*

A2vb

Accedo, Vide Cedo

Accelero, Vide Celer

Accendo ◻ *zapaluji* ◻ *Zapalugi* ◻ Simplex non est in usu. Methapho: *Infigo* ◻ *podštívám, dráždím* ◻ *Podštíjwám/ dráždijm* ◻ Sunt et alia composita à Cando inusitato uerbo, ut *Incendo*, *Succendo*, eiusdem significationis cum priore

Accensus, gene. maf. minister Magistratus apud Romanos ◻ *panský slúha, městský služebník, purgmístruow pacholek* ◻ *Panský slúha/ Měšťký služebník/ Purgmístruow Pacholek* ◻ Item miles aegrotos praecedens, et ministrans si opus fuerit, uel in demortui locum subrogatus ◻ *nový bojovník na místo toho sešlého volený* ◻ *Nowý bogowníjk na místo toho sešlého wolený* ◻ à Iureconsultis optio dicitur

Accentus, gene. maf. tonus, Voculatio ◻ *hlas neb zvuk sylab* ◻ *Hlas neb zwuk syllab*

Accerfo, tertiae coniugat. et accersio, quartae. praeter. iui ◻ *přivolávám, přináším* ◻ *Přiwolávám/ přinášijm* ◻ ab ad, et cio compositum, arcesso, inde accerfo per metathesin, Vide Arceo. Significat etiam, accuso ◻ *obžaluji, viním* ◻ *Obžalugi/ winnijm* ◻ *Capitis accersitur* ◻ *z strany hrdla žalobu na sebe trpí, jde mu na hrdlo* ◻ *z strany hrdla žalobu na sebe trpíj/ Gde mu na hrdlo* ◻ *Accersitus, us*, gene, maf. ◻ *povolání* ◻ *Powoláníj* ◻ *Accersitor* ◻ *povolač* ◻ *Powolač*

Acceſſio, et **acceſſus**, Vide Cedo

Accido, et **accidens**, Vide Cado

Accio, Vide Cio

Accingo, quaere Cingo

| **Accino**, quaere Cano

Accitus, Vide Cio

Accipio, quaere Capio

Accipiter ◻ *jeſtráb* ◻ Geſtráb ◻ gene. maſculini.

Acclinis, et **acclinus**, a, um, uel accliuis, et accliuus, leniter erectus. Surfum pendulus ◻ *vzhûru vohnutý, vysedlý, pozdvižený* ◻ Wzhûru wohnutý/ wyfedlý/ pozdwižený ◻ Cuius contrarium eſt decliuis, et decliuis ◻ *pod ſe vohnutý, položitý* ◻ Pod ſe wohnutý/ položitý ◻ Accliuitas, et decliuitas ◻ *sklonitoſt, vohnutoſt, položitost, křivolakoſt* ◻ Sklonitoſt/ wohnuſtoſt položiſtoſt/ křiwolakoſt ◻ Acclino ◻ *vohejbám, křívím* ◻ Wohaybám/ křiwijm

Acclamo, Vide Clamo Simplex

Accola, Vide Colo

Accomodo, et **Accomodus**, Vide Commodus

Accreſco, et **Accrementum**, Vide Creſco

Accubo, et **Accumbo** et **Accubitus**, quaere Cubo

Accumulo, Vide Cumulus

Accuro, et **Accuratè**, Vide Cura

Accurro, Vide Curro

Accuſo, aſ, aui ◻ *obžaluji, viním, vinu dávám* ◻ Obžalugi/ winnijm winnu dávám ◻ hinc dicimus, Accuſat me huius rei, de hac re, et in hac re ◻ *viní mne neb vinu mi dává v té věci* ◻ winnj mne/ neb winnu mi dává wté wěcy ◻ Item Accuſo tuam inertiam ◻ *viním neb haním tvou lenoſt* ◻ Winnijm/ neb hanijm twau lenoſt ◻ Vnde accuſabilis, e ◻ *žaloby vinění, laní neb hanění hodný* ◻ žaloby winěnij/ lanij neb haněnij hodný ◻ Excufaibilis, le ◻ *co muož vymlouváno býti, vymluvitedlný* ◻ Co muož wymlauwáno býti/ wymluwitedlný ◻ Inexcufaibilis, contrarium. Incuſo ◻ *haním, laji, přímlovám* ◻ Hanijm/ lagi/ přijmlauwám ◻ Excufa ◻ *vymlívám* ◻ Wymlúwám ◻ Re|cuſo ◻ *odmlouvám, odpírám* ◻ Odmlauwám/ odpijrám ◻ Volunt compoſita à Cudo eſſe, Vnde Accuſator ◻ *žalobník* ◻ žalobník ◻ et Accuſatio ◻ *žaloba, žalování* ◻ Zialoba/ žalování ◻ Accuſatorius, a, um ◻ *co k žalobě náleží* ◻ Co k žalobě náležij ◻ Accuſatoriè, aduerb. ◻ *žalobně, ſpůſobem žalobným* ◻ Zialobně/ ſpůſobem žalobným ◻ Excufaatio ◻ *vymlouvání, wymluva* ◻ Wymlauwáníj/ wymluwa

Acedia, non acida, pigritia, taedium ◻ *lenoſt, teſknoſt, neſtarání* ◻ Lenoſt/ teſknoſt/ neſtaráníj ◻ gene. foeminini

Aceo ◻ *kyselím neb wocím, ſem kyselý* ◻ Kyſelijm neb wocijm/ fem Kyſelý ◻ Et Acidus, a, um ◻ *kyselý* ◻ Kyſelý ◻ Acidulus, a, um, id eſt ſubacidus ◻ *nákyselý* ◻ Nákyſelý ◻

A3ra

A3rb

- Item, Acor ◻ *kyselost* ◻ Kyfelost ◻ Vinum acidum ◻ *kyselé víno neb zvoctělé víno* ◻ Kyfelé Wijnó/ neb zvoctělé wijnó ◻ Inde Acefco ◻ *počínám kyseleti* ◻ Počijnám Kyseleti
- Acephalus**, hoc est, sine capite ◻ *bezhlavý* ◻ Bezhlawý ◻ κεφαλή ◻ graecè caput, trium generum
- Acer**, substant. gene. foemin. ◻ *břek* ◻ Břek ◻ Vnde Aceruus, a, um ◻ *břekový* ◻ Břekový
- Acer**, et **acris**, in neu: acre, adiectiuum ◻ *vostrý* ◻ Wostrý ◻ et pro forti acipitur. Acer Turnus ◻ *statečný, zuořivý, udatný neb silný, turnus* ◻ Statečný/ zuořivý/ vdatný/ neb fylný Turnus ◻ Vnde acritudo, et acrimonia ◻ *vostrost* ◻ Wofstroft ◻ Et acriter aduerbium ◻ *vostře, ukrutně, přísně* ◻ Woftre/ vkrutně/ přijfně
- Acer**, neut. gene. tertiae decl ◻ *pleva* ◻ Plewa ◻ palea, uel acus, aceris. Acero uerbum primae coniuga ◻ *směšuji s plevami* ◻ Směšfugi s plewami ◻ Vnde Aceratum lutum ◻ *hlína s plevami smíšená a rozdělaná* ◻ Hlijna s plewami smijšfená/ a rozdělaná ◻ Inde acerosus ◻ *plň plev, plevatý* ◻ plň plew/ plewatý ◻ Acerosus panis, et acerosum | frumentum ◻ *plevnaté vobilé* ◻ Plewnaté Wobilé
- Acerbus**, a, um ◻ *trpký, nezralý* ◻ Trpký/ nezralý ◻ Acerba poma ◻ *nezralá jablka* ◻ Nezralá Yablka ◻ propriè de fructibus, sed ad alia etiam transfertur, ut acerba mors ◻ *útrpná, hořká smrt neb nevčasná smrt* ◻ Vtrpná hořká smrt/ neb newčasná smrt ◻ Acerbum spectaculum ◻ *hrozné divadlo* ◻ Hrozné diwadlo ◻ crudele. Vnde acerbitas ◻ *trpkost, syrovost, nedozralost* ◻ Trpkost/ fyrowost/ nedozralost ◻ Et metapho. pro molestia, et exacerbefco ◻ *budu kyselým, trpkým* ◻ Budu kyfelým/ trpkým ◻ exacerbo, as ◻ *průdím, kyselé dělám, hněvám, popouzím k hněvu* ◻ Průdijm/ kyfelé dělám/ hněwám/ popauzým k hněwu
- Accera**, uulgò thuribulum ◻ *kadedlnice nebo nádoba obětní* ◻ Kadedlnice nebo nádoba obětnij
- Aceruo**, as, aui ◻ *hromaždím* ◻ Hromaždijm ◻ Et compositum coaceruo ◻ *na hromadu kladu, shromáždíuji* ◻ Na hromadu kladu/ shromáždíugi ◻ Aceruatio, et Coaceruatio ◻ *shromažďování* ◻ Shromažďowánij ◻ Aceruatim ◻ *hromadně, vrchovatě* ◻ Hromadně/ wrchawatě ◻ Aceruus ◻ *hromada drobných věcí, jako vobilé* ◻ Hromada drobných věcý/ yako/ wobilé ◻ Aliquando maiorum, Vt Aceruus scutorum, lapidum, et Strues lignorum ◻ *hromada neb hranice drev* ◻ Hromada neb hranice drew ◻ Strages cadauerum ◻ *hromada mrtvých těl po porážce* ◻ Hromada mrtvých těl poporážce ◻ Acerualis, e ◻ *co na hromadu sypáno bývá* ◻ Co na hromadu sypáno býwá
- Acetabulum**, gen. neu. uafis genus ◻ *nádoba, dčbán vocetní* ◻ Nádoba/ dčbán wocetnij ◻ aliàs ◻ *míra mokrých věcí neb rozplývajících* ◻ Mjra mokrých věcý/ neb rozplýwajících ◻ continet fefquicyathum. Vide infra. Item ◻ *důlek v kotnicích neb v rohu* ◻ Důlek w kotnijcých neb w Rohu

- Acetaria**, herbae quae ex aceto fumuntur ◻ *salát* ◻ Salát¹ ◻ gene. neutr. plurale tantum.
Acetum ◻ *vocet* ◻ Wocet ◻ Acetofus, a, um ◻ *co voctem zapáchá, zvocťělý* ◻ Co | woctem zapáchá/ zwoctělý A3vb
- Achates** penul. producta ◻ *potok v Sicilii* ◻ Potok w Sycilij ◻ Item ◻ *drahý kámen a tovaryš Eneašů* ◻ Drahý Kámen/ a tovaryšs Eneaffů
- Achaia**, gene. foeminini. Regio Graeciae ◻ *krajina v řecké zemi, nyní slove Morea, v nížto bylo město Korint* ◻ Kragina w Ržecké Zemi/ nyníj flowe morea/ w nížto bylo Město Korynt ◻ Inde Achaeus ◻ *Řek* ◻ Ržek
- Acheron**, gene. maf. ◻ *pekelní potok* ◻ Pekelnij Potok ◻ Inde Acheronticus, a, um ◻ *pekelní* ◻ Pekelnij
- Acharis**, Ingratus ◻ *nevďěčný, nepřijemný, nemilý* ◻ Newďěčný/ nepřijemný/ nemilý ◻ adiectivum
- Achelous**, gen. maf. ◻ *potok v Etolii* ◻ Potok w Etolij ◻ Vnde Acheloius, id est, aqueus ◻ *vodnatý* ◻ Wodnatý ◻ Nam ueteres omnem aquam Acheloum dixerunt
- Acherusia** ◻ *jezero v Kampanii* ◻ Gezero w Campanij
- Achilles** ◻ *syn Pelei, hajtman Řekův u města Troje* ◻ Syn Pelei/ Haytman Ržekůw/ v města Troye ◻ Vnde Achillea herba, aliàs Myriophyllum. Graecè, millefolium latinè ◻ *řebříček* ◻ Ržebříjček
- Acicula** ◻ *jehlička, špendlík* ◻ Gehlička/ Špendlijk ◻ diminutivum, ab acu
- Acidalus**, gene. maf. penul. corr. ◻ *studnice* ◻ Studnice ◻ Baeotie Veneri sacer ◻ *kteráž jest Venuši posvěcená* ◻ Kteráž gest Wenušii posvěcená ◻ Vnde mater Acidalia dicitur apud Vergilium
- Acidus**, a, um. Vide aceo. et acidulus, a, um. diminutivum ◻ *nákyselý* ◻ Nákyfelý
- Acies**, gene. foem. ◻ *špic neb vostří na železe* ◻ Špic neb wostřij na železe ◻ et Acies oculorum ◻ *bystrost očí neb vostrost zraku* ◻ Bystrost očij/ neb wostrost zraku ◻ Inde per metaphoram acies etiam ingenij perspicuitas ◻ *vostrovtipnost, důmyslnost* ◻ Wostro wtipnost/ důmyslnost ◻ Praeterea exercitus instructio, acies dicitur ◻ *zšikovaný neb zpořadáný hauff vojenský k bitvě* ◻ z Šikovaný neb zpořadáný hauff wogenský k bitvě ◻ Vnde instruere aciem ◻ *lid k bitvě šikovati a zpravovati* ◻ Lid k bitvě šikovati a zprawovati ◻ Exterere aciem ◻ *vostřiti neb vostří nabrousiti, brousiti* ◻ Wostřiti neb wostřij nabroufyti/ braufyti
- Acinacis**, peregrina uox ◻ *meč perských* ◻ Meč Perfkých ◻ gene. mafc. penul. cor.
- Acini** ◻ *malé jahůdky neb zrnečka* ◻ Malé yahůdky neb zrnečka ◻ ut acini Sambuci ◻ *bzové jahůdky* ◻ Bzové yahůdky ◻ Baccae sunt maiores, ut Baccae Lauri ◻ *bobková zrna* ◻ Bobková zrna ◻ Acinaceus, a, um ◻ *co z malých jahůdek neb zrnek jest* ◻ Co z malých jahůdek neb zrnek gest ◻ Hinc uinum acinaceum ◻ *mošt jablečnick* ◻ Mošt yablečnick ◻ uel potius lora ◻ *zadní víno neb z ovoce dělané* ◻ Zadnij wijno neb z ovoce dělané

¹ Salát] Sálát *tisk*

Acinofus, a, um ◻ *co mnoho jahůdek neb zrněk má* ◻ Co mnoho yahůdek neb zrněk má ◻
Vt acinofa uua ◻ *plný hrozen s mnohými jahůdkami neb zrny* ◻ Plný hrozen s mnohými
yahůdkami neb zrny

Accipenser, piscis magnae aestivationis olim ◻ *ryba, kteréžto šupiny před se opak sou obra-*
ceny ◻ Ryba/ kteréžto šupiny před se opak sau obraceny ◻ gene. masc.

Aclides, penult. cor. apud Vergilium ◻ *šíp neb střelba* ◻ Šíjp/ neb střelba ◻ gene. foeminini

Agmon, latine Incus ◻ *nakovadlen* ◻ Nakowadlen ◻ Vnde Pyragmon apud Vergilium, Se-
ruus Vulcani

Acoluthus, penul. producta gene. masc. ◻ *následovník* ◻ Nálledownijk

Aconitum, penul. producta. gene. neut. herba uenenofa ◻ *vlčí lejko* ◻ Vlčij leyko ◻ Sed
aliud etiam est

Acontiae ◻ *hvězda vocasatá jako šíp, kométa* ◻ Hwězda wocafatá jako Šíjp Cométa

Acopa, orum, plur. tantum gene. neut. ◻ *lékařství proti ustání neb rozmařilosti* ◻ Lékařftwij
proti vřtanij neb rozmařilosti

| **Acquiesco**, Vide Quies

A4rb

Acquiro, Vide Quaero

Acraton, merum ◻ *nesmíšené, nezkalené, neslévané víno* ◻ Nefmijřšené/ nezkalené/ nellé-
wané Wijno ◻ Acratophorum, Vrceolus, gene neut. ◻ *kalíšek, česká* ◻ Kalijřšek/ Cželká

Acredula, putatur Lufcinia esse ◻ *slavík* ◻ Slawijk

Acrimonia, et **Acritudo**, etc. Vide Acer

Acrifius ◻ *král Argivských a otec dcery řečené Danaé* ◻ Král Argiwřkých a Otec Dcery ře-
čené Danaé

Acroceraunia, plura. numer. gene. neu. ◻ *hora v Epiru při Adriatitském moři* ◻ Hora w
Epyru při Adryatyřkém Moři

Acrocorinthus ◻ *hora, na kteréž město Korint leželo* ◻ Hora na kteréž měřto Korynt leželo ◻
gene. masculini.

Acroama, gene. neu. ◻ *subtilná, utěšená připovídka neb řeč, pěkné neb ozdobné, pořadné,*
mluvení ◻ Subtylná. vtěřřená připowjdka² neb řeč/ pěkné neb ozdobné/ pořadné/ mlu-
wenij ◻ latine aufcultatio, uel auditio, Item ◻ *kdo taková řeč pořádně vypravuje* ◻ kdo
takowú řeč pořádně wyprawuge

Acropolis, latine arx ◻ *zámek neb hrad na hůře postavený* ◻ Zámek/ neb Hrad na hůře pořta-
wený

Acta, ae, foeminini. gene. littus ◻ *břeh* ◻ Břeh

Acta. generis. neutri. nume. pluralis ◻ *jednání, činové, skutkové a věci, které se zběhly* ◻ Ged-
nánij/ činowé/ skutkowé. a wěcy/ které se zběhly ◻ Acta diurna ◻ *jednání a věci, kteréž*
se na každý den dějí ◻ gednánij a wěcy kteréž se na každý den děgij

² připowjdka] připowjđká *tisk*

Actus, generis. masculini. quartae. declinationis ◻ *handel, činění, vykonání, jednání, rychtování* ◻ Handel/ činěníj/ wykonáníj/ gednáníj/ rychtováníj ◻ idem quod acta et actio. Item Actus sunt partes comoediarum ◻ *stránky rozdílné neb rozdílové, komedí* ◻ Stránky rozdílné neb rozdílowé. Come|dj ◻ Et Actus, spacium agri ◻ *pole, 120 střevicův zdílí, item průjezd, průhon přes nějaké grunty* ◻ pole. 120 Střewicůw zdijlij, item průjezd/ průhon/ přes nějaké Grunty

A4va

Actio, et **Actor**, Vide Ago

Actuarius, Vide Ago

Actutum, aduerbium ◻ *brzo, hned, kvapně, rychle, spěšně* ◻ Brzo/ hned/ kwapně/ rychle³/ spěšně

Aculeus, gene. masc. Centrum ◻ *špic, žihadlo, osten* ◻ Špic žihadlo/ Osten ◻ Vnde Aculeatus ◻ *špičatý, bodlavý, žihavý* ◻ Špičatý/ bodlavý/ žihavý ◻ Aculeum immittere ◻ *žihadlo vpustiti neb nechati* ◻ Žihadlo wpuštiti/ neb nechati ◻ uel dimittere aculeum

Acumen, gene. neu. ◻ *subtilnost, bystrost, vtipnost* ◻ Subtylnost/ Bystrost/ wtipnost ◻ Et de ingenio dicitur ◻ *důvtipnost, důmyslnost* ◻ Důwtipnost/ Důmyšlnost ◻ Acumen cultri ◻ *vostrost, špičatost nože* ◻ Wostrost/ Špičatost nože ◻ Acuminatus, a, um ◻ *špičatý, navostřený, nabroušený* ◻ Špičatý/ nawostřený/ nabrauffený

Acumino, as, aui ◻ *špičatím, vostřím* ◻ Špičatijm/ Wostřijm

Acus, quartae declina. gene. foeminini ◻ *jehla* ◻ Gehla ◻ Vnde Acuncula, diminutium ◻ *jehlička* ◻ Gehlička ◻ Acus est etiam instrumentum quo ornatrix utitur, ad discriminandos capillos ◻ *špice neb železko špičaté, jimž vlasy neb poutec na hlavě ruozno dělí a rozkládají* ◻ Špice neb železko špičaté/ gimž wlasý neb pautec na hlavě ruozno dělij/ a rozkládajij

Acupictor, aliàs, Phrygio ◻ *krumpíř, vyšivač* ◻ Krumpýř wyšliwač

Acus, aceris, gene. neut. tertiae declina. ◻ *pleva* ◻ Plewa ◻ Vide supra

Acuo, acuis, cui, in praet ◻ *špičatím, vostřím* ◻ Špičatijm wostřijm ◻ metaphori ◻ *dráždím, pobízím, popouzím* ◻ Dráždijm/ pobijzým/ popauzým ◻ Cice. Quae |languorem adferunt caeteris, illum acuebant ◻ *které věci jiné lidi lenivé neb nezpuosobné činí, ty činily ho bystrého a schopného* ◻ Které wěcy giné lidi leniwé/ neb nezpuosobné činij/ ty činily ho bystrého a schopného ◻ Et composita, Exacuo, Praeacuo. Vnde acutus, a um ◻ *vostrý, špičatý* ◻ Wostřý/ Špičatý ◻ Transfertur ad incorporea, ut acutum ingenium ◻ *vostrý neb subtilný wtip* ◻ Wostřý/ neb Subtylný wtip ◻ Acuta uox ◻ *tenký, vysoký, vostrý hlas* ◻ Tenký/ wyfoký/ wostřý Hlas ◻ Acutulus, a, um ◻ *subtilný, přivostrý* ◻ Subtylný/ přiwostřý

A4vb

Acyrologia, ae, gene. foemini. ◻ *nepravá vlastnost slov* ◻ neprawá wlastnoř flow

³ rychle] ryhle tisk

AD

Ad, praepositio ◻ *tu preposici Čechové literú K, ji k jinému slovu přidávajíc, vypovídají* ◻ Tu preposicy Czechowé literú K. gi k ginému flowu přidawagijc wypowijdagij ◻ Vt ad coenam ◻ *k večeri, vyslovuje se také* ◻ K večeri/ wyflowuge se také ◻ Ad ◻ *při* ◻ Při ◻ Vt, ad ripam ◻ *při břehu řeky* ◻ při Břehu Ržeky ◻ Sic, ad urbem acceßit ◻ *blíž k městu přišel* ◻ Blíž k Městu přišel ◻ In urbem acceßit ◻ *do města šel* ◻ Do Města šel ◻ Et in proprijs etiam, ut Cicer. usque ad Numantiam misit ◻ *až do Numancí poslal* ◻ až do Numancij poslal ◻ Ad Troiam ◻ *blízko u Troj* ◻ blizko v Troy ◻ Eadem est distinctio inter haec, Ad domum est profectus, et domum profectus est ◻ *šel domův* ◻ Šel domůw ◻ Aliquando pro contrà ponitur, ut, Ad illum mihi pugna est ◻ *proti tomuto neb s tímto válku mám* ◻ Proti tomuto/ neb s tijmto wálku mám ◻ Et circiter, ut Cicer. Fuimus ad ducentos ◻ *bylo nás okolo dvou set* ◻ Bylo nás okolo dwau set ◻ Nonnunquam similitudinem notat, ut, ad arbitrium suum scribere, Cicer ◻ *podlé wuole své psáti* ◻ Podlé wuole swé psáti ◻ Ad portionem uirium ◻ *podlé mírnosti sil* ◻ Podlé mijrnofti fyl ◻ Velusque ut, ad meum | usque reditum ◻ *až do mého navrácení* ◻ Až do mého nawráceníj ◻ Cicer. Ad rauim ◻ *až do chřápaní hrdla* ◻ Až do chřápanij hrdla ◻ Item comparationem significat, ut, Nihil haec sunt ad opes Caesaris ◻ *nic nejsou tyto věci proti zboží císařovému* ◻ Nic negsau tyto wěcy proti zboží Cýsařowému ◻ Ad Dianae, Ad Castoris, et huiusmodi locutiones paßim reperiuntur, et sunt Eclipses. Nam subintelligitur enim templum, uel aedes, aut aliud tale quiddam ◻ *k chrámu bohyně Diány neb boha Kastora* ◻ K Chrámu Bohyně Dyány neb Boha Kastora ◻ Item Ad pro iuxta, uel apud. Quae est ad uxorem tuam ◻ *kteřáž jest při manželce tvé* ◻ Kteřáž gest při Manželce twé ◻ Abeamus ad me, apud Terentium. pro ad aedes meas, synecdochicos ◻ *jděme do mého domu* ◻ Gděme do mého domu ◻ Ad manum esse ◻ *před rukama pohotově býti* ◻ Před rukama pohotowě býti ◻ Ad manum uenire, idem ferè apud Liuium. Quod cuique ad manum uenisset ◻ *co se každému v ruce dostalo* ◻ Co se každému w ruce doßtalo ◻ Sed ad manus uenire, idem quod ad arma uenire ◻ *bíti se neb potejkati se* ◻ Bijti se/ neb poteykati se ◻ Ad tempus ◻ *na čas, do času neb podlé příležitosti času* ◻ Na čas/ do čafu/ neb podlé příležijtofti čafu ◻ Ad tempus consilium capiam ◻ *vedlé náležitosti času raditi se budu* ◻ Wedlé náležitofti čafu raditi se budu ◻ Ad diem, absolutè pro, ad diem praescriptum ◻ *ke dni jmenovanému, určitému* ◻ Ke dni gmenowanému/ vrčitému ◻ Ad summum ◻ *najvíc, nejvýše* ◻ Naywijc/ naywayšše ◻ Ad summam, et in summa ◻ *krátkými slovy, krátkým závěrkem* ◻ Krátkými slowy/ Krátkým záwěrkem ◻ Ad postremum ◻ *naposledy, k posledku* ◻ Naposledy/ k posledku ◻ Ad affem ◻ *do nejmenšího halěre neb šartu peníze* ◻ Do naymenšijho halěre/ neb šartu penijze ◻ Ad unum ◻ *do jedného neb všudy všecko* ◻ Do gedného/ neb wšudy wšecko ◻ Ad unguem ◻ *dokonále, na nehet* ◻ Do|konále/ na nehet ◻ Ad uerbum ◻ *slovo od slova* ◻ Slowo od flowa ◻ Ad literam ◻ *jakž litera zní, jak*

B1ra

B1rb

slova napsána sú ▫ Yakž littera znij/ yak flowa napřána lú ▫ Vulgò dicitur in forma. Ad uotum ▫ *podlé vinřování* ▫ Podlé winřowánij ▫ Ad uotum fuceřit ▫ *podlé vinřování dařilo mi se neb prospěch mělo* ▫ Podlé winřowánij dařilo mi se/ neb prospěch mělo ▫ Ex sententia, idem. Ad id tempus ▫ *při tom čase* ▫ Při tom čase ▫ Admodum, Penulti, cor. ▫ *přiřiš* ▫ Přiřilřs ▫ uel etiam ▫ *ano* ▫ Ano

Adactus, a, um. Vide Ago

Adaequo, Vide aequus

Adaggero, quaere Agger

Adamas, gene. masc. gemma, quafi indomitus dicas ▫ *tvrdý, drahý kámen, adamant* ▫ Twrdý/ drahý Kámen/ Adamant ▫ Vnde Adamantinus, penul. corre. uel Adamanteus, a, um ▫ *co z adamantu jest uděláno* ▫ Co z Adamantu geřt vděláno ▫ Et per metapho. pro duro, et infragibili accipitur. Adamantina uincula ▫ *nezlamavé pevné vazby* ▫ Ne-zlamawé pevné wazby

Adagium, gene. neut. prouerbium ▫ *obecné přísloví* ▫ Obecné přiřflowij ▫ Inuenitur etiam Adagio, onis

Adamo, Vide Amo

Adaperio, Vide Aperio

Adaugeo, Vide Augeo

Addico, Vide Dico

Additio, et **Addo**, quaere Do

Adelphi, latinè fratres ▫ *bratři* ▫ Bratřij ▫ generis. masculini

Addubito, quaere Dubius

Adduco, Vide Duco

Adeo, Vide Eo

Adeò, aduerbium, in tantum ▫ *tak velmi* ▫ Tak velmi ▫ Adeò res redijt, pro eò res redijt ▫ *k tomu již přišlo, k tomu jest přivedeno* ▫ Ktomu giř přiřflo/ ktomu geřt | přiwedeno ▫ Item, pro certè, uel ualdè etiam. Ducem hostium intra moenia, atque; adeò in senatu uidetis ▫ *vidíte hajtmana nepřátel v městě, anobrř v radě* ▫ Widjte Haytmana nepřátel w Měřtě/ anobrř w raddě ▫ Adolescens adeò nobilis ▫ *velmi šlechetný mládenec* ▫ Welmi šlechetný mládenec ▫ Nonnunquam abundat in oratione, ut Donatus ait. Tute adeò iam audies eius verba ▫ *ty sám nyní slova jeho uslyšíř* ▫ Ty řám nynij flowa geho vřlyřlijřs

B1va

Adeps, gene. dub. pinguedinem omnem řignificat ▫ *vřeliká tučnost neb mastnost* ▫ Wřeliká tučnost/ neb mařtnořt ▫ Adeps urřinus ▫ *nedvědí řádlo* ▫ Nedwědij řádlo ▫ Adeps Anferinus ▫ *huří řádlo* ▫ Hufý řádlo ▫ Hinc Adipatus, a, um ▫ *řádlem řpikovaný neb polity* ▫ řádlem řřpikowány/ neb polity ▫ Et Adipalis, e ▫ *tučný, mařtný, řádelný* ▫ Tučný/ mařtný/ řádelný ▫ Adipalis coena ▫ *úpravná panská večeře* ▫ Vprawná panřká wečeře

Adiabene ▫ *země Asyrských* ▫ Země Asyřřkých ▫ ge. Foe

Adiaphora, latinè indifferentia ◻ *bezrozdílné věci, ani dobré, ani zlé* ◻ Bezrozdílné věci/ ani dobré/ ani zlé ◻ ut diuitiae, forma etc. gene. neu.

Adipiscor, adeptus sum ◻ *docházím, nabejvám* ◻ Docházým/ nabaywám ◻ Et Indipiscor apud Plautum. Adeptus, a, um. etiam passivè ◻ *co dosaženo jest* ◻ Co dofaženo gest

Adhaereo, quaere Haereo

Adhibeo, Vide Habeo

Adhortor, Vide Hortor

Adiaceo, Vide Iaceo

Adiectio, Vide Iacio

Adigo, Vide Ago

Adimo, quaere Emo

Aditus, Vide Eo

Adiudico, quaere Iudex

Adiungo, Vide Iungo

| **Adiuro**, Vide Iuro

B1vb

Adiuuo, et **Adiutorium**, vide Iuuo

Adminiculator, deponens. ◻ *pomáhám, sloužím, fedruji, nakládám* ◻ Pomáhám/ flaužijm/ ffedrugij/ nakládám ◻ Item adminiculo, as, aui, eodem significatu. Adminiculare vitem ◻ *vinné ratolesti teyčiti neb k tyčkám přivazovati, podpírati* ◻ Winné ratolesti teyčiti/ neb k tyčkám přivazowati/ podpijrati ◻ Adminiculum ◻ *pomoc neb náklad* ◻ Pomoc/ neb náklad

Administro, Vide Minister

Admiror, Vide Mirus

Admiftus, Vide Mifceo

Admissarius, Vide Mitto

Admodum, quaere Modus

Admonitio, Vide Moneo

Admoueo, Vide Moueo

Adolefco, Vide Oleo

Adopto, Vide Opto

Adoro, Vide Oro

Ador, gene. neut. ◻ *obilé pšeničné, běl* ◻ Obilé pšeničné/ Běl ◻ Est peculiare genus, Hinc Adoreus, a, um ◻ *co z běli jest pšeničné* ◻ Co zběli gest pšeničné

Adoria, ae, primae declina. idem quod gloria ◻ *sláva, poctivost* ◻ Sláva/ poctiwost ◻ ge. foe.

Adonis, penult. producta ◻ *syn Kinarů a Myrry* ◻ Syn Cynarů a Mirry ◻ Amatus Veneri. Vnde Adonidis horti ◻ *netrvalé, neužitečné rozkoše* ◻ Netrwalé/ nevžitečné rozkoše

Adraftia, penult. producta ◻ *krajina nedaleko od Troady* ◻ Kragina nedaleko od Troady ◻ gene. foemi.

Aduerfus, et **Aduerfum**, praepositio ◻ *proti* ◻ Proti ◻ Aduerfum animi sui sententiam ◻ *proti své vlastní vůli neb úmyslu a před se vzeti* ◻ Proti své vlastní vůli/ neb vmyšlu/ a předse wzetij ◻ Aliquando pro Erga ◻ *proti* ◻ Proti ◻ Aduerfum te gratum fuisset apud Terenti ◻ Sine casu aduerbium est, et significat obuiam, | Aduerfum uenire ◻ *vstříc jíti* ◻ Wstříc gijti ◻ Item Aduerfus, a, um nomen ◻ *odporný, protivný neb naproti postavený* ◻ *Odporný/ protivný/ neb naproti postavený* ◻ Aduerfa ualetudo ◻ *nemoc* ◻ *Nemoc* ◻ Aduerfa fortuna ◻ *neštěstí, pád, nešťastná příhoda* ◻ *Nestětij/ pád/ Nestiatná příhoda*⁴ ◻ Aduerfo amne uel aqua uehi ◻ *po vodě nahoru neb proti vodě se plawiti* ◻ *Powodě nahoru/ neb proti wodě se plawiti* ◻ Aduerfa uulnera ◻ *odporné rány* ◻ *Odporné rány* ◻ Aduerfitas, gene. foemini. ◻ *protivenství* ◻ *Protiwenftwj* ◻ Et uerbum Aduerfor, aris ◻ *protivím se, odporuji* ◻ *Protiwj m se/ odporugi* ◻ Aduerfarius ◻ *protivník, odpůrce* ◻ *Protiwnijk/ odpůrce* ◻ *Metapho* ◻ *nepřítel* ◻ *Nepřítel* ◻ Item, Aduerfaria, orum, plura. ◻ *notule neb cedula pamětní, list neb knížka, v kteréž se na pospěch poznamenává, co se má potom pořádně psáti* ◻ *Notule/ neb cedula pamětnij/ List neb knížka/ w kteréž se napospěch poznamenává/ co se má potom pořádně psáti*

B2ra

Adtexo, Vide Texo

Aduectitius, Vide Veho

Aduena, Vide Venio

Aduerto, quaere Verto

Aduerfperafcit, Vide Vesper

Aduigilo, Vide Vigil

Adulor, aris, atus sum, penult. producta ◻ *pochlebuji* ◻ *Pochlebugi* ◻ *Adulator* ◻ *pochlebník* ◻ *Pochlebnijk* ◻ *Adulatio* ◻ *pochlebování, pochlebenství, chlácholení* ◻ *Pochlebowání/ pochlebenftwij/ chlácholenj* ◻ *proprie canum, Adulatrix* ◻ *pochlebnice, lahodnice* ◻ *Pochlebnice/ lahodnice*

Adulter ◻ *cizoložník* ◻ *Cyzoložnijk* ◻ gene. masculini et Adultera, gene foemin ◻ *cizoložnice* ◻ *Cyzoložnice* ◻ *Adulterium* ◻ *cizoložstvo* ◻ *Cyzoložftwo* ◻ *Adultero*, et or ◻ *cizoložím, falšuji* ◻ *Cyzoložijm/ ffallfugi* ◻ *Adulterinus*, a, um ◻ *falešný, vymyšlený, zfalšovaný* ◻ *Falešný/ wymyšlený/ zffalflowaný* ◻ *Adulterina moneta* ◻ *falešná mince* ◻ *Falešná mince*

| **Adultus**, Vide Oleo

B2rb

Adumbratio, Vide Vmra

Aduncus, Vide Vncus

Aduocatus, Vide Voco

Aduolo, Vide Volo, as, are

⁴ příhoda] přijhoda *tisk*

Aduoluo, Vide Voluo

Aduorfum, pro Aduerfum

Aduro, et **Aduftio**, Vide Vro

Adytum, gene. neu. ▫ *tajné, soukromí místo v chrámě, sakristí neb kůr* ▫ Tayné faukromij mįfto/ w chrámě/ Sakřiftij neb Kúr

AE

Aedepol, aduerbium iurandi ▫ *v pravdě, vopravdu* ▫ W prawdě/ wopravdu

Aedes, gene foemi. ▫ *chrám* ▫ Chrám ▫ in ſingulari, ſed ferè ſemper habet adiunctum, ut aedes Saturni Aedes in plura. ▫ *dům* ▫ Dům ▫ Aedicula ▫ *domček* ▫ Domček ▫ ſive Aediculae. Alij putant Aedis in ſingulari dicendum eſſe. Item. Aedicula ▫ *kaplice, kostelík* ▫ Kaplice/ Koſtelijk ▫ Et Aedicula ▫ *domček, kde ſe obrazové chovají* ▫ Domček/ kde ſe obrazové chowagij ▫ loculamentum ſimulachri

Aedifico, as, aui. propriè ▫ *dělám duom neb chrám* ▫ Dělam Duom/ neb Chrám ▫ Sed abuſiue ▫ *stavím* ▫ Stawijm ▫ Aedificare hortum ▫ *dům v zahradě stavěti* ▫ Dům w Zahradě ſtawěti ▫ Aedificator ▫ *stavitel domu, mistr stavení* ▫ Stawitel Domu/ Miſtr ſtawenij ▫ Aedificium ▫ *stavení* ▫ Stawenij ▫ generis neut. Aedilis ▫ *paumíſtr* ▫ Paumijſtr ▫ Aedilitas ▫ *paumíſtruow ouřad* ▫ Paumijſtruow auřad ▫ Aedilitius, poſſeſſuum ▫ *co k ouřadu paumíſtra příſluší* ▫ Co k Auřadu/ Paumijſtra přiřluſſij ▫ Aedituus ▫ *zvoník, sakříſtan* ▫ Zwonijk/ Sakříſtan ▫ gener. maſculini.

Aedo, is, aedidi, uel ſine diphthongo, ſed prima longa ▫ *ven vydávám, na světlo vynáším* ▫ Wen wydávám/ na ſvětlo wynáſijm ▫ Aedere opus | ▫ *dílo vuobec wydati* ▫ Dijlo wuobec wydati ▫ per metapho. ▫ *poroditi* ▫ Poroditi ▫ Aedere gemellos ▫ *dvojčatka poroditi* ▫ Dwogčatka poroditi ▫ Aedi in lucem ▫ *narozenu býti* ▫ Narozenu býti ▫ Aedere animam ▫ *umírati* ▫ Vmijrati ▫ Cic. Aedere nomen ▫ *jméno vyznati, dáti ſe vepsati* ▫ Gméno vyznati/ dáti ſe wepfati ▫ Et exhibere ▫ *dáti ohledati, ukázati* ▫ Dáti ohledati/ vkázati ▫ Aedere ſpectaculum ▫ *divadlo ukázati* ▫ Diwadlo vkázati ▫ Vnde Aeditio, publicatio ▫ *obecné oznámení, vyhláſení, vydání* ▫ Obecné oznámenij/ vyhláſenij/ wydánj ▫ Et Aeditus, excelfus ▫ *vysoký* ▫ Wyfoký ▫ Aeditus locus ▫ *vysoké místo* ▫ Wyfoké mįfto ▫ Aeditius, a, um ▫ *vyrčený, jmenovaný* ▫ Wyrčený/ gmenovaný ▫ Aedititius iudex ▫ *od jedné toliko strany jmenované soudce vydáný* ▫ Od gedné toliko ſtrany gmenované ſaudce wydáný

B2va

Aedon, Luſcinia ▫ *slavík* ▫ Slawijk ▫ gene. maſ.

Aegeon, gene. maſc. ▫ *jméno jednoho obra* ▫ Gméno gednoho Obra ▫ alias Briareus, Aegaea ▫ *město v Macedoní* ▫ Měſto w Macedonij ▫ Item in Euboea, hinc, ut quidam putant, mare Aegeum ▫ *moře mezi řeckou zemí a Azí* ▫ Moře mezy Ržeckau Zemij/ a Azij

Aeger, gra, um ◻ *nezdravý, zarmúcený, nemocný, neduoživý* ◻ *Nezdrawý/ zarmúcený/ nemocný/ neduoživý* ◻ *Nam etiam de corpore inuenitur, inde aegra respub. Cicero. Aegrè aduerbi. ◻ těžce, s těžkostí* ◻ *Těžce/ s těžkostí* ◻ *Aegrè impetrabis* ◻ *S těžkostí obdržíš, uprosíš* ◻ *Stěžkostí obdržíš/ vprofýš* ◻ *Vel idem quod molestè. Aegrè ferre et pati* ◻ *těžce snášeti, neradu býti, za zlé míti, stížnost míti* ◻ *Těžce snášeti/ neradu býti/ zazlé miji/ stížnost miji* ◻ *Aegrè est istud animo meo* ◻ *nemalou stížnost v mysli mé z toho mám, starám se o to velmi* ◻ *Nemalou stížnost w mysli mé z toho mám/ starám se o to velmi* ◻ *apud Comicos Aegrè facere* ◻ *těžkost neb protimyslnost činiti* ◻ *Těžkost neb protimyslnost činiti* ◻ *Aegrè | pedibus ingredi* ◻ *těžce pěšky choditi* ◻ *Těžce pěšky choditi* ◻ *Aegrius et agerrimè* ◻ *velmi těžce, přetěžce* ◻ *Velmi těžce/ přetěžce* ◻ *Et Aegritudo* ◻ *protimyslnost, nelibost, nemoc, nedůživost* ◻ *Protimyslnost/ nelibost/ nemoc/ nedůživost* ◻ *Vnde aegritudinem leuare, detrahare, adimere* ◻ *nezdraví neb nelibost odjímati neb zaháněti* ◻ *Nezdrawij/ neb nelibost/ odjímati/ neb zaháněti* ◻ *Aegrimonia idem apud Plautum, sed Aegrotus, a, um* ◻ *nedůživý, nemocný* ◻ *Nedůživý/ nemocný* ◻ *Differt enim ab Aegro, cum hoc sit animi, illud corporis, Quamuis aegrotus animus, pro aegro, apud Terentium legitur. Hinc Aegroto, as* ◻ *stuoni, nemocen sem* ◻ *Stuoni/ nemocen sem* ◻ *Et Aegrotatio* ◻ *stonání, nemoc těla* ◻ *Stonání/ nemoc těla* ◻ *Aegresco* ◻ *počínám býti nemocen, stonati* ◻ *Počínám býti nemocen/ stonati*

B2vb

Aegeria, gene. foemi. ◻ *bohyně, s kterouž Numa Pompilius, druhý král římský, rozmlouvání měl při jezeře Aricino* ◻ *Bohyně/ s kterouž Numa Pompilius Druhý Král Římský rozmlouvání měl při Gezeře Aricino*

Aegialus, littus latinè ◻ *břeh* ◻ *Břeh* ◻ generis masculini.

Aegina, gene. foemini penulti. producta ◻ *vostrov vedlé Peloponésu* ◻ *Wostrow wedlé Peloponéfu*

Aegipanes, gene. masc. ◻ *zvíře s kozíma nohama* ◻ *Zwijře s Kozýma nohama*

Aegis, dis, gener. foemini. ◻ *měděná pavéza s hadími hlavami* ◻ *Měděná pavéza/ s hadími hlavami* ◻ *Sed Aegides, penult. producta patronymicum ab Aegeo*

Aegiochus, gene. maf. ◻ *přijmí Jupitera* ◻ *Přijmij Jupitera*

Aegloga, gene. foemi. ut quidam scribunt, uel potius Ecloga ◻ *malí veršové nebo krátká karmina* ◻ *Malij weršové/ nebo krátká Carmina* ◻ *Vide infra*

| **Aegoceros**, Capricornus latinè ◻ *kozorožec* ◻ *Kozorožec* ◻ gene. masculini

B3ra

Aegilops, gene masculi. ◻ *nečistota a hnuoj v očich* ◻ *Nečistota/ a hnuog w Očich* ◻ *Item uittium frumenti, alias Festuca, et a Vergilio, Sterilis auena dictum* ◻ *bylina, kteráž v ječmení roste, sveřelec, má vlasatý klas* ◻ *Bylina/ kteráž w gečmenj roste/ Sweřelec má vlasatý Klas*

Aegyptus ◻ *ejiptská země* ◻ *Egiptská Země* ◻ gene. foemini. Vnde Aegyptius

Aëllo, gene. foemini. ◻ *jedna z harpís* ◻ *Gedna z Harpijs* ◻ *apud Vergilium, trium syllabarum*

Aelurus, gene. mascu. penult. producta, Catus ▫ *kočka* ▫ Kočka

Aemilia, gene. foemini. ▫ *krajina v Itáli* ▫ Kragina w Italiĵ ▫ Romandiola

Aemonia, Theffalia

Aemulor, aris, atus sum ▫ *žehři, závidím, item následuji* ▫ Zěhřy/ záwidijm. Item/ náfle-
dugi ▫ Vnde Aemulus ▫ *žehrak, závistník a následovník z lásky* ▫ Zěhrak/ záwiftnjk/ a ná-
fledownijk zlátky ▫ Aliquando idem quod inuidus, obtrectator, inimicus ▫ *zavistivý,*
pomluvač, nepřítel ▫ Zawiftiwý/ pomluvač/ nepřjtel ▫ Et Aemulatio ▫ *nasledování z zá-*
visti neb nenávisti ▫ Nasledowánj/ z záwifti/ neb nenáwifti ▫ Item, Imitatio ▫ *nasledování*
bez záwisti neb žehrání ▫ Násladowánij/ bez záwiftij/ neb Zěhránij

Aeneas, gene. masc. penult. longa ▫ *syn Anchisu* ▫ Syn Anchifu ▫ Vnde Aeneades ▫ *Trojan-*
ský ▫ Troyanký ▫ Et Aenea ▫ *město potom* ▫ Měfto potom ▫ Ianiculum ▫ *sloulo* ▫ Slaulo

Aeneator, gene. masc. ▫ *trubač* ▫ Trubač

Aeneus, a, um. et per diaeresim, et aspirationem interpositam, Aheneus ▫ *měděnný,*
mosazný ▫ Měděnný/ Mofazný ▫ Et Metapho ▫ *pevný, mocný, silný* ▫ Pewný/ mocný/
fylný ▫ Muĵrus aheneus ▫ *měděnná* ▫ Měděnná ▫ hoc est ▫ *pevná zed* ▫ Pevná zed

B3rb

Aenigma, gene. neut. ▫ *zakrytá otazka neb řeč, pohádka* ▫ Zakrytá otazka/ neb řeč/ po-
hádka ▫ Vnde Aenigmatistes ▫ *kdo pohádky vydává* ▫ Kdo pohádky vydává

Aenna ▫ *město v prostředí v Sicíli* ▫ Měfto w prostředí w Sýcilij

Aenobarbus ▫ *kdo žlutou nebo ryšavou bradu má* ▫ Kdo žlutau/ nebo ryšlawau Bradu má ▫
Domitius Romanus sic dictus

Aenum, gene. neu. et per diaeresim Ahenum ▫ *kotel neb pánev měděnná* ▫ Kotel/ neb Pá-
new Měděnná ▫ Vnde Ahenarius faber ▫ *kotlář* ▫ Kotlář

Aeolus ▫ *král větruow neb Srbův* ▫ Král wětruow/ neb Srbůw ▫ Aeolia ▫ *krajina v Así, mezi*
Misí a Joní ▫ Kragina w Afij/ mezy Mifij a Ionj

Aepolus, penultima correpta. ▫ *kozí pastýř, kozák* ▫ Kozý paštýř/ kozák ▫ Caprarius, ge.
sma.

Aequus, a, um ▫ *rovný, podobný* ▫ Rowný/ podobný ▫ et metapho. Iustus ▫ *spravedlivý,*
slušný, upřímný ▫ Sprawedliwý/ fluffný/ vpřijmý ▫ Aequus animus ▫ *trpělivá, dobrotivá*
mysl ▫ Trpěliwá/ dobrotiwá mysl ▫ aliquando aequus, idem quod benevolus ▫ *dobro-*
volný, dobromyslný ▫ Dobrowolný/ dobromyslný ▫ Aequum et bonum ▫ *pravá sprave-*
dlnost ▫ Prawá sprawedlnost ▫ Aequum bonum impetrare ▫ *k spravedlnosti přicházeti,*
práva se dožadati ▫ K sprawedlnosti přicházeti/ práwa se dožadati ▫ Ex aequo et bono
statuere, uel cenfere, arbitrari, aestimare ▫ *podlé spravedlnosti šacowati, rozeznáwati, uva-*
žowati ▫ Podlé sprawedlnosti šacowati/ rozeznáwati/ vwažowati ▫ Vnde Aequalis,
idem quod similis ▫ *rovný, podobný* ▫ Rowný/ podobný ▫ Et Aequabilis. Vnde Aequali-
tas, et Aequabilitas ▫ *podobnost, rovnost* ▫ Podobnost/ rownost ▫ et Aequaliter ▫ *rovně,*
podobně ▫ Rowně/ podobně ▫ aequabiliter ferè idem. Item Aequaeus ▫ *jednostejného*
věku ▫ Gednostegného věku ▫ Aequalis pro eodem. Aequanimis ▫ *stálého úmyslu* ▫

B3va

Stálého vmyflu ◻ Et Aequanimiter ◻ *trpělivě, dobromyslně* ◻ Trpěliwě/ dobromyslně ◻ Aequi bonique facio, uel confulo ◻ *za dobré přijímám* ◻ Za dobré přigijmám ◻ Aequilibrium ◻ *když váha zároveň stojí nebo v rovnosti jest, rovný vevážek* ◻ Když váha zároveň stogj/ nebo w rovnosti gest/ rovný weywážek ◻ libramentum ◻ *rovnost váhy* ◻ Rownoft wáhy ◻ Aequinoctium ◻ *když den a noc zároveň jest* ◻ Když den a noc zároveň gest ◻ Inde Aequinoctialis, e ◻ *co k rovnosti dne a noci přísluší* ◻ Co k rovnosti dne a nocy přísluffj ◻ Aequè aduerbium ◻ *rovně, podobně* ◻ Rowně/ podobně ◻ Aequè ac tu ◻ *rovně jako ty* ◻ Rowně yako ty ◻ Aequè turpe, atque illud ◻ *rovně tak hanebné jako ono* ◻ Rowně tak hanebné yako ono ◻ Equiparo, as, aui ◻ *přirovnávám, připodobnuji* ◻ Přirovnávám/ připodobnugi ◻ Vnde Equiparatio ◻ *přirovnání, připodobnění* ◻ Přirovnánij/ připodobněnj ◻ Et Equiparabilis, e ◻ *přirovnávedlný* ◻ Přirovnáwate-dlný ◻ Equipolleo ◻ *sem též možnosti, sem roveň, tak mnoho mohu* ◻ Sem též možnofti/ sem roweň/ tak mnoho mohu ◻ et Aequiualeo. Aequitas ◻ *rovnost, spravedlnost, slušnost* ◻ Rownoft/ sprawedlnoft/ fluffnoft ◻ Aequum, substantiae, idem. Aequiuocum ◻ *co jest mnohého a jednotejného vyznamenání* ◻ Co gest mnohého/ a gednoftegného vyznamenánij ◻ Aequo, primae coniu ◻ *rovnám, hladím, rovně dělím* ◻ Rownám/ hladijm/ rovně dělilm ◻ Et Composita Adaequo, Coaequo Exaequo, eiusdem significationis. Aequor, gener. neutr ◻ *moře puoložitost a rowina pole* ◻ Moře puoložitost/ a rowina pole ◻ Vnde Aequoreus, a, um ◻ *co k moři přísluší, mořský* ◻ Co k Moři přísluffj/ Mořfký

Aër, gene masc, duarum syllabarum ◻ *povětrí, šířkost mezi nebem a zemí, jedno ze čtyř žiwluow* ◻ Powětrij/ šíjrokost mezy Nebem a | zemij gedno ze čtyř žiwluow ◻ Vnde Aëripes, et per synaeresim, aripes ◻ *rychlý, hbitý, spěšný* ◻ Rychlý/ hbitý/ spěšný ◻ Item Aëreus, a, um ◻ *vysoký* ◻ Wyfoký ◻ Aërea turris ◻ *vysoká věže neb povětrná a co v povětrí jest* ◻ Wyfoká věže⁵/ neb powětrná/ a co w powětrij gest

Aëra, Aërae, gene. foemini. dissyllabum herba, uel uitium frumenti, latine Lolium ◻ *koukol* ◻ Kaukol ◻ ut quidam putant ◻ *bejlí, travina, úpor, stoklas, luštinec* ◻ Beylij/ trawina/ vpor/ stoklas/ lufftinec

Aerarium, Vide Aes

Aerumna, gene. foemini ◻ *bída, prácnost, strast* ◻ Bijda/ prácnost/ sraft ◻ Vnde Aerumnula, diminuti. significat etiam ◻ *podklad neb podpěračka, kteráž sobě ti, jenž těžká břemena nosí, pohodlí a polehčení dělají* ◻ Podklad/ neb podpěračka/ kteráž sobě ti genž těžká břemena nofý/ pohodlij a polehčenij dělajij ◻ Muli Mariani ◻ *kteříž takového nástroje k nošení užívají* ◻ Kteříž takového nástroje k noffenij vžijwagij ◻ Quod Marius instituit. Hinc Aerumnosus, a, um ◻ *bídný, obtížený, pracovitý, strastný* ◻ Bijdný/ obtížený/ pracowitý/ sraftný

Aerugo, gene foemini. ◻ *rez zelená na mědi neb mosazí, grunšpát* ◻ Rez zelená na Mědi/ neb mofazý/ grunšpát ◻ Nam ferrugo, ferri est ◻ *rez na železe neb rez na pšenici* ◻ Rez na

B3vb

⁵ věže] věze tisk

železe/ neb rez na pšenicy ▫ Vnde Aeruginofus, a, um ▫ *zerzavý, zerzavělý* ▫ Zerzavý/
zerzavělý

Aes, aeris, gene. neut. ▫ *ruda, měď nebo všeliký kov* ▫ Ruda/ Měď/ nebo všeliký Kov ▫
Huius tria genera ponit Plinius, Aes coronarium ▫ *měděnná plechovina* ▫ Měděnná
plechowina ▫ Aes caldarium ▫ *zvonovina* ▫ Zwonovina ▫ Aes regulare, siue ductile ▫
prostá měď ▫ Prostá Měď ▫ Item pro pecunia accipitur saepe. Vnde aes alienum ▫ *dluh,*
cizí peníze ▫ Dluh/ cizý penijze ▫ Aes alienum contrahere, uel conflare ▫ *dluhuov nadě-*
lati, dlužiti se ▫ Dluhuov nadělati/ dlužiti se ▫ Et aes alienum dissoluere, uel exonerare ▫
dluhy zaplatiti ▫ Dluhy zaplatiti ▫ Item aes circumforaneum ▫ *peníze na lichvu vzíti* ▫ Pe-
nijze na lichvu wzíti ▫ Contra, aes nostrum ▫ *co nám kdo dlužen jest* ▫ Co nám kdo
dlužen gest ▫ Sum in aere tuo ▫ *sem tvým dlužníkem, máš mne v svých rejstřích nebo v ta-*
bulkách ▫ Sem tvým dlužníkem/ máš mne v svých Registřích/ nebo v tabulkách ▫
Item in aere meo est, pro, inter amicos meos est ▫ *jest z mých přátel jeden* ▫ Gest z mých
přátel/ geden ▫ Cicero. Aes militare ▫ *žold, peníze žoldnéřské* ▫ Ziold/ penjze žoldné-
řské ▫ Aereus, aheneus ▫ *měděnný* ▫ Měděnný ▫ Aerarium ▫ *komora důchodní nebo štok,*
do kterého se peníze kladú, item peníze obecní při městě ▫ Komora důchodnij/ nebo štok/
do kterého se penijze kladú Item penijze obecnij při Měště ▫ Publica pecunia uno
in loco reposita. Et aerarium sanctius ▫ *komora pokladní neb obecní štok, z kterého se*
nebeře než v času veliké potřeby ▫ Komora pokladnij/ neb obecnij štok/ z kterého se
nebeře/ než wčasu veliké potřeby ▫ Aerarii milites ▫ *žoldněři, najemní vojáci* ▫ Ziold-
něři/ nagemnij wogácy ▫ quibus aes, id est, stipendium datur. Aere diruti ▫ *kterýmž*
žoldu nebo platu k hanbě umenšeno jest ▫ Kterýmž žoldu/ nebo platu/ k hanbě vme-
nšeno gest ▫ Aerarius, a, um, adiectiuum ▫ *co k mědi přísluší* ▫ Co k Mědi přijluffij ▫
Vt, Faber aerarius ▫ *puškář, kdo děla slévá, měděnný kovář, kotlář* ▫ Puffkář/ kdo Děla
slévá/ Měděnný Kowář/ Kotlář ▫ Aerarium facere, uel in aerarios referre ▫ *městskou*
svobodu odjímati a k tomu platy a berně ukládati ▫ Měšťkau swobodu odgjmati/ a k tomu
platy a Berně vkládati ▫ Ex aerarijs eximere ▫ *zase k městské svobodě připustiti* ▫ Zase
k Měšťké swobodě připustiti ▫ Aero, uerbum prim. coniuga ▫ *směšuji nebo falšuji a mědi*
přidávám ▫ Směšugi/ nebo ffalšugi/ a Mědi přidávám ▫ Vnde Ob|aero, et Subaero.
Subaeratum aurum ▫ *zlato mědi zfalšované* ▫ Zlato Mědi zffalšované ▫ Et Obaeratus ▫
dlužný, povinný ▫ Dlužný/ powinný ▫ Et Obaeratus homo ▫ *zadlužilý člověk, kdo v dlu-*
zích vězý ▫ zadlužilý Człowěk/ kdo w dluzých wězý ▫ Aerufcare ▫ *peněz s oklamáním*
neb jinák podvodně nabywati ▫ Peněz s oklamánijm/ neb ginák/ podvodně nabywati ▫
Aeramentum ▫ *měděnná nádoba* ▫ Měděnná nádoba

B4ra

B4rb

Aesculapius ▫ *syn Apolinis, kterýž lékařství vyjadřil a napravil* ▫ Syn apollinis/ kterýž léka-
řftwj wygadřil/ a napravil

Aesculus ▫ *strom podobný k dubu* ▫ Strom podobný k dubu

Aefopus ▫ *jméno skladatele fabul a básní* ▫ Gméno skladatele ffabul a Báfnij

Aeftas, gene. foemi. ▫ *léto* ▫ Léto ▫ Vndo Aeftiuus ▫ *letní* ▫ Letnij ▫ Et Aeftiua, plur. numer. ▫ *letní léhaní nebo dobytčí stáje, kde dobytek v létě a neb lid váleční přebývá a neb zastinavé chladné místo* ▫ Letnij léhanij/ nebo dobytčij stáje/ kde dobytek w létě/ a neb Lid válečnij přebývá/ a neb zařtinavé chladné mijřto ▫ Vnde Aeftiuare ▫ *léto ztráviti, přes léto pobyti neb letní ležení míti* ▫ Léto ztráviti/ přes léto pobyti/ neb letnij leženij mijti ▫ Aeftifer, a, um ▫ *co horkost přináší* ▫ Co horkost přinářřij

Aeftimo, as, aui ▫ *rozjímám, řacuji, rozčítám, považuji, uvážuji, zač která věc stojí* ▫ Rozgijmám/ řřacugij/ rozčijřtám/ považugij/ vwážugij/ zač která věc řřogij ▫ Aeftimare litem ▫ *náklad soudu rozčítati neb uvážovati* ▫ Náklad řřaudu rozčijřtati/ neb vwážowati ▫ Aeftimare magni, et magno ▫ *vysoce vážiti, mnoho pokládati a řřacovati* ▫ Wyřřoce vážiti/ mnoho pokládati/ a řřacowati ▫ Vnde Aeftimatio ▫ *řřacování, vážení* ▫ řřřacowánj/ wáženij ▫ Et Aeftimabilis, le ▫ *co se můž uvážiti, věc uvážitedlná, stihlá* ▫ Co řře můž vwažiti/ věc vwažitedlná/ řřtihlá ▫ Inaeftimabilis, le ▫ *co se uvážiti ani řřacovati nemůž, nestihlý* ▫ Co řře vwažiti ani řřacowati nemůž/ Neřřtihlý

Aeftus, gene. masc. quartae decli. ▫ *wědro, horkost, teplo* ▫ Wědro/ horkost/ teplo ▫ Et per met. ▫ *řřádost smilná* ▫ Ziádost řřmilná ▫ Cupiditas, libido. Et | Aeftus maris ▫ *vřření, búřření neb hýbání moře* ▫ Wřřeníj/ búřřeníj/ neb hýbánj moře ▫ Vnde Aeftuo, uerbum ▫ *vru, zapaluji řře, horkem řře potím, hejbí řře* ▫ Wru/ zapalugij řře/ horkem řře potijm/ heybij řře ▫ Et compořřita, Exaeftuo ▫ *kypím, popouřřím řře* ▫ Kypijm/ popauřřým řře ▫ Item, Aeftuofus ▫ *horký, zápalčivý, rozmařřilý* ▫ Horký/ zápalčiwý/ rozmařřilý ▫ Et Aeftuaria, plura. numeri ▫ *zewřření moře, mořřský týmenec* ▫ Zewřřeníj Moře/ Mořřský týmenec ▫ Aeftuarium ▫ *prvoduřřní díra neb místo, kudy pára vychází, dymník* ▫ Prwoduřřnij dijra/ neb mijřto kudy pára vycházý/ dymnij

B4va

Aetas. pro aeuitas, per fyncopen, gene. foemini. ▫ *každý věk* ▫ Každý wěk ▫ ut aetas iuuenilis ▫ *mladý věk, mladost* ▫ Mladý wěk/ mladost ▫ Item Aetas, quandoque uitae cuiusque řřpaciū řřignificat ▫ *weřřkeren řřas jednoho každého člověka* ▫ Weřřkeren řřas gednoho každého člověka ▫ Per omnem aetatem suam ▫ *jak je řřiv* ▫ Yak ge řřiw ▫ Et acta uel exacta aetas ▫ *poslední řřas řřivota* ▫ Pořřlednij řřas řřiwota ▫ Affecta aetas, Item prouecta aetas, pro eodem. Integra aetas ▫ *dospělý, obřřtárný wěk řřivota, wohebná, řřerstvá starost* ▫ Dořřpělý/ obřřtárný wěk řřiwota/ wohebná/ řřerstwá řřarost ▫ Adulta aetas ▫ *muřřský wěk, dořřlost wěku muřřského* ▫ Muřřký wěk/ dořřlořřt wěku Muřřského ▫ Ineuntis aetatis řřudia ▫ *cvičení neb učení v děřřinstvu neb v mladosti* ▫ Cwičeníj/ neb včeníj w děřřinstwu/ neb w mladosti ▫ Apud Comicos etiam Aetas aduerbialiter pro longo tempore ponitur. Item Aetas uirililis ▫ *muřřský dořřlý wěk* ▫ Muřřký dořřlý wěk ▫ Nam sex quidam, aetatis gradus faciunt, ut řřunt, infancia, pueritia, adolescentia, iuuenta, uirililis aetas, uel grauitas, et fenectus, et harum unamquamque rursus trifariam diuidunt, in uiridem, adultam, et praecipitem. Aetas, etiam pro tempore accipitur, ut aurea aetas. | Sic nořřtra aetate ▫ *za nařřich řřasův* ▫ Za nařřřch řřasůw ▫ Et pro řřpacio centum annorum.

B4vb

Tres uixit aetates Nestor ◻ *Nestor byl tři sta let živ* ◻ Nestor byl tři sta leth žiw ◻ Alij putant triginta annorum esse spacium. Aetatula diminutiuum ◻ *malý věk, dětinstvo* ◻ Malý wěk/ dětinstwo ◻ Coaetaneus, a, um ◻ *jedno stejného věku, jednověký* ◻ Gednostegného wěku/ gednowěký⁶

Aeternus, a, um, quali aeuiternus, et sempiternus ◻ *věčný* ◻ Wěčný ◻ Vnde Aeternitas ◻ *věčnost* ◻ Wěčnost ◻ Aeternum ◻ *věčně* ◻ Wěčně ◻ aduer.

Aether, gene. maf. graecum est, in accusatiuo aethera, Vnde nominatiuus Aethera, ae ◻ *nebesa neb svrchní živel, oheň* ◻ Nebefa/ neb swrchnij žiwel/ Oheň ◻ Aliquando pro Aëre accipitur, Et apud Poëtas pro Ioue. Vnde Aethereus, adiectiuè ◻ *nebeských* ◻ Nebeských ◻ Aethra, ae, gene. foemini. ◻ *blesk nebeský neb světlost* ◻ Blesk Nebeský/ neb Swětlost

Aethiopia, gene. foemini. ◻ *múřeninská země* ◻ Múřenijnfká Země ◻ Aethiops ◻ *Mouřenin* ◻ Mauřenijn ◻ Aethiopicus idem ◻ *neb tomu příslušející* ◻ Neb tomu příjfluffegijcy

Aethon ◻ *jeden z koní Apolinis* ◻ Geden z konij Appollinis ◻ *kuoň, slunce* ◻ Kuoň/ Slunce ◻ gene. masculini.

Aetna, gene. foemini. ◻ *hora v Sícilí, kteráž ustavičně hoří* ◻ Hora w Sýcilij/ kteráž wftawičně hořij

Aetolia, ae, gene. foemini. ◻ *krajina v řečké zemi mezi Epirem a Arkanani* ◻ Kragina w Ržečké zemi mezy Epirem/ a Arcananij ◻ Vnde Aetolus, a, um, pen. produ. et Aetolicus, a, um ◻ *co odtad jest neb k tomu sluší* ◻ Co odtad gest/ neb ktomu fluffij

Aeuum, singulare tantum, generis neut. ◻ *dlouhý věk* ◻ dlauhý wěk ◻ Vnde dicimus, In aeuum ◻ *navěky* ◻ Nawěky ◻ Composita Coaeuus, a, um, et Aequaeuus ◻ *jednoho neb jedno stejného věku* ◻ Gednoho/ neb gednostegného wěku ◻ Grandaeuus, | et longaeuus ◻ *příliš neb velmi starý, dluhověký* ◻ Příjflif/ neb welmi starý/ dluhowěký ◻ aliquando aeuum pro tempore, ut Plinius, ad hoc aeui ◻ *až do tohoto času* ◻ Až do tohoto času ◻ Aeuitas, annofitas ◻ *starožitost, letitost* ◻ Starožitost/ letitost

C1ra

AF

Affabrè, Vide Faber

Affatim, prima acuta ◻ *bohatě, hojně* ◻ Bohatě/ hogně ◻ Affatim est, abunde est

Affabilis, Vide Faris

Affecto, Vide Facio

Affectio, Vide Facio

Affero, Vide Fero

Afficio, Vide Facio

⁶ gednowěký] gednowěky *tisk*

Affigo, quaere Figo

Affingo, quaere Fingo

Affinis, Vide Finis

Affirmo, quaere Firmo

Afflo, Vide Flo

Affligo, Vide Fligo

Affluo, Vide Fluo

Affore, Vide Fore

Affrico, Vide Frico

Affrio, Vide Frio

Affulgeo, quaere Fulgeo

Affundo, Vide Fundo

Africa, uel **Aphrica**, gene. foemi. ▫ *třetí strana světa* ▫ Třetij strana Swěta ▫ Nam orbis diuiditur in Europam, Afiam, et Aphricam, Vnde Afer ▫ *někdo odtad* ▫ Někdo od tad

AG

Agamus, penultima correpta ▫ *kdo se v stav manželský nedal neb se neženil* ▫ Kdo se wstaw Manželský nedal/ neb se neženil ▫ Digamus uero ▫ *kdo se dvakrát ženil a v manželstvo dal* ▫ Kdo se dwakrát ženil/ a w Manželstwo dal

Aganippe, gene. foemini. ▫ *studnice v Beocij Musis spusobená* ▫ Studnice | w Beocij Mufis C1rb
spufobená

Agalo, penul. produ. gene. masc. ▫ *voslár, koniř, kdo vosly neb koně honí* ▫ Woslár/ konijř/
kdo Wofly neb Koně honij

Agathyrfi ▫ *lidé, kteří se Skytských dotýkaji* ▫ Lidé kteří se Scytlkých dotýkagij

Age ▫ *nu huj, počni* ▫ Nu hug počni ▫ Agite, et Agedum, primum singulari tantum adiungitur numero, secundum plurali, tertium utriusque, licet primum etiam cum plurali uerbo reperiatur

Agelastus, gene. masc. ▫ *kdo se nesměje, přísný, nesměšný* ▫ Kdo se nesměje/ příjfný/
Nesměšný⁷ ▫ Ita dictus fuit Craffus Romanus

Agema, atis, penul. product. gene. neu. idem quod agmen ▫ *pořádně postavený vojenský lid* ▫ Pořádně postawený⁸ wogenlký Lid

Ager, gene. masc. ▫ *pole neb roviny, všechny okolní roli, lúky, chrásti, lesové okolo města, vsi neb krajiny* ▫ Pole neb rowiny/ wšlecky okolnj Rolij/ Lúky/ chrástij/ Lesowé/ okolo Měfta/ Wfy/ neb kraginy ▫ Vt, Ager Campanus ▫ *hajemství, wobora neb pole Kampnářských* ▫ Hagemstwij/ wobora/ neb pole Campnářlkých ▫ Et aliquando partem significat illius

⁷ Nesměšný] Nesměšný tisk ⁸ postawený] postaweny tisk

territorij ▫ *zboží, kteréž vně za městem leží, pole, roli* ▫ Zbožij kteréž w ně za Městem ležij/ pole/ Rolij ▫ Vnde Agellus ▫ *rolička* ▫ Rolička ▫ Agrestis, e ▫ *sedlský, hloupý* ▫ Sedlšký/ hloupý ▫ Ager colonus ▫ *vorná roli* ▫ Worná Roly

Agelis, aduerb. excitandi ▫ *nu čistě, nu dobře* ▫ Nu čistě/ nu dobře

Agger, gene. mafc. ▫ *násyp, navoz, halda* ▫ Náfyp/ nawoz/ halda ▫ et eminentia uiae ▫ *navezená, vysoká cesta, hraz* ▫ Nawezená wyfoká cesta/ hraz ▫ Vnde Aggerò, as, aui ▫ *navozuji* ▫ Nawozugi ▫ Et composita, Adaggero ▫ *podvoz dělám* ▫ Podwoz dělám ▫ Exaggero, per methaphoram ▫ *vyvyšuji, rozvětšuji a obšírně mluvím* ▫ Wywýšfugi/ rozvětšfugi/ a obšfírně mluvijm

C1va

Agglomer, quaere Glomus

Agglutino, Vide Gluten

Aggrauo, vide Grauis

Aggredior, quaere Gradior

Aggrego, vide Grex

Agmen, gen. neu. Aliquando motum significat ▫ *hýbání* ▫ Hýbánij ▫ Leni fluit agmine Tybris ▫ *Vojsko, kteréž se hýbe, zástup lidu, kterýž jde* ▫ Woglko, kteréž se hýbe/ zástup Lidu/ kterýž jde

Agnus, gene. mafc. ▫ *beránek, jehně* ▫ Beránek/ gehně ▫ Agninus, a, um, penul, produ ▫ *beránci, jehenci* ▫ Beráncy/ gehency ▫ Agnellus, diminut. Agna, foemini. gene. idem ▫ *plodná ovce* ▫ Plodná Owce

Ago, egi, actum ▫ *činím neb rozkazuji* ▫ Čžinijm/ neb rozkazugi ▫ *propiè* ▫ *cvičím se neb pracuji myslí* ▫ Cwičijm se/ neb pracugi myšly ▫ Recipit uarias significationes ex adiunctis casibus. Ago uitam ▫ *živ sem* ▫ Ziw sem ▫ Ago confulem ▫ *sem purgmistrem* ▫ Sem Purgmistrem ▫ Arbor agit radices altè ▫ *strom hluboce kořeny rozkládá* ▫ Strom hluboce kořeny⁹ rozkládá ▫ Ago animam ▫ *umírám* ▫ Vmijrám ▫ Ago pecus ▫ *honím dobytek* ▫ Honijm dobytek ▫ Ago fabulam ▫ *hrájím neb strojím komedii* ▫ Hrájgm neb strogijm Comedij ▫ Vnde Actor ▫ *osoba v komední hře* ▫ Osoba w comednij hře ▫ Actor significat etiam ▫ *žalobník před právem* ▫ Zialobnjk před právem ▫ cuius relatiuum est Reus ▫ *kterežž bývá obžalován, obžalovaný* ▫ Ktereyž bývá obžalován/ obžalovaný ▫ Actio ▫ *činění, cvičení, pracování* ▫ Čžiněnij/ cwičēnij/ pracowánij ▫ Item ▫ *řeč, žaloba neb výmluvnost řečníka* ▫ Ržeč/ žaloba/ neb výmluvnost Ržečnijka ▫ Vt Actio Ciceronis in Verrem ▫ *žaloba Ciceronova proti Verresovi* ▫ Zialoba Ciceronowa proti Verresowi ▫ Vnde Actionem intendere, uel instruere ▫ *žalobu před sebe bráti* ▫ Zialobu před sebe bráti ▫ Et | actionem eximere dicitur iudex ▫ *když odkládáním žalobu neb právo zdržuje, hyndruje, zastavuje* ▫ Když odkládanijm/ žalobu neb právo zdržuge/ hyndruge/ zařta-wuge ▫ Actum est ▫ *již se stalo, již jest přeskočeno, již jest weta, již jest hulka wyvržená* ▫ Giž se řtalo/ giž geřt přeskočeno/ giž geřt weta/ giž geřt hulka wywržená ▫ Actua-

C1vb

⁹ kořeny] kořenný tisk

rius, a, um ◻ *co hnáno bývá* ◻ Co hnáno býwá ◻ Nautis actuaria ◻ *lodí, která vesly bývá hnána, která spěšně běží* ◻ Lodij která wesly býwá hnána/ která spěšně¹⁰ běžij ◻ Agilis, Agile ◻ *čerstvý, rychlý, hbitý, vohebný* ◻ Czerstwy/ rychlý/ hbitý/ wohebný ◻ Agilitas ◻ *čerstvost, hbitost* ◻ Czerstwoft/ hbitoft ◻ Agere aetatem ◻ *živu býti* ◻ Ziwu býti ◻ Ago annum uigefimum ◻ *sem dwaceti let stáří, sem ve dwaceti letech* ◻ Sem dwaceti leth stáří/ Sem wedwaceti letech ◻ Agere lege ◻ *wedlé práwa jednati, živu býti, na někoho wedlé práwa sahnouti* ◻ Wedlé práwa gednati/ žiwu býti/ Na někoho wedlé práwa sahnauti ◻ Agere ad populum, hoc est, concionem habere ◻ *kázati slovo Boží, zjevně k lidu mluwiti* ◻ Kázati slowo Božij/ zgewně k lidu mluwiti ◻ Sed agere cum populo, significat comitia habere ◻ *vobec svoláti, sněm držeti, sněmovati* ◻ Wobec swoláti/ fněm držeti/ fněmowati ◻ Agere gratias ◻ *děkovati, díky činiti neb vzdávati* ◻ Děkowati/ díky činiti/ neb vzdávati ◻ Et apud Poëtas, Grates agere pro eodem. Agere aliquem furti uel iniuriarum ◻ *někoho z zlodějstwa winiti pro zlodějstwo, pro křiwdu, pro nespravedlnost, na někoho žalowati* ◻ Někoho z zloděgftwa winiti pro zloděgftwo/ pro křiwdu/ pro nesprawedlnost/ na někoho žalowati ◻ Agere uigilias ◻ *bdíti, ponocowati* ◻ Bdiyti/ ponocowati ◻ Agerem in cruce ◻ *na šibenici oběsiti* ◻ Na šibenicy oběfyti ◻ Vos facillimè agitis ◻ *živi jste v hojnosti nebo máte, co chcete* ◻ Ziwi gfte w hognofti/ Nebo máte co chcete ◻ De capite et fama tua agitur ◻ *dotejče se hrdla i poctivosti twé* ◻ Doteyče se hrdla y poctiwosti twé ◻ Item Bona illius aguntur, Et de bonis, illius agitur] ◻ *dotejče se statku jeho* ◻ Doteyče se statku geho ◻ Item agitur gloria populi Romani ◻ *dotejče se poctivosti lidu římského* ◻ Doteyče se poctiwosti Lidu Ržijmkého ◻ Cuiusmodi locutiones crebrò¹¹ ufurpant Cicero et Terentius. Benè mecum est actum ◻ *dobře se wedlo* ◻ Dobře se wedlo ◻ Agere delectum ◻ *wybírati, woliti, rozeznáwati* ◻ Wybijrati/ woliti/ rozeznáwati ◻ Agere rimas ◻ *rozštípati, rozkálati* ◻ Rozstijpati/ rozkálati ◻ Compoſi. Adigo ◻ *přiháním* ◻ Přihánijm ◻ Adactus, a, um ◻ *přinucený* ◻ Přinucený ◻ Abigo ◻ *odháním, přeč honím* ◻ Odhánijm/ přeč honijm ◻ Redigo ◻ *zase přiháním* ◻ Zase/ přihánijm ◻ Item. Quò redactus sum? ◻ *ach, načť je mi přišlo, k čemu sem přišel?* ◻ Ach načť ge mi přišlo/ k čemu sem přišel? ◻ Cogo ◻ *v hromadu sháním, nutím, pobízím, nutkám* ◻ W hromadu shánijm/ nutijm/ pobijzým/ nutkám ◻ Inde Coactio ◻ *nucení* ◻ Nucenij ◻ Ambigo ◻ *okolo honím* ◻ Okolo honijm ◻ Ambactus ◻ *okolo hnaný* ◻ Okolo hnaný ◻ Et Ambages ◻ *okolek, obchoz* ◻ Okolek/ obchoz ◻ Ambigo etiam dubito significat ◻ *pochybuji* ◻ Pochybugi ◻ Vnde Ambiguus, ambigua, ambiguum ◻ *pochybný, mylný* ◻ Pochybný/ mylný ◻ Ambiguitas ◻ *pochybování* ◻ Pochybowánij ◻ Degeo ◻ *přebýwám, bydlím, živ sem* ◻ Přebýwám/ bydlijm/ žiw sem ◻ idem quod Ago. Exigo ◻ *velím, přinucuji, míti chci, upomínám* ◻ Welijm/ přinucugi/ miji chcy/ vpomijnám ◻ Item ◻ *stravuji* ◻ strawugi ◻ Exegi diem ludendo ◻ *hrou sem ten den strávil* ◻ Hrau sem ten den strawil ◻ Inde Exactus, a, um, nomen ◻ *pilný, dokonalý* ◻ Pilný/ dokonalý ◻ Exactio ◻ *upominání, velení, berně* ◻ Vpomi-

C2ra

¹⁰ [spěšně] spěšně *tisk* ¹¹ crebrò] crebò *tisk*

nánij/ welenij/ Berně ▫ Exactor ▫ *upominátel, nutitel, berník* ▫ Vpominátel/ nutitel/ Bernijk ▫ Prodigio ▫ *mrhám, marně utracím* ▫ Mrhám/ marně utracým ▫ Vnde Prodigus ▫ *mrhač, marnotratný* ▫ Mrhač/ Marnotratný ▫ Et Prodigalitas ▫ *marnotratnost, daremni náklad* ▫ Marnotratnoŝt/ daremni náklad ▫ Prodigaliter ▫ *mrhavě, marnotratně* ▫ Mrhawě/ mar|notratně ▫ Subigo ▫ *mocí nutím, podmaňuji* ▫ Mocý nutijm/ podmaniugi ▫ Subigere farinam in mortario ▫ *těsto hnísti* ▫ Těŝto hniŝti¹² ▫ Et Subactum ingenium ▫ *dobře vycvičený vtip nebo hlava cvičná* ▫ Dobře vycvičený wtip/ nebo hlawa cwičná ▫ Item frequentatiuum, Agito ▫ *pilně dělám, cvičím se, pobádám, podŝtívám, pobízím* ▫ Pilně/ dělám/ cwičijm ŝe/ pobádám/ podŝtíjwám/ pobíjzým ▫ Item Agito mente uel animo ▫ *rozjímám* ▫ Rozgijmám ▫ et compoŝitum inde Subagito, Agitatio, onis, gene. foemi. ▫ *pohnutí* ▫ Pohnutij ▫ *proprie* ▫ *mysli* ▫ Myŝly ▫ Exagito, ferè idem, Agitator ▫ *honitel, poŝtěvač, ponukač, vozataj, forman, pohonič* ▫ Honitel/ poŝtěwač/ ponukač/ wozatag/ fforman/ pohonjč ▫ Exagitatio ▫ *cvičení, popouzení* ▫ Cwičeníj/ popauzeníj

C2rb

Agnatus, vide Nafcor

Agnitus, et **Agnofco**, Vide Noŝco

Agnomen, Vide Nomen

Agon, gener. maŝculi. latinè certamen ▫ *puotka, potykání, místo neb ŝranci, kde se potýkají* ▫ Puotka/ potykáníj/ miŝto/ neb Sfrancy/ kde ŝe potýkagij ▫ Circus Romae dicebatur. Et Agoniŝta, pugil ▫ *bitec, honec, zápasník, potýkač* ▫ Bitec/ honec/ zápaŝnijk/ potýkač ▫ Agonotheta, penult. cor. latinè munerarius ▫ *vrchní pán, kterýž bitcům a zápaŝníkům dary dáwa* ▫ Wrchnij Pán/ kterýž bitcům/ a zápaŝnijkům dary dáwa

Agoraeus, nundinarius latinè ▫ *kdo proŝtý věci kupuje, proŝtý kramář* ▫ Kdo proŝtý věci kupuge/ proŝtý kramář

Agricola et **Agricultura**, Vide Colo

Agrios, **agrefŝis** ▫ *sedlŝký, neŝouŝný, hulvat, nejapný, netrefný* ▫ Sedlŝký/ Neŝfauffný/ hulwat/ negapný/ netreffný

Agrippa ▫ *kdo v porodu nohy nejprvé vyŝtrčil, a ne hlavu* ▫ Kdo w porodu nohy neyprwé wyŝtrčil/ a ne hlawu ▫ ge. m.

Agrippina ▫ *matka Neronova* ▫ Matka Neronowa ▫ à qua Agrippinenŝis Colonia ▫ *měŝto Kolín na Rejně* ▫ Měŝto | Kolýn na Reyně

C2va

Ahenum, gene neut. ▫ *kotel* ▫ Kotel ▫ Item Aheneus, a, um ▫ *měděnný, mosazný* ▫ Měděnný/ mofazný ▫ ut ŝupra

Aio, ais, ait, plural. aiunt, uerbum defectiuum ▫ *pravím neb mluvím* ▫ Prawijm/ neb mluvijm

¹² hniŝti] hniŝtij *tisk*

AL

Ala, gene. foemini. ◻ *křídlo, zástup jízdých vedlé pěších* ◻ Křijdlo/ zástup gijzdých wedlé pěšijch ◻ Item Ala uel axilla ◻ *paždí* ◻ Paždij ◻ Sub alis uel axillis ◻ *podpaždím* ◻ Podpaždijm ◻ Alatus, a, um ◻ *křidlatý* ◻ Křidlatý

Alabastrum, ge. neu. ◻ *hladký mramor, světlý a rozličný barvy* ◻ Hladký mramor/ světlý/ a rozličný barwy ◻ Item ◻ *puška k masti bez držadla z toho udělaná* ◻ puška¹³ k masti bez držadla/ z toho vdělaná ◻ Alabafter et Alabastrus, idem

Alacer, cris, cre ◻ *ochotný, veselomyslný, rychtovný, čerstvý a veselý* ◻ Ochotný/ wefelomylný/ rychtowný/ čerstvý/ a wefelý ◻ Vnde Alacritas ◻ *ochotnost, veselomyslnost* ◻ Ochotnoft/ wefelomyfnoft ◻ Alacriter ◻ *vesele, ochotně* ◻ Wefele/ ochotně

Alapa ◻ *políček* ◻ Polijček

Alauda, gene. foemini. galerita, cařita ◻ *škřiván, škřivánek* ◻ Sškřiwán/ Sškřiwánek

Albus, a, um ◻ *bílý* ◻ Bjlý ◻ per metha. Bonus ◻ *dobrý, sprostný, upřímý* ◻ Dobrý/ sprostný/ vpřijmý ◻ Alba longa ◻ *město, kteréž Askanius stavěl* ◻ Měfto/ kteréž Afcanius ftawěl ◻ Et Albani ◻ *obyvatelé v něm* ◻ Obywatele wněm ◻ Et Albanus mons ◻ *hora při tom městě* ◻ Hora přitom Měftě ◻ Albico ◻ *sem drobet bílý* ◻ Sem drobet bijlý ◻ Et Albidus, a, um ◻ *bělovatý, nabílý* ◻ Bělowatý nabijlý ◻ Albeo ◻ *bělím se* ◻ Bělím se ◻ Albefco ◻ *počínám se běliti* ◻ Počijnám se běliti ◻ Albarium ◻ *bělidlo, kterejm se zdí bělí* ◻ Bělidlo/ kterejm se zdij bělij ◻ Albor et Albedo ◻ *bělost, bílá barva* ◻ Běloft/ bijlá Barwa ◻ Albo et Dealbo ◻ *bílím* ◻ Bijlým ◻ Album, substantiuum ◻ *bílá tabule, na kteréž jména soudci napsána byla, všeliká rejistra* ◻ Bijlá tabule/ na kte|řez gména foudcý napřána byla wfšeliká Regiftra ◻ Referam te in album meorum amicorum ◻ *chci tě v rejistra mezi přátely své vepsáti* ◻ Chcy tě w Regiftra mezy přátely fwé wepřáti ◻ Albugo ◻ *bělost v oku, bělmo* ◻ Běloft w Oku/ Bělmo ◻ Albumen ◻ *bílek vaječný* ◻ Bijlek wagečný ◻ Alburnum ◻ *bělost na stromu hned při kůře stromové, mizha* ◻ Běloft na ftromu hned při kůře ftromowé/ mizha

C2vb

Albula, gene. foemini. ◻ *řeka v Itáli* ◻ Ržeka/ w Itálij ◻ alias Tyberis

Albis, gene. mařc. ◻ *řeka v německé zemi, Labe v Sasích, a počíná se v Čechách* ◻ Ržeka w německé zemi/ labe w Sasfých/ a počijná se w Čzechách

Alcides, gene. mascu. ◻ *Herkulíš* ◻ Herkulyfs ◻ patronymicum

Alcinous ◻ *král Feackejch* ◻ Král Pheackeych

Alcyon ◻ *pták, kterýž časem zimním v moři rodí* ◻ Pták kterýž čafem Zymnijm w Moři rodij ◻ gene. mařc uel Halcyon, unde Halcyonius, a, um

Alea, gene. foemi. ◻ *hra vrhcábní nebo všeliká hra, při kteréž lidé štěstí očekávají a vážiti smějí* ◻ Hra¹⁴ wrhcábnij/ nebo wfšeliká hra¹⁵/ při kteréž Lidé štěstij očekawagij/ a wážiti směgij ◻ Inde methaphor pro fortuna, et periculo. Aleam subire ◻ *v nebezpečství*

¹³ puška] puška tisk ¹⁴ Hra] Hrá tisk ¹⁵ hra] hrá tisk

- se dáti* ▫ Wnebezpečensfwij se dáti ▫ Aleo, et Aleator ▫ *hráč, kostkář* ▫ Hráč/ Kostkář ▫ Aleatorius, a, um, Aleatoria tabula ▫ *wrhcábnice* ▫ wrhcábnice
- Alecto**, gene. foemini. ▫ *jedna z Furis, pekelní vzteklost* ▫ Gedna z ffurijs Pekelnij wztekloft
- Alemanni** ▫ *Němci* ▫ Němcy ▫ Alemannia ▫ *německá země* ▫ Německá Země
- Ales**, gene. foemini. ▫ *pták* ▫ Pták ▫ Adiectiuè pro ueloce
- Alexandreia**, penul. prod. gene. foemin. ▫ *město v Ejiptě* ▫ Město w Egiptě
- Alexicacon**, latinè amuletum ▫ *lékařství proti jedu a jiným věcem* ▫ Lékařfwij proti gedu/ a giným wěcem
- | **Alga**, gene. foemini. ▫ *bejli, kteréž v mokřinách roste, lekní, řása vodní* ▫ Beyli kteréž w mokřinách rofte leknij/ řáfa wodnij C3ra
- Algeo**, es, alfī ▫ *stydnu, zima mi* ▫ Stydnu/ Zyma mi ▫ Algor ▫ *zima, studenost, truchlivost* ▫ Zyma/ ftudenoft/ truchliwoft
- Aliàs** ▫ *jiný čas, někdy na čas, v jiném času, jináč* ▫ Giný čas/ někdy na čas/ wginém času/ gináč
- Alibi** ▫ *jinde, na jiném místě* ▫ Ginde/ na giném mijftě ▫ Alicubi ▫ *někde* ▫ Někde ▫ Alicunde ▫ *odjinud, odněkud* ▫ Odginud odněkud
- Alieno**, as, aui ▫ *odcizují, oddalují, v nepřítelův uvozuji* ▫ Odcyzugi/ oddalugi wneprījzeň wwozugi ▫ Inde Abalieno ▫ *oddalují, odvodím, odrazím* ▫ Oddalugi/ odwodijm/ odrazým ▫ Et Alienatio ▫ *odcizení, nepřítelův, pobrání* ▫ Odcyzeni/ nepřijzeň/ pobránij ▫ Abalienatio ▫ *odcizování, odmímání* ▫ Odcyzowánij/ odgijmánij
- Alienigena**, com gene uel Alienigenus, a, um ▫ *někdo z cizího pokolení, cizozemec* ▫ Někdo z cyzýho pokolenij/ cyzozemec ▫ Alienus, a, um ▫ *cizí, nepodobný* ▫ Cyzý/ nepodobný
- Alimentum**, et **Alimonia**, Vide Alo
- Alioquin**, penul. prod. ▫ *sic, jinak* ▫ Syc ginák
- Aliorfum** ▫ *na jiné místo, jinám* ▫ Na giné mijfto/ ginám ▫ Aliouerfum, idem
- Aliptes**, latinè unctor, gene. mařc. ▫ *kdo bitce maže a mastí rány hojí* ▫ Kdo bitce maže/ a mařtij rány hogij
- Aliquantisper** ▫ *poněkud, dávno, drobet* ▫ Poněkud/ dáwno/ drobet ▫ Aliquà ▫ *někde cestou, někudy* ▫ Někde cestau/ někudy ▫ Aliquatenus ▫ *někde daleko* ▫ Někde daleko ▫ Aliquoties ▫ *několikrát* ▫ Několikrát ▫ Aliquò ▫ *někam, na některé místo* ▫ Někam/ Na některé mijfto ▫ Aliquorfum ▫ *někudy ven, na některou stranu* ▫ Někudy wen/ na některau stranu
- Aliquis**, Vide Quis
- Alchymia**, gene. foemi. uulgò dicitur ▫ *umění kovy zjinačiti nebo zfalšowati* ▫ Vměnij kowy zginačiti/ nebo | zffalřfowati ▫ Sed Al, uidetur esse barbarus articulus. Nam Arabes, quorum fortasse hoc inuentum est, solent ita simul, Al, dictionibus praeponere, ut in Alarithmus fit, et alijs. Cum Arithmus Graecè numerum significet. Haud dubiè igitur Chymia rectius, uel Chymistica dicitur. Et Chymistae Hermolao uocantur ▫ *kteříž*

takové umění provozují ▫ Kterijž takové vměňij prowozugij ▫ Vulgo ▫ *alchymistové* ▫ Alchymistowé

Alius, a, ud ▫ *jiný* ▫ Giný ▫ Alius alium ridet ▫ *jeden druhému se posmívá* ▫ Geden druhému se posmijwá ▫ Aliud ex alio in mentem uenit ▫ *jedno po druhém mi na mysl padlo* ▫ Gedno po druhém mi na mysl padlo ▫ Aliter, aduerbium ▫ *jináč, na jiný způsob* ▫ Gináč na giný způsob ▫ Aliter accipis, atque ille dixit ▫ *jináč tomu rozumíš, než jak jest tento pověděl* ▫ Gináč tomu rozumijš/ než yak geft tento powěděl

Allabor, Vide Labo

Allecto, Vide Lacio

Allego, Vide Lego

Alleuo, quaere Leuis

Allicio, Vide Lacio

Allido, quaere Laedo

Alligo, Vide Ligo

Allino, Vide Lino

Alloquor, quaere Loquor

Alludo, Vide Ludo

Alluo, Vide Luo

Almus, Vide Alo

Allegoria, gener. foemini. ▫ *když se co jináč miní nebo vykládá, nežli slova sama v sobě znějí, zjinačení slov na jiný rozum* ▫ Když se co gináč minij/ nebo vykládá/ nežli¹⁶ slowa sama w sobě zněgij/ zginačeníj slow na giný rozum

Allia ▫ *řeka v Itáli, kteráž do Tiberu teče* ▫ Ržeka w Itali/ kteráž do Tyberu teče

| **Allium**, generis neutri ▫ *česnek* ▫ Cžefnek

C3va

Allobroges, penul. corr. ▫ *Sofojtští* ▫ Soffoitštij ▫ Allobrox in singulari gene. masc.

Allophylus, latině alienigena ▫ *cizozemec* ▫ Cyzozemec

Alo, is, ui ▫ *živím, odchovávám, krmím* ▫ Ziwiym/ odchowávám/ krmijm ▫ Item ▫ *vzrost dávám nebo rozmnožuji* ▫ Wzrost dávám/ nebo rozmnožugi ▫ Exercitatio alit uires ▫ *cvičení rozmáhá síly* ▫ Cwičeníj rozmáhá fyly ▫ Vnde Alimentum, et Alimonia ▫ *živnost, potrava* ▫ Ziwnošt/ potrawa ▫ Alumnus ▫ *kdo jest od někoho odchován, schovanec neb kdo někoho odchovává* ▫ Kdo geft od někoho odchowán/ Schowanec/ neb kdo někoho odchowává ▫ Et Almus, a, um ▫ *to což živi* ▫ To což žiwij ▫ Alma tellus ▫ *úrodná země, kteráž živnost dává* ▫ Vrodná Země/ kteráž žiwnošt dává ▫ Altilis, e ▫ *co bývá vykrmeno a odchováno, krmný* ▫ Co býwá wykrmeno/ a odchowáno krmný ▫ Altiles pisces ▫ *odchované ryby* ▫ Odchowalé Ryby

Alnus, gene. foemini. ▫ *volše* ▫ Wolffe

Aloè, gener. foemini. ▫ *bylina, kteráž kyselou šťávu má* ▫ Bylina/ kteráž kyfelau štíawu má

¹⁶ nežli] nezli *tisk*

Alopecia, gene. foemi. ▫ *nemoc hlavy, po kteréž vlasy z hlavy lezou, woplechání* ▫ Nemoc hlavy po kteréž wlafy z hlavy lezau/ woplecháníj

Alpes ▫ *Alpy, Korytanské vysoké hory, kteréž Itali od jinejch zemí dělí* ▫ Alpy/ Korytanské vysoké hory/ kteréž Italij od gineych Zemij dělij ▫ Vnde Alpinus, a, um, Mus alpinus ▫ *zvíře z těch hor korytanských* ▫ Zwijře z těch hor Korytanských

Alfiofum ▫ *zimomřivý, co hned nastydne* ▫ Zymomřiwý/ co hned nastydne

Altare, gene. neut. ▫ *oltář* ▫ Oltář

Alter, a, um ▫ *jeden ze dvou* ▫ Geden zedwau ▫ Vnus et alter ▫ *jeden nebo víc* ▫ Geden nebo wije ▫ Altero, as, aui ▫ *zjinačuji* ▫ Zginačugi ▫ Item Alter pro Secundo, ut Alter et uicefimur | annus ▫ *jedenmécitmé léto* ▫ Gedenmécýtmé Léto

C3vb

Altercor, aris ▫ *hadruji se, vadím se* ▫ Hadrugij se/ wadijm se ▫ Altercatio ▫ *hadrunek* ▫ Hadrunek

Alternio, as, aui ▫ *dělám jedno za druhé* ▫ Dělam gedno za druhé ▫ Et Alternatim, aduerbium. Item Alternis ▫ *jedno za druhé* ▫ Gedno za druhé ▫ Alteruter ▫ *který ze dvou* ▫ Který ze dwau ▫ Altrinsecus ▫ *zewnitř* ▫ Zewnitř

Altitis, Vide Alo

Altus, a, um ▫ *vysoký, hluboký* ▫ Wyfoký/ hluboký ▫ Altum ocium ▫ *veliká prázdnota neb chvíle* ▫ Weliká prázdnota/ neb chwijle ▫ Et Altum, substantium ▫ *moře neb hlubokost* ▫ Moře/ neb hlubokost ▫ Hinc Altitudo ▫ *vysokost* ▫ Wyfokost ▫ Altifonus ▫ *vysoko zvučný* ▫ Wyfoko zwučný ▫ Altuolans ▫ *vysoko létavý* ▫ Wyfoko létavý ▫ Et uerbum Alto, cuius compositum, Exalto ▫ *vyvýšuji, povýšuji* ▫ Wywýšugi/ powýšugi

Alueus, gene. masc. ▫ *včelní koryto, oul* ▫ Wčelnij koryto/ Aul ▫ Aluearium ▫ *včelnice* ▫ Wčelnice ▫ Alueare, idem. Alueus ▫ *všeliká wydlabaná nebo wytasaná věc, wokřin, tvořidlo, truoky, koryto, necky, šachownice nebo wrhcabnice, studýnka, roura a do čeho potuoček teče* ▫ Wšeliká wydlabaná/ nebo wytasaná věc/ wokřin/ tvořidlo/ truoky/ koryto/ necky/ Šachownice/ nebo wrhcabnice/ Studýnka/ Roura/ A do čeho potuoček teče ▫ Et diminutium, Alueolus ▫ *řečiště* ▫ Ržečiště

Aluus, gener. dubij ▫ *spodní, řitní střevo, teřich* ▫ Spodnij/ řitnij střewo/ teřich ▫ Vnde Ciere aluum ▫ *odměkčiti k přirozené potřebě, stolicy míti* ▫ Odměkčiti k přirozené potřebě/ Stolicy miji ▫ Sistere aluum ▫ *přirozenou potřebu neb stolicy zastawiti* ▫ Přirozenou potřebu/ neb Stolicy zařawiti

Alumen, gener. neut. ▫ *aloun, kamenec, ledek* ▫ Alaun/ Kamenec/ ledek ▫ Aluminofus ▫ *alunovati* ▫ Alunowati

Alumnus, Vide Alo

Aluta, gene. foemini. ▫ *měká vydělaná kuože, zamiš, jircha* ▫ Měká wydělaná Kuože/ Zamíš/ Gircha ▫ Alutarius ▫ *jirchář* ▫ Girchář

C4ra

Amabo, prima acuta, Interiectio blandientis ▫ *medle* ▫ Medle ▫ Vide amabo num domi fit ▫ *mnedle, pohled' domá-li jest* ▫ Mnedle pohled' domáli geft ▫ apud Terentium

Amando, Vide Mando

Amaracus, gener. masculi. penult. corr. ▫ *rojovník* ▫ Rogownijk ▫ Multi putant Maioranim esse. Amaricinum ▫ *volej neb mast, kteráž z toho udělána jest* ▫ Woleg/ neb maft/ kteráž z toho vdělána gest ▫ Samfuchinum alias

Amanuenfis, Vide supra, à manibus

Amarus, a, um ▫ *hořký, trpký* ▫ Hořký/ trpký ▫ Amaritudo, et Amaror ▫ *hořkost* ▫ Hořkost ▫ Amarulentus, a, um ▫ *náhořký* ▫ Náhořký ▫ Amarulenter, et Amarè, aduerb. ▫ *hořce* ▫ Hořce ▫ Amarefco ▫ *hořeknu* ▫ Hořeknu ▫ Amaraco ▫ *dělám hořké* ▫ Dělám hořké ▫ non satis probatum uerbum

Amazones ▫ *byly ženy, kteréž sobě pravé prsy daly uřezati, aby tím lépe k bojování spuosobnější byly, bezceckyně* ▫ Byli¹⁷ ženy/ kteréž sobě pravé prsy dali vřezati aby tjm lépe k bogování spuosobněgflij byli/ Bezceckyně

Ambages, gene. foemi. plurali tantum ▫ *neupřímá cesta, okolek* ▫ Nevpřijmá cesta/ okolek ▫ metaph. ▫ *obšírně mluvená řeč, okorování* ▫ Obšjrně mluvená Ržeč/ okorování ▫ Terenti. Quas malum ambages mihi narrare occipit

Ambedo, et **Ambefus**, Vide Edo ▫ *objídám* ▫ Objjídám

Ambarualis, le ▫ *což okolo rolí vedeno neb uděláno bývá, hradba* ▫ Což okolo Rolý wedeno/ neb vděláno býwá/ hradba ▫ Sacrificium ambaruale ▫ *obět, kteráž okolo pole vezena bývá* ▫ Obět kteráž okolo pole/ wezena býwá ▫ quod Vergil. Agros lustrare dicit

Ambidexter, a, um ▫ *kdo levé ruky jako i pravé užívati umí, levej i pravej, jest oboručný* ▫ Kdo lewé Ruky | jako y pravé vžijwati vmij/ lewey y prawey/ gest oboručný

C4rb

Ambiguus, Vide Ago

Ambio, et **Ambitio**, Vide Eo

Ambitus, quaere Eo

Ambo ▫ *oba dva* ▫ Oba dwa ▫ in foemini. Ambae

Ambracia, gener. foemini. ▫ *město v Epiru, potom Nikopolis, od Augusta jmenováno* ▫ Město w Epiru/ potom Nikopolis/ od Augušta gmenowáno

Ambrosia, gene. foemin. immortalitas ▫ *nesmrtedlnost* ▫ Nesmrtedlnost ▫ Herba est, Ambroftus, a, um, immortalis ▫ *nesmrtedlný* ▫ Nesmrtedlný

Ambubaia, gene. foemi. ▫ *lehkomyslná, toulavá žena* ▫ Lehkomyflná taulawá žena

Ambulo, as, aui ▫ *jdu sem i tam, procházím se* ▫ Gdu sem y tam/ procházým se ▫ Ambulatio ▫ *procházka* ▫ Procházka ▫ Item ▫ *místo, kde se mohou procházeti* ▫ Mijfto/ kde se mohou procházeti¹⁸ ▫ Ambulacrum idem. Ambulatorius, a, um ▫ *co k procházce přísluší* ▫ Co k procházce přífluffij ▫ Composita, Perambulo, Obambulo, Inambulo, Deambulo, penè eiusdem significationis¹⁹ cum simpl. Antambulo. Vnde Antambulones ▫ *předchudcové, kteříž před pány chodí* ▫ Předchudcowé/ kteříž před Pány chodij

¹⁷ Byli] Bylij *tisk* ¹⁸ procházeti] procházetij *tisk* ¹⁹ significationis] significationis *tisk*

Amburo, Vide Vro

Amens, et **Amentia**, Vide Mens

Amentum, gene. neut. ▫ *řemen, úvazek, tětíva* ▫ Ržemen/ vwazek/ Tětiwa ▫ Ametata iacula ▫ *šípy neb střelba tětivou* ▫ Sfijpy/ neb Střelba Tětiwau

Ames, itis. gene. mafc. ▫ *proštip* ▫ Proštip

Amicio, is, iui ▫ *odívám* ▫ Odijwám ▫ Amictus, nomen ▫ *svrchní oděv neb všeliký oděv* ▫ Swrchnij oděw/ neb wšeliký oděw ▫ Amiculum ▫ *kolar* ▫ Kolar

Amiffus, Vide Mitto

Amita, gener. foemini. penulti. correp. ▫ *sestra otcova, teta* ▫ Seftra Otcowa/ Teta ▫ et Amitijni, penult. produ. ▫ *bratrančí, sestrenice, děti od bratra a od sestry* ▫ Bratrančij/ Sestrenice/ dětij/ od Bratra a od Sestry C4va

Amnis, gene. mafc. ▫ *potok* ▫ Potok ▫ Vnde Amnicus, a, um ▫ *potoční* ▫ Potočnij ▫ Amniculus ▫ *potuoček* ▫ Potuoček

Amo, as, aui ▫ *miluji, frejuji* ▫ Milugi/ ffregugi ▫ Inde Amator ▫ *milovník, frejír* ▫ Milownijk/ ffregijř ▫ Amatorculus, diminuti. ▫ *frejírčček* ▫ Fregijřijčček ▫ Et Amatorius, a, um, ut Amatorium carmen ▫ *frejírská píseň, frejírské skládání* ▫ Fregijřřká/ pijšeň ffregiřřké skládání ▫ Et substant. Amatorium. Graecè Philtrum ▫ *nápoj, kterýž člověka k milování zmámí* ▫ Nápoj/ kterýž člověka k milování zmámij ▫ Item Amicus, a, um ▫ *vzáctný, milý* ▫ Wzáctný/ milý ▫ Amicus substantiuè ▫ *kdo komu co dobrého přeje, přítel* ▫ Kdo komu co dobrého přeje/ přijtel ▫ Inde Amicitia ▫ *přátelství* ▫ Přátelstwij ▫ Et composita, Inimicitia ▫ *nepřátelství* ▫ Nepřátelstwij ▫ et Inimicus ▫ *nepřítel* ▫ Nepřijtel ▫ substant. Inimicus, a, um ▫ *nepřijemný, škodlivý* ▫ Nepřijgemný/ Škodliwý ▫ Amica, substant. ▫ *frejírka* ▫ Fregijřka ▫ Amabo, interiectio ▫ *mnedle* ▫ Mnedle ▫ Amabilis, e ▫ *milý, milostný* ▫ Milý/ miloťný ▫ Amabiliter, Amare plus est quàm diligere, Cicero. Vt scires eum à me non solum diligi, sed etiam amari. Aliquando, idem quod delector. Composita, Adamo, Deamo, penult. corre. ▫ *přiliš miluji* ▫ Přijliš milugi ▫ Redamo, penul. corre. ▫ *zase miluji* ▫ Zase milugi ▫ et Amor ▫ *milování* ▫ Milováníj

Amoebaeus, a, um ▫ *odplatitedlný, jedné věci proti druhé odměnění, rovné odplacování, jedno za druhé* ▫ Odplatitedlný/ gedné wěcy proti druhé/ odměněníj/ rovné odplacováníj/ gedno za druhé

Amoenus, a, um ▫ *veselý, pěkný, spanilý, milý* ▫ wefelý/ pěkný/ spanilý/ milý ▫ Amoenitas ▫ *veselost, spanilost* ▫ Wefeloft/ Spaniloft

| **Amolior**, Vide Molior

C4vb

Amomum, gene. neutr. penult. product. ▫ *ruože z Jericho* ▫ Ruože z Gerycho ▫ herba est

Amorphus, a, um, informis latinè ▫ *nekřtaltovný, nespuosobný, škaredý* ▫ Nekřtaltowný/ nespoufobný/ škaredý

Amoueo, Vide Moueo

Ampelos, uitis lat. ▫ *vína ratolest* ▫ Wijna ratoleft

- Amphibion**, gene neut. ▫ *co u vodě a na zemi přebývati muož, husy, kačice etc.* ▫ Co v wodě/ a na Zemi přebývati muož/ Hufy Kačice etc.²⁰
- Amphibolus**, a, um. latinè Ambiguus ▫ *nejistý, pochybný, čemuž se na dvoji spůsob muož rozuměti* ▫ Negiftý/ pochybný/ čemuž se na dwogi spůsob muož rozuměti ▫ Inde Amphibologia ▫ *řeč nejistá* ▫ Ržec negiftá
- Amphimallon** ▫ *co s obou stran chlupy neb srst má, koberec s obou stran chlupatý, caloun* ▫ Co s obau stran chlupy/ neb frst má/ Koberec s obau stran chlupatý/ calaun
- Amphimerinon**, gene. neut penul. product. ▫ *všední zimnice, kteráž každý den třese a moří* ▫ Wšednij²¹ Zymnice/ kteráž každý den třese/ a moříj²²
- Amphitheatrum**, gene. neu. penul. product. ▫ *okrouhlej vejstupek k divání nebo šerměřský plac v Řimě, ryňk zašrankovaný* ▫ Okrauhley weyftupek k diwánij/ nebo Sferměřfký plac w Rijmě²³/ Ryňk zašrankovaný
- Amphitrite**, gene. foemini. ▫ *moře, žena Neptunova* ▫ Moře/ Žena Neptunowa
- Amphora**, generis foeminini ▫ *vinný džban nebo konev* ▫ Wijnný džban/ nebo Konew ▫ Item certae mensurae genus ▫ *okolo 24 másuov* ▫ Okolo XXIII. Másuow ▫ Vnde Amphorarius ▫ *kdo z peněz takový nádoby nosí* ▫ Kdo z peněz takový nádoby nosý ▫ et Amphoralis, e ▫ *vědrný, co vědro nebo čtyřmezčítma másuov drží* ▫ Wědrný/ co vědro/ nebo čtyřmezčytma²⁴/ Másuow držij
- Amphyctiones**, gene. mafc. plural. tantum ▫ *byli obecní rádce v řecké zemi ze dvánacterého lidu shromáždění* ▫ Byli obecnij rádce/ w Ržec|ké Zemi zedwánacterého Lidu shromáždění ▫ ad Thermopylas
- Amplector**, eris, xus, et **Amplexor**, frequen ▫ *objímám, obsahuji* ▫ Obgijmám/ obfahugi ▫ Amplexus ▫ *objímání, přitoulení* ▫ Obgijmánij/ přitaulenij
- Amplus**, a, um ▫ *široký, obširný, prostranný, veliký* ▫ Sfijroký/ obšijrný/ prostranný/ weliký ▫ Amplitudo ▫ *velikomocnost, slavnost, širokost* ▫ Welikomocnoft/ flawnoft/ šij-rokoft ▫ Et uerbum Amplio ▫ *rozšírui, rozvětšui* ▫ Rozšijřugi/ rozvětšfugi ▫ Item Ampliare ▫ *prodlévati, zdržovati neb odkládati, ortel při právě, hojemství dávati* ▫ Prodlévati/ zdržowati/ neb odkládati/ ortel při právě/ hogemstwij dávati ▫ Vnde Ampliati rei ▫ *obžalování, na kteréž se dále ortel neb wejpověď odkládá* ▫ Obžalowánij/ na kteréž se dále ortel neb weypověď odkládá ▫ Item Amplius, aduerbi. ▫ *obširněji, víceji* ▫ Obšijrně-gij/ wijcegij ▫ Terent. Ego amplius, deliberandum cenfeo ▫ *vidí mi se za dobré býti, abych se dále o to poradil* ▫ Widij mi se za dobré býti/ abych se dále oto poradil ▫ Et Liuius. Pugnatum amplius duabus horis est ▫ *více než za dvě hodině vojansky se potýkali* ▫ Wijce než za dvě hodině wogansky se potýkali ▫ Vergil. cum accusatiuo iunxit. Noctem non amplius unam. Et Ampliter, aliud aduerbium ▫ *hojně neb dokonále* ▫ Hogně/ neb dokonále ▫ Ampliter sumptum facere ▫ *hojně vydávati, nakládati* ▫ Hogně wy-

D1ra

²⁰ etc.] etc. *tisk* ²¹ Wšednij] Wšedni *tisk* ²² moříj] moři *tisk* ²³ Rijmě] Rijžmě *tisk* ²⁴ čtyřmezčytma] čtyřmezčytma *tisk*

dáwati/ nakládati ▫ Reperitur etiam, Ampliſſimus ordo, pro ordine ſenatorio ▫ *za radu neb koſſelſtvo* ▫ *Za radu neb Koſſelſtvo* ▫ Et Ampliſſimus magiſtratus. Sic dictus, non propter numerum, ſed propter maieltatem. Amplifico, as ▫ *dělám veliké, ſiroke, ſlavné* ▫ *Dělám veliké/ ſiroke/ ſlawné* ▫ Amplificatio ▫ *rozvětſowání, rozmnožowání* ▫ *Rozwětſfowánij/ Rozmnožowánij*

| **Ampluſtre**, gener. neutri. uel Apluſtre ▫ *korábová ozdoba* ▫ *Korábowá ozdoba*

D1rb

Ampulla, generis foemini. ▫ *volejný dčbán nebo banitá, zahrlditá ſklenice, bukál* ▫ *Wolegný dčbán/ nebo banitá/ zahrlditá Sklenice/ Bukál* ▫ Et per metapho. ▫ *nadutá, pyſná ſlowa* ▫ *Nadutá pyſná ſlowa* ▫ Inde Ampullor ▫ *sem hrdý, hrdím ſe, nadýmám ſe* ▫ *Sem hrdý/ hrdijm ſe/ nadýmám ſe*

Amputo, Vide Puto

Amuletum, quaere ſupra Alexicacon

Amulius ▫ *bratr Numitora, děde Romulova* ▫ *Bratr Numitora Děde Romulowa*

Amurca, gene. foemi. ▫ *voléjní kal nebo kvasnice* ▫ *Wolégnij kal/ nebo kwaſnice*

Amuſis, gene. foemini. ▫ *lineal, volowěná wáha, teſařská ſňoura nebo pravidlo* ▫ *Lineal/ wolowěná wáha/ Teſařlká ſňaura/ nebo prawidlo* ▫ *Vnde, Amuſim et Examuſim* ▫ *dokonále neb řemeslně, duowodně, miſtrovsky* ▫ *Dokonále/ neb řemeſlně/ duowodně/ miſtrowlky*

Amufus, Vide Mufa

Amygdalus, gene. foemini. ▫ *mandlový ſtrom* ▫ *Mandlowý ſtrom* ▫ *Amygdalum* ▫ *mandlové jádro* ▫ *Mandlowé yádro* ▫ *Nux graeca idem. Amygdalinus* ▫ *mandlový wořech neb pecka* ▫ *Mandlowý/ Wořech neb pecka*

Amylum, penult. corre. gneris neutri. ▫ *mouka bez kamene žernowého mlená, ſkrob* ▫ *Mauka bez Kamene žernowého mlená/ Sſkrob* ▫ *farina ſine mola facta* ▫ *μούλη* ▫ *mola latinè*

AN

An, aduerbium interrogandi, An uerò unus omnia ſcire poteſt ▫ *zdá-li jeden vſecky věci muož wěděti* ▫ *Zdáli geden wſecky wěcy muož wěděti* ▫ *Aliquando coniunctio diſiunctiua, Vt, Albus an ater ſis neſcio?* ▫ *nevím dobrý-li ſi, čili zlý?* ▫ *Newjm dobrýli ſy čili zlý?* ▫ *Est etiam dubitandi uox*

| **Anabathra**, gene neut. penult. product. ſcalae latinè ▫ *lavka, řebřík, vysoká lawice, po které ſe nahoru wſtupuje, zabradla* ▫ *Lawka/ Ržebřík/ wyſoká²⁵ lawice/ po které ſe na horu wſtupuge/ zabradla*

D1va

Anacaphalaeofis, gene. foemini. penulti. product. ▫ *krátké opáčení, oznamování a zawírka vſech prvé powěděných věcí* ▫ *Krátké opáčení/ oznamování/ a zawírka/ wſech prvé powěděných věcí* ▫ *enumeratio latinè* ▫ *vyčítaní* ▫ *Wyčijtánij*

²⁵ wyfoká] wyfoka *tisk*

- Anachoreta**, gene. masc. penult. produ. ▫ *pousteník, samotník* ▫ Pauštenijk/ Samotnijk
- Anaclinterium**, gene. neut. ▫ *vojenský luožko, kotší vuoz* ▫ Wogenlký luožko/ Kotšij wuoz
- Anadiplofis**, gene. foemini. penult. product. ▫ *dvojnásobnost* ▫ Dwognáfobnoft
- Anaglyptes**, latinè sculptor, gene. maf. ▫ *řezáč, vyryvač, obrazník* ▫ Ržezáč/ wyrywač/ obraznijk ▫ Anaglypitice
- Anagnostes**, gene. mascu. latinè lector ▫ *čtenář* ▫ Cztenář
- Anagoge** ▫ *vyšší rozum, vztahování na vyšší nebo slavnější věc* ▫ Wyžšij rozum/ wztahowánij na wyžšij/ nebo flawněgšij wěc ▫ cum sensus ad altiora tollitur
- Analecta**, gener. neutr. plural. tantum ▫ *ostatci, zběrci neb co z stolu padá, jako kosti, skořepiny, kůry etc.* ▫ Oštatcy zběrcy²⁶/ neb co z stolu padá/ yako kofti/ lkořepiny/ kůry etc. ▫ Analectes ▫ *zběrač takových věcí, kdo z stolu zbírá* ▫ Zběrač takových wěcý/ kdo z stolu zbírá
- Analogia**, gene. foemini. proportio latinè ▫ *smírnost, podobnost, foremnost, příhodnost* ▫ Smirnoft/ podobnoft/ fforemnost/ přijhodnoft ▫ conuenientia
- Analphabeticus**, latinè indoctus, uel ignarus ▫ *neučený, bez umění, neumělý v dobrých uměních, lejk* ▫ Nevčěný/ bez vměnij/ nevmělý w dobrých vměnijch/ leyk ▫ adiectium
- Ananiapodoton**, gene. neut. latinè non | redditum ▫ *zamlčení neb vypouštění některých slov, kterejm se má rozuměti* ▫ Zamlčěnij/ neb wypauššěnij některých flow/ ktereym se má rozuměti ▫ Schema Graecorum est
- Analytica**, orum ▫ *rozvázání, rozhodnutí slov duowodných* ▫ Rozwázanj/ rozhodnutij flow duowodných ▫ liber Aristotelis
- Anapaetus**, gene. masc. ▫ *jest pes v karminích nebo verších, kterýž první dvě sylaby krátké a poslední dlouhou má* ▫ Gest pes Karminijch/ nebo weršijch/ kterýž prwnij dvě sylaby krátké a poslednij dlauhau má ▫ Vnde Anapaeticus, a, um ▫ *co z toho uděláno jest* ▫ Co z toho wděláno gest
- Anaphora**, gene. foemini. repetitio, uel relatio latinè ▫ *opáčení, zase přinešení některého slova při počátku mnohých veršů* ▫ Opáčěnij/ zase přinešěnij některého flowa při počátku mnohých weršů²⁷ ▫ dicitur etiam Epanaphora
- Anarchos** ▫ *bez vrchnosti, bez zprávcí* ▫ Bez wrchnosti/ bez zpráwcy ▫ Inde Anarchia ▫ *rejiment neb zpravování, kdežto hlavy, vrchnosti, ani zprávcí není* ▫ Regiment neb zprawowánij/ kdežto hlawy/ wrchnosti/ ani zpráwcy není ▫ Vitium in quod Democratia degenerat
- Anas**, atis, penult. corre. gene. foemini. ▫ *kačice* ▫ Kačice ▫ Anaticula, diminut. ▫ *kačička* ▫ Kačička ▫ Anatarius, a, um ▫ *co z kačic jest, kačiči* ▫ Co z kačic gest kačičij ▫ Anatinus, a, um, idem
- Anastrophe**, gene. foemini. penult. corr. Inuersio latinè ▫ *zjinačení pořádku ve dvou slovích* ▫ Zginačěnij pořádku we dwau flowijch ▫ Vt, Italiam contra, pro contra Italiam

D1vb

²⁶ zběrcy] zběrcý tisk ²⁷ weršů] weršů tisk

- Anathema**, penult. produ. gene. neut. ◻ *co bohům pověšeno jest za obět, oddělení, proklatý* ◻
 Co Bohům powěšeno geft za obět/ oddělení/ proklatý ◻ Vnde Anathematizo ◻ *klnu* ◻
 Klnu ◻ Et Anathema, penult. corre. homo facer ◻ *kdo bohům k smrti zřízen jest, proklatý,*
zlořečený ◻ Kdo bohům k smrti zřízen²⁸ geft/ proklatý/ zlořečený
- Anatomia**, gene. foemini. Difsectio latinè ◻ *rozkuchání, rozřezání, když se tělo člověčí všudy*
rozřezuje, aby se všechny žily a střeva zpatřiti mohly ◻ Rozkuchání/ rozřezání/ když se
 tělo Člłowěčj wšludy rozřezuge/ aby se wšlecky žily a střewa zpatřiti mohly
- Anceps**, itis, adiectivum, gene. omnis ◻ *pochybný, pochybovatedlný* ◻ Pochybný/ pochy-
 bowatedlný ◻ Anceps ferrum ◻ *co dvoji vostří nebo špic má* ◻ Co dwogj wostřij/ nebo
 Špic má
- Anchora**, ae, gene. foemi. ◻ *kotva neb korábový hák* ◻ Kotwa/ neb korábový hák ◻ Et per
 metapho. ◻ *pomoc neb potěšení, trošt, útočiště* ◻ Pomoc/ neb potěšení/ trošt/ vtočiště ◻
 Vnde sacram anchoram soluere ◻ *poslední útočiště nebo pomoci hledati* ◻ Poslednij vto-
 čiště/ nebo pomocy hledati ◻ Anchorarius, a, um ◻ *co k kotvě přísluší* ◻ Co k kotvě
 příslušíj
- Ancile**, penulti produ. gene. neut. ◻ *malá okrouhlá pavízka, o kteréž Římané pravili, že by*
z nebe dolu spadla ◻ Malá okrouhlá pawízka/ o kteréž Ržijmané prawili/ že by z Nebe
 dolu špadla
- Ancilla**, generis foeminini. ◻ *služebná dívka* ◻ Služebná Dijwka ◻ Ancillula diminutivum ◻
děvice, děvečka ◻ Děwice/ děwečka ◻ Ancillaris, re ◻ *co děvkám služebným přísluší* ◻ Co
 Děwkám Služebným přijslušíj ◻ Et uerbum, Ancillor ◻ *sloužím, opatruji* ◻ Slaužijm/
 opatruji ◻ *proprie de uiris, qui praeter dignitatem, alicuius seruitio se subijciunt* ◻ *pa-*
cholkem neb děwkou u někoho býti ◻ Pacholkem neb děwkou v někoho býti
- Ancona**, uel **Ancon**, onis, penult. longa ◻ *město v Itáli při Andriatitském moři* ◻ Město w
 Itáli/ při Andryatytškém Moři ◻ Ancona
- Ancus**, gener. maſcu. ◻ *kdo nerovná, chromá ramena má neb chromec na ruce* ◻ Kdo nerowná/
 chromá ramena má/ neb chromec na ruce
- | **Anculare**, uetus uerbum, pro ministrare ◻ *sloužiti* ◻ Slaužiti ◻ Vnde Anclabris ◻ *stůl k bož-*
ským službám náležitý ◻ Stůl k Božlkým službám náležitý
- Andaebatae** ◻ *kteríž s zavřenýma očima bojují* ◻ Kteríž s zawřenýma očima bogugij ◻
 Vnde Andabatarum more facere ◻ *bez uvážení, bez rozmyslu, neopatrně nětco dělati* ◻
 Bez vwážení/ bez rozmyflu/ neopatrně nětco dělati
- Andegauia**, gener. foemini. ◻ *krajina v Galii neb v Frankrejchu, kteráž se dotýká moře a Bur-*
gitských ◻ Kragina w Gallij/ neb w Frankrejchu/ kteráž se dotýká²⁹ Moře/ a Burgitf-
 kých ◻ Andegauis ◻ *lidé angyřští* ◻ Lidé angyřštij ◻ Alij hos uocant, Andes
- Andes** ◻ *ves u Mantuy, v kteréž se Vergilius rodil* ◻ Wes v Mantui/ w kteréž se Vergilius rodil

D2ra

D2rb

²⁸ zřízen] zřízen tisk ²⁹ dotýká] dotýka tisk

- Androgynos** ◻ *kdo obojího pohlaví neb přirození jest, kdo muž a žena jest* ◻ Kdo obogijho pohlavij neb přirozenij geft/ kdo muž a žena geft ◻ Hermophroditus uocatur
- Andronitis**, gener. foemini penult. product. uel Andron ◻ *místo v domu, kdež muži přebývají, mužský příbytek* ◻ Mijsto w domu/ kdež Muži přebýwagij/ mužlký přijbytek ◻ Sicut gynaecionitis, uel gynaecion, penulti. longa ◻ *fracimr, ženský příbytek* ◻ Frau-cymr ženlký přijbytek
- Andros**, gene. foemini. ◻ *vostrovove v moři* ◻ Wofstrowowe w Mořij ◻ Aegaeo. Vnde Andrius, a, um ◻ *co odtad jest neb k tomu sluší* ◻ Co odtad geft/ neb k tomu fluffij ◻ Antandros ◻ *město ma huore Ida* ◻ Město ma huore Ida
- Anethum**, gener. neutr. penulti. longa ◻ *žabi kopr* ◻ Ziabij kopr
- Anfractus**, gene mařc. subřtant. ◻ *nahlé obrácení vozu neb cest nerovné vokliky, jakož sou v řnecích* ◻ Nahlé obrácenij wozu/ neb cest nerowné wokliky/ yakož fau w řnecých ◻ Aliquando est adiectiuum
- Angarcia**, penult. longa. gene. foemini. | ◻ *nucení, bezděčná služba* ◻ Nucenij/ bezděčná³⁰ služba ◻ Angari ◻ *pořtové neb rychlí pořlové* ◻ Pořřtové/ neb rychlý pořřové ◻ apud Perřas
- Angelus**, gene. mařculi. latinè nunciuř ◻ *pořel* ◻ Pořel
- Angerona**, generis foeminini. ◻ *bohyně rozkoří, její obraz s zamčenými uřty znamená mlčení* ◻ Bohyně rozkořij/ gegij³¹ obraz s zamčenými vřty/ Znamená mlčenij
- Angina**, gene. foemini. penult. product. Synanche, aliàs Tonfillae ◻ *čipek neb otěkaní v hrdle od čípku* ◻ Čzijpek/ neb otěkanij whrdle od Čzijpku ◻ Vulgò Squinantia
- Angiportus**, uel tum ◻ *maličká nebo těřkná ulička, forřna* ◻ Maličká nebo těřkná vlička³²/ řřortna
- Anglia**, Britannia ◻ *englická země* ◻ Englická Země ◻ aliàs, etiam Albion dicitur
- Ango**, is, xi ◻ *suřuji, hrdluji, duřím* ◻ Suřugi/ hrdlugi/ duřým ◻ et metapho. ◻ *starám, trápím* ◻ Starám/ trápim ◻ Vnde Angor, et Anxietas, et Anxietudo ◻ *souření, starání, trápení* ◻ Sauřenij/ řtaránij/ trápenij
- Anguilla** ◻ *ouhoř* ◻ Auhoř ◻ generis foeminini. Anguis, gene. Dubij ◻ *had, vodní had* ◻ Had/ wodnij Had ◻ Inde Anguinus, a, um. Anguinus cucumis ◻ *dlouhá křivolaká tykev* ◻ Dlauhá křiwolaká tykev ◻ Anguiculus diminutiuum ◻ *hádek* ◻ Hádek
- Anguimanus**, gene. mařc. ◻ *řlon* ◻ řlon
- Angulus**, generis mařcu. ◻ *kout* ◻ Kaut ◻ Angularis, e ◻ *co do kouta neb k úhlu sluší, čřverhranatý* ◻ Co do kauta/ neb k vřlu fluffij čřverhranatý ◻ Et Angulofus, a, um ◻ *řranatý, koutnatý* ◻ řranatý/ kautnatý
- Angustus**, a, um ◻ *těřný, úřký* ◻ Těřný/ vřký ◻ Anguřtia ◻ *těřnost, úřkost* ◻ Těřnořt/ vřkořt ◻ Et per metap. ◻ *řarání, teřknost* ◻ řaránij/ teřknořt ◻ Vel Anguřtia, arum, plura. tan-

D2va

³⁰ bezděčná] bezděčná *tisk* ³¹ gegij] gegi *tisk* ³² vlička] vličká *tisk*

tum. Angufto ◻ *sužuji* ◻ Sužugi ◻ Vnde Anguftatus, a, um, adie|ctium, id est, coarctatus ◻ *soužený* ◻ Saužený

D2vb

Anhelo, as, aui ◻ *dychtím* ◻ Dychtijm ◻ per metapho. ◻ *žádám náramně pečlivě* ◻ Ziadám náramně pečlivě ◻ Anhelus, a, um ◻ *ustalý, dychavý* ◻ Vřtalý/ dychawý ◻ Et Anhelitus ◻ *dychání, bezděčný dechání* ◻ Dycháníj/ bezděčný deycháníj ◻ Anhelator ◻ *dejchavičný* ◻ Deychawičný

Anicula, Vide Anus ◻ *babka, babička* ◻ Babka/ babička

Anima, gene. foemi. ◻ *duše* ◻ Duffe ◻ Item ◻ *život* ◻ Ziwot ◻ Animula diminutivum ◻ *dušička* ◻ Duffička ◻ Animalis, e ◻ *co duši má živú* ◻ Co Duffi má živú ◻ Animal ◻ *hovado, živočích* ◻ Howado/ živočijch ◻ Animans idem, gene. foemi. Animatus, a, um ◻ *úmyslný* ◻ Vmylný ◻ Ita animatus est ◻ *jest toho oumyslu neb tý vuole* ◻ Gest toho aumyflu/ neb tý³³ vuole ◻ in bonam partem. Animo, uerbum ◻ *obživuji* ◻ Obživugi ◻ metapho. ◻ *posilnuji, srdce přidávám* ◻ Posylnugi/ srdce přidávám ◻ Vnde Animatus ◻ *živý, obživený* ◻ Živý/ obživený ◻ Inanimatus ◻ *bez duše, neobživený* ◻ Bez Duffe/ neobživený ◻ Item Animofus, animofa, animofum ◻ *srdnatý, zmužilý, srdečný* ◻ Srdnatý/ zmužilý/ frdečný ◻ Animofitas ◻ *srdnatost, zmužilost* ◻ Srdnatost/ zmužilost ◻ Animabilis, e, id est, spirabilis ◻ *dýchavý, živý* ◻ Dýchavý/ živý ◻ Exanimo ◻ *duši odjímám, zabijím neb rmoutím* ◻ Duffi odgijmám/ zabijgijm/ neb rmoutijm ◻ Inde Exanimatus ◻ *zarmoucený, zděšený* ◻ Zarmaucený/ zděšfený ◻ Exanimis, e ◻ *mrtvý* ◻ Mrtvý ◻ confunduntur tamen. Semianimis, e ◻ *odpolu mrtvý* ◻ Odpolu mrtvý ◻ Vnanimis, e ◻ *jednomyslný* ◻ Gednomylný ◻ Inanimis ◻ *bezdušný* ◻ Bezdušný ◻ Magnanimus, magnanima³⁴, magnanimum ◻ *statečný, velikomyslný* ◻ Statečný/ welikomyslný ◻ Puffillanimus ◻ *nesmělý, nestatečný, malomyslný, choulostivý* ◻ Nefmělý/ Nefstatečný/ Malomylný/ Chauloftiwý ◻ quae tamen ab animo deducuntur. Agere animam, et efflare ani|mam ◻ *umíráti* ◻ Vmijrati ◻ Nam anima uitam dat. Anima item pro spiritu, uel flatu ponitur ◻ *duch, dýchání* ◻ Duch/ dýcháníj ◻ ut Anima uxoris foetet ◻ *duch manželky smrdí nebo smrdí ji z hrdla* ◻ Duch manželky smrdij/ nebo smrdij gi z hrdla ◻ Animam opreši ◻ *duch sem zachoval* ◻ Duch sem zachoval ◻ In hac significa: etiam Animus accipitur, ut recipe animum ◻ *odechni sobě, odpočin, poodechni* ◻ Oddechni sobě/ odpočin/ po oddechni ◻ Animam relinquere ◻ *život opustiti* ◻ Ziwot opuštiti

D3ra

Animus, gene. mafc. propriè ◻ *úmysl, rozum nebo vuole* ◻ Vmyfl/ rozum/ nebo vuole ◻ Vnde dicitur. Ex animi sententia ◻ *vedlé vuole, vedlé vinšování* ◻ Wedlé vuole/ wedlé winšováníj ◻ Hoc animo sum ◻ *sem toho úmyslu* ◻ Sem toho vmyflu ◻ Et animi gratia ◻ *pro kratochvil a potěšení* ◻ Pro kratochwil/ a potěšeníj ◻ Et animo obsequi ◻ *povoliti sobě, vuoli naplniti* ◻ Powoliti sobě/ vuoli naplniti ◻ Animum explere ◻ *vuoli a žádostem zadosti učiniti* ◻ Wuoli a žádostem zadosti včiniti ◻ Animum adijcere ad aliquid ◻ *mysl k něčemu přiložiti* ◻ Myfl k něčemu přiložiti ◻ Praesenti animo ◻ *bez stejskání, ochot-*

³³ tý] ty tisk ³⁴ magnanima] magnani tisk

nou myslí ▫ Bez šteyfkánij/ ochotnau myslj ▫ Animus pendet ▫ *pochybuji etc.* ▫ Pochybugi etc. ▫ Animaduerto, is ▫ *pilně poslouchám, pozoruji* ▫ Pilně poslauchám/ pozorugi ▫ Item ▫ *tresci* ▫ Trefcy ▫ Vt magistratus debet in facinorosos animaduertere ▫ *vrchnost má zločince trestati* ▫ Wrchnost má zločince trestati ▫ Inde Animaduersio ▫ *pozorování, trestání* ▫ Pozorování/ trestání ▫ Res animaduerfione digna ▫ *věc hodná trestání* ▫ Věc hodná trestání ▫ Animaduersor ▫ *šetřitel* ▫ Sšetřitel ▫ Animaduersio ▫ *trestání* ▫ Trestání ▫ Et Animaduerfus, animaduerfa, animaduerfum, particip. paβium ▫ *rozumně, spamatující, pozorující* ▫ Rozumně/ spamatugijcý/ pozorugijcý ▫ Vnanimis ▫ *jednovolný, jednomyslný* ▫ Gednowolný/ gednomysl|ný ▫ Et Magnanimis, ut supra. Item Animum reddo ▫ *mysli neb zmužilosti přidávám* ▫ Myfli/ neb zmužilofti přidávám ▫ Animos addo, idem. Significat enim fortitudinem etiam, et in plurali ▫ *hněv* ▫ Hněw ▫ Pone animos ▫ *pust od hněvu* ▫ Puft od hněwu ▫ Animofus, a, um ▫ *smělý, srdnatý, čerstvý* ▫ Smělý/ frdnatý/ čerstvý ▫ Animofe ▫ *statečně* ▫ Statečně

D3rb

Anio, enis, penult. prod. gene. masculi. ▫ *řeka v Itáli v krajině Tiburtina* ▫ Ržeka w Italij w Kragině Tyburtina

Anifum, gene. neut. ▫ *anyz* ▫ Anyz ▫ dicitur etiam, Anicetum Plini

Annus, gene. masc. ▫ *rok* ▫ Rok ▫ Annus lunaris ▫ *jeden měsíc* ▫ Geden Měfýc ▫ Annus uertens, uel Solstitialis ▫ *12 měsícuow, obyčejný rok u nás, kterýž dvanácte měsícuow má* ▫ XII. Měfýcuow/ Obyčejný Rok v nás/ kterýž dwanácte Měfýcuow má ▫ Annus magnus, qui quadraginta nouem annorum uertentium millibus constat ▫ *devět a čtyřiceti tisíce obyčejných let* ▫ Dewět a čtyřiceti tisíce obyčejných leth ▫ Nam tanto spatio omnia sydera in eundem redeunt locum. Annus intercalaris ▫ *přestupný léto* ▫ Přestupný Létho ▫ Vulgò bifertilis. Anni praetextae, pro annis pueritiae, apud Plinium ▫ *léta dětinstva, mladá léta* ▫ Létha dětinstwa/ mladá Létha ▫ Annis cedens ▫ *co netrvá, co starosti nemuože snésti* ▫ Co netrwá/ co starofti nemuože snéfti ▫ Vinum annis cedens ▫ *vino, kteréž nemuož dlouho ležeti* ▫ Wijno kteréž nemuož dluho ležeti ▫ Annum agere decimum ▫ *v desíti letech stáří býti* ▫ W desýti letech stárij býti ▫ Hinc Annuus, a, um ▫ *roční nebo jednoho roku* ▫ Ročnij/ nebo gednoho Roku ▫ Et Anniuerfarius, a, um ▫ *co v roce zase přichází na jmenovitý čas, věroční den* ▫ Co w Roce zase přicházý/ na gmenowitý čas/ weyročnij den ▫ Annofus, a, um ▫ *staroletitý, starožitý* ▫ Staroletitý/ | starožitý ▫ Anniculus ▫ *jednoho roku stáří* ▫ Gednoho Roku stárij ▫ Sicut bimus, et bimulus ▫ *dvouletý* ▫ Dwau letý ▫ Trimus, Quadrimus, a, um. Item Annales, plural. numer. gene. masc. ▫ *kníha roční, kníha činuow, v kterých se všeliká jednání a činové kratičce poznamenávají* ▫ Knijha ročnij/ knijha činuow/ w kterých se wšeliká gednánij a činové kratičce poznamenawagij ▫ Hiftoria ▫ *pořádní činové a sepsání jich, kdežto se všickni spuosobové a připadnosti oznamují a pokládají* ▫ Pořádnij činové/ a sepsánij gich/ kdež to se wšickni spuosobowé a připadnosti oznamugij/ a pokládagij ▫ Diarium et Ephemeris ▫ *kdežto se poznamenává, co se každého dne jedná, kníha*

D3va

početní ▫ Kdežto se poznamenává/ co se každého dne gedná/ knihy početní ▫ Annalis, e, adiectivum ▫ *roční* ▫ Roční ▫ Annalis³⁵ lex ▫ *ustanovení, kteréž ukazuje léta neb starost těch, kteříž v úradě býti mají* ▫ Vitanowenij/ kteréž vkazuje léta/ neb starost těch kteříž v Vradě býti mají ▫ Annona, penult. longa ▫ *roční úroda* ▫ Roční vroda ▫ Annotinus, a, um ▫ *co k roční ourodě sluší neb jednoho roku* ▫ Co k roční Aurodě sluší/ neb jednoho Roku ▫ Annulus ▫ *prsten* ▫ Prsten ▫ Annularis ▫ *prst nejbližší při lichníku* ▫ Prst nejbližší při lichníku ▫ Annellus, diminutivum ▫ *prstýnek* ▫ Prstýnek ▫ Annulatus ▫ *kdo prsteny nosí* ▫ Kdo Prsteny nosí ▫ Anno uerbum, Vnde Perennis ▫ *trvám, sem trvalý* ▫ Trvám/ fem trvalý ▫ Et Perennis, e ▫ *trvalý, dlouhotrvalý, věčný* ▫ Trvalý/ dlouhotrvalý/ věčný ▫ Et Perennitas ▫ *věčnost, trvalost* ▫ Wěčnost/ trwalost

Anomalum, inaequale ▫ *nepodobné, nerovné* ▫ Nepodobné/ Nerowné ▫ Et Anomalia ▫ *nepodobnost* ▫ Nepodobnost

Annoto, Vide Nofco

Annumero, quaere Numero

Annuncio, Vide Nuncio

Annuo, quaere in Simplici

Anonymum ▫ *co jména nemá, neznámé, bez jména, nejmenované* ▫ Co gména nemá/ ne|známé/ bez gména/ negmenované

D3vb

Anfa, gene. foemini. ▫ *ucho při nádobě neb držadlo* ▫ Vcho při nádobě/ neb držadlo ▫ Et per metapho. ▫ *ponuknutí, příčina* ▫ Ponuknutí/ příčina ▫ Dare anfam ▫ *ponuknutí neb příčinu dáti* ▫ Ponuknutí/ neb příčinu dáti ▫ Arripere anfam ▫ *ponuknutí neb příčinu bráti* ▫ Ponuknutí/ neb příčinu bráti ▫ Anfula, diminutivum. Anfatus, a, um ▫ *co ucho neb držadlo má, ušatý* ▫ Co Vcho/ neb držadlo má/ všatý

Anfer, gene. masc. ▫ *hus* ▫ Hus ▫ Anferculus, diminutivum ▫ *houska* ▫ Hauska ▫ Vnde Anferinus, anferina, anferinum. Anferinus adeps ▫ *husí sádlo* ▫ Hufý sádlo

Antae, plural. tantum ▫ *strany dveřní* ▫ Strany dveřní ▫ latera ostiorum, Antarius, a, um ▫ *co ke dveřom přísluší* ▫ Co kedweřom přísluší

Antapocha ▫ *cedule zápisní, zápis vlastní rukou dlužníka* ▫ Cedula zápisní/ zápis vlastní Rukou dlužníka

Antaeus ▫ *rek, kteréhož Herkules v zápasu zabil* ▫ Rek/ kteréhož Herkules w zápasu zabil ▫ in Lybia ▫ v Libu ▫ w Libu

Antarcticus ▫ *okrouhlost neb cirk proti poledni na nebi* ▫ Okrouhlost/ neb Cyrk/ proti poledni na Nebi

Ante ▫ *napřed* ▫ Napřed ▫ Hinc illa figuratè compofita apud Poetas. Ante malorum, pro anteactorum malorum ▫ *pominulých zármutkuow neb neštěstí* ▫ Pominulých zármutkuow/ neb neštěstí ▫ et Ante expectatum, id est ▫ *rychle* ▫ Rychle ▫ aduerbium tem-

³⁵ Annalis] Annatis tisk

- poris. Antea, et Antehac ▫ *před časem, před tím prvé* ▫ Předčasem/ před tjm prvé ▫ temporis aduerbia
- Antecedo**, Vide Cedo
- Anteactus**, a, um ▫ *předešlý* ▫ Předěšlý ▫ Anteacta uita
- Antecello**, Vide Cello
- Antecoenium** ▫ *večerní kvas, svačina* ▫ Wečernij kwas/ fwačina ▫ Merenda
- | **Antelucanus**, Vide Lux
- Antenna**, gene. foemini. ▫ *tyč při vobroví, dřevo, na kterémž vobre visí, žežlo* ▫ Tyč při wobrowij dřewo/ na kterémž wobre wišý/ žežlo
- Antipagmenta** ▫ *ozdoby dveřní, taflování* ▫ Ozdoby dweřnij/ tafflowáníj
- Anterior** ▫ *přední* ▫ Přednij ▫ compar: ab Ante
- Antefignanus**, Vide Signum
- Anteuerto**, Vide Verto
- Antes**, gener. mafc. plur. tantum ▫ *kamení neb pileři, kteříž sou ven vydání a na nich stavení stojí krabštejní, ohrady vysoké na vinnicích a neb zdí okolo* ▫ Kamenij/ neb pijleři/ kteříž fau wen wydáníj/ a na nich stawenij stogij krabšteynij/ ohrady wyfoké na Winnicých/ a neb zdij okolo
- Anthrax**, gene mafc. ▫ *uhel* ▫ Vhel ▫ et morbus, qui dicitur. Sacer ignis ▫ *svatého Antonína pomsta, zapálení údu z velikého otoku* ▫ Swatého Anthonijna pomsta/ zapáleníj vdu z welikého otoku ▫ Anthracinus, a, um ▫ *černý* ▫ Czerný ▫ Anthracinus color ▫ *černá barva co uhel* ▫ Czerná barwa/ co vhel
- Anthropophagi** ▫ *lidé v Skytí, kteříž člověčí maso jedí, lidožráci, lidojedci* ▫ Lidé w Scytij/ kteříž člowěčij maso gedij/ lidožráci³⁶/ lido gedcy
- Anthropomorphitae** ▫ *kacíři, kteříž za to měli a drželi, že by Buoh měl člověčí způsob a oudy* ▫ Kacýři/ kteříž zato měli a drželi/ že by Buoh měl Czlowěčij způsob³⁷/ a audy
- Antias**, et in plur. Antiades, morbus faucium, latinè, Tonfillae ▫ *otok hrdelní, bolest v požeradle* ▫ Otok hrdelnij/ bolest w požeradle
- Antiae**, generis foemini. plura. tantum ▫ *přední vlasy ženské, na čele doluo visuté* ▫ Přednij wlasý ženlké/ na Czele doluo wifuté
- Antica**, gene. foemini. penult. product. ▫ *přední strana neb předek jedné každé věci* ▫ Přednij strana/ neb předek/ gedné každé wěcy
- Anticategoria**, gene. foemini. recri|natio ▫ *odpor proti žalobě, zase hanění, odmlouvání* ▫ D4rb
Odpor proti žalobě/ zase haněníj odmlauwáníj
- Anticatones** ▫ *kníha Cesaris proti Katonovi napsaná* ▫ Knijha Cefaris proti Katonowi napsaná
- Antichthones** ▫ *kteríž zduola proti zemi bydlejí a k nám nohami chodí* ▫ Kteríjž zduola proti Zemi bydlegij/ a k nám nohami chodij

³⁶ lidožráci] lidožrácij tisk ³⁷ způsob] zpuřob tisk

- Anticipo**, as ◻ *napřed beru, předcházím* ◻ Napřed beru/ předcházým ◻ Anticipatio, Předgijtij
- Anticyra**, penult. corre. gene. foemini. ◻ *vostrov nedaleko od Macedoní, na kterémž mnoho kejchavky roste* ◻ Wostrow nedaleko od Macedonij/ na kterémž mnoho Keychawky rofte ◻ Vnde prouerbium. Nauiget Anticyras ◻ *není při rozumu* ◻ Nenij při rozumu
- Antidotum**, penult. corre. gene. neutr ◻ *lékařství proti jedu* ◻ Lékařtwij proti gedu
- Antigerio** aduerbium ◻ *brzy nebo příliš* ◻ Brzy/ nebo přijlifs
- Antigraphum** ◻ *exemplář neb připis, notule* ◻ Exemplář/ neb připis/ Notule
- Antilena**, ae, gene. foemini. ◻ *pršotiny neb šle* ◻ Pršotiny/ neb Sfle
- Antinomia** ◻ *odporování práva, když práva proti sobě sou* ◻ Odporowánij práwa/ když práwa proti sobě sou
- Antiochia**, penult. produ. gener. foemi. ◻ *město Antiochia v Syri* ◻ Město Antyochoya w Syrij
- Antipelargesis**, penult. product. gener. foemini ◻ *odplata za odchování neb dobrodíní* ◻ Odplata za odchowánij/ neb dobrodijnij ◻ et Antipelargia
- Antiphrafsis**, gene foemini. ◻ *řeč, které se musí opak rozuměti, vopačné mluvení* ◻ Ržeč které se muřy opak rozuměti/ wopačné mluwenij
- Antipathia** ◻ *nerovnost přirození neb komplexí* ◻ Nerownost přirozenij/ neb Komplexij
- Antipodes**, penulti. correpta ◻ *kteříž své nohy proti nám obracejí* ◻ Kteříž řwé nohy proti nám obracegij | ◻ Vide supra Antichthones
- Antipfis**, penult. produ. gene. foemi. ◻ *když se jeden kasus za druhým klade* ◻ Když se geden Kafus za druhým klade
- Antiquus**³⁸, a, um ◻ *starý, urozený, vejborný, drahý, vznešený* ◻ Starý/ vrozený/ wayborný/ drahý/ wznešený ◻ Nihil mihi tua amicitia antiquius ◻ *nic dražšího nemám neb nic sobě nevážím víc jako tvé dobré přátelství* ◻ Nic dražšího nemám/ neb nic sobě newážijm wijc/ yako twé dobré přátelstwij ◻ Antiquissima cura ◻ *největší neb nejznamenitější péče* ◻ Neywětšij neb neyznamenitěgšij péče ◻ Cicero. Vnde Antiquitas ◻ *starožitost* ◻ Starožitořt ◻ Et Antiquitus aduerbium ◻ *od starodávna před dávnými časy* ◻ Od řtarodávna před dáwnijmi čařy ◻ Antiquarius ◻ *kdo starejch řlow pilen jest nebo po řtarodávnu a o řtarých věcech mluví* ◻ Kdo řtarejch řlow pilen geřt/ nebo po řtarodávnu/ a o řtarých věcech mluwij ◻ Item uerbum Antiquo, as ◻ *zahlazují, vyzdvihují z obyčeje* ◻ Zahlazugi/ wyzdwiwugi z obyčege ◻ proprie de legibus. Antiquatio ◻ *zahlazení* ◻ Zahlazenij
- Antistes**, com. gene. ◻ *zprávce, nejvznešenější a nejvyšší mezi kněžími, biskup* ◻ Zprávce/ Neywznešeněgšij/ a neywyžšij mezy kněžijmi/ Biskup ◻ Legitur etiam apud Cicer. Antistita ◻ *abatyše, převora* ◻ Abbatyše/ přewora

D4va

³⁸ Antiquus] Aiquus tisk

- Antiftoechon**, gene. neut. ◻ *kdež se jedna litera za literou druhou klade* ◻ Kdež se jedna litera za literou druhou klade ◻ Sella pro Sedda, olli pro illi
- Anthithesis**, gene. foemini. penultima, corre ◻ *odpor, odporne mluveni* ◻ Odpor/ odporne mluwenij ◻ alij Antitheton
- Antlia**, gene. foemini. ◻ *vokov, kořec a nádobi, kterejž se váží* ◻ Wokow/ kořec/ a nádobij kterejž se váží³⁹ ◻ Antlare, et Exantlare, uel Exanclare ◻ *vyvážiti* ◻ *wyvážiti* ◻ et metapho. ◻ *přemoci, sněsti, strpěti* ◻ Přemocy/ sněsti/ ltrpěti
- | **Antonomafia** ◻ *kdežto obecní jméno za vlastní se pokládá* ◻ Kdežto obecnij gméno za vlastnij se pokládá ◻ ut Saturnia, pro Iunone. Apostolus, pro Paulo D4vb
- Antrum**, gener. neut. ◻ *doupě nebo jeskyně* ◻ Daupě/ nebo geskyně
- Anubis**, gener. masculi. penulti. longa ◻ *bůh Ejiptských, jehožto obraz psí hlavu má* ◻ Bůh Ejiptských/ gehožto obraz pŕy hlavu má
- Anus**, gene. foemini. quartae declinatio. ◻ *stará baba* ◻ Stará baba ◻ Anicula diminutivum ◻ *babička* ◻ Babička ◻ et Anilis, le ◻ *babský* ◻ Babký ◻ Aniliter aduerbium ◻ *po starobabsku, po babsku* ◻ Po starobabsku/ po babsku
- Anus**, gener. masculi. prima product. secundae declinati. ◻ *zadek nebo řit* ◻ Zadek/ nebo řit ◻ Podex
- Anxius**, anxia, anxium ◻ *tesklivý, starostlivý, pečlivý* ◻ Tesklywý/ starostlywý/ pečlywý ◻ Vnde Anxietas, et Anxietudo ◻ *starání, tesknost, tesklivost* ◻ Staránij/ tesknoft/ teskliwoft ◻ Anxiè aduerbium ◻ *starostlivě, pečlivě* ◻ Starostliwě/ pečliwě
- Anxur**, gene. neut. ◻ *město v Itáli, prvé Taracine sloulo* ◻ Město w Itáli/ prvé Tarracine slaulo ◻ Item ◻ *studnice při tom městě* ◻ Studnice přitom Měště
- Anypodetus**, penulti. longa ◻ *bosej, bosonohej* ◻ Bofey/ bosonohey
- Aonia**, generis foemini. ◻ *krajina v Boeci proti Thraci* ◻ Kragina w Boecij proti Thracij ◻ Vnde Mufae, Aonides dicuntur, Et Aonius, a, um. adiectivum

AP

- Apage**, et **Apagesis**, penulti. corre. aduerbialiter ◻ *před se s tím, ven s tím* ◻ Před se s tijn/ wen s tijn ◻ cum fastidium significamus
- Apamea**, gene. foemini. ◻ *vostrov v řece Tigris* ◻ Wostrow w řece Tygrys ◻ Item ◻ *město v Bithyni* ◻ Město w Bithynij ◻ Sed Apamia ◻ *město v Frygi* ◻ Město w ffrygij E1ra
- Aparrine**, gene. foemini. ◻ *řepik, věší se na šaty neb hořké lupení* ◻ Ržepik/ wěšŕy se na šaty/ neb hořké lupenij
- Apathes**, gene. neut. ◻ *nepohnutedlný na mysli, nepopuzený* ◻ Nepohnutedlný na myšŕy⁴⁰/ nepopuzený ◻ et Apatheia ◻ *nepohnutost mysle* ◻ Nepohnutoft myšŕe

³⁹ wážíj] wažíj tisk ⁴⁰ myšŕy] myšŕy tisk

- Apella**, gene. maſc. ▫ *obřezaný, obřezanec, žid* ▫ Obřezaný/ obřezanec/ žid
- Apelles**, gene. maſc. ▫ *velmi vznešený malíř, z vostrovu Koo* ▫ Welmi wzneſšený Malijř/
Z woſtrowu Koo
- Apeliotes**, gener. maſculi. ▫ *vitr od vejchodu* ▫ wijtr od weychodu
- Appenninus**, penult. produ, gene. maſc. ▫ *hory v Itáli, slove Partelperg, Svatého Bartolomeje hory* ▫ Hory w Italiř/ flowe Partelperg/ Swatého Bartolomege Hory
- Aper**, gene. maſc. ▫ *divoký vepř neb svině* ▫ Diwoký Wepř/ neb ſwině ▫ Aprugnus, a, um.
Aprugna caro ▫ *divoká vepřovina* ▫ Diwoká wepřowina
- Aperio**, et **Apertus**, Vide Pario
- Apes**, uel **Apis**, gene. foemini. ▫ *včela* ▫ Wčela ▫ Apianus, a, um, Apianae uuae ▫ *muškatedlní hrozen* ▫ Muſkatedlnij hrozen ▫ Apiarius ▫ *kdo včel hlídá, včelář* ▫ Kdo wčel hlíďá/
wčelář ▫ Apiarium ▫ *včelnice, brt* ▫ Wčelnice/ Brt ▫ Apicula, diminutium ▫ *včelička* ▫
Wčelička
- Apiaſtrum** ▫ *vodní myřik* ▫ Wodnij Myřik ▫ Apium ▫ *pravý myřik* ▫ Prawý Myřik ▫ herba
est
- Apex**, gene. maſc. ▫ *svrchní částka hlavy, vrch hlavy* ▫ Swrchnij částka⁴¹ hlawy/ wrch
hlawy ▫ Item ▫ *svršek, špic neb vrch jedné každé věci* ▫ Swrſſek/ Sřpic⁴²/ neb wrch gedné
každé wěcy ▫ Apices literarum ▫ *tytličkové neb punktici liter* ▫ Tytličkowé/ neb punk-
ticy liter ▫ Item ▫ *biskupská koruna* ▫ Biſkupſká koruna ▫ Apiculus diminutium
- Apexabo** ▫ *jelito, nadiwaná koblása* ▫ Gelyto/ nadiwaná ko|bláſa ▫ In genitiuo, Apexabonis, E1rb
penultima correpta
- Aphracta**, **aphractorum** ▫ *lehká a pojezdná lodí, kteráž není nástrojem dobře opatřená
a ubezpečená* ▫ Lehká a pogejdná Lodij/ kteráž nenj nástrojem dobře opatřená/ a vbez-
pečená ▫ Vel Aphractum ſingulariter
- Aphaerefis**, gene. foemini. penult. corr. ▫ *odřezání litery nebo sylaby při počátku slova* ▫
Odřezánij litery/ nebo ſyllaby při počátku ſlowa ▫ Vt Temnere, pro comtemnere
- Aphroditae** ▫ *bohyně Venus* ▫ Bohyně venus ▫ Aphrodifia ▫ *rozkoš těla a obět Veneris* ▫
Rozkoſs těla/ a obět Veneris
- Aphrica**, Lybia, gene. foemini. ▫ *třetí strana světa, dotýká se Egypta* ▫ Třetij ſtrana ſwěta/
dotýká ſe Egypta ▫ Apher, uel Afer ▫ *někdo z Afriky* ▫ Někdo z Affryky ▫ et Africus, a,
um. Item Africanus
- Apicae oues** ▫ *malé ovce, kteréž málo wlny mají na bříše, holé ovce* ▫ Malé Owce/ kteréž málo
wlny magij na bříſſe/ holé Owce
- Apinae**, penult. corre. ▫ *vořeší s měkými škořepinami* ▫ Wořeſſij s měkými ſkořepinami ▫
metaphor. ▫ *daremné, lehkomyšlné věci* ▫ Daremné/ lehkomyſlné wěcy ▫ ab urbe Apina
- Appium** ▫ *myřik* ▫ Myřik ▫ herba
- Aplanes** ▫ *bez okolku, bez okorování* ▫ Bez okolku/ bez okorowánij

⁴¹ částka] částtká tisk ⁴² Sřpic] Sřpič tisk

- Apluda**, obsoletum nomen. significat purgamentum frumenti ◻ *vostruby, krupice* ◻ Wotruby/ krupice
- Apluftre**, uel **Ampluftre**, gene. neutri. ◻ *korábová ozdoba* ◻ Korábová ozdoba
- Apocalypsis**, gene. foemini. ◻ *zjevení, odkrytí, otevření* ◻ Zgewenij/ odkrytij otewřenij
- Apocha** ◻ *kvitanci* ◻ Kwitancý ◻ Acceptilatio di|citur uulgò, Dare apocham ◻ *kvitanci dáti*, E1va
kwitovati ◻ Kwitancý dáti/ kwitowati
- Apocleti**, penult. product. ◻ *sou přední a vyvolení a tajní rádce neb páni v radě* ◻ Sau přednij a wywolenij/ a tainij rádce/ neb Páni w radě
- Apocope**, penult. correp. gene. foemin. ◻ *jest ukrácení slova při konci* ◻ Geft vkrácenij⁴³ flowa při koncý ◻ ut dic pro dice
- Apocryphus**, a, um ◻ *skrytý, tejný, neobyčejný* ◻ Skrytý/ tejný/ neobyčejný ◻ Sic Apocrypha dicebantur, non ea, quae sine autore erant, sed quibus publicè non licebat uti
- Apodes**, penulti. correp. gener. epicoe ◻ *ptaci, kteříž svých noh užívati nemohou, rorejci, sou podobní vlaštovicím, mořský vlaštovice* ◻ Ptacy/ kteříž fwých Noh vžiwati nemohau/ Rorejcy/ sau podobnij wlaštowicým/ Mořský⁴⁴ wlaštowice
- Apodixis**, gene. foemini. ◻ *zřetelný, jistý důvod neb ukázaní* ◻ Zřetelný giftý dauwod neb vkázanij
- Apodofis**, gener. foemini latinè redditio ◻ *odplacování* ◻ Odplacowánij ◻ figura est
- Apodyterium**, gene. foeminini. latinè spoliatorium ◻ *místo nebo pokojík, kde se svláčejí, svlačebna, zuvadlna* ◻ Mijsto nebo pokogjk/ kde se fwláčegij/ fwlačebna/ zuwadlna
- Apographum**, gene. neu. latinè descriptum, uel exscriptum ◻ *vejpis, notule* ◻ Weypis/ Notule
- Apollo**, gene. masc. ◻ *buoh spívání, prorokování a lékařství Slunce* ◻ Buoh spijwánij/ Prorokowánij/ a Lékařtwij Slunce ◻ Apollinares iudi ◻ *hry a svátkové toho boha* ◻ Hry a fwátkové toho Boha
- Apologia**, gene. foemini. ◻ *odpověď neb řeč ohradná, omluva, očištění, obránění* ◻ Odpowěď/ neb řeč ohradná/ omluwa/ očifstěnij/ obráněnij
- Apologus**, gener. masc. penult correp. ◻ *smýšlinky nebo básně, kdežto hovada spolu rozmlouvají, pobonka* ◻ Smýšlinky/ nebo básně/ kdežto | howada spolu rozmlauwagij/ pobonka E1vb
- Apophoretum**, gene. neut. penult. prod. ◻ *darové, kteříž se při svátcích Saturny měsíce prasinice dávali, nové léto* ◻ Darové/ kteříž se při Swátcých⁴⁵ Saturny Měfýce Prafynce dávali Nowé Létho ◻ Sirena idem ◻ žéwtov
- Apophtegma**, gene. neut. ◻ *kratká, rozumná, suptilná řeč neb odpověď některé znamenité, vážné osoby, připovídka* ◻ Kratká/ rozumná/ fuptylná řeč/ neb odpověď některé znamenité/ vážné ofoby/ připowijdka

⁴³ vkrácenij] vkrácenij tisk ⁴⁴ Mořský] Mořky tisk ⁴⁵ Swátcých] Swátčých tisk

Apoplexia, gene. foemini. ▫ *šlak, od kteréhož všecko tělo umrtne a zdřevěnní* ▫ Sflak/ od kteréhož wfllecko tělo vmrtne/ a zdřewěnnij ▫ Apoplecticus, latinè Attonitus, fyderatus ▫ *kdo takowú nemoc má, šlakem poražený* ▫ Kdo takowú nemoc má/ Sflakem poražený

Apoiopefis, penul produ. gene foemi. ▫ *zamlčení, když se všecko pro hněv nebo jiná hnutí mysle nemuže vypověděti, zastavování v řeči* ▫ Zamlčeníj/ když se wfllecko pro hněw/ nebo giná hnutíj mysle nemuže vypowěděti/ zastawowánij wřeči

Apoftata, gene. foemini. ▫ *poběhlec, kdo swoj řád a zákon opouští* ▫ Poběhlec/ kdo swuog řád/ a zákon opauštij ▫ Apoftafia, defectio ▫ *odstoupení, poběhlství* ▫ Odštaupenij/ poběhlwtij

Apoftema, penult. product. gene neut. ▫ *wřed, nežit neb neštovice, která se jitří, pryskýř* ▫ Wřed/ nežit/ neb neštowice/ která se gitřij/ prykyř ▫ Suppuratio latinè, uel Abfcebŭs ▫ *sebrání, hlíza* ▫ Sebránij/ hlizja

Apoftolus, latinè Legatus, gene. mafc. ▫ *vyslany s poručenstvím neb s mocí* ▫ Wyflaný/ sporučenŭwtijm/ neb smocý

Apotheca, penult. produ gene. foemini. ▫ *winná pivnice, kde se wíno chová* ▫ winná piwnice/ kde se Wijno chowá

Apotheofis, penult. produ. gene. foemi. | ▫ *wywejšení člověka za Boha, zbožnění, bohomyšlnost* ▫ Wywayšfenij člowěka za Boha/ zbožněnij Bohomyšlnoft

E2ra

Apoftrophe, gene. foemini. latinè auerŭo ▫ *když se řeč k jiné osobě pěkně obracuje* ▫ Když se řeč k giné osobě pěkně obracuge ▫ Apoftrophus, auerŭo ▫ *když při konci slova jednoho vokalis odjatá jest* ▫ Když při koncy flowa gednoho vocalis odgatá geft ▫ ut Tantòn, pro Tantòne

Apparatus, Vide Paro

Appareo, et **Apparitor**, Vide Pareo

Appello, as, aui, pri. con ▫ *jmenuji, nazývám* ▫ Gmenugi/ nazýwám ▫ Item ▫ *odvolávám se* ▫ Odwolávám se ▫ ut Paulus appelauit Caesarem ▫ *Pauel odvolal se k císaři* ▫ Pawel odwolal se k Cýfaři ▫ Inde Appellatio ▫ *jmenování, slovo odvolání k vyššímu právu* ▫ Gmenowánij/ flowo odwolánij k wyššijmu práwu ▫ Et Appellatus ▫ *kdož před právo povolán neb pohnán jest* ▫ Kdož před práwo powolán neb pohnán geft ▫ Appellatiuus, a, um. idem est quod commune, apud Grammaticos

Appello, is, Vide Pello

Appendo, et **Appendix**, quaere Pendo

Appeto, et **Appetitus**, Vide Peto

Appingo, Vide Pingo

Applaudo, quaere Plaudo

Applico, Vide Plico

Appofitus, Vide Pono

Apprehendo, Vide Prehendo

Approbus, quaere Probus

Apprimè, Vide Pridem

Appropinquo, quaere Propinquus

Appulfus, Vide Pello

Apricus, a, um. penult. produ. ◻ *slunečné místo, kde mnoho slunce jest neb co se slunci raduje* ◻ Slunečné místo/ kde mnoho Slunce gest/ neb co se Sluncy raduje ◻ Aprici fenes ◻ *staří lidé, kteříž rádi na slunci sedají* ◻ Staříj Lidé/ kteříž rádi na Sluncy sedagj ◻ Apricor | ◻ *sedám na slunci* ◻ Sedám na Sluncy ◻ Apricatio ◻ *přebývání neb sedání na slunci* ◻ Přebýváníj/ neb sedáníj na sluncy ◻ Apricitas ◻ *teplost slunce v zimě* ◻ Teplost slunce w Zýmě

E2rb

Aprilis, gene. masc. ◻ *duben* ◻ Duben

Aptus, a, um ◻ *spuosoobný, příhodný* ◻ Spuosoobný/ příhodný ◻ Vnde Aptitudo ◻ *dobrá spůsobnost, příhodnost* ◻ Dobrá spůsobnost/ příhodnost ◻ Et uerbum Apto ◻ *přihotovuji, spůsobuji v hromadu, holduji* ◻ Přihotowugi/ spuofobugi w hromadu/ holdugi ◻ Et compofita, Adapto ◻ *připravuji, chystám* ◻ Připrawugi/ chystám ◻ Coapto ◻ *skládám na hromadu neb spolu srovnávám* ◻ Skládám na hromadu/ neb spolu frownávám ◻ Ineptus, et Ineptio, Vide infra

Apud ◻ u ◻ V ◻ Praepositio. Apud maiores nostros ◻ *za času našich předkuow* ◻ Za času našich Předkuow

AQ

Aqua, gene. foemi. ◻ *voda* ◻ Woda ◻ Aqualiculus ◻ *svinské koryto* ◻ Swinské Koryto ◻ Et per metapho. ◻ *břicho* ◻ Břicho ◻ Aquagium, et Aquaeductus ◻ *stoky, strouhy neb ryhy, příkopy, trouby* ◻ Stoky/ trouhy/ neb Ryhy/ Příkopy/ Trauby ◻ Aquarium uel Aquariolum ◻ *kámen, do kterého neb po kterém voda přeč teče, kamenný žlábek neb místo, kde se pomyje vylévají* ◻ Kámen/ do kterého neb po kterém Woda přeč teče/ Kamenný žlábek/ neb místo/ kde se pomyje wyléwagij ◻ Aquarius ◻ *Vodnář* ◻ Wodnář ◻ Aquarius fulcus, aliàs Elix ◻ *rozhor, brázda, rozvorání* ◻ Rozhor/ Brázda/ rozworáníj ◻ Aquaticus, et Aquatilis ◻ *co u vodě přebývá, vodnaté* ◻ Co v wodě přebývá/ Wodnaté ◻ Aquatus, a, um ◻ *s vodou smíšený* ◻ S wodau smijšfený ◻ Aqueus, a, um ◻ *wodnatý* ◻ Wodnatý ◻ Aqueus color Aquofus, a, um ◻ *co mnoho vody má, vodnatý* ◻ Co mnoho Wody má/ Wodnatý ◻ Aqualis, gene. ma. ◻ *medenice, umyvadlo* ◻ Medenice/ vmywadlo ◻ Aquilegium ◻ *veliká kašna, do níž se vody scházejí* ◻ Veliká Kašna/ do níž se vody scházejij ◻ Aquilex, gis, pen. pro. ◻ *který studnice vyhledává a prameny studničné nachází* ◻ Který Studnice wyhledává/ a prameny studničné nachází ◻ Item uerbum Aquor, aris ◻ *vážím neb nosím vodu* ◻ Wážijm neb nofým Wodu ◻ Aquator ◻ *kdo vodu váží, vodák* ◻ Kdo wodu wážij/ Wodák

E2va

- Aquila**, gene. foemini. ▫ *vorel* ▫ Worel ▫ Aquilinus, lina, um ▫ *vorlový neb vorličí* ▫ Worlowý/ neb Worličij ▫ Aquilinus nasus ▫ *klikatý nos* ▫ Klikatý nos ▫ Aquilifer ▫ *vorlonoš, praporečník, fendrych neb koruhevný pán, u Římanův* ▫ Worlonofs praporečník/ Fendrych neb Koruhevný Pán/ v Ržijmanůw ▫ Nam Aquila fuit etiam signum legionis
- Aquilo**, gene. masc. Boreas graecè ▫ *vítr od puolnoci, hubivítr, vostrovítr, vodovítr* ▫ Wijtr odpuol nocy/ Hubiwijtr/ wořtrowijtr/ Wodowijtr ▫ Aquilonaris, re, et Aquilonius, a, um
- Aquitania**, gene. foemini. ▫ *krajina v Galicí neb Frankrejchu, Gaskonia slove, dotýká se Runceffalu a moře* ▫ Kragina w Galicý neb Frankreychu/ Galkonya flowe/ dotýká se Runceffalu a Moře

AR

- Ara**, gene. foemini. ▫ *oltář* ▫ Oltář ▫ sed Hara cum aspiratione ▫ *krmník, svinský chlév* ▫ Krmník/ fwinký chléw
- Arabia**, ae, gene. foemini. ▫ *krajina, která se židovské krajiny dotýká a moře Červeného* ▫ Kragina/ která se Zidovské kraginy dotýká/ a Moře Čerweného ▫ Arabs ▫ *někdo odtád* ▫ Někdo odtád ▫ Arabus et Arabicus, a, um
- Aracynthus**, gene. masc. ▫ *hora v Akarnani* ▫ Hora w Akarnanij
- Aranea**, gene. foemini. ▫ *pavučina* ▫ Pawučina ▫ Araneus ▫ *pavouk* ▫ Pawauk ▫ Araneofus, a, | um ▫ *plný pavučin neb pavoučnatý* ▫ Plný pawučin/ neb pawaučnatý
- Araris**, gene. masc. pen. cor. ▫ *řeka v Galii, vyprýštuje se v Burgundii, vpadá u Lyonu do Rhordánu, Lasaně neb Samie slove* ▫ Ržeka w Gallij/ wyprýřtiuge se w Burgundij/ wpadá v Lyonu/ do Rhordánu/ Lafaně neb Samie flowe
- Arbitror**, aris ▫ *domnívám se, za to mám, orteluji* ▫ Domnijwám se/ zato mám/ Ortelugi ▫ Aliquando ▫ *rozeznávám, pozoruji* ▫ Rozeznávám/ pozorugi ▫ obseruo. Vnde Arbiter ▫ *rozeznávatel, prostředník, ubrman, kterémuž obě straně při svou s duověrností poroučejí k rozeznání a rozsouzení* ▫ Rozeznávatel. prostředník/ vbrman/ kterémuž obě straně při swau s duověrnostij poroučegij k rozeznánij/ a rozřauzenij ▫ Et arbiter idem quod praefes uel testis, Dij foederum arbitri Sine arbitris ▫ *bez svědkův sám* ▫ Bez řwědkůw řám ▫ Arbitrarium ▫ *co v něčij wuoli a moci záleží* ▫ Co w něčij wuoli a mocy záležij ▫ Arbitraria poena ▫ *pokuta neb trestání, kteréž soudce vedlé své wuole ukládá* ▫ Pokuta/ neb trestánij/ kteréž Saudce wedlé řwé wuole wkládá ▫ Arbitrium ▫ *wuole, úmysl* ▫ Wuole/ vmyřl ▫ Pro suo arbitrio facit ▫ *dělá vedlé své wuole neb líbosti* ▫ Dělá wedlé řwé wuole neb lijbořti ▫ Et suo arbitratu. Arbitrium etiam iudicium significat, Vnde ad arbitrium suum reuocare ▫ *k swému rozsudku potahowati, sám nad tím wortel wyřknúti a souditi* ▫ K řwému rozřudku potahowati/ řám nadřijm wortel wyřknúti a řauditi ▫ Arbitratus, idem quod arbitrium

- Arbor**, gene foemini. ▫ *strom* ▫ Strom ▫ Arbuscula, diminuti. ▫ *struomek* ▫ Struomek ▫ Arboreus, a, um ▫ *stromovatý* ▫ Stromovatý ▫ Arborator, frondator ▫ *kdo stromy vytíná a vyklešťuje* ▫ Kdo Stromy vytijná a vyklesťuje ▫ Arborefco ▫ *v strom se obracuji* ▫ w Strom se obracugi ▫ Ar|bustum ▫ *místo, kde stromové stojí, chrástiny* ▫ Místo kde Stromové stogij/ chrástiny ▫ Arboretum, Idem. Et Arbutiuus, a, uum, Arbutiuae uites ▫ *vinné ratolesti, kteréž se na stromy vtáhly a položily* ▫ Winné ratolesti/ kteréž se na Stromy wtáhly a položily E3ra
- Arbutum**, pen. corr. gene neut. ▫ *plané jablko* ▫ Plané Yablko ▫ Arbutus, gene. foeminini ▫ *strom, kterýž ovotce nese, jako střešně* ▫ Strom/ kterýž Owotce nefe/ yako Střešně ▫ Hinc Arbuteus, a, um ▫ *co z toho stromu jest* ▫ Co z toho stromu gest
- Arca**, gene. foemini. ▫ *škříně neb truhla* ▫ Skříně neb Truhla ▫ Arcula, diminui. ▫ *malá truhlička neb škřínka* ▫ Malá Truhlička/ neb Skřínka ▫ Arcella idem. Arcularius ▫ *stolář neb truhlář* ▫ Stolář neb Truhlář
- Arcadia**, gene. foemini. ▫ *krajina v Peloponesu neb v řecké zemi* ▫ Kragina w Peloponesu/ neb w Ržecké zemi ▫ Vnde Arcas, et Arcadicus, a, um ▫ *někdo z té země* ▫ Někdo z té země
- Arcanus**, a, um ▫ *tajný, skrytý* ▫ Tayný/ lkrytý ▫ Arcanè, aduerbium ▫ *tajně, potajmně, skrytě* ▫ Tayně/ potagemně lkrytě
- Arceo**, es, ui ▫ *odháním, bráním, zchraňuji* ▫ Odháním/ bráním/ zchraniugi ▫ Item ▫ *v hromadu tisknu* ▫ w hromadu tisknu ▫ Constringo. Compo. Abarceo ▫ *preč odháním* ▫ Preč odháním ▫ Coherceo ▫ *skrocuji, zastavuji* ▫ Skrocugi/ zastawugi ▫ Item. Exerceo ▫ *cvičím, honím, umdlévám* ▫ Cwičijm/ honijm/ vmdléwám ▫ Exercere simultatem cum aliquo ▫ *nepřátelství s někým míti* ▫ Nepřátelství s někým miji ▫ Exercere quaestio-nem ▫ *na mučení se vyptávají, mučiti* ▫ Na mučení se wyptáwati/ mučiti ▫ Vnde Exercitus, a, um. pen. produ. ▫ *dobře vycvičený, užívaný* ▫ Dobře wycwičený/ vžijwaný ▫ Et exercitus, pen. cor. quartae decli. ▫ *vojsko, veliký houf lidu* ▫ Wojsko/ veliký hauff Lidu ▫ Exercitium ▫ *cvičení, rozjímání* ▫ Cwičení/ rozjímání | ▫ Item Exercitio ▫ *přilíš cvičím* ▫ Přilíš cwičijm ▫ frequentati. Vnde Exercitatio ▫ *pilné užívání, náramné cvičení* ▫ Pilné vžijwání/ náramné cwičení ▫ Exercitatus ▫ *mnohým cvičením dobře vyučený neb zmocněný* ▫ mnohým cwičením dobře wvčeny/ neb zmocněný ▫ Arcesso ▫ *povolávám, poháním, obžalovávám* ▫ Powolávám/ Poháním/ obžalowávám
- Arcera**, gene. foeminini. ▫ *přikrytý vůz, v kterémž staré a nemocné lidi vozí, komorní vůz mezi dvěma koňmi, talavaška* ▫ Přikrytý woz/ w kterémž staré a nemocné lidi wozý/ Komornij woz/ mezy dvěma Koňmi/ Talawaška
- Archetypus**, gen. mascu. ▫ *připodobněný, představený příklad, předpis* ▫ Připodobněný/ předstawený příklad/ předpis ▫ Exemplar ▫ *podoba, obrazník* ▫ Podoba/ Obrazník

Archaiſmus, latinè Antiquitas. Figura apud Grammaticos ▫ *když se nětco vedlé obyčeje starých mluví a po starodávnu* ▫ Když fe nětco wedlé obyčeje Starých mluwij/ a poſta-rodávnu

Archiatr, uel **Archiatros** ▫ *najvyšší lékař* ▫ Nayvyšſij Lékař ▫ gene. maſcu.

Archigrammateus, gene. maſc. ▫ *najvyšší písař, kanclíř neb městský písař* ▫ Nayvyšſij Pijař/ Kanclijař neb Měſtký pijař

Archimageirus, gene. maſcu. pen. pro. ▫ *kuchmistr neb vrchní kuchař* ▫ Kuchmiſtr/ neb wrchnij kuchař

Architectus, gene. maſcu. ▫ *vrchní stavitel neb zpráwce nad ſtavením* ▫ Wrchnij ſtawitel/ neb zpráwce nad ſtawenijm ▫ et Architecton, nis, Architectura ▫ *umění při ſtavení* ▫ Vmě-
nij při ſtawenij ▫ Architector, aris, uerbum ▫ *vystavuji, dělám, ſtavím v hromadu* ▫ Wyſta-
wugi/ dělám/ ſtawijm whromadu ▫ per metapho. etiam ad alia transfertur. Architectus
ſcleris ▫ *půwod, činitel, naſtrojitel zločinſtva* ▫ Půwod činitel/ naſtrogitel zločinſtwa⁴⁶ ▫
Architectari uoluptates ▫ *rozkoše ploditi, ſtrojiti, vzdělávati* ▫ Rozkoſſe ploditi/ ſtrogiti/
wzdělávati ▫ Item. Architectonicus, a, um ▫ *co k takovému umění přiſluſí* ▫ Co k ta-
kowému Vměnij přiſluſij ▫ Et Architectonice, Idem quod Architectura ▫ *umění při*
ſtavení nebo v teſařſtví ▫ Vměnij při ſtawenij/ nebo w Teſařſtwij

E3va

Architriclinus, gene. maſc. ▫ *hofmíſtr neb truſas, jídlonoš, vrchní zpráwce jídla* ▫ Hoffmijař/
neb Truſas/ gijdlo noš/ wrchnij zpráwce gijdla

Archium, pen. pro. gene. neut. latinè tabularium ▫ *almara neb obecní místo, kde ſe li-
stové, knihy, obdarování knížete neb města chovají* ▫ Almara/ neb obecnij mijſto/ kde fe
Liſtové/ Knijhy/ obdarování Knijžete neb Měſta chowagij

Archos, gene. maſcu. latinè Princeps ▫ *vrchní, najvyšší* ▫ Wrchnij/ nayvyšſij ▫ Vnde
multa compoſita. Patriarcha ▫ *najvyšší, vrchní otec* ▫ Nayvyšſij/ wrchnij Otec

Arcio, is, iui. priſcum uerbum apud Catonem ▫ *vtiskám, vhaním neb tlačím* ▫ Wtiſkám/ whá-
nijm/ neb tlačijm ▫ Inde, Adigo

Arcto, as, uerbum ▫ *tlačím, tiſknu v hromadu* ▫ Tlačijm/ tiſknu whromadu ▫ Vnde Arctus,
arcta, um ▫ *těsný, úzký* ▫ Těſný/ vzký ▫ Arcta uia ▫ *úzká ceſta* ▫ vzká ceſta ▫ Compo.
Coarcto ▫ *tiſknu v hromadu, ſtěsnuji, ſužuji, sháním* ▫ Tiſknu whromadu/ ſtěſnugi/ ſužugi/
shánijm ▫ quidam ſine c ſcribunt

Arctos, gene. foeminini. latinè urſa ▫ *hvězda nedvězí, jináč vůz na nebi nebo ſedm hvězd
k puolnoci* ▫ Hvězda Nedvězý/ gináč vůz na Nebi/ nebo ſedm Hvězd k puol nocy ▫
Vnde Arctous ſeptemtrionalis, et Arcticus, a, um ▫ *co proti puolnoci jeſt* ▫ Co proti puol
nocy geſt ▫ Arctophylax, aliàs Bootes ▫ *povožný* ▫ Powožný ▫ Arcturus idem ▫ *hvězda
za nedvědím vocaſem* ▫ Hvězda za Nedvědijm wocaſem

Arcus, gene. maſc. ▫ *lučiſtě, kterýmž ſtrílejí* ▫ Lučiſtě/ kterýmž | ſtrijlegij ▫ Item ▫ *oblouk
zděný neb okrouhlé ſtavení, rampúch* ▫ Oblauk zděný/ neb okrouhlé ſtawenij/ Rampúch ▫

E3vb

⁴⁶ zločinſtwa] zločinſtwa tiſk

Inde Arcuatus, a, um ◻ *sklepem zavřený, okrouhlej, nakřivený, nahnutý* ◻ Sklepem zavřený/ okrouhlej/ nakřivený/ nahnutý ◻ Arcus pro Iride ◻ *duha nebeská* ◻ Duha Nebeská ◻ *fed ferè additur adiectivum coelestis. Arcuo, as, aui* ◻ *krájím, okrouhlím, vohebám, nakřivuji* ◻ Krájijm/ okrouhlijm/ wohaybám/ nakřiwugi

Ardea, ge. epi ◻ *čepě, volavka* ◻ Čžepě/ Wolawka ◻ Item ◻ *město v Itáli, nedaleko od Říma* ◻ Město w Itáli/ nedaleko od Ržijma ◻ et Ardeola dimin. ◻ *lýska* ◻ Lýlka

Ardelio ◻ *neposedný člověk, kterýž se ve všecko všetečně tře, všudy nos vstrká, připlichta, všudověje, všetečka* ◻ Neposedný člowěk/ kterýž se we wšfecko wšfetečně tře/ wšfudy nos wšftrká/ připlichta/ wšfudy wěge/ wšfetečka

Ardeo, es, arfi ◻ *hrozím, pálim se* ◻ Hrozým/ pálijm se ◻ metaph. ◻ *žádám* ◻ Zíádám ◻ Item ◻ *náramně neb šíleně miluji, prospíchám, hořím milostí, blýštím se* ◻ Náramně neb šfijleně milugi/ pospichám/ hořijm milostí/ blýšfijm se ◻ Ardens purpura, Vnde Ardesco ◻ *zapalují se, počínám hořeti* ◻ Zapalugi se/ počijnám hořeti ◻ et Ardor ◻ *žádost, horlivost, zapálení* ◻ Zíádof/ horliwof/ zapáleníj ◻ Et Compo. Exardeo, Inardeo, ferè idem quod simplex Ardens, nomen ◻ *hořící, chlipně žádostivý, chvátavý* ◻ Hořijcý/ chlipně žádof-tiwý/ chwátawý

Arduus, a, um ◻ *vysoký, těžký* ◻ Wyfoký/ těžký ◻ Arduitas ◻ *vysokost* ◻ Wyfokof

Area, gene. foemini. ◻ *rovina, plac, široké rovné místo, na němž stavení žádného není* ◻ Rowina/ plac/ šfiroké rovné mįjsto/ na němž šfaweníj žádného neníj ◻ Graece platea, Item ◻ *mlat, dobře vyrovnané a nabité místo, na němž vobilé mlátí neb suší, humno, voz* ◻ Mlat/ dobře wyrownané a nabité mįjsto/ na němž Wobilé mlátij/ neb sušfij/ Humno Wozd ◻ Vnde Areator ◻ *mlatec* ◻ mlatec ◻ Area etiam significat ◻ *zahradní záhon, kde rozličné koření nasazují* ◻ Zahradnij záhon/ kde rozličné Kořeníj nafazugij ◻ Et Areola, diminuti. ◻ *zahrádka* ◻ Zahrádka

E4ra

Arena, quaere infra Harena. Nam quidam cum aspiratione scribendum putant

Arelate ◻ *město v Delfinátu neb v Frankrejchu* ◻ Město w Delfinátu/ neb w Frankrejchu ◻ Vulgo Arle

Areo, es, eui ◻ *schnu, vadnu* ◻ Schnu/ wadnu ◻ Et arefco ◻ *počínám schnouti* ◻ Počijnám schnauti ◻ Aridus, a, um ◻ *suchý, vysušený, usvadlý, vyzáblý, vyuzený* ◻ Suchý/ wyfuffený/ vfwadlý/ wyzáblý/ wyvzený ◻ Ariditas ◻ *suchota, uschlost, vyzáblast* ◻ Suchota/ vřchloft/ wyzábloft ◻ Arefacio ◻ *vozím, vysušuji, suším* ◻ Wozdijm/ Wyfuffugi/ fuffijm ◻ Exareo et Exarefco ◻ *wadnu, schnu* ◻ wadnu/ schnu ◻ Aritudo ◻ *suchost, usvadlost* ◻ Suchoft/ vfwadloft

Areopagus, gene. mafcu. ◻ *ulice neb plac v Athenách, od chrámu Marsova, tak jmenovaný, na němž soudcové všeliké zločinstvo a veliké nesnáze soudili a soudy drživali* ◻ Vllice/ neb plac w Athenách/ od Chrámu Marfowa⁴⁷/ tak gmenovaný/ na němž Saudcowé wšfeliké

⁴⁷ Marfowa] Marfowá tisk

- zločinstwo/ a weliké nefnáze faudili/ a faudy držijwali ▫ Vnde Areopagita ▫ *jeden z těch soudcův* ▫ Geden z těch Saudcův ▫ Et metaph. ▫ *přísný, stálý muž* ▫ Příjfný/ Itály muž
- Arctalogus**, pennul. cor. gene. mafc. ▫ *kdo se mnoho o svém rekovství a statečnosti chlubit, darmotlach, chlubné plíce* ▫ Kdo se mnoho o swém rekowstwij a statečnosti chlubij/ darmotlach/ chlubné plijce
- Argema**, gene. foemini. Albugo ▫ *bolest očí, bělmo neb cink na oku* ▫ Bolest očíj/ Bělmo/ neb cynk na Oku
- Argentum**, gene. neu. ▫ *stříbro* ▫ Stříjbro ▫ Argenteus, a, um ▫ *stříbrný* ▫ Stříjbrný ▫ Argentarius, menfarius, numularius ▫ *pěnězoměnc, měnič* ▫ Pěnězoměnc/ Měnič ▫ Vnde facere | argentariam ▫ *měnití, s měnou se obíratí* ▫ Měnití/ s měnou se obijrati ▫ et Argentarius, a, um ▫ *co k stříbru náleží* ▫ Co k Stříjbru náležij ▫ Argentaria taberna ▫ *duom, kde se peníze mění* ▫ Duom kde se penijze měnij ▫ et Argentaria, substant. ▫ *měna, veksle* ▫ Měna Wexle ▫ Argenti fodina ▫ *stříbrný duol* ▫ Stříjbrný Duol ▫ Argentum uiuum ▫ rtut ▫ Rtut ▫ Argentatus, a, um ▫ *postříbřený* ▫ Postříjbrný
- Argiletum**, generis. neut. ▫ *místo v Římě nedaleko od paláce, kde se knihy prodávaly* ▫ Mijsto w Ržijmě/ nedaleko od paláce/ kde se Knijhy prodávali ▫ Argiletanae tabernae ideo dictae
- Argilla**, gene foemini. ▫ *hlína* ▫ Hlijna ▫ Argillaceus ▫ *hliněný* ▫ Hliněný ▫ Argillofus ▫ *hlinovatý* ▫ Hlinowatý
- Argo**, gene. foemini. ▫ *lodí, na kteréžto se mnoho slovutných Řekuov do Kolchos plavilo* ▫ Lodij/ na kteréžto se mnoho slowutných Ržekuow do Colchos plawilo ▫ Vnde Argonautae dicti sunt ▫ *to jest Řekové* ▫ To gest Ržekowé
- Argos**, gene. neut. in plur. mafc. ▫ *město v řecké zemi, kteréž nyní Morea, někdy dávno Peloponnesus sloulo* ▫ Město w Ržecké zemi/ kteréž nyní Morea/ někdy dávno Peloponefus slaulo ▫ Hinc Argolici, et Argui dicuntur ▫ *Řekové* ▫ Ržekowé
- Arguo**, is, ui ▫ *tresci neb haním* ▫ Trefcy/ neb hanijm ▫ Arguere furti ▫ *někoho z krádeže obviníti, obžalovati* ▫ Někoho z krádeže obwinniti/ obžalowati ▫ proprie ▫ *vznáším, věděti dávám* ▫ wznášijm/ wěděti dávám ▫ Vnde Argumentum ▫ *dokázání, duowod, jistota, potvrzení* ▫ Dokázáníj/ Duowod/ giftota/ potvrzenij ▫ Etiam ▫ *krátké složení neb závírek některé věci, sumovní obsazení, suma* ▫ Krátké složenij/ neb záwijrek některé wěcy Summownij obfazenij/ summa ▫ Item ▫ *věc nesmyslná, však k pravdě podobná* ▫ Wěc nefmyslná/ wflak k prawdě podobná ▫ ut Comoedia. Et uerbum Argumentor ▫ *dovozuji, dovodím, duowoduov vžívám* ▫ Dowozugi/ dowo|dijm/ duowoduow wžijwám ▫ Inde Argumentatio ▫ *řeč důvodem zavřená, duowodná neb vysvětlení duowodu postavená* ▫ Ržech důwodem zawřená/ duowodná/ neb wyfwětlenij duowodu postawená ▫ Argumentofus, a, um ▫ *co mnoho duowodův má, člověk umělý a duomyšlný* ▫ Co mnoho duowodůw má/ Czlowěk vmělý/ a duomyšlný ▫ Argutus, a, um ▫ *zchytralý, podvodný, opatrný* ▫ Zchytralý/ podwodný/ opatrný ▫ Item ▫ *pozorný, zvučný* ▫ Pozorný/ zwučný ▫

Arguta uox ▫ *bystrý, pozorný hlas, tenký a vysoký* ▫ Bystrý/ pozorný hlas/ tenký a vysoký ▫ Argutum caput ▫ *špičatá malá hlava* ▫ Sficičatá malá hlawa ▫ Argutululus ▫ *opatrnícký* ▫ Opatrnícký ▫ dimin. et Argutia ▫ *opatrnost, duomyslnost, zchytralost* ▫ Opatrnost/ duomyfnoft/ zchytralost ▫ Item Argutor uerbum ▫ *chytře žertownou řečí odbýwám* ▫ Chytře žertownau řečij odbýwám ▫ Vnde Argutatio, Argutator ▫ *žertowně odbýwati* ▫ Zertowně odbýwati

Argus ▫ *byl jeden, ješto měl sto očí* ▫ Byl gednen gefsto měl Sto Očij

Argyraspis ▫ *kdo stříbrný štít má* ▫ Kdo střijbrný štítj má

Argyritis, gene. foeminini ▫ *pěna od stříbra neb šlakowí od stříbra, glét* ▫ Pěna od Střijbra/ neb šlakowij od střijbra/ Glét

Aricia, generis foeminini ▫ *město v Itáli* ▫ Město w Itali j ▫ Vnde Aricinus ▫ *kdo odtud jest* ▫ Kdo odtud gest

Aridus, Vide Areo supra ▫ *uvadlý* ▫ Vwadlý

Aries, gene. mascu. ▫ *beran neřezaný neb skopec* ▫ Beran neřezaný/ neb Skopec ▫ Item ▫ *váleční nástroj neb příprava, kterouž se zdi porážejí a boří* ▫ Wálečnij nástrog neb příprawa⁴⁸/ kterouž se zdi porážejij a bořij ▫ Vnde Arieto, uerbum ▫ *porážím neb bořím* ▫ Porážijm neb bořijm ▫ Et Arietarius, a, um ▫ *co k takové přípravě sluší* ▫ Co k takové přípravě slušij ▫ Arietinus, a, um. ut Arietina caro ▫ *skopové, beraní maso* ▫ Skopowé/ Beranij Maslo

| **Arimaspi** ▫ *lidé v Skytí, kteříž jen jedno oko v čele mají, jednovokáci* ▫ Lidé w Scythij/ kteříž gen gedno oko w čele magij/ gednowokáci E4vb

Ariminum, gene. neut. ▫ *město v Itáli nedaleko od Ravenny, Rumelsko* ▫ Město w Itali j/ nedaleko od Rawenny/ Rumelko

Arista, gene. foemini. ▫ *vosina* ▫ Wofyna

Aristarchus, Grammaticus ▫ *kterýž knihy Homerovy rozeznával a uvažoval* ▫ Kterýž Knijhy Homerowy rozeznával/ a wvažowal ▫ Vnde Aristarchus pro quouis cenfore accipitur ▫ *rozeznávateľ, napravowateľ, zpraviteľ* ▫ Rozeznávateľ/ napravowateľ/ zprawiteľ

Aristocratia ▫ *rejiment neb zpravování dobrých, počestných lidí, kdež lidé upřímní a najpřednější z práva nad jinými drží* ▫ Regiment/ neb zprawováníj dobrých počestných lidí/ kdež lidé vprijmij/ a najpředněgšij z práwa nad ginými držij

Arithmetica ▫ *umění počtuow* ▫ Vměnij počtuow ▫ ge. foemini, Algarythmus, Vide supra in dictione Alchymia

Arma, gene. neut. plur. tantum ▫ *braň k bitvě, vodění a příprava k jedné každé věci* ▫ Braň k bitvě wodění/ a příprawa⁴⁹ k gedné každé věci ▫ Arma rustica ▫ *sedlské přípravy* ▫ Sedlské příprawy ▫ Armarium ▫ *kde se všeliké věci chovají, schovaniště, almara* ▫ Kde se wšeliké věci chowagij/ Schowanistě/ Almara ▫ Item Armatura ▫ *vodění, zbroj, vojen-*

⁴⁸ přijprawa] přijprawá tisk ⁴⁹ přijprawa] přijprawá tisk

ská příprava ◻ Woděnij/ Zbrog/ wogenfká příprawa⁵⁰ ◻ Et Armo uerbum ◻ *zbrojí se odívám* ◻ Zbrogij se odijwám ◻ Armatus ◻ *oděný zbrojí, odětec* ◻ Oděný Zbrogij/ Odětec ◻ Compoſi. obarmo ◻ *všudy zbrojí se odívám* ◻ Wſſudy Zbrogij se odijwám ◻ Dearmo ◻ *zbroj z sebe skládám neb svláčím* ◻ Zbrog z sebe ſkládám neb ſwláčjm ◻ Armatus, a, um ◻ *voděný, zbrojný* ◻ Woděný/ zbrogný ◻ Inermis ◻ *nezbrojný, neoděný* ◻ Nezbrogný/ neoděný ◻ | Armiger ◻ *pavézník, zbroje nosič* ◻ Pawéznijk/ zbroge noſyč ◻ Armipotens, et Armifonus, apud Poëtas ſunt epitheta Palladis. Armamenta ◻ *nástrojové váleční, vše-liké přípravy neb nádoby* ◻ Náſtrogowé Válečnij/ wſſeliké příprawy neb nádoby ◻ Vnde Armamentarium ◻ *střílnice, kde se střelba chová neb vojenské přípravy* ◻ Střílnice/ kde se ſtřelba chová/ neb wogenfké příprawy

F1ra

Armentum, gene. neut. ◻ *veliký dobytek, skot* ◻ Weliký Dobytek/ Skot ◻ Armentarius, ſubſtan. ◻ *skotak, kravař* ◻ Skotak/ Krawař ◻ Armentarius bos ◻ *vuol neb dobytče, kteréž k skotu náleží neb od skotu jeſt* ◻ Wuol neb Dobytče, kteréž k Skotu náleží/ neb od Skotu geſt ◻ Armentalis, le ◻ *co z stáda neb skotu jeſt* ◻ Co z Stáda neb Skotu geſt ◻ Armentinus idem Armentofus, a, um ◻ *bohatý dobyt看em, kdo mnoho dobytku má* ◻ Bohatý dobyt看em/ kdo mnoho Dobytku má

Armus, gene. maſc. ◻ *plece neb rameno* ◻ Plece neb rameno ◻ Armilla ◻ *ozdoba ramen, náramky* ◻ Ozdoba ramen/ náramky ◻ Armillatus ◻ *kdo takowú ozdobu má* ◻ Kdo takowú ozdobu má ◻ Armus de homine, et de bruto dicitur

Aro, as, aui ◻ *voři, rolí ſtrojím* ◻ Woři/ Rolij ſtrogijm ◻ Compoſi. Inaro, Exaro, ferè idem. Arator ◻ *voráč* ◻ Woráč ◻ De homine et boue dicitur, Aratorius, a, um ◻ *co k vorání přiſluší* ◻ Co k woránij přiſluſſij⁵¹ ◻ Aratrum ◻ *pluh* ◻ pluh ◻ Aratio ◻ *vorba, vorání* ◻ Worba/ woránij ◻ Exaro, per metaph. pro ſcribo paucis, uel feſtinanter ◻ *krátce neb naſpěch píſi* ◻ Krátce neb naſpěch piſſi ◻ Vt haec quum eſſem in ſenatu, exarauí ◻ *tyto věci, když ſem byl v radě, pſal ſem* ◻ Tyto wěcy/ když ſem byl w raddě pſal ſem ◻ Cicero

Aroma, uel potius **Aromata**, plu. tantum. gene. neut. penul. pro. ◻ *drahé koření* ◻ Drahé Koření ◻ Aromatopola ◻ *kramář, kterýž celé i tlučené koření prodává* ◻ Kramář/ kterýž celé y tlučené koření pro|dáwá ◻ Aromatarius idem. Aromatites, ae, gene. maſc. ◻ *víno s kořením dělané, víno kořenné, kořením vokořeněné* ◻ Wijno s Kořenijm dělané/ Wijno Kořenné/ Kořenijm wokořeněné

F1rb

Arra, uel Arrha, gene foemi. et Arrabo ◻ *záwdavek, peníz záwadní, peníz, kterýž ſe pro Buoh dáwá* ◻ Záwdawek/ penijz záwdawnij/ penijz kterýž ſe pro Buoh dáwá ◻ Vnde Arrare et Subarrare ◻ *zjednati neb zawdáwati* ◻ Zgednati/ neb zawdáwati

Arguatus ◻ *žloutenice* ◻ Zloutenice ◻ morbus regius

Arrigo, qraere in Rego

Arripio, uide Rapio

Arrodo, uide Rodo

⁵⁰ příprawa] příprawá *tisk* ⁵¹ přiſluſſij] přiſſluſſij *tisk*

Arrogantia, uide Rogo

Arrugia ▫ *horní gank neb štola haviřská pod zemí* ▫ Hornij Gank/ neb štola Hawijřská pod zemij

Ars, gene. foeminini. ▫ *umění, chytrost, lest* ▫ Vměnij/chytroft/ lest ▫ Artifex řemeslník, člověk řemeslný ▫ Ržemeslnijk Człowěk řemeslný ▫ Artificium ▫ řemeslo, umění řemeslné ▫ Ržemesflo/ Vměnij řemeslné ▫ Artificiofus, a, um ▫ důvodný, umělý, řemeslník ▫ Důwodný/ Vmělý/ Ržemeslnijk ▫ Artificialis, le. idem ▫ *neb co se řemeslně a duowodně dělá* ▫ Neb co se řemeslně a duowodně dělá ▫ Comfi. Iners ▫ *nedouk, nevyučeny, bez umění, neumělý* ▫ Nedouk/ newyvčeny/ bez vměnij/ nevmělý ▫ Inertia ▫ *neumělost, lenost* ▫ Nevměloft/ lenoft ▫ Solers ▫ *opatrný, vtipný, smyslný, duomyslný* ▫ Opatrný/ wtipný/ Smylný/ duomylný ▫ Solertia *opatrnost, duovtipnost, smyslnost* ▫ Opatrnoft/ duowtipnoft/ fmyslnoft

Arfis, generis. foeminini. ▫ *pozdvížení hlasu* ▫ Pozdwijženij hlafu ▫ Sicut Thefis ▫ *ponížení* ▫ Ponijženij

Arfenicum ▫ *arseník, hutrejš* ▫ Arfenijk/ hutrejš ▫ alias Auripigmentum

Artemis, gene. foe. ▫ *bohyně Diána* ▫ Bohyně Dyána

| **Artemifia** gene. foemini ▫ *manželka Mausola, krále kariejského* ▫ Manželka Maufoła Krále/ Kariějského ▫ Et herba černobejl ▫ Czernobejl ▫ Artemifium předhoří v Eubei ▫ Předhoříj w Eubeeij

F1va

Arteria, gene. foemini ▫ *průdušní, srdeční žila, srdečnice, pulsovni žila* ▫ Průdušnij/ frdečnij žila/ Srdečnice/ Pulfownij žila ▫ quam medici tangunt

Artocrea, gene. foemi. ▫ *koblih, lihanec, pokrm z masa a chleba, pařteka* ▫ Koblih/ lihanec/ pokrm/ z Masfa a chleba/ Pařteka

Artocopus, pen. cor. gene. mafc. ▫ *pekař, perníkář* ▫ Pekař/ Pernijkář

Artopta, gene. foemini ▫ *nádoba, v kteréž se chléb suší neb necky* ▫ Nádoba/ w kteréž se chléb řulfij/ neb necky

Artus, gene. mafc. ▫ *kloub, vohýbání ouduow, člankové* ▫ Klaub/ wohýbáníj auduow/ Człankowé ▫ Articulus ▫ člank ▫ Człank ▫ Et pro digito, Supputat articulis ▫ *čte neb počítá po prstech* ▫ Czte neb počítá po prstech ▫ Et pro momento ▫ *pravá příhodnost času* ▫ prawá příjhodnořt čafu ▫ In ipfo temporis articulo ▫ *jako říkáme v pravý čas, když o řemen běželo, u samé spičky bylo* ▫ Yako řijkáme w prawý čas/ když o řemen běželo/ vřamé řpičky bylo ▫ Articularis, e, Morbus articularis ▫ *lámani v člancích, dna, pakostnice* ▫ Lámanij w Człancých/ dna/ pakofniece ▫ Arthricus, gene. mafc. ▫ *kdo pakofniece a lámani v člancích má* ▫ Kdo pakofniece/ a lámanij w člancých má ▫ qui laborat morbo articulari

Aruina, gene. foemini ▫ *sádlo, tuk* ▫ Sádlo/ Tuk

Aruncus, gene. foemini. ▫ *kozí brada, kozí bradatost* ▫ Kozý brada Kozý bradatořt

Arundo, gene. foemini. ▫ *třtina* ▫ Třtina ▫ et pro sagitta ▫ *kluk neb šíp* ▫ Kluk neb Šíjp ▫ Arundineus, a, um ▫ *třtinovatý* ▫ Třtinovatý ▫ Arundinetum ▫ *třtinovina, kde mnoho třtí roste* ▫ Třtinovina/ kde mnoho třtí roste ▫ Vide in dictione Canna, Arundinaceus, a, um ▫ *co ze třtí udělané jest, třtinovatý* ▫ Co |ze třtí vdělané gest/ třtinovatý

F1vb

Aruspex, gene. mafc. ▫ *kdo střeva a vosrdí vohledoval při obětech, z toho potom hádal neb prorokoval* ▫ Kdo střeva/ a Wofrdij vohledoval při obětech/ z toho potom hádal/ neb prorokoval ▫ Aruspicina ▫ *takové umění* ▫ takové vmění ▫ Quidam cum aspiratione scribunt

Aruum, gene. neut. ▫ *vosetá neb zvoraná roli* ▫ Wofetá neb zvoraná rolí ▫ Aruales fratres ▫ *kněží v Řimě, kteréž Romulus byl nařídil* ▫ Kněžij w Ržijmě/ kteréž Romulus byl nařidil

Arx, gene. foemini. ▫ *zámek neb brány, hrad na vrchu* ▫ Zámek neb brány/ Hrad na vrchu ▫ Et metaph. ▫ *vysokost všeliké věci* ▫ wyfokost wšeliké wěcy

AS

As, et **Affis** gene, maf. ▫ *celost jedné každé míry neb počtu, co na dvanáct diluow může býti* ▫ Celost gedné Mijry neb počtu/ co na dwanáct dijluow může býti ▫ Sic idem quod libra plerunque. Apud Roma: erat numus libralis. Unde Copo. Treffis, Decuffis, Centuffis, etc. partes, eius sunt, Vncia, Sextans, Quadrans, Triens, Quincunx, Semis, uel Semiffis, Septunx, Bes, uel Bessis, Dodrans, Dextans, Deunx, inde As, Exemplum de moneta Argentoratenfi et Constantienfi. As ▫ *šilink peněz, jest z reynského zlatého osmý díl, totiž půl osma krejcaru* ▫ Šilink peněz/ gest z Reynského Zlatého ofmý dij/ totiž/ půl ofma Krejcaru ▫ Deunx ▫ *jedenáct peněz* ▫ gedenáct peněz ▫ Dextanx ▫ *deset peněz* ▫ Defet peněz ▫ Dodrans ▫ *devět peněz* ▫ dewět peněz ▫ Bos ▫ *vosm peněz* ▫ wofm peněz ▫ Septunx ▫ *sedm peněz* ▫ sedm peněz ▫ Semiffis ▫ *šest peněz, šesterník* ▫ šest peněz/ šesterník ▫ Quincunx ▫ *pět* ▫ pět ▫ Quadrans ▫ *čtyři* ▫ Cztyři ▫ Triens ▫ *tři* ▫ Tři ▫ Sextans ▫ *dva* ▫ Dwa ▫ Vncia ▫ *jeden peněz* ▫ geden peněz ▫ Semuntia ▫ *halíř* ▫ Halijř ▫ Ita diuiditur pes apud Geometras in duodecim pollices. De haereditate etiam, ut Haeres ex affe ▫ *dědic všeho statku* ▫ Dědic wšeho statku ▫ Haeres ex semisse ▫ *dědic polovice statku* ▫ Dědic polowice statku ▫ Seftertius ▫ *peníze sou, kteříž půl třetího asis platí, okolo dvou krajcarův* ▫ Penijze fau kteříž půl třetího affis Platij okolo dwau Kraycarůw ▫ Quadrans, et Teruntius ▫ *třetí strana asis* ▫ Třetij strana Affis

F2ra

Afarum, nomen herbae ▫ *kopytník* ▫ Kopytník

Abestinum, gene. neut. ▫ *plátno neb len, jehož oheň spáliti nemůže* ▫ Plátno neb Len/ gehož oheň spáliti nemůže ▫ Salamander

Afcalon ▫ *město v Palestině* ▫ Město w Palestině ▫ Vnde Afcalonita ▫ *někdo odtud* ▫ Někdo odtud ▫ Sic Herodes Afcalonita dictus

Afcia, gene. foemini. ▫ *pobiječka, široká sekera tesařská, voštěpačka* ▫ Pobigečka/ Široká Sekera Tesařská/ Wofštěpačka ▫ Vnde Afceare, et Exafceare ▫ *osekati, obřezati, obkles-titi, otesati* ▫ Ofekati/ obřezati/ obklesiti/ otefati

Afcifco, Vide scio

Afcopera, pen. pro. gen. foemini. Culeus ▫ *kořenný pytel, tlumok* ▫ Kořenný pytel/ Tlumok

Afcriptitius, Vide Scribo

Afia, gene. foemini. ▫ *třetí strana světa* ▫ Třetí strana Světa ▫ Vide supra Aphrica, Vnde Afriaticus Scipio dictus, et Afianus, a, um ▫ *co neb kdo odkud jest* ▫ Co/ neb kdo/ odkud gest ▫ Item Afia, prima longa ▫ *jezero v Misí* ▫ Gezero w Mišij

Afilus, gene. mafcu. oelstrum ▫ *troup, konský sršen, hovadní mucha* ▫ Traup/ Konfky frffen/ Howadnij mucha

Afinus, gene. mafc. ▫ *osel* ▫ Ofel ▫ Afininus, a, um, Afinae aures ▫ *vosličí uši* ▫ Woflyčij vffi ▫ Afinarius ▫ *kdo osly pase, oslár* ▫ Kdo Ofly pafe/ oslár | ▫ Item adiectiuè ▫ *co k os-lům přísluší* ▫ Co k Ofům příslušíj ▫ ut Mola afinaria ▫ *mlejn, v kterémž oslové táhnou, žernov osličí* ▫ Mleyn/ w kterémž Oflowé táhnau/ Žernow Oflyčij ▫ Afellus diminut. ▫ *oslík* ▫ Oflijk

F2rb

Afotus, pen. pro. gene, mafc. ▫ *neskrovný člověk v jídle a pití, obžera, žráč* ▫ Neskrovný Člłowěk/ w gijdle a pitij/ obžera/ žráč ▫ Afotia ▫ *nestřídmost, obžernost, krčmo-vání* ▫ Neftrijdmofť/ obžernofť/ Krčmowánij ▫ Afotos, aduerbium diffolutè ▫ *hodovně, skvostně, kvasovně* ▫ Hodowně/ lkwoftně/ kwafowně

Afparagus, pen. corr. gene. mafc. quod ex asperis uirgultis legatur ▫ *jako šípet* ▫ Yako Sfijpet ▫ et id genus alia

Aspectus, Vide Specio

Aspergo, Vide Spargo

Asper, a, um ▫ *vostrý, draslavý, trpký, tvrdý, drsnatý* ▫ wostrý/ draflawý/ trpký/ twrdý/ drfnatý ▫ ut Asper lapis ▫ *vostrý, drsnatý kámen* ▫ Wostrý/ drfnatý Kámen ▫ Aspera nouerca ▫ *přísná neb zlá macecha* ▫ Příjfná/ neb zlá Macecha ▫ Asperum uinum ▫ *vostré, trpké víno* ▫ Wostré/ trpké wijno ▫ Asperitas ▫ *vostrost, trpkost, nepřijemnost* ▫ Woftroft/ trpkofť/ nepřijgemnofť ▫ Inde Asperè aduerbium ▫ *tvrdé, drsnaté* ▫ Twrdé/ drfnaté ▫ Afpero uerbum ▫ *zavostřuji, vostřím* ▫ Zawoftrugi/ woftrijm ▫ Exafpero ▫ *hněvám, popou-zím* ▫ Hněwám/ popauzým ▫ metha ▫ *hrozně vostře mluvím* ▫ Hrozně wofře mluwijm ▫ Exafperatrem uerbis ▫ *velmi hrozně o té věci mluvím* ▫ welmi hrozně o té wěcy mluwij

Aspernabilis, le, Vide Spero

Asphaltos, uel **Asphaltites** ▫ *Mrtvé moře v Palestině* ▫ Mrtvé Moře/ w Paleftině ▫ mare mortuum uulgò

Aspicio, Vide Specio

Aspis, idis, gene foemini. ▫ *malý jedovatý had, hluchý had, slepejš* ▫ Malý gedowatý Had/ hluchý had/ Slepajfs

- | **Affentio**, uel **Affentior**, Item Affentor et Affentatio etc. quaere infra in uerbo Sentio F2va
Affecla, et **affectari**, uide Sequor
- Affer**, gene. masculi. ▫ *prkno, podlaha* ▫ Prkno/ podlaha ▫ Afferculus, dimin. dicitur etiam
 affis, et Affamentum, Coaffo ▫ *prkna v hromadu spojui, tafluji, na fale sázim* ▫ Prkna
 whromadu fpogugi/ Tafflugi/ na ffale fázým ▫ Affula ▫ *lišta, třiska tenká* ▫ Lišta/ Tři-
 jlka tenká ▫ Affulatim ▫ *třískovatě, lištovatě* ▫ Tříjlkowatě/ lištowatě
- Affero**, et **Affertor**, Vide Sero
- Affeuro**, Vide Seuerus
- Affideo**, et **Affeffor**, Vide Sedeo
- Affiduus**, a, um ▫ *ustavičný, plný* ▫ Vřtawičný/ plný ▫ Affidui dicuntur etiam locupletes ▫
bohatí, dobře mocní, kteříž na svůj náklad jízdu vykonati mohou neb kteříž na svou škodu
vlastní bojují ▫ Bohatij/ dobře mocnij/ kteříž na swuog náklad gijzdu vykonati mo-
 hau/ neb kteříž na swau škodu wlastnij bogugij ▫ Affiduus scriptor ▫ *hodnowěrný písař*
neb skladatel knih ▫ Hodnowěrný Pijšař neb skladatel Knih ▫ Affiduitas ▫ *ustavičnost,*
pilnost ▫ Vřtawičnořt/ pilnořt
- Affigno**, Vide Signum
- Affimilo**, quaere Similis
- Affimulo**, Vide Simulo
- Affisto**, Vide Sisto
- Affo**, as, aui ▫ *peku, vysušuji, pražím* ▫ Peku/ wyfuffugi/ pražijm ▫ Ignis affat, non homo,
 Affus, a, um ▫ *pečený* ▫ Pečený ▫ Affatura ▫ *pečeně* ▫ Pečeně ▫ Item, Affa uox ▫ *samý*
hlas, bez jiných nástrojuow a hlasuow hudebních ▫ Samý hlas/ bez giných nástroguow/
 a hlafuow hudebnijch
- Affueco**, Vide Sueco
- Affyria**, gene. foeminini ▫ *krajina v Asii* ▫ Kragina w Afij
- | **Aftaphis**, idis, gene. foemini. latinè Vua pařa ▫ *řecké víno neb jiné v hrozních usušené* F2vb
wino ▫ Ržecké Wijno/ neb giné w Hroznijch wfuffené wijno
- Afteismus**, gene. masculi. latinè. Vrbanitas ▫ *přijemnost, zdvořilost v řeči, dvořská, čistá řeč* ▫
 Přijgemnořt/ zdwořilořt w řeči/ dwořlká čitá řeč
- Afteriscus**, generis. masculi. ▫ *hvězdička* ▫ Hwězdička ▫ Vnde Afterisco notare ▫ *znamení*
udělati, znamenati sobě, o čem by chtěl věděti ▫ Znamenij wdělati/ znamenati sobě/ očem
 by chtěl věděti
- Aftmaticus**, gene. masculi. ▫ *dýchavičný, dušný, kdo nemuož dobře dýchati* ▫ Dýchawičný/ du-
 řlný/ kdo nemuož dobře Dýchati
- Astrum**, generis. neutri. latinè řydus ▫ *hvězda neb mnoho hvězd pohromadě, nebe hvězdnaté* ▫
 Hwězda/ neb mnoho Hwězd pohromadě/ Nebe Hwězdnaté ▫ Astronomia ▫ *hvězdář-*
ství, umění hvězdářské ▫ Hwězdářřtwij/ Vměnij Hwězdářřké ▫ Et Astronomus ▫ *hvězdář,*
kterýž takowému umění učí ▫ Hwězdář/ kterýž takowému Vměnij včij ▫ Astrolabium ▫

příprava, po kteréž běh a hýbaní hvězd uchopiti a poznáti se muože ▫ *Príjprawa/ po kteréž běh a hýbanij Hwězd vchopiti a poznáti se muože* ▫ *Astrologia* ▫ *umění o hvězdách mluviti neb hádati* ▫ *Vměnij o hvězdách mluviti/ neb hádati* ▫ *Astrologus* ▫ *pranostikář, kdo pranostiky spisuje* ▫ *Pranostykář/ kdo Pranostyky špifuge*

Aft, coniunctio, aduerfatia, pro at ▫ *ale* ▫ *Ale* ▫ *Poētis potiβimum uſurpatur*

Aftu, latinè urbs ▫ *město* ▫ *Město* ▫ *Vnde Aftutus, a, um* ▫ *rozšafný, chytrý jako jsou v městech* ▫ *Rozšaffný/ chytrý/ jako glau w Městech* ▫ *Et Aftutia* ▫ *rozkošnost, chytrost* ▫ *Rozkošnost/ chytrost* ▫ *Item Aftu, aduerbium, pro Aftuté* ▫ *chytře, zchytrale* ▫ *Chytře zchytrale*

Aftipulor, Vide Stipulor

Afto, Vide Sto

Afringo, Vide Stringo

| **Asturia**, gene. foemi. ▫ *město v Hispani* ▫ *Město w Hyſpanij* ▫ *Vnde Aftur, gentile. Aftureo* F3ra
equus tollutarius, uel gradarius ▫ *mimochodník* ▫ *Mimochodnijk*

Afylum ▫ *ſvobodství, ſvobodné, bezpečné místo* ▫ *Swobodſtwij/ ſwobodné/ bezpečné miſtfo*

Afymbolus ▫ *kdo vedlé jiných řádu neplatí neb do cechu nic nedává* ▫ *Kdo wedlé giných řádu neplatij/ neb do cechu nic nedává*

Afyſtraton ▫ *neſtálý* ▫ *neſtálý* ▫ *uitium orationis*

AT

At, coniunctio increpatia ▫ *když se člověk hněvá, zlé myslí jest* ▫ *Když se člověk hněwá/ zlé myſli geſt* ▫ *At tibi Dij dignum facti exitium diunt* ▫ *ej, aby tě Buoh hodně trestal podlé twého zasloužení* ▫ *Ey aby tě Buoh hodně trestal/ podlé twého zasloužení* ▫ *Item aduerfatia et copulatiua, ut pater bene monuit, at non eſt curae filijs* ▫ *otec dobrou výſtrahu dáwal, ale ſynové na to nic nedbali* ▫ *Otec dobrou výſtrahu dáwal/ ale Synové na to nic nedbali* ▫ *Atat, interiectio terroris*

Atabulus, pe. co. ▫ *vítr v Apulí* ▫ *Wijtr w Apulij*

Attalus ▫ *král v Pergami velmi bohatý* ▫ *Král w Pergami velmi bohatý* ▫ *gene. maſc. Vnde ſplendidum quicquid eſt, aut magnificum, dicitur Attalicum* ▫ *co drahého a ſlavného jest* ▫ *Co drahého/ a ſlavného geſt* ▫ *Attalica ſuppellex* ▫ *zbytečné, nákladné hoſpodářské nádobi* ▫ *Zbytečné/ nákladné hoſpodářské Nádobij*

Attegia, gene. foemini. ▫ *chaloupka, malý domček, katrče* ▫ *Chalaupka/ malý domček/ katrče*

Ate, gene. foemi. latinè Noxa ▫ *bohyně škody, zahynutí i skázy, kterážto (jakož poétové ſmejſleji) ven z nebe vyſtrčená jest, proto na zemi vſeliké rozdvojení a zkažení ſtrojí* ▫ *Bohyně/ ſſ-*

- kody/ zahynutij y lkázy/ kterážto (yakož Poétowé fmayflegij) wen z Nebe wyftrčená geft/ proto na zemi wffeliké rozdwogenij/ a zkaženij ftrogij⁵² ▫ Idem quod Diabolus | **Ater**, a, um ▫ černý ▫ Czerný ▫ Et pro malitiofo ▫ zlostný, zlobivý, nešlechtný ▫ Zloftný/ zlobiwý/ neflechetný ▫ Item atri dies ▫ nešťastní dnové, v nichžto se nětco nešťastného zběhlo jako smrt, bitwa ▫ Nefšťastnij dnové wnichžto se nětco nefšťastného zběhlo/ yako/ Smrt/ bitwa ▫ Atratus, pullatus ▫ kdo smutek nosí ▫ Kdo smutek nošý ▫ Atramentum ▫ černidlo neb černá barwa ▫ Czernidlo/ neb černá barwa ▫ Sutorium atramentum ▫ ševcovské černidlo ▫ Sfewcowské černidlo ▫ Atramentarium ▫ nádoba k černidlu ▫ Ná-doba k černidlu ▫ Atror ▫ černost ▫ Czernoft
- Atrium**, gen. neut. ▫ síň neb mazhauz mezi domem a vraty ▫ Sýň neb mazhauz/ mezy domem a Wraty ▫ Atriolum, dimi. Atriensis, Atriarius idem ▫ kdo dveři hlídá neb wrátný ▫ Kdo dveřj hlídá/ neb wrátný
- Athanatos** ▫ nesmrtdlný ▫ Nefmrtdlný ▫ Athanasius, idem
- Athenae**, arum ▫ město Atheny v řecké zemi ▫ Město Atheny w Ržecké Zemi ▫ Athenaeum ▫ místo Minervě posvěceno i oddáno bylo, kdežto lidé učení a řečníci umění svých dokazovali ▫ Mijsto Minerwě pořwęceno y oddáno bylo/ kdežto lidé včeniij/ a Ržečnijcy vměniij fwých dokazowali
- Atheos** ▫ bezbožný ▫ Bezbožný ▫ gene. com. Impius
- Athefis** ▫ Etsawa řeka, kteráž z korytanských hor w Trientu proti Verone teče ▫ Etřawa Ržeka/ kteráž z Korytanfkých Hor w Tryentu proti Verone teče ▫ gene. mařc.
- Athleta**, pen. pro. gene. mařc. ▫ bitec, řermiř, zápasník ▫ Bitec/ řermiř/ zápasník ▫ Vnde Athletica ▫ umění k bitvě a potýkání ▫ Vměniij k bitvě/ a potýkání ▫ Athlotheta ▫ ně-kdo, kdož rozeznává a rozsuzuje, který se lépe bil a potýkal ▫ Někdo/ kdož rozeznává/ a rozřuzuge/ který se lépe bil a potýkal ▫ Item Athletica ualetudo, hoc est, corpulenta et firma ▫ silné a celé zdraví a mocnost těla ▫ Sýlné a celé zdravij/ a mocnoft těla ▫ Et Athleticus uictus ▫ pokrm, kterýž při zdraví zachovává i posilňuje ▫ Pokrm/ kterýž při zdravij zachowává/ | y pošlyniuge ▫ Vnde Athleticè ualere, est optime ualere ▫ velmi dobře se míti aneb silného zdraví užívati ▫ Welmi dobře se miji/ a neb šýlného zdravij vžijwati
- Athos**, gene. mařcu. ▫ vysoká hora, mezi Macedonij a Thracij ▫ Wyřoká Hora/ mezy Macedonij/ a Thracij
- Atlas**, gene. mařcu. ▫ vysoká hora w Mauritanij, poétové praví, že jest rek, kterýž nebesa na ramenou svých nosí ▫ Wyřoká Hora/ w Mauritanij/ Poétowé prawij/ že geft Rek/ kterýž Nebesa na ramenau fwých nošý ▫ Vnde Atlantides Vergiliae ▫ hvězdy, kteréž slovou Slepice s kuřátky ▫ Hwězdy/ kteréž řlowau Slepice s kuřátky
- Atomos**, gene. comu ▫ nerozdělený, nerozdwojený ▫ Nerozdělený/ Nerozdwojený

⁵² ftrogij] ftogij tisk

Atque coniunctio copulatiua, a, Aliquando ponitur pro, quàm ▫ *než, neb, jakž* ▫ Než/ Neb/ Yakž ▫ Illi sunt alio ingenio, atque tu Plaut. ▫ *tito sou jiné povahy nežli ty* ▫ Tito fau giné powahy/ nežli ty ▫ Atqui, et, atquin, coniunct. aduerfatiua, pro sed, uel imo ▫ *ale, neb, anobrž* ▫ Ale/ neb Anobrž

Atropos, gene. foemini, pen. cor. ▫ *nezměnitelný, jedna z Parcís, totiž z těch bohyní, kteréž každému jeho uloženy čas a život ukládají a Boží zřízení zpravují* ▫ *Nezměnitelný/ gedna z Parcís/ totiž/ z těch Bohyní/ kteréž každému jeho vložený čas a život vkládají/ a Boží zřízenij zprawugij* ▫ Vide Clotho

Atrophia, ae, gene. foemi. ▫ *nemoc, v kteréž pokrmové k duchu nejdou, suchotiny* ▫ *Nemoc/ w kteréž pokrmové k duchu negdau/ Suchotiny* ▫ species tabis

Atrox, gene. comu ▫ *ukrutný, hrozný* ▫ *Vkrutný/ hrozný* ▫ *Vnde Atrocía, et Atrocitas* ▫ *ukrutnost, hněvivost, zůřivost* ▫ *Vkrutnoft/ hněwiwoft/ zůřiwoft* ▫ *Et Atrociter aduerbium* ▫ *ukrutně, hrozně* ▫ *Vkrutně/ hrozně*

Attella unico, latinè gene foemini. ▫ *bylo město v Itáli* ▫ *bylo Město w Itáli* ▫ *Vnde Attellanae | fabulae* ▫ *skládání neb komedié, v kterýchž posměšné a nestoudné osoby byly* ▫ *Skládání/ neb Komedié. w kterýchž posměšné/ a nestoudné osoby byly*

F3vb

Attendo, Vide Tendo

Attenuo, Vide Tenuis

Attero, Vide Tero

Attestor, Vide Testis

Attica ▫ *krajina v řecké zemi, v kteréž bylo město Athené* ▫ *Kragina w Ržecké zemi/ w kteréž bylo Město Athené* ▫ *Vnde Atticus, a, um. et Atticifmus* ▫ *povaha neb obyčej Athenských v mluvení* ▫ *Powaha/ neb obyčej. Athenlkých w mluwenij*

Attineo, Vide Teno

Attingo, quaere Tango

Attonitus, Vide Toneo

Attrecto. Vide Traho

Attritus, Vide Tero

AV

Auarus, a, um ◻ *lakomý* ◻ Lakomý ◻ Auaritia ◻ *lakomství* ◻ Lakomství ◻ Auarè et Auarter ◻ *lakomě* ◻ Lakomě

Auceps, gene. commu ◻ *ptáčník* ◻ Ptáčník ◻ Aucupor ◻ *čihám, ptáky lapám* ◻ Čzijhám/ Ptáky lapám ◻ Et Aucupium et Aucupatio ◻ *čihání, čizba, čihadlo* ◻ Čzijhánj/ čizba/ čihadlo ◻ Item Lucrum ◻ *zisk* ◻ Zysk ◻ Aucupor item pro folerter quaero ◻ *udatně honiti a živnosti hledati* ◻ Vdatně honiti a živnosti hledati ◻ Aucupari auram popularem ◻ *chvály lidské hledati, o přízeň lidskou státi* ◻ Chvály lidké hledati/ o přízeň lidkau státi ◻ Aucupatorius, a, um ◻ *co k čizbě náleží* ◻ Co k čizbě náležij

Augmentum et **Auctio**, Vide Augeo

Audeo, es, aufus fum ◻ *smím, sem smělý, smím učiniti* ◻ Smijm/ fem smělý/ fmijm včiniti ◻ Audax ◻ *všetečný, smělý, odvážlivý* ◻ Wšfetečný/ smělý/ odvážlivý ◻ Audaculus diminu. Audacia ◻ *smělost, všetečnost* ◻ Směloft/ wšfetečnost ◻ Item, pro fiducia | ◻ *doufanlivost* ◻ Dauffanliwoft ◻ Audentia ◻ *smělost* ◻ Směloft ◻ Audacter uel Audaciter ◻ *všetečně, směle* ◻ wšfetečně/ směle

F4ra

Audio, is, iui, cum accusat ◻ *slyším* ◻ Slyšijm ◻ Aliquando idem quod fidem habeo Cicero. Si me audies ◻ *budeš-li mi věřiti* ◻ Budešli mi věřiti ◻ cum Datuo ◻ *sem poslušným, poslouchám* ◻ Sem poslušným/ poslouchám ◻ Vnde Audiens dicto ◻ *kdo rozkaz činí, poslušen jest* ◻ Kdo rozkaz činij/ poslušen geft ◻ Compo. Exaudio ◻ *slyším prosícího* ◻ Slyšijm profýcýho ◻ Inaudio ◻ *slyším velmi dobře* ◻ Slyšijm welmi dobře ◻ Obaudio, aliquando ◻ *poslouchám* ◻ Poslouchám ◻ Inde Obedio, aliquando ◻ *neslyším, neposlouchám, přeslejšám* ◻ Neslyšijm/ neposlouchám/ přeslaychám ◻ Item audio benè ◻ *bývám chválen* ◻ Býwám chwálen ◻ Audio malè ◻ *bývám haněn* ◻ Býwám haněn ◻ Auditio et audientia ◻ *poslouchání, pozorování* ◻ Poslouchánij/ pozorovánij ◻ Auditus nomen ◻ *sluch* ◻ Sluch ◻ Item ◻ *co slyšeno jest, slyšení* ◻ Co slyšeno geft/ Slyšeni ◻ ut Inaudita res ◻ *divná, neslejšchaná věc* ◻ Diwná/ neflaychaná⁵³ věc ◻ Auditor ◻ *posluchač* ◻ posluchač ◻ Auditorium ◻ *místo, kdež se poslouchá neb množství posluchačuw* ◻ Mijsto kdež se poslouchá/ neb množstwij posluchačuw ◻ Exhilarauit Auditorium ◻ *všecky posluchače obveselil neb jich potěšil* ◻ Wšfcky posluchače obweselil/ neb gich potěšil ◻ frequens auditorium ◻ *mnoho posluchačuw* ◻ Mnoho posluchačuw

Auella, gene. foemi. ◻ *město v Kampani* ◻ Město w Kampanij ◻ Vnde Auellanae nuces, aliàs Coryli nuces ponticae, et praenestinae ◻ *liskoví vořeši* ◻ Lijškowij Wořešij

Auena, gene. foemi. ◻ *voves* ◻ Woves ◻ Vnde Auenaceus, a, um, et Auenarius, a, um, Auenaria farina ◻ *vovesná mouka* ◻ Wowefná Mauka ◻ Alia est auena, quam Vergilius, sterilem uocat, uitium frumen|ti, aliàs festuca et aegilops, Auena interdum pro sti-

F4rb

⁵³ neflaychaná] neflaychana tisk

- pula accipitur ◻ *strn neb strniště* ◻ strn/ neb strniště ◻ Et metonymicos, pro fistula apud Poetas ◻ *za pišťalku* ◻ *Za pyšťalku*
- Auentium**, gene. neutri. ◻ *Vyvolšpurg* ◻ Wywolšpurg ◻ urbs Heluetiorum ◻ *za Frejberkem* ◻ *v Nichtlantě* ◻ *za Freyberkem/ w Nichtlantě*
- Aueo**, es, auere ◻ *žádám* ◻ *Ziádám* ◻ Item Auere pro gaudere, et Aue, salutantis est. Auidus, a, um ◻ *žádstivý, hltavý* ◻ *Ziádstiwý/ Hltawý* ◻ Auiditas ◻ *žádst, hltavost, chtivost* ◻ *Ziádst/ hltawost/ chtiwost*
- Auernus**, gene. masc. in sing. sed in plu. Auerna, neut. ◻ *jezero v Kampani, kdežto pruocho- diště do pekla má býti* ◻ *Gezero w Kampanij/ kdežto pruochoďiště do Pekla má býti* ◻ iuxta fabulas
- Auerrunco**, as, aui, uetus uerbum ◻ *preč odháním* ◻ *preč odháním* ◻ Auerruncus ◻ *bůh, kterýž nešťestí zahání* ◻ *Bůh/ kterýž nešťestij zaháníj*
- Augeo**, es, auxi ◻ *rozmnožuji, přispořuji* ◻ *Rozmnožugi/ přispořugi* ◻ *Augeo nouo honore* ◻ *novou neb větší poctivost vskládám* ◻ *Nowau neb wětšij poctiwost wskládám* ◻ *Sic au- gere aliquem beneficijs* ◻ *někomu dobrodini veliká ukázati* ◻ *Někomu dobrodijnij weliká vkázati* ◻ *Et ille numerum auget* ◻ *tento vyplňuje neb rozmnožuje počet* ◻ *Tento vypl- niuge/ neb rozmnožuge počet* ◻ *cum significamus eum nullius frugi esse*. Item *actus sum noua prole* ◻ *ještě mi dítě přibylo* ◻ *Gestě mi dijť přibylo* ◻ *Herus damno auctus est, Teren.* ◻ *pánu se jiná škoda neb nešťestí stalo* ◻ *Pánu se giná škoda neb nešťestij stalo* ◻ *Et Augesco* ◻ *rozmáhám se, přibejvá mi* ◻ *Rozmáhám se/ přibaywá mi* ◻ *Et Aucto*, as, idem est quod Augeo, Item Augmento, as, Et composi. Adaugeo, Exaugeo ◻ *velmi se rozmáhám a přispořuji, rozmnožení, sporota* ◻ *Welmi se rozmáhám a přispořugi/ rozmno- ženij/ sporota* | ◻ *Auctus*, quart. decli. idem. *Auctio etiam significat* ◻ *rozdávám, rozpro- dání statkuow těch, kteříž odsouzení neb pro zločinstwo wuobec vyhlášení byli* ◻ *Rozdávám/ rozprodánij statkuow těch/ kteříž odsauzenij/ neb pro zločinstwo wuobec wyhláše- nij byli* ◻ *Et auctionari* ◻ *statky rozdáwati, něčij statek wyprositi* ◻ *Statky rozdáwati/ Nět- čij Statek wyprofyti* ◻ *quod aliquando dicitur, Haetae subijcere, Et auctionem facere, idem Auctionarius* ◻ *rozdawatel, rozprodawatel pobraných neb odběžných statkuow* ◻ *Roz- dawatel/ rozprodawatel/ pobraných neb odběžných statkuow* ◻ *Auctor* ◻ *rozmnožitel* ◻ *Rozmnožitel* ◻ *Auctrix*, foemi. *Auctarium* ◻ *přídavek, který se mimo míru neb počet dává, nežli se dáti mělo* ◻ *Přijdawek/ který se mimo mijru/ neb počet dává/ nežli se dáti mělo*
- Autor**, gene. com. ◻ *puowod některé věci, kdo počátek učiní neb radu dává, provodník* ◻ *Pu- owod některé wěcy kdo počátek wčinij/ neb raddu dává/ prowodnij* ◻ *Vnde Autores dicuntur* ◻ *kterýž knihy spisuje* ◻ *Kterýž knihy spisuge* ◻ *Autoritas* ◻ *mnohovážnost, slav- nost* ◻ *mnohovážnost/ slawnost* ◻ *Et Autoritas senatus* ◻ *moc rady* ◻ *Moc raddy* ◻ *Vt Pol- licitus est se fore in autoritate senatus,* ◻ *slíbil, že chce v moci rady státi* ◻ *Slijbil že chce w moci raddy státi.* ◻ *Item* ◻ *slavná, hodnowěrná řeč neb vyrčení, kteréhož sluší následowati* ◻ *Slawná/ hodnowěrná řeč/ neb vyrčeníj/ kteréhož sluffij následowati* ◻ *Autorare* ◻ *sli-*

bem zavázati, na závazek vzíti neb odplatu dáti ▫ *slibem zawázati na závazek wzýti/ neb odplatu dáti* ▫ Exautorare ▫ *od závazku zprostiti, vysvoboditi, odpuštění dáti, z ouřadu svrci a před se nechati jíti* ▫ *Od závazku zprostiti/ wyfwoboditi/ odpusttěníj dáti/ z Auřadu fwrcy/ a předse nechati gijti* ▫ Autorati milites ▫ *kteříž slibem i ouplatkem zavázání sou* ▫ *Kteříž slibem/ y auplatkem zawázáníj fau* ▫ Exautorati ▫ *kteříž odpuštění mají* ▫ *Kteříž odpusttěníj magij* ▫ Autoramantum ▫ *žold, úplatek* ▫ Ziold/ vplatek

| **Auguror**, aris ▫ *hadám neb losuji, z ptačího spívání a štěbetání předpovídám* ▫ *Hadám/ neb losuji z ptačího spijwanij a štěbetáníj předpowijdám* ▫ Inuenitur etiam Auguro, actiue, Augur ▫ *takový hadač* ▫ *Takový hadač* ▫ *erat autem non minima dignitas augurem esse* ▫ *veliká byla poctivost, když někdo augurem byl* ▫ *Veliká byla poctiwost/ když někdo Augurem byl* ▫ *et habebant collegium, ut alij sacerdotis, Vnde Auguratus nomen* ▫ *úřad neb duostojenství Auguris* ▫ *Vřad/ neb duostogenstwij Auguris* ▫ *Sacerdotium erat, cuius tantum ius, ut unius Auguris obnuntiatione maxima consilia uel instituta (ut Cicero testatur) tollerentur* ▫ *jakéž koli rady neb předsevetí a jednání měla vyzdvižena i zanechána býti, každý to mohl na těch kněžích předzvědětí a potom zanechati* ▫ *Yakéž koli raddy/ neb předsewzetij a gednáníj/ měla vyzdvižena y zanechána býti/ každý to mohl na těch Kněžijch předzvědětí/ a potom zanechati* ▫ *nam Augures obnuntiant, ut tribuni plebis intercedebant, Auguralis et e* ▫ *co těm přísluší* ▫ *Co těm příslušíj* ▫ Augurium ▫ *hádání, zvěstování, předpovídání* ▫ *hádáníj/ zvěstováníj/ předpowijdáníj* ▫ Inauguror ▫ *bývám vzat k ouřadu kněžskému neb sic k ouřaduom bývám svěřen* ▫ *Bývám vzat k Auřadu Kněžskému/ neb fyc k Auřaduom/ bývám swěřen* ▫ Inauguro ▫ *v duostojenství postavuji, na kněžství světím* ▫ *W duostogenstwij poftawugi/ na Kněžstwij swětím* ▫ Exauguro ▫ *zbavuji, odjímám duostojenství* ▫ *Zbawugi/ odgijmám Duostogenstwij* ▫ *Vulgò Degradare*

Augustus, a, um ▫ *svatý, slavný, veleslavný, mnohovážný* ▫ *Swatý/ flawný/ Weleslawný/ mnoho vážný* ▫ *Augusta facies* ▫ *panská počestná tvář* ▫ *Panská, počestná tvář* ▫ *Octavius* ▫ *římský imperator byl Augustus nazván a po něm všickni křesťanští císařové slovou Augusti* ▫ *Ržijmský Imperator byl Augustus nazván/ a po něm wšickni Křesťanštíj* | *Cýřarowé flowau Augusti* ▫ *Item ab eo, Augustus* ▫ *měsíc srpen slove, kterýž prvé* ▫ *Měšyc Srlen flowe/ kterýž prvé* ▫ *Sextilis* ▫ *slúl* ▫ *flúl* ▫ *Augustale* ▫ *císařuov neb knížecí stan neb duom* ▫ *Cýřaruow/ neb Knížecý Stan/ neb duom* ▫ *Et multae urbes ab Augusto denominatae sunt, Augusta Emerita* ▫ *město v Portugali* ▫ *Město w Portugali* ▫ *Augusta Vindellicorum* ▫ *Augšpurk* ▫ *Augšpurk* ▫ *Augusta Rauricorum* ▫ *Augská u Bazilí* ▫ *Augská v Bazilij*

Auidus, Vide Aueo

Auis, gene. foemi. ▫ *pták* ▫ *Pták* ▫ *Auicula* ▫ *ptáček* ▫ *Ptáček* ▫ *Auiarius* ▫ *kdo ptáky chová a krmí* ▫ *Kdo ptáky chová/ a krmij* ▫ *Auiarium* ▫ *klece neb posada a místo, kde ptáky*

F4vb

G1ra

chovají a krmí ▫ Klece/ neb pořada/ a mifsto kde ptáky chowagij/ a krmij ▫ Auitium ▫ *ptactvo* ▫ Ptactwo

Auius, a, um, Vide Via

Aula, gene. foemini. ▫ *palác, knížecí duom neb královský dvůr* ▫ Palác/ knijžecý duom/ neb Králowfký dwůr ▫ regia. Vnde Aulicus ▫ *dvořenín, kterýž při knížecím dvoře slouží* ▫ Dwořenijn/ kterýž při Knijžecým Dwoře flaužij ▫ Aula etiam fignificat ollam ▫ *hrnec* ▫ Hrnec ▫ Inde dimi. Aulula ▫ *hrnček* ▫ hrnček

Aulaea, generis foemini. uel Aulaeum ▫ *tkaný neb pohanský koberec neb koltra, čaloun* ▫ Tkaný neb pohanký koberec/ neb Koltra/ čalaun

Aulis, generis. foemini. ▫ *město v řecké zemi, kdežto se Řekové byli sjeli, když k městu Troy chtěli táhnouti* ▫ Město w Ržecké zemi/ kdežto fe Ržekowé byli fgefi/ když k Městu Troy chtěli táhnouti

Auloedus ▫ *špic* ▫ Sfpic

Auoco, Vide Voco

Aura, gene. foemini. ▫ *povlovný, tichý větříček* ▫ Powlovný/ tichý wětřček ▫ Item. Splendor ▫ *blesk* ▫ blefk ▫ Vefci aura ▫ *živu býti* ▫ Ziwu býti ▫ Captare auram popularem ▫ *o přízeň lidskou státi* ▫ O přijzeň lidfkau ftáti

| **Auriga**, gene. comu ▫ *kárník, trakař, forman, vozataj* ▫ Kárnijk/ Trakař/ forman/ wozatay ▫ Aurigarius, Idem, fed Aurigarius, a, um ▫ *co kárnikuom neb wozatajuom přífsluší* ▫ Co Kárnijkuom/ neb Wozataguom přijfluffj ▫ Aurigor, aris ▫ *formaním, vezu neb zpravuji wuoz* ▫ Formanijm/ wezu/ neb zprawugi wuoz ▫ uel Aurigo, as

G1rb

Aurigo, gene. foemini. ▫ *žloutenice* ▫ Zloutenice ▫ Morbus regius, Icterus uel Ictericia

Auris, gene. foemini. ▫ *ucho* ▫ Vcho ▫ et dimi. Auricula ▫ *uško* ▫ Vffko ▫ Auricularius, a, um, et Auricularis, re, ut Auricularis morbus ▫ *bolest uší* ▫ Bolest wffij ▫ Auricularis digitus ▫ *lichní prst, malík* ▫ Lichnij prft/ malijk ▫ Aurifcalpium ▫ *ušní lžička neb paradlo* ▫ Vffnij lžička/ neb paradlo ▫ Auritus, a, um ▫ *ušatý neb uchatý, kdo veliké uši má a dobře jimi slyší* ▫ Vffatý/ neb Vchatý/ kdo weliké wffi má/ a dobře gimi flyffij ▫ Auritus tef-tis ▫ *swědek, kterýž slyšel a jimž hned osvědčujem* ▫ Swědek kterýž flyffel/ a gimž hned ofwědčugem ▫ Aures accomodare ▫ *poslechnouti, poslouchati, pozorowati* ▫ Poflech-nauti/ posflauchi/ pozorowati ▫ Aures patefacere, idem quod Aures arrigere ▫ *uši natáhnouti, nastawiti, nakloniti, nachýliti* ▫ Vffij natáhnauti/ naftawiti/ nakloniti/ nachýliti ▫ Aures demittere ▫ *swěsiti uši, neposlouchati* ▫ Swěfyti wffi/ nepoflauchati

Aurora, gene. foemini. ▫ *jitřní červenost, záře, dnes Dennice* ▫ Gitřnij čerwenof/ Záře/ dnes Dennice

Aurum, gene. neut. ▫ *zlato* ▫ Zlatto ▫ Aureus, a, um ▫ *zlatý* ▫ Zlattý ▫ Item Aureus abfo-lutè ▫ *zlatý* ▫ Zlattý ▫ Aureus coronatus ▫ *korona* ▫ Korona ▫ Aurum coronarium, hoc est, corona triumphalis ex auro ▫ *zlatá korona těch, kteříž triumf, to jest vítězství, mají* ▫ Zlattá Korona/ těch kteříž Triumff/ to gefť wjtězftwij magij ▫ Aurum purum, uel

- purum putum ◻ *dyjnovité čisté zlato* ◻ Dygnowité čisté Zlatto ◻ Aurifer ◻ *zlatonoš* ◻ Zlat|tonoš ◻ Auriferum flumen, Aurifex et Aurifaber ◻ *zlatník* ◻ Zlatník ◻ Auraria ◻ G1va
důl neb šachta zlatá ◻ Důl/ neb šachta Zlattá ◻ Aurarius ◻ *pozlatitel* ◻ Pozlatitel ◻ Auri-
 legus ◻ *zlatokrádce* ◻ zlatokrádce ◻ Auro, as, Deauro, Inauro ◻ *pozlatcuji* ◻ Pozlatcuji ◻ Auri-
 pigmentum ◻ *arsenyk* ◻ Arfenyk ◻ Aurifodina ◻ *zlatý důl, kde zlata dobývají* ◻ Zlattý
 důl/ kde Zlatta dobývají
- Aufulto**, as, aui ◻ *šetřím, pozoruji, poslouchám* ◻ Sfetřijm/ pozorugi/ poslauchám ◻ cum
 accusatiuo, fed cum datiuo ◻ *poslušen, poslušenství zachovávám* ◻ Posluffen/ posluffe-
 nstwij zachowávám ◻ Aufcultatio ◻ *pozorování, poslouchání* ◻ Pozorování/ poslaucha-
 nij ◻ Aufcultator ◻ *posluchač* ◻ Posluchač
- Aufim**, pro Audeam, opta ◻ *bych směl* ◻ Bych směl
- Aufonia**, gene. foemini. Italia ◻ *vlaská země* ◻ Wlaská země ◻ Aufones, pen. cor. Italiani ◻
Vlaši ◻ Wlaffi
- Aufpex**, gene. maf. idem quod Augur ◻ *hadač* ◻ Hadač ◻ Item, Aufpex ◻ *družba, deverec,*
kdo nevěstu vede ◻ Družba/ Dewerec/ kdo Newěstu wede ◻ Paronymphus graecē ◻ *neb*
předchudce a wudce jedné každé věci neb jednání ◻ Neb předchudce/ a wudce/ gedné
 každé věcy/ neb gednání
- Aufpicium** ◻ *ptakohledění, hádání* ◻ Ptakohledění/ hádanij ◻ et Fortuna ◻ *štěstí* ◻ Sftěstij ◻
 Bonis auspicijs ◻ *šťastně* ◻ Sftiafně ◻ Auspicor ◻ *patřím na ptaky, nětco začínám* ◻ Pat-
 řijm na Ptaky/ nětco začínám ◻ Auspicatus, a, um ◻ *šťastný* ◻ Sftiafný ◻ Inauspicatus ◻
nešťastný ◻ Nessftiafný ◻ Et Auspicatō ◻ *nešťastně* ◻ Nessftiafně
- Aufter**, gene. maf. ◻ *polední vítr, kterýž od poledne věje* ◻ Polednij Wijtr/ kterýž od Poledne
 wěge ◻ Aufralis, le, Aufrinus, a, um ◻ *co proti polednímu jest* ◻ Co proti Polednijmu
 gest ◻ Austro, as ◻ *svlažuji, vláhu dávám* ◻ Swlažugi/ vláhu dávám
- | **Aufterus**, a, um, pen. pro. ◻ *přísný, zuořivý* ◻ Příjfný/ zuořivý ◻ Auferitas ◻ *kyselost, přísnost,*
zuořivost, škaredé pohledění ◻ Kyseloft/ příjfnost/ zuořiwost/ škaredé pohledění
- Authenticus**, a, um, latinē Authoratus ◻ *hodnověrný, přijatý, slibem zavázaný* ◻ Hod-
 nowěrný/ přijatý/ slibem zavázaný
- Authographum**, gene. neut. ◻ *vlastní písmo, vlastní rukou psané* ◻ Wlastnij pijfmo/ wlastnij
 rukau psané
- Automatum** ◻ *co se samo od sebe hýbe jako worlog neb cimbál a zvon při hodinách* ◻ Co se
 samo od sebe hýbe/ jako worlog/ neb Cymbál/ a Zwon/ při Hodinách ◻ gene. neut.
 Et Automatos, gene. commu
- Autonomia**, gene foemi. ◻ *svoboda neb wedlé vlastního ustanovení svobodně živu býti* ◻ Swo-
 boda neb wedlé wlastnijho wstanowenij/ swobodně žiwu býti
- Autumo**, as, pen. cor. ◻ *uznávám, za to mám, domnívám se, mluvím* ◻ Vznávám/ za to mám/
 Domnijwám se/ mluwjm
- G1vb

Autumnus, gene. mařc. ◻ *podzim* ◻ Podzym ◻ Autumnalis, le ◻ *podzimní* ◻ Podzymnij ◻ Autumnitas ◻ *podzim, řas podzimní* ◻ Podzym/ řas podzymnij

Auulfus, a, um, Vide Vello

Auus, gene. mařcu. ◻ *dřd* ◻ Dřd ◻ Proauus ◻ *pradřd, otec dřduov* ◻ Pradřd/ Otec dřduow ◻ tertius à patre. Abauus ◻ *prapradřd* ◻ Prapradřd ◻ Tritauus ◻ *praradřduov otec* ◻ Praradřduow Otec ◻ dicitur etiam Atauus, Sic in foemi. gene. Auia ◻ *baba* ◻ Baba ◻ Abauia, Tritauia, discriminis cauřa addimus paternus, uel maternus. Vnde Auitus, a, um ◻ *od dřda pořlý* ◻ Od Dřda pořlý ◻ Auunculus autem non est diminutiuum, et significat ◻ *mateřin bratr* ◻ Mateřijn Bratr ◻ Auunculus maior ◻ *babín bratr* ◻ Babijn Bratr

Auxilium, gene. neu. ◻ *pomoc* ◻ Pomoc ◻ Auxilior, aris ◻ *pomáhám* ◻ Pomáhám ◻ Auxiliaris, | è, et Auxiliarius, a, um ◻ *nápomocný* ◻ Nápomocný ◻ Auxiliares copiae, et Auxiliarij milites ◻ *cizí pomoci při vojsku* ◻ Cyzy pomocy při wořku ◻ Legionarij ◻ *vlastní vojsko neb kteřž sami na vojnu vytáhli* ◻ Wlařtnij wořko/ neb kteřžž sami na woynu vytáhli

G2ra

Axioma, gene neu pen. pro. latinè pro nuntiatum, proloquium, et propofitio apud Dialecticos ◻ *dokonále promluvená řeř, řistá přiřověd* ◻ Dokonále promluvená řeř/ řiřřa přiřověd ◻ Vt ueritas odium parit ◻ *pravda nenáviř rodí* ◻ Prawda nenáwiř rodij ◻ Significat etiam quod latinè Dignitas, et Amplitudo ◻ *duostojenřtví, slovútnost, vážnost* ◻ Duostogenřtwij/ řlowútnořt/ wážnořt ◻ Item pořtulatatio ◻ *pořádání, upomínání* ◻ Pořádáníj/ vpomijnáníj

Axis, generis. mařculi. ◻ *vosa na karách neb vozu jest dřevo, na kterémž se kola točí* ◻ Wořa na Karách/ neb Wozu/ geřt dřewo na kterémž se Kola tořij ◻ Item ◻ *linea neb čára, kteřž jde prostředkem skrze řvět a okolo niř řvět se točí* ◻ Linea/ neb čára/ kteřž gde prostředkem skrze řvět/ a okolo niřž řvět se tořij ◻ Et pro coelo ◻ *neb za řpic a konec* ◻ Neb za řpic a konec ◻ Polus graecè. Axis septentrionalis ◻ *řpic neb výřost nebe proti puolnoci* ◻ řřpic neb wýřořt Nebe proti puol nocy ◻ Sic Axis auřtrinus, Axilla, Vide Ala. Item Axes uel Affes, Tabulae sextiles ◻ *řirocí řindelí, dsky, dlouhé bednářské duhy, krycí dsky* ◻ řřirocy řřindelij/ dřky/ dlouhé Bednářřké duhy/ krycy dřky ◻ à Plinio Affamenta uocantur, differunt ab Afferibus, hinc Coaxatio, uel Coaffatio ◻ *řpojování desk neb řindelův a duh, jako gbelů, řřoudvě, jako vini řudové v hromadu řpojení sou* ◻ řpogowáníj dęk/ neb řřindelůw/ a Duh/ jako gbelů/ řřaudwě/ jako winnij řudové whromadu řpogenij řau

Axungia ◻ *kolomaz, řádlo neb řpik* ◻ Kolomaz/ řádlo neb řřpik ◻ gene. foeminini.

Azymus, Vide Zyma

| INCIPIENTIA A B

G2rb

- Babylon**, gene. foemi. ▫ *hlavní město v Chalden* ▫ Hlawnij Město w Chalden ▫ Vnde Babylonius, et Babylonieus, a, um ▫ *babylonský* ▫ Babilonfký
- Bacca**, gene. foemini. ▫ *jahuodka neb zrnko jako na olivovém a bobkovém stromu* ▫ Yahuodka/ neb Zrnko/ jako na Oliwowém a Bobkowém Stromu ▫ Vide Acini, Et per similitudinem ▫ *perla, margarita* ▫ Perla. Margarita ▫ Vnde Baccatus, a, um, Baccatum monile ▫ *perlový obojek, perlami ozdobený* ▫ Perlowý obojek/ Perlami ozdobený ▫ Baccifer, a, um ▫ *co jahuodky neb zrna nese* ▫ Co Yahuodky/ neb Zrna nese ▫ Baccula dimi.
- Bacchar**, ris, uel **Baccaris**, generis. foemini. ▫ *kadeřavá bazilika* ▫ Kadeřavá Bazylika ▫ ut quidam putant, Nardus rustica. Bacchus, gene. mafc. ▫ *buah vína* ▫ Buah wijna
- Baccha**, et **Bacchis** ▫ *jebtiška neb kněžina Bakchova* ▫ Gebtiška/ neb Kněžina Bacchowa ▫ Bacchanal, et Bacchanale ▫ *místo, kde jsou svátkové Bakchy svěcené a držáni byli* ▫ Mi- jfto/ kde gfaú Swátkové Bacchi fwěcené/ a držáni byli ▫ Item ▫ *svátkové jeho* ▫ fwátkové geho ▫ Bacchanalia ▫ *ti svátkové Bakchovi, bakchanští svátkové* ▫ Ti fwátkové Bacchowi/ Bacchanstij fwátkové ▫ Bacchor, aris ▫ *světím svátky Bakchový, slavím, bakchandruji* ▫ Swětijm Swátky Bacchowý flawijm/ Bacchandrugij ▫ Per metaphoram ▫ *vstekle blázním, masopustím, sem i tam běhám* ▫ Wftekle bláznjm/ Masopuftijm/ sem y tam běhám ▫ Composita. Debacchor ▫ *vstekám se, tčkám* ▫ Wftekám se/ tčkám ▫ Bacchicus, a, um ▫ *co Bakchovi přísluší* ▫ Co Bacchowi příjfluffij ▫ Baccheius, a, um, idem, Bacchatio ▫ *provozování svátkuow Bakchových, tčkám, masopústím, blázním* ▫ Pro- wozowánij Swátkuow Bacchowých/ tčkám/ mas|fopústijm/ bláznijm
- Bactra**, orum, gene. neut. ▫ *krajina v Skytí* ▫ Kragina w Scythij ▫ Bactrianus, a, um ▫ *někdo z té krajiny Baktry* ▫ Někdo z té Kraginy Baktry
- Baculus**, gene. maf. uel Baculum ▫ *hůl, tejkka* ▫ Hůl/ Teyčka ▫ Vnde Bacillus, di. uel bacillum, Inde Imbecillus, a, um, uel Imbecillis, le ▫ *mdlý* ▫ Mdlý ▫ Imbecillitas ▫ *mdloba, nestatečnost* ▫ Mdloba/ Nefstatečnoft
- Baiae**, arum, gene. foemini. plura. tantum ▫ *město v Kampaní* ▫ Město w Kampanij ▫ Inde Baianus, a, um
- Baiulo**, as, aui ▫ *nosím* ▫ Nofým ▫ Baiulus ▫ *nosič, pytlonoš* ▫ Nofyč/ Pyttonofs
- Balaena**, gene. foemi, coetus ▫ *velryb* ▫ Welryb ▫ Belua marina
- Balanus**, gene. foemini. ▫ *žalud* ▫ Zialud ▫ Item per similitudinem ▫ *čípek k potřebě tělesné pro vykydání lajn z břicha* ▫ Čzijpek k potřebě tělesné pro vykydánij lajn/ z Břicha ▫ Suppositorium, et quicquid glandis formam habet, Vnde pro uirga uirili etiam accipitur, propriè de palmulis, siue de dactylis ▫ *zrno daktylové* ▫ zrno Daktylowé ▫ Ex quo unguentum exprimitur hinc Balanatus, a, um ▫ *takovým olejem pomazaný* ▫ takovým Olegem pomazaný ▫ et Balanius, a, um ▫ *co z toho zrna jest* ▫ Co z toho zrna gest

G2va

- Balare**, dicuntur oues ▫ *běžeti neb blekati* ▫ Běžeti/ neb blekati ▫ Balatus ▫ *bekání, běženi ovčí* ▫ Bekáníj/ běženíj Owčij
- Balatro**, onis, gene. mafcu. ▫ *bláto, které se střevícuov neb z pat doluo strouže, nášlapek* ▫ Bláto které se střewijcuow neb zpat doluo strauže/ Nášlapek ▫ metha. homo nihili ▫ *lehkomyšlný, ničemný padouch* ▫ Lehkomyšlný/ ničemný padauch
- Balbus**, a, um ▫ *breptavý, spěšnomluvný, kterýž některé litery v mluvení vypouští* ▫ Breptavý/ špěšno|mluwný/ kterýž některé litery w mluwenij wypauštij ▫ Balbè, aduerbium ▫ *ne-srozumitedlné, breptavé* ▫ Nefrozumitedlné/ breptawé ▫ Balbutio ▫ *zajíkám se, zastavuji se v řeči, šepli jazykem* ▫ Zagijkám se/ zařtawugi se w řeči/ šepli yazykem ▫ uel potius ▫ *pospěšně mluvím, brepci a některé sylaby vypouštím* ▫ Pospěšně mluwíjm/ brepcy/ a některé Syllaby wypauštijm
- Baleares**, gene foemini. ▫ *dva vostrovové vedlé Hišpanie, kteříž nyní Majorika a Minorika slovou* ▫ Dwa Wostrowowé/ wedlé Hyššpanye/ kteříž nyníj Maiorika a Minorika šlowau ▫ Vnde Balearis, re, et Balearicus, a, um
- Balifita**, gene foemini. ▫ *prak, vejhoz, vejmitka, váleční příprava, kterouž kamení, bláto, mršiny a jiné věci vyhazují* ▫ Prak/ wayhoz waymijtká/ válečníj příjprawa/ kterauž kamenij/ bláto/ mršiny/ a jiné wěcy vyhazugij ▫ Baliftarius ▫ *střelec* ▫ Střelec ▫ Manubalifita ▫ *kuše* ▫ Kuffe
- Balneum**, gene. neut. ▫ *domáci lázně* ▫ Domácý lázně ▫ Balneae, arum ▫ *obecná lázeň* ▫ Obecná lázeň ▫ Balneator ▫ *lazebník* ▫ Lazebníj ▫ dicitur etiam Balieneum et Balinea, Balnarius, a, um, Balneolum dimi. ▫ *lázněčka* ▫ Lázněčka
- Balfamum**, gene. neut. ▫ *balsamový strom* ▫ Balfamový Strom ▫ Opobalfamum ▫ *balsamová mízka* ▫ Balfamová Míjzka ▫ Xilobalfamum ▫ *balsamové dřevo* ▫ Balfamové dřewo
- Baltheus**, generis. mafc. in plurali Balthea ▫ *rytířský pás, s ponkami neb s puklami ozdobený, odění koženné proti střelbě* ▫ Rytířský pás/ s Ponkami neb s Puklami/ ozdobený/ oděnj koženné proti šřelbě
- Baphice** ▫ *umění barvířské, barvení suken* ▫ Vměnij barwířské/ barwenij Suken
- Baptizo** ▫ *křtím, polívám* ▫ Křtíjm/ polijwám ▫ Baptifmus ▫ *křest, polévání* ▫ Křest/ poléwání ▫ Baptifita ▫ *křest* ▫ Křest ▫ Baptifsterium ▫ *křtitedlnice, kámen křtitedlný, obmyvadlo, vanna* ▫ Křtitedlnice/ Kámen Křtitedlný/ obmywadlo/ wanna
- | **Baratrum**, gene. neut. ▫ *veliké, hluboké místo, hlubina, propast* ▫ Weliké/ hluboké mífsto/ hlubina/ propaft ▫ et pro uoragine ▫ *žradlo, požírání, požíradlo* ▫ žradlo/ požíránj/ požíjradlo ▫ Baratro ▫ *žráč, marnotrátce, hltáč* ▫ žráč/ Marnotrátce/ hltáč
- Barba**, gene. foemini. ▫ *brada* ▫ Brada ▫ Barbatus ▫ *bradatý* ▫ Bradatý ▫ Imberbis ▫ *bezbradý, holobradý, mladý* ▫ Bezbradý/ holobradý/ mladý ▫ Barbitium, idem quod Barba, Barbatulus diminui. ▫ *bradáček* ▫ Bradáček

Barbarus, gene. masc. ▫ *kdo hrubou, hloupou, sedlskou řeč má* ▫ Kdo hrubau/ hlaupau/ sedlkaou řeč má ▫ Barbaricus, a, um, ferè idem. Graeci olim omnes alios populos Barbaros uocabant, et item Romani, qui non essent latini, Inde Barbarus ▫ *neučeny, hloupej, ohyzdnej, škaredý neb mrzkej* ▫ Nevčeny/ hlaupey/ ohyzdney/ škaredý/ neb mrzkey ▫ Vnde Barbaralexis ▫ *nelatinské slovo, kuchynská latina* ▫ Nelatinské flowo/ Kuchynská Latina ▫ et Barbarismus ▫ *když se nepíše a nemluví slovo obyčejem Latinikuow* ▫ Když se nepiše a nemluwij/ flowo obyčejem Latinijkuow ▫ Item Barbaries ▫ *hloupost, troupsství* ▫ Hlaupost/ traupstwij ▫ et Barbaricarius ▫ *krumpýř, šmukýř, vyšivač, který dělá od zlata i hedbávi* ▫ Krumpýř/ šmukýř/ Wyšwač/ který dělá od Zlatta/ y Hedbáwij

Barbitus, et tum ▫ *veliká loutna* ▫ Weliká Lautna

Barbo, gene. masc. aliàs Mullus, piscis genus ▫ *parma* ▫ Parma

Barce ▫ *město v Africe* ▫ Město w Affryce ▫ gene. foe.

Bardus, gene. masc. ▫ *blázen, hlupec, fanta* ▫ Blázen/ hlupec/ ffanta

Bardocucullus, gene. masc. ▫ *španielská kápě* ▫ Španielská Kápě

Baro, gene. maf. ▫ *svobodný pán* ▫ Swobodný Pán ▫ Fortasse non latinum ▫ *korúhevný pán* ▫ Korúhewný Pán

| **Barrus**, gene. masc. ▫ *slon* ▫ Slon ▫ Vnde Barrire dicuntur Elephanti, cum edunt uocem ▫ *slonuow křik* ▫ Slonuow křik ▫ Et Barritus, talis uox

G3rb

Bafium, generis neut. ▫ *políbení, pocelování* ▫ Polijbenij/ pocelowánij ▫ Bafiare ▫ *líbatí, celovati* ▫ Lijbati/ celowati

Bafilica, gene. ne ▫ *obecní soudní duom, skladní duom, chrám, kostel* ▫ Obecnij Saudnij duom/ fkladnij duom/ Chrám/ Kostel ▫ Bafilicanus ▫ *strážný toho domu, kostelník, zvoník* ▫ Strážný toho domu/ Kostelnijk/ Zwonijk

Bafilicus, a, um ▫ *královský, panský, veliký* ▫ Králowský/ Panský/ weliký ▫ Bafilica nux ▫ *veliký, nejlepší, vlaský vořech* ▫ weliký/ naylepšíj/ wlaský Wořech ▫ aliàs iuglans, Et Bafilicus uictus ▫ *panská strava* ▫ Panská štrawa ▫ Item Bafilicè agere, Bafilicè uiuere ▫ *stkwostně tráwiti, pansky žiwu býti* ▫ Stkwostně tráwiti/ Pansky žiwu býti

Bafilifcus, gene. masc. latinè Regulus ▫ *bazilišek* ▫ Bazylišek ▫ genus serpentis

Bafis, gene. foemini. ▫ *základ, podpora, na kterouž se sloupové neb obrazové a jiné věci stavějí, šráky, na kteréž se stůl klade* ▫ Základ/ podpora/ na kterauž se flaupové neb obrazové/ a giné wěcy stawěgij/ šráky/ na kteréž se stůl klade

Baffaris, gene. foemi. ▫ *kněžna Bakchy* ▫ Kněžna Bacchi ▫ Nam Baffareus est etiam cognomen Bacchi ▫ *přijmí boha Bakcha* ▫ Přijgmij Boha Baccha ▫ Hinc Baffarides

Batauia, gene. foemini. ▫ *holandsko* ▫ Holandsko ▫ Batauus ▫ *Holand* ▫ Holand ▫ *Auris bataua* ▫ *sedlský, hloupý sluch neb rozum* ▫ Sedlský/ hlaupý/ fluch neb rozum

Batillus, generis. foemini uel Batillum ▫ *kuchynská lopatka, kopejtko, podhrabáček, podpeček* ▫ Kuchynská lopatka/ kopeytko/ podhrabáček/ podpeček

Batrachus, latinè Rana ▫ *žába* ▫ Ziába ▫ Hinc Batrachomyomachia Homer

- | **Battologia**, gene. foemini. ▫ *tlampaní, tlachání, daremné žvání, pliskání* ▫ Tlampanij/ Tlachánij/ daremné žváníj/ pliskáníj G3va
- Batuo** ▫ *metlami mrskám* ▫ Metlami mrkám
- Battus**, gene. maſcu. ▫ *jméno jednoho paſtýře* ▫ Gméno gednoho paſtýře
- Batus**, gene. ma. Vox hebraica, et liquidorum menſura, ſeptuaginta duos ſextarios continens ▫ *okolo puol druhé ſtroſpurké měřice, jenž ſlove vědro neb třidceti tři máſuov* ▫ Okolo puol druhé Stroſpurké měřice/ genž ſlowe Wědro/ neb třidceti tři Máſuow ▫ Idem quod Metreta uel Cadus, apud Graecos
- Baubare** ▫ *hubati, ſtěkati jako pes* ▫ Hubati ſtěkati/ yako pes
- Baxea**, gene. foemini. ▫ *pantofle neb trepky* ▫ Pantofle/ neb Trepky

BE

- Bedellium**, gene. neut. ▫ *černý ſtrom v Batris* ▫ Czerný ſtrom/ w Batris ▫ alij ſcribunt Bdelium, ut ſit trifyllabum
- Beatus**, ta, tum ▫ *blahoslavený, blažený* ▫ Blahoſlawený/ blažený ▫ Beatitas, et Beatitudo ▫ *blahoslavenství* ▫ Blahoſlawenſtwij ▫ Beatè ▫ *blahoslaveně* ▫ Blahoſlaweně ▫ Beatus etiam ſignificat ▫ *bohatý, ſtáſtný neb urozený* ▫ Bohatý/ ſtiaſtný/ neb Vrozený ▫ Beare ▫ *ſpaſiti, oblahoſlaviti, obdarovati* ▫ Spaſyti/ Oblahoſlawiti/ Obdarowati ▫ Beatus, diminuti. ▫ *blahoslaveničký* ▫ Blahoſlaweničký
- Bebriacum** ▫ *ves mezi měſtem Kremonou a Veronou* ▫ Wes mezy Měſtem Kremonau/ a Veronau ▫ Vnde Bebricus, a, um
- Bebrycia**, aliàs Bithynia
- Beelzebub** ▫ *modla v Akaron* ▫ Modla w Akkaron ▫ et pro Diabolo ponitur
- Belgica**, gene foemini. ▫ *země v Gallí, od Rejna až do řeky Matróna a až k moři* ▫ Země w Gallij/ od Rayna/ až do Ržeky Matróna/ a až k Moři ▫ Et Belgae | ▫ *lidé v ní, jako Pikardové, Triererſtí, Gylchſtí, Galderſtí, Brabantové a vſickni Nydrlantové* ▫ Lidé w nij/ yako Pikardové/ Triererſtij/ Gylchſtij/ Galderſtij/ Brabantové/ a wſickni Nydrlantové G3vb
- Bellaria**, Bellariorum, gene. neut. plu. tantum ▫ *vſelijací pokrmové, kteříž ſe na poſledy ſ ſejrem na ſtuol dávají, poſlední krmě, jablka, hrušky* ▫ Wſſelijací pokrmové/ kteříž ſe na poſledy ſ Seyrem na ſtuol dávajíj/ poſlednij krmě/ Yablka/ Hruſſky
- Bellum**, gene. neut. ▫ *válka, boj, ten veſkeren čas nepokoje a neſvornosti neb tažení* ▫ Wálka/ Bog/ ten weſſkeren čas nepokoge/ a neſwornosti neb taženíj ▫ Bellum inteſtinum ▫ *domáci měſtſká válka* ▫ Domácý Měſtſká Wálka ▫ Bellum nauale ▫ *boj neb válka na wodách, na korábích a ſířích* ▫ Bog neb Wálka na wodách/ na Korábijch a ſířijch ▫ Praelium uero ▫ *bitva* ▫ Bitwa ▫ Bello, as, bogugi. Vnde Bellator ▫ *bojovník* ▫ Bogownijk ▫ Et Bellatrix, foemini. Item Bellax, et Bellicofus, a, um ▫ *bojovný, válečný* ▫ Bogownýj/

- Wálečný ▫ Bellona ▫ *bohyně boje* ▫ Bohyně boge ▫ Soror Martis. Item Belligero, as, uel Belligeror, aris ▫ *bojuji, válčím* ▫ Bogugi/ Wálčijm ▫ Bellicus, a, um ▫ *válečný, co k boji neb válce přísluší* ▫ Wálečný/ co k Bogi neb Wálce přijšluffij
- Bellus**, la, lum, diminutium à Bonus, ut putant ▫ *dobrý, milý, pěkný* ▫ Dobrý/ milý/ pěkný ▫ Bellus homo ▫ *čistý, utěšený, zdvořilý člověk* ▫ Čžistý/ Vtěšfený/ zdwořilý Čžlowěk ▫ Bellulus, dimin. Bellè ualere ▫ *dobře, zdrávě, čistě se míti* ▫ Dobře/ zdrávě/ čistě se miji
- Bellua**, gene foemini. ▫ *divoká zvěř neb hovada* ▫ Diwoká zwěř/ neb howada ▫ Belluinus ▫ *zhovadilý* ▫ Zhowadilý ▫ et Belluofus ▫ *co mnoho zvěři má* ▫ Co mnoho zwěři má
- Belus** ▫ *král v Asyri* ▫ Král w Asfyrij
- Benacus**, gene. mafcu. Lacus Gardiae | dicitur nunc ▫ *jezero v Lombardí, Gardenských jezero, Guardee jezero* ▫ Gezero w Lombardij/ Gardenkých jezero/ Guardee Gezero
- Bendidia** ▫ *oběta a svátek u Trarských* ▫ Obět/ a Swátek v Trarfkých
- Benè** ▫ *dobře, právě, spuosobně, velmi* ▫ Dobře/ právě/ spuofobně/ welmi ▫ ut Benè audio ▫ *dobře slyším* ▫ Dobře slyšijm ▫ Benè agis ▫ *dobře činíš* ▫ Dobře činijš ▫ Benè doctus est ▫ *velmi jest učený* ▫ Welmi geft včený ▫ Benè longus ▫ *velmi dlouhý* ▫ Welmi dlauhý ▫ Benè manè ▫ *velmi ráno* ▫ Welmi ráno ▫ Benè de me meritus est ▫ *mnoho mi dobrého činil* ▫ Mnoho mi dobrého činil ▫ Benè uertit ▫ *na dobré obrátil* ▫ Na dobré obrátil ▫ Benè uertat Deus ▫ *zdařížť Bůh, šťastně* ▫ Zdařížť Bůh šťastně ▫ et huiusmodi
- Benedico**, Vide Dico
- Beneficus**, et **Beneficium**, Vide Facio
- Benevolentia**, Vide Volo
- Beneuentum**, gene. neutri ▫ *město v Kampani* ▫ Město w Kampanij
- Benignus**, a, um ▫ *dobrotivý, štedrý neb dobročinný* ▫ Dobrotiwý/ štedrý/ neb dobročinný ▫ Beneficus. et Liberalis, benigna manu ▫ *štedrou neb dobrotivou rukou* ▫ Štedrau neb dobrotiwau rukau ▫ Vnde Benignitas ▫ *dobrotivost, štedrost* ▫ Dobrotiwost/ štedroft ▫ Et Benignè aduerbium ▫ *dobrotivě, laskavě* ▫ Dobrotiwě/ laskawě ▫ Vnde benignè praeberere aliquid ▫ *nětco dobrotivě dáti, k libosti uděliti* ▫ Nětco dobrotiwě dáti/ k lijbošti vděliti ▫ Sicut è diuerfo, malignò praeberere ▫ *k libosti neuděliti, zlobivou myslí dáwati* ▫ k lijbošti nevděliti/ zlobiwau myslij dáwati
- Benna** ▫ *vozik neb káry* ▫ Wozyk neb Káry ▫ gene. foe. Combennones ▫ *spoluvozní tovaryši, kteříž na jednom voze sedí* ▫ Spolu woznij towaryšij/ kteříž na gednom voze sedij ▫ Compennien Gallicum est ▫ *odtud my říkáme kumpan* ▫ Odtud my říjkáme Kumpan
- | **Berecynthus**, gene. mafcu. ▫ *hora a město v Frygii* ▫ Hora/ a Město w ffrygij ▫ Vnde Berecynthia ▫ *bohyně Cybile* ▫ Bohyně Cybile
- Beronice**, uel **Berenice**, gene. foemini. ▫ *královna ejiptská* ▫ Královna Ejiptská ▫ Item ▫ *dcera Herodesova, Fronika neb Veronika* ▫ Dcera Herodesowa/ ffronyka/ neb Weronika

Beftia, gene. foemi. ▫ *škaredé, hrozné, zpotvořilé hovado, šelma* ▫ Sškaredé/ hrozné/ zpotvořilé Howado/ Sfelma ▫ Beftiola dimi. Vnde Beftialis, e ▫ *zhovadilý, šelmovitý* ▫ Zhovadilý/ Sfelmowitý ▫ Bestiarius ▫ *kdo se musí s šelmami potýkati a býti* ▫ Kdo se muřý s Sfelmami potýkati/ a bijti

Beta, gene. foe. ▫ *mangolt* ▫ Mangolt ▫ Vnde Betaceus, a, um ▫ *nechutný* ▫ Nechutný ▫ Betizare ▫ *mdlým býti* ▫ mdlým býti ▫ Sed Beto, betis, est ire

Betis, gene. mafc. ▫ *řeka v Hiřpaní, v Granátsku* ▫ Ržeka w Hyřřpanij/ w Granátsku ▫ Vnde Betica ▫ *země Granata* ▫ Země Granata ▫ et Beticus, ca, cum, Beticus color ▫ *černá barva* ▫ Czerná barwa

Beto, is, ere, Vado ▫ *jdu* ▫ Gdu ▫ Verbum obfolute

Betula, gene. foemi. ▫ *břıza* ▫ Břijza ▫ Vnde Betulaceus, a, um ▫ *březový* ▫ Březowý

BI

Bias, gene mafc. ▫ *jeden z sedmi mudrcuow* ▫ Geden z Sedmi Mudrcuow

Biblion. gene. neut. ▫ *kníha* ▫ Knijha ▫ Vnde Bibliopola, pen. pro. ▫ *knihář, knih prodavač* ▫ Knihář/ Knih prodavač ▫ Bibliopoleium, penulti. prod. ▫ *prodávani knih neb místo kde knihy prodávají* ▫ Prodávani Knih/ neb místo kde Knihy prodávají ▫ Bibliotheca ▫ *knihář, librař, kde knihy chovají, knihovna* ▫ Knihář/ Librař/ kde Knihy chovají/ Knihowna ▫ Bibliographus ▫ *spisovatel knih* ▫ Spisowatel knih ▫ latině Librarius, Biblia, orum, plura. libri sacri, per Antonomafiam

| **Bibo**, is, bi ▫ *piji* ▫ Pigi ▫ Bibax, et Bibofus ▫ *opilý* ▫ Opilý ▫ et Bibaculus, dimi. Bibulus, a, um, Bibula charta ▫ *pronikavý, proskakující papír* ▫ Pronikavý/ proskakující Papiř ▫ Bibula harena ▫ *vypijavý písek, kterýž vodu do sebe požírá* ▫ Wypigawý Pijfek/ kterýž vodu do sebe požírá ▫ Ebibo ▫ *vypijím* ▫ Wypijijim

G4va

Biceps, Vide Caput ▫ *dvouhlavý* ▫ Dwauhlawý

Bicornis. Vide Cornu ▫ *dvoušpičatý, dvourohý* ▫ Dwauffpičatý/ dwaurohý

Bidental, gene. neut. ▫ *místo neb chrám, v němž ovčí oběti bývaly, když nětco od hromu pobito bylo* ▫ Místo/ neb Chrám/ w němž Owčij Oběti bývaly/ když nětco od Hromu pobito bylo

Bidentes, gene. foemi. ▫ *dvouletá ovce neb sic hovada k obětem příhodná* ▫ Dwau Letá Owce/ neb fyc howada k obětem příhodná

Bidens ▫ *vidly, rohatiny* ▫ Wijdly/ Rohatiny

Biduum, gene. neu. ▫ *dva dni* ▫ Dwa Dni ▫ Biduanus, a, um ▫ *dvou dní* ▫ Dwau dnij

Biennis, e ▫ *dvouletý* ▫ Dwau letý ▫ Biennium ▫ *dvě léte* ▫ Dwě létě

Bifariam ▫ *dvojím způsobem neb obyčejem* ▫ Dwogijm řpuofobem/ neb obyčejem ▫ Sic Trifariam, Quadrifariam, Multifariam ▫ *mnohými, rozličnými způsoby* ▫ Mnohými/

rozličnými způsobu ▫ Omnifariam ▫ *všelijakou měrou neb způsobu, všemi obyčejí* ▫
Wffelijakou měrou/ neb způsobu/ wffemi obyčejí

Biferum ▫ *co dvakrát v roce owtce nese neb dáva* ▫ Co dwakrát w roce owotce nefe/ neb
dáwa ▫ in mafc Biferus

Bifidus, da, dum ▫ *na dvě rozřezaný neb rozštípený* ▫ Na dvě rozřezaný/ neb rozštípený

Biformis ▫ *dvojího způsobu* ▫ Dwogijho způsobu

Bifrons, gene. omnis ▫ *dvoučelatý, co dvoji tvář má* ▫ Dwau čelatý/ Co dwogi tvář má ▫
Ita Ianus pictus fuit

Bigae, gene. foemi. ▫ *káry, když dva koni v jednom spřežení táhnou* ▫ Káry/ když dva | Koni
w jednom spřežení táhnou ▫ Sic Quadrigae ▫ *když čtyři koni táhnou* ▫ Když čtyři Koni
táhnou ▫ Dicitur etiam, quadriga, Equi autem Bijuges, uel Bijugi, et Quadrijuges ▫
kteří sou tak v hromadu spojeni ▫ Kteřij fau tak w hromadu spogeni ▫ Bigatus, a, um, ut
Bigatum argentum ▫ *peníz, ne peníze, na kterýchž sou razové s káraty* ▫ Penjz ne penijze/
na kterýchž fau razové s Káraty

G4vb

Bilanx, gene. foe. ▫ *vážní mista* ▫ Wážnij mifta

Bibilis, gene. foemini. ▫ *město v Hispani, z kteréhož byl Marciális* ▫ Město w Hyspanij/
z kteréhož byl Marciális

Bilibris, gene. foe. ▫ *dvouliberný* ▫ Dwau liberný

Bilinguis, et e, gene. omnis ▫ *dvoujazyčný, nestálý, vrtký, lživý v řeči* ▫ Dwau yazyčný/
nestálý/ vrtký lživý w řeči

Bilis, gene. foemi. ▫ *srdeční voda neb žluč* ▫ Srdečníj woda neb žluč ▫ Biliofus ▫ *komu se sr-
deční voda velmi vyraží* ▫ Komu fe Srdečníj woda welmi vyražíj ▫ Bilis atra ▫ *zlá, černá
vlhkost, kteráž člověka střeští* ▫ Zlá černá wlhkost/ kteráž člověka střeštij ▫ Aliquando
metapho. Bilis pro ira accipitur ▫ *za hněv* ▫ Za hněw ▫ Hinc Bilem mouere ▫ *rozhněvati,
k hněvu popuditi* ▫ Rozhněwati/ k hněwu popuditi

Bimembris, et bre, ge. omnis ▫ *dvoustranný, dvououdný* ▫ Dwau stranný/ dwau audný

Bimeftris, et e, adiectiuum ▫ *dvouměsíčný, dvou měsícův z stáří neb dlouho* ▫ Dwau
Měfýčný/ dwau Měfýcuow z stáříj/ neb dlouho

Bimus, a, um ▫ *dvouletý* ▫ Dwau letý ▫ Et Bimulus, dimin. Sic Trimus, Quadrimus, Bi-
matus ▫ *co ve dvou letech z stáří* ▫ Co we dwau letech z stáříj

Binus, a, um, Sed frequentius in plura. Bini ▫ *dva* ▫ Dwa ▫ ut Binas accepi literas ▫ *doje
psání přijal sem* ▫ Dwoge pľánij přigal fem ▫ Et ad | distributionem pertinet. Dedit
scholasticis fingulis bina poma ▫ *dal každému žáku po dvou jablkách* ▫ Dal každému
Ziáku po dwau Yablkách ▫ Secus est si dico, Dedit duo poma ▫ *dal všem toliko dvě
jablka* ▫ Dal wffem toliko dvě yablka ▫ Vnde Binarius, a, um ▫ *dvounásobní, dvojitý* ▫
Dwaunásobnij/ dwogatý

H1ra

Binominis, e ▫ *dvoujmenný* ▫ Dwau gmenný ▫ Binominus, idem

- Bipalium**, gene. neut. ▫ *rejč neb ryčí lopata, rejček, jimž se ryje* ▫ Rayč/ neb ryčij lopata/ Rayček/ gimž fe ryge
- Bipatens**, gene. omnis. ▫ *co se na obě strany otvírá* ▫ Co fe na obě strany otwirá
- Bipennis**, gene. foemini. ▫ *sekera, kteráž dvoje vostří má, halapartna* ▫ Sekera/ kteráž⁵⁴ dwoge wošťrij má/ Halapartna
- Bipartior**, iris ▫ *na dvě straně dělím* ▫ Na dvě straně dělím
- Bipes**, gene omnis ▫ *dvounohý* ▫ dwau nohý ▫ Vnde Bipedalis, le, Et Bipedaneus, nea, neum ▫ *dwou noh neb střevícuo zdýlí* ▫ Dwau noh neb střewijcuo zdýlij
- Biremis**, gene foemini. ▫ *lodi, kteráž dva řady vesel má* ▫ Lodij/ kteráž dwa řady wesel má ▫ Sic Triremis, Quadriremis
- Bis**, aduerbium numeri ▫ *dvakrát, po dvakrát* ▫ Dwakrát/ po dwakrát ▫ Bis coctus cibus ▫ *zase ohříváný neb dvakrát vařený pokrm* ▫ zase ohřijwaný/ neb dwakrát vařený pokrm
- Bifextus**, gene. mafcu. ▫ *čtyřmezcičný den února měsíce, kterýž léta přestupného dvakrát se počítá* ▫ Čtyřmezcičný den Vnora Měšyce/ kterýž létha přestupného dwakrát fe počítá
- Bifon**, ontis ▫ *bouvol* ▫ Bauwol ▫ animal est
- Biftones**, gene. mafc. pen. corr. ▫ *lidé v Traci* ▫ Lidé w Tracij ▫ Et Biftonis ▫ *jezero, a krajina tu při tom* ▫ Gezero/ a kragina tu přitom ▫ Vnde Biftonijus, a, um ▫ *co odtud jest neb k tomu přísluší* ▫ Co odtud gefť/ neb k tomu přijfluffj
- Bifulcus**, a, um ▫ *co na dva špice neb dva ruožky rozděleno jest* ▫ Co na dwa špice neb⁵⁵ dwa ruožky rozděleno gefť ▫ Animalia bifulca ▫ *hovada, kteréž nemají celých, ale rozdělené ruožky neb kopejtka* ▫ Howada/ kteréž nemagij celých/ ale rozdělené ruožky/ neb Kopaytka
- Bithinia**, gene. foemini. ▫ *krajina v menší Azii, dotýká se Galae Misi a Paflagonie* ▫ Kragina w menšij Azij/ dotýká fe Galae Mifi/ a Paphlagonie
- Bitumen**, gene. neut. ▫ *sírnatá křída neb lepká země v Babyloně a Židovstvu* ▫ Syrnatá Křída/ neb lepká země/ w Babiloně⁵⁶ a židowftwu ▫ Vnde Bitumino ▫ *takovou křidou pomazují neb v hromadu spojují* ▫ Takowau křidau pomazugi/ neb w hromadu spogugi
- Biuium**, quaere Via ▫ *dvoje cesta* ▫ Dwoge cesta

H1rb

⁵⁴ kteráž] kteráž tisk ⁵⁵ neb] neb neb tisk ⁵⁶ Babiloně] Babiloně tisk

BL

- Blandior**, iris ▫ *lahodním, pochlebuji, chlácholím* ▫ Lahodnijm/ pochlebugi/ chlácholijm ▫ Blandus, a, um ▫ *pochlebný* ▫ Pochlebný ▫ Blanditiae ▫ *lahození, chlácholení* ▫ Lahozenij/ chlácholenij ▫ Blandimentum idem. Et Blandiloquus, et Blandidicus, apud Plau ▫ *lahodně mluvný, lahodné řeči* ▫ Lahodně mluwný/ Lahodné řeči ▫ Blandè, et Blanditer aduerbium ▫ *lahodně neb pochlebně* ▫ Lahodně/ neb pochlebně ▫ Blandè appellare ▫ *přívětivě neb míle k někomu promluviti* ▫ přijvětiwě/ neb mijle k někomu promluwiti
- Blasphemo**, as, aui ▫ *rouhám se, laji, hanebně mluvím* ▫ Rauhám se/ lagi/ hanebně mluwijm ▫ Blasphemus ▫ *ruhač, zlolajce* ▫ Ruhač/ zlolagce ▫ Blasphemia ▫ *rouhaní, lání* ▫ Rauhanej/ lánij
- Blatio**. et **Blatero**, as, aui ▫ *brepci, tlampám, tlachám* ▫ Brepcy/ tlampám/ tlachám ▫ Blatero, onis ▫ *breptáč, žvác, tlacháč* ▫ Breptáč/ žvác/ tlacháč
- Blatta**, gene. foemi. ▫ *knihavý mol, červ, kterýž knihy a šaty wrtá* ▫ Knihawý mol/ Czerw/ kterýž knihy a šaty wrtá ▫ Item purpura, Vnde Blateus, a, um ▫ *šarlátové barvy* ▫ H1va
Sfarlátowé barwy
- Blax** ▫ *hulvát, blázen, šílený troup* ▫ Hulwát/ Blázen/ šijlený troup
- Blefus**, fa, fum ▫ *šeplavý, kdo některé litery neumí vypověděti, šepлак* ▫ Sfeplawý/ kdo některé Litery nevmij wypověděti/ Sfeplák ▫ Blefulus, dimin. quidam per a diphthongon scribunt
- Blitum** ▫ *blín* ▫ Blýn ▫ gene. neu. Bliteus, tea, teum ▫ *nechutný, bláznivý, napoly blázen* ▫ Nechutný/ Bláznivý/ Napoly blázen

BO

- Boarium**, gene. neut. Boarium, uel forum ▫ *havadní, dobytčí trhoviště v Římě* ▫ Howadnij/ Dobytcij/ trhowiště w Ržijmě ▫ Boarius, a, um ▫ *co k dobytku neb howadu přináleží* ▫ Co k Dobytku neb howadu přináležij
- Bohemia**, gene. foemini. ▫ *česká země* ▫ Cželká země ▫ hinc Bohemus substantium ▫ *Čech* ▫ Cžech ▫ et adiecti. Bohemus, a, um, Item Bohemicus, a, um, idem ▫ *Češka* ▫ Cžeslka⁵⁷ ▫ Bohemicè, aduerbium ▫ *český* ▫ Cželký
- Boeotia**, gene. foe. ▫ *krajina v řecké zemi* ▫ Kragina w Ržecké zemi ▫ nunc Ducatus appellatur
- Boletus**, gene. mafc. ▫ *hořká houba, ryzec* ▫ Hořká hauba/ Ryzec

⁵⁷ Cžeslka] Cželká tisk

Bolis, gene. foe. latinè Iaculum ◻ *šefelín neb střela* ◻ Sfeffelijn/ neb Střela ◻ Item ◻ *volověnná kule neb sic nětco na šňuru přivázaného, čímž hlubokost vody směřena bývá* ◻ Wolověnná Kule/ neb fyc nětco na fñiuru přivázaného/ čijmž hlubokost vody směřena bývá

Bolus, gene. mafcu. ◻ *kus neb skýva všeliké věci* ◻ Kus neb lkýwa⁵⁸/ wšeliké věci ◻ Item Iactus ◻ *hození, vystřelení* ◻ Hozeníj/ wystrěleníj

Bombus, gene. mafcu. ◻ *zvuk puzounuo, rojných včel* ◻ Zvuk puzaunuo/ Rogných Wčel ◻ Bombarda, fictitia et barbara uox, quod latinè | dicitur Tormentum ◻ *ručnice, dělo* ◻ Ručnice/ dělo

H1vb

Bombyx, gene. maf. ◻ *hedwabopřed', červ, kterýž hedvabí přede* ◻ Hedwabopřed'/ Cžerw/ kterýž Hedwabij přede ◻ Bombycinum, pen. correp. ◻ *hedvábný šat* ◻ Hedvábný Šfat ◻ Et adiectivum, Bombycinus, a, um ◻ *hedvábný* ◻ Hedvábný

Bonus, a, um ◻ *dobrý, krásný a veliký* ◻ Dobrý/ krásný/ a veliký ◻ ut Bona forma ◻ *krásný způsob* ◻ Krásný způsob ◻ Bona pars ciuium ◻ *veliký díl měšťanů* ◻ Veliký dijl měšťtanů ◻ Item ◻ *přívětivý, dobrovolný neb upřímný* ◻ Přijwětivý/ dobrowolný/ neb vpřijmý ◻ Vir bonus, et innocens. Cice. ◻ *upřímný, nevinný muž* ◻ Vpřijmný/ newinný muž ◻ Et bonus Poëta ◻ *vznešený poëta* ◻ wznešený Poëta ◻ excellens, Bonitas ◻ *dobrota, upřímnost* ◻ Dobrota/ vpřijmnošt ◻ Bonum substantivum ◻ *opravdově, dobře* ◻ opravdowě/ dobře ◻ Bona nostra ◻ *možnost a bohatství neb zboží naše* ◻ Možnošt a bohatstwíj/ neb zbožij náše ◻ Bona uenia dic ◻ *pověz s odpuštěním, bez hněvu, s dobrou myslí* ◻ Powěz s odpustěním/ bez hněwu/ s dobrau myšlij ◻ Boni confulo ◻ *zavděk přijímám, nemám za zlé* ◻ Zawděk přigijmám/ Nemám za zlé ◻ Bona fide ◻ *v pravé pravdě, upřímě, bez kumštu a věrně* ◻ w prawé prawdě/ vpřijmě/ bez kumštu a věrně

Boo, as, are ◻ *řvu, bučím, hřmím* ◻ Ržwu/ bučijm/ hřmijm ◻ Vnde Reboo, compositum

Bootes, gene. maf. Vide supra Arctos, Bubulcus latinè ◻ *Vozatý na nebi* ◻ Wozatý na Nebi

Boreas, gene. mafc. Vide supra Aquilo, Vnde Boreus, ut Hyperboreus, Et Borealis adiectivum ◻ *půlnoční strana* ◻ půlnočnij strana

Borysthenes, gene. mafcu. Fluuius Scythiae ◻ *řeka Neper, teče skrze ruskou zemi* ◻ Ržeka Neper/ teče skrze Ruskau zemi

Bos, ge com. ◻ *vůl, hovado, kráva* ◻ Wůl/ howado kráva ◻ Vnde Bouinus, na, um, Et Bouillus, | ut Bouini oculi ◻ *býkové, volové oči* ◻ Býkové/ Wolové Oči ◻ Boarius, a, um, Forum boarium ◻ *hovadní, dobytčí, tržiště neb trhoviště* ◻ Howadnij/ dobytčij/ tržiště neb trhowiště ◻ Bouile, et Bubile ◻ *kravský chlév* ◻ Krawlký chléw ◻ Bouinor ◻ *laji* ◻ Lagi ◻ Bouinator, gene. mafc. ◻ *ruhač, zlolejce* ◻ Ruhač/ zlolegce ◻ Bubulus, a, um ◻ *hovězí* ◻ Howězý ◻ Bubulcus et Bubsequa ◻ *kravař* ◻ Krawař ◻ Item Bouatim aduerbium ◻ *po kravsku* ◻ po Krawsku ◻ Et Bouile, plu. tantum ◻ *město nedaleko od*

H2ra

⁵⁸ lkýwa] lkýwá tisk

Říma ▫ Město nedaleko od Ržijma ▫ Boftar ▫ *dobytčí místo, kde volové stávají* ▫ Dobytčij mijšto/ kde Wolowé stáwagij

Bosphorus, gene. mařc, pen. cor. ▫ *úzkost moře u Konstantinopoli, kdežto Asia a Europa jen pěti honů šíří od sebe odděleny sou* ▫ Vzkořt Moře/ v Konstantinopoli/ kdežto Asia a Europa/ gen pěti honů řijrij od sebe odděleny řau ▫ Bosphorus Thracius dicitur, alter Cimmerius Bosphorus ▫ *při moři* ▫ při Moři ▫ Maeotis palus ▫ *slove* ▫ řlowe

Botrys, et **Botrus**, gene mařc. ▫ *hrozen, celý hrozen i s větvičkou* ▫ Hrozen/ celý hrozen y s wětwičkau ▫ Botryo idem

Botulus, gene. mařcu. ▫ *koblása* ▫ Koblása

BR

Brabeum, uel **Brabium**, pen pro. gene. neut. ▫ *klínat neb dar daný, při bitvě a hře neb boji základ* ▫ klýnot/ neb dar daný/ při bitvě a hře/ neb bogi základ ▫ Brabeuta latině defignator ▫ *rozeznávatel neb soudci při bitvách a divatel, kterýž dary rozdává* ▫ Rozeznávatel neb Saudcy/ při bitvách a diwatel/ kterýž dary rozdává

Bracca, gene. foemini. ▫ *chlupatý oděv, houně neb žiněná sukně, řkabryně* ▫ Chlupatý oděw/ hauně neb žiněná Sukně/ řřkabrině ▫ Vnde Braccatus, a, um ▫ *kdo takový oděv nosí* ▫ Kdo takový oděw nořy

Brachium, gene. neut. ▫ *rameno až do lokte* ▫ Rameno až do lokte ▫ Lacertus ▫ *rámě od lokte až do ruky* ▫ Rámě od lok|te/ až do ruky ▫ Vnde Brachialia ▫ *náramení, náramky, rukávy* ▫ Náramenij/ náramky/ rukáwi ▫ Brachialis, le, adiectiuum

H2rb

Brachylogia, gener. foemi. latině Breuiloquium ▫ *krátká řeč neb mluvení* ▫ Krátká řeč/ neb mluwenij

Bracmanae, gene. mařc. ▫ *mudrci a filozofové u Indických, bramini* ▫ Mudrcy a Filozoffové v Indických Bramini

Bractea, gene. foemini. ▫ *tenký plech* ▫ Tenký Plech ▫ Lamina ▫ *železný plech neb z jiného kovu tlustého* ▫ Železný plech/ neb z giného kowu tlustého ▫ Vnde Bractearius ▫ *zlato-tepec neb kdo plechy dělá, platníř* ▫ Zlato tepec/ neb kdo plechy dělá/ Platniř ▫ Et Bracteatatus, a, um ▫ *plechem pobitý neb krytý a poplechovaný* ▫ Plechem pobitý/ neb krytý/ a poplechovaný ▫ Bracteola ▫ *hladký, tenký lístek* ▫ Hladký/ tenký lijstek

Bragada, gene, ma. ▫ *řeka v Africe při městě Utika, z něhož byl Kato* ▫ Ržeka w Affryce/ při Měřtě Vtika/ z něhož byl Cato ▫ Vticenřis

Branchiae, gene. foemini. ▫ *rybí ploutvě* ▫ Rybij plautwě

Brařica, gene. foemini. ▫ *kapusta* ▫ Kapuřta

Brephotropheion, pen. pro. gene. neut. ▫ *duom sirotčí neb dětinský, řpítal* ▫ Duom Syrotčij neb dětinřký/ řřpítal

- Breuis**, e ◻ *krátký* ◻ Krátký ◻ Vnde Breuitas ◻ *krátkost* ◻ Krátkost ◻ Idem, Breuiloquium, et Breuiloquentia ◻ *krátkost řeči neb krátké mluvení* ◻ Krátkost řeči/ neb krátké mluvení ◻ Et Breuiarium, graecè Epitome ◻ *krátká závírka nějakého jednání* ◻ Krátká závírka/ nějakého jednání ◻ Breue significat etiam quod uulgò Bulla ◻ *list neb rejistra* ◻ List neb Registra ◻ Breuia, orum, plura. tantum ◻ *mělké, přebředné místo v řece neb v moři* ◻ Mělké/ přebředné místo/ w Rzece/ neb w Moři ◻ Item aduerbium, Breuiter ◻ *krátce, kratičce neb krátkým způsobem* ◻ Krátce/ | Kratičce/ neb krátkým způsobem ◻ H2va
Et Breui ◻ *brzy, v krátkém čase* ◻ Brzy/ w krátkém čase ◻ Et Breuio, as, uerbum, cuius compositum Abbreuio, as ◻ *ukracuji, ujímám* ◻ Vkracugi⁵⁹/ Vgijmám ◻ Hinc Abbreuiator ◻ *ukratitel, kterýž některé věci ujímá* ◻ Vkratitel/ kterýž některé věci vgijmá ◻ Et Abbreuiatio ◻ *ukrácení* ◻ Vkráceníj
- Briareus** ◻ *obr* ◻ Obr ◻ gene. mafcu, Terrae filius
- Britania**, Vide supra Anglia, Vnde Britannicus, et Brito ◻ *Engliš* ◻ Engliš
- Bromius**, gene. mafc. dicitur Bacchus
- Bronchus**, gene. mafc. ◻ *kdo vysoká usta má, s vysocenými zuby, hubač* ◻ Kdo vysoká vsta má/ s wysocenými Zuby/ Hubač ◻ uel Brochus, Vnde Brochitas
- Bruchus** ◻ *zelní housenka, brouk neb chroust* ◻ Zelnij Hausenka/ brauk neb chrauft
- Bruma**, gene. foemi. ◻ *den, když slunce vystupuje zase měsíce prasince* ◻ Den když Slunce wystupuje zase Měsíce Prafynce ◻ Item ◻ *zima* ◻ Zyma ◻ Vnde Brumalis, e ◻ *zimní* ◻ Zymnij
- Brundufium**, gene. ne. ◻ *město v Itáli v krajině Kalabří, Brunduz* ◻ Město w Italij/ w krajině Calabrij/ Brunduz
- Bruscum**, gene. neut. ◻ *fladr* ◻ Fladr ◻ Acernum Bruscum ◻ *březový fladr* ◻ Březový Fladr
- Brutij**, gene. mafcu. ◻ *lidé v Itáli u Sicilie* ◻ Lidé w Italij v Sycilie
- Brutus**, a, um ◻ *nerozumný, hovadný, hlupý, divoký* ◻ Nerozumný/ howadný/ hlupý/ diwoký ◻ opponitur rationali, Et bruta fulmina, apud Plini ◻ *v nenadále stále hromobití* ◻ W nenadále stále Hromobitij ◻ Item Brutus ◻ *vlastní jméno jednoho rodu v Římě* ◻ Wlastnij gméno gednoho rodu w Ržijmě ◻ Bruteo, es, et Brutefco, Vnde Obbrutefco ◻ *počínám nerozumným, divokým býti, divočiti, hloupím* ◻ Počijnám nerozumným/ diwo|kým býti/ diwočiti/ hlauptjm ◻ H2vb
- Bryfeus**, ge. m. ◻ *příjmi Bakchovo* ◻ Přijgmij Bacchowo
- Bubalus** ◻ *bouvol* ◻ Bauwol ◻ Et Bubulus, a, um, adiectium, à Boue ◻ *hovězí neb kraví* ◻ Howězí neb Krawij ◻ Bubulum corium ◻ *volová neb kraví kuože* ◻ Wolowá neb Krawij kuože ◻ Item Bubula caro, uel Bubula absolutè ◻ *hovězí maso* ◻ Howězí Maso ◻ Et Bubulcus, Vide supra in dictione Bos

⁵⁹ Vkracugi] Vtracugi *tisk*

- Bubo**, gene. dubij ◻ *vejr, noční sova* ◻ Wayr/ nočníj Sowa ◻ Auis est, Bubonium uero graecè dicitur herba quae aliàs Alibium, et Inguinalis, uel Stellaria uocatur ◻ *hvězdné koření* ◻ Hvězdné kořeníj
- Bucca**, gene. foemini. ◻ *nadutí líce neb úst, tlama* ◻ Nadutij lijce/ neb vřt/ tlama ◻ Interdum ◻ *zewnitřní strana líce* ◻ Zewnitřnij strana lijce ◻ Quicquid in buccam uenit ◻ *cožkoli mu v usta přijde, co mu slina k ustuom přinese* ◻ Cožkoli mu w vřta přjgde/ co mu flina k vřtuom přinese ◻ Vnde Bucca, et Buccella ◻ *plná usta, skýva* ◻ plná vřta/ řkýwa⁶⁰ ◻ Bucco, onis ◻ *tlamač, hubač, kdo nadutou tlamu má* ◻ Tlamač/ hubač/ kdo nadutau tlamu má ◻ Bucculentus, a, um. Buccina ◻ *cink neb šalmej, tak řečené pišťaly* ◻ Cynk/ neb Sfalmej/ tak řečené Pijřftialy ◻ Buccino, as ◻ *pískám na cink* ◻ Pijřkám na Cynk ◻ Buccinator ◻ *pištěc na cink neb šalmej* ◻ Piřřtēc na Cynk neb Sfalmay ◻ Buccinum ◻ *zvuk cinku neb šalmaje* ◻ Zvuk Cynku neb Sfalmage ◻ et Ebuccinare ◻ *vyhlásiti, vychwalovati* ◻ Wyhláfyti/ wychwalowati
- Bucula**, diminutiuum. à Boue ◻ *jalovice, mladá kráva neb tele* ◻ Yalowice/ Mladá Kráva/ neb Tele ◻ Item ◻ *částka na helmu, kteráž líce přikrývá, skrze niž duch vychází* ◻ Čžástka na Helmu/ kteráž lijce přikrýwá/ řkrze niž Duch vycházý
- Bucephalus**, gene. masc. ◻ *kuoň Alexandra Velikého tak řečenej pro to, že měl wolovou hlavu* ◻ Kuoň Alexandra welikého/ tak řečenej/ | proto/ že měl wolowau hlavu
- Bucolica**, orum, gene. neu. ◻ *kniha neb skládání, v němž pastýři o dobytku rozmlouvají neb o jiných sedlských věcech* ◻ Kniha neb řkládáníj/ w němž pařtýři o dobytku rozmlauwagij/ neb o giných Sedlřkých věcech ◻ Dicitur etiam Bucolicum carmen
- Bufo**, gene. mascu. ◻ *zahradní neb zemská žába* ◻ Zahradnij neb zemská Žiába
- Buglořa**, gene. foemini. uel Buglossus ◻ *borák* ◻ Borák ◻ Borrago alij dicunt ◻ *volový jazyk* ◻ Wolový Yazyk ◻ lingua bouis
- Buphthalmus**, gene. masc. herbae nomen ◻ *volové oko* ◻ Wolové Oko ◻ Vaccinum anethum ◻ *neb husí květ, květec* ◻ Neb hufý kwět/ Kwětec
- Bulbus**, gene. masc. ◻ *polní česnek* ◻ Polnij Čřefnek ◻ Item ◻ *vřelický okrouhlý kořinek* ◻ Wřřelický okrauhlý kořijnek ◻ Bulbus agreftis ◻ *psí květ neb podletní květ* ◻ Přý Kwět/ neb podletnij kwět ◻ Bulbus hematicus uomifer ◻ *cibule planá, lesní* ◻ Cybule planá/ lefnij ◻ Vnde Bulbofus, a, um
- Bule**, gene. foemini graece, quod latinè Confilium uel Senatus ◻ *rada* ◻ Radda ◻ Vnde Buleutae Senatores, uel Decuriones ◻ *konřelé, páni v radě* ◻ Konřřelé/ Páni w Raddě
- Bulga**, gene. foemini. ◻ *vaček, visák* ◻ Waček/ Wiřák ◻ Hippopera etiam
- Bulla**, gene. foemini. ◻ *pížmowé jablko neb okrouhlá puřřtička, v niž masti neb nějaké vonné věci na hrdle nosí se* ◻ Pijřmowé Yablko/ neb okrauhlá puřřtička/ w niž Mařti neb něgaké vonné wěcy na hrdle nořý⁶¹ ře ◻ Erat infigne ingenuorum puerorum, et triumphantium. Item ◻ *pukly* ◻ Pukly ◻ Item ◻ *vodní bublénka* ◻ Wodnij Bublénka ◻ Vnde prouer-

H3ra

⁶⁰ řkýwa] řkýwá tisk ⁶¹ nořý] nořý tisk

- bium, Homo bulla, Hinc Bullatus, a, um ◻ *kdož takovú věc nosí neb nadutý, voteklý* ◻ Kdož takovú věc nošý/ neb nadutý/ woteklý ◻ Bullio ◻ *vru* ◻ Wru ◻ Vnde composítum. Ebullio ◻ *vyvíráám* ◻ Wywijráám
- | **Bu**, apud Graecos augendi particula, Vnde multa composíta. ut Bumastus ◻ *ceckatý, s velikými ceckami* ◻ Ceckatý/ s velikými ceckami ◻ Bumelia ◻ *veliký větovatý strom* ◻ veliký wětwowatý strom ◻ Bulimia ◻ *veliký hlad* ◻ Veliký hlad ◻ Bupina ◻ *veliká žízeň* ◻ Veliká žizeň ◻ Bupodos ◻ *velikonohatý, s velikými nohami* ◻ Welikonohatý/ s velikými nohami
- Buprestis**, gene. foemi. ◻ *jedovatá šelma, jako konský chroust, s dlouhými nohami* ◻ Gedovatá Sfelma/ jako Konfký chrauft/ s dlauhými nohami
- Bura**, uel **Buris**, gene. foemini. ◻ *kleče, nakřivené dřevo u pluhu neb vlak a votka* ◻ Kleče/ nakřiwené dřewo v pluhu/ neb wlak/ a wotka
- Burdo**, gene. mafcu. ◻ *co se s koně a vosla narodilo, mezek* ◻ Co se s Koně a Wofla narodilo/ Mezek
- Burgundia**, gene. ma. ◻ *Burgundsko* ◻ Burgundfko ◻ *ea regio quam olim Sequani, et Heduini tenerunt, Vnde Burgundio* ◻ *Burgundčan, burgundský* ◻ Burgundčan/ Burgundfký
- Burrhus**, a, um ◻ *červená barva* ◻ Czerwená barwa
- Bufiris** ◻ *král v Ejiptě, kterýž hostě bohům svým obětovával* ◻ Král w Ejiptě/ kterýž hostě Bohům fwým obětowáwal
- Buftum**, gene neutri ◻ *hrob neb kde mrtvé tělo spáleno a pohřbeno jest* ◻ Hrob/ neb kde mrtvé tělo spáleno a pohřbeno gest ◻ Buftuarij ◻ *bitci neb šermíři při hrobích* ◻ Bitcy neb šfermýři při hrobijch ◻ Buftuarium ◻ *místo, kde se těla mrtvá pochovávají* ◻ Mijfto/ kde se těla mrtwá pochowáwagij
- Buttubata** ◻ *marnomluvec, darmotlach, daremné, marné věci, titěrky* ◻ Marnomluwec/ darmotlach/ daremné/ marné wěcy/ titěrky
- Butyrum**, gene. neut. ◻ *nepřepouštěné máslo, mastnost, máslo prosté* ◻ Nepřepaušřtěné Máslo/ mařtnoft/ Máslo prořtě
- Buxus**, gene. foemini. ◻ *pušpan* ◻ Pušpan ◻ Vnde Buxeus, a, um ◻ *pušpanový* ◻ Pušpanowý | ◻ Et Buxetum ◻ *pušpanový les* ◻ Pušpanowý Les ◻ Buxofus, a, um ◻ *pušpanovatý* ◻ Pušpanowatý
- Byrfa**, gene. foemi. ◻ *řemen, kuože neb zamiš* ◻ Ržemen⁶²/ kuože/ neb Zamiš
- Byffus**, gene. foemi. ◻ *subtilné, tenké plátno, kment* ◻ Subtylné tenké Plátno/ Kment ◻ Vnde Byβinus, a, um, pen. corre. ◻ *co z toho jest uděláno* ◻ Co ztoho gest wděláno
- Byzantium**, gene. neu. ◻ *Constantinopolis, město hlavní v Tráci* ◻ Conřtantinopolis/ Měřto hlawnij w Thracij

⁶² Ržemen] Rženem tisk

INCIPIENTIA A C

- Caballus**, gene, masc. ▫ *kůň jízdný, kuoň, hynšt* ▫ Kůň gijzdný/ Kuoň/ hynšt ▫ Vnde Caballinus, a, um, Fons Caballinus ▫ *studnice v Béoni* ▫ studnice w Béonij ▫ qui grace Hyppocrene dicitur
- Cacabus**, gene, mascu. ▫ *pánev, pánvíce* ▫ Pánew/ Pánvice
- Cacabare** ▫ *škrhati jako koropty* ▫ Škrhati yako Koropty
- Cachinnus**, gene. masc. ▫ *nectnostný, vypuštěný smích, chechtání* ▫ Nectnostný/ vypuštěný smijch/ chechtánij ▫ Cachinor, aris ▫ *směji se s chechtáním, nestoudně neb nahlas* ▫ směgi se s chechtánijm/ nestaudně neb na hlas
- Caco**, as, aui ▫ *seru, kakám, dělám svou potřebu* ▫ Seru/ kakám/ dělám swau potřebu ▫ Concaco ▫ *zsrám doplna neb lajny okydávám* ▫ z šyrám doplna/ neb lajny okydávám ▫ Caturire ▫ *chce mi se na potřebu přirozenou neb kakati* ▫ Chce mi se na potřebu přirozenau/ neb kakati
- Cacoibes**, gene. neu. ▫ *zlý obyčej* ▫ Zlý obyčeg ▫ et genus morbi, hoc est, ulcus dolofum, et uix sanabile ▫ *bolavý, tajný, nezhogitedlný vřed, jakéhož by pak koli lékařství požíval* ▫ Bolawý/ tajný/ nezhogitedlný Wřed/ yakéhož by pak koli lékařstwij požíwal ▫ aliàs etiam Chyronium ulcus, et Telephinum dicitur ▫ *zlá neštovice* ▫ Zlá neštowice
- Cacofyntheton**, gene. neu. ▫ *zlé v hromadu spojování neb sazování* ▫ Zlé whromadu spogowánij/ neb sazowánij
- Cacozelus**, gene. masc. pen. pro. ▫ *zlý následovník* ▫ Zlý následownijk
- Cacula**, gene. masc. ▫ *droslar, pachole vojenské, stracenic* ▫ Droslar/ pachole wogenské/ ftracenic
- Cacumen**, gene. neu. ▫ *vrch hory neb sic nějaké věci* ▫ Wrch hory/ neb fyc nějaké wěcy ▫ Vnde Cacuminare ▫ *vyvýšiti, špičatiti* ▫ Wywýšiti/ špičatiti
- Cacus** ▫ *byl loupežník v Itáli, Vulcanuo syn* ▫ Byl Laupežnik w Italij/ Vulcanuo syn
- Cadauer**, gene. ne ▫ *umrlec, mršina, mrtvina, umrlina, mrtvé tělo* ▫ Vmrlec/ mršina/ mrtwina/ umrlina/ mrtvé tělo ▫ Vnde Cadauerinus, a, um, Cadauerina facies, Zmrtwělá ▫ *umrlčí tvář* ▫ Vmrlčij twář ▫ Cadauerofus, fa, fum, idem
- Cadmus**, gene. maf. ▫ *syn Agenoruo z Fenicie* ▫ Syn Agenoruo z Fenycye ▫ Cadmia, lapis aerofus
- Cado**, is, cecidi, pen. cor. ▫ *padám* ▫ Padám ▫ Cadere causa ▫ *od práva pustiti, v při padnouti, při ztratiti, ne vedlé pro žalování jednati* ▫ Od Práva puštiti/ w při padnauti/ při ztratiti/ ne wedlé pro žalowánij gednati ▫ Cadere formula, ferè idem ▫ *nejednati, jak by mělo býti, a tím ztratiti, neobdržeti* ▫ Ne gednati yakby mělo býti/ a tjm ztratiti/ neobdržeti ▫ Non cadit sub oculos, uel sub sensum ▫ *nemuož se spatřiti neb uchopiti* ▫ Nemuož se špatřiti neb vchopiti ▫ Cadere in offensionem alicuius ▫ *někoho rozhněwati* ▫ Někoho rozhněwati ▫ Cadere animis ▫ *zoufati sobě* ▫ Zauffati sobě ▫ Non cadit in hanc aeta-

tem ▫ *nepřihází se neb netrefuje se tohoto věku* ▫ Nepřihází se neb netreffuge se tohoto věku ▫ Nam cadere significat euenire, uel accidere, Vnde saepè Cicero. Verebar ne ita caderet ▫ *bál sem se, aby se tak nepřihodilo* ▫ Bál | fem fe/ aby se tak nepřihodilo ▫ Item benè cecidit, aut foeliciter ▫ *dobře se vedlo neb zdařilo se* ▫ Dobře se wedlo/ neb zdařilo se ▫ Et crebri hostes cadunt, apud Plautum ▫ *mnoho nepřátel hyne neb bývá z mordováno* ▫ Mnoho nepřátel hyne/ neb býwá z mordowáno ▫ Verba melius in syllabas longiores cadunt ▫ *slova lépe se skonávají v sylabách dlouhých* ▫ Slowa lépe se skonawagij w Syllabách dlauhých ▫ pro exeunt uel terminantur, Cadius, a, um ▫ *padavý* ▫ Padawý ▫ Cadia poma ▫ *padavá jablka* ▫ Padawá Yablka ▫ Caducus, a, um ▫ *padlý, nestálý* ▫ Padlý/ nestálý ▫ Morbus caducus, comitalis ▫ *padoucí nemoc* ▫ Padaucý nemoc ▫ Compofita. Incido ▫ *vpadám* ▫ Wpadám ▫ Quoties in huius nomen incidisti ▫ *kolikráts na jméno jeho zpomenul neb přišel* ▫ Kolikráts na gméno geho zpomenul/ neb přišel ▫ Saepè incidit ▫ *častokrát se přihází* ▫ Čžastokrát se přihází ▫ et hoc impersonaliter, Item, Incidunt tempora ▫ *trefují se časové* ▫ Treffugij se čašové ▫ Accido ▫ *připadám* ▫ Připadám ▫ et impersonaliter Accidit ▫ *přihází se* ▫ Přihází se ▫ Intercido ▫ *upadám, pomijím, cepením* ▫ Vpadám/ pomygijm/ cepenijm ▫ Accidens ▫ *případnost* ▫ Přijpadnoř ▫ Memoria intercidit ▫ *paměť pominula* ▫ Paměť pominula ▫ Occido pen. corr. ▫ *zapadávám, umírám* ▫ Zapadávám/ vmijrám ▫ Inde Occasus ▫ *západ, umírání* ▫ západ/ vmijránij ▫ Procido ▫ *k zemi padám* ▫ k Zemi padám ▫ Decido ▫ *spadám* ▫ Spadám ▫ Vnde Deciduus, a, um ▫ *doluo padavý* ▫ doluo padawý ▫ Concido idem quod cado, sed metap. pro pereo ▫ *hynu, mijím* ▫ hynu/ mijgijm ▫ Excido ▫ *vypadám neb odpadám* ▫ Wypadám/ neb odpadám ▫ Excidit mihi ▫ *zapomněl sem* ▫ Zapomněl sem ▫ Recido ▫ *padám zase nazpět* ▫ Padám zase na zpět ▫ Vnde Reciduius, a, um ▫ *zase upadlý, co zase tepe* ▫ Zase vpadlý/ co zase tepe ▫ Casus ▫ *pád, šťastné daření* ▫ Pád/ řšťastné | daření ▫ Item ▫ *škoda, zlá příhoda neb nebezpečství* ▫ řřkoda/ zlá příhoda/ neb nebezpečřtwij ▫ Casu ▫ *náhodou, trefunkem* ▫ Náhodau/ treffunkem ▫ aduerbium

H4ra

H4rb

Caduceus, uel um, pen. corr. gene. neut. Virga Mercurij ▫ *heraltská hůl* ▫ Heraltská Hůl ▫ Caduceator ▫ *heralt, posel pokoje* ▫ Heralt/ pošel pokoge ▫ Caduciter ▫ *kvapně, náhle* ▫ Kwapně/ náhle ▫ přís cum aduerbium, Caducifer, Caduceator idem

Cadurecum, gene. neut. ▫ *kramářské přikryvadlo, rohoře* ▫ Kramářké přikrywadlo/ Rohoře

Cadus, gene. mafc. idem quod amphora, cum urna ▫ *okolo šesti a třidcítí másuov neb puol druhého vědra štrařpurské míry* ▫ Okolo řřesti a třidcýti⁶³ Másuow/ neb puol druhého vědra řřtrařpurské mijry ▫ Est autem graeca Mensura, aliàs Metretes, uel Metretas, et Ceramium, Aliquando simpliciter, pro uase ufurpatur latinis ▫ *vinná neb olejová nádoba* ▫ Winná neb Olegowá nádoba ▫ Et Cadiscus dimi.

⁶³ třidcýti] tridcýti tisk

CAE

Caesa, ae, gene. foemini. ▫ *vostrov v moři Egejském* ▫ Wořtrow w Moři Egejském ▫ Vnde
Caesus, a, um ▫ *což odtud jest* ▫ Což odtud geft

Caecias, gene. masc. ▫ *krajní vítr mezi Akvilonem a Eurum, táhne k sobě mračna* ▫ Kragnij
wijtr mezy Aquilonem a Eurum/ táhne k sobě mračna

Caecus, a, um ▫ *slepý* ▫ Slepý ▫ Caecitas ▫ *slepota* ▫ Slepota ▫ Caeco, as ▫ *slepím* ▫ Sle-
píjm ▫ Et excaeco ▫ *oslepují* ▫ Oslepugi ▫ Obcaeco idem. Caecutio ▫ *nepřilíš vidím* ▫
Nepřilíš widíjm ▫ Item Caeculto, Caecus etiam significat occultus, uel latentis, ut
Caecus aditus ▫ *tmavý neb skrytý příchod* ▫ Tmavý neb skrytý příchod ▫ Sic Caecus
morbus ▫ *tajná, skrytá nemoc, jejížto příčiny nemohou se poznáti* ▫ Tajná skrytá nemoc/
gegijžto příčiny nemohau se poznáti ▫ Et Caecum uallum ▫ *tajný násyp a zašancovaný*
z špičatého kolí a roždím příkladený ▫ Tajný násyp/ a zašancovaný z špičatého kolij/
a roždím příkladený ▫ Item Caecum intestinum à medicis uocatur ▫ *střevo v člověku,*
kterž nemá více než jednu díru, ale není průchodité ▫ Střevo w Człowěku/ kterž nemá
wijce/ než gednu dijru/ ale není průchodité ▫ Et Caecum testimonium, quod scripto
absente perhibetur. Caecubum ▫ *zvláštní víno v Campani* ▫ Zvláštnij Wijno w Campa-
nij

H4va

Caedo, cum diphtongo, is, cecidi, pen. pro. ▫ *tepu, mrskám neb zabíjím* ▫ Tepu/ mrlkám/
neb zabíjijm ▫ Caedes ▫ *vražda, mord* ▫ Wražda/ Mord ▫ Homicida ▫ *vražedník* ▫ Wra-
žednijk ▫ Parricida ▫ *kdo svého otce zabil* ▫ Kdo svého Otce zabil ▫ Matricida ▫ *kdo*
svou matku zabil ▫ Kdo swau Matku zabil ▫ Vnde Homicidium, Patricidium, Et Caesa,
patriculae orationis, aliàs incisa, et graecè Commata ▫ *koustci neb částky v řeči, kterž*
dokonalého rozumu nedávají ▫ Koustcy neb částky w řeči/ kterž dokonalého rozumu
nedávagij ▫ Praeterea, Caesura quae est decora syllabarum terminatione in medio
ueruum notata ▫ *ozdobné skloňování sylab neb slovo u prostřed veršův* ▫ Ozdobné sklo-
ňováníj syllab/ neb flowo v prostřed weršůw ▫ Cuius species sunt Penthemimeres,
Hepthemimeres, de quibus infra uidere potes, Caedus, a, um ▫ *co se sekati neb mejtiti*
muože ▫ Co se sekati neb maytiti muože ▫ Caedua fylua ▫ *les, v kterémž se seká neb mejtí* ▫
Les w kterémž se seká neb maytij ▫ Caesim, aduer. ▫ *sečným způsobem, sekáním, sečně* ▫
Sečným způsobem/ sekáním/ sečně ▫ Comp. Occido ▫ *zabíjím* ▫ Zabíjijm ▫ Praecido ▫
zasekávám ▫ Zafekávám ▫ Circuncido ▫ *obřezují, obsekávám* ▫ Obřezugi. Obfekávám ▫
Circuncisio ▫ *obřezování* ▫ Obřezováníj ▫ Abscido, Decido ▫ *obřezují* ▫ Obřezugi ▫ De-
cidere litem ▫ *urovnati nesnáž* ▫ Vrownati nesnáž ▫ Vnde Decisum ▫ *srovnání, smlouva* ▫
Srownáníj smlouwa ▫ Concido, Recido, omnia pen. prod. Excido ▫ *vysekávám* ▫ Wy-
fekávám ▫ Vnde Excidium ▫ *rozboření, skažení* ▫ Rozbořeníj/ lkaženíj ▫ Incido ▫ *na-*
řezují ▫ nařezugi ▫ Incisio, et Incisura ▫ *nasekání, natětí* ▫ Nafekáníj/ natětij ▫ Incisurae
etiam ▫ *pruhové v rukou* ▫ pruhové w rukau ▫ dicitur et Incisum, aliàs Comma, Cae-

H4vb

mentum ▫ rozrážené, drobné kamení, jimžto se zdi dělají, štíbrý k vycvikování zdi, netesané neb prosté kamení do zdi ▫ Rozrážené drobné kamenij/ gimžto fe zdi dělagij/ štíjbry k wycwikování zdi/ netefané neb prosté Kamenij do Zdij ▫ Caementarius ▫ zedník ▫ Zednij ▫ Caementitius, a, um ▫ co z takového kamení uděláno bývá ▫ Co z takového kamenij vděláno býwá ▫ Item Caementum, pro aedificio ▫ za stavení, zdi ▫ Za stawenij/ Zdij

Caesar, gene ma ▫ přijmí některých Římanuow, jako Caia Iulia, prvního císaře, od něhož potom všickni jiní císařové slovou ▫ Přijgmij některých Ržijmanuow/ yako/ Caia Iulia/ prwnijho Cýsaře/ od něhož potom/ wšickni ginij Cýsařowé slowau

Caesarea, gene. neut. ▫ město v Palestině, od Herodesa, Antipasova syna, znovu vystaveno a císaři Augustovi k líbosti tak nazváno, prvé Turris Stratonis sloulo, velmi slavné město po zboření Jeruzaléma ▫ Město w Palestyně od Herodefa Antypafowa Syna z nowu wystaweno/ a Cýsaři Augustowi k lijbošti tak nazwáno/ prwé Turris Stratonis slaulo/ welmi slawné město/ po zboření Jeruzaléma ▫ Eft et altera Caesarea, Philippi cognominata, iuxta Libani iugum, quod Antilibanus dicitur, aliàs Paneas uocata. Item urbs eodem nomine in Cilicia. Praeterea, in Hispania Tarraconenfi, Caesarea Augusta, uel Caesar Augusta, uulgò Zaragoza dicta, Caesarianus, a, um, et Caesareus ▫ císařský ▫ cýsařský ▫ Caesaries ▫ vlasy mužské, kteréž se stříhají, kštice ▫ Wlafy muž|ské/ kteréž fe střihají/ kštice ▫ Caesim aduerbium ▫ mrskavě, spuůsobem mrskání ▫ Mrkawě/ spuůsobem mrkání ▫ Caeso, onis ▫ kdo jest z své matky života vyřezán ▫ Kdo gest z své Matky žiwota wyřezán

Ira

Caelo, as, aui ▫ ryji, vyrývám, obrazy ryté dělám ▫ Rygi/ wyrývám/ obrazy ryté dělám ▫ Caelatum argentum ▫ vyryté, cíchované stříbro ▫ Wyryté/ Cýchované střijbro ▫ Caelata uafa ▫ vyrejvané nádoby ▫ Wraywané nádobij ▫ Caelatum poculum ▫ vyrejvaný koflík ▫ Wraywaný Koflík ▫ Caelum ▫ dláto, voškrd, vyrejváček, wrywadlo ▫ Dláto/ Wofkrd/ wraywáček/ wrywadlo ▫ Coelum, et Coeruleus, a, um, Vide infra per oe diphtongon, Caelatura ▫ vyrejvání, wydlabání ▫ Wraywáníj/ wydlabáníj ▫ Caelator ▫ wrywač, rytec, řezák ▫ Wrywač/ Rytec/ Ržezák

Caecus, gene. comu ▫ kdo v stavu manželském není ▫ Kdo w stawu Manželském není ▫ Caelibatus ▫ stav bez manželství, panictví ▫ Staw bez Manželstwij/ Panictwij

Caecilius, gene. mafc. ▫ hora v městě Římě ▫ Hora w Městě Ržijmě

Caementum, Vide Caedo

Caene, gene. foemini. ▫ město bylo u Spartanských ▫ Město bylo v Spartanských ▫ Vnde Caeneus, a, um

Caepa, uel potius **Caepa**, gene. foeminini ▫ cibule ▫ Cybule ▫ Caepas edere ▫ plakati ▫ Plakati ▫ Caepicum ▫ mladá cibule ▫ Mladá Cybule

Caerimonia, uel **Caerimoniae**, arum, gene. foeminini. plurale tantum ▫ kostelní pořádkové, posvátní obyčejové neb sic slavné nádhernosti a činové ▫ Kostelnij pořádkowé/

powátnij obyčegowé/ neb fyc flawné nádhernoſti/ a činowé ◻ Item ◻ *přílišné pobídky na hodech, kvasích neb swatbách* ◻ Příjliſſné pobijdky na hodech/ kwafých neb swatbách ◻ Vt Erasmus | Eiuſmodi caerimonias aulicis relinquamus ◻ *takových pobídek dvořánuom nechajme* ◻ takových pobijdek dvořánuom nechayme

11rb

Caera, uel **Caere**, indeclina. gene. neu. ◻ *bylo město v Tusci* ◻ Bylo Město w Tufcij

Caefena, gene. foem. ◻ *město v Itáli* ◻ Město w Italij ◻ Vnde Caefenas ◻ *obyvatel odtád* ◻ Obywatel odtád

Caefius, a, um ◻ *šerý, jilovatý, námodrý, pihavý, popelaté barvy* ◻ Sferý/ gilowatý/ námodrý/ pihawý/ popelaté barwy

Caefpes, gene. mafcu. ◻ *drn* ◻ Drn ◻ Caefpitiſius, a, um ◻ *z drní udělaný, drnowý* ◻ Z drnij vdělaný/ drnowý ◻ Aut Caefpitiſia Ara ◻ *drnowatý neb z drní udělaný oltář* ◻ Drnowatý neb z drnij vdělaný Oltář ◻ Ita Agger caefpitiſius ◻ *drnowá hráz* ◻ drnowá hráz ◻ Caefpito, as ◻ *ustrkuji se nohou, poſtríhám se, pokleſám se, zavazuji nohou o nětco, brkám, pochopy беру* ◻ *Vſtrkugi ſe nohau/ poſtríjhám ſe/ pokleſám ſe/ zawazugi nohau o nětco/ brkám pochopy беру* ◻ Caefpitor equus ◻ *kuoň kterýž pokleſky rád činí, kleſavý kuoň* ◻ Kuoň kterýž pokleſky⁶⁴ rád činij/ kleſawý Kuoň

Caefſtus, gene. mafc. ◻ *bitčí palice připravená z koží a v ní volověnná kule neb železné cepy* ◻ Bitčij palice/ připrawená z Kožij/ a w nij wolověnná kule/ neb železné Cepy

Caeter, uel **Caeterus**, ra, rum, aduerbium ◻ *dále* ◻ Dále ◻ Item, Caeterum, coniunctio ◻ *ale* ◻ Ale

CA

Caius, gener. mafcu. ◻ *příjmi některých Římanuow* ◻ Příjgmij některých Ržijmanuow ◻ ſcribitur etiam per g, Gaius

Cala, gene. foemini. ◻ *dřevěnná palice* ◻ Dřevěnná palice

Calabria, gene. foemini. ◻ *krajina v Itáli najzáz v řecké zemi, v kteréžto Brundusium jeſt hlavní město* ◻ Kragina w Italij nayzáz w Ržecké zemi/ w kteréžto Brundusium/ geſt hlavní Město ◻ Vnde Calaber, bra, | rum, et Calabricus, ca, cum, Et prouerbium. Calabri hoſpitiſ munera ◻ *malý, chaterný, lehký dárek* ◻ Malý/ chaterný/ lehký dárek

11va

Calagurium, gene. neut. ◻ *město v Hispani* ◻ Město w Hyſpanij ◻ Vnde Calagurianus, a, um ◻ *odtud někdo neb nětco z toho města* ◻ Odtud někdo neb nětco z toho Měſta

Calamintha, ae, gene. foemi. ◻ *kocurník neb kočtí máta* ◻ Kocurnijk/ neb Kočtíj máta ◻ Et Calamentum

Calamiſtrum, gene. ne. ◻ *veliká jehla, kterouž se kadeřavé vlasy dělají* ◻ Weliká Gehla/ kte-
rauž ſe kadeřavé wlaſy dělají ◻ Vnde Calamiſtratus, ta, um ◻ *kadeřavý, kučeravý* ◻ Kadeřawý/ kučerawý ◻ Calamiſtrati crines ◻ *kadeřavé vlasy* ◻ Kadeřawé wlaſy

⁶⁴ pokleſky] pokleſký *tisk*

Calamitas, gene. foemi. ◻ *strast, prácnost, nouze, škoda* ◻ Strařt/ prácnost/ Nauze/ řkoda ◻ proprie ◻ *kdyř krupobití vobilé potlouklo* ◻ Kdyř Krupobitij Wobilé potlauhko ◻ Calamitas dicitur. Calamitofus, řa, řum ◻ *strastný, ubohý, nuzný, bídný, pracný* ◻ Strařtný/ vbohý/ nuzný/ bijdný/ pracný

Calamus, gene, mafcu. ◻ *sejtí menří neř arundo a mladří řřtina* ◻ Seytij menřij neř Arundo/ a mladřij řřtina ◻ Aliquando ◻ *pířřtala neb říp* ◻ Pijřřtiala neb řijp ◻ Item ◻ *peří piřk a piřařské péro, i vřelíká vnitř prázdna dutá věc, cívka* ◻ Peřij piřk/ a Piřařké péro/ y vřelíká vnitř prázdna dutá věc/ cýwka ◻ Vnde Calamarium ◻ *kalamář, penál, úborek, v kterém se cívky chovají* ◻ Kalamář/ Penál/ vborek/ w kterém ře cýwky chowagij ◻ Calamaris, e ◻ *co k tomu přiřluří* ◻ Co k tomu přiřluffij ◻ Calamus odoratus, et aromaticus ◻ *velmi vonný strom v Arabí neb Indí* ◻ Welmi wonný řtrom w Arabij neb Indij ◻ Vide in dictione Canna ◻ *my říkáme prustvorec* ◻ My řijkáme Prustworec

Calantica, gen. foem. ◻ *roucha, řlojř* ◻ Raucha/ řřlogijř ◻ tegmen muliebre, quod caput tegit

| **Calathus**⁶⁵, gene. maf. ◻ *kořík, úborek* ◻ Kofřijk/ Vborek ◻ Quafillus

11vb

Calcaneus, et, um, gene neut. ◻ *pata na noze* ◻ Pata na noze

Calcar, gene. neut. ◻ *vostruha* ◻ Woftruha ◻ Calcarius ◻ *vostruřník* ◻ Woftruřnij ◻ aliquando est adiectivum, et à Calce deducitur ◻ *co k vápnu náleří* ◻ co k vápnu náleřij ◻ ut Calcaria fornax ◻ *vápenná pec, vápenice* ◻ Wápenná pec/ Wápenice ◻ uel Calcaria, absolute

Calceus, gene. mafc. et Calceamen, et Calceamentum ◻ *řřevic* ◻ řřewic ◻ Calceus lunatus, fenatorum, et nobilium infigne ◻ *řřevic koňřeluoř a lidí urozených* ◻ řřewic koňřřeluoř/ a lidij Vrozených ◻ Calceolus, diminut. ◻ *řřeviček* ◻ řřewijček ◻ Calcearius, et Calceolarius ◻ *řvec* ◻ řřwec ◻ Calceo, uel Calcio ◻ *obouwám se v řřeví* ◻ Obouwám ře w řřewij ◻ Vnde Calceatus ◻ *obutý* ◻ Obutý ◻ et Composita. Excalceo, difcalceo ◻ *zzouwám se* ◻ zzauwám ře ◻ Calcitro, as ◻ *tepu, házím nohama* ◻ Tepu/ házým nohama ◻ Recalcitro ◻ *tepu, zase nohami házím* ◻ Tepu/ zase nohami házým ◻ et Calcitro, onis ◻ *kůň, kterýř nohama hází* ◻ Kůň kterýř nohama házý ◻ Item, Calcitrofus, a, um ◻ *co rádo nohama tepe* ◻ Co rádo nohama tepe

Calco, as, aui ◻ *řřlapám, pořřlapávám neb dolůř tlačím* ◻ řřlapám/ pořřlapávám/ neb dolůř tlačijm ◻ comp. Conculco ◻ *rozřřlapuji, potlačuji* ◻ Rozřřlapugi/ potlačugi ◻ et Proculco, Inculco ◻ *nařřlapuji, vtiskám, opakuji zase* ◻ Nařřlapugi/ wtiskám/ opakuji zase ◻ per metaph.

Calculus, gen. mafc. ◻ *drobné řřkřemení, trhavý kámen v člověku* ◻ drobné řřkřemenij/ trhawý kámen w Čřlowěku ◻ Vnde Calculofus, a, um ◻ *řřkřemenaté neb koho kámen trápí* ◻ řřkřemenaté/ neb koho kámen trápij ◻ Calculofa uia ◻ *kamenitá, řřkřemenitá cesta* ◻ Kamenitá/ řřkřemenitá | cesta ◻ Calculus etiam significat ◻ *vrcábní kámen neb početní gro-*

12ra

⁶⁵ Calathus] Celathus tisk

šik, poctový peníz ▫ *wrcábnij kámen/ neb početnj Grossijk/ poctowý penijz* ▫ Vnde ad calculos uocare, id est, calculare ▫ *počítati* ▫ Počijtati ▫ Calculum ponere cum aliquo, idem. Per calculos praeterea sententias ferebant iudices antiquitus ▫ *súdcové oznamovali své ortele skrze bílé a černé kameničko, bílými propouštěli, černými odsuzovali* ▫ *Súdcové oznamowali své ortele skrze bijlé a černé Kamenijčko/ bijlými propaustěli/ černými odfuzowali* ▫ Vnde Calculum addere ▫ *chváliti, v hlasu se srovnávati* ▫ Chwáliti/ w hlafu se frownávati ▫ Item, Reducere calculum ▫ *jinému radu dáwati* ▫ Ginému radu dáwati ▫ Sed calculum permittere, uel porrigere, et proponere, hoc est, Censendi potestatem facere ▫ *soudcuom jich ortel dopustiti, nad při vypovídati, vedlé práva souditi* ▫ *Soudcuom gich Ortel dopustiti/ nad při wypowijdati/ wedlé Práva lauditi* ▫ quod per calculos sententias ferebant. Calculator ▫ *početník, kdo počítá* ▫ Početnjik/ kdo počijtá

Calendae, arum, gener. foemi. ▫ *první den každého měsíce* ▫ Prwnij den každého Měfýce ▫ Vnde illae locutiones apud Ciceron. In ante diem quindecimum Calend. Nouem distulit, etc. ▫ *prodloužil až do 15. dne před novoměsícem prasincem* ▫ Prodlaužil až do XV°. dne před nowo Měfýcem Prafyncem ▫ Item, tertio Calendas, et ad tertium Calendas, pro eodem leguntur. Calendarius, calendaria, calendarium. Calendarius liber ▫ *početní knihy* ▫ Početnj knihy ▫ Calare, uocare. Intercalare ▫ *mezi to vsázeti* ▫ mezi to wfázeti ▫ Intercalaris mensis ▫ *měsíc ten, v kterémž se nětco mezi něj vsází, aby se rok podlé běhu slunečného srovnal, jako léta přestupného přisazuje se den mezi jiné dny* ▫ Měfýc ten/ w kterémž se nětco mezi něj wfázý/ aby se Rok podlé běhu slunečného frownal jako Léta přestupného přifazuje se den/ mezi jiné dny ▫ Sic intercalaris uerfus ▫ *verš, kterýž vždycky mezi jiné vsazuje se* ▫ Werfs/ kterýž vždycky mezi jiné wfazuge se

Caleo, es, iui ▫ *sem teplý* ▫ sem teplý ▫ Caleo ▫ *počínám teplý býti* ▫ počijnám teplý býti ▫ Composita, Incaleo, et Incalesco, Concaleo, Recaleo. Calidus, a, um ▫ *teplý* ▫ teplý ▫ et Caldus. Calor ▫ *teplo, horko* ▫ Teplo/ horko ▫ Caldor, idem. Calefaceo ▫ *ohřívám, hřeji* ▫ Ohrijwám/ hregi ▫ et Calefio ▫ *zahřívám se* ▫ Zahrijwám se ▫ Caldarium ▫ *kotel, v kterémž teplá voda bývá* ▫ kotel/ w kterémž teplá voda býwá ▫ Dicitur etiam Caldus pro Calidus. Caliditas ▫ *horkost, teplost* ▫ Horkost/ teplost ▫ Et caldaria cella ▫ *v lázni příbytek* ▫ w Lázni příbytek

Caliga, gene. foemini. pen. cor. ▫ *poctivice, nohavice, vojácké boty* ▫ Poctiwice/ Nohawice/ Wogácké boty ▫ Et dimin. Caligula. Vnde Caligatus ▫ *v nohavice oblečený neb v škorně obutý* ▫ w Nohawice oblečený/ neb w šlkorně obutý ▫ Caligarius, a, um ▫ *co k škorním neb k nohawicuom náleží* ▫ Co k šlkornijm neb k nohawicuom náležij ▫ Caligarius clauus

Caligo, pen. prod. gene. foem. ▫ *tmavost, mrákota* ▫ Tmawost/ mrákota ▫ Vnde Caliginosus, a, um ▫ *temný, tmávý, mračný, mrákotný* ▫ Temný/ tmávý/ mračný/ mrákotný ▫ et Caligo, as ▫ *nedobře vidím* ▫ Nedobře widijm ▫ Caecutio ▫ *slepnu* ▫ flepnu

- Calix**, gene. masc. ▫ *číše, nádoba picí* ▫ Čžijšfe/ nádoba picý ▫ Item Calix ▫ *luštnicovatá mošnička na květu, v níž semeno bývá* ▫ Lufftnicowatá mošnička na květu/ w niž semeno býwá ▫ Calix diatretus ▫ *vytočená číše* ▫ Wytočená Čžijšfe ▫ Toreuma ▫ *dřevěnný, soustružný koflíček* ▫ dřewěnný/ faustružný kofflijček
- Calleo**, es, ui ▫ *tvrdnu, tuhnu* ▫ Twardnu/ tuhnu ▫ Occalleo, et occalleo, idem. Item, Calliscere. Corpus occaluit ad plagas ▫ *tělo stuhlo k mrskání* ▫ Tělo stuhlo k mrskání ▫ per | metaph. Calleo significat ▫ *umím, znám, vím, povědom sem* ▫ Vmijm/ znám/ 12va wíjm/ powědom sem ▫ Callet hoc opificium ▫ *umí to řemeslo dobře* ▫ Vmij to Řzemeslo dobře ▫ Callus uel Callum ▫ *mozol na nohách neb rukou, tlustá neb zhrublá kůže od díla* ▫ Mozol na nohách/ neb rukau/ tluftá neb zhrublá kůže od dijla ▫ Obducere callum, idem quod callere ▫ *stahnouti, stvrdnouti, zvyknouti* ▫ štahnauti/ štwardnauti/ zwyknauti ▫ Callofus, a, um ▫ *co jest tvrdé a plné mozoluov, mozolovatý* ▫ Co gest tvrdé/ a plné mozoluow/ mozolowatý ▫ Callofae manus ▫ *mozolovate ruce* ▫ Mozolowaté ruce ▫ Callidus, a, um ▫ *opatrný, chytrý* ▫ Opatrný/ chytrý ▫ Calliditas ▫ *opatrnost, zchytralost, chytrost* ▫ Opatrnoft/ Zchytraloft/ chytroft ▫ Callidē ▫ *opatrně, chytře* ▫ Opatrně/ chytře
- Callis**, gene. masc. ▫ *sjezdná, dobře utřená cesta* ▫ Sgezdná/ dobře vtřená cesta
- Calliope**, gene. foemi. ▫ *jedná z Musis, kteráž dobrý hlas má* ▫ Gedná z Mufis/ kteráž dobrý hlas má
- Callitrichon**, gene. neu. Capillus Veneris ▫ *mužský netík* ▫ Mužlký netijk ▫ herba est
- Calo**, onis, gene. maf. ▫ *droslar, honsobě, ztracenec, pachole vojácký* ▫ Droflar/ honfobě/ Ztracenec/ Pachole wogácký
- Calophanta**, gene. maf. ▫ *posměvač, přelévač, pokladač, šibal, uštipný a posměvačný* ▫ Pošměwač/ přeléwač/ pokladač/ šibal/ vštípný/ a pošměwačný
- Calopodium**, gene. neut. ▫ *trepka, dřevěný střevíc* ▫ Trepka/ dřewěnný střewijc
- Calpe**, gene. neu. ▫ *hora v Hispani proti Abila, kteráž v Africe leží, jedna z těch, jimž* ▫ Hora w Hyšpanij/ proti Abyla/ kteráž w Affryce ležij/ gedna z těch gimž ▫ Columnae Herculis ▫ *t. sloupové Herkoléšovi říkají* ▫ t. Slaupowé Herkoléšfowi říjkagij
- Caltha**, gene. foemini. ▫ *vobilná ruože neb žlutá fiala, chrpa, modrák* ▫ Wobilná ruože/ neb žluttá Fiala/ chrpa/ Modrák
- | **Caluaria**, gener. foemi. ▫ *místo popravné, kde hlavy stínají* ▫ Mijsto poprawné/ kde Hlawy štijnagij ▫ Calua idem ▫ *stinadlo* ▫ štinadlo 12vb
- Calumnia**, gene. foemini. ▫ *hanění, pomlouvání, vosočení, lživá žaloba* ▫ Haněníj/ pomlawáníj/ wofočeníj/ lžiwá žaloba ▫ Calumnior ▫ *háním, překážku činím při právě, falešně obžalovávám, žaluji* ▫ Hánijm/ překážku činijm při práwě/ ffalešně obžalowávám/ žalugi ▫ Calumniator ▫ *hánce, potupník, sok* ▫ Hánce/ Potupnijk/ Sok ▫ Calumniofus, a, um ▫ *hánlivý, pomluvný, utrhavý* ▫ Hánliwý/ pomluwný/ vtrhawý
- Caluus**, a, um. adiecti ▫ *lysý, voplchalý* ▫ Lyfý/ woplchalý ▫ Calueo, et Calueo ▫ *lyším, počínám lyseti* ▫ Lyfým/ počijnám lyfeti ▫ Caluo, as, et decaluo ▫ *dělám lysinu, holím* ▫

- Dělám lyfynu/ holijm ▫ Caluities et Caluitium ▫ *lysina, voplchalost* ▫ Lyfyna/ woplchaloft ▫ Caluafter et Recaluafter ▫ *nálysý neb napřed trochu lysý, lysáček* ▫ Nályfý/ neb napřed trochu lyfý/ lyfáček ▫ Caluata uinea ▫ *voholená vinnice, nemající mnoho vinných křuoov* ▫ Woholená Winnice/ nemagijcý mnoho winných křuoow ▫ Caluor, aris, antiquum uerbum, idem quod Frustror ▫ *sklamávám* ▫ fklamávám ▫ Calua ▫ *vrchní částka hlavy, kštíce, leb* ▫ Wrchnij částka hlawy/ kštijce/ Leb ▫ Caluaria idem
- Calx**, dubij generis ▫ *pata, spodní částka nohy* ▫ Pata/ fpodnij částka nohy ▫ Item ▫ *konec jedné každé věci* ▫ Konec gedné každé wěcy ▫ Vt, In calce epistolae ▫ *při konci listu* ▫ Při koncy listu ▫ A capite ad calcem ▫ *od počátku až do konce, od vrchu až doluov* ▫ Od počátku až do konce/ od vrchu až doluow
- Calx**, gene foemini. ▫ *vápno* ▫ Wápno ▫ Calcarius ▫ *kdo vápno pálí, vápenník* ▫ Kdo wápno pálj/ Wápennjck ▫ Calcaria fornax ▫ *vápenice* ▫ Wápenice ▫ uel Calcaria absolutè
- Calydon**, et **Calydonia**, gene. foemini. ▫ *město v Aetolii* ▫ Město w Aetolij ▫ Vnde Calydonius, a, um. Calydonia fylua ▫ *les v Engellantu* ▫ Les w Engellantu ▫ et Calydonius 13ra
aper ▫ *divoký vepř z toho lesu* ▫ Diwoký wepř z toho Lefu
- Calypso**, gene. foem. ▫ *dcera Oceanu a Thytyos, u kteréž Ulises byl* ▫ Dcera Oceanu a Thytyos/ v kteréž Vlises byl ▫ Item, infula ▫ *vostrov v Jonytském moři* ▫ Wofstrow w Ionytském Moři
- Calyptra**, gene. foemi. ▫ *přikrývadlo a všecko, čím se ženy přikrejují, rouška, zavijec, kachebol, přikrejvka* ▫ Přikrýwadlo/ a wšlecko čijm se ženy přikreywagij/ Rauffka/ zawigeč/ kachebol/ přikreywka
- Calyx**, gener. mascul. ▫ *luština neb mošenka všelikého wobilé, v níž símě jest, wořešná šupina zelená, v kteréž wořech roste* ▫ Lufftina/ neb Mossenka wšelikého wobilé/ w nijž fýmě gest/ wořešná šupina zelená⁶⁶/ w kteréž Wořech roste
- Camarina**, gene. foem. ▫ *jezero a město v Sicilii* ▫ Gezero a město w Sycilij ▫ Mouere Camarinam ▫ *sám na sebe nešťestí neb těžkost uvéstí, bahnem pohnouti, aby více smrdělo, ješto prvé dosti smrdí, newoli stropiti* ▫ Sám na sebe nešťestij neb těžkost wvésti/ bahnem pohnouti/ aby wijce smrdělo/ gesto prvé dosti smrdij/ newoli stropiti
- Camelus**, gener. masc. et gener. foemi. ▫ *velbloud, tlustý provaz u lodí* ▫ Welblaud/ Tlustý prowaz v Lodij
- Camera**, gene. foem. ▫ *sklep, komora, křivolaký woblouk, křivolaké stavení, rampouch, klenutí* ▫ Sklep/ komora/ křiwolaký woblouk/ křiwolaké stawenij/ rampauch/ klenutij ▫ Camero, as, et Concamero ▫ *klenutí, sklep dělám* ▫ Klenu/ Sklep dělám ▫ Cameratum opus ▫ *klenuté stavení neb dílo* ▫ Klenuté stawenij/ neb dijlo ▫ Cameratum uehiculum ▫ *přikrytý, komorní wuoz* ▫ Přikrytý/ Komornij wuoz
- Cameracum**, gene. neut. ▫ *město v Pikardii* ▫ Město w Pikardij ▫ Hinc Cardinalis, Cameracenfis ▫ *město slove Kambraj* ▫ Město flowe Cambray

⁶⁶ zelená] zelena tisk

- Camillus**, gene. mascu. ▫ *kostelní služebník, zvoník, kněžský pacholek neb slouha, když se obětuje* ▫ Kořtelnij služebnij/ Zwonijk/ Kněžlký pa|cholek/ neb flauha/ když fe obětuje ▫ 13rb
Et proprium nomen uiri nobilis Romani
- Caminus**, gene. masc. pen. produ. ▫ *pec a vlaský komín neb dýmová díra* ▫ Pec a Wlaský Komijn/ neb dýmowá dijra
- Camoenae**, gene. foemini. plura. tantum ▫ *bohyně zpívání, Musae* ▫ Bohyně/ zpijwánij Mufae
- Campana**, gene. foemini. pen. produ. ▫ *zvon* ▫ Zwon ▫ Campanula ▫ *zvonček, zvonec* ▫ Zwonček/ Zwonec ▫ Aes Campanum idem
- Campania**, gene. foemini. ▫ *krajina v Itáli, kdežto Neapolis leží* ▫ Kragina w Itali/ kdežto Neapolis ležij ▫ Campania Galliae ▫ *jiné město v Frankrejchu, Šamperk* ▫ Giné Město w Frankreihu/ Šfampergk ▫ Campanus, a, um ▫ *co z Kampanie jest* ▫ Co z Campanye geft
- Campe**, latinè Eruca, gene. foemini. ▫ *housenka, zelný červ, kterýž listí na stromích i na zeli žere* ▫ Hausenka/ Zelný Čzerw/ kterýž lijftij na Stromijch/ y na Zelij žere ▫ Vnde Pityocampe, qui in pinu arbore nascitur ▫ *červ, kterýž v sosnách a smrcích roste* ▫ Čzerw/ kterýž w Sofnách a Smrcých rofte
- Campus**, gene. masc. ▫ *rovné pole, rovina* ▫ Rowné Pole/ rowina ▫ Item ▫ *místo neb plac, cvičení neb pokušování* ▫ Mijfto/ neb plac/ Cwičenij neb pokuffowánij ▫ Latißimus tibi Campus patet ▫ *máš obšírné jednání, při němž mnoho jest činiti* ▫ Máš obšijrné gednánij/ při němž mnoho geft činiti ▫ Campestris, uel fter, adiectiuum ▫ *polní* ▫ Polnij ▫ Campeftria ▫ *spodní oděv, woplečí* ▫ Spodnij oděw/ woplečij ▫ Campeftratus, a, um ▫ *kdo spodní oděv nosí* ▫ Kdo ſpodnij oděw nořý
- Camurus**, a, um ▫ *křivolaký* ▫ Křiwolaký ▫ Camura cornua ▫ *křivolaký rohové* ▫ Křiwolaký rohowé ▫ prifcum uocabulum
- Canabis**, gene. foemini. uel bum, gene. neu. ▫ *konopě* ▫ Konopě ▫ Est herba funibus faciendis, et telis texendis accommodata. Decorticare canabim, apud Plinium ▫ *konopě tříti, třepati, trlicowati a wochlowati* ▫ Konopě třijti/ třepati/ trlicowati/ a wochlowati ▫ Hinc Canabinus, a, um. Et Canabaceus, a, um ▫ *konopný* ▫ Konopný ▫ Canabinus funis ▫ *konopný provaz* ▫ Konopný prowaz ▫ et Canabina uestis ▫ *konopný oděv* ▫ Konopný oděw ▫ Alij scribunt duplici n.
- Canalis**, gener.com. ▫ *žlab, vrtaná trouba* ▫ Zlab/ wrtaná trauba ▫ Canaliculus, diminut. Item Canaliculus, ſignificat etiam ▫ *provrtanou díru* ▫ Prowrtanau dijru ▫ quemadmodum in Columnis uidemus. Et Canaliculatus, a, um ▫ *žlabkovaný, provrtaný, dutý* ▫ Zlabkowatý / prowrtaný/ dutý ▫ Canalicula ▫ *prostý, chudý člověk* ▫ Prořtý/ chudý Čřlowěk
- Cancelli**, gener. mascu. plur. tantum ▫ *mříže, zamřežování* ▫ Mřijže/ zamřežowánij ▫ Cancelli, as ▫ *mřežuji, vydrapuji, vystruhuji, rozdírám, pobíjím, zahlazuji* ▫ Mřežugi/ wydra-

- pugi/ wystruhugi/ rozdiqram/ pobijgijm/ zahlazugi □ Cancellatim □ *mřežovatě* □ Mřežovatě □ Cancellarius, uulgo □ *kanclér* □ Kanclér
- Cancer**, gene. mafc. □ *rak* □ Rak □ et morbus □ *nemoc ta, jež jmenují rak* □ Nemoc ta/ geyž gmenugij Rak □ Item signum coeleste in Zodiaco □ *znamení nebeské, jedno ze dvanácti* □ Znamenij Nebelké/ gedno ze dwanácti
- Candax**, acis, gener. foemi. penul. cor. □ *královna mouřenínská* □ Králowna⁶⁷ Mauřenijnká
- Candela**, gen. foemi. □ *svíce* □ Swijce □ Candelabrum □ *svícen* □ Swijcen □ Candelarius □ *svícník* □ Swijcnijk
- Candeo**, es, ui □ *hořím, sem ohnivým* □ Hořijm/ fem ohniwým □ Et Candefco. Vnde Excandefco □ *přiliš se rozpaluji, hněvám se* □ Přijliš se rozpalugi/ hněwám se □ Excandefcentia □ *náhlý, popudlivý hněv* □ Náhlý/ popudliwý hněw □ Item, Incandefco □ *rozhorluji se neb hořím* □ Rozhorlugi se/ neb hořijm □ Candeo etiam significat □ *bělím se, blýštím se* □ Bělíjm se/ blýštíjm se □ Candico, as, idem □ *oběluji neb bělím* □ Obělugi/ neb bělijm □ praetera Candido et Candefacio. Item Excandefacio □ *vyběluji* □ Wybělugi □ Vnde Candidatus, a, um □ *zbílený, vobílený* □ Zbijlený/ wobijlený □ Item □ *kdož o ouřad, duostojenství neb o jinou věc stojí* □ Kdož o Auřad/ duoftogenftwij/ neb o ginau věc ftogij □ Candidatus confulatus □ *kdo by rád purgmistrem byl* □ Kdo by rád Purgmistrem byl □ Candidatus eloquentiae □ *kdo by rád ozdobně mluvil* □ Kdo by rád ozdobně mluwil
- Candidus**, a, um □ *světlý, bílý* □ Swětlý/ bijlý □ per metapho. □ *dobrotivý, upřímý, bez falše* □ Dobrotiwý/ vpřijmý/ bezffalše □ Candidulus, a, um □ *nábílý, pobělavý* □ Nábijlý/ pobělawý □ et Candor □ *bělost, světlost* □ Běloft/ fwětoft □ Item □ *upřímnost, dobrotivost, neošemetnost* □ Vpřijmnoft/ dobrotiwost/ neoffemetnoft □ Candidè □ *dobrotivě, upřímně* □ Dobrotiwě/ vpřijmně
- Caneo**, es, ui □ *šedivím neb pro starost bělím* □ Sfediwíjm/ neb pro ftaroft bělijm □ Vnde Canefco, et Incanefco □ *počínám šedivěti* □ Počijmám fšediwěti □ Cani, plura. nume. tant. □ *šedivé vlasy, šediny* □ Sfediwé wlasý/ fšediny □ Canus, a, um □ *šedivělý neb ošedivělý pro starost* □ Sfediwělý/ neb offediwělý pro ftaroft □ Canicies □ *šedina neb šedivost* □ Sfedina/ neb fšediwoft
- Canicae**, gene. foemi. □ *votruby, krupice* □ Wotruby/ krupice □ *propriè* □ *mlejnský prach, halšpan, vopišky* □ Mlaynský prach/ halšpan/ wopišky □ Canicaceus, a, um. Canicaceus panis □ *votrubný chléb* □ Wotrubný chléb □ Furfur idem. Et furfureus, a, um. Item, Furfuraceus, a, um
- Canis**, gene. com. □ *pes* □ Pes □ Item □ *znamení v wrhcábnici, kteréž slove eš, jedno oko* □ Zname[nij w wrhcábnicy/ kteréž flowe Eš/ gedno oko □ Senio □ *žíž* □ Zijž □ Ternio □ *drie* □ Drye □ Quaternio □ *kotr* □ Kotr □ Duo □ *touž* □ Tauž □ Vnde damnosa canicula dicitur □ *hra prohraná* □ Hra prohraná □ Item □ *znamení neb hvězda na nebi* □ znamenij

⁶⁷ Králowna] Králowná tisk

neb Hvězda na Nebi ▫ Canicula. Vnde dies Caniculares ▫ *psí dnové* ▫ *psý Dnowé* ▫ Caniculus, et Catellus, diminut. ▫ *štině* ▫ Sftijně ▫ Caninus, a, um ▫ *psí, peský* ▫ *Pfý/ peský* ▫ Caninum prandium ▫ *pojedení bez vína* ▫ pogedenij bez Wijna ▫ Canini dentes ▫ *zubové vedlé předních, kusáci* ▫ Zubowé wedlé přednijch/ kuřáci ▫ Canarius etiam adiectiuum à Canis

Canistrum, gene. neut. ▫ *chlební koš, nuoše, putna* ▫ Chlebnij kofs/ nuosse/ putna ▫ Canistellum ▫ *košík, putnice* ▫ Koflijk/ putnice ▫ diminut.

Canna, gen. foemi. ▫ *syti, cívka* ▫ Sytij/ cýwka ▫ Inter arundinem et calamum ferè, et spontè proueniens. Nam arundo crassior ac longior est, feriturque ad ufum praecipuè uinearum ▫ *veliké třítí, kteréž mocné jest a k vinnému kmenu přitykuje se* ▫ *Weliké třítij/ kteréž mocné gest/ a k winnému kmenu přitykuge se* ▫ Calamus uerò gracilis, ac, tenuis est, tibijs et scribendo aptus ▫ *tenká třítina, z kteréžto píšťaly a peří k psaní dělají se* ▫ *Tenká třítina/ z kteréžto Pijšťaly a Peří k psaní dělají se* ▫ Sed confunduntur haec plerumque apud Poëtas. Cannetum, Arundinetum ▫ *místo kde mnoho třítí roste, třitinoviště* ▫ *Mijsto kde mnoho třítij roste/ třitinowistě*

Cannae, gene. foemi. plura. tan. ▫ *krajina neb ves v Apulí* ▫ Kragina/ neb Wes w Apulij ▫ Cannensis pugna ▫ *bitva, kteráž se tu mezi Římany a Kartaginenskými stala* ▫ Bitwa/ kteráž se tu mezy Ržijmany/ a Kartaginenskými stala

Cano, is, cecini ▫ *zpívám* ▫ Zpijwám ▫ Cano fidibus ▫ *hudu na husle neb smyčec* ▫ Hudu na husle/ neb smyčec | ▫ Cano tuba ▫ *troubím po trubačsku* ▫ Traubijm po trubačsku ▫ Canere dicuntur Poëtae ▫ *spisovati* ▫ Spisowati ▫ Canere bellicum, uel clauicium ▫ *zhuoru k bitvě troubiti, lermo bítí* ▫ *Zhuoru k bitvě traubiti/ lermo bítí* ▫ Canere receptui ▫ *k přestání od bitvy neb k odtažení troubiti* ▫ k přestání od bitwy/ neb k odtažení traubiti ▫ Cantor, oris, gen. maic. ▫ *zpěvák* ▫ Zpěwák ▫ Comp. Accino ▫ *prozpěvuji* ▫ Prozpěwugi ▫ Concino ▫ *spolu s jinými zpívám* ▫ *spolu s ginými zpijwám* ▫ Concentus ▫ *společné zpívání, pozorné prozpěvování* ▫ *Společné zpijwání/ pozorné prozpěwování* ▫ Praecino ▫ *předzpěvuji, napřed zpívám* ▫ *Předzpěwugi/ napřed zpijwám* ▫ Succino ▫ *nížce zpívám neb polouhlasím* ▫ *nijžce zpijwám/ neb polauhlašým* ▫ Occino ▫ *odmlouvám, odštěkávám, háním* ▫ *Odmlauwám/ odšťekávám/ hánijm* ▫ Recino, et Recanto ▫ *odvolávám* ▫ *Odwolávám* ▫ Canto, frequent. idem quod celebri, tollo laudibus, uel dico ▫ *velebím, vychvaluji, vypravuji* ▫ *Welebijm/ wychwalugi/ wyprawugi* ▫ Terent. Qui harum mores cantabat mihi ▫ *kterýž mi obyčje jejich pilně a často předpovídal* ▫ *Kterýž mi obyčje gegich pilně a často předpovídal* ▫ Vnde Decanto ▫ *vychvaluji, prozpěvuji, vyhlašuji* ▫ *Wychwalugi/ prozpěwugi/ vyhlašugi* ▫ Et Cantico. Idem Cantillo ▫ *ochotně a často zpívám* ▫ *Ochotně a často zpijwám* ▫ Incanto ▫ *zaklínám, čaruji* ▫ *Zaklínám/ čarugi* ▫ Vnde Incantatio, et Incantamentum ▫ *zaklínání, očarování* ▫ *Zaklínání/ očarování* ▫ Excanto ▫ *vysvobozuji od zaklínání neb očarování* ▫ *Wyfwobozugi od zaklínání/ neb očarování* ▫ Recanto, idem. Cantus, et Cantio ▫ *zpívání, píseň* ▫ *Zpijwání/ pijseň* ▫

- Cantiuncula, Canticum idem ◻ *neb pěkné slavné zpívání* ◻ *neb pěkné slavné zpíwání* ◻ Canor ◻ *pozornost, libé znění* ◻ Pozornost/ libé znění ◻ Canorus, a, um ◻ *pozorný, zvučný* ◻ Pozorný/ zvučný
- Cantharis**, gene. foem. ◻ *štěpná housenka zelená i zlaté barvy* ◻ Štěpná hau|fenka/ zelená y zlaté barwy 14va
- Cantharus**, gene. mafc. ◻ *konev, konvice* ◻ Konew/ konvice
- Cantherius**, gene mafc. ◻ *valach, kůň, kterému jest vykleštěno* ◻ Walach/ kůň kterému gest vykleštěno ◻ Est etiam ordo uinearum, cum hautilibus in terram defixis, fingulae transfuerfae perticae in unam tantam partem ordinis adnectuntur ◻ *haldička, kopček neb přihrabání prsti, kdež se tečky pořád k vinnému kmenu stavějí* ◻ Haldička/ kopček/ neb přihrabání prsti/ kdež se tečky pořád k vinnému kmenu stawějí ◻ Vnde Cantheriatus, a, um
- Cantherium**, gen. neut. ◻ *káry, koleša* ◻ Káry/ Koleša
- Canthus**, gene. mafcu. ◻ *šin, železo zevnitř na kole, okování kola, loukot* ◻ Šin/ železo zevnitř na kole/ okování kola/ Laukot
- Canufium**, gene. neut. ◻ *město v Apulii, kdežto dobrá vlna jest* ◻ Město w Apulij/ kdežto dobrá vlna gest ◻ Canufina ◻ *ta vlna* ◻ Ta vlna ◻ et Canufinatus ◻ *kdož z té vlny oděv na sobě má* ◻ *kdož z té vlny oděv na sobě má*
- Capena**, penultima producta, gen. foem. ◻ *město bylo u Říma* ◻ Město bylo v Ržijma ◻ Capena porta ◻ *brána v Římě proti Kapua* ◻ Brána w Ržijmě/ proti Capua ◻ aliàs Appia porta
- Caper**, gener. mafc. ◻ *kleštěný kozel* ◻ Kleštěný kozel
- Capero**, as, aui ◻ *krčím neb nabírám čelo* ◻ Krčijm/ neb nabijrám čelo ◻ Caperata frons ◻ *skrčené neb svraskalé čelo* ◻ Skrčené/ neb swraskalé čelo
- Capello et Capedo**, quaere in Capio
- Caphareus**, gener. mafcu. ◻ *huora v Euboie neb Nigropontu* ◻ Huora w Euboie/ neb Nigropontu
- Capillus**, gen. mafc. propriè ◻ *vlasové hlavy* ◻ Wlafowé hlawy ◻ Capillamentum et Capillitium, ferè idem. Aliquando capillamentum pro Galericulo capitur ◻ *za cizí udělané vlasy* ◻ *Za cyzý vdělané wlasý* ◻ Capillamentum herbarum ◻ *kytky neb dolu visutí vláskové u kořenůw bylinných* ◻ *Kytky neb do|lu wifutij wláskové* v⁶⁸ *Kořenůw bylinných* ◻ Capillatus ◻ *vlasatý, kučeratý, kostrbatý* ◻ Wlafatý/ kučeratý/ kostrbatý ◻ Capillus Veneris, Vide supra Callitrychon 14vb
- Capio**, is, cepi ◻ *jímám, přijímám, беру* ◻ Gijmám/ přijijmám/ беру ◻ Item ◻ *volím* ◻ Wolijm ◻ Teren. Me capere arbitrum ◻ *volili mne za prostředka neb za soudci* ◻ Wolili mne za prostředka/ neb za Saudcy ◻ Capere aduerfarium, hoc est, fallere ◻ *protivníka oklamati, podvésti* ◻ Protiwnijka oklamati/ podwěsti ◻ Capere cibum ◻ *jísti* ◻ Gijsti ◻ Capere

⁶⁸ v] a tisk

coniecturam ◻ *domejšleti se, domnívati se* ◻ Domayšleti fe/ domnijwati fe ◻ Capio inimicos omnes homines ◻ *všecky lidi za nepřátely sobě dělám* ◻ Wšfecky lidi za nepřátely sobě dělám ◻ Misericordiam omnem ego capio, id est, patior, Terenti ◻ *všecku bídu já trpím* ◻ Wšfecku bijdu já trpím ◻ Capere quietem uel somnum ◻ *odpočívati neb spáti* ◻ Odpočijwati neb spáti ◻ Et, Capio ◻ *rozumím* ◻ Rozumijm ◻ Intellego. Item ◻ *chápám neb ujímám* ◻ Chápám/ neb vgijmám ◻ Aedes nostrae uix capient ◻ *sotva se do domu našeho směšná, vejde neb schová* ◻ Sotwa fe do domu našeho směšná/ wegde/ neb schowá ◻ Capio confilium ◻ *radím se* ◻ Radijm fe ◻ Capio uoluptatem, et capior uoluptate. Item caepit me uoluptas ◻ *potěšení neb rozkoš беру neb mám* ◻ Potěšeníj neb rozkošs беру/ neb mám ◻ Capio laborem ◻ *snáším práci* ◻ Snášijm práci ◻ Captus mente ◻ *v mysli zmámený, ztřeštěný* ◻ W myšli zmámený/ ztřeštěný ◻ Captus oculis ◻ *slepý* ◻ Slepý ◻ Captiuus, a, um ◻ *jatý, zajatý* ◻ Gatý/ zagatý ◻ et Captiuo ◻ *obvlastňuji, jímám, u vězení беру* ◻ Obwlastniugi/ gijmám/ v wězeníj беру ◻ Captiuitas ◻ *vězení, wázba* ◻ Wězeníj/ wázba ◻ Captio et Captiuncula ◻ *oklamání, podvod v slovích* ◻ Oklamáníj/ podwod w slowijch ◻ Captiofus, a, um ◻ *oklamavý, kdo rád v řeči polapí, lapačka* ◻ Oklamawý/ kdo rád w řeči polapij/ lapačka ◻ Captus, nomen ◻ *rozum a chopnost mysle* ◻ Rozum a chopnost mysle ◻ ut captus est puerorum ◻ *jakž děti rozum mají* ◻ yakž děti rozum mají ◻ Excedit captum nostrum ◻ *převyšuje rozum náš* ◻ přewyšuge rozum náš ◻ Capax ◻ *jemný, chopný, lapavý* ◻ Gemný/ chopný/ lapawý ◻ Capedo, gene. foemi. ◻ *šířkost* ◻ Sfirokost ◻ Intercapedo ◻ *prostranství, šířkost mezi něčím, jako mezi dvěma zdmi* ◻ Prostranstwij/ šiřkost mezy něčijm/ yako mezy dvěma zdmi ◻ Capessio, idem est, quod capio, uel ◻ *jdu, abych bral* ◻ Gdu abych bral ◻ Capebit fugam ◻ *dává se v utíkání* ◻ Dává fe w wtíkáníj ◻ Item, Capessere iussa ◻ *poručení vykonati, zrychtowati, za dosti učiniti, zjednati* ◻ Poručeníj wykonati/ zrychtowati/ za dosti učiniti/ zgednati ◻ Melitam capeffemus, Cicero ◻ *pojedu do Melity* ◻ Pogedem do Melity ◻ Capeffere Republicam ◻ *obecné dobré neb město ochraňowati neb dobře zprawowati* ◻ Obecné dobré/ neb Město ochraňowati/ neb dobře zprawowati ◻ Capto, as ◻ *o některou věc usiluji neb stojím, s pochlebováním neb s zlou chytrostí nětco míti žádám* ◻ O některau věc wfylygi/ neb stogijm/ s pochlebowáníj/ neb s zlau chytrostij nětco miji žádám ◻ Vnde Captatio ◻ *usilování, honění* ◻ Wfyłowáníj/ honěníj ◻ Captat famam ◻ *stojí o pochvalu, chválu* ◻ Stogij o pochwalu/ chwálu ◻ Captat senem ◻ *stojí o dědictví neb statek, stárce* ◻ stogij o dědictwij/ neb statek stárce ◻ Vnde Captator ◻ *kdo o dědictví stojí neb o jiné věci* ◻ kdo o dědictwij stogij/ neb o jiné věci ◻ Captura ◻ *začátek, uhonění neb zisk* ◻ Začátek/ vhonej/ neb zylk ◻ quaestus. Composita. Accipio ◻ *přijímám* ◻ Přigijmám ◻ Vnde Acceptus, a, um ◻ *vzáctný, příjemný* ◻ Wzáctný/ přijgemný ◻ Refero acceptum tibi ◻ *pravím, že to od tebe mám* ◻ Prawijm že to od tebe mám ◻ Interdum ◻ *slyším neb rozumím* ◻ Slyšijm/ neb rozumijm ◻ Nunc accipe sententiam meam ◻ *nyní poslyš mého zdání* ◻ Nynij poslyš mého zdáníj ◻ Item ◻ *zuovi na dobrý kvas neb dávám jísti* ◻ Zuowi

na dobrý kwas/ neb dá|wám gijfti ◻ Accepit nos lautè ◻ *ukázal nám dobrou vůli, ctil nás hojně, dal nám dosti jísti* ◻ *Vkázal nám dobrou vůli/ ctil nás hogně/ dal nám dosti gijfti* ◻ Accepto frequent. Acceptilatio ◻ *kvitanci* ◻ *Kwitancý* ◻ Decipio ◻ *oklamávám* ◻ *Oklamávám* ◻ Deceptor ◻ *pokladač, šajdýř* ◻ *Pokladač/ šajdýř* ◻ Deceptio ◻ *oklamání* ◻ *Oklamánij* ◻ Decipula ◻ *sklonky, plotky, pasti* ◻ *fklonky/ plotky/ pafiti* ◻ Concipio ◻ *uchopuji, k myslí beru, počínám* ◻ *Vchopugi/ k myslí beru/ počijnám* ◻ Conceptio ◻ *početí* ◻ *Početi* ◻ Concipio animo ◻ *beru před sebe* ◻ *Beru před sebe* ◻ Conceptus mentis ◻ *předsevzeti a vuole myslí* ◻ *Předsewzetij/ a vuole myslí* ◻ Conceptus uerbis iurare ◻ *předpověděnými slovy přísáhati* ◻ *Předpowěděnými slowy přísáhati* ◻ Conceptaculum ◻ *začínání, lapání, uchopení* ◻ *Začijnánij/ lapánij/ vchopenij* ◻ Excipio ◻ *vynímám* ◻ *Wynijmám* ◻ Exceptio ◻ *vynímání, výmínka* ◻ *Wynijmánij/ wymijnka* ◻ Item ◻ *lapám, chytám, zbírám, poznamenávám, píši slova po někom mluvícím neb napřed říkajícím* ◻ *Lapám/ chytám/ zbíráram/ poznamenávám/ pijšši slowa po někom mluvícím/ neb napřed říkajícím* ◻ Inde Excipula ◻ *vrše neb vázanec a měch u vodě, do něhož lapají ryby* ◻ *Wršše/ neb wázanec/ a měch v wodě/ do něhož lapají ryby* ◻ Incipio ◻ *začínám* ◻ *Začijnám* ◻ Vnde Inceptio ◻ *začínání* ◻ *Začijnánij* ◻ Intercipio ◻ *lapám, pobírám neb napřed beru* ◻ *Lapám/ pobíjram/ neb napřed beru* ◻ Recipio ◻ *zase beru, zase docházím* ◻ *Zasfe beru/ zasfe docházím* ◻ Recupero. Recipio me domum ◻ *jdu domu* ◻ *Gdu domu* ◻ et Recipio ◻ *slibuji* ◻ *Slibugi* ◻ Item Recipio ◻ *v bezpečnost uvodím, vysvědčuji neb retuji* ◻ *W bezpečnost wwodijm/ wyfwdčugi/ neb retugi* ◻ Vnde receptus, us, quartae declinationis ◻ *naspátek odvedení* ◻ *Naspátek odwedenij* ◻ Canere receptui, de quo supra. Et receptaculum ◻ *místo v němž někdo bezpečen jest, schránka* ◻ *Mijšto w němž někdo bezpečen gest/ schránka* ◻ Receptum ◻ *co přijato, dopuštěno neb zkušeno jest* ◻ *Co přigato/ dopuštěno/ | neb zkušeno gest* ◻ Receptus mos ◻ *starobylá přijatá zvyklost* ◻ *Starobylá přigatá zwyklost* ◻ Recepto, as, frequentatiuum, idem quod simplex. Receptitius, a, um ◻ *pozuostavený, vymíněný* ◻ *Pozuostawený/ wymijněný* ◻ Receptitius seruus ◻ *pozuostavený pacholek* ◻ *Pozuostawený pacholek* ◻ Sufcipio ◻ *beru na sebe* ◻ *Beru na sebe* ◻ Sufcipio crimen ◻ *vyznávám hřích, znám se k nešlechtnosti* ◻ *Wyznávám hřích/ znám se k nešlechtnosti* ◻ Sufcipio liberos ◻ *zplozují dítky* ◻ *Zplozugi dijtky* ◻ Item, Sufcipio ◻ *odpovídám neb mluvím k puowodu* ◻ *Odpowijdám/ neb mluvím k puowodu* ◻ Praecipio ◻ *dorozumívám* ◻ *Dorozumijwám* ◻ Praecipere cogitatione ◻ *přemejšleti, předjiti* ◻ *Přemeyšleti/ předgijti* ◻ Item ◻ *přikazují, učím, velím* ◻ *Přikazugi/ včijm/ welijm* ◻ Vnde Praeceptor ◻ *učitel* ◻ *Včitel* ◻ Praeceptio, praepceptiuncula, et praepceptum ◻ *naučení, rozkázání, přikázání* ◻ *Naučenij/ rozkázánij/ přikázánij* ◻ Item, Praecipuus, a, um ◻ *přední, největší* ◻ *Přednij/ najwzáctnějšij* ◻ Percipio ◻ *dobře chápám, rozumím* ◻ *Dobře chápám/ rozumím* ◻ Perceptio ◻ *uchopení, porozumění* ◻ *Vchopenij/ porozumění* ◻ Item, pignora capere, uel auferre ◻ *na statek a zboží sáhnouti, pobrati, základy přijímati* ◻ Na

K1rb

K1va

státek a Zbožíj fáhnauti/ pobrati/ základy přigijmati ▫ Manum facultatibus injicere, apud Ciceronem. Hinc pignoris capio, sicut ufu capionem dixerunt ueteres

Capiftrum, gen. neut. ▫ *vohlav neb nahlawek* ▫ Wohlaw/ neb nahlawek ▫ Item ▫ *náhubek* ▫ Náhubek ▫ Capiftro ▫ *pojímám na vohlav neb náhubek kladu* ▫ Pogjmám na wohlaw/ neb náhubek kladu

Capitellum, et **Capitium**, Vide Caput

Capnos, gene. mafc. fumus ▫ *dejm* ▫ Daym ▫ Capnio, diminut. gene. neut. ▫ *dejmek* ▫ Deymek ▫ Capnon ▫ *holubí vole, zeměžluč* ▫ Holubij wole/ Zeměžžluč ▫ herba, Fumus terrae

| **Cappadocia**, gener. foemi. ▫ *krajina v Menší Asi* ▫ Kragina w menšij Afij ▫ Cappadox, ocis, penult. cor. ▫ *někdo z Kapadocie* ▫ Někdo z Kappadocie K1vb

Capparis, gene. foemi. ▫ *kapary* ▫ Kappary

Capra, gene. foemi. ▫ *koza* ▫ Koza ▫ Caprarius ▫ *kozák, kozí pastýř* ▫ Kozák/ kozý Paštýř ▫ Caprile ▫ *kozí staje* ▫ Kozý stage ▫ Caprinus, a, um. et Caprillus ▫ *kozí* ▫ Kozý ▫ Caprigenus, uel Caprigenum pecus ▫ *kozí pokolení* ▫ Kozý pokolenij ▫ et Capreus, a, um. Capella diminut. ▫ *kozka* ▫ Kozka

Caprea, gen. foem. penul. cor. ▫ *srna* ▫ Srna ▫ Dorcas graece. Capreolus ▫ *srnec* ▫ Srnec ▫ Item, Capreolus ▫ *vinné ratolesti, vinolist a to, což se okolo tejček obtočuje* ▫ Winné ratolesti/ winolift/ a to což se okolo tayček obtočuje ▫ Clauicula idem

Capricornus, gene. maf. ▫ *kozorožec* ▫ Kozorožec

Caprificus, gene. foemi. penult. long. ▫ *planý fíkový strom, ejiptský fík* ▫ Planý fíjkový strom/ Ejiptský fíjk

Capronae, gene. foem. ▫ *přední vlasy neb hřiva na konském čele* ▫ Přednij wlasý/ neb hrijwa na konfkém čele

Caprunculum, gene. neut. ▫ *hliněná nádoba* ▫ Hliněná nádoba

Caprotina ▫ *přijmí Iunonis* ▫ Přijgmij Iunonis

Capſa, gene. foem. ▫ *mošna, karnýř, kapsa* ▫ Mošna/ karnýř/ kapsa ▫ Capſula, et Capſella diminutium. Capſarius ▫ *mošnář, kdo šaty v lázni hlédá, zuwač neb knihonoš* ▫ Mošnář/ kdo šaty w lázni hlédá/ Zuwač/ neb knihonofs

Capfaces. penulti. cor. ▫ *volejový dčbán neb volejná nádoba* ▫ Wolegowý dčbán/ neb wolegná nádoba

Capſis, id est, cape ſi uis ▫ *chceš-li, vezmi* ▫ Chceſſ li wezmi ▫ comicum est

Capto, et **Captiuus**. Vide Capio

Capua, gene. foem. ▫ *město v Kampani* ▫ Město w Kampanij

| **Capulus**, gene. mafcu. et gener. neut. Capulum ▫ *rukověť neb držadlo, máry* ▫ Rukověť/ neb držadlo/ Máry ▫ Vnde Capularis, e, Capularis ſenex ▫ *starec k hrobu neb k smrti blízký* ▫ Starec k hrobu/ neb k smrti blízký ▫ Capula ▫ *nádoba s držadlem* ▫ Nádoba s držadlem ▫ Decapulo ▫ *vyvažují, vypraždňují* ▫ Wyvažugi/ wypraždňugi ▫ Capulator ▫ *dolévač* ▫ Doléwač K2ra

- Capus**, et **Capo**, gene. maf. ▫ *kapoun, kleštěný kohout* ▫ Kapaun/ kleštěný kohout
- Caput**, gene. neut. ▫ *hlava* ▫ Hlawa ▫ Item ▫ *počátek neb původ některé věci neb rozdílná částka některé knihy* ▫ Počátek neb původ některé věcy/ neb rozdílná částka některé knihy ▫ Vulgo Capitulum, et Capitellum diminutivum Capitellum significat etiam ▫ *makovice neb přikrývadlo na sloupě* ▫ Makowice/ neb přikrývadlo na sloupě ▫ Capitalis ▫ *škodlivý, záhubný neb smrti hodný* ▫ Škodlivý/ záhubný/ neb smrti hodný ▫ Capitale odium ▫ *úhlavní nenávisť* ▫ Vhlawnij nenáwiŝt ▫ Nulla capitalior pestis ▫ *žádná škodlivější záhuba* ▫ Ziádná ŝkodliwěgŝij záhuba ▫ Sed Capitalis scriptor ▫ *kdo krátce neb v krátkosti píše* ▫ Kdo krátce neb wkrátkoŝti piŝŝe ▫ Capitaliter, aduerbium ▫ *škodlivě, zahubně* ▫ Škodliwě/ zahubně ▫ Capitatus, a, um ▫ *hrubohlavý, hlavatý* ▫ Hrubohlavý/ hlawatý ▫ Capitofus, a, um ▫ *svýhlavý, svémyslný* ▫ Swýhlavý/ ŝwémýŝlný ▫ Item, Capito, onis ▫ *kdo hlavu velikou má, hlaváč* ▫ kdo Hlawu welikau má/ Hlawáč ▫ Item, cognomen gentis, Capitium ▫ *kukla neb kápě* ▫ Kukla/ neb kápě ▫ Capite diminutus ▫ *někdo v stavu svém umenšený* ▫ Někdo w ŝtawu ŝwém wmenŝený ▫ Capite census ▫ *chudý člověk, kterýž vedlé statku nemůže šacován býti, jenž život i statek svůj s sebou nosí* ▫ Chudý člowěk/ kterýž wedlé ŝtátku nemuože ŝacowán býti/ genž žiwot y ŝtatek ŝwuog s ŝebau noŝý ▫ Biceps ▫ *dvouhlavý, dvoušpicatý* ▫ Dwauhlawý/ dwauŝpicatý ▫ Sic Triceps
- | **Capitolium**, gener. neut. ▫ *chrám v Římě neb zámek na vrchu, jenž Mons Tarpeius sloul* ▫ Chrám w Ržijmě/ neb Zámek na wrchu/ genž Mons Tarpeius ŝloul K2rb
- Caputium**, gen. neut. ▫ *kapusta* ▫ Kapuŝta ▫ Seŝile, et cumanum Plinius uocat, Species Braŝicae, à quibusdam Caulis capitata ▫ *hlavaté zelí* ▫ Hlawaté zelý
- Carabus**, gene. maf. ▫ *pulec neb střevle* ▫ Pulec/ neb ŝtřewle ▫ piŝcis. Plini. ex cancrorum genere eŝŝe dicit
- Carba** ▫ *vítr kterýž sic Africus slove* ▫ Wijtr kterýž ŝyc Affricus ŝlowe ▫ Carpatine, gene. foem. ▫ *sedlský vysoký střevíc* ▫ Sedlŝký wyŝoký ŝtřewijc
- Carbafus**, gene. mafc. et foemi. penult. cor. ▫ *subtilné a tenké plátno, z kteréhož praporce neb korábové plachty dělají se* ▫ Subtylné a tenké plátno/ z kteréhož Praporce/ neb Korábové plachty dělajij ŝe ▫ Vnde et pro uelo accipitur ▫ *za plachtu korábovou* ▫ Za plachtu korábowau ▫ Hinc Carbafus, a, um. et Carbafinus, a, um. penu. cor. ▫ *co z takového platna jest uděláno* ▫ Co z takowého platna geŝt wděláno
- Carbo**, gene. mafc. ▫ *vyhašený uhel* ▫ Wyhaŝený vhel ▫ Carbonarius ▫ *uhlíř* ▫ Vhlijř ▫ Carbonaria ▫ *uhelnice* ▫ Vhelnice
- Carbunculus**, gene. mafc. ▫ *zapalení oudu, páčivý pryskejř, uhlík neb jest jako živý uhel* ▫ Zapalenij audu/ Páčiwý pryŝkayř/ vhljik/ neb geŝt yako žiwý Vhel ▫ Vide Anthrax, Item ▫ *kámen karbunkul* ▫ Kámen Karbunkul ▫ Praeterea, Carbunculus ▫ *suchotiny na vinných ratolestech neb stromích, slove vlk* ▫ Suchotiny na Winných ratolestech/ neb ŝtromijch/ ŝlowe Wlk ▫ Carbunculatio idem, Est etiam diminutivum à Carbone, et

uerbum carbunculo, as, apud Plini ◻ *rozpaluji se, hořím* ◻ Rozpalugi se/ hořím ◻ Carbunculofofus, a, um Carbunculofofus ager ◻ *horká neb spálená rolí, spáleniště* ◻ Horká/ neb spálená Rolý/ spáleniště

| **Carcer**, gene. mařc. ◻ *žalář, vězení* ◻ Zialář/ wězenij ◻ In carcerem conijcere ◻ *do vězení vsaditi* ◻ Do wězenij wfaditi ◻ Item ◻ *znamení cejlovní* ◻ Znamenij cejlownij ◻ A carceribus, ad metam ◻ *od počátku až do konce* ◻ Od počátku až do konce ◻ Sed in plurali tantum. Carcerarius, a, um ◻ *co k žaláři přináleží, žalářný* ◻ Co k žaláři přináležij/ žalářný

K2va

Carchedon, gener. foemi. penult. prod. ◻ *město Kartago* ◻ Město Carthago ◻ Carchedonius ◻ *kámen calcedon* ◻ Kámen Calcedon

Carchesium, gen. neut. ◻ *teklík s dlouhým držadlem, od svršku až doluow neb pudlače* ◻ Teklijk s dlouhým držadlem/ od swršku až doluow/ neb Pudlače ◻ Item, Carchesia ◻ *svrchní díry na řeřábě korábowém, škřípec, skrze nějž provazové bývají protaženy* ◻ Swrchnij dijry na řeřábě Korábowém/ Škřípec/ fkrze něgž prowazové býwagij protaženy

Carcinoma, penultima producta, gene. neutri ◻ *rak, a jest neduh* ◻ Rak/ a geřt neduh

Carcinus, penultima correpta, gener. mařcu. latině Cancer, animal ◻ *rak* ◻ Rak

Cardiaca, et **cardia** ◻ *u srdce klaní, srdečná bolest neb zbouření svrchních drobuow* ◻ V řrdce klanij/ řrdečná bolest/ neb zbauření swrchnijch drobuow ◻ Cardiacus ◻ *kdož takovou nemoc má* ◻ Kdož takowau nemoc má

Cardo, gene. dubij, řed potius mařcul. ◻ *stežeje* ◻ Stežeje ◻ Cardines coeli ◻ *vysost nebes, kteráž* ◻ Wyřoft nebes/ kteráž ◻ Poli et uertices ◻ *slove* ◻ řlowe ◻ Cardines agrorum ◻ *kamenové mezní od poledne proti půlnoci* ◻ Kamenowé meznij od poledne proti půl nocy ◻ Cardio etiam pro occasione ◻ *za příhodnost* ◻ Za přijhodnost ◻ Vnde Cardineus, a, um. et Cardinalis ◻ *přední, nejvyšší* ◻ Přednij/ naywyřřij

Carex, gene. mařc. ◻ *vostříř, řpicaté a vořtré beřlij, rokytovi, z něhož pletou koříky neb jiné věci* ◻ Wořřijřs/ řpicaté a wořtré beylij/ rokytowij/ z něhož pletau kořijky/ neb giné | wěcy ◻ Hinc Carectum ◻ *místo, kde takové proutí roste, a jest skůro jako kapradí* ◻ Mijřto kde takowé prautij rořte/ a geřt řkůro jako Kapradij

K2vb

Carduelis, gene. foemi. ◻ *stehlík* ◻ Stehlijk ◻ Carduus ◻ *bodlak* ◻ Bodlak

Careo, ere, ui ◻ *sem v nedostatku, nemám* ◻ Sem w nedostatku/ nemám ◻ Carere culpa ◻ *winny neměti, bez winny býti* ◻ winny neměti/ bez winny býti ◻ In lupino cassum. Vnde Cassus, a, um ◻ *nedostatečný, prázdny, pustý* ◻ Nedostatečný/ prázdny/ puřtý ◻ Cassanux ◻ *prázdny wořech* ◻ Prázdny wořech ◻ Lumine caři ◻ *mrtví, bez řiwota* ◻ Mrtwij/ bez řiwota ◻ Vnde aduerbium, Incassum ◻ *nadarmo, naprázdno* ◻ Nadarmo/ naprázdno

Carus, a, um ◻ *drahý* ◻ Drahý ◻ Caritas ◻ *drahota* ◻ Drahota ◻ Carè ◻ *draze* ◻ Draze ◻ Carè uenditur uinum ◻ *draho se řenkuge wíno* ◻ Draho se řenkuge Wijnno

Car, caris, gen. mař. ◻ *někdo z krajiny Karia* ◻ Někdo z kraginy Caria ◻ Est autem Caria ◻ *krajina v Menří Azi* ◻ Kragina w menřij Azij

- Caries**, gene. foemi. ▫ *zetlení, zpráchnivělost, červotoč, zvrtní, shnilina* ▫ Zetleníj/ zpráchniwěloft/ čerwotoč/ zwrtníj/ shnilina ▫ Cariofus, a, um ▫ *červotočlivý, zetlelý, shnilý, zvrtný* ▫ Czerwotočliwý/ zetlelý/ shnilý/ zwrtný ▫ Propriè de ligno dicitur. Materies luna decrefcente caefa, carie non infeltatur ▫ *les k ftawení na wetech Měfyce posekaný, nebude prachniwěti* ▫ Les k ftawení na wetech Měfyce pofekany/ nebude prachniwěti ▫ Columel. Dicitur tamen etiam de alijs rebus, et Cato terram cariofam uocat ▫ *shnilá neb zčerviwělá země, půda neb ponebí* ▫ Shnilá/ neb zčerwiwělá země/ půda neb ponebij
- Carica**, gene. foemi. uel Caryca propriè ficus ficca ▫ *suchý fik* ▫ Suchý ffiik
- Carina**, gene. foemi. penulti. pro. ▫ *ponebí neb spodek v lodí* ▫ Ponebij/ neb fspodek w Lodij ▫ Sy|necdochicos ▫ *lodí, šif* ▫ Lodij/ Sfijff ▫ Carinatum ▫ *co vykrouženo neb wohnuto jest jako lodí* ▫ Co wykrouženo/ neb wohnuto geft/ yako Lodij ▫ Carinare ▫ *jako ponebí v šifu dělati, wokroužiti* ▫ Yako Ponebi w Sfijffu dělati/ wokroužiti ▫ Item ▫ *hanbu wyčítati, domlouwati, trestati* ▫ Hanbu wyčijtati/ domlouwati/ trestati
- Carmelus**, gen. mafc. ▫ *hora v Palestině* ▫ Hora w Palestyně
- Carmen**, gen. neut. ▫ *skládání, kteréž se zpívati muože* ▫ Skládáníj/ kteréž se zpíjwati muože ▫ Item ▫ *zaklínání, okouzlení, babské žehnání, lekovaní* ▫ Zaklínáníj/ okauzleníj/ Babské žehnáníj/ lekowanij
- Carmenta**, gen. foemi. ▫ *matka Evandra* ▫ Matka Euandra ▫ aliàs Nicoftrata. Vnde Carmentalis porta Romae
- Carmino**, as, aui ▫ *češi, drhnu, mykám* ▫ Czěfší/ drhnu/ mykám ▫ Carminare lanam ▫ *wlnu mykati, krampłowati* ▫ Wlnu mykati/ krampłowati ▫ Carminare linum ▫ *wochłowati len* ▫ Wochłowati len ▫ Carminarius ▫ *wlnočesač, mykač, kramplír, čechrač* ▫ Wlnočefač/ Mykač/ Kramplýř/ Czechrač
- Carni**, ge. ma. ▫ *Korytané neb Charwáti* ▫ Korytané/ neb Charwáti ▫ olim Noricis adnumerrati
- Carnutum**, gene. neut. ▫ *město v Uhřích, Peternel* ▫ Město w Vhřijch/ Peternell
- Caro**, gen. foem. ▫ *maso* ▫ Masfo ▫ Carneus, a, um ▫ *co z masa jest* ▫ Co z Masfa geft ▫ Carnofus ▫ *masitý, dužný* ▫ Masfytý/ dužný ▫ Vnde Carnofitas ▫ *masitost* ▫ Masfytost ▫ Carnarius, a, um ▫ *komu maso jest k myfli neb co k masu přísluší* ▫ Komu Masfo geft k myfli/ neb co k masu přísluffij ▫ Carnarium ▫ *masné krámy, masná špižirna* ▫ Masné krámy/ Masná fšpižijrna⁶⁹ ▫ Carniuorus, a, um ▫ *masožravý, masojídek* ▫ Masfožrawý/ Masfogijdek ▫ Caruncula diminutium ▫ *masisko* ▫ Masfylko ▫ Carnalis ▫ *tělesný neb powaha těla* ▫ Tělefný/ neb powaha těla
- Carnifex**, gen. mafc. ▫ *popráwce* ▫ Popráwce ▫ Car|nifico, et excarnifico ▫ *mučím, trápím* ▫ Mučijm/ trápijm ▫ Carnificor ▫ *katován sem, popráwci dán sem k mučení* ▫ Katowán fem/ Popráwcy dán fem k mučení ▫ Carnificina ▫ *katovna, mučednice, místo popráwné* ▫ Ka-

K3ra

K3rb

⁶⁹ fšpižijrna] fšpižijrná tisk

- towna/ mučednice/ Mijſto poprawné ◻ Item ◻ *trápení neb velmi ukrutné mučení* ◻ Trápenij/ neb velmi vkrutné mučenij
- Carnutes** ◻ *lidé v Frankrejchu* ◻ Lidé w Frankreychu ◻ Chartes
- Carpathos** ◻ *vostrov mezi Rodyzem a Kretou* ◻ Wolfrow mezy Rodyzem a Cretau ◻ Vnde Carpathium mare
- Carpatina**, uel **Carbatina**, penul. cor. gen. foem. ◻ *sedlský střevíc* ◻ Sedlſký ſtřewijc
- Carpentum**, gene. neut. ◻ *káry, vůz, náprava* ◻ Káry/ Wuoz/ náprawa ◻ Carpentarius ◻ *kolář, korbář* ◻ Kolář/ Korbář
- Carpio**, gen. maſc. ◻ *kapr* ◻ Kapr ◻ piſcis
- Carpo**, is, piſ ◻ *uchycuji, trhám* ◻ Vchycugi/ trháam ◻ Item ◻ *tresci, laji, ſtrafuji, ſpincuji* ◻ Treſcy/ lagi/ ſtraffugi/ ſpincugi ◻ Carpere uiam ◻ *choditi* ◻ Choditi ◻ Carpere uitales auras ◻ *živu býti, dychati* ◻ Ziwu býti/ dychati ◻ Carpere penſa ◻ *příſti* ◻ Příjſti ◻ Carpere uerbis ◻ *domlouvati, láti, řeči trestati* ◻ Domlouwati/ láti/ řeči trestati ◻ Carpere ſomnum uel ſoporem ◻ *spáti* ◻ Spáti ◻ Carpere lanam ◻ *čechrati vlnu* ◻ Čzechrati wlnu ◻ Compoſita. Decerpo ◻ *češi, trhám* ◻ Čzeſſi/ trháam ◻ Decerpere flores ◻ *trhati kvíti* ◻ Trhati kwijtij ◻ Excerpo ◻ *vybírám* ◻ Wybijráam ◻ Diſcerpo ◻ *roztrhuji, rozdíráam* ◻ Roztrhugi/ rozdijrám ◻ Concerpo idem, et Carptim aduerbium ◻ *sem i tam, poruoznu, roztržitě, rozdílně, jednáam, poněkud* ◻ Sem y tam poruoznu/ roztržitě/ rozdijlně/ gednáam/ poněkud
- Carrae**, arum, gen. foem. plurale tantum ◻ *měſto v Mesopotamí* ◻ Měſto w Meſopotamij
- Carruca** ◻ *káry* ◻ Káry ◻ Carrucarius ◻ *karník, trakař, vozataj* ◻ Kar|njk/ Trakař/ Wozatay ◻ K3va
dicitur etiam Carrus, et Carrum
- Carthago**, gen. foem. ◻ *hlavní měſto v Africe* ◻ Hlawnij měſto w Affryce ◻ Vnde Carthagenenſis. Carthago noua ◻ *měſto v Hispani* ◻ Měſto w Hyſpanij
- Carica**, generis foemi. pen. cor. ◻ *fík, zvláſtní povaha neb zpuosob fíku* ◻ Fíjk/ zwláſtnij powaha/ neb zpuosob Fíjku ◻ uel Caryca
- Cariota** ◻ *daktylové jádro, vořech daktylový* ◻ Daktylowé yádro/ Wořech daktylowý ◻ uel Caryota
- Cartilago**, gene. foemi. ◻ *chruſtačka, chřſtálek* ◻ Chruſtačka/ chřſtálek ◻ Vnde Cartilagineus, a, um ◻ *chruſtavý* ◻ Chruſtawý ◻ et Cartilaginofus, a, um
- Caryon**, ge. ne. latinè iuglans ◻ *strom vořechový vlaský* ◻ Strom wořechowý wlaſký ◻ Vnde Carynus, a, um. Vt Carynum oleum ◻ *vořechový olej* ◻ Wořechowý Oleg
- Cafa**, gene. foem. ◻ *sedlská chalupa* ◻ Sedlſká chalupa ◻ Cafula, diminut. Cafaria ◻ *kteřá domu hlídá* ◻ Kteřá domu hlijdá
- Calcus**, a, um ◻ *starý* ◻ Starý ◻ Calcus calcam ducit ◻ *rovný přitowaryſuje ſe k ſobě rovnému, hadr wonucí pojal, starý kmeť pojímá ſtarou babu* ◻ Rowný přitowaryſſuge ſe k ſobě rownému/ Hadr wonucý pogal/ Starý kmeť pogijmá ſtarau Babu
- Cafeus**, gen. maſc. ◻ *sejr* ◻ Sayr ◻ Cafeolus, diminut. ◻ *malý sýrček, maldřík, homolka* ◻ Malý ſýrček/ Maldříjk/ Homolka

- Caβia**, gene. foe. ▫ *velmi vonné koření* ▫ Welmi wonné kořeníj
- Caβiae portae**, gen. foem. ▫ *pruojezd neb klausa skrze horu Taurum do Medi* ▫ Pruogezd/ neb klaufa/ fkrze horu Taurum do Medij
- Caβis**, huius caβis, mafcu. gen ▫ *zvířecí teneto* ▫ Zwijřecý Teneto ▫ Caβis, idis, foem. ge. | ▫ *helm, kapalín* ▫ Helm/ kapalijn ▫ Caβida idem. Caβita ▫ *škřivan* ▫ Sškřiwán ▫ Alauda, Galerita K3vb
- Caffo**, caβas ▫ *zahlazují, rozrážím, vypouštím, vypraždňují neb v nic obracují* ▫ Zahlazugi/ Rozrážijm/ wypauβtíjm/ wypraždňugi/ neb w nic obracugi ▫ Caβus, Vide Careo
- Caβtalius**, gen. mafcu. ▫ *studnice při hoře Parnaso, kteráž jest Musis posvěcená* ▫ Studnice při hoře Parnafo/ kteráž geft Musis poβwěcená ▫ Hinc ipfae uocantur Caβtalides
- Caβtanea**, gene. foemi. ▫ *kaštan neb strom kaštanový* ▫ Kaβtan/ neb Strom kaβtanowý ▫ Caβtaneus, a, um ▫ *hnědý* ▫ Hnědý
- Caβtellum**, gene. neut. ▫ *vyžděný hrádek* ▫ Wyžděný hrádek ▫ Caβtellani ▫ *obyvatele v něm* ▫ Obywatele w něm ▫ Caβtrum idem ▫ *hrad* ▫ Hrad ▫ Caβtellatim ▫ *od jedné tvrže k druhé* ▫ Od gedné Tvrže k druhé ▫ Caβtellum etiam accipitur pro laxiore deriuaculo in aquae ductibus, ex quo aqua per fistulas uariè distribuitur ▫ *za rouru a kašnu neb wohražené jámy, odkud se vody vedou, z nichž do haltýřuow voda běží a z haltýřu zase do ní po troukách teče* ▫ Za Rauru a Kaβnu/ neb wohražené jámy/ odkud se Wody wedau/ z nichž do Haltýřuow voda běžij/ a z Haltýřu zase do nij po Traubách teče ▫ Sunt enim per certa spatia ita constituta caβtella
- Caβteria**, gene. foemin. ▫ *místo, kde se šifová a jiná plavecká vesla schovávají, když od plavení přestávají* ▫ Mijfto kde se flijffowá a giná plawecká wella schowáwagij/ když od plawenij přestáwagij
- Caβtigo**, as, aui, pen. pro. ▫ *tresci slovy* ▫ Trefcy flowy ▫ Item ▫ *napravují* ▫ Naprawugi ▫ Caβtigatio ▫ *trestání* ▫ Trestánij ▫ Caβtigatiuncula, dim. ▫ *potrestáníčko* ▫ Potrestánijčko ▫ Caβtigabilis, e ▫ *hodný trestání, trestatelný* ▫ Hodný trestánij/ trestatelný ▫ Et Caβtigator ▫ *trestatel* ▫ Trestatel ▫ Item ▫ *naprawovatel* ▫ Na|prawowatel ▫ uulgo ▫ *korektor* ▫ Corrector ▫ Item, Caβtigatus, a, um. nomen ▫ *napravený, dobře zpravený, navedený* ▫ Naprawený/ dobře zpravený/ nawedený ▫ Caβtigatio ▫ *trestání, napravování* ▫ Trestánij/ napravowánij
- Caβtor**, gen. mafc. latinè Fiber ▫ *bobr* ▫ Bobr ▫ Caβtozeum ▫ *bobrový stroj, bobrová vejce* ▫ Bobrowý ftrog/ Bobrowá wayce
- Caβtor et Pollux** ▫ *bliženci, z Tyndara otce a Lédy matky zrození* ▫ Bližency/ z Tyndara otce/ a Lédy matky zrozenij ▫ Vnde Tyndaridae uocantur ▫ *Heléna jich oboudvou byla sestra* ▫ Heléna gich obaudwau byla seβtra
- Caβtra**, plural. tan. gen. neu. ▫ *vojska, vojenské ležení* ▫ Wogfka/ Wogenské leženij ▫ Caβtrameter, penul. prod. ▫ *kladu vojsko* ▫ Kladu wogfko ▫ Caβtrenfís, e ▫ *vojensky a neb co od vojska jméno má* ▫ Wogensky/ a neb co od Wogfka gméno má

- Caftro**, as, aui ◻ *kleštím, valaším neb vyřezuji přirozené věci* ◻ Kleštijm/ walaffijm/ neb wyřezugi přirozené věci ◻ Vnde Castratio ◻ *kleštění* ◻ Kleštěnij
- Caftula**, gen. foem. ◻ *zástěra lazební neb patoch ženský, čechel* ◻ Zástěra lazebnij/ neb patoch ženlký/ čechel
- Caftus**, a, um ◻ *čistý, nepoškrvněný, čistotný* ◻ čiftý/ nepoškrvněný/ čiftotný ◻ Cafta manus ◻ *ruka, kteráž cizího nebere a neloupí* ◻ Ruka/ kteráž cyzýho nebere/ a nelaupij ◻ Cafta mola ◻ *obět, kterouž panny Vestales činily* ◻ Obět kterauž Panny Veftales činily ◻ Caftitas ◻ *čistota* ◻ Čziftota ◻ Caftimonia idem
- Catabathmus**, gen. mafc. ◻ *údole doupnaté, kteréž Afriku od Egipta dělí* ◻ Vdole daupnaté/ kteréž Affriku od Egipta dělij
- Catechelis**, gen. foem. pen. pro. ◻ *oustní zpráva, navedení neb vyučování náboženství* ◻ Auctnj zpráva/ nawedenij/ neb wyvčowánij náboženftwij ◻ Latíně Infstitutio
- Catechumenos**, gene. mafcu. pen. cor. ◻ *kdož v učení křesťanském právě vyučen i naveden bývá, učedlník víry* ◻ Kdož w Včenij Křesťanském | právě wyvčen y naweden býwá/ Včedlnijk wijry K4rb
- Catachrefis**, gene. foem. pen. prod. ◻ *zlé, nepravé užívání* ◻ Zlé nepravé vžijwánij
- Cataclyfmus**, gen. maf. latíně diluuium ◻ *potopa, povodeň, rozvodnění* ◻ Potopa/ powodeň/ rozwodněníj
- Catadromum**, uel **Catadromus**, ge. ma. penu. cor. ◻ *hončí neb kolčí plac* ◻ Hončij/ neb kolčij plac ◻ Decurforium latíně
- Catalecticum carmen** ◻ *kde se jediné sylaby na konci nedostává* ◻ Kde se gediné syllaby na koncy nedostává ◻ Acatalecticum ◻ *když zuplna jest* ◻ Když zuplna gest ◻ Hypercatalecticum ◻ *kdež jedna sylaba v verši zbejvá* ◻ Kdež gedna syllaba w weršli zbaywá
- Catalogus**, gen. mafc. ◻ *pořádné vyčítání* ◻ Pořádné wyčijtanij ◻ Regiftrum
- Catalyfis**, gen. foem. ◻ *rozdvojení, rozpuštění, rozvázání* ◻ Rozdwogenij/ rozpuštěníj/ rozwázanj
- Catamidio**, as, graecum uerbum, latíně Derideo, uel Ludibrio habeo ◻ *posmívám se* ◻ Pofmijwám se
- Cataphractus**, generi om. ◻ *ze všech stran ohražený, odětec v celém kyrýsu* ◻ Zewšlech stran ohražený/ Odětec wcelém kyrýfu ◻ Cataphractus eques ◻ *kyrysar* ◻ Kyryfar ◻ Cataphractae naues ◻ *přikryté lodí* ◻ Přikryté Lodij ◻ Item, Cataphracta ◻ *celé brnění neb zbroj* ◻ Celé brněníj/ neb zbrog ◻ Vnde Cataphractarij ◻ *kteří takové brnění neb zbroj nesoú, kopitnici, kyrysaři* ◻ Kteřij takové brněníj/ neb zbrog nefau/ Kopitnicy/ Kyrysaři
- Cataplafma**, gen. neut. ◻ *flastr neb pomazání pohodlné a měkké* ◻ Flastr/ neb pomazánij pohodlné/ a měkké
- Catapotia**, gen. neut. plura. tan ◻ *pilule apatékařské* ◻ Pilule Apatékařské
- Catapulta**, gen. foem. ◻ *rychlá střela, šíp, kluk, napínací kuše* ◻ Rychlá střela/ Sfijp/ Kluk/ napínací kuffe

- Catarrhacta**, gene. foemi. ▫ *zapadací mřížce na branách* ▫ Zapadacý | mřížce na branách ▫ K4va
 uel Catarrhactes, gen. mařc. ▫ *náhlý řpád z řeky, proud* ▫ Náhlý řpád z Ržeky/ Proud ▫
 Catarrhacta Rheni ▫ *prudký běh a vysoký řpád Rejna* ▫ Prudký běh a wyfoký řpád
 Reyna ▫ Sunt enim Catarrhactae Rheni duo, Alter non procul à Schaffhuřio. Alter
 Lauffenburgi, Cuiufmodi et in Nilo, et Aniene fluminibus uifuntur
- Catarrhus**, gener. mařcu. latině Diřtillatio ▫ *vozhřivka, vohřivost, ryma* ▫ Wozhřiwka/
 Wozhřiwofř/ Ryma
- Catafcopium**, generis neut. ▫ *řpehýřřká lodí* ▫ řpehýřřká Lodij
- Catařta**, gene. foem. ▫ *mířto, kde pacholky prodávaji* ▫ Mijřto kde pacholky prodawagij ▫
 Item ▫ *kláda, řatlava, kde lidí do wázby řazejí* ▫ Kláda/ řatlawa/ kde Lidij do Wázby
 řážegij
- Catařtrophe**, gene. foemi. ▫ *obrácení* ▫ Obráčenij ▫ metaphor. ▫ *vyniknutí, řkoncování neb
 konec všeliké věci* ▫ Wyniknutij/ řkoncowánij/ neb konec wřfeliké wěcy ▫ Pořtrema
 pars Comoediarum
- Catellus**, Vide Canis
- Categoria**, gene. foemi. latině accufatio ▫ *řaloba* ▫ Zialoba ▫ Et praedicamentum apud
 Dialecticos
- Caterua**, gener. foemi. ▫ *zářtup, houř* ▫ Zářtup/ hauff ▫ Cateruatim ▫ *po houřřich, houř po
 houřfu, houřně* ▫ Po hauffijch/ Hauff po hauffu/ hauffně
- Cathedra** ▫ *řtolice* ▫ řtolice ▫ Cathedralitius ▫ *co k řtolici náleží* ▫ Co k řtolicy náležíj
- Cathena**, gen. foemi. ▫ *řřetěz* ▫ Rřetěz ▫ Cathenula, dimin. et Catheno, as. Item Con-
 catheno ▫ *řvazuji* ▫ řvazugi ▫ uel řine afpiratione řcribitur
- Catholicus**, a, um. latině Vniuerfalis ▫ *vřem obecný* ▫ Wřřem obecný
- Catti**, uel **Chatti**, gen. mař. ▫ *Hesové* ▫ Hesowé
- | **Catillo** ▫ *řřáč, pokrčemničřek* ▫ Zřáč/ pokrčemnijčřek ▫ Catillatio ▫ *řřání, obřerřtví, krčmo-
 wání* ▫ Zřánij/ obřerřtwij/ krčmowánij
- Catina**, gene. foemi. pen. cor. ▫ *měřto v řicili* ▫ Měřto w řycilij
- Catinus**, gene. mařc. et Catinum, pen. produ. ▫ *wokřin, řluboká mřřa* ▫ Wokřin/ řluboká
 mřřa ▫ et diminut. Catillus, řue Catillum ▫ *wokřinek, mřřka* ▫ Wokřijnek/ Mřřka
- Cato** ▫ *vlařtní jměno řřřmana* ▫ Wlařtnij gměno gednoho Rřijmana
- Catus**, a, um ▫ *mouđřý, zchytralý, opatrný* ▫ Maudřý/ zchytralý/ opatrný ▫ Et Catus
 řubřtant. ▫ *kočka* ▫ Kočka
- Catorthoma**, gen. neut. pen. pro. ▫ *pravá ctnořt neb co ře ctnořně jedná a děje* ▫ Prawá
 ctnořt/ neb co ře ctnořně gedná a děge
- Catulus**, gene. mařc. ▫ *vřřelikého howada řlod, řřtěně neb nowej řlod, mladé* ▫ Wřřelikého
 howada řlod/ řřtěně/ neb nowey řlod/ mladé ▫ Sicut pullus Afinae, Equi, Corui, Tur-
 turis et ce: Catulus řimiae ▫ *mladá wopička* ▫ Mladá wopička ▫ Catulus muris, řed
 propriě canis filius. Inde Catellus, et catulařter dimin. Catulio, řs, řre ▫ *řem muře řá-*

dostivá ▫ *Sem muže žádostiwá* ▫ *Canes catuliant* ▫ *psi se tekou, tista se běží* ▫ *Pfy fe tekau/ Tijfta fe běžij* ▫ *Item de alijs*

Caucafus, gene. maf. pen. cor. ▫ *veliká hora mezi Indí a Skytí* ▫ *Weliká hora mezy Indij a Scythij* ▫ *Caucaseus, a, um* ▫ *co z té hory jest* ▫ *Co z té hory gest*

Cauda, gen. foem. ▫ *vocas, vohaňka* ▫ *Wocas/ wohaňka* ▫ *Caudatus, a, um* ▫ *co vocas má, vocasatý* ▫ *Co wocas má/ wocasatý*

Caudex, gene. mascu. ▫ *kmen při dřevě, hned při kořenu, peň, pařez, odzemek* ▫ *Kmen při dřevě/ hned při kořenu/ peň/ pařez/ odzemek* ▫ *Item, Caudex* ▫ *kde mnoho prken v hromadu spojeno jest, zapeření* ▫ *Kde mnoho prken w hromadu spogeno gest/ zapeřeníj* ▫ *Hinc Codex* ▫ *kniha* ▫ *Knijha* ▫ *Caudicaria nauis* ▫ *z celého dřeva udělaná lodí, člunek* ▫ *Z celého dřeva vdělaná lodij/ Cžlunek* ▫ *Monoxylum* ▫ *neb co z tlustých prken uděláno jest* ▫ *Neb co z tlustých prken vděláno gest* ▫ *ut sunt onerariae naues* ▫ *kteréž těžké váhy věci na sobě nosí* ▫ *Kteréž těžké váhy wěcy na sobě nošý* ▫ *Item, Caudex metaph.* ▫ *špalek, snět, veliká větev, pařez* ▫ *Sšpalek/ Snět/ veliká wětew/ Pařez*

L1ra

Cauea, gene. foemi. ▫ *jáma* ▫ *Yáma* ▫ *Item* ▫ *klece neb posada, kdež zvířata neb ptáky chovají, plac uprostřed in Theatro* ▫ *Klece/ neb pořada/ kdež zvířata neb Ptáky chowagij/ plac vprošťřed in Theatro* ▫ *Hinc Cauaedium, gene. neut.*

Caueo, es, ui ▫ *varuji se, vystřihám se* ▫ *Warugi fe/ wystřijhám fe* ▫ *Caue quicquam, nisi quod rogabo te, mihi respondeas* ▫ *varůj se, aby mi nic jiného neodpovídal, neý což se tebe ptáti budu* ▫ *Warůg fe/ aby mi nic giného neodpowijdal/ neý což se tebe ptáti budu* ▫ *Plaut: Et caue ne decipiaris* ▫ *varůj se, aby nebyl zklamán* ▫ *Waruog fe/ aby nebyl zklamán* ▫ *Item, cum Accufatiuo sine particula, ne, Vix potest cauere infidias* ▫ *sotva se může vystřici líček neb oukladuov* ▫ *Sotwa se může vystřijcy Lýček/ neb aukladuow* ▫ *Aliquando cum Datiuo et Ablatiuo, cum praepositione. Caue tibi ab illo* ▫ *varůj se před ním* ▫ *Waruog se před njm* ▫ *Cauere sibi, id est, prouidere* ▫ *opatřiti se* ▫ *Opatřiti se* ▫ *Vel sine praepositione, sed alio significato. Testamento cauit* ▫ *v kšaftu neb pořizení to opatřil, nařídil, vymínil* ▫ *W kšafftu neb pořizenij to opatřil/ nařijdil/ wymijnil* ▫ *Ita dicimus, Cautum est legibus* ▫ *jest to právy vyhraženo, zapovědino* ▫ *Gest to Právy vyhraženo/ zapovědijno* ▫ *Item, Obsidibus cauent de pecunia, Caesar* ▫ *opatrují to zastavači z strany peněz, přijímají neb dávají zastavače neb rukojmě, až peníze placeny budou* ▫ *Opatrugij⁷⁰ to zařtawači z strany Peněz/ přigijmagij/ neb dáwagij zařtawače⁷¹/ neb ru[kogmě/ až*

L1rb

⁷⁰ Opatrugij] Opatrugi tisk ⁷¹ zařtawače] zařtawace tisk

gene. neut. et cauilla ◻ *posměvačná řeč, uštipná slova, klevety* ◻ *Posměvačná řeč/ vřtipná slova/ klewety* ◻ Cauillor ◻ *posmívám se, kunštují* ◻ *Posmívám se/ kunštují* ◻ Cauillatio ◻ *podvodná, šibalská řeč* ◻ *Podvodná šibalská řeč*

Caula, gen. foe. ◻ *ovčinec, marštal* ◻ *Ovčinec/ Marštal*

Caulis, gene. mascu. ◻ *zelný košťál* ◻ *Zelný Košťál* ◻ Item ◻ *hlavaté zeli* ◻ *Hlavaté zelij* ◻ *Cauliculus diminuti* ◻ *košťálek, sloupek zelný* ◻ *Košťálek/ sloupek zelný* ◻ *Caulesco* ◻ *košťály odínám, v košťál se obracím, na zeli chrásty obírám, listí vydávám* ◻ *Košťály odtijnám/ w Košťál se obracím/ na Zelij chrásty obírám/ Lijstij vydávám* ◻ *Decaulesco* ◻ *tratím listí* ◻ *Tratijm listij*

Cauma, atis, Graecum. gene. neut. latinè calor, Succensio ◻ *horko, vedro* ◻ *Horko/ Wedro* ◻ *hinc apud Medicos Caufon, uel Caustica febris dicitur* ◻ *horká, páčivá zimnice* ◻ *Horká/ páčivá Zymnice* ◻ *Et Cauterium, Aduftio* ◻ *připálení, cejch, že se horký připaluje a přikládá* ◻ *Připálení/ Ceych/ že se horký připaluje/ a přikládá*

Cauo, as ◻ *dlabi, vyhlubuji, vyrejvám* ◻ *Dlabi/ vyhlubuji/ wyreywám* ◻ *Cauerna* ◻ *jeskyně, peleš, doupě* ◻ *Gelkyně/ peles/ daupě* ◻ *et Cauernofus, a, um* ◻ *vydlabaný, doupnatý* ◻ *Wydlabaný/ daupnatý* ◻ *Comp. Excauo, pen. cor.* ◻ *vydlabuji* ◻ *Wydlabugi* ◻ *Item Concauo. Cauus, ua, uum* ◻ *vnitř prázdný, dutý* ◻ *Wnitř | prázdný/ dutý* ◻ *Concauus idem.* L1va
Concauitas ◻ *vydlabání, dutost, krabatost a spodní vohnutost* ◻ *Wydlabánij/ dutoft/ krabatoft/ a spodnij vohnutoft*

Caupo, gene. masc. ◻ *krčmář, šenkýř* ◻ *Krčmář/ šenkýř* ◻ *Caupona* ◻ *krčmářka, šenkýřka, krčma, šenkovní duom* ◻ *Krčmářka/ Šenkýřka/ Krčma/ Šenkownij duom* ◻ *Cauponula, dimi.* ◻ *malý šenkovní domek* ◻ *Malý šenkownij domek* ◻ *Cauponarius, a, um.* *Ars cauponaria* ◻ *šenkýřský obchod, krčmářská práce* ◻ *Šenkýřský obchod/ krčmářská práce* ◻ *Cauponor, pen. pro.* ◻ *prodávám, šenkují víno, zisku hledám, tarmarčím, kramarším, šenk vedu* ◻ *Prodávám/ šenkují Wijno/ zylku hledám/ tarmarčijm/ kramarijm/ šenk vedu*

Caurus, gen. maf. ◻ *vitr od západu* ◻ *Wijtr od západu* ◻ *Corus etiam* ◻ *mokrovitr* ◻ *Mokrowijtr*

Caufa, gen. foem. ◻ *příčina* ◻ *Příčina* ◻ Item ◻ *pře nějaká před právem* ◻ *Pře nějaká před právem* ◻ *aliquando idem, quod Conditio, siue status, In eadem causa esse* ◻ *v rovném stavu neb povaze býti* ◻ *W rovném stawu/ neb powaze býti* ◻ *uel partes* ◻ *straný* ◻ *Straný* ◻ *Causa cadere* ◻ *právo stratiti, při prohrati* ◻ *Právo stratiti/ při prohrati* ◻ *ut supra.* *Causa superior* ◻ *kdo lépe svou při vede a lepší právo má* ◻ *Kdo lépe swau při vede/ a lepší právo má* ◻ *Item, Causa inferior* ◻ *kdo méně spravedlnosti má* ◻ *Kdo méně špravedlnosti má* ◻ *Sic loquebantur ueteres. Causam dicere* ◻ *za sebe před právem odpovídati* ◻ *Za sebe před právem odpowijdati* ◻ *Causam orare* ◻ *při vésti, před právem mluviti* ◻ *Při wésti/ před právem mluwiti* ◻ *Causam obtinere* ◻ *při vyhrati, obdržeti* ◻ *Při wyhrati/ obdržeti* ◻ *Causam accipio* ◻ *přijímám vejmluvu* ◻ *Přijímám weymluwu* ◻ *Sed*

capio caufam ◻ *beru sobě příčinu* ◻ Beru sobě příčinu ◻ Vnde Caufidicus ◻ *řečník, zástupce* ◻ Ržečník/ zástupce ◻ Caufalis et Caufatiuus, a, um ◻ *příčinnatý* ◻ Příčinnatý ◻ Caufor, aris ◻ *příčinu oznamuji, mám za příčinu, spěčuji se, vylouvám se příčinou, odporuji, hořekuji* ◻ Příčinu oznamuji/ mám za příčinu/ | spěčuji se/ vylouvám se příčinou/ odporuji/ hořekuji ◻ Et Caufo, as ◻ *soudím, rozkazuji* ◻ Saudijm/ rozkazugi ◻ Caufarij milites ◻ *pod příčinu z služby propuštění drábi, vojáci* ◻ pod příčinu z služby propuštění drábi/ wogácy

L1vb

Caufia, gen. foe. ◻ *široký letní koblouk, kterýž před horkem chrání* ◻ Sfiroký letnij koblouk/ kterýž před horkem chránj

Cauficus, a, um ◻ *pálčivý* ◻ Pálčiwý ◻ Encaufstus, a, um. Encaufstum opus ◻ *dílo neb nádoba pálením zmalovaná, jako malování teklici a sklenice, polévané nádoby* ◻ Dijlo/ neb nádoba pálením zmalovaná/ jako malování Teklijcy a fklenice/ polévané nádoby ◻ Encaufstes ◻ *kdo sklenice neb tekliky maluje a polívá* ◻ Kdo Sklenice/ neb Teklijky maluje a polívá ◻ Encaufsticè ◻ *umění tak malovati* ◻ Vměnij tak malowati ◻ Cauterium, Vide supra in dictione Cauma

Cautes, gen. foem. ◻ *vostré skalé* ◻ Woftré fkalé ◻ Cotes idem

Cayfter, gen. masc. ◻ *řeka v Lidí* ◻ Ržeka w Lidij

CE

Cecrops, gen. masc. ◻ *král athenský* ◻ Král Athenký ◻ Vnde Cecropidae ◻ *Athenienští* ◻ Athenienstij

Cedo, is, ceſi ◻ *ustupuji, místo dávám* ◻ Vstupugi/ místo dávám ◻ Cedo iure, et de iure ◻ *pouštím od práva, dávám za vyhranou* ◻ Pauštijm od práwa/ dávám za vyhranou ◻ Propriè significat, se uictum fateri ◻ *dávati se* ◻ Dávati se ◻ Haec bona mihi cedunt ◻ *tento statek na mne spadá neb mně přísluší* ◻ Tento statek na mne spadá/ neb mně přísluší ◻ Cedo illi hortorum possessione ◻ *postupuji tomuto vládnutí neb držení zahrad* ◻ Postupugi tomuto vládnutí/ neb držení Zahrad ◻ Cicero. Cedere foro autem significat ◻ *od statku pro dluhy uteci* ◻ Od statku pro dluhy vtecy ◻ Solum uertere

Cedere uita ◻ *dobrovolně umírati* ◻ Dobrowolně vmijrati ◻ Cedere fato, idem. Cedere legibus ◻ *ustanovení poslušně býti* ◻ Vstanowenij poslušně býti ◻ Cedere patria ◻ *z vlasti podstoupiti* ◻ Z wlasti podstoupiti ◻ Ius suum alteri cedere ◻ *spravedlnost svou jinému vzdáti, připustiti* ◻ Sprawedlnost swau ginému vzdáti/ připustiti ◻ Annis cedens ◻ *co nemůže léta vytrpěti a dlouho trvati* ◻ Co nemůže Léta vytrpěti/ a dlouho trvati ◻ Aliquando pro accidere, uel Succedere ◻ *přiházeti se, dařiti se* ◻ Přiházeti se/ dařiti se ◻ ut, Prosperè omnia cedunt ◻ *všecky věci šťastně se daří* ◻ Wšecky wěcy šťastně se dařij ◻ Cedò imperatium ◻ *daj neb prav* ◻ Day/ neb praw ◻ Cedò dextram ◻ *daj mi svou*

L2ra

pravici ▫ Day mi swau prawicy ▫ Cedò quid didiceris ▫ *pověz, cos se naučil* ▫ Powěz cos se naučil ▫ Composi. Accedo ▫ *přistupuji* ▫ Přistupugi ▫ Accedo tuae sententiae ▫ *poslouchám tvé rady* ▫ Poslauchám twé raddy ▫ Aceſbio ▫ *přístup neb přispoření* ▫ Přijſtup/ neb přispoření ▫ Accessus, us, idem. Abſcedo ▫ *odstupuji* ▫ Odſtupugi ▫ Abſceſbio et abſceſſus ▫ *odstoupení* ▫ Odſtaupenij ▫ Item, Abſceſſus ▫ *pryskýř, vřed, hlíza* ▫ Pryſkýř/ Wřed/ Hlijza ▫ quod Graeci Apoſtoma. Recedo ▫ *naspátek postupuji, odstupuji, odcházím* ▫ Naſpátek poſtupugi/ odſtupugi/ odcházým ▫ Vnde Receſſus, us ▫ *odstoupení, odjiti* ▫ Odſtaupenij/ odgitij ▫ Accessus et Receſſus lunae. Receſſus ▫ *skřejše, tejné místo* ▫ Skreyſſe/ tegnė mijſto ▫ Decedo ▫ *poodstupuji* ▫ Poodſtupugi ▫ Decedere uia, et de uia ▫ *poodjiti s cesty* ▫ Poodgijti s ceſty ▫ Decedere uita, et Decedere abſolutè ▫ *umírati* ▫ Vmijrati ▫ Deceſſus et Deceſbio ▫ *poodstoupení* ▫ Poodſtaupenij ▫ Diſcedo, et Recedo ▫ *preč ucházím neb jdu preč* ▫ Preč vcházým/ neb gdu preč ▫ Diſceſſus ▫ *odjiti* ▫ Odgitij ▫ Incedo ▫ *jdu, беру se, nádherně kráčím, panským krokem chodím* ▫ Gdu/ беру se/ nádherně kráčijm/ Panſkým krokem chodijm ▫ Item, Inceſſit me libido ▫ *zachtělo mi se, chtělo mi se* ▫ Zachtělo mi se/ chtělo mi se ▫ Hinc Inceſſo, is ▫ *ponoukám, popouším k hněvu, ubližuji, laji* ▫ Ponoukám/ popauzým k hněwu/ vbližugi/ | lagi ▫ Inceſſus ▫ *kráčení* ▫ Kráčenij ▫ Intercedo ▫ *mezi to se vkládám, hyndruji, přimlívám se neb prostředkuji* ▫ Mezy to se vkládám/ hyndrugij/ přimlívám se/ neb proſtředkugi ▫ Interceſbio ▫ *hyndrování, překážka, přimluva* ▫ Hyndrowánij/ překážka/ přijmluwa ▫ Intercedit mihi tecum amicitia ▫ *sme spolu v dobrém přátelství* ▫ Sme ſpolu w dobrém přátelſtwij ▫ Praecedo et Antecedo ▫ *předcházím, jdu napřed* ▫ Předcházým/ gdu napřed ▫ Vnde Anteceſſor ▫ *předchůdce* ▫ Předchůdce ▫ Procedo ▫ *jdu před se* ▫ Gdu před se ▫ Proceſſus ▫ *před se jiti, pruochoď, pocházení* ▫ Před se gitij/ pruochoď/ pocházení ▫ Secedo ▫ *odcházím neb jdu na stranu* ▫ Odcházým/ neb gdu na ſtranu ▫ Seceſſus ▫ *tiché, pokojné, soukromné místo* ▫ Tiché/ pokogné/ ſaukromné mijſto ▫ Succedo ▫ *jdu pod nětco, podcházím* ▫ Gdu pod nětco/ podcházým ▫ Item ▫ *na místo jiného vstupuji, náměstkují* ▫ Na mijſto giného wſtupugi/ náměſtkugi ▫ Succeſſor ▫ *náměstek, potomek* ▫ Náměſtek/ potomek ▫ Succeſbio ▫ *náměstkování, náměstenství, nastupování* ▫ Náměſtkowánij/ náměſtenſtwij/ naſtupowánij ▫ Item, Succedere ▫ *dobře se dařiti, šťastně se vésti* ▫ Dobře se dařiti/ ſtíaſtně se wéſti ▫ Non ſucceſſit hoc ▫ *nešlo tou cestou před se neb nepodařilo se tudy* ▫ Neſſlo tau ceſtau předſe/ neb/ nepodařilo se tudy ▫ Inde Succeſſus ▫ *zdaření dobré neb zlé* ▫ Zdaření dobrė/ neb zlé ▫ Concedo ▫ *přivoluji, ulevuji neb ustupuji, propoujčuji, jdu* ▫ Přiwolugi/ vlewugi/ neb vſtupugi/ propuogčugi/ gdu ▫ Concede huc ▫ *pod' sem* ▫ pod' ſem ▫ A cedo fit Ceſſo, as ▫ *zahálím, přestávám, odpočívám, obmeškávám, meškám* ▫ Zahálým/ přeſtávám/ odpočijwám/ obmeſškávám/ meſškám ▫ Quid ceſſas? ▫ *proč meškáš?* ▫ Proč meſškáš? ▫ Inde Ceſſator ▫ *meškavý, nedbalec* ▫ Meſškawý/ nedbalec ▫ Et Ceſſatio ▫ *zastavení, meškání, zanechání, přestání* ▫ Zaſtawenij/ meſškánij/ zanechánij/ přeſtánij

- Cedrus**, gen. foem. ▫ *cédrový strom, pěkně voní a nebrzo hnije* ▫ Cédrowý strom/ pěkně wonij/ a nebrzo hnige ▫ Cedro dignum ▫ *co věčnosti hodno jest* ▫ co věčnosti hodno | gest ▫ Cedrinus, a, um ▫ *co z cedrového dříví uděláno jest* ▫ Co z Cedrowého dřívij vděláno gest L2va
- Celaeno**, gene. foe. ▫ *jedna z Harpí* ▫ Gedna z Harpij
- Celebris**, e. et **Celeber** ▫ *vznešený, slovní* ▫ Wznessený/ slowútný ▫ Celebris locus⁷² ▫ *místo, kteréž se často užívá* ▫ Mijsto/ kteréž se často vžijwá ▫ Celebris homo ▫ *vznešený člověk* ▫ Wznessený Człowěk ▫ Celebro, as ▫ *jdu často neb užívám ustavičně* ▫ Gdu ča- fto/ neb vžijwám vftawičně ▫ Celebrat hunc locum ▫ *chodí často slavně na to místo* ▫ Chodij často slawně na to mijsto ▫ Item ▫ *ctím neb slavím* ▫ Ctijm/ neb slawijm ▫ Ce- lebrare festos dies ▫ *svátky světiti neb slaviti* ▫ Swátky fwětiti/ neb slawiti ▫ Celebrare laudibus ▫ *vychwalovati, chváliti* ▫ Wychwalowati/ chwáliti ▫ Celebrare conuiuia ▫ *hody míti neb kvas strojiti* ▫ Hody mijti/ neb kwas strogiti ▫ Celebrare nuptias ▫ *Swatbu míti neb strojiti* ▫ Swatbu mijti/ neb strogiti ▫ Celebratur litteris ▫ *často o tom písmo zmínku činí* ▫ Czasto o tom pijfmo zmijnku činij ▫ Celebritas, et celebratio ▫ *poctění neb slavení některé věci, pilnost, snažnost* ▫ Poctěnij neb slawenij některé wěcy/ pilnost/ snažnost ▫ Celebriter ▫ *slavně, počestně* ▫ Slawně/ počestně ▫ Celebresco ▫ *počínám vznešeným neb slavným býti* ▫ Počijnám wznesseným neb slawným býti
- Celer**, is, e ▫ *rychlý* ▫ Rychlý ▫ Celeritas ▫ *rychlost* ▫ Rychlost ▫ Celero, et accelero ▫ *chvátám, pospíchám* ▫ Chwátám/ pospijchám ▫ Celerare fugam ▫ *rychle utíkati* ▫ Rychle vtijkati ▫ Acceleratio ▫ *pospíšení* ▫ Pospijffenij
- Celetes**, gen. masc. penul. pro. ▫ *hončí neb závodní koni* ▫ Hončij neb závodnij koni ▫ Defultorij equi latině ▫ *na něž se snadně a zase z nich lehce zsedá neb jezdec k jednomu koni* ▫ Na něž se snadně/ a zase z nich lehce zfedá/ neb gezdec k jednomu koni
- Celeufma**, uel **celeuma**, gen. neut. latině exhortatio, uel hortamentum mutuum ad aliquid faciendum ▫ *napomínání neb pobízení k nějakému dílu a zdvihání, jako kdyby spolu měli nějaký těžký náklad zdvihati, říkají takto: nu, všickni, nu, zhůru* ▫ Napomijnálnij/ neb pobijzenij k nějakému dijlu/ a zdwijhanij/ jako kdyby spolu měli nějaký těžký ná- klad zdwijhati/ říjkagij takto: Nu wflickni/ nu zhůru ▫ Item nautae habent eiufmodi uoces quasdam peculiarias. Hinc Celeustes ▫ *napomínatel, pobadač těch, kteříž veslem táhnou* ▫ Napomijnatel/ pobadač těch/ kteříž wellem táhnou ▫ hortator remigum
- Celo**, as, aui ▫ *přikrývám, skrývám, tajím* ▫ Přikrýwám/ fkrýwám tagijm ▫ Celo te hanc rem, et celo tibi hanc rem, uel celo te de hac re ▫ *tajím tu věc před tebou* ▫ Tagijm tu věc před tebou ▫ Vnde cella ▫ *skrejše neb komora* ▫ Skrayffe/ neb komora ▫ et ad- duntur ferè adiectiua, ut Cella uinaria ▫ *vinný sklep* ▫ Winný fklep ▫ Cella cereuifiaria ▫ *pivnice* ▫ Piwnice ▫ Cella farinaria ▫ *moučnice* ▫ Maučnice ▫ Vnde cella promptuaria ▫ *špižírna neb masárna* ▫ Sfpižirna/ neb Masárna ▫ Cellarius ▫ *špižírnik, klíčnik* ▫ Sfpi-

⁷² locus] lorus tisk

žijnrijk/ kljčnjik ◻ aliàs promus condus ◻ *kdo špiži vydává i schovává, šafář* ◻ Kdo špižij vydává y fchowává/ Sfaffář ◻ Sic Cellaria ◻ *klíčnice* ◻ Kljčnice ◻ Et Cellarium substantiuè ◻ *zavřený sklep* ◻ Zawřený fklep ◻ Cellula diminutiuum ◻ *sklipek, skrejšek* ◻ Sklypek/ fkrayšfek

Cello, non est in ufu, fed Composita, Excello, is, ui ◻ *převyšuji, přemáhám, přepanošuji* ◻ Přewyšlugi/ přemáhám/ přepanošugi ◻ Excellentia ◻ *vyvejšení, vyvejšenost, velikost* ◻ Wywayšfenj/ wywayšfenoft/ welikoft ◻ Praecello, et Antecello ferè idem

Celox, generis foemi. ◻ *hončí lodí, spěšný šif* ◻ Hončij Lodij/ špěšný Sfijff

Celfus, a, um ◻ *vysoký* ◻ Wyfoký ◻ Celfitudo ◻ *vysokost, vyvejšenost, velikost* ◻ Wyfokoft/ wywayšfenoft/ welikoft ◻ Compositum, Excelfus idem

Celtae, gen. mafc. ◻ *lidé v Gallí, kde nyní Frankrejch jest* ◻ Lidé w Gallij/ kde | nynij Frankreich gefť

Celtiberi, gen. mafc. penultima prod. ◻ *lidé v Hispaní u řeky Iberis* ◻ Lidé w Hyšpanij/ v řeky Iberis ◻ Celtiberia ◻ *krajina jejich slove* ◻ Kragina gegich flowe

Cenchris, idis, gen. foem. ◻ *postolka, špryncľ* ◻ Poftolka/ špryncľ ◻ Tinunculus latinè ◻ *jestřábům podobný pták* ◻ Gešťřábům podobný pták ◻ Cenchris, huius cenchris ◻ *strakatý had* ◻ Strakatý had ◻ Cenchræ ◻ *břeh u Korintu, přivoz Korintských* ◻ Břeh v Koryntu/ přivoz Koryntských

Cenina, gene. foemini. ◻ *město v Itáli nedaleko od Říma* ◻ Měfto w Italij/ nedaleko od Ržijma

Cenomani ◻ *lidé v Lombardí u Brixie* ◻ Lidé w Lombardij/ v Brixie

Cenotaphium, generis neut. ◻ *prázdný hrob, kterýž toliko na znamení hrobu připraven jest* ◻ Prázdný hrob/ kterýž toliko na znamení hrobu připrawen gefť

Cenfeo, es, cenfui ◻ *pokládám, domnívám se, šacuji neb zdání své oznamuji* ◻ Pokládám/ domnijwám fe/ šlacugi/ neb zdánij fwé oznamugi ◻ Aliquando idem, quod decerno ◻ *na něčem se snáším, ustanovuji, nařizuji* ◻ Na něčem fe fnášijm/ wftanowugi/ nařizugi ◻ Vnde Cenfor ◻ *rozeznawatel, rozsúditel, trestatel, kdo nepravosti tresce* ◻ Rozeznawatel/ rozšúditel/ trestatel/ kdo neprawofti tresce ◻ Et Romae fuit magistratus magnae reuerentiae, et potestatis ◻ *šocmístr, kterýž jednoho každého život i statek šacuje i napravuje, v čem nějaký nedostatek z strany mravů a obcování jest* ◻ Šfocmijštr kterýž gednoho každého žiwot y ftatek šlacuge/ y napravuge/ w čem něgaký nedostatek z strany mravů a obcování gefť ◻ Erant autem duo Cenfores, et quinto quoque anno noui creabantur. Cenfum agere ◻ *šacovati* ◻ Šfacowati ◻ Cenforius uir ◻ *kdo censorem byl* ◻ Kdo Cenforem byl ◻ Nota cenforia ◻ *trestání těch úředníkův* ◻ Trestánj těch Vřednikůw ◻ Cenfura ◻ *duostojenství a úřad censoris* ◻ Duostogenštwij a vřad Cenforis ◻ Item ◻ *přísné trestání neb uvažování* ◻ Příšfné trestánij | neb wvažování ◻ Cenfus ◻ *roční důchod z jednoho každého zboží a statku, podle něhož berně neb daně musejí lidé dáwati* ◻ Ročnij důchod zgednoho každého Zbožij a statku/ podle něhož Berně neb daně mušegij lidé dáwati ◻

L3ra

L3rb

Ars illi sua census erat ◻ *neměl, než co svým uměním neb řemeslem vydělal* ◻ Neměl než co svým uměním neb řemeslem vydělal ◻ Census senatorius ◻ *některého konšela duochod* ◻ Některého Konšela duochod ◻ Fuit aliquando mille ac ducenta sestertia ◻ *třidcet tisíc korun* ◻ Třidcet tisíc korun ◻ Census equestris ◻ *zemanskéj neb rytířskéj duochod a plat* ◻ Zemankey/ neb Rytířkey duochod a plat ◻ Fuit Romae quondam quadringenta sestertia ◻ *deset tisíc korun* ◻ Deset tisíc korun ◻ Census habere, uel agere ◻ *posácovati* ◻ Posácowati ◻ Aliquando Census idem quod Census ◻ *šacunk, šacování* ◻ Šacunk/ šacování ◻ Compo. Accenseo ◻ *pojímám v počet, kladu v ten počet neb k tomu počtu* ◻ Pogijmám w počet/ kladu w ten počet/ neb k tomu počtu ◻ Percenseo ◻ *zvoPATRUJI neb dobře uvažuji, rozčítám* ◻ Zwopatruji/ neb dobře vvažuji/ rozčijtám ◻ Recenseo ◻ *pořád vyčítám neb znovu opatruji* ◻ Pořád wyčijtám/ neb znovu opatruji ◻ Succenseo ◻ *hněvám se* ◻ Hněvám se ◻ Capite census. Vide Caput

Centauri, et hippocentauri, gen. maf. ◻ *lidé v Tesáli, svrchu spuOSObu člověčího a vdole koňského* ◻ Lidé w Tesáli/ svrchu spuOSObu člověčího/ a wdole koňského ◻ iuxta fabulas. Centaurion, uel Centaurea ◻ *zeměžluč* ◻ Zeměžluč ◻ herba. Centaurus ◻ *jméno jednoho štífu u Vergilia* ◻ Gméno gednoho štíffu/ v Vergilia

Cento, gen. maf. ◻ *prostý oděv z rozličných barev, koltra, houně, plachta* ◻ Prostý oděv z rozličných barev/ Koltra/ Hauně/ Plachta ◻ Item ◻ *karmen neb skládání z mnohých míst jinéjch počtuow v hromadu složené* ◻ Carmen neb skládání z mnohých míst gineyech Počtuow w hromadu složené ◻ Centunculus, diminutivum, et nomen herbae ◻ *stozrník* ◻ Stozrnijk

| **Centrum, gen. neu.** ◻ *punktík, špička, prostředek v kruhu neb v okružlé čáře* ◻ Punktijk/ špička/ prostředek w kruhu/ neb w okružlé čáře

L3va

Centum, gene. om. plur. tan ◻ *sto* ◻ Sto ◻ Et Composita Ducenti, Ducentae, Ducenta, pluraliter tantum ◻ *dvě stě* ◻ Dvě stě ◻ Sic Trecenti ◻ *tři sta* ◻ Tři sta ◻ Quadringenti ◻ *čtyry sta* ◻ Čtyry sta ◻ Quingenti ◻ *pět set* ◻ Pět set ◻ Sexcenti ◻ *šest set* ◻ Sest set ◻ Septingenti ◻ *sedm set* ◻ Sedm set ◻ Octingenti ◻ *osm set* ◻ Osm set ◻ Nongenti ◻ *devět set* ◻ Devět set ◻ Item, Centesimus, a, um ◻ *stý* ◻ Stý ◻ Ducentesimus ◻ *dvoustý* ◻ Dwau stý ◻ Et Centenarius, a, um ◻ *co od sta jest* ◻ Co od Sta gest ◻ et ita deniceps. Ducentenarius etc. Centenarius numerus ◻ *setní počet* ◻ Setnij počet ◻ Centenarius, substanti. ◻ *centnýř* ◻ Centnýř ◻ Praeterea, Centenus, a, um. quo Poetae utuntur in singulari, sed in plurali frequentius. Centeni, centenae, centena, pro centum aliquando, proprie tamen distributivum est. Accepimus à praeceptore centena poma ◻ *každý sto jablek* ◻ Každý sto jablek ◻ Centuplus, centupla, centuplum ◻ *stonásobný* ◻ Stonáfobný ◻ Centuplex idem, et Centies adverbium ◻ *stokrát* ◻ Stokrát ◻ Ducenties ◻ *dvěstěkrát* ◻ Dvěstěkrát ◻ Trecenties ◻ *třístokrát* ◻ Třístokrát ◻ et reliqua. Centimanus ◻ *storuký* ◻ Sto ruký ◻ Centipes ◻ *stonohý, stonůžka* ◻ Sto nohý/ stonůžka ◻ est genus insecti, aliàs uocatur ◻ *svině* ◻ Swině ◻ uel Centipeda et Scolopendra, Centumcapita, aliàs Bubonium. Vide

supra, uel potius Eryngium ◻ *kotvice, mačka* ◻ Kotwice/ mačka ◻ Centumuiiri ◻ *soudcové neb rychtářové v Římě při obecném soudním jednání* ◻ Saudcowé/ neb Rychtářové w Ržijmě/ při obecném Saudním gednáníj ◻ Centumuiralis haſta ◻ *ten soud neb to právo* ◻ Ten | Saud/ neb to Práwo ◻ Centuria ◻ *houf vojenského lidu, kteréhož jest sto* ◻ Hauff wogenfkého lidu/ kteréhož gefť ſto ◻ Centurio ◻ *hajtman jejich, setník* ◻ Haytman gegich/ Setnijk ◻ aliàs primipilus. Et Centuriare ◻ *po ſtu stavěti neb říditi* ◻ Poſtu ſta-wěti/ neb říditi ◻ Vnde Succenturiare ◻ *počet, kterýž se nedostával v centurích doplniti neb dostaviti* ◻ Počet kterýž ſe nedoſtával w Centurijch doplniti/ neb doſtawiti ◻ et Centuriatus, a, um ◻ *v centurie zpravený neb zpořádaný* ◻ W Centurie zprawený/ neb zpořádaný ◻ Item, Centuriatus, us, ſubſtant. ◻ *úřad centurionis, setníka* ◻ Vřad Centuri-onis/ Setníjka ◻ Centuriatim ◻ *po centurích, to jest po ſtech* ◻ Po Centurijch/ to gefť po ſtech ◻ Centuriata comitia, Vide infra. Centuſis, et Vide ſupra As

L3vb

Cepe, gene. neu. indeclinabile, et Cepa, ae, gene. foemi. ◻ *cibule* ◻ Cybule ◻ Alij cum diphthongo ſcribunt, ut ſupra

Cephalea, gener. foemi. penult. prod. ◻ *bolest hlavy* ◻ Boleſt hlawy

Ceramicus, gene. maſcu. ◻ *místo v Athenách, kdežto obecné vandrovní dívký neb ženky přebý-
valy* ◻ Mijſto w Athenách/ kdežto obecné wandrownij dijkwy neb ženky přebýwaly ◻
Item ◻ *místo, kdež ti, kteříž u vojště zhyuli, pochováni bývali* ◻ Mijſto kdež ti/ kteříž
v Wogſtě zhyuli/ pochováni býwali

Cera, gene. foemi. ◻ *vosk* ◻ Wofk ◻ Item ◻ *vosková tabulka* ◻ Wofkowá tabulka ◻ Vnde in
prima cera, et extrema uel ima cera ſcriptum ◻ *najpřez a najpoſléze do tabulek napsaný* ◻
Naypřez/ a naypoſléze do tabulek napſaný ◻ Cereus, a, um ◻ *voskový neb voskové barvy,
žlutý* ◻ Wofkowý/ neb wofkové barwy/ žlutý ◻ Item, Cerea pruna ◻ *špendlíky, slívy* ◻ Š-
pendlijky/ ſlijwy ◻ Item ◻ *měkký* ◻ Měkký ◻ Et Cereus ſubſtant. ◻ *vosková svíčka* ◻ Wof-
kowá ſwijčka ◻ Cuius diminut. Cereolus. Cerare, et Incerare ◻ *voskovati a navoskovati,
voskem napustiti* ◻ Wofkowati/ a nawofkowati/ wofkzem napuſtiti ◻ Cerofus, a, um ◻
s voskem smíšený ◻ S wofkem ſmijſšený ◻ Cerarius ◻ *kdo se s voskem vobírá* ◻ Kdo ſe
s wofkem wobijrá ◻ Syncerus, a, um ◻ *dokonalý, dokonce usazený, čistý, upřímý* ◻ Doko-
nalý/ dokonce/ vřazený/ čiltý/ vpřijmý ◻ et Infyncerum ◻ *zfařovaný, nečistý, neupřímý* ◻
Zffalſſowaný/ nečiltý/ nevpřijmý ◻ Synceritas ◻ *čistota, upřímnost* ◻ Čiřtota/ vpřijm-
noſt ◻ Cerifico ◻ *dělám vosk* ◻ Dělam wofk ◻ de apibus ducitur

L4ra

Ceraſtes, gene. maſc. ◻ *rohatý štír* ◻ Rohatý ſtjir

Ceraſum, pen. cor. gen. neut. ◻ *třešně, owoce třešňové* ◻ Třeſně/ Owotce třeſniowé ◻ et
Ceraſus ◻ *strom třešňový* ◻ Strom třeſniowý ◻ Item, Ceraſus, ſuntis ◻ *město v Pontu,
od něhož třešně jméno mají* ◻ Měſto w Pontu/ od něhož Třeſně gméno magij ◻ Cera-
ſum duracinum ◻ *višně* ◻ Wiſně ◻ Apronianum ◻ *bílé višně, uherské višně* ◻ Bijlé wiſně/
Vherſké wiſně

Ceratinae, gene. foem. ◻ *otázky, v kterýchž někdo polapen bývá, když odpovídá* ◻ Otázky v kterýchž někdo polapen bývá/ když odpowijdá ◻ Species argumentationis captiofae

Cerberus, gene. maf. ◻ *pes, kterýž pekla hlédá* ◻ Pes/ kterýž Pekla hlédá

Cercopithecus, pen. pro. gene. mafcu. ◻ *mořská kočka* ◻ Mořská kočka

Cerdo, gene. mafc. ◻ *přikupník neb kdož pro zisk řemeslo provozuje* ◻ Přikupník/ neb kdož pro zysk řemeslo provozuje

Cerebrum, gen. neut. ◻ *mozk* ◻ Mozk ◻ et Cerebellum dimi. Cerebrofus, a, um ◻ *šílený, popuzený, kdo se rád hněvá neb své hlavy a rozumu jest* ◻ Sfižený/ popuzený/ kdo se rád hněwá/ neb fwé hlavy a rozumu geft

Ceres, gene. foemi. ◻ *bohyně vobilí* ◻ Bohyně wobilý ◻ et per metonim ◻ *chléb* ◻ Chléb ◻ Expediunt Cererem caniftris ◻ *vykládají chléb z košov* ◻ Wykládagij Chléb z kofsuow ◻ Cerealis, e. Cerealia arma ◻ *přípravy a nádoby k chlebu pečení* ◻ Prijprawy a nádoby k | Chlebu pečeníj ◻ Cerealia, orum, plur. tantum ◻ *svátek Cereris* ◻ Swátek Cereris

L4rb

Ceritus, a, um ◻ *vsteklý, ztřeštěný, trhlý* ◻ Wftekly/ ztřeštěný/ trhlý

Cerno, is, creui ◻ *vidím, uznávám, bojuji* ◻ Widiym/ vznávám/ bogugi ◻ Cerno haereditatem, pro adeo haereditatem ◻ *ujímám dědictví neb uvazuji se v nápad* ◻ Vgijmám dědictwij/ neb vwazugi se w nápad ◻ Cernuus, a, um ◻ *dolu sehnutý* ◻ dolu fehnutý ◻ Composita, Decerno ◻ *uznávám to při sobě, беру před sebe, umíňuji* ◻ Vznávám to při sobě/ беру před sebe/ vmijňugi ◻ Vnde decretum ◻ *předsevětí neb mysle postavení, příkázání, ustanovení, uznání, zřízení* ◻ Předsevětij/ neb mysle postawenij/ příkázanij/ vřtanowenij/ vznánij/ zřijzenij ◻ Dies decretorij, uide infra Crifis. Decernere, etiam significat pugnare ◻ *bojovati* ◻ Bogowati ◻ Acie inter se decernere statuerunt ◻ *umínili vojensky wespolek bojovati* ◻ Vmijnili Wogensky wespolek bogowati ◻ Discerno ◻ *rozeznávám, rozsuzuji, dělím* ◻ Rozeznávám/ rozfuzugi/ dělím ◻ Discerniculum ◻ *jehla neb špice, kterouž vlasy neb poutec na ruozno se dělí, rozdělování* ◻ Gehla/ neb špice/ kterauž wlafy neb pautec na ruozno se děljj/ Rozdělowánij ◻ Discretus ◻ *rozdělený, rozvažný, rozšafný* ◻ Rozdělený/ rozvažný/ rozšaffný ◻ Indiscretus ◻ *nerozdělený, nerozvažný, nerozšafný* ◻ Nerozdělený/ nerozvažný/ nerozšaffný ◻ Discretio ◻ *rozeznání, rozdělení* ◻ Rozeznánij/ rozdelenij ◻ Incerno, idem ◻ *neb cedím, prosívám* ◻ Neb cedijm/ profywám ◻ Incerniculum ◻ *řešeto neb sejto* ◻ Ržeřfeto/ neb fayto ◻ Secerno ◻ *rozděluji neb odděluji* ◻ Rozdělugi/ neb oddělugi ◻ Secretus, a, um ◻ *oddělený, tajný* ◻ Oddělený/ tagný ◻ Excerno ◻ *vybírám, nečistotu odjímám, seru* ◻ Wybijrám/ nečistotu odgijmám/ feru ◻ Vnde Excrementum ◻ *hovno, lajno* ◻ Howno/ Layno ◻ Dicitur etiam Recrementum. Excrementa, uel Recrementa narium, aliàs macus ◻ *vozher, vozhrívost* ◻ Wozher/ Wozhřijwoft ◻ Succerno ◻ *dělím* ◻ Dělijm

L4va

Ceroma, generis neut. ◻ *mast z oleje a prsti, kterouž se bitci mazávali* ◻ Mast z Olege a prfti/ kterouž se bitcy mazávali ◻ uel oleum ceratum ◻ *potom se prachem posýpali, kteréž apha*

sloulo ▫ Potom fe prachem pošypali/ kteréž Aphe flaulo ▫ Hinc Ceromatiftes ▫ *kdo takové bitce mazal* ▫ Kdo takové bitce mazal

Cerofstratum, penultima producta ▫ *rohovou kostí přikrytý neb rohy provlačovaný, jako sochy na kušech, odtud rohová kuše* ▫ Rohowau kostij přikrytý/ neb rohy⁷³ prowlačovaný/ yako Sochy na kuffech/ odtud rohová kuffe

Certo, as, aui ▫ *vadím se, bojuji, potýkám se, vetuji s někým* ▫ Wadijm fe/ bogugi/ potýkám fe/ wetugi s někým ▫ Vnde Certatio ▫ *sváda* ▫ Swáda ▫ Certamen ▫ *bitva neb potykání* ▫ Bitwa/ neb potykání ▫ Certamina sacra ▫ *čtyry slavné hry sváteční v Greci* ▫ Čztyry flawné Hry swátečníj w Grecij ▫ de quibus in uerbo Ludo, Graeci Agonas uocant. Et Hieronica, qui in illis uictor existit. Vide Hieros. Certatim ▫ *bojovně, pilně, jeden přes druhého* ▫ Bogowně/ pilně/ geden přes druhého ▫ Composita, Concerto, et Decerto, ferè idem. Certator ▫ *bitec, bojovník, vetovník* ▫ Bitec/ bogownijk/ wetownijk

Certus, a, um ▫ *jistý, světlý* ▫ Giftý/ swětlý ▫ Incertus ▫ *nejistý* ▫ Negiftý ▫ Certitudo ▫ *jistota, bezpečnost* ▫ Giftota/ bezpečnost ▫ Facere certiore ▫ *věděti dávám* ▫ Wěděti dávám ▫ Certum est mihi ▫ *umyslil sem sobě neb jistotně sem zvěděl* ▫ Vmyslil sem sobě/ neb giftotně sem zvěděl ▫ Item, Certus ▫ *vybraný, vyvolený neb zvláště věrný* ▫ Wybraný/ wywolený/ neb zwlastně věrný ▫ Per homines certos cognoui ▫ *skrze hodnověrné lidi zpraven sem* ▫ Skrze hodnowěrné lidi zpraven sem ▫ Ad diem certam ▫ *ke dni určitému, jmenovitému* ▫ Ke dni vrčitému/ gmenowitému ▫ Certè, aduerbium ▫ *jistě, bezpečně* ▫ Giftě/ bezpečně ▫ Certò idem. Certe scire, uel certò scire, et certum scire ▫ *jistotně věděti* ▫ Giftotně věděti

L4vb

Ceruus, gen. maf. ▫ *jelen* ▫ Gelen ▫ Ceruinus, a, um ▫ *jelení* ▫ Gelenij ▫ Ceruarius, a, um, idem, Cerua ▫ *laň* ▫ Laň

Ceruifia, gene. foemi. ▫ *pivo* ▫ Piwo ▫ alij Ceruifiam dicere malunt

Ceruix, gener. foemi. ▫ *tejl, šíje neb zadní strana hrdla* ▫ Teyl/ šijge/ neb zadnij strana hrdla ▫ Ceruicofus, a, um ▫ *tvrdohrdlatý, tvrdotejlný, tvrdošijný, neústupný, zarputilý* ▫ Twrdohrdlatý/ twrdotejlný/ twrdošijgný/ nevstupný/ zarputilý ▫ Ceruicale, uel Ceruical ▫ *podhlavní poduška* ▫ Podhlawnij poduffka

Cerrus, gene. foemi. ▫ *strom, kterýž nese žaludy jako dub neb jako buk, bukvice* ▫ Strom/ kterýž nefe Zialudy/ yako dub/ neb yako buk/ Bukwice

Ceruffa, gen. foemi. ▫ *plejvejs* ▫ Pleyweys ▫ Ceruffatus, a, um. Ceruffata meretrix ▫ *ženka plejvejssem zličená* ▫ Zěnka Pleyweysem zlyčená

Cespes, Vide supra Caespes

Ceffo, as, Vide Cedo

Cestus, gen. mafc. ▫ *pás milování* ▫ Pás milowánij ▫ Incestus, et Incestum ▫ *neslušné smilnění s přítelkyní neb s krve příbuznou* ▫ Neslušné smilněníj s přítelkynij/ neb s krwe příbuznau ▫ Incestare ▫ *porušiti* ▫ Poruffiti ▫ Incestus, a, um ▫ *porušený* ▫ Poruffený ▫

⁷³ rohy] rohý tisk

Item dimi. Cesticulus, et Cesticillus ◻ pásek neb malý voblouček, kterýž ženy na hlavu stavějí, když nětco nosí, vobalka ◻ Pálek/ neb malý woblauček/ kterýž ženy na hlavu ftawěgij když nětco nofý/ Wobalka

Cetra, gene. foem. ◻ kožená pavíza ◻ Kožená pawýza ◻ Vnde Cetrati milites ◻ kteříž takové pavízy nosí, pavizníci ◻ Kteříž takové pawýzy nofý/ pawyznijcy

Cetus, gene. neut. in plura. ◻ velryba ◻ Welryba ◻ uel Cete pluraliter. Cetarij ◻ kteříž veliké ryby prodávají ◻ Kteříž veliké Ryby prodawagij

CH

Chalcedon, pen. prod. uel Chalcedonia, | gener. foemi. ◻ město v Azí proti Konstantinopolim ◻ Město w Azij/ proti Konstantinopolim M1ra

Chalcis, gene. foemi. ◻ hlavní město v Eubora neb Nigropont ◻ Hlawnij město w Eubora/ neb Nigropont ◻ Vnde Chalcidicus, a, um

Chalcographus, gene. mařc. ◻ kdo knihy tiskne ◻ Kdo knihy tiskne ◻ Impressor librorum. Typographus. Chalcographia ◻ umění tisknutí knih ◻ Vměnij tisknutí knih

Chaldaeia, gene. foemin. ◻ krajina v Azí, v kteréž jest město Babylon ◻ Kragina w Azij/ w kteréž gest Město Babilon ◻ Et Chaldaeus, genethliacus ◻ hadač, věštec, planětník neb Kaldejský ◻ Hadač/ Wěštec/ Planětník/ neb Kaldejský

Chalybes, pen. cor. ◻ lidé v Pontu, kteříž kovy dobývají, a ti Chalibes slovou, vocel ◻ Lidé w Pontu/ kteříž kovy dobývají/ a ti Chalibes flowau/ Wocel

Chamaeciffus, gene. mařc. ◻ bylina podobná k břěchtanu, roste a klade se po zemi ◻ Bylina/ podobná k Břěchtanu/ roste a klade se po zemi

Chamaecypariffus, gene. mař. ◻ kvítí neb koření cypřišové ◻ Kwijtij neb koření Cypřiřfowé ◻ Nam cypariffus ◻ jest strom ◻ Gest strom

Chamaeleon, gener. mařcu. ◻ howado v Indí, kteréž barvu snadně proměňuje ◻ Howado w Indij/ kteréž barwu snadně proměňuje ◻ Hinc de homine inconstante, aut uersipelle dicitur. Chamaeleonte mutabilior est ◻ nestálejší jest nežli chamaeleon ◻ nestálejší gest nežli Chamaeleon ◻ Item, Chamaeleon⁷⁴, onis, est herba ◻ Matky Boží bodlák, vostropes ◻ Matky Božij bodlák/ Wostropes

Chamaemilum, gene. neut. uel Chamaemelum, herbae nomen ◻ heřmánek, rmen ◻ Heřmánek. Rmen

Chamaedrys, gen. foemi. ◻ gamander, větší ožánka ◻ Gamander/ wětšij Ožánka ◻ Quercula maior

Chamaedaphne, uel **Chamepiteos**, aliás | Quercula minor ◻ ožánka menší, bejlí, roste vzhuoru, kteréž jiné byliny převyšuje ◻ Ožánka menšij/ Beylij roste vzhuoru/ kteréž jiné byliny přewyšuje ◻ gen. foem. M1rb

⁷⁴ Chamaeleon] Chamelaeon tisk

- Chaonia**, gene. foemi. ◻ *krajina Epirus jménem neb částka v ní té krajiny* ◻ Kragina Epirus gménem/ neb částka w nij té kraginy
- Chaos**, gener. neut. ◻ *směsice všech věcí, z nichž živlové i jiné všecky věci počátek mají* ◻ Smělyce wšlech věcý/ z nijchž žiwlowé y giné wšlecky wěcy počátek magij
- Character**, gen. mascu. latině signum ◻ *znamení neb forma* ◻ Znamenj neb fforma ◻ Vnde literae dicuntur Characteres, penu. lon. Item ◻ *zpuosob, povaha, zformování v psání a mluvení* ◻ Zpuosob/ powaha/ zfformowánij w pñanij a mluwenij
- Characia**, gen. foem. ◻ *veliká třtina, z kteréž ploty dělají* ◻ Weliká třtina/ z kteréž ploty dělajij
- Charientifmus**, gen. ma. ◻ *příjemnost řeči neb lahodnost slov* ◻ Příjgemnoft řečij/ neb lahodnoft flow
- Charis**, latině Gratia ◻ *děkování, díkčinění* ◻ Děkowánij/ dijkčiněnij ◻ Hinc Eucharistia ◻ *děkování, ukázaní vděčnosti* ◻ Děkowánij/ vkázanij wděčnofti
- Charisma**, gene. neut. Donum ◻ *dar, darování* ◻ Dar/ darowánij
- Chariftia**, plur. tan. gen. neut. ◻ *svátkové, v nichžto se přátelé vespolek scházeli a dary sobě dávali* ◻ Swátkowé/ w nijchžto se přátelé wespolek scházeli/ a dary sobě dávali
- Charis** in singu. Charites in plurali, latině Gratiae ◻ *bohyně příjemnosti a dobromyslnosti* ◻ Bohyně příjgemnofti/ a dobromyslnofti ◻ Sunt autem tres, Aglaia, Thalia, Euphrofyne
- Chariophylum**, gen. neut. ◻ *hřebíček* ◻ Hřebijček ◻ Aroma est ◻ *karafilát* ◻ Karaffilát
- Charon**, ontis, gene. mascu. ◻ *pekelní plavec, kterýž duše převožuje* ◻ Pekelnij plawec/ kterýž duffe přewožuge
- Charta**, gen. foe. ◻ *papír* ◻ Papijr ◻ Charta uirgo ◻ *panna, kteráž ještě nerodila* ◻ Panna kteráž gelltě nerodijla ◻ Chartae lusoriae ◻ *hráci karty* ◻ Hrácy karty ◻ Chartula diminut. Chartularius ◻ *papírník, karták* ◻ Papijrnijk/ Karták ◻ Chartaceus, cea, ceum ◻ *papírový* ◻ Papijrowý ◻ Chartarius, a, um. idem, Chartaria officina ◻ *papírna, mlejní papírní, papírnice* ◻ Papijrna⁷⁵/ Mlayn papijrnij/ Papijrnice ◻ Chartophylacium ◻ *papírní truhla, police k knihám neb místo, kde se listové v městě chovají* ◻ Papijrnij truhla/ police k knihám/ neb mįjfto kde se listowé w Měště chowagij ◻ Hinc Chartophylax ◻ *kdo tím vládne, a to zpravuje* ◻ Kdo tijm wládne/ a to zprawuge
- Charus**, a, um ◻ *milý, vzáctný* ◻ Milý/ wzáctný ◻ Charitas ◻ *srdečná láska* ◻ Srdečná láfka ◻ tantum hominum est. Charum habere ◻ *milovati* ◻ Milowati ◻ amare
- Charybdis**, gene. foem. ◻ *vír v moři, kde se voda točí, nedaleko od Sicilie, místo nebezpečné k plavení* ◻ Wįjr w Moři kde se woda točij/ nedaleko od Sycilie/ mįjfto nebezpečné k plawenij ◻ Poëtae fabulantur, rapacißimam mulierem in hoc monftrum fuisse conuerfam. Accipitur pro uoragine ◻ *zapožírání neb žrádlo, tomu naproti na italitském, totiž vlaském břehu Scyla, hrudnaté neb špičaté hrozné skalé, na kteréž vlny tepou* ◻ Zapožįjránij/ neb žrádlo/ tomu naproti na Italitlkém/ totiž wlařkém břehu Scylla/ hrudnaté neb

M1va

⁷⁵ Papijrna] Papijrná tisk

špičaté hrozné kálé/ na kteréž wlny tepau ◻ Poëtae monstrum esse dicunt, superne canem, inferne foeminam. Vnde Prouerbium, Euitata Charybdi, in Scyllam incidi ◻ *ušed před velikým neštěstím, upadl sem v větší, upadl sem z louže do bláta* ◻ Vlfed před velikým neštěstijm/ vpadl sem w většij/ vpadl sem z lauže do bláta

Chafma, gen. neu. ◻ *spadani, rozsedlina neb veliké rozštípení* ◻ Spadanij/ rozfedlina/ neb veliké rozštípenij ◻ latine Labes agri, uel hiatus terrae, cum uidelicet ager repente terrae motu subfidet. Hinc Chafmaticus terrae motus ◻ *země třesení, kteréž takové rozsedliny neb roztržitosti v zemi puosobí* ◻ Země třesenij/ kteréž takové rozsedliny neb roztržitosti w zemij puosobij

M1vb

Chelae, gen. foem. ◻ *rači klepeta neb štírová* ◻ Račij klepeta/ neb Štíjrowá

Chelone. gene. foem. penul. prod. ◻ *hlemýžd'* ◻ Hlemýžd' ◻ Chelonophagi ◻ *kteríž hlemejždě jedí* ◻ Kteríž Hlemayždě gedij

Chelidonium ◻ *celidoň, vlastovičnik* ◻ Celidoň/ Wlastowičnij

Chelonium, gene. neut. ◻ *hlemejžd'ová škořípka, hlemejžd'ovej domek* ◻ Hlemeyžd'owá škořípka/ Hlemeyžd'owey domek ◻ integumentum testudinis. Item Chelonium, uel Chelonia ◻ *rumpal, vytahowadlo, hever neb lihy a příprava, v které se válcové točí a drží, když se něcťo těžkého wyzdvihuje a táhne, jako když se sudové z pivnic nahoru táhnou* ◻ Rumpal/ wytahowadlo/ hewer/ neb lihy/ a příprawa w které se wálcové točij a držij/ když se něcťo těžkého wyzdwihuge/ a táhne/ yako když se Sudové z Piwnic na horu táhnau ◻ et Succula ◻ *wálcové, kteréž hevery neb presy točení býwají v takovém nástroji* ◻ Wálcové/ kteréž hewery neb presy točení býwagij w takovém nástroji

Chelys, gener. foemi. latine Testudo ◻ *hlemejžd'* ◻ Hlemeyžd' ◻ Item instrumentum Musicum ◻ *loutna neb housle* ◻ Lautna/ neb Hausle ◻ Inde Chelius ◻ *hudec, gajgýř* ◻ Hudec/ Gaygýř

Chenifcus, gene. mafc. ◻ *svršek z zadu na lodi neb šifu* ◻ Swršek z zadu na Lodij neb šifffu

Chenoboscium, gene. neu. ◻ *husí pastviště* ◻ Hufý pastwiště ◻ et Chenotrophium ◻ *husí chléw, husí krmík* ◻ Hufý chléw/ Hufý krmijk

Cherronefus, Cherfonefus, pen. pro. ge. foem. ◻ *puol wostrowu, místo kteréž wodami velmi blízko se všech strán obkličeno jest* ◻ Puol wostrowu/ místo kteréž wodami velmi blízko se wšlech strán obkličeno jest

Cherufci, gen. mafc. ◻ *lidé w německé zemi, kdežto nyní Sasové a Turyngové sou, podlé Labe* ◻ Lidé w Němec|ké zemi/ kdežto nyníj Sasové/ a Turyngové fau/ podlé Labe ◻ Vide infra

M2ra

Chiliarchus, gene. mafcu. ◻ *hajtman nad tisícem drábuow* ◻ Haytman nad Tifýcem Drábuow ◻ Apud latinos tribunus militum est

Chilias ◻ *počet, kterýž w sobě tisíc obsahuje* ◻ Počet/ kterýž w sobě tifýc obfahuge

Chimaera, gen foem. ◻ *koza* ◻ Koza ◻ Item, mons Lyciae ◻ *hora v Licí* ◻ Hora w Licij ◻ Et Poëtae fingunt monstrum esse tria capita habens ◻ *šelma s třmi hlavami, lvovou, kozí,*

a dračí, kteráž z sebe ohněm prská ▫ Sfelma s třmi Hlawami/ Lwowau/ kozý/ a dračij/ kteráž z febe ohněm prká

Chiragra, gen. mafcu. ▫ *pakostnice, lámaní v rukou* ▫ Pakostnice/ lámání w Rukau ▫ Chiragricus ▫ *ten, kdož lámaní takové má* ▫ Ten kdož lámání takové má

Chirodota, ge foem. pen pro. ▫ *sukně neb oděv s dlouhými rukávy, hazuka* ▫ Sukně neb oděv s dlouhými rukávy/ Hazuka ▫ Manuleata uestis, latině

Chirographum, gener. neut. ▫ *písmo vlastní ruky* ▫ Písmo wlastnij ruky

Chiromantia, generis foemi. ▫ *hadání na rukou* ▫ Hadání na rukau

Cheiron, gen masc. ▫ *jeden z kentaruow, kterýž byl vznešený lékař* ▫ Geden z Centaruow/ kterýž byl wzněšený Lékař ▫ a Praeceptor Achillis Chironium ulcus, vide Cacoethes supra

Cheironomus. gen, maf. pen. pro. ▫ *kdož rukama mnohá křepčení umí, kajklíř* ▫ Kdož rukama mnohá křepčení vmij/ Kayklíř ▫ latině Gesticator. Vnde Chironomia ▫ *tanec s mnohými divnými činy neb přetvářením* ▫ Tanec s mnohými diwnými činy neb přetvářeníjm ▫ Item Chironomia ▫ *pořádný způsob rukama hejbatí a křepčítí, o čemž rhetores učí* ▫ Pořádný způsob rukama haybatí/ a křepčítí/ očemž Rhetores včij

Cheirotheca, gen. foemi. ▫ *rukavice* ▫ Rukawice

| **Cheirurgus**, gen. masc. latině ▫ *ranný lékař* ▫ Ranný lékař ▫ Cheirurgia ▫ *takové lékařské umění, jenž se rukama provádí* ▫ Takové lékařské vměníj/ genž se rukama prowodij ▫ Cheirurgicus, idem quod Cheirurgus

M2rb

Chlaena, et **Laena**, gen foem. ▫ *svrchní sukně neb plášť* ▫ Swrchnj sukně neb plášť

Chlamys, gen. foem. ▫ *rejterská sukně, krátký vojenský oděv* ▫ Raytharská sukně/ krátký wogenský oděv ▫ Paludamentum, et milites paludati

Choenix, gen. foe. ▫ *míra, drží dva sextarios, totiž dva židliky neb jeden mas, tak se mnoho dávalo u Řekuow na každý den jednomu pacholku za pokrm* ▫ Mijra/ držij dwa Sextarios, totiž dwa Zidlijky/ neb geden mas/ tak se mnoho dávalo v Ržekuow/ na každý den jednomu pacholku za pokrm ▫ Vnde prouerbium, uel Symbolum Pythagoricum. Choenici ne infideas ▫ *nemáš zaháletí ani o budoucí živnost se starati* ▫ Nemáš zaháletí/ ani o budoucí žiwnost se starati

Cholera, gen. foem. ▫ *nemoc, když někdo z tebe mnoho žluté vody kucká neb dáví, pěnohorkost* ▫ Nemoc/ když někdo z tebe mnoho žluté Wody kucká neb dávíj/ Pěnohorkost ▫ Cholericus ▫ *kdo takovou komplexi má, pěnohorký, horký a suchý* ▫ Kdo takowau Komplexi má/ Pěnohorký/ horký a suchý

Choliambus ▫ *verš, kterýž při konci kulhá* ▫ Werfs kterýž při koncy kulhá ▫ aliàs Scazon carmen claudicans

Chorda, gene. foemi. ▫ *šnura, struna* ▫ Šnura/ struna ▫ Fides

Chorus, gene. masc ▫ *shromáždění zpěvákuow skákajících a kratochvíle provodicích* ▫ Shromáždění zpěvákuow/ skákajících a kratochvíle prowodících ▫ Vnde Chorea, pe-

nul. indifferente ▫ *tanec* ▫ Tanec ▫ Choraulas, et Choraula ▫ *kdo k tanci píská* ▫ Kdo k tancy pijlká ▫ Choragus ▫ *kdo tanec zavodí, tančmístr* ▫ Kdo tanec zavodíj/ Tančmíjstr ▫ Item | ▫ *kdož na tanec i na jiná herní divadla náklad činí* ▫ Kdož na Tanec y na giná herníj diwadla náklad činij ▫ Et Choragium ▫ *přípravné místo neb mazhauz k takovým diwadlom* ▫ Přípravné mįjfto/ neb Mazhauz k takovým Diwadlom ▫ Choriambus pes ▫ *kterýž první a poslední sylabu dlouhú a dvě prostřední krátké má* ▫ Kterýž prwnij a poslednij fyllabu dlauhú/ a dvě prostřednij krátké má ▫ Choraecus pes, qui aliàs Trochaecus uocatur

M2va

Chors, chortis, gen. foem. ▫ *opletený neb obezděný dwuor, místo, kde se slepice pasou neb krmí* ▫ Opletený neb obezděný dwuor/ mįjfto kde se Slepice pasau neb krmij ▫ Vnde Chortalis, e ▫ *co k tomu místu přísluší neb tu odchováno bývá, posada* ▫ Co k tomu mįjftu příslušíj/ neb tu odchováno bývá/ Pořada ▫ a Chortalis gallina ▫ *posadní neb krmná slepice z kurníku* ▫ Pořadnij neb krmná šlepice/ z kurnijku

Chria, gen. foem. ▫ *obecní řeč, kteráž nětco vyznamenává i ukazuje* ▫ Obecnij řeč/ kteráž nětco vyznamenává y vkažuge

Chriftus, gen. mařc. latině, Vnctus ▫ *pomazaný* ▫ Pomazaný ▫ Chriftma, Vnctio ▫ *pomazání, mast* ▫ Pomazánij/ Mařt

Chronos, gen. ma. latině tempus ▫ *čas* ▫ Čřas ▫ Vnde Chronica, orum, plu. tantum ▫ *kníha činuow řas ukazující* ▫ Knijha činuow řas vkažugijcý ▫ Annales latině, Vide supra, Chronicus ▫ *kdo činy a příběhy řasův spisuje* ▫ Kdo činy a příběhy řasůw řpifuge ▫ Chronographus idem. Et Chronographia. Synchronus, Contemporaneus, et Synchroni. pe. cor. Contemporanei ▫ *kteríř jednoho řasu řivi byli* ▫ Kterířř řednoho řasu řivi byli

Chryfos, gen. mařc. latině aurum ▫ *zlato* ▫ Zlato ▫ Vnde multa composita. Chryfoceras, auricornu ▫ *zlatý roh, měřto nedaleko od Konřtantinopoli* ▫ Zlatý roh/ Měřto nedaleko od Konřtantinopoli ▫ Chryfocolla ▫ *klí ku pozlacování* ▫ Klý ku pozlacowánij ▫ Chryfolitus ▫ *drahý kámen zlaté barvy* ▫ Drahý kámen/ Zlaté barwy ▫ Chryfomelum, pen. lon. ▫ *pomorancí jablko* ▫ Pomorančij yablko ▫ Armeniacum Chryfořtomus, aureum os ▫ *Zlatoustý* ▫ Zlatovřřý ▫ Chryfocomus, Auricomus phoebus ▫ *zlatovlasé řlunce* ▫ Zlatowřlařř řlunce

M2vb

Chus, gen. mařc. ▫ *korčak, korec* ▫ Korčak/ Korec ▫ Item ▫ *měřice* ▫ Měřice ▫ Aliàs Congius latině ▫ *okolo řři mářuow, to řest řest řejdřlíků neb puol druhé řpinty* ▫ Okolo řři Mářuow/ to řeft/ řřeft řeydřřlíků/ neb puol druhé řpinty

Chytra, gen. foem. latině Olla ▫ *hrnec* ▫ Hrnec ▫ Vnde Chytropus, odis ▫ *trynuořka, na kterouř se kotlové a hrnci u ohně řtavěři* ▫ Trynuořka/ na kterouř se Kotlowé a hrnci v ohně řtavěřij

CI

- Cibus**, gen. mařc. ◻ *pokrm* ◻ Pokrm ◻ Cibarium, idem ◻ *živnost, potrava* ◻ Ziwnořt/ potrawa ◻ Et Cibarius, a, um ◻ *co k pokrmu náleží, prostý chléb* ◻ Co k pokrmu náležij/ prořtý Chléb ◻ Cibarius panis ◻ *režný chléb* ◻ Režný chléb ◻ Cibarium uinum ◻ *prosté víno* ◻ Prořté Wijno ◻ Cibarius homo ◻ *prostý, nepatrný člověk* ◻ Prořtý nepatrný Człowěk ◻ Cibare ◻ *krmiti* ◻ Krmiti
- Cicada**, gen. foem. pen. lon. ◻ *kobylka v Itáli, větří sou nežli kobylky u nás* ◻ Kobylka w Italij/ wětřij fau nežli Kobylky v nás
- Cicatrix**, gener. foem. ◻ *pruh, řrám, znamení po ráně* ◻ Pruh/ řrám/ znamenij po ráně ◻ Cicatricofus, a, um ◻ *kdo mnoho řramuow má, řramovitý* ◻ Kdo mnoho řramuow má/ řramowitý
- Cicer**, gene. neu. ◻ *cizrnka* ◻ Cyzrnka ◻ Cicercula, diminutivum
- Cicerbita**, gen. foe. ◻ *zaječí řřovík* ◻ Zagečij řřiowijk
- Cichoreum**, gen. neut. ◻ *čekanka, čekana* ◻ Cžekanka/ Cžekana
- Cicindela**, gene. foem. aliàs Nitedula ◻ *světluřka, světluřka, že řvítí v noci a lita k řvětlu* ◻ Swětluřka/ Swětluřka/ že řwítij w noci/ a lýta k řvětlu | ◻ Vnde pro penřili lychno ◻ *za lampu* ◻ Za lampu ◻ Lampyris graecè
- Cicones**, gene. mařc. penul. cor. ◻ *lidé v Traci* ◻ Lidé w Thracij
- Ciconia**, generis foemi ◻ *čáp* ◻ Czáp
- Cicur**, ris, pen. prod. gen. om. ◻ *krotký, pitomý* ◻ Krotký/ pitomý ◻ Cicur ingenium ◻ *tichá neb pokojná povaha* ◻ Tichá neb pokogná powaha ◻ Cicuro, as, aui ◻ *krotím, okrocuji* ◻ Krotijm/ okrocugi
- Cicuta**, gen. foe. pen. pro. ◻ *bolehlav, kozí pysk* ◻ Bolehlaw/ kozý pyřk ◻ metapho. pro Canna uel fiftula ◻ *trubice* ◻ Trubice
- Cidaris**, gen. foemi. ◻ *koblouk* ◻ Koblouk ◻ propriè regum Perfarum ◻ *turecký koblouček* ◻ Turecký koblouček
- Cieo**, es, iui ◻ *ponoukám* ◻ Ponoukám ◻ Secundae coniug. Ciere turbas ◻ *nepokoj neb bouřku stropiti* ◻ Nepokog neb bauřku stropiti ◻ Ciere aluum ◻ *život k stolicy obměkčiti* ◻ Ziwoť k stolicy obměkčiti ◻ Ciere bellum ◻ *válku zpuosobiti neb řvesti* ◻ Wálku zpuosobiti neb řwesti ◻ et Cio ◻ *volám* ◻ Wolám ◻ quartae coniuga. Confunduntur aliquando. Cieo, citum, prima breui. Vnde Excitus, media breui ◻ *zbuřený* ◻ Zbauřený ◻ Cio, citum, prima long. Vnde Accitus, penultima producta ◻ *přivolaný* ◻ Přiwolaný ◻ Citus, a, um ◻ *rychlý* ◻ Rychlý ◻ Item, Concitus, Percitus ◻ *popuzený, pohnutý* ◻ popuzený/ pohnutý ◻ Cito, as ◻ *přivolávám, obsilám, poháním* ◻ přiwolávám/ obřýlám/ pohánijm ◻ Iudiciale uerbum. Citare teřtem ◻ *za řvědku bráti, ořvědčiti* ◻ Za řvědka bráti/ ořvědčiti ◻ Citatio ◻ *půhon, obeslání, přivolání* ◻ Půhon/ obesláníj/ přiwoláníj ◻ Composita. Concito, as, Excito ◻ *ponoukám, budím, vzbuzuji* ◻ ponoukám/ budijm/ wzbuzugi ◻ In-

cito ◻ *dráždím, poštvávám, štvu* ◻ Dráždijm/ poštvávám/ štvu ◻ Inde Incitamentum, et Incitabulum ◻ *ponoukání, poštvání* ◻ ponoukáníj/ poštváníj ◻ Recito ◻ *čtu nahlas, pořád čtu* ◻ Čžtu na hlas/ pořád čtu ◻ Suscito, Refuscito ◻ *budím, obživuji, křísím* ◻ Budijm/ obživuji/ křisijm ◻ Oscito ◻ *zívám, otvírám usta* ◻ Zýwám/ otwíjram vsta ◻ Vnde Oscitatio ◻ *zívání* ◻ Zýwáníj ◻ Item ◻ *nedbálnivost* ◻ Nedbálniwost ◻ Et Ofcedo ◻ *nemoc, když kdo často vzívati musí* ◻ Nemoc/ když kdo často wzywati mušý ◻ Praeterea Concio ◻ *ponoukám* ◻ ponoukám ◻ Excio ◻ *ven pobízím* ◻ Wen pobijzým ◻ A Cio autem funt Composita, Accio, uel Arcio ◻ *přivolávám* ◻ přiwolávám ◻ Concio ◻ *v hromadu povolávám* ◻ W hromadu powolávám ◻ Vnde Concio, concionis ◻ *v hromadu svolaná obec neb shromaždění* ◻ Whromadu fwołaná obec/ neb shromažděníj ◻ Ecclesia graecè. Item ◻ *místo, kde se káže neb kázání* ◻ Mijsto kde se káže/ neb kázáníj ◻ Legi concionem tuam ◻ *četl sem kázání tvé neb dlouhou řeč tvou* ◻ Čžetl fem Kázáníj twé/ neb dlauhau řeč twau ◻ Concionem habuit ◻ *učinil řeč neb kázal* ◻ Včinil řeč/ neb kázal ◻ Et uerbum Concionor, pen. pro. ◻ *káži* ◻ Káži ◻ Hinc Concionator ◻ *kazatel* ◻ Kazatel ◻ Et Concionarius, a, um ◻ *co k kázání náleží* ◻ Co k kázáníj náležij

M3rb

Cilicia, gen. foemi. ◻ *krajina v Menší Azi* ◻ Kragina w menšij Azij ◻ Cilix ◻ *někdo z Cilicie* ◻ Někdo z Cilicie ◻ Et Cilicium ◻ *žiněný oděv z kozlových srstí neb kozí srst* ◻ Ziněný oděw/ z kozlových srstij/ neb kozý srst ◻ Cilicinus, a, um ◻ *žiněný* ◻ Ziněný

Cilium ◻ *vlasý na víčku očí* ◻ Wlafý na wijčku očíj ◻ Supercilium ◻ *vobočí* ◻ Wobočíj ◻ ambo gen. neu.

Cilo, onis, pen. pro. gene. mařc. ◻ *hlavošpičatý, kdo chocholatou, dlouhou hlavu má, chocholatý* ◻ Hlawošpičatý/ kdo chocholatau/ dlauhau hlavu má/ chocholatý

Cimbri, generis mařcu. ◻ *ti, kteří sou v knížetství alsacském a v šlezvickém, Denmarští* ◻ Ti kteříj sau w Knížetstvíj Alfackém/ a w Šlezvickém/ Denmarštij ◻ Cimbrica Cherlo-nesus ◻ *knížetství to u Lubeku a Denmarku, denmarská země* ◻ Knížetstvíj to v Lubeku/ a Denmarku/ Denmarká země

| **Cimmerij**, gene. mařc. plura. ◻ *lidé v Azi mezi jezerem Meotis a mořem Euxinum* ◻ Lidé w Azij/ mezi Gezerem Meotis/ a Mořem Euxinum ◻ Cimmeriae tenebrae ◻ *veliká tmavost, přílišné temnosti* ◻ Weliká tmawost/ přijlišné temnosti ◻ Bosphorus cimmericus ◻ *úzkost moře v tom místě* ◻ Vzkořt Moře w tom mijště

M3va

Cimex, gen. mařc. ◻ *červ, stěnice* ◻ Čžerw/ Stěnice

Cinamomum, pen. pro. ◻ *skořice* ◻ Skořice

Cinnus, gen. mařc. ◻ *zakřivené neb kadeřavé vlasý* ◻ Zakřiwené/ neb kadeřawé wlafý ◻ Vnde Cinnatus, a, um ◻ *kadeřavý, kadeřavec, kadeřavek* ◻ Kadeřawý/ kadeřawec/ kadeřawek

Ciner, et **Cinis**, gene. mařc. ◻ *popel* ◻ Popel ◻ Cinereus, rea, reum ◻ *popelný* ◻ popelný ◻ Cinereus color ◻ *popelatá barva* ◻ Popelatá barwa ◻ Et Cineritius, Cineritius panis ◻ *podpopelní chleb, popelka* ◻ podpopelnij Chleb/ popelka ◻ Ciniflo, onis ◻ *kdo jehlu k děláni*

kadeřův rozhrívá, pochlebník, dymač ▫ Kdo gehlu k děláníj kadeřůw rozhríjwá/ pochlebníjk/ Dymač

Cingo, is, xi ▫ *opasuji, obkličuji* ▫ Opafugi/ obkličugi ▫ Cingere muro. Vnde Cingulum ▫ *pás* ▫ Pás ▫ Cinctus, substantivum, idem quod cingulum. Composita, Incingo, et pracingo, idem quod simplex. Accingo ▫ *připasuji, strojím se* ▫ připafugi/ strogijm se ▫ Accinctus itineri ▫ *přistrojen sem na cestu, sem na té cestě, strojím se přeč* ▫ přístrogen sem na cestu/ sem na té cestě/ strogijm se přeč ▫ Vnde Accinctus, a, um ▫ *vokasaný, hotový* ▫ Wokafaný/ hotový ▫ Discinctus ▫ *lénivý, nedbalý, rozpasaný* ▫ Léniwý/ Nedbalý/ rozpařaný ▫ Vt Discinctus Nacca, apud Horatium ▫ *bez pasu jako dojka* ▫ Bez pasu jako doyka ▫ Procingo etiam significat ▫ *strojím* ▫ Strogijm ▫ Stat in procinctu acies ▫ *orduňk stojí pohotově ku potejkání* ▫ Orduňk stogij pohotově ku poteykáníj ▫ Recingo ▫ *vopak se vopasuji* ▫ Wopak se wopafugi ▫ Succingo ▫ *podkasávám se* ▫ podkařávám se ▫ Vnde Succinctus, a, um ▫ *nakasaný, podkasalý* ▫ Nakafařný/ podkařalý ▫ Succincta oratio ▫ *krátká řeč* ▫ Krátká řeč ▫ Et Succinctorium ▫ *firtuch, šorc, kasanka* ▫ Firtuch/ šorc/ kařanka ▫ et Semicinctum idem

M3vb

Cinnabaris, gen. foem. ▫ *cinobrž, červená barva, dračí krev* ▫ Cynobrž/ červená barwa/ Dračij krew

Cinnus, gen. masc. ▫ *vlas, chlup* ▫ Wlas/ chlup ▫ Item ▫ *shromazdění mnohých věcí, smíšený nápoj* ▫ Shromazděníj mnohých věcý/ smijšfený Nápoj ▫ Concinnus, a, um ▫ *ozdobený, šmukovaný* ▫ Ozdobený/ šmukovaný ▫ Inconcinnus, a, um ▫ *neozdobný* ▫ Neozdobný ▫ Concinnus, as ▫ *ozdobuji, pořádně skládám, v hromadu řídím* ▫ Ozdobugi/ pořádně škládám/ w hromadu řijdijm ▫ Concinnitas ▫ *ozdoba* ▫ Ozdoba ▫ Concinnitudo idem

Cippus, gen. masc. ▫ *hrbovatá země jako hrob, hrbol* ▫ Hrbowatá země jako hrob/ hrbol ▫ Item ▫ *sloup neb kámen hrobový, kterýž stojí jako sloup vzhuru neb kamenný kříž na silnicích* ▫ Slaup/ neb kámen hrobowý/ kterýž stogij jako slaup wzhuru/ neb kamenný kříž na Sylnicích ▫ graecè Stele

Circa, praepositio ▫ *při neb okolo* ▫ Při/ neb okolo ▫ Item ▫ *od* ▫ Od ▫ Circa forum ▫ *při rynku* ▫ při Rynku ▫ Circa haec tempora ▫ *okolo těchto časův* ▫ Okolo těchto časuow ▫ Varia circa haec opinio est ▫ *rozličné domnění neb smejšlení při těchto věcech jest* ▫ Rozličné domněnij/ neb smejšlenij při těchto věcech gest

Circe, gene. foemi. ▫ *dcera Slunce a Perses, kouzelnice* ▫ Dcera Slunce a Perfes/ Kauzedlnice ▫ Circeum ▫ *město při moři* ▫ Město při Moři ▫ in Campania, uel Circei, orum

Circerus, gen. masc. pen. pro. ▫ *veliký šif* ▫ Weliký šijff

Circinus, gen. maf. pen. cor. ▫ *kružadlo* ▫ Kružadlo ▫ et Circino, as ▫ *dělám okrouhle, kroužím, vykružuji* ▫ Dělam okrauhle/ kraužijm/ vykružugi ▫ Circinatò adverbium

| **Circiter**, praepositio ▫ *okolo neb při* ▫ Okolo/ neb/ při ▫ ad numerum et tempus refertur. Circiter calendas Maij ▫ *okolo prvního dne měsíce máje* ▫ Okolo prvního dne Měřyce

M4ra

Máge ◻ Circiter uiginti ◻ *okolo dvadcíti* ◻ Okolo dwadcýti ◻ Circum, ad locum fere pertinet. Circum castra dispositae sunt excubiae ◻ *ponucky okolo vojska sou postaveny* ◻ ponucky okolo Wogfka sau postaweny ◻ Circa identidem ad locum. Vt Circa forum ◻ *okolo a při rynku* ◻ okolo/ a při Rynku

Circius, et **Cercius**, gen. mafc. ◻ *nepokojný vítr, kterýž nejvíce v Delfinatu věje* ◻ Nepokogný wijtr/ kterýž naywijce w Delffinatu wěge

Circulus, gen. ma. ◻ *krůh neb okrouhlé místo* ◻ Krůh/ neb okrauhlé mijsto ◻ Circulus ligneus ◻ *vobruč* ◻ Wobruč ◻ Circulus mensarius ◻ *stolní krůh, a jako říkáme, víra* ◻ Stolnij krůh/ a jako říkáme/ Wijra ◻ Circularis, e ◻ *okrouhlý* ◻ Okrauhlý ◻ et Circulare, uerbum ◻ *obklíčiti, okroužiti* ◻ Obklíčiti/ okraužiti ◻ Circulator ◻ *okorovač, kajklíř, kdo kajklířstvím vuokol jde* ◻ Okorowač/ Kayklýř/ kdo kayklířstwijm wuokol gde ◻ Circulatrix ◻ *tulavá žena, kteráž z peněz tancuje neb zpívá* ◻ Tulawá žena/ kteráž z peněz tancuge/ neb zpijwá ◻ Circulatorius, a, um. Circulatoria eloquentia ◻ *vymluvnost taková, jakou mají tuláci a kajklíři* ◻ Wymluwnost takowá/ yakau magij tulácy/ a kayklíři

Circundo, as, Vide Do

Circumeo, is, Vide Eo

Circuitus, Vide Eo

Circumforaneus, Vide Forum

Circumiectus, Vide Iacio

Circumspicio, et **circumspectus**, Vide Specio

Circus, gene. mafcu ◻ *vokršlek neb čára neb rovná okrouhlost* ◻ Wokršlek/ neb čára/ neb rovná okrauhlost ◻ Item ◻ *místo opatrné neb obezděné, jako v Římě byli placové, na kterých šermovali neb hry mívali* ◻ Mijsto opatrné/ neb obezděné/ | jako w Řžijmě byli placowé/ na kterých šermowali/ neb Hry mijwali ◻ Vnde Circenses ludi ◻ *hry hončí neb kolčí na takových placích* ◻ Hry hončij/ neb kolčij/ na takových Placých

M4rb

Cirrus, gene. mafc. ◻ *zkřivené vlasy na hlavě* ◻ Zkřivené wlasý na hlavě ◻ Cirratus, a, um ◻ *kdo zkřivené, kučeravé vlasy má* ◻ Kdo zkřivené/ kučerawé wlasý má

Cirnea, gen. foem. ◻ *vinná nádoba, kterouž se víno nabírá, košťýř, bukál* ◻ Winná nádoba/ kterauž se Wijno nabírá/ Kofšťýř/ Bukál

Cis, praepositio, et Citra ◻ *z této strany* ◻ Z této strany ◻ Cis Rhenum ◻ *z této strany Rejna proti nám* ◻ Z této strany Reyna proti nám ◻ Vnde Cisalpinus, a, um ◻ *z této strany Korytan* ◻ Z této strany Korytan ◻ Cismontanus, a, um ◻ *z této strany hory* ◻ Z této strany hory ◻ Citra etiam significat Sine ◻ *bez* ◻ Bez ◻ Nemo potest hoc citra fastidium identidem audire ◻ *žádný toho nemůže bez protimyslnosti slyšeti* ◻ Žiádný toho nemůže bez protimyslnosti slyšeti ◻ Citra Calendas, ante Calendas. Hinc Citerior, comparati ◻ *blíž sem proti nám* ◻ Bliž sem proti nám ◻ Et Citimus ◻ *najbližší* ◻ Naybližšíj

Cifium, gen. neut. ◻ *káry neb wuoz* ◻ Káry/ neb Wuoz ◻ Ciftarius ◻ *vozataj, forman* ◻ Woza-taj/ Forman

- Cifpius** ◻ *hora v městě Římě* ◻ Hora w městě Ržijmě ◻ aliàs⁷⁶ Exquilinus
- Ciſibium**, uel **Ciſimbium**, gene. neut. ◻ *picí nádoba z větví udělaná, rohatý korbel* ◻ Picý nádoba z větwij vdělaná/ Rohatý korbel
- Cifta**, gen. foem. ◻ *skřině, truhla* ◻ Skřině/ Truhla ◻ Vnde Ciftula, et Ciftella, dimi. ◻ *malá skřinka, truhlička* ◻ Malá skřinka/ Truhlička ◻ Ciftifer ◻ *truhlonoš, kdo truhly nosí* ◻ Truhlonofs/ kdo truhly nošý
- Cifterna**, gen. foem. ◻ *místo, kde se dešťová voda zblhá, studnice, kteráž vlastního pramene svého nemá* ◻ Mijſto kde se deſtiowá woda zbijhá/ Studnice/ kteráž wlastnijho pramene ſwélho nemá ◻ Vnde Cifterninus, na, num Cifternina aqua ◻ *cisternová woda* ◻ Cifternowá woda M4va
- Ciftophorus**, gen. maſc. ◻ *řecký peníz neb mince* ◻ Ržecký penijz neb Mince
- Cithara**, gen. foem. pen. cor. ◻ *harfa* ◻ Harffa ◻ Citharoedus et Citharista ◻ *kdo na harfu hude* ◻ Kdo na Harffu hude ◻ Citharistria ◻ *kteřá žena na harfu hude* ◻ Kteřá žena na Harffu hude ◻ Citharedicus, a, um ◻ *co takowému harfěři náleží* ◻ Co takowému Harffěři náleží ◻ Citharizo ◻ *na harfu hudu* ◻ Na Harffu hudu
- Citò**, aduerbium ◻ *brzo, spěšně* ◻ Brzo/ ſpěšně ◻ Citius ◻ *spíše, spěšněji* ◻ Spijſſe/ ſpěšněgi ◻ Dicto citius ◻ *prvé, než se provádí* ◻ prvé než se prowodij
- Cito**, as, Vide Cio
- Citra**, Vide Cis
- Citrus**, gen. foem. ◻ *vejborný strom* ◻ Wayborný ſtrom ◻ in Mauritania. Vnde Citreus, a, um. Citrea menſa ◻ *ſtuol z takowého dříví* ◻ ſtuol z takowého dřijwij ◻ Et Citrium ◻ *velmi vonný olej z takowého dříví* ◻ Welmi wonný Oleg/ z takowého dřijwij
- Citta**, latinè, pica ◻ *ta rozličná chut, kterouž těhotné ženy mívají, chtíčové ženſtí* ◻ Ta rozličná chut/ kteřauž Těhotné ženy mijwagij/ chtijčowé ženſtij
- Cittium**, gen. neut. ◻ *město v Cypru* ◻ Měſto w Cypru ◻ Vnde Citticus. ut Zeno fuit Citticus
- Citus**, a, um, Vide Cio
- Ciuis**, gen. com. ◻ *měšťan, obyvatel města* ◻ Měſťian/ obywatel Měſta ◻ Meus ciuis est ◻ *muoj ſpoluměšťan jeſt* ◻ Muog ſpolu Měſťian geſt ◻ non conciuſ. Ciuilis, e ◻ *co měšťanu příſluší* ◻ Co Měſťianu přiſluſſij ◻ Ciuile ius ◻ *měſtské práwo neb ſwětské práwo* ◻ Měſťké práwo/ neb Swěťké práwo ◻ Item ◻ *dvorský, zdwořilý, ctnoſtný* ◻ Dworſký/ zdwořilý/ ctnoſtný ◻ Vnde Ciuilitas ◻ *měſťſtí neb dworſtí mravové a ctnoſtní* ◻ Měſťſtij/ neb dworſtij Mrawowé/ a ctnoſtnij ◻ Et Ciuiliter, aduerbium ◻ *dvorský, měſťský, po měſtsku* ◻ Dworſký/ Měſťský/ po Měſťku ◻ Ciuicus, a, um. idem est, quod Ciuilis, Ciuica corona ◻ *věnc od jednoho měšťana druhému daný za wyſwobození z dubowého větwowí udělaný* ◻ Wěnc od gednoho Měſťiana druhému daný/ za wyſwobození/ z Dubowého větwowij vdělaný ◻ Ciuitas ◻ *množství lidu, kteříž jedno práwo a uſtanowení mají* ◻ Množſtwij lidu/ kteříž gedno Práwo a wſtanowenij magij ◻ Abufiue ponitur pro Vrbe ◻

⁷⁶ aliàs] alàs tisk

za město ▫ Za Město ▫ Donare ciuitate ▫ právo městské dáti, za měšťana přijíti ▫ Práwo Měšťké dáti/ za Měšťtiana přigijti

Cizicus ▫ město v Menší Azi ▫ Město w menšij Azij

CL

Clades, gener. foemi. ▫ škoda, pád, zahuba ▫ Škoda/ pád/ zahuba

Clam, praepositio ▫ tajně, nevědomě ▫ Tayně/ newědomě ▫ Clam omnibus ▫ tajně přede všemi ▫ Tayně předewšsemi ▫ Non te clam est ▫ není' před tebou tajno ▫ Nenij' před tebau tayno ▫ Item, aduerbi. Clam ▫ skrytě ▫ Skrytě ▫ Clanculum idem ▫ podtají ▫ Podtagij

Clamo, as, aui ▫ křičím, volám, nařikám ▫ Křičijm/ wolám/ nařijkám ▫ et Clamito, as, aui. Frequentatiuum ▫ křičím snažně ▫ Křičijm snažně ▫ Clamor ▫ křik, volání ▫ křik/ wolánij ▫ Clamofus, a, um ▫ křiklavý, volavý, hovorný ▫ křiklawý/ wolawý/ howorný ▫ Compofita, Inclamo. penul. pro. ▫ volám, křičím za někým, laji neb wokřikuji ▫ Wolám/ křičijm zaněkým/ lagi neb wokřikugi ▫ Acclamo ▫ provyskuji, radostně plésám, k někomu volám ▫ Prowyfkugi/ radoštně pléfám/ kněkomu wolám ▫ Vnde Acclamatio ▫ provyskováni ▫ Prowyfkowánij ▫ Exclamo ▫ vykřikuji, vyvolávám ▫ Wykřikugi/ wywolávám ▫ Hinc Exclamatio figura apud Rhetores ▫ vykřikování ▫ Wykřikowánij ▫ Reclamo ▫ odkřikuji, odmlouvám, odpírám, odvolávám ▫ Odkřikugi/ odmlauwám/ odpijrám/ odwo|lávám ▫ Conclamo ▫ s jinejmi spolu křičím ▫ S ginejmi spolu křičijm ▫ Conclamare uafa ▫ volati u vojště, že chtí dále odtrhnouti ▫ Wolati v Wogšftě/ že chtij dále odtrhnouti ▫ Conclamatum est ▫ již jest zapovědino, již se stalo, již jest hůlka vyvržena ▫ Giž geft zapovědijno/ giž se stalo/ giž geft hůlka wywržena ▫ Conclamata corpora ▫ těla do konce mrtvá ▫ Těla do konce mrtvá ▫ Proclamo ▫ vyvolávám, provolávám zjevně ▫ Wywolávám/ prowolávám zgewně ▫ Vnde Proclamator ▫ provolávač ▫ Prowolávač ▫ Declamo ▫ cvičím se v skladané řeči neb v soudném jednání ▫ Cwičijm se wkladané řeči/ neb w faudném gednání ▫ Declamatio ▫ řeč pro samo toliko cwičení skladaná ▫ Ržeč pro famo toliko cwičeníj skladaná ▫ Declamatorius, a, um ▫ co k takowému cwičení náleží ▫ Co k takowému cwičeníj náležij

Clandestinus, a, um. penulti. produc. ▫ tajný, pokoutný ▫ Tayný/ pokautný ▫ Clandestinò, aduerbium ▫ tajně, pokoutně ▫ Tayně/ pokautně

Clango, is, xi ▫ troubím, zvuk vydávám, s pozornejm neb hřmotným hlasem ▫ Traubijm/ Zvuk vydávám/ s pozornejm neb hřmotným hlasem ▫ Tuba clangit, Clangor ▫ zvuk trouby a husy neb jiných hřmotných věcí ▫ Zvuk trauby a hufy/ neb giných hřmotných věcí

Clarus, a, um ▫ jasný, slavný, pozorný ▫ Yafný/ flawný/ pozorný ▫ Luce clarius ▫ jasnější nežli den ▫ Yafněgšij nežli den ▫ et metaphor. ▫ urozený, slovútný, vznešený ▫

Vrozený/ flowútný/ wzneffený ◻ et composita Praeclarus ◻ *velmi vznešený* ◻ Welmi wzneffený ◻ Claritas et Claritudo ◻ *jasnost* ◻ Yafnoft ◻ Claritas folis ◻ *jasnost slunce* ◻ Yafnoft slunce ◻ Item ◻ *urozenost* ◻ Vrozenoft ◻ Claritas generis ◻ *šlechtičství, urozenost rodu* ◻ Sflechtičftwij/ Vrozenoft rodu ◻ Clareo ◻ *stkvím se, známý neb vznesený sem* ◻ Stkwijm fe/ známý/ neb wzneffený fem ◻ Vnde Inclareo, et Inclaresco ◻ *příliš sem známý neb vznesený* ◻ Přijlifs sem známý/ neb wzneffený ◻ Item, Claro, as, et, de|claro ◻ *vysvětluji, vykládám* ◻ Wyfswětluji/ vykládám ◻ Vnde Declaratio ◻ *vysvětlení, vykládání* ◻ Wyfswětlenij/ vykládání ◻ Clarifico etiam significat ◻ *oslavuji* ◻ Oslawugi ◻ Clarigare autem est clarè repetere res ablatas, et bellum indicere ◻ *zjevně neb nahlas požádati, statku odnešeného neb pobraného a neb žádati, aby škoda učiněná zase napravena byla* ◻ Zgewně/ neb na hlas požádati/ Statku odnešeného/ neb pobraného/ a neb žádati/ aby škoda učiněná zase napravena byla ◻ Ita solebant Romani facere hafta in hostium, agrum missa, bellum indicturi ◻ *tak mívali obyčej Římané nějakými obzvláštními slovy nepřátelům odpovídati, vyslali posla, kterýž uvrhl voštíp na pole nepřátel* ◻ Tak mijwali obyčej Ržijmané/ něgakými obzwláštijnými flowy nepřátelům odpowijdati/ wyflali Posla/ kterýž vvrhl Wostijp na pole Nepřátel ◻ Clarigatio ◻ *takové zjevné ven pobízení neb požádání* ◻ Takowé zgewné wen pobijzenij/ neb požádáníj

N1rb

Claßis, gene. foem. ◻ *houf šífuov neb množství lodí* ◻ Hauff Sijffuow/ neb množstwij Lodij ◻ Vulgo ◻ *nástrojové váleční* ◻ Nástrogowé wálečnij ◻ Item ◻ *orduňk neb pořádné postavení lidu wálečného* ◻ Orduňk/ neb pořádné postawenij Lidu wálečného ◻ Homo primae claßis ◻ *člověk z předního řádu neb z vyššího stavu* ◻ Czlowěk z přednijho řádu/ neb z wyžšijho stawu ◻ Nam populus Romanus erat diuifus in quinque classes, ex instituto Seruij Tullij, quemadmodum populus Atheniensium in quatuor Timemata, Hinc Claßicus ◻ *co k šífuom náleží neb někdo z vyššího stavu, z předního řádu* ◻ Co k Sijffuom náležíj/ neb někdo z wyžšijho stawu/ z přednijho řádu ◻ Sed infra classem dicebatur ◻ *někdo z ostatních čtyř stavuov, kdo nebyl z předního stavu, kdož pak na statku chud byl, sloul proletarius, ztracenec, kteříž pak s nic bejti nemohli, slouli* ◻ Někdo z oftatnijch čtyř stawuow/ kdo nebyl z přednijho stawu/ kdož pak na statku chud byl/ slaul Proletarius, Ztracenec/ | kteříž pak s nic beyti nemohli/ slauli ◻ Capite cenlí. Hinc per metaphoram, Claßicus testis ◻ *vzáctný, hodnowěrný svědek* ◻ Wzáctný/ hodnowěrný swědek ◻ Et Claßici autores, uel scriptores ◻ *najslovútnější a najvzáctnější knih skladatelé neb spisovatelé* ◻ Nayflowútněgffij/ a naywzáctněgffij knih skladatale/ neb spifowatele ◻ Contra Proletarij ◻ *lehčejší a sprostnější* ◻ lehčegffij a sproftněgffij ◻ Sed Claßicum, gener. neut. ◻ *šturm neb lermo wzhuoru* ◻ Sšturm neb lermo wzhuoru ◻ Claßicum canere ◻ *lermo býti, wzhuoru troubiti* ◻ Lermo bijti/ wzhuoru traubiti ◻ Claßici ◻ *vojenští trubači* ◻ Wogennstij trubači ◻ Claßarius, idem quod Aßiduus ◻ *pilný* ◻ Pilný ◻ Item, Claßarij ◻ *šífoví vojáci, kteříž na wodách bojují* ◻ Sijffowij wogácy/ kteříž na wodách bogugij

N1va

Clatrus, et **Clatrum**, gener. neut. uel **Clathrum** ▫ *dřevo neb železo, kterýmž se někdo okolo obmřežuje a ohražuje* ▫ *Dřewo/ neb Zělezo/ kterýmž se někdo okolo obmřežuge a ohražuge* ▫ *Item ▫ žábradla, šraňky, ohrazení* ▫ *Ziábradla/ šraňky/ ohrazeníj* ▫ *Clatratae fenestrae* ▫ *zamřežovaná wokna* ▫ *Zamřežovaná wokna* ▫ *Clatrare* ▫ *zamřežowati, zašrankowati* ▫ *Zamřežowati/ zašrankowati*

Claua, gene. foemi. ▫ *palice* ▫ *Palice* ▫ *Clauiger* ▫ *kdo palici nosí* ▫ *Kdo palicy nořý* ▫ *Clauator*, idem ▫ *paličník* ▫ *Paličník*

Claudius, gene. mascu. ▫ *jméno některých Římanuow* ▫ *Gméno některých Ržijmanuow* ▫ *Claudianus Tonitrua* ▫ *vymyšlená hromobití, když mnoho kamení na jednu hromadu házeli, že rovně tak jako hromobití hřmělo, a to jest Klaudius Pulcher, římský císař pátý, vymyslíl* ▫ *Wymyšlená hromobitij/ když mnoho kamenij na jednu hromadu házeli/ že rovně tak jako hromobitij hřmělo/ a to gest Claudius Pulcher Ržijmský Cýřař pátý vymyslíl*

Claudo, is, ři ▫ *zavírám, zamykám, překážím, zastavuji* ▫ *Zawijrám/ zamykám/ překážijm/ zastawugi* ▫ *Claustrum* ▫ *zavřené místo neb zavěrací závora* ▫ *Zawřené místo/ neb zavěracý závora* ▫ *Claustrarius* ▫ *záměčník* ▫ *Záměčník* ▫ *Claustrinus* ▫ *zavěrač neb vrátný* ▫ *Zawěrač/ neb Vrátný* ▫ *Claufula* ▫ *dokonalá neb vykonalá řeč* ▫ *Dokonalá/ neb vykonalá řeč* ▫ *Item* ▫ *co jest posledního, konec, závirek* ▫ *Co gest posledního/ konec/ zawijrek* ▫ *Claufura* ▫ *zavěradlo* ▫ *Zawěradlo* ▫ *Clauis* ▫ *klíč* ▫ *Klijč* ▫ *Clauicula diminutivum* ▫ *klíček* ▫ *Klijček* ▫ *Item Capreolus, ut supra. Clauicularius* ▫ *kdo klíče dělá* ▫ *Kdo klíče dělá* ▫ *Clauiger* ▫ *klíčnik* ▫ *Klijčnik* ▫ *Conclauis* ▫ *pokojné zavřené místo, vnitřní pokojík* ▫ *Pokojné zavřené místo/ vnitřní pokojík* ▫ *Composita, Includo* ▫ *zavírám, přivírám* ▫ *Zawijrám/ přivijrám* ▫ *Concludo* ▫ *v hromadu zavírám, dokonávám* ▫ *Whromadu zawjram/ dokonávám* ▫ *Vnde Conclusio* ▫ *zavírka neb dokonání obřšrné řeči* ▫ *zawijrka/ neb dokonání obřšrné řeči* ▫ *Recludo* ▫ *zase otvírám* ▫ *Zase otwijrám* ▫ *Discludo, et Excludo* ▫ *zuotvírám* ▫ *Zuotwijrám* ▫ *Excludere oua* ▫ *vyseděti, vykwohati vajce* ▫ *Wyfeděti/ wykwohati Wayce* ▫ *Ocludo* ▫ *vůkol zavírám* ▫ *Wůkol zawijrám* ▫ *Praecludo, Antecludo* ▫ *před někým zavírám, zamykám* ▫ *Před někým zawijrám/ zamykám* ▫ *Intercludo* ▫ *hyndruji, překážím* ▫ *Hyndrugij/ překážijm* ▫ *Secludo* ▫ *na stranu vyrážím neb někam na jiné místo odsazují* ▫ *Na stranu vyrážjm/ neb někam na jiné místo odsazugi*

N1vb

Claudus, a, um ▫ *kulhavý, chromý na nohy* ▫ *Kulhawý/ chromý na nohy* ▫ *Clauditas* ▫ *kulhání, chromota* ▫ *kulhánj/ chromota* ▫ *Claudico* ▫ *kulhám* ▫ *Kulhám* ▫ *Claudicatio*, idem est quod *Clauditas*

Clauius, gen. masc. ▫ *hřebík* ▫ *Hřebík* ▫ *Clauiculus* ▫ *malý hřebíček* ▫ *Malý hřebíček* ▫ *Item, Clauiculus, uel Clauicula* ▫ *řéwowe točenice, kterými se řeví na koly zavěšuje a obtočuje* ▫ *Řéwowe točenice/ kterými se Rewij na koly zawěšuge/ a obtočuje* ▫ *aliàs Capreolus. Item Clauus* ▫ *přední veslo neb dvěře u šífu, jimž šíf zpravován bývá* ▫ *Předníj weflo/ neb dvěře v Šífifu/ jimž říf zprawován bývá* ▫ *Et moribus in digitis pe-*

N2ra

dum ▫ *kuří oko neb kuří řít, tvrdá neštovička na palci nohy neb sic na noze* ▫ Kuří oko/ neb kuří řít/ twrdá neštovička na palcy nohy/ neb fyc na noze ▫ Solet etiam oculis innafci, et arboribus. Praeterea Clauus est genus uestis, aliàs Tunica palmata, et Tunica laticlaui. Item latus clauus ▫ *sukně konšelská v Římě* ▫ Sukně konšelská w Ržijmě ▫ et latus clauus ▫ *za konšela* ▫ Za konšela ▫ et Laticlauium. Item, ius laticlauij tribuere ▫ *duostojenství konšelské rozdávatí* ▫ Duostogenstwij konšelské rozdáwati ▫ Clauatus, a, um ▫ *hřebíkovatý* ▫ Hřebijkowatý ▫ Clauus annalis ▫ *hřebík, kterýž každého roku v Římě v chrámě Minervy do stěny se strkal, jenž počet léta ukazoval* ▫ Hřebijk/ kterýž každého Roku w Ržijmě w Chrámě Minerwy do stěny se strkal/ genž počet Léta vkažowal ▫ Clauum pangere ▫ *hřebík vraziti* ▫ Hřebijk wrazyti

Clazomenae, gene. foemi. plurale tant. ▫ *město v Joní* ▫ Město w Ionij ▫ antea, Grina ▫ *slúlo* ▫ slúlo ▫ Vnde Grinaeus

Clemens, generis omnis ▫ *tichý, dobrotivý, milostivý* ▫ Tichý/ dobrotiwý/ milostiwý ▫ Clementia ▫ *dobrotivost, tichost mysli* ▫ Dobrotiwost/ tichost myfli ▫ Inclementia ▫ *zuořivost, buojnost* ▫ Zuořiwost/ buognoft ▫ Clementer ▫ *tiše, dobrotivě* ▫ tisse/ dobrotiwě ▫ Tranfertur etiam ad alia, Clementia aëris ▫ *upokojení neb tichost povětří* ▫ Vpokogenij/ neb tichost powětříj ▫ Inclementia hyemis ▫ *tvrdost neb vrostrost zimy* ▫ Twrdost neb wostrost zymy

Cleobolus, gene. mafc. penulti produ. ▫ *jeden z sedmi mudrcův řeckých* ▫ Geden z sedmi Mudrcůw Ržeckých

Cleopatra, gener. foemi. ▫ *královna v Ejiptě* ▫ Králowna w Ejiptě

Clepo, is, pfi ▫ *kradu* ▫ Kradu ▫ prifcum uerbum

Clepsydra ▫ *hodiny pršící vodou naplněné a rozdělené, jako nyní u nás sypací hodiny* ▫ Hodiny pršijící wodau naplněné/ a rozdělené/ yako nylnij v nás sypací hodiny ▫ Et Oratores ad Clepsydras dicebant Romae. Horologium aquarium ▫ *vorloj vodní* ▫ Worlog wodnij

N2rb

Clerus, gene. mafc. latinè Sors ▫ *los neb díl* ▫ Los/ neb dijl ▫ Vnde Clericus ▫ *losováný neb losem volený, oddělený* ▫ Lofowaný neb lofem wolený/ oddělený

Clibanus, gen. maf. ▫ *pec, malá pícka* ▫ Pec/ malá pýcka ▫ Item ▫ *přikrytá pánev, v kteréž se nětco vaří, smážecí pánev* ▫ Přikrytá pánew/ w kteréž se nětco waříj/ smážecý pánew

Cliens, gen. maf. ▫ *kdo ochránce potřebuje, kdo od jiného při právě ochráněn a zastáván bývá neb kdo se jinému v ochranu dal, připověděný a přikázaný slove* ▫ Kdo ochránce potřebuge/ kdo od giného při právě ochráněn a zastáván býwá/ neb kdo se ginému w ochranu dal/ připowěděný a přikázaný slowe ▫ Patronus ▫ *ochránce a zástupce* ▫ Ochránce a zástupce ▫ Clientis. Sunt haec relatiua, Cliens, et Patronus ▫ *nemuože se jednomu bez druhého rozuměti* ▫ Nemuože se gednomu bez druhého rozuměti ▫ Clientulus, diminutiuum. Item Clienta, et Clientula ▫ *poddaná, kmetična* ▫ Poddaná/ kmetična ▫ Foemininum est Clientis. Clientela ▫ *množství neb zástup poddaných neb připo-*

věděných lidí a přátel ▫ Množství/ neb Zástup poddaných neb připověděných lidí/ a přátel ▫ Item ▫ *úřad a služba clientis k svému vyššímu a zástupci* ▫ Vřad a služba Clientis k svému vyžšímu a Zástupcy ▫ Aliquando idem quod defensio ▫ *ochrana neb poddanost* ▫ Ochrana neb poddanost ▫ Terentius. Thais patri se commendavit in clientelam, et fidei ▫ *Thais, otci se poručila v ochranu neb v poddanost a duověrnost* ▫ Thais/ Otcy se poručila w ochranu/ neb w poddanost a duověrnost ▫ Clientelaris, e, adiecti. Clientelaris fundus ▫ *manství* ▫ Manství ▫ Vulgo feudum

Clima, gene. neut. latinè tractus et plaga coeli ▫ *veliká širokost nebes neb země* ▫ Veliká širokost Nebes/ neb Země ▫ Coelum enim diuiditur in septem climata

| **Climax**, gen. foem. latinè scala ▫ *řebřík neb lavka* ▫ Ržebřík neb lawka ▫ Est etiam figura, latinè gradatio ▫ *kde se to začíná, co se potom klade, tak se přední začíná* ▫ kde se to začíná/ co se potom klade/ tak se přední začíná ▫ Vt Quod libet, licet, quod licet, possunt, Quod possunt, audent ▫ *jako což se jim líbí, sluší, co sluší, to učiniti mohou, co mohou, to i smějí* ▫ Yako/ Což se jim líbij/ slušij/ co slušij/ to učiniti mohou/ co mohou/ to y smějí ▫ Climactericus, a, um. Sclaris uel Sclaris ▫ *lezavý* ▫ Lezavý ▫ Annus climactericus dicitur ▫ *co sedm neb devět v sobě obsahuje, což astrologové, totiž hvězdáři za věc nebezpečnou i nešťastnou mají, jako sedmé léto po dni narození* ▫ Co sedm neb dewět w sobě obfahuje/ což Astrologové. t. Hvězdáři/ za věc nebezpečnou y nešťastnou magij/ yako/ sedmé léto po dni narození ▫ Item ▫ *devátý, osmnáctý rok* ▫ Dewátý/ osmnáctý Rok ▫ Item, tempora illa Climacteras uocant. penulti. pro. et Climacterica tempora ▫ *nebezpeční časové* ▫ Nebezpeční časové

N2va

Cline, gene. foemi. dicitur graecè, quod lectus latinè ▫ *lůže* ▫ Lůže ▫ Vnde Hexaclinos ▫ *lůže neb lawice, na kteréž jich šest osob seděti muože* ▫ Lůže neb lawice/ na kteréž gich šest ofob seděti muože ▫ Clinicus ▫ *lékař, kterýž nemocné na lůži ležící hojí* ▫ Lékař/ kterýž nemocné na lůži ležící hojí ▫ Item ▫ *docela nemocný, kterýž ustavičně v lůži leží* ▫ Docela nemocný/ kterýž vstavičně w lůži leží

Cli-no, graecum uerbum, cuius composita latinis uerborum, quae sunt Inclino, as, aui ▫ *shýbám, nakloňuji, nachyluji* ▫ Shýbám/ nakloňuji/ nachyluji ▫ Inclinatio ▫ *shýbaní, naklonění* ▫ Shýbanij/ naklonění ▫ Acclino ▫ *nakřívuji, nachyluji* ▫ Nakřívuji/ nachyluji ▫ Acclius, e ▫ *sehnutý* ▫ Sehnutý ▫ Vide supra. Declino ▫ *podlé sebe odchyluji, ohybuji, varuji se* ▫ Podlé sebe odchyluji/ ohybuji/ waruji se ▫ Declinandum est de uia ▫ *sluší se od cesty odchyliti* ▫ Sluší se | od cesty odchyliti ▫ Declinanda sunt ea, quae nocent ▫ *sluší se těch věcí varovati, kteréž škodí* ▫ Sluší se těch věcí warovati/ kteréž škodí ▫ Ne declines ab officio tuo ▫ *neodchyluj se od své povinnosti* ▫ Neodchyluj se od své povinnosti ▫ Vnde Declinatio ▫ *odchylení, odvrácení* ▫ Odchylení/ odvrácení ▫ Item, Reclino ▫ *pod se nahybuji* ▫ Pod se nahybuji ▫ omnia penultima longa

N2vb

Cleio, gene. foem. ▫ *jedna z bohyní, kteréž slovou Musae* ▫ Gedna z Bohynij/ kteréž slovou Musae ▫ à gloria dicta

- Clitellae**, arum. plurale tantum, gen. foe. ▫ *soumařské sedlo* ▫ Saumařské sedlo ▫ Clitellarius, a, um ▫ *co sedla takového užívá* ▫ Co sedla takového vžijwá ▫ Clitellarius equus ▫ *soumařský neb tak vosedlaný kuoň* ▫ Saumařfký/ neb tak wofedlaný kuoň
- Clitorius**, gene. mafcu. ▫ *studnice v Arkadii, kteráž nechut vína přináší, když se kdo z ní napije* ▫ Studnice w Arkadij/ kteráž nechut Wijna přinášij/ když se kdo z nij napige
- Clitumnus**, gene. mafc. ▫ *studnice v krajině Itálii, kteráž slove Umbria, z kteréž, když se zvířata napijí, bílý plod rodí* ▫ Studnice w kragině Italiij/ kteráž slowe Vmbria, z kteréž když se Zwiřrata napigij/ bílý plod rodij
- Cliuus**, gene. mafc. ▫ *vršek neb hora nepřikře vzhuru špičatá, pahrbek* ▫ Wřšek neb hora nepřikře wzhuru špičatá/ pahrbek ▫ Vnde compositum. Accliuus, a, um. uel Accliuis, e, et Decluius, de quibus supra. Item Procliuis, ue ▫ *nahnutý, pod se skloněný* ▫ Nahnutý/ pod se fkloněný ▫ Et metaphoricè ▫ *snadný, náklonný* ▫ Snadný/ náklonný ▫ *Istud mihi facere in procliui est* ▫ *totot' mi jest snadné dovesti* ▫ Totot' mi gest fnačné dowesti ▫ Cliuofus, a, um ▫ *vrchovitý, hrbovatý* ▫ Wrchowitý/ hrbowatý
- Cloaca**, gen. foem. ▫ *záchod neb přikrytá struha neb žlab, po němž nečistota přeč teče, ryha* ▫ Záchod/ neb přikrytá struha/ neb žlab/ po němž nečistota přeč teče/ Ryha ▫ Cloacare, inquinare ▫ *nanečistiti, pokakati* ▫ Nanečifititi/ pokakati
- | **Cloris**, gene. foemi. ▫ *bohyně kvítí* ▫ Bohyně kwijtij
- Clotho**, gener. foemi. ▫ *jedna z těch bohyní řečených* ▫ Gedna z těch Bohynij řečených ▫ Parcae. Sunt autem tres Parcae, Clotho, Lachesis, Atropos ▫ *kteréž (jakož poetové smejšleji) všeliké nařízení bohuow zpravují a jednomu každému jeho uložený čas života, též jiné štěstí i neštěstí, ukládají* ▫ Kteréž (yakož Poétowé fmayšlegij) wfšeliké nařízenij Bohuow zprawugij/ a gednomu každému geho vložený čas žiwota/ též giné štěstij y neštěstij vkladagij
- Cludo**, idem quod Claudio, de quo supra
- Cluere**, penu. prod. ueteribus significat ▫ *bojovati* ▫ Bogowati ▫ Item ▫ *vzáctným býti, jmenovitému býti* ▫ Wzáctným býti/ gmenowitému býti ▫ Nominari, putari
- Cluma**, gene. foem. ▫ *ječná luština* ▫ Gečná luština ▫ uel Gluma
- Clunis**, gene. dubij ▫ *zadek neb maso na zadku, podřitek* ▫ Zadek/ neb maso na zadku/ podřitek ▫ Clunis leporinus ▫ *kyčle neb stehno při zaječím zadku* ▫ Kyčle/ neb stehno při Zaječijm zadku ▫ Clunaculum ▫ *bodčí nuož neb řeznický řezák* ▫ Bodčij nuož/ neb Ržeznický řezák ▫ Cluniculae dimin. Cluniculae gallinarum ▫ *slepičí stehno* ▫ Slepíčij stehno
- Clypeus**, gene. maf. ▫ *štít* ▫ Sftijt ▫ Clypeatus, a, um ▫ *kdo štít nosí* ▫ kdo Sftijt nořy
- Clyfmus**, gene. mafcu. latinè purgatio ▫ *očištění, obmyvání* ▫ Očiřtěníj/ obmywánij ▫ Clyster, eris, penul. longa. Item, Clysterium ▫ *kteréž se zadkem děje* ▫ Kteréž se zadkem děje ▫ Vulgo ▫ *klysterování* ▫ Klysterowánij

CO

Co, et **Coos** ◻ *vostrov nedaleko od Rhodýsu* ◻ Wołtrow nedaleko od Rhodýfu ◻ in Icario mari. Vnde Cous, coa, coum ◻ *co neb kdo odtud jest* ◻ Co neb kdo odtud geft ◻ Hippocrates fuit Cous. Item et pictor Apelles

| **Coactus**, a, um. uide Ago

N3rb

Coaequo, uide Aequus

Coagulum, gen. neut. ◻ *sedlina, ssednutí, posiření, tvaroh, siření* ◻ Sedlina/ sfednutij/ pošyřenij/ Tvaroh/ fyřenij ◻ Item, quicquid condensat et coniungit ◻ *cožkoli v hromadu spojuje, shušťuje a ssedlé čini* ◻ Cožkoli w hromadu spoguge/ shušťiuge/ a sfedlé činij ◻ Coagulo, as ◻ *v hromadu shušťuji, spojuji, posiřuji, siření dělám* ◻ W hromadu shušťiugi/ spogugi/ pošyřugi/ fyřenij dělám

Coallo, uide supra Affer

Coagmentum, generis neut. ◻ *spojování, rovné v hromadu skládání* ◻ Spogowánij/ rovné w hromadu skládání ◻ Coagmento, as ◻ *rovně v hromadu rovnám, skládám, spojuji* ◻ Rowně w hromadu rownám/ skládám/ spogugi

Coaxo, as, aui, idem quod Coallo ◻ *prkna v hromadu spojuji, sklíjuji, tafluji* ◻ Prkna w hromadu spogugi/ sklygugi/ tafflugi ◻ Vnde Coaxatio, Item Coaxare ◻ *krokati, jako žaby křičeti* ◻ krokati/ yako Ziaby křičeti

Cocalus ◻ *byl král v Sicilí* ◻ Byl Král w Sycilij

Cocanicus, gener. mascu. ◻ *jezero v Sicilí* ◻ Gezero⁷⁷ w Sycilij

Coccus, gen. masc. uel Coccum, gene. neut. latinè granum ◻ *zrnečko* ◻ Zrnečko ◻ Est frutex, cui adhaerent grana tincturis utilia, et pro purpura accipitur. Cocceus, a, um. et coccineus, purpureus ◻ *rozynové, červené, šarlatné barvy* ◻ Rozynowé/ červené/ Sfarlatné barwy ◻ Coccinus, penul. cor. ◻ *šarlat* ◻ Sfarlat ◻ Coccina, penult. cor. ◻ *oděw červený neb šarlatový* ◻ Oděw červený/ neb Sfarlatový

Coccyx, coccygis, gen. maf. auis, aliàs Cuculus ◻ *žezhule, kukažka* ◻ Zěžhule/ kukažka

Cochlea, gen. foem. ◻ *hlemejžd'ová škořípka* ◻ Hlemajžd'owá škořijpka ◻ aliquando ◻ *hlemýžd'* ◻ Hlemýžd' | ◻ Et in aedificijs ◻ *okružlý schod, šnek* ◻ Okružlý schod/ šnek ◻ Praeterea ◻ *vřeteno presovní neb pres točící* ◻ Wřeteno presownij/ neb pres točijcý ◻ Cochlis, idem quod Cochlea, cum significat ◻ *schod okrouhlý* ◻ Schod okrouhlý ◻ et Cochlium, Cochleare, et per Apocopen, Cochlear. Item, Cochlearium ◻ *lžíce* ◻ Lžijce ◻ et menfura aliàs Ligula

N3va

Cocles, itis, gene. masc. aliàs monoculus ◻ *jednovoký* ◻ Gednowoký ◻ Item ◻ *přijmí jednoho Řimanína, jenž slúl Horatius Cocles* ◻ Přigmij gednoho Ržijmanijna/ genž slúl Horatius Cocles

⁷⁷ Gezero] Gezeru tisk

- Coctiae alpes**, gen. foem. ▫ *hory okolo Gothartu až k Montenisu* ▫ Hory okolo Gothartu/ až k Montenyfu ▫ uel Cottiae
- Coctus**, uide Coquo
- Cocytus**, gene. mascu. penultima producta ▫ *pekelní řeka* ▫ Pekelnij řeka ▫ à luctu dictus ▫ *od kvílení tak řečená* ▫ Od kwijlenij tak řečená
- Coda**, gene. foem. ueteribus cauda dicebatur ▫ *vocas* ▫ Wocas ▫ Codatremula ▫ *třasořítek, hvízděk, pliska* ▫ Třasořítek/ hwízděk/ pliska
- Codex**, gene. masc. idem quod Caudex ▫ *odzemek, odeněk při stromu neb dřevě, peň* ▫ Odzemek/ oddeněk při stromu/ neb dřevě/ peň ▫ Et pro libro accipitur ▫ *za knihu* ▫ Za knihju ▫ Vnde Codiculus, diminutium, et Codicillus ▫ *list* ▫ List ▫ idem quod Diploma, Codicariae naues, uide Caudex
- Codrus**, gene. mascu. ▫ *král v Athenách* ▫ Král w Athenách ▫ Codro nobilior dicitur ▫ *kdo velmi urozeným a slovníým jest* ▫ Kdo welmi Vrozeným a slowútným gest ▫ Coeliacus ▫ *nemoc, když se v kom stolice přirozená zastaví, kdo v životě twrd jest, že také ani zadkem nedejmá, a neb kdo ustavičně stolici má* ▫ Nemoc/ když se w kom stolice přirozená zastawij/ kdo w životě twrd gest/ že také ani zadkem nedaymá/ a neb kdo wstawičně stolicy má ▫ accipitur | etiam pro homine, qui laborat hoc morbo
- Coelofyria**, gen. foem. ▫ *syrská země, kdežto se Arabě dotýká* ▫ Syrlká Země/ kdežto se Arabě dotýká
- Coelum**, gene. neut. in plura. masc. ▫ *nebe* ▫ Nebe ▫ In coelo esse, gestientis est cum laetitia ▫ *radovati se, veliké potěšení míti* ▫ Radowati se/ veliké potěšfenij miji ▫ Coelicola, gen. commun. ▫ *svatý neb obyvatel nebeský, nebešťan* ▫ Swatý/ neb obywatel Nebeský/ Nebesťian ▫ Coelestis, e ▫ *nebeský* ▫ Nebeský ▫ Coelicus, a, um. idem. Coelites, plur. tantum ▫ *nebešťané, bohové neb svatí* ▫ Nebesťiané/ Bohowé/ neb Swatij ▫ Coelitus, aduerbium ▫ *s nebe doluov* ▫ s Nebe doluow ▫ Coelestis arcus ▫ *nebeská duha* ▫ Nebelká duha ▫ Coeli columna ▫ *hora Atlas v Mauritaní* ▫ Hora Atlas/ w Mauritanij ▫ Coelius ▫ *huora v Římě* ▫ Huora w Ržijmě ▫ Coeruleus, a, um ▫ *nebeská barva neb modrost* ▫ Nebelká barwa/ neb Modroft ▫ Coerulus, a, um idem
- Coemeterium**, gen. neut. latinè Dormitorium ▫ *krchov neb pohřební místo, odpočívadlo, hostěnice* ▫ Krchow/ neb pohřebnij mjiřto/ odpočijwadlo/ hostěnice
- Coëmo**, quaere Emo
- Coena**, gene. foem. ▫ *večeře* ▫ Wečeře ▫ Coenula diminutium. Coena recta ▫ *panská, úpravná večeře, kteráž se mnohým spolu dávala* ▫ Panská/ vpravná Wečeře/ kteráž se mnohým spolu dávala ▫ Coenaculum ▫ *letní síně, mazhauz, svrchní příbytkové v domích všudy slovou* ▫ Letnij řýně/ Mazhauz/ swrchnij příbytkowé w domijch wřludy slowau ▫ Coenacula ▫ *kteríž v Římě bydlícím puštění neb pronajímání bejwali za roční plat* ▫ Kterijř w Ržijmě bydljícím puštění/ neb pronagijmání beywali za Roční plat ▫ Vnde Coenacularius ▫ *kdo v domu přebývá v horních příbytcích* ▫ Kdo w domu přebýwá w hor-

nijch přijbytcijch ▫ Et Coenacularia ▫ *spolek neb umění taková* ▫ Spolek neb vměnij taková ▫ Coenacula ▫ *pronajímati* ▫ Pronagijmati ▫ Coenaculariam falcit, siue exercet ▫ *pronajímá svrchní příbytky v domích, a nechává sobě spodních* ▫ Pronágijmá swrchnij přijbytky w domijch/ a nechává sobě špodnijch ▫ Coenatio uero ▫ *siň neb panský mazhauz dole v domu, v kterémž jídají* ▫ Sýň/ neb Panský Mazhauz/ dole w domu w kterémž gijdagij ▫ Antecoenium, aliàs Merenda ▫ *předvečerní jídlo, svačina* ▫ Předvečernij gijdlo/ Svačina ▫ Coenatus, a, um ▫ *kdo večeřel* ▫ kdo večeřel ▫ Coenatorius, a, um. et Coenaticus ▫ *co se k jídlu hodí* ▫ Co se k gijdlu hodij ▫ Coenatorius adparatus ▫ *strojení večeře* ▫ Strogenij večeře ▫ Coenipeta ▫ *pochlebník* ▫ Pochlebnijk ▫ Coeno, as ▫ *večeřím* ▫ Wečeřijm ▫ Inde Coenito, Frequent. Et Coenaturio ▫ *chce mi se večeřeti neb strojím se večeřeti* ▫ Chce mi se večeřeti/ neb strogijm se večeřeti ▫ Incoenatus, a, um. adiectiuum nomen ▫ *bez večeře, nevečeřelý* ▫ Bez večeře/ newečeřelý

N4ra

Coenobium, gen. neut. ▫ *místo, kdežto wuobec polu živi sou, a žádný nic vlastního nemá* ▫ Mijsto/ kdežto wuobec polu živi sau/ a žádný nic wlastnijho nemá ▫ Coenobita ▫ *někdo tak žiw jsa, mnich* ▫ Někdo tak žiw gfa/ Mnich ▫ *ficut olim fuerant* ▫ *jako obecný život* ▫ Yako obecný žiwot

Coenum, gen. neut. ▫ *blato, lajno, bahno* ▫ Blato/ layno/ bahno ▫ Coenofus, a, um ▫ *blatito, bahnito* ▫ Blatito/ bahnito ▫ Obfcoenus, a, um ▫ *mrzký, hanebný* ▫ Mrzký/ hanebný ▫ Obfcoena uerba ▫ *hanebná, nestydatá slova* ▫ Hanebná/ nestydatá flowa

Coëo, Vide Eo

Coepi, defectiuum, significationis praeteritae, et praefentis ▫ *počínám neb počal sem* ▫ Počijnám/ neb počal sem ▫ Inde Coeptum ▫ *počátek* ▫ Počátek ▫ Chriftus coeptis aspiret ▫ *Bůh daj tobě štěstí v tom, cos začal* ▫ Bůh day tobě štěstij w tom cos začal ▫ Coepto, as ▫ *počínám* ▫ Počijnám

Coërceo, Vide Arceo

Coetus, quartae declinatio. gene. masc. ▫ *veliké množství neb shromáždění, zástup lidu, schloučení* ▫ Weliké množstwij/ neb shromáždění/ Zástup lidu/ schloučení

N4rb

Cogito, as, aui ▫ *myslím* ▫ Myslijm ▫ Quidam uolunt frequentatiuum esse à cogo. Cogitatio ▫ *myšlení* ▫ Myšljenij ▫ Cogitatum idem, et Cogitatus, us. Cogitata perficere apud Cicero ▫ *myšlení a předsevzetí vykonati* ▫ Myšljenij a předsevzetij wykonati ▫ Compofi. Excogito ▫ *dobře rozjímám, vymejšlím, nalézám* ▫ Dobře rozgijmám/ wymayšlijm/ nalézám ▫ Excogitatio ▫ *vymyšlení* ▫ Wymyšljenij ▫ Praecogito ▫ *přemajšlím* ▫ Přemajšlijm ▫ Recogito ▫ *zase myslím* ▫ Zase myšlijm ▫ Incogitans, nomen ▫ *nerozmyslný, všetečný* ▫ Nerozmyslný/ wfšetečný ▫ Incogitantia ▫ *nerozmyslnost* ▫ Nerozmyslnost ▫ Incogitabilis ▫ *nerozmyslitedlný* ▫ Nerozmyslitedlný

Cognati, Require Nascor

Cognobilis, uide Nofco

Cognomen, uide Nomen

Cogo, require Ago

Cohaereo, quaere Haereo

Cohibeo, uide Habeo

Cohors, gene. foemi. ▫ *zástup, zběř, jmenovaný počet lidu válečního* ▫ Zástup/ Zběř/ gmenovaný počet lidu válečního ▫ Legio habebat decem cohorteis. Cohors praetoria ▫ *houf lidu válečního, kterýž ustavičně při najvyššího hajtmána polního vojsku jest, neb drabant purgmistrovi neb šultysa a rychtáře, když v úřadu svého zpravování byl* ▫ Hauff lidu válečního/ kterýž vřtawičně při nayvyššího Haytmána polního Wogsku gest/ neb Drabant purgmistrowi/ neb Sultyfa a Rychtáře/ když w Vřadu swého zprawování byl ▫ Item, Cohors, uel potius Chors ▫ *opletené neb ohražené místo, kde slepice a jiné ptactvo chovají, ohražený a zavřítý duwor* ▫ Opletené/ neb ohražené mijsto/ kde Slepice/ a jiné Ptactwo chowagij/ ohražený a zawřítý duwor

Coitus, et **Coitio**, quaere Eo

| **Colaphus**, gene. mafc. ▫ *udeření rozšířenou dlaní, zášijek, políček, flink* ▫ Vdeření rozšířenu dlanij/ zášijek/ polijček/ Flynk ▫ latině alapa. Colaphizo ▫ *tepu dlaní, zášikují, poličkuji* ▫ Tepu dlanij/ zášikugi/ poličkugi

N4va

Colax, gener. mafcu. latině, adulator ▫ *pochlebník* ▫ Pochlebnijk

Colchis, idis, gen. foem. ▫ *krajina mezi mořem Euxinum a horou Kaukasum, dotýká se Arménie* ▫ Kragina mezy mořem Euxinum/ a horau Caucafum/ dotýká se Armenye ▫ Vnde Colchicus, a, um

Coleus, gene. mafcu. ▫ *moudi* ▫ Maudi ▫ Coles ▫ *mužský oud* ▫ Mužlký aud ▫ uel Colis, et Colis pro caulis, de quo supra. Vnde Coliculus, diminutium ▫ *malý košťálek* ▫ Malý kofšťálek

Colica pařio ▫ *dna střevní* ▫ Dna střewnij ▫ aliàs Tormen, et Tormina plurali ▫ *hryzení žření v střevách v bříše* ▫ Hryzenij žrenij w střevách w břijšfe

Collactaneus, uide Lac

Collatio, quaere Fero

Collectio, uide Lego

Collido, uide Laedo

Colligo, as, uide Ligo

Colligo, is, uide Lego

Collitiae, gene. foem. ▫ *veliké rozvory neb stružky v roli, po nichž voda přeč teče* ▫ Veliké rozvory neb stružky w Rolij/ po nichž voda přeč teče ▫ Colliquiae, idem

Collega, gen. mafc. ▫ *spolutowaryš w úřadě neb duostojenství, spoluúčastník úřadu* ▫ Spolutowaryš w Vřadě/ neb duostojenství/ spolu včastnijk vřadu ▫ Collegium ▫ *shromáždění těch, kteříž sou jednostejného duostojenství a jednoho úřadu* ▫ shromáždění těch/ kteříž sau gednostejného duostojenství/ a gednoho vřadu ▫ Collegium Augurum ▫

shromáždění neb zástup hadačuoov z ptačího štěbetání ▫ Shromáždění/ neb zástup Hadačuoow/ z ptačijho štěbetáníj

Collimo, as, aui ▫ *zpravuji šíp neb střelbu k cílu, měřím k cílu* ▫ Zprawugi šíjp/ neb střelbu k cílu/ měřijm k cílu ▫ Item | ▫ *uhozuji v postavený cíl, šilhavě hledím* ▫ Vhozugi w poftawený cíl/ šilhawě hledijm ▫ Collineare in eadem significatione reperitur, apud Cicer. et Collinare, nisi mendosa sint exemplaria

N4vb

Collis, gene. mascu. ▫ *vršek, kopec* ▫ Wrššek/ kopec ▫ Septicollis dicta fuit Roma ▫ *proto, že sedm vrškův v ní bylo* ▫ Proto/ že sedm wršškůw w nij bylo ▫ Colliculus, diminut. Collatinus, a, um ▫ *co k vrchuom náleží* ▫ Co k wrchuom náležij ▫ Collatina ▫ *bohyně vrchův* ▫ Bohyně wrchůw ▫ Collinus, a, um ▫ *co na vrších jest* ▫ Co na wršijch gest ▫ ut Collina uinea

Colloco, Vide Locus

Collunies, Quare Luo

Coloffus, gene. masc. ▫ *veliký obraz, příliš veliká modla, jako v Rodyzu byl obraz Slunce z mědi na sto a pět noh zvejší* ▫ Weliký obraz/ přijliš veliká Modla/ yako w Rodyzu byl obraz Slunce z mědi/ na sto a pět noh zwayšij ▫ Inde Coloffeus, a, um. et Colobicus, a, um ▫ *veliké tíži* ▫ Weliké tížij ▫ Colobica onera ▫ *veliká, těžká břemena* ▫ Weliká těžká břemena ▫ Vnde Colobicoteron, comparatiuus graecus

Coloffae, arum, gene. foemi. plura. tant. ▫ *město v Frygi* ▫ Město w Phrygij ▫ Vnde Coloffenfes ▫ *k ním svatý Pavel epistolu psal* ▫ K nijm Swatý Pawel Epistolu pfal

Colluco, as, aui ▫ *mejtím, posekávám les, kterýž tmavý jest, vysekávám větve světlo zachoňující* ▫ Maytijm/ posekávám Les/ kterýž tmavý gest/ wyfekávám wětwe/ fwětlo zachoňující

Collum, gen. neut. ▫ *hrdlo* ▫ Hrdlo ▫ Decollo, as ▫ *srážím hrdlo, stínám hrdlo, oklamávám* ▫ Srážijm hrdlo/ stijnám hrdlo/ oklamávám ▫ Succollo ▫ *podkládám hrdlo* ▫ Podkládám hrdlo ▫ Collare ▫ *hrdelní železný obojek* ▫ Hrdelnij železný obojek ▫ Collaria, ae, idem

Collustrum, generis neutri ▫ *první mléko po porodu, mleziva* ▫ Prwnij Mléko po porodu/ Mlezywa | ▫ uel Colustrum, et Colostrum

O1ra

Collyrium, gene. neut. ▫ *lékařství na oči* ▫ Lékařstwij na Oči ▫ Item ▫ *lékařství k klysterování dobytka* ▫ Lékařstwij k klysterováníj dobytka

Colo, as, aui. prima. lon. ▫ *cedím* ▫ Cedijm ▫ Percolo, et Excolo ▫ *velmi procezuji, vycezuji, čistím* ▫ Welmi procezugi/ wycezugi/ čistijm ▫ Colum ▫ *cedidlo, sejtka* ▫ Cendidlo/ Seytko ▫ Cola etiam in torcularibus ▫ *ciz neb koš cedící* ▫ Cyz/ neb koš cedijcý

Colo, is, colui ▫ *ctím, sloužím neb modlím se* ▫ Ctijm/ flaužijm/ neb modlijm se ▫ Item ▫ *miluji, zachovávám* ▫ Milugi/ zachowávám ▫ Cultus, quartae declinationis, et Cultura ▫ *pocta, ctění* ▫ Pocta/ ctěníj ▫ Colo etiam significat ▫ *stavím, cvičím, dělám* ▫ Stawijm/ cwičijm/ dělám ▫ Colere agrum ▫ *rolí dělati* ▫ Rolij dělati ▫ Inde Cultura ▫ *stavení, dělání* ▫ Stawenij/ děláníj ▫ Agricultura ▫ *vorba, sedlské dílo* ▫ Worba/ sedlské dijlo ▫ et

Agricola ◻ *voráč, sedlák, rataj* ◻ Woráč/ sedlák/ Ratag ◻ et Agricolatio, idem quod Agricultura. Colonus ◻ *nádvorník* ◻ Nádwarnijk ◻ Item, Colo etiam significat ◻ *miluji* ◻ Milugi ◻ Colit me magnoperè ◻ *příliš velmi mne miluje* ◻ Prijliš welmi mne miluge ◻ Et colit corpus ◻ *ozdobuje tělo* ◻ Ozdobuge tělo ◻ Hinc cultus ◻ *ozdoba* ◻ Ozdoba ◻ Culta oratio ◻ *dobře ozdobná řeč* ◻ Dobře ozdobná řeč ◻ Incultus, a, um ◻ *nestavený, nedělaný, nevyčvičený, neozdobný* ◻ Neftawený/ nedělaný/ newycwičený/ neozdobný ◻ Colere fide m ◻ *víru zachovati* ◻ Wijru zachowati ◻ Sic colere pietatem, iustitiam etc. Colere studia literarum ◻ *učení hleděti neb pilnu býti* ◻ Včeníj hleděti/ neb pilnu býti ◻ Colere uitam ◻ *živu býti* ◻ Ziwu býti ◻ Denique Colo, idem quod habito ◻ *přebývám* ◻ Přebeywám ◻ Vnde Cultor ◻ *přebywatel* ◻ Přebywatel ◻ Vrbs est cultoribus uacua ◻ *město jest obywateluow prázdne* ◻ Město geft obywateluow prázdne ◻ Incola ◻ *obywatel v obecném místě* ◻ Obywatel w obecném mijlftě ◻ Inquilinus ◻ *podruh, kterýž od podružství platí a v jiného domu přebývá* ◻ Podruh/ kterýž od podružstwij platij/ a w giného domu přebýwá ◻ Coelicola ◻ *nebešťan, obywatel v nebi* ◻ Nebestian/ obywatel w Nebi ◻ Accola ◻ *kdož při huoře a řece obývá* ◻ Kdož při huoře a řece obýwá ◻ Nam Accolo significat ◻ *obejvám při hůře neb při řece* ◻ Obeywám při Hůře/ neb při Řece ◻ Incolo ◻ *vnitř přebývám neb vládnu* ◻ Wnitř přebýwám/ neb vládnu ◻ Excolo ◻ *dobře vydělávám* ◻ Dobře wydělávám ◻ Excultus ager ◻ *dobře přistrojená, vydělaná rolí* ◻ Dobře přifstrogená/ wydělaná rolíj ◻ Excultum ingenium ◻ *dobře vycvičeney rozum a wtip* ◻ Dobře wycwičeney rozum/ a wtip ◻ Circumcolo ◻ *vůkol přebývám* ◻ Wůkol přebýwám ◻ Percolo, idem quod excolo. Recolo ◻ *rozjímám zase, opáčím* ◻ Rozgijmám zase/ opáčijm ◻ Colonus etiam significat ◻ *obywatel neb vorač* ◻ Obywatel/ neb woráč ◻ Et colonia ◻ *lid, kterejž na jiné místo k přebyvání posílán bývá* ◻ Lid kterež na giné mijsto k přebywánij pošýlán býwá ◻ Inde dicitur Colonia mittere ◻ *lid vyslati, aby jinde bydlil* ◻ Lid wyflati/ aby ginde bydlil ◻ Et Apes Colonia m mittunt ◻ *včely roj vytiskují* ◻ Wčely rog wytifkugij ◻ Ita Colonia est maioris populi uelut effigies. Colonicus, a, um ◻ *co takowému lidu přísluší* ◻ Co takowému Lidu přísluffij

O1rb

Colobium, gene. neut. ◻ *krátký oděv Římanuow bez rukáwuow* ◻ Krátký oděw Ržijmanuow/ bez rukáwuow

Colophon, pen. cor. ◻ *město v Joní* ◻ Město w Ionij ◻ Et claruit olim equitatu ◻ *bylo slavné a vznešené vojenskej m jízdny m lidem* ◻ Bylo slawné/ a wznešené wogenlkeym gijzdným lidem ◻ Colophonem addere, uel imponere, prouerbialiter significat ◻ *dokonati, skoncovati, dodělati* ◻ Dokonati/ skoncowati/ dodělati

Color, gene. maf. ◻ *barva* ◻ Barwa ◻ Siue colos, Metaph. pro praetextu ◻ *za zástěru neb zastírání* ◻ Za zástěru/ neb zastijránij ◻ Coloro, penul. pro. | ◻ *barvím* ◻ Barwijm ◻ Decoloro ◻ *kazím barvu, fleky zohyžďuji, kazím, maži* ◻ Kazým barwu/ Fleky zohyžďugi/ kazým/ maži ◻ Concolor ◻ *jednotejné barvy* ◻ Gednoftegné barwy ◻ Discolor ◻ *rozdíl-*

O1va

nost barvy ▫ Rozdílnost barvy ▫ *Verficolor* ▫ *rozličnost barvy* ▫ rozličnost barvy ▫ *Colorificus* ▫ *barevný* ▫ Barevný

Coloftrum, gene. neut. ▫ *husté mléko hned po porodu, mleziva* ▫ Huště Mléko hned po porodu/ Mlezywa ▫ *Dicitur etiam Coloftra*, ae. Vide *Colluſtrum*

Colluber, gene. masc. penult. indifferen. ▫ *had* ▫ Had

Columba ▫ *holubice* ▫ Holubice ▫ *Columbus* ▫ *holub* ▫ Holub ▫ *Columbinus*, a, um. et *Columbaris*, e. *Columbinus fimus* ▫ *holubí trus* ▫ Holubij trus ▫ *Columbarium* ▫ *holubí schrána* ▫ Holubij schrána ▫ *Propriè* ▫ *holubí báně, pavalka, v kteréž se divocí holubi hnízdí* ▫ Holubij báně/ pavalka/ v kteréž se diwocý Holubi hnízdiť ▫ *Columbarius* ▫ *holubář neb kdož holuby vládne* ▫ Holubář/ neb kdož Holuby vládne ▫ *Columbae agrestes* ▫ *divocí holubi* ▫ Diwocý holubi ▫ *Liuiæ dictæ latinis. Columbae domesticae* ▫ *pitomí holubi* ▫ Pitomij holubi ▫ *quas Cellares uocant* ▫ *z obojích smíšení* ▫ *Z obogijch smijšeniť* ▫ *Miscellæ nuncupantur*

Column, gener. neut. ▫ *sloup, podpora, zdržování* ▫ Slaup/ podpora/ zdržování ▫ *Column familiae* ▫ *vychování domácí čeledi* ▫ *Wychování domácí čeledi* ▫ *Columella diminutiuum. Columellares dentes* ▫ *zuby, kteréž koňuom v čtvrtém létě ruosti počínají po odvržení prvních* ▫ *Zubi kteréž Koňuom v čtvrtém létě ruosti počínají po odvržení prvních* ▫ *Columella est etiam proprium nomen* ▫ *jednoho Řimana, kterýž o wordě a sedlském díle psal* ▫ *Gednoho Ržijmana/ kterýž o Wordě a sedlském díle psal* ▫ *Significat etiam feruum maiorem in familia*

Columis, et **Incolumis**, e ▫ *zdravý, neporušený* ▫ Zdrawý/ neporušený ▫ *Incolumitas* ▫ *zdraví, neporušenost, čerstvost* ▫ Zdrawij/ neporušenost/ čerstwoť

O1vb

Columna, gene. foemi. ▫ *sloup, pilér* ▫ Slaup/ pilér ▫ *Propriè* ▫ *z celého kamene neb dřeva* ▫ *Z celého kamene/ neb dřeva* ▫ *Pila uero* ▫ *z mnohých kamení* ▫ *Z mnohých kamenij* ▫ *Intercolumnium* ▫ *šírokost neb prostranství mezi sloupy* ▫ *Sšírokost/ neb prostranstwíj mezy sloupy* ▫ *Capitellum* ▫ *hlava, makovice neb přikryvadlo na sloupě* ▫ *Hlawa/ makovice/ neb přikryvadlo na sloupě* ▫ *Epistylum graecè. Basis autem latinè* ▫ *noha neb poklad sloupu* ▫ *noha neb poklad sloupu* ▫ *aliàs etiam Spira. Columnae Herculis* ▫ *dvě hoře proti západu slunce, jedna in Aphrica Abyla slove, druhá v Hispani Calpe jmenuje se* ▫ *dvě hoře proti Západu Slunce/ gedna in Aphrica Abyla flowe/ druhá w Hyspanij/ Calpe gmenuge se* ▫ *Alij uolunt duas esse Columnas aereas* ▫ *dva měděnné sloupy na wostrowě gaditánském* ▫ *Dwa měděnné sloupy/ na wostrowě Gaditánském*

Colurnus, a, um ▫ *lískový* ▫ Lýzkový ▫ Vide *Corylus*

Colurus, gene. masc. penul. pro. ▫ *nedokonalé okroužení* ▫ *Nedokonalé okroužení* ▫ *Item* ▫ *rukou nedokonání neb některé věci ukřácení* ▫ *Rukau nedokonání/ neb některé wěcy vkrácení*

Colus, gene. foem. ▫ *kužel, přeslice* ▫ Kužel/ přeslice

Collybus, penu. cor. ▫ *měna v peněžích* ▫ Měna w peněžých ▫ Inde Collybifta ▫ *penězomě-nec* ▫ Penězoměnc ▫ Et Collybus ▫ *nádavci na měně neb zisk toho, jenž peníze mění* ▫ Nádawcy na Měně/ neb zylk/ toho genž penijze měnij ▫ Nummularius, et Menfarius, idem quod Collybifta ▫ *měnc* ▫ Měnc

Coma, gen. foem. ▫ *ozdoba vlasuov* ▫ Ozdoba wlafluow

Comare ▫ *dlouhé vlasy nositi neb sobě strojiti* ▫ Dlahé wlafy nofyti/ neb sobě strogiti ▫ Et metaph. etiam de arboribus et herbis dicitur, quanquam uerbum non sit in usu, participium tamen est frequens, Comans, ut | Comantes herbae, et Comatus, a, um ▫ *dlouho-vlasý neb dobřewlasatý, vlasák* ▫ Dlahowlafý/ neb dobřewlafatý/ wlaflák ▫ Comatulus, diminutiuum ▫ *vlasáček, kdo málo dlouhejch vlasuov má, chlipný, zženilý* ▫ Wlafláček/ kdo málo dlahueych wlafluow má/ Chlipný/ zženilý ▫ Comata Gallia ▫ *všecka Gallia, kteráž sic Transalpina slove a skrze Alpes, to jest Korytanské hory, od Itáli dělí se* ▫ Wflacka Gallia/ kteráž fyc Transalpina flowe/ a skrze Alpes to gest/ Korytanlé Hory/ od Itáli dělij se ▫ Cometa, uel Cometes, gene. mafcu. ▫ *vlasatá, vocasatá hvězda* ▫ Wlafatá/ Wocafatá Hwězda ▫ Como, is ▫ *češi, vlasy shlazují* ▫ Čzešfi/ wlafy fhlazugi ▫ Vide infra

O2ra

Comedo, Vide Edo

Combennones, Vide Benna

Combino, as, are, pen. pro. ▫ *dvě věci v hromadu spojují* ▫ Dwě wěcy whromadu spogugij ▫ Combinatio ▫ *dvojnásobnost slov* ▫ Dwognáfobnost flow ▫ Figura est ▫ ἐπίζευξις ▫ graecè, ut Me, me adfum qui feci

Comagena, gene. foem. pen. pro. ▫ *krajina v Syri* ▫ Kragina w Syrij

Comes, gen. com. ▫ *provodník, spolupocestník, pocestní tovaryš* ▫ Prowodnijk/ spolu pocest-nijk/ Pocestnij towaryfs ▫ Item, Nomen dignitatis ▫ *hrabě* ▫ Hrabě ▫ gen. com. Apud Romanos Comites erant legati, uel praefecti, aut scribae, qui cum Magistratibus in prouincias mittebantur, Comitor, aris, et Comito, as ▫ *provázím* ▫ Prowázým ▫ Comitatus actiue et pašiuè. Quòufque illum comitatus es? ▫ *jak dalekos ho provodil?* ▫ Yak dalekos ho prowodil? ▫ Vno Comitatus Achate ▫ *sám jeden Achates za ním neb s ním šel* ▫ Sám geden Achates za nijm/ neb s nijm flšel ▫ Hinc Incomitatus, a, um ▫ *neprovázený, bez tovaryše* ▫ Neprowázený/ bez towaryffe ▫ Comitatus, us, quartae declinationis ▫ *pruowod, tovaryšstvo počestní* ▫ Pruowod/ Towaryžstwo počelstnij ▫ honoris causa. Item ▫ *hrabství* ▫ Hrabstwij

O2rb

Comessor, aris, atus sum ▫ *dělám šloftrunk, napájím se na noc, jím, kvasím, hoduji bez míry a ne v čas* ▫ Dělam fllofftrunk/ napágijm se na noc/ gijm/ kwafým/ hodugi bez mijry a ne w čas ▫ Comessatio ▫ *šloftrunk neb sic bezsmírné utrácení a hodování* ▫ Sfllofftrunk/ neb fyc bezsmijrné vtrácenij a hodowánij ▫ Suetonius de Vitellio. Epulas quadrifariam disper-tiebat, in Ientacula, Prandia, Coenas et Comessationes ▫ *dělil jídlo na čtvero, v snídání, voběd, večeri a šloftrunk neb večerní kolací* ▫ Dělij gjdlo na čtvero/ w Snijdanij/ Woběd/ Wečeři/ a fllofftrunk/ neb večernij kolacý ▫ Comessator ▫ *hodovník, kvasitel, žrác, kdo*

pomáhá utráceti ▫ Hodownijk/ kwafytel/ žráč/ kdo pomáhá vtráceti ▫ Comessans idem. Comessabundus, a, um ▫ *hodovný, stravný* ▫ Hodowný/ ftrawný

Comicus, uide Comoedia

Cominus, aduerbi. ▫ *zblízka* ▫ Zbližka ▫ de prope

Comis, e, gen. com. ▫ *přívětivý, dobrotivý, ochotný, trefný* ▫ Přijvětivý/ dobrotivý/ ochotný/ trefný ▫ Comitas ▫ *dobrotivost, přívětivost, trefnost* ▫ Dobrotiwost/ přijvětiwost/ trefnost ▫ Comiter, aduerbi. ▫ *přátelsky, přívětivě, laskavě* ▫ Přátelky/ přijvětiwě/ laskawě

Comitium, gener. neut. sed frequentius in plurali ▫ *shromáždění neb zjezd lidu* ▫ Shromáždění/ neb zgezd lidu ▫ *propiè cum Magistratus eligendus est* ▫ *když vrchnost volena bývá a každý své volení neb hlas vydává* ▫ Když Wrchnost wolena bývá/ a každý své wolenij/ neb hlas vydává ▫ Item ▫ *všeliké sjíždění, na kterémž země o obecné dobré řídí a jedná, říšský sněm, zemský sněm* ▫ Wšeliké řgijždění/ na kterémž Země o obecné dobré řidij a gedná/ Řžijšlý řněm/ Zemský řněm ▫ etc. Erant Romae Comitia Calata ▫ *na kterýchž kněží bývali voleni* ▫ Na kterýchž Kněžij býwali woleni ▫ Curiata ▫ *když ze všech roduow každý podle svého stavu skrze služebníka povolán byl* ▫ Když ze wšlech Roduow každý podle svého řtawu skrze služebníka powolán byl ▫ Centuriata | ▫ *když se purgmístrové volili a z každé centurie jeden hlas byl dán* ▫ Když se Purgmijstrowé wolili/ a z každé Centuriae geden hlas byl dán ▫ à Cicerone comitia magna dicuntur. Nam erat populus ex censu et aetate in Centurias diuifus ▫ *vedlé možnosti a bohatství* ▫ Wedlé možnosti a bohatřtwij ▫ Item ▫ *podlé věku byl lid v centurias na sta rozdělen, když toliko podle centuri hlasové a volení dáváno bylo, slouli centuriata comitia, když se proměšovalo však z jednoho rodu po druhém, slouli curiata* ▫ Podlé věku byl lid wCenturias na řta rozdělen/ když toliko podle Centurij hlasové a wolenij dáváno bylo/ Slauli Centuriata comitia, Když se proměšowalo/ wšlak z gednoho Rodu po druhém/ slauli Curiata ▫ Comitium significat etiam ▫ *plac a místo, kde se taková sjezdová drželi* ▫ Plac a mijřto/ kde se takowij řgezdowé drželi ▫ Comitalis, e ▫ *co k takovému sjíždění náleží* ▫ Co k takowému řgijždění náleřij ▫ Dies comitalis ▫ *příležitost den k takovým sjezdům, den sněmovní* ▫ Přijležitost den k takovým řgezdům/ den Sněmownij ▫ Et morbus comitalis, alià Hercules, et Sacer morbus, graecè ▫ ἐπιληψία ▫ *padoucí nemoc, svatého Valentýna nemoc* ▫ Padaucý nemoc/ Swatého Walentjna nemoc ▫ Comitarius, a, um ▫ *co k komicím podobné jest* ▫ Co k Comicijm podobné geřt

O2va

Comma, latinè Incisio, uel Incifum ▫ *rozdělení neb rozřezání, když ještě řeč není dokonalá, ani rozum dokonalý* ▫ rozdělení/ neb rozřezání/ když geřřtě řeč není dokonalá/ ani rozum dokonalý ▫ Colon autem, id est, membrum ▫ *oud neb částka řeči, jenž celey rozum má, ale ještě není dokonalá* ▫ Aud/ neb částka řeči/ genž celey rozum má/ ale geřřtě není dokonalá ▫ Periodus postremo, latinè Circuitus ▫ *celá, dokonaná řeč* ▫ Celá dokonaná řeč ▫ Ergo comma et colon sunt partes periodi

Commeatus, uide Meo

Commendo, as, Vide infra in uerbo Mando

| **Commertium**, require infra Merx

O2vb

Commereor, uide Mereo

Comminifcor, eris, commentus fum ◻ *vymejšlím, mluvím* ◻ Wymayšlijm/ mluwíjm ◻ Et frequentatiuum. Commentor, aris ◻ *vysvětluji, vykládám řeči, rozjímám sám s sebou* ◻ Wyfwětlugi/ wykládám řeči/ rozgíjmám šám s šebau ◻ Inde Commentatio ◻ *rozjímání, vymejšlení* ◻ Rozgíjmáníj/ wymejšleníj ◻ Et Commentarius, siue Commentarium ◻ *registra a paměti všelikejch jednání, krátké poznamenání našich činuow a jednání* ◻ Regiftra/ a paměti wšselikejch gednáníj/ Krátké poznamenáníj naffíjch činuow a gednáníj ◻ Diarium. Item ◻ *vejklad našeho rozumu na jiné knihy* ◻ Wayklad naffého rozumu na giné knihy ◻ Ita Donatus commentarios scripsit in Terenti. Diminut. Commentariolus. Commentum ◻ *vymyšlení, skládání* ◻ Wymyšleníj/ škládáníj ◻ Commentitius, a, um ◻ *vymyšlený* ◻ Wymyšlený

Commiffura, uide Mitto

Commodus, a, um ◻ *užitečný, spuosobný, příležitostý* ◻ Vžitečný/ špuofobný/ přijležitý ◻ Accomodus ◻ *příslušný, přispůsobený, příhodný* ◻ přijšluffný/ příšpúfobný/ přijhodný ◻ Incommodus ◻ *nepříhodný* ◻ Nepříhodný ◻ Et Commodum, substanti. ◻ *užitek neb zisk* ◻ Vžitek/ neb zyfk ◻ et Incommodum ◻ *škoda neb stráta* ◻ Škoda neb štráta ◻ Citra tuum incommodum hoc fit ◻ *toť se bez tvé škody děje* ◻ Toť se bez twé šlkody děje ◻ Item, aduerbialiter, Commodum ◻ *velmi dobře, v pravý čas, užitečně, tehďáž, toho času, nyníčko* ◻ Welmi dobře/ w prawý čas/ vžitečně/ tehďáž/ toho čafu/ nyníčko ◻ Commodum coenabam, cum allatae mihi sunt literae tuae ◻ *tehďáž sem rovně wečeřel, když mi tvé psaní dodáno bylo* ◻ Tehďáž sem rovně wečeřel/ když mi twé pšaníj dodáno bylo ◻ uel idem quod commodè, oportunè. Commoditas ◻ *užitečnost* ◻ Vžitečnost ◻ Incommoditas | ◻ *škoda* ◻ Škoda ◻ Item, Commodo, uerbum ◻ *užívám, fedruji* ◻ Vžijwám/ ffedruji ◻ Incommodo ◻ *škodím, hyndruji* ◻ Škodíjm/ hyndruji ◻ Et Commodò ◻ *puogčuji* ◻ Puogčugi ◻ scilicet ad tempus et propriè uestes, aut eiusmodi res, quae eadem redduntur. Commodato accipio ◻ *vypuogčuji* ◻ Wypuogčugi ◻ Commodato do ◻ *rozpuogčuji* ◻ Rozpuogčugi ◻ Accommodo ◻ *přispůsobuji* ◻ Příšpúfobugi ◻ Omnibus sese accommodare nouit ◻ *k každému umí se pěkně trefiti, chovati, propúgčiti* ◻ K každému vmíj se pěkně trefiti/ chowati/ propúgčiti ◻ Commodè aduerb. ◻ *příhodně, příslušně* ◻ Příjhodně/ přijšluffně ◻ Commodè cadit adhuc ◻ *ještě se dobře daří* ◻ Geššě se dobře daříj

O3ra

Communis, e ◻ *obecní, obyčejný, prostý* ◻ Obecníj/ obyčejný/ prošťý ◻ uulgaris. Ita Communis animus, apud Terenti. pro studio, uel ignaro ◻ *hloupý, sprostný, nemúdrý rozum* ◻ Hlaupý/ šprostný/ nemúdrý rozum ◻ Communitas ◻ *společnost, obec* ◻ Společnost/ Obec ◻ et Communio. Communico, comunicas ◻ *uděluji neb účastna činím* ◻ Vdělugi/ neb včafna činíjm ◻ Cum seruis fugitiuis, ciuium caufam communicauit ◻

o věci měšťanuov s pacholky poběhlejmi spolu rozmlouval neb pacholkuom svěřil ▫ O věci Měšťtianuow s pacholky poběhlejmi spolu rozmlauwal/ neb pacholkuom swěřil ▫ Communicant inter se confilia ▫ *radí se vespolek* ▫ Radij se wespolek ▫ Communicatio ▫ *spolčení, udělování* ▫ Spolčeniij/ vdělowánij ▫ Communi animo esse ▫ *trpělivého neb pokojného úmyslu býti* ▫ Trpěliwého/ neb pokogného vmyflu býti ▫ In commune confulere ▫ *všem wuobec raditi, na místě všech radu dáti* ▫ Wšsem wuobec raditi/ na mijstě wšslech raddu dáti ▫ Senfus communis ▫ *všem lidem přirozený rozum* ▫ Wšsem lidem přirozený rozum

Como, is, compfi ▫ *ozdobuji, šperkují, pořádně stavím* ▫ Ozdobugi/ šperkugi/ pořádně stawijm ▫ Comptus, | compta, comptum ▫ *ozdobenej, šperkovnej, dobře zpravený* ▫ Ozdobeney/ šperkowney/ dobře zprawený ▫ Compta oratio ▫ *ozdobná řeč* ▫ Ozdobná řeč ▫ Incomptus, a, um ▫ *neozdobený* ▫ Neozdobený

O3rb

Comoedia, generis foemi. ▫ *skládání, v kterémž skrze chaterné, opovržené osoby obecní běh a život člověka světle ukázán bývá* ▫ Skládaniij w kterémž skrze chaterné/ opowržené ofoby/ obecnij běh a žiwot člowěka swětle vkázán býwá ▫ Comoedus ▫ *kdo taková skládání provozuje, předkládá neb puosobí* ▫ Kdo takowá skládaniij provozuge/ předkládá/ neb puosobij ▫ Comicus autem ▫ *kdo taková skládání sám činí a spisuje* ▫ Kdo takowá skládaniij sám činij a spisuge ▫ Item Comicus, a, um ▫ *co k komedii přináleží* ▫ Co k Comeodij přináležij ▫ Comicus ornatus. Comicè ▫ *trefně, přívětivě* ▫ Treffně/ přijwětivě

Compactus, Vide Pango

Compago, et **Compages**, huius compagis, gen. foem. pen. pro. ▫ *v hromadu spojení* ▫ W hromadu spogenij

Comparo, as, aui ▫ *chystám, připravuji, přirovnávám* ▫ Chyštám/ připravugi/ přirownávám ▫ Comparatio ▫ *přirovnání neb přichystání* ▫ Přirownánij/ neb přichyštánij ▫ et Comparatiuus, a, um ▫ *přirovnávedlný* ▫ Přirownáwatedlný ▫ et Comparabilis, e, idem. Item, Comparo ▫ *stavím se neb pořádně spravuji* ▫ Stawijm se/ neb pořádně sprawugi ▫ Ita se comparat, quali libenter faciat ▫ *tak se staví neb má se k tomu, jako by to rád učinil* ▫ Tak se stawij/ neb má se k tomu/ yako by to rád wčinil ▫ Natura sic comparatum est ▫ *tak jest od přirození nařízeno neb zpuosobeno* ▫ Tak gest od přirozenij nařízeno/ neb zpuosobeno ▫ Comparatum est praeclare legibus ▫ *dobře jest skrze ustanovení nařízeno* ▫ Dobře gest skrze wstanowenij nařízeno ▫ Cicer. et Comparo significat emo ▫ *kupuji* ▫ Kupugi ▫ Praedium cum comparare cogitabis ▫ *když pozemský statek koupiti pomyslíš* ▫ *Když pozemský statek koupiti pomyslíš* | ▫ Cato de re rustica⁷⁸. Item ▫ *docházím, nabejvám, zjednávám* ▫ Docházým/ nabeywám/ zgednávám ▫ Ex incommodis alterius sua comparat commoda, Terent. ▫ *užitku svého nabejvá neb dochází s jiných lidí škodou* ▫ Vžitku swého nabeywá/ neb docházý s giných lidij škodau ▫ Sic dicimus, Ad

O3va

⁷⁸ rustica] rustic tisk

amicitias comparandas nihil utilius largitionibus ◻ *k docházení přátelství nic není užitečnějšího jako časté dávaní* ◻ K docházení přátelství/ nic není vžitečnějšího jako časté dávaní ◻ Comparare labella labellis ◻ *pysky v hromadu držeti* ◻ Pysky w hromadu držeti ◻ id est, osculari ◻ *jako by se líbali* ◻ Yako by se líjali ◻ Dum se uxor comparat, id est, exornat ◻ *až se manželka pěkně připraví* ◻ Až se manželka pěkně připraví ◻ Comparare exercitum ◻ *vojsko v hromadu zbíratí* ◻ Wogfko w hromadu zbíratí ◻ Dicimus etiam, Comparo te illi, uel cum illo, uel ad illum ◻ *přirovnávám tebe tomuto* ◻ přirovnávám tebe tomuto ◻ Reliqua uide infra in uerbo Paro

Compascuus, uide Pasco

Compedes, uide infra Pes

Compello, uide Pello

Compendium, et **Compenio**, uide Pendo

Comperendino, as, aui ◻ *prodlévám dlouho, den ode dne meškám, zdržuji, a odkládám* ◻ Prodlévám dlouho/ den ode dne meškám/ zdržuji/ a odkládám ◻ Comperendinare reum ◻ *s or telem nad obžalovaným prodlévati, poodkládati* ◻ s Ortelem nad obžalovaným prodlévati/ poodkládati ◻ Comperendinati rei ◻ *kteříž nejsou ani odsouzeni, ani vyproštěni od práva, ale ještě v odloženém právě stojí* ◻ Kteříž negfau/ ani odfauzeni/ ani wyproštěni od práwa/ ale geště w odloženém právě stojij ◻ Comperendinatio ◻ *odkládání, meškání, protah* ◻ Odkládání/ meškání/ protah ◻ Item ◻ *ohlášení obojí straně, stání ku právu třetího dne hned příštího* ◻ Ohlášení obogij straně/ stání ku práwu/ třetího dne hned příštího ◻ Vnde, Dies comperendinaria ◻ *soud k třetímu dni vyhlášený* ◻ Saud k | třetímu dni vyhlášený ◻ Ita, lis comperendinata

O3vb

Comperio, uide Pario

Compernis, gener. com. ◻ *kdo dlouhé nohy neb hnáty má a kolena blízko v hromadu* ◻ Kdo dlouhé nohy neb hnáty má/ a kolena blízko w hromadu

Competentia, uide Peto

Compita, plurale, uel Compitum, fingu. gene. neu. ◻ *rozcestí, kde se mnoho cest v hromadu schází neb se dělí* ◻ Rozcestí/ kde se mnoho cest w hromadu schází/ neb se dělí ◻ Compitalitia, orum ◻ *svátkové, kteříž na takových místech neb placích bývali* ◻ Swátkové/ kteříž na takových místech neb placích bývali ◻ Et compitalitius dies ◻ *ten svátek* ◻ Ten Swátek

Compingo, Require Pango

Complector, eris, complexus sum ◻ *dokonále obsáhám, objímám* ◻ Dokonále obfáhám/ obgijmám ◻ Complector animo ◻ *rozjímám* ◻ Rozgijmám ◻ Complector memoria ◻ *chováám v paměti, pamatuji* ◻ Chowám w paměti/ pamatugi ◻ Complector te amore ◻ *miluji tě* ◻ Miluji tě ◻ Complector te, idem. Complexus, us, quar. declinat. ◻ *v hromadu spojování, objímání* ◻ W hromadu spogování/ obgijmání ◻ Complexio, idem ◻ *spojení neb složení* ◻ Spogení/ neb fložení

Complico, Vide Plico

Complodo, Vide Plaudo

Compos, gen. com. ▫ *mocný, došlý* ▫ Mocný/ došlý ▫ Compos est uictoriae ▫ *vítězství obdržel, dosáhl, došel* ▫ Wijtēzftwij obdržel/ došhl/ doffel ▫ Compos animi ▫ *dobrého rozumu, dobře při rozumu* ▫ Dobrého rozumu/ dobře při rozumu ▫ Compos rationis ▫ *rozumný* ▫ Rozumný ▫ Compos uoti ▫ *komu se vedlé jeho vinšování a žádosti stalo* ▫ Komu se wedlé geho winšowánij a žádosti stalo ▫ Impos ▫ *nestatečný, nedostatečný neb bezmocný* ▫ Nestatečný/ nedostatečný/ neb bezmocný ▫ Impos mentis ▫ *trhlý, vsteklý, střeštěný, šilený, bez rozumu* ▫ Trhlý/ wsteklý/ střeštěný/ šljený/ bez rozumu

O4ra

Compoto, Vide Poto

Comprimo, Require Premo, et Compressus

Comptus, Vide Como

Comum, gene. neut. ▫ *město v Lombardí, Kumsko* ▫ Město w Lombardij/ Kumsko ▫ Vnde Comenís ▫ *nětco z Kumska* ▫ Nětco z Kumška

Conatus, Vide Conor

Concauus, Require Cauo

Concedo, Require supra Cedo

Concentus, Vide Cano

Conceptaculum, quaere Capio

Concha, gene. foem. ▫ *ryba a twrdou škořepinou, twrdá škořepina, žabí koncha, dutá nádoba svrchu široká, šál* ▫ Ryba a twrdau škořepinaw/ twrdá škořepina/ Ziabij koncha/ Dutá nádoba/ swrchu ššíroká/ ššál ▫ Conchae cytheriacaе ▫ *mořští hlemeždi, kteříž perly plodí, matka perel* ▫ Mořštij Hlemeždi/ kteříž Perly plodij/ Matka Perel ▫ Conchylium et Conchyle ▫ *ryba v škořepině, z kteréž šarlatná barva neb šarlat dělán bývá* ▫ Ryba w škořepině/ z kteréž ššarlatná barwa/ neb ššarlat dělán býwá ▫ Sicut Maurex, et Purpura. Item ▫ *za šarlatnou barvu* ▫ Za ššarlatnaw barwu ▫ Oftrum idem. Conchyliata uestis ▫ *šarlatový oděv* ▫ ššarlatowý oděw ▫ Conchyliarius ▫ *kdo mořské hlemeždě lapá* ▫ Kdo mořské Hlemeždě lapá ▫ Conchyta etiam à Pluto dictus. et Murilegullus à muricibus legendis. In Codice Iustiniano. Concha etiam pro Buccina uel tuba ▫ *trouba* ▫ Trauba ▫ Et apud Vergilium, Aeneid. sept.

Concaedo, Vide Caedo

Concilio, as, aui ▫ *smlouvám, ukrocuji, mířím* ▫ Smlauwám/ vkrocugi/ mijřijm ▫ Item ▫ *stojím neb docházím, spuůsobuji* ▫ Strogijm neb docházým/ špuosobugi ▫ Conciliaſti tibi odium ▫ *spuobobils sobě nenávist* ▫ Spuofobils | sobě nenáwift ▫ Hinc conciliatus ▫ *koupený, zjednaný* ▫ Kaupený/ zgednaný ▫ Concialiatum mancipium ▫ *koupený pacholek* ▫ Kaupený pacholek ▫ Conciliatio ▫ *smíření, smlouva* ▫ Smijřenij/ šmlauwa ▫ Conciliatrix ▫ *smírnice* ▫ Smijrnice ▫ Reconcilio ▫ *zase mířím, v svornost a v mír uvodím* ▫ Zafe mijřijm/ w šwornoft a w mijr wwodijm ▫ Et Reconciliatio ▫ *smíření, urovnání těch, ješto*

O4rb

se byli svadili ▫ Smijřenij/ vrownánij těch/ geſto ſe byli ſwadili ▫ Conciliabundus, a, um ▫ *ſnadnej k ſmíření* ▫ Snadney k ſmijřenij

Concilium, gen. neut. ▫ *ſhromáždění do rady* ▫ Shromážděníj do raddy ▫ Concilium dimittere ▫ *ſhromáždění neb obec rozpustiti* ▫ Shromážděníj neb obec rozpustiti ▫ Conciliabulum, est locus ubi conuenitur ▫ *místo, kde ſe k takowému ſhromáždění ſcházejí* ▫ Mijſto kde ſe k takowému ſhromážděníj ſcházegij

Concinno, et **Concinnus**, Require Cinnus

Concio, item **Concito**, **Concionor**, et huiufmodi, Require ſupra in Cio, et Cio

Concipio, Vide Capio

Concordo, require Cor

Conculco, require Calco

Concumbo, Vide Cubo

Concuſſus, Vide Quatio

Condemno, Vide Damno

Condio, is, iui, uel per ſyncopen ij, quartae coniugat ▫ *kořením, poſýpám kořením, dělám chutné* ▫ Kořenijm/ poſýpám kořenijm/ dělám chutné ▫ Condimentum ▫ *vſeliké koření neb co krmím chut dává* ▫ Wſſeliké kořenij/ neb co krmijm chut dává ▫ Conditus, a, um, pen. longa ▫ *okořeněný, ozdobený, dvořský* ▫ Okořeněný. ozdobený/ dvořský ▫ Conditius, a, um ▫ *naſolenej neb ſchovaný* ▫ Naſolenej/ neb ſchovaný ▫ Conditiuus, a, um ▫ *ſchovaný, co muože chováno bejti* ▫ Schovaný/ co | muože chováno beyti ▫ Conditia mala ▫ *trvanlivá, dlouho ležatá jablka* ▫ Trwanliwá/ dlauho ležatá Yablka ▫ Sed tunc a Condo deriuatum est. Conditura, idem quod Condimentum. Inconditus, a, um. penul. prod. ▫ *nechutný, neokořeněný, nemaſtný* ▫ Nechutný/ neokořeněný/ nemaſtný

Conditio, onis, gen. foem. ▫ *vymínka, ſpuoſob* ▫ Wymijnka/ ſpuoſob ▫ Do tibi ea conditione, ut reddas ▫ *dávámť na ten ſpůsob, aby mi zase vrátil* ▫ Dávámť na ten ſpůsob/ aby mi zase vrátil ▫ Item, Conditio ▫ *ſtav, ſtěſtí, powaha* ▫ Staw/ ſtěſtij/ powaha ▫ Homo mediocris conditionis ▫ *člowěk proſtředniho ſtawu neb řádu* ▫ Człowěk proſtředniho ſtawu neb řádu ▫ Conditio temporum talis nunc est ▫ *časové nynějši tak ſe ukazují neb takowí uou* ▫ Czafowé nyněgſlij tak ſe vkazugij/ neb takowij wau ▫ Haec est mearum rerum conditio ▫ *takowý jeſt mých věcí ſpuoſob* ▫ Takowý geſt mých wěcí ſpuoſob ▫ Fero, et offero conditionem ▫ *podávám neb pobízím k ſtawu neb úřadu* ▫ Podávám neb pobijzým k ſtawu neb wřadu ▫ Accipio conditionem ▫ *přijímám poddaný ouřad neb ſmlouwu aneb zpuoſob, přivoluji, podávám ſe v ſmlouwu* ▫ Přigijmám poddaný Auřad/ neb ſmlauwu/ a neb zpuoſob/ přiwolugi/ podávám ſe w ſmlauwu ▫ Stare conditionibus ▫ *ſmlouwu držeti, podlé ſmlouvy ſe chowati a ji doſti činiti* ▫ Smlauwu držeti/ podlé ſmlauwy ſe chowati/ a gi doſti činiti

Conditor, et **Conditorium**, quaere Do

Condo, is, Vide in uerbo Do

Condus, Vide Do

Condulus, et **Condalius**, gene. mafcu. ▫ *prsten, náprstek* ▫ Pršten/ náprstek

Condyloma, gen. neu. pen. prod. ▫ *vřed neb neštovička na zadku neb v podřitku* ▫ Wřed neb Nešťowička na zadku/ neb w podřitku ▫ Dicitur Haemorrois caeca

| **Condylus**, gene. maf. pen. cor. ▫ *članek prstní* ▫ Czlanek prstnij ▫ Item ▫ *bradavice, kteráž na prstech roste* ▫ Bradawice kteráž na prstech roste O4vb

Confestim ▫ *hned, brzo* ▫ Hned/ brzo

Conflictio, et **Confligo**, require Fligo

Conficio, uide Facio

Confiteor, uide Fateor

Confuto, as, aui, pen. pro. ▫ *odpor vedu, odmlouvám, přehádám, tresci, zahanbuji* ▫ Odpor wedu/ odmlawám/ přehádám/ trescy/ zahanbugi ▫ Confutatio ▫ *zavržení, odmlování, přehádaní* ▫ Zawrženij/ odmlawání/ přehádanij ▫ Refuto et Refutatio, idem

Congiarium, gen. neu. ▫ *knížecí dar, co císař neb kníže lidu obecnému neb přáteluum daruje a šenkuje, to slove congiarium, a co lidu válečnému šenkuje, to donatium jmenuje se* ▫ Knížecý dar/ co Cýsař neb Kníže Lidu obecnému/ neb přáteluum daruge a šenkuge/ to slowe Congiarium, A co Lidu válečnému šenkuge/ to Donatium gmenuge se ▫ Alioquin proprie idem significat Congiarium quod Congius

Congius, gene. mafc. idem quod Chus ▫ *míra, kteráž nepochybně okolo tří másuov neb šesti sextarios, to jest žejdlikuov* ▫ Mijra/ kteráž nepochybně okolo třij Másuow/ neb šesti Sextarios/ to gest/ Zeydlijuow ▫ Hinc lit Congialis, le ▫ *co congium drží* ▫ Co Congium držij ▫ Fidelia congalis, apud Plautum ▫ *děbán ve tři másy* ▫ Děbán we tři máfy ▫ Congiarius, a, um, idem

Congredior, Vide Grador

Congrego, Vide Grex

Congruo, Vide Grus

Congrus, et **Conger**, generis mafcul. ▫ *mořská ryba* ▫ Mořská Ryba

Coniecto, et **Conijcio**, Vide Iacio

Coniugo, Vide Iugum

Connieuo, es, connixi ▫ *zavírám oči, mžikám* ▫ Zawijráám oči/ mžijkám ▫ Per metaph. ▫ *dívám se skrze prsty, činím se nevida, přehlédám* ▫ Dijwám se | skrze prfty/ činijm se newida/ přehlédám ▫ Inconniuenter ▫ *s otevřenýma očima, bedlivě* ▫ S otewřenýma očima/ bedliwě ▫ Coniuentia ▫ *přehlédání, nedbání* ▫ Přehlédanij/ nedbánij P1ra

Conor, aris, atus sum ▫ *usiluji, ujímám se* ▫ Vfylugi/ vgijmám se ▫ Conatus et Conamen ▫ *predsevzetí, usilování, snažná práce* ▫ Předsewzetij/ vfyłowánij/ snažná práce

Conon, gene. mafcu. ▫ *vlastní jméno jednoho hajtmána athenienského* ▫ Wlastnij gméno gednoho Haytmána Athenyenského ▫ Item ▫ *jednoho hvězdáře* ▫ Gednoho Hwězdáře

Conopoeum, gener. neut. ▫ *zavěšídlo okolo postele neb sic koberec pro mouchy a komáry* ▫

Zawěšydlo/ okolo Poštele/ neb fyc Koberec pro mauchy a komáry

Conquinifco, is, conquexi ▫ *hlavu skloňuji* ▫ Hlawu fκλοňugi

Conquiro, Vide Quaero

Confanguineus, Vide Sanguis

Confendo, Vide Scando

Confifco, Vide Scio

Confecro, Vide Sacro

Confualia, Require Confulo

Confilium, gen. neu. ▫ *rada, obmysl, duomyslnost, předsevzetí* ▫ Radda/ obmyfl/ duomyfl-
noft/ předsewzetij ▫ In confilium adhibere ▫ *poraditi se s někým* ▫ Poraditi se s někým ▫
Confilior, aris ▫ *rozjímám, radu беру* ▫ Rozgijmám/ raddu беру ▫ Confiliarius ▫ *rádce* ▫
Rádce ▫ Confilium significat etiam ▫ *jmenované neb zřízené rady neb soudcové* ▫ Gme-
nowané neb zříjené Raddy/ neb Saudcowé ▫ Confilium est ita facere ▫ *umínil sem tak*
učiniti ▫ Vmijnil sem tak věiniti

Confido, Require Sido

Confors, et **Confortium**, uide Sors

Confpicio, et **Confpicor**, uide Specio

Constantinopolis, gener. foemi. ▫ *město v Trací* ▫ Město w Thracý ▫ aliàs Bizantium

| **Constantia**, Vide Sto

Constructio, Vide Struo

Confituo, Vide Statuo

Confuesco, Vide Suesco

Confulo, is, ui ▫ *radím se, radu беру* ▫ Radijm se/ raddu беру ▫ cum accusatiuo. Confule
prudentiorem ▫ *porad' se s múdřejším* ▫ Porad' se s múdřejšijm ▫ Confulo boni ▫ *nemám*
za zlé, přijímám za dobré ▫ Nemám za zlé/ přigijmám za dobré ▫ Cum Datiuo signifi-
cat ▫ *radu dávám* ▫ Raddu dávám ▫ Quid tibi confuluit medicus? ▫ *coť lékař poradil?* ▫
Coť lékař poradil? ▫ Item ▫ *opatruji, ochraňuji* ▫ Opatrugi/ ochraňugi ▫ Confulere uale-
tudini ▫ *zdraví opatrovati* ▫ Zdrawij opatrowati ▫ Confulere suae libidini ▫ *své vuoli folk*
dávati ▫ Swé wuoli ffolk dávati ▫ Sic confulere irae ▫ *hněvu povoliti* ▫ Hněwu powo-
liti ▫ Confulere liberis suis ▫ *opatřiti děti své a ochrániti* ▫ Opatřiti děti fwé/ a ochrá-
niti ▫ Confulere aures ▫ *poslouchati, dobře-li zni* ▫ Poslauchati dobřeli znij ▫ Non confu-
lis honori tuo ▫ *nechráníš, nezastáváš své poctivosti* ▫ Nechránijš/ nezastáváš fwé po-
ctiwosti ▫ Grauter de se confulere ▫ *nětco škodlivého proti samému sobě bráti* ▫ Nětco
škodliwého proti samému sobě bráti ▫ Confulto, frequentatium ▫ *radím se* ▫ Radijm
se ▫ Consultatio ▫ *potaz* ▫ Potaz ▫ Et Consultò, aduerbium ▫ *s dobrejm rozmyslem, roz-*
myslně ▫ S dobreym rozmyslem/ rozmyslně ▫ Confultor ▫ *kdo se radí a radu beře i kdo*
radu dáwa ▫ Kdo se radij a raddu beře/ y kdo raddu dáwa ▫ Confultus, nomen ▫ *rádný,*

moudrý, rozumný ▫ Rádný/ maudrý/ rozumný ▫ est etiam adiectivum, ut Confultus eloquentiae, id est, Eloquens ▫ *výmluvný* ▫ Wýmluwný ▫ Inconfultus, a, um ▫ *nerádný, nemoudrý, nerozumný* ▫ Nerádný/ nemaudrý/ nerozumný ▫ Inconfulto Domino abijt ▫ *odšel přeč, neporadiv se s pánem* ▫ Odšel přeč/ neporadiw se s Pánem ▫ Hinc confultus iuris, et iure confultus ▫ *v právích zběhlý, rozumný, kdo práva vykládá* ▫ W prá|wijch zběhlý/ rozumný/ kdo práwa vykládá ▫ Et Confultum ▫ *uvážení, ustanovení, nařízení* ▫ Vwážení/ vstanowení/ nařízení ▫ Senatus confultum ▫ *snešení, nařízení a rozkaz rady* ▫ Snessení/ nařížení/ a rozkaz Raddy ▫ Consul ▫ *purgmístr, konšel, primas neb ten, kdož nejvyšší moc a duostojenství má v některém svobodném městě* ▫ Purgmijstr/ Konffel/ Primas/ neb ten kdož nayvyššíj moc a duostogenstwij má/ w některém swobodném Městě ▫ Procunful ▫ *kdo se vši plnou mocí do některé krajiny vyslán bejvá* ▫ Kdo sewšij plnau mocý do některé kraginy wyslán beywá ▫ Confularis, e ▫ *co purgmístru náleží* ▫ Co Purgmijstru náležij ▫ Confularis prouincia ▫ *krajina, kteráž skrze purgmístra zpravována bývá* ▫ Kragina/ kteráž skrze Purgmijstra zprawována býwá ▫ Confularis item ▫ *kdo purgmístrem byl* ▫ Kdo Purgmijstrem byl ▫ Confulatus ▫ *purgmístrský úřad, konšelsví* ▫ Purgmijstrfký vřad/ Konffelstwij ▫ Confus, aliàs Neptunus equestris ▫ *buoh rady* ▫ Buoh raddy ▫ Vnde Confualia, orum ▫ *svátkové a hry ke cti tomu bohu* ▫ Swátkowé a hry ke cti tomu Bohu

Plva

Confummo, as, Quaere Summo

Confidero, as, aui ▫ *rozjímám, znamenám, spatřuji* ▫ Rozgjmám/ znamenám/ spatřugi ▫ Confideratè, aduerbium ▫ *rozmyslně* ▫ Rozmylně ▫ Confideratio, et Confiderantia ▫ *opatrnost, rozmyslnost, rozjímaní* ▫ Opatrnost/ rozmylnost/ rozgijmanij ▫ Confideratus, a, um ▫ *opatrný, šetrný* ▫ Opatrný/ šetrný ▫ Inconfideratus, ta, tum, nomen ▫ *nerozmyslný, nešetrný, bez rozumu* ▫ Nerozmyslný/ neshetrný/ bez rozumv

Contagium, Require Tango

Contemptus, us, Vide Temno

Contemplor, aris, et Contemplatio, Vide Templum

Contentus, Vide Teneo

Conticeo, Vide Taceo

Continens, Vide Teneo

| **Contingo**, Require Tango

Plvb

Continuus, a, um ▫ *jeden v druhém, ustavičný* ▫ Geden wdruhém/ vřtawičný ▫ Vide Teneo

Contortus, a, um, Quaere Torqueo

Contus, gene. mafcu. ▫ *tyč, voštíp, štít, tlouk, tyč plavecká, kterouž hlubokost vody směřují* ▫ Tyč/ Wostijp/ štijt/ Tlauk/ Tyč plawecká/ kteraž hlubokost Wody směřugij ▫ Vnde Contor, aris, contatus sum ▫ *překážím, prodlévám, meškám, ptám se* ▫ Překážijm/ prodlévám/ meškám/ ptám se ▫ fed frequentius compositum. Percontor ▫ *vyptávám se* ▫ Wyptávám se ▫ Contatio ▫ *prodlévání, protah* ▫ Prodléwanj/ protah

Contra ▫ *proti, naproti* ▫ Proti/ naproti ▫ Vnde Contrarius, a, um ▫ *protivný, odporný, náprotivný* ▫ Protiwný/ odporný/ náprotivný ▫ Contrarietas ▫ *odporování* ▫ Odporování ▫ Sed Contrà, si est aduerbium, significat Vicišim ▫ *zase, proti tomu, na odpor* ▫ Zase/ proti tomu/ na odpor ▫ Item apud Cicero: saepe pro secus, uel aliter, addita particula, ac, uel atque, uel quàm. Vides tamen omnia contra ac dicta sunt, euenisse ▫ *však vidíš, že všechny věci jinak, než praveno bylo, přihodily se* ▫ Však widijs/ že všlecky věci gináč/ než praweno bylo/ přihodily se ▫ Item, Contra est, quàm dicitis ▫ *jináč jest, než vy pravíte* ▫ Gináč gest/ než wy prawijte ▫ Apud eundem Ciceronem

Contrecto, Vide Traho

Contritus, Vide Tero

Controuersia, Vide Verto

Contubernium, gene. neut. ▫ *rota, tovaryšstvo vojákuov, jichž obyčejně deset spolu bývalo, a hajtman jejich* ▫ Rotta/ tovaryšstvo Wogákuow/ gichž obyčejně deset spolu bývalo/ a Haytman gegich ▫ Decanus, uel Decurio ▫ *desátník slove* ▫ Desátnijk slowe ▫ Inde accipitur ▫ *za všeliké tovaryšstvo neb desátek* ▫ Za všeliké tovaryšstvo neb desátek ▫ Contubernalis, e ▫ *spolurotní, spolutovaryš v desátku* ▫ spo|lurotnij/ spolu tovaryšs w desátku

P2ra

Contumax, ge. om. ▫ *neposlušný, neústupný* ▫ Neposlušný/ neustupný ▫ Contumacia ▫ *neústupnost, spurnost* ▫ Nevstupnoft/ spurnoft ▫ Contumaciter ▫ *neústupně, spurně, spupně, hrdě* ▫ Nevstupně/ spurně/ spupně/ hrdě

Contumelia, gene. foemi. ▫ *hanba, zhanění* ▫ Hanba/ zhanění ▫ Contumeliosus ▫ *hánce, hánlivý* ▫ Hánce/ hánlivý ▫ Contumeliosè ▫ *hančlivým spusobem, hanlivě, potupně* ▫ Hančlivým spuofobem/ hanlivě/ potupně

Contufus, Vide Tundo

Conuecto, Vide Veho

Conuexus, a, um ▫ *skřivený, votočený, vsudy vydutý* ▫ Skřivený/ wotočený/ wšludy wydutý ▫ Conuexitas ▫ *skřivení, vydutost* ▫ Skřivenij/ wydutoft

Conuitium, gene. neut. ▫ *lání, hánlivé slovo, hanění, potupná řeč* ▫ Lánij/ hánlivé slowo/ hanění/ potupná řeč ▫ Conuitor, aris ▫ *háním, laji, plundruji* ▫ Hánijm/ lagi/ plundrugi ▫ Conuitium facio, idem. Conuitiator ▫ *hánce, zlolajce, přimluvač* ▫ Hánce/ Zlolagece/ přimluvač

Conuictor et Conuiuium, Vide Viuo

Conuoluulus, Vide Voluo

Conuulfus, Vide Vello

Conus, gene. mascu. ▫ *jedlový vořech, jedlové jádro* ▫ Gedlowý wořech/ gedlowé yádro ▫ Et Conus quicquid tali forma est ▫ *cožkoli tak špičatého jest, špičatý helm, chochol* ▫ Cožkoli tak špičatého gest/ špičatý Helm/ chochol ▫ Coniferus, a, um ▫ *co špičaté owotce nese* ▫ Co špičaté owotce nese ▫ Conifera cupressus, et Coniferi ▫ *kteříž u vojště Bak-*

cha tyče řečené thyrsos nosili ▫ Kterijž v wogfště Baccha/ Tyče řečené Thyrsos/ nofyli ▫ Conifcare ▫ *čela v hromadu strkati jako owce* ▫ Cžela w hromadu ftrkati/ yako Owce

Coos, fiue **Cos**, require supra Co

Cophinus, pen. cor. gene. mařc. ▫ *koř* ▫ Kofs ▫ latinè Corbis

| **Copia**, gene. foemi. ▫ *hojnost, zbytek, možnost, snadnost neb moc a síla* ▫ Hognofť/ zbytek/ možnořť/ řnadnořť/ neb moc a řýla ▫ Copia dicendi ▫ *snadnost a řvoboda k mluwení* ▫ Snadnořť a řvoboda k mluwenij ▫ Facio tibi copiam ▫ *přejit' neb dáwámť moc* ▫ Přegit' / neb dáwámť moc ▫ In plurali, Copiae, arum ▫ *vojsko lidu válečného* ▫ Wogfko lidu wálečného ▫ Cogere uel colligere copias ▫ *vojsko zbírati, lid válečný přijímati* ▫ Wogfko zbijrati/ Lid wálečný přigijmati ▫ Fundere copias ▫ *vojsko poraziti neb pobiti* ▫ Wogfko porazyti/ neb pobiti ▫ Copiae item řignificat ▫ *bohatřví* ▫ Bohatřtwij ▫ Noui copias tuas ▫ *wím, jak bohatý ři* ▫ Wijm yak bohatý řy ▫ Aliquando copia in řingulari pro exercitu inuenitur ▫ *také ře někdy* ▫ Také ře někdy ▫ Copia in řingulari ▫ *za vojsko nalézá* ▫ Za Wogfko nalézá ▫ Sed in plurali frequentius et rectius. Copiola, diminuti. ▫ *malý houfec* ▫ Malý hauffec ▫ Et Copiari cařtrenře uerbum ▫ *vojenské řlovo, které ře bere za přibýwati neb vojsko řiliti, rozmnožití* ▫ Wogenské řlowo/ které ře bere za přibýwati/ neb Wogfko řyliti/ rozmnožití ▫ Copiofus, a, um ▫ *hojný, bohatý* ▫ Hogný/ bohatý ▫ Copioře, aduerbium ▫ *hojně, bohatě* ▫ Hogně/ bohatě

P2rb

Copula, gen. foem. ▫ *v hromadu řpojení, úvazek, řvůrky neb uzel* ▫ Whromadu řpogenij/ řvazek/ řwůrky neb řzel ▫ Detrahe canibus copulam ▫ *řejmi ze řpsuov řwuorky* ▫ Segmi ze řfuow řwuorky ▫ Copulo, as ▫ *řpojuji neb říži v hromadu* ▫ řpogugi/ neb řwijži whromadu ▫ Item, Copulor, aris, deponens apud Plautum, Copulantur dexteras ▫ *řodali mi řpravých řrukou* ▫ řodali mi řprawých řrukau ▫ Copulatiuus, a, um ▫ *v hromadu řpojovný, řpojitedlný* ▫ Whromadu řpogowný/ řpogitedlný

Coquo, is, xi ▫ *wařím, dořpívám, dořzávám* ▫ Wařijm/ dořprijwám/ dořzawám ▫ Coquito, et Coclito, as, frequentatituum ▫ *řnažně wařím* ▫ řnažně wařrijm ▫ Coquus, et Cocus ▫ *kuchař* ▫ Kuchař ▫ Coquina, et Colina, inde Culina ▫ *kuchyně* ▫ Kuchyně ▫ Popina ▫ *obecni kuchyně* ▫ Obecnij kuchyně ▫ Coquinarius, a, um ▫ *co do kuchyně řluří* ▫ Co do kuchyně řluřij ▫ Coquinarium uas ▫ *kuchynřká nádoba* ▫ Kuchynřká nádoba ▫ et Coquinaria abřolutè ▫ *kuchařřké umění* ▫ Kuchařřké vměníj ▫ Item, Culinarius, a, um, idem quod coquinarius. Coquinor, aris ▫ *řprovozují kuchařřřví, kuchařřím* ▫ řprovozugi kuchařřtwij/ kuchařrijm ▫ Coctilis, e ▫ *co uwařeno neb upečeno řest* ▫ Co wwařeno/ neb wpečeno řeřť ▫ Coctilis lapis ▫ *cihla* ▫ Cyhla ▫ Coctiuus, a, um ▫ *uwařčivý, wařený* ▫ Vwařčiwý/ wařený ▫ Coctiua legumina ▫ *wěci k waření řpuosobné* ▫ Wěcy k wařenij řpuosobné ▫ Coculum ▫ *měděnná nádoba, v nižto ře waří* ▫ Měděnná nádoba/ w nižto ře wařij ▫ Cocula, idem. Coctus, a, um ▫ *uwařený, dořpělý* ▫ Vwařený/ dořpělý ▫ et Coctio, gene. foem. ▫ *dowaření, dořpívání* ▫ Dowařenij/ dořprijwánij ▫ Coctura idem. Coctibilis, e ▫ *co řnadně uwře neb ře upeče, uwařčivý* ▫ Co řnadně wwaře/ neb ře wpeče/ wwařčiwý ▫

P2va

compo. Concoquo, penul. cor. ▫ *svařuji, zažívám* ▫ Swařugi/ zaživám ▫ Cibus ille non facile concoquitur ▫ *tento pokrm nesnadně se zažívá* ▫ Tento pokrm nefnadně se zaživá ▫ Metaph ▫ *snáším, trpím* ▫ Snášijm/ trpijm ▫ Concoquere iram ▫ *hněv snášeti a přemoci* ▫ Hněw snášeti a přemocy ▫ Inde Concoctio ▫ *zažívání* ▫ Zaživwanij ▫ Decoquo ▫ *vyvařuji, provařuji, vyvírám, umenšuji* ▫ Wywařugi/ prowařugi/ wywjrám/ vmenšugi ▫ coquendo abfumo. Muftum ad tertias decoquere ▫ *mstu třetí díl nechati vyvřiti* ▫ Mftu třetij dijl nechati wyvřiti ▫ Hinc decoquere patrimonium ▫ *dědictví a statek daremně promrhati a utratiti* ▫ Dědictwij a statek daremně promrhati a vtrati ▫ Et Decoctor ▫ *takový promrhač i utratce* ▫ Takový promrhač y vtrátce ▫ Excoquo, et Percoquo ▫ *dovařuji neb zažívám, dobře, dokonále* ▫ Dowařugi/ neb zaživám/ do|bře/ dokonále ▫ Incoquo ▫ *přivařuji* ▫ Přiwařugi ▫ Praecoquo ▫ *převařuji, brzo dozrávám* ▫ Přewařugi/ brzo dozrávám ▫ Vnde Praecox ▫ *zralý* ▫ Zralý ▫ Recoquo ▫ *zase vařím* ▫ Zase wařijm ▫ Reoactus homo ▫ *dobře vycvičenej, moudrý člověk* ▫ Dobře wycwičenej/ maudrý Čžlowěk ▫ Reoactus cibus ▫ *podruhé vařený pokrm, ohřívání jídlo* ▫ Podruhé wařený pokrm/ ohřijwané gjdlo

P2vb

Cor, gener. neut. ▫ *srdce* ▫ Srdce ▫ Item ▫ *úmysl* ▫ Vmyfl ▫ Concors ▫ *svorný* ▫ Sworný ▫ Concordo ▫ *srovnávám, sem jednomyslnej* ▫ frownávám/ fem gednomyslnej ▫ Concordia ▫ *svornost* ▫ Swornost ▫ Concordantia idem. Discors ▫ *nesvornej, nesrovnate-dlný* ▫ Nefwornej/ nefrownedlný ▫ Discordo ▫ *nesrovnávám* ▫ Nefrownávám ▫ Discordia ▫ *nesvornost, ruoznice* ▫ Nefwornost/ ruoznice ▫ et Discordantia. Excors ▫ *nesmyslný, zblázněný* ▫ Nefmyslný/ zblázněný ▫ Secors, et Socors ▫ *rozmařilý, lénivý, nedbalý* ▫ Rozmařilý/ léniwý/ nedbalý ▫ Socordia ▫ *nedbalost* ▫ Nedbalost ▫ Vecors ▫ *prchlivý, trhlý, vsteklý* ▫ Prchliwý/ trhlý/ wsteklý ▫ Vecordia ▫ *popudlivost* ▫ Popudliwost ▫ Cordatus, a, um ▫ *srdnatej, rozumný, múdrý, opatrný* ▫ Srdnatej/ rozumný/ múdrý/ opatrný ▫ Cordatè ▫ *moudře* ▫ Maudře ▫ Corculum, diminutivum ▫ *srděčko* ▫ Srdečko ▫ Est etiam Corculum diminuti. blandientis. Cordi est ▫ *líbí se, jest k mysli, chce se* ▫ Lijbij fe/ gef k myfli/ chce fe ▫ Cordolium ▫ *bolest srdce, srdečná žalost* ▫ Bolest frdce/ frdečná žalost ▫ Praecordia, orum, plurale tantum ▫ *branice okolo střev* ▫ Branice okolo střew ▫ Praecordium ▫ *důlek v srdci* ▫ důlek w frdcy

Corallium, generis. neut. ▫ *korálovej kámen* ▫ Korálowey kámen

Corax, gene. mafc. latinè Coruus ▫ *krkavec* ▫ Krkawec ▫ Coracinus ▫ *co k krkavci náleží, krkavčí* ▫ Co k krkawcy náležij/ Krkawčij

Coram, praepositio ▫ *před neb zjevně* ▫ Před/ neb zge|wně ▫ Vt coram fenatu ▫ *zjevně před konšely* ▫ Zgewně před Konšfely ▫ aliquando adverb. ▫ *zjevně přítomně* ▫ Zgewně přítomně ▫ Coram ex ipso audiebamus, Cice ▫ *slyšeli sme zjevně od něho* ▫ Slyšfeli sme zgewně od něho

P3ra

Coraxis, gene. mafc. ▫ *hora při Kolchide* ▫ Hora při Kolchide ▫ Item ▫ *řeka tu při tom* ▫ Ržeka tu přítom

- Corbis**, gen. foem. ▫ *pletený koš* ▫ Pletený kofs ▫ Corbula, diminutium ▫ *košík, košíček, nůška* ▫ Koffijk/ koffijček/ Núflka
- Corbitae**, ge. foe. penu. prod. plura. naues onerariae ▫ *ladovní šířové* ▫ Ladownj šiffowé ▫ Corbito, as ▫ *nakládám, laduji* ▫ Nakládám/ ladugi
- Corcyra**, gene. foemi. pen. prod. ▫ *vostrov Benatčanuov, nedaleko od Epyro* ▫ Woftrow Benatčanuow⁷⁹/ nedaleko od Epyro ▫ Vulgo Corfun, olim Phaeacia dicta
- Corduba**, gene. foemi. ▫ *město v Hispanii, z kteréhož Lucanus poeta a Seneka mudřec rodem byli* ▫ Město w Hyšpanij/ z kteréhož Lucanus Poéta/ a Seneka Mudřec rodem byli
- Cordus**, a, um ▫ *pozdě narozený* ▫ Pozdě narozený ▫ Cordi agni ▫ *jehňata, kteráž se po obyčejném času tepruov rodí* ▫ Gehňata kteráž se po obyčejném času tepruow rodij ▫ Cordum, gener. neut. substantium ▫ *votava* ▫ Wotawa ▫ Foenum secundarium ▫ *podzimní seno, mlaze* ▫ Podzimnij Seno/ mlaze
- Corinthus** ▫ *město Korint v Achaii ležící* ▫ Město Korynth/ w Achaij ležijcí ▫ Vnde Corinthius, a, um. Corinthium aes ▫ *korintská ruda neb měď* ▫ Koryntská ruda/ neb Měď ▫ et Corinthia uasa ▫ *měděnné nádoby, z takové výborné rudy a všelijaké pěkné měděnné neb mosazné nádoby* ▫ Měděnné nádoby/ z takové výborné Rudy/ a všelijaké pěkné Měděnné/ neb Mosazné nádoby ▫ Corinthiaris ▫ *kdo rád takové nádoby má* ▫ Kdo rád takové nádoby má ▫ Corinthiacus, a, um ▫ *co z Korintu jest* ▫ Co z Koryntu gest
- | **Corium**, gen. neut. ▫ *kuože, řemen* ▫ Kuože/ Ržemen ▫ Coriaceus, a, um ▫ *koženný* ▫ Koženný ▫ Coriarius ▫ *koželouh* ▫ Koželauh ▫ Coriago ▫ *nemoc voluov, když jim kuože k žebrům přilne* ▫ Nemoc Woluow/ když jim kuože k žebrům přilne ▫ Corrigium ▫ *řemen* ▫ Ržemen ▫ Et Excorio, as, uerbum ▫ *dru, z kůže vytahují* ▫ Dru/ z kůže vytahují
- Cornix**, gen. foem. ▫ *vrána* ▫ Wrána ▫ Cornicula, diminut. Cornicor, aris, penult. prod. ▫ *křičím neb kváči jako vrána* ▫ křičijm/ neb kwáči jako Wrána
- Cornu**, gene. neut. ▫ *roh, voklik tekutých vod* ▫ Roh/ woklik tekutých wod ▫ Cornucopiae ▫ *roh od kozí* ▫ Roh od Kozý ▫ Amalthea ▫ *kteráž Iouem odchovala, jejížto roh potom rozličnou ouradou hojně naplněn byl* ▫ Kteráž Iouem odchowala/ gegijžto Roh potom rozličnou ouradou hojně naplněn byl ▫ Inde ▫ *za hojnost všelikých věcí bere se* ▫ Za hojnost všelikých věcí bere se ▫ Corniculum, diminutium ▫ *ruožek* ▫ Ruožek ▫ Item ▫ *ozdoba lidu válečného od hajtmána vojska šenkovaná* ▫ Ozdoba lidu válečného/ od Hajtmána wogfka šenkovaná ▫ Cornicen ▫ *kdo na roh troubí* ▫ Kdo na Roh traubij ▫ Cornicularius, castrense uocabulum ▫ *ten, kterýž decurioni totiž desátníku přidán byl* ▫ Ten kterýž Decurioni totiž Desátníku přidán byl ▫ Corniger ▫ *kdo rohy nosí* ▫ Kdo rohy nošý ▫ Ita dictus est Bacchus, et ita pingebatur. Cornipes ▫ *co rohové nohy má* ▫ Co rohowé nohy má ▫ Cornupeta ▫ *co rohama trká, trkavý* ▫ Co rohama trká/ trkawý ▫ Cornutus, a, um ▫ *rohaté dobytče* ▫ Rohaté dobytče ▫ Cornefco ▫ *tvrdnu jako roh* ▫ Twrdnu

P3rb

⁷⁹ Benatčanuow] Benačanuow tisk

yako roh ▫ Bicornis, e ▫ *dvérohý* ▫ Dwérohý ▫ Vnicornis ▫ *jednorohý* ▫ Gednorohý ▫ et
substantiue ▫ *jednorožec* ▫ Gednorožec ▫ animal est

Cornus, gene. foemi. ▫ *veliký hloh, z něhož voštěpiště dělají k zvířecím voštípuom* ▫ Weliký
hloh/ z něhož Woštěpiště dělají/ k Zwijřecým woštijpuom ▫ quidam uocant ▫ *kor-
nelový strom, vlaský třešňový strom* ▫ Kornellowý strom/ Wlaský třeffniowý strom ▫
Aliquando | pro telo. Cornum ▫ *ovotce toho stromu, hlohový štípek, vlaská třešně, hlohyně,*
korniol ▫ Owotce toho stromu/ hlohový štjpek/ Wlaská třeffně/ Hlohyně/ Corniol ▫ P3va
Cornetum ▫ *místo, kde takoví stromové rostou* ▫ Mijsto kde takowij stromové roftau ▫ Et
Cornetus, a, um ▫ *co z takového stromu uděláno jest* ▫ Co z takového stromu vděláno
gest

Corona, gene. foemi. ▫ *koruna aneb věnec, pleš* ▫ Koruna/ a neb Wěnec/ pleš ▫ Corona
triumphalis ▫ *věnec z bobkových větví, kdo ten nosil, triumf držel* ▫ Wěnec z Bobkových
wětewij/ kdo ten nosyl/ Triumff držel ▫ Corona obfidionalis ▫ *věnec z trávy, kterýž tomu,*
kdož z obležení pomáhal, dán býval ▫ Wěnec z tráwy/ kterýž tomu kdož z obleženj po-
máhal/ dán býwal ▫ Ciuica corona ▫ *věnec z dubového větví, kterýž jeden měšťan dru-
hému dával tomu, kdož ho při zdraví zachoval* ▫ Wěnec z dubového wětewowij/ kterýž
geden Měšťian druhému dával/ tomu kdož ho při zdrawing zachowal ▫ Corona mura-
lis ▫ *zlatý věnec s cimbuřím, kterýž tomu, jenž na zdi nepřátel nejprvé lezl, dávám byl* ▫ Zlatý
Wěnec s Cymbuřijm/ kterýž tomu genž na zdi Nepřátel nayprwé lezl/ dávám byl ▫
Ita Vallaris erat ▫ *kterýž tomu, jenž waly nepřátel nejprvé přešel, byl dán* ▫ Kterýž tomu/
genž Waly nepřátel nayprwé přešel byl dán ▫ Naualis corona ▫ *zlatej věnec s špicemi*
šifovými tomu byl dán, kdož nejprvé do šifu nepřátel vskočil ▫ Zlatej věnec s špicemi
šijffowými tomu byl dán/ kdož nayprwé do šijffu nepřátel wskočil ▫ Corona etiam
significat ▫ *okolo stojící zástup* ▫ Okolo stogijcý zástup ▫ In magna doctorum hominum
corona haec dixit ▫ *mluvil to uprostřed mnohých učených lidí* ▫ Mluwil to vprostřed mno-
hých včených lidij ▫ Item, Corona ▫ *podloubí neb přístřeší na domu neb přistavení, kteréž*
děšt odnáší ▫ Podlaubij/ neb přijšťřeffij na domu/ neb přistawenij/ kteréž děšt odnášij ▫
aliàs proiectura, Corono, coronas uerbum ▫ *korunuji* ▫ Korunugi ▫ Coronamentum ▫
množství věncův neb věncového kvítí ▫ Množstwij wěncůw/ neb Wěncowého kwijtij ▫
Coronarius ▫ *kdo věnce dělá* ▫ Kdo Wěnce | dělá ▫ Item, Coronarius, a, um ▫ *co k wěn-
cuom náleží* ▫ Co k Wěncuom náležij ▫ Aurum coronarium ▫ *věncové zlato, pozlátka* ▫
Wěncowé zlato/ pozlátka ▫ Coronula, diminutium ▫ *věncek neb prsten* ▫ Wěncek/ neb
Prsten ▫ Corolla idem. Corollarium ▫ *přidávek, co se nad povinnost dává* ▫ Přidáwek/ co
se nad powinnost dává ▫ Auctarium

Coronis, idis, gene. foem. ▫ *šifový nos neb předeck a všeliké věci místo neb konec, špic* ▫ Šijf-
fowý nos/ neb předeck/ a wšeliké wěcy mijsto/ neb konec/ špic ▫ Vnde dicimus usque
ad coronidem ▫ *až k poslednímu konci, až do posledka* ▫ Až k poslednjmu koncý/ až do
posledka

P3va

P3vb

Corpus, gene. neut. ▫ *tělo* ▫ Tělo ▫ Corpusculum diminutivum ▫ *tilko* ▫ Tijlko ▫ Corpulentus, ta, tum ▫ *tělný, tělnatý, tlustý* ▫ Tělný/ tělnatý/ tlustý ▫ Corporeus, a, um ▫ *tělesnej, co tělo má, věc vidomá a hmotná* ▫ Tělesnej/ co tělo má/ věc vidomá a hmotná ▫ Incorporatus ▫ *netělný, bez těla* ▫ Netělný/ bez těla ▫ Corporatura ▫ *velikost neb spůsobnost těla* ▫ Velikost neb spůsobnost těla ▫ Corporo, as ▫ *život odjímám, zabijím* ▫ Život odjímám/ zabijím ▫ Et Incorporo, as, et Concorpo ▫ *spojuji v jedno tělo* ▫ Spogugi w gedno tělo ▫ Incorporatio ▫ *vtělení, přispojení* ▫ Wtěleníj/ přispogenij ▫ Corpore uitiatus ▫ *kdož nedostatek na těle má* ▫ kdož nedostatek na těle má

Corrigia ▫ *střevičný řemen* ▫ Střewičný řemen

Corrigo, Vide Rogo

Corripio, quaere Rapio

Corruptela, Vide Rumpo

Corfica, gen. foem. pen. correpta ▫ *vostrov nedaleko od Sardiní v moři, kteréž Ligusticum slove* ▫ Wostrow nedaleko od Sardinij w Moři/ kteréž Ligusticum flowe ▫ Vnde corficum uinum, Romae inter nobilia habetur

Cors, cortis, Vide supra Cohors

Cortex, gene. masc. et foem. ▫ *kuora, pazdero* ▫ Kuora/ pazdero ▫ Corticula, diminutivum | ▫ *kuorka* ▫ Kuorka ▫ Et decorticare ▫ *kuoru zedříti, loupiti* ▫ Kuoru zedřijiti/ laupiti ▫ Decorticare canabim ▫ *konopě tříti, trlicovati* ▫ Konopě třijiti/ trlicowati ▫ Excorticare idem. Corticofus, a, um ▫ *kuorovatej* ▫ kuorowatey ▫ Corticula, diminut.

P4ra

Cortina, gen. foem. penul. prod. ▫ *barevní kotel* ▫ Barewnij kotel ▫ Item ▫ *měděnnej hrnec, do něhož hádani dáwa se* ▫ Měděnnej hrnec/ do něhož hádanij dáwa se ▫ Tripos, praeterea ▫ *rohože neb přikryvadlo, koberec, šperloch* ▫ Rohože/ neb přikrywadlo/ koberec/ Šperloch ▫ Cortinale ▫ *místo, kde mnoho barevných kotlův jest, barevna* ▫ Mijsto/ kde mnoho barewných kotlůw geft/ Barewna

Cortona, gen. foem. ▫ *město v Tusci* ▫ Město w Tuscij ▫ aliàs Cortonia

Cortyna, uel **Gortyna**, gen. foem. ▫ *město v Kretě* ▫ Město w Cretě

Corus, uide Caurus ▫ *částka větru mokrého, vlhkého* ▫ Čžáštka wětru mokrého/ wlhkého

Corus, gene. masc. ▫ *míra u Židův, drží jeden a čtyřiceti medimnos* ▫ Mijra v Židůw/ držij geden a čtyřiceti Medimnos ▫ Qui fit Medimnus, uide infra

Corufco, as, aui ▫ *svítím, blejskám se, třpytím, třesu se* ▫ Swijtijm/ bleyfkám se/ třpytjím/ třefu se ▫ Inde Corufcus, a, um ▫ *světlý, blýskavej* ▫ Swětly/ blýfkawey

Coruus, gen. masc. ▫ *krkavec* ▫ Krkawec ▫ Coruinus, a, um ▫ *co z krkavce jest, krkavčí* ▫ Co z krkawce geft/ krkawčij

Corybantes, gene. masc. plurale ▫ *kněží bohyně Kybeles neb strážní a vychovači Jovis* ▫ Kněžij bohyně Cybeles/ neb strážnij a vychowači Iouis

Corycaeus, gene. masc. ▫ *obywatel na huoře Korici v Pamfilii, v níž mnoho mořských zlodějův bylo* ▫ Obywatel na huoře Coryci/ w Pamphilij/ w níž mnoho mořských Zlodějúw

bylo ▫ *Inde Corycaeus* ▫ *za tajného zrádce a špehěře, co se kde jedná, bere se* ▫ *Za tainého Zrádce/ a špehěře/ co se kde gedná/ bere se* ▫ *Corycaeus aufcultauit, | prouerbium* ▫ *když něčtí tajná věc zjevena neb prorazena jest* ▫ *Když něčtíj tainá věc/ zgewena neb prorazena geft*

P4rb

Corycum, gen. neu. ▫ *město a hora v Cilici, při kteréž mnoho šafránu roste* ▫ *Město a hora w Cilicij/ při kteréž mnoho Šafránu roste* ▫ *Vnde Corycius, a, um*

Corydalus, latině *Cařita*, Vide supra *Alauda*

Corylus, gen. foemi. penul. cor. ▫ *lízkový strom, lízka* ▫ *Lýzkowý štrom/ Lýzka* ▫ *Eius fructus est auellana, ut supra. Colurnus, a, um* ▫ *lízkový* ▫ *Lýzkowý* ▫ *Coryletum* ▫ *místo, kde mnoho lízkovi roste, leřtina* ▫ *Mijřto kde mnoho lýzkowj⁸⁰ rořte/ Leřtina*

Corymbus, gene. mařc. ▫ *břeřtanová zrna neb jahůdky* ▫ *Břeřtanowá zrna/ neb jahůdky* ▫ *Corymbifer* ▫ *co takové jahůdky nese* ▫ *Co takové Yahůdky nefe*

Coryphaeus, gene. mařc. ▫ *hlava neb puowod a vůdce jedné každé sekty* ▫ *Hlawa neb puowod a vůdce/ gedné každé Sekty*

Corythus, gene. foem. pen. cor. ▫ *město v Thusci* ▫ *Měřto w Thuscij*

Cos, gene. foem. ▫ *brus* ▫ *Brus* ▫ *Cos olearia* ▫ *volejný kámen* ▫ *Wolegný kámen* ▫ *Cotricula, diminutium* ▫ *brousek* ▫ *Braufek*

Cofmus, ge. ma. latině *mundus* ▫ *svět* ▫ *Swět* ▫ *Item, Ornatus* ▫ *ozdoba* ▫ *Ozdoba* ▫ *Cofmicus, a, um* ▫ *světřký* ▫ *Swětřký* ▫ *Cofmeta* ▫ *řmukýř, ozdobowatel neb dívka, kterouř paní ozdobně řtroj* ▫ *řfmukýř/ ozdobowatel/ neb Dijwka/ kterauř panij ozdobně řtrogij* ▫ *Cofmographus, pen. cor.* ▫ *kdo svět popisuje a vypisuje* ▫ *kdo Swět popiřuge/ a wy-piřuge* ▫ *Cofmographia* ▫ *popsání světa* ▫ *Popřáníj řwěta* ▫ *Microcofmus, paruus uel minor mundus, pro homine* ▫ *za řlověka* ▫ *Za Čřlowěka*

Coffus, gene. mařc. ▫ *dřewový řerv, kterýř se v řtomích rodí* ▫ *Dřewowý řerw/ kterýř se v řtomijch rodij* ▫ *Vnde Coffutij* ▫ *v Římě byl jeden rod* ▫ *w Řřijmě byl geden rod* ▫ *Et Coffus* ▫ *kdo řvraskalé tělo má* ▫ *kdo řwrařkalé tělo má*

| **Cofra**, gene. foemi. ▫ *řebro* ▫ *Zěbro* ▫ *Cofstatus, a, um* ▫ *řebrowatý* ▫ *Zěbrowatý*

P4va

Cotoneum, Cydoneum, gen. neu. ▫ *gdulové jablko, kdule, kutna* ▫ *Gdulové yablko/ Kdule/ Kutna* ▫ *malum Cotoneum, idem* ▫ *kutnowé jablko* ▫ *Kutnowé yablko*

Cothurnus, gene. mařc. ▫ *řřevíc, kterýř v tragedi nosívali, na obě noze vhod, vysokej pantofl* ▫ *řřřewijc/ kterýř w Tragedij nořýwali/ na obě noze whod/ wyřokey Pantoffl* ▫ *Vnde Cothurno instabilior dicitur* ▫ *neřtálý, neřtawičný* ▫ *Neřtálý/ neřřtawičný* ▫ *Item, Cothurnus* ▫ *panský, nádherný obyřej v mluweni neb v psaní, vysoký řřřevíc, pantofle* ▫ *Panřký/ nádherný obyřeg w mluwenij/ neb w přanij/ wyřoký řřřewijc/ Pantoffle*

Coturnix, generis foemi. ▫ *křepelka* ▫ *Křepelka*

⁸⁰ lýzkowj] lýzkowi *tisk*

- Cotyla**, gene. foemi. ▫ *dutá, všudy okrouhlá picí nádoba, měřice, bání, čtvrtně neb čtvrtá částka míry, čtvrt* ▫ Dutá/ všfudy okrouhlá picí nádoba/ Měřice/ Bání/ Čtvrtně/ neb čtvrtá částka míry/ čtvrt ▫ Idem quod Hemina
- Couinum**. gene. neu. ▫ *káry neb koleša* ▫ Káry neb koleša ▫ Inde Couinarius, a, um. Couinarius miles ▫ *voják, kterýž na karách bojuje* ▫ Wogák/ kterýž na karách boguge ▫ ut olim soliti fuerunt
- Coxa**, et **Coxendix**, gene. foem. ▫ *kyčle u stehna neb stehno* ▫ Kyčle v stehna/ neb stehno

CR

- Crabro**, gen. mascu. ▫ *sršeň* ▫ Sršeň ▫ Irritare crabrones ▫ *ty hněvati, kteříž škoditi mohou, drážditi sršně* ▫ Ty hněvati/ kteříž škoditi mohou/ drážditi sršně ▫ proverbum est
- Craneum**, pen. cor. Craneium, gen. neut. ▫ *šermířský plac v Korintu* ▫ Sfermýřský plac w Korynthu
- Cranos**, siue **Cranium** ▫ *leb* ▫ Leb ▫ Craniolum ▫ *lebka* ▫ Lebka ▫ Craniarium ▫ *kostnice* ▫ Kostnice
- Crapula**, gene. foemi. ▫ *bolest hlavy z vína i z nesmírného opijení přicházející* ▫ Bolest hlavy z Wina/ y z nefmírného opijení | přicházející ▫ Item ▫ *obžerství, opilství* ▫ Obžerství/ opilství ▫ Crapular, aris ▫ *hoduji, kvasím, přežírám se* ▫ Hoduji/ kvasím/ přežírám se
- Craſis**, gen. foem. latině mixtio ▫ *smíšení* ▫ Smíšení ▫ Hinc Discrasía, id est, Indispositio ▫ *nespuosob, zkormoucení* ▫ Nespuosob/ zkormaucení ▫ Complexij ▫ *člověčí* ▫ Człowěčij
- Craſſus**, a, um ▫ *tlustý, tučný* ▫ Tlustý/ tučný ▫ per metaphor. ▫ *hloupej, nerozumnej* ▫ Hloupej/ nerozumnej ▫ Craſſities, et Craſſitudo ▫ *tučnost, tlustost* ▫ Tučnost/ tlustost ▫ Craſſare et Incrasſare ▫ *stluſtnúti neb roztučnėti* ▫ Stluſtnúti/ neb roztučnėti ▫ Craſſeſcere ▫ *počínati tlustým neb tučným býti* ▫ Počínati tlustým neb tučným býti ▫ Craſſamen et Craſſamentum, idem quod Craſſities, Craſſa Minerua aliquid facere ▫ *nětco zhruba neb zhloupa dělati* ▫ Nětco z hruba neb z hlaupa dělati
- Cras**, et **Craſtinò**, aduerbium ▫ *zitra, včera* ▫ Zytra/ wzaytra ▫ Craſtinus, na, num ▫ *zajřejší* ▫ Zayřejšij ▫ Craſtino, as, procraftino. Recraftino ▫ *odkládám den ode dne* ▫ Odkládám den ode dne ▫ Procraftinatio ▫ *protah, odkládání* ▫ Protah/ odkládání
- Crater**, eris, gen. masc. penultima lon. et Cratera ▫ *veliký koflík neb nádoba, roura neb obruba wokolo studnice* ▫ Veliký koflík/ neb nádoba/ Roura/ neb obruba wokolo studnice ▫ Item ▫ *díra v hoře Etně, skrze niž oheň vychází* ▫ Díra w hoře Etně/ skrze niž oheň vychází

Crates, uel **Cratis**, gen. foem. ◻ *vor neb rokytí* ◻ Wor/ neb rokytij ◻ Craticus, a, um ◻ *co z rokytí jest* ◻ Co z rokytij gest ◻ Craticius paries ◻ *pletena stěna* ◻ Pletena stěna ◻ Et Cratire ◻ *rokytím krejti* ◻ Rokytijm krayti ◻ Craticula ◻ *rošt* ◻ Rosst

Crambe, latině Brašica, gen. foem. ◻ *kapusta* ◻ Kapusta ◻ aut species eius. Hinc Crambe repetita, prouerbium ◻ *tesklivá, často opačená, vošklivá věc* ◻ Teskliwá/ často opačená/ woškliwá věc | ◻ Quicquid cum fastidio fit

Q1ra

Creo, as, aui ◻ *stvořuji z ničehéhož* ◻ Stwořugi z ničehéhož ◻ Item ◻ *vybírám, volím* ◻ Wybijrám/ wolijm ◻ Creare confules ◻ *purgmístry voliti* ◻ Purgmijstry woliti ◻ Vnde uitio creati confules, saepe legitur apud Ciceronem, et aliàs ◻ *nepořádně volení purgmístrové* ◻ Nepořádně wolenij Purgmijstrowé ◻ Sed creare odium uel periculum, quod apud eundem Ciceronem legitur, significat, Parare ◻ *připraviti, spuobiti, nadělati* ◻ Připrawiti/ spuofobiti/ nadělati ◻ Creator ◻ *tvorec, tuorce, stvořitel* ◻ Tworec/ tuorce/ stwořitel ◻ Creatio ◻ *tvoření, stvořování* ◻ Twořeníj/ stwořowánij ◻ Creatura ◻ *stvoření, tvor* ◻ Stwořeníj/ twor ◻ Composita, Procreo ◻ *zplozuj, plodím* ◻ Zplozugi/ plodjm ◻ Procreatio ◻ *zplození, tvoření* ◻ Zplozenij/ twořeníj ◻ Recreo ◻ *zase stvořuji, tvořím* ◻ Zase stwořugi/ twořijm ◻ Metapho ◻ *občerstvuj, obveseluj* ◻ Občerstwugi/ obwefelugi ◻ Recreatio ◻ *obveselení, občerstvení* ◻ Obwefelenij/ občerstwenij

Creber, ra, rum ◻ *pilný, snažný, častý* ◻ Pilný/ snažný/ častý ◻ Crebritas ◻ *pilnost, snažnost* ◻ Pilnost/ snažnost ◻ Crebrò, aduerbium ◻ *často, pilně* ◻ Czasto/ pilně ◻ Crebrefco, et Percrebrefco. Increbrefco ◻ *bejvám vyhlášen, roznášen, rozvolán* ◻ Beywám wyhláffen/ roznáffen/ rozwolán

Credo, is, credidi ◻ *věřím, za jistou a pravou věc mám, důvěřím, spoléhám* ◻ Wěřijm/ za gítau a prawau věc mám/ důvěřijm/ spoléhám ◻ Ne credas nimium opibus tuis ◻ *nespoléhaj velmi na svá bohatství* ◻ Nespoléhag welmi na swá bohatstwij ◻ Item ◻ *poroučím neb k opatrování dávám* ◻ Poraučijm neb k opatrowánij dávám ◻ Totum me tibi credidi ◻ *dal' se všeho k opatrování* ◻ Dal' se wšeho k opatrowánij ◻ Credere se uentis, uel pelago ◻ *plawiti se* ◻ Plawiti se ◻ Sic, Credere se pugnae ◻ *bojovati, v boj se dáti* ◻ Bogowati/ w bog se dáti ◻ Sententiam suam literis credere | ◻ *úmysl swoj na listu napsati neb v knihy poznamenati* ◻ Vmysl swuog na listu naplati/ neb w knihy poznamenati ◻ Item ◻ *půjčuji* ◻ Púgčugi ◻ Qui mihi pecuniam credidit, nunc repocit ◻ *ten, kterýž mi peněz půjčil, již je zase míti chce a upomíná mne z nich* ◻ Ten kterýž mi Peněz púgčil/ giž ge zase miji chce/ a vpomijná mne z nich ◻ Hinc creditor ◻ *věřitel* ◻ Wěřitel ◻ Debitor ◻ *dlužník* ◻ Dlužnik ◻ et Creditum, substanti. ◻ *dluh, úvěrek* ◻ Dluh/ Vwěrek ◻ Concredo ◻ *svěřuji neb do konce poroučím* ◻ Swěřugi/ neb do konce poraučijm ◻ Credibilis, le ◻ *podobné k víře, víry hodné* ◻ Podobné k wijře/ wijry hodné ◻ Incredibilis, le ◻ *k víře nepodobné, víry nehodné* ◻ k wijře nepodobné/ wijry nehodné ◻ Credulus, la, lum ◻ *snadno věřící, kdo hned uvěří* ◻ Snadno wěřijcy/ kdo hned wěřij ◻ Credulitas ◻ *brzké uvěření* ◻ Brzké

Q1rb

vwěřenij □ Cui, Incredulus, et Incredulitas contraria sunt. Credibiliter □ *hodnověrně* □ Hodnowěrně

Cremafteres, gen. maf. penult. prod. □ *žily, na kterých mužské klénoty visejí* □ Zily na kterých mužské klénoty wifegij

Cremera, generis mafcu. penult. cor. □ *řeka v Itáli* □ Ržeka w Italij

Crema, as, aui, et composi. Concremo □ *spalují, pálim* □ Spalugi/ pálijm □ Crematio, et Concrematio □ *spálení* □ Spáleníj □ Cremium □ *připaleny pokrm, kterýž se pánve neb hrnce chytí, přivary, škráloupy, škvarky v hrnci* □ Připaleny pokrm/ kterýž se pánve neb hrnce chytij/ přijwary/ škrálaupy/ škwarky w hrncy □ Cremor, oris □ *mléko z močeného obilé, zvlášt' pšenice vytlačená* □ Mléko z močeného obilé/ zwlášt' pšsenice wytlačená □ aliás Amydum, uel Amylum, ut supra □ *škrob* □ Škrob

Crena, gene. foem. □ *rozřezání, štěrbina* □ Rozřezáníj/ šťěrbina □ Sicut in Sagitta □ *vykroužení, důlek na šípě, kde se na tětívu přikládá, neb štěrbinka na lučisti* □ Wykrouženíj/ důlek na šíjpě/ kde se na tětíwu přikládá/ neb šťěrbinka na lučisti

| **Creperus**, ra, rum □ *nejistý, pochybný* □ Negistý/ pochybný □ Vnde Crepusculum □ *čas večerní a jitrní, soumrak, ještě se neví, den-li jest, čili noc* □ Cžas večernij a gitrnij/ Saumrak/ gessťo se newij/ denli gest/ čili noc Q1va

Crepida, gene. foemi. penul cor. □ *podšev neb pantofle* □ Podšew/ neb pantoffle □ Crepidula diminut. Crepidarius □ *kdo pantofle dělá* □ Kdo pantoffle dělá □ Crepidatus, a, um □ *v pantofle obutej* □ W Pantoffle obutej

Crepa, as, crepui, et crepau □ *zvučně chřestím* □ Zvučně chřestijm □ Intestina tibi crepant □ *v tobě střeva vroukají, chřestí, škrčí* □ W tobě střewa wroukagij/ chřestij/ škwřčij □ Cum accusatiuo significat loqui iactanter, uel praedicare. Nihil nisi uictorias suas crepat □ *nic jiného než o svých vítězstvích chlubí se a mluví* □ Nic giného než o swých wjítěžstwých chlubij se a mluwij □ Crepito □ *velmi chřestím* □ Welmi chřestijm □ Vnde Crepitaculum □ *chřestačka, škrkačka neb sic příprava, na kterouž se chřesce neb škrká* □ Chřestačka/ škrkačka/ neb fyc příjprawa/ na kterouž se chřesce neb škrká □ Crepitis □ *chřest, chřestění, hřmot, jekot, uprnutí* □ Chřest/ chřestěníj/ hřmot/ gekot/ vprdnutij □ Crepido, inis, pen prod. □ *místo na přístavu, na kteréž vody a wlny tepou* □ Mijšto na přijstawu/ na kteréž vody a wlny tepau □ Item □ *vejsost příkrých skal neb hor* □ Waysoft příkrých skal/ neb hor □ Crepundia, orum, plurale tantum, gener. neut. □ *dětské hříčky, kteréž chřestí a břenčí, jako koralovi páteřové, vlčí zuby, zvonečkové, chřestáčky a jini troštové* □ Dětinléké hříčky/ kteréž chřestij a břenčij/ yako Koralowi páteřowé/ Wlčij zuby/ Zwonečkowé/ chřestáčky/ a ginij troštowé □ Vnde à Crepundijs □ *od dětinství* □ Od dětinstwij □ composi. Percrepo et Concrepo, ferè idem □ *neb velmi třeskám* □ Neb welmi třeskám □ Et per metaphor. □ *rozrážím* □ Rozrážijm □ Increpo etiam significat □ *třeskám, chřestím* □ Třeskám/ chřestijm □ Et per translationem □ *laji, okřikám neb tresci, štvu* □ Lagi/ okřikám/ neb | trescy/ šťwu □ Increpito, frequentatium, idem. Discrepo □ *jináč znám neb* Q1vb

nerovně, sem nesvorným ▫ *Gináč znijm/ neb nerowně/ fem nefsworným* ▫ *Discrepantia* ▫ *nejednostajnost, nesvornost, nerovná hlasitost* ▫ *Negednoftaynoft/ nefwornoft/ nerowná hlafytoft*

Cresco, is, creui ▫ *rostu, přibejvá mne, rozmáhám se* ▫ *Roštu/ přibeywá mne/ rozmáhám se* ▫ *Crementum* ▫ *přibývání, rozmáhání, zrůst* ▫ *Přibýváníj/ rozmáháníj/ zrúst* ▫ *comp. Concreasco* ▫ *v hromadu rostu, srostám se* ▫ *Whromadu roštu/ frostám se* ▫ *Concreta flumina* ▫ *přemrzlé řeky* ▫ *Přemrzlé⁸¹ řeky* ▫ *Increasco* ▫ *velmi se rozmáhám* ▫ *Welmi se rozmáhám* ▫ *Incrementum* ▫ *přibývání, rozmáhání, vzruost* ▫ *Přibýváníj/ rozmáháníj/ wzruost* ▫ *Decreasco* ▫ *ubývá mne, umenšuji se, chudnu* ▫ *Vbýwá mne/ vmenšugi se/ chudnu* ▫ *Sucresco* ▫ *pomálu rostu* ▫ *Pomálu roftu* ▫ *Supercreasco* ▫ *přerostám* ▫ *Přerostám* ▫ *Recreasco* ▫ *zase rostu, votavím se* ▫ *Zafe roftu/ wotawijm se* ▫ *Accreasco* ▫ *přirostám, k tomu rostu, rozmáhám se* ▫ *Přirostám/ k tomu roftu/ rozmáhám se* ▫ *Accrementum* ▫ *přirostání, přibývání* ▫ *Přirostáníj/ přibýváníj* ▫ *Excreasco* ▫ *velmi rostu, vyrostám, ven rostu* ▫ *Welmi roftu/ wyroftám/ wen roftu* ▫ *Excrementum, uide Cerno*

Creta, gene. foem. ▫ *křida* ▫ *Křida* ▫ *Cretatus, ta, tum* ▫ *křidou poznamenáný, jako sami svoji svobodní lidé, kteříž přes moře do Říma na prodej přicházeli, byli na nohách zbarveni* ▫ *Křidau poznamenáný/ jako fami fwogi fwobodnij lidé/ kteříž přes Moře do Ržijma na prodag přicházeli/ byli na nohách zbarweni* ▫ *Cretofus, a, um* ▫ *křidovatý* ▫ *Křidowatý* ▫ *Creta notare* ▫ *za dobrou věc míti, zchwáliti* ▫ *Za dobrau věc mijti/ zchwáliti* ▫ *Carbone notare* ▫ *za zlou věc míti, zavrei, potupiti* ▫ *Za zlau věc mijti/ zawrey/ potupiti* ▫ *Cretaceus, a, um* ▫ *co z křidy jest* ▫ *Co z křidy gest*

Creta, gen. foem. ▫ *vostrov prostřed v moři, jenž Mediterraneum slove, nyní Kandia jmenuje se a jest Benátčanuov* ▫ *Woftrow prostřed w Moři/ genž Mediterraneum slowe/ nyníj Candia gmenuge se/ a | gest Benátčanuow* ▫ *Creticus, a, um. Item, Cretensis, e* ▫ *co z toho* Q2ra
vostrovu jest ▫ *Co z toho woftrowu gest* ▫ *Cres, cuius foemininum Cressa, Creticum uinum, Malmaticum Cretense uinum* ▫ *Malvazi* ▫ *Malwazý*

Creticus, gene. masc. ▫ *jest pes, kterýž sylabu první a poslední dlouhou a prostřední krátkou má* ▫ *gest pes, kterýž syllabu prwnij a poslední dlauhau/ a prostřednij krátkau má* ▫ *aliàs Amphimacrus uocatur*

Cribrum, gen. neut. ▫ *sejtko neb řešeto* ▫ *Saytko/ neb řeffeto* ▫ *Cribrum setaceum* ▫ *žíněné sítko* ▫ *Zijněné fýtko* ▫ *Cribrum pollinarium* ▫ *vobilní neb stodolní řešeto* ▫ *Wobilnij/ neb stodolnij řeffeto* ▫ *aliàs, Incerniculum. Cribro, as* ▫ *podvívám, tříbím* ▫ *Podwijwám/ třijbím* ▫ *Cribrarius, a, um* ▫ *co k podsívání přísluší* ▫ *Co k podfýwáníj příjfluffij*

Crimen, gen. neut. ▫ *zlost, hřích* ▫ *Zloft/ hřijch* ▫ *Item, calumnia uel accusatio* ▫ *obžalování, pomlouvání, domlouvání* ▫ *Obžalowáníj/ pomlawování/ domlúwáníj* ▫ *Crimen obijcere* ▫ *hřích vyzdvihati, vyčítati* ▫ *Hřijch wyzdwihati/ wyčijtati* ▫ *In crimen uocare* ▫ *obžalovati* ▫ *Obžalowati* ▫ *Criminor, aris, atus sum* ▫ *háním, laji, vinním, obvinňuji* ▫ *Hánijm/*

⁸¹ Přemrzlé] Přemrzle tisk

lagi/ winnijm/ obwinňugi ▫ Criminofus, a, um ▫ *hánlivý* ▫ Hánliwý ▫ Criminatio ▫ *haněný, vinněný* ▫ Haněný/ winněný⁸²

Crinis, gene. masc. ▫ *vlas* ▫ Wlas ▫ Crinitus, a, um ▫ *vlasatý* ▫ Wlafatý ▫ Crinita stella ▫ *vlasatá hvězda, kometní hvězda* ▫ Wlafatá Hwězda/ Cometnij Hwězda ▫ Quare supra, Cometa

Crifis, gen. foemi. latinè iudicium ▫ *ortel, rozsudek* ▫ Ortel/ rozfudek ▫ Criticus, a, um. Iudicarius ▫ *ortelný* ▫ Ortelný ▫ Critici, dicuntur librorum cenfores et reprehensores ▫ *kteří knihy uvažují a štrafují* ▫ Kteřij knihy vvažugij/ a štraffugij ▫ Critici dies, aliàs Decretorij ▫ *dnové, v nichžto o nemocech soud na dobrou neb zlou stranu činiti se muože, jako den sedmý, čtrnáctý etc.* ▫ Dnowé w nichžto o nemocech | *faud na dobrau neb zlau stranu činiti se muože/ yako/ den sedmý/ čtrnáctý etc.*

Q2rb

Crifpus, a, um ▫ *kadeřavý* ▫ Kadeřawý ▫ Crifpi capilli ▫ *kadeřavé vlasy* ▫ Kadeřawé wlasý ▫ Crifpare ▫ *kadeřavěti, kadeře dělati* ▫ kadeřawěti/ kadeře dělati ▫ Crifpulus ▫ *kadeřávek* ▫ Kadeřáwek

Crifta, ae, gen. foemi. ▫ *chocholice, hřeben ptačí neb fedrpuš na helmě* ▫ Chocholice/ hřeben ptačij/ neb Fedrpuš na helmě ▫ Vnde Criftatus, a, um ▫ *co hřeben neb fedrpuš má, chocholatý* ▫ Co hřeben neb Fedrpuš má/ chocholatý ▫ Criftula, diminut.

Crocire, et **Crocitare** ▫ *krokati jako krkavec* ▫ krokati yako krkawec ▫ Crocitus, penult. pro. ▫ *krkavčí křik, krokáni* ▫ Krkawčij křik/ krokánij

Crocodylus, pen. pro. gen. masc. ▫ *howado v Ejiptě, kteréž v wodě i na zemi muož žiwo býti* ▫ Howado w Ejiptě/ kteréž w wodě y na zemi muož žiwo býti ▫ Crocodyli lachrymae ▫ *přetvářený a lstivý pláč* ▫ Přetvářený a ltiwý pláč

Crocota, pen. prod. gene. foem. ▫ *ženský oděv s obkladem, spodní sukně neb šuba* ▫ Zěnlký oděv s obkladem/ špodnij sukně neb šuba ▫ Crocoton idem. Feli crocoton, prouerb. et deest, das ▫ *dáváš tomu poctivost a duostojenství, kdož hoden ho není* ▫ Dáváš tomu poctiwost a duostojenství/ kdož hoden ho není ▫ Crocotarij, et Crocotularij ▫ *barvíři takových oděvuov* ▫ Barwijři takových oděwuow

Crocom, gene. neut. ▫ *šafrán* ▫ Šaffrán ▫ Croceus, a, um et Crocinus ▫ *žlutý, šafráněný, šafřanné barvy* ▫ Zluttý/ Šaffráněný/ Šaffřanné barwy ▫ Crocomagma ▫ *šafřánové píрко neb z tlučeného šafřánu mast udělaná* ▫ Šaffřánové pýrko/ neb z tlučeného Šaffřánu mast vdělaná ▫ Crocinum aliàs dictum

Crocota ▫ *žravé howado* ▫ Zrawé howado ▫ in Aethyopia

Cronia, orum, gene. neut. plurale, Sałturnalia latinè ▫ *svátkové Saturni* ▫ Swátkowé Sałturni ▫ Cronium mare ▫ *Zmrzlé moře* ▫ Zmrzlé moře ▫ Item, Acronius lacus ▫ *jezerní krajina, slove bodusee* ▫ Gezernij kragina/ flowe Bodusee

Q2va

⁸² winněný] winněnij tisk

Crotalum, gene. neu. penul. cor. ▫ *chřestačka neb příprava Ejiptských, kterouž v chrámech hřmot strojí a chřestají* ▫ Chřestačka/ neb přijprawa Egipťkých/ kterauž w Chrámijch hřmot ftrogij/ a chřestagij

Crudus, a, um ▫ *syrový, nevařený, nezralý, čerstvý* ▫ Syrowý/ newařený/ nezralý/ čerstvý ▫ Crudum uulnus ▫ *čerstvá, nová rána* ▫ čerftwá nowá rána ▫ Crudum pomum ▫ *kyselé, syrové, nezralé jablko* ▫ Kyfelé/ fyrowé/ nezralé yablko ▫ Crudus cibus ▫ *nezáživný pokrm neb nedovařený* ▫ Nezážiwný pokrm/ neb nedowařený ▫ Crudus homo ▫ *člověk, kterýž nezažívá neb škaredý jest* ▫ člowěk kterýž nezažjwá/ neb škaredý gest ▫ Cruditas ▫ *syrovost, nezáživnost* ▫ Syrowoft/ nezážiwnoft ▫ Crudescere, et Incrudescere ▫ *syrovým býti, zsyrověti* ▫ Syrowým býti/ zfyrowěti ▫ Recrudescere ▫ *zase obnoviti se, zjitřiti se* ▫ Zase obnoviti se/ zgitřiti se ▫ Vulnus recrudescit ▫ *rána se zase jitří* ▫ Rána se zase gitřij ▫ Sic Metapho. Odium recrudescit ▫ *nenávist obnovuje a zjitřuje se* ▫ Nenávist obnovuge a zgitřuge se ▫ Crudelis, e ▫ *hrozný, ukrutný* ▫ Hrozný/ vkrutný ▫ Crudelitas ▫ *ukrutenství, příslost* ▫ Vkrutenftwij/ přijfnoft ▫ Crudeliter, aduerbium ▫ *ukrutně* ▫ Vkrutně

Cruor, gen. mafc. ▫ *stydlá neb vylitá krev, tok* ▫ Stydlá neb wylitá krew/ tok ▫ Cruentus, a, um ▫ *krvopotní, krvavý* ▫ Krwopotnij/ krwawý ▫ Cruentatus, a, um ▫ *zkrvavělý, okrvavělý* ▫ Zkrwawělý/ okrwawělý ▫ Incruentus ▫ *bezkrvní, nekrvavej* ▫ Bezkrewnij/ nekrwawey ▫ Cruenta uictoria ▫ *krvavé vítězství, pro něž mnoho krve jest vylito* ▫ Krwawé wijtěžftwij/ proněž mnoho krve gest wylito ▫ Cruenta uox ▫ *škaredé, hrozné slovo* ▫ Škaredé/ hrozné flowo ▫ Cruento, as ▫ *okrvavuji, krvavím* ▫ Okrwawugi/ krwawijm

Crumena, gen. foem. ▫ *vopasek, měsíc, tobolka* ▫ Wopafek/ Měšec/ Tobolka ▫ Crumenula, diminut. ▫ *měšček* ▫ Měšček ▫ Crumenarius ▫ *tobolář, vačkář, měščník* ▫ Tobolář/ Wačkář/ Měščník

Q2vb

Crus, gene. neut. ▫ *ta částka na noze pod kolenem* ▫ Ta částka na noze pod kolenem ▫ Tibia ▫ *přední strana, hnát* ▫ Přednij strana/ hnát ▫ Sura ▫ *zadní strana, lejtko* ▫ Zadnij strana/ laytko ▫ Cruiculum, dimin. ▫ *hnátek* ▫ Hnátek

Crufta, gen. foem. ▫ *tvrdá škořepina neb kuora, hladkost na nádobě, zevnitřní částka na hrnci, stěně, sklenici neb na něčem jiném k tomu podobném co tvrdého a hladkého jest, kuora, dynchování* ▫ Twrdá škořepina/ neb kuora/ hladkoft na nádobě/ zewnitřnij částka na hrncy/ štěně/ šklenicy/ neb na něčem giném k tomu podobném/ co twrdého a hladkého gest/ kuora/ dynchowánij ▫ Cruftula, diminutium ▫ *malá kuorka neb škořepinka* ▫ Malá kuorka/ neb škořepinka ▫ Cruftare, et Incruftare ▫ *sklem neb marmorem neb k tomu podobnou věci nětco posaditi, a wohladiti* ▫ Sklem neb Marmorem/ neb k tomu podobnau věcy nětco posaditi/ a wohladiti ▫ Cruftatus paries ▫ *wohlazená stěna* ▫ Wohlazená štěna ▫ Cruftarius ▫ *hladitel, hladič, dynchýř* ▫ Hladitel/ Hladič/ dynchýř ▫ Cruftofus, a, um ▫ *kůrovatý, škořepinovatý* ▫ Kúrowatý/ škořepinowatý ▫ Significat etiam Crufta ▫ *strup na hlavě, ráně neb kdež koli jinde* ▫ Strup na Hlawě/ ráně/ neb kdež koli ginde

Cruftum, gene. neu. ▫ *skýva, kus každé věci k jídlu, jako chleba, sejra, perníku* ▫ Skýwa/ kus/ každé věci k jídlu/ jako Chleba/ Sayra/ perníku ▫ Cruftulum, diminutivum ▫ *kousek* ▫ Kaufek

Cruftumium, gen. neu. ▫ *město v Itáli* ▫ Město w Italij ▫ Vnde Cruftumina, uel Cruftumia pyra

Crux, gene. foemi. ▫ *šibenice, kříž neb vidly* ▫ Šibenice/ kříž/ neb wijdly ▫ Abi in malam cruce[m] ▫ *na šibenici s tebou* ▫ Na šibenicy s tebau ▫ Aliquando pro angore, uel molestia ▫ *za trápení a sužování* ▫ Za trápenij a sužowánij ▫ Crucio, as, et Excrucio ▫ *trápím, starost činím* ▫ Trápijm/ starost činijm | ▫ et discrutio. Crucifigo ▫ *křížuji, věším na šibenici* ▫ Křížugi/ věšijm na šibenicy ▫ Cruciatum, us ▫ *trápení* ▫ Trápenij ▫ Agere in cruciatum, et dare in cruciatum ▫ *mučiti* ▫ Mučiti ▫ Discrucior, aris ▫ *trápím se, bývám soužen* ▫ Trápijm fe/ býwám faužen

Q3ra

Crypta, gene. foemi. ▫ *peleše, skrejše, podzemí* ▫ Peleše/ škrejše podzemij ▫ Crypticus, ca, cum ▫ *skrytý* ▫ Skrytý ▫ Cryptoporticus ▫ *vobezděný příbytek, v němž v létě chladno bývá, letní vejsedka* ▫ Wobezděný příbytek/ w němž w Létě chladno býwá/ Letnij wayfedka

Cryftallus, gene. foemi. et **Cryftallum**, gener. neut. ▫ *křišťálový kámen* ▫ Křišťálový kámen ▫ Cryftallinus, a, um, pen. prod. ▫ *co z křišťálu jest, křišťálový* ▫ Co z Křišťálu gest/ Křišťálový

CT

Cteniatrus, gene. masc. latinè mulomedicus, et ueterinarius ▫ *dobytčí lékař* ▫ Dobytčij lékař

Ctesiphon, penult. cor. ▫ *místo veliké a prostranství jako město v Partii* ▫ Mijsto veliké a prostrantwij/ jako Město w Parthij

CV

Cubo, as, cubui ◻ *ležím, spím* ◻ Ležijm/ spijm ◻ Cubito, as, frequentatiuum, idem. Cubatus ◻ *léhaní, na vajíčích sedání* ◻ Léhanij/ na Waycých fedánij ◻ Cubatus gallinarum ◻ *sedání slepic na vajíčích* ◻ Sedánij fepic na Waycých ◻ Cubitus ◻ *lehnutí* ◻ Lehnutij ◻ Cubitus supinus ◻ *léhaní znak neb na hřbetě* ◻ Léhanij znak/ neb na hřbetě ◻ Cubitus pronus ◻ *léhaní na tvář, na břicho* ◻ Léhanij na twář/ na břicho ◻ Cubile ◻ *postel, luože* ◻ Postel/ Luože ◻ Cubiculum ◻ *komora k léhaní* ◻ Komora k léhanij ◻ Cubicularis, e ◻ *co k léhací komoře přináleží* ◻ Co k léhací komoře přináležij ◻ Cubicularius ◻ *komorník* ◻ Komornijk ◻ Composita sunt partim primae tantum coniugationis, ut Excubo ◻ *hlásám, hlídám, naléhám, ponocuji* ◻ Hlásám/ hlíjdám/ naléhám/ ponocuji ◻ Inde Excubitor ◻ *hlásný, ponocný* ◻ Hlásný/ ponocný ◻ Et Excubiae, pluraliter tantum ◻ *hláska, ponuocka ve dne i v noci* ◻ Hláska/ ponuocka wedne y w noci ◻ Partim tertiae tantum, ut Discumbo ◻ *stolím, za stolem sedím* ◻ Stolijm/ za stolem fedijm ◻ idem quod Accubo, uel Accumbo, inde Discubitorius, a, um ◻ *co k stolu sedání náleží* ◻ Co k stolu fedánj náležij ◻ ut lectus discubitorius. Procumbo ◻ *ležím, na tvář padám* ◻ Ležijm/ na tvář padám ◻ Procumbere ad genua, uel pedes ◻ *padati k kolenuom neb nohám* ◻ Padati k kolenuom/ neb nohám ◻ Partim uerò primae, et tertiae, ut Incubo, et Incumbo ◻ *na-bízím, pilen sem* ◻ Nabijzým/ pilen sem ◻ Gallina incubat ouis ◻ *slepice sedí na vajíčích* ◻ Slepice fedij na Waycých ◻ Adolefcens incumbit literis ◻ *mládenec pilen jest učení* ◻ Mládenec pilen gest včeniij ◻ Incumbo in hanc rem, uel huic rei ◻ *pracuji neb pilen sem v té věci* ◻ Pracuji/ neb pilen sem w té věci ◻ Incubitus, et Incubatio ◻ *pracování, slepic sedání* ◻ Pracowánij/ fepic fedánj ◻ Item, Incubatus, Incubus, qui graecè dicitur ◻ ἐπιούλης ◻ *škřítek, když se komu ve spání zdá, jako by ho jiný tlačil, dusil* ◻ Škřítek/ když se komu wespánij zdá/ yakoby ho giný tlačil/ dufyl ◻ Accubo, et Accumbo ◻ *spoluléhám neb přiléhám, stolím* ◻ Spolu léhám/ neb přiléhám/ stolijm ◻ Nam ueteres epulantes in thoris cubabant. Accubitus, aliàs Anaclunterium ◻ *vojenské luožko, nuoše* ◻ Wogenké luožko/ Nuoffe ◻ Et Accubitus, nomen, generis masculini ◻ *přiléhání, spoluléhání, souložnictví* ◻ Přiléhánij/ spolu léhánij/ fauložnictwij ◻ Accubatio idem. Recubo, et Recumbo ◻ *odpočívám, ležím* ◻ Odpočijwám/ ležijm ◻ Decubo, et Decumbo ◻ *v posteli, v luoži ležím, stůni* ◻ W posteli/ w luoži ležijm/ stůni ◻ Aliquando ◻ *umírám* ◻ Vmijrám ◻ Item ◻ *stolím, za stolem sedím* ◻ Stolijm/ za stolem fedijm | ◻ Secubo ◻ *ležím, spím sám neb ležím soukromí* ◻ Ležijm/ spijm fám/ neb ležijm faukromij ◻ Succumbo ◻ *ležím zespod, býwám přemáhán* ◻ Ležijm zespod/ býwám přemáhán ◻ Succumbere oneri ◻ *pod břemenem padati* ◻ Pod břemenem padati ◻ Succumbere doloribus ◻ *zatesknúti sobě pro bolesti* ◻ Zatesknúti sobě pro bolesti ◻ Occumbo morti, et morte ◻ *umírám* ◻ Vmijrám ◻ Occubitus solis ◻ *západ slunce* ◻ Západ Slunce ◻ Eundum est cubitum ◻ *jest čas jíti spat* ◻ Gest čas gijti spat ◻ Primus cubitu furgit ◻ *najprvé ráno vstává* ◻ Nayprwé ráno wftává

Q3rb

Q3va

- Cubitus**, gen. mafc. ▫ *loket* ▫ Loket ▫ Item ▫ *míra, jenž drží puol druhé nohy, čtvrtý díl dlouhosti člověka* ▫ Mijra genž držij puoldruhé nohy/ čtvrtý díl dlouhosti Człowěka ▫ Cubitale ▫ *co takowú míru drží* ▫ Co takowú mijru držij ▫ et Cubitale substantium ▫ *ozdoba loktuow* ▫ Ozdoba loktuow
- Cubus**, gener. mafcu. ▫ *kostka* ▫ Koftka ▫ Item ▫ *všeliká věc čtyry strany rovné mající jako kostka* ▫ Wšeliká věc čtyry strany rovné magijcý/ jako koftka
- Cucubo**, as, aui. penul. cor. ▫ *křičím, houkám jako noční sova* ▫ Křičijm/ haukám jako noční Sowa
- Cuculio**, gene. mafc. ▫ *kápě, kuklice neb chocholatý koblouk* ▫ Kápě/ kuklice/ neb chocholatý koblauk
- Cuculus**, gene. mafc. pen. cor. ▫ *zezhulka, kukačka* ▫ Zezhulka/ kukačka ▫ Coccyx
- Cucullus**, gen. mafc. ▫ *kukla neb kuklice s cejpem* ▫ Kukla/ neb kuklice s caypem
- Cucuma**, gener. foemi. ▫ *kotel, v kterém wodu hřejí, neb kuol železem wokovanej* ▫ Kotel/ w kterém wodu hřejij/ neb Kuol železem wokowaney
- Cucumer**, gene. mafcu. ▫ *tykev, vogurka, v Italí známá* ▫ Tykew/ Wogurka/ w Italij známá ▫ Dicitur etiam Cucumis. Et Cucumerarium ▫ *místo, kde tykve takové rostou, tykviště, vogurkoviště* ▫ Mijsto kde Tykwe takové rošťau/ Tykwiffě/ wogurkowišťě
- Cucurbita**, gene. foemi. ▫ *tykev* ▫ Tykew ▫ Cucurbitarium ▫ *kde takové tykve rostou* ▫ Kde takové Tykwe rošťau ▫ Cucurbitanus, a, um ▫ *co takový spuofob neb velikost má, tykwovatý* ▫ Co takový spuofob neb welikošť má/ tykwowatý ▫ Cucurbitana pyra ▫ *kuželaté, dlouhé hrušky* ▫ Kuželaté/ dlouhé Hrušky ▫ Cucurbita et Cucurbitula ▫ *lázební baňka krew vytahující* ▫ Lázebnij baňka/ krew wytahující
- Cucurrio**, is, iui ▫ *křičím jako kohout neb jako zezhulka, kokrhám* ▫ křičijm jako kohout neb jako Zezhulka/ kokrhám
- Cudo**, is, cudi ▫ *tepu, kuji* ▫ Tepu/ kugi ▫ Aliquando paro ▫ *strojím, chystám* ▫ Strogijm/ chystám ▫ Dolos cudere apud Plautum. Cudo monetam ▫ *tepu minci* ▫ Tepu Mincy ▫ Composita, Excudo ▫ *vyrážím, chytře vymejšlím* ▫ Wyrážijm/ chytře wymajšlijm ▫ Procudo ▫ *tence kuji, dobře tepu* ▫ Tence kugi/ dobře tepu ▫ Recudo ▫ *zase biji neb překovávám* ▫ Zase bigi/ neb překowávám ▫ Incus, incudis, pen. produ. ▫ *nákovadlo* ▫ Nákovadlo ▫ Sub incudem reuocare ▫ *zase jináč dělati, opraviti, předělati* ▫ Zase gináč dělati/ opraviti/ předělati ▫ Incudi reddere, idem, et Recudere
- Cuias**, atis, cuiate ▫ *z kterého pokolení, kraje, které víry neb roty* ▫ Z kterého pokolenij/ kraje/ které wijry/ neb roty ▫ Cuius, a, um ▫ *čí, k které osobě přísluší* ▫ Čzij/ k které osobě přísluffij ▫ Cuiusmodi, gene. omnis, indeclinabile ▫ *jakový* ▫ Yakowý ▫ Cuiusmodicunque compositum ▫ *jakovýž pak koli* ▫ Yakovýž pak koli
- Culcitra**, gene. foemi. ▫ *spodní peřina, co jest wycpáno peřím, wlnou neb k tomu podobně, na čemž se léhá, polštář* ▫ Spodnij peřina/ co gešť wycpáno peřijm/ wlnau/ neb k tomu podobně/ na čemž se léhá/ polštář

Culeus, gene. mascu. ▫ *koženný neb plátenný pytel* ▫ Koženný/ neb plátenný pytel ▫ Item ▫ *to, do čehož morděři rodičuow svých vecpáni a v tom topeni bývaji* ▫ To/ do čehož morděři Rodičuow fwých/ wecpáni/ a wtom topeni býwagij ▫ Et genus Mensurae ▫ *míra dwatceti amphoras držící* ▫ Mijra dwatceti amphoras držijcý ▫ Amphora con|tinet duas urnas ▫ *drží dvě polouwědři* ▫ Držij dvě polauwědřij ▫ Nam urna capit quatuor congios ▫ *okolo dvanácti másuow neb šesti pinet* ▫ Okolo dwanácti Máfuow/ neb šfesti Pinet ▫ Erat maxima liquidorum mensura apud ueteres Culeus. Vnde Culearis, e. Culeare dolium ▫ *sud culeum držící, desítka* ▫ Sud Culeum držijcý/ defýtká ▫ Culeolus diminutivum

Q4ra

Culex, gene. masc. ▫ *komár; všelikej červík s křídly, muška* ▫ Komár/ wšselikey Čzerwíjk s kříjdly/ Muška

Culina, gene. foem. ▫ *kuchyně* ▫ Kuchyně ▫ Culinarius, a, um. Vide Coquo

Culeolum, uel **Culleolum**, gen. neu. ▫ *zelená vořechová luština neb lupina* ▫ Zelená wořechowá Luština/ neb Lupina

Culullus, gene. masc. ▫ *hliněný košík neb teklik* ▫ Hliněný koflíjk neb teklijk

Culmen, gene. neut. ▫ *slaměnná, došky přikrytá střecha neb svršek některé věci, krov na domě* ▫ Slaměnná/ došky přikrytá střecha/ neb swršek některé wěcy/ krow na domě

Culmus, gen. mascu. ▫ *stýblo, výražek* ▫ Stýblo/ výražek

Culpa, gen. foemi. ▫ *winna, příčina, nenadálý pád, provinnění* ▫ Winna/ příčina/ nenadálý pád/ prowinněnij ▫ In culpa esse ▫ *vinným býti* ▫ Winným býti ▫ Ego non sum in culpa, et In me non est culpa, Item, Culpa non est mea ▫ *není má winna, nejsem tím vinen* ▫ Nenij má winna/ negfem tijn winen ▫ In alterum conferre culpam ▫ *na jiného winnu dcpáti neb klásti* ▫ Na giného winnu dcpáti/ neb klásti ▫ Culpam committere ▫ *provininiti, hříchů se dopustiti* ▫ Prowinniti/ hříchů⁸³ se dopuštiti ▫ Praestare culpam ▫ *zaplatiti neb nahraditi, napraviti pád a učiněnou škodu* ▫ Zaplatiti/ neb nahraditi/ napraviti pád/ a wčiněnou škodu ▫ Tu culpam omnem praestabis ▫ *na tobě se všecko sveze, ty zaplatíš tu winnu* ▫ Na tobě se wšsecko sveze/ Ty zaplatijš tu winnu ▫ Culpo, as ▫ *vinním, laji* ▫ Winnijm/ lagij ▫ Culpabilis, le ▫ *vinnitedlný, ouhonný* ▫ Winnitedlný/ auhonný ▫ Inculpabilis ▫ *nevinnitedlný, ouhonný* ▫ Newinnitedlný/ Auhonný

Q4rb

Culter, gene. masc. ▫ *nuož* ▫ Nuož ▫ Cultellus ▫ *nožík* ▫ Nožíjk ▫ Cultrarius faber ▫ *nožíř* ▫ Nožíř ▫ et Cultrarius, aliàs Victimarius ▫ *obětní řezník, kterýž dobytek k obětem bije* ▫ Obětnij řeznijk/ kterýž dobytek k obětem bige

Cultura, et **Cultor**, Vide Colo

Cum, praepositio significat ▫ *s tím* ▫ Stijm ▫ Quid tibi cum illo est negocij? ▫ *co ty máš s tímto činiti?* ▫ Co ty máš s tijnmto činiti? ▫ Aliquando significat ▫ *poněwadž* ▫ Poněwadž ▫ et tunc est aduerbium. Item Coniunctio, Diu est, cum abijt ▫ *již tomu dáwno, jak jest odšel* ▫ Giž tomu dáwno/ yak geft odšel ▫ Aliquando, cum et tum iunguntur,

⁸³ hříchů] hrijchú tisk

et, uel unum uerbum habent, uel duo. Sed in cum debet esse quiddam minus. Iuuentis cum eleganti forma, tum uerò moribus optimis ▫ *mládenec netoliko krásný, ale také mravův dobrých jest neb i dobře spuofobný, i dobře mravný* ▫ *Mládenec netoliko krásný/ ale také mravůw dobrých geft/ neb y dobře spuofobný/ y dobře mravný* ▫ Cum dicto abijt ▫ *hned, jakž to pověděl, přeč odšel* ▫ *Hned yakž to powěděl/ přeč odffel* ▫ Cum primis mihi charus est ▫ *jest mi příliš velmi milý* ▫ *Geft mi přijliš welmi milý* ▫ Cum maxime ▫ *náramně* ▫ *náramně* ▫ Cum potestate est ▫ *má moc, jest vrchním neb předním* ▫ *má moc/ geft wrchnijm/ neb přednijm*

Cumae, arum, gene. foemi. plurale tant. ▫ *město v Kampani u Neapolis* ▫ *Město w Kampanij/ v Neapolis* ▫ Vnde Cumanus, a, um. Cumanum, linum ▫ *len neb předivo z toho města* ▫ *Len/ neb přediwu z toho Města* ▫ Inde afinus cumanus. Et Cumaeus, a, um, idem

Cumatilis, e, uel **Cymatilis** ▫ *modrej jako nebeská barva* ▫ *Modrey jako Nebeská barwa* | **Cumera**, gene. foemi. ▫ *veliký koš, v němž se owotce chová* ▫ *Weliký kofs/ w němž fe* Q4va
Owotce chowá

Cuminum, et **Cyminum**, gen. neut. pen. pro. ▫ *kmín* ▫ *Kmijn*

Cumululus, gen. mafc. ▫ *hromada* ▫ *Hromada* ▫ Cumulo, as ▫ *na hromadu kladu, hromaždím, množím* ▫ *Na hromadu kladu/ hromaždijm/ množijm* ▫ *Omni laude cumulatus* ▫ *vší chwalú rozmnožený, naplněný* ▫ *Wšij chwalú rozmnožený/ naplněný* ▫ Cumulare gaudium ▫ *radosti přispořiti, rozmnožiti, přidati* ▫ *Radoſti přispořiti/ rozmnožiti/ přidati* ▫ Accumulo idem ferè. Cumulo te honoribus ▫ *dávámť hojně neb mnoho poctiwosti, přiřládám* ▫ *Dávámť hogně neb mnoho poctiwosti/ přiřládám* ▫ Cumulatum, aduerbium ▫ *hojně, hromadně, houfnatě* ▫ *Hogně/ hromadně/ hauffnatě* ▫ Cumulatè, idem

Cunae, arum, gen. foem. plurale tantum, et Cunabula, orum, item Incunabula ▫ *dětinská kolíbka neb vozík* ▫ *Dětinská kolýbka/ neb wozyk* ▫ Vnde ab incunabulis ▫ *hned z dětinství, od kolébky* ▫ *Hned z dětinstwíj/ od kolébky* ▫ Et incunabula ▫ *za jedné každé věci začátek neb puowod* ▫ *Za gedné každé wěcy začátek/ neb puowod* ▫ Haec sunt Incunabula oratoriae ▫ *titoť sou začátkové umění v řečnowání* ▫ *Titoť fau začátkowé vměnij w řečnowánij*

Cunctus, a, um ▫ *weškeren, všecken* ▫ *Weskeren/ wsdecken* ▫ in plurali ferè

Cunctor, aris, cunctatus sum ▫ *prodlévám, rozpakuji, hyndruji, pochybuji* ▫ *Prodlévám/ rozpakugi/ hyndrugij/ pochybugi* ▫ Cunctor ▫ *meškatel, prodlévač, wáhawý* ▫ *Meškatel/ prodléwač/ wáhawý* ▫ Cunctatio ▫ *prodlévání, rozpakování* ▫ *Prodlévánij/ rozpakowánij* ▫ Dicam sine cunctatione ▫ *povím bez rozpakování* ▫ Powijm bez rozpakowánij ▫ Percunctor idem quod cunctor ▫ *prodlévám neb očekávám* ▫ *Prodlévám neb očekávám* ▫ Item ▫ *vypřádám se, tíži se* ▫ *Wyptávám fe/ tíži fe* ▫ Cunctabundus, a, | um ▫ *prodlévavý, meškavý, rozpáčlivý* ▫ *Prodlévawý/ Meškawý/ rozpáčliwý* ▫ Cunctanter ▫ *poznenáhlu, wáhavě, rozvlačně* ▫ *Poznenáhlu/ wáhawě/ rozvlačně*

- Cuneus**, gen. mařc. ▫ *proboj neb klín, jímž se nětco na ruozno rozeklává* ▫ Probog/ neb kljin gijmž ťe nětco na ruozno rozeklává ▫ Cuneus ▫ *houf vojenského lidu zpuosobem klínu ťpořádaný* ▫ Hauff wogenfkého lidu/ zpuosobem kljnu ťpořádaný ▫ Item ▫ *místo in theatro, to jest v divadlném domě mezi lawicemi* ▫ Mijřto in Theatro, to geřt/ w diwadlném domě mezy lawicemi ▫ Cuneatus, a, um ▫ *řpičatý neb klinovatý* ▫ řřpičatý/ neb klinowatý ▫ Cuneatus ager ▫ *klinovaté pole* ▫ klinowaté Pole ▫ Cuneari ťignificat ▫ *klinovatým, řpičatým býti* ▫ klinowatým/ řřpičatým býti ▫ Discuneatus ▫ *klínem rozeklaný* ▫ Kljнем rozeklaný ▫ Cuneatim ▫ *klinovaté, řpičaté* ▫ Kljnowaté/ řřpičaté
- Cuniculus**, gen. mař. ▫ *králík, králček, králiček* ▫ Králijk/ králček/ králiček ▫ Item ▫ *skrytě, pruochodiřtě, prokopání pod zemí* ▫ Skrytě/ pruochodiřtě/ prokopáníj pod zemij ▫ Vnde per cuniculos aliquid fieri dicimus ▫ *tejněmi neb skrytejmí pruochodiřtmi* ▫ Tegneymi neb řkryteymi pruochodiřtmi ▫ Cuniculofus, fa, ťum ▫ *plň tajných neb skrytých pruochodiřtí* ▫ Plň tajných neb řkrytých pruochodiřtíj
- Cunila**, generis foemi. Saturye, Herba
- Cunnus**, gen. mařc. membrum muliebre ▫ *ženský oud* ▫ Žěnský aud
- Cuppa**, gene. foemi. ▫ *vinná nádoba, sud vinný neb veliká stoudev, kauf, drejlink* ▫ Winná nádoba. Sud winný/ neb veliká Staudew/ kauff/ Dreylink ▫ Alij ťimplici p. scribunt, ac, pro Cyatho ponunt
- Cupedia**, pluraliter tantum, uel Cupediae ▫ *vaření* ▫ Wařeníj ▫ Cupedinarij ▫ *kteříž takové vaření a ťrawu prodávají* ▫ Kteříž takové wařeníj/ a ťrawu prodawagij ▫ Cupedinarium, et forum Cupedinis ▫ *trhoviřtě vaření neb pokrmuow, kde se potrava prodává, kuchyňky* ▫ Trhowiřtě wařeníj neb pokrmuow/ kde ťe potrawa | prodawá/ Kuchyňky
- Cupio**, is, iui ▫ *žádám* ▫ Ziadám ▫ Concupio, et Concupiřco, uel Percupio ▫ *velmi žádám* ▫ Welmi žádám ▫ Bene cupio tibi ▫ *přejíř dobrého neb miluji tě* ▫ Přegíř dobrého/ neb milugi tě ▫ Cupidus, a, um ▫ *chtivý, žádostivý* ▫ Chtiwý/ žádostiwý ▫ Cupiditas ▫ *žádost* ▫ Ziadost ▫ Cupido, ge. foem. idem, Sed Cupido, gene. mařcu. ▫ *Buoh milosti neb milování, syn Veneris, milost tělesná, frejřřská neb které koli jiné věci* ▫ Buoh milosti/ neb milowáníj/ Syn Weneris/ Milost těleřná/ řřregijřřká/ neb které koli giné wěcy ▫ Vnde Cupidineus, a, um ▫ *co k freji náleží neb jest frejřřského* ▫ Co k řřregi náležíj/ neb geřt řřregijřřkého ▫ Item, Concupiřcentia ▫ *požadání, veliká žádost* ▫ Požadáníj/ veliká žádost ▫ Cupidè, aduerbium ▫ *žádostivě, požádaně, chtivě* ▫ Ziadostiwě/ požádaně/ chtiwě
- Cupressus**, gen. foem. ▫ *strom v Italí a Galí* ▫ Strom w Italij/ a Galij ▫ Cupreřinus, a, um et Cupreřfeus, a, um ▫ *cypřiřový* ▫ Cypřiřowý
- Cuprum**, gen. neut. ▫ *měd* ▫ Měd ▫ Cuprinus, a, um ▫ *měděný* ▫ Měděný ▫ Cupreus, idem
- Cur**, aduerbium ▫ *proč* ▫ Proč
- Cura**, gene. foemi. ▫ *pěče, ťarost, pilnost* ▫ Pěče, řtarost/ pilnost ▫ Tibi non est curae ▫ *nemáš o něho pěče* ▫ Nemáš o něho pěče ▫ Curam abiecit filij ▫ *nic se nestará o syna* ▫ Nic ťe nestará o Syna ▫ Magnam mihi iniecit curam ▫ *velikú ťarost mi učinil* ▫ Welikú řtarost

mi věčnil ◻ Curae habere ◻ *na péči míti* ◻ Na péči mijti ◻ Securus, a, um ◻ *pokojný, bez starosti, bezpečný* ◻ Pokogný/ bez starosti/ bezpečný ◻ Curiofus, a, um ◻ *starostlivý, příliš staravý, všetečný* ◻ Starostliwý/ přijlifs/ starawý/ wšfetečný ◻ Securitas ◻ *odpočívání, nestarání, bezpečnost* ◻ Odpočijwánij/ nestaránij/ bezpečnoft ◻ Curiositas ◻ *všetečnost, daremní starost* ◻ Wšfetečnoft/ daremnij staroft ◻ Curiofe ◻ *pilně* ◻ Pilně ◻ Incuriofe ◻ *nedbánlivě* ◻ Nedbánliwě ◻ Incuria ◻ *nedbalství* ◻ Nedbalstwj ◻ Curio, Praeco ◻ *vyvolavač, biřic* ◻ Wywolawač/ | Biřic ◻ uel Sacerdos curiae, et Agnus Curio ◻ *chvorý beran* ◻ Chworý beran ◻ Curia ◻ *rathauz* ◻ Rathauz ◻ Item ◻ *rod, z kteréhož v Římě pět a třidcet mužuw bylo, ti Kuriani slouli* ◻ Rod/ z kteréhož w Ržijmě pět a třidcet Mužuow bylo/ ti Curiani flauli ◻ Vnde Curiales, aliàs Tribules ◻ *rodoví bratři* ◻ Rodowj bratřij ◻ Et Curriata comitia, Vide alibi comitium. Item, Curo, as, uerbum ◻ *pečuji, starám se, pilnost příkládám, posilňuji pokrmy, léčím, hojím* ◻ Pečugi/ starám fe/ pilnoft příkládám/ posylňugi pokrmy/ léčijm/ hogijm ◻ Curare uulnus ◻ *hojím ránu* ◻ Hogijm ránu ◻ Curare corpus ◻ *tělo pokrmy posilňowati* ◻ Tělo pokrmy posylňowati ◻ Huic mandes, quod quidem recte curatum uelis ◻ *poruč tomuto, chceš-li, aby dobře opatřeno neb zjednáno bylo* ◻ Poruč tomuto/ chcefli/ aby dobře opatřeno neb zgednáno bylo ◻ Nihil curat munera ◻ *nedbá na dary* ◻ Nedbá na dary ◻ Curatio ◻ *opatrování, hojení, léčení* ◻ Opatrowánij/ hogenj/ léčeníj ◻ Curator ◻ *šaffář, opatrovatel, zpráwce* ◻ Šaffář/ opatrowatel/ zpráwce ◻ qui rem familiarem temerè profundebant, ijs dabant curatores ◻ *úředníky, zástupce, ochránce* ◻ Vřednijky/ zástupce/ ochránce ◻ Compositum, Accuro, pen. prod. ◻ *pilně opatruji* ◻ Pilně opatruji ◻ Hinc accuratus, a, um ◻ *pilný* ◻ Pilný ◻ Procuro ◻ *zpravuji, opatruji* ◻ Zprawugi/ opatruji ◻ Vnde procurator ◻ *zpráwce cizích věcí, úředník, šaffář* ◻ Zpráwce cyzých věcý/ Vřednijk/ Šaffář ◻ Procuratio ◻ *zpravování* ◻ Zprawowánij ◻ Procuratorius, a, um ◻ *co k úřednictví neb zpravování náleží* ◻ Co k Vřednictwij/ neb zprawowánij náležij

R1rb

Curculio, gene. mafc. ◻ *obilní muška neb červ, kterýž v žitě a wobilí rodí se* ◻ Obilnij muška/ neb Čzerw/ kterýž w žitě a wobilij rodij fe ◻ alij tamen per G scribunt

Cures, gene. foem. curium, plura. tant. ◻ *město Sabinských* ◻ Měfto Sabinských ◻ Curis, lingua | Sabinorum ◻ *tyč neb voštíp* ◻ Tyč/ neb wofstijp

R1va

Curetes, pen. pro. gene. mafcu. ◻ *kněží* ◻ Kněžij ◻ Cybeles. aliàs Corybantets, Vide fupra. Item ◻ *lidé v Kretě* ◻ Lidé w Cretě

Curro, is, cucurri ◻ *běžím* ◻ Běžijm ◻ Curfus ◻ *běh, plavení* ◻ Běh/ Plawenij ◻ Curfura, idem. Curfor ◻ *běhoun* ◻ Běhaun ◻ Curforius, a, um ◻ *co k běhu sluší* ◻ Co k běhu fluffij ◻ Curforie ◻ *běhavě, běžně* ◻ Běhawě/ běžně ◻ Currus ◻ *vuoz neb káry, koleśa* ◻ Wuoz/ neb káry/ koleśa ◻ Curulis fella ◻ *stolice z slonových kostí na voze, na němž vrchnost římská sedě vozila se* ◻ Stolice z slonových kostij na woze/ na němž Wrchnoft Ržijmšká/ fedě wozyla fe ◻ Aediles Curules ◻ *vrchní zpráwcové stavení neb paumístři* ◻ Wrchnij zpráwcowé ftawenij/ neb Paumijftři ◻ Curriculum, et, lum, diminutiuum. Item, Curriculum

idem, quod Curfus ◻ *běh* ◻ Běh ◻ Et locus ◻ *a místo, kde běhají a honí* ◻ A mijsfo kde běhají a honí ◻ Curriculo, aduerbium ◻ *rychle, během* ◻ Rychle/ během ◻ Curfim ◻ *běžně, během* ◻ Běžně/ během ◻ Curfo, et Curfito, frequentatiuum ◻ *snažně běhám* ◻ Snažně běhám ◻ Composita, Accurro ◻ *přibíhám* ◻ Přibijhám ◻ Concurro ◻ *spolu běžím, zbíhám se* ◻ Spolu běžím/ zbíhám se ◻ Est bellica uox. Concurrere ◻ *harcovati, v hromadu běžeti, potejkati se* ◻ harcowati/ whromadu běžeti/ poteykati se ◻ Concurfus ◻ *shloučení, v hromadu zbíhaní, harcování* ◻ Shlaučeníj/ whromadu zbijhanij/ harcowánij ◻ Difcurro ◻ *sem i tam běhám* ◻ Sem y tam běhám ◻ Decurro ◻ *doluov běžím* ◻ Doluow běžím ◻ Decurfus, us, et, Decurfio ◻ *honba, běhaní* ◻ Honba/ běhanij ◻ Excurro ◻ *vybíhám* ◻ Wybijhám ◻ Excurfio ◻ *vybíhaní* ◻ Wybijhanij ◻ Excurfiones militum ◻ *vybíhaní na bitunk* ◻ Wybijhanij na bitunk ◻ Incurro ◻ *vbíhám, posáhám* ◻ Wbijhám/ posáhám ◻ Incurfio idem quod excurfio, et Excurfus ◻ *rozšíření, okorování řečí* ◻ Rozšijřenij/ okorowánij řečij ◻ Schema est Rhetoricum, aliàs | Digrešio. Et Incurfus, us ◻ *útok, vpád* ◻ Vtok/ wpád ◻ Occurro ◻ *vstříc běžím, potkávám se* ◻ Wstřijc běžím/ potkávám se ◻ Occurfus ◻ *potkání* ◻ Potkánij ◻ Praecurro ◻ *přebíhám* ◻ Přebijhám ◻ Procurro ◻ *ven vybíhám* ◻ Wen wybijhám ◻ Percurro ◻ *před se běžím, až k konci* ◻ Před se běžím/ až k koncy ◻ Transcurro ◻ *přebíhám neb dále z jednoho místa na druhé* ◻ Přebijhám/ neb dále z gednoho mijsfa na druhé ◻ In transcurfu ◻ *na pospěch, na běhu* ◻ Na pospěch/ na běhu ◻ Recurro ◻ *naspátek běžím* ◻ Na spátek běžím ◻ Succurro ◻ *přispívám, na pomoc běžím* ◻ Přispijwám/ na pomoc běžím ◻ Succurrit ◻ *na mysl mi přichází* ◻ Na mysl mi přichází ◻ Istud mihi non succurrebat tum ◻ *tehďáž mi to na mysl nepadlo, ku paměti nepřišlo* ◻ Tehďáž mi to na mysl nepadlo/ ku paměti nepřišlo

R1vb

Curruca, gen. foem. pen. prod. ◻ *pěnice* ◻ Pěnice ◻ Auicula

Curtus, a, um ◻ *skrácený, ukrácený, nedostatečný* ◻ Skrácený/ vkrácený/ nedostatečný ◻ Curto, as, et Decurto ◻ *ustřihuji, ujímám, krátím, ukracuji* ◻ Vstřihugi/ vgijmám/ krátjm/ vkracugi

Curuus, a, um ◻ *vohnutý, křivý, sehnutý, křivolaký* ◻ Wohnutý/ křivý/ fehnutý/ křiwolaký ◻ Incuruus ◻ *nákřivý, skřivený* ◻ Nákřiwý/ lkřiwený ◻ Recuruus ◻ *pod se skřivený* ◻ Pod se lkřiwený ◻ Et Curuo, as ◻ *křívím, shýbám, vohybuji* ◻ Křiwijm/ shýbám/ wohybugi ◻ Incuruo, idem ◻ *nakřívám, nahýbám, nahybuji* ◻ Nakřijwám/ nahýbám/ nahybugi ◻ Incuruefco ◻ *nakřivuji* ◻ Nakřiwugi ◻ Recuruo ◻ *zase shýbám* ◻ Zase shýbám ◻ Curuefco, et Incuruefco ◻ *počínám se shejbatí, skřívati* ◻ Počijnám se shaybati/ lkřijwati ◻ Curuamen, et Curuitas ◻ *vohnutí, vokřivení* ◻ Wohnutij/ wokřiwenij ◻ Curuipes ◻ *křivonohý* ◻ Křiwonohý

Cufo, frequentatiuum, à Cudo. Eius compositum. Accufo, as, aui ◻ *žaluji, vinním* ◻ Zialugi/ winnijm ◻ Accufator ◻ *žalobník* ◻ Zialobnijk ◻ Accufatio ◻ *žaloba* ◻ Zialoba ◻ Accufatorius, a, um ◻ *žalobný, co k žalobě přináleží* ◻ Zialobný/ co k žalobě přináležij ◻ Accufatiuus ◻ *žalující* ◻ Zialugijcý ◻ Incufo ◻ *vinním, tresci slovy* ◻ Winnijm/ trefcy

R2ra

flowy ▫ Recuso ▫ *odpírám, zpěčuji se* ▫ Odpíjrá/ zpěču gi se ▫ Recusatio ▫ *odporování, odepření, spičení* ▫ Odporování/ odepření/ spičení ▫ Excufo ▫ *vymlouvám, mám za výmluvu* ▫ Wymlauwám/ mám za výmluvu ▫ Excufatio ▫ *vejmluva* ▫ Waymluwa ▫ Excufatorius, a, um ▫ *co k výmluvě náleží* ▫ Co k výmluvě náležij ▫ Excufabilis, le ▫ *co se výmluviti může, výmluvitedlný* ▫ Co se výmluviti může/ výmluwitedlný ▫ Inexcufabilis, le ▫ *co se výmluviti nemůže, nevýmluvitedlný* ▫ Co se výmluviti nemůže/ newýmluwitedlný

Custos, gene. com. ▫ *strážný* ▫ Strážný ▫ Custos sacrorum ▫ *kněz neb sakříšťán* ▫ Kněz/ neb Sakříšťán ▫ Custodio, is, ire ▫ *ostříhám, hlídám, chovám* ▫ Oftrijhám/ hlýdám/ chowám ▫ Custodire memoria, apud Ciceronem ▫ *pamatovati, v paměti chovati* ▫ Pamatowati/ w paměti chowati ▫ Custodire discrimina, uel ordinem ▫ *rozdíly neb pořádek zachovávati* ▫ Rozdíly/ neb pořádek zachowávati ▫ apud Plinium. Custoditum ▫ *co se ostříhá* ▫ Co se ostříhá ▫ Incustoditus ▫ *neuhlídáný, neostříhaný* ▫ Nevhlýdaný/ neostříhaný ▫ Custodia ▫ *stráž neb hlédání* ▫ Stráž/ neb hlédání ▫ Item ▫ *někdo, koho jiní hlédají* ▫ Někdo koho ginij hlédagij ▫ Custodias audire ▫ *vězně vyslyšeti* ▫ Wězně wyllyšeti ▫ In custodias dare ▫ *do vězení dáti, vsaditi* ▫ Do wězení dáti/ wfaditi

Cuspis, gene. foemi. ▫ *hrot na voštípu neb špice na železe* ▫ Hrot na Wofštípu/ neb špijce na železe ▫ Inde Tricuspis ▫ *tryšpičatý* ▫ Tryšpičatý ▫ Aliquando pro ipsa hafta ▫ *voštíp, kopí* ▫ Wofštijp/ Kopij ▫ Cuspidatus, ta, tum ▫ *špičatý* ▫ Špičatý

Cutis, gene. foemi. ▫ *kuože, zámiš* ▫ Kuože/ Zámiš ▫ Cuticula ▫ *kuožka* ▫ kuožka ▫ Curare cuticulam ▫ *hověti sobě, rozkoš ploditi, tělo rozkošně chovati* ▫ Howěti sobě/ rozkoš ploditi/ Tělo rozkošně chowati ▫ Intercus| ▫ *co mezi koží a masem jest, zákožný* ▫ Co mezy kožij a Masem gest/ Zákožný ▫ Subcutaneus, a, um, et Subtercutaneus ▫ *co pod koží jest, podkožný* ▫ Co pod kožij gest/ podkožný ▫ Recutitus, a, um ▫ *komu obřízka jest obřezána, žid obřezaný, obřezanec* ▫ Komu obřízka gest obřezána/ Zid obřezaný/ Obřezanec

R2rb

Cyaneus, Coeruleus ▫ *modré, nebeské barvy* ▫ Modré Nebelké barwy ▫ penult. cor.

Cyathus, penul. cor. gen. mafc. ▫ *stříbrnice, malá picí nádoba* ▫ Stříbrnice/ malá picý nádoba ▫ Item ▫ *míra, jenž drží čtyry ligulas vel cochlearia* ▫ Mijra/ genž držij čtyry Ligulas uel Cochlearia ▫ Cyathiffo ▫ *píji po znenáhlu, střebi, srkám neb nalévám* ▫ Pijgi po znenáhlu/ střebi/ frkám/ neb nalévám ▫ Ad Cyathum stare, uel à Cyathis esse ▫ *šeňkem býti* ▫ Sfeňkem býti ▫ aliàs Pincorna, uel Pocillator ▫ *šenk, nalévač* ▫ Sfenk/ nalévač

Cybele, gen. foem. pen. cor. ▫ *manželka Saturnová a matka bohův* ▫ Manželka Saturnová/ a Matka Bohův ▫ Aliàs Rhea, et Ops. Et Cybelus ▫ *hora v Frygii* ▫ Hora w Frygij

Cyclas, cycladis, gene. foem. ▫ *okrouhlé ženské roucho, spodní sukň, otáhlice, otáhlá sukň* ▫ Okrouhlé Ženské raucho/ spodnij sukň/ otáhlice/ otáhlá sukň ▫ Cyclades ▫ *sou rozdělení v ostrové in mari Aegeo nedaleko od Atiky* ▫ Sou rozdělení wostrowé in mari Aegeo nedaleko od Attiky

- Cyclopes**, gene. mafc. ▫ *někdy obrové v Sicíli, z nichž každý toliko jedno oko měl* ▫ Někdy Obrové w Sycilij/ z nichž každý toliko gedno oko měl
- Cydnus**, gene. mafc. ▫ *řeka v Cilici* ▫ Ržeka w Cilicij
- Cydon**, et **Cydonia**, gen. foem. ▫ *město v Kretě neb Kandí* ▫ Město w Kretě/ neb Kandij ▫ Vnde Cydonius, a, um. Cydonium pomum, Cotoneum ▫ *kutna, gdule* ▫ Kutna/ Gdule ▫ Et Cydonitis ▫ *gdulová lektvař* ▫ Gdulowá Lektwař
- Cygnus**, gen. maf. latinè Olor ▫ *labut* ▫ Labut ▫ Cygneus, a, um. Cygnea pluma ▫ *labutí péro* ▫ La|butij péro ▫ Cygnea cantio, Graeci dicunt ▫ *Κύκνειον ἄσμα* ▫ *za velmi lahodné zpívání* ▫ *Za welmi lahodné zpíwánij* ▫ Et Cygneus, pro candido ▫ *bílostkvoucí* ▫ Bij-loftkwaucý R2va
- Cylindrus**, gen. mafc. ▫ *válčí kámen neb kamenný sloup, jimž mlat hladí, a vyrovnávají* ▫ Wálčij kámen/ neb kamenný flaup/ gimž mlat hladij/ a wyrownáwagij ▫ Cyldraceus, a, um ▫ *co zpuosob má jako takové dlouhé, okrouhlé kamení* ▫ Co zpuosob má/ jako takové dlauhé okrauhlé kamenij
- Cylifma**, gene. neut. latinè Volutatio ▫ *válení, kotáčení* ▫ Wálenij/ kotácenij
- Cyllene**, gene. foem. ▫ *hora v Arkadi* ▫ Hora w Arcadij ▫ Vnde Cyllenius dictus Mercurius ▫ *nebo při té huoře jest vychován* ▫ Nebo při té huoře gest wychowán
- Cyma**, gen. foemi. ▫ *hlavaté zeli, zelná hlávka* ▫ Hlawaté zely/ zelná hlávka
- Cymatilis**, Vide supra Cumatilis
- Cymba**, gene. foemi. ▫ *lodka, lodička, čluň, člunek plavecký* ▫ Lodka/ lodička/ Czluň/ člunek plavecký⁸⁴ ▫ Cymbula diminutium ▫ *člunček* ▫ Człunček
- Cymbalum**, gene. neut. ▫ *cimbál neb zvonček* ▫ Cymbál/ neb Zwonček ▫ Cymbalifta ▫ *kdo na cimbál tepe* ▫ Kdo na Cymbál tepe
- Cymbium**, generis neut. ▫ *picí nádoba, kteráž dlouhá jest, záhrdlitý korbel* ▫ Picý nádoba/ kteráž dlauhá gest/ záhrdlitý korbel
- Cyminum**, Vide Cuminum supra
- Cyminus**, gene. mafc. ▫ *jezero v Hetruri* ▫ Gezero w Hetrurij
- Cynegeticon**, gene. neut. ▫ *co od myslivosti jest a o myslivosti se praví, myslivecké věci* ▫ Co od Myfliwofti gest/ a o myfliwofti se prawij/ myslivecké wěcy
- Cynici**, ge. ma. ▫ *byli někdy filozofové, kteříž všeliké věci trestali a tupili s velikú horlivostí, puowod a počátek jich jest anthisthenes* ▫ Byli někdy Filozoffowé/ kteříž wšeliké wěcy trestali/ a tupili s welikú horliwoftij/ | puowod a počátek gich gest Anthifthenes R2vb
- Cyniphes**, gen. ma. ▫ *vodní pavouk* ▫ Wodnij pawauk
- Cyniphis** ▫ *krajina v Africe, v kteréž kozlové welicí sou* ▫ Kragina w Affrice/ w kteréž kozlowé welicí fau ▫ Cyniphius, a, um, pro hircino ▫ *kozlový, kozelčí* ▫ Kozlowý/ kozelčij
- Cynocephali**, gene. mafc. ▫ *zvířata v Etiopí, jako vopice s psími hlavami* ▫ Zwijřata w Etyopij/ jako Wopice/ s pfými hlawami

⁸⁴ plavecký] plavecky tisk

- Cynomia**, gen. foem. ▫ *psí mucha* ▫ Pŕý mucha ▫ aliàs herba, quae Cryftallion dicitur
- Cynopolis**, generis foemi. ▫ *město v Ejiptě* ▫ Město w Egiptě
- Cynorrhodos**, gene. mafc. ▫ *polní růže neb vonný šípek* ▫ Polnij Růže/ neb wonný ſŕijpek ▫ Herba est
- Cynofura**, pen. pro. gen. foem. ▫ *hvězda, slove ursa minor, menší nedvěd, proti puolnoci* ▫ Hvězda/ ſlowe Vrfa minor, Menſŕij Nedvěd/ proti puol nocy
- Cynthus**, gene. mafcu. ▫ *hora Delia* ▫ Hora Delia ▫ Vnde Cynthus ▫ *buah Apollo* ▫ Buah Apollo ▫ Et Cynthia ▫ *bohyně Diána* ▫ Bohyně Diána
- Cypariffus**, aliàs Cupreffus, gene. foem. ▫ *strom, kterýž neroste v Germani, wokrouhlý a vzhuru ſpičatý* ▫ Strom/ kterýž neroste w Germanij/ wokrouhlý a wzhuru ſpičatý
- Cyprus**, gene. mafc. ▫ *vostrov in mari Carpathio mezi Ciliciam a Syriam, kterýž jest Venuſi přivlastněn, protož ona Cyprogenia slove* ▫ Wofſtrow in mari Carpathio, mezi Ciliciam a Syriam/ kterýž geſt Wenuſŕi přivlastněn/ protož ona Cyprogenia ſlowe ▫ Cyprius, a, um. Et Cypricus, a, um ▫ *co cyprského jest* ▫ Co Cyprkého geſt
- Cyphilus**, auis est, alio nomine Apos dicta ▫ *mořská vlastovice, rorejka* ▫ Mořká wlaſtowice/ Rorayk
- Cyrceum**, gene. neut. ▫ *veliká loď* ▫ Weliká lodij
- Cyrene**, gene. foemi. penult. prod. ▫ *slavné město v Libi* ▫ Slavné Město w Libij ▫ Vnde Cyreinaicus, a, um. Vt Regio Cyrenaica ▫ *krajina tu okolo* ▫ Kragina tu okolo ▫ Et aliàs Pentapolis. Item Cyreneus, a, um. et Cyrenenſis, ſe ▫ *co z Cyrené jest* ▫ Co z Cyrené geſt
- Cyrnus**, gene. foemi. ▫ *vostrov* ▫ Wofſtrow ▫ aliàs Corſica. Hinc Cyrneus, a, um. Cyrneus taxus ▫ *tis z Cyrnu neb kterýž tu rád roste* ▫ Tis z Cyrnu/ neb kterýž tu rád roſte
- Cyrrhea**, gene. foemi. penult. pro. ▫ *město v Helikonu* ▫ Město w Helikonu
- Cyrus**, gene. mafc. ▫ *řeka ſkrze Iberiam a Albaniam tekoucí* ▫ Ržeka ſkrze Iberiam/ a Albaniam tekaucý ▫ Item ▫ *jméno prvního krále perského* ▫ Gméno prwnijho Krále Perkého
- Cythera**, pen. pro. plur. tant. gen. neut. ▫ *vostrov nedaleko od Cypru neb proti Kretě* ▫ Wofſtrow nedaleko od Cypru/ neb proti Cretě ▫ Vnde Venus dicitur Cytherea. Cytheriacus, a, um ▫ *co odtud jest* ▫ co odtud geſt ▫ Item ▫ *co jest sladkého a rozkošného* ▫ Co geſt ſladkého a rozkoſlného ▫ Et Cytherea etiam ▫ *město v Cypru* ▫ Město w Cypru ▫ Cytheron ▫ *huora v Boeoci* ▫ Huora w Boeocij
- Cythorus**, gene. mafc. ▫ *hora v Paflagoni, kteráž mnoho puſpánu má* ▫ Hora w Paphlagonij/ kteráž mnoho Puſpánu má
- Cyzicum**, uel **Cyzicus** ▫ *puol wofſtrowu v moři Propontide* ▫ Puol wofſtrowu w Moři Propontide ▫ Vnde Cyziceus, a, um ▫ *co odtud jest* ▫ Co odtud geſt

INCIPIENTIA A D

- DAcia**, gene. foemi. ◻ *krajina v Skytí, valašská země, veliké Valachstvo* ◻ Kragina w Scytij/ Walašská Země/ Weliké Walachstwo ◻ Daci ◻ *lidé v ní* ◻ Lidé w nij ◻ Dacicus ◻ *ten, kterýž je přemohl* ◻ Ten kterýž ge přemohl
- | **Dactylus**, gene. mafcu. latině Digitus ◻ *prst* ◻ Prft ◻ Et pes ◻ *první sylabu dlouhou a dvě poslední krátké maje* ◻ prwnij syllabu dlauhau/ a dvě poslednij krátké mage ◻ Item ◻ *palmový vořech* ◻ Palmový Wořech ◻ Dactylides ◻ *hrozen, s dlouhými jahodkami* ◻ Hrozen/ s dlouhými jahodkami ◻ Item Dactylios ◻ *prsten* ◻ Prften ◻ Vnde Dactylothea ◻ *škřínka k chování prstenuow neb kde se prsteny chovají* ◻ Škřínka k chování Prftenuow/ neb kde se Prfteny chowagij R3rb
- Daedalus**, gene. mafc. ◻ *umělý a duvodný řemeslník, kterýž v Kretě stavení řečené labyrinthum udělal* ◻ Vmělý/ a duwodný Ržemełnij/ kterýž w Kretě stawenij/ řečené Labyrinthum vdělal ◻ Daedalus, graecis significat, Ingeniofus, uarius ◻ *vtipný, vtipného umění a rozličného důmyslu* ◻ wtipný/ wtipného vmění/ a rozličného důmyflu ◻ Logo-daedalus ◻ *múdráček v řečech, tlachavý, kterýž toliko moudrých slov pilen jest a moudře chce mluvit* ◻ Múdráček v řečech/ tlachawý/ kterýž toliko Maudrých flow pilen geft/ a maudře chce mluwiti
- Daemon**, gene. mafc. latině Sciens ◻ *povědomý* ◻ Powědomý ◻ Eudaemon ◻ *dobrý anjel neb duch* ◻ Dobrý Angel/ neb Duch ◻ Cacodaemon ◻ *zlý duch* ◻ Zlý Duch ◻ Sed Daemon ferè accipitur pro malo genio ◻ *za d'ábla, čerta, zlého ducha* ◻ Za Diábla/ Čzerta/ Zlého Ducha ◻ Hinc Daemoniacus, et Daemoniofus ◻ *d'ábelník, d'áblem posedlý* ◻ Diábelnij/ Diáblem posedlý ◻ Et Daemoniacus, a, um ◻ *d'ábelský* ◻ Diábelký ◻ Daemonium idem quod Daemon. Daemonificus ◻ *kdo hádání z d'ábla provozuje* ◻ Kdo hádání z Diábla provozuje
- Dalmatia**, gene. foemi. ◻ *krajina, dotýká se Macedoní, Ilyrí a moře Adriatského* ◻ Kragina/ dotýká se Macedonij/ Illyrij/ a Moře Adryatského ◻ Hinc Dalmaticus, ca, cum ◻ *co k té krajině přísluší* ◻ Co k té kragině přísluřj ◻ Dalmatae ◻ *lidé v té krajině, Slováci slovou* ◻ Lidé w té kragině/ Slowáci flowau ◻ Dalmati|cus ◻ *kdo slovanský oděv nosí* ◻ Kdo Slowanský oděw nořj R3va
- Dama**, gen. dubij ◻ *gemsik neb srnec* ◻ Gemřyk/ neb Srnec ◻ Damula, diminutium ◻ *srnka* ◻ Srnka
- Damafcus**, gene. foemi. ◻ *hlavní město v Syrí* ◻ Hlawnij měřto w Syrij ◻ Hinc Damafcenus, a, um. Purpura Damafcena ◻ *damašek* ◻ Damaffek
- Damia**, gene. foemi. ◻ *bohyně Kybele* ◻ Bohyně Cybele ◻ Damium ◻ *tajná obět Kybeles* ◻ Tayná obět Cybeles
- Damno**, as, aui ◻ *opomítám, laji, zatracuji, odsuzuji, háním, tupím neb tresci* ◻ Opomijtám/ lagi/ zatracugi/ odsuzugi/ hánijm/ tupijm/ neb trescy ◻ Ad eos maximè pertinet, qui

iudicio conuicti funt ◻ *najvíce na ty se vztahuje, kteříž pořádkem práva neb zjevně odsouzením ortelováni neb trestáni sou* ◻ Naywijce na ty se wztahuge/ kteříž pořádkem práwa/ neb zgewně odľauzenijm Ortelowáni/ neb trestáni fau ◻ Et additur poena uel crimen in genituo, uel ablatiuo cum praepořitione. Damnare capitis ◻ *k smrti odsouditi* ◻ k Smrti odľauditi ◻ Damnatus est repetundarum, et de repetundis ◻ *trestán jest proto, že lidem proti právu v rychtářství bral* ◻ trestán gest proto/ že lidem proti práwu w Rychtářřtwij bral ◻ Damnatus est indicta caufa ◻ *trestán neb odsouzen jest bez vyslyření* ◻ Trestán neb odľauzen gest bez wyslyřenij ◻ Condemno idem. Hinc Damnatus ◻ *zatracený, odsouzený, strestaný* ◻ Zatracený/ odľauzený/ řtrestaný ◻ Damnatus uoti ◻ *kdo jest slibem zavázán neb slibu zprořřtěn* ◻ Kdo gest slibem zawázán/ neb slibu zprořřtěn ◻ quod de illo dicitur, qui confecutus est, quod petijt. Damnatio ◻ *trestáni* ◻ Trestánij ◻ Damnum ◻ *řkoda* ◻ řkoda ◻ Damnum dare ◻ *v řkodu uvěsti* ◻ W řkodu vwěřti ◻ Indemnis, e ◻ *bez řkody, neodsouzený* ◻ Bez řkody/ neodľauzený ◻ Damnosus, a, um ◻ *řkodný, řkodlivý* ◻ řkodný/ řkodliwý

Dania, gene. foemi. ◻ *Tenmark* ◻ Tenmark ◻ Dani ◻ *Tenmarčané* ◻ Tenmarčané

| **Danaě**, gener. foemi. ◻ *dcera Akristí, krále Argiuorum* ◻ Dcera Acrifij/ Krále Argiuorum

R3vb

Danaus, gen. maf. ◻ *král Argiuorum, jenž padesáte dcer měl, Belides slove* ◻ Král Argiuorum genž padefáte Dcer měl/ Belides flowe ◻ Vnde Danaides dictae ◻ *ty dcery* ◻ Ty Dcery

Danifta, gene. mafc. ◻ *kdo na lichvu puojčuje, lichevník* ◻ Kdo na lichwu puogčuje/ Lichewnijk ◻ Danifticus, a, um ◻ *lichevní* ◻ Lichewnij ◻ Danifma ◻ *lichva* ◻ Lichwa

Danubius, ge. ma. ◻ *Dunaj* ◻ Dunay ◻ aliàs Iřter

Dapes, plur. tant, gene. foemi. ◻ *panské krmě* ◻ Panřké krmě ◻ Dapalis, e, ut Dapalis coena ◻ *oupravná večeře z rozličných krmí* ◻ Auprawná wečeře/ z rozličných krmij ◻ Dapaticè ◻ *úpravně, panský* ◻ Vprawně/ Panřky ◻ lautè. Dapaticus, a, um. ueteribus idem quod amplus, uel magnificus řignificabat ◻ *panský, nádherný* ◻ Panřký/ nádherný ◻ Dapaticum negotium ◻ *panské jednání* ◻ Panřké gednánij ◻ Dapifer ◻ *jídlonoř, truksas* ◻ Gijdlonofs/ Trukfas

Daphnis, generis foemi. latinè Laurus ◻ *bobkový řtrom, syn Merkurí* ◻ Bobkowý řtrom/ Syn Mercurij ◻ Daphnion ◻ *mířto, kde mnoho bobkových řstromuow rořte* ◻ Mijřto kde mnoho Bobkowých řstromuow rořte ◻ Daphnis item fuit suburbanum Antiochiae

Dapřilis, e ◻ *bohatý, hojný* ◻ Bohatý/ hogný ◻ Dapřile et Dapřiliter ◻ *hojně, řtkwořtně* ◻ Hogně/ řtkwořtně

Dardanus, gene. mafc. ◻ *syn elektry a Jovis, od něhož Dardania, potom Troja řloula* ◻ Syn Elektry a Iouis/ od něhož Dardania/ potom Troya řloula ◻ Et Dardanidae ◻ *Trojanřřtí* ◻ Troyanřřtij ◻ Dardanarij ◻ *překupníci, lichevníci* ◻ Překupnijcy/ Lichewnijcy ◻ à quodam mago dicti. Et Dardaniae artes ◻ *černé umění* ◻ Černé Vměnij

Dareus, generis mafcu. penult. prod. | ◻ *král Perských* ◻ král Perských ◻ Daricus ◻ *mince, kterouž ten král dal bítí* ◻ Mince/ kterauž ten Král dal bįiti

R4ra

Dafypus, gene. mafc. latinè Lepus ◻ *zajíc* ◻ Zagijc ◻ Dafea, est spiritus asper apud Grammaticos, cum in aliqua syllaba aspiratio h. profertur ◻ *tuhost a vtrost tchnutí* ◻ Tuhofť a woftroft tchnutij

Daunia, gene. foemi. ◻ *země Apulia* ◻ Země Apulia

DE

De, praepositio ◻ *od neb literu Z u Čechuow znamená* ◻ Od/ neb literu Z. v Čzechuow znamená ◻ Aliquando propter, Terent: Ecquid me amas de fidicina hac? ◻ *proč mne nemiluješ pro tuto hudečnici?* ◻ Proč mne nemiluješ pro tuto Hudečnici? ◻ De nocte ◻ *v noci* ◻ W nocy ◻ De die ◻ *ve dne neb spěšně, brzo* ◻ Wedne/ neb spěšně/ brzo ◻ De industria ◻ *naschvál, zúmyslně, chtě, s pilností* ◻ *nařchwál/ zvmýlně/ chtě/ s pilností* ◻ De more ◻ *podlé obyčeje* ◻ Podlé obyčeje ◻ et multa huiusmodi

Deambulo, Vide Ambulo

Debacchor, Vide Bacchor

Debeo, es, debui ◻ *mám, sem povinen neb dlužen* ◻ Mám/ fem powinen/ neb dlužen ◻ Tibi hoc debemus ◻ *tobě z toho děkovaťi máme* ◻ Tobě z toho děkovaťi máme ◻ Nemo est, cui libentius debeam ◻ *žádnému nejsem raději zavázán* ◻ Žádnému negsem raději zavázán ◻ Animam debet ◻ *víc dlužen jest, nežli má na hrdle i na statku* ◻ Wjic dlužen geft/ nežli má na hrdle y na statku ◻ Debemus morti nos noftaque ◻ *my i s statkem našim smrti sme zavázáni* ◻ my y s statkem našim smrti sme zavázáni ◻ Debitor ◻ *dlužník* ◻ Dlužník ◻ Debitum ◻ *dluh k zaplacení* ◻ Dluh k zaplacenij ◻ Debitio ◻ *povinnost, náležitost* ◻ Powinnost/ náležitost

Debilis, le ◻ *mdlý, nedůživý* ◻ Mdlý/ nedůživý ◻ Debilitas ◻ *mdloba, nedůžnost* ◻ Mdloba/ nedůžnost ◻ Debilito, as, frequent ◻ *umdlévám* ◻ Vmdlévám ◻ Debilefco, inchoatium ◻ *počínám mdlíti* ◻ Počijnám mdlijti ◻ Debilitatio ◻ *zemdleni* ◻ Zemdleni

R4rb

Deca, latinè, decem ◻ *deset* ◻ Defet ◻ Vnde Composita. Decachordum ◻ *loutna neb sic hudební nástroj o desíti strunách* ◻ Lautna/ neb fyc hudebnij nástroj o Desýti strunách ◻ Decadorus, penul. prod. ◻ *deset dlaní neb palmas zšíří* ◻ Defet dlanij/ neb palmas zšířij ◻ Decalogus, pen. cor. ◻ *desatero přikázání Boží* ◻ Defatero přikázání Božij ◻ Decaphorus ◻ *vojenské luože neb máry, kteréž od desíti mužuw nošeny bývají* ◻ Wogenfké luože/ neb Máry/ kteréž od desýti Mužuw nošeny býwagij

Decapolis ◻ *krajina v Palestině, kteráž má deset měst* ◻ Kragina w Palestině⁸⁵/ kteráž má defet Měšť ◻ Decarchus, Decanus ◻ *desátník* ◻ Defátnij ◻ Idem Decurio. Et Decas ◻ *desátek* ◻ Defátek ◻ et alia multa

Decedo, Require Cedo

⁸⁵ Palestině] Palestiny tisk

Decem ▫ *deset* ▫ Defet ▫ Hinc December ▫ *prasinec* ▫ Prafýnec ▫ Decemiugis ▫ *vuoz, v kterémž pět páruov koňuov táhlo* ▫ Wuoz w kterémž pět páruow koňuow táhlo ▫ Decempeda ▫ *tyč desíti noh zdýlí, kterouž se měří* ▫ Tyč defýti noh zdýlij/ kterauž se měrij ▫ Decempedator ▫ *měřič takovou tyčí* ▫ Měřič takowau tyčij ▫ Decennis, e, Decennalis, e ▫ *desítiletý* ▫ Defýti letý ▫ Decimus, a, um ▫ *desátý* ▫ Defátý ▫ Decimae, arum, plur. tant. ▫ *desátý díl, kterýž se z vobilé neb z jiných věcí dává, desátek* ▫ Defátý dijl/ kterýž se z wobilé/ neb z giných věcí dává/ Defátek ▫ Decimanus, uel Decumanus, a, um ▫ *veliký* ▫ Weliký ▫ Decumana oua ▫ *veliká vajce* ▫ Weliká wayce ▫ Decumana porta ▫ *veliká brána v vojenském ležení pozadu do vojska* ▫ Weliká brána w wogenškém ležení pozadu do wojska ▫ Decumanus limes ▫ *spodní plac, od vejchodu až k západu* ▫ Spodnij plac/ od Waychodu až k západu ▫ Nam alter ex transfuerfo currens, uocatur cardo, ut supra. Decimare ▫ *desátý díl odebrati* ▫ defátý dijl odebrati ▫ Sic decimare lejgiones ▫ *desátého z legionu zamordovati* ▫ Defátého z Legionu zamordowati ▫ Decuria ▫ *desátek* ▫ Defátek ▫ Decurio ▫ *hajtman nad desíti, desátník* ▫ Haytman nad defýti/ Defátnijk ▫ Item, Decurio ▫ *konšel v některém městě, kteréž pod mocí jiného města jest* ▫ Konšfel w některém Měště/ kteréž pod mocí giného Měšta gest ▫ Decuplus ▫ *desetnásobný* ▫ Defetnásobný ▫ Deni, denae, denum ▫ *deset a deset, po desíti* ▫ Defet a defet/ podefýti ▫ Denarius, a, um ▫ *co v sobě deset má* ▫ Co w sobě defet má ▫ Denarius, substantiuum ▫ *peníz neb mince, kteráž deset ases, id est čtyři sestertios drží, nepochybně okolo osmi etšstých krajcaruov* ▫ Penijz neb Mince/ kteráž defet Asses, id est čtyry sestertios držij/ nepochybně okolo osmi Etšstých krajcaruow ▫ Decuβis, idem quod denarius ▫ *peníz* ▫ Penijz ▫ Decuffare ▫ *v prostředku neb skrze prostředek napoly děliti* ▫ W prostředku neb skrze prostředek napoly děliti ▫ Decuffatim ▫ *v prostředku na ruozno rozdělené neb jedno přes druhé přešrankované* ▫ W prostředku na ruozno rozdělené/ neb gedno přes druhé přešrankované ▫ Decuffatio ▫ *rovné napříč rozdělení* ▫ Rowné napříč rozdělení ▫ Decemuir ▫ *desátý pán* ▫ Defátý Pán ▫ Erant Romae Decemuiiri, Confulari potestate post Confules ▫ *byli v Římě desátní páni, kteříž na místo purgmístrův byli ustanovení* ▫ Byli w Ržijmě Defátnij Páni/ kteříž na mijsfo Purgmijstrůw byli wstanowenij ▫ Sed non diu mansit ille Magiftratus. Hinc Decemuiratus, us ▫ *úřad a duostojenství těch desátných pánuov* ▫ Vřad a duostogentwíj těch defátných Pánuow ▫ Decemuiralis, le

R4va

Decerno, Require Cerno

Decerpo, Vide Carpo

Decerto, quaere Certo

Deceβio, Vide Cedo

Decet, imperfonale ▫ *sluší, slušné jest, dobře sluší, náležité jest neb příhodné* ▫ Sluffij/ fluffné gest/ dobře fluffij/ náležité gest/ neb příhodné ▫ Condecet, idem. Dedecet ▫ *neslušné jest, nesluší* ▫ Nesluffné gest/ nesluffij | ▫ Decens ▫ *slušný, dobře příhodný* ▫ Slu-

R4vb

flný/ dobře příjhodný ▫ Indecens ▫ *neslušný* ▫ Neflufný ▫ Decentia ▫ *slušnost, příhodnost, včasnost, ozdobnost* ▫ Slufnost/ příjhodnost/ wčasnost/ ozdobnost

Decido, Vide Cado

Decipio, Vide Capio

Decifum, Vide Caedo

Declamo, Require Clamo

Declaro, Vide Clarus

Declino, Quaere Clino

Decor, oris, penult. produ. gene. masc. ▫ *ozdoba, krása* ▫ Ozdoba/ krása ▫ Decorus, ra, rum ▫ *krásný, ozdobný* ▫ Kráfný/ ozdobný ▫ Decor, oris, pen. cor. idem. Indecorus, ra, rum ▫ *neozdobný, škaredý, nespůsobný* ▫ Neozdobný/ fškaredý/ nefpůsobný ▫ Indecor, et Dedecor, uel Indecoris, idem. Decoro, as ▫ *ozdobuji, okrašuji neb pěkně spusobuji* ▫ Ozdobugi/ okrašugi/ neb pěkně spusobugi ▫ pen. prod. Decorum, substantium ▫ *co pěkně slufí, počestnost, uctivost, mírnost, slufnou náležitost v skutku i v řeči zachování* ▫ Co pěkně slufij/ počestnost/ vctiwost/ mijrnost/ slufnau náležitost w skutku y w řeči zachování ▫ Decus, oris, pen. cor. ▫ *poctivost, pochvala* ▫ Poctiwost/ pochwala ▫ Dedecus admittere ▫ *hanby se dopustiti* ▫ Hanby se dopustiti ▫ Dedecus ▫ *hanba, lehkost, posměch* ▫ Hanba/ lehkost/ posměch ▫ Decoro, as, pen. cor. ▫ *počestným dělám, ozdobuji* ▫ Počestným dělám/ ozdobugi ▫ Dedecoro, as ▫ *háním, hyzdím* ▫ Háníjm/ hyzdijm

Decoctor, Vide Coquo

Decortico, Vide Cortex

Decrepitus, a, um ▫ *velmi starej, věkem sešlý* ▫ Welmi starej/ věkem sešlý

Decretorius, Vide Crifis

Decretum, Vide Cerno

Decurfus, Vide Curro

Decuffo, Quaere Decem

| **Decurio**, Require Decem

Decutio, Vide Quatio

Dedico, quaere Dico, as, are

Deditio, Vide Do

Dedolo, as, Vide Dolo, as

Deduco, quaere Duco

Defectio, **Defectus**, et huiusmodi, Require in uerbo Facio

Defendo, is, defendi, defensum. Simplex Fendo, non est in ufu ▫ *obraňuji, zastávám, obhajuji, zaháním* ▫ Obraňugi/ zastávám/ obhagugi/ zaháníjm ▫ Defendo frigus ▫ *zaháním zimu* ▫ Zaháníjm zymu ▫ Defendere locum suum ▫ *stav svůj neb duostojenství své zachovati* ▫ Staw fwóg neb duostojenstwij fwé zachowati ▫ Defendere se manu ▫ *rukou se brániti, hájiti* ▫ Rukau se brániti/ hájiti ▫ Defendere honorem suum ▫ *poctivost*

svou zastávati, chrániti ▫ *Poctiwoſt ſwau zaſtáwati/ chrániti* ▫ *Defendere famam, idem.*
Defenſor ▫ *obhájce, ochránce* ▫ *Obhágece/ ochránce* ▫ *Defenſio* ▫ *obhajování, zastávání* ▫
Obhagowánij/ zaſtáwanij ▫ *Defenſito, frequentatiuum, et Defenſo* ▫ *ustavičně, snažně*
hájím, obhajuji ▫ *Vſtawičně/ ſnažně hájím/ obhagugi*

Defetiſcor, Require Fatifcor

Deficio, Vide Facio

Defixus, Vide Figo

Defloreo, Quaere Flos

Defrutum, gene. neut. pen. prod. ▫ *vywařeně, vykysalé víno* ▫ *Wywařeně/ wykyfalé Wijno* ▫
Est uinum decoctum ad mediam uſque partem, uel tertiam ▫ *wino až do polowice wywřelě,*
wykysalý meſt ▫ *Wijno až do polowice wywřelě/ wykyfalý Meſt* ▫ *Defrutare* ▫ *meſt ne-*
chati wywříti ▫ *Meſt nechati wywříjti* ▫ *Defrutarius, a, um* ▫ *co k takowému wywření neb*
wykysaní wína náleží ▫ *Co k takowému wywřeníj/ neb wykyſaníj Wijna náležij*

Definitio, Vide Finis

| **Defluus**, Vide Fluo

Deformis, Vide forma

Deijcio, Quaere Iacio

Degener, Require Genus

Dego, Vide Ago

Deianera, gene. foemi. ▫ *dcera Oenei krále Etoliae* ▫ *Dcera Oenei Krále Etoliae*

Deidamia, gene. foemi. ▫ *dcera Lycomedis* ▫ *Dcera Lycomedis*

Deiero, Require Iuro

Dein, deinde, Potom. Deinceps ▫ *potom, jedno po druhém* ▫ *Potom/ gedno podruhém* ▫
Tres deinceps fratres regnauerunt ▫ *tři bratří potom jeden po druhém kralovali* ▫ *Tři brat-*
řij potom/ geden po druhém Kralowali

Delator, Vide Fero

Delecto, as, Vide Lacio

Delibero, as, aui ▫ *radím se, uvažuji, rozmejšlim se* ▫ *Radijm ſe/ vvažugi/ rozmayſlijm ſe* ▫
Item ▫ *pochybuji* ▫ *Pochybugi* ▫ *Deliberatum est* ▫ *na tom jeſt zavřino, tak muſí býti* ▫ *Na*
tom geſt zawřijno/ tak muſí býti ▫ *Deliberatio* ▫ *uvážení, snešení, rozmejšlení* ▫ *Vwá-*
ženij/ ſneſeníj/ rozmayſleníj ▫ *In deliberationem ſaepe cadit* ▫ *často se trefuje, že o to*
radu muſejí bráti ▫ *Cžasto ſe trefuge/ že o to raddu muſegij bráti* ▫ *Deliberatiuus, a,*
um ▫ *úradný, rozmyslný* ▫ *Vradný/ rozmyslný* ▫ *Deliberandus* ▫ *kdo ſe často radí a roz-*
mejšlí ▫ *Kdo ſe často radij/ a rozmayſlij*

Delibo, Vide Libo

Delibutus, a, um ▫ *zmaſtěný, pomazaný, polítý* ▫ *Zmaſtěný/ pomazaný/ polítý* ▫ *Partici-*
pium est ſine uerbo. Delibutus capillus ▫ *dobře vonné, maſtí pomazané wlaſy* ▫ *Dobře*
wonné/ Maſtij pomazané wlaſy ▫ *Item, per metaphoram, Animus gaudio delibutus* ▫

mysl radostí politá, obradovaná, obveselená ▫ *Myšl radoštij polytá/ obradowaná/ obwefe-
lená*

| **Delicium**, et **Deliciae**, Vide Lacio

S1va

Delictum, Vide Linquo

Deligo, et **Delectus**, Require Lego

Deligo, as, Quaere Ligo

Delinio, is, ire, Vide Lenio

Delineo, Vide Linea

Deliquium, Vide Linquo

Deliro, Require Lira

Deliteo, es, Vide Lateo

Delos, latinè manifestus, gene. mascul. ▫ *zjevný, jest vostrov in mari Aegeo, kdežto se Apolo a Diana zrodili* ▫ *Zgewný/ gešt Wostrow in mari Aegeo kdežto se Apollo a Diana zrodili* ▫ *Hinc Delius* ▫ *někdo z toho vostrovu* ▫ *Někdo z toho wostrowu* ▫ *Delius natator* ▫ *dobry plavec, v plování šťastný a zkušený* ▫ *Dobry plawec/ w plowánij šťastný/ a zkušený* ▫ *Prouerbium, et Delio natatore indigenus* ▫ *co jest neznámého neb tmavého a čemuž se nemuože dobře rozuměti* ▫ *Co gešt neznámého/ neb tmavého/ a čemuž se nemuože dobře rozuměti* ▫ *Delius item* ▫ *za Apola* ▫ *Za Apolla* ▫ *Delia* ▫ *za Dianu kláde se* ▫ *Za Dianu kláde se* ▫ *Deliacus, a, um* ▫ *co z toho vostrovu jest* ▫ *Co z toho wostrowu gešt* ▫ *Deliaca uafa* ▫ *nádobí z výborné mědi v dělo* ▫ *Nádobij z výborné Mědi wDělo*

Delphi, orum, plurale tantum, ge. mascul. ▫ *město v krajině Focide, v němž Apollo chrám i pout měl* ▫ *Město w krajině Phocide/ w němž Apollo Chrám y paut měl* ▫ *Hinc Delphicus, a, um* ▫ *co z města Delfis jest neb k němu přináleží* ▫ *Co z Města Delphis gešt/ neb k němu přináležij* ▫ *Delphicus gladius, prouerbium* ▫ *meč neb jinej nástroj, jehož k rozličným věcem užívati se muože* ▫ *Meč/ neb giney nástrog/ gehož k rozličným věcem vžijwati se muože*

Delphin, et **Delphinus**, gene. mascul. ▫ *mořskej vepř, nejrychlejší mezi všemi zvířati, s štětínami, když ho malují, vyznamenává rychlost* ▫ *Mořlkey Wepř/ neyrychlejšíj mezy wšlemi Zwijřati s štětínami když ho malugij/ vyznamenává rychlost*

| **Delubrum**, gener. neut. ▫ *chrám neb obraz, modla, tatrman, mañas* ▫ *Chrám/ neb Obraz/ Modla/ Tatrman/ Mañas*

S1vb

Deludo, Vide Ludo

Delumbis, Vide Lumbus

Demarchus, gene. mascul. latinè princeps populi ▫ *předchuodce, kníže, zprávce lidu* ▫ *Předchuodce/ Knijže/ Zprávce lidu*

Demando, Vide Mando

Dementia, Quaere Mens

Demenfum, Vide Metior

Demereo, Vide Mereor

Demergo, Quaere Mergo

Demirror, Vide Miror

Demiffus, Vide Mitto

Demeter, gene. foem. latinè Ceres ◻ *bohyně ourod* ◻ Bohyně aurod

Demetrius, generis foemi. ◻ *město v Thesalí* ◻ Město w Thesfalij

Demo, Vide Emo

Demolior, Vide Molior

Demonstro, Quaere Monstro

Demoror, Vide Moror

Demos. gener. mascu. latinè populus ◻ *lid* ◻ Lid ◻ Vnde multa composita. Democratia ◻ *panování obecného lidu* ◻ Panování obecného lidu ◻ Democraticus ◻ *kdo panování lidu fedruje a obhajuje* ◻ Kdo panování lidu ffeдруge a obhaguge ◻ Demagogus ◻ *vejvoda, vuodce lidu, kterýž obecnému lidu všecko k libosti činí* ◻ Waywoda/ vuodce lidu/ kterýž obecnému lidu wfšecko k lijbofťi činij ◻ quafi plebicola. Demofthenes ◻ *síla lidu* ◻ Sýla lidu

Demum ◻ *najposléze* ◻ Nayposléze ◻ Item ◻ *toliko* ◻ Toliko ◻ Ea demum est uera gloria, quam uirtus meretur ◻ *tať jest toliko opravdová poctivost neb pochvala, kteréž sama ctnost zasluhuje* ◻ Tať gest toliko opravdová poctiwofť/ neb pochwala/ kteréž fama ctnofť zasluhugue

| **Denarius**, Vide Decem

Denego, Vide Nego

Denigro, Vide Niger

Denomino, Vide Nomen

Dens, gen. masc. ◻ *zub* ◻ Zub ◻ Metaph ◻ *všeliká věc, kterouž se nětco zdvihá neb roztíná* ◻ Wšeliká věc/ kteraůž se nětco zdwihá/ neb roztijná ◻ Dentes primores ◻ *přední zubové* ◻ Přednij zubové ◻ Dentes canini uel ferrati ◻ *ti špičatízubové, najbliž u předních* ◻ Ti špičatij⁸⁶ zubové/ naybliž v předních ◻ Deinde sunt Molares et Maxillares ◻ *třenovní neb dvojatí zubové* ◻ Třenownij/ neb dwogatij zubové ◻ Postremo, Genuini ◻ *licní, těmenní zubové, kteříž sou zzádu skrytí* ◻ Lijcnij/ těmennij Zubové/ kteříž sau z zádu skrytij ◻ Hinc genuino mordere. Genuinum exacuere ◻ *krom očí haněti, pomlúwati* ◻ Krom očij haněti/ pomlúwati ◻ prouerbium. Denticulus diminut ◻ *zoubek* ◻ Zaubek ◻ Dentatus, a, um ◻ *zubatý neb kdo a co veliké zuby neb mnoho jich má* ◻ Zubatý/ neb kdo a co veliké Zuby neb mnoho gich má ◻ Et Metaphoricè ◻ *kousavý* ◻ Kaufawý ◻ Dentata charta ◻ *uštipný, hánlivý list* ◻ Vštipný/ hánliwý list ◻ et Edentatus, a, um ◻ *bezzubý* ◻ Bez zubý ◻ Edentulus, diminutium, idem. Edentare ◻ *zuby vytlouci* ◻ Zuby wytlaucy ◻ Denticulatus, ta, tum ◻ *co zpuosob jako zub má* ◻ Co zpuosob jako Zub má ◻ Dentio,

S2ra

⁸⁶ špičatij] špičati tisk

is, ire, uerbum ▫ *zubatím, šklebím se, zuby ven vysazují* ▫ *Zubatijm/ šklebijm se/ Zuby wen wyfazygi* ▫ *Dentitio* ▫ *zubatost, čas zubuov dětem roštění* ▫ *Zubatoft/ čas Zubuow Dětem roštěníj* ▫ *Dentifricium* ▫ *to, čím se zuby bílí* ▫ *To čijm se Zubi bijlij* ▫ *Dentificalpium* ▫ *zubi páradlo, struhadlo* ▫ *Zubij páradlo/ struhadlo* ▫ *Dentale* ▫ *plužní hlava, na niž čertadlo strkají, hřidel* ▫ *Plužnij hlawa/ na niž čertadlo strkagij/ hřijdel* ▫ *Bidens* ▫ *vidly* ▫ *Widly* ▫ *Tridens* ▫ *krondle, tryšpičatý, braň Neptuni* ▫ *Krondle/ tryšpičatý/ braň Neptuni*

Denunctio, quaere Simplex

| **Denfus**, a, um ▫ *hustý, speklý* ▫ *Huftý/ špeklý* ▫ *Contrarium eius est Rarus* ▫ *řidký* ▫ *Ržijdký* ▫ *Denfus capillus* ▫ *husté vlasy* ▫ *Hufté wlafy* ▫ *Item, Spiffus* ▫ *tlustý, v hromadu skrčený* ▫ *Tluftý/ whromadu skrčený* ▫ *Densum lac* ▫ *husté mléko, smetana* ▫ *Hufté Mléko/ Smetana* ▫ *Vnde Denfitas* ▫ *hustost, tlustost* ▫ *Huftoft/ tluftoft* ▫ *Denfitudo idem. Et Denfè, aduerbium* ▫ *hustnatě, hustě, spekle* ▫ *Huftnatě/ huftě špekle* ▫ *Item, Denfo, as* ▫ *v hromadu tisknu, shušťuji, tlouštím, hustím* ▫ *Whromadu tisknu/ shušťiugi/ tlaušťijm/ huftijm* ▫ *Et eius Compofi. Condenfo*

Denuo, aduerbium ▫ *zase neb znovu, ještě jednou* ▫ *Zafe neb znowu/ gessťe gednau*

Deorfum, aduerbium ▫ *doluov* ▫ *Doluow* ▫ *Surfum deorfum* ▫ *sem i tam* ▫ *Sem y tam*

Depacificor, Vide Pacificor

Depalcor, Vide Palco

Depello, Vide Pello

Depilis, Vide Pilus

Depingo, Vide Pingo

Deploro, Vide Ploro

Depopulor, Vide Populus

Depositum, Vide Pono

Deprauo, Vide Prauus

Deprecor, Vide Precor

Deprehendo, Vide Prehendo

Depressus, quaere Premo

Deprimo, ibidem

Depromo, require Promo

Depulfus, Vide Pello

Deriuo, Vide Riuus

Derogo, Vide Rogo

Defaeuio, quaere Saeuus

Descendo, require Scando

Descriptio, Vide Scribo

Defeco, Vide Seco

Defero, Vide Sero

| **Deferuio**, Vide Seruio

S2va

Depeculor, Vide Pecus

Depfo, is, depfui ▫ *měkkím, tlačím, ždímám, rukama hnetu, mačkám* ▫ Měkkčijm/ tlačijm/ ždijmám/ rukama hnetu/ mačkám ▫ Depfiticus, a, um ▫ *měkký, uvařený, rozždímaný, zmačkaný* ▫ Měkkký/ vvařený/ rozždijmaný/ zmačkaný

Dercetum ▫ *bohyně Syrských* ▫ Bohyně Syrských

Defes, et **Defidia**, Require Sedeo

Defidero, as, aui ▫ *žádám neb nedostává mi se* ▫ *Ziádám/ neb nedostává mi se* ▫ Fidem in te defidero ▫ *nedostává mi se při tobě věrnosti, nejsi pravdomluvný* ▫ *Nedostává mi se při tobě věrnosti/ negfy pravdomluvný* ▫ Item ▫ *toužím* ▫ Taužijm ▫ *Adeptus est, quod diu defideravit* ▫ *dosáhl toho, po čemž dávno toužil* ▫ *Dofáhl toho/ po čemž dávno taužil* ▫ *Multi in pugna sunt defiderati* ▫ *mnoho jich v bitvě zhynulo, zbito jest* ▫ *Mnoho gich w bitvě zhynulo/ zbito geft* ▫ *Non magnoperè defidero* ▫ *nedbám velmi za to* ▫ *Nedbám velmi za to* ▫ *non curo. Defiderabilis, le* ▫ *žádostivý, pobídný* ▫ *Ziádoftiwý/ pobijdný* ▫ *Defiderium* ▫ *veliká žádost, toužení* ▫ *Weliká žádost/ tauženíj* ▫ *Teneor defiderio tui* ▫ *toužím po tobě* ▫ *Taužijm po tobě* ▫ *Sic tangor, torqueor et afficior defiderio tui, diutius in hoc defiderio esse non possum* ▫ *nemohu' v tom toužení déle býti neb čekati* ▫ *Nemohu' wtom tauženíj déle býti/ neb čekati*

Defidia, Vide Sedeo

Defigno, quaere Signum

Defilio, Vide Salio

Defifto, quaere Sifto

Defipio, Vide Sapio

Defmoterium, gene. neut. latinè carcer ▫ *vězení, žalář* ▫ Wězenij/ Zialář

Defolo, et **Defolor**, require Solus, et Solum

Despitio, **Despecto**, **Despicor**, etc. Require Specio

Despondeo, Vide Spondeo

| **Despumo**, Vide Spuma

S2vb

Despuo, Vide Spuo

Destino, as, aui, pen, cor. ▫ *připravuji, volím, představuji, přivlastňuji, řídím* ▫ *Připrawugi/ wolijm/ předstawugi/ přiwlastňugi/ řijdijm* ▫ *Morti destinatus* ▫ *k smrti nařízený, oddaný* ▫ *K smrti nařízený/ oddaný* ▫ *Destinata malitia istud fecit* ▫ *z úmyslné zlosti to učinil* ▫ *Z vmyšlné zlosti to učinil* ▫ *Animo destinare* ▫ *před se bráti, v mysli uložiti, té vuole býti* ▫ *Před se bráti/ w mysli vložiti/ té vuole býti* ▫ *Destinatum est mihi* ▫ *umínil sem neb vzal sem před sebe* ▫ *Vmijnil sem/ neb wzal sem před sebe* ▫ *Destinatio* ▫ *zřízení, uložení* ▫ *Zřijzenij/ vloženíj* ▫ *Praedestino* ▫ *předzvězují, volím prvé, předsílám* ▫ *Před-*

zwězugi/ wolijm prwé/ předfýlám ▫ Praedestinato ▫ *předzvědění, předzřízení* ▫ Předzvěděníj/ předzřízeníj

Defituo, Require Statuo

Deftruo, Vide Struo

Defuelco, quaere Suefco

Defultorius, a, um. Vide Salio

Deter, et **detero**, require Tero

Detestor, Vide Testis

Detineo, Vide Teneo

Detrecto, Vide Traho

Detrimentum, quaere Tero

Detrudo, Vide Trudo

Detrunco, Vide Truncus

Deucalion, gene. mafcu. ▫ *syn Promethei* ▫ Syn Promethei

Deuexus, a, um ▫ *dolů sehnutý* ▫ Dolů fehnutý ▫ Deuexitas ▫ *shýbání, nahnutí, nakřívání* ▫ Shýbáníj/ nahnutij/ nakříwáníj

Deus, gene. mafcu. ▫ *Buoh* ▫ Buoh ▫ aliquando idem quod autor, uel princeps. Deum facere ▫ *vysoce chváliti, velebiti, vyvyšovati* ▫ Wyfoce chwáliti/ welebiti/ wywyssowati ▫ Dij selecti, feu maiorum gentium ▫ *přední bohové, kteříž vždycky za bohy držáni byli* ▫ Přednij Boho|wé/ kteřijž wždycky za Bohy držáni byli ▫ Sunt autem uiginti ▫ *dwanácte mužského a osm ženského pohlaví* ▫ Dwanácte mužského/ a ofm ženského pohlawij ▫ Dij adscriptitij fue minorum gentium ▫ *kteřiz z lidí božské cti docházeli* ▫ Kteřijž z lidij Božské cti docházeli ▫ Dij penates et patrij ▫ *bohové jednoho každého místa obzvláštní* ▫ Bohové gednoho každého mijsta obzwláštnij ▫ Dij uestram fidem, admirantis uerba sunt. Et dij boni ▫ *milej Bože neb Bože, rač pomáhati* ▫ Miley Bože/ neb Bože rač pomáhati ▫ Dij meliora, deprecantis ▫ *uchovej nás toho Bůh, dejž Buoh nětco lepšího* ▫ Vchoway nás toho Bůh/ dayž Buoh nětco lepšího ▫ Dij faxiunt, optantis ▫ *by to Buoh ráčil dáti, dejž to Buoh* ▫ By to Buoh ráčil dáti/ dayž to Buoh ▫ Dijs iratis facere aliquid ▫ *nětco v nešťastnou hodinu dělati* ▫ Nětco w nešťastnau hodinu dělati

S3ra

Deuteria, gene. foemi. ▫ *zadní víno* ▫ Zadnij Wijno ▫ aliàs Vinum secundarium, et Lora

Dexter, a, um ▫ *pravý neb na pravé straně, spěšný, spůsobný, rozšafnej* ▫ Prawý/ neb na prawé straně/ spěšný/ spůsobný/ rozšaffnej ▫ Item ▫ *šťastný, milostivý* ▫ šťastný/ milostiwý ▫ Dextrum cornu ▫ *pravý roh neb čela vojska* ▫ Prawý roh neb čela wogfka ▫ Dexteritas ▫ *spůsobnost, rozšafnost* ▫ spůsobnoft/ rozšaffnoft ▫ Dexteritas in rebus agendis ▫ *rozšafnost v jednání* ▫ Rozšaffnoft w gednáníj ▫ Dexterata uel dextra substanti. ▫ *pravice, pravá ruka, kterouž slibujem* ▫ Prawice/ Prawá Ruka/ kterauž flibugem ▫ Vnde dicitur fidei consecrata eſe ▫ *víře a hodnowěrnosti oddaná* ▫ Wijře a hodnowěrnosti oddaná ▫ Dare dextram ▫ *ruky podati* ▫ Ruky podati ▫ Item ▫ *na pomoc přispěti* ▫ Na pomoc přispěti ▫

Da dextram misero ◻ *pomoz mi ubohému* ◻ Pomoz mi vbohému ◻ Dextrorsum ◻ *ven na pravou stranu neb ruku* ◻ Wen napravau stranu/ neb ruku ◻ Dextrocherium ◻ *točenice neb zlatá ozdoba, kterouž ženy na pravé ruce mívají* ◻ Točenice/ | neb Zlataá ozdoba/ kterauž ženy na pravé ruce mívají ◻ Dexterio, as, uel dextro ◻ *dva koně do vozu v hromadu zapřáhám* ◻ Dwa Koně do Wozu whromadu zapřáhám

S3rb

Dextans, Vide Aßis uel As

DI

Diabathra, gene. foemi. ◻ *pantofle neb lancknecht, u Řekuov* ◻ Pantofle/ neb lancknecht/ v Ržekuow ◻ Vnde Diabathrarius ◻ *kdo lancknechty neb pantofle dělá* ◻ Kdo Lancknechty neb Pantofle dělá ◻ apud Plautum

Diabolus, gene. mascu. latinè, Calumniator ◻ *hánce, zlej duch, d'ábel, čert* ◻ Hánce/ zley Duch/ Diábel/ Čert ◻ Diabolicus, a, um ◻ *hánlivý, d'abelský* ◻ Hánliwý/ Diabelský ◻ Diabole, calumnia ◻ *hanění, hanba, pomlouva* ◻ Haněnij/ Hanba/ pomlauwa

Diaconus, gene. masc. ◻ *služebník* ◻ Služebnij ◻ Diaconia ◻ *služba, posluhování* ◻ Služba/ posluhowánj

Diactor, generis mascu. ◻ *podposlí, běhoun, zvěstovatel* ◻ Podposlý/ Běhaun/ zvěřtowel ◻ Mercurius ita uocatur

Diadema, gene. neut. pen. pro. ◻ *ozdoba hlavy kraluov, koruna* ◻ Ozdoba hlavy Kraluow/ Koruna

Diaerēsis, gen. foe. pen. cor. ◻ *rozdělení, kdež diphthongus na dvě sylaby rozdělen bývá* ◻ Rozdělení/ kdež diphthongus na dvě syllaby rozdělen bývá ◻ ut aulai pro aulae

Diaeta, gene. foemi. ◻ *síně, mazhauz neb příbytek, kdežto se jídá* ◻ Sýně/ mazhauz/ neb příbytek kdežto se gíjda ◻ Item, Diaeta ◻ *uložená mírnost v jídle a pití* ◻ Vložena mírnost/ w gíjdle a pitij ◻ Vulgo Regimen, Diaetarij ◻ *služebníci na síních neb ti, kteříž do cizího pokoje jdou, aby kradli* ◻ Služebnijcy na sýnjch/ neb ti kteříž do cizího pokoge gdau/ aby kradli ◻ Diaeterica ◻ *lékařství, kteréž skrze pokrmy a nápoje děje se a hojí* ◻ Lékařtwij/ kteréž skrze pokrmy a nápoje děje se/ a hogij

| **Dialectica**, ae, uel **Dialectica**, orum, latinè. Disputatoria, uel ars differendi ◻ *umění, kterak se má mluvit o jedné každé věci neb některou věc pořádně vykládati* ◻ Vměnij/ kterak se má mluvit/ o jedné každé věcy/ neb některau věc pořádně vykládati ◻ Dialecticus ◻ *kdo takovému umění učí neb rozumí* ◻ Kdo takovému vměnij věcij/ neb rozumij ◻ Dialectos ◻ *vlastnost řeči neb vlastní způsob v mluvení* ◻ Wlastnost řeči/ neb wlastnj způsob w mluwenij

S3va

Dialogus, gene. mascu. ◻ *rozmlouvání, když několik osob spolu mluví a otázky na sebe vydávají* ◻ Rozmlauwánij/ když několik osob spolu mluwij/ a otázky na sebe wydawagij ◻ latinè. Disputatio ◻ *hádaní* ◻ Hádanij ◻ Colloquium ◻ *rozmlouvání* ◻ Rozmlauwánij

Dialis, adiecti. gene, omnis. latinè. Iouialis ◻ *co Bohu Iupiterowi náleželo* ◻ Co Bohu Iupiterowi náleželo ◻ Flamen dialis ◻ *kněz Iupiteruo* ◻ Kněz Iupiteruo ◻ Dialis, orum ◻ *svátkové Iouis* ◻ Swátkowé Iouis ◻ Item Dialis, et Subdialis, le ◻ *co pod nebem neb na povětrí, a ne pod střechou jest* ◻ Co pod Nebem neb na powětrij/ a ne pod střechau gest ◻ Subdiales columnae ◻ *sloupové na povětrí, a ne pod střechou postavení* ◻ Slaupové na powětrij/ a ne pod Střechau poftawenij ◻ Sub dio, uel Sub diuo aliquid facere ◻ *nětco pod holými nebesy dělati* ◻ Nětco pod holými Nebesy dělati

Dialyfis, gene. foem. latinè. Dißolutio ◻ *roztrhání, rozvázání* ◻ Roztrháníj/ Rozvázáníj ◻ Diallyton ◻ *rozvázání, rozpuštění, kdež se mnoho slov bez konjuncí mluví* ◻ Rozvázáníj/ rozpuštěníj/ kdež se mnoho flow bez coniunctij mluwij ◻ Figura est

Diameter, uel **Diametros**, gene. masc. latinè. Dimetiens ◻ *linea, kteráž okrouhlost neb sic jiný spůsob v prostředku na rovná dva díly dělí, co prostředkem upřímo jde* ◻ Linea/ kteráž okrouhlost neb lyc giný spůsob w prostředku na rovná dwa díly dělij/ co prostředkem vpříjmo gde ◻ Hinc ex Diametro pugna|re ◻ *upřímo na odpor proti sobě vstupovati, odporovati* ◻ Vpříjmo na odpor proti sobě wstřpowati/ odporowati

S3vb

Diana, gene. foemini. ◻ *bohyně myslivosti, lesuow, dcera Jovis a Latonae, sestra Apollinis* ◻ Bohyně myslivosti/ Lefuow/ Dcera Iovis a Latonae/ sestra Apollinis ◻ Eadem est Luna ◻ *Měsíc* ◻ Měšýc ◻ Item, Lucina uocatur, à parientibus ◻ *od žen rodičích, že plod na světlo vynáší* ◻ Od žen rodijcých/ že plod na světlo wynášíj ◻ Nec non Proserpina et Hecate dicitur, et Triuia etc.

Dianoea, gene. foemini. latinè mens uel sententia ◻ *mysl neb rozum* ◻ Myfl neb rozum ◻ Et figura est, quae sensum magis quam uerba ponit

Diapafon ◻ διαπάσων ◻ *srovnání hlasuow in oktava* ◻ Srownáníj hlasuow in Octawa ◻ Sic ◻ διαπέπτε ◻ Diapente ◻ *srovnání hlasů in kvinta* ◻ Srownáníj hlasů in Quinta ◻ Diateßaron ◻ διατεσσάρων ◻ *co v kvartách s jinými hlasy spolu zní* ◻ Co w Quartách s jinými hlasy spolu znij ◻ διςδιαπάσων ◻ Dis diapafon, latinè. Bis per omnia ◻ *kde dvě oktavy od sebe sou* ◻ Kde dvě Octawy od sebe sau ◻ Prouerbium ◻ *když jedno od druhého daleko jest, velmi nepodobné* ◻ Když gedno od druhého daleko gest/ velmi nepodobné

Diapafma, gene. neut. Inspergimen ◻ *lékařství pro zastavení potu* ◻ Lékařstwij pro zaftawenij potu

Diaphanum, gene. neu. latinè, Translucens, transparens ◻ *světlem pronikavej, prozřetelný, prohlídnutý* ◻ Swětlem pronikawey/ prozřetelný/ prohlídnutý ◻ Corpus Diaphanum ◻ *věc světlem pronikavá, jako sklo, křišťál* ◻ Wěc swětlem pronikawá/ jako sklo/ Křišťál ◻ etc.

Diaphonea, gene. foemi. ◻ *nesvornost, nerovné znění v hlasích* ◻ Nefwornost/ nerowné znění w hlafých

- Diaphorus**, gene. mascu. penul. corre. ◻ *rozdvojený, rozdílný* ◻ Rozdwogený/ rozdijlney ◻ Adialphorum ◻ *bez rozdílu* ◻ Bez rozdijlu ◻ Diaphora, differentia ◻ *rozdíl, rozdílnost* ◻ S4ra
Rozdijl/ rozdijlnost
- Diaphragma**, gene, neut. latině, Tranfuerfum septum ◻ *mázdříčka, kožka neb branice, kteráž uprostřed v hovadu jest, jako stěna dělí srdce a plíce od játer a sleziny, též i v člověku* ◻ Mázdříčka/ kožka/ neb branice/ kteráž vprošťřed w Howadu gest/ jako stěna dělí srdce a plijce od Yáter a sleziny/ též y w Człowěku ◻ Diaphragma narium ◻ *ten rozdíl mezi chrípím v nosu* ◻ Ten rozdijlek mezy chríjijm w nosu ◻ Item ◻ *všeliká rozdílnost neb rozdělení* ◻ Všeliká rozdijlnost neb rozdělení
- Diarium**, gener. neut. ◻ *všední pokrm neb pokrm na jeden den* ◻ Všednij pokrm/ neb pokrm na jeden den ◻ Item ◻ *rejistra, knihy početní, minuci* ◻ Registra/ Knijhy početnij/ Minucý ◻ Graecè Ephimeris dictum. Vide Annus
- Diarrhoea**, ae, gene. foemi. ◻ *běhavka, sračka* ◻ Běhawka/ fračka
- Diafema**, gene. neut. pen. pro. latině Spatium ◻ *prostranství* ◻ Prostranstwíj
- Diaftele**, gene. foemi. pen. corre. latině Distinctio ◻ *rozdělení neb odcizení, když slovo skrze puntík neb cirkel, jenž slove parenthesis, jedno od druhého odděluje se* ◻ Rozdělení neb odcyzenij/ když flowo fkrze puntijk/ neb Cyrkl/ genž flowe parenthesis/ jedno od druhého odděluje se
- Diathefis**, gene. foemi. pen. corre. latině Affectus, uel Dispositio ◻ *přirozená náklonnost, úmyslnost* ◻ Přirozená náklonnost/ vmyslnost ◻ Diatheca, orum ◻ *poručení, gšaft* ◻ poručenístwíj/ Gšafft
- Diaulos**, gen masc. latině. Certamen, uel Curfus ◻ *potykání neb závod* ◻ Potykáníj/ neb záwod ◻ Item ◻ *šíř neb místo, kteréž dvě stadia, to jest okolo dvou set noh zdýlí obsahuje* ◻ Sšř neb mįjsto/ kteréž dvě stadia/ to gest/ okolo dwau Set noh zdýlij obfahuge ◻ Diaulodromi ◻ *kteříž na takových placích běhají* ◻ Kteřijž na takových placích běhagij
- | **Dibaphus**, gene. mascu. bis tinctus latině ◻ *dvakrát barvený* ◻ Dwakrát barwený ◻ Et S4rb
absolutè ◻ *za oděv šarlátný, dvakrát barvený* ◻ Za oděw Sšarlátný/ dwakrát barwený
- Dica**, gen. foemi. ◻ *soudné jednání, soud, obžalování* ◻ Saudné gednáníj/ Saud/ obžalováníj ◻ Item ◻ Δίκη ◻ uel Dica, est dea Iudiciorum praefes ◻ *bohyně souduow* ◻ Bohyně Sauduow ◻ Cuius ministri sunt Dicaetae, hoc est, Iudices ◻ *soudcové* ◻ Saudcowé ◻ Dicam scribere, uel Dicam impingere ◻ *před právem obžalovati, před právo povolati, obeslati* ◻ Před Práwem obžalowati/ před práwo powolati/ obellati ◻ aliàs Formulam intendere
- Dicoeologia**, gene. foemini. ◻ *slušné smlouvání, když se v jednání slušnost oznamuje* ◻ Slušné smlauwáníj/ když se w gednáníj slušnost oznamuje
- Dichotomus**, gener. mascul. Dimidiatus ◻ *na dvě rozdělený* ◻ Na dvě rozdělený
- Dico**, as, aui, pri. cor. ◻ *dávám v poddanost, oddávám neb řídím* ◻ Dávám w poddanost/ oddávám neb říjdijm ◻ Studijs dicatus est hic locus ◻ *toto místo k učení jest nařízeno* ◻

Toto mijsfo k včeniĝ gest nařizeno ◻ hanc operam tibi dico, Terent. ◻ *tuto práci tobě oddávám* ◻ Tuto práci tobě oddávám ◻ Dicamus totum hunc tibi diem ◻ *oddáváme se tobě za tento celý den, pouštíme tobě tento celý den* ◻ oddáváme se tobě za tento celý den/ pauřtĝijme tobě tento celý Den ◻ Cicer. Compo. Abdico, as, pen. cor. ◻ *vystrkujĝ, opomĝtám, odlučujĝ, odpovĝdám* ◻ Wyřtrkugi/ opomĝjtám/ odlučugi/ odpowĝjdám ◻ Pater abdicavit filium ◻ *otec syna vyřtrčil, zavrhl a svého statku zbavil* ◻ Otec Syna wyřtrčil/ zavrhl/ a svého Statku zbawil ◻ Abdicavit se consulatu ◻ *úřad purgmĝistrský odevzdal, odpovĝděl se ho* ◻ Vřad purgmĝistrský odevzdal/ odpovĝděl se ho ◻ Inde Abdicatus ◻ *kdoř od otce svého jeřtě za řivnosti jeho dědictví jest zbaven a odlučen* ◻ Kdoř od Otce svého geřtě zařivnosti | geho/ dědictwĝij gest zbawen/ a odlučen ◻ Et Abdicatio ◻ *dědictví zbavení, odlučení* ◻ dědictwĝij zbawenĝij/ odlučenĝij ◻ Dedico ◻ *v povinnost dávám neb vzdávám a v vlastnost uvodím, slovy znamenĝtými posvěcujĝ* ◻ Wpowinnost dávám/ neb vzdávám/ a w wlařtnořt vwodĝijm/ řlowy znamenĝtými poswĝecugi ◻ Dedicatio ◻ *posvěcení, vzdávání, řřivlastnění* ◻ Poswĝecenĝij/ Wzdávaniĝij/ řřřivlařtneřniĝij ◻ Indico ◻ *ukazujĝ, zjevujĝ, oznamujĝ* ◻ Vkazugi/ zgewugi/ oznamugi ◻ Item ◻ *cením neb cenu, zač by stálo, jmenujĝ* ◻ Cenĝijm/ neb cenu/ začby řtálo gmenugi ◻ Nam indicare, est uenditoris, Sicut Licere emptoris. Indicat librum aureo nummo ◻ *cenĝ knĝihu za zlatý* ◻ Cenĝij Knĝihu za Zlatý ◻ Vnde Indicatio, et Indicatura ◻ *cena, procenĝení někteřé věci* ◻ Cena/ procenĝenĝij někteřé věcy ◻ Index ◻ *ukazatel* ◻ Vkazatel ◻ gene. com. Et Index librorum ◻ *rejistrum na knĝihy* ◻ Regĝistrum na Knĝihy ◻ Indicium ◻ *ukazování* ◻ Vkazowánĝij ◻ Index, gene. mafc. ◻ *kámen, jimř zlata kořtují neb probujĝ* ◻ Kámen/ gimř Zlata kořtugĝij neb probugĝij ◻ Et nomen digiti, Vide Digitus, Significat etiam accusare, Praedico ◻ *vyhlařujĝ, chwálím, poctĝivost vypravujĝ* ◻ Wyhlařugĝij/ chwálĝijm/ poctĝiwost wyprawugĝij ◻ Vnde Praedictio ◻ *vyhlaření, vychwalování* ◻ Wyhlařřenĝij/ wychwalowánĝij ◻ Praedicator ◻ *hlařatel, kazatel* ◻ Hlařatel/ Kazatel ◻ Praedictum ◻ *co se o jinĝm pravĝ* ◻ Co se o ginĝm prawĝij ◻ Praedictamentum ◻ *co se o jinĝch mnohĝch pravĝiti muoře* ◻ Co se o ginĝch mnohĝch prawĝiti muoře ◻ ut Corpus ◻ *tělo, pravĝ se o človĝku a o howadu, o stromu, o kameni etc., takovĝ pořádkové, pod nimiř se mnohé věci obsahujĝ, a slovou praedictamenta* ◻ Tělo/ prawĝij se o človĝku/ a o howadu/ o Stromu/ o kameni etc. takowĝij pořádkové/ podnimiř se mnohé věcy obsahugĝij/ a řlowau Praedictamenta ◻ Vendico ◻ *ovlařtňujĝ, osobujĝ sobě* ◻ Owlařtňugi/ ofobugi sobě ◻ Totum sibi uendicat ◻ *vřecko sobě sám osobuje* ◻ wřecko sobě řám ofobuge ◻ Vindico ◻ *mřtím, chráním a bráním před mocĝ neb nespravedlností* ◻ Mřtĝijm/ chránĝijm a bránĝijm/ před mocý neb nespravedlnostĝij ◻ Vnde Vindicta ◻ *pomřta, trestání* ◻ Pomřta/ trestánĝij ◻ Item ◻ *řrut neb huol, kterouř lidĝ dědiční bývalĝ propuřření* ◻ Řrut neb Huol/ kterauř lidĝ dědičnĝij bývalĝ propuřřěni ◻ Dare uindicias ◻ *při řvobodě zuostavĝti neb při uřřívání zanechati* ◻ Při řvobodě zuořtawĝiti/ neb při vřřĝiwánĝij zanechati ◻ Vindico ab interitu ◻ *obraňujĝ neb vysvobozujĝ od zahynutĝ* ◻ Obraňugi/ neb wyřwobozugi od zahynutĝij ◻ Vindico in libertatem ◻ *v řvobodu uvodím,*

S4va

S4vb

osvobozuji ▫ *Wfwovodu vwodjm/ ofwobozugi* ▫ *Sic uindico in feruitatem* ▫ *ovlastňuji, v službu podmaňuji* ▫ *Owlastňugi/ w službu podmaňugi* ▫ *Vindex* ▫ *mstitel, ochránce* ▫ *Mftitel/ ochránce* ▫ *Item* ▫ *kdo sebe z poddanosti vyhošťuje* ▫ *Kdo sebe z poddanosti wyhošťuige* ▫ *Vindicatio* ▫ *vyhoštění, vejhost, propuštění* ▫ *Wyhošťenij/ wayhoft/ propufftěníj*

Dico, is, xi ▫ *mluvím neb pravím* ▫ *Mluwijm neb prawijm* ▫ *Dico, ius* ▫ *držím soud, osazují soud neb výpověď z práva činím* ▫ *Držijm faud/ ofazugi Saud/ neb výpověď zpráva činijm* ▫ *Iuris dictio* ▫ *právo neb moc souditi, moc právem uvedená* ▫ *Právo neb moc fauditi/ moc právem vvedená* ▫ *Iuridicus, a, um* ▫ *co se vedlé práva děje* ▫ *Co se vedlé práva děje* ▫ *Iuridica actio* ▫ *obžalování vedlé práva* ▫ *Obžalováníj wedlé práva* ▫ *Dicere diem* ▫ *obžalovati neb den jmenovati* ▫ *Obžalowati/ neb den gmenowati* ▫ *Dicere fetentiam* ▫ *ortel vypovídati, vyřknouti* ▫ *Ortel wypowijdati/ wyřknauti* ▫ *Dicere mulctam* ▫ *pokutu ukládati, pokutovati* ▫ *Pokutu vkládati/ pokutowati* ▫ *Dicere doti* ▫ *k vydání věna zříditi* ▫ *K vydáníj wěna zřijditi* ▫ *Destinare, promittere, Sic dicere sacramento* ▫ *slib učiniti* ▫ *slib věčiniti* ▫ *Item, Dicere* ▫ *ozdobně a spůsobně mluvíti* ▫ *ozdobně a spůsobně mluwiti* ▫ *proprie oratorum, Vnde dictio* ▫ *mluvení neb spuůsob v mluvení* ▫ *Mluwenij/ neb spuofob w mluwenij* ▫ *Phrafis. Dicere causam* ▫ *před právem odpovídati* ▫ *Před práwem⁸⁷ odpowijdati* ▫ *Dicere testimonium* ▫ *vědomost oznámiti, svědomí vydati* ▫ *Wědomost oznámiti/ fwědomij wydati* ▫ *Dictio* ▫ *slovo* ▫ *Slowo* ▫ *Dictum idem. Item, Dictum significat* ▫ *kunštovná řeč neb dvorská, rozumná připovídka* ▫ *Kunšťtowná řeč/ neb dworská rozumná připowijdka* ▫ *Dicterium, idem* ▫ *šprymování, uštípek, přísloví* ▫ *Sfprymováníj/ všťipek/ přijšlowij* ▫ *Somma Dicax* ▫ *kunštovný, šprymovný, žvavý* ▫ *Kunšťtowný/ šprymowný/ žwawý* ▫ *Dicaculus, diminu.* ▫ *žváček, tlacháček* ▫ *žwáček/ tlacháček* ▫ *Dicacitas* ▫ *žvání, tlampání, uštipování* ▫ *žwáníj/ tlampáníj/ všťipováníj* ▫ *Dictionarium, gene. neutri* ▫ *kníha, v kteréž slova v hromadu sebraná i vykládaná jsou položena* ▫ *Knijha w kteréž flowa whromadu sebraná y vykládaná gfa u položena* ▫ *quem admodum Graeci* ▫ *λεξικόν* ▫ *uocant* ▫ *ἀπὸ τῆς λέξεως* ▫ *id est, à dictione, Aliàs Vocabularium, Dictito* ▫ *pilně mluvím* ▫ *Pilně mluwijm* ▫ *Et Dicto, as, frequentativum* ▫ *rozkazují neb ku péru mluvím, diktují, pronuncují, aby jiný psal* ▫ *Rozkazugi/ neb ku Péru mluwijm/ dyktugi/ pronuncugi/ aby giný psal* ▫ *Vnde dictata* ▫ *pravená, rozkázaná slova* ▫ *Prawená/ rozkázaná flowa* ▫ *Et Dictamen, siue Dictatio* ▫ *rozkazování, předpovídání slovy* ▫ *Rozkazováníj/ předpowijdáníj flowy* ▫ *Item Dictator* ▫ *vrchní pán v městě, jemuž všecko musí poddáno býti, kterýž toliko v nebezpečných časech wolen bejvá za dlouhý čas, Julius Caesar to začal moci, aby vždy tak před se bylo, a po něm potom všickni císařové* ▫ *Wrchnij Pán w Městě/ gemuž wfšcko muřý poddáno býti/ kterýž toliko w nebezpečných časech wolen beywá/ za dlouhý čas/ Iulius Caesar to začal mocý/ aby vždy tak předse bylo/ a po něm potom wfšckni Cýřarové* ▫ *Dictatura* ▫ *ouřad a moc*

T1ra

⁸⁷ práwem] práwem Phrafis, Dicere causam, Před práwem *tisk*

takového vrchního pána □ Auřad a moc takowého wrchnjho Pána □ Dictatorius, a, um □ *co k takowému úřadu naleží* □ Co k takowému Vřadu naležij □ Compofí. Ad|dico, penul. prod. □ *připovídám, poddávám se, pobízím, aby koupil* □ Připowijdám/ poddávám se/ pobijzým aby kaupil □ Addicere nummo □ *za posměch neb lehkou věc prodávati* □ Za posměch neb lehkau věc prodávati □ In publicum addicere, quod uulgo Confiscare dicunt, Addicere in feruitutem □ *obvlástiti, podmaniti sobě* □ Obwlastniti/ podmaniti sobě □ Hinc addictus □ *kdo za poddaného dán jest pro dluh věřiteli svému neb tomu, kdož mu puojčil* □ Kdo za poddaného dán gest pro dluh/ Wěřiteli fwému/ neb tomu kdož mu puogčil □ Benedico □ *dobrořečím, chválím* □ Dobrořečijm/ chwálijm □ cum datiuo proprie confruitur, Benedicus, pen. cor. □ *dobrořečník* □ Dobrořečníjk □ Benectio □ *vychvalování, dobrořečení* □ Wychwalowánij/ dobrořečenij □ Condico □ *přiríkám, slibuji, připovídám, jmenuji* □ Přirijkám/ flibugi/ připowijdám/ gmenugi □ Conductio □ *připověd neb jisté jmenování* □ Připowěd/ neb gisté gmenowánij □ Conductum ferè idem □ *připovídání* □ Připowijdánij □ Contradico □ *odporuji, odmlouvám* □ Odporugi/ Odmlauwám □ Edico □ *rozkazují neb velím jako vrchní* □ Rozkazugi/ neb welijm/ jako wrchnij □ Vnde edictum □ *rozkaz, vyrčení* □ Rozkaz/ vyrčenij □ uulgo Mandatum, Indico, pen pro. □ *slavně oznamuji* □ Slawně oznamugi □ Indicere bellum □ *odpověditi* □ Odpowědijti □ Indicere ferias □ *ukládati, oznamovati svátky* □ Vkládati/ oznamowati Swátky □ Indicere iustitiam □ *soud vyzdvihnouti, vzdáti, zavřítí, zastaviti* □ Saud wyzdwihnauti/ wzdáti/ zawřijti/ zařawiti □ Indicere concilium □ *obec neb do hromady skrze rozkaz svolati* □ Obec neb do Hromady lkrze rozkaz řwolati □ Indicere mercatum □ *svobodný trh neb jarmark vyvolati* □ Swobodný Trh neb Yarmark wywolati □ Sic indicere spectacula, ludos, supplicationem, Indictio □ *čas od patnácti let* □ Czas od patnácti Leth □ Indictiuus, a, um □ *rozkázaný, uložený* □ Rozkázaný/ vložený □ Indictiuae feriae □ *uložení svátkové* □ Vložení Swátkowé □ Indicta causa condemnare □ *bez vyslyšení pře odsouditi* □ Bez wyflyšfenij pře odřauditi □ Interdico □ *zapovídám* □ Zapowijdám □ Aqua et igni interdicere □ *v kladbu dáti, všeliký spolek zapovědětí* □ w kladbu dáti/ wřfeliký řpolek zapowědětí □ Praedico, is, pen. prod. □ *předpovídám* □ Předpowijdám □ Maledico □ *zle mluvím, zlořečím, laji* □ Zle mluwijm/ zlořečijm/ lagi □ Maledicus, pen. cor. □ *zlořečník, zlolejec* □ Zlořečníjk/ zlolejec □ Maledicentia □ *zlořečení, lání, hanění* □ Zlořečenij/ lánij/ hanění □ Dicturio □ *žádám neb strojím se mluviti* □ Zíádám neb řtrogijm se mluwiti

T1rb

T1va

Dicrotum, gene. neutri. latinè Biremis □ *šif se dvěma řady vesel* □ Sřijff se dvěma řady wefel

Dictynna, gene. foe. □ *bohyně Diana* □ Bohyně Diana

Dictynaenum □ *hora v Krétě* □ Hora w Crétě

Didascalus, gene. mafc. latinè. praeceptor □ *učitel* □ Včitel □ Et Didascalia □ *učení* □ Včenij □ Vnde Hypodidascalus □ *nižší učitel, místru nápomocník, podmířtří* □ Nižřij wčitel/ Mijřtru nápomocnij/ Podmijřtřij

Dido, gene. foemi. aliàs Elifa ◻ *královna v Kartágu, kteráž to město vystavěla* ◻ Králowna w Carthágu/ kteráž to město wyftawěla

Didrachmon, Require Drachma

Didymus, latinè Geminus ◻ *dvojčátko, bliženec* ◻ Dwogčátko/ Bliženec ◻ Didymeus ◻ διδυμεύς ◻ *přijmí Apolinis* ◻ Přijgmij Apollinis

Dies, in ſingulari, gene. Dubij. in plu. mafcu. ◻ *den* ◻ Den ◻ Diecula, ge. foe. dimi. ◻ *dníček neb malý čas* ◻ Dnijček neb malý čas ◻ In diem, et in Dies, Vide Praepofit. In Dies ciuilis ◻ *ten čas, v němž nebe obracuje se, to jest čtyřmezcítma hodin, den a noc spolu, od puol noci počítajíc* ◻ Ten čas/ w němž Nebe obracuge fe/ to geft/ čtyřmezcýtma hodin Den a noc ſpolu/ od puol nocy počijtagijc ◻ Huius partes ſunt, Media nox ◻ *puol noci* ◻ Puol nocy ◻ Gallicinium ◻ *když kohouti pějí* ◻ Když Kohauti pěgij ◻ Deliquium uel aurora, Item, Crepusculum matutinum ◻ *když slunce z hory vychází* ◻ Když Slunce z Hory vychází ◻ Mane ◻ *ráno, jitro* ◻ Ráno/ gitro ◻ Meridies ◻ *poledne* ◻ Poledne ◻ Occafus ſolis ◻ *večer, západ slunce* ◻ Wečer/ Západ Slunce ◻ Veſper, aut Veſpertinum tempus, Crepusculum ueſpertinum ◻ *když se den a noc od ſebe dělí, ſoumrák* ◻ Když ſe den a noc od ſebe dělij/ ſaumrák ◻ Prima fax ◻ *když ſvětlo rozſvěcuje* ◻ Když ſvětlo rozſwęcugij ◻ Intempeſta nox, Concubium, et Conticinium ◻ *když lidé ſpí a odpočívají, pravá noc* ◻ Když lidé ſpí a odpočijwagij/ prawá noc ◻ Dies artificialis, qui aliàs naturalis apud ueteres ◻ *ten čas mezi wejchodem a západem slunce, jednáč delší, jednáč kratší* ◻ Ten čas mezi waychodem a Západem Slunce/ gednáč delſij/ gednáč kratſij ◻ Dies feſtus ◻ *ſvátek* ◻ Swátek ◻ Feria idem, Dies profefus ◻ *vſední den* ◻ Wſfednij den ◻ Dies faſtus ◻ *v kterémž ſe muože ſoud držeti* ◻ W kterémž ſe muože ſaud držeti ◻ Nefaſtus ◻ *v němž ſoud držeti ſe nemuože* ◻ W němž Saud držeti ſe nemuože ◻ Dies ater uel religioſus ◻ *zavrženej den* ◻ Zawrženey den ◻ Dies comitialis ◻ *na kterémž ſe komicia neb ſněmowé držáni býti mohou* ◻ Na kterémž ſe Comicia neb Snēmowé držáni býti mohou ◻ Vide Comicia ſupra. Dies ſtatus ◻ *uložený, nařízený den* ◻ Vložený/ nařízený den ◻ Vulgò ordinarius, Dies conſtituta. Vulgò praefixa ◻ *položený, jmenovaný den* ◻ Položený/ gmenovaný den ◻ Dies iuſti ◻ *třidceti dní, v nichž ti, kteříž pro dluhy odsouzeni byli, wyplatiti ſe neb peníze objednati a wyplatiti ſe mohli* ◻ Třidceti dnij/ w nichž ti kteříž pro dluhy odſauzeni byli/ wyplatiti ſe/ neb penijze obgednati a wyplatiti ſe mohli ◻ Diem eximere, uel tollere ◻ *dne ſobě newážíti, odložiti* ◻ Dne ſobě newážíti/ odložiti ◻ ſed diffundere diem olim in iudicijs ſignificabat ◻ *odložiti až do zajtrí* ◻ Odložiti až do zaytj ◻ Dies intercif ◻ *půl ſwátka a půl wſedního dne* ◻ Půl Swátka/ a půl Wſfednijho dne ◻ Dies Critici, uel Decretorij, require ſupra Crifis. Dies Dominica ◻ *neděle* ◻ Neděle ◻ et Dies prima. Sic Dies ſecunda ◻ *pondělí* ◻ Pondělj ◻ Dies tertia ◻ *outerý* ◻ Auterý ◻ Sic potius Chriſtianos, deceret loqui, quàm Veneris, Martis, Iouis, et huiusmodi alijs turpium Ethnicorum Deorum nominibus uti, Dieſcit ◻ *dní ſe, rozednívá ſe* ◻ Dnij ſe/ rozednijwá ſe ◻ Dieſpiter, Iupiter. Diu aduerbium ◻ *ve dne neb za dne* ◻ We dne neb za

T1vb

T2ra

dne ◻ Interdiu ◻ *ve dne* ◻ We dne ◻ Diurnus, a, um ◻ *denní* ◻ Dennij ◻ Diurnus labor ◻ *denní práce* ◻ Dennij práce ◻ Diurnum substanti. ◻ *živnost neb záplata za jeden den* ◻ Ziwnoft neb záplata za jeden den ◻ Diurno, as ◻ *dlúho sem živ* ◻ Dlího sem žiw ◻ In diem dare ◻ *na ouvěrek dáti, uvěřiti* ◻ Na auwěrek dáti/ vwěřiti ◻ In diem uiuere ◻ *o zajtřek se nestarati* ◻ O zaytřek se nestarati ◻ In dies ◻ *na každěj den více* ◻ Na každěj den wijce ◻ Hodie ◻ *dnes* ◻ Dnes ◻ Quotidie ◻ *každěj den* ◻ Každěj den ◻ Vnde Quotidianus, a, um ◻ *všední* ◻ Wšlednij ◻ Perendie ◻ *pozajtří* ◻ Po zaytřij ◻ Vnde Perendinare et Comperendinare ◻ *až přes zajtřek čekati* ◻ Až přes zaytřek čekati ◻ Comperendinatio ◻ *prodlení až pozajtří* ◻ Prodlenij až po zaytřij ◻ Pridie ◻ *ten den před tím* ◻ Ten Den před tijnm ◻ Postridie ◻ *ten den potom, nazajtří* ◻ Ten den potom/ na zaytřij ◻ ut Pridie Calendarum uel calendas Septembris ◻ *ten den před počátkem měsíce září* ◻ Ten den před počátkem Měšyce Záříj ◻ Postridie Calendarum Maij ◻ *ten den po novu máje měsíce* ◻ Ten den po Nowu Máje Měšyce

Dieteris, gene. foemini. ◻ *čas ode dvou let* ◻ Cžas odedwau leth ◻ pen. produ. Trieteris, pen. pro. ◻ *čas ode tří let* ◻ Cžas ode třij leth

| **Differentia**, Vide Fero

Difficultas, quaere Facio

Diffido, et **Diffidentia**, Vide Fides

Diffringo, Require Frango

Diffiteor, Vide Fateor

Digamus, gene. masc. pen. cor. ◻ *dvakrát v stav manželský vstupoval neb dvakrát se ženil* ◻ Dwakrát wftaw Manželký wftupowal/ neb dwakrát se ženil

Digeries, Vide Gero

Digitus, gene. mascu. pen. corr. ◻ *prst na ruce neb na noze* ◻ Prst na ruce/ neb na noze ◻ Polec ◻ *palec* ◻ Palec ◻ Index ◻ *přední prst, ukazatel* ◻ Přednij Prft/ Vkazatel ◻ aliàs salutaris, Medius ◻ *prostřední prst* ◻ Prostřednij Prft ◻ aliàs Infamis, Impudicus, et Verpus, Annularis, qui et Medicus ◻ *čtvrtý prst* ◻ Čtwtvrtý prft ◻ Minimus, siue Auricularis ◻ *nejmenší prst, lichník* ◻ Neymenšij prft/ Lichnij ◻ Digitum tollere ◻ *vyznati, že přemožen jest, neb oznámiti, že chce trh ujiti* ◻ Wyznati/ že přemožen gest/ neb oznámiti/ že chce Trh vgijti ◻ Nam qui Digitum in licitatione leuabat, innuebat se fore emptorem. Medium digitum ostendere ◻ *pohrdati, opomítati* ◻ Pohrdati/ Opomijtati ◻ Pollicem premere ◻ *přítí, příznivým býti* ◻ Přijti/ přijzniwým býti ◻ Vtroque pollice laudare ◻ *s velikou přízní chváliti* ◻ S welikau přijznij chwáliti ◻ Conuertere pollicem ◻ *nepřítí, nepřiznivým býti* ◻ nepřijti/ nepřijzniwým býti ◻ Digitalis, le ◻ *prstnatý, s velikými prsty* ◻ Prstnatý/ s velikými prsty ◻ Digitatus, ta, tum ◻ *co prsty má* ◻ Co prsty má ◻ Digitali crabitudine radix ◻ *kořen prstu stlouští* ◻ Kořen Prstu stlaustij ◻ Digitale substanti. ◻ *náprstek* ◻ Náprstek ◻ Indigito, as ◻ *jmenuji* ◻ Gmenugi ◻ Voco, Digitulus ◻ *prstek* ◻ Prftek

Digladior. Vide Gladius

Dignus, a, um ◻ *hodný* ◻ Hodný ◻ Laude dignum | ◻ *chvály hodné* ◻ Chvály hodné ◻ Facis quod te dignum est ◻ *činiš, co na tebe sluší, záleží, co tebe ctí* ◻ Činiš/ co na tebe sluší/ záleží/ co tebe ctí ◻ Cedro digna ◻ *hodné věci, aby věčně trvaly neb schovány byly* ◻ Hodné věci/ aby věčně trvaly/ neb schovány byly ◻ Dignum olla operculum ◻ *jaký hrnec, taková poklička* ◻ Yaký hrnec/ taková poklička ◻ Digne ◻ *vedlé zasloužení, hodně* ◻ Wedlé zasloužení/ hodně ◻ Indignus, a, um ◻ *nehodnej, bez zásluhy* ◻ Nehodnej/ bez zásluhy ◻ Dignitas ◻ *hodnost, důstojenství, vysocevážení, poctivost, krása* ◻ Hodnost/ důstojenství/ vysoce vážení/ poctivost/ krása ◻ Indignitas ◻ *bezectnost, hanba, nehodnost* ◻ Bezectnost/ hanba/ nehodnost ◻ Orationis dignitas ◻ *ušlechtilost, ozdoba řeči* ◻ Vflechtilost/ ozdoba řeči ◻ Indignitas rei ◻ *ohyzdnost neb mrzkost věci* ◻ Ohyzdnost/ neb mrzkost věci ◻ Dignor, aris ◻ *za hodné vážím neb uznávám, duostojenstvím dařím* ◻ Za hodné vážím/ neb uznávám/ duostojenstvím dařím ◻ Non dignor me hoc honore ◻ *neuznávám se poctivosti té býti hodného* ◻ Nevznávám se poctivosti té býti hodného ◻ Dedignor ◻ *nemám za hodné, za poctivé* ◻ Nemám za hodné/ za poctivé ◻ Indignor ◻ *hněvám se, popoužím se, mám za zlé* ◻ Hněvám se/ popoužím se/ mám za zlé ◻ Dignor etiam pañiue significat ◻ *duostojenstvím obdařen bývám neb za hodného vážen* ◻ Duostojenstvím obdařen bývám/ neb za hodného vážen ◻ Dignatio ◻ *milostnění, dobrotivost, přívětivost* ◻ Milostnění/ dobrotivost/ přívětivost ◻ Indignatio ◻ *hněv, popouzení, netrpělivost* ◻ Hněv/ popouzení/ netrpělivost

Digredior, Vide Grador

Dijouis, gene. mafc. ◻ *Jupiter* ◻ Iupiter

Dilabor, require Labor

Dilapido, Vide Lapido

Dilacero, Vide Lacer

Dilanio, Vide Lanio

Dilemma, gener. neut. ◻ *důvod neb zavírka řeči, na obě straně dovozující a zavírající* ◻ Důvod/ neb zavírka řeči/ na obě straně dovozující a zavírající

Diligo, et **Diligens**, require Lego

Diluculum, Vide Lux

Diluo, **Diluuium**, quaere Luo

Dimensio, Vide Metior

Dimidius, Vide Medius

Dindymus, in plurali Dindyma ◻ *vrch hory Idae v Frygi* ◻ vrch Hory Idae w phrygij ◻ Dindymene ◻ *bohyně Kybele* ◻ Bohyně Cybele

Dimico, quaere Mico

Dinofis, gene. foemi. penul. prod. latinè Grauitas ◻ *přísnost, vážnost, počestnost* ◻ Příjnost/ vážnost/ počestnost

Diobolaris, Vide Obulus

T2va

T2vb

- Diocesis**, gener. foemi. pen. prod. latině Gubernatio ▫ *zpravování, panství, panování* ▫ Zprawování/ Panstwij/ Panování
- Diodorus**, gener. masculi. ▫ *vlastní jméno jednoho filozofa* ▫ Wlastnij gméno gednoho Philozopha ▫ Item ▫ *jednoho kronik skladatele* ▫ gednoho Kronyk skladatele
- Diogenes**, gene. masc. ▫ *jméno jednoho filozofa z té roty, kteříž cynici slovou* ▫ Gméno gednoho Philozopha/ z té roty/ kteříž Cynici slowau
- Diomedes**, gene. mascu. ▫ *král v Etolii, hajtman Řekuov před Troi* ▫ Král w Etolij/ Haytman Ržekuow před Troij ▫ Diomedae infulae ▫ *dva vostrovové nedaleko od Apulie* ▫ Dwa Wostrowové nedaleko od Apulie ▫ Item, Diomedae aues ▫ *ptáci, kteříž toliko na těch vostrovích vidíni bývají* ▫ Ptácy/ kteříž toliko na těch Wostrowijch widijni býwagj ▫ Et Diomedei campi ▫ *jedno místo v Apulii* ▫ Gedno mijsto w Apulij
- Dione**, gene. foem. ▫ *matka Veneris* ▫ Matka Veneris ▫ Quae ideo Dionaea uocatur. Et Dionaeum ▫ *co Veneri náleží* ▫ Co Veneri náležij
- Dionysius**, gene. ma. ▫ *bůh Bacchus* ▫ Bůh Bacchus ▫ Vnde Dionysia, orum ▫ *svátkové Bacchi* ▫ Swátkové | Bacchi ▫ Bacchanalia, Vide supra
- Dipta**, gene. foemi. ▫ *nástroj, jimžto se něco spatřuje* ▫ Nástrog gimžto se nětco spatřuje
- Dioscoron**, gene. neut. ▫ *vostrov nedaleko od hory* ▫ Wostrow nedaleko od Hory ▫ Lacinio in Italia. Dioscorus ▫ *město v Kolchydii* ▫ Město w Colchidij
- Diospolis**, gene. foemi. ▫ *město v Egiptě* ▫ Město w Egiptě
- Diota**, gene. foemi. ▫ *hliněná vinná nádoba mající dvě ucha, dvýuচেj dčbán* ▫ Hliněná winná nádoba/ magijcy dvě vcha/ dwý uচেy Dčbán
- Diptera**, gene. foemi. penul. correp. ▫ *pastuší oděv, kožený goler* ▫ Pastullij oděw/ Kožený goller
- Diptongus**, gene. foemini. ▫ *dvojnásobní zvuk, hlas, když se dvě vocales v jednu syllabu spojují* ▫ Dwognáfobnij zwuk/ hlas/ když se dvě uocales w gednu Syllabu spogugij
- Diploma**, gene. neut. pen. pro. ▫ *mocný list od knížete neb od vrchnosti, list vejsadní neb sic panský, slavný zapečetěný list* ▫ Mocný list od Knijžete neb od wrchnosti/ list wayfadnij/ neb lyc Panský/ slawný zapečetěný list ▫ Vulgo Bulla, aliàs breue, Codicili
- Diplois**, gene. foemi. ▫ *dvojnásobní plášť neb dvouduchý, podšitý oděv* ▫ Dwognáfobnij Plášť/ neb dwauduchý/ podšitý oděw
- Dipondium**, Vide Pondus
- Dipfas**, gene. foemini. ▫ *had, kterýž svým uštňutím nesmírnou žízeň přináší* ▫ Had/ kterýž swým vštňutijm nesmijrnau žijžěň přinášj
- Diptoton**, gene. neut. penul. pro. ▫ *co toliko dva casus má* ▫ Co toliko dwa Casus má ▫ Triptoton ▫ *co tři má* ▫ Co tři má ▫ ut Iesus. Tetraptoton ▫ *co čtyři má* ▫ Co čtyři má ▫ Pentaptoton ▫ *co pět má* ▫ Co pět má ▫ Aptoton ▫ *co se nemůže skloňovati* ▫ Co se nemůže skloňowati

Dirce, gene. foemini. ▫ *studnice v Beoci* ▫ Studnice w Beocij ▫ Vnde Dirceus, a, um ▫ *co z Boeoci, a zvláště z Thebis jest* ▫ Co z | Boeocij/ a zvláště z Thebis gest

T3rb

Dirigo, require Rego

Dirimo, Vide Emo

Diripio, et **Direptio**, quaere Rapio

Diribitor ▫ *rozdělovatel* ▫ Rozdělowatel ▫ Distributor, Diribitorium ▫ *místo, kde žoldněřům platí a mustrují, mustrovní plac* ▫ Mijsto kde Zioldněřům platij/ a mustrugij/ muftrownij plac

Dirus, a, um ▫ *hrozný, ukrutný, veliký* ▫ Hrozný/ Vkrutný/ veliký ▫ Diritas ▫ *ukrutenství* ▫ Vkrutenftwij ▫ Dirae, plurale tantum ▫ *klnutí, prokletí* ▫ Klnutij/ prokletij ▫ Item ▫ *pekelné bohyně* ▫ Pekelné Bohyně ▫ aliàs Furiae, et Erynnies siue Eumenides ▫ *kteréz všelikého účinku zlého mstitelkyně sou* ▫ Kteréz wšelikého včinku zlého mstitelkyně sau ▫ Diris deuouere ▫ *klnouti* ▫ Klnauti ▫ Diras impraecari, idem ▫ *pomstu vinšovati* ▫ Pomstu winšfowati ▫ Diris agitari ▫ *vstěkati se, šíleně sobě počínati* ▫ Wštkati se/ šíjeně sobě počijnati

Dis, ditis, gener. masc. ▫ *buoh pekla a bohatství* ▫ Buoh Pekla a Bohatftwij ▫ Pluto. Item. Dis, ditior, ditišimus, adiectiuum ▫ *bohatý* ▫ Bohatý ▫ Vnde Ditefco ▫ *bohatnu* ▫ Bohatnu ▫ Et Dito, as ▫ *bohatého činím, obohacuji* ▫ Bohatého činijm/ obohacugi

Difcedo, Vide Cedo

Difcepto, as, aui ▫ *hadruji se, vadím se slovy, rovnám, rozeznávám, rozsuzuji, hádám se* ▫ Hadrugi se/ wadijm se flowy/ rownám/ rozeznávám/ rozfuzugi/ hádám se ▫ Difceptare controuerfias ▫ *lidi svárlivé rozsuzovati, rozeznávati* ▫ Lidi fwárliwé rozfuzowati/ rozeznávati ▫ Difceptator ▫ *rozeznávatel, rozsoudce, rovnatel, ubrman* ▫ Rozeznáwatel/ rozfauudce/ rownatel/ vbrman ▫ Difceptatio ▫ *ortelování, volení, vyslyšení pře* ▫ Ortelowánij/ Wolenij/ wyšlyšfenij pře ▫ Libera difceptatio ▫ *ortelování, vymlouvání podlé vlastního svědomí, jak koho svědomí jeho vede* ▫ Ortelowánij/ wymlawánij podlé wlastnijho swědomij/ yak | koho Swědomij gehu wede

T3va

Difcerniculum, Vide Cerno

Difcerpo, Require Carpo

Difcinctus, Vide Cingo

Difco, is, didici ▫ *učím se, zvidám, poznávám* ▫ Včijm se/ zwjdam/ poznávám ▫ Difcipulus ▫ *učedlník* ▫ Včedlnijk ▫ Difcipula ▫ *učedlnice* ▫ Včedlnice ▫ Difciplina ▫ *navedení, umění, naučení* ▫ Nawedenij/ vměnij/ naučeníj ▫ Difciplina est difcipuli, ut doctrina doctoris, Item ▫ *kázeň, trestání* ▫ Kázeň/ trestánij ▫ Difciplinosus, a, um ▫ *učelivý neb snadný k učení* ▫ Včeliwý/ neb šnadný k Včeníj ▫ Composita, Addifco, Condifco, ferè idem quod difco, Dedifco ▫ *odučuji se, zapomínám to, čemu sem se naučil* ▫ Odwčugi se/ zapomijnám to/ čemu sem se naučil ▫ Edifco ▫ *učím se z paměti, беру sobě v pamět* ▫ Včijm se zpaměti/ беру sobě w pamět ▫ Perdifco ▫ *velmi se učím* ▫ Welmi se včijm

Difcordo, as, et **Difcordia**, Vide Cor

Difcrepo, require Crepo

Difcretus, Vide Cerno

Difcrimen, gene. neut. ▫ *rozdíl, rozdvojení* ▫ Rozdijl/ rozdwogenij ▫ Item ▫ *nebezpečenství* ▫ *Nebezpečenství* ▫ Discrimino, as ▫ *na ruozno dělím, rozeznávám* ▫ Na ruozno dělím/ rozeznávám ▫ Discriminale, Difcniculum ▫ *nástroj neb jehla, kterouž pout hlavy na ruozno se dělí* ▫ Nástroj neb Gehla/ kterouž Paut hlavy na ruozno se dělí ▫ Discriminatim, aduerbium ▫ *rozdílně* ▫ Rozdijlně ▫ Indifcriminatim ▫ *nerozdílně* ▫ Nerozdijlně

Difcrutior, Vide Crux

Difcumbo, Vide Cubo

Difcus, gene. masc. ▫ *široká mísa neb talěř, vokřin* ▫ Široká mijša/ neb Talěř/ wokřin ▫ Item ▫ *okrouhlá koule z kamene neb z mědi, kterouž házejí, touš* ▫ Okrauhlá Kaule z Kamene/ neb z Mědi/ kterouž házegij/ Tauš ▫ Hinc Disco ludere ▫ *kulí házeti, míčem zmítati* ▫ Kulij házeti/ Mijčem zmijtati ▫ Et Difcopolus, pen. corr. ▫ *kdo kulí hází* ▫ Kdo kulij hází ▫ Difcophorus, pen. cor. ▫ *kdo mísy neb talěře nosí* ▫ Kdo mijšy neb talěře nošy ▫ Difculus, diminuti. ▫ *miska* ▫ míška

T3vb

Difcutio, Vide Quatio

Differo, et **Difertus**, Vide Sero

Difpendium, Require Pendo

Difpenfo, Vide Pendo

Difpereo, Vide Pereo

Difpergo, Vide Spargo

Difpertior, Quaere Pars

Difpicio, Vide Specio

Difpliceo, Vide Placeo

Difpositio, Vide Pono

Difputo, Quaere Puto

Difquiro, Vide Quaero

Differo, Vide Sero

Diffentio, Vide fentio

Difbilio, quaere Salio

Difbimulatio, Vide Simulo

Difbideo, Vide Sedeo

Difbipo, Require Sipo

Diffoluo, Vide Soluo

Difsono, Vide Sono

Difbuadeo, quaere Suadeo

Difstantia, Require Sto, as

Diftentus, Vide Teneo

Diftichon, gene. neut. ▫ *dva verše, dva rytmy* ▫ Dwa werffe/ dwa rytmy ▫ Tetraftichon ▫ *čtyři verše* ▫ Čtyři werffe ▫ Hexaftichon ▫ *šest veršuv neb rytmuov* ▫ Sfeft werffuow/ neb rytmuow ▫ Ita, Octoftichon ▫ *osm veršuv* ▫ Ofm werffuow ▫ etc.

Diftineo, Vide Teneo

Diftinguo, Require Stinguo

Dithyrambus, ge. ma. ▫ *bůh Bakchus* ▫ Bůh Bacchus

Ditio, gene. foemi. ▫ *panství, zpravování, vladařství* ▫ Panftwij/ Zprawování/ vládařftwij ▫ Redige[re in ditionem ▫ *v panství sobě podmaniti* ▫ W panftwij fobě podmaniti

T4ra

Diu ▫ *dlúhej čas, dlouho, dávno* ▫ Dlúhey čas/ dlauho/ dávno ▫ Vnde Diutulè diminu. ▫ *někdy dávno, dávničko* ▫ Někdy dávno/ dávničko ▫ Diutinus, a, um ▫ *dlouhotrvalej, dávni* ▫ Dlauhotrwaley/ dáwnij ▫ Diuturnus, na, num, idem Diuturnitas ▫ *dlouhotrvalost* ▫ Dlauhotrwaloft ▫ Aliquando ponitur Diu pro diuturno, uel tempore diurno ▫ *ve dne* ▫ wedne ▫ Diu noctuque ▫ *dnem i nocí, ve dne i v noci* ▫ Dnem y nocý/ wedne y nocy

Diuerbia, generis. neut. plurali. nume. ▫ *stránky, komedí, kteréžto rozličné osoby uvedeny bývají* ▫ Stránky/ Comedij/ kteréžto rozličné ofoby vwedeny býwagij

Diuerto, et **Diuerfor**, **Diuerforium**, etc. Vide Verto

Diues, gene. omnis ▫ *bohatý* ▫ Bohatý ▫ Diuitiae, arum. plura. tantum ▫ *bohatství* ▫ Bohatftwij

Diuido, is, Diuifi. pen. corr. ▫ *rozděluji, dělím* ▫ Rozdělugi/ dělím ▫ Diuidere animum in diuerfa ▫ *roztrhnouti mysl na mnohé věci, roztržiti býti v myslí na toto i na ono* ▫ Roztrhnauti mysl na mnohé věcy/ Roztržiti býti w myšlí na toto y na ono ▫ Sic diuidere ofcula ▫ *jednák tohoto líbati, jednák onoho* ▫ Gednák tohoto lijbati/ gednák onoho ▫ Hinc Diuifor ▫ *dělič* ▫ Dělič⁸⁸ ▫ Significat aliquando ▫ *kdo díly peněz klade v každém spolku, to což dáno bylo neb co kandidati podtají dávali* ▫ Kdo dijly peněz klade wkaždém spolku/ to což dáno bylo/ neb co Candidati podtagij dávali ▫ Et Diuifio ▫ *rozdělení* ▫ Rozdělení ▫ Item Diuiduum ▫ *rozdílné neb co rozděleno jest* ▫ Rozdijlné/ neb co rozděleno gefť ▫ Indiuiduum ▫ *nerozdílné* ▫ Nerozdijlné ▫ Praeterea, Diuifibilis, le ▫ *dělitedlný, dílný, dílnatý* ▫ Dělitedlný/ dijlný/ dijlnatý ▫ Indiuiibilis, le ▫ *nedělitedlný, nedílný* ▫ Nedělitedlný/ nedijlný ▫ Diuidia, ae, gene. foemi. ▫ *starost, roztržka, protimyslnost* ▫ Staroſť/ roztržka/ protimyslnoft ▫ Plaut.

| **Diuinus**, a, um ▫ *božský* ▫ Božský ▫ Rem diuinam facere ▫ *obětovati* ▫ Obětowati ▫ Diuinitas ▫ *božství* ▫ Božftwij ▫ Diuinus etiam significat ▫ *hádač, věštec* ▫ Hádač/ wěſttec ▫ Diuino, as ▫ *hádám, věštím, pohádky vydávám, uhozuji* ▫ Hádám/ wěſtjim/ pohádky wydávám/ vhozugi ▫ Diuinator ▫ *hádač, vydavatel pohádek, kdo pohádky vydává* ▫ Hádač/ wydawatel pohádek/ kdo pohádky wydává ▫ Diuinatio ▫ *hádání, věštská pohádka*,

T4rb

⁸⁸ Dělič] Delijč tisk

uhodnutí a zvědění budoucích věcí ▫ Hádání/ věštká/ pohádka/ vhodnutí/ a zvědění
budaucých věcí ▫ Diuinè ▫ *božský* ▫ Božský ▫ Diuinitus, aduerbium ▫ *Bohem, od Boha
neb božskou mocí* ▫ Bohem/ od Boha/ neb Božskou mocí

Diuertium, Vide Verto

Diurnus, Require Dies

Dius, a, um ▫ *urozený, šlechtý, slavný, božský* ▫ Vrozený/ Sflechetný/ flawný/ Božský ▫ Et
Dium ▫ *světlost denní, jasnost a blesk nebes* ▫ Swětloft dennij/ yafnoft a blek Nebes ▫
Sub dio, uel Sub diuo ▫ *pod čistým, pouhým nebem* ▫ Pod čistým pauhým Nebem

Diuus, a, um ▫ *božský* ▫ Božský ▫ Idem quod Diuinus. Et Diuum, idem quod Dium

DO

Do, das, dedi, dedi, datum ▫ *dávám* ▫ Dávám ▫ Do me tibi ▫ *zpravuji se podle tvé vůle,
poslouchám tebe* ▫ Zprawugi se podle twé wuole/ poslauchám tebe ▫ Do fidem ▫ *sli-
buj, přiríkám* ▫ Slibugi/ přirijkám ▫ Do poenas ▫ *bývám trestán, pokutu беру* ▫ Býwám
trestán/ pokutu беру ▫ Do operam ▫ *přičiňuji se, snážím se, pilnost přikládám* ▫ Přičiňugi
se/ fnážijm se/ pilnoft přikládám ▫ Do manus, aut herbam ▫ *dávám se, vyznávám, že
sem přemožen* ▫ Dávám se/ wyznávám/ že sem přemožen ▫ Do aures alicui ▫ *někoho
poslouchám, mám pozor* ▫ Někoho poslauchám/ mám pozor ▫ Dare uitio ▫ *láti, haněti* ▫
Láti/ haněti ▫ Dare uerba ▫ *oklamati* ▫ Oklamati ▫ Dare dono ▫ *darovati, šenkovati* ▫ Da-
rowati/ fšenkowati ▫ Dare mancipio ▫ *za dědičného sebe dáti, poddati se* ▫ Za dědičného
sebe dáti/ poddati se ▫ Dare nomen ▫ *dáti se vepsati* ▫ Dáti se wepfati ▫ Item Dare pro
dicere aliquando accipitur. Dare neci, et Dare laetho idem ▫ *zabiti* ▫ Zabiti ▫ Dare
uentis, et obliuioni dare ▫ *zapomenouti* ▫ Zapomenauti ▫ Sed dare uela uentis ▫ *pla-
viti se* ▫ Plawiti se ▫ Dare memoriae ▫ *pamatovati* ▫ Pamatowati ▫ Dare terga ▫ *utíkati* ▫
Vtijkati ▫ Do iufiurandum ▫ *přisahou přisahám* ▫ Přifahau přifahám ▫ apud Terentium.
Do in publicum ▫ *obecně činím, vůbec vydávám* ▫ Obecně činijm/ wůbec wydávám ▫
Turpiter se dedit ▫ *posměch vzal, zle, nedobře se zachoval* ▫ Pořměch wzal/ zle nedobře
se zachowal ▫ Etiam apud Terentium. Dare fymbolum ▫ *svuog náležitý díl dáti, svuog
řád platiti* ▫ Swuog náležitý dijl dáti/ fwuog řád platiti ▫ Dare se in uiam ▫ *na cestu
se vydati* ▫ Na cestu se wydati ▫ Dare se fomno ▫ *spáti* ▫ Spáti ▫ Dare damnum ▫ *škodu
učiniti* ▫ Škodu včiniti ▫ Dare in matrimonium ▫ *oženiti, vdáti, k manželství dáti* ▫ Ože-
niti/ wdáti/ k Manželřtwij dáti ▫ Dare habenas ▫ *pustiti votěz neb uzdu, folk, vůli dávati* ▫
Puřtiti Wotěz neb vzdu/ ffolk/ vůli dávati ▫ Dedit me ad languorem ▫ *přivedl mne
k nemoci, uvedl mne v nemoc* ▫ Přiwedl mne k Nemocy/ wwedl mne w Nemoc ▫ Vt
res dant sefe ▫ *jak se věci zbihají, jak se treffi, nahodí* ▫ Yak se wěcy zbijhagij/ yak se
treffij/ nahodij ▫ Do palmam ▫ *dávám za vyhranou, dávám se* ▫ Dávám za wyhranau/

T4va

dávám se ◻ Dare negotium ◻ *poručiti* ◻ Poručiti ◻ Dare ufum rei ◻ *nětco k užívání půjčiti* ◻ Nětco k vžijwánij půgčiti ◻ Optionem dare ◻ *na vůli dáti* ◻ Na vůli dáti ◻ Effectum dare ◻ *učiniti, vykonati, skutkem dovésti* ◻ Včiniti/ vykonati/ skutkem dowésti ◻ Dare per manus dicimus, cum aliquid ueteri usu obseruatum posteris relinquimus ◻ *potomkuom oznamowati a pozustawiti toho, o čemž sme my věděli* ◻ Potomkuom oznamowati a pozustawiti toho/ o čemž sme my | věděli ◻ Composita quaedam sunt primae coniugationis, ut Circundo ◻ *obstupuji, obkličuji* ◻ Obstupugi/ obkličugi ◻ Pessundo ◻ *potlačuji, rozšlapuji* ◻ Potlačugi/ rozšlapugi ◻ Venundo ◻ *prodávám* ◻ Prodávám ◻ Quaedam tertiae, ut Abdo ◻ *skrývám* ◻ Skrývám ◻ Hinc abditus, a, um ◻ *skrytý* ◻ Skrytý ◻ Addo ◻ *přičiňuji, přidávám* ◻ Přičiňugi/ přidávám ◻ Additio ◻ *přidávání* ◻ Přidávání ◻ Additamentum ◻ *přičinění* ◻ Přičinění ◻ Additus, a, um ◻ *přidaný* ◻ Přidaný ◻ Condo ◻ *řídím, tvořím neb stavím, v hromadu stavím* ◻ Ržijdiem/ tvořijm/ neb stawijm/ whromadu stawijm ◻ ut, Romulus condidit urbem Romam ◻ *Romulus město Řím vystavěl* ◻ Romulus Město Ržijm wyftawěl ◻ Conditor ◻ *stvořitel* ◻ Stwořitel ◻ Conditus idem quod Abconditus, uel compositus, et Inconditus, pen. cor. ◻ *nezřízený, nezpravený* ◻ Nezřízený/ nezpravený ◻ Et Condo ◻ *za sebe kladu, překrývám neb schovávám* ◻ Za sebe kladu/ překrývám/ neb schowávám ◻ Condere uinum ◻ *vína nabrati neb do nádoby schowati* ◻ Wijná nabrati/ neb do Nádoby schowati ◻ Vnde Condituus, a, um ◻ *co se muože chowati a trwati* ◻ Co se muože chowati a trwati ◻ Et Conditorium ◻ *hrob neb schowadlo* ◻ Hrob neb schowadlo ◻ Condus promus ◻ *schowáwatel, vydáwatel, zpráwce špižerný, špižerník* ◻ Schowáwatel/ wydáwatel/ Zpráwce Špižerný/ Špižerník ◻ Dispenfator ◻ *šafář* ◻ Šaffář ◻ Ab hoc fiunt, Abcondo ◻ *skrývám* ◻ Skrývám ◻ Et Recondo ◻ *kladu za sebe neb schovávám* ◻ Kladu za sebe/ neb schowávám ◻ Vnde Abconditus, et Reconditus, a, um ◻ *schovaný, skrytý* ◻ Schovaný/ Ikrytý ◻ Credo, Require⁸⁹ supra. Dedo ◻ *poddávám se, dávám se v moc* ◻ Poddávám se/ dávám se v moc ◻ Hinc Deditio ◻ *poddání* ◻ Poddání ◻ Poft longam obfidionem, facta est deditio ◻ *po dlouhém obležení dali se neb stalo se poddání* ◻ Po dlauhém obležení dali se/ neb | ftalo se poddání ◻ Dedititius, a, um ◻ *co se poddalo* ◻ Co se poddalo ◻ Item. Deditus, a, um ◻ *poddaný* ◻ Poddaný ◻ Edo, Vide supra aedo cum diphthongo, Indo ◻ *vkládám, wecpávám* ◻ Wkládám/ wecpávám ◻ Cibum in os indidi ◻ *vecpal sem mu pokrm v usta* ◻ Wecpal sem mu pokrm w usta ◻ Item ◻ *ukládám* ◻ Vkladám ◻ Indere nomen ◻ *jmenowati, jméno dáti neb ukládati* ◻ Gmenowati/ gméno dáti/ neb vkladati ◻ Obdo ◻ *zahrazuji, zastrkuji neb zavírám* ◻ Zahrazugi/ zastrkugi neb zawijrám ◻ Obdo pessum ostio ◻ *zatahuji, zavírám záworu dvěře* ◻ Zatahugi/ zawijrám záworu dvěře ◻ Perdo ◻ *ztracuji, hubím* ◻ Ztracugi/ hubijm ◻ Perditio ◻ *straceni, záhuba, zatraceni* ◻ Straceni/ záhuba/ zatraceni ◻ Deperdo, ferè idem, et Disperdo ◻ *utrácím, mrhám* ◻ Vtrácým/ mrhám ◻ Perditè ◻ *zhúbně, příliš* ◻ Zhúbně/ přijliš ◻ Perditè amare ◻ *záhubně, zhoubně milowati, a se škodou* ◻ Záhubně/ zhaubně

T4vb

U1ra

⁸⁹ Require] Requirae tisk

milowati/ a fe ůkodau ◻ Prodo ◻ *vynáším, vyjevuj* ◻ Wynášůjm/ wygewugi ◻ Item ◻ *vydávám* ◻ Wydávám ◻ Prodere diem, id est, Conůituere diem ◻ *neb poodkládám, prodlužuj* *neb oddaluj* ◻ Neb poodkládám/ prodlužugi/ neb oddalugi ◻ Item ◻ *prozrazuj*, *vyzrazuj*, *zrazuj* ◻ Prozrazugi/ wyzrazugi/ zrazugi ◻ Hinc proditor ◻ *zrádce* ◻ zrádce ◻ Et Proditio ◻ *vyzrazení, zrada* ◻ Wyzrazeníj/ zrada ◻ Item. Prodere memoriae ◻ *paměti poručiti, spamatovati, v paměti složit* ◻ Paměti poručiti/ ůpamatowati/ w paměti ůložit ◻ Et Prodere literis ◻ *zapsati, poznamenati* ◻ Zapůati/ poznamenati ◻ Prodere monumentis idem. Item, Reddo ◻ *navracuj* ◻ Nawracugi ◻ Reddere animum ◻ *zase potěšiti, srdce přidati* ◻ Zase potěšiti/ Srdce přidati ◻ Reddere certioem ◻ *oznamuj, znáti dávám, věděti* ◻ Oznamugi/ znáti dávám/ věděti ◻ Reddo eruditum ◻ *činím tebe učeného* ◻ Čžinijm tebe včeného ◻ Subdo ◻ *podkládám, podpírám, podmaňuj* ◻ Podkládám/ podpijrám/ podmaňugi ◻ Subdere puerum ◻ *cizí dítě podvrci, dítě položit, povrci* ◻ Cyzý | Dítě podvrco/ Dítě položit/ powrcy ◻ Subdere oua adulterinae ◻ *cizí vaje podkládati* ◻ Cyzý Wayce podkládati ◻ Subditus, a, um ◻ *poddaný* ◻ Poddaný ◻ Et Subdititius, a, um ◻ *podkladný, cizí* ◻ Podkladný/ cyzý ◻ Subdititius uerfus ◻ *nenáležitý verš k tomu* ◻ Nenáležitý werfs k tomu ◻ Trado ◻ *vzdávám* ◻ Wzdávám ◻ Item ◻ *učím* ◻ Včijm ◻ Nemine tradente didici hoc ◻ *naučil sem se tomu, ještě mne žádný neučil* ◻ Naučil sem se tomu/ geůůto mne žádný⁹⁰ nevčil ◻ Tradunt operas mutuas ◻ *pomáhají sobě jedno za druhé* ◻ Pomáhagij sobě gedno zadruhé ◻ Tradere memoriae, et obliuioni, ut supra in simplici. Tradere monumentis ◻ *k budoucím časům nětco naznamenati* ◻ K budaucým časům nětco naznamenati ◻ Hinc Traditio ◻ *naučení, vzdávání* ◻ Naučeníj/ vzdáwanij

Doceo, es, docui ◻ *učím, naučuj* ◻ Včijm/ naučugi ◻ Docuit me fidibus ◻ *naučil mne housti* ◻ Naučil mne hauůti ◻ Aliquando certioem facio ◻ *vědět* *dávám* ◻ Wěděti dávám ◻ Doctus, a, um ◻ *učený* ◻ Včený ◻ Indoctus, a, um ◻ *neučený, bez umění* ◻ Nevčený/ bez vměníj ◻ Doctrina ◻ *učení* ◻ Včeníj ◻ Doctor ◻ *učitel* ◻ Včitel ◻ Documentum ◻ *výstraha, navedení, naučení* ◻ Výůtraha/ nawedenij/ naučeníj ◻ Docilis, le ◻ *naučelivý, vtipný, k naučení schopný* ◻ Naučeliwý/ wtipný/ k naučeníj ůchopný ◻ Indocilis, le ◻ *neučelivý* ◻ Nevčeliwý ◻ Docilitas ◻ *snadnost k naučení, schopnost, vtipnost* ◻ Snadnoůt k naučeníj/ ůchopnoůt/ wtipnoůt ◻ Docibilis, le ◻ *od přirození ůpuosobný k naučení* ◻ Od přirozeníj ůpuoůobný k naučeníj ◻ Compoůita. Dedoceo ◻ *odučuj* *neb jináč učím* ◻ Odvčugi/ neb gináč včijm ◻ Perdoceo, et edoceo ◻ *dobře učím* *neb dokonale vyučuj* ◻ Dobře včijm/ neb dokonale wyvčugi

Dochimus, gene. maůc. ◻ *pes veršový, maje pět sylab, první krátkou, dvě dlouhé a opět dvě krátké* ◻ Pes werůůowý/ mage pět Syllab/ prwnij krátkau/ dvě dlauhé/ a opět dvě krátké

| **Docimafia**, gene. foemini. ◻ *šacování, vážení* ◻ ůůacowánij/ wáženij

Docos, gene. maůcu. id est, Trabs ◻ *trám, břevno* ◻ Trám/ Břewno

U1rb

U1va

⁹⁰ žádný] žádný tisk

- Dodona**, gene. foemi. pen. pro. ▫ *město v Epiru, při němž les Jovi přivlastněn byl* ▫ Město w Epiru/ při němž Les Ioui přivlastněn byl ▫ Vnde Dodonaeus, a, um. Dodonaeus Iupiter, et Dodonaem, aes, prouerbi ▫ *žvác, kdo vždycky pliská a tlampá jako zvonček neb měděná nádoba, v Dodona* ▫ Zwáč/ kdo vždycky pliská/ a Tlampá/ jako Zvonček/ neb Měděná nádoba/ w Dodona
- Dodra**, gene. foemi. ▫ *traňk z devíti kusuov neb částek udělaný neb složený* ▫ Traňk z dewijti kufuow neb částek vdělaný/ neb složený
- Dodrans** ▫ *devátý díl Asis* ▫ Dewátý dijł Asfis ▫ Vide suprà As
- Dogma**, gene. neu. latinè Decretum uel placitum ▫ *svolení, ustanovení, přikázání* ▫ Swolenij/ vřtanowenij/ přikázanij ▫ Dogmatistes ▫ *následovník neb ochránce, ustanovení neb svolení* ▫ Náfledownijk/ neb ochránce/ vřtanowenij neb swolenij
- Dolabra**, gene. foemi. ▫ *dláto, hoblík* ▫ Dláto/ Hoblík ▫ Dolabella dimin. eo nomine dictus erat Gener Ciceronis, Maritus Tulliae. Dolabro, as ▫ *hoblují, dlabi* ▫ Hoblugi/ dlabi ▫ Dolo, as, Vide infra
- Doleo**, es, dolui ▫ *mám smutek neb žalost, trpím bolest, lituji, jest mi protimyslně* ▫ Mám řmutek neb žalost/ trpím bolest/ litugi/ geřt mi protimyslně ▫ Doleo mortem patris tui ▫ *lituji smrti otce svého* ▫ Litugi Smrti Otce svého ▫ Sic doleo caufam, interitum, iniurias etc. Doleo dentibus, aut Dentes mihi dolent ▫ *bolejí mne zuby* ▫ Bolegij mne Zuby ▫ Item, Dolet mihi quòd non pro uotis res tibi succedit ▫ *lito mi, žeť se podlé žádosti nedaří, nevede* ▫ Lijto mi/ žeť se podlé žádosti nedařij/ ne|wede ▫ Doleo uicem illius ▫ *lito mi škody, pádu a bídy jeho* ▫ Lijto mi řlkody/ pádu a bijdy geho ▫ Duae ancillae mihi dolent. apud Plautum ▫ *dvě děvečky mi stoní neb nemocny sou* ▫ Dwě Děwečky mi řtonij/ neb Nemocny řau ▫ Dolet dictum adolescenti, apud Terentium ▫ *slovo to protimyslně jest mládenci neb řmoutí ho* ▫ Slowo to protimyslně geřt Mládency/ neb řmautij ho ▫ Ne quid quod doleat dicas ▫ *nemluw toho, což by řmoutilo* ▫ Nemluw toho cožby řmautilo ▫ Facile fit ei aliquid quod doleat ▫ *snadně se mu nětco může státi, což by protimyslně bylo neb řmoutilo* ▫ Snadně ře mu nětco může státi/ cožby protimyslně bylo/ neb řmautilo ▫ Dolenter, aduerbi. ▫ *žalostně, bolestně, lítostivě* ▫ Zialostně/ bolestně/ lijtořtiwě ▫ Hinc Dolor ▫ *bolest, žalost, smutek* ▫ Boleřt/ žalost/ řmutek ▫ Esse in dolore ▫ *smutek míti* ▫ Smutek mįjti ▫ idem quod dolere, Et Dolendus, a, um ▫ *co má litováno býti* ▫ Co má litováno býti ▫ Dolentia, idem quod dolor. Indolentia ▫ *nermoucení* ▫ Nermaucenij ▫ Composita, Indoleo et Perdoleo, ferè idem quod řimplex. Dedoleo ▫ *nemám řmutku, již se nermoutím, již řem se odrřmoutil* ▫ Nemám řmutku/ giř ře nermautijm/ giř řem ře odrřmautil ▫ Indolentia ▫ *zdraví, nestonání, nestarání* ▫ Zdrawij/ nęřtonánij/ nęřřaránij
- Dolium**, gene. neut. ▫ *vinný řud* ▫ Winný řud ▫ Dolium fictile ▫ *hliněná nádoba vinná* ▫ Hliněná nádoba winná ▫ Doliolum diminutium ▫ *soudek* ▫ Saudek ▫ Doliarius ▫ *bečwář, bednář* ▫ Bečwář/ bednář ▫ Doliaris, re ▫ *co k řudům naleží* ▫ Co k řudům naleřij ▫ Vita doliaris, Prouerbium ▫ *řřídmy, řkrovný, řkoupý řivot, řakovýř vedł Diogenes Cynikus, kte-*

ryž měl sud za dům a v něm bydlil ▫ *Střijdmý/ fkrówný/ fkaupý žiwot/ yakowýž wedl Diogenes Cynucus/ kterýž měl sud za dům/ a w něm bydlil*

Dolichos, gene. mascu. ▫ *prostranství, místo, kteréž dvanácte stadia honuow obsáhuje* ▫ *Prostranstwíj/ mįjfto/ kteréž Dwanácte | stadia honuow obfáhuge* ▫ *Vide infra quid sit Stadium, Hinc Dolichodromus* ▫ *někdo, jenž po šestkrát pořád stadium neb závodní plac probíhá* ▫ *Někdo genž po šestkrát pořád stadium neb závodní plac probíhá*

U2ra

Dolo, as, aui ▫ *hoblují, hladím* ▫ *Hoblugi/ hladijm* ▫ *Dedolo* ▫ *vyhoblují, čistě hladím* ▫ *Wyhoblugi/ čistě hladijm* ▫ *Edolo* ▫ *vyhlazují, rovnám, puleruji* ▫ *Wyhlazugi/ rovnám/ pulerugi* ▫ *Polio est uerbum fabrile* ▫ *ozdobuji* ▫ *Ozdobugi* ▫ *Condolo idem*

Dolon, gene. masc. ▫ *dřevěnná hůl, v kteréž jest meč neb železo špičaté skryto, neb bič, v němž jest dýka* ▫ *Dřevěnná hůl/ w kteréž geft Meč neb Železo špičaté skryto/ neb bič w němž geft Dýka*

Dolopes, gene. masc. ▫ *byli lidé v Tesalí* ▫ *Byli Lidé w Tesfalij*

Dolus, gene. mascu. ▫ *lest neb zchytralost* ▫ *Left neb zchytraloft* ▫ *Dolofus, a, um* ▫ *podvodný, lstivý, lsti plný* ▫ *Podvodný/ lftiwý/ lfti plný* ▫ *Et Subdolus, a, um, penu. cor.* ▫ *úlisný, zchytralý* ▫ *Vlifný/ zchytralý*

Doma, atis, gene. neut. latinè Tectum ▫ *střecha* ▫ *Střecha* ▫ *uel Domus fynecdochicos*

Dominus, gene. masc. ▫ *pán, kdo nad nědčím moc má* ▫ *Pán/ kdo nad nědčijm moc má* ▫ *Propriè* ▫ *pán v domu* ▫ *Pán w Domu* ▫ *Sed abufiue, pro quouis, qui potestatem aliquam habet. Domina* ▫ *pani* ▫ *Pani* ▫ *Dominicus, a, um* ▫ *co ku pánu neb panství náleží, panství* ▫ *Co ku pánu/ neb panstwíj náležij/ Panstwíj* ▫ *Dominium* ▫ *panství, panování, moc* ▫ *Panstwíj/ panování/ moc* ▫ *Dominor, aris, uerbum* ▫ *panuji* ▫ *Panugi* ▫ *aliquando paβiue* ▫ *bývám opanován* ▫ *Býwám opanowán* ▫ *Vnde Dominatio, et Dominatus* ▫ *mocnost, moc, tyranství* ▫ *Mocnoft/ moc/ tyranstwíj* ▫ *et Dominator* ▫ *panovník* ▫ *Panownijk* ▫ *Dominatrix* ▫ *panownice* ▫ *Panownice*

Domo, as, domui ▫ *skrocuji, krotím* ▫ *Skrocugi/ krotijm* ▫ *Item* ▫ *přemáhám* ▫ *Přemáhám* ▫ *Perdomo, pen. corr. idem est. Hinc Domitus* ▫ *skrocený, přemožený* ▫ *Skrocený/ přemožený* ▫ *Et Indomitus, a, um* ▫ *neskrocený, divoký* ▫ *Neskrocený/ Diwoký* ▫ *Et Domitura* ▫ *krocení* ▫ *Krocenij* ▫ *Domabilis, le* ▫ *skrotitedlný* ▫ *Skrotitedlný* ▫ *Indomabilis, e* ▫ *neskrotitedlný* ▫ *Neskrotitedlný* ▫ *Domitor, et Domator* ▫ *přemahatel, skrotitel* ▫ *Přemahatel/ fskrotitel*

U2rb

Domus, gene. foemi. fecundae, et quartae declinationis ▫ *duom* ▫ *Duom* ▫ *Domi* ▫ *doma* ▫ *Doma* ▫ *Locale est, Domi coniecturam facio* ▫ *sám při sobě toho se domejším neb poznávám to u sebe* ▫ *Sám při sobě toho se domayšijm/ neb poznávám to v sebe* ▫ *Sic domi habere, prouer* ▫ *sám od sebe míti* ▫ *Sám od sebe mįjti* ▫ *Item, Domi inspicere aliquem* ▫ *jistou věc při někom seznaní* ▫ *Giftau věc při někom seznaní* ▫ *Et Domesticè notus* ▫ *jistotně a dokonále známý* ▫ *Giftotně a dokonále známý* ▫ *Domi nostrae* ▫ *v našem domu* ▫ *W nassem Domu* ▫ *Domi alienae* ▫ *v cizím domu* ▫ *W cyzým Domu* ▫ *Domi iftius* ▫ *v domu*

tohoto ◻ *W domu tohoto* ◻ Cicero. *Ita domum eo* ◻ *jdu domu* ◻ *Gdu domu* ◻ *Reuertor domo* ◻ *navracuji se z domu* ◻ *Nawracugi se z domu* ◻ *Domuncula, diminuti.* ◻ *domek* ◻ *Domek* ◻ *Item Domus, pro quouis habitaculo* ◻ *za všeliký přibytěk* ◻ *Za wšfeliký příjbytek* ◻ *Domus deorum* ◻ *chrám* ◻ *Chrám* ◻ *Domicilium* ◻ *obydlé a dlouhé přebývání* ◻ *Obydlé/ a dlouhé přebýváníj* ◻ *Vnde dicimus, Mutare domicilium* ◻ *sídlo, obydlé neb přibytěk změnití, jinam se k přebývání konečnému odstěhovati* ◻ *Sýdlo/ obydlé neb přjbytek změnití/ ginam se k přebýváníj konečnému odstěhowati* ◻ *Domesticus, a, um* ◻ *domáci, co k domu sluší* ◻ *Domácý/ co k domu sluffij* ◻ *Domesticum negotium* ◻ *domáci jednání* ◻ *Domácý gednáníj* ◻ *Et Domestici, substan.* ◻ *domáci* ◻ *Domácý* ◻ *Dome[stica animalia* ◻ *pitomý dobytek, pitomá hovada* ◻ *Pitomý Dobytek/ pitomá Howada* ◻ *Domesticatim aduerb.* ◻ *duom od domu, po domích* ◻ *Duom od domu/ po domijch* ◻ *Domus etiam pro familia accipitur* ◻ *za čeled* ◻ *Za Čzeled* ◻ *Item* ◻ *za rod neb pokolení* ◻ *Za rod/ neb pokolenij* ◻ *Domiporta* ◻ *hlemežd'* ◻ *Hlemayžd'*

U2va

Donec ◻ *dokavádž, až* ◻ *Dokawádž/ až* ◻ *Donicum, apud Plautum. idem. aliquando idem. quod quamdiu* ◻ *pokudž, jak dlúho* ◻ *Pokudž/ yak dlúho*

Dono, as, aui ◻ *daruji, dobrovolně dávám, bez zasloužení šenkují* ◻ *Darugi/ dobrovolně dávám/ bez zaslouženíj šenkugij* ◻ *Dono te hac re, et Dono tibi hanc rem* ◻ *šenkujit' tuto věc a daruji tebe touto věcí* ◻ *Sšenkugit' tuto věc/ a daruji tebe tauto věcý* ◻ *Et Dono feruum dono, apud Plautum* ◻ *daruji služebníka darem neb šenkováním* ◻ *Darugi služebníka darem/ neb ššenkowánijm* ◻ *Donatio* ◻ *dobrowolné, swobodné vzdání, když kdo nějakú věc za vlastní vzdává neb postupuje* ◻ *Dobrowolné/ swobodné vzdáníj/ když kdo nějakú věc za wlastnij wzdáwá/ neb postupuge* ◻ *Donum* ◻ *dar, šenkování* ◻ *Dar/ ššenkowánij* ◻ *Donatium, idem quod donum, sed abusuè* ◻ *místo, kde se věci ššenkované neb darované chovají, chrám* ◻ *Mjšto kde se věcy ššenkované neb darované chowagij/ Chrám* ◻ *Donatus* ◻ *darovaný, obdařený* ◻ *Darovaný/ obdařený* ◻ *Indonatus, a, um* ◻ *nedarovaný, neobdařený* ◻ *Nedarovaný/ neobdařený* ◻ *Donatius* ◻ *kdož darowati muože* ◻ *Kdož darowati muože* ◻ *Et Donatium* ◻ *knížecí dar lidu služebnému daný* ◻ *Knížecý dar/ Lidu služebnému daný* ◻ *Vide supra Congiarium, Composita. Condone idem quod dono* ◻ *neb odpouštím, promíjím neb z prozby dávám* ◻ *Neb odpaušštíjm/ promijgijm/ neb z prozby dávám* ◻ *Hinc Condonati* ◻ *odpouštění, promíjení* ◻ *Odpaušštěníj/ promijgenij* ◻ *Vulgo, Indulgentia*

Dorcas, adis, gene. foemi. ◻ *gamsík neb srnec* ◻ *Gamsýk neb Srnec*

| **Doris**, gene. foemi. ◻ *krajina in Graecia při hoře Oeta* ◻ *Kragina in Graecia při Hoře Oeta* ◻ *Vnde Dorij, et Dorienses* ◻ *ti lidé* ◻ *Ti lidé* ◻ *Et Doricus, a, um, pro Graeco Doris* ◻ *jest také jméno jedné bohyně mořské* ◻ *Gest také gméno gedné Bohyně Mořské*

U2vb

Dormio, is, Dormiui ◻ *spím* ◻ *Spíjm* ◻ *In utramuis aurem dormire* ◻ *bez starosti býti, bezpečně spáti* ◻ *Bez šštarosti býti/ bezpečně spáti* ◻ *In sacris literis Dormire, frequenter pro mori accipitur. Dormifco, idem quod Dormio. Dormitorius, a, um* ◻ *co k spaní náleží* ◻

Co k spanij náležij □ et Dormitorium, substanti. □ *komňata, odpočívadlo, hostěnice* □ Komňata/ odpočívadlo/ hostěnice □ Dormito, as, frequenta. □ *tuze spím, nětco přehlídám neb zanedbávám* □ Tuze spijm/ nětco přehlijdám/ neb zanedbávám □ Dormitor □ *vosपालec, nedbalec* □ Wospalec/ nedbalec □ Dormiturio □ *dřímám, chce mi se spáti* □ Dřijmám/ chce mi se spáti □ Composita. Obdormio, et Obdormisco □ *usejpám, zaspávám* □ Vřaypám/ Zaspávám □ Edormio □ *vyspávám se* □ Wypávám se □ Edormisco idem. Indormire causae □ *na práci a jednání nedbati* □ Na práci a gednání nedbati

Doron, Graece Donum, latinè. gene. ne □ *dar* □ Dar □ Vnde Antidoron □ *oplacování, dar za dar* □ Oplacování/ dar za dar □ Et Dorophoros □ *kdo dary přináší neb nese* □ Kdo dary přinášíj/ neb nese □ Et Dorodocia, Corruptio muneribus facta □ *halafancování, oslepení, ochlácholení dary* □ Halaffancování/ oslepenij/ ochlácholenij dary □ Item Doron idem quod palmus □ *míra, kteráž jest čtyř prstuov zšíří, dlaň* □ Mijra/ kteráž gest čtyř prftuow zřijij/ Dlaň □ Vnde Didodrum, Tetradorum, etc. pen. pro.

Dorfum, gener. neut. □ *hřbet* □ Hřbet □ Dorfuarius, a, um □ *kdo na hřbetě nosí* □ Kdo na hřbetě nořy □ uel Dorfuarius, et, Dorfualia | □ *hřbetový dek, huně, podklad* □ Hřbetový dek/ huně/ podklad

U3ra

Dory, gene. neut. latinè Hafta □ *vořtíp neb kopí* □ Wofřtíj neb Kopij □ Vnde Doryphorus, pen. corr. □ *kdo kopí neb vořtíp nosí, drabant, landsknecht* □ Kdo Kopij neb wofřtíj nořy/ Drabant/ Landsknecht

Dos, gene. foemi. □ *věno neb přídavek ten, kterýž žena k muži přináší* □ Wěno neb přídawek ten/ kterýž žena k muži přinášíj □ Item □ *vřelický dar, kterýž kdo od přirození má* □ Wřelický dar/ kterýž kdo od přirození má □ Dotes animi □ *ctnosti* □ Ctnofťi □ Dotes ingenij □ *duomyslnosti, vřtipu a rozumu* □ Duomyslnofťi/ wřtipu a rozumu □ Dotes corporis □ *krása, síla* □ Kráfa/ řýla □ Dotalis, le □ *co k věnu náleží* □ Co k věnu náležij □ Doto, as □ *obvěnuji, věno dávám* □ Obvěnuji/ věno dávám □ Et Metaphoricè □ *daruji* □ Darugi □ Hinc dotat mulier □ *žena věnem odbytá, bohatá* □ Žena Wěnem odbytá/ Bohatá □ Indotata □ *chudá, kteráž věna nemá* □ Chudá/ kteráž věna nemá

Doxa, gene. foemi. latinè Gloria. et Opinio □ *sláva a domnění neb domnívání* □ Sláva a domnění/ neb domníwáníj □ Vnde Paradoxon □ *co jest proti obyčejnému domnění, nejednomyslně, divně, neslýchané věci, až k podivení* □ Co gest proti obyčejnému domněníj/ negednomyslně/ diwně neslýchané wěcy/ až k podiwenj

DR

Drachma, gene. foe. ▫ *kventík* ▫ Kwentijk ▫ Item ▫ *peníze neb mince, hřivna, kteráž tak mnoho platí jako denarius, dva pacy neb osm krajcarův* ▫ Penijze neb Mince/ Hřivna kteráž tak mnoho platij/ jako Denarius, Dwa Pacy neb osm Kraycarůw ▫ Vnde Di-drachmon ▫ *ort neb čtvrtý díl zlatého neb čtyři pacy* ▫ Ort/ neb čtvrtý díl Zlatého/ neb čtyři Pacy

Draco, gene. mafcu. ▫ *drak neb jedovatý had* ▫ Drak/ neb Gedowatý Had ▫ Dracaena ▫ *dračice* ▫ Dračice ▫ Dracunculus, diminutivum. fuit etiam Draco legis lator Atheniensium

| **Dragma**, gene. neu. latinè. Manipulus ▫ *plná hrst, snopček neb malé břeménko* ▫ Plná hrst/ Snopček/ neb malé břeménko

U3rb

Drama, gene. neut. ▫ *rozmlouvání neb přetváření a cvičení osob v komediích* ▫ Rozmlouvání/ neb přetváření/ a cvičení osob v Comoedijch ▫ Dramaticus, a, um. Dramaticum carmen ▫ *skládání veršův, v němž samy osoby mluví, a ne poéta* ▫ Skládání Weršůw/ v němž samy Osoby mluví/ a ne Poéta

Drepanum, generis neutri ▫ *hora a město v Sicilii* ▫ Hora a Město w Sycylii

Dromos, gener. mafcu. latinè. Curfus ▫ *běh neb místo, kdež v závodě běhají* ▫ Běh/ neb místo kdež v závodě běhají ▫ Vnde Hippodromos ▫ *široká konská silnice* ▫ Široká Konká silnice ▫ Catadromus, de quo supra

Dromedarius, gene. mafc. ▫ *hovoď, kteréž rychle běží a jest skůro tak veliké jako velbloud* ▫ Hovoď kteréž rychle běží/ a jest skůro tak veliké jako Velbloud

Drupa, ae, gene. foem. ▫ *olejový vořech neb jahoda* ▫ Olejový vořech/ neb Jahoda

Drys, gene. foe. latinè Quercus ▫ *dub* ▫ Dub ▫ Vnde Dryades, et Hamedryades ▫ *bohyně lesův* ▫ Bohyně Lefůw

Dryidae, uel **Druidae** ▫ *byli mudrci a nábožníci u Galův* ▫ Byli Mudrci a nábožníci v Galluow

DV

Dubius, a, um ▫ *chybný, pochybující, nejistý* ▫ Chybný/ pochybující/ nejistý ▫ Coena dubia, Vide supra. In dubium uenire, idem quod dubitare, Et in dubium uocare ▫ *v pochybování uvoditi* ▫ Wpochybování wvoditi ▫ Dubito, as ▫ *pochybuji* ▫ Pochybugi ▫ Dubitat promittere ▫ *nesmí slíbiti* ▫ Nesmij slíbiti ▫ Dubitatio et dubietas ▫ *pochybování* ▫ Pochybování ▫ Dubitanter ▫ *pochybně* ▫ Pochybně ▫ Indubiè ▫ *nepochybně* ▫ Nepochybně ▫ Haud dubie, idem. Et sine | Dubio, procul dubio, uel dubio procul, pro eodem. In dubium uenio, In dubio sum, et mihi dubium est, idem quod dubito ▫ *pochybuji, nevím dobře* ▫ Pochybugi/ newijm dobře ▫ Compo. Addubito, idem est, quod

U3va

simplex. Subdubito ◻ *nětco málo pochybuji* ◻ Nětco málo pochybugi ◻ Indubitatus, a, um ◻ *nepochybný, bezpochybný, jistý* ◻ Nepochybný/ bezpochybný/ giftý
Duco, ducis, duxi ◻ *vodím, prodlévám, vážím* ◻ Wodijm/ prodlévám/ vážijm ◻ Parui ducis ◻ *málo sobě vážíš neb lehce* ◻ Málo sobě vážijs/ neb lehce ◻ et Duci absolute ◻ *tres-tánu neb zabitu býti* ◻ Treštánu/ neb zabitu býti ◻ Nero statim duci iussit ◻ *Nero hned je zabiti kázal* ◻ Nero hned ge zabiti kázal ◻ Duco uxorem ◻ *pojímám ženu* ◻ Pogijmám ženu ◻ Ducere choros ◻ *tanec voditi, tancovati* ◻ Tanec woditi/ tancowati ◻ Ducere literas ◻ *psáti* ◻ Pšáti ◻ Ducere primas lineas ◻ *k malování poznamenati, vypresignovati* ◻ K malovánij poznamenati/ wypresignowati ◻ Ducit suspiria ◻ *vzdeychá* ◻ Wzdeychá ◻ Ducere animam ◻ *živu býti* ◻ Ziwu býti ◻ Ducere cicatricem ◻ *zhojiti ránu, šrámem zaruosti* ◻ Zhogiti Ránu/ šrámem zaruosti ◻ De uulnere dicitur, Ducere coniecturam ◻ *domnění bráti* ◻ Domněnij bráti ◻ Ducere colorem ◻ *barvu na se bráti* ◻ Barwu na se bráti ◻ Ducere rationem, id est, Habere rationem. Ducere argentum uel aurum etc. ◻ *stříbro neb zlato na plech zdělati, rozkowati, na tenko kowati* ◻ Stříbro neb Zlatto na plech zdělati/ rozkowati/ na tenko kowati ◻ In ius ducere ◻ *obžalovati, ku právu pohnati* ◻ Obžalowati/ ku Právu pohnati ◻ Item ductus est poenitentia ◻ *pykal toho* ◻ Pykal toho ◻ Sorte ductus ◻ *losem volený* ◻ Lofem wolený ◻ apud Virgilium. Ductor ◻ *vuodce* ◻ Wuodce ◻ Ductus, us, quartae decli ◻ *vedení, průvod* ◻ Wedenij/ průwod ◻ Aquae ductus | ◻ *stoka, roura, příkop, jimž wodu do města vedou* ◻ Stoka/ raura/ příkop/ gimž wodu do Měšta wedau ◻ Dux ◻ *hajtman, vejwoda, vuodce, předchůdce* ◻ Haytman/ waywoda/ wuodce/ předchůdce ◻ Ducatus ◻ *vejwodství, knížetství* ◻ Waywodstwij/ Knijžetstwij ◻ Ducatus etiam numisma ◻ *mince, kteráž dukát slove* ◻ Mince/ kteráž Dukát flowe ◻ Ducto, et Ductito ◻ *vodím sem i tam, vládnú nad vojskem* ◻ Wodijm sem y tam/ wládnu nad Wogskem ◻ Ductarius, a, um ◻ *tažný* ◻ Tažný ◻ Ductarius funis ◻ *tažný provaz, tětiva, provazy, kteříž skrze škřípec táhnou* ◻ Tažný prowaz/ Tětíwa/ Prowazy kteříž skrze škřípec táhnou ◻ Ductilis, le ◻ *co se na široko neb tenko kowati neb táhnouti dá* ◻ Co se na široko neb tenko kowati neb táhnouti dá ◻ Ductim aduerbium ◻ *váhavě, ponenáhlú* ◻ Wáhawě/ ponenáhlú ◻ Composi. Abduco ◻ *odvodím* ◻ Odwodijm ◻ Adduco ◻ *přivodím* ◻ Přiwodijm ◻ Non potest adduci ut credat ◻ *nemuože k tomu přiveden býti, aby věřil* ◻ Nemuože k tomu přiweden býti/ aby věřil ◻ Conduco ◻ *najímám* ◻ Nagijmám ◻ Conduco feruum ◻ *najímám, jednám pacholka* ◻ Nagijmám/ gednám pacholka ◻ Vnde Conductus, a, um, In conducta domo habitat ◻ *bydlí v najatém domu neb pod platem* ◻ Bydlíj w najatém domu/ neb pod platem ◻ Et Conductitius, a, um ◻ *najímavý, co se najímá neb pod plat dává* ◻ Nagijmawý/ co se najímá/ neb pod plat dává ◻ Equus conductitius ◻ *najatý kuoň* ◻ Nagatý Kuoň ◻ Conducit, Imperfonaliter ◻ *užitečné jest, hodí se* ◻ Vžitečné gest/ hodij se ◻ Circunduco ◻ *wůkol vodím* ◻ Wůkol wodijm ◻ Deduco ◻ *ztahuji, odvodím* ◻ Ztahugi/ odwodijm ◻ Deducere riuos ◻ *potoky jinam svěsti* ◻ Potoky ginam swěsti ◻ Deducere uocem ◻ *hlas ztenka vypouštěti* ◻ Hlas z tenka wypouštěti ◻ Item De-

U3vb

ducere ◻ *provoditi* ◻ Prowoditi ◻ Domum usque te deducam ◻ *provodím tě až domov* ◻
 Prowodijm tě až domov ◻ Deducere nauem ◻ *od břehu přeč se plaviti* ◻ Od břehu přeč
 se plawiti ◻ Diduco | ◻ *roztahuji, sem i tam na různu táhnu* ◻ Roztahugi/ sem y tam na
 různu táhnu ◻ Educo ◻ *vyvodím* ◻ Wywodijm ◻ Item ◻ *odchovávám* ◻ Odchowávám ◻
 Induco ◻ *uvodím, namlouvám* ◻ Vwodijm/ namlauwám ◻ Induco animum ◻ *beru před*
sebe ◻ Beru před sebe ◻ Induco scriptum ◻ *vymazují neb přemazují to, co jest napsáno* ◻
 Wymazugi/ neb přemazugi to/ co jest napsáno ◻ Inducere ocreas ◻ *v boty se obou-*
vati ◻ W boty se obawati ◻ Inductio ◻ *dovozování, když z stran neb z obzvláštných podob-*
ných věcí něcti obecného zavírá se ◻ Dowozování když z stran neb z obzvláštných
 podobných věcí něcti obecného zavírá se ◻ Species argumentationis est apud Di-
 alecticos. Induciae, induciarum, plura. tantum ◻ *lhůta prodlení, příměří až do jistého*
času neb dne uložené ◻ Lhůta prodlení/ příměří až do jistého času/ neb dne vložené ◻
 Graecè ◻ ἑκ χειρῶν ◻ Interduco ◻ *uvozují* ◻ Vwozugi ◻ Vnde Introductio ◻ *navedení,*
počátek všelikého umění ◻ Nawedenij/ počátek všelikého umění ◻ Obduco ◻ *obtahují,*
přikrývám ◻ Obtahugi/ přikrývám ◻ Perduco ◻ *dovodím, až k konci vedu neb s mocí* ◻
 Dowodijm/ až k konci wedu/ neb s mocí ◻ Produco ◻ *prodlužují, meškám, vyvodím,*
prodávám ◻ Prodlužugi/ meškám/ wywodijm/ prodávám ◻ Productus, a, um ◻ *dlouhý,*
vytažený ◻ Dlahý/ wytažený ◻ Productio ◻ *prodloužení, protažení* ◻ Prodlaužení/ prota-
 ženíj ◻ Reduco ◻ *zase přivodím* ◻ Zase přivodijm ◻ Reducere in gratiam ◻ *zase smířiti,*
v milost a mír přivesti ◻ Zase smířiti/ w milost a mír přivesti ◻ Reduco in memoriam ◻
přivodím ku paměti ◻ Přivodijm ku paměti ◻ Reducere etiam significat. ◻ *vysvoboditi* ◻
 Wywoboditi ◻ Vnde Redux ◻ *kdo se zase z nějakého nebezpečství bez škody navrátil* ◻
 Kdo se zase z nějakého nebezpečství bez škody nawrátil ◻ Reductio ◻ *přivedení,*
uvozování ◻ Přivedeníj/ vwozováníj ◻ Seduco ◻ *vedlé sebe vodím neb někam soukromí* ◻
 Wedlé sebe wodijm/ neb někam soukromij ◻ Et per metapho. | ◻ *svodím, oklamávám* ◻
 Swodijm/ oklamávám ◻ Seductio ◻ *svedení, svod* ◻ Swedenij/ fwod ◻ Seductor ◻ *svu-*
odce, svoditel ◻ Swuodce/ fwoditel ◻ Subduco ◻ *přeč vodím, odjímám, kradu* ◻ Přeč wo-
 dijm/ odgijmám/ kradu ◻ Subducere cibum ◻ *stravy umenšovati, ujímati* ◻ Strawy vme-
 nšowati/ vgijsmati ◻ Subducere naues ◻ *k břehu se připraviti* ◻ K břehu se připrawiti ◻
 Deducere naues ◻ *od břehu se přeč plaviti* ◻ Od břehu se přeč plawiti ◻ Subducere ratio-
 nem ◻ *počítati, počet činiti* ◻ Počítati/ počet činiti ◻ Subducere summam ◻ *v jednu sumu*
spojiti ◻ W jednu summam spogiti ◻ Item Subducere ad nummum, idem, quod Subdu-
 cere rationem, Cice. Inde Subductio ◻ *odjímání, odbírání* ◻ Odgijmáníj/ odbíráníj ◻
 Item ◻ *počet* ◻ Počet ◻ Vulgò Computus, Superduco ◻ *na to uvozuji neb na to kladu* ◻
 Nato vwozugi/ neb nato kladu ◻ Superduxit liberis nouercam ◻ *přivedl na své děti ma-*
cechu neb nad nimi ustavil ◻ Přivedl na své děti Macechu/ neb nad nimi vstavil ◻
 Traduco ◻ *vodím od jednoho místa na druhé, převozuji* ◻ Wodijm od jednoho místa na
 druhé/ přewozugi ◻ Item ◻ *utrácím, mařím, mrhám* ◻ Vtrácým/ mařijm/ mrhám ◻ Tra-

U4ra

U4rb

- ducere aeuum ◻ čas, věk mařiti ◻ Cžas/ věk mařiti ◻ Traducere librum ◻ knihu z jedné řeči do druhé vykládati, protlumačiti ◻ Knijhu zgedné řeči do druhé vykládati/ protlumačiti ◻ Item, Traducere ◻ zhaněti, nařknouti ◻ Zhaněti/ nařknauti ◻ Traduces ◻ vinný plod neb větvička, roubové, kteréž daleko od jednoho místa na druhé rozsazují a rozplozují ◻ Winný plod/ neb větvička/ raubowé/ kteréž daleko od jednoho místa na druhé rozsazují a rozplozují ◻ Traductio ◻ vejklad z jedné řeči do druhé, vyložení ◻ Wayklad z gedné řeči do druhé/ vyložení ◻ Item ◻ zjavné hanění, nářek ◻ Zgewné hanění/ nářek
- Dudum** ◻ prvé dáwno ◻ Prvé dáwno ◻ Iam dudum. idem, Dudum intraui ◻ dáwno sem tam všel ◻ Dáwno sem tam všel ◻ Iam dudum te expecto ◻ již na tě dáwno očekávám ◻ Giž na tě dáwno očekávám
- | **Duella**, gene. foemini. ◻ třetí stránka neb částka uncie ◻ Třetí stránka neb částka Vnciae ◻ U4va
Vncia quid sit, Vide supra in Affe
- Duellum**, gene. neut. ◻ boj neb bitwa mezi dvěma, když se dva bijí, sám a sám ◻ Bog neb bitwa mezi dvěma/ když se dva bijí/ sám a sám ◻ Duello, as ◻ bojuji neb tepu se ◻ Bogugi neb tepu se ◻ Duellator ◻ bojovník, bitec ◻ Bogownijk/ bitec ◻ Duellicus, a, um ◻ bojovný ◻ Bogowný ◻ Perduellis ◻ nepřítel ◻ Nepřítel ◻ Perduellio, onis ◻ spuntování neb spiknutí proti vrchnosti a obecní svobodě ◻ Spuntování neb spiknutí proti vrchnosti/ a obecní svobodě ◻ Item ◻ takový zjavný nepřítel, ješto k spuntování a spiknutí přivoluje ◻ Takový zjavný nepřítel/ ješto k spuntování a spiknutí přivoluje ◻ Vnde perduellionis reus ◻ kdož pro takové zločinství obžalován bývá ◻ Kdož pro takové zločinství obžalován bývá
- Dulcis**, ce ◻ sladký ◻ Sladký ◻ Perdulcis ◻ velmi sladký, přesladký ◻ velmi sladký/ přesladký ◻ Subdulce ◻ násladké ◻ Násladké ◻ Dulcor, Dulcedo ◻ sladkost ◻ Sladkost ◻ Dulciarius ◻ perníkář ◻ Perníkář ◻ Dulceo ◻ sladím ◻ Sladím ◻ uel Dulcesco ◻ sladnu ◻ Sladnu ◻ Et Obdulcesco ◻ všecken sladnu ◻ Všecken sladnu ◻ Item, Dulco, as, Edulco, as, Condulco ◻ sladím, oslazuji ◻ Sladím/ oslazuji ◻ Indulco, et Indulcoro, as, idem, Dulci loquus ◻ sladkomluvný, lahodné řeči ◻ Sladkomluvný/ lahodné řeči ◻ Dulcifonus ◻ sladkozvučný ◻ Sladkozvučný ◻ Dulciter ◻ sladce, míle, libě, lahodně, utěšeně ◻ Sladce/ míle/ libě/ lahodně/ utěšeně
- Dulia**, gene. foemi penul. prod. latině seruitus ◻ služebnost, služba ◻ Služebnost/ služba
- Dulichium**, gene. neu. ◻ vostrov in mari Ionio nedaleko od Korintu, na němž Ulyses panoval ◻ Wostrow in mari Ionio, Nedaleko od Korynthu/ na němž Vlyses Panowal ◻ Hinc ◻ Dulichius slove ◻ Dulichius flowe ◻ et Dulichiae rates
- | **Dum**, aduerbium ◻ když, poněvadž, až dokavádž ◻ Když/ poněvadž/ až dokavádž ◻ Nec dum ◻ ještě ◻ Gestě ◻ Dum, coniunctio ◻ toliko neb však ◻ Toliko neb však ◻ Vnde Dummodo, et Duntaxat Aliquando abundat, ut mane dum
- Dumus**, gene. masculi. ◻ trnová křovina ◻ Trnová křovina ◻ Dumofus, fa, fum ◻ bodlavý, trnovatý ◻ Bodlavý/ trnovatý ◻ Dumetum ◻ trnoviště, husté křoví, chrástí, místo, kde

mnoho hustého trní roste ▫ Trnowiště/ huště křowij/ chráštij/ mjsto kde mnoho huštěho trnij rofte ▫ Dumarius, a, um ▫ *co k chrásti náleží, chrástinný* ▫ Co k chráštij náležij/ Chráštinný ▫ Dumaria falx ▫ *zahradní nuož, kterýmž chrástí a planí vyřezují, štěpy klestí, řezák, klukovec* ▫ Zahradnij nuož/ kterýmž chráštij a planij wyřezugij/ štěpy klestij/ řezák/ klukowec

Duo, duae, duo, plurali. tantum ▫ *dva, dvě, dvě* ▫ Dwa/ dvě/ dvě ▫ Dualis, le ▫ *dvojatý, dvojnásobný* ▫ Dwogaty/ dwognásobný ▫ Dualitas ▫ *dvojatost, dvojnásobnost* ▫ Dwogatoft/ dwognásobnoft ▫ Duplo, as ▫ *dupluji, dvojím, dvojnásobím* ▫ Duplugi/ dwogijm/ dwognásobijm ▫ Vnde Duplus, a, um ▫ *duplatý, dvojitý* ▫ Duplatý/ dwogitý ▫ Et Duplaris, e ▫ *dvojnásob braný neb vodvojený* ▫ Dwognásob braný/ neb wodwogený ▫ Duplarius ▫ *duplžoldněř, kterým se dvojnásob strava dávala* ▫ Duplžoldněř/ kterým se dwognásob strawa dávala ▫ Compofita funt, Duodecim ▫ *dvanáct* ▫ Dwanáct ▫ Sed cum Duodecim absolutè, uel solum ponitur, significat leges duodecim tabularum ▫ *ustanovení neb práva dvanácti tabulí v Římě* ▫ Vftanowenij neb práwa dwanácti tabulij w Ržijmě ▫ Et Duodecim, a, um ▫ *dvanáctý* ▫ Dwanáctý ▫ Duodenarius, a, um ▫ *co v sobě 12 má, dvanácterný, dvanáctný* ▫ Co w sobě XII. má/ dwanácterný/ dwanáctný ▫ Duodeni ▫ *po dvanácti, dvanáct a dvanáct* ▫ Po dwanácti/ dwanáct a dwanáct ▫ Duodecies ▫ *dvanáctekrát* ▫ Dwanáctekrát ▫ Duodeuiginti ▫ *osmnáct neb bez dvou dwadcet* ▫ Ofmnáct/ | X1ra
neb bez dwau dwadcet ▫ Sic Duodetriginta ▫ *osmmezcítma neb bez dvou třidceti* ▫ Ofmmezcýtma/ neb bez dwau Třidceti ▫ etc. Ducenti, ducentae, ducenta ▫ *dvě stě* ▫ Dwě ště

Duplex, et **Duplico**, Require Plico

Durateus, a, um, latinè Ligneus ▫ *dřevěnný* ▫ dřevěnný

Duramen, et **Duramentum**, gene. neu. ▫ *větev neb ratolest vinného kořene neb vinný kmen* ▫ Wětew neb ratolest/ winného Kořene/ neb winný kmen

Durus, a, um ▫ *tvrdý, drsnatý, pevný* ▫ Twrdý/ drfnatý/ pevný ▫ Et per metapho. ▫ *nemilý, zůřivý, nelítostivý* ▫ Nemilý/ zůřiwý/ nelijtofiwý ▫ Duriusculus ▫ *natvrdlý, nadrsný* ▫ Natwrdlý/ nadrfný ▫ Item ▫ *trpělivý, trvalý* ▫ Trpěliwý/ trwalý ▫ Vnde Duritia et Durities ▫ *tvrdost, drsnatost, nelítostivost* ▫ Twrdoft/ drfnatoft/ nelijtofiwoft ▫ et Dureo, es. Item, Durefco ▫ *sem tvrdý neb twrdnu* ▫ Sem twrdý/ neb twrdnu ▫ Et Indurefco ▫ *zativrzuji se, twrdnu* ▫ Zativrzugi se/ twrdnu ▫ Obdurefco, idem. Et Perdurefco, Praetera Duro, as ▫ *twrdím, pevním* ▫ Twrdijm/ pewnijm ▫ Item ▫ *trpím, trvám, dlouho čekám* ▫ trpijm/ trwám/ dlauho čekám ▫ Vnde Durabilis, le ▫ *trvalý, stálý* ▫ Trwalý/ ftálý ▫ Durare se ad laborem ▫ *navykati práci* ▫ Nawykati práci ▫ Compofi. Eduro ▫ *velmi twrdím* ▫ Welmi twrdijm ▫ Perduro ▫ *trvám až do konce* ▫ Trwám až do konce ▫ Induro ▫ *zativrzuji* ▫ Zativrzugi ▫ Obduro, idem quod simplex. Duracinae uuae ▫ *tvrdé vinné jahodky* ▫ twrdé Winné jahodky ▫ Perficum, Duracium ▫ *březkev, kteráž se od pecky odloupiti nedá* ▫ Bře-

- zkew/ kteráž fe od pecky odlaupiti nedá ▫ Duracinum Cerafum ▫ *višně* ▫ *Wifně* ▫ Edu-
rus, a, um ▫ *nátwrdý* ▫ *nátwrdý* ▫ Nam e hoc loco priuat
- Duria**, uel **Durias**, gene. mafcu. ▫ *řeka v Hispani* ▫ Ržeka w Hyfpanij ▫ Alij Durium uo-
cant
- | **Dyas**, latině Dualitas, gene. foemini. ▫ *dvojatost* ▫ Dwogatoft
- Dynaftes**, uel **Dynafta**, gene. mafculi. ▫ *mocný pán* ▫ Mocný Pán ▫ Dynaftia ▫ *mocnost,*
panování ▫ Mocnoft/ Panowánij
- Dyrrachium**, gene. neut. ▫ *město v Epiru* ▫ Měfto w Epiru
- Dyfcolus**, a, um, adiectiuum ▫ *nezpůsobný, zlý, škodný, nesnadný* ▫ Nezpůsobný/ zlý/ ſ-
kodný/ nefnadný
- Dyfteria**, gene. foemi. latině Tormina ▫ *úplavice, červená nemoc, sračka, hryzení, žrání*
v střevích ▫ Vplawice/ čerwená nemoc/ Sračka/ hryzenij/ žránij w střewijch
- Dyfpesia**, gene. foemini. ▫ *nezaživnost, snědek* ▫ Nezažiwnoft/ ſnědek
- Dyfpnoea**, gene. foemi. ▫ *dušnost, dýchavičnost* ▫ Duffnoft/ dýchawičnoft
- Dyffuria**, gene. foemi. ▫ *řezavka* ▫ Ržezawka ▫ latině Stranguria ▫ *řezání moče, scánek* ▫
Ržezánij moče/ Scánek

X1rb

INCIPIENTIA AB E

- E et Ex**, praepofitio ▫ *na česko se vykládají skrze literu z neb od* ▫ Na Cžesko fe wykłá-
dagij ſkrze Literu/ Z. neb Od ▫ E loculis mihi nummos furatus est ▫ *ukradl mi peníze*
z měšce ▫ Vkradl mi Penijze z Měſſce ▫ Ex patre tuo audiui ▫ *od tvého otce slyšel sem* ▫
Od twého Otce ſlyffel ſem ▫ Item ▫ *skrze literu k vypovídá se neb pro* ▫ Skrze literu/ K.
wypowijdá ſe/ neb pro ▫ E re tua est. et Ex commodo tuo est ▫ *k užitku tvému jest, pro tvé*
lepší jest ▫ K vžitku twému geft/ pro twé lepſſij geft ▫ E re publica est ▫ *hodí se k obec-*
nému dobrému ▫ Hodij ſe k obecnému dobrému ▫ Ex uoto, uel Ex ſententia obtigit ▫
podářilo, nahodilo mi se podlé vůle, vedlo mi se podlé vinšování ▫ Podařilo/ nahořdilo mi
ſe podlé vůle/ wedlo mi ſe podlé winſſowánij ▫ Ex animo ▫ *vpravdě, opravdu, z upřím-*
nosti ▫ Wprawdě/ opravdu/ z vpřijmnofti ▫ Ex tempore ▫ *na poſpěch, bez pomyšlení, bez*
přemyšlení, na kwap, rychle ▫ Na poſpěch/ bezpomyšlenij/ bezpřemyšlenij/ na kwap/
rychle ▫ Ex profeſſo ▫ *zjevně, ſvobodně* ▫ Zgewně/ ſwobodně ▫ Ex parte ▫ *poněkud, ne-*
dokonále, nedocela ▫ poněkud/ nedokonále/ nedocela
- Eatenus**, pen. cor. ▫ *až dokud, tak daleko, tak dlouho* ▫ Až dokud/ tak daleko/ tak dlauho

X1va

EB

Ebenus, uel **Ebenum** ▫ *strom v Indii, černé dřevo maje* ▫ Strom w Indij/ černé dřewo mage ▫
Quod hodiè quaiacum nominant

Ebibo, Vide Bibo

Ebrius, a, um ▫ *vopilý* ▫ Wopilý ▫ Ebriofus ▫ *kdo se často vopijí, vožralec* ▫ Kdo se často
wopijgij/ wožralec ▫ Ebrietas, Ebrofitas ▫ *opilství* ▫ Opilstwij ▫ Ebrio, as, et Inebrio,
as ▫ *napájím, vožírám, vopujuji* ▫ Napágijm/ wožijrám/ wopogugi

Ebullo, et **Ebullio**, Require Bulla

Ebulum, uel **Ebulus**, gene. mafc. ▫ *chebdí* ▫ Chebdij ▫ Baccae Ebuli ▫ *jahodky chebd'ové* ▫
Yahodky Chebd'owé

Ebur, gene. neut. ▫ *slonová kost* ▫ Slonowá koft ▫ Eburneus, a, um, et Eburnus, a, um ▫
slonový, bílý ▫ Slonowý/ bijlý ▫ Eboreus, a, um ▫ *co od slona jest* ▫ Co od Slona geft ▫
Eburatus, a, um ▫ *slonovými kostmi obkládanéj* ▫ Slonowými koftmi obkládaney

Eburones, penul. pro. ▫ *lidé in Galia Belgica mezi Rejnem a Mosí* ▫ Lidé in Gallia Belgica
mezy Raynem/ a Mofý ▫ Vulgo ▫ *Lejčané v biskupství lutyckém* ▫ Leygčané w Bif-
kupstwij Lutyckém

Ebufus, penultima produ. gene. mafc. ▫ *vostrov v Hispanském moři* ▫ Woftruw w Hyfpanf-
kém Moři

| **Ecbafis**, gene. foemi. latinè Excurfus, uel Egrefbio ▫ *okolkování neb daleko odstoupení* X1vb
od předsevzaté věci, však proto jest ji nápomocno ▫ Okolkowánij/ neb daleko odstaupe-
nij od předfewzaté wěcy/ wflak proto geft gi nápomocno ▫ Dicitur etiam Parecbafis,
Digrefbio

Echatana, gene. neut. penul. cor. plur. tantum ▫ *hlavní město v médské zemi* ▫ Hlawnij
Město w Médské Zemi

Echolia, gene. neut. pluraliter ▫ *lékařství, jimž se mrtvé děti z života matky wen vyhání* ▫ Lé-
kařstwij/ gimž se mrtvé děti z žiwota Matky wen vyhánij ▫ Latinè Eiectoria dici
possunt. Et Ecbolini ▫ *taková děti, kteříž jsou mrtví nalezeni v životě matky* ▫ Takowij děti/
kteříž gfau mrtwij nalezeni w žiwotě matky ▫ Eiectitij puerij

Ecce aduerbium ▫ *ej, hle, pohled'* ▫ Ay/ hle/ pohled' ▫ Vnde Eccum, am, eccos, as ▫ *hle tento*
neb tato ▫ Hle tento neb tato

Ecclafia, gene. foemini. latinè Concio ▫ *swolaná vobec neb shromáždění* ▫ Swolaná wobec/
neb shromáždění ▫ Ecclefiastes ▫ *kazatel* ▫ Kazatel ▫ Concionator

Ececheria, latinè Inducia. Vide supra in uerbo Duco

Echemythia, gene. foemi. latinè Taciturnitas ▫ *mlčelivost, mlčavost* ▫ Mlčeliwoft/ mlča-
woft

Echeneis, gene. foemini. penul. produ ▫ *ryba, kteráž šífy zastavuje, aby neplouly* ▫ Ryba/
kteráž šifjfy zaftawuge/ aby neplauli ▫ latinè Remora

- Echydna**, gener. foemini. aliàs Hydra ▫ *had neb vodní veliký ještěr; jemuž Herkules hlavu s'tal* ▫ Had neb Wodnij veliký Geštěr/ genuž Herkules hlavu ftial ▫ Excetra
- Echinus**, pen. prod. ▫ *bodlavá škořepina jako kaštaní mají* ▫ Bodlawá škořepina/ jako Kaštani magij ▫ Echinatus cortex ▫ *bodlavá kuora neb škořepina* ▫ Bodlawá kuora/ | neb X2ra
škořepina ▫ Item Echinus est piscis ▫ *ryba mající mnoho vostrých štětín místo noh* ▫ Ryba magijcý mnoho wostrých štětín mįfto noh ▫ aliàs Erinaceus. Item animal, latinè Eri-
cius ▫ *ježek* ▫ Gežek ▫ Item genus uafis aerei
- Echo**, gener. foeminini ▫ *obrážení hlasu neb zvuku v lese neb v údolí, když někdo volá a hlas se obráží* ▫ Obráženíj hlafu/ neb zwuku w lese neb w vdolí/ když někdo wolá/ a hlas se obráží ▫ Latinè dicitur Imago ▫ *jek, hláhol* ▫ gek/ hláhol ▫ Et fingitur Dea esse, Declinatur, ut Calipso, Echus in genituo
- Eclegma**, gener. neut. latinè Linctum ▫ *lékařství neb lektvař neb k tomu podobné, čehož nehryzou neb nejedí, ale poznenáhlu nechají v ustech rozplynutí, a tak požirají* ▫ Lékařtwij neb Lektvař/ neb k tomu podobné/ čehož nehryzau neb negedij/ ale poznenáhlu nechagij w vřtech rozplynutí/ a tak požijragij ▫ Vulgò Electuarium, Eclegma, idem
- Eclypsis**, gene. foem. lat. Defectus ▫ *nedostatek neb ubejvání* ▫ Nedořtatek neb vbaywánij ▫ Eclipticus, ca, cum ▫ *nedostatečný* ▫ Nedořtatečný ▫ Est Figura ▫ *spuosob řeči, když se čeho nedostává* ▫ Spuosob řeči, když se čeho nedořtává
- Ecloga**, gene. foemini. pen. cor. ▫ *vybírání, vyplacení, zvolení* ▫ Wybijránij/ vyplacenij/ zwolenij ▫ Item, colloquium ▫ *rozmlouvání* ▫ Rozmlauwánij ▫ paruum poéma
- Econ**, uel **Eicon** ▫ εικόν ▫ gene. foem. latinè Imago ▫ *obraz, podobenství* ▫ Obraz/ podobenřtwj ▫ Econcula, uel Iconcula, diminu. ▫ *obrázek, malý obraz* ▫ Obrázek/ malý obraz
- Ecphrasis**, gene. foemini. ▫ *zřetedlné vykládání neb vysvětlení* ▫ Zřetedlné vykládáníj/ neb wyřwětleníj
- Ecstasis**, gener. foemini. latinè Stupor ▫ *uleknutí, vytržení mysli* ▫ Vleknutij/ wytrženíj myřli
- Ectasis**, gene. foemi. latinè Extensio productio ▫ *vytahování neb prodlúžení, když se sylaba protahuje* ▫ Wytahowánij/ neb prodlúženíj/ když se fyllaba protahuge X2rb
- Ecthlipsis**, gene. foemini. latinè Elifio ▫ *vystrčení, vyhnání, když m litera a jedna vocalis spolu na konci slova vystrkují se* ▫ Wyřtrčeníj/ wyhnánij/ když M. litera/ a gedna vocalis řpolu na koncy řlowa wyřtrkugij se ▫ Vt Multum ille, ibi legendum, Mult ille
- Eculeus**, Vide Equleus

ED

Edentulus, Vide Dens

Edeffa, gene. foemini. ▫ *město v Mesopotamí* ▫ Město w Mesopotamij

Edico, Vide Dico

Edifco, Quaere Difco

Ediffero, Vide Sero

Edicio, et **Editus**, Require Aedo

Edo, id, edi, uel **Edo**, es, est ▫ *jím, trávím* ▫ Gjm/ trávijm ▫ Efito ▫ *jím velmi neb ochotně* ▫ Gijm welmi/ neb ochotně ▫ Efurio ▫ *lačním* ▫ Lačnjm ▫ Edo, onis ▫ *žráč* ▫ Zráč ▫ Edax ▫ *žravý* ▫ žrawy ▫ Edacitas ▫ *žravost, jedení* ▫ žrawoft/ gedenij ▫ Edulium ▫ *pokrm, krmě* ▫ Pokrm/ krmě ▫ Edulia ▫ *pokrmné věci* ▫ Pokrmné wěcy ▫ Composi. Ambedo ▫ *objídám, ohřejzám, obkušuji* ▫ Obgijdám/ ohrayzám/ obkuffugi ▫ Ambefus, a, um ▫ *objedený* ▫ Obgedený ▫ Comedo, penulti. cor. idem, quod Edo, Exedo ▫ *vyjídám* ▫ Wygijdám ▫ Obedo ▫ *jím, strávím* ▫ Gijm/ ftrávijm ▫ Hinc Obefus, fa, fum ▫ *vyzáblý, vyhubenělý, vychrtlý* ▫ Wyzáblý/ wyhubenělý/ vychrtlý ▫ uel Contrarium ▫ *tlustý, utylý, vykrmenej* ▫ Tlustý/ vtylý/ wykrmeney ▫ Et Obefitas ▫ *tlustost, vypáslost* ▫ Tlustoft/ wypáloft ▫ Peredo, pen. cor. ▫ *jím velmi* ▫ Gijm welmi ▫ Ab Edo fit etiam Inedia ▫ *hlad, lačnost* ▫ hlad/ lačnoft

Edo, prima longa, Vide AEdo

Edonides, gener. foemini. nume. plura. ▫ *ženy, kteréž bohu Bakchovi svátky a oběti jeho v šílenosti neb nesmyslnosti konaly* ▫ *Zěny/ kteréž bohu Bacchowi Swátky a oběti geho w šíjlenosti neb nefmyflnosti konaly* ▫ Aliàs | Euantes, et Thyades. Item, Menades, et Mimallonides, et Bašarides

X2va

Edormio, vide Dormio

Educo, as, aui, pen. cor. ▫ *odchovávám, žívím* ▫ Odchowávám/ žiwijm ▫ Vnde Educatio ▫ *odchování* ▫ Odchowánij ▫ Educator ▫ *vychovatel* ▫ Wychowatel ▫ et Educatrix ▫ *vychovatelkyně* ▫ Wychowatelkyně

EF

Effari, Vide Fari

Effero, Vide Fero et Fera

Efficax, et **Efficio**, Require Facio

Effigies, gene. foemi. ▫ *obraz vedlé spůsobu jiného udělaný, tvárnost* ▫ *Obraz wedlé spůsobu giného vdělaný/ twárnoft* ▫ **Effigio**, as ▫ *dělám podlé tvárnosti, vytvářím, obraz dělám* ▫ *Dělám podlé twárnofti/ wytvářijm/ Obraz dělám* ▫ **Effigiatus**, a, um ▫ *tvárnost maje* ▫ *Twárnoft mage* ▫ **Ineffigiatus** ▫ *co žádného spuosobu nebtvárnosti nemá* ▫ *Co žádného spuofobu nebTwárnofti nemá*

Efflagito, Vide Flagito

Efflo, Vide Flo

Effluo, Vide Fluo

Efflictim ▫ *velmi ukrutně* ▫ *Welmi vkrutně*

Effoetus, Vide Foetus

Effrenus, et **Effreno**, Vide Frenum

Effringo, Quaere Frango

Effugio, Vide Fugio

Effufio, Vide Fundo

Effutio, Vide Futio

EG

Egelidus, Vide Gelu

Egelaste, gene. foem. ▫ *město v Hispani* ▫ *Město w Hyřpanij*

Egeo, es, egui ▫ *potřebuji, nedostává mi se* ▫ *Potřebuji/ nedoftává mi se* ▫ *Et Composi: Idi-geo, idem. Vnde Egenus, a, um* ▫ *potřebný, nuzný, chudej* ▫ *Potřebný/ nuzný/ chudey* ▫ *Item, Egens, et Indigens, idem et Egeftas* ▫ *nedostatek, chudoba, nouze* ▫ *Nedořtatek/ chudoba/ nauze* ▫ *Item, Indigus, a, um* ▫ *potřebný, neduokladný* ▫ *Potřebný/ neduo-kladný* ▫ *et Indigentia* ▫ *nedostatek, chudoba, potřebnost, nouze* ▫ *Nedořtatek/ chudoba/ potřebnoft/ nauze*

X2vb

Egeria, gene. foem. ▫ *bohyně, kteréž těhotné ženy oběti činily* ▫ *Bohyně/ kteréž těhotné ženy oběti činily*

Egero, et **Egeftio**, Vide Gero

Ego, pronomen ▫ *já* ▫ *Iá* ▫ *Egone?* ▫ *já-li?* ▫ *Yáli?* ▫ *Interrogatiue. Egomet, idem, quod ego, uel ipse ego, et ego solus* ▫ *já sám neb já toliko* ▫ *Yá fám/ neb yá toliko*

Egredior, Vide Grador

Egregius, Vide Grex
Egreßio, Vide Gradior

EH

Ehò, interiectio ◻ *když ho k sobě volá, tíže se neb návštěti dává* ◻ Když ho k sobě wolá/ tížje fe/ neb návěštij dává ◻ Ehodum, idem ◻ *hej* ◻ Hey ◻ Eheu ◻ *dolentis* ◻ dolentis

EI

Eia, hortandi aduerbium ◻ *nuže, nu, ochotně* ◻ Nuže/ nu/ ochotně

Eiaculor, Vide Iacio

Eiectio, Vide Iacio

Eiulo, as, aui ◻ *pláči, kvílím* ◻ Pláči/ kwijlijm ◻ Mulierum est, Eiulatus ◻ *kvílení, naříkání* ◻ Kwijljenij/ naříjkánij ◻ Eiulatio, idem

Eiufmodi, nomen indeclinabile, gener. omnis ◻ *takovej* ◻ Takowey ◻ ut Eiufmodi uir ◻ *takovej muž* ◻ Takowey muž ◻ Eiufmodi monstrum ◻ *taková neobyčejná, divná věc* ◻ Takowá neobyčegná diwná věc

EL

Elabor, Vide Labor

Elatio, Vide Fero

Elamitae, gene. foem. ◻ *lidé v Arabí* ◻ Lidé w Arabij

Elea, gene. foemi. ◻ *město v Lukani* ◻ Město w Lukaniij ◻ Vnde Eleatae ◻ *obyvatelé v něm* ◻ Obywatelé w něm ◻ Hinc Zeno Philofophus Eleates cognominatus est

| **Electio**, Vide Lego

X3ra

Electra ◻ *bohyně mořská, dcera Oceani* ◻ Bohyně Mořská/ Dcera Oceani

Electrum, gene. neu. latinè Succinum, à Germanis olim Gleßum, nunc ◻ *agstejn* ◻ Agfteyn ◻ Et Metallum ◻ *kuntrfal, čistec* ◻ Kuntrffal/ Čžiftec

Electryon, gene. mařc. ◻ *syn Alcoei a Amfitrionu bratr* ◻ Syn Alcoei/ a Amphitriónu Bratr

Elemofyna, gener. foemi. ◻ *smilování, milosrdenství* ◻ Smilováníj/ milofrdenftwij ◻ Item ◻ *slitování a dar, kterýž se chudému dává, almužna* ◻ flitowánij/ a dar/ kterýž fe chudému dáwá/ Almužna

Elegans, gene. omnis ◻ *ozdobný, vylíčený* ◻ Ozdobný/ wylíčžený ◻ Elegantia ◻ *ozdoba, krása* ◻ Ozdoba/ krása ◻ Eleganter, aduerb. ◻ *krásně, ozdobně* ◻ Krázně/ ozdobjně ◻ Ineleganter ◻ *neozdobně* ◻ Neozdobně

Elegia, gene. foemi. pen. pro. ◻ *smutná píseň* ◻ Smutná pijseň ◻ Elegidium, dimin. Elegius uerfus, idem quod Elegia, et Elegiacus, a, um ◻ *píseň k smutku sloužící, smutní veršové* ◻ Pijseň k smutku slaužjčý/ smutnij werflowé ◻ Elegiographus ◻ *spisovatel neb skladatel takových veršuw* ◻ Spisowatel neb skladatel takowých werfluow

Elei, gener. mafc. penul. prod. ◻ *lidé v Peloponesu* ◻ Lidé w Peloponefu

Elementum, gene. neut. ◻ *všeliké věci první začátek, z něhož svůj vzrost a pocházení má* ◻ Wšeliké wěcy prwnij začátek/ zněhož fwůg wzrost a pocházenij má ◻ Sic literae dicuntur, Elementa. Puer elementarius ◻ *dítě, kteréž se tepru literám učí* ◻ Dijtě/ kteréž se tepru literám včij ◻ Elementa Mufices, Elementa Geometriae etc. ◻ *první začátkové těch umění* ◻ Prwnij začátkové těch vmění ◻ Nam quatuor principia rerum ◻ *čyři začátkové všech věcí, jako oheň, vítr, voda, země* ◻ Čzyři začátkové wflech wěcý/ yako Oheň/ wijtr/ Woda/ Země ◻ dicuntur Elementa ◻ *živlové* ◻ Ziwlówé

| **Elenchus**, gene. mafc. latinè Argumentum, Index ◻ *obsazení, zavírka, ukázaní neb registrum* ◻ Obfazenij/ zawijrka/ vkázanij neb Regifstrum ◻ Item ◻ *lání, hanění* ◻ Lánij/ hanění ◻ Vnde Elenchicus ◻ *hánlivý* ◻ Hánliwý ◻ Sunt etiam Elenchi pro ceriores margaritae ◻ *podlouhovaté rovné perly, kteréž na uši všejí* ◻ Podlauhowaté rovné Perly/ kteréž na wšij wěšfej

X3rb

Eleo, Vide Leo

Elephas, et **Elephantus**, gener. mafc. ◻ *slon* ◻ Slon ◻ Bos luca, maximum terrestrium animalium, aliàs accipitur pro Ebore ◻ *za slonovou kost* ◻ Za Slonowau koft ◻ Vnde Elephantinus, a, um, penul. corre. ◻ *slonovej, co z slona jest* ◻ Slonowey/ co z Slona geft ◻ Elephantia, et Elephantiasis ◻ *nemoc jako malomocenství neb ohyzdná prašivost, kterouž tělo poškrvněno bývá, plné fleků jako šupin a otěká* ◻ Nemoc yako Malomocenstwij/ neb ohyzdná praffiwof/ kterauž tělo poškrvněno býwá/ plné Fleků/ yako šupin a otěká ◻ Imo morbus ille, quem hodie lepram uocant ◻ *pravé malomocenství* ◻ Prawé Malomocenstwij ◻ Elephantiacus ◻ *kdo tu nemoc má, malomocný* ◻ Kdo tu nemoc má/ Malomocný

Eleuo, Vide Levis

Eleus ◻ *přijmí Bakcha* ◻ Přijgmij Baccha

Eleufis, gene. foemi. ◻ *město nedaleko od Aten, kdežto byl chrám Ceresis* ◻ Město nedaleko od Athen/ kdežto byl Chrám Cereris

Elicio, et **Elix**, Require Lacio

Elido, Vide Laedo

Eligo, Require Lego

Elimino, Vide Limen

Elimo, Vide Lima

Elinguis, Quaere Lingua

Eliqueo, Vide Liquo

Elis, gene. foemi. ▫ *město v Arkadi* ▫ Město w Arkadij ▫ Inde Eleus, elea, eleum, pen. pro.

| **Elix**, Vide Lacio

X3va

Eliba, aliàs Dido, Vide Supra

Elixo, Vide Lix

Elychnium ▫ *knot v lampě neb v svíče* ▫ Knot w Lampě/ neb w Swijčce ▫ gene. neutri

Eloco, Vide Locus

Elogium, gene. neu. ▫ *slavné svědectví neb slavná řeč aneb vysvědčení k chvále neb k lehkosti* ▫

Slavné svědectwí/ neb slavná řeč/ a neb wyfwdčeni j k chwále neb k lehkosti

Elops, pifcis, qui et Acipenser, Vide supra

Eloquentia, Vide Loquor

Elorus, gene. mařc. pen. pro. ▫ *řeka a město v Sicili* ▫ Ržeka a Město w Sycilij

Elote, gene. mafcu. uel Elotes, penul. pro. ▫ *pacholci u Spartanských* ▫ Pacholcy v Sparta-
nských

Eluceo, Vide Lux

Eluctor, Quaere Luctor

Elucubro, Require Lucubro

Eluo et **Eluuias**, Vide Luo

Eluxatus, Vide Luxo

Elyfium, gene. neu. ▫ *místo, kdež duše blahoslavených a spravedlivých lidí přebývají* ▫ Míjsto/
kdež Duffe Blahoflawených a řprawedliwých lidi j přebeywagij ▫ Elifij Campi pro
eodem

EM

Emancipo, Vide Mancipo

Emathia, gene. foemini. ▫ *krajina v Macedoni* ▫ Kragina w Macedonij ▫ Aliàs Pharfalia,
et Campi Pharfalici

Emaus, untis, gene. foemini. ▫ *město v Palestině* ▫ Město w Palestině ▫ aliàs Nicopolis

Embamma, gener. neut. ▫ *vomačka, šalše, lektvař, koření, v němž se chléb vomáci* ▫ Wo-
mačka/ řallře/ Lektwař/ Kořeni j wněmž ře Chléb womáci j ▫ latině Intinctus

Emblemata, gene. neu. plu ▫ *řtukberkovi neb čtvero hranaté barvené kamení, kterýmž se dláží
neb zdi ozdobují* ▫ řřtukberkowi j/ neb čtvero hranaté bar|wené Kamenij/ kterýmž ře
dláží j neb zdi ozdobugij ▫ Item, quicquid ornatus gratia inferitur ▫ *co se pro ozdobu
vsazuje* ▫ Co ře pro ozdobu wfazuge ▫ Emblema dicitur, id est, infitum uel infertum,
opus uermiculatum

X3vb

Embolifmos, uel **Embolimaeos** ◻ *přidaný den, kterýž se v přestupném létě čtyřmezciťmého dne měsíce února přidává* ◻ Přidaný den/ kterýž se v přestupném Létě/ Čtyřmezciťmého Dne Měsíce Vnora přidává ◻ latině Bifextus, uel Intercalaris dies. Vnde Embolymos, Intercalatio dicitur ◻ *hruden* ◻ Hruden

Embryo, gener. mafc. ◻ *nedošlý plod těhotných žen, mladé dítě ještě v životě matky* ◻ Nedošlý plod těhotných žen/ mladé Dítě ještě v životě matky ◻ et Emryon, gener. neutri

Emendo, Require Mendo⁹¹

Emerita. gene. foem. ◻ *město v Hispanii* ◻ Město w Hyspanij

Emenfus, Vide Metior

Emeritus, Vide Mereo

Emico, Vide Mico

Emineo, Require Maneo

Eminus, aduerb. ◻ *zdaleka* ◻ Zdaleka ◻ Eminus iacula mittunt ◻ *od daleka střilejí* ◻ Od daleka střijlegij

Emibarius, Require Mitto

Emo, is, emi, emptum ◻ *kupuji* ◻ Kupugi ◻ Emptito, as, frequent ◻ *snázně kupuji* ◻ Snázně kupugi ◻ Emax ◻ *kdo rád kupuje* ◻ Kdo rád kupuge ◻ Emacitas ◻ *náchylnost k kupování* ◻ Náchylnost k kupování ◻ Emptitus, a, um ◻ *koupený, koupenec, co se kupuje* ◻ Koupený/ kaupenec/ co se kupuge ◻ Emptor ◻ *kupec* ◻ Kupec ◻ Empturio ◻ *žádám kupovati* ◻ Žádám kupowati ◻ Composi. Adimo ◻ *odjímám, loupím* ◻ Odgijmám/ laupijm ◻ Vnde Adimptio ◻ *odjímání, obloupení* ◻ Odgijmání/ oblaupenij ◻ Coemo ◻ *skupuji* ◻ Ikupugi ◻ Eximo ◻ *vybírám nab vynímám* ◻ Wybijrám nab wy|nijmám ◻ et libero ◻ *vy-svobozuji* ◻ Wyfwoozugi ◻ Varijs exemptus periculis ◻ *z rozličných nebezpečností vyproštěný* ◻ Zrozličných nebezpečností vyproštěný ◻ Eximere noxe ◻ *hřích neb zlý účinek odpustiti* ◻ Hřích neb zlý účinek odpustiti ◻ Eximere numero ◻ *slavně neb panský chovati* ◻ Slavně neb panský chovati ◻ Eximium habere. Exemptus ◻ *vymíněný, kdo se pod obecné panování spolu s jinými neklade* ◻ Wymijněný/ kdo se pod obecné Panování spolu s jinými neklade ◻ Exemptus rebus humanis ◻ *umřel neb kdo jest mrtew* ◻ Umřel/ neb kdo ještě mrtew ◻ Exemptilis, le ◻ *co se vynímá* ◻ Co se wynijmá ◻ Exemptiles dentes ◻ *zubové, kteříž se vynímají a zase vsazují* ◻ Zubové kteříž se wynijmagij/ a zase wřazugij ◻ Item, Eximius, a, um ◻ *vzáctnej, povýšený* ◻ Wzáctnej/ powýšlený ◻ Interimo ◻ *morduji* ◻ Mordugi ◻ Perimo idem. Vnde peremptorius, a, um ◻ *smrtdlnej* ◻ Smrtdlney ◻ Peremptorium edictum ◻ *poslední vejpověď práva, kterouž se puohon neb jednání dokonává, od níž žádná strana nesmí se odtrhnouti* ◻ Poslednij waypowěď práva/ kterouž se puohon neb jednání dokonává/ od níž žádná strana nesmí se odtrhnouti ◻ Redimo ◻ *najímám, zjednávám, vykupuji, vyplacuji* ◻ Najijmám/ zjednávám/ wykupugi/ wyplacugi ◻ Vnde Redemptores uectigalium ◻ *kteří kupují cla, nájemníci*

X4ra

⁹¹ Mendo] Menda tisk

cla ▫ Kterij kupugij Cla/ nágemnijcy cla ▫ Mancipes, Item, Redimere ▫ zase vyplatiti neb zase dosáhnúti, což prvé zajato neb zastaveno bylo ▫ Zasfe wyplatiti/ neb zasfe dofáhnúti/ což prvé zajato/ neb zastaweno bylo ▫ Redemptio ▫ vykoupení, vyplacení, sprostění ▫ Wykaupenij/ vyplacenij/ sprostění ▫ Demo ▫ beru, odjímám ▫ Beru/ odgijmám ▫ Demere curas ▫ starost zaháněti, odjímáti ▫ Staroft zaháněti/ odgijmáti ▫ Dirimo ▫ rozparuji, roztrhuji, na ruozno dělím, rozvazuji ▫ Rozparugi/ roztrhugi/ na ruozno dělím/ rozvazugi ▫ Praelia uoce diremit ▫ bitvu wokřikem rozvedl ▫ Bitwu wokřikem rozwedl ▫ Dirimere tem|pus, idem est, quod Diem eximere, de quo supra, in dictione Dies. Diremptio ▫ prodlení času neb rozdělení ▫ Prodleníj čafu/ neb rozděleníj

X4rb

Emolumentum, gene. neut. ▫ užitek a zisk, kterýž se z díla a z práce dobejvá ▫ Vžitek a zylk/ kterýž se zdijla a z práce dobeywá ▫ Emolumentum facere ▫ užitek přivésti ▫ Vžitek přiwéfti

Empedocles, gener. masc. ▫ mudřec z města Agringentum v Sicilii ▫ Mudřec z Města Agringentum w Sicilij

Emphasis, gene. foe. latinè Expressio ▫ vejslovnost, světlé vyslovení, když se nětco tajného slova vyjadřuje ▫ Wayslownoft/ fwětlé wyflowenij/ když se nětco tajného flowa wygadřuge⁹²

Emphracta, gene. neu. ▫ přikrytý šif ▫ Přikrytý šijff

Empiricus ▫ kdo hojí a léčí toliko z samého zkušenij ▫ Kdo hogij a léčij/ toliko z samého zkušenij ▫ Empirice ▫ umění jeho ▫ Vměnij geho

Emplastum, gene. neut. ▫ mast ▫ Mast ▫ latinè Fictum, uel Formatum ▫ proto, že se z rozličných věcí dělá ▫ Proto/ že se z rozličných věcí dělá ▫ Vulgo unguentum. Sed quod indocti uocant Emplastum ▫ flastr ▫ Flastr ▫ docti Cataplasma dicunt, ut supra, Emplastatio autem ▫ stromuow rozdvojování, roubuow sazování ▫ Stromuow rozdwogování/ raubuow sazování ▫ quae, aliàs Inoculatio dicitur, Vide infra

Emporium, gene. neu. ▫ tržiště, sklad, místo, kde se valní jarmarkové drží ▫ Tržiště/ sklad/ mijsto/ kde se walnij Iarmarkové držij ▫ Emporos ▫ kupec, kdo handluje, handlěř ▫ Kupec/ kdo handluje/ handlěř ▫ Emporeum, a ▫ kupectví, handl ▫ Kupectwij/ handl ▫ Emporeticus, a, um ▫ co se k kupectví neb handlování hodí ▫ Co se k kupectwij neb handlováníj hodij ▫ Emporetica charta ▫ kramářská škarta neb papírová trubička ▫ Kramářská škarta/ neb papjrowá trubička

| **Empufa**, gene. foemini. ▫ zlá obluda neb duch, kterýž na nohách chodí ▫ Zlá Obluda neb duch kterýž na nohách chodij ▫ Hecate ▫ přivlastněn ▫ přiwlastněn

X4va

Empyreum, gene. neut. latinè Igneum ▫ ohnivě ▫ Ohniwé

Emundo, Require Mundo

⁹² wygadřuge] wygadruge tisk

Enargia, gener. foemi. pen. pro. latinè Euidencia ▫ *vysvětlení, když která věc, tak světle vypsána bývá, že se člověk domnívá, jako by ji očitě viděl* ▫ Wyfwětlenij/ když která věc/ tak fwětle wypfaná býwá/ že se Człowěk domnjwá/ yako by gi očitě widěl

Enarro, Vide Narro

Encaenia, orum, plurali. latinè Inicialia ▫ *posvěcení všeliké věci, svátost obnovování neb posvěcení* ▫ Pofwěcenij wšfeliké wěcy/ fwátost obnowowánij/ neb pofwěcenij

Encaustum, Require Causticus

Enchiridium, gene. neut. ▫ *skrovná, malá knížka* ▫ Skrowná malá knijzka ▫ Item ▫ *tulích, díka, mečík* ▫ Tulijch/ Dijka/ mečík

Enchorius, a, um, latinè Regionalis ▫ *co z kraje jest domácího, a ne odjinud, krajan, krajský* ▫ co z krage gest domácího/ a ne odginud/ kragan/ krayšký

Enchrifta, gene. neut. ▫ *lékařství, kterýmž se mazati muože* ▫ Lékařftwij kterýmž se mazati muože

Enclifis, gen. foemini. latinè Inclinator ▫ *sklonění* ▫ Skloněnij ▫ Encliticus, a, um ▫ *nakloněný* ▫ Nakloněný ▫ Vox Enclitica ▫ *slovečko, kteréž zvuk neb pozornost k sobě nakloňuje* ▫ Slovečko/ kteréž zvuk neb pozornost k sobě nakloňuje

Encyclius, a, um ▫ *co jest wokrouhle uděláno* ▫ Co gest wokrauhle wděláno ▫ Item ▫ *prostý, neplatný, obecný* ▫ Proftý/ neplatný/ obecný ▫ Encyclius uir, aliàs in ordinem redactus, Vnde Encyclopedia, pen pro. ▫ *okrouhlejší řád všech umění, kdežto jedno na druhém záleží a z něho puowod swoj béře* ▫ Okrauhley řád wšfeh vměnij/ kdežto gedno nadruhém záležij/ a z něho puowod swuog | béře ▫ (Sic enim se habent liberales artes.) Orbis doctrinae à Quintiliano, et Concentus doctrinarum à Cicerone uocatur. Cyclopediam absoluit ▫ *všeliká umění zná a umí* ▫ wšfeliká vměnij zná a vmj

X4vb

Endelechia, gene. foemini. penul. prod. ▫ *nepřestávající a věčné hejbání, jako duše člověčí* ▫ Nepřestáwagijcý/ a wěčné haybánij/ yako duše Człowěčij ▫ alij Entelechia

Endiadys, uel **Hendiadyo** ▫ *ἐν διαδοῖν* ▫ *rozdělení* ▫ Rozdělenij ▫ adiectiui a substantiui ▫ *neb když se adiectivum promění v substantivum* ▫ Neb když se adiectivum proměnij w substantivum ▫ ut Per famam ac populum, pro per famosum populum. Figura Grammaticorum

Endromis, idis, gen. foe. ▫ *tlustý, prošívaný oděv bitcuow, kteréhož také i v lázni užívají* ▫ Tlustý/ proffijwaný oděw bitcuow/ kteréhož také y w Lázni vžijwagij

Endymion, gen. maf. ▫ *vlastní jméno toho, kterýž běh Měsíce nejprvé našel* ▫ Wlastnij gméno toho/ kterýž běh Měšyce neyprwé našel ▫ Fingitur adamasse eum Luna, et à Ioue perpetuum somnum impetrasse ▫ *praví se o něm, že by ho Měsíc velmi zamiloval a věčné spaní jemu vyžadal* ▫ Prawij se o něm/ že by ho Měšýc welmi zamilowal/ a wěčné spanij

gemu vyžadal ▫ Vnde Endymionis fomnum dormire, prouerbium ▫ *příliš dlouho spáti a lenost provoditi* ▫ Přijlíš dlaho spáti/ a lenost prowoditi

Enneaphthongos, gen. com. ▫ *co devět hlasuov má* ▫ Co dewět hlafuow má

Enectus, Vide Neco

Energia, gen. foem. pen. pro. latinè efficacia ▫ *mocnost, skutečnost, puosobení mocné* ▫ Mocnoft/ skutečnoft/ puosobenij mocné

Eneruis, et **Eneruo**, Require Neruus

Engonafis, gen. foem. ▫ *znamení nebeské, kteréž latině Ingeniculus slove Herkules, na levé koleno spodepřený* ▫ Znamenij Nebeské/ kteréž Latijně Ingeniculus | flowe Hercules/ na lewé koleno spodepřený

Y1ra

Enim, coniunct. caufalis ▫ *nebo* ▫ Nebo ▫ Sed Enim ▫ *ale* ▫ Ale ▫ Enimuero ▫ *zajisté* ▫ Za-
gifté

Enipeus, gene. mafc. trifyllabum ▫ *řeka v Tesalí* ▫ Ržeka w Tesfalij

Enna, gene. mafc. ▫ *město v Sicilí* ▫ Město w Sycilij

Enitor, et **Enixum**, Vide Nitor

Ennofigaeus, gene. mafc. ▫ *buoh mořský Neptunus* ▫ Buoh Mořký Neptunus

Enodis, etc. Require Nodus

Enormis, Vide Norma

Ens, gene. neut. ▫ *to, což jest bytné a hmotné* ▫ To což gefť bytné/ a hmotné

Enfis, gene. mafc. ▫ *meč* ▫ Meč ▫ Enficulus, diminut. ▫ *mečík* ▫ Mečijk ▫ Enfifer ▫ *kdo meč nosí, ryněř* ▫ Kdo Meč nořý/ Ryněř

Enteroccele, gene. foemi. pen. pro. ▫ *průtrž v luoně neb v pytlíku vaječném, když střeva do něho vycházejí* ▫ Průtrž w Luoně/ neb w pytlíjku wagečném/ když Střewa do něho vychážegij

Enucleo, Vide Nux

Enudo, Vide Nudus

Enumero, Quaere Numerus

Enutrio, Require Nutrio

Enteron, gener. neut latinè Intestinum, Vnde Exenterare ▫ *střeva vynímati, vykuchati* ▫ Střewa wynijmatí/ wykuchati ▫ Exenteratus lepus ▫ *vykuchaný zajíc* ▫ Wykuchaný Za-
gijc ▫ Exentero, as ▫ *kuchám, vykuchuji, střeva vynímám* ▫ Kuchám/ wykuchugi/ střewa wynijmám

Entheus, a, um, Diuinus ▫ *božský neb od Boha k prchlení popuzený a nadchnutý* ▫ Božský/ neb od Boha k prchlení popuzený/ a nadchnutý ▫ Olim fanaticus dictus, Enthufia-
fmus ▫ *božské popuzení neb hnutí v mysli k šílenosti neb k zůřivosti, jakož poétové čijí* ▫ Božské popuzenij neb hnutí w myřli/ k řijlenofti neb k zůřiwofti/ jakož Poétowé čigij

- | **Enthymema**, gene. neut. penult. prod. ◻ *vymyšlené skládání neb rozjímaní, nedokonalej důvod neb syllogismus, kterýž toliko z jedné věci zavírá* ◻ Wymyšlené skládání neb rozjímaní/ nedokonalej důvod/ neb Syllogismus, Kterýž toliko z jedné věci zavírá
- Entoma**, gene. neut. latině Insecta ◻ *komáři, mravenci, žížaly, červíčkové etc. a k tomu podobní hmyzové, jimžto hlavy neb jiné věci od ostatku těla jsou odděleny* ◻ Komáři/ Mravenci/ Žížaly/ Čerwijčkové etc. A k tomu podobní hmyzové/ jimžto hlavy neb jiné věci od ostatku těla jsou odděleny
- Enyo**, gene. foemi. latině Bellona ◻ *bohyně boje* ◻ Bohyně Boga ◻ Enyalios ◻ *syn její neb bojovní* ◻ Syn gegj neb Bogovní

EO

- Eo**, is, iui, itum ◻ *jdu* ◻ Gdu ◻ Ire in sententiam ◻ *za pravé dáti* ◻ Za pravé dáti ◻ Ire inficias ◻ *zapřítí* ◻ Zapřítí ◻ Serui qui aduerso ierant. Terent. ◻ *služebníci, kteříž vstříc byli šli* ◻ Služebníci/ kteříž v Stříc byli šli ◻ Ire suppetias apud Caesarem ◻ *na pomoc přijíti* ◻ Na pomoc přijíti ◻ Prorsus ibat res, Cic. ◻ *ta věc dobře šla od ruky* ◻ Ta věc dobře šla od ruky ◻ Ire sub umbras, apud Virg. ◻ *umíratí* ◻ Vmíratí ◻ Ire in suffragium ◻ *volení začítí, voliti* ◻ Wolení začítí/ woliti ◻ Ire suspenso gradu ◻ *na prstech jíti* ◻ Na prstech gíjti ◻ Item Ire uel abire in obliuionem ◻ *v zapomenutí přijíti* ◻ W zapomenutí přijíti ◻ Sic in consuetudinem abire ◻ *v obyčej vjíti* ◻ W obyčej wgíjti ◻ In flammis ire ◻ *shořeti* ◻ Shořeti ◻ In auras ire ◻ *zmizeti, v nic se obrátiti* ◻ Zmizeti/ w nic se obrátiti ◻ In cinerem abire ◻ *na mizinu přijíti, pozminouti* ◻ Na mizinu přijíti/ pozminouti ◻ Item res ire dicitur, quum facilius procedit ◻ *když se dobře daří* ◻ Když se dobře daří ◻ Hinc Ito, as, frequentati. ◻ *jdu neb snázně chodím* ◻ Gdu neb snázně chodím ◻ Itio ◻ *chození* ◻ Chození ◻ Composita, Abeo ◻ *jdu přeč* ◻ Gdu | přeč ◻ Tempus abit ◻ *čas pomíjí* ◻ Čas pomíjí ◻ Vnde Abitus, et Abitio ◻ *odjíti, odcházení* ◻ Odjíti/ odcházení ◻ Adeo ◻ *přistupují, přikračují* ◻ Přistupují/ přikračují ◻ Adire periculum ◻ *v nebezpečnosti se vydávati* ◻ W nebezpečnosti se vydávati ◻ Adire haereditatem ◻ *v dědictví se uvázati, v nápad vstúpiti* ◻ W dědictví se uvázati/ vnápad vstúpiti ◻ Hinc Aditus ◻ *přístup, vcházení, dvéře* ◻ Přístup/ vcházení/ dvéře ◻ Aditum praeccludere ◻ *přístupu zbránovati, zastaviti, překážku učiniti* ◻ Přístupu zbránovati/ zastaviti/ překážku učiniti ◻ Ambio ◻ *obcházím* ◻ Obcházím ◻ Metapho ◻ *žádám, pochlebuji* ◻ Žádám/ pochlebuji ◻ Ambire puellam ◻ *o dceru státi, k manželství jí žádati* ◻ O Dceru státi/ k Manželství jí žádati ◻ Vnde Ambitio ◻ *obcházení* ◻ Obcházení ◻ Item ◻ *cti žádost* ◻ Cti žádost ◻ et Ambitiosus, a, um ◻ *cti žádostivý* ◻ Cti žádostivý ◻ Item Ambitus, pen. cor. ◻ *obchoz neb neslušné cti požádání* ◻ Obchoz/ neb neslušné cti požádání ◻ et idem, quod circuitus. Sed Ambitus, pen. pro. participium est. Anteeo ◻ *předcházím, převyšuji* ◻ Předcházím/

přewyffugi ◻ Circumeo ◻ *jdu okolo, obcházím* ◻ Gdu okolo/ obcházým ◻ à quo Circuitus, et Circuitio ◻ *objítí, obcházení* ◻ Obgitij/ obcházenij ◻ Et Circuitus, quod Graeci periodum uocant, Vide supra. Comma, Coëmo ◻ *scházím se neb tajně se radím, docházím* ◻ Scházým fe/ neb tajně se radijm/ docházým ◻ Vnde Coitio ◻ *tajná, pokoutná rada, scházení* ◻ Tavná pokoutná radda/ scházenij ◻ Item Coire ◻ *směšovati se, spojití se, pojímati se* ◻ Směšowati fe/ spogiti fe/ pogijmati fe ◻ Vnde Coitus ◻ *spojení muže a ženy, pojímání* ◻ Spogenij muže a ženy/ pogijmánij ◻ et Coitio ◻ *v hromadu scházení* ◻ Whromadu scházenij ◻ Congreβus. Exeo ◻ *jdu ven, vycházím* ◻ Gdu wen/ vycházým ◻ Exire in fabulam ◻ *v rozprávku a posměch přijítí* ◻ W rozprávku a posměch přigijti ◻ Exire uel abire in confuetudinem ◻ *v obyčej přijítí* ◻ W | obyčej přigijti ◻ et similia, Exire de potestate ◻ *o smysl přijítí* ◻ O smysl přigijti ◻ Exire de uita ◻ *umíratí* ◻ Vmijrati ◻ Hinc exitus ◻ *vyjítí, vycházení* ◻ Wygitij/ vycházenij ◻ et Exitium ◻ *zlé skonání, záhuba neb škoda smrti* ◻ Zlé skonánij/ záhuba neb škoda smrti ◻ Exitialis, le, et Exitiabilis, è ◻ *škodlivý, záhubný, smrteelný* ◻ Škodliwý/ záhubný/ smrteelný ◻ Exitiofus, a, um ◻ *co záhubnost a škodu přináší* ◻ Co záhubnost a škodu přinášij ◻ Ineo ◻ *vcházím, začínám* ◻ Wcházým/ začínám ◻ ut Inire praelium ◻ *začítí bitvu* ◻ Začijti bitwu ◻ Inire gratiam ◻ *milosti a lásky dojíti, přízeň získati* ◻ Milosti a lásky dogijti/ přijzeň zýskati ◻ Inire foedus ◻ *smlúwu učiniti* ◻ Smlúwu včiniti ◻ Inire rationem, aut uiam ◻ *cestu vymyslití, na cestu trefiti* ◻ Cestu wymyslití/ na cestu trefiti ◻ Inire nexum ◻ *v závazek a poddanost těla pro dluhy se dáwati, zavázati se* ◻ W závazek a poddanost těla pro dluhy se dáwati/ zavázati se ◻ Inire confilium ◻ *raditi se, umyslití sobě, před sebe vzítí* ◻ Raditi fe/ vmyslití sobě/ před sebe wzítí ◻ Ineunte uere ◻ *při začínání podletí* ◻ při začínánj podletij ◻ Ab ineunte aetate ◻ *hned z mladosti* ◻ Hned zmladoſti ◻ Item, Inire significat Coire ◻ *spojiti se, smilstwo provoditi, smilniti* ◻ Spogiti fe/ smilstwo prowoditi/ smilniti ◻ Hinc Initor bos ◻ *obecní bejk, kteréhož připouštějí k kravám, obecní kurvy* ◻ Obecnij Bayk/ kteréhož připouštějí k Krawám/ Obecnij kurwy ◻ Sic Initor Afinus, equus ◻ *kuoň, kteréhož k herkám připouštějí* ◻ Kuoň kteréhož k Herkám připouštěgij ◻ Et Initium ◻ *počátek* ◻ Počátek ◻ Item, Initia ◻ *obět Ceresis, té bohyně* ◻ Obět Cereris té Bohyně ◻ Praetera uerbum Initio, as ◻ *světím, přivlastňuji, zprávu dávám v věcech posvátných* ◻ Swětijm/ přiwlastňugi/ zpráwu dávám w věcech posvátných ◻ Vnde Initiatio ◻ *svěcení na kněžství* ◻ Swěcenij na Kněžſtwij ◻ Initiatus, a, um ◻ *posvěcený* ◻ Poswěcený ◻ Et Initiarius, a, um ◻ *co k svěcení náleží* ◻ Co k swěcenij náležij ◻ Intereo | ◻ *pomíjím, hynu, umírám* ◻ Pomijgijm/ hynu/ vmijrám ◻ Vnde Interitus ◻ *smrt, zahynutí* ◻ Smrt/ zahynutij ◻ Intereo ◻ *jdu tam, vcházím* ◻ Gdu tam/ wcházým ◻ Introitus ◻ *vcházení, vjití* ◻ Wcházenij/ wgitij ◻ Obeo ◻ *obcházím* ◻ Obcházým ◻ Obire negotium ◻ *poručení zjednati, zachowati* ◻ Poručenij zgednati/ zachowati ◻ Obire diem, et Obire mortem ◻ *umřítí* ◻ Vmřijti ◻ Vnde Obitus ◻ *umírání, smrt, zahynutí* ◻ Vmijránij/ Smrt/ zahynutij ◻ Pereo ◻ *tratím se, hynu, umírám* ◻ Tratijm fe/ hynu/ vmijrám ◻ Composi: Depereo, idem significat. Item, De-

Y1vb

Y2ra

perire ◻ *nezbedně neb náramně milovati* ◻ Nezbedně neb náramně milowati ◻ Dispe-
 reo ◻ *všecken hynu* ◻ Wflecken hynu ◻ Prodeo ◻ *jdu na světlo neb ven vycházím* ◻ Gdu
 na fwětlo/ neb wen vycházým ◻ Praeeo ◻ *jdu napřed* ◻ Gdu napřed ◻ Praeire uerbis ◻
napřed říkati ◻ Napřed říjkati ◻ Praetereo ◻ *pomijím, zapomínám neb přehlédám* ◻ Pomij-
 gijm/ zapomijnám/ neb přehlédám ◻ Praeterit me ◻ *nevím, z paměti mi vyšlo* ◻ Newijm/
 zpaměti mi wyfflo ◻ Praeteritus, a, um ◻ *pominulý* ◻ Pominulý ◻ Redeo ◻ *jdu zase, na-*
vracuji se ◻ Gdu zase/ nawracugi fe ◻ Vt ad pauca redeam ◻ *abych to krátce zavřel* ◻
 Abych to krátce zawřel ◻ Redire in memoriam ◻ *zase spomenouti* ◻ Zasfe spomenauti ◻
 Cice. Redeo in gratiam ◻ *vcházím zase v přátelství, mířím se, obnovuji milost, přízeň* ◻
 wcházým zase w přátelstwij/ mijřijm fe/ obnowugi miloft/ přijzeň ◻ Redit ad inte-
 grum ◻ *navracuje se k závírce, k konci, dokonává* ◻ Nawracuge fe k záwírce/ k koncý/
 dokonává ◻ Redire ad rem ◻ *navrátiti se k předsevzeti* ◻ Nawrátiti fe k předsewzetij ◻
 Ad sese redire ◻ *k samému sobě se navrátiti, přijíti* ◻ k samému sobě se nawrátiti/ přijiti ◻
 Ad ingenium redire ◻ *k první povaze zase přijíti* ◻ K prwnij powaze zase přigijti ◻ Ad
 restim res redijt ◻ *ta věc k zoufalství přišla* ◻ Ta věc k zauffalstwij přišla ◻ Ad raftros
 redire ◻ *v velikou chudobu se navrátiti, upadnouti* ◻ W welikau chudobu se nawrátiti/
 vpadnauti ◻ Hinc reditus ◻ *zase přijiti, navrácení* ◻ Zase přigitij/ nawrácenij ◻ Reditio
 idem. Item, Reditus ◻ *důchod, roční plat neb ourok* ◻ Důchod/ ročnij plat/ neb Aurok ◻
 Subeo ◻ *jdu tam* ◻ Gdu tam ◻ Subeo tectum ◻ *jdu do domu* ◻ Gdu do Domu ◻ Subire
 mortem ◻ *smrt podstoupiti* ◻ Smrt podftaupiti ◻ Subit mentem ◻ *na mysl přichází* ◻ Na
 myfl přicházý ◻ Subit me poenitentia ◻ *lituji toho, pyči toho* ◻ Litugi toho/ pyči toho ◻
 Subire aleam ◻ *vážiti se, v nebezpečenství dáti* ◻ Wážiti fe/ w nebezpečenstwij dáti ◻ Su-
 bire etiam significat ◻ *přibývati* ◻ Přibýwati ◻ Item, Subire pro suscipere. Subire labo-
 res ◻ *práce podstoupiti* ◻ Práce podftaupiti ◻ Aliquando, Succedere, sequitur. Transeo ◻
jdu před se neb dále ◻ Gdu předse neb dále ◻ Pertranseo idem ◻ *tudy pomijím* ◻ Tudy po-
 mijgijm ◻ Transitus ◻ *před se jiti* ◻ Předse gitij ◻ et Transitorius, a, um ◻ *pominutedlný, co*
brzo pomijí ◻ Pominutedlný/ co brzo pomijgij ◻ Veneo ◻ *bývám prodán* ◻ Býwám pro-
 dán ◻ à Venum, et eo, à quo Venalis, e ◻ *na prodaji, prodajný, to, což se prodává* ◻ Na
 prodagi/ prodajný/ to což se prodává ◻ et Venalitus, a, um ◻ *co prodáno jest neb pro-*
davač pacholkuov ◻ Co prodáno geft/ neb prodawač pacholkuow ◻ Venalitiarius idem
Eò, cum accentu ◻ *tak velmi neb proto-li?* ◻ Tak welmi/ neb protolí? ◻ Vt eò ne insolefcis,
 quod diues est? ◻ *proto-lis hrd, žes bohat?* ◻ Protolis hrd/ žes Bohat? ◻ Item ◻ *tam, tu,*
na to místo ◻ Tam/ tu/ na to mįsto ◻ Eò ueniam, quo iusseris ◻ *tam přijdu, kde rozkážeš* ◻
 Tam přijgdu/ kde rozkážefs ◻ Eò loci ◻ *na tom místě neb v takovém způsobu* ◻ Na tom
 mįstě/ neb w takowém způsobu ◻ Eò dementiae peruenit ◻ *k takowému bláznovství se*
dostal ◻ K takowému bláznowstwij se doftal ◻ Eòusque ◻ *tak daleko, pokud, potud* ◻ Tak
 daleko/ pokud/ potud

Y2rb

- Eous**, prima longa, gene. mafc. ▫ *vejchod slunce* ▫ Waychod Slunce ▫ Eous, prima corre. | ▫ *kuoň slunce* ▫ Kuoň Slunce ▫ Item adiectiuum ▫ *rozsvětlený, ranný* ▫ Rozfvětlený/ ranný Y2va
- Epaminondas**, gene. mafcu. ▫ *thebanský hajtman neb mocný pán* ▫ Thebanský Haytman/ neb mocný Pán
- Epanodos**, gene. foemi. pen. corr. latinè Regressio ▫ *navrácení, když se kdo k první řeči zase navrácuje* ▫ Nawrácenij/ když se kdo k prwnij řeči zase nawracuge ▫ ut Vice-runt Romani ▫ *Římané svítězili* ▫ Ržijmané fwijtězyli ▫ Mari Carthaginenses, scilicet uicerunt ▫ *na vodách neb na moři (rozuměj přemohli) Kartaginenské* ▫ Na Wodách neb na Moři. (Rozuměj přemohli.) Kartaginenské ▫ Terra Gallos ▫ *na zemi galiánské* ▫ Na zemi Galliánské ▫ Figura
- Epanalepsis**, gene. foem. latinè Repetitio, uel refumptio ▫ *jednoho slova na počátku i na konci veršů* ▫ Gednoho slowa na počátku y na koncny weršů
- Epanaphora**, gen. foemi. penul. correp. ▫ *opáčení jednoho slova na počátku mnohých veršův* ▫ Opáčenij gednoho slowa na počátku mnohých weršůw
- Eparchus**, gener. mafcu. ▫ *hajtman krajský, zpravce země* ▫ Haytman Kraglký/ zpravce Země ▫ Eparchia ▫ *kraj, zpravování* ▫ Krag/ zprawowánij
- Epenthaesis**, pen. cor. ge. foe. latinè Interpositio ▫ *vkládání, když se nětco v prostředek mezi slovo vkládá* ▫ Wkládáníj/ když se nětco w profředek mezy slowo wkládá ▫ ut Induperator, pro Imperator
- Epeus**, pen. pro. gene. mafcu. ▫ *vlastní jméno toho, kterýž dřevěného koně před městem Troy udělal* ▫ Wlastnij gméno toho/ kterýž Dřevěného Koně před Městem Troy vdělal
- Ephaebus**, gener. mafcu. latinè Pubes ▫ *kterýž již k plození spuosobný jest, čtrnáctiletý* ▫ Kterýž giž k plozenij spuosobný gest/ Čtrnácti letý ▫ Hinc Ephebian ▫ *místo, kdež se mládež cvičí, škola šermířská* ▫ Mijsto/ kdež se mládež cwičij/ Škola Sfermijřská ▫ Ephebia pubertas ▫ *ten čas mladosti, mladověkost, mladost* ▫ Ten čas mladosti/ mla|dowěkoft/ mladost Y2vb
- Epexegetis**, gene. foemini. latinè Expositio ▫ *vysvětlení neb vejkład slov předpověděných* ▫ Wyfvětlenij/ neb weykład slow předpowěděných
- Ephemeris**, gene. foemini. penulti. cor. latinè Diarium, et acta diurna ▫ *rejistra neb knihy, do nichžto se všední jednání vpisuje* ▫ Regiftra neb Knijhy/ do nichžto se wšednij gednánij wpifuge ▫ Vide supra Annales, Ephemerinos, Diaria febris ▫ *zimmice, kteráž toliko za jeden den trvá* ▫ Zymnice/ kteráž toliko za geden den trwá ▫ Amphimerinos, quotidiana ▫ *všední, každého dne zimmice* ▫ Wšednij/ každého dne zymnice
- Epheftiades** ▫ *vostrovové, kteříž jináč Vulcaniae neb Aeoliae slovou* ▫ Wostrowowé/ kteříž gináč Vulcaniae neb AEoliae slowau
- Epheftris**, gener. foemini. ▫ *jezdecká sukně, oděv, kterýž svrchu na zbroj neb na oděni oblačí se* ▫ Gezdecká fukně/ oděw/ kterýž swrchu na Zbrog neb na oděnij oblačij se

- Ephesus**, gene. foemini. pen. cor. ▫ *hlavní město v Jonii* ▫ Hlavnij Město w Ionij ▫ Vnde Ephesus, a, um
- Ephialtes**, Vide supra Incubus
- Ephippium**, gen. neu. ▫ *sedlo* ▫ Sedlo ▫ Ephippiarius ▫ *sedlář* ▫ Sedlář
- Ephodion**, gene. neu. latině Viaticum ▫ *pocestní pokrm, strava, špiže* ▫ Pocestnij pokrm/ strawa/ špijže
- Ephorus**, gene. masc. pen. cor. latině Inspector ▫ *patřitel, šetřitel, přihlédatel, vrchnost Spartanských* ▫ Patřitel/ šetřitel/ přihlédatel/ vrchnost Spartanských
- Ephyra**, gene. foemi. pen. cor. ▫ *město Korint* ▫ Město Korynth
- Epialos**, gene. masc. ▫ *zimnice, kteráž od vlhkosti přichází, když život zevnitř horký a vnitř studený jest* ▫ Zymnice/ kteráž od vlhkosti přichází/ když život zevnitř horký/ a vnitř studený jest
- Epibates**, generis masculini, latině | ▫ *válečník na šifě* ▫ válečník na šifě ▫ Epibatra ▫ Y3ra
šifovní lavka ▫ šifovní lavka
- Epicharmus**, gene. mascu. ▫ *slavný mudřec z Sicilie* ▫ Slavný Mudřec z Sicilie
- Epicherema**, gener. neu. pen. pro. latině Adgressio, et est, idem quod Syllogismus ▫ *duvod a jisté gruntovní dokázání* ▫ Duwod a gifté gruntovní dokázání
- Epichyfis**, gene. foemini. latině Infundibulum ▫ *trychtýř, nálevka* ▫ Trychtýř/ nálevka
- Epicedium**, gener. neutri. aliàs Naenia ▫ *zpívání neb kvílení při těle mrtvém, kteréž se ku poctivosti jemu zpívá* ▫ Zpívání neb kvílení při Těle mrtvém/ kteréž se ku poctivosti jemu zpívá
- Epicoenum**, gene. neut. latině Supercommune, uel promiscuum ▫ *smíšený, kdež se dvoje pohlaví pod jedním jménem a jedním slovcem obsahuje* ▫ Smíšený/ kdež se dvoje pohlaví pod jedním jménem/ a jedním slovcem obsahuje
- Epictetus**, gene. mascu. pen. pro. ▫ *mudřec z Frygie* ▫ Mudřec z Phrygie
- Epicurus**, gene. masc. ▫ *mudřec z Athén, kterýž rozkoš těla za svrchované dobré i za blahoslavenství kladl* ▫ Mudřec z Athén/ kterýž rozkoš těla za svrchované dobré y za blahoslavenství kladl ▫ Vnde Epicurus, pro Voluptuario ▫ *za skvostného hodovníka bere se* ▫ Za kvostného hodovníka bere se ▫ et Epicurei ▫ *přidržitelé a následovníci Epikura slovou Epikurejští* ▫ Přidržitelé a následovníci. Epikura slovou/ Epikurejští
- Epidammus**, gene. masc. ▫ *město v Epíru* ▫ Město w Epíru ▫ aliàs Dyrrachium
- Epidaphne**, gene. foemi. ▫ *veselé místo v Syrii při městě Antyochii* ▫ Veselé místo w Syrii/ při Městě Antyochii
- Epidaurus**, gene. ma. ▫ *město v Peloponesu neb Morea, kdežto byl chrám Askulapí* ▫ Město w Peloponesu/ neb Morea/ kdežto byl Chrám Askulapí
- | **Epidicticon**, gene. neu. latině Demonstrativum ▫ *ukazatelný, ukazující* ▫ Ukazatelný/ ukazující ▫ Y3rb

- Epidromos**, gene. mafc. uel Epidromis ▫ *vobrev, prováz ten, kterýmž se tenata svrchu i zespod natahují, neb na zavěsidle, i obvěšení* ▫ Wobrew/ prowáz ten/ kterýmž se Tenata svrchu y zespod natahují/ neb na zavěsydle/ y obvěšení ▫ Epidromon ▫ *vobrev, kterouž pod se natahují* ▫ Wobrew/ kterauž pod se natahují
- Epigloſa**, uel **Epiglottis**, gene. foemi. latinè Lingula, Nux gutturis, minor lingua ▫ *pruodušní jazejček neb přikryvadlo v chřtánu, z kteréhož duch neb dýchání vychází* ▫ Pruodušňij yazeyček neb přikryvadlo v chřtánu/ z kteréhož duch neb dýchání vychází
- Epigonos**, gene. mafc. ▫ *potomek od někoho zplozením poší* ▫ Potomek od někoho zplozenijm poší ▫ Et Epigoni ▫ *puvodové a počátkové druhého thébánského boje* ▫ Puowodové a počátkové druhého Thébánského boje
- Epigramma**, gene. neut. ▫ *nápis* ▫ Nápis ▫ Vnde Epigrammatistes, et Epigrammatarius ▫ *kdo malá karmina píše* ▫ Kdo malá Carmina pišle
- Epigraphe**, gene. foemi. penulti. cor. ▫ *nápis, titul neb vyčítání* ▫ Nápis/ titul/ neb vyčítání
- Epigryphus**, gene. mafcu. ▫ *kdo křivolaký nos má, křivonosek* ▫ Kdo křivolaký nos má/ Křivonosek
- Epilepſia**, gene. foe. morbus comitialis, Vide supra. Etiam Sacer morbus et Hercules ▫ *padoucí nemoc* ▫ Padaucý Nemoc ▫ Epilepticus ▫ *kdo takovou nemoc má* ▫ Kdo takowau nemoc má
- Epilogus**, gene. mafc. penu. cor. latinè Conclufio, uel cumulus, et Peroratio ▫ *skonání neb závírka řeči* ▫ Skonání neb závírka řeči
- Epimenides**, gene. mafc. ▫ *mudřec z Kréty, o němž se píše, že jest 47 let pořád a bez přestání spal* ▫ mudřec z Créty/ oněmž se pišle/ že gest 47. leth pořád a bez přestání spal ▫ Vnde prouerbium, Ultra Epimenidem dormire ▫ *ustavičně neb vždy a vždy rozmařilejm býti a spáti* ▫ Vřtavičně/ neb vždy a vždy rozmařilejm býti a spáti
- Epimone**, gene. foemini. latinè Commoratio ▫ *meškání, prodlévání* ▫ Meškání/ prodlévání ▫ est Figura ▫ *když o jedné věci jináč a jináč často mluví* ▫ Když o jedné věci jináč a jináč často mluví
- Epimythion**, gene. neu. ▫ *vysvětlení neb vykládání fabulí neb básní* ▫ Wyřvětlení/ neb vykládání Fabulij/ neb básnij
- Epinicion**, gene. neu. latinè Victoriale ▫ *svátek neb zpívání pro obdržení vítězství neb odplata za vítězství* ▫ Swátek neb zpívání pro obdržení wjtězství/ neb odplata za wjtězství ▫ aliàs Niceterium
- Epiphanes**, gene. com. latinè Illuftris ▫ *stkwělý, osvícený* ▫ Stkwělý/ ofwícený ▫ Epiphania, latinè Apparitio ▫ *osvícení, zjevení, ukázaní* ▫ Ofwícení/ zgewení/ vkázání
- Epiphonema**, gene. neut. pen. pro. latinè Acclamatio ▫ *pozdvížení hlasu neb prokřikování po dovedené a vypověděné věci učiněné* ▫ Pozdvížení hlasu/ neb prokřikování po dovedené a vypověděné věci učiněné

Epiphora, gene. foemi. pen. cor. ▫ *slzavost, krhání očí* ▫ Slzawost/ krháníj očij ▫ la. Lachrima

Epiplocele, gener. foemin. penu. prod. ▫ *pruotrž v luoně* ▫ Pruotrž w luoně

Epirhedium, gener. neutri. idem quod Rheda ▫ *káry neb wuoz* ▫ Káry neb wuoz

Eperus, gene. foe. pen. pro. latinè Continens ▫ *tuhá země, kde není vostrovu* ▫ Tuhá země/ kde neníj wostrowu ▫ Sed propriè ▫ *země ta, kteráž se Makedonij a Achaj dotýká, i moře Jonského* ▫ Země ta/ kteráž se Macedonij a Achaj dotýká/ y Moře Ionického ▫ Hinc Epirota ▫ *kdo odtud jest* ▫ Kdo odtud geft ▫ Et Epiroticus, a, um, idem

| **Epifchidion**, gener. neut. latinè Cuneus ▫ *probuoj, kuol, klín, jimžto se nětco rozeklává a rozštipuje* ▫ Probuog/ kuol/ klijn/ gijmžto se nětco rozeklává/ a rozštipuje Y3vb

Episcopus, gene. mařc. latinè Inspector ▫ *patřitel, hlásný* ▫ Patřitel/ hláfný ▫ Propriè rerum uenaliu inspector ▫ *chleba ohledowatel a jiných prodaných věcí* ▫ Chleba ohledowatel/ a giných prodaných věcý ▫ Episcopatus ▫ *úřad ohledowatele* ▫ Vřad ohledowatele ▫ Episcopius, a, um, ut Episcopia nauis ▫ *špehýřská lodi* ▫ Špehýřká lodi

Epifastica, gene. neu. plurali ▫ *lékařství, jimiž z rán nečistoty a jiné nemoci vytahují* ▫ Lékařtwij/ gimij z rán nečistoty/ a giné nemocy vytahugij

Epiftates, gene. mařc. ▫ *šafář neb ustanowený nad nějakým dílem neb kupectwím* ▫ Šaffář/ neb wřtanowený nad něgakým dijlem/ neb kupectwijm

Epiftola, gene. foemi. ▫ *list posílací* ▫ List pošylací ▫ Epiftolium ▫ *malý list* ▫ Malý list ▫ Epiftolaris, e ▫ *co k listu náleží* ▫ Co k Listu náležij

Epiftomium, gene. neut. ▫ *kohoutek na čepě, čep* ▫ Kohautek na Čepě/ čep

Epiftylum, gene. neu. ▫ *makowice neb přikrywadlo na sloupě* ▫ Makowice/ neb přikrywadlo na flaupě ▫ Capitellum latinè

Epifynaloephe, gene. foemin. ▫ *když ze dvou vokali jedna sylaba bývá* ▫ Když zedwau Vocalij gedna fylaba býwá

Epitaphium, gene. neu. ▫ *hrobowý nápis* ▫ Hrobowý nápis

Epithalamium, gene. neut. ▫ *píseň o ženichovi a nevěstě, swatební píseň* ▫ Pijseň o Ženichowi a Newěště/ Swatebnij pijseň

Epitheton, gene. neu. pen. corr. latinè Adpositum, uel adiectiuum ▫ *přidané jméno* ▫ Přidané gméno

Epitome, gene. foemi. pen. corr. ▫ *krátkost neb ukřácení dlouhé a obširné řeči* ▫ Krátkost/ neb vkrácenij dlauhé a obširné řeči ▫ Vide Breuiarium, Epitoma, atis, perperam dicitur Y4ra

Epitritus, gene. mařc. pen. corr. ▫ *pes veršový, čtyři sylaby maje, kdežto vždycky jedna jiným ostatním nepodobná jest, všeliký počet, kterýž proti jiným držán bývá, ten a třetí jeho stranu obsahuje, jako když se čtyři proti třem drží* ▫ Pes Weršowý/ čtyři fylaby mage/ kdežto vždycky gedna giným ostatnijm nepodobná geft/ Všeliký počet kterýž proti giným držán býwá/ ten a třetij geho stranu obfahuge/ yako když se čtyři proti třem drzij

Epitropos, gene. masc. pen. cor. ◻ šafář ◻ Sšaffář ◻ Epitrope ◻ šafářství, šafování, zpravování ◻ Sšaffářftwíj/ ššaffowánij/ zprawowánij

Epizeuxis, gen. foe. latině Subiunctio ◻ když se jedno slovo rovně na druhé zase opakuje ◻ Když se gedno slowo rowně na druhé zase opakuge

Epops, gene. promiscui, latině Vpupa ◻ dedek ◻ Dedek

Epos, gene. neu. latině Versus ◻ verš neb zpívání ◻ weršs neb zpijwánij ◻ Epodos, pen. pro. ◻ skládání neb verš, když hned druhý po něm menší jest nežli přední ◻ Skládánij neb weršs/ když hned druhý po něm menšij gest nežli přednij

Epoto, Vide Poto

Epulae, arum, plur. tantum. gene. foemi. ◻ všelijací pokrmové ◻ Wššeliyacý pokrmowé ◻ Epulum ◻ zjevný neb obecný woběd neb kwas, kde se mnohým jísti dává ◻ Zgewný neb obecný woběd/ neb kwas kde se mnohým gijfti dáwá ◻ Epularis, e ◻ co k pokrmuom neb woběduom sluší ◻ Co k pokrmuom neb woběduom šluffij ◻ Epulor, aris ◻ jím, hoduji, kwasím ◻ Gijm/ hodugi/ kwafým ◻ Epulones, et Coëpulones ◻ hosté, hodovníci, řadovníci ◻ Hofté/ hodownijcy/ řadownijcy ◻ Item ◻ kteříž kněžím poručeni byli woběd při obětech strojiti ◻ kteříž Kněžijm poručeni byli/ woběd při obětech strogiti ◻ Epulatio ◻ hodování ◻ Hodowánij

EQ

Equus, gene. masc. ◻ kuoň ◻ Kuoň ◻ Equa ◻ kobyla, klisna ◻ Ko|byla/ Klifna ◻ Equus gradarius ◻ mimochodník ◻ Mimochodnijk ◻ Equus meritorius ◻ nájemný kuoň ◻ Nágemný Kuoň ◻ Veredus ◻ poštyrský kuoň ◻ Pošštyršký kuoň ◻ Equuleus, et Equulus ◻ hříbě ◻ Hříjbě ◻ Item ◻ trápení neb vsázení do žaláře ◻ trápenij neb wšázenij do žaláře ◻ Equile ◻ mařštal, konská stáje ◻ mařšštal/ konká štáje ◻ Equifo ◻ mařšštalěř, koniř, kdo koně krotí a projíždí ◻ Mařššštalěř/ konijř/ kdo koně krotij/ a progijždij ◻ Equinus, a, um ◻ co konského jest, konský ◻ Co konského gest/ konký ◻ Equina cauda ◻ konský wocas ◻ Konký wocas ◻ Equarius ◻ co koni přísluší ◻ Co koni příšluffij ◻ Equarius medicus ◻ konský lékař ◻ Konský Lékař ◻ Equire dicuntur equi, dum coitum appetunt ◻ když se chtějí pojímati a po sobě jezdí ◻ Když se chtějí pogijmati/ a po sobě gezdij ◻ Equito, as ◻ jezdím na koni ◻ Gezdijm na koni ◻ Compo. Adequito ◻ přijíždím ◻ Přigijždijm ◻ Abequito ◻ objíždím, sem i tam jezdím ◻ Obgijždijm/ sem y tam gezdijm ◻ Perequito ◻ průjíždím ◻ Prúgijždijm ◻ Equitatio ◻ jíždím ◻ gijždijm ◻ Equitium ◻ stádo koní, houfkoní ◻ štádo Konij/ hauff Konij ◻ Equimentum ◻ úplatek, kterýž se dává od koně, jež k herce připustili neb připouštěli ◻ Vplatek/ kterýž se dáwá od Koně/ geyž k Herce připuštěli/ neb připauštěli ◻ Eques ◻ jezdec, jízdny ◻ Gezdec/ gijzdný ◻ Item ◻ někdo z zemanského stavu ◻ Někdo z Zemanského štawu ◻ Hinc Eques auratus ◻ rytíř ◻ Rytijř ◻ Equester, uel Equestris,

Y4rb

e ◻ rajtarský, jezdecký neb co k jízdě náleží ◻ Raytharský/ gezdecký/ neb co k gijzdě náleží ◻ Equestres copiae ◻ jízdny lid válečný, jízda ◻ Gijzdný lid válečný/ gijzda ◻ Equestres aes ◻ žold jízdneho lidu ◻ Ziold gijzdného lidu ◻ Equestris census, Vide supra in uerbo Censeo. Ordo equestris ◻ stav zemanský neb rytířský ◻ Stav zemanický neb Rytířský ◻ Nam populus Romanus in tres ordines erat diuisus ◻ římský lid ve tři stavy neb řády byl rozdělen, první sloužil ordo patricius, kteříž byli v konšelském rodu neb rodové, druhý, ordo equestris kteříž z rytířského stavu byli, jenž na koních bojovali, třetí, ordo plebeius, z lidu obecného neb z prostého řádu ◻ Ržijmický lid ve tři Stawy/ neb řády byl rozdělen/ První sloužil Ordo Patricius, kteříž byli v Konšelském rodu/ neb Rodové. Druhý/ Ordo Equestris, kteříž z Rytířského stavu byli/ jenž na koních bojovali. Třetí/ Ordo plebeius, z lidu obecného/ neb z prostého řádu ◻ Equestria, orum, plurali. tantum ◻ místo, kde lidé rytířští sedávali ◻ mijsto/ kde lidé Rytířští sedávali ◻ Equitabilis, le ◻ sjezdný, kde se dobře může jeti ◻ Sjezdný/ kde se dobře může geti ◻ Equitabilis locus ◻ sjezdné místo ◻ Sjezdné mijsto ◻ Equitatus ◻ jízdny lid, jízda ◻ Gijzdný lid/ gijzda ◻ Equiferus, penul. prod. ◻ divoký kůň, kacíř ◻ Diwoký kůň/ Kacíř

Y4va

Equisetum, uel **Cauda equina** ◻ přeslička ◻ Přeslička ◻ Herbae nomen

Equidem ◻ zajisté, v pravdě ◻ Zagisté/ w prawdę

ER

Erato, gen. foemi. ◻ jedna z bohyní zpívání neb umění, kteréž Musae slovou ◻ Gedna z Bohyní zpívání neb vmění/ kteréž Musae slovou

Erado, Vide Rado

Ercifere, uel **Ercifci**, antiquitus significabat ◻ na ruozno děliti ◻ Na ruozno děliti ◻ Ercifundae rei familiaris ◻ statek neb zboží děliti ◻ Statek neb zboží děliti ◻ uel Hercifere

Ercius Iuppiter ◻ buoh, kterýž v jednoho každého domu ctěn býval ◻ Buoh/ kterýž v jednoho každého Domu ctěn býval

Erebus, gene. mafc. pen. cor. ◻ tmavé místo v pekle neb pekelní potok ◻ Tmavé mijsto w Pekle/ neb Pekelní Potok

Eremus, gen. foemi. ◻ samota, poušť, pustina ◻ Samota/ poušť/ puština ◻ Eremita ◻ poustenník ◻ Poustenník ◻ Eremitanus, a, um ◻ co k tomu náleží ◻ Co k tomu náleží ◻ Eremodicium, latině Defertum vadimonium ◻ od práva neb soudu puštění ◻ Od práva neb soudu puštění

| **Ereptus**, a, um, Vide Rapio

Y4vb

Erectus, a, um, Vide Rego

Erga, praepositio ◻ proti neb literu k znamená ◻ Proti/ neb literu K. znamená ◻ Amor meus erga te ◻ milost má k tobě ◻ Milost má k tobě

Ergafter, gene. masc. latině Operarius ▫ *člověk pracovitý, dělník* ▫ Człowěk pracowitý/ dělnijk ▫ Ergasterium ▫ *verštat, dílně* ▫ Werřtat/ dijně ▫ Ergastulum ▫ *lom kamene neb jáma, kde rudu kopají, štola neb sic k tomu podobné místo, kdežto pacholci, svázání jsouce, dělají* ▫ Lom kamene/ neb Yáma kde Rudu kopagij/ řtola/ neb řyc k tomu podobné mijřto/ kdežto pacholcy řwázanij gfauce dělagic ▫ Item ▫ *žalář a kteříž v takovejch místech dělali a svázání bývali* ▫ Zialář/ a kteříž w takoweych mijřtech dělali a řwázanij býwali ▫ Vnde Ergastula libertate donare, et Ergastula soluere ▫ *vězně a vlastní dělníky svobodné a zprořtěné propustiti* ▫ Wěžně a wlařtnij dělnijky řwobodné a zprořřtěné propustiti ▫ Ergastulus ▫ *dělník neb hlásný na věži* ▫ Dělnijk neb hlásný na Wěži ▫ Ergastularius ▫ *úředník neb zpráwce nad takowými dělníky* ▫ Vřednijk/ neb Zpráwce nad takowými dělnijky

Ergata, gene. foemi. ▫ *vyzdvihadlo neb hever, jimž těžké náklady vyzdvihují neb vzhůru vytahují, kdežto zpravení válci neb sochoři heverem wokolo točení bývají, jsouce prostředkem prořřčeni, na něž rukama neb prřmi tuze naléhajíce tak okolo tím nástrojem točí, řkřipec, lihy* ▫ Wyzdvihadlo/ neb hewer/ gimž těžké náklady wyzdwhugij/ neb wzhůru wyta-hugij/ kdežto zprawenij wálcy neb řochoři hewerem wokolo točení býwagij/ gfauce prořřředkem prořřčeni/ na něž Rukama neb prřmi tuze naléhagijce/ tak okolo tijm nástrojem točij/ řkřipec/ lijhy

Ergo, conjunctio illatiua ▫ *zavírající, a proto, protož* ▫ Zawijragijcý/ a proto/ protož ▫ Aliquando caufalis ▫ *příčinnatá* ▫ Příčinnatá ▫ Vt illius ergo ▫ *pro tohoto* ▫ Pro tohoto ▫ Virtutis ergo ▫ *pro ctnost* ▫ Pro ctnořt

| **Eriboea**, gene. foemini. quae aliàs, Iuno ▫ *macecha Merkuria* ▫ Macecha Merkuria

Z1ra

Erica, gene. foemi. ▫ *pohanka, bejlí pohančí* ▫ Pohanka/ baylij pohančij

Erichtheus, gene. mascu. trifyllabum ▫ *král v Athenách* ▫ Král w Athenách

Erichthonius, gene. masc. ▫ *syn Vulcanů a Minervy, král Athenienských* ▫ Syn Vulcanů a Mi-nerwy/ Král Athenyenských

Ericius, Vide Hericius

Eridanus, gene. masc. pen. cor. ▫ *řeka v Itáli neb Lombardí, alias Padus slove* ▫ Ržeka w Itali/ neb Lombardij. aliàs Padus slowe

Erigone, gene. foemi. ▫ *dcera Ikari, jest hvězda neb znamení na nebi* ▫ Dcera Ikari/ geřt Hwězda neb Znamenij na Nebi

Erinaceus ▫ *živočích, jako ježek* ▫ Ziwočijch/ yako Gežek

Erinnys, Vide supra Dirus

Eripio, Vide Rapio

Eris, gene. foemi. latině Lis, Contentio ▫ *svár, hadrování, sváda* ▫ Swár/ hadrowánij/ řwáda

Erodius ▫ *najvětří pták mezi všemi, raroh, káně* ▫ Naywěřřij pták mezy wřřemi/ Raroh/ káně

Erodo, Vide Rodo

Erogo, Vide Rogo

Eros, gene. masc. latinè Amor ▫ *milování* ▫ Milování ▫ Vnde Eroticus, a, um. Amatorius, a, um ▫ *frejírský, co k milosti náleží* ▫ Fregijřfký/ co k milosti náležij

Erotema, gene. neu. pen. pro. latinè, Interrogatio ▫ *otázka, vyptávání* ▫ Otázka/ wyptáwanij

Erro, erras, aui ▫ *bloudím, chybuji, sem i tam běhám* ▫ Blaudijm/ chybugi/ fem y tam běhám ▫ Boues errant ▫ *volové se pasou* ▫ Wolowé fe pasau ▫ Nam propriè de pecudibus dicitur. Toto coelo errare, prouerbium ▫ *docela sem i tam blouditi, daleko chybowati* ▫ Docela fem y tam blauditi/ daleko chy|bowati ▫ Et tota uia errare, idem. Manus errat ▫ *ruka chybuje, nedobře uhozuje* ▫ Ruka chybuge/ nedobře vhozuce ▫ Sic telum errat uel aberrat. Hinc error ▫ *blud, chyba* ▫ Blud/ chyba ▫ Erratio ▫ *zblouzení od pravé cesty* ▫ Zblauzenij od prawé cefty ▫ Nam erratio est pedum, error animi. Erro, onis ▫ *tulař, bludař, tēkař* ▫ Tulař/ bludař/ tēkař ▫ Item ▫ *sedm planétuow* ▫ Sedm planétuow ▫ dicuntur Errones. Errabundus, a, um. ferè idem ▫ *neb to, což všudy, to jest sem i tam roste* ▫ Neb to/ což wšudy/ to geřt fem y tam roste ▫ Erroneus, a, um, idem. Erratica uitis ▫ *révi, kteréž sem i tam roste* ▫ Réwij/ kteréž fem y tam roste ▫ Erratum ▫ *hřích, vomyl, poblouzení* ▫ Hřijch/ womyl/ poblauzenij ▫ Compo. Aberro ▫ *daleko scházím neb bloudím příliš, chybuji* ▫ Daleko scházým/ neb blaudijm přijlifs/ chybugi ▫ Aberrare à scopo ▫ *chybowati se cejle* ▫ Chybowati fe ceyle ▫ Deerro ▫ *odchyluji se* ▫ Odchylugi fe ▫ Oberro, et Circumerro ▫ *sem i tam se mycím, protuluji* ▫ Sem y tam fe mycým/ protulugi

Z1rb

Erubefco, Vide Rubeo

Eruca, gene. foemini. ▫ *housenka, zelní červ* ▫ Hausenka/ zelnij Cžerw ▫ Item ▫ *bylina velmi horká* ▫ Bylina welmi horká

Eructo, Require Ructus

Erudio, Vide Rudis et Rudio

Eruilia, gene. foemi. ▫ *hrách* ▫ Hrách

Eruptio, Vide Rumpo

Eruo, Vide Ruo

Erunco, Vide Runcina

Eruum, gene. neut. ▫ *jest símě podobné vikvi, kteréž pro dobytek sejí, konská vikev* ▫ Geřt Sýmě/ podobné Wykwi/ kteréž pro dobytek feģij/ konská wykew

Erymanthus, gene. masculi. ▫ *hora v Arkadi, na kteréž Herkules vepře divokého chytil* ▫ Hora w Arcadij/ na kteréž Herkules wepře diwokého chytil ▫ Item ▫ *les a řeka v témž místě* ▫ Les a Ržeka w témž mįjtě

Eryngium, gene. neut. ▫ *mužská víra neb vysoký bodlák, mačka* ▫ Mužřká wij|ra/ neb wyřoký bodlák/ Mačka ▫ Centum Capita, Herba est

Z1va

Erythea, gener. foemini. penul. produ. ▫ *vostrov in mari Gaditano, na němž Gerion panoval* ▫ Wofstrow in mari Gaditano, Na němž Geryon panowal

Erythrae, arum, gene. foemini. plurale tantum ◻ *město v Azí, z něhož Sibylla Erythrea byla* ◻
Město w Azij/ z něhož Sybilla Erythrea byla

Erythraeum mare, gene. neu. ◻ *Červené moře, Rudné moře* ◻ Czerwené Moře/ Rudné Moře

Eryx, gene. mafcu. ◻ *hora v Sicilii, od syna Veneris tak slove* ◻ Hora w Sycilij/ od Syna Veneris tak flowe ◻ Hinc Ericina ◻ Venus ◻ Venus

ES

Esca, gene. foemi. ◻ *všeliký pokrm neb nástraha a vnada, kterouž lidé ptákuom neb rybám strojí* ◻ Všeliký pokrm/ neb nástraha a vnada/ kterouž lidé ptákuom neb Rybám strojí ◻ Vnde Inescare et Obescare ◻ *krmiti, nastražiti, vnaditi* ◻ krmiti/ nastražiti/ vnaditi ◻ et per metapho. Inescare significat ◻ *zklamati, nastražiti, vnadu klásti* ◻ Zklamati/ nastražiti/ vnadu klásti ◻ Escarius, a, um ◻ *co k pokrmu náleží* ◻ Co k pokrmu náležij ◻ Escarius culter ◻ *stolní nůž* ◻ Stolnij nůž ◻ Esculentus, a, um ◻ *jedlý, co jest k jídlu* ◻ Gedlý/ co geft k jídlu ◻ Esculenta animalia ◻ *hovada neb živočíchové, kteréž my lidé jídáme* ◻ Howada neb živočijchowé/ kteréž my lidé jídáme

Esculum, gene. neu. ◻ *město v Itáli* ◻ Město w Italij ◻ in Picenis

Esculus, gene. foemi. uel AEsculus, cum diphthongo. in prima ◻ *strom, kterýž žaludy nese* ◻ Strom kterýž žaludy nese

Esito, as, Vide Edo

Esaei, gene. mafc. ◻ *sekta neb obzvláštní lid u Židuov, kteříž se od žen, masa a vína zdržovali* ◻ Sekta/ neb obzvláštnij lid v židuow/ kteříž se od žen/ Masa a Wjna zdržowali

| **Esedum**, gene. neut. ◻ *káry, sánky neb vůz* ◻ Káry/ Sánky/ neb wuoz ◻ Esedarius ◻ Z1vb
kdo veze neb vůz zpravuje, vozatý, povozný ◻ Kdo veze neb vůz zprawuge/ wozatý/ powozný

Esentia, etc. Vide Sum

Efto ◻ *bud' to tak, to přitom, necht' jest tak* ◻ Bud' to tak/ to přitom/ necht' geft tak

Efurio, Require Edo

ET

- Et**, Coniunctio, copulatiua significat ◻ a ◻ A ◻ Aliquando pro etiam ◻ také ◻ Také ◻ Compo.
 Etfi ◻ ačkoli ◻ Ačkoli ◻ Tametfi, idem. Etenim ◻ nebo, zajisté ◻ Nebo/ zajiště
- Etefiae**, gene. foemini. ◻ roční větrové, kteříž v létě na jisté časy, jmenovitě v psi dny, vějí od puolnoci ◻ Ročníj větrowé/ kteříž w Létě na gité časy gmenowitě w Pfy dny wěgij od puol noci
- Eteocles** ◻ král Orchomeniorum ◻ Král Orchomeniorum
- Ethicus**, a, um, Moralis ◻ mravný, co k mravuom náleží ◻ Mrawný/ co k mrawuom náležij ◻ Ethologus, pen. cor. ◻ kdo mravy jiného na sobě ukazovati a na se bráti umí v slovích i v činech ◻ Kdo mrawy giného na sobě vkaowati/ a na se bráti vmij w Slowijch y w činech ◻ Ethologia ◻ takové ukazování mravův ◻ Takové vkaowánij mrawůw ◻ Ethopoeia ◻ vymyšlení mravův ◻ vymyšlenij mrawuow ◻ Ethicae ◻ částka philosophiae o mravích ◻ částka Philofophiae o mrawijch
- Ethnicus**, a, um, latinè Gentilis ◻ pohan ◻ Pohan ◻ ab Ethnos, quod gentem signi
- Etiam** ◻ také ◻ Také ◻ Etiamnum idem ◻ ještě ◻ ještě
- Etymon**, gener. neutri. latinè Verum, Certum ◻ pravá, jistá věc ◻ Prawá/ gítá věc ◻ Vnde Etymologia, Veriloquium ◻ pravé mluvení, vykládání, ukázání počátku některého slova ◻ prawé mluwenij/ wykládáníj/ vkázáníj počátku některého flowa

EV

Euacuo, Vide Vacuus

Euado, Quaere Vado

| **Euagor**, Require Vagus

Z2ra

Euanecco, Vide Vanus

Euan, Interiectio exclamantis ◻ vykřikování k bohu Bakchovi ◻ Wykřikowánij k Bohu Bacchowi

Euangelium, gene. neut. ◻ dobré veselé poselství neb zvěstování ◻ Dobré wesele pofelstwij neb zwěstowánij ◻ Item ◻ koláč za dobrou novinu ◻ Koláč za dobrá nowinu ◻ Sed potius in plurali ◻ neb obět a dar za dobré poselství ◻ Neb Obět a dar za dobré pofelstwij

Euax, Interiectio exultantis ◻ vejskaní ◻ Wayskanij

Euboea, gene. foemini. ◻ vstrov in mari Aegeo malou zátokou moře od Macedonie oddělený, kterouž Eurypum jmenují a nyní slove Nigropont ◻ Wofstrow in mari Aegeo, malau zátokau Moře od Macedonie oddělený/ kterauž Eurypum gmenugij/ a nyní flowe Nigropont ◻ Vnde Euboicus, a, um ◻ co odtud neb okolo toho jest a k tomu sluší ◻ Co odtud neb okolo toho geft/ a k tomu sluffij

- Eucarpia**, gener. foemini. ▫ *město v Frygii, kdežto velicí a mnozí hroznové rostou* ▫ Město w Phrygij/ kdežto welicí a mnozý Hroznové roftau
- Eucharistia**, gene. foemini. latinè gratiarum actio ▫ *dík činění neb děkování* ▫ Dijk činění/ neb děkowánij
- Euchyla**, gener. neut. plurali tantum ▫ *věci, kteréž dobrou mízku a vlhkost dávají* ▫ Wěcy kteréž dobrau Mijzku a wlhkoft dáwagij
- Euchion**, gene. ma. ▫ *přijmí Bacchi* ▫ Přijgmij Bacchi⁹³
- Euclides**, gene. masc. penul. pro. ▫ *vznešený a učený mudřec a mathematicus z města Megara* ▫ Wznesfený a včený Mudřec/ a Mathematicus z Měfta Megara
- Eueho**, Vide Veho
- Euello**, Vide Vello
- Euhemerus**, gener. masc. ▫ *starý skladatel a spisovatel kronik, kronikář* ▫ Starý fkladatel a fpifowatel Kronyk/ Kronykář
- Euemus**, gene. mascu. pen. prod. ▫ *řeka v Thracii* ▫ Ržeka w Thracij
- | **Euenio**, **Euentus**, Require Venio
- Euerto**, et **Euerfio**, Vide Verto
- Euganei**, gene. masc. ▫ *lidé v zemi Benátčanuow u Pádvy* ▫ Lidé w zemi Benátčanuow/ v Pá-dwy
- Euge**, Interiectio gratulantis ▫ *když se kdo s vděčností raduje, ej, to dobře, měhoděk, bopomozi, děkujit'* ▫ Když se kdo s wděčnoftij raduge/ Ey to dobře/ Měhoděk/ bopomozy/ děkugit'
- Euhius**, gene. masc. ▫ *přijmí Bakchovo* ▫ Přijgmij Bacchowo
- Euidens**, Vide Video
- Euinco**, Vide Vinco
- Euito**, Vide Vito
- Euiratus**, Require Vir
- Eulogium**, gene. neut. latinè Benedictum ▫ *vychvalování, dobrořečení* ▫ Wychwalowánij/ dobrořečenij
- Eumenides**, gener. foemini. ▫ *bohyně vsteklosti a šílenosti* ▫ Bohyně wfteklofti a fšjlenofti ▫ Vide fupra Dirus
- Eumolpidae**, gene. masc. ▫ *kněží v Athenách neb vrchnost radní* ▫ Kněžij w Athenách neb wrchnoft radnij
- Eunuchus**, gene. masc. ▫ *kleštěnec, komorník, služebník nebo králové a lidé bohatí, takové mívali za komorníky* ▫ Klešťēnec/ komornijk/ flůžebnij/ Nebo Králowé a lidé bohatij/ takové mijwali za komornijky ▫ Eunucho et Eunuchizo ▫ *kleštím, vyřezuji vajíce neb varlata* ▫ Kleftijm/ wyřezugi wayce neb warlata

Z2rb

⁹³ Bacchi] bacchi tisk

Eupatorium, gene. neutri. quae uulgò Agrimonia dicitur ▫ *starček, stojí v žitech, a má malé řepičky* ▫ Starček/ stogj w žitech/ a má malé Ržepijčky ▫ Aliàs ▫ *vysoký traňk, prut stepilý a chmejříčko na vrchu místo květu nese* ▫ Wyfoký Traňk/ prut stepilý/ a chmayřijčko na wrchu mijsto kwětu nefe

Euocatus, Vide Voco

Euolo, Vide Volo

Euoluo, Vide Voluo

Euomo, Quaere Vomo

Euphonia, gener. foemini. ▫ *ušlechtilé znění, libej zvuk* ▫ Vŕflechtilé | zněníj/ libey zwuk Z2va

Euphrates, gene. maŕc. pen. pro. ▫ *řeka v Mezopotamí, kteráž skrze Babylon teče do Tigrim, a ty obě dvě řeky v Armení větší počátek swoj maji* ▫ Ržeka w Mezopotamij/ kteráž ſkrze Babilon teče do Tigrim/ a ty obědwě Ržeky w Armenij wětřij počátek swoj magij

Euphrofyne, gener. foemini. pen. cor. latinè Laetitia ▫ *jedna z bohyní, kteréž Gratiae slovou, a ty jsou bohyně přívětivosti, děkovaní a vlidnosti* ▫ Gedna z Bohynij/ kteréž Gratiae ſlowau/ a ty gŕau Bohyně přijwětivosti/ děkowánij a wlidnosti ▫ Vide infra

Euripides, gene. maŕc. ▫ *byl skladatel tragedí u Řekův vznešený* ▫ Byl ſkladatel Tragedij w Ržekůw wzneřený

Euripus, gene. maŕc. ▫ *ouzký pramen neb zátoka moře, jako mezi Itáli a Sicilí* ▫ Auzký pramen neb zátoka Moře/ yako mezy Italij a Sicilij ▫ Item ▫ *mezi Macedoní a Nigropontem neb Euboea* ▫ Mezy Macedonij a Nigropontem neb Euboea ▫ metapho. pro inconstante ▫ *za nestálého* ▫ Za neſtálého ▫ Item ▫ *malé vodní stoky neb strouhy, po nichž od daleka vody do domu neb na jiné místo vedou* ▫ Malé Wodnij ſtoky neb ſtrauhy/ po nichž od daleka Wody do Domu neb na jiné mijsto wedau

Euronotus, aliàs Vulturinus, gene. maŕ. ▫ *vostrovítr od východu vějíci* ▫ woſtrowijtr od wýchodu wěgjcý

Europa, gene. foemini. pen. pro. ▫ *třetí strana světa, v nížto jsou Němci, Čechové, Italiáni, Francozové, Hispani, a krátce mluvíc, co od Německého moře jest až do moře Mediterraneum, to jest Prostředzemského, až do řeky Tanaim* ▫ Třetij ſtrana Swěta/ w nižto gŕau Němcy/ Čzechowé/ Italiáni/ Francozowé/ Hyſpani/ a krátce mluwijc/ co od Německého Moře geſt/ až do Moře Mediterraneum, to geſt/ proſtřed zemského až do Ržeky Tanaim ▫ Vide ſupra Aphrica

Eurotas, gene. maŕc. ▫ *řeka v Lacedomonu* ▫ Ržeka w Lacedomonu

Eurus, gene. maŕc. ▫ *vítr od východu slunce* ▫ Wijtr od wýchodu Slunce ▫ aliàs Subſolanus

| **Eurydice**, gene. foemini. ▫ *manželka Orphei* ▫ Manželka Orphei

Z2vb

Euryſteus, gene. maŕ. ▫ *král v Mykenách, kterýž Herkulyšovi byl rozkázal, aby mnohé divoké ſelmy krotil a přemáhal* ▫ Král w Mycenách/ kterýž Herkulyſſowi byl rozkázal/ aby mnohé Diwoké ſſelmy krotil a přemáhal

- Eufebius**, gene. mascu. latinè Dei cultor ▫ *ctitel Boží* ▫ Ctitel Božij ▫ Pius ▫ *pobožný, bohomyslný* ▫ Pobožný/ Bohomylný
- Euterpe**, gene. foemini. ▫ *jedna z bohyní, kteréž Musae slovou* ▫ Gedna z Bohynij/ kteréž Musae flowau
- Eutrapelus**, gene. com. latinè facilis comis ▫ *snadný, úmluvný, přívětivý, dobrotivý, všecko v dobré obracující* ▫ Snadný/ vmluvný/ přijwětivý/ dobrotiwý/ wšlecko w dobré obracugijcý
- Euthymia**, gene. foemi. ▫ *upokojení neb obveselení mysli* ▫ Vpokogenj/ neb obweselenij mylij ▫ Laetitia
- Euulgo**, Vide Vulgus
- Euulfus**, Vide Vello
- Euxinus**, gene. masc. pen. pro. ▫ *moře to, do něhož Dunaj teče, dotýká se Thracie a Bulgarie neb Misiam Inferiorem* ▫ Moře to/ do něhož Dunaj teče/ dotýká se Thracie a Bulgarie/ neb Míliam inferiorem

EX

- Exactor**, Vide Ago
- Exacerbo**, Quaere Acer
- Exacuo**, Vide Acuo
- Exaestuo**, Vide AEstus
- Exagito**, Require Ago
- Exaggero**, Quaere Agger
- Exalto**, Vide Altus
- Examen**, gener. neut. ▫ *roj včelní neb sršňový* ▫ Rog Wčelnij/ neb Sršniowý ▫ Item ▫ *jazejček u váhy kramářské* ▫ Yazajček v wáhy kramářské ▫ aliàs Libramentum, et aequilibrium, Vnde per Metapho ▫ *rovnost vejpovědi, pravé uvážení, vyptávání* ▫ Rownoft w wypowědi/ prawé wważenij/ wyptáwanij | ▫ Hinc Examino, as ▫ *vyptávám se neb chci věděti skrze vytazování* ▫ Wyptávám se/ neb chcy wěděti fkrze wytazowánij ▫ Examinatio ▫ *duowod, vyptávání, vyzvězování* ▫ Duowod/ wyptáwanij/ wyzwězowánij
- Examuſim**, Vide ſupra Amuſis
- Exancio**, uel **Exantlo**, Vide Antlia
- Exanguis**, Vide Sanguis
- Exanimis**, etc. Vide Anima et Animus
- Exardeo**, Vide Ardeo
- Exareo**, Vide Areo
- Exarmo**, Vide Arma

Exaro, Vide Aro
Exaturo, Vide Satur
Exafceare, Vide Afcia
Exafpero, Vide Afper
Exauctoro, Require Auctor
Excoeco, Vide Coecus
Excalceo, Vide Calceus
Excanto, Vide Cantus
Excandescentia, Vide Candeo
Excarnificatus, Require Carnifex
Excello, Vide Cello
Excipio, Vide Capio
Excetra, idem quod Echidna, Vide supra
Excerno, Vide Cerno
Excidium, Require Caedo
Excipula, Quaere Capio
Exclamo, Vide Clamo
Excludo, Vide Claudio
Excogito, Quaere Cogito
Excolo, Vide Colo
Exfcreo, Vide Screo
Excubiae, Vide Cubo
Excudo, Vide Cudo
Exculpo, Vide Sculpo
Excurfio, Vide Curro
Excuso, Require Cuso
| **Excutio**, et **Excufforium**, Require Quatio
Execo, Vide Seco
Execro, et **Execror**, Vide Sacro
Exedra, uel **Exhedra**, gener. foemini. ▫ *pokoj neb příbytek, v němžto příhodně a s pohodlným seděti a rozmlouvati se muože, pokoj, v němž sou stolice soudní, kapitolní dům slúti může, rathauz* ▫ Pokog neb přijbytek/ w němžto přijhodně/ a spohodlným seděti a rozmlauwati se muože/ pokog w němž fau stolice soudnij/ Kapitolnij dům slúti může/ Rathauz
Exegesis, gene. foemi. latinè Expositio, Narratio ▫ *vyložení, vypravení, vysvětlení* ▫ Wyložení/ wyprawení/ wyfwětlení ▫ Exegeticus, a, um, expositiuus ▫ *vyložitedlný, vypravitelny* ▫ Wyložitedlný/ wyprawitedlný ▫ Exgematicon poema ▫ *kdežto poeta sám mluví a vypravuje, žádné osoby k tomu nepřivodí* ▫ Kdežto Poéta sám mluwij a wyprawuge/ žádné osoby k tomu nepřiwodij ▫ Diuerfum à Dramatico

Z3rb

Exemplar, gene. neu. ▫ *nápodobnost, připodobnění, odkud se jiná věc bere, jako malování, knihy a k tomu podobné věci* ▫ *Nápodobnoŝt/ připodobněnij/ odkud se giná věc bere/ yako malowánij/ knihy/ a ktomu podobné wěcy* ▫ **Exemplum** ▫ *příklad, skutek, jehož následovati máme a co nás něčemu učí* ▫ *Příjklad/ skutek/ gehož následowati máme/ a co nás něčemu včij* ▫ *Hinc exemplum in aliquem fieri* ▫ *když kdo trestán bývá k navedení a k vejstraze jiným* ▫ *Když kdo trestán býwá/ k nawedenij a k wayŝtraze giným* ▫ *Ad exemplum pertinet* ▫ *jest za naučení* ▫ *gest za naučenij* ▫ *Non meum est exemplum* ▫ *nejsem já první, kterýž to činím* ▫ *Negfem yá prwnij kterýž to činijm* ▫ *Exemplo caret* ▫ *nikdá se k tomu podobné prvé nestalo* ▫ *Nikdá se k tomu podobné prvé nestalo* ▫ *Exeplum item* ▫ *duowod nějaké věci, skrze podobný účinek* ▫ *Duowod něyaké wěcy/ ŝkrze podobný včinek* ▫ *Species argumentationis. Item, quod Vulgò copiam uocant* ▫ *notule, přípis* ▫ *Notule/ přjpis* ▫ *Exemplum literarum, id est, forma*

| **Exemptilis**, et **Exemptio**, Vide Emo

Z3va

Exentero, Vide Enteron

Exeo, Vide Eo

Exequor, Quaere Sequor

Ex praepositio est, De qua Vide supra in praepositione, E

Exequiae, Require Sequor

Exerceo, et **Exercitus**, Vide Arceo

Exero, Vide Sero

Exhaeredo, Vide Haeres

Exhaustus, Vide Haurio

Exhibeo, Require Habeo

Exhilario, Vide Hilaris

Exhorreo, Vide Horreo

Exhortatio, Quaere Hortor

Exibilis, Quaere Sibilus

Exigo, Require Ago

Exilio, Vide Salio

Exilis, e ▫ *hubený, vyzáblý, malý, prostý* ▫ *Hubený/ wyzáblý/ malý/ prostý* ▫ *Exile corpus* ▫ *hubené, churavé tělo* ▫ *Hubené/ churawé tělo* ▫ *Exilitas* ▫ *hubenost, churavost* ▫ *Hube-noŝt/ churawoŝt* ▫ *Exiliter aduerb.*

Exilium, et **Exul**, Vide in dictione Solum

Eximo, et **Eximius**, Require Emo

Exin ▫ *pro touž věc, proto neb potom* ▫ *Pro tauž wěc/ Proto/ neb potom*

Existimo, as, aui ▫ *za to mám, orteluji, vážím, ŝacuji, domnívám se* ▫ *Zato mám/ ortelugi/ wá-žijm/ ŝlacugi/ domnijwám se* ▫ *Bene de te existimat* ▫ *dobře o tobě drží, smejšlí* ▫ *Dobře o tobě držíj/ ŝmayŝlij* ▫ *Longe aliud est, quàm aestimo, de quo supra. Si quidem hoc*

ad praecia rerum pertinet, illud uero idem quod Iudico, significat. Vnde non recte mihi dixeris, quanti existimas agrum, sed quanti aestimas agrum ▫ *jak draho šacuješ neb pokládáš pole* ▫ Yak draho ša|cugeš neb pokládáš pole ▫ Contra dicimus recte, Existimo te nullum habere delectum in cibis ▫ *mám za to, že žádného rozdilu v pokrmích nemáš* ▫ Mám zato/ že žádného rozdilu w Pokrmijch nemáš ▫ Non autem aestimo. Vnde Existimatio ▫ *z ato mnění neb vážení a domejšlení, kteréž o někom máme* ▫ Zato mnění neb vážení a domayšlení/ kteréž o někom máme ▫ uel fama de aliquo ▫ *neb pověst o někom* ▫ Neb powěst o někom ▫ Hinc dicimus hominem magnae existimationis ▫ *člověk u veliké vážnosti jmín, o němž se mnoho drží, jenž duostojenství na sobě má neb vejpovědi, kdo uvážení má* ▫ Człowěk w veliké vážnosti gmijn/ o němž se mnoho drží/ genž duostogenstwij na sobě má/ neb waypowědi/ kdo vwážení má ▫ Actiue et passiue

Z3vb

Exiguus, a, um ▫ *malý, skrovný* ▫ Malý/ lkrowný ▫ Exiguuum tempus ▫ *krátký čas* ▫ Krátký čas ▫ Exiguae aduerbium ▫ *skrovně* ▫ Skrowně ▫ Praebent exiguae sumptum, Terent. ▫ *skrovně dávají stravu, náklad na útratu* ▫ lkrowně dáwagij strawu/ náklad na vtratu ▫ Exiguitas ▫ *skrovnost, skrbnost* ▫ Skrownost/ lkrbnost

Existo, is, extiti ▫ *strvám, zuostávám, stavím se, dostávám, jdu, abych se ukázal* ▫ Strwám/ zuostávám/ stawijm se/ dostávám/ gdu abych se vkázal ▫ Item ▫ *sem* ▫ Sem

Exitialis, et **Exitium**, Vide Eo

Exlex, Vide Lex

Exoche, gener. foemini. latinè Eminentia ▫ *převejšení, přepanošení, vyvejšenost* ▫ Přewayšlení/ přepanošení/ wywayšlenost

Exodium, gene. neu. ▫ *východ, vyjití* ▫ Wýchod/ wygitij ▫ Item ▫ *zpívání, kteréž při konci nějaké hry neb divadla zpívají, neb nějaká smíšená věc, o kteréž se bez zpívání mezi verši mluví* ▫ Zpijwanij/ kteréž při koncy nějaké hry/ neb diwadla zpijwagij/ neb nějaká smijšlená věc/ o kteréž se bez zpijwanij mezy werlí mluwij ▫ Exodus ▫ *vyjití* ▫ wigitij

Exolefco, Vide Oleo

| **Exoluo**, Vide Soluo

Z4ra

Exonero, Quaere Onus

Exopto, Vide Opto

Exorabilis, Vide Oro

Exorbeo, Vide Sorbeo

Exomis, idos. gene. masc. ▫ *plášť neb sukňe bez rukáwuow* ▫ Plášť neb sukňe bez Rukáwuow ▫ Comicus uestitus ▫ *oděv těch, kteříž comoedie recitují neb strojí* ▫ Oděv těch/ kteříž Comoedie recitugij/ neb strogij

Exomologes, penul. prod. ▫ *vyznání, zpověď* ▫ Wyznání/ Zpowěd ▫ gene. foemini.

Exorcizo, as ▫ *zaklínám* ▫ Zaklijnám ▫ Exorcismus ▫ *zaklínání d'ábluow* ▫ Zaklijnání Diábluow

Exordium, Vide Ordior

Exorior, et **Exortus**, Vide Orior

Exoſo, Vide Os, oſis

Exofus, a, um, Quaere Odi

Exoticus, a, um ◻ z jiného kraje, cizí, neznámej ◻ Z jiného Kraje/ cizý/ neznámej ◻ Exoticae merces ◻ z cizích zemí přinesené zboží kupecké ◻ Z cizích Zemí přinesené zboží Kupecké

Expando, Vide Pando

Expalleo, Vide Pallor

Expauco, Vide Pauco

Expecto, Vide Specio

Expiro, Vide Spiro

Expifcor, Vide Pifcis

Explano, Quaere Planus

Expleo, Require Pleo

Expeditio, Require Pes, ibidem Expeditio

Expendo, Vide Pendo

Expergifco, **Expergo**, is, Experrexi, et **Expergefacio** ◻ budím ◻ Budijm ◻ Expergifcor, et Expergefio ◻ probuzují se ze spaní ◻ Probuzují se ze spaní

Experior, riris, expertus sum ◻ zkušuji, koſtuji, vyzvězují ◻ Zkuſtugi/ koſtugi/ wyzvězugi ◻ Experiuntur opes ſuas, Cicero ◻ koſtuji, jak bohatí a mocní ſou ◻ Koſtugi yak bohatij a mocnij ſau ◻ Experiri fidem amici ◻ koſtovati věrnoſti přítele ◻ Koſtowati věrnoſti Příjtele ◻ Ipſa re experiere prope diem ◻ v ſkutku to ſhledáš, v krátkých dnech ◻ Wſkutku to ſhledáš/ w krátkých dnech ◻ Terenti. Hinc expertus, a, um ◻ zkušený ◻ Zkuſſený ◻ Inexpertus ◻ nezkušený, nevyzvěděný, nevyzvěděný ◻ Nezkuſſený/ newyzvěděný/ newy-cwičený ◻ Experientia ◻ zkušení, koſtování ◻ Zkuſſenij/ koſtowáníj ◻ Experimentum idem

Z4rb

Expers, Vide Pars

Expes, Vide Spero

Expilo, Vide Pilo

Expio, Vide Pio

Explico, Vide Plico

Explodo, Vide Plodo

Exploro, Vide Ploro

Expolio, as, Vide Spolio

Exporrigo, Vide Rego

Exprefſus, Vide Praemo

Exprobro, Vide Probro

Expromo, Vide Promo

Expugno, Quaere Pugna

Expulfus, Vide Pello

Expungo, Vide Pungo

Expuo, Vide Spuo

Expurgo, Require Purgo

Exquiliae, arum, plura. tantum. gene. foemini. ▫ *hora v Římě* ▫ Hora w Ržijmě ▫ Vnde Exquilinus, a, um

Exquiro, Vide Quaero

Exfcindo, Vide Scindo

Exta, orum, gene. neu. plurale tantum ▫ *vosrdí, srdce, játra, plíce* ▫ Wofrdij/ Srdce/ Yátra/ Plijce ▫ etc. Superiora intestina. Exispex ▫ *hadač z ohledování vosrdí* ▫ Hadač z ohledování wofrdij

Extemporalis, Vide Tempus

| **Extendo**, Vide Tendo

Z4va

Extenuo, Quaere Tenuis

Exter uel **Exterus**, tera, terem, penul. cor. Item Externus, a, um, et Extraneus, a, um ▫ *cizí, neznámý, cizozemec* ▫ *Cyzý/ neznámý/ cyzozemec*

Extergo, Vide Tergo

Extermino, Quaere Terminus

Extero, Require Tero

Exterreo, Vide Terreo

Extinguo, Vide Stinguo

Exto, as, extiti ▫ *zbývám, sem v bytnosti neb sem přítomen a zůstávám* ▫ *Zbývám/ sem w bytnosti/ neb sem přítomen a zůstávám* ▫ *Quaedam Ciceronis opera non extant* ▫ *některé knihy Ciceronovy před rukama nejsou, zahynuly* ▫ *Některé Knihy Cyceronovy před rukama negfau/ zahynuli*

Extorris, gene. com. ▫ *vypověděný, zahnaný neb do neznámosti zasláný, vyhnáný* ▫ *Wypověděný/ zahnaný/ neb do neznámosti zasláný/ vyhnáný*

Extra, praepositio ▫ *kromě, vně* ▫ *Kromě/ vně* ▫ Exterior ▫ *další* ▫ *Dalšíj* ▫ et Extremus uel Extimus ▫ *najzadnější, najdalší, najposlednější* ▫ *Nayzadnějšij/ naydalšíj/ nayposlednějšij* ▫ Item, Extremus, a, um ▫ *najhorší, najškaredější* ▫ *Nayhoršíj/ nayšlkaredějšij* ▫ Ad extremam inopiam redactus ▫ *k největší, najtěžší chudobě dohnaný* ▫ *K najveťšíj/ naitěžšíj chudobě dohnaný* ▫ *Extrema pati* ▫ *smrt trpěti* ▫ *Smrt trpěti* ▫ *Extremitas* ▫ *zewnitřní, zadní věc, krajní* ▫ *Zewnitřnij/ zadnij věc/ kragnij* ▫ *Extrinfecus* ▫ *zewnitřně, pozewnitř* ▫ *Zewnitřně/ pozewnitř* ▫ *Extrorfum* ▫ *vně, posvrchu* ▫ *Wně/ pofwrchu*

Extrico, Vide Trica

Extruo, Vide Struo

Extubero, Vide Tuber

Exubero, Vide Vber

Exulo, as, aui ▫ *sem vyhnaným neb jinde kromě vlasti bydlím* ▫ Sem vyhnaným/ | neb ginde kromě Wlasti bydlím ▫ Exulabundus, a, um ▫ *co dokonále vypovědino jest* ▫ Co dokonále vypovědijno gest Z4vb

Exulcero, Vide Vlcus

Exul, Vide Solum

Exulto, Vide Salio, et Salto

Exundo, Vide Vndo

Exuo, Require Suo

Exuuiæ, gener. foemini. plura. tantum ▫ *oděv, kterýž se z lidí svláčí* ▫ Oděv kterýž se z Lidij svláčí ▫ Item ▫ *kuože všelikých hovad* ▫ Kuože všelikých Howad ▫ Exuuiæ Bubulæ, apud Plautum ▫ *kraví kuože* ▫ Krawij kuože ▫ Exuuiæ serpentis, apud Plinium ▫ *hadí kuože* ▫ Hadij kuože ▫ Legitum etiam Exuuium

INCIPIENTIA AB F.

FAba, gene. foemi. ▫ *bob* ▫ Bob ▫ Fabalia ▫ *bobovy luštiny* ▫ Bobowy Lufftiny ▫ Fabacius, et Fabarius, a, um ▫ *co z bobu jest* ▫ Co z Bobu gest ▫ Fabariæ Calendæ ▫ *první den měsíce července, na kterýžto bobu k obětem potřebovali* ▫ Prwnij den měsíce Czerwence/ na kterýžto Bobu k Obětem potřebovali ▫ Fabius, et Fabianus, nomina funt Romana ▫ *od bobu vzatá* ▫ Od Bobu wzatá

Faber, gene. masc. ▫ *všeliký řemeslník* ▫ Všeliký Ržemeslník ▫ Faber lignarius ▫ *tesař* ▫ Tesař ▫ Faber ahenarius ▫ *kotlár* ▫ Kotlár ▫ Faber ferrarius ▫ *kovář* ▫ Kowář ▫ Faber ferrarius ▫ *zámečník* ▫ Zámečník ▫ Fabrilis, e ▫ *co k takovému řemeslníku náleží* ▫ Co k takovému Ržemeslníku náleží ▫ Fabrè et Affabrè ▫ *řemeslně, ozdobně* ▫ Ržemeslně/ ozdobně ▫ Fabrico, as, aui, et Fabricor, aris, Fabricatus sum ▫ *dělám, chystám, pořádám* ▫ Dělám/ chystám/ pořádám ▫ Fabrica ▫ *kovárna, vejheň, verštat tesaře neb k tomu podobné* ▫ Kowárna/ | Wayheň/ werštat Tesaře/ neb k tomu podobné ▫ Item ▫ *stavení, přichystání* ▫ Stawenij/ přichystání ▫ Fabrefacio ▫ *řemeslně dělám* ▫ Ržemeslně dělám ▫ Fabricator ▫ *tesař, řemeslník* ▫ Tesař/ Ržemeslník Aa1ra

Fabula, gene. foemi. ▫ *obecná řeč neb smyšlenka, k pravdě nápodobná, báseň, rozprávka* ▫ Obecná řeč neb smyšlenka/ k pravdě nápodobná/ Báseň/ rozprávka ▫ Fabella diminuti. Fabulofus, a, um ▫ *o čemž se mnoho skládá, kunštovný* ▫ O čemž se mnoho skládá/ kunštovný ▫ Fabulofa narratio ▫ *přípovídka* ▫ Příjpowijdka ▫ Fabulor, aris ▫ *pliskám, rozprávím* ▫ Pliskám/ rozprávím ▫ Confabulor ▫ *spolu rozprávím* ▫ Spolu rozprávím ▫ Fabulator ▫ *skladatel básní a rozprávce* ▫ Skladatel básnij/ a rozprávce ▫ Fabulofitas ▫ *vymyšlené skládání* ▫ Wymyšlené skládání

Facebo, is, Vide in uerbo Facio

Facetus, a, um ◻ *kunštovný, kratochvilný, šprymovný* ◻ Kunštowný/ kratochwijný/ šprimowný ◻ Facetiae, arum, plurale tantum ◻ *kunštovné řeči, šprymování* ◻ Kunštowné řeči/ šprimování ◻ Facetofus, a, um, Cicero ◻ *pln kunštov, žertovný, šprymovný* ◻ Pln kunštuow/ žertowný/ šprimowný

Facies, gene. foemi. ◻ *lice, tvář, křtalt, způsob* ◻ Lijce/ Twář/ křtalt/ řpůsob ◻ ut Facies maris ◻ *způsob moře* ◻ způsob Moře ◻ Venusta facies ◻ *krásná tvář* ◻ Kráfná twář ◻ Hinc superficies ◻ *puoložitost neb širokost bez vysokosti, co se zevnitř na všeliké věci ukazuje, svršek, tvárnost* ◻ Puoložitost neb šřirokost bez wyfokosti/ co se zewnitř na wšeliké wěcy vkazuge/ Swršek/ twárnost ◻ Superficiarius, a, um ◻ *co k zewnitřní tvárnosti neb k svršku náleží* ◻ Co k zewnitřnj twárnosti/ neb k swršku náležij ◻ AEdes superficies ◻ *duom, kterýž na najatém sedlišti stojí, a ne na vlastním* ◻ Duom/ kterýž na nagatém Sedlišti štogij/ a ne na wlastnijm

Facio, is, feci, factum ◻ *dělám, činím* ◻ Dělam/ činjm ◻ proprie ◻ *něco, co se vidí neb slyší* ◻ Něco co se widij neb | slyšij ◻ Recipit uarias significationes ex adiunctis, ut Facio uerba ◻ *mluvím* ◻ Mluwjm ◻ Facio urinam ◻ *štím* ◻ Štjm ◻ Facio iter ◻ *jdu* ◻ Gdu ◻ Facio te certioem ◻ *dávám vědět* ◻ Dávám vědět ◻ Facio copiam ◻ *půjčuji, odpouštím, moc dávám* ◻ Půgčugi/ odpauštjm/ moc dávám ◻ Facio lucrum ◻ *zejskám* ◻ Zayškám ◻ Facio iacturam ◻ *beru škodu, ztracuji* ◻ Beru škodu/ ztracugi ◻ Facio emolumentum ◻ *přivodím užitek* ◻ Přiwodijm vžitek ◻ Facio naufragium ◻ *tonu, trpím roztržení lodí* ◻ Tonu/ trpijm roztrženij lodij ◻ Facio ludos ◻ *posmívám se* ◻ Posmijwám se ◻ Facere stipendium ◻ *jíti z peněz na vojnu, vojákem bejti* ◻ Gijti zpeněz na Wognu/ Wogákem beyti ◻ Facere tyrocinium ◻ *první počátek uřednictví bráti* ◻ Prwnij počátek vředlnijctwij bráti ◻ Facere aequi bonique ◻ *za dobré přijíti* ◻ Za dobré přigijti ◻ Facere gratiam ◻ *odpuštiti, prominouti* ◻ Odpuštiti/ prominouti ◻ Nunquam rem facies, Terentius ◻ *nikdá statku nenabudeš, nebudeš bohat* ◻ Nikdá statku nenabudeš/ Nebudeš bohat ◻ Facere sementem ◻ *rozsívati, síti, prospěch učiniti* ◻ Rozšýwati/ Sýti/ prospěch včiniti ◻ Facere Deum ◻ *přiliš velmi chváliti a vyvejšovati* ◻ Přijliš welmi chwáliti a wywayšowati ◻ Facere alicui stomachum ◻ *někoho rozhněvati* ◻ Někoho rozhněwati ◻ Facere oletum, uel stercus ◻ *šprachati* ◻ Šprachati ◻ Facere negotium ◻ *práci vskládati, starost činiti, zaneprázdniti* ◻ práci wskládati/ starost činiti/ zaneprázdniti ◻ Facere sumptus ◻ *náklad činiti, nakládati* ◻ Náklad činiti/ nakládati ◻ Fac me missum ◻ *nechaj mne při pokoji* ◻ Nechaj mne při pokogi ◻ Facere mentionem ◻ *zmínku činiti, zmíniti se* ◻ Zmijnku činiti/ zmíniti se ◻ Facio conienturam ◻ *domejšlim se* ◻ domayšlijm se ◻ Facere promissum ◻ *přirčení dosti učiniti* ◻ Přirčenij dosti včiniti ◻ Facere fucum ◻ *oklamati* ◻ Oklamati ◻ Facis irritum ◻ *rušíš, zlehčuješ* ◻ Rušijš/ zlehčuješ ◻ Suum facit | ◻ *sobě přivlastňuje* ◻ Sobě přiwlastniuge ◻ Abortum facere ◻ *nedochuodče poroditi, potratiti* ◻ Nechochuodče poroditi/ potratiti ◻ Diuortium facere ◻ *rozvésti se* ◻ Rozwěsti se ◻ Istud mecum facit ◻

Aa1rb

Aa1va

to se se mnou srovnává ▫ *To se femnau frownává* ▫ *Facere initium* ▫ *začínati* ▫ *Začijnati* ▫ *Facere infidias* ▫ *osaditi, zálohy činiti* ▫ *Ofaditi/ zálohy činiti* ▫ *Facere moram* ▫ *prodlévati* ▫ *Prodlévati* ▫ *Facere paria* ▫ *rovné za rovné činiti* ▫ *Rowné za rowné činiti* ▫ *Anus inditium fecit, Terentius* ▫ *stará baba pověděla* ▫ *Stará Baba powěděla* ▫ *Nullum facis modum* ▫ *žádné míry nezachovááš* ▫ *Ziádné mijry nezachowáwáfs* ▫ *Facio uota* ▫ *slibuji* ▫ *Slibugi* ▫ *Argentariam facere* ▫ *měnu držeti* ▫ *Měnu držeti* ▫ *Fac periculum* ▫ *košťuoj, pokus se* ▫ *Košťuog/ pokus se* ▫ *Facit ad mores* ▫ *hodí se neb k mravuom užitečné jest* ▫ *Hodij se/ neb k mrawuom vžitečné gest* ▫ *Facio etiam significat* ▫ *obětuji* ▫ *Obětugi* ▫ *Facio rem diuinam, idem* ▫ *neb jdu k službě Boží* ▫ *Neb gdu k službě Božij* ▫ *A Facio fit frequentatium. Factito, as* ▫ *činím neb dělám pilně* ▫ *Cžinijm neb dělám pilně* ▫ *Et Factorio* ▫ *žádám udělati* ▫ *Ziádám vdělati* ▫ *Et Facebo, is, idem quod Facio. Facere iussa* ▫ *rozkaz vykonati* ▫ *Rozkaz wykonati* ▫ *Aliquando significat Discedo* ▫ *preč odcházím* ▫ *Preč odcházým* ▫ *Facebo hinc* ▫ *jdi preč odtud* ▫ *Gdi preč odtud* ▫ *Item, Factor* ▫ *činitel, stvořitel, tvorec* ▫ *Cžinitel/ stwořitel/ tworec* ▫ *Factum* ▫ *skutek neb účinek* ▫ *Skutek neb včinek* ▫ *Et Factus, gene. mafc.* ▫ *co se pojednou udělalo na nějakém díle* ▫ *Co se pogednau vdělalo/ na něgakém dijle* ▫ *Factio* ▫ *rota, sekta, odstoupení* ▫ *Rotta/ Sekta/ odftaupenij* ▫ *Vnde Factiosus, a, um* ▫ *rotní, bouřlivý* ▫ *Rotnij/ bauřliwý* ▫ *Factitius, a, um* ▫ *dělanej, strojený, co uděláno jest* ▫ *Dělaney/ strogený/ co vděláno gest* ▫ *Factitium uinum* ▫ *dělané, strojené víno* ▫ *Dělané/ strogené wjno* ▫ *Factitia uox* ▫ *slovo podlé podobenství některé věci složené neb vypuštěné* ▫ *Slowo podlé | podobenstwij některé wěcy fložené/ neb wypuštěné* ▫ *Facinus* ▫ *zlý účinek, skutečné provinění, zločinství* ▫ *Zlý včinek/ skutečné prowinnění/ zločinfstwij* ▫ *In bonam, et malam partem accipitur. Praeclarum facinus* ▫ *velmi slavný, znamenitý účinek* ▫ *Welmi slawný/ znamenitý včinek* ▫ *Facinorosus, a, um* ▫ *zlostník, zlosyn, zločinec* ▫ *Zloftnijk/ zlofyn/ zločinec* ▫ *Facilis, e* ▫ *snadný, lehký* ▫ *Snadný/ lehký* ▫ *Difficilis, e* ▫ *těžký, nesnadný* ▫ *Těžký/ nefnadný* ▫ *Facilis etiam significat* ▫ *dobrotivý, úmluvný, povolný* ▫ *Dobrotiwý/ vmluwný/ powolný* ▫ *Vnde Facilitas* ▫ *snadnost, úmluvnost, povolnost* ▫ *Snadnoft/ vmluwnoft/ powlownoft* ▫ *Facile aduerbium* ▫ *snadně neb rád* ▫ *fnadně neb rád* ▫ *Facile credo* ▫ *snadně tomu věřím* ▫ *Snadně tomu wěřijm* ▫ *Et confirmantis est, ut Facile princeps ciuitatis* ▫ *vpravdě neb ovšem starší města* ▫ *W prawdě neb owšsem staršij Měfta* ▫ *Praeterea Facultas, à facio descendit, quod significat* ▫ *možnost neb snadnost k učinění* ▫ *Možnoft neb fnadnoft k včinnění* ▫ *Item* ▫ *moc neb bohatství* ▫ *Moc neb Bohatstwij* ▫ *Vnde dicimus, Facultas dicendi* ▫ *spuosobnost k mluvení* ▫ *Spuosobnoft k mluwenij* ▫ *Facultas abundi* ▫ *moc preč odjiti* ▫ *Moc preč odgijti* ▫ *Modicae facultates* ▫ *skrovný statek* ▫ *Skrowný ftatek* ▫ *Difficultas* ▫ *nesnadnost, těžkost* ▫ *Nefnadnoft/ těžkoft* ▫ *Compositum cum praepositionibus, mutat, a, in i. Afficio* ▫ *pobízím, mysl nakloňuji, uvodím* ▫ *Pobijzým/ mysl nakloňugi/ vwodijm* ▫ *Afficio te gaudio* ▫ *činímť radost, obdarovávám tebe* ▫ *činjmt' radoft/ obdarowáwám tebe* ▫ *Afficio illum damno* ▫ *uvodím na onoho škodu, činím mu*

škodu ▫ Vwodijm na onoho škodu/ činijm mu škodu ▫ Bene affectus ▫ *dobromyslný, dobré myslí, dobře spuůsobný* ▫ Dobromyslný/ dobré myslí/ dobře spuůsobný ▫ Male affectus ▫ *zlé myslí, zlomyšlný, nespuůsobný, hněvivý* ▫ Zlé myslí/ zlomyšlný/ nespuůsobný/ hněwivý ▫ Hinc | affectae uires ▫ *strávené moci* ▫ Strávené mocy ▫ Affecta aetas ▫ *sešlý věk* ▫ Sešlý věk ▫ Affectus nomen quartae declinationis. Item, Affectio ▫ *náklonnost myslí, úmyslnost, kvapné hnutí myslí jako radost, zámutek, bázeň, hněv* ▫ Náklonnost myslí/ vmyslnost/ kwapné hnutí myslí/ yako/ radoŝt/ zámutek/ bázeň/ hněw ▫ Item Affecto, as ▫ *snázně žádám, s velikou náklonností myslí o nějakou věc stojím* ▫ Snázně žádám/ s velikou náklonností myslí/ o nějakou věc ŝtogijm ▫ Affectata uerba ▫ *s pilností vyhledaná slova* ▫ S pilností vyhledaná ŝlowa ▫ Inaffectatus, a, um ▫ *sprostný, nevyhledaný* ▫ ŝproŝtný/ newyhledaný ▫ Affectatio ▫ *zbyteční pilnost a žádost* ▫ Zbytečný pilnost a žádost ▫ Conficio ▫ *dodělávám, dokonávám* ▫ Dodělávám/ dokonávám ▫ Bellum confectum est ▫ *dokonal se boj* ▫ Dokonal se bog ▫ Confeci negotium ▫ *co sem měl jednatí, vykonal se* ▫ Co sem měl gednatí/ vykonal ŝe ▫ Item Confidere ▫ *zabiti, zahubiti, zahladiti* ▫ Zabiti/ zahubiti/ zahladiti ▫ Corpus fame confectum ▫ *tělo hladem zhubené* ▫ Tělo Hladem zhubené ▫ Vno ictu confecit ▫ *jednou ranou zabil* ▫ Gednau ranau zabil ▫ Conficere in leges suas ▫ *podmaniti pod své právo* ▫ Podmaniti pod ŝvé práwo ▫ Terent. Deficio ▫ *nedostávám se, ubejvám, nejsem dostatečen* ▫ Nedoŝtávám ŝe/ vbeywám/ negŝem doŝtatečen ▫ Dies me deficit ▫ *nestačí mi den* ▫ Neŝtačij mi den ▫ Item ▫ *přestávám, zanechávám* ▫ Přeŝtávám/ zanechávám ▫ In ea uoce defecit ▫ *na tom slovu přestal* ▫ Na tom ŝlowu přeŝtal ▫ Praeterea ▫ *odstoupiti, pobíhati, odpadati, opustiti* ▫ Ođŝtaupiti/ pobijhati/ odpadati/ opuŝtiti ▫ Vt multi à rege defecerunt ▫ *mnoho jich od krále odstoupilo* ▫ Mnoho gich od Krále ođŝtaupilo ▫ Vnde Defectio ▫ *odstoupení, pobíhaní, nedostatek, nedostávání* ▫ Ođŝtaupenij/ pobijhanij/ nedoŝtatek/ nedoŝtávánij ▫ Defectus, Interitus idem. ut Defectus lunae ▫ *zatmění neb ubejvání měsíce, novměsíc* ▫ Zatměnij neb vbaywánij Měŝýce/ Nowměŝýc ▫ Defectus animi, aliàs Animi deliquium ▫ *omdlévání* ▫ Omdlévánij ▫ Defectum corpus ▫ *zemdlené, nestatečné tělo* ▫ Zemdlené/ neŝtatečné Tělo ▫ Et Defectiuus, a, um ▫ *ubejvající, nedostatečný* ▫ Vbaywagijcý/ nedoŝtatečný ▫ Efficio ▫ *dokonávám, zjednávám, dovozují, rozkazují* ▫ Dokonávám/ zgednávám/ dowozugi/ rozkazugi ▫ Effector ▫ *jednatel, činitel* ▫ Gednatel/ činitel ▫ Hinc effectus ▫ *vykonání díla, dokonání, účinnost, skutečnost* ▫ Wykonánij dijla/ dokonánij/ včiniwoŝt ŝkutečnoŝt ▫ Et Efficax ▫ *účinný, mocný* ▫ Včiniwý/ mocný ▫ Efficacia, et Efficacitas ▫ *mocnost, síla k děláni* ▫ mocnoŝt/ ŝýla k dělánij ▫ Item Efficientia ▫ *puosobení, činění* ▫ Puoŝobenij/ činěnij ▫ Inficio ▫ *vomáčím neb vkládám tam* ▫ Womáčijm/ neb wkládám tam ▫ Inficere lanam ▫ *vomáčeti, barviti vlnu* ▫ Womáčeti/ barwiti Wlnu ▫ Item metapho. ▫ *zmazení, nakaziti* ▫ Zmazati/ nakazyti ▫ Infector ▫ *barevník, barvíř* ▫ Barewnijk/ Barwijř ▫ Infectus ▫ *neudělaný, nespuůsobný* ▫ Nevdělaný/ nespuoŝobný ▫ Infecta pace diŝceberunt ▫ *neučinivše pokoje, rozešli se* ▫ Nevčiniwoŝŝe pokoge/ rozeŝli ŝe ▫ Inficior, aris ▫

Aa2ra

Aa2rb

přím, zapírám, odpírám ▫ Přijm/ zapijrám/ odpijrám ▫ Inficias solus accusatiuus ▫ *přeni
 neb zapírání* ▫ Přenij/ neb zapijránij ▫ Et cum uerbo Eo iungitur. Eo inficias ▫ *přím,
 odpírám* ▫ Přijm/ odpijrám ▫ Inficiator ▫ *zapěrač, kdo něčemu místa nedává* ▫ Zapěrač/
 kdo něčemu mijsta nedává ▫ Inficiatio ▫ *zapírání, odpírání, odmlouvání* ▫ Zapijránij/
 odpijránij/ odmlauwánij ▫ Inficialis, le ▫ *zapíračný, odmlouvavý* ▫ Zapijračný/ odmlau-
 wawý ▫ Interficio ▫ *zabijím* ▫ Zabijgijm ▫ Interfectio ▫ *mord, zabití* ▫ Mord/ zabitij ▫ In-
 terfactor ▫ *morděř, hubitel, vrah, vražedník, kat* ▫ Morděř/ hubitel/ wrah/ Wražednij/
 Kat ▫ Officio ▫ *škodím* ▫ Škodijm ▫ Officium ▫ *náležitý ouřad neb práce, povinnost* ▫
 Náležitý Auřad/ neb práce/ powinnoft ▫ Item ▫ *posloužení neb dobřechinění, dobrodín-
 ství* ▫ Poflauženij neb dobřechinēnij/ dobrodijnftwij ▫ Officium patris ▫ *povinnost otci
 příslušná* ▫ Powinnoft Otcy přífluffná ▫ Confulem officij gratia | domum deduxi ▫ *purg-
 místra pro poctiwost neb z strany ouřadu domů provodil sem* ▫ Purgmijftra/ pro poctiwost
 neb zstrany Auřadu domů prowodil sem ▫ Hinc Officiofus, a, um ▫ *pohodlný, služebný* ▫
 Pohodlný/ služebný ▫ Officialis, le ▫ *co k ouřadu náleží* ▫ Co k Auřadu náležj ▫ Of-
 ficina ▫ *verštat* ▫ Werfštat ▫ Praeficio ▫ *ustanovuji, za vrchniho postavuji* ▫ Vřtanowugi/
 za vrchnijho pořtawugi ▫ A quo fit Praefectus ▫ *vrchní, ustanovený, zpráwce* ▫ Wrch-
 nij/ vřtanowený/ zpráwce ▫ Praefectus praetorio ▫ *hofmířtř, dvorský zpráwce* ▫ Hoffmi-
 jftr/ dworfký zpráwce ▫ Praefectus uigilum ▫ *vrchní nad hláfnými* ▫ wrchnij nad hláf-
 nými ▫ Praefectura ▫ *zprawování, vládařřtví* ▫ Zprawowánij/ wládařřtwij ▫ Praefica ▫
řena smutek nesoucí, řena najatá, kterář před jinými jde s řalostí a nařikáním ▫ Řena řmutek
 nefaucý/ Řena nagatá/ kterář před ginými gde s řalostí a nařijkanijm ▫ Proficio ▫ *uři-
 tek přiwodím, rozmáhám se, prospívám* ▫ Vřitek přiwodijm/ rozmáhám se/ prořpijwám ▫
 Vnde profectus quartae declinationis ▫ *prořpěch, prořpívání, rozmáhání* ▫ prořpěch/ pro-
 řpijwánij/ rozmáhanj ▫ Facio profectum, idem quod Proficio. Perficio ▫ *dodělávám,
 dokonávám* ▫ Dodělávám/ dokonávám ▫ Vnde Perfectio ▫ *dokonalost* ▫ Dokonaloft ▫
 Reficio ▫ *naprawuji, opravuji, obnovuji, posilňuji, občerstvuji* ▫ Naprawugi/ opravugi/
 obnowugi/ pofylniugi/ občerstwugi ▫ Refectio ▫ *občerstvení, posilnění* ▫ Občerstwenij/
 pofylnēnij ▫ Sufficio ▫ *sem dostatečným* ▫ Sem dořtatečným ▫ Item ▫ *na místo seřlého
 postavuji neb podřtkuji, podávám* ▫ Na mijřto seřlého pořtawugi/ neb podřtkugi/ po-
 dávám ▫ Demortuo confuli nouus suffectus est ▫ *na místo seřlého purgmířtra nový pořta-
 wen jeřt* ▫ Na mijřto seřlého Purgmijftra/ nový pořtawen geřt ▫ Facio cum alijs partibus
 compositum, feruat, a, ut Benefacio ▫ *dobře činím* ▫ Dobře činijm ▫ A quo Benefac-
 tor ▫ *dobrodínce* ▫ Dobrodijnce ▫ Et Beneficium ▫ *dobrodíní* ▫ Dobrodijnij ▫ Item Be-
 nefactum] ▫ *dobrodínřtví* ▫ Dobrodijnftwij ▫ Et Beneficus, a, um ▫ *dobrodinný, řtědrý* ▫
 Dobrodinný/ řřtědrý ▫ Beneficiarius ▫ *kdoř dobrodíní běře neb přijímá* ▫ Kdoř dobrodij-
 nij běře/ neb přigijmá ▫ Vafallus, Malefacio ▫ *zle činím* ▫ Zle činijm ▫ Maleficus ▫ *zloči-
 nec, řkúdice* ▫ Zločinec/ řřkúdice ▫ Malefica ▫ *kouzedlnice, čarodějnice* ▫ Kouzedlnice/ ča-
 roděgnice ▫ Maleficium ▫ *zločinství, řkoda* ▫ Zločinfwtwij/ řřkoda ▫ Sic Malefacio ▫ *smá-*

Aa2va

Aa2vb

čím ◻ řmáčijm ◻ Arefacio ◻ *suším, udím* ◻ Sulfijm/ vdiijm ◻ Pinguefacio ◻ *krmím, tučného dělám* ◻ Krmijm/ Tučného dělám ◻ Afuefacio ◻ *zvyk činím, v zvyklost uvodím* ◻ Zwyk činiijm/ w zwykloft vwodijm ◻ Et huiufmodi multa

Facundus, a, um ◻ *vejmluvný, výřečný* ◻ Waymluwný/ výřečný ◻ Facundia ◻ *vejmluvnost, vejřečnost, spusobnost k mluvení* ◻ Waymluwnoft/ wayřečnoft/ řpuofobnoft k mluwenij ◻ Facundè aduerb. ◻ *vejmluvně, vejslovně* ◻ Waymluwně/ wayflowně

Fagus, gener. foemin. ◻ *buk* ◻ Buk ◻ Vnde Faginus, a, um, pen. cor. ◻ *bukový* ◻ Bukový ◻ Fagineus idem. alij scribunt Phagus

Falco, gene. mafcu. ◻ *sokol* ◻ Sokol

Falernus, gene. mafc. ◻ *krajina Campaniae v Itáli, kdež dobré víno roste a od krajiny té Falernum slove* ◻ Kragina Campaniae w Italij/ kdež dobré wijno rofte/ a od Kraginy té Falernum flowe

Falifici ◻ *lidé v Hetrurii* ◻ Lidé w Hetrurij ◻ Vnde Falificus uenter ◻ *vyplněné, syté břicho* ◻ vyplněné řyté břicho

Fallo, is, fefelli ◻ *sklamávám, podvodím* ◻ Sklamávám/ podwodijm ◻ Fallere fidem ◻ *nezdržeti víry* ◻ Nezdržeti wijry ◻ Non me fallit ◻ *není přede mnou tajno* ◻ Nenij předem nau tayno ◻ Taedium fallere ◻ *tesknost zahrnutí* ◻ Telknoft zahrnutí ◻ Ocium fallere ◻ *kratochviliti, nětco dělati* ◻ kratochwijliti/ nětco dělati ◻ Tempus fallere ◻ *dlouhou chvíli zaháněti* ◻ Dlahau chwijli zaháněti ◻ Oculi me fefellerunt ◻ *nepohleděl sem dobře, špatně sem pohleděl* ◻ Nepohleděl sem dobře/ řřpatně sem | pohleděl ◻ Expectationem meam fefellifti, uel řpem ◻ *neučinils tak, jak sem se nadal* ◻ Nevčinils tak/ yak sem se nadal ◻ Vnde Fallax ◻ *sklamáný* ◻ Sklamáný ◻ Fallacia ◻ *oklamání, lest* ◻ Oklamánij/ Left ◻ Et Falſus, a, um ◻ *falešný, klamavý, vymyšlený* ◻ Faleřný/ klamawý/ wymyřlený ◻ Falſitas ◻ *klamavost* ◻ Klamawoſt ◻ Falřò, aduerb. ◻ *falešně, neprávě* ◻ Faleřně/ neprávě ◻ Item, Falřo, as, uerbum ◻ *zfalřuji, faleř provodím* ◻ Zřfalřřugi/ řfaleřs prowodijm ◻ à quo Falřarius ◻ *kdo listy falřuje, faleřnik, falřír* ◻ Kdo liřty řfalřřuge/ faleřřnijk/ řfalřřijř ◻ Falřifico ◻ *dělám faleřné listy* ◻ Dělam řfaleřřné Liřty ◻ Falřidicus, et falřiloquus, a, um ◻ *lhář, klamář* ◻ Lhář/ klamář ◻ Fallaciter ◻ *klamavě, podvodně, ořemetně, lživě* ◻ Klamawě/ podwodně/ ořemetně/ lřiwě

Falx, gene. foemi. ◻ *srp neb křivolaký řezací nuoř* ◻ Srp/ neb křiwolaký řezací nuoř ◻ Falx foenaria ◻ *kosa, řezačka* ◻ Kořa/ Rřezačka ◻ Falx dumaria ◻ *zahradní nuoř, jímřto se trní vyřezuje* ◻ Zahradnij Nuoř/ gijmřto se Trnij wyřezuge ◻ Falx putatoria ◻ *nuoř vinařský, jímř se reví vyřezuje, kořír* ◻ Nuoř Winařřký/ gimř se Rewij wyřezuge/ Kořýř ◻ Falcula diminu. Falcarius, a, um ◻ *co k řpu řluří* ◻ Co k řpu řluřř ◻ Falcarij item ◻ *kteříř řpy neb kopy na prodaj noří, kořáři, řpáři* ◻ Kteřijř Sřpy neb Kořy na prodag nořý/ Kořáři/ Sřpáři ◻ Falciferi idem. Falcatus currus ◻ *vuoz, kteřýř křivolaká řeleza, jako kopy, místo braně má* ◻ Wuoz/ kteřýř křiwolaká Řeleza/ yako kořy/ mijřto braně má ◻ Item ◻ *coř-*

koli křivě jest jako srp ◻ Cožkoli křivě geft jako Srp ◻ Falco, as, et Defalco ◻ *uřezují, sekám, odtínám* ◻ Vřezugi/ fekám/ odtijnám⁹⁴ ◻ Inuſitatum uerbum

Fama, gene. foemi. ◻ *rozhlášení, pověst, obecní rozprávka, chvála neb poctivost jednoho každého* ◻ Rozhláſſenij/ powěſt/ obecnij rozprávka/ chwála neb poctiwofſt gednoho každého ◻ Hinc Famae confulere, et famam tueri ◻ *pověst neb poctivost svú chrániti neb před hanbou se stříci* ◻ Powěſt/ neb poctiwofſt ſwú chrániti, neb před han|bau ſe ſtřijcy ◻ Sed famam ſubire ◻ *v pokřik upadnouti* ◻ W pokřik vpadnauti ◻ Minus curat famam, quàm pecuniam ◻ *méně sobě váží poctivosti nežli peněz* ◻ Méně ſobě wážíj poctiwofſti nežli Peněz ◻ Infamia ◻ *zlá pověst, hanba, lehkost* ◻ Zlá powěſt/ hanba/ lehkofſt ◻ Infamis, e ◻ *bezectný, kdo zlou pověst má* ◻ Bezectný/ kdo zlau powěſt má ◻ Famofus, a, um ◻ *rozhláſenej, rozneſenej, zhaněný, narčený* ◻ Rozhlaſſeney/ rozneſſeney/ zhaněný/ narčený ◻ Famofa mulier ◻ *nestoudná, hanebná, nectná žena* ◻ Neſtaudná/ hanebná/ ne ctná Žena ◻ Famofa cauſa ◻ *nařčená pře neb jednání, o němž mnoho pokřiku jest* ◻ Nařčená pře neb gednáníj/ o němž mnoho pokřiku geft ◻ Famiger et Famigerator ◻ *kdo pověst roznáší a noviny rozhlašuje* ◻ Kdo powěſt roznáſſij/ a nowiny rozhlaſſuge ◻ Famigero, as ◻ *roznáším noviny, rozhlašují pověst* ◻ Roznáſſijm nowiny/ rozhlaſſugi powěſt ◻ Famigeratus, ta, tum ◻ *rozhláſenej, rozneſenej* ◻ Rozhlaſſeney/ rozneſſeney ◻ Diffamo, as ◻ *všudy roznáším, vyhlašuji* ◻ Wſſudy roznáſſijm/ vyhlaſſugi ◻ Infamo ◻ *nařikám, dotýkám, haním* ◻ Nařijkám/ dotýkám/ hanijm

Aa3rb

Fames, gene. foemi. ◻ *hlad* ◻ Hlad ◻ Famelicus, a, um ◻ *hladovitý* ◻ Hladowitý ◻ Fameo, es, et Fameſco ◻ *lačním, hlad trpím* ◻ Lačnijm/ hlad trpijm

Familia, gene. foemi. ◻ *čeled* ◻ Czeled ◻ Paterfamilias ◻ *hospodář* ◻ Hoſpodář ◻ Materfamilias ◻ *hospodyně* ◻ Hoſpodině ◻ Item, Familia ◻ *rod neb kmen, pronárod* ◻ Rod/ neb Kmen/ pronárod ◻ Hinc familiaris, et, e ◻ *domáci, co k domu náleží* ◻ Domácý/ co k domu náležij ◻ Et ſubſtantium ◻ *domáci, čelední neb spoluobywatel, přítel* ◻ Domácý/ čelednij/ neb ſpolu obywatel/ Přijtel ◻ Familiaritas ◻ *společné obývání, přátelství* ◻ Společné obýváníj/ přátelſtwij ◻ Familiariter ◻ *přátelsky, domácně, podomácku* ◻ Přátelſky/ domácně/ po domácku

Famulus, gene. maſc. ◻ *služebník, pacholek* ◻ Služebnijk/ pacholek ◻ Famula ◻ *služebná dívka* ◻ Služebná dijkwa | ◻ Famulatus, quartae declina ◻ *posloužení, služba* ◻ Poſlouženij/ ſlužba ◻ Famulitium idem. Item ◻ *množství služebné čeládky* ◻ Množſtwij ſlužebné Čeládky ◻ Famulor, aris ◻ *sloužím* ◻ Slaužijm ◻ Sed famularis, e ◻ *co pacholkuom náleží, pacholčí* ◻ Co Pacholkuom náležij/ Pacholčij

Aa3va

Fanum, gene. neut. ◻ *chrám* ◻ Chrám ◻ Hinc Profanus, a, um ◻ *nesvěceney* ◻ Neſwěceney ◻ Vulgo laicus ◻ *světský, lajk* ◻ Swětlký/ Layk ◻ Item ◻ *neučený* ◻ Newčený ◻ Et Fanicus, ca, cum ◻ *vsteklý, posedlý* ◻ Wſteklý/ poſedlý ◻ Quondam ſignificabat numine afflatum ◻ *kdo byl Duchem Božím nadšen* ◻ Kdo byl Duchem Božijm nadſſen ◻ Item ◻

⁹⁴ odtijnám] odtijdám *tisk*

strážnej chrámu ▫ Strážney Chrámu ▫ Profano, uel Prophano, as ▫ *porušuji, poškrvňuji, zanečistuji* ▫ Poruffugi/ posfkwrňugi/ zanečiftugi

Far, farris, gene. neut. ▫ *režná nouka, tluč, šrot* ▫ Režná nauka/ Tluč/ šrot ▫ aliàs, Adoreum, et Ador. Vnde Farina ▫ *mouka* ▫ Mauka ▫ Farinaceus, a, um ▫ *moučný, co z mouky jest neb k mouce náleží* ▫ Maučný/ co z mauky gef/ neb k Mauce Náležij ▫ Item, Farinarius, a, um ▫ *co k mouce přísluší* ▫ Co k Mauce přijšluffj ▫ Farinarium ▫ *kde se mouka sype, moučnice* ▫ Kde se Mauka sype/ Maučnice ▫ Farrago ▫ *smíšená píce dobytku neb co se dobytku předmítá* ▫ Smijššená pijce dobytku/ neb co se Dobytku předmijtá ▫ Item ▫ *smíšení z rozličnejch věcí* ▫ Smijššenij z rozličnejch věcý ▫ Farreum ▫ *koláč z režné mouky, pokrutá, pagáč* ▫ Koláč z Režné mauky/ Pokrutá/ Pagáč

Farcio, is, farfi ▫ *vyplňuji, vysycuji, nadívám neb tučné dělám* ▫ Wyplňugi/ wyfycugi/ nadijwám/ neb tučné dělám ▫ Hinc Farcimen ▫ *koblása* ▫ Koblása ▫ Farfilis, e ▫ *vykrměný* ▫ Wykrměný⁹⁵ ▫ ut Farfilis porcellus ▫ *nadíváné, vykrměné prase* ▫ Nadijwané/ vykrměné Praše ▫ Farfilia ▫ *co k nadívání sluší* ▫ Co k nadijwánij šluffij ▫ Fartor ▫ *kdo koblasý dělá, nadiwač* ▫ Kdo koblasý dělá/ Nadiwač ▫ Fatura ▫ *nadívání, nakrmění* ▫ Nadijwánij/ | nakrmění ▫ Fartim, aduerbium ▫ *nadíváné, plně* ▫ Nadijwaně/ plně ▫ Compo: Confercio ▫ *doplňuji* ▫ Doplnugi ▫ Confertus, a, um ▫ *natlačený, nacpaný, hustý* ▫ Natlačený/ nacpaný/ huftý ▫ Confertißima turba ▫ *hustý, shloučený zástup, těsně sehnaný houf* ▫ Huftý/ shlaučený Zástup/ těsně sehnaný hauff ▫ Effercio, et Effarcio, ferè idem. Item, Infarcio, et Offercio ▫ *nacpávám* ▫ Nacpávám ▫ Refercio ▫ *z úplna vycpávám, doplňuji* ▫ Z vplna wycpávám/ doplňugi

Aa3vb

Faris, uel **Fare** ▫ *mluvíš* ▫ Mluwifš ▫ Fatur ▫ *mluví* ▫ Mluwij ▫ caret prima perfona. Vnde Fama, et famen ▫ *řeč, mluvení* ▫ Ržeč/ mluwenij ▫ Item, Fatum ▫ *zřízení neb spůsob, rozkaz Boží, úsudek, vosud* ▫ Zřijzenij neb spůsob/ rozkaz Božij/ Vfudek/ wofud ▫ Sic fata tulerunt, et ita in fatis fuit ▫ *tak musilo býti* ▫ Tak musylo býti ▫ Item, Fatum ▫ *smrt* ▫ Smrt ▫ Fato ceßit ▫ *umřel* ▫ Vmřel ▫ Hinc Fatalis, e ▫ *smrtečný, škodlivý neb od Boha usouzený* ▫ Smrtečný/ škodliwý/ neb od Boha vfauzený ▫ Fatidicus, et Fatioquus ▫ *hadač, věštec, vykladač vuole a zřízení Božího* ▫ Hadač/ Wěštec/ Wykladač⁹⁶ ▫ *wuole a zřijzenij Božijho* ▫ Fatidici libri ▫ *knihy, kteréž v sobě zřízení Boží obsahují* ▫ Knijhy/ kteréž w sobě zřijzenij Božij obsahugij ▫ Fatim, praeterea et affatim, prima acuta ▫ *hojně* ▫ Hogné ▫ Et Fafti, orum, plur. tantum ▫ *přední knihy, v nichžto se všelijací pořádkové a ceremonie, svátkové a k tomu podobné věci obsahují* ▫ Přednij Knijhy/ w nichžto se wšfeligacý Pořádkové a Ceremonie/ Swátkové/ a k tomu podobné věci obsahugij ▫ Faftus dies ▫ *den, v němžto soudy držeti směli* ▫ Den w němžto Saudy držeti šměli ▫ Nefaftus dies ▫ *v kterémž nesměli držet soudův* ▫ W kterémž nesměli držet šaudůw ▫ Fas, indeclinabile ▫ *pobožné, slušné* ▫ Pobožné/ šluffné ▫ Nefas ▫ *neslušné, haněbné, o čemž nesluší ani mluwiti* ▫ Nešluffné/ hanebné/ o čemž nešluffij ani mluwiti ▫ In-

⁹⁵ Wykrměný] Wykrměny *tisk* ⁹⁶ Wykladač] Wyklagač *tisk*

fandus, a, um ▫ *nevymluvnej, ohyzdný* ▫ Newymluwney/ o|hyzdný ▫ Infans ▫ *nemluvně, nemluvný* ▫ Nemluwně/ nemluwný ▫ Infantulus ▫ *nemluwnátko* ▫ Nemluwnátko ▫ Infantia ▫ *čas neb věk, v němžto se ještě nemluví, nemluvnost* ▫ Cžas/ neb wěk/ w němžto se gessitě nemluwij/ nemluwnoft ▫ Infantilis, le ▫ *nemluvný* ▫ Nemluwný ▫ Compo: Adfari ▫ *domlouvati se* ▫ Domlouwati fe ▫ Vnde Affabilis ▫ *kdo s sebou rád dá mluvíti, dobrotivý* ▫ Kdo sfebau rád dá mluwiti/ dobrotiwý ▫ et Affabilitas ▫ *dobrotivost, přívětivost* ▫ Dobrotiwoft/ přiwětiwoft ▫ Effari ▫ *domluviti, dopověděti, vymluviti* ▫ Domluwiti/ dopowěděti/ wymluwiti ▫ Praefari ▫ *předmlouvati* ▫ Předmlouwati ▫ Vnde Praefatio ▫ *předmluva* ▫ Předmluwa ▫ Et Praefatiuncula, diminut. Profari ▫ *dále mluvíti neb domluviti* ▫ Dále mluwiti/ neb domluwiti ▫ Effabilis, e ▫ *vymluvitedlný* ▫ Wymluwitedlný ▫ Ineffabilis ▫ *nevymluvitedlný* ▫ Newymluwitedlný⁹⁷

Aa4ra

Fascia, gene. foemini. ▫ *povijadlo, kolební pás, úvazek, jimžto se děti povíjejí* ▫ Powigadlo/ Kolebnij pás/ Vwazek/ gimžto se Děti powijgegij ▫ Fascia crurulis ▫ *podvazek* ▫ Podwazek ▫ Fasciola diminut. Fascis ▫ *svazček v hromadu svázaný metel neb jiných věcí* ▫ Swazček whromadu fwázaný/ Metel/ neb giných wěcy ▫ Fasciculus diminut. ▫ *malý svazček* ▫ Malý fwazček ▫ Metapho: Fascis ponitur ▫ *za břímě neb těžkost* ▫ Za břijmě neb těžkoft ▫ Ego te hoc fafce leuabo, Vergil ▫ *zbavím tebe té těžkosti* ▫ Zbawijm tebe té těžkofti ▫ Item, Falces pluraliter ▫ *za moc, vrchnost, nebo v Římě před vrchností nosívali snopečky neb svazečky metel na tyči a sekeru, jeden den jednák nosili před tímto, jednák před onimno, když dva purgmístrové bývali* ▫ Za moc/ wrchnoft/ Nebo w Ržijmě před Wrchnoftij nošywali fnopečky/ neb fwazečky metel na tyči/ a fekeru/ Geden den gednák nofyli před tijmto/ gednák před onimno/ když dwa Purgmijstrowé býwali ▫ Hinc dicimus, Illius nunc falces sunt ▫ *tento nyníčko moc má* ▫ Tento nyníčko moc má ▫ Submittere falces ▫ *moc neb panování jinému ku poctivosti s sebe složití* ▫ Moc | neb panowánij/ ginému ku poctiwosti sbebe složití

Aa4rb

Fascinum, gene. neut. ▫ *ukouzlení, učarování* ▫ Vkauzlenij/ včarowánij ▫ Et Fascinor, aris ▫ *vokouzluji* ▫ Wokauzlugi ▫ Effascinor, idem. Item Fascino, as, aui ▫ *uřikám* ▫ Vřijkám ▫ Vnde Fascinatio ▫ *okouzlení, uřknutí* ▫ Okauzlenij/ vřknutij

Fastidio, is, iui ▫ *pohrdám, mám v ošklivosti, mám v nelibosti* ▫ Pohrdám/ mám w ofskliwosti/ mám w nelibofti ▫ Fastidium ▫ *ošklivost, mrzení* ▫ Ofskliwost/ mrzenij ▫ Fastidiosus, a, um ▫ *mrzuty, vošklivy* ▫ Mrzutý⁹⁸/ wofskliwý⁹⁹ ▫ Fastidiofě, aduerbium ▫ *pohrdavě, ošklivě, nelibě, mrzutě* ▫ Pohrdawě/ ofskliwě/ nelibě/ mrzutě

Fasti, Vide Faris

Fastigium, gen. neut. ▫ *svršek, vrch, špic, vysost nějaké věci, makovice* ▫ Swrřfek/ wrch/ špic/ wyfoft něgaké wěcy/ Makowice ▫ Fastigium imponere ▫ *dokonati, dodělati* ▫ Dokonati/ dodělati ▫ Eiuřdem fastigij ▫ *jednostejného důstojenství, jednoho řádu* ▫ Gednoftegného

⁹⁷ Newymluwitedlný] Nawymluwitedlný tisk ⁹⁸ Mrzutý] Mrzuty tisk ⁹⁹ wofskliwý] wofskliwy tisk

důstogenstwij/ gednoho řádu ◻ Et uerbum, Fastigio, as ◻ *špičatím* ◻ Sšpičatijm ◻ Fastigiata folia ◻ *špičaté lístí* ◻ Sšpičaté listij

Factus, us, quartae declinat, gene. maf. ◻ *nadutost, hrdost, mnoho o sobě držení, spurnost* ◻ Nadutoft/ hrdoft/ mnoho o sobě držení/ spurnoft ◻ Vnde fit Fastidio, Fastuosus, a, um ◻ *nadutý, hrdý, vysokomyslný* ◻ Nadutý/ hrdý/ wyfokomyflyný

Fatalis, Vide Faris

Fateor, eris, fallus sum ◻ *vyznávám, pravím* ◻ Wyznávám prawijm ◻ Confiteor, idem. Hinc Confessio ◻ *vyznání* ◻ Wyznáníj ◻ In confesso est ◻ *vědomá věc jest* ◻ Wědomá wěc gest ◻ Diffiteor ◻ *přím, zapírám* ◻ Přijm/ zapijrám ◻ Profiteor ◻ *zjevně vyznávám neb slibuji* ◻ Zgewně vyznávám/ neb slibugi ◻ Vt profiteri suum studium ◻ *pilnost svou zaslibovati, oznamovati, dokazovati* ◻ Pilnoft swau zaslibowati/ oznamowati/ dokazowati ◻ Profiteri etiam significat ◻ *vedlé možnosti a statku se přiznávati, šacowati se* ◻ Wedlé možnosti a statku se přiznávati/ šacowati se ◻ et Profiteri artes ◻ *umění zjevně čísti a učiti* ◻ Vměnij zgewně čijsti a wčiti ◻ Hinc Professor ◻ *zjevnej učitel* ◻ Zgewney Wčitel ◻ Professio ◻ *učení, vyznání, ukázaní* ◻ Včeniij/ wyznáníj/ vkázáníj ◻ Ex confesso ◻ *zjevně* ◻ Zgewně

Aa4va

Fatigo, as, aui ◻ *umdlévám, nepokoj činím, rmoutím, hybám* ◻ Vmdlévám/ nepokog činijm/ rmautijm/ hybám ◻ Item ◻ *honím, nutím, štvu* ◻ Honjm/ nutijm/ štwu ◻ Vergilius, Sociofque fatigat ◻ *žene neb nutí tovaryše* ◻ Zěne/ neb nutij Towaryšse ◻ Et alibi, Quae mare nunc terrasque metu, coelumque fatigat, hoc est, perturbat ◻ *zkormucuje, rmoutí* ◻ Zkormucuge/ rmautij ◻ Pañium est. Fatigor, aris ◻ *ustávám* ◻ Všťávám ◻ Vnde Fatigatus, a, um ◻ *ustalý, uhnaný* ◻ Všťalý/ vhnáný ◻ Et Fatigatio ◻ *ustání* ◻ Všťáníj ◻ Defatigo ◻ *velmi zemdlévám* ◻ Welmi zemdlévám ◻ Fathifco, uide Hio, as, are

Fatum, Vide Faris

Fatuus, gen. mafcu. ◻ *blázen, nemoudrej* ◻ Blázen/ nemaudrey ◻ Item, Fatuus, a, um ◻ *bláznivej, nechutnej* ◻ Bláznivej/ nechutnej ◻ Fatuus cibus ◻ *nechutná krmě* ◻ Nechutná krmě ◻ Fatua ◻ *bohyně* ◻ Bohyně ◻ Rhea, aliàs Fauna, et Ops ◻ *země* ◻ Země ◻ Fatuitas ◻ *bláznivost* ◻ Blázniwost ◻ Infatuo, as ◻ *zblazňuji, nemoudrého činím, znechutnívám, mařím* ◻ Zblazňugi/ nemaudrého činijm/ znechutnijwám/ mařijm

Fauco, es, faui ◻ *přeji* ◻ Přegi ◻ Fauere linguis ◻ *pomlkatí, mlčeti* ◻ Pomlkatí/ mlčeti ◻ In sacris propriè et rebus diuinis faciendis ita dicebant. Fauere linguis, cum silentium imperabant. Fauere ore, idem ◻ *neb dobré věci mluwiti* ◻ Neb dobré wěcy mluwiti ◻ Hinc fauor ◻ *přízeň* ◻ Přijzeň ◻ Fauorabilis ◻ *přijemný, příznivý* ◻ Přijgemný/ přijzniwý ◻ Fauor ◻ *příznivec, přítel, příznivý, ochránce* ◻ Přijzniwec/ | přijtel/ přijzniwý/ ochránce ◻ Et Fautrix, Fauentia ◻ *město v Itáli* ◻ Měšto w Italij ◻ Vnde Fauentinus, a, um ◻ *co odtud jest neb tam sluší* ◻ Co odtud gest/ neb tam fluffij

Aa4vb

Fauilla, gene. foemi. ◻ *vyhašená hlavně, pejří, pejření* ◻ Wyhassená hlavně/ payřij/ payřeníj

Fauiffae, gene. foemini. ◻ *komora pro chování svátostí v Římě in Capitolio* ◻ Komora pro chowáníj Swátostij/ w Ržijmě in Capitolio

- Fauni**, gene. masc. ◻ *bohové lesuov* ◻ Bohové lefuow ◻ aliàs Satyri
- Fauonius**, aliàs Zephyrus, gene. masc. ◻ *vítr od západu slunce vějíci, teplý vítr* ◻ Wijtr od západu Slunce wěgijcý/ teplý wijtr
- Fauftus**, a, um ◻ *šťastný* ◻ Sšťiafťný ◻ Infaustus ◻ *nešťastný* ◻ Nešťiafťný ◻ Faustulus ◻ *pastýř, kterýž Romule a Rema odchoval* ◻ Paťtýř/ kterýž Romule/ a Rema odchawal ◻ Fauftè, aduerbium ◻ *šťastně* ◻ Sšťiafťně
- Fauus**, gen. maf. ◻ *plást medový* ◻ Pláft medowý ◻ Fauulus, diminutium ◻ *plástek* ◻ Pláftek
- Faux** ◻ *chrtán* ◻ Chrtán ◻ uel Fauces, faucium, plurale tantum, gene. foemi. Hinc Bolum è faucibus eripere ◻ *kus z hrdla vytrhnouti* ◻ Kus z hrdla wytrhnauti ◻ Item, Metaphoricè ◻ *klauza, úzké průchodiště mezi horami, úzká stráně neb oudole* ◻ Klauza/ vzké průchodiště mezi horami/ vzká fťráně neb audole ◻ Caudinae fauces ◻ *klauza u města* ◻ Klauza v Měfta ◻ Caudes in Samnitibus, apud Titum Liuium
- Fax**, gene. foemi. ◻ *pochodně* ◻ Pochodně ◻ Facula, diminutium. Prima fax ◻ *když se noc začíná* ◻ Když se noc začijná ◻ Alij facem tradere ◻ *jinému práci tu, v kteréž si sám ustal, poručiti a vzdáti* ◻ Ginému práci tu/ w kteréž fy fám vftal/ poručiti a vzdáti ◻ Prouerb
- Faxo**, futurum indicatitui ◻ *chci udělati, rozkázati* ◻ Chcy vdělati/ rozkázati ◻ Defectium uerbum
- | **Febris**, gen. foemi. ◻ *zimnice* ◻ Zymnice ◻ Febricula diminut. ◻ *zimnička* ◻ Zymnička¹⁰⁰ ◻ Bb1ra
 Febrilis, e ◻ *co se k zimnici hodí* ◻ Co se k Zymnicy hodij ◻ Febriculofus, a, um ◻ *co jest plno zimnice neb co rado zimnici mívá* ◻ Co geft plno Zymnice/ neb co rado Zymnicy mijwá ◻ Febrío et Febricito, as ◻ *mám zimnici* ◻ Mám zymnicy ◻ Febris quotidiana, Amphimerinos ◻ *všední, každého dne zimnice* ◻ Wšřednij/ každého dne zymnice ◻ Tertiána ◻ *ob deň, třetího dne zimnice* ◻ Ob deň/ Třetího dne Zymnice ◻ Quartana ◻ *čtvrtého dne zimnice* ◻ Čťwrtého dne zymnice
- Februo**, as ◻ *čistím* ◻ Čťiftijm ◻ Februum ◻ *vyčištění* ◻ Wyčiffťňij ◻ Februarius ◻ *únor měsíc, v němž se reví vyřezuje, a v témž měsíci oběti očisťování se dály* ◻ Vnor Měfýc w němž se Rewij wyřezuge/ a w témž Měfýcy oběti očiffťiowánij se dály ◻ Febríus, aliàs Dis ◻ *pekelní buoh Pluto* ◻ Pekelnij Buoh Pluto
- Fecialis** ◻ *vyslany řečník, kterež pokoj neb válku zvěstuje* ◻ Wyflaný řečník/ kterež pokog neb wálku zvěftuge ◻ Sacerdotes Romae fuerunt. gene. mafc.
- Fel**, gene. neu. ◻ *zluč* ◻ Zluč ◻ Item Metaphoricè ◻ *hořkost* ◻ Hořkoft
- Felis**, gene. dubij, aliàs Catus ◻ *kočka* ◻ Kočka
- Fello**, as ◻ *mléko vytahuji, vyssávám* ◻ Mléko wytahugi/ wysfáwám
- Felix**, Vide infra cum diphthongo, Foelix, Nam ita scribunt quidam
- Femen**, gene. neut. ◻ *kyčle, vnitřní strana na stehně u luona* ◻ Kyčle/ wnitřnij strana na stehně v luona ◻ Femur ◻ *zewnitřní strana a tlustost stehna až do kolenou* ◻ Zewnitřnij strana a tlufťoť stehna až do kolenau ◻ Vnde Femorale, et Feminale, aliàs Subligaculum ◻

¹⁰⁰ Zymnička] Zymnička tisk

- škabryně neb femorály, sedění neb šorc* ▫ Sfkabryně neb Femorály¹⁰¹/ feděnij neb Sforc ▫ Intefemineum ▫ *ženská hanba neb oud ženský* ▫ Zěnská hanba/ neb aud Zěnský
- Fenestra**, gene. foemi. ▫ *vokno, dymník, vokeniště* ▫ Wokno/ dymnijk/ wokeniště ▫ Fenestram aperire | ▫ *návěští a příčinu dáwati* ▫ Návěštij a přijčinu dáwati ▫ Fenestella, dimin. ▫ *vokenko* ▫ Wokenko ▫ Fenestratus, a, um ▫ *voknatý, průdušný, otevřený pokoj neb příbytek* ▫ Woknatý/ průdušný/ otevřený pokog/ neb přijbytek ▫ Fenestro, as ▫ *otvírám, osvěcuji* ▫ Otwijrám/ ofwęcugi
- Fera**, gene. foemini. ▫ *divoká zvěř* ▫ Diwoká zvěř ▫ Vnde Ferinus, a, um ▫ *divoký neb zvířecí, zhovadilý* ▫ Diwoký neb Zwijřecý/ zhowadilý ▫ Ferina caro, uel Ferina absolutè ▫ *zvěřina, divočina* ▫ Zvěřina/ diwočina ▫ Et Ferus, a, um ▫ *hněvivý, divoký, nepřívětivý* ▫ Hněwiwý/ diwoký/ nepřijwětivý ▫ Semiferus ▫ *odpolu divoký, co se z pitomého a z divokého urodilo* ▫ Odpolu diwoký/ co se z pitomého a z diwokého vrodilo ▫ Item, Feritas ▫ *divokost, syrovost* ▫ Diwokost/ fyrowost ▫ Et Effero, as ▫ *činím divoké, šeredné* ▫ Czinijm diwoké/ sferedné
- Feralis**, e ▫ *vyhubenělý, záhubný, žalostivý, hrozný* ▫ Wyhubenělý/ záhubný/ žalostiwý/ hrozný ▫ Feralia, orum, plurale tantum ▫ *svátek neb den obětování pekelním bohuom neb duchům* ▫ Swátek/ neb den obětowánij pekelnijm Bohuom/ neb Duchům ▫ Feralis dies, idem. Feralis pompa ▫ *průvod mrtvého těla* ▫ Prúwod mrtvého těla ▫ Feralia amicula ▫ *příkrov, pokrov, přikrejvka mrtvých lidí* ▫ Přijkrow/ pokrow/ přikraywka mrtvých lidíj
- Ferax**, Vide Fero
- Ferbo**, es, ferui, et ferbui, aut Verueo per u ▫ *vru, klopoci* ▫ Wru/ klopocy ▫ Vinum ferbet ▫ *víno vře, kyše* ▫ Wijno vře/ kyše ▫ Ferbesco ▫ *počínám vřítí* ▫ Počijnám wřijti ▫ Compoli: Efferbeo ▫ *vru velmi, kypím* ▫ Wru welmi/ kypijm ▫ Deferbeo ▫ *přestávám vřítí* ▫ Přestávám wřijti ▫ Vinum deferbuit ▫ *víno přestalo kysati* ▫ Wijno přestalo kysati ▫ Vide infra ferueo
- Ferculum**, et **Feretrum**, Vide Fero
- Ferè**, aduerbium, remissionis ▫ *skuoro u samého, okolo* ▫ Skuo|ro v samého/ Okolo
- Feriae**, arum, plurale tantum, gen. foemi. ▫ *svátkové* ▫ Swátkowé ▫ Feriae natalitiae ▫ *vánoce* ▫ Wánoce ▫ Feriae statuae ▫ *vejroční svátkové, dnové zasvěcení* ▫ Wayročnij Swátkowé/ Dnowé zaswęcenij ▫ Feriatus dies ▫ *den sváteční* ▫ Den fwátečnij ▫ Maleferiatus, a, um ▫ *nepokojnej* ▫ Nepokogney ▫ Ferio, as, uel Ferior, aris, feriatus sum, deponens ▫ *světím, zahálím* ▫ Swětijm/ zaháljijm
- Ferio**, is, line praeterito ▫ *tepu, strkám* ▫ Tepu/ strkám ▫ Ferire fores ▫ *na dvěře tlouci* ▫ Na dwěře tlaucy ▫ Ferire iugulum ▫ *zabiti* ▫ Zabiti ▫ Ferire foedus ▫ *smlouvu učiniti, spuntovati se* ▫ Smlauwu učiniti/ spuntowati se ▫ Referire ▫ *zase se bítí, udeřiti* ▫ Zafe se bijti/ vdeřiti

¹⁰¹ Femorály] Fremorály tisk

Fermè ▫ *skůro, téměř neb snadně* ▫ Skůro/ téměř/ neb snadně ▫ *penè*

Fermentum, gen. neu. ▫ *kvas, zakvašení* ▫ Kwas/ zakwaffenij ▫ Fermento, as ▫ *zakvašuji, těsto zadělávám* ▫ Zakwaffugi/ Těsto zadělávám ▫ Fermentefco ▫ *kynu, rozmáhám se* ▫ Kynu/ rozmáhám se ▫ Panis fermentatus ▫ *nakvašený neb kvasem zadělaný chléb* ▫ Nakwaffený/ neb kwafem zadělaný chléb ▫ Azymus ▫ *nenakvašený, přísný, bez kvasu chléb* ▫ Nenkaffený/ příjfný/ bez kwafu Chléb

Fero, fers, tuli, latum ▫ *nesu, snáším* ▫ Nefu/ fnáfljm ▫ AEgre fero ▫ *těžce snáším, mám za zlé* ▫ Těžce fnáfljm/ mám za zlé ▫ Quò te ueftigia ferunt ▫ *kam tebe stopa vede neb šlepečje ukazují* ▫ Kam tebe stopa wede/ neb šlepečje vkazugij ▫ Animus fert ▫ *mysl žádá* ▫ Myfl žádá ▫ Ad coelum ferre ▫ *vyvyšovati, vychvalovati* ▫ Wywyffowati/ wychwalowati ▫ Prae me fero ▫ *na sobě ukazují* ▫ Na sobě vkazugi ▫ Prae te fers ▫ *dáváš ukázaní, ukazuješ na sobě* ▫ Dáváš vkázanij/ vkazugefs na sobě ▫ Prae se fert ▫ *staví se, na sobě dává znáti, ukazuje se* ▫ Stawij se/ na sobě dává znáti/ vkazuge se ▫ Pro labore odium | fero ▫ *nenávist za práci získám sobě* ▫ Nenáwift za práci zýfkám sobě ▫ Ferre ad populum ▫ *obci předkládati, poraditi se, na obec vznésti* ▫ Obcy předkládati/ poraditi se/ na obec wzněfti ▫ Ferre acceptum, Vide supra in Accipio, et Capiro. Ferre opes, auxilium, suppetias ▫ *pomáhati, pomoc činiti* ▫ Pomáhati/ pomoc činiti ▫ Ferre pedem, id est, accedere ▫ *přistoupiti* ▫ Přiftaupiti ▫ Fero palmam ▫ *vítězím, vítězství obdržuji, vyhrávám* ▫ Wjítězým/ wjítězftwij obdržugi/ wyhrávám ▫ Vterum fert ▫ *jest s břichem, těhotná* ▫ Geft s břichem/ těhotná ▫ Et Ferre ▫ *poroditi, vynesti* ▫ Poroditi/ wynefti ▫ Sententiam ferre ▫ *vejповěd učiniti, vyřknouti* ▫ Waypowěd včiniti/ wyřknauti ▫ Ferre pedem retro ▫ *naspět neb spátkem postoupiti* ▫ Naspět/ neb spátkem poftaupiti ▫ Primas ferre ▫ *napřed míti, přednost držeti, fortel míti* ▫ Napřed miji/ přednoft držeti/ Fortel miji ▫ Contra, posteriores ferre ▫ *nazad býti, s zadními míti* ▫ Nazad býti/ s zadními miji ▫ Susque deque fero ▫ *málo sobě vážím, nedbám za to, neptám se na to velmi* ▫ Málo sobě vážijm/ nedbám za to/ neptám se na to welmi ▫ Ita tempus fert, Terent ▫ *tak čas přináší* ▫ Tak čas přináflj ▫ A fero fit feretrum, gene. neut. ▫ *máry, nosidla* ▫ Máry/ nofydla ▫ Item ▫ *praporeční tyč neb sic jiná tyč, na kteréž se nětco slavného nosí* ▫ Praporečnij tyč/ neb lyc giná tyč/ na kteréž se nětco flawného nofý ▫ Ferculum ferè idem, et Ferculum ▫ *krmě, vaření neb předložený pokrm* ▫ Krmě/ waření/ neb předložený pokrm ▫ Item ▫ *nosidla, nuože* ▫ Nofýdla/ nuože ▫ Ferentarij milites ▫ *lehce odění vojáci, stracenci* ▫ Lehce odění Wogácij/ ftracency ▫ Ferax, gene. om. ▫ *plodný, nesný* ▫ Plodný/ nefný ▫ Item, Fertilis, le, idem. Vnde Feracitas, et Fertilitas ▫ *plodnost, úrodnost* ▫ Plodnoft/ vrodnoft ▫ Inferax ▫ *neploďný, neúrodný, nenesný* ▫ Neplodný/ nevrodny/ nenefný ▫ Feronia ▫ *bohyně lesuov neb stromuov* ▫ Bohyně Lefuow/ neb ftromuow ▫ Ferentum ▫ *město v Itáli* ▫ Měfto w Italiij ▫ et Ferentinum ▫ *jiné město v Itáli* ▫ Giné Měfto w Italiij ▫ Compofita, Adfero ▫ *přináším* ▫ Přináfljijm ▫ Aufero ▫ *odjímám, odnáším* ▫ Odfijmám/ odnáfljijm ▫ Vnde Ablatius ▫ *odjímající* ▫ Odfijmagijcý ▫ Ablatus, a, um ▫ *vzatý, odnešený, odjatý* ▫

Bb1vb

Bb2ra

Wzatý/ odnesený/ odgatý ◻ Antefero ◻ *přednáším, za lepší, vyšší věc pokládám* ◻ Přednášijm/ za lepší/ vyšší věc pokládám ◻ Confero ◻ *na hromadu snáším* ◻ Na hromadu fnášijm ◻ Conferre manus ◻ *bojovati, bít se, potejkati se* ◻ Bogowati/ bijti se/ poteykati se ◻ Conferre pedem ◻ *blíž k věci přikročit, přistoupiti* ◻ Bliž k věcy přikročit/ přistau-piti ◻ Confero beneficium ◻ *dobře činím, dobrodiní ukazuji, uděluji* ◻ Dobře činijm/ dobro-dinij vkazugi/ vdělugi ◻ Confero honorem ◻ *poctivost vzkládám* ◻ Poctiwost wzklá-dám ◻ Confero culpam in te ◻ *tobě vinnu dávám* ◻ Tobě winnu dávám ◻ Conferre in pauca ◻ *ukrátiti, krátce odbyti* ◻ Vkrátiti/ krátce odbyti ◻ Contulit se domum ◻ *odšel do-muov* ◻ Odšel domuow ◻ Conferre signa ◻ *proti sobě bojovati* ◻ Proti sobě bogowati ◻ Praeterea, Confero significat ◻ *porovnatí, proti sobě držeti, sčítati se, jedno proti druhému rovnati* ◻ Porownati/ proti sobě držeti/ sčijati se/ gedno proti druhému rownati ◻ Con-tuli cum illo ◻ *srovnal sem se s ním spolu, učetl sem se s ním* ◻ Srownal sem se s ním spolu/ včetl sem se s ním ◻ Confert stomacho ◻ *hodí se žaludku* ◻ Hodij se žaludku ◻ Collatio ◻ *snášení, rovnání, porovnání* ◻ Snášsenij/ rownáníj/ porownáníj ◻ Circumfero ◻ *sem i tam obnáším, roznáším, popořád nosím* ◻ Sem y tam obnášijm/ roznášijm/ popořád nosym ◻ Defero ◻ *roznáším, dávám, vzkládám* ◻ Roznášijm/ dávám/ wzkládám ◻ Defero tibi ho-norem ◻ *dávám tobě poctivost* ◻ Dávám tobě poctiwost ◻ et omnes tibi deferunt ◻ *na tebe všickni poctivost vzkládají* ◻ Na tebe wflickni poctiwost wzkládagij ◻ Plurimum illi defert ◻ *vysoce ho sobě váží* ◻ Wyfoce ho sobě wážij ◻ Delatus est domum ◻ *done-sen jest domuov* ◻ Donefen gest domuow ◻ Deferre significat etiam ◻ *tajně obžalovati, pronesti, osočiti* ◻ Tajně obžalowati/ pronešti/ ofočiti ◻ Vnde Delator ◻ *zrádce, tajný žalobník, sok* ◻ Zrádce/ tajný žalobnij/ Sok ◻ et Delatio ◻ *obžalování, pronášení* ◻ Ob-žalowáníj/ pronášsenij ◻ Defero ◻ *prodlévám, odkládám* ◻ Prodlévám odkládám ◻ Vnde Dilatio ◻ *průtah hojemství* ◻ Průtah hogemstwij ◻ Et Diferre ◻ *na různě roznáseti* ◻ Na různě roznášeti ◻ Item ◻ *rozdílnost míti* ◻ Rozdijlnost miji ◻ Hinc Differentia ◻ roz-díl ◻ Rozdijl ◻ et Indifferens ◻ *bez rozdílu* ◻ Bez rozdijlu ◻ Effero ◻ *ven nesu, vynáším* ◻ Wen nesu/ wynášijm ◻ Funus effertur ◻ *mrtvé tělo neb mrtvého k hrobu nesou* ◻ Mrtvé tělo/ neb mrtvého k Hrobu nesau ◻ Effero ◻ *vyvyšuji, chválím, pozdvihuji* ◻ Wywyšfugi/ chwálím/ pozdwihugi ◻ Vnde Elatio ◻ *pejcha, pozdvižení, hrdost, vysokomyšlnost* ◻ Pa-ycha/ pozdwiženíj/ hrdost/ vysokomyšlnost ◻ Infero ◻ *vnaším, dostavuji* ◻ Wnašijm/ dostawugi ◻ Inferre damnum ◻ *v škodu uvoditi* ◻ Wškodu wwoditi ◻ Inferre arma, uel bellum ◻ *pobojovati* ◻ Pobogowati ◻ Inferre stuprum ◻ *porušiti pannu* ◻ porušiti Pannu ◻ Inferre crimen ◻ *zhaněti, nařknouti* ◻ Zhaněti/ nařknauti ◻ Item, Inferre ◻ *zavřítí, z něja-kého duowodu závírku učiniti* ◻ Zawřijti/ z něgakého duowodu záwjrku včiniti ◻ Vnde Illatio ◻ *závírka duowodu* ◻ Záwjrka duowodu ◻ et Illatius, a, um ◻ *zavírečný, zavír-čivý* ◻ Zawijrečný/ zawijrčivý ◻ Inferiae, arum, plura. tantum ◻ *oběti mrtvých* ◻ Oběti Mrtvých ◻ Offero ◻ *podávám, ukazuji* ◻ Podávám/ vkazugi ◻ Offers te mihi oportune ◻ *dobřes mi nyníčko přišel* ◻ dobřes mi nyníčko přišel ◻ Item, Offerre ◻ *dobrovolně dá-*

vati, obětovati ▫ Dobrowolně dáwati/ obětowati ▫ Hinc Oblatio ▫ *dobrovolný dar, obět* ▫ Dobrowolný dar/ Obět ▫ Perfero ▫ *trpím neb snaším až do skonání* ▫ Trpíjm neb snášíjm až do skonání ▫ Praefero ▫ *představuji, přednáším, vešše pokládám, ukazuji* ▫ Předftawugi/ přednášíjm/ wayšše pokládám/ vkazugi ▫ Praelatus, a, um ▫ *představený, vyšší* ▫ Předftawený/ wyžšij ▫ Profero ▫ *propovídám, vynáším, rozšiřuji, prodlévám* ▫ Propowíjdám/ wynášíjm/ | rozšširugi/ prodléwám ▫ Proferre limites ▫ *pomezi neb hranice rozšířiti* ▫ Pomezy neb hranice rozššijřiti ▫ Profero in apertum ▫ *na světlo vynáším* ▫ Na fwětlo wynášíjm ▫ Refero ▫ *zase přináším, vypravuji, pravím* ▫ Zafe přinášíjm/ wyprawugi/ prawíjm ▫ Referre pedem ▫ *naspět postoupiti* ▫ Naspět poštaupiti ▫ Referre ad senatum ▫ *na úřad vznésti* ▫ Na Vřad wznésti ▫ Referre in numerum Deorum ▫ *mezi bohy počísti, v počet bohuow vnesti* ▫ Mezy Bohy počijšti/ w počet Bohuow wnešti ▫ Refert per omnia patrem suum ▫ *ve všem rowen jest otci swému, rovně jest jako otec jeho* ▫ Wewššem rowen gešt Otcy fwému/ Rowně gešt yako Otec geho ▫ Referre parem gratiam ▫ *touž měrou se odplatiti* ▫ Tauž měrau se odplatiti ▫ Multum refert ▫ *mnoho na tom záleží neb velmi jest užitečné* ▫ Mnoho na tom záležij/ neb welmi gešt vžitečné ▫ Referre in acta ▫ *v registra, v knihy neb počet vepsati* ▫ w Regiftra/ w Knijhy/ neb počet wepšati ▫ Refero tibi acceptum ▫ *tobě sem povinen z toho děkowati neb od tebe to mám* ▫ Tobě sem powinen z toho děkowati/ neb od tebe to mám ▫ Relatio ▫ *oznamování, odplacování neb odměňování* ▫ Oznamowánij/ odplacowánij/ neb odměňowánij ▫ Relatiuus, a, um ▫ *zase oznamující neb přinášející* ▫ Zafe oznamugijcý/ neb přináššegijcý ▫ Suffero ▫ *trpím neb snáším* ▫ Trpíjm/ neb snášíjm ▫ Transfero ▫ *jinam přenáším* ▫ Ginam přenášíjm ▫ Vnde Translatio ▫ *přenesení slov, z jich vlastního místa na jiné* ▫ Přenesenij flow/ z gich wlastnijho mijšta na giné ▫ Vt Sentire ▫ cititi ▫ Cytiti ▫ Pro intelligere ▫ *rozuměti* ▫ Rozuměti ▫ Et Translatiuus, a, um ▫ *přenášející neb odjímající* ▫ Přenáššegijcý/ neb odgijmagijcý ▫ et Translatitiuus, a, um ▫ *co od jinud jest přeneseno* ▫ Co od ginud gešt přeneseno ▫ Translatitiuus mos ▫ *od jinud přenesený obyčej neb zvyklost, co není nowého* ▫ Od ginud přenesený obyčeg/ neb zwyklost/ co není nowého ▫ Translatiua, uel Translatitia officia ▫ *obecné neb chaterné služby neb úřadové a povinnosti* ▫ Obecné/ neb | chaterné služby/ neb Vřadowé a powinnosti

Bb2va

Bb2vb

Ferox, gene. om. ▫ *smělý, odvážlivý, plachý* ▫ Smělý/ odwážliwý/ plachý ▫ Ferocia, et Ferocitas ▫ *smělost, odvážlivost* ▫ Smělost/ odwážliwošt ▫ Ferocio, is ▫ *plaším se, sem smělý, všetečný* ▫ Plášíjm se/ sem šmělý/ wššetečný ▫ Feroculus, diminut. ▫ *navšetečnej* ▫ Nawššetečney ▫ Ferociter ▫ *plaše, vstekle, všetečně* ▫ Plasse/ wššekle/ wššetečně

Ferrum, gene. neutri ▫ *železo* ▫ Zělezo ▫ Ferreus, a, um ▫ *železný* ▫ Zělezný ▫ Ferrugo ▫ *rez na železe* ▫ Rez na železe ▫ Item ▫ *koumarové neb železné barvy* ▫ Kaumarowé/ neb železné barwy ▫ Ferrugineus, a, um ▫ *železné barvy, zezawé* ▫ Zělezné barwy/ zezawé ▫ Ferrarius, a, um ▫ *co k železu náleží* ▫ Co k železu náležij ▫ Ferraria ▫ *duol železný* ▫ Duol železný ▫ Item ▫ *město v Itáli* ▫ Měšto w Italij ▫ Vnde Ferrariensis, e, Ferramentum ▫

železné nádoby neb nástroj, braň železná ▫ *Zělezné nádobij/ neb nástrog/ Braň železná* ▫ *Ferramentum camini* ▫ *železný plech k peci* ▫ *Zělezný plech k pecy* ▫ *Ferramentarius* ▫ *kovář, kterež hlavně dělá* ▫ *Kowář/ kterež hlavně dělá* ▫ *Ferratus, a, um* ▫ *železem okovaný neb pobitý* ▫ *Zělezem okovaný/ neb pobitý* ▫ *Ferrumen* ▫ *jest kov, jimž se letuje* ▫ *Geft kow/ gimž se letuje* ▫ *Item* ▫ *jiná věc, kterouž se nětco v hromadu letuje neb spojuje* ▫ *Giná věc/ kteraž se nětco whromadu letuje/ neb spoguge* ▫ *Vnde Ferrumino, as* ▫ *letuji, sklejuji, skovávám neb v hromadu spojuji* ▫ *Letugi/ klegugi/ kowávám/ neb whromadu spogugi*

Ferueo, es, et **Ferueo**, is, tertiae coniug: *Ferbui, et Ferui* ▫ *horkým sem, vru, rozpaluji se* ▫ *horkým fem/ vru rozpalugi se* ▫ *Animus feruet ira* ▫ *mysl hněvem rozpálena, popúzím se hněvem* ▫ *myšl hněvem rozpálena/ popúzým se hněvem* ▫ *Opus feruet* ▫ *dílo se čistě předsedá, cvičí se v díle* ▫ *Dijlo se čistě předsedá dařij/ cwíčij se w dijle* ▫ *Hinc Feruor*¹⁰² ▫ *rozpálení, horkost, vrúcnost* ▫ *Rozpálení/ horkost/ wrúcnost* ▫ *Et Feruidus, a, | um* ▫ *rozpálený, snažný, pilný* ▫ *Rozpálený/ snažný/ pilný* ▫ *Ferueſco* ▫ *počínám se rozpalovati, zvirati* ▫ *Počínám se rozpalowati/ zwijrati* ▫ *Feruefacio* ▫ *rozpaluji* ▫ *Rozpalugi* ▫ *Item, Efferueo, et Efferueſco* ▫ *rozpaluji se neb bývám rozpálen, vru velmi* ▫ *Rozpalugi se/ neb bývám rozpálen/ vru velmi* ▫ *Referueo* ▫ *zase rozpaluji se, zvirám podruhé* ▫ *Zase rozpalugi se/ zwijrám podruhé* ▫ *Deferueo, et Deferueſco* ▫ *zase stydnu, sem pochotnější, odkysávám, vykysávám, odvařuji, vřítí přestávám, vyvírám* ▫ *Zase stydnu/ sem pochotnějšij/ odkysávám/ wykysávám/ odvařuji/ wřijti přestávám/ wywijrám*

Bb3ra

Ferula, gene. foemi. ▫ *křovina neb keř, kterež mnoho pružin neb metel má a wnitř v dřevě jádro, z kteréhožto dříví koly neb metly dělají* ▫ *Křovina/ neb keř/ kterež mnoho pružin neb metel má/ a wnitř w dřevě jádro/ z kteréhožto dříví koly neb metly dělají* ▫ *Hinc dicimus, Sub ferula esse* ▫ *pod metlou a trestáním neb kázní býti* ▫ *Pod metlou a trestáním/ neb kázní býti* ▫ *Manum ferulae subducere* ▫ *do školy k učení choditi, trestání trpěti, pod kázní býti* ▫ *Do školy k učení choditi/ trestání trpěti/ pod kázní býti* ▫ *Ferulaceus, a, um* ▫ *co z křoví neb z metloví jest* ▫ *Co z křoví/ neb z metloví geft* ▫ *Et herba farulacea, apud Dioscoridem* ▫ *bylina křovatá, metlovatá* ▫ *Bylina křovatá/ metlowatá*

Fescenium, gen. neut. ▫ *město v Kampani* ▫ *Město w Campanij* ▫ *Fescenium, aliàs Talaſio, uel Hymenaeus, et Hymen* ▫ *ženitební píseň neb svatební píseň* ▫ *Zěnitebnij pijseň/ neb Swatebnij pijseň*

Fessus, a, um ▫ *ustalý, poražený, uhnáný* ▫ *Vštalý/ poražený/ vhnáný* ▫ *Defessus, a, um, idem. Indefessus, a, um* ▫ *neustalý, neuhnaný, čerstvý* ▫ *Nevštalý/ nevhnaný/ čerstvý*

Festino, as, aui ▫ *pospíchám, chvátám* ▫ *Pospíchám/ chwátám* ▫ *Item* ▫ *rmoutím se* ▫ *Rmoutím se* ▫ *Vnde Festinatio* ▫ *pospíchání, chvátání* ▫ *Pospíchání/ chwátání* ▫ *Festinanter* ▫ *pospěšně, rychle* ▫ *Pospěšně/ rychle* ▫ *Et Festinus, a, um* ▫ *chvátavý, rychlý* ▫

¹⁰² Feruor] Ferfor tisk

Chwátawý/ rychlý] ▫ Praefestino ▫ *uspěšuji, ukvapuji, příliš chvátám, ochvacuji se* ▫ Vfpěšfugi/ vkwapugi/ přijliš chwátám/ wochwacugi se

Bb3rb

Festuca, gene. foemi. ▫ *mrva, drobné směti* ▫ Mrwa/ drobné smětij

Festus, a, um ▫ *co k swatbu neb slavnému dni, a k svěcení náleží, veselý, slavný* ▫ Co k Swatbu neb slawnému dni/ a k swěcenij náležij/ wefelý/ slawný ▫ Feltae frondes ▫ *zelené větvi neb máje, kteréž v sváteční dni lidé připravují* ▫ Zelené wětwij/ neb Máge/ kteréž w swátečnij dni lidé pripravugij ▫ Festus dies ▫ *vejroční den neb svátek* ▫ Wayročnij den/ neb swátek ▫ Profestus dies ▫ *všední den* ▫ Wšednij den ▫ Festiuus, a, um ▫ *ochotný, veselý, utěšený* ▫ Ochotný/ wefelý/ wtěšfený ▫ Festiua oratio ▫ *utěšená, příjemná řeč* ▫ Vtěšfená/ přigemná řeč ▫ Et Festiuitas ▫ *veselost, příjemnost řeči, zdvořilost* ▫ Wefeloft/ přigemnost řeči/ zdwořilost

Fex, fecis, gene. foemi. ▫ *pomyje, kal, kvasnice* ▫ Pomyge/ kal/ kwafnice ▫ Sordes cuiuscunque rei. Vnde Feculentus, a, um ▫ *kvasničný, pomyjný, nečistý* ▫ Kwafničný/ pomygný/ nečistý ▫ Fecatium, quod è fecibus expressum est ▫ *z kvasnic vytlačené* ▫ Z kwafnic wytlačené ▫ Fecatium uinum ▫ *z kvasnic vypálené víno neb vystavené* ▫ Z Kwafnic wypálené Wijno/ neb wyftawené ▫ alij per ae diphthongon scribunt. Defecatium uinum ▫ *vykysalé, nekvasničné, učištěné, z kvasnic vyšlé víno* ▫ Wykyfalé/ nekwaftničné/ včištěné/ z kwafnic wyšlé Wijno

FI

Fiber, Vide supra Castr

Fibrae, gene. foem. plura. ▫ *špičky neb žilky na jatrách neb na jiných věcech* ▫ Sfpíčky neb žilky na yatrách/ neb na giných věcech ▫ Et Fibrae in arboribus ▫ *ty malé žilky neb vláskové a čmejříčko u kořene stromuow* ▫ Ty malé žilky/ neb vláskové a čmayříčko v kořene stromuow ▫ Item, in folijs et herbis fibrae ▫ *ty žilky na listí a bylinách* ▫ Ty žilky na lijstij a bylinách

| **Fibula**, gene. foemi. ▫ *přaska, sponka* ▫ Přaska/ sponka ▫ Vnde Fibulare ▫ *v hromadu zapínati* ▫ Whromadu zapijnati ▫ Refibulare, et Diffibulare ▫ *odpínati* ▫ Odpijnati ▫ Et Fibulatio ▫ *v hromadu přaskami sepnutí* ▫ Whromadu přaskami sepnutij

Bb3va

Ficedula, auis, gener. foemini. ▫ *jiřice* ▫ Giřice

Fictilis, et **Fictitius** etc. Vide Fingo

Ficus, gene. mafcu. aut gene. foemi. secundae et quartae declinationis ▫ *fik* ▫ Fijk ▫ Ficus, gene. foeminini tantum ▫ *fikový strom* ▫ Fijkový strom ▫ Caprificus, penul. prod. ▫ *planý, neplodný fikový strom* ▫ Planý/ neplodný Fijkový strom ▫ Item, Ficus, mafcu. et quartae¹⁰³ declina. ▫ *bradavice v zadku, jenž slove fik* ▫ Bradawice w zadku/ genž flowe

¹⁰³ quartae] quatae tisk

Fijk ▫ Vnde Ficosus, a, um. Ficulnea, et Ficaria ▫ *fíkový strom* ▫ Fijkowý štrom ▫ Ficulneus, aut ficulnus, a, um ▫ *z fíkového dřeva* ▫ z Fijkowého dřewa ▫ Metapho ▫ *měkký, hebký, nepevný, slabý, vošoustaný* ▫ Měkký/ hebký/ nepewný/ flabý/ woffaufstaný ▫ Ficaretum ▫ *zahrada, kde fíkové dříví roste* ▫ Zahrada kde Fijkowé dřiwij roste

Fidelia, gen. foem. ▫ *hlinněný dčbán* ▫ Hlinněný dčbán

Fides, gene. foemini. ▫ *pravda a stálost v řeči neb v slibu, věrnost* ▫ Prawda a stálost w řeči/ neb w slibu/ wěrnoft ▫ Inde bonae fidei homo ▫ *věrnej a prawdomluwný člověk* ▫ Wěrney a prawdomluwný Człowěk ▫ Bona fide reddam ▫ *v pravdět' neb bezelstnět' zase nawrátím* ▫ W prawdět'/ neb bezelstnět' zase nawrátím ▫ Dare fidem ▫ *slibovati* ▫ Slibowati ▫ Habere fidem ▫ *věřiti* ▫ Wěřiti ▫ Facere fidem ▫ *ujistiti, věrou se zavázati* ▫ Vgiftiti/ wěrau se zawázati ▫ Inuenire, siue mereri, aut accipere fidem ▫ *věřiti* ▫ Wěřiti ▫ Praestare fidem alienam ▫ *zdržeti neb dosti učiniti tomu, co jiný připověděl* ▫ Zdržeti neb došti učiniti tomu/ co giný připověděl ▫ Liberare fidem suam ▫ *přirčení svému dosti činiti, zdržeti* ▫ Přirčeníj swému došti činiti/ zdržeti ▫ Soluere fidem ▫ *zpronevěřiti se, víru zrušiti* ▫ Zpronevěřiti | se/ Wijru zrušiti ▫ Abrogare fidem alicui ▫ *někoho štrafowati jako lehkomyslného, jemuž není hodno věřiti* ▫ Někoho štraffowati/ jako lehkomyslného/ gemuž není hodno věřiti ▫ Nolo fidem meam interponere, aut fidem meam adstringere ▫ *nechci za to slíbiti neb rukojmím za to býti* ▫ Nechcy zato flijbiti/ neb rukogmijm zato býti ▫ Fide iubeo ▫ *slibuji, přiríkám* ▫ Slibugi/ přirijkám ▫ Vnde Fideiussor ▫ *rukojmě, slibce* ▫ Rukogmě/ Slijbce ▫ Fides etiam significat ▫ *ochrana, pomoc, retuňk* ▫ Ochrana/ pomoc/ retuňk ▫ In fidem suam recipere ▫ *v svou ochranu vzíti* ▫ W swau ochranu wzýti ▫ Tuae fidei committo ▫ *v tvou ochranu poroučím* ▫ W twau ochranu poroučijm ▫ Vnde fidei commissarius ▫ *komu jest gšaft svěřen neb kdo má poslední wuoli wykonati, gšaftowník* ▫ Komu gest Gšafft swěřen/ neb kdo má poslednij wuoli wykonati/ Gšafftownijk ▫ Hinc illae exclamationes, Proh Deum, atque hominum fidem ▫ *o věrnosti božská i lidská* ▫ O wěrnofti Božská/ y lidská ▫ Fides publica ▫ *zjewný, obecný gleyt, frejuňk* ▫ Zgewný obecný gleyt/ Freyuňk ▫ Publica fide Romam uenit, Salustius ▫ *pod zjewným gleytem do Říma přišel* ▫ Pod zgewným Gleytem do Ržijma přišel ▫ Item, Fides ▫ *wíra neb duowěrnost* ▫ Wijra neb duowěrnoft ▫ Vnde Fidelis, e ▫ *věřící, duowěrný* ▫ Wěřijcý/ duowěrný ▫ Infidelis ▫ *newěřící* ▫ Newěřijcý ▫ Fidelitas ▫ *wěrnost* ▫ Wěrnoft ▫ Infidelitas ▫ *newěrnost* ▫ Newěrnoft ▫ et hoc apud Theologos, aliàs Fidelis significat ▫ *wěrný, hodnowěrnej, prawdomluwnej* ▫ Wěrný/ hodnowěrney/ prawdomluwney ▫ Perfidus, pen. cor. à fide fit ▫ *newěrný, zpronevěřilý* ▫ Newěrný/ zpronevěřilý ▫ Perfidia ▫ *newěra, zpronevěření* ▫ Newěra/ zpronevěření ▫ Et Fidius ▫ *Buoh věrnosti neb wíry* ▫ Buoh wěrnofti neb wijry ▫ Hinc Mediusfidius, aduerbium iurandi ▫ *opravdu, na mou wíru, v pravdě* ▫ Oprawdu/ na mau Wijru/ w prawdě ▫ Praeterea Fido, is, fífus sum | ▫ *duowěřím, věřím, kladu wíru* ▫ Duowěřijm/ wěřijm/ kladu wijru ▫ Confido ferè idem. Hinc Confidens ▫ *ufající v moc* ▫ Vffajijcý w moc ▫ Confidentia ▫ *ufání všetečné* ▫ Vffánij wšfetečné ▫ ferè

Bb3vb

Bb4ra

in malam partem. Fidenter, et Confidenter ◻ *doufánlivě, směle* ◻ Dauffánliwě/ směle ◻ Diffido ◻ *nemám víry neb nevěřím* ◻ nemám wijry/ neb newěřijm ◻ Fiducia ◻ *doufání, naděje* ◻ Dauffánij/ naděje ◻ Fiduciaris, a, um ◻ *co se s doufaním děje* ◻ Co se s dauffánijm děje ◻ Et Fiduciaria possessio ◻ *vladnutí nad některou věcí, na ten způsob nám danou, abychom k jmenovitému času zase ji vzdáti a od ní odstoupiti musili tomu, kdo ji nám postoupil* ◻ Wladnutí nad některou věcí/ na ten způsob nám danou/ abychom k gmenowitému času zase gi vzdáti/ a od nij odstoupiti musyli/ tomu kdo gi nám postoupil ◻ uel Fiduciaria uendicio ◻ *takový prodej, když to prodavač v prodanou věc může se zase uvázati, když by peníze položil, a ten, kdož koupil, za tím užítky bere* ◻ Takový prodag/ když to Prodavač v prodanou věc může se zase vwázati/ kdyžby Penijze položil/ a ten kdož¹⁰⁴ kaupil/ za tijn vžitky bere ◻ Diffidentia ◻ *neduověrnost, nedověra* ◻ Neduověrnost/ nedověra ◻ Fidus, a, um ◻ *věrný, stálý* ◻ Wěrný/ stálý ◻ Fidus amicus ◻ *věrný opravdový přítel* ◻ Wěrný opravdový přítel ◻ Perfidus, pen. pro. ◻ *příliš věrný* ◻ Přijliš věrný ◻ Infidus ◻ *nevěrný, malověrný, nestálý* ◻ Newěrný/ malověrný/ nestálý ◻ Malefidus, idem ◻ *nebezpečnej, nejistý* ◻ Nebezpečnej/ negiftý

Fides, fidis, gene. foemi. tertiae declina. ◻ *struna, loutna neb harfa* ◻ Struna/ Lautna/ neb Harffa ◻ Fidicula, diminut. ◻ *husličky* ◻ Husličky ◻ Vnde Fidibus canere ◻ *housti, na strunách hráti* ◻ Hausi/ na strunách hráti ◻ Et Fidicen ◻ *hudec* ◻ Hudec ◻ Fidicina ◻ *hudakyně* ◻ Hudakyně ◻ Fidiculae, plu. tantum ◻ *škřípcovi provazové, škřípec, trápení na škřípci* ◻ Škřípcowij provazové/ škríjpec/ trápenij na škrípicy

Figo, is, fixi ◻ *vbodám, vrazím, vtekám* ◻ Wbodám/ wrazým/ | wtekám ◻ Figere aprum ◻ *divokého vepře probosti* ◻ Diwokého wepře probosti ◻ Figere legem, et Refigere eadem ◻ *právo ustanoviti a zase je zrušiti* ◻ Práwo wstanowiti/ a zase ge zrušiti ◻ Fixus, a, um ◻ *vbítý, pevný, stálý* ◻ Wbítý/ pevný/ stálý ◻ Composi: Affigo ◻ *přibíjím* ◻ Přibijgijm ◻ Affigere parieti ◻ *na stěnu přibiti* ◻ Na stěnu přibiti ◻ Configo ◻ *vrážím, vbodám, vtejkám v hromadu* ◻ Wrážijm/ wbodám/ wtaykám whromadu ◻ Defigo ◻ *doluov vrazím* ◻ Doluow wrazým ◻ Defigere oculos in picturam ◻ *na malování patřiti pilně* ◻ Na malowánij patřiti pilně ◻ Defigere oculus ◻ *libati* ◻ Lijbati ◻ Defixus, a, um ◻ *přiražený, tuhý* ◻ Přiražený/ tuhý ◻ Infigo ◻ *tam vrážím neb vtejkám* ◻ Tam wrážijm/ neb wteykám ◻ Infigere animo, uel memoriae ◻ *spamatovati, pomněti, v paměti schowati* ◻ Spamatowati/ pomněti/ w paměti schowati ◻ Refigo ◻ *zase vytahuji* ◻ Zase wytahugi ◻ Praefigo ◻ *předtejkám, napřed bodu, představuji, zavěšuji* ◻ Předteykám/ napřed bodu/ předstawugi/ zawěšugi ◻ Suffigo ◻ *pod se vrážím* ◻ Pod se wrážijm ◻ Transfigo ◻ *prorážím, probodám* ◻ Prorážijm/ probodám ◻ Crucifigo ◻ *křížuji, na šibenici věším* ◻ Křížugi/ na šibenicy wěšijm

Figulina, et figura, Vide Fingo

Bb4rb

¹⁰⁴ kdož] kdoz tisk

- Filius**, gene. masc. ▫ *syn* ▫ Syn ▫ Filia ▫ *dcera* ▫ Dcera ▫ Filius familias ▫ *syn hospodařů* ▫ Syn hospodařů ▫ Filius terrae, prouerbium ▫ *prostý, neurozenej člověk, jehožto rod jest neznámý a prostého řádu* ▫ Prošťý/ nevrozenej Człowěk/ gehožto Rod geft neznámý/ a prostého řádu ▫ Contra, Coeli filius ▫ *slavný, vznešený člověk* ▫ Slawný/ wzneffený Człowěk ▫ Filiolus, diminut. ▫ *synáček* ▫ Synáček ▫ Filiola ▫ *dcerka* ▫ Dcerka
- Filix**, gene. foemi. ▫ *kapradí* ▫ Kapradij ▫ Filicula, aliàs Polypodium ▫ *vosládyč* ▫ Wofládyč
- Filum**, gene. neut. ▫ *nit, příze* ▫ Nit/ přijze ▫ Filum ducere ▫ *přisti neb čárku táhnúti* ▫ Přijsti/ neb čárku táhnúti ▫ Filum sequi ▫ *po šnuře dělati, podlé podobenství jiti* ▫ Po šnuře dělati/ | podlé podobenství jiti ▫ Item, Filum ▫ *šnurová míra, provázek neb způsob míry* ▫ Sfnurowá mijra/ prowázek/ neb způsob mijry ▫ Filum orationis ▫ *spuobnost řeči, pořádnost, subtilnost* ▫ Spuobnost řeči/ pořádnost/ subtylnost ▫ Filare ▫ *přisti* ▫ Přijsti ▫ Effilare ▫ *nitmi vyšívati neb šmukowati* ▫ Nitmi wyšijwati/ neb šmukowati
- Fimbria**, gene. foemi. ▫ *podolek neb obkladek* ▫ Podolek/ neb obkladek ▫ Propriè ▫ *zřezané prýmy* ▫ Zřezané prýmy ▫ Fimbriata uestis ▫ *oděv s řezanými prými, opremovaný* ▫ Oděv s řezanými prými opremovaný
- Fimus**, gene. mascu. ▫ *hnuoj* ▫ Hnuog ▫ Fimus equinus ▫ *konský hnuoj* ▫ Konfky hnuog ▫ Fimetum ▫ *hnojniště, smetiště* ▫ Hnognišť/ smetišť
- Findo**, findis, fidi, fissum ▫ *rozštipuji, rozeklávám* ▫ Rozštipugi/ rozeklávám ▫ Hinc Fissura ▫ *rozštipení, rozeklání* ▫ Rozštipenij/ rozeklání ▫ Fissilis, e ▫ *štěpnej, kolnej neb co se rozeklati může* ▫ Štěpnej/ kolnej/ neb co se rozeklati může ▫ Bifidus, a, um ▫ *na dvě rozštipený* ▫ Na dvě rozštipený ▫ Quadrifidus, da, dum ▫ *na čtvero rozeklaný* ▫ Na čtvero rozeklaný ▫ Composi: Diffindo ▫ *na ruozno koli* ▫ Na ruozno koli ▫ Infindo ▫ *tam vnitř rozštipuji* ▫ Tam wnitř rozštipugi ▫ Diffissus, a, um ▫ *rozeklanej, rozštipený* ▫ Rozeklaney/ rozštipeney
- Fingo**, finxi, fictum ▫ *stvořuji, v hromadu lepím, puosobím neb na vědomí dávám* ▫ Stwořugi/ whromadu lepijm/ puosobijm/ neb na vědomij dávám ▫ Fingere iuentutem ▫ *mládež učiti, navoditi* ▫ Mládež včiti/ nawoditi ▫ Sic fingere mores, pro formare. Hinc Figulus ▫ *hrnčír, kachlír* ▫ Hrnčijř/ Kachlijř ▫ Figulina ▫ *hrnčírskéj verštat* ▫ Hrnčijřkey werštat ▫ pen. prod. Item ▫ *hrnčírské umění* ▫ Hrnčijřké vmění ▫ Opus figulinum ▫ *hliněnná nádoba, dílo hrnčírské* ▫ Hliněnná nádoba/ dijlo Hrnčijřké ▫ Fictilis, le ▫ *hliněný, z hlíny neb z země udělaný* ▫ Hliněný/ z hlíny neb z země vdělaný ▫ Figura ▫ *podoba, způsob* ▫ Podoba/ způsob ▫ Et Figura, apud Grammaticos ▫ *nový způsob toliko v slovích neb ve vsí řeči proti obyčejné zvyklosti* ▫ No|wý způsob toliko w flowijch/ neb we wšij řeči/ proti obyčejné zvyklosti ▫ Figuro, as ▫ *podobu činím, jiný křtalt dávám* ▫ Podobu činijm/ giný křtalt dávám ▫ Configuro ▫ *v hromadu stavím* ▫ Whromadu stawijm ▫ Praefiguro ▫ *skrze podobenství předukazuji* ▫ Skrze podobenství předvkazugi ▫ Fingo etiam significat ▫ *skládám, přetvářím se, vymejšlím* ▫ Skládám/ přetwárijm fe/ wy-

Bb4va

Bb4vb

mayŕlijm ◻ Fingit caufas ◻ *hledá, vymejšlí příčiny* ◻ Hledá/ wymayŕlij příčiny ◻ Hinc Fictio et Fignentum ◻ *skládání, vymejšlení* ◻ Skládání/ wymayŕlij ◻ Et Fictor ◻ *skladatel, pokrytec* ◻ Skladatel/ Pokrytec ◻ Compofi: Affingo ◻ *příčiňuji, přidávám slovy* ◻ Příčiňugi/ přidávám slovy ◻ Confingo ◻ *vymejšlím, pojednou v hromadu skládám* ◻ Wymayŕlijm/ pagednau whromadu skládám ◻ Diffingo ◻ *na jiné zpuosob dělám* ◻ Na giney zpuosob dělám ◻ Effingo ◻ *dělám vytištěnou formu neb formuji vedlé jiného obrazu* ◻ Dělam wytiŕŕtĕnau Formu/ neb fformugi wedlé giného Obrazu ◻ Vnde Effictio ◻ *vytištěná patrná tvárnost neb skládání* ◻ Wytiŕŕtĕná patrná twárnost/ neb ŕkládání ◻ Effigies, Vide ŕupra. Refingo ◻ *přetvořuji, předělávám, znovu formuji neb tvořím* ◻ Přetwořugi/ předělávám/ znowu fformugi neb tvořím

Finis, generis dubij ◻ *konec* ◻ Konec ◻ Item ◻ *cejl meze neb představení* ◻ Ceyl meze/ neb předŕtawenij ◻ Fines agrorum ◻ *končiny neb meze rolí* ◻ Končiny neb meze Rolý ◻ Ambo ad eundem finem recipiunt ◻ *k jednomu cíli obadwa měří, mají obadwa jednos-tajný úmysl a předsevzetí* ◻ K gednomu cíly obadwa měrij/ magij obadwa gednoŕtawný vmyŕl/ a předŕewzetij ◻ Vnde fit Affinis ◻ *příbuzný neb švagr* ◻ Příjbuzný/ neb ŕŕwagr ◻ Affinitas ◻ *příbuzenství neb ŕvagrowství* ◻ Příbuzenŕtwij/ neb ŕŕwagrowŕtwij ◻ Confinis, e, pen. prod. ◻ *pomezí, krajní* ◻ Pomeznij/ kragnij ◻ Confinium ◻ *končiny, dŕtka kra-jin, pomezí* ◻ Končiny/ dŕtka kragin/ pomezý ◻ In confinio agroŕrum ◻ *při konci neb mezi rolí* ◻ Při koncy/ neb mezy rolij ◻ Item, Finitimus, a, um ◻ *blízký, příležící, ne-daleký* ◻ Blijzký/ příježijcý/ nedaleký ◻ Et Verbum, Finio, finis ◻ *konám, dokonávám, dodělávám, ukládám cíl neb meze* ◻ Konám/ dokonávám/ dodělávám/ vkládám cyl neb meze ◻ Hinc Finitor, penul. pro. ◻ *kdo rolí vymezuje, meze staví, měřič* ◻ Kdo Rolij wy-mezuge/ Meze ŕtawij/ Měřič ◻ Item, Finio ◻ *vyslovuji neb vykládám, vlastnost některé věci vyjadřuji* ◻ Wyŕlowugi/ neb wykládám/ wlaŕtnoŕt některé wĕcy/ wygadřugi¹⁰⁵ ◻ Vnde Deffinio, idem. et Diffinio ◻ *rozeznávám, vyslovuji* ◻ Rozeznávám/ wyŕlowugi ◻ à quibus Finitio, Deffinitio, et Diffinitio ◻ *vyslovení, rozeznání, vyjádření a vysvětlení ně- které věci* ◻ Wyŕlowenij/ rozeznáníj/ wygadřenij/ a wyŕwĕtlenij některé wĕcy ◻ Praefi- nio ◻ *ciluji, ukládám prvé* ◻ Cylugi/ vkládám prvé ◻ Finitiuus, a, um ◻ *určitý, konečný* ◻ Vrčítý/ konečný ◻ Infinitiuus, a, um ◻ *neurčitý, nekonečný* ◻ Nevrčítý/ nekonečný ◻ Fi- nitus, a, um ◻ *dokonaný* ◻ Dokonaný ◻ Finitè ◻ *konečně* ◻ Konečně ◻ et Infinitè ◻ *neko- nečně* ◻ Nekonečně ◻ aduerbia

Fio, fis, factus ŕum ◻ *počínám býti, učinĕn bývám* ◻ Počijnám býti/ vĕinĕn býwám ◻ Fio obuiam ◻ *podkávám se* ◻ Podkávám ŕe ◻ Id ŕaepe fit ◻ *to často bývá* ◻ To často býwá ◻ Qui fit? ◻ *kterak to bývá?* ◻ Kterak to býwá? ◻ In praeterito habet factus ŕum. Et Con- fio ◻ *bývám učinĕn* ◻ Býwám vĕinĕn ◻ Defio ◻ *nedostávám se* ◻ Nedostávám ŕe ◻ Nihil tibi defieri patiar ◻ *nedopustím na tě nedostatku* ◻ Nedopuŕtjim na tě nedostatku ◻ Ex- fio ◻ *čistím* ◻ Čiŕtjim ◻ Infit, unica perŕona tantum ◻ *počíná neb začíná* ◻ Počijná/ neb

¹⁰⁵ wygadřugi] wygadřugi tisk

začijná ◻ Suffio ◻ *podkuřuji* ◻ Podkuřugi ◻ Vnde Suffitus, pen. pro. quartae declina. et Suffimentum ◻ *kadění, kouřeni* ◻ Kaděnij/ kauřenij ◻ Fieri significat etiam ◻ *vážiti, šacovati* ◻ Wážiti/ šacowati ◻ hinc Magnifieri ◻ *velice váženu býti* ◻ Welice váženu býti ◻ Nihil fieri ◻ *za nic váženu býti, za nic jmínu býti* ◻ Za nic | váženu býti/ za nic gmijnu býti ◻ Item, Fit nonnunquam ◻ *přihází se, trefuje se někdy* ◻ Přihází se/ trefuge se někdy ◻ Fieri potest ◻ *možné jest, muože to býti* ◻ Možné geft/ muože to býti

Cc1rb

Firmo, as, aui ◻ *tvrdím, pevním* ◻ Twrdijm/ pewnijm ◻ Firmauit fide dextera ◻ *slíbil věrnost rukou dáním neb usty i rukama* ◻ Slijbil věrnost rukau dánijm/ neb vfty y Rukama ◻ Hinc Firmamentum ◻ *upevnění, potvrzení* ◻ Vpewněnij/ potvrzenij ◻ Item ◻ *nebesa, obloha nebeská* ◻ Nebefa/ obloha¹⁰⁶ Nebeká ◻ Et Firmus, a, um ◻ *pevný, stálý, tuhý* ◻ Pewný/ ftálý/ tuhý ◻ Firmitas, et Firmitudo ◻ *pevnost, stálost, tuhost* ◻ Pewnost/ ftáloft/ tuhoft ◻ Infirmitas, a, um ◻ *nemocný, mdlý, nepevný, nedůživý* ◻ Nemocný/ mdlý/ nepewný/ nedůžiwý ◻ Firmè, et Firmiter. aduerbia ◻ *pevně, stále* ◻ Pewně/ ftále ◻ Infirmitas ◻ *nedůživost, mdloba, nemoc* ◻ Nedůžiwost/ mdloba/ nemoc ◻ Composi: Affirmo ◻ *tvrdím, jistím, mluvím stále* ◻ Twrdijm/ giftijm/ mluwijm ftále ◻ Affirmatio ◻ *ujistění, upevnění* ◻ Vgiftěnij/ vpewněnij ◻ Confirmo ◻ *potvrzují, upevňují, pojišťují* ◻ Potwrzugi/ vpewnugi/ pogiftiugi ◻ Confirmatio ◻ *potvrzení* ◻ Potwrzenij ◻ Infirmitas ◻ *zemdlévám, silu odjímám* ◻ Zemdlévám/ fylu odgijmám ◻ Obfirmo ◻ *proti tomu upevňují neb dobře ujistují, odporují* ◻ Proti tomu vpewnugi/ neb dobře vgiftiugi/ odporugi ◻ Ne tam offirma te, Terentius ◻ *nestavěj se proti tomu tak velmi* ◻ Nestawěj se proti tomu tak welmi ◻ Offirmo animum ◻ *za jistú před se беру* ◻ Za giftú před se беру

Ficella, gene. foemini. ◻ *koš, nuoše, krabice* ◻ Kofs/ nuosse/ krabice ◻ Item ◻ *náhubek, kterýž zlým koňuom na hubu uvazují* ◻ Náhubek/ kterýž zlým Koňuom na hubu vwazugij ◻ Ficellis capistrare ◻ *náhubky zavěsiti* ◻ Náhubky zawěfyti ◻ Ficellus ◻ *hora v Itáli* ◻ Hora w Italij ◻ Item ◻ *kdož rád měkký sejr jídá* ◻ Kdož rád měkký Sayr gijdá ◻ Ficci, ficinae, et Ficellae ◻ *velicí měšcové neb peněžné truhly* ◻ Welicý Měšcowé/ neb Peněžné | truhly ◻ Vnde Ficus ◻ *poklad neb suma peněz některého knížete* ◻ Poklad/ neb Summa peněz některého Knížete ◻ Vulgo Dominium, nam AErarium est Ciuitatis. Ficalis, e ◻ *co k knížecímu pokladu náleží* ◻ Co k Knížecímu Pokladu náležij ◻ Confiscare ◻ *šacovati neb k knížecímu pokladu přivlastniti* ◻ Šacowati/ neb k Knížecímu Pokladu přiwlastniti ◻ Ficina, pen. cor. idem quod Ficella ◻ *košík, pytlík* ◻ Koflijk/ pytljik

Cc1va

Fifon, Require Phifon

Fiftula, gen. foemi. ◻ *cívka, píšťala, vrtaná trouba* ◻ Cýwka/ pijšťiala/ wrtaná Trauba ◻ Item ◻ *vzralý vřed* ◻ Wzralý vřed ◻ Fiftulae, Fiftula spiritalis ◻ *trubička průdušní v hrdle neb žila, kudy duch vchází i vychází* ◻ Trubička průdušnij w hrdle/ neb žila kudy duch wcházý y vycházý ◻ Fiftula cibalis ◻ *požiradlo, chřtán, jícen, kudy pokrmové vcházejí* ◻ Požiradlo/ chřtán/ gijcen/ kudy pokrmové wcházegij ◻ Fiftulae pineae ◻ *jedlové trouby*

¹⁰⁶ obloha] oblaha tisk

neb studniční žlábkové z jedlového dříví ▫ Gedlowé trauby/ neb studniční žlábkové z gedlowého dřívij ▫ Fiftulae fictiles ▫ hliněné trubičky neb cívky ▫ Hliněné trubičky/ neb cýwky ▫ aliàs Tubuli fiftulae applumbatae ▫ trubičky volovem sletované ▫ Trubičky wolowem sletované ▫ Fiftulo, as ▫ pískám, provrtávám ▫ Píjkám/ prowrtávám ▫ Fiftulator ▫ trubač, pištěc, vrtač ▫ Trubač/ Pištěc/ Wrtáč ▫ Fiftulofus, a, um ▫ provrtaný, dutý, dřavý ▫ Prowrtaný/ dutý/ dřavý

Fiftuca, gene. foemi. ▫ palice neb veliký špalek, maje železnou hlavu, a držadla s obú strán, jimž cesty dláží neb sic kolí do země tepou, a když mosty dělají, tehdy kolové takovým nástrojem do vody se vrážejí a vytahují jej provazy vzhuru, potom zase rychle a tuze doluov pouštějí, my tomu říkáme beran ▫ Palice/ neb veliký špalek/ maje železnou hlavu/ a držadla s obú strán/ jimž cesty dláží/ neb syc kolij do země tepau/ a když Mosty dělají/ tehdy kolové takovým nástrojem do Wody se vrážejí/ a vytahují gey provazy vzhuru/ potom zase rychle a tuze doluow pouštějí/ My tomu říkáme | Beran ▫ Hinc Fiftucatio ▫ podklad neb základ z samého kolí, když se mnoho dubového neb volšového kolí do bahnitého gruntu vráží a na to potom stavěti chtějí ▫ Podklad/ neb základ z samého kolij/ když se mnoho dubového neb wolšového kolij do bahnitého gruntu vráží/ a na to potom stavěti chtějí ▫ aliàs Palatio dicitur. Et Fiftucatus, a, um ▫ kolím založený ▫ Kolijm založený

Cc1vb

FL

Flabrum, uel **Flabra**, plurale tantum ▫ dutí neb víni a foukání větruov ▫ Dutij neb wijnj/ a ffaukáníj větruow ▫ Flabellum ▫ vohánka ▫ Wohánka

Flacceo, es, sine praeterito ▫ vadnu, slabnu ▫ Wadnu/ flabnu ▫ Flaccesco, et Conflaccesco ▫ počínám vadnouti, slabnouti ▫ Počijnám wadnauti/ flabnauti ▫ Flaccus ▫ kdo slabé a vochlípené vši má, klepouchý ▫ Kdo flabé a wochlijpené vši má/ klepouchý ▫ Flaccidus, a, um ▫ usvadlý, slabý, svěšený ▫ Vřwadlý/ flabý/ řwěššný ▫ Flaccidae mammae ▫ slabé, odvěšené cecky ▫ Slabé/ odvěššené cecky ▫ Flaccidae aures ▫ svěšené uši ▫ Swěššené vši ▫ Flaccum etiam significat ▫ votřelé, ušoustané ▫ Wotřelé/ všřauštané ▫ id est, Detritum. Vnde Deflacco, is ▫ osmejám, ošoustám ▫ Ofmeykám/ ofřauštám

Flagito, as, aui ▫ snažně prosím, upomínám ▫ Snažně prošým/ vpomijnám ▫ Flagitator ▫ horlivej upomínatel ▫ Horliwey vpomijnatel ▫ Conflagito, idem. Efflagito ▫ s vokřikem upomínám, chci míti ▫ S wokřikem vpomijnám/ chcy mijti ▫ Efflagitatio ▫ přísné upomínání, hanlivé domlouvání ▫ Příjfné vpomijnáníj/ hanliwé domlauwáníj

Flagitium, gene. neut. ▫ veliký hřích, prohřešení, zločinství, přísného domlouvání a trestání hodné ▫ Veliký hřijch/ prohřeššeníj/ zločinstwíj/ příjfného domlauwáníj a trestáníj hodné ▫ Flagitiosus, a, um ▫ zlosyn, zločinec, nešlechtník ▫ Zlofyn/ zločinec/ nešlechtníj ▫ Flagitiosè, aduerbium ▫ nešlechtně, zlostně ▫ Nešlechtně/ zloštně ▫ Flagitium

propièè ¤ zhanbení neb zlořečení ženy ¤ Zhanbenij/ neb | zlořečenij Žěny ¤ Flagitium Cc2ra
est ¤ hanba neb hanebná věc jest ¤ Hanba neb hanebná věc gest

Flagrum, generis neut. ¤ proutí neb metloví nejvejše na dřevě, roub, pružina, metla, bič ¤
Prautij neb metlowij naywayšfe na dřevě/ Raub/ pružina/ metla/ Bič ¤ Flagellum, di-
minuti. ¤ malej proutek, metlička, roubiček, na němž pupenci rostou ¤ Malej prautek/ met-
lička/ Raubijček/ naněmž pupency rotau ¤ Vnde Falgello, as, aui ¤ šlohám, metlami
mrskám ¤ Sšlohám/ metlami mrkám ¤ Flagellare annonam ¤ úrodu zdražiti, v potravě
drahotu učiniti ¤ Vrodu zdražiti/ w potravě drahotu včiniti ¤ Flagro, onis ¤ slúha, kte-
rýž bití a mrskání zasluhuje ¤ Slúha/ kterýž bitij a mrskáníj zasluhuce ¤ Est conuitium ¤
hanlivé slovo, jímž se pacholkuom domlouvá ¤ Hanliwé flowo/ gijmž se pacholkuom do-
mlauwá

Flagro, as, aui ¤ hořím ¤ Hořijm ¤ Flagrare defiderio ¤ toužiti, žádost velikou míti ¤ Taužiti/
žádošt welikau mijti ¤ Flagro odio uel ira ¤ velice nenáviděti, příliš se hněvati ¤ Welice
nenáwiděti/ přijliš se hněvati ¤ Flagrat gratia apud suos ¤ máť lásku od svých ¤ Máť
látku od fwých ¤ Conflagro ¤ všecken do konce hořím, pálim se ¤ Wšecken do konce
hořijm/ pálijm se ¤ Deflagro ferè idem. Flagrans ¤ hořící ¤ Hořijcý

Flammeum, gene. neut. ¤ žlutá roucha, šlojř, paučník ¤ Zlutá raucha/ šlogijř/ paučník ¤
Flammeolum, diminutium ¤ žlutá rouška, šlojřek, paučníček ¤ Zlutá rauffka/ šlogi-
jřek/ paučníjček

Flamma, gene. foemi. ¤ plamen ohnivý ¤ Plamen ohniwý ¤ Metaphoricè ¤ za nebezpečen-
ství ¤ Za Nebezpečěnstwíj ¤ E flamma cibum petere ¤ živnost neb pokrm s nebezpečin-
stívím dobývati ¤ Ziwnošt neb pokrm s nebezpečěnstwíjm dobývati ¤ Hinc Flammeus,
a, um ¤ plamenný, ohnivý ¤ Plamenný/ ohniwý ¤ Flammiumus, a, um ¤ plápolavý, pla-
men vydávající ¤ Plápolawý/ Plamen wydávajijcý ¤ Flammefco ¤ počínám plamenem
hořeti neb se rozpalowati ¤ Počijnám plamenem hořeti/ | neb se rozpalowati ¤ Item, Fla-
mmo, as ¤ plapolám, plamen vydávám ¤ Plapolám/ plamen wydávám ¤ et Inflammo ¤
zapaluji, dráždím, podštívám ¤ Zapalugi/ dráždijm/ podštíjwám

Flamen, Vide Fleo

Flandria ¤ Flandersko, krajina Belgicae, kteráž se nyní k Němcuom přičítá ¤ Flanderko/ kra-
gina Belgicae/ kteráž se nyní k Němcuom přičítá

Flatus, Vide Flo

Flauus, a, um ¤ bledej, žlutý, medožlutý ¤ Bledey/ žlutý/ medožlutý ¤ Nam flaua mella,
flauos capillos, et flauam Cererem dicimus ¤ žlutý med, žluté vlasy, žlutá pšenice ¤ Zlutý
Med/ žluté Wlafy/ žlutá Pšenice ¤ Item, Flaua moneta ¤ zlatý neb zlatá mince ¤ Zlatty/
neb zlattá Mince ¤ Vnde flauo, es ¤ sem žlutý, svítím se, blyštím se ¤ Sem žlutý/ šwíjtijm
se/ blyštíjijm se ¤ Et Flauesco ¤ žlutnu ¤ Zlutnu

Flecto, is, flexi ¤ shýbám, nakloňuji ¤ Shýbám/ nakloňugi ¤ Flectere precibus ¤ přeprositi
neb prosbami nakloniti ¤ Přeprofyti/ neb prosbami nakloniti ¤ Flectere equum in gy-

rum ◻ *koněm obráceti, vuokol točiti* ◻ Koněm obráceti/ vuokol točiti ◻ Hinc Flexilis, le ◻ *vohebný, ohbitý* ◻ Wohebný/ ohbitý ◻ Flexabilis, e, idem. Flexanimus, a, um ◻ *co myslí snadno pohybuje* ◻ Co myslí snadno pohybuje ◻ ut Flexanima oratio ◻ *řeč, kteráž mysl obrací kam chce* ◻ Ržeč kteráž mysl obrací kam chce ◻ Flexura ◻ *shejbaní, skřivení, ohebnost, hebkost* ◻ Shaybanij/ skřivenij/ ohebnost/ hebkost ◻ Flexipes ◻ *kdo nahnuté neb nakřivené nohy má, šmatlavý, belhavý* ◻ Kdo nahnuté/ neb nakřivené nohy má/ Šmatlavý/ belhavý ◻ Flexumines, siue Flexanimes ◻ *římszí rajtaři* ◻ Ržijmstij Raythaři ◻ aliàs Celeres, et Troffuli ◻ *harcíři* ◻ Harcýři ◻ Comp: Circumflecto ◻ *vohejbám, vokřívují* ◻ Wohaybám/ wokřívují ◻ Vnde Circumflexus, a, um ◻ *vohnutý, obtočený* ◻ Wohnutý/ obtočený ◻ Deflecto ◻ *nahybám, nachyluji* ◻ Nahybám/ nachyluji ◻ Metapho | ◻ *odvracuji* ◻ Odwracuji ◻ Deflectere de uia ◻ *s cesty jíti* ◻ S cesty gijti ◻ Inflecto, idem quod simplex, Inflexio ◻ *nahýbaní* ◻ Nahýbanij ◻ Reflecto etiam. Reflexus, a, um ◻ *zase nahnutý* ◻ Zase nahnutý

Cc2va

Flegeton, Vide Phlegeton

Flegma, Require Phlegma

Fleo, es, eui ◻ *pláči* ◻ Pláči ◻ Hominum est tantum, Vnde Fletus, us ◻ *pláč, naříkaní* ◻ Pláč/ naříkanij ◻ et Flebilis, le ◻ *plačtivý* ◻ Plačtivý ◻ Flebiliter ◻ *plačtivě* ◻ Plačtivě ◻ Defleo ◻ *oplakávám neb velmi pláči* ◻ Oplakávám/ neb velmi pláči

Fligo, fligis, flixi, non admodum ufurpatur, sed Composita. Adfligo, pen. prod. ◻ *porážím, až k zemi strkám* ◻ Porážím/ až k zemi strkám ◻ Metapho ◻ *rmoutím, trápím* ◻ Rmoutijm/ trápíjm ◻ Vnde Afflictio ◻ *trápení, muka* ◻ Trápenij/ muka ◻ Afflictus, a, um ◻ *ztrápený* ◻ Ztrápený ◻ et Adfflicto, as, frequentat. ◻ *strkám, porážím, trápím snažně neb velmi* ◻ Strkám/ porážím/ trápíjm snažně neb velmi ◻ Adfflictatio ◻ *veliká starost s trápením* ◻ Veliká starost s trápením ◻ Confligo, pen. pro. ◻ *tepu se, bojuji* ◻ Tepu se/ bogugi ◻ Confligere armis ◻ *zbrojí vespolek se býti* ◻ Zbrogij wespolek se býti ◻ Et Conflictio, as ◻ *bojuji snažně* ◻ Bogugi snažně ◻ Conflictor ◻ *potýkám se, pracuji* ◻ Potýkám se/ pracuji ◻ Conflictari cum morbo ◻ *těžkou nemoc trpěti, těžce stonati* ◻ Těžkou nemoc trpěti/ těžce stonati ◻ Hinc Conflictus ◻ *potejkání, bitva* ◻ Potaykanij/ bitwa ◻ Et Conflictatio ◻ *bojování, lidu shloučení* ◻ Bogowánij/ lidu shloučení ◻ Infligo, penul. lon. ◻ *vrážím* ◻ Wrážím ◻ Infligere uulnus ◻ *raniti, udělati ránu* ◻ Raniti/ vdělati ránu ◻ Profligo ◻ *porážím, odháním* ◻ Porážím/ odháním ◻ et est primae coniugationis. Profligatus exercitus ◻ *poražené, zbité vojsko* ◻ Poražené/ zbité wogfko ◻ Profligata ualetudo ◻ *skažená mohovitost neb nenabytá* ◻ Skažená mohowitost/ neb nenabytá ◻ Profligatißimi homines ◻ *do konce zkažení lidé* ◻ Do konce zkažení lidé ◻ Sceleribus perditii homines. et Profligare ◻ *dokonati, k konci přivésti* ◻ Dokonati/ k koncy přiwésti ◻ Bellum iam profligatum est ◻ *válka již k konci přivedena jest, dokonána* ◻ Wálka již k koncy přiwedena gest/ do-

Cc2vb

konána ▫ Item, Profligo, is, pen. pro. tertiae coniugatio¹⁰⁷ ▫ *hubím, kazím* ▫ Hubijm/
kazým

Flo, as, aui ▫ *dejmám, věji, foukám* ▫ Deymám/ věgi/ ffaukám ▫ Vnde Flatus ▫ *víni, dejmání, vítr* ▫ Wijnij/ deymánij/ wijtr ▫ Flamen idem. Sed Flamen, maf. ▫ *kněz neb svěcený* ▫ Kněz/ neb fwěcený ▫ Flamen Dialis ▫ *kněz Iovis* ▫ kněz Iouis ▫ Flamen Martialis ▫ *kněz Martis* ▫ Kněz Martis ▫ Flamen Quirinalis ▫ *kněz Kvirinů, to jest Romulů* ▫ Kněz Quirinů/ to geft Romulů ▫ Et Flaminica ▫ *flaminis neb kněze manželka* ▫ Flaminis neb Kněze Manželka ▫ Flamina, idem. Flaminus ▫ *připravovatel neb služebník obětí* ▫ Připrawowatel neb služebník Obětij ▫ Et proprium nomen ▫ *a vlastní jméno jednoho Římana* ▫ A wlaftnij gméno gednoho Ržijmana ▫ Item, Flare aliquando significat ▫ *kovy přepouštěti, přehaněti, šmelcovati, v stupách tlouci* ▫ Kowy přepauštěti/ přehaněti/ šmelcowati/ wftupách tlaucy ▫ Flata moneta, Flata pecunia ▫ *štemflovaná mince, bité peníze* ▫ Štemfflowaná mince/ bité Penijze ▫ Composi: Adflo ▫ *přidymuji, nadymuji* ▫ Přidymugi/ nadymugi ▫ Adflatus, us ▫ *vdechnutí, přitrhnutí* ▫ Wdechnutij/ přitrhnutij ▫ Conflo ▫ *v hromadu dejmám* ▫ W hromadu daymám ▫ Item ▫ *přeháním, cejchuji, štempfluji, spolu slévám, sháním kovy* ▫ Přehánijm/ ceychugi/ štempfflugi/ spolu flévám/ shánijm kovy ▫ Conflata pecunia ▫ *mincované peníze* ▫ Mincované penijze ▫ Confla-tilis, le ▫ *přehaněný, slitý, rytý na kovu* ▫ Přehaněný/ flytý/ rytý na Kowu ▫ Praeterea, Conflo ▫ *dobejvám, spuofobuji* ▫ Dobejwám/ ſpuofobugi ▫ Conflati tibi odium ▫ *spuofobils sobě nenávisť* ▫ Spuofobils sobě nenáwift ▫ Sic Conflare inuidiam ▫ *spuofobiti nepřijeň* ▫ Spuofobiti nepřijzeň ▫ Conflare aes alienum ▫ *dluhuov nadělati* ▫ Dluhuow nadělati ▫ etc. Difflo ▫ *rozdymuji, rozfukuji* ▫ Rozdymugi/ rozffukugi ▫ Inflo ▫ *nadýmám* ▫ Nadýmám ▫ Inflare tibiam ▫ *pískati* ▫ Pijlkati ▫ Inflatus animo ▫ *hrdutý, nadutý* ▫ Hrdutý/ nadutý ▫ Perflo ▫ *prodymuji, profukuji* ▫ Prodymugi/ proffukugi ▫ Reflo ▫ *odmychuji, offukuji, dejmám proti jinému* ▫ Odmychugi/ offfukugi/ deymám proti ginému ▫ Sufflo ▫ *vdychám, poddymuji, nadejmám* ▫ Wdychám/ poddymugi/ nadejmám ▫ Et Insufflo, idem. Efflo ▫ *ven věji, vydymuji, vydmychuji* ▫ Wen věgi/ wydymugi/ wydmychugi ▫ Efflare animam ▫ *umírati* ▫ Vmijrati

Flores ▫ *kůžky po vypresovaném víně, mláto* ▫ Kůžky po wypresowaném Wijně/ Mláto

Flocci, orum, gen. maf. plur. tantum ▫ *vostřížky, malí lítaví chloupkové od vlny neb sukna* ▫ Woftrijžky/ malij lýtawj chlaupkové od wlny neb sukna ▫ Vnde Floccifacere, et Floccipendere ▫ *pohrdati, nic sobě vážiti, za nic míti* ▫ Pohrdati/ nic sobě vážiti/ za nic miji

Flos, gene. maf. ▫ *květ, vykvětlost* ▫ Kwět/ wykvětloft ▫ Flofculus, diminut. ▫ *kvítek* ▫ Kwijtek ▫ Flos aetatis ▫ *květlý, dobře spůsobný a krásný věk člověka* ▫ Kwětlý/ dobře ſpůsobný/ a krásný věk Człowěka ▫ nam Flos per Metapho: pro qua uis re praestanti accipitur. Floreus, a, um ▫ *květný, co z kvítí jest* ▫ Kwětný/ co z Kwijtij geft ▫ Floridus, a, um ▫ *květnatý, plný květu* ▫ Kwětnatý/ plný kwětu ▫ Florulentus idem. Flori-

¹⁰⁷ coniugatio] conigatio tisk

ger ◻ květonošný ◻ Kwětonošný ◻ Flora ◻ bohyně kvítí a ovotce, byla bohatá nevěstka, kteráž Římanuom svého statku za dědictví nechala ◻ Bohyně kwijtj/ a Owotce/ byla bohatá Newěstka/ kteráž Ržijmanuom svého statku za dědictví nechala ◻ Floralia, et Ludi Florales ◻ svátek té bohyni ku poctivosti, v němžto všeliké hanebnosti a nestydatosti provozovány byly ◻ Svátek té Bohyni ku poctivosti/ v němžto všeliké hanebnosti a nestydatosti provozovány byly ◻ Floreo, es ◻ kvetu, zelenám se ◻ Kwetu/ zelenám se ◻ Floresco ◻ počínám kvítí ◻ Počijnám kwýfti ◻ Floridare idem quod Florere. Compositi: Defloreo ◻ odkvitám, přestávám kvítí ◻ Odkwitám/ přestávám kwýfti ◻ Vnde Defloresco, et Effloreo ◻ odkvitávám neb velmi prokvitávám ◻ Odkwitávám/ neb velmi prokvitávám ◻ Effloresco ◻ počínám odkvitati neb velmi prokvitati ◻ Počijnám odkvitati/ neb velmi prokvitati ◻ Refloreo ◻ zase kvetnu ◻ Zase kwetnu ◻ Refloresco ◻ počínám zase kvítí, zelenati se ◻ Počijnám zase kwýfti/ zelenati se ◻ Item, Floro, as ◻ dělám kvítí ◻ Dělán kwijtj ◻ Vnde Praefloro ◻ napřed kvítí trhám ◻ Napřed kwijtj trhám ◻ Florere, metaphoricè significat ◻ slavným býti, jiné převejšiti ◻ Slavným býti/ jiné přewayšiti ◻ Graecia bonis literis aliquando floruit ◻ řecká země v dobrých uměních někdy vznešená i slavná byla ◻ Ržecká Země v dobrých vměních někdy wznešená y slavná byla

Cc3rb

Fluctus, us, gene. mašč. ◻ vlnobití na vodách, vlny ◻ Wlnobitj na wodách/ wlny ◻ Metapho ◻ zármutek ◻ Zármutek ◻ Fluctuofus, a, um ◻ nepokojný, vlnobitý ◻ Nepokojný/ wlnobitý ◻ Fluctuagus, a, um ◻ co se na vodách vznáší a plyne ◻ Co se na wodách wznášij a plyne ◻ Fluctuo, as ◻ sem i tam se vznáším plynu, klatím se ◻ Sem y tam se wznášijm plynu/ klatijm se ◻ Metapho ◻ pochybuji ◻ Pochybugi ◻ Item ◻ plynu znak, hejbi sebou, rmoutím se, bouřím se ◻ Plynu znak/ haybi sebau/ rmautijm se/ bauřijm se

Fluo, fluis, fluxi ◻ teku ◻ Teku ◻ Vestis fluit ◻ oděv doluov visí nezpraveně ◻ Oděw doluow wifý nezpraveně ◻ Oratio fluit ◻ řeč se pěkně a ozdobně pořád mluví ◻ Ržec se pěkně a ozdobně pořád mluwíj ◻ Fluesco ◻ počínám týci ◻ Počijnám týcy ◻ Fluito, as ◻ ustavičně teku, plynu snažně ◻ Vřtawičně teku/ plynu snažně ◻ Flumen ◻ řeka, tekutá voda ◻ Ržeka/ tekutá voda ◻ Flumineus, a, um ◻ co k řece náleží ◻ Co k Ržece náležij ◻ Fluminofus, a, um ◻ pln řek, říčnatý ◻ Pln řek/ říčnatý ◻ Fluidus, | a, um ◻ tekutý, vlhký ◻ Tekutý/ wlhký ◻ Fluor, Fluxus, us, et Fluxio ◻ tečení, tok, běh vodní ◻ Tečenij/ tok/ běh wodnij ◻ Fluxus, a, um ◻ nestálý, padavý, pomínutelný ◻ Nestálý/ padavý/ pomínutelný ◻ Fluxa uestis ◻ široké roucho ◻ Šíroké rauchó ◻ Et Fluxi homines ◻ chlipní, měkci, nestálí lidé ◻ Chlipnij/ měkcý/ neřtálj lidé ◻ Fluuius idem est quod Flumen ◻ tekutá voda ◻ Tekutá voda ◻ Vnde Fluuiialis, e ◻ co z řeky jest, říčný ◻ Co z Ržeky gest/ Ržijčný ◻ Fluuiatilis, e ◻ co v řece přebývá ◻ Co w Ržece přebýwá ◻ Fluuiatilis arena ◻ písek v tekuté neb říčné wodě ◻ Pjsek w tekuté/ neb říčné wodě ◻ Fluere item significat ◻ rozpouštěti se, ubývati, umenšowati se ◻ Rozpaušřeti se/ vbýwati/ vmenšowati¹⁰⁸

Cc3va

¹⁰⁸ vmenšowati] vmenšowoti tisk

se ◻ Hinc Fluxus, a, um, ut supra. Composi: Affluo ◻ *přítikám, rozhojňuji se, přibývám* ◻
 Přítijkám/ rozhognugi se/ přibývám ◻ Huic affluunt opes, et Affluit opibus ◻ *tomuto*
přibývá statku, velmi jest bohatý ◻ Tomuto přibývá statku/ welmi gest bohatý ◻ Vnde Af-
 fluentia ◻ *bohatství, hojnost* ◻ Bohatstwij/ hognoft ◻ Confluo ◻ *stikám, v hromadu teku* ◻
 Stijkám/ whromadu teku ◻ Multi huc Mercatores confluunt ◻ *mnoho se kupcův sem*
sjíždí ◻ Mnoho se Kupcůw sem fgijždij ◻ Vnde Confluxus, et Confluuium. Item, Con-
 fluentia ◻ *scházení v hromadu dvou neb mnohejch tekutých vod, stoka* ◻ Scházenij w hro-
 madu dwau neb mnohejch tekutých wod/ Stoka ◻ Confluentia ◻ *město Kobolenc* ◻
 Město Kobolenc ◻ Confluens, penul. prod. ◻ *místo, do něhož mnohé řeky tekou* ◻ Mijfto/
 do něhož mnohé Ržeky tekau ◻ Circumfluo ◻ *teku vuokol* ◻ Teku wuokol ◻ uel abundo,
 sicut Affluo. Circumfluxus ◻ *vuokol stekání* ◻ Wuokol stekaniij ◻ Circumfluus, a, um ◻
okolo tekutý ◻ Okolo tekutý ◻ Defluo ◻ *doluov teku, doluov prším* ◻ Doluow teku/ do-
 luow pršijm ◻ Capilli defluunt ◻ *vlasý doluov prši neb lezou* ◻ Wlasý doluow pršij/ neb
 lezau ◻ Hinc Defluuium, et Defluxus ◻ *lezení vlasuov* ◻ Lezenij wlasuow ◻ De|fluus,
 a, um ◻ *prchavý, lezavý* ◻ Prchawý/ lezawý ◻ Deflua coma ◻ *vypršelé vlasý* ◻ Wypršelé
 wlasý ◻ Diffluo ◻ *rozpouštím se, na ruozno teku* ◻ Rozpauštijm se/ na ruozno teku ◻ Me-
 tapho ◻ *sem buojným, rozkoš plodím* ◻ Sem buogným/ rozkofs plodijm ◻ Influo ◻ *vtikám,*
teku tam ◻ wtijkám/ teku tam ◻ Interfluo ◻ *mezi tím teku* ◻ Mezy tým teku ◻ Perfluo ◻
naskrz teku, přetékám ◻ Naskrz teku/ přetékám ◻ Papyrus perfluit ◻ *papír proráží, pro-*
niká, proskakuje ◻ Papijr prorážíj/ proniká/ proskakuge ◻ Dolium perfluit ◻ *sud teče* ◻
 Sud teče ◻ Interfluo ◻ *mezi tím teku* ◻ Mezy tým teku ◻ Praefluo ◻ *napřed teku* ◻ Napřed
 teku ◻ Praeterfluo ◻ *před se teku, mimo teku* ◻ Předse teku/ mimo teku ◻ Profluo ◻ *široce*
teku neb wen teku ◻ Sširoce teku/ neb wen teku ◻ Vnde Profluuium ◻ *vytikání* ◻ Wyti-
 kání ◻ Profluuium uentris ◻ *tok břicha, běhawka, sračka* ◻ Tok břicha/ běhawka/ fračka ◻
 Profluens, nomen ◻ *potok* ◻ Potok ◻ idem quod Flumen. Refluo ◻ *nazpět teku neb zase*
teku ◻ Nazpět teku/ neb zase teku ◻ Fluxus, et Refluxus ◻ *tečení a zase tečení* ◻ Teče-
 nij/ a zase tečení ◻ Superfluo ◻ *mám hojnost, dostatek, zbytek* ◻ Mám hognoft/ dostatek/
 zbytek ◻ à quo superfluus, a, um ◻ *hojný, zbytečný* ◻ Hogný/ zbytečný ◻ Superfluitas ◻
hojnost, zbytečnost ◻ Hognoft/ zbytečnost ◻ Subterfluo ◻ *pod se doluov teku, potékám* ◻
 pod se doluow teku/ potékám

Cc3vb

Flutae, gene. foemi. ◻ *úhoř neb mořské ryby, kteréž spěšně plynou* ◻ Vhoř/ neb Mořské ryby/
 kteréž spěšně plynou ◻ Murenae

FO

Focale, gene. neu. ▫ *úvazek okolo hrdla, kterýmž sobě někdo dobrej hlas dělá, neb špice, kterouž kadeřavé vlasy dělají* ▫ Vwazek okolo hrdla/ kterýmž fobě někdo dobrej hlas dělá/ neb špice/ kterauž kadeřavé wlasfy dělají ▫ aliàs Calamistrum

Focillo, as, aui, et **Focillor**, aris ▫ *živím, krmím* ▫ Ziwiym/ krmijm ▫ Vnde Refocillo, as ▫ *posilňuji, občerstvuji* ▫ pošylňugi/ občerstwugi ▫ Et Re|focillatio ▫ *polehčení, posilnění, očerstvení* ▫ Polehčeníj/ pošylněníj/ očerstwenij

Cc4ra

Focus, gene. mafc. ▫ *ohniště, prsk, nístěj, krb* ▫ Ohniště/ prk/ nišťěj/ krb ▫ Item, Focus paternus ▫ *otcuov duom* ▫ Otcuow Duom ▫ Focillus, et Foculus, diminut. Focarius, a, um ▫ *co k ohništi přísluší* ▫ Co k ohništi přísluffij

Fodio, is, fodi, fossum ▫ *kopám, bodu* ▫ Kopám/ bodu ▫ Fodico, as, idem. Vnde Foffor ▫ *hrobář, kopáč* ▫ Hrobář/ Kopáč ▫ Et Fodina ▫ *důl, šachta* ▫ Důl/ šachta ▫ Et componitur uariè. Aurifodina. pen. pro. ▫ *zlatý duol* ▫ Zlattý duol ▫ Argentifodina ▫ *stříbrný duol* ▫ Stříbrný duol ▫ Salifodina ▫ *solní duol etc.* ▫ Solnij duol etc. ▫ Foffa ▫ *hrob, stoka, příkop, jáma* ▫ Hrob/ štoka/ příkop/ gáma ▫ Foffio ▫ *kopání* ▫ Kopánij ▫ Foffura idem. Foffilis, et le ▫ *kopavý, co se kopá* ▫ Kopawý/ co se kopá ▫ Foffitus, a, um, idem. Foffula, diminuti. Item. Fouea ▫ *jáma* ▫ Yáma ▫ Compo: Confodio ▫ *bodu, vtínám, rozkopávám* ▫ Bodu/ wtijnám/ rozkopávám ▫ Circumfodio ▫ *obkopávám* ▫ Obkopávám ▫ Deffodio ▫ *zahrabuji, zakopávám* ▫ Zahrabuji/ zakopávám ▫ Effodio ▫ *vykopávám, vyhrabuji* ▫ Wykopávám/ wyhrabuji ▫ Effodere oculos ▫ *oči vyvrce* ▫ Oči wywrcy ▫ Infodio ▫ *vkopávám* ▫ Wkopávám ▫ Perfodio ▫ *prokopávám, probodám* ▫ Prokopávám/ probodám ▫ Refodio ▫ *zase vykopávám* ▫ Zase wykopávám ▫ Suffodio ▫ *podkopávám* ▫ Podkopávám ▫ Transfodio ▫ *na skrze probodám, prokopávám* ▫ Na škrze probodám/ prokopávám

Foecundus, a, um ▫ *plodný, hojný, plný* ▫ Plodný/ hogný/ plný ▫ Foecundus ager ▫ *plodná rolí* ▫ plodná Rolý ▫ Foecundi calices ▫ *plné číše* ▫ plné čijšfe ▫ Vnde Foecunditas ▫ *plnost, plodnost, hojnost* ▫ Plnoft/ plodnoft/ hognoft ▫ Infoecundus, a, um ▫ *neploďný* ▫ Neplodný ▫ Et Infoecunditas ▫ *neploďnost* ▫ Neplodnoft ▫ Item, Foecundo, as ▫ *činím plodné* ▫ Čžinijm plodné

| **Foedus**, a, um ▫ *mrzký, škaredý, hanebný, ohyzdný* ▫ Mrzký/ škaredý/ hanebný/ ohyzdný ▫ Foeditas ▫ *mrzkost, hanebnost* ▫ Mrzkost/ hanebnoft ▫ Et Foedo, as ▫ *škaredím, vokydávám, maži* ▫ škaredijm/ wokydávám/ maži ▫ Item ▫ *rozdirám, roztrhávám* ▫ Rozdirám/ roztrhávám ▫ Defoedare, idem. Foedè, aduerbium ▫ *ohyzně, šeredně* ▫ Ohyzně/ šeredně

Cc4rb

Foedus, eris, gene. neu. ▫ *smlouva, příměří, spuntování* ▫ Smlauwa/ přijměrij/ špuntowánij ▫ Item ▫ *ustanovení* ▫ Všťanowenij ▫ Certo foedere ▫ *jistým ustanovením, určitejm jednáním* ▫ Gistým všťanowenijm/ vrčiteym gednánijm ▫ Foedifragus, a, um ▫ *ruši-*

tel smlouvy, příměří, kazitel pokoje ▫ *Ruffitel fmlauwy/ přijměřij/ kazytel pokoge* ▫ *Fo-
edero, as* ▫ *puntuji se, zavazují se přísahou neb slibem* ▫ *Puntugi se/ zawazugi se při-
jfhau/ neb slibem* ▫ *Vnde Foederati, et Confoederati* ▫ *spuntovány, spolupuntovníci* ▫
Spuntowány/ spolu puntownijcy

Foelix ▫ *blahoslavenej, šťastný* ▫ *Blahoflaweney/ ftiastný* ▫ *Item* ▫ *milostivý, příznivý, bo-
hatý* ▫ *Milofiwý/ přijzniwý/ bohatý* ▫ *Foelix ad litteras* ▫ *spuosobný a zdárný k učení* ▫
Spuosobný a zdárný k včení ▫ *Foelicitas* ▫ *šťastnost, blahoslavenství* ▫ *Sftiaftnoft/ Bla-
hoflawenftwij* ▫ *Infoelix* ▫ *nezdárný, nešťastný, neplodný* ▫ *Nezdárný/ nefstiaftný/ ne-
plodný* ▫ *Infoelicitas* ▫ *nešťastnost* ▫ *Nefstiaftnoft* ▫ *Foelicito, as* ▫ *blahoslavím, oboha-
juji* ▫ *Blahoflawijm/ obohagugi* ▫ *Infoelicito* ▫ *hubím, nuzím* ▫ *Hubijm/ nuzým* ▫ *Foeli-
citer* ▫ *šťastně* ▫ *Sftiaftně* ▫ *Infoeliciter* ▫ *nešťastně* ▫ *Nefstiaftně*

Foemina, gene. foemini. ▫ *žena, osoba ženská* ▫ *Zěna/ oloba ženlká* ▫ *Foemella, diminut.* ▫
ženka ▫ *Zěnka* ▫ *Foemininus, a, um* ▫ *ženskej* ▫ *Zěnlkey* ▫ *Foemineus, a, um, idem. Et*
Effemino, as ▫ *činím chlipného, zženilého neb měkkého* ▫ *Cžinijm chlipného/ zženilého/
neb měkkého* ▫ *Effoeminatus, a, um* ▫ *změkčený, zženilý neb chlipný, k smilstvu chtivý* ▫
Změkčený/ zženilý/ neb chlipný/ k smilstwu chtiwý ▫ *Interfoemineum* | ▫ *hanba žen-
ská, ženský oud* ▫ *Hanba ženlká/ ženský aud*

Cc4va

Foenum, gene. neu. ▫ *seno* ▫ *Seno* ▫ *Foeniculum* ▫ *vlaský kopr, fenykl* ▫ *Wlaský kopr/ ffe-
nykl* ▫ *Foenile* ▫ *seník, plevel* ▫ *Senijk/ plewen* ▫ *Foenifex, et Foenifeca* ▫ *sekáč* ▫ *Se-
káč* ▫ *Foenifecium* ▫ *sečba, klizení sena* ▫ *Sečba/ klizenij Sena* ▫ *Foenarius, a, um* ▫ *co*
k senu přináleží ▫ *Co k Senu přináležij*

Foenus, oris, gene. neut. ▫ *lichva, vejdělek, zisk* ▫ *Lichwa/ waydělek/ zyfk* ▫ *Foemifculum,*
diminut. ▫ *lichvice, lichvička* ▫ *Lichwice/ lichwička* ▫ *Foenero, as* ▫ *lichvím, na lichvu*
dávám neb puojčuji ▫ *Lichwijm/ na Lichwu dávám neb puogčugi* ▫ *Foeneror* ▫ *na li-
chvu vypuojčuji neb beru neb dávám na lichvu* ▫ *Na lichwu vypuogčugi/ neb beru/ neb*
dávám na lichvu ▫ *cum est gene. deponentis. Foenerator* ▫ *lichevník* ▫ *Lichewnijk* ▫
Foeneratò, aduerbium ▫ *s lichvou* ▫ *s Lichwau* ▫ *Foeneratitius* ▫ *co z lichvy přichází neb*
za lichvu jest dáno ▫ *Co z lichwy přichází/ neb za lichvu gest dáno*

Foeteo, foetes, foetui ▫ *smrdím, zapáchám, ohyzdně voním* ▫ *Smrdijm/ zapáchám/ ohyzdně*
wonijm ▫ *Foetor* ▫ *smrad* ▫ *Smrad* ▫ *Foetidus, a, um* ▫ *smrdutý, smradlavej* ▫ *Smrdutý/
fmradlawey* ▫ *Foetutina caro* ▫ *smrduté maso* ▫ *Smrduté maslo*

Foetus, us, gene. masc. ▫ *plod některého hovada nebo sic jiných věcí* ▫ *Plod některého*
howada/ nebo lyc giných věcí ▫ *Nam est generale. Arborei foetus* ▫ *stromové*
ovotce, jablka, hrušky etc. ▫ *Stromové Owotce/ Yablka/ Hrušky etc.* ▫ *Foetus, a, um.*
adiectium ▫ *těhotný, bříží* ▫ *Těhotný/ břijzý* ▫ *Vnde Effoetus, a, um* ▫ *co již roditi pře-
stalo* ▫ *Co již roditi přestalo* ▫ *Item* ▫ *nemožný, nestatečný, mdlý* ▫ *Nemožný/ nestatečný/
mdlý* ▫ *Defoetus, idem. Foetura* ▫ *porod neb čas porodu* ▫ *Porod/ neb čas porodu* ▫ *Fo-
etuofus, a, um* ▫ *co mnoho plodí, plodistvý, velmi plodný* ▫ *Co mnoho plodij/ plodistvý/*

- welmi plodný ◻ Foeto, as ◻ *rodím* ◻ Rodijm ◻ Bos foetauit ◻ *kráva se wotelila* ◻ Kráwa se wotelila ◻ Foetifico, as, idem ◻ *plodím, plod nosím* ◻ plodijm/ plod nofým
- | **Folium**, gene. neu. ◻ *stromový list neb bylinný* ◻ Stromowý list/ neb bylinný ◻ Item ◻ *list některé knihy* ◻ List některé knihy ◻ Nam antiqui in arborum folijs scribebant ◻ *staří na stromovém listí psávali* ◻ Stařij na stromowém Lijstij pľawali ◻ Pagina ◻ *každá stránka listu* ◻ Každá stránka listu ◻ Trifolium ◻ *dětel* ◻ Dětel ◻ Quinquefolium ◻ *pětilístek* ◻ Pětijlístek ◻ Millefolium ◻ *řebříček* ◻ Ržebřijček ◻ Foliaceus, a, um ◻ *co z listí jest uděláno* ◻ Co z listij gest wděláno ◻ Foliatus, a, um ◻ *listnatý, co list na sobě má* ◻ Listnatý/ co List na sobě má
- Follis**, gen. masc. ◻ *měch* ◻ Měch ◻ Item ◻ *pytel, vopasek, nadutý měchač neb kožený pytlík, jímžto hrají, neb tepou a jako míčem zmitají* ◻ Pytel/ wopasek/ nadutý měchač/ neb kožený pytlík/ gijmžto hragij/ neb tepau/ a yako mijčem zmijtagij ◻ Follis pugillatorius, folliculus, aliàs Vulua ◻ *materník neb luština* ◻ Maternijk/ neb lufftina ◻ Folliculus lentium ◻ *lněné hlávky* ◻ Lněné hlávky
- Fomentum, et Fomes**, Vide Foueo
- Fons**, gene. mascu. ◻ *tekutá studnice neb tymenec* ◻ Tekutá studnice/ neb tymenec ◻ Fonticulus, diminut. ◻ *studénka* ◻ Studénka ◻ Fontanus, a, um ◻ *co z studnice jest, studničný* ◻ Co z studnice gest/ studničný ◻ Fontana aqua ◻ *studničná voda* ◻ Studničná woda ◻ Fontinalis porta, aliàs Capena ◻ *fortna neb brána v Římě* ◻ Fortna/ neb brána w Ržijmě
- Foramen**, Vide Foro
- Foras** ◻ *ven* ◻ Wen ◻ ad locum. Foris ◻ *vně* ◻ Wně ◻ in loco, aduerbia localia, Foras dare ◻ *najevo vydati, na světlo neb ven vynesti* ◻ Na gewo wydati/ na světlo neb wen wynefti
- Forceps**, gene. dubij ◻ *kléště* ◻ Kléšťě ◻ Forfex ◻ *krejčírské nuože neb postřihačské a soukenické nuože* ◻ Kreyčijřské nuože/ neb Postřihačské a Saukenické nuože ◻ Forpex ◻ *střihací k vlasuom nuožky* ◻ Střihací k wlasuom nuožky ◻ à Forfex, fit Forficulus, uel Forficultura ◻ *malé nuožky* ◻ Malé Nuožky
- Forda**, gene. foemini. ◻ *březí kráva, která již telata rodí* ◻ Březý kráva/ která giž Telata rodij
- Forem**, es, optatium, et Fore infiniti ◻ *býti neb potom býti* ◻ Býti/ neb potom býti ◻ Hinc Adfore ◻ *budúcně býti, tu potom přítomnu bejti* ◻ Budúcně býti/ tu potom přítomnu beyti ◻ Confore, penult. cor. ◻ *státi se* ◻ Státi se ◻ Vt, Spero, confore ◻ *mám naději, že se stane* ◻ Mám naděgi že se ftane ◻ Abfore ◻ *nebýti tu* ◻ Nebýti tu ◻ Defore ◻ *nedostávati se neb neměti* ◻ Nedošťawati se/ neb neměti ◻ Profore ◻ *užitečnu býti* ◻ Vžitečnu býti ◻ Verba sunt Defectiua
- Fores**, plurale tantum, gene. foemini. ◻ *dvěře, kteréž se zevnitř otvírají* ◻ Dwěře kteréž se zevnitř otwijragij ◻ Reperitur etiam in singulari. Forula, et Foricula, diminutiua ◻ *dvířky* ◻ Dwýřky ◻ Foriculus ◻ *buoh dveří, u starých Římanuow* ◻ Buoh dweřij/ v starých Ržijmanuow

Cc4vb

Dd1ra

Fori, plurale tantum, gen. ma. ◻ *podnebí u šífu, šířkost šífu, byla také místa v Římě, z kterýchž vyhlédali* ◻ Podnebij v šíffu/ šířkost šíffu/ Byla také mijsta w Ržijmě/ z kterýchž vyhlédali ◻ in Circo maximo Foruli ◻ *arkyřici, vikyřici a vejstupci, v nichžto se knihy stavěli* ◻ Arkyřicy/ wikyřicy/ a waystupcy/ w nichžto se Knihy stawěli

Forcia, gene. foem. pen. cor. ◻ *obecní záchod neb otevřený sráč* ◻ Obecnij záchod/ neb otevřený fráč ◻ Latrina ◻ *obzvláštní prevet* ◻ Obzwláštnij prewet ◻ Forio, is, foriui ◻ *kakám, seru, vyprazdňuji se* ◻ Kakám/ seru/ wyprazdniugi se ◻ Conforio, idem. Foriolus, pen. cor. ◻ *kdo běhavku neb sračku má, usránek* ◻ Kdo běhawku neb fračku má/ Vfránek ◻ Forium ◻ *židké lajno neb hovno* ◻ Zidké layno/ neb howno

Forma, gene. foemini. ◻ *zpuosobilost, tvářnost, pěknost, krása* ◻ Zpuofobilost/ twářnost/ pěknost/ krása ◻ Egregia forma ◻ *ušlechtilá krása neb pěknost* ◻ Všlechtilá krása/ neb pěknost ◻ Quotidiania forma ◻ *obecní, všední krása* ◻ Obecnij/ | všednij krása ◻ Terent: Et Stata forma, uel uxoriam ◻ *prostřední, mírná krása* ◻ Prostřednij/ mijrná krása ◻ hinc diminut. Formula ◻ *malá zpuosobilost* ◻ Malá zpuofobilost ◻ Formulam intendere, idem, quod dicam impingere, ut supra. Formularius ◻ *písař, listovní písař, skladatel listuov* ◻ Pijfař/ Listownij pijfař/ Skladatel listuow ◻ Formosus, a, um ◻ *pěckej, dobře zpuosobný, krásný* ◻ Pěckej/ dobře zpuofobný/ krásný ◻ Et Composita, Conformis, e ◻ *nápodobný* ◻ Nápodobný ◻ Item ◻ *zpuosobný, hodný, příhodný* ◻ Zpuofobný/ hodný/ přijhodný ◻ et Deformis, e ◻ *škaredý, mrzký, nespuosobilý* ◻ Škaredý/ mrzký/ nespuofobilý ◻ Informis, e, idem quod Deformis ◻ *co není pěcké, spuosobné neb křtaltowné* ◻ Co není pěcké/ špuofobné neb křtaltowné ◻ Multiformis ◻ *mnohotvárný* ◻ mnoho tvárný ◻ Formula ◻ *zpráva* ◻ Zpráva ◻ Et uerbum, Formo, as ◻ *puosobím, tvarím, okrašluji, křtaltuji, křtalt dávám* ◻ Puofobijm/ tvařijm/ okrašluji/ křtaltuji/ křtalt dávám ◻ Vnde Formatio ◻ *tvoření, křtaltování* ◻ Tvořeníj/ křtaltováníj ◻ Formator ◻ *tvořitel, puosobitel, zprávy dávatel* ◻ Tvořitel/ puofobitel/ zprávy dávatel ◻ Compositi: Conformatio ◻ *spoluskládám, v hromadu rovnám, způsob dělám, ozdobuji* ◻ Spolu skládám/ whromadu rovnám/ způsob dělám/ ozdobiugi ◻ Conformatio ◻ *spolukřtaltování* ◻ Spolu křtaltováníj ◻ Item ◻ *skládání některé osoby* ◻ Skládáníj některé osoby ◻ Deformatio ◻ *oškareduji, nezpuosobné dělám, zohyžďuji* ◻ Oškareduji/ nezpuofobné dělám/ zohyžďuji ◻ Informo ◻ *navodím, učím, naučení dávám* ◻ Nawodijm/ včijm/ naučeníj dávám ◻ Reformatio ◻ *k prvnímu zpuosobu zase přivodím, napravuji* ◻ K prvnímu zpuofobu zase přivodijm/ napravuji ◻ Reformatio ◻ *napravení, náprava* ◻ Napraweníj/ náprawa ◻ Transformo ◻ *zjinačuji, proměňuji, v jiný zpuosob obracuji, překřtaltuji* ◻ Zginačugi/ proměniugi/ w giný zpuofob obracuji/ překřtaltugi ◻ Transformatio ◻ *proměnění* ◻ Proměněníj ◻ Formiae ◻ *město v Itáli* ◻ Město w Itáli

Dd1rb

| **Formica**, gene. foemi. ◻ *mravenec* ◻ Mrawenec ◻ Formicatio ◻ *nemoc, když jest na těle plno červených a svrablavých neštoviček* ◻ Nemoc/ když geft na Těle plno čerwených/ a šwablawých neštowiček ◻ Formicarium ◻ *mravenečník* ◻ Mrawenečník

Dd1va

- Formido**, inis, pen. pro. gene. foemini. ▫ *strach* ▫ Strach ▫ et Formido, as ▫ *strachuji se* ▫ Strachugi se ▫ Reformido ▫ *velmi se strachuji* ▫ Welmi se strachugi ▫ Formidolofus, a, um ▫ *strašlivý, bázlivý* ▫ Strašlívý/ bázlívý ▫ actiue et pašiuè. Item, Formidabilis ▫ *před čím se jest strašiti, hrozný* ▫ Před čím se gest strassiti/ hrozný
- Fornax**, gene. foemi. ▫ *pec* ▫ Pec ▫ Fornax calcaria ▫ *vápenice* ▫ Wápenice ▫ Fornacarius ▫ *topič, kdo chléb peče* ▫ Topič/ kdo chléb peče ▫ Fornaceus, a, um ▫ *co ku peci přísluší, pecnatý, pecový* ▫ Co ku pecy přísluší/ pecnatý/ pecový ▫ Fornacula ▫ *malá pécka, světničná kamna* ▫ Malá pécka/ světničná kamna ▫ Fornacalia ▫ *svátek a slavnost, když wobíle sušivali* ▫ Swátek a slawnoft/ když wobíle sluffjwali
- Fornix**, icis, pen. cor. gene. maf. ▫ *rampouch, voblouk klenutý, sklep* ▫ Rampauch/ wob-lauk klenutý/ sklep ▫ idem quod Camera. Est etiam Fornix arcus triumphalis ▫ *klenuté stavení, na památku statečných činuow od vítězitele neb vojenského vejvody vystavené* ▫ Klenuté stawenij/ na památku statečných činuow/ od Wjítězitele neb wogenského Waywody wystawené ▫ Item ▫ *místo obecných běhlých ženek, hampejs, kurevský domek* ▫ Mi- jfto obecných běhlých ženek/ Hampeys/ Kurewský domek ▫ Hinc Fornicarij ▫ *kteříž v nájemných sklepích prodávaji* ▫ Kteříž w nájemných sklepjch prodawagij ▫ Fornico, as ▫ *klenu* ▫ Klenu ▫ Opus confornicatum ▫ *klenuté stavení* ▫ Klenuté stawenij
- Foro**, as, aui ▫ *vrtám, dlabi* ▫ Wrtám/ dlabi ▫ Vnde Foramen ▫ *díra* ▫ Dijra ▫ Foratus, idem ▫ *vrtání, dlabání* ▫ Wrtánij/ dlabánij ▫ Foraminofus, a, um ▫ *děravý* ▫ Děrawý ▫ Perforo ▫ *provrtávám, prodlabávám* ▫ Prowr|távám/ prodlabávám ▫ Inforo, pen. cor. ▫ *vrtám do vnitřku* ▫ Wrtám do wnitřku
- Forte**, ablatius folus, à fors ▫ *štěstí* ▫ Sftěftij ▫ Forte sua ▫ *skrze své štěstí, sám od sebe, pošěstí, šťastně* ▫ Skrze své štěftij/ sám od sebe/ posštěftij/ štěstně ▫ Nam fors significat ▫ *šťastný případ, náhoda, zdaření* ▫ Sftiaftný příjpad/ náhoda/ zdaření ▫ Vnde fors fuat. apud Comicum ▫ *zdař Buoh* ▫ Zdař Buoh ▫ Est enim bene precantis, et Fortè, aduerbium dubitandi ▫ *snad, z náhody, náhodou* ▫ Snad/ z náhody/ náhodau ▫ Fortaßis, forfan, et forfitan, ferè idem
- Fortis**, e ▫ *zmužilý, statečný, silný* ▫ Zmužilý/ statečný/ fylný ▫ proprie ad animum. Fortitudo ▫ *zmužilost, statečnost, síla* ▫ Zmužilost/ statečnost/ fýla ▫ Fortiter ▫ *statečně, silně* ▫ Statečně/ fylně ▫ Fortesco ▫ *počínám býti srdnatým, zmužilým* ▫ Počijnám býti srdnatým/ zmužilým ▫ Fortifico ▫ *silním, posilňuji* ▫ Sylnijm/ pofylniugi
- Fortuna**, gene. foemi. ▫ *štěstí, šťastná případnost, náhoda dobrá neb zlá* ▫ Sftěftij/ štiaftná příjpadnoft/ náhoda/ dobrá neb zlá ▫ Fingunt Deam esse caecam, et uolubilem, ac incertam ▫ *pohané pravili, že Fortuna jest bohyně slepá, vrtká a neustavičná* ▫ Pohané prawili/ že Fortuna gest Bohyně šlepá/ wrtká a neštawičná ▫ Sed fortunae, arum, plura. significat ▫ *bohatství neb zboží, mohovitost* ▫ Bohatstwij neb Zbožij/ mohowitost ▫ Facultates. Per fortunas tuas ▫ *pro tvoje státek a zboží* ▫ Pro twuog státek a Zbožij ▫ Fors fortuna ▫ *šťastná náhoda* ▫ štiaftná náhoda ▫ Fortunatus, a, um ▫ *šťastný* ▫ Sftiaftný ▫

Fortuitus, a, um ◻ *náhodný* ◻ Náhodný ◻ Fortuito, adverb. ◻ *náhodou, případem* ◻ Náhodau/ přijpadem ◻ Fortunatae infulae ◻ *vostrové nedaleko od Mauritanie v moři Atlantském, nyní slovou Canariae* ◻ Wofrowé nedaleko od Maurytanye/ w Moři Atlantském/ nynij flowau Canariae ◻ Fortunato, as ◻ *dařím, šťastně dělám* ◻ Dařijm/ šťastně dělám ◻ Infortunium ◻ *neštěstí, zlá případnost* ◻ Nešťestij/ zlá případnost

| **Forum**, gen. neu. ◻ *rynk, trhoviště, tržiště, trh, kde se všechny věci prodávají* ◻ Rynk/ Trhowiště/ tržiště/ Trh/ kde se všechny věci prodávají ◻ Foro uti, prouerbium ◻ *vedle náležitosti času chovati se* ◻ Wedle náležitofti času chowati se ◻ Forum boarium ◻ *dobytčí trh* ◻ Dobytčij trh ◻ Forum holitorium ◻ *zelný trh* ◻ Zelný trh ◻ Forum piscarium ◻ *rybný trh* ◻ Rybný trh ◻ Forum scrutarium ◻ *tarmark* ◻ Tarmark ◻ Forum frumentarium ◻ *vobilný trh* ◻ Wobilný trh ◻ Forum Vinarium ◻ *vinný trh* ◻ Winný trh ◻ Forum cupedinarium, uel Cupedinis ◻ *pokrmní trh, kde se všelijaké krmě prodávají, kuchynky* ◻ Pokrmnij trh/ kde se všelijaké krmě prodávají/ Kuchynky ◻ Forum suarium ◻ *svinský trh* ◻ Swinský trh ◻ Forum lignarium ◻ *drevní trh* ◻ Drownij trh ◻ Foratia ◻ *sedlka, kteráž všeliké pokrmy na trh nosí* ◻ Sedlka kteráž všeliké pokrmy na trh nosí ◻ Item, Forum ◻ *soudné místo, kdežto soudové držání bývají, rathauz* ◻ Soudné mjesto/ kdežto soudové držání bývají/ Rathauz ◻ Hinc Forum agere ◻ *soud držeti* ◻ Soud držeti ◻ idem quod ius dicere. Forensis, e ◻ *co k soudnému jednání náleží* ◻ Co k soudnému jednání náleží ◻ Forensis causa ◻ *soudné jednání, pře, hadrunk, rozepře* ◻ Soudné jednání/ pře/ hadrunk rozepře ◻ Forensia uerba ◻ *slova, kteráž řečníkuom a obhájcuom při soudu obyčejná sou* ◻ Slova kteráž řečníkuom a Obhájcuom při soudu obyčejná sou ◻ Sic forensis eloquentia. Forensia substantium, et Togae forenses ◻ *roucho, kteréž kdo oblačí, když krom domu jest, poctivé měšťanské roucho neb sukne* ◻ Rauch/ kteréž kdo oblačí když krom domu jest/ poctivé měšťanské rauch/ neb sukne ◻ Circumforaneus, a, um ◻ *obecný, máloplatný* ◻ Obecný/ máloplatný ◻ Circumforanei ◻ *lehkomyslní, pliskavi lidé* ◻ Lehkomylnij/ pliskawij lidé ◻ Praeterea nomina quaedam Urbium ◻ *některá jména měst* ◻ Některá gména Měst ◻ à Foro deducta, ut Forum Cornelij ◻ *město v Itáli, nyní Imola slove* ◻ Město w Itáli/ nynij | Imola flowe ◻ Forum Liuium ◻ *jiné město v Itáli* ◻ Giné Město w Itáli ◻ AEmilia. Et Forum Tiberij ◻ *město vedle Rejnu, císařská stolice slove* ◻ Město wedle Reynu/ Cýsařská stolice flowe

Dd2ra

Dd2rb

Foruli, Vide Fori

Foueo, es, foui, fotum ◻ *chovám, krmím, ochraňuji* ◻ Chowám/ krmijm/ ochraniugi ◻ Fouere ignem ◻ *oheň opravovati, zachrániti* ◻ Oheň opravowati/ zachrániti ◻ Fouere nidum ◻ *hnízdo zahřívati, doma ležeti* ◻ Hnijzdo zahřijwati/ doma ležeti ◻ Fouere oua ◻ *na vajíčkách seděti* ◻ Na Waycých seděti ◻ Fouere gremio ◻ *v luonu chowati, chrániti, přikrejvati* ◻ W luonu chowati/ chrániti/ přikrejwati ◻ Fouere spem ◻ *naději míti* ◻ Naděgi mijti ◻ Fouere uulnus ◻ *hoyiti ránu* ◻ Hogiti ránu ◻ Vnde Fomentum ◻ *teplé neb vlažné lékařství* ◻ Teplé neb vlažné Lékařstwij ◻ Fomes ◻ *troud, podnět, loučka, podpal* ◻ Traud/

podnět/ laučka/ podpal ▫ Fodus, us, nomen ▫ *zahřívání* ▫ Zahříváníj ▫ Confoueo ▫ *společně krmím* ▫ společně krmijm ▫ Refoueo ▫ *občerstvuji, zase posilňuji* ▫ Občerstwugi/ zase posylniugi

FR

Fraceo, es, et **fracefco** ▫ *hniji, křehnu, pro starost prahnu* ▫ Hnigi/ křehnu/ pro starost prahnu ▫ Fracidus, a, um ▫ *zprahlej, zmoženey, shnilý* ▫ Zprahley/ zmoženey/ shnilý ▫ Fraces ▫ *luštiny olivové, kteréž z ovotce olivového vytřebují* ▫ Luštiny Oliwowé/ kteréž z Owotce Oliwowého vytřebujij

Fragilis, Vide Frango

Fragum, gene. neut. ▫ *červená jahoda* ▫ Czerwená Yahoda

Fragor, non ufurpatur, sed eius Compofita. Refragor, aris, refragatus fum ▫ *odporuji, odmlouvám* ▫ Odporugi/ odmlouwám ▫ Suffragor, penult. prod. ▫ *napomáhám, nápomocen sem, lásku ukazuji* ▫ Napomáhám/ nápomocen sem/ lásku vkazugi ▫ Hinc Suffragium ▫ *pomoc, volení neb přimluva, když koho volí k nějakému ouřadu, hlas* ▫ Pomoc/ wolenij neb přijmluwa/ když koho volij k nějakému Auřadu/ hlas ▫ et Suffragator ▫ *zástupce, přimluwce* ▫ Zástupce/ přimluwce

Dd2va

Fragro, as, aui ▫ *voním, vuoni vydávám* ▫ Wonijm/ wuoni wydávám ▫ Vnde Fragrantia ▫ *silná vuoně* ▫ fylná wuoně

Framea, penult. cor. ▫ *špičatá braň neb dlouhá šavle* ▫ Špičatá Braň neb dlouhá šawle ▫ Germanorum telum ▫ *šaršoun* ▫ Šaršoun

Frango, is, fregi, fractum ▫ *lámi* ▫ Lámi ▫ Et Metapho ▫ *ruším, činím tesknost, umdlévám* ▫ Rušijm/ činijm tesknost/ vmdlévám ▫ Animum frangere ▫ *buojnost neb smělost myslí skrocovati, zastaviti* ▫ Buognost/ neb smělost myšli skrocowati/ zastawiti ▫ Frangere mora ▫ *prodléváním ustáti* ▫ Prodléváníjm vštáti ▫ Sic morbum frangere ▫ *nemoc zastaviti* ▫ Nemoc zastawiti ▫ Fractus animus ▫ *zoufalá, neskrocená mysl* ▫ Zauřfalá/ neskrocená myšl ▫ Sic è diuerfo, Infracto animo aggredi ▫ *směle neb zmužile přikročiti* ▫ Směle/ neb zmužile přikročiti ▫ Fragmen ▫ *zlomek* ▫ Zlomek ▫ Fragmentum ▫ *ulomenci kus* ▫ Vlomency kus ▫ Fragor, oris ▫ *hřmot neb třesk, chřest, když se něco láme* ▫ Hřmot/ neb třesk/ chřest/ když se něco láme ▫ Fragofus, a, um ▫ *chlupatý, drsnatý, vostrý* ▫ Chlupatý/ drfnatý/ wostrý ▫ Confragofus, idem. Fragilis, le ▫ *lámavý, křehký* ▫ Lámawý/ křehký ▫ Fragilitas ▫ *křehkost, mdloba* ▫ Křehkost/ mdloba ▫ Confringo ▫ *rozlamuji* ▫ Rozlamugi ▫ Defringo ▫ *ulomuji* ▫ Vlomugi ▫ Diffringo ▫ *na ruozno lámi neb na kusy rozrážím* ▫ Na ruozno lámi/ neb na kusy rozrážijm ▫ Effringo ▫ *vylamuji neb velmi lámi* ▫ Wylamugi/ neb welmi/ lámi ▫ Infringo ▫ *nalomuji neb vyrážím* ▫ Nalomugi/ neb vyrážijm ▫ Vnde Infractus, a, um ▫ *všecken zlámanej neb silnej, nezlámaný* ▫ Wšecken zlámaney/ neb fylney/ nezlámaný ▫ Infractio ▫ *lenost, rozmařilost myslí* ▫ Lenost/ rozmařilost

mylli ◻ Offringo ◻ *proti tomu lámi neb jinam na jinou stranu* ◻ Proti tomu lámi/ neb ginam na ginau | stranu ◻ Offringunt ruftici, cum tranfuerfo fulco arant ◻ *sedláci, když napříč záhony voří a přední brázdy zase rozvorávají, tehdy slove* ◻ Sedlácy/ když na příjč záhony woříj/ a předníj brázdy zase rozworawagij/ tehdy slowe ◻ Offringere ◻ *rozvorávati, napříč vorati* ◻ Rozworawati/ napříjč worati ◻ Perfringo ◻ *prolamuji neb do konce lámi* ◻ Prolamugi/ neb do konce lámi ◻ Praefringo ◻ *předlamuji* ◻ Předlamugi ◻ Praefractus, cta, ctum ◻ *tvrdý, neohebný, zarputilý* ◻ Twrdý/ neohebný/ zarputilý ◻ Refringo ◻ *zase lámi* ◻ Zafe lámi ◻ Refractorius, a, um ◻ *neohebný, zakrnělý, tvrdé šije* ◻ Neohebný/ zakrnělý/ twrdé šijge ◻ Suffringo ◻ *drobet nalomuji neb skrze lámi* ◻ Drobet nalomugi/ neb skrze lámi ◻ Suffrago, fuffraginis, pen. prod. ◻ *zadní koleno u čtvernohého hovada, přihbí na zadní noze hovada* ◻ Zadní koleno v čtvernohého howada/ přijhbj na zadní noze howada

Dd2vb

Frater, gene. mafc. ◻ *bratr* ◻ Bratr ◻ Fraterculus, diminut. ◻ *bracháček, bratříček* ◻ Bracháček/ Bratříček ◻ Frater patruelis ◻ *otcova bratra syn, bratránek, bratranec* ◻ Otcowa bratra Syn/ Bratránek/ Bratranec ◻ Frater uterinus ◻ *bratranec z strany mateře* ◻ Bratranec z strany Mateře ◻ Frater germanus ◻ *vlastní přirozenej bratr, od otce a mateře* ◻ Wlastnij přirozenej bratr / od Otce a Mateře ◻ FratRIA ◻ *bratrova žena* ◻ Bratrowa žena ◻ Fraternus, a, um ◻ *co bratru náleží, bratrský* ◻ Co bratru náležij/ Bratrský ◻ Fraternus amor ◻ *bratrská milost* ◻ Bratrská milost

Fraus, gene. foemi. ◻ *lest, zklamání* ◻ Left/ zklamánij ◻ In fraudem agere ◻ *v škodu neb podvod uvesti* ◻ W škodu neb podwod wwefti ◻ Nam ueterem etiam fraudem pro poena acceperunt. Vnde dicimus, Ne mihi fraudi sit ◻ *aby mi nebylo na škodu neb k ublížení neposloužilo* ◻ Aby mi nebylo na škodu/ neb k vblížení neposloužilo ◻ Sine fraude aliorum ◻ *jiných bez škody, bez ublížení spravedlnosti jiných* ◻ Giných bez škody/ bez vblížení spravedlnosti gi|ných ◻ Non est hoc illi fraudi ◻ *není mu to na škodu* ◻ Nenij mu to na škodu ◻ Fraudulentus, a, um ◻ *lstivý, podvodný* ◻ Lftiwý/ podvodný ◻ Fraudulenter ◻ *lstivě, ulisně* ◻ Lftiwě/ vlně ◻ Fraudo ◻ *oklamávám, беру* ◻ Oklamávám/ беру ◻ Defraudo idem. Fraudatio, et Defraudatio ◻ *oklamání, zbavení* ◻ Oklamánij/ zbawenij ◻ Defraudare genium ◻ *žádosti ujímati, nepovolowati* ◻ Zíadofti vgijmati/ nepowolowati

Dd3ra

Fraxinus, gene. foemi. ◻ *jesen* ◻ Gefen ◻ Fraxineus, a, um ◻ *jesenový* ◻ Gefenowý ◻ Fraxinea hafta ◻ *jesenové kopí, násadiště* ◻ Gefenowé kopij/ násadiště

Fregella, gene. foemi. ◻ *bylo město v Itáli* ◻ Bylo Město w Itáli

Fremo, is, ui ◻ *hlučím, hluk strojím, řevu* ◻ Hlučijm/ hluk ftrogijm/ řewu ◻ Infremo ◻ *velmi hlučím* ◻ Welmi hlučijm ◻ Item ◻ *vrčím z hněvu* ◻ Wrčijm z hněwu ◻ Fremant omnes licet, Cice ◻ *byť pak všickni vrčeli a hněwali se* ◻ Byť pak wšickni wrčeli/ a hněwali se ◻ Fremitus, us, pe. cor. ◻ *hučení vod neb hluk velikého vojska* ◻ Hučenj¹⁰⁹ wod/ neb hluk velikého Wogka ◻ Fremebundus, a, um ◻ *vrčelivý, hněvivý* ◻ Wrčeliwý/ hněwiwý

¹⁰⁹ Hučenj] Hučení tisk

Frendeo, es, dui ▫ *lámi, vrzám, zubami škřípám neb hněvy, ze zlosti* ▫ Lámi/ wrzám/ zubami škřípám/ neb hněwy/ ze zlosti ▫ Infrendeo idem. Vnde Frefae fabae ▫ *stlučeney neb drobet přemlený bob* ▫ Stlučeney/ neb drobet přemlený Bob ▫ Infrendes¹¹⁰ ▫ *kteří zubuov nemají, bezzubí* ▫ Kteřij Zubuow nemagij/ bez zubij ▫ Nefrendes porci ▫ *selata, malá prasata, kteráž sou teprův vostavená, slovou* ▫ Selata/ malá prafata/ kteráž fau teprůw woftawená/ flowau

Frenum, gene. neut. alij per diphthongon scribunt Fraenum ▫ *canky, uzda, udidla na uzdě* ▫ Canky/ vzda/ vdidla na Vzdě ▫ In singulari neut. in plurali tam mascul. quam neutrum, Frenos injicere ▫ *kárati, napravovati* ▫ Kárati/ napravow|wati ▫ Frenos adhibere ▫ *naspět vésti, zastaviti* ▫ Naspět wěfti/ zaftawiti ▫ Frenos mordere ▫ *odporowati neb nepoddávati se* ▫ Odporowati/ neb nepoddávati se ▫ uel Frenum recipere ▫ *poddati se* ▫ Poddati se ▫ Hinc Effrenus, uel Effrenis, e ▫ *neskrocený, buojný, divoký, plachý* ▫ Neskrocený/ buogný/ diwoký/ plachý ▫ Infrenis, e, idem ▫ *bezuzdnej* ▫ Bezvzdney ▫ Et Freno, as ▫ *v uzdu pojímám, krotím, skrocuji* ▫ W vzdu pogijmám/ krotijm/ fkrocugi ▫ Composi: Defreno ▫ *uzdu snímám, pouštím, svobodně propouštím* ▫ Vzdu fnijmám/ pauftijm/ fwobodně propauftijm ▫ Effreno idem. Effrenata libido ▫ *buojná, neskrocená chlipnost, smělost, svévolnost* ▫ Buogná/ neskrocená chlipnoft/ směloft/ fwéwolnoft ▫ Refreno ▫ *naspět táhnu, skrocuji* ▫ Na fpět táhnu/ fkrocugi

Dd3rb

Frequens, gene. omnis ▫ *častý, snažný, v mnohém počtu shloučený* ▫ Čzaftý/ fnažný/ w mnohém počtu shlaučeny ▫ De loco pariter et rebus animatis dicitur. Frequens senatus ▫ *veliký počet konšeluov neb radních panuov* ▫ Weliký počet Konšseluow/ neb Radnijch Panuow ▫ Frequens miles ▫ *snažný voják* ▫ Snažný wogák ▫ uel Frequens turba ▫ *veliký zástup, shloučený lid* ▫ Weliký Zástup/ shlaučeny lid ▫ Frequens ludus ▫ *plná škola* ▫ Plná škola ▫ Item ▫ *co se ustavičně neb od mnohých užívá* ▫ Co se wftawičně neb od mnohých wžijwá ▫ Frequens locus ▫ *místo, kteréž se wždycky užívá neb na kteréž se jich mnoho scházíwá* ▫ Mijsto kteréž se wždycky wžijwá/ neb na kteréž se gich mnoho scházíwá ▫ Sic frequens templum ▫ *kostel neb chrám, do kteréhož se jich moho schází* ▫ Kostel neb Chrám/ do kteréhož se gich moho schází ▫ Aliquando adverbialiter. Frequens adest ▫ *ustavičně jest přítomen, často tu přichází* ▫ Wftawičně gest přítomen/ často tu přichází ▫ Infrequens ▫ *nečastý, v malém počtu, pustý, prázdny* ▫ Nečastý/ w malém počtu/ puftý/ prázdny ▫ Frequentia ▫ *veliké shloučení, znamenitý počet lidu* ▫ Weliké shlaučenij/ znamenitý počet lidu ▫ In magna hominum fre|quentia ▫ *u velikém počtu lidu* ▫ V velikém počtu lidu ▫ Et Frequento, as ▫ *jdu neb snažně přicházím, snažně zbírám, s pilností to činím* ▫ Gdu neb fnažně přicházým/ fnažně zbijrám/ s pilnoftij to činijm ▫ Frequenter ▫ *často, častokrát, udatně, snažně* ▫ čafto/ čaftokrát/ wdatně/ fnažně

Dd3va

¹¹⁰ Infrendes] Infrendeo tisk

Fretum, gene. neut. ◻ *zátoka mořská neb zbouření moře* ◻ Zátoka mořská/ neb zbouření Moře ◻ Abufiue ◻ *za všeliké moře* ◻ Za všeliké Moře ◻ Fretum Gaditanum ◻ *začátek moře u národu, jenž slove Gades* ◻ Začátek Moře v Národu/ genž flowe Gades

Fretus, a, um. participium sine uerbo ◻ *ubezpečený, důvěřící, zpoléhající, kdo se ubezpečil a na nětco zpolehl* ◻ Vbezpečený/ důvěřící/ zpoléhající/ kdo se ubezpečil/ a na nětco zpolehl

Frico, as, ui, uel aui, factitium à fono uidetur ◻ *drbám, češi, drápi* ◻ Drbám/ češi/ drápi ◻ Manus manum fricat ◻ *ruka ruku drbe neb myje* ◻ Ruka ruku drbe neb myje ◻ Prouerbiūm ◻ *když kdo nic bez zásluhy nečiní neb když se jedním za druhé odplacuje* ◻ Když kdo nic bez zásluhy nečiní/ neb když se jedním za druhé odplacuje ◻ Inde Frictio ◻ *drbání, drápení* ◻ Drbání/ drápení ◻ Fricatio idem. Defrico ◻ *rozdrbávám* ◻ Rozdrbávám ◻ Infricare ◻ *vdrbati, vdrápati* ◻ Wdrbati/ wdrápati ◻ Perfricare ◻ *dobře rozdrbati* ◻ Dobře rozdrbati ◻ Perfricare faciem, uel frontem ◻ *nestyděti se, bez studu bejti, tvář neb čelo votřítí* ◻ Nestyděti se/ bez studu bejti/ Tvář neb čelo votřítí ◻ Refricare ◻ *zase rozdrbati* ◻ Zase rozdrbati ◻ Refricare dolorem ◻ *bolest obnoviti, rozdrbati, zjitřiti* ◻ Bolest obnoviti/ rozdrbati/ zjitřiti ◻ Item, Desiderium refricare ◻ *žádost, toužení obnoviti* ◻ Žádost/ toužení obnoviti

Frigeo, es, frixi ◻ *zima mi, stydnu* ◻ Zyma mi/ stydnu ◻ Item, Metaphori ◻ *sem lénivým, rozmařilým, nepilným* ◻ Sem lénivým/ rozmařilým/ nepilným ◻ Opus friget ◻ *dílo nejde od ruky, voslabuje* ◻ Dílo nejde od ruky/ woslabuje ◻ Hic homines frigent, Terent ◻ *tuto sou lidé nedbalí* ◻ Tuto sou lidé nedbalí ◻ Oratio | friget ◻ *řeč nepřijemná k slyšení* ◻ Rčeč nepřijemná k slyšení ◻ Et alibi, Terent: Vbi friget, huc euadit ◻ *když newěděla, co více praviti, na toto přišla* ◻ Když newěděla co wijce prawiti/ na toto přišla ◻ Iudicia frigent ◻ *nepilně drží souduov* ◻ Nepilně držij souduow ◻ Frigeſco ◻ *chce mi zima býti, počínám stydnouti* ◻ Chce mi zyma býti/ počínám stydnouti ◻ Frigeſacio ◻ *studím* ◻ Studím ◻ Refrigeo, et Refrigeſco ◻ *zase nastydám* ◻ Zase nastydám ◻ Refrigerero ◻ *vychlazuji, posilňuji, občerstvují* ◻ Wychlazugi/ pošylňugi/ občerstwugi ◻ Vnde Refrigererium ◻ *občerstvení, vychlazení, obvlažení* ◻ Občerstwenij/ vychlazenij/ obvlažení ◻ Et Refrigeratorius, a, um ◻ *co chladí, chladidlný, vychlazující* ◻ Co chladij/ chladidlný/ vychlazující ◻ Aqua refrigeratoria ◻ *voda chladná* ◻ Woda chladná ◻ Frigus, oris, pen. cor. ◻ *zima* ◻ Zyma ◻ Frigus acutum ◻ *třeskutá zima* ◻ Třeskutá zyma ◻ Metapho ◻ *strach* ◻ Strach ◻ Frigidus, a, um ◻ *studený* ◻ ſtudený ◻ Item ◻ *lénivý, rozmařilý* ◻ Lénivý/ rozmařilý ◻ Frigidulus, diminut. ◻ *studenický* ◻ Studenický ◻ Frigor, oris, pen. prod. idem quod Frigus ◻ *zima, studenost* ◻ Zyma/ ſtudenost

Frigella, gen. foemi. uel Fringilla ◻ *pěnkava* ◻ Pěnkawa

Frigo, is, xi, tertia coniug. ◻ *smažím, peku, škvařím* ◻ Smažím. peku/ ſkwařím ◻ Frixio ◻ *na máslo litá vejce* ◻ Na Máslo litá Wayce ◻ Vnde Frixorium, aliàs Sartago ◻ *pánvice, rendlík* ◻ Pánvice/ Rendlík ◻ Frictorium, idem

Frio, as, aui ▫ *tru, roztírám* ▫ Tru/ roztijrám ▫ Infrio ▫ *vtírám* ▫ Wtjírám ▫ Infriare proprie ▫ *mezi prsty rozetřítí a vkropiti* ▫ Mezy prsty rozetřijti a vkropiti ▫ Affrio ▫ *natírám* ▫ Natjírám ▫ Vnde Friabilis, le ▫ *co se dá rádo třítí* ▫ Co se dá rádo třijti

Frifij, Require Phrifij

Fritillus, gene. mafc. ▫ *frček neb vrhcábni kámen, vrhcábni hra* ▫ Frček/ neb wrhcábni kámen/ Wrhcábni hra

| **Friuolus**, a, um ▫ *ničemný, neužitečný člověk, křehký* ▫ Ničemný/ nevžitečný Czlowěk/ křehký ▫ Friuola uafa ▫ *velmi křehké nádobí, nepotřebné, neplatné, staré haraburdy* ▫ Welmi křehké nádobij/ nepotřebné/ neplatné/ staré Haraburdy Dd4ra

Frons, tis, gene. foemi. ▫ *čelo* ▫ Czelo ▫ Contrahere frontem, uel obducere, aut corrugare frontem ▫ *krčiti čelo, smutek neb hněv ukázati* ▫ Krčiti čelo/ řimutek neb hněw vkázati ▫ Exporrigere, uel Explicare frontem ▫ *veselým býti, radovati se* ▫ Wefelým býti/ radowati se ▫ Item, Frons per Metapho ▫ *stud* ▫ Stud ▫ Fronte caret ▫ *nestydí se* ▫ Nestydij se ▫ Vnde Effrons ▫ *nestydatý* ▫ Neftydatý ▫ Bifrons ▫ *dvoučelní* ▫ Dwaučelnij ▫ Fronto, onis ▫ *kdo veliké čelo má, čelatý* ▫ Kdo weliké čelo má/ čelatý ▫ Frontofus, a, um ▫ *vyšokého čela* ▫ Wyfokého čela ▫ Item ▫ *nestydaný* ▫ Neftydaný ▫ Frontale ▫ *pentlík, náčelník* ▫ Pentlijk/ náčelnijk

Frons, dis, gene. foemi. ▫ *větev, ratolest* ▫ Wětew/ Ratoleft ▫ Frondeus, a, um ▫ *co jest s ratolesti uděláno* ▫ Co geft s Ratolesti vděláno ▫ Frondofus, a, um ▫ *plný větví, ratolestí, ratolestný* ▫ Plný wětwij/ ratolestij/ ratolestný ▫ Frondeo, es ▫ *zelenám se, mám zelené větve* ▫ Zelenám se/ mám zelené Wětwe ▫ Vnde Frondeſco. Syluae frondeſcunt ▫ *lesové počínají se zelenati, větve vydávati* ▫ Lefowé počijnagij se zelenati/ Wětwe wydávati ▫ Frondo, as ▫ *lístí vydávám* ▫ Lijftij wydávám ▫ Defrondo ▫ *ulamují lístí, trhám* ▫ Vlamugi lijftij/ trhám ▫ Defrondare uites ▫ *vinné ratolesti ulamovati* ▫ Winné ratolesti vlamowati ▫ Frondator ▫ *kdo othává lístí, větve neb ratolesti* ▫ Kdo othává lijftij/ Wětwe neb Ratolefti

Fruentum, gene. neu. ▫ *vobilé, žito, klasité vobilé* ▫ Wobilé/ žito/ klafyté wobilé ▫ Fruentaceus, a, um ▫ *co z vobilé jest* ▫ Co z Wobilé geft ▫ Fruentarius, a, um ▫ *co k vobilé náleží* ▫ Co k Wobilé náležij ▫ Fruentarius negociator ▫ *kdo v vobilé kupčí* ▫ Kdo w | Wobilé Kupčij ▫ Fruentor, aris ▫ *shromažďuji neb zsejpám wobile, picuji* ▫ Shromažďugi/ neb zšeypám Wobile/ picugi ▫ *ut faciunt in bello milites. Fruentator* ▫ *wobročník* ▫ Wobročník ▫ Et Fruentatio ▫ *shromažďování, zsejpání wobilé* ▫ Shromažďowánij/ zšaypánij Wobilé

Fruor, eris ▫ *požívám, mám z toho potěšení neb užitek* ▫ Požijwám/ mám z toho potěšfenij neb vžitek ▫ Fruor otio ▫ *mám chvíli neb upráždnění* ▫ Mám chwijli neb vpráždňenij ▫ Fruor alicuius fermone ▫ *mám potěšení z něčí řeči* ▫ Mám potěšfenij z něčij řeči ▫ Frui uita ▫ *živu býti, zdraví užívati* ▫ Ziwu býti/ zdrawij vžijwati ▫ Frui recordatione ▫ *z rozpominání potěšení míti neb radost sobě bráti, když na to zpominá* ▫ Z rozpomijnánij potěšfenij Dd4rb

mijti/ neb radoſt ſobě bráti/ když na to zpomijná ◻ Perfruo ◻ *dobře požívám, mám z toho veliké potěšení* ◻ Dobře požívám/ mám z toho veliké potěšení ◻ Fruitio ◻ *požívání, potěšení* ◻ Požívání/ potěšení ◻ Fruiturus, apud Cicer ◻ *kdo užívati bude* ◻ Kdo užívati bude ◻ et fruendus, a, um, paſiuè ◻ *co užíváno býti má* ◻ Co vžíváno býti má ◻ Fructus ◻ *ovotce* ◻ Owotce ◻ Vfus fructus ◻ *užívání, pŕžitkuov* ◻ Vžívání/ pŕžitkuow ◻ Fructuofus, a, um ◻ *plodný* ◻ Plodný ◻ Fructificus idem, Fructuarius idem ◻ *neb co se k plodu hodí* ◻ Neb co se k plodu hodij ◻ Infructuofus ◻ *neploďný* ◻ Neploďný ◻ Fructifer, ra, rum ◻ *co ovotce nese* ◻ Co Owotce nese ◻ Frux non uſurpatur in nominatio, ſed obliqui. Frugis, frugem ◻ *vſelijaké ovotce z země neb ſtromuov k jedení neb potřebě lidké* ◻ Wſelijaké Owotce/ z země neb ſtromuow/ k gedenij neb potřebě lidké ◻ Recipere ſe ad bonam frugem ◻ *z nepořádného života v pořádný se dáti neb se obrátiti, polepſiti* ◻ Z nepořádného života v pořádný ſe dáti/ neb ſe obrátiti/ polepſiti ◻ Reddere frugem bonam, et Euadere ad frugem bonam, idem. Item, Corrigere aliquem ad frugem, apud Plaut ◻ *někoho ſkrotiti neb napraviti* ◻ Něko|ho ſkrotiti neb napraviti ◻ Vnde Frugifer, fera, ferum ◻ *nesný, plodný* ◻ Neſný/ plodný ◻ Frugi, indeclinabile, gene. omnis ◻ *užitečný, dobrý, přihodný* ◻ Vžitečný/ dobrý/ přihodný ◻ Homo frugi ◻ *dobrej, potřebný člověk* ◻ Dobrej/ potřebný člověk ◻ Seruus frugi ◻ *užitečný ſlužebník* ◻ Vžitečný ſlužebník ◻ Frugalis, le ◻ *mírný, ſkrovný* ◻ Mírný/ ſkrovný ◻ Et frugalitas ◻ *ſkrovnost, uſkrovnění, mírnost* ◻ Skrownof/ vſkrownění/ mijrnof ◻ Fruifcor, et Frunifcor, idem quod fruor

Dd4va

Fruſtro, as, actium, et **Fruſtror**, aris, fruſtratus ſum, communis generis ◻ *zklamávám, marné troſty dávám* ◻ Zklamávám/ marné troſty dávám ◻ Spe fruſtratus est ◻ *zklamala ho naděje, nadarmo uſal* ◻ Zklamala ho naděje/ nadarmo vſal ◻ Legitur etiam in paſiuia ſignificatione, ab aliquo fruſtrari ◻ *od někoho zklamánu neb podvedenu býti* ◻ od někoho zklamánu neb podvedenu býti ◻ Fruſtratio ◻ *zklamání, daremné troſtování* ◻ Zklamání/ daremné troſtování ◻ Fruſtra, adverbium ◻ *nadarmo, daremně* ◻ Nadarmo/ daremně ◻ Fruſtra habere, idem quod Fruſtrari

Fruſtum, gener. neut. ◻ *kus, ſkýva* ◻ Kus/ ſkýwa ◻ Fruſto panis conduci potest ◻ *za kus chleba muože najat neb naveden býti* ◻ Za kus Chleba muože nagat/ neb naveden býti ◻ Fruſtulum, diminut. ◻ *kousek* ◻ Kaufek ◻ Fruſtillatim ◻ *po kuſích, na kuſy* ◻ Po kuſých/ na kuſy ◻ Fruſtulentus, a, um ◻ *pln kuſuov, kuſnatý* ◻ Pln kufuow/ kufnatý

Frutex, gene. maſcu. ◻ *křoví, houſt'* ◻ Křowij/ hauſt' ◻ Frutetum ◻ *kde jeſt mnoho křoví, křoviny* ◻ Kde jeſt mnoho Křowij/ křowiny ◻ Fruticofus, a, um ◻ *křovinovatý* ◻ Křowinovatý ◻ Fruticeſco, is ◻ *křovím obroſtám* ◻ Křowijm obroſtám ◻ Frutico, as, et Fruticor, aris ◻ *proutí vypouſtím* ◻ Prautij vypauſtíjm ◻ Fruticatio ◻ *vypouſtění prutuov, otawení* ◻ Wypauſtěníj prutuow/ otaweníj

| **Fucinus**, gene. maſc. pen. cor. ◻ *jezero v Italí* ◻ Gezero w Italij

Dd4vb

Fucus, gene. masc. ▫ *nedošlá včela neb včelička, kteráž ještě žihadla nemá a nedělá díla, troup* ▫ *Nedostlá Wčela/ neb Wčelička/ kteráž gessitě žihadla nemá/ a nedělá dijla/ Traup* ▫ *Metapho* ▫ *daremnej, neužitečnej ležák, kterýž jiných lidí práce v zahálce užívá* ▫ *Daremnej/ nevžitečnej ležák/ kterýž giných lidí práce w zahálce vžijwá* ▫ *Item, Fucus* ▫ *lékařství neb barva, kterouž píhy pomazují a shánějí, ličidlo* ▫ *Lékařtwij/ neb Barwa/ kterauž pijhy pomazugij a sháněgij/ ličidlo* ▫ *Fuco, as* ▫ *barvím, namazuji, ličím* ▫ *Barwim/ namazugi/ lyčijm* ▫ *Inde Fucatae mulieres* ▫ *zličené ženy, kteréž se ličí* ▫ *Zlýčené Ženy/ kteréž se lyčij* ▫ *Et Metapho: Fucus* ▫ *podvod, ošemetnost* ▫ *Podwod/ offemetnost* ▫ *Abſque ullo fuco* ▫ *beze vši ošemetnosti* ▫ *Bezewſſij offemetnoſtij* ▫ *Fucofus, a, um* ▫ *zfašovaný, nedokonále čistý, podvodnej* ▫ *Zffallſſowaný/ nedokonále čistý/ podwodnej*

Fugio, is, fugi ▫ *utikám, ucházím, jdu pryč, vzdaluji neb varuji se* ▫ *Vtijkám/ vcházým/ gdu pryč/ vzdalugi neb warugi se* ▫ *Fugit mertiam* ▫ *varuje se lenosti* ▫ *Waruge se lenosti* ▫ *Non me fugit* ▫ *není to mne tejné* ▫ *Nenij to mne tegné* ▫ *Multa nos fugiunt* ▫ *o mnohých věcech nevíme neb mnohé věci sou před námi skryté a nám neznamé* ▫ *O mnohých věcech newijme/ neb mnohé věci ſau před námi ſkryté/ a nám neznamé* ▫ *Fuga* ▫ *utikání, ucházení* ▫ *Vtijkánij/ vcházení* ▫ *Fugam capeſſere* ▫ *utikati, v utikání se dáti* ▫ *Vtijkati/ w vtijkánij se dáti* ▫ *Dare fugam, idem. Conuertere se in fugam, et dare se fugae. In fugam dare* ▫ *preč zahaněti, honiti* ▫ *Preč zahaněti/ honiti* ▫ *Adornare fugam* ▫ *k utikání se strojiti* ▫ *K vtijkánij se ſtrogiti* ▫ *Fugito, as* ▫ *utikávám* ▫ *Vtijkávám* ▫ *Fugo, as* ▫ *zaháním, zaplašuji, honím* ▫ *Zahánijm/ zaplašugi/ honijm* ▫ *Fugax* ▫ *utikavý, plachý, kdo rád utiká* ▫ *Vtijkawý/ plachý/ kdo rád vtijká* ▫ *Fugax pomum* ▫ *netrwalé jablko* ▫ *Netrwalé yablko* ▫ *Item, Fugiens uinum* | ▫ *víno učistěné a ustalé neb brzo odkysalé* ▫ *Wijno včiftěné/ a vřtalé/ neb brzo odkyſalé* ▫ *Sic fugientes literae* ▫ *nečitedlné písmo* ▫ *Nečitedlné pijſmo* ▫ *Item* ▫ *rychlý* ▫ *Rychlý* ▫ *Fugacitas* ▫ *utikavost, rychlost* ▫ *Vtijkawoſt/ rychloſt* ▫ *Fugitiuus, a, um* ▫ *co jest uteklo, uteklý, poběhlý* ▫ *Co geſt vteklo/ vteklý/ poběhlý* ▫ *Hinc Fugitiuarius* ▫ *ten, kdož odběhlých pacholkuow hledá a ku panuom jejich zase je přivodí* ▫ *Ten kdož odběhlých pacholkuow hledá/ a ku Panuom gegich zase ge přiwodij* ▫ *Compoſita. Aufugio* ▫ *preč běžím, utikám* ▫ *Preč běžijm/ vtijkám* ▫ *Confugio* ▫ *v hromadu se zbíhám, pod ochranu utikám* ▫ *Whromadu se zbijhám/ pod ochranu vtijkám* ▫ *Confugium* ▫ *útočiště, ochrana, obrana* ▫ *Vtočiſtě/ ochrana/ obrana* ▫ *Effugio* ▫ *ucházím, vyvaruji se* ▫ *Vcházým/ wywarugi se* ▫ *Effugium* ▫ *ucházení, vyvarování* ▫ *Vcházení/ wywarování* ▫ *Diffugio* ▫ *na ruozno běžím* ▫ *Na ruozno běžijm* ▫ *Nebulae diffugerunt exorto ſole* ▫ *mlhy rozešly se na ruozno, když slunce zhory vzešlo* ▫ *Mlhy rozefly se na ruozno/ když Slunce z hory wzeflo* ▫ *Perfugio* ▫ *velmi utikám* ▫ *Welmi vtijkám* ▫ *uel idem quod Confugio. Vnde Perfugium, idem quod Confugium. Perfuga* ▫ *odběhlec, poběhlec, kdo k nepřátelům od svých utiká* ▫ *Odběhlec/ poběhlec/ kdo k Nepřátelům od ſvých vtijká* ▫ *Refugio* ▫ *naspět utikám neb zase přibíhám* ▫ *Naspět vtijkám/ neb zase*

přibíhám ▫ Item Confugio. Vnde Refugium, idem quod Perfugium ▫ *útočiště, naspět utíkání* ▫ Vtočilště/ naspět vtijkánij ▫ Et Refugere ▫ *uvarovati se* ▫ Vwarowati se ▫ Profugio ▫ *daleko utikám* ▫ Daleko vtijkám ▫ Profugus ▫ *kdo daleko utiká, odchází* ▫ Kdo daleko vtijká/ odchází ▫ Suffugio ▫ *podcházím kradmo, přeč ucházím tajně* ▫ Podcházým kradmo/ přeč vcházým tagně ▫ Subterfugio ▫ *vyvaruji se, vzdaluji se* ▫ Wywarugi se/ vzdalugi se ▫ Nullum laborem tua causa subterfugiam ▫ *žádné práce pro tebe vzdalovati neb varovati se nechci* ▫ Zíádné práce pro tebe vzdalowati neb warowati se nechcy ▫ Nomen loci subterfugit me ▫ *na jméno místa zapomněl sem* ▫ Na gméno mijsta zapomněl sem ▫ Transfugio ▫ *na jiné místo utikám, ucházím* ▫ Na giné mijsto vtijkám/ vcházým ▫ Transfuga ▫ *odběhlec, poběhlec, kdo z vojska z pole svého utiká a k nepřáteluum uchází neb ubíhá* ▫ Odběhlec/ poběhlec/ kdo z Wogška z pole fwého vtijká/ a k Nepřáteluum vchází neb vbíhá ▫ Sunt etiam composita à Fuga. Lucifuga ▫ *kdo se světla zdaluje* ▫ Kdo se fwětla zdaluge ▫ uel Lucifugus, aliàs Lucernarius. Solifuga ▫ *kdo před sluncem utiká a jeho se štítí* ▫ Kdo před Sluncem vtijká/ a geho se štítij

Ee1rb

Fulcio, is, iui, fultum, quartae coniugationis ▫ *podpírám, štemfluji, podpory dávám* ▫ Podpíráám/ štemfflugi/ podpory dávám ▫ Suffulcio idem. Fulcimen uel Fulcimentum ▫ *podpora, štempfl, podstavek, zdržování* ▫ Podpora/ štempffl/ podštawek/ zdržowánij ▫ Fulcrum ▫ *léhací luože neb postel* ▫ Léhacý luože neb postel ▫ Fultura, idem quod Fulcimen. Fultus ▫ *podepřený* ▫ Podepřený

Fulgeo, es, fulgí ▫ *blyštím se, stkvím se* ▫ Blyšttijm se/ stkwijm se ▫ Fulgor ▫ *blesk, stkvělost* ▫ Blesk/ stkwělost ▫ Fulgidus, a, um ▫ *blyskavej, stkvělej, jasný, světlý* ▫ Blyškawey/ stkwěley/ yasný/ fwětlý ▫ Fulgur ▫ *blejskáni, povětrné zasnícení* ▫ Bleyškánij/ powětrné zasnícenij ▫ Fulgetrum, idem et Fulgetra. Fulgurat ▫ *blejská se* ▫ Bleyšká se ▫ Fulguratum ▫ *co jest od blejskáni neb hromobití udeřeno* ▫ Co gest od bleyškánij neb hromobitij vdeřeno ▫ Fulgurator ▫ *blejskač* ▫ Bleyškač ▫ Fulguralis, le ▫ *co k hromowému udeření neb blejskáni náleží* ▫ Co k hromowému vdeřenij/ neb bleyškánij náležij ▫ Composita. Affulgeo ▫ *zasvěcují se* ▫ Zasnícugij se ▫ Confulgeo ▫ *vešken se svítím* ▫ Wessken se fwijttijm ▫ Effulgeo ▫ *ven se svítím* ▫ Wen se fwijttijm ▫ Refulgeo ▫ *zase se blyštím neb ven se svítím* ▫ Zase se blyšttijm/ neb wen se fwijttijm ▫ Praefulgeo ▫ *náramně se svítím, napřed se blyštím* ▫ Náramně se fwijttijm/ napřed se blyšttijm

Fulica, generis foeminini ▫ *mořské vlastovice neb lyska* ▫ Mořké | Wlastowice/ neb Lyška ▫ **Fuligo**, gene. foemi. ▫ *sáze* ▫ Sáze ▫ Fuliginofus, fa, fum ▫ *ukoptěný, učazený, sazemi učerněný* ▫ Vkoptěný/ včazený/ sazemi včerněný

Ee1va

Fullo, onis, gene. mascu. ▫ *barvíř sukna, valchář, kdo šaty čistí* ▫ Barwíř sukna/ Walchář/ kdo šaty čistij ▫ Fullonia ▫ *umění valchářské* ▫ Vměnij walchářské ▫ Fullonius, a, um, et Fullonicus, a, um ▫ *co k valchářství neb sukna barvení náleží* ▫ Co k Walchářstwij neb Sukna barwenij náležij

Fulmen, gene. neut. ▫ *hromobití* ▫ Hromobitij ▫ Fulmino, as ▫ *hromem tepu* ▫ Hromem tepu ▫ Fulminat ▫ *hrom tepe* ▫ Hrom tepe ▫ Fulminatus, a, um ▫ *od hromu zabítý neb poražený* ▫ Od hromu zabítý/ neb poražený

Fuluus, a, um ▫ *zlaté barvy, ryzí, lvové barvy* ▫ Zlaté barwy/ Ryzý/ Lwowé barwy

Fultus, Vide Fulcio

Fumus, gen. ma. ▫ *dejm* ▫ Daym ▫ Fumofus, a, um ▫ *dymnavý, uřaděný, ukoptěný* ▫ Dymnawý/ vřaděný/ vkoptěný ▫ Fumidus, a, um, idem. Fumofae imagines, Metaphori ▫ *starý rod neb kmen* ▫ Starý rod neb Kmen ▫ Fumarium ▫ *dymnice neb místo, kdež vína podkuřují* ▫ Dymnice/ neb mijsto kdež Wijna podkuřugij ▫ Infumibulum ▫ *komín, dymník, krbová díra* ▫ Komijn/ dymnijk/ Krbowá dijra ▫ Naris idem. Fumo, as ▫ *kouřím, kadím, dejm vydávám, koptím* ▫ Kauřijm/ kadijm/ daym vydávám/ koptijm ▫ Infumo, as, pen. prod. ▫ *udím, dymem suším* ▫ Vdijm/ dymem fuffijm ▫ Infumata caro ▫ *uzené neb podkouřené maso* ▫ Vzené neb podkauřené Maso ▫ Fumigo, as, Suffumigo ▫ *podkuřuji, okuřuji* ▫ Podkuřugi/ okuřugi ▫ Fumigatio ▫ *okuřování* ▫ Okuřowánij

Funda, gen. foemi. ▫ *prak, vejhodka, čím se nětco vyhazuje* ▫ Prak/ weyhodka/ čijm se nětco vyhazuge ▫ Item ▫ *nevod, vadka* ▫ Newod/ wadka ▫ Praeterea ▫ *pytel neb tobola* ▫ Pytel/ neb Tobola ▫ Fundibularij, et Fun|ditores ▫ *praktníci, kteříž praký bojují* ▫ Praktijcy/ kteříž Praký bogugij

Eelvb

Fundi, orum ▫ *město v Itáli* ▫ Město w Italij ▫ Vnde Fundanus

Fundo, as, aui ▫ *grunt kladu, zakládám* ▫ Grunt kladu/ zakládám ▫ Fundare moenia ▫ *městské zdi stavěti neb zakládati* ▫ Městské zdi stawěti/ neb zakládati ▫ Fundamen, et Fundamentum ▫ *grunt, základ* ▫ Grunt/ základ ▫ Iacio fundamentum ▫ *grunt zakládám* ▫ Grunt zakládám ▫ Effundare ▫ *grunt vyvrci, vymetati* ▫ Grunt wywrcy/ wymetati

Fundo, is, fudi, fufum ▫ *liji, rozširuji* ▫ Lygi/ rozširugi ▫ Fundere uerba ▫ *mluviti* ▫ Mluwiti ▫ Fundere exercitum ▫ *vojsko poraziti* ▫ Wogfko porazyti ▫ Fundere preces ▫ *prosby vylévati, prositi* ▫ Prosby wylévati/ profyti ▫ Fundere uitam uel animam ▫ *umírati* ▫ Vmijrati ▫ apud Poetas. Fundere se ad amnem ▫ *podlé řeky se položití neb roztáhnouti* ▫ Podlé řeky se položití/ neb roztáhnouti ▫ Et Fundito, frequentat. ▫ *lívám neb pilně leji* ▫ Lývám/ neb pilně legi ▫ Hinc Fufor ▫ *slívač* ▫ Slýwač ▫ Fufor tormentarius ▫ *puškář, kdo děla slévá* ▫ Puffkář/ kdo Děla slévá ▫ Fufor pocularius ▫ *konwář* ▫ Konwář ▫ Et Fuforius, a, um ▫ *co k slévání náleží* ▫ Co k sléváníj náležij ▫ Ars fuforia ▫ *umění slévačské, puškářské* ▫ Vměnij sléwačské/ puffkářské ▫ Et uas fuforium ▫ *slewadlo* ▫ Slewadlo ▫ Item, Fufilis, le ▫ *snadné k slévání* ▫ Snadné k sléváníj ▫ Fufim, aduerbium ▫ *rozšířené, nadýl* ▫ Rozširijřené/ nadýl ▫ et Fufè ▫ *přehojně, široce* ▫ Přehogně/ šliroce ▫ Item, Fundito, as, aui ▫ *často leji* ▫ Čzafto legi ▫ Composi: Affundo ▫ *přilévám* ▫ Přilévám ▫ Confundo ▫ *v hromadu slévám, směšuji, kalím, zahanbuji* ▫ W hromadu slévám/ směšfugi/ kalijm/ zahanbugi ▫ Confusio ▫ *smíšení, zkormoucení, skálení* ▫ Smijšfenij/ zkormaucenij/ škáleníj ▫ Circumfundo ▫ *okolo liji* ▫ Okolo lygi ▫ Diffundo ▫ *rozlívám neb sem i tam liji,*

na ruozno rozšřřuji ▫ Rozlřřwám/ neb fem y tam lygi | *na ruozno rozšřřřugi* ▫ Arbor dif- fundit ramos ▫ *strom šřřoce rozkládá větve* ▫ Strom šřřoce rozkládá Wětwe ▫ Effundo ▫ *rozlřřwám, vylřřwám* ▫ Rozlřřwám/ wylřřwám ▫ Effundere uirus ▫ *kyselost z srdce vypustiti neb nelibku slovy vyplešřřiti* ▫ Kyselost z řřdce vypustiti/ neb nelibku flowy wyplešřřiti ▫ Effundere in linum ▫ *řřmysl a wuoli konečně oznámiti* ▫ Vmyšřř a wuoli konečně ozná- miti ▫ Effundere dicimus ea, quae subito et inordinatě, uel loquimur, uel scribimus ▫ *co kwapně bez rozmyslu, a ne s pilnostřř mluvíme, propřřšřřiti neb píšřřeme* ▫ Co kwapně bez rozmyslu a ne s pilnostřř mluwřřjme/ propřřšřřijme/ neb pijšřřeme ▫ Infundo ▫ *vlřřwám* ▫ Wlřřwám ▫ Infundibulum ▫ *trychtřřř, nálewka* ▫ Trychtřřř/ nálewka ▫ Offundo ▫ *oblivám, zastřřřuji, zakrejšřřwám* ▫ Oblywám/ zašřřřuji/ zakrejšřřwám ▫ Tenebras offundere ▫ *zastřřř- niti* ▫ Zašřřřjiti ▫ Perfundo ▫ *polřřwám, slřřwám* ▫ Polřřwám/ slřřwám ▫ Perfundere lotio ▫ *scankami, močem zlřřiti* ▫ Scankami/ močem zlřřiti ▫ Profundo ▫ *ven vylřřwám* ▫ Wen wylřř- wám ▫ Profundere substantiam ▫ *statek hanebně utratiti* ▫ Statek hanebně wtrati ▫ Pro- fundo ▫ *ven vylřřwání, marně wtráčení* ▫ Wen wylřřwáníj/ Marně wtráčeníj ▫ Refundo ▫ *zase oplacuji neb zase slřřwám, wyplřřwám* ▫ Zase oplacuji/ neb zase slřřwám/ wyplřřwám ▫ Su- ffundo ▫ *podlřřwám, podkropuji* ▫ Podlřřwám/ podkropuji ▫ Suffundere frigidam ▫ *pod- šřřřivati, w hromadu swaditi* ▫ Podšřřřiwati/ whromadu swaditi ▫ Item, Suffundere ▫ *mezi něřřco lřřti přřřlřřwati* ▫ Mezy něřřco lřřti přřřlřřwati ▫ Transfundo ▫ *z jednoho mřřsta na druhé lřřji* ▫ Z jednoho mřřsta na druhé lygi ▫ Omnem laudem in te libenter transfundam ▫ *wšřřecku pochwalu neb poctiwost na tebe přřřinesu a wzlořřřim* ▫ Wšřřecku pochwalu neb po- ctiwost na tebe přřřineřřu a wzlořřřim

Ee2ra

Fundum, gene. neut. ▫ *dno w nádobě neb w jiné věci, kterářř dutá jest* ▫ Dno w nádobě neb w jiné wěcy/ kterářř dutá gest ▫ Sera in fundo paršřřimonia ▫ *pozdňřř wěc jest, na wostatku tepruow chřřřiti přřřichowáwati* ▫ Pozdňřř wěc gest/ na wostatku | tepruow chřřřiti přřřichowáwati ▫ Hinc Profundus, a, um ▫ *hluboký* ▫ Hluboký ▫ Profunditas ▫ *hlubokost* ▫ Hlubokost ▫ Funditus, aduerb. ▫ *ařř do dna, ařř do gruntu* ▫ Ařř do dna/ ařř do gruntu

Ee2rb

Fundus, gene. masc. ▫ *něřřaký statek za měřřřem leřřřici, forberk, děřřřiny, pole, popluřřři, winnice neb lřřky* ▫ Něřřaký statek za Měřřřem leřřřijcřřř/ Forberk/ děřřřiny/ Pole/ popluřřřij/ Winnice neb Lřřky

Fungor, eris, functus sum ▫ *uřřřwám neb zprawuji něřřakej ouřřřad* ▫ Vřřřiwám/ neb zprawuji něřřakej Auřřřad ▫ Fungor consulatu ▫ *sem purgmřřřřem* ▫ Sem Purgmřřřřem ▫ Fungor uita ▫ *řřiv sem* ▫ Zřřiv fem ▫ Item ▫ *dokonáwám* ▫ Dokonáwám ▫ Hinc Functos uita di- cimus ▫ *zemřřřelě neb zmřřřelě* ▫ Zemřřřelě neb zmřřřelě ▫ Functio ▫ *ouřřřad zprawování* ▫ Au- řřřad zprawováníj ▫ Defungor ▫ *zprawuji, řřřřřim, skoncuji, býwám zprořřřěň* ▫ Zprawuji/ řřř- řřřřřim/ řřřřřim/ býwám zprořřřěň ▫ Defunctus periculis ▫ *kdo od nebezpečněstřřři zprořřřěň jest* ▫ Kdo od nebezpečněstřřřij zprořřřěň gest ▫ Defunctus, a, um ▫ *mřřřřřř* ▫ Mřřřřřř

Fungus, gen. mařc. ▫ *mlíč, hořká houba neb sic jiná houba* ▫ Mlýč/ hořká¹¹¹ hauba/ neb lyc giná hauba ▫ *Metapho* ▫ *bláznivý, nerozumný* ▫ Bláznivý/ nerozumný ▫ *Fungofus*, řa, řum ▫ *hubovatý, slabý* ▫ Hubowatý/ řlabý ▫ *Fungofitas* ▫ *hubovatost, slabost* ▫ Hubowatořt/ řlabořt

Funis, gene. mařc. ▫ *provaz, voprátka, řnůra* ▫ Prowaz/ woprátka/ řnůra ▫ *Funiculus*, diminut. ▫ *provázek, řnůrka* ▫ Prowázek/ řnůrka ▫ *Funale* ▫ *svíce, vosková svíčka* ▫ Swijce/ Wofková řwijčka ▫ *Funalis*, le ▫ *co k provazu náleží* ▫ Co k prowazu náleřij ▫ *Funambulus* ▫ *kdo po provaze chodí* ▫ Kdo po prowaze chodij

Funus, eris, generis neut. ▫ *mrtvé tělo, umrlec, pohřební pruovod* ▫ Mrtvé tělo/ vmrlec/ pohřebnij pruowod ▫ *Item* ▫ *smrt* ▫ Smrt ▫ *Funereus*, a, um ▫ *co mrtvému tělu náleží* ▫ Co mrtvému tělu náleřij ▫ *Funeralis*, le, idem. *Item*, *Funebri*, e, *Funebri oratio* ▫ *řeč při pohřbu těla mrtvého činěna* ▫ Ržeč při pohřbu Těla mrřtwého činěna ▫ *Funestus*, ta, tum ▫ *tělem mrtvým pořkvrněnej, smrti hodný neb co se při mrtvém těle potřebuge, řkaredej, hrozný* ▫ Tělem mrtvým pořkwrněnej/ řmrti hodný/ neb co se při mrtvém těle potřebuge/ řkaredej/ hrozný ▫ *Funesta arbor* ▫ *cypřiřový strom, kterýř před ten duom, v němř mrtvé tělo bylo, stavěli* ▫ Cypřiřový řtrom/ kterýř před ten duom/ w němř Mrtvé tělo bylo/ řtawěli ▫ *Funestum bellum* ▫ *smrředlný boj* ▫ Smrředlný bog ▫ *Funesta uictoria* ▫ *řkodné vítězřtví* ▫ řřkodné wijtězřřtwij ▫ *Funesto*, as ▫ *pořkvrňuji mrtvej m tělem neb smrředlně raňuji* ▫ Pořkwrňuji mrtweym tělem/ neb řmrředlně raniugi ▫ *Funero*, as, penult. cor. ▫ *pochovávám, pohřebuji* ▫ Pochowávám/ pohřebugi

Ee2va

Fur, gene. com. ▫ *zloděj* ▫ Zloděj ▫ *Fur etiam pro feruo* ▫ *za pacholka* ▫ Za pacholka ▫ *Bifur*, et *Trifur* ▫ *arcizloděj* ▫ Arcyzloděj ▫ *Furax* ▫ *kradlivý, krádeřný, zlodějský* ▫ Kradliwý/ krádeřný/ zloděgřký ▫ *Furacitas* ▫ *zloděřřtví, krádeř* ▫ Zloděgřřtwij/ krádeř ▫ *Furaciter aduerbium* ▫ *zloděřřsky, krádeřně* ▫ Zloděgřřsky/ krádeřně ▫ *Furor*, aris ▫ *kradu, loupím* ▫ Kradu/ laupijm ▫ *Suffuror*, idem. *Furunculus*, dimin. ▫ *zlodějřček* ▫ Zlodějijček ▫ *Item*, *Furunculus* ▫ *malá, řpičatá neřřtovička, kterář na masité m místě wyrořřtá* ▫ Malá řřpičatá neřřtowička/ kterář na masřřtém mijiřřtě wyrořřtá ▫ *Furtum* ▫ *krádeř, všelike tajné zlořřynřřtvo* ▫ Krádeř/ wřřelike tajné zlořřynřřtvo ▫ *Furtum facere* ▫ *krářřti* ▫ Krářřti ▫ *Furta*, in plurali ▫ *cizolořřřtvo, kureřřřtví, řmilřřtvo* ▫ Cyzolořřřtvo/ kureřřřtwij/ řmilřřtvo ▫ *Celari uult sua furta Venus* ▫ *chce řvé řmilřřtvo neb cizolořřřtvo v tejnosti miji Wěnuřř* ▫ Chce řvé řmilřřtvo neb cyzolořřřtvo w tegnořřti miji Wěnuřř ▫ *Item* ▫ *ouklady, zálohy* ▫ Auklady/ zálohy ▫ *Furtius*, a, um ▫ *ukradený* ▫ Vkradený ▫ *Furtiua pecunia* ▫ *ukradené peníze* ▫ Vkradené penijze ▫ *Furtius* ▫ *tajný* ▫ Tajný ▫ *Furtiuae literae* ▫ *tajná, řkrytá přřani*, jimřřto ne kařřdey rozumij ▫ Tajná/ řkrytá přřanij/ gimřřto nekařřdey rozumij ▫ *Furtium iter* ▫ *tajná ceřřta neb tařenij* ▫ Tajná ceřřta neb tařenij ▫ *Furtim*, | *aduerbium* ▫ *tajně, oukradně, potajemně* ▫ Tajně/ aukradně/ potagemně

Ee2vb

¹¹¹ hořká] hořka tisk

Fufcina, gene. foemi. ▫ *tryrohé vidly rybářské, rybářský hák* ▫ Tryrohé wijdly rybářfké/ rybářfký hák ▫ Fufcinula ▫ *háček, vidličky neb udice kuchařská* ▫ Háček/ Wijdličky neb vdice kuchařfká

Fufcus, a, um ▫ *smědý* ▫ Smědý

Fufus, gener. mafcu. fecundae declinati ▫ *vřeteno, kužel, přeslice* ▫ Wřeteno/ Kužel/ Přeslice ▫ Instrumentum mulierum

Fuftis, gene. mafcu. ▫ *kej, kuol* ▫ Kag/ Kuol ▫ Fuftuarium ▫ *bití kyjmi* ▫ Bitij kygmi ▫ Fuftuarium meretur ▫ *hoden, aby ho kyjmi bili* ▫ Hoden aby ho kygmi bili ▫ uel idem quod Fuftis. Fuftio, as, penu. prod. ▫ *tepu kyjmi* ▫ Tepu kygmi

Futio, is, iui ▫ *vylévám neb teku wen* ▫ Wylévám neb teku wen ▫ Et Effutio ▫ *mluvím bez rozmyslu, nemoudře, tlampám, pliskám ledacos* ▫ Mluwíjm bez | rozmyslu/ nemaudře/ tlampám/ plífkám ledacos ▫ Futilis, le ▫ *těkavý, nechovatlivý* ▫ Těkawý/ nechowatlíwý ▫ Et homo futilis ▫ *tlampáč, pliskač, kterýž nic nemuože zamlčeti* ▫ Tlampáč/ plífkáč/ kterýž nic nemuože zamlčeti ▫ Futilitas ▫ *lehkomyslnost, daremné žvání* ▫ Lehkomyfnoft/ daremné žwánij ▫ Futiliter ▫ *neužitečně, daremně, žvavě* ▫ Nevžitečně/ daremně/ žwawě

Ee3rb

Futo, as, aui, non admodum est in usu, Sed Composita, Confuto, as, penulti. prod. ▫ *háním, odhádám, zamítám* ▫ Hánijm/ odhádám/ zamíjtám ▫ Refuto, idem ▫ *neb zase haním a laji* ▫ Neb zase hanijm a laji ▫ Hinc Confutatio, et Refutatio ▫ *odhádání, opovržení, zavržení, zlehčení* ▫ Odhádani/ opowrženij/ zawrženij/ zlehčenij ▫ Vide supra Confutatio

INCIPIENTIA A G.

Gaba ▫ *město v Galilej* ▫ Město w Gallileg

Gabalum, gener. neut. ▫ *město in Gallia Aquitanica* ▫ Město in Gallia Aquitanica

Gabalus, pen. prod. uel Gabalum, gene. neut. ▫ *kříž, šibenice, vidly* ▫ Kříž/ Šibenice/ wídlly ▫ alij mafculino genere ponunt

Gabata, gene. foem. penul. cor. ▫ *mísa* ▫ Mijfa

Gabij, orum, gene. mafc. plura. tantum ▫ *město v Itali* ▫ Město w Italij ▫ Vnde Gabinus, penult. prod.

Gades, gene. foemi. plura. tant. ▫ *vostrov nedaleko od Hispanie, na kterémž chrám Herkuléšů byl a ten slawnej wznešenej sloup jeho* ▫ Wostrow nedaleko od Hispanie/ na kterémž Chrám Herkuléšů byl/ a ten slawney wznešenej slaup geho ▫ Vnde Gaditanus, a, um ▫ *co jest odtud* ▫ Co gest odtud ▫ Et Gaddir ▫ *město na tom wostrowě* ▫ Město na tom wostrowě

Gazites ▫ *drahej kamen* ▫ Drahey kamen ▫ aliàs Aětijtes ▫ *kterýž v vorličím hnízdě nalézají* ▫ Kterýž w Worličijm Hnijzdě nalézagij

Ee3va

- Galactophagi**, pen. cor. gene. mascu. ▫ *lidé v Skytí, kteříž samým mlékem sou živi* ▫ Lidé w Scythij/ kteříž samým Mlékem fau žiwij ▫ Item, Galactopotaе, pen. prod. ▫ *mléka pitelé* ▫ Mléka pitelé
- Galatia**, gen. foem. ▫ *krajina v menší Azí, dotýká se Kapadocie a Bithynie* ▫ Kragina w menšij Azij/ dotýká se Cappadocie a Bithynie ▫ aliàs, Gallograecia. Vnde Galatae ▫ *lidé v té krajině, k nimž apoštol svatý Pavel list napsal* ▫ Lidé wté kragině/ k nimž Apoštol Swatý Pawel List napsal ▫ etiam Gallograeci dicti
- Galba**, ge. foem. ▫ *červík v dřevě* ▫ Čerwíjk w dřewě
- Galbanus**, gene. foem. pen. cor. uel Galbanum ▫ *pryskyřice neb gumi, kteréž w Syrii roste na jednom křoví, jest jako ferula* ▫ Pryškyřice neb Gummi/ kteréž w Syrii roste na jednom křowij/ gest jako Ferula ▫ Item, Galbana ▫ *měkký neb ženský oděv* ▫ Měkký neb Ženský oděw ▫ Galbinus, a, um, pen. pro. ▫ *měkký, chlipný* ▫ Měkký/ chlipný ▫ Galbini mores ▫ *rozpuští, nectní mravové* ▫ Rozpuštilij/ nectnij mrawowé
- Galea**, gene. foemini. ▫ *leбка, helm* ▫ Leбка/ helm ▫ Galeatus, a, um ▫ *kdo lebku nese* ▫ Kdo lebku nese
- Galena**, gene. foemi. latině Plumbago ▫ *voloweney neb stříbrný pramen, stříbrný pruh, gank, gank* ▫ Woloweney neb stříbrný pramen/ stříbrný pruh gank/ gank
- Galenus**, pen. pro. ▫ *vznešený lékař z Pergamu, města Azie* ▫ Wznešený Lékař z Pergamu Města Azye
- Galerus**, pen. prod. gene. mascu. ▫ *široký koblouk, biryť* ▫ Šíroky koblauk/ Biryť ▫ Item ▫ *dělané neb cizí vlasy* ▫ Dělané neb cyzý wlasý ▫ Galerulus, diminut. aliàs Capillamentum
- Galefus**, gene. masc. pen. prod. ▫ *řeka u Tarentu* ▫ Ržeka v Tarentu
- Galilaea**, gene. foem. ▫ *krajina v Palestině, skrze kterouž teče Jordán řeka* ▫ Kragina w Palestině/ skrze kterouž teče Jordán řeka¹¹³ ▫ Et est duplex, Superior Galilaea, aliàs Galiaea gentium ▫ *kteř se dotýká hory Antilibanum, kdežto se Jordán vypřýštuje a počíná* ▫ Kteř se dotýká Hory Antilibanum/ kdežto se Jordán wypřýštuje a počijná ▫ Inferior Galilaea ▫ *v níž jest jezero Tiberiadis* ▫ W níž gest Gezero Tiberiadis ▫ Hinc Galiaeus, a, um ▫ *někdo z té krajiny galilejské* ▫ Někdo z té Kraginy Galilejské
- Galla**, gene. foemini. ▫ *gales, dobová kulka, dubovka* ▫ Galles/ Dobowá kulka/ Dubowka
- Gallia**, gene. foemi. ▫ *krajina in Europa, kteráž se najprvé dělí* ▫ Kragina in Europa/ kteráž se najprvé dělij ▫ in Galliam, Togatam, et Comatam. Togata, aliàs à Romanis Cispalpina dicta ▫ *všecka Lombardia, knížetství mediolanské a díl země Benátčanův* ▫ Wšecka Lombardia/ Knížetstwij Mediolanské/ a dijl Země Benátčanůw ▫ Comata Transalpina ▫ *veškeren Frankrejch i s Nidrlantem, jichž pomezí a hranice sou Alpes, Rncefal, Rejn a moře, dělí se in Narbonensem, kterouž jmenují provinci neb delfinat* ▫ Weškeren Frankreich/ y s Nidrlantem/ gichž pomezý a hranice fau Alpes/ Runceffal/ Reyn a Moře/

Ee3vb

¹¹³ řeka] řeká tisk

dělij se in Narbonensem, kterauž gmenugij/ Prouincý neb Delphinat ◻ aliàs Braccata Gallia. In Aquitaniam ◻ *slove* ◻ *flowe* ◻ Guienne ◻ *neb* ◻ *neb* ◻ Gasconia. In Celticam, et Belgicam, de quibus alibi. Hinc Gallus, a, um, gentile ◻ *co z Frankrejchu jest* ◻ *Co z Frankreihu gest* ◻ Item, Gallicus, a, um, et Gallicanus, idem. Gallica uestis ◻ *francouzské roucho* ◻ *Francauzské rauchó* ◻ Gallicus morbus ◻ *franská nemoc* ◻ *Franlká nemoc* ◻ Gallograecia, aliàs Gallatia. Vide supra Galatia. Galitia ◻ *krajina v Hispani, v kteréž jest Kompostela, pout svatého Jakuba* ◻ *Kragina w Hispanij/ w kteréž gest Compostella/ Paut swatého Jakuba* ◻ Gallulo, as, et Gallulafco ◻ *rostou mi chlupy na hanbě* ◻ *Roftau mi chlupy na hanbě*

Gallus, gene. maf. ◻ *kněz bohyně Cybeles, kterýž jest vykleštěnej, kleštěnec* ◻ *Kněz Bohyně Cy|beles/ kterýž gest vykleštěnej/ kleštěnec* ◻ *Vnde Gallare, infanire* ◻ *blázniti, vstě-kati se* ◻ *Blázniti/ wstěkati se* ◻ et Gallus ◻ *řeka v Frygí* ◻ *Ržeka w Phrygij* ◻ Gallus, item ◻ *kohout* ◻ *Kohaut* ◻ *Discriminis causa*. Gallus gallinaceus. Gallina ◻ *slepice* ◻ *Slepice* ◻ *Vnde Gallinaceus, a, um* ◻ *co od slepice jest, slepičí* ◻ *Co od Slepice gest/ Slep-ičij* ◻ *Ouum gallinaceum* ◻ *slepičí vajce* ◻ *Slepičij Wayce* ◻ *Lac gallinaceum* ◻ *neznámá, nákladná věc, veliké štěstí a bohatství* ◻ *Neznámá/ nákladná věc/ veliké štěstij a bo-hatftwij* ◻ *Gallicinium* ◻ *kohoutí kokrháni* ◻ *Kohautij kokrhánij* ◻ *Quarta castrensis ui-gilia*. Gallinarius ◻ *kdo slepic hlédá* ◻ *Kdo slepic hlédá* ◻ *Gallinaria idem, in foeminino*. Item ◻ *vostrov in mari Ligustico* ◻ *Wostrow in mari Ligustico* ◻ *Gallinarium* ◻ *kurník, sle-pičí chlív, posada* ◻ *Kurnijk/ slepičij chlív/ posada*

Ee4ra

Gammarus, pen. cor. gene. mafc. ◻ *živočich toho způsobu jako rak* ◻ *Zivočich toho způsobu jako Rak* ◻ *uel potius* ◻ *co my rakem jmenujeme* ◻ *Co my Rakem gmenugeme*

Gammoides, gene. mafc. penult. prod. ◻ *železo lékařské, jimž nečistotu z rán vytahují* ◻ *Zě-lezo lékařské/ jimž nečistotu z Rán vytahugij*

Gamos, generis mafcu. latinè Nuptiae ◻ *svadba, svadebnost* ◻ *Swadba/ swadebnost* ◻ *Vnde Agamos, Monogamos, Digamos, Trigamos, etc. de quibus alibi*

Ganeum, gene. neut. et **Ganea**, ae, gen. foemi. ◻ *obecní kuchyně, krčma, obecný domek* ◻ *Obecnij kuchyně/ krčma/ obecný domek* ◻ *Ganeo, onis* ◻ *lehkomyslný, nestydatý kurev-ník, rufián, žráč etc.* ◻ *Lehkomyšlný/ nestydatý kurewnijk/ Ruffián/ žráč etc.*

Ganges, gene. mafc. ◻ *řeka v Indí velmi veliká* ◻ *Ržeka w Indij/ velmi veliká* ◻ *Vnde Gan-geticus, a, um* ◻ *co k tomu sluší* ◻ *Co k tomu fluffij*

Gangrena, gene. foemi. ◻ *shnilé maso, diví maso* ◻ *Shnilé maso/ diwij maso*

| **Ganimeses**, gene. mafc. pen. prod. ◻ *ušlechtilý pacholík, krále trojanského syn, kteréhož sobě Jupiter za služebníka a za šenka k stolu svému zvolil* ◻ *Všlechtilý pacholijk/ Krále Trojanského Syn/ kteréhož sobě Iuppiter za služebníka a za šenka k stolu swému zvolil*

Ee4rb

- Gannio**, is, iui, et ij. quartae coniugationis ◻ *štěkám neb skolím jako liška neb vrčím* ◻ Sftěkám/ neb skolijm jako Liška/ neb wrčijm ◻ Ogganire ◻ v uši šeptati neb odštěkávati ◻ W vffi fseptati/ neb odffštěkávati ◻ Inde Gannitus ◻ *štěkání, vrčení* ◻ Sftěkánij/ wrčeníj
- Ganza**, gene. foemi, Germanicum uocabulum ◻ *hus* ◻ Hus
- Garamantes**, gene. mafc. ◻ *lidé v Libí u Getuluov* ◻ Lidé w Libij v Getuluow
- Garganus**, gene. mafc. pen. pro. ◻ *hora v Apulí* ◻ Hora w Apulij ◻ Nunc mons sancti Angeli dicitur
- Gargara**, pen. cor. gene. neut. ◻ *vrch hory Idae in Phrygia a město při té hoře* ◻ Wrch hory Idae in Phrygia, A Město při té hoře ◻ In fingulari, Gargarus, generis mafculini.
- Gargarizo**, as ◻ *vychrkuji, v hrdle klokám, klokání činím, hrdlo vymeyvám* ◻ Wychrkugi/ w hrdle klokám/ klokánij činijm/ hrdlo wymeywám ◻ Inde Gargarifmus ◻ *klokání* ◻ Klokánij ◻ et Gargarizatio, idem
- Garrio**, is, iui ◻ *štěbeci, nemoudře mluvím, daremně tlachám* ◻ Sftěbecy/ nemaudře mluwijm/ daremně tlachám ◻ *propriè auium, Garrimus, quicquid in buccam uenit, Cice* ◻ *žveme, tlacháme, pliskáme, co nám slina k ustuom přináší* ◻ žweme/ tlacháme/ pliskáme/ co nám flina k vftuom přináffij ◻ Vnde Garritus ◻ *štěbetání* ◻ Sftěbetánij ◻ Et Garrulus ◻ *štěbetka, tlachač* ◻ Sftěbetka/ tlachač ◻ Item, auis nomen ◻ *sojka* ◻ Soyka ◻ Garrula pica ◻ *štěbetná straka* ◻ Sftěbetná ftraka ◻ Garrulitas¹¹⁴ ◻ *štěbetání, štěbetnost* ◻ Sftěbetánij¹¹⁵/ fftěbetnoft
- Gafrimargia**, gen. foem. ◻ *obžerstvo* ◻ Obžerftwo
- | **Gaudeo**, es, gauifus fum ◻ *raduji se, veselím se* ◻ Radugi fe/ wefelijm fe ◻ Simile gaudet fimili ◻ *věci sobě podobné vždy spolu sou rády* ◻ Wěcy lobě podobné wždy spolu fau rády ◻ Adolefcentia gaudet libertate, Terent ◻ *mladost ráda užívá fwobody* ◻ Mladofť ráda vžijwá fwobody ◻ Gaudere in finu ◻ *sám u sebe se radovati a veselu býti* ◻ Sám v febe fe radowati/ a wefelu býti ◻ Gaudet doceri ◻ *rád se dá učiti, navěsti* ◻ Rád fe dá včiti/ nawěfti ◻ Congaudeo ◻ *spoluraduji se* ◻ Spolu radugi fe ◻ Pergaudeo ◻ *velmi raduji se* ◻ Welmi radugi fe ◻ Gaudium ◻ *srdečná radost* ◻ Srdečná radoft
- Gaufape**, gene. neut. et **Gaufapa**, foem. ◻ *húně, sukno s obou strán chlupaté, koberec* ◻ Húně/ fukno s obau ftrán chlupaté/ Koberec ◻ Et Veltis gaufapina, penult. cor. ◻ *zimní voděv* ◻ Zymnij woděw
- Gaza**, gene. foemi. ◻ *bohatství, poklad* ◻ Bohatftwij/ poklad ◻ Item, Gaza ◻ *město v Palestíně* ◻ Měfto w Palestyně ◻ Vnde Gazeus, a, um. et Vrbs Perffiae ◻ *město v Persí* ◻ Měfto w Perfij ◻ Hinc Gazeticus, a, um ◻ *co odtud jest* ◻ Co odtud gefť ◻ Gazophilacium ◻ *pokladnice, místo, kde se pokladové chovají* ◻ Pokladnice/ mijfto kde fe pokladowé chowagij
- Garumna**, gen. maf. ◻ *řeka v Frankrejchu, kteráž Kelty a Gaskonitké od sebe dělí* ◻ Ržeka w Frankreychu/ kteráž Cely a Gafconitké od febe dělij

Ee4va

¹¹⁴ Garrulitas] Garrulitas *tisk* ¹¹⁵ Sftěbetánij] Sftěbetánij *tisk*

GE

Gebenna ◻ *hory v Frankejšchu* ◻ Hory w Frankeychu ◻ Geneua ◻ *město Genf v Šofojšku* ◻
Město Genff/ w Sfoffoyfku

Gehenna, gene. foemi. ◻ *dolina byla nedaleko od Jeruzaléma, v kteréžto byl plac, na nějž kosti od mršin a jiné nečistoty ven z Jeruzaléma vozili* ◻ Dolina byla nedaleko od Geruzaléma/ w kteréžto byl plac/ na nějž kosti od mršlin/ a giné nečistoty wen z Geruzaléma wozyli ◻ Et per Metaphor ◻ *místo zatracencuow, horoucí peklo a věčné muky* ◻ Mijšto zatracencuow/ Horaucý peklo/ a věčné muky

| **Gela**, gene. mařc. ◻ *řeka a město v Sicilii* ◻ Ržeka a Město w Sicilij

Ee4vb

Gelafinus, gene. mařc. ◻ *kejklejř, kterež lidi rozsměšuje* ◻ Keykleyř/ kterež lidi rozlíměšuge ◻ Item, Gelafini ◻ *přední zubové, kteréž odkrejšváme, když se smějeme* ◻ Přednij zubowé/ kteréž odkrejšváme/ když se smějeme

Geloni, pen. prod. ◻ *lidé v Skyti* ◻ Lidé w Scythy ◻ nunc Getae, uel Tartari ◻ *Tatarové* ◻ Tatarowé

Gelu, gene. neut. ◻ *zima neb mráz* ◻ Zyma neb mráz ◻ Vnde Gelidus, a, um ◻ *zamrazilej, zmrzlý* ◻ Zamrazylej/ zmrzlý ◻ Egelidus ◻ *vymrzlý* ◻ Wymrzlý ◻ E, priuat hoc loco. Et Gelabilis, le ◻ *co snadně zmrzne* ◻ Co snadně zmrzne ◻ Gelařco, is ◻ *mrznu, stydnu* ◻ Mrznu/ řtydnu ◻ et Congelařco, Gelo, as, idem. Vnde Congelo ◻ *mrznu, stydnu* ◻ Mrznu/ řtydnu

Gemini, gene. mař. ◻ *bliženci, dvojčátka, kteříž při jednom porodu spolu narodili se* ◻ Bližency/ dwogčátka/ kteříž při gednom porodu řpolu narodili se ◻ Et pro duobus ◻ *a za dva* ◻ A za dwa ◻ Trigemini, uel Tergemini ◻ *trůjčátka, tři* ◻ Trůgčátka/ Tři ◻ Sic Quatergemini ◻ *čtyry* ◻ Čřtyry ◻ Et Cařtor ac Pollux ◻ *slovou* ◻ řlowau ◻ Gemini. Item, Geminus Deus ◻ *Buoh Janus, jeňž dvoji tvář má* ◻ Buoh Ianus/ genž dwogi tvář má ◻ Gemellus, a, um. diminut. Et Geminus, a, um ◻ *dvojnásobný neb podobný* ◻ Dwognářobný neb podobný ◻ Gemino, as ◻ *dvojnásobím* ◻ Dwognářobijm ◻ Vnde Congemino, et Ingemino, idem

Gemma, gene. foemini. ◻ *pupenec na vinné ratolesti, vypukání* ◻ Pupenec na winné Ratolesti/ vypukáníj ◻ Bigeminis furculus ◻ *vinná ratolest, kteréž dva rovné proutky a pupence má* ◻ Winná Ratolest/ kteréž dva rovné prautky a pupence má ◻ Trigeminis ◻ *kteráž tři rovné proutky a pupence má* ◻ Kteráž tři rovné prautky a pupence má ◻ Gemmare ◻ *pučiti* ◻ Pučiti ◻ Inde Gemmařcere. Vites gemmařcere in|cipiunt ◻ *vinné ratolesti počínají se pučiti neb pupence vypouřtěti* ◻ Winné Ratolesti počijnagij se pučiti/ neb pupence vypauřtěti ◻ Gemma řignificat etiam ◻ *drahej kámen* ◻ Drahey kámen ◻ Item Flos ◻ *květ* ◻ Kwět ◻ Gemmula, diminut. Vnde Gemmosus, a, um ◻ *pln drahého kamení* ◻ Pln drahého kamenij ◻ Et Gemmatus, a, um ◻ *drahým kamením ozdobený* ◻ Drahým kamenijm ozdobený

Ff1ra

Gemo, is, ui ◻ *lkaji, vzdychám pro tesknost* ◻ Lkagi/ vzdychám pro telknoft ◻ Plaustrum gemit ◻ *vuoz skřípí pro veliký náklad* ◻ Wuoz skřijij pro veliký náklad ◻ Gemere, item Flere ◻ *plakati* ◻ Plakati ◻ Ingemo, pen. cor. ◻ *velmi lkám* ◻ Welmi lkám ◻ Hinc Gemitus ◻ *lkání* ◻ Lkánij ◻ Gemebundus, a, um ◻ *co velmi lká neb vzdýchá* ◻ Co welmi lká/ neb vzdýchá

Gemoniae, gene. foem. ◻ *lavka v Římě, z kteréž odsouzení doluov strkáni bývali* ◻ Lawka w Ržijmě/ z kteréž odfauzenij doluow strkáni býwali ◻ Gemonij gradus, idem

Gena, gene. foemi. ◻ *kožka, kteráž svrchu oči přikrejevá* ◻ Kožka kteráž svrchu oči přikreywá ◻ Item ◻ *to, což pod očima jest, až dotud, kde se vlasové bradní začínají, lice* ◻ To což pod očima gefť/ až dotud kde se wlawové bradnij začijnagij/ lijce ◻ aliàs Mala

Genauius, a, um ◻ *žravej, obžernej* ◻ žrawey/ obžerney ◻ Gulofus

Genealogia ◻ *pořádné vyčítání rodu neb pokolení a kmene* ◻ Pořádné wyčijtánij Rodu neb pokolenij a kmene ◻ generis foeminini

Genearcha, gene. mašc. ◻ *počátek neb puowod rodu, předek rodu, přední v rodu* ◻ Počátek neb puowod Rodu/ předek Rodu/ přednij w Rodu

Genero, as, aui ◻ *rodím, plodím* ◻ Rodijm/ plodijm ◻ Vnde Generatio ◻ *zplození* ◻ Zplozenij ◻ Item, Genus ◻ *rod neb pokolení* ◻ Rod/ neb pokolenij ◻ Genere Andria ◻ *rodu neb pokolení z Andru* ◻ Rodu neb pokolenij z Andru ◻ Genus ◻ *ta věc vyšší, pod níž se mnoho obsahuje* ◻ Ta věc wyžšij/ pod | niž se mnoho obfahuge ◻ ut Animal ◻ *živočich* ◻ Ziwočich ◻ Genus est ◻ *pod tím obsahuje se člověk, osel, vlk, kuň etc.* ◻ Pod tjm obfahuge se Człowěk/ Ofel/ wlk/ Kuň etc. ◻ Genus ◻ *toho druh* ◻ Toho druh ◻ ut Alterius generis ◻ *jiného druh, jiné vrstvy* ◻ Giného druh/ giné wrftwy ◻ Aliud genus uitae ◻ *jinej zpuosob neb forma života* ◻ Giney zpuofob neb fforma žiwota ◻ et id genus hominum ◻ *takoví lidé* ◻ Takowij lidé ◻ Hinc Omnigenus, a, um ◻ *všelijaký* ◻ Wšfeligaký ◻ Multigenus ◻ *mnohého zpuosobu* ◻ Mnohého zpuofobu ◻ Alienigena ◻ *cizího rodu, pokolení, cizozemec* ◻ Cyzýho rodu/ Pokolenij/ Cyzozemec ◻ Indigena, gen. com. ◻ *v zemi rodilý, domácí* ◻ W zemi rodilý/ domácí ◻ Et Generofus, a, um ◻ *dobrého rodu, vysokého stavu, statečnej, zmužilej, urozenej* ◻ Dobrého rodu/ wysokého stawu/ štatečnej/ zmužilej/ Vrozeney ◻ Generofitas ◻ *urozenost* ◻ Vrozenoft ◻ Generalis, le ◻ *všelijaký, obecný* ◻ Wšfeligaký/ obecný ◻ Generatim, aduerbium ◻ *skrze všecken pokolení neb všudy wuobec do konce* ◻ Skrze wšfecka Pokolenij/ neb wšfudy wuobec do konce ◻ Item, Gener ◻ *muž dcery, zet'* ◻ Muž dcery/ Zet' ◻ Progener ◻ *muž wnuky* ◻ Muž wnuky ◻ Auus uel Auia habet progenerum. Compofí: Congenero ◻ *v hromadu spojuji, spolu rodím* ◻ Whromadu spogugi/ spolu rodijm ◻ Degenero ◻ *z rodu vystupuji neb nedařím se po rodu* ◻ Z rodu wyftupugi/ neb nedařijm se po rodu ◻ Degener ◻ *neurozený, nepodařilý, nerůdný* ◻ Neurozený/ nepodařilý/ nerůdný ◻ Ingenero ◻ *vrodím, přirozují* ◻ Wrodijm/ přirozugi ◻ Natura nobis amore nōstri ingenerauit ◻ *přirození nám sebe samých milování přirodilo* ◻ Přirozenij nám sebe samých milowánij přirodilo ◻ Progenero ◻ *dále rodím, mno-*

žím rod ▫ Dále rodijm/ množijm Rod ▫ Vnde Progenies ▫ *rod, pokolení, plemeno* ▫ Rod/ pokolenij/ plemeno ▫ Tua progenies ▫ *cos ty zplodil, tvá rodina* ▫ Cos ty zplodil/ twá rodina ▫ Regenero ▫ *zase neb znovu rodím* ▫ Zafe/ neb znowu rodijm ▫ Regeneratio ▫ *druhé rození* ▫ Druhé rozenij

| **Genefar**, et **Genefareth**, e, producta ▫ *jezero v Galilej* ▫ Gezero w Galileg ▫ aliàs Lacus Tyberiadis ▫ *skrže něž Jordán teče, při kterémžto Tiberias, Capernaum, Tarichee a Bet-saida ta města leží etc.* ▫ Skrže něž Jordán teče/ při kterémžto Tiberias/ Capernaum/ Tarichee/ a Betfaida ta Města ležij etc. Ff1va

Genefis, gene. foemi. latinè Generatio ▫ *zplození neb rození* ▫ Zplozenij neb rozenij ▫ Natiuitas, Genethlius, Natalis dies ▫ *den narození* ▫ Den Narozenj ▫ Et Deus nuptiarum Genethlia, Natalitia ▫ *svátek a památka dne narození* ▫ Swátek a památka dne Narozenij ▫ pluraliter tantum. Genethliacus ▫ *věštec neb hadač ze dne narození* ▫ Wěštec neb Hadač ze dne Narozenij ▫ aliàs Chaldaeus. Item, Genethliacon carmen ▫ *zpívání veselé při narození* ▫ Zpijwánij wefelé při narozenij

Genimen, **Genitalis**, **Genitor**, Vide Gigno

Genius, gene. mafc. ▫ *buoh přirození neb narození* ▫ Buoh přirozenij neb narozenij ▫ Et ueteres assignabant unicuique duos Genios, bonum et malum, etiam locis ▫ *staří každému člověku dva přirozené bohy neb anjely a neb duchy přivlastňovali, také i všelikému místu, dobrého a zlého* ▫ Staříj každému Cžlowěku dwa přirozené Bohy neb Angely/ a neb Duchy přiwlastniowali/ také y všelikému mijštu/ dobrého a zlého ▫ Vnde Propitio genio natus dicitur ▫ *kdo se v šťastnou hodinu narodil* ▫ Kdo se w šťastnou hodinu narodil ▫ Sinistro genio ▫ *nešťastně* ▫ Nešťastně ▫ Indulgere genio ▫ *rozkoši a žádosti těla povolovati* ▫ Rozkosli a Zíadošti těla powolowati ▫ Defraudare genium ▫ *žádostem ujímati, nepovolovati* ▫ Zíadoštem vgijmati/ nepowolowati ▫ Genialis, le ▫ *co k přirození náleží* ▫ Co k přirozenij náležij ▫ Genialis lectus ▫ *manželské luože* ▫ Manželské luože ▫ Item ▫ *co k chlipnosti tělesné nakloněno jest* ▫ Co k chlipnosti tělesné nakloněno gest ▫ Genialis hyems ▫ *zima, kteráž k jídlu a pití nabízí* ▫ Zyma/ kteráž k | jídlu a pitij nabijzý ▫ Genialis homo ▫ *kvasitedlný člověk, kdo rád hoduje, hodovný* ▫ Kwafytedlný Cžlowěk/ kdo rád hoduje/ hodovný

Gens, gene. foemi. ▫ *lid* ▫ Lid ▫ Item ▫ *pokolení, národ* ▫ Pokolenij/ Národ ▫ Maiorum gentium, et Minorum gentium, apud Ciceronem legitur, Vide supra in dictione Deus. Vnde Gentiles ▫ *kteríž sou jednoho pokolení, kmene a jména neb jednostajné jméno mají, jejichžto předkové vždycky svobodní byli* ▫ Kterížž sau gednoho pokolenij/ Kmene a gména/ neb gednoftagné gméno magij/ gegichžto Předkové vždycky swobodnij byli ▫ Ad agnatos et gentiles est deducendus, Prouerbium ▫ *ztřeštil se, vstekl se* ▫ Ztřeštil se/ wstekl se ▫ Varro. Et Gentilis, le ▫ *co jednomu pokolení přivlastněno a náležité jest* ▫ Co gednomu pokolenij přiwlastněno a náležité gest ▫ Praeterea, Gentiles, et Gentes ▫ *pohané* ▫ Pohané ▫ Gentilitius, a, um ▫ *co jednoho pokolení obzvláště neb vlastní jest* ▫

Ff1vb

Co gednoho pokolenij obzwláŝtně neb wlaŝtnij geŝt ▫ Gentilitium nomen ▫ *vlastní jméno některého rodu* ▫ Wlaŝtnij gméno některého rodu ▫ Gentilitia inŝignia ▫ *erbové toho rodu* ▫ Erbowé toho Rodu ▫ Gentilitas ▫ *množství lidu neb národu* ▫ Množŝtwij lidu neb národu

Gentiana, gene. foe. ▫ *hořec* ▫ Hořec ▫ Radix est

Genu, gene. neut. ▫ *koleno* ▫ Koleno ▫ Geniculum, diminut. Item, Geniculum ▫ *uzlík neb souček na tyčce neb stebli, steblový uzel neb članek* ▫ Vzlijk neb ŝauček na tyčce/ neb ŝtebli/ ŝteblowý vzel neb članek ▫ Vnde Geniculatus, a, um ▫ *uzlovatý* ▫ Vzlowatý ▫ Et Geniculatim, aduerbium ▫ *skrze uzly* ▫ Skrze vzly ▫ Ingeniculor, aris ▫ *ŝhýbám kolena* ▫ Šhýbám kolena

Genua, gene. foemini. ▫ *měŝto Genua* ▫ Měŝto Genua ▫ in Liguria. Vnde Genuenfis, e ▫ *genuenský* ▫ Genuenký

Genuinus, a, um ▫ *přirozený, přivlaŝtněný, vlastní* ▫ Přirozený/ přiwláŝtněný/ wlaŝtnij ▫ Genuinus fermo ▫ *přirozená řeč neb vyluvnost* ▫ Přirozená řeč neb wyluwnoŝt ▫ Genuini ŝignificant ▫ *třenovní zuby neb zadní* ▫ Třenownij zuby/ neb zadnij ▫ Vnde Genuino mordere, et Genuinum inŝigere ▫ *tajně láti, pomlouwati, utrhati* ▫ Tayně láti/ pomlouwati/ vtrhati

Ff2ra

Gaeodaetes, pen. prod. gene. maŝc. ▫ *dělič, kdo zemi dělí a rozměřuje* ▫ Dělič/ kdo Zemi dělij/ a rozměřuge ▫ Gaeodaeticus, a, um ▫ *co k tomu příŝluŝí* ▫ Co k tomu přiřluffij ▫ Gaeodaefia ▫ *podělowání neb umění takového rozměrowání* ▫ Podělowánij/ neb vměnij takového rozměrowánij

Geographus, gene. maŝc. ▫ *kdo zemi popisuje* ▫ Kdo Zemi popisuge ▫ Geographia ▫ *země popisování* ▫ Země popisowánij

Geomantes, gene. maŝc. ▫ *hadač neb věŝtec po zemi* ▫ Hadač neb wěŝtec po zemi ▫ Geomantia. pen. prod. ▫ *takové umění hádaní* ▫ Takové vměnij hádanij

Geometra, gene. maŝc. pen. cor. ▫ *měřčí, kdo zemi rozměřuje* ▫ Měřčij/ kdo zemi rozměřuge ▫ Geometria ▫ *umění rozměrowání zemi* ▫ Vměnij rozměrowánij Zemi ▫ Geometricus, a, um ▫ *co jeŝt o umění vyměřování* ▫ Co geŝt o Vměnij wyměřowánij

Georgus, gene. maŝcu. latině Colonus uel Agricola ▫ *vořáč, rataj, ŝedlák* ▫ Wořáč/ Rataj/ ŝedlák ▫ Georgia ▫ *vorba* ▫ Worba ▫ Georgica, orum ▫ *věci k vorbě neb ŝedlŝkému dílu náležící* ▫ Wěcy k Worbě neb ŝedlŝkému dijlu náležijcý ▫ Georgius, idem quod Colonus ▫ *vořáč, ŝedlák* ▫ Wořáč/ ŝedlák

Germania, gene. foemi. ▫ *německá země* ▫ Německá Země ▫ Germanus ▫ *Němec* ▫ Němec ▫ Et Germanicus, a, um ▫ *německý, co k německé zemi náleží* ▫ Německý/ co k německé Zemi náležij ▫ Germanicus Oceanus ▫ *moře* ▫ Moře ▫ Item, Germanicus, ca, cum ▫ *kdo v německé zemi bojuje neb co ŝe tam ŝtává* ▫ Kdo w Německé zemi boguge/ neb co ŝe tam ŝtává ▫ Germanicani milites ▫ *vojáci, kteréž Římané do Němec přivedli* ▫ Wogácý/ kteréž | Ržijmané do Němec přiwedli ▫ Germanus, a, um. ŝignicat etiam ▫

Ff2rb

z jednoho života neb vlastní a přirozený ▫ *Z gednoho žiwota/ neb wlaſtnij a přirozený* ▫ Germanus frater ▫ *vlastní, přirozenej bratr* ▫ *Wlaſtnij přirozeney bratr* ▫ Germana uirtus ▫ *opravdová, přirozená ctnost* ▫ *Oprawdowá přirozená ctnoſt* ▫ Germana patria est, Cicero ▫ *jest má vlast* ▫ *Geſt má wlaſt* ▫ Et Germanè reſcribam ▫ *chciť přátelsky neb bratrsky odepsati* ▫ *Chcyť přátelsky neb bratrſky odeplati*

Germen, gene. neu. ▫ *proutek, mladistwa, vypučená větev, kmen* ▫ *Prautek/ mladistwa/ vypučená wětew/ kmen* ▫ *Vnde Germino, as* ▫ *pučím se* ▫ *Pučijm se* ▫ *Congermino* ▫ *spolu neb v hromadu rostu* ▫ *Spolu neb whromadu roſtu* ▫ *Egermino, et Progermino* ▫ *vypukávám se neb dále vyrostám, kmen vynáším, pronáším* ▫ *Wypukávám se/ neb dále wyroſtám/ kmen wynáſſijm/ pronáſſijm* ▫ *Germinatio* ▫ *vypukání, vyrostání* ▫ *Wypukáníj/ wyroſtáníj*

Gero, is, geſi, geſtum ▫ *nosím* ▫ *Nofým* ▫ *Item* ▫ *jednám, řídím, zpravuji* ▫ *Gednám/ řijdijm/ zprawugi* ▫ *Gerere bellum* ▫ *boj vésti, válku provoditi* ▫ *Bog wéſti/ Wálku prowoditi* ▫ *Gerere negotium* ▫ *konati poručenú práci* ▫ *Konati poručenú práci* ▫ *Idem quod Conſicere. Quali re bene geſta, Terent* ▫ *rovně, jako by ta věc dobře zpravena byla* ▫ *Rowně yakoby ta wěc dobře zprawena byla* ▫ *Gerere ueſtes* ▫ *šaty nositi* ▫ *Sfaty nofyti* ▫ *Annulum gerit in digito* ▫ *noší prsten na prſtě* ▫ *Nofý prſten na prſtě* ▫ *Gerere uicem alterius* ▫ *jiného v práci jeho zastávati* ▫ *Giného w práci geho zaſtávati* ▫ *In ſinu gerere* ▫ *za ſadry nositi* ▫ *Za ſiadry nofyti* ▫ *Et per Metapho* ▫ *velmi milovati, sobě vážiti* ▫ *Welmi milowati/ ſobě wážíti* ▫ *Gerere conſulatum* ▫ *purgmiſtrský ouřad zpravowati* ▫ *Purgmiſtrſký auřad zprawowati* ▫ *Gerit conſulem* ▫ *jest purgmíſtrem* ▫ *Geſt Purgmiſtrem* ▫ *Gerere morem* ▫ *po woli bejti, uposlechnouti* ▫ *Po woli beyti/ wpoſlechnauti* ▫ *Quomodo ſe gerit?* ▫ *jak život ſwuoj vede, kterak ſe chová* ▫ *Yak žiwot ſwuog wede? Kterak ſe chowá* ▫ *Turpiter ſe geſit* ▫ *hanebně se zachoval* ▫ *Hanebně ſe zachowal* ▫ *Hinc Geſta* ▫ *slavní činové, skutkové* ▫ *Slawnij činowé/ ſkutkowé* ▫ *Gerulus* ▫ *nošič, kdo nuoſe noſí, trakař* ▫ *Nofýč/ kdo nuoſſe noſý/ Trakař* ▫ *Geſtio* ▫ *nošení neb jednání* ▫ *Noffenij neb gednáníj* ▫ *Geſtio negotij* ▫ *jednání pře* ▫ *Gednáníj pře* ▫ *Et Geſtus, us* ▫ *rukou rozkládání, křepčení* ▫ *Rukau rozkládáníj/ křepčeníj* ▫ *à quo Geſticular, aris* ▫ *ruce rozkládám, křepčím* ▫ *Ruce rozkládám/ křepčijm* ▫ *Geſticulari manibus* ▫ *ruce pěkně rozkládati, rukama kajklowati* ▫ *Ruce pěkně rozkládati/ Rukama kajklowati* ▫ *Geſticator* ▫ *kajklíř, kratochvilník* ▫ *Kaykljř/ kratochwilnij* ▫ *Geſticulario* ▫ *kratochvilení, kajklování* ▫ *Kratochwilenij/ kayklowáníj* ▫ *Geſticularius, a, um* ▫ *co k kajklířſtví příſluſí* ▫ *Co k kajkljřſtwij příſluſij* ▫ *Geſtuofus, a, um* ▫ *kejklowný, křepký* ▫ *Keyklowný/ křepký* ▫ *Geſtamen* ▫ *oděw, braň neb ſic nětco jiného, což noſime* ▫ *Oděw/ braň/ neb ſyc nětco giného což noſyme* ▫ *Item, Geſto, as, et Geſtito, frequenta* ▫ *uſtawičně noſím* ▫ *Vſtawičně noſým* ▫ *Geſtatio* ▫ *nošení, cvičení, kdo ſe dá noſiti* ▫ *Noffenij/ cwičeníj/ kdo ſe dá nofyti* ▫ *Geſtatorius, a, um* ▫ *co k nošení ſluſí* ▫ *Co k noſſenij ſluſij* ▫ *Geſtatoria ſella* ▫ *nošni ſtolice* ▫ *Noffnij ſtolice* ▫ *Et Geſtatorium, ſubſtantium* ▫ *ſtolice, noſidlo, nuoſe neb k tomu podobné, v čem a na*

čem se nětco nosí ▫ Stalice/ nofydlo/ nuosse/ neb k tomu podobné/ w čem a na čem se nětco nofý ▫ Gestatorium penfile ▫ *komorní visutý wuoz* ▫ Komornij wifutý wuoz ▫ Pilentum aliàs. Item, Gestio ▫ *plésám rukama, raduji se* ▫ Pléfám rukama radugi se ▫ Voluptate gestio, Cicer ▫ *radostí plésám* ▫ Radoftij pléfám ▫ Item, Vehementer cupio ▫ *náramně míti žádám* ▫ Náramně mijti žádám ▫ Gestio scire haec omnia. Cic ▫ *žádám věděti ty všecky věci* ▫ Ziadám wěděti ty wflecky wěcy ▫ Omnes laetitia gestiunt ▫ *všickni radostí plésají* ▫ Wflickni Radoftij | pléflagij ▫ Composi: à Gero, Aggero. pen. cor. ▫ *přináším* ▫ Přináfljij ▫ Vnde Agger, Vide alibi. Congero ▫ *na hromadu snáším, shromažďuji, hnízám se* ▫ Na hromadu fnáfljij/ shromažďugi/ hnijzdm se ▫ Congerere opes ▫ *bohatství shromažďovati* ▫ Bohatftwj shromažďowati ▫ Congerere in aliquem conuitia ▫ *někomu láti, někoho haněti* ▫ Někomu láti/ někoho haněti ▫ Congerere nidum ▫ *hnízdo dělati* ▫ Hnijzdo dělati ▫ Vnde Congeries ▫ *snošení, shromaždění* ▫ Snoffenij/ shromaždění ▫ Congeries lapidum ▫ *hromada kamení* ▫ Hromada kamenij ▫ Digero ▫ *řídím, pořád stavím, pořádám, rozeznávám* ▫ Ržijdijm/ pořád ftawijm/ pořádám/ rozeznávám ▫ Item ▫ *zažívám* ▫ Zažijwám ▫ Hinc Digestio ▫ *zažívání* ▫ Zažijwánij ▫ Egero ▫ *vynáším, potřebu přirozenou dělám* ▫ Wynáfljijm/ potřebu přirozenau dělám ▫ Egestio ▫ *vynešení, vyklízení, hnůj neb lajno* ▫ Wyneffenij/ wyklijzenij/ hnůg neb layno ▫ Ingero ▫ *vtejkám, vtiskám* ▫ Wteykám/ wtiskám ▫ Ingebit se in magistratum ▫ *vtiskl neb vpletl se v moc neb vrchnost, připlichtil se* ▫ Wtiskl neb wpletl se w moc neb Wrchnoft/ připlichtil se ▫ Ingerere pugnos ▫ *bíti pěstmi* ▫ Bijti pěstmi ▫ Progero ▫ *daleko odnáším neb ven vynáším* ▫ Daleko odnáfljijm/ neb wen wynáfljijm ▫ Regero ▫ *zase přináším neb nazpět* ▫ Zafe přináfljijm/ neb nazpět ▫ Item ▫ *na horu wálím, kuckám, dávím se, zase z sebe wyvozují* ▫ Na horu wáljijm/ kuckám/ dáwijm se/ zafe z sebe wywozugi ▫ Regerere conuitium ▫ *zase láti, háněti* ▫ Zafe láti/ háněti ▫ Suggesto ▫ *podvoluji, podávám neb dávám* ▫ Podwolugi/ podávám neb dávám ▫ Item ▫ *vdychám, připomínám* ▫ Wdychám/ připomijnám ▫ Suggestere tela ▫ *šípův podávati* ▫ Sfljipůw podávati ▫ Suggestere sumptus ▫ *dodávati, outrat, zakládati nákladem, penězi založiti* ▫ Dodávati/ outrat/ zakládati nákladem/ penězy založiti ▫ Vnde Suggestus, us, quartae declinat. et Suggestum ▫ *kazatelna, kazatelnice* ▫ Kazatelna/ Kazatelnice ▫ Suggestio ▫ *poskytnutí, zakládání, přistrkání, připomínání* ▫ Poskytnutij/ zakládanij/ přistrkánij/ připomijnánj

Ff2vb

Ff3ra

Geron, gene. mafc. latinè Senex ▫ *starý, starec* ▫ Starý/ ftarec ▫ Vnde Geronticus, a, um. Senilis ▫ *zastaralý* ▫ Zastaralý ▫ Et Gerontocomeon ▫ *duom starých lidí, kdež lidé staří bejvají chováni* ▫ Duom ftarých lidij/ kdež lidé ftarij beywagij chováni ▫ Item, Gerulium ▫ *shromaždění starých lidí, shloučení starcuov* ▫ Shromaždění ftarých lidij/ shloučení ftarcuow ▫ Senaculum latinè

Gerrae, gene. foemi. ▫ *pletení košové neb k šancování košiny* ▫ Pletenij koflowé neb k fšancování koflíny ▫ Item, Gerrae ▫ *neužitečné, daremné, lehké věci neb daremné žvání, pletichy* ▫ Nevžitečné/ daremné/ lehké wěcy/ neb daremné žwánij/ pletichy ▫ Siculae

gerrae, prouerbium ▫ *daremky, marné řeči* ▫ Daremky/ marné řeči ▫ et Gerro, onis ▫ *tlampač, žvác, tlachač* ▫ Tlampač/ žvác/ tlachač ▫ Vnde Congerrones ▫ *tovaryši v marném rozpravení* ▫ Towaryšij w marném rozprawenij

Geranium, gene. neut. latinè Tympanum ▫ *jeřáb škřípeční, škřípec s kolem, v něm se chodí, a tak nákladové těžcí vzhuru se vytahují* ▫ Geřáb škrípeční/ škrípec s kolem/ w něm se chodij/ a tak nákladové těžcí wzhuru se wytahugij

Geryon, onis, penul. cor. ▫ *byl král v Hispani, kteréhož Herukles zabil, poétové o tom básně smejšlejí, že tři hlavy měl* ▫ Byl Král w Hyspanij/ kteréhož Herukles zabil/ Poétové o tom Bálně smejšlegij/ že tři hlavy měl ▫ Vnde Geryonaceus, a, um ▫ *co tři životy má, truožživotný* ▫ Co tři žiwoty má/ Truožžiwotný

Getae, aliàs Daci ▫ *Valaši* ▫ Walaffi ▫ Vide supra Dacia

Getuli, pen. prod. gener. mafcu. ▫ *lidé v Libi* ▫ Lidé w Libij ▫ Getulia ▫ *krajina jejich* ▫ Kragina gegich

GI

Gibbus, et **Gibber**, gene. mafcu. ▫ *hrb, náhrbětí* ▫ Hrb/ náhrbětij ▫ Gibbofus, a, um ▫ *hrbovatej* ▫ Hrbowatej

| **Gigas**, antis, gene. maf. ▫ *obr, veliká postava člověčí* ▫ Obr/ veliká postawa Człowěčij ▫ Gigantulus, diminut. uel Giganteus, a, um ▫ *co k obru sluší* ▫ Co k Obru sluffij ▫ Gigantomachia ▫ *potejkání obruov* ▫ Potaykánij Obruoow

Ff3rb

Gigno, is, genui, genitum ▫ *rodím* ▫ Rodijm ▫ Transfertur ad inanimata. Ebrietas gignit uarios morbos ▫ *opilství přináší rozličné nemoci* ▫ Opilftwij přinášij rozličné nemocy ▫ Et Varias opiniones genuit haec sententia ▫ *tato řeč rozličná domnění vydala* ▫ Tato řeč rozličná domněníj wydala ▫ Vnde Genitor ▫ *otec, rodič* ▫ Otec/ Rodič ▫ Genitrix ▫ *matka, rodička* ▫ Matka/ Rodička ▫ Genitura ▫ *rození neb mužské semeno* ▫ Rozenij/ neb mužské semeno ▫ Genitalis, le ▫ *zárodný* ▫ Zárodný ▫ Genitale folum ▫ *vlast, kde sme se zrodili* ▫ Wlaft kde sme se zrodili ▫ Genitale semen ▫ *zárodné semeno* ▫ Zárodné semeno ▫ Et Genitalia membra, uel Genitales partes ▫ *porodní oudové, hanby, luona* ▫ Porodnij audové/ hanby/ luona ▫ Genimen, pen. cor. idem quod Generatio ▫ *rození, plod* ▫ Rozenij/ plod ▫ Genitiuus, a, um ▫ *mocnej k rození, rodící* ▫ Mocney k rozenij/ rodijcý ▫ Genitiuus etiam primus casus est apud Grammaticos à recto, aliàs Patrius dictus. Item, Genitus, a, um ▫ *rozený* ▫ Rozený ▫ Vnde fiunt, Primogenitus ▫ *prvorozený* ▫ Prworozený ▫ et Vnigenitus ▫ *jednorozený* ▫ Gednorozený ▫ Composita, Ingigno ▫ *vrozují* ▫ Wrozugi ▫ Ingenitus mos ▫ *přirozený obyčej* ▫ Přirozený obyčeg ▫ Ingenita uis ▫ *vlastně přirozená síla* ▫ Wlastně přirozená fyła ▫ Et Ingenium ▫ *přirozená povaha, vtip, vtipnost, duomyšlnost* ▫ Přirozená powaha/ wtip/ wtipnoft/ duomyšlnoft ▫

Ingenium foli ◻ *povaha dědiny země* ◻ Powaha dědiny země ◻ Ingeniofus ◻ *vtipný, duomyšlný* ◻ Wtipný/ duomyšlný ◻ Item, Ingenuus, a, um ◻ *rodu urozeného, šlechtic, přirozený* ◻ Rodu Vrozeného/ šlechtic/ přirozený ◻ Ingenuè loqui | ◻ *hrdinsky, vejslovně mluvíti* ◻ Hrdinky/ wayflowně mluvíti ◻ Ingenuitas ◻ *svobodství, urozenost* ◻ Swobodstwij/ Vrozenoft ◻ Progigno ◻ *zplozují* ◻ Zplozugi ◻ Hinc Progenitores ◻ *zploditelové* ◻ Zploditelowé ◻ Et Progenies ◻ *zplození, pokolení* ◻ Zplozenij/ pokolenij

Ff3va

Giluus, a, um ◻ *jilovatej, voskožlutý* ◻ Gilowatey/ woškožlutý

Gingua, gene. foemi. ◻ *dásně* ◻ Dáfně

Gingiber, gene. neut. ◻ *zázvor* ◻ Zázwor

Girgillus, gene. mafc. ◻ *motovidlo, vjadlo* ◻ Motowidlo/ Wigadlo

Gyarus, gen. maf. ◻ *vostrov in mari Aegeo mezi těmi, kteréž Kyklades jmenujeme, malý a newelmi plodný, na kterýžto lidé odsouzení bývali vypovídáni* ◻ Wofstrow in mari Aegeo, Mezy těmi kteréž Cyclades gmenugeme/ malý a newelmi plodný/ na kterýžto lidé odsouzení bývali wypowijdáni

GL

Glaber, bra, brum ◻ *voplchalý, hladký, holý, vošklubaný, oblezlý* ◻ Woplchalý/ hladký/ holý/ wošklubaný/ oblezlý ◻ Glabellus, a, um. diminutium. Glabretum ◻ *neúrodné místo, holota* ◻ Nevrodné mijsto/ holota ◻ Glabrefco, is ◻ *počínám holejm bejti neb lyseti, lezou mi vlasy* ◻ Počijnám holejm beyti/ neb lyfeti/ lezau mi wlasý

Glacies, gene. foemi. ◻ *led* ◻ Led ◻ Glacialis, le ◻ *ledovatý* ◻ Ledowatý ◻ Glaciari ◻ *zmrznouti, pomrznouti* ◻ Zmrznauti/ pomrznauti

Glacitare ◻ *jako hus křičeti, kdakati* ◻ Yako hus křičeti/ kdakati

Gladius, gene. mafcu. ◻ *meč, dýka* ◻ Meč/ Dýka ◻ Gladiolus, diminuti. ◻ *dýčka, mečík, tulich* ◻ Dýčka/ Mečík/ Tulich ◻ Est etiam nomen herbae ◻ *kosatec* ◻ Kofatec ◻ Gladiator ◻ *šermíř* ◻ Sfermýř ◻ Gladiatorius, a, um ◻ *co k šermování sluší, šermířský* ◻ Co k šermování sluffij/ šfermyřský ◻ Gladiatorio animo ◻ *urputnou myslí, spurným úmyslem* ◻ Vrputnau myslij/ spurným vmyslem ◻ Gladiatoria ◻ *šermování, šermířské umění* ◻ Šermování/ šfermyřské vměňij ◻ Item, Gladior, aris ◻ *bojují, šermují* ◻ Bogugi/ | šfermugi ◻ Digladior, Vnde Digladiatio ◻ *bojování, hadrování* ◻ Bogowánij/ hadrowánij

Ff3vb

Glans, dis, gene. foemi. ◻ *žalud, bukvice a k tomu podobné žaludné owoťce* ◻ Zialud/ bukvice/ a k tomu podobné žaludné Owotce ◻ Nam generale nomen est, ideo addi solet ple-runque adiectium, cum de specie dicitur, ut Glans querna ◻ *dubový žalud* ◻ Dubový žalud ◻ Glans fagina ◻ *bukev etc.* ◻ Bukew etc. ◻ Et Glans ◻ *volověnná kule, ručníčný kámen* ◻ Wolowěnná kule/ ručníčný kámen ◻ Item ◻ *palice neb hlava na mužském oudě* ◻ Palice neb hlawa na mužském audě ◻ Glandula ◻ *otok neb bolest v hrdle* ◻ Otok neb

boleť w hrdle ◻ aliàs Tonfillae ◻ *hrdelní žlázy, vředy* ◻ Hrdelnij žlázy/ wředy ◻ Glandulofus, a, um ◻ *oteklý, naběhlý* ◻ Oteklý/ naběhlý ◻ Glandulofum collum ◻ *žlazovité hrdlo* ◻ žlazovité hrdlo ◻ Glandifer, a, um ◻ *žaludonosný* ◻ Zialudonofný ◻ Iuglans ◻ *vlašský vořech* ◻ Wlašký Wořech ◻ Glandatio ◻ *žaludův zbirání neb žaludy krmění* ◻ Zialudůw zbijranij/ neb žaludy krměníj ◻ Glandarius, a, um ◻ *co k žaluduom náleží* ◻ Co k žaluduom náležij

Glarea, gene. foemi. pen. cor. ◻ *škřemení, drobné kamení při břehu řek neb moře* ◻ Skřemenij/ drobné kamenij při břehu Ržek neb Moře ◻ Glareofus, a, um ◻ *hrudovátý, škřemenitý, rumovátý, piščitý* ◻ Hrudovátý/ škrěmenitý/ rumowátý/ piščitý ◻ Glareola, diminut. ◻ *škřeminek* ◻ Skřemynek

Glaucus, a, um ◻ *žlutý, šerý, modrošedivý, kočkovatý* ◻ Zlutý/ šerý/ modrošediwý/ kočkowatý ◻ Glauciolus ◻ *kuoň plesnivé srsti, jablkobitý* ◻ Kuoň plesniwé srfty/ yablkobitý ◻ Glaucoma, pen. pro. ◻ *bolest očí, když vlhkost jest námodrá, bělmo, cynk na oku* ◻ Bolest očíj/ když wlhkost gest námodrá/ bělmo/ cynk na oku ◻ Glaucopis, pen. pro. ◻ *přijmí bohyně Minervy* ◻ Přijgmij Bohyně Mineruy ◻ Item, Glaucus ◻ *bůh moře neb mořský* ◻ Bůh Moře neb Mořský

Gleba, gene. foemi. ◻ *hruda* ◻ Hruda ◻ Glebula, diminut. ◻ *hrudka* ◻ Hrudka

| **Gleffum**, gene. neut. aliàs Succinum ◻ *Augštejn* ◻ Augšfteyn

Ff4ra

Glis, gene. mascu. ◻ *německá myš* ◻ Německá Myš ◻ Glis, glišis ◻ *lepká země* ◻ Lepká země ◻ Glirarium ◻ *místo, kde se německé myši rodí a hnízdí* ◻ Mijšto kde se Německé myšij rodij a hnízdij

Glifco, is, sine praeterito ◻ *rostu, vypryštíuji se, tlustnu* ◻ Rofu/ wypryštiugi se/ tluftnu ◻ Item ◻ *žádám* ◻ Ziadám

Globus, gene. mascu. ◻ *kúle* ◻ Kúle ◻ Sphaera. Item ◻ *shloučení lidu neb dobytka* ◻ Shlaučeni- nij lidu/ neb dobytka ◻ Globulus, diminut. ◻ *kulka* ◻ Kulka ◻ Globofus, a, um ◻ *kulovátý, okrouhlej* ◻ Kulowatý/ okrauhley ◻ Globo, as ◻ *sháním v hromadu, kuli dělám* ◻ Shánijm whromadu/ kuli dělám ◻ Conglobo, pen. cor. ◻ *v hromadu spojuji* ◻ Whromadu spogugi ◻ Conglobatim ◻ *shloučeně, vokrouhle, jako v kuli* ◻ Shlaučeně/ wokrauhle/ yako w kuli

Glocio, is, et **glocido**, as ◻ *kdáči, krákorám jako slepice* ◻ Kdáči/ krákorám/ yako šlepice

Glomus, i, et **glomus** uel **glomer**, eris, masc. uel neut. gene. ◻ *klubko, potáč neb k tomu podobné věci* ◻ Klubko/ potáč neb k tomu podobné wěcy ◻ Vnde Glomero, as ◻ *svijím, motám v klubko* ◻ Swijijm/ motám w klubko ◻ Metapho ◻ *shromažduji* ◻ Shromaždugi ◻ Adglomeratio ◻ *přivijím, připojuji* ◻ Přiwijijm/ připogugi ◻ Conglomeratio idem ◻ *v hromadu spojuji* ◻ Whromadu spogugi ◻ Vnde Glomeratio, et Adglomeratio ◻ *shromažďování, spojování* ◻ Shromažďowánij/ spogowánij

Gloria, gene. foemi. ◻ *sláva, chwála, čest neb dobrá pověst* ◻ Sláwa/ chwála/ čest/ neb dobrá powěšt ◻ Gloriola, diminut. Glorifus, a, um ◻ *chwalitebný, slavný, vznešený* ◻ Chwali-

- tebný/ flawný/ wznešený ▫ in bonam et malam partem. Inglorius, ingloria, inglorium ▫ *bezectný, neslavný, zlapověstný* ▫ Bezectný/ neflawný/ zlapověstný ▫ Glorior, | aris ▫ *chlubím se* ▫ Chlubijm fe ▫ Gloriabundus, a, um ▫ *chlubný, hrdý* ▫ Chlubný/ hrdý ▫ Gloriatio ▫ *chlouba* ▫ Chlauba ▫ Gloriofè ▫ *chlubně, nádherně* ▫ Chlubně/ nádherně
- Glos**, generis foemi. ▫ *nevěsta, muže mého sestra* ▫ Newěšta/ muže mého sefra
- Glossa**, gene. foemi. latinè Lingua. Vnde Glossae pro interpretationibus accipiuntur ▫ *za vejklad, vykládání* ▫ Za wayklad/ vykládání ▫ Glossema idem. Glossematicus ▫ *vykladatel některé věci, vykladač, tlumač* ▫ Wykladatel některé věcy/ Wykladač/ tlumač
- Glubo**, is, sine praeterito ▫ *dru, kuoži ztahuji, loupím, zdírám, šklubi* ▫ Dru/ kuoži ztahuji/ laupijm/ zdijrám/ šklubi ▫ Deglubo idem. Deglubere falices ▫ *vrbu obloupati neb odřiti* ▫ Wrbu oblaupati/ neb odřiti
- Gluma**, gene. foemi. ▫ *kožka z vobilé neb plevy, trtiny, vopišky* ▫ Kožka z Wobilé/ neb plewy/ trtiny/ wopišky
- Gluo**, is ▫ *stískám velmi, tlačím, obnažuji* ▫ Stijlkám welmi/ tlačijm/ obnažugi
- Gluten**, et **Glutinum**, gene. neut. ▫ *kli* ▫ Klý ▫ Glutinosus, a, um ▫ *klejovatý, lepký* ▫ Klejowatý/ lepky ▫ Glutino, as ▫ *sklejuji, v hromadu spojuji* ▫ Sklegugi/ whromadu spojugi ▫ Composi: Adglutino ▫ *přiklejuji* ▫ Přiklegugi ▫ Conglutino ▫ *v hromadu sklejuji, jedno k druhému víži* ▫ Whromadu šklegugi/ gedno k druhému wijži ▫ Conglutinatio ▫ *sklejování, v hromadu ssazování* ▫ Sklegowánij/ whromadu slazowánij ▫ Deglutino, et Reglutino ▫ *rozvozuji, rozkládám* ▫ Rozwozugi/ rozkládám
- Glutio**, is, iui ▫ *žeru, požírám, pohlcuji* ▫ Zěru/ požijrám/ pohlcugi ▫ Deglutio idem. Glutio, onis ▫ *žrác* ▫ žrác ▫ Sed Gluio, is ▫ *dělím, odcizuji, odděluji* ▫ Dělijm/ odcyzugi/ oddělugi

GN

- Gnaphalium**, gene. neut. ▫ *ostropes, bílolist* ▫ Ostropes/ bijlolist ▫ latinè Centunculus | **Gnaphalon**, gene. neut. ▫ *floky, ostržky* ▫ Floky/ oftržky ▫ Tomentum latinè
- Gnarrare**, pro narrare ▫ *vypravovati, praviti* ▫ Wyprawowati/ prawiti
- Gnarus**, a, um ▫ *umělej* ▫ Vměley ▫ et Narus ▫ *povědomý, rozumný* ▫ Powědomý/ rozumný ▫ Gnaritas ▫ *vědomost* ▫ Wědomost ▫ Gnare, et Gnariter ▫ *rozumně* ▫ Rozumně ▫ Ignarus, a, um ▫ *neumělý, nepovědomý, nerozumný* ▫ Nvmělý/ nepovědomý/ nerozumný
- Gnathus**, gene. maf. ▫ *lice, tlama, huba* ▫ Lijce/ tlama/ huba ▫ Vnde Phisignatus ▫ *kocour* ▫ Kocaur ▫ Murilegus
- Gnauus**, a, um. et **Nauus** ▫ *spěšný, čerstvý, udatný, bystrý* ▫ Spěšný/ čerstvý/ vdatný/ bystrý ▫ Gnauiter ▫ *udatně, bystře* ▫ Vdatně/ bystře ▫ Ignauus ▫ *lénivý, rozmařilý* ▫ Léniwý/ rozmařilý ▫ Item ▫ *nesmělý, bázlivý* ▫ Nefmělý/ bázlivý ▫ Ignauia ▫ *lenost, nesmělost, strach* ▫ Lenost/ nefmělost/ strach

- Gnefius**, a, um. idem quod germanus ◻ *opravdovej, přirozený, nezfalšovaný* ◻ Oprawdowey/
přirozený/ nezfalšovaný
- Gnidus**, gene. mafc. ◻ *město v Licí* ◻ Město w Licij ◻ Vnde Gnidius, a, um ◻ *nětco z toho města* ◻ Nětco z toho Měšta
- Gnomon**, onis, pen. cor. gene. maf. ◻ *železo neb šnůrka na hodinách slunečných, kteráž stín dává a hodinu ukazuje, kompas* ◻ *Zélezo neb šnůrka na hodinách slunečných/ kteráž stijn dává/ a hodinu vkažuge/ Kompas* ◻ Item, idem quod norma latinè ◻ *pravidlo, míra* ◻ Prawidlo/ mijra
- Gnoro**, non ufurpatur, sed eius composita. Ignoro, as, aui ◻ *nevím, neznám* ◻ Newijm/
neznám ◻ Vnde Ignoratio ◻ *nepoznání* ◻ Nepoznánij ◻ Ignorantia ◻ *nevědomost, neumělost* ◻ Newědomost/ nevmělost
- Gnofis**, gene. foemi. latinè Cognitio. Scientia ◻ *umění* ◻ Vměnij ◻ Hinc Gnosticij ◻ *dobře umělí* ◻ Dobře vmělij ◻ Et Composita, Prognosis, pen. prod. id est, Praescientia ◻ *předzvědění* ◻ Předzvěděnij ◻ Prognosticon ◻ *předznamenání, znamení* ◻ Předznamenánij/ znamenij
- Gnofos**, gene. mafc. pen. prod. ◻ *město v Kretě neb v Kandí* ◻ Město w Cretě/ neb w Candij ◻ Vnde Gnofius, a, um ◻ *co odtud jest* ◻ Co odtud geft

Ff4vb

GO

- Gobius**, et **Gobio**, gene. mafc. est nomen Piscis ◻ *hřiz* ◻ Hřiz
- Gomor** ◻ *míra u Židuov* ◻ Mijra v Ziduow ◻ Fortasse idem quod Choenix Graecorum, ut Budaeus cenfet ◻ *okolo měřice, tak bylo za pokrm Židuom na poušti* ◻ Okolo měřice/ tak bylo za pokrm Ziduom na poušti ◻ Vide infra de Mensuris
- Gomorrha**, gene. foemi. ◻ *někdy bylo město v Palestině, kdežto již jezero jest neb Mrtvé moře* ◻ Někdy bylo Město w Palestyně/ kdežto již Gezero geft/ neb Mrtvé moře
- Gonorrhoei**, gene. mafc. ◻ *z kterých semeno přirozené teče* ◻ Z kterých semeno přirozené teče ◻ Gonorrhoea ◻ *vejtok semene přirozeného* ◻ Waytok semene přirozeného
- Gorgones**, pen. cor. ◻ *dcery Forci, kteréž Perseus zahladil, mezi nimiž Medusa najpřednější byla, poétové o nich skládají, že hady místo vlasuov měly a hrozná tváře* ◻ Dcery Phorcy/ kteréž Perseus zahladil/ mezi nimiž Medusa najpřednějšij byla/ Poétové o nich skládajij/ že Hady mijfto wlasuow měli/ a hrozná tváře ◻ Gorgoneus ◻ *co k těm přináležij* ◻ Co k těm přináležij
- Gortys**, et **Gortina**, uel **Cortina**, gene. foemi. ◻ *hlavní město v Kretě* ◻ Hlawnij Město w Cretě ◻ Vnde Cortynius
- Goßipium**, gene. neutri ◻ *bavlna* ◻ Bawlna ◻ Goßipinus, na, num ◻ *bavlněný* ◻ Bawlneňý ◻ Goßipinum linum, Goßipina uestis ◻ *bavlněné roucho* ◻ Bawlneňé raucho

Gotthia, gene. foemini. ▫ *krajina v Skytí, dotýká se Sarmatiae, to jest polské země* ▫ Kragina w Scythij/ doteyká se Sarmatiae/ | to gest Polké Země ▫ Gotthi ▫ *lidé odtud, kteříž království římské někdy byli pohubili a zkazili* ▫ Lidé odtud/ kteříž Králowstwij Ržjmlké někdy byli pohubili/ a zkazyli ▫ Gotthicus, ca, cum ▫ *co k Gotuom náleží* ▫ Co k Gotuom náležij ▫ Et pro barbaro accipitur. Gotthicum ingenium ▫ *hloupý, hrubý, nerozumný vtip* ▫ Hlaupý/ hrubý nerozumný vtip

Gg1ra

GR

Grabatus, gene. masc. pen. prod. ▫ *vojenské luože* ▫ Wogenké luože ▫ Grabatulus, diminut. ▫ *luožko* ▫ Luožko

Gracchus, gene. masc. ▫ *jméno jednoho římského rodu* ▫ Gméno gednoho Ržijmlkého Rodu

Gracilis, le ▫ *tenký, číplý, lepý, konopatý* ▫ Tenký/ číplý/ lepý/ konopatý ▫ Gracilentus idem. Hinc Gracilitas ▫ *lepost, tenkost, stepilost* ▫ Lepost/ tenkost/ stepilost ▫ Gracilescio ▫ *tenčím, konopatím, číplím* ▫ Tenčijm/ konopatijm/ čijplijm

Graculus, gene. mascu. ▫ *kavka* ▫ Kawka ▫ aliàs Monedula

Grador, eris, gressus fum ▫ *jdu, kráčím* ▫ Gdu/ kráčijm ▫ Hinc Gradus ▫ *schod, stupeň, nástupek* ▫ Schod/ stupeň/ nástupek ▫ Item ▫ *kráčení nohama, krok* ▫ Kráčenij nohama/ krok ▫ Gradus cognationis ▫ *příbuznost v přátelstvu* ▫ Prijbuznost w přátelstwu ▫ Tardi-gradus, a, um ▫ *váhavý, nespěšný v kráčení, nešvárný* ▫ Wáhawý/ nespěšný w kráčenij/ neshwárný ▫ Gradum facere, et Gradum iacere ▫ *přístup strojiti* ▫ Přijstuf strogitu ▫ De gradu deijcere, prouerbium ▫ *zarmutiti neb od předsezetí, a uložení mysli odvésti* ▫ Zarmutiti/ neb od předsezetij/ a vložení mysli odvésti ▫ Item ▫ *z prvního řádu a duostojenství zsaditi, poctivost odjímati* ▫ Z prwnijho řádu a duostojenstwij zsaditi/ Poctiwost odgijmati ▫ Nam gradus interdum accipitur ▫ *za stav, duostojenství neb poctivost* ▫ Za staw/ duostojenstwij/ neb poctiwost ▫ In quo gradu me S. P. Q. R. id est, Senatus populusque Romanus collocavit, Cicero ▫ *v kteréžto poctivosti a duostojenství rada a lid římský mne postavili* ▫ W kteréžto poctiwosti a duostojenstwij Radda/ a Lid Ržijmlký mne postawili ▫ Contra, In gradum reponere ▫ *zase v jeho stav a předsezetí postaviti* ▫ Zase w geho staw a předsezetij postawiti ▫ Gradius ▫ *přijmí boha Marsa* ▫ Přigmij Boha Marfa ▫ Gradarius ▫ *mimochodník* ▫ Mimochodnijk ▫ Vide Asturia. Gradatio ▫ *zpuosob řeči, když se druhé slovo tak začíná jako se první skonává* ▫ Zpuosob řeči/ když se druhé slowo tak začíná/ jako se prwnij skonává ▫ Vide Climax. Gradatim aduerbium ▫ *poznenáhlou, pořádkou, krokem* ▫ Poznenáhlou/ pořádkou/ krokem ▫ Item, Gressus, us ▫ *kročej* ▫ Kročeg ▫ et nomen mensurae ▫ *polovice pasus, puol třetího střevíce* ▫ Polowice pasus/ puol třetího střewijce ▫ Composita, Adgredior ▫ *vpádám, chápám, zachvacuji, ujímám, přistupuji* ▫ Wpádám/ chápám/ zachwacugi/ vgijmám/ přistupugi ▫

Gg1rb

Adgredior hostem ◻ *vpadám na nepřítel* ◻ Wpadám na nepřijtele ◻ Congredior ◻ *přikračuji, potkávám se, potejkám se* ◻ Přikračugi potkávám se/ potaykám se ◻ Congredior cum hostibus ◻ *potejkám se s nepřátely* ◻ Poteykám se s nepřátely ◻ Congressus ◻ *schuoze, potejkání* ◻ Schuoze/ poteykáníj ◻ Digredior ◻ *odcházím, rozcházím se* ◻ Odcházým/ rozcházým se ◻ Digressus, et Digreßio ◻ *odcházení, odjiti, odstoupení, vystoupení* ◻ Odcházeníj/ odgitij/ odštaupenij/ wystaupenij ◻ Egredior ◻ *vycházím, jdu ven* ◻ Wcházým/ gdu wen ◻ Non egressus est annus uigessimus ◻ *není mu ještě přes dvaceti let* ◻ Nenij mu gessťe přes dwacýti leth ◻ Egreßio ◻ *vyjiti, vystoupení* ◻ Wygitij/ wystaupenij ◻ Est etiam figura ◻ *když se obširně mluví a okoruje o tom, co by se činiti mělo* ◻ Když se obširně mluwíj a okoruge o tom co by se činiti mělo ◻ Vide Ecbafis. Dicitur etiam Digreßio, et Digreßiuncula diminut. Ingreddior ◻ *vcházím, jdu tam* ◻ Wcházým/ gdu tam ◻ Ingressus et Ingreßio ◻ *vcházení, vjiti* ◻ Wcházeníj/ wgitij ◻ Introgredior ◻ *jdu tam dovnitř* ◻ Gdu tam do wnitř ◻ Progredior ◻ *jdu dále, jdu před se* ◻ Gdu dále/ gdu předse ◻ Progressus et Progreßio ◻ *předsejiti, přibývání* ◻ Předfegitij/ přibýváníj ◻ Progressus facere ◻ *před se kráčeti* ◻ Před se kráčeti ◻ Praeteregreddior ◻ *jdu mimo, pomijím, překračuji* ◻ Gdu mimo/ pomijijij/ překračugi ◻ Regredior ◻ *zase naspět jdu, navracuji se* ◻ Zafe naspět gdu/ nawracugi se ◻ Regreßio ◻ *navrácení* ◻ Nawrácenij ◻ Supergredior ◻ *po svrchu kráčím, překračuji* ◻ Po swrchu kráčijm/ překračugi ◻ Transgreddior ◻ *přestupuji, přecházím, přelízám* ◻ Přestupugi/ přecházým/ přelýzám ◻ Transgreßio ◻ *překročení, přestoupení* ◻ Překročeníj/ přestaupenij

Gg1va

Graecia, gene. foemi. ◻ *řecká země* ◻ Ržecká Země ◻ Graecus ◻ *Řek* ◻ Ržek ◻ Graeculus, diminut. Magna graecia ◻ *krajina Italiae od Kumis až do Tarentu* ◻ Kragina Italiae od Cumis až do Tarentu ◻ Graecissio ◻ *Řekuow v řeči jejich následuji neb učím se řecky* ◻ Ržekuow w řeči gegich následugi/ neb včijm se Ržecky ◻ Graecismus ◻ *řečtina, řecké řeči přirozená vlastnost* ◻ Ržectina/ Ržecké řeči přirozená wlastnost ◻ Graecor, aris ◻ *hoduji, kvasím, rozkoš plodím* ◻ Hodugi/ kwasým/ rozkoš plodijm ◻ Pergraecor, idem Graecoctafis, pen. cor. ◻ *místo v Římě* ◻ Mijsto w Ržijmě ◻ in Comicio ◻ *kdežto neznámé poselství, a zvláště Řekové stávali* ◻ kdežto neznámé poselstwíj/ a zwlášťe Ržekowé stávali

Graius, a, um. et **Graiuena** ◻ *Řek* ◻ Ržek

Gralla, gene. foemi. ◻ *húl neb tyč, na níž se zpodpírá člověk jdoucí neb skačící, aneb štídla* ◻ Húl neb tyč/ na níž se zpodpírá Čžlowěk gdaucý/ neb lkačijcý/ a neb štíjdla ◻ Grallator ◻ *kdo široce kráčí neb na štídlách chodí* ◻ Kdo šširoce kráčij/ neb na štíjdách chodij ◻ Grallatorius gradus ◻ *daleko kráčavej krok neb na štídlách a neb chůdách chození* ◻ Daleko kráčawey krok/ neb na štídlách a neb chůdách chozenij

| **Gramen**, gener. neut. ◻ *tráva, trávník* ◻ Tráwa/ Tráwnij ◻ graece Polygonion, aliquando generale est ◻ *všeliká bylina* ◻ Wšeliká bylina ◻ Vnde Graminosus, a, um ◻ *trávnatý, trávou porostlý* ◻ Tráwnatý/ tráwau porostlý ◻ Gramineus, a, um ◻ *z trávy udělaný* ◻ Z tráwy wdělaný

Gg1vb

- Gramiae**, gene. foemi. ▫ *kysání, hnojení očí, nečistota a hnuoj v očích* ▫ *Kyřáníj/ hnogenij očíj/ nečiftota/ a hnuog w očíjch* ▫ *Gramiofus, a, um* ▫ *vokohnojný, kdo v očích hnuoj neb nečistotu má* ▫ *Wokohnogný/ kdo w očíjch hnuog neb nečiftotu má*
- Gramma**, generis neut. latinè Litera ▫ *slovce* ▫ *Slowce* ▫ *Epigramma, Vide fupra Grammatica* ▫ *keráž literám, syllabam a slovuom učí rozuměti i je právě znáti* ▫ *Kteráž literám/ fylabam/ a flowuom včíj rozuměti/ y ge právě znáti* ▫ *Grammaticus* ▫ *dokonale učený, kdo gramatice učí a jiné skladatele knih vykládá neb vysvětluje* ▫ *Dokonale včený/ kdo Grammatice včíj/ a giné skladatele knih vykládá/ neb wyfvětluje* ▫ latinè *Literatus, Sed Grammatiftes, uel a, latinè Literatus* ▫ *odpolu učený, nedobře vyučený* ▫ *Odpolu včený/ nedobře wyvčený* ▫ *Item, Grammaticus, a, um* ▫ *co k gramatice sluší* ▫ *Co k Grammatice flufj* ▫ *Grammateus, Trifyllabum, ficut Orpheus* ▫ *písař, kanclír* ▫ *Pijfař/ Kanclýř* ▫ *Archigrammateus* ▫ *městský písař, nejvyšší kancléř* ▫ *Měftský pijfař/ naywyžšij Kancléř* ▫ *Grammatophylacium* ▫ *kancelář neb kde se obecni listové chovají* ▫ *Kancellář/ neb kde se obecni Listové chowagij*
- Gramme**, uel **Gramma**, ae, gene. foemi. ▫ *linea neb rovná čárka* ▫ *Linea/ neb rovná čárka*
- Grandis**, e ▫ *veliký, vysoký* ▫ *Weliký/ wyfoký* ▫ *Grandiufulus, a, um* ▫ *náhrubý, přihrubý* ▫ *Náhrubý/ přihrubý* ▫ *diminut. propriè de aetate, cum ad perfonam refertur. Vnde Grandis natu* ▫ *starý* ▫ *Starý* ▫ *et Granditas* ▫ *sešlost věku, velikost* ▫ *Se|flost věku/ welikost* ▫ *Grandaeuus* ▫ *velmi starý, letitý* ▫ *Welmi starý/ letitý* ▫ *Et Grandaeuitas* ▫ *starost* ▫ *Starost* ▫ *Grandiloquus* ▫ *vysokomluvný, v řeči nádherný* ▫ *Wyfokomluvný/ w řeči nádherný* ▫ *Et Grandiloquentia* ▫ *nádhernost neb vysokomyslnot v řeči* ▫ *Nádhernost/ neb wyfokomyflnot w řeči* ▫ *Item Grandefco, is* ▫ *vzhuoru roftu, hrubnu* ▫ *Wzhuoru roftu/ hrubnu* ▫ *Ingrandefco idem. Et Grandio, is* ▫ *přivěšuji, rozvěšuji* ▫ *Přiwěšfugi/ rozwěšfugi*
- Grando**, inis, gene. foemi. ▫ *krupobití* ▫ *Krupobitij* ▫ *Grandiofus, a, um* ▫ *krupobitý* ▫ *Krupobitý* ▫ *Grandinat* ▫ *kroupy přší* ▫ *Kraupy přšij* ▫ *Grandinatus* ▫ *krupobitný, co krúpami zbito jest* ▫ *Krupobitný/ co krúpami zbito gest*
- Granum**, gene. neut. ▫ *zrno neb jádro* ▫ *Zrno/ neb Yádro* ▫ *Granarium* ▫ *sejka, vobilnice, vobročnice, žitník* ▫ *Seyka/ wobilnice/ wobročnice/ žitník* ▫ *Granofus, a, um* ▫ *co mnoho zrn má* ▫ *Co mnoho zrn má*
- Graphis**, idis, gene. foemi. ▫ *umění liniemi nětco vymalovati neb malířským uměním vyprefignovati, to jest předvyznamenati* ▫ *Vměnij linyemi nětco wymalowati/ neb Malijřským vměnijm wyprefignowati/ to gest/ předwyznamenati* ▫ *Graphicè, aduerbium* ▫ *patrně, právě, zřetelně* ▫ *Patrně/ právě/ zřetelně* ▫ *Graphicus, a, um* ▫ *vytištěný, patrný, dokonalý* ▫ *Wytišřěný/ patrný/ dokonalý* ▫ *Graphicus homo* ▫ *dobře fpůsobný, křtaltowný člověk* ▫ *Dobře fpůsobný/ křtaltowný Człowěk* ▫ *Graphium* ▫ *rafika* ▫ *Raffijka* ▫ *Graphiarium* ▫ *kde se raffije chovají, kalamář* ▫ *Kde se Raffijge chowagij/ kalamář*

Graffor, aris, graffatus sum ▫ *bouřím, vstěkám se, hubím* ▫ Bauřijm/ wftěkám se/ hubijm ▫ Degraffor idem. Graffator ▫ *zhoubce, loupežník* ▫ Zhaubce/ laupežnijk ▫ Graffatio ▫ *bouření, vstěkání, plundrování* ▫ Bauřenij/ wftěkánij/ plundrowánij

Grates, gene. foemi. plurale tant. apud Poetas ▫ *díky* ▫ Dijky ▫ Perfoluere grates ▫ *poděkovati* ▫ Poděkowati

| **Gratia**, gene. foemi. ▫ *děkování* ▫ Děkowánij ▫ Habeo gratiam ▫ *děkuji, pomním na dobrodíní* ▫ Děkugi/ pomnijm na dobrodijnij ▫ Ago gratias ▫ *děkuji slovy* ▫ Děkugi slowy ▫ Refero gratiam ▫ *odplacuji se* ▫ Odplacugi se ▫ Pareo referre gratiam ▫ *touž měrou zase se odplacovati* ▫ Tauž měrau zase se odplacowati ▫ Etiam in malam partem. Gratiam facere ▫ *milost ukázati, odpustiti, prominouti* ▫ Milost vkázati/ odpustiti/ prominouti ▫ Componere gratiam ▫ *smířiti* ▫ Smijřiti ▫ Ponere gratiam, idem. Redire in gratiam ▫ *zase se smířiti* ▫ Zase se smijřiti ▫ Inire gratiam ▫ *milosti dojiti, lásky a přízně dosáhnouti* ▫ Milosti dogijti/ lásky a přízně dosáhnouti ▫ Inuenire gratiam, ferè idem ▫ *neb vzáctným, milým a příjemným býti* ▫ Neb wzáctným milým a příjemným býti ▫ Nam gratia etiam significat ▫ *přízeň, náchylnost* ▫ Přízeň/ náchylnost ▫ Gratia ualet ▫ *má přízeň, jest vzáctným* ▫ Má přízeň/ gest wzáctným ▫ Item, Gratia ▫ *ozdobnost, příjemnost, libost* ▫ Ozdobnost/ příjemnost/ lijbošt ▫ Oratio omni gratia caret ▫ *řeč ta žádné příjemnosti nemá, není ozdobná* ▫ Ržeč ta žádné příjemnosti nemá/ není ozdobná ▫ Cum gratia impetrare ▫ *s přívětivostí, míle uprositi, dojiti* ▫ S přijwětíwoftij mijle vprofyti/ dogijti ▫ Cum bona gratia, idem. Sed cum mala gratia ▫ *s domlouváním, hněvem, nepřizní* ▫ S domlawánijm/ hněwem/ nepřijznij ▫ In tuam gratiam feci ▫ *tobě k libosti to sem učinil* ▫ Tobě k lijbošti to sem učinil ▫ Et Gratiae, arum ▫ *bohyně přívětivosti a přízně* ▫ Bohyně přijwětíwofti/ a přízně ▫ Charites, quarum tres sunt, Aglaia, Thalia, et Euphrofyne ▫ *kteřéž nahé malují a spolu svázané, jedna patří od nás, dvě k nám, sou dcery Jupitera a Wenuše neb Eurinomes* ▫ Kteřéž nahé malugi/ a spolu swázané/ gedna patří od nás/ dvě k nám/ sau Dcery Iupitera/ a Wenuše/ neb Eurinomes ▫ Gratiopus, a, um ▫ *milostný, příjemný, milý* ▫ Milostný/ příjemný/ milý ▫ Nam gratia etiam pro autoritate ponitur. Vnde | In gratia esse ▫ *u veliké vzáctnosti a vážnosti býti* ▫ V veliké wzáctnosti a vážnosti býti ▫ Et Gratus, a, um ▫ *vděčný neb vzáctný býti* ▫ Wděčný neb wzáctný býti ▫ Rem gratam mihi feceris ▫ *vděčnou věc mi učiníš* ▫ Wděčnou wěc mi učinijš ▫ Gratium facere, idem est, quod beneficium praestare, uel inferuire ▫ *posloužiti, službu ukázati* ▫ Poslawžiti/ službu vkázati ▫ idem quod Gratificor. Nam Gratificari, est rem gratam facere, aut beneficium dare. Pompeio gratificari se putant, Cicero ▫ *domnívají se, že by tím Pompejovi posloužili neb vděčnost ukázali* ▫ Domnijwagij se žeby tijm Pompeiowi poslawžili neb wděčnost vkázali ▫ Ingratus, a, um ▫ *nepříjemný neb nevděčný* ▫ Nepříjemný neb newděčný ▫ Gratitude ▫ *vděčnost* ▫ Wděčnost ▫ Ingratitude ▫ *nevděčnost* ▫ Newděčnost ▫ Gratis, aduerbium ▫ *darvo, dobrovolně, bez zasloužení* ▫ Darvo/ dobrowolně/ bez zasloužení ▫ Ingratis ▫ *nepovolně* ▫ Nepowolně ▫ Gratia etiam pro

Gg2rb

Gg2va

causa ponitur. Nuptiarum gratia haec facta sunt, Terent □ *tyto věci pro svatbu staly se* □ Tyto věci pro Swatbu staly se □ Gratificor, aris □ *vděčnost, líbost neb dobrodíní ukazují* □ Wděčnost lijboft neb dobrodijnij vkažugi □ Grator, aris □ *děkuji Bohu, vděčen sem* □ Děkuji Bohu/ wděčen sem □ Gratulor, aris, idem ferè, et est magis oratorum, quam illud. Gratulor tibi reditum □ *raduji se, že se zase navrátil* □ Radugi se že se zase nawrátil □ Gratulatio □ *radování, vděčnosti ukázaní* □ Radování/ wděčnosti vkázanij □ Gratulatorius, a, um □ *co náleží k radování, štěstí, vinšování a děkovaní* □ Co náležij k radování/ štěstij/ winšování a děkovanij □ Gratulabundus, a, um. idem quod Gratulans □ *radostný* □ Radostný □ Gratulari Deo □ *Bohu děkovati* □ Bohu děkowati □ Congratulor □ *spoluradují se* □ Spolu radugi se □ Gratuitus, a, um. pen. cor. □ *bez zasloužení, darmo z milosti daný* □ Bez zasloužení/ darmo z milosti daný | □ Et Gratuitò, aduerbium □ *darmo, z milosti* □ Darmo/ z milosti

Gg2vb

Grauis, e □ *těžký, vážný, přísný* □ Těžký/ vážný/ příjfný □ Metapho □ *přestarálý, škodlivý neb smutný* □ Přestarálý/ škodlivý/ neb smutný □ Grauis senectus □ *přestarálá, těžká starost* □ Přestarálá těžká starost □ Grauis annona □ *drahá potrava* □ Drahá potrava □ Item □ *stálý, přísný, vážný* □ Stálý/ příjfný/ vážný □ Grauis uir □ *vážný člověk neb zmužilý* □ Vážný člověk/ neb zmužilý □ Grauis testis □ *hodnověrný svědek* □ Hodnověrný svědek □ Hinc Grauitas □ *zmužilost, hodnost, přísnost, vážnost, obtížnost, velikost* □ Zmužilost/ hodnost/ příjfnost/ vážnost/ obtížnost/ velikost □ Grauter □ *příliš, zle, těžce* □ Příjfnis/ zle/ těžce □ Grauter spirant uenti □ *větrové velmi vějí* □ Wětrowé velmi věgij □ Grauter olet □ *těžce neb hrozně smrdí* □ Těžce neb hrozně smrdij □ Graue olentia □ *zlý smrad, hrozná vůně* □ Zlý smrad/ hrozná vůně □ Grauter respondit □ *moudře, vážně, hrdinsky odpověděl* □ Maudře/ vážně/ hrdinky odpověděl □ Grauter aegrotat □ *velmi stuně* □ Welmi stuně □ Grauatim □ *těžce, s prací a s úsilím* □ Těžce/ s prací/ a s vlylijm □ Grauatè idem □ *neb nerád* □ Neb nerád □ Grauedo □ *bolení hlavy* □ Bolenij hlawy □ Grauedinofus, a, um □ *koho ráda hlava bolí* □ Koho ráda hlawa bolij □ Grauesco □ *bývám těžek* □ Bývám těžek □ Aggrauesco, et Ingrauesco □ *bejvám velmi těžek, беру на себе тиз* □ Beywám velmi těžek/ беру на себе тиж □ Ingrauescens aetas □ *příliš sešlej věk* □ Příjfnis sešlej věk □ Grauo, as □ *obtěžuji, práci vzkládám, zaneprazdňuji* □ Obtěžugi/ práci vzkládám/ zaneprazdňugi □ Grauidus, a, um □ *těhotný, obtížený* □ Těhotný/ obtížený □ Grauida mulier □ *těhotná žena* □ Těhotná Žena □ Grauido, as □ *těhotím neb vyplňuji* □ Těhotijm/ neb vyplniugij □ Composi: Aggrauro, pen. cor. Degrauro, et Praegrauro □ *velmi obtěžuji, překládám* □ Welmi obtěžugi/ překládám □ Praeterea, Graur, aris □ *mám stížnost, sem obtížen, jest mi proti mysli* □ Mám stížnost/ sem obtížen/ jest mi proti mysli □ Non grautus est hoc mea causa facere □ *neztěžoval sobě pro mne toho učiniti* □ Neztěžoval sobě pro mne toho učiniti □ Grauatus, a, um □ *obtížený, dobře nakladený* □ Obtížený/ dobře nakladený □ Vino grauatus □ *vínem obtížený* □ Wijnem obtížený

Gg3ra

- Gremium**, gene. neut. ◻ *luono* ◻ Luono ◻ In gremio fouere ◻ v lůnu chovati neb velmi milovati ◻ W lůnu chowati/ neb welmi milowati ◻ per Metaph: Gremium terrae
- Greffus**, us, gene. maf. ◻ *krok neb kročej* ◻ Krok/ neb kročeg ◻ Greßibilis, e ◻ *kráčavej, co choditi muož* ◻ Kráčawey/ co choditi muož ◻ Vt supra
- Grex**, gene. mafcu. ◻ *stádo* ◻ Stádo ◻ *propiè* ◻ *drobného dobytky, menších howad a ptactva* ◻ Drobného Dobytky/ menšijich howad a ptactwa ◻ etiam de hominibus. De nostro grege ◻ *z našeho řádu* ◻ Z našeho řádu ◻ Hinc Gregalis, e ◻ *stádní, co v stádě bývá* ◻ Stádnij/ co w stádě býwá ◻ Gregarius, a, um ◻ *z zástupu, obecný, prostý* ◻ z Zástupu/ obecný/ prostý ◻ Gregarius homo ◻ *prostý člověk* ◻ Prostý člověk ◻ Gregarius miles ◻ *přiběhlý voják kterýž není volen, prostý, obecný* ◻ Přiběhlý wogák kterýž není wolen/ prostý/ obecný ◻ Gregatim ◻ *po houfích, po stádích, stádně* ◻ Po hauffijch/ po stádijch/ stádně ◻ Egregius, a, um ◻ *výborný, vyvýšený, wyvolený* ◻ Výborný/ wyvýšlený/ wywolený ◻ Egregiè, aduerbium, pro excellenter ◻ *výborně* ◻ Výborně ◻ Grego, as, non est in usu, sed eius composita. Adgrego, pen. prod. ◻ *připojuji* ◻ Připogugi ◻ Congrego ◻ *shromažďuji* ◻ Shromažďugi ◻ Congregatio ◻ *shromáždění* ◻ Shromáždění ◻ Segrego ◻ *odcizují, odděluji* ◻ Odcyzugi/ oddělugi ◻ Abgrego idem
- Großi**, plurale, gene. mafc. ◻ *brzo dozralí fíkové* ◻ Brzo dozralij Fíjkowé ◻ Groffus, a, um ◻ *tlustý, hrubý* ◻ Tluftý/ hrubý
- Gruma**, gene. foemi. ◻ *cil, kterýmž cesty znamenávají* ◻ Cyl/ kterýmž cesty znamenávají ◻ Degrumare ◻ *cestu zpraviti, ukázati* ◻ Cestu zprawiti/ vkázati
- Grumus** ◻ *malý kopec, prstí vysypaný na roli, hromádka* ◻ Malý kopec/ prstij wyfypaný na roli/ hromádka ◻ Grumus, diminut. ◻ *kopček* ◻ Kopček
- Grunio**, is, iui ◻ *vřestím, chrochci jako vepř neb svině* ◻ Wřestijm/ chrochcy jako Wepř neb swině ◻ Grundio, is, idem. Grunitus, pen. prod. ◻ *vřesk, chrocht, svinské chrochtání* ◻ Wřeslk chrocht/ swinské chrochtání
- Grus**, gene. dubij ◻ *řeřáb, jeřáb* ◻ Ržeřáb/ Geřáb ◻ Hinc Gruo, is ◻ *křičím jako jeřáb* ◻ Křičijm jako Geřáb ◻ Compositi: Congruo ◻ *srovnávám se, trefuji se* ◻ Srownávám se/ trefuji se ◻ Congruus, a, um ◻ *příslušný, příhodný, trefný* ◻ Příslušný/ příhodný/ trefný ◻ Congruenter ◻ *příslušně, příhodně* ◻ Příslušně/ příhodně ◻ Incongruus, a, um ◻ *nepříslušný, nezpůsobný, nepřihodný* ◻ Nepřijluschný/ nezpůsobný/ nepřijhodný ◻ Ingruo ◻ *vpadám, bouřlivě outok činím* ◻ Wpadám/ bouřlivě autok činijm ◻ Nox ingruit ◻ *noc připadá* ◻ Noc připadá
- Gryllus**, gene. mafc. ◻ *cvrček* ◻ Cwrček ◻ Gryllus pratensis, aliàs Cicada
- Gryneus**, pen. lon. et Grineus ◻ *Apolo* ◻ Apollo
- Grypes**, uel **Gryphones**, gene. mafcu. ◻ *nohové, jsou veliká zvířata jako lvové a mají křídla* ◻ Nohové/ glau veliká Zwijřata jako Lwowé/ a magij křídla
- Gryphus**, gene. mafc. ◻ *změtená řeč, kryfovní* ◻ Změtená řeč/ kryffownij ◻ Gryphus ◻ *kdo má klykatý nos, křivolaký, klikonuosek* ◻ Kdo má klykatý nos/ křiwolaký/ klykonuosek

GV

- Guberno**, as, aui ◻ *zpravuji, vodím, panuji, řídím* ◻ Zprawugi/ wodijm/ panugi/ řijdijm ◻ Gubernator ◻ *pán, ředitel, zprávce* ◻ Pán/ ředitel/ zprávce ◻ Gubernatrix ◻ *ředitelkyně, paní* ◻ Ržeditelkyně/ Panij ◻ Et Gubernatio ◻ *panování, vedení, zpravování* ◻ Panování/ wedenij/ zprawování ◻ Item, Guber|naculum ◻ *pravidlo, veslo v šifu* ◻ Prawidlo/ Weslo Gg3va
w šijffu ◻ aliàs Clauus
- Gula**, gene. foemi. ◻ *požeradlo v hrdle, skrze něž vchází pokrm a nápoj, přední strana v hrdle* ◻ Požeradlo w hrdle/ fkrze něž wchází pokrm a nápoj/ přední strana w hrdle ◻ Gulam frangere ◻ *zaškrtiti* ◻ Zaskrtiti ◻ Item, Gula, Metaph ◻ *obžerství, lakota* ◻ Obžerstwij/ lakota ◻ Vnde Gulofus, a, um ◻ *obžerný* ◻ Obžerný
- Gummi**, generis neut. indeclinabile ◻ *smolka, stromový klí* ◻ Smolka/ stromový klý ◻ Lachryma arborum. Gummosus, a, um ◻ *smolovatý, klejovatý* ◻ smolowatý/ klegowatý
- Gurges**, itis, gene. masc. ◻ *vír, tišina, veliká hlubina v řece* ◻ Wijr/ tišina/ veliká hlubina w Rzece ◻ Metaph ◻ *žráč* ◻ žráč ◻ Hinc Gurgito, as, et Ingurgito ◻ *vysycuji se, žeru, požívám, hltám do sebe* ◻ Wyfycugi se/ žeru/ požívám/ hltám do sebe
- Gurgulio**, gene. mascu. ◻ *trubička, kudy duch vychází* ◻ Trubička kudy duch vychází ◻ Item, Gurgulio ◻ *mušky, kteréž vobíli žerou* ◻ Musky kteréž Wobilij žerou
- Gurgultium**, gene. neut. ◻ *malý domček neb pokojík, prostá chaterná komůrka neb skrejše, příhrada* ◻ Malý domček/ neb pokojík/ prostá chaterná komůrka/ neb skrajše/ příhrada ◻ Gurgultiolum, diminut.
- Gufto**, as, aui ◻ *okouším, koštují* ◻ Okauftijm/ koftugi ◻ Vnde Guftus, us ◻ *chut neb okušení* ◻ Chut/ neb okuffenij ◻ Guftatio ◻ *koštování* ◻ Koftování ◻ Comp: Degufto ◻ *dobře koštují* ◻ Dobře koftugi ◻ Praegufto ◻ *prvé koštují* ◻ Prvé koftugi ◻ Guftatorium ◻ *košťýř* ◻ Koftýř
- Gutta**, gene. foemi. ◻ *kruopě* ◻ Kruopě ◻ Guttula, diminuti. ◻ *krůpička* ◻ Krůpička ◻ Guttatim, aduerbium ◻ *po krůpějích, kapavě* ◻ Pokrůpějích/ kapavě
- Guttur**, gene. neut. ◻ *hrdlo* ◻ Hrdlo ◻ Gutturofus, a, um ◻ *hrdlatej, kdo neb co veliké hrdlo má* ◻ Hrdlatej/ kdo neb co veliké hrdlo má
- Gutturnium**, gene. neut. ◻ *umyvadlo* ◻ Vmywadlo
- | **Guttus**, gene. maf. ◻ *volejný dčbán, nádoba, do kteréžto nětco kape, mastní puška, v níž drahé a vonné masti chovají* ◻ Wolegný dčbán/ nádoba do kteréžto nětco kape/ Mastnij puška/ w níž drahé a vonné Masti chowagij Gg3vb

GY

- Gyges** ▫ *král v Lydí, té krajině* ▫ Král w Lidij té kragině
- Gymnasium**, gener. neut. ▫ *šermířská škola, šermířský plac* ▫ Sfermýřfká škola/ sfermýřfký plac ▫ Abufiue ▫ škola ▫ Škola ▫ Gymnafiarches ▫ *mistr šermířský, školní mistr* ▫ Mijftr sfermýřfký/ Školnij mijftr ▫ Gymnaftes ▫ *kdo se učí šermovati* ▫ Kdo se včij sfermowati ▫ Gymnastica ▫ *šermířské umění* ▫ Sfermýřfké vměňij ▫ Gymnafma ▫ *cvičení* ▫ Cwičēnij ▫ Progymnafma ▫ *kořtování v umění* ▫ Kořtowanij w Vměňij
- Gymnus**, a, um, latině Nudus ▫ *nahý* ▫ Nahý ▫ Ludi gymnici ▫ *hry, v nichž bitci a zápasníci nazí bili se a zápasili neb šermovali* ▫ Hry w nichž bitcy a zápasnjicy nazý bili se/ a zápafyli neb sfermowali ▫ Gymnofophiftae ▫ *nazí mudrci v Indii neb v Babyloně* ▫ Nazý Mudrcy w Indij/ neb w Babiloně
- Gynaecium**, gene. neut. pen. prod. uel **Gynaecoonitis**, pen. prod. gene. foemi. ▫ *ženský přibytěk, fraucimer* ▫ Zěňfký přijbytek/ Fraucymer ▫ Gynaecocratumenos ▫ *nad kejm žena jeho moc má a nad ním panuje, muž pod mocí a zprávou ženy* ▫ Nad kaym žena geho moc má/ a nad nijm panuge/ Muž pod mocý a zprávau ženy
- Gypfus**, uel **Gypfum**, gene. neut. ▫ *vápno, bílá hlína neb křída, sadra* ▫ Wápno/ bijlá hlijna/ neb křída/ fadra ▫ Gypfo, as ▫ *bilím, vápnem dynchuji neb znamenávám* ▫ Bijlijm/ Wápnem dynchugi/ neb znamenávám ▫ Gypfatus, a, um ▫ *obilený* ▫ Obijlený
- Gyrus**, gene. maľc. ▫ *vokolek, okrouhlá čára, krúh točný* ▫ Wokolek/ okrauhlá čára/ krúh točný ▫ Vnde Gyro, as ▫ *obracím v kole, točím, obtačuji* ▫ Obracým w kole/ točijm/ obtačugi ▫ Regyro ▫ *zase točím* ▫ Zafe točijm

| INCIPIENTIA A H.

Gg4ra

- Habeo**, es, habui ▫ *mám, držím* ▫ Mám/ držijm ▫ Habeo occultum ▫ *tajím, mám v tajnosti* ▫ Tagijm/ mám w tajnosti ▫ Habeo frustra ▫ *oklamávám* ▫ Oklamávám ▫ Habeo contemptui ▫ *pohrdám, tupím* ▫ Pohrdám/ tupijm ▫ Nihil penlí habet ▫ *nic sobě neváží* ▫ Nic sobě newážij ▫ Habeo honorem ▫ *činím poctivost* ▫ Čžinijm poctiwost ▫ Habeo rationem, et respectum ▫ *mám péči neb šetřím* ▫ Mám péči neb šetřijm ▫ Habeo dicere ▫ *mohu pověděti* ▫ Mohu powěděti ▫ Habeo polliceri ▫ *mohu slíbiti etc.* ▫ Mohu šlijbiti etc. ▫ Habet priores partes ▫ *jest vzáctným, má toho napřed, drží přednost* ▫ Geřt wzáctným/ má toho napřed/ držij přednost ▫ Habeo orationem ▫ *činím řeč* ▫ Čžinijm řeč ▫ Habet omnes numeros ▫ *jest dokonalý* ▫ Geřt dokonalý ▫ Habere in numerato ▫ *pohotově neb připraveno míti* ▫ Pohotově/ neb připraweno mijti ▫ Habet me spes ▫ *mám naději* ▫ Mám naděgi ▫ Vt se habent res tuae? ▫ *na čem tvé věci stojí, na čem jest tvá věc?* ▫ Načem twé wěcy řtogij/ na čem geřt twá wěc? ▫ Male habet uirum ▫ *to jest*

muži proti myslí ▫ *To geft muži proti myfli* ▫ *Benè habet* ▫ *dobře se vede* ▫ *Dobře se vede* ▫ *Nos benè habemus, Cicero* ▫ *my se dobře máme, dobře se nám vede* ▫ *My se dobře máme/ dobře se nám vede* ▫ *Malè se habet* ▫ *jest nemocen* ▫ *Geft nemocen* ▫ *Habeo compertum* ▫ *vím o tom dobře* ▫ *Wijm o tom dobře* ▫ *Habeo perfuasum* ▫ *mám toho jistou zprávu* ▫ *Mám toho gítau zprávu* ▫ *Habeo in animo* ▫ *sem té vuole, umínil sem* ▫ *Sem té vuole/ vmínil sem* ▫ *Habeo iter* ▫ *jdu* ▫ *Gdu* ▫ *Virtutem habet uenalem, uel in propatulo* ▫ *málo sobě ctnosti váží* ▫ *Málo sobě ctnosti vážij* ▫ *Non habeo quod agam, aut quod respondeam* ▫ *nevím, co mám činiti neb co odpovídati* ▫ *Newijm co mám činiti/ neb co od|powíjdati* ▫ *Habeo cognitum* ▫ *vím jistotně* ▫ *Wijm gíftotně* ▫ *Sic, Habeo perfectum* ▫ *vím o tom dobře* ▫ *Wijm o tom dobře* ▫ *Habet impunè* ▫ *jest bez trestání* ▫ *Geft bez trestáníj* ▫ *Habere delectum* ▫ *na vuole míti, voliti sobě* ▫ *Na vuole míjti/ woliti sobě* ▫ *Mirum me habet hoc* ▫ *jest mi to s podivením* ▫ *Geft mi to s podíweníjm* ▫ *Bohemismus est* ▫ *divím se* ▫ *Diwijm se* ▫ *Habet me sollicitum* ▫ *činí mi starost, o to se starám* ▫ *Cžinij mi starost/ o to se starám* ▫ *Non habeo dicere* ▫ *nemohu pověděti* ▫ *Nemohu pověděti* ▫ *Sat habeo* ▫ *dosti mám, přestávám na tom* ▫ *Dosti mám/ přestávám natom* ▫ *Non habet secundum* ▫ *nebojí se v tom žádného, nemá sobě rovného, jest přední* ▫ *Nebogij se v tom žádného/ nemá sobě rovného/ geft předníj* ▫ *Cum qua rem habet* ▫ *kterěž frejuje, s kterěž činiti má* ▫ *Kterěž ffreguge/ s kterěž činiti má* ▫ *Alioquin, Rem habere* ▫ *spolek míti* ▫ *spolek míjti* ▫ *significat. et Commercium habere* ▫ *míti činiti* ▫ *Míjti činiti* ▫ *Metus me habet* ▫ *bojím se, sem v strachu* ▫ *Bogijm se/ sem w strachu* ▫ *Et Magna spes illum habet* ▫ *dobře sobě tuší, velikout' má nadějí* ▫ *Dobře sobě tuffij/ welikaut' má naděgi* ▫ *Pudicitiam in propatulo habet* ▫ *nestydí se, jest bez studu* ▫ *Nestydíj se/ geft bez studu* ▫ *Vbi nunc comitia habentur* ▫ *kdežto se nyní sněm drží* ▫ *Kdežto se nyníj Sněm držij* ▫ *Non me fallum habuit ea res* ▫ *ta věc mne nesklamala* ▫ *Ta věc mne neklamala* ▫ *Virtus habet admirationem* ▫ *ctnosti se lidé diví* ▫ *Ctnosti se lidé diwij* ▫ *Huius facti auctorem habeo* ▫ *sám od sebe toho nečiním neb nejsem toho puovod, nejsem já první* ▫ *Sám od sebe toho nečiníjm/ neb negsem toho puowod/ negsem já prwnij* ▫ *Cognitionem habent faciliorem, Cice* ▫ *mohou snáze poznání býti* ▫ *Mohau fnáze poznání býti* ▫ *Semper habet in ore dictum hoc* ▫ *vždycky má tu řeč v ustech* ▫ *Wždycky má tu řeč w vltech* ▫ *Aliquid habere quaestui* ▫ *v něčem zisk provozovati, z něčeho zisk míti* ▫ *W něčem zyfk provozowa|ti/ z něčeho zyfk míjti* ▫ *Habent rationem cum terra, Cice* ▫ *obírají se s rolí, živnost mají z rolí* ▫ *Obijragij se s Rolij/ žiwnost magij z Rolij* ▫ *Non est inter doctos habendus* ▫ *nemá mezi učenými lidmi počten neb vážen bejti* ▫ *Nemá mezy včenými lidmi počten neb vážen beyti* ▫ *Habeo fidem* ▫ *věřím* ▫ *Wěřijm* ▫ *Habeo exploratum* ▫ *vyzvěděl sem, doptal sem se* ▫ *Wyzwědělfem/ doptal sem se* ▫ *Sic habeto, Cic* ▫ *tak tomu rozuměj, tak o tom věz* ▫ *Tak tomu rozuměj/ tak o tom wěz* ▫ *Vnde Habena, pen. prod.* ▫ *uzda, řemen na udidlách, vohlav, votěž* ▫ *Vzda/ řemen na vdidlách/ Wohlaw/ wotěž* ▫ *Hinc moderari habenas* ▫ *zpravovati* ▫ *Zprawowati* ▫ *Indulgere, uel immittere habe-*

Gg4rb

Gg4va

nas ◻ *uzdu pustiti, folkovati, vuoli dávati* ◻ Vzdu puftiti/ ffolkowati/ wuoli dáwati ◻ Et Habitus, us, gene. mafc. ◻ *spuosobilost, chtivost* ◻ Spuofobiloft/ chtiwoft ◻ Item ◻ *oděw, ozdoba* ◻ Oděw/ ozdoba ◻ Scenicus habitus ◻ *oděw neb ozdoba těch, kteříž comediae provozují* ◻ Oděw neb ozdoba těch kteříž Comediae provozugij ◻ Habitior ◻ *tlustčí* ◻ Tlufčij ◻ Habitudo ◻ *povaha, způsob neb přirození těla* ◻ Powaha/ způsob/ neb přirozenij těla ◻ Habilis, le ◻ *příhodný, zpuosobný, příslušný* ◻ Přijhodný/ zpuosobný/ přijfluffný ◻ Habilitas ◻ *zpuosobnost, příhodnost* ◻ Zpuosobnoft/ přijhodnoft ◻ Inhabilis, le ◻ *nepříhodný, nezpuosobný, nepřislušný* ◻ Nepřijhodný/ nezpuosobný/ nepřijfluffný ◻ Habito, as, frequentatiuum ◻ *vládnou, obývám neb sem pilen bydlení* ◻ Wládnou/ obývám/ neb/ sem pilen bydlenij ◻ à quo Habitatio, et Habitaculum ◻ *příbytek, obydlé* ◻ Přijbytek/ obydlé ◻ Inhabito ◻ *přebývám* ◻ Přebývám ◻ Adhabito, Cohabito ◻ *spolu přebývám* ◻ Spolu přebývám ◻ Composita quaedam, a, retinent, ut Posthabeo ◻ *odstupuji, zanechávám, málo vážím* ◻ Odstupugi/ zanechávám/ málo vážijm ◻ Quaedam a, in i, mutant. Adhibeo ◻ *přičiňuji, příkládám* ◻ Přičiniugi/ příkládám ◻ Adhibeo diligentiam ◻ *příkládám pilnost* ◻ Příkládám pilnoft | ◻ Adhibeo testes ◻ *stavím svědky* ◻ Stawijm swědky ◻ Adhibeo in confilium ◻ *radím se* ◻ Radijm se ◻ Adhibeo fidem ◻ *věřím* ◻ Wěřijm ◻ Cohibeo ◻ *v hromadu držím, zastavuji* ◻ Whromadu držijm/ zaftawugi ◻ Cohibere os ◻ *usta v hromadu držeti* ◻ Vfta whromadu držeti ◻ Cohibitus, a, um ◻ *zastavený, zadržžený* ◻ Zaftawený/ zadržžený ◻ Exhibeo ◻ *ukazují, skutečně dávám* ◻ Vkazugi/ lkutečně dávám ◻ Exhibet se amicum ◻ *ukazuje se přítelem* ◻ Vkazuge se přijtelem ◻ Exhibere negotium ◻ *práci vzkládati, starost činiti* ◻ Prácy wzkládati/ staroft činiti ◻ Inhibeo ◻ *zastavuji, zapovídám* ◻ Zaftawugi/ zapowijdám ◻ Prohibeo ◻ *odháním, zbraňuji* ◻ Odhánijm/ zbraniugi ◻ Perhibeo ◻ *pravím* ◻ Prawijm ◻ Vt Perhibent ◻ *jakož praví* ◻ Yakož prawij ◻ Tu perhibebis mihi testimonium ◻ *ty budeš mi svědčiti* ◻ Ty budefs mi swědčiti ◻ Redhibeo ◻ *zase dávám, zase vracuji* ◻ Zafe dávám/ zase wracugi

Gg4vb

Hac, aduerbium, per locum significans ◻ *tudyto* ◻ Tudyto ◻ Hac multo propius ibis, Tentent ◻ *tadyto daleko blížeji přijdeš* ◻ Tadyto daleko bližegij přigdefs ◻ Et alibi, Hac non fuceβit¹¹⁶ ◻ *nedařilo se touto cestou* ◻ Nedařilo se tauto ceftau ◻ Inde, Hac, Illac, prouerbium ◻ *tudyto i onudy, všemi cestami, všelijak* ◻ Tudyto y onudy/ wšlemi ceftami/ wšfeligak

Hactenus, pen. cor. ◻ *dosavád* ◻ Dofawád ◻ de loco. Item ◻ *tak velmi* ◻ Tak welmi

Hadria, mafcu. gene. ◻ *moře Benátské* ◻ Moře Benátské ◻ Vnde Hadriaticus, a, um ◻ *co k tomu sluší* ◻ Co k tomu fluffj ◻ Alij sine aspiratione scribunt, Adria

Haemonia, gene. foemi. ◻ *země Tesalia* ◻ Země Thesfalia

Haemorrhais, gene. foemi. ◻ *krvotok* ◻ Krwotok ◻ Item ◻ *had, jehožto ušknutí neb ukousnutí činí krvotok, pijavice* ◻ Had/ gehožto wšknutij neb vkaufnutij činij krvotok/ Pigawice

| **Haemus**, gene. maf. ◻ *hora v Traci* ◻ Hora w Thracij

Hh1ra

¹¹⁶ fuceβit] fucceβit *tisk*

Haereo, aes, haefi ◻ *víznu, vězím, pochybuji* ◻ Wijznu/ wězým/ pochybugi ◻ In te spes omnis haeret ◻ *všecka naděje v tobě záleží* ◻ Wíficka naděje w tobě záležij ◻ Haeret in pictura ◻ *nemuož se malování nadívati* ◻ Nemuož fe malowánij nadijwati ◻ Haeret in luto, uel salebra ◻ *vězí v blátě, uvázl v šlaku* ◻ Wězý w blátě/ vwázl w šlaku ◻ Haeret in uado ◻ *uvázl na břehu, mejlí se v snadné věci* ◻ Vwázl na břehu/ Maylij fe w fnadné wěcy ◻ Haeret in uestigio ◻ *zastavuje se na místě* ◻ Zastawuge fe na mįjtě ◻ Haeret uox faucibus ◻ *řeč se v hrdle zastavuje* ◻ Ržeč fe w hrdle zastawuge ◻ Sic, lingua haeret metu ◻ *pro strach neb strachem zajiká se, neumí mluvit* ◻ Pro strach/ neb strachem zagiká fe/ nevmij mluwiti ◻ Haefito, as, frequentati ◻ *často víznu, pochybuji* ◻ Czasto wijznu/ pochybugi ◻ Hinc Haefitatio ◻ *pochybování* ◻ Pochybowánij ◻ et Haefitanter ◻ *s zástavkou* ◻ S zástawkau ◻ Haefitanter loqui ◻ *s zastavováním mluvit, v řeči se zastavovati* ◻ S zaftawowánijm mluwiti/ w řeči fe zaftawowati ◻ Haefitans ◻ *zajikavý* ◻ Zagikawý ◻ Haefitantia linguae ◻ *zajikání jazyka* ◻ Zagijkánij yazyka ◻ Et Haeresco ◻ *uvízám, přilipám* ◻ Vwijzám/ přilypám ◻ Adhaeresco, Inhaeresco, ferè idem. Item, Haeres ◻ *dědic* ◻ Dědic ◻ Haeredem facere, uel Haeredem scribere, et Haeredem instituere ◻ *dědicem udělati* ◻ Dědicem vdělati ◻ Cohaeres ◻ *spoludědic* ◻ Spolu dědic ◻ Exhaeres ◻ *vyděděný, dědictví zbavený* ◻ Wyděděný/ dědictwį zbawený ◻ Haeres ex asse, uide alibi: Haereditas ◻ *dědictví* ◻ Dědictwį ◻ Haeredium ◻ *dědictví na dědinách* ◻ Dědictwį na dědinách ◻ Haerediolum ◻ *malá dědinka neb statček, kterýž se nám dědičně dostal* ◻ Malá dědinka/ neb statček/ kterýž fe nám dědičně dostal ◻ Haereditarius, a, um ◻ *co k dědictví náleží, dědičný* ◻ Co k Dědictwį náležij/ dědičný ◻ Morbus haereditarius ◻ *dědičná nemoc, chřadnutí po rodu* ◻ Dědičná nemoc/ chřadnutij po rodu ◻ Haereditaria, pen. cor. ◻ *dědictví žádostivý, kdo pochlebnou řeči o dědictví stojí* ◻ Dědictwį žádostiwý/ kdo pochlebnau řeči o dědictwį stogij ◻ Captator. Compo: Adhaereo ◻ *přidrží se* ◻ Přidržíj fe ◻ Cohaereo ◻ *v hromadě se držím* ◻ Whromadě fe držijm ◻ Malè cohaeret ◻ *netreffuje se v hromadu* ◻ Netreffuge fe whromadu ◻ Inhaereo ◻ *při tom vězím* ◻ Při tom wězým ◻ Inhaeresco, idem

Hh1rb

Haeresis, pen. cor. gene. foemini. latinè Electio, uel Secta ◻ *rota, roztržka, vymyšlené domnění, kteréhož se člověk pevně přidrží, kacířství* ◻ Rota/ roztržka/ wymyšlené domnění/ kteréhož fe Człowěk pevně přidržíj/ Kacířstwį ◻ Vnde Haereticus ◻ *kacíř, kdo se nějaké obzvláštní roty přidrží* ◻ Kacíř/ kdo fe někaké obzvláštnij Roty přidržíj ◻ Et Haeretiarcha ◻ *původ, začínatel roty a kacířstva* ◻ Půwod/ začínatel Roty a Kacířstwa ◻ Aphaeresis, Diaeresis, et Synaeresis, Vide alibi in locis proprijs

Hagiographa, generis. neut. ◻ *svatá písmo* ◻ Swatá Pįjma

Halcyon, Vide Alcyon, latinè Alcedo

Halec, gene. neut. ◻ *herynk* ◻ Herynk ◻ Arenga idem. Halec infumatum ◻ *piklink, uzený herynk* ◻ Pyklynk/ vzený Herynk ◻ Arenga passā idem

Halefius, gen. masc. ◻ *řeka v Sicilii* ◻ Ržeka w Sicilij

Halicacabus, gene. mafc. ▫ *boborelky, židovské třešně, mochyně* ▫ Boborelky/ židovské Třešně/ Mochyně

Halicarnaffus, gene. mafcu. ▫ *město v Kari v Menší Azii, v nížto Mausoleum bylo* ▫ Město w Carij/ w menší Azij/ w nížto Maufoleum bylo ▫ Vnde Halicarnasseus, a, um ▫ *co odtud jest* ▫ Co odtud geft

Halieutica, gene. neut. ▫ *knihy o rybách, a lapání ryb* ▫ Knihy o Rybách/ a lapání Ryb

Halizones, gene. mafc. pen. pro. ▫ *lidé v Paflagonii* ▫ Lidé w Paphlagonij

Hallucinor, aris, hallucinatus sum ▫ *chybuji, bloudím, mejlím se* ▫ Chybugi/ blaudijm/ maylijm fe ▫ Hallucinatio ▫ *mejlka, poblouzení rozumem neb viděním* ▫ Maylka/ poblauzenij rozumem neb widěním

Hh1va

Hallus, gene. mafcu. Pollex ▫ *palec* ▫ Palec ▫ uel Pollex pedis ▫ *veliký palec na noze* ▫ Veliký palec na noze

Halo, as, aui ▫ *dychám, provonívám* ▫ Dychám/ prouonijwám ▫ Halito, as, frequentatium ▫ *velmi dychám* ▫ Welmi dychám ▫ Item, Halitus ▫ *dychání* ▫ Dychanij ▫ Extremum halitum effluit, Cice ▫ *poslední duch vypustil, umřel* ▫ Poslednij duch vypustil/ vmřel ▫ Composita, Adhalo, pen. prod. ▫ *přidychuji, duchem zarážím* ▫ Přidychugi/ duchem zarážijm ▫ Exhalo ▫ *vydychuji, duch vydávám* ▫ Wydychugi/ duch vydávám ▫ Exhalatio ▫ *vydychání, vůně* ▫ Wydychánij/ vůně ▫ Inhalo ▫ *vdychám, vdymuji* ▫ Wdychám/ wdymuji

Halo, gene. mafcu. ▫ *okroužení neb okrouhlost, okolek okolo měsíce* ▫ Okroužení/ neb okrouhlost/ okolek okolo Měsíce

Halophanta, ae, gene. mafc. ▫ *klamář, šejdýř, pokladač* ▫ Klamář/ šaydýř/ pokladač ▫ apud Plautum

Halofis, gene. foemi. pen. prod. latinè Captio, uel Captiuitas ▫ *vězení neb rozboření, jimaní* ▫ Wězenij/ neb rozboření/ gijmanij ▫ Halofis Ilij ▫ *šturmování a dobývání města Troi a zámku jejího Ilium* ▫ Šturmowánij a dobývánij Města Troij/ a Zámku gegijho Ilium

Halter, eris, gene. mafc. pen. pro. ▫ *volověnná kule, kterouž v rukou nosí tanečníci neb kteříž po provazích chodí, aby tím bezpečněji kráčeti mohli* ▫ Wolověnná kule/ kteraž w rukou nosí Tanečnícy/ neb kteříž po provazích chodij/ aby tím bezpečněji kráčeti mohli

Hama, ae, gene. foem. ▫ *kuchynský hák, podhrabáč* ▫ Kuchynský hák/ podhrabáč

Hamadryades, gene. foemi. ▫ *bohyně lesuov, kteréž s stromovím rostou* ▫ Bohyně Lefuow/ kteréž s stromovijm rosta

Hammon, gene. mafc. ▫ *buoh Jupiter u Libických* ▫ Buoh Iupiter w Libických ▫ latinè Harrenarius

| **Hamus**, gene. mafcu. ▫ *udice, háček, všeliké nakřivené želežce jako udice* ▫ Vdice/ Háček/ všeliké nakřivené želežce jako vdice ▫ Hamulus, diminutium ▫ *udička* ▫ Vdička ▫ Hamiota ▫ *kdo udící ryby lapá* ▫ Kdo vdičjý Ryby lapá ▫ Hamotrafo, onis ▫ *kdo hákem*

Hh1vb

táhne ▫ Kdo hákem táhne ▫ Hamo, as ▫ *křivím* ▫ Křiwijm ▫ Hamatus, a, um ▫ *skřivený* ▫ Skřiwený ▫ Hamatus rubus ▫ *hakovatý keř* ▫ Hakowatý keř

Haphe ▫ *prach, kterýž se na šermíře, když pomazáni bývali, seypal* ▫ Prach/ kterýž se na Sfermýře/ když pomazáni bývali/ fayspal ▫ Item ▫ *spojování, obsahování* ▫ Spogowánij/ obfahowánij

Hara, gene. foemi. ▫ *svinský chlév, krmník* ▫ Swinský chlév/ krmnijk ▫ Ex hara productum, prouerbium ▫ *co škaredého, hrubého, mrzkého a nepočísaného jest* ▫ Co fškarredého/ hrubého/ mrzkého/ a nepočísaného gest

Harena, gene. foemi. ▫ *písek* ▫ Pijfek ▫ Harenula, diminutium ▫ *písek drobný* ▫ Pijfek drobný ▫ Harenarius, a, um ▫ *co k písku náleží* ▫ Co k pijfku náležij ▫ Harenaria ▫ *písečná jáma, kde písek kopají* ▫ Pijfečná yáma/ kde pijfek kopagij ▫ Harenaceus, a, um ▫ *co z písku uděláno* ▫ Co z pijfku vděláno ▫ Harenofus, a, um ▫ *píščitej, plnej písku* ▫ Pijščitej/ plnej pijfku ▫ Item, Harena accipitur ▫ *za šermířský plac* ▫ za Sfermýřfký plac ▫ In harenam descendere ▫ *k bitvě se bráti, jíti* ▫ k Bitvě se bráti/ gijti ▫ Harena cedere ▫ *z placu ujíti, od bitvy přestati, za vyhranou dáti* ▫ Z placu vgijti/ od bitwy přestati/ za vyhranau dáti ▫ In sua harena aliquem uincere ▫ *na svém placu, svým uměním někoho přemoci* ▫ Na fwém placu/ fwým vměním někoho přemocy ▫ Harenatum, substantiuè, id quod uulgò, mortarium dicitur ▫ *rozdělané wápno s pískem neb čím se dláždění pokládá a srownává* ▫ Rozdělané wápno s pijfkem/ neb čijm se dláždění pokládá a frownává ▫ Fit ex calce et harena

Hariolus, gene. mafc. ▫ *hadač* ▫ Hadač ▫ Hariolor, aris ▫ *s hádaním se obírám, hádám* ▫ S hádanijm se obijráam/ hádám

| **Harmonia**, gene. foemi. pen. cor. ▫ *srownání hlasův, libé znění, jednohlasnost* ▫ Srownánij hlafůw/ libé zněníj/ gednohlafnost ▫ latinè Conventus, Harmonicus, a, um

Hh2ra

Harpa, gene. foemi. ▫ *šifový hák, vyhrabač, křivolaký meč* ▫ Sfijffowý hák/ wyhrabač/ křiwolaký meč ▫ Harpago, inis, idem ▫ *klišťe zdvihací* ▫ Klýšťe zdwihací ▫ Item ▫ *kotva, kterouž se nětco z studnic neb z řeky vytahuje* ▫ Kotwa/ kterauž se nětco z studnic neb z Ržeky wytahuge ▫ Harpax pro eodem. Item, Harpago, as ▫ *trhám* ▫ Trhám ▫ Rapio ▫ *beru* ▫ Beru ▫ Aurum mihi est harpagatum, apud Plautum ▫ *jest mi ukradeno zlato* ▫ Gest mi vkradeno Zlatto ▫ in Aulularia

Harpocrates, gene. mafc. ▫ *buoh mlčelivosti* ▫ Buoh mlčeliwofti ▫ Harpocratem agere, prouerb ▫ *zamlčeti, tajiti* ▫ Zamlčeti/ tagiti ▫ Harpocrati dictum esse puta ▫ *mát' zamlčáno býti* ▫ Mát' zamlčáno býti

Harpyiae, gene. foemi. ▫ *jsou loupežní ptáci, kteříž panenské tvárnosti mají (jakož poétové smyšleně pravi) a vždy sou nenasytedlni každého času, jichžto jména sou Aëllo, Ocypete et Caeleno* ▫ Gfau laupežnij ptácy/ kteříž Panenské twárnofti magij (yakož Poétowé smyšleně prawij) a vždy faw nenasytedlnij každého času/ gichžto gména faw Aëllo, Ocypete, et Caeleno

Haruspex, gene. mafc. ▫ *hadač, kterýž po vosrdí obětných hovad hádá* ▫ Hadač/ kterýž po wofrdij obětných howad hádá ▫ Haruspicina ▫ *takové umění a hádaní* ▫ Takové vměňij a hádanij

Hafta, gene. foemini. ▫ *kopí, dlouhej špis* ▫ Kopij/ dlauhey špis ▫ Haftula, diminut. et Haftile, pen. prod. idem quod Hafta ▫ *kopiště* ▫ Kopifště ▫ Haftatus, a, um ▫ *co kopí neb voštíp má* ▫ Co kopij neb wofstijp má ▫ Item, Hafta centumuiralis ▫ *soud, na kterémž jich sto sedalo* ▫ Saud na kterémž gich sto sedalo ▫ Vide supra in dictione Cen|tum. Subijcere haftae ▫ *zjevně odsouditi* ▫ Zgewně odsauditi ▫ Venire sub hafta ▫ *odsouzenu neb zjevně prodánu býti* ▫ Odsauzenu/ neb zgewně prodánu býti ▫ Et Haftam abijcere, Metapho ▫ *od soudu pustiti, nad svou při sobě zoufati neb jinému za vyhranou dáti* ▫ Od faudu puštiti/ nad swau při sobě zauffati/ neb ginému za vyhranau dáti

Hh2rb

Haud, aduerbium negandi ▫ *ne, nikoli* ▫ Ne/ nikoli ▫ Haud quaquam ▫ *nijakž, žádnou měrou* ▫ Nigakž/ žádnau měrau ▫ Haud secus ▫ *nejináč* ▫ Negináč

Haurio, is, ſi, haustum ▫ *vážím, přijímám neb vytahuji* ▫ Wážijm/ přijijmám/ neb wytahugi ▫ Haurire uocem ▫ *hlas slyšeti* ▫ Hlas slyšeti ▫ Haurire supplicium ▫ *trestání trpěti* ▫ Trestáníj trpěti ▫ Incendium omnia haufit ▫ *oheň všecko pohubil* ▫ Oheň wšfecko pohubil ▫ Haurit latus ▫ *bode neb tepe v bok* ▫ Bode neb tepe w bok ▫ Incredibilis haufit calamitates, Cice ▫ *k víře nepodobné škody vzal* ▫ K wijře nepodobné škody wzal ▫ Sic Haurire dolores ▫ *bolesti trpěti, snáseti* ▫ Bolesti trpěti/ snášeti ▫ Et apud eundem, Luctum non haufimus maiorem ▫ *neměli sme větší žalosti a zámutku* ▫ Neměli sme wětšij žalosti a zámutku ▫ Haurire uoluptates ▫ *rozkoší užívati* ▫ Rozkošij vžijwati ▫ Haustus, us ▫ *trunk, vážení* ▫ Trunk/ wáženij ▫ Haustorium ▫ *nádoba, kterouž se váží, wokow* ▫ Nádoba kterouž se wážij/ wokow ▫ Exhaurio ▫ *vyvažuji, vypraždňuji, vytravuji* ▫ Wywažugi/ wypraždňugi/ wytrawugi ▫ Inexhaustus, a, um ▫ *nevyvažitedlný, bezkončený* ▫ Newywažitedlný/ bezkončený

HE

Heautontimorumenos, generis mafcu. ▫ *sám sobě starost a trápení čině* ▫ Sám sobě starost a trápení čině

Hebdomas, adis, uel **Hebdoma**, ae, gene. foemini. latině Septimana ▫ *tejden, počet sedmi dnuov* ▫ Teyden/ počet sedmi dnuow

Hebe, es, gene. foemi. ▫ *dcera Iunonis a manželka Herkulesova, kteráž Jupiterovi k stolu sloužila, a jest bohyně mladosti* ▫ Dcera Iunonis a Manželka Herkulesowa/ | kteráž Iupiterovi k stolu sloužila/ a gest Bohyně mladosti

Hh2va

Hebes, gene. omnis ▫ *tupý* ▫ Tupý ▫ *Metapho* ▫ *zbláznilý, nerozumný, hloupý, tupý, nešvarný* ▫ Zbláznilý/ nerozumný/ hloupý/ tupý/ nešvarný ▫ Hebetudo ▫ *tichost, zbláznilost* ▫ Tichošť/ zbláznilošť ▫ Et Hebeo, es ▫ *sem tupým, hloupým* ▫ Sem tupým/ hloupým ▫ Hebefco ▫ *tupnu, počínám tupým býti* ▫ Tupnu/ počijnám tupým býti ▫ Hebeteto, as ▫ *dělám tupým, zbláznuji, zastíňuji* ▫ Dělam tupým/ zbláznuji/ zařtijnugi ▫ aliquando idem quod Hebefco. Hebetatio ▫ *tupost, hloupost* ▫ Tupošť/ hlaupost

Hebenus, uel **Hebenum** ▫ *strom v Indii a Etiopii, kterýž černé dřevo má* ▫ Strom w Indii a Ethiopii/ kterýž černé dřevo má ▫ Quidam putant lignum¹¹⁷ de Guayaco esse

Hebraeus, gene. mafc. ▫ *Žid, hebrejský* ▫ Zid/ Hebrejský ▫ Hebraicus, a, um ▫ *co z Hebrejských jest* ▫ Co z Hebrejských gest

Hebrus, gene. maf. ▫ *řeka v Trácii* ▫ Ržeka w Thracii

Hecate, gene. foemi. pen. cor. ▫ *bohyně Proserpina, manželka Plutona, o níž poétové baji, že má tři hlavy, protož také tři jména má Luna, Dyana, Proserpina* ▫ Bohyně Proserpina/ Manželka Plutona/ o níž Poétové bagij/ že má tři hlavy/ protož také tři jména má/ Luna, Dyana, Proserpina

Hecaton, gener. omnis, pen. cor. latině Centum ▫ *sto* ▫ Sto ▫ Vnde multa composita, Hecatonarchus, Centurio ▫ *hajtman nad sto dráby, setník* ▫ Haytman nad sto Dráby/ Setník ▫ Hecatombē ▫ *obět od sto hovad jednoho pokolení, jako sto voluov neb ovec* ▫ Obět od sto Howad jednoho pokolení/ jako sto woluow neb Owec ▫ Hecatompolis, pen. cor. ▫ *co sto měst má* ▫ Co sto Měst má ▫ Hecatompulos ▫ *co sto bran má neb fortē* ▫ Co sto Bran má/ neb Fortē ▫ Hecatompus ▫ *kdo sto noh má* ▫ Kdo sto noh má ▫ Hecatonchyrus, pen. lon. ▫ *co sto ruk má* ▫ Co sto Ruk má ▫ Centimanus ▫ *kdo sto ruk má* ▫ Kdo sto ruk | má ▫ Vnde Centimanus Briareus ▫ *storukej obr* ▫ Storukej Obr

Hh2vb

Hecta, gene. foem. ▫ *bublenka na chlebě nadme se, když se peče* ▫ Bublénka na chlebě nadme se/ když se peče ▫ *Metaph* ▫ *ničemná, opovržená věc* ▫ Ničemná/ opovržená věc

Hectica, uel **Hectice** ▫ *zastaralá zimnice* ▫ Zastaralá zymnice

Hector ▫ *Priama, krále trojanského, syn* ▫ Pryama Krále Trojanského Syn

¹¹⁷ lignum] lingnum *tisk*

- Hecyra**, gene. foemi. pen. cor. ▫ *švegruše* ▫ Sfwegruffe ▫ latině Socrus. Hecyrus, Socer ▫ *test, tchán* ▫ Tešt/ Tchán
- Hedera**, gene. foemi. ▫ *břečtan* ▫ Břečtan ▫ Hederaceus, a, um ▫ *břečtanovej, co z břečtanu jest* ▫ Břečtanowey/ co z Břečtanu geft
- Hedra**, gene. foemi. latině Sedes ▫ *sedadlo* ▫ Sedadlo ▫ Vnde Cathedra ▫ *stolice* ▫ Stolice
- Hedui**, gener. mafcu. ▫ *lidé v Galii, kdežto nyní knížetství burgundské jest* ▫ Lidé w Gallij/ kdežto nyní Knížetství Burgundské geft
- Hegefias** ▫ *mudřec cirenejcký* ▫ Mudřec Cyrenaycký
- Hei**, interiectio ingemiscentis ▫ *když kdo vzdychá, ej, ach* ▫ Když kdo vzdychá/ Ey/ ach
- Helcium**, gene. neut. ▫ *chomout* ▫ Chomaut ▫ Helciaricus ▫ *kdo hrdlem za provaz táhne neb v chomoutě* ▫ Kdo hrdlem za provaz táhne/ neb w Chomautě
- Helena**, pen. cor. ▫ *dcera Tyndara a Lédy, Kastora a Poluce sestra, manželka Menelai, bratra Agamenonova* ▫ Dcera Tyndara a Lédy/ Castora a Polluce sestra/ Manželka Menelai/ bratra Agamennonowa
- Helice**, gene. foemi. ▫ *hvězda, kterou Nedvědem jmenují neb Vojenský wuoz* ▫ Hvězda/ kterauž Nedvědem gmenugij/ neb Wogenský wuoz ▫ Aliàs Calisto, et Arctos, Septentrio
- Helicon**, onis, gene. mafc. penulti. lon. ▫ *huora nedaleko od Thebis v Beotii, bohyním, kteréž slovou Musae, posvěcená* ▫ Huora nedaleko od Thebis w Beotij/ Bohynijm/ kteréž flowau | Mufae/ powěcená ▫ Vnde Heliconiades dictae sunt
- Helcyfma**, gene. neut. Scoria argenti ▫ *šlaková neb truosky od stříbra* ▫ Sflakowij/ neb truosky od stříbra
- Helius**, gene. mafc. latině Sol ▫ *slunce* ▫ Slunce ▫ Vnde Compofita, Heliopolis ▫ *město v Ejiptě* ▫ Město w Ejiptě ▫ Heliotropium ▫ *okrouhlost slunce* ▫ Okrauhlost slunce ▫ Heliades ▫ *sestra Phaetontis* ▫ Sestra Phaetontis ▫ Heliochryfos ▫ *rejnské kvítí, ženské bejlí, má květ zlaté barvy, zlatohlávek* ▫ Reynské kwijtij/ ženské baylij/ má květ zlaté barvy/ Zlatohlávek ▫ Heliocaminus, a, um ▫ *místo v domu, kteréž se všudy sluncem ohřívá, a ne ohněm* ▫ Mijsto w domu/ kteréž se všudy sluncem ohřívá/ a ne ohněm ▫ Solare uaporarium ▫ *sluneční světnice* ▫ Slunečnij swětnice
- Helis**, gene. foemi. ▫ *město v Peloponésu* ▫ Město w Peloponésu ▫ Helei, pen. prod. ▫ *lidé, u kterýchž Olympici ludi bejwali* ▫ Lidé v kterýchž Olympici ludi beywali ▫ de quibus alibi
- Hellas**, gene. foemi. aliàs Graecia ▫ *řecká země mezi Peloponésem a Macedonií* ▫ Ržecká Země/ mezy Peloponéssem a Macedonij ▫ Hellaces, penult. prod. ▫ *Řekové* ▫ Ržekové ▫ Hellefpontus ▫ *úzkost moře mezi Trácií a Phrygií, kdežto Europa a Azia jedine sedmerými hony od sebe se dělí* ▫ Vzkošt Moře mezy Thracij a Phrygij/ kdežto Europa a Azia jedine sedmerými hony od sebe se dělij
- Helleborus**, uel **Helleborum**, penult. cor. ▫ *kejchawka* ▫ Kaychawka

Heluetij, gene. mařc. ▫ *řvaycaři* ▫ *řfwaycaři* ▫ Heluetia ▫ *řvaycarská země* ▫ *řfwaycarřká země* ▫ Heluo, onis, gene. mař. ▫ *žrač* ▫ *žrač* ▫ Heluor, aris ▫ *obžerně hoduji, kvasím, žeru* ▫ *Obžerně hodugi/ kwafým/ žeru* ▫ Heluatio ▫ *obžerné hodování* ▫ *Obžerné hodování*

Heluolum, uel **Heluola** ▫ *hroznové, ani černí ani bílí, ale cihelné barvy, řidci* ▫ *Hroznové/ ani černí ani bílí/ ale cihelné | barvy/ řidcy* ▫ Item, Heluus color ▫ *cihelná barva, mezi červenou a bílou* ▫ *Cihelná barva/ mezy červenau a bílau*

Hh3rb

Helxine, gene. foemi. latině Conuoluulus ▫ *zvonček neb zvonečkové kvítí* ▫ *Zvonček neb Zwonečkové kwijtij* ▫ *Est etiam Helxine alia herba, quae latině Parietaria dicitur ▫ stěničník, ročník neb svatého Petra koření* ▫ *Stěničník/ Ročník/ neb Swatého Petra koření*

Hem, interiectio corripientis, uel indignantis, et admirantis ▫ *ej, ha* ▫ *Ay/ ha*

Hemerodromi, gene. mascu. penul. cor. ▫ *spěšní běhounové, kteříž za jeden den mnoho zběhnou, lokajové* ▫ *Spěšnij běhaunové/ kteříž za jeden den mnoho zběhnau/ Lokagové*

Hemerobios ▫ *kdo se nestará o zatřejsí den* ▫ *Kdo se nestará o zatřejsí den* ▫ *In diem uiuens ▫ na den živ jsa* ▫ *Na den živ gfa*

Hemina, gene. foemi. pen. prod. ▫ *jest nepochybně čtvrtně míry štrospurské* ▫ *Geřt nepochybně Čřtvrtně/ mijry řtrořpurřké* ▫ *aliàs Cotula, genus Mensuræ* ▫ *poluvka neb pulka* ▫ *Poluwka/ neb pulka* ▫ *Vide infra de Mensuris*

Hemify, gene. neut. latině Dimidium ▫ *polovice* ▫ *Polowice* ▫ *Vnde multa Composita. Hemicyclus* ▫ *puol kola, polovičně okrouhlá stolice* ▫ *Puol kola/ Polowičně¹¹⁸ okrouhlá stolice* ▫ *Hemisphaerium* ▫ *sklep neb stavení všudy okrouhlé a voblé jako puol nebes* ▫ *Sklep/ neb řtawenij všudy okrouhlé/ a voblé jako puol nebes* ▫ *Hemistichium* ▫ *puol verše* ▫ *Puol werře* ▫ *Hemiplexia* ▫ *poražení neb řlak, když jen po jedné straně porazí a řkodí* ▫ *Poražení neb řlak/ když gen po gedné řtraně porazý a řkodij* ▫ *Hemiolus* ▫ *počet, kterýž druhý celej obsahuje, a svou polovici, jako tři proti dvoum srovnává* ▫ *Počet/ kterýž druhý celey obřahuge/ a řwau polowicy/ yako/ tři proti dwaum řrownáwage* ▫ etc.

Hemus, gene. mařc. ▫ *vysoká hora v Traci* ▫ *Wyřoká Hora w Thracij*

| **Hendecasyllabum**, gene. neut. ▫ *co jedenáct syllab v počtu má* ▫ *Co gedenáct Syllab w počtu má* ▫ *Carmen Sapphicum tale est*

Hh3va

Heniochi ▫ *lidé v Iberi* ▫ *Lidé w Iberij*

Hepar, atis, gene. neut. ▫ *játry* ▫ *Yátry* ▫ *Hepaticus* ▫ *nedůživý na játrách* ▫ *Nedůživý na játrách*

Hephaestus, gene. mařc. latině Vulcanus ▫ *buoh ohně* ▫ *Buoh ohně*

Hepiolus, gene. mařc. ▫ *světluřka, motejl neb mucha, kteráž k světlu lítá* ▫ *Swětluřřka/ Motajl/ neb Mucha/ kteráž k řvětlu lítá*

¹¹⁸ Polowičně] Polowičné tisk

Hepta, latině Septem ▫ *sedm* ▫ Sedm ▫ Vnde Composita. Heptaphonon, pen. prod. ▫ *co na sedm hlasuov jest* ▫ Co na sedm hlafuow gest ▫ Heptaporos, pen. cor. ▫ *co sedm broduow má* ▫ Co sedm broduow má ▫ Heptapylos ▫ *co sedm bran neb fortén má* ▫ Co sedm Bran/ neb Fortén má ▫ Heptemimeris, pen. cor. latině Septenaria caesura ▫ *když v verši po třech pedes jedna sylaba zuostává, kteráž slovo dokonává* ▫ Když w weršlī po třech Pedes gedna fylaba zuostává/ kteráž flowo dokonává ▫ ut, Tityre tu patulae recubans

Hera, gene. foemi. latině Iuno. Item ▫ *paní, kteráž služebnice pod sebu má* ▫ Panij kteráž služebnice pod sebu má

Heraclea, gene. foemi. pen. prod. ▫ *město v Traci při moři Euxinum* ▫ Město w Thracij/ při Moři Euxinum ▫ Hinc Heracleotes ▫ *někdo z toho města* ▫ Někdo z toho Města ▫ Item ▫ *jiné město v Galii neb v delfinatu, kdežto kotle voda do moře vpadá, a město v Itáli* ▫ Giné Město w Galij/ neb w Delffinatu/ kdežto Kotle Woda do Moře vpadá/ a Město w Itáli ▫ Heracleotica nux ▫ *kaštan* ▫ Kaštan ▫ Heraclius lapis, pen. prod. aliàs Lydius ▫ *zlatnickej kámen, na kterémž zlata koštují* ▫ Zlatnickej kámen/ na kterémž Zlata koštují ▫ latině Index. Et Heraclea, herba ▫ *husí nuožka* ▫ Hufý nuožka

| **Heraclides**, penulti. corr. ▫ *mudřec z Pontu* ▫ Mudřec z Pontu

Hh3vb

Heraclitus, gene. mafc. pen. pro. ▫ *mudřec, kterýž z domu ven vycházeje, vždycky plakal* ▫ Mudřec/ kterýž z domu wen vycházeje/ vždycky plakal

Herba, gene. foemi. ▫ *bylina, tráva* ▫ Bylina/ Tráva ▫ Herbula, diminut. ▫ *bylinka, bejličko* ▫ Bylinka/ baylijčko ▫ Dare herbam ▫ *praviti se přemoženu býti* ▫ Prawiti se přemoženu býti ▫ Herbaceus, a, um ▫ *co z bylin neb z bejlí jest* ▫ Co z bylin neb z baylij gest ▫ Herbarius, a, um ▫ *co k bylinám náleží* ▫ Co k bylinám náležij ▫ Item ▫ *kdo dobře byliny zná* ▫ Kdo dobře byliny zná ▫ Herbofus, a, um ▫ *bylinovatý, kde mnoho bylin jest* ▫ Bylinovatý/ kde mnoho bylin gest ▫ Herbidus, a, um, idem. Herbifer, a, um ▫ *co bylinu nese* ▫ Co bylinu nese ▫ Herbefco, is ▫ *v bylinu se obracím, v bylinu se zakládám, zelenám se, votavím se* ▫ W bylinu se obracím/ w bylinu se zakládám/ zelenám se/ wotawijm se ▫ Obherbefco idem

Hercaeus ▫ *přijmí* ▫ Přijgmij ▫ Iouis

Hercinia fylua, gene. foemi. ▫ *Švercvold, Černej les tak řečený* ▫ Šwercwold/ Černej les/ tak řečený ▫ Superior dicitur Martiana fylua

Hercules, gene. mafcu. ▫ *syn Jupitera a Alcmeny, statečnej rek, kterež mnoho bojuow a rekovství dokazoval* ▫ Syn Iupitera a Alcmeny/ statečnej Rek/ kterež mnoho Boguow a rekovštwij dokazowal ▫ Hercules, a, um ▫ *co Herkoléšovo jest* ▫ Co Herkoléšowo gest ▫ Item ▫ *silnej, velikej* ▫ fylney/ welikey ▫ Herculanus, a, um. uel Herculianus. Vnde Herculiana pars ▫ *desátek* ▫ Desátek ▫ Decimae. Hercle, et Mehercule, funt aduerbia iurandi ▫ *vpravdě, opravdu* ▫ W prawdě/ opravdu ▫ Hercules morbus, qui aliàs Comitialis dicitur ▫ *padoucí nemoc* ▫ Padaucý nemoc

Herebus, Vide Erebus

- Heri**, uel **Here** ▫ *včera* ▫ Wčera ▫ Hefternus, a, | um ▫ *včerajší* ▫ Wčerajšij ▫ Hefternum
ius ▫ *včerajší polívka, večerádka* ▫ Wčerajšij polýwka/ večerádka
- Hericius**, mařcu. gene. ▫ *ježek* ▫ Gežek ▫ Herinaceus idem
- Herma**, uel **Hermes**, gene. mařc. ▫ *buoh Mercurius* ▫ Buoh Merkuryus ▫ Item, Hermae ▫
obrazové neb maňasové, jimžto se hlavy dolu snímati a zjinačovati mohou ▫ Obrazové neb
Maniařové/ gimžto se hlavy dolu řnijmati a zginačovati mohau ▫ Hermathena ▫ *ob-*
raz Merkurí a Minervae ▫ Obraz Merkurij a Mineruae ▫ Hermaphroditus, penul. prod. ▫
syn Merkurí a Venuše ▫ Syn Merkurij a Wenuře ▫ Hinc accipitur ▫ *za někoho, kdož*
oboje přirození spolu, mužské i ženské, má ▫ *Za někoho/ kdož oboje přirozeníj řpolu*
Mužké y ženské má ▫ Hermenea, pen. prod. ▫ *vejklad, tlumačení* ▫ Wayklad/ tluma-
čeníj ▫ Item, Hermoglyphus ▫ *obrazník, řezáč* ▫ Obraznijk/ Řezáč ▫ et Hermodorus ▫
mudřec z Efezu ▫ Mudřec z Ephezu ▫ pen. prod.
- Hermon**, gene. mařcu. ▫ *hora v Palestině* ▫ Hora w Palestyně
- Hermus**, gene. mařcu. ▫ *řeka v Azí, nedaleko od Smyrny* ▫ Řeka w Azij/ nedaleko od
Smyrny
- Hernia**, gene. foemi. ▫ *pruotrž luona, kejla* ▫ Pruotrž luona/ keyla ▫ Herniofus, a, um ▫
kylovatý, pruotržný ▫ Kylovatý/ pruotržný
- Hernici**, gene. mařc. ▫ *lidé v Campaní* ▫ Lidé w Campanij ▫ in Italia
- Herodes**. pen. prod. ▫ *syn Antipatris idumejského, jehož Augustus prvním králem židovskejm*
ustanovil, ten nevinné dítky zmordoval, a syn jeho Herodes iunior Jana Křtitele zabil a Kristu
se posmíval ▫ Syn Antipatris Idumeyřkého/ gehož Augufus Prwnijm Králem židowř-
keym vřtanowil/ Ten newinné Dijtky zmordowal/ a Syn geho Herodes iunior, Iana
Křtitele zabil/ a Kryřtu se posmijwal
- Herodius**, gene. mařcu. ▫ *pták, jehož jmenují* ▫ Pták/ gehož gmenugij ▫ auem Diomedeam,
ut řulpra quidam Fulicam putant ▫ *mořská vlastowice, dřvoká hus* ▫ Mořřká wlařtowice/
Diwoká hus ▫ Vulgo Herodius ▫ *jeřáb* ▫ Geřáb ▫ dicitur
- Heros**, herois, gene. mařc. penult. long ▫ *mohutný, znamenitý, statečný člověk, kterýž mnoho*
ctností na sobě má, hrdina, řlechtic ▫ Mohutný/ znamenitý/ řtatečný Čřlowěk/ kterýž
mnoho ctnořtij na sobě má/ Hrdina/ řlechtic ▫ Heroicus, a, um ▫ *co k takovejm vzne-*
řeným, zmuřilým, řlechtným lidem náleží ▫ Co k takoweym wzneřeným/ zmuřilým/
řlechtným lidem náleřij ▫ Et Herois, idis, řive Heroina ▫ *mohutná, veliká paní, řlech-*
tičná, kněžná ▫ Mohutná weliká Panij/ řlechtičná/ Kněžná
- Herpeta**, gene. foemi. pen. cor. ▫ *nemoc, vřed, kterýž okolo sebe žere* ▫ Nemoc Wřed/ kterýž
okolo řebe žere
- Herfilia**, gene. mařc. ▫ *manželka Romulova* ▫ Manželka Romulowa
- Herus**, gene. mařc. ▫ *pán* ▫ Pán ▫ Herilis, e ▫ *co pánu náleží* ▫ Co Pánu náleřij ▫ Hera ▫
paní ▫ Panij

Hesperus, gene. masc. ▫ *hvězda večerní, Zvířednice* ▫ Hwězda wečernij/ Zwiřřednice ▫ Aliàs Vesper, et Vesperugo. Hesperides ▫ *tři dcery Hespery, bratra Atlantova, kteréž měly zahrady, v nichžto byli stromové s zlatými jablky a drak jich hlédal* ▫ tři dcery Hespery/ bratra Atlantova/ kteréž měly Zahrady/ w nichžto byli stromové/ s zlattými yablky/ a Drak gich hlédal ▫ Hesperia ▫ *země Italia* ▫ Země Italia ▫ et Hesperia magna dicitur. Sed Hesperia ultima ▫ *Hispania* ▫ Hyſpania

Heteroclitum, gene. neu. ▫ *co ne vedlé obyčejného zpuosobu, ale jináč nakloňováno bývá* ▫ Co ne wedlé obyčegného zpuosobu/ ale gináč nakloniowáno býwá ▫ Sic Heterogeneous, a, um. pen. cor. ▫ *co jest jiného pokolení* ▫ Co geft giného Pokolenij ▫ Item, Heteromachalon ▫ *co jen po jedné straně chlupaté a vlnaté jest* ▫ Co gen po gedné straně chlupaté a wlnaté geft ▫ Heterofis, pen. prod. ▫ *zjinačení, když jedno pohlaví neb počet jeden za druhý vzat bejvá* ▫ Zginačenij/ když gedno pohlawij/ neb počet ge|den za druhý wzat beywá ▫ Figura est

Hh4va

Hetruria, aliàs **Tufcia** et **Hetrufcia** ▫ *krajina v Itáli, mezi Tibrem a řekou Makra, kdežto sou města Pisae, Volaterra, Florentia, Perusium, Luka etc.* ▫ Kragina w Italij/ mezy Tybrem a řekau Macra/ kdežto ſau Měſta/ Piſae, Volaterra, Florentia, Perufium, Luca etc. ▫ Hinc Hetrufcus, a, um ▫ *co odtud jest neb k tomu náleží* ▫ Co odtud geft/ neb k tomu náležij

Heu, interiectio dolentis ▫ *ach, ouve* ▫ Ach/ auwe

Heus, aduerbium uocantis ▫ *hej, slyš to* ▫ Hay/ ſlyſ to

Hexaclinum, gene. neu. ▫ *sedací luožko neb žídle, stolice, na nižto jich šest seděti muože* ▫ Sedacý luožko/ neb žijdle/ ſtolice/ na nijžto gich ſfeſt ſeděti muože

Hexagonus, a, um. pen. prod. ▫ *šestihranatý* ▫ Šfeſtihranatý ▫ Hexameron, pen. cor. ▫ *šestidný* ▫ Šfeſtidný ▫ Hexametrum carmen ▫ *co šest pedes má* ▫ Co ſfeſt Pedes má ▫ Hexastichum ▫ *co šest veršuo v má* ▫ Co ſfeſt Werſſuow má ▫ Hexastichum hordeum ▫ *šestiradej ječmen* ▫ Šfeſtiradey Gečmen ▫ Hexaphorum ▫ *nuoše neb nosní luožko, kteréž jich šest nosívá* ▫ Nuofſe/ neb noſnij luožko/ kteréž gich ſfeſt noſýwá

HI

Hiarbas, gene. mařc. ◻ *král Getulův* ◻ Král Getulůw

Hibifcus, gene. mařc. aliàs Althea ◻ *bylina slízová, vysoký sléz* ◻ Bylina Slýzowá/ wyfoký fléz

Hic, pronomen corripitur ◻ *tento* ◻ Tento ◻ Haec ◻ *tato* ◻ Tato ◻ Hoc ◻ *toto* ◻ Toto ◻ Et composita, Iſthic, iſthaec. Hiccine, et Hicce pro hic, uel interrogatiuè, Hiccine fecit? ◻ *tento-li je učinil?* ◻ Tentoli ge včinił? ◻ Hic aduerbium producitur ◻ *tuto, ted'* ◻ Tuto/ ted' ◻ Et composita, Illic, Iſthic ◻ *tamto* ◻ Tamto ◻ Aliquando temporis est ◻ *potom, pojednou* ◻ Potom/ pagednau

Hiera ◻ *vostrov mezi Sicilí a Lipari, Vulkanovi přivlastněnej* ◻ Wolfrow mezy Sicilij a | Liparij/ Vulcanowi přiwlafłněney

Hh4vb

Hieros, a, um. gene. mařc. latinè Sacer ◻ *svatý* ◻ Swatý ◻ Vnde multa composita. Hierapolis, pen. cor. ◻ *město v Azí, na pomezích Frygí a Karí* ◻ Město w Azij/ na pomezích Phrygij a Carij ◻ Et Hierapolitae ◻ *obyvatelé v něm* ◻ obywatelé w něm ◻ Hierarchya ◻ *svatá říše neb pořádné zpravování* ◻ Swatá Ržijſſe/ neb pořádné zprawowánij ◻ Hieronymos ◻ *svaté jméno* ◻ Swaté gméno ◻ Hierodulus, pen. prod. ◻ *sakřiřtán, kostelník, zvoník* ◻ Sakřiřtán/ kořtelnijk/ zwonijk ◻ Hierophanta ◻ *kdo svátost ukazuje, kněz* ◻ Kdo Swátost vkazuje/ Kněz ◻ Hieracomeon, pen. prod. ◻ *soukromní duom, dobrých, svatých lidí obydlí* ◻ Saukromnij duom/Dobrých/ ſwatých Lidij obydljij ◻ Hieroglyphica ◻ *svatá písmá Egiptských skrze rozličný zpuosob zvířat vyznamenaná, samým toliko kněžím známá* ◻ Swatá pijřma Egiptkých/ ſkrze rozličný zpuofob Zwijřat vyznamenaná/ řamým toliko Kněžijm známá ◻ Hieronica, pen. cor. ◻ *kdo vítězství obdržel* ◻ Kdo wijtěřřtwij obdržel ◻ in Sacris certaminibus Graeciae, de quibus alibi, in dictione Olympus

Hierichus, untis, gene. mařc. ◻ *slavné město v Palestině, při němž stromové balsamoví rostou* ◻ Slavné Město w Palestyně/ při němž řtomowé Balsamowij rořtau

Hiero ◻ *tyran Syrakusanských v Sicilí* ◻ Tyran Syrakufanských w Sicilij

Hierofolyma, orum, gene. foemini. aliàs Hierufalem ◻ *hlavní město v Židovstvu* ◻ Hlawnij Město w řidowřtwu ◻ Vnde Hierofolymitanus, a, um ◻ *co odtud jest* ◻ Co odtud geřt

Hila, gene. foemi. ◻ *malé střevo* ◻ Malé řřřewo ◻ Aliquando ◻ *za koblásu* ◻ za Koblářu ◻ accipitur

Hilaris, e, uel **Hilarus**, a, um ◻ *ochotný, veselý* ◻ Ochotný/ weřelý ◻ Vnde Hilaritas ◻ *ochotnost* ◻ Ochotnořt ◻ Hilarea, plura. nume. pen. pro. | ◻ *ten den v podletí, když noc a den zároveň sou, kteréhožto dne staří někdy svátek drživali* ◻ Ten den w Podletij/ když noc a den zarowěň řau/ kteréhožto dne řtařij někdy Swátek držijwali ◻ Hilareřco, is ◻ *počínám vesel býti, ochotnost ukazovati, rozveselují se* ◻ Počijřám weřel býti/ ochotnořt vkazowati/ rozweřelugi ře ◻ Hilaro, as, et Exhilaro ◻ *obveselují* ◻ Obweřelugi ◻ Hilarè, et Hilariter ◻ *vesele* ◻ Weřele

Ii1ra

Hilum, gener. neut. ▫ *to malé černé místko na bobu* ▫ To malé černé místko na Bobu ▫
Metapho ▫ *zhola nic* ▫ Zhola nic ▫ Non proficit hilum ▫ *nic není platen, nic neprovedl* ▫
Nic není platen/ nic neprovedl ▫ Hinc Nihilum ▫ *nic* ▫ Nic

Himera, gene. mašč. pen. cor. ▫ *řeka v Sicíli* ▫ Ržeka w Sycilij

Hin ▫ *míra u Hebreův, drží osm žejdlíkuov, podlé toho sou čtyry štrospurské míry neb čtyři másy moravské* ▫ Mijra v Hebreůw/ držij osm žeydlijkuow/ podlé toho sau čtyry Sftrospurfké mijry/ neb čtyři Máfy Morawfké

Hinnio, is, iui ▫ *řehcí jako kuoň* ▫ Ržehcý jako Kuoň ▫ Vnde Hinnitus ▫ *konské řehtání* ▫
Konfké řehtánij

Hinnulus, gene. maf. ▫ *mladý plod od jelenuov, srn, gamsikuov, kolouch* ▫ Mladý plod od
Gelenuow/ Srn/ Gamfykuow/ Kolauch ▫ Item ▫ *hřebec, oslíček* ▫ Hřebec/ Oslíček ▫
Burdo, Hinnus ▫ *co se z koně a osla urodilo* ▫ Co se z Koně a Ofla vrodilo

Hio, as, aui ▫ *zívám, usta otvírám neb usta mi se otvírají* ▫ Zýwám/ vřta otwijrám/ neb vřta
mi se otwijragij ▫ Terra hiat aestu ▫ *země padá se horkostí* ▫ Země padá¹¹⁹ se horkof-
tij ▫ Flores hiant ▫ *kvítí se rozkládá* ▫ Kwijtij se rozkládá ▫ Hians oratio ▫ *řeč mnoho*
vokales v sobě mající, těžká k vypovídání ▫ Ržech mnoho Vocales w sobě magijcý/ těžká
k wypowijdánij ▫ Vnde Hiatus ▫ *rozsedlina, šterbina* ▫ Rozsedlina/ řterbina ▫ Et in-
choatium, Hifco, is, idem quod Hio. Metapho ▫ *mluvím poznánáhu* ▫ Mluwijm po-
znanáhu ▫ Non audet hifcere ▫ *nesmí úst otevřítí, nesmí špetnouti, ceknouti* ▫ Nefmij
vřt otewřijti/ | nefmij řřpetnauti/ ceknauti ▫ Significat etiam ▫ *divím se* ▫ Diwijm se ▫
Compo: Dehifco, is ▫ *velmi se otvírám, pukám se na různu* ▫ Welmi se otwijrám/ pukám
se na různu ▫ Fatifco, idem. Ab Hio, composita, Inhio, idem quod Hio. Et Metapho ▫
velmi žádám ▫ Welmi žádám ▫ Inhiat auro ▫ *stojí o zlato neb o peníze, dychtí po penězích* ▫
Stogij o Zlatto/ neb o Penijze/ Dychtij po penězých ▫ Hiulcus, a, um ▫ *rozpukaný, roz-*
sedlý ▫ Rozpukaný/ rozsedlý ▫ Hiulco, as ▫ *otvírám se* ▫ Otwijrám se ▫ Hiulcè, id est,
asperè ▫ *drsnatě* ▫ Drfnatě

li1rb

Hippo, gene. foemi. ▫ *město v Africe na břehu mořském, v němž sv. Augustýn biskupem byl* ▫
Město w Affrice na břehu Mořfkém/ w němž S. Augustýn Biskupem byl ▫ Hinc Hip-
ponenřis, e ▫ *někdo odtud* ▫ Někdo odtud

Hippias ▫ *mudřec, kterýž se chlubil, že by všecka umění uměl* ▫ Mudřec/ kterýž se chlubil
žeby wřsecka vměnij vměl

Hippos, gene. maf. latinè Equus ▫ *kůň* ▫ Kůň ▫ Vnde multa composita, ut Hipparchus ▫
zprávce neb hajtman nad jízdným lidem ▫ Zprávce/ neb Haytman nad gijzdným lidem ▫
Hippopera ▫ *visák, tlumok* ▫ Wifák/ tlumok ▫ Hippace ▫ *sejr z konského mléka* ▫ Seyr
z Konfkého mléka ▫ Hippago, inis ▫ *šif, na kterémž koně plaví* ▫ řřijř na kterémž koně
plawij ▫ Hippiaades ▫ *jízdní sloupové neb obrazové žen* ▫ Gijzdnij řlaupové neb Obra-
zové žen ▫ Hippobotos ▫ *pastýř koní* ▫ Pařtýř konij ▫ Hipponomos, idem. Hippocrene,

¹¹⁹ padá] pádá *tisk*

pen. pro. ▫ *studnice in Boeotia, od kteréž Musae Hippocrenides slovou* ▫ Studnice in Boeotia, od kteréž Mufae Hippocrenides slowau ▫ Hippodromus ▫ *široká silnice, kdež mnoho koní běhati muože, neb hončí plac* ▫ široká fylnice/ kdež mnoho konij běhati muože/ neb hončij plac ▫ Hippolitus, pen. cor. ▫ *vlastní jméno syna Teseova* ▫ Wlaftnij gméno fyna Thefeowa ▫ Hippomachia ▫ *potýkání jízdného lidu* ▫ Potýkánij gijzdného lidu ▫ Hippomanes, penult. cor. ▫ *bradavička neb kousek masa na čele hřiběte, kteréžto, jak se urodí, herka uhryze hned, jakž se vohřebí, kouzla tím provozují* ▫ Bradawička neb kaufek masfa na čele hřijběte/ kteréžto yak se vrodij/ herka vyhryze/ hned yakž se wohřebij/ kauzla tijm provozugij ▫ Hippopotamus, pen. cor. ▫ *šelma v řece Nilus, kteráž hrdlo a hřbet má jako kuoň* ▫ Sfelma w řece Nilus/ kteráž hrdlo/ a hřbet má yakw kuoň ▫ Hippuris ▫ *tráva, metlice slove* ▫ Tráwa/ Metlice slowe ▫ Hippotoxotes ▫ *kdož šípy vystřeluje, na koni sedě* ▫ Kdož šíjpy wystřeluge na Koni sedě

li2va

Hirquus, gene. mafc. ▫ *koutek v oku* ▫ Kautek w oku

Hircus, gene. mafcu. ▫ *kozel* ▫ Kozel ▫ Item ▫ *smrad pod paždí, prk* ▫ Smrad pod paždij/ prk ▫ Hircinus, a, um ▫ *kozlový* ▫ Kozlowý ▫ Hircofus, a, um ▫ *kozlovatý, co šeredně prkem smrdí* ▫ Kozlowatý/ co šeredně prkem smrdij

Hirfutus, a, um ▫ *chlupatý, vlasatý* ▫ Chlupatý/ wlafatý ▫ Hirtus, a, um, idem ▫ *neb srstnatý* ▫ neb frftnatý

Hirudo, inis, gene. foemi. ▫ *pijavice* ▫ Pigawice ▫ Non missura cutem, nisi plena cruoris hirudo. Horatius, aliàs Sanguifuga ▫ *klišť* ▫ Klýšť

Hirundo, gene. foemi. ▫ *vlastovice* ▫ Wlaftowice ▫ Hirundineus, a, um ▫ *co vlastovicím přísluší* ▫ Co wlaftowicým příslušíj

Hismaelitae, gene. mafcu. ▫ *lidé, kteréž nyní Saracény jmenujeme, Turci* ▫ Lidé kteréž nynij Saracény gmenugeme/ Turcy

Hispalis, gene. foemi. ▫ *město v Hispani, kteréž nyní Sibilía slove* ▫ Město w Hispanij/ kteréž nynij Sibilía slowe

Hispania, gene. foemi. ▫ *hispanská země, krajina Europy od Runcefalu až do moře, někdy dělena byla in Beticam, kteráž nyní Granata, Lusitaniam, nyní Portugalia a Tarraconensem, kterouž nyní Catheloniam a Arragoniam jmenují, co proti západu slunce jest, to slove Galaecia a Celticum promontorium* ▫ Hyspanká země/ kragina Europy/ od Runceffalu až do Moře/ někdy dělena byla in Beticam, kteráž nynij Granata, Lufitaniam, nynij Portugallia, a Tarraconensem, kterouž nynij Catheloniam, a Arragoniam | gmenugij/ Co proti Západu slunce gest/ to slowe Galaecia, a Celticum promontorium ▫ Finis terrae ▫ *temná hvězda* ▫ Temná Hwězda ▫ Et Ianafus ▫ *nyní Kompostela* ▫ nynij Compostella ▫ *pout svatého Jakuba* ▫ Paut Swatého Iakuba ▫ Ab Hispania fit Hispanus, a, um ▫ *Hispan* ▫ Hyspan ▫ Et Hispanicus, a, um ▫ *co Hispanuom přináleží* ▫ Co Hyspanuom přináležij ▫ Item, Hispaniensis, e ▫ *co v Hispani přebývá neb tam zavedeno jest* ▫ Co w Hyspanij přebýwá/ neb tam zavedeno gest

li2vb

Hifpidus, a, um. pen. cor. ▫ *drsnatý, chlupatý, štětinatý, bodlavý* ▫ Drfnatý/ chlupatý/ štětinatý/ bodlavý

Hifter, gene. maf. aliàs Danubius ▫ *Dunaj* ▫ Dunag

Historia, gene. foem. ▫ *činové sepsání a některých stálých věcí spisování* ▫ Čzinové sepsání/ a některých stálých věcí spisování ▫ Historicus, et Historiographus, pen. cor. ▫ *kdo kroniky spisuje, kronikář* ▫ Kdo Kronyky spifuge/ Kronykář ▫ Vide supra Annales. Item, Historicus, a, um ▫ *historím neb činuom sepsaným příslušející* ▫ Hystorým/ neb činuom sepsaným příslušející ▫ Historica narratio ▫ *opravdové a pořádné vypravování některých vskutku stálých věcí* ▫ Oprawdové a pořádné wyprawování některých wskutku stálých věcí ▫ Fabulofa narratio ▫ *smyšlené a básnivé vypravování věci* ▫ smyšlené a básnivé wyprawování věci

Hiftria, gene. foemi. ▫ *slovenská země neb Histerejsko, v kteréžto jest město Triest a Pola, při Benátském moři* ▫ Slowenská země/ neb Hysterreyfko/ w kteréžto gest Město Triest a Pola/ při Benátském Moři

Hiftrio, onis, gene. com. pen. cor. aliàs Ludio, uel Ludius, qui alienam personam simulat. Graecè Hypocrita ▫ *kajkliř, kdo cizí osobu na se bere, přetvárník v komedii* ▫ Kayklyř/ kdo cizí osobu na se bere/ přetvárník w Comedij

| **Hiftrionicus**, a, um ▫ *co takovejm přetvárníkuom přináleží* ▫ Co takoweym přetvárníkuom přináležij ▫ Hiftricus, idem. Hiftrionica ▫ *takové přetváření* ▫ Takové přetváření ▫ Hiftrionia, idem

li3ra

Hiftrix, gene. foemi. ▫ *živočich, jako ježek* ▫ Ziwočich/ jako Gežek

HO

Hodie, Vide dies

Hodoeporicum, gene. neut. latinè Itinerarium ▫ *sepsání cest* ▫ sepsání Cest ▫ Hodaeporus, latinè Viator ▫ *člověk pocestný, kdo cestou jde* ▫ Čžlowěk pocestný/ kdo cestau gde

Holocaustum, **Holocaustoma**, gene. neu. pen. prod. et Holocaustofis ▫ *když všecka obět spálená beywala, krom střev* ▫ Když wšlecka obět spálená beywala/ krom střew

Holophanta, generis mafcu. ▫ *kdo ve všem klamá a podvodí jiné, šejdýř* ▫ Kdo we wšsem klamá/ a podwodij jiné/ šejdýř

Holor, gene. mafc. ▫ *labut* ▫ Labut ▫ Vnde Holorinus, a, um ▫ *co od labuti jest* ▫ Co od Labuti gest ▫ Holorina pluma ▫ *labutí peří* ▫ Labutij peřij

Holofericum, gene. neu. ▫ *hedbávný, všecko od hedbávi* ▫ Hedbáwný/ wšlecko od Hedbáwij

Homerus, gene. mafc. pen. prod. ▫ *jméno najvznešenějšího poéty mezi Řeky* ▫ Gméno najvznešenějšijho Poéty mezy Ržeky ▫ Homeromafix ▫ *kdo hání Homera, hánce Ho-*

merů ▫ Kdo hánij Homera/ hánce Homerů ▫ Vnde Homericus, a, um. Et Homericum poëma ▫ *Homerovi veršové* ▫ *Homerowi Weršowé*

Homo, gene. com. ▫ *člověk* ▫ Człowěk ▫ Homunculus, et Homuncio, dimi. ▫ *človíček* ▫ Człowijček ▫ Homo nouus ▫ *člověk ne z rodu urozeného pošlý, ale skrze svou vlastní ctnost vznešený* ▫ Człowěk ne z rodu vrozeného pošlý/ ale skrze swau wlaftnij ctnoft wznešený ▫ Homo à se ortus, idem. Et prouerb. | Filius terrae. Homo omnium horarum ▫ *člověk k kunštuom i k mudrowání spuosobný, a umí se všem všudy propuojčiti* ▫ Człowěk k kunštuom y k mudrowánij spuosobný/ a vmij se wšsem wšludy propuojčiti ▫ Homo trium literarum, id est, Fur ▫ *zloděj* ▫ Zloděj ▫ Homicida ▫ *vražedník, vrah* ▫ Wražedlnijk/ wrah ▫ Homicidium ▫ *vražda* ▫ Wražda ▫ Humanus, a, um ▫ *člověčí, co na člověka sluší* ▫ Człowěčij/ co na člowěka sluffij ▫ Et Humanus ▫ *wlidný, přívětivý, dobrotivý* ▫ Wlidný/ přijwětivý/ dobrotiwý ▫ Inhumanus, a, um ▫ *nevlidný, nepřívětivý, nepřívětivý* ▫ Newlidný/ nepřijzniwý/ nepřijwětivý ▫ Humanitùs, aduerbium ▫ *od lidí neb lidskejm zpuosobem* ▫ Od lidij/ neb Lidlkeym zpuosobem ▫ Humanitas ▫ *dobrotivost, vlidnost, přívětivost* ▫ Dobrotiwoft/ wlidnoft/ přijwětiwoft ▫ Item, Eruditio ▫ *wtipnost, spuosobnost, v swobodných uměních rozumnost* ▫ Wtipnoft/ spuosobnoft/ w swobodných Vměňijch rozumnoft ▫ Vnde Studia humanitatis ▫ *swobodná umění* ▫ Swobodná Vměňij

li3rb

Homilia, gene. foem. latinè Colloquium ▫ *rozmlouvání, řeč, kázání* ▫ Rozmlauwánij/ řeč/ kázánij

Homos, gene. mafc. latinè Similis, uel Vnus ▫ *podobný* ▫ Podobný ▫ Vnde multa composita, ut Homonymum ▫ *jednostajného jména* ▫ Gednoftagného gména ▫ Homotechnos ▫ *jednostajného řemesla* ▫ Gednoftagného řemesla ▫ Homophonus, pen. prod. ▫ *jednozvučný, rovný, jednostajnozvučný* ▫ Gednozwučný/ rovný/ gednoftagnozwučný ▫ Homoufius, a, um ▫ *jedné, rovné podstaty, jednostajná bytnost* ▫ Gedné/ rovné podstaty/ gednoftagná bytnoft ▫ Homoeoptoton, pen. prod. ▫ *co jednostajně vychází neb se skonává, když se mnoho slov na jednom času skonává* ▫ Co gednoftagně vychází/ neb se skonává/ když se mnoho slow na gednom času skonává ▫ Homoeofis, pen. prod. ▫ *podobenství* ▫ Podobenftwij ▫ Homoeoteleuton ▫ *co se jednostajně skonává* ▫ Co se gednoftagně skonává ▫ ut, Abijt, exceřit, erupit, euafit, etc.

| **Honos et Honor**, oris, pen. pro. ▫ *čest* ▫ Čžeřt ▫ Honorem praefari ▫ *prvé odpuřtění s slovy bráti, když kdo chce nětco nepočestného propowěděti* ▫ Prvé odpufftění¹²⁰ s slowy bráti/ když kdo chce nětco nepočestného propowěděti ▫ Item ▫ *duostojenství, poctivost a krása* ▫ Duoftogenftwij/ poctiwoft a kráfa ▫ Honeřto loco natus ▫ *z dobrého rodu a pokolení pošlý* ▫ Z dobrého rodu a pokolenij pošlý ▫ Inhonestus ▫ *nepoctivý, hanebný, nespuosobný, ohyzdný* ▫ Nepoctiwý/ hanebný/ nespuosobný/ ohyzdný ▫ Et Honeřtum, subřtantium ▫ *počestnost, stud, sluřnost a pravá mírnost při všech věcech* ▫ Počestnoft/

li3va

¹²⁰ odpufftěníj] odpufftění tisk

ftud/ fluffnoft a prawá mijrnoft/ při wflech wěcech ◻ Honestas ◻ *poctivost, ctnost* ◻ Poctiwofť/ ctnofť ◻ Honefto, as ◻ *ctím, čest vzkládám* ◻ Ctijm/ čest vzkládám ◻ Dehonefto ◻ *haním, čest odjímám* ◻ Hanijm/ čest odgijmám ◻ Cohonefto ◻ *spolu ctím* ◻ Spolu ctijm ◻ Honoratus, a, um. adiectiuum nomen ◻ *koho v poctivosti mají, kdo v duostojenství jest* ◻ Koho w poctiwofťi magij/ kdo w duoftogenftwij gefť ◻ Honoro, pen. pro. ◻ *ctím, v poctivosti mám* ◻ Ctijm/ w poctiwofťi mám ◻ Nemo tum uirtutem non honorabat, Cice ◻ *každý tehďáž měl ctnost v poctivosti* ◻ Každý tehďáž měl ctnofť w poctiwofťi ◻ Inhonorō ◻ *pohrdám, nectím, nemám v poctivosti* ◻ Pohrdám/ nectijm/ nemám w poctiwofťi ◻ Quamuis Inhonoratus, a, um. nomen potius inueniatur, quàm uerbum. Honorabilis, le ◻ *ctihodný* ◻ Ctihodný ◻ Honorarius, a, um ◻ *co k ctění náleží* ◻ Co k ctěníj náležij ◻ Honorarium uinum ◻ *početní víno* ◻ Početnij wijno ◻ Honorarius arbiter ◻ *prostředník z strany poctivosti volený* ◻ Proftřednijk z strany poctiwofťi wolený ◻ Honorarius tumulus, idem quod Cenotaphium. Honorarium munus ◻ *pocta, dar ku poctivosti daný* ◻ Pocta Dar ku poctiwofťi daný ◻ Honorifico ◻ *čest vzkládám* ◻ Cžest vzkládám ◻ Honorificus, ca, cum ◻ *poctivý, co čest přináší a poctivého činí* ◻ Poctiwý/ co čest přináffij/ a poctiwého činij ◻ Honorificentia ◻ *poctění* ◻ Poctěníj ◻ Honorificè ◻ *počestně, poctivě* ◻ Počestně/ poctiwě ◻ Vnde Honorificentius, et Honorificentiffimè

Ii3vb

Hora, gen. foemi. ◻ *hodina neb všeliká částka času* ◻ Hodina/ neb wfšeliká částka času ◻ et Horae ◻ *bohyně časuov, služebnice Slunce* ◻ Bohyně čafuow/ flučebnice Slunce ◻ Horarium ◻ *čas jedné hodiny* ◻ Čzas gedné hodiny ◻ Horologium ◻ *orloj neb ukazování hodin, rozdělení času* ◻ Orlog/ neb vkazowánij hodin/ rozděleníj času ◻ Horologium¹²¹ solare ◻ *slunečný orloj* ◻ Slunečný Orlog ◻ Horula, diminutiuum ◻ *hodinka* ◻ Hodinka ◻ Semihora ◻ *puol hodiny* ◻ Puol hodiny ◻ Sefquihora ◻ *puoldruhé hodiny* ◻ Puoldruhé hodiny ◻ Sonat horam ◻ *tepou hodiny* ◻ Tepau hodiny ◻ Quotam horam fonuit? ◻ *kolik hodin bilo?* ◻ Kolik hodin bilo? ◻ Horoscopus, pen. cor. ◻ *nahoru vstupující místo na nebi, proti jitru* ◻ Nahoru wftupugijcý mifto na Nebi/ proti gitru ◻ latinè Ascendens, Almutes Arabicè. Item ◻ *příprava, kterouž hodiny poznamenávají* ◻ Přijprawa kterauž hodiny poznamenawagij ◻ et tunc est adiectiuum

Hordeum, gene. neut. ◻ *ječmen* ◻ Gečmen ◻ Hordeaceus, a, um ◻ *co z ječmene jest, ječný, ječmenný* ◻ Co z gečmene gefť/ gečný/ gečmenný ◻ Hordeaceus panis ◻ *ječný chléb* ◻ Gečný chléb ◻ Hordearius, a, um ◻ *co k ječmenu přísluší* ◻ Co k gečmenu přífluffij

Horia, gene. foemi. ◻ *rybářská lodička, člunek* ◻ Rybářfká lodička/ člunek ◻ Horiola, diminutiuum ◻ *lodka* ◻ Lodka

Horeftes, gene. mafc. ◻ *syn Agamennonů a Klitemnestry, kterýž svú vlastní máteř zamordoval a zabil* ◻ Syn Agamennonů a Klitemnestry/ kterýž fwú wlaftnij Máteř zamordowal/ a zabil

¹²¹ Horologium] Horlogium *tisk*

Horizon, ontis, gene. mařc. pen. prod. ◻ *čára neb okrouhlost na nebi, kdežto každého tvářnost upřímě kolo na zemi obsahuje* ◻ Cžára neb okrauhlost na Nebi/ kdežto každého twářnořt vpřímě kolo na Zemi obřahuge ◻ latině Finiens, finitor

| **Hornus**, a, um. gene. mařc. ◻ *letořní, tohoto léta* ◻ Letořnij/ tohoto léta ◻ Hornus agnus ◻ Ii4ra
letořní beránek ◻ Letořnij Beránek ◻ Vnde Hornotinus, a, um. pen. cor. ◻ *roční, jednoho roku z staří* ◻ Ročníj/ gednoho roku z řtařij ◻ Et Composi: Bihornus, a, um ◻ *dvouletý* ◻ Dwauletý ◻ Bihornum uinum ◻ *dvouleté víno* ◻ Dwauleté Wijno ◻ Trihornum ◻ *třileté* ◻ Třileté

Horror, gene. mařc. ◻ *třesení z zimy neb pro strach, hrůza* ◻ Třeřenij z zymy/ neb pro řtrach/ hrůza ◻ Item ◻ *strašení, strařidlo* ◻ řtrařenij/ řtrařidlo ◻ Hinc Horridus, a, um ◻ *chlupatý, vlasatý, drsnatý, hrozný* ◻ Chlupatý/ wlasatý/ drfnatý/ hrozný ◻ Horridulus, diminutium ◻ *strařlivický, hroznický* ◻ Strařliwijčký/ hroznijčký ◻ Horriditas, idem quod Horror. Horribilis, le ◻ *mrzký, hrozný, ohyzdný* ◻ Mrzký/ hrozný/ ohyzdný ◻ Horrificus, a, um ◻ *co straří a děří* ◻ Co řtrařij a děřý ◻ Horrendus, a, um, idem ◻ *strařlivý a hrozný* ◻ Strařliwý a hrozný ◻ Horreo, es ◻ *děřím se, lekám se* ◻ Děřým ře/ lekám ře ◻ Item ◻ *zima mi neb řem chlupatý* ◻ Zyma mi/ neb/ řem chlupatý ◻ Horreřco ◻ *počínám se děřiti, třřiti, strachovati* ◻ Počijnám ře děřyti/ třrijřti/ řtrachowati ◻ Composita. Abhorreo ◻ *řtítím se, ostejchám se, vzdaluji se, bojím se* ◻ řřtijtjím ře/ ořtaychám ře/ wzdalugi ře/ bogijm ře ◻ Non multum ab illo abhorret ◻ *ne velmi vzdaluje se od něho, řest nápodobný* ◻ Ne welmi wzdaluge ře od něho/ geřt nápodobný ◻ Abhorreřco¹²² řerè idem. Exhorreo ◻ *třesu se, lekám se, bojím se* ◻ Třeřu ře/ lekám ře/ bogijm ře ◻ Inhorreo, et Inhorreřco ◻ *bývám bázlivým neb chlupatým* ◻ Bývám bázliwým/ neb chlupatým ◻ Perhorreo, et Perhorreřco, řerè idem ◻ *vřtáváj na mně wlasy a chlupy* ◻ Wřtawagij na mně wlařý/ a chlupy

Horreum, gene. neut. ◻ *stodola, wobročnice, wobílnice* ◻ Stodola/ wobročnice/ wobijlnice ◻ Horrearius ◻ *wobročník, wobilní řařář, wobilník* ◻ Wobročnij/ Wobilnij řařřář/ Wobilnij

| **Horfum**, aduerb. ◻ *řem, tudyto wen, proti tomuto řířtu, na tuto řtranu* ◻ řem/ tudyto wen/ Ii4rb
proti tomuto řijřtu/ na tuto řtranu

Hortor, aris, hortatus řum ◻ *napomínám* ◻ Napomijnám ◻ Hortatio, et Hortatus, us ◻ *napomínání* ◻ Napomijnánij ◻ Hortamentum idem Hortatorius, a, um ◻ *co k napomínání řluří, napomínájící* ◻ Co k napomijnánij řluřij/ napomijnagijčý ◻ Hortator ◻ *napomínatel, nutitel, nabádač* ◻ Napomijnatel/ nutitel/ nabádač ◻ Hortatore non indigetis, Cice ◻ *napomínatele nepotřebujete* ◻ Napomijnatele nepotřebujete ◻ Adhortor, et Adhortatio, idem quod Hortor, et Hortatio, Sic Cohortor ◻ *řpolunapomínám* ◻ řpolu napomijnám ◻ Exhortor, idem quod řimplex. Dehortor ◻ *odvozují, odrazují* ◻ Odwozugi/ odrazugi ◻ Dehortatio ◻ *odvozování, odražování* ◻ Odwozowánij/ odražowánij ◻ Exhortatio ◻ *napomenutí* ◻ Napomenutij

¹²² Abhorreřco] Abhoreřco tisk

Hortus, gene. masc. ▫ zahrada ▫ Zahrada ▫ Hortulus, diminutivum ▫ zahrádka ▫ Zahradka ▫ Hortensis, e ▫ co v zahradách roste, zahradní ▫ Co w Zahradách roste/ Zahradnij ▫ Hortensis herba ▫ zahradní bylina ▫ Zahradnij bylina ▫ Hortensius ▫ znamenitý řečník v Římě ▫ Znamenitý Ržečník w Ržijmě ▫ Hortensia ▫ dcera jeho, kteráž také učená i velmi vymluvná byla ▫ Dcera geho/ kteráž také včená y velmi vymluvná byla ▫ Hortulanus ▫ zahradník ▫ Zahradnijk

Hospes, gene. com. uel omnis ▫ host, hostinský člověk ▫ Host/ hoftinský Czlowěk ▫ Item ▫ kdo cizího hostě přijímá, hospodář ▫ Kdo cyzýho hostě přigijmá/ Hospodář ▫ In plurali reperitur in genere neutro. Hospita aequora ▫ cizi moře ▫ Cyzý moře ▫ Hospitium ▫ takové přijímání a přátelství mezi neznámými, přechování, pohostinství ▫ Takové přigijmání a přátelství mezi neznámými/ přechování/ pohostinství ▫ Item ▫ hospoda, hostinský duom ▫ Hospoda/ hoftinský duom ▫ Ex | uita hac, tanquam ex hospitio difcedo, non tanquam ex domo, Cice ▫ beru se přeč z tohoto života rovně jako z nějaké hospody, a ne jako z svého domu ▫ Beru se přeč z tohoto života/ rovně jako z nějaké Hospody/ a ne jako z svého domu ▫ Hospitium renunciare ▫ takové přátelství a hospodu vypověděti, nedáti hospody ▫ Takové přátelství a Hospodu vypověděti/ nedáti hospody ▫ Hospitalitas idem. Item ▫ přechovávání neznámých ▫ Přechováwanij neznámých ▫ Hospita, ae ▫ hospodyně neb hostinská žena ▫ Hospodyně/ neb hoftinská žena ▫ Hospitalis, le ▫ hostinský neb co k hostem přísluší ▫ Hoftinský/ neb co k Hostem přísluší ▫ Hospitalis tesserā ▫ znamení těch, kteříž mezi sebou z přátelství zuovic se zachovávali ▫ Znamení těch/ kteříž mezi sebou z přátelství zuowij se zachováwali ▫ Hinc Hospitale tesseram refringere, hoc est, Violare ius hospitij ▫ přátelství v pozvání zrušiti, zlehčovati ▫ Přátelství w pozvání zrušiti/ zlehčovati ▫ Hospitale cubiculum ▫ hostěnice ▫ Hoftěnice ▫ Inhospitalis, le ▫ bez hospody ▫ Bez hospody ▫ Item ▫ nebezpečný ▫ Nebezpečný ▫ Inhospitalis locus ▫ místo, kdežto lidé neznámí nejsou bezpečni ▫ Mijsto kdežto lidé neznámij negfau bezpečni ▫ Hospitor, aris ▫ přívětivě pohostinu přijímám neznámé lidi neb bejvám přijat, mívám hospodu ▫ Přijwětivě pohostinu přigijmám neznámé lidi/ neb beywám přigat/ mijwám hospodu

Ii4va

Hoftia, gene. foemi. ▫ obět ▫ Obět ▫ Proprie Sacrificium ob deuctos hostes ▫ obět, kterouž činívají po obdržení vítězství ▫ Obět/ kterauž činijwagij po obdržení wjítěžství ▫ Victima idem

Hoftis, gene. com. ▫ nepřítel, odpovědník ▫ Nepřítel/ odpovědník ▫ Hoftilis, le, pen. prod. ▫ nepřátelsky, co nepřátelského jest ▫ Nepřátelky/ co nepřátelského gest ▫ Hofticus, a, um. pen. cor. idem. Hoftiliter, aduerbium ▫ nepřátelsky ▫ Nepřátelky ▫ Hoftio, is ▫ odplacuji se, odměňuji se, ubližuji, uškozují, škodím ▫ Odplacugi se/ odměniugi se/ vbližugi/ vškozugi/ fko|dijm ▫ Rehoftio ▫ zase se odplacuji nepřátelsky ▫ Zase se odplacugi nepřátelky ▫ Hoftimentum ▫ nepřátelské odplacení ▫ Nepřátelké odplacenij ▫ Et Hoftorium ▫ štrejchholc, obilní štrajchovna, dřevo, kterým se míra srovnává neb doluov

Ii4vb

štrejchuje ▫ Sftreychholc/ Obilnij ſtraychowna/ Dřewo/ kterým fe mijra frownáwá/
neb doluow ſftreychuge

HV

Huber, et **Hubertas**, Vide Vber

Huc ▫ *sem* ▫ Sem ▫ aduerbium ad locum

Hudus, Vide Vdus

Hui, interiectio admirantis ▫ *ba, aj, pohled'* ▫ Ba/ ay/ pohled'

Huiufmodi, et **Huiufcemodi**, gene. om. indeclinabile ▫ *takový, k tomu podobný* ▫ Takowý/
k tomu podobný

Humanus, Vide Homo

Humerus, gene. mafc. ▫ *rameno, plece* ▫ Rameno/ plece ▫ de homine tantum dicitur. Ar-
mus idem. Sed etiam de Brutis. Humerofus, a, um ▫ *široký, ramennatý, plecnatý* ▫ Sší-
roký/ ramennatý/ plecnatý

Humilis, le ▫ *nizký, pokorný* ▫ Nijzký/ pokorný ▫ Humiles arbores ▫ *nizcí stromové, nevy-
soci* ▫ Nijzcý ſtromowé/ newyfocý ▫ Humiles caſae ▫ *nizké chaloupky* ▫ Nijzké cha-
laupky ▫ Et per Metapho ▫ *prostý, špatný, opovržený* ▫ Proftý/ ſpatný/ opowržený ▫
Humili loco natus ▫ *z nizkého řádu neb z prostého rodu pošlý* ▫ Z nijzkého řádu/ neb
z prostého rodu poſlý ▫ Humilitas ▫ *nizkost* ▫ Nijzkost ▫ Et per Metapho ▫ *pokora* ▫ Po-
kora ▫ A corpore ad animum. Humilio, as ▫ *snižuji, ponižuji, činím nizkého, pozorného,
prostého* ▫ Snižugi/ ponižugi/ činijm nijzkého/ pozorného/ prostého

Humor, gene. mafcu. ▫ *vlhkost* ▫ Wlhkost ▫ Humidus, a, um ▫ *vlhký* ▫ Wlhký ▫ Humidi-
tas, idem quod Humor ▫ *neb vlažnost* ▫ Neb wlažnost ▫ Humeo, es ▫ *vlhnu* ▫ Wlhnu ▫
Humefco ▫ *bývám vlhkým, počínám vlhnouti* ▫ býwám | wlhkým/ počijnám wlnhnutí ▫
Humecto, as ▫ *svlažuji, zalévám, vlaším* ▫ Swlažugi/ zalévám/ wlašijm ▫ Humectus, a,
um ▫ *svlažný* ▫ Swlažný

Ii5ra

Humus, gene. foemi. ▫ *země* ▫ Země ▫ Humi, aduerbium ▫ *na zemi* ▫ Na zemi ▫ Hu-
meus, a, um ▫ *hliněnný, zemnatý* ▫ Hliněnný/ zemnatý ▫ Humo, as ▫ *pochovávám* ▫ Po-
chowávám ▫ Exhumare ▫ *vykopati, vyhrabati* ▫ Wykopati/ wyhrabati ▫ Inhumare ▫ *za-
kopati, zahrabati* ▫ Zakopati/ Zahrabati ▫ Humatus, a, um ▫ *pohřbený* ▫ Pohřbený ▫
Inhumatus, a, um ▫ *nepohřbený* ▫ Nepohřbený ▫ Humatio ▫ *pochování* ▫ Pochowánj

Hunni, gene. mafc. ▫ *Hunáné, lidé z Skytie, kteříž Trací, uherskou zemi a Itáli pohubili* ▫
Hunáné/ lidé z Scythie/ kteříž Thracij/ Vherskau zemi a Italij pohubili ▫ Hunnicus,
a, um ▫ *co Hunánuom náleží* ▫ Co Hunánuom náležij ▫ Inde Hunniades, ab Hunno, id
est, Filius Hunni

HY

Hyacinthus, gene. mařc. ◻ květ brunatné neb fialové barvy neb takové lilium, jimž sukna barví ◻ Kwět brunatné neb Fyalowé barwy/ neb takowé Lilium/ gimž sukna barwij ◻ Latiné Vaccinium. Item ◻ drahý kámen ◻ Drahý kámen ◻ Hyacinthinus, a, um ◻ co takovou barvu má ◻ Co takowau barwu má

Hyades, gene. foem. ◻ hvězdy v hlavě Býkové na nebi, kteréž sic latíně Succulas, to jest prafátka jmenují ◻ Hwězdy w hlavě býkové na Nebi/ kteréž fyc latijně Succulas, to geft/ Prafátka gmenugij

Hyaena, gene. foem. ◻ zvíře in Africa, kteréž se řeč člověka mluví učí, aby ho tak zklamalo i roztrhalo ◻ Zwiře in Africa, kteréž fe řeč Człowěka mluwiti včij/ aby ho tak zklamalo y roztrhalo

Hyalus, gene. mařc. pen. cor. Latiné Vitrum ◻ sklo ◻ Sklo ◻ Item ◻ zelená barva ◻ Zelená¹²³ barwa ◻ Hyalurgus, Vitrarius ◻ sklennář ◻ Sklennář ◻ Hyalinus, a, um ◻ sklennej ◻ Sklenney

| **Hyberna**, plura. tant. gene. neut. ◻ zimní příbytek ◻ Zymnij přijbytek ◻ Hybernaculum ◻ světnice neb místo, v němž času zimního bydlíme ◻ Swětnice neb mįjsto/ w němž čafu zymnijho bydlįme ◻ Hybernus, a, um ◻ zimní ◻ Zymnij ◻ Hyemo, as ◻ v zimě se přechovávám, přebývám ◻ W zymě fe přechowávám/ přebývám ◻ Hybernia, gene. foemi. ◻ vostrov Hybernia nedaleko od Engelantu a Šotuov ◻ Wofstrow Hybernia/ nedaleko od Engellantu/ a Sfotuow ◻ Vulgò ◻ Irlant ◻ Irlant

Ii5rb

Hybla, gene. foemi. ◻ město a hora v Sicilí ◻ Město a Hora w Sicylij ◻ Vnde Hybleus, a, um ◻ co tam přináleží ◻ Co tam přináležij ◻ Hybleum mel, nam illic plurimum mellis optimi conficitur ◻ bývá tu mnoho i výborného medu děláno ◻ Býwá tu mnoho y výborného Medu děláno

Hybridae, pen. cor. ◻ psi, kteříž nejsou z jednoho plemene a kmene zplození ◻ Pfy/ kteříž negfau z gednoho plemene/ a kmene zplození ◻ Dicitur etiam de alijs brutis. Item de homine ◻ o člověku, z Řimana otce a z cizí matky narodil se ◻ O člověku/ z Rzijmana Otce/ a z cyzý matky narodil fe ◻ Vulgò ◻ cvikýř ◻ Cwikýř

Hydaspes, gen. ma. ◻ řeka v Indí ◻ Ržeka w Indij

Hydor, gene. neut. latiné Aqua ◻ voda ◻ Woda ◻ Hinc compofita, et deriuatiua. Hydria ◻ vodní dčbán, štoudve ◻ Wodnij dčbán/ ſtaudwe ◻ Hydrochous, penult. cor. latiné Aquarius ◻ Vodnář ◻ Wodnář ◻ Hydrargyrus ◻ rtut ◻ Rtut ◻ Hydromantia ◻ hádání po vodě ◻ Hádání po wodě ◻ Hydromeli, pen. cor. latiné Aqua mulsa ◻ medová břečka ◻ Medová břečka ◻ Hydrophobia ◻ nemoc, když se kdo vody bojí, pokousání vsteklého psa ◻ Nemoc když fe kdo vody bogij/ po kaufanij wsteklého pfa ◻ Hydrophobus, pen. cor. uel Hydrophobicus ◻ kdo takovou nemoc má ◻ Kdo takowau nemoc má ◻ Hydropotes,

¹²³ Zelená] Zelena tisk

uel Hydropota, pen. cor. ◻ *kdo vodu pije, vodička* ◻ Kdo wodu pige/ wodička ◻ Hydrops, latinè Aqua in|tercus ◻ *vodnotelnost* ◻ Wodnotelnoŝt ◻ Hydropicus ◻ *vodnotelný* ◻ Wodnotelný ◻ Hydrus, et Hydra ◻ *vodní had, vodní ještěr* ◻ Wodnij had/ Wodnij geŝtěr ◻ Hydram fingunt Poetae multa capita habuisse, quorum aliquo exciso, plura subnaŝcebantur ◻ *poétové ŝmejŝlejí, že Hydra byl had s mnohými hlavami, z nichžto když jedna vyřata byla, hned jiných více na to místo vyrostlo, Herkules toho hada zabil* ◻ Poétové ŝma- yŝŝlegij/ že Hydra byl had s mnohými hlavami/ z nichžto když gedna wytiata byla/ hned giných wijce na to miŝtfo wyroŝtlo/ Herkules toho Hada zabil ◻ Hygrotes, latinè Succus, uel lachryma in arboribus ◻ *vodnatost neb gumi, klé na stromích* ◻ Wodnatofť neb Gummi/ Klé na ŝtromijch ◻ Hydrus ◻ *měŝto a hora nedaleko od Brundusu při Adri- atském moři* ◻ Měŝto a Hora nedaleko od Brundufu/ při Adryatŝkém moři ◻ Hydrus, untis, nunc uocatur Hydruntum ◻ *před nedávnými lety od Turka vybojováno a dobyto* ◻ Před nedávnými lety od Turka wybogowáno a dobyto

Ii5va

Hyems, gene. foemi. ◻ *zima* ◻ Zyma ◻ Hyemalis, le ◻ *zimní* ◻ Zymnij ◻ Hyems etiam ŝig- nificat ◻ *pověřtří, bouřku povětrnú* ◻ Powěřtřij/ bauřku powětrnú ◻ Et Hyemo, as ◻ *mám přeŝezení v zimě, bydlím přeŝ zimu* ◻ Mám přeŝezenij w zymě/ bydlijm přeŝ Zymu

Hylactor, gen. maŝc. ◻ *jméno jednoho psa* ◻ Gméno gednoho Pŝa

Hylas, gene. maŝc. ◻ *poceŝtník a tovaryŝ Herkulesů* ◻ Poceŝtnijk a tovaryŝ Herkuleŝů

Hymen ◻ *tenká kořka na panenském, neporuŝeném oudu hanby* ◻ Tenká kořka na Panenském neporuŝeném audu hanby ◻ Hymenaeus ◻ *píŝeň ku poctivosti nevěŝtě, ŝwatebné zpívání* ◻ Pijŝeň ku poctiwofťi Newěŝtě/ ŝwatebné zpijwánij ◻ Item ◻ *buoh ŝwadby u pohanuow* ◻ Buoh ŝwadby/ v Pohanuow

Hymettus, gene. maŝc. ◻ *hora v Atice, na kteréžto jeŝt číŝté kamení mramorové a mnoho kvítí, protož i mnoho včel tu bývá* ◻ Hora w Attice/ na kteréžto geŝt číŝté kamenij | Mramo- rowé/ a mnoho Kwijtj/ protož y mnoho Wčel tu býwá ◻ Vnde Hymettius, a, um ◻ *co odtud pochází neb k tomu náleží* ◻ Co odtud pocházý/ neb k tomu náležíj

Ii5vb

Hymnus, gene. maŝc. ◻ *píŝeň chvály bohuow* ◻ Pijŝeň chvály Bohuow

Hypaethra, gen. neu. plura. latinè Subdialia, uel Subdualia ◻ *nepřikryté pavlače neb pod holými nebesy, kdežto se lidé procházejí* ◻ Nepřikryté pawlače/ neb pod holými Nebefy/ kdežto ŝe Lidé procházejij

Hypallage, gene. foemini. latinè Subalternatio, uel Submutatio ◻ *proměnění, kdežto se po- řádek proměňuje v řeči* ◻ Proměněníj/ kdežto ŝe pořádek proměňuje/ w řeči ◻ ut Dare claŝibus austros, pro dare auftris claŝes

Hypanis, gene. maŝc. ◻ *řeka v Indii a Skytí* ◻ Ržeka w Indij a Scythij

Hyphenium ouum, latinè Subuentaneum ◻ *prázdné neb jalové vaje, z kteréhož se nic uro- diti nemuože* ◻ Prázdné neb yalowé wayce/ z kteréhož ŝe nic vroditi nemuože

Hyperapifites, gene. maŝc. ◻ *ochránce, ochranitel* ◻ Ochránce/ ochranitel

Hyperbaton, gene. neut. pen. cor. latinè Transgreſſio ▫ *přestoupení, kdežto pořádek slov jest promiſšený* ▫ Přeſtaupenij/ kdežto pořádek ſlow geſt promijſſený ▫ a Verbum ▫ *tepruow potom při konci přichází* ▫ tepruow potom při koncý přichází

Hyperbole, gene. foemi. latinè Superlatio, uel Superiectio ▫ *vyveſšení ſlovy víc než jest k víře podobné, když kdo o něčem příliš vyſoce mluví neb zase to náramně tupí* ▫ Wywayſſenij ſlowy/ wije než geſt k wijře podobné/ když kdo o něčem přijliſ wyſoce mluwij/ neb zase to náramně tupij

Hyperborei, gene. maſcu. ▫ *lidé proti puolnoci vedlé řeky Tanais, kteréž nyní Moskваны jmenujeme* ▫ Lidé proti puol nocy/ wedlé Ržeky Tanais/ kteréž nyníj Molkwany gmenu-geme

| **Hypercatalecticum**, gener. neut. ▫ *karmen neb verš, kdežto jedna ſylaba na konci zbývá* ▫ Kk1ra
Carmen neb Werſs/ kdežto gedna ſyllaba na koncý zbýwá ▫ Hypermeter idem

Hypphen, generis neut. latinè Subunio ▫ *spojení neb ſjednocení dwú slov neb ſylab v jednu* ▫ Spogenij/ neb ſgednocenij dwú ſlow neb ſyllab w gednu

Hypocauftum, gene. neut. ▫ *světnice, jizdba neb lázně, kteréž se od ſpodku hřeje* ▫ Swětnice/ gizdba/ neb Lázně kteréž ſe od ſpodku hřeje

Hypocrita, gene. maſcu. latinè Simulator, uel Mimus ▫ *kdo na ſebe zpuoſob jiné oſoby beře, přetvárník, pokrytec* ▫ Kdo na ſebe zpuoſob giné oſoby beře/ přetwárnijk/ pokrytec ▫ Hypocriſis ▫ *na ſe brání neb následování zpuoſobu jiné oſoby, přetváření, pokrytství* ▫ Na ſe bránij neb náſledowánij zpuoſobu giné oſoby/ přetwárenij/ pokrytſtwij

Hypodema, gen. neu. plurale, pen. pro. latinè Calciamentum ▫ *střevíc* ▫ Střewijc

Hypodiaſtole, gene. foemi. pen. cor. latinè Subdiſtinctio ▫ *rozdílnoſt ſlov, že ſe v hromadu nedrží, rozdělení* ▫ Rozdjlnoſt ſlow že ſe whromadu nedržíj/ rozdělenij

Hypodidaſcalus, gene. maſc. penu. cor. ▫ *podmíſtrí, kterýž hned po míſtru jiné učí* ▫ Podmijſtrij/ kterýž hned po mijſtru giné včij

Hypogeon, gene. neut. ▫ *pivnice pod zemi, ſpižírna hluboká, loch* ▫ Piwnice pod zemi/ ſpižijrna hluboká/ loch

Hypomnema, gene. neut. penult. prod. Commentarium ▫ *rejſtra neb pamět poznamenání neb připomenuté vykládání něčeho* ▫ Regiſtra/ neb pamět poznamenánij/ neb připomenuté vykládánij něčeho

Hypoftaſis, gene. foemi. pen. cor. latinè Subſiſtentia ▫ *podſtata* ▫ Podſtata ▫ Subſtantia. Item ▫ *oſoba* ▫ Ofoba

Hypotheca, gene. foemini. penul. prod. latinè Pignus ▫ *závdavek, záſtavek* ▫ záwdawek/ záſtawek

| **Hypotheſis**, gene. foemi. pen. cor. latinè Argumentum, ſiue Materia ▫ *duowod neb zavírka nějaké věci* ▫ Duowod neb zawijrka něgaké wěcy ▫ Kk1rb

Hypotypofis, gene. foem. penult. prod. latinè Suffiguratio, uel Effictio ◻ *zřetedlné popsání neb vymyšlení některé věci, jako by se zdálo, že to před očima tu vidí* ◻ Zřetedlné popfánij neb vymyšlenij některé wěcy/ yako by se zdálo/ že to před očima tu widij

Hypozeufis, gen. foe. latinè Subiunctio ◻ *kdežto jedné každé částce řeči její verbum bývá přistaveno* ◻ Kdežto gedné každé částce řeči gegij Verbum býwá přiftaweno ◻ Est contraria figura Zeugmati

Hypozygia, gene. neut. latinè Subiugalia ◻ *hovada zapřežní, kteráž jho táhnou, tažný dobytek* ◻ Howada zapřežnij/ kteráž gho táhnau/ tažný dobytek

Hyrkania, gene. foemi. ◻ *krajina v Azí, dotýká se s jedné strany Parthiam* ◻ Kragina w Azij/ dotýká se s gedné strany Parthiam ◻ Vnde Hyrcanum mare, aliàs Caspium ◻ *moře, které se ji dotýká* ◻ Moře které se gi dotýká

Hyfterologia, gene. foemi. uel Hyfteron proteron ◻ *kdežto zadní věc napřed a přední nazad postavuje se* ◻ Kdežto zadnij wěc napřed/ a přednij nazad poftawuge se ◻ Figura

INCIPIENTIA AB I.

Iacchus, gene. maf. ◻ *jméno boha Bakcha* ◻ Gméno boha Baccha ◻ Aliquando ponitur pro Vino ◻ *za víno* ◻ Za Wijnó

Iaceo, es, iacui, fine supino ◻ *ležím* ◻ Ležijm ◻ Aliquando ◻ *za nic vážen bejwám* ◻ Za nic wážen beywám ◻ Pauper ubique iacet ◻ *chudým všudy pohrdají* ◻ Chudým wšfudy pohrdagij ◻ Iacet in obliuione ◻ *jest v nepaměti, vyšel z paměti* ◻ Gest w nepaměti/ wyšfel z paměti ◻ Animus iacet ◻ *sem bez potěšení, stejskám sobě* ◻ Sem bez potěffenij/ fteyfkám sobě ◻ Iacent | studia, id est, Frigent ◻ *učení zemdléwá, hyne, tuchne* ◻ Včenij zemdléwá/ hyne/ tuchne ◻ Composita. Adiaceo ◻ *přiléhám* ◻ Přiléhám ◻ Interiaceo ◻ *mezi tím ležím* ◻ Mezy tijm ležím ◻ Obiaceo ◻ *naproti ležím* ◻ Naproti ležím ◻ Subiaceo ◻ *zespod ležím* ◻ Zespod ležím

Kk1va

Iacio, is, ieci ◻ *házím, meci* ◻ Hazým/ mecy ◻ Iacere fundamenta ◻ *základy klásti* ◻ Základy klásti ◻ Iacere aleam ◻ *v šanc saditi, odvážiti se* ◻ W šanc faditi/ odvážiti se ◻ Iacere dicta in aliquem, uel Scomma ◻ *někoho řeči podrbáwati, uštipowati, pošpincowati, škrabati* ◻ Někoho řeči podrbáwati/ wštipowati/ pošpincowati/ škrabati ◻ Iacere aggerem ◻ *šanc navážeti* ◻ Šanc nawážeti ◻ Iacere anchoram ◻ *uvrci kotew* ◻ Vwrcy kotew ◻ Iacere telum ◻ *šíp vystřeliti* ◻ Šíjp wyšřeliti ◻ Vnde Iactura ◻ *škoda* ◻ Škoda ◻ Feci iacturam ◻ *vzal sem škodu neb strátu* ◻ Wzal sem škodu/ neb strátu ◻ à nautis ◻ *od plawcuow* ◻ Od plawcuow ◻ Et Iaculum ◻ *šíp neb čím se hází a střílí* ◻ Šíjp/ neb čijm se házý a střijlý ◻ A quo Iaculo, et Iaculor, aris ◻ *střílím, daleko házím* ◻ Střijlým/ daleko házým ◻ Eiaculor ◻ *vystřelují, vyhazují* ◻ Wyšřelugi/ vyhazugi ◻ Iaculator ◻ *hazeč neb střelec* ◻ Hazeč/ neb střelec ◻ Iaculatio ◻ *házení, střelba* ◻ Házenij/ střelba ◻ Item Iaculus ◻ *příprava jako*

had, kteréž prudce všeliké dvěře proniká ▫ Prijprawa jako had/ kteréž prudce wšeliké dwěře proniká ▫ Et Iacto, as, frequentatium ▫ *snažně házím neb sem i tam meci* ▫ Snažně házým/ neb sem y tam mecy ▫ Iactantur uarij rumores ▫ *procházejí sem i tam rozličné noviny* ▫ Procházejij sem y tam rozličné nowiny ▫ Iactito idem. Aliquando significat ▫ *sem i tam honím, zemdlévám, zmítám* ▫ Sem y tam honijm/ zemdlévám/ zmijám ▫ Terris iactatus et alto ▫ *na zemi i na wodách zmítaný, prohnáný* ▫ Na zemi/ y na wodách zmijtaný/ prohnáný ▫ Item ▫ *nemúdre mluvím neb bez přestání vychlubuji se* ▫ Nemúdre mluwijm/ neb bez přestánij vychlbugi se ▫ Hinc Iactantia | ▫ *chlouba, pochlubování* ▫ Chlauba/ pochlubowánj ▫ Iactator ▫ *chlubitel, chlubný* ▫ Chlubitel/ chlubný ▫ Iactanter ▫ *chlubně* ▫ chlubně ▫ Iactatio ▫ *hýbání* ▫ Hýbánj ▫ et idem quod Iactantia ▫ *pochlubování* ▫ Pochlubowánij ▫ Iactus ▫ *házení, lučení* ▫ Házenij/ lučenij ▫ Vulgò iactatur ▫ *všudy o tom rozprávějí* ▫ Wšudy o tom rozprávěgij ▫ Composita, Abijcio ▫ *odmítám neb od sebe meci, pohrdám* ▫ Odmijám neb od sebe mecy/ pohrdám ▫ Abijcere animum ▫ *zatesknouti sobě* ▫ Zatesknauti sobě ▫ Abijcere spem ▫ *zoufati sobě* ▫ Zauffati sobě ▫ Vnde Abiectus, a, um ▫ *zavržený, pohrdaný* ▫ Zawržený/ pohrdaný ▫ Abiectio ▫ *zavržení, pohrzení* ▫ Zawrženij/ pohrzenij ▫ Adijcio ▫ *přímítám, přidávám* ▫ Přimijám/ přidávám ▫ Adijcere animum ad aliquid ▫ *přiložiti mysl neb chtivost k něčemu* ▫ Přiložiti mysl neb chtiwoft k něčemu ▫ Adijcere suum calculum ▫ *svuoj hlas neb wolení oznámiti* ▫ Swuog hlas neb wolenij oznámiti ▫ Haec adiecit ▫ *toto k tomu dopověděl* ▫ Toto k tomu dopověděl ▫ Adiectio ▫ *přimítání, přidávání* ▫ Přimijánij/ přidáwanij ▫ Adiectiuus, a, um ▫ *přidávaný, přistavený, přivržený* ▫ Přidáwaný/ přiftawený/ přivržený ▫ Circumijcio ▫ *obmítám, vuokol obkladám* ▫ Obmijám/ wuokol obkladám ▫ Circumiectus, a, um ▫ *vuokol obkládený* ▫ Wuokol obkládený ▫ Conijcio ▫ *umítám* ▫ Vmijám ▫ Conijcere se inpedes, aut fugam ▫ *utíkatí, dáti se na útěk* ▫ Vtjkatí/ dáti se na vtěk ▫ Coniecit me in laetitiam ▫ *obveselil mne* ▫ Obwefelil mne ▫ Conijcere in uincola ▫ *do vězení vsaditi* ▫ Do wězenij wfaditi ▫ In unum hunc omnes conijciunt oculos ▫ *na tohoto samého všickni hledí* ▫ Na tohoto samého wflickni hledij ▫ Conijcio item significat ▫ *domejšlím se, upřímě radím, vysvětluji, vykládám* ▫ Domayšlijm se/ vpřijmě radijm/ wyfwětlugi/ wykládám ▫ Hinc Coniecto, as ▫ *hádám, domnívám se, domejšlím se* ▫ Hádám/ domnijwám se/ domayšlijm se ▫ Et Coniecto ▫ *vykladatel, vykladač snuov neb jiných věcí* ▫ Wykladatel/ wykladač snuow/ neb giných | wěcy ▫ Coniectura ▫ *ukázání, domnění z některé věci, domejšlení, potah* ▫ Vkázanij/ domnění z některé wěcy/ domayšljenij/ potah ▫ Coniectura assequi ▫ *uhodnouti* ▫ Vhodnauti ▫ Coniecturalis, le ▫ *co k domejšlení, domnění přináleží* ▫ Co k domayšljenij/ domnění přináležij ▫ Deijcio ▫ *doluow smítám, shazuji* ▫ Doluow smijám/ shazugi ▫ Deijcere oculos in terram ▫ *sklopiti k zemi oči, dolu hleděti* ▫ Sklopiti k zemi oči/ dolu hleděti ▫ Deijcere officio ▫ *od ouřadu odstrčiti, z ouřadu svrci* ▫ Od auřadu odstrčiti/ z Auřadu fwrcy ▫ Deijci animo ▫ *zatesknouti sobě* ▫ Zatesknauti sobě ▫ Difijcio ▫ *rozmítám, na ruozno házím* ▫ Rozmijám/ na

Kk1vb

Kk2ra

ruozno házým ▫ Inijcio ▫ *vhazuji, vmítám* ▫ Whazugi/ wmijtám ▫ Inijcere manum ▫ *rukou sáhnouti, ruku vzložit, sobě přivlastniti mocí jako své* ▫ Rukau fáhnauti/ ruku wzložiti/ lobě přiwlafniti mocý/ yako fwé ▫ Inijcere scrupulum ▫ *nepokoj činiti, myšlení přidati* ▫ Ne pokog činiti/ myšleníj přidati ▫ Inijcere manicas, cathenas, et caetera ▫ *jímati, do palečnic vzíti, řetězem vázati* ▫ Gijmati/ do palečnic wzýti/ řetězem wázati ▫ Inijcere tragulam ▫ *podvesti, svesti* ▫ Podwesti/ fwesti ▫ Iniectio ▫ *vhození, vržení* ▫ Whozenij/ wrženij ▫ Obijcio ▫ *namítám, předmítám, vytejkám, předkládám, proti tomu wedu* ▫ Namijtám/ předmijtám/ wytaykám/ předkládám/ proti tomu wedu ▫ Obijcere crimen ▫ *nešlechterností oči vytejkati, vyčítati* ▫ Neflechterností oči wytaykati/ wyčijtati ▫ Obijcere se periculis ▫ *v nebezpečnosti se vydávati* ▫ W nebezpečnostwíj se wydávati ▫ Obiecto, as ▫ *proti tomu namítám* ▫ Proti tomu namijtám ▫ Obiectio ▫ *namítání, námítka* ▫ Namijtánij/ námijtka ▫ Item ▫ *odpovídání, čím by se kdo chtěl vymluviti* ▫ Odpowijdánij/ čijm by se kdo chtěl wymluwiti ▫ Figura. Interijcio ▫ *mezi to vmítám, stavím, podmítám* ▫ Mezy to wmijtám/ stawijm/ podmijtám ▫ Interiectio ▫ *mezi jiné vkládání* ▫ Mezy giné wkládáníj ▫ Projcio ▫ *vyhazuji, rozkládám* ▫ Wyhazugi/ rozkládám ▫ Proiecte se in gramen ▫ *roztáhl neb položil se na trávě* ▫ Roztáhl neb položil | se na trávě ▫ Item, Projcere ▫ *odwrci* ▫ Odwrcy ▫ Vnde Proiectura ▫ *kůlna neb přístřeší u stěny, kteréž déšť odnáší* ▫ Kůlna/ neb přijšťřesij v stěny/ kteréž déšť odnášj ▫ Item, Proiectus homo ▫ *zarputilý, zkazilý člověk* ▫ Zarputilý/ zkazylý Człowěk ▫ Porricio, est Sacrificantium ▫ *zdvihám, obětují, podávám neb daleko meci* ▫ Zdwhám/ obětugi/ podávám/ neb daleko mecy ▫ Reijcio ▫ *na zpátek neb za se házím* ▫ Na zpátek neb za se házým ▫ Reijcere in aliud tempus ▫ *odložiti do jiného času* ▫ Odložiti do giného času ▫ Reijcere ▫ *zavrci, opovrci* ▫ Zawrcy/ opowrcy ▫ Item ▫ *s hněvem zase navrátiti neb zase vykuckati* ▫ S hněwem zase nawrátiti/ neb zase wykuckati ▫ Vnde Reiectare, idem et Reiectio ▫ *vychrkání* ▫ Wychrkánij ▫ Reiectio sanguinis ▫ *vychrkání krve* ▫ Wychrkánij krwe ▫ Reiectaneus, a, um. et Reiectitius, a, um ▫ *zamítavý* ▫ Zamijtawý ▫ Reieculae oues ▫ *zavržené ovce, nemocné, staré* ▫ Zawržené owce/ nemocné/ staré ▫ Reiectamenta ▫ *odvržené věci, smeti* ▫ Odwržené wěcy/ fmeti ▫ Subijcio ▫ *podmítám, poddávám, podmaňuji* ▫ Podmijtám/ poddávám/ podmaniugi ▫ Subijcere animum ▫ *dávati se, poddávati se v poslušnosti* ▫ Dávati se/ poddávati se w poslušnostwíj ▫ Subijcere oculis ▫ *patrně, zřetelně, očitě ukázati* ▫ Patrně/ zřetelně/ očitě vkázati ▫ Subijcere etiam significat ▫ *upřímně na nějakou věc odpovídati neb mluwiti* ▫ Vprijmě na něgakau wěc odpowijdati neb mluwiti ▫ Hinc Subiectio ▫ *když sami na svou otázku odpovídáme* ▫ Když sami na fwau otázku odpowijdáme ▫ Subiectum, est nomen substantivum ▫ *o němž se něco praví* ▫ O němž se něco prawij ▫ Subijcere, praeterea significat ▫ *podmaniti sobě, v poslušnosti uvést, vybojowati* ▫ Podmaniti sobě/ w poslušnostwíj wvésti/ wybogowati ▫ Inde Subiectio ▫ *poddání* ▫ Poddánij ▫ Superijcio ▫ *přehazuji* ▫ Přehazugi ▫ Traijcio ▫ *naskrz prohazuji, proboduji* ▫ Na skrz prohazugi/ probodugi ▫ Item, Traijcio ▫ *přepławuji se, přewožuji se* ▫ Přepławugi

fe/ přewo|žugi fe ◻ Traijcio flumen ◻ *plavím se přes řeku* ◻ Plawijm fe přes Ržeku ◻ Et nauta traiecit nos ◻ *plavec přeplavil nás* ◻ Plawec přeplawil nás ◻ Hinc Traiectus, us ◻ *přívoz, kde lidi převážejí* ◻ Prijwoz/ kde Lidi přewážegij ◻ Et Traiectum ◻ *město Utrych v Holandu* ◻ Město Vtrych w Holandu

Kk2va

Iadera, gene. foemi. ◻ *město v Istri, jest Benátčanuov* ◻ Město w Iftrij/ geft Benátčanuow
Iam, aduerbium, temporis ◻ *již neb spěšně* ◻ Giž/ neb spěšně ◻ Item, connectentis est, et nonnunquam cum uerò ponitur, Iam uerò ◻ *již pak, přes to* ◻ Giž pak/ přes to ◻ Iamiam ◻ *již hned, teď hned, rychle* ◻ Giž hned/ teď hned/ rychle ◻ Iampridem ◻ *již dávno* ◻ Giž dávno ◻ Iam tum ◻ *hned od toho času* ◻ Hned od toho času ◻ Iam dudum ◻ *dávno* ◻ Dávno ◻ Iam olim ◻ *od dávna někdy, prvé dávno* ◻ Od dávna někdy/ prvé dávno

Iambus, gene. mařcu. ◻ *jest* ◻ Geft ◻ pes Carminis ◻ *kterýž první sylabu krátkú a druhú dlouhou má* ◻ Kterýž prwnj fyllabu krátkú a druhú dlauhau má ◻ Dijambus ◻ *dvojnásobní jambus* ◻ Dwognásobnij Iambus ◻ Hinc Iambicus, a, um ◻ *co z jambuov jest uděláno neb složeno* ◻ Co z Iambuow geft vděláno/ neb složeno ◻ quod fermè Iambis constat

Ianthina, pen. cor. gene. foemi. et subauditur uertis, uel Ianthina, plura. gene. neut. et subauditur indumenta ◻ *šaty na brunatný, fioľný šarlat barvené* ◻ Šfaty na brunatný Fioľný šarlat barwené ◻ Nam ◻ řov ◻ uiolamřignificat.

Ianus, gen. mařc. ◻ *ten pohanský bůh Janus, kteréhož staří s dvojitou tváří malovali, jako toho, jenž pomínulé i budoucí věci ukazoval, jehožto chrám v Římě otevřený stál, když Římané války nějaké mívali a na něčem se snesli i všudy se všemi pokoj měli* ◻ Ten pohanký Bůh Ianus/ kteréhož řařij s dwogitau twářij malowali/ yako toho genž pomínulé y budaucý wěcy vkazowal/ gehožto Chrám w Ržijmě otewřený řtál/ když Ržijřmané Wálky něgaké mijwali/ a na něčem se řneli/ y wřřfudy řewřřfemi pokog měli ◻ Vnde Patulcius et Clufius cognominabatur. Et consecrata erant huic omnium rerum initia ◻ *wřřelikých věcí počátkové byli mu posvěceni a přívlastněni* ◻ Wřřelikých wěcy počátkové byli mu pořwřěceni a přiwřlastněnij ◻ Hinc Ianua ◻ *dvěře neb vcházení do domu* ◻ Dwěře neb wcházenij do domu ◻ Et Ianitor ◻ *vrátný, fortnář, kdo vrát hlédá* ◻ Wrátný/ Fortnář/ kdo Wrát hlédá ◻ Ianiculum ◻ *město nedaleko od Říma* ◻ Město nedaleko od Ržijma ◻ Ianuarius ◻ *leden, první měsíc* ◻ Leden/ prwnij Měřyc

Kk2vb

Iapetus, gene. mařc. penult. cor. ◻ *otec Promethei, z nebe a země narozený* ◻ Otec Promethei/ z Nebe a země narozený ◻ Hic putatur uerius esse unus Filiorum Noe, nimirum Iaphet

Iapis, idis, gene. foem. ◻ *město v kraji Benátčanuov* ◻ Město w kragi Benátčanuow

Iapix, igis, pen. cor. ◻ *vítr v Apulí, věje proti větru vejchodnímu, jenž slowe Eurus* ◻ Wijtr w Apulij/ wěge proti Wětru waychodnijmu/ genž slowe Eurus ◻ Vnde Iapygia ◻ *krajina ve Vlaších Apulia jménem, v nížto jest Brundusium a Tarentum* ◻ Kragina we Wlašřijch Apulia gménem/ w nijžto geft Brundufium a Tarentum

Iafius, gene. mařc. ◻ *jeden z prvních kráľuov řeckých* ◻ Geden z prwnijch Kráľuow Ržec-kých ◻ Vnde Graeci dicuntur Iafides, à Rege Iafio sic dicto

Iafon, onis, gene. mafc. pen. cor. ▫ *syn Esonis, o němž se praví, že by do Kolchos, tak řečené krajiny, s mnohými reky a statečnými tovaryši jel, kteříž Argonautae slovou* ▫ Syn Efonis/ o němž se praví/ že by do Colchos/ tak řečené krajiny/ s mnohými Reky a statečnými Towaryšii gel/ kteříž Argonautae slovou ▫ Vide alibi, supra in dictione Argos

| **Iafpis**, gene. mafcu. ▫ *drahý kámen, kterýž jmenují jaspem* ▫ Drahý kámen/ kterýž jmenují Iafpen

Kk3ra

Iatros, gene. mafc. latinè Medicus ▫ *lékař* ▫ Lékař ▫ Archiatus ▫ *najvyšší lékař městský, obecný, zjednaný lékař* ▫ Nayvyššij lékař Měšťký/ obecný/ zjednaný lékař

Iazyges, gene. mafc. ▫ *lidé v Europě, příležící Charvátuom a Uhruom, Sedmihradčané* ▫ Lidé w Europě/ příležící Charvátuom a Vhruom/ Sedmihradčané ▫ Metanaftae

IB

Iberus, gene. mafcu. pen. prod. ▫ *řeka v Hispani* ▫ Ržeka w Hyspanij ▫ Inde Iberia ▫ *krajina tu okolní* ▫ Kragina tu okolnij ▫ Etiam Celtiberia dicta. Est etiam alia regio hoc nomine, iuxta Colchida

Ibi, aduerbium in loco ▫ *tu* ▫ Tu ▫ Ibidem ▫ *tu též* ▫ Tu též ▫ Inibi ▫ *rovně tu, právě tam* ▫ Rowně tu/ právě tam

Ibis, idis, gene. foemi. ▫ *pták v Ejiptě, jako čáp* ▫ Pták w Egiptě/ jako Čžáp ▫ quàm pro Deo colebant AEgiptij ▫ *kteréhož Ejiptští za boha ctili* ▫ Kteréhož Egiptští za Boha ctili

IC

Icarus, gene. mafc. ▫ *syn Ebali, krále lacedemonského* ▫ Syn Ebali Krále Lacedemonského ▫ Item ▫ *syn Dedali, toho umělého a velmi duovtipného řemeslníka* ▫ Syn Dedali/ toho vmělého a velmi duovtipného řemeslníka ▫ à quo Icarium mare ▫ *v němž jest vostrov Icaria jménem* ▫ W němž gest wostrow Icaria gménem

Ichneumon, gene. mafc. ▫ *zvíře v Ejiptě, tak veliké jako kočka a toho zpuosobu jako myš* ▫ Zwijře w Egiptě/ tak veliké jako Kočka/ a toho zpuosobu jako myš ▫ aliàs Mus Indicus

Ichnufa, gene. foemi. penult. pro. ▫ *vostrov Sardinia* ▫ Wostrow Sardinia

Ichthys, gen. maf. latinè Piscis ▫ *ryba* ▫ Ryba | ▫ Hinc Ichthyophagi ▫ *kteríž toliko ryby jedí, rybojedci, rybojtdkové* ▫ Kteríž toliko Ryby gedij/ Rybogedcy/ Rybogijdkowé ▫ Ichthyotropheium ▫ *kde se ryby chovají, rybník, tůně, sádka, haltýř* ▫ Kde se ryby chowagij/ Rybnij/ tůně/ sádka/ haltýř ▫ Ichthyopolium, pen. pro. ▫ *rybný trh* ▫ Rybný trh ▫ Ichthyopola ▫ *prodavač ryb, rybář* ▫ Prodawač ryb/ Rybář

Kk3rb

Ico, is, ici, ictum ◻ *tepu, biji* ◻ *Tepu/ bigi* ◻ Vnde Ictus, us, nomen, quartae declinationis ◻ *udeření, bití, cuk* ◻ *Vdeření/ bitij/ cuk* ◻ Ictus, a, um ◻ *udeřený, uhozený* ◻ *Vdeřený/ vhozený* ◻ Ictus fulmine ◻ *hromem udeřený* ◻ *Hromem vdeřený*

Icon, gene. foem. latinè Imago ◻ *obraz* ◻ *Obraz* ◻ Iconcula, diminutivum. Imaguncula ◻ *obrázek* ◻ *Obrázek* ◻ Icon ◻ εἰκών ◻ *připodobnění podle jiného způsobu neb podobizny* ◻ *Připodobnění podle jiného způsobu neb podobizny*¹²⁴ ◻ Iconicus, a, um ◻ *zřetelně obrazem postavený* ◻ *Zřetelně obrazem postavený* ◻ Iconium ◻ *město v Kapadocii neb Likaonii, v němž sv. Pavel a Barnabáš evangelium Kristovo kázali* ◻ *Město v Capadocii neb Licaonii/ v němž S. Pawel a Barnabášs Evangelium Křesťovo kázali* ◻ Acto: 14

Icteros, gene. maf. pen. cor. latinè Miluus ◻ *luňak* ◻ *Luňak* ◻ et Morbus regius ◻ *žloutenice* ◻ *Zloutenice* ◻ aliàs Aurigo et Arquatus, dicitur etiam Icteritia. Vnde Ictericus ◻ *kdo má žloutenici* ◻ *Kdo má Zloutenicy*

Ictis, idis, gene. foemi. latinè Viueria, ut Gaza putat ◻ *tchoř* ◻ *Tchoř*

ID

Id, pronomen, neut. ◻ *to* ◻ *To* ◻ Id ipsum ◻ *to samo* ◻ *To famo* ◻ Id quod res est ◻ *což pravda jest, jak samo v sobě jest* ◻ *Což prawda geft/ yak famo w sobě geft* ◻ Id quod, et quod ipsum ◻ *keréžto* ◻ *Kteréžto* ◻ Idcirco, et Ideo, Coniunctio ◻ *protož, z té příčiny* ◻ *Protož/ z té příčiny* ◻ Identidem ◻ *jednotajně, vždycky, ustavičně* ◻ *Gednostagně/ vždycky/ vřtawičně*

| **Ida**, gene. foemi. ◻ *hora v Frygii neb v Troadi* ◻ *Hora w Phrygii/ neb w Troadij* ◻ Hinc Idaeus, a, um ◻ *co k tomu přísluší* ◻ *Co k tomu přijílušíj* ◻ *Idaei dactili* ◻ *slovou Korybantes* ◻ *řlowau Corybantes* ◻ *De quibus supra est etiam in Creta*

Kk3va

Idalus, gener. mafcu. ◻ *hora a les v Cypru Věnuši posvěcený* ◻ *Hora a Les w Cypru/ Wěnušii posvěcený* ◻ Hinc Idalius, a, um ◻ *co k tomu náleží* ◻ *Co k tomu náležij*

Idea, gene. foemi. ◻ *puowodná forma některé věci neb zřetelná vlastní podobizna* ◻ *Puowodná forma některé věci neb zřetelná vlastní podobizna*

Idius, a, um. adiectivum, latinè Proprius ◻ *vlastní* ◻ *Wlastnij* ◻ Hinc Idiotus, uel Idiota, penult. prod. ◻ *kdo sám sobě živ jest* ◻ *Kdo sám sobě žiw geft* ◻ et pro indocto ◻ *za neučeného, neužitečného, prostého* ◻ *Za nevčeného/ nevžitečného/ prostého* ◻ Idiographum ◻ *vlastní písmo* ◻ *wlastnij písmo* ◻ Idioma, pen. prod. ◻ *vlastnost řeči* ◻ *Wlastnost řeči* ◻ Idiotismus idem

Idolum, gen. neut. pen. prod. latinè Simulachrum ◻ *obraz, tatman, modla, maňas* ◻ *Obraz/ Tatman/ modla/ manias* ◻ Idolatra ◻ *modlář, modloslužebník* ◻ *Modlář/ modlořlužebnij* ◻ *Idolatria* ◻ *modloslužebnost, modlářství* ◻ *Modlořlužebnost/ modlářřtwij* ◻ *Idolothytum* ◻ *modlám obětované* ◻ *Modlám obětované*

¹²⁴ podobizny] podobizný tisk

Idomeneus, gene. maſc. quatuor ſyllabarum ◻ *ſyn Deucalionis a král Krentenských, kterýž také u Troj města v té válce s jinými Řeky přítomen byl* ◻ Syn Deucalionis/ a král Cretenſkých/ kterýž také v Troy Měſta v té válce s jinými Ržeky přítomen byl

Idoneus, a, um ◻ *zpuosobný, příhodný, slušný* ◻ Zpuofobný/ přijhodný/ ſluſſný ◻ Idonee ◻ *spuosobně* ◻ Spuofobně ◻ aduerbium

Idumaea, gene. foemi. ◻ *krajina, dotýká se židovské zemi proti západu, v nížto sou tato města: Gaza, Askalon a Azotus* ◻ Kragina/ dotýká se židovské Zemi/ proti Zá|padu/ w nížto ſau tato Měſta: Gaza, Aſcalon, a Azotus ◻ Idumaeus, a, um ◻ *co odtud jest neb tam náležící* ◻ Co odtud geſt/ neb tam náležící ◻ Herodes Idumaeus

Kk3vb

Iduo, as ◻ *dělím* ◻ Dělijm ◻ et hinc Idus, pluraliter tantum, gene. foemi. ◻ *hned ti dnové po nonách každého měsíce* ◻ Hned ti dnowé po Nonách každého Měſíce ◻ Sunt autem cuiuslibet Menſis Idus octo, Vide infra

IE

Iecur, oris, pen. cor. gene. neut. ◻ *játry* ◻ Yátry ◻ Iecusculum, diminutiuum ◻ *játričky* ◻ Yátričky

Ieiuno, as, aui ◻ *postím se, zdržuji se od jídla* ◻ Poſtjim ſe/ zdržugi ſe od gijdla ◻ Ieiunium ◻ *puost* ◻ Puoſt ◻ Ieiunus, a, um ◻ *štitrobný, lačný neb kdo nejí* ◻ Šſtitrobný/ lačný/ neb kdo negij ◻ Et Metapho ◻ *prázdný, vyschlý, hubený* ◻ Prázdný/ wyſchlý/ hubený ◻ Vt Ieiuna oratio ◻ *sprostná, neozdobná, jalová řeč* ◻ Sproſtná/ neozdobná/ yalowá řeč ◻ Ieiunum intestinum ◻ *střevo, kteréž pokrmu v sobě nezachovává* ◻ Štřewo kteréž pokrmu w ſobě nezachowává ◻ Ieiunitas ◻ *postění, štitroba, churavost, hubenost* ◻ Poſtěníj/ ſſtitroba/ churawoſt/ hubenoſt

Iento, as, aui ◻ *snídám* ◻ Snijdám ◻ Ientaculum ◻ *ranné jídlo, snídání, fruštuk* ◻ Ranné gijdlo/ ſnijdanij/ ffruſſtuk

Iefus, gene. maſc. Triptoton, id est, tribus caſibus declinatum ◻ *Zachovávateľ neb Spasiteľ* ◻ Zachowáwateľ/ neb Spaſyťel ◻ Seruator

IG

Igitur, coniunctio collectiua ◻ *protož, a proto* ◻ Protož/ a proto

Ignauus, Vide supra Gnauus

Ignis, gene. mařc. ◻ *oheň* ◻ Oheň ◻ Igneus, a, um ◻ *ohnivý* ◻ Ohnivý ◻ Ignis facer, vide Anthrax. Igniculus ◻ *ohniček* ◻ Ohnijček ◻ Et Metapho: Igniculi ◻ *jiskřičky nebo nutkání k dobrému* ◻ Gifkřičky¹²⁵/ nebo nutkáníj k dobrému ◻ Ignipotens | ◻ *buoh ohně, Vulcanus* ◻ Buoh ohně/ Vulcanus ◻ Ignio, is ◻ *dělám oheň, rozněcuji, rozžihám* ◻ Dělám oheň/ rozněcugi/ rozžihám ◻ Vnde Ignitus, a, um ◻ *hořavý, ohnivý* ◻ Hořavý/ ohnivý ◻ Ignitabulum ◻ *křesadlo* ◻ Křefadlo ◻ Ignarius, a, um ◻ *co k ohni přísluší* ◻ Co k ohni příjfluřij ◻ Ignarium ferrum ◻ *křesací železo* ◻ Křefací železo

Kk4ra

Ignobilis, Require Nobilis

Ignominia, Vide Nomen

Ignoro, Vide Gnoro

Ignofco, Quaere Nofco

IL

Ile, gene. neut. ◻ *střevo* ◻ Střewo ◻ et Iliā ◻ *střevo v břiše* ◻ střewa w břifře ◻ quae in hominibus et ouibus lactes dicuntur. Item, Exteriores partes corporis ◻ *zewnitřní částka těla, slabizna* ◻ Zewnitřnij částka těla/ Slabizna ◻ Ileos ◻ *trhání v střevách, dna střevní* ◻ Trháníj w střewách/ dna střewnij ◻ aliàs Tormina, et Colica pařio. Iliosus ◻ *kdo takovou nemoc má* ◻ Kdo takowau nemoc má ◻ Iliacus, idem

Ilia, gene. foemi. ◻ *matka Romuli a Remi* ◻ Matka Romuli/ a Remi

Ilex, gene. foemini. ◻ *strom plemene dubového, svída* ◻ Strom plemene dubového/ řwijda ◻ Vnde Iliceus, ilicea¹²⁶, um. et Iligneus, a, um ◻ *co z takového dříví jest* ◻ Co z takového dřijwij geřt ◻ Item, Ilignus, a, um, idem ◻ *řvidový* ◻ řwijdowý

Ilico ◻ *brzo, hned* ◻ Brzo/ hned

Ilifus, gene. mařc. ◻ *řeka v Atice* ◻ Ržeka w Attice

Ilium, gene. neut. ◻ *město Troja* ◻ Měřto Troia ◻ Iliacus, a, um ◻ *co neb kdo z města Troi jest neb tam náleží* ◻ Co neb kdo z Měřta Troij geřt/ neb tam náleřij ◻ Ilias, adis ◻ *knihā Homera o zboření města Troi* ◻ Knijha Homera o zbořeníj Měřta Troij ◻ Iliadae ◻ *Trojanřtí* ◻ Trojanřtij

Ilabor, Vide Labor

Ilaboratus, Vide Labor, oris

| **Illaefus**, Vide Laedo

Kk4rb

¹²⁵ Gifkřičky] Gifřičky *tisk* ¹²⁶ ilicea] ilioca *tisk*

Illoqueo, Vide Laqueus

Illatebro, Vide Lateo

Illaudatus, Vide Laudo

Ille, pronomen demonstratiuum ▫ *ten* ▫ Ten

Illecebrae, gene. foemi. plura. tan. pen. cor. ▫ *pochlebování, lahození, louzení, lahůdky, rozkúšky* ▫ Pochlebowánij/ lahozenij/ lauzenij/ lahůdky/ rozkúšky ▫ Vnde Illecebrofus, a, um ▫ *pln pochlebování, vнадný, pochlebničек* ▫ Pln pochlebowánij/ vнадný/ pochlebnijček ▫ Vide Lacio

Illibatus, a, um. participium sine uerbo, uel nomine ▫ *neporušený, nepoškvrněný* ▫ Neporuffený/ neposkvrněný

Illiberalis, Vide Liber

Illicet, aduerbium ▫ *brzo, spěšně* ▫ Brzo/ spěšně

Illicio, Require Lacio

Illico, Loci aduerbium ▫ *tu* ▫ Tu ▫ Temporis ▫ *hned* ▫ Hned

Ilido, Require Laedo

Illigo, Vide Lego

Illino, Vide Lino

Illinc, aduerbium de loco ▫ *odtud, odonud* ▫ Odtud/ od onud

Illiteratus, Vide Litera

Illotus, Vide Lauo

Illuc, aduerbium ad locum ▫ *tam* ▫ Tam

Illuceo, Vide Lux

Illudo, Vide Ludo

Illumino, Vide Lumen

Illunis, Quaere Luna

Illuftris, et e, Require Luftro

Illuuies, Vide Luo

Illyris, Illyria, Illyricum ▫ *země ta, kteráž se Dalmatiae, k tomu Histrie a uherské země dotýká* ▫ Země ta/ kteráž se Dalmatiae/ k tomu Histrie a Vherké země dotýká ▫ Nunc Sclauonia. Illyrij ▫ *Slováci neb Charváti a Bosňáci, Bosňané* ▫ Slowáci/ neb | Charwáti/ a Boňáci/ Boňané

Kk4va

Imago, inis, gene. foemi. ▫ *obraz* ▫ Obraz ▫ Et Imagines ▫ *za urozenost rodu, šlechtictví* ▫ Za Vrozenost rodu/ Sflechtictwij ▫ Fumofae imagines ▫ *starožitě vládyky* ▫ Starožitě vládyky ▫ Subitae imagines ▫ *v nově erbování zemané* ▫ W nowě Erbowánij zemané ▫ Nam cerea simulachra maiorum fuorum in armarijs olim disponebant Romani, ad generis nobilitatem ostentandam, quae et Stemmata dicuntur, Vide Icon. Imaguncula ▫ *obrázek* ▫ Obrázek ▫ Imaginosus, a, um ▫ *pln obrazuov* ▫ Pln obrazuow ▫ Imaginor, aris ▫ *přemejšlím, myslí stihám* ▫ Přemayšlijm/ myšlij stihám ▫ Imagino, as ▫ *dávám neb dě-*

lám obrazy ▫ Dávám neb dělám obrazy ▫ ut Speculum imaginat. Imaginatio ▫ *přemýšlování* ▫ Přemýšlování ▫ Imaginarius, a, um ▫ *přemýšlováný, domněný, podezřený* ▫ Přemýšlováný/ domněný/ podezřený ▫ Et Imaginarij ▫ *fenrychové, praporečníci* ▫ Fenrychowé/ praporečníjcy

Imaus, gene. mafc. ▫ *díl huory řečené Taurus v Skytí asiatické, a táhne se až do Indí* ▫ Díl huory řečené Taurus/ w Scythij Afatické/ a táhne se až do Indij

Imbecillis, Vide Baculus

Imbellis, e ▫ *nebranný, nestatečný, nesmělý* ▫ Nebranný/ nestatečný/ nasmělý ▫ Et Imbellia ▫ *nesmělost* ▫ Nasmělost ▫ Vide Bellum

Imber, gene. mafc. ▫ *příval neb veliký déšť* ▫ Příjwal/ neb veliký déšť ▫ Compofi: September ▫ *září* ▫ Záříj ▫ October ▫ *říjen* ▫ Ržijgen ▫ Nouember ▫ *listopád* ▫ Listopád ▫ December ▫ *prasinec neb vlčenec* ▫ Prafynece/ neb Wlčenec ▫ Imbrex ▫ *žlab neb krycí haková cihla* ▫ žlab/ neb krycí haková cyhla ▫ Imbricium, idem. Imbrifer, a, um ▫ *co příval přináší* ▫ Co příjwal přinášíj ▫ Imbrico, as ▫ *dělám žlábkovatě, obkopávám* ▫ Dělám žlábkovatě/ obkopávám ▫ Vnde Imbricatus

| **Imberbis**, e, Vide Barba

Kk4vb

Imbibo, Vide Bibo

Imbuo, is, imbui ▫ *omáčím, naplňuji* ▫ Omáčijm/ naplňugi ▫ Et Metapho ▫ *navodím, dávám, učím* ▫ Nawodijm/ dávám/ včijm ▫ Imbuo literis Graecis ▫ *učím, vyučuji řecké řeči neb umění* ▫ Včijm/ wyvčugi Ržecké řeči/ neb vměníj ▫ Imbutus, a, um ▫ *naplněný, navedený* ▫ Naplněný/ nawedený

Imitor, aris, imitatus sum ▫ *následuji v obyčejích, mravích, ctnosti neb nešlechtnosti* ▫ Následugi w obyčejijch/ mrawijch/ ctnosti neb nešlechtnosti ▫ Non enim ad corpus refertur, sed ad animum tantum. Imitari Chirographum cuiusvis ▫ *někoho v písmě rukou jeho psaném následovati* ▫ Někoho w Pijmě rukau geho pšaném následovati ▫ Imitabilis, le ▫ *co má býti následováno* ▫ Co má býti následováno ▫ Imitabile exemplum ▫ *skutek neb příklad k následování hodný* ▫ Skutek/ neb příklad/ k následováníj hodný ▫ Inimitabilis ▫ *což jest nesnadné po jiném k dovedení neb k následování* ▫ Což gest nesnadné po giném k dowedenij neb k následováníj ▫ Hinc Imitatio ▫ *následování* ▫ Následováníj ▫ Imitator ▫ *následovník, následovatel* ▫ Následovníjk/ následowatel ▫ Imitatrix ▫ *následovnice* ▫ Následownice

Immanis, Vide Manes

Immanfuetus, Vide Manfuetus

Immaturus, Vide Maturus

Immemor, Quaere Memor

Immenfus, Require Metior

Immeritus, Vide Mereo

Immergo, Vide Mergo

Immineo, Vide Maneo

Imminuo, Vide Minus

Immifceo, Vide Mifceo

Immitis, Vide Mitis

Immitto, Vide Mitto

Imò, aduerbium, eligendi uel con|gregandi ▫ *anobrž, ano* ▫ Anobrž/ ano

L11ra

Immobilis, Vide Moueo

Immoderatus, et **Immodeftus**, Vide Modus

Immoror, Vide Moror

Immortalis, Vide Mors

Immotus, Vide Moueo

Immola, gene. foemi. ▫ *město v Itáli v krajině Emilia* ▫ Město w Itáli/ w kragině Emilia ▫
Olim Forum Cornelij

Immolo, as, aui ▫ *obětuji* ▫ Obětugi ▫ Immolatio ▫ *obětování* ▫ Obětowánij ▫ Vide Mola

Immunis, Vide Munus

Immutabilis, Vide Muto

Impactus, Vide Pango

Imparabilis, Vide Paro

Impatiens, Vide Patior

Impavidus, Vide Paueo

Impedio, Vide Pes

Impendium, et huiufmodi, Require in dictione Pendo

Impero, as, aui ▫ *rozkazuji, velím, panuji* ▫ Rozkazugi/ welijm/ panugi ▫ Imperare tributum ▫ *šacunk ukládati* ▫ Sfacunk vkládati ▫ Sic Imperare frumentum ▫ *obilné daně ukládati* ▫ Obilné daně vkládati ▫ Magnum numerum militum imperauit ▫ *rozkázal veliký počet lidu válečného vydati* ▫ Rozkázal veliký počet Lidu Wálečného vydati ▫ Nam ferè ufurpatur de ijs rebus, quae uictores deuictis imperare solent. Imperare cupiditatibus ▫ *zlé žádosti skrocovati, vuole jim nedávati* ▫ Zlé žádosti fkrocowati/ wuole gim nedávati ▫ Sic Imperare dolori. Et animo nunc ociofo esse impero, Terent ▫ *chci se nyní v srdci upokojiti* ▫ Chcy se nyní w frdcy vpokogiti ▫ Imperito, as, frequentati. ▫ *mocně panuji* ▫ Mocně panugi ▫ Hinc Imperator ▫ *hajtman nad válečným lidem, polní zpráwce vojska* ▫ Haytman¹²⁷ nad | Wálečným lidem/ Polnij zpráwce wogfka ▫ Et pro summo magistratu Rom. Reipub ▫ *najvyšší v římské říši, císař* ▫ Nayvyššij w Ržijmłké Ržijšji/ Cýřař ▫ Imperatorius, a, um ▫ *co císaři neb polnímu hajtmanu náleží* ▫ Co Cýřaři/ neb Polnijmu Haytmanu náležij ▫ Imperatum ▫ *rozkaz* ▫ Rozkaz ▫ Imperata facere ▫ *rozkaz naplniti* ▫ Rozkaz naplniti ▫ Imperium, idem ▫ *panování, říše, moc císařova* ▫ Panowánij/ Ržijšfe/ moc Cýřařowa ▫ Nullum est tibi in nos imperium ▫ *nemáš nám co rozka-*

L11rb

¹²⁷ Haytman] Hayman *tisk*

zovati ▫ Nemáls nám co rozkazowati ▫ Imperiofus, a, um ▫ *rozkazný, šafovný, hněvivý, spurný, pyšný, zuořivý* ▫ Rozkazný/ šaffowný/ hněwiwý/ spurný/ pyšný/ zuořiwý ▫ Et Imperiofè ▫ *přísně, rozkazně, hněvivě* ▫ Příjlně/ rozkazně/ hněwiwě ▫ aduerbium

Imperitus, a, um ▫ *nezkušeny, neučeny* ▫ Nezkuffeny/ nevčeny ▫ et Imperitia ▫ *neumělost* ▫ Nvměloft ▫ Imperitè ▫ *nemoudře, nedůvodně, neuměle* ▫ Nemaudře/ nedůwodně/ nevměle

Impertior, Vide in dictione Pars

Impetigo, idem quod Mentagra ▫ *lišej* ▫ liffeg

Impeto, et Reliqua, Vide Peto

Impetro, Require Patro

Impingo, Vide Pango

Impius, Vide Pius

Implacabilis, Vide Placo

Impleo, Require Pleo

Imploro, Vide Ploro

Implumis, Vide Pluma

Impluuium, Vide Pluuia, et Pluo

Importunus, Vide Portus

Impos, Require Compos

Impoftor, Require Pono

Impranfus, Vide Prandium

Imprecor, Vide Precor

Imprimo, Vide Premo

| **Improbus**, Vide Probus

Impropero, Vide Propero

Improuidus, Quaere Video

Imprudens, Vide Prudens

Impubis, Vide Pubes

Impudens, Vide Pudor

Impudicus, Vide Pudor

Impulfo, Vide Pello

Impunè, et **Impunitus**, Vide Punio

Imus, a, um ▫ *spodní neb vnitřní* ▫ Spodnij neb wnitřnij ▫ ab infra

IN

In, praepositio, Accusatio et Ablatio iungitur, Et ex adiunctis varias recipit significatio-
 nes, ut Amor filij in patrem ◻ *milost syna k otci* ◻ Milost Syna k Otcy ◻ Oratio Ciceronis
 in Catilinam ◻ *řeč Ciceronova proti Katilinovi* ◻ Ržeč Ciceronowa proti Catilinowi ◻ In
 tempore ◻ *v pravý čas* ◻ W prawý čas ◻ In loco ◻ *na příhodném místě, v pravé náležitosti* ◻
 Na příhodném místě/ w prawé náležitosti ◻ In faciem laudare et in os ◻ *zjevně chvá-
 liti, v přítomnosti, v oči* ◻ Zgewně chwáliti/ w přítomnosti/ w oči ◻ In praesentia, et in
 praesentiarum ◻ *nyň, této chvíle, na tento čas* ◻ Nynij/ této chvíle/ na tento čas ◻ In
 diem uiuere ◻ *o zejtřejší den se nestarati* ◻ O zeytřejšíj den se nestarati ◻ Vide supra.
 In morem ◻ *podlé obyčeje* ◻ Podlé obyčeje ◻ In rem tuam est ◻ *tobě se hodí, k tvému
 lepšímu jest* ◻ Tobě se hodij/ k twému lepšímu gest ◻ In horas ◻ *každou hodinu* ◻ Kaž-
 dau hodinu ◻ In utramuis aurem dormire ◻ *na obě uši spáti, bez starosti býti* ◻ Na obě
 vsi spáti/ bez starosti býti ◻ In medio relinquere ◻ *jiným k uvážení podati, aby jiní uvá-
 žili a rozeznali* ◻ Giným k uvážení podati/ aby ginij uvážili a rozeznali ◻ In medium
 adferre ◻ *k obecnému užitku dáti neb podati k rozeznání* ◻ K obecnému vžitku dáti/ neb
 podati k rozeznání ◻ In ordinem redigere ◻ *zpravit, porovnat, za lehkou věc položit* ◻
 Zpravit/ poro|wnati/ za lehkou věc položit ◻ In manibus est ◻ *před rukama, pohotově*
neb připraveno jest ◻ Před rukama/ pohotově neb připraveno gest ◻ In manu mea ◻
v mé moci ◻ W mé mocy ◻ In rem praesentem ire ◻ *na to místo jíti, o kteréž jest roze-
 pře neb sváda, na meze vyjíti* ◻ Na to místo gijti/ o kteréž gest rozepře neb swáda/ na
 meze wygijti ◻ In primis ◻ *najprvé, přede všemi věcmi* ◻ Nayprwé/ přede wšlemi wě-
 cmi ◻ In posterum ◻ *potom, potomně* ◻ Potom/ potomně ◻ In summa ◻ *krátkými slovy,
 krátce, sumovně, v sumě* ◻ Krátkými slowy/ krátce/ sumowně/ w summě ◻ In commune
 confule, Terent ◻ *porad' vuobec, přede všemi* ◻ Porad' wuobec/ přede wšlemi ◻ In delitijs
 habet ◻ *má v tom své potěšení, kochá se v tom* ◻ Má w tom swé potěšení/ kochá se w
 tom ◻ In craftinum ◻ *k zajtří* ◻ K zaytřij ◻ In numerum faltare ◻ *skákat, tancovati podlé
 míry neb v míru* ◻ Skákati/ tancowati podlé mijry neb w mijru ◻ In numerato habere,
 idem quod in promptu, uel in manibus. In procliue est ◻ *snadno jest* ◻ Snadno gest ◻ In
 singula capita ◻ *na jednu každou osobu* ◻ Na gednu každau ofobu

L11vb

Inaccessus, a, um ◻ *nepřístupný, co nemá přístupu* ◻ Nepřijstuný/ co nemá přijstupu ◻ Inac-
 cessus locus ◻ *nepřístupné místo* ◻ Nepřijstuné místo

Inachus, gene. maf. ◻ *první král Argiuorum* ◻ Prwnij Král Argiuorum ◻ Item ◻ *řeka v Achai* ◻
 Ržeka w Achaj ◻ Inachidae ◻ *Řekové* ◻ Ržekowé

Inaedifico, idem quod simplex AEdifico

Inaequalis, e ◻ *nerovný* ◻ Nerowný ◻ Vide simplex AEqualis

Inaestimabilis, e, Vide AEstimo

Inaffectatus, a, um. Vide Affectus

Inanis, e ◻ *pustý, prázdný, marný* ◻ Puřtý/ prázdný/ marný ◻ Inanitas ◻ *prázdnost, marnost* ◻ Prázdnost/ marnost ◻ Inanio, is ◻ *prázdním* ◻ Prázdnijm ◻ Exinanio ◻ *vyprazdňuji* ◻ Wyprazdniugi ◻ Inanefco ◻ *počínám prázdným býti* ◻ Počijnám prázdným býti ◻ Exinantiatio ◻ *vyprázdnění* ◻ Wyprázdněníj

| **Inarime** ◻ *vostrov* ◻ Wofstrow ◻ in mari Thusco, aliàs Pithecufa, et nunc Ifthia dicitur L12ra

Inauris, gene. foem. ◻ *nauřnice, řmuk od zlata a drahého kamení, kterýř na uři věřejí* ◻ Nauřnice/ řmuk od Zlatta a drahého kamenij/ kterýř na vřři wěřegij ◻ Mos iudaicus

Inauro, Vide Aurum

Inauguro, Vide Auguror

Inauspicatus, Vide Aufpex

Incaffum, Require Careo

Incanto, Vide Canto

Incautus, Quaere Caueo

Incendo, is, di ◻ *zapaluji* ◻ Zapalugi ◻ Incendium ◻ *zapálení, oheň* ◻ Zapáleníj/ oheň

Incerniculum, Require Cerno

Incesso, Vide Cedo

Incestus, us, et **Incestum**, Vide Cestus

Inchoo, as, aui. pen. cor. ◻ *začínám, počátek činím* ◻ Začijnám/ počátek činijm ◻ Vnde Inchoatio ◻ *začínání* ◻ začijnánij ◻ Et Inchoatiuus, a, um ◻ *začínavý, počátek činící* ◻ Začijnawý/ počátek činijcý ◻ Inchoatiua uerba ◻ *kterěž začínání neb početí znamenají* ◻ Kterěž začijnánij neb početij znamenagij ◻ De quorum significatione magna inter Grammaticos digladiatio est

Incido, pen. pro. Vide Caedo

Incido, pen. cor. Vide Cado

Inciles, et **Incilia** ◻ *malé stoky neb struřky, po nichř z potoku na louky neb trávníky wodu wedou* ◻ Malé řtoky/ neb řtruřky/ po nichř z potoku na lauky neb tráwnijky wodu wedau

Incilo, as ◻ *laji, haním, opomítám* ◻ Lagi/ hanijm/ opomijtám

Incito, et **Incitamentum**, Vide Cicio

Inclamo, Vide Clamo

Inclementia, Vide Clemens

Inclino, Vide Clino

Includo, Vide Claudio

| **Inclytus**, a, um ◻ *slavný, vzneřený, znamenitý, nepřemořený, slovútný, weleslavný* ◻ Slawný/ wzneřený/ znamenitý/ nepřemořený/ flowútný/ weleflawný L12rb

Incoctus, a, um ◻ *navářený* ◻ Nawářený

Incoenatus, a, um. nomen ◻ *nevečeřelý* ◻ Newečeřelý

Incoepto, as ◻ *počínám, začínám* ◻ Počijnám/ začijnám ◻ Incoeptum ◻ *předsewzetí, začátek* ◻ Předsewzetij/ začátek

- Incogitantia**, Vide Cogito
Incola, et **Incolo**, Vide Colo
Incolumis, Vide Columis
Incommodo, Require Commodus
Incomparabilis, e ◻ *nepřirovnávedlný* ◻ Nepřirovnávedlný
Incompositus, Vide Pono
Inconcinnus, Vide Cinnus
Inconditus, Vide Do
Inconditus, pen. Ion. Vide Condio
Inconfultus, Vide Confulo
Inconfutus, Quaere fuo
Inconfantia, Vide Sto
Inconfideratus, Vide Confidero
Incontaminatus, Vide Tamino
Incontinentia, Vide Teneo
Inconueniens, Quaere Venio
Incorruptus, Require Rumpo
Increbresco, Vide Creber
Incredulitas, Vide Credo
Incrementum, Vide Cresco
Increpo, Vide Crepo
Incruentus, Vide Cruor
Incructo, Vide Crufta
Incubus, pen. cor. Vide Cubo
Inculco, Vide Calco¹²⁸
Incultus, Require Colo
Incunabula, Vide Cuna
Incuria, Vide Cura
Incus, Require Cudo
| **Incufo**, Require Cufo
Incutio, Vide Quatio
Indago, as, aui, penult. pro. ◻ *vyptávám se, slídím, vyhledávám* ◻ Wyptávám se/ flíjdijm/
wyhledávám ◻ Vt uenatores folent. Indagatio ◻ *vyptávaní* ◻ Wyptáwanij ◻ Indago, inis,
idem ◻ *vyhledávaní, vyslídnutí* ◻ Wyhledáwanij/ wyflíjdnutij
Inde, aduerbium, de loco ◻ *odtud, odtavád* ◻ Odtud/ odtawád ◻ Et ordinis ◻ *potom* ◻ Po-
tom ◻ Comp: Deinde, Exinde ◻ *potom* ◻ Potom ◻ Perinde, fimilitudinis ◻ *tak rovně neb*
nápodobně ◻ Tak rovně/ neb nápodobně ◻ Et plerunque fequitur, Ac, Ací, uel Atque.

L12va

¹²⁸ Calco] Culco *tisk*

Fac perinde ac si tua res agatur ◻ *čiň rovně tak, jako by se tvá věc dala* ◻ Cžň rovně tak/ yako by se twá věc dala ◻ Nonnunquam significat ◻ *přiliš velmi* ◻ Přijliš velmi ◻ Vt non perinde gratus est ◻ *není přiliš velmi vzáctný* ◻ Nenij přijliš velmi vzáctný ◻ Proinde, coniunctio rationalis ◻ *protož, proto* ◻ Protož/ proto ◻ Aliquando aduerbium similitudinis. Proinde expiscare, ac si non nosset ◻ *ptáš se tak, jako by nevěděl neb toho neuměl* ◻ Ptáš se tak yakoby newěděl/ neb toho nevměl ◻ Subinde ◻ *potom neb hned* ◻ Potom neb hned ◻ Item, Subinde ◻ *často* ◻ Cžasto ◻ Crebrò, Indidem ◻ *z toho místa* ◻ Z toho místa

Indeptus, a, um ◻ *došlý, nabytý, opanovaný* ◻ Došlý/ nabytý/ opanovaný

Indecens, Vide Decet

Indecorus, Vide Decor

Indemnis, Vide Damno

Index, Require Dico, as

India, gene. foemi. ◻ *veliká krajina a konec třetí strany světa, Asia slove* ◻ Veliká kragina/ a konec třetij strany fwěta/ Afia slowe ◻ Indus ◻ *řeka v té krajině* ◻ Ržeka w té kragině ◻ Indi ◻ *lidé v ní* ◻ Lidé w nij ◻ Indicus, a, um ◻ *co neb kdo odtud jest neb tam přísluší* ◻ Co neb kdo odtud gest/ neb tam přijslušíj

| **Indico**, as, et **Indicia**. Item Indicatura etc. Vide Dico, as

L12vb

Indico, is, pen. Ion. Vide Dico

Indies, Vide Dies

Indifferens, Vide Fero

Indigena, Vide Genero

Indigeo, et **Indigus**, Vide Egeo

Indigito, as, Require Digitus

Indignus, et huiusmodi, Vide Dignus

Indiligens, Vide Lego

Indipisco, is, uel **Indipiscor**, eris ◻ *docházím, nabývám* ◻ Docházým/ nabývám

Indifcretus, Vide Cerno

Indifertus, a, um ◻ *nevymluvný, nevejřečný* ◻ Newymluwný/ neweyřečný

Indiffolutus, Vide Soluo

Indifinctus, Vide Stingo

Indiuidium, Vide Diuido

Indoctus, Vide Doceo

Indoleo, Vide Doleo

Indoles, gene. foemi. ◻ *ukázání přirození, zřetedlná povaha a vlastnost, ušlechtilost* ◻ Vká-zanij přirozenij/ zřetedlná powaha/ a wlastnoft/ wšlechtiloſt ◻ Puer bonae indolis ◻ *pacholík dobré powahy, kterýž na sobě dobrou powahu wtipu přirozeného ukazuje* ◻ Pacholík dobré powahy/ kterýž na sobě dobrau powahu wtipu přirozeného vkazuje ◻

Aliquando accipitur pro praestantia uel generositate ◻ *za vyvejšenosť, urozenosť* ◻ *Za wywayšfenosť/ vrozenosť*

Indomitus, Vide Domo

Indormio, Vide Dormio

Indotatus, Vide Dos

Indubitatus, Vide Dubius

Induco, Vide Duco

Induciae, Vide Duco

Indulgeo, es, indulgī ◻ *povoluji, odpouštím, hovím* ◻ Powolugi/ odpaušřtíjm/ howijm ◻ Indulget uale|tudini ◻ *hová zdraví svému* ◻ Howij zdrowij fwému ◻ Indulget ocio ◻ *zahálí, folkuje lenosť* ◻ *Zahálíj/ ffolkuge lenosť* ◻ Indulget poculis ◻ *opíjí se, velmi pije* ◻ Opijgij se/ welmi pige ◻ Indulgere suis affectibus ◻ *žádostem svým povolovati* ◻ *Ziádoštem fwým powolowati* ◻ Indulgere desiderio alicuius ◻ *povoliti něčť žádosť, někomu něco učiniti k žádosť* ◻ Powoliti něčťj žádosť/ někomu něco včiniti k žádosť ◻ Vestitu nimio indulges, Terentius, pro uelitui, per Antiptofin ◻ *nákladně se v šatech máš neb je na sebe jednáš* ◻ *Nákladně se w šatech máš/ neb ge na sebe gednáš* ◻ Hinc Indulgens nomen ◻ *odpúšřějící* ◻ *Odpúšřějícíj* ◻ Indulgentia ◻ *povolení, odpúšřění, folkování* ◻ Powolenij¹²⁹/ odpúšřěníj¹³⁰/ folkowánij

L13ra

Induo, is, indui ◻ *obláčím se, odívám se* ◻ Obláčíjm se/ odíjwám se ◻ Induo perfonam iudicis ◻ *sem rychtářem, soudcí* ◻ Sem Rychtářem/ faudcý ◻ Induo annulum ◻ *strkám neb vkládám prsten na ruku* ◻ Strkám neb vkládám prsten na ruku ◻ Induo galeam ◻ *stavím, беру na sebe helm, lebku* ◻ Stawijm/ беру na sebe helm/ lebku ◻ Indue hominem ◻ *bud' přívětivým neb ochotnejm člověkem* ◻ Bud' přijwětíwým neb ochotneym Człowěkem ◻ Induere togam uirilem, Vide alibi in uerbo Texo. Et Induo ◻ *vstrkám, vkládám* ◻ Wstrkám/ vkládám ◻ Indumentum ◻ *oděw* ◻ Oděw ◻ et Induuias idem. Indufium ◻ *košile, kaftan* ◻ *Košile/ kafftan* ◻ Indufarius ◻ *kdo košile dělá* ◻ Kdo košile dělá

Induro, Vide Durus

Industria, gene. foemi. ◻ *pilnosť neb rozšafnosť něco vymysliti neb udělati* ◻ Pilnosť/ neb rozšaffnosť něco wymylliti/ neb wdělati ◻ De industria ◻ *s pilnosťí, naschwál* ◻ S pilnosťij/ naschwál ◻ Industrius, a, um ◻ *rozšafný, duomyslný, pilný, statečný* ◻ Rozšaffný/ duomyšlný/ pilný/ šatečný ◻ Industriè, aduerbium ◻ *pilně, duowtipně, zpuosobně, rozšafně* ◻ *Pilně/ duowtipně/ zpuosobně/ rozšaffně*

| **Inebrio**, Vide Ebrius

L13vb

Inedia, Require in Verbo Edo

Ineffabilis, Vide Faris

Inefficax, Vide Facio

Inelegant, Vide Elegans

¹²⁹ Powolenij] Powoleni *tisk* ¹³⁰ odpúšřěníj] odpúšřění *tisk*

Inenarrabilis, Vide Narro

Ineptus, a, um ◻ *nezpuosobný, nelepý* ◻ Nezpuofobný/ nelepý ◻ Ineptè, aduerbium ◻ *nezpuosobně* ◻ Nezpuofobně ◻ Ineptia ◻ *nezpuosobnost* ◻ Nezpuofobnoft ◻ Ineptio, is ◻ *bláznivě sobě počínám, nejsem zpuosobný, bláznivě se stavím, šíleně činím* ◻ Bláznivě fobě počijnám/ negfem zpuofobný/ bláznivě se ftawijm/ šíjleně činijm

Inermis, Vide Arma

Ineruditus, Vide Erudio

Inesco, Vide Esca

Ineuitabilis, Quaere Vito

Iners, Require Ars

Inexhaustus, Vide Haurio

Inexorabilis, Vide Oro

Inexpectatus, Vide Specio

Inexpertus, Vide Experior

Inexpiabilis, Vide Pius

Inexplebilis, Vide Pleo

Inexplicabilis, Vide Plico

Inexploratus, Vide Ploro

Inextricabilis, Require Tricae

Infamis, Vide Fama

Infans, et **Infantia**, Vide Faris, fare, fatur

Infector, et **Infectus**, Vide Facio

Infensus, a, um ◻ *nevražný, nepřiznivý, nepřátelský, rozhněvaný* ◻ Newražný/ nepřijznivý/ nepřátelkky/ rozhněwaný ◻ Nemini infensior, quàm tibi ◻ *na žádného více nevraží a žádnému méně přeje jako tobě* ◻ Na žádného wijce newražij/ a žádnému méně přeje jako tobě

Inferiae, Require in Verbo Fero

Infestus, a, um ◻ *odporný, protivný, nepřijemný, škodný* ◻ Odporný/ protiwný/ | nepřijemný/ škodný ◻ Plus est, quàm inimicus. Infesto, as ◻ *ubližuji, trápím, hubím, škodím* ◻ Vbližugi/ trápijm/ hubijm/ škodijm ◻ Infestis lignis conflagere ◻ *zjevně s vydviženými praporci proti nepříteluum táhnouti, potýkati se a býti* ◻ Zgewně s wydwiženými Praporcy proti Nepříteluum táhnauti/ potýkati se a býti

L14ra

Inficior, et **Inficias**, Require Facio

Infidus, pen. prod. Vide in dictione Fides

Infinitiuus, Vide Finis

Infirmus, Vide Firmo

Infit, uerbum defectiuum, et in hac tantum persona reperitur ◻ *počíná* ◻ Počijná ◻ pro incipit

Infixus, Vide Figo

Infligo, Vide Fligo

Inflatio, Vide Flo

Informo, Vide Formo

Infortunium, Vide Fortuna

Infra, praepositio ◻ *pod* ◻ Pod ◻ Infra tectum ◻ *pod střechou* ◻ Pod střechau ◻ Aliquando aduerbium Infra reperies ◻ *dole, zespod najdeš* ◻ Dole/ zespod nagdeš ◻ Vnde fiunt inferior ◻ *dolejší, spodnější* ◻ Dolegšij/ špodněgšij ◻ et Infimus, a, um ◻ *najdolejší, najspodnější, najnižší* ◻ naydolegšij/ nayšpodněgšij/ naynižšij ◻ Item, Inferus, a, um ◻ *nížký, dolní* ◻ Nijzký/ dolnij ◻ Inferum mare ◻ *Dolní moře* ◻ Dolnij Moře ◻ aliàs Tyrrhenum. Et Inferi, orum, plura ◻ *dolní, spodní, pekelní* ◻ Dolnij/ špodnij/ pekelnij ◻ Infernus, a, um ◻ *spodní, co vdole jest* ◻ Spodnij/ co wdole geft ◻ Infernas, atis ◻ *dolní, kteříž sou zespod* ◻ Dolnij/ kteříž šau zespod ◻ Infernè aduerbium ◻ *zdůlu nahoru, od spodka* ◻ Z důlu na horu/ od špodka ◻ Infernalis, le ◻ *pekelní* ◻ Pekelnij ◻ Infernales furiae ◻ *pekelné bohyně vsteklosti* ◻ Pekelné Bohyně wfteklosti ◻ De quibus in dictione Furiae

Infrequens, Vide Frequens

Infructuosus, Vide Fruor

| **Infringo**, Vide Frango

L14rb

Infula, gene. foemi. ◻ *koruna biskupská, ozdoba hlavy vyšších kněží, infule* ◻ Koruna Biskupská/ ozdoba hlavy vyššijich Kněžij/ Inffule ◻ Infulatus, a, um ◻ *kdo infuli nosí* ◻ Kdo Inffuli nořý

Infumo, Vide Fumus

Infumibulum, Vide Fumus

Ingemino, Vide Gemini

Ingemisco, Vide Gemo

Ingenium, et **Ingeniofus**, Vide in Verbo Gigno

Ingens, gene. om. ◻ *přiliš veliký, nesmírný* ◻ Přijliš veliký/ nefmijrný

Ingenuus, Require Gigno

Ingero, Vide Gero

Inglorius, Vide Gloria

Ingluuius, gene. foemi. ◻ *žrádlo, žráni* ◻ žrádlo/ žránij ◻ Item ◻ *ptačí vole, v kterém svú potravu chovají a do něho skládají jako slepice, holubi etc.* ◻ Ptačij vole/ w kterém šwú potravu chowagij/ a do něho škládagij/ yako Slepice/ Holubi etc.

Ingratus, Vide Gratia

Ingridior, Vide Grador

Ingruo, Vide Grus

Inguen, inis, gene. neut. ▫ *oud hanby při mužském i ženském pohlaví* ▫ Aud hanby při mužském y ženském pohlavij ▫ Vsq̄e ad inguina ▫ *až do rozkrokuov, do luona, do třísel* ▫ Až do rozkrokuow/ do luona/ do třífel

Inhabilis, le, Vide Habeo

Inhaereo, Vide Haereo

Inhibeo, Vide Habeo

Ingurgito, Vide Gurges

Inhorreo, Require in dictione Horror

Inhoneftus, Vide Honos

Inhospitalis, Vide Hofpes

Inhumanus, Vide Homo

Inhumo, as, Vide Humus

| **Inijcio**, Vide Iacio

Inimicus, Vide Amo

L14va

Initium, gene. neut. ▫ *počátek* ▫ Počátek ▫ Item, Initia, orum ▫ *tajemství neb služba a pocta* ▫ Tagemftwij/ neb služba a pocta ▫ Cereris ▫ Vnde Initio, as ▫ *zpravuji, začínám služby Boží a tajemství pocty božské, světim* ▫ Zprawugi/ začínám služby Božij/ a tagemftwij pocty Božlké/ fwětijm ▫ Transfertur etiam ad alia. Initiatus literis ▫ *dobrym uměním vyučený* ▫ Dobrym vměním wyvčený ▫ Initior ▫ *bejvám svěcen, posvěcen* ▫ Beywám fwěcen/ powšwecen ▫ Initiatio, idem quod Initia. Initiari nonnunquam significat ▫ *začínati, počínati* ▫ Začijnati/ počijnati ▫ Vide in Verbo Eo

Iniquus, a, um. Compositum ab aequus ▫ *nerovný, nesrovnaný* ▫ Nerowný/ nefrownaný ▫ Metaph ▫ *nepravý, nemilostivý* ▫ Neprawý/ nemilostiwý ▫ Iniquè aduerbium ▫ *neprávě, nemilostivě* ▫ Neprávě/ nemilostiwě ▫ Iniquè ferre, et Iniquo animo ferre ▫ *za zlé míti* ▫ Za zlé mijti ▫ Iniquitas ▫ *nerownost* ▫ Nerownost ▫ Loci iniquitas ▫ *nerownost neb nezpuosobnost místa* ▫ Nerownost/ neb nezpuosobnost mijsta ▫ Et Iniquitas ▫ *nepravost, nespravedlnost* ▫ Neprawost/ nesprawedlnost

Iniucundus, Vide Iucundus

Iniuftitia, et **Iniuftus**, Vide Iuftus

Iniuria, Vide Ius

Innafor, et **Innatus**, Quaere Nafcor

Innato, Require No

Innitor, Vide Nitor

Ino, gene. foemi. ▫ *bohyně moře* ▫ Bohyně Moře ▫ Alias Leucothea, et Matuta ▫ *syn její Melicerta neb Portunus* ▫ Syn gegij Melicerta neb Portunus

Inocco, Require Occo

Innocens, et **Innocuus**, Vide Noceo

Innotefco, Vide Nofco

Innouatio, Vide Nouus

| **Innoxius**, Vide Noxa

L14vb

Innumerabilis, Vide Numerus

Innuo, Vide Nuo

Inoculo, Vide Oculus

Inolefco, Require Oleo

Inopinatus, Vide Opinor

Inops, Require in dictione Ops

Inprimis, aduerbium ▫ *předkem, přede všemi věcmi* ▫ Předkem/ předewšsemi wěcmi

Inquilinus, Quaere in uerbo Colo

Inquino, as, aui, penul. cor. ▫ *zanečišťuji, maži* ▫ Zanečišťuji/ maži ▫ Coinquino idem.

Inquinatus, a, um ▫ *ohyzdný, nečistý, poškrvněný* ▫ Ohyzdný/ nečistý/ poškrvněný ▫

Inquinamentum ▫ *ohyzda, poškrvna* ▫ Ohyzda/ poškrvna

Inquio, is, it, pluraliter, inquitur ▫ *povídám, řku, pravím* ▫ Powijdám/ řku/ prawijm ▫ Verbum defectiuum

Inquiro, et **Inquitio**, Vide Quaero

Infania, et **Infanus**, Vide Sanus

Infcius, Require in dictione Scius

Infecta, Vide supra in dictione Entoma. Infecabilis, ibidem

Infector, et **Infequor**, Vide Sequor

Infero, Vide Sero

Infidiae, et **Infidior**, Vide Sedeo

Insignis, Vide Signum

Infilio, Require Salio

Infimulo, Quaere Simulo

Infinuo, Vide Sinus

Inlipidus, Quaere Sapio

Inlifo, Vide Sisto

Inlitus, Vide Sero

Infolens, Require Soleo

Infolubilis, Vide Soluo

Infomnium, Vide Somnus

Infons, Vide Sons

| **Inspargo**, Vide Spargo

L15ra

Inspicio, Vide Specio

Inspiro, Vide Spiro

Inspuo, Vide Spuo

Instabilis, Vide Stabilis

Infar, aduerbium ▫ *vedlé míry podobenství, k podobě* ▫ *Wedlé mijry podobenstwij/ k podobě* ▫ *Infar montis* ▫ *jako hora* ▫ *Yako Hora*

Inftauro, as, aui, cuius simplex non extat ▫ *v celost zase uvozím, napravuji, občerstvuji, obnovuji* ▫ *W celoſt zase wwozým/ napravugi/ občerstwugi/ obnowugi* ▫ *Instaurare bellum* ▫ *válku znovu začítí* ▫ *Wálku znowu začijti* ▫ *Instaurare uires* ▫ *okřahnúti, posilniti se* ▫ *Okřahnúti/ posylniti se* ▫ *Restauro idem Instaurator* ▫ *obnovitel, napravitel, opráwce* ▫ *Obnowitel/ napravitel/ opráwce* ▫ *Instauratio* ▫ *obnovení, občerstvení, napravení, náprava* ▫ *Obnowenij/ občerstwenij/ naprawenij/ náprawa*

Inftego, Vide Stigo

Inftillo, Vide Stilla

Infinctus, Vide Stinguo

Infita, gene. foemi. ▫ *obklad okolo ženského roucha neb prým, obšívání, co zespod na šaty přišíváno bývá* ▫ *Obklad okolo ženského raucha/ neb prým/ obšijwánij/ co zespod na ſtaty přišijwáno býwá*

Infitor, gene. mafc. ▫ *kramář* ▫ *Kramář* ▫ *Infitorius, a, um* ▫ *kramářský, co kramáři náleží* ▫ *Kramářský/ co kramáři náležij* ▫ *Infitor uestis, Vide Vergiliae*

Infituo, Vide Statuo

Inftrumentum, et **Inftruo**, Vide Struo

Infuauis, Vide Suauis

Infubres, gene. mafc. ▫ *lidé v knížetství mediolanském* ▫ *Lidé w Knížetstwij Medyolanském*

Infuefco, Vide Suefco

Infula, gene. foemi. ▫ *vostrov, krajina neb země, kteráž se všech stran vodami jest obkličena, vlastně pak kteráž v moři leží* ▫ *Woftrow/ kragina neb Země/ kteráž se wſſech | ſtrán Wodami geſt obkličena/ wlaſtně pak kteráž w Moři ležij* ▫ *Et Metaphoricè* ▫ *duom sám o sobě, od jiných domuow oddělený, jehožto stavení jiná se nedotýkají* ▫ *Duom ſám o ſobě/ od giných domuow oddělený/ gehožto ſtawenij giná ſe nedotýkagij* ▫ *Peninsula* ▫ *puol wostrowu, kterežž toliko jednou stranou na zemi leží* ▫ *Puol woftrowu/ kterežž toliko gednau ſtranau na zemi ležij* ▫ *Cherſoneſus, pen. prod. idem. Infularis, e* ▫ *co k wostrowu náleží* ▫ *Co k woftrowu náležij* ▫ *Infularius, a, um* ▫ *maloplatný, neužitečný, prostý člověk* ▫ *Maloplatný/ nevětečný/ proſtý Człowěk*

L15rb

Infulfus, Vide Sal

Infulto, Vide Salio

Infumo, Vide Sumo

Infuo, Vide Suo

Infuperabilis, Vide Superior

Infurgo, Vide Surgo

Intabefco, Vide Tabes

Intactus, Vide Tango

Integer, a, um. pen. cor. ▫ *celý, dokonalý, upřímný, nepoškrvněný, neporušený* ▫ Celý/ dokonalý/ vpřijmý/ nepoškrvněný/ neporušený ▫ *Integra aetas* ▫ *dokonalý, zmužilý, dospělý věk* ▫ *Dokonalý/ zmužilý/ dospělý věk* ▫ *Integer aevi* ▫ *ohebné čerstvé starosti* ▫ *Ohebné čerstvé starosti* ▫ *Integra uita* ▫ *dobrý, pobožný život* ▫ *Dobrý/ pobožný život* ▫ *Integer homo* ▫ *dobrý, pobožný, upřímný člověk* ▫ *Dobrý/ pobožný/ vpřijmý Člověk* ▫ *Integrum mihi est id facere* ▫ *mám moc a povolení to činiti* ▫ *Mám moc a powolenij to činiti* ▫ *idem quod licet, uel liberum est. Ab integro, et De integro, aduerbia* ▫ *znovu, zase* ▫ *Znowu/ zase* ▫ *Integrè, aduerb.* ▫ *cele, docela, bezelstně, upřímě* ▫ *Cele/ do cela/ bezelstně/ vpřijmě* ▫ *Integro, as* ▫ *znovu počínám, obnovuji* ▫ *Znowu počijnám/ obnowugi* ▫ *Redintegro, idem. Redintegratio* ▫ *obnovování, znovu počínání* ▫ *Obnowowánij/ znowu počijnánij* | ▫ *Integralco* ▫ *počínám obnovován býti* ▫ *Počijnám obnowowán býti* ▫ *Integritas* ▫ *dobrota, upřímost, neporušenost* ▫ *Dobrota/ vpřijmost/ neporušenoft*

Mm1ra

Intelligo, et Intellectus, Vide Lego

Intemeratus, Require Temero

Intemperantia, Vide Tempero

Intemperiae, plurale, gene. foemi. ▫ *sou bohyně, kteréž vsteklé a zmamené lidi čini* ▫ *Sau Bohyně/ kteréž wfteklé a zmamené lidi činij* ▫ *Intemperiae hunc agitant* ▫ *tento se vstekl, střeštil se* ▫ *Tento se wftekl/ střeštil se* ▫ *Intemperies, singulariter* ▫ *povětrí, nečas* ▫ *Powětříj/ nečas*

Intempestiuus, et Intempestus, Require Tempus

Intendo, et Intento, Vide Tendo

Inter, praepositio ▫ *mezi* ▫ *Mezy* ▫ *Inter calicem supremaque labra* ▫ *mezi číši a pysky, mezi lžici a usty* ▫ *Mezy čijšij/ a pylyky/ mezy lžicy a wsty* ▫ *Inter scholasticos* ▫ *mezi žáky* ▫ *Mezy žáky* ▫ *Inter uias* ▫ *mezi cestami, po cestách* ▫ *mezy cestami/ po cestách* ▫ *Inter conandum* ▫ *za večerí* ▫ *Za wečerij* ▫ *Inter initia principatus* ▫ *na počátku jeho panování* ▫ *Na počátku geho Panowánij* ▫ *Inter sese fabulantur* ▫ *mezi sebou rozprávějí* ▫ *Mezy sebau rozprávěgij* ▫ *Inter legendum obseruau* ▫ *když sem četl, šetřil sem* ▫ *Když sem četl/ šetřil sem* ▫ *Intraneus, et Internus, a, um* ▫ *vnitřní* ▫ *Wnitřnij* ▫ *Interim, et Interea* ▫ *v tu chvíli, za tím, v tom, mezi tím* ▫ *W tu chwijli/ za tijm/ w tom/ mezy tijm* ▫ *Interea loci, idem. Interim significat etiam* ▫ *časem, někdy* ▫ *Cčasem/ někdy* ▫ *interdum* ▫ *na čas, druhdy* ▫ *Na čas/ druhdy*

Interamna, ae, gene. foemi. ▫ *město v Itáli v krajině řečené Umbria* ▫ *Město w Itáli/ w kragině řečené Vmbria*

Intercalo, Vide Calendae

Intercapedo, Vide Capiro

Intercedo, Vide Cedo

Intercipio, et Interceptus, Vide Capiro

| **Intercludo, Quare supra Claudio**

Mm1rb

Intercolumnium, Vide Columna

Intercus, Vide Cutis

Interdico, Vide Dico

Interdiu, Require Dies

Interea, Quaere Inter

Intereo, Vide eo

Interest, uerbum imperfonale ◻ *dotýče se neb užitečné jest* ◻ Dotýče se/ neb vžitečné gest ◻ Item ◻ *rozdíl jest* ◻ Rozdíl gest ◻ Permagini interest ◻ *mnoho na tom záleží* ◻ Mnoho na tom záležij ◻ Nihil interest, siue fatearis, siue neges ◻ *nic na tom nezáleží, bud' že by pověděl, neb zapřel* ◻ Nic na tom nezáležij/ bud' žeby pověděl/ neb zapřel ◻ Inter hominem eruditum et idiotam plurimum interest ◻ *mezi učeným a neučeným člověkem jest veliký rozdíl* ◻ Mezy včeným a nevčeným Czlowěkem gest veliký rozdíl ◻ Cum datio aliquando iungitur, et significat praesentem esse ◻ *vedlé toho, při tom neb přítomným býti* ◻ Wedlé toho/ při tom/ neb přítomným býti ◻ Omnibus negotijs interfuit ◻ *při všech jednáních sám neb přítomen byl* ◻ Při wšech gednáních sám/ neb přítomen byl

Interficio, Require facio

Interijcio, Vide Iacio

Interimo, pen. cor. Vide Emo

Interior, Quaere Intra

Interitus, Vide Eo

Interluo, Vide Luo

Intermiſſio, Vide Mitto

Internunctius, Vide Nunctio

Interpolare ◻ *obnoviti, mezi to vsaditi* ◻ Obnowiti/ mezy to wfaditi ◻ Interpolator ◻ *vetešník, kterýž staré roucho obnovuje* ◻ Wetěšník/ kterýž staré raucho obnowuge ◻ Interpolis, e, uel Interpolus, a, um ◻ *obnovený, mezi jiné vsazený* ◻ Obnowený/ mezy giné wfazený ◻ Aliquando ferè idem significat interpolare, quod interpellare. Inter|polis ◻ *mrzutá žena, kteráž chytrostí mrzutost svou přikrývá* ◻ Mrzutá žena/ kteráž chytrostij mrzutost fwau přikrývá

Mm1va

Interpello, Vide Pello, as

Interpono, Vide Pono

Interpres¹³¹, gene. com. ◻ *tlumač, vykladač* ◻ Tlumač/ vykladač ◻ Interpretor, aris ◻ *vykládám, tlumačím, věděti dávám* ◻ Wykládám/ tlumačijm/ wěděti dávám ◻ Interpretatio, et Interpretamentum ◻ *vejklad, tlumačení, vykládání* ◻ Wayklad/ tlumačeníj/ wykládáníj

Interregnum, Vide Regnum

Interrogatio, Vide Rogo

¹³¹ Interpres] Intrepres tisk

Interstitium, gene. neut. ▫ *šír mezi něčím, přívora, příhrada* ▫ Sjíř mezi něčijm/ přijwora/ přijhrada ▫ Distantia ▫ *vzdálenost* ▫ Wzdálenost

Intertrigo, gene. foemi. pen. prod. ▫ *wlk v zadku, řitný wlk* ▫ Wlk w zadku/ Ržitný¹³² wlk ▫ Intertrimentum ▫ *škoda, nedostatek, škoda mezi dvěma, stráta* ▫ Sškoda/ nedostatek/ škoda mezi dvěma/ stráta

Interturbo, Vide Turbo

Interuallum, Vide Vallum

Interuenio, Vide Venio

Interuerto, Vide Verto

Interula, gene. foemi. ▫ *košile* ▫ Koffile

Intestatus, Vide Testis

Intestinum, gene. neu. ▫ *střevo, dršťka* ▫ Střewo/ dršťka ▫ Intestina ▫ *střevo, vosrdí, wokruží* ▫ Střewa/ wofrdij/ wokružij ▫ Intestinus, a, um, pen. pro. ▫ *vnitřní* ▫ Wnitřnij ▫ Intestinum bellum ▫ *městská domácí válka, když měšťané sami proti sobě sou jako někdy Římané v Římě* ▫ Měšťká domácí Wálka/ když Měšťtíané sami proti sobě sau/ jako někdy Ržijmané w Ržijmě ▫ Iulius a Pompeius Magnus. Intestinum odium ▫ *tajná, skrytá, vnitřní nenávisť* ▫ Tagná/ skrytá/ wnitřnij nenáwist ▫ Intestinum opus ▫ *všeliká dřevěná nádoba, jako postel, stolice, trůky, necky etc.* ▫ Wšeliká dřewěnná nádoba/ yako Postel/ stolice/ trůky/ necky etc.

| **Intingo**, Vide Tingo

Mmlvb

Intolerabilis, Vide Tolero

Intonus, Quaere Tondeo

Intortus, Vide Torqueo

Intra, praepositio ▫ *tam, vnitř* ▫ Tam/ wnitř ▫ Intra cubiculum ▫ *v komoře* ▫ Wkomoře ▫ Intra famam ▫ *nětco méně, než o tom jest pokřik* ▫ Nětco méně/ než o tom gest pokřik ▫ Hinc comparatiuus, Interior ▫ *vnitřnější* ▫ Wnitřněgšij ▫ Intimus ▫ *najhlubší, najwnitřnější, najtajnější* ▫ Nayhlubšij/ naywnitřněgšij/ naytayněgšij ▫ Intrinsecus ▫ *vnitř* ▫ Wnitř ▫ Intrò, aduerbium ▫ *do vnitřka, tam dovnitř* ▫ Do wnitřka/ tam do wnitř ▫ Introrsum ▫ *zase tam dovnitř* ▫ Zase tam do wnitř ▫ Introrsus, idem. Intro, as ▫ *jdu tam, vcházím* ▫ Gdu tam/ wcházým ▫ Intus ▫ *tam, vnitř* ▫ Tam/ wnitř

Intractabilis, Vide Traho

Intremisco, Vide Tremor

Intrepidus, Vide Trepido

Intrico, Vide Tricae

Introduco, Vide Duco

Introeo, et **Introitus**, Vide Eo

Intrudo, Vide Trudo

¹³² Ržitný] Ržitny tisk

Intueor, Require Tueor

Intumescō, Vide Tumor

Intybus, in singulari, foemi. gene. et in plurali neut. ▫ *štěrbák* ▫ Sftěrbák ▫ Endiuia

Inuado, uide Vado

Inualidus, uide Valeo

Inuectiuus, uide Veho

Inuenio, uide Venio

Inuerfio, uide Verto

Inuerecundus, uide Verecundia

Inuenuftus, uide Venus

Inueftigo, uide Vestigium

Inuetero, uide Vetus

Inuicem, aduerbium ▫ *proti sobě, k sobě, mezi sebou vespolek, jedno za druhé* ▫ Proti sobě/
k sobě/ mezi sebou wespolek/ gedno za druhé

Mm2ra

Inuidia, Require Video

Inuito, uide Vito

Inuitus, a, um ▫ *nerád s přinucením, bez chtění, bezděk* ▫ Nerád s přinucenijm/ bez chtěnij/
bezděk ▫ Inuitus id facio ▫ *nerád toho činím* ▫ Nerád toho činijm

Inultus ▫ *nemšťěný, bez pomsty* ▫ Nemšťěný/ bez pomfty

Inunco, Require Vncus

Inumbro, uide Vmbra

Inunctus, uide Vngo

Inundo, uide Vnda

Inuoco, quaere Voco

Inuolo, uide Volo

Inuolucrum, uide Voluo

Inurbanus, quaere Vrbs

Inuro, uide Vro

Inufitatus, et **Inutilis**, uide Vtor

IO

Io, interiectio dolentis ◻ *ouve* ◻ Auwe ◻ uel gestientis ◻ *juch* ◻ Iuch ◻ Item ◻ *dcera Inachi*,
kteráž potom byla Isis nazvána ◻ *Dcera Inachi/ kteráž potom Ifis byla nazvána*

Iocus, in singulari, gene. mafcu. in plurali, mafc. et foemi. ◻ *žert, kunšt* ◻ *Zěrt/ kunst* ◻
 Ioco dixisti, an ferio? ◻ *z žertu-lis pověděl, čili vopravdu?* ◻ *Z žertulis powěděl/ čili wo-*
prawdu? ◻ Iocofus, a, um ◻ *žertovný, kunštovný, kratochvilný* ◻ *Zěrtowný/ kunštowný/*
kratochvilný ◻ Iocularis, e, et Iocularius, a, um, idem. Iocor, aris ◻ *kunštují, žertují,*
kratochvilím ◻ *Kunstují/ žertují/ kratochvilijm* ◻ Ioculans, idem quod Iocans. Iocu-
 lariter ◻ *žertovně, kunštovně* ◻ *Zěrtowně/ kunštowně*

Ionia, gene. foemi. ◻ *krajina v Azí mezi Karí a Eolí, v kteréž jest město Efesus* ◻ *Kragina w*
Azij mezy Carij a Eolij/ w kteréž gest Město Ephesus ◻ *Vnde Ionicus, et | Ionus, a,*
 um ◻ *co odtud jest neb tam přináleží* ◻ *Co odtud gest/ neb tam přináležij*¹³³ ◻ *Ionium*
mare ◻ *moře mezi Sicilí, Peloponensem a Krétou* ◻ *Moře mezy Sicilij/ Peloponensem*
a Crétau

Mm2rb

Ioppe, gene. foemi. ◻ *město v Palestině, při moři ležící* ◻ *Město w Palestyně/ při Moři ležijcí*

Iordanis, gene. mafcu. ◻ *vznešená řeka v Židovstvu, kteráž prostředkem Galilee teče* ◻
Wznešená Ržeka w židowftwu/ kteráž prostředkem Gallilee teče

IP

Iphigenia, gene. foemi. ◻ *dcera Agamemnonis, krále řeckého, a Klitemnestry* ◻ *Dcera Aga-*
memnonis Krále Ržeckého a Clitemnestry

Ips ◻ *vlasatý neb chlupatý červ zemský* ◻ *Wlasatý neb chlupatý Cžerw zemský*

Ipse, pronomen relatiuum ◻ *on* ◻ On ◻ *ponitur pro tribus personis. Ipse facio* ◻ *já sám či-*
ním ◻ *Yá sám činijm* ◻ *Ipe dixerat* ◻ *tys sám pravil* ◻ *Tys sám prawil* ◻ *Ipe scribit* ◻ *on*
sám píše ◻ *On sám pijše* ◻ *Ipe met* ◻ *on sám neb sám toliko* ◻ *On sám/ neb sám toliko* ◻
Inuenitur Ipus apud Comicos plerunque. Ipse bimus, superlativus figuratè ◻ *jistě ten,*
opravdu on ◻ *Giftě ten/ opravdu on* ◻ *apud Plaut: Ipe, ipsum*

¹³³ přináležij] přináležij tisk

IR

Ir, gene. neu. ▫ *dlaň ruky* ▫ Dlaň ruky

Ira, gene. foemi. ▫ *hněv, popouzení mysli pro posměch neb nespravedlnost* ▫ Hněv/ popauzenij myšli pro pošměch/ neb nesprawedlnost ▫ Iratus, a, um ▫ *rozhněvanej* ▫ Rozhněwanej ▫ Iracundus, a, um ▫ *hněvivý, k hněvu náchylný* ▫ Hněwiwý/ k hněwu náchylný ▫ Iracundia ▫ *hněvivost* ▫ Hněwiwoft ▫ Aliquando¹³⁴ pro Ira ponitur. Irafcor, eris ▫ *hněvám se, popoužím se* ▫ Hněwám se/ popaužým se ▫ Subirafcor ▫ *trochu hněvám se* ▫ Trochu hněwám se

Iris, idis, gene. foem. ▫ *duha nebeská* ▫ Duha Nebeská ▫ Item, Iris, herba est, etiam gladiolus | dicta ▫ *modré lilium, modrý kosatec* ▫ modré Lilium/ Modrý Kofatec

Mm2va

Ironia, gene. foemi. latinè Irrifio ▫ *posměch neb usmívání, když kdo skutkem neb řečí jináč míní, nežli slova vyznamenávají, řeč posmívavá* ▫ Pošměch neb všmijwánij/ když kdo skutkem neb řečij gináč mijnij/ nežli šlowa vyznamenawagij/ řeč pošmijwawá

Irrationalis, Vide Ratio

Irreligiosus, Vide Religio

Irreparabilis, Vide Paro

Irrepro, Vide Repo

Irrequietus, Vide Quies

Irretio, Vide Rete

Irreuerenter, Vide Vereor

Irreucabilis, Quaere Voco

Irrifio, Vide Rideo

Irrigo, Vide Rigo, et Irriguus

Irrito, as, aui, pen. prod. ▫ *dráždím, ponoukám k hněvu* ▫ Dráždijm/ ponaukám k hněwu ▫ Irritabilis, le ▫ *snadně popudlivý, svárliwý* ▫ Snadně popudliwý/ šwárliwý ▫ Irritamentum ▫ *dráždění* ▫ Drážděnij ▫ Irritatio idem

Irrito, penul. cor. et Irritus, Require Ratus

Irrogo, Vide Rogo

Irroro, Vide Ros

Irrumpo, Vide Rumpo

Irruo, Vide Ruo

¹³⁴ Aliquando] Aliquundo *tisk*

IS

Is, ea, id, pronomen relatiuum ◻ *ten neb on* ◻ Ten/ neb on ◻ Vnde fit idem in maſc. gene. prima longa, in neutro uero correpta ◻ *upřímě ten, rovně jest ten, týž ten* ◻ Vpřijmě ten/ rovně geſt ten/ týž ten ◻ Iſce, pro is ipſe

Ifagoge, gene. foemi. pen. prod. latinè Introductio ◻ *navedení, ukřácení, krátká zpráva* ◻ Nawedenij/ vkrácenij/ krátká zpráva ◻ Ifagogicus, a, um ◻ *návodný, zprávu dávájící* ◻ Náwodný/ zprávu dávájící

| **Ifara**, gene. maſc. ◻ *řeka v Galí, kteráž do Rodanu teče* ◻ Ržeka w Gallij/ kteráž do Rodanu teče

Mm2vb

Ifaris, idis, gene. foemi. Herba, qua tingendis lanis infectores utuntur. Vulgo Guadum ◻ *bylina, jížto k barvení wlny barevníci užíwají, ſart neb rýt* ◻ Bylina/ gijžto k barwenij wlny barewnijcy vžijwagij/ ſart/ neb rýt

Ifaurum, gene. neut. ◻ *měſto v Pamphílí* ◻ Měſto w Pamphilij ◻ Vnde Ifauricus, a, um ◻ *co odtud jeſt neb tam přináleží* ◻ Co odtud geſt/ neb tam přináležij

Ifchiadicus ◻ *koho kyčle bolejí* ◻ Koho kyčle bolegij ◻ Ifchias, adis ◻ *boleſt neb lámaní v kyčlech neb v příhbič* ◻ Boleſt neb lámání w kyčlech/ neb w přijhbijch ◻ Vulgo Schiatica ◻ *kloubní dna* ◻ Klaubnij dna

Ifis, is, uel **idis**, gene. foemi. ◻ *bohyně Ejiptských* ◻ Bohyně Egipťkých ◻ Ante Io dicta, Vide ſupra Io

Ifmarus, gene. maſc. penul. cor. ◻ *hora v Trací* ◻ Hora w Thracij

Ifmenias, gene. maſc. ◻ *muž thebánský, kterýž dobře a lahodně píſkati uměl* ◻ Muž Thebánský/ kterýž dobře a lahodně píſkati vměl

Ifocrates, gene. maſc. ◻ *vznešený učitel wyluwnoſti v Athenách* ◻ Wzneſený wčitel wyluwnoſti w Athenách

Ifonomia, gene. foemi. ◻ *rownost uſtanowení a práw, kdežto wſecky věci jednotajně býwají rozdělowány podlé mírnoſti* ◻ Rownoſt wſtanowenij/ a práw/ kdežto wſecky wěcy gednoſtagně býwagij rozdělowány podlé mijrnoſti¹³⁵

Ifraël, gene. maſc. ◻ *Izáka patriarchy ſyn* ◻ Izáka Patryarchy Syn ◻ aliàs Iacob ◻ *od něhož Židé Izrahelſtí ſlowou* ◻ Od něhož Židé Izrahelſtij ſlowau

Ifſa, gene. foemi. ◻ *vostrov v Adrialickém moři* ◻ Woſtrow w Adrialickém Moři

Ifſus, gene. maſc. ◻ *někdy měſto v Cilicí, od toho Iſicus ſinus, woklik neb zátoka moře, tu při tom miſtě* ◻ Někdy Měſto w Cilicij/ od toho Iſicus ſinus, Woklik neb zátoka Moře/ tu při tom miſtě

| **Ifte**, Iſta, Iſtud, pronomen demonſtrati ◻ *tento* ◻ Tento ◻ Iſtò, aduerbium ad locum ◻ *k tomuto miſtu* ◻ K tomuto miſtu ◻ Et Iſtuc. Item, Compoſita. Iſtiufmodi ◻ *takový* ◻ Takový ◻ Iſtic, aduerbium in loco ◻ *na tom miſtě* ◻ Na tom miſtě ◻ Iſtinc, de loco ◻ *odtád,*

Mm3ra

¹³⁵ mijrnoſti] mijrnoſt *tisk*

z toho místa ▫ Odtád/ z toho mijſta ▫ Iſtac, per locum ▫ *tudyto, ſkrze to místo* ▫ Tudyto/ ſkrze to mijſto

Ifter, gen. mafc. ▫ *Dunaj, řeka znamenitá v Europě* ▫ Dunag/ Ržeka znamenitá w Europě ▫ aliàs etiam Danubius

Ifthmus, gen. mafc. latinè Collum ▫ *úzkost země mezi dvěma mořemi, jako v Peloponésu, kdežto bylo město Korint* ▫ Vzkofť země/ mezy dvěma Mořemi/ jako w Peloponéſu/ kdežto bylo měſto Korynt ▫ Vnde Ifthmia, orum, plur. tant. ▫ *slavnost a svátek vejroční tu ku poctivosti Neptunovi, bohu mořskému, jeden svátek z předních u Řekuov* ▫ Slawnoſť a ſwátek Wayročníj tu/ ku poctiwofťi Neptunowi Bohu Mořfkému/ geden Swátek z přednijch v Ržekuow

Iftria, Vide Hiſtria

IT

Ita, aduerbium ſimilitudinis ▫ *tak* ▫ Tak ▫ Non nunquam est optantis, uel teſtantis. Ita me Deus amet ▫ *v pravdě, at' mě Buoh miluje* ▫ W prawdě/ At' mě Buoh miluge ▫ Item, Respondendi uox, ut apud Terent: Quid iſtic tibi negotij est? Da. Mihin? Simo. Ita ▫ *co tam máš činiti? já-li? ano, ty* ▫ Co tam máš činiti? Yáli? Ano ty ▫ Vel Coniunctio illatiua. Itaque ▫ *protož* ▫ Protož ▫ Ita ſanè, adfirmantis ▫ *ano vpravdě, tak v pravdě* ▫ Ano wprawdě/ tak w prawdě

Italia, gene. foemini. ▫ *vlaská země, krajina v Europě, v kteréž jest město Řím a jiné okolo ležící krajiny, od Korytanských hor až do moře, jenž slowe Tyrrenum a Adriaticum, olim Hesperia ſloula, někteří ji dělí v šestnácté rozdílných krajin* ▫ Wlaſká země/ kragina w Europě/ w kteréž geťt Měſto Ržijm/ a giné okolo ležijcý kraginy/ od Korytanfkých hor až do moře/ genž ſlowe Tyr|rhenum a Adriaticum Olim Hesperia ſlaula/ Někteřij gi dělij w ſſeſtnácté rozdílných kragin ▫ Hinc Italus, a, um ▫ *Vlach, Italián* ▫ Wlach/ Italián ▫ Et Italicus, a, um ▫ *co odtud jest neb co tam přináleží, vlaský* ▫ Co odtud geťt/ neb co tam přináleží/ wlaſký ▫ Italica ▫ *město v Hispani* ▫ Měſto w Hyſpanij ▫ Vnde Italicenſis ▫ *někdo z toho města* ▫ Někdo z toho Měſta

Mm3rb

Item, aduerbium ſimilitudinis ▫ *k tomu podobně, též, opět* ▫ K tomu podobně/ též/ opět

Iter, gene. neut. ▫ *jízda neb chuoze* ▫ Gijzda neb chuoze ▫ Et aliquando ▫ *silnice, cesta* ▫ Syl-nice/ ceſta ▫ Apud Iuriſperitos ▫ *spravedlivý průchod přes rolé neb přes jiné pole* ▫ Sprawedliwý průchod přes Rolé/ neb přes giné pole ▫ Quemadmodum actus ▫ *kudy se může dobytek ſwobodně hnáti, pruohon* ▫ Kudy ſe může dobytek ſwobodně hnáti/ pruohon ▫ Et Via ▫ *kudy se může ſpravedlivě s vozem jeti* ▫ Kudy ſe může ſprawedliwě s vozem geti ▫ Sunt enim praediorum ſeruitutes. Iter facere, et Iter habere, Vide ſupra. Itineror, aris ▫ *jedu, jdu* ▫ Gedu/ gdu ▫ Itinerarium ▫ *ſepsání cesty, jízdy neb chuoze* ▫ Sepřánij ceſty/ gijzdy/ neb chuoze ▫ Hodoeporicum Graecè

Iterum ◻ *zase neb podruhé, opět* ◻ *Zaše neb podruhé/ opět* ◻ *Itero, as* ◻ *opětuji, opakují* ◻ *Opětugi/ opakugi* ◻ *Iterare pugnam* ◻ *zase bitvu začítí* ◻ *Zaše bitwu začijti* ◻ *Iteratio* ◻ *opětování, opakování* ◻ *Opětováníj/ opakováníj*

Itidem, aduerbium similitudinis ◻ *rovně též* ◻ *Rowně též* ◻ *Vtinam hoc tibi doleret itidem ut mihi* ◻ *o, by ty toho litoval tak jako já* ◻ *O by ty toho litoval tak jako já* ◻ *Terent*

Ithaca, gene. foemi. ◻ *vostrov in mari Ionio, na kterémž Ulyses panoval* ◻ *Woftrow in mari Ionio, na kterémž Vlysfes panoval* ◻ *Vnde Ithacus, uel Ithacensis Vlysfes dictus est, ab Homero in Iliade*

Ito, as, et **Itio**, Vide Eo, is, it

| **Ithyra**, gene. foemi. pen. cor. ◻ *město na hoře Taurus, proti Partským* ◻ *Město na Hoře Taurus/ proti Partským* ◻ *Vnde Ithyreus, a, um* ◻ *co odtud jest* ◻ *Co odtud geft*

Mm3va

Ituraea, gene. foemi. ◻ *krajina v Palestině, kteráž se dotýká Galilee* ◻ *Kragina w Palestyně/ kteráž se dotýká Galilee* ◻ *Vnde Ituraeus, a, um* ◻ *co odtud jest neb co tam přináleží* ◻ *Co odtud geft/ neb co tam přináležij*

IV

Iuba, gene. foemini. ◻ *hříva na hovadech, jako na lvích a koních i jiných k těm podobných* ◻ *Hřijwa na Howadech/ jako na Lwijch a Konijch/ y giných k těm podobných* ◻ *Vnde Iubatus, a, um* ◻ *co dlouhou hřívu má, hřívnatý* ◻ *Co dlauhau hřijwu má/ hřijwnatý*

Iubar, gene. neut. ◻ *hvězda Lucifer a Vesper, jitřní a večerní neb Dennice a Zvířednice* ◻ *Hvězda Luciffer a Vesper/ Gitřnij¹³⁶ a Wečernij/ neb Dennice/ a Zwijřednice* ◻ *Item* ◻ *světlost neb blesk jedné každé věci* ◻ *Swětloft neb blefk gedné každé věci*

Iubeo, es, iuſi ◻ *rozkazují, velím* ◻ *Rozkazugi/ welijm* ◻ *per Metalepsim* ◻ *neb právem rozeznávám, přisuzují, svolují* ◻ *Neb právem rozeznávám/ přifuzugi/ fwolugi* ◻ *Postquam ei Numidiam prouinciam populus iuſit* ◻ *až mu lid římský zpravování krajiny Numidie vzdal neb přisoudil* ◻ *Až mu lid Ržijmský zprawováníj kraginy Numidie vzdal neb přifaudil* ◻ *Salustius in Iugur: Nam populi est iubere, Senatus uerò cenfere. Senatus eam pacem feruandam cenfuit, et paucos post dies populus iuſit* ◻ *swolil, přivolil* ◻ *Swolil/ přiwolil* ◻ *Iubeo te faluere* ◻ *žádám, aby se na zdraví dobře měl* ◻ *Ziádám aby se na zdrawij dobře měl* ◻ *Iuſio* ◻ *rozkázaní* ◻ *Rozkázáníj* ◻ *Et Iuffus in ſingulari maſculi. in plurali neut.* ◻ *rozkaz* ◻ *Rozkaz* ◻ *Iuffa facere, et Iuffa capeffere* ◻ *rozkaz učiniti, vykonati* ◻ *Rozkaz věčiniti/ wykonati* ◻ *Iniuffus* ◻ *bez rozkázání* ◻ *Bez rozkázáníj* ◻ *Iniuffu meo* | *abijt* ◻ *bez rozkázání mého odšel* ◻ *Bez rozkázáníj mého odffel*

Mm3vb

Iubilo, as, aui ◻ *plésám, vesele provyskuji* ◻ *Pléfám/ wefele prowylkugi* ◻ *Iubilum* ◻ *plésání, provyskování* ◻ *Pléfáníj/ prowylkováníj*

¹³⁶ Gitřnij] Gitrnij tisk

Iucundus, a, um ◻ *milý, veselý, utěšený* ◻ Milý/ wefelý/ vtěffený ◻ Iucunditas ◻ *veselost, utěšení* ◻ Wefeloft/ vtěffenij ◻ Iucundor, aris ◻ *veselím se, mám potěšení* ◻ Wefelijm fe/ mám potěffenij ◻ Iniucundus, a, um ◻ *nemilý, neveselý* ◻ Nemilý/ newefelý ◻ Iniucunditas ◻ *neveselost, nepříjemnost* ◻ Newefeloft/ nepřijemnoft

Iudaea, gene. foemi. ◻ *židovská země* ◻ Zidowfka země ◻ aliàs Palaestina, terra Canaan Iudaeus ◻ *Žid* ◻ Zid ◻ Iudaea ◻ *Židovka* ◻ Zidowka ◻ Iudaicus, a, um ◻ *židovský* ◻ Zidowfký

Iudex, icis, gene. maf. ◻ *rychtář, soudce* ◻ Rychtář/ faudce ◻ Iudex ordinarius ◻ *pořádněj rychtář* ◻ Pořádněj Rychtář ◻ Iudex delegatus ◻ *ustanovený neb wolený rychtář* ◻ Vřtanowený neb wolený Rychtář ◻ Extra ordinarius idem. Iudex quaestionis ◻ *kterýž žaloby slyší* ◻ Kterýž žaloby slyšij ◻ Praetor, Iudicium ◻ *soud* ◻ Saud ◻ Iudicium Centumuirale ◻ *městský soud v Římě* ◻ Měftký faud w Ržijmě ◻ Item, Iudicium ◻ *rozum neb uvážení myslí* ◻ Rozum neb vwáženíj myslí ◻ Sine iudicio ◻ *bez uvážení* ◻ Bez vwáženíj ◻ Caret iudicio ◻ *jest bez rozumu* ◻ Geft bez rozumu ◻ Iudicium facere de aliqua re, est idem quod iudicare. Iudicialis, le ◻ *co rychtáři neb k právu a soudu přináleží* ◻ Co Rychtáři neb k právu a faudu přináležij ◻ Forum iudiciale ◻ *soudný duom, rathauz* ◻ Saudný duom/ Rathauz ◻ Iudiciarius, a, um, idem. Iudico, as ◻ *soudím, rozeznávám, uvažuji* ◻ Saudijm/ rozeznávám/ vvažugi ◻ Item ◻ *odsuzuji* ◻ Odfuzugi ◻ Iudicatum facere ◻ *právu a soudu místo dáti, pokutu položiti neb zaplatiti* ◻ Právu a faudu mijfto dáti/ pokutu položiti/ neb zaplatiti ◻ Iudicatum enim est id, de quo sententia lata est, Cice ◻ *jest to, nač vejpověd učiněna jest* ◻ Geft to/ nač waypowěd včiněna geft ◻ Iudicatio ◻ *ortel, rozeznání* ◻ Ortel/ rozeznánij ◻ Composita, Abiudico ◻ *odsuzuji, zbavuji právem neb soudem* ◻ Odfuzugi/ zbawugi právem neb faudem ◻ Adiudico ◻ *přisuzuji, pravím, uznávám, že jinému náleží* ◻ Přifuzugi/ prawijm/ vznávám/ že ginému náležij ◻ Dijudico ◻ *rozsuzuji, rozeznávám* ◻ Rozfuzugi/ rozeznávám ◻ Praeiudico ◻ *předsuzuji, prvě rozeznávám* ◻ Předfuzugi/ prwé rozeznávám ◻ Praeiudicium ◻ *předsouzení, vejpověd, z kteréž se porozuměti může, co slušného jest, aby tak učiněno bylo* ◻ Předfauzenij/ waypowěd/ z kteréž se porozuměti může co slušného geft/ aby tak včiněno bylo

Mm4ra

Iuglans, gene. foemini. ◻ *vořchovej strom, vlaský vořech* ◻ Wořchowey strom/ Wlaský wořech

Iugum, gene. neut. ◻ *vrch neb každé hory svršek* ◻ Wrch/ neb každé Hory swrřfek ◻ Item, Iugum ◻ *jho* ◻ Gho ◻ Iugum in uinea ◻ *spojení neb svázání révuow na winnicích* ◻ Spogenij neb řwázáníj Réwuow na Winnicých ◻ Iugatae uites ◻ *les neb stan z réví udělaný* ◻ Les neb řtan z Réwíj wdělaný ◻ Praeterea Iugum ◻ *slove ten železný prut na váze, na němž mísky vážné visí* ◻ flowe ten železný prut na Wáze/ na němž mijlky vážné¹³⁷ wifý ◻ Et Iuga ◻ *jsou lavičky v šífu neb v korábu* ◻ Gřlau lawičky w řlijffu/ neb w Korábu ◻ aliàs Transtra. Denique Iugum dicitur ◻ *když se dvě tyči v zemi vtejkají a jiná přes ně svrchu*

¹³⁷ vážné] wázné tisk

napříč přivázaná k ním bývá jako šibenice ◻ Když se dvě tyči w zemi wtaykagij/ a giná přes ně swrchu na příjč přivázaná k nim bývá jako šibenice ◻ Vnde Sub iugum mittere exercitum ◻ vojsko válečné bez zbroji skrze takové jho neb tu šibenici s hanbou jejich pouštěti jakožto lid přemožený, přinucený a v služebnost podrobený ◻ Wogfko válečné bez zbroji fkrze takové gho/ neb tu šibenicy s hanbau gegich pauštěti/ jakožto lid přemožený/ přinucený/ a w služebnost podrobený ◻ Et Subiugare ◻ podmaniti, opanovati ◻ Podmaniti/ opanowati ◻ Iugalis, le ◻ spřežený, svázaný, spojený ◻ Spřežený/ fwázaný/ spogený ◻ Iugale uinculum ◻ manželstvo ◻ Manželstwo ◻ Iu|galis nodus idem. Iugarius uicus ◻ ulice v Římě, v kteréž oltář Iunonis byl ◻ Vlce w Ržijmě/ w kteréž Oltář Iunonis byl ◻ Iugofus, a, um ◻ vrchovatý, špičatý ◻ Wrchowatý/ špičatý ◻ Iugerum in singulari secundae declinationis, in plurali secundae et tertiae ◻ jitro, dvě stě a čtyřiceti střevícův na dýl, sto a dvaceti na šíř, pole neb země, co muož jeden pár voluow v hromadu spřežených za den zvorati ◻ Gitro/ dvě stě a čtyřiceti střewijcuow na dýl/ sto a dvaceti na šíř/ Pole neb země/ co muož jeden pár Woluow whromadu spřežených za den zworati ◻ Iuges ◻ kteříž spolu v jednom jhu táhnou ◻ Kteříž spolu w gednom ghu táhnou ◻ Coniuges ◻ manželé ◻ Manželé ◻ In singulari, Coniunx, tam uir, quam foemina ◻ manžel i manželka ◻ Manžel y manželka ◻ Iniuges ◻ neskrocená hovada, ještě nikdá nespřáhaná ◻ Neskrocená howada/ gellě nikdá nespřáhaná ◻ Bijuges, uel Bijugi equi ◻ pár koní v jednom voze ◻ Pár konij w gednom woze ◻ Sic Quadrijugi, et Quadrijuges ◻ dva páry etc. ◻ Dwa páry etc. ◻ Iugis, iuge ◻ ustavičný, pilný ◻ Vstawičný/ pilný ◻ Iugiter ◻ ustavičně ◻ Vstawičně ◻ Iugula et Iugla ◻ hvězda, kteráž sic Orion slove, svatého Jakuba huol ◻ Hvězda/ kteráž syc Orion flowe/ Swatého Iakuba huol ◻ Iugulus ◻ hrdlo, chřtán, přední strana hrdla ◻ Hrdlo/ chřtán/ přední strana hrdla ◻ Vnde Iugulo, as et Iugulum ferio ◻ zabijím, hrdlo sražím ◻ Zabijijm/ hrdlo fražijm ◻ Iugulatio ◻ zabijení, zaškrcení ◻ Zabijgenij/ zaškrcení ◻ Iugulum petere, per Metapho ◻ k jednání o hrdlo neb k přednímu jednání přikročiti, nutiti ◻ K gednání o hrdlo/ neb k přednímu gednání přikročiti/ nutiti ◻ Iugo, as ◻ spojuji, vízi, spřáhám na jeden provaz ◻ Spogugi/ wijži/ spřáhám na jeden provaz ◻ Abiugo, penul. cor. ◻ vypřáhám, od jha zprošťuji ◻ Wypřáhám/ od gha zprošťuji ◻ Adiugo ◻ spojuji, spolu spinám ◻ Spogugi/ spolu spinám ◻ Coniugo ◻ vízi v hromadu, spojuji ◻ Wijži whromadu/ spogugi ◻ Coniugatio ◻ spojování mnohých věcí k jednomu počátku a pocházení ◻ Spogowánij | mnohých věcí k jednomu počátku a pocházení ◻ Coniugium ◻ manželství ◻ Manželstwij ◻ Coniugalis, le ◻ co se k manželství hodí a náleží ◻ Co se k Manželstwij hodij a náležij ◻ Coniunx ◻ osoba v manželství postavená ◻ Ofoba w Manželstwij postawená ◻ Coniugata, pluraliter, apud Rhetores ◻ slova od jednoho jha neb kmene pocházející, jako: volo, voluntas ◻ Slova od jednoho gha neb kmene pocházející/ jako: Volo, Voluntas etc. ◻ Deiugo ◻ rozlučuji, na ruozno rozvodím ◻ Rozlučugi/ na ruozno rozvodijm ◻ Subiugo, uide paulo supra. Subiugalis, le ◻ co jhu přivyklo, jhem spřežený ◻ Co ghu přivyklo/ ghem spřežený

Mm4rb

Mm4va

Iulus, gene. mafc. ▫ *pupenci a vypukání na některých stromích prvé, než kvetnou a owoyce neso* ▫ Pupency/ a vypukáníj na některých stromijch/ prvé než kwetnau a Owotce nefau ▫ Et Iulus ▫ *mládenec, kterému se brada spe* ▫ Mládenec kterému se brada spe ▫ Ita uocatus fuit Ascanius ▫ *syn Eneašů* ▫ Syn Eneassů ▫ Vnde Iulius Caesar ▫ *první císař římský* ▫ Prwnij Cýsař Ržijmský ▫ Et Iulius menfis ▫ *červenec* ▫ Cžerwenec ▫ aliàs Quintilis. Iulianus, a, um ▫ *co k Juliovi přináleží* ▫ Co k Iuliowi přináležij ▫ Iuliani milites ▫ *lid válečný Julia císaře* ▫ Lid válečný Iulia Cýsaře

Iumentum, Vide Iuuo

Iuncus, gene. mafcu. ▫ *rokytí* ▫ Rokytij ▫ Iunceus, a, um ▫ *rokytový a co z takového proutí pleteno jest* ▫ Rokytowý/ a co z takového prautij pleteno gest ▫ Metapho ▫ *čiplý, čapatý, tenký, churavý* ▫ Čžiplý/ čapatý/ tenký/ churawý ▫ Iuncofus, a, um ▫ *pln rokytí* ▫ Pln rokytij ▫ Iuncetum ▫ *rokytovi křoví neb houšť* ▫ Rokytowij křowij neb hauffš

Iungo, is, iunxi ▫ *spojuji v hromadu* ▫ Spogugi whromadu ▫ Iungere dextras ▫ *ruce sobě dáwati* ▫ Ruce sobě dáwati ▫ Iungere foedera ▫ *puntovati se* ▫ Puntowati se ▫ Iungere equos currui ▫ *koně do vozu zapřáhati, zapínati* ▫ Koně do vozu zapřáhati/ zapijnati ▫ uel Iungere equos, Familiaritate | est illi iunctus ▫ *jest přítel a tovaryš jeho* ▫ Gest přijtel a tovaryš geho ▫ Iunctura ▫ *spojování, v hromadu sazování* ▫ Spogowánij/ whromadu zřazovánj ▫ Composi: Abiungo ▫ *rozpojuji neb na ruozno dělím* ▫ Rozpogugi/ neb na ruozno dělím ▫ Adiungo ▫ *připojuji* ▫ Připogugi ▫ Adiunxit animum ad literas ▫ *přiložil úmysl ku pilnému učení* ▫ Přiložil vmysl ku pilnému včení ▫ Vnde Adiunctio ▫ *připojování* ▫ Připogowánij ▫ Vide Zeugma. Coniungo ▫ *v hromadu spojuji, jedno k druhému připojuji* ▫ Whromadu spogugi/ gedno k druhému připogugi ▫ Vnde Coniunctio ▫ *v hromadu spojování neb svazování* ▫ Whromadu spogowánij neb swazowánij ▫ Coniunctura idem. Coniunctiuus, a, um ▫ *v hromadu spojitedlný* ▫ Whromadu spogitedlný ▫ Coniunctus, a, um ▫ *v přátelství spojený* ▫ W přátelstwij spogený ▫ Nemo mihi coniunctor, charior ▫ *žádný není se mnou v bližším přátelství neb mně milejší* ▫ Zíádný není se mnau w bližšijm přátelstwij/ neb mně milegšij ▫ Coniunctim, aduerbium ▫ *spojeně, houfně, společně* ▫ Spogeně/ hauffně/ společně ▫ Difijungo ▫ *na ruozno dělím, rozdělují* ▫ Na ruozno dělím/ rozdělují ▫ Hinc Difunctio ▫ *rozdělování* ▫ Rozdělownij ▫ Difunctiuus, a, um ▫ *rozdělitedlný, rozpojitedlný* ▫ Rozdělitedlný/ rozpogitedlný ▫ Iniungo ▫ *vskládám, poroučím* ▫ Wkládám/ poraučijm ▫ Mihi hoc munus iniunxit pater ▫ *otec na mne tuto práci vzložil, mně poručil* ▫ Otec na mne tuto práci wzložil/ mně poručil ▫ Subiungo ▫ *přičiňuji, přikládám, připojuji* ▫ Přičiňugi/ přikládám/ připogugi ▫ Subiunctio ▫ *přičiňování* ▫ Přičiniowánij ▫ Subiunctiuus, a, um ▫ *přičinitedlný, připojitedlný, přiložitedlný* ▫ Přičinitedlný/ připogitedlný/ přiložitedlný ▫ Subiunctio ▫ *přičinění* ▫ Přičiněnij ▫ Seiungo idem quod Difungo

Iunices, gene. foemi. ▫ *mladé kravičky, jalovice* ▫ Mladé krawičky/ yalowice ▫ in singulari Iunix

- Iuniperus**, gene. foemi. penult. cor. ◻ *jalovcový strom neb keř* ◻ Yalłowcowý strom neb keř ◻ Morum Iuniperi ◻ *jahodka neb zrno jalovcové* ◻ Jahodka neb zrno Yalowcowé
- Iunior**, ◻ *mladší* ◻ Mladšj ◻ Vide Iuuenis
- Iuno**, gene. foemi. ◻ *bohyně povětří* ◻ Bohyně powětříj ◻ Iuno Lucina ◻ *bohyně Diana* ◻ Bohyně Diana ◻ Vnde Iunonius, a, um ◻ *co Iunoni přísluší* ◻ Co Iunoni přijsluffij ◻ Et Iunonia auis ◻ *páv* ◻ Páv ◻ Iunius ◻ *měsíc červen* ◻ Měšyc Czerwen
- Iupiter**, Iouis, gene. mafc. ◻ *najvyšší buoh u pohanských poétuov* ◻ Naywyžšij Buoh v Pohanských Poétuow ◻ Aliquando accipitur pro aëre ◻ *za povětří* ◻ Za powětříj ◻ Dijouis idem quod Iupiter. Veious ◻ *škodný buoh, jemuž se pocta děje, aby neškodil* ◻ Škodný Buoh/ jemuž se pocta děje/ aby neškodil
- Iurgo**, as, aui, et **Iurgor**, aris ◻ *vadím se* ◻ Wadijm se ◻ Iurgatio ◻ *sváda* ◻ Swáda ◻ Iurgium ◻ *svár, hadrunk* ◻ Swár/ hadrunk ◻ Iurgiofus, a, um ◻ *svárlivý, hadrowný* ◻ Swárlivý/ hadrowný ◻ Obiurgo ◻ *domlouvám, tresci slovy* ◻ Domlouwám/ trescy flowy ◻ Obiurgatio ◻ *domlouvání, přimlouvání* ◻ Domlouwánij/ přimlouwánij
- Iuro**, as, aui ◻ *přisahám, přičkám, slibuji za dosti učiniti* ◻ Přifahám/ přičkám/ libugi za dosti učiniti ◻ Iuro conceptis uerbis ◻ *přisahám předpovídányi slovy, napřed pravenou řečí* ◻ Přifahám předpowijdanými flowy/ napřed prawenau řečij ◻ Iuro in uerba magistri ◻ *zakazuji a zavazuji se místru až do konce* ◻ Zakazugi a zawazugi se mijstru až do konce ◻ Iuramentum, apud Senecam, et Iufiurandum ◻ *přísaha* ◻ Přijfaha ◻ Iuratus, participium actiuae significationis ◻ *kdo přísahu učinil, přísahl, přísežný* ◻ Kdo přijfahu učinil/ přijahl/ přijsežný ◻ Iurati testes ◻ *přísežní svědkové* ◻ Přijsežnij swědkowé ◻ Iniuratus ◻ *kdo nepřisáhl* ◻ Kdo nepřifáhl ◻ Haec iniuratus dicturus eram, Cice ◻ *byl bych tyto věci bez přísahy pověděl* ◻ Bylbych tyto wěcy bez přijfahy powěděl ◻ Comp: Adiuro, pen. | prod. ◻ *velmi přisahám, zavazuji přísahou, zaklinám* ◻ Welmi přifahám/ zawazugi přijfahau/ zaklinám ◻ Abiuro ◻ *přím neb zapírám s přísahou, odpřisahám se* ◻ Přijm/ neb zapijrám spřijfahou/ odpřifahám se ◻ Adiuratus, a, um ◻ *přátelstvím jako přísahou zavázaný* ◻ Přátelstwijm jako přijfahau zawázaný ◻ Vnde Adiuratißimi, pro coniunctißimis, apud Plinium. Coniuro ◻ *přisahám společně, zavazuji se k jiným přísahou* ◻ Přijfahám společně/ zawazugi se k giným přijfahau ◻ Vnde Coniuratio ◻ *spuntování, přísahou zavázání* ◻ Spuntowánij/ přijfahau zawázání ◻ et Coniurati ◻ *puntovníci* ◻ Puntownijcy ◻ Deiero, penul. cor. ◻ *vysoce přisahám* ◻ Wyfoce přifahám ◻ Deiurium ◻ *veliká přísaha* ◻ Weliká přijfaha ◻ Eiuro ◻ *zapřisahám se, odpřisahám se* ◻ Zapřijfahám se/ odpřifahám se ◻ Eiuraut patriam ◻ *odpřisáhl se své vlasti* ◻ Odpřijfáhl se swé wlasti ◻ Obiuro, penul. prod. ◻ *zavazuji přísahú* ◻ Zawazugi přifahú ◻ Peiero, pen. cor. ◻ *falešně přisahám, přísahu ruším* ◻ Falešně přifahám/ přijfahu ruffijm ◻ Vnde Periurus, a, um. penult. prod. ◻ *křivý přísežník, přísahy rušitel* ◻ Křiwý přijsežnij/ přijfahy ruffitel ◻ Pe-

Nn1ra

Nn1rb

riurium ▫ *křivá, falešná přísaha, zrušení přísahy* ▫ Křivá ffalešná přijfaha/ zrušfenij¹³⁸
prijfahy

Ius, ris, gene. neut. ▫ *právo, obecné právo a náležitost* ▫ Práwo/ obecné práwo/ a nále-
žitoft ▫ Ius naturale ▫ *přirozené právo, kteréž také i při nerozumných hovadech a živoči-
ších ukazuje se* ▫ Přirozené práwo/ kteréž také y při nerozumných Howadech a žiwo-
čiflijch vkazuje se ▫ Ius gentium ▫ *obecné právo všech národuov* ▫ Obecné práwo wflech
národuow ▫ Ius humanum, idem. Ius ciuile ▫ *psané císařské právo, světské právo* ▫
Pfané Cýfařké práwo/ Swětlké práwo ▫ Ius Pontificium ▫ *duchovní právo* ▫ Duchow-
nij práwo ▫ Ius municipale ▫ *městské obzvláštní právo* ▫ Měftlké obzwlášftnij práwo ▫
Et Ius praetorium idem. Summum ius ▫ *vyměření a ukázání práva neb ustanovení podlé
sepsání, přisnost práva* ▫ Wyměrenij a vkázanij práwa/ neb wftanowenij podlé sepfánij/
| přijfnoft Práwa ▫ uulgo ftrictum ius. Summo iure agere ▫ *podlé zevnitřních slov práva*
jednati, podlé přisnosti, a ne podlé spravedlnosti ▫ Podlé zewnitřnijch flow práwa ged-
nati/ podlé přijfnofti/ a ne podlé fprawedlnofti ▫ Id Cicero ad extrema iura decurrere
uocat alicubi, quod plerumque summa est iniuria. Suo iure agere ▫ *podlé své sprave-
dlnosti, úřadu a moci jednati* ▫ Podlé fwé fprawedlnofti/ vřadu a mocy gednati ▫ Iure
fuo decedere ▫ *od své spravedlnosti pustiti* ▫ Od fwé fprawedlnofti puftiti ▫ Ius fuum
obtinere ▫ *ku právu svému přijíti, spravedlnost svou obdržeti* ▫ Ku práwu fwému při-
gijti/ fprawedlnoft fwau obdržeti ▫ Ius annulorum donare ▫ *erbovati, zemanem udělati* ▫
Erbowati/ Zemanem vdělati ▫ Ius habere ▫ *moc míti* ▫ Moc mijti ▫ Ius dicere ▫ *prá-
vem vyřknouti, vejpověd činiti* ▫ Práwem wyřknauti/ waypowěd činiti ▫ Ius postulare ▫
práva žádati ▫ Práwa žádati ▫ Iuris consultus ▫ *učený neb zběhlej v právích* ▫ Včený/ neb
Zběhlej w práwijch ▫ Iuris peritus, et Iuris interpres, idem. Iuris peritia, et Iuris pruden-
tia ▫ *dospělost, známost, zběhlost v právích* ▫ Dospěloft/ známoft/ zběhloft w práwijch ▫
Iustitium ▫ *zastavení, odložení, vyzdvižení práva, soudu, aby nebyl držán* ▫ Zaftawenij/ od-
loženíj/ wyzdwiženíj práwa/ saudu/ aby nebyl držán ▫ Iustitium agitur ▫ *soud jest za-
vřín, vzdán a odložen* ▫ Saud geft zawřijn/ wzdán a odložen ▫ Iustitium indicere ▫ *soud
vyzdvihnutí, vzdáti* ▫ Saud wyzdwihnúti/ wzdáti ▫ Iustitium remittere ▫ *soud zase začíti,
otevřítí, právo propustiti* ▫ Saud zase začijti/ otevřijti/ práwo propuftiti ▫ Sui iuris est ▫
svobodný jest ▫ Swobodný geft ▫ Iurè, aduerbium ▫ *slušně, spravedlivě, náležitě* ▫ Slu-
šně/ fprawedliwě/ náležitě ▫ Iuridicus, a, um ▫ *co jest podlé práva neb pořádku* ▫ Co
geft podlé práwa/ neb pořádku ▫ Iuridictio ▫ *moc neb spravedlnost, právo a soud držeti,
moc práva* ▫ moc neb fprawedlnoft/ Práwo a Saud držeti/ Moc práwa ▫ Vide Dico.
| Iniuria ▫ *křivda, neslušnost* ▫ Křiwda/ neflušnoft ▫ Facere iniuriam ▫ *křivdu, ublížení*
učiniti ▫ Křiwdu/ vblíženíj učiniti ▫ Et Iniuria, aduerbium ▫ *neslušně, křivě* ▫ Neflušně/
křijwě ▫ Non iniuria¹³⁹ gaudes ▫ *slušně se raduješ* ▫ Slušně se radugefs ▫ Iniurius, a,
um ▫ *neslušný* ▫ Neflušný ▫ Iniurius ▫ *kdo proti slušnosti a náležitosti činí* ▫ Kdo proti flu-

Nn1va

Nn1vb

¹³⁸ zrušfenij] zrušfeni tisk ¹³⁹ iniuria] iniura tisk

ffnosti/ a náležitosti činij ▫ Iniuriofus, idem. Iniuriofus, a, um ▫ *pln nespravedlnosti* ▫ Pln nesprawedlnosti ▫ Item, Ius significat etiam ▫ *polévka, predlik, žufěň* ▫ Poléwka/ predlijk žuffěň ▫ Ius nigrum ▫ *černé kořenij, černá jicha* ▫ Czěrné kořenij/ černá gicha ▫ Ius congelatum ▫ *huspenína, stydlá polévka* ▫ Huspenijna/ stydlá poléwka ▫ Iufculum, diminutivum. Iurulentus, a, um ▫ *polívečný, predlikovatý* ▫ Polýwečný/ predlijkowatý

Iuffus, Vide Iubeo

Iuftus, a, um ▫ *spravedlivý, pravdomluvný* ▫ Sprawedliwý/ prawdomluwný ▫ Est liber iuftae magnitudinis ▫ *jest dosti veliká kniha* ▫ Geft dofti weliká knjija ▫ Iufta pars ▫ *větší strana* ▫ Wětšij strana ▫ Iniuftus, a, um ▫ *nespravedlivý* ▫ Nesprawedliwý ▫ Item ▫ *příliš veliký* ▫ Přijliš weliký ▫ Iniufto sub fafce ▫ *pod velmi velikým břemenem, velmi těžkým* ▫ Pod welmi welikým břemenem/ welmi těžkým ▫ Iufta, orum, plura. tant. ▫ *služby zadušní, obětování za mrtvé* ▫ Služby zadušnij/ Obětowánij za mrtvé ▫ Inferiae ▫ *neb ta služba při pochovávání a pohřbu* ▫ Neb ta služba při pochowáwanij a pohřbu ▫ Inde Iufta facere, uel Iufta peragere ▫ *pochovati neb služby zádušní vykonati* ▫ Pochowati/ neb služby zádušnjij wykonati ▫ Idem quod parentare. Iuftitia ▫ *spravedlnost* ▫ Sprawedlnost ▫ Iniuftitia¹⁴⁰ ▫ *nespravedlnost* ▫ Nesprawedlnost ▫ Iuftitium, Vide supra in dictione Ius

Iuturna, gene. foemi. ▫ *sestra Turni* ▫ Seftra Turni

Iuuenis, generis communis ▫ *mládenec neb mladice* ▫ Mládenec/ neb Mladice ▫ Vnde Comparat: Iunior ▫ *mladší* ▫ Mladšij ▫ Iuuenus| ▫ *mladej pacholek* ▫ Mladey pacholek ▫ Item ▫ *býk, vejřezek* ▫ Býk/ weyřezek ▫ Iuuenca ▫ *mladá dívka, dcera* ▫ mladá di-jwka/ dcera ▫ Item ▫ *kráva, která nese, mladá kravice* ▫ kráwa která nefe/ mladá krawice ▫ A quibus diminut: Iuuenulus, et Iuuenula ▫ *mládenček a mladička* ▫ Mládenček/ a Mladička ▫ Iuuenilis, le ▫ *co mladosti přináležij, mládenčí* ▫ Co Mladofti přináležij/ Mládenčij ▫ Iuuenilis libido ▫ *mladenčí přirozená chlipnost neb žádost* ▫ Mladenčij přirozená chlipnost neb žádost ▫ Iuuenalis, le, idem. Iuuenalia, orum ▫ *svátek, pro dobré zdraví a v něm zachování mladých lidí* ▫ Swátek/ pro dobré zdrawing/ a w něm zachowánij mladých lidij ▫ Iuuenta ▫ *ktvoucí, mladistvý věk, mládenectví, jenž jest od jedenmezcítmého až do wosmmezcítmého léta* ▫ Ktwaucý/ mladistwý wěk/ Mládenectwij/ genž geft od gedenmezcýtmého až do wosmmezcýtmého léta ▫ Iuuentus idem Et iuuentus ▫ *shromáždění mládencuov, mládež* ▫ Shromážděnj mládencuow/ Mládež ▫ Iuuenta est etiam Dea ▫ *bohyně mladosti* ▫ Bohyně madofti ▫ Graecè Hebe ▫ *dcera Iunonis a manželka Herkulis* ▫ Dcera Iunonis/ a Manželka Herkulis ▫ Iuueniliter. aduerbium ▫ *podlé povahy mladosti a spuofobu mladého* ▫ Podlé powahy madofti/ a spuofobu mladého ▫ Iuuenefco ▫ *mladnu, počínám mladnouti* ▫ Mladnu/ počijnám mladnauti

Iuuo, iuuas, iuui, iutum ▫ *pomáhám* ▫ Pomáhám ▫ Adiuuo idem. Iuto, et Adiuto, frequentativum ▫ *snažně pomáhám* ▫ Snažně pomáhám ▫ Iuuat ▫ *těší, obveseluje* ▫ Těšij/

¹⁴⁰ Iniuftitia] Iniuftitiae *tisk*

obwefeluge ▫ impersonale uerbum. Hinc Iuuamen, et Iuuamentum ▫ *nápomocné howádko, pracné howado, kteréž člověku v dile nápomáhá, jako kuoň, vosel etc.* ▫ Nápomocné howádko/ pracné Howado/ kteréž člowěku w dijle nápomáhá/ jako Kuoň/ Wofel etc. ▫ Adiuumentum idem quod Iumentum ▫ *pomoc* ▫ Pomoc ▫ et Adiutorium ▫ *spomoc* ▫ Spomoc ▫ Adiutor ▫ *spomocnik, spomáhateľ* ▫ Spo|mocnijk/ Spomáhateľ

Nn2rb

Iuxta, praepositio ▫ *podlé, vedlé* ▫ Podlé/ wedlé ▫ Iuxta me fede ▫ *sed' podlé mne* ▫ Sed' podlé mne ▫ Iuxta tuam opinionem ▫ *podlé tvého zdání, domnění* ▫ Podlé twého zdánij/ domnění ▫ Iuxta, aduerbium significat ▫ *těž* ▫ Těž ▫ AEque ▫ *těž neb rovně tak* ▫ Těž/ neb rovně tak ▫ Hyemem atque aestatem iuxta pati ▫ *léto i také zimu jednostajně trpěti, snášeti* ▫ Léto y také zymu gednoftayně trpěti/ fnášfeti ▫ Iuxtim, aduerbium ▫ *podlé* ▫ Podlé

IX

Ixion, gene. mafc. pen. pro. ▫ *byl král v Tesalí (jakož o tom poétové baji), že v pekle na nějakém kole vždycky okolo se točí* ▫ byl Král w Tesfalij (yakož o tom Poétowé bagij) že w Pekle na nějakém kole vždycky okolo se točij

K

Non est Latinorum litera, ideo non utuntur ea, nisi in paucis quibusdam dictionibus Graecis ▫ *k není litera Latiníkuov, protož ji také neužívají, než v některých řeckých slovích* ▫ K není litera Latinijkuow/ protož gi také nevžijwagij/ než w některých Ržeckých slowijch ▫ ut Kalendae

INCIPIENTIA AB L.

Labium, gene. neut. ▫ *pysk* ▫ Pysk ▫ Labeo, onis ▫ *kdo veliké pysky má, pyskač* ▫ Kdo veliké pysky má/ Pyskač ▫ Labellum, dimin: Labrum, idem quod Labium. Item ▫ *zewnitřnost každé věci, jako břeh neb při břehu u řeky obruba, a k tomu podobných věcí* ▫ Zewnitřnoft každé věcy/ jako břeh/ neb při břehu v řeky obruba/ a k tomu podobných věcý ▫ Et Labrum ▫ *vodní dčber, štandle neb vodní putna i všeliká nádoba, v níž se voda nosí a v ní perou* ▫ Wodnij dčber/ štandle/ neb wodnij putna/ y všeliká nádoba/ w níž se woda nosý/ a w ní perau ▫ Labrum uinarium ▫ *vinná putna, nálevka* ▫ Winná putna/ | nálewka ▫ Labrum lapideum ▫ *kamenná čisterna neb koryto* ▫ Kamenná čifterna¹⁴¹/ neb koryto ▫ Crater

Nn2va

¹⁴¹ čifterna] čifterná tisk

- Labes**, gene. foemi. ▫ *hnis neb shnilina* ▫ Hnis neb shnilina ▫ Item ▫ *pruh, poškvřna, zprznění* ▫ Pruh/ poškvřna/ zprzněnij ▫ Hinc Labem aspergere ▫ *zhaněti, posměch učiniti* ▫ Zhaněti/ posměch včiniti ▫ Labecula, diminutivum ▫ *malý proužek* ▫ Malý proužek ▫ Labefacio ▫ *bořím, pohybuji, vikli, hejbi, aby padlo, zlehčuji, háním* ▫ Bořijm/ pohybugi/ vykli/ haybi aby padlo/ zlehčugi/ hánijm ▫ Labefacto, frequentativum idem ▫ *neb horším, kazím* ▫ Neb horšijm/ kazým ▫ Labes agri, Vide Chafma ▫ *zpukání, zsedání země neb země třesení od povětrí* ▫ Zpukánij/ zsedánij země/ neb země třesenij od povětrij
- Labo**, as, prima. cor. ▫ *náhle padám* ▫ Náhle padám ▫ Labasco, is ▫ *slabnu, měknu, počínám se hejbatí, viklati* ▫ Slabnu/ měknu/ počijnám se haybatí/ wiklati
- Labor**, eris ▫ *padám, ubývám, klesám* ▫ Padám/ vbývám/ klesám ▫ Et Metapho: Labor ▫ *chybuji* ▫ Chybugi ▫ Labi uerbis ▫ *v řeči chybovati, podřeknouti se, klesati* ▫ W řeči chybowati/ podřeknauti se/ klesati ▫ Hem lapsus sum ▫ *au, podřekl sem se* ▫ Au/ podřekl sem se ▫ Aliquando idem quod pereo ▫ *pomíjím, hynu* ▫ Pomijijm/ hynu ▫ dišipor. Hinc Lapsus, as, frequentativum ▫ *často klesám neb velmi padám* ▫ Často klesám/ neb velmi padám ▫ Et Lapsus, us, quar. declinat ▫ *pád neb plazení hada* ▫ Pád neb plazenij hada ▫ Metapho ▫ *hřích učiněný z křehkosti neb z nevědomí, pokléška* ▫ Hřích učiněný z křehkosti/ neb z nevědomij/ pokléška ▫ Composita, Allabor, pen. pro. ▫ *připadám, přitěkám* ▫ Připadám/ přitěkám ▫ Fluius allabatur urbi ▫ *řeka teče podlé města přeč* ▫ Řeka teče podlé města přeč ▫ Collabor ▫ *v hromadu padám neb k zemi padám* ▫ Whromadu padám/ neb k zemi padám ▫ Collapsus aedificium ▫ *obořené stavení* ▫ Obořené stavenij ▫ Delabor ▫ *znenáhla dolu spadám* ▫ Znenáhla dolu | spadám ▫ Aues ex aere delabuntur ▫ *ptáci z povětrí poznenahlu dolů padají* ▫ Ptáci z povětrij poznenahlu dolů padajij ▫ Dilabor ▫ *hynu, v nic obrácen bývám* ▫ Hynu/ w nic obrácen bývám ▫ Male parta, male dilabuntur ▫ *statek zle dobytý zle také hyne a mizí* ▫ Statek zle dobytý/ zle také hyne a mizý ▫ Elabor ▫ *vyklouzám, ucházím, vynikám, utíkám* ▫ Wyklouzám/ ucházým/ vynikám/ vtíkám ▫ Latronibus uix elapsus est ▫ *sotva lotrům neb před lotry ušel, utekl* ▫ Sotwa lotrům neb před lotry všel/ vtekl ▫ Facile è memoria elabatur ▫ *snadně z paměti vypadá* ▫ Snadně z paměti vypadá ▫ Illabor ▫ *poznenáhla vcházím* ▫ Poznenáhla vcházým ▫ Interlabor ▫ *mezi to vpadám neb teku* ▫ Mezy to vpadám/ neb teku ▫ Praelabor ▫ *napřed padám* ▫ Napřed padám ▫ Praeterlabor ▫ *teku mimo, před se* ▫ Teku mimo Před se ▫ Perlabor ▫ *naskrze teku* ▫ Na skrze teku ▫ Prolabor ▫ *odlezám, odpadám dále* ▫ Odlezám/ odpadám dále ▫ Relabor ▫ *zase padám* ▫ Zase padám ▫ Sublabor ▫ *tajně vpadám, připadám* ▫ Tajně vpadám/ připadám
- Labor**, oris, prima cor. gene. masc. et Labos ▫ *práce, usilování* ▫ Práce/ vfylování ▫ Laboriosus, a, um ▫ *pracný, snažný, úsilný, pracovitý, kdo s prací něco dělá* ▫ Pracný/ snažný/ vfylný/ pracovitý/ kdo s prací něco dělá ▫ Laboriosus ager ▫ *těžká, neorná rolí* ▫ Těžká/ neorná rolí ▫ Laborinus ▫ *pole v Kampani* ▫ Pole w Campanij ▫ aliàs Laboriae.

Laboro, as, pen. prod. ◻ *pracuji, dělám, usiluji* ◻ Pracuji/ dělám/ vsylugi ◻ Item, Laboro ◻ *sem nemocen* ◻ Sem nemocen ◻ Item ◻ *starám se, nemám odpočinutí* ◻ Starám fe/ nemám odpočinutij ◻ Laborat febrī ◻ *stúně na zimnici* ◻ Stúně na Zymnicy ◻ Laborat inedia ◻ *trpí hlad* ◻ Trpíj hlad ◻ Laborat ambitione ◻ *jest cti žádostivý* ◻ Gest cti žádostiwý ◻ Et cum membri dolore significamus, praepositionem ferè addimus, Laborat ex stomacho, uentre ◻ *bolí ho žaloudek, břicho* ◻ Bolij ho žalau|dek/ břicho ◻ Laboro etiam significat ◻ *pokouším se, ujímám se, starám se, pracuji o to* ◻ Pokaušijm fe/ vgijmám fe/ starám fe/ pracuji o to ◻ Idem laboro quod tu ◻ *rovně o to se pokouším, co ty děláš* ◻ Rowně o to fe pokaušijm/ co ty děláš ◻ Laborat odio multorum ◻ *mnozí ho v nenávisti mají* ◻ Mnozy ho w nenáwifti magij ◻ Domesticis hostibus laboramus, Cice ◻ *máme domácí nepřátely neb máme nepřátelství od spoluměšťanuov našich* ◻ Máme domácí nepřátely/ neb máme nepřátelstwij od spolu měšťtianuow naffijch ◻ Composita, Collaboro ◻ *spolu pracuji, napomáhám* ◻ Spolu pracuji/ napomáhám ◻ Elaboro ◻ *ujímám se, pracuji zle neb dobře* ◻ Vgijmám fe/ pracuji zle neb dobře ◻ Elaborata oratio ◻ *dobře ozdobena, vyštrejchovaná řeč* ◻ Dobře ozdobena/ wyštrejchovaná řeč ◻ Inelaborata oratio ◻ *prostá, nepilně, nepracně složená neb postavená řeč* ◻ Proftá/ nepilně/ nepracně složená/ neb postavená řeč ◻ Illaboratum carmen ◻ *utěšené skládání veršové, přívětivé neb bez práce složení* ◻ Vtěšfené skládáníj Weršlowé/ přijwětíwé neb bez práce floženij ◻ Inelaboratum reprehenditur. Illaboratum laudatur

Nn3ra

Labrusca, gene. foemi. ◻ *plané víno* ◻ Plané wijno

Labyrinthus, gene. mašč. ◻ *mylné stavení s mnohými cestami a průchody i výstupky zmatečnými, do kteréhož když se někdo dostal, nesnadně ven z něho uhoditi mohl* ◻ Mylné stavenij s mnohými cestami a průchody y výstupky zmatečnými/ do kteréhož když se někdo doštal/ nefnadně wen z něho vhoditi mohl ◻ Vnde accipitur ◻ *za mylné, zmatečné jednání, bylo pak takové stavení čtvero a v rozdílných místech, jedno v Ejiptě, druhé v Krétě, třetí v Lemnu, čtvrté v Itáli* ◻ Za mylné/ zmatečné gednáníj/ Bylo pak takové stavenij čtvero/ a w rozdílných mįsttech/ gedno w Egiptě/ druhé w Crétě/ třetij w Lemnu/ čtvrté w Itali

Lac, gener. neut. ◻ *mléko* ◻ Mléko ◻ Lacteus, a, um ◻ *mléčný* ◻ Mléčný ◻ Et Metapho ◻ *bílý* ◻ Bijlý ◻ Lactarius, a, um, idem. Item ◻ *co mléko v sobě má, mléčný* ◻ Co | Mléko w sobě má/ Mléčný ◻ Et Lactarius ◻ *kdo krmě z mléka strojí* ◻ Kdo krmě z Mléka strogij ◻ Lacticinia ◻ *krmě od mléčného* ◻ Krmě od mléčného ◻ Lactes, plura. tantum, gene. foemi. ◻ *úzká střeva* ◻ Vzka střewa ◻ Lacto, as ◻ *prsmi přikájím, mlékem krmím* ◻ Prsmi přikájijm/ mlékem krmijm ◻ Metaph ◻ *kojím, lahodím, podvodím* ◻ Kogijm/ lahodijm/ podwodijm ◻ Ablacto, as ◻ *vostavuji od mléka* ◻ Wořtawugi od mléka ◻ Ablactare infantem ◻ *dítě od mléka odsaditi, sostaviti* ◻ Dijtě od mléka odsaditi/ wořtawiti ◻ Hinc Ablactatio ◻ *vostavení* ◻ Wořtawenij ◻ Lacteo, es ◻ *prsuov užívám, ssu, mléka užívám jako dítě* ◻ Prfuow vžijwám/ sřu/ Mléka vžijwám jako dijtě ◻ Lactefco, is ◻ *počínám mléka*

Nn3rb

užívati ▫ Počijnám Mléka vžijwati ▫ Collactaneus ▫ *kdo s někým jedněch prsuow užíwal* ▫ Kdo s někým gedněch prfuow vžijwal

Lacedaemon, gen. foem. ▫ *město v Peloponésu* ▫ Město w Peloponéfu ▫ aliàs Sparta. Lacedaemonij, uel Spartani ▫ *Spartánští* ▫ Spartánštij ▫ Laconia ▫ *země Spartánských, v kteréž bylo hlavní město Lacedaemon* ▫ Země Spartánfkých/ w kteréž bylo hlawnij Město Lacedaemon ▫ Laconicus, a, um ▫ *co jim přináleží neb co odtud jest* ▫ Co gim přináležij/ neb co odtud gest ▫ Lacon, onis, pen. pro. ▫ *někdo z Sparty* ▫ Někdo z Sparty ▫ Lacaena ▫ *žena z Sparty* ▫ Žena z Sparty ▫ Laconifmus ▫ *krátká řeč, kteréž Lacedemonští obecně užíwali* ▫ Krátká řeč/ kteréž Lacedemonštij obecně vžijwali ▫ Laconicum, substantium ▫ *lázně, v níž se zsucha potí neb obyčejná lázeň* ▫ Lázně wnijž fe zfucha potij/ neb obyčejná lázeň

Lacer, lacera, lacerum ▫ *rozedřený, strhaný, votrhaný* ▫ Rozedřený/ ftrhaný/ wotrhaný ▫ Lacerina ▫ *ženský pláštek* ▫ Zěnký pláštek ▫ Laceratus, a, um ▫ *kdo plášť na sobě nosí* ▫ kdo plášť na sobě nofý ▫ Lacero, as ▫ *trhám, rozdirám, deru* ▫ Trhám/ rozdirám/ deru ▫ Dilacero ▫ *roztrhuji, rozsapávám* ▫ Roztrhugi/ rozfapávám ▫ Dilaceratus, a, um ▫ *roztrhaný, rozedřený* ▫ Roztrhaný/ rozedřený ▫ Dilaceratio ▫ *roztrhání, rozedření, rozsapání* ▫ Roztrháníj/ rozedřeníj/ rozfapáníj

Nn3va

Lacerta, gene. foemi. ▫ *had v Itáli, větší než u nás ještěrka neb jiný k tomu podobný zeměplaz* ▫ Had w Itáli/ wěťšij než v nás Gešťěrka/ neb giný k tomu podobný zeměplaz

Lacertus, Vide Brachium. Lacertofus, a, um ▫ *silný* ▫ Sylný

Laceffo, is, laceffui ▫ *dráždím, k hněvu popouším, k bitvě pobízím, odpovídám* ▫ Dráždijm/ k hněwu popauzým/ k bitvě pobijzým/ odpowijdam ▫ ferè femper in malam partem accipitur

Lachanum, gener. neut. latinè Holus ▫ *zeli* ▫ Zelý ▫ Hinc Lachanopola, penul. pro. ▫ *zeli prodavač* ▫ Zelý prodawač ▫ Et Lachanopoleum ▫ *zelný trh* ▫ Zelný trh

Lachesis, pen. cor. gene. foemi. ▫ *jedná z těch bohyní, kteréž Parce slovou* ▫ Gedná z těch Bohynij kteréž Parce flowau ▫ Vide supra in dictione Clotho

Lachryma gene. foemi. ▫ *slza* ▫ Slza ▫ Lachrymas excutere ▫ *k pláči pohnouti* ▫ K pláči pohnauti ▫ Lachrymas non teneres, Cicero ▫ *nezdržel by se od pláče* ▫ Nezdržel by fe od pláče ▫ Lachrymula, diminut. ▫ *slzička* ▫ Slzyčka ▫ Lachrymosus, a, um ▫ *slzavý, plačtivý* ▫ Slzawý/ plačtiwý ▫ Lachrymabundus, a, um ▫ *k pláči nakloněný* ▫ K pláči nakloněný ▫ Lachrymo, as ▫ *pláči, slzím* ▫ Pláči/ flzým ▫ Lachrymatio ▫ *slzení, plakání* ▫ Slzeníj/ plakáníj ▫ Lachrymor, aris, idem. Dicitur etiam de uitibus ▫ *o vinných ratolestech* ▫ O winných Ratolestech ▫ Compofita, Collachrymo ▫ *spolupláči, s někým pláči* ▫ Spolu pláči/ s někým pláči ▫ Illachrymo ▫ *velmi pláči, naplakám, rozplakávám se* ▫ Welmi pláči/ naplakám/ rozplakávám fe

Laciniae, arum, gene. foemi. plurale tan. uel etiam Lacinia ▫ *trápci, prýmy neb řezané kedrle, zevnitř na šatech* ▫ Trápcy/ prýmy/ neb řezané kedrle/ zevnitř na flatech ▫ Item ▫

obšívání neb obkladek svrchu na šatech ▫ *Obšijwánij neb | obkladek swrchu na šatech* ▫ Nn3vb
 Vnde *Laciniata uestis* ▫ *roucho na podolku neb na premích a obkladku zřezané* ▫ *Raucho na podolku/ neb na premích a obkladku zřezané* ▫ *Laciniatim* ▫ *po kousku neb na kousky* ▫ *Po kausku neb na kaulky* ▫ *Laciniofus, a, um* ▫ *obkládaný, premovaný, obtočený a zkrivený* ▫ *Obkládaný/ premovaný/ obtočený a zkrivený* ▫ *Flexuofus*

Lacinium, gene. mascu. ▫ *předhoří v Itáli, kteréž se až do moře táhne, mezi Kroto a Petilí* ▫ *Předhoříj w Itáli/ kteréž se až do Moře táhne/ mezy Croto a Petilij*

Lacio, is, lexi ▫ *uvodím v oklamání* ▫ *Vwodijm w oklamánij* ▫ *Sed eius composita magis usurpantur. Allicio, alexi* ▫ *loudím, přiluzuji, vábím* ▫ *Laudijm/ přiluzugi/ vábijm* ▫ *Et Allecto, as, frequenta: Delicio, idem. Vnde Delecto, as* ▫ *rozkoš plodím, obveseluji* ▫ *Rozkofs plodijm/ obweselugi* ▫ *Hinc Delectatio, Delectamen, Delectamentum idem* ▫ *rozkoš, kochání, potěšení* ▫ *Rozkofs kochánij/ potěšfenij* ▫ *Delectabilis, le* ▫ *rozkošný, potěšitedlný* ▫ *Rozkofslný/ potěšitedlný* ▫ *Et Deliciae, arum, plurale tantum* ▫ *rozkoš, potěšení* ▫ *Rozkofs/ potěšfenij* ▫ *Aliquando reperitur etiam in singulari Delicium, pro eodem. Vnde Delicatus, a, um* ▫ *rozkošný, měkký, hedvábný, rozmazaný, v rozkoši zchovaný, neztrápený* ▫ *Rozkofslný/ měkký/ hedvábný/ rozmazaný/ w rozkofsli zchovaný/ neztrápený* ▫ *Elicio, Elicui, et Elicitum* ▫ *vyluzuji, vyvodím* ▫ *Wyluzugi/ wywodijm* ▫ *Elicito, frequent: Vnde Elix, in plura: Elices, pen. cor.* ▫ *žlábcí, rozvory v rolí* ▫ *Zlábcy/ rozvory w rolí* ▫ *Illicio, et frequentat. Illecto* ▫ *vnadím, k sobě přiluzuji* ▫ *Wnadijm/ k sobě přiluzugi* ▫ *Illicium* ▫ *louzení, vábení, vnada* ▫ *Lauzenij/ wábenij/ wnada* ▫ *et Illectamentum. Item, Illecebrae* ▫ *pobízení, lahození s pochlebenstvím k rozkoši* ▫ *Pobijzenij/ lahozenij s pochlebenstwíj k rozkofsli* ▫ *Inuenitur etiam Illecebra, Oblicio, Vnde | Oblecto* ▫ *těším, obveseluji* ▫ *Těšijm/ obweselugi* ▫ *Hinc Oblectatio, Oblectamen, et Oblectamentum* ▫ *potěšení, kochání, rozkoše plození* ▫ *Potěšfenij/ kochánij/ rozkofsse plozenij* ▫ *Pellicio* ▫ *podvozují lahodnú řečí, nabízím, ponoukám pochlebně* ▫ *Podwozugi lahodnú řečij/ nabijzým/ ponoukám pochlebně* ▫ *Vnde Pellax, acis, pen. pro.* ▫ *oklamavý, podvodný, pokládavý* ▫ *Oklamawý/ podvodný/ pokládavý* ▫ *Et Pellex, icis, pen. cor.* ▫ *ženima, kuběna, s cizím mužem léhající* ▫ *Zěnima/ Kuběna/ s cyzým mužem léhagijcý* ▫ *Pellicatus, us* ▫ *takové kuběnářstvo* ▫ *Takové kuběnářftwo* ▫ *Prolicio et Prolecto, idem quod Allicio*

Nn4ra

Lactuca, gene. foemi. pen. pro. ▫ *locika, šalše* ▫ *Locyka/ šalše*

Lacuna, gene. foemi. pen. pro. ▫ *blatná louže, močidlo* ▫ *Blatná lauže/ močidlo* ▫ *Lacunofus, a, um* ▫ *pln močidl neb louží, močidlovatý, lužovatý* ▫ *Pln močidl neb laužij/ močidlowatý/ lužowatý*

Lacunar, gene. neut. pen. pro. ▫ *svrchní břevna neb trámy* ▫ *swrchnij břevna neb trámy* ▫ *Item* ▫ *všecko ponebí neb strop světničný a každého pokoje klenutí* ▫ *Wšcecko ponebij/ neb strop šwětničný/ a každého pokoge klenutij* ▫ *Aliàs Laquearium, et Laqueare*

Lacus, gene. masc. ▫ jezero ▫ Gezero ▫ Et Lacus ▫ putna, dčber neb veliká štandle a koryta pod kantnéři, do nichž vína kyší ▫ Putna/ dčber/ neb veliká štandle/ a koryta pod kantnéři/ do nichž wijna kyší ▫ Item ▫ rešt, na kterémž strop leží ▫ Rešt/ na kterémž strop leží ▫ Vnde Lacunar, ut supra. Lacusculus, diminutivum ▫ jezírko ▫ Gezýrko

Ladon, onis, gene. masc. penult. prod. ▫ řeka v Arkadii ▫ Ržeka w Arcadij

Laedo, is, laefi, laefum ▫ urážím, ubližuji, haním ▫ Vrážím/ vblížuji/ haním ▫ Laedere pedem ▫ v nohu se uraziti, raniti neb ustrčiti ▫ W nohu se vrazyti/ raniti/ neb vřčiti ▫ Alterius famam laedere ▫ jiného na cti zhaněti, tupiti ▫ Giného na cti zhaněti/ tupiti ▫ Sic laedere os alicui ▫ někoho pomlouvati ▫ Někoho pomlauwati ▫ Ah ne te frigora laedant ▫ ach, at' zima neuškodí, at' zima není ▫ Ach at' zyma nevřkodij/ at' zyma není ▫ Laefio ▫ uškození, ublížení ▫ Vřkosenij/ vblíženiij ▫ Compos: Allido, pen. pro. ▫ přirážím, ustrkám ▫ Přirážím/ vřrkám ▫ Collido ▫ v hromadu tepu ▫ Whromadu tepu ▫ Collifio ▫ v hromadu sražení ▫ Whromadu fražení ▫ Est etiam figura, quae Elifio dicitur. Elido ▫ vystrkuj, vyrážím, vybíjím ▫ Wyřrkugi/ vyrážím/ vybijím ▫ à quo Elifio ▫ vyrážení, když vocalis s literou „m“ vyražena neb vyřčna bývá ▫ Vyráženiij/ když Vocalis s literou .m. vyražena neb vyřčna bývá ▫ Illido ▫ vbíjím, vrážím ▫ Wbijím/ vrážím ▫ Illifit caput parieti ▫ ustrčil hlavu o stěnu ▫ Vřřčil hlavu o řtěnu ▫ Illaefus, a, um ▫ neuražený, neporušený ▫ Nevražený/ neporuřený ▫ Oblido ▫ odevřad přirážím, zatlačuji, zabíjím ▫ Odewřfad přirážím/ zatlačuji/ zabijím

Nn4rb

Laemargia, gene. foemi. latině Ingluuias ▫ obžerstvo ▫ Obžerřtwo

Laena, gene. foemi. ▫ svrchní oděv, sukně, měřřanské roucho ▫ Swrchnij oděw/ řukně/ Měřř-tianřké raucho

Laertes, gene. mascu. ▫ otec Ulyřu ▫ Otec Vlyřu ▫ Vnde Laertiades patronymicum ▫ od otce přijmí Ulyřovo ▫ Od Otce přijgmij Vlyřowo ▫ apud Homerum

Laetus, a, um ▫ veselý, dobromyřlný ▫ Wefelý/ dobromyřlný ▫ Item ▫ tělnatý, tlustý ▫ Tělnatý/ tluřtý ▫ Laeta corpora ▫ hrubá, tlustá těla ▫ Hrubá/ tluřtá těla ▫ Laetus id facio ▫ rád to činím ▫ Rád to činím ▫ Hinc Laetitia ▫ veselé, srdečná radoř ▫ Wefelé/ řrdečná radoř ▫ Laetabilis, le, idem quod Laetus. Illaetabilis ▫ neveselý, smutný ▫ Newefelý/ řmutný ▫ Laetamen ▫ hñij, hnojení rolí ▫ Hñij/ hnojení rolí ▫ Laetor, aris ▫ veselím se, raduji se ▫ Wefelijm se/ raduji se ▫ Collaetor ▫ spoluveselím se ▫ Spolu wefelijm se ▫ Laetifico, as ▫ obveseluji, obraduji ▫ Obwefelugi/ obraduji ▫ Et Laetifitor, deponens

| **Laeva**, gene. foemi. ▫ levice, krchá neb levá ruka ▫ Lewice/ krchá neb lewá ruka ▫ Laeuorifum ▫ na levou ruku ▫ Na lewau ruku ▫ Laeuus, a, um ▫ levý, krchý ▫ Lewý/ krchý ▫ Item ▫ odporný ▫ Odporný ▫ Et Laeva aufpitia ▫ řřastní začátkové, ukázani ▫ řřtiařtnij začátkové/ vkázaniij ▫ Nam cum de rebus coeleřtibus loquimur, řignificat prosperum. Sed cum de humanis, contrarium. Laeva mens ▫ bláznivá neb odporná myřl ▫ Bláznivá neb odporná myřl

Nn4va

Laeuis, Vide infra Leuis

- Lagena**, gene. foemi. pen. pro. ▫ *láhvice, flaše* ▫ Láhvice/ Flasse ▫ Laguncula, diminutivum ▫ *lahvička, flaška* ▫ Lahvička/ Flaška
- Lagophthalmus**, gene. mascu. ▫ *kde se víčka očí nemohou v hromadu scházeti a zavíratí, zaječí oči* ▫ Kde se wijčka očij nemohau whromadu scházeti/ a zawijrati/ zagečij oči
- Lagotrophium**, gene. neu. ▫ *místo, kde zajíce chovají a živí, zaječí vobora* ▫ Mijsto kde Zagijce chowagij/ a žiwij/ Zagečij wobora
- Laicus**, a, um. pen. cor. ▫ *obecný člověk, lajk* ▫ Obecný člowěk/ Layk ▫ Popularis, Secularis ▫ *světský, z spolku lidí jeden* ▫ Swětlký/ z spolku lidij gedem
- Lais**, idis, gene. foemini. ▫ *vznešená nevěstka v Korintu* ▫ Wznešená newěstka w Korynthu
- Lalifio**, gene. masc. ▫ *mladý, divoký osel* ▫ Mladý diwoký ofel
- Lallo**, as, aui ▫ *tlampám, rozpravím, žvu, ledcos mluvím* ▫ Tlampám/ rozprawijm/ žwu/ ledcos mluwijm
- Lama**, gene. foemi. ▫ *louže, kaliště, zlom* ▫ Lauže/ kalistě/ zlom
- Lambo**, is, lambi ▫ *lízi, dotýkám se jazykem jako kočka* ▫ Lijzi/ dotýkám se jazykem jako kočka
- Lamentor**, aris, lamentatus sum ▫ *kvílím, žalostivě pláči* ▫ Kwijlijm/ žalostiwě pláči ▫ Lamentatio ▫ *žalostivý pláč* ▫ Zialostiwý pláč ▫ Lamentum, idem. Lamentabilis, le ▫ *žalostivej neb plačtivý* ▫ Zialostiwey neb plačtiwý
- | **Lamia** ▫ *noční obludní žena, obludní duch, čarodějná žena, která v noci ženy a děti sse, slove múra* ▫ Nočnij obludnij žena/ obludnij duch/ Čzaroděgná žena/ která w nocy Ženy a Děti sse/ flowe Múra Nn4vb
- Lamina**, gene. foemi. ▫ *železný plech neb z jiného kovu* ▫ Železný plech/ neb z giného kowu ▫ Vnde Laminarius ▫ *platnýř, plechář* ▫ Platnýř/ plechář ▫ Lamella, et Laminula, diminut. ▫ *plíšek* ▫ Plýšfek
- Lampas**, adis, gene. foemi. latinè Fax, uel Splendor ▫ *pochodeň, svíce, blesk, lampa* ▫ Pochodeň/ swijce/ blešk/ lampa
- Lampetra**, gene. foemi. piscis, aliàs Murena ▫ *lamprýda* ▫ Lamprijda ▫ ut quidam uolunt
- Lampfacus**, pen. cor. uel **Lampfacum**, gene. neut. ▫ *město v Azii na břehu Helespontu* ▫ Město w Azij na břehu Hellepontu ▫ Vnde Lampfacenus, a, um ▫ *co odtud jest* ▫ Co odtud gest
- Lampyrus**, gene. foemi. aliàs Nitedula ▫ *muška, kteráž v noci svítí* ▫ Muška kteráž w nocy swijtij ▫ quae etiam Noctiluca uocatur ▫ *světlůška* ▫ swětlůška
- Lana**, gene. foemi. ▫ *vlna* ▫ Wlna ▫ Lanitium ▫ *dílo soukenické* ▫ Dijlo faukenické ▫ Laneus, a, um ▫ *vlněný* ▫ Wlněný ▫ Laneus pannus ▫ *vlněné sukno* ▫ Wlněné sukno ▫ Lanugo, inis ▫ *prvorostlé chlupy na bradě, peří, když se komu brada spe a chlupy ruosti počínají* ▫ Prworostlé chlupy na bradě/ peřij/ když se komu brada spe/ a chlupy ruosti počijnagij ▫ Item ▫ *mech na gdulech, to jest kutnách neb na jiném k tomu podobném ovotci* ▫ Mech na Gdulech/ to gest/ Kutnách/ neb na giném k tomu podobném owotcy ▫

Vnde Lanuginofus, a, um ◻ *chlupatý, pejřovatý* ◻ Chlupatý/ payřowatý ◻ Lanarius ◻ *kdo z vlny dělá, soukeník* ◻ Kdo z wlny dělá/ Saukenijk ◻ Lanificium ◻ *soukenictví* ◻ Saukenictwij ◻ Lanificus ◻ *kdo vlnu spolutkají, tkadlec* ◻ Kdo wlnu fpolu tkagij/ Tkadlec ◻ Lanifer, et Laniger, ra, rum ◻ *co vlnu nese* ◻ Co wlnu nese ◻ ut Lanigerae oues ◻ *vlnonesné owce* ◻ Wlnonefné owce

| **Lancea**, gene. foemini. ◻ *dlouhý wořtíp, kopí* ◻ Dlahý wořtíj/ kopij ◻ Lanceola, dimin. ◻ *kopíčko* ◻ Kopijčko ◻ Lancearius ◻ *kopidník* ◻ Kopidnijk ◻ Lanceatus, idem ◻ *nebo kdo kopím proboden jest a zabit* ◻ Nebo kdo Kopijm proboden gef/ a zabit

Oo1ra

Lancino, as, aui ◻ *body, rozdírá* ◻ Bodu/ rozdíjrá ◻ Ferio

Languor, siue **Langor**, gener. mafcu. ◻ *mdloba, ustání, omdlevání* ◻ Mdloba/ wřtánij/ omdlewánij ◻ Otium et defidia langorem adferunt hominibus, Cice ◻ *zahálka a lenost přinásejí lidem rozmařilost, nekýprost* ◻ Zahálka a lenost přinásejí lidem rozmařilost/ nekýprost ◻ Languidus, a, um ◻ *mdlý, zemdlený, nedůživý* ◻ Mdlý/ zemdlený/ nedůživý ◻ Languo, es ◻ *mdlím, omdlévám* ◻ Mdlým/ omdlévám ◻ Item ◻ *sem lénivý, rozmařilý* ◻ Sem léniwý/ rozmařilý ◻ Si te languere uiderit, ferocior fiet ◻ *uhlédá-liť tebe lénivého a nehbitého, smělejší bude* ◻ Vhlédá-liť tebe léniwého a nehbitého/ smělejší bude ◻ Cum è uia languerem. Cice ◻ *když sem z cesty ustal neb mdel byl* ◻ Když sem z cesty wřtal/ neb mdel byl ◻ Defyderium languet ◻ *žádosti ubývá, žádost umdlévá* ◻ Žádosti wbywá/ žádost wmdlévá ◻ Et Languesco, is ◻ *počínám mdel býti, nedůživ býti, ustávati, wádnouti, chřadnouti* ◻ Počijnám mdel býti/ nedůživ býti/ wřtáwati/ wádnauti/ chřadnauti ◻ Elanguo, et Elanguesco ◻ *měknu, slabnu, wadnu* ◻ Měknu/ flabnu/ wadnu ◻ Relanguo ferè idem ◻ *neb čerřtvím zase, posilňuji se* ◻ Neb čerřtwijm zase/ pořylniugi se

Lanio, as ◻ *rozsekávám, roztrhávám* ◻ Rozsekávám/ roztrhávám ◻ Dilanio ◻ *trhám na ruozno, rozřínám* ◻ Trhám na ruozno/ rozřijnám ◻ Hinc Laniena, pen. pro. ◻ *masné krámy neb řlachtata* ◻ Masné krámy/ neb řlachtata ◻ Item ◻ *místo rozřínání, rozřezování* ◻ Mijřto rozřijnánij/ rozřezowánij ◻ Et Lanius ◻ *řezník, masář* ◻ Řeznijk/ Masář ◻ Lanionius, a, um ◻ *co řezníku přináleží* ◻ Co Řeznijku přináležij ◻ Lanionia | mensa ◻ *řeznický řtuol neb řtok* ◻ Řeznický řtuol/ neb řtok ◻ Lanista ◻ *mířt řerměřský, řerměř* ◻ Mijřt řerměřský/ řerměř

Oo1rb

Lanx, ancis, gene. foemi. ◻ *mělká neb řiroká mířta* ◻ Mělká¹⁴² neb řiroká mijřta ◻ Item ◻ *kramářská wáha* ◻ Kramářřká wáha ◻ Bilanx ◻ *wážní neb při wahách mířa* ◻ Wážnij¹⁴³/ neb při wahách mijřa

Laodiceia, gene. foemi. pen. prod. ◻ *slavné měřto w Azí při řece Lico, k nímž swatý Pawel epiřtoli psal* ◻ Slavné měřto w Azij/ při řece Lico/ k nímž Swatý Pawel Epiřtoli přal

¹⁴² Mělká] Mělka tisk ¹⁴³ Wážnij] Wážni tisk

Laomedon, ontis, pen. cor. gene. mascu. ▫ *král trojanský, otec Priamů* ▫ Král Troganský/ Otec Priamů ▫ Vnde Laomedontides patronymicum ▫ *syn Laomedonta neb potomek jeho Priamus s jinými* ▫ Syn Laomedonta/ neb potomek jeho Priamus s jinými

Lappa, gene. foemi. ▫ *řepník, lupen hořký* ▫ Ržepník/ Lupen hořký

Lapathum, gene. neut. ▫ *konský šťovík* ▫ Konský štiovík ▫ ut quidam putant, aliàs Rummex ▫ *hořské lupení* ▫ Hořské lupení¹⁴⁴

Lapis, gene. masc. ▫ *kámen* ▫ Kámen ▫ Lapis preciosus ▫ *drahý kámen* ▫ Drahý kámen ▫ Lapis molaris ▫ *mlejnský kámen, žernov* ▫ Mlaynský kámen/ žernov ▫ Item, Ad tertium lapidem ▫ *tři míle, za tři míle* ▫ Tři mijle/ za tři mijle ▫ Nam olim lapidibus erectis miliaria signabantur ▫ *někdy vyzdviženými kameny míle vyznamenány bejvaly* ▫ Někdy vyzdviženými kameny mijle vyznamenány beyvaly ▫ De lapide emptus ▫ *opovržený, málovážený votrok* ▫ Opovržený/ málovážený votrok ▫ Lapideus, a, um ▫ *kamenný, z kamene udělaný* ▫ Kamenný/ z kamene vdělaný ▫ Lapidofus, a, um ▫ *kamenitý, plný kamení* ▫ Kamenitý/ plný kamenij ▫ Lapidicida, pen.prod. uel Lapidicida ▫ *kameník, kdo kámen teše* ▫ Kameníjk/ kdo kámen teše ▫ Lapidicina ▫ *kamenný lom, kde kámen teší, kamenická bouda* ▫ Kamenný lom/ kde kámen tešíj/ Kamenická bouda | ▫ Lapidarius ▫ *co k kamení náleží* ▫ Co k kamenij náležij ▫ Lapillus, diminut. ▫ *kamének, drahý kámen* ▫ Kamének/ drahý kámen ▫ Lapidifco, is ▫ *kamením* ▫ Kamenijm ▫ Lapidio, as, pen. cor. ▫ *kamenuji, kamením tepu neb házím* ▫ Kamenugi/ kamenijm tepu/ neb házým ▫ Lapidatio ▫ *kamenování* ▫ Kamenowánij ▫ Delapido ▫ *kamením pokládám, dlážím* ▫ Kamenijm pokládám/ dlážijm ▫ Dilapido ▫ *marně utrácím, mrhám, roztejrám zboží neb statek* ▫ Marně vtrácým/ mrhám/ roztayrám Zbožij neb štatek ▫ Dilapidare bona sua ▫ *statek svuoj marně utráceti* ▫ Štatek swuog marně vtráceti

Lapithae, pen. cor. gene. mascu. ▫ *byli lidé v Tesalí tak řečení* ▫ Byli lidé w Thesfalij/ tak řečeníj

Laqueare, et **Laquear**, Item Laquearium, idem quod Lacunar, Vide supra. Item ▫ *prutování neb klenutí* ▫ Prutowánij neb klenutij ▫ Vnde Laqueatus, a, um ▫ *prutovaný, klenutý* ▫ Prutowaný/ klenutý ▫ Laqueatum aedificium ▫ *klenuté stavení* ▫ Klenuté štawenij

Lapfus, Vide Labor, eris

Laqueus, gene. mascu. ▫ *provaz, osídlo, oko na hrdlo* ▫ Prowaz/ ofýdlo/ oko na hrdlo ▫ Vitam laqueo finiuit ▫ *voběsili ho* ▫ Woběfyli ho ▫ Laqueum mandare ▫ *do konce opovrci* ▫ Do konce opowrcy ▫ prouerbium. Laqueatus, a, um ▫ *provazy svázaný* ▫ Prowazy šwázaný ▫ Ablaqueo, as ▫ *rozvazují* ▫ Rozwazugi ▫ Ablaqueare uites uel arbores ▫ *od vinného kořene a od stromu odmetati, od kořenu vyprázdni* ▫ Od winného kořene/ a od štrumu odmetati/ od kořenu vyprázdni ▫ Quanquam uideatur à lacu deriuatum. Ablaqueatio ▫ *odprazdňování, odmetání* ▫ Odprazdniowánij/ odmetánij ▫ Illaqueo ▫ *zamotávám, zavazují, vosídlo uvozují* ▫ Zamotávám/ zawazugi/ wofydlo wwozugi

¹⁴⁴ lupenij] lupeni tisk

- Lar**, et in plurali **Lares**, gene. mascu. ◻ *duom bohuov* ◻ Duom Bohuow ◻ Et pro domibus accipiuntur, Vnde dicimus, Ad paltrios lares redijt ◻ *do otcova domu zase se navrátil, domu přišel* ◻ Do Otcowa domu zase se nawrátíl/ domu přišel ◻ Ad larem sedet ◻ *při ohništi sedí* ◻ Při ohništi sedij ◻ Nam focus laribus facer erat ◻ *ohniště bylo Laribus posvěceno* ◻ Ohniště bylo Laribus posvěceno ◻ Hinc Lararium ◻ *kapla, místo v domu, kdežto obrazové bohuov stavějí se a ctěni bývají* ◻ Kapla/ místo w domu/ kdežto Obrazové Bohuow stawěgij se/ a ctěni býwagij
- Laranda**, gene. foemi. ◻ *město v Likaoni* ◻ Město w Licaonij
- Lardum**, et **Laridum**, gene. neu. ◻ *slaniny, běl* ◻ Slaniny/ běl
- Larentia**, gene. foemi. ◻ *vznešená i bohatá nevěstka, kteráž v Římanuov za bohyni jmína byla a sloula Flora* ◻ Wznešená y bohatá Newěstka/ kteráž w Ržijmanuow za Bohyni gmijna byla/ a sloula Flora ◻ Vide in dictione Flos, supra
- Largior**, iris, largitus sum ◻ *hojně, bohatě dávám, štedře rozdávám* ◻ Hogně/ bohatě dávám/ štedře rozdávám ◻ Dilargior, et Elargior, ferè idem. Largitio ◻ *veliké darování, pro dojití přízně rozdávání* ◻ Weliké darování/ pro dogitij přízně rozdávání ◻ Largitonibus corrumpere ◻ *dary neb šenkováním ochlácholiti, porušiti, podmazati* ◻ Dary neb šenkováním ochlácholiti/ porušiti/ podmazati ◻ Largus, a, um ◻ *bohatý, štedrý* ◻ Bohatý/ štedrý ◻ Largè, et Largiter ◻ *hojně, štedře* ◻ Hogně/ štedře ◻ Largitas ◻ *hojnost, štedrost* ◻ Hognost/ štedroft
- Lariffa**, gene. foemi. ◻ *město v Tesali, z kteréhož byl Achilles* ◻ Město w Tesfalij/ z kteréhož byl Achilles ◻ Vnde Lariffaeus dictus est. Item ◻ *jiné město v Azi a v Krétě* ◻ Giné město w Azij a w Crétě
- Larine**, gene. masculini ◻ *studnice v Atice* ◻ Studnice w Attice
- Larius**, gene. masc. ◻ *komerské jezero* ◻ Comerské Gezero ◻ uel Lacus Larius
- | **Larix**, gene. foemi. ◻ *dřevo nápodobné k smrku* ◻ Dřevo nápodobné k smrku ◻ De genere abietum
- Larua**, gene. foemi. ◻ *larva, zpotvoření tváře* ◻ Larwa/ zpotvoření twáře ◻ Hinc Laruatus, a, um ◻ *potvorná tvář, kdo v larvě chodí* ◻ Potvorná tvář/ kdo w Larvě chodij ◻ Et Laruae ◻ *duchové strašliví, obludní, noční potvoření duchuov* ◻ Duchové strašliwij/ obludnij/ noční potvoření Duchuow ◻ Vnde Laruatus etiam dicitur ◻ *člověk posedlý, trhlý, vsteklý, střestěný* ◻ Čłowěk posedlý/ trhlý/ wsteklý/ střestěný ◻ Laruale ◻ *ohydná, nezpuosobná, škaredá tvář* ◻ Ohydná/ nezpuosobná/ škaredá twář
- Larus**, gene. mascu. latinè Fulica. Vide supra, Auis marina uilißima ◻ *mořská vlastovice* ◻ Mořká wlastowice ◻ ut quidam putant
- Lasciuus**, a, um ◻ *buojný, rozpustilý, chlipný* ◻ Buogný/ rozpustilý/ chlipný ◻ Lasciua ◻ *buojnost, chlipnost* ◻ Buognoft/ chlipnoft ◻ Lasciuio, is ◻ *buojním, rozpustilost plodím* ◻ Buognijm/ rozpustilost plodijm ◻ Et Arbores lasciuire dicuntur ◻ *když buojně rostou*

a mnoho větví z sebe vypouštějí ▫ Když buogně rostau/ a mnoho wětwiij z sebe wypau-
šťěgij

Laferpitium, gene. neut. ▫ *vejborné křoví v cyrenejcké krajině, z kteréhožto mizka teče, jenž laser slove* ▫ Weyborné křowij w Cyrenaycké kragině/ z kteréhožto mijzka teče/ genž Lafer flowe

Laffus, a, um ▫ *ustálý, zemdlený, uhnany, upracovaný* ▫ Všťálý/ zemdlený/ vhnany/ vpracovaný ▫ Lařitudo ▫ *ustálost, upracování* ▫ Všťáloft/ vpracowánij ▫ Laffesco ▫ *ustávám, sem mdel, rozmařilý* ▫ Všťawám/ sem mdel/ rozmařilý ▫ Laffo, as ▫ *umdlévám, práci obtěžuji* ▫ Vmdlévám/ pracý obtěžugi ▫ Delaffo, idem

Lateo, e, latui ▫ *skrejšám se, kryji se, tajím se* ▫ Skreywám fe/ krygi fe/ tagijm fe ▫ Me latet ▫ *nevím* ▫ Newijm ▫ Deliteo, et Delitefco, ferè idem. Latito, as, frequentatium, à Lateo fit Latibulum ▫ *doupě neb skrejše, kde se divoká zvěř kryje* ▫ Daupě neb fkrayffe/ | kde se diwoká Zvěř kryge ▫ Latebra, uel Latebrae, arum idem, fed hominum. Latebrofus, a, um ▫ *kde jest mnoho skrejší a ústupkuow* ▫ Kde geft mnoho fkrayřlij/ a vřtupkuow ▫ Illatebro, as ▫ *ukrejšám se, ulizám* ▫ Vkraywám fe/ vlýzám ▫ Item, Latex, icis ▫ *voda neb každá vlhkost, kteráž wnitř v zemi jest, temenec, pamen* ▫ Woda/ neb každá wlhkořt/ kteráž wnitř w zemi geft/ Temenec/ pamen ▫ Et Laterna, Lucerna ▫ *svítednice* ▫ Swijtednice ▫ Latenter, aduerbium ▫ *skrytě* ▫ Skrytě

Oo2rb

Later, gene. mařc. ▫ *cihla, kamen cihelní* ▫ Cyhla/ kamen cyhelnij ▫ Laterculus, diminutium ▫ *cihlička* ▫ Cyhlička ▫ Later crudus ▫ *syrová, ne vypálená cihla* ▫ Syrowá ne vypálená Cyhla ▫ Sole ficcatus, ex quo structurae quondam fiebant. Later coctus, uel coctilis laterculus ▫ *vypálená cihla* ▫ Wypálená¹⁴⁵ cyhla ▫ Ex quo structura fit, quae testacea uocatur. Latericius, a, um ▫ *cihelný, z cihel udělaný* ▫ Cyhelný/ z Cyhel wdělaný ▫ Lateritius murus ▫ *cihelná zed'* ▫ Cyhelná zed' ▫ Laterarius ▫ *cihlář* ▫ Cyhlář ▫ Lateraria ▫ *cihelnice* ▫ Cyhelnice

Latium, gen. neu. ▫ *Italia, vlaská země neb krajina okolo řeky Tiberis, proti moři* ▫ Italia/ Wlaská země/ neb kragina okolo řeky Tyberis/ proti Moři ▫ Hinc Latialis, le ▫ *co z Latium jest* ▫ Co z Latium geft ▫ Latius, a, um, idem. Et Latinus ▫ *král v krajině Latium, Aeneařu test neb tchán* ▫ Král w kragině Latium AEneářu test neb tchán ▫ Item, Latinus, a, um ▫ *latinský* ▫ Latinský ▫ Latinè, aduerbium ▫ *latině, řeči latinskou* ▫ Latině/ řečij Latinskau ▫ Et Latinitas ▫ *latinská řeč* ▫ Latinská řeč ▫ Latinae, arum ▫ *svátek ku poctivosti Jupiterowi od Latinikuow ustanowený* ▫ Swátek ku poctiwofiti Iupiterowi/ od Latinijkuow wřtanowený

Latomia, gene. foemini. latinè Lapidicina ▫ *lom, kde se kamen láme neb teře* ▫ Lom kde se kamen láme neb teře ▫ Olim ad latomias damnabantur homines ▫ *někdy lidé do takových skalnatých lomův od tyranuow neb mocnářuow byli odsuzováni* ▫ Někdy lidé do takových řkalnatých lomůw od Tyrannuow neb Mocnářuow byli odsuzowáni ▫ Vnde

Oo2va

¹⁴⁵ Wypálená] Wypálena tisk

pro carcere plerunque accipitur ◻ *za žalář neb vězení* ◻ Za žalář/ neb vězení ◻ Latomus, pen. cor. Lapidica ◻ *kameník, kdo kamen teše* ◻ Kamenijk/ kdo kamen tesse

Latmus, et Latmius, gene. maf. ◻ *hora v Joni* ◻ Hora w Ionij

Latona, gene. foemi. pen. pro. ◻ *matka Apolina a Diany* ◻ Matka Apolina a Diany

Latria, gene. foemi. pen. prod. latinè Cultus ◻ *služba, pocta* ◻ Služba/ pocta ◻ Vnde Idolatria, Vide supra in dictione Idolum

Latrina, gene. foemi. ◻ *obzvláštní místo pro vyčištění břicha, záchod* ◻ Obzvláštnij mijsto pro wyčistěnj břicha/ záchod ◻ Vide Forica

Latro, as, aui ◻ *štekám* ◻ Sštekám ◻ *propriè canum. Hinc Latratus, us* ◻ *štekání* ◻ šštekánij ◻ Composita, Allatro ◻ *na někoho štekám* ◻ Na někoho šštekám ◻ Oblatro ◻ *odštekávám, odmlouvám, odkřikám* ◻ Odšštekávám/ odmlauwám/ odkřikám

Latro, onis, pen. pro. gene. maf. ◻ *lotr, pocestný zloděj, morděř* ◻ Lotr/ pocestný zloděj/ Morděř ◻ *qui ex rapto uiuit. Latrunculus, diminuti. Latrunculus* ◻ *kámen šachovní* ◻ Kámen ššachownij ◻ Ludus latruncolorum ◻ *šachovní hra, šachování* ◻ Ššachownij hra/ ššachování ◻ Latrocinium ◻ *lotrování, zlodějství, morděřství* ◻ Lotrovánij/ zloděgstwij/ morděřstwij ◻ Latro olim significabat ◻ *nájemný voják, dráb, žoldněř* ◻ Nájemný wogák/ Dráb/ Žoldněř ◻ Hinc Latrocinor ◻ *loupím neb ze mzdy na vojnu táhnu* ◻ Laupijm/ neb ze mzdy na Wognu táhnu ◻ Latrunculator ◻ *krevní písař, podrychtáři* ◻ Krewnij pijšař/ Podrychtáři ◻ Iudex rerum capitalium, qui de latrocinijs iudicat

| **Latus**, a, um ◻ *široký, prostranný* ◻ šširoký/ proštranný ◻ Latitudo ◻ *širokost* ◻ šširokost ◻ Latè patet ◻ *široce se vztahuje, na mnohá místa se rozširuje* ◻ šširoce se wztahuge/ na mnohá mijsta se rozširuge ◻ Latusclauus ◻ *konšelské roucho* ◻ Konššelské raucho ◻ Et Laticlauri ◻ *konšele neb patrici* ◻ Konššele neb Paatricij ◻ Vide supra Latifundium ◻ *široké pole, zboží po hromadě obširné* ◻ šširoké Pole/ Zbožij po hromadě obšširné ◻ Latifolium ◻ *široce listnaté* ◻ šširoce listnaté ◻ Latifco, is ◻ *široce se táhnu neb rozširuji se* ◻ šširoce se táhnu/ neb rozšširugi se ◻ Lato, as, non ufurpatur. Sed composita, Dilato, penult. prod. ◻ *na ruozno kladu, daleko rozširuji* ◻ Na ruozno kladu/ daleko rozšširugi ◻ Dilatio ◻ *rozširování* ◻ Rozšširování

Oo2vb

Latus, eris, pen. cor. gene. neut. ◻ *strana, bok* ◻ strana/ bok ◻ Lateranus ◻ *trabant, lokaj* ◻ Trabant/ Lokag ◻ Stipator, uel Satelles, idem quod latro. Item, Lateranus ◻ *vlastní jméno jednoho Římanína* ◻ Wlaštnij gméno gednoho Ržijmanijna ◻ A quo Lateranenfe palatium

Lathyris, gene. foemi. ◻ *skočec* ◻ Skočec ◻ Cataputia maior

Lauerna, gene. foemi. ◻ *bohyně zlodějuow, u Římanuow* ◻ Bohyně zloděguow/ v Ržijmanuow ◻ Hinc Lauernio ◻ *zloděj* ◻ Zloděg ◻ Et Lauernalis porta ◻ *brána neb fortna v Římě, nedaleko od chrámu Laverny* ◻ Brána neb fortna w Ržijmě/ nedaleko od Chrámu Lauerny

Lauinium, gene. neut. ◻ *bylo město v Itáli* ◻ Bylo Město w Italij

Lauo, as, laui, lauatum, et laui, lotum, et lautum ▫ *myji, koupám* ▫ Mygi/ kaupám ▫ Lauare laterem ▫ *daremní práci vésti* ▫ Daremnij pracy wésti ▫ prouerb. Hinc Lauatio ▫ *umývání, koupání, mytí* ▫ Vmýwánij/ kaupánij/ mytij ▫ Lauacrum, pen. prod. idem ▫ *koupel* ▫ Kaupel ▫ Et Lautus, uel Lotus, a, um ▫ *umytý, zmytý, vyčištěný* ▫ Vmytý/ zmytý/ | *wyčištěný* ▫ Item ▫ *hojný, ozdobený* ▫ Hogný ozdobený ▫ Lautā caena ▫ *nákladná, úpravná večeře* ▫ Nákladná/ vpravná wečeře ▫ Et Lautè, aduerb. ▫ *hojně* ▫ Hogně ▫ etiam ▫ *ozdobně* ▫ Ozdobně ▫ Lautè loqui ▫ *ozdobně mluvíti* ▫ Ozdobně mluwiti ▫ Vnde Lautitia ▫ *úpravné krmě, stkvostnost, ozdoba oděvu* ▫ Vpravné krmě/ stkwostnoft/ ozdoba oděwu ▫ Lautus etiam significat ▫ *nádherný, rozmazaný* ▫ Nádherný/ rozmazaný ▫ A quo Lautulus, diminuti. ▫ *koblizný, rozmazánek* ▫ koblizný/ rozmazánek ▫ Praeterea à Lauo fit Lotrix ▫ *pradlí* ▫ Pradlý ▫ Lotorius, a, um ▫ *co k praní náleží* ▫ Co k pranij náležij ▫ Malleus lotorius ▫ *píst* ▫ Pijft ▫ Et Lotium ▫ *moč* ▫ Moč ▫ Composita, Require in Luo. Illotus, a, um ▫ *neumytý, špinavý, nevymáchaný* ▫ Nevmytý/ špinawý/ newymáchaný

Laurus, fecundae et quartae declinationis, gene. foemi. ▫ *bobkový strom* ▫ Bobkový strom ▫ Bacca lauri ▫ *bobek* ▫ Bobek ▫ Laurinum ▫ *bobkovej olej* ▫ Bobkovej Oleg ▫ Laureā, idem quod Laurus, uel Laurifolium ▫ *bobkový list* ▫ bobkový list ▫ Laureā ▫ *bobkový věnec* ▫ Bobkový wěnc ▫ Laureola idem ▫ *wěnc neb obwinutí, v němž ti, kteříž swítěžili neb triumf obdrželi, do města Říma vjízdívali* ▫ Wěnc neb obwinutij/ w němž ti/ kteříž swijtěžyli neb tryumff obdrželi/ do Města Ržijma wgijzdijwali ▫ Lauream adeptus est, uel Lauream meruit ▫ *jest korunován, zasloužil koruny* ▫ Geft korunowán/ zaslaužil koruny ▫ Laureatus, a, um ▫ *bobkovým věncem korunovaný* ▫ Bobkovým Wěncem korunovaný ▫ Laureolus, proprium nomen ▫ *vlastní jméno jednoho nešlechtného člověka* ▫ Wlastnij gméno gednoho neshlechtného Człowěka ▫ Lauretum ▫ *bobkový les* ▫ Bobkový les ▫ Laureus, a, um ▫ *co z bobku uděláno jest, bobkový* ▫ Co z bobku wděláno geft/ Bobkový ▫ Laurentum ▫ *město v krajině Latium* ▫ Město w kragině Latium ▫ Vnde Laurens, et Laurentinus ▫ *kdo z toho města jest* ▫ Kdo z toho Města geft ▫ Laurentia ▫ *manželka pastýře Faustula, kterejž Romule a Rema odchoval* ▫ Manželka Paštýře Faustula/ kterejž Romule a Rema odchowal ▫ Laurentalia, orum ▫ *svátek ku poctivosti té Laurencie ustanowenej* ▫ Swátek ku poctiwosti té Laurentie wftanoweney ▫ Laurolaunium ▫ *město nedaleko od Laurentum v Itáli* ▫ Město nedaleko od Laurentum/ w Itáli

Laus, gene. foemi. ▫ *chvála, vychwalování* ▫ Chwála/ wychwalowánij ▫ Laudo, as ▫ *chválím, vychvaluji* ▫ Chwálím/ wychwalugi ▫ Collaudo ▫ *spoluchválím* ▫ Spolu chwálím ▫ Item, Laudo ▫ *jmenuji* ▫ Gmenugi ▫ uel idem quod Cito. Autores certiβimos laudare possum, Cice ▫ *mohu jisté svědomí neb pruwodníky jmenovati a powolati* ▫ Mohu gisté swědomij/ neb pruwodníjky gmenowati/ a powolati ▫ Nam est uerbum iuris. Hinc Illaudatus, a, um ▫ *co nesluší jmenovati* ▫ Co nesluffij gmenowati ▫ Et Illaudabilis. Laudicoenus ▫ *kdo mzdu a dary dává, aby ho chwálili* ▫ Kdo mzdu a dary dává aby ho chwálili ▫ Sophocles graecè dictus, ut Plinius in Epistola. Elaudo ▫ *na prosto jme-*

Oo3ra

Oo3rb

nuji ▫ Na prosto gmenugi ▫ Laudatio ▫ *vychvalování* ▫ Wychwalowánij ▫ Laudatiuus, a, um ▫ *chválený* ▫ Chwálený ▫ Laudabilis, le ▫ *chválitebný, chvály hodný* ▫ Chwálitebný/ chvály hodný

Lautia, lautiae, gene. foemi. ▫ *dar neb šenkování, kteréž se cizím posluom dává, a vyslanejm ku poctivosti* ▫ Dar neb šfenkowánij/ kteréž se cyzým posluom dává/ a wyflaneym ku poctiwofiti ▫ Graecè ▫ ζέτιον

Lautomia, idem quod Latomia, gener. foemi. ▫ *lom kamenný, jáma, kde kamen lámí* ▫ Lom kamenný/ yáma kde kamen lámij ▫ Saxifodina, uel Lapidicina. Item, Carcer Syracusanus subterraneus immensus, ac profundus ▫ *žalář hluboký při městě Syrakusa v Sicilii* ▫ Zialář hluboký při Měště Syra|cusa w Sycilij ▫ et pro quouis carcere, uel loco subterraneo, aut Hypogaeo in faxo incifo accipitur

Oo3va

Laxus, a, um ▫ *široký, měkký, rozpuštěný, slabý* ▫ Šijroký/ měkký/ rozpuštěný/ flabý ▫ Laxi funes ▫ *slabí provazové* ▫ flabij prowazowé ▫ Hinc Prolixus, a, um ▫ *dlouhý, široký* ▫ Dlahý/ šijroký ▫ Laxitas ▫ *šírokost* ▫ šijrokoft ▫ Prolixitas ▫ *dlouhost* ▫ Dlahoft ▫ Laxo, as ▫ *rozšiřuji, rozpouštím, rozvazuji, občerstvuji* ▫ Rozšijřugi/ rozpaustijm/ rozvazugi/ občerstwugi ▫ Relaxo idem. Relaxare animum ▫ *srdce od pečování vyprostí* ▫ Srdce od pečowánij wyprostiti ▫ Vnde Laxamentum ▫ *rozpuštění, voslabení, občerstvení* ▫ Rozpuštěnij/ woslabenij/ občerstwenij

LE

Lea, idem quod Leaena, gene. foemini. ▫ *lvíce* ▫ Lwice

Leander, gene. mafc. ▫ *vlastní jméno jednoho mládence z Abido, kterýž Erotu pannu v městě Sestus horlivě byl miloval* ▫ Wlaftnij gméno gednoho Mládence z Abydo, kterýž Erotu Pannu w Měště Seftus horliwě byl milowal

Lebadeia, gene. foemi. ▫ *město v Boeotii* ▫ Město w Boeotij

Lebes, etis, pen. prod. gene. mafc. ▫ *kotel měděnný* ▫ Kotel Měděnný

Lectus, gene. mafc. ▫ *luože* ▫ Luože ▫ Lectulus, et Lecticulus, diminut. ▫ *luožko* ▫ Luožko ▫ Lectisternium ▫ *voběd w chrámě s připravenými ložmi k sedění* ▫ Woběd w Chrámě s připravenými ložmi k seděnij ▫ Lectica, penul. prod. ▫ *nesící luože, máry, nuoše* ▫ Nefýcý luože/ Máry/ nuosse ▫ Lecticula, diminut. ▫ *nosecí luožko* ▫ Nofecý Luožko ▫ Lecticarius ▫ *kdo luože neb nuoše nosí* ▫ Kdo Luože neb nuosse nofý

Lecythus, pen. cor. gene. mafc. ▫ *olejný dřebán, nádoba k masti, mastní puška* ▫ Olegný Dčbán/ nádoba k Mafti/ Maftnij puška

Lego, as, aui, primae coniugatio ▫ *vysílám, s poručením posílám* ▫ Wy|fýlám/ s poručenijm pošýlám ▫ Vnde Legatus ▫ *vyslanej s mocí, posel od rady vypravený* ▫ Wyflaney s mocý/ Pofel od Raddy wyprawený ▫ Legatio ▫ *vyslání, poselství* ▫ Wyflánij/ Pofelstwij ▫ Legatus etiam ▫ *místa držitel, zprávece neb najvyššího hajtmana v vojště neb knížete, lejtingar* ▫

Oo3vb

Mijſta držitel/ Zprávce neb nayvyšſijho Haytmana w wogſtě/ neb Knijžete/ Laytingar ▫ Legatus principis. Legaticus, a, um ▫ *co k poſelſtví a k legátſtví náleží* ▫ Co k Poſelſtwij a k Legátſtwij náleží ▫ Item, Legare ſignificat ▫ *kſaftovati, odkázati, dědičně dáti* ▫ Kſafftowati/ odkázati/ dědičně dáti ▫ Testamento relinquere. Hanc uineam legavit mihi patruus moriens ▫ *tuto vinnici odkázal mi ſtrejc, maje umříti, neb kſaftoval mi ji dědičně* ▫ Tuto Winnicy odkázal mi ſtrayc mage vmřijti/ neb kſafftował mi gi dědičně ▫ Hinc Legatum ▫ *odkázani* ▫ Odkázanj ▫ Legator ▫ *kdo odkazuje, kſaftuje* ▫ Kdo odkazuje/ kſafftuge ▫ Legatarius ▫ *kdo na odkázani čeká neb komu jeſt odkázáno* ▫ Kdo na odkázanij čeká/ neb komu geſt odkázáno ▫ Compoſita, Ablego, as, pen. pro. ▫ *zaſílám, přeč odsílám* ▫ Zaſýlám/ přeč odſýlám ▫ Ablegatus, a, um ▫ *odeslaný* ▫ Odeſlaný ▫ Ablegatio ▫ *odsílání, zaſilání* ▫ Odſýláníj/ zaſýláníj ▫ Allego ▫ *přiſílám neb nařizují* ▫ Přiſýlám neb nařizují ▫ Delego ▫ *poručím, vzkládám* ▫ Poraučijm/ wzkládám ▫ Delegatum munus ▫ *poručený ouřad* ▫ Poručený auřad ▫ Subdelego ▫ *vzkládám na jiného co mně jeſt poručeno* ▫ Wzkládám na giného/ co mně geſt poručeno ▫ Collego non legitur. Sed Collega, nomen, gene. mafcu. ▫ *ſpolutowaryš v úřadu neb v moci, ſpolupracující v úřadě* ▫ Spolu towaryšs w vřadu neb w mocy/ ſpolu pracujícíj w vřadě ▫ Collegium ▫ *towaryšſtvo neb ſhromáždění ſpolečnickuow v jednom povolání a ſpolečnost těch, kteříž jednotajný úřad neb moc mají* ▫ Towaryšſtwo/ neb ſhromážděníj ſpolečnickuow w gednom powoláníj/ a ſpolečnost těch/ kteříž gednoſtajný vřad neb moc mají ▫ Relego ▫ *odsílám, zaſe poſílám nebdoczují* ▫ Odſýlám/ zaſe poſýlám/ neb odcyzují ▫ Item ▫ *přeč z wlaſti zaſílám* ▫ Přeč z wlaſti zaſýlám ▫ Item, Relegatus ▫ *kdo jeſt jako vypověděný zaſlán, vypověděnec* ▫ Kdo geſt jako vypověděný zaſlán/ vypověděnec ▫ Sublego ▫ *dostavují, doplňují na místo toho, koho ſe nedoſtává* ▫ Doſtawují/ doplňují na mijſto toho/ koho ſe nedoſtává

Oo4ra

Lego, is, legit, tertiae coniugat. ▫ *čtu, hromáždím, zbírám* ▫ Cztu/ hromáždijm/ zbijrám ▫ Legere flores ▫ *kvítí zbírati* ▫ Kwijtij zbijrati ▫ Legere ueſtigia ▫ *v ſlepějích následovati* ▫ W ſlepějích následowati ▫ Legere picturam ▫ *na malování patřiti* ▫ Na malováníj patřiti ▫ Legere littus ▫ *mimo břeh ſe plawiti* ▫ Mimo břeh ſe plawiti ▫ Item, Lego ▫ *volím, vybírám* ▫ Wolijm/ wybijrám ▫ Caesar in ſenatum eum legit, Cice ▫ *císař udělal ho konſelem, volil ho k úřadu* ▫ Cýſař vdělal ho Konſelem/ wolil ho k vřadu ▫ Hinc Legio ▫ *vybraney vojenský lid z deſíti* ▫ Wybraney wogenský lid z deſýti ▫ cohortibus ▫ *to jeſt bylo ſto a ſeſt tiſíc pěſích, ſedm ſet a třidceti jízdných* ▫ To geſt bylo Sto a ſeſt Tiſýc pěſijich/ Sedm ſet a Třidceti gijzdných ▫ Legionarius, a, um ▫ *co k legionu neb takowému lidu přináleží* ▫ Co k Legionu neb takowému lidu přináležij ▫ Legulus ▫ *zběrač hroznůw neb vſelikého owotce* ▫ Zběrač hroznůw neb vſelikého owotce ▫ Legumen, pen. pro. ▫ *drobné věci luſtinowaté, jáhly, proſo, hrách, pohanka etc.* ▫ Drobné wěcy luſtinowaté/ Yáhly/ Proſo/ Hrách/ Pohanka etc. ▫ Item, Lector ▫ *čtenář* ▫ Cztenář ▫ Lectio ▫ *čtení, wyſlovení* ▫ Cztenij/ wyſlowenij ▫ Et Lectito, as, frequentati ▫ *pilně čítám* ▫ Pilně čij-

tám ▫ Lecturio ▫ *žádám neb strojím se čísti* ▫ *Ziádám neb strogijm se čijsti* ▫ Composita, Allego, id, pen. cor. ▫ *připojímám, přivodím, připojuji* ▫ *Připogijmám/ přivodijm/ připogugi* ▫ *Allectus est in senatum* ▫ *vzat neb pojat jest v úrad konšelský* ▫ *Wzat neb pogat gest w Vřad Konšelský* ▫ Colligo ▫ *v hromadu zbírám, sromažďuji neb docházím* ▫ *Whromadu zbijrám/ sromažďugi/ neb docházým* ▫ *Colligere taedium* ▫ *stejskati sobě* ▫ *Stayfkati sobě* | ▫ *Colligere iram* ▫ *hněvati se* ▫ *Hněwati se* ▫ *Colligere se in arma* ▫ *bráti k sobě braň* ▫ *Bráti k sobě braň* ▫ *Vbi se collegit* ▫ *jak sám k sobě přišel, když se posilnil, občerstvěl* ▫ *Yak sám k sobě přišel/ když se pošylnil/ občerstvěl* ▫ *Inde Recolligere* ▫ *zase k sobě samému přijíti* ▫ *Zase k sobě samému přigijti* ▫ *Sic collige hoc* ▫ *rozečti to, rozhodni to* ▫ *Rozečti to/ rozhodni to* ▫ *Ex hoc potes colligere* ▫ *z toho muožeš pohodnouti, porozuměti, počísti* ▫ *Z toho muožeš pohodnauti/ porozuměti/ počijsti* ▫ *Hinc Collectio* ▫ *sebrání, shromaždění* ▫ *Sebránij/ shromažděníj* ▫ *Collectivus, a, um* ▫ *zbravý, shromažditedlný* ▫ *Zbijravý/ shromažditedlný* ▫ *Item, Collectivus, a, um* ▫ *shromažděný* ▫ *Shromažděný* ▫ *Collectanea* ▫ *sebrání, poznamenání z rozličných knih* ▫ *Sebránij/ poznamenánij z rozličných knih* ▫ *Deligo. pen. cor.* ▫ *volím, vybírám* ▫ *Wolijm/ wybijrám* ▫ *Delige quem diligas, Cicero* ▫ *vyvol sobě toho, koho by miloval* ▫ *Wywol sobě toho/ kohoby miloval* ▫ *Vnde Delectus, a, um* ▫ *vybraný, volený* ▫ *Wybraný/ wolený* ▫ *Sine delectu* ▫ *bez vybírání, bez rozdílu* ▫ *Bez wybijránij/ bez rozdijlu* ▫ *Delectum habere, uel Delectum agere militum* ▫ *vojenskej lid mustrovati, zpořádati* ▫ *Wogenkey lid muštrowati/ zpořádati* ▫ *Nam delectum agere, idem est, quod deligere. Diligo* ▫ *miluji* ▫ *Milugi* ▫ *Dilectio* ▫ *milování* ▫ *Milováníj* ▫ *Diligens nomen* ▫ *pilný* ▫ *Pilný* ▫ *Diligentia* ▫ *pilnost* ▫ *Pilnost* ▫ *Indiligentia* ▫ *nepilnost* ▫ *Nepilnost* ▫ *negligentia. Eligo, idem quod Deligo* ▫ *volím, vyvoluji, vybírám* ▫ *Woljm/ wywolugi/ wybijrám* ▫ *Vnde Electio* ▫ *volení* ▫ *Wolenj* ▫ *Elector* ▫ *volič, kdo volí* ▫ *Wolič/ kdo woli* ▫ *Intelligo* ▫ *rozumím neb znamenám* ▫ *Rozumijm/ neb znamenám* ▫ *Subintelligo* ▫ *porozumívám* ▫ *Porozumijwám* ▫ *Intellectus, us* ▫ *rozum člověka* ▫ *Rozum Człowěka* ▫ *Intelligibilis, le* ▫ *srozumitedlnej, znamenatedlný* ▫ *Srozumitedlnej/ znamenatedlný* ▫ *Negligo* ▫ *zanedbávám, meškám* ▫ *Zanedbávám/ meškám* ▫ *Negligere uelitem* ▫ *šatu nešetřiti neb nedbánlivě chovati* ▫ *Sfatu nešetřiti/ neb nedbánlivě chovati* ▫ *Neglecta coma* ▫ *zdraštěné, nezčesané vlasy* ▫ *Zdraštěné/ nezčesané wlasý* ▫ *Hinc negligens* ▫ *nepilný, nedbalý, meškavý* ▫ *Nepilný/ nedbalý/ meškavý* ▫ *tardus in agendo. Et Negligentia* ▫ *nedbánlivost* ▫ *Nedbánliwost* ▫ *Negligenter habere* ▫ *nedbati* ▫ *Nedbati* ▫ *Neglectus, us* ▫ *zanedbání, pohrdání* ▫ *Zanedbánij/ pohrdánij* ▫ *Neutiquam mihi neglectui est* ▫ *nikoli sem ho neopovrhoval, nezanedbal, o to péči mám* ▫ *Nikoli sem ho neopowrhowal/ nezanedbal/ o to péči mám* ▫ *Perlego* ▫ *počítám neb naskrze vyčítám* ▫ *Počijtám/ neb naskrze wyčijtám* ▫ *Perlego oculis* ▫ *dobře přehlédám, přebíhám* ▫ *Dobře přehlédám/ přebijhám* ▫ *Praelego* ▫ *napřed čtu, vykládám* ▫ *Napřed čtu/ wykládám* ▫ *Relego* ▫ *zase čtu, podruhé znovu čtu* ▫ *Zase čtu/ podruhé znowu čtu* ▫ *Sublego, pen. cor.* ▫ *kradu, tajně přeč odná-*

Oo4rb

Oo4va

ším ▫ *Kradu/ tagně přeč odnášijm* ▫ *Nam legere significat* ▫ *rozvázati, přeč odnášeti* ▫ *Rozvázati/ přeč odnášeti* ▫ *Vnde Sacrilego, pen. cor.* ▫ *svatokrádce, kdo kostely loupí* ▫ *Swatokrádce/ kdo Kostely laupij* ▫ *Et Sacrilegium* ▫ *svatokrádež* ▫ *Swatokrádež* ▫ *Seligo* ▫ *odbírám, na stranu odkládám* ▫ *Odbijrám/ na stranu odkládám* ▫ *Translego* ▫ *přečítám* ▫ *Přečijtám*

Leguleius, Vide Lex

Leleges, gene. mafcu. ▫ *toulaví lidé, kteříž někdy v Tesáli bydleli, i na jiných místech, však najbliže při Kari* ▫ *Taulawij lidé/ kteříž někdy w Thesfalij bydleli/ y na giných mijstech/ wšak naybliže při Carij*

Lema, gene. foemini. latinè Lippitudo ▫ *krhavost očí, blikavost, hnojení očí, slzení* ▫ *Krhawoft očíj/ blijkawoft/ hnogenij očíj/ slzenij* ▫ *Lemofus, a, um* ▫ *krhavý, slzavých očí, blíkavej* ▫ *Krhawý/ slzavých očíj/ blijkawey*

Lemanus, gene. mafcu. ▫ *Lozannerské jezero, Genferské jezero* ▫ *Lozannerfké Gezero/ Genfferfké Gezero*

Lembus, gene. mafc. ▫ *člun, malá rybářská lodka* ▫ *Cžlun/ malá rybářská lodka*

| **Lemma, gene. neut. latinè Sumptio, ut Cicero, uel Assumptum** ▫ *vejpověd neb vytknutí, jemuž nelze na odpor vstoupiti, ale místo se mu dává* ▫ *Waypowěd/ neb wytknutij/ gemuž nelze na odpor wštaupiti/ ale mijsto se mu dává* ▫ *uel Argumentum* ▫ *důvod* ▫ *důwod* ▫ *Hinc Dilemma, Vide supra*

Oo4vb

Lemnifci, gene. mafc. ▫ *třapci neb uvázci, kteříž na věncích neb na korunách visí* ▫ *Třapcy/ neb vwázcy/ kteříž na Wěncých neb na korunách wifý*

Lemnos, gene. ma. ▫ *vostrov v moři Aegenum mezi Troy a horou Atos v Macedoní, kterýž Vulcanovi posvěcen byl* ▫ *Woftrow w moři AEgenum/ mezi Troy/ a horou Athos w Macedonij/ kterýž Vulcanowi powěcen byl* ▫ *Lemnium malum* ▫ *veliké neštěstí* ▫ *Weliké nešťětij* ▫ *prouerbium*

Lemures, pene. maf. plura. tantum ▫ *noční duchové, zlé obludy, příšery* ▫ *Nočnij duchowé/ zlé obludy/ příšery*

Lenaeus, gene. mafcu. ▫ *přijmí Bakchovo* ▫ *Prijgmij Bacchowo*

Lenis, e ▫ *hladký, měkký* ▫ *Hladký/ měkký* ▫ *Et Metapho* ▫ *tichý, lahodný* ▫ *Tichý/ lahodný* ▫ *Lene uinum* ▫ *lahodné víno, kteréž není přitvrdé* ▫ *Lahodné Wijno/ kteréž není přitvrdé* ▫ *Non asperum, ferè idem quod Lewis, prima longa. Asperum hoc uinum est pater, aliud lenius, Terent* ▫ *toto víno jest tvrdé, kyselé, daj nám lahodnější* ▫ *Toto Wijno gest tvrdé/ kyselé day nám lahodněšij* ▫ *Ego sum animo leni natus* ▫ *já sem od přirození tiché mysli* ▫ *Yá sem od přirozenij tiché myfli* ▫ *Vnde Lenitas, et Lenitudo* ▫ *měk-kost, tichost, povlovnost* ▫ *Měkkost/ tichoft/ powlovnost* ▫ *Leniter* ▫ *tiše, povlovně* ▫ *Tiffé/ powlovně* ▫ *Et Lenio, is, ire* ▫ *hladím* ▫ *Hladijm* ▫ *Metapho* ▫ *krotím, lahodím, kojím, těším* ▫ *Krotijm/ lahodijm/ kogijm/ těšijm* ▫ *Lenire dolore* ▫ *bolesti, žalosti poskrotiti,*

polehčiti ▫ Bolesti/ žalosti poskrotiti/ polehčiti ▫ Delenio, idem. Lenimen ▫ *lahození, těšení* ▫ Lahozeníj/ | těšlení ▫ et Lenimentum

Pp1ra

Leno, onis, gene. mafc. pen. prod. ▫ *rufián, nevěstek hospodář* ▫ Ruffián/ Newěšteck hospodář ▫ Lena ▫ *rufianka, rufka, hospodyně nevěstek* ▫ Ruffianka/ Ruffka/ Hospodině newěšteck ▫ Lenocinium ▫ *rufianství, nevěstčí neřadné obcování* ▫ Ruffianstwij/ Newěštčij neřadné obcování ▫ Facere lenocinium, et lenocinari ▫ *mladé paní neb nevěstky chovati a z nich zisk bráti* ▫ Mladé panij neb Newěštky chowati/ a z nich zysk bráti ▫ Lenocinium significat etiam ▫ *šmukování, šperkování neb dráždění* ▫ Sfmukování/ šperkowanij/ neb dráždění ▫ Sine ullo uerborum lenocinio ▫ *bez všelikého ozdobného mluvení* ▫ Bez wšfelikého ozdobného mluwenij ▫ Omnis lenocinij negligens, Sueto ▫ *všelikejm ozdobováním neb šmukováním pohrdaje* ▫ Wšfelikeym ozdobowáním neb šmukowanijm pohrdage ▫ Et Lenocinor ▫ *pochlebuji, dráždím, pobízím* ▫ Pochlebugi/ dráždijm/ pobijzým ▫ Lenonius, a, um ▫ *co k obchodu nevěstčímu náleží* ▫ Co k obchodu Newěštčijmu náležij ▫ Lenulus, et Lenunculus, diminut. Et Lenunuculus ▫ *rybářská lodka* ▫ Rybářská lodka

Lens, dis, gen. foem. ▫ *hnida, nečistota na hlavě* ▫ Hnida/ nečistota na hlavě ▫ Vnde Lendinosus, a, um ▫ *hnidovatý* ▫ Hnidowatý

Lens, tis, gene. foemi. ▫ *lněné semeno* ▫ Lněné semeno ▫ Lenticula, diminut. Lenticularis, re ▫ *co má podobu lněného semene* ▫ Co má podobu lněného semene

Lentigo, inis, gene. foemi. ▫ *piha, pruh, zbadání na těle* ▫ Piha/ pruh/ zbadání¹⁴⁶ na těle ▫ Lentiginosus, a, um ▫ *zbadaný, pihovatý* ▫ Zbadaný/ pihowatý

Lentifcus, gene. foemi. ▫ *dřevo, z něhož se pryskyřice prejstí neb gumi, kteréž mastix jmenují* ▫ Dřewo/ z něhož se Pryskyřice prayštitij/ neb Gummi/ kteréž Mastix gmenugij ▫ Item ▫ *z kteréhož přípravu k zubuov páraní dělají, neroste to dřevo v zemích německých, mám za to, ani v české* ▫ Z kteréhož přípravu k zubuow páranij dělagij/ neroste to dřewo w Zemijch Německých/ | mám za to ani w Czelké

Pp1rb

Lentus, a, um ▫ *útlej, měkký, židkej, znenáhly* ▫ Vtley/ měkký/ židkej/ znenáhly ▫ Item ▫ *nespěšný, lenivý, nebystrý* ▫ Nespěšný/ lenivý/ nebystrý ▫ Lentitudo ▫ *nespěšnost, váhavost* ▫ Nespěšnost/ wáhawost ▫ Lentesco ▫ *počínám měknouti, hebnouti neb wlačkowatěti* ▫ Počijnám měknouti/ hebnouti/ neb wlačkowatěti ▫ Lento, as ▫ *wohýbám, obměkčuji* ▫ Wohýbám/ obměkčugi ▫ Lentè, aduerbium ▫ *nespěšně, znenáhla* ▫ Nespěšně/ znenáhla ▫ Festina lente ▫ *pospíchaj znenáhla* ▫ Pospijchag z nenáhla ▫ Lentor, oris, gene. mafc. pen. prod. in obliquis etiam ▫ *wláčka, lepkost, táhavost oleje neb vody* ▫ Wláčka/ lepkost/ táhawost Olege/ neb Wody

Leo, les, non est in usu, Sed Deleo, es, deleui ▫ *vymazuji* ▫ Wymazugi ▫ Deletilis, le ▫ *vymazečný* ▫ Wymazečný ▫ Delebilis, le ▫ *vymazatedlný* ▫ Wymazatedlný ▫ Indelebilis, le ▫ *nevymazatedlný, nevymazný* ▫ Newymazatedlný/ newymazný

¹⁴⁶ zbadáníj] zbadání tisk

Leo, leonis, gene. mascu. ▫ *lev* ▫ Lew ▫ Leana ▫ *lvíce* ▫ Lvice ▫ Leoninus, a, um. pen. pro. ▫ *lvový, co lvu náleží* ▫ Lwowý/ co Lwu náležij ▫ Leopardus, et Leopardalis ▫ *zvíře od lva a parda zplozené, levhart* ▫ Zwijře od Lwa a Parda zplozené/ Lewhart

Lepor, et **Lepos**, oris, pen. prod. gene. mascu. ▫ *přívětivost, libost, ozdobnost, okrása řečí, zdvořilost milost i příjemnost slov* ▫ Přijwėtiwoft/ liboft/ ozdobnoft/ okráfa řečij/ zdwořiloft miloft/ y přigemnoft flow ▫ Venustas, Vnde Lepidus, a, um ▫ *v řeči utěšený, přívětivý, milý, příjemný, libej* ▫ W řeči vtěšfený/ přijwėtiwý/ milý/ příjemný/ libey ▫ Lepidus homo ▫ *utěšený, přívětivý, milostný člověk* ▫ Vtěšfený/ přijwėtiwý/ milostný člověk ▫ Lepida oratio ▫ *pěkná, ozdobná řeč* ▫ Pěkná ozdobná řeč ▫ Illepidus, a, um ▫ *nemilý, nelibý, nepříjemný* ▫ Nemilý/ nelibý/ nepříjemný ▫ Lepiditas ▫ *ozdobnost* ▫ Ozdobnoft ▫ Lepidè, aduerbium ▫ *ozdobně, příjemně, čistě* ▫ Ozdobně/ příjemně/ čiftě

| **Lepra**, gene. foem. ▫ *malomocenství, malomocnost* ▫ Malomocentwíj/ malomocnoft ▫ Sic uulgò putatur, cum sit propriè cutis uitium ▫ *zlá prašivost, a strupovitost* ▫ Zlá prašiwoft/ a strupowitofť ▫ Et quod Lepra dicitur, Elephantiasis est, ut supra. Leprosus, a, um ▫ *malomocnej, zmalomocnělej* ▫ Malomocney/ zmalomocněley

Pp1va

Leptis, gene. foem. ▫ *město v Africe* ▫ Měšto w Affrice ▫ Vnde Leptitanus, a, um ▫ *co odtad jest* ▫ Co odtad gefť

Lepus, oris, ge. ma. pen. cor. ▫ *zajíc* ▫ Zagijc ▫ Lepusculus, diminut. ▫ *zajiček* ▫ Zagijček ▫ Leporinus, a, um ▫ *zaječí* ▫ Zagečij ▫ Leporarium ▫ *vobora neb místo ohražené, v němžto zvíř chována i krocena bývá* ▫ Wobora/ neb mijšto ohražené/ w němžto Zvěř chována/ y krocena bývá

Lerna, gene. foemi. ▫ *město v řecké zemi nedaleko od Argos* ▫ Měšto w Ržecké zemi/ nedaleko od Argos ▫ Vnde Lernaeus, a, um. Lernaea palus ▫ *močidlo neb jezero u města Lerny, v němž Hydra, ten ještěř, ležel* ▫ Močidlo neb Gezero v Měšta Lerny/ w němž Hydra ten Gešťěř ležel ▫ Lerna malorum ▫ *množství neb všecko neštěstí, všecko zlé a škody* ▫ Množštíwíj neb wfšecko nešťěštij/ wfšecko zlé a škody ▫ prouerbium

Lefbos, gene. masc. ▫ *vostrov v moři Egeo, na němž jest Mytilene město* ▫ Wofťrow w moři Egeo/ na němž gefť Mytilene měšto ▫ Vnde Lesbios, a, um. Et Lebus ▫ *co odtad jest* ▫ Co odtad gefť

Lefsus, gene. masc. quar. declina. ▫ *úpění, žalostivý křik* ▫ Vpěníj/ žalofťiwý křik

Leftrygones, pen. cor. gene. masc. ▫ *byli lidé v Itáli, při městě Formia, kteříž člověčí maso jedli* ▫ Byli lidé w Itáli/ při Měště Formia/ kteříž čłowěčij maso gedli

Lethargus, gene. masc. ▫ *vospalost a nemoc, v níž ustavičně spáti člověk musí, ledacos bude mluwiti a neslyšeti* ▫ Wofpaloft/ a Nemoc/ w níž wftawičně spáti Čžłowěk muřý/ ledacos bude mluwiti a neslyšeti ▫ Lethargicus | ▫ *kdo nemoc takovou má, omámený, vsteklý, pošetilý* ▫ Kdo nemoc takowau má/ omámený/ wfteklý/ possetilý

Pp1vb

Lethe, gene. foemini. latinè Obliuio ▫ *zapomenutí, pekelní řeka, kteráž zapomenutí všech věcí přináší, kdo by se z ní napil* ▫ Zapomenutij/ Pekelnij řeka, kteráž zapomenutij wfšech

wěcý přinášij/ kdo by fe z nij napil ◻ Hinc Lethaeus, a, um ◻ *co k té řece přináleží* ◻
Co k té Rzece přináležij

Lethum, gene. neu. substantiuum nomen ◻ *smrt* ◻ Smrt ◻ Letalis, le ◻ *smrtečný, co smrt přináší* ◻ Smrtečný/ co smrt přinášij ◻ Letale uulnus ◻ *smrtečná rána* ◻ smrtečná rána ◻ Letifer, a, um. et Letificus, a, um, idem. Leto, as ◻ *zabím, usmrcuji* ◻ Zabijgijm/ vsmrcugi ◻ Letata corpora ◻ *zbitá, usmrčená těla* ◻ Zbitá/ vsmrčená těla

Leua, Require Laeua

Leucates, gene. masc. pen. prod. ◻ *předhoří v Epiru, na kterémž Apollo chrám měl* ◻ Předhoříj w epiru/ na kterémž Apollo Chrám měl ◻ Vnde Leucadius dictus. Et Leucadia, uel Leucas ◻ *vostrov při Epiru* ◻ Woltrow při Epiru

Leucogabi, ◻ *vrškové v Kampani* ◻ Wrškové w Campanij

Leucoma, gene. neut. pen. prod. latinè Album ◻ *tabule, na kteréž jména soudcuow neb rychtáruow napsána byla* ◻ Tabule na kteréž gména Saudcuow/ neb Rychtáruow napřána byla

Leuconium, idem quod Gossipium ◻ *bavlna neb odstřihaná vlna* ◻ Bawlina neb odstřihaná wlna ◻ Tomentum

Leucopaeus, penult. prod. ◻ *přirozená bílá barva* ◻ Přirozená bijlá barwa ◻ Alij scribunt per aspirationem, Leucophaeus. Hinc Leucopaeatus ◻ *kdo prostým, bílým rouchem odín jest, nebarvenejm souknem, máloplatný člověk* ◻ Kdo prostým bijlým rauchem odijn geft/ nebarweneym fauknem/ máloplatný Czlowěk ◻ uel Leucopaeatus

| **Leucosia**, gene. foemini. ◻ *vostrov v moři Tyrrenském* ◻ Woltrow w Moři Tyrrenském

Pp2ra

Leucosyria, gene. foem. ◻ *země Kapadocia* ◻ Země Cappadocia

Leucothea, gene. foemi. latinè Matura ◻ *jitřní červenost, zardění, záře* ◻ Gitřnij čerwenost/ zarděníj/ záře

Leutra, gene. neut. plura. tant. ◻ *město v Baeoci* ◻ Město w Baeocij

Leuis, e, prima cor. ◻ *snadný, lehkej* ◻ Snadný/ lehkey ◻ Leuis labor ◻ *lehká práce* ◻ Lehká práce ◻ Pluma leuior ◻ *lehčejší než píro* ◻ Lehčegšij než píro ◻ Et per Metaph ◻ *prostý, hloupý, nestálý* ◻ Prostý/ hlaupý/ nestálý ◻ Leuis homo ◻ *lehkomyslný, nestálý člověk* ◻ Lehkomyslný/ nestálý Czlowěk ◻ Leuculus, a, um, dimin. ◻ *lehoučký* ◻ Lehaučký ◻ Leuitas ◻ *lehkost, snadnost, lehkomyslnost, nestálost* ◻ Lehkost/ snadnost/ lehkomyslnost/ nestálost ◻ Leuiter ◻ *snadně, lehce* ◻ Snadně/ lehce ◻ Leuir ◻ *bratr muže* ◻ Bratr muže ◻ Leuidenfa, ae, generis foemi. ◻ *prostý, lehký, chaterný oděv* ◻ Prostý/ lehký/ chaterný Oděw ◻ Hinc Leuidenfe munus ◻ *prostý dar* ◻ Prostý dar ◻ Leuo, as ◻ *zdvímám, vyzdvihuji, polehčuji, odjímám, zbavuji* ◻ Zdwijhám/ wyzdwiugi/ polehčugi/ odgijmám/ zbawugi ◻ Multum inopiam leuat ◻ *velmi spomáhá od chudoby* ◻ Welmi spomáhá od chudoby ◻ Sperabit sumptum sibi leuatum iri harum abitu, Terent ◻ *naděje se, že mu nákladu ubude, jestliže tyto přeč odejdou* ◻ Naděje se že mu nákladu vbude/ geftli že tyto přeč odegdau ◻ Leuare morbum ◻ *nemoci polehčiti neb poshojiti* ◻ Nemocy polehčiti/ neb po-

shogiti ▫ Leuare dolorem ▫ *bolest odjímati* ▫ Bolest odgijmati ▫ Leuare falsa opinione ▫ *od křivého domnění odvesti* ▫ Od křivého domnění odwesti ▫ Hoc te fasce leuabo ▫ *chci tě té těžkosti neb břemene zbaviti* ▫ Chcy tě té těžkosti neb břemene zbawiti ▫ Leuare uelicam ▫ *scáti, močiti* ▫ Scáti/ močiti ▫ Leuare uentrem ▫ *na záchod jíti, polehčiti se* ▫ Na záchod gijti/ polehčiti se ▫ Leuare sitim ▫ *žížeň uhasiti* ▫ Zijžeň vhaftyi ▫ Leuare taedium ▫ *tesknot zapuditi* ▫ Tesknot zapuditi ▫ etc. Leuamen, et Leuamentum ▫ *polehčení, zbavení* ▫ Polehčeníj/ zbaweníj ▫ Leuamentum doloris, Cice ▫ *polehčení bolesti* ▫ Polehčeníj bolesti ▫ Compoſi: Alleuo, as, penult. cor. ▫ *polehčuji neb vysvobozuji* ▫ Polehčugi/ neb wyſwobozugi ▫ Dicitur etiam Alleuio, as, pro eodem. Colleuo ▫ *spolupolehčuji* ▫ Spolu polehčugi ▫ Eleuo ▫ *vyzdvihuji, nahoru zdvíhám* ▫ Wyzdwiuhugi/ na horu zdwiuhám ▫ Metaphoricè ▫ *zlehčuji, opomítám, zamítám* ▫ Zlehčugi/ opomíjtám/ zamíjtám ▫ Eleuare teſtimonium alicuius ▫ *svědomí něčji zlehčiti neb zavrci* ▫ Swědomij něčjij zlehčiti neb zawrcy ▫ Vnde Eleuatio ▫ *vyzdvihování* ▫ Wyzdwiuhování ▫ Releuo ▫ *zase zdvíhám, vysvobozuji* ▫ Zase zdwiuhám/ wyſwobozugi ▫ Releuare animum ▫ *potěšiti mysl, troštovati, starost odjímati* ▫ Potěšiti myſli/ troštowati/ starost odgijmati ▫ Relaxare Subleuo idem quod ſimplex ▫ *neb pomáhám, napomáhám, pozdvihuji* ▫ Neb pomáhám/ napomáhám/ pozdwiuhugi

Pp2rb

Leuis, e, prima prod. ▫ *hladký, nedrsnatý* ▫ Hladký/ nedrſnatý ▫ Quidam cum diphthongo ſcribunt. Leue ſpeculum ▫ *vypulerované, hladké zrcadlo* ▫ Wypulerované hladké Zrcadlo ▫ Hinc Leuor, et Leuitas ▫ *hladkost* ▫ Hladkoſt ▫ Leuo, as, prima prod. et Leuigo, as ▫ *hladím* ▫ Hladíjm ▫ Dente leuigat chartam ▫ *zubem papír hladí* ▫ Zubem papíjr hladíj

Leui ▫ *jeden z patriarchuow neb z starých otcuow, syn Jakobů* ▫ Geden z Patryarchuow neb z ſtarých Otcuow/ Syn Iakobů¹⁴⁷ ▫ Vnde Leuites, et Leuita ▫ *někdo z jeho rodu a kmene neb pokolení* ▫ Někdo z geho Rodu a kmene/ neb pokolenij ▫ Et Leuiticus, a, um ▫ *co Levituom přináleží* ▫ Co Leuituom přináležij

Leuus, Vide ſupra in dictione Laeua

Lex, gis, gene. foemi. ▫ *zakon* ▫ Zakon ▫ Legibus | ſoluere, Vulgò Diſpenſare ▫ *od zákona neb uſtanovení osvoboditi* ▫ Od Zákona/ neb vſtanoweníj ofwoboditi ▫ Vnde Legibus ſolutus ▫ *osvobozený* ▫ Ofwobozený ▫ Lege agere ▫ *před právo poháněti, k právu povolati* ▫ Před právo poháněti/ k práwu powolati ▫ Hac lege, uel ea lege ▫ *na ten ſpuosob, tím ſpuosobem* ▫ Na ten ſpuosob/ tíjm ſpuosobem ▫ Ea lege adeò hoc faciam, Teren ▫ *na ten ſpuosob chci to učiniti* ▫ Na ten ſpuosob chcy to včiniti ▫ Legiſlator, et Legifer, a, um ▫ *zákona vydávatel, uſtanovitel* ▫ Zákona wydávatel/ vſtanowitel ▫ Legitimus, a, um ▫ *pravý, pořádný podlé zákona* ▫ Prawý/ pořádný podlé Zákona ▫ Legitimi dies ▫ *pořádní časové, kteříž se při právě ſtranám dopouſtějí, aby mohly ku právu přikročiti* ▫ Pořádnij čaſové/ kteříž se při právě ſtranám dopauſtěgij/ aby mohly ku práwu přikročiti ▫

Pp2va

¹⁴⁷ Iakobů] Iakobu *tisk*

Legitimè natus ◻ *vedlé ustanovení, to jest, z manželství, pořádně narozený* ◻ Wedlé vřtanowenij/ to geřt/ z Manželřtwij/ pořádně narozený ◻ Illegitimus ◻ *nepořádný, neslušný, proti ustanovení* ◻ Nepořádný/ nefluřfný/ proti vřtanowenij ◻ Legalis, le ◻ *co k zákonu přináleží* ◻ Co k Zákonu přináležij ◻ Legirupa, et Legirupio ◻ *zákona ruřitel* ◻ *Zákona ruřitel* ◻ Leguleius ◻ *vyptávatel zákona, kdo se v zákoně cwičí* ◻ Wyptáwatel Zakona/ kdo se w Zákoně cwičij ◻ Priuilegium ◻ *obzvlářtní zákon, obdarování, osvobození* ◻ Obzwlářftnij Zákon/ obdarowánij/ ofwobozenij ◻ Exlex ◻ *bez zákona, bez pořádku* ◻ Bez Zákona/ bez pořádku

LI

Libae, generis foeminini ◻ *díry najveřše v sloupě při korábu, skrze něž provazové bejvají protaženi* ◻ Dijry naywayřfe w Slaupě při korábu/ řkrze něž Prowazowé beywagij protaženi

Libamen, Vide Libo

Libanius ◻ *byl wzneřšený řečník za času Juliána císaře* ◻ Byl wzneřřený Ržečník za řafu Iuliána Cýřaře

Libanotis, generis foeminini ◻ *rosmarýn* ◻ Rořmarýn

| **Libanus**, gene. mařcu. pen. cor. ◻ *hora mezi Arabí a Fenicí* ◻ Hora mezy Arabij a Phe-
nicij ◻ Libanus etiam řignificat Thus mařculum ◻ *bilé kadidlo* ◻ Bijlé kadidlo ◻ Anti-
libanus ◻ *jiná hora nedaleko odtud, naproti neb díl a vrřek od Libánu, z něhož se Jordán
vypřyřřtúje* ◻ Giná hora nedaleko odtud/ naproti/ neb díjl a wrřfek od Libánu/ z něhož
ře Iordán wypryřřtiuge

Pp2vb

Libanotus, gene. mařcu. ◻ *částka větru, kterýž věje mezi Africum a Notum* ◻ Čžářřtka wětru/
kterýž wěje mezy Affricum a Notum

Libella, Vide Libra

Liber, liberi, gene. mařc. ◻ *buoh Bakchus* ◻ Buoh Bacchus

Liber, a, um, adiectiuum ◻ *řvobodný, prostý, nesvázaný, nevlastní neb nepoddaný* ◻ řwo-
bodný/ prořřtý/ nefwázaný/ newlařftnij neb nepoddaný ◻ Liberum arbitrium, aliàs li-
bera uoluntas ◻ *řvobodná wuole, vlastní* ◻ řwobodná wuole/ wlařftnij ◻ Mihi non est libe-
rum hoc facere ◻ *nemohu toho učiniti neb nemám moci to učiniti* ◻ Nemohu toho vřiniti/
neb nemám moci to vřiniti ◻ Vnde libertas ◻ *řvoboda* ◻ řwoboda ◻ Libertus ◻ *řvobodně
propuřřtěný, vyhořřtěný, vysloužený* ◻ řwobodně propuřřtěný/ wyhořřtěný/ wyřlaužený ◻
Libertate donare ◻ *propuřřtiti, řvobodu dáti, vyhořřtiti* ◻ Propuřřtiti/ řwobodu dáti/ wyhořř-
titi ◻ Libertinus, a, um ◻ *kdo řvobodně jest propuřřtěn neb z řvobodných narozen* ◻ Kdo
řwobodně geřt propuřřtěn/ neb z řwobodných narozen ◻ Liberalis, le ◻ *wlidný, ochotný,
co řvobodnému náleží* ◻ Wlidný/ ochotný/ co řwobodnému náležij ◻ Ingenuus. Libe-
ralis caufa ◻ *řvobodné jednání neb jednání z strany řvobody* ◻ řwobodné gednánij/ neb

gednáníj z strany swobody ▫ Terent: Ego hanc liberali causa assero manu ▫ *vedlé práva tuto zastávám, aby swobodnou byla, neb právem dopomáhám ji k swobodě* ▫ *Wedlé práva tuto zařtávám/ aby swobodnou byla/ neb právem dopomáhám gi k swobodě* ▫ Liberale responsum ▫ *swobodná, čistá a neošetná odpověď* ▫ Swobodná/ čistá a | neošetná odpověď ▫ Illiberalis ▫ *nevyhoštěný, neswobodný* ▫ Newyhoštěný/ neswobodný ▫ Liberales artes ▫ *swobodná umění, kteráž swobodným lidem přináležejí a jimž toliko swobodní lidé se učí* ▫ Swobodná vměňij/ kteráž swobodným lidem přináležejij/ a jimž toliko swobodníj lidé se včij ▫ Illiberales artes ▫ *neswobodná umění, služebnická, jako řemesla* ▫ Neswobodná vměňij/ služebnická/ jako Řzemesla ▫ Liberè, aduerbium, pen. cor. ▫ *ochotně, swobodně, neošetně* ▫ Ochotně/ swobodně/ neošetně ▫ Dic liberè ▫ *pověz swobodně, jak samo v sobě jest* ▫ Powěz swobodně/ yak samo w sobě gest ▫ Liberè educare ▫ *jako dítě neb člověka swobodného vychovati* ▫ Yako Dítě neb Čzłowěka swobodného vychovati ▫ Liberior loqui ▫ *swobodněji, zmužileji, směleji mluwiti* ▫ Swobodněgij/ zmužilegij/ smělegij mluwiti ▫ Liberalis etiam significat ▫ *dobrotivý, štedrý* ▫ Dobrotiwý/ štedrý ▫ Vnde Liberalitas ▫ *dobrotivost, štedrost, zdílnost, hojnost, ochotnost* ▫ Dobrotiwost/ štedrost/ zdílnost/ hognost/ ochotnost ▫ Liberaliter, aduerbium ▫ *hojně, štedře, dokonále* ▫ Hogně/ štedře/ dokonále ▫ Illiberaliter ▫ *neochotně, nedobrotivě, neštedře, skoupě* ▫ Neochotně/ nedobrotiwě/ neshtedře/ skaupě ▫ Liberalis forma ▫ *pěkná, krásná podoba neb tvárnost* ▫ Pěkná/ krásná podoba neb tvárnost ▫ Illiberalis forma ▫ *mrzká, škaredá, ohyzdná podoba* ▫ Mrzká/ škaredá/ ohyzdná podoba ▫ Et Libero, as ▫ *oswobozuji, vyproštují, swobodím* ▫ Oswobozugi/ wyproštugi/ swobodijm ▫ Liberafi me magno metu ▫ *zbawils mne velikého strachu* ▫ Zbawils mne velikého strachu ▫ Vnde Liberator ▫ *zprostitel, vyswoboditel* ▫ Zprostitel/ wyswoboditel ▫ Delibero, as ▫ *rozmejšlím, rozjímám, přemejšlím* ▫ Rozmayšlijm/ rozgijmám/ přemayšlijm ▫ Quidam uolunt à libra deductum esse. Deliberatum est mihi, uel Deliberatum habeo ▫ *vzal sem před sebe, umínil sem* ▫ Wzal sem před sebe/ vmijnil sem ▫ Vnde Deliberatio ▫ *rozmejšlení, rozjímání* ▫ Rozmayšljenij/ rozgijmánij ▫ Quod in deliberationem cadit ▫ *o čemž se přemejšlí, rozjímá* ▫ O čemž se přemayšlij/ rozgijmá ▫ Et Deliberatorium ▫ *místo, kde se radí neb přemejšlejí* ▫ Mijšto kde se radij/ neb přemayšlegij ▫ Deliberatiuus, a, um ▫ *rozmyslný, radný* ▫ Rozmyslný/ radný

Pp3ra

Pp3rb

Liber, libri, substantiuum, gene. mafcu. ▫ *lyko, wnitřní kuora na dřevě* ▫ Lyko/ wnitřníj kuora na dřevě ▫ Item ▫ *kníha* ▫ Knijha ▫ Nam olim in arborum corticibus scribebatur ▫ *někdy zajisté na stromových kuorách stáří psávali neb na lyku* ▫ Někdy zagifté na stromových kuorách stáříj psávali/ neb na lyku ▫ Et Liber ▫ *psaná kniha, jako sou čtvery knihy Georgicorum Vergili a jiných* ▫ Pšaná Knijha/ yako fau čtvery knihy Georgicorum Vergilij a giných ▫ quod etiam uolumen dicitur ▫ *rozdílná částka* ▫ Rozdílná částka ▫ Libellus, et Libellulus ▫ *malá knížka neb list* ▫ Malá knížka neb list ▫ Item ▫ *list prosební, v kterémž poddaní za nětco vrchnosti své prosí* ▫ List profebnij/ w kterémž

poddanij za nětco wrchnosti fwé profý ▫ Vulgò ▫ *supplicací* ▫ Supplicacij ▫ A Libellis. Et Magister scriniorum ▫ *kdo supplicaci dodává, v své moci má a je rychtuje* ▫ Kdo Supplicaci dodává/ w fwé moci má/ a ge rychtuge ▫ Libellio ▫ *nositel listu* ▫ Nofytel listu ▫ Librarius, a, um ▫ *co k knihám náleží* ▫ Co k knihám náležij ▫ Librarius, substantium ▫ *kdo knihy píše, přepisuje a tiskne* ▫ Kdo knihy pijffe/ přepifuge/ a tiskne ▫ Librariolus, diminut. ▫ *přepisovatel, podpisari, listovní písař* ▫ Přepifowatel/ Podpijfaři/ Listownij pijsař ▫ Amanuensis. Libraria ▫ *místo, kde se knihy chovají, knihovna* ▫ Mijsto kde se knihy chowagij/ knihowna ▫ Bibliotheca aliàs ▫ *librář* ▫ Librář ▫ Delibero, as, pen. cor. ▫ *oblupuji, odírám, kuoru dolu dru* ▫ Oblupugi/ odijráj/ kuoru dolu dru

Liberi, orum, plura. tant. gene. mafcu. ▫ *dítě jedno neb jich více, děti* ▫ Dítě gedno/ neb gich wijce/ Děti

Libet, et **Collibet**, imperfonale ▫ *chce mi se, líbí mi se* ▫ Chce | mi se/ ljbij mi se ▫ Libens ▫ *povolný* ▫ Powolný ▫ Libenter ▫ *rád, chtivě* ▫ Rád/ chtiwě ▫ Libentia ▫ *chtivost, rozkoš* ▫ Chtiwoft/ rozkoš ▫ Illibenter ▫ *nerád* ▫ Nerád

Pp3va

Libethrus, gene. mafc. ▫ *studnice v Macedonii* ▫ Studnice w Macedonij ▫ Mufys ▫ *posvěcená* ▫ pošwěcená ▫ Vnde Libethrydes dictae sunt. Libethra ▫ *jeskyně tu při tom* ▫ Gefkyně tu při tom

Libido, gene. foem. pen. pro. ▫ *všeliká zlá žádost* ▫ Wšeliká zlá žádost ▫ Libido dominantandi ▫ *žádost panování* ▫ Zíadost panowánij ▫ Libido ulciscendi ▫ *žádost pomsty, mstění etc.* ▫ Zíadost pomfty/ mšténij etc. ▫ Sed ferè cum nihil additur, significat ▫ *smilstvo, chlipnost těla* ▫ Smilftwo/ chlipnost těla ▫ Vnde Libidinosus, a, um ▫ *smilný, chlipný* ▫ Smilný/ chlipný ▫ Et Libidinari ▫ *smilniti* ▫ Smilniti ▫ Libidinosè, aduerb. ▫ *smilně, chlipně, svévolně* ▫ Smilně/ chlipně/ fwéwolně

Libitina, gene. foemi. pen. prod. ▫ *bohyně pohřebu, pochování a potřeb pohřebných* ▫ Bohyně pohřebu/ pochowánj/ a potřeb pohřebných ▫ Nam in eius templo uendebantur istiusmodi res, quae ad sepulturam pertinent. Aliquando accipitur pro morte ▫ *za smrt neb za řemeslo hrobářské* ▫ Za smrt/ neb za řemeslo hrobářské ▫ Libitinam exercere ▫ *hrobářství provoditi* ▫ Hrobářftwij prowoditi ▫ Libitinarius ▫ *hrobář, kdo mrtvá těla pochovává* ▫ Hrobář/ kdo mrtvá těla pochowává

Libo, as, aui ▫ *koštují skrovně neb málo, trochu okouším, ledva se dotykám* ▫ Kofstugi skrowně/ neb málo/ trochu okauffijm/ ledwa se doteykám ▫ Libare oscula ▫ *libati* ▫ Ljibatí ▫ Item, Libare ▫ *obětovati* ▫ Obětowati ▫ Vnde Libatio ▫ *koštování, okušení neb obětování* ▫ Kofstowánij/ okuffenij neb obětowánij ▫ Libamen, et Libamentum, idem. Libum ▫ *lihanec, maznec, ofěrní koláč* ▫ Lyhanec/ Maznec/ Offěrnij koláč ▫ Compofi. Delibo, pen. prod. ▫ *koštují, líbám, poškvřňuji* ▫ Kofstugi/ ljbám/ poškwřňugi ▫ Praelibo ▫ *napřed koštují* ▫ Napřed kofstugi ▫ Illibatus, a, um ▫ *nedotknutý, nepoškvřněný* ▫ Nedotknutý/ nepoškwřněný

Pp3vb

Libra, gene. foemi. ◻ *libra* ◻ Libra ◻ Fuerunt autem in libra Romana duodecim unciae, uel nonaginta sex drachmae ◻ *učiní u nás čtyřmezciťma lotuov* ◻ Včinij v nás čtyřmezciťma lotuow ◻ Nam femiuncia Romana est nobis ◻ *jeden lot* ◻ Geden lot ◻ Id quod ex Drachma colligitur. Ergo libra nostra maior est Romana quatuor uncijis. Intellego autem nostram Aromatariam ◻ *libra kořenná, kteráž dva a třidceti lotuov drží* ◻ Libra kořenná/ kteráž dwa a třidceti lotuow držij ◻ Sesequilibra ◻ *puol druhé libry* ◻ Puol druhé libry ◻ Bilibris, e ◻ *dvou liberní* ◻ Dwau libernij ◻ Trilibris, e ◻ *tři liberní* ◻ Tři libernij ◻ Libralis, le ◻ *liberní, jedné libry stíží* ◻ Libernij/ gedné libry stijžij ◻ Item, Libra ◻ *váha* ◻ Wáha ◻ Libella, diminut. ◻ *malé vážky* ◻ Malé vážky ◻ Et idem quod As, cum significat nummum. Item ◻ *pravidlo neb váha zednická* ◻ Prawidlo neb Wáha zednická ◻ Ad libellam ◻ *dokonále, pilně* ◻ Dokonále/ pilně ◻ Libramentum, et AEquilibrium ◻ *rovnost váhy, když váha rovně stojí* ◻ Rownoft wáhy/ když wáha rovně stogij ◻ AEquilibrium facere ◻ *srownati wáhu, rovně odwážiti, odměniti* ◻ Srownati wáhu/ rovně odwážiti/ odměniti ◻ Libripens ◻ *vážný, kdo váží* ◻ Wážný/ kdo wážij ◻ Libro, as ◻ *vážím, přezvězují* ◻ Wážijm/ přezwězugi ◻ Item, Librare ◻ *obtížnost činiti neb vznášeti se, přebývati, srownati* ◻ Obtížnoft činiti/ neb wznáseti se/ přebýwati/ frownati ◻ Librare telum ◻ *střelbu neb šíp mocně vystřeliti* ◻ Střelbu neb šijp mocně wystřeliti ◻ Aues librant corpus in aëre ◻ *ptáci vznášejí se neb věší se v powětří, proletují se* ◻ Ptácy wznáffegij se/ neb wěšij se w powětříj/ proletugij se ◻ Inde Librator ◻ *vyměrcí neb kdo wodu vyměřuje* ◻ Wyměřčij/ neb | kdo wodu wyměřuge

Pp4ra

Libs ◻ *vítr od západu vějící* ◻ Wijtr od západu wěgijcý ◻ aliàs Aphricus

Liburnia, gene. foemi. ◻ *krajina, dotýká se Dalmaciae a Ilyriae* ◻ Kragina/ dotýká se Dalmaciae a Illyriae ◻ uel ipsum Illiricum. Liburni ◻ *lidé v té krajině, Slováci* ◻ Lidé w té kragině/ Slowácy ◻ et Liburni, idem quod uiatores ◻ *městčí služebníci, panští pacholci, biřicové, škaryanti* ◻ Měšťčij služebnijcy/ Panštij pacholcy/ Biřicowé/ Škaryanti ◻ Liburna, et Liburnum. Liburnica ◻ *rychlý válečný šif neb koráb* ◻ Rychlý wálečný šijff/ neb koráb

Libya, gene. foemi. ◻ *země Afrika* ◻ Země Aphrica

Libys ◻ *někdo z Libye* ◻ Někdo z Libye ◻ Libyřsa ◻ *některá žena odtud* ◻ Některá žena odtud ◻ Libyftis, idis, idem. Libycus, a, um, idem ◻ *libycký neb co k tomu přináleží* ◻ Libycký/ neb co k tomu přináležij

Liceo, ces, cui, pařiuè significat ◻ *bývám vážen, tržen, řacován, uvažován* ◻ Býwám wážen/ tržen/ řacowán/ wvažowán ◻ Liceor, liceris, actiuè signifi ◻ *podávám na nětco k procenění, tržím* ◻ Podávám na nětco k proceněníj/ tržijm ◻ Pluris liceris, quam fortařis ille uenditurus erat ◻ *více podáváš, než by on snad chtěl ceniti neb za to prodati* ◻ Wijce podawáš/ nežby on snad chtěl ceniti/ neb za to prodati ◻ Hinc Polliceor, eris ◻ *slibuji* ◻ Slibugi ◻ Et Pollicitor, aris, frequentatium ◻ *často slibuji* ◻ Čařto slibugi ◻ Vnde Pollicitatio ◻ *slibování* ◻ Slibowánij ◻ Item, A Liceor, frequentat. fit. Licitor, aris ◻ *silně*

tržím, uvažuji, víc na to podávám ▫ *Pilně tržím/ vvažugi/ wije na to podávám* ▫ *Qui plus licitatur, ei addicetur* ▫ *kdo více dává neb podává, tomu puštěno bude* ▫ *Kdo wijece dává/ neb podává/ tomu puštěno bude* ▫ *Licitor* ▫ *tržitel, překupník* ▫ *Tržitel/ překupník* ▫ *Et Licitatio* ▫ *tržení, podávání, překupování* ▫ *Trženij/ podáwanij/ překupowánij*

Licet, impersonale ▫ *slušné jest, lehké neb možné jest, dopouští se* ▫ *Slušné geft/ leh|ké neb možné geft/ dopausstij se* ▫ *Per me tibi licet facere, quod lubet* ▫ *pro mne muožeš učiniti, coť se líbí* ▫ *Pro mne muožeš wčiniti coť se libij* ▫ *Si per te licet* ▫ *jestliže toho dopustíš* ▫ *Geftli že toho dopustijš* ▫ *Non licet mihi uenire per negocia* ▫ *nemohu pro zanepráždnění, pro práce přijíti* ▫ *Nemohu pro zanepráždnění/ pro práce přigijti* ▫ *Hinc Licentia* ▫ *odpuštění, zlá swoboda, folkování* ▫ *Odpuštěnij/ zlá fwoboda/ ffolkowánij* ▫ *Aliquando*¹⁴⁸ *in bonam partem etiam accipitur. Licentiam dare* ▫ *dopouštěti, povolení dáti* ▫ *Dopausstěti/ powolenij dáti* ▫ *Licenter* ▫ *z pýchu, všetečně, swévolně* ▫ *Z pýchu/ wšetečně/ fwévolně* ▫ *Licentiore epistola tecum agam* ▫ *chci listem swobodnějším s tebou míti činiti, chciť trochu swobodněji neb směleji psáti* ▫ *Chcy listem fwobodnějšijm s tebou mijti činiti/ chcyť trochu fwobodněgi/ neb smělegi psáti* ▫ *Licetè* ▫ *slušné, spravedlivé* ▫ *Slušně/ šprawedliwě* ▫ *Licet, coniunctio* ▫ *ačkoli* ▫ *Ačkoli* ▫ *Et aduerbium concedendi* ▫ *bud' tak, nechť jest tak* ▫ *Bud' tak/ nechť geft tak*

Lichas, gene. mascu. ▫ *malá přední pid'* ▫ *Malá přednij pid'* ▫ *Mensura, uel spacium, ab indice extremo, ad pollicem usque* ▫ *šířka od předního prstu až do palce* ▫ *Sfijřka od předního prstu až do palce*

Lichen, gene. mascu. uel *Lichene*, gene. foemi. idem quod *mentagra*, uel *impetigo* ▫ *píhy na tváři neb sic neštovičky a prašivost strupovitá, trudovatost* ▫ *Pijhy na twáři/ neb fyc neštowičky/ a prašiwost štrupowitá/ trudowatoť* ▫ *Item, Lichen, graecè herba, quae latinè Mufcus dicitur* ▫ *mech* ▫ *Mech*

Licium, gene. neu. ▫ *harlaf, soukaní, brdo, skrze něž osnova protažena bývá* ▫ *Harlaff/ saukanij/ brdo skrze něž osnowa protažena býwá* ▫ *Vnde uetsem trlicem dicimus* ▫ *co dvojnásobním osnowáním setkáno jest, jako cvilink a k tomu podobné* ▫ *Co dwognásobnijm osnowánijm setkáno geft/ yako Cwilk/ a k tomu podobné* ▫ *Liciatorium* ▫ *wratidlo u tkadlcuow a páw u soukennikuow* ▫ *Wratidlo v Tkadlcuow/ a Pám v saukennijkuow*

Licus, gene. mascu. ▫ *Lech, řeka u Augšpurku* ▫ *Lech/ Ržeka v Augšpurku*

Lictor, Vide in uerbo *Ligo*

Lidoron, gen. neut. pen. prod. ▫ *cihla puoldruhého střevíce zdelí a jednoho střevíce zšíří* ▫ *Cyhla/ puoldruhého střewijce zdelij/ a gednoho střewijce zšijřij*

Lien, gene. masc. et *Lienis*, pen. pro. idem quod *Splen* ▫ *slezina* ▫ *Slezyna* ▫ *Lientofus*, et *Splenicus* ▫ *kdo má bolest sleziny* ▫ *Kdo má bolest slezyny*

Ligellum, gene. neut. ▫ *malá chaloubka, domček* ▫ *Malá chalaubka/ domček* ▫ *Et diminutivum a Ligno* ▫ *dřevko* ▫ *Dřewko*

¹⁴⁸ Aliquando] Aliquando *tisk*

Liger, et Ligeris, gene. mafc. ◻ řeka v Frankrejchu, kteráž mezi Celtas a Biturigibus až do moře Brytanského teče ◻ Ržeka w Frankreychu/ kteráž mezy Celtas a Biturigibus/ až do Moře Brytanckého teče

Lignum, gene. neut. ◻ dřevo ◻ Dřewo ◻ Ligneus, a, um ◻ dřevěnný, z dřeva udělaný ◻ Dřewěnný/ z dřewa vdělaný ◻ Lignofus, a, um ◻ dřevnatý ◻ Dřewnatý ◻ Lignile ◻ dřevnice, kde se drva kladou ◻ Dřewnice/ kde se drwa kladau ◻ Lignor, aris ◻ drva sekám, na hromadu je kladu, zbírám, hromáždím ◻ Drwa sekám/ na hromadu ge kladu/ zbíj-
rám/ hromáždijm ◻ Lignatores ◻ zbírači dřev u vojště, rúbači ◻ Zbijrači dřew v Wogště/
rúbači

Ligo, as, aui ◻ svazuji, váží ◻ Swazugi/ wáží ◻ Vnde Ligamen, Ligaculum, Ligamentum, et Ligatura ◻ uvázek, jimž nětco se váže ◻ Vwázek/ gimž nětco se wáže ◻ Liga ◻ stuha neb řemen ◻ Stuha/ neb řemen ◻ Ligula, diminut. ◻ stužka, řemének ◻ Stužka/ Ržemének ◻ Item, Lictor ◻ městský služebník, biřic, šerha, kat, kterejž z poručení vrchnosti zločince jímá, mučí a odpravuje ◻ Měšťský služebnij/ Biřic/ Šerha/ Kat/ kterež z poručeníj Wrchnosti | zločince gjmá/ mučij a odprawuge ◻ Romae autem maiores magistratus, lictores praecedebant, falces uirgarum, et securim portantes ◻ v Římě před vyšší mocí neb vrchností takoví biřicové chodívali, nesouce svazek metel a sekeru na dlouhé holi, a jestliže vrchnost rozkázala, tehdy metly rozvázali a těmi nejprvé zločince mrskali, potom je sekerou stínali ◻ W Ržijmě před wyžšij mocý neb Wrchnostij takowij Biřicové chodijwali/ nesaouce fwazek metel a sekeru na dlouhé holi/ a gestli že Wrchnost rozkázala/ tehdy metly rozvázali/ a těmi neyprvé Zločince mrškali/ potom ge sekerau stijnali ◻ Hinc Lictorius, a, um ◻ co takovým katanuom náleží ◻ Co takovým Katanuom náležij ◻ Compo: à Ligo, funt Alligo, pen. prod. ◻ zavazuji, přivazuji ◻ Zawazugi/ přiwazugi ◻ Hic furti se alligat ◻ tento se zavazuje neb dává se v krádež ◻ Tento se zawazuge/ neb dává se w krádež ◻ Colligo, as ◻ v hromadu, spolu svazuji ◻ Whromadu/ spolu fwazugi ◻ Circumligo ◻ obvazuji, obtahuji ◻ Obwazugi/ obtahugi ◻ Deligo ◻ dobře zavazuji ◻ Dobře zawazugi ◻ Illigo ◻ uvazuji, zavazuji ◻ Vwazugi/ zawazugi ◻ Obligo ◻ obvazuji ◻ Obwazugi ◻ Obligare uulnus ◻ obvázati ránu ◻ Obwázati Ránu ◻ Item ◻ slibem zavazuji ◻ Slibem zawazugi ◻ Obligatus pecunia ◻ dluhem zavázaný, zatčený ◻ Dluhem zawázaný/ zatčený ◻ Obligare sacramento ◻ přísahou se zavázati ◻ Přijřahau se zawázati ◻ Nemini magis obligatus sum, quàm tibi ◻ žádnému nejsem více povinen jako tobě, žádnému více nejsem zavázán ◻ Ziádnému negfem wijce powinen jako tobě žádnému wijce negfem zawázán ◻ Obligatio ◻ povinnost, zavázání ◻ Powinnost/ zawázáníj ◻ Praeligo ◻ předvazuji ◻ Předwazugi ◻ Religo ◻ zase rozvazuji, vysvobozuji ◻ Zase rozwazugi/ wyfwo-
bozugi ◻ Aliquando idem quod Ligo ◻ z zadu zavazuji neb na hřbetě zavazuji ◻ Z zadu zawazugi/ neb na hřbetě zawazugi ◻ Subligo ◻ podvazuji ◻ Podwazugi ◻ Hinc Subligaculum, et | Subligar, gen. neut. pen. cor. ◻ spodní oděv, hačky ◻ Spodnij Oděw/ hačky

Pp4vb

Qq1ra

- Ligo**, onis, gene. mafc. pen. prod. ◻ *motyka, kratce, nosatec, kopač* ◻ Motyka/ kratce/ nofatec/ kopač ◻ Instrumentum rusticum
- Liguria**, gene. foemi. ◻ *krajina v Itáli, dotýká se Tussiam, v kteréž hlavní město jest Genua* ◻ Krajina w Itáli/ dotýká se Tusfiam/ w kteréž hlawnij Město gest Genua ◻ Vnde Ligur ◻ *někdo odtud* ◻ Někdo odtud ◻ Et Ligusticus, ca, cum ◻ *co k ní náleží* ◻ Co k nij náležij ◻ Ligusticum, herba ◻ *libček* ◻ Libček ◻ Item, mare Ligusticum
- Ligurio**, is, iui ◻ *prožírám, hanebně utrácím* ◻ Prožírám/ hanebně vtrácým ◻ Item, Ligurio ◻ *pyšně, stkvostně trávím, hoduji, jím poznenáhlu, dobrých kouskuow požívám* ◻ Pyšně/ stkwostně trávijm/ hodugi/ gjm poznenáhlu/ dobrých kaukuow požijwám ◻ Abligurio, idem. Hinc Liguritor ◻ *žráč, opilec* ◻ žráč/ opilec ◻ Liguritus ◻ *žrádlo* ◻ žrádlo
- Ligustrum**, gene. neut. ◻ *jíví a jakés metlice* ◻ Gijwij a yakés metlice ◻ Frutex est
- Lilium**, gene. neut. ◻ *lilium* ◻ Lilium ◻ Lilietum ◻ *liliový keř, kde mnoho lilium roste* ◻ Liliový keř/ kde mnoho Lilium roste
- Lilybaeum**, gener. neu. pen. pro. ◻ *předhoří v Sicíli, kteréž proti Africe patří* ◻ Předhoří w Sycilij/ kteréž proti Africe patříj
- Lima**, gene. foemi. ◻ *pilník* ◻ Pilník ◻ Limula, diminut. ◻ *pilníček* ◻ Pilníček ◻ Limam adhibere ◻ *pilovati, pilník přičiniti, vyčistiti, opravit* ◻ Pilovati/ pilník přičiniti/ vyčistiti/ opravit ◻ Lima opus habet ◻ *potřebuje opravy, vyčištění* ◻ Potřebuje opravy/ vyčištění ◻ Limo, as ◻ *piluji, hladím, puleruji* ◻ Pilugi/ hladijm/ pulerugi ◻ Delimo, et Elimo ◻ *dobře vyhlazují, vyčišťují* ◻ Dobře vyhlazugi/ vyčišťugi ◻ Limatus, et Elimatus, ta, tum ◻ *dobře vyčištěný, ozdobený* ◻ Dobře vyčištěný/ ozdobený ◻ Limatulus, a, | um, diminut. Limatura ◻ *prach s pilování, co se odpiluje, odpilci* ◻ Prach s pilování/ co se odpiluje/ odpilcy
- Limax**, gene. maf. ◻ *hlemežď, pulec* ◻ Hlemežď/ pulec ◻ Item ◻ *zloděj* ◻ Zloděj
- Limbus**, gener. mafcu. ◻ *obkladek na ženském rouše* ◻ Obkladek na ženském rouše ◻ Insfita, idem. Limbulus, et Limbellus, diminut. Limbolarius ◻ *kdo obkladky přišívá* ◻ Kdo obkladky přišívá
- Limen**, gene. neut. ◻ *práh* ◻ Práh ◻ Limen superum, et Superliminare ◻ *svrchní podvoje* ◻ Svrchnij podwoje ◻ Et Limen, Synecdochicos, pro Ianua ◻ *za dvěře* ◻ Za dvěře ◻ Item ◻ *vcházení, začátek všeliké věci* ◻ Wcházení/ začátek všeliké věci ◻ Vnde prouerbium, In limine deficere ◻ *na počátku hynouti* ◻ Na počátku hynauti ◻ In limine offendere ◻ *hned na počátku chybovati* ◻ Hned na počátku chybowati ◻ A limine salutare ◻ *nětco se trochu, maličko dotknouti neb okošťovati* ◻ Nětco se trochu/ maličko dotknauti/ neb okošťovati ◻ prouerbium, Ad limina feruus, aliàs Atrienfis ◻ *vrátný* ◻ Vrátný ◻ Liminaris, e ◻ *co ke dveřiuom neb vrátuom náleží* ◻ Co ke dveřiuom neb vrátuom náležij ◻ Postliminium ◻ *co se z cizí ruky zase v naši moc dostane* ◻ Co se z cizí ruky zase w naši moc dostane ◻ Postliminio recipere ◻ *co straceno neb zajato jest, zase z cizího opanování v svou moc vzíti* ◻ Co straceno/ neb zajato gest/ zase z cizího opanování w

fwau moc wzýti ◻ Elimino, as ◻ *vyháním, přeč honím, z domu ven vystrkuji* ◻ Wyhánímj/ přeč honijm/ z domu wen wystrkugi ◻ Praeterea (ut quidam uolunt) à Superlimine fit Sublimis, e, penult. prod. ◻ *vysoký, vyvešžený* ◻ Wyfoký/ wywayšžený ◻ Vnde Sublimitas ◻ *vysokost, vyvešžení* ◻ Wyfokost/ wywayššenij ◻ Sublimiter, aduerbium ◻ *vysoce* ◻ Wyfoce ◻ Et Sublimo, as ◻ *povyšuji, pozdvihuji* ◻ Powyšfugi/ pozdwiugi

Limnarcha, gene. mafc. graeca uox est, latinè Portuum praefectus ◻ *zprávce mořských břehuov neb příjezduov* ◻ Zprávce | Mořských Břehuow/ neb Příjezduow

Qq1va

Limes, itis, pen. cor. gene. maf. ◻ *meze, mezní kámen, hranice, pomezí a dolní meze, od vejchodu proti západu slunce* ◻ Meze/ Meznij kámen/ Hranice/ pomezý/ a dolnij meze/ od Weychodu proti západu slunce ◻ Dicitur Decumanus, ut supra ◻ *slove to svrchní od větru puolnočního, proti větru polednímu neb od půl noci proti poledni* ◻ flowe to swrchnij od Wětru puolnočnijho/ proti wětru polednijmu/ neb od půl nocy proti poledni ◻ Cardio. Item, Limes ◻ *třená cesta přes rolí neb jiné pozemské zboží* ◻ Třená cesta přes rolý/ neb jiné pozemské Zbožij ◻ Hinc Limito ◻ *vymezuji, meze ukládám, dělím jedno od druhého* ◻ Wymezugi/ meze vkládám/ dělím gedno od druhého ◻ Limitatio ◻ *vymezení kamením* ◻ Wymezenij kamenijm ◻ Limitaneus, a, um ◻ *co se mezemi neb hranicemi dotýká* ◻ Co se mezemi neb hranicemi dotýká ◻ Collimitium ◻ *dotýkání, přimezení roli neb pole etc.* ◻ Dotýkáníj/ přimezenij roly neb pole etc.

Limpidus, a, um ◻ *světlý, čistý* ◻ Swětlý/ čistý ◻ Limpidus fons ◻ *čistá, světlá studnice* ◻ Cziftá/ fwětlá studnice

Limus, substantium, gene. mafcu. ◻ *bláto, hlína, bahno, kal* ◻ Bláto/ hljna/ bahno/ kal ◻ Vnde Limofus, a, um ◻ *blatný, bahnitý* ◻ Blatný/ bahnitý ◻ Illimis, e, pen. prod. ◻ *čistý, nekalný, neblatnej* ◻ Cziftý/ nekalný/ neblatney ◻ Oblimo, as ◻ *lepím svrchu hlinou, letuji nětco po vrchu* ◻ Lepijm swrchu hlinau/ letugi nětco po vrchu ◻ Metaph ◻ *zaslepují, poškrňují* ◻ Zalepugi/ poškrňuji ◻ et penultimam producit

Limus, a, um, adiectium ◻ *šilhavý, brejlavý, brlovoký* ◻ Šilhawý/ breglawý/ brlowoký ◻ Et Limis, e, tertiae declinationis idem. Limis oculis aspicere, uel absolutè ◻ *zamazaně, šilhavýma očima, polouvočima, postraně hleděti, zašilhati na nětco* ◻ Zamazaně/ šilhawýma očima/ polauwočima/ postraně hleděti/ zašilhati na nětco ◻ Vnde Limulus, diminutium ◻ *šilhánek, nášilhavý* ◻ Šilhánek/ nášilhawý

| **Linea**, gene. foemi. ◻ *pravidlo, šňúra neb nit zpravena, rovně vztažená, rovná čára, kterouž se poznamenává nětco a srovnává* ◻ Prawidlo/ šňúra/ neb nit zpravena/ rovně wztažená/ rovná čára/ kterauž se poznamenává nětco/ a srownává ◻ Item ◻ *řádek písma* ◻ Ržádek pijfma ◻ Ducere lineam ◻ *lineovati neb dlouhou čáru udělati* ◻ Lineowati/ neb dlauhau čáru vdělati ◻ Linearis, e ◻ *co k linám náleží* ◻ Co k Linám náležij ◻ Linearis pictura, graecè Graphis ◻ *poznamenání neb ukázaní, vyštrejchování a vypresignování nějakého díla skrze čárky a liny* ◻ Poznamenáníj/ neb vkázáníj/ wyštrejchowáníj/ a wy-

Qq1vb

prelignowánij něgakého dijla skrže čárky a liny¹⁴⁹ ▫ Lineamentum ▫ *čím se linuje neb štrejchuje* ▫ Čzijm se linuge neb štreychuge ▫ Delineo, uel Delinio, as ▫ *štrejchuji, čárkami trochu poznamenávám* ▫ Štreychugi/ čárkami trochu poznamenávám

Lingo, is, linxi ▫ *lízi, v ustech rozpouštím, pomalu požírá* ▫ Lijzi/ w vřtech rozpaušřtjim/ pomalu požířám ▫ Vnde Linctus, us ▫ *lízání a v ustech rozeznávání* ▫ Lijzani/ a w vřtech rozeznávánj ▫ Elingo ▫ *vylizuji* ▫ Wylizugi

Lingones, gene. mařc. pen. cor. ▫ *lidé v Gali, kteříž se Burgundských dotýkají* ▫ Lidé w Galli/ kteříž se Burgundských dotýkagij ▫ Gallicae, Langres, uel Langies

Lingua, gene. foem. ▫ *jazyk* ▫ Yazyk ▫ Item ▫ *rozdílnost řeči* ▫ Rozdijlnost řeči ▫ ut Lingua graeca ▫ *jazyk řecký neb řecká řeč* ▫ Yazyk Ržecký/ neb Ržecká řeč ▫ Lingua Hebraica etc. Vnde Varietas linguarum ▫ *rozličnost mluvení neb řeči* ▫ Rozličnost mluwenij neb řečij ▫ Et Varias linguas scire ▫ *rozličné řeči uměti* ▫ Rozličné řeči vměti ▫ Lingua etiam ▫ *lopatka mastní, železná neb měděnná, kteréž apatekáři neb barvíři k mastem potřebují* ▫ Lopatka mařtnij/ železná neb měděnná/ kteréž Apatekáři/ neb Barwiji k Mařtem potřebugij ▫ Cuius diminutiuum est, Lingula, uel potius Ligula ▫ *malá lžička neb lopatka* ▫ Malá lžička neb lopatka ▫ Et genus mensurae ▫ *čtvrtá částka cyathi* ▫ Čřtwřřtá částka Cyathi ▫ Linguax, acis, pen. cor. ▫ *řvavej, mluvný, tlachavý* ▫ řwawey/ mluwný/ tlachawý ▫ Lingulaca ▫ *řvác* ▫ řwáč ▫ Composita, Elinguis, e ▫ *bez jazyka, nemluvný, němý* ▫ Bez jazyka/ nemluwný/ němý ▫ Et uerbum, Elinguo, as ▫ *jazyka zbavuji, jazyk odjímám* ▫ Yazyka zbawugi/ jazyk odgijmám ▫ Bilinguis, e ▫ *nestálý v řeči, dvoujazyčnej, klamavej* ▫ Neřtálý w řeči/ dwauyazyčnej/ klamawey ▫ Trilinguis, e ▫ *truořřečnej, kdo troji řeč umí* ▫ Truořřečnej/ kdo trogi řeč vmij

Qq2ra

Lino, is, ere, leui, tertiae coniugati. et Linio, is, ire, quartae coniugat ▫ *mastí maži, pomazují* ▫ Mařtij maži/ pomazugi ▫ Item ▫ *přetrhují* ▫ Přetrhugi ▫ Vnde Litura ▫ *přemazování, vymazání* ▫ Přemazowanij/ wymazánij ▫ Et Lituro, as, pen. prod. ▫ *vymazují* ▫ Wymazugi ▫ Litus, a, um, partici. pen. cor. ▫ *pomazaný, mastí mazaný* ▫ Pomazaný/ mařtij mazaný ▫ Comp. Allino, per. cor. ▫ *namazují* ▫ Namazugi ▫ Collino ▫ *pomazují* ▫ Pomazugi ▫ Circumlino ▫ *vuokol obmazují, mastí maži* ▫ Wuokol obmazugi/ Mařtij maži ▫ Elino ▫ *maži, poškrňují* ▫ Maži/ poškrwniugi ▫ Delino idem. Illino ▫ *vmazují, namazují, nanečiřřuji* ▫ Wmazugi/ namazugi/ nanečiřřiugi ▫ Interlino ▫ *naskrze maži, mezi to vmazují* ▫ Na skrže maži/ mezy to wmazugi ▫ Oblino ▫ *obmazují, přemazují* ▫ Obmazugi/ přemazugi ▫ Vnde Oblitus, a, um, pen. cor. ▫ *obmazanej, přemazanej, namazanej* ▫ Obmazanej/ přemazanej/ namazanej ▫ Perlino ▫ *pomazují, dobře masti maži* ▫ Pomazugi/ dobře mařti maži ▫ Relino ▫ *odmazují, načínám, mast odjímám* ▫ Odmazugi/ načijnám/ Mařř odgijmám ▫ Releui dolia omnia ▫ *vřecky sudy značínal sem, zotviral sem* ▫ Wřecky Sudy značijnal fem/ zotwiral fem ▫ Nam obturantur, et oblinuntur dolia pice, aut alia re huiusmodi ▫ *sudové beřvají smolou neb jinou k tomu podobnou věřř zamazání a zacpání* ▫

¹⁴⁹ liny] liný tisk

Sudowé beywagij smolau/ neb ginau k tomu podobnau wěcý zamazáni a zac|páni ◻ Qq2rb
 Sublino ◻ *málo zamazují neb zakrejvám* ◻ Málo zamazugi/ neb zakreywám ◻ Sublinere
 os ◻ *oklamati, posmívati se* ◻ Oklamati/ posmijwati fe ◻ prouerbium

Linguo, is, liqui, lictum ◻ *opouštím* ◻ Opaustijm ◻ Relinquo, et Derelinquo, idem. Re-
 liquit me febris ◻ *opustila mne zimnice* ◻ Opuřtila mne Zymnice ◻ Reliquit me fomnus ◻
probudil sem se ◻ Probudil sem fe ◻ Nuces relinquere ◻ *dětinské střevíce odvrci, s dětin-*
skými věcmi více se neobíráti ◻ Dětinské střewijce odwrcy/ s dětinskými věcmi wijce
 fe neobijrati ◻ prouerbium. In medio relinquere ◻ *jiným toho k zpravení a zrychtování*
nechati ◻ Giným toho k zprawenij a zrychtowánij nechati ◻ Inde Reliquus, a, um ◻ *po-*
zuostalý, zbytečný ◻ Pozuořtalý/ zbytečný ◻ Nihil mihi reliquum fecit ◻ *nic mi nezuosta-*
vil ◻ Nic mi nezuořtawil ◻ Item, Reliquiae, arum ◻ *ostatci, zbyřci, zuořtawci* ◻ Ořtawcy/
 zbyřcy/ zuořtawcy ◻ Reliquiae carnis ◻ *zbyřkové od masa* ◻ Zbyřkové od masřa ◻ De-
 linquo ◻ *odpadám, zanedbávám, hřeřím* ◻ Odpadám/ zanedbávám/ hřeřijm ◻ Vnde De-
 lictum ◻ *opuřřění neb hřeřich* ◻ Opuřřěnij neb hřeřich ◻ Delictum admittere ◻ *hřeřichu se do-*
puřřiti, hřeřiti, opouřřěti ◻ Hřeřichu se dopuřřiti/ hřeřěřiti/ opaustěřiti ◻ Et Deliquium ◻ *nedú-*
živost, nedořtatek ◻ Nedúživowřř/ nedořtatek ◻ Deliquium solis ◻ *zatmění slunce* ◻ Zatmě-
 nij slunce ◻ Deliquium animi ◻ *omdlévání, rozumu pozbyřti* ◻ Omdlévánij/ rozumu po-
 zbyřtij ◻ Derelictus, a, um ◻ *opuřřěný* ◻ Opuřřěný ◻ Ab omnibus derelictus ◻ *ode všech*
opuřřěný ◻ Odewřřech opaustěřěný

Linternus, gene. mařc. ◻ *řeka v Kampani* ◻ Ržeka w Campanij

Linteum, gene. neut. ◻ *plátno, plátenná rouřha neb loktuře* ◻ Plátno/ plátenná raucha/ neb
 loktuffe ◻ Vnde Linteatus, a, um ◻ *kdo na sobě plátenný oděw nosí* ◻ Kdo na sobě pla-
 tenný oděw nořřý ◻ Linteolum, diminutivum ◻ *utěrací řat neb rouřha* ◻ Vřěracý řřat neb
 raucha ◻ Linteamen ◻ *prořřěradlo* ◻ Prořřěradlo ◻ Linteo, | onis, pen. prod. ◻ *tkadlec* ◻ Qq2va
 Tkadlec ◻ Lintearius, idem ◻ *neb kdo plátna prodává* ◻ Neb kdo plátna prodává

Linter, tris, gener. foemi. ◻ *rybářskéj řlun* ◻ Rybářřkey řlun ◻ Monoxylon ◻ *svinské koryto,*
lodka z dřeva celého vydlabaná ◻ Swinské koryto/ Lodka z dřewa celého wydlabaná

Linum, gene. neut. ◻ *len, koudel* ◻ Len/ Kaudel ◻ Lineus, a, um ◻ *lněný* ◻ Lněný ◻ Linea
 tunica ◻ *kabát, rubáš, kořřile* ◻ Kabát/ rubášř/ kořřile ◻ Linamentum ◻ *nit, přije lněná* ◻
 Nit/ přije lněná ◻ Linarius ◻ *kdo len strojí* ◻ Kdo len řřrogij

Lipara, gene. foemi. pen. cor. ◻ *jeden vostrov z těch, kteréž Eolias neb Vulkanias a Hefesiades*
jmenují, jichžto jest sedm mezi Sicili a Itali v Tyrrhenském moři ◻ Geden Wořřtrow z těch/
 kteréž Eolias neb Vulcanias/ a Hephesiades gmenugij/ gichžto geřř sedm mezy Sycilij
 a Italij w Tyrrhenském Moři ◻ Vnde Liparaeus, a, um ◻ *co odtud jest* ◻ Co odtud geřř

Liparis ◻ *řeka v Cilici* ◻ Ržeka w Cilicij

Leipopfychia, gene. foemi. et Leipothymia, aliàs Syntexis, et latinè Defectus animi, uel
 Deliquium animi ◻ *omdlévání* ◻ Omdlévánij

- Lippus**, gene. mafcu. ▫ *krhavý, komu se oči hnojí a tekou* ▫ Krhawý/ komu se oči hnogij a tekau ▫ Lippitudo ▫ *krhání, oči hnojení* ▫ Krhánij/ očij hnogenij ▫ Et Lippio, is ▫ *sem krhavých oči neb oči mi tekou, krhám na oči* ▫ Sem krhawých oči/ neb oči mi tekau/ krhám na oči ▫ Lippofus, a, um ▫ *kdo takovou nemoc má* ▫ kdo takowú nemoc má
- Liqueo**, es, liqui ▫ *rozpouštím, přeháním, šmelcuji, měkčím, rozplývám* ▫ Rozpauſtjijm/ přehánijm/ ſmelcugi/ měkčijm/ rozplývám ▫ Liqueſco, is ▫ *počínám se rozplývati* ▫ Počijnám se rozplývati ▫ Cera liqueſcit ad ignem ▫ *vosk rozpouští se u ohně neb při ohni* ▫ Wolk rozpauſtij se v ohně neb při ohni ▫ Et Liquet, imperfonale ▫ *jest vědomá, zjevná, jistá věc* ▫ Geft vědomá/ zgewná/ giftá věc ▫ Liquidus, a, um ▫ *rozpuštěný, rozplejavý, měkký* ▫ Rozpuſtjěný/ rozpleywawý/ měkký ▫ Item ▫ *čistý, světlý, vyčištěný, jasný* ▫ Cžiftý/ ſwětlý/ wyčiftěný/ yaſný ▫ Liquidus fons ▫ *čistá studnice* ▫ Cžiftá ſtudnice ▫ Et Liquidò, aduerbium ▫ *zjevně, jasně* ▫ Zgewně/ yaſně ▫ Liquidè, idem. Colliqueo, et Colliqueſco. Item, Deliqueo, et Deliqueſco ▫ *všecken se rozplývám* ▫ Wſſecken se rozplývám ▫ Liquefacio ▫ *přeháním, rozpouštím* ▫ Přehánijm/ rozpauſtjijm ▫ Liqueſio, idem quod Liqueo. Praeterea, Liquo, as, actiuum ▫ *rozpouštím, přepouštím* ▫ Rozpauſtjijm/ přepauſtjijm ▫ Cuius paſiuum est Liquor ▫ *bývám přepouštěn* ▫ Bývám přepauſtjě ▫ Eliquo, pen. cor. ▫ *vyšmelcuji, vyrozpouštím* ▫ Wyſſmelcugi/ wyrozpauſtjijm ▫ Liquatum, nomen ſubſtantiuum. Et Liquamen ▫ *přepuštěný neb rozpuštěný tuk, sadlo, špik, polevka* ▫ Přepuſtjěný/ neb rozpuſtjěný tuk/ Sadlo/ ſſpik/ polewka ▫ Liquo, is, pri: long ▫ *kanu, rozplejvám, kapi, teku* ▫ Kanu/ rozpleywám/ kapi/ teku ▫ Colliquo, pen. prod. ▫ *v hromadu se spouštím* ▫ Whromadu se ſpauſtjijm ▫ Liquor, oris, pri cor. ▫ *šťava, mizka, vlhkost, mastnost* ▫ ſtřawa/ mjzka/ wlhkoſt/ maſtnoſt
- Lira**, gene. foemin. pri: lon ▫ *brázda v roli neb vyvežení země mezi dvěma brázdami* ▫ Brázda w roljij/ neb wywayſſenij země mezy dvěma brázdami ▫ aliàs Porca. Vnde Liro, as ▫ *brázdu vyháním, zavlačuji semeno branami, hraběmi neb jinými nástroji a přípravami* ▫ Brázdu wyhánijm/ zawlačugi ſemeno branami/ hraběmi/ neb ginými náſtrogi/ a při-jprawami ▫ Nam ita colitur ager ▫ *nebo tak vorána a strojena bývá roli* ▫ Nebo tak worána a ſtrogena býwá Rolij ▫ Primum aratur. hoc est Proſcindere ▫ *rolí rozvorati* ▫ Rolij rozworati ▫ Deinde iterum aratur, quod uocant Effringere ▫ *radlovati, podworati* ▫ Radlowati/ podworati ▫ Poſtremò ſemine iacto crate dentata, uel tabula operiunt| ▫ *naposledy zavlačují a zahrabují semeno branami vlačebnými* ▫ Napoſledy zawlačugij/ a zahrabugij ſemeno branami wlačebnými ▫ Et id uocant Lirare ▫ *zavorati, zavláčeti, zahrabati* ▫ Zaworati/ zawláčeti/ zahrabati ▫ Hinc fit Deliro, as ▫ *ven v stranu vyjždím, ne podlé pravé brázdy* ▫ Wen w ſtranu wygijždijm/ ne podlé prawé brázdy ▫ Et Metapho ▫ *blázním, bláznivě sobě počínám, šaškuji* ▫ Bláznijm/ blaſzniwě ſobě počijnám/ ſſaſkugi ▫ Aegrotantes aliquando delirant ▫ *nemocní na čas ledcos nerozumně mluví* ▫ Nemocnij na čas ledcos nerozumně mluwij ▫ Deliramentum, et Deliratio ▫ *bláznění, šaškování, třeštění* ▫ Blázněnij/ ſſaſkowánij/ třeſtěnij ▫ Delirus, a, um. pen. prod. ▫ *nesmyslný,*

Qq2vb

Qq3ra

bláznivý, střeštěný ▫ Nefmyslný/ bláznivý/ střeštěný ▫ *Lirae etiam significant Nugae, Gerrae* ▫ *daremné, nerozumné, marné mluvení, klevety* ▫ Daremné/ nerozumné/ marné mluwenij/ klewety

Liris, gene. mafc. ▫ *řeka v Kampaní, při městě řečeném Minturnae* ▫ Ržeka w Campanij/ při Měťě řečeném Minturnae

Lis, litis, gene. foemini. ▫ *svada* ▫ Swada ▫ *propriè* ▫ *rozepře v soudu, odpor* ▫ Rozepře w Saudu/ odpor ▫ *Litem alicui intendere* ▫ *někoho k právu poháněti* ▫ Někoho k právu poháněti ▫ *Et Litem alicui inferre, pro eodem. Litem dare, pro iudicare* ▫ *rozsouditi, vejpověd učiniti* ▫ Rozsauditi/ waypowěd včiniti ▫ *Litem fuam facere* ▫ *tak se opravdově v cizí při chovati, jako by vlastní jeho byla, v jiného při snažně pracovati* ▫ Tak se opravdově w cyzý při chowati/ yakoby wlastnij geho byla/ w giného při snažně pracowati ▫ *Litem in rem fuam uertere* ▫ *to na se vzíti, oč se jiní vadí a rozepři mají* ▫ To na se wzýti/ oč se ginij wadij a rozepři magij ▫ *Litem aestimare* ▫ *rozeznati, rozsouditi, náklad a škodu zaplatiti* ▫ Rozeznati/ rozsauditi/ náklad a škodu zaplatiti ▫ *Huic lis aestimata est* ▫ *tento musí všecken náklad a škodu žalobníku platiti* ▫ Tento muřý wšecken náklad a škodu žalobníku platiti ▫ *Litem contestari* ▫ *zjevně před právem na svědky se odolati* ▫ Zgewně před Práwem na řwědky se odolati ▫ *Litigium* ▫ *provozování svády neb rozepře* ▫ Prowozowánij řwády neb rozepře ▫ *Litigiosus, a, um* ▫ *swárlivej, soudný, kdo se rád soudí* ▫ Swárliwey/ faudný/ kdo se rád faudij ▫ *Litigiosum, substantivum* ▫ *oč se vadí a soudí* ▫ Oč se wadij a faudij ▫ *Litigo, as* ▫ *wadím se, soudím se* ▫ *Wadijm se/ faudijm se* ▫ *Litigator* ▫ *swárce, žalobník, kdo práva žádá* ▫ Swárce/ žalobník/ kdo práwa žádá

Qq3rb

Litera, gene. foemi. ▫ *litera, slovice* ▫ Litera/ slowce ▫ *Litera salutaris* ▫ *to slovečko „A“, jimžto soudcové obžalovaného za swobodného vyznamenávali, a to jest Absoluimus, Za swobodného propouštíme* ▫ To slowečko .A. gimžto Saudcowé obžalowaného za swobodného vyznamenávali/ a to geřt Absoluimus, Za swobodného propauřtijme ▫ *Ediuerfo, Litera tristis* ▫ *to slovečko „C“, jimž odsuzovali, říkajíce Condemnamus, Odsuzujeme* ▫ To slowečko .C. gimž odsuzowali/ řijkagijce Comdemnamus, Odsuzugeme ▫ *Nam tres Iudicibus tabulae dabantur Romae à Questore, hoc est, à Iudicum praefecto, in quibus singulis unica litera sententiam Absolutionis, Condemnationis, et Ampliationis ferebant. Literam longam ex se facere* ▫ *sebe samého woběsiti* ▫ Sebe samého woběfyti ▫ *Trium literarum homo, id est, FVR* ▫ *zloděj* ▫ Zloděj ▫ *Literis mandare* ▫ *zapsati, poznamenati, pro pamět* ▫ Zapřati/ poznamenati/ pro pamět ▫ *Litura, Vide supra in uerbo Lino. In plurali Literae, arum* ▫ *list posilací* ▫ Lift pošylací ▫ *Vnae literae* ▫ *jeden list* ▫ Geden list ▫ *Vnde Literarum exemplum. Vulgò Copia* ▫ *připis listu neb notule* ▫ Přijpis listu/ neb Notule ▫ *Literas dare ad aliquem* ▫ *k někomu list psáti* ▫ K někomu list přáti ▫ *Literas aperire, uel resignare* ▫ *list otevřiti, odpečetiti* ▫ Lift otevřiti/ odpečetiti ▫ *Item, significant* ▫ *umění* ▫ Vměnij ▫ *Dare operam lite|ris* ▫ *uměním se učiti* ▫

Qq3va

Vměňijm se včiti ◻ Literula, diminutiuum. Literatura ◻ *umění, kteréž od liter učiti počíná* ◻ Vměňij/ kteréž od Liter včiti počijná ◻ Grammatica. Literatus, a, um ◻ *dobře učený* ◻ Dobře včený ◻ qui Grammaticus dicitur. Literatulus, diminut. Illiteratus, a, um ◻ *neučený, neznaje litery neb umění* ◻ Nevčený/ neznage litery neb vměňij ◻ Literator ◻ *sprostně učený, napoly učený* ◻ Sproftně včený/ napoly včený ◻ Grammatiftes, Graecè. Literarius, a, um ◻ *co k umění náleží neb k literám* ◻ Co k vměňij náležij neb k literám ◻ Ludus literarius ◻ *škola, duom učení* ◻ Škola/ duom včenij ◻ Oblitero, as ◻ *vymazuji, zakrývám, zastihnuji, k zapomenutí přivodím* ◻ Wymazugi/ zakrývám/ zaftihnuji/ k zapomenutij přivodijm

Lithos, gene. mafcu latinè Lapis ◻ *kámen* ◻ Kámen ◻ Vnde Compofi: Lithargyrum ◻ *glet, kočičí stříbro* ◻ Glet/ Kočičij¹⁵⁰ ftřijbro ◻ Lithocolla ◻ *kameniklý, jimžto kamení v hromadu sklívají* ◻ Kamení klý/ gimžto kamenij w hromadu sklýwagij ◻ Lithiafis, latinè Calculus ◻ *trhavý kámen* ◻ Trhavý kámen ◻ Lithoftratus, uel Lithoftratum ◻ *dlážení, kde jest kamením pokládáno* ◻ Dláženij/ kde geft kamenijm pokládáno ◻ pen. prod. Lithotribon, latinè Lapidem terens ◻ *lékařství v apatéce, tak řečené, že kámen žene* ◻ Lékařftwij w Apatéce/ tak řečené že kámen žene

Lito, as, aui ◻ *smiřuji obětováním, obětuji, skrze obět nabejvám* ◻ Smiřugi obětowánijm/ obětugi/ fkrze obět nabeywám ◻ Perlito ◻ *v smír uvodím, dokonále obětuji* ◻ W fmijr vwodijm/ dokonále obětugi ◻ Litatio ◻ *obětování, smíření* ◻ Obětowánij/ fmijřenij

Littus, oris, gene. neut. pen. cor. ◻ *břeh, mořský břeh, zábřezí* ◻ Břeh/ Mořký břeh/ zábřezý ◻ *propriè maris, nam ripa est fluuiorum, et lacuum.* Vnde Littoreus, a, um. et Littoralis ◻ *co k břehu náleží* ◻ Co k břehu náležij ◻ Littorea arena ◻ *břehový písek* ◻ Břehový pijsek ◻ Litto|ralis urbs ◻ *město, kteréž na břehu mořském leží* ◻ Město kteréž na břehu mořském ležij

Qq3vb

Litura, Vide Lino

Lituus, gene. mafc. ◻ *huol Angurum neb královská huol, jest křivolaká* ◻ Huol Augurum¹⁵¹/ neb Králowká huol/ geft křivolaká ◻ Item ◻ *křivolaká pišťala neb trubačská trouba* ◻ Křivolaká pijšťala/ neb Trubačká trouba ◻ Hinc Liticen ◻ *kdo na takovou troubu troubí, trubač* ◻ Kdo na takowau troubu traubij/ Trubač

Liur, gener. mafcu. ◻ *pruh, odbití, zsinalost* ◻ Pruh odbitij/ zfyналost ◻ Metapho. ◻ *nepřízeň, závist* ◻ Nepřízeň/ záwift ◻ Vnde Liuidus, a, um ◻ *pruhovátý, zsinalý, nepřiznivý, závistivý* ◻ Pruhovátý/ zfyналý/ nepřijzniwý/ záwiftiwý ◻ Liuidulus, dimin. ◻ *trochu nepřiznivej, poněkud závistivý* ◻ Trochu nepřijzniwey/ poněkud záwiftiwý ◻ Liueo, es, et Liuefco, is ◻ *počínám zsinalým bejti, modřiny míti, nepřiznivým, závistivým býti* ◻ Počijnám zfyналým beyti/ modřiny mijti/ nepřijzniwým/ záwiftiwým býti

Lix, gene. foemini. idem quod Cinis ◻ *popel* ◻ Popel ◻ Lixiuum ◻ *luh* ◻ Luh ◻ Lixa ◻ *kuchař a kuchtík, umyvač mezi lidem valečným* ◻ Kuchař a Kuchtijk/ Vmywač mezi lidem

¹⁵⁰ Kočičij] Kočičí tisk ¹⁵¹ Augurum] Angurum tisk

Walečným ▫ Lixa enim aquam significat ▫ *vodu* ▫ Wodu ▫ Elixus, a, um ▫ *z rosola vařený, uvařený* ▫ Zrofola wařený/ vwařený ▫ Elixo caro ▫ *z rosola vařené maso* ▫ Zrofola wařené Maso ▫ Elixo pisces ▫ *vařené ryby* ▫ Wařené Ryby ▫ Lixus, as ▫ *vařím, kuchařím, dělám* ▫ Wařijm/ kuchařijm/ dělám ▫ Elixo, idem

LO

Locri, orum, gene. masc. plu. tant. ▫ *bylo město v Itáli na pomezí proti Sicíli* ▫ Bylo Město w Itáli/ na pomezí proti Sycíli ▫ Item ▫ *lidé in Graecia, dotýkají se Beotických* ▫ Lidé in Graecia, dotýkají se Beotických ▫ aliàs Epicnemidij, et Opontij, Locris, idis ▫ *krajina v zemi řecké, dotýká se Phociden* ▫ Kragina w zemi Ržecké/ dotýká se Phociden ▫ Vnde Locrenses ▫ *lidé v té krajině* ▫ Lidé w té kragině ▫ aliàs Ozolae

Qq4ra

Locus, in singulari, masc. in plura. maf. et neut. ▫ *místo, plac* ▫ Místo/ plac ▫ Loco mouere ▫ *odstrčiti od jeho stavu a duostojenství* ▫ Odstrčiti od jeho stavu a duostojenství ▫ In locum substituere ▫ *na místo mrtvého neb zříditi jiného* ▫ Na místo mrtvého neb zříditi jiného ▫ Loco filij habere ▫ *za syna a dítě míti* ▫ Za Syna a Dítě míti ▫ Loco solatij ▫ *za potěšení a kratochvil* ▫ Za potěšení a kratochvil ▫ Loci plur. tant. ▫ *matka neb materník v ženách* ▫ Matka/ neb materník w ženách ▫ aliàs Vterus, et Vulva, Vulgò, Matrix. Item. Loci, plura. apud Dialecticos et Rhetores ▫ *jmenované a obecné věci, od nichžto se důvodové berou* ▫ Gmenované a obecné věci/ od nichžto se důvodové berou ▫ Topica graecè. Item, Locus ▫ *náležitost, příhodnost* ▫ Náležitost/ příhodnost ▫ Nunc non est narrandi locus ▫ *nyň náležité není, abych praviti měl* ▫ Nyň náležité není/ abych praviti měl ▫ Res est facili loco ▫ *to se muož snadně zjednati* ▫ To se muož snadně zjednati ▫ Pecuniam in loco negligere, maximum interdum lucrum est ▫ *veliké někdy zisk jest, vedlé příhodnosti času na peníze nedbati* ▫ Weliké někdy zisk jest/ vedlé příhodnosti času na peníze nedbati ▫ Summo loco natus ▫ *z vysokého rodu a pokolení narozený* ▫ Z vysokého rodu a pokolení narozený ▫ Humili loco natus ▫ *z nízkého, prostého řádu narozený* ▫ Z nízkého/ prostého řádu narozený ▫ Locum dare precibus ▫ *prosbu uslyšeti* ▫ Prosbu uslyšeti ▫ Dare locum respondendi ▫ *dopustiti, odpovodati* ▫ Dopustiti odpovodati ▫ Et Loculus, diminut. ▫ *místko* ▫ Místo ▫ Vnde Locellus ▫ *malé místečko* ▫ Malé místo ▫ Item ▫ *měsíc neb tobolka* ▫ Měsíc/ neb Tobolka ▫ Marsupium. et Feretrum ▫ *máry* ▫ Máry ▫ Loculus, a, um ▫ *pln měšcův, měšcovatý* ▫ Pln Měšcův/ měšcovatý ▫ Locuples, etis ▫ *bohatý na pozemských statcích* ▫ Bohatý na pozemských statcích ▫ Metaphoricè ▫ *početný, hodnověrný* ▫ Početný/ hodnověrný ▫ Locuples testis ▫ *hodnověrný svědek* ▫ Hodnověrný svědek ▫ Hinc Locupletus, as, pen. pro. ▫ *obohacuji* ▫ Obohacuji ▫ Item ▫ *přivětšuji neb rozmnožuji* ▫ Přivětšuji/ neb rozmnožuji ▫ Hinc Locupletatio ▫ *obohacení, rozmnožení* ▫ Obohacenij/ rozmnoženij ▫ Augmentatio. Collocupletus ▫ *spolu neb*

Qq4rb

velmi obohacuji ▫ Spolu neb welmi obohacugi ▫ Loculamentum ▫ *schovadlo, oul neb k tomu podobné* ▫ Schowadlo/ Aul/ neb k tomu podobné ▫ Loco, as ▫ *postavuji, řídím, stavím, za sebou kladu* ▫ Poftawugi/ řijdijm/ ftawijm/ za febau kladu ▫ Item ▫ *rozpuojčuji, na úrok puojčuji* ▫ Rozpuogčugi/ na Vrok puogčugi ▫ Locare domum ▫ *duom pronajímati* ▫ Duom pronagijmati ▫ Item ▫ *najímati, úkolem zjednati* ▫ Nagijmati/ vkolem zgednati ▫ Locaui huic agrum fodiendum ▫ *najal sem tohoto k kopání rolí* ▫ Nagal sem tohoto k kopánij Rolij ▫ Locare fuam operam ▫ *svou práci vynáložiti neb práci svou pronajíti* ▫ Swau práci wynáložiti/ neb práci fwau pronagijti ▫ Locare filiam ▫ *vdávati dceru* ▫ Wdávati Dceru ▫ quod Elocare potius dicitur. Hinc Illocabilis ▫ *kteřá se nemůže vdáti* ▫ Kteřá fe nemůže wdáti ▫ Locatarius ▫ *nájemník některého domu neb rolí, kteřž najímá proto, aby z toho platil* ▫ Nágemnijk některého domu neb Rolý/ kteřž najímá proto/ aby z toho platil ▫ Locarium ▫ *poplatek z domu neb z rolí* ▫ Poplatek z domu/ neb z Rolý ▫ Locito, as, frequentatiuum ▫ *snažně pronajímám neb rozpuojčuji* ▫ Snažně pronagijmám/ neb rozpuogčugi ▫ Locatio ▫ *postavování, zpořádaní* ▫ Poftawowánij/ zpořádanij ▫ Compo: Abloco, as, penult. cor. ▫ *pronajímám z peněz* ▫ Pronagijmám z peněz ▫ Colloco ▫ *dávám neb postavuji* ▫ Dávám neb poftawugi ▫ Colloco in te beneficium ▫ *ukazujit' neb činimt' dobrodini* ▫ Vkazugit' neb činijmt' dobrodijnij ▫ Collocatio ▫ *postavení* ▫ Poftawenij ▫ Eloco | ▫ *vdávám neb puojčuji na úrok* ▫ Wdávám neb puogčugi na Vrok ▫ Elocare equum, bouem etc. Elocatio ▫ *puojčování* ▫ Puogčowánij

Qq4va

Locuſta, gene. foemi. ▫ *kobylka neb mušina s mdlými křídly neb slabými, kteřáž nízko od země litá* ▫ Kobylka/ neb Mušina s mdlými křijdly/ neb flabými/ kteřáž nijzko od země lytá

Lodix, icis, penult. prod. gene. foemi. ▫ *prostěradlo, loktuše, přikrejvka, koberec platenný* ▫ Proftěradlo/ loktuffe/ přikreywka/ Koberec platenný ▫ Lodricula, diminut ▫ *prostěradlko, loktuška* ▫ Proftěradlko/ loktuffka

Logice, uel **Logica**, gene. foem. ▫ *umění pořádného mluvení a o všech věcech rozhodnutí* ▫ Vměnij pořádného mluwenij/ a o wfšech věcech rozhodnutij ▫ aliàs Dialectica. Sed propriè pars est Logices

Logos, gene. mafc. latinè Sermo, uel Ratio ▫ *řeč neb počet* ▫ Ržeč/ neb počet ▫ Hinc Logiſta, ae ▫ *míſtr počtu neb kdo počtuom učí* ▫ Mijſtr počtu/ neb kdo Počtuom včij ▫ Vulgò Algoriſta dicitur. Vnde Compoſi: Catalogus, Epilogus, Dialogus etc. De quibus ſupra. Logodaedalus ▫ *člověk moudré řeči a ozdobjného mluvení* ▫ Człowěk maudré řeči/ a ozdobjného mluwenij

Loligo, inis, gene. foemi. pen. prod. uel Lolligo ▫ *ryba, kteřáž hlavu mezi nohami má a černou krev jako černidlo od sebe leje, když ji chtí lapiti, jeſt jako ſepia, odtád ſuccus lolliginis za pomlouvání bývá bráno* ▫ Ryba/ kteřáž hlavu mezy nohami má/ a černau Krew jako černidlo od febe lege/ když gi chtij lapiti/ geft jako Sepia/ Odtád Succus lolliginis, Za

pomlauwánij býwá bráno ◻ Item, Loligo ◻ *závist nešlechtného člověka* ◻ Záwift nešlechtného Čzłowěka

Lolium, gene. neu. graecè AEra, in plurali ◻ *blen, činí závrat, kdo je jí* ◻ Blen/ činij závrat/ kdo ge gij ◻ Vitium frumenti ◻ *koukol mezi obilím, bejlí, vostí* ◻ Kaukol mezy obilým/ beylij/ wořtij ◻ lolio uicti|tare, Dicitur loco prouerbij ◻ *kdo dobře vidí* ◻ Kdo dobře widij

Qq4vb

Lombardia, gene. foemi. ◻ *Lombardý, všecko knížetství mediolanské* ◻ Lombardý/ wšfecko Knížetřtwij Medyolanské ◻ Longobardi ◻ *lidé v něm, Longobardští* ◻ Lidé w něm/ Longobardřřtij

Lomentum, gener. neut. ◻ *příprava barvířská, kterouž na modro barví* ◻ Prijprawa barwi-řřká/ kterauž na modro barwij ◻ Item ◻ *bobová mouka, kterouž poškvřny z roucha vypí-rají* ◻ Bobowá¹⁵² mauka/ kterauž poškwřny z raucha wpijragij

Longaeuus, Vide supra AEuum

Longus, a, um ◻ *dlouhý, vytáhlý, dlouhotrvalý* ◻ Dlauhý/ wytáhlý/ dlahotrwalý ◻ De tempore et loco dicitur. Longum effet ◻ *dlouho by bylo, potřebovalo by chvíle* ◻ Dlauho by bylo/ potřebowalo by chwijle ◻ Item ◻ *veliký* ◻ Weliký ◻ Longus amor ◻ *trvalé neb veliké milování* ◻ Trwalé neb weliké milowánij ◻ Aliquando est aduerbium, in genere neutro, ut, Vale longum ◻ *buď dlouho zdrav* ◻ Buď dlahuho zdráw ◻ Longum uale dixit, uel longum ualere iuřit ◻ *pozanechal, odložil, vzdal, nedbá víc, požehnal se s tím* ◻ Pozanechal/ odložil/ vzdal/ nedbá wije/ požehnal se s tijm ◻ Longitudo ◻ *dlouhost* ◻ Dlahuhořř ◻ Longiufculus, diminut. ◻ *podlouhovatý* ◻ Podlahuhowatý ◻ Longanimis, e ◻ *dlúhomyslný, dlouhočekavý, trpělivý* ◻ Dlúhomyslný/ dlahuhočekawý/ trpěliwý ◻ Longanimitas ◻ *dlúhočekání, shovívání* ◻ Dlúhočekánij/ showijwánij ◻ Longè, aduerbium ◻ *dlouze, široce* ◻ Dlauze/ řřiroce ◻ Longè latèque ◻ *dlouho i široko, sem i tam* ◻ Dlahuho y řřiroko/ sem y tam ◻ A longè ◻ *zdaleka, od daleka* ◻ Zdaleka/ od daleka ◻ Longinquus, a, um ◻ *daleký neb daleko rozšířený* ◻ Daleký/ neb daleko rozřřijřený ◻ Longinquitas ◻ *dalekost, velikost, širokost* ◻ Dalekořř/ welikořř/ řřirokořř ◻ Longurius ◻ *tyč neb dlouhý sochor, vostřev* ◻ Tyč/ neb dlahuho řřochor/ wořřtřev ◻ Longurio ◻ *dlouhý* ◻ Dlahuho ◻ idem | quod longus, Oblongus, a, um ◻ *obdloužnej* ◻ Obdlaužney ◻ Praelongus ◻ *náramně dlouhý* ◻ Náramně dlahuho ◻ Longo, as, simplex non usurpatur. Sed composi: Elongo, as ◻ *vzdaluji neb prodlužuji* ◻ Wzdalugi/ neb prodlužugi ◻ Elonginquo, idem. Prolongo ◻ *prodlužuji, prodlévám* ◻ Prodlužugi/ prodlévám

Rr1ra

Loquor, eris, locutus sum ◻ *mluvím* ◻ Mluwijm ◻ Locutor ◻ *mnohomluvný, pliskač* ◻ Mnohomluwný/ pliskač ◻ Locutuleius idem ◻ *žvác, tlampač* ◻ řřwáč/ tlampač ◻ Loquax ◻ *mluwný, řřwavý* ◻ Mluwný/ řřwawý ◻ Loquacitas ◻ *řřwání, daremné pliskání* ◻ řřwánij/ daremné pliskánij ◻ Loquaciter ◻ *řřwavě, tlachavě* ◻ řřwawě/ tlachawě ◻ Loquaculus, diminutium, à Loquax ◻ *mluwničký, tlachawičký* ◻ Mluwnijčký/ tlachawijčký ◻ Loquela ◻

¹⁵² Bobowá] Bobowa tisk

řeč neb vyřknutí slov ◻ Ržech/ neb vyřknutij flow ◻ Loquentia ◻ *mluvení* ◻ Mluwenj ◻ Quam uis in compositione magis utimur. Breuiloquentia, et Breuiloquium ◻ *krátké mluvení* ◻ Krátké mluwenij ◻ Grandiloquentia ◻ *vážné mluvení* ◻ Wážné mluwenij ◻ Grandiloquus, a, um, penult. cor. ◻ *nádherně, vážně mluvný* ◻ Nádherně/ vážně mluwný ◻ Magniloquus idem. Blandiloquentia ◻ *lahodné mluvení* ◻ Lahodné mluwenij ◻ Blandiloquus ◻ *pochlebník, lahodnomluvný* ◻ Pochlebnijk/ lahodnomluwný ◻ Multi- loquium ◻ *mnohomluvení, pliskání* ◻ Mnohomluwenij/ pliskánij ◻ Et huiusmodi alia. Loquutio ◻ *řeč* ◻ Ržech ◻ Oratio. Composita à Loquor. Alloquor, penult. cor. ◻ *mlu- vím k někomu, domlouvám se* ◻ Mluwijm k někomu domlauwám se ◻ Allocutio, et Alloquium ◻ *domlouvání* ◻ Domlauwánij ◻ Colloquor ◻ *spolu rozmlouvám, rozpravím* ◻ Spolu rozmlauwám/ rozprawijm ◻ Vnde Colloquium ◻ *rozpravení, spolu rozmlouvání* ◻ Rozprawenij/ spolu rozmlauwánij ◻ Collocutio, idem. Ad colloquium admittere ◻ *dáti s sebou mluvíti* ◻ Dáti s se|bau mluwiti ◻ In colloquium uenerunt amborum exercituum duces ◻ *obojího vojska hajtmane měli s sebou společné rozmlouvání* ◻ Obogijho Wogfka Haytmane měli s sebau společné rozmlauwánij ◻ Circumloquor ◻ *vokolo mluvím, ob- mlouvám, okolkováním neb mnohejmi řečmi vyznamenávám* ◻ Wokolo mluwijm/ obmlau- wám/ okolkowánijm/ neb mnohejmi řečmi vyznamenávám ◻ Vnde Circumlocu- tio, graecè Periphraſis ◻ *okorování, mnohými řečmi vyznamenání* ◻ Okorowánij/ mno- hými řečmi vyznamenání ◻ Eloquor ◻ *vymlouvám* ◻ Wymlauwám ◻ Hinc Eloquens, nomen ◻ *vymluvný* ◻ Wymluwný ◻ Eloquentia ◻ *vymluvnost, ozdobné mluvení* ◻ Wymlu- wnoſt/ ozdobné mluwenij ◻ Eloquium ◻ *slovo neb vejslovnost* ◻ Slowo/ neb wayflow- noſt ◻ Elocutio ◻ *dobře postavení řeči neb ozdoba slov, co k mluvení smyšleno neb co kdo mluvíti umínil* ◻ Dobře postawenij řeči/ neb ozdoba flow/ co k mluwenij smyšleno/ neb co kdo mluwiti vmijnil ◻ Pertinet ad oratorem. Interloquor ◻ *v řeč se pletu, přimlouvám se, v řeč vskakují, mezi jinou řečí mluvím* ◻ W řeč se pletu/ přimlauwám se/ w řeč wſka- kugi/ mezy ginau řečij mluwijm ◻ Interlocutio ◻ *rozmlouvání* ◻ Rozmlauwánij ◻ Ob- loquor ◻ *odmlouvám, odříkám, haním, pomlouvám, laji, omlouvám* ◻ Odmlauwám/ odříj- kám/ hanijm/ pomlauwám/ lagi/ omlauwám ◻ Oblocutor ◻ *hánce, pomluvač* ◻ Hánce/ pomluvač ◻ Proloquor ◻ *předmlouvám, vyslovuji* ◻ Předmlauwám/ wyflowugi ◻ Vnde Proloquium ◻ *předmluva, dokonalá řeč* ◻ Předmluwa/ dokonalá řeč

Rr1rb

Lora, ae, uel **Lorea**, gene. foemi. ◻ *poslední, zadní víno, mošt* ◻ Poslednij/ zadnij Wijno/ Moſt ◻ Vinum secundarium ◻ *když se voda na presované vinné mláto leje neb odpolu vypresování hroznové* ◻ Když se Woda na preſované winné mláto lege/ neb odpolu wypreſowánij hroznové

Lorica, pen. prod. gene. foemi. ◻ *pancíř, brnění, zvířecí kožený kabát* ◻ Pancýř/ brnění/ zwijřecý/ kožený | kabát ◻ Item ◻ *všeliká zbroj* ◻ Wſſeliká zbrog ◻ Loricula, diminut. Lorico, as ◻ *obláčím se v pancíř neb v zvířecí kabát* ◻ Obláčijm se w Pancýř/ neb w Zwijřecý kabát ◻ Vnde Loricatus, a, um ◻ *pancířem oděný* ◻ Pancýřem oděný ◻ Item,

Rr1va

Lorica significat ◻ *zábradlo neb základek při lavkách a při vejstupcích* ◻ Zábradlo/ neb základek při lavkách a při waystupcích

Lorum, gene. neut. ◻ *řemen, kuože, votěž, povodec neb popruh* ◻ Ržemen/ kuože/ wotěž/ powodec/ neb popruh ◻ Hinc Lorarius ◻ *biřic, šerha, kterýž zločince jímá, a víže* ◻ Biřic/ šerha/ kterýž Zločince gijmá/ a wijže ◻ Loreus, a, um ◻ *řemenný* ◻ Ržemenný ◻ Loriges ◻ *šmatlavý, kdo má zle zavazané nohy a kulhá* ◻ Šmatlavý/ kdo má zle zawazané nohy/ a kulhá

Lotium, generis neut. ◻ *moč, štiny, scanky* ◻ Moč/ štiny/ scanky

Lotio, et **Litura**, Vide Lauo

Lotos, gene. foemi. ◻ *strom v Africe, kterýž sladké a chutné owoce vydává* ◻ Strom w Affrice/ kterýž fladké a chutné Owotce vydává ◻ Item ◻ *bejlí v Ejiptě jako bob, nese zrnecka jako proso* ◻ Baylij w Ejiptě jako Bob/ nese zrnecka jako proso ◻ Lotophagi ◻ *lidé v Africe, kteříž takového owoce k stravě své užívají* ◻ Lidé w Affryce/ kteříž takového Owotce k stravě své vžijwají ◻ Vnde prouerbium. Lotum gustauit ◻ *nechce se mu zase z cizí krajiny domův, cizozemství sobě oblibuje* ◻ Nechce se mu zase z cizí krajiny domůw/ Cuzozemstwij sobě oblibuge

LV

Lubet, imperfonale, idem quod Libet ◻ *libí se* ◻ Lijbij se ◻ Quando lubet ◻ *kdy se líbí, kdyť se chce* ◻ Kdy se lijbij/ kdyť se chce ◻ Vnde Lubens, generis omnis ◻ *povolný* ◻ Povolný ◻ et Lubenter, pro Libenter ◻ *rád* ◻ Rád

Lubricus ◻ *kluzký, slzký, plzký* ◻ Kluzký/ slzký/ plzký ◻ Item ◻ *nestálý, vrtký* ◻ Nestálý/ vrtký ◻ Sic dicimus, Hominem lubrica fide ◻ *kdo snadně víru ruší* ◻ Kdo snadně | wijru ruffij ◻ Lubrici oculi ◻ *vrtké oči* ◻ Wrtké oči ◻ Lubrica adolescentia ◻ *nestálá, neustavičná mladost* ◻ Nestálá/ nevstawičná mladost ◻ Lubrico, as ◻ *dělám kluzké, hladím, klouzám* ◻ Dělám kluzké/ hladím/ klouzám ◻ Lubricè, aduerbium ◻ *vrtce, nestále, nebezpečně* ◻ Wrtce/ nestále/ nebezpečně

Rr1vb

Luca, gene. foemi. ◻ *město v krajině Itáli, kteráž Thuscia slove* ◻ Město w krajině Itáli/ kteráž Thuscia flowe ◻ Vnde Lucensis, e ◻ *co odtud jest* ◻ Co odtud geft ◻ Luca bos ◻ *slon* ◻ Slon

Lucani, gene. mascu. ◻ *lidé v Itáli mezi Kampany neb Bruci* ◻ Lidé w Itáli/ mezi Campany neb Brucij ◻ Lucania ◻ *ta krajina* ◻ Ta Kragina ◻ Item, Lucanus, a, um ◻ *co k světlu náleží* ◻ Co k světlu náležij ◻ Antelucanus, a, um ◻ *před svitáním, ranný* ◻ Před switánijm/ ranný ◻ Antelucanum tempus ◻ *čas přede dnem, prvé, než switá* ◻ Čzas předednem/ prvé než switá ◻ Lucanica ◻ *nadíwanice, koblasa z vepřového masa a z slanin udělaná* ◻ Nadijwanice/ Koblasa z wepřového Masfa a z slanin vdělaná

Luceo, et Lucerna etc. Vide Lux

Luceres, gener. mafcu. ▫ *třetí strana římského lidu, nebo nejprvé byl od Romula a od Tatia tak rozdělen, že někteří slouli Ramnenses, jiní Tatienses, třetí Luceres, od těch tři stran potom tribus, totiž pokolení, ut Varro asserit, bylo nazváno* ▫ Třetí strana Říjmského lidu/ Nebo najprvé byl od Romula a od Tatia tak rozdělen/ že někteří slouli Ramnenses/ ginij Tatienses/ třetí Luceres/ od těch tři stran potom Tribus, totiž Pokolenij. ut Varro asserit, bylo nazváno

Luceria, gene. foemi. ▫ *město v Apulii* ▫ Město w Apulij

Lucidus, Vide in dictione Lux

Lucrum, gene. neut. ▫ *zisk, vejdělek* ▫ Zylk/ waydělek ▫ Lucellum, diminut. ▫ *malej zisček* ▫ Malej zylček ▫ Lucrum facere, idem quod Lucrari ▫ *zejskati* ▫ Zayskati ▫ Lucrofus, a, um ▫ *zištný, kdo mnoho zisku má* ▫ Zylštný/ kdo mnoho zylku má ▫ Lucrio, | onis ▫ *zisku hledatel, zisku žádostivý* ▫ Zylku hledatel/ zylku žádostivý ▫ Lucror, aris ▫ *zejskám, mám užitek, vejdělek* ▫ Zeyškám/ mám vžitek/ waydělek ▫ Lucrifacio idem ▫ *zisk беру, užitku nabývám* ▫ Zylk беру/ vžitku nabývám ▫ Lucrifio ▫ *bejvám zejskán, sem zejskán* ▫ Beywám zayškán/ sem zayškán

Rr2ra

Lucrinus, gene. maf. ▫ *jezero v Kampanii, dotýká se jiného jezera, kteréž Auernus slove* ▫ Gezero w Campanij/ dotýká se giného Gezera/ kteréž Auernus slove ▫ De quo supra

Luctor, aris, luctatus fum ▫ *potýkám se, zápasím* ▫ Potýkám se/ zápasým ▫ Lucto, as, nonnunquam reperitur in eodem significato. Luctitor, et Luctito, frequentat. ▫ *potejkám se, zápasím snažně* ▫ Potaykám se/ zápasým snažně ▫ Lucta ▫ *potejkání, zápas, pútka* ▫ Potaykáníj/ zápas/ pútka ▫ Luctator ▫ *zápasník* ▫ Zápasník ▫ Luctatio ▫ *potejkání, zápasení* ▫ Potaykáníj/ zápaseníj ▫ Luctamen, idem. Certemus lucta ▫ *jděme zápas, zápasme* ▫ Gděme zápas/ zápasme ▫ Luctatius ▫ *jméno jednoho Římanina* ▫ Gméno jednoho Říjmanijna ▫ Comp: Colluctor ▫ *spoluzápasím neb s jiným* ▫ Spolu zápasým/ neb s giným ▫ Obluctor ▫ *bráním se, postavuji se s braní* ▫ Bráním se/ postawugi se s branij ▫ Reluctor ▫ *odpírám* ▫ Odpijráj ▫ Eluctor ▫ *retuji se a vybijím se ven z jiných* ▫ Retugi se/ a wybijijim se wen z giných

Luctus, us, Vide Lugeo

Lucubro, as, aui ▫ *dělám neb pracuji při světle v noci, bedliv sem při díle* ▫ Dělam/ neb pracuji při světle w nocy/ bedliw sem při dijle ▫ Elucubro, pen. cor. idem. Lucubratio ▫ *noční dílo nebo snažná práce* ▫ Nočníj dijlo/ nebo snažná práce ▫ Et scriptores libros suos lucubrationes uocant ▫ *skladatelé knih, jmenují své knihy* ▫ Skladatelé knih/ gmenugij své Knijhy ▫ Lucubrationes ▫ *protože těch větší stranu v noci při svíce skládají a spisují* ▫ Proto/ že těch většij stranu w nocy při svijčce/ skládajij a spisugij ▫ Item, Rusticajnae lucubrationes, Vespertina ▫ *večerní dílo při světle* ▫ Wečernij dijlo při světle ▫ Et Antelucana ▫ *ranní dílo* ▫ Rannij dijlo ▫ Lucubratione, diminut. ▫ *malé dílo neb práce* ▫

Rr2rb

Malé dijlo neb práce ▫ Lucubratorius, a, um ▫ *co k nočnímu dilu náleží* ▫ Co k nočníjmu dijlu náležij

Luculentus, Require Lux

Lucullus, gene. mařc. ▫ *jméno jednoho znamenitého a bohatého Řimana* ▫ Gméno gednoho znamenitého a bohatého Ržijmana

Lucumo, gene. mařc. ▫ *jméno jednoho hajtmana a vrchního Thusciánských a od něho Luce-rensens slovou* ▫ Gméno gednoho Haytmana a wrchnijho Thusciánských/ a od něho Lucerenfes flowau

Lucus, gene. mařc. ▫ *háj neb posvěcený a zaklínaný les, některému bohu ke cti* ▫ Hág/ neb posvěcený/ a zaklínaný Les/ některému Bohu ke cti ▫ Inuenitur etiam Lucus, us, quartae declina. pro Luce ▫ *za světlo neb den* ▫ Za řvětlo/ neb den ▫ Colluco, as, et Interlucio ▫ *posekávám, mejtím les, pláním, činím světlo odsekáváním větví* ▫ Posékávám/ maytíjm Les/ pláníjm/ činíjm řvětlo odsekávanijm Wětwtij ▫ Sublucio ▫ *podsekávám, podklešťuji stromovi* ▫ Podšekávám/ podkleřtiugi řtromowij

Ludo, is, lufi, lufum ▫ *hrám, kratochvilím, žertuji* ▫ Hrám/ kratochwilíjm/ žertugi ▫ Item ▫ *posmívám se, oklamávám* ▫ Posmíjwám ře/ oklamávám ▫ Ludo cythara ▫ *hrám na harfu* ▫ Hrám na Harřu ▫ Ludo tessaris ▫ *hrám v kostky* ▫ Hrám w kořtky ▫ Lufiřti omnem operam ▫ *vřeckus práci svou stratil* ▫ Wřeckus práci řwau řratil ▫ Ludere par, impar ▫ *hráti na lich sudu, lichati* ▫ Hráti na lich řudu/ líjchati ▫ Nam accusatiuo et ablatiuo iungitur. Lufit ařiduè aleam, Sueton ▫ *ustavičně hral v vrhcáby* ▫ Vřtawičně hral w Wrhcáby ▫ Ludere ludum ▫ *pohrávati, žertovati* ▫ Pohráwati/ žertowati ▫ Tibi luditur ▫ *tebe se dotýče, o tebe běží* ▫ Tebe ře dotýče/ o tebe běřij ▫ Ludere etiam Poëtis significat ▫ *verše skládati* ▫ Werře řkládati ▫ Hinc Lufus, us, et Lufio ▫ *kratochvilení, žertování, kunřtování* ▫ Kratochwilenij/ žertowánij/ kunřtowánij ▫ Ludus in singulari ▫ hra ▫ Hra ▫ Vnde Ludus tesserarum ▫ *hra v kostky* ▫ Hra w kořtky ▫ Ludus talorum ▫ *vrhcábni hra* ▫ Wrhcábni hra ▫ Ludus latrunculorum ▫ *řachovní hra* ▫ řfachownij hra ▫ Item ▫ *místo, kde se mládež učí, škola* ▫ Mířto kde ře Mládež vřij/ řřkola ▫ Ludimagifter ▫ *mířtr řkolní, učitel* ▫ Mířtr řřkolnij/ Vřitel ▫ Ludum aperire ▫ *řkolním mířtrem býti, řkolu začíti* ▫ řřkolnijm Mířtrem býti/ řřkolu začíjti ▫ Ludus literarius ▫ *řkola umění* ▫ řřkola vměníj ▫ Ludus gladiatorius ▫ *řerměřřká řkola* ▫ řferměřřká řřkola ▫ Ludus musicus ▫ *řkola zpívání a hudby* ▫ řřkola zpijwánij a hudby ▫ Ludus pilae ▫ *hra na míč neb v kuřelky* ▫ Hra na míč/ neb w kuřelky ▫ Ludus palestra ▫ *hra v zápas neb skoky* ▫ Hra w zápas neb řkoky ▫ Ludos facere ▫ *posmívati se* ▫ Posmíjwati ře ▫ Aliquando, Ludos facere ▫ *nějaké divadlo strojiti* ▫ Něgaké diwadlo řtrogiti ▫ Ludos committere, idem Ludi, pluraliter ▫ *obecní svátkové neb dnové vejroční, v nichřto všeliká divadla a hry kratochvilné provozovali, zápasili, honili a rozličně kratochvilili* ▫ Obecnij Swátkowé/ neb dnové Wayročníj/ w nichřto wřřeliká Diwadla a Hry kratochwilné prowozowali/ zápařyli/ honili/ a rozličně kratochwilili ▫ Apud Graecos huiusmodi ludorum genera

Rr2va

quatuor praecipua fuerunt, Olympici ▫ *Jovi ku poctivosti při městě Pisa na hoře Olympo od Herkulesa ustavený* ▫ Ioui u poctiwoſti/ při Měſtě Pifa/ na hoře Olympo/ od Herkulefa vſtawený ▫ De quibus in dictione Olympus. Pythij ▫ *ku poctivosti Apolini* ▫ Ku poctiwoſti Apollini ▫ Iſthmij ▫ *u města Korintu ke cti Palemoni a Melicertae* ▫ V Měſta Korynthu/ ke cti Palemoni a Melicertae ▫ Nemaei ▫ *u města Argos ku poctivosti Herkulesovi* ▫ V Měſta Argos/ ku poctiwoſti | Herkuleſowi ▫ Sic apud Romanos erant. Megalenſes, Funebres, Plebei, et Apollinares ▫ *první hry ustanoveny byly velikým a předním bohuom k službě, druhé když nějaká znamenitá osoba pochována neb k hrobu nesena, třetí pro zdraví lidu obecného a čtvrté, byly svěceny Apolini, bohu zpívání a umění ku poctivosti* ▫ Prwnij hry vſtanoweny byly velikým a předním Bohuom k službě. Druhé když nějaká znamenitá osoba pochována/ neb k Hrobu nesena. Třetíj/ pro zdravij lidu obecného. A čtvrté/ byly ſwěceny Apollini/ Bohu zpíjwánij/ a vměnij ku poctiwoſti ▫ Ludicrus, a, um ▫ *kunſtovný, žertovný* ▫ Kunſtówný/ žertowný ▫ Ars ludicra ▫ *umění kajkléřuow, kteříž komedie provozovali* ▫ Vměnij kaykléřuow/ kteříž Comedie provozowali ▫ Et Ludicrum, ſubſtantium ▫ *žert, kratochvílení* ▫ Zěrt/ kratochwijlenij ▫ Ludibrium ▫ *posmívání, porouhání* ▫ Poſmijwánij/ porauhánij ▫ Ludibrio habere ▫ *posmívati se, porouhati se* ▫ Poſmijwati fe/ porauhati fe ▫ Ludius, et Ludio, onis ▫ *žertýř* ▫ Zěrtýř ▫ aliàs Hiſtrio ▫ *kajklíř, jenž kratochvilné hry provozuje* ▫ Kayklýř/ genž kratochwilné Hry provozuge ▫ Et Ludia, foemininum ▫ *žena, kteráž takové hry strojí* ▫ Žěna kteráž takové hry ſtrogij ▫ Ludibundus, a, um ▫ *obyčejem žertovným neb posměšným* ▫ Obyčegem žertowným/ neb poſměšným ▫ Luſor ▫ *hráč, kunštýř, žertýř* ▫ Hráč/ kunſtýř/ žertýř ▫ Luſoriè, aduerbium ▫ *hravě neb ſpuosobem kunſtovným* ▫ Hrawě/ neb ſpuoſobem kunſtówným ▫ Luſorius, a, um ▫ *co ke hře neb k kratochvílem náleží* ▫ Co ke hře/ neb k kratochwijlem náležij ▫ Tabula luſoria ▫ *vrhcábnice* ▫ Wrhcábnice ▫ Chartae luſoriae ▫ *karty* ▫ Karty ▫ Luſito, as, frequenta. ▫ *snážně, často kratochvilím* ▫ Snážně/ často kratochwilijm ▫ Ludifico, as, et Ludificor, aris, deponens ▫ *posmívám se, oklamávám* ▫ Poſmijwám fe/ oklamávám ▫ Ludificatio ▫ *oklamání* ▫ Oklamánij ▫ Compoſi: Alludo, pen. pro. ▫ *pochlebuji, raduji se s někým* ▫ Pochlebugi/ radugi fe s někým ▫ Item | ▫ *srovnávám neb na něco obracím, pohravám slovy na jiného řeč* ▫ Srownávám/ neb na něco obracým/ pohrawám ſlowy na giného řeč ▫ Alludit ad dictum Catonis. Frons occipitio prior ▫ *vztahuje neb obracuje na řeč Katona, přední jest čelo nežli tejl, víc může přítomnost hospodáře nežli nepřítomnost* ▫ Wztahuge/ neb obracuge na řeč Catona/ Přednij geſt Čzelo nežli tayl/ Wjic může přítomnoſt hoſpodáře nežli nepřítomnoſt ▫ Alluſio ▫ *přirovnání* ▫ Přirownánij ▫ Abludo ▫ *nesrovnávám se, nestrefuji, jináč míním* ▫ Neſrownávám fe/ neſtrefugi/ gináč mijnijm ▫ Non multum à tua abludit ſententia ▫ *poněkud srovnává se s tebou v řeči* ▫ Poněkud ſrownává fe s tebau w řeči ▫ Colludo ▫ *spoluhrám* ▫ Spolu hráč ▫ Colluſor ▫ *spoluhráč* ▫ Spolu hráč ▫ Item, Colludere dicuntur Cauſidici, cum diuerſam partem adiuuant ▫ *když řečníci neb zástupcové*

Rr2vb

Rr3ra

s stranou odpornou na něčem se snášejí neb ji napomáhají, to slove colludere ▫ Když řečníjcy neb Zástupcové s stranou odpornou na něčem se snášejí/ neb gi napomáhají/ to slove Colludere ▫ Deludo ▫ *posmívám se, oklamávám* ▫ Pofmijwám fe/ oklamávám ▫ Coruum delufit hiantem ▫ *hltajícího krkavce oklamal* ▫ Hltajjcyého Krkawce oklamal ▫ Delufio ▫ *posmívání* ▫ Pofmijwánij ▫ Eludo, idem quod Deludo ▫ *posmívám se, žerty z někoho mám, zlehčuji* ▫ Pofmijwám fe/ žerty z někoho mám/ zlehčugi ▫ Orator ple-runque eludit obiecta, quae diluere non potest ▫ *řečník mnohokrát posmívá se a zlehčuje odpor, kterémuž nemuž odepřít a na něj odpovídati* ▫ Ržečník mnohokrát pofmijwá fe/ a zlehčuje odpor/ kterémuž nemuž odepřít/ a na něj odpowídati ▫ Illudo te, uel tibi, uel in te ▫ *posmívám se tobě* ▫ Pofmijwám fe tobě ▫ Illufio ▫ *posmívání* ▫ Pofmijwánij ▫ Praeludo ▫ *napřed hrám* ▫ Napřed hrám ▫ Vnde Praeludium ▫ *harcování, předbívání neb napřed zpívání před pravým počátkem písně* ▫ Harcovánij/ předbívánij/ neb napřed zpívánij před prawým počátkem pijně ▫ Metapho ▫ *předjítí neb začátek všeliké věci* ▫ Před|gitij/ neb začátek wšeliké věcy

Rr3rb

Lues, gene. foemi. ▫ *pestilenci, morní nákaza, hlizní bolest neb obecní neřest a rána* ▫ Pestilencý/ Mornij nákaza/ Hliznij bolest/ neb obecnij neřest a rána

Lugdunum, gene. neut. ▫ *Lyon, vznešené město v Galii* ▫ Lyon/ wznešené Město w Gallij ▫ Vnde Lugdunensis, e ▫ *co odtud jest* ▫ Co odtud gest ▫ Et Gallia Lugdunensis, Vide supra in dictione Gallia

Lugeo, es, luxi, luctum ▫ *kvílím, nařikám, pláči velmi* ▫ Kwijlijm/ nařikám/ pláči velmi ▫ Item ▫ *nosím smutek* ▫ Nofým smutek ▫ Romanae matronae Brutum annum tempus luxerunt ▫ *římské ženy pro bruta za celý rok smutek nesly* ▫ Ržijmkké ženy pro Bruta za celý Rok smutek nesly ▫ Elugeo, es ▫ *smutek z sebe skládám* ▫ Smutek z sebe skládám ▫ Patriam eluxi iam ▫ *již sem smutku poodložil neb žalost pro vlast míti přestal, již sem vlasti své wodželel* ▫ Giž sem smutku poodložil/ neb žalost pro wlast miji přestal/ giž sem wlasti své wodželel ▫ Vnde Luctus, us ▫ *kvílení, oplakání* ▫ Kwijljenij/ oplakánij ▫ Item ▫ *smutku nošení* ▫ Smutku nošenij ▫ In luctu esse, idem quod lugere. Luctuosus, a, um ▫ *plačtivý, kvílivý, plný smutku* ▫ Plačtiwý/ kwijliwý/ plný smutku ▫ Luctificus, a, um ▫ *co kvílení a pláč strojí* ▫ Co kwijlenij a pláč strojij ▫ Luctifer, a, um ▫ *co kvílení a pláč přináší* ▫ Co kwijlenij a pláč přinášij ▫ Lugubris, e, pen. cor. ▫ *co k žalosti a smutku náleží* ▫ Co k žalosti a smutku náležij ▫ Lugubris uestis ▫ *smutné roucho* ▫ Smutné rauchó ▫ Lugubre carmen ▫ *truchlivé, smutné zpívání* ▫ Truchliwé/ smutné zpívánij

Lumbricus, gene. mascu. ▫ *dešťový červ, kterýž z země leze, když prší* ▫ Desłtiowý čerw/ kterýž z země leze když pršij ▫ penult. prod.

Lumbus, gene. masc. ▫ *ledví, bedro* ▫ Ledwij/ bedro ▫ Lumbago ▫ *bolest ledvinná* ▫ Bolest ledwinná ▫ Elumbis, e ▫ *mdlý, nestatečný* ▫ Mdlý/ nestatečný ▫ De|lumbis, e, idem ▫ *neb měkký, ženského zpuosobu, chlipný* ▫ Neb měkký/ ženského zpuosobu/ chlipný ▫ Lum-bifragium ▫ *lámaní okolo ledví* ▫ Lámanij okolo ledwij

Rr3va

Lumen, gene. neut. ▫ *světlo* ▫ Swětlo ▫ Luminare, idem. per Metapho ▫ *vznešenost, slavnost, ozdoba* ▫ Wzneszenoſt/ flawnoſt/ ozdoboſt ▫ Lumen ciuitatis ▫ *ozdoba všeho města* ▫ Ozdoba wſſeho Měſta ▫ Lumina orationis ▫ *figury neb ozdoba slova a místa v řeči* ▫ Figury/ neb ozdoba ſlowa a miſta w řeči ▫ Item, Lumina ▫ *oči* ▫ Oči ▫ Luminofus, a, um ▫ *jasný, světlý, pln světla* ▫ Yafný/ ſwětly/ pln ſwětla ▫ Lumino, as, Sed magis compositum in uſu eſt. Illumino, as ▫ *osvěcují* ▫ Ofwęcugi ▫ Illuminatio ▫ *oswícení* ▫ Ofwijkenij

Luna, gene. foemi. ▫ *Měsíc* ▫ Měſýc ▫ Lunula, diminutiuum ▫ *měsíček* ▫ Měſýček ▫ Lunaris, e ▫ *co k Měsíci náleží* ▫ Co k Měſýcy náležij ▫ Lunaris annus ▫ *měsíčný rok, jeden měsíc neb čas jednoho měsíce* ▫ Měſýčný Rok/ geden Měſýc/ neb čas gednoho Měſýce ▫ Lunatus, a, um ▫ *ku podobenství měsíce udělaný* ▫ Ku podobenſtwij Měſýce wdělaný ▫ Lunatus calceus ▫ *měsíčné formy střevíc, kterýž někdy páni radní neb konšelé a urození muži nosívali* ▫ Měſýčné fformy¹⁵³ ſřewijc/ kterýž někdy Páni Radnij/ neb Konſſelé/ a Vrozenij Mužij noſýwali ▫ Lunaticus, a, um ▫ *náměsečný, neustavičný* ▫ Náměſečný/ neſtawičný ▫ Plenilunium ▫ *plnej měsíc neb počátek ubejvání měsíce* ▫ Plnej Měſýc/ neb počátek vbeywánij Měſýce ▫ Interlunium ▫ *nový měsíc* ▫ Nowý Měſýc ▫ Coitus lunae, uulgò Coniunctio, uel Incenſio lunae. Lunenſis cafeus ▫ *sejř jako měsíc* ▫ Seyř yako Měſýc ▫ Illunis ▫ *tmavý, nesvětlý* ▫ Tmawý/ neſwětly

Luo, is, lui ▫ *zaplacuji, čistím, trpím* ▫ Zaplacugi/ čiſtjij/ trpijm ▫ Luere ſcelus ▫ *zlost neb hřích trestáním s sebe shladiti, očistiti, pokutu za hřích nésti* ▫ Zloſt neb hřjch treſtánijm ſſebe ſhladiti/ očiſtiti/ pokutu za hřjch néſti ▫ Luere ſupplicium ▫ *trestání trpěti* ▫ Treſtánij trpěti ▫ Capijte luit ▫ *hrdlem zaplatil, hlavu mu platilo* ▫ Hrdlem zaplatil/ Hlawu mu platilo ▫ Compoſi: Alluo ▫ *přítěkám* ▫ Přitěkám ▫ Acronius alluit Conſtantiam ▫ *jezero jménem Akronius, přítěká k městu Konstancí* ▫ Gezero gménem Acronius/ přitěká k Měſtu Conſtancij ▫ Hinc Alluuio, onis, et Alluuies ▫ *blatitá voda při březích řek, zvodnění* ▫ Blatitá woda při březých Ržek/ zwodněnij ▫ Abluo ▫ *smejvám, čistím* ▫ Smaywám/ čiſtjij ▫ Ablutio ▫ *smejvání, čistění* ▫ Smeywánij/ čiſtění ▫ Colluo ▫ *umývám neb spolu myji, v hromadu slývám, spílám* ▫ Vmýwám/ neb ſpolu mygi/ whromadu ſlýwám/ ſpijlám ▫ Vnde Colluuies ▫ *v hromadu zběhlé bláto, nanos bahna* ▫ Whromadu zběhlé bláto/ nanos bahna ▫ Colluuies hominum ▫ *sebrání lidí z rozličných krajin, zběř* ▫ Sebránij lidij z rozličných kragin/ Zběř ▫ Diluo ▫ *čistím, směšuji, lehčím* ▫ Čiſtjij/ ſměſſugi/ lehčijm ▫ Diluere uinum aqua ▫ *wino s wodú smísiti* ▫ Wijno s wodú ſmijſyti ▫ Dilutus, a, um. pen. pro. ▫ *smíšený, wodou napouštěný* ▫ Smijſſený/ wodau napauſtěný ▫ Diluere crimen ▫ *vymlouvati, zastavati hřích* ▫ Wymlawati/ zaſtawati hřjch ▫ Diluuium ▫ *rozvodnění vod, povodeň* ▫ Rozwodněnij wod/ powodeň ▫ Eluo ▫ *vymejvám, vyplakuji* ▫ Wymaywám/ wyplakugi ▫ Macula, quam nemo poſſet eluere, Cice ▫ *poškrna, kteréž nižádnej nemohl smejt* ▫ Poſſkwrna¹⁵⁴/ kteréž nižádnej nemohl ſmayti ▫ Eluuies ▫ po-

Rr3vb

¹⁵³ fformy] fformý tisk ¹⁵⁴ Poſſkwrna] Poſſkwrná tisk

myje, nečistota ▫ Pomyge/ nečistota ▫ Eluibilis, le ▫ *co muože vymyto bejti* ▫ Co muože wymyto beyti ▫ Ineluibilis, le ▫ *nevymytedlný* ▫ Newymytedlný ▫ Illuo ▫ *vtěkám, teku tam* ▫ Wtěkám/ teku tam ▫ Illuuius ▫ *nečistota, bahno* ▫ Nečistota/ bahno ▫ Interluo ▫ *na-skrze teku* ▫ Naskrze teku ▫ Ellus interluit Argentoratum ▫ *Ille řeka, teče srze Štrospurk* ▫ Ille Ržeka teče srze Sftrospurgk ▫ Praeterluo ▫ *teku před se, mimo* ▫ Teku předse/ mimo ▫ Polluo ▫ *poškrvňuji, nanečišťuji* ▫ Poškrvňuji/ nanečišťuji ▫ et Violo, Polluere iura. Pollutio ▫ *poškrvnění* ▫ Poškrvněníj ▫ Proluo ▫ *promývám, dobře vymývým, přemývám* ▫ Promývám/ | dobře wymývým/ přemývám ▫ Proluuius, et Proluuium ▫ *veliká nečistota, pomyje* ▫ Veliká nečistota/ pomyge ▫ Item ▫ *marné utrácení* ▫ Marné vtráceníj ▫ Reluo ▫ *zase umývám* ▫ Zase vmývám ▫ Haec omnia quidam à uerbo Lauo composita esse uolunt. Luter ▫ *nádoba, v kteréž víno směšují* ▫ Nádoba/ w kteréž Wijno směšují

Rr4ra

Lupus, gene. masc. ▫ *vlk* ▫ Wlk ▫ Lupa ▫ *vlčice* ▫ Wlčice ▫ Lupulus, diminut. ▫ *vlček, vlčátko* ▫ Wlček/ wlčátko ▫ Item, Lupus ▫ *štika* ▫ Sftika ▫ Item ▫ *hák, kterýmž se nětco z studnice vytahuje* ▫ Hák kterýmž se nětco z studnice wytahuje ▫ Harpago, et Lupa ▫ *obecní ženka* ▫ Obecnij ženka ▫ Vnde Lupanar, et Lupanarium ▫ *obecní domek* ▫ Obecnij domek ▫ Lupanaris, e ▫ *co takovej přisluší* ▫ Co takoweym přislušíj ▫ Lupari ▫ *kurviti* ▫ Kurwiti ▫ Lupatum ▫ *vlčí udidlo neb vostré tvrdé udidlo, kteréž na koně dávají* ▫ Wlčij vdidlo/ neb wostré tvrdé vdidlo/ kteréž na koně dávajíj ▫ Lupercal ▫ *místo v Římě, vdole při hoře Palatinské* ▫ Mijsto w Ržijmě/ w dole při hoře Palatynské ▫ Lupercalia ▫ *svátek bohu řečenému Pan ku poctivosti* ▫ Swátek Bohu řečenému Pan ku poctiwosti ▫ Luperci ▫ *kněží, kteříž ten svátek nazí světíli* ▫ Kněžij/ kteříž ten Swátek nazí světíli ▫ Lupinus, a, um ▫ *co od vlka jest, vlčí* ▫ Co od Wlka gest/ wlčij ▫ Lupini dentes ▫ *vlčí zuby* ▫ Wlčij zuby ▫ Et Lupinum, uel Lupinus, substantiuum ▫ *vikvový bob, vikev, vlčí hrách* ▫ Wykwový bob/ Wykew/ wlčij hrách ▫ Legumen est

Luridus, a, um ▫ *mrtvé barvy, zmrtvělý, velmi bledej* ▫ Mrtvé barwy¹⁵⁵/ zmrtvělý/ velmi bledey

Lurco, onis, gene. masc. ▫ *kvasitel, hodovník, žráč, mrhač svého statku* ▫ Kwafytel/ hodownijk/ žráč/ mrhač svého statku ▫ Lurco, as ▫ *žeru lakotně, nesmírně* ▫ Žeru lakotně/ nesmírně

Lufcinia, gene. foemi. ▫ *slavík* ▫ Slawijk ▫ Philomela, et Athis, idem

| **Lufcus**, a, um ▫ *jednovoký* ▫ Gednowoký ▫ Item ▫ *kdo šilhavě hledí, brýlavej* ▫ Kdo šilhawě hledij/ brýlawej ▫ Lufcius, a, um ▫ *blíkavej, kdo nedobře vidí neb kdo při světle nic nevidí, toliko při jasném dni* ▫ Blijkawej/ kdo nedobře widij/ neb kdo při světle nic newidij/ toliko při jasném dni ▫ Idem graecè Myops. Elufco, as ▫ *dělám jednovokým, oči vydírám* ▫ Dělam gednowokým/ oči wydijrám

Rr4rb

¹⁵⁵ barwy] barvý tisk

Lufitania, gene. foemi. ▫ *krajina v Hispanii, kteráž nyní Portugalia slove* ▫ Kragina w Hyfpanij/ kteráž nynij Portugalia flowe ▫ Lufitanus, a, um ▫ *kdo neb co odkud jest* ▫ Kdo neb co odkud gest

Lufstro, as, aui ▫ *čistím* ▫ Czistijm ▫ Item ▫ *spatřuji, shládám, procházím, obcházím* ▫ Spatřugi/ shlýdám/ procházým/ obcházým ▫ Pithagoras AEgyptum lufratuit, Cice ▫ *Pythagoras Ejipt prošel* ▫ Pitagoras Ejipt prošel ▫ Lufrare agros ▫ *pole s nějakou nádherností neb slawou obcházeti, po poli se procházeti* ▫ Pole s nějakou nádherností neb slawou obcházeti/ po poli se procházeti ▫ Sol annuo spatio signiferum lufrat ▫ *slunce přechází v roce okršlek znamení* ▫ Slunce přechází v Roce okršlek Znamení ▫ Lufrare oculis ▫ *spatřiti očima, pohleděti* ▫ Spatřiti očima/ pohleděti ▫ Lufrare uestigia ▫ *po stopě jíti, šlakovati* ▫ Po stopě gijti, šlakowati ▫ Lufrare exercitum ▫ *lid vojenský obětmi čistiti neb mustrowati* ▫ Lid wogenký Obětmi čistiti/ neb Mustrowati ▫ Puerperae caereolo accenso sese lufrant ▫ *šestinedělky žehnají se svíčkami a hořícími svícemi posvěcují se* ▫ Šestinedělky žehnají se swijčkami/ a hořícími swijcemi poswęcugij se ▫ Alicubi rustici boues cum aratro, ineunte uere agros proficisci, simili superstitione lufrant ▫ *na některých místech sedláci při počátku podletí, chtějí o roli dělati, podobnou pověrou s hořícími voskovými svíčkami obswęcují pluh a voly* ▫ Na některých místech Sedláci při počátku Podletij/ chtějí o Rolij dělati podobnou powěrou s hořícími woskovými swijčkami obswęcugij | pluh a Woly ▫ Lufrare aequora ▫ *přes moře se plawiti* ▫ Přes Moře se plawiti ▫ Dum omnia lufrat eundo ▫ *když všecky věci chodě shlédli, spatřil* ▫ Když wšecky wěcy chodě shlédli/ spatřil ▫ Lufrare diuis ▫ *bohuom kaditi neb obětowati* ▫ Bohuom kaditi/ neb obětowati ▫ Aliquando significat ueneficio, uel incantamentis curare ▫ *žehnati, lekowati* ▫ Žehnati/ lekowati ▫ Item, Lufrare, pro Illufrare ▫ *oswęcowati* ▫ Oswęcowati ▫ Reperitur etiam Lufror, aris, deponens ▫ *vyhledávám, provozuji kurewství, přebývám v obecných newěstčích domcích* ▫ Wyhledávám/ provozuji kurewstwij/ přebývám w obecných Newěstčijch domcích ▫ Hinc Lufrum ▫ *brloh, jeskyně, peleš, doupe divoké zvěři* ▫ Brloh/ geskyně/ peles/ daupě diwoké Zwěři ▫ Et Metaph ▫ *kurewskéj domek, rufiánů duom* ▫ Kurewskéj domek/ Ruffiánů duom ▫ Vitam in lufris agere ▫ *v neřádném životě obcowati, kurewství a obžerství provozovati* ▫ W neřádném životě obcowati/ kurewstwij a obžerstwij provozowati ▫ Item, Lufrum ▫ *očišťování města Říma každého pátého léta, když také berně, daně a úroky, šosovní plat a k tomu podobně platili* ▫ Očišťowánj Města Ržijma/ každého pátého Léta/ když také Berně/ Daně/ a Vroky/ šosownij plat/ a k tomu podobně platili ▫ Lufrum condere ▫ *takový úřad ustanovovati neb přikazowati* ▫ Takový vřad wstanowowati/ neb přikazowati ▫ Vnde Lufrum, pro spacio quinque annorum ▫ *čas, kterýž pět let obsahuje* ▫ Čas kterýž pět let obfahuge ▫ Quadriennio tamen exacto, et quinto ineunte anno Lufrum completum esse intelligatur. Nondum tria lufra exegit ▫ *nebyl ještě živ patnácté let* ▫ Nebyl gestě žiw patnácté let ▫ Lufratio ▫ *očištění* ▫ Očišťěnij ▫ Lufralis, le ▫ *co se k očištění*

Rr4va

hodi ▫ Co se k očistění hodij ▫ *Lustralis aqua* ▫ *svěcená voda* ▫ Swěcená woda ▫ *Lustrare sacrificium* ▫ *obět pro očistění neb co pěti lety jest* ▫ Obět pro očistění/ neb co pěti lety gest ▫ *Lustralis bos* ▫ *pětiletý woól* ▫ Pětiletý woól ▫ *Lustricus, a, um* ▫ *co k očistění přísluší* ▫ Co k očistění přísluší ▫ *Lustrici dies* ▫ *dnové, v nichž dívky čistili a jména jim ukládali* ▫ Dnowé w nichž Dítky čistili/ a gména gim vkládali ▫ *Composi: Collustrum* ▫ *obhlédám, spatřuji* ▫ Obhlédám/ spatřuji ▫ *Illustrum* ▫ *osvěcuji, seznamuji neb zvelebuji* ▫ Osvěcuji/ seznamuji/ neb zvelebugi ▫ *Vnde Illustratio* ▫ *osvícení* ▫ *Oswijcenij* ▫ *Et Illustris* ▫ *dobře známý, osvícený, jasný* ▫ Dobře známý/ oswijcený/ yasný ▫ *Illustris uir* ▫ *vznešenej, zvelebenej, dobře známej člověk* ▫ Wznesenej/ zvelebenej/ dobře známej Człowěk ▫ *Perlustrum* ▫ *prohleduji, prohlédám, dobře spatřuji, naskrze hledím* ▫ Prohleduji/ prohlédám/ dobře spatřuji/ na fkrze hledijm

Rr4vb

Luter, eris, gene. mafc. ▫ *nádoba, v níž víno s vodou směšuje se* ▫ Nádoba/ w níž Wijno s Wodau směšuje se ▫ *Vas in quo uinum diluitur, Veteres enim non nisi diluto uino utebantur*

Lutetia, gene. foem. ▫ *město Paříž v Frankrejchu* ▫ Město Paříž w Frankrejchu

Luteus, a, um ▫ *žlutej jako žloutek, žluté barvy* ▫ Zlutej yako žloutek/ žluté barvy ▫ *Luteolus, diminutivum, Luteolae* ▫ *žlutá fiola* ▫ Zlutá Fiola

Lutra, gene. foemi. ▫ *vydra* ▫ Wydra ▫ *Animal Amphibion* ▫ *to jest dvojího přirození, vodního i zemského* ▫ To gest/ dwogijho přirození/ wodnijho y zemského

Lutum, gene. neut. ▫ *bláto* ▫ Bláto ▫ *In eodem haefitas luto* ▫ *v takovémž věžíš blátě* ▫ *Wtakowémž wěžíš blátě* ▫ *Luteus, a, um. pen. cor.* ▫ *plný bláta, hlinatý, blatitý* ▫ Plný bláta/ hlinatý/ blatitý ▫ *Luteum uas* ▫ *hlinněná nádoba* ▫ Hlinněná nádoba ▫ *Lutifigulus* ▫ *hrnčič, kamnýř* ▫ Hrnčič/ kamnýř ▫ *Lutosus, a, um* ▫ *hlinnatý, blatný* ▫ Hlinnatý/ blatný ▫ *Lutulentus, a, um, idem* ▫ *bahnitý* ▫ Bahnitý ▫ *Lutefco* ▫ *v blato se rozpouštím, v hlinu se měním* ▫ W blato se rozpouštijm/ w hlinu se měnijm ▫ *Luto, as* ▫ *maži, kydám blatem neb zamazují hlinou* ▫ Maži/ kydám | blatem/ neb zamazugi hlinau ▫ *Et Deluto* ▫ *maži hlinou neb lepím* ▫ Maži hlinau/ neb lepijm ▫ *Lutare, et Delutare horreum* ▫ *stodolu hlinou podlážiti neb mlat a humno hlinou nabíjeti* ▫ Stodolu hlinau podlážiti/ neb mlat a humno hlinau nabijgeti ▫ *Hinc Lutamentum, et Delutamentum* ▫ *stěna neb lepení od hlíny, lepenice* ▫ Stěna neb lepenij od hlijny/ lepenice ▫ *Eluto* ▫ *vyždímám* ▫ *Wyždijmám*

Ss1ra

Lux, cis, gener. foemi. ▫ *světlo, jasnost* ▫ Swětlo/ yafnost ▫ *Item, Dies* ▫ *den* ▫ *Den* ▫ *Altera luce* ▫ *druhého dne* ▫ Druhého dne ▫ *Lux etiam pro uita* ▫ *za život* ▫ *Za život* ▫ *Vnde Lucem aspicere, uita frui* ▫ *živu bejti* ▫ *Ziwu beyti* ▫ *et Dare lucis ufuram* ▫ *živi, nechati živu býti* ▫ *Ziwiti/ nechati žiwu býti* ▫ *Prima luce* ▫ *při počátku dne* ▫ *Při počátku dne* ▫ *Luci, aduerbium* ▫ *za dne, ve dne* ▫ *Za dne/ wedne* ▫ *Lucidus, a, um* ▫ *jasnej, světlej, stkvělý* ▫ *Yafney/ fwětley/ ftkwělý* ▫ *Dilucidus, a, um, idem. Perlucidus, a, um. et Pellucidus, et Translucidus, a, um* ▫ *světlem pronikavý, prohlédnutý* ▫ Swětlem pronikavý/ prohlédnutý ▫ *Sublucidus, a, um* ▫ *násvětly, trochu přisvětly* ▫ *Náfwětly/*

trochu příšwětly □ Luculentus, a, um □ *světly, jasný, blyskavý, ozdobný* □ Swětly/ yasný/ blykawy/ ozdobný □ Item, Lucido, as □ *osvěcuji, vyjasňuji* □ Ofwęcugi/ wygafniugi □ Vnde Elucido, et Dilucido □ *vysvětluji* □ Wyfwětlugi □ Lucinus □ *mžikavý, kdo malé oči má, vidourek* □ Mžikawy/ kdo malé oči má/ widaurek □ Lucina, penult. prod. □ *bohyně porodu, která plod také na svět vynáší* □ Bohyně porodu/ která plod také na svět vynášij □ Iuno est. Lucifer □ *Jitřní hvězda, Dennice* □ Gitřnij Hwězda/ Dennice □ Idem qui Helperus. Stella ueneris est □ *ráno vychází před vejchodem slunce, protož slove Lucifer, u večer že vychází po západu slunce* □ ráno vycházý před weychodem slunce/ protož flowe Lucifer/ V večer že vycházý po západu slunce □ Et tunc dicitur Vesperus, et Vesperugo, Graecè Helperus □ *Večerní hvězda, Zvířednice* □ Wečernij Hwězda/ zwijřednice □ Lucifugus, et Lucifuga □ *kdo se světla štítí, vostejchá, před světlem utíká, pokoutníček, pokrýváček* □ Kdo se fwětla štítij/ woftaychá/ před fwětlem vtijká/ pokautnijček/ pokrýváček □ pen. cor. □ *kdo se rad koutkuje a pokrejvá* □ Kdo se rad kautkuge a pokraywá □ Lucerna □ *svitednice, svíce* □ Switednice/ fwijce □ Lucernula, diminut. □ *malá svíčka* □ Malá fwijčka □ Lucernarius □ *světlanosič neb kdo radše v noci své věci jedná nežli ve dne, kdo se dne varuje a lecikdes se potlouká* □ Swětlanofyč/ neb kdo radšě w nocy fwé wěcy gedná nežli we dne/ kdo se dne waruge/ a lecykdes se potlauká □ Lucearius □ *příjmí Jovis* □ Příjgmij Iouis □ Luceo, es □ *svítím* □ Swijtijm □ Lucefco □ *rozsvěcuji se, počínám svítiti* □ Rozfwęcugi fe/ počijnám fwijtiti □ Lucefcit, imperfonale □ *svítá* □ Swijtá □ Compofit: Alluceo □ *přisvěcuji* □ Přifwęcugi □ Colluceo □ *spolusvítím neb dokonále* □ Spolu fwijtijm/ neb dokonále □ Diluceo □ *rozdílně svítím* □ Rozdijlně fwijtijm □ Diluculum □ *ráno, jitro, počátek dne, svitání* □ Ráno/ gitro/ počátek dne/ fwitanij □ Vide supra Dies. Eluceo □ *svítím ven, vysvěcuji* □ Swijtijm wen/ wyfwęcugi □ Elucefco □ *počínám ven svítiti neb jasným, stkvělým býti* □ Počjnám wen fwijtiti/ neb yasným stkwělým beyti □ Illuceo □ *rozsvěcuji se, svítám* □ rozfwęcugi fe/ fwitám □ Simulac illuxerit cras, iter arripiam □ *hned, jakž zitra svitati bude, na cestu se vypravím* □ Hned yakž zytra fwitati bude/ na cestu se wyprawijm □ Illucefco □ *počínám světlym býti, svitati* □ Počijnám fwětlym býti/ fwitati □ Pelluceo, et Perluceo, et Transluceo □ *naskrze svítím, prosvěcuji* □ Naskrze fwijtijm/ profwęcugi □ Vnde Pellucidus, a, um □ *naskrze světley, prozřetedlný* □ Naskrze fwětley/ prozřetedlný □ Polluceo, Sacrificatium uerbum □ *obětujících* □ Obětugijcých □ Et significat □ *obětují slavně, nákladně* □ Obětugi flawně/ nákladně □ Pollucibilis, le □ *stkvostný, slavný* □ stkwofstný/ flawný □ Pollucibilis coena □ *slavná, nákladná večeře* □ Slawná/ nákladná wečeře □ Pollucibiliter, aduerbium □ *stkwostně* □ Stkwofstně □ Praeluceo □ *rozžihám, napřed svítím, předsvěcuji* □ Rozžihám/ napřed fwijtijm/ předfwęcugi □ Ego meis maioribus praeluxi, Cic: □ *já sem svým předkuom předsvítíl* □ Yá sem fwým předkuom předfwijtíl □ Sed Metaphoricè dixit. Hinc Praelucens □ *kdo napřed svítí neb světlo před nevěstou při swadbě napřed nosí* □ Kdo napřed fwijtij/ neb fwětlo před Newěstau při Swadbě napřed nosý □ Vt olim mos fuit, Graecè Daduchos. Relu-

Ss1rb

Ss1va

ceo ◻ zase svítím, světlem obrážím ◻ Zafe fwijtíjm/ fwětlem obrážíjm ◻ Subluceo ◻ trochu svítím ◻ Trochu fwijtíjm ◻ Sublufris, e ◻ drobet světlý, málo jasný ◻ Drobet fwětly/ málo yafný ◻ Antelucanus, a, um ◻ co jest přede dnem ◻ Co gest předednem ◻ Sublucanus, a, um ◻ co rovně při svitání jest, okolo neb na svitání ◻ Co rovně při fwitanij gest/ okolo neb na fwitanij

Luxo, as, aui ◻ rozparuji, roztřepávám, rozlomuji, roztrhuji, rozvazuji ◻ Rozparugi/ roztřepávám/ rozlomugi/ roztrhugi/ rozvazugi ◻ Luxus, a, um ◻ slabý, rozlomený, rozpuštěný ◻ Slabý/ rozlomený/ rozpuštěný ◻ Luxatus ◻ oslabený, vyvinutý ◻ Oslabený/ wywinutý ◻ Luxata membra ◻ oslabení, vyvinutí, vylomení oudové ◻ Oslabenij/ wywynutij/ wylomenij audové ◻ Eluxatus, idem

Luxus, us, gene. mafcu. ◻ zbytečný náklad, rozkoš, neřádná hojnost, nesmírnost ◻ Zbytečný náklad/ rozkofš/ neřádná hognoft/ nefmijrnoft ◻ Luxuries, et Luxuria, idem. Item ◻ buojnost těla, smilstvo, nečistota ◻ Buognoft těla/ fmilftwo/ nečiftota ◻ Luxuriosus, a, um ◻ buojný, neskrovný v jídle, pití, v oděvu neb v jinech věcech, chlipný, buojný ◻ Buogný/ nefkrowný w gjidle/ pitij/ w oděvu neb w ginech věcech/ chlipný/ buogný ◻ Luxuriosē, aduerbium ◻ zbytečně, chlipně ◻ Zbytečně/ chlipně ◻ Luxurio, is, et Luxurior, aris ◻ hojně sobě činím, rozkoš plodím, sem neskrovný, buojný ◻ Hogně sobě činijm/ rozkofš plojdijm/ sem nefkrowný/ buogný ◻ Dicitur etiam de fegete et arboribus. Cacumina uirgarum ne luxurientur demutilato, Columel ◻ stinaj svršky neb wejpustky, vejšťelky prutuow, aby buojně nerostly, příliš se newypryšťovaly ◻ Stinag swršky/ neb weypuťky/ weyšťelky prutuow/ aby buogně neroftli/ přijlíš se newypryšťiowali

Ss1vb

LY

Lyaeus, gene. maf. ◻ přijmí Bakchovo ◻ Přigmij Bacchowo

Lyceum, gene. neut. ◻ místo v Athenách, kdež Aristoteles školu držel, škola Aristotelesova ◻ Mijfto w Athenách/ kdež Aristoteles školu držel/ Škola Aristotelesowa

Lycaeus, gene. mafc. ◻ hora v Arkadi bohu řečenému Pan posvěcená ◻ Hora w Arcadij/ Bohu řečenému Pan posvěcená

Lycaon, gene. mafc. ◻ král v Arkadi, kterejž v vlka proměněn byl pro to, že Jupitera, hostě svého, zamordovati chtěl ◻ Král w Arcadij/ kterejž w Vlka proměněn byl/ proto/ že Jupitera hostě swého zamordovati chtěl ◻ Vt in fabulis habetur

Lycaonia, gene. foemini. ◻ krajina v Azii, dotýká se Frygie ◻ Kragina w Azij/ dotýká se Phrygie ◻ Lycaones, pen. cor. ◻ lidé v ní ◻ Lidé wnij ◻ Lycaonius, a, um ◻ co neb kdo odtud jest neb tam přísluší ◻ Co neb kdo odtud gest/ neb tam přísluší

Lycastus, gene. mafc. ◻ město v Krétě neb v Kandii ◻ Město w Crétě neb w Candij

Lychnus, gener. mafcu. latině Lucerna ◻ svíce neb lampa ◻ Swijce/ neb Lampa ◻ Lychnus penfilis ◻ lampa neb wisutý svícen, pověšené světlo ◻ Lampa/ neb wisutý fwijcen/

powěššené světlo ◻ Elychnium ◻ *knot, troud* ◻ Knot/ traud ◻ Lychnobij ◻ *lidé, kteříž v noci při světle nejvíce sou živí neb své věci puosobí* ◻ Lidé kteříž v noci při světle naywijce fau žiwij/ neb fwé wěcy puofobij ◻ Lucernarij. Lychnites ◻ *mramorové kamení z wostrowu Paro neb světlé drahé kamení* ◻ Mramorowé kamenij z wostrowu Paro/ neb fwětlé drahé kamenij

Ss2ra

Lycia, gene. foemi. ◻ *krajina v Azí, dotýká se Pamphiliae* ◻ Kragina w Azij/ dotýká se Pamphiliae ◻ Vnde Lycius, a, um ◻ *co odtud jest* ◻ Co odtud gest ◻ Et Apollo etiam dictus est Lycius

Lycifca, gene. foemi. ◻ *pes, kterýž ze psa a vlka jest narozen, cwikýř* ◻ Pes kterýž ze pfa a Wlka gest narozen/ Cwikýř

Lycos, gene. mascu. latině Lupus ◻ *vlk* ◻ Wlk ◻ Vnde multa composita. Lycopolis ◻ *město v Ejiptě* ◻ Město w Ejiptě ◻ Item, Lycus ◻ *řeka v Kari* ◻ Ržeka w Carij

Lyctos, gene. masc. ◻ *město v Krétě* ◻ Město w Crétě ◻ Vnde Lyctius dictus fuit Idomeneus ◻ *ten král* ◻ Ten Král

Lycurgus, gene. masc. ◻ *král, práv a řáduow vydawatel u Spartánských* ◻ Král/ Práv a Ržáduow wydawatel v Spartánských

Lydda, gene. foemi. ◻ *město v Palestině neb v Židovstvu, kteréž potom Diospolis sloulo* ◻ Město w Palestyně/ neb w Židowftwu/ kteréž potom Diospolis slaulo

Lydia, gene. foemi. ◻ *krajina v Azí, dotýká se Jonie a Frygie* ◻ Kragina w Azij/ dotýká se Ionie a Phrygie ◻ Vnde Lydus uel Lydius, a, um ◻ *co odtus jest* ◻ Co odtus gest ◻ Lydius lapis, qui aliàs Heraclius, et latině Index ◻ *kamen probířský neb zlatnický* ◻ Kamen probýřfký/ neb Zlatnický ◻ Lydus est nomen proprium ◻ *syna Herkulesova* ◻ Syna Herkulefowa

Lyenteria, gene. foemi. ◻ *červená nemoc neb úplavice a proskočení* ◻ Čerwená nemoc/ neb vplawice a proskočení

Lympha, gene. foem. idem quod Aqua ◻ *woda* ◻ Woda ◻ Vnde Lymphatus, et Lymphaticus ◻ *wsteklej, fučik* ◻ Wftekley/ ffučijk ◻ Lymphatum uinum ◻ *s wodou smíšené wíno, wodnaté wíno* ◻ S wodau smijššené Wijno/ wodnaté Wijno

| **Lympidus**, a, um ◻ *swětlý, jasný, čistý* ◻ Swětlý/ yasný/ čifty ◻ Vide supra

Ss2rb

Lynceus, gene. maf. difsyllabum ◻ *vlastní jméno jednoho s wostrým zrakem člověka* ◻ Wlastnij gméno gednoho s wostrým zrakem Człowěka

Lyndus, gene. mascu. ◻ *město na wostrowě Rhodos* ◻ Město na wostrowě Rhodos ◻ Vnde Lyndius, a, um ◻ *co neb kdo odtud jest* ◻ Co neb kdo odtud gest ◻ Vnde Cleobulus philofophus Lyndius

Lynx, gene. dubij ◻ *rys, wostrowid, wostrého zraku zvíře* ◻ Rys/ Wostrowid/ wostrého zraku zwijře ◻ Vnde Lynceus, pen. cor. ◻ *wostrowoký, wostrowidný* ◻ Wostrowoký/ wostrowidný ◻ Et Lyncurium ◻ *drahý kámen z moče neb scanek rysa* ◻ Drahý kámen/ z moče neb scanek ryfa

Lyra, gene. foemi. ▫ *kolovratec hudební* ▫ Kolowratec hudebnij ▫ Vnde Lyricus, a, um ▫ *co k kolovratci náleží* ▫ Co k kolowratcy náležij ▫ Lyricum carmen ▫ *skládání neb veršové, kteříž se mohou k kolovratci zpívati, jako odae Horatí* ▫ Skládání neb Werflowé/ kteříž se mohou k Kolowratcy zpíwati/ yako Odae Horatij ▫ Lyricus Poeta ▫ *kdo takové verše skládá* ▫ Kdo takové Werflowé fkládá ▫ Lyricen, uel Lyriftes ▫ *kolovratní hudec* ▫ Kolowratnij hudec ▫ Lyra est quoque fydus ▫ *jest také jedna hvězda, kteráž tak slowe* ▫ Geft také gedna Hwězda/ kteráž tak slowe

Lyfander, gen. maf. ▫ *byl král Spartánských* ▫ Byl Král Spartánských

Lyfis, gene. foem. latinè Solutio ▫ *rozvázání* ▫ Rozwázáníj

Lyfias, gene. mafcu. ▫ *byl znamenitý řečník* ▫ Byl znamenitý Ržečník

Lyfippus, gene. mafc. ▫ *jméno znamenité vznešeného řezáče obrazního* ▫ Gméno znamenité wznešeného Ržezáče obrazního

| INCIPIENTIA AB M.

Ss2va

MAcarius, a, um. latinè Beatus ▫ *blahoslavený* ▫ Blahoflawený ▫ Macarifmos ▫ *blahoslavenství* ▫ Blahoflawenftwíj ▫ beatitudo

Macedonia, gene. foem. ▫ *slavná krajina Europy mezi Trací, Epirem a Dalmací ležící, v kteréž byla města Philippi, Amphipolis, Apollonia a Thessalonica, nyní to všecko od Turka opanováno a slowe Albania* ▫ Slavná kragina Europy/ mezy Thracij/ Epirem a Dalmacij ležijcí/ w kteréž byla Města Philippi, Amphipolis, Apollonia a Thessalonica, nynij to wšlecko od Turka opanováno/ A slowe Albania ▫ Macedonius, a, um ▫ *co k tomu přísluší* ▫ Co k tomu přísluffij ▫ Et Macedo, penul. cor. ▫ *někdo z té krajiny* ▫ Někdo z té Kraginy

Macellum ▫ *špízní trh neb kde se věci potravné prodávají, jako maso, ryby, vejce a všeliké věci ku pokrmu náležité* ▫ Špíjžnij trh/ neb kde se wěcy potravné prodawagij/ yako Maso/ Ryby/ Wayce/ a wšeliké wěcy ku pokrmu náležité ▫ Hinc Macellarius ▫ *kdo špíži prodává, kdo maso, ryby, ptáky na prodaji má* ▫ Kdo špíjži prodává/ kdo Maso/ ryby/ Ptáky na prodagi má

Macer, macra, macrum ▫ *hubenej, churavý, vyzáblý* ▫ Hubeney/ churawý/ wyzáblý ▫ Macritudo, et Macies ▫ *churavost, hubenost* ▫ Churawoft/ hubenoft ▫ Item, Macror, oris. Macilentus, a, um ▫ *vymořený, vyzáblý* ▫ Wymořený/ wyzáblý ▫ Maceo, et Macreo, es ▫ *hubením, zamořuji se* ▫ Hubenijm/ zamořugi se ▫ A quibus Macesco, et Macrefco ▫ *hubením se* ▫ Hubenijm se ▫ Macio, et Emacio, idem ▫ *zamořuji, zasušuji* ▫ Zamořugi/ zasuffugi

Maceria, et **Maceries**, gene. foemini. ▫ *zed, kamenný plot bez wápna, ohrada neb opletení* ▫ Zed/ Kamenný plot bez wápna/ ohrada/ neb opletenij ▫ Aliquando pro muro legitur

| **Macero**, as, aui ▫ *měkčím, obměkčuji* ▫ Měkčijm/ obměkčugi ▫ Macerare falsamenta ▫ *štok-fiš, Matky Boží ryby, cupky a k tomu podobné tvrdé věci u vodě měkčiti a močiti* ▫ Sftokffifs/ Matky Božij ryby/ Cupky/ a k tomu podobné tvrdé věci v vodě měkčiti a močiti ▫ Macerare ocreas aruina ▫ *mazati škorně sadlem* ▫ Mazati škorně sadlem ▫ Macerare uimina ▫ *provřísla, proutí namočiti* ▫ Prowříšla/ prautij namočiti ▫ Macerare lutum ▫ *másti, močiti neb rozmočiti a rozdělati hlínu* ▫ Mášti/ močiti/ neb rozmočiti a rozdělati hlínu ▫ Item ▫ *zavírám, mořím* ▫ Zawijrám/ mořijm ▫ Metaphora ▫ *starost činím, sužuji, trápím, fresuji* ▫ Starost činijm/ sužugi/ trápijm/ fresugi ▫ Noli te nimium macerare ▫ *nehub se příliš starostí, fresováním* ▫ Nehub se přijlíš starostij/ ffresováním ▫ Macerescio, is ▫ *měknu, bývám namočen, rozměkčen* ▫ Měknu/ býwám namočen/ rozměkčen

Ss2vb

Machaera, gene. foemi. ▫ *meč, dýka* ▫ Meč/ Dýka ▫ Machaeropoeus ▫ *kdo hlavně a meče dělá* ▫ Kdo hlavně a meče dělá ▫ Machaerophorus, pen. cor. ▫ *kdo meč nosí* ▫ Kdo meč nosý ▫ Enlifer, latině ▫ *kdo braň nosí, vartýř* ▫ Kdo braň nosý/ wartýř ▫ aliàs Armiger

Machaon, gene. mafc. ▫ *syn Eskulapí a vznešený lékař* ▫ Syn Esculapij/ a wznešený lékař

Machina, gene. foemi. pen. cor. ▫ *moudré vymyšlení a rychlý obmysl k oklamání, nástroj neb příprava, kterouž se nětco zdvíhá neb hází a vystřeluje* ▫ Maudré vymyšlení a rychlý obmysl k oklamání/ nástroj neb příprava/ kterouž se nětco zdvíhá neb hází/ a vystřeluje ▫ Machina tractoria ▫ *škřípec, jimžto se vzhuru nětco vytahuje* ▫ Škřípec/ jimžto se vzhuru nětco vytahuje ▫ Machina bellica ▫ *nástroj neb příprava váleční, jako prak neb vyhazování a k tomu podobné* ▫ Nástroj neb příprava váleční/ jako prak/ neb vyhazování/ a k tomu podobné ▫ Machinula, diminut. ▫ *malá příprava* ▫ Malá příprava ▫ Machinamentum, idem quod Machina. Machinor, aris | ▫ *vymejšlím, chystám* ▫ Wymajšlijm/ chystám ▫ Machinari infidias ▫ *zálohy strojiti, osaditi* ▫ Zálohy strojiti/ osaditi ▫ Omnibus machinatus est perniciem ▫ *pokusil se o to, aby všechny zmrdoval a zhubil* ▫ Pokusyl se o to/ aby všechny zmrdoval a zhubil ▫ Machinator ▫ *vymyslitel takovejch nástrojuow* ▫ Wymyslitel takovejch nástrojuow ▫ Item ▫ *místrný, duowodnej člověk* ▫ Mijstrný/ duowodnej Člówěk ▫ Machinatio ▫ *spěšný obmysl, chystání, duowodný, vtipný vymyslek* ▫ Spěšný obmysl/ chystání/ duowodný vtipný vymyslek

Ss3ra

Macra, gene. mafc. ▫ *řeka v Itáli, kteráž skrze město Lunam teče* ▫ Ržeka v Itáli/ kteráž skrze Město Lunam teče

Macrobius, gene. mafc. latině Longaeus ▫ *starověký, dlouhověký* ▫ Starověký/ dlouhověký ▫ Et Macrobij ▫ *lidé v Ethiopí* ▫ Lidé v Ethiopij

Macros, latině Longus ▫ *dlouhý* ▫ Dlahý ▫ Vnde Composita, Macrocher. Longimanus ▫ *dlouhoruký* ▫ Dlahoruký ▫ Macrochera ▫ *dlouhá sukň s rukávy* ▫ Dlahá sukň s rukávy ▫ Macrocolum, penult. prod. Charta regalis ▫ *regální papír* ▫ Regální papír ▫ Macrologia, Longus fermo ▫ *dlouhá řeč, dlouhé mluvení* ▫ Dlahá řeč/ dlahé mluvení ▫ etc.

Macteae, uel **Mactea**, in plurali ◻ *pokrmové úpravní, nákladní, lahodní* ◻ Pokrmové vpravnij/ nákladnij/ lahodnij

Macto, as, aui ◻ *na masné krámy tepu, biji, zabijím* ◻ Na masné krámy tepu/ bigi/ zabijgijm ◻ Mactare uictimam ◻ *k oběti howado zabiti, povaliti, zaraziti* ◻ k Oběti howado zabiti/ powaliti/ zarazyti ◻ Item ◻ *rozmnožuji, hromáždím* ◻ Rozmnožugi/ hromáždijm ◻ Mactare quenquam honoribus ◻ *někomu poctivost velikou činiti* ◻ Někomu poctiwost welikau činiti ◻ Hinc Macte uocatiuus folus, quo laudamus fimul et hortamur. Macte noua uirtute puer ◻ *bopomozi, pacholíčku, z té nové ctnosti, předse usiluj, snaž se, nepřestávaj, přičiň se* ◻ Bopomozy pacholijčku z té nové ctnosti/ předse wfylyug/ snaž | fe/ nepřestawag/ přičiň fe ◻ Aliquando Mactè est aduerbium, et significat eximiè ◻ *vejborně, vyvejšeně* ◻ Wayborně/ wywayššeně ◻ Aliquando per Metapho: Macto significat crucio, uel adfligo ◻ *trápím, zaneprázdňení činím* ◻ Trápijm/ zaneprázdňenij činijm ◻ Mactare infortunio ◻ *nešťestím trápiti* ◻ Nešťestijm trápiti

Ss3rb

Mactra, gene. foemi. ◻ *chlební trůky neb díže a necky* ◻ Chlebnij trůky/ neb dijže a necky ◻ In qua panis et consperfió reconditur ◻ *kde se těsto chová* ◻ Kde se těsto chowá

Macula, gener. foemini. ◻ *poškrvna, průh, vráska* ◻ Poškrvna/ průh/ wráska ◻ Et Metapho ◻ *hanebný hřích, zlosynství* ◻ Hanebný hřijch/ zlofynstwij ◻ Vnde Maculam concipere ◻ *hanbu, posměch vzíti* ◻ Hanbu/ posměch wzýti ◻ Item ◻ *oko neb díra v sitce neb v lovčím tenatě* ◻ Oko neb dijra w fytyce/ neb w lowčijm tenatě ◻ Maculofus, a, um ◻ *zmazaný, pruhovatý, peřestý, nečistý* ◻ Zmazaný/ pruhowatý/ peřestý/ nečistý ◻ Maculofus homo ◻ *nečistý, mrzutý člověk* ◻ Nečistý/ mrzutý Człowěk ◻ Maculo, as ◻ *maži, nanečišťuji* ◻ Maži/ nanečišťuji ◻ Commaculo, idem. Immaculatus, a, um ◻ *nepoškrvněný, čistý* ◻ Nepoškrvněný/ čistý

Madaura, gene. foemi. ◻ *město v Africe na pomezí Getuliae a Numidiae, z kteréhož rodem byl Apuleius* ◻ Město w Affrice/ na pomezí Getuliae a Numidiae/ z kteréhož rodem byl Apuleius ◻ Hinc Madaurenfis, e ◻ *co neb kdo odtud jest* ◻ Co neb kdo odtud gest

Madeo, es, ui ◻ *vlhnu, moknu* ◻ Wlhnu/ moknu ◻ Madefco, is ◻ *počínám vlhnouti* ◻ Počijnám wlhnauti ◻ Madefacio ◻ *vlhčím, vlaším, namáčím, vlhké činím* ◻ Wlhčijm/ wlašijm/ namáčijm/ wlhké činijm ◻ Madifico, idem. Madefio ◻ *vlhnu, moknu* ◻ Wlhnu/ moknu ◻ Madido, as ◻ *navlhčuji, smáčím, skropuji* ◻ Nawlhčugi/ smáčijm/ skropugi ◻ Madidus, a, um ◻ *vlhký, politý, skropený, mokrý* ◻ Wlhký/ politý/ skropený/ mokrý | ◻ Vino madidus, uel Madidus absolutè, pro ebrio ◻ *opilý* ◻ Opilý ◻ Semimadidus ◻ *odpolu skropený, odpolu opilý, rozmařilý* ◻ Odpolu skropený/ odpolu opilý/ rozmařilý ◻ Mador ◻ *vlhkost, mokrost* ◻ Wlhkost/ mokrost ◻ Madulfa, gene. com. ebrius ◻ *opilý, opilec* ◻ Opilý/ opilec

Ss3va

Maeander, uel **Maeandrus**, gene. mascul. ◻ *křivotoká řeka, kteráž z Frygie skrze Lydí a Carí teče a pro svou křivolakost i místerné vokliky neb volky, kteréž činí, každý věc divně a rozličně skřivená, meander slove* ◻ Křiwotoká Ržeka/ kteráž z Phrygie skrze Lidij/ a Carij

teče/ a pro fwau křiwolakoft/ y mijsterné wokliky neb wokolky/ kteréž čini/ každý wěc diwně a rozličně škřiwená/ Meander flowe

Maenalus, pen. cor. in singulari mafc. in plurali neu. ◻ *hora v Arkadi velmi vysoká* ◻ Hora w Arcadij welmi wyfoká ◻ Vnde Maenalius, a, um ◻ *co odtud jest* ◻ Co odtud gefť ◻ Et Bacchus dictus est Maenalius, et Maenoles

Maenas, adis, gene. foem. ◻ *vsteklá neb zšilená žena, kteráž swátky Bacchový, sem i tam běhaje, slavila* ◻ Wftekla/ neb zšijlená žena/ kteráž Swátky Bacchowý/ fem y tam běhaje/ flawila

Maenonia, gene. foem. ◻ *krajina v Azi, dotýká se Frygiae a Kariae* ◻ Kragina w Azij/ dotýká se Phrygiae a Cariae ◻ aliàs Lydia. Hinc Maeonius, a, um ◻ *co odtad jest* ◻ Co odtad gefť ◻ Vates Maeonius, Homerus

Maeotis, idis, pen. prod. gene. foemini. ◻ *jezero neb moře v Skytí, do něhož Tanais teče, a jest oddělené od Euxinum skrze Bosphorum Cimerium* ◻ Gezero neb moře w Scythij/ do něhož Tanais teče/ a gefť oddělené od Euxinum/ skrze Bosphorum Cimerium ◻ De quo alibi. Hinc Maeoticus, a, um ◻ *co k tomu přisluží neb odtud jest* ◻ Co k tomu přísluší neb odtud gefť

Magar, gen. neut. punicum uocabulum, latině Villa ◻ *sedlskej duom neb dwuor* ◻ Sedlkey duom/ neb dwuor ◻ Vnde Magalia, pro eodem

Magea, gene. foemini. aliàs significat | ◻ *dokonalá moudrost neb vědomost a známost přirozených věcí* ◻ Dokonalá maudroft neb vědomoſť/ a známoſť přirozených wěcý ◻ Vnde Magus apud Perfás dicitur, qui apud Graecos Philosophus ◻ *milovník moudrosti, kdo má vědomost neb pilnost přirozeným věcem jiné učiti* ◻ Milownijk maudrofti/ kdo má wědomoſť/ neb pilnoſť přirozeným věcem giné včiti ◻ aliàs Magea ◻ *zaklínání, čarování* ◻ Zaklínání/ čarování ◻ Magice idem. Hinc Magus ◻ *místr černého umění, kouzelník, čarodějník, ďábluov zaklínáč* ◻ Mijſtr černého vmění/ kauzedlnijk/ čaroděgnijk Diábluow zaklínáč ◻ Et Magicus, a, um ◻ *co k zaklínání neb k čaruom přisluží* ◻ Co k zaklínání neb k čaruom přísluší ◻ Magicae artes. Magicae herbae ◻ *umění a kořeni k čaruom přináležejí* ◻ Vmění a kořenij/ k čaruom přináležejij

Ss3vb

Magerus, gene. mafc. pen. prod. ◻ *kuchař* ◻ Kuchař ◻ Archimagerus ◻ *kuchmístr, nejvyšší kuchař, zpráwce kuchyně* ◻ Kuchmijſtr/ naywyžšij kuchař/ zpráwce kuchyně

Magis, aduerbium ◻ *více* ◻ Wijce ◻ Magis de magis, uel Magis magisque ◻ *vždy více a více* ◻ Wždy wijce a wijce

Magifter, gene. mafc. ◻ *místr* ◻ Mijſtr ◻ *proprie tamen pro quouis, praecipuam alicuius rei curam gerente sumitur* ◻ *za každého, kdož přední péči o některou věc má neb ji zpravuje* ◻ Za každého kdož přednij péči o některau wěc má/ neb gi zprawuge ◻ Magifter equitum ◻ *najvyšší nad jízdnyými* ◻ Naywyžšij nad gijzdnými ◻ Magifter pecoris ◻ *pastýř dobytka* ◻ Paſtýř dobytka ◻ Magifter curiae ◻ *zpráwce dworu, hofmístr* ◻ Zpráwce dworu/ Hoffmijſtr ◻ apud Plautum. Hinc Magifterium ◻ *mistrovství neb úřad mistra* ◻

Miftrouftwifj/ neb vřad Miftra ◻ Magiftra ◻ *miftryně* ◻ Myftryně ◻ Magiftratus, us ◻ *ouřad vrchního neb vrchnost* ◻ Auřad wrchnijho/ neb wrchnoft ◻ Item ◻ *kdo jeft v vrchnosti poftavený* ◻ Kdo geft w wrchnofti poftawený ◻ Hic nunc est | urbis noftrae magiftratus ◻ *tento jeft nyní města našeho vrchní, úředník, zprávce, moc mající, starší, hospodář města* ◻ Tento geft nynij Měfta nafeho Wrchnij/ Vřednijk/ Zprávce/ moc magijcý/ Starflij/ Hofpodář města ◻ Magiftratu abire ◻ *z úřadu vyššího vyjítí, od něho odstoupiti* ◻ Z vřadu wyžflijho wygijti/ od něho odftaupiti ◻ Sic inire magiftratum ◻ *v úřad vftoupiti* ◻ W vřad wftaupiti ◻ Magiftro, as ◻ *miftruji, panuji, zpravuji* ◻ Miftrugi/ panugi/ zprawugi

Ss4ra

Magma, gene. neu. ◻ *vyškvarci neb kal po masti* ◻ Wyfkwarcy/ neb kal po mafti ◻ Vnguentorum fex ◻ *neb* ◻ *neb* ◻ Paftilli

Magnus, a, um ◻ *veliký* ◻ Weliký ◻ Comparatius, Maior ◻ *větší* ◻ Wětflj ◻ Et superlatius, Maximus ◻ *najvětší* ◻ Naywětflj ◻ Maiusculus, a, um ◻ *náveliký, poněkud, trochu veliký* ◻ Náweliký/ poněkud trochu veliký ◻ Magnitudo ◻ *velikost* ◻ Welikoft ◻ Magnas, atis. Sed potius in plurali ufurpatur. Magnates ◻ *lidé velice vážení, přední* ◻ Lidé welice wáženij/ přednij ◻ Magnalia ◻ *velicí činové* ◻ Welicý činowé ◻ Magnanimitas ◻ *velikomyslnost, statečnost a zmužilost mysli* ◻ Welikomyslnoft/ ftečnosť/ a zmužiloft myfli ◻ Magnificus, a, um ◻ *velikočinný, slavný, panský* ◻ Welikočinný/ flawný/ panský ◻ Magnificentior, et Magnificentiffimus. Magnificentia ◻ *velikočinnost, panská slavnost, slavné přemejšlení a jednáni* ◻ Welikočinnoft/ Panská flawnoft/ flawné přemayfšení/ a gednánij ◻ Magnificè ◻ *pansky, slavně, chvalitebně, velebně* ◻ Pansky/ flawně/ chwálibeň/ welebně ◻ Magnanimus, Vide in dictione Animus, uel Anima. Magna Graecia ◻ *částka Italiae od Cumis až do Tarentu* ◻ Czčástka Italiae od Cumis až do Tarentu ◻ Magnifico, as ◻ *vychwaluji slovy, velebím, chválím* ◻ Wychwalugi flowy/ welebijm / chwáljijm ◻ Magnifacio. Magniduco, et Magnipendo ◻ *velice vážím, mnoho řacuji a pokládám* ◻ Welice wážijm/ mnoho řacugi a pokládám ◻ Magniloquus, a, um ◻ *nádherný, pyšný v řeči, velikomluvný* ◻ Nádherný/ pyšný w řeči/ velikomluvný ◻ Vnde Magniloquentia ◻ *velikomluvnost, pyšná chlubnost* ◻ Welikomluwnoft/ pyšná chlubnost ◻ Magno mihi ftetit ◻ *mnoho mne stálo, s velikým nákladem* ◻ Mnoho mne ftálo/ s velikým nákladem ◻ Magnoperè, aduerbium ◻ *velice, příliš velmi* ◻ Welice/ přijliš welmi ◻ Maximoperè, idem ◻ *náramně velmi* ◻ Náramně welmi ◻ Auunculus maior ◻ *matky otce bratr* ◻ Matky otce bratr ◻ Patruus maior ◻ *dědu bratr po otci* ◻ Dědu bratr po Otcy ◻ Socer maior ◻ *tchánu neb testu otec* ◻ Tchánu neb testu Otec

Ss4rb

Magnes, etis, pen. prod. gene. mafcul. ◻ *kámen magnét, kterejž železo k sobě táhne* ◻ Kámen Magnét/ kterejž železo k sobě táhne

Magnesia, gene. foemini. ◻ *krajina v Macedonii, kteráž se dotýká Tesalie neb raději jeft částka její* ◻ Kragina w Macedonij/ kteráž se dotýká Tesalie/ neb raději geft částka gegij ◻ Vnde Magnesius, a, um ◻ *co odtud jeft* ◻ Co odtud geft

Maia, gene. foemi. ▫ *dcera Atlantis a matka Merkuria* ▫ Dcera Atlantis/ a Matka Merkurya ▫
à qua nonnulli Maium dictum esse putant

Maialis, gene. mafc. ▫ *vepř kleštěný* ▫ Wepř klešťěný

Maieftas, gene. foemi. ▫ *velikomocnost, duostojnost, velebnost lidu, knížete neb zvláštní osoby* ▫ Welikomocnoft/ duostognoft/ weleбноft lidu/ Knížete neb zvláštnij osoby ▫
Maieftas est amplitudo, ac dignitas ciuitatis, Cice: Vnde Maieftas populi, ac Maieftas Deorum ▫ *duostojnost lidu a důstojnost bohuov* ▫ Duostognoft lidu/ a důstognoft Bohuow ▫
Maieftatis crimen ▫ *zlosynstvo k ublížení vrchnosti neb zprawy obecné vztahující se* ▫ Zlofynftwo k vblížěnij Wrchnosti/ neb zprawy obecné wztahugijcý se ▫ Et Maieftatis reus ▫ *kdo se takového zlosynstva dopustil* ▫ Kdo se takového zlofynftwa dopustil ▫
Sic minuere maieftatem ▫ *vrchnosti ujmáti, ubližowati* ▫ Wrchnosti vgijmati/ vblížowati

| **Maiores**, plurale tant. gene. masculini ▫ *předkové staří, otcové, předešlí* ▫ Předkowé štařij/ Otcowé/ předešlij ▫ Maiufculus, a, um ▫ *poněkud veliký, náhrubý, náveliký* ▫ Poněkud veliký/ náhrubý/ náweliký

Ss4va

Maius, gene. mafc. ▫ *máj* ▫ Mág ▫ fortè à maioribus dictus

Mala, lae, gene. foemi. pri: prod. aliàs Gena ▫ *líce, částka tváři od očí až do bradných chlupuov* ▫ Lijce/ částka twáři/ od očí až do bradných chlupuow

Malacus, a, um, latinè Mollis ▫ *měkký* ▫ Měkký ▫ Malaciffo, as ▫ *změkčuji* ▫ Změkčugi ▫
Malacia ▫ *utišení moře, když sebou nehýbe a nebouří se* ▫ Vtiffenij moře/ když sebau nehýbe/ a nebauřij se

Malagma, gene. neut. ▫ *obměkčující flastr neb mast, která se na celou kuoži kladou, toliko pro polehčení a obměkčení* ▫ Obměkčugijcý Flastr/ neb Mast/ která se na celau kuoži kladau/ toliko pro polehčenij a obměkčenij ▫ Nam Emplastrum ▫ *jest mast, kteráž se na rány a na otevřené bolesti klade* ▫ Geft Mast/ kteráž se na rány a na otevřené bolesti klade

Malea, gene. foemi. ▫ *předhoří, kteréž do moře vchází v Lakonii, při kterémž plaviti se nebezpečné jest* ▫ Předhořij/ kteréž do Moře wchází w Laconij/ při kterémž plawiti se nebezpečné geft ▫ Vnde Maleacus, a, um ▫ *co k tomu přísluší* ▫ Co k tomu přífluffij

Malleus, gene. mafc. ▫ *kladivo* ▫ Kladiwo ▫ Malleus ligneus ▫ *kolná palice* ▫ Kolná palice ▫
Malleolus, diminutium ▫ *kladívko, palička* ▫ Kladiwko/ palička ▫ Item, Malleus ▫ *vypučenij z vinného kmene neb nové vyrostlé větvičky a neb metlička rywová* ▫ Wypučenij z Winného kmene/ neb nowé wyrostlé wětwičky/ a neb metlička rywowá ▫ Vnde Malleolaris, e ▫ *co jest jako vypučené větvičko* ▫ Co geft jako vypučené wětwijčko ▫
Malleatus, a, um ▫ *skovaný, zmožděný, ztlučěný* ▫ Skowaný/ zmožděný/ ztlučěný ▫
Malleatus liber ▫ *dobře ztlučená kniha* ▫ Dobře ztlučěná knihha

Malluuium, gen. neu. ▫ *medenice* ▫ Medenice ▫ Pollubrum, idem

| **Malo**, Vide Volo

Ss4vb

Malua, gene. foemi. ▫ *zahradní sléz* ▫ Zahradnij sléz ▫ Vnde Maluaceus, a, um ▫ *co z slézu jest* ▫ Co z Slézu geft

Malus, a, um ▫ *zlý* ▫ Zlý ▫ Comparat: Peior ▫ *horší* ▫ Horšij ▫ Superlat. Peßimus ▫ *najhorší* ▫ Nayhoršij ▫ Malus miles ▫ *nebranný, nesmělý voják* ▫ Nebranný/ nefmělý Wogák ▫ Malus imperator ▫ *nemoudrý, nerozšafný hajtman* ▫ Nemaudrý/ nerozšaffný Haytman ▫ Sic Malus nauta ▫ *nedbalej plavec* ▫ Nedbaley plawec ▫ Malus agricola ▫ *nepilnej sedlák, voráč* ▫ Nepilney sedlák/ woráč ▫ Et Malum, substantium ▫ *práce, těžké usilování, lopota, starost a škoda* ▫ Práce/ těžké vfyłowánij/ lopota/ starost a škoda ▫ Nihil facit, nisi malo coactus ▫ *nic nečiní, než s prací a přinucením* ▫ Nic nečinij/ než s prací a přinucenijm ▫ Inevitabile malum ▫ *nevyvarované zlé, jehož se vyvarovati nelze, těžká práce, škoda* ▫ Newywarowatedlné zlé/ gehož se wywarowati nelze/ těžká práce/ škoda ▫ Aliquando interiectio est indignantis, ut Quae malum, ista dementia est? ▫ *jaká psota, co to jest za bláznovství?* ▫ Yaká pšota/ co to geft za bláznowštwij? ▫ Malicia ▫ *zlost, nešlechtnost* ▫ Zlošt/ neshlechtnost ▫ Malicia foli ▫ *nekýprost neb tvrdost vorané země* ▫ Nekýprost/ neb twrdost worané země ▫ Maliciosus, a, um ▫ *zlostný, nešlechtný* ▫ Zloštný/ neshlechtný ▫ Malignus, a, um ▫ *zlobivý, nepříznivý, nepřístupný* ▫ Zlobiwý/ nepřijzniwý/ nepřijštný ▫ Malignus aditus ▫ *těžkej, nesnadnej přístup* ▫ Těžkey/ neshadney přijštn ▫ Malignus ager ▫ *neúrodná rolí* ▫ Nevrodná rolý ▫ Maligna lux ▫ *nejasné, tmavé světlo* ▫ Negafné tmawé šwětlo ▫ Malignè, adverbium. Malignè sumptus praebet ▫ *špatně, skrbně, špatně náklad dává* ▫ Špatně/ škrbně/ ššpatně náklad dáwá ▫ Malignitas ▫ *zlobivost, zarputilost* ▫ Zlobiwost/ zarputilošt ▫ Malè, adverbium ▫ *zle* ▫ Zle ▫ Malè timeo ▫ *velmi se bojím* ▫ Welmi se bogijm ▫ Malè audio ▫ *zle o mně mluví, lejí mi, hanějí mne* ▫ Zle o mně mluwij/ legj mi/ haněgij mne ▫ Malè mereor de te ▫ *zleť činím, nechovám se k tobě, ubližijit'* ▫ Zleť činijm/ nechowám se k tobě/ vbližigit' ▫ Maledico ▫ *zlořečím, laji, klinu* ▫ Zlořečijm/ lagi/ klinu ▫ Maledicus, a, um ▫ *zlořajce, hanlivý* ▫ Zlolagce/ hanliwý ▫ Maledictum ▫ *zlořečení, hanlivé slovo* ▫ Zlořečenij/ hanliwé flowo ▫ Maledicentia ▫ *klnutí, pomlouvání, lání* ▫ Klnutij/ pomlawánij/ lánij ▫ et Maledictio ▫ *hanění, lání, zlořečení* ▫ Haněnij/ lánij/ zlořečenij ▫ Malefacio ▫ *zle činím, škodím* ▫ Zle činijm/ škodijm ▫ Maleficus, a, um ▫ *škodlivý, záhubný, zlostný* ▫ Šškodliwý/ záhubný/ zloštný ▫ Malefica mulier ▫ *kouzedlnice* ▫ Kauzedlnice ▫ Maleficcium ▫ *zlosynstvo, uškození* ▫ Zlofynštwo/ wšškozenij ▫ Maleficcium facere ▫ *škoditi, zlosynstva se dopustiti* ▫ Šškoditi/ zlofynštwo se dopuštiti ▫ Maleuolus, a, um ▫ *závistivý, nepříznivý* ▫ Záwistiwý/ nepřijzniwý ▫ Maleuolentia ▫ *zlovolnost, nepřízeň* ▫ Zlowolnošt/ nepřijzeň

Malus, substantium, pri. pro. gen. foe. ▫ *jabloň, štěp jabloňový* ▫ Yabloň/ šštěp yabloňový ▫ Malum ▫ *jablko* ▫ Yablko ▫ Malinus, a, um ▫ *jabloňový, co z jabloně jest uděláno* ▫ Yabloňový/ co z yabloně geft wděláno ▫ Item, Malus ▫ *sloup žezelní v šífú, na kterémžto plachty šífovní visí* ▫ Slaup žezelnij w ššífú/ na kterémžto plachty ššífownij

wifý ▫ Malicorium ▫ *kůra z jablka granatového neb lupina z téhož jablka* ▫ Kůra z yablka Granatového/ neb Lupina z téhož yablka

Mamers, gene. maf. Lingua Osca, idem qui Mars ▫ *buoh wálek a bojův* ▫ Buoh wálek a bo-gůw ▫ Vnde Mamertus, proprium nomen uiri Romani ▫ *vlastní jméno jednoho měšťánina římského* ▫ Wlaftnij gméno gednoho Měšťánijna Ržijmškého

Mamertini, gene. mafc. ▫ *lidé v Sicilii* ▫ Lidé w Sycilij

Mamma, gene. foemi. ▫ *cecek, vejmě* ▫ Cecek/ wegmě ▫ Et Mamma graecè, Auia ▫ *baba* ▫ Baba ▫ Mammula, diminutivum, et Mam|milla ▫ *ceciček* ▫ Cecyček ▫ Mammillare ▫ *prsníček* ▫ Prfnijček ▫ Mammeatus, a, um. et Mammofus, a, um ▫ *cecatý* ▫ Cecatý ▫ Item, Mammatus, a, um, idem. Mammatae tegulae ▫ *široké krycí cihly* ▫ Sširoké krycí Cyhly

Tt1rb

Mammon, uel **Mammona**, uox est Syriaca, idem quod diuitiae ▫ *bohatství neb buoh bohatství* ▫ Bohatštwij/ neb Buoh bohatštwij ▫ Plutus

Manceps, gene. mafc. ▫ *ten, kdož nětco od vrchnosti neb od lidu obecného kupuje, jako clo, desátky etc. neb to najímá, přijímá za jmenovité peníze, vrchní celný neb cla kupovatel* ▫ Ten kdož nětco od Wrchnosti/ neb od lidu obecného kupuge/ yako Clo/ Desátky etc. neb to nagijmá/ přigijmá za gmenowité penijze/ Wrchnij celný/ neb Cla kupowatel ▫ Ea autem emptio per quandam iuris solennitatem fiebat, quae nexus dicebatur ▫ *takové kupování dalo se s nějakým jmenovaným pořádkem a nařízením práva* ▫ Takové kupování dalo se s nějakým gmenowaným pořádkem a nařízením práwa ▫ Et qui ad hunc modum aliquid uendit, Mancipio dare dicitur ▫ *svobodně za vlastní dáti, k pravému vladnutí vzdáti, postoupiti* ▫ Swobodně za wlaftnij dáti/ k prawému wladnutí vzdáti/ poštaupiti ▫ Mancipium ▫ *koupený pacholek neb jatý v boji neb howado, vlastní užívání každé věci skrze takové právo nabyté* ▫ Kaupený pacholek/ neb gatý w bogi/ neb howado/ wlaftnij vžijwánij každé wěcy/ ksrze takové právo nabyté ▫ Idem quod Dominium, uel Dominij traditio. Dare mancipio ▫ *k vlastnímu užívání dáti* ▫ K wlaftnijmu vžijwánij dáti ▫ Praeterea Mancipi, gene. omnis, et indelinabile ▫ *vlastní, příslušející* ▫ Wlaftnij/ příslušgijcý ▫ Res mancipi ▫ *vlastní věc* ▫ Wlaftnij wěc ▫ Homo mancipi ▫ *vlastní člověk, poddaný* ▫ Wlaftnij člověk/ poddaný ▫ Non est sui mancipij ▫ *není sám svůj, své moci neb panování* ▫ Neníj řám řwuog/ řwé mocy/ neb panowánij ▫ Man|cipio, as ▫ *prodávám za vlastní, dávám k dědičnému užívání* ▫ Prodávám za wlaftnij/ dávám k dědičnému vžijwánij ▫ Et Mancipare agrum, significat etiam ▫ *rolí k vlastnímu užívání vzdáti, postoupiti, zastawiti* ▫ Rolij k wlaftnijmu vžijwánij vzdáti/ poštaupiti/ zařtawiti ▫ Mancipatus, a, um ▫ *zavázaný, odevzdaný* ▫ Zawázaný/ odevzdaný ▫ Est enim Mancipare et Emancipare, omnino alienare ▫ *odevzdati, odciziti, prodati* ▫ Odevzdati/ odcyzyti/ prodati ▫ Emancipatus ▫ *kdo jest svobodně propuštěn, odevzdán neb jinému zavázán i za vlastního dán* ▫ Kdo geřt řwobodně propuřřřen/ odevzdán/ neb ginému zawázán/ y za wlaftnijho dán

Tt1va

Mancus, a, um ◻ *nestatečný, jednoruký neb sic neduožiwey, nedokonalý, mdlý, kusý* ◻ Neftatečný/ gednoruký/ neb fyc neduožiwey/ nedokonalý/ mdlý/ kufý

Mando, as, aui ◻ *poroučím, svěřuji, rozkazuji* ◻ Poraučijm/ fwěřugi/ rozkazugi ◻ Mando literis ◻ *zapisuji, psaním poznamenávám* ◻ Zapifugi/ pfanijm poznamenávám ◻ Mando memoriae ◻ *v pamět beru, vkládám* ◻ W pamět beru/ wkládám ◻ Mandare femina terrae ◻ *semena do země rozsívati* ◻ Semena do země rozfýwati ◻ Mandare fugae ◻ *utíkati* ◻ Vtjikati ◻ Huic mandes, fi quid rectè curatum uelis ◻ *poruč tomuto, chceš-li aby nětco dobře opatřeno neb zjednáno bylo* ◻ Poruč tomuto/ chceš-li aby nětco dobře opatřeno neb zgednáno bylo ◻ Hinc Mandatum ◻ *poručení* ◻ Poručenij ◻ Vulgò CommiBio. Mandata peragere ◻ *poručení vykonati, zpraviti* ◻ Poručenij wykonati/ zprawiti ◻ Legati cum huifmodi mandatis ad regem miBi funt ◻ *poslové neb vyslaní s takovým poručením k králi sou vyslaní* ◻ Poslowé neb wyflanij s takovým poručenijm k Králi fau wyfláni ◻ In mandatis habere ◻ *poručení míti* ◻ Poručenij mijti ◻ Et Mandatarius ◻ *kdo má poručení vykonati, vyříditi* ◻ Kdo má poručenij wykonati/ wyřijditi ◻ Composi: Amando ◻ *jinám odsílám* ◻ Ginám odfýlám ◻ Amandaut | filium suum rus ◻ *vyslal syna svého přes pole neb do pole* ◻ Wyflal fyna fwého přes pole/ neb do pole ◻ scilicet, ut illic uitam agat ◻ *to jest, aby tam bydlil* ◻ To gest/ aby tam bydlil ◻ Commendo ◻ *s pilností poroučím* ◻ S pilností poraučijm ◻ Item ◻ *chválím, vychvaluji* ◻ Chwalijm/ wychwalugi ◻ Commendo tibi filium meum ◻ *poroučím syna mého* ◻ Poraučijmť Syna mého ◻ Commendau te apud principem¹⁵⁶ ◻ *schválil sem tebe před knížetem neb dobré slovo o tobě mluvil sem* ◻ Schwálil fem tebe před Knížetem/ neb dobré flowo o tobě mluwil fem ◻ Superis te commendo ◻ *Pánu Bohu tě poroučím* ◻ Pánu Bohu tě poraučijm ◻ Hinc Commendatitius, a, um ◻ *co k poručení náleží* ◻ Co k poručenij náležij ◻ Commendatio ◻ *poručení* ◻ Poručenij ◻ Item ◻ *chvala, vychvalování* ◻ Chwala/ wychwalování ◻ Commendatione tua ◻ *skrze tvé poručení, vychvalování* ◻ Skrze twé poručenij/ wychwalování ◻ Demando, idem quod Mando ◻ *neb poroučím k zpravování* ◻ Neb poraučijm k zprawování ◻ Cur non alijs hoc muneris demandatur? ◻ *proč ten úřad, ta práce neporoučí se jiným?* ◻ Proč ten vřad/ ta práce neporaučij se giným? ◻ Strenuè demandato fungitur officio ◻ *statečně svůj úřad zpravuje, činí za dosti* ◻ Statečně fswog vřad zprawuge/ činij za dosti ◻ Praemando ◻ *předtím, napřed poroučím* ◻ Před tijn/ napřed poraučijm

Mando, is, mandi, manfum, tertiae coniugationis ◻ *jím, žvu, překusuji, žvejkám* ◻ Gijm/ žwu/ překufugi/ žwaykám ◻ Hinc Manfito, as, frequentatiuum ◻ *snážně jím* ◻ Snážně gijm ◻ Praemando ◻ *přežívám, rozžívám* ◻ Přežijwám/ rozžijwám ◻ Praemanfum cibum in os inferere ◻ *rozežvaný pokrm v ústa vložit* ◻ Rozežwaný pokrm w wfta wložit ◻ Prouerbium ◻ *některou věc příliš vysvětliti* ◻ Některau věc přijliš wysvětliti ◻ Remando ◻ *zase rozežvávám* ◻ Zafe rozežwávám ◻ Item, Mando, onis ◻ *žráč, kdo dobře jí* ◻ žráč/ kdo dobře gij ◻ Mandibula| ◻ *čelist* ◻ Czelist ◻ Manduco, as, plerisque ufurpa-

Tt1vb

Tt2ra

¹⁵⁶ principem] principem tisk

tur pro Mando, et Manducor, aris, deponens in eadem significatione. Hinc Manduco, onis ▫ *žravý, jicný, jedlej* ▫ *žrawý/ gijcný/ gedley* ▫ Manducus, idem

Mandra, gene. foemi. ▫ *doupě, dobytčí chlev* ▫ *Daupě/ dobytčij chlew*

Mandragora, gene. foemini. ▫ *koření, kteréž spání přináší* ▫ *Kořenij/ kteréž spánij přinášíj* ▫ *Quidam interpretantur* ▫ *pupenec, mužik, rajske jablko* ▫ *Pupenec/ mužijk/ Rayfké yablko*

Mane, aduerbium ▫ *ráno* ▫ *Ráno* ▫ Aliquando pro nomine ponitur, et significat ▫ *jitra neb počátek dne* ▫ *Gitro/ neb počátek dne* ▫ *Benè mane* ▫ *velmi ráno* ▫ *Welmi ráno*

Maneo, es, manlí, mansum ▫ *zuostávám, dostávám* ▫ *Zuostávám/ doštávám* ▫ Item ▫ *čekám* ▫ *Cžekám* ▫ *Quamdiu manebis hic?* ▫ *jak dlouho zuostaneš zde?* ▫ *Yak dlouho zuostaneš zde?* ▫ *Ego te illic manebo* ▫ *jáť tebe tam budu čekati* ▫ *Yát' tebe tam budu čekati* ▫ *Ingens praemium manet uictorem* ▫ *svítěziteli dostane se veliká odplata* ▫ *Swijtēzitelji doštane se veliká odplata* ▫ *Tu modo promiſis maneas, Vergilius* ▫ *ty toliko hled' při rčení neb slibu svému za dosti činiti* ▫ *Ty toliko hled' při rčení neb slibu svému za došti činiti* ▫ *Manere hanc affinitatem inter nos uolo. Terentius* ▫ *chci, aby to přibuzenství mezi námi trvalo* ▫ *Chcy aby to přibuzenství mezi námi trvalo* ▫ *Manſio* ▫ *obydlé, příbytek* ▫ *Obydlé/ přijbytek* ▫ *Composita, Commaneo* ▫ *spoluzůstávám* ▫ *Spolu zůstávám* ▫ *Emaneo* ▫ *vně zuostávám* ▫ *Wně zuostávám* ▫ *Vnde Emanſor* ▫ *kdo vně zuostává* ▫ *Kdo wně zuostává* ▫ *Emineo* ▫ *vyskytuji se, převyšuji* ▫ *Wylyktygi se/ převyšugi* ▫ *Hinc Eminentia* ▫ *převýšenost* ▫ *Přewýšenoſt* ▫ *Et Composita, Praemineo* ▫ *převyšuji* ▫ *Přewyšugi* ▫ *Promineo* ▫ *ven vycházím, vzhuoru, vyskytuji se* ▫ *Wen vycházým/ vzhuoru/ wylyktygi se* ▫ *Vnde*¹⁵⁷ *Eminulus, et Prominulus* ▫ *trochu vysoký, povyskytnutý, vydutý* ▫ *Trochu wyfoký/ powyskytnutý/ wydutý* ▫ Item, *Eminus, pen. cor. aduerbium* ▫ *zdaleka, od daleka* ▫ *Zdaleka/ od daleka* ▫ *Immineo* ▫ *vzápěti sem, nastávám* ▫ *Wzápěti sem/ naštávám* ▫ *Permaneo* ▫ *setrvávám, do konce zuostávám* ▫ *Setrwávám/ do konce zuostávám* ▫ *Remaneo* ▫ *z zadu zuostávám neb dostávám, před se stojím, trvám* ▫ *Z zadu zuostávám/ neb doštávám/ předse ſtogijm/ trvám*

Manes, ium, plura. tantum, gene. maſc. ▫ *dobří duchové neb pekelní* ▫ *Dobřij duchowé/ neb pekelnij* ▫ *Vnde Summanus* ▫ *Pluto, pekelní král* ▫ *Pluto Pekelnij Král* ▫ *Quisque suos patimur manes* ▫ *každej z nás má své trestání neb muky* ▫ *Každey z nás má své trestáníj/ neb muky* ▫ *Immanis* ▫ *hrozný, škaredý, veliký* ▫ *Hrozný/ ſkaredý/ veliký* ▫ *Immanitas* ▫ *nevlidnost, škaredost, nemilostivost, ukrutnost* ▫ *Newlidnoſt/ ſkaredoſt/ nemiloſtiwoſt/ vkrutnoſt* ▫ *Manum enim ueteres bonum dicebant. Item, Mania* ▫ *bohyně a matka podomních neb v domích obývajících duchův* ▫ *Bohyně a Matka podomnijch/ neb w domijch obýwajících duchůw* ▫ *Larium* ▫ *diblikuov* ▫ *Diblijkuow* ▫ *Et Maniae, ſive Maniolae* ▫ *nespuosobní obrazové, spotvoření nějaké, jimž lidé děti straší a jim hrozí, babáci*

Tt2rb

¹⁵⁷ Vnde] Vude tisk

slove, strašidlo ▫ Nespuosobnij obrazowé/ spotwořenij něgaké/ gimž lidé Děti straffij/ a gim hrozý/ babácy flowe/ straffidlo

Mania, latině Infania, Furor ▫ *vsteklost, strěštění, fučení* ▫ Wftekloft/ střěštěnij/ ffučeníj

Mango, onis, gene. com. ▫ *ozdobovatel, vyštrejchovatel a prodavatel lidí neb koní a jiných věcí, kteréž ošlechtovány a k prodaji zozdobovány bejvají* ▫ Ozdobowatel/ wyštreychowatel a prodawatel Lidij neb konij/ a giných wěcý/ kteréž offlechtowány a k prodagi zozdobowány beywagij ▫ Mangonicus, a, um ▫ *co se k takowému prodávání koňuow hodí* ▫ Co se k takowému prodávání koniuow hodij ▫ Mangonium ▫ *umění k takowému ozdobování ku prodaji, koniřství* ▫ Vměnij k takowému ozdobování ku prodagi/ konijřftwij ▫ Mangonizo ▫ *ozdobuji, šmukuji, štrejchuji, šlechtím, na prodaj strojím, v koních kupčím* ▫ Ozdobiugi/ šmukugi/ štreychugi/ šlechtijm/ na prodag štrogijm/ w konijch kupčijm

Tt2va

Manica, gene. foemini. ▫ *rukáv neb náramek* ▫ Rukáv/ neb Náramek ▫ Item ▫ *pouto, palečnice* ▫ Pauto/ Palečnice ▫ Manicatus, a, um ▫ *co rukávy má* ▫ Co rukáwy má ▫ Manicata uestis ▫ *sukně s rukávy* ▫ Sukně s rukáwy ▫ aliquando Manicae, significat ▫ *plechowice neb brnění* ▫ Plechowice neb brnění ▫ Item ▫ *úvazek, svázání rukou* ▫ Vwazek/ fwázání rukau

Manifestus, a, um ▫ *zjevný, světlý* ▫ Zgewný/ fwětlý ▫ Manifestarius, a, um ▫ *vyjevený, pronešenej* ▫ Wygewený/ pronešeny ▫ Manifestarius fur ▫ *všem zjevný zloděj, postižený* ▫ Wšlem zgewný zloděj/ poštizený ▫ Manifesto, as ▫ *zjevují, vysvětlují, pronáším* ▫ Zgewugi/ wyfwětlugi/ pronášijm ▫ Manifestè et Manifestò, aduerbia ▫ *zjevně* ▫ Zgewně

Manipulus, gene. mafc. ▫ *snopek, hrst, jak mnoho žneč neb řezáč v jednu ruku vzíti muože* ▫ Snopak/ hrft/ yak mnoho žneč¹⁵⁸ neb řezáč w gednu ruku wzýti muože ▫ Item ▫ *nemalý počet neb malý houfec lidu vojenského, rota z desíti, kteříž jeden desátek mají* ▫ Nemalý počet/ neb malý hauffec lidu wogenského/ rota z desýti/ kteříž geden desátek magij ▫ Manipulus furum, Terent ▫ *houf zlodějuow* ▫ Hauff zloděguow ▫ Vnde Commanipulones ▫ *rota tovaryšuow neb kteříž sou pod jedním praporcem* ▫ Rota tovaryšuw/ neb kteříž sau pod gednijm Praporcem ▫ Manipularis ▫ *praporečník, fenrych, rotmistr* ▫ Praporečnijk/ Fenrych/ Rottmijstr ▫ Nam olim manipulis herbarum hařtili alligatis pro uexillis utebantur ▫ *někdy snopček neb hrstku bylin přivázanu na houfci za praporec měli* ▫ Někdy šnopček neb hrřtku bylin přiwázanu na hauffcy za praporec měli ▫ Item ▫ *co k houfci náleží* ▫ Co k hauffcy náleží ▫ et tunc est adiectivum. Manipulativum ▫ *po všech houfich, rotách neb desátcich* ▫ Po wšech | hauffijch/ Rotách neb Desátcých

Tt2vb

Manlius, gene. mafc. ▫ *vlastní jméno jednoho Římanína, kterýž přísná přikázání dával* ▫ Wlastnij gméno gednoho Ržijmanijna/ kterýž příjfná přikázání dával ▫ Vnde Manliana imperia ▫ *hrozná, těžká neb přísná přikázání* ▫ Hrozná/ těžká/ neb příjfná přikázání ▫ prouerbium

¹⁵⁸ žneč] zneč tisk

- Manna thuris** ▫ *ztlučené kadidlo, kouskové k lékařství potřební* ▫ Ztlučené kadidlo/ kaufkóvé k Lékařství potřební ▫ Item, Manna aëreum mel ▫ *rosa medová neb rez* ▫ Rofa medová neb rez ▫ à similitudine illius coelestis cibi, quo Haebrei olim pafti funt
- Mano**, as, aui, pri: longa ▫ *kanu, teku* ▫ Kanu/ teku ▫ Compo: Demano, et Promano ▫ *kanu doluov neb teku ven* ▫ Kanu doluow/ neb teku wen ▫ Permano, pen. prod. ▫ *naskrz teku* ▫ Na skrz teku ▫ Metapho: idem quod peruenio. Cernitis ex uno fonte omnia scelera manare, Cice ▫ *vidíte, že z jedné studnice všechny nešlechtnosti pocházejí neb vypryskují se* ▫ Widijte/ že z jedné studnice všechny nešlechtnosti pocházejí/ neb vypryskují se ▫ Ne hoc aliqua ad patrem permanet, Terent ▫ *aby se to někdy otce nedoneslo* ▫ Aby se to někdy Otce nedoneslo ▫ Permanat in uenas ▫ *proniká neb vchází v žily* ▫ Proniká neb vchází w žily ▫ Manalis fons ▫ *tekutá studnice neb vyprýšťující, pramenitá studnice* ▫ Tekutá studnice/ neb vyprýšťující/ pramenitá studnice
- Mannus**, gene. maf. ▫ *syn Theutonis, boha Němcuov* ▫ Syn Theutonis/ Boha Němcuow ▫ Sed Mannulus ▫ *malej koníček, koňátko* ▫ Malej koníček/ koňátko ▫ Equus pufillus
- Manobarbulus**, gene. maf. ▫ *volověnná kule* ▫ Wolověnná kule ▫ Item ▫ *vojenský pacholek, kterejž takovou braň nosí* ▫ Wogenský pacholek/ kterejž takowau braň nosý
- Manfiterna**, gen. foe. ▫ *vodní dčbán* ▫ Wodnij dčbán
- Manfuetus**, a, um ▫ *krotký, tichý, pokojný* ▫ Krotký/ tichý/ pokogný ▫ Manfuetus homo ▫ *tichej, dobrotivý člověk* ▫ Tichej/ | dobrotivý Człowěk ▫ Manfueta bestia ▫ *krotké howádko* ▫ Krotké howádko ▫ Immanfuetus ▫ *nekrotký, palchý, šílený* ▫ Nekrotký/ palchý/ šílený ▫ Manfuetudo ▫ *tichost, krotkost* ▫ Tichost/ krotkost ▫ Manfuesco, is ▫ *krotnu, tichnu, spokojují se* ▫ Krotnu/ tichnu/ spokogugi se ▫ Manfuefacio ▫ *krotím, tiším, kojím* ▫ Krotijm/ tišijm/ kogijm ▫ Manfuefio ▫ *krotnu neb tichnu* ▫ Krotnu neb tichnu ▫ Manfuetarius ▫ *kdo hovada a šelmy krotí* ▫ Kdo howada a šelmy krotij
- Mantile**, gener. neut. ▫ *ručník* ▫ Ručnijk ▫ Aliquando pro Mappa ▫ *za ubrus, ubrusec* ▫ za Vbrus/ vbrufec ▫ Dicitur etiam Mantele. Mantelium idem, uel Mantelum
- Mantica**, gene. foemi. pen. cor. ▫ *karnýř, hrdelní pytel neb tlumok, kterýž předu i z zadu dolu visí, myslivecký vaček* ▫ Karnýř/ hrdelnij pytel/ neb tlumok/ kterýž s předu y z zadu dolu wifý/ Myšlivecký waček ▫ Item ▫ *měšec* ▫ Měšec ▫ Manticula, diminutium ▫ *měšček* ▫ Měšček ▫ Manticularius ▫ *zloděj, kterejž měšce řeže, štwerák* ▫ Zloděj/ kterejž Měšce řeže/ Štwerák ▫ Manticular, aris ▫ *šibalstvo provozují, k měšcuom sahám, štweřím* ▫ Šibalstwo provozují/ k Měšcuom sahám/ štweřijm ▫ Manticulatio ▫ *šibalstvo, šejdýřství* ▫ Šibalstwo/ šejdýřství
- Mantichora**, gene. foemi. penult. prod. ▫ *zvíře v Indii, tak veliké jako lev, kteréž trojeřadé zuby má* ▫ Zwijře w Indij/ tak veliké jako Lew/ kteréž troje řadé zuby má
- Mantinea**, gene. foemi. ▫ *město v Arkadii* ▫ Město w Arcadij
- Mantis**, gene. mafc. latině Diuinus, uel Vates ▫ *hadač* ▫ Hadač ▫ Mantea, diuinatio, uaticinium ▫ *hádání* ▫ Hádání ▫ Manteum ▫ *místo, kde hádají* ▫ Mijsto kde hádagij

Mantilla, gene. foemi. ▫ *přídavek, co se přes jmenovanej počet neb odvážení při prodaji dáwa* ▫ Prijdawek/ co fe přes gmenowaney počet/ neb odváženij při prodagi/ dáwa ▫ Auctarium

| **Manto**, gene. foemi. ▫ *dcera Tiresia hadače* ▫ Dcera Tirefia hadače ▫ Et Manto, as, uerbum ▫ *zůstávám neb očekávám* ▫ Zůstávám/ neb očekávám ▫ Plautus, Herus nos apud aedem Veneris mantat ▫ *pán nás u chrámu Veneris očekává* ▫ Pán nás v chrámu Veneris očekává

Tt3rb

Mantua, gene. foemi. ▫ *město in Galia, Cisalpina neb Lombardia* ▫ Město in Gallia Cispalpina, neb Lombardia ▫ Mantuanus, a, um ▫ *co odtud jest* ▫ Co odtud gest ▫ Mantuanus Homerus, Vergilius

Manus, us, gene. foemi. ▫ *ruka* ▫ Ruka ▫ Item ▫ *množství, mnoho* ▫ Množstvíj/ mnoho ▫ Manus militum ▫ *houf lidu válečného* ▫ Hauff lidu wálečného ▫ Est etiam instrumentum nauale, uel telum ▫ *hák šířový* ▫ Hák šířfowý ▫ Et proboscis Elephanti dicitur manus ▫ *chřípě neb tlama slonová* ▫ Chřípě neb tlama flonowá ▫ Aliquando manus pro potestate ▫ *za moc* ▫ za Moc ▫ Tibi in manu est facere quod uelis ▫ *máš moc učiniti, co chceš* ▫ Máš moc včiniti co chceš ▫ In tua manu est ▫ *v tvé moci jest* ▫ Wtwé mocy gest ▫ Vnde Manumitto ▫ *svobodně propouštím, vyhošťuji, zhost dávám* ▫ Swobodně propouštijm/ wyhosťiugi/ zhošť dávám ▫ Manumisso ▫ *propuštění, svobodné vyhoštění* ▫ Propuštěníj/ fwobodné wyhosťěníj ▫ Manumissus, a, um ▫ *svobodně propuštěnej, kdo není více v jiného moci, vyhoštěný* ▫ Swobodně propuštěney/ kdo není wijce w giného mocy/ wyhosťěný ▫ In manibus, et prae manibus est ▫ *před rukama, připraveno, přihotověno jest* ▫ Před rukama/ připraweno/ přihotověno gest ▫ Prae manu dare ▫ *k rukám neb k užívání dáti* ▫ K rukám neb k vžijwánij dáti ▫ Per manus tradere ▫ *jinému vzdáti, co z jednoho na druhého připadá neb čemu jeden druhého naučí* ▫ Ginému vzdáti/ co z gednoho na druhého připadá/ neb čemu gedden druhého naučij ▫ Historia per manus tradita ▫ *zpráva činuow, kteréžto bez písma jeden druhého naučil* ▫ Zpráva činuow/ kteréžto bez Pijfma gedden druhého | naučil ▫ Manus inferre ▫ *moci sáhati, kwalt činiti* ▫ Mocý sáhati/ kwalt činiti ▫ Manus adferre socias, uel auxiliares ▫ *pomáhati, na pomoc přispěti* ▫ Pomáhati/ na pomoc přispěti ▫ Manus dare ▫ *dávati se* ▫ Dávati se ▫ Manus admouere operi ▫ *ruce k dílu přičiniti* ▫ Ruce k dijlu přičiniti ▫ Manus injcere ▫ *sáhati jako na své, právem vzíti* ▫ Sáhati yako na fwé/ práwem wzýti ▫ Aliquando idem quod praehendere ▫ *jímati, do vězení bráti* ▫ Gijmati/ do wězenij bráti ▫ Ad manus peruenit res ▫ *jednání k rozepři přišlo neb k trestání se dostalo* ▫ Gednánij k rozepři přišlo/ neb k trestánij se dostalo ▫ Manus tollere ▫ *radost oznamovati, vejskati, provýskovati* ▫ Radost oznamowati/ wayskati/ prowýskowati ▫ Sed Manus tendere ▫ *milosti neb pomoci žádati* ▫ Milosti neb pomocy žádati ▫ Plena manu ▫ *bohatě, hojně* ▫ Bohatě/ hogně ▫ Manu fingere ▫ *s pilností chystati se, jíti neb puosobiti* ▫ S pilností chystati se/ gijti/ neb puosobiti ▫ Manufactus, a, um ▫ *rukama udělaný* ▫ Rukama wdělaný ▫ Manibus pedibu-

Tt3va

sq̄ue ◻ se vši pilnosti ◻ Sewšlij pilnostij ◻ Manum de tabula tollere ◻ *dílo z rukou odložití, od díla přestati* ◻ Dijlo z rukau odložití/ od dijla přestati ◻ Manum ferulae subducere ◻ *k učení choditi neb pod trestání a kázeň učitele neb mistra se dáti* ◻ K včeníj choditi/ neb pod trestáníj a kázeň Včitele neb mijstra se dáti ◻ Manum habere sub pallio ◻ *lenivě dělati, liknovati se* ◻ Leniwě dělati/ liknowati se ◻ Primam manum, dicunt artifices ◻ *hrubé dílo* ◻ Hrubé dijlo ◻ Extremam adhibere manum ◻ *dílo dokonati, dodělati* ◻ Dijlo dokonati/ dodělati ◻ Conferere manum ◻ *potýkati se, bítí se* ◻ Potýkati se/ bijti se ◻ A Manu fit Manuarius, a, um ◻ *co k rukám náleží* ◻ Co k rukám náležij ◻ Artificium manuarium, aliàs Mechanicum ◻ *řemeslo* ◻ Ržemeslo ◻ Item, Manualis, e, ferē idem. Manuleatus, a, um ◻ *co rukávy má* ◻ Co rukáwy má ◻ Idem quod Manicatus. Manulearius ◻ *kdo šaty s velikejmi rukávy dělá* ◻ Kdo šaty s welikeymi | rukáwy dělá ◻ Manubiae, arum, plur. tantum ◻ *bitunk, holdování, loupež nepříteluum vzatá, kořist neb peníze z loupeže vyšacované* ◻ Bitunk/ holdováníj/ laupez nepříteluum wzatá/ kořist/ neb penijze z Laupeže wyšacované ◻ Manubialis, le ◻ *co k bitunku náleží* ◻ Co k bitunku náležij ◻ Manubrium ◻ *rukověť, střenek* ◻ Rukowěť/ střenek

Tt3vb

Mapalia, gene. neut. plurale tantum ◻ *pastouší chaloupa* ◻ Paštauffij chalaupa

Mappa, gene. foemi. ◻ *stolní prostěradlo, ubrus* ◻ Stolnij proftěradlo/ vbrus ◻ Mappula, diminuti. ◻ *ubrousek, malý ubrus* ◻ Vbraufek/ malý vbrus

Marathon, gene. mafc. ◻ *pole v Atice, na kterémž Perští zbiti byli od Milciada, hajtmána Athenienských* ◻ Pole w Attice/ na kterémž Perštij zbiti byli/ od Milciada Haytmána Athenyenských ◻ Hinc Marathonius, a, um ◻ *co k tomu přísluší* ◻ Co k tomu přijšuffij

Marahtron, gene. neut. latině Foeniculum ◻ *fenykl, vlaský kopr* ◻ Fenykl/ wlašský kopr

Marcellus, gene. maf. ◻ *vlastní jméno jednoho slavného Římanína* ◻ Wlaftnij gméno gednoho slawného Ržijmanijna

Marceo, es, marci ◻ *vadnu, hniji, chřadnu* ◻ Wadnu/ hnigi/ chřadnu ◻ Emarceo, idem. Marceſco, et Emarceſco ◻ *počínám vадnouti* ◻ Počijnám wadnauti ◻ Marcor, oris, pen. prod. ◻ *usvadlost, chřadlost, shnilina* ◻ Vſwadloſt/ chřadloſt/ shnilina ◻ Putredo Marci-dus, a, um ◻ *usvadlý, shnilý, uchřadlý* ◻ Vſwadlý/ shnilý/ vchřadlý

Marcus, gene. mafcu. ◻ *vlastní jméno* ◻ Wlaftnij gméno ◻ Hinc Marcipor, oris ◻ *pacholek Markú* ◻ Pacholek Markú ◻ Sicut Publipor ◻ *pacholek Publiu* ◻ Pacholek Publiú

Mare, generis neut. ◻ *moře, veliké shromáždění vod* ◻ Moře/ veliké shromážděníj wod ◻ Vnde Metaphora ◻ *nezčíslná neb velmi veliká věc a nesmírná* ◻ Nezčijšlná/ neb velmi veliká věc/ a nesmijrná ◻ Malo|rur mare ◻ *nezčíslné neb veliké zlé, neštěstí* ◻ Nezčijšlné neb veliké zlé/ nešťěštij ◻ Mare generale est nomen, Sed uarias, et speciales appellationes recipit à regionibus, quas alluit ◻ *od krajin, k kterýmž teče, obzvláštní jméno běře* ◻ Od kragin k kterýmž teče/ obzwláštnij gméno běře ◻ Oceanus ◻ *vysoké, hluboké moře, kteréž okolo světa jde* ◻ Wyſoké/ hluboké Moře/ kteréž okolo ſwěta jde ◻ Mare mediterraneum, et mare noſtrum ◻ *moře, kteréž prostřed skrze svět jde, a Afriku i Azi*

Tt4ra

od Europy poněkud dělí ▫ Moře/ kteréž prostřed lkrze Swět gde/ a Affryku y Azij od Europy poněkud dělij ▫ Mare Indicum ▫ *kterěz se Indie dotejče* ▫ Kterěz se Indye dotejče ▫ Mare Athlanticum ▫ *kterěz do Mauritanie k hoře Atlas teče* ▫ Kterěz do Maurytanie k hoře Athlas teče ▫ Mare Ibericum, et Balearicum ▫ *kterěz se k Hispaní vylévá* ▫ kteréž se k Hyfpanj wyléwá ▫ Mare Thyrrhenum, et Thufcum ▫ *kterěz se k Italí vylévá mezi Genuy a Sicilí* ▫ Kterěz se k Italij wyléwá/ mezy Genuy a Sycilij ▫ Mare Ligusticum ▫ *kterěz jest při Genue* ▫ kteréž gest při Genue ▫ Mare Ionicum ▫ *které se řecké země dotýká na té straně proti Italí a Sicilí. Ale to, kteréž na druhé straně proti Azí leží, jest v zemi řecké, a slove mare Aegeum* ▫ Které se Ržecké země dotýká/ na té straně proti Italij a Sycilij. Ale to kteréž na druhé straně proti Azij ležij/ gest w Zemi Ržecké/ a flowe Mare Aegeum ▫ Item, Mare Adriaticum ▫ *kterěz mezi Italí a Dalmací neb Illyricum jest, v němžto Benátky leží* ▫ Kterěz mezy Italij a Dalmacij neb Illyricum gest/ w němžto Benátky ležij ▫ aliàs superum mare. Quemadmodum Thyrrhenum uocatur Inferum. Vide etiam in dictione Pontus. Mare Caspium, Vide in dictione Hyrcania. Marinus, a, um ▫ *co v moři přebejvá* ▫ Co w Moři přebeywá ▫ Maritinus, a, um ▫ *co se moře dotýká* ▫ Co se Moře dotýká ▫ Transmarinus, a, um ▫ *co za mořem jest, zámořský* ▫ Co za mořem gest/ zámořský ▫ Transmarinae merces ▫ *kupecké přes moře přivezené a přinesené zboží*

Tt4rb

Mareotis, idis, gene. foemi. ▫ *jezero v krajině Africe Cyrenaica slove, nedaleko od Alexandrie ejiptské* ▫ Gezero w kragině Affrice/ Cyrenaica flowe/ nedaleko od Alexandrie Egipťské

Marga, gene. foemi. ▫ *křechař, chříst* ▫ Křechař/ chřijř ▫ Vox Gallica. Aus nomen

Margarita, gener. foemi. ▫ *perla* ▫ Perla ▫ Vnio idem. Margaritarius ▫ *kdo perly prodává*, *perelník* ▫ Kdo Perly prodává/ Perelník ▫ Margaritiferus, a, um ▫ *co perly plodí a přináší* ▫ Co Perly plodij a přinášij ▫ Legitur etiam Margaritum, in genere neutro

Margiana, gene. foemi. ▫ *krajina v Větší Azí, v kteréž jest město Antiochia* ▫ Kragina w wětšij Azij/ w kteréž gest Město Antyochia

Margo, inis, gene. dubij ▫ *obruba, kraj neb zevnitřní stránka, svršek neb konec všeliké věci* ▫ Obruba/ krag neb zevnitřnij stránka/ swrřšek neb konec wšeliké wěcy ▫ Sed proprie folij uel paginae. In margine adscripsi, quid castigandum sit ▫ *na straně neb na kraji napsal sem, co by mělo opraveno bejti* ▫ Na straně neb na kragi napsal sem/ co by mělo opraveno beyti ▫ Vnde Margineus, a, um. et Marginalis, le ▫ *co na strankách neb koncích jest* ▫ Co na strankách neb koncých gest

Margus, gene. mafc. ▫ *řeka v Azí, kteráž do řeky Oxum teče* ▫ Ržeka w Azij/ kteráž do Ržeky Oxum teče

Marifca, gene. foemi. ▫ *nechutný fík* ▫ Nechutný fíjk ▫ Et Morbus ▫ *bradavičný fík v zadku* ▫ Bradavičný fíjk w zadku

Maritus, gene. mafc. ▫ *manžel* ▫ Manžel ▫ Marita ▫ *manželka* ▫ Manželka ▫ Marito, as ▫ *žením, spojuji* ▫ Zěnjm/ spogugi ▫ Maritare uites arboribus ▫ *ratolesti vinné k stromům připojovati, přivazovati* ▫ Ratolesti winné k stromům připogowati/ přiwarzowati ▫ Mari|talis, le ▫ *co manželu neb manželce přísluší, manželský* ▫ Co manželu neb manželce příslušij/ manželký

Tt4va

Marius, gene. mafc. ▫ *vlastní jméno jednoho vnešeného Římanína* ▫ Wlaftnij gméno gednoho wneffeného Ržijmanijna

Marmarica, gene. foemi. ▫ *krajina v Africe, dotýká se Ejipta* ▫ Kragina w Affryce/ dotýká se Ejipta

Marmor, gene. neut. ▫ *mramor* ▫ Mramor ▫ Marmoreus, a, um ▫ *mramorový* ▫ Mramorowý ▫ Marmoratus, a, um ▫ *mramorem přikrytý* ▫ Mramorem přikrytý ▫ Marmoratum, substantiuè ▫ *dlažení mramorem a vápnem smíšené* ▫ Dlaženij Mramorem a Wápnem smijššené ▫ Marmorarius ▫ *kdo mramor teše, kamenník* ▫ Kdo Mramor teše/ kamennijk ▫ Marmorofus, a, um ▫ *co má způsob mramorový neb plný mramoru* ▫ Co má způsob mramorowý/ neb plný Mramoru

Marpefus, gene. maf. pen. prod. ▫ *hora na ostrově Paro* ▫ Hora na wostrowě Paro ▫ Vnde Marpefus, a, um ▫ *co odtud jest* ▫ Co odtud gest ▫ Marpefia cautes ▫ *skala v hoře Marpeso neb mramorový sloup* ▫ Skala w hoře Marpefo/ neb Mramorowý slaup

Marra, gene. foemi. ▫ *motyka, kratce, příprava železná, kterouž se koření bylinné vykopává* ▫ Motyka/ kratce/ příjprawa železná/ kterauž se koření bylinné vykopává

Marrubium, gene. neut. ▫ *jablečnick bylina* ▫ Yablečnick bylina ▫ aliàs Prašium

Mars, tis, gene. mafc. et apud Poetas Mauors ▫ *buoh boje a wálek* ▫ Buoh boge a wálek ▫ Item ▫ *jeden z sedmi planétuow* ▫ Geden z sedmi Planétuow ▫ Aliquando pro Bello accipitur Ancipiti marte pugnatum est ▫ *nejistým bojem bojováno jest, že se nemohlo vědět, která strana svítězí* ▫ Negiftým bogem bogováno gest/ že se nemohlo vědět/ která strana swijtězý ▫ Suo marte confecit ▫ *svou vlastní mocí neb skrze svou rozšafnost toho dovedl, spuosobil* ▫ Swau wlaftnij mocý/ neb skrze swau rozšaffnost toho dowedl/ spuosobil ▫ Martius, a, um ▫ *co Marsovi přísluší neb bojovný, válečný* ▫ Co Marso|wi příslušij/ neb bogowný/ wálečný ▫ Martius campus ▫ *pole neb plac v Římě mezi městem a řekou* ▫ Pole neb plac w Ržijmě/ mezy Městem a Ržekau ▫ Tyberim ▫ *Marsovi bohu posvěcený* ▫ Marfowi Bohu powěčený ▫ Et Martius ▫ *březen* ▫ Březen ▫ substantium. Martiacus, a, um. idem quod Martius. Item, Martialis, le ▫ *kdo se pod planetou Marsa narodil neb válečný* ▫ Kdo se pod Planetau Marfa narodil/ neb wálečný ▫ Martialis, substantium ▫ *jméno jednoho poéty* ▫ Gméno gednoho Poéty

Tt4vb

Marfi, gene. maf. ▫ *lidé v Itáli, dotýkají se Pícnos* ▫ Lidé w Italij/ dotýkagij se Pícnos

Marfias, gene. mafc. ▫ *jeden z satyruow, kterýž se o to pokusil, aby Apolina v umění pišťby převedl, protož byl od něho vodřen* ▫ Geden z Satyruow/ kterýž se o to pokusyl/ aby

- Apolina w vměnj pifŕby přewayŕfil/ protož byl od něho wodřen ◻ Vt in fabulis est.
Et flumen Phrygiae ◻ řeka v Frygí ◻ Ržeka w Phrygij
- Marfupium**, gener. neut. ◻ *měšec, vaček, tobolka* ◻ Měšfec/ waček/ Tobolka ◻ Marfupiaris ◻ *měšečník, tobolář, vačkář* ◻ Měšfečníjk/ Tobolář/ Wačkář
- Martes**, gene. mafc. ◻ *kuna* ◻ Kuna
- Martyr**, gen. com. latinè Teftis ◻ *svědek* ◻ Swědek ◻ Martyrium ◻ *svědectví* ◻ Swědectwij
- Mas**, maris, gene. mafc. ◻ *samec, osoba mužská* ◻ Samec/ ofoba mužská ◻ Masculus, diminutium ◻ *mužík, pacholik, samček* ◻ Mužijk/ pacholijk/ samček ◻ Et Masculus, a, um ◻ *zmužilý, statečný, srdnatý* ◻ Zmužilý/ ŕstatečný/ ŕrdnatý ◻ Item, Masculinus, a, um ◻ *mužský, co muži přísluší* ◻ Mužský/ co Muži příjŕluffij ◻ Masculeŕco ◻ *počínám mužem býti* ◻ Počijnám mužem býti ◻ Masculo, as ◻ *silním, upevňuji* ◻ Sylnijm/ vpewňugi ◻ Commaŕculo, idem. Emaŕculo ◻ *kleštím, vyřezuji, odjímám mužství* ◻ Kleŕftijm/ wyřezugi/ odgijmám mužŕtwij ◻ Mascula uirtus ◻ *zmužilá mocnost* ◻ Zmužilá mocnoŕt
- | **Maffa**, ae, gene. foemini. ◻ *kvas, těsto, z kteréhož se chléb válí a peče* ◻ Kwas/ těŕto/ z kteréhož ŕe chléb wálj a peče ◻ Conŕperŕio triticea ◻ *pšeničné těsto neb zadělání* ◻ Pŕŕŕeničné těŕto/ neb zadělánj ◻ Et Maffa ◻ *kra, kruh, slitina, špalek, veliká kúle* ◻ Kra/ kruh/ ŕlytina/ ŕŕpalek/ weliká kúle ◻ Vnde Maffula, dimin. ◻ *kroužek* ◻ Kraužek
- Maffagetae**, gene. mafc. pen. cor. ◻ *lidé v Skytí asiatské, nedaleko od moře Kaspium, jichžto obyčej jest, že rodiče své, když pro starost nestateční sou neb sic neduživí, na kusy rozsekávají a snědí* ◻ Lidé w Scythij Afiatŕké/ nedaleko od Moře Caŕpium/ gichžto obyčeg geŕt/ že Rodiče ŕwé/ když pro ŕtaroŕt neŕtatečníj ŕau/ neb ŕyc nedužiwj/ na kufy rozŕekáwagj a ŕnědij
- Mafiniffa**, gene. mafcu. ◻ *král Numiduov* ◻ Král Numiduow
- Maficus**, gene. mafcu. pen. cor. ◻ *hora v Kampaní, na kteréž vejborné víno roste* ◻ Hora w Campanij/ na kteréž wayborné Wijno roŕte ◻ Vnde Maŕicum uinum
- Maŕilia**, gene. foemi. ◻ *staré a slavné město v Galí narbonenské neb delfiantu, Marsilia* ◻ Staré a ŕlawné Měŕto w Gallij Narbonenŕké/ neb Delŕffiantu/ Maŕfilia ◻ Hinc Maŕilienŕis, e ◻ *co odtud jest* ◻ Co odtud geŕt
- Maffyli**, pen. prod. gener. mafcu. ◻ *lidé v Africe, dotýkají se Mauritanie a Numidie* ◻ Lidé w Affryce/ dotýkagj ŕe Mauritanje a Numidy
- Mafliche**, uel **Maficha**, gene. foemini. pen. cor. ◻ *vyprýštěná smola neb gumi a pryskyřice z dřeva lentisku* ◻ Wyprýŕŕěná ŕmola/ neb Gummi/ a pryŕkyřice z dřewa Lentifku ◻ Vulgò dicitur Maŕtix, de quo ŕupra in dictione Lentifcus
- Mafigia**, gene. maf. ◻ *někdo, kdo bití a trestání zasloužil* ◻ Někdo kdo bitij/ a treŕtánj zaŕlaužil ◻ latinè Verbero, Maŕtix enim graecè, Scutica uel Flagellum uocatur latinè ◻ *žila, bič* ◻ Zila/ bič ◻ Homeromaŕtix ◻ *hánce a potupník Homera poéty* ◻ Hánce a potupnij Homera Poéty ◻ sic Cicero|maŕtix, Vergiliomaŕtix

Uu1ra

Uu1rb

Maftos, gene. mafcu. latinè Mamma ◻ *cecek* ◻ Cecek ◻ Et per Metapho ◻ *mosazný čep při studnici, z kteréhož voda teče* ◻ Mofazný čep při studnici/ z kteréhož voda teče ◻ Quidam uocant ubera

Mafruca, gene. foemini. ◻ *oděv lidu v Sardinii* ◻ Oděw Lidu w Sardinij ◻ Mafrucatus ◻ *kdo takový oděv nosí* ◻ Kdo takový oděw nořy

Mataeus, a, um, gene. om. latinè Vanus ◻ *marný, daremný* ◻ Marný/ daremný ◻ Mataeologus ◻ *daremný žvác, pliskač* ◻ Daremný žvác/ plykač

Matella, et **Matellio**, Vide Matula

Mater, gene. foemini. ◻ *matka, máti, mátě* ◻ Matka/ máti/ mátě ◻ Mater matrima ◻ *kteráž matkou jest a mátě její ještě živa jest* ◻ Kteráž matkau gest/ s mátě gegij gestě živa gest ◻ Materfamiliàs ◻ *hospodyně* ◻ Hospodyně ◻ Matercula, diminuti. ◻ *matička* ◻ Matička ◻ Matertera ◻ *matky sestra* ◻ Matky festrā ◻ Mater magna ◻ *Země* ◻ Země ◻ Mater alma, idem. Item, Mater Deum, Mater Phrygia. Mater matuta ◻ *záře, jitrní červenost* ◻ Záře/ gitrnij čerwenost ◻ Maternus, a, um ◻ *mateřský* ◻ Mateřký ◻ Materna lingua ◻ *mateřská řeč* ◻ Mateřká řeč ◻ Matrimus, a, um ◻ *co ještě živú matku má* ◻ Co gestě žiwú matku má ◻ Matricida ◻ *matky své vrah* ◻ Matky své wrah ◻ sicut Nero fuit. Matricidium ◻ *vražda neb zabití matky* ◻ Wražda neb zabitij matky ◻ Matrimonium ◻ *snoubení muže a ženy, manželstvo* ◻ Snaubenij muže a ženy/ Manželstwo ◻ Matrimonialis, le ◻ *co k manželství náleží* ◻ Co k Manželstwij náležij ◻ Matrona, pen. prod. ◻ *matka domu, řádná manželka, kteráž již matkou jest neb býti má, počestná žena* ◻ Matka domu/ řádná manželka/ kteráž giž matkau gest/ neb býti má/ počestná žena ◻ Vnde Matronalis, le ◻ *co počestné ženě přináleží* ◻ Co počestné ženě přináležij ◻ Sed Matrona, pen. cor. gene. maf. ◻ *řeka v Galii, jenž slove Marne* ◻ Ržeka w Galij/ genž slowe Marne | ◻ Matrix, icis ◻ *ženská matka, v kteréž se plod v životě jejich počíná i chová, též všeliký živočich ženského pohlaví, od něhož se mladí rodí a vychovávají* ◻ Žěnská matka/ w kteréž se plod w životě gegich počijná y chowá/ Též všeliký žiwočich ženského pohlawij/ od něhož se mladij rodij a wychowawagij ◻ Abufiue etiam de Arboribus, et Urbibus dicitur. Nam Matrices urbes latini uocant, quas Graeci Metropoles ◻ *hlavní města, z nichžto jiná města osazovaná i rozmáhána bývají* ◻ Hlawnij Měřta/ z nichžto giná Měřta ofazovaná y rozmáhána býwagij ◻ Sed Medici aliquando Matricem pro uentriculo in foeminis accipiunt, qui iunctus est uelicae

Materia, uel **Materies**, gene. foemini. ◻ *nástroj neb příprava, z kteréž se nětco dělá, hmotnost* ◻ Nástrog neb příjprawa/ z kteréž se nětco dělá/ hmotnost ◻ Et pro Argumento, plerunque¹⁵⁹ pro ligno accipitur ◻ *za les k stavení* ◻ za Les k řtawenij ◻ Vnde Materiarius ◻ *tesař neb sekač dřev* ◻ Tesař/ neb sekač dřew ◻ Et Materialis, le ◻ *co k nástroji a stavení přísluší* ◻ Co k nástroji a řtawenij přířřluffij

Uu1va

¹⁵⁹ plerunque] plaerunque tisk

Mathesis, gene. foemini. et Mathema, gene. neut. pen. prod. latinè Disciplina ◻ *umění, kteréž skrze jistá ukazování neb vyučení zavřino bývá, jako jest arithmetica, geometria, astronomia, musica* ◻ Vměnij/ kteréž skrze gíťá vkazování neb wyvčeníj zavřijno býwá/ yako gest Arithmetica, Geometria, Astronomia, Musica ◻ quae Mathematica, et Mathematicae disciplinae uocantur. Hinc Mathematicus ◻ *kdo takovým uměním rozumí* ◻ Kdo takovým vměním rozumij ◻ Aliquando pro Genethliaco, uel Chaldaeo ◻ *za hadače z hvězd neb z dne narození* ◻ za Hadače z Hvězd/ neb z dne narozeníj

Matta, gen. neut. ◻ *rohože, šperloh slamený, z třtiny neb z jiných k tomu podobných věcí* ◻ Rohože/ šperloh slamený/ z třtiny/ neb z giných k tomu podobných věcý

| **Matula**, gene. foemini. ◻ *scavý střeb, hrnec* ◻ Scavý střeb/ hrnec ◻ Matella, et Matellio, diminutiuum ◻ *noční střípek, do kteréhož se močí* ◻ Nočníj střijpek/ do kteréhož se močij

Uu1vb

Maturus, a, um ◻ *zralý, dospělý* ◻ Zralý/ dospělý ◻ Propriè de fructibus. Matura poma ◻ *zralá jablka, dozralá* ◻ zralá yablka/ dozralá ◻ Immaturus ◻ *nezralý* ◻ Nezralý ◻ Praematurus, a, um ◻ *před časem zralý, nečasný* ◻ Před časem zralý/ nečasný ◻ Item, Maturus ◻ *příhodný, příslušný* ◻ Příhodný/ příslušný ◻ Virgo matura uiro ◻ *panna dorostlá neb hodná muže* ◻ Panna dorostlá neb hodná Muže ◻ Maturum tempus deambulationi ◻ *příhodný, příslušný čas k procházce* ◻ Příhodný/ příslušný čas k procházce ◻ Maturus partus ◻ *včasný porod* ◻ Wčasný porod ◻ Matura aetas ◻ *dokonalý, dospělý věk* ◻ Dokonalý/ dospělý věk ◻ Maturitas ◻ *zralost* ◻ Zralost ◻ Item ◻ *stálost, pravá mírnost neb přibeyvání, dokonalost* ◻ Stálost/ prawá mijrnost/ neb přibeyvání/ dokonalost ◻ Maturè, aduerbium ◻ *časně, rychle* ◻ Čzafně/ rychle ◻ Matureo, uel Maturefco ◻ *dozrávám* ◻ Dozrávám ◻ De fructibus propriè dicitur. Sed etiam ad alia transfertur. Hulus maturuit ◻ *vřed dozral* ◻ vřed dozral ◻ Ematurefco, et Permaturefco ◻ *přezrávám, dobře dozrávám* ◻ Přezrávám/ dobře dozrávám ◻ Maturo, as ◻ *činím dozralé neb dozrávám, dospívám* ◻ Čžinijm dozralé/ neb dozrávám/ dospijwám ◻ Vua maturata dulcescit, Cice: ◻ *hrozen dozralej neb došlý, sladné, jest sladký* ◻ Hrozen dozraley neb došlý/ hladné/ gest hladký ◻ Maturare significat ◻ *v pravý čas udělati neb pospěšiti* ◻ Wprawý čas vdělati/ neb pospěšiti ◻ Dic ut maturet ◻ *pověz mu, ať pospíší* ◻ Powěz mu/ ať pospíjij ◻ Maturat abitum ◻ *pospíchá přeč odjiti* ◻ Pospijchá přeč odgijti

Matuta, gene. foemi. penult. prod. pro Aurora ◻ *jitřní záře* ◻ Gitřnij záře ◻ à Graecis ◻ Λευκοθέα ◻ Vnde Matutinus, a, um | ◻ *jitřní* ◻ Gitřnij ◻ Matutinum tempus ◻ *jitřní čas* ◻ Gitřnij čas

Uu2ra

Mauritania, gene. foemi. ◻ *zadní krajina v Africe proti západu slunce* ◻ Zadnij kragina w Affryce/ proti Západu Slunce ◻ Partim Caefariensis appellata, partim Tingitana. Maurus ◻ *někdo z té krajiny* ◻ Někdo z té kraginy ◻ Mauritanius, a, um ◻ *co k tomu přísluší* ◻ Co k tomu příslušíj ◻ Illud gentile, hoc posseβium est

Mausolus, gene. mascu. pen. prod. ◻ *byl král v Kari, jemužto manželka jeho Artemisia po smrti jeho znamenitý hrob udělala, jenž Mausoleum, ped. prod. slove. Odtud všickni nákladní*

hrobové mausolea bejvají jmenovány ▫ Byl Král w Carij/ genužto manželka geho Artemilia po smrti geho znamenitý hrob vdělala/ genž Maufoleum, pen. prod. flowe. Odtud wšickni nákladnij hrobowé Maufolea beywagij gmenowány

Maxilla, gene. foemi. ▫ *lice, tvářnost* ▫ Lijce/ twářnost ▫ Idem quod Mala, uel Gena. Hinc Maxillaris, re ▫ *co k licem náleží* ▫ Co k lijcem náležij

Maximus, a, um, superlatiuus irregularis à Magnus ▫ *velmi veliký, nejvyšší, najznamenitější* ▫ Welmi weliký/ naywyžšij/ nayznamenitěššij ▫ Pontifex maximus ▫ *najvyšší neb najpřednější biskup, kněz* ▫ Naywyžšij/ neb naypředněššij Biskup/ Kněz ▫ Maxima uelstalis ▫ *najvyšší mezi jeptiškami* ▫ Naywyžšij mezy Geptiškami ▫ Vestae ▫ *abbatyše* ▫ Abbatyše ▫ Maximè, aduerbium ▫ *předkem, najraději, naramně příliš* ▫ Předkem/ nayraděgij/ naramně přijliš

Maza, gene. foemi. ▫ *koláč mandlový, líhanec vořechový, nenakvasený chléb neb olejem a vínem politý* ▫ Koláč mandlový/ lýhanec wořechový/ nenakwasený chléb/ neb olegem a Wijnem politý ▫ Vnde Mazapanis ▫ *marcipán, mazanec* ▫ Marcypán/ Mazanec

ME

Meatus, Vide Meo

Mechanicus ▫ *řemeslník* ▫ Ržemešnik ▫ aliquando adiectiuum. Vnde Artes mechanicae | ▫ *umění řemesnická* ▫ Vměnij řemesnická ▫ Illiberales, et Sedentariae

Uu2rb

Mecenas, gene. mafc. ▫ *vlastní jméno jednoho římského šlechtice, kterejž při dvoru císaře Augusta naramně vzáctný byl a zvláštní přítel Vergili a Horaci, odtud každý ochránce a milovník učených lidí mecaenas nazván bývá* ▫ Wlaštnij gméno gednoho Ržijmškého Šlechtice/ kterejž při Dworu Cýřare Augušta naramně wzáctný byl/ a zwlaštnij přijtel Vergilij a Horatij/ odtud každý ochránce a milovník Včených lidij/ Mecaenas nazwán býwá

Mecum, aduerbium ▫ *se mnou* ▫ Semnau

Medea, **Medea**, gene. foemini. pen. pro. ▫ *dcera Oety krále Kolchorum, manželka Jásonowa* ▫ Dcera Oety Krále Colchorum/ Manželka Jásonowa

Medeor, eris ▫ *hojím, léčím* ▫ Hogijm/ léčijm ▫ et non tantum de uulneribus dicitur. Immedeor ▫ *hojím vnitř* ▫ Hogijm wnitř ▫ Remedium ▫ *lékařství, hojení, léčení* ▫ Lékařstwij/ hogenij/ léčeníj

Media, gene. foem. ▫ *krajina v Větší Azí, dotýká se Persiae a Armeniae* ▫ Kragina w wětšij Azij/ dotýká se Persiae a Armeniae ▫ Medi ▫ *lidé v ní* ▫ Lidé w nij ▫ Medica ▫ *koření, kteréž v ní obyčejně roste a koně dobře krmí i sytí* ▫ Kořeníj/ kteréž w nij obyčejně roste/ a Koně dobře krmij y fytij

Medicor, aris, medicatus sum. Legitur etiam Medico, medicas ▫ *léčím, hojím, zaháním bolest* ▫ Léčijm/ hogijm/ zahánijm bolest ▫ Medicus ▫ *lékař, hojitel* ▫ Lékař/ hogitel ▫

Medicus, a, um ◻ *hojebný, lékařský* ◻ Hogebný/ lékařský ◻ Medica herba ◻ *lékařská bylina, hojebné koření* ◻ Lékařká bylina/ hobebné koření ◻ Medicina ◻ *lékařské umění, lékařství* ◻ Lékařské vměňij/ Lékařtwij ◻ Medicinam adhibere ◻ *bolest hojiti, žalosti neb smutku polehčiti, zaháněti, lékařství dáwati* ◻ Bolest hogiti/ žalosti neb smutku polehčiti/ zaháněti/ Lékařtwij dáwati ◻ Medela, Medicamentum, et Medicamen, idem. Aliquando tamen Medicamentum accipitur pro Veneno ◻ *za jed* ◻ za Ged ◻ Medicamentarius ◻ *kdo lékařství strojí, lékař neb apatékář* ◻ Kdo | Lékařtwij ftrogij/ Lékař/ neb Apatékář ◻ Medicabilis, le ◻ *zhojitedlný, co se muože zhojiti, lékařství trpěti* ◻ Zhojitedlný/ co se muože zhogiti/ lékařtwij trpěti ◻ Medibilis, medibile, idem. Immedicabilis ◻ *nezhojitedlný* ◻ Nezhogitedlný

Uu2va

Medimnus, gene. masc. uel Medimnum, gener. neut. ◻ *míra u Řekuov, drží šest modius, jeden modius drží osm chenicas, to jest nepochybně osm mírek, nětco okolo sester, i drží medimnus, osm a čtyřidceti mírek, jest nepochybně štrospurská míra* ◻ Mijra v Ržekuow/ držij šest Modius. Geden Modius držij osm Chenicas, to gest nepochybně osm mijrek/ nětco okolo Sester. Y držij Medimnus osm a čtyřidceti mijrek/ Gest nepochybně Štrospurská mijra ◻ Est enim aridorum menfura ◻ *zrnatých suchých věcí míra* ◻ Zrnatých suchých věcí mijra ◻ Vide infra

Mediocris, Vide Medius

Meditor, aris, meditatus sum ◻ *rozjímám, chystám, přemejšlím s pilností* ◻ Rozgijmám/ chystám/ přemayšlijm s pilností ◻ Item ◻ *cvičím* ◻ Cwičijm ◻ Vnde Meditatio ◻ *cvičení, chystání, koštování* ◻ Cwičenij/ chystánij/ kofstowánij ◻ Et Meditatorius, a, um ◻ *cvičný, rozjímavý, smyslný* ◻ Cwičný/ rozgijmawý/ fmyslný ◻ Meditatus, a, um, ferè idem. Meditabundus, a, um ◻ *přemyšlející, rozjímající* ◻ Přemyšlegijcý/ rozgijmagijcý ◻ Praemeditor ◻ *přemejšlím, prvé hodluji, zachystávám* ◻ Přemayšlijm/ prvé hodluci/ zachystávám ◻ Inuenitur Meditatus, a, um. in paßiua significatione. Omnia mihi meditata sunt ◻ *všecky věci ode mne rozjímány* ◻ Wšecky věcy ode mne rozgijmány ◻ Hinc compositum, Immeditatus, a, um ◻ *nepřemyšlený, nepřichystaný* ◻ Nepřemyšlený/ nepřichystaný ◻ Nomen. Meditatio ◻ *rozjímání, cvičení* ◻ Rozgijmánij/ cwičenij ◻ Praemeditatio ◻ *postarání, přemyšlování, napřed rozjímání* ◻ Pošťaránij/ přemyšlowánij/ napřed rozgijmánij ◻ Meditatè, aduerbium ◻ *rozmyslně* ◻ Rozmyslně

| **Medius**, a, um ◻ *prostřední* ◻ Prostřednj ◻ Item ◻ *hluboký* ◻ Hluboký ◻ Media uocabula ◻ *slova, kteráž mohou na obě straně rozumina býti, v dobrém i zlém* ◻ Słowa kteráž mohou na obě straně rozumijna býti/ w dobrém y zlém ◻ ut Valetudo, Facinus etc. Medium arripere ◻ *prostřední vzíti, pochyti* ◻ Prostřednij wzýti/ pochyti ◻ Ex medio fomno ◻ *z hlubokého spaní* ◻ Z hlubokého spanij ◻ Aliquando ◻ *vuobec* ◻ Wuobec ◻ Consulite in medium ◻ *rad'te se vůbec, porad'te se o obecné dobré* ◻ Rad'te se vůbec/ porad'te se o obecné dobré ◻ In medium producere, uel proferre ◻ *najevo vynesti, zjevně oznámiti* ◻ Na gewo wynefti/ zgewně oznámiti ◻ E medio difcedere ◻ *preč odjiti* ◻ Preč od-

Uu2vb

gijti ◻ E medio tollere ◻ *zahubiti, zabiti* ◻ Zahubiti/ zabiti ◻ In medio relinquere ◻ *bez rozsudku nechati, jiným k uvážení zuostaviti* ◻ Bez rozsudku nechati/ jiným k uvážení zuostawiti ◻ Medium, substantium ◻ *prostředek* ◻ Proftředek ◻ Medianus, a, um. idem quod Medius, Architectonicum uerbum. Medianae columnae ◻ *prostřední sloupové* ◻ Proftřednij slaupové ◻ Et Medioximus, a, um, idem. Medietas ◻ *polovice, prostřednost* ◻ Polowice/ prostřednost ◻ Composi: Dimidius, a, um ◻ *polovičný, napoly rozdělený* ◻ Polowičný/ napoly rozdělený ◻ Dimidiatus, a, um, idem. Sed Dimidius ◻ *o těch věcech, kteréž se v hromadě nedrží* ◻ O těch věcech/ kteréž se w hromadě nedržíj ◻ Nonnunquam substantium, ut Dimidium noctis praeterijt ◻ *polovici noci pominulo* ◻ Polowicy nocy pominulo ◻ Mediocris, e ◻ *prostřední, mírný* ◻ Proftřednij/ mijrný ◻ Mediocritas ◻ *středmost, prostřednost, mírnost* ◻ Střijdmoft/ prostřednost/ mijrnoft ◻ Mediocriter, aduerbium ◻ *prostředně, mírně* ◻ Proftředně/ mijrně ◻ Medialstinus, pen. cor. ◻ *najpovrženější pacholek, drvonoš, marštalní pacholek, lazební slouha, drbač etc.* ◻ Naypowrženěglij pacholek/ Drwonofs/ Marštalnij pacholek/ Lazebnij slauha/ drbač etc. ◻ Medioximus, a, | um, pen. cor. ◻ *středný, mírný* ◻ Střijdmý/ mijrný ◻ Mediolanum ◻ *hlavní město těch lidí, ješto slovou Galli Insubres, Mediolán w Lombardí* ◻ Hlawnij město/ těch lidí/ gelfto slowau Galli Insubres, Medyolán w Lombardij ◻ Vnde Mediolanensis, e ◻ *co odtud jest* ◻ Co odtud gest ◻ Mediterraneus, a, um ◻ *co prostřed w krajině neb w zemi jest* ◻ Co prostřed w kragině neb w Zemi gest ◻ Mare mediterraneum ◻ *moře, kteréž prostředkem skrze svět jde* ◻ Moře kteréž Proftředkem fkrze fwět gde ◻ Vide supra in dictione Mare. Mediterraneae urbes ◻ *města, kteráž daleko od moře neb uprostřed země leží* ◻ Města kteráž daleko od Moře/ neb vproftřed Země ležíj ◻ Meditullium ◻ *prostředek země neb krajiny* ◻ Proftředek země/ neb kraginy ◻ In meditullio Italiae ◻ *uprostřed w Italí* ◻ Vproftřed w Italij ◻ Mediusfidius, aduerbium iurandi, sicut Mehercule ◻ *na mou pravdu* ◻ Na mau prawdu ◻ Medulla ◻ *mozk w kostech, ne w dříví, mastnost, jadrnost, stržeň* ◻ Mozk w kostech ne w dřijwij/ mastnoft/ yadrnoft/ stržeň ◻ Medullitus, aduerbium ◻ *právě z vnitřka* ◻ Právě z wnitřka ◻ Emedullo, as ◻ *mozk neb jadrnost vytahují* ◻ Mozk neb yadrnoft wytahugij ◻ Et Metapho ◻ *vysvětlují, vyjadřují* ◻ Wyfwětluji¹⁶⁰/ wyiadřugi

Uu3ra

Medufa, gene. foemi. pen. prod. ◻ *dcera Phorci, kteráž hadí vlasy měla a od Persea zamordována byla* ◻ Dcera Phorci/ kteráž hadij wlawy měla/ a od Persea zamordována byla ◻ Dicitur etiam Gorgone, siue Gorgonis, idis

Megabizus, gene. maf. ◻ *kněz bohyně Diány efezské* ◻ Kněz Bohyně Dyány Efezské ◻ Et per Metapho ◻ *za chlipného a žen žádostivého člověka* ◻ Za chlipného/ a žen žádostiwého Człowěka

¹⁶⁰ Wyfwětluji] Wyfwědlugi *tisk*

Mega, latině Magnum ▫ *veliké* ▫ Weliké ▫ Vnde Megalefia, orum ▫ *slavný vejroční svátek neb divadlo bohyni Kybele ku poctivosti* ▫ Slavný wayročníj Swátek/ neb diwadlo/ Bohyni Cybele ku poctiwosti ▫ Ludi Megalenses, idem

| **Megaera**, gene. foemi. ▫ *jedna z pekelných bohyní, kteréž Furiae slovou* ▫ Gedna z Pekelných Bohynij/ kteréž Furiae slowau ▫ Vide Furo

Uu3rb

Megara, gene. foemi. pen. cor. ▫ *město řecké krajíně* ▫ Město Ržecké kragině ▫ Megaris ▫ *slove, kteréž se Atiky dotýká* ▫ slowe/ kteréž se Attiky dotýká ▫ Vnde Megarenfis, e ▫ *co z toho města jest* ▫ Co z toho Města gefť ▫ Et Megaricus, a, um, idem ▫ *megarenský* ▫ Megarenský

Megiftanes, gene. mafc. latině Primates ▫ *přednější a mocnější neb vysoce vážení lidé* ▫ Předněgšij/ a mocněgšij/ neb wysoce wáženij lidé

Meio, is, sine praeterito ▫ *štím, moč pouštím, močím* ▫ Sftijm/ moč pausstijm/ močijm

Mel, gene. neut. ▫ *med, stred* ▫ Med/ řted ▫ Melculum, diminutium, blandientis ▫ *když kdo pochlebuje, medek* ▫ Když kdo pochlebuge/ Medek ▫ Melleus, a, um ▫ *co z medu a strdi jest, medový* ▫ Co z Medu a řtdi gefť/ medowý ▫ Et pro dulci accipitur ▫ *sladký* ▫ Sladký ▫ Mellatus, a, um ▫ *co k medu přísluší* ▫ Co k Medu přijřluffij ▫ Item, Mellarium, substantium ▫ *kdo med strojí, kdo se s včelami a s medem obírá* ▫ Kdo Med řtrogij/ kdo se s Wčelami a s Medem obijrá ▫ Graecè Melithurgos ▫ *medář, včelář* ▫ Medář/ wčelář ▫ Mellarium ▫ *včelnice, místo, kde se včely chovají* ▫ Wčelnice/ mijřto, kde se Wčely chowagij ▫ Mellatio ▫ *medu vybírání a shromážd'ování, podřez* ▫ Medu wybijránij/ a shromážd'ovánij/ podřez ▫ Mellifico ▫ *dělám med* ▫ Dělam Med ▫ Sicut apes. Vnde Mellificus, a, um ▫ *co med dělá* ▫ Co Med dělá ▫ Et Mellificium ▫ *dílo medové neb dělání medu* ▫ Dijlo medowé/ neb děláníj medu ▫ Mellifluus, a, um ▫ *co z medu teče, sladký* ▫ Co z Medu teče/ řladký ▫ Mellitus, a, um ▫ *medem polítý, sladký* ▫ Medem polítý/ řladký ▫ Melligo ▫ *vodnož, pastva, kterouž včely z stromuov neb z kvítí zbírají a nosí* ▫ Wodnož/ pařtwa/ kterauž Wčely z řtromuow/ neb z kwijtij zbijragij a nořý

| **Melas**, gene. mafc. latině Niger ▫ *černý* ▫ Čžerný ▫ Vnde Melancholia, atra bilis, et Melancholicus ▫ *kdo mnoho žluči má, není dobromyslný neb při zdravém rozumu* ▫ Kdo mnoho žluči má/ neníj dobromyslný/ neb při zdrawém rozumu ▫ Vide supra. Melanurus, pen. pro. ▫ *jméno jedné ryby, kteráž černý wocas má* ▫ Gméno gedné Ryby/ kteráž černý wocas má ▫ Item, Melas ▫ *řeka v Pamphili* ▫ Ržeka w Pamphilij ▫ Item ▫ *řeka v Beoti a v Thraci* ▫ Ržeka w Beotij a w Thracý

Uu3va

Meleager, gene. mafcu. ▫ *syn Enei, krále Etolorum* ▫ Syn Enei/ Krále Etolorum ▫ Meleagraea ▫ *město Kalidon v Etoli* ▫ Měřto Calidon w Etolij

Meleagrides ▫ *slepice s hřebeny a s strakatým peřím, indianské slepice* ▫ Slepice s hřebeny/ a s řtrakatým peřijm/ Indyanké řlepice

Meles, gene. mafcu. ▫ *řeka v Azi při městě Smyrna* ▫ Ržeka w Azij při Měřtě Smyrna

Meli, gene. neut. latinè Mel ◻ *med* ◻ Med ◻ Vnde Composita, Melicraton ◻ *klarét* ◻ Clarét ◻ Melipecta ◻ *krmě medová* ◻ Krmě medová ◻ Bellaria ◻ *perník, koblihy medové* ◻ Perníjk/ Koblihy medové ◻ Melimela, pen. prod. ◻ *sladká jablka* ◻ Sladká yablka ◻ Item, Melitones, pen. prod. ◻ *místo, kde včely chovají, včelnice neb včelní oul* ◻ Místo kde Včely chovají/ včelnice/ neb Včelní aul

Meliboea, gene. foemi. ◻ *město v Tesáli* ◻ Město w Tesáli

Meliboeus, gene. masc. ◻ *jméno jednoho pastýře* ◻ Gméno gednoho paťýře

Meliceris, gene. foemini. pen. prod. ◻ *otevřený vřed neb neštovička na loktech, kolenou i jinde k tomu podobně na těle, kteráž z sebe hustý žlutý hnuoj vydává, podobný k medu, a téci nepřestává, by ji pak i vytlačil* ◻ Otevřený vřed/ neb neštovička na loktech/ kolenau/ y ginde k tomu podobně na těle/ kteráž z sebe huťý žlutý hnuog vydává/ podobný k medu/ a técy nepřestává/ by gi pak y vytlačil

| **Melicerta**, gene. mascu. ◻ *syn Atamanta a Jupitera, buoh moře* ◻ Syn Athamanta a Iupitera/ Buoh moře ◻ aliàs Portunus, et Palaemon

Uu3vb

Melicus, gene. maf. idem quod Muficus ◻ *kdo zpívání skládá, spisuje neb se v tom cvičí* ◻ Kdo zpijwánij skládá/ špifuge neb se w tom cwíčij

Melinus, gene. masc. ◻ *bělohlinatý neb žlutý* ◻ Bělohlinatý neb žlutý

Melior, gen. com. Comparatiuus à Bonus ◻ *lepší* ◻ Lepšij ◻ Vnde Meliusculus, a, um, diminutium ◻ *nětco trochu lepší* ◻ Nětco trochu lepšij

Melis, is, gene. foemi. ◻ *jezvec* ◻ Gezwec ◻ Vulgò Taxo, uel Daxus, animal est

Meliffa, gene. foemi. latinè Apis ◻ *včela* ◻ Wčela ◻ Item nomen proprium mulieris. Et herba quaedam eodem nomine dicta est ◻ *rojovník* ◻ Rogowníjk

Melite, uel **Melita**, gene. foemini. ◻ *vostrov mezi Sicíli a Afrikou* ◻ Wostrow mezy Sycilij a Affrykau ◻ Nunc Malta uocatur ◻ *jest nyní johanitským bratřím, z Rodyzu města vyhnaným, v moc dán* ◻ Gešt nynij Iohannytským Bratřím z Rodyzu Města vyhnaným w moc dán ◻ Hinc Melitaeus, a, um ◻ *co odtud jest* ◻ Co odtud gešt ◻ Melitaei canes ◻ *rukávní psíčkové, s nimiž se chováme* ◻ Rukáwnij pšýčkové/ s nimiž se chováme ◻ Melitaea lana, uestis ◻ *rozkošné, měkké roucho* ◻ Rozkoffné/ měkké raucho ◻ Melitenfis, e, idem quod Melitaeus

Melium, gener. neut. ◻ *houžev neb vobojček s železnými hřebíky, kteréž velicí psy na hrdle nosí* ◻ Haužew/ neb wobogček s železnými hřebijky/ kteréž welicí Pfy na hrdle nofý ◻ Sed potius Millum est dicendum

Melos, gene. neut. indeclinabile, latinè Cantus ◻ *zpívání* ◻ Zpijwánij ◻ Melodia ◻ *lahoda v zpívání, lahodnost a pěkné znění písni neb zpěvuov* ◻ Lahoda w zpijwánij/ lahodnost a pěkné znění pijfnij neb zpěwuow

| **Melon**, gene. neut. ◻ *μῆλον* ◻ latinè Ouis ◻ *ovce* ◻ Owce ◻ Hinc Melota, uel Melote, pen. prod. ◻ *ovčí kůže neb kožka z ovce* ◻ Owčij kuože/ neb kožka z owce

Uu4ra

Melpomene, gene. foemi. pen. cor. ◻ *jedna z Musis* ◻ Gedna z Mufis

Membrum, gener. neut. ▫ *oud, částka těla* ▫ Aud/ částka těla ▫ Propriè ▫ *maso s koží, kteráž po vrchu tělo i kosti přikrejšvá* ▫ Maslo s kožij/ kteráž po vrchu tělo y košti přikreywá ▫ Aliquando absolute membrum significat Mentulam ▫ *mužský oud* ▫ Mužský aud ▫ Vnde Membrosus, a, um ▫ *kdo takový veliký oud má* ▫ Kdo takový veliký aud má ▫ Item Membrum ▫ *částka jedné každé věci* ▫ Czástka¹⁶¹ gedné každé wěcy ▫ Membra orationis ▫ *částky řeči* ▫ Czástky řeči ▫ Graecè ▫ κῶλα ▫ Vide supra. Vnde Bimembris, e ▫ *na dvě rozdělený, dvojoudný* ▫ Na dvě rozdělený/ dwogaudný ▫ Trimembris, e ▫ *na tré rozdělený, trýoudný* ▫ Na tré rozdělený/ trýaudný ▫ Membratim, aduerbium ▫ *po oudech, po kusích, po částkách* ▫ Po audech/ po kufých/ po částkách ▫ Et Membrana ▫ *pergamen, mázdra* ▫ Pergamen/ mázdra ▫ Aliàs Pergamenum. Membranula, diminut. ▫ *malý pergamének* ▫ Malý pergamének ▫ Membranarius ▫ *pergaménik, kdo pergamén dělá, jirchář* ▫ Pergaménijk/ kdo Pergamén dělá/ Girchář ▫ Membraneus, a, um ▫ *pergaménový, co z pergaménu jest* ▫ Pergaménowý/ co z pergaménu gest ▫ Membranaceus, idem. Membro, as ▫ *oudy v hromadu spojují* ▫ Audy whromadu spogugi

Memini, praesentis, et praeteritae significationis ▫ *pomním, pamatuji* ▫ Pomnijm/ pamatugi ▫ Item ▫ *mluvím, ohlašuji, připomínám* ▫ Mluwijm/ ohlašugi/ připomijnám ▫ Nemo quicquam de hac re, uel huius rei meminit ▫ *žádný o té věci nic nepověděl ani připomenul* ▫ Žádný o té wěcy nic nepowěděl/ ani připomenul ▫ Commemini, idem significatione. A Memini, fit memor, gene. om. ▫ *kdo pamatuje, pamětlivý* ▫ Kdo pamatuge/ pamětlivý ▫ Immemor ▫ *nepamětlivý* ▫ Nepamětlivý ▫ Et Memoria ▫ *pamět* ▫ Pamět ▫ In memoria habeo ▫ *pamatuji, mám v paměti* ▫ Pamatugi, mám w paměti ▫ Memoria teneo, idem. Memoriae mandauī ▫ *vzal sem v pamět neb poznamenal sem* ▫ Wzal sem w pamět/ neb poznamenal sem ▫ Et Memoria excidit ▫ *zapomněl sem, vyšlo mi z paměti* ▫ Zapomněl sem/ wyslo mi z paměti ▫ Proditum est memoriae ▫ *poznámeno jest, pro pamět zapsáno* ▫ Poznámáno gest/ pro pamět zapláno ▫ Sic traditum est memoriae, dicimus, Aliquando pro aetate, uel tempore accipitur. Patrum nostrorum memoria ▫ *za času otcuow našich* ▫ Za časů Otcuow našijch ▫ Item, Post hominum memoriam ▫ *jak dlouho lidé pamatují neb byli* ▫ Jak dlouho lidé pamatugij/ neb byli ▫ Post homines natos, idem. Sic omni memoria, et in omni memoria ▫ *po všechny časy* ▫ Po wšecky časy ▫ Item, Mentio ▫ *připomínání, zmínka* ▫ Připomijnánij/ zmijnka ▫ Mentionem amicitiae fecisti ▫ *o přátelství zmínkus učinil, mluvil neb připomenul* ▫ O přátelstwij zmijnkus učinil/ mluwil/ neb připomenul ▫ Memoriale ▫ *pamětné znamení* ▫ Pamětné znamenij ▫ Memoriter ▫ *ven, bez knih, bez písma* ▫ Wen/ bez knih/ bez písma ▫ Memoriter narrare potest, quod semel legit ▫ *umí to wen praviti, což jednou četl* ▫ Vmij to wen prawiti/ což gednau četl ▫ Memoro, memoras, pen. cor. ▫ *připomínám, ku paměti přivodím* ▫ Připomijnám/ ku paměti přiwodijm ▫ Item ▫ *pravím, vykládám, vypravuji* ▫ Prawijm/ vykládám/ wyprawugi ▫ Commemoro, idem. Vnde Commemoratio ▫ *připomínání, přepoví-*

Uu4rb

¹⁶¹ Czástka] Částka tisk

dání ▫ Připomínáníj/ přepowíjáníj ▫ Rememoro ▫ *zase ku paměti přivodím, znovu připomínám* ▫ *Zaře ku paměti přivodijm/ znovu připomínám* ▫ Memorabilis, le ▫ *co sluší pamatovati* ▫ Co fluffij | pamatowati ▫ Memorandus, a, um, idem

Uu4va

Memphis, gene. foemi. ▫ *hlavní město v Ejiptě* ▫ Hlawnij Město w Egiptě ▫ Nunc Cayrum dicitur. Vnde Memphitis, pen. pro. ▫ *kdo odtud jest* ▫ Kdo odtud gest ▫ Et Memphiticus, a, um ▫ *co tomu městu přísluší* ▫ Co tomu Městu přijfluffij

Mena, et **Menula**, gene. foemi. ▫ *ryba jako herynk, rejnok* ▫ Ryba jako Herynk/ Reynok

Menalippe, gene. foem. ▫ *královna Amazonum* ▫ Králowna Amazonum

Menapij, gene. mafcu. ▫ *lidé in Galia Belgica, kteříž se Ubios dotýkají, s obou stran Rejna, nyní na větším díle v knížetství gelerském a gilichském* ▫ Lidé in Gallia Belgica, kteříž se Vbios dotýkají/ s obau stran Reyna/ nynij na větflíjm dijle w Knížetstwij Gellerfkém a Gilichfkém

Menander, gene. maf. ▫ *vlastní jméno jednoho řeckého poéty* ▫ Wlastnij gméno gednoho Ržeckého Poéty

Menda, ae, uel **Mendum**, gene. neu. ▫ *omyl, mýlka neb chyba* ▫ Omyl/ mýlka neb chyba ▫ Vnde Mendofus, a, um ▫ *pln mejlek* ▫ Pln maylek ▫ Mendofus liber ▫ *falešně napsaná kniha* ▫ Falešně napsaná kniha ▫ Mendofě, aduerbium ▫ *falešně, chybně* ▫ Falešně/ chybně ▫ *Historia rerum nostrarum facta est mendosior, Cice* ▫ *popsaní činuow našich neb o našich věcech jest zfalšováno* ▫ Poplanij činuow naffijch/ neb o naffijch věcech gest zffalšowáno ▫ Emendo, as ▫ *vopravuji, mejlky napravuji* ▫ Woprawugi/ meylky napravugi

Mendacium, Vide Mentior

Mendicus, gene. maf. ▫ *žebrák, chodec* ▫ Zěbrák/ chodec ▫ Mendicabulum, uel ipfa mendicatio ▫ *žebráčství, chodcovství, žebrota, žebrání* ▫ Zěbráčstwij/ chodcowstwij/ žebrota/ žebráníj ▫ Mendicitas ▫ *žebrota, chodoba, nedostatek* ▫ Zěbrota/ chodoba/ nedostatek ▫ Mendico, as, pen. prod. ▫ *žebři, chodcuji* ▫ Zěbři/ chodcugi ▫ Emendico, idem ▫ *neb vyprošuji, vyžebrávám* ▫ Neb wypro|ffugi/ wyžebrávám ▫ Mendiciter, aduerbium ▫ *chodcovsky, žebravě, chudě* ▫ chodcowlky/ žebravě/ chudě ▫ Mendiculus, diminutium ▫ *žebráček, chodček* ▫ Zěbráček/ chodček

Uu4vb

Menianum, gener. neut. ▫ *povydané stavení, kteréž po svrchu jest ven vystavené, jako pavlač, oustupek neb wikýř* ▫ Powydané stawenij/ kteréž po swrchu gest wen wystawené/ jako pawlač/ austupek/ neb wikýř ▫ a Menio quodam inuentore, uel Meniana, pluraliter tantum

Meninx, ningis, gene. foem. ▫ *vostrov blízko u Afriky* ▫ Woftraw blizko v Affryky

Mens, gene. foemi. ▫ *mysl neb porozumění* ▫ Myšl neb porozuměníj ▫ Vnde in mentem uenire ▫ *na mysl padnouti* ▫ Na myšl padnauti ▫ Mentem dare meliorem ▫ *lepší mysl neb vůli dáti* ▫ Lepšij myšl neb wuoli dáti ▫ Et Mentem mutare ▫ *jiné myslí býti* ▫ Giné myšli býti ▫ *Mente captus* ▫ *zmámené myslí, střěštěný* ▫ zmámené myšli/ střěštěný ▫ Men-

tis compos ◻ *při zdravém rozumu, dobrého rozumu* ◻ Při zdrawém rozumu/ dobrého rozumu ◻ Mens mundi, apud Philofophos, idem quod prouidentia ◻ *božské opatrování neb Buoh* ◻ Božské opatrowánij/ neb Buoh ◻ Aliquando pro confilio ◻ *za umínění neb radu* ◻ Za vmijněnij neb raddu ◻ Intelligo mentem tuam ◻ *rozumím smyšlení tvému* ◻ Rozumijm smyšlenij twému ◻ Sana mens ◻ *zdravý rozum* ◻ Zdrawý rozum ◻ Amens ◻ *nesmyslnej, střeštěnej, bez rozumu* ◻ Nesmyslney/ střeštěney/ bez rozumu ◻ Amentia ◻ *nerozumnost, zbláznění, střeštění* ◻ Nerozumnoft/ zblázněnij/ střeštěnij ◻ Demens ◻ *tržený, nerozvážný, bláznivý* ◻ Tržený/ nerozvážný/ bláznivý ◻ Dementia ◻ *bláznivost, nerozvážení* ◻ Bláznivoft/ nerozváženíj ◻ Demento, as ◻ *rozumu zbavuji, zblazňuji, mámím* ◻ Rozumu zbawugi/ zblazniugi/ mámijm ◻ Vehemens ◻ *náhlý, prudký, náhlého hněvu* ◻ Náhlý/ prudký/ Náhlého hněwu ◻ Vehementia ◻ *náhlost, prudkost hněvu* ◻ Náhloft/ prudkoft hněwu

| **Menfa**, gene. foemi. ◻ *stuol* ◻ Stuol ◻ Aliquando pro cibo accipitur, metonymicos ◻ Hinc prima menfa ◻ *první krmě, kteréž sou od masa neb od ryb* ◻ Prwnij krmě/ kteréž fau od Masfa/ neb od Ryb ◻ Secunda menfa ◻ *poslední krmě, jako sejr, ovotce etc.* ◻ Pollednij krmě/ jako Seyr/ Owotce etc. ◻ Quae dicuntur Bellaria, et Graecè ◻ τραγήματα ◻ Mensarius, a, um ◻ *co k stolu přísluší* ◻ Co k ftolu příjfluffij ◻ Et Menfarius, substantium ◻ *penězoměnec* ◻ Penězoměnec ◻ Numularius, uel Argentarius. Aliquando menfa pro Numulariorum tabula accipitur ◻ *stuol penězoměněčný* ◻ Stuol Penězoměněčný ◻ Et Menfula, diminut. Vnde Menfularius, idem quod Menfarius

Menfio, Vide Metior

Menfis, gene. mafcu. ◻ *měsíc* ◻ Měfýc ◻ Item, Menfes, pluraliter tantum ◻ *nemoc ženská v každých 4 nedělích* ◻ Nemoc ženká w každých IIII. Nedělíjch ◻ Menftrua, plura. tantum, idem. Inde Menftruatus, a, um ◻ *kdo takowú čtyrnedělní nemoc má* ◻ Kdo takowú čtyrnedělní nemoc má ◻ Menftrualis, le, idem. Menftruata mulier. Sed Menftruus, a, um ◻ *co se každého měsíce děje neb co za měsíc trvá* ◻ Co se každého Měfýce děje/ neb co za Měfýc trvá ◻ Menftruus cibus ◻ *pokrm na jeden měsíc* ◻ Pokrm na geden Měfýc ◻ Menftruum fpacium ◻ *čas jednoho měsíce* ◻ Cčas gednoho Měfýce ◻ Compofiti: Bimeftris, bimeftre ◻ *čas za dva měsíce* ◻ Cčas za dwa Měfýce ◻ Trimeftris ◻ *tří měsícův* ◻ Třij Měfýcuow ◻ Semeftris ◻ *za šest měsícův* ◻ Za fleft Měfýcuow ◻ Sefquimenfis ◻ *puoldruhého měsíce* ◻ Puoldruhého Měfýce

Menfura, Vide Metior

Menta, uel **Mentula**, gene. foemi. ◻ *mužský oud* ◻ Mužlký aud ◻ aliàs Muto, onis, et Penis. Hinc Mentulatus ◻ *kdo mužský oud má* ◻ Kdo mužlký aud má

| **Menta**, gene. foemini. ◻ *máta zahradní* ◻ Máta zahradnij ◻ herba. Mentaftrum ◻ *polní, planá máta* ◻ Polnij/ planá Máta

Mentagra ◻ *trudovatost, flekovatě neb šupinovatě malomocenství na tváři* ◻ Trudowatoft/ fflerkowatě/ neb fšupinowatě Malomocenftwij na twáři ◻ Vide Lechen

Mentio, Vide supra Memini

Mentior, iris, mentitus sum ▫ *lhu, klamám* ▫ Lhu/ klamám ▫ Item ▫ *ujímám se o to, čehož není* ▫ Vgijmám se o to čehož není ▫ Simulo. Ementior ▫ *zjevně lhu* ▫ Zgewně lhu ▫ Mendax, acis ▫ *lhář, klamář, podvodník* ▫ Lhář/ klamář/ podvodník ▫ Mendaculus, diminutivum ▫ *lhářiček* ▫ Lhářiček ▫ Mendacium ▫ *lež, klam* ▫ Lež/ klam ▫ Mendaculum, diminut. uel Mendaciolum, et Mendaciunculum, apud Cicero: Mendaciloquus ▫ *kdo lež mluví* ▫ Kdo lež mluvíj

Mentor, gene. masc. ▫ *vlastní jméno jednoho znamenitého řezače a vyrývače* ▫ Wlastnij gméno gednoho znamenitého Ržezače a vyrýwače

Mentum, generis neut. ▫ *podbradek, lalok* ▫ Podbradek/ lalok

Menus, gene. masc. ▫ *Majn řeka, kteráž skrze Franky teče a skrze město Frankfurt a u Mohuče do Rejnu* ▫ *Mayn řeka/ kteráž skrze Franky teče/ a skrze město Frankffurt/ a v Mohuče do Reynu*

Meo, as, aui ▫ *jdu neb teku* ▫ Gdu/ neb teku ▫ Vnde Meatus ▫ *chod neb průchod* ▫ Chod/ neb průchod ▫ Graecè ▫ πόρος ▫ Et Meabilis, le ▫ *průchodný, pronikavý* ▫ Průchodný/ pronikavý ▫ Et Compoři: Permeabilis, Remeabilis, Compoři: Commeò ▫ *chodím sem i tam neb společně* ▫ Chodijm sem y tam/ neb společně ▫ A quo fit Commeatus ▫ *povolení od vrchního z vojska neb služby odjítí, aby na jmenovaný čas zaše přišel, posport neb fedrunk, povolení k odjítí* ▫ Powolenij od wrchnijho z Wogfka neb služby odgijti/ aby na gmenovaný čas zaše přišel/ Posport neb ffedrunk/ powolenij k odgitiy ▫ Dare tutum commeatum ▫ *bezpečný glejt dáti* ▫ Bezpečný gleyt dáti ▫ Item, Commeatus ▫ *profant, potrava a obecní pokrm, kterejž se do vojska vozí neb v některém městě jej chovají pro potomní potřebu, obecní špíže* ▫ Proffant/ potrawa a obecnij pokrm/ kterejž se do wogfka vozí/ neb w některém Měště gey chowagij pro potomnij potřebu/ obecnij špíže ▫ Hinc dicimus Commeatum prohibere, uel intercludere ▫ *profant neb potravu zastaviti* ▫ Proffant neb potrawu zastawiti ▫ Permeo ▫ *procházím, pronikám, naskrz teku* ▫ Procházým/ pronikám/ na skrz teku ▫ Hinc Permeabilis, le ▫ *pruochodný, pronikavý* ▫ Pruochodný/ pronikavý ▫ Remeo, as ▫ *za se jdu, naspět teku* ▫ Zaše gdu/ naspět teku ▫ Tranfmeo ▫ *jdu přes, mimo neb na skrze* ▫ Gdu přes/ mimo/ neb na skrze

Xx1va

Mephitis, gene. foemini. penult. prod. ▫ *smrdutá vůně z země neb z vody* ▫ Smrdutá wuoně/ z země neb z vody ▫ Vnde Mephiticus, a, um ▫ *smrdutý, smradlavý* ▫ Smrdutý/ smradlawý

Merax, uel **Meracus**, Vide Merus

Merces, edis, gene. foemi. penult. prod. ▫ *záplatek, mzda za dílo* ▫ Záplatek/ mzda za dijlo ▫ Hinc Mercenarius, substantivum ▫ *nádenník, nájemník* ▫ Nádennijk/ nágemnijk ▫ Mercenarius, a, um, adiectivum ▫ *z čeho se mzda dává* ▫ Z čeho se mzda dává ▫ Mercenarius equus ▫ *nájemný kuoň* ▫ Nágemný kuoň

Mercor, aris, mercatus sum ◻ *kupuji, kupčím* ◻ Kupugi/ kupčijm ◻ Mercari graeca fide ◻ *za hotové peníze kupovati* ◻ *Za hotové peníze kupowati* ◻ Merx, mercis, uel Merces ◻ *kupecké zboží* ◻ *Kupecké zboží* ◻ Profiteri merces ◻ *kupecké zboží neb statky na cle oznamovati, z nich clo neb mejto dáwati* ◻ *Kupecké zboží neb statky na Cle oznamowati/ z nich Clo neb mayto dáwati* ◻ Et improffsae merces ◻ *zboží bez cla, z kteréhož se cla neplatí* ◻ *Zbožij bez Cla/ z kteréhož se cla neplatij* | ◻ Apud Iureconfultos. Mercimonium idem quod Merx ◻ *neb kupectví* ◻ *Neb kupectwij* ◻ Et Commercium ◻ *společné kupčení, handlování, protarmarčení kupeckého zboží* ◻ *Společné kupčeníj/ handlowáníj/ protarmarčeníj kupeckého zboží* ◻ Nonnunquam accipitur pro consuetudine, uel usu ◻ *za spolek neb společnost* ◻ *Za spolek neb společnost* ◻ Nil mihi tecum amplius erit commercij ◻ *nechci žádného spolku více s tebou míti* ◻ *Nechcy žádného spolku wijce s tebau mijti* ◻ Mercator ◻ *kupec, handlér* ◻ *Kupec/ handlér* ◻ Mercatus, us, quartae declinationis. Et Mercatura ◻ *kupectví, handlování v prodávání i v kupování* ◻ *Kupectwij/ handlowáníj w prodáváníj/ y w kupováníj* ◻ Item, Mercatus ◻ *jarmarčení neb trhové místo, kde jarmarkové neb velicí trhové bývají* ◻ *Iarmarčeníj neb trhowé mijfto/ kde Iarmarkové neb welicí trhové býwagij* ◻ ἐμπόριον ◻ *sklad a čas jarmarku* ◻ *Sklad a čas yarmarku* ◻ Mercatum indicere ◻ *jarmark neb sklad rozpisovati* ◻ *Iarmark/ neb sklad rozpisowati* ◻ Mercatum instituire ◻ *jarmark neb trh položiti* ◻ *Iarmark neb trh položiti* ◻ Promercalis, le ◻ *prodavná věc, co jest na prodaji* ◻ *Prodavná věc/ co geft na prodagi*

Xx1vb

Mercurius, gene. maf. ◻ *Buoh vymluvnosti a kupčení, syn Iovis a Maiaae, posel bohuow* ◻ *Buoh wymluwnosti a kupčeníj/ Syn Iouis/ a Maiaae/ pofel Bohuow* ◻ *Ut poetae dicunt, Graece* ◻ Ἑρμῆς ◻ *hoc est, Nuncius, et Interpres* ◻ *posel neb vykládatel a tlumač* ◻ *Pofel neb vykládatel a tlumač* ◻ Mercurialis, le ◻ *co tomu přísluší* ◻ *Co tomu přísluffij* ◻ Mercuriales statuae ◻ *obrazní špalkové neb sloupové na rozcestí* ◻ *Obraznij špalkové/ neb flaupové na rozcestij* ◻ Item, Mercurius ◻ *hvězda mezi sedmi planétami* ◻ *Hvězda mezi sedmi Planétami*

Merda, gener. foemi. ◻ *člověčí lajno neb jiných howad* ◻ *Cžlowěčij layno neb giných howad* ◻ Merdo, as ◻ *kakám, seru* ◻ *Kakám/ feru* ◻ et Permerdo ◻ *posírám* ◻ *Pofý|rám* ◻ Foedo, Conspurco

Xx2ra

Merenda, gene. foem. ◻ *večerní chléb, svačina* ◻ *Wečernij chléb/ fwačina*

Mereo, es, ui, et **Mereor**, mereris ◻ *zasluhuji, sloužím* ◻ *Zasluhugi¹⁶²/ flaužijm* ◻ Bene de me meritus est ◻ *dobře mi učinil* ◻ *Dobře mi včínil* ◻ Malè, uel pešimè de aliquo mereri ◻ *někomu zle činiti, škoditi, ublížiti* ◻ *Někomu zle činiti/ škoditi/ vblížiti* ◻ Item Merere, pro stipendium facere ◻ *ze mzdy bojowati, sloužiti, nezískati* ◻ *Ze mzdy bogowati/ flaužiti/ nezýlkati* ◻ Cum Accusatiuo et Ablatiuo reperitur Prima stipendia meruit, Sueto ◻ *první jízdu na wojnu učinil* ◻ *Prwnij gijzdu na wognu včínil* ◻ Aere merent paruo, Luca ◻ *z malé vždy slouží* ◻ *Z malé vždy flaužij* ◻ Triennio sub Hasdrubale imperatore

¹⁶² Zasluhugi] Zasluhugij tisk

meruit ◻ *tři léta pod hajtmanem Hasdrubalem ze mzdy sloužil* ◻ Tři Léta pod Haytmanem Hasdrubalem ze mzdy flaužil ◻ Vnde Meretrix ◻ *obecní děvka, kurva* ◻ Obecnij děvka/ Kurwa ◻ Meretricula ◻ *kurvice, nevěstka* ◻ Kurwice/ Newěstka ◻ Et Meretricius, a, um ◻ *kurevský, nevěstčí* ◻ Kurewfký/ newěstčij ◻ Meretricius amor ◻ *kurevská milost* ◻ Kurewfká miloft ◻ Meretricia domus ◻ *nevěstčí domek* ◻ Newěstčij domek ◻ Meretricor, aris ◻ *kurvím, kurevství provodím* ◻ Kurwijm/ kurewftwij prowodijm ◻ Item, Meritorius, a, um ◻ *získný, co zisk přináší, vejdělečný* ◻ Zylftný/ co zyfk přinášij/ weydělečný ◻ Meritorius equus ◻ *z peněz najatý kuoň* ◻ Z peněz nagatý kuoň ◻ Quadriga meritoria ◻ *kočí vuož* ◻ Kočij wuoz ◻ Taberna meritoria ◻ *hosпода, dům hospodinský* ◻ Hofpoda/ dům hospodinský ◻ Et Meritus, ta, tum ◻ *zaslúžený neb přihodný* ◻ Zaslúžený/ neb přihodný ◻ Meritas dedit poenas ◻ *zasloužené trestání trpěl* ◻ Zaslaužené trestání trpěl ◻ Meritum adeptus est honorem ◻ *příslušné neb náležité poctivosti dosáhl* ◻ Přijfluffné/ neb náležité poctiwosti dofáhl ◻ Immeritus, a, um ◻ *nezasloužený, nehodný* ◻ Ne|zaslaužený/ nehodný ◻ Item, aduerbium, Meritò ◻ *slušně, hodně* ◻ Sluffně/ hodně ◻ Immeritò ◻ *nehodně* ◻ Nehodně ◻ Et Meritum, subftantium ◻ *zásluha, zasloužení dobrého neb zlého* ◻ Zášluha/ zaslauženíj dobrého neb zlého ◻ Non fatis tibi gratias agere possum, pro tuis in me meritis ◻ *nemohu' dosti vyděkovati za tvé ke mně dobrodini neb zasloužení* ◻ Nemohu' dofti wyděkowati/ za twé ke mně dobrodijnij neb zaslauženíj ◻ Tuo merito fit ◻ *to se děje tvou vinnou* ◻ To se děge twau winnau ◻ Composi: Commereor, uel Commereo ◻ *zlého zasluhuji, hřeším* ◻ Zlého zasluhugi/ hřešijm ◻ Demereor ◻ *dobrého zasluhuji, za dobré odplacuji se* ◻ Dobrého zasluhugi/ za dobré odplacugi se ◻ Omnes sibi demereri studet ◻ *pilnost má, aby se všem za dobré odplatil neb všem dobře činil* ◻ Pilnost má/ aby se wšsem za dobré odplatil/ neb wšsem dobře činil ◻ Emereo, uel emereor ◻ *dobře zasluhuji, vysluhuji se* ◻ Dobře zasluhugi/ wysluhugi se ◻ Vnde Emeritus, a, um ◻ *co se vysloužilo neb svobodno jest* ◻ Co se wylaužilo/ neb swobodno gest ◻ Emeriti milites ◻ *vysloužili neb svobodně propuštění vojáci a drábi, kteříž pro starost víc nejsou povinni a zavázani sloužiti* ◻ Wylaužilij neb swobodně propuštěníj Wogácý a drábi/ kteříž pro starost wijc negfau powinni a zawázani flaužiti ◻ Emerita stipendia, idem. Emeriti boues ◻ *staří volové, jimiž se již více nemuože vorati* ◻ Stařij wolowé/ gimij se giž wijce nemuože worati ◻ Promereor ferè idem quod simplex ◻ *neb za dobré se odplacuji* ◻ Neb za dobré se odplacugi

Xx2rb

Merga, ae, gene. foem. ◻ *vobilné vídly, rohatiny, jimiž vobilé v hromadu snášejí* ◻ Wobilné wijdly/ rohatiny/ gimij Wobilé whromadu snášsegij

Merges, itis, gene. foem. pen. cor. ◻ *vobilný snop* ◻ Wobilný fnop

Mergo, is, merfi, merfum ◻ *topím, křtím, namáčím, do vody strkám neb do jiné věci* ◻ Topijm/ křtijm/ namáčijm/ do vody strkám neb do giné wěcy ◻ Merfio ◻ *topení, namáčení* ◻ Tolpenij/ namáčeníj ◻ Merfo, as, frequentatium ◻ *snažně namáčím, topím* ◻ Snažně namáčijm/ topijm ◻ Composi: Demergo ◻ *hluboko doluov strkám, tonu* ◻ Hluboko doluow

Xx2va

strkám/ tonu ▫ Emergo ▫ *z hlubokosti vyskytují se na světlo neb ven vycházím* ▫ Z hlubokosti vylyktygi se na světlo/ neb wen vycházým ▫ Hinc ad honores, uel dignitates emergere ▫ *k poctivosti a duostojenství přijíti* ▫ K poctiwofti a duostogenftwij přigijti ▫ Immergo ▫ *vtejkám, namáčím, topím* ▫ Wteykám/ namáčijm/ topijm ▫ Submergo ▫ *dolu do vody strkám, potopuji, pohřizují, utopuji* ▫ Dolu do wody strkám/ potopugi/ pohřizugi/ vtopugi ▫ Hinc Submerfio ▫ *utopení, potopení v hlubokosti* ▫ Vtopenij/ potopenij w hlubokofti ▫ Mergus ▫ *křehař, kačice, která se potopuje* ▫ Křehař/ kačice/ která se potopuge ▫ Mergulus ▫ *trubička v lampě, v níž knot neb steblo obalené hoří* ▫ Trubička w Lampě/ w niž knot neb steblo obalené hořij

Meridies, Vide Dies. Vnde Meridianus, a, um ▫ *polední* ▫ Polednij ▫ Et Meridiari ▫ *o poledni jísti* ▫ O poledni gijfti ▫ Item ▫ *ve dne spáti a o poledni odpočívati* ▫ Wedne spáti/ a o poledni odpočijwati

Meroe, gene. foemi. trisyllabum ▫ *vostrov a město v řece Nilo v Ethiopí* ▫ Woftrow a Město w Ržece Nilo w Ethiopij

Merops, gene. mafc. ▫ *žluva, vlha* ▫ žluwa/ wlha

Meros, gene. maf. ▫ *hora v Indí, na kteréž město Nýsa leželo* ▫ Hora w Indij/ na kteréž Město Nýfa leželo

Merus, a, um ▫ *samý, nesmíšený, čistý* ▫ Samý/ nesmijšfený/ čistý ▫ Et Merum, substantium ▫ *vino nesmíšené s vodou, silné vino, čisté vino* ▫ Wijno nesmijšfené s wodau/ fylné Wijno/ čisté Wijno ▫ Meracus, a, um, pen. prod. Et Merax, meracis, pen. prod. ▫ *nesmíšený* ▫ Nesmijšfený ▫ Meracum uinum. Hyeme bibendum est meratius, aestate dilutius ▫ *v zimě má se píti vino silnější, v létě ředší, s vodou smíšené* ▫ W zymě má se pijti Wijno fylněgšij/ w létě ředšij/ s wodau smijšfené ▫ Meribibulus ▫ *kdo nesmíšené vino pije* ▫ Kdo nesmijšfené Wijno pige ▫ et Merobibus, Merula ▫ *kos* ▫ Kos

Xx2vb

Merx, Vide Mercor

Mefapia, gene. foemi. ▫ *krajina Italie* ▫ Kragina Italie ▫ aliàs Apulia

Mefos, gene. maf. latinè Medius ▫ *polovičný* ▫ Polowičný ▫ Vnde Composita, Mefaulos ▫ *pruochod skrze duom* ▫ Pruochod skrze duom ▫ Mefochorus, pen. cor. ▫ *hudec, kterýž hude k tanci* ▫ Hudec/ kterýž hude k tancy ▫ Mefonyction ▫ *puolnoci* ▫ Puolnocy ▫ Mefopotamia ▫ *krajina Asiae mezi dvěma tekutými vodami Tigri a Eufrate* ▫ Kragina Afiae/ mezy dvěma tekutými Wodami Tigri a Euftrate

Mefpilus, gene. foem. pen. cor. ▫ *strom nyšpulový* ▫ Strom Nyšpulový ▫ Mefpilum ▫ *nyšpule* ▫ Nyšpule

Meflala, gene. maf. ▫ *přijmí jednoho Římanína, kterýž sic sloul Valerius Corvinus* ▫ Přijmij gednoho Ržijmanijna/ kterýž lyc flaul Valerius Coruinus ▫ Meflalina ▫ *žena císaře Klaudia* ▫ Žena Cýfaře Claudya

Meffana, gene. foemini. pen. pro. ▫ *město v Sicilí* ▫ Město w Sycilij ▫ Vnde Meffanensis, e ▫ *co odtud jest* ▫ Co odtud geft

Messenia, gene. foemi. ▫ *krajina Graeciae in Peloponneso, dotýká se Arkadie a Lakoniae* ▫ *Krajina Graeciae in Peloponneso, dotýká se Arcadye/ a Laconiae* ▫ *Messene, pen. pro.* ▫ *město v Peloponésu* ▫ *Město w Peloponésu*

Mesitis, et **Messor**, Vide **Meto**

Meta, gene. foemi. ▫ *všeliká špičatá věc, buď kámen neb dřevo, dole široké a nahoře špičaté jest jako kuželka* ▫ *Wšeliká špičatá věc/ buď kámen neb dřevo/ dole široké / a nahoře špičaté gest/ jako kuželka* ▫ *Meta foeni* ▫ *kůpa sena, špičatě nakladená hromada sena, stoh, kůpa* ▫ *Kůpa sena/ špičatě nakladená hromada sena/ stoh/ kůpa* ▫ *Item* ▫ *cíl neb meze, pomezí, hranice, mezní kámen* ▫ *Cíl neb meze/ pomezý/ hranice/ mezní kámen* ▫ *Nam terminos agrorum pyramidalis forma effigiari etiam | nunc moris est.* Xx3ra
Meta lactis ▫ *špičatý sejr, smetanice, homole* ▫ *Sšpičatý sayr/ Smetanice/ homole* ▫ *Ad metam peruenire* ▫ *cíle dojíti, k mezi přijíti* ▫ *Cýle dogijti/ k mezy přigijti* ▫ *Et à carceribus usque ad metam* ▫ *od počátku až do konce* ▫ *Od počátku až do konce* ▫ *Metari, Vide Metior*

Meta ▫ *μετά* ▫ *praepositio graeca, latinè cum uel trans, et post.* Vnde **Compo**: **Metabasis**, **Transitio** ▫ *překročení, když v řeči ukázáno bejvá, co jest praveno, a předkládá se, co dále praviti bude* ▫ *Překročení/ když w řeči vkázáno beywá/ co gest praweno a předkládá se/ co dále prawiti bude* ▫ **Metabole** ▫ *μεταβολή* ▫ **Mutatio** ▫ *změnění, zjinačení* ▫ *Změnění/ zginačení* ▫ **Metaphora** ▫ *μεταφορά* ▫ *latinè Translatio, Vide supra.* **Metathesis** ▫ *μετάθεσις* ▫ *pen. cor. latinè Transpositio* ▫ *přesazení slov* ▫ *Přefazení flow* ▫ *ut Tymbre pro Tymber.* **Metamorphosis**, *penult. prod.* ▫ *μεταμόρφωσις* ▫ **Transfiguratio** ▫ *proměnění spůsobu* ▫ *Proměnění spůsobu* ▫ **Metaplasmos** ▫ *μεταπλασμός* ▫ **Transformatio** ▫ *jiná spuosobnost řeči* ▫ *Giná spuosobnost řeči* ▫ *Cuius multae sunt species, ut Aphaeresis, Prothesis, Paragoge, Epenthesis, etc. Quibus Poetae in carmine licenter utuntur, alioquin in oratione soluta, pro uitijis putandae*

Metapontum ▫ *město v Itáli* ▫ *Město w Itáli* ▫ *in finu Tarentino.* Vnde **Metapontinus**, *a, um* ▫ *co odtud jest* ▫ *Co odtud gest*

Metallum, gener. neut. ▫ *všelijaká ruda* ▫ *Wšeligaká ruda* ▫ **Metallicus**, *a, um* ▫ *co k rudě přísluší* ▫ *Co k Rudě přísluší* ▫ *Item, Metallicus* ▫ *horník, havíř* ▫ *Horníjk/ Hawýř*

Metaurus, gene. mascu. uel **Metaurum**, gene. neu. ▫ *řeka v Itáli v krajině Umbri* ▫ *Ržeka w Itáli/ w krajině Vmbrij*

| **Metellus** ▫ *vlastní jméno jednoho Římanína* ▫ *Wlastníj gméno gednoho Ržijmanijna*

Meteoros, gene. maf. *penult. prod.* ▫ *μετέωρος* ▫ *latinè Sublimis* ▫ *vysoce povýšený, na vejš neb spatřující vysokých věcí* ▫ *Wysoce powýšfený/ na wayš/ neb spatřujícíjcy wysokých věcí* ▫ *Vnde Meteora Aristotelis* ▫ *kniha Aristotele, v nichžto se o vysokých věcech, jenž se u povětrí a v vyšších žiwlech dějí, mluví a píše* ▫ *Knijha Arystotele/ w nichžto se o wysokých věcech/ genž se v powětríj a w wyžšijch žiwlech děgij/ mluwíj/ a pijšje*

Xx3ra

Xx3rb

Methodus, pen. cor. gene. foemini. latinè Compendium ◻ *krátká cesta* ◻ Krátká cesta ◻ Metapho ◻ *krátké ukázání neb navedení k některé věci, kteréž učíme* ◻ Krátké vkázání neb navedení k některé věci/ kteréž včijme ◻ Ratio, uel uia docendi, qua celerrimè ad peritiam euadimus. Hinc Methodicus, a, um ◻ *co krátkou cestu k naučení předkládá* ◻ Co krátkou cestu k naučení předkládá ◻ Et Methodice, pars Grammaticae, quae docet rationem loquendi, ut Quintilianus ◻ *částka gramatiky, kteráž učí právě mluvit* ◻ Částka Grammatiky/ kteráž včij právě mluvit ◻ Cum altera, quae authorum enarrationem continet, historice ab eodem uocetur

Metonymia, gene. foemi. latinè Transnominatio ◻ *proměnění jmén, když se některá věc zdržující, za tu věc, kterouž zdržuje v sobě, pokládá neb k tomu podobně* ◻ Proměnění jmén/ když se některá věc zdržující/ za tu věc/ kterouž zdržuje v sobě/ pokládá/ neb k tomu podobně

Methymna, gene. foemini. ◻ *město na vostrově Lesbo* ◻ Město na wostrowě Lesbo ◻ Vnde Methymnaeus, a, um ◻ *co odtud jest* ◻ Co odtud geft

Metior, iris, mensus sum ◻ *měřím, shládám, pokládám* ◻ Měřím/ shládám/ pokládám ◻ Multi foelicitatem metiuntur uoluptate ◻ *mnozí pokládají rozkoš za blahoslavenství* ◻ Mno|zý pokládají rozkoš za blahoslavenství ◻ Metiri iter ◻ *jíti cestou* ◻ Gijti cestau ◻ Non me piguit tui causa tantum itineris metiri ◻ *neležoval sem se pro tebe tak velikou cestu vykonati* ◻ Neležoval sem se/ pro tebe tak velikou cestu vykonati ◻ Menfor ◻ *měří* ◻ Měří ◻ Menfio ◻ *měření* ◻ Měření ◻ Menfura ◻ *míra neb odměření* ◻ Mijra/ neb odměření ◻ Et Menfuro, as ◻ *měřím* ◻ Měřím ◻ Menfuratio, idem quod Menfio. Item, Metor, aris ◻ *rozměruji, rozdělují, měřím* ◻ Rozměruji/ rozdělují/ měřím ◻ Proprie de loco dicitur ◻ *sázím mezníky* ◻ Sázím mezníky ◻ Metari castra, et Castrametari ◻ *položení vojska rozměřiti neb vojsko položiti* ◻ Položení Wogfka rozměřiti/ neb Wogfko položiti ◻ Vnde Metator ◻ *vejměří, měří* ◻ Weyměří/ měří ◻ Sed à Meta uidetur esse deductum. Compoí: Demetior ◻ *pilně měřím neb rovně odměruji* ◻ Pilně měřím/ neb rovně odměruji ◻ Hinc Demensum ◻ *co jest rovně odměřeno, přefachováno, uložená míra, rovné podělení* ◻ Co geft rovně odměřeno/ přefachováno/ vložena mijra/ rovné podělení ◻ Erant autem quatuor modij frumenti, quos singulis mensibus accipiebant serui apud Romanos pro cibo, Id erat Demensum. Et si rectè supputes, Graecorum Choenici respondebat, nisi quod ille mensurus erat cibus, Hic uero diurnus ◻ *čtyři měřice wobilé neb žita dávali Římané svým poddaným služebníkům, i drží jeden modius osm chenic a jeden chenix dva sextarios, nepochybně dva žejdlíky neb jeden más; kdyby kdo právě počtl, jest téměř jednostajná míra, kromě že to na jeden měsíc, druhé na jeden toliko den ku potravě dáváno bylo* ◻ Čtyři Měřice wobilé neb žita dávali Římané svým poddaným služebníkům. Y drží jeden Modius, osm chenic Ržeckých/ a jeden Chenix/ dva Sextarios/ nepochybně dva žejdlíky/ neb jeden Más. Kdy by kdo právě počtl/ geft téměř jednostajná mijra/ kromě že to na jeden Měsíc/ druhé na

Xx3va

Xx3vb

geden toliko den ku potravě dáwáno bylo ▫ Dimetior, idem quod Demetior. Hinc Dimenfio, et Dimetiens, idem quod Diametros ▫ *co nětco rovně dělí* ▫ Co nětco rovně dělij ▫ Vide supra. Emetior, et Permetior, idem quod simplex. Remetior ▫ *zase odměruji* ▫ Zase odměruji ▫ Immenfus, a, um, nomen ▫ *velmi veliký, nesmírný* ▫ Welmi veliký/ nefmijrný

Meto, is, fui ▫ *žnu wobilé, vosekávám, planím* ▫ žnu wobilé/ wofekávám/ planijm ▫ Etiam de uuis dicitur. Vnde Messor ▫ *žnec* ▫ žnec ▫ Messorius, a, um ▫ *co ke žni, k sekání, k planění náleží* ▫ Co ke žni/ k sekáníj/ k planěníj náležij ▫ Messoria falx ▫ *srp* ▫ Srp ▫ Meſio ▫ *žeň, planění* ▫ Zěň/ planěníj ▫ Meſis ▫ *žeň, čas žni* ▫ Zěň/ čas žnij ▫ Aliquando pro segete matura ▫ *za dozralé wobilé* ▫ Za dozralé wobilé ▫ Composita, Demeto, pen. cor. et Praemeto. Hinc Demessus, a, um ▫ *sežatý, požatý* ▫ Sežatý/ požatý

Metopon, gene. neut. latině Frons ▫ *čelo* ▫ Czelo ▫ Vnde Metoposcopus, penult. cor. ▫ *hadač z pohledění na tvář člověka* ▫ Hadač z pohledění na Twář člověka

Metreta, gene. foem. uel Metretes, gene. mafc. ▫ *míra, drží dvanácte congios* ▫ Mijra/ držij dvanácte Congios ▫ Graecorum est mensura eadem cum Cado ▫ *nepochybně puoldruhého vědra* ▫ Nepochybně puoldruhého vědra ▫ Amphora cum urna, Latini ut genus mutauerint, mirum uideri potest. Nam apud Graecos est masculinum

Metrodorus, gener. mafcu. ▫ *jméno jednoho filozofa athenského* ▫ Gméno gednoho Philozopha Athenského

Metropolis, pen. cor. gene. foem. ▫ *hlavní město, město kteréž jiná města rozmnožuje neb svými měšťany osazuje a odchovává* ▫ Hlawnij město/ Město kteréž giná | Města rozmnožuge/ neb fwými Měšťtiany ofazuge/ a odchowává ▫ Metropolitanus, a, um ▫ *co z hlavního města jest neb k němu přináležij* ▫ Co z hlawnijho Města gest/ neb k němu přináležij

Xx4ra

Metrum, gene. neut. ▫ μέτρον ▫ idem quod Mensura ▫ *míra* ▫ Mijra ▫ Accipitur autem ▫ *za verš neb pořádné spolu skládání slov, tak, že se remují a všechny pedes dobře mají* ▫ za Werfs/ neb pořádné spolu skládáníj flow/ tak že se remugij/ a wfsecky Pedes dobře magij ▫ Monometrum ▫ *verš neb rým ze dvou pedibus* ▫ Werfs/ neb rým ze dwau Pedibus ▫ Dimetrum ▫ *ze čtyř* ▫ Ze čtyř ▫ Trimetrum ▫ *z šesti* ▫ Z šesti ▫ Tetrametrum ▫ *z osmi* ▫ Z osmi ▫ Pentametrum ▫ *z pěti* ▫ Z pěti ▫ Hexametrum ▫ *z šesti* ▫ Z šesti ▫ Metricus, a, um ▫ *co k veršuum přísluší* ▫ Co k Werfsuum příslušíj

Metuo, is, metui ▫ *bojím se* ▫ Bogijm se ▫ proprie feruorum est. Metus, us ▫ *bázeň, strach* ▫ Bázeň/ strach ▫ Meticulosus, a, um ▫ *bázlivý* ▫ Bázliwý

Menauia, gene. foemi. ▫ *město v Itáli v krajině Umbrí* ▫ Město w Itáli/ w kragině Vmbrij

Meus, a, um ▫ *muoj* ▫ Muog ▫ Meus sum ▫ *sem svoboden, sám svuoj pán a své moci* ▫ Sem fwoboden/ sám fwuog Pán a fwé mocy ▫ Meum est ▫ *mněť náleží* ▫ Mněť náležij ▫ Et Meum, absolute ▫ *mé neb zboží a jmění mé* ▫ Mé/ neb zbožíj a gměníj mé

MI

Mi, datiuus ab Ego, pro mihi ▫ *mně* ▫ Mně ▫ Item, uocatiuus à Meus, et blandientis uox

Mica, ae, gene. foem. ▫ *blyskavý kamének neb drobněj kámen v písku* ▫ Blyškawý kamének/ neb drobněj kámen w pijlku ▫ Vnde per Metapho ▫ *za malej kousček neb drobet všeliké věci* ▫ *Za malej kaučček/ neb drobet wšeliké wěcy* ▫ ut Mica panis ▫ *drobtík chleba* ▫ Drobtijk chleba ▫ Mica falis ▫ *drobtík neb hrudka soli* ▫ Drobtijk/ neb hrudka foli

| **Mico**, as, micui, et micaui ▫ *blyštím se, svítím, sklnu se, třpytím* ▫ Blyštijm fe/ fwijtijm/ flknu fe/ třpytijm ▫ Nam significat subindè, et per interualla resplendere, ut Micat ignibus aether, Vergi ▫ *nebe blyští se neb blejská rychle jedno po druhém* ▫ Nebe blyštij fe/ neb blayká rychle gedno po druhém ▫ et Metapho: Mico ▫ *hejbi rychle jedno po druhém* ▫ Haybi rychle gedno po druhém ▫ Sicut splendor tremulus facit ▫ *jako blesk třpytivý činí* ▫ Yako blesk třpytiwý činij ▫ Micare digitis ▫ *prsty pohráwati, keyklowati* ▫ Prsty pohráwati/ keyklowati ▫ Genus ludi fuit apud ueteres ▫ *byla kratochvil a hra někdy u starých, že prsty vytahovali, jinej aby uhodl, kolik jich jest* ▫ Byla kratochwil a hra někdy v starých/ že prsty wytahowali/ giney aby vhodl kolik gich geft ▫ Composi: Dimico, pen. cor. ▫ *šermuji, bráním se, potýkám se* ▫ Sfermugi/ bránijm fe/ potýkám fe ▫ Dimicatio ▫ *potýkání, zápas* ▫ Potýkánj zápas ▫ Emico ▫ *vyblyštíuji se, vyskytují se* ▫ Wyblifstijugi fe/ wyskytugi fe ▫ Item, per Metapho ▫ *vyskakují ven* ▫ Wyskakugi wen ▫ Promico ▫ *daleko se ven vyblyskují neb svítím, od daleka třpytím* ▫ Daleko fe wen wyb-
lifkugi/ neb fwijtijm/ od daleka třpytijm

Xx4rb

Micros, gene. mafc. latinè Paruus, Hinc Composi: Microcosmus, paruus mundus ▫ *člověk* ▫ Człowěk ▫ Micrologus, pen. cor. ▫ *skoupý, skrbný, kdož malé věci mnoho sobě váží* ▫ Skaupý/ skrbný/ kdož malé wěcy mnoho sobě wážij ▫ Micrologia ▫ *skoupost, skrbnost* ▫ Skaupost/ skrbnost ▫ micropsychos ▫ *málomyslný, nesmělý, choulostivý* ▫ Málomyflný/ nefsmlý/ chaulostiwý ▫ Micropsychia ▫ *malomyslnost, nesmělost, choulostivost* ▫ Malo-
myflnost/ nefsmllost/ chaulostiwost

Mida, gene. foemi. ▫ *červ hrachový* ▫ Czerw hrachowý

Midas, gener. mafcu. ▫ *král v Frygí, kterýž byl velmi bohatý a bláznivý* ▫ Král w Phrygij/ kterýž byl welmi bohatý a blázniwý

Migro, as, aui ▫ *jdu neb stěhuji se se vším, což mám, abych tu zuostal* ▫ Gdu/ neb stěhugi fe | fe wflijm což mám/ abych tu zuoftal ▫ Migrare è uita ▫ *umírati* ▫ Vmijrati ▫ Composi: Commigro, pen. cor. ▫ *všelijak se přeč stěhuji na místo, kdež míním zuostati* ▫ Wšeligak fe přeč stěhugi na mijsto kdež mijnijm zuoftati ▫ Demigro ▫ *přeč se stěhuji a odněkud* ▫ Přeč fe stěhugi/ a od někud ▫ Emigro ▫ *stěhuji se ven* ▫ Stěhugi fe wen ▫ Immigro ▫ *beru neb stěhuji se tam* ▫ Beru neb stěhugi fe tam ▫ Germani in Galliam immigrauerunt ▫ *Němci brali se do Gali, aby tam bydleli* ▫ Němcy brali fe do Galli/ aby tam bydleli ▫ Immigratio ▫ *vstěhování* ▫ Wstěhowánij ▫ Remigro ▫ *zase se беру* ▫ Zafe fe беру ▫ Tra-

Xx4va

nfmigro ▫ *přestěhovávám se, odstěhovávám se neb daleko se беру na jiné místo* ▫ Přestěhowávám se/ odstěhowávám se/ neb daleko se беру na jiné místo ▫ Vnde Transmigratio ▫ *odstěhování, daleké odebrání jinám k obývání, přestěhování* ▫ Odstěhowáníj/ daleké odebráníj ginám k obýváníj/ přestěhowáníj

Miles, gene. mafc. ▫ *válečník, žoldněř, voják, dráb, rytíř* ▫ Wálečník/ žoldněř/ Wogák/ Dráb/ Rytijř ▫ Militia ▫ *válečné tažení, válka, rytěřování, služba* ▫ Wálečné taženíj/ wálka/ Rytěřováníj/ služba ▫ Militaris, e ▫ *válečný, co k žoldněřství náleží* ▫ Wálečný/ co k žoldněřstvíj náležij ▫ Via militaris ▫ *silnice* ▫ Sylnice ▫ aliàs uia regia, et uia consularis. Militiae, aduerbialiter ▫ *u vojště, na vojně* ▫ V Wogšťě/ na Wogně ▫ Vnà semper militiae et domi fuimus, Teren ▫ *na vojně i doma vždycky sme spolu bejvali* ▫ Na wogně y doma vždycky sme spolu baywali ▫ Militariter, aduerbi ▫ *válečně, vojensky* ▫ Wálečně/ wogenky ▫ Commilito, onis ▫ *váleční spolutovaryš neb spolujízdný* ▫ Wálečníj spolu towaryš/ neb spolu gijzdný ▫ Metapho: Commilitones, condiscipuli dicuntur ▫ *kteří se pod jedním místrem učí* ▫ Kteřij se pod gednijm Mijstrem včij ▫ Commilitium ▫ *spoluježdění, válečné spolutovaryšstvo* ▫ Spolu gežděníj/ wálečné spolu towaryšstwo ▫ Milito, as | ▫ *pracuji, jedu, sloužím z peněz, rytěřuji* ▫ Pracugij/ gedu/ slaužijm z peněz/ Rytěřugi

Xx4vb

Miletum, gene. neu. ▫ *město v Joní, nedaleko od Efezu* ▫ Město w Ionij/ nedaleko od Efezu ▫ Vnde Milesius, a, um ▫ *co těm přináleží* ▫ Co těm přináležij

Milium, gener. neut. ▫ *jáhly, proso* ▫ Yáhly/ Profo ▫ Legumen est. Milium folis ▫ *mořské proso, jahly, kamejky* ▫ Mořké profo/ yahly¹⁶³/ kamegky

Mille, substantium in singula. indeclinabile, gene. neut. et in plura. Millia ▫ *tisíc* ▫ Tifýc ▫ Mille boum ▫ *tisíc volův* ▫ Tifýc Wolůw ▫ Duo millia peditum ▫ *dva tisíce pěšich* ▫ Dwa tifýce pěšijch ▫ Sed Mille, adiectium. gen. om. plura. tant. et indeclinabile ▫ *tisíc* ▫ Tifýc ▫ Mille equites ▫ *tisíc jízdnych* ▫ Tifýc gijzdných ▫ Milliaris, a, um ▫ *co jest tisíc liber stíží neb tisíc liber váží* ▫ Co gest tifýc liber stijzij/ neb tifýc liber wážij ▫ Item ▫ *co tisíc v sobě obsahuje* ▫ Co Tifýc w sobě obfahuge ▫ Millenarius, a, um, idem. Millies, aduerb ▫ *tisíckrát* ▫ Tifýckrát ▫ Milliarium, substanti ▫ *mile* ▫ Mijle ▫ Mille passus, et octo stadia. Item genus uafis ▫ *nádoba vysoká a úzká* ▫ Nádoba wyfoká a vzká

Millus, gene. maf. ▫ *psí voboжек neb svůrka, železný kruh na hrdle* ▫ Pfy wobogek/ neb fwůrka/ železný kruh na hrdle

Milo, gene. mafc. ▫ *vlastní jméno jednoho Římanina* ▫ Wlastnij gméno gednoho Ržijmanijna ▫ Item ▫ *jednoho znamenitého hrdiny z Krotonu, kterýž pěstí vola zabil* ▫ Gednoho znamenitého hrdiny z Crotonu/ kterýž pěstij Wola zabil

Miluus, gene. mafc. ▫ *luňák* ▫ Luniák ▫ Miluius idem. Vnde Miluinus, a, um ▫ *co od luňáka jest* ▫ Co od Luniáka gest ▫ Miluina pluma ▫ *luňákové peří* ▫ Luniákové peřij

¹⁶³ yahly] yahlý tisk

Mimallo, onis, gene. foemi. pen. cor. et Mimallo, inis ◻ *žena, kteráž svátky Bacchovy slaví s vsteklostí* ◻ Žena kteráž swátky Bacchowy flawij s wftekloftij | ◻ Vide supra in dictione Edonides. Hinc Mimalloneus, a, um. ut Torua mimalloneis implerunt cornua bombis. Satyricus Poëta

Yy1ra

Mimas, antos, generis masculini ◻ *hora v Asii, na kteréž Bacchus ctěn byl* ◻ Hora w Afij/ na kteréž Bacchus ctěn byl

Mimus, gene. masculi. latinè Effictor, uel Imitator ◻ *kejklíř, kdož jiných lidí řeči a činy s rozličným přetvářením zřetledně ukazuje a po jiném ukazovati umí* ◻ Keyklýř/ kdož giných lidí řeči a činy s rozličným přetvářením zřetledně vkazuje/ a po giném vkazowati vmij ◻ Mima, gene. foem. ◻ *osoba ženská, kteráž takové činy nestydatě ukazuje* ◻ Osoba ženská/ kteráž takové činy nestydatě vkazuje ◻ Et Mimula, diminutium Item, Mimi, significant ◻ *verše neb skládání, kteráž bez všeho studu hanebných a škaredých činuow dotýkají* ◻ Weršše neb skládání/ kteráž bez všeho studu hanebných a škaredých činuow dotýkají ◻ Mimographus ◻ *poëta, kterýž takové věci píše* ◻ Poëta/ kterýž takové věci píše ◻ Mimefis, pen. prod. Imitatio, morum ◻ *následování a ukazování neb skládání cizích obyčeuow* ◻ Náfledowánij a vkazowánij/ neb skládání cyzých obyčeuow ◻ Mimicus, a, um ◻ *co k takovému přetváření přináleží* ◻ Co k takovému přetváření přináležij

Mina, gene. foemi. Graecè ◻ Mvã ◻ idem quod libra fermè et pondo, si semunciam detraxeris. Est enim Graecorum pondus, et Drachmas centum continet, cum libra sit Romanorum, et tantum nonaginta sex drachmas habeat, ut supra indicatum est. Ergo Mina ualet uncijis duodecim, et Semuncia ◻ *učiní u nás pětmezcítma lotuow* ◻ Včinij v nás pětmezcýtma lotuow ◻ Sed Graiam minam, hoc est, communem Graecorum, uel Solonis intellige. Nam uetus Attica | uiginti quinque drachmis fuit minor. Medica uero quatuor uncijis maior, eadem cum libra nostra Aromataria ◻ *s kořennou librou neb dva a třidceti lotuow* ◻ S kořennau librau/ neb dwa a třidceti lotuow ◻ Cum autem de re nummaria loquimur, Mina Graecorum ualet ◻ *nepochybně puol třinácta rejnského zlatého neb deset korun* ◻ Nepochybně puol třinácta Reynského zlatého/ neb deset korun ◻ Et Libra ◻ *puol zlatého méně* ◻ Puol zlatého méně ◻ Non tamen exactè respondet, cum quotidie precia uariant

Yy1rb

Minae, arum, plura. tantum. gene. foem. ◻ *pohrůzky* ◻ Pohrůzky ◻ Minaciae idem. Minax, acis ◻ *pohruozčivý* ◻ Pohruozčivý ◻ et Minaciter, aduerbium ◻ *pohruozčivě* ◻ Pohruozčivě ◻ Minor, aris ◻ *hrozím* ◻ Hrozým ◻ Minitor, aris, frequentat. ◻ *velmi neb snažně hrozím* ◻ Welmi/ neb snažně hrozým ◻ Minitabundus, a, um ◻ *hruozlivý* ◻ Hruozlivý ◻ Comminor, pen. cor. Hinc Minatio et Comminatio ◻ *pohrození* ◻ Pohrozenij ◻ Et Interminor ferè idem ◻ *velmi hrozím, s pohruožkou zapovídám* ◻ Welmi hrozým/ s pohruožkau zapowijdám ◻ Aliquando Minor significat Emineo ◻ *převyšuji, vystupuji* ◻ Přewyšfugi/ wystupugi ◻ Vnde Minae sunt etiam eminentiae murorum ◻ *vyvejšené špice na zdech neb cimbuří* ◻ Wywayšfené špice na zdech/ neb cimbuřij

Mincius, gene. mascu. ▫ řeka v Lombardí, kteráž z Garského jezera teče, vedle Mantue ▫ Ržeka w Lombardij/ kteráž z Garlkého Gezera teče/ wedle Mantue

Minaei, gene. masc. ▫ lidé v Arabí ▫ Lidé w Arabij

Minerua, gene. foemi. ▫ bohyně umění a moudrosti, dcera Iovis ▫ Bohyně vměňij a maudrofti/ Dcera Iovis ▫ aliàs Pallas ▫ naležitelkyně tkadlcství a soukenictví ▫ Nalezytelkyně tkadlcství/ a faukenictví ▫ Pingui Minerua, et crassa Minerua ▫ nerozšafně, zhloupě, zprosta, zhruba ▫ Nerozšaffně/ zhloupě/ zprosta/ zhruba ▫ Inuita Minerua literas discit ▫ z přinucení, proti přirození, bez přirozené náchylnosti uměním se učí ▫ Z přinucenij/ proti přirozenij/ bez přirozené náchylnosti vměňij se včij ▫ Minerual, feu Mineruale ▫ peníze od učení, školní mzda neb záplatek ▫ Penijze od včenij/ školnij mzda neb záplatek

Yy1va

Mingo, is, minxi, mictum ▫ štím, moč pouštím ▫ Sftijm/ moč pauftijm ▫ Permingo ▫ poscávám, velmi močím ▫ Poscávám/ velmi močím ▫ Mictito, as, frequentat. ▫ často štím ▫ Čžasto štijm ▫ Micturio, ris, meditatiuum ▫ žádám neb strojím se scáti, chce mi se močiti neb scáti ▫ Žiádám neb strogijm se scáti/ chce mi se močiti neb scáti

Minimus, gene. masc. superlativum nomen à Paruo ▫ velmi malej, nejmenší ▫ Welmi malej/ naymenšij ▫ Et Minimum, adverbium ▫ přinajmenším, najmén ▫ Při naymenšijm/ naymén ▫ Item, Minimè, negantis uox ▫ nikoli, zhola nic ▫ Nikoli/ zhola nic

Minister, gene. mascu. ▫ služebník, nápomocník, podavač ▫ Služebnijk/ nápomocnijk/ podavač ▫ Ministerium ▫ posluhování, napomáhání ▫ Posluhováníj/ napomáháníj ▫ Domestica ministeria ▫ domácí posluhování ▫ Domácý posluhováníj ▫ Aliquando pro ipfis ministris. Ministro, as ▫ sloužím, napomáhám, podávám ▫ Slaužijm/ napomáhám/ podávám ▫ Hic regi pocula ministrat ▫ tento podává králi pítí, slouží králi k stolu, jest šeňk, nalévá pítí ▫ Tento podává Králi pitij/ slaužij Králi k stolu/ gest šeňk/ nalévá pitij ▫ Composi: Administro, as ▫ zpravuji, opatruji, provozuji ▫ Zprawugi/ opatrugij/ provozugi ▫ Administrare munus ▫ úřad zpravovati ▫ Vřad zprawowati ▫ Vnde Administratio ▫ zpravování ▫ zprawováníj ▫ Habes uxorem in rerum domesticarum administratione ualdè exercitatam ▫ máš rychtovanou manželku neb dobrou hospodyni v zpravování domácích věcí ▫ Máš rychtowanau Manželku/ neb dobrau | hospodyni w zprawováníj domácích věcí ▫ Comministro, idem quod simplex ▫ neb spolupřisluhuji ▫ Neb spolu přisluhugi ▫ Comminister ▫ spoluslužebník ▫ Spolu služebnijk ▫ Subministro, as ▫ podávám, dodávám, poskytuji ▫ Podávám/ dodávám/ poskytuji ▫ Ille mihi sumptus subministrat ▫ tento mi nákladu dodává ▫ Tento mi nákladu dodává ▫ Ministratorius, a, um ▫ co k posluhování náleží, služebný ▫ Co k posluhováníj náležij/ služebný

Yy1vb

Minium, gene. neut. ▫ minium, červená barva, kamení cinobřové ▫ Minium/ červená barva/ kamenij Cynobřové ▫ Minio, as, ▫ barvím minium, barvím načerveno, červením ▫ Barwijm minium/ barwijm na čerweno/ čerwenijm ▫ Miniaria ▫ duol, kde minium a červenou barvu dobývají ▫ Duol/ kde Minium/ a čerwenu barwu dobývajíj ▫

Miniarius, a, um ◻ *co k tomu náleží* ◻ Co k tomu náležij ◻ Et Miniatus, a, um ◻ *co z minium jest* ◻ Co z Minium gest ◻ Miniatus liber ◻ *kniha červenou barvou napsaná* ◻ Kniha červenau barwau napfaná ◻ Miniatula cera ◻ *červený vosk* ◻ Czerwený wošk ◻ Minius ◻ *řeka v Hispani* ◻ Ržeka w Hyšpanij

Mino, as, idem quod Duco ◻ *vedu, vodím* ◻ Wedu/ wodijm

Minos, ois, gene. masc. pen. pro. ◻ *král a práv vydavatel kretenských, a (jakož poétové smejšlejí) pekelný soudce* ◻ Král a práv wydawatel Cretenkých/ a (yakož Poétowé smeyšllegij) Pekelný soudce ◻ Minois, a, um ◻ *co k němu přináleží* ◻ Co k němu přináležij ◻ Minotaurus ◻ *dvojího zpuosobu howado, kteréž z Pasiphae, manželky Minois, a z bejka neb z vola bylo narozeno, i do stavení labyrintu zavřino, a člověčím masem krmeno* ◻ Dwogijho zpuosobu howado/ kteréž z Pařiphae Manželky Minois/ a z Bayka neb z Wola bylo narozeno/ y do stawenij Labyrintu zawřijno/ a Człowěčijm masem krmeno

Minturnae, gene. foem. ◻ *město v Itáli v krajině Kampanie* ◻ Město w Italij w kragině Campanye

Minus, aduerbium ◻ *méně, ménějí* ◻ Méně/ méněgij | ◻ Aliquando significat Non. Si minus intelligis, cur non iterum interrogas? ◻ *jestliže tomu nerozumíš, proč se zase neptáš?* ◻ Gestli že tomu nerozumijš/ proč se zase neptáš? ◻ Est etiam nomen comparatium à Paruus, et significat ◻ *menší* ◻ Menšij ◻ Vnde Minusculus, a, um, diminutium ◻ *drobničký, maličkerný* ◻ Drobničký/ maličkerný ◻ Minutus, a, um ◻ *krátký, malý, drobný* ◻ Krátký/ malý/ drobný ◻ cum nomen est. Vnde Minutulus, a, um. diminut. ◻ *zdrobený* ◻ Zdrobený ◻ Minutia ◻ *drobtík, malá částka každé věci neb lehká, málo vážená, chaterná věc* ◻ Drobtičk/ malá částka každé věcy/ neb lehká/ málo vážená/ chaterná věc¹⁶⁴ ◻ Minutal ◻ *sekané, drobné zelí* ◻ Sekané/ drobné zelý ◻ Minutim ◻ *drobně, po drobtech, zdrobna, po kousku* ◻ Drobně/ po drobtech/ zdrobna/ po kausku ◻ Minutatim, idem. Minuo, is ◻ *umenšuji, polehčuji, ubírám, ujímám* ◻ Vmenšugi/ polehčugi/ vbijrám/ vgijmám ◻ Minutus, a, um ◻ *umenšený* ◻ Vmenšfený ◻ Minutus auribus ◻ *komu uši uřezali, bezuchý* ◻ Komu vsi vřezali/ bezuchý ◻ Minutus uel Diminutus capite ◻ *v stavu poníženy, svobody neb práva městského zbavený* ◻ W stawu ponijžený/ swobody neb Práva městského zbawený ◻ Vnde capitis diminutio, id est, status permutatio ◻ *ponížení, pomenšení stavu* ◻ Ponijženij/ pomenšfenij stawu ◻ Minuere aes alienum ◻ *dluh zaplatiti* ◻ Dluh zaplatiti ◻ Minuere spem, sumptum, suspitionem etc. Compo: Comminuo ◻ *rozrážím, rozdrobují, lámi na kusy* ◻ Rozrážijm/ rozdrobugi/ lámi na kufy¹⁶⁵ ◻ Diminuo ferè idem, et Imminuo. Imminutus, a, um ◻ *umenšený* ◻ Vmenšfený

Yy2ra

Minyae, gene. mascu. ◻ *lidé v Tesáli neb v Beotí, z nichž byli ti, ješto se na šifu Argo plavili* ◻ Lidé w Tesalij neb w Beotij/ z nichž byli ti/ gestto se na šijffu Argo plawili

Mirus, a, um ◻ *podivení hodný* ◻ Podiwenij hodný ◻ Mirè, aduerbium ◻ *odpodivu, divně* ◻ Odpodiwu/ diwně ◻ Mirabilis, le, idem. Et Mirificus, a, um ◻ *co jest k podivení,*

Yy2rb

¹⁶⁴ věc] věř *tisk* ¹⁶⁵ kufy] kufý *tisk*

predivný ▫ Co gest k podiwenij/ *predivný* ▫ Mirificè ▫ *rozličně, rozmanitě, velmi predivně* ▫ Rozličně/ rozmanitě/ velmi predivně ▫ Mirabilitas ▫ *podivení, ustrnutí* ▫ Podiwenij/ vřtrnutij ▫ Mirabiliter ▫ *divně* ▫ Diwně ▫ Mirabundus, a, um ▫ *kdo se diví* ▫ Kdo se diwij ▫ Et Mirum. substantiuum ▫ *divná neb neobyčejná věc, kteréž se lidé diví* ▫ Diwná neb neobyčejná věc/ kteréž se lidé diwij ▫ Miraculum ferè idem ▫ *div* ▫ Diw ▫ Aliquando pro monstro ponitur ▫ *za potvoru, zpotvořené stvoření* ▫ Za potworu/ zpotvořené stvoření ▫ Mirum in modum, et Mirandum in modum ▫ *predivným způsobem, velmi divně* ▫ Predivným způsobem/ velmi diwně ▫ Mirum, quantum illius confuetudine delecter ▫ *predivné neb veliké potěšení z společnosti jeho mám, z známosti neb z obcování* ▫ Predivné neb veliké potěšení z společnosti jeho mám/ z známosti neb z obcování ▫ Mirifico, as ▫ *něco divného činím* ▫ Něco diwného činim ▫ Miror, aris ▫ *divím se* ▫ Diwijm se ▫ Miratur sese ▫ *líbí se sobě sám* ▫ Lijbij se sobě sám ▫ Aliquando significat Venerari ▫ *mám v poctivosti, mnoho vážím* ▫ Mám w poctivosti/ mnoho vážim ▫ Et eius compoři: Admiror, idem. Illum omnes mirantur, uel admirantur omnes, ut Deum ▫ *tohoto všickni lidé mají jako za Boha* ▫ Tohoto všickni lidé magij jako za Boha ▫ Admiratio ▫ *podivení* ▫ Podiwenij ▫ Demiror ▫ *velmi se divím* ▫ Welmi se diwijm

Mirmillo, onis, gene. masc. ▫ *bitec neb šermíř, kterejž po Galiánsku vodín byl, protož také Galius nazván byl, měl poněkud ryby na helmě, a boj vedl proti jinému, kterýž sloul Retarius proto, že loveckou síť pod štítem nesl, do níž by Mirmilonem zamotal Mirmilonium, oděni téhož bitec* ▫ Bitec neb šermýř/ kterejž po Galiánsku wodijn byl/ protož také Gallius nazván byl/ měl poněkud Ryby na helmě/ a bog wedl proti ginému/ kterýž slaul Retarius/ proto/ že loweckau fyt pod štítem nesl/ do nějž by Mirmillo|nem zamotal Mirmillonium, Oděnij téhož bitec

Yy2va

Mifanthropos, gene. mascu. pen. prod. ▫ μισάνθρωπος ▫ Ofor hominum ▫ *kdo se lidí štídí, vzdaluje, milovník samotnosti, kdo nerád mezi lidmi jest* ▫ Kdo se lidij štíjdij/ vzdaluge/ milownijk samotnosti/ kdo nerád mezy lidmi gest ▫ Talis fuit Athenis Timon quidam

Mifceo, es, miscui, mixtum ▫ *mísím, směšuji, spojuji, kalím* ▫ Mijfým/ směšugi/ spogugi/ kalijm ▫ Mare coelo miscere, uel Sacra miscere prophanis, prouerbium ▫ *všecky věci zkormucovati, zbouriti, nic s pokojem nenehati* ▫ Wšecky věci zkormucowati/ zbouriti/ nic s pokogem nenehati ▫ Miscere uinum ▫ *míšeti víno* ▫ Mijšeti wijno ▫ Et absolutè, Miscere ▫ *nalévati neb ku pití podávati* ▫ Nalévati/ neb ku pitij podávati ▫ Miscere colloquia ▫ *rozmlouvati* ▫ Rozmlauwati ▫ Miftio, et Miftura ▫ *smíšení* ▫ Smijšenij ▫ Miftarius ▫ *nádoba, v kteréž víno směšují* ▫ Nádoba/ w kteréž Wijno směšugij ▫ Miscellae uites ▫ *reví, kteréž se dá všudy štěpovati neb sázeti* ▫ Rewij/ kteréž se dá všudy štěpovati/ neb sázeti ▫ Miscellae columbae ▫ *holubi, kteříž nejsou dokonale diwocí, ani také docela poddymní neb pitomí* ▫ Holubi/ kteříž neglau dokonale diwocí/ ani také docela poddymnij neb pitomij ▫ Miscellaneus, a, um ▫ *smíšený, skalený, vesměsný, nezpořádaný* ▫ Smijšený/ kalený/ wesměsný/ nezpořádaný ▫ Et Mif-

cellanea, plurali ◻ *kníha, kteráž v sobě rozličné věci všeměs bez pořádku zavírá i obsahuje* ◻ Knijha/ kteráž w sobě rozličné věci všeměs bez pořádku zawijrá y obfahuge ◻ Promiscuus, a, um ◻ *vesměsný, smíšený, nejistý* ◻ Wefměfný/ fmijšfený/ negiftý ◻ Genus promiscuum ◻ *smíšené pokolení* ◻ Smijšfené pokolenij ◻ Item, aduer: Miftim, uel Mixtim, Promiscuè. Commiftim etc. ◻ *vesměs, nepořádně, smíšeně, jedno s druhým* ◻ Wefměs/ nepořádně/ fmijšfeně/ gedno s druhým ◻ Composi: Admisceo ◻ *přiměšuji, v hromadu spojuji* ◻ Přiměšfugi/ whromadu fpogugi ◻ Admiftus ◻ *přimíšený* ◻ Přimijšfený ◻ Commifceo ◻ *v hromadu mísím* ◻ Whromadu mijšfým ◻ Immisceo ◻ *mezi jiné vměšuji* ◻ Mezy giné wměšfugi ◻ Permifceo ◻ *dobře neb velmi směšuji* ◻ Dobře neb welmi směšfugi ◻ Vnde Permiftio ◻ *smíšení* ◻ Smijšfenij

Yy2vb

Mifer, a, um ◻ *pracný, strastný, bídný* ◻ Pracný/ ftrafný/ bijdný ◻ Miserum facere ◻ *pracného činiti, rmoutiti* ◻ Pracného činiti/ rmutiti ◻ Miserum aliquando interiectio. Miseria ◻ *pracnost, neštěstí, bída* ◻ Pracnoft/ nefššťstij/ bijda ◻ Misellus, a, um. diminutiuum ◻ *ubohý, nebožátko* ◻ Vbohý/ nebožátko ◻ Miferè, aduerbium ◻ *pracně, bídně, nuzně* ◻ Pracně/ bijdně/ nuzně ◻ Aliquando ualdè. Miferè cupit ◻ *velmi žádá* ◻ Welmi žádá ◻ Miserabilis, le ◻ *bolestný, žalostný* ◻ Bolestný/ žaloftný ◻ Miserandus, a, um ◻ *nad kým sluší lítost míti, politovati* ◻ Nad kým fluffij ljtost mijti/ politowati ◻ Miserabiliter ◻ *žalostivě, smutně, bolestně* ◻ Zialoftiwě/ fmutně/ bolestně ◻ Mifericors ◻ *milosrdný* ◻ Milofrdný ◻ Mifericordia ◻ *milosrdenství, slitování* ◻ Milofrdenftwij/ flitowánij ◻ Miferor, aris ◻ *mám slitování neb ukazují milosrdenství a lítost* ◻ Mám flitowánij/ neb vkazugi milofrdenftwij a ljtost ◻ Vnde Miferator ◻ *lítostivý, milosrdenství ukazující* ◻ Ljtostiwý/ milofrdenftwij vkazugijcý ◻ Actiuum affectum habet, et ferè cum accusatiuo hoc uerbum, et eius compositum Commiferor constructur. Miseratur commune periculum ◻ *má lítost nad obecným nebezpečenstvím neb lituje* ◻ Má ljtost nad obecným nebezpečenftwijm neb lituge ◻ Hinc Miseratio, et Commiseratio ◻ *spolulitování, utrpení neb slitování* ◻ Spolu litowánij/ vtrpenij/ neb flitowánij ◻ Mifereor, eris, misertus sum ◻ *smiluji se, bývám hnut k dobrotivosti neb k smilování* ◻ Smilugi fe/ bývám hnut k dobrotiwofsti/ neb k smilowánij ◻ Cum genitiuo iungitur, et est neutrius significationis. | Mifereor tui ◻ *lito mi tebe, lituji tebe* ◻ Ljto mi tebe/ litugi tebe ◻ Miserefco, et Commiserefco ferè idem. Item, impersonalia, Miferet, et Miserefcit ◻ *lito mi, mám slitování* ◻ Ljto mi/ mám flitowánij ◻ Et Miferetur in eadem significatione

Yy3ra

Mifenus, gene. maf. ◻ *hora v Kampaní* ◻ Hora w Campanij

MiBio, et **MiBito**, Vide Mitto

Mithridates, gene. maf. ◻ *král v krajině Asiae, řečená Pontus, kterýž mnoho proti Římanuom bojoval* ◻ Král w kragině Afiae/ řečená Pontus/ kterýž mnoho proti Ržijmanuom bogowal ◻ Mithridaticus, a, um ◻ *co k tomu přísluší* ◻ Co k tomu přijšluffij ◻ ut Mithridaticum bellum. Mithridaticum, substantiuum ◻ *zvláštní lékařství proti jedu* ◻ Zwlášštnij lékařštwij proti gedu

Mithriaca, generis neut. plurale tant. ▫ *oběti neb pocta* ▫ Oběti neb pocta ▫ Ofiridis, uel Solis. Nam Sol apud Perfas uocatur Mithra

Mitis ▫ *tichý, krotký, dobrotivý* ▫ Tichý/ krotký/ dobrotivý ▫ Mitia poma ▫ *dobře zralá, křehká, sladká jablka* ▫ Dobře zralá/ křehká/ sladká yablka ▫ Mitia animalia ▫ *krotcí, pitomí živočichové* ▫ krotcý/ pitomj živočichowé ▫ Immitis, te ▫ *bůjný, plachý, nezralý* ▫ būgný/ plachý/ nezralý ▫ Mitefco, is ▫ *krotnu, bejvám dobrotivý neb tichý, pokojný* ▫ Krotnu/ beywám dobrotiwý/ neb tichý/ pokogný ▫ Fluctus mitefcunt ▫ *vlnobití tichnou, zbourění wod upokojují se* ▫ Wlnobitij tichnau/ zbauřenij wod vpokogugij se ▫ Poma mitefcunt ▫ *jablka dozrávají* ▫ Yablka dozráwagij ▫ Mitifico, as ▫ *krotím, tiším, činím pokojným a dobrotivým* ▫ Krotijm/ tišijm/ činijm pokogným a dobrotiwým ▫ Mitigo, as ▫ *směřuji, obměkčuji, v mír uvozuji* ▫ Směřugi/ obměkčugi/ w mijr wwozugi ▫ Commitigo ▫ *poobměkčuji, rozměkčuji, prorážím* ▫ Poobměkčugi/ rozměkčugi/ prorážijm ▫ Caput tibi commitigabit fandalio ▫ *prorazít hlavu pantoflí neb střevicem* ▫ Prorazýť hlavu pantofflý/ neb střewijcem ▫ Hinc Mitigatio ▫ *obměkčení, upokojení* ▫ Obměkčenij/ vpo-

Yy3rb

Mitra, gene. foemini. ▫ *biskupský koblouk neb čepice* ▫ Biskupský koblauk/ neb čepice ▫ Barbara uox. Mitellum, diminutium ▫ *malá čepička* ▫ Malá čepička ▫ uel Mitella. Mitratum ▫ *kdo takový koblouk neb čepici nosí* ▫ Kdo takowý koblauk neb čepicy nošý

Mitto, is, miŕi, miŕsum ▫ *posílám, šli* ▫ Poŕýlám/ ŕli ▫ Mittere sanguinem ▫ *z žil krev pouštěti* ▫ Z žil krew pauŕštěti ▫ Sanguinem incisa uena mitti, nouum non est ▫ *krev zatináním žily pouštěti nové není* ▫ Krew zatijnánijm žily pauŕštěti/ nowé není ▫ Mittere pilam ▫ *kulí metati, míčem házeti* ▫ Kulij metati/ mijčem házeti ▫ Aliquando pro composito suo, Omitto, uel Dimitto ufurpatur. Mitte maledicta ▫ *přestaň lání, nech zlořečení* ▫ Přestaň lánij/ nech zlořečenij ▫ Mitte orare ▫ *zanechej prošení, modlení* ▫ Zanechey proŕšenij/ modlenij ▫ Mitte lachrymas ▫ *přestaň plakati, slzeti* ▫ Přestaň plakati/ ŕzeti ▫ Teren: Et alibi, Mitte hanc noxam ▫ *odpuť mi tu vinnu neb provinění* ▫ Odupuť mi tu winnu/ neb prowínění ▫ Mittere uocem ▫ *mluviti, řeč vypustiti* ▫ Mluwiti/ řeč wypuŕtiti ▫ Mittere manu ▫ *propustiti* ▫ Propuŕtiti ▫ Vnde Manumiŕio ▫ *propuštění* ▫ Propuŕštěnij ▫ Mittere ad nomen ▫ *k mustrování poslati* ▫ K muŕtrowánij poŕlati ▫ Mittere in consilium ▫ *ortel dáti, vyřknouti, k právu připustiti* ▫ Ortel dáti/ wyřknauti/ k práwu připuŕtiti ▫ Ab hoc fit, Miŕŕito, as, frequentatium ▫ *často neb snažně posílám* ▫ Čzaŕto neb ŕnažně poŕýlám ▫ Et Miŕŕiculo, as ▫ *odsílám zase neb s pilností* ▫ odfýlám zaŕe/ neb s pilnoŕtij ▫ Item, Miŕŕio, nomen ▫ *posílání, slání neb odpuštění, dopuštění k odjiti* ▫ Poŕýlánij/ ŕláníj/ neb odfuŕštěnij/ dopuŕštěnij k odfitij ▫ Miŕŕionem dare militibus ▫ *lidu válečnému odpuštění dáti, dopustiti, aby přeč šli neb táhli* ▫ Lidu wálečnému odfuŕštěnij dáti/ dopuŕtiti/ aby přeč ŕli neb táhli ▫ Miŕŕionem efflagitauit ab imperatore ▫ *odpuštění vyžádal od nejvyššího hajtmána* ▫ Odfuŕštěnij wyžádal od Naywyŕŕijho Haytmana ▫ Miŕŕum facio ▫ *nechávám toho* ▫ Necháwám toho ▫ Miŕŕus, us, quartae declinationis ▫ *vystavování neb*

Yy3va

spouštění divných zvířat neb bitcuov a šerměruov při nějakém divadle ▫ Wystawowanij/ neb spauštěníj diwných Zwijřat/ neb Bitcuow a šerměruow při něgakém diwadle ▫ Item ▫ *krmě, jídlo neb představení a nošení při wobědě* ▫ Krmě/ gjidlo/ neb předstawenij a nošeni- nij při wobědě ▫ Plures ad idem conuiuium conuenerunt, singuli singulos missus adferentes ▫ *mnoho se jich na též hody sešlo a každý sám za sebe vlastní krmí a snůšku přinesl* ▫ Mnoho se gich na též hody sešlo a každý sám za sebe vlastníj krmij a snůšku¹⁶⁶ přineš ▫ Mišilis, le ▫ *vejhozný, co se muož vyhoditi neb vystřeliti* ▫ Weyhozný/ co se muož vyhoditi/ neb wystřeliti ▫ Et Mišile ▫ *střela neb k tomu nětco podobného, co muož vyhozeno neb vystřeleno býti* ▫ Střela/ neb k tomu nětco podobného/ co muož vyhozeno/ neb wystřeleno býti ▫ Item ▫ *darové, kteříž mezi lid bývají metáni* ▫ Darowé/ kteříž mezy lid býwagij metáni ▫ Sed tum in plurali magis ufurpatur. Composita, Amitto ▫ *stracuji neb od sebe pouštím, nechám přeč jíti* ▫ Stracugi/ neb od sebe pauštijm/ nechám přeč gjiti ▫ Admitto ▫ *dopouštím, připouštím, vpouštím* ▫ Dopauštijm/ připauštijm/ wpauštijm ▫ Item ▫ *hřeším neb hříchu se dopouštím* ▫ Hřešijm/ neb hříchu se dopauštijm ▫ Quod cauere potis, stultum est admittere ▫ *čehož se muožes vywarowati, bylo by bláznovství toho se dopustiti neb to učiniti* ▫ Čzehož se muožes wywarowati/ byloby bláznowstwij toho se dopuštiti/ neb to učiniti ▫ Admittere equum ▫ *kuoň k klisně připustiti* ▫ Kuoň k klisně pripuštiti ▫ Vnde Admissura ▫ *připouštění dobytky, když po sobě jezdí* ▫ Připauštěníj dobytky/ když po sobě gezdij ▫ Bos admiffarius ▫ *obecní bejk* ▫ Obecnij bayk ▫ Equus admiffarius ▫ *hynšt, kuoň, kteréhož k herkám neb kobylám připouštějí* ▫ Hynšt/ Kuoň/ kteréhož k Herkám/ neb | kobylám připauštěgij ▫ Committo ▫ *v hromadu spouštím, spojuji* ▫ Whromadu spauštijm/ spogugi ▫ Vnde Commissura ▫ *spojování* ▫ Spogowánij ▫ Item ▫ *svěřuji neb poručím* ▫ Swěřugi/ neb poručijm ▫ Ouem lupu commiffiti, prouerbium ▫ *ovcí vlku poručils* ▫ Owcy wlku poručils ▫ Vnde Commiffa exequi ▫ *poručení vykonati, vyříditi* ▫ Poručenij wykonati/ wyřijditi ▫ Commiffarius ▫ *kdo poručení má neb komu jest poručeno* ▫ Kdo poručenij má/ neb komu gest poručeno ▫ Pašiuae significati Item, Committo ▫ *povoluji, dopouštím, ulevuji* ▫ Powolugi/ dopauštijm/ vlewugi ▫ Ne committas, ut in aedibus tuis quifquam impunè peccet ▫ *nedopouštěj toho, aby někdo v domu tvém bez trestání, svobodně hřešiti měl* ▫ Nedopauštěg toho/ aby někdo w domu twém bez trestánij/ swobodně hřešiti měl ▫ Hinc etiam pro peccare accipitur ▫ *zahřešiti* ▫ Za hřešiti ▫ Quid meus Aeneas potuit committere tantum? ▫ *co Eneáš muoj tak velmi zhřešiti mohl?* ▫ Co Eneáš muog tak welmi zhřešiti mohl? ▫ Vnde Commiffa ▫ *hříchové* ▫ Hříchowé ▫ Committere manus, et Committtere praelium ▫ *bitvu míti* ▫ Bitwu mijti ▫ Olim in spectaculis committebantur singula gladiatorum paria ▫ *někdy dopouštěli při divadlích vždy dvoum šerměruom spolu se potejkati neb aby poétové verše proti sobě zpívali, a takové potejkové hry slovou commissiones* ▫ Někdy dopauštěli při diwadlých vždy dwaum šerměruom spolu se potaykati/ neb

Yy3vb

¹⁶⁶ snůšku] snůšku tisk

aby Poétowé Werffe proti sobě zpijwali/ a takowé potaykowé hry flowau Commiſi-
 ones ◻ Et qui exhibebat, committere dicebatur. Demitto ◻ *dolu spouštím, nechám dolu*
viseti ◻ Dolu ſpauſtíjm/ nechám dolu wiſeti ◻ Demiffa tunica ◻ *dlouhá ſukně* ◻ Dlauhá
 ſukně ◻ Demittere aures ◻ *uši ſvěſiti neb doluow je vochlípiti* ◻ Vſſi ſwěſyti/ neb doluow
 ge wochlípiti ◻ Demittere uultum ◻ *kořiti ſe, obličej, tvář doluow ſklopiti* ◻ Kořiti ſe/
 obliječeg/ twář doluow ſklopiti ◻ Demittere in uiscera cenſum ◻ *zboží a ſtatek ſvuoſ pro-*
žrati, v zadek wehnati, promrhati ◻ Zbožij a ſtatek ſwuog prožrati/ w zadek wehnati/
 promrhati ◻ Demittere in aures ◻ *uſlyſeti* ◻ Vſlyſſeti ◻ Demittere in pectus ◻ *vpustiti*
v ſrdce, za pravdu míti, přijímati ◻ wpuſtiti w ſrdce/ za prawdu miji/ přijímati ◻ Di-
 mitto ◻ *rozpouštím, přeč poſilám, odpouštím* ◻ rozpauſtíjm/ přeč poſylám/ odpauſtíjm ◻
 Senatus dimiſſus eſt ◻ *rada wywſtala* ◻ Radda wywſtala ◻ Emitto ◻ *vypouštím* ◻ Wypau-
 ſtíjm ◻ Emiſſarius ◻ *biřic, paňský ſluha, kterýž poſlán bejvá k oznamení něčeho* ◻ Biřic/
 paňský ſluha/ kterýž poſlán beywá k oznamení něčeho ◻ Item ◻ *kdo hotow jeſt, na*
někoho ſáhnouti, jinému láti, podſtívač ◻ Kdo hotow geſt/ na někoho ſáhnauti/ ginému
 láti/ podſtívač ◻ Emiſſus ferè idem ◻ *neb ſpehýř, vyzvidatel, na ſpeh vyſlaný* ◻ neb ſ-
 pehýř/ wyzvidatel/ na ſpeh wyſlaný ◻ Explorator. Immitto ◻ *poſilám tam, vpouštím* ◻
 Poſylám tam/ wpauſtíjm ◻ Immiſſura ◻ *záplata, flek, taška* ◻ záplata/ fflek/ taſka ◻ In-
 tromitto ◻ *do wnitřku vpouštím* ◻ Do wnitřku wpauſtíjm ◻ Intermitto ◻ *opouštím, mezi*
tím, do času zanechávám, poodkládám ◻ opaſtíjm/ mezy tíjm/ do času zanechávám/
 poodkládám ◻ Differt ab Omitto. Omitto ◻ *dokonále opouštím, zanedbávám, vzdávám* ◻
 Dokonále opaſtíjm/ zanedbávám/ vzdávám ◻ Intermiſſio ◻ *opouštění* ◻ Opaſtě-
 nij ◻ Permitto ◻ *dopouštím, povoluji, přeji, dávám wuoli* ◻ Dopauſtíjm/ powolugi/ přeji/
 dávám wuoli ◻ Item ◻ *poroučím* ◻ Poraučijm ◻ Totum ei negotium permiſi, Cicero ◻
vſecko jednáni jemu ſem poručil ◻ Wſecko gednání gemu ſem poručil ◻ Vnde Per-
 miſſus, us, quartae declinationis ◻ *odpuštění, dopouštění* ◻ Odpuſtění/ dopauſtění ◻
 Permiſſu patris ◻ *s dopuštěním neb powolením otce* ◻ S dopuſtěníjm/ neb powolenijm
 Otce ◻ Praemitto ◻ *předſilám* ◻ Předſylám ◻ Praetermitto ◻ *zanechávám, pomíjím neb ob-*
meškávám ◻ Zanechávám/ pomijijm/ neb obmeškávám ◻ Promitto ◻ *ſlibuji, ukazuji* ◻
 Slibugi/ vkazugi ◻ Plus habet in reſſu, | quam in fronte promittat ◻ *více má z zadu*
ſkryto, nežli napřed ukazuje ◻ Wijce má z zadu ſkryto/ nežli napřed vkazuje ◻ Promiſſa
 barba ◻ *dlouhá brada* ◻ dlauhá brada ◻ Promiſſae ueſtes ◻ *dlouhé ſaty* ◻ dlauhé ſaty ◻
 Hinc Promiſſum, et Promiſſio ◻ *ſlibování, zaſlibení, ſlib* ◻ ſlibování/ zaſlijbenij/ ſlib ◻
 Et Compo: Compromitto, Repromitto, ferè idem ſignificant quod ſimplex. Compro-
 miſſum facere, apud Iureconfultos ◻ *při ſvou ſoudcům ſvěřiti, od ſebe odevzdati* ◻ Při
 ſwau ſaudcům ſwěřiti/ od ſebe odevzdati ◻ Hinc Compromiſſarius ◻ *komu pře k jed-*
nání, k rozeznání podána jeſt ◻ Komu pře k gednání/ k rozeznání podána geſt ◻ aliàs
 Arbitr ◻ *ſmlouwe* ◻ ſmlauwe ◻ Remitto ◻ *zase odſilám* ◻ Zafe odſylám ◻ Item ◻ *od-*
pouštím, promíjím, laſkawě vážím ◻ Odpauſtíjm/ promijijm/ laſkawě vážijm ◻ Remitto

Yy4ra

Yy4rb

debitum ▫ *dluh odpouštím* ▫ Dluh odpauštijm ▫ Remittere arcum ▫ *lučiště spustiti, odnapinati* ▫ Lučiště spustiti/ odnapijnati ▫ Remittere animum curis ▫ *srdce starostí zbaviti, obveseliti* ▫ Srdce starostí zbawiti/ obwefeliti ▫ Remittere peccatum ▫ *hřích odpustiti* ▫ Hřích odpustiti ▫ Hinc remisiō ▫ *odpuštění, prominutí* ▫ Odpustěnij/ prominutij ▫ Dolor remifit ▫ *bolest poulevila, poutichla, umenšila se* ▫ Bolest povlewila/ povtichla/ vmenšila se ▫ Submitto ▫ *doluov posílám, doluov spouštím, poddávám* ▫ Doluow pošylám/ doluow spauštijm/ poddávám ▫ Submittere caput ▫ *podkloniti hlavu* ▫ Podkloniti hlavu ▫ Submifit sese ▫ *pokořil se, podmanil se, poddal se* ▫ Pokořil se/ podmanil se/ poddal se ▫ Submittere capillos ▫ *vlasuov nestřihati, nechati ruosti* ▫ Wlasuow nestřihati/ nechati ruosti ▫ Et barbam, quod in luctu fieri solet ▫ *když lidé smutek nosí* ▫ Když Lidé smutek nosí ▫ Submittere uocem ▫ *polehku neb zticha mluwiti* ▫ Po lehkú/ neb zticha mluwiti ▫ Transmitto ▫ *vzdávám, přeč odsílám, na jiné místo neb jinám posílám* ▫ vzdávám/ přeč odsylám/ na jiné mjesto/ neb ginám pošylám ▫ Transmittere flumen ▫ *přes řeku se plawiti, převezti se, přebřesti* ▫ Přes řeku se plawiti/ přewezti se/ přebřesti

Yy4va

Mna, idem quod Mina, Vide supra

Mnemofine, gene. foemi. pen. cor. latinè Memoria ▫ *pamět* ▫ Pamět ▫ Et Mater musarum ▫ *matka bohyně umění* ▫ Matka Bohyně vměníj ▫ Mnemofynon, latinè Monumentum ▫ *památko, znamení k připomínání* ▫ Památka/ znamenij k připomijnáníj

MO

Mobilis, Vide Moueo

Modus, gene. mafc. ▫ *míra, spuosoob* ▫ Mijra/ spuofob ▫ Modulus, diminutium. Pro suo modulo ▫ *podlé své míry* ▫ Podlé své mijry ▫ Modiperator ▫ *cechmistr* ▫ Cechmijstr ▫ Quo modo id facere potis, audi nunc ▫ *poslyš, jakým spuosoobem neb jakou měrou měl by to učiniti* ▫ Poslyš/ jakým spuofobem neb yakau měrau mělby to včiniti ▫ Ultra modum ▫ *přes míru, náramně* ▫ Přes mijru/ náramně ▫ Mirum in modum, Vide supra. Modus uiuendi ▫ *spuosoob, obyčej života* ▫ Zpuofob/ obyčeg života ▫ Imponere modum ▫ *cíl uložiti, míru zachowati* ▫ Cýl vložiti/ mijru zachowati ▫ Sine nunc meo me uiuere modo, Terent: ▫ *ponech mne nyní podlé mého obyčeje živu býti* ▫ Ponech mne nyníj podlé mého obyčege žiwu býti ▫ Modis omnibus ▫ *všelijak, všemi způsoby* ▫ Wšeligak/ wšemi způfoby ▫ Admodum ▫ *příliš, velmi* ▫ Příjlifs/ welmi ▫ Propemodum ▫ *skuoro, brzo, téměř* ▫ Skuoro/ brzo/ téměř ▫ Item, Modus significat ▫ *notu neb zvuk některé písne* ▫ Notu/ neb zwuk některé pijfně ▫ Vnde Modulus ▫ *znění neb spuosoob zpívání* ▫ Zněnij/ neb spuofob zpijwánij ▫ Et Modulus, aris ▫ *zpívám neb vyměřuji, počítám* ▫ Zpijwám/ neb wyměřugi/ počijtám ▫ Modificor, aris, idem ▫ *počítám míru* ▫ Počijtám mijru ▫ Modò, aduerbium ▫ *nyní, tepruv* ▫ Nynij/ tepruw ▫ Aliquando significat ▫ *toliko* ▫ Toliko ▫ faltem. Modò non, hoc | est, fermè ▫ *velmi skoro* ▫ Welmi lkoro ▫

Yy4vb

A modo ◻ *potom* ◻ Potom ◻ Solummodò ◻ *toliko* ◻ Toliko ◻ Modicus, a, um ◻ *malý, skrovný, maličký* ◻ Malý/ lkrowný/ maličký ◻ Immodicus, a, um ◻ *velikej, neskrovný* ◻ Welikej/ nelkrowný ◻ Et aduerbia, Modicum ◻ *maličko* ◻ Maličko ◻ Modicè ◻ *pomálu, skrovně* ◻ Pomálu/ lkrowně ◻ Item, Modestus, a, um ◻ *počestný, mírný, pokorný* ◻ Počestný/ mijrný/ pokorný ◻ Immodestus, a, um ◻ *nepočestný, nepočísaný, neskrovný, nemírný, nestřídmy* ◻ Nepočestný/ nepočísaný/ nelkrowný/ nemijrný¹⁶⁷/ nestřídmy ◻ Et Modestia ◻ *počestnost, mírnost, skrovnost, střídnot, pokora* ◻ Počestnoft/ mijrnoft/ lkrownofť/ střidnoft/ pokora ◻ Immodestia ◻ *nepočestnost, nemírnost, neskrovnost, nestřídmost, vysokomyslnost* ◻ Nepočestnoft/ nemijrnoft/ nelkrownofť/ nestřidmoft/ vysokomyfľnoft ◻ Moderor, aris ◻ *pořádám, vodím, mírnost zachovávám, zpravuji* ◻ Pořádám/ wodijm/ mijrnoft zachowávám/ zprawugi ◻ Moderari currum ◻ *vuoz zpravovati, napraviti* ◻ Wuoz zprawowati/ napraviti ◻ Moderari affectibus ◻ *náklonnosti zpravovati, krotiti* ◻ Náklonnofti zprawowati/ krotiti ◻ Modero, as, aui, idem. Vnde Moderator ◻ *pořádatel, správce, úředník* ◻ Pořádatel/ zprávce/ Vřednijk ◻ Et Moderatio ◻ *uskrovnění, krocení, zpravování* ◻ Vlkrowněníj/ kroceníj/ zprawováníj ◻ Moderatè ◻ *skrovně, střídme* ◻ Skrowně/ střidme ◻ Immoderatus ◻ *neskrovný* ◻ Nelkrowný ◻ Et Immoderatè ◻ *neskrovně, nestřídme* ◻ Neskrowně/ nestřidme ◻ Modius ◻ *míra drží šestnácte sextarios, to jest žejdlíkuow, nepochybně vosm másuow, jeden sester* ◻ Mijra držij šestnácte Sextarios/ to gefť/ žeydlijkuow/ nepochybně wofm Máfuow/ geden Sester ◻ Aridorum mensura tantum. Modialis, e ◻ *co jeden modium drží, jednoho sesteris* ◻ Co geden Modium držij/ gednoho Sesteris ◻ Semodius ◻ *puol sesteru* ◻ Puol Sesteru ◻ Sesquimodius ◻ *puoldruhého sester* ◻ Puoldruhého Sester ◻ Bimodius ◻ *dva sestery* ◻ Dwa Sestery ◻ Et de aridis dicitur ◻ *o suchých věcech, jako sou pšenice a jiné wobilé* ◻ O | *suchých věcech/ yako fau Pšfenice/ a giné wobilé* ◻ Modiolus ◻ *nalévačka na wodním kole, jenž slove nadymač* ◻ Naléwačka na wodnijm kole/ genž flowe Nadymač

Zz1ra

Moechus, gene. mafc. ◻ *smilník, cizoložník* ◻ Smilnijk/ Cyzoložnijk ◻ Vnde Moechor, aris ◻ *smilním, cizoložím, kurvím* ◻ Smilnijm/ cyzoložijm/ kurwijm

Moenia, orum, gener. neut. plura. tant ◻ *městské zdi, ohražení, ohrada města* ◻ Měšťké zdi/ ohraženíj/ ohrada Měšta

Moereo, es, moestus sum ◻ *truchlím, sem velmi zarmoucen* ◻ Truchlijm/ sem velmi zarmoucen ◻ Aliquando Deploro significat ◻ *oplakávám* ◻ Oplakávám ◻ Grauter filij mortem moeret, Cicero ◻ *velmi těžce pláče pro smrt syna svého* ◻ Welmi těžce pláče pro smrt Syna svého ◻ Vnde Moestus, a, um ◻ *truchlivý, smutný, zarmucený* ◻ Truchliwý/ fmutný/ zarmucený ◻ Moestitia ◻ *truchlení, truchlivost* ◻ Truchleníj/ truchliwofť ◻ Moestitudo, idem. et Moeror, oris, pen. prod. In moerore iacere ◻ *u veliké žalosti a truchlosti bejtí* ◻ V veliké žalosti a truchlosti beyti

Moefia, Require Myfia

¹⁶⁷ nemijrný] nemijrný tisk

Moguntiacum, gene. neut. ▫ *mohač* ▫ Moháč ▫ Moguntinus, a, um, et Moguntinensis, e ▫ *co z Moháče jest* ▫ Co z Moháče gešt

Mola, gene. foem. ▫ *mlejn* ▫ Mlayn ▫ Mola olearia ▫ *olejnej mlejn* ▫ Olegney mlayn ▫ Mola afinaria ▫ *osličí neb konský mlejn, kterýž osel neb kuoň žene* ▫ Osličij/ neb konský Mlayn/ kterýž Ofel neb kuoň žene ▫ Mola manuaria, uel trufatilis ▫ *ruční mlejn, kterýž rukou táhnou neb ženou* ▫ Ručnij mlayn/ kterýž rukau táhnau/ neb ženau ▫ Mola etiam significat ▫ *vysmažená mouka solí pokropená, kteréž staří pohané k obětem svým užívali* ▫ *Wyfmažená mauka folij pokropená/ kteréž staří Pohané k Obětem svým vžíjwali* ▫ Mola falfa, idem ▫ *slaná pokruta* ▫ Slaná pokruta ▫ Vnde fit uerbum | Immolo, as ▫ *obětují* ▫ Obětugi ▫ Moletrina, et Molendinum, idem quod Mola, uel Moletrina ▫ *mlejnice, místo, kde mlejn stojí* ▫ Mlaynice/ místo kde Mlayn stogij ▫ Hinc Molendinarius, a, um, et Molaris, e ▫ *co k mlejnu přináleží* ▫ Co k Mlaynu přináležij ▫ Molaris, substantium ▫ *třenovní zub* ▫ Třenownij zub ▫ Vide supra. Molo, is, molui, molitum ▫ *meli, roztírám* ▫ Meli/ roztijrám ▫ Vnde Molitor ▫ *mlynář* ▫ Mlynář ▫ Molendinarius, idem. Molitura ▫ *mlení, roztírání* ▫ Mlenij/ roztijránij ▫ Compositi: Commolo, pen. cor. ▫ *rozmílám* ▫ Rozmijlám ▫ Emolo, et Permolo ▫ *dobře rozmílám, na drobno měli* ▫ Dobře rozmijlám/ na drobno měli

Zz1rb

Moles, gene. foemini. ▫ *těžký náklad, veliká tíž* ▫ Těžký náklad/ veliká tíž ▫ Metapho ▫ *těžkost* ▫ Těžkost ▫ Difficultas. Moleftus, a, um ▫ *obtížný, tesklivý, těžký* ▫ Obtížný/ tesklivý/ těžký ▫ Moleftia ▫ *obtížení, starost, tesklivost* ▫ Obtíženij/ starost/ tesklivost ▫ Moleftè ▫ *tesklivě, obtížně, protimyslně* ▫ Tesklivě/ obtížně/ protimyslně ▫ Molefto, as ▫ *obtěžuji, těžkost, nepokoj činím, trápím* ▫ Obtěžugi/ těžkost/ nepokog činijm/ trápijm ▫ Moleftia afficio, siue Moleftiam exhibeo, idem

Molior, iris, molitus sum ▫ *pokouším se, chystám se nětco činiti neb šibalství kovati* ▫ Pokoušijm se/ chystám se nětco činiti/ neb šibalství kowati ▫ Moliri infidias ▫ *úklady činiti, zálohy strojiti, nětco šibalského smejšleti* ▫ Vklady činiti/ zálohy strogiti/ nětco šibalského smajšleti ▫ Moliri bellum ▫ *válku začítí* ▫ Wálku začijti ▫ Moliri fugam ▫ *k utíkání se strojiti, utíkati* ▫ K vtijkánij se strogiti/ vtijkati ▫ Moliri iter, apud Poetas, pro proficisci ▫ *jíti* ▫ Gijti ▫ Molimen, pen. pro. ▫ *chystání, šikování, přemejšlení nějakého účinku* ▫ Chyštánij/ šikowánij/ přemajšlenij nějakého účinku ▫ Et Molimentum. Compositi: Admolior ▫ *přivaluji* ▫ Přivalugi ▫ Amolior ▫ *odvaluji, přeč беру, odjímám* ▫ Odwalugi/ | přeč беру/ odgijmám ▫ Demolior ▫ *bořím, doluov lámi, rozkopávám, rozmetávám* ▫ Bořijm/ doluow lámi/ rozkopávám/ rozmetávám

Zz1va

Mollis, e ▫ *měkký, tenký, slizký, útlý* ▫ Měkký/ tenký/ slizký/ vtlý ▫ Mollis homo ▫ *zženilý, chlipný člověk* ▫ Zženilý/ chlipný Człowěk ▫ Mollis lana ▫ *tenká, drobný wlna* ▫ Tenká/ drobný wlna ▫ Mollis uox ▫ *tenkej, lahodný hlas* ▫ Tenkey lahodný hlas ▫ Mollis somnus ▫ *lahodné spaní* ▫ Lahodné spanij ▫ Molliculus ▫ *lahodničký, rozmazaníčký, choulostivíčký* ▫ Lahodničký/ rozmazanijčký/ chaulostiwijčký ▫ Mollities, et Mollitudo ▫

měkkost, lhostajnost, lenost ▫ *Měkkost/ lhostajnost/ lenost* ▫ Molliter, aduerbium ▫ *lahodně, rozkošně, rozmazaně, lhostajně, choulostivě* ▫ *Lahodně/ rozkošně/ rozmazaně/ lhostajně/ choulostivě* ▫ Molliter educatus est ▫ *rozmazaně, rozkošně odchowán jest* ▫ *Rozmazaně/ rozkošně odchowán gest* ▫ Mollio, is ▫ *obměkčuji, lahodím, kojím* ▫ *Obměkčugi/ lahodijm/ kogijm* ▫ Emollio ▫ *dobře obměkčuji* ▫ *Dobře obměkčugi* ▫ Praemollio ▫ *prvé obměkčuji* ▫ *Prvé obměkčugi* ▫ Mollifico, idem quod Mollio ▫ *dělám měkké neb chlipné* ▫ *Dělám měkké neb chlipné* ▫ Mollesco, is ▫ *měknu, spojuji se, tichnu* ▫ *Měknu/ spogugi se/ tichnu* ▫ Remollesco ▫ *zase měknu, tichnu* ▫ *Zase měknu/ tichnu* ▫ et Mollestra ▫ *ovčí kuože, kožka zámišová* ▫ *Owčij kuože/ kožka zámišová* ▫ Mollicina ▫ *měkké roucho* ▫ *Měkké raucho*

Molochinus, gene. masc. ▫ *červcové barvy, šarlatové barvy* ▫ *Czerwcowé barwy/ šarlatowé barwy* ▫ Molochinarius ▫ *kdo na šarlat barví* ▫ *Kdo na šarlat barwij*

Molossus, a, um ▫ *co s Molosie té krajiny jest* ▫ *Co s Molosie té krajiny gest* ▫ *Molossia* ▫ *krajina v Epiru neb Romania, v kteréž dobří psi sou* ▫ *Kragina w Epiru/ neb Romania/ v kteréž dobříj psy sou* ▫ Item, Molossus est pes carminis, qui habet tres syllabas longas ▫ *kterýž má tři sylaby dlouhé* ▫ *Kterýž má tři syllaby dlouhé*

| **Molucrum**, gene. neut. ▫ *čtverohranaté dřevo, kteréž pohané k obětem užívali* ▫ *Czterohranaté dřewo/ kteréž Pohané k Obětem vžíjwali* ▫ Item ▫ *otěkání břicha* ▫ *Otékání břicha*

Zz1vb

Molybdaena, gene. foemi. latinè Plumbago, idem quod Galena ▫ *volověnný pramen v zemi, volověnná a stříbrná ruda nebo pěna a šum z toho* ▫ *Wolowěnný pramen w zemi/ Wolowěnná a stříbrná ruda/ nebo pěna a šum z toho*

Momentum, gener. neut. ▫ *okamžení, malá chvíle, všeliká malá věc, proměna neb zjinačení* ▫ *Okamženij/ malá chwijle/ všeliká malá věc/ proměna/ neb zjinačenij* ▫ Testimonium tuum nullius momenti putatur, Cice ▫ *svědectví tvé za nic není váženo* ▫ *Swědectwij twé za nic není váženo* ▫ Momento temporis ▫ *v okamžení* ▫ *W okamžení* ▫ Aliquando idem quod Pondus. Magnum adfert momentum ▫ *veliký přinese užitek, bude napomocné, hodí se k tomu* ▫ *Weliký přinese užitek/ bude napomocné/ hodij se k tomu* ▫ Res nullius momenti ▫ *neužitečná, daremná věc* ▫ *Nevžitečná/ daremná věc* ▫ Momentaneus, a, um ▫ *nestálý, netrvánlivý, proměnitelný* ▫ *Nestálý/ netrvánlivý/ proměnitelný*

Monachus, gene. maf. latinè Solitarius ▫ *kdo samotný někde přebývá, mnich, pousteník* ▫ *Kdo samotný někde přebývá/ Mnich/ Pauštenijk*

Monos, gene. maf. latinè Solus ▫ *sám* ▫ *Sám* ▫ Vnde Monas, adis, latinè Vnitas ▫ *jednota* ▫ *Gednota* ▫ *Monarcha* ▫ *jedinej pán, král, císař, sám najvyšší* ▫ *Gedinej Pán/ Král/ Cýřař/ sám nayvyššij* ▫ *Monarchia* ▫ *jediné panování, kde někdo sám pánem jest* ▫ *Gediné panování/ kde někdo sám Pánem gest* ▫ *Monasterium* ▫ *samotný duom, příbytek, poušť, klášter* ▫ *Samotný duom/ příbytek/ pauffť/ klášter* ▫ *Monoceros, otis. Vnicornus* ▫

jednorožec ▫ *Gednorožec* ▫ *Monochordum* ▫ *hudební nástroj o jediné toliko struně, jehožto všechny strany jednostajné sou* ▫ *Hudebnij nástrog o gediné toliko struně/ ge|hožto wšlecky strany gednoftagné sau* ▫ *Monoculus* ▫ *jednovoký* ▫ *Gednowoký* ▫ *Ex Graeco et Latino compositum. Monophthalmus, idem. Monodia* ▫ *samotné zpívání, tužebné naříkání* ▫ *Samotné zpijwánij/ tužebné naříkánij* ▫ *Naenia. Monodus, pen. cor.* ▫ *kdo místo zubuow celou kost pořádně má* ▫ *Kdo mijsto Zubuow celau kost pořádně má* ▫ *Vt Prussiae filius habuisse dicitur. Monogamus, penul. cor.* ▫ *kdo jen jednu manželku jak živ měl* ▫ *Kdo gen gednu Manželku yak žiw měl* ▫ *Monogamia* ▫ *takový stav* ▫ *Takowý staw* ▫ *Monogrammus* ▫ *suchý, hubený, špatný člověk* ▫ *Suchý/ hubený/ špatný Człowěk* ▫ *Monomachus* ▫ *kdo se s někejm sám a sám potejká* ▫ *Kdo se s někeym sám a sám potayká* ▫ *Monomachia* ▫ *jednoho s jedním potejkání, když se sami toliko dva spolu tepou* ▫ *Gednoho s gednijm potaykánij/ když se sami toliko dwa spolu tepau* ▫ *lingulare certamen. Monopodium* ▫ *stuol o jedné noze* ▫ *Stuol o gedné noze* ▫ *Monopolium* ▫ *samotné kupování neb prodávání skrze jednoho toliko* ▫ *Samotné kupowánij/ neb prodawánij skrze gednoho toliko* ▫ *Monopola, pen. pro.* ▫ *kdo takové kupování sám jediný toliko činí, od něhož jiní všickni kupovati musejí* ▫ *Kdo takowé kupowánij/ sám gediný toliko činij/ od něhož ginij wšlickni kupowati mufegij* ▫ *Monoptoton, pen. pro.* ▫ *co toliko jediný casum má* ▫ *Co toliko gediný Cafum má* ▫ *Monofcelos* ▫ *kdo toliko jednu nohu má, jednonohý* ▫ *Kdo toliko gednu nohu má/ gednonohý* ▫ *Vt ferunt in India quosdam homines esse, qui et Sciopodes dicuntur* ▫ *že se jednou tou nohou od slunce zastiňují* ▫ *Zě se gednau tau nohau od slunce zastiňugij* ▫ *Monofylon* ▫ *co jeden toliko sloup má* ▫ *Co geden toliko flaup má* ▫ *Monoxylon* ▫ *lodka neb člun z jednoho toliko dřeva vydlabaný* ▫ *Lodka/ neb Człun z gednoho toliko dřewa wydlabaný* ▫ *Quibus paßim in Rheno piscatores utuntur*

Zz2ra

Monedula, gene. foemi. ▫ *kavka* ▫ *Kawka* ▫ *Graculus idem auis est*

| **Moneo**, es, monui ▫ *napomínám, vejstrahu dávám* ▫ *Napomijnám/ wayftrahu dávám* ▫ *Res ipsa monet* ▫ *sama věc to míti chce* ▫ *Sama věc to mijti chce* ▫ *Monitor* ▫ *napomínatel, vystřihatel* ▫ *Napomijnatel/ wyftrijhatel* ▫ *Monitio, et Monitus, us, quartae declinat. Et Monitum, substantivum* ▫ *napomenutí, vejstraha* ▫ *Napomenutij/ wayftraha* ▫ *Monitorius, a, um* ▫ *co k napomenutí přináleží* ▫ *Co k napomenutij přináležij* ▫ *Monumentum, uel etiam Monimentum* ▫ *napomínání, znamení, všeliká věc, kteráž nás o předešlých věcech napomíná, jako nápisové, sloupové, knihy, hrobové, malování etc.* ▫ *Napomijnánij/ znamenij/ wšeliká věc/ kteráž nás o předešlých věcech napomijná/ yako nápisowé/ flaupowé/ knihy/ hrobowé/ malowánij etc.* ▫ *Monumentum hoc fit amicitiae nostrae* ▫ *toto buď na znamení přátelství našeho* ▫ *Toto buď na znamenij přátelstwij našeho* ▫ *Sic etiam de libris, ut Cicero praeclara posteritati monumenta reliquit* ▫ *Cicero potomkuom po sobě přeslavné knihy pozůstavil* ▫ *Cicero potomkuom po sobě přeslawné knihy pozůstawil* ▫ *Monumenta secundum uias ponebant ueteres, ut praetereuntes admoneren-*

Zz2rb

tur se esse mortales ▫ *staří dělali hroby podlé cest, aby tudy jdoucí lidé napomenutí byli, že sou smrtní* ▫ Staříj dělali hroby podlé cest/ aby tudy gdaucý lidé napomenutj byli/ že řau smrtnij ▫ Composi: Admoneo, ferè idem quod simplex. Et Admonitio ▫ *napomínání* ▫ Napomijnánij ▫ Admonitor ▫ *napomínatel* ▫ Napomijnatel ▫ Commoneo, idem. Praemoneo ▫ *prvé vejstrahu dávám* ▫ Prvé waystrahu dávám ▫ Submoneo ▫ *poněkud neb tajně napomínám* ▫ Poněkud/ neb tajně napomijnám

Moneta, gener. foemi. pen. prod. ▫ *mince, peníze* ▫ Mince/ penijze ▫ Flaua moneta ▫ *zlatá mince* ▫ Zlatta mince ▫ Monetarius ▫ *mincír* ▫ Mincýř ▫ Monetalis, le ▫ *co k minci přináleží* ▫ Co k mincy přináležij

Monile, gene. neut. pen. prod. ▫ *vobojeek, zápona, ozdoba hrdla, kterouž na hrdlo věšejí* ▫ Wobojek/ zápona/ ozdoba hrdla/ kterauž na hrdlo věšegij ▫ Segmentum, idem ▫ *halže, spinadlo* ▫ Halže/ spinadlo

Zz2va

Monoecus, gener. mascu ▫ *břeh, k kterémuž šífy přiřlavují v Liguri* ▫ Břeh/ k kterémuž řijfy přiřlawugij w Ligurij ▫ Portus Herculis alias dictus

Mons, gene. masc. ▫ *hora* ▫ Hora ▫ Monticulus, diminuti. ▫ *huorka, vršek* ▫ Huorka/ wršek ▫ Montanus, a, um ▫ *co z hor pochází* ▫ Co z hor pocházý ▫ Montofus, a, um ▫ *hornatý, co mnoho hor má* ▫ Hornatý/ co mnoho hor má ▫ Montiuagus, a, um ▫ *co skrze hory sem i tam chodí* ▫ Co skrze hory sem y tam chodij ▫ Septimontium ▫ *co sedm hor má, jako někdy Řím* ▫ Co sedm hor má/ jako někdy Řijm ▫ Pedemontium, dicitur hodie pars Italiae ▫ *v kteréž sou Taurinum a Vercelae* ▫ W kteréž řau Taurinum a Vercellae ▫ Alpius Cotijs uicina ▫ *Bemundsko* ▫ Bemundsko

Monstro, as, aui ▫ *ukazují, zprávu dávám* ▫ Vkazugij/ zprávu dávám ▫ Vnde Monstrum ▫ *potvorná, nepřirozená, neobyčejná věc, div, potvora* ▫ Potworná/ nepřirozená/ neobyčejná věc/ diw/ potwora ▫ Monstrosus, a, um ▫ *potvorný, nepřirozený, zpotvořený* ▫ Potworný/ nepřirozený/ zpotvořený ▫ Monstrificus, a, um ▫ *co divné, potvorné věci dělá* ▫ Co diwné/ potvorné věci dělá ▫ Composita, Commonstro, ferè idem quod simplex. Demonstro ▫ *světle ukazují, dokazují* ▫ Swětle vkazugij/ dokazugij ▫ Vnde Demonstratio ▫ *ukazování* ▫ Vkazowánij ▫ Item, apud Dialecticos ▫ *jistý duowod ukázání některé věci* ▫ Gistý duowod vkázanij některé věci ▫ Demonstratiuus, a, um ▫ *ukazující, vysvětlující* ▫ Vkazugijcý/ wyřwětlugijcý ▫ Genus demonstratiuum dicitur apud Rhetores ▫ *když se ukazuje, co chváleno neb haněno býto má* ▫ Když ře vkazuge/ co chwáleno neb haněno býto má ▫ Item ▫ *když přirození a povaha některé věci ukazuje se* ▫ Když přirozenij a powaha některé věci vkazuge | ře ▫ Demonstrabilis, le ▫ *co ukázáno i dowedeno býti muože* ▫ Co vkázáno y dowedeno býti muože ▫ Demonstrator ▫ *ukazatel, vysvětlitel* ▫ Vkazatel/ wyřwětlitel ▫ Praemonstro ▫ *napřed ukazují* ▫ Napřed vkazugij

Zz2vb

Mora, Vide Moror

Moralis, Require Mos

Morbus, gene. mařc. ▫ *neduh, nemoc, neduživost* ▫ Neduh/ nemoc/ neduživost ▫ Morbus animi ▫ *zlost, nepravost* ▫ Zlořt/ neprawost ▫ Morbofus, a, um. Et Morbidus, a, um ▫ *nemocný, neduživý, nemocí poražený* ▫ Nemocný/ neduživý/ nemocý poražený ▫ Morbificus, a, um ▫ *co nemoc činí, nezdraví a neduh přináší* ▫ Co nemoc činij/ nezdrawij a neduh přinářij

Mordeo, es, momordi, morfum ▫ *kouři, hryzu* ▫ Kauřij/ hryzu ▫ Metaph ▫ *laji, háním, pomlouvám* ▫ Lagi/ hánijm/ pomlouwám ▫ Mordico, as, ferè idem. Morfus, us, quartae declinati ▫ *kousání, hryzení* ▫ Kaufánij/ hryzenij ▫ Per Metapho ▫ *hanlivé slovo, uřtipování, hanění* ▫ Hanlivé flowo/ vřřtipowánij/ haněnij ▫ Morřio ▫ *ukousnutí, uřtnutí* ▫ Vkaufnutij/ vřřtnutij ▫ Morřiuncula, dimin. ▫ *malé uřtknutí* ▫ Malé vřřtknutij ▫ Mordax ▫ *kousavý, hanlivý, uřtipný, pomlouvavý* ▫ Kaufawý/ hanliwý/ vřřtipný/ pomlouwawý ▫ Mordacitas ▫ *kousání, hanění, pomlouvání* ▫ Kaufánij/ haněnij/ pomlouwánij ▫ Mordicùs, aduerbium ▫ *kousavě* ▫ Kaufawě ▫ Mordicùs arripere ▫ *kousati, haněti* ▫ Kaufati/ haněti ▫ Mordicus tenere ▫ *zuby držeti* ▫ Zuby držeti ▫ Morřicatim ▫ *kousavě, hryzavě* ▫ Kaufawě/ hryzawě ▫ Compořita, Admordeo ▫ *přikusuji neb velmi kouři* ▫ Přikuřugij/ neb welmi kauřij ▫ Commordeo ▫ *spolu hryzu* ▫ Spolu hryzu ▫ Demordeo ▫ *doluow kouři, ukuřuji, po málu hryzu* ▫ Doluow kauřij/ vkuřugij/ po málu hryzu ▫ Obmordeo ▫ *obkuřuji* ▫ Obkuřugij ▫ Praemordeo ▫ *napřed kouři* ▫ Napřed kauřij ▫ Remordeo ▫ *zase kouři, starost činím, trápím* ▫ Zafe kauřij/ řtarořt činijm/ trápijm ▫ Remorřus ▫ *odkousání, zase hryzení, odhřežání* ▫ Odkaufánij/ zařře hryzenij/ odhřežánij

Zz3ra

Morini, gene. mařc. ▫ *lidé v krajině Belgice, kteříž sou v Flandri, Flandrové, Flanderčané* ▫ Lidé w kragině Belgice/ kteříž řau w Flandrij/ Flandrowé/ Flanderčané

Morigeror, Vide Mos

Morio, onis, gene. mařc. latinè Stultus ▫ *blázen, omámený* ▫ Blázen/ omámený ▫ Morologus, pen. cor. ▫ *bláznomluvec, daremný řvác, pliskač, tlachač* ▫ Bláznomluwec/ daremný řwvác/ plifkač/ tlachač

Morior, eris, et iris, mortuus řum, tertiae et quartae coniugationis ▫ *umírám, mru* ▫ Vmijrářm/ mru ▫ Mortuus, participium ▫ *mrtvý, umřlý* ▫ Mrtwý/ vmřlý ▫ Mortuo uerba facere ▫ *s umřlým neb s mrtvým mluviti, nadarmo prositi* ▫ S vmřlým neb s mrtwým mluwiti/ na darmo prořyti ▫ Mortuum mare ▫ *Mrtvé moře* ▫ Mrtwé moře ▫ Asphaltites, ut řupra. Moribundus, a, um ▫ *umíravý* ▫ Vmijrawý ▫ Reliqua uide in dictione Mors. Compořita, Commorior ▫ *spolu umírám* ▫ Spolu vmijrářm ▫ Demorior ▫ *dokonále umírám* ▫ Dokonále vmijrářm ▫ Emorior, idem quod řimplex. Emortualis dies ▫ *ten den, v kterémž někdo umřel* ▫ Ten den w kterémž někdo vmřel ▫ Intemorior ▫ *dokonále umírám, bývám zahlazen* ▫ Dokonále vmijrářm/ bývám zahlazen ▫ Intermortuus ▫ *blízky k řmrti, podobný umírájícímu* ▫ Blijzký k řmrti/ podobný vmijragijcířmu ▫ Praemorior ▫ *napřed umírám* ▫ Napřed vmijrářm

Moror, aris, moratus sum ◻ *prodlévám, hyndruji, zdržuji, meškám* ◻ Prodlévám/ hyndrugí/ zdržugí/ meškám ◻ Aliquando significat ◻ *zuostati, bydleti, přebeyvati* ◻ Zuoštati/ bydleti/ přebeyvati ◻ Moratur in agro ◻ *přebeyvá neb bydlí na poli* ◻ Přebeywá neb bydlíj na poli ◻ Item, Moror ◻ *pečuji, dbám* ◻ Pečugi/ dbám ◻ Nihil moror, quid ille ganniat ◻ *nic na to nedbám, co tento tlampa repce* ◻ Nic na to nedbám/ co tento tlampa/ repce ◻ Mora ◻ *prodlévání, hyndrování* ◻ Prodléváníj/ hyndrowáníj ◻ In me non erit mora ◻ *jáť nebudu meškati, mnouť se nemá prodlévati* ◻ Yáť nebudu meškati/ mnauť se nemá prodlévati ◻ Et Morula, diminutivum ◻ *chvílka, malé prodleníčko* ◻ Chwijlka/ malé prodleníčko ◻ Injicere moram, et moliri moram ◻ *hyndrovati, zdržovati, stavovati* ◻ Hyndrowati/ zdržowati/ stawowati ◻ Rumpere moram ◻ *pospíšiti, bez prodlení se přičiniti* ◻ Pospjíšiti/ bez prodlení se přičiniti ◻ Trahere moram ◻ *meškati, prodlévati* ◻ Meškati/ prodlévati ◻ Producere moram, idem. Et Nectere moras, Comp: Commoror, pen. cor. ◻ *zuostávám, bydlím, přebeyvám* ◻ Zuoštávám/ bydlím/ přebeywám ◻ Vnde Commoratio ◻ *prodlevání, bydlení* ◻ Prodleváníj/ bydleníj ◻ Et apud Rhetores figura ◻ ἐπιμονή ◻ *graecè* ◻ *když se jedna věc často a mnohým způsobem ukazuje a v tom se na chvílku pozastavuje* ◻ Když se jedna věc často a mnohým způsobem vkaže/ a v tom se na chvílku pozastavuje ◻ Demoror ◻ *prodlévám, meškám* ◻ Prodlévám¹⁶⁸/ meškám ◻ Immoror, ferè idem ◻ *dlúho prodlévám* ◻ Dluho prodlévám ◻ Immoratio ◻ *prodlévání* ◻ Prodléváníj ◻ Remoror ◻ *hyndruji, zdržuji* ◻ Hyndrugí/ zdržugí ◻ actuae significatio. Remorari lotium ◻ *moč zadržeti* ◻ Moč zadržeti ◻ Vnde Remora, pen. cor. ◻ *překážka, hyndrování, zdržování* ◻ Překážka/ hyndrowáníj/ zdržováníj ◻ Et Remora piscis est ◻ *ryba, kteráž šífy zastavuje neb překážku činí, že se nemohou před se plaviti* ◻ Ryba kteráž šíffy zastavuje/ neb překážku činí/ že se nemohou předse plaviti ◻ Graecè Echeneis, ut supra

Zz3rb

Morofus, Vide Mos

Moros, gene. maf. latinè Stultus ◻ *blázen, třeštík* ◻ Blázen/ třestíj ◻ Moria, Stulticia ◻ *bláznovství, třeštění* ◻ Bláznovstvíj/ třestěníj ◻ Morari pri:lon ◻ *bláznivě činiti, sobě počinati* ◻ Bláznivě činiti/ sobě počinati

Mors, tis, gene. foemi. ◻ *smrt* ◻ Smrt ◻ Obire | mortem ◻ *umřiti* ◻ Vmřijti ◻ et oppetere mortem. Sed offerre mortem ◻ *zabiti* ◻ Zabiti ◻ Mortalis, le ◻ *smrtdlný, smrti poddaný* ◻ Smrtdlný/ smrti poddaný ◻ Mortales metonymicos, aliquando pro hominibus ◻ *za lidi* ◻ Za lidi ◻ Omnes mortales ◻ *všickni lidé* ◻ Všickni lidé ◻ Mortalitas ◻ *smrtdlnost* ◻ Smrtdlnost ◻ Immortalis, le ◻ *nsmrtdlný, co není smrti poddáno* ◻ Nsmrtdlný/ coneníj smrti poddáno ◻ Immortalitas ◻ *nsmrtdlnost* ◻ Nsmrtdlnost ◻ Mortiferus, a, um ◻ *smrtný, škodlivý, záhubný, co smrt přináší* ◻ Smrtný/ škodlivý/ záhubný/ co smrt přinášíj ◻ Mortualis, le ◻ *co k mrtvým přísluší* ◻ Co k mrtvým příslušíj ◻ Morticinus, a, um ◻ *umrlý, zcepenělý* ◻ Vmrlý/ zcepenělý ◻ Morticina caro ◻ *mršina, hovědí maso*,

Zz3va

¹⁶⁸ Prodlévám] Prodlávám *tisk*

kterěz samo od sebe zdechlo neb zcepenělo, a shnilé maso v racích ▫ Mršřina/ howadij masfo/ *kterěz famo od sebe zdechlo/ neb zcepenělo/ a shnilé masfo w racých* ▫ Et Morticini ▫ *kuří voka, bradavičná voka, mrtvé maso na nohách* ▫ Kuřij woka/ bradawičná woka/ mrtvé masfo na nohách ▫ Clauī pedum. Morta ▫ *jedna z bohyní řečených Parcae* ▫ Gedna z bohynij řečených Parcae

Mortarium, gene. neut. ▫ *moždír, kamenné stupky* ▫ Moždijř/ kamenné šupky ▫ Item ▫ *pánev, v kteréž se tře, a pích neb beran, jimžto dlážení rovnají* ▫ Pánew w kteréž se tře/ a pijch neb beran/ gimžto dláženíj rownagij ▫ Mortariolum, diminut. ▫ *moždířík* ▫ Moždijřijk

Morus, gene. foemi. ▫ *jahodník* ▫ Yahodnijk ▫ Morum ▫ *jahodnice, jahoda* ▫ Yahodnice/ yahoda ▫ Morum dumi ▫ *nedvědice, černé jahody, vostružiny* ▫ Nedwědice/ černé yahody/ woltružiny

Mos, moris, gene. masculi. ▫ *obyčej* ▫ Obyčeg ▫ Item ▫ *zvyklost* ▫ Zwykloft ▫ In more habet ▫ *má ten obyčej* ▫ Má ten obyčeg ▫ Vt moris est ▫ *jakož toho obyčej jest* ▫ Yakož toho obyčeg geft ▫ Pro more regionis ▫ *podlé zvyklosti země* ▫ Podlé zwyklofti země ▫ More maiorum ▫ *podlé obyčeje starých* ▫ Podlé obyčege starých | ▫ More hominum ▫ *vedlé obyčeje neb povahy lidí* ▫ Wedlé obyčege neb powahy lidij ▫ Morem induere ▫ *obyčej neb zvyklost na sebe bráti* ▫ Obyčeg neb zwykloft na sebe bráti ▫ Morem gerere ▫ *vedlé vůle činiti, uposlechnouti* ▫ Wedlé vůle činiti/ vposlechnauti ▫ Morigeror, aris ▫ *poslouchám, jinému sem poslušen* ▫ Pollauchám/ ginému fem polluffen ▫ Vnde Morigerus, a, um, pen. cor. ▫ *poslušný, povolný, poddaný* ▫ Posluffný/ powolný/ poddaný ▫ Immorigerus, a, um ▫ *neposlušný, nepovolný* ▫ Neposluffný/ nepowolný ▫ Moralis, le ▫ *obyčejnej, mravnej, co k mravnému a ctnostnému navedení přináleží* ▫ Obyčegney/ mrawney/ *co k mravnému a ctnostnému nawedenij přináležij* ▫ Moratus, a, um ▫ *dobrých mravuow, ctnostný, mravný* ▫ Dobrých mrawuow/ ctnostný/ mravný ▫ Morofus, a, um ▫ *svévolný, nesnadný, divný, nepřijemných obyčeguow* ▫ Swéwolný/ nefnadný/ diwný/ nepřijgemných obyčeguow ▫ Morofitas ▫ *nepřijemnost obyčeguow, svévolnost* ▫ Nepřijgemnoft obyčeguow/ fwéwolnoft ▫ Morofě, aduerbium ▫ *svévolně, divně, nezbedně* ▫ Swéwolně/ diwně/ nezbedně

Zz3vb

Mofchum, gene. neut. ▫ *pížmo* ▫ Pijžmo ▫ Mofchatula ▫ *hruška, kteráž wuoně má jako pížmo* ▫ Hruška kteráž wuoně má jako pijžmo

Mofci, uel **Mofcouitae**, gene. masculi. qui olim Hamaxobitae ▫ *lidé najzáze v Sarmatí, Moskvané* ▫ Lidé najzáze w Sarmatij/ Moskwané

Mofa, gene. masculi. ▫ *řeka v Belgice, Maza slove, teče skrze Brabanty* ▫ Ržeka w Belgice Maza flowe/ teče skrze Brabanty

Mofella, gene. masculi. ▫ *Mošle* ▫ Moflle ▫ aliàs Obrincus ▫ *řeka, teče a vpadá u Kobolence města do Rejna* ▫ Ržeka/ teče a vpadá v Kobolence Měfta do Reyna

Moueo, es, ui, tum ▫ *hejbi, pohybují, strkám neb vyháním, skormucují* ▫ Haybi/ pohybugi/ štrkám/ neb vyhánijm/ lkormucugi ▫ Mouere animum ▫ *srdce neb mysl zarmoutiti* ▫ Srdce

neb mysl zarmautiti ◻ Nihil mo|uentur nuptiae, Terenti ◻ *svadbě nebude na překážku* ◻ Zz4ra
 Swadbě nebude na překážku ◻ Moueri posseßionibus ◻ *z svého vladařství neb statku se-
 hnánu neb odstrčenu býti* ◻ Z fwého wladařstwij neb fstatku sehnánu/ neb odstrčenu býti ◻
 Mouere castra ◻ *vojskem dále poodtáhnouti* ◻ Wogfkem dále poodtáhnauti ◻ Mouere
 animo ◻ *přemejšleti* ◻ Přemayffleti ◻ Mouere rifum ◻ *zasmíšiti* ◻ Zafmijffliti ◻ Mouere sto-
 machum ◻ *rozhněvati* ◻ Rozhněwati ◻ Mouere bilem, idem. Item, Mouere, simpliciter.
 Moui hominem ◻ *rozhněwal sem člověka* ◻ Rozhněwal sem Człowěka ◻ Mouere odium ◻
stolici ku polehčení břicha udělati ◻ Stolicy ku polehčenij břicha vdělati ◻ Mouere se-
 natu ◻ *z úřadu rádního vysaditi* ◻ Z vřadu rádnijho wyfaditi ◻ Sic Mouere tribu ◻ *z rodu*
vystrčiti ◻ Z rodu wystrčiti ◻ Moueri à sententia ◻ *od předsewzeti pustiti* ◻ Od předsew-
 zeti puftiti ◻ Moto, as, frequentatiuum ◻ *velmi hejbi* ◻ Welmi haybi ◻ Motus, tus ◻ *hej-
 bání, hnutí* ◻ Haybáníj/ hnutíj ◻ Motio, idem. Item, Motus ◻ *zarmoučení neb ponou-
 kání* ◻ Zarmaucenij/ neb ponaukáníj ◻ Terrae motus ◻ *země třesení* ◻ Země třesenij ◻
 Mobilis, le ◻ *hýbavý, ochebný, pohnutedlný* ◻ Hýbawý/ ochebný/ pohnutedlný ◻ Mobi-
 litas ◻ *pohnutedlnost, ochebnost, hýbavost* ◻ Pohnutedlnost/ ochebnost/ hýbawost ◻ Im-
 mobilis, le ◻ *nepohnutedlný, neochebný* ◻ Nepohnutedlný/ neochebný ◻ Immobilitas ◻
nepohnutedlnost, neochebnost, stuhlost ◻ Nepohnutedlnost/ neochebnost/ stuhlost ◻ Mo-
 biliter, aduerbium ◻ *hybavě, pohnutedlně* ◻ Hybawě/ pohnutedlně ◻ Immobiliter ◻ *ne-
 pohnutedlně, stále* ◻ Nepohnutedlně/ ftále ◻ Composita, Amoueo ◻ *odháním přeč* ◻ Od-
 hánijm přeč ◻ Amotus, a, um ◻ *odstrčený* ◻ Odftrčený ◻ Admoueo ◻ *přistrkuji, přiva-
 luji, přičiňuji* ◻ Přistrkugi/ přiwalugi/ přičiňugi ◻ Commoueo ◻ *hnu mysly k smilování
 neb k hněvu* ◻ Hnu myfly k fmilowáníj/ neb k hněwu ◻ Commotus ◻ *rozhněvaný* ◻
 Rozhněwaný ◻ Et Commotio ◻ *pohnutí* ◻ Pohnutij ◻ Dimoueo ◻ *odvracuji, odstrkuji* ◻
 Odwracu|gi/ odftrkugi ◻ Nusquam dimouet oculos ab illo ◻ *nikdá od něho oči neod-
 vracuje neb nespouští* ◻ Nikdá od něho očij neodwracuge/ neb nespauftij ◻ Dimouere
 odium ◻ *nenávist odvrátiti* ◻ Nenáwift odvrátiti ◻ Emoueo ◻ *vyhybuji, wen hejbi* ◻ Wyhy-
 bugi/ wen haybi ◻ Emotae mentis homo ◻ *zfoučené, ztřeštěné mysli člověka* ◻ Zfaučené/
 ztřeštěné myfli Człowěka ◻ Promoueo ◻ *před se hejbi, rozmáhám se w hejbání, prospí-
 vám vždy více* ◻ Předse haybi/ rozmáhám se w haybáníj/ prospijwám vždy wijce ◻ Eo
 usque iam in literis promouit, ut alios docere possit ◻ *tak se již sám mnoho naučil neb*
w umění prospěch učinil, že by jiné učiti mohl ◻ Tak se giž sám mnoho naučil neb w vmě-
 nij prospěch učinil/ že by giné včiti mohl ◻ Permoueo ◻ *velmi hýbi* ◻ Welmi hýbi ◻
 Remoueo ◻ *preč odkládám, za sebe kladu* ◻ Preč odkládám/ za sebe kladu ◻ Remotus, a,
 um ◻ *daleko odložený* ◻ Daleko odložený ◻ Ex remotißimis infulis quaedam aromata
 huc aduehuntur ◻ *některá koření z velmi dalekých wostrowuow sem k nám přivážejí se* ◻ Ně-
 která kořeníj z velmi dalekých wostrowuow sem k nám přivážegij se ◻ Semoueo ◻
podlé sebe kladu, přeč na stranu odkládám, odstavuji ◻ Podlé sebe kladu/ přeč na stranu
 odkládám/ odstawugi ◻ Submoueo ◻ *tajně hejbám neb málo pohybuji* ◻ Tajně hejbám/

neb málo pohybugi ◻ Item ◻ *beru preč* ◻ Beru preč ◻ Transmoueo ◻ *preč na jiné místo hejbi, přenáším* ◻ Preč na jiné místo haybi/ přenáším ◻ Omnem laudem in se transmouet ◻ *všecku chválu sám na sebe přenáší* ◻ Wffecku chválu sám na sebe přenáším
Mox ◻ *hned, brzo, potom* ◻ Hned/ brzo/ potom ◻ aduerbium temporis

MV

Mucor, oris, gene. masc. ◻ *plíseň, plesnivost, zetlení od vlhkosti* ◻ Plýšeň/ plesniwoft/ zetle-
 nij od vlhkosti ◻ Item, in uino dicitur esse Mucor ◻ *rosol* ◻ Rosol ◻ Vnde Mucidus, a,
 um¹⁶⁹ ◻ *plesnivý, rosolovatý* ◻ Plesniwý/ rosolowatý ◻ Mucidus panis | ◻ *plesnivý chléb* Zz4va
neb zetlelý ◻ Plesniwý chléb/ neb zetlelý ◻ Mucidum uinum ◻ *rosolovate víno* ◻ Roso-
 lowate wijno ◻ Et Muceo, es ◻ *plesnivím* ◻ Plesniwijm ◻ Mucefco idem ◻ *neb počínám*
plesnivěti, tlíti ◻ Neb počijnám plesniwěti/ tlíti ◻ Panis aestate facile mucefcit ◻ *chléb*
v létě snadně zplesniví ◻ Chléb w létě snadně zplesniwij ◻ Mucofus, Vide Mucus
Mucro, onis, gene. masc. penult. prod. ◻ *špic neb konec na každé brani neb na meči* ◻ Sšpic/
 neb konec na každé brani neb na meči ◻ Aliquando synecdochicos, pro Ense ◻ *za meč* ◻
 za Meč ◻ Mucronatus, a, um ◻ *zvoštěnej, zašpičatěný* ◻ Zwoštěney/ zašpičatěný
Mucus, gene. mascu. ◻ *vozher, nečistota v nose, vysikání z nosu* ◻ Wozher/ nečistota w nose/
 wyfýkáníj z nosu ◻ Item, Lucernarum mucus ◻ *voharek svéc hořících* ◻ Woharek swěc
 hořících ◻ Mucofus, a, um ◻ *vozhřivý, uvozhřený* ◻ Wozhřiwý/ wwozhřený ◻ Mocofae
 nares ◻ *uvozhřené chřípě* ◻ Vwozhřené chřípě
Mugil, gene. mascu. ◻ *rychlá ryba s velikou hlavou, proudník* ◻ Rychlá Ryba s velikau hla-
 wau/ Praudnijk
Muginor, aris, pen. cor. ◻ *repci, bubli, kukni* ◻ Repcy/ bubli/ kukni
Mugio, is, mugiu, factitium uerbum ◻ *řevu, bečím jako vuol neb kráva* ◻ Rzewu/ be-
 čijm jako vuol/ neb kráva ◻ Mugitus, us, quartae declinationis ◻ *řvání* ◻ Ržwánij ◻
 Compo: Admugio ◻ *přířevuji* ◻ Přířewugi ◻ Remugio ◻ *odřevuji, zase na odpor řevu, proti*
jinému řvu ◻ Odřewugi/ zase na odpor řevu/ proti ginému řwu
Mula, Vide Mulus
Mulceo, es, í, fum ◻ *hladím, kojím, chlácholím, mířím, lahodím* ◻ Hladijm/ kogijm/ chlá-
 cholijm/ mijřijm/ lahodijm ◻ Demulceo, et Permuloceo, ferè idem ◻ *neb pěkně ukojuji,*
obměkčuji, uchlácholuji ◻ Neb pěkně vkogugi/ obměkčugi/ vchlácholugi ◻ Demulcere
 caput ◻ *hlavy dvorský se dotýkati, po hlavě hladiti* ◻ Hlawy dworfky se dotýkati/ po | Zz4vb
 hlavě hladiti ◻ Permulocere animum ◻ *mysl obveseliti, upokojiti, kojiti, pokrotiti* ◻ Myfl
 obwefeliti/ vpokogiti/ kogiti/ pokrotiti ◻ Mulciber ◻ *bůh ohně, Vulcanus slove* ◻ Bůh
 ohně/ Vulcanus slowe ◻ Et Mulcedo, inis ◻ *uchlácholení, ukojení* ◻ Vchlácholenij/ vko-
 genij

¹⁶⁹ um] am tisk

Mulgeo, es, mulfi, uel mulxi, mulfum, uel mulctum ◻ *dojím, mléko vydojuji* ◻ Dogijm/ mléko wydogugi ◻ Mulctra, Mulctrale, et Mulctrum ◻ *díže, děžička, dojecí konev* ◻ Dijže/ děžička/ dogecý konew ◻ Compo: Emulgeo ◻ *vydojuji* ◻ Wydogugi ◻ Metapho ◻ *odtiskuji* ◻ Odtiskugi ◻ Immulgeo ◻ *vdojuji* ◻ Wdogugi ◻ Mulctra etiam pro lacte mullo ◻ *dojené mléko, smetana* ◻ Dogené mléko/ Smetana

Mulgo, as, aui ◻ *zjevují* ◻ Zgewugi ◻ Dimulgo ◻ *rozjevují, roznáším sem i tam, všudy vyhlášují* ◻ Rozgewugi/ roznášijm sem y tam/ wsfudy wyhlášugi ◻ Promulgo ◻ *vuobec oznamují neb zjevují, známo činím, vyhlášují* ◻ Wuobec oznamugi/ neb zgewugi/ známo činijm/ wyhlášugi ◻ Promulgatio ◻ *vyhlásování, oznamování* ◻ Wyhlásováníj/ oznamováníj ◻ Legem promulgare, et Promulgatio legis, pašim legitur

Mulier, gene. foemi. ◻ *žena* ◻ Žěna ◻ Muliercula ◻ *ženka, malá žena* ◻ Žěnka/ malá žena ◻ Muliebris, e ◻ *ženský, co ženám náleží* ◻ Žěnký/ co ženám náležij ◻ Item ◻ *chlipný, zženilý, měkký, rozmázaný* ◻ Chlipný/ zženilý/ měkký/ rozmázaný ◻ Muliebritas ◻ *měkkost mysli, zženilost* ◻ Měkkost myśli/ zženilost ◻ Muliebriter ◻ *požensku* ◻ Požensku ◻ Muliebria, plura. tant. ◻ *ženskej oud neb nečistota* ◻ Žěnskey aud/ neb nečistota ◻ Mulierofus, a, um ◻ *ženský, ženy žádostivý* ◻ Žěnký/ ženy žádostiwý ◻ Mulierofitas ◻ *ženská milost neb požádání ženy, milování žen* ◻ Žěnká milost/ neb požádáníj ženy/ milováníj žen

Mullus, gene. masc. ◻ *plihavec* ◻ Plihawec ◻ pifcis

Mulfum, gene. neut. ◻ *nápoj z vína, a z medu udělaný, klaret neb hypokras* ◻ Nápoj z Wijna/ a z Medu vdělaný/ Claret/ neb | Hypocras ◻ Aqua mulfa ◻ *med vařený k nápoji* ◻ Med vařený k nápoji ◻ Hydromei, idem

Aaa1ra

Multa, ae, substantivum, uel Mulcta, gen. foemi. ◻ *uložená pokuta na penězích neb statku* ◻ Vložená pokuta na penězích neb statku ◻ Multam dicere, et Multam irrogare ◻ *pokutu ukládati* ◻ Pokutu vkládati ◻ Remittere multam ◻ *pokutu odpustiti* ◻ Pokutu odpustiti ◻ Multo, uel Mulcto, as ◻ *tresci, pokutují* ◻ Trefcy/ pokutugi ◻ Multare capite ◻ *na hrdle trestati* ◻ Na hrdle trestati ◻ Multare pecunia ◻ *na penězích neb statku trestati* ◻ Na penězích neb statku trestati ◻ Aliquando significat Lacerare, Verberare ◻ *trápiti, bítí* ◻ Trápiti/ bijti ◻ Terent: Ipsum dominum atque omnem familiam multavit usque ad mortem ◻ *samého pána i všecku čeled až do smrti ubil* ◻ Samého pána y wšecku čeled až do smrti vbil ◻ Significat etiam Priuo ◻ *zbavují* ◻ Zbawugi ◻ Patria multabor ◻ *zbaven budu vlasti* ◻ Zbawen budu wlasti ◻ Vergi: Multatio ◻ *trestání, pokutování, zbavení* ◻ Trestáníj/ pokutováníj/ zbavenij ◻ Multatio bonorum ◻ *pobráni statku* ◻ Pobránij statku ◻ Multatitius, a, um ◻ *co z pokut shromážděno jest* ◻ Co z pokut shromážděno gest ◻ Multatitia pecunia ◻ *peníze z pokut přicházející* ◻ Penijze z pokut přicházejícíj

Multus, a, um ◻ *mnohý neb snažný* ◻ Mnohý/ neb snažný ◻ Multus est in opere ◻ *snažný jest v práci* ◻ Snažný gest w práci ◻ Ad multam noctem ◻ *dlúho na noc* ◻ Dlího na noc ◻ Vnus è multis ◻ *jeden z mnohých neb někdo sám* ◻ Geden z mnohých/ neb někdo sám ◻

Item, aduerbium, Multum ◻ *mnoho, příliš, velmi* ◻ Mnoho/ přijlíš/ welmi ◻ Multum amare ◻ *velmi milovati* ◻ Welmi milowati ◻ Salue multum ◻ *bud' pozdraven velmi* ◻ Bud' pozdrawen welmi ◻ Et aliud aduerb: Multo, quod comparatiuo et superlatiuo iungitur. Multo melius ◻ *mnohem, daleko lépe* ◻ Mnohem/ daleko lépe ◻ Illud mihi multo | maximum est, Terent ◻ *to' mi jest daleko mnohem milejší* ◻ To' mi gest daleko mnohem milejší ◻ Multo aliter, Multo secus euenit ◻ *mnohem daleko jináč přihodilo se* ◻ Mnohem daleko gináč přihodilo se

Aaa1rb

Multitia, plura. tant. ◻ *měkké, krásné roucho, ženské blány* ◻ Měkké krásné rauch/ ženfké blány ◻ Multifarius, a, um ◻ *rozličný, nejednostajný* ◻ Rozličný/ negednostajný ◻ Multifariam ◻ *rozličným zpuosobem, rozličně* ◻ Rozličným zpuosobem/ rozličně ◻ Multijugus, a, um. Et Multiplex, idem quod Multijugus. Multiloquus ◻ *mnohomluwnej* ◻ Mnohomluwney ◻ Multificius ◻ *mnoho umělý, mnoho znající etc.* ◻ Mnoho vmělý/ mnoho znagijcý etc. ◻ Multicolor ◻ *mnoho barew mage* ◻ Mnoho barew mage ◻ Multiformis ◻ *mnohých zpuosobuow a křtaltuow* ◻ Mnohých zpuofobuow a křtaltuow ◻ Item, Multiplico ◻ *rozmnožuji, množím* ◻ Rozmnožugi/ množím ◻ Et Multiplicatio ◻ *rozmnožení* ◻ Rozmnoženij ◻ Multiuagus, a, um ◻ *mnohých okolkuow, mnoho těkawý* ◻ Mnohých okolkuow/ mnoho těkawý ◻ Multitudo ◻ *množství, snažnost neb veliké shromáždění* ◻ Množstwij/ fnažnost/ neb veliké shromáždění

Mulus, gene. mafcu. ◻ *mezek, osel* ◻ Mezek/ Ofel ◻ Mula ◻ *meskyně, oslice* ◻ Melkyně/ oflice ◻ Mulio, uel Mulius ◻ *oslár, kdo osly honí* ◻ Oflár/ kdo osly honij ◻ Muli mariani ◻ *mezkové, kteříž břemena lidí pocestných nosí* ◻ Mezkowé/ kteříž břemena lidij pocestných nošy ◻ Vide supra in dictione AErumna

Mundus, substantiuè, gen. mafc. ◻ *svět* ◻ Swět ◻ Item ◻ *ozdoba ženská* ◻ Ozdoba ženská ◻ Mundanus, a, um ◻ *co světu přísluší, světskej* ◻ Co fwětu přijfluffij/ Swětskey

Mundus, a, um, adiectiuum ◻ *čistý, čistotný* ◻ Čiřtý/ čistotný ◻ Mundulus, diminutiuum ◻ *čistický* ◻ Čiřtýcký ◻ Mundicies, et Munditia ◻ *čistota, čackost* ◻ Čiřtota/ čackost ◻ Immundus, a, um ◻ *nečacký, nečistý* ◻ Nečacký/ nečistý ◻ Immundicies, uel | Immundicia ◻ *nečackost, nečistota, nečistotnost* ◻ Nečackost/ nečistota/ nečistotnost ◻ Mundo, as, et Emundo ◻ *čistím, vyčiřtují* ◻ Čiřtijm/ wyčiřtiugi ◻ Mundifico, as, idem. Munditer, aduerbium ◻ *čistotně* ◻ Čiřtotně

Aaa1va

Munio, is, iui ◻ *ohražuji, bráním, opravuji, osazuji, upevňuji* ◻ Ohražugi/ bránijm/ opravugi/ ofazugi/ vpewňugi ◻ Munire uiam ◻ *cestu vosaditi* ◻ Cestu wofaditi ◻ Munire oppidum ◻ *města brániti, zemi vosaditi* ◻ Města brániti/ zemi wofaditi ◻ Munire ripas ◻ *břehy zase opravit, podsaditi* ◻ Břehy zase oprawiti/ podfaditi ◻ Hinc Munimen, et Munimentum, et Munitio ◻ *braň, bašta neb ohrada, násyp* ◻ Braň/ bařta/ neb ohrada/ násyp ◻ Munitus, a, um ◻ *ohražený, osazený* ◻ Ohražený/ ofazený ◻ Communio ◻ *ohražuji neb spolu osazuji* ◻ Ohražugi/ neb řpolu ofazugi ◻ Circummunio ◻ *vřudy wuokol ohražuji* ◻ Wřfudy wuokol ohražugi ◻ Praemunio ◻ *prvé, napřed ohražuji* ◻ Prwé/ napřed ohražugi

Munis, et Mune ◻ *zavázaný, poddaný, příkázaný, kterýž obecná ukládání, šacunky, cla neb poplatky povinné platiti musí* ◻ *Zawázaný/ poddaný/ příkázaný/ kterýž obecná vkládání/ šacunky/ cla/ neb poplatky powinné platiti muřy* ◻ *Vnde Munia* ◻ *záwazci, powinnosti, obchodové uložení, úřadové, obecné služby a práce* ◻ *Záwazcy/ powinnořti/ obchodové vložení/ vřadové/ obecné služby a práce* ◻ *Munia sua exequi* ◻ *povinnost svou vykonávati, povinnou službu svou činiti, svůj ouřad zpraviti* ◻ *Powinnořt řwau wykonávati/ powinnau službu řwau činiti/ řwuog auřad zprawiti* ◻ *Non reperitur in alijs casibus.* Compo: *Immunis, e* ◻ *řvobodný od obecných služeb neb těžkostí, vejsadný, bez obtížení* ◻ *řvobodný od obecných služeb/ neb těžkořti/ wayfadný/ bezobtížení* ◻ *Immunitas* ◻ *taková řvoboda od obecných úřaduov a prací* ◻ *Taková řvoboda od obecných vřaduow a pracy* ◻ *Communis, e, Vide řupra in dictione Communis*

Mungo, is, munxi, munctum ◻ *utírám, vysikám, odjímám voharek* ◻ *Vtířrám/ | wyřykám/ odgijmám woharek* ◻ *Emungo, idem* ◻ *neb dobře vytírám, ven vysikám* ◻ *Neb dobře wytířrám/ wen wyřykám* ◻ *Et per Metaph* ◻ *vyvažuji, vydobývám* ◻ *Wyvažugi/ wydobývám* ◻ *Emunxi argento fenem* ◻ *vytáhl sem na starci peníze, dobyl sem od pána peněz* ◻ *Wytáhl řem na řarcy peniřze/ dobyl řem od Pána peněz* ◻ *Emunctus, a, um* ◻ *dobře utřený, vydobytý* ◻ *Dobře vtřený/ wydobytý* ◻ *Emunctae naris homo* ◻ *moudřý, rozumný člověk neb ochotný, kratochvilný* ◻ *Maudřý/ rozumný Čřlowěk/ neb ochotný/ kratochwilný* ◻ *Emunctorium* ◻ *utěrací nuožky, čím se světlo utírá* ◻ *Vtěracý nuožky/ čijm ře řvětlo vtířrá*

Aaa1vb

Munus, gene. neut. ◻ *dar neb řenkování, darování* ◻ *Dar/ neb řřenkování/ darování* ◻ *Muneribus corrumpere* ◻ *řkrze dary poruřiti, ochlácholiti* ◻ *řkrze dary poruřiti/ ochlácholiti* ◻ *Muneri mihi ab amico missum est* ◻ *posláno mi od řřitele mého v dar neb za dar* ◻ *Posláno mi od řřijtele mého w dar/ neb za dar* ◻ *Vnde Munusculum, diminuti.* ◻ *dárek* ◻ *Dárek* ◻ *Aliquando significat* ◻ *úřad neb obecní povinnost, práce neb dostičinění úřadu* ◻ *Vřad/ neb obecnij powinnořt/ práce/ neb dořti činění vřadu* ◻ *Obire munus* ◻ *úřad zpraviti* ◻ *Vřad zprawiti* ◻ *Vocatio munerum ciuiliium* ◻ *osvobození od prací měřských* ◻ *Ořwobození od pracy Měřřkých* ◻ *Immunis, e, Vide řupra. Munifex, qui munus facit* ◻ *kdo jeřtě úřad svouj koná neb činiti powinnen jest* ◻ *Kdo geřtě vřad řwuog koná/ neb činiti powinnen geřt* ◻ *Item, Munus, pro spectaculo* ◻ *za hru, diwadlo něřaké* ◻ *Za hru/ diwadlo něřaké* ◻ *Munus gladiatorium* ◻ *diwadlo, kratochvílení řerměřuov* ◻ *Diwadlo kratochwijlení řřerměřuow* ◻ *Munus exhibere* ◻ *hru provoditi, předřtawiti* ◻ *Hru provoditi/ předřtawiti* ◻ *Hinc Munerarius* ◻ *plátce neb dařitel za taková diwadla* ◻ *Plátce/ neb dařitel za taková diwadla* ◻ *Graecè* ◻ *ἀρωνοθέτης* ◻ *Vide řupra. Muneralis, le* ◻ *co k daruom řřířluří* ◻ *Co k daruom řřijřluřij* ◻ *Munificus, a, um. Munifi|centior, in comparatiuo. Munificentissimus, in superlatiuo* ◻ *v dařích řtědřý* ◻ *W dařijch řřtědřý* ◻ *Munificentia* ◻ *řtědřost, hojně darování* ◻ *řřtědřost/ hogně darování* ◻ *Munificè, aduerbium* ◻ *hojně, řtědře* ◻ *Hogně/ řřtědře* ◻ *Municeps, cipis, propriè* ◻ *řřijatý za měřřana*

Aaa2ra

v Římě ▫ Přigatý za Měšťtiana w Ržijmě ▫ Sed abufiue accipitur ▫ za každého, kdo v svém městě za měšťtana jest ▫ Za každého kdo w swém Měšťtě za Měšťtiana gest ▫ Municipis meus ▫ spoluměšťtan můj ▫ Spolu měšťtian můg ▫ Meis municipibus gratum fuit, Cice ▫ mým spoluměšťtanuom wděk bylo ▫ Mým spolu měšťtianuom wděk bylo ▫ Municipium ▫ každé město neb městečko, kteréž své pořádky a měšťtá práva má ▫ Každé Měšťto neb měšťtečko/ kteréž své pořádky a Měšťtá práva má ▫ Municipalis, le ▫ co měšťtuom přísluší ▫ Co Měšťtuom příjfluffij ▫ Ius municipale ▫ měšťtské neb vesnické právo ▫ Měšťtké neb wesnické právo ▫ Municipalis homo ▫ nevyučiený, neučený člověk ▫ Newycwičený/ nevčený člověk ▫ Municipatim, aduerbium ▫ od města k měšťtu, po všech měšťtech neb měšťtečkách ▫ Od Měšťta k Měšťtu/ po wflech Měšťtech neb Měšťtečkách ▫ Munero, as, et Muneror, aris ▫ daruji, obdaruji, ſenkuji ▫ Darugi/ obdarugi/ ſlenkugi ▫ Remunero ▫ zase daruji, zase darem se odplacuji ▫ Zafe darugi/ zafe darem fe odplacugi

Munychia, gene. foemini. ▫ přívoz v Atice ▫ Příjwoz w Attice ▫ Item, Munychia, orum, plur. tant. ▫ svátek bohyně Paladis ▫ Swátek bohyně Palladis

Muralis, Vide Murus

Muraena, gene. foemi. ▫ mořská ryba, jako úhoř ▫ Mořká ryba/ yako Vhoř ▫ Lampetra aliàs, Muraenula, diminut. Item ▫ halže, hrdelní řetěz neb zápona ▫ Halže/ hrdelní řetěz/ neb zápona

Murcus, a, um, uel **Murcidus** ▫ liknavý, nespěšný, léný, vahavý, neplechý ▫ Liknavý/ nepěšný/ léný/ wahavý/ neplechý ▫ Murgifo, pen. prod. idem. Murginor, aris ▫ překáží, zdržuji ▫ Překážíj/ zdržugi

| **Murex**, icis, gene. maſc. ▫ mořský hlemežď, kterýž ſarlatové barvy pot má ▫ Mořký hlemežď/ kterýž ſarlatové barvy pot má ▫ Vnde pro purpureo colore accipitur ▫ za ſarlát neb barvu ſarlatnou ▫ Za ſarlát neb barwu ſarlatnou ▫ Vide Concha. Item, Murex ſignificat ▫ tryſpičaté železo neb kotvičky, kteréž v války do měšťtských příkopův kladou, aby nepřátelé na ně nastoupali ▫ Tryſpičaté železo/ neb kotvičky/ kteréž w války do Měšťtských příkopův kladou/ aby nepřátelé na ně naſtaupali ▫ aliàs Tribulus dicitur. Vnde Muricati greſſus ▫ nebezpečné kráčení neb voſtrá ſpičatá ſkála ▫ Nebezpečné kráčení/ neb woſtrá ſpičatá ſkála ▫ Vnde Muricatus, a, um ▫ ſpičatej jako takové železo ▫ Špičatey yako takové železo

Aaa2rb

Muria ▫ solná voda, solný lom ▫ Solná woda/ ſolný lom ▫ Muries, idem

Murmur, gene. neut. ▫ hřmot, hučení neb ſuſtění a chřeſtění tekuté vody ▫ Hřmot/ hučení/ neb ſuſtění a chřeſtění tekuté vody ▫ Abufiue ▫ za vſelike hučení, zvučení ▫ Za wfelike hučení/ zwučení ▫ Murmuro, as ▫ ſturcuji, ſuſtím, repci, odmlouvám ▫ Sfturcugi/ ſſuſtijm/ repcy/ odmlauwám ▫ Fremitus murmurantis maris, Cice ▫ hučení zbořeného moře ▫ Hučení zbořeného Moře ▫ Murmurator ▫ repták ▫ Repták ▫ Murmuratio ▫ reptání, ſouſtání ▫ Reptání/ ſſauſtání ▫ Murmurillum, diminutiuum, idem. Compoſi: Admurmuro, Commurmuro, ferè idem quod ſimplex. Obmurmuro ▫ obreptávám, od-

mlouvám, odporuji ▫ Obreptávám/ odmlauwám/ odporugi ▫ Submurmuro ▫ *poobreptávám, repci, bubli, kukni* ▫ Poobreptávám/ repcy/ bubli/ kukni

Murrha, gene. foem. ▫ *blyskavý, drahý kámen* ▫ Blyškawý/ drahý kámen ▫ Vnde Murrhina uafa ▫ *nádobí z toho udělané* ▫ Nádobij z toho vdělané ▫ Murrhina uina autem funt ▫ *kořenná, dobré chuti vína z myrry udělaná, přistrojena* ▫ Kořenná/ dobré chuti Wijna/ z Mirry vdělaná/ přiftrogena

Aaa2va

Murtius, gene. maf. ▫ *hora v Římě* ▫ Hora w Ržijmě ▫ aliàs Auentinus. Et Murtia Dea ▫ *bohyně Venus* ▫ Bohyně Venus

Murus, gene. mafcu. Vnde Muratus, a, um ▫ *zděný, co zdi má* ▫ Zděný/ co zdi má ▫ Murata urbs ▫ *obezděné město, zdi ohražené* ▫ Obezděné Město/ zdij ohražené ▫ Muralis, le ▫ *co ke zdem přísluší* ▫ Co ke zdem přijluffij ▫ Muralis corona, Vide supra in dictione Corona

Mus, muris, gene. mafcu. ▫ *myš* ▫ Myš ▫ Sorex ▫ *polní myš neb plch* ▫ Polnij myš/ neb plch ▫ Mus indicus ▫ *tak veliké zvíře jako kočka, kteréž jest v Ejiptě* ▫ Tak veliké zwijře/ jako Kočka/ kteréž geft w Ejiptě ▫ Ichneumon aliàs. Mus alpinus ▫ *lesní myš* ▫ Lefnij myš ▫ Murinus, a, um. pen. prod. ▫ *co od myši jest* ▫ Co od Myšli geft ▫ Murinum fimum ▫ *myší lejno* ▫ Myšlij leyno ▫ aliàs Muſcerda. Muſcipula ▫ *myší paſti* ▫ Myšlij paſti ▫ Muſculus ▫ *myška* ▫ Myška ▫ Item ▫ *myš na údech* ▫ Myš na vdech ▫ morbus quidam. Muſcatula uua, aliàs Apiana ▫ *hrozen muškatelový* ▫ Hrozen muſkatelowý ▫ Item, Muſculus ▫ *příprava valeční neb stavení, v kterémž se lid valeční kryje, když chtí městské příkopy vyplniti k ſturmování* ▫ Příprawa walečnij/ neb ſtawenij/ w kterémž ſe lid Walečnij kryje/ když chtij Měſtſké příkopy vyplniti k ſturmování

Mufa, gene. foem. latině Cantus ▫ *zpívání, skládání* ▫ Zpijwanij/ ſkládání ▫ Aliquando pro doctrina et humanitate ▫ *za umění, učení a přívětivost* ▫ za Vměnij Včenij/ a přijwětiwost ▫ Inde Amufus, a, um ▫ *neučený, lajk* ▫ Nevčený/ layk ▫ Muſica ▫ *umění ſpěvácké* ▫ Vměnij ſpěvácké ▫ Et Muſicus ▫ *učený v zpívání* ▫ Včený w zpijwánij ▫ Muſicè, aduerbium. Muſicè uiuere ▫ *ſtkwoſtně a hojně tráwiti* ▫ Stkwoſtně a hogně tráwiti ▫ Poëtae¹⁷⁰ fingunt nouum eſſe Muſas, Iouis, et Mnemoſynae filias, artium praefides ▫ *poétové o tom ſmejſlejí, že jest devět bohyní řečených Muſae, od Jupitera a Mnemoſyny zplozených, kteréž ſou dárce zpívání a umění* ▫ Poétové o tom ſmeyſlegij/ že geft dewět bohynij řečených Muſae/ od Iupitera/ a Mnemoſyny zplozených/ kteréž ſau dárce zpijwanij a vměnij ▫ Quarum nomina funt, Calliope, Cleio, Erato, Thaleia, Melpomene, Terpſichore, Euterpe, Polymneia, Vrania, Muſeium ▫ μουſεῖον ▫ *místo, kde ſe mládež uměním učí, ſkola neb učitelní ſvětnice* ▫ Mijſto kde ſe mládež Vměnijm včij/ ſkola/ neb včitelnij ſvětnice ▫ Item, Muſeia, plura: tantum ▫ *voſtré kamení, kteréž ſe na ſtěnách neb na zdech vyzazuje, kdežto mezi ně teſané hladké kamení vsazeno bejvá, a tak jedno druhým proměſtuje ſe* ▫ Woſtré kamenij/ kteréž ſe na ſtěnách/ neb na zdech wyzazuje

Aaa2vb

¹⁷⁰ Poëtae] Poëta *tisk*

kdežto mezy ně tefané hladké kamenij wfazeno beywá/ a tak gedno druhým proměšuge fe ◻ Et tale opus mufeacum uocatur ◻ *takové stavení slove* ◻ Takové stawenij flowe ◻ opus Mufeacum, aliàs uermiculatum ◻ *jakož některá dlážení cihlená z rozličných barev vesměs proměšována sou* ◻ Yakož některá dláženíj cyhlená z rozličných barew wefměš proměšována fau

Mufca, gene. foemi. ◻ *komar; mucha* ◻ Komar/ mucha ◻ Mufcula, diminutium ◻ *komarek, muška* ◻ Komarek/ muška ◻ Mufcarius, a, um ◻ *co komáruom neb muchám přináleží* ◻ Co komáruom neb muchám přináležij ◻ Item, Mufcarium, substantium ◻ *mušni wohánka* ◻ Muffnij wohánka ◻ Item, Mufcarium ◻ *luštiny neb paličky na bylinách, v nichžto sou seménka* ◻ Lufftiny neb paličky na bylinách/ w nichžto fau feménka

Mufcus, gene. mafc. ◻ *mech* ◻ Mech ◻ Mufcofus, a, um ◻ *mechovatý, pln mechu* ◻ Mechovatý/ pln mechu

Muffo, as, aui ◻ *mluvím pošeppo, šepci, mlčím neb pochybuji* ◻ Mluwijm posseppo/ šepcy/ mlčijm/ neb pochybugi ◻ Vnde Mušito, as, frequentatium ◻ *šepci ustavičně, brepci* ◻ Šepcy wftawičně/ brepci ◻ Muffitabundus, a, um ◻ *mlčelivý neb breptavý, šeptavý* ◻ Mlčelivý/ neb breptavý/ šeptavý

Aaa3ra

Muftaceus, uel um ◻ *pletenice, calta neb koláč z řežné mouky a ze mstu udělaný, pokruta* ◻ Pletenice/ Calta/ neb Koláč z řežné mauky a ze mstu vdělaný¹⁷¹/ pokruta

Muftela, uel **Muftella**, gene. foemi. ◻ *lasice* ◻ Lafyce ◻ Hinc Muftellinus, a, um ◻ *co lasici přináleží* ◻ Co lafycy přináležij ◻ Et Muftellinus color ◻ *lasicová barva* ◻ Lafycowá barwa

Muftum, gene. neut. ◻ *mest, newykysalé wíno* ◻ Meft/ newykysalé Wíno ◻ Vnde Mufteus, a, um ◻ *mstový, sladký, nový* ◻ Mftowý/ sladký/ nowý ◻ Muftus, a, um, idem. Muftea poma ◻ *sladká jablka* ◻ Sladká yablka ◻ Mufteus liber ◻ *nová kniha* ◻ Nowá knijha ◻ Muftarius, a, um ◻ *co ke mstu náleží* ◻ Co ke mstu náležij ◻ ut Muftarius urceus ◻ *mstový džban, koflík, teglík* ◻ Meftowý džban/ kofflijk/ teglijk

Mutilus, a, um ◻ *obsekaný, ujatý, kusý, umenšený* ◻ Obfekáný/ vgatý/ kufý/ vmenšžený ◻ Mutilus, aries ◻ *beznohý berán* ◻ Bez nohý berán ◻ Mutilo, as ◻ *obsekávám, utínám, obřezuji* ◻ Obfekávám/ vtijnám/ obřezugi ◻ Mutilatio ◻ *usekání, utínání, ujímání* ◻ Vfekánij/ vtijnánij/ vgijmánij ◻ Mutilatus, a, um ◻ *usekaný, uťatý, ochromený, kusatý* ◻ Vfekáný/ vtiatý/ ochromený/ kufatý

Mutina, gene. foemi. ◻ *město in Galia Togata neb v Lombardí, nedaleko od Bononie* ◻ Město in Gallia Togata, neb w Lombardij/ nedaleko od Bononye ◻ Vnde Mutinenfis, e ◻ *co odtud jest* ◻ Co odtud gefť ◻ Et Color mutinenfis ◻ *přirozená barva* ◻ Přirozená barwa

Mutio, is, iui ◻ *pošeppo mluvím, zatajuji se, málo neb tiše mluvím* ◻ Posseppo mluwijm/ zatajugi fe/ málo neb tiše mluwijm ◻ Non audet mutire amplius ◻ *nesmí víc úst otevřítí,*

¹⁷¹ vdělaný] vdělany tisk

nesmí špetnouti, cknouti neb slova promluviti ◻ Nefmij wjic vřt otewřijti/ nefmij řpetnauti/ cknauti/ neb flowa promluwiti

Mutito, as, mutitatui ◻ *vesměš dáváám, jedno za druhé v hromadu směšuji* ◻ Wefměš dáváám/ gedno za druhé/ whromadu řměřřugi

| **Muto**, as, aui ◻ *proměňuji, zjinačuji, měním* ◻ Proměňugi/ zginačugi/ měnijm ◻ Mutare řententiam ◻ *změnití úmysl, jiné mysli býti, od předsewzetí přestati* ◻ Změnití vmyřř/ giné myřřli býti/ od předsewzetij přestati ◻ Mutare uetsem ◻ *jiné řaty oblěci* ◻ Giné řaty oblěcy ◻ Mutare orbiculos, uel quadrulas ◻ *jiné talěře klásti* ◻ Giné talěře klásti ◻ Haud muto factum ◻ *nelituji toho, nepykám toho* ◻ Nelitugi toho/ nepykám toho ◻ Mutare pecuniam ◻ *peníze měnití* ◻ Penijze měnití ◻ Mutare coelum, et fedes ◻ *brátí se na jiné powěřří a místo, jinám se odstěhowati* ◻ Brátí se na giné powěřřij a mįřřto/ ginám ře odstěhowati ◻ Mutare solum, idem. Sed ferè dicitur de ijs, qui legibus coacti, aut poenae metu patriam suam deferunt ◻ *uteci, pocházeti, domuow nesměti, kraje řvého se zbawiti* ◻ Vtecy/ pocházeti/ domuow nefměti/ kraje řvého ře zbawiti ◻ Mutare merces ◻ *kupecké zboží profřejmarčiti neb kupectví za jiné kupectví dáti, prořřčiti* ◻ Kupecké Zbořřij prořřejmarčiti/ neb kupectwįj za giné kupectwįj dáti/ prořřčiti ◻ Mutatio ◻ *změnění, proměna, proměnění, zjinačení* ◻ Změněníj/ proměna/ proměněníj/ zginačeníj ◻ Mutabilis, le ◻ *změnitelňý, proměnitelňý* ◻ Změnitelňý/ proměnitelňý ◻ Immutabilis, le ◻ *neproměnitelňý* ◻ Neproměnitelňý ◻ Mutabilitas ◻ *proměnitelňost* ◻ Proměnitelňost ◻ Immutabiliter ◻ *neproměnitelňě* ◻ Neproměnitelňě ◻ Composi: Commuto, pen. cor. ◻ *měním, řřejmarčím* ◻ Měnijm/ řřejmarčijm ◻ Commutare merces ◻ *kupecké zboží jedno za druhé dáti, profřejmarčiti* ◻ Kupecké zboží gedno za druhé dáti/ prořřmarčiti ◻ Commutare aurum argento ◻ *měnití zlato za řříbro* ◻ Měnití Zlato za řřijbro ◻ Commutare uerba ◻ *vaditi se, slovy se potýkati* ◻ Waditi ře/ flowy ře potýkati ◻ Commutatio ◻ *vyměnění, zjináčení* ◻ Wyměněníj/ zgináčeníj ◻ Sic Permutatio, et Immutatio ◻ *proměnění, proměna* ◻ Proměněníj/ proměna ◻ Demuto, idem quod simplex. Immutatio ◻ *dokonale proměňuji, obnovuji* ◻ Dokonale proměňugi/ obřnowugi ◻ Permuto,

Aaa3rb

Aaa3va

idem quod Commuto. Permutare pecuniam, et merces, ut řupra. Et Tranřmuto
Muto, onis, gene. mařc. ◻ *muřřký oud* ◻ Muřřký aud ◻ Vide řupra in dictione Menta. Mutoniatius, idem quod Mentulatus ◻ *kdo weliký muřřký oud má* ◻ Kdo weliký muřřký aud má

Mutuli, gene. mařc. plurale ◻ *vysazené kamení v stavení neb ve zdech, na kterémž trámowé beřvaji kladení, krakřtajní neb krakřholci* ◻ Wyřazené kamenij w řtawenij/ neb we zdech/ na kterémž trámowé beywagij kladení/ krakřřtajnij/ neb krakřholcy

Mutuo, as, aui ◻ *puořřuji* ◻ Puořřugi ◻ Mutuo tibi aureum ◻ *puořřujit' zlatěho* ◻ Puořřugit' zlatěho ◻ Mutuor, aris, deponens ◻ *vypuořřuji, zajímám* ◻ Wypuořřugi/ zagijmám ◻ Mutuor à te frumentum ◻ *vypuořřuji od tebe obilé* ◻ Wypuořřugi od tebe obilé ◻ Mutuus, a, um ◻ *jednostajňý, rovný, společňý* ◻ Gednořřtajňý/ rovný/ řpočetňý ◻ Mutuus

amor ▫ *rovné, společné milování* ▫ Rowné/ společné milování ▫ Mutua benevolentia ▫ *jednotajná dobrovolnost* ▫ Gednoftayná dobrowolnoft ▫ Mutua opera ▫ *společná pomoc neb odplatitedlná* ▫ Společná pomoc/ neb odplatitedlná ▫ Mutuam tibi operam aliquando praestabo ▫ *chciť někdy takovou pomoc zase učiniti* ▫ Chcyť někdy takowau pomoc zase učiniti ▫ Et Mutuum, substantium ▫ *co puojčeno bejvá* ▫ Co puogčeno beywá ▫ Do mutuuum, et Do mutuo ▫ *rozpuojčuji* ▫ Rozpuogčugi ▫ Soluo mutuuum ▫ *zaplacuji co mi jest puojčeno* ▫ Zaplacugi co mi geft puogčeno ▫ Item, Mutuo, aduerbium ▫ *jednotajně, vespolek* ▫ Gednoftagně/ wespolek ▫ Amant se mutuo ▫ *milují se společně* ▫ Milugij se společně ▫ Fac mutuo me diligas ▫ *hled', aby mne zase miloval* ▫ Hled' aby mne zase milowal ▫ Mutuatio ▫ *puojčení, spoluutrpení* ▫ Puogčeni/ spolu vtrpenij ▫ Mutuatitius, a, um ▫ *vypuojčený* ▫ Wypuogčený ▫ Mutuatitia pecunia ▫ *vypuojčené peníze* ▫ Wypuogčené penijze

Aaa3vb

Mutus, a, um ▫ *němý, nemluvný* ▫ Němý/ nemluwný ▫ Mutae literae ▫ *němé litery, kteréž zvuku nemají, leč by vocales, to jest hlasité litery byly k nim přidány, samy od sebe počínají, a na vocales se skonávají* ▫ Němé litery/ kteréž zvuku nemagij/ lečby Vocales/ to geft hlafyté litery byly k nim přidány/ samy od sebe počijnagij/ a na Vocales se fkonawagij ▫ ut b, c, d, etc. Muti magistri ▫ *knihy, kteréž nás učí* ▫ Knijhy/ kteréž nás učij ▫ Muteo, es, et Mutesco, is ▫ *němím* ▫ Němijm ▫ Obmuteo, et Obmutesco, idem ▫ *neb počínám něměti* ▫ Neb počijnám něměti

MY

Mycenae, gene. foemi. pen. pro. et plur. tantum ▫ *město v Peloponésu* ▫ Město w Peloponésu

Mycon, gene. mafc. ▫ *byl wznešenej malěř* ▫ Byl wznešenej Malěř

Mycone, gene. foemi. uel Mycones, pen. cor. ▫ *jeden vostrov z těch, kteréž slovou Cyclades* ▫ Geden Wofstrow z těch/ kteréž flowau Cyclades ▫ Vnde Myconius, a, um ▫ *co odtud jest* ▫ Co odtud geft ▫ Et pro Caluo accipitur ▫ *za toho, kdož holý neb lysý jest* ▫ Za toho/ kdož holý neb lyfý geft ▫ Myconius uicinus ▫ *nezvaný host* ▫ Nezwaný hoft ▫ prouerbium

Mygdonia, gene. foemi. ▫ *krajina v Macedoní, kteráž se moře dotýká* ▫ Kragina w Macedonij/ kteráž se moře dotýká ▫ Item ▫ *díl Frygie proti Lidý* ▫ Dijl Phrygie proti Lidý

Mycale, gene. foemi. ▫ *hora v Ioní nedaleko od města Miletu* ▫ Hora w Ionij nedaleko od měfta Miletu ▫ Hinc prouerbium tractum, Tryftis Mycale

Mydas, Vide¹⁷² supra Midas

Mylos, latinè Mola ▫ *mlejn* ▫ Mlayn

¹⁷² Vide] Vige tisk

Mymphur, gene. neu. ▫ *dřevo, na kterém se točí škrípec, kolečko škrípcové* ▫ Dřewo na kterém se točíj škríjpec/ Kolečko škrípcowé

Myoparo, gene. maf. ▫ *loupežní síť* ▫ Laupežnij šijff

| **Myops**, gene. mafcu. latině Lusciofus ▫ *kdo ve dne nedobře vidí, zlý zrak má, brejlavý, blikavý* ▫ Kdo we dne ne dobře widij/ zlý zrak má/ breylawý/ blijkawý ▫ Myopia ▫ *taková nemoc, brejlavost* ▫ Takowá nemoc/ breylawoft

Aaa4ra

Myra, gene. foemi. ▫ *město v Licí* ▫ Město w Licij

Myrias, adis. gene. foemi. ▫ *počet, jenž má v sobě deset tisícův* ▫ Počet/ genž má w sobě deset tifýcuow ▫ Myriarches ▫ *hajtman, maje pod sebou deset tisíc* ▫ Haytman/ mage pod sebau deset Tifýc

Myrica, gene. foemi. pen. prod. ▫ *tamaryškové dřevo* ▫ Tamaryškowé dřewo ▫ Myricinus, a, um ▫ *co z tamaryškového dřeva jest uděláno, tamaryškový* ▫ Co z Tamaryškowého dřewa geft vděláno/ Tamaryškowý

Myriophyllon, gener. neut. latině Millefolium ▫ *řebříček* ▫ Ržebříček ▫ Herba est

Myristica nux ▫ *muškátový vořech* ▫ Muškatowý Wořech

Myrmidones, gene. maf. ▫ *lidé v Grecí, kteříž byli pod panstvím a mocí Achilovou* ▫ Lidé w Grecij/ kteříž byli pod Panstwiem a mocý Achillowau

Myron, gene. neut. latině Vnguentum ▫ *vonná mast* ▫ Wonná maft ▫ Myropolium, Taberna unguentaria ▫ *apatéka* ▫ Apatéka ▫ Myropola, pen. prod. ▫ *apatékář* ▫ Apatékář ▫ Myrothecium ▫ *schrána neb police, kde masti chovají* ▫ Schrána/ neb police/ kde Mafti chowagij ▫ Myrobrecharij ▫ *kterí vonné masti strojí a připravují* ▫ Kterij vonné Mafti ftrogij/ a pripravugij

Myrrha, gene. foemini. ▫ *dřevo neb křovina v Arabí, z kteréž vonná mízka vytištěna bejvá, jenž slove stacte* ▫ Dřewo/ neb křowina w Arabij/ z kteréž vonná mijzka wytišštěna beywá/ genž šlowe Stacte ▫ Myrrheus, a, um ▫ *co uděláno jest z myrrhy* ▫ Co vděláno geft z Myrrhy ▫ Item, Myrrhinus, a, um. Myrrhina uina, eadem quae Murrhina, Vide supra

| **Myrtus**, gene. foemi. ▫ *strom v Itáli, kterýž vonné jahuodky nese, z nichžto víno dělají* ▫ Strom w Itali/ kterýž vonné yahuodky nefe/ z nichžto Wijno dělajij ▫ Myrteus, a, um ▫ *co z toho stromu jest* ▫ Co z toho Stromu geft ▫ Myrtetum ▫ *místo, kde takoví stromové rostou* ▫ Mijšto kde takowij štomowé roftau ▫ Myrtites, gene. mafc. ▫ *myrtové víno* ▫ Mirtowé wijno ▫ Myrtinus, a, um. idem est quod Myrteus. Myrteum mare ▫ *moře, kteréž se v ostrovuow Cycladas řečenejch dotýká, mezi mořem Aegeum a Creticum* ▫ Moře kteréž se Wofstrowuow Cycladas řečenejch dotýká/ mezy Mořem Aegeum a Creticum

Aaa4rb

Myfia, gene. foemi. ▫ *krajina v Azí, bývá Maior Mysia jmenována od Troady proti Galatí, a Minor Mysia proti Bithyní a Propontide, podlé Hellespontu* ▫ Kragina w Azij/ býwá maior Myfia gmenowána/ od Troady proti Galatij/ a minor Myfia, proti Bithynij/ a Propontide/ podlé Hellespontu ▫ Item ▫ *In Europa jsou také dvě krajiny, jedna slove* ▫ gľau

také dvě kraginy/ gedna flowe ◻ Myfia, uel Moefia superior, Vulgò Bofna dicitur ◻ *dotejká se Macedonie* ◻ *doteyká se Macedonye* ◻ Aliquando Dardania fuit dicta ◻ *druhá slove* ◻ Druhá flowe ◻ Myfia, uel Moefia inferior ◻ *dotýká se moře Euxinum, kdežto Dunaj do moře vpadá* ◻ *Dotýká se Moře Euxinum/ kdežto Dunag do Moře vpadá* ◻ Nunc Bulgaria uocatur. Hinc Myfij ◻ *lidé z Mysie v Azí* ◻ Lidé z Myfie w Azij

Myfterium, gene. neu. latinè Arcanum ◻ *tajemství* ◻ Tagemftwij ◻ Myfteria ◻ *tajné oběti a ceremonie, kteréž v sobě tajemství mají* ◻ *Tayné oběti a Ceremonye/ kteréž w sobě tagemftwij magij* ◻ Et Myfticus, a, um ◻ *co má v sobě tajné vyznamenání* ◻ *Co má w sobě tagné vyznamenání* ◻ Myftes, ae, latinè Iniciatus, uel Sacerdos ◻ *svěcený, kněz* ◻ *Swěcený/ Kněz* ◻ Symmyftes, uel Symmyfta, ijfdem facris initiatus ◻ *kterýmž tajemstvím připuštěný, spolu svěcený, jednoho řádu* ◻ *Kterýmž tagemftwijm připuštěný/ spolu | svěcený/ gednoho řádu* ◻ Myftagogus, gene. mafcu. pen. prod. ◻ *vrchní neb přední kněz, zpráwce kněží* ◻ *Wrchnij neb přednij Kněz/ zpráwce kněžij* ◻ Administrator

Aaa4va

Mythos, gene. maf. latinè Fabula ◻ *vymyšlená věc, báseň* ◻ *Wymyšlená věc/ báseň* ◻ Mythologia ◻ *vymyšlená rozprávka, trhovní novina* ◻ *Wymyšlená rozprávka/ trhownij nowina*

Myxa, gener. foemini. latinè Mucus ◻ *vozher z nosu neb woharek od svíce* ◻ *Wozher z nosu/ neb woharek od fwijce*

INCIPIENTIA AB N.

NAbathaea, gene. foemi. ◻ *krajina, kteráž Arabiam Petream v sobě zavírá, až k moři Čerwenému táhne se* ◻ *Kragina/ kteráž Arabiam Petream w sobě zawijrá/ až k Moři čerwenému táhne se* ◻ Nabathaei ◻ *lidé v ní, totiž v Arabí, jenž slove Petrea* ◻ Lidé w nij/ totiž w Arabij/ *genž flowe Petrea* ◻ Et Nabathaeus, a, um ◻ *co odtud jest* ◻ *Co odtud gest*

Nablum, et **Nablium**, gene. neut. Item, Naulon ◻ *příprava hudební o desíti strunách, čtverhranaté formy* ◻ *Příprawa hudebnij o defyti ftrunách/ čtwerhranaté fformy* ◻ aliàs Pfalterium Decachordum, quo utebatur Daud rex, et Propheta, cum Pfalleret Deo

Naca, uel **Nacca**, gene. mafcu. ◻ *walchář, knap neb kdo se s vlnou obírá* ◻ *Walchář/ knap/ neb kdo se s Wlnau obijrá* ◻ Item ◻ *prostý, malovážný člověk* ◻ *Proftý/ malowážný Czlowěk*

Nactus, Vide Nancifcor

Nae, aduerbium, certè ◻ *jistě* ◻ *Giftě* ◻ *affirmandi*

Naenia, gene. foemi. ◻ *smutné zpívání, kvílení, žalostivé naříkání* ◻ *Smutné zpíwánij/ kwílenij/ žaloftiwé naříkánij* ◻ Et abufiue ◻ *všeliká nezpuosobná daremná řeč neb píseň* ◻ *Wšfeliká nezpuofobná daremná řeč/ neb pijšeň*

Aaa4vb

- Naeuus**, gene. mascu. ▫ *přirozená poškvrna, vráska, šrám, pruh* ▫ Přirozená poškvrna/ vráska/ šrám/ pruh ▫ Naeuofus, a, um ▫ *co mnoho poškvrn, pruhův neb vrásek takových má* ▫ Co mnoho poškvrn/ pruhův neb vrásek takových má
- Naiades**, gene. foemi. ▫ *bohyně řek* ▫ Bohyně řek
- Naim**, gen. foem. ▫ *město v Galilej* ▫ Město w Galileg
- Nam**, coniunctio causalis ▫ *nebo* ▫ Nebo ▫ Namque idem
- Nancifcor**, eris, nactus sum ▫ *docházím, dosahám* ▫ Docházým/ dofahám ▫ Pifces ex fententia nactus sum ▫ *dosáhl sem ryb po své vůli* ▫ Do fáhl sem Ryb po své vůli ▫ Nactus est morbum, Cicero ▫ *upadl v nemoc, rozstonal se* ▫ Vpadl w nemoc/ rozstonal se ▫ Nancifci fortem ▫ *losem připadnouti, losem dojíti* ▫ Lofem připadnauti/ lofem dogijti ▫ Nactus, a, um ▫ *kdo čeho došel neb dosáhl, obdařený* ▫ Kdo čeho došel/ neb do fáhl/ obdařený
- Nanus**, gene. om. uel mascu. ▫ *malý, krátký člověk, trpaslek* ▫ Malý/ krátký Człowěk/ trpa-flek ▫ Pumilio ▫ *pidimužik* ▫ Pidi mužijk ▫ aliàs Monogrammus
- Napaeae**, gene. foemi. ▫ *bohyně kvítí a lesuov* ▫ Bohyně kwijtj a lesuow ▫ Napaei ▫ *lidé na vostrově Lesbo* ▫ Lidé na Wofstrowě Lesbo
- Naphtha**, gene. foem. ▫ *věc klejovatá a lepká nebo křidovatá, vláčkovatá země, kteráž rada oheň do sebe běže* ▫ Wěc klegowatá a lepká/ nebo křidowatá/ vláčkowatá země/ kteráž rada oheň do sebe běže
- Napus**, gene. masculi. ▫ *dlouhá řepa, kolník* ▫ Dlauhá řepa/ kolnijk ▫ Napunculus, diminut. ▫ *řepka, kolníček* ▫ Ržepka/ kolnijček ▫ Napinae ▫ *místo, kde se takové řepy sejí, řepniště* ▫ Mijsto kde se takové řepy sejí/ Ržepniště
- Nar**, naris, gene. masc. ▫ *řeka v Itáli, teče do Tiberim* ▫ Ržeka w Itali/ teče do Tyberim ▫ Item ▫ *jiná řeka v Dalmaci* ▫ Giná Ržeka w Dalmacij ▫ qui etiam Naro dicitur
- | **Narbo**, onis, gene. foemini. ▫ *město v Galii, od něhož Gallia Narbonensis jméno má* ▫ Město w Galii/ od něhož Gallia Narbonensis gméno má ▫ Vide supra in dictione Gallia
- Narcissus**, gene. masc. ▫ *kvítí s dlouhým proutím a listí má jako lilium* ▫ Kwijtj s dlauhým prautijm/ a listij má jako Lilium ▫ Quidam putant esse ▫ *zlatohlávek neb jakés podzimní kvítí* ▫ Zlatohláwek/ neb jakés podzymnij Kwijtj
- Nardus**, gener. foemini. ▫ *bylina jako lavendule* ▫ Bylina jako Lauendule ▫ Vnde Nardinus, a, um
- Nares**, plura. gene. foemi. ▫ *nosní díry, chřípě* ▫ Nofnij dijry/ chříjpě ▫ Reperitur etiam in singulari. Obefae naris homo ▫ *nerozumný člověk* ▫ Nerozumný Człowěk ▫ Emunctae naris ▫ *rozumný, moudrý, zchytralý* ▫ Rozumný/ moudrý/ zchytralý
- Narycium**, uel **Naryx** ▫ *město v Grecii těch lidí, kteříž slovou Locri neb Locrenses* ▫ Město w Grecii/ těch lidí kteříž slowau Locri neb Locrenses
- Narnia**, gene. foemi. ▫ *město v krajině Itáli, jenž slove Umbria, skrze to město řeka Nar teče* ▫ Město w Kragině Itali/ genž slowe Vmbria/ skrze to Město řeka Nar teče ▫ Vnde Narnienfis, e ▫ *co odtud jest* ▫ Co odtud jest

Narro, as, aui ◻ *rozprávím, vypravuji* ◻ Rozprávijm/ wyprawugi ◻ Narratio ◻ *vypravování* ◻ Wyprawowánij ◻ Rerum gestarum expositio. Quid noui narras? ◻ *co nového rozprávíš?* ◻ Co nowého rozprávijš? ◻ Mala narras ◻ *zlé věci rozprávíš* ◻ Zlé věci rozprávijš ◻ Narratiuncula, diminutiuum. Composita, Enarro ◻ *vysvětluji, vykládám* ◻ Wyfwtelugi wykládám ◻ Enarrator ◻ *vykladač, vypravovatel* ◻ Wykladač/ wyprawowatel ◻ Et Enarratio ◻ *vypravování neznámých věcí* ◻ Wyprawowánij neznámých věcí ◻ Enarrabilis, le ◻ *vymluvitedlnej, vypravitedlný* ◻ Wymluwitedlney/ wyprawitedlný ◻ Inenarrabilis, le ◻ *nevypřavitedlný* ◻ Newyprawitedlný ◻ Denarro, ferè idem quod | simplex ◻ *předoznamuji, předpovídám* ◻ Předoznamugi/ předpowijdám

Bbb1rb

Naribex, latinè Ferula. Vide supra quid fit Ferula. Narthecium accipitur ◻ *za mast neb mastní puška* ◻ Za mašt/ neb maštnij puška ◻ Narthecophori ◻ *ναρθηκοφόροι* ◻ *metel nosiči, služebníci Bakchové* ◻ Metel nofyči/ služebníjcy Bacchowé

Nafammones, gene. maf. pen. prod. ◻ *lidé v Lydí neb v Africe* ◻ Lidé w Lidij/ neb w Aphrice

Nafcor, eris, natus sum ◻ *rodím se* ◻ Rodijm se ◻ Adolescens summo loco natus ◻ *mládenec z vysokého rodu pošlý* ◻ Mládenec z wyfokého rodu pošlý ◻ Annos natus quindecim ◻ *patnácti let zstáří* ◻ Patnácti let zstáříj ◻ Abdomini natus suo. Cic ◻ *toliko k žrádlu narozen* ◻ Toliko k žrádlu narozen ◻ Vnde Natura ◻ *přirození, povaha, síla* ◻ Přirozenij/ powaha/ fýla ◻ Naturae cedere, uel satis facere ◻ *umírati* ◻ vmijrati ◻ Aliquando accipitur pro membro genitali ◻ *za přirozeney oud* ◻ Za přirozeney aud ◻ Et in plurali, Naturalia ◻ *údové hanby* ◻ Vdové hanby ◻ Naturalis, le ◻ *přirozený, podlé přirození* ◻ Přirozený/ podlé přirozenij ◻ Naturaliter ◻ *přirozeně* ◻ Přirozeně ◻ Et Natus substantiuum ◻ syn ◻ Syn ◻ Nata ◻ *dcera* ◻ Dcera ◻ Comici per Prothesim dicunt, Gnatus, et Gnata. Item Natiuitas ◻ *narození* ◻ Narozenij ◻ Et Natalis ◻ *den narození* ◻ Den narozenij ◻ Natales in plurale ◻ *rodové neb pokolení* ◻ Rodové neb Pokolenij ◻ Claris natalibus ortus ◻ *z slavného kmene, rodu narozený, z stavu panského neb z znamenitého rodu pošlej* ◻ Z flawného kmene/ Rodu/ narozený/ z stavu Panského/ neb z znamenitého rodu pošley ◻ Obscuris natalibus ◻ *z prostého neb sedlského rodu* ◻ Z prostého neb sedlského Rodu ◻ Vnde Natalibus restituere ◻ *urozeného udělati, erbowati, erbem dařiti, pasowati* ◻ Vrozeného vdělati/ Erbowati/ Erbem dařiti/ pasowati ◻ Nobilitare. Najtalitus, a, um ◻ *co k narození přísluší* ◻ Co k narozenij přijslušij ◻ Siue idem quod Natalis. Dies natalitius ◻ *den narození* ◻ Den narozenij ◻ Natus, quartae declinationis usurpatur tantum in ablatiuo. Grandis natu ◻ *starý* ◻ Starý ◻ Maximus natu ◻ *najstarší* ◻ Naystaršij ◻ Minimus natu ◻ *najmladší etc.* ◻ naymladšij etc. ◻ Natiuus, a, um. ferè idem quod naturalis, uerus ◻ *přirozený, opravdovej, vlastní* ◻ Přirozený/ opravdowey/ włastnij ◻ Natiuus color ◻ *opravdová, přirozená barva* ◻ Oprawdowá/ přirozená Barwa ◻ Non adfcititius, aut fictus. Natio, nationis ◻ *lid v jedné zemi zrozený, národ, celé pokolení neb množství lidu v jedné zemi* ◻ Lid w gedné zemi zrozený/ národ/ celé pokolenij neb množstwij lidu w gedné zemi ◻ Composita à Nafcor sunt Adnafcor, uel Annafcor ◻ *k tomu se rodím, při-*

Bbb1va

rozuji se ◻ K tomu se rodijm/ přirozugi se ◻ Vnde Agnatus, a, um ◻ *přirozený, známý* ◻ Přirozený/ známý ◻ Connafor ◻ *spolu se rodím* ◻ Spolu se rodijm ◻ Hinc Cognatus, substantiuum ◻ *přibuzný v přátelstvu* ◻ Přijbuzný w přátelstwu ◻ Cognata ◻ *přítelkyně, přibuzná, bába neb teta* ◻ Přijtelkyně/ přijbuzná/ bába neb teta ◻ Cognatio ◻ *přátelstvo* ◻ Přátelstwo ◻ Enafor ◻ *vyrozuji se, pocházím* ◻ Wyrozugi se pocházým ◻ Innafor ◻ *bývám vrozen* ◻ Býwám wrozen ◻ Hoc uicium huic est innatum ◻ *ta vada jest tomuto přirozená neb má to od přirození* ◻ Ta wada gest tomuto přirozená/ neb má to od přirození ◻ Internafcor ◻ *mezi tím rodím se neb rostu* ◻ Mezy tijm rodijm se neb roftu ◻ Obnafor ◻ *obrozují se neb obrostávám* ◻ Obrozugi se neb obroftávám ◻ Pronafor ◻ *mám puowod neb pocházím* ◻ Mám puowod/ neb pocházým ◻ Bonis parentibus prognatus est ◻ *od dobreych rodičuow pošel neb narozen jest* ◻ Od dobreych Rodičuow possel neb narozen gest ◻ Renafcor ◻ *znovu se rodím, zase pocházím* ◻ Znowu se rodijm/ zase pocházým ◻ Subnafor ◻ *pomálu se rodím, podrostám, ven pocházím* ◻ Pomálu se rodijm/ podroftám/ wen pocházým

Bbb1vb

Nafica, gene. maf. ◻ *jméno jednoho Římanína z rodu Corneliorum* ◻ Gméno gednoho Ržijmanijna/ z rodu Corneliorum

Nafiterna, gene. foemi. ◻ *nádoba vodní, kotel vodní s držadlem neb s kruhem, kterýž široký jest* ◻ Nádoba wodnij/ Kotel Wodnij s držadlem/ neb s Kruhem/ kterýž šíroký gest

Nafturtium, gene. neut. ◻ *zahradní řeřicha* ◻ Zahradnij Ržeřicha ◻ Ede nafturtium ◻ *pročerství, buď čerstvý, smělej, zmužilý* ◻ Pročerstwíž/ buď čerstwý/ směley/ zmužilý ◻ Proueribium, Nafturtium aquaticum ◻ *potoční řeřicha* ◻ Potočnij Ržeřicha

Naša, gene. foemi. ◻ *rybářská vrše* ◻ Rybářfká wrše ◻ In našam illicere ◻ *oklamati, podvésti* ◻ Oklamati/ podwésti

Nafus, gene. mafc. ◻ *nos* ◻ Nos ◻ Aliquando significat ◻ *posmívání neb laní* ◻ Pofmijwanij/ neb lanij ◻ Nafo suspendere ◻ *posmívati se* ◻ Pofmijwati se ◻ Nafutus ◻ *dobrého nosu, nosatý* ◻ Dobrého nosu/ nosatý ◻ Item ◻ *kdo jiné za nosy vodí, posmívá se chytře* ◻ Kdo giné za nofy wodij/ posmijwá se chytře ◻ Nafutulus, diminutiuum ◻ *nosek* ◻ Nofek

Nato, as, Vide in dictione No

Nates, gene. foemini. ◻ *zadek, prdel, řit* ◻ Zadek/ Prdel/ Ržit

Natrix, gene. mafcu. ◻ *vodní had neb vodní ještěrka* ◻ Wodnij Had/ neb wodnij Gestěrka

Nauis, gene. foemi. ◻ *šif, lodí* ◻ Sfijff/ lodij ◻ Nauis actuaria ◻ *šif, kterež vesly tahnou, bez šifových plachet* ◻ Sfijff kterež wesly tahnau/ bez sfijffowych plachet ◻ Nauis oneraria ◻ *šifnákladní, na němž zboží a kupectví plaví* ◻ Sfijff nákladnij/ na němž zboží a kupectwíj plawij ◻ Nauicula, diminutiuum ◻ *lodka, lodička* ◻ Lodka/ lodička ◻ Nauigium ◻ *všelikey šif* ◻ Wšelikey Sfijff ◻ Nauigiolum, diminutiuum ◻ *šifec* ◻ Sfijffec ◻ Nauale, substantiuum ◻ *místo, kde šify dělají neb chovají* ◻ Mijfto kde sfijffy dělají neb chowajij ◻ Naualis, le ◻ *co k šifuom náleží* ◻ Co k sfijffuom náležij ◻ Nauale bellum ◻ *šifovní boj, bojování na šifich* ◻ Sfijffownij bog/ bogowanij na sfijffich ◻ Naualis corona, de qua

Bbb2ra

supra. Nauarchus ◻ *pán šífu* ◻ Pán šíffu ◻ Vulgò ◻ *patron* ◻ Patron ◻ Sed Nauarchis, idis, gene. foeminini ◻ *hajtmanšký šíf* ◻ Haytmanšký šíff ◻ Nautis praetoria. Naucle- rus, et Nauicularius ◻ *plavec šífu, kdo šíf plaví neb zpravuje, převozník* ◻ Plawec šíffu/ kdo šíff plawij/ neb zprawuge/ převozník ◻ Nauiculator, idem. Nauicularia ◻ *plavecké umění* ◻ Plawecké vměníj ◻ Vnde Nauiculariam facere ◻ *plavecké umění provoditi, plavcem bejti* ◻ Plawecké vměníj prowoditi/ plawcem beyti ◻ Nauta, et per Epenthesin, Nauita ◻ *plavecký pacholek, plavec* ◻ Plawecký pacholek/ plawec ◻ Nautilus, diminut. Nauticus, a, um ◻ *co plawcuom přísluší* ◻ Co plawcuom příšluffij ◻ Nauticus clamor ◻ *plavčí křik* ◻ Plawčij křik ◻ Celeufma. Nautea ◻ *smrdutá voda v šífu* ◻ Smrdutá voda w šíffu ◻ Naulum ◻ *mzda od plavení, placení od přívozu* ◻ Mzda od plawenij/ placenij od přijwozu ◻ Naumachia ◻ *váleční šíf, kdež na wodách a na šífch bojují* ◻ Wálečnij šíff/ kdež na wodách a na šíffijch bogugij ◻ Nauigabilis, le ◻ *kde se plawiti muože* ◻ Kde se plawiti muože ◻ Nauigabilis amnis ◻ *řeka, po kteréž se plawiti muože* ◻ Ržeka po kteréž se plawiti muože ◻ Naufragium ◻ *tonutí, zlámaní šífu neb nebezpečenství a škoda na šífu* ◻ Tonutij/ zlámanij šíffu/ neb nebezpečenstwij a škoda na šíffu ◻ Metapho ◻ *škoda neb ztráta* ◻ Škoda neb ztráta ◻ Fecit naufragium omnis pecuniae ◻ *o všechny své peníze přišel* ◻ O wšlecky své penijze přišel ◻ Naufragus ◻ *kdo tone, škodu na šífu vzal neb o swoj statek přišel* ◻ Kdo tone/ škodu na šíffu wzal/ neb o swoj statek přišel ◻ Item ◻ *každý, komu se nějaká škoda stala* ◻ Každý komu se něgaká škoda stala ◻ Naufragor, aris, idem quod Naufragium facio ◻ *tonu, stracuji statek i zboží* ◻ Tonu/ stracugi statek | y zbožíj ◻ Nauiculator, aris ◻ *sem i tam se plawím neb plawím se na swobodném šífu pro kratochvil* ◻ Sem y tam se plawijm/ neb plawijm se na swobodném šíffu pro kratochwil ◻ Nauigo, as ◻ *plawím se* ◻ Plawijm se ◻ In portu nauigo ◻ *sem bezpečen* ◻ Sem bezpečen ◻ prouerbium Nauigatio ◻ *plavení* ◻ Plawenij ◻ Adnauigo ◻ *příplawuji se* ◻ Příplawugi se ◻ Enauigo ◻ *vyplawuji se* ◻ Wyplawugi se ◻ à quo participium paßium. Enauigatus, a, um ◻ *naskrz přeplavený* ◻ Naskrz přeplawený

Bbb2rb

Nauaria, gene. foemini. ◻ *krajina v Hispani* ◻ Kragina w Hyšpanij ◻ uel Nauarra ◻ *díl Tarraconensis* ◻ Díjl Tarraconenſis

Nauci, gene. om. indeclinabile ◻ *vořechová škořepina, luština vnitř v vořechu* ◻ Wořechowá škořepina/ luština wnitř w wořechu ◻ Metapho ◻ *ničemná, lehká věc* ◻ Ničemná lehká věc ◻ Homo nauci ◻ *ničemný, zlehčený člověk* ◻ Ničemný/ zlehčený Czlowěk ◻ Et Nau- cifacio ◻ *málo sobě vážím, za nic nemám* ◻ Málo sobě vážijm/ za nic nemám

Nauo, as, aui ◻ *sem pilen, pilnost příkládám, snázně sobě počínám* ◻ Sem pilen/ pilnoft při- kládám/ snázně sobě počijnám ◻ Nauat operam bonis literis ◻ *pilen jest dobrých umění* ◻ Pilen geft dobrých vměníj ◻ Itic quoque noſtram in te beneuolentiam nauare poſſu- mus, Cicero ◻ *tam můžeme také naši přívětovost k tobě ukázati* ◻ Tam můžeme také naſſi přijwětowoſt k tobě vkázati ◻ Nauus, a, um ◻ *snážný, pilný, statečný neb powědomý* ◻ Snážný/ pilný/ ſtatečný/ neb powědomý ◻ Nauitas, et Nauia, uel Gnauia ◻ *statečnost,*

pilnost, udatnost ▫ Statečnost/ pilnost/ vdatnost ▫ Nauiter, et Gnauiter ▫ *snažně, pilně* ▫ Snažně/ pilně ▫ Ignauus, a, um ▫ *lénivý, nespěšný, neplechý* ▫ Léniwý/ nespěšný/ neplechý ▫ Ignauia ▫ *lenost, nespěšnost, hloupost* ▫ Lenoft/ nespěšnost/ hlaupoft

Naufea, gene. foemi. ▫ *vošklivost, nechutenství, nevole* ▫ Woffkliwoft/ nechutenftwij/ newole ▫ Naufeam | mouere ▫ *k nechutenství pohnúti, zvoškliviti* ▫ k nechutenftwij pohnúti/ zwoffkliwiti ▫ Naufeo, as ▫ *mám nechutenství, sem nevolen, trpím nechut, vošklivost* ▫ Mám nechutenftwij/ fem newolen/ trpijm nechut/ woffkliwoft ▫ Naufeofus ▫ *kdo často nechut mívá, vošklivý, k kuckání náchylný* ▫ Kdo často nechut mijwá/ woffkliwý/ k kuckánij náchylný

Bbb2va

Nauficaa, gene. foemi. ▫ *dcera Alkinoa, krále Phaecum* ▫ Dcera Alcinoa/ Krále Pheacum ▫ Nafithous ▫ *syn Neptuni a Alcioni* ▫ Syn Neptuni a Alcinoi

Naufibulum, gener. neut. ▫ *vydlabané dřevo, jako lodí udělané, koryto* ▫ Wydlabané dřewo/ jako Lodij vdělané/ koryto

Naxos, uel **Naxus** ▫ *vostrov v moři Aegeum, jeden z Cycladibus* ▫ Woftrow w Moři Aegeum/ geden z Cycladibus ▫ aliás Strongile, et Dionysia dicta ▫ *má na sobě hojnost vína* ▫ Má na sobě hognoft wijna ▫ Vnde Naxius, a, um ▫ *co odtud jest* ▫ Co odtud gefť

Nazaraeus, a, um, idem quod consecratus, uel sanctus ▫ *posvěcený, svatý* ▫ Pofwěcený/ fwtý

NE

Ne, prohibendi aduerbium ▫ *ne* ▫ Ne ▫ Cum imperatiuo et coniunctiuo iungitur. Ne faeui tantopere ▫ *nehněvaj se tak velmi* ▫ Nehněway fe tak welmi ▫ Ne expectetis me hic ▫ *nečekajte mne tuto* ▫ Nečekayte mne tuto ▫ Aliquando causalis coniunctio est. Tu me prohibeas, ne mea re utar? ▫ *co ty mi budeš brániti, abych své věci neužíval?* ▫ Co ty mi budeš brániti/ abych své věci nevžíwal? ▫ Vel lineam duc, ne profus nihil facias ▫ *táhni aspoň čárku, abych dokonále nezahálel* ▫ Táhni aspoň čárku/ abych dokonále nezahálel ▫ Aliquando per interrogationem, uel dubitationem ponitur, et Enclitica est. Datur ne illa hodie Pamphilo nuptum? ▫ *bude-li tato dnes zasnoubena Pamfilovi neb k stavu manželskému dána?* ▫ Budeli tato dnes zafnaubena Pamphilowi? Neb k stawu manželskému dána? ▫ Bonus ne an malus | *lít nescio* ▫ *nevím, jestli dobrej, či-li zlý* ▫ Newijm gefťli dobrej čili zlý ▫ Apud Comicos abijcitur plerunque uocalis in fine. Tun hic aderas mi Phaedria? ▫ *Ty-lis zde byl milej Phędria?* ▫ Tylis zde byl miley Phędria? ▫ Nonnunquam pro non ponitur. Ego id agam, mihi qui ne detur ▫ *já toho chci dovesti, aby mi dána nebyla* ▫ Yá toho chcy dowefti/ aby mi dána nebyla ▫ Compoři: Partim sunt aduerbia negandi, partim coniunctiones. Nec uel neque ▫ *ani neb ještě* ▫ Ani/ neb gefťť ▫ Nedum ▫ *neřka, nedím neb tak daleko jest* ▫ Neřka/ nedijm/ neb tak daleko gefť ▫

Bbb2vb

Vitam pro te impenderem, nedum pecuniam ◻ *dal bych svůj život za tebe, nerci-li peníze* ◻
 Dal bych fwůg žiwot za tebe/ nercyli penijze ◻ Ne legere quidem nouit, nedum intel-
 ligere ◻ *ani čísti neumí, nadto pak nerozumí* ◻ Ani čijfti nevmij/ nadto pak nerozumij ◻
 Nequaquam ◻ *nikoli, žádnou měrou* ◻ Nikoli/ žádnau měrau ◻ Neutiquam ◻ *ne, žádným*
zpuosobem ◻ Ne/ žádným zpuofobem ◻ Nequicquam ◻ *nadarmo, daremně, najméně, nic* ◻
 Nadarmo/ daremně/ nayméně/ nic

Neapolis, gene. foem. latinè Noua urbs ◻ *Nové Město* ◻ Nowé Město ◻ Sunt autem multae
 urbes hoc nomine uocatae, sed praecipue illa in Campania. Neapolis, olim Parthenope
 dicta. Neapolitanus, a, um ◻ *co jest z Neapolis neb z Nového Města* ◻ Co geft z Neapolis/
 neb z nowého Města

Nebris, gene. foemini. ◻ *jelení kuože neb gamsiková kuože* ◻ Gelenij kuože/ neb Gamfy-
 kowá kuože

Nebula, gene. foemi. ◻ *mlha* ◻ Mlha ◻ Per nebulam uidere ◻ *nedobře viděti neb nerozuměti* ◻
 Nedobře widěti/ neb nerozuměti ◻ Nebulo, onis ◻ *převrhlý, zlotřilý, ničemný, lehkomy-
 slný člověk, šibal, paduch, šajdýř* ◻ Přewrhlý/ zlotřilý/ ničemný/ lehkomyšlný Człowěk/
 šibal/ paduch/ šajdýř ◻ Nebulofus, a, um ◻ *pln mlhy, mlhavý* ◻ Pln mlhy/ mlhawý

| **Neceffe**, et **Neceffum**, indeclinabile ◻ *potřebí, z potřeby* ◻ Potřebij/ zpotřeby ◻ Vnde Ne-
 cessarius, a, um ◻ *potřebný* ◻ Potřebný ◻ Et Necessarij, substantium ◻ *zpříznění, přá-
 telé příbuzní* ◻ Zprijzněnij/ přátelé prijuznij ◻ Neceffitudo ◻ *přátelství, příbuzenství* ◻
 Přátelstwij/ prijuzenstwij ◻ Veteres mihi neceffitudines cum his omnibus interce-
 dunt, Cicero ◻ *mám starodávni známost neb přátelství s těmito všemi* ◻ Mám starodávni
 známost/ neb přátelstwij s těmito wfsemi ◻ Neceffitas ◻ *potřeba, nuzná potřeba* ◻ Po-
 třeba/ nuzná potřeba ◻ Aliquando pro neceffitudine reperitur. Necessariò, aduerbi. ◻
potřebné, z potřeby ◻ Potřebné/ zpotřeby

Bbb3ra

Neco, as ◻ *zabijím* ◻ Zabigijm ◻ In praeterito necui, et necaui, nectum, et necatum, in
 supino. Necatus fame ◻ *hladem umořený* ◻ Hladem vmořený ◻ Herbae necantur ◻ *by-
 liny schnou, vadnou* ◻ Byliny fchnau/ wadnau ◻ Eneco, pen. cor. ◻ *umořuji, zabijím* ◻
 Vmořugi/ zabigijm ◻ Metapho ◻ *rmoutím, práci činím* ◻ Rmautijm/ práci činijm ◻ Nex,
 necis, Quaquam in nominatio non admodum ufurpetur ◻ *vražda, mord, zabijení* ◻
 Wražda/ mord/ zabigenij ◻ Dare neci ◻ *zabiti* ◻ Zabiti ◻ Necem inferre, et adferre

Necros, gene. mafcu. latinè Mortuus, uel cadauer ◻ *umrlec* ◻ Vmrlec ◻ Necrophorus ◻
mrtvých těl nosič, hrobář ◻ Mrtvých těl nofýč/ hrobář ◻ Necromantes ◻ *hadač z pohledění*
na mrtvé tělo ◻ Hadač z pohleděnij na mrtvé tělo ◻ Et Necromantea uel Nocyoman-
 tea ◻ *takové hadačuov umění neb hádaní* ◻ Takové hadačuow vměnij/ neb hádanij ◻
 Item, Necromanticus ◻ *zaklinač mrtvých těl, vyptavatel umrlcuov* ◻ Zaklinač mrtvých
 těl/ wyptawatel vmrlcuow

Nectar, gene. neut. latinè Immortalitas ◻ *nesmrtdlnost* ◻ Nesmrtdlnost ◻ Poetae fingunt
 esse potum dulcissimum Deorum ◻ *poétové smejšleji, že jest sladký nápoj bohuov* ◻ Poé-

towé fmayflegij/ že geft | sladký nápoj Bohuow ◻ Hinc Nectareus, a, um ◻ *božský, nesmrtný neb velmi sladký* ◻ Božký/ nesmrtný/ neb velmi sladký

Bbb3rb

Necto, is, nexui, et nexi, nexum ◻ *zavazují, v hromadu váží* ◻ Zawazugi/ whromadu váží ◻ Necto moras ◻ *meškám, dlouho prodlévám* ◻ Meškám/ dlouho prodlévám ◻ Nectere coronam, uel fertum ◻ *věnc uvíjeti* ◻ Wěnc vwijgeti ◻ Nectere fyllogifmos ◻ *duovody neb závírky řeči dělati* ◻ Duowody/ neb závírky řeči dělati ◻ Et Nexo, as, frequentat ◻ *snažně zavazují* ◻ Snažně zawazugi ◻ Hinc Nexus, us ◻ *uvázání, uzel, knoflík, zamotání, uvijení, zavázání pod hrdlem* ◻ Vwázání/ vzel/ knoflík/ zamotání/ vwigenij/ zavázání pod hrdlem ◻ Vnde Nexum inire dicebatur ◻ *kdo se věřiteli pro dluh dědičně dal, až by zaplatil* ◻ Kdo se věřiteli pro dluh dědičně dal/ až by zaplatil ◻ Et huiufmodi homines Nexi dicebantur, hoc est, creditoribus addicti ◻ *věřiteluom zavázání a v moc dáni* ◻ Wěřiteluom zawázání/ a w moc dáni ◻ Nexu solutus ◻ *kdo dluhu a zavázání pod hrdlem zproštěn jest* ◻ Kdo dluhu a zavázání pod hrdlem zproštěn geft ◻ Nexilis, le ◻ *vázavý, uzlovatý, co muože zavázáno býti* ◻ Wázavý/ vzlovatý/ co muože zavázáno býti ◻ Compofita, Adnecto, uel Annecto ◻ *přivazují, přičiňují* ◻ Přivazugi/ přičiňugi ◻ Connecto ◻ *v hromadu víží neb jedno na druhé* ◻ Whromadu wijži/ neb gedno na druhé ◻ Connexio ◻ *v hromadu vázání, uvijení* ◻ Whromadu wázání/ vwijgenij ◻ Innecto ◻ *vnitř uvazují neb na hromadu váží* ◻ Wnitř vwazugi/ neb na hromadu váží ◻ Obnecto ◻ *obvazují, zavazují* ◻ Obwazugi/ zawazugi ◻ Subnecto ◻ *přistavují, podvazují, přivazují* ◻ Přistawugi/ podwazugi/ přivazugi

Nefandus, a, um ◻ *neslušný k oznamování, k pravení neb veliký* ◻ Neslušný k oznamování/ k prawenij/ neb veliký ◻ Nefandum scelus ◻ *zlosynstvo, jehož nesluší oznamovati, hanebný hřích* ◻ Zlosynstwo/ gehož nellušij oznamovati/ hanebný hřijch

| **Nefarius**, a, um ◻ *hanebný, ohyzdný, nešlechtný* ◻ Hanebný/ ohyzdný/ nelllechtný ◻ Nefariè, aduerbium ◻ *hanebně* ◻ Hanebně ◻ Pater occifus nefariè, Cice: ◻ *otec hanebně jest zabit* ◻ Otec hanebně geft zabit

Bbb3va

Nefas, et **Nafasti**, Vide in dictione Faris

Nefrendes, Vide Frendeo supra

Nego, as, aui ◻ *přím, odpírám, odmlouvám* ◻ Přijm/ odpijrám/ odmlouvám ◻ Vnde Negatio ◻ *zapření* ◻ Zapřeníj ◻ Negatio facti ◻ *zapření účínku* ◻ Zapřeníj včínku ◻ Negatiuus, a, um ◻ *zapíravý, kdo při* ◻ Zapijrawy/ kdo přij ◻ Comp: Abnego, pen. cor. ◻ *zapírám* ◻ Zapijráj ◻ Denego ◻ *odpovídám, nesvoluji, nedávám* ◻ Odpowijdám/ nefwolugi/ nedávám ◻ Ei nihil à natura denegatum est, Cice ◻ *přirození mu ničehéhož neodepřelo, všecko mu dalo* ◻ Přirozeníj mu ničehéhož neodepřelo/ wflecko mu dalo ◻ Pernego ◻ *dokonále přím neb velmi odpírám* ◻ Dokonále přijm/ neb velmi odpijrám

Negligo, et **Negligentia**, Require in uerbo Lego

Negotium, gene. neut. ◻ *jednání, zaneprázdňení, nepokoj, práce* ◻ Gednáníj/ zaneprázdňeníj/ nepokoj/ práce ◻ Negotiolum, diminut ◻ *malé jednání* ◻ Malé gednáníj ◻ Negotijs

detineri, uel implicari, uel obrui ◻ *pracemi zdržánu neb zapletenu aneb obtíženu bejti, chvíle neměti, míti činiti, zaneprázdňenu býti* ◻ Pracemi zdržánu/ neb zapletenu/ a neb obtíženu beyti/ chwijle neměti/ miji činiti/ zaneprázdňenu býti ◻ Exhibere negotium, et facere negotium ◻ *práci neb zaneprázdňení činiti, zavaliti* ◻ Prácy/ neb zaneprázdňení činiti/ zawaliti ◻ Dare negotium ◻ *poroučeti neb rozkázati* ◻ Poraučeti/ neb rozkázati ◻ Nil mihi tecum est negotij ◻ *nemam s tebu nic činiti* ◻ Nemam s tebu nic činiti ◻ Agere, tranſigere, expedire, conficere negotium ◻ *rozkaz, poručení objednati, vykonati* ◻ Rozkaz/ poručení objednati/ wykonati ◻ Procurare negotium alterius ◻ *jiného jednání zpraviti* ◻ Giného gednání zprawiti ◻ Negotior, aris ◻ *kupčím, handluji neb kupectví provádím* ◻ Kupčijm/ handlugi/ neb Kupectwij prowadijm ◻ Negotiator ◻ *kupec, handlovní člověk* ◻ Kupec/ handlownij Człowěk ◻ Negotiatio ◻ *kupčení* ◻ Kupčení ◻ Negotialis, le ◻ *co k kupčení přináleží, kupecký* ◻ Co k kupčení přináležij/ kupecký ◻ Negotiofus, a, um ◻ *mnohého jednání, zaneprázdňeny, pracovitý* ◻ Mnohého gednání/ zaneprázdňeny/ pracowitý

Bbb3vb

Neleus, gene. mafcu. diffyllabum ◻ *otec Nesterů* ◻ Otec Neferů ◻ Vnde Neleides, dictus Neftor

Nemea, gene. foem. ◻ *les v řecké zemi, mezi městem Kleone a Fiunte, nedaleko od Argos, při kterémžto Herkulesovi byl svátek držán* ◻ Les w Ržecké zemi/ mezy městem Cleone/ a Phiunte/ nedaleko od Argos/ při kterémžto Herkulesowi byl swátek držán ◻ Nemaei ludi ◻ *slovou, pro zabitého lva* ◻ ſlowau/ pro zabitého Lwa ◻ Nemaesus, a, um ◻ *co k tomu náleží* ◻ Co k tomu náležij ◻ Vide ſupra in dictione Ludo

Nemetes, gene. mafcu. ◻ *lidé, kteříž okolo města Špejru přebývají* ◻ Lidé kteříž okolo Měſta Šſpejru přebýwajij

Nemefis, gene. foem. penult. cor. latinè Indignatio ◻ *rozhněvání, zlomyšlnost neb hněv* ◻ Rozhněwání/ zlomyšlnost/ neb hněw ◻ Veteres finxerunt Deam eſſe, quae infolentiam, et ſpes immoderatas ulciſceretur ◻ *staří smejšleli, že by byla bohyně, kteráž každou pejchu i vysokomyšlnost a neſtrídmú naději mſtí a tresce* ◻ Stařij ſmayſleli/ že by byla Bohyně/ kteráž každau paychu y wyfokomyšlnost/ a neſtríjdmú naděgi mſtij a tresce ◻ Vocatur Adraftea, et Rhamnufia. Hinc prouerbium, Adraftea Nemefis, ſcilicet aderit ◻ *vezmeť ſvou odplatu neb neujdeť trestání* ◻ Wezmeť ſwau odplatu/ neb nevgdeť trestání

Nemo, gene. com. ◻ *nižádný neb žádný člověk* ◻ Nižádný/ neb žádný Człowěk ◻ Nam de homine ſolum dicitur

| **Nempe**, aduerbium confirmandi ◻ *jistě, bezpochyby, ovšem* ◻ Giſtě bezpochyby/ owſſem

Bbb4ra

Nemus, oris, gener. neut. ◻ *les, háj, kde se dobytek pase* ◻ Les/ hág/ kde ſe dobytek paſe ◻ Nemorenſis, e ◻ *co k háji přiſluſí* ◻ Co k hági přiſluſij ◻ Nemoralis, e, idem. Nemo-rofus, a, um ◻ *hájovatý* ◻ Hágowatý

Neo, es, neuī ◻ *předu neb ſiji* ◻ Předú/ neb ſijij ◻ Netrix ◻ *předlice, ſvadlí* ◻ Předlice/ ſwadlij

Neos, gene. mascu. latinè Nouus ◻ *nový* ◻ Nowý ◻ Vnde Composita, Neogamus ◻ *nový manžel* ◻ Nowý manžel ◻ Neomenia ◻ *nový měsíc* ◻ Nowý Měsíc ◻ Neophytus, penult. cor. ◻ *vnově štípený, vnově volený, kterýž nedlouho byl na jednom místě* ◻ W nowě štípený/ w nowě wolený/ kterýž nedlouho byl na jednom místě ◻ Neoptolemus ◻ *nový bojovník* ◻ Nowý bogovník ◻ Et proprium nomen ◻ *a vlastní jméno syna Achillesova* ◻ A vlastní jméno Syna Achyllesova ◻ Neotericus, a, um. lati: Recentior ◻ *novotný* ◻ Nowotný ◻ Neoterici medici ◻ *novotní lékaři* ◻ Nowotnij lékaři

Nepes, uel **Nepa**, gene. mascu. ◻ *štír* ◻ Sftijr

Nepenthes ◻ *bejlí, kteréž smutek zahání, když z toho lidé pijí* ◻ Beylij/ kteréž smutek zahání/ když z toho lidé pijí ◻ Quidam putant esse Buglossam, Vide supra

Nepeta, pen. cor. gene. foem. ◻ *město v Itáli v krajině Tusci* ◻ Město w Italij/ w krajině Tuscij ◻ Vnde Nepetinus, a, um ◻ *co odtud jest* ◻ Co odtud gest ◻ Item, Nepeta ◻ *bílá lebeda* ◻ Bijlá lebeda ◻ Mentae species

Nephalia, orum, gene. neut. ◻ *svátek u Řekuow, při kterémžto žádného vína k obětem nepotřebovali* ◻ Svátek v Ržekuow/ při kterémžto žádného Wijná k Obětem nepotřebovali ◻ Sobria sacrificia

Nephritis, pen. prod. gene. foemi. ◻ *bolení ledví, bolest a lámaní v ledví* ◻ Bolenij ledwij/ bolest a lámání w | ledwij ◻ Nephriticus ◻ *kdo takovou bolest má* ◻ Kdo takovou bolest má

Bbb4rb

Nepos, otis, gene. mascu. ◻ *dítěte syn, vnuk, vnouče* ◻ Dítěte syn/ wnuk/ wnauče ◻ Pronepos ◻ *vnuků syn* ◻ Wnuků syn ◻ Sic abnepos ◻ *čtvrtého kolena vnuk* ◻ Čtvrtého kolena wnuk ◻ Nepos ex fratre ◻ *bratrů syn* ◻ Bratrů syn ◻ Nepos ex sorore ◻ *sestry syn* ◻ Seftry Syn ◻ Nepotes nonnunquam significant posteri ◻ *potomci* ◻ Potomcy ◻ Nepotulus, diminutivum. Item, Nepotes ◻ *slovou také dobří pitelé a kvasitelé* ◻ flowau také dobříj pitelé/ a kwafytelé ◻ Vnde Nepotor, aris ◻ *neskrovně utrácím, hoduji, kvasím, marně, hanebně propíjím* ◻ Neskrovně vtrácým/ hodugi/ kwafým/ marně/ hanebně propíjijim ◻ Neptis, gene. foemi. ◻ *dítěte dcera* ◻ Dítěte dcera ◻ Proneptis ◻ *vnučky dcera* ◻ Wnučky dcera ◻ Abneptis, sicut Abnepos ◻ *čtvrtého kolena dcera* ◻ Čtvrtého kolena dcera

Neptunus, gene. mascu. ◻ *syn Saturna a Opis, buoh mořský* ◻ Syn Saturna a Opis/ Buoh mořský ◻ Vnde Neptunius, a, um ◻ *co k tomu přísluší* ◻ Co k tomu příslušíj

Nequam indeclinabile, gene. om. ◻ *zlý, nešlechtný* ◻ Zlý/ neshlechtný ◻ Nequior, nequissimus. Vnde Nequitia ◻ *nešlechtnost, zlost* ◻ Neshlechtnost/ zlost ◻ Et Nequiter, adverbium ◻ *nešlechtně, zlostně* ◻ Neshlechtně/ zlostně ◻ Nequissimè ◻ *velmi, nešlechtně, hamižně* ◻ Welmi/ neshlechtně/ hamižně ◻ Item, Nequam, idem quod decoctor, uel nepos ◻ *marnej utrátce, mrhač, neskrovný kvasitel, statečný pitel* ◻ Marnej vtrátce/ mrhač/ neskrovný kwafytel/ statečný pitel

Nequicquam, Vide Ne

Nereus, gene. masc. difsyllabum ◻ *syn Oceani a Thetios, buoh moře* ◻ Syn Oceani a Thetyos/
Buoh moře ◻ Et pro mari aliquando ponitur. Nereides ◻ *bohyně moře* ◻ Bohyně moře ◻
Nymphae | marinae. Nerinae filia Nerei

Bbb4va

Neritum, uel **Neritos** ◻ *vostrov v moři Ionium* ◻ Wofstrow w Moři Ionium

Nerio, enis, gener. foemini. ◻ *manželka Marsova* ◻ Manželka Marfowa

Nero, onis, gene. maf. ◻ *vlastní jméno jednoho římského císaře, kterýž byl veliký ukrutník, a odtud jméno jeho za hrozného a ukrutného člověka bráno bývá* ◻ Właſtnij gméno gednoho Ržijmského Cýſaře/ kterýž byl weliký vkrutnij/ a odtud gméno gehu za hrozného a vkrutného Człowěka bráno býwá

Neruij, gene. masc. ◻ *lidé v Belgice, kteříž jsou v tornaveckém biskupství* ◻ Lidé w Belgice/
kteříž gfau w Tornaweckém Biskupſtwij

Nerulum ◻ *město v Itáli* ◻ Město w Itali j ◻ in Lucanis

Neruus, gene. masculi. ◻ *vlasatá žila, kloubní žila* ◻ Właſatá žila/ klaubnij žila ◻ Neruulus, diminuti. Metapho. Pro robore ◻ *za sílu neb zdržování* ◻ Za fýlu/ neb zdržowánij ◻ Sine neruis ◻ *nesilný, mdlý* ◻ Nefylný/ mdlý ◻ Neruus belli pecunia est ◻ *zdržování boje sou peníze* ◻ Zdržowánij boge ſau penijze ◻ Intendere neruos ◻ *přičiniti se, pilnost přiložiti* ◻ Přičiniti ſe/ pilnoſt přiložiti ◻ Aliquando ſignificat ◻ *vobojek železný, pouta na nohách* ◻ Wobogek železný/ pauta na nohách ◻ Item ◻ *struna* ◻ Struna ◻ Neruia, idem. Neruofus, a, um ◻ *žilovatý, plný žil* ◻ Zilowatý/ plný žil ◻ Metapho ◻ *silný, svazovitý* ◻ Sylný/ ſwazowitý ◻ Neruofitas ◻ *sila* ◻ Syla ◻ Neruicus, a, um ◻ *co se zevnitř v hromadu drží* ◻ Co ſe zewnitř whromadu drží j ◻ Neruicius ◻ *koho žily bolejí* ◻ Koho žily bolegij ◻ Eneruus, a, um. uel Eneruis, e ◻ *mdlý, nedužný, nestatečný* ◻ Mdlý/ nedužný/ neſtatečný ◻ Eneruo, as ◻ *zemdlévám, sílu odjímám* ◻ Zemdléwám/ fýlu odgijmám ◻ Eneruatio ◻ *zemdení* ◻ Zemdenij ◻ Subneruo ◻ *podřezují kloubní žily, sílu beru* ◻ Podřezugi klaubnj žily/ fýlu beru

Nefcio, Require ſcio

Neffotropheum, gene. neut. ◻ *místo, kde kačice chovají, kačičí posada* ◻ Mijſto/ | kde kačice chowagij/ kačičij poſada

Bbb4vb

Nefstor, gene. mafcu. ◻ *syn Nelei a král lidu v Grecí Pili, velmi vymluvný, a trojího věku lidského byl živ* ◻ Syn/ Nelei a Král lidu w Grecij Pili j/ welmi wymluwný/ a trogijho wěku lidského byl žiw ◻ Vnde Neſtoreus, a, um ◻ *co jemu náleží* ◻ Co gemu náležij ◻ Neſtorea facundia ◻ *libá i slavná výmluvnost neb výslovnost* ◻ Libá y ſlawná výmluwnoſt/ neb výſlownoſt ◻ Viue neſtoreos annos ◻ *bud' dlouho živ* ◻ Bud' dlauho žiw ◻ Item, Neſtorides patronymicum ◻ *kdo od Nestora pocházení své a původ má*

Neuter, a, um ◻ *žádný ze dvou, ani tento, ani onen* ◻ Ziadný ze dwau/ ani tento/ ani onen ◻ De duobus dicitur, ſicut Alter et Vter, Neuter alterum amat ◻ *jeden druhého nemiluje, obadva na sebe vespolek nejsú laskavi* ◻ Geden druhého nemiluge/ obadwa na ſebe weſ-

polek negfú lafkawi ▫ Neutralis, e ▫ žádné ze dvou ▫ Ziadné ze dwau ▫ Vt uerbum neutralis, significationis ▫ *kteř ani činění, ani utrpení vyznamenává* ▫ *Kterěž ani činění/ ani vtrpenij vyznamenává* ▫ Neutrò, aduerbium ▫ *na žádnou stranu, ani na tuto, ani na onu* ▫ Na žádnau stranu/ ani na tuto/ ani na onu

Neuus, Vide Naeuus

Nex, Vide Neco

Nexilis, **Nexus**, etc. Vide Necto

NI

Ni, et **Nifi** ▫ *pakli nic, leč by, jestliže nic, jediné leč, jediné* ▫ *Pakli nic/ lečby/ gefliže nic/ gediné leč/ gediné* ▫ *Ni sultus esses, intelligeres haud dubiè* ▫ *by nebyl bláznem, bezpochyby rozuměl by* ▫ *By nebyl bláznem/ bezpochyby rozuměl by* ▫ *Quid est somnus, nisi mortis imago?* ▫ *co jest spaní, jediné obraz smrti?* ▫ *Co gest spanij/ gediné obraz smrti?*

Nice ▫ νίκη ▫ gene. foemi. latinè Victoria ▫ *vítězství neb přemožení* ▫ *Wijtěžstwij/ neb přemoženij* | ▫ *Vnde multa compo. et deriuata, ut Niceterium, et Niceteria, plura. tan.* ▫ *odplata za vítězství neb dar, kterež dán bývá vítěziteli* ▫ *Odplata za wjtěžstwij/ neb dar kterež dán bývá wjtěžztyeli* ▫ *Item, Niceteria* ▫ *obět za vítězství* ▫ *Obět za wjtěžstwij* ▫ *Nicea* ▫ *hlavní město v Bithynii, v němž slavné concilium bylo držáno* ▫ *Hlawnij Město w Bithynij/ w němž slawné Concilium bylo držáno* ▫ *Item* ▫ *jiné město v Galii* ▫ *Giné Město w Gallij* ▫ *Nicenus, a, um* ▫ *co jest odtud neb tam náleží* ▫ *Co gest odtud/ neb tam náležij* ▫ *Nicolaus* ▫ *vítězství lidu* ▫ *Wítěžstwij lidu* ▫ *Nicomedes* ▫ *král v Bithynii, od něhož to město Nicomedia v Bithynii jméno má* ▫ *Král w Bithynij/ od něhož to Město Nicomedia w Bithynij gméno má* ▫ *Nicanor, Nicander, Nicarchus, Nicophanes etc.* ▫ *všecko sou vlastní jména* ▫ *Wflecko fau wlastnij gména* ▫ *Nicopolis* ▫ *město v Epiru, od vítězství Augusta tak nazváno* ▫ *Město w Epiru/ od wjtěžstwij Augusta tak nazváno* ▫ *Nicostrata* ▫ *matka Evandra krále* ▫ *Matka Euandra Krále* ▫ *aliàs Carmenta* ▫ *slove* ▫ *flowe* ▫ *Nico-creon* ▫ *tyran v Cypru* ▫ *Tyran w Cypru*

Ccc1ra

Nicto, is ▫ *slídím, šlakuji po stopě jako psi* ▫ *Slijdijm/ šlakugi po stopě jako psy* ▫ *Nam est propriè canum*

Nicto, as, et **Nictus**, Require Niueo

Nideo, et **Renideo**, es, quod magis ufurpatur ▫ *svítím se, blyštím se* ▫ *Swijtijm se/ blyštijm se* ▫ *Item* ▫ *smrdím spáleninou, voním smradem kuchynským* ▫ *Smrdijm spáleninou/ wonijm smradem kuchynským* ▫ **Nidor** ▫ *kuchynská wuoně, smrad od pečené neb vařené věci* ▫ *Kuchynská wuoně/ smrad od pečené/ neb vařené věci*

Nidus, gene. mafc ▫ *hnízdo, ptačí hnízdo* ▫ *Hnijzdo/ Ptačij hnijzdo* ▫ *Item* ▫ *koš, kramářská truhla, v kterež své věci prodajné chovají* ▫ *Kofs/ kramářská truhla/ w kterež své*

wěcy prodagné chowagij ◻ Nidulus, dimin. ◻ *malé ptáčí hnízdečko* ◻ Malé ptáčij hnjizdečko ◻ Nidulor, aris ◻ *hnízdím se, shnízd'uji se* ◻ Hnjizdijm fe/ shnízd'ugi fe| ◻ Nidifico, as, idem ◻ *stojím hnízdo* ◻ Strogijm hnjizdo

Ccc1rb

Niger, a, um ◻ *černý* ◻ Černý ◻ Metapho ◻ *neupřímý, zlý* ◻ Nevpřijmý/ zlý ◻ *Caue hunc, niger est* ◻ *varuoj se tohoto, šibalt' jest* ◻ Waruog fe tohoto/ šibalt' gest ◻ *Nigrum in candida uertunt* ◻ *obracejí zlé v dobré* ◻ Obracegij zlé w dobré ◻ Nigellus, a, um. diminut. ◻ *náčerný, smědý* ◻ Náčerný/ smědý ◻ Item, Nigella, substantium ◻ *černý kmín, černý koriander* ◻ Černý kmijn/ černý Koryander ◻ Nigror ◻ *černost, černidlo* ◻ Černoft/ černidlo ◻ Nigredo, et Nigritudo, et Nigrities, uel Nigritia, idem. Nigreo, et Nigrefco ◻ *počinám černěti, zčernávám* ◻ Počijnám černěti/ zčernávám ◻ Nigrico, as ◻ *sem trochu náčerný* ◻ Sem trochu náčerný ◻ Nigricantes oculi ◻ *počernalé oči, smědé* ◻ Počernalé oči/ smědé ◻ Nigro, as ◻ *černím* ◻ Čzernijm ◻ Denigro ◻ *zčern'uji, očern'uji* ◻ Zčern'ugi/ očern'ugi ◻ Nigrefacio, idem

Niger, gene. mašč. ◻ *řeka v Africe s oné strany hory Atlas* ◻ Ržeka w Aphrice s oné strany hory Atlas ◻ Nigritae ◻ *obyvatelé okolo té řeky* ◻ Obywatelé okolo té Ržeky ◻ Nomades etiam sunt

Nihilum, et per Apocopen, Nihil. Item, Nil, gener. neut. ◻ *nic, ne* ◻ Nic/ ne ◻ Nihili, indeclinabile, gene. om. ◻ *ničemný, neužitečný, opovržený* ◻ Ničemný/ nevžitečný/ opovržený ◻ Homo nihili ◻ *ničemný, zavržený člověk* ◻ Ničemný/ zavržený Czlowěk ◻ Nihili facio ◻ *málo vážím, za nic nemám, opomítám* ◻ Málo vážijm/ za nic nemám/ opomítám ◻ Nihil dum ◻ *ještě nic, ne to* ◻ Geště nic/ neto ◻ Nihilominus, et nihilofecius, idem ◻ *nic méně, nic lehčejí, proto nejináč* ◻ Nicméně/ nic lehčegij/ proto negináč ◻ Item, Nihil pro non, aduerbium. Nihil circuitione ufus es ◻ *žádného okolkování neb omlouvání neužívals* ◻ *Ziádného okolkování/ neb omlauwáníj nevžijwals* ◻ Terent

| **Nilus**, uel **Nelus** ◻ Νεῖλος ◻ gene. mascu. ◻ *vnešená řeka v Ejiptě, jedna z největších ve všem světě* ◻ Wnešená Ržeka w Ejiptě/ gedna z naywětšijch we wšsem swětě ◻ Niloticus, a, um ◻ *co k Nilu přísluší* ◻ Co k Nilu přijsluffij

Ccc1va

Nimbus, gene. masculi. ◻ *přival* ◻ Prijwal ◻ *Aliquando pro nube accipitur* ◻ *za oblak* ◻ Za Oblak ◻ Item ◻ *nádoba šenkování, nálevka, kterouž víno neb jiné věci nalévají, trychtýř* ◻ Nádoba šenkowáníj/ nálewka/ kterouž Wijno neb giné wěcy naléwagij/ Trychtýř ◻ Nimbofus, a, um ◻ *mračný, plný deště a větruow* ◻ Mračný/ plný deště a wětruow ◻ Nimbifer, a, um ◻ *co přival a wítr přináší* ◻ Co přijwal a wijtr přinášij ◻ Nimbatus, a, um ◻ *mastmi polity* ◻ Mastmi polity

Nimirum, confirmandi aduerbium ◻ *nepochybně, jistě, ovšem, totiž* ◻ Nepochybně/ giftě/ owšsem/ totiž ◻ *Nimirum istud est* ◻ *ovšem toto jest neb bezpochyby toto jest* ◻ Owšsem toto gest/ neb bezpochyby toto gest

Nimis, et **Nimum**, aduerbium ◻ *příliš neb mnoho* ◻ Přijliš/ neb mnoho ◻ *Nimis uellem* ◻ *chtěl bych velmi rád* ◻ Chtěl bych welmi rád ◻ *Ne quid nimis* ◻ *hled', at' není mnoho neb*

příliš přes míru ▫ Hled' at' není mnoho/ neb přijlíš přes míru ▫ Nimius, a, um ▫ *přílišný, velmi veliký* ▫ Příjlišný/ velmi veliký ▫ Nimius labor ▫ *přílišná veliká práce* ▫ Příjlišná veliká práce ▫ Nimietas ▫ *zbytečnost, přílišnost* ▫ Zbytečnost/ přijlišnost

Ningo, is, Ninguo ▫ *prším sněhem* ▫ Pršijm sněhem ▫ Sed in tertia persona ferè ufurpatur. Ningit ▫ *sněží se, sníh prší* ▫ Sněžij se/ snijh pršij ▫ Nix, niuis ▫ *sníh* ▫ Snijh ▫ Niueus ▫ *sněžný, co z sněhu jest* ▫ Sněžný/ co z sněhu gest ▫ Niuea massa ▫ *sněhová hruda neb kule* ▫ Sněhowá hruda/ neb kule ▫ Metaphori ▫ *bílý* ▫ Bijlý ▫ Niuea uestis ▫ *bílé roucho* ▫ Bijlé rauch ▫ Niufus, a, um ▫ *sněžný, plný sněhu* ▫ Sněžný/ plný sněhu ▫ Nualis, le ▫ *co z sněhu jest, sněžný* ▫ Co z sněhu gest/ sněžný ▫ Nualis aqua ▫ *sněžná voda* ▫ Sněžná voda ▫ Niatus, a, um ▫ *vystuzenej sněhem neb vychlázený* ▫ Wyftuzeney sněhem/ neb vychlázený

Ccc1vb

Niniue, gene. foemi. aliàs Ninus ▫ *znamenité a slavné město v Kaldei neb v Asyrii, od Nyna, krále asyrského a manžela Semiramidis, ustaveno* ▫ Znamenité a slavné Město w Caldei/ neb w Asyrii/ od Nyna Krále Asyrského/ a Manžela Semiramidis vřtaweno ▫ Niniuitae ▫ *obyvatelé v něm* ▫ Obywatelé w něm

Niobe, gener. neut. ▫ *dcera Tantali a sestra Pelopis, poetové smyšleně baji, že v kámen neb tvrdou skálu jest obrácena, když svých dítek (jichž mnoho měla) zbavena byla* ▫ Dcera Tantali/ a sestra Pelopis/ Poetové smyšleně bagij/ že w kámen neb tvrdou skálu gest obrácena/ když svých dítek (gichž mnoho měla) zbawena byla

Niphates, gene. mascu. ▫ *hora, kteráž větší Armenii od Asyrie dělí* ▫ Hora kteráž většij Armenii od Asyrie dělij ▫ Item ▫ *řeka v Skyti* ▫ Ržeka w Scythij

Niffa, gene. masc. ▫ *město v Kapadocii* ▫ Město w Cappadocij ▫ Vnde Niffenus, a, um. uel etiam Niffes, et Niffeus ▫ *co odtud jest* ▫ Co odtud gest ▫ Item ▫ *jiné město v Karii* ▫ Giné Město w Carij ▫ Est et Niffa, ciuitas celebris Silesiae ▫ *město znamenité v Slézku* ▫ Město znamenité w Slézku

Nifaei campi ▫ *místo v Persii, kdežto pěkní koni bejvají odchováni* ▫ Místo w Peršij/ kdežto pěknij koni beywagij odchováni

Nifi, coniunctio causalis ▫ *jediné leč, neb leč by* ▫ Gediné leč/ neb lečby ▫ Nifi me animus fallit ▫ *leč bych se na mysli mejlil* ▫ Leč bych se na myšli maylil ▫ Terenti: Et alibi. Hanc nifi mors, mihi adimet nemo ▫ *nižádný mi neodejme této, jediné smrt sama* ▫ Nižádný mi neodegme této/ gediné smrt sama ▫ Praeterquam ▫ *kromě* ▫ Kromě

Nifus, gene. masc. ▫ *krahujec* ▫ Krahujec

Niteo, es, tui ▫ *blyštím se, svítím se* ▫ Blyštijm se/ swijtijm se ▫ Niteo ▫ *počínám se blyštěti* ▫ Počijnám se blyštěti ▫ Eniteo, et Eniteo ▫ *svítím se ven neb blyštím se ven* ▫ Swijtijm se wen/ neb blyštijm se wen ▫ Per | Metaph: ▫ *bývám vznešen, vyvejšen* ▫ Bývám wznešen/ wywayšen ▫ Nitido, as ▫ *čistím, blejskové činím* ▫ Čzistijm/ bleyškawé činijm ▫ Nitor, oris ▫ *záře, blesek* ▫ Záře/ blek ▫ Nitidus, a, um ▫ *jasný, blejskavý, krásný, ozdobný* ▫ Yafný/ bleyškawý/ krásný/ ozdobný ▫ Nitida supellex ▫ *dobře vyřené neb*

Ccc2ra

blýskavé nádobi ▫ Dobře vytřené/ neb blýskawé nádobij ▫ Nitida foemina ▫ *krásná, šperkovaná žena* ▫ Kráfná/ šperkowná žena ▫ Nitedula ▫ *světluška, muška, kteráž v noci svítí* ▫ Swětluška/ Muška kteráž w nocy fwijtj ▫ Nitella ▫ *prach, kterýž čistí, pulírský prach* ▫ Prach kterýž čistij/ pulýřfký prach ▫ Item ▫ *ozdoba, šperk* ▫ Ozdoba/ šperk

Nitor, eris, nixus, et nifus fum ▫ *ujímám se, usiluji, pracuji, snažuji se* ▫ Vgijmám fe/ vřylugi/ pracugi/ řnažugi fe ▫ Item ▫ *zdržuji se, zpoléhám, podpírám se* ▫ Zdržugi fe/ zpoléhám/ podpijrá fe ▫ Nititur baculo ▫ *podpírá se na huol* ▫ Podpijrá fe na huol ▫ Nititur opibus amicorum ▫ *zpoléhá na zboží přátel* ▫ Zpoléhá na Zbožij přátel ▫ Vnus in quo nititur ciuitatis falus, Cicero ▫ *jediný on jest, na němž zachování neb prospěch města záleží* ▫ Gediný on gefť/ na němž zachování neb prospěch Měřta záležij ▫ Niti gradu ▫ *choditi* ▫ Choditi ▫ Niti alis ▫ *lítati* ▫ Lýtati ▫ Aliquando significat ▫ *těžce pracuji, abych zproštěn byl* ▫ Těžce pracugi/ abych zproštěn byl ▫ ut mulieres in partu solent ▫ *jako ženy při porodu obyčej mají* ▫ Yako ženy při porodu obyčeg magij ▫ Mulier iam nititur ▫ *žena, již ku porodu pracuje* ▫ Žěna giž ku porodu pracuge ▫ Vnde Nixurio ▫ *žádám pracovati, abych zproštěn byl* ▫ Žiádám pracowati/ abych zproštěn byl ▫ Nixus, us ▫ *porod ženský, práce při porodu* ▫ Porod ženský/ práce při porodu ▫ Item, Conatus ▫ *ujímání se, snažnost, usilování* ▫ Vgijmánij fe/ řnažnost/ vřylowánij ▫ Composita, Adnitor, uel Annitor ▫ *přičiňuji se, pilnost přikládám* ▫ Přičiňugi fe/ pilnost přikládám ▫ Connitor, pen. pro. ▫ *všecku pilnost přikládám, opravdu se ujímám* ▫ Wřecku pilnost přikládám/ opravdu fe vgijmám ▫ Enitor | ▫ *rodím* ▫ Rodijm ▫ Vnde Enixa mulier ▫ *žena, kteráž porodila neb porodu již zproštěna* ▫ Žěna kteráž porodila/ neb porodu giž zproštěna ▫ Item, Enitor ▫ *se vši pilností usiluji* ▫ Sewřřij pilnořtij vřylugi ▫ Enixè, aduerbium ▫ *s velikou pilností, snažně* ▫ S welikau pilnořtij/ řnažně ▫ Innitor ▫ *zpoléhám, podpírám se* ▫ Zpoléhám/ podpijrá fe ▫ Hafta parieti innititur ▫ *vořtíp, stojí podepřený na stěnu* ▫ Wofřtijp/ řtogij podepřený na řtěnu ▫ Obnitor ▫ *odpírám, zastavuji se* ▫ Odpijrá fe/ Zafřawugi fe ▫ Vnde aduerbium, Obnixè ▫ *snažně, udatně* ▫ Snažně/ vdatně ▫ Renitor ferè idem, quod Obnitor ▫ *v odpor se stavím, odporuji* ▫ W odpor fe řřawijm/ odporugi ▫ Subnitor ▫ *podpírám se, naléhám, naspoléhám* ▫ Podpijrá fe/ naléhám/ naspoléhám

Nifibis, gene. foe. ▫ *město v Mesopotamii* ▫ Měřto w Mesopotamij ▫ aliàs Antiochea, et Mygdonia dicta

Nitrum, gener. neut. ▫ *sanýtr* ▫ Sanýtr ▫ řiue řit uerum, řiue factitium. Vnde Nitrofus, a, um ▫ *sanýtrovatý, co plno jest sanýtru* ▫ Sanýtrowatý/ co plno gefť Sanýtru ▫ Nitrofa aqua ▫ *sanýtrná voda* ▫ Sanýtrná voda ▫ Item, Nitraria ▫ *sanýtrový duol, kdež sanýtr nacházejí a dělají* ▫ Sanýtrowý duol/ kdež Sanýtr nacházegij a dělajij

Niueo, non est in usu, fed eius Compositum. Conniueo de quo řupra. Item, Nicto, as ▫ *mžikám očima, mhourám, napoly oči otvírám* ▫ Mžikám očima/ mhourám/ napoly oči otwijrá m ▫ Volunt tamen à Nuo potius deductum esse. Et Nictus, us ▫ *očima mžikání, mhourání, kynutí očima* ▫ Očima mžijkánij/ mhouránij/ kynutij očima ▫ Nictatio, idem

NO

No, as ◻ *plynu* ◻ Plynu ◻ Proprium est piscium. Et Nato, as, frequentativum ◻ *velmi neb snažně plynu, plovu* ◻ Welmi neb snažně plynu/ plowu ◻ Vnde Natatus, us ◻ *plování* ◻ Plowánij ◻ Natatorium | ◻ *kupadlo, vanna, v kteréž se muože koupati* ◻ Kupadlo/ Wanna/ w kteréž se muože kaupati ◻ Natatilis, le ◻ *kde muože se plovati* ◻ Kde muože se plowati ◻ Composita, Adno, et Adnato ◻ *připlovuji, připlynuji* ◻ Připlowugi/ připlynugi ◻ Connato ◻ *spolu plynu* ◻ Spolu plynu ◻ Enato, uel Eno ◻ *vyplynuji* ◻ Wplynugi ◻ Metapho ◻ *ven vycházím neb naproti jdu* ◻ Wen vycházým/ neb naproti gdu ◻ Innato ◻ *vnitř plynu* ◻ Wnitř plynu ◻ Obnato ◻ *sem i tam plynu* ◻ Sem y tam plynu ◻ Praenato ◻ *napřed plynu* ◻ Napřed plynu ◻ Renato ◻ *zase plynu* ◻ Zase plynu ◻ Supernato ◻ *po vrchu plynu neb na vodě ležím* ◻ Po vrchu plynu/ neb na wodě ležijm ◻ Transnato, uel Trano ◻ *přeplynuji, přeplevám* ◻ Přeplynugi/ přeplywám

Ccc2va

Nobilis, e ◻ *známý, schvalený, vznešený, znamenitý, ctnostný, drahý, urozený* ◻ Známy/ schwalený/ wznesený/ znamenitý/ ctnostný/ drahý/ vrozený ◻ tam in malam, quam in bonam partem accipitur, Accipite aliud eius facinus nobile, Cicero ◻ *slyštež o jiném účinku jeho znamenitém* ◻ Slyštež o giném včinku geho znamenitém ◻ Et alibi, non tam genere insignes, quam in uitijs nobiles ◻ *ne tak v rodu znamenití, jak v nešlechtech vznešení* ◻ Ne tak w Rodu znamenitij/ yak w neschlechtech wznesenij ◻ Nobili genere natus ◻ *z urozeného rodu pošlý* ◻ Z vrozeného rodu pošlý ◻ Fama nobilis ◻ *skrze pověst známý neb schválený* ◻ Skrze powěst známý neb schwálený ◻ Nobile scortum ◻ *vznešená nevěstka neb znamenitá kurva* ◻ Wznesená newěstka/ neb znamenitá Kurwa ◻ Locus rusticorum clade nobilis ◻ *místo od zbití neb porážky sedlákuow známé a vznešené* ◻ Mijsto od zbitij neb porážky Sedlákuow známé a wznesené ◻ Aliquando idem quod Notus ◻ *známý* ◻ Známy ◻ Nobilitas ◻ *urozenost, duostojenství, drahost* ◻ Vrozenost/ duostogenstwij/ drahost ◻ Ignobilis, le ◻ *neurozený, zavržený, prostý, nevznešený, neznámý* ◻ Nevrozený/ zawržený/ prostý/ newznesený/ neznámý ◻ Ignobilitas ◻ *zavrženost, neznámost, malovážnost* ◻ Zawrženost/ neznámost/ malowážnost ◻ Nobilito, as ◻ *činím urozeného, známého neb vznešeného* ◻ Činijm vrozeného/ známého/ neb wzneseného ◻ Etiam in malam partem. Adolescentem nobilitas flagitijs. Terent ◻ *mládence nešlechtnostmi činíš vznešeného neb známého* ◻ Mládence neschlechtnostmi činijš wzneseného/ neb známého ◻ Denobilito ◻ *háním, zohyžďuji* ◻ Hánijm/ zohyžďugi

Ccc2vb

Noceo, es, nocui ◻ *škodím, uškozují* ◻ Škodijm/ vřkozugi ◻ Vnde Nocens, nomen ◻ *škodlivý, zlosyn, škuodce, zločinec* ◻ Škodliwý/ zlofyn/ řkuodce/ zločinec ◻ Qui turpiter agit, et nocenter ◻ *škodlivě* ◻ Škodliwě ◻ Innocens ◻ *nevinný, neškodlivý, dobrý* ◻ Newinný/ neschkodliwý/ dobrý ◻ Innocentia ◻ *nevinnost, dobrotivost* ◻ Newinnost/ dobrotiwost ◻ Nocuus, a, um ◻ *škodný, co škodu činí neb přináší* ◻ Škodný/ co řkodu činij

neb přinášíj ▫ uel Noxius. Innocuus ▫ *neškodný* ▫ Neškodný ▫ Nocumentum ▫ *škoda, uškození* ▫ Škoda/ vškozenij

Noctiuagus, Vide Nox

Nodus, gene. mascu. ▫ *uzel* ▫ Vzel ▫ Item ▫ *suk na stromu neb na dřevě* ▫ Suk na stromu/ neb na dřevě ▫ Nodum in scyrpo quaeris, prouerbium ▫ *příliš si starostlivý neb velmi pilný* ▫ Přijliš fy starostliwý/ neb welmis pilný ▫ Et Nodus, Metaph ▫ *skrytá, těžká otázka* ▫ Skrytá/ těžká otázka ▫ Nodum soluere ▫ *nesnadnou těžkou věc rozhodnouti, zpravit* ▫ Nefnadnu těžkau věc rozhodnauti/ zprawiti ▫ Nodofus, a, um ▫ *sukovatý, uzlovatý* ▫ Sukovatý/ vzlovatý ▫ Nodulus, et Nodellus, diminutium ▫ *uzlík, uzlíček, souček* ▫ Vzlijk/ vzlijček/ fauček ▫ Enodis, e, pen. prod. ▫ *rovný, nesukovatý* ▫ Rowný/ nesukovatý ▫ Enodis hafta ▫ *rovná tyč* ▫ Rowná tyč ▫ Internodium ▫ *to, co jest mezi suky na tyči neb na dřevě* ▫ To co gest mezy suky na tyči/ neb na dřevě ▫ Nodo, as ▫ *váží uzly, jedno na druhé váží* ▫ Wáží vzly/ gedno na druhé wáží ▫ Compo: Enodo, pen. prod. ▫ *rozvazují, odvazují* ▫ Rozwazugi/ odwa|zugi ▫ Metapho ▫ *vykládám* ▫ Wykládám ▫ Inenodabilis, e ▫ *nerozvázatedlný, nevykladatedlný, nerozhodnutedlný* ▫ Nerozwázatedlný/ newykladatedlný/ nerozhodnutedlný ▫ Innodo ▫ *do vnitřka váží, jedno k druhému přivazují* ▫ Do wnitřka wáží gedno k druhému přiwazugi

Ccc3ra

Noëgaeum, gene. neut. ▫ *bílé roucho* ▫ Bijlé rauchó ▫ Et pro candido accipitur

Noëma, gener. neu. pen. prod. latině Intellectus ▫ *když kdo chce z toho, což mluveno, ještě jiný rozum míti, kromě toho, jenž mluven byl* ▫ Když kdo chce z toho/ což mluweno/ gestě giný rozum mijti/ kromě toho genž mluwen byl

Noëolae, arum ▫ *bradavičky, kteréž kozám pod dásněmi na hrdle visí* ▫ Bradawičky/ kteréž kozám pod dásněmi na hrdle wifý

Nomades, gene. masc. pen. cor. ▫ *lidé v Africe* ▫ Lidé w Affryce ▫ Item ▫ *v Skytí, kteříž mají neustavičná sídla, s dobyt看 sem i tam se toulají a chaloupky s sebou na vozích vezou* ▫ w Scythij/ kteříž magij nevstawičná fýdla/ s dobyt看 sem y tam se taulagij/ a Chalaupky s sebau na Wozých wezau

Nomen, gene. neut. ▫ *jméno, vlastní jmenování každé věci* ▫ Gméno/ wlastnij gmenowánij každé wěcy ▫ Nomen familiae, uel gentis ▫ *jméno rodiny neb rodu* ▫ Gméno rodiny neb rodu ▫ Et apud Romanos familiae duo nomina habebant, nomen, et cognomen, ut Cornelius Scipio ▫ *u Římanůw měli rodové dvě jména, jako Kornelius Scipio, kteráž všemu tomu rodu obyčejná byla* ▫ V Ržijmanůw měli rodové dvě gména/ yako Cornelius Scipio/ kteráž wšemu tomu rodu obyčegná byla ▫ Vnicuique uerò personae discriminis causa praenomen imponebatur ▫ *ale jedné každé osobě (mužského pohlaví) pro rozdíl předjmění dáno bylo, jako Publius Cornelius Scipio, Lucius Kornelius Scipio etc.* ▫ Ale gedné každé osobě (mužského pohlawij) pro rozdijl předgménij dáno bylo/ yako Publius Cornelius Scipio etc. ▫ Et Illud tantum una plerunque, uel duabus, aut tribus | literis fig-nabatur ▫ *a to předjmění bylo toliko jednou literou neb dvěma, někdy třmi poznamenáno* ▫

Ccc3rb

A to předgmenij bylo toliko gednau literau/ neb dvěma/ někdy třmi poznamenáno □ ut L. Lucius Q. Quintus. Sp. Spurius. Sex. Sextus □ *potom docházeli někdy od nětčeho případných jmen, jako od činuov neb od jiných věcí, a to bylo čtvrté jméno* □ Potom docházeli někdy od nětčeho příjpadných gmen/ yako od činuow/ neb od giných věcý/ a to bylo čtvrté gméno □ quod erat Agnomen, ut P. Cornelius Scipio □ *byl Africanus nazvám, pro to, že ty, kteříž v Africe byli, pobogoval* □ byl Affricanus nazwám/ proto/ že ty kteříž w Affryce byli pobogowal □ Quanquam illud etiam cognomen uel cognomen-tum potius dicatur. Aliquando Nomen significat □ *dobrou pověst, poctivost, urozenost, vážnost* □ Dobrau powěšt/ poctiwofť/ vrozenofť/ wážnofť □ Vir magni nominis est □ *jest muž vznešený a veliké vážnosti* □ Gest muž wzneffený/ a weliké wážnofť □ Et nos aliquod nomen geßimus, Vergi □ *takét' sme my nětco wážili, takét' sme v poctivosti byli* □ Takét' sme my nětco wážili/ takét' sme w poctiwofťi byli □ Nomen dare □ *dáti se vepsati, zavazati se* □ Dáti se wepfati/ zawazati se □ Deferre nomen alicuius □ *někoho obžalovati* □ Někoho obžalowati □ Ad nomen non respondet □ *neokázati se při mustrování neb vyčítání* □ Neokázati se při muftrowánij/ neb wyčijtánij □ Magna nomina □ *slavní lidé, znamenití páni* □ Slawnj lidé/ znamenitij Pánij □ Nonnunquam nomina significant □ *dlužníky neb vypuožčené peníze* □ Dlužnijky/ neb vypuožčené penijze □ pro debitoribus, et debitis. Vnde nomina soluere, uel nomina explicare □ *dluh zaplatiti* □ Dluh zaplatiti □ Item, Nomina expedire, pro eodem. Et nomen transferre, id est, uerfuram facere □ *vypuožčenými penězi dluh první zaplatiti* □ Wypuožčenými penězy dluh prwnij zaplatiti □ Omnem pecuniam, quae in | nominibus est, mihi legauit □ *všecky peníze, kteréž na dluzích sou, dědičně mi odkázal* □ Wšfecky penijze/ kteréž na dluzých sau/ dědičně mi odkázal □ Hinc nomina facere □ *dluhuow nadělati, peníze vypuožčiti* □ Dluhuow nadělati/ penijze vypuožčiti □ Idonea nomina □ *dobří dlužníci, kteří rádi platí* □ Dobříj dlužnijcy/ kteříj rádi platij □ Et bona nomina, idem. Vnde illud, Bona nomina si non apellantur, fiunt mala □ *když dobří a platní dlužníci nebývají upomináni, budou zlí a neplatní učiněni* □ Když dobříj a platnij dlužnijcy nebywagij vpomináni/ budau zlij a neplatnij včiněni □ Item, Nomen accipitur saepe pro causa. Multis nominibus mihi charus est □ *pro mnohé příčiny jest mi milý* □ Pro mnohé příčiny gest mi milý □ Honefto nomine □ *s poctiwú přimluwou neb příčinou* □ S poctiwú přijmluwau/ neb přijčinau □ Aliquando nomina pro capitibus uel titulis rationum □ *za titule v rejstřích neb knihách početních* □ Za tytule w registřích neb knihách početních □ Nomenclator □ *napřed jmenowatel neb jmen vyčítatel* □ Napřed gmenowatel/ neb gmen wyčítatel □ Nam Romani habebant huiusmodi ministros, qui ciues memoriter unumquenque suo nomine uocare possent □ *Římané takové služebníky mívali, kteříž měšťany jednoho každého vlastním jménem z paměti jmenovali uměli* □ Ržijmané takové služebníjky mijwali/ kteříž Měšťiany gednoho každého wlastnijm gménem z paměti gmenowati vměli □ Nomenclatura, et Nomenclatio □ *jmenování* □ Gmenowánij □ Cognomen, et Cognomentum □ *příjmi* □ Příjgmij □ Agnomen,

idem. Cognominis, e, adiectivum ◻ *jednoho jména, kteříž jednostajné jméno mají, mickové* ◻ Gednoho gména/ kteříž gednoftayné gméno magij/ Mijckowé ◻ dicuntur Cognomines, Binomines, e ◻ *dvojiho jména, kdo dvoji jméno má* ◻ Dwogijho gména/ kdo dwogij gméno má ◻ Ignominis ◻ *hanebného jména, nechvalitebný* ◻ Hanebného | gména/ nechwalitebný ◻ Ignominia ◻ *zhanění, hanba, lehkost, zhanění na poctivosti neb jménu* ◻ Zhanění/ hanba/ lehkost/ zhanění na poctivosti/ neb gménu ◻ Ignominiofus ◻ *hanebný, mrzutý* ◻ Hanebný/ mrzutý ◻ Nomino, as ◻ *jmenuji, jméno dávám* ◻ Gmenugi¹⁷³/ gméno dávám ◻ Nominatio ◻ *jmenování* ◻ Gmenování ◻ Nominatus, a, um ◻ *jmenovaný* ◻ Gmenovaný ◻ Nominatius, a, um ◻ *jmenovatel, jmenující* ◻ Gmenowatel/ gmenugijcý ◻ Nominatim ◻ *ze jména, jmenovitě* ◻ Ze gména/ gmenowitě ◻ Denomino, idem quod simplex. Denominatius, a, um ◻ *co od jména pochází* ◻ Co od gména pochází ◻ Et Denominatio ◻ *pojmenování od jména neb jmenování* ◻ Pogmenování od gména/ neb gmenování

Ccc3vb

Nomos, gene. mascu. latinè Lex ◻ *zákon* ◻ zákon ◻ Vnde Nonophylax ◻ *zákona ostríhatel* ◻ *Zákona ostríhatel* ◻ Nam Graeci habebant huiusmodi magistratus, qui legum et morum curam agebant ◻ *u Řekuow bývala ustanovena vrchnost, kteráž nad právy a mravy pozor a péči měla* ◻ V Ržekuow bývala vftanowena vrchnost/ kteráž nad právy a mravy pozor a péči měla ◻ Nomothetes ◻ *zákona vydavatel* ◻ *Zákona vydavatel* ◻ Nomodidactes ◻ *zákona učitel* ◻ *Zákona učitel* ◻ Item, Nomos, siue Nomae, et Nomarchia, idem quod praefectura, uel Satrapia ◻ *vládařství* ◻ Wládařstwij ◻ AEgyptus in multas Nomarchias, uel multos nomos erat diuisa ◻ *egypťská země na mnohá vladařství neb panství rozdělena byla* ◻ Egiptfka země na mnohá vladařstwij neb panstwij rozdělena byla ◻ Nomae, arum, gene. foemi. ◻ *nežitové neb vředové rozjídaví* ◻ Nežitové/ neb Wředové rozjídawij

Nomentum, gene. neu. ◻ *město v Itáli, nedaleko od Říma* ◻ Město w Italij/ nedaleko od Říjma ◻ Nomentanus, a, um ◻ *co odtud jest neb tam přináleží* ◻ Co odtud gest/ neb tam přináležij

| **Nomisma**. Vide Nummus

Ccc4ra

Non, aduerbium negandi ◻ *nic, ne* ◻ Nic/ ne

Nonnihil ◻ *nětco* ◻ Nětco ◻ Nonnunquam ◻ *někdy, na čas* ◻ Někdy/ na čas ◻ Non ita pridem ◻ *ne tak velmi dávno* ◻ Netak velmi dávno ◻ Nonnullus, a, um ◻ *někdo* ◻ Někdo ◻ Nonnufquam ◻ *někde na místě* ◻ Někde na místě

Nonacris, gene. foem. ◻ *místo v řecké zemi, jenž slove Arkadia* ◻ Mijsto w Ržecké zemi/ genž slowe Arcadia ◻ Hinc Nonacrius, a, um ◻ *co odtud jest* ◻ Co odtud gest

Nonae, arum, plura. tantum, gene. foem. ◻ *čtvrtý neb šestý den jednoho každého měsíce, po prvním dni, kterýž slove kalendę* ◻ Čtwrtý neb šestý den gednoho každého Měfýce/ po prwnijm dni/ kterýž slowe Kalendę ◻ ut alibi dictum est, Vide in explicatione tem-

¹⁷³ Gmenugi] Gmenugij tisk

porum sub finem libri ▫ *měsíce března neb máje, července, října, šestý den jest, jiných pak měsícuov čtvrtý* ▫ Měšýce Března neb Máge/ Czerwence/ Ržijgna/ šleřtý den geřt/ giných pak Měšycuow čtvrtý

Nonaginta etc. Vide Nouem

Noricum, gene. neut. ▫ *horní a dolní bavorská země, co mezi Inem řekou, rakouskou zemí, Itáli a Dunajem jest obsazeno* ▫ Hornij a dolnij Baworřká země/ co mezy Inem řekau/ Rakaufkau zemij/ Italij a Dunagem geřt obsazeno ▫ Noricus ▫ *Bavořan* ▫ Bawořan

Norma, gene. foemi. ▫ *pravidlo uhelní* ▫ Prawidlo vhelnij ▫ Longitudines ad regulam, et lineam, altitudines ad perpendicularum, anguli ad normam exiguntur, Vitru ▫ *délouhsti, podlé pravidla dlouhého, vysokosti podlé závaží, koutkové neb uhlové podlé pravidla uhelního mají zpraveni bejtí* ▫ Dlauhořti, podlé prawidla dlauhého/ wyřokosti podlé záwažij/ koutkové neb vřlowé podlé prawidla vhelnijho magij zpraveni bayti ▫ Norma uuiuendi ▫ *pravej zpuosob žiwota* ▫ Prawey zpuosob žiwota ▫ Normatus ▫ *vedlé pravidla uhelního zpravený* ▫ Wedlé prawidla vhelnijho zpraweřný ▫ Normalis, le ▫ *co k tomu náleží* ▫ Co k tomu náleřij ▫ Abnormis et Enormis, e ▫ *veliký, nesmírný, nekřřaltowný, neforemný, nezpravený* ▫ Weliký/ nefmijrný/ nekřřaltowný/ nefforemný/ nezpravený

Ccc4rb

Normandi, uel **Nortmanni**, gene. mafc. ▫ *lidé v Galii neb v Francii* ▫ Lidé w Gallij/ neb w Francij ▫ Vide infra

Noruegia, gene. foemini. ▫ *norvedská země* ▫ Norwedřká země ▫ Infula est Oceani

Nofco, is, ui, tum ▫ *znám neb vím* ▫ Znám/ neb wijm ▫ Nofcito, as, frequentat. idem quod Nofco. Nofcitabundus, a, um ▫ *rovně jako poznávající, podobný poznávajícímu* ▫ Rowně jako poznawagijcý/ podobný poznawagijcýmu ▫ Item, Noui, nouisti, et nofci ▫ *vím neb znám* ▫ Wijm/ neb znám ▫ Nofci hominem ▫ *znáš-li člověka* ▫ Známřli Człowěka ▫ Nofci locum ▫ *viš-li místo?* ▫ Wijřřli mijřto? ▫ Et Noto, as, aliud frequentati. ▫ *znamenám, pamatuji* ▫ Znamenám/ pamatugi ▫ Item ▫ *poznámenávám, laji, haním* ▫ Poznámenávám/ lagi/ hanijm ▫ Notare carbone ▫ *haněti, zlehčiti* ▫ Haněti/ zlehčiti ▫ Notare creta ▫ *chváliti* ▫ Chwáliti ▫ Notauit librum atramento ▫ *zmazal knihy černidlem* ▫ Zmazal knihy černidlem ▫ Nota ▫ *znamení* ▫ Znamenij ▫ Notis scribere ▫ *krátkými, nesrozumitelnými slovy psáti* ▫ Krátkými/ nefrozumitelnými slowy přáti ▫ Item ▫ *pořřkvrna, hanba* ▫ Pořřkvrna/ hanba ▫ Turpitude. Notula, diminutiuum. Inurere notam ▫ *znamení neb cejch připaliti* ▫ Znamenij neb caych připaliti ▫ Metapho ▫ *zhaněti, posměch učiniti* ▫ Zhaněti/ pořřměch včiniti ▫ Eximere notae ▫ *od hanby neb lehkosti zprostiti* ▫ Od hanby neb lehkosti zprostiti ▫ De meliore nota commendare ▫ *dobré slovo propuořčiti, vychwaliti* ▫ Dobré slowo propuořčiti/ wychwaliti ▫ Notabilis, le ▫ *známý, vědomý* ▫ Známý/ vědomý ▫ Item ▫ *vzneřšený* ▫ Wzneřřený ▫ Notabilis fauor ▫ *přední přizeň* ▫ Přednij přijzeň ▫ Notabiliter ▫ *známě, vědomě* ▫ Známě/ vědomě ▫ Notarius ▫ *poznámenatel, písař* ▫ Poznámenatel/ Pijřař ▫ Notatio ▫ *znamenání, poznámenání* ▫ Znamenánij/ poznámenánij ▫ Comp: Annoto, pen. cor. ▫ *přiznámenávám* ▫ Přiznámenávám ▫ Annotatio ▫

Ccc4va

priznamenání, vyložení, vysvětlení ▫ Přiznamenáníj/ vyloženj/ wyfvětlenij ▫ Connoto ▫ *spolu poznamenávám* ▫ Spolu poznamenávám ▫ Denoto ▫ *vyznamenávám, haním* ▫ Wyznamenávám hanijm ▫ Praenoto ▫ *napřed znamenávám* ▫ Napřed znamenávám ▫ Subnoto ▫ *naznamenávám, napisuji* ▫ Naznamenávám/ napifugi ▫ Item, à Noſco fit Notus, a, um ▫ *známý, milý* ▫ Známý/ milý ▫ Notum facio ▫ *oznamuji, věděti dávám* ▫ Oznamugi/ wěděti dávám ▫ Significo. Ignotus, a, um ▫ *neznámý* ▫ Neznámý ▫ Notio, et Notitia ▫ *známost, poznání* ▫ Známoſt/ poznánij ▫ Aliquando Notitia pro familiaritate ▫ *za přátelstvo, seznámení* ▫ Za přátelſtwo/ ſeznámenij ▫ Notifico, as ▫ *známo činím* ▫ Známo činijm ▫ Noteo, et notefco ▫ *bejvám znám* ▫ Beywám znám ▫ Innotefco, idem. Compof: à Noſco, ſunt Agnoſco ▫ *zase poznávám, co mi prvé bylo známo* ▫ Zaſe poznávám/ co mi prvé bylo známo ▫ Non agnoſcis ueterem ſodalem ▫ *neznáš-li svého starodavního tovaryše?* ▫ Neznášli ſvého ſtarodawnijho tovaryſſe? ▫ Agnitio ▫ *poznání* ▫ Poznánij ▫ Cognoſco ▫ *zнову poznávám, porozumívám* ▫ Znowu poznávám/ porozumijwám ▫ Cognoſcere mulierem ▫ *ženu poznati, s ženou ležeti, míti činiti* ▫ Ženu poznati/ s ženau ležeti/ miji činiti ▫ Cognoſcere cauſas ▫ *rozsouditi, ortel vyřknouti, pře rozeznávati* ▫ Rozſauditi/ Ortel wyřknauti/ pře rozeznávati ▫ Cognitione ▫ *poznání, porozumění, rozſuzování* ▫ Poznánij/ porozuměníj/ rozſuzowánij ▫ Cognitionem habere ▫ *v známosti bejtí* ▫ W známoſti beyti ▫ Cognitionem capere ▫ *poznati* ▫ Poznati ▫ Vnde Cognitor ▫ *poznávatel* ▫ Poznawatel ▫ Item ▫ *pomocník a zástupce při soudném jednání neb v nějaké při* ▫ Pomocnij a zástupce při Soudném gednánij/ neb w nějaké při ▫ Vulgò Procurator. Ad ſenatus cognitionem pertinet ▫ *úřadu sluší to rozeznati* ▫ Vřadu ſluſſij to rozeznati ▫ Praecognoſco ▫ *prvé poznávám* ▫ Prvé poznávám ▫ Recognoſco ▫ *zase poznávám* ▫ Zaſe poznávám ▫ Item ▫ *zase přehleduji, opravuji* ▫ Zaſe přehledugi/ opravugi ▫ ut ſolent libros caſtigatiores in publicum daturi. Cognitione ▫ *zase přehlédnutí, opravování* ▫ Zaſe přehlédnutij/ opravowánij ▫ Dinoſco ▫ *rozdílně poznávám, rozeznávám* ▫ Rozdijlně poznávám/ rozeznávám ▫ Internoſco, idem. Ignoſco ▫ *odpouštím, promíjím* ▫ Odpauſtijm/ promijijm ▫ Item ▫ *nepoznávám* ▫ Nepoznávám ▫ Pernoſco ▫ *dokonalé znám neb dobře rozumím* ▫ Dokonalé znám/ neb dobře rozumijm

Noſter, noſtra, noſtrum ▫ *náš* ▫ Náſ ▫ Noſtras, atis ▫ *z našich, našinec, od nás, naši víry neb ſpolečnosti* ▫ Z naſſijch/ naſſinec/ od náſ/ naſſi wijry/ neb ſpolečnosti

Noſos, gene. foemini. latinè Morbus ▫ *nemoc, nemožnost, neduh* ▫ Nemoc/ nemožnoſt/ neduh ▫ Noſocomeum, pen. pro. ▫ *malomocných duom, kdežto nemocní a nedůživí bejvají chováni, obydlé nuzných lidí* ▫ Malomocných duom/ kdežto nemocnij a nedůziwij beywagij chowáni/ obydlé Nuzných lidij

Nothus, gene. maſc. ▫ *pankhart, neřádné dítě, krom manželství zplozené* ▫ Pankhart/ neřádné Dijtě/ krom Manželſtwij zplozené ▫ Metapho: etiam dicitur ▫ *kníha, kteráž někomu falešně přivlastněna bývá* ▫ Knijha/ kteráž někomu ffaleſſně přivlaſtněna bývá

Notus, gene. masculi ◻ νότος ◻ latině Aufter, Ventus meridionalis ◻ *vítr od poledne vějící* ◻
Wijtr od poledne wěgijcý

Nouacula, Vide Nouus

Nouem, gene. om. plura. ◻ *devět* ◻ Dewět ◻ Vnde Nouenus, a, um. sed magis in plurali. ufurpatur oratoribus, idem quod nouem. Noueni ◻ *vždy devět, po devíti* ◻ Wždy dewět/ po dewijti ◻ Nouenarius, a, um ◻ *co devět v sobě má* ◻ Co dewět | w sobě má ◻ Nouenarius numerus ◻ *počet devět v sobě obsahující* ◻ Počet dewět w sobě obsahující ◻ Nouies ◻ *devětkrát* ◻ Dewětkrát ◻ Nouember ◻ *listopád* ◻ Listopád ◻ Nonaginta ◻ *devadesát* ◻ Dewadesát ◻ Nongenti, tae, ta ◻ *devět set* ◻ Dewět set ◻ Nonagesimus ◻ *devadesátý* ◻ Dewadesátý ◻ Nonagenarius, a, um ◻ *v devadesáti letech* ◻ W dewadesáti letech ◻ Nonages ◻ *devadesátkrát* ◻ Dewadesátkrát ◻ Nonus, a, um ◻ *devátý* ◻ Dewátý ◻ Nona ◻ *jedna* ◻ Gedna ◻ ex Parcis. Nouendum ◻ *čas o devíti dnech* ◻ Čzas o dewijti dnech ◻ Hinc Nouendiale sacrificium ◻ *obět, kteráž se devátého dne za mrtvé dála* ◻ Obět/ kteráž se dewátého dne za mrtvé dála ◻ Item, Nundinae, arum, plur. tant. ◻ *vejroční trh, jarmark* ◻ Weyročnij trh/ Iarmark ◻ Romae nono quoque die liquidem rustici in urbem ad mercatum, et leges accipiendas commeabant ◻ *sedlský lid vždy devátého dne do Říma na trh, a aby slyšeli práva, scházeli se* ◻ Sedlský lid vždy dewátého dne do Ržijma na trh/ a aby slyšeli práwa/ scházeli se ◻ Nundinalis, le ◻ *co k jarmarku přísluší* ◻ Co k Iarmarku příslušíj ◻ Trinundinum ◻ *třetí den o jarmarce* ◻ Třetij den o Iarmarce ◻ Trinundinus dies, idem. Tribus nundinis proponebantur leges, plebiscita etc. Nundinarius, a, um ◻ *co k jarmarku přísluší* ◻ Co k Iarmarku příslušíj ◻ Nundinor, aris. Et Nundino, as ◻ *zjevně prodávám, jarmarčím, tarmarčím* ◻ Zgewně prodávám/ yarmarčijm/ tarmarčijm ◻ Nundinator ◻ *jarmarečnik, tarmarečnik* ◻ Yarmarečnij/ tarmarečnij ◻ Nundinatio ◻ *jarmarčení, tarmarčení* ◻ Yarmarčenij/ tarmarčenij

Ddd1ra

Nouus, a, um ◻ *nový* ◻ Nowý ◻ Aliquando ◻ *veliký neb divný, nenadálý, neslýchaný, neobyčejný* ◻ Weliký neb diwný/ nenadálý/ neslýchaný/ neobyčejný ◻ ut Quis furor iste nouus? Vergi ◻ *jaká jest toto nová nenadálá prchlivost, vstěkání?* ◻ Yaká gest toto nowá nenadálá prchliwost/ wstěkáníj? ◻ Noua tibi haec sunt, et | inopinata. Cice ◻ *tyto věci sou tobě neobyčejné neb neslejšchané a nenadálé* ◻ Tyto wěcy sau tobě neobyčejné neb neslejšchané/ a nenadálé ◻ Nouitas ◻ *novotnost* ◻ Nowotnost ◻ Nouitatis studiosus ◻ *kdo rád noviny slyší neb o ně stojí* ◻ Kdo rád nowiny slyšíj/ neb o ně stogij ◻ Nouè et Nouiter, aduerbium ◻ *vnově* ◻ W nowě ◻ Nouissimus, a, um, superlativus ◻ *poslední, novotný* ◻ Poslednij/ nowotný ◻ Nouissimè, aduerbium ◻ *najposléze, k posledku* ◻ Nayposléze/ k posledku ◻ Homo nouus, Vide supra. Nouacula ◻ *holčí nuož, břitva* ◻ Holčij nuož/ břitwa ◻ Noualis, gene. foemi. Et Nouale, gene. neut. substantivum ◻ *vyplánění, novina, nová kopanina, klučenina, příloha neb příložní rolí, kteráž vždy ob jeden rok osívána bývá* ◻ Wypláněníj/ nowina/ nowá kopanijna/ klučenijna/ příloha/ neb příložnij rolí/ kteráž vždy ob geden rok osýwána býwá ◻ Nouellus, diminuti. à Nouus. Nouella

Ddd1rb

uitis ▫ *nová vinná ratolest* ▫ Nowá winná ratoleft ▫ Nouello, as ▫ *novou rolí strojím neb novou rolí pláním, novou vinnici štěpuji* ▫ Nowau rolý strogijm/ neb nowau rolíj plánijm/ nowau Winnicy štěpugi ▫ Domitianus Caesar uetuit edicto, ne quis in Italia nouellaret ▫ *Domicián císař zjevně zapověděl, aby v Itáli žádný vinnici novou neštípil* ▫ Domicián Cýsař zgevně zapověděl/ aby w Itáli žádný Winnicy nowau neštípil ▫ Nouelletum ▫ *novina neb nová rolí, vnově přístrojená vinnice* ▫ Nowina neb nowá rolíj/ w nowě přístrojená Winnice ▫ Nouerca ▫ *macecha, nová máte* ▫ Macecha/ nowá máte ▫ Nouercalis, e ▫ *macešní* ▫ Macestnij ▫ Nouerca odium ▫ *hněvivá závist* ▫ Hněwiwá záwist ▫ Et Fortuna nouerca ▫ *neštěstí* ▫ Neštěstij ▫ Nouercor, aris ▫ *nepřátelsky nakládám* ▫ Nepřátelky nakládám ▫ Nouitius, a, um ▫ *co v nově připraveno, koupeno neb přijato jest, novotný, nováček* ▫ Co w nowě připraveno/ kaupeno neb přigato gest/ nowotný/ nowáček ▫ Nouitia mancipia ▫ *vnově koupení, novotní pacholci* ▫ Wnowě kaupenij/ nowotnij pacholcy | ▫ Nouaria ▫ *město v knížetství mediolanském, Navarra* ▫ Město w Knížetství Medyolanském/ Nawarra ▫ Nouo, as ▫ *nové dělám* ▫ Nowé dělám ▫ Nouata uerba ▫ *vnově vymyšlená slova* ▫ W nowě vymyšlená flowa ▫ Renouatio ▫ *obnovení* ▫ Obnovenij ▫ Innouatio, idem

Ddd1va

Nox, gene. foemi. ▫ *noc* ▫ Noc ▫ Partes noctis, Vide in dictione Dies. Noctis uigiliae ▫ *noční bdění, ponocování* ▫ Nočníj bděníj/ ponocováníj ▫ quae et Castrenses uigiliae dicuntur ▫ *varta* ▫ Warta ▫ Erant autem quatuor. Et unaquaeque trium horarum spacium continebat ▫ *bylo čtvero, a jedno každé to bdění za tři hodiny trvalo* ▫ Bylo čtvero/ a jedno každé to bdění za tři hodiny trvalo ▫ Nocturnus, a, um ▫ *co k noci přísluší, noční* ▫ Co k nocy příslušíj/ nočníj ▫ Noctu, aduerbium, et Nocte ▫ *v noci* ▫ W nocy ▫ De multa nocte ▫ *ještě dlouho na noc* ▫ Gestě dlouho na noc ▫ De nocte, idem quod Noctu, apud Cice: et Horat: Noctua ▫ *noční sova* ▫ Nočníj Sowa ▫ Noctiuagus, a, um. pen. cor. ▫ *noční tulák* ▫ Nočníj tulák ▫ Noctifuga ▫ *noci ostejchavý, kdo se noci vzdaluje* ▫ Nocy ostajchawý/ kdo se nocy vzdaluge ▫ Noctiluca ▫ *kdo v noci svítí* ▫ Kdo w nocy swíjtij ▫ Noctesco, is ▫ *tmím se, mrknu* ▫ Tmijm se/ mrknu ▫ Noctescit ▫ *tmí se, počíná mrknouti* ▫ Tmij se/ počijná mrknauti ▫ Pernox, gene. om. ▫ *přesnoční* ▫ Přesnočníj ▫ Luna pernox est ▫ *měsíc před celou noc svítí* ▫ Měsíc před celau noc swíjtij ▫ Pernocto, as ▫ *přes noc zuostávám, celou noc sedám, ponocuji* ▫ Přes noc zuostávám/ celau noc sedám/ ponocugi ▫ Verbum compositum, cuius simplex non est in usu. Maritus pernoctat foris ▫ *manžel zuostává vně přes noc* ▫ Manžel zuostává w ně přes noc ▫ Binocium ▫ *dvě noci* ▫ Dvě nocy ▫ Trinocium ▫ *tři noci, čas ze tří noci* ▫ Tři nocy/ čas ze tříj nocý

Noxa, gene. foemi. ▫ *trestání, hřích, zločinstvo* ▫ Trestánij/ hřijch/ | zločinstwo ▫ Dare noxae, uel dedere noxae ▫ *dopustiti trestati, k trestání dáti* ▫ Dopustiti trestati/ k trestánij dáti ▫ Item, Noxa significat ▫ *vinnu, hřích, provinnění* ▫ Winnu/ hřijch/ prowinněníj ▫ Eximere noxae ▫ *trestání odpustiti, prominouti* ▫ Trestánij odpustiti/ prominauti ▫ Et Damnum ▫ *škoda* ▫ Škoda ▫ Sine noxa aliorum ▫ *škoda bez ublížení jiným* ▫ Škoda/ bez vblíženíj

Ddd1vb

giným ▫ Remittere noxam ▫ *vinnu neb provinnění odpustiti* ▫ Winnu neb prowinnění odpustiti ▫ Noxius, a, um ▫ *škodný, škodlivý, pakostný* ▫ Škodný/ škodlivý/ pakostný ▫ Innoxius ▫ *neškodný* ▫ Neškodný ▫ Obnoxius, a, um ▫ *poddaný, zavázaný, povinný* ▫ Poddaný/ zavázaný/ povinný ▫ Noxia, idem quod Noxa, dum culpam significat.

NV

Nubes, gene. foemi. ▫ *voblak* ▫ Woblak ▫ Nubecula, diminutivum ▫ *vobláček, malej oblak* ▫ Wobláček/ malej oblak ▫ Nubilus, la, lum ▫ *oblakem pošlý, mračný, tmavý* ▫ Oblakem pošlý/ mračný/ tmavý ▫ Et Nubilum, substantivum ▫ *mračno* ▫ Mračno ▫ Nubilofus, a, um ▫ *pln mračen, mračný* ▫ Pln mračen/ mračný ▫ Nubilo, as ▫ *zamračuji, zastiňuji, zatmívám* ▫ Zamračugi/ zaštiňugi/ zatmívám ▫ Obnubilo ▫ *dokonále zastiňuji* ▫ Dokonále zaštiňugi ▫ Nubigenae, generis mafc. ▫ *centauri* ▫ Centauri

Nubo, is, nupsi, nuptum ▫ *zakrývám* ▫ Zakrývám ▫ Item ▫ *pojímám muže* ▫ Pogijmám muže ▫ Nam est mulierum ▫ *vdávám se* ▫ Wdávám se ▫ Mea filia nupsit tuo fratri ▫ *má dcera vdala se za svého bratra* ▫ Má dcera wdala se za svého bratra ▫ Nupturio, apud Apuleium ▫ *chci se vdáti* ▫ Chcy se wdáti ▫ Hinc Nubilus, le ▫ *dorostlá k snoubení, na té době, na vdání* ▫ Dorostlá k snoubení/ na té době/ na vdání ▫ Puella nubilus est ▫ *děvečka zpuosobná k vdání, jest na té době, na vdání* ▫ Děvečka zpuosobná k vdání/ jest na té době/ na vdání ▫ Nupta ▫ *manželka, vdaná* ▫ Manželka/ vdaná | ▫ Innupta ▫ *nezasnoubená, nevdaná* ▫ Nezasnoubená/ newdaná ▫ Et Nuptus, ti, gene. maf. ▫ *manžel* ▫ Manžel ▫ apud Plaut: Nuptui dare, et Nuptum dare ▫ *vydati, za muže dáti* ▫ Wydati/ za muže dáti ▫ Nam Nuptus, nomen quartae declinationis ▫ *vdávání, pojímaní muže* ▫ Wdávání/ pogijmaní muže ▫ significat. Sed Nuptus, a, um. participium. Nupta uerba ▫ *slova, kterýchž nesluší panně mluvíti* ▫ Slova kterýchž nesluší Panně mluvíti ▫ Nuptiae, arum, plurale tantum, gene. foemi. ▫ *svatební veselé, svatba* ▫ Swatební veselé/ Swatba ▫ Nuptialis, le ▫ *co k sňatku neb svatbě náleží, svatební* ▫ Co k sňatku neb Swatbě náleží/ Swatební ▫ Nuptialiter, adverbium ▫ *svatebně, slavně, veselé* ▫ Swatebně/ slavně/ wefele ▫ Composita, Connubo, pen. prod. ▫ *spolu vdávám se* ▫ Spolu wdávám se ▫ Vnde Connubium ▫ *stav manželský, manželství* ▫ Stav manželský/ manželství ▫ Innubo ▫ *jdu do ženichova domu* ▫ Gdu do ženichova domu ▫ Obnubo ▫ *zakrejujám, zastiňuji* ▫ Zakrejujám/ zaštiňugi ▫ Pronubo ▫ *zpravuji, sem starostou na svatbě* ▫ Zprawugi/ sem starostou na Swatbě ▫ Pronubus ▫ *snoubce, kterejž zasnuhuje* ▫ Snoubce/ kterejž zasnuhuje ▫ Graecè Paranympus. Item ▫ *družba na svatbě* ▫ Družba na swatbě ▫ Pronuba, pen. cor. ▫ *která nevěstu vede a přední jest s nevěstiny strany i všecko řídí a zpravuje, družice, stará swadbí* ▫ Která Newěstu vede/ a přední jest s Newěstiny strany/ y všecko řídí a zpravuje/ Družice/ stará swadbí

Nuceria, gene. foemi. ▫ město v Itáli v krajině Kampaní ▫ Město w Italij/ w Kragině Campanij

Nudius tertius ▫ *onehdy, před včerejškem* ▫ Onehdy/ před včeraýřkem ▫ Nudius quartus ▫ *před třmi dny, před onehdejškem* ▫ Před třmi dny/ před onehdeýřkem ▫ Et Nudius tertius decimus ▫ *před dvanácty dny* ▫ Před dvanácty dny ▫ apud Ciceronem

Nudus, a, um ▫ *nahý, obnažený, prostý neb chaterný* ▫ Nahý/ obnažený/ prořřtý/ neb chaterný ▫ Item ▫ *zbavený* ▫ Zbawený ▫ Vrbs nuda praefidijs, Cice ▫ *město neosazené, bez ochrány* ▫ Město neofázené/ bez ochrány ▫ Nuditas ▫ *nahota, obnažení, sprostnost, chodoba* ▫ Nahota/ obnažení/ řřprostnost/ chodoba ▫ Nudo, as ▫ *obnažuji, odkreýřvám neb zbavuji* ▫ Obnažugi/ odkreýřvám/ neb zbawugi ▫ Metapho ▫ *zjevují, oznamují* ▫ Zgewugi/ oznamugi ▫ Denudo, pen. prod. idem quod simplex. Enudo ▫ *vykládám* ▫ Wykládám ▫ Denudatio ▫ *odkreýřvání, obnažení* ▫ Odkreýřvání/ obnaženíj

Ddd2rb

Nugae, arum, plur. tantum, gene. foemi. ▫ *Daremné žvání, neužitečné řeči, klevety, marné věci* ▫ Daremné žváníj/ nevžitečné řeči/ klewety/ marné věcy. ▫ Nugamenta idem. Nugalis, e. Item, Nugatorius, a, um ▫ *lehkomyslný, klevetný, lživý, klamavý* ▫ Lehkomyslný/ klewetný/ lživý/ klamavý ▫ Nugax, et Nugator ▫ *pliskač, daremný žvác* ▫ Plyřkač/ daremný žvác ▫ Nugigerulus, pen. cor. ▫ *klevetný, lžínůřka* ▫ klewetný/ lžijnůřka ▫ Nugiuendus ▫ *kramář, kterýž loutky, ženské ozdoby a titěrky dětinské prodává, kdo hřičky dělá i prodává* ▫ Kramář/ kterýž loutky/ ženské ozdoby a titěrky dětinské prodává/ kdo hřičky dělá/ y prodává ▫ Nugor, aris ▫ *mluvím neb provodím marné věci, klevety rozprávím, žvu, tlachám, pliskám* ▫ Mluwijm/ neb prowodijm marné věcy/ klewety rozprávijm/ žwu/ tlachám/ plyřkám

Nullus, a, um ▫ *žádný* ▫ Zíádný ▫ Aliquando aduerbialiter ponitur pro Non. Nullus faciam ▫ *neučiním, nechci učiniti* ▫ Nevčiniijm/ nechcy učiniti ▫ ut suo idiotifmo loquuntur rustici Concordienfes. Nullatenus ▫ *žádnou měrou, žádným obyčejem, nikoli, nijakž* ▫ Zíádnau měrau/ žádným obyčejem/ nikoli/ nigakž ▫ Nullibi ▫ *nikdež, na žádném místě* ▫ Nikdež/ na žádném mijeřtě ▫ Nullus sum, ualdè metuentis, uel desperantis uox ▫ *nejsem k ničemu, za nic nestojím, nic do mne není* ▫ Negsem k ničemu/ za nic nestogijm/ nic do mne neníj

Num, aduerbium interrogandi, quod | negationem intelligit. Num ego scire possum, quid tu cogites? ▫ *zdaliž já věděti mohu, co ty myřliš?* ▫ Zdaliž já věděti mohu/ co ty myřlijs? ▫ Numnam, idem hoc est, non possum scire. Nunquid, est dictio exposcentis mandata ▫ *když se kdo někoho ptá, chce-li mu co poručiti* ▫ Když se kdo někoho ptá/ chceli mu co poručiti

Ddd2va

Numa, dictus Pompilius, gene. mascu. ▫ *vlastní jméno druhého krále římského, hned po Romulovi* ▫ Wlastnij gméno druhého Krále Řřijmřkého/ hned po Romulowi

Numella, gene. foem. ▫ *halšřryk, kraví úvazek, dřevěnná houžev, čím krávy k jeslím řřivazují, dřevěnná halže* ▫ Halřřryk/ krawij vwazek/ dřewěnná haužew/ čijm kráwy k geslým

přiwazugij/ dřewěnná halže ◻ Item genus tormenti, uel poenae, ut funt apud nos uerfatales numellae, et ferreae, quibus uerberones et maftigiae inferto collo à carnifice confpiciendi publicè exhibentur ◻ *železni kruhové, kteréž kat zločinciuom na hrdlo dáwá, aby byli za diwadlo lidu* ◻ *Zěleznij kruhowé/ kteréž kat zločinciuom na hrdlo dáwá/ aby byli za diwadlo lidu*

Numen, gen. neut. ◻ *Boží wuole, božská moc* ◻ Božij wuole/ Božlká moc ◻ Vnde eundem Deum diuerfa numina habere dicimus. Aliquando pro ipfo Deo ◻ *za Boha neb božství* ◻ Za Boha/ neb Božftwij

Numerus, gene. mafcu. ◻ *počet* ◻ Počet ◻ Item ◻ *zpořádaní* ◻ Zpořádanij ◻ Digerere in numerum ◻ *zpořádati* ◻ Zpořádati ◻ Aliquando fignificat ◻ *zpuosob na hlasitost zpívání* ◻ Zpuosob na hlafytoft zpijwánij ◻ Et Oratio numeris constans ◻ *řeč, kteréž pedes carminis má* ◻ Ržeč kteréž pedes carminis má ◻ Numeris adftingere ◻ *na verše zdělati* ◻ Na werffe zdělati ◻ Omnibus numeris abfolutum est ◻ *dokonále jest dodělano* ◻ *Dokonále geft dodělano* ◻ Ex illo numero est ◻ *z té roty, z té strany, z toho houfu jest* ◻ Z té roty/ z té ftrany/ | z toho hauffu geft ◻ Numero eximere aliquem ◻ *někoho povejšiti, předního učiniti* ◻ Někoho poweyšfiti/ přednijho včiniti ◻ In numerato habet ◻ *přihotowil neb pohotově má* ◻ Přihotowil/ neb pohotově má ◻ Numerofus, a, um ◻ *veliký, mnohého počtu* ◻ Weliký/ mnohého počtu ◻ Numerofa oratio ◻ *karmen* ◻ Carmen ◻ Numeralis, le ◻ *co ku počtu náleží, početní* ◻ Co ku počtu náležij/ početnij ◻ Numerabilis, le ◻ *počtedlný, zčitedlný, číslný, co počteno, zečteno býti muože* ◻ Počtedlný/ zčitedlný/ čijlný/ co počteno/ zečteno býti muože ◻ Innumerabilis ◻ *nezčitedlný, nezčíslný* ◻ Nezčitedlný/ nezčíslný ◻ Innumerus, a, um. ferè idem ◻ *mnohý, veliký* ◻ Mnohý/ weliký ◻ Innumerus aceruus ◻ *veliká hromada* ◻ Weliká hromada ◻ Numeratim, aduerbium ◻ *početně, počtem, fkrze počet* ◻ Početně/ počtem/ fkrze počet ◻ Innumerabiliter ◻ *nezčíslně* ◻ Nezčíslně ◻ Numerarius, a, um ◻ *co v počet přífluší* ◻ Co w počet příflušfij ◻ Supernumerarium ◻ *co jest nad neb přes počet přidáno* ◻ Co geft nad/ neb přes počet přidáno ◻ Numero, as ◻ *čtu, počítám* ◻ Čtu/ počijtám ◻ Item ◻ *platím* ◻ Platijm ◻ Numeratio ◻ *počítání* ◻ Počijtánij ◻ Adnumero ◻ *hotové čtu, přičítám, připojuji* ◻ Hotové čtu/ přičijtám/ připogugi ◻ Connumero ◻ *spolu čtu* ◻ Spolu čtu ◻ Inter illos connumeratur ◻ *mezi tyto přífluší* ◻ Mezy tyto příflušfij ◻ Dinumero ◻ *rozčítám, pořádně čtu* ◻ Rozčijtám/ pořádně čtu ◻ Dinumerat digitos ◻ *na prstech počítá* ◻ Na prstech počijtá ◻ Enumero ◻ *čtu pořád, jedno po druhém, vypravuji, wyčítám* ◻ Čtu pořád/ gedno po druhém/ wyprawugi/ wyčijtám ◻ Enumerationis ◻ *pořádné wyčítání, wyprawování* ◻ Pořádné wyčijtánij/ wyprawowánij ◻ Oratores uocant Enumerationem, quod aliàs graecè dicitur ◻ *ἐπίλογος* ◻ Epilogus ◻ *wyprawování najpotřebnějších kusuow při konci řeči* ◻ Wyprawowánij naypotřebněgfijch kusuow při koncy řeči ◻ Pernumero ◻ *naskrze počítám, do konce sčítám* ◻ Na fkrze počijtám/ do konce fčijtám ◻ Renumero | ◻ *zase čtu, zase dáwám neb platím* ◻ Zase čtu/ zase dáwám neb platijm

Ddd2vb

Ddd3ra

Numidia, gene. foemini. ▫ *krajina v Africe, mezi Maurytani a Kartago* ▫ Krajina w Affryce/ mezy Maurytani/ a Carthago ▫ Numidae ▫ *obyvatelé tu též* ▫ Obywatelé tu též ▫ aliás Nomades, Vide supra. Numidicus, a, um ▫ *co odtud jest* ▫ Co odtud geft ▫ Numidicum marmor, Numidicus lapis ▫ *numidický kámen, z Numidie* ▫ Numidycký kámen/ z Numidye

Numantia, gene. foemi. ▫ *bylo město v Hispanii tarraconenské* ▫ Bylo Město w Hyſpanii Tarraconenské ▫ Vnde Numantinus, a, um ▫ *co odtud jest neb tam přísluší* ▫ Co odtud geft/ neb tam přísluſij ▫ Scipio numantinus dictus ab expugnata Numantia

Numitor, gene. maſc. ▫ *vlastní jméno děda Romule a Rema* ▫ Wlaſtnij gméno Děda Romule a Rema

Numus, uel **Nummus** ▫ *mince neb peníze* ▫ Mince/ neb penijze ▫ quod in nummis habet ▫ *co na hotových peněžích neb na minci má* ▫ Co na hotových peněžích/ neb na mincy má ▫ Numisma, idem ▫ νόμισμα ▫ Numus aureus ▫ *zlatá mince, zlatý* ▫ Zlattá¹⁷⁴ mince/ zlatý ▫ Numus adulterinus ▫ *falešná mince, peníz* ▫ Falešná mince/ penijz ▫ Et Numus, idem quod Sestertius ▫ *čtvrtá částka jednoho denaria, nepochybně dva krajcary ecké* ▫ Čtvrtá částka gednoho Denaria/ nepochybně/ dva Kraycary Ecké ▫ Vnde mille nummum, et Mille sestertium, pro eodem ▫ *pětmezcítma korun* ▫ Pětmezcýtma Korun ▫ Autore Budaeo. Numulus, diminutivum ▫ *drobná mince* ▫ Drobná mince ▫ Numo addicere, Vide supra. Numofus, a, um. et Numatus, a, um ▫ *pln peněz, peněžitý, bohatý* ▫ Pln peněz/ peněžitý/ bohatý ▫ Numarius, a, um ▫ *co penězuom neb minci náleží* ▫ Co penězuom neb Mincy náležij ▫ Numarij iudices ▫ *dary pamazaní, peníze porušení soudcové* ▫ Dary pamazani/ peníze poruſſenij Saudcové ▫ Numularius ▫ *peněžoměnec* ▫ Peněžoměnec ▫ Menfarius, idem

Ddd3rb

Nunc, adverbium temporis ▫ *nyní, nyníčko* ▫ Nynij/ nynijčko ▫ Nunc temporis ▫ *nynějšího času* ▫ Nyněgſſijho času ▫ Aliquando non ſignificat tempus, et pro Sed accipitur

Nuncio, as, aui ▫ *oznamuji, zvěstuji, věděti dávám* ▫ Oznamugi/ zwěſtugi/ wěděti dávám ▫ Nunciare ſalutem ▫ *pozdravení pověděti* ▫ Pozdrawenij powěděti ▫ Voluptatem magnam nuncias, Teren ▫ *pravíš neb zvěstuješ mi velikou radost, potěšení* ▫ Prawijſ/ neb zwěſtugeſ mi welikau radoſt/ potěſſenij ▫ Nuncius ▫ *posel, zvěstovatel, oznamovatel, ukazatel* ▫ Poſel/ zwěſtowatel/ oznamowatel/ vkazatel ▫ Et Nuncia ▫ *zvěstovatelkyně, oznamitelkyně* ▫ Zwěſtowatelkyně/ oznamitelkyně ▫ Cice: Internuncius ▫ *mezi posly, zapovídátel, svodník* ▫ Mezy poſly/ zapowijdatel/ ſwodnijk ▫ Item, Nuncium ▫ *poselství, oznámení* ▫ Poſelſtwij/ oznámenij ▫ Nunciatio ▫ *zvěstování* ▫ Zwěſtowánij ▫ Nuncium remittere ▫ *odpověď dáti, odpověděti se* ▫ Odpowěd dáti/ odpowěděti ſe ▫ Iam biennium est, cum uxori nuncium remiſiſti, Cicero, id est, cum repudiaſti eam ▫ *jest tomu již dvě léta, jak si se s svou ženou rozvedl neb od sebe ji zahnal* ▫ Geft tomu giž dvě léta/ yak ſy ſe s ſwau ženau rozwedl/ neb od ſebe gi zahnal ▫ Compoſi: Adnuncio, uel Annuncio ▫

¹⁷⁴ Zlattá] Zlatta tisk

zvěstuji ▫ Zwěstugi ▫ Hinc Annunciatio ▫ zvěstování ▫ Zwěstowánij ▫ Denuncio ▫ věděti dáwám, zjevně oznamuji ▫ Wěděti dáwám/ zgewně oznamugi ▫ Aliquando ▫ hrozím ▫ Hrozým ▫ Minor. Denunciatio ▫ zjevně oznamování ▫ Zgewně oznamowánij ▫ Enuncio ▫ zjevují, vyřikám ▫ Zgewugi/ wyřijkám ▫ Praenuncio ▫ předpovídám, předzvěstuji ▫ Předpowijdám/ předzwěstugi ▫ Pronuncio ▫ vyřikám, vejpověd činím ▫ Wyřijkám/ waypowěd činijm ▫ Meum non est in hac re, quam non intelligo, quicquam pronunciare | ▫ mně nesluší v té věci, kteréž nerozumím, nětco vypovídati ▫ Mně nefluffij/ w té wěcy kteréž nerozumijm/ nětco wypowijdati ▫ Pronunciatio ▫ vyřknutí ▫ Wyřknutij ▫ Pronunciatum, substantium ▫ dokonalá řeč, snešení, zuostání ▫ Dokonalá řeč/ fneffenij/ zuoftánij ▫ Obnuncio ▫ zvěstuji zlou věc neb na odpor, odmlouvám neb odpírám ▫ Zwěstugi zlawwěc/ neb na odpor/ odmlauwám/ neb odpijrám ▫ Propriè fuit Augurum. Renuncio ▫ zase oznamuji, dáwám znáti, zjevně pravím ▫ Zase oznamugi/ dáwám znáti/ zgewně prawijm ▫ Item ▫ odřikám, vypovídám, opouštím ▫ Odřijkám/ wypowijdám/ opauštijm ▫ Renuncio tibi hospicium ▫ vypovídám' hospodu ▫ Wypowijdám' hospodu ▫ Omnibus amicitiam renunciaui ▫ vypověděl sem všem přátelství ▫ Wypowěděl sem wšsem přátelstwij

Ddd3va

Nuncupo, as, aui, pen. cor. ▫ jmenuji neb nazývám ▫ Gmenugi neb nazývám ▫ Item ▫ nahlas pravím ▫ Na hlas prawijm ▫ Quod ueteres lingua nuncupare dicebant. Et testamentum nuncupare ▫ slovy bez písma, porízení neb kšaft činiti ▫ Slowy bez písma/ porízenij neb kšafft činiti ▫ ut milites in summo discrimine solebant. Nuncupare uota ▫ slib činiti, přiřikati ▫ Slib činiti/ přiřikati ▫ Nuncupatio ▫ jmenování ▫ Gmenowánij ▫ Nuncupare etiam ▫ oddati, připsati, přivlastniti ▫ Oddati/ připfati/ přiwlastniti ▫ Nuncupare alicui librum ▫ oddati někomu knihu ▫ Oddati někomu knihu ▫ Nuncupatorius, a, um ▫ oddávající etc. ▫ Oddawagijcý etc.

Nundinae, arum, Vide Nouem

Nunquam ▫ nikdá, žádného času ▫ Nikdá/ žádného času ▫ Nonnunquam ▫ někdy, načas ▫ Někdy/ načas ▫ Nunquam non ▫ vždycky ▫ Wždycky ▫ Nunquid et Nunquando, sunt interrogantis. Nunquid hic uides, quod tibi doleat? ▫ vidíš-li tuto co, ještě by na těžkost bylo? ▫ Widijšli tuto co/ gešto' by na těžkost bylo?

| **Nuo**, is, nui, nutum ▫ chci neb dáwám znamení, mžikám ▫ Chcy/ neb dáwám znamenij/ mžijkám ▫ Nuto, as, frequentatium ▫ pilně znamení neb návěští dáwám ▫ Pilně znamenij neb návěštij dáwám ▫ Metapho ▫ hejbi se, vykli sebou ▫ Haybi fe/ wykli sebau ▫ Arbores nutant ▫ stromové hejbi se, klátí se, viklí se ▫ Stromové haybij fe/ klátij fe/ wiklij fe ▫ Item ▫ pochybuji ▫ Pochybugi ▫ Animus nutat ▫ mysl pochybuje, vikle se na obě straně ▫ Myšl pochybuge/ wikle fe na obě straně ▫ Nutatio ▫ viklání, hýbání ▫ wikláníj/ hýbáníj ▫ Nutus ▫ vuole, rozkaz, pokynutí, návěští ▫ Wuole/ rozkaz/ pokynutij/ návěštij ▫ Item ▫ mhournutí, mžikání očima ▫ Mhaurnutij/ mžijkáníj očima ▫ Ad illius nutum fiunt omnia ▫ všecko se děje podlé jeho vůle neb rozkazu ▫ Wšfecko fe děje podlé geho

Ddd3vb

wůle/ neb rozkazu ▫ Aliquando significat ▫ *návěští, vyznamenání vuole* ▫ Návěštitij/ vyznamenáníj wuole ▫ Nutu quid uelit, indicat ▫ *návěštím dává znáti, co by chtěl míti* ▫ Návěštitijm dává znáti/ co by chtěl miji ▫ Composi: Abnuo ▫ *odvoluji, odporuji, potřásám hlavú, že nechci* ▫ Odwolugi/ odporugi/ potřásám hlavú/ že nechcy ▫ Abnuto, frequentat. Adnuo, uel Annuo ▫ *přivoluji, vuoli dávám, dopouštím* ▫ Přiwolugi/ wuoli dávám/ dopausšitijm ▫ Innuo ▫ *navěští, vnuknutí dávám* ▫ Nawěštitij/ wnuknutij dávám ▫ Renuo, ferè idem quod Abnuo ▫ *odpírám, odvoluji kyváním, že již nechci* ▫ Odpijráj/ odwolugi kywánijm/ že giž nechcy

Nuper ▫ *nedávno, onehda* ▫ Nedáwno/ onehda ▫ Aduerbum temporis. Vnde fit Nuperus, a, um ▫ *dřevní, nedavní* ▫ Dřewnij/ nedawnij ▫ Et Nuperrimus ▫ *docela nový, nedávníčkový* ▫ Docela nowý/ nedáwnijčkový

Nurus, us, gene. foemi. ▫ *synova žena, nevěsta* ▫ Synowa žena/ Newěšta

Nurfia, gene. foemini. ▫ *město v Itáli v krajině Tuscí* ▫ Město w Itáli/ w krajině Tuscij

Nufquam ▫ *nikdež, na žádném místě* ▫ Nikdež/ na žádném mij|ftě ▫ Vide infra Vřpíam

Ddd4ra

Nutrio, is, iui ▫ *odchovávám mladé, živím, krmím* ▫ Odchowávám mladé/ žiwijm/ krmijm ▫ Et Nutricor, aris, apud Cicero. Nutrire comam ▫ *vlasuom dáti ruosti* ▫ Wlasuom dáti ruofti ▫ Sic barbam nutrire ▫ *bradu nositi* ▫ Bradu nofyti ▫ Nutrire tacitos ignes, apud Poëtas ▫ *tajnú milost při sobě chovati* ▫ Tainú milost při sobě chowati ▫ Nutrico, as, idem, et Enutrio ▫ *odchovávám, vykrmuji* ▫ Odchowávám/ vykrmugi ▫ Nutricatio ▫ *odchování, uživení* ▫ Odchowánij/ vžijwenij ▫ Nutritor ▫ *odchovatel dětí* ▫ Odchowatel dětij ▫ Item, Nutritius, a, um ▫ *co k odchování náleží, schovanec* ▫ Co k odchování náležij/ schowanec ▫ Nutrix ▫ *chůva, chovačka* ▫ Chúwa/ chovačka ▫ Nutricula, diminutivum ▫ *chůvička* ▫ Chůwička ▫ Et Nutricia, orum, plura. tant. ▫ *mzda za krmení, odplacení a záplatek za odchování* ▫ Mzda za krmenij/ odplacenij/ a záplatek za odchování ▫ τροφῆον ▫ Nutrimentum ▫ *živnost, potrava, pokrm* ▫ Ziwnost/ potrawa/ pokrm

Nux, gene. foemi. ▫ *vořech, každé owoťce s tvrdou škořepinou* ▫ Wořech/ každé owotce s twrdau škořepinou ▫ Nux iuglans ▫ *vlaský vořech* ▫ Wlaský wořech ▫ Nux auellana, uel Praenestina, Item, Nux Pontica ▫ *lézkový vořech* ▫ Lézkový Wořech ▫ Nux Graeca, uel Nux Thasia ▫ *mandlová pecka neb vořech* ▫ Mandlowá pecka neb Wořech ▫ Significat etiam arborem ▫ *vořechový strom* ▫ Wořechový štrom ▫ Nucula, diminutivum ▫ *voříšek* ▫ Woříšsek ▫ Nuceus, a, um ▫ *co z vořechu jest, vořechový* ▫ Co z Wořechu gešt/ Wořechový ▫ Nuces relinquere ▫ *děťinské věci odvrce, s děťinskými věcmi více se neobíratí* ▫ Děťinlké wěcy odwrcy/ s děťinskými wěcmi wijce se neobijrati ▫ Nucleus ▫ *vořechové jádro* ▫ Wořechové yádro ▫ Metaphoricè ▫ *vnitřek každé věci, pravé owoťce* ▫ Wnitřek každé wěcy/ prawé Owotce ▫ Eucleo ▫ *vykládám, vyjadřuji, jádra dobývám* ▫ Wykládám/ wygadřugi/ yádra dobýwám

| **Nycteris**, gene. foemi. latinè Vespertilio ▫ *netopýř* ▫ Netopýř

Ddd4rb

Nycticorax, gener. masculi. ▫ *sejč, sejček* ▫ Sayc/ Sayček

Nyctileus, gene. masculi. Trifyllabum ◻ *přijmí Bakchovo* ◻ Prijgmij Bacchowo ◻ Vnde Nyctileia, plura. ◻ *oběti Bakchovy* ◻ Oběti Bacchowy

Nyctilops, Lusciofus, Vide supra

Nympha, gener. foemini. latinè Sponfa ◻ *nevěsta* ◻ Newěšta ◻ Et ueteres aquarum Deas Nymphas uocarunt ◻ *staří bohyně wod nymphas nazývali neb všechny zemské bohyně* ◻ Staříj/ bohyně wod Nymphas nazývali/ neb všěcky zemské Bohyně ◻ Nymphae aues ◻ *včeličky, kteréž se tepruov rozplodily a zpuosob včel na sebe vzaly* ◻ Wčeličky/ kteréž se tepruow rozplodily/ a zpuosob Wčel na sebe wzaly ◻ Nam primum funt uermiculi. Nymphaea, plur. tan. ◻ *lázeň* ◻ Lázeň ◻ Lauacra ◻ *vodní lázeň* ◻ Wodnij lázeň ◻ Nymphus, latinè Sponfus ◻ *ženich* ◻ Zěnich ◻ Neonymphus ◻ *nový ženich* ◻ Nowý ženich ◻ Paranymphus ◻ *družba, dejverec, kdo nevěstu vodí, vrchní zpráwce swatby, starosta* ◻ Družba/ deywerec/ kdo Newěštu wodij/ wrchnij zpráwce swatby/ Starosta ◻ latinè Auspex

Nyfa, gene. foemini. ◻ *jméno mnohých měst, a obzvláště jednoho v Indii, kteréž Bacchus ustawěl* ◻ Gméno mnohých měst/ a obzvláště gednoho w Indii/ kteréž Bacchus wstawěl ◻ Vnde Nyfaeus est dictus ◻ *buoh Bacchus* ◻ Buoh Bacchus ◻ Nyfus ◻ *vlastní jméno jednoho Trojanského* ◻ Wlastnij gméno gednoho Trojanského

INCIPIENTIA AB O.

O, Aduerbum uocandi, O discipule, fac tibi curae sit, quod moneo ◻ *o, učedlniče, hled' na péči to míti, k čemu tě napomínám* ◻ O Včedlniče/ hled' na péči to miji/ k čemu tě napomínám ◻ Nunnunquam exclamantis est. O hominum ingratitude ◻ *o, nevděčnosti lidská* ◻ O newděčnosti lidská ◻ Aut mirantis, et fubito perculsi. O salue Pamphile, etc. Item, Optantis. O tantum libeat ◻ *o, byť aspoň se líbilo neb chtěl bych, ať by se líbilo* ◻ O byť aspoň se líbilo/ neb chtěl bych ať by se líbilo

Ddd4va

Oaxis, gene. masculi. ◻ *řeka na wostrowě jménem Krétě* ◻ Ržeka na Wostrowě gménem Crétě

OB

Ob, praepositio ◻ *pro* ◻ Pro ◻ Huic ob insignem eruditionem honos debetur ◻ *tohoto w poctivosti míti sluší pro znamenité umění jeho neb pro zpuosobnost i rozšafnost jeho* ◻ Tohoto w poctiwosti miji slusij pro znamenité vmění geho/ neb pro zpuosobnost y rozšafnost geho ◻ Ob oculos ponere ◻ *před oči klásti* ◻ Před oči klásti ◻ Item, in compositione significat, circum. Obambulo ◻ *procházím se okolo, chodím wuokol* ◻ Procházým se okolo/ chodijm wuokol

Obaeratus, Vide in dictione AEs

Obba, gene. foemini. ▫ *flaše dřevěnná neb z proutí pletená* ▫ Flasše dřewěnná/ neb z prautij pletená

Obcaeco, Vide Caecus

Obcalleo, Vide Calleo

Obdo, Vide Do

Obdormio, Vide Dormio

Obduco, Vide Duco

Obdurefco, Vide Durus

Obedio, is, iui ▫ *poslouchám, sem poslušen* ▫ Poflauchám/ sem posluffen ▫ Obediens, nomen ▫ *poslušný* ▫ Pofluffný ▫ Obedientia ▫ *poslušenství* ▫ Pofluffenftwij ▫ Obedienter ▫ *poslušně* ▫ Pofluffně

Obefus, et **Obefitas**, Vide supra Edo

Obelus, gene. mascu. pen. cor. latinè Veru ▫ *rožen* ▫ Rožen ▫ Item ▫ *puňktík neb znameníčko, jimž se v knihách poznamenává, co jest falešně neb neprávě, a co se má zavrci* ▫ Puňktijk/ neb znamenijčko/ gimž se w Knihách | poznamenává/ co gest ffalešně neb neprávě/ a co se má zavrcy ▫ Hinc Obelo notare ▫ *haněti, zavrci* ▫ Haněti/ zavrcy ▫ Et Obelisco notare, idem ▫ *nebo obelicus jest čtverohranatý kámen z jednoho kusu, kterýž rovný neb dlouhý jest a pomálu nahoru špičatý jako rožen* ▫ Nebo Obeliscusgest čtverohranatý kámen z gednoho kufu/ kterýž rovný neb dlouhý gest/ a pomálu nahoru špičatý jako Rožen

Ddd4vb

Obeo, Vide Eo

Obequito, Vide Equus

Oberro, Vide Erro

Obex, icis ▫ gene. dubij ▫ *závora, hyndrování, zadržení, překážka* ▫ Záwora/ hyndrowánij/ zadrženij/ překážka ▫ Obftaculum

Offirmo, Vide Firmo

Obgannio, Vide Gannio

Obiectio, Vide Iacio

Obuius, Vide Eo. Et Obitus, ibidem

Obiter ▫ *podlé toho, mezi tím, mezi jinou věcí* ▫ Podlé toho/ mezy tijm/ mezy ginau věcý ▫ ut Obiter hoc dicam ▫ *abych podlé toho neb mezi jinou řečí to pověděl* ▫ Abych podlé toho/ neb mezy ginau řečij/ to powěděl

Obiurgo, Vide Iurgo

Oblatio, Vide Fero

Oblecto, Vide Lacio

Oblido, Require Laedo

Obligo, Vide Ligo

Oblino, Vide Linio

Obliquus, a, um ▫ *křivolaký, nerovný* ▫ Křiwolaký/ nerowný ▫ Obliquitas ▫ *křivolakost, nerovnost* ▫ Křiwolakoft/ nerownoft ▫ Obliquè ▫ *křivolace, postraně* ▫ Křiwolace/ postraně ▫ Obliquo, as ▫ *křívím, ukřívuji, straním* ▫ Křiwijm/ vkřiwugi/ stranijm

Oblitero, as, aui ▫ *vymazují, v zapomenutí uvodím* ▫ Wymazugi/ w zapomenutij vwodijm ▫ Siue à Litera uel Littore, uel obliuifcor denique deducatur, Beneficij memoria publici | priuatam offensionem oblitterauit, Cicero ▫ *připomínání obecného dobrodiní, obzvláštní nevoli neb ublížení zahladilo neb v zapomenutí přivedlo* ▫ Připomijnánij obecného dobrodinij/ obzvláštnij newoli neb vblíženij zahladilo/ neb w zapomenutij přivedlo ▫ Obliteratio ▫ *zahlazení, vymazání* ▫ Zahlazenij/ wymazánij

Eee1ra

Obliuifcor, eris, oblitus sum, pen. pro. ▫ *zapomínám* ▫ Zapomijnám ▫ Cum accusatiuo, et genitiuo. Oblitus, participium aliquando significat paſiuè, Nunc oblita mihi tot carmina ▫ *nyní mi tak mnoho veršuoov neb karmin v zapomenutí přišlo* ▫ Nynij mi tak mnoho Werſſuoow neb Carmin w zapomenutij přišlo ▫ Obliuio ▫ *zapomenutí* ▫ Zapomenutij ▫ In obliuionem uenire ▫ *v zapomenutí přijíti* ▫ W zapomenutij přigijti ▫ Et Obliuium, uel in plurali Obliuia, pro eodem ▫ *zapomenutí* ▫ Zapomenutij ▫ Obliuiofus, a, um ▫ *zapomínavý, nepamětlivý* ▫ Zapomijnawý/ nepamětlivý

Oblongus, Vide Longus

Obloquor, Vide Loquor

Obluctor, Vide Luctor

Obmutefco, Vide Mutus

Obnitor, et **Obnix**, Vide Nitor

Obnoxius, Quaere Noxa

Obnubilo, Vide Nubes

Obnuncio, Vide Nuncio

Oboleo, Vide Oleo

Obolus, gene. mafc. penult. cor. ▫ *šestý díl jedné drachmy* ▫ Sfeſtý dijl gedné Drachmy ▫ Item ▫ *peníze neb mince okolo čtyř peněz konstanských neb puol třetího ſtroſpurského, nětco více než krajcar* ▫ Penijze neb Mince/ okolo čtyř Peněz Konſtanſkých/ neb puol třetího Sſtroſpurſkého/ nětco wijce než Kraycar ▫ Semiobolus ▫ *puol obolu, dva konſtanſké peníze neb jeden ſtroſpurſký, a čtvrtý díl toho peníze nepochybně* ▫ Puol Obolu/ dwa Konſtanſké penjze/ neb geden Sſtroſpurſký/ a čtvrtý dijl toho penijze nepochybně ▫ Diobolaris, e ▫ *co za dva obole muože zjednáno býti, neplatný, opovržený* ▫ Co za dwa Obole | muože zgednáno býti/ neplatný/ opowržený

Eee1rb

Oborior, Vide Orior

Obrepo, Vide Repo

Obrigeo, Vide Rigeo

Obrizum, gener. neut. ▫ *rejzí zlato, kteréhož neubývá, když se v ohni přepaluje, dygnovitě čisté zlato* ▫ *Reyzý zlatto/ kteréhož nevbývá/ když se w ohni přepaluge/ dignowité čifté Zlatto*

Obruo, Vide Ruo

Obfcoenus, Vide Coenum

Obscurus, a, um ▫ *tmavý, skrytý, k vyrozumění těžký* ▫ *Tmawý/ fskrytý/ k wyrozuměnij těžký* ▫ *Obscura oratio* ▫ *temná, nesrozumitedlná řeč* ▫ *Temná/ nefrozumitedlná řeč* ▫ *Item, Obscurus* ▫ *neurozený, prostý, prostého řádu* ▫ *Nevrozený/ prostý/ prostého řádu* ▫ *Obscurè* ▫ *skrytě, zatemněle, tmavě* ▫ *Skrytě/ zatemněle/ tmawě* ▫ *Obscuro genere natus* ▫ *z neurozeného rodu neb z prostého řádu narozený* ▫ *Z nevrozeného rodu/ neb z prostého řádu narozený* ▫ *Obscuritas* ▫ *tmavost, neurozumitedlnost, neurozenost* ▫ *Tmawoft/ nevrozumitedlnoft/ nevrozenoft* ▫ *Obscuro, as* ▫ *zatmívám, zastíňuji* ▫ *Zatmijwám/ zaftijňugi* ▫ *Obscuratio* ▫ *zatmění, zastínění* ▫ *Zatměnij/ zaftijněnij*

Obfecro, as, Vide in dictione Sacer

Obfecundo, Require Secundus

Obfequium, Vide Sequor

Obfero, Vide Sero

Obferuantia, Require Seruo. Et Obferuabilis, ibidem

Obfes, gene. com. ▫ *zastavenec, muž zastavený* ▫ *Zaftawenec/ Muž zaftawený* ▫ *Obfides funt* ▫ *kteríž se zastavují, lidé zastavení* ▫ *Kterijž se zaftawugij/ Lidé zaftawenij*

Obfideo, **Obfidionalis**, Vide Sedeo

Obfigno, et **Obfignator**, Vide Signum

Obfifto, Vide Sifto

Obfitus, a, um, pen. cor. ▫ *obalená, obložený, zakrytý, uprášený* ▫ *Obalená/ ob|ložený/ za- krytý/ vprášený* Eee1va

Obftaculum, gener. neut. ▫ *překážka, hyndrování* ▫ *Překážka/ hyndrowáníj*

Obfoleo, et **Obfolefo**, Vide Oleo

Obftetrix, icis, gene. foemi. ▫ *bába při porodu* ▫ *Bába při porodu* ▫ *Obftetrico, as* ▫ *pomáhám při porodu, sem babou, babím* ▫ *Pomáhám při porodu/ fem Babau/ babijm*

Obfonium, gene. neut. ▫ *všeliké krmě, kteréž k vínu a k chlebu jedí, kuchynské krmě* ▫ *Wffeliké krmě/ kteréž k wijnu a k chlebu gedij/ kuchynské krmě* ▫ *Obfono, as, uel Obfonor, aris, pen. prod.* ▫ *pokrmý kupuji neb woběd strojím* ▫ *Pokrmý kupugi/ neb Woběd ftrogijm* ▫ *Obfopaeus* ▫ *kuchař* ▫ *Kuchař* ▫ *Alij haec omnia fcribunt per pf. Obfonator* ▫ *kdo do kuchyně jedná pokrmý, kupovatel, hokynář, šafář* ▫ *Kdo do kuchyně gedná pokrmý/ kupowatel/ hokynář/ fšaffář*

Obftino, as, aui, pen. cor. ▫ *zatvrzují, hluboce vpouštím, neustoupám* ▫ *Zatwrzugi/ hluboce wpauštijm/ nevftaupám* ▫ *Obftinatio* ▫ *zatvrzení mysli, neústupnost* ▫ *Zatwrzenij myfli/*

- nevtupnoft ▫ Obftinatè, aduerb. ▫ *zatvrzeně, neústupně* ▫ *Zatwrzeně/ nevtupně* ▫ *Obftinatus*, a, um ▫ *zatvrzený, neústupný, zarputilý* ▫ *Zatwrzený/ nevtupný/ zarputilý*
- Obftipus**, a, um, pen. pro. ▫ *tvrdé šije, křivohlavý, svěsohlavý, kdo hlavu na ramena věší* ▫ *Twrdé šlige/ křiwohlawý/ fwěsohlawý/ kdo hlawu na ramena wěšlij*
- Obfto**, Vide Sto
- Obftrepto**, Vide Strepto
- Obfttringo**, Vide Stringo
- Obfttructio**, Vide Struo
- Obfttupeo**, Vide Stupor
- Obfurdefco**, Vide Surdus
- Obfttrigilo**, as, aui ▫ *odpírám, odmlouvám, laji* ▫ *Odpijrám/ odmlauwám/ lagi*
- Obtempero**, Vide Tempero
- Obteftor**, Require Teftis
- Obturo**, as, aui, pen. pro. ▫ *zavírám, zakvačuji, zacpávám* ▫ *Zawijrám/ | zakwačugi/ zacpávám* ▫ *Quidam cum afpiratione fcribendum putant. Hoc uerbo omnibus os obturabis* ▫ *tím slowem všem usta zacpáš, k mlčení přivedeš* ▫ *Tijm slowem wšfem wfta zacpáš/ k mlčenij přiwedeš* ▫ *Obturiatio* ▫ *zavírání, zacpání, zawázání* ▫ *Zawijránij/ zacpánij/ zawázanj* Eee1vb
- Obticeo**, Vide Taceo
- Obtineo**, Vide Teneo
- Obtingit**, imperfonale ▫ *přihází se, trefuje se* ▫ *Přiházý fe/ trefuge fe*
- Obtrecto**, Vide Traho, et Tracto
- Obtrigo**, is, pen. prod. ▫ *slibem zavazuji* ▫ *Slibem zawazugi* ▫ uel *Obfttringo*
- Obtritrus**, Vide Tero
- Obtrudo**, Vide Trudo
- Obtrunco**, require Truncus, uel Trunco
- Obtundo**, Vide Tundo, et Obtufus, ibidem
- Obturbo**, Vide Turba
- Obtutus**, us ▫ *pohledění* ▫ *Pohleděnj* ▫ Vide Tueor
- Obuiam**, et **Obuius**, Vide in dictione Via
- Obumbro**, Vide Vmbra
- Obuoluo**¹⁷⁵, Quaere Voluo

¹⁷⁵ Obuoluo] Obuolo *tisk*

OC

Occa, gene. foemi. ▫ *brány vlačebné* ▫ Brány vlačebné ▫ Occo, as ▫ *vláčím, zavlačuji* ▫ Wlačijm/ zavlačugi ▫ Occatorius, a, um ▫ *co k branám vlačebným náleží* ▫ Co k branám vlačebným náležij ▫ Occatio ▫ *vláčení, když hroudy rozrážejí a semeno zavlačují* ▫ Wlačeníj/ když hroudy rozrážegij/ a femeno zavlačugij ▫ Inocco, et Deocco ▫ *dobře zavlačuji neb zahrabuji* ▫ Dobře zavlačugi/ neb zahrabugi

Occaeco, Vide Caecus

Occalleo, Vide Calleo

Occafio, gene. foemi. ▫ *případ, příčina, pravá případnost času* ▫ Příjpad/ přijčina/ prawá případnoft času ▫ Occafionem capere ▫ *případnost, příhodnost, příčiny hledati* ▫ Příjpadnoft/ příjhadnoft/ přijčiny hledati ▫ Occafioncula, dim. ▫ *případnůstka* ▫ Příjpadnůstka

Occafus, us, gener. mafcu. ▫ *zahynutí, smrt* ▫ Zahynutij/ Smrt ▫ De homine, et maiori-bus rebus dicitur. Occafus Laelij ▫ *smrt Leliowa* ▫ Smrt Leliowa ▫ Occafus Reipublicae ▫ *zahynutí města neb obecného dobrého* ▫ Zahynutij Měfta/ neb obecného dobrého ▫ Item ▫ *slunce zapadání, západ* ▫ Slunce zapadáníj/ západ ▫ Occidens, fubftantium, ferè idem ▫ *neb západní strana nebe, kde slunce zapadá* ▫ Neb západnij ftrana nebe/ kde Slunce zapadá ▫ Hinc Occidentalis, le ▫ *co proti západu slunce neb večerní straně leží* ▫ Co proti západu slunce/ neb večernij straně ležij ▫ Occiduus, a, um, idem

Occido, Vide Cado, et Caedo

Occino, Vide Cano

Occiput, et **Occipitium**, gener. neut. ▫ *tejl, zadní částka hlavy* ▫ Teyl/ zadnij částka hlavy

Occulo, is, ui, occultum, pen. cor. ▫ *skrývám, zakrývám* ▫ Skrývám/ zakrývám ▫ Occulto, as, frequentatium ▫ *velmi zakrývám* ▫ Welmi zakrývám ▫ Vnde Occultus, a, um ▫ *skrytý, tajný, zakrytý* ▫ Skrytý/ tagný/ zakrytý ▫ Occultatio ▫ *skrejvání, zakrývání, pokrývání* ▫ Skraywáníj/ zakrýváníj/ pokrýváníj

Ocludo, Vide Claudio

Occumbo, Require Cubo

Occupo, as, aui, pen. cor. ▫ *uvazuji se, opatruji, zásobuji, vladnu* ▫ Vwazugi fe/ opatruji/ zásobugi/ wladnu ▫ Ego prior hunc locum occupavi ▫ *já sem se prvé v to místo uvázal, je opanoval a zastal* ▫ Yá fem fe prvé w to mijfto vwázal/ ge opanowal a zaftal ▫ Mors continuò illam occupat, Terent: ▫ *smrt hned ji zachvátila* ▫ Smrt hned gi zachvátila ▫ Tantus timor homines occupavit ▫ *takový strach na lidi přišel* ▫ Takowý ftrach na lidij přiffel ▫ fignificat etiam coll|loco. Item, Detineo ▫ *hyndruji, zdržuji* ▫ Hyndrugij/ zdržugi ▫ Vnde Occupatio ▫ *opánování, vladnutí* ▫ Opanowáníj/ wladnutij ▫ Aliquando ▫ *nechvíle, zanepráždnění, jednání, práce* ▫ Nechwijle/ zanepráždněníj/ gednáníj/ práce ▫ Per occupationes ad te non potui uenire ▫ *pro zanepráždnění nemohl sem k tobě přijíti* ▫ Pro zanepráždněníj nemohl fem k tobě přigijti ▫ Et Occupatus, a, um ▫ *neprázdný,*

nedospěšný, zaneprázdněný ▫ Neprázdný/ nedospěšný/ zaneprázdněný ▫ Item, Occupatio, apud Rhetores ▫ *zpuosob řeči, když se kdo o to ujímá, jako by nechtěl nětco pověděti, ale zamlčeti, o čemž proto poněkud napovídá a věděti dává* ▫ Zpuosob řeči/ když se kdo o to vgijmá/ jako by nechtěl nětco powěděti/ ale zamlčeti/ očemž proto poněkud napowijdá/ a wěděti dává ▫ Nolo dicere, quam turpiter adolescentiam tuam tranfegeris ▫ *nechci pověděti, jaks hanebně tvou mladost ztravil, dokonal* ▫ Nechey powěděti/ yaks hanebně twau mladost ztrawil/ dokonal ▫ aliàs Praeteritio, et Peralepfis. Praeoccupo, as ▫ *předjímám, předchvacuji, předstihám, předcházím* ▫ Předgijmám/ předchvacuji/ předftijhám/ předcházým ▫ Vnde Praeoccupatus, a, um ▫ *předstižený, zachvácený, předchvácený* ▫ Předftižený/ zachwácený/ předchwácený

Occurfus, Vide Curro

Oceanus, gene. masculi. pen. cor. ▫ *vysoké moře, kteréž okolo vsí země jde* ▫ Wyfoké moře/ kteréž okolo wšij země gde ▫ Vide supra in dictione Mare ▫ *poétové bají, že jest manžel Tethyos* ▫ Poétowé bagij/ že gest manžel Tethyos ▫ Vnde Oceanitis, idis ▫ *dcera Oceani* ▫ Dcera Oceani ▫ Abufiue accipitur ▫ *za každé moře* ▫ Za každé Moře ▫ Item ▫ *veliká lázební vanna neb sud* ▫ Weliká lázebnij wanna/ neb Sud ▫ Vastum folium

Ocium, gene. neut. ▫ *prázdnost, zahálka, přestání od díla* ▫ Prázdnost/ zahálka/ přestánij od dijla ▫ Aliquando significat ▫ *chvíle, čas* ▫ Chwijle/ čas ▫ Non | mihi fuit ocium scribendi ▫ *neměl sem chvíle k psaní* ▫ Neměl sem chwijle k pfanij ▫ Ocium agere, uel Ocium terere ▫ *čas daremně mařiti* ▫ Čzas daremně mařiti ▫ Ocium sequi ▫ *prázdnost hleděti, o odpočívání a prázdnost státi* ▫ Prázdnost hleděti/ o odpočijwánij a prázdnost ftáti ▫ Item, Ocium ▫ *usilování a pilnost v učení* ▫ Vfylowánij a pilnost w Včenij ▫ Quid dulcius ocio literario? ▫ *co jest milejšího než pilnost neb práce v učení?* ▫ Co gest milegšijho než pilnost neb práce w včenij? ▫ Ociofus, a, um ▫ *prázdný, pokojný, zahálčivý* ▫ Prázdný/ pokogný/ zahálčiwý ▫ Aliquando Ociofus idem significat, quod Inanis, uel Inutilis ▫ *neužitečný, marný, daremný* ▫ Nevžitečný/ marný/ daremný ▫ Ociofa uerba ▫ *daremná, marná slova* ▫ Daremná/ marná flowa ▫ Ociofě, aduerbium ▫ *pokojně, zahálčivě, prázdně* ▫ Pokogně/ zahálčiwě/ prázdně ▫ Negocium, uide supra. Ocior, aris ▫ *zahálím, světím, prázdním* ▫ Zaháljim/ fwětijm/ prázdnijm

Eee2va

Ocrea, gene. foemini. ▫ *škorně, bota* ▫ Škorně/ bota ▫ Ocreatus, a, um ▫ *v škorně neb v boty obutý* ▫ W škorně/ neb w boty¹⁷⁶ obutý

Octo, gene. om. plur. tant. et indecli. numerale ▫ *osm* ▫ Ofm ▫ Octonus, a, um, idem. Sed in plurali distributium. Octoni ▫ *vždy osm, po osmi* ▫ Wždy ofm/ po ofmi ▫ Octonarius, a, um ▫ *co z osmi jest* ▫ Co z ofmi gest ▫ Octauus, a, um ▫ *osmý v počtu neb v pořádku* ▫ Ofmý w počtu/ neb w pořádku ▫ October ▫ *říjen měsíc* ▫ Ržijgen Měšyc ▫ Octophorus, pen. cor. ▫ *stolice neb nosidla, kteráž od osmi bývají nošena* ▫ Stolice/ neb nofydla/ kteráž od ofmi býwagij nošena ▫ Octies, aduerbium ▫ *osmkrát* ▫ Ofmkrát ▫ Octoginta ▫

¹⁷⁶ boty] botý tisk

osmdesát ▫ *Ofmdefát* ▫ *Octingenti, ae, a* ▫ *osm set* ▫ *Ofm fet* ▫ *ut supra. Octuplus* ▫ *osm-násobný* ▫ *Ofmnáfobný*

Octopes, gene. mafc. ▫ *ryba* ▫ *Ryba* ▫ *aliàs Polypus, uide supra*

Oculus, gene. mafc ▫ *oko* ▫ *Oko* ▫ *Etiam de arboribus dicitur* ▫ *pupenci na stromích, z nichž ovotce pochází* ▫ *Pupency na stromijch/ z nichž owotce pochází* ▫ *Ocellus, diminutivum* ▫ *očko* ▫ *Očko* ▫ *Oculatus, a, um* ▫ *okatý* ▫ *Okatý* ▫ *Et Oculatus testis, apud Plautum* ▫ *svědek, kterýž to viděl, o čem se praví, očitý svědek* ▫ *Swědek kterýž to widěl/ o čem se pravij/ očitý fwědek* ▫ *Oculeus, a, um, idem. Et Ocellatus, a, um* ▫ *děravý, dírkovatý, očkovatý* ▫ *Děrawý/ dijrkwatý/ očkowatý* ▫ *Oculo, as, non usurpatur. Sed composita, Exoculo, as* ▫ *očí zbavuji, vybodám neb vyvrhám oči* ▫ *Očij zbawugi/ wybodám/ neb wyvrhám oči* ▫ *Exoculatus, a, um* ▫ *slepý, oči zbavený* ▫ *Slepý/ očij zbawený* ▫ *Inoculo* ▫ *vsazují rouby v proštíp neb rouby vsazují a štěpují* ▫ *Wfazugi rauby w proštíjp/ neb raubi wfazugi a štěpugi* ▫ *Inoculatio* ▫ *takové vsazení, štěpování, kde se roubové v proštíp vsazují* ▫ *Takové wfazenij/ štěpowánij/ kde se raubové w proštíjp wfazugij* ▫ *Emplantatio idem. Vnocus, et Monocus* ▫ *jednooký, žizka* ▫ *Gednooký/ Zižka*

Eee2vb

Ocymum, gene. neut. ▫ *dobyččí píce, když vikev, hrách a voves i k tomu podobné věci spolu se rozšívají dobytku pro pici* ▫ *Dobyččij píce/ když wykew/ hrách/ a woves/ y k tomu podobné věcy spolu se rozšýwagij/ dobytku pro picy* ▫ *Item* ▫ *když žito posekou prvé, než kwetne, aby tím dobytek od sebe kliditi a chwištati mohl* ▫ *Když žito polekau prvé než kwetne/ aby tijnm dobytek od sebe kliditi a chwijštati mohl* ▫ *Quidam uolunt esse frumenti genus, Vulgò* ▫ *pohanka neb pohanské plevy* ▫ *Pohanka/ neb Pohanské plewy* ▫ *Est etiam Ocymum, herba* ▫ *bazilika* ▫ *Bazylika*

Ocyor ▫ *rychlejší, spěšnější* ▫ *Rychlegšij/ špěšněgšij* ▫ *Ocyβimus, a, um* ▫ *najrychlejší, najspěšnější* ▫ *Nayrychlegšij/ nayšpěšněgšij* ▫ *Sunt gradus à graeco positiuo* ▫ *ὠκύς* ▫ *Celer. Ocypete* ▫ *jedna z Harpis* ▫ *Gedna z Harpijs* ▫ *Vide supra*

| **Ode**, uel **Oda**, gene. foemi. latinè *Cantus, Carmen* ▫ *zpívání* ▫ *Zpijwánij* ▫ *Vnde Comedia, de qua supra. Et Tragoedia, de qua infra. Item, Profodia, latinè, Accentus* ▫ *při zpívání zvuk jedné každé syllaby* ▫ *Při zpijwánij zwuk gedné každé syllaby*

Eee3ra

Odi, uerbum defectivum, praesentis et praeteriti significationem habens ▫ *mám v nenávisti* ▫ *Mám w nenáwifti* ▫ *Malè odit* ▫ *zlé v nenávisti má* ▫ *Zlé w nenáwifti má* ▫ *Peius odit* ▫ *hůře nenávidí etc.* ▫ *Hůře nenáwidij etc.* ▫ *Vnde Ofor* ▫ *nenávistník* ▫ *Nenáwift-nijk* ▫ *Ofus, a, um. participium actiuae significationis* ▫ *co jest v nenávisti* ▫ *Co gest w nenáwifti* ▫ *Item, Exofus, a, um. Et Perofus, a, um, ferè idem. Quid tibi cum illis est negocij, qui literarum studia semper exofu sunt?* ▫ *co máš s těmi činiti, kteříž dobrá umění v nenávisti měli?* ▫ *Co máš s těmi činiti/ kteříž dobrá vmění w nenáwifti měli?* ▫ *Item, Ofurus* ▫ *co v něnávisti bude míti* ▫ *Co w něnáwifti bude miji* ▫ *Oodium* ▫ *nenávist* ▫ *Nenáwift* ▫ *Actiuè et Passiuè significat, actiuè apud Ciceronem, Incredibile est omnium ciuium odium in M. Antonium* ▫ *k víře nepodobně všickni měšťané M. Antonína*

v *nenávisti mají* ▫ K wijře nepodobně wšlickni Měšťtané M. Antonijna w nenáwifti magij ▫ Paſſiue apud eundem. Es odium publicum populi ▫ *všecken lid zjevně má tebe v nenávisti* ▫ Wſſecken lid zgewně má tebe w nenáwifti ▫ Hinc illae loquendi formulae paſſim apud authores. In odium uocare, odium creare, uel conciliare, concitare ▫ *nenávist na sebe uvesti, sobě zpuosobiti, vzbuditi* ▫ Nenáwift na sebe vwefti/ sobě zpuofobiti/ wzbuditi ▫ Item, Odium capere, odio premi, in odio esse, in odium incurrere etc ▫ v *nenávisti býti* ▫ W nenáwifti býti ▫ Odium nouercae, et capitale ▫ *úhlavní nenávist, smrtedlná nenávist* ▫ Vhlawnij | nenáwift/ ſmrtedlná nenáwift ▫ Item ▫ *obtížení, těžkost, nelíbobst* ▫ Obtijženij/ těžkoſt/ nelijboſt ▫ Si quando negocij odium eum ceperat ▫ *jestliže kdy v práci sobě ſteſkl, když mu se s prací ſtejskalo* ▫ Geſtli že kdy w práci ſobě ſteſkl/ když mu se s prací ſtaykalo ▫ Item alibi, Tundendo, atque odio effecit Senex ▫ *doháněním a přísným obtížením dovedl toho ſtarec* ▫ Doháněním/ a příjſným obtijžením dowedl toho ſtarec ▫ Hinc Odioſus, a, um ▫ *nenávistný, co jeſt v nenávisti* ▫ Nenáwiftný/ co geſt w nenáwifti ▫ Nonnunquam ſignificat ▫ *obtížený* ▫ Obtijžený ▫ Et Odioſe, aduerbium ▫ *nenávistně, teſklivě, obtíženě* ▫ Nenáwiftně/ teſkliwě/ obtijženě

Eee3rb

Odor, oris, gene. maſc. pen. pro. ▫ *wůně* ▫ Wůně ▫ Odorus, a, um ▫ *wonný, dobré wuoně, co z sebe wuoni dáwá* ▫ Wonný/ dobré wuoně/ co z sebe wuoni dáwá ▫ Aliquando ſignificat ▫ *čichání po ſtopě, ſlidnutí* ▫ Čzichánij po ſtopě/ ſlydnutij ▫ Odorificus ▫ *ſtrojitel wuoně* ▫ Strogitel wuoně ▫ Odoriferum ▫ *co dobrou wuoni přináſí neb dáwá* ▫ Co dobru wuoni přináſij/ neb dáwá ▫ Odoro, as, uel Odoror, aris, penult. prod. ▫ *wuoni cítím, voním, přivoňuji* ▫ Wuoni cýtijm/ wonijm/ přiwoňugi ▫ Odoramentum ▫ *wonění, wonáčka* ▫ Woněnj/ wonáčka ▫ Aroma. Odoratus, a, um ▫ *dobře wonný* ▫ Dobře wonný ▫ Sed Odoratus, us, ſubſtantiuum, quartae declinatio ▫ *wuoně* ▫ Wuoně ▫ Odorator, et Odorifequus ▫ *kdo po wuoni jako po ſtopě neb čichu jde, ſlidník* ▫ Kdo po wuoni jako po ſtopě neb čichu gde/ ſlýdnijk

OE

Oeagrus, gene. maſc. ▫ *řeka v Tráci* ▫ Ržeka w Thracij ▫ Vnde Oeagrius, a, um ▫ *co k té řece přiſluſí* ▫ Co k té Ržece přiſluſij

Oeanthe, uel **Oeantia**, gene. foemini. ▫ *měſto v Peloponéſu* ▫ Měſto w Peloponéfu

Oebalus, pen. cor. gene. maſcu. ▫ *král Lakoniů* ▫ Král Laconúw ▫ Vnde Oebalia ▫ *krajina Graecia* ▫ Kragijna Graecia ▫ aliàs Laconia

Eee3va

Oechalia, gene. foem. ▫ *měſto v Eubea neb Nigropont* ▫ Měſto w Eubea/ neb Nigropont ▫ Item ▫ *jiné měſto v Lakonii a Teſalí* ▫ Giné Měſto w Laconij a Theſſalij

Oeconomia, gene. foemi. ▫ *zprawování domu, hospodaření* ▫ Zprawowánij domu/ hospodařenij ▫ Item ▫ *pořádné poſtavení a rozdělení řeči* ▫ Pořádné poſtawenij a rozdělenij

řeči ▫ Oeconomus, pen. cor. latinè Dispensator domus ▫ *zprávce domu, šafář, rozdělovatel, hospodář* ▫ Zprávce domu/ Šaffář/ rozdělowlatel/ hospodář ▫ Nam ▫ οἶκος ▫ latinè Domus est. Oeconomicus, a, um ▫ *co k zpravování domu náleží* ▫ Co k zprawování domu náležij

Oecumenicus, a, um ▫ *všeobecní, všem země obecný* ▫ Wšfeobecnij/ wšfem země obecný ▫ Oecumenicum concilium ▫ *shromáždění ze všech zemí a krajín všeho světa* ▫ Shromážděníj ze wšfch Zemij a Kragin wšfeho Swěta

Oedipus, odis, uel **Oedipus**, i, fecundae et tertiae declinationis, gene. mafcu. ▫ *syn Lai, krále thebanského, kterýž pohádku Sphingis, té potvory, uhodl* ▫ Syn Laij Krále Theban-kého/ kterýž pohádku Sphingis té potvory vhodl ▫ Vnde accipitur pro rerum obscurarum interprete ▫ *za tlumače a vykladače skrytých a těžkých věcí* ▫ Za tlumače a vykladače skrytých a těžkých věcý

Oenanthē, gene. foemi. ▫ *květ planého vína* ▫ Kwět planého Wijna ▫ Oenanthium, penult. prod. ▫ *mast z toho udělaná* ▫ Mast z toho vdělaná

Oeneus, gene. mafculi. ▫ *král Etolie, otec Deianirae* ▫ Král Etolie/ Otec Deianirae

Oenomaus, gene. mafc. ▫ *král Elidis a otec Hippodamię* ▫ Král Elidis a Otec Hippodamię

Oenos ▫ οἶνος ▫ gene. mafc. latinè Vinum ▫ *víno* ▫ Wijno ▫ Vnde Oenophorum ▫ *konev, štanda, nádoba k vínu* ▫ Konew/ štanda/ nádoba k Wijnu ▫ Oenophorus, pen. cor. ▫ *kdo víno nosí, šenk* ▫ Kdo wijno nošý/ šenk ▫ Oenopola, pen. pro. ▫ *vína šnekýř, vína prodavač* ▫ Wijna šnekýř/ Wijna prodavač ▫ Oenopoleum, pen. prod. ▫ *dům, kde víno šenkují, šenkovní duom* ▫ Dům kde Wijno šenkugij/ šenkownij duom

Eee3vb

Oenotria, gene. foemi. ▫ *ta země, kteráž potom Italia jest nazvána* ▫ Ta země/ kteráž potom Italia gešt nazvána ▫ Oenotrij ▫ *lidé v ní* ▫ Lidé w nij

Oeftrum, generis neut. latinè Afilus, Tabanus ▫ *vosa, mucha hovadní* ▫ Wofa/ Mucha hovadnij ▫ Item, Oeftrum ▫ *vsteklost* ▫ Wštekloft ▫ Oestro percitus ▫ *vsteklý, zřeštlý, fučík, trhlý* ▫ Wšteklý/ zřeštlý/ ffučík/ trhlý

Oeta, gene. foemi. ▫ *hora mezi Tesalí a Makedoní, na kteréž jest hrob Herkulis* ▫ Hora mezy Thesfalij a Macedonij/ na kteréž gešt hrob Herkulis ▫ Vnde Oetaeus, a, um ▫ *co k té hoře přináležij* ▫ Co k té hoře přináležij

OF

Offa, gene. foemi. ▫ *kus masa, sejra neb chleba etc.* ▫ Kus masla/ feyra/ neb chleba etc. ▫ Offa iussulata ▫ *polévka* ▫ Poléwka ▫ Offella, et Offula, diminuti. ▫ *kousček* ▫ Kaučček ▫ Offula, uel Offella porcina ▫ *vepřová pečeně* ▫ Wepřowá pečeně ▫ Offella uitulina ▫ *telecí pečeně* ▫ Telecý pečeně

Offendo, is, di, fum, à Fendo, quod non ufurpatur ▫ *nalézám nenadále* ▫ Nalézám nena-dále ▫ Offendi quenquam mei ordinis hominem Terent ▫ *nalezl sem jednoho řádu mého člověka* ▫ Nalezl sem gednoho řádu mého člowěka ▫ Item ▫ *ubližuji, urážím* ▫ Vbližugi/ vrážijm ▫ Quis est, qui in tantis tenebris nihil offendat? Cic ▫ *kdo jest, ješto by se v tak velikých temnostech neustrčil neb neurazil* ▫ Kdo geft geftoby se w tak welikých temnoftech nevštrčil/ neb nevrazil ▫ Multi grauter hoc dicto offendebantur ▫ *mnozí to slovo za zlé měli neb na tom těžce se uráželi* ▫ Mnozy to slowo za zlé měli/ neb na tom těžce se vráželi ▫ Hinc Offendiculum ▫ *úraz, urážka, ustrčka, pohoršení* ▫ Vraz/ vrážka/ | vštrčka/ pohoršfenij ▫ Et Offensa ▫ *ublížení, uškození* ▫ Vbližženij/ vřkoženij ▫ eius qui offendit, Offensio, idem ▫ *neb obtížnost, těžkost* ▫ Neb obtijžnoft/ těžkoft ▫ est eius qui offenditur. Offensiuncula ▫ *malé ublíženíčko, rozhněvání* ▫ Malé vblížženijčko/ rozhněwánij ▫ Offensator ▫ *ustrčitel, padlý, hříšník, horšitel* ▫ Vštrčitel/ padlý/ hrijšfnijk/ horšitel ▫ Offensus, a, um, nomen ▫ *urazený, zhoršený* ▫ Vraženy/ zhoršfený ▫ Cum offensioem arbitrarer, literas ad eum mihi ▫ *když sem se domníval, že se byl více rozhněval, psal sem k němu neb učinil sem k němu psaní* ▫ Když sem se domnijwal/ že se byl wijce rozhněwal/ psal sem k němu/ neb včinił sem k němu pšanj ▫ Cice:

Eee4ra

Offercio, Vide Farcio

Offero, Vide Fero

Officio, Vide Officialis, Officina etc. Require supra in uerbo Facio

Offringo, Vide Frango

Offucia, uel **Offuciae**, plura. gene. foem. ▫ *oklamání* ▫ Oklamánij

Offundo, Require simplex

OG

Oggannio, Vide Gannio

Ogdoas, gener. foemi. latinè Octonarius ▫ *počet, kterýž v sobě osm obsahuje* ▫ Počet kterýž w sobě osm obfahuge

Ogdous, gene. mafc. ▫ *král ejiptský* ▫ Král Egiptský ▫ aliàs Vohaeus

Ogyges, gene. mafcu. ▫ *král Thebánských* ▫ Král Thebánských ▫ uel Ogygus ▫ *kterýž město Thebas v Bęotí ustavěl* ▫ Kterýž Město w Bęotij vřtawěl ▫ Vnde Ogygius, a, um ▫ *co tomu králi přířluší* ▫ Co tomu Králi přijřluffij ▫ Item, Ogygia mala ▫ *veliké neb staré neřtěřtí, škody* ▫ Veliké neb řtaré neřřtěřtij/ řřkody ▫ Ogygia ▫ *vostrov Calypsus, nedaleko od předhoří Italiae* ▫ Wofřtrow Calypfus/ nedaleko od předhořij Italiae ▫ Lacinium

| **Ogyris**, gen. foem. ▫ *vostrov v Červeném moři* ▫ Wofřtrow w řerweném Moři

Eee4rb

OH

Ohe, interiectio exclamantis ▫ *když kdo řyt neb nasyčen řest* ▫ Když kdo řyt neb naryčen řest

OL

Olea, gene. foemi. ▫ *olejový řtrom* ▫ Olegowý řtrom ▫ Oliua ▫ *owotce neb olivový wořech* ▫ Owotce/ neb Oliwowý wořech ▫ Aliquando tamen pro arbore ponitur. Oleum ▫ *olej* ▫ Oleg ▫ Oleo tranquillior, prouerbium ▫ *tichý, pokojný neb nepohnutedlný* ▫ Tichý/ pokojný/ neb nepohnutedlný ▫ Oleum et operam perdere ▫ *náklad i práci zřtratiti* ▫ Náklad y práci zřtratiti ▫ Oliuum, idem. Oleatius, a, um ▫ *olejový* ▫ Olegowý ▫ Oleaginus, a, um. penult. cor. ▫ *co řest z dřeva olivového* ▫ Co řest z dřewa Oliwowého ▫ Olearius, et Oliuarius ▫ *co k oleji přířáleží* ▫ Co k Olegi přířaleřij ▫ Item, Olearius, substantium ▫ *kdo olej dělá, olejník* ▫ Kdo oleg dělá/ Olegnijk ▫ Oliuetum ▫ *les olivový, zahrada olivová* ▫ Les Oliwowý/ Zahrada Oliwowá ▫ Oletum, idem. Oliuo, as ▫ *zbířám owotce olivové* ▫ Zbijřám owotce Oliwowé ▫ Oliuitas, idem quod Oliua. Oleaster ▫ *planý řtrom olivový* ▫ Planý řtrom Oliwowý ▫ Oleofus, a, um ▫ *plný oleje, olejovatý* ▫ Plný olege/ olegowatý

Olenus, gene. mafc. penult. cor. ▫ *měřto v Bęotí* ▫ Měřto w Bęotij ▫ Vnde Olenius, a, um ▫ *co odtud řest* ▫ Co odtud řest

Oleo, es, olui, olitum, et oleui, oletum ▫ *voním, dáwám wuoni, řmrdím* ▫ Wonijm/ dáwám wuoni/ řmrdijm ▫ Accusatiuo, et Ablatiuo iungitur. Olet unguentum ▫ *voní mařtí* ▫ Wonij mařtij ▫ Olet sulphur ▫ *řmrdí řirou* ▫ řmrdij řyřau ▫ Et Metapho: Olet malicium,

apud Ciceronem ◻ *smrdí zlosynstvem, ukazuje šibalství* ◻ Smrdij zlofynstwem/ vkazuge
 ſibalſtwij ◻ Aliquando | abſolutè. Stabulum olet ◻ *chlév smrdí* ◻ Chléw ſmrdij ◻ La-
 trina olet ◻ *záchod, prevít smrdí* ◻ Záchod/ Prewýt ſmrdij ◻ Olidus, a, um ◻ *voňavý, smr-
 dutý, smradlavý* ◻ Woňawý/ ſmrdutý/ ſmradlawý ◻ Olidae caprae ◻ *smradlavé, kozí* ◻
 Smradlawé Kozý ◻ Olidae ueſtes ◻ *vonné ſaty* ◻ Wonné ſaty ◻ Oletum ◻ *člověčí lajno,
 hovno* ◻ Człowěčij layno/ howno ◻ Facere oletum ◻ *přirozenou potřebu ſvou konati,
 sráti* ◻ Přirozenau potřebu ſwau konati/ fráti ◻ Olfacio, is ◻ *voním, cítím wuoni* ◻ Wo-
 nijm/ cýtijm wuoni ◻ Metaph ◻ *znamenám, ſrozumívám* ◻ Znamenám/ frozumijwám ◻
 Olfactus, us, quar. declinat. ◻ *povonění* ◻ Powoněníj ◻ Compoſita ab Oleo. Aboleo ◻
vyhlazuji, ruším, v nic obracuji ◻ Wyhlazugi/ ruſſijm/ wnic obracugi ◻ Aboleſco ◻ *hynu,
 pomíjím* ◻ Hynu/ pomijgijm ◻ Abolitus, a, um ◻ *vyhlazený, pomínutý* ◻ Wyhlazený/ po-
 mínutý ◻ Abolitio ◻ *vyhlazení, zrušení* ◻ Wyhlazenij/ zruſſenij ◻ Adoleo ◻ *obětují, zápal-
 nou obět činím* ◻ Obětugi/ zápalnau obět činijm ◻ Item ◻ *roſtu, rozmáhám ſe* ◻ Roſtu/
 rozmáhám ſe ◻ Hinc Adultus, a, um ◻ *doroſtlý, odroſtlý, wyſpělý* ◻ Doroſtlý/ odroſtlý/
 wyſpělý ◻ Adulta aetas ◻ *wyſpělý, dokonálý věk* ◻ Wyſpělý/ dokonálý věk ◻ Aduleſcens,
 nomen ◻ *mládenec, který jeſtè roſte* ◻ Mládenec/ který geſtè roſte ◻ Aduleſcentulus, di-
 minutium ◻ *mládenček* ◻ Mládenček ◻ Aduleſcentula ◻ *mladička, dcerka* ◻ Mladička/
 dcerka ◻ Aduleſcentia ◻ *mladost, věk mladý* ◻ Mladof/ věk mladý ◻ Aduleſcenturio ◻
provodím mladost, umlazuji ſe, pohráwám jako mládenec ◻ Prowodijm mladof/ vmla-
 zugi ſe/ pohráwám yako mládenec ◻ Adoleſco, is, idem quod Adoleo. Exoleo, et
 Exoleſco ◻ *přeſtávám rúſti, zſtarám, ſcháwím věkem* ◻ Přeſtávám rúſti/ zſtarám/ ſchá-
 zým věkem ◻ Item ◻ *velmi roſtu* ◻ Welmi roſtu ◻ Vnde Exoletus, a, um ◻ *zſtarálý neb
 velmi wyroſtlý* ◻ Zſtarálý/ neb welmi wyroſtlý ◻ Exoleta uerba ◻ *ſtará, neobyčejná ſlova,
 jichžto neužíváme* ◻ Stará/ neobyčejná flowa/ gichžto nevíjwáme ◻ Exoleta uirgo ◻
dobře wyſpělá, zſtaralá panna ◻ Dobře wyſpělá/ zaſtaralá Panna ◻ Inoleo, et Inoleſco ◻
wroſtám ◻ Wroſtám ◻ Paulatim haec conſuetudo inoleuit ◻ *zvykloſt tato po málu wzroſtla,
 rozmohla ſe* ◻ Zwykloſt tato po málu wzroſtla/ rozmohla ſe ◻ Oboleo ◻ *ſeredně voním* ◻
 Sſeredně wonijm ◻ Oboluifſti allium, Plautus ◻ *smrděls česenkem* ◻ Smrděls čefenkem ◻
 Aliquando ◻ *woním, cítím* ◻ Wonijm/ cýtijm ◻ Item, Obfoleo, et Obfoleſco. idem quod
 Exoleo, et Exoleſco ◻ *zſtarám ſe, chřadnu, ubývám, z obyčejje wycházím* ◻ Zſtarám ſe/
 chřadnu/ vbývám/ z obyčejje wycházým ◻ Obfoleuit iam iſta oratio, Cice: ◻ *tato řeč
 již z obyčejje wyſla, zſtarala ſe* ◻ Tato řeč giž z obyčejje wyſla/ zſtarala ſe ◻ Vnde Obfo-
 letae ueſtes ◻ *wetché, ſtaré ſaty* ◻ Wetché/ ſtaré ſaty ◻ Et Obfoleta uerba ◻ *ſtará, z oby-
 čejje wyſlá ſlova, neobyčejná* ◻ Stará/ z obyčejje wyſlá flowa/ neobyčejná ◻ Aliquando
 Obfoletus, pro fordido accipitur. Redoleo ◻ *dávám wuoni* ◻ Dávám wuoni ◻ Suboleo ◻
cítím wuoni ◻ Cytijm wuoni ◻ Metapho: ◻ *znamenám, porozumívám, wyzvězují* ◻ Zname-
 nám/ porozumijwám/ wozwězugi

Eee4va

Eee4vb

Olim, praeteritum, et futurum tempus significat ▫ *prvé dávno neb někdy budoucně, někdy dávno* ▫ Prvé dávno/ neb někdy budoucně/ někdy dávno ▫ Item, pro Aliquando ponitur ▫ *někdy, na čas neb některého dne* ▫ Někdy/ na čas/ neb některého dne ▫ Exempla pařim reperire licet. Olim ifti generi fuit quaestus, Teren ▫ *před časy tento rod měl zisk* ▫ Před časy tento Rod měl zyk ▫ Ibi de praeterito intelligitur. Hunc tu olim coelo accipies, Vergilius ▫ *toho někdy do nebe vezmeř* ▫ Toho někdy do Nebe wezmefs ▫ Hic de futuro. Vt pueris olim dant crustula blandi doctores, elementa uelint ut discere prima, Horat ▫ *jakoř někdy přívětiví učitelé kousky chleba dětem dávají* ▫ Jakoř někdy přijvětiwij Včitelé kausky chle|ba dětem dáwagij ▫ Iam olim ▫ *jiř dávno* ▫ Giř dávno ▫ Olim iam, idem

Fff1ra

Olifippo, Vide Vlyfippo

Olla, gene. foemi. ▫ *hrnec* ▫ Hrnec ▫ Aula, idem apud ueteres. Ollula, et Aulula, idem ▫ *malej hrnček* ▫ Malej hrnček ▫ Ollaris, e ▫ *co k hrncuom přisluří* ▫ Co k hrncuom přifluřij

Olor, Vide Holor

Olus, eris, gener. neut. ▫ *záhradní koření, zelé potravní* ▫ Záhradnij kořenij/ zelé potrav-nij ▫ Olufculum, diminutium ▫ *kořeníčko, zeličko* ▫ Kořenijčko/ zelyčko ▫ Olufatrum ▫ *petržel neb nedvědí noha* ▫ Petržel/ neb nedwědj noha ▫ Olitor, pen. cor. ▫ *zahradník neb prodavač zeli* ▫ Zahradnij neb prodawač zely ▫ Olitorius, a, um ▫ *co k koření přisluří* ▫ Co k kořenij přijfluffij ▫ Hortus olitorius ▫ *zelní zahrada* ▫ Zelnij zahrada ▫ Forum olitorium ▫ *zelní trh* ▫ Zelnij trh

Olympus, gene. maf. ▫ *vysoká huora v Tesalí, a pro její vysokost bere se za nebe* ▫ Wyfoká Huora w Tesfalij/ a pro gegij wyfokořt bere se za Nebe ▫ Item ▫ *hora v Misí* ▫ Hora w Mifij ▫ Et Olympia, ae ▫ *město v krajině Achai při městě Elis, v kterémž vždy pátého léta vejroční trh neb jarmark a sklad byl držán, z předních jeden v Grecí, při němž rozličná potejkání, divadla i ve všech uměních cvičení držána byla* ▫ Měřto w kragině Achaj/ při Měřtě Elis/ w kterémž vždy pátého Létha wayročnij Trh/ neb Iarmark a sklad byl držán/ z předních geden w Grecij/ při němž rozličná potejkánij/ diwadla/ y wewřech vmě-nijch cwičenij držána byla ▫ Vnde Olympia, orum, plurale tant. ▫ *ten vejroční svátek a slavnost ku poctivosti Iovi Olympico* ▫ Ten wayročnij Swátek a flawnořt ku poctiwosti Ioui Olympico ▫ Item, Olympias, adis ▫ *čas od pěti let nebo když se páté léto počínalo a čtyry pominula, jako u Římanuow lustrum, Řekové počet let a časuow podlé olympiad počítali, rovně jako Římané po purgmířřích* ▫ Čzas od pěti Let/ nebo když se páté Léto počijnalo/ a čtyry pominula/ yako v Rřijmanuow Luřtrum. Rřekowé počet Let a ča-suow/ podlé Olympiad počijřtali/ rowně yako | Rřijmané po Purgmijřřijch ▫ Olympicus, a, um ▫ *co k Olympu neb k měřtu Olympia náleří* ▫ Co k Olympu neb k Měřtu Olympia náleřij ▫ Olympicus Iupiter ▫ *buoh Jupiter při hoře Olympu poctěný* ▫ Buoh Iupiter při hoře Olympu poctěný ▫ Olympicum certamen ▫ *potýkání u Olympia* ▫ Potý-

Fff1rb

kánij v Olympia ▫ Olympiacus, a, um, idem. Olympius, a, um ▫ *nebeský* ▫ Nebeský ▫ Olympionices ▫ *svítězitel* ▫ Swijtězitel ▫ in Olympico certamine. Olympia ▫ *matka Alexandra macedonského velikého* ▫ Matka Alexandra Macedonfkého velikého

Olynthus, gener. masculi. ▫ *město v Traci* ▫ Město w Thracij

OM

Omafus, gene. neut. pen. prod. ▫ *tučné střevo, mastné vosrdí, dršťky, vokrůží* ▫ Tučné střewo/ mastné wofrdij/ dršťky/ wokručžij

Omen, gene. neut. ▫ *vosud, pohodnutí, nětco dobrého neb zlého skrze hlas člověka prorokování neb žádání, však co budoucího znamená, toho se neví, ale maní se mluví a za znamení štěstí neb neštěstí budoucího pokládá se* ▫ Wofud/ pohodnutij/ nětco dobrého neb zlého skrze hlas Człowěka prorokowánij neb žádánij/ wšlak co budaucýho znamená/ toho se newij/ ale manij se mluwij/ a za znameníj štěstij neb neštěstij budaucýho pokládá se ▫ tam in bonam, quam in malam partem accipitur. Quod dij omen auertant ▫ *rač toho Buoh uchowati* ▫ Rač toho Buoh vchowati ▫ Ominofus, a, um ▫ *vyznamenany, nešťastný* ▫ Wyznamenany/ nešťastný ▫ Ominor, aris ▫ *vinšuji budoucí dobré neb zlé věci, prorokuji, žádám* ▫ Winšugi budaucý dobré neb zlé wěcy/ prorokugi/ žádám ▫ Melius ominare, Cice: ▫ *hadaj, prorokuoj, žádaj nětco lepšího* ▫ Hadaj/ prorokuog/ žáday nětco lepšijho ▫ Omnes tibi malè ominantur ▫ *všickni o tobě zle prorokují* ▫ Wšickni o tobě zle prorokujij ▫ Ominamur tibi omnes in proximum annum | consulatum ▫ *všickni tak hádáme, že na budoucí rok budeš purgmístrem* ▫ Wšickni tak hádáme/ že na budaucý Rok budeš Purgmijštem ▫ Abominor ▫ *mám v ohavnosti, klnu, vošklivím sobě* ▫ Mám w ohawnošti/ klnu/ woškliwjm sobě ▫ Abominatio ▫ *ohavnost, ošklivost* ▫ Ohawnošt/ oškliwost ▫ Abominabilis, le ▫ *ohavný, zwošklivený* ▫ Ohawný/ zwoškliwený

Omentum, gene. neut. ▫ *střevo, branice, každá branice okolo střev, veliké střevo, kteréž nadívají, denní střevo* ▫ Střewo/ branice/ každá branice okolo střew/ veliké střewo/ kteréž nadijwagij/ dennij střewo

Omitto, Vide Mitto

Omnis, e ▫ *všeliký, každý* ▫ Wšeliký/ každý ▫ Dictio distributiva, eandem uim in singulari habet, quam in plurali. Omnis homo ▫ *každý člověk* ▫ Každý Człowěk ▫ Omnes homines ▫ *všickni lidé* ▫ Wšickni lidé ▫ Omnis grex ▫ *veškeren zástup* ▫ Weškeren zástup ▫ Propriè de his rebus, quae numero distinctae sunt ▫ *o těch věcech, kteréž v počtu rozdílné sou* ▫ O těch věcech kteréž w počtu rozdílné sou ▫ Composi: Omnigenus, a, um ▫ *všelijaký, rozličný* ▫ Wšeligaký/ rozličný ▫ Omnifarius, a, um ▫ *všeliký, rozmanitý* ▫ Wšeliký/ rozmanitý ▫ Omnimodus, a, um, idem. Omnifariàm, aduerbium ▫ *rozličně, všelijakými zpuosoby* ▫ Rozličně/ wšeligakými zpuosoby ▫ Sic Omniuagus ▫ *všelijak těkavý, túlavý* ▫ Wšeligak těkawý/ túlawý ▫ Omniuorus ▫ *všeho žravý, kdo všecko žere* ▫

Wšeho žrawý/ kdo wšecko žere ◻ Omnipotens ◻ *všeho mocný, všemohoucí* ◻ Wšeho mocný/ wšemohaucý ◻ Omnipotentia ◻ *všemohúcnost* ◻ Wšemohúcnost ◻ Omnino ◻ *docela, ovšem* ◻ Do cela/ owšem

Omphaces, gene. neut. ◻ *nezralí, kyselí hroznové neb jiné ovotce, kteréž není ještě zralé* ◻ Nezralij/ kyfelij hroznové/ neb giné Owotce/ kteréž není ještě zralé ◻ Vnde Omphacinum uinum ◻ *kyselé víno* ◻ Kyfelé Wijno ◻ Omphacium, uulgò ◻ *jablečník, kyselý mest* ◻ Yablečnij/ kyfelý Mest

| **Omphale**, gene. foemi. ◻ *byla královna v Lidí, kteréž Herkules sloužil* ◻ Byla Královna¹⁷⁷ ◻ w Lidij/ kteréž Herkules slaužil

Fff1vb

ON

Onager, gene. mafcu. ◻ *lesní neb divoký osel* ◻ Lefnij/ neb diwoký Ofel

Onifcus, gene. mafcu. latinè Centipeda, uel Multipeda ◻ *chlupatý červík s mnohými nohami, kterýž shrbeně leze* ◻ Chlupatý čerwijk s mnohými nohami/ kterýž shrbeně leze

Onocentaurus, gene. mafcul. ◻ *zvíře, kteréž svrchu jako člověk a zespod jako osel způsobeno jest* ◻ Zwijře/ kteréž svrchu jako Čžlowěk/ a zespod jako Ofel způsobeno gest

Onocrotalus, gen. maf. pen. cor. ◻ *pták jako labut, kterýž hrdlem, když je do vody vstří, udělá takový křik jako osel, k bukači podobný* ◻ Pták jako Labut/ kterýž hrdlem/ když ge do vody wstříj/ vdělá takový křik/ jako Ofel/ k Bukači podobný

Onoma, gen. neu. latinè Nomen ◻ *jméno* ◻ Gméno ◻ Vnde Onomatopoeia ◻ *vymyšlení jména, když podle zvuku hlasu neb vlastnosti některé věci jméno dávají, přezdívaní jména* ◻ Wymyšlenij gména/ když podle zwuku hlafu neb wlastnosti/ některé věci gméno dáwagij/ přezdíwanij gména

Ononis, gene. foemini. ◻ *bejlí, hluchá kopřiva* ◻ Baylij/ hluchá kopřiwa ◻ aliàs Acutella, uel refta bouis

Onus, eris, gene. neut. ◻ *břímě, těžkej náklad neb obtížnost* ◻ Břijmě/ těžkey náklad neb obtížnost ◻ Onus imponere ◻ *těžkost neb práci vzkładati* ◻ Těžkost neb práce wzkładati ◻ Onus sulcipere ◻ *dílo a práci na sebe přijíti* ◻ Dijlo a práce na sebe prigijti ◻ Onerofus, a, um ◻ *obtížný, těžký* ◻ Obtížný/ těžký ◻ Onerarius, a, um ◻ *co k těžkosti neb k břemenu přísluší* ◻ Co k těžkosti neb k břemenu přísluffij ◻ Oneraria ◻ *naložený šíf, v němž veliké náklady a kupectví plaví* ◻ Naložený šiff/ w němž weliké náklady/ a kupectwij plawij ◻ Onuftus, a, um ◻ *naložený, nakladený, plný* ◻ Nałložený/ nakladený/ plný ◻ Onero, as ◻ *nakládám, obtěžuji, naplňuji* ◻ Nakládám/ obtěžugi/ naplňugi ◻ Onerare stomachum ◻ *břicho přecpati, přežrati se* ◻ Břicho přecpati/ přežrati se ◻ Onerare aliquem iniurijs ◻ *křivdu někomu činiti, ublížiti* ◻ Křiwdu někomu činiti/ vblížiti ◻ Onerare inuidia ◻ *záviděti* ◻ záwiděti ◻ Onerare praeceptis ◻ *dobře zpraviti, vyučiti* ◻ Dobře zprawiti/ wyvciti ◻

Fff2ra

¹⁷⁷ Královna] Královná tisk

Oneratus, a, um ◻ *naložený, nakladený, obtížený* ◻ Naložený/ nakladený/ obtížený ◻ Exonero ◻ *nákladu zbavuji, skládám dolů neb ven, zprošťuji* ◻ Nákladu zbawugi/ skládám dolů neb wen/ zprošťuji ◻ Flumina fe in mare exonerant ◻ *řeky skládají se neb padají a tekou do moře* ◻ Ržeky skládagij fe/ neb padagij/ a tekau do Moře ◻ Exonerare aluum, uentrem ◻ *potřebu přirozenou zdíti* ◻ Potřebu přirozenau zdijti ◻ Exonerare uelificam ◻ *močiti, pičkati, wodu pustiti* ◻ Močiti/ pičkati/ wodu puštiti

Onyx, gene. mafc. latinè Vnguis ◻ *nehet na prstech u rukou neb noh* ◻ Nehet na prstech v rukau neb noh ◻ Item ◻ *hladký drahý kámen* ◻ Hladký/ drahý kámen

OP

Opacus, a, um, pen. prod. ◻ *zastíněný, zastřený, stínem zacloněný* ◻ Zastijněný/ zastřený/ stijnem zacloněný ◻ Opaco, as, pen. prod. ◻ *zastiňuji, zastírám, zacláním* ◻ Zastiniugi/ zaštijrám/ zaclánijm ◻ Opacitas ◻ *zastínění, zatmění, zaclonění* ◻ Zastijněnij/ zatměnij/ zacloněnij

Opalia, Vide Ops

Opes, Vide in dictione Ops

Operio, **operculum**, Require Pario

Operor, aris, atus sum ◻ *pracuji, dělám, pilnost přikládám, pilen sem* ◻ Pracugi/ dělám/ pilnoft přikládám/ pilen fem ◻ Operari sacris ◻ *obětovati* ◻ Obětowati ◻ Ita, rebus Veneris operari ◻ *nečistotu, smilstvo provoditi* ◻ Nečistotu/ smilstwo prowoditi ◻ Hinc Operatio ◻ *obětování, pracování, dílo* ◻ Obětowánij/ pracowánij/ dijlo ◻ Operator ◻ *dělník* ◻ Dělnijk | ◻ Operarius, a, um ◻ *pracovitý, dělný, kdo pracuje, dělá* ◻ Pracowitý/ dělný/ kdo pracuge/ dělá ◻ Opera ◻ *práce, pilnost* ◻ Práce/ pilnoft ◻ Operula, et Opella, diminut. Dare operam ◻ *pilnost přiložiti, přičiniti se* ◻ Pilnoft přiložiti/ přičiniti se ◻ Locare suam operam ◻ *nápomocnu bejti v práci* ◻ Nápomocnu beyti w práci ◻ Dare operam alicui, idem ◻ *napomáhati neb sloužiti někomu* ◻ Napomáhati/ neb slaužiti někomu ◻ Aliquando est, auscultare aliquem, ut praeceptorem. Item, Opera, pro operante, uel operis aliquid faciente ◻ *za dělníka, robotníka, pracovatele* ◻ Za dělnijka/ robotnijka/ pracowatele ◻ Operae cessant ◻ *dělníci stojí, zahálejí* ◻ Dělnijcy stogij/ zahálegij ◻ Operarius, idem, substantiuum. Homo operarius ◻ *dělník, nádenník* ◻ Dělnijk/ nádennijk ◻ Item, Operarius, a, um ◻ *co s prací a s pilností děláno bejvá* ◻ Co s pracý a s pilnoftj děláno beywá ◻ Vinum operarium ◻ *opravené víno* ◻ Oprawené Wijno ◻ Dedita opera ◻ *s pilností, naschwál* ◻ S pilnoftij/ naschwál ◻ Operae precium ◻ *za práci hodné, prospěšné, užitečné* ◻ Za práci hodné/ prospěšné/ vžitečné ◻ Opus ◻ *dílo, skutek* ◻ Dijlo/ skutek ◻ Opusculum, diminutiuum. Opera scriptorum ◻ *knihy* ◻ Knijhy ◻ Opera publica ◻ *obecné stavení a dílo* ◻ Obecné stawenij a dijlo ◻ Opus intestinum ◻ *všeliké hospodářské nádobi*

a nábytek domácí ▫ Wšfeliké hořpodářfké nádobj/ a nábytek domácí ▫ Facere opus ▫ *dělati, pracovati* ▫ Dělati/ pracowati ▫ Operofus, a, um ▫ *dělný* ▫ Dělný ▫ Aliquando pa-
 řiue ſignificat ▫ *co mnoho díla potřebuje, pracný* ▫ co mnoho díla potřebuge/ pracný ▫
 Operofae ueſtes ▫ *řaty, kteréž mnoho díla a paračky potřebují* ▫ řaty kteréž mnoho díla
 a paračky potřebugij ▫ Opifex ▫ *dělník, řemeslník, učitel, ſtvoritel* ▫ Dělnijk/ Řzemeř-
 nijk/ včinitel/ řtworitel ▫ Opificium ▫ *dílo, řemeslo, ſtvorení* ▫ Dijlo/ řemeslo/ řtworenij

Ophis, gene. ma. latině Serpens ▫ *had, plaz* ▫ Had/ | plaz ▫ Hinc fiunt Compoří: Ophio-
 genes. pen. cor. ▫ *lidé u Heleřpontu, kteréž jedovaté uřknutí hada ſamým toliko dotčením*
hojí ▫ Lidé v Helleřpontu/ kteréž gedowaté vřknutij Hada/ řamým toliko dotčenij
 hogij ▫ Ophiomachus ▫ *kdo ſe ſ hady potejká* ▫ Kdo ſe ſ Hady poteyká ▫ Ophiophagi ▫
kteří hady řerou ▫ Kteřij hady řerau ▫ Ophites ▫ *drahý kámen neb mramor, ſtrakatý jako*
hadové ▫ Drahý kámen/ neb Mramor/ řtrakatý jako hadové ▫ Ophiuchus ▫ *hvězda,*
kteřouž latině jmenujé Serpentarius neb Anguitenens ▫ Hvězda/ kteraůž latině gmenugij
 Serpentarius, neb Anguitenens ▫ Ophiufa, pen. prod. ▫ *votrov mezi Afrikou a Hispaní* ▫
 Wořtrow mezy Affrykau a Hyřpaný ▫ latině Colubraria ▫ *na němž jeřt mnoho haduow* ▫
 Na němž geřt mnoho Haduow

Fff2va

Ophthalmus, gene. mafc. latině Oculus ▫ *oko* ▫ Oko ▫ Et piřcis, latině Oculata ▫ *vokatice,*
najnok ▫ Wokatice/ Naynok ▫ Monophthalmus ▫ *jednovoký* ▫ Gednowoký ▫ Ophthal-
 micus ▫ *lékař na oči, kdo na oči hojí* ▫ Lékař na oči/ kdo na oči hogij

Opicus, a, um, pen. cor. ▫ *nečiftý, hanebný, neřtoudný, mrzutý* ▫ Nečiftý/ hanebný/
 neřtoudný/ mrzutý ▫ Opica uerba ▫ *řkaredá, hanebná ſlova* ▫ řřkaredá/ hanebná řlowa ▫
 Opici mures ▫ *nečifté myřli* ▫ Nečifté myřli ▫ Et Opici homines ▫ *lidé, kteří řecky nero-*
řumějé, by pak v latině řeči učené byli ▫ Lidé kteřij Řecky nerořuměgij/ by pak w
 Latinské řeči včenij byli ▫ Nam Opici, fuerunt populi Campaniae ▫ *lidé v Kampaní,*
kteříž nepořádnou řeč měli ▫ Lidé w Campanij/ kteříž nepořádnau řeč měli ▫ Vnde
 Opicè loqui, hoc eřt barbarè

Opilio, uel **Vpilio**, onis, gene. mafcul. ▫ *pařtýř owcí, owčák* ▫ Pařtýř owcý/ Owčák

Opimus, a, um, pen. prod. ▫ *bohatej, tučný* ▫ Bohatej/ tučný ▫ Opima hořtia ▫ *tučná roční*
obět ▫ Tučná roční obět ▫ Opima řpolia ▫ *veliká bohatá loupeř, kteřúž hajtman nepřátel-*
řkému hajtmanu odjal a pobral ▫ Weliká bohatá laupeř/ kteřúž Haytman nepřátelřkému
 Haytmanu odřgal/ a pobral ▫ Opimè, aduerbium ▫ *tučně, hojně, bohatě* ▫ Tučně/ hogně/
 bohatě ▫ Opimo, ař ▫ *činím tučné, křmím na tučnost* ▫ Čřinijm tučné/ křmijm na tučnost

Fff2vb

Opinor, aris, opinatus ſum ▫ *domnívám ſe, míním* ▫ Domnijwám ſe/ mijnijm ▫ Opinio ▫
domnění, mnění ▫ Domněnij/ mnění ▫ Opinatio, idem. Sunt eiufdem opinionis ▫ *jeřou*
jednořtajného domnění ▫ Gřau gednořtagného domněnij ▫ ὀμόδογοι ▫ Praeter opinio-
 nem illud accidit nobis ▫ *to ſe nám proti neb mimo náře domnění přihodilo* ▫ To ſe nám
 proti/ neb mimo náře domněnij přihodilo ▫ Vt fert opinio mea ▫ *jak já ſe domnívám* ▫
 Yak yá ſe domnijwám ▫ Aliquando ſuřpicionem ſignificat ▫ *podeřření* ▫ Podeřřenij ▫

Concurrunt multae opiniones, Terent ▫ *mnohá mi podezření připadají* ▫ Mnohá mi podezření připadají ▫ Vel spem. Opinione melius euenit tibi ▫ *lépeť se zdařilo, nežlis se nadál* ▫ Lépeť se zdařilo/ nežlis se nadál ▫ Opinione celerius ▫ *rychleji než naděje byla* ▫ Rychlegij než naděje byla ▫ Opiniosus, a, um ▫ *plný domnění a pochybování, domnívavý* ▫ Plný domnění a pochybování/ domnijwawý ▫ Opinabilis, le ▫ *domnívatedlný, o čem domněno bejti muože* ▫ Domnijwatedlný/ o čem domněno beyti muože ▫ Inopinabilis, le ▫ *nedomnitedlný, nemyslitedlný* ▫ Nedomnitedlný/ nemyflitedlný ▫ Inopinatus, a, um ▫ *divný, nenadálý* ▫ Diwný/ nenadálý

Opiparus, a, um, pen. cor. ▫ *úpravný, nákladný, hojný, s nákladem přistrojený* ▫ Vprawný/ nákladný/ hogný/ s nákladem přistrojený ▫ Opiparum conuiuium ▫ *panský, nákladný, dobře připravený kvas* ▫ Panský/ nákladný/ dobře připrawený kwas ▫ Opiparè, aduerb. ▫ *bohatě, hojně* ▫ Bohatě/ hogně

Opis ▫ *jméno jedné bohyně vod* ▫ Gméno gedné Bohyně wod

Opifthocomae, pen. cor. ▫ *lidé v Euboea, kteříž dlouhé vlasy po zádu až na hřbet visící nesou* ▫ Lidé w Euboea/ kteříž dlauhé wlasý po zádu až na hřbet wifycý nefau

| **Opistographus**, a, um ▫ *což zevnitř neb s obou strán psáno jest tak, že nemůže se zavřít jako knížka neb list, kterýž toliko na jedné straně psán jest* ▫ Což zevnitř neb s obau strán psáno gest/ tak že nemůže se zavřít/ jako knížka neb list/ kterýž toliko na jedné straně psán gest

Fff3ra

Opifthotonus, gener. mafcu. pen. cor. ▫ *kdo hlavu na hřbet proti plecuom zatočenou má* ▫ Kdo hlavu na hřbet proti plecuom zatočenau má ▫ Opifthotonici ▫ *kterýmž hlava dolu k plecuom připojena jest, křivohlavci* ▫ Kterýmž hlawa dolu k plecuom připogena gest/ křiwohlawcy

Opiter, gene. mafc. ▫ *kdo toliko děda a žádného otce více nemá* ▫ Kdo toliko děda a žádného Otce wijce nemá

Opitolor, Vide Ops

Opobalfamum, Vide supra Balfamum

Oporotheca, gene. foemini. penul. pro. ▫ *kde se owotce chová, owocnice* ▫ Kde se owotce chowá/ owocnice

Oportet, imperfonale ▫ *jest potřebí neb musí, užitečné jest* ▫ Gest potřebij/ neb muřý/ vžitčné gest ▫ Id factum non oportuit ▫ *to se nemělo státi* ▫ To se nemělo státi

Opperior, iris ▫ *čekám* ▫ Cžekám ▫ Abi intro, ibi me opperire, Terent ▫ *vejdi do domu a tam mne čekaj* ▫ Wegdi do domu/ a tam mne čekag

Oppeto, Vide Peto

Oppidum, gene. neut. ▫ *město* ▫ Měřto ▫ Oppidulum, diminutium ▫ *městečko* ▫ Měřtečko ▫ Oppidanus ▫ *měšťan, obyvatel města* ▫ Měřřtian/ obywatel měřřta ▫ Oppidatim, aduerbium ▫ *od města k měřřtu, po všech měřřtech* ▫ Od Měřřta k Měřřtu/ po wřřech Měřřtech ▫ Oppidò, aduerbium ▫ *velmi, náramně, brzo* ▫ Welmi/ náramně/ brzo

Oppignero, Vide Pignus

Oppilo, as, aui, pen. prod. ▫ *zavírám, zacpávám, zahrazuji* ▫ Zawijrám/ zacpávám/ zahrazugi ▫ Oppilatio ▫ *zavírání, zacpání, zahrazení* ▫ Zawijránij/ zacpánij/ zahrazeníj

| **Oppleo**, Vide Pleo

Fff3rb

Oppofitio, et **Oppono**, Vide Pono

Opportunus, a, um ▫ *příslušný, příhodný, příležitostý* ▫ Přijflusfný/ přijhodný/ přijležitý ▫ Opportunitas ▫ *příhodnost, příležitost* ▫ Přijhodnoft/ přijležitofť ▫ Opportunè, aduerbium ▫ *náležitè, časně, příhodně* ▫ Náležitè/ časnè/ přijhodně ▫ Importunus ▫ *nepříhodný, nevhodný, nečasný* ▫ Nepřijhodný/ newčasný ▫ Importunus homo ▫ *nehodný, nezbedný člověk, kterýž žádné příhodnosti nešetří* ▫ Newhodný/ nezbedný Czlowěk/ kterýž žádné příhodnosti nešetříj ▫ Importunitas ▫ *nepříhodnost, nevhodnost* ▫ Nepřijhodnoft/ newčasnoft ▫ Importunè ▫ *nepříhodně, nevhodně* ▫ Nepřijhodně/ newčasně

Oppreßio, Vide Premo

Opprimo, Require Premo

Opprobrium, Vide Probrum

Oppugnatio, et **Oppugno**, Vide Pugna

Ops, gene. foemini. ▫ *bohyně Kybele, manželka Saturnova* ▫ Bohyně Cybele/ Manželka Saturnowa ▫ Alio nomine Rhea. Vnde Opalia, opaliorum ▫ *svátkové bohyně Opis* ▫ Swátkové Bohyně Opis ▫ Item, Ops, quanquam in nominatiuo non usurpatur, in obliquis tamen, et compositis ▫ *možnost* ▫ Možnoft ▫ Potestas. Non opis est nostrae ▫ *není při naší možnosti* ▫ Neníj při nallij možnofti ▫ Et in ſingulari, in obliquis ſignificat ▫ *pomoc, napomáhání* ▫ Pomoc/ napomáháníj ▫ Ferre opem ▫ *pomoc učiniti, pomáhati* ▫ Pomoc včiniti/ pomáhati ▫ Hinc Compoßi: Inops ▫ *nemožný, chudý* ▫ Nemožný/ chudý ▫ Inops confilij ▫ *neradný, bez rady* ▫ Neradný/ bez rady ▫ Inops animi ▫ *bez potěšení, zoufalý* ▫ Bez potěšeníj/ zauffalý ▫ Inopia ▫ *nedostatek, chudoba* ▫ Nedostatek/ chudoba ▫ Ad extremam inopiam redactus est ▫ *dokonále ochudl, na žebrotu přišel, nikdež nic nemá* ▫ Dokonále ochudl/ na žebrotu přiffel/ nikdež nic nemá ▫ Opifer, a, um ▫ *spomocník* ▫ Spomocnijk ▫ Opitulor, aris ▫ *na pomoc přicházím, spomáhám* ▫ Na pomoc | přicházým/ ſpomáhám ▫ Opitulor ▫ *spomožitel, dopomáhatel* ▫ Spomožitel/ dopomáhatel ▫ Opeß in plurali ſignificat ▫ *zbytečné bohatství, statek, možnost a pomoc* ▫ Zbytečné Bohatſtwij/ ſtatek/ možnoft/ a pomoc ▫ Implorabat hominis opeß, Horat: ▫ *doprosil se pomoci člověka* ▫ Doproßyl ſe pomocy Czlowěka ▫ Vnde Opulentus, a, um ▫ *možný, bohatý* ▫ možný/ bohatý ▫ Opulentia ▫ *bohatství, veliký statek* ▫ Bohatſtwij/ veliký ſtatek ▫ Opuleſco, is ▫ *bohatnu* ▫ Bohatnu ▫ Opulento, as ▫ *obohacuji* ▫ Obohacugi

Fff3va

Opſonium, Vide ſupra Obſonium

Optimus, a, um, ſuperlatiuß irregularis ▫ *velmi dobrý, vejborný* ▫ Welmi dobrý/ wayborný ▫ Item, Beneficentißimus. Optimates ▫ *najpřednější, najbohatší a nejlepší mezi*

jinými lidé ▫ Naypředněgšij/ naybohatšij/ a naylepšij/ mezy ginými/ lidé ▫ Inuenitur etiam in singulari Optimas

Opto, as, aui ▫ *žádám, vinšuji, volím* ▫ *Ziádám/ winšfugi/ wolijm* ▫ Optio ▫ *volení, vinšování* ▫ *Wolenij/ winšfowánij* ▫ *Si tibi daretur optio, utrum malles?* ▫ *když by dáno bylo na voli, co by raději chtěl?* ▫ *Když by dáno bylo na woli/ co by raděgij chtěl?* ▫ Item, Optio, significat apud Iureconsultos ▫ *přidaný bojovník k nemocnému* ▫ *Přidaný bogownijk k nemocnému* ▫ Accensus. Optatius, a, um ▫ *žádný, vinšující* ▫ *Ziádný/ winšfugijcý* ▫ Optabilis, le ▫ *co žádáno neb vinšováno bývá* ▫ *Co žádáno/ neb winšfowáno bývá* ▫ Optatò, aduerbium ▫ *vinšem, podle žádosti* ▫ *Winšfem/ podle žádosti* ▫ Compo: Adopto, as ▫ *velmi žádám* ▫ *Welmi žádám* ▫ Item ▫ *přijímám místo dítěte, zvoluji* ▫ *Přigijmám mijšto dítěte/ zwolugi* ▫ Adoptatus, a, um ▫ *za syna vzatý neb z takového, to jest u zalíbeného narozený* ▫ *Za syna wzatý/ neb z takového/ to gest u zalijbeného narozený* ▫ Adoptatius ▫ *zalíbený, kdo jest za dítě vzatý* ▫ *Zalijbený/ kdo gest za Dítě wzatý* ▫ Coopto ▫ *volím, беру v společnost ouřadu, počtu neb duostojenství* ▫ *Wolijm/ беру | w společnost auřadu/ počtu/ neb duostofenštwij* ▫ Cooptatus in Collegium. Exopto ▫ *velmi žádám* ▫ *Welmi žádám* ▫ Exoptabilis, le ▫ *žádný, hodný, vyžádaný* ▫ *Ziádný/ hodný/ wyžádaný* ▫ Praeopto ▫ *raději žádám, předkem vinšuji* ▫ *Raděgi žádám/ předkem winšfugi*

Fff3vb

Opus, untis, gene. mafc. ▫ *město v zemi řecké v krajině Lokride* ▫ *Město w zemi Ržecké/ w kragině Locride* ▫ Vnde Opuntius, tia, tium ▫ *co odtud jest* ▫ *Co odtud gest*

Opus, cum datiuo et ablatiuo conſtruitur ▫ *potřebí* ▫ *Potřebij* ▫ *Opus est mihi tuo confilio* ▫ *potřebuji tvé rady* ▫ *Potřebuji twé rady* ▫ *Quid opus est uerbis?* ▫ *co potřebí mnoho řeči?* ▫ *Co potřebij mnoho řeči?* ▫ *Opus est parato, Terentius* ▫ *musí se připrawiti* ▫ *Mufý se připrawiti* ▫ *Opus est facto, opus est maturato, Salustius. Aliquando nominatium habet. Dux nobis opus est, Cicero* ▫ *potřebujeme hajtmana, vůdci* ▫ *Potřebugeme Hajtmana/ Wúdcy* ▫ *Sic apud Plautum, Opus sunt milites*

Opus, eris, Vide operor

OR

Ora, gene. foemini. ▫ *najkrajnější konec každé věci* ▫ Naykragněgflj konec každé věcy ▫ Ora uestis ▫ *podolek, kraj u sukně* ▫ Podolek/ krag v fukně ▫ Item ▫ *krajina, která se moře dotýká* ▫ Kragina která se Moře dotýká ▫ Regio litoralis. Soluere oram ▫ *od břehu se plaviti* ▫ Od břehu se plawiti ▫ Aliquando pro regione accipitur

Oraculum, gener. neut. ▫ *prorokování, předpovídání neb odpovědi bohuow, oznámená vuole Boží, božská řeč skrze člověka* ▫ Prorokowánij/ předpowijdánij/ neb odpovědi Bohuow/ oznámená¹⁷⁸ vuole Božij/ Božská řeč fkrze Człowěka ▫ Prophetarum libri mera sunt oracula ▫ *knihy prorocké sou pouhé řeči božské neb předpovídání* ▫ Knijhy Prorocké fau pauhé řeči Božské/ neb předpo|wijdánij ▫ Oraculum esse puta ▫ *budiž tobě to, jako by sám Buoh mluvil* ▫ Budiž tobě to/ yakoby fám Buoh mluwil ▫ Aliquando accipitur pro templo ▫ *za chrám* ▫ Za chrám ▫ Item ▫ *za řeč hodnověrného neb prawdomluvného člověka* ▫ Za řeč hodnowěrného/ neb prawdomluvného Człowěka ▫ Oracula Catonis ▫ *řeči Katonovy* ▫ Ržeči Catonowy

Fff4ra

Orator, et Oratio, Vide Oro

Orbis, gene. mafc. ▫ *okršlek, okrouhlý zpuosob* ▫ Okršlek/ okrauhlý zpuofob ▫ Orbis menarius ▫ *talíř* ▫ Talýř ▫ Orbiculus, diminut. ▫ *malý talířek* ▫ Malý talířek ▫ Item, Orbis ▫ *svět* ▫ Swět ▫ Aliquando pro oculis ▫ *za oči* ▫ za Oči ▫ Orbiculatus, a, um ▫ *okrouhlý, co má okrouhlou formu* ▫ Okrauhlý/ co má okrauhlau fformu ▫ Orbiculata poma ▫ *okrouhlá, kulatá jablka* ▫ Okrauhlá/ kulatá yablka

Orbita, gene. foemi. ▫ *vozná koleje* ▫ Wozná kolege ▫ Aliquando pro ipsa Rota ▫ *za kolo neb okružlou formu* ▫ za Kolo/ neb okružlau fformu ▫ Hinc exorbito, as ▫ *vyjždím z koleje, vystupuji neb chybuji, vycestuji* ▫ Wygijždijm z kolege/ wyftupugi/ neb chybugi/ wycestugi

Orbo, as, aui ▫ *zavuji milé věci* ▫ Zbawugi milé věcy ▫ Tali amico orbatus ▫ *takového přítele zbavený* ▫ Takového příjtele zbawený ▫ Orbus, a, um ▫ *vosířelý, oči, dítek zbavený* ▫ Wofyřelý/ oči/ Dijtek zbawený ▫ Aliquando idem quod Orphanus ▫ *sirotek* ▫ Syrotek ▫ Orbitas ▫ *vosíření, dítek neb přátel zbavení* ▫ Wofyřenij/ Dijtek neb přátel zbawenij ▫ Orbefacio, idem quod Orbo

Orca, gene. foemi. ▫ *dřevěnná nádoba, do kteréž nasolují, dčber, trůky, wokřin* ▫ Dřewěnná nádoba/ do kteréž nasolugij/ Dčber/ trůky/ wokřin ▫ Oracula, diminutium ▫ *gbelík, wokřinek* ▫ Gbelijk/ wokřinek

Orchades, gene. foemi. pen. cor. ▫ *vostrovové v moři, proti puolnoci, za Hyberní, příslušející k království šotskému* ▫ Woftrowowé w Moři/ proti puol nocy/ za Hybernij/ příjfluffegijcy k Králowftwij Sfoťkému

¹⁷⁸ oznámená] oznamená tisk

- | **Orchestra**, gene. foemi. ▫ *šrancí neb plac u prostřed theatrum, totiž šraňkovního domu k divadlu, na kterémž najpřednější páni a konšelé svá sedadla mívali, na němž také lidé ve hře postavení své činy a cvičení provozovali* ▫ Sfrancy neb plac v prostřed Theatrum. t. šraňkownijho domu kdiwadlu/ na kterémž naypředněgšij Páni a Konšelé swá sedadla mijwali/ na němž také lidé we Hře poftawenij/ swé činy a cwičenij provozowali
- Orchites**, gene. foemi. pen. cor. ▫ *zvláštní owotce olivové, podobné jako varlata* ▫ Zwláštnij owotce Oliwowé/ podobné jako Warlata
- Orchomenus**, gene. mafc. pen. cor. ▫ *město v řecké zemi v krajině Bęotí, v němžto byl chrám Gratiarum* ▫ Město w Ržecké zemi/ w kragině Bęotij/ w němžto byl Chrám Gratiarum ▫ Hinc Orchomenius, a, um ▫ *co odtud jest* ▫ Co odtud gest ▫ Item ▫ *město v Arkadií* ▫ Město w Arcadij
- Orcus**, gene. mafc. ▫ *temnost pekelní, pekelní buoh Pluto* ▫ Temnoft pekelnij/ Pekelnij Buoh Pluto ▫ Item ▫ *řeka v pekle a řeka v Tesalí* ▫ Ržeka w Pekle/ a Ržeka w Tesfalij
- Ordeum**, Vide Hordeum
- Ordior**, iris, orfus sum ▫ *počínám, začínám* ▫ Počijnám/ začijnám ▫ Orfus, et Orditus. Sic Orfus est loqui ▫ *takto mluvíti počal* ▫ Takto mluwiti počal ▫ Orfus aliquando pašiué, pro incepto ponitur ▫ *za počátek* ▫ Za počátek ▫ Orditus est nouam telam ▫ *počal dělati nové plátno* ▫ Počal dělati nowé plátno ▫ Exordior, idem quod simplex. Exordium ▫ *počátek řeči* ▫ Počátek řeči
- Ordo**, inis, gene. mafcu. ▫ *řád, pořádek, zpořádání, když každá věc na své místo bejvá postavena* ▫ Ržád/ pořádek/ zpořádání/ když každá věc na swé mijsto beywá poftawena ▫ Aliquando pro ftatu. Sunt tres ordines in Republica noštra ▫ *tři stavové neb rozdílové sou v obci města našeho* ▫ Tři stawové neb rozdiylowé sau w obcy Měšta našeho ▫ Ampliβimus ordo ▫ *páni z rady neb stav konšelský* ▫ Páni z Raddy neb Staw | Konšelský ▫ Apud omnes ordines gratiosus est ▫ *má přízeň neb vzácný jest u všech stawůw* ▫ Má přízeň/ neb wzácný gest v wšech stawůw ▫ Romae erant tres ordines, Patricius, Equestris, et Plebeius. Vide supra in dictione Equus. Ordinem deferere ▫ *swé ukazané místo opustiti, úřadu swého nezpravití* ▫ Swé vkazané mijsto opuštiti/ vřadu swého nezprawiti ▫ Prouerbium. Ordinarius, a, um ▫ *co k pořádku náleží* ▫ Co k pořádku náležij ▫ Extraordinarius, a, um ▫ *co jest krom pořádku neb wen z něho a neb mimo pořádek* ▫ Co gest krom pořádku/ neb wen z něho/ a neb mimo pořádek ▫ In ordinem cogere, uel redigere ▫ *pod obecní pořádek poddati, podmaniti, učiniti za poddaného* ▫ Pod obecnij pořádek poddati/ podmaniti/ učiniti za poddaného ▫ Ordine ▫ *pořádně, jedno po druhém* ▫ Pořádně/ gedno po druhém ▫ Dic mihi omnem rem ordine ▫ *prav mi tu všecku věc pořádně, jedno po druhém* ▫ Praw mi tu wšecku věc pořádně/ gedno po druhém ▫ Inordinatè ▫ *nespuosobně, nepořádně* ▫ Nespuosobně/ nepořádně ▫ Ordino, as, aui ▫ *řídím, pořádám, jmenuji* ▫ Ržijdijm/ pořádám/ gmenugi ▫ Ordinatio ▫ *zpořádání,*

Fff4rb

Fff4va

pořádné postavení ▫ Zpořádanij/ pořádné postawenij ▫ Ordinatè ▫ *zpuosobně, pořádně, zřízení* ▫ Zpuosobně/ pořádně/ zříjzeně ▫ Praeordino, as ▫ *předzřízují* ▫ Předzřízugi

Oreades, gene. foemi. ▫ *bohyně hor* ▫ Bohyně hor

Orestes, gene. mařc. ▫ *syn Agamemnona, krále řeckého, a Klytemnestry, kterýž svou matku zabil, proto že i ona otce jeho a manželka svého Agamemnona zabila pro Aegista, cizoložníka svého, a když se zbláznil Orestes, od věrného přítele Pylady zachován jest, kterýž také chtěl za něho i umřítí, a z toho obadva za věrné spolupřátely sou počtení* ▫ Syn Agamemnona/ Krále Řeckého/ a Clytemnestry/ kterýž swau Matku zabil/ proto/ že y ona Otce gehu/ a Manžela swého Agamemnona zabila/ pro Aegista cyzoložníjka swého/ a když se zbláznil Orestes, od věrného příjtele Pylady zachowán gef/ kterýž také chtěl za něho y vmřijti/ a z toho obadwa | za věrné řpolu přátely řau počtenij

Fff4vb

Orexis, gene. foemi. latinè Appetitus ▫ *chut k jídlu* ▫ Chut k gijdlu ▫ Mouere uel excitare orexim ▫ *chtivého k jídlu učiniti, chut vzbuditi* ▫ Chtiwého k gijdlu včiniti/ chut wzbuditi ▫ Aliquando pro naufea, et uomitu ponitur ▫ *za nechut a tracení neb žáhu klade se* ▫ Za nechut/ a tracenij neb žáhu klade fe

Organum, gene. neut. ▫ *příprava hudební, varhany* ▫ Příprawa hudebnij/ Warhany ▫ Item ▫ *nástroj, všeliká nádoba, jižto se nětco hejbe neb dělá* ▫ Nástrog/ wřeliká nádoba/ gijžto fe nětco haybe neb dělá ▫ Organarius ▫ *kdo nástroje hudební dělá* ▫ Kdo nástroje hudebnij dělá

Orgia, orum, gene. neut. ▫ *oběti neb pocty, kteréž bohuom činěny bejwali, a zvláště vínnému bohu Bacchovi* ▫ Oběti neb pocty/ kteréž bohuom činěny beywali/ a zwlářřtě wijnnému Bohu Bacchowu

Orgya, gene. foemi. ▫ *změření neb míra šesti střevícuoow zdělí neb jeden sáh* ▫ Změřenij/ neb mijra řřesti řřewijcuow zdělij/ neb geden řáh ▫ Vlna idem

Oricum, gene. neut. ▫ *město při pomezí Epiru a Dalmaciae neb co nyní Albania slove, proti městu v Itáli Brundusium řečenému* ▫ Měřto při pomezý Epyru a Dalmaciae/ neb co nynij Albania flowe/ proti Měřtu w Italij/ Brundufium řečenému ▫ Vulgò nunc Vualona dicitur

Orichalcum, gene. neut. ▫ *mosaz* ▫ Mofaz ▫ Orichalceus, a, um ▫ *mosazný* ▫ Mofazný

Oriens, Vide infra Orior

Origanum, pen. cor. gene. neu. ▫ *dobrá mysl* ▫ Dobrá myřl ▫ Herba est

Origenes, gene. mařc. pen. cor. ▫ *vlastní jméno jednoho učitele křesťanského* ▫ Wlařtnij gméno gednoho Včitele Křesřtianského

Origo, pen. prod. gene. foemi. ▫ *počátek, pocházení, pojiti, puowod* ▫ Počátek/ pocházenij/ pogitij/ puowod | ▫ Originalis, le ▫ *puowodní, počáteční, pocházející, přirozený* ▫ Puowodnij/ počátečníj/ pocházejijcý/ přirozený ▫ Originale delictum ▫ *přirozeney hřích* ▫ Přirozeney hřijch

Ggg1ra

Orion, gene. mařc. penult. prod. ◻ *jest hvězda* ◻ Geřt Hwězda ◻ Vulgò ◻ *svatého Jakuba huol* ◻ Swatého Iakuba huol ◻ Dicitur etiam Iugula, ut ſupra

Orior, eris, et oriris, ortus ſum ◻ *pocházím, vycházím neb vzházím* ◻ Pocházým/ vycházým/ neb vzházým ◻ Oritur clamor ◻ *vzhází křik* ◻ Wzházý křik ◻ Oritur ab his fermo, Cicero ◻ *od nich pochází řeč* ◻ Od nich pocházý řeč ◻ Vnde ortum est initium irae ◻ *odtud počátek hněvu neb nesvornosti pořel* ◻ Odtud počátek hněvu neb neřvornosti pořel ◻ Sol oritur ◻ *slunce vychází* ◻ Slunce vycházý ◻ Multi ignorant, ubi Danubius oritur ◻ *mnozi nevědí, odkud Dunaj pochází* ◻ Množý newědij/ odkud Dunaj pocházý ◻ Hinc Ortus, us ◻ *pocházení, narození, vycházení* ◻ Pocházenij/ narozenij/ vycházenij ◻ Danubius ad ortum fluit ◻ *Dunaj teče proti vejchodu slunce neb na vejchod* ◻ Dunaj teče proti waychodu Slunce/ neb na Waychod ◻ Oriens, ſubſtantium, idem ◻ *vejchod slunce* ◻ Waychod Slunce ◻ Oriundus, a, um ◻ *odněkud pořlý, rožený, rodem* ◻ Odněkud pořlý/ rožený/ rodem ◻ Compoř: Aborior ◻ *nepořlý plod rodím, potracuji, pomítám* ◻ Nepořlý plod rodijm/ potracuji/ pomijtám ◻ Sed potius pařiuè ſignificat ◻ *ne včas rodím se* ◻ Newčas rodijm ſe ◻ Abortus, us ◻ *nevčasný, mrtvý plod, nedořlý* ◻ Newčasný/ mrtvý plod/ nedořlý ◻ Abortiuus, a, um ◻ *co nedochůdče přináří neb nedořlej plod, nedochuodče* ◻ Co nedochůdče přinářij/ neb nedořley plod/ nedochuodče ◻ ut foetus abortiuus. Abortio, onis, idem quod Abortus, Abortio, is, quartae coniugationis ◻ *rodím nedochůdčátko neb ne včas rodím* ◻ Rodijm nedochůdčátko/ neb newčas rodijm ◻ uel potius Aborto, as. Et Abortum facio. Adorior ◻ *vpadám, kwapně ſahám* ◻ Wpadám/ kwapně ſahám ◻ Coorior ◻ *ſpolu se pozdvihuji, pocházím* ◻ Spolu ſe pozdvihugi/ pocházým ◻ Exorior ◻ *vcházím, vynikám, povřávám* ◻ Wcházým/ vynikám/ powřávám ◻ Exortus ◻ *východ* ◻ Wýchod ◻ Oborior, et Suborior, ferè idem ſignificant. Obortae ſunt ei lachrymae ◻ *počal ſlzeti neb ſlzy mu tekly* ◻ Počal ſlzeti/ neb ſlzy mu tekly

Ggg1rb

Orithos, gene. mařcu. ◻ *měřto na pomezi Macedonie a Epiru* ◻ Měřto na pomezi Macedonie a Epyru

Ornis, gene. foemi. latinè Gallina, uel auis ◻ *ſlepice neb pták* ◻ Slepice/ neb pták ◻ Vnde fit Ornithotropeum, penult. prod. et Ornithon ◻ *kurník a pořada* ◻ Kurnijk/ a pořada ◻ Ornithobolſceum ◻ ὀρνιθοβολſκειομ ◻ *kuři pařva* ◻ Kuřij¹⁷⁹ pařwa ◻ Ornithobarches ◻ *zprávce nad ſlepicemi, ſlepičář* ◻ Zprávce nad ſlepicemi/ Slepíčář

Orno, as, aui ◻ *ozdobuji, ſlechtím* ◻ Ozdobugi/ ſlechtijm ◻ Item ◻ *chystám, ſtrojím* ◻ Chyřtám/ ſtrojijm ◻ Item ◻ *chválím neb dobdodini ukazuji* ◻ Chwálijm/ neb dobdodijnij vkařugi ◻ Ornare beneficijs ◻ *dobrodini ukázati* ◻ Dobrodijnij vkázati ◻ Ornare aliquem ſuis uirtutibus ◻ *někoho vyhlářiti, vymalovati ctnořmi jeho neb jaký jeřt* ◻ Někoho vyhlářyti/ wymalowati ctnořmi geho/ neb jaký geřt ◻ Ornatus, us ◻ *ozdoba, řmuk, oděv* ◻ Ozdoba/ řmuk/ oděv ◻ Ornamentum ◻ *ozdobení, poctivoř, dobdodini* ◻ Ozdobenij/ poctiwofť/ dobdodijnij ◻ Ornatix ◻ *řmukýřka* ◻ řmukýřka ◻ Ornatus, a, um ◻ *ozdobený,*

¹⁷⁹ Kuřij] Kuři tiřk

ošlechtěný ▫ Ozdobený/ offlechtěný ▫ Composita, Adorno ▫ *ozdobuji neb pěkně připravuji* ▫ Ozdobugi/ neb pěkně pripravugi ▫ Exorno, idem ▫ *šperkuji, štrejchuji* ▫ Šperkugi/ štreychugi ▫ Adornant fugam ▫ *strojí se uteci* ▫ Strogij se vtecy ▫ Adornare thalamum ▫ *ženichovu komoru připravit* ▫ Zěnichowu komoru pripraviti ▫ Adornare | me-
nám ▫ *přistrojiti k stolu* ▫ Přistrogiti k stolu ▫ Suborno ▫ *trochu ozdobuji* ▫ Trochu ozdobugi ▫ Item ▫ *tajně strojím, chystám neb navozuji* ▫ Tagně štrogijm/ chystám/ neb navozugi ▫ Subornauit falsos testes ▫ *falešné svědky tajně zpuosobil, zjednal, namluvil* ▫ Falešné svědky tagně zpuosobil/ zgednal/ namluwil ▫ Subornauit illi accusatorem ▫ *naštrogil žalobníka na tohoto* ▫ Naštrogil žalobníjka na tohoto

Ggg1va

Ornus, gene. foemi. ▫ *habr* ▫ Habr

Oro, as, aui ▫ *prosím, žádám* ▫ Profým/ žádám ▫ Orare caufam ▫ *řeč před právem činiti, ku při mluvit, zástupcím neb řečníkem bejti* ▫ Ržeč před právem činiti/ ku při mluwiti/ zástupcým/ neb Ržečníkem beyti ▫ idem quod agere caufam. Hinc Orator ▫ *řečník poslaný výmluvci, aby nětco vyprosil neb přiřikal* ▫ Ržečník/ poňlaný výmluwcy/ aby nětco wyprofyl/ neb přiřikal ▫ Et Oratoria, substantium ▫ *umění řečnování* ▫ Vměňij řečnowánij ▫ Oratorius, a, um ▫ *co k řečnování přisluší* ▫ Co k řečnowánij přislušij ▫ Ars oratoria, Rhetorica. Oratoriè, aduerbium ▫ *po řečnicku* ▫ Po Ržečnicku ▫ Oratio ▫ *dokonalá řeč* ▫ Dokonalá řeč ▫ Propriè ▫ *dlouhá řeč, kteráž s pilností postavená jest* ▫ Dlahá řeč/ kteráž s pilnoftij postawená gest ▫ Aliquando significat ▫ *modlitbu, prosbu* ▫ Modlitbu/ prosbu ▫ Oratiuncula, diminutium ▫ *krátká řeč neb modlitba* ▫ Krátká řeč/ neb Modlitba ▫ Com: Adoro, as ▫ *klaním se, ctím, božskou poctivost činím* ▫ Klanijm se/ ctijm/ Božkau poctiwost činijm ▫ Adoratio ▫ *klanění, ctění skutkem* ▫ Klaněníj/ ctěníj skutkem ▫ Exoro ▫ *vyprošuji, docházím prosbou* ▫ Wyproffugi/ docházým prosbau ▫ Exorabilis ▫ *uprositedlný, štedrý* ▫ Vproffytedlný/ štedrý ▫ Inexorabilis, le ▫ *neuprositedlný, k prosbě nenáklonný* ▫ Nevproffytedlný/ k prosbě nenáklonný ▫ Peroro ▫ *vypravuji, zavírám řeč, nakloňuji řeči* ▫ Wyprawugi/ zawijrám řeč/ nakloňugi řečij ▫ Vnde Peroratio ▫ *zavírka v řeči, konec řeči, kdežto všecky pořád mluwené věci krátce bejvají opětovány, ku pohnutí myslí těch, před nimiž se mluví* ▫ Zawijrka w řeči/ konec řeči/ kdežto wšfecky pořád mluwené | wěcy krátce beywagij opětowány/ ku pohnutij myslj těch/ před nimiž se mluwij ▫ aliàs Conclufio

Ggg1vb

Oroba, gene. foemini. ▫ *město v Asyri* ▫ Měšto w Asfyrij

Orobatis, gene. foem. ▫ *město v Perside* ▫ Měšto w Perside

Orontes, gene. mařc. ▫ *řeka v Syri, kteráž teče skrze to slavné město Antiochi* ▫ Ržeka w Syrij/ kteráž teče skrze to slavné Měšto Antiochij ▫ Oronteus, a, um, uel Oronteus, pen. pro. ▫ *co odtud jest neb tam sluší* ▫ Co odtud gest/ neb tam slušij

Orphanus, gene. mařc. ▫ *sirotek, kterýž nemá otce ani otcovské ochrany nad sebou neb útočiště* ▫ Syrotek/ kterýž nemá Otce/ ani Otcowlké ochrany nad sebau/ neb vtočilště ▫ Orphanotropheum ▫ *sírotčí duom* ▫ Syrotčij duom

Orpheus, difyllabum, gene. masculi. ▫ *starý poéta z Thracie* ▫ Starý Poéta z Thracie ▫ Orpheus, a, um. uel Orpheus, a, um. trifyllabum, pen. prod. ▫ *co z Thracie jest, jako Orfeus* ▫ Co z Thracie gest/ jako Orpheus

Orfus, Vide Ordior

Orthos, gene. masc. latinè rectus, uerus ▫ *upřímý, pravý* ▫ Vpřijmý/ prawý ▫ Vnde Comp: Orthodoxus ▫ *upřímé myslí, pravé víry* ▫ Vpřijmé myšli/ prawé wijry ▫ Orthogonius, a, um ▫ *rovných uhluov* ▫ Rowných vhlouow ▫ Orthopeia ▫ *pravé mluvení neb řeč* ▫ Prawé mluwenij neb řeč ▫ Orthographia ▫ *pravé psaní* ▫ Prawé pšanj ▫ Orthopnoeia ▫ *dýchání vytaženým hrdlem, kdo nemuž dychati, než vytáhna hrdlo* ▫ Dýchanij wytaženým hrdlem/ kdo nemuž dychati/ než wytáhna hrdlo ▫ Orthopnoicus ▫ *kdo takovou nemoc má, dýchavičný, dušný* ▫ Kdo takowau nemoc má/ dýchawičný/ dušný

Ortus, Vide Hortus supra

Ortygia, gene. foemini ▫ *vostrov v moři Aegeum* ▫ Wořtrow w | Moři AEgeum ▫ aliàs Delos. Ggg2ra
Item ▫ *vostrov u Sicile* ▫ Wořtrow v Sycile

Ortyx, gis, gene. mascu. latinè Coturnix ▫ *křepelice* ▫ Křepelice ▫ aliàs Ortygometra

Oryx, gene. mascu. ▫ *zvíře jako koza, kterémužto srst nahoru proti hlavě jest obrácena* ▫ Zwijře jako Koza/ kterémužto srst na horu proti hlavě gest obrácena

Oriza, gene. foemini. ▫ *rejže* ▫ Reyže ▫ aliàs Rizum

OS

Os, oris, gener. neut. ▫ *usta* ▫ Vřta ▫ Os durum ▫ *nestydatá usta, nestudný člověk* ▫ Neřtydatá vřta/ nestudný Čřlowěk ▫ Quo ore, pro qua audacia, Terentius. Quo ore redibo ad eam, quam contempserim? ▫ *jakou smělostí neb jak budu smíti k té zase jíti, kterouž sem prvé pohrdl* ▫ Yakau řmělořtj/ neb yak budu řmijti k té zafe gijti/ kterauž řem prvé pohrdl ▫ Vno ore ▫ *jednostajně* ▫ Gednořtagně ▫ Os sublinire ▫ *oklamati* ▫ Oklamati ▫ In ore est, et in ore uerfatur omnibus ▫ *každej o něm mluví* ▫ Každěj o něm mluwij ▫ Aliquando pro facie accipitur ▫ *za všecku tvář* ▫ Za wřřecku twář ▫ συνεκδοχικῶς ▫ Ořculum, diminutium ▫ *ustka* ▫ Vřřka ▫ Item ▫ *políbení* ▫ Polijbenij ▫ Hinc Ořculator, aris ▫ *líbám, celuji* ▫ lijbám/ celugi ▫ Exořculator, idem. Et Metapho ▫ *miluji, oblibuji sobě, mnoho vážím* ▫ Milugi/ oblibugi řobě/ mnoho vážijm ▫ Ořcillum, aliud diminutium ab Ore ▫ *malá ustka, ustečka* ▫ Malá vřřka/ vřřečka ▫ Item, Ořcilla ▫ *malé obrázky, loutky z řatuow udělané* ▫ Malé obrázky/ Loutky z řřatuow vdělané ▫ Ořcillo, as ▫ *hejbi* ▫ Haybi ▫ Ořcedo, inis ▫ *když kdo ustawičně musí zívati* ▫ Když kdo vřřawičně muřý zýwati ▫ Ořcito, as, penult. cor. ▫ *zívám* ▫ Zýwám ▫ Metapho ▫ *sem wospalej, nedbalý* ▫ Sem wořpaley/ nedbalý ▫ Ořcitatio ▫ *zívání* ▫ Zýwánij ▫ Ořcitans ▫ *zívavý, nedbalý* ▫ Zýwawý/ nedbalý ▫ Metaph: Ořcitanter, aduerbium ▫ *nedbánlivě* ▫ Nedbánlijwě ▫ Ořcinum ▫ *ptačí šřebetání,*

z něhož se vyznamenání a hádání béře ▫ Ptačij štěbetáníj/ z něhož se vyznamenáníj a hádáníj béře ▫ *Oscines* ▫ *ptáci, kteříž k věštbě náležejí* ▫ Ptácy/ kteříž k věštbě náležejí ▫ *Orificium* ▫ *hrdelní díra, vcházení v hrdlo* ▫ Hrdelnij dijra/ vcházeníj w hrdlo

Os, *oſis*, gene. neut. ▫ *kost* ▫ *Koſt* ▫ *Oſiculum*, diminutium ▫ *malá kůstka* ▫ *Malá kúſtka* ▫ *Offa piſcium* ▫ *rybí kosti* ▫ *Rybij koſti* ▫ *Oſiculatim* ▫ *po kústkách* ▫ *Po kúſtkách* ▫ *Offeus*, a, um ▫ *kostěnný* ▫ *Koſtěnný* ▫ *Oſifraga* ▫ *pták vorličního pokolení, který kosti láme* ▫ *Pták worličního pokolenij/ který koſti láme* ▫ *Oſilegus* ▫ *zběrač kostí* ▫ *Zběrač koſtij* ▫ *Exoſſo*, as ▫ *kosti vytahují, vybíram* ▫ *Koſti wytahují/ wybijram* ▫ *Exoſſare piſcem* ▫ *kosti z ryby vybíratí* ▫ *Koſti z Ryby wybijrati*

Ofci, gene. maſcu. ▫ *byli lidé v Itáli* ▫ *Byli lidé w Itali* ▫ *Hinc Lingua ofca* ▫ *řeč těch lidí* ▫ *Ržec těch lidí* ▫ *Oſcè loqui* ▫ *zhruba mluvíti* ▫ *Zhruba mluvíti*

Oſi, aduerbium optandi ▫ *by byl, byť Buoh chtěl, ó, by to bylo* ▫ *By byl/ byť Buoh chtěl/ o by to bylo*

Ofor, Vide Odi

Oſiris, pen. prod. gene. maſcu. ▫ *buoh Ejiptských, kterých v zpuosobu vola byl ctěn a Aspis neb Serapis byl nazván, žena jeho byla Isis alias Io* ▫ *Buoh Egiptkých/ kterých v zpuofobu Wola byl ctěn/ a Apis/ neb Serapis byl nazván/ Žena geho byla Isis aliàs Io* ▫ *ut supra*. *Etiam Oſiris herba est, aliàs Vrinalis, et Linaria* ▫ *mezni čistec, květel, žabinec, len Matky Boží* ▫ *Meznij čiſtec/ kwětel/ žabinec/ Len Matky Božij*

Offa, ae, gene. foemi. ▫ *huora v Theſalí, nedaleko od hory Olympo* ▫ *Huora w Theſſalij/ nedaleko od hory Olympo*

Oftendo, is, oftendi, oftentum ▫ *ukazují a oznamují* ▫ *Vkazují/ a oznamují* ▫ *Et Oftento*, as ▫ *často ukazují, chlubně, hrdě neb pyšně ukazují* ▫ *Cžasto vkaſují/ chlubně/ hrdě/ neb pyſně vkaſují* ▫ *Neque pugnas narrat, neque cicatrices ſuas oftentat, Terent* ▫ *nepraví o ſvém potýkání, aniž také ſvé jíſvy chlubně ukazuje* ▫ *Neprawij o ſwém potý|káníj/ aniž také ſwé giſzwy chlubně vkaſuje* ▫ *Hinc Oftendator* ▫ *chlubný v ſvých činech, pyšný ukazovatel, chvály žádostivý* ▫ *Chlubný w ſwých činech/ pyſný vkaſowatel/ chwály žádostiwý* ▫ *Et Oftentatio* ▫ *chlubné ukazování, pochlubování* ▫ *Chlubné vkaſováníj/ pochlubováníj* ▫ *Omnia ad oftentationem facere* ▫ *všecky věci pro chválu a chloubu činiti* ▫ *Wſſecky wěcy pro chwálu a chloubu činiti* ▫ *Oftentum* ▫ *div neb věc potvorná, kteráž nětco budoucího vyznamenává* ▫ *Diw/ neb věc potvorná/ kteráž nětco budaucýho vyznamenává* ▫ *Oftentus*, us, quartae declinationis ▫ *posměch, posmívání* ▫ *Poſměch/ poſmijwáníj* ▫ *Oftentui eſſe* ▫ *ku poſměchu bejti* ▫ *Ku poſměchu beyti*

Oftium, gene. neut. ▫ *dvěře, vcházení* ▫ *Dvěře/ wcházeníj* ▫ *Oftiolum*, diminutium ▫ *malé dvěřce* ▫ *Malé dvěřce* ▫ *Oftiarius* ▫ *vrátný* ▫ *Wrátný* ▫ *Oftiatim* ▫ *duom od domu, po domích* ▫ *Duom od domu/ po domijch* ▫ *Nonnulli cum aspiratione ſcribunt. Oftia, orum*, plura. gener. neut. ▫ *vpadání řek do moře* ▫ *Wpadáníj Ržek do Moře* ▫ *Aliquando pro portu marino* ▫ *za přívoz neb za břeh mořský* ▫ *Za přijwoz/ neb za břeh Mořský*

- Oftia**, ae, gene. foemi. ▫ město v Itáli nedaleko od Říma, tu, kde Tibris řeka vpadá do moře ▫ Město w Itáli nedaleko od Ržijma/ tu kde Tybris Ržeka vpadá do Moře ▫ Vnde Oftienfis, e ▫ *co odtud jest* ▫ Co odtud geft
- Oftigo**, gene. foemini. aliàs Mentigo ▫ *flekovaté malomocenství neb šupinový neduh na mladých ovcech a kozlatech, škraloup* ▫ Flekované malomocenství/ neb šupinový neduh na mladých Owcech a kozlatech/ škrálaup ▫ Sicut in homine Mentagra
- Oftacion, oftracium**, gene. neut. latinè Tefta ▫ *hliněný střep, pernice, kachlík* ▫ Hliněný střep/ Pernice/ kachlík ▫ Ostracius, a, um. Teftus, uel Teftaceus ▫ *co jest z vypáleného střepu, střepinový* ▫ Co geft z vypáleného střepu/ střepinový ▫ O|stracium pauimentum ▫ *mazhauz neb dlážení z vypálených cihel* ▫ Mazhauz/ neb dlážení z vypálených cyhel ▫ Et Ostracismus ▫ *zaslání vypověděného do jmenovitého času, kteréhož Atenienští užívali, kdež ti, ješto obecnému lidu na těžkost neb ublížení byli, skrze hliněné střepy, na něž každý své volení neb hlas postavil, zjevně k vypovědění jako vypovědenci odsouzeni bejvali* ▫ Zaslání vypověděného do gmenovitého času/ kteréhož Athenyenští vžíjvali/ kdež ti gefto obecnému lidu na těžkost neb vblížení byli/ skrze hliněné střepy/ na něž každý své wolenij/ neb hlas postavil/ zgewně k vypovědění/ jako vypovědency odsouzeni beywali
- Oftrea**, gene. neut. plur. ▫ *jsou mořští hlemejždi neb ryby s chlupatými škořepinami* ▫ Gfau Mořští hlemejždi/ neb Ryby s chlupatými škořepinami ▫ In singulari Oftreum, uel Oftrea, ae. Oftreatus, a, um ▫ *velmi chlupatý* ▫ Welmi chlupatý ▫ Oftrum ▫ *barva šarlatová* ▫ Barwa šarlatová ▫ Oftrinus, a, um ▫ *šarlatové barvy* ▫ Šarlatové barwy ▫ Et Oftracine ▫ *město in Arabia Petrea* ▫ Město in Arabia Petrea

Ggg2vb

OT

- Othrys**, gene. maśc. ▫ *huora v řecké zemi, v krajině Thesáli* ▫ Huora w Ržecké Zemi/ w Kragině Thesfalij
- Otium**, Vide supra Ocium
- Otus**, uel **Otys**, idis, gene. maśc. ▫ *pták z pokolení soviho, lužní sova* ▫ Pták z pokolenij Sowijho/ Lužnij fowa

OV

Ouis, gene. foemi. ▫ *ovce* ▫ Owce ▫ Ouicula, diminutivum ▫ *ovčička* ▫ Owčička ▫ Ouinus, a, um ▫ *ovčí, co od ovce jest* ▫ Owčij/ co od owce gest ▫ Ouina pellis ▫ *ovčí kůže* ▫ Owčij kůže ▫ Ouillus, a, um, idem. Ouilli mores ▫ *blázniví činové* ▫ Bláznivij činové ▫ Prouerbium, Ouile ▫ *ovčinec* ▫ Owčinec ▫ Ouiaria, ae, substant. ▫ *ovčí stádo* ▫ Owčij stádo

Ouo, as ▫ *raduji se, ukazuji radost s plésáním neb zpíváním* ▫ Radugi fe/ vkazugi radost s plésáním/ neb zpíwánijm ▫ Ouantes redierunt ▫ *navrátili se s radostí a slavným zpíváním neb plésáním* ▫ Nawrátili fe s radoftij a slavným zpíwánijm/ neb plésánijm ▫ Ouatio, onis ▫ *slavné zdaření s radostným vejskáním toho, jenž svítězil neb nepřátely porazil, však bez prolití krve, malej triumf* ▫ Slavné zdaření s radoftným wayfkánijm/ toho genž fwijtězyl/ neb nepřátely porazyl/ wšak bez prolytij krwe/ malej Triumph ▫ Oualis, le ▫ *co k tomu přísluší* ▫ Co k tomu přísluší ▫ Oualis corona ▫ *koruna z dřeva myrtus řečeného, kterýž nosili Ouantes* ▫ Koruna z dřeva Myrtus řečeného/ kterýž noflyli Ouantes

Ggg3ra

Ouum, gene. neut. ▫ *vajce* ▫ Wayce ▫ Ouarius, a, um ▫ *co jest způsobu vaječného* ▫ Co gest způsobu Wagečného ▫ Oua piscium ▫ *rybí kuchrecht, jikry* ▫ Rybij kuchrecht/ gikry

OX

Oxus, gene. masc. ▫ *veliká řeka v Scythii asijské* ▫ Weliká Ržeka w Scythij Afianké

Oxos, gene. neut. ▫ *ocet* ▫ Ocet

Oxygarum, gene. neut. ▫ *kyselá rybí polévka* ▫ Kyfelá Rybij polévka

Oxymeli, gene. neut. ▫ *nápoj z octa a z medu* ▫ Nápoj z Octa a z Medu

OZ

Ozena, gene. foemi. ▫ *smrdutý vřed v chřípí* ▫ Smrdutý wřed w chřijpij

Oza, uel **Ozae** ▫ *smrad z úst* ▫ Smrad z wst

Ozimum, gene. neut. pen. cor. ▫ *bazilika* ▫ Bazylika

INCIPIENTIA A P.

- PAbulum**, gener. neut. ▫ *dobyččí píce* ▫ Dobyččij píce ▫ Pabularis, e ▫ *co ku pici přísluší* ▫ Co ku picy přífluffij ▫ Pabulor, aris ▫ *picuji, shromažďuji pici* ▫ Picugi/ shromažďugi picy ▫ Item ▫ *pasu* ▫ Pafu ▫ *Milites pabulatum proficiscuntur* | ▫ *drábi táhli na picování* ▫ Drábi táhli na picování ▫ Pabulator ▫ *hromáždítel píce* ▫ Hromáždítel píce ▫ Pabulatio ▫ *picování, shromažďování píce neb pastva* ▫ Picování/ shromažďování píce/ neb paftwa
- Pacatè**, uide Pax, et ibidem Pacifico
- Pachynus**, uel **Pachynum** ▫ *předhoří neb vysoká hora Sicilí, proti řecké zemi* ▫ Předhořij/ neb vysoká hora Sycylíj/ proti Ržecké Zemi
- Pacificor**, eris, pactus sum ▫ *smlouvám, smlouvu činím, dávám se v smlouvu, jdu s někým v smlouvu, slibuji* ▫ Smlauwám/ smlauwu činím/ dávám se w smlauwu/ gdu s někým w smlauwu/ slibugi ▫ *Pacifici cum illo paucula pecunia potes, Plaut* ▫ *z malých peněz muožeš smluviti s tímto neb porovnatí* ▫ *Z malých peněz muožeš smluviti s tímto/ neb porovnatí* ▫ *Inducias cum illo paciscitur* ▫ *o přiročí s ním jedná* ▫ *O přiročij s ním jedná* ▫ *Et Depacificor, compositum idem. Iam depacifici mortem cupio, Terentius* ▫ *chtěl bych nyní přiríci umřítí* ▫ *Chtěl bych nyní přiríci vmřítí* ▫ *Pactio* ▫ *snešení, přiríkání* ▫ *Sneffenij/ přiríkání* ▫ *Pactum, ferè idem* ▫ *neb smlouva* ▫ *Neb smlauwa* ▫ *Istud mihi ex pacto debes* ▫ *tos mi podle smlouvy dlužen* ▫ *Tos mi podle smlauwy dlužen* ▫ *Stare pacto* ▫ *smlouvu držeti, v smlouvě státi* ▫ *Smlauwu držeti/ w smlauwě státi* ▫ *Item, in ablatiuo ponitur pro modo. Hoc pacto mecum egit* ▫ *na takový způsob se mnou jednal, smluvil* ▫ *Na takový způsob se mnou jednal/ smluvil*
- Paco**, as, aui ▫ *krotím, upokojuji, mířím* ▫ *Krotijm/ vpokogugi/ mijřijm* ▫ *Omni pacata Gallia* ▫ *když všecka Gallia upokojena byla* ▫ *Když všecka Gallia vpokogena byla* ▫ *Vnde Pacatus, a, um* ▫ *upokojený, ukrocený, smířený* ▫ *Vpokogený/ vkrocený/ smijřený*
- Pactolus**, gene. masc. pen. prod. ▫ *řeka v Lidí, kteráž zlato nese jako Tagus v Hispani* ▫ *Ržeka w Lidij/ kteráž Zlatto nese/ jako Tagus w Hispanij*
- Pacuuius**, gener. mascu. ▫ *starý poéta z města Brundusium v Itáli, kterýž Tragoedias spisoval* ▫ *Starý Poéta/ z Města Brundusium w Itáli/ kterýž Tragoedias spíšoval*
- Padus**, gene. masc. ▫ *slovútná řeka v zemi vláské, kterouž jmenují Galliam Togatam, neb knížetství mediolanské a Lombardia* ▫ *Slovútná Ržeka w Zemi Wláské/ kterouž gmenugij Galliam Togatam, neb Knížetství Medyolanské/ a Lombardia* ▫ *dictus à Graecis Eridanus*
- Paean**, gene. mascul. propriè ▫ *píseň chvály bohu Apolinovi* ▫ *Píseň chvály Bohu Apollinovi* ▫ *Abufiue* ▫ *za každé zpívání neb skládání bohuom ku poctivosti* ▫ *Za každé zpívání neb skládání Bohuom ku poctivosti* ▫ *Aliquando pro Apolline*
- Paegnium**, uel **Paechnum**, gene. neut. latinè Ludus ▫ *žertovní neb kunštovní hra, směšné kratochvilné skládání* ▫ *Zertovníj neb kunštovníj hra/ směšné kratochvilné skládání*

Ggg3rb

Ggg3va

Paedagogus, gener. masculi. pen. prod. ▫ *zpravce dítek, učitel dětí* ▫ Zpravce Dítek/ Včitel dětí ▫ Paedagogium ▫ *místo, kde děti učení a cvičení bejvají* ▫ Míjsto kde Děti včenij a cwičenij beywagij ▫ Aliquando significat ▫ *vlastní, dědičný služebný člověk* ▫ Wlaftnij/ dědičný služebný Czlowěk ▫ Mancipium. Pedeia, latinè Disciplina, et Institutio ▫ *navedení v umění* ▫ Nawedenij w vměňij ▫ Cyclopedeia, et Encyclopedeia ▫ *navedení a vědomost všech svobodných umění, kterážto všecka jedno z druhého jdou a sebe drží se, zpuosobem nějakého kola, kdo již ve všech uměních zpraven i vyučen jest* ▫ Nawedenij a wědomost wšlech swobodných vměňij/ kterážto wšfecka gedno z druhého gdau a sebe držij se/ zpuofobem něgakého kola. Kdo giž wewšlech Vměňijch zprawen y wyvčen gest ▫ Ille Cyclopedean absoluisse dicitur. Paedotriba ▫ *učitel dětí v tělesných věcech* ▫ Včitel Děťij w tělefných wěcech ▫ Aliquando pro Ludimagistro

Paedor, oris, gene. masculi. ▫ *nečistota, smrad, nožní vuoně* ▫ Nečistota/ smrad/ nožnij wuoně

| **Paeon**, gene. masculi. ▫ *vlastní jméno jednoho lékaře* ▫ Wlaftnij gméno gednoho Lékaře ▫ Vnde Paeonius, a, um ▫ *co k němu přísluší* ▫ Co k němu příslušíj ▫ Item, Paeonia ▫ *krajina v Macedonii proti puolnoci* ▫ Kragina w Macedonij/ proti puolnocy ▫ Et Herba ▫ *pivoňkové koření neb pivoň, pivoňka* ▫ Piwoňkové kořenij/ neb Piwoně/ Piwoňka

Ggg3vb

Paestum, gener. neutri. ▫ *město v Itáli v krajině Lukani* ▫ Město w Itali/ w kragině Lucanij ▫ à Graecis Posidonia dicta ▫ *okolo něhož mnoho kvítí roste* ▫ Okolo něhož mnoho kwijtij rofte ▫ Hinc Paestanus, a, um ▫ *co k tomu městu přináleží* ▫ Co k tomu Městu přináležij ▫ Sinus Paestanus, uel Posidonates ▫ *křivolakost moře u toho města* ▫ Křiwolakost Moře v toho Města

Paetus, gene. masculi. ▫ *brejlavý, brlovoký, šilhavý* ▫ Breylawý/ brlowoký/ šilhawý

Pagafa, gene. foemini. ▫ *město v Tesáli, u něhož šif Argo udělán byl* ▫ Město w Tefalij/ v něhož šijff Argo wdělán byl ▫ Hinc Pagafeus, a, um ▫ *co k tomu městu přísluší* ▫ Co k tomu Městu příslušíj

Pagina, pen. cor. gene. foemin. ▫ *leckerás strana na papíře, obě strany listu* ▫ Leckerás strana na papijře/ obě strany listu ▫ Vtranque paginam implet ▫ *naplňuje obě straně listu* ▫ Naplňuje obě straně listu ▫ Prouerbium. Paginula, et Pagella, diminutium

Pagus, gene. masculi. ▫ *ves, mnoho sedlských domuow vedlé řeky pořád postavených neb podlé studnice* ▫ Wes/ mnoho sedlských Domuow wedlé Ržeky pořád postawených/ neb podlé studnice ▫ Pagatim, aduerbium ▫ *ves ode vsi, po všech vesnicích* ▫ Wes odewfy/ po wšlech wefnicích ▫ Paganus ▫ *vesský obyvatel, sedlák* ▫ Weský obywatel/ sedlák ▫ Aliquando significat ▫ *obywatel města, jehožto k boji nepotřebují, a jsou tyto dvě věci mezi sebou rozdílně* ▫ Obywatel Města/ gehožto k bogi nepotřebujij/ a glau tyto dvě wěcy mezy sebou rozdílně ▫ Miles et Paganus. Semipaganus ▫ *puol sedláka, po sedlsku, po vessku* ▫ Puol sedláka/ po sedlsku/ po wesku ▫ Paganalia, orum ▫ *vesnické posvícení, sedlský svátek* ▫ Wefnické poswícenij/ Sedlský swátek

Ggg4ra

Pala, gene. foemi. ▫ *lopata každá neb chlebová* ▫ Lopata každá/ neb chlebowá ▫ Item ▫ *ta široká strana na prstenu, do nížto se drahej kámen vsazuje* ▫ Ta široká strana na prstenu/ do nížto se drahej kámen wfazuge

Palaemon, gene. masculi. ▫ *buoh moře neb plavcuow* ▫ Buoh Moře neb Plawcuow ▫ aliàs Melicerta, et Portunus

Palaestina, pen. prod. gene. foemi. ▫ *krajina v Syrii, kdežto dvanáctero pokolení izrahelské přebeywalo* ▫ Krajina v Syrii/ kdežto dvanáctero pokolení Izrahelské přebeywalo ▫ aliàs Iudaea ▫ *spolu s příležitostmi krajinami* ▫ Spolu s příležitostmi krajinami ▫ Palaestini ▫ *obyvatelé, kteříž v Písmě svatém Filistinští slovou* ▫ Obywatelé/ kteříž w písme Swatém Filistynstij slowau

Palaestra, gene. foemi. ▫ *šerměřství, zápas, potejkání neb šerměřský plac, místo bitcuow* ▫ Šerměřstwij/ zápas/ potejkání/ neb šerměřský plac/ místo Bitcuow ▫ Palaestrites ▫ *šerměř, bitec* ▫ Šerměř/ bitec ▫ Palaestricus idem, Significat etiam Palaestra ▫ *pravé hýbaní uduow při každém cvičení neb mluvení* ▫ Pravé hýbaní vduow/ při každém cvičení neb mluvení ▫ Et Palaestrici ▫ *kteříž dobře umějí neb jiné témuž učí* ▫ Kteříž dobře vměgij/ neb jiné témuž včij ▫ Cuiusmodi olim fuisset legimus. Item, Palaestricus, a, um ▫ *co k tomu přísluší* ▫ Co k tomu přísluší

Palam, aduerbium ▫ *zjevně* ▫ Zgewně ▫ Aliquando casum habet ablatiuum. Propalam idem. Vnde Propalo, as, penult. cor. ▫ *zjevují* ▫ Zgewugi

Palamedes, gene. maf. ▫ *syn Nauplii, kterýž vojenské šikování neb zpořádání lidu v poli vymyslel* ▫ Syn Nauplii/ kterýž Wogenské šikování/ neb zpořádání lidu/ w poli vymyslel ▫ Aues Palamedis ▫ *jeřábi, řeřábi* ▫ Geřábi/ Ržeřábi

| **Palanga**, gene. foemi. ▫ *vál, válec, okrouhlé dřevo, kteréž pod nětco vloženo bejvá a na tom se válí* ▫ Wál/ wálec/ okrouhlé dřevo/ kteréž pod nětco wloženo beywá/ a na tom se wálí ▫ uel potius Phalanga, ut infra. Vnde Phalangare ▫ *na válkách nětco váleti neb kotřleti* ▫ Na walcých nětco wáleti/ neb kotřleti

Ggg4rb

Palanteum, Vide Pallas

Palantes, Vide Palus

Palatio, gene. foemi. ▫ *základ z nabitých koluow, jako když v bahnitých neb mokrých místech základy z koluow dělají a potom tepruow na to stavějí, nabíjení koluow* ▫ Základ z nabitých koluow/ jako když w bahnitých/ neb mokrých místech základy z koluow dělají/ a potom tepruow na to stawěgij/ nabíjení koluow ▫ aliàs Fiftucatio, uide supra Fiftuca

Palatium, gene. neut. ▫ *byla huora v městě Římě* ▫ Byla huora w Městě Ržijmě ▫ Item, Palatium ▫ *královský dům, královský palác neb síně* ▫ Královský dům/ Královský palác/ neb Sýně ▫ Vnde Palatinus, a, um ▫ *co k té huore příslušelo* ▫ Co k té Huore příslušelo ▫ Et mons Palatinus ▫ *huora, na kteréžto římsí císařové swá obydlé míwali* ▫ Huora/ na kteréžto Ržijmstij Cýsařové swá obydlé mijwali ▫ Palatini etiam dicuntur aulici ▫

dvořané, knížecí služebníci ▫ Dwořané/ Knížecý služebnícy ▫ Et Comes palatinus ▫ *falckrabě* ▫ Falckrabě ▫ Inde Palas ▫ *falckhrabství* ▫ Falckhrabſtwij

Palatum, gene. neut. ▫ *v ustech požerádlo, dásně, v nichžto jest okušení neb košť, usta* ▫ W vſtech požerádlo/ dásně/ w nichžto geſt okuſſenij/ neb koſſť/ vſta

Palea, gene. foemini. ▫ *pleva, obilný trus* ▫ Plewa/ obilný trus ▫ Paleatus, a, um ▫ *co z plev uděláno jest* ▫ Co z plew vděláno geſt ▫ Paleatum lutum ▫ *hlína neb bláto s plevami smíšené* ▫ Hlijna neb bláto s plewami ſmijſſené ▫ Aceratum lutum, idem. Palearium ▫ *plevnice, plevník* ▫ Plewnice/ plewnijk

Palearia, plurale, gene. neut. ▫ *laloční kuože, volová kuože, kteráž jim pod hrdlem na laloku visí* ▫ Laločnij | kuože/ Wolowá kuože/ kteráž gim pod hrdlem na laloku wiſý

Ggg4va

Pales, gene. foem. ▫ *bohyně pastýřův a píce* ▫ Bohyně Paſtýřůw a pice ▫ Palilia, uel Parilia ▫ *svátek té bohyni ku poctivosti* ▫ Swátek té Bohyni ku poctiwofſti

Palici, gene. mafcu. ▫ *dva synové Iovis z Aetny neb z země narození aliàs Palisci, kteříž v Sicilii za bohy ctěni byli* ▫ Dwa Synowé Iouis z Aetny neb z země narozenij aliàs Palifci, Kteříž w Sycilij za Bohy ctěni byli

Palin, praepoſitio graeca, latinè Rurfus, uel Iterum ▫ *zase* ▫ Zaſe ▫ aut re, infeſeparabile. Vnde Compoſi: Palilogia ▫ *zase oznamování neb opáčení řeči* ▫ Zaſe oznamowánij/ neb opačenij řeči ▫ Palimbachius ▫ *jest pes carminis, kterýž dvě první sylaby dlouhé má a poslední krátké* ▫ geſt Pes carminis, kterýž dvě prwnij ſyllaby dlauhé má/ a poſlednij krátké ▫ Palimpſteſtes ▫ *pargamén, z kteréhož zase doluow bejvá ſtrouháno a na druhé straně napsáno bývá* ▫ Pargamén/ z kteréhož zaſe doluow beywá ſtrauháno/ a na druhé ſtraně napſáno býwá ▫ aliàs¹⁸⁰ Deletitia dicitur. Palingenefia ▫ *druhé rození* ▫ Druhé rozenij ▫ Palinodia, Recantatio ▫ *odvolání, odříkání* ▫ Odwolánij/ odříjkánij ▫ Ad palinodiam redactus est miſer ▫ *přinucen jest k zase odvolání, musil zase odvolávati* ▫ Přinucen geſt k zaſe odwolánij/ muſyl zaſe odwoláwati ▫ Palinurus ▫ *huora v Sicilii, od plavce Aeneášova Palinura tak nazvána* ▫ Huora w Sycilij/ od Plawce Aeneášſowa Palinura tak nazwána

Palla, gene. foemini. ▫ *dlouhej ženský plášť, klok* ▫ Dlauhey ženſký pláſſť/ klok

Pallace, gene. foemi. ▫ *ženima, kteráž s někým k nepoctivosti a k hanbě sedá* ▫ Žěnima/ kteráž s někým k nepoctiwofſti/ a k hanbě ſedá ▫ idem quod Pellex, Concubina

Pallas, antis, gene. mafc. ▫ *syn Evandra krále* ▫ Syn Euandra Krále ▫ Pallanteum, uel Pallanteum, pen. prod. ▫ *město na hůře Palatino* ▫ Měſto na Hůře Palatino ▫ *prvé, než Řím byl* ▫ prwé než Ržijm byl

| **Pallas**, adis, gene. foem. ▫ *bohyně Minerva* ▫ Bohyně Minerua ▫ Palladium ▫ *obraz Palladis* ▫ Obraz Palladis ▫ Palladius ▫ *vlastní jméno jednoho, kterýž o vorbě a dělání rolí knihu sepsal* ▫ Wlaſtnij gméno gednoho/ kterýž o worbě a děláníj rolý Knijhu ſepſal

Ggg4vb

¹⁸⁰ aliàs] alàs tisk

Pallium, gene. neut. ▫ *dlouhý plášť, oděv Řekuov* ▫ Dlauhý plášť/ oděw Ržekuow ▫ Vnde Palliati, pro Graecis aliquando ponitur ▫ *za Řeky* ▫ Za Ržeky ▫ Palliolum, diminutivum ▫ *pláštěk* ▫ Plášťek ▫ Pallastrum ▫ *hrubé chaterné roucho* ▫ Hrubé chaterné raucho ▫ Palliatus, a, um ▫ *kdo plášť nosí* ▫ Kdo plášť nosý ▫ Palliatae fabulae ▫ *skládání neb komedie, podlé obyčeje Řekuov, v nichž někdo jako Řekové odín jest* ▫ Skládání/ neb Comedię/ podlé obyčeje Ržekuow/ w nichž někdo jako Ržekové odijn gest ▫ Palliolatus, a, um, idem quod Palliatus

Pallor, gene. masculi. ▫ *bledá barva, bledost* ▫ Bledá barwa/ bledost ▫ Pallidus, a, um ▫ *bledý* ▫ Bledý ▫ Palleo, es ▫ *blednu* ▫ Blednu ▫ Palleo ▫ *počínám blednouti* ▫ Počínám blednauti ▫ Expalleo et Expalleo, ferè idem Impalleo ▫ *velmi blednu, sem pilen učení a pracuji až do zblednutí* ▫ Welmi blednu/ sem pilen včení/ a pracuji až do zblednutí

Palma, gene. foemi. ▫ *dlaň* ▫ Dlaň ▫ Palmo, as ▫ *spojuji v hromadu neb tisknu dlaní* ▫ Spogugi whromadu/ neb tisknu dlanij ▫ Depalmo, as ▫ *tepu dlaní* ▫ Tepu dlanij ▫ Et Palma significat ▫ *strom palmový, rokyta* ▫ Strom Palmový/ rokyta ▫ Metapho ▫ *odplata za vítězství neb vítězství a znamení vítězství* ▫ Odplata za wjítěžftwij/ neb wjítěžftwij/ a znamení wjítěžftwij ▫ Vnde Palmarium ▫ *co jest odplaty vítězné hodno* ▫ Co gest odplaty wjítězné hodno ▫ Palmam adipisci ▫ *vítězství obdržeti* ▫ Wjítěžftwij/ obdržeti ▫ Palmaris, e ▫ *vítězství neb odplaty hodný* ▫ Wjítěžftwij neb odplaty hodný ▫ Palmata uestis ▫ *oděv těch, kteříž svítěli* ▫ Oděw těch/ kteříž fwjítěžyli ▫ Palmeus, a, um ▫ *co z palmového dříví jest* ▫ Co z Palmového dřijwj gest ▫ Palmosus, a, um ▫ *co mnoho palmového dříví má* ▫ Co mnoho Palmového dřijwj má ▫ Palmetum ▫ *les palmový* ▫ Les palmový ▫ Palmula ▫ *široká strana na vesle* ▫ Šíroká strana na wesle ▫ Item, Palmula ▫ *jádro palmové* ▫ Yádro palmové ▫ Dactylus, Palmipes ▫ *kdo širokou nohu má jako hus, širokonohý* ▫ Kdo šírokau nohu má/ yako hus/ šírokonohý

Hhh1ra

Palmes, idis, gene. masc. ▫ *vinná ratolest neb větvicka, vinný kmen* ▫ Winná Ratolest/ neb Wětvička/ Winný kmen

Palmus, gene. maf. ▫ *míra, kteráž širokost čtyř prstuov obsahuje, čtyř prstuov zšíří* ▫ Mijra/ kteráž šírokost čtyř prstuow obfahuge/ čtyř prstuow zšíří ▫ quarta pars pedis, Graecè ▫ *παλαις* ▫ uel ▫ *δωρομ* ▫ cum de minori dicitur. Nam palmus maior est, duodecim digitorum, aliàs Spithame. Palmipedalis, e ▫ *míra, kteráž širokost jednoho střevice obsahuje, a dlaň* ▫ Mijra/ kteráž šírokost gednoho střewijce obfahuge/ a dlaň ▫ Et Palmarius, a, um ▫ *co na dlaň neb na malou píď zšíří neb zdelí jest* ▫ Co na dlaň/ neb na malau píď zšíříj neb zdelij gest ▫ Palmaria ▫ *vostrov v moři Tyrenském* ▫ Wofstrow w Moři Tyrenském

Palpebrae, gen. foem. ▫ *vlasý neb chlupy na víčkách neb přikrývadlech očí, voční vlasý, wobočí* ▫ Wlafý neb chlupy na wjčkách/ neb přikrýwadlech očij/ wočníj wlafý/ wobočij

Palpo, as, et **Palpor**, aris ▫ *dotýkám se dvorsky neb znenáhla, ošmatávám* ▫ Dotýkám se dworsky/ neb znenáhla/ ošmatávám ▫ Metapho ▫ *pochlebuji, lahodím, chlácholím* ▫

Pochlebugi/ lahodijm/ chlácholijm ▫ Palpatio ▫ *pochlebování, chlácholení, lahození* ▫ Pochlebowánij/ chlácholenij/ lahození ▫ Palpum, idem. Palpator ▫ *pochlebník, lahodník* ▫ Pochlebnijk/ lahodnijk ▫ Palpo, onis, idem. Palpito, as ▫ *velmi se pohybuji* ▫ Welmi fe pohybugi ▫ Cor palpitat ▫ *srdce sebou zmítá, skáče, vetuje* ▫ Srdce febau zmijtá/ lkáče/ wetuge

Paludamentum, gene. neut. ▫ *rytířská sukně, vojenský oděv hajtmána neb nejvyššího polního zpravci* ▫ Rytířská | sukně/ Wogenlký oděw/ Haytmana neb Naywyžšijho polnijho zpravcy ▫ Epheftris ▫ ἐφεστρίς ▫ *fortabis idem est graecè. Paludatus* ▫ *kdo takový oděw nosí* ▫ Kdo takový oděw nofý

Hhh1rb

Palumbes, gene. mafc. et Palumbus, a ▫ *lesní holub, divoký holub* ▫ Lefnij holub/ diwoký holub ▫ Palumbinus, a, um ▫ *co z toho jest* ▫ Co z toho geft

Palus, pali, gene. mafc. pri. lon. ▫ *kuol, vinná týčka, plotní kuol* ▫ Kuol/ vinná týčka/ plotnij kuol ▫ Paxillus, diminutiuum ▫ *kolík, kyjík* ▫ Kolijk/ kygijk ▫ Palo, as ▫ *tepu, kolí, dělám plot* ▫ Tepu/ kolij/ dělám plot ▫ Vnde Palatio, ut supra. Item, Palor, aris ▫ *jdu okolo, sem i tam se toulám* ▫ Gdu okolo/ fem y tam fe taulám ▫ Palantes milites ex improuiso adortus est ▫ *kvapně neb nenadále na lid válečný túlající se připadl* ▫ Kwapně neb nenadále na lid Wálečný túlagijcý fe připadl ▫ Difpalo, uel Difpalor, idem

Palus, udis, gene. foemi. ▫ *bahnité místo, močidlo* ▫ Bahnité mijfto/ močidlo ▫ Paluftris, e, uel Palufter, is, e ▫ *bahnitý, blatitý* ▫ Bahnitý/ blatitý

Pamphagus, pen. cor. gene. mafc. ▫ *kdo všecko napařád jí* ▫ Kdo wfšcko napařád gij ▫ Sunt etiam populi in Aethiopia ▫ *ti slovou také Pamphagi* ▫ Ti flowau také Pamphagi

Pamphilus, gene. mafcu. ▫ *kdo všecky miluje neb všecken milostný* ▫ Kdo wfšcky miluge/ neb wfšcken milostný ▫ Est etiam proprium nomen, ut apud Terentium in Andria

Pamphilia, gene. foem. ▫ *krajina Asie mezi Kilikí a Kapadoci, skrze níž huora Taurus všecka rozšířena jest* ▫ Kragina Afie mezy Cilicij a Cappadocij/ lkrze níž huora Taurus wfšcka rozšijřena geft

Pampillum, gene. neu. ▫ *káry neb vůz, na kterémž se lidé rozkošní a nádherní vozívají* ▫ Káry neb vůz na kterémž fe Lidé rozkošnij a nádhernij wozýwagij

| **Pampinus**, pen. cor. gene. dubij ▫ *vinný list* ▫ Winný list ▫ Pampinofus, a, um ▫ *co mnoho vinného listu má* ▫ Co mnoho vinného listu má ▫ Pampineus, a, um ▫ *co z vinného listu jest neb k němu přísluší* ▫ Co z Winného listu geft/ neb k němu přísluší ▫ Pampinari-rius, a, um, idem. Pampinare ▫ *vinné listí trhati, ulamovati, utrhavati, plíti* ▫ Winné lijstij trhati/ vlamowati/ vtrhawati/ plýti ▫ Et Pampinatio ▫ *ulamování vinných větvíček* ▫ Vlamowánij vinných wětviček

Hhh1va

Pan, panis, gene. mafcul. ▫ *Buoh pastýřuov, kteréhož Arcades ctili, jako pána všech věcí* ▫ Buoh Paštýřuow/ kteréhož Arcades ctili/ jako Pána wfšech wěcý ▫ Nam ▫ Πάν ▫ *significat omne* ▫ *všecko* ▫ Wfšcko ▫ Vnde multa Composi: Panaces, pen. cor. uel Panax ▫ *koření, kteréž by mělo všeliké neduhy hojiti* ▫ Kořenij/ kteréž by mělo wfšeliké neduhy

hogiti ◻ Panaetolium ◻ *huora v Aetolí* ◻ Huora w Aetolij ◻ Panathenaea, plura. ◻ *obecni svátek a veliká slavnost v Athenách, při kteréž čtvero potýkání a hry byly držány* ◻ Obecnij fwátek/ a veliká slavnost w Athenách/ při kteréž čtvero potýkáníj a Hry byly držány ◻ Pancarpiae ◻ *věnci z rozličného kvítí dělání* ◻ Wěncy z rozličného kwijtíj děláníj ◻ Panchaia ◻ *krajina v Arabí, kteráž jest velmi piščitá* ◻ Kragina w Arabij/ kteráž gest welmi piščitá ◻ Panchaij ◻ *lidé v ní* ◻ Lidé w nij ◻ aliàs Ophiophagi. Pancratium ◻ *potýkání neb šermování, kteréž má patero umění neb cvičení, v němž všelijak mohou se potejkati* ◻ Potýkáníj/ neb šermováníj/ kteréž má patero vměníj neb cwičeníj/ w němž wšfeligak mohou se potaykati ◻ Pancratiafies ◻ *svítězitel v takovém potejkání* ◻ Swijtězitel w takovém potaykáníj ◻ Pancratius, idem

Panarium, Vide Panis

Pandocheum, generis neut. pen. prod. ◻ πανδοχείον ◻ latině Hospitium, Diuerforium ◻ *obecni hospoda, dům hostinský* ◻ Obecnij hospoda/ dům hostinský ◻ Pandocheus ◻ *hospodář, kdo hostě chová etc.* ◻ Hospodář/ kdo hostě chová etc. ◻ Trifyllabum

| **Pandataria**, gene. foemi. ◻ *vostrov v moři Tyrhenském, nedaleko od vpádání do moře řeky Tiberis* ◻ Woltrów w Moři Tyrhenském/ nedaleko od vpádáníj do Moře řeky Tyberis

Hhh1vb

Pandecta, ae, gene. foemi. ◻ *kníha, kteráž všecky věci wuobec obsahuje a zavirá neb rozličné věci v sobě má, kníha Digestorum* ◻ Knijha kteráž wšlecky wěcy wuobec obfáhuge a zawijrá/ neb rozličné wěcy w sobě má/ Knijha Digestorum

Pandicular, aris, pandiculatus sum ◻ *protahuji se, vypínám se, táhnu se z lenosti, jako bych tepruwa ze sna procejtil* ◻ Protahugi se/ wypijnám se/ táhnu se z lenosti/ yakobych tepruwa zefna procejtil ◻ Pandiculatio ◻ *takové tažení ouduow* ◻ Takové taženíj auduow ◻ Pandicularis dies ◻ *den, na kterýžto všem bohuom bylo obětováno* ◻ Den na kterýžto wšsem Bohuom bylo obětováno

Pando, is, pandi, pansum ◻ *rozkládám na ruozno, roztahuji, odhražuji, otvírám* ◻ Rozkládám na ruozno/ roztahugi/ odhražugi/ otwíjráj ◻ Metapho ◻ *vyjevuji, pronáším* ◻ Wygewugi/ pronášijim ◻ Pandere uela ◻ *plavecký větrník roztáhnouti* ◻ Plawecký wětrnj roztáhnouti ◻ Paši capilli ◻ *rozprostřelé vlasy, zdráštěné a nezapletené* ◻ Rozprostřelé wlasly/ zdráštěné a nezapletené ◻ Compo: Expando ◻ *roztáhuji, rozstírám* ◻ Roztáhuji/ rozstíjráj ◻ Oppando ◻ *naproti rozstírám* ◻ Naproti rozstíjráj ◻ Praepando ◻ *zastírám, zahražuji* ◻ Zastíjráj/ zahražugi ◻ Pandus, a, um ◻ *otevřený* ◻ Otewřený ◻ Repandus ◻ *pozadu otevřený* ◻ Pozadu otewřený ◻ Pando, as ◻ *shýbám, křívím, ohýbám, nahýbám* ◻ Shýbám/ křiwíj/ ohýbám/ nahýbám ◻ Vnde, Pandatae arbores

Pandora, pen. prod. gene. foemi. ◻ *žena s všelijakými dary od bohův na zemi poslaná, jakož poétové o tom bají, kteráž také mezi jinými věcmi zimnici, churavost i jiné nemoci s sebou přinesla* ◻ Žena s wšfeligakými dary od Bohůw na zemi poslaná/ jakož Poétové o tom bajij/ kteráž také mezy ginými wěcmi/ Zymnicij/ churawost/ y giné Nemocy s sebau přinesla

- | **Pandofia**, gene. foemi. ▫ *město v Epiru* ▫ Město w Epiru ▫ Item ▫ *bylo město v Itáli* ▫ Bylo Město w Itáli ▫ Hhh2ra
- Panegyris**, gene. foemi. ▫ *slavné veliké shromáždění lidu, vejroční trh, jarmark* ▫ Slavné veliké shromáždění lidu/ Wayročnij trh/ Iarmark ▫ Panegyrici ▫ *vychvalování, řeči, jimiž znamenité osoby velebeny i chváleny bejvají* ▫ Wychwalowánij/ řeči gimíž znamenité ofoby welebeny y chváleny beywagij
- Pangaeus**, in singulari masculinum, in plur. neutrum ▫ *předhoří v Tráci* ▫ Předhořij w Thracij
- Pango**, is, pepigi, pactum ▫ *vtýkám, přivěšuji, spojuji neb skládám v hromadu, štěpuji, rouby sázím* ▫ Wtýkám/ přiwěšfugi/ spogugi neb skládám whromadu/ štěpugi/ rauby sázým ▫ Pangere clauum ▫ *řebík vstrčiti* ▫ Ržebijk wštrčiti ▫ Pangere carmen ▫ *píseň neb verš v hromadu složiti* ▫ Pijfeň/ neb Werfs whromadu složiti ▫ Vnde Pactilis, le ▫ *v hromadu spojitedlný, co muože v hromadu spojeno bejti* ▫ Whromadu spogitedlný/ co muože whromadu spogeno beyti ▫ Composita partim à retinent, ut Circumpango ▫ *obtejkám, všudy vuokol v hromadu spojuji* ▫ Obteykám/ wšfudy wuokol whromadu spogugi ▫ Depango ▫ *vtejkám* ▫ Wteykám ▫ Repango ▫ *zase vtejkám* ▫ Zafe wtaykám ▫ Vnde Repages, et Repagulum ▫ *zavírací závora, zavěráčka, zapiradlo, lísa, mříže* ▫ Zawijracý záwora/ zawěráčka/ zapiradlo/ lýsa/ mříže ▫ Quaedam mutant a in i, ut Adpingo ▫ *připojuji* ▫ Připogugi ▫ Compingo ▫ *v hromadu tejkám, v hromadu skládám* ▫ Whromadu taykám/ whromadu skládám ▫ Compactus, a, um ▫ *v hromadu spojený* ▫ Whromadu spogený ▫ Impingo ▫ *vrážím* ▫ Wrážijm ▫ Impegit caput parieti ▫ *ustrčil hlavu o stěnu* ▫ Vštrčil hlavu o stěnu ▫ Impactus ▫ *vstrčený, vrážený* ▫ Wštrčený/ wrážený
- Panica**, plura. uel Panicus ▫ *kvapný, nenadálý, zděšený neb leknutí, strach* ▫ Kwapný/ nena-dálý/ zděšfený/ neb leknutij/ strach
- Panicum**, gene. neut. ▫ *pohanka, vlaské proso* ▫ Pohanka/ wlašské Proso ▫ Frumenti species ▫ Hhh2rb
- Panis**, gene. masc. ▫ *chléb* ▫ Chléb ▫ Panis cibarius, uel secundarius ▫ *režný chléb, prostý, hrubý, čelední* ▫ Režný chléb/ proftý/ hrubý/ čelednij ▫ Panis primarius ▫ *bílý chléb* ▫ Bijlý chléb ▫ Panis nauticus ▫ *dvakrát pečený chléb* ▫ Dwakrát pečený chléb ▫ Panifex ▫ *kdo chléb peče, pekář* ▫ Kdo chléb peče/ Pekář ▫ Panificus, a, um, idem. Panificium ▫ *pekařství, řemeslo pekařské* ▫ Pekařstwij Ržemeslo pekařské ▫ Panarium ▫ *chlebný koš, putna* ▫ Chlebný kofs/ putna
- Panifici** ▫ *lesní bohové, jako satyri* ▫ Lefnij Bohowé/ jako Satyri
- Pannonia** ▫ *krajina Europy, na dvě straně rozdělená* ▫ Kragina Europy/ na dvě straně rozdělená ▫ Pannonia superior, uel prima. Vulgò, Auftria ▫ *Rakouská země* ▫ Rakaušská země ▫ Pannonia inferior, uel secunda, Vulgò, Vngaria ▫ *uherská země* ▫ Vheršská země ▫ Pannonnes, penult. cor. Et Pannonij ▫ *Rakoušané a Uhři* ▫ Rakauffané a Vhři ▫ Pannonicus, a, um ▫ *co těm přísluší* ▫ Co těm přísluffij

Pannus, gene. mafcu. ▫ *sukno* ▫ Sukno ▫ Pannus subductitius ▫ *podšívka, podšívací sukno* ▫ Podšívka/ podšívací sukno ▫ Panniculus, diminutivum ▫ *malé sukenko* ▫ Malé sukenko ▫ Pannicularia ▫ *jmění a šatstvo, kteréž při vězni neb zločinci nalezeno bejvá, když ho jímají a usmrcují, kteréž se podrychtářímu, na některých místech neb místru popravnímu dostává* ▫ Gměnij¹⁸¹ a Sfatftwo/ kteréž při Wězni neb Zločincy nalezeno beywá/ když ho gijmagij/ a vsmrcugij/ kteréž se podrychtáříjmu/ na některých místech/ neb místru popravnímu dostává ▫ Panneus, a, um ▫ *soukenný, co z soukna jest* ▫ Saukenný/ co z soukna gest ▫ Pannofus, a, um ▫ *otrhaný, odraný, votřepený, špatně uvoděný* ▫ Otrhaný/ odraný/ wotřepený/ špatně wvoděný ▫ Panniculus, diminutivum. Item ▫ *hadry, raparty, chaterné šaty* ▫ Hadry/ raparty¹⁸²/ chaterné šaty

Panomphaeus, gen. maf. ▫ *příjmi Iovis* ▫ Příjgmj Iouis

| **Panormus**, uel **Panormum** ▫ *město v Sicilii* ▫ Město w Sycilij ▫ Vnde Panormitanus, a, um ▫ *co odtud jest* ▫ Co odtud gest

Hhh2va

Panope, gene. foemi. pen. cor. ▫ *jméno jedné bohyně mořské* ▫ Gméno gedné Bohyně Mořské

Panfa ▫ *kdo široké nohy má* ▫ Kdo široké nohy má

Pantagias, gene. mafc. ▫ *řeka v Sicilii* ▫ Ržeka w Sycilij

Panthaces, gen. ma. ▫ *řeka v Samo* ▫ Ržeka w Samo

Panthaeum, gene. neut. pen. prod. ▫ Πάνθειον ▫ *chrám v Římě, v němž byli všech bohuov obrazové* ▫ Chrám w Ržijmě/ w němž byli wšech Bohuow obrazové ▫ Postea Maria rotunda dictum

Panthera, pen. prod. gene. foemi. ▫ *divoké strakaté peřesté zvíře, rys* ▫ Diwoké strakaté/ peřesté Zwijře/ Rys ▫ aliàs Pardalis in Hircania. Pantherinus, a, um ▫ *co k tomu zvířeti přísluší* ▫ Co k tomu Zwijřeti přísluší

Pantices, gene. mafc. ▫ *sádlo břicha, tuk, tučnost a velikost břicha* ▫ Sádlo břicha/ tuk/ tučnost/ a velikost břicha

Pantomimus, gene. mafc. penult. prod. ▫ *směšný kajklíř, kterýž všecky činy neb věci s místerným přetvářením po jiném dovoditi umí* ▫ Směšný kajklýř/ kterýž wšlecky činy neb věci/ s místerným přetvářením/ po jiném dowoditi vmij

Panurgus, gene. mafc. latinè Astutus ▫ *chytrý, opatrný* ▫ Chytrý/ opatrný ▫ Panurgia ▫ *opatrnost* ▫ Opatrnost

Panus, pani, gene. mafc. ▫ *cívka, na kterouž se příze souče a do člunku se vkládá k tkání* ▫ Cýwka/ na kterouž se příjez souče/ a do člunku se vkládá k tkánij ▫ Metapho ▫ *woteklá neštovička, zaušnice, žláza za ušima neb w luoně okolo hanby* ▫ Woteklá neštowička/ zaušnice/ žláza za wšima/ neb w luoně okolo hanby ▫ Panicula ▫ *dlouhej mech neb odrostlina, kteráž na stromích visí* ▫ Dlauhej mech/ neb odrostlina/ kteráž na stromijch wifý

¹⁸¹ Gměnij] Gměni tisk ¹⁸² raparty] rapartý tisk

- Papa**, uel, **Papas**, gene. mascu. ▫ *otec, dědek* ▫ Otec/ | Dědek ▫ Et Papae idem quod pref-
biteri, Senatores ▫ *starší* ▫ Staršíj
- Papè**, interiectio mirantis ▫ *hy, aj* ▫ Hy/ ay
- Papauer**, gener. neut. ▫ *mák* ▫ Mák
- Paphlagonia**, gene. foemi. ▫ *krajina v Azí, dotýká se Bithynie, Kapadocie a moře Euxinu* ▫
Kragina w Azij/ dotýká se Bithinię/ Cappadocię/ a moře Euxinu ▫ Paphlagonēs ▫ *lidé*
odtud ▫ Lidé odtud
- Paphos**, gene. mascu. ▫ *město na vostrově Cypru, kteréž bylo Veneri posvěceno* ▫ Město na
woltrowě Cypru/ kteréž bylo Veneri posvěceno ▫ Vnde Paphicus, a, um ▫ *co odtud*
jest ▫ Co odtud gest ▫ Et Venus Paphia dicitur
- Papia**, gene. foemi. Vulgò dicitur, quae aliàs Ticinum est ▫ *město v knížetství mediolánském,*
Pavia ▫ Město w Knížetství Mediolánském/ Pawia
- Papilio**, onis, gene. mascu. ▫ *motejl, letní pták* ▫ Moteyl/ letníj pták ▫ Item ▫ *vojenský stan* ▫
Wogenlký ſtan
- Papilla**, gene. foemi. ▫ *bradavice na prsích, cecní bradavice neb cecek* ▫ Bradawice na
prŕých/ cecnij¹⁸³ bradawice/ neb cecek ▫ Metaph ▫ *studničná trouba* ▫ Studničná
trauba ▫ Papillatus, a, um ▫ *ceckovatý neb podobný k ceckům, bradavičný* ▫ Ceckowatý/
neb podobný k ceckům/ bradawičný
- Pappa**, gene. foemini. ▫ *dětinská kaše, papička* ▫ Dětinská kašŕŕe/ papička¹⁸⁴ ▫ Pappare ▫
jísti, papati ▫ Gijŕŕi/ papati
- Pappus**, gene. mafc. ▫ *děd, dědek* ▫ Děd/ dědek ▫ Item ▫ *palička na bodláku neb chlupatost,*
 která z bodláku a z stromu doluow prŕí, cmejří ▫ Palička na bodláku/ neb chlupatost/ která
z bodláku a z stromu doluow prŕŕij/ cmayřij
- Papula**, gene. foemi. ▫ *neštovička* ▫ Neštowička ▫ Paŕtula ▫ *nežit* ▫ Nežit
- Papyrus**, gene. foemi. ▫ *metlovatá neb prutnatá bylina v Ejiptě, kteréž k kartuom potřebovali,*
 odtud potom za karty neb papír bráno bejvá ▫ Metlowatá/ neb prutnatá bylina w Ejiptě/
kteréž k Kartuom potřebowali. Odtud potom za Karty/ neb papijr bráno beywá ▫
Papyraceus, a, | um ▫ *papírový, co z papíru jest* ▫ Papijrowý/ co z papijru gest

Hhh2vb

Hhh3ra

¹⁸³ cecnij] cecni tisk ¹⁸⁴ papička] papicka tisk

Par substantiue ◻ *pár* ◻ Pár ◻ Duo paria ◻ *dva páry* ◻ Dwa páry ◻ Paritas ◻ *rovnost* ◻ Rownoft ◻ Compofi: Impar, et Difpar ◻ *nerovný, nedostatečný* ◻ Nerowný/ nedoftatečný ◻ Compar, idem quod fimplex. Item ◻ *tovaryš* ◻ Towaryfs ◻ Pariter, aduerbium ◻ *rovně též, jednostajně spolu* ◻ Rowně též/ gednoftagně fpolu

Parabilis, Vide Paro

Parabola, uel **Parabole**, gene. foemini. latinè Collatio ◻ *přirovnání těch věcí, kteréž nejsou jednostajného způsobu* ◻ Přirovnáníj těch věcý/ kteréž neglau gednoftagného způsobu ◻ ut in Euangelicis literis uerbum Dei uerriculo comparatur, quae genere suo diuerfa sunt ◻ v *euangelium svaté slovo Boží rybářské síti připodobněno jest, síť pak a slovo Boží ne jednostajně věci sou* ◻ w Euangelium S. Slowo Božij Rybářské fýti připodobněno gefť/ Sýt pak a Slowo Božij/ ne gednoftagné wěcy fau

Paracletus, gene. mafc. pen. prod. latinè Hortator, uel Confolator. Patronus ◻ *napomínatel, těšitel, zástupce* ◻ Napomijnatel/ těšitel/ zástupce ◻ Paraclesis, pen. pro. ◻ *napomínání* ◻ Napomijnáníj

| **Paraclytus**, per y, et tonum in antepenultima, gene. mafcu. latinè Infamis ◻ *zlehčený, bezectný* ◻ Zlehčený/ bezectný

Hhh3rb

Paradigma, gener. neut. latinè Exemplum ◻ *připodobnění některého účinku neb skutku, kterýž rovně větší neb menší jest, příklad* ◻ Připodobněníj některého včínku/ neb skutku/ kterýž rovně wětšij neb menšij gefť/ příjklad

Paradefus, pen. prod. gene. mafcu. ◻ *zahrada rozkoše, štěpní zahrada* ◻ Zahrada rozkošfe/ štěpnij zahrada ◻ Item ◻ *město v Syrii, nedaleko od Damašku* ◻ Město w Syriij/ nedaleko od Damašku

Paradoxum, gene. neut. latinè Inopinabile, uel admirandum, insolens ◻ *nenadálá divná řeč, proti obyčejí, domnění* ◻ Nenadálá¹⁸⁵ diwná řeč/ proti obyčegi/ domněníj

Paradromis, gene. mafculi. idem quod Xystus, latinè Subdiale ◻ *místo k procházení pod obnaženými nebesy, vcházení do zahrady, s obou stran kvítím neb vinným kořením ozdobené* ◻ mijsto k procházeníj/ pod obnaženými Nebesy/ wcházeníj do Zahrady/ s obau ftran Kwijtijm neb winným kořenijm ozdobené

Paraenesis, pen. cor. gene. foemi. Praeceptio, uel admonitio latinè ◻ *naučení, navedení, napomínání* ◻ Naučeníj/ nawedenij/ napomijnáníj ◻ Paraeneticus, a, um ◻ *napomínající, navodící, nabadající* ◻ Napomijnagijcý/ nawodijcý/ nabadagijcý

Paragoge, pen. prod. gene. foemi. latinè Adductio, uel Deductio ◻ *přivedení, když na konci slova jedna litera neb sylaba přiložena bejvá* ◻ Přiwedenij/ když na koncy flowa/ gedna litera neb fyllaba přiložena beywá ◻ ut Potestur, pro potest, Admittier, pro admitti, aliàs Paralepsis, uel Prosparepsis dicitur. Paragogen, latinè Deriuatum ◻ *pojatý, přivedený od jiného* ◻ Pogatý/ přiwedený od giného ◻ Et Paragomenon, deriuatum ◻ *co odněkud pojato jest* ◻ Co od někud pogato gefť ◻ ut Syllaturire, à Sylla, uel Sulla

¹⁸⁵ Nenadálá] Nenadála tisk

- | **Paragraphe**, uel **Paragraphus**, latinè Adnotatio, uel Exceptio ◻ *přiznamenání, ukázaní na straně neb podlé na knihách, vejtah, vypis některé rozepře* ◻ Přiznamenáníj/ vkázáníj na straně/ neb podlé na knihách/ weytah/ vypis některé rozepře Hhh3va
- Paraleipomenon**, gene. neut. latinè Derelictum, praetermissum ◻ *vypuštěné, pomínuté, o čemž není oznámeno neb poznamenáno* ◻ Wypuštěné/ pomínuté/ očemž neníj oznámeno/ neb poznamenáno ◻ Ita uocatur liber ueteris instrumenti, à Graecis ◻ τῶν παραλειπομένων ◻ hoc est, eorum, quae praetermissa sunt ◻ *těch věcí, kteréž sou popuštěny* ◻ Těch věcý/ kteréž řau popuštěny
- Paralelus**, pen. prod. gene. masc. latinè mutuus, uel iniucem comparatus ◻ *rovně proti sobě postavený* ◻ Rowně proti sobě postawený ◻ Lineae uel circuli aequè distantes ◻ *čárky a kolečka, rovně od sebe stojící, kteréž parallelos jmenují* ◻ čárky a kolečka/ rovně od sebe řtogijcy/ kteréž Parallelos gmenugij
- Paralyfis**, gene. foemini. latinè Dissolutio ◻ *lamaní života, dnu zlámaní neb šlak* ◻ Lamanij žiwota/ Dnu zlámanij/ neb řlak ◻ Paralyticus ◻ *dnu zlámaný neb šlakovitý* ◻ Dnu zlámaný/ neb řlakowitý
- Paranymphus**, gene. masc. latinè Aufpex, uel Pronubus ◻ *snoubce, předchůdce, wuodce ženicha, kdo na ženichově straně swadbu zpravuje* ◻ Snaubce/ předchůdce/ wuodce ženicha/ kdo na Ženichově řtraně řwadbu zprawuge
- Parapetasma**, gene. neut. ◻ *zavěsídlo, obvěsídlo, zastření, obestření* ◻ Zawěřýdlo/ obwěřýdlo/ zařřtenij/ obestřenij
- Parapherna**, uel **Paraphernalia**, orum. gene. neut. pluraliter ◻ *věno, co se newěště mimo wejpravu dáwa, dar na nowosedlí daný* ◻ Wěno/ co ře Newěště mimo weyprawu dáwa/ dar na nowofedlý daný
- Paraphrafis**, gene. foemi. pen. pro. paulò liberior interpretatio ◻ *trochu obřírněřší wykládání, mnohými slowy wyložení* ◻ Trochu | obříjrněřřij wykládáníj/ mnohými slowy wyloženíj ◻ Paraphraftes ◻ *wykladatel obřírnou řečí* ◻ Wykladatel obříjrnau řečij ◻ Paraphrafticos ◻ *obřírným zpuosobem, obřírně* ◻ Obříjrným zpuofobem/ obříjrně
- Pararius**, gener. masc. qui graecè Proxenetæ dicitur ◻ *překupník* ◻ Překupnijk ◻ latina uox
- Parafange**, gene. foemi. Perfica dictio ◻ *říř, kteráž třidceti stadia v sobě obsahuje* ◻ řřijř/ kteráž třidceti Stadia w sobě obsahuge ◻ Vide alibi quid řit Stadium. Multis parafangis praecurrere, prouerbium ◻ *daleko přewýřřiti, daleko před jinými učiniti neb dovesti* ◻ Daleko přewýřřiti/ daleko před ginými včiniti/ neb dowestí
- Parafceue**, gene. foemi. latinè Praeparatio ◻ *Připravování* ◻ Připrawowáníj ◻ *chystání, den řtrojení* ◻ chyřtáníj/ den řtrogenij
- Parafitus**, gene. masc. pen. prod. ◻ *pochlebník, lahodník, břichopásek* ◻ Pochlebnijk/ lahodnijk/ břichopářek ◻ Parafitafter ◻ *pochlebníček* ◻ Pochlebnijček ◻ Parafitor, aris ◻ *pro břicho pochlebuji* ◻ Pro břicho pochlebugi

Parastatae, uel **Partastates**, gene. foemi. ▫ *přisedka, stolička, kamení, kteréž se k sloupuom přistavuje, aby tak snadno nepadli* ▫ Přijšedka/ stolička/ kamenij kteréž se k sloupuom přistawuge/ aby tak snadno nepadli ▫ Item ▫ *přikostnice na hnaticích howad, pro zdržení hnátuow přistavená* ▫ Přikostnice na hnaticích howad/ pro zdržení hnátuow přistawená

Parafyntheton, gener. neut. pen. cor. Decompositum ▫ *co od v hromadu složeného pochází* ▫ Co od whromadu složeného pochází

Paratragoedio, as, uerbum ▫ *vyvyšuji slovy, zvelebují, hrozné činím* ▫ Wywyšfugi slowy/ zwelebugi/ hrozné činim

Paratrimma, gene. neut. latině Inter|trigo ▫ *vlk, řitní vlk* ▫ Wlk/ řitnij Wlk

Hhh4ra

Parazonium, gener. neut. ▫ *rytířský meč* ▫ Rytijřský Meč

Parco, is, peperci, uel parfi, parfum ▫ *šanuji, zdržuji se, přehlídám, odpouštím neb promíjím* ▫ Sfanugi/ zdržugi se/ přehlídám/ odpaušfijim/ neb promijgijm ▫ *Parcere labori* ▫ *zdržeti se od díla* ▫ Zdržeti se od dijla ▫ *Parco oculis* ▫ *šanuji očí* ▫ Sfanugi očí ▫ *Non pepercit ullis sumptibus* ▫ *žádných nákladuow nelitowal* ▫ *Ziádných nákladuow nelitowal* ▫ *Parce metu, Vergi* ▫ *neboj se* ▫ *Nebog se* ▫ *Depone metum. Pater rogabat, ut filio suo parceres, Cicero* ▫ *otec prosil, aby synu jeho odpustil, prominul* ▫ *Otec profyl/ aby Synu jeho odpustil/ prominul* ▫ *Comparco, idem. Parcus, a, um* ▫ *skoupný, skrbný, sporý, držebný* ▫ Skaupný/ škrbný/ šporý/ držebný ▫ *Praeparcus, et Deparcus* ▫ *velmi skoupý, příliš skrbný, ujímavý* ▫ Welmi škaupý/ přijliš škrbný/ vgijmawý ▫ *Parcitas* ▫ *skrbnost, skoupost, ujímání* ▫ Škrbnost/ škaupost/ vgijmánij ▫ *Parcè, aduerbium* ▫ *skrbně, skoupe* ▫ *Skrbně/ škaupě* ▫ *Parfimonia* ▫ *skrovnost, střídme užívání* ▫ *Skrownost/ šřijdmé vřijwánij* ▫ *Parcae* ▫ *jsou tři bohyně nad řády všech věcí lidských ustanovené, kteréž každému uloženy jeho čas, život i smrt, vyměřují, jsou dcery Erebi a Noctis (ut poetae fabulantur), jichžto jména sou Klotho, Lachesis et Atropos* ▫ *Gfau tři Bohyně nad řády wšech věcí lidských wřtanowené/ kteréž každému vloženy jeho čas žiwot y smrt wyměřugij/ Gfau dcery Erebi a Noctis (ut Poetae fabulantur) gichžto gména fau/ Clotho, Lachesis, et Atropos* ▫ *Vide supra*

Pardus, gene. mafc. cuius foemininum Pardalis, idem quod Panthera, Vide supra. Hinc Leopardus ▫ *zvíře ze lva a parda narozené, levhart* ▫ Zwiře ze Lwa a Parda narozené/ Lewhart

Parelcon ▫ *παρέλκων* ▫ *sylaba neb celé slove z zadu přivěšené z zbytečnosti* ▫ Syllaba/ neb celé slowce z zadu přiwěšfené z | zbytečnosti ▫ ut Adesdum pro ades. Vbi dum syllaba abundat

Hhh4rb

Parens, Vide Pario

Parentesis, gene. foemini. pen. cor. latině Interpositio ▫ *mezi jiné postavení, když celá sentenci mezi necelou řeč postavena bejvá* ▫ *Mezy giné postawenij/ když celá sentenci mezy necelau řeč postawena beywá*

Pareo, es, parui ▫ *ukazují se, stojím přítomen, bejvám vidín* ▫ Vkazugi fe/ ftoijim přijto-
men/ beywám widijn ▫ Item ▫ *poslouchám, sem poslušen* ▫ Pošlauchám/ sem posluffen ▫
Composita, Adpareo ▫ *okazují se, bejvám vidín* ▫ Okazugi fe/ beywám widijn ▫ Hinc
Apparitio ▫ *okázání* ▫ Okázanij ▫ Et Apparitor ▫ *vartýř neb vrchnosti služebník, biřic,*
panský pacholek, škaryant ▫ Wartýř/ neb vrchnosti služebník/ biřic/ Panský pacholek/
škarjant ▫ Apparitura ▫ *taková služba* ▫ Taková služba ▫ Apparituram facere ▫ *úřad*
panského slouhy zpravovati, biřicem bejti ▫ Vřad Panského flauhy zprawowati/ Biřicem
beyti ▫ Compareo ▫ *zjevně se ukazují, stojím na odpor, postavuji se* ▫ Zgewně se okazugi/
ftogijm naodpor/ poftawugi fe ▫ Difpareo ▫ *míjím, mízím, z očí ucházím* ▫ Mijgijm/ mij-
zým/ z očí ucházým ▫ Transpareo ▫ *naskrze svítím, sem prozřitelný* ▫ Naskrze fwijtjijm/
sem prozřijtelný

Parergon, gene. neut. ▫ *dílo přetvařené, přetvaření, to, což podle opravdového skutku uděláno*
bejvá, když malěři nětco pro předsewzatý obraz, ratolesti, kvítí, ptáky a k tomu podobné ma-
lowané kusy pro ozdobu přidávají ▫ Dijlo přetwařené/ přetwařenij/ to což podle oprav-
dového skutku uděláno beywá/ když Malěři nětco pro předsewzatý obraz/ Ratolesti/
Kwijtjij/ Ptáky/ a k tomu podobné malované kusy pro ozdobu přidawagij ▫ dicuntur
Parerga. Item ▫ *všecko, což se podle předsewzatého jednání mluví neb činí* ▫ Wfsecko/ což
se podle předsewzatého gednánij mluwij neb činij

Paretonium, gener. neut. ▫ *bílá lepká křída, kteráž se v Ejiptě nalézá a malěři k bílé barvě ji*
přidávají ▫ Bijlá lepká Křída/ kteráž se w Ejiptě | nalézá/ a Malěři k bijlé barvě gi
přidawagij

Hhh4va

Paries, gene. mafc. ▫ *stěna* ▫ Stěna ▫ Parietinae ▫ *staré, odpolu obořené stěny* ▫ Staré odpolu
obořené stěny

Parietaria, gene. foemi. Vulgò creditur esse herba, quae Bohemicè ▫ *den a noc neb svatého*
Petra koření ▫ Den a noc/ neb swatého Petra koření

Parilis, le ▫ *rovný, podobný* ▫ Rowný/ podobný ▫ Parilitas ▫ *rovnost* ▫ Rownoft

Parilia, orum, Vide supra in dictione Pales. Parilitium ▫ *sou hvězdy* ▫ Sau Hwězdy ▫ aliàs
Hyades, et Succulae, Vide supra

Parricida, et **Parricidium**, Vide Caedo

Pario, paris, peperis, partum, vel paritum ▫ *rodím, plod vydávám* ▫ Rodijm/ plod wy-
dávám ▫ *proprie mulierum est. Metaph* ▫ *docházím, zpuosobuji, činím* ▫ Docházým/
zpuosobugi/ činijm ▫ *Veritas odium parit* ▫ *pravda nenávisť činí* ▫ Prawda nenáwišť či-
nij ▫ *Qui quondam peperisset otium ciuitati, Cicero* ▫ *kterýž někdy měšťanuom prázdnoft*
zpuosobil neb zjednal ▫ *Kterýž někdy Měšťianuom prázdnoft zpuosobil/ neb zjednal* ▫
Sic Parere gloriam, Parere uictoriam ▫ *poctivosti a vítězství dojiti* ▫ Poctiwosti a wij-
těžftwij dogijti ▫ *Qui fanguine nobis hanc patriam peperere suo, Vergi* ▫ *ktežijž nám*
tuto vlast neb domácí kraj svou krví obdrželi ▫ Ktežijž nám tuto wlast/ neb domácí krag
fwau krwij obdrželi ▫ *Parta tueri* ▫ *dobytého statku chowati* ▫ Dobytého statku chowati ▫

Nam partum significat ▫ *co se s prací dobývá* ▫ Co se s prací dobývá ▫ Malè partum, malè disperit ▫ *co se neprávě neb zle dobylo, to také zle zahyne* ▫ Co se neprávě neb zle dobylo/ to také zle zahyne ▫ Parturio, is ▫ *žádám roditi, trpím bolest v porodu, pracuji ku porodu* ▫ *Ziádám roditi/ trpím bolest v porodu/ pracuji ku porodu* ▫ Partus, us ▫ *porod neb porození* ▫ Porod/ neb porození | ▫ Aliquando idem quod foetus ▫ *narozený plod* ▫ *Narozený plod* ▫ Paritura, idem. Parens, gene. com. ▫ *otec neb máť* ▫ Otec/ neb Máť ▫ Item, Parentes ▫ *předkové staří, rodičové* ▫ Předkové staří/ Rodičové ▫ Parentalia, orum, plur. tant. idem quod inferiae ▫ *oběti za předky, za mrtvé neb oběd, kterýž se dává při pochovávaní rodičův neb mrtvých přátel* ▫ *Oběti za předky/ za Mrtvé/ neb Oběd kterýž se dává při pochovávaní rodičův/ neb mrtvých přátel* ▫ Parento, as, Iusta facio parentibus ▫ *činím obět za mrtvé rodiče* ▫ Činím obět za Mrtvé rodiče ▫ Parentatio ▫ *takové obětování* ▫ Takové obětování ▫ Compo: Aperio, is ▫ *otvírám, odkrývám, odeskávám, zjevuji, vykládám* ▫ Otwijrám/ odkrývám/ odeskávám/ zgewugi/ vykládám ▫ Aperire caput ▫ *odkryti hlavu, klobouček sniti* ▫ Odkryti hlavu/ klobouček sniti ▫ Aperire terram ▫ *odkrývati zemi, kopati* ▫ Odkrývati zemi/ kopati ▫ Aperire futura ▫ *budící věci zjeviti* ▫ Budící věci zgewiti ▫ Aperto Marte pugnare ▫ *zjevně, pořádně, právě bojovati* ▫ Zgewně/ pořádně/ právě bogowati ▫ Aperto pectore agere ▫ *upřímě neb sprostně jednati* ▫ Vpřímě neb sprostně gednati ▫ Apertus homo ▫ *dobrý, sprostný neb upřímný člověk* ▫ Dobrý/ sprostný/ neb vpřímný Czlowěk ▫ Adaperio, idem quod Aperio ▫ *neb velmi otvírám* ▫ Neb velmi otwijrám ▫ Comperio ▫ *nacházím, vím, dověžuji se, zvidám* ▫ Nacházím/ wijm/ dowězugi se/ zwijdám ▫ Experior, iris, Vide supra. Operio, is ▫ *zakrývám, přikrejujám, skrývám* ▫ Zakrývám/ přikrejujám/ skrývám ▫ Operculo, as, idem. Operimentum ▫ *přikrývadlo, odívka* ▫ Přikrývadlo/ odíjwka ▫ Et Operculum ▫ *přikrejujka, poklička* ▫ Přikrejujka/ poklička ▫ Cooperio ▫ *spolu přikrývám* ▫ Spolu přikrývám ▫ Reperio ▫ *nalézám* ▫ Nalézám ▫ Repertor ▫ *nalezatel* ▫ Nalezatel ▫ Repertorium ▫ *cedule paměti, rejstřík* ▫ Cedule paměti/ Registřík

Hhh4vb

| **Parium**, gene. neut. ▫ *město v Azii nedaleko od Lampsako, dotýká se Bithyni* ▫ Město w Azij/ nedaleko od Lampfaco/ dotýká se Bythinij

Iii1ra

Parma, gene. foemi. ▫ *malá pavézka, kterouž pěší nosili* ▫ Malá pavézka/ kterauž pěšij nosyli ▫ idem quod Pelta graecè. Parmula, diminutivum. Item, Parma ▫ *město v Itáli u Kremony* ▫ Město w Itáli v Cremony ▫ Vnde Parmenís, e ▫ *co odtud jest* ▫ Co odtud gest ▫ Parmularius ▫ *šermíř, bojovník, kdo takové pavézky užívá* ▫ Šermíř/ bogowníj/ kdo takové pavézky vžijwá

Parnafus, gene. masc. pen. prod. ▫ *huora v Graeci v krajině Phocide se dvěma vrchy neb pahrbky, při kteréž sou dvě studnice, Castalius a Hippocrene* ▫ Huora w Graecij/ w krajině Phocide/ se dvěma vrchy neb pahrbky/ při kteréž sou dvě studnice/ Castalius a Hippocrene ▫ Mufis ▫ *to jest bohyním umění posvěcené* ▫ to gest Bohynjm vměníj posvě-

cené ▫ Hinc Parnafius, a, um ▫ *co odtud jest* ▫ Co odtud gest ▫ Et Mufae Parnafides dicuntur

Paro, as, aui ▫ *strojím, chystám, docházím, ujímám se* ▫ Strogijm/ chystám/ docházým/ vgi-
jmám se ▫ Parat abitum ▫ *strojí se přeč* ▫ Strogij se přeč ▫ Parare rem, uel diuitias ▫
statku neb bohatství dobejvati ▫ Statku neb bohatftwij dobywati ▫ Parare exercitum ▫
vojsko zbírati ▫ Wogfko zbijrati ▫ Pecunia tibi non exigua opus erit ad id, quod pa-
ras ▫ *nemálo peněz potřebovati budeš k tomu, oč se ujímáš, co před se béřeš* ▫ Nemálo
peněz potřebowati budeš k tomu/ oč se vgijmáš/ co před se béřeš ▫ Parat iter uel
profectionem in Galliam ▫ *strojí se na cestu do Frankrejchu* ▫ Strogij se na cestu do
Frankreychu ▫ Ex libris aeditis magnam líbi famam parauit ▫ *z kněh na světlo vydaných
veliké poctivosti sobě dobyl* ▫ Z kněh na světlo vydaných veliké poctivosti sobě do-
byl ▫ Cupio aliquos parare amicos meo officio ▫ *chtěl bych rád svým dobrodiním nějaké
přátely zpuosobiti* ▫ Chtěl bych rád svým | dobrodijnijm nějaké Přátely zpuosobiti ▫
Terentius. Hinc fit Parabilis, le ▫ *co se muož snadně dojíti, snadně nabyti* ▫ Co se muož
fnadně dogijti/ fnadně nabyti ▫ Parabilis cibus ▫ *obecný, nenakladný pokrm* ▫ Obecný/
nenakladný pokrm ▫ Composi: Apparo, pen. cor. ▫ *chystám neb strojím s nákladem* ▫
Chystám neb strogijm s nákladem ▫ Nuptias apparare ▫ *svatbu strojiti* ▫ Swatbu stro-
giti ▫ Apparare conuiuium ▫ *hody strojiti* ▫ Hody strogiti ▫ In apparando confumunt
diem, Terent ▫ *při pilném strojení celý den maří* ▫ Při pilném strogenij celý den ma-
říj ▫ Hinc Apparatus, us ▫ *připravování, strojení s ozdobou* ▫ Připrawování/ strogenij
s ozdobau ▫ Apparatio ▫ *připravení* ▫ Připrawenij ▫ AEquiparo, as ▫ *rovné činím, při-
rovnávám* ▫ Rowné činijm/ přirownávám ▫ Comparo idem. Vnde Comparatio ▫ *při-
rovnání* ▫ Přirownánij ▫ Et Comparabilis, le ▫ *přirovnávateľný* ▫ Přirownávateľný ▫
Incomparabilis ▫ *nepřirovnávateľný* ▫ nepřirownávateľný ▫ Incomparabiliter ▫ *ne-
přirovnávateľně* ▫ Nepřirownávateľně ▫ Comparatiuus, a, um ▫ *co se přirovnává* ▫ Co
se přirownává ▫ Item, Comparo, significat ▫ *docházím, zpuosobuji, kupuji* ▫ Docházým/
zpuosobugi/ kupugi ▫ Paruo aere comparabilis ▫ *za malé peníze zjednati můžeš, koupíš* ▫
Za malé penijze zgednati můžeš/ kaupijš ▫ Comparare se ad omnia nouit ▫ *umí se
ke všem věcem propuogčiti* ▫ Vmij se ke wflem věcem propuogčiti ▫ Ita se comparat ▫
tak rovně činí, tak se strojí ▫ Tak rovně činij/ tak se strogij ▫ Sic natura comparatum
est ▫ *tak od přirození jest zpuosobeno, nařízeno* ▫ Tak od přirozenij gest zpuosobeno/
nařízeno ▫ Iniquè comparatum est certamen inter illos ▫ *půtka mezi nimi nerovně jest
zpuosobena, svedena* ▫ Půtka mezy nimi nerowně gest zpuosobena/ swedena ▫ Impero,
Vide supra Praeparo ▫ *napřed strojím* ▫ Napřed strogijm ▫ Praeparatio ▫ *připravování* ▫
Připrawo|wánij ▫ Propero, uide infra. Reparo ▫ *obnovuji, zase strojím, znovu napravuji* ▫
Obnowugi/ zase strogijm/ znowu napravugi ▫ Reparatio ▫ *napravení, vyzdvižení, obno-
vení* ▫ Naprawenij/ wyzdwiženij/ obnowenij ▫ Vnde Reparabilis, le ▫ *naprawiteľný* ▫
Naprawiteľný ▫ Irreparabilis, le ▫ *nenaprawiteľný* ▫ Nenaprawiteľný ▫ Separo ▫ *od-*

Iii1rb

Iii1va

děluji, na ruozno dělím neb odcizuji ▫ Oddělugi/ na ruozno dělím/ neb odcyzugi ▫ Hinc fit separabilis, le ▫ *oddělitelný, co se dá dělit* ▫ Oddělitelný/ co se dá dělit ▫ Inseparabilis, le ▫ *neoddělitelný* ▫ Neoddělitelný ▫ Separatio ▫ *oddělení, odcizení, odlučení* ▫ Odděleníj/ odcizeníj/ odlučeníj ▫ Separatè, et Separatim, aduerb. ▫ *obzvláště, postraně, poruoznu* ▫ Obzvláštěně/ postraně/ poruoznu

Paro, onis, gen. maf. ▫ *zvláštní způsob šífu* ▫ Zvláštníj způsob šíffu ▫ Vnde Myoparo ▫ *loupežnický šíf* ▫ Laupežnický šíff

Parochus, gene. mafc. ▫ *někdo, jehožto úřad jest, že poslán neb vyslaným jest, aby všeliké potřeby jiným jednal* ▫ Někdo gehožto vřad geft/ že poslán neb wyflaným geft/ aby wšeliké potřeby giným gednal ▫ Copiarius latinè dictus olim, ut Porphirius tradit. Nunc uero pro cuiusque uicinia et accolatus in sacris dispensatore, accipi potest ▫ *za faráře, kněze farního a zpráwce duchovního* ▫ Za Faráře/ Kněze farníjho/ a Zpráwce duchovníjho ▫ Et penultima huius dictionis corripitur. Item, Parochus, apud Horatium dicitur ▫ *ten, kdož zuowe hosti a oběd jim dává* ▫ Ten kdož zuowe hosti/ a Oběd jim dává ▫ Conuiuator. Inde Parochia, uel potius Paroecia ▫ παροκία ▫ accolarum conuentus, uel Accolatus, et eiusdem fani confortium ▫ *fara, vosada neb obec farní* ▫ Fara/ Wofada/ neb Obec farníj ▫ latinè dici potest Curionatus. Et Paroeci ▫ πάροικοι ▫ Curiales, | qui fanum aliquod accolunt, Wofadníj ▫ *kteříž k jednomu kostelu neb faře přisloužejí* ▫ kteříž k gednomu Kostelu neb Faře přisloužejí ▫ Alicubi etiam Parochus reperitur pro Auspice, uel Paranympho, de quo supra

Iii1vb

Parodontis, gene. foemin. ▫ *neštovička na dásních, otěkání dásní okolo zubuow* ▫ Neštovička na dásních/ otěkání dásní okolo zubuow

Paroemia, gene. foemi. latinè Adagium ▫ *příslowí* ▫ Příšlowij

Paromologia, gene. foemi. ▫ παρομολογία ▫ Confeßio ▫ *vyznání, když se odpůrci mnoho dopouští a seznání dává, ale nětco se jiného na odpor vede, aby onono první zkaženo a za nic váženo bylo* ▫ Vyznáníj/ když se odpůrcy mnoho dopouštíj a seznáníj dává/ ale nětco se giného na odpor wede/ aby onono prwníj zkaženo/ a za nic váženo bylo ▫ Figura

Paronomafia, gene. foem. latinè Agnominatio ▫ *jmenování, když slova téměř jednostajně znějí, ale vyznamenání není jednostajné* ▫ gmenováníj/ když slowa téměř gednostajně znějíj/ ale vyznamenáníj neníj gednostajně ▫ Oneri mihi, non honori est ▫ *k těžkosti jest mi, a ne ku poctivosti* ▫ K těžkosti geft mi/ a ne ku poctivosti

Paronychia, gene. foemi. ▫ *zjitření okolo nehtuow na prstech, živý vlas* ▫ Zjitřeníj okolo nehtuow na prstech/ živý vlas

Paronymon, gene. neut. Denominatiuum ▫ *co od jména vzato jest* ▫ Co od gména wzato geft ▫ ut Abiegnus ▫ *jedlový, pochází od tohoto jména* ▫ Gedlowý/ pochází od tohoto gména ▫ Abies ▫ jedle ▫ Gedle

Paropotamia, gene. foemini. ▫ *krajina podlé řeky Tigris* ▫ Kragina podlé Ržeky Tygris

Paropfis, gene. foemi. latinè Catinum ◻ *mísa, široký taléř, wokřin* ◻ Mijřa/ řiroký taléř/ wokřin

Paros, gene. mafc. ◻ *jeden vostrov z těch, kteréž Cyclades jmenují* ◻ Geden wofťrow z těch kteréž Cyclades gmenuľgij ◻ De quibus alibi. Hinc Parius, a, um ◻ *co odtud jeřt* ◻ Co odtud geřt ◻ Parius lapis ◻ *mramor* ◻ Mramor

Iii2ra

Parotis, idis, gene. foemin. ◻ *vřed neb hľíza za uchem, zauřnice, řláza* ◻ Wřed neb hľizja za vchem/ zauřnice/ Řláza

Paroxifmus, gene. mafc. latinè Incitatio, uel Irritatio ◻ *vzbuzení neb zdráždění, obtižení, zimniční napadání* ◻ Wzbuzenij neb zdrážděnj/ obtijženij/ zymničníj napadánij

Para, gene. foemi. ◻ *neřťastný pták* ◻ Neřťiařtný pták

Parrhafia, gene. foemi. ◻ *krajina v Grečí alias Arkadia slove* ◻ Kragina w Grećij aliàs Arcadia flowe ◻ Vnde Parrhafius ◻ *vlastní jméno jednoho znamenitého malěře z Efezu* ◻ Wlařtnij gméno gednoho znamenitého Malěře z Efezu

Parricida, uide supra in dictione Caedo

Pars, tis, gene. foemini. ◻ *částka, strana* ◻ Čřářťka/ řtrana ◻ Particula, diminutium ◻ *stránka, kousček* ◻ Stránka/ kaufček ◻ Aliquando Collectionem significat. Magna pars hominum ◻ *veliký neb větší díl lidí* ◻ Weliký neb wětřřij dijľ lidíj ◻ Item, pro Officio nonnunquam accipitur. Tuae partes erunt ◻ *na tebe řluřeti bude* ◻ Na tebe řluffeti bude ◻ Et, Non arbitror mearum partium esse ◻ *mám za to, ře mně to nenáleží* ◻ Mám za to/ ře mně to nenáležij ◻ Ego partes tuas agam ◻ *já místo tebe to zpravím, já tebe zastanu, já za tě řlibím* ◻ Já mijřto tebe to zprawijm/ já tebe zařťanu/ já za tě řľijbijm ◻ Has partes mihi depofco ◻ *vinřuji sobě ten úřad neb tu práci* ◻ Winřľugi řobě ten vřad/ neb tu práci ◻ Item, Partes ◻ *strany v některé při* ◻ Strany w některé při ◻ Non conuenit inter partes ◻ *strany nemohou se sněsti, srovnati, řtrefiti* ◻ Strany nemohau ře řněřti/ řrownati/ řtrefřti ◻ Ab illis partibus řtat ◻ *drži s těmito, na této straně jeřt* ◻ Držiř s těmito/ na této řtraně geřt ◻ Priorēs partes ferre ◻ *řortel neb něřco napřed míti* ◻ For[řtel/ neb něřco napřed mijti ◻ Posteriorēs partes ferre ◻ *řkodu něřti, nazad míti neb po jiných* ◻ řřkodu něřti/ nazad mijti/ neb po giných ◻ Sed nonnunquam omittitur partes. Ab omni parte ◻ *se všech řtrán, všelijak* ◻ Se wřřech řtrán/ wřřeligak ◻ Aliqua parte bonus est ◻ *poněkud jeřt dobrý, není tak velmi zlý* ◻ Poněkud geřt dobrý/ není tak welmi zlý ◻ Nulla parte bonus ◻ *dokonále zlý, řhola neřřlechetný* ◻ Dokonále zlý/ řhola neřřlechetný ◻ Ex parte ◻ *poněkud, nedokonále* ◻ Poněkud/ nedokonále ◻ Malae partes ◻ *neřľuřné jednání* ◻ Neřľuřňné gednánij ◻ Durae partes ◻ *těřké, pracné jednání neb věc* ◻ Těřké pracné gednánij/ neb věc ◻ In bonam partem accipere, uel interpretari ◻ *za dobré přiřjiti, na dobrou stranu vykládati* ◻ Za dobré přiřgijti/ na dobrou řtranu wykládati ◻ In malam partem intelligere, et in peiorem partem capere ◻ *za zlé míti, zle vykládati, řorřiti se* ◻ Za zlé mijti/ zle wykládati/ řorřřiti ře ◻ Particularis, re ◻ *díľný, pořtranný* ◻ Dijľný/ pořtranný ◻ Particulariter, et Particulatim ◻ *po kousku, po částkách, díľně* ◻ Po kauřku/ po částkách/ dijľně ◻

Iii2rb

Item, Pariter ◻ *postranně, způsobem dílným* ◻ Postranně/ způsobem dijlným ◻ Et par-
 tim, aduerbium ◻ *jednák, nětco, poněkud, díl, na díle* ◻ Gednák/ nětco/ poněkud/ dijl/
 na dijle ◻ Aliquando idem quod pars, ut Partim hominum uenerunt ◻ *díl lidu přišlo* ◻
 Dijl lidu přišlo ◻ Partarius ◻ *společník, kdo nětco společně s někým staví neb činiti má,*
kdo zpolowice rolí neb nětco jiného dělá ◻ Společník/ kdo nětco společně s někým sta-
 wij/ neb činiti má/ kdo zpolowice rolí neb nětco giného dělá ◻ Particeps ◻ *účastník,*
díl mající ◻ Včafnijk/ dijl magijcý ◻ Participo, as ◻ *sem účasten, mám díl, činím sebe*
účastna ◻ Sem včasten/ mám dijl/ činijm sebe včastna ◻ Participium, apud Grammati-
 cos est pars orationis, Verbi pariter et Nominis particeps. Partior, iris, et Partio, is ◻
dělím ◻ Dělijm ◻ Vnde Partitio | ◻ *dělení, když věc celá na díly bejvá rozdělena* ◻ Dělenij/ Iii2va
 když věc celá na dijly beywá rozdělena ◻ Composita, Impertio, et Impertior ◻ *uděluji*
neb přidávám ◻ Vdělugi/ neb přidávám ◻ Multum temporis huic negotio impertire no-
 luit ◻ *nechtěl k té práci mnoho času dáti neb na ní vynaložiti* ◻ Nechtěl k té práci mnoho
 času dáti/ neb na nij wynaložiti ◻ Etiam paßiua significatione, Impertior ◻ *bejvám udě-*
len ◻ Beywám vdělen ◻ Dispertior ◻ *rozděluji, na ruozno dělím, rozptyluji* ◻ Rozdělugi/
 na ruozno dělím/ rozptylugi ◻ Bipertior ◻ *na dvě dělím* ◻ na dvě dělím ◻ Bipartitus ◻
na dvě rozdělený ◻ Na dvě rozdělený ◻ Et Quadripartitus, etc. Sic Tripartitus ◻ *na tré*
rozdělený ◻ Na tré rozdělený ◻ Expers ◻ *oddálený, bez dílu, spolku* ◻ Oddálený/ bez dijlu/
 spolku ◻ Item ◻ *nevědomý, nezkušený, neumělý* ◻ Newědomý/ nezkušný/ nevmělý ◻ ut
 Expers linguae ◻ *nerozuměje jazyku neb řeči* ◻ Nerozuměje yazyku neb řeči

Parfimonia, Vide Parco

Parthenos, gene. foemi. latině Virgo ◻ *panna* ◻ Panna ◻ Parthenice, idem. Parthenope,
 penult. cor. ◻ *vlastní jméno jedné z Sirén, to jest z vochechulí mořských* ◻ Wlaſtnij gméno
 gedné z Syrén/ to geſt/ z Wochechulij Mořských ◻ Item ◻ *město v Itáli, jenž Neapolis*
slove ◻ Měſto w Itáli/ genž Neapolis flowe ◻ Parthenius, a, um, latině Virgineus ◻ *co*
panně přísluší, panenský ◻ Co Panně příſluſſij/ Panenſký

Parthia, gener. foemini. ◻ *krajina v Azí neb v Asyri, dotýká se Medie a Hyrcanie* ◻ Kragina
 w Azij/ neb w Asyrij/ dotýká ſe Medie/ a Hyrcanie ◻ Parthi ◻ *lidé odtud* ◻ Lidé odtud

Parturio, Vide Pario

Parum, et diminutium Paululum, Pauxillulum, aduerbia ◻ *málo, trochu* ◻ Málo/ trochu ◻
 Paululum pecuniae ◻ *maličko peněz* ◻ Maličko peněz ◻ Parumper ◻ *na malý čas neb*
chvilku ◻ Na malý čas/ neb chwíjtku ◻ Expecta parumper | ◻ *počkej malou chvilku* ◻ Po- Iii2vb
 čkay malau chwíjtku

Paruus, a, um ◻ *malý* ◻ Malý ◻ Comparat. irregula. Minor ◻ *menší, nižší* ◻ Menſſij/ nižſſij ◻
 Et ſuperlatius, Minimus ◻ *příliš malý, nejmenší* ◻ Příjliſ malý/ naymenſſij ◻ Paruifa-
 cio, uel Paruipendo ◻ *málo vážím* ◻ Málo vážijm ◻ Paruitas ◻ *malost* ◻ Maloſt ◻ Paruu-
 lus ◻ *maličký* ◻ Maličký ◻ diminutium ◻ *velmi malý* ◻ Welmi malý

Pafca, gener. neut. uel Pafcha, ae, gene. foemi. à plerifque ufurpatur. A Paffa, Hebraica uoce nonnihil detorta, quae fignificat idem quod Tranfitus ◻ *jití, překráčení* ◻ Gitij/ překráčení ◻ Et Feflum tranfitus ◻ *Veliká noc* ◻ *Weliká noc* ◻ Vnde Pafchalis, le ◻ *velikonoční* ◻ Welikonočníj

Pafceolus, gene. mafculi. ◻ *měšec neb tobolka, mėsček* ◻ Měšec/ neb Tobolka/ Měšček

Pafco, is, pauí, pafum. Significationis actiuae et neutralis ◻ *pasu, krmím neb jím* ◻ Pafu/ krmijm/ neb gijm ◻ Pafcit equum foeno ◻ *chová kuoň senem* ◻ Chowá Kuoň fenem ◻ Equus pafcit ◻ *kuoň jí, pase se* ◻ Kuoň gij/ pafé fe ◻ Metapho ◻ *obveseluji* ◻ Obwefelugi ◻ Pafcit oculos pictura ◻ *obveseluji oči malováním* ◻ Obwefelugi oči malowánijm ◻ Pafcito, as, frequentat. ◻ *pilně pasu* ◻ Pilně pafu ◻ Item, Pafcor, eris, deponens ◻ *pasu, jím* ◻ Pafu/ gijm ◻ Depafcor, idem. Aliquando Pafcor, paſium ◻ *bývám krmem, pasen* ◻ Bývám krmem/ pafen ◻ Pafcuca, pluraliter, gene. neut. ◻ *paſta* ◻ Paſta ◻ Et Paſcium in fingulari pro eodem. Item, Paſcuus, a, um ◻ *co k paſtvě příſluší* ◻ Co k paſtwě příſluſij ◻ Compaſcuus ◻ *ſpolu poſtavný* ◻ Spolu poſtawný ◻ Ager compaſcuus ◻ *příložní rolé neb polé* ◻ Příložnij rolé/ neb polé ◻ Paſcuus ager ◻ *paſná rolé* ◻ Paſná rolé ◻ Paſcalis, le ◻ *paſtevní* ◻ Paſtewnij ◻ Paſcales oues ◻ *paſtvení ovce* ◻ Paſtwenij Owce ◻ Paſtus, us, quartae | declinat. ◻ *pokrm neb paſta* ◻ Pokrm neb paſta ◻ Paſtor ◻ *paſtýř* ◻ Paſtýř ◻ Paſtoralis, le ◻ *paſtýřský, co paſtýřuom přínáleží* ◻ Paſtýřský/ co paſtýřuom přínáležíj ◻ Paſtoralis uirga ◻ *paſtýřská huol* ◻ Paſtýřská huol ◻ Paſtoritius, a, um. ferè idem. Vita paſtoritia ◻ *paſtýřský život* ◻ Paſtýřský život ◻ Paſtio, onis ◻ *krmení, paſení* ◻ Krmenij/ paſenij ◻ Sed propriè ad bruta pertinet, Compo: Compaſco ◻ *ſpolu pasu* ◻ Spolu pafu ◻ Compaſcuus ager ◻ *paſtviště, pole ku paſtvě* ◻ Paſtwiſtě/ pole ku paſtwě ◻ Item, Compeſco, is ◻ *skrocuji, upokojuji, tiſknu, nutkám* ◻ Skrocugi/ vpokogugi/ tiſknu/ nutkám ◻ Digito compeſce labellum ◻ *zacpej prstem uſta* ◻ Zacpay prstem wſta ◻ Prouer- bium ◻ *mlč, umlkni* ◻ Mlč/ vmlkni ◻ Depaſco ◻ *pohubuji, ſpásám* ◻ Pohubugi/ ſpásám ◻ Dipaſco ◻ *rozděluji, z paſtvy honím* ◻ Rozdělugin/ z paſtwy honijm

Pafiphaè, gene. foemi. ◻ *dcera Solis a manželka Minois, krále kretenského, kteráž porodila Minotoura* ◻ Dcera Solis a Manželka Minois Krále Cretenského/ kteráž porodila Minotaura ◻ De quo ſupra

Pafithoè, gene. foemi. ◻ *jedna z dcer Atlantových* ◻ Gedna z dcer Atlantových

Paffer, gene. mafcu. ◻ *wrabec, wrabček* ◻ Wrabec/ wrabček ◻ Paſſerculus, diminu. ◻ *wrabčátko, malý wrabeček* ◻ Wrabčátko/ malý wrabeček ◻ Item, Paſſer est genus piſcis ◻ *Matky Boží ryba* ◻ Matky Božij ryba

Paffum, gener. neut. ◻ *sladké pití z muſkatelových hroznuow, muſkatel* ◻ Sladké pitij z Muſkatelowych Hroznuow/ Muſſkatel ◻ *Vua paſſa* ◻ *řecké wíno, ſušení hroznowé neb muſkatelní* ◻ Ržecké wijno/ fuſſenij Hroznowé/ neb Muſſkatelnij

Paffus, us, gene. mafcu. ◻ *kročej, míra pět ſtřevicuow, to jeſt noh, neb dwa kroky obſahující* ◻ Kročeg/ mijra pět ſtřewijcuow/ to geſt noh/ neb dwa kroky obſahugijcý ◻ Nam greſſus

- duos pedes et dimidium continet ▫ *puol třetího střevíce* ▫ Puol třetíjho střewijce ▫ Vnde dicimus Mille passus, hoc est Milliarium ▫ *vlaská míle* ▫ Wlaská mijle
- Paßim**, aduerbium ▫ *sem i tam neb všudy, obecně* ▫ Sem y tam/ neb wšfudy/ obecně
- Paßio**, Vide Patior
- Paßillus**, gene. mascu. ▫ *pokrouška, mastní kulička* ▫ Pokrautka/ Maßtnij kulička ▫ uel Maßfula cuiuscunque rei ▫ *všeliká věc v kusy spleškaná* ▫ Wšfeliká věc w kufy spleškaná ▫ Trochiscos, idem ▫ *pilule* ▫ Pillule
- Paßinaca**, gene. foem. ▫ *pašteka, paßtynák* ▫ Paßteka/ paßstynák
- Paßinum**, gene. neut. ▫ *čtvernošpičaté železo, jimž semeno do země zahrabují* ▫ Cžtwernoffpičaté železo/ gimž Semeno do země zahrabugij ▫ Paßino, as, penult. cor. ▫ *kus pole okopávám* ▫ Kus pole okopávám ▫ Repaßino ▫ *zase okopávám, voři přílohy* ▫ Zafe okopávám/ voři přijlohy ▫ Repaßinatus ager ▫ *zase okopaná rolí, odvorané, dobře zvorané pole* ▫ Zafe okopaná rolý/ odworané/ dobře zworané pole
- Paßtomis**, gene. foemini. pen. cor. idis ▫ *krabuška, náhubek, kterýž koňuom na chřípě neb usta věšejí, aby nehryzli* ▫ Krabußka/ náhubek/ kterýž koňuom na chřijpě neb wfta wěšegij/ aby nehryzli
- Paßtophorus**, gene. masculi. ▫ *přijmí Veneris* ▫ Přigmij Veneris ▫ latině Thalamifera. Item ▫ *kněz, kterýž plášť Veneris nosí* ▫ Kněz kterýž plášť Veneris nofý ▫ Paßtophorium, idem quod Thalamus ▫ *nevěstin pokoj, komora* ▫ Newěstin pokog/ komora
- Patagium**, gene. neut. ▫ *zlatohlav, kterýž na jiné roucho se obléčí* ▫ Zlattohlaw/ kterýž na giné raucho se obláčij ▫ Patagiarius ▫ *kdo takové roucho strojí* ▫ Kdo takové raucho ftrogij
- Patara**, gene. foemi. pen. cor. ▫ *město v Azí v krajině Lycí, v němž Apolo slavný chrám měl a hádání, kteréž proto Licie Sortes od poétuow bylo nazváno* ▫ Město w Azij/ w Kragině Licij/ w němž Apollo/ slawný chrám měl/ a | hádání/ kteréž proto Licie Sortes od Poétuow bylo nazváno ▫ Pataraeus, a, um ▫ *co odtud jest neb tam přísluší* ▫ Co odtud gefť/ neb tam přísluřij
- Patauium**, gene. neut. ▫ *město v Itáli, v krajině řečené Gallia Togata, nyní pod mocí Benátčanuow* ▫ Město w Itali/ w kragině řečené Gallia Togata, nynij pod mocý Benátčanuow ▫ Vulgò Padua dicitur ▫ *Pádva* ▫ Pádwa ▫ Vnde Patauinus, a, um ▫ *co odtud jest* ▫ Co odtud gefť ▫ ut Titus Liuius fuit Patauinus
- Pateo**, es, patui ▫ *sem otevřen* ▫ Sem otewřen ▫ Fores patent ▫ *dvěře sou otevřiny* ▫ Dwěře řau otewřijny ▫ Metapho ▫ *sem znám, nejsem tajný* ▫ Sem znám/ negfem tagný ▫ Facile patet ex hoc ▫ *snadně jest z toho uhodnouti* ▫ Snadně gefť z toho vhodnauti ▫ Item ▫ *sem roztažený, široký neb rozmnožený* ▫ Sem roztažený/ řřiroký/ neb rozmnožený ▫ Patet in longitudinem quinque stadia ▫ *jest zdělí pět stadí, to jest honuow* ▫ Gefť zdělij pět řtadij/ to gefť honuow ▫ Latè patet hoc uicium ▫ *daleko se vztahuje ta nákaza* ▫ Daleko se wzta-huje ta nákaza ▫ Item, Patet, pro Constat ▫ *jest věc vědomá* ▫ Gefť věc wědomá ▫ Pa-

Iii3rb

Iii3va

tulus, a, um, pen. cor. ◻ *otevřený, co vždy otevřeno stojí* ◻ Otewřený/ co vždy otewřijno
 ftogij ◻ Patens ◻ *co se otvírá i zavírá* ◻ Co se otwírá y zawírá ◻ Patentes fores ◻ *otevřené
 dvěře* ◻ Otewřené dwěře ◻ Patulae aures ◻ *otevřené uši* ◻ Otewřené vlši ◻ Patula arbor ◻
široký, rozkladitý strom ◻ Sširoký rozkladitý štrom ◻ Patulcius ◻ *Buoh Ianus* ◻ Buoh Ia-
 nus ◻ Vide supra. Et Patina, pen. cor. ◻ *plát, široká mísa* ◻ Plát/ šširoká mijša ◻ Patina-
 rius, a, um ◻ *co jest v míse* ◻ Co geft w mijše ◻ Patella ◻ *malý plátek, míska* ◻ Malý plá-
 tek/ mijška ◻ diminuti. Patefacio ◻ *odvírám, zjevují, odkrejšám* ◻ Odwíjram/ zgewugi/
 odkreywám ◻ Et Patefio ◻ *bejšám otevřen, odkryt* ◻ Beywám otewřen/ odkryt ◻ Patera,
 pen. cor. ◻ *šal, nádoba picí* ◻ Šfal/ nádoba picý ◻ Pator, oris| ◻ *rozsedlina, rozpadlina, roz-
 puklina* ◻ Rozfedlina/ rozpadlina/ rozpuklina ◻ Patefco, is, idem quod simplex. Item,
 Patet ◻ *známo jest, zjevné jest* ◻ Známo geft/ zgewné geft

Iii3vb

Pater, gene. mascu. ◻ *otec* ◻ Otec ◻ Aliquando pro maioribus ◻ *za naše předky* ◻ Za nášše
 Předky ◻ Patrum nostrorum memoria ◻ *za času předkuow našich* ◻ Za čašu Předkuow na-
 ššijch ◻ Pater patrimus ◻ *kdo otcem jest a otce ještě živého má* ◻ Kdo Otcem geft/ a Otce
 geftě živého má ◻ Pater patriae ◻ *těž otec kraje přirozeného* ◻ Těž Otec kraje přiro-
 zeného ◻ Paterfamilias ◻ *hospodář* ◻ Hošpodář ◻ Pater patratus ◻ *najvyšší mezi kněžími
 v Římě, foeciales slouli* ◻ Nayvyššij mezy Kněžijmi w Ržijmě Foeciales flauli ◻ De
 quibus alibi uide. Patriarcha ◻ *arciotec, dawních předkuow otec* ◻ Arcy otec/ dawnijch
 předkuow Otec ◻ Patricida, require supra in dictione Caedo. Patres item significat ◻
pány radní ◻ Pány Radnij ◻ à cura quam habent Reipub. Nam Romulus centum primos
 Reipub. praefectos Senatores ab aetate, et Patres à cura uocauit ◻ *Romulus prvních sto
 vládařuow města i obce senátory nazval, pro starost věku a patres, to jest otce, pro péči na-
 zval* ◻ Romulus prwnijch Sto vládařuow Měšta y obce/ Senátory nazwal/ pro starost
 věku/ a Patres, to geft/ Otce pro péči/ nazwal ◻ Hinc Patricius ◻ *syn z otce pána radního
 rozený* ◻ Syn z Otce Pána Radnijho rozený ◻ Item ◻ *kdo jest z starožitého znamenitého
 rodu, z velikého rodu pošlý, šlechtic* ◻ Kdo geft z starožitého znamenitého rodu/ z weli-
 kého rodu pošlý/ Šflechtijc ◻ Patriciatu, us ◻ *duostojenství neb stav těch, kteříž starého
 rodu sou* ◻ Duoštogenštwij/ neb Staw těch kteříž starého Rodu šau ◻ Exire è patricijs ◻
z vysokého rodu vystoupiti, vyjiti ◻ Z wyšokého rodu wyštaupiti/ wygjiti ◻ Hoc est, Ple-
 beium fieri. Patres conscripti, postea dicti sunt senatores, ubi post illos | centum, alij
 etiam in eum ordinem adscripti essent ◻ *když pak k těm prvním sto radním panuom jiní také
 přičtení byli, patres conscripti nazváni sou pro péči a poctivost* ◻ Když pak k těm prwnijm
 Sto Radnijm Panuom/ ginij také přičtení byli/ Patres conscripti, nazváni šau/ pro péči
 a poctiwost ◻ Paternus, a, um ◻ *otcovský, co otci přináleží* ◻ Otcowšký/ co Otcy přinále-
 žij ◻ Patrinus, a, um, idem. Et Patritus, a, um, sicut Auitus. Item, Patrimus ◻ *kdo ještě
 živého otce má* ◻ Kdo geftě živého Otce má ◻ Patria ◻ *vlast, přirozený kraj* ◻ Wlašt/ při-
 rozený krag ◻ Patrius, a, um ◻ *co jest z kraje přirozeného* ◻ Co geft z kraje přirozeného ◻
 Patrius mos ◻ *obyčej vlasti naši* ◻ Obyčeg wlašti našij ◻ Aliquando pro Paterno. Patri-

Iii4ra

monium ▫ *otcovské dědictví, statek pozůstalý po otci* ▫ Otcowski dědictwij/ Statek pozůstalý po Otcy ▫ Patronymicum ▫ *co počátek neb pocházení vyznamenává* ▫ Co počátek neb pocházení vyznamenává ▫ Patrizo, uel Patrizzo, as ▫ *dařím se po otci, činím jako otec* ▫ Dařím se po Otcy/ činím jako Otec ▫ Patruus ▫ *otců bratr, strejc* ▫ Otců bratr/ Strayc ▫ Patruelis ▫ *od otcova bratra syn, bratranec* ▫ Od Otcowa bratra Syn/ Bratranec ▫ Patruelis ▫ *dvou bratrův děti, bratrance* ▫ Dwau bratrůw děti/ Bratrance ▫ Patronus ▫ *ochránce, kdo nižšího a mdlejšího ochraňuje* ▫ Ochránce/ kdo nižšího a mdlejšího ochraňuje ▫ Proprie ▫ *kdo před soudem někoho zastává* ▫ Kdo před Soudem někoho zastává ▫ Patrocinium ▫ *ochrana* ▫ Ochrana ▫ Patrocinium fuscipere alicuius ▫ *někoho ochraňovati, zastávati, v ochranu přijíti* ▫ Někoho ochraňowati/ zastawati/ w ochranu přijiti ▫ Patrocinor, aris ▫ *ochraňuji, zastávám* ▫ Ochraňuji/ zastawám

Pathos, gene. neut. latině Paſio, perturbatio, uel affectus ▫ *vášeň, náklonnost, hnutí mysli* ▫ Wášeň/ náklonnost/ hnutí mysli ▫ Apathea ▫ *nepohnutelnost mysli, nevážnivost* ▫ Nepohnutelnost mysli/ newážniwoft ▫ Sympathea, Compaſio, | Condolentia ▫ *spolulitování, přirozené spoluhnutí mysli k lítosti* ▫ Spolu litowánij/ přirozené spolu hnutí mysli k litofti ▫ Patheticus, a, um ▫ *pohnutelný, vášnivý* ▫ Pohnutelný/ wážniwý

Iii4rb

Pathmos, gen. maſc. ▫ *jeden wostrov z těch, kteříž Sporades slují* ▫ Geden wostrow z těch/ kteříž Sporades flugij¹⁸⁶ ▫ In mari AEgeo, uel Carpathio

Patior, eris, paſſus ſum ▫ *trpím, snáším* ▫ Trpíjm/ ſnášíjm ▫ Commune uerbum. Nam dicimus, Patior te ▫ *trpím tebe* ▫ Trpíjm tebe ▫ uel Patior tuas ineptias ▫ *trpím tvou nezpůsobnost, netrefnost, hloupost* ▫ Trpíjm twau nezpůsobnost/ netreffnoft/ hlaupoft ▫ Et Patior à te iniuriam ▫ *trpím od tebe křivdu* ▫ Trpíjm od tebe křiwdu ▫ Pati repulſam ▫ *odehnánu, oslyšánu bejti, nepřipuštěnu býti* ▫ Odehnánu/ ollyšánu beyti/ nepřipuštěnu býti ▫ In petitione consulatus repulſam paſſus est. Aliquando ſignificat, Permitto ▫ *dopouštím, dávám povolení* ▫ Dopauſtíjm/ dávám powolenij ▫ Qui me tam leni animo paſſus est. quae meo cunque libitum est animo facere, Terent ▫ *kterýž mi tak dobrotivě dopustil činiti, cožkoli mi se líbilo* ▫ Kterýž mi tak dobrotiwě dopuſtil činiti/ cožkoli mi se líjbilo ▫ Paſio, onis ▫ *vášeň, hnutí mysli, utrpení* ▫ Wášeň/ hnutí mysli/ wtrpenij ▫ Affectus, Perturbatio. Item pro dolore, uel morbo ▫ *za bolest, trápení* ▫ Za bolest/ trápenij ▫ Paſiuus, a, um ▫ *co hnutí, vášeň neb trápení ukazuje* ▫ Co hnutí/ wášeň/ neb trápenij vkazuje ▫ Patientia ▫ *trpělivost* ▫ Trpěliwoft ▫ Patienter, aduerbium ▫ *trpělivě* ▫ Trpěliwě ▫ Impatiens ▫ *netrpělivý* ▫ Netrpěliwý ▫ Impatienter ▫ *netrpělivě* ▫ Netrpěliwě ▫ Compoſita, Compatior ▫ *spoluutrpení mám, slitovávám se* ▫ Spolu wtrpenij mám/ ſlitowávám se ▫ Perpetior ▫ *trpím, velmi mnoho snáším* ▫ Trpíjm/ welmi mnoho ſnášíjm ▫ Patibulum ▫ *šibenice* ▫ Sſibenice ▫ Item ▫ *zavírka, závora* ▫ Zawíjrka/ záwora

¹⁸⁶ flugij] flugi tisk

- | **Patrae**, arum, plura. tant. gene. foemini. ◻ město v zemi řecké v krajině Achai ◻ Město w Zemi Ržecké/ w Kragině Achaj ◻ Patrianus, a, um ◻ co těm příslušné jest ◻ Co těm příslušné gest Iii4va
- Patro**, as, auī, propriè ◻ dělám děti ◻ Dělán děti ◻ Item ◻ dokonávám, páši, dodělávám ◻ Dokonávám/ pášlī/ dodělávám ◻ Compo: Impetro, pen. cor. ◻ docházím, vyprošuji ◻ Docházím/ wyprošugi ◻ Perpetro ◻ dokonávám, provozuji ◻ Dokonávám/ prowozugi ◻ ferè de rebus turpibus et illicitis
- Paucus**, a, um ◻ malý ◻ Malý ◻ Pauculus, a, um, diminutium ◻ maličký, skrovný ◻ Maličký/ škrowný ◻ Paucitas ◻ řídkost ◻ Ržijdkost ◻ Item, Pauxillus, diminutium
- Paueo**, es, pauī, sine lupino ◻ bojím se ◻ Bogijm se ◻ Expauéo, idem. Pauesco, et Expauesco ◻ počínám se báti ◻ Počijnám se báti ◻ Pauor, oris ◻ bázlivost, strach ◻ Bázlivoš/ strach ◻ Paudis, a, um ◻ bázlivý, nesmělý ◻ Bázlivý/ neshmělý ◻ Impaudis, a, um ◻ nestrašlivý, nebázlivý, smělý ◻ Neshrašlivý/ nebázlivý/ smělý ◻ Puidè ◻ bázlivě ◻ Bázlivě ◻ Puito, as, frequentatium ◻ velmi se bojím neb třesu se zimou, strachuji se z leknutí ◻ Welmi se bogijm/ neb třesu se zymau/ strachugi se z leknutí
- Pauió**, is, uī, prífcum uerbum ◻ dlážím, rovnám ponebí neb půdu ◻ Dlážíjm/ rovnám ponebí neb půdu ◻ Vnde Pauimentum ◻ ponebí neb podlažený mazhauz, ejstrych ◻ Ponebij/ neb podlažený Mazhauz/ eystrych ◻ Pauimentitius, a, um ◻ ponebím udělaný ◻ Ponebijm vdělaný ◻ Pauimento, as ◻ dělám podlahu, dlážím, rovnám ◻ Dělán podlahu/ dlážijm/ rovnám ◻ Pauimentata area ◻ vyhlazenej mlat, humno ◻ Wyhlazenej mlat/ humno ◻ Pauicula ◻ rovnadlo, jimžto se podlaha i humno rovnají a hladí, hladidlo, pích, tlukadlo ◻ Rownadlo/ gimžto se podlaha y humno rownagij a hladij/ hladidlo/ pijch/ tlukadlo
- Paulus**, idem quod Paucus ◻ malý ◻ Malý | ◻ Paulus item ◻ vlastní jméno některých Římanuow i apoštola, kterýž jináč sloul Saulus ◻ Wlastnij gméno některých Ržijmanuow y Apoštola/ kterýž gináč slaul Saulus ◻ Paulisper ◻ malý čas, malou chvíli ◻ Malý čas/ malau chwijli ◻ Paulum, Paululum, Pauxillum, Pauxillulum, diminutia funt à Parum uide supra Iii4vb
- Pauo**, onis, gene. mafcu. ◻ páv ◻ Páv ◻ Pauonius, a, um ◻ pávový, co od páva jest ◻ Pávový/ co od Páva gest ◻ Et Pauonaceus ◻ paví ◻ Pawij
- Pauper**, gene. om. ◻ chudý ◻ Chudý ◻ Licet in foeminino reperiatu Paupera. Pauperculus, a, diminut. ◻ chudičký, chudina ◻ Chudičký/ chudina ◻ Paupertinus, a, um, pen. prod. idem quod Pauper. Pauperies ◻ chudoba ◻ Chudoba ◻ Pauperiem facere, apud Iureconsultos dicitur propriè ◻ v škodu uvesti ◻ W škodu vwesti ◻ Sed de brutis. Paupertas, idem. Paupero, as, et Depaupero ◻ chudím, chudého činím, ochuzuji ◻ Chudijm/ chudého činijm/ ochuzugi
- Paufa**, gene. foem. ◻ odpočinutí, přestání, pozastavení, odechnutí ◻ Odpočinutij/ přestánij/ pozastawenij/ oddechnutij ◻ Paufo, as ◻ odpočívám, popřestávám ◻ Odpočiwám/ po-

přestávám ▫ Pausarius ▫ *zprávce pacholkuov veslo táhnoucích, kterak vesly táhnouti mají* ▫
Zprávce pacholkuow weslo táhnaucých/ kterak wesly táhnouti magij

Paufanias, gene. mascu. ▫ *vnešený hajtman Spartánských* ▫ Wnešený Haytman Spartánských ▫ Item ▫ *jeden učený skladatel knih* ▫ Geden včený skladatel knih

Pax, acis, gene. foemini. ▫ *pokoj* ▫ Pokog ▫ Aliquando pro uenia ponitur ▫ *za odpuštění, prominutí* ▫ *Za odpuštění/ prominutí* ▫ *Pacem praefari* ▫ *prvé za odpuštění žádati* ▫ *Prwé za odpuštění žádati* ▫ *Pace tua fiat* ▫ *má se to s tvou volí státi* ▫ *Má se to s twau wolij státi* ▫ Item, Pax, aduerbium | est et significat ▫ *toliko* ▫ Toliko ▫ Pacifer, a, um ▫ *co pokoj přináší* ▫ *Co pokog přináší* ▫ Pacifico, as ▫ *dělám pokoj, mířím, upokojuji* ▫ *Dělám pokog/ mijřím/ vpokogugi* ▫ Pacificus, a, um ▫ *smírný, pokojný* ▫ *Smírný/ pokojný* ▫ Paco, as ▫ *krotím, ukrocuji, mířím* ▫ Krotijm/ vkrocugi/ mijřím ▫ Vt supra. Pacatè, aduerbium ▫ *pokojně, tiše, krotce* ▫ Pokogně/ tisse/ krotce

Kkk1ra

Paxillus, Vide supra in dictione Palus

PE

Pecco, as, aui ▫ *hřeším neb v hřích padám, neprávě činím* ▫ Hřešijm/ neb whřijch padám/ neprávě činijm ▫ Vide ne in cognatam pecces ▫ *hled', aby proti přítelkyni nezhřešil* ▫ *Hled' aby proti přítelkyni nezhřešil* ▫ Terent: Et alibi. In istam partem potius peccato tamen ▫ *však by měl raději v té stránce pochybiti* ▫ *Wšak by měl raději w té stránce pochybiti* ▫ Reperitur etiam in paßiua significatione, Cice: In patris uita uiolanda multa peccantur ▫ *bude-liť otec zabit, mnoho zlého se stane* ▫ *Budeliť Otec zabit/ mnoho zlého se stane* ▫ Peccator ▫ *hříšník* ▫ Hříšnijm ▫ Peccatum ▫ *hřích, nepravost* ▫ Hřijch/ nepravost ▫ Peccatum portare ▫ *hřích neb vinnu na sobě míti* ▫ Hřijch neb vinnu na sobě míti

Pecten, gene. masc. ▫ *štět, hřeben* ▫ Sřtět/ hřeben ▫ Et Instrumentum textorium ▫ *tkadlí štětka neb krample* ▫ *Tkadlí štětka neb krample* ▫ Item ▫ *čím hudební struny bejvají zpravovány a zpořádány* ▫ *Cžijm hudební struny beywagij zprawovány a zpořádány* ▫ Plectrum ▫ *smýčec* ▫ Smyčec ▫ Aliquando pro pube ▫ *za místo hanby, kde chlupy rostou* ▫ *Za místo hanby/ kde chlupy rostou* ▫ Est etiam nomen piscis ▫ *ježdík* ▫ Geždijk ▫ Pectunculus, idem. Pecto, is ▫ *češi, přihlazují* ▫ Čžešij/ přihlazugi ▫ Pectere citharam ▫ *harfu zpraviti* ▫ Harffu zprawiti ▫ Pectere lanam ▫ *kraplovati vlnu* ▫ *Kraplovati vlnu* ▫ Sic Pectere stupam ▫ *konopě vochlovati* ▫ *Konopě vochlovati* | ▫ Plinius, Stupa pectitur ferreis hamis, donec omnis membrana decorticetur ▫ *konopě bývají železnými vochlemi vyčesány* ▫ *Konopě bývají železnými vochlemi vyčesány* ▫ hoc est ▫ *vochlovány, až by pazdero vobloupeno bylo* ▫ *Wochlovány/ ažby pazdero wobloupeno bylo* ▫ Depecto idem. Pexi capilli ▫ *přičesané neb přihlazené vlasy* ▫ *Přičesané neb přihlazené wlasý* ▫ Impexus, a, um ▫ *nepřičesaný, nepřihlazený* ▫ *Nepřičesaný/ nepřihlazený* ▫

Kkk1rb

Pectino, as, pen. cor. idem quod Pecto. Pectinatum tectum ▫ *střecha na dvě straně rozdělená* ▫ Střecha na dvě straně rozdělená ▫ Pectinatim, aduerbium ▫ *příčesaně, hřebenatě, způsobem přičesaným, přihlazeně* ▫ Přičefaně/ hřebenatě/ způsobem přičefaným/ přihlazeně

Pectus, gene. neut. ▫ *prsy neb srdce, přední strana člověka od hrdla až do břicha* ▫ Prfy/ neb srdce/ přední strana Člověka/ od hrdla až do břicha ▫ Aliquando cor ipsum significat. Iuuenalis, Nocte dieque suum gestare in pectore testem ▫ *ve dne i v noci svého svědka v srdci svém nositi, to jest zlé svědomí míti* ▫ Wedne y w nocy swého swędka w srdcy swém nofyti/ to gest/ zlé swędomij miji ▫ Pectusculum, diminutivum ▫ *prsičky* ▫ Prfčky ▫ Pectoralis, le ▫ *co k prsuom přísluší* ▫ Co k prsuom přísluší ▫ Fascia pectoralis. Et Pectorale, substantivum ▫ *prsnička, prsní šatek, plena, punt* ▫ Prsnička/ prsní šatek/ plena/ punt ▫ Expectorator, as ▫ *z srdce vyháním* ▫ Z srdce vyháním ▫ Pectorofus ▫ *velikých prsí, prsnatý, kro široké prsy má* ▫ Velikých prsí/ prsnatý/ kro široké prsy má

Pecus, udis, gene. foemi. Et Pecus, oris. Item, Pecus, generis neut. ▫ *pastevný dobytek, všeliké hovado, krom člověka* ▫ Pastevný dobytek/ všeliké hovado/ krom člověka ▫ Pecuarius, a, um ▫ *co dobytku přísluší* ▫ Co dobytku přísluší ▫ Pecuarium facere ▫ *s dobyt看em se obíratí* ▫ S dobyt看em se obíratí ▫ Pecuaria pro armentis, plurali ▫ *stádo dobytka* ▫ Stádo/ dobytka ▫ Pecunus, a, um ▫ *dobytčí, hovadní, zhovadilý* ▫ Dobytčí/ | hovadní/ zhovadilý ▫ Pecorinus, a, um ▫ *co od dobytka pochází, hovězí* ▫ Co od Dobytka pochází/ howězí ▫ Pecorarius ▫ *skoták, pastýř dobytka* ▫ Skoták/ pastýř dobytka ▫ Pecuarius, idem. Peculium ▫ *dobytý statek s prací, vlastní nábytek, vejdělek* ▫ Dobytý statek s prací/ vlastní nábytek/ waydělek ▫ Proprie feruorum ▫ *pacholkův statek a nábytek vlastní, něco peněz* ▫ Pacholkův statek/ a nábytek vlastní/ něco peněz ▫ Peculiolum, dimi. ▫ *malý vlastní statček, drobet peněz* ▫ Malý vlastní statček/ drobet peněz ▫ Peculiofus, a, um ▫ *možný, bohatý* ▫ Možný/ bohatý ▫ Peculiaris, e ▫ *co k vlastnímu zisku a nábytku přísluší* ▫ Co k vlastnímu zisku a nábytku přísluší ▫ Item, Peculiaris ▫ *vlastní, obzvláštní, přední* ▫ Wlastní/ obzvláštní/ přední ▫ Et Peculiariter, aduerbium ▫ *obzvláštně, předně* ▫ Obzvláštně/ předně ▫ Peculio, as ▫ *kradu neb beru, co jest* ▫ Kradu/ neb beru/ co gest ▫ peculium ▫ *obzvláštního* ▫ Obzvláštního ▫ Pecunia ▫ *peníze, jmění neb statek* ▫ Peníze/ gmění/ neb statek ▫ Pecuniola, dim ▫ *penížky, málo peněz* ▫ Penížky/ málo peněz ▫ Pecuniam facere, et Pecuniam conficere ▫ *peněz i statku nabývati* ▫ Peněz y statku nabývati ▫ Pecuniofus, a, um ▫ *peněžitý, bohatý* ▫ Peněžitý/ bohatý ▫ Pecuniarius, a, um ▫ *co k penězuom přísluší* ▫ Co k Penězuom přísluší ▫ Rationes pecuniarie ▫ *počet z peněz učiněný* ▫ Počet z peněz učiněný ▫ Peculor, aris, pen. prod. ▫ *kradu od obecních peněz, z pokladu městského, z pokladu panského beru* ▫ Kradu od obecních peněz/ z pokladu Městského/ z pokladu Panského beru ▫ Depeculor, idem. Peculator ▫ *zloděj obecného pokladu městského* ▫ Zloděj obecného pokladu Městského ▫

Depeculator, idem. Peculatus, us ◻ *taková krádež, kradení obecných peněz* ◻ Taková krádež/ kradenij obecných peněz

Pedamen, et Pedamentum, gene. neut. ◻ *podpora, zpodpírání, čím štěpy a vinné stromy podpírají, tyčka* ◻ Podpora/ zpodpíráníj/ čím štěpy a vinné stromy podpírajij/ tyčka ◻ Pedata uinea ◻ *ztyčená vinnice* ◻ Ztyčená Winnice

| **Pedalis, et Pedaneus**. Item, Pedio, Vide Pes

Kkk1vb

Pedica, uide Pes

Pediculus, et Pedeftris, etc. Quaere infra Pes

Peditatus, Quaere Pes

Pedo, is, prima pro. pepedi ◻ *prdím, bzdím* ◻ Prdijm/ bzdijm ◻ Oppedo, pen. prod. ◻ *zase prdím neb opět* ◻ Zase prdijm/ neb opět ◻ Et Metaphoricos ◻ *opomítám, odmlouvám, odštěkávám* ◻ opomijtám/ odmlauwám/ odšťekávám ◻ Oppedere contra tonitrua ◻ *na třeskání hromové nedbati* ◻ Na třeskáníj hromové nedbati ◻ Prouerbium

Pedo, as, aui, primae coniugationis, idem quod Vado ◻ *jdu, chodím* ◻ Gdu/ chodijm ◻ Vnde Repedo ◻ *zase jdu* ◻ Zase gdu ◻ Aliquando Pedare significat sustentaculum uitibus, uel arboribus adhibere ◻ *vinné kmeny neb stromy zpodpírati, tyčiti* ◻ Winné kmeny neb stromy zpodpírajati/ tyčiti ◻ Vnde Pedata uinea, ut supra

Pegafa, uel Pegafae, gene. foem. ◻ *město v Tesáli* ◻ Město w Tesfalij ◻ Pegafaeus, a, um. et Pegaficus, a, um ◻ *co odtud jest neb tam přísluší* ◻ Co odtud gest/ neb tam příslušíj

Pegafus, gene. mascul. pen. cor. ◻ *kuoň s křídly neb s perutím, kterýžto (jakož poétové bají) z krve Medusy pošel a na huoře Helikon nohou studnici vykopal, ta Hipokrene slove, Musis je posvěcená, odtud Pegasides bejvají nazvány* ◻ Kuoň s křídly/ neb s perutijm/ kterýžto (yakož Poétové bagij) z krve Medusy pošel/ a na huoře Helicon nohou studnici vykopal/ ta Hippocrene slove Musis gest posvěcená/ odtudPegasides beywagij nazvány ◻ Idem, Fons Caballinus dicitur. Pegafarius, a, um ◻ *co k tomu přísluší* ◻ Co k tomu příslušíj ◻ Et Pegafarij cursores ◻ *poštové* ◻ Poštové ◻ ut Budaeus ait ◻ *postpotové* ◻ Pošpotové

Pegma, atis, gene. neut. ◻ *dřevěnná příprava neb stavení, na kteréž obrazy stavějí neb kajklířství a rozličná malování* ◻ Dřevěnná | příprava neb stavenij/ na kteréž obrazy stawěgij/ neb kajklířtwij/ a rozličná malováníj ◻ Cuiusmodi machinae olim in triumphis et spectaculis producebantur

Kkk2ra

Peiero, Vide Iuro

Peior, Require Malus

Pelagus, gene. neut. pen. cor. ◻ *hlubokost moře* ◻ Hlubokost moře ◻ Pelagicus, a, um ◻ *mořský* ◻ Mořký ◻ Pelagius, idem. Pelagia purpura, hoc est, Pifcis, uel Concha marina, et Pelagium, fucus eius ◻ *šarlatová barva* ◻ Sfarlatová barwa

Pelafgia, gene. foemini. ▫ *krajina v Graecí, Tesalia slove nebo Peloponesus* ▫ Kragina w Graecij/ Tesfalia flowe/ nebo Peloponefus ▫ Pelafgi ▫ *lidé v ní neb Řekové* ▫ Lidé wnij/ neb Ržekowé

Pelethronium, gener. neut. ▫ *město v Tesalí* ▫ Město w Thesfalij ▫ Et Pelethronij ▫ *lidé Lapite* ▫ Lidé Lapithę ▫ Item, Pelethronius ▫ *vlastní jméno toho, kterýž najprvé krocení koňuow vymyslíl, udidla, uzda a sedlo* ▫ Wlaftnij gméno toho/ kterýž nayprwé krocenij koňuow vymyslíl/ vdidla/ vzda/ a fedlo

Pelias, gene. foemini. ▫ *voštíp, kopí* ▫ Wofstijp/ kopij ▫ Achyllis

Pelicanus, gene. masc. ▫ *pták v Ejiptě, kterýž své mladé zabije, potom sobě sám prsy nakušuje a krvi svou je pokropuje, až zase obživnou* ▫ Pták w Egiptě/ kterýž fwé mladé zabige/ potom sobě sám prfy nakuffuge/ a krwij fwau ge pokropuge/ až zase obživnau ▫ Eadem cum Onocrotalo, ut quidam scribunt

Pelides, gene. mascu. Patronymicum ▫ *syn Pelei Achilles* ▫ Syn Pelei Achilles

Peligni, gene. masc. ▫ *lidé v Itáli, kteříž se dotýkají Morsos* ▫ Lidé w Italij/ kteříž se dotýkagij Morfos

Pelion, gener. neut. ▫ *huora v Tesalí* ▫ Huora w Tesfalij

| **Pella**, gene. foemi. ▫ *město v Macedoní, na břehu moře Aegum, v němž se Alexandra Velikého otec Filip byl narodil* ▫ Město w Macedonij/ na břehu Moře Aegeum/ w němž fe Alexandra Welikého Otec Filip byl narodil ▫ Hinc Pellaeus, a, um ▫ *co odtad jest* ▫ Co odtad gest ▫ Et Alexander Pellaeus iuuenis uocatur. Est etiam Pella urbs Syriae

Kkk2rb

Pellax, et **Pellex**, Vide Lacio

Pellis, gene. foemini. ▫ *kuože* ▫ Kuože ▫ Pellicula, diminutium ▫ *kožka, malá kuože* ▫ Kožka/ malá kuože ▫ Pelliceus, a, um ▫ *koženný, co z kůže jest* ▫ Koženný/ co z kůže gest ▫ Pellicium ▫ *kožich* ▫ Kožich ▫ Pellitus, a, um, pen. prod. ▫ *kožichem oděný neb podšitý* ▫ Kožichem oděný/ neb podšitý ▫ Pelliris ▫ *birýt podšitý, čepice* ▫ Birýt podšitý/ čepice ▫ Galerus ex pelle. Pelliculo, as ▫ *zacpávám kožichem* ▫ Zacpávám kožichem ▫ Pellio, et Pellifex ▫ *kožišník* ▫ Kožišnijk

Pellicio, Vide Lacio

Pello, as, non est in ufu, fed Compofita, Appello, de quo supra. Compello, as, aui ▫ *domlouvám se* ▫ Domlouvám se ▫ Aliquando ▫ *obžalovávám* ▫ Obžalowávám ▫ Interpello ▫ *zamlouvám, někomu v řeč vskakuji* ▫ Zamlouvám/ někomu w řeč wlkakugi ▫ Item ▫ *prosím neb žádám* ▫ Profým/ neb žádám ▫ Interpellare de negotio aliquem ▫ *někoho o některé věci se optati* ▫ Někoho o některé wěcy se optati ▫ Aliquando, Interrumpo, uel Impeidio ▫ *přetrhuji neb překážím* ▫ Přetrhugi/ neb překážijm ▫ Tota res interpellata est bello, Cice ▫ *všecka ta věc přetržená jest bojem neb wálkou* ▫ Wšfecka ta wěc přetržená gest bogem neb wálkau ▫ Hinc Interpellator ▫ *zmluwač, tazač, překazitel* ▫ Zmluwač/ tazač/ překazytel ▫ Et Interpellatio ▫ *zmlouvání, v řeč vskakování* ▫ Zmlauwánij/ w řeč wlkakowánij

Pello, is, pepuli, pulfum ◻ *tepu, strkám, vyháním* ◻ *Tepu/ ftrkám/ wyháním* ◻ Quis nam pepulit tam grauiter fores? Terent ◻ *kdo tak velmi na dvěře tloukl?* ◻ Kdo tak | welmi na dwěře tloukl? ◻ Pelle animo timorem ◻ *vyvrz strach z srdce* ◻ Wywrz strach z frdce ◻ Pulfo, frequentatiuum ◻ *tepu neb velmi tluku* ◻ *Tepu neb welmi tluku* ◻ Pulto, as, idem. Propulfo ◻ *preč odháním* ◻ Preč odháním ◻ Propulfatio ◻ *odhánění* ◻ Odháněnj ◻ Pulfus, us ◻ *hejbání neb skákání žil* ◻ Haybáníj/ neb skákáníj žil ◻ Pulsatiles uenae, idem quod Arteriae ◻ *srdečné, průdušní, srdečnice, pulsovní žily* ◻ Srdečné/ průdušnij/ frdečnice/ pulfownij žily ◻ Pulfíto, as, aliud frequentatiuum Compof: Appello ◻ *přivozují, připravují k břehu* ◻ Přiwozugi/ připrawugi k břehu ◻ Nautis appulit ◻ *lodí připravila se k břehu* ◻ Lodij připrawila se k břehu ◻ Et ille appulit nauem ◻ *tento připravil šíf, přivezl se* ◻ Tento připrawil šíf/ přivezl se ◻ Item, Appulit littus, uel portum ◻ *připravil se k břehu* ◻ Připrawil se k břehu ◻ Metaphora ◻ *zpravují, nakloňují, oddávám* ◻ Zprawugi/ nakloňugi/ oddávám ◻ Appellere animum ad literas ◻ *mysl k umění oddati* ◻ Myšl k vměnj oddati ◻ Appulfus, us ◻ *přívov, přivezení, připravení, přistrčení* ◻ Přijwoz/ přivezeníj/ připraweníj/ přistrčeníj ◻ Compello ◻ *v hromadu sháním, nutkám, přinucují* ◻ W hromadu sháním/ nutkám/ přinucují ◻ Depello ◻ *preč odháním* ◻ Preč odháním ◻ Depulsi agni ◻ *beranci od mléka odsazení, ostavení* ◻ Berancy od mléka odsazenij/ ofstavenij ◻ Expello ◻ *vyháním* ◻ Wyháním ◻ Impello ◻ *nabízím, nutkám, vhaním, naháním* ◻ Nabijzým/ nutkám/ wháním/ naháním ◻ Impellere haftam ◻ *voštíp vraziti, vteknouti* ◻ Wofstijp wrazyti/ wteknauti ◻ Impulfor ◻ *přištěvač, nabadač, nutitel* ◻ Přištěwač/ nabadač/ nutitel ◻ ferè ad mala. Impulfo ◻ *nutkáni, nabizení* ◻ Nutkáníj/ nabijzenij ◻ Sic Depulfo ◻ *odhánění, zastávání, bránění* ◻ Odháněnj/ zaštáwanij/ bráněnj ◻ Propello ◻ *dále odháním* ◻ Dále odháním ◻ Perpello ◻ *nabízím neb před se honím* ◻ Nabijzým/ neb před se honijm ◻ Hinc Repulsa ◻ *oslyšení, odehnání* ◻ Oslyffenij/ odehnáníj | ◻ Repulfam pati ◻ *nepřipustiti, odepřítí, oslyšeti* ◻ Nepřipustiti/ odepřijti/ oslyšeti ◻ ut supra. Dispello ◻ *rozháním, na ruozno honím* ◻ Rozháním/ na ruozno honijm

Kkk2va

Kkk2vb

Pelluceo, et **Pellucidus**, Vide Lux

Pelluuium, gene. neut. ◻ *nožní medenice* ◻ Nožnij Medenice ◻ Pollubrum

Peloponefus, gene. foemi. penult. prod. ◻ *krajina v řecké zemi mezi dvojím mořem, Ionium a Aegum* ◻ Kragina w Ržecké Zemi/ mezy dwogijm Mořem Ionium a Aegeum ◻ aliàs Pelafgia, nunc Morea dicitur ◻ *v nížto mnoho slavných měst bylo, jako Argos, Lacedaemon etc.* ◻ W nížto mnoho slavných Měst bylo/ yako Argos Lacedaemon etc.

Pelops, gene. mascu. ◻ *syn Tantali* ◻ Syn Tantali ◻ Pelopeius, a, um ◻ *co jemu přísluší* ◻ Co gemu příslušij

Pelorus, gene. masc. pen. prod. ◻ *špičaté předhoří v Sicilii, proti Italii* ◻ Špičaté předhoříj w Sycilij/ proti Italij ◻ Pelorius, latinè Excelsus, Vastus ◻ *vysokej, široký, veliký, hrubý* ◻ Wyfokey/ šiřoký/ weliký/ hrubý

Pelta, gene. foemi. ▫ *malá, odpolu okrouhlá pavézka pěších* ▫ Malá/ odpolu okrouhlá pavézka pěšijch ▫ Vnde Peltaftae ▫ *lid pěší s takovými pavézkami neb terčemi, pavéznicí* ▫ Lid pěšij s takovými pavézkami/ neb terčemi/ Pavéznicy ▫ Et Peltatus, a, um ▫ *terčí ohrazený* ▫ Terčij ohrazený

Peluis, gene. foemi. ▫ *medenice nožní, medenička* ▫ Medenice nožnij/ Medenička

Pelufium, gener. neut. ▫ *jeden z těch vpaduow řeky Nili do moře, proti Azí* ▫ Geden z těch vpaduow řeky Nili/ do Moře/ proti Azij ▫ Item ▫ *město v Ejiptě podlé řeky nilu* ▫ Město w Ejiptě/ podlé řeky Nilu ▫ Hinc Pelufiotae, pen. prod. ▫ *obyvatelé toho města* ▫ Obywatelé toho Města ▫ Et Pelufius, a, um, uel Pelufiacus, a, um ▫ *co odtud jest* ▫ Co odtud gefť

Penarium, Vide Penus

| **Penates**, gene. mafcu. ▫ *domáci bohové* ▫ Domácý Bohowé

Kkk3ra

Pendeo, pendes, pependi, penfum ▫ *visím* ▫ Wifým ▫ Pendeo animi ▫ *rmoutím se neb teskliv sem* ▫ Rmautijm fe/ neb teskliv fem ▫ Item ▫ *pochybuji* ▫ Pochybugi ▫ Et absolute, Pendeo ▫ *pochybuji, sem na omyle* ▫ Pochybugi/ fem na omyle ▫ Pendet ab illius ore ▫ *pilně toho poslouchá* ▫ Pilně toho poslauchá ▫ Opus pendet ▫ *dílo jest zanecháno* ▫ Dijlo gefť zanecháno ▫ Pendulus, a, um ▫ *visutý* ▫ Wifutý ▫ Vinum pendulum ▫ *vláckovate víno, měkké neb husté víno* ▫ Wláckowate Wijno/ měkké neb huťté Wijno ▫ Compos: Dependeo ▫ *dolů visím* ▫ Dolú wifým ▫ Impendeo ▫ *visím tam, blízký sem* ▫ Wifým tam/ blízký fem ▫ Superimpendeo ▫ *shuory doluow visím, chejlím se ku padu* ▫ Shuory doluow wifým/ chaylijm fe ku padu ▫ Propendeo ▫ *visím ven, sem nachýlen* ▫ Wifým wen/ fem nachýlen ▫ Vnde Propenfus, a, um ▫ *náchylný* ▫ Náchylný ▫ Et Metapho: Addictus, uel Deditus ▫ *oddaný, přikázaný* ▫ Oddaný/ přikázaný ▫ Propensior, et Propensibimus, Paulò propensior ad uoluptatem ▫ *trochu náchylnější k rozkoši* ▫ Trochu náchylněgšij k rozkošij ▫ Hinc Propensio ▫ *náchylnost* ▫ Náchylnost ▫ Et Propensē, aduerbium ▫ *náchylně, žádostivě* ▫ Náchylně/ žádostiwě ▫ Penfilis, le ▫ *visutý, co naproti visí* ▫ Wifutý/ co naproti wifý ▫ Lychnus penfilis ▫ *lampa neb visuté světlo* ▫ Lampa/ neb wifuté fwětlo ▫ Fecit fe penfilem ▫ *oběsil se* ▫ Oběfýl fe ▫ Penfile gefťatorium ▫ *visutý wuoz* ▫ Wifutý wuoz

Pendo, is, pependi, penfum ▫ *vážím, považuji* ▫ Wážijm/ považugi ▫ Metaph ▫ *rozjímám, uvažuji* ▫ Rozgijmám/ vvažugi ▫ Paruipendo ▫ *málo vážím, za nic nemám* ▫ Málo wážijm/ za nic nemám ▫ Floccipendo, Nihilipendo, idem. Magnipendo ▫ *mnoho neb welice a draze vážím* ▫ Mnoho neb welice a draze wážijm ▫ Et Pendo ▫ *platím, vydávám* ▫ Platijm/ wydá|wám ▫ Pendere uectigal ▫ *clo platiti* ▫ Clo platiti ▫ Pendere poenas ▫ *pokutu dáti, nésti* ▫ Pokutu dáti/ nésti ▫ Syrus tergo mihi poenas pendet, Terent ▫ *Syrus musí na hřbetě trestán býti* ▫ Syrus muřý na hřbetě trestán býti ▫ Ibi res spectatur, non uerba penduntur ▫ *tuť na samý skutek patří se, a ne slova uvažují se* ▫ Tuť na samý skutek patříj fe/ a ne flowa vvažugij fe ▫ Penfo, as, frequentat. ▫ *dobře neb velmi vážím* ▫ Dobře

Kkk3rb

neb welmi wážíjm ◻ Compenfo, et Repenfo ◻ *odplacuji, nahrazuji, odměňuji* ◻ Odplacugi/ nahrazugi/ odměňugi ◻ Compenfatio ◻ *odplacování* ◻ Odplacováníj ◻ Compenfator ◻ *odplátce, nahraditel* ◻ Odplátce/ nahraditel ◻ Dispenfo ◻ *rozděluji, pořádně rozdávám, šafuji* ◻ Rozdělugi/ pořádně rozdávám/ šaffugi ◻ Dispenfator ◻ *šafář* ◻ Šaffář ◻ Dispenfatrix ◻ *šafářka* ◻ Šaffářka ◻ Dispenfatio ◻ *pořádné dělení, šafování* ◻ Pořádné děleníj/ šaffováníj ◻ Penfito, as, aliud frequentat. ◻ *opatruji, uvažuji* ◻ Opatrugij/ vvažugij ◻ Item ◻ *platím* ◻ Platijm ◻ Penficulo, as, idem. Penfor ◻ *vážný* ◻ Wážný ◻ Penficator ◻ *opatrovatel, uvažovatel* ◻ Opatrowatel/ vvažowatel ◻ Penficutatè, aduerbium ◻ *uvážlivě, velmi vážně, pilně* ◻ Vwážliwě/ welmi vážně/ pilně ◻ Penfio, onis ◻ *plat z pronajaté roli neb z domu* ◻ Plat z pronajaté rolý/ neb z domu ◻ Penfionarius ◻ *platu dávatel, poplatník* ◻ Platu dáwatel/ poplatník ◻ Penfum ◻ *koudeľ na kůželi* ◻ Kaudel na kůželi ◻ Trahere penfum ◻ *přísti* ◻ Přijfti ◻ Hercules fertur traxiffe penfa inter puellas ◻ *o Herkulesovi praví se, že předl mezi děvečkami* ◻ O Herkulesowi prawij fe/ že předl mezy děvečkami ◻ Absoluere penfum ◻ *koudeľ z kůžele dopresti, práci svou neb úřad zpravití, vykonati* ◻ Kaudel z kůžele dopresti/ práci swau neb vřad zprawiti/ wykonati ◻ prouerb. Penfus, a, um ◻ *vážný* ◻ Wážný ◻ Metapho ◻ *dobrý* ◻ Dobrý ◻ Nihil penfi habere ◻ *na nic nedbati, nic na péči neměti* ◻ Na nic nedbati/ nic na péči neměti ◻ Compoſ: Appendo ◻ *přivěšuji, připojuji* ◻ Přiwěſlugij/ připogugij ◻ Item ◻ *uvažuji* ◻ Vvažugij ◻ Appendix ◻ *přivěšení, důstavek* ◻ Přiwěſnenij/ důſtawek ◻ Hinc Compendo, non ufurpatur, fed eius frequentati. Compenfo. Item, Compendium, quod ſignificat ◻ *přísporení, zisk, užitek* ◻ Příſpořenij/ zyfk/ vžitek ◻ Aliquando etiam ◻ *krátkost, krátká, blízká cesta, krátké ukázaní některé věci* ◻ Krátkoſt/ krátká/ bližká ceſta/ krátké vkázanij některé wěcy ◻ Methodus. Compendioſus, a, um ◻ *velmi užitečný, plný zisku neb velmi krátký* ◻ Welmi vžitěčný/ plný zyſku/ neb welmi krátký ◻ Compendiarius, a, um ◻ *krátký, dobrý* ◻ Krátký/ dobrý ◻ Compendiaria uia ◻ *krátká neb blízká cesta* ◻ Krátká neb bližká ceſta ◻ Dependo, idem quod ſimplex ◻ *dávám neb platím* ◻ Dávám neb platijm ◻ Diſpendo ◻ *rozděluji, sem i tam rozdávám* ◻ Rozdělugij/ ſem y tam rozdávám ◻ à quo Diſpendium ◻ *stráta, škoda* ◻ Stráta/ ſkoda ◻ Diſpendioſus ◻ *škodlivý, nezištný, neužitečný* ◻ Škodliwý/ nezyſtný/ nevžitečný ◻ Diſpenfo, uide paulo ante. Expendo ◻ *uvažuji, opatruji, rozjímám* ◻ Vvažugij/ opatrugij/ rozgijmám ◻ Item ◻ *zuplna platím* ◻ Zvplna platijm ◻ Expendit ſcelus ◻ *zloſynſtvo dobře zaplatil* ◻ Zloſynſtwo dobře zaplatil ◻ Interdum ſignificat ◻ *vydávám* ◻ Wydávám ◻ Vnde Expenſa ◻ *náklad* ◻ Náklad ◻ Quis reddet mihi expenſas? ◻ *kdo mi zase navrátí náklad?* ◻ Kdo mi zase nawrátij náklad? ◻ Impendo ◻ *vydávám, uděluji, nasazuji, nakládám* ◻ Wydávám/ wdělugij/ nafazugij/ nakládám ◻ Impendo operam ◻ *pilnost přikládám* ◻ Pilnoſt přikládám ◻ Impendium, et Impenſa, idem quod Expenſa ◻ *náklad, vynaložení* ◻ Náklad/ wynaloženij ◻ Ad aſſem mihi reddes impendium ◻ *navrátíš mi zase náklad okolo ſilinku, ſilink jeſt oſmý díl rejnského zlatého, totiž puol osma krajcaru* ◻ Nawrátijſ mi zase náklad okolo ſſilinku/ ſſilink geſt oſmý díj Ra-

ynského zlatého/ totiž puol ofma Kraycaru ▫ Impendiò et ImpenĚ, aduerb. | ▫ *velmi, náramně* ▫ Welmi/ náramně ▫ Impenius ▫ *ještě toužejí* ▫ GeťtĚ taužegij ▫ Perpendo ▫ *dobře uvažuji, snažně rozjímám* ▫ Dobře vvažugi/ ťnažně rozgijmám ▫ Perpendicularum ▫ *volověnné závaží neb visadlo, zednická váha neb jiných řemeslnikuov* ▫ WolowĚnné záwažij/ neb wifadlo/ zednická váha/ neb giných Ržemeslnijkuow ▫ Perpendicularis, e ▫ *šnuora rovně visutá doluov* ▫ Šnuora rovně wifutá doluow ▫ Rependo ▫ *odplacuji, odměňuji, nahrazuji* ▫ Odplacugi/ odměňugi/ nahrazugi ▫ Suspendo ▫ *zavěšuji* ▫ Zawěšfugi ▫ Suspendere nafo ▫ *posmívati se, žerty míti* ▫ Poťmijwati ťe/ žerty mijti ▫ Suspendere animum alicui ▫ *někoho na omylu postavití, na troštích držeti* ▫ Někoho na omylu poštawiti/ na troštijch držeti ▫ Suspendere gradum ▫ *na prstech choditi* ▫ Na prťtech choditi ▫ Suspendium ▫ *pověšení* ▫ Powěšfenij ▫ Suspendio perire ▫ *oběšenu bejti* ▫ Oběšfenu beyti ▫ Suspendio dignus ▫ *hoden oběšení* ▫ Hoden oběšfenij

Kkk3vb

PenĚ, aduerbium ▫ *skuoro, jednák, okolo, téměř* ▫ Skuoro/ gednák/ okolo/ téměř

Penelope, gene. foemi. pen. cor. ▫ *dcera Ikarí a manželka Ulysova* ▫ Dcera Icarij a Manželka Vlysfowa

Penes, praepoťitio, ťignificat ▫ *při neb v moci* ▫ Při/ neb w mocy ▫ Penes te ▫ *při tobĚ neb v tvĚ moci* ▫ Při tobĚ/ neb w twĚ mocy ▫ Penes quem omnis est potestas, Cicero ▫ *při kterémžto všecĥa moc jest, jenž všecĥu moc má* ▫ Při kterémžto wšecĥa moc geťt/ geňž wšecĥu moc má

Penetro, as ▫ *pronikám, procházím až naskrze* ▫ Pronikám/ procházým až naskrze ▫ Penetrabilis, e ▫ *pronikavý, co se muože proniknouti* ▫ Pronikawý/ co ťe muože proniknauti ▫ Impenetrabilis, e ▫ *neproniknutedlný* ▫ Neproniknutedlný ▫ paťiuĚ ▫ *vnitřní přibytek domu neb chrámu* ▫ Wnitřnij přijbytek domu/ neb chrámu ▫ Aliquando adiectium est

Peneus, trifyllabum, pen. lon. gen. mafc. ▫ Πηνειός ▫ *řeka v Tesalí při hůře Osa* ▫ Ržeka w Tesfalij při hůře Osa

| **Penia**, gene. foemini, latinĚ Paupertas ▫ *chudoba* ▫ Chudoba

Kkk4ra

Penis, gene. masculi. ▫ *vocas* ▫ Wocas ▫ Cauda. Item ▫ *mužský oud* ▫ Mužťký aud ▫ Peniculus, siue Peniculum, et Penicillus, uel Penicillum ▫ *vitĚrací štĚtka, penžlík, jímž se nětco maluje neb vytírá a vymazuje, vyčišťuje* ▫ WitĚracý ťštĚtka/ Penžlijk/ gijmž ťe nětco maluge neb wytijrá/ a vymazuje/ wyčiffiuge ▫ Peniculamentum ▫ *podolek neb obkladek najdolejí na rouchu* ▫ Podolek neb obkladek naydolegij na rauchu ▫ Penitus, a, um. pen. prod. ▫ *co z vocasu jest, vocasní* ▫ Co z wocafu geťt/ wocafnij

Penitus, pen. cor. ▫ *vnitřní* ▫ Wnitřnij ▫ Penitior, et Penitiβimus ▫ *nejvnitřnější* ▫ Neywnitřněgťij ▫ Item, Penitùs, aduerbium ▫ *vnitř, najvnitřnější* ▫ Wnitř/ naywnitřněgij ▫ Locale, et Qualitatis ▫ *velmi neb dokonále, ovšem, cele, docela* ▫ Welmi/ neb dokonále/ owšťem/ cele/ docela

Penna, gene. foemi. ▫ *péro, hrubé péro* ▫ Péro/ hrubé péro ▫ Pennula, diminutium ▫ *pérko* ▫ Pérko ▫ Pennatus, a, um ▫ *pernatý* ▫ Pernatý ▫ Pennarium ▫ *kde se peří chová,*

kalamář ▫ Kde se peřij chowá/ Kalamář ▫ Penniger, a, um ▫ *co péro nosí, péronošný* ▫
Co péro nořý/ Péronošný

Penfa, Vide supra in Pendo

Penfio, Vide Pendo

Pente, latinè Quinque ▫ *pět* ▫ Pět ▫ Vnde multa composita. Pentadoron, pen. prod. ▫ *co pět malých pídi obsahuje* ▫ Co pět malých pídi obsahuje ▫ Pentaglottus ▫ *pětijazyčný* ▫ Pěti yazyčný ▫ Pentaphyllon ▫ *pětilístek, nátrník* ▫ Pětiliřtek/ nátrník ▫ Pentapolis, pen. cor. ▫ *krajina v Africe, v nířto jest pět měst* ▫ Kragina w Aphrice/ w nířto gest pět Měřt ▫ aliàs Cyrenaica regio, ut supra. Hodie uulgò Barbariam uocant. Penteuchus ▫ *Patery knihy Mojříšový* ▫ Patery Knihy Moyřijřšový ▫ Pentathlum, latinè Quinquer[tium] ▫ *potýkáni neb bitwa, v níř patero umění bejvalo provozováno* ▫ Potýkánj neb bitwa/ w níř patero vměníj beywalo provozováno ▫ Pentathlos ▫ *takový bitec* ▫ Takový bitec ▫ Pentecontarchus ▫ *padesátník* ▫ Padesátník ▫ Pentametrum ▫ *verř, kterýř pět pedes má* ▫ Werřs/ kterýř pět Pedes má ▫ Pentecoste ▫ *padesátý den* ▫ Padesátý den ▫ Pentememeris, pen. cor. latinè Semiquinaria caesura ▫ *kdyř po dvou pedes sylaba zuostává, kterář slovo dodělává* ▫ Kdyř po dwau Pedes fylaba zuořtává/ kterář flowo dodělává ▫ ut Tityre tu patulae recubans etc.

Kkk4rb

Penula, pen. cor. gene. foemi. ▫ *plřtěnný plášř pro děřř, jezdecké roucho* ▫ Plřřtěnný plášřř pro děřřř/ geřdecké rauchó ▫ Penulatus, a, um ▫ *kdo takové roucho nosí* ▫ Kdo takové rauchó nořý

Penuria, gen. foem. ▫ *nedostatek, nouze, chudoba* ▫ Nedostatek/ nauze/ chudoba

Penus, oris, et **Penu**, neut. gene. Item, Penus, peni, mascu. ▫ *každý pokrm, a nápoj člověka, kterejř muoř chován býti, špiře* ▫ Každý pokrm/ a nápoj Człowěka/ kterejř muoř chován býti/ Špiřže ▫ Penuarium, uel Penarium ▫ *špiřžerna* ▫ Špiřžerna ▫ Penaria cella, idem

Peplum, gene. neut. ▫ *roucha, řlojřř* ▫ Raucha/ řřlogijřř ▫ legitur etiam Peplus

Pepones, gene. mascu. pen. cor. ▫ *dině* ▫ Dijně ▫ in fingulari Pepo, peponis

Per, praepořitio ▫ *skrze* ▫ Skrze ▫ Aliquando iurandi, uel obřřřtandi particula, ut Per fidem tuam ▫ *pro twou věrnost* ▫ Pro twau věrnořř ▫ Item, Per, pro ualdě ▫ *velmi* ▫ Welmi ▫ Per diem totum ▫ *přes celý den* ▫ Přes celý den ▫ Per medios hostes ▫ *prostředkem nepřátel* ▫ Prostředkem nepřátel ▫ Per uices ▫ *jedno za druhé* ▫ Gedno za druhé ▫ Dum per aetatem licet, Terent ▫ *poněwadř podlé věku sluřř* ▫ Poněwadř podlé věku sluřřij ▫ Per uim ▫ *mocí* ▫ Mocý ▫ Perquàm ▫ *velmi, přiliřř, náramně* ▫ wellmi/ přijliřř/ náramně ▫ Per tempus ▫ *v pravý čas* ▫ W prawý čas ▫ Terent: In compositione auget plerunque

Kkk4va

Pera, gene. foemin. ▫ *mořřna, pastuřřní tobola* ▫ Mořřna/ pastuřřnij tobola ▫ Perula, diminutium ▫ *tobolka, tobolice* ▫ Tobolka/ tobolice

Peraea, gene. foemi. ▫ *krajina v Syřř, dotýká Iudeam* ▫ Kragina w Syřřij/ dotýká Iudeam

Perago, Vide Ago

Peragro, as, aui, pen. cor. ▫ *procházím* ▫ Procházým ▫ Plato AEgyptum peragrauit. Cicero ▫ *Pláto ejiptskou zemi prošel* ▫ Pláto Egiptskou zemi proffel ▫ Peragratio ▫ *procházení, projití, toulání* ▫ Procházeníj/ progitij/ taulánij

Perambulo, Vide Ambulo

Peranno, as, aui ▫ *živ sem celý rok* ▫ Ziw sem celý rok

Percello, is, perculi, et Perculsi, perculsum ▫ *tepu, honím, hejbi, vyvracuji* ▫ Tepu/ honijm/ haybi/ wywracugi ▫ Perculit te dolor ▫ *bolest tebe vohromila, přestrašila* ▫ Bolest tebe wohromila/ přestrašila

Percipio, Require Capio

Percitus, Vide Ciego

Percnos, gene. masculi. ▫ *pták z pokolení vorličího* ▫ Pták z pokolenij Worličijho

Percontor, Vide Contus

Percrebresco, Vide Creber

Percunctor, Require Cunctor

Percupio, Vide Cupio

Percurro, Vide Curro

Percutio, Vide Quatio

Perditè, Vide Do

Perdius, gene. masculi. ▫ *přes celý den* ▫ Přes celý den ▫ Sicut Pernox ▫ *přes celou noc* ▫ Přes celou noc ▫ Perdius atque pernox stabat Socrates ▫ *celý den a celou noc Sokrates stál* ▫ Celý den/ a celou noc Socrates stál

Perdix, gene. foemi. ▫ *koroptva, koroptvice, koroptvička* ▫ Koroptwa/ ko|roptwice/ Ko-roptwička

Kkk4vb

Perdo, Vide Do

Perdomo, Vide Domo

Perduco, Vide Duco

Perduellis, et **Perduellio**, Vide supra in dictione Duellum

Peregrinus, a, um ▫ *neznámý, cizokrajný* ▫ Neznámý/ cyzokrajný ▫ Peregrè, pen. cor. aduerb. ▫ *po poutnicku, po neznámu* ▫ Po pautnicku/ po neznámu ▫ Peregrè abeo ▫ *jdu přeč daleko* ▫ Gdu přeč daleko ▫ Peregrè uenio ▫ *přicházím z cizího kraje* ▫ Přicházým z cyzýho kraje ▫ Et Peregrè sum ▫ *v neznámosti, v cizím kraji sem* ▫ W neznámosti/ cyzým kragi sem ▫ Peregrinor, aris, pen. prod. ▫ *do neznámosti vandruji, jdu přes pole, v neznámosti sem* ▫ Do neznámosti wandrugij/ gdu přes pole/ w neznámosti sem ▫ Peregrinatio ▫ *vandrování, putování* ▫ Wandrowánij/ putowánij ▫ Peregrinitas ▫ *neznámost, neobyčejnost* ▫ Neznámost/ neobyčejnost

Peremptorius, Vide Emo

Perendinus, a, um ▫ *pozajtřejší* ▫ Pozajtřejšij ▫ Perendie, et Perendino, Vide Dies

Perenno, Require Annus

Pereo, Vide Eo

Pererro, Vide simplex Erro

Perfectio, et **Perficio**, Vide Facio

Perfidus, pen. prod. et Perfidus, pen. cor. Require supra in dictione Fides

Perflo, Vide Flo

Perfluo, Quaere Fluo

Perfodio, Vide Fodio

Perforo, Vide Foro

Perfrico, Vide Frico

Perfringo, Vide Frango

Perfuga, Vide Fugio

Perfunctorius, a, um ▫ *běžný, probíhavý* ▫ Běžný/ probíhawý ▫ Perfunctoriè, aduerbium
| ▫ *pominutedlně, pospěšně, lecyaks, nedbanlivě, na pospěch, běžně* ▫ Pominutedlně/ pos-
pěšně/ lecyaks/ nedbanliwě/ na pospěch/ běžně

L111ra

Perfundo, Vide Fundo

Perga, gene. foemi. ▫ *město v Pamfili, kdežto bohyně Diana chrám měla* ▫ Město w Pamphilij/
kdežto Bohyně Diana Chrám měla ▫ Vnde Pergaea Diana dicta

Pergama, orum, plura. tant. pen. cor. gener. neut. ▫ *pevnost a městské zdi Troje neb samo
město* ▫ Pewnost a Městské zdi Troge/ neb famo Město ▫ Abufiuè ▫ *každé vysoké a pevné
stavení* ▫ Každé wyfoké a pevné stawenij

Pergamus, pen. cor. ▫ *město v Azi v krajině Frygi* ▫ Město w Azij/ w kragině Phrygij ▫
Vnde Pergamenus, a, um ▫ *co odtud jest neb tam sluší, pergamenský* ▫ Co odtud geft/
neb tam slušij/ Pergamenlký ▫ Et Pergamenus, substantiuè ▫ *pergamén* ▫ Pergamén ▫
Pergamena charta, idem. Galenus fuit Pergamenfis

Pergo, Vide Rego

Pergraeor, Require in dictione Graecia

Perhibeo, Vide Habeo

Pergula, gene. foemi. ▫ *šnek, místo k procházení, stavení, v němž sem i tam se chodí a doluov
z něho patří, otevřené průchodiště neb okrouhlé místo* ▫ Šnek/ mįjsto k procházenij/ Sta-
wenij w němž sem y tam se chodij/ a doluow z něho patřij/ otevřené průchodifftě/
neb okrauhlé mįjsto ▫ Item ▫ *průchodiště v zahradě, s obou strán vinným kmenovým neb
kvítím a kořením obsazené, zelený stan* ▫ Průchodifftě w Zahradě/ s obau strán Winným
kmenowijm/ neb Kwijtijm a kořenijm obsazené/ Zelený stan

Peri, praepositio graeca, latinè De, uel Circum ▫ *od neb okolo* ▫ Od/ neb okolo ▫ Hinc
multa compofi: Peribolus, pen. cor. latinè Lorica ▫ *zábradlo, podpíradlo, držadlo při
lavici neb schodě* ▫ Zábradlo/ podpijradlo/ | držadlo při lawicy neb schodě ▫ Pericope,
latinè Amputatio ▫ *odtržení, uřezání, díl neb částka od celé řeči* ▫ Odtrženij/ vřezánij/ dijl
neb částka od celé řeči ▫ Periergia, latinè Sedulitas, uel nimia operofitas in loquendo ▫

L111rb

přílišná práce a pilnost v mluvení ▫ *Prijlišná práce a pilnoft w mluwenij* ▫ *Periegeſis*, pen. prod. ▫ *kniha o okrſlku ſvěta* ▫ *Knijha o okrſlku Swěta* ▫ *Peri hermenias* ▫ *kniha o vykládaní* ▫ *Knijha o wykládanij* ▫ *duae dictiones ſunt. Periodus, latinè Circuitus, uel Ambitus*, pen. cor. ▫ *celá, dokonalá, plná řeč* ▫ *Celá dokonalá/ plná řeč* ▫ *Item* ▫ *okolek, kde se okolo chodí* ▫ *Okolek/ kde ſe okolo chodij* ▫ *Vnde Periodicus, a, um* ▫ *co na jiftý čas přeč jde, a zase ſe navraruje, jako zimnice* ▫ *Co na giftý čas přeč gde/ a zaſe ſe nawracuge/ yako Zymnice* ▫ *Febris Periodica. Peripaton, Deambulatio* ▫ *procházení* ▫ *Procházeníj* ▫ *Vnde Peripatetici, Philoſophi* ▫ *mudrci, kteříž ſmyslu a moudroſti Ariſtotelesovy náſledovali* ▫ *Mudrcy/ kteříž ſmyflu a maudroſti Aryſtotelesowy náſledowali* ▫ *Peripetasma* ▫ *zavěſidlo, kortýna, woſona* ▫ *Zawěſydlo/ Kortýna/ woſona* ▫ *Cortina. Periphraſis*, latinè *Circumlocutio* ▫ *okolkování, když ſe dlouhou řečí některá věc oznamuje* ▫ *Okolkováníj/ když ſe dlouhou řečij některá věc oznamuge* ▫ *Peripneumonia* ▫ *neduh na plicech neb bolení plic* ▫ *Neduh na plicech/ neb boleníj plic* ▫ *Peripneumonicus* ▫ *kdo takovou nemoc má* ▫ *Kdo takowau nemoc má* ▫ *Peripſema*, pen. prod. latinè *purgamentum*, uel *quiſquiliae* ▫ *smeti, nečiftota, wohryzek* ▫ *Smeti/ nečiftota/ wohryzek* ▫ *Periſſologia* ▫ *zbytečnost v ſlovích* ▫ *Zbytečnoft w ſlowijch* ▫ *Periſcelis* ▫ *oděv neb ozdoba noh* ▫ *Oděw/ neb ozdoba noh* ▫ *Periſtera*, latinè *Columba* ▫ *holubice, holub* ▫ *Holubice/ holub* ▫ *Vnde Periſterotropheum*, pen. prod. ▫ *holubí ſchrána, holubí poſada* ▫ *Holubij ſchrána/ Holubij poſada* ▫ *Periſteron*, idem. *Periſtrom*, pen. pro. | ▫ *koberec, tkaný čaloun, zavěſidlo* ▫ *Koberec/ tkaný čalaun/ zawěſydlo* ▫ *Periſtylium* ▫ *ſíně, krejcgank neb ſtavení, kteréž vſudy ſloupy má* ▫ *Sýně/ krejcgank neb ſtaweníj/ kteréž wſudy ſlaupy má* ▫ *Perizoma*, pen. pro. ▫ *hace, malá koſilka neb paſnice* ▫ *Hace/ malá koſilka/ neb paſnice* ▫ *Perizonium* ▫ *lazebný čechel, padtuch, firtuch* ▫ *Lazebný čechel/ padtuch/ firtuch*

LIIIva

Periander, gen. maſc. ▫ *jeden z ſedmi mudrcuov rodem z Korintu* ▫ *Geden z ſedmi Mudrcuow/ rodem z Koryntu*

Pericles, gen. maſ. ▫ *znameníť vejvoda Athenienſkých* ▫ *Znameníť Weywoda Athenyenſkých*

Periculum, gene. neut. ▫ *nebezpečení* ▫ *Nebezpečeníj* ▫ *Item* ▫ *zvědění, koſtování* ▫ *Zvěděníj/ koſtováníj* ▫ *Facio periculum* ▫ *koſtuji, zvidám* ▫ *Koſtugi/ zwiždám* ▫ *Periculum adeo* ▫ *dávám ſe v nebezpečení* ▫ *Dávám ſe w nebezpečeníj* ▫ *Periculum creare, et procreare, Item, conflare* ▫ *nebezpečení ſobě zpuoſobiti* ▫ *Nebezpečeníj ſobě zpuoſobiti* ▫ *Periculofus, a, um* ▫ *nebezpečný, pln nebezpečení* ▫ *Nebezpečný/ pln nebezpečeníj* ▫ *Periclitor* ▫ *ſtojm v nebezpečení neb koſtuji* ▫ *Stogijm w nebezpečeníj/ neb koſtugi* ▫ *Periclitor capite* ▫ *ſem v nebezpečení, jde mi o hrdlo* ▫ *Sem w nebezpečeníj/ gde mi o hrdlo* ▫ *Periclitari uires ſuas* ▫ *ſíly neb ſtatečnosti ſvé koſtovati* ▫ *Sýly/ neb ſtatečnosti ſwé koſtowati* ▫ *Periculator, aris, idem quod Periclitor*

Perimo, Vide Emo

Perinde ▫ *rovně, podobně, tak mnoho* ▫ Rowně/ podobně/ tak mnoho ▫ Nihil perinde odi, ac hypocrifin ▫ *ničehož tak velmi nenávidím jako pokrytství* ▫ Ničehož tak velmi nenávidim/ jako pokrytství ▫ Aliquando pro ualdè ▫ *za velmi* ▫ Za velmi ▫ Aduentus eius non perinde gratus fuit ▫ *jeho příchod nebyl velmi vzáctný* ▫ Geho příchod nebyl velmi vzáctný

Perinthus, gene. maf. ▫ *město v Traci* ▫ Město w thracij ▫ Vnde Perinthus, a, um ▫ *co odtud jest* ▫ Co odtud gest L111vb

Periffologia ▫ *zbytečnost řeči* ▫ Zbytečnost řeči

Peritus, a, um ▫ *učený, povědomý* ▫ Včený/ powědomý ▫ Peritia ▫ *umění dospělé, zpuosobnost, rozumnost, povědomost* ▫ Vměnij dospělé/ zpuosobnoft/ rozumnoft/ powědomoft ▫ Peritè ▫ *uměle, rozumně, duowodně* ▫ Vměle/ rozumně/ duowodně

Periurus, et **Periurium**, Vide Iuro

Perlabor, Vide Labor

Perlego, Vide Lego

Perluftro, Vide Luftro

Permaneo, Vide Simplex

Permellus, gene. mafc. ▫ *řeka v Beoci při huoře Helikon Music posvěcená* ▫ Ržeka w Beocij/ při huoře Helicon/ Mufis pošwěcená

Permitto, Vide supra in simplici eius Mitto

Permisceo, Require Misceo

Permuto, Vide Muto

Perna, gene. foemini. ▫ *svinské hejždě, svinské plece neb sic jiné* ▫ Swinské hejždě/ fwinfké plece/ neb fyc giné ▫ Pernio ▫ *odznobení noh od veliké zimy, omrazení, když nohy omrzou* ▫ Odznobenij noh od veliké zimy/ omrazenij/ když nohy omrznau ▫ Perniunculus, diminuti.

Pernicies, gene. foemini. ▫ *smrtečná škoda neb smrt, záhuba* ▫ Smrtečná škoda/ neb smrt/ záhuba ▫ Perniciofus, a, um ▫ *smrtečný, škodlivý, záhubný* ▫ Smrtečný/ škodlivý/ záhubný ▫ Pernicialis, e, et Perniciabilis, le, idem

Pernix, icis, penult. prod. adiectiuum ▫ *spěšný, rychlý* ▫ Spěšný/ rychlý ▫ Item ▫ *trvalý* ▫ Trvalý ▫ Aliquando pro pernicie. Pernicitas ▫ *rychlost* ▫ Rychlost ▫ Perniciter ▫ *rychle* ▫ Rychle

Pernocto, Vide in dictione Nox

Pero, onis, gene. mafc. pen. pro. ▫ *punčocha, plstka, sedlský střevíc* ▫ Punčocha/ plstka/ sedlský střewijc | ▫ Peronatus ▫ *kdo punčochy nosí, v punčochy neb v plsti obutý* ▫ Kdo punčochy nošý/ w punčochy neb w plsti obutý L112ra

Peroro, et **Peroratio**, Quaere Oro

Perofus, Vide Odio

Perpello, Vide Pello

Perpendiculum, Require Pendo

Perperam, pen. cor. aduerbium ◻ *zle, neprávě* ◻ Zle/ neprávě ◻ Perperus, a, um ◻ *zlý neb zblazněný* ◻ Zlý/ neb zblazněný ◻ Perperitudo ◻ *zlobivost, blaznivost* ◻ Zlobiwofť/ blazniwofť ◻ Perpero, as ◻ *kazím, pohoršuji* ◻ Kazým¹⁸⁷/ pohoršfugi

Perpes, etis, pen. cor. gene. om. ◻ *věčný* ◻ Wěčný ◻ Perpetim, aduerbium ◻ *věčně* ◻ Wěčně

Perpeffus, à Perpetior, Vide Patior

Perpetro, Require Patro

Perpetuus, a, um ◻ *věčný* ◻ Wěčný ◻ Item ◻ *v hromadě se držící, držebný, ustavičný* ◻ W hromadě fe držijcý/ držebný/ vřtawičný ◻ Perpetuum carmen ◻ *dlouhá, ustavičná píseň* ◻ Dlauhá/ vřtawičná pijseň ◻ Perpetuò, aduerbium ◻ *věčně, ustavičně* ◻ Wěčně/ vřtawičně ◻ Perpetuitas ◻ *věčnost, trvalost, stálost, ustavičnost* ◻ Wěčnořt/ trwalofť/ řtálořt/ vřtawičnořt ◻ Imperpetuum, idem. Perpetuo, as ◻ *činím ustavičné, v stálost uводím, v hromadu spojuji* ◻ Čžinijm vřtawičně/ w řtálořt wводijm/ w hromadu řpogugi

Perplexus, Vide Plector

Perpolio, Vide Polio

Perpoto, Vide Poto

Perquiro, Vide Quaero

Perrepo, Vide Repo

Perrumpo, Vide Rumpo

Perhaebi, gene. mafc. ◻ *lidé v Epiru* ◻ Lidé w Epiru

Perfcrutor, Vide Scrutor

Perfepolis, gene. foemi. ◻ *hlavní město* ◻ Hlawnij měřto ◻ in Perfide

Perfephone, pen. cor. gene. foemi. eadem est, quae et Proserpina dicitur | ◻ *dcera Cereris* ◻ LII2rb
a manželka Plutonis, pekelní bohyně ◻ Dcera Cereris/ a Manželka Plutonis/ pekelnij Bohyně

Perfequor, Vide Sequor

Perfes, gene. mafcu. ◻ *vlastní jméno jednoho krále Macedonských* ◻ Wlařtnij gméno gednoho Krále Macedonřkých ◻ Item ◻ *král* ◻ Král ◻ in Taurica regione

Perfeuero, et **Perfeuerantia**, Require Seuerus, a, um, infra

Perfeus, gener. mafcu. ◻ *syn Iovis a Daneas, kterýž Medusam zabil a Andromedu vysvobodil* ◻ Syn Iouis a Daneas/ kterýž Medufam zabil/ a Andromedu wyřwobodil

Perfifto, Vide Sifto

Perfis, idis, et **Perfia**, gen. foem. ◻ *krajina v Azi, proti vejchodu slunce, dotějká se Mediam, Carnaniam a moře* ◻ Kragina w Azij/ proti Waychodu Slunce/ doteyká fe Mediam/ Carnaniam/ a Moře ◻ Perfae ◻ *lidé v ní* ◻ Lidé w nij ◻ Perficus, a, um ◻ *co odtud jest neb tam přísluší* ◻ Co odtud geřt neb tam přiřřluřřij ◻ Perficum pomum, uel Perficum, subřtanti. ◻ *břeskev* ◻ Břeřkew ◻ Perficus ◻ *břeskvový strom* ◻ Břeřkwový řtrom ◻ Perfí-

¹⁸⁷ Kazým] Kázým tisk

careā, nomen herbae ▫ *rdesen, vodní pepř, paví koření, blechavec, blešník* ▫ Rdefen/ Wod-
nij pepř/ Pawij kořenij/ Blechawec/ Blešňijk ▫ Siliquastrum

Perfoluo, Quaere foluo

Perfona, gene. foemi. ▫ *rozumná člověčí osoba* ▫ Rozumná člowěčij ošoba ▫ Item ▫ *udělaná tvářnost, larva, přetváření tváře* ▫ Vdělaná twářnoft/ Larwa/ přetwářenij twáře ▫ aliās Larua. Vnde Perfonatus, a, um ▫ *zpřetvářený, zlarvěný, jiným způsobem oděný, pošmurný, neopravdový* ▫ Zpřetwářený/ zlarwěný/ giným způsobem oděný/ pošmurný/ neopradowý ▫ Perfonatus rex ▫ *vymyšlený dětinský král* ▫ Wymyšlený dětinský Král ▫ Perfonata foelicitas ▫ *falešné blahoslavenství* ▫ Falešné blahoslawenstwij ▫ Imperfonatus, a, um ▫ *opravdový, nepřetvářený upřímný* ▫ Opradowý/ nepřetwářený | vprijmý ▫ Perfonalis, le ▫ *osobnej, co osobu má neb osoby se dotýče* ▫ Ošobney/ co ošobu má/ neb ošoby se dotýče ▫ Perfonalis actio ▫ *žaloba neb pře před právem na osobu* ▫ Zialoba/ neb pře před právem na ošobu ▫ Imperfonalis, le ▫ *co osoby nemá, neosobný, bez osoby* ▫ Co ošoby nemá/ neošobný/ bez ošoby

L112va

Perfono, Vide Sono

Perfonaria ▫ *kopytník, konské kopyto* ▫ Kopytnijk/ konské kopyto

Perfpicio, Require Specio

Perfpicax, gene. om. ▫ *vostrého wtipu, opatrný, bystrého rozumu* ▫ Woftrého wtipu/ opatrný/ bystrého rozumu ▫ Perfpicacitas ▫ *vostrowtipnost* ▫ Woftrowntipnoft ▫ Perfpicius, a, um ▫ *prozřetedlný, jasný, světlý* ▫ Prozřetedlný/ yasný/ swětlý ▫ Perfpicuitas ▫ *jasnost prozřetedlnost, světlost, spatrnost* ▫ yasnost prozřetedlnost/ swětlost/ spatrnost

Perfto, Vide Sto

Perftringo, Vide Stringo

Persuadeo, et **Perfuasio**, Vide Suadeo

Perthaefus, Vide Taedeo

Pertento, Vide Tento

Perterritus, Vide Terreo

Pertica ▫ *kaj, tyč* ▫ Kag/ tyč

Pertinax, Vide Teneo, et Tenax

Pertineo, Vide Teneo

Pertingo, Vide Tango

Perturbo, Vide Turba

Peruagor, Vide Vagus

Peruerfitas, Vide Verto

Perueftigo, Vide Vestigium

Peruicax, gene. omnis ▫ *tvrdoustý, spurný, tvrdošijný, zarputilý, neústupný* ▫ Twrdowftý/ špurný/ twrdofšijný/ zarputilý/ newftupný ▫ Peruicacia ▫ *spurnost, neústupnost* ▫ Spurnost/ newftupnoft

Peruigilium, Vide Vigil

Peruinca, gen. foemi. ut quidam putant ◻ *zelenec, barvinek* ◻ Zelenec/ Barwinek

| **Peruius**, Vide Via

LII2vb

Perufia, gene. foemi. ◻ *město v Hetrurí* ◻ Město w Hetrurij ◻ Vnde Perufinus, a, um ◻ *co odtud jest* ◻ Co odtud gefť

Pes, gene. mafc. ◻ *celá noha* ◻ Celá noha ◻ Pes imus ◻ *noha* ◻ Noha ◻ Est etiam genus menſurae, duodecim pollices, uel fedecim digiti ◻ *jest míra, jmenovitě dvanácté palcův neb ſeſtnácté prſtuov zſířít, míra ſtřevíce* ◻ Geft mijra/ gmenowitě dwanácté palcův/ neb ſeſtnácté prſtuow zſířij/ mijra ſtřewice ◻ Item ◻ *v hromadu kladení ſylab, kteréž v carmen neb v skládání příſluſejí* ◻ Whromadu kladenij ſyllab kteréž w Carmen/ neb w ſkládání příſluſegij ◻ Vnde Pedeftris oratio ◻ *řeč, kteráž pedes má* ◻ Ržeč kteráž pedes má ◻ Pediculus, diminutium ◻ *malá nůžka, ſtobka na jablkách, hruškách, a k tomu podobných owotcech* ◻ Malá nůžka/ ſtobka na Yablkách/ hruſškách/ a k tomu podobných owotcech ◻ Item ◻ *veš, hlavní veška* ◻ Weſ/ hlawnij weſka ◻ à quo Pedicularis, e ◻ *vſivý* ◻ Wſiwý ◻ Pedicularis morbus ◻ *vſivost, vešni nečiftota* ◻ Wſiwofť/ weſnij nečiftota ◻ Pedalis, e, et Pedaneus, a, um ◻ *nožní, jednoho ſtřevíce zdýlí* ◻ Nožnij/ gednoho ſtřewice zdýlij ◻ Semipedalis ◻ *puol ſtřevíce zdýlí* ◻ Puol ſtřewijce zdýlij ◻ Seſquipedalis ◻ *půl druhého ſtřevíce vzdýlí* ◻ Půl druhého ſtřewijce vzdýlij ◻ Pedaneum, idem quod Pedamentum ◻ *ſtromová podpůrka, tejška* ◻ Stromová podpůrka/ tejška ◻ Vide ſupra. Pedarius ◻ *pán z rady, kterež toliko v radě, podlé vyſſího při uvažuje, a ne sám od ſebe wejpowěd činí* ◻ Pán z Raddy/ kterež toliko w Raddě/ podlé wyžſſijho při wvažuge/ a ne ſám od ſebe waypowěd činij ◻ Et Pedaria ſententia ◻ *jednoſtajná ſrownávající ſe wejpowěd, když nižſí s vyſſím v uvažování ſrownávají ſe* ◻ Gednoſtagná frownáwagijcý ſe waypowěd/ když nižſij s wyžſſijm w wvažování frownáwagij ſe ◻ Pedatim, aduerbium ◻ *ponenáhlu, wáhawě* ◻ Po nenáhlu/ wáhawě ◻ Pedepreſim, idem. Pedès, | aduerbium ◻ *pěšky* ◻ Pěſky¹⁸⁸ ◻ Pedes ueni ◻ *přiſel ſem pěšky* ◻ Přiſel ſem pěſky ◻ Item, Pedes, itis ◻ *pěší* ◻ pěſij ◻ Pedefter, uel Pedeftris, e ◻ *co pěšky jest* ◻ Co pěſky gefť ◻ Pedeftris copiae, uel Pedeftris exercitus ◻ *lid pěší, wojsko pěſích* ◻ Lid pěſij/ Wogſko pěſijch ◻ Pedatus, us, idem. Pedica, pen. cor. ◻ *ſklonka neb pletka* ◻ Sklonka/ neb pletka ◻ Pedicinus, idem quod Pes, et Pediolus, Pedetentim, aduerb. ◻ *opatrně, ſetrně, znenáhla, po dworſku, po lehku, co noha nohu miji* ◻ Opatrně/ ſetrně/ z nenáhla/ po dworſku/ po lehku/ co noha nohu mijij ◻ Pedifſequus, et Pedifſequa ◻ *ſlužebník neb dívka, kteříž hned za někým w patách chodí* ◻ ſlužebnijk neb Dijwka/ kteříž hned za někým w patách chodij ◻ Pedum, ſubſtantium ◻ *paſtýřská huol, berla* ◻ Paſtýřká huol/ berla ◻ Pedo, as ◻ *jdu* ◻ Gdu ◻ Repedo ◻ *zase jdu* ◻ Zafe gdu ◻ Vide ſupra. Pedio, is, non uſurpatur, ſed eius compoſi: Impedio ◻ *obwinuji nohy, zamotáwám, překážím* ◻ Obwinuji nohy/ zamotáwám/ překážijm ◻ Impedita res ◻ *zmotaná věc* ◻ Zmotaná wěc ◻ Impedimentum ◻ *překážka, hyn-*

LII3ra

¹⁸⁸ Pěſky] Peſky tisk

drování ◻ Překážka/ hyndrowánij ◻ Item, Impedimenta exercitus ◻ *stracenci, stracenej houf* ◻ Stracency/ stracenej hauff ◻ Compedio, is ◻ *nohy v hromadu víži* ◻ Nohy whromadu wijži ◻ Compedes, pen. cor. ◻ *pouta nožní, svůrky* ◻ Pauta nožnij/ fwůrky ◻ Expedio ◻ *zprošťuji, vyvazuji, rozvazuji, vypouštím, pravím* ◻ Zprošťuji/ wywazugi/ rozwazugi/ wypaušťijm/ prawijm ◻ Expedi paucis quid fit ◻ *pověz krátce, co by bylo* ◻ Powěz krátce coby bylo ◻ Expedire negotium ◻ *jednání vykonati, zpraviti* ◻ Gednánij wykonati/ zpraviti ◻ Expedire nodum ◻ *uzel rozvázati* ◻ Vzel rozvázati ◻ Hinc Expeditus, a, um ◻ *připravený, hotový* ◻ připrawený/ hotový ◻ Expeditus ad dicendum, Cicero ◻ *hotový k mluvení* ◻ Hotový k mluwenij ◻ Et Expeditè ◻ *hotově, světle* ◻ Hotově/ fwětle ◻ Impeditus, a, um ◻ *nepřipravený, nehotový* ◻ Nepřijprawený/ nehotový ◻ Expedit, imperfonale ◻ *užitečné jest, sluší* ◻ Vžitečné gefť/ fluffij ◻ Expeditio, onis ◻ *tažení, vojenská vejprava, když lid vojensky vypravený před se táhne* ◻ Taženij/ Wogenská weyprawa/ když Lid wogenlky wypravený předse táhne ◻ Praepedio, ferè idem quod Impedio ◻ *neb zavazují neb napřed překážím* ◻ Neb zawazugi/ neb napřed překážijm ◻ Praepedimentum ◻ *překážka, hyndrování* ◻ Překážka/ hyndrowánij ◻ Compo: à Pede, funt Bipes ◻ *dvounohý* ◻ Dwaunohý ◻ Tripes ◻ *třínohý* ◻ Třijnohý ◻ Cornipes ◻ *rohonožní* ◻ Rohonožnij ◻ Aëripes, per Syneresim, Aeripes ◻ *rychlý* ◻ rychlý ◻ Alipes, idem. Loripes ◻ *chromý, šmithavý, kulhavý* ◻ chromý/ flmithawý/ kulhawý ◻ Planipes ◻ *rozšířených neb širokých noh* ◻ Rozflířených/ neb flírokových noh ◻ Item ◻ *mimus neb hráč v komedí, kterýž coturnos ani soccos, to jest střevícuow nenosí, ale zprosta obut jest, a řečí nádherných nemluví jest* ◻ Mimus/ neb hráč w Comedij/ kterýž Coturnos ani Soccos/ to gefť střewijcuow nenofý/ ale zprofta obut gefť/ a řečij nádherných nemluwij ◻ Sic Poëtae Planipedes dicuntur ◻ *kteříž nepřiliš slavných a nádherných slov podlé náležitosti té věci užívají* ◻ Kteříž nepřiliš slawných a nádherných slow podlé náležitofti té wěcy vžijwagij ◻ Et Planipedia, Comedia ◻ *o prostých obecných věcech* ◻ o prostých obecných věcech

L113rb

Peßimus, Vide Malus

Peßinus, untis, gene. mafc. ◻ *město v Frygii* ◻ Měfto w Phrygij ◻ Peßinuntius, a, um ◻ *těm příslušející* ◻ Těm přífluffegijcý

Peffum, aduerbium ◻ *spátkem, pod sebe, pod nohy* ◻ Spátkem/ pod febe/ pod nohy ◻ Peffum eo ◻ *hynu, pomíjím* ◻ Hynu/ pomijgijm ◻ Peffundo, as ◻ *pod se tlačím, rozšapávám, kazím, hubím* ◻ Podse tlačijm/ rozflapávám/ kazým/ hubijm

Peffulus, pen. cor. gene. mafc. ◻ *závora neb klika, kterouž se dvěře zavírají* ◻ Závora/ neb klika/ kterauž se dvěře zawijragij ◻ Peffulatus, a, um ◻ *zavřený, závorou zatažený* ◻ Za|wřený/ záworau zatažený ◻ Oppeffulatus, idem

L113va

Peftis, gene. foemi. ◻ *obecní rána jedovatá neb mor, neduh, hlizní bolest* ◻ Obecnij rána gedowatá/ neb mor/ neduh/ hliznij boleft ◻ Peftilentia, idem. Item ◻ *záhuba, škoda* ◻ Záhuba/ flkoda ◻ Pernicies ◻ *pestilenci, nakažení jedovaté, nezdraví* ◻ Peftilencý/ nakaženij gedowaté/ nezdrawij ◻ Peftilentiofus, a, um ◻ *škodný, jedem nakažený* ◻ Sflkodný/ ge-

dem nakažený ▫ Propriè de loco dicuntur, Pestilens locus ▫ *nezdravé, nakažené místo* ▫
 Nezdrawé nakažené mijsto ▫ Pestifer, a, um. ferè idem ▫ *co škodu přináší, hubí a kazí* ▫
 Co škodu přinášíj/ hubij a kazý

Petalon, gene. neut. latinè Folium ▫ *list stromový* ▫ Lift stromový ▫ Vnde Petalium, hoc
 est, foliatum ▫ *listnaté* ▫ Liftnaté

Petafo, onis, gene. mascu. pen. cor. ▫ *žebří vepřová pečeně* ▫ Zěbrnij wepřowá pečeně ▫
 Petafunculus, diminutivum

Petafus, gene. masc. pen. co ▫ *slaměnný koblouk, letní koblouček, slaměnc* ▫ Slaměnný kob-
 lauk/ letnij koblouček/ flaměnc ▫ Metapho ▫ *makovice neb špic na stavení* ▫ Makowice/
 neb špic na stawenij ▫ Petafatus, a, um ▫ *kdo slaměnný koblouk nosí* ▫ Kdo flaměnný
 koblauk nošý

Petaurum, gene. neut. ▫ *kunštovní hra, když skrze obruče někdo skáče a po nahých mečích
 rukama hmatá, i k tomu podobná křepká a rychlá wohejbání těla* ▫ Kunštownij hra/ když
 skrze obruče někdo škáče/ a po nahých mečijch rukama hmatá/ y k tomu podobná
 křepká a rychlá woheybáníj těla ▫ Petaurista ▫ *takový skočec a kajklíř neb křepčik* ▫ ta-
 kowý skočec/ a kayklýř neb křepčijk

Peteffo, idem quod Peto

Petilia, gene. foemi. ▫ *město v Itáli v krajině Lucani* ▫ Město w Itali/ w kragině Lucanij ▫
 Nunc Bellum castrum

Petilus, a, um ▫ *tenký, malý, čiplý* ▫ Tenký/ malý/ čiplý ▫ Petiolus, idem quod Peditinus ▫
jableční, hrušková stobka ▫ Yab|lečníj/ hruškowá stobka

L113vb

Peto, is, iui, itum ▫ *prosím, žádám, chápám* ▫ Profým/ žádám/ chápám ▫ Petere lapide ▫
kamenem uhoditi ▫ Kamenem vhoditi ▫ Petere caput alicuius ▫ *o něčci bezhrdlí státi neb
 v hlavu uhoditi, sekati* ▫ O něčcij bez hrdlý státi/ neb w hlawu vhoditi/ sekati ▫ Aliquando
 Petere absolutè significat Infidari ▫ *čihatí, ouklady činiti, vosaditi* ▫ Čížhati/ auklady či-
 niti/ wosaditi ▫ Hinc tibi exemplum pudicitiae petendum est ▫ *odtud sobě máš příklad
 stydlivosti neb čistoty bráti* ▫ Odtud sobě máš příklad stydlivosti neb čistoty bráti ▫
 Aliam in partem fugam petebant, Caesar ▫ *na jinou stranu utíkali* ▫ Na ginau stranu
 vtijkali ▫ Peto te secretum ▫ *chtěl bych rád s tebou tajně mluvití* ▫ Chtěl bych rád s tebau
 tagně mluwiti ▫ Ima petere ▫ *pod sebe neb doluow lézti* ▫ Pod sebe neb doluow lézti ▫
 Cibum è flamma petere, Terent ▫ *velikou práci o břicho snášeti* ▫ Welikou práci o bři-
 cho snášeti ▫ Prouerbium. Petere domum ▫ *jíti domuow* ▫ Gijti domuow ▫ Petitio ▫ *žá-
 dost neb prosba* ▫ Ziadost neb prosba ▫ Petitor ▫ *prositel, žadatel* ▫ Profytel/ žadatel ▫
 Compofí: Appeto, penult. cor. ▫ *náramně chtivě žádám* ▫ Náramně chtiwě žádám ▫ Nox
 appetit ▫ *noc nastává, přibližuje se* ▫ Noc nastává/ přibližuje se ▫ Mešis appetit ▫ *žeň
 se blíží* ▫ Zeň se bližij ▫ Appetitus ▫ *veliká žádost, chtič k jedení, chtivost* ▫ Weliká žá-
 dost/ chtič k gedenij/ chtiwoft ▫ Appetentia, idem. Competo ▫ *spolužádám* ▫ Spolu
 žádám ▫ Competitor ▫ *spoluprostitel, kdo rovně za též prosí jako já* ▫ Spolu profytel/ kdo

rowně za též profy jako yá ▫ Inde Competitores ▫ *kteříž spolu za jednostajný úřad žádají* ▫ Kteříž spolu za gednostajný vřad žádají ▫ Competit, imperfonale ▫ *sluší, náleží* ▫ Slušíj/ náležij ▫ Competentia ▫ *náležitost, příhodnost* ▫ Náležitost/ příhodnost ▫ Expeto ▫ *velmi žádám, chci míti* ▫ Welmi žádám/ chcy miji ▫ Impeto ▫ *vpadám, útok činím* ▫ Wpadám/ vtok činijm ▫ Hinc Impetus ▫ *prudkost, zbouření, vpad, útok* ▫ Prudkost/ zbauřenij/ wpad/ vtok ▫ Impetuofus, a, um ▫ *bouřlivý* ▫ Bauřliwý ▫ Oppetto ▫ *umírám* *neb upadám* ▫ Vmijrám/ neb vpadám ▫ Mortem oppetijt ▫ *umřel* ▫ Vmřel ▫ Praepeto ▫ *napřed žádám, jdu napřed* ▫ Napřed žádám/ gdu napřed ▫ Repeto ▫ *zase žádám, zase jdu, opáčím* ▫ Zafe žádám/ zafe gdu/ opáčijm ▫ Repeto mecum memoria ▫ *sám s sebou přemejšlím, rozjímám* ▫ Sám s sebau přemayšlijm/ rozgijmám ▫ Repeto facinus ▫ *zlý účinek opět konám, znovu činím* ▫ Zlý včinek opět konám/ znowu činijm ▫ Verba sunt ex libris Platonis repetita ▫ *slova sou z knih Platonových přivedená* ▫ Slowa fau z knih Platonových přivedená ▫ Singula ordine repetam ▫ *chci všecky věci pořádně opětowati* *neb wyprawowati* ▫ Chcy wflecky wěcy pořádně opětowati/ neb wyprawowati ▫ Hinc fit Repetito ▫ *opáčení, opětování* ▫ Opáčenij/ opětování ▫ Et Repetundarum, genitiuus pluralis, et ablatiuis Repetundis. Accusatus est Repetundarum, uel de Repetundis ▫ *obžalován jest pro odjímaný neb ukradený statek, kterýž v úřadě svém nespravedlivě poddaným bral* ▫ Obžalován gest pro odgijmaný neb vkradený šatek/ kterýž w vřadě šwém nespravedlivě poddaným bral ▫ Sic enim prouinciales magistratus uel praefides suos Romae accusabant, ubi quid dolis, aut iniquè eis eripuissent ▫ *tak poddaní, jsouce pod zprávou, obžalovávali své zprávce v Římě, když jim nětco nespravedlivě brali* ▫ Tak Poddanij gfauce pod zprávou/ obžalowávali šwé Zprávce/ w Ržijmě/ když gim nětco nespravedlivě brali ▫ Suppeto ▫ *žádám tajně neb lstivě* ▫ Ziádám tajně neb lštiwě ▫ Item ▫ *sem před rukama, sem dokonále hotov, dokládám* ▫ Sem před rukama/ fem dokonále hotow/ dokládám ▫ Sed ferè in tertijs personis. Tantaes opes illi suppetunt, ut maiores sumptus facere possent ▫ *tak veliký statek před rukama má, že by větší náklad činiti mohl* ▫ Tak weliký šatek před rukama má/ žeby wětšij náklad činiti mohl | ▫ Hinc Suppetiae, plura. tan. in nominatiuo, et accusatiuo ▫ *poskytnutí, napomáhání, pomoc, duoklad* ▫ Polkytnutij/ napomáhání/ pomoc/ duoklad ▫ Ferre suppetias ▫ *napomáhání, pomoc činiti, dokládati* ▫ Napomáhání/ pomoc činiti/ dokládati ▫ Suppetias ire, uenire, idem

L114ra

L114rb

Petoritum, gene. neut. pen. cor. ▫ *káry, kárata, koleša* ▫ Káry/ kárata/ koleša

Petra, gene. foemi. ▫ *skála* ▫ Skála ▫ Item ▫ *město v Arabi* ▫ Město w Arabij ▫ Petrofus, a, um ▫ *skalnatý* ▫ Skalnatý ▫ Petricofus, idem. Petraea ▫ *krajina v Arabi* ▫ Kragina w Arabij ▫ Petro, onis ▫ *hloupý, sedlský, zarputilý člověk, troup* ▫ Hlaupý/ sedlský/ zarputilý Čžlowěk/ troup ▫ Petronius, et Petronia, sunt propria nomina. Petrolium ▫ *olej, kterýž sám od sebe z skaly teče* ▫ Oleg/ kterýž šám od sebe z škaly teče ▫ Petrofelinum ▫ *petružel* ▫ Petružel

Petulans, gene. om. ▫ *všetečný, drzý, svévolný, nezvedený, buojný* ▫ Wšfetečný/ drzý/ fwé-wolný/ nezvedený/ buogný ▫ Petulantia ▫ *všetečnost, svévolnost, būjnost, zlobivost* ▫ Wšfetečnoft/ fwéwolnoft/ bújnoft/ zlobiwoft ▫ Petulcus, a, um, idem quod Petulans ▫ *būjný, chlipný* ▫ Búgný/ chlipný ▫ Petulanter ▫ *būjně* ▫ Búgně

Pexus, Vide Pecto

PH

Phaeaces, gene. maf. ▫ *byli lidé na vostrově řečeném Corcyra* ▫ Byli lidé na woftrowě řečeném Corcyra ▫ quae prius Phaeacia fuit dicta

Phaecafius, gene. maf. ▫ *střevíc* ▫ Střewijc ▫ Phaecaftatus ▫ *kněz* ▫ Kněz

Phaestus, gene. mafc. ▫ *huora a město v Krétě* ▫ Huora a Měfto w Crétě

Phaëthon, gen. mafc. trifyllabum ▫ *syn Apolinis a Klymenes* ▫ Syn Apollinis a Clymenes ▫ Phaëthontides ▫ *sestry Phaetontis* ▫ Sestry Phaetontis ▫ *aliàs Heliades* ▫ *slunečnice* ▫ Slunečnice

Phagedaena, gene. foemi. ▫ *vřed, kterýž až do kosti žere, červ, živý vlas* ▫ Wřed/ kterýž | až do kofti žere/ čerw/ žiwý vlas L114va

Phago, onis, gene. mafcu. ▫ *žráč* ▫ žrác

Phagus, gene. foemi. ▫ *bukový strom, buk* ▫ Bukový ftrom/ buk ▫ Phaginus, et Phagineus, Vide supra Fagus

Phalacros, gene. mafcu. latině caluus ▫ *lysý, lysatý, lysinovatý* ▫ Lyfý/ lyfatý/ lyfynowatý

Phalaecium, gen. neu. ▫ *skládání neb verš, pět pedes maje* ▫ Skládáníj/ neb Werfs/ pět pedes mage ▫ Spondeum, Dactylum ▫ *a tři trocheos* ▫ a tři Trocheos ▫ à Phalaeco inuentore

Phalanga, gene. foem. ▫ *válek, válec, okroulé, voblé dřevo neb špalek, po němž velikou tíž válejí neb podávají* ▫ Wálek/ wálec/ okraulé/ woblé dřewo/ neb špalek/ poněmž welikau tíž wálegij neb podawagij ▫ Phalangarius ▫ *nosič neb pacholek, kterýž těžké věci nosí neb válí* ▫ Nofýč/ neb pacholek/ kterýž těžké wěcy nofý neb wálíj ▫ Vide supra Falanga

Phalanx, gene. foemi. ▫ *zpořádané neb zšikované vojsko v ordunku k bitvě* ▫ Zpořádané neb zšlíkované Wogsko w Ordunku k bitvě ▫ Peditum stabile agmen Phalangarij ▫ *vojáci do šikovaného houfu k bitvě příslušející* ▫ Wogácy do šlíkovaného hauffu k bitvě přífluffegijcy ▫ Macedonicum uocabulum. Item, Phalanx ▫ *jazejček v váze, kterýž vyráží* ▫ Yazayček w wáze/ kterýž vyrážíj ▫ Item ▫ *co mezi nehtem a prsty jest, spáry* ▫ Co mezy nehtem a prsty gefť/ fpáry ▫ Et Phalangium ▫ *pavouk s dlouhými nohami* ▫ Pawauk s dlahými nohami

Phalarica, gene. foemini. ▫ *vojenská braň, jako voštíp, železem wokovaná, kteráž skrze balistam vystřelena bejvá* ▫ Wogenská braň/ yako woftijp železem wokovaná/ kteráž škrze Baliftam wyftřelena beywá ▫ Vide supra quid fit Balista

Phalaris, gene. mafcu. ▫ *jméno jednoho tyranna v krajině Sicílie v městě Agrigentum řečeném* ▫ Gméno gednoho Tyranna/ w Kragině Sicílie/ w městě Agrigentum řečeném

| **Phalerae**, plur. tan. gen. foem. ▫ *pochvy, dek na sedlo, ozdoba, ozdoba konská* ▫ Pochwy/ dek na sedlo/ ozdoba/ ozdoba konfká ▫ Phaleratus, a, um ▫ *ozdobený, vyšmukovaný* ▫ Ozdobený/ wyšmukovaný ▫ Phalerata dicta ▫ *ozdobná slova, okrášlená* ▫ Ozdobná flowa/ okrášlená

L114vb

Phalerium, gene. neut. ▫ *město v Hetrurii* ▫ Město w Hetrurij

Phalisci, gene. mafc. ▫ *lidé v Hetrurii a město jejich, Phaleri slove* ▫ Lidé w Hetrurij/ a Město gegich Phalerij flowe

Phanaticus, gene. mafc. ▫ *omámený, ztřeštěný, kterému se potvorná vidění ukazují* ▫ Omámený/ ztřeštěný/ kterému se potvorná widěníj vkazují ▫ Vide supra in dictione Fanum

Phanefij, gene. mafcu. ▫ *lidé na vostrovích proti puolnoci, kteříž mají dlouhé uši* ▫ Lidé na Wofrowijch proti puolnocy/ kteříž magij dlauhé vší

Phantasia, gene. foemi. ▫ *dvorné přemýšlování na mysli, lecyakés myšlenky* ▫ Dworné přemýšlowáníj na mysli/ lecyakés myšlenky ▫ Phantasticus, a, um ▫ *myslitedlný, kdo má rozličná myšlení a kolotání v mysli* ▫ Myšlitedlný/ kdo má rozličná myšlenij/ a kolotáníj w mysli ▫ Phantasma, gene. neu. ▫ *vidění neb ukázaní ve snách neb ve spaní, obluda* ▫ Widěníj/ neb vkázáníj we snách neb wefpanij/ obluda

Phanum, Vide supra Fanum

Pharae, plur. gene. foemini. ▫ *město v Krétě* ▫ Město w Crétě

Pharao, gene. mafcu. ▫ *jméno králuow egyptských* ▫ Gméno Králuow Egypťkých

Pharetra, gene. foemini. ▫ *toul* ▫ Taul ▫ Pharetratus ▫ *kdo toul nosí* ▫ Kdo taul nošý

Pharia, gene. foemi. ▫ *vostrov u Jadera města v Dalmáci* ▫ Wofrow v Iadera Města w Dalmacij ▫ Vulgò Lifna dicitur

Pharias, gen. ma. ▫ *had, kterýž svým vocasem brázdu vyžene, kde po zemi leze* ▫ Had/ kterýž fwým wocafem brázdu wyžene/ kde po zemi leze

| **Pharmacum**, gene. neut. pen. cor. ▫ *lékařství neb trávenina, jed* ▫ Lékařtwij neb tráwenina/ ged ▫ Pharmacotrophi ▫ *jedožráči* ▫ Gedožráči ▫ Pharmaceutice ▫ *lékařství v trancích dávané, v praších a k tomu podobně* ▫ Lékařtwij w trancých dávané/ w prašijch/ a k tomu podobně ▫ Pharmacopola, pen. prod. ▫ *dryáčník, kořenář, apatékář* ▫ Dryáčnij/ kořenář/ Apatékář ▫ Pharmaceutria, uenefica ▫ *kouzedlnice, která lidí tráví* ▫ Kauzedlnice/ která lidij tráwij

Mmm1ra

Pharisei, gene. mafc. ▫ *přední sekta u Židuow, kteříž za duchovní a dobré jmíni byli, odcizení, odřezání* ▫ Přednij fekta v židuow/ kteříž za duchownij a dobré gmijni byli/ odcyzenij/ odřezáníj ▫ Pharisaicus, a, um ▫ *duchovně pyšný, co farizeuom přísluší, pošmourný* ▫ Duchowně pyšný/ co Faryzeuom příjřlufij/ pošmaurný

- Pharmacufae**, gene. foemi. ▫ *dva vostrovové u Atiky v moři Egejském* ▫ Dwa woftrowowé v Attiky/ w Moři Egejském
- Pharnax**, gene. mafc. ▫ *syn Mithridata, krále z Pontu* ▫ Syn Mithridata Krále z Pontu
- Pharos**, gene. maf. ▫ *někdy vostrov u Alexandrie v Ejiptě, potom k břehu připojen* ▫ Někdy Woftrow v Alexandrye w Egiptě/ potom k břehu připogen ▫ Item ▫ *věže v něm, v kteréž světlo chováno bylo pro pohodlí plavcův. odtud všeliké věže noční světlo mající phari slovou* ▫ Wěže w něm/ w kteréž světlo chováno bylo/ pro pohodlý plawcůw. Odtud wššeliké Wěže/ nočníj světlo magijcý Phari flowau
- Pharfalum**, gene. neu. ▫ *město v řecké zemi v krajině Tesalí, při němž sou pole Campi Pharfalici, kdežto měšťané římsíi proti sobě bojovali za času Pompeia a Cesara* ▫ Město w Ržecké zemi/ w kragině Tesfalij/ při němž fau pole/ Campi Pharfalici, kdežto Měšťtíané Ržijmšštij proti sobě bogowali/ za čafu Pompeya a Čeřara
- Pharufij**, gen. maf. ▫ *lidé v Africe* ▫ Lidé w Aphrice
- Phafelus**, gene. foem. pen. prod. ▫ *dlouhý šif, naval* ▫ Dlahý ššijff/ Nual ▫ Est etiam leguminis genus ▫ *luštincované obilé* ▫ Lušštincované obilé | ▫ Phafeolus, uel Phafiolus. Mmm1rb
Item, Legumen, sed diuerfum ab illo
- Phasianus**, gene. mafc. ▫ *bažant* ▫ Bažant ▫ Phasianarius ▫ *kdo bažanty chová a krmí* ▫ Kdo Bažanty chová a krmij
- Phafis**, gene. mafc. ▫ *veliká řeka v Kolchis* ▫ Weliká Ržeka w Colchis
- Phafma**, gene. neut. latině Vifum ▫ *vidění neb ukázaní, zjevení* ▫ Widěníj/ neb vkázanj/ zgewenij
- Pherae**, gen. foem. ▫ *město v Tesalí* ▫ Měšto w Tesfalij
- Pheretrum**, Vide Fero
- Phiala**, gene. foemi. ▫ *kredencní koflík, stříbrnice* ▫ Kredencnij kofflijk/ Ššrijbrnice
- Phidias**, gene. mafc. ▫ *vznešený obrazník neb řezáč z slonových kostí* ▫ Wznesšený Obraznijk/ neb Ržezáč z Slonových kostij ▫ Phidiacus, a, um ▫ *co k němu přísluší* ▫ Co k němu příššluffij
- Phidicia**, gene. neut. plur. tant. ▫ *obecní, zjevný oběd Lacedemonských, při kterémžto pospolu s velikou střídmostí obyčejně jídali* ▫ Obecnij zgewný oběd Lacedemonškých/ při kterémžto pospolu s welikau ššrijdmoštij obyčegně gjdali
- Philippi**, orum, gene. maf. ▫ *město v Macedoní, při kterémžto sou pole Campi Philippici, kdež Augustus proti brutovi bojoval, kdež Augustus proti Brutovi bojoval* ▫ Měšto w Macedonij/ při kterémžto fau pole Campi Philippici, kdež Auguštus proti Brutowi bogowal ▫ Vide infra
- Philyra**, uel **Philura**, gene. foemi. pen. cor. latině Tilia ▫ *lipový strom, lípa, lipové lejko neb mladistvá lipová kůra, z kteréž lyčence dělají, a někdy za starodávna k věncuom ji potřebovali*

na loubky ◻ Lipový strom/ Lijpa/ lipové layko/ neb mladistwá lipowá kůra/ z kteréž lyčence dělagij/ a někdy za starodáwna¹⁸⁹/ k wěncuom gi potřebowali/ nalaubky

Philos, gene. mascu. latině Amicus, uel Amator ◻ *přítel neb milovník* ◻ Přijtel/ neb milownijk ◻ Vnde multa Compofi: Philadelphus | ◻ *milovník bratři* ◻ Milownijk bratřij ◻ Philadelphia ◻ *takové milování* ◻ Takové milování ◻ Item ◻ *město v Azí v krajině Mysia* ◻ Město w Azij/ w kragině Mysia ◻ Philaethes, gene. foemi. pen. prod. ◻ *milovník pravdy* ◻ Milownijk prawdy ◻ Philanthropos, pen. pro. ◻ *přítel, milovník lidí* ◻ Přijtel/ milownijk lidij ◻ Philanthropia ◻ *láska, přívětivost k lidem* ◻ Láfka/ přijwětiwost k lidem ◻ Philarchus ◻ *moci žádostivý, milovník panování* ◻ Mocy žádostiwý/ milownijk panování ◻ Philargyrus ◻ *milovník peněz, lakomý, penízek* ◻ Milownijk peněz/ lakomý/ penízek ◻ Philargyria ◻ *milování peněz, lakomství* ◻ Milování peněz/ lakomstwij ◻ Philippus ◻ *milovník koní, kdo jest na koně laskav* ◻ Milownijk konij/ kdo geft na koně lafkaw ◻ Philippeus ◻ *Filipů zlatý* ◻ Filipú zlattý ◻ Philippi, orum ◻ *město v Macedoní* ◻ Město w Macedonij ◻ Philippici campi ◻ *pole při témž městě, na kterémžto římsí pání Augustus s Brutem a Kasíem proti sobě bojovali* ◻ Pole při témž Měšťě/ na kterémžto Ržijmsíj Pání/ Augulfus s Brutem a Casíem proti sobě bogowali ◻ Philappenfis, e, et Philippicus, a, um ◻ *co z toho města jest neb k němu příslušející* ◻ Co z toho Měšta geft/ neb k němu příslušející ◻ Phileremus ◻ *milovník pouště neb samotnosti* ◻ Milownijk paušťě/ neb samotnosti ◻ Philocalos ◻ *ozdobný, krásný neb milovník ozdoby, krásy, pěknosti* ◻ Ozdobný/ krásný/ neb milownijk ozdoby/ krásy/ pěknosti ◻ Philoenus ◻ *milovník vína, žráč vína* ◻ Milownijk Wijna/ žráč Wijna ◻ Philologus, pen. cor. ◻ *milovník cvičnosti v umění neb ozdobnosti řeči* ◻ Milownijk cwičnosti w vměnij/ neb ozdobnosti řeči ◻ Philomela, penult. prod. latině Lufcinia ◻ *slavík* ◻ Slawijk ◻ Philomathes ◻ *žádostiv umění* ◻ Zíadoftiw vměnij ◻ Philomufus ◻ *milovník dobrých umění* ◻ Milownijk dobrých vměnij ◻ Philonicus ◻ *svárlivý, žádostivý svády neb milovník vítězství* ◻ Swárliwý/ žádostiwý swády/ neb milownijk wjítěžstwij ◻ Philopolemus ◻ *milovník boje, válečník, kdo má chut k válkám* ◻ Milownijk boge/ wálečník/ kdo má | chut k wálkám ◻ Philoponus ◻ *milovník práce, kdo rád dělá* ◻ Milownijk práce/ kdo rád dělá ◻ Philosophus ◻ *milovník moudrosti a pravého umění* ◻ Milownijk maudrofti/ a prawého vměnij ◻ Philosophia ◻ *žádost neb milování moudrosti* ◻ Zíadoft/ neb milování maudrofti ◻ Philofophicus, a, um ◻ *co pilnému, a milovníku moudrosti přináleží* ◻ Co pilnému/ a milownijku maudrofti přináležij ◻ Philofophafter ◻ *následovník žádostivých neb milovníkuow moudrosti* ◻ Náfladownijk žádostiwých/ neb milownijkuow maudrofti ◻ Philofophor, aris ◻ *pilnost mám v umění moudrosti, mudruji* ◻ Pilnost mám w vměnij maudrofti/ mudruji ◻ Philoxenus ◻ *pohodlný, hostinský, milovník neznámých a poutníkuow* ◻ Pohodlný/ hoftinký/ milownijk neznámých a Pautnijkuow

Mmm1va

Mmm1vb

¹⁸⁹ starodáwna] starodáwná tisk

Philenorum arae ▫ *místo v Africe mezi Kartago a Cirene* ▫ Místo w Affrice mezy Carthago/ a Cyrene

Philo, gene. mařc. ▫ *jméno jednoho učeného Žida* ▫ Gméno gednoho včného Zida

Philtrum, gener. neut. latině Amatorium ▫ *nápoj neb pokrm, kterýž milost tužebnou činí neb vsteklost a zbláznění přináší* ▫ Nápoj neb pokrm/ kterýž milost tužebnou činij/ neb wřteklost a zbláznění přinářij

Phlebotomia, gen. foe. ▫ *krve pouřtění z řil* ▫ Krve pauřtění z řil ▫ Phlebotomum ▫ *puřřadlo* ▫ Puřřiadlo

Phlegeton, gene. mařculi. ▫ *pekelní řeka* ▫ Pekelnij řeka ▫ iuxta fabulas

Phlegma, gener. neut. latině Pituita ▫ *vozher, vozhrívka* ▫ Wozher/ wozhrívka ▫ Phlegmaticus, a, um ▫ *vozhrívej, vodokrevný, vlhký a studený* ▫ Wozhríwey/ wodokrevný/ wlhký a řtudený

Phlegon, gene. mařcul. ▫ *jeden z koní Solis, Slunce* ▫ Geden z konij Solis, Slunce

Phlegraei campi, gene. mařc. ▫ *mastné pole v Itáli v krajině kampánské* ▫ Mastné pole w Itáli/ w krajině Campánské ▫ latině Laboriae, et Laborinus, ut supra. Item ▫ *pole v Tesáli, kdeřto obrové proti bohuom bořovali* ▫ Pole w Tesáli | kdeřto Obrové proti Bohuom bogowali

Mmm2ra

Phlegyas, gene. mařc. ▫ *syn Martis a král Lapitharum* ▫ Syn Martis/ a Král Lapitharum

Phlius, untis, gene. mařcu. ▫ *město v Graecí v krajině Peloponésu, při městě Sicion* ▫ Měřto w Graecij/ w krajině Peloponésu/ při Měřtě Sicyon

Phoca, gener. foemini. latině Vitulus marinus ▫ *mořské tele* ▫ Mořké Tele ▫ Piscis est, Phocae ▫ *město v Frygí* ▫ Měřto w Phrygij ▫ Item ▫ *město v Kari* ▫ Měřto w Carij ▫ Hinc Phocaeenfes ▫ *obyvatelé v něm* ▫ Obywatelé w něm ▫ Et Phocaeñfes

Phocion, gene. mařc. ▫ *slavný vzneřený muž v Athenách* ▫ Slavný wzneřený Muř w Athenách

Phocis, idis, gener. foemini. ▫ *krajina Graeciae, dotýká se sinum Corinthiacum, v kterémž jest město Delphi a hůra Helikon i Parnasus* ▫ Krajina Gaeciae/ dotýká ře Sinum Corinthiacum, w kterémž geřt Měřto Delphi/ a hůra Helicon/ y Parnasus ▫ Vnde Phocenfes, et Phocaiçi ▫ *obyvatelé tu* ▫ Obywatelé tu

Phoebas, adis, gene. foemi. ▫ *hadačka, kněžina Apolonis* ▫ Hadačka/ Kněžin Apollinis ▫ Phoebus ▫ *přijmí Apollina* ▫ Přijgmij Apollina ▫ Phoebe ▫ *bohyně Diana* ▫ Bohyně Dyana

Phoenicia, gene. foemini. ▫ *krajina v Syri, dotýká se Palestiny neb Iudeam, v kteréž bylo město Tyrus a Sidon, huora Carmelus a Libanus* ▫ Krajina w Syrij/ dotýká ře Palestiny neb Iudeam w kteréž bylo Měřto Tyrus a Sydon/ Huora Carmelus a Libanus ▫ Phoenices ▫ *lidé v ní* ▫ Lidé w nij ▫ Phoeniffa ▫ *řena odtud* ▫ Žena odtud ▫ Et Syrophoeniffa, idem. Phoeniceus, a, um ▫ *hnědý, ryzí* ▫ Hnědý/ ryzý

Phoenix, icis, gene. foemin. ▫ *daktylový strom* ▫ Daktylowý strom ▫ Item ▫ *hnědý, červený, ryzkovatý* ▫ Hnědý/ červený/ ryzkovatý ▫ Est etiam auis unica ▫ *jediný pták v Arabii, tak veliký jako vorel, s červeným peřím, kterýž (jakož praví) šest set let bejvá živ, potom se sám zpálí, až na popel shoří, a z toho popelu zase se narodí* ▫ Gediný Pták w Arabij/ tak | veliký jako Worel/ s červeným peřím/ kterýž (yakož prawij) šest set let beywá živ/ potom se sám zpálí/ až na popel shoří/ a z toho popelu zase se narodí ▫ Phoenicopterus ▫ *jiný pták s červeným peřím, jehožto jazyk chutný jest k jídlu, z pokolení vorličího* ▫ Giný Pták s červeným peřím/ jehožto jazyk chutný gest k jídlu/ z pokolení worličího ▫ Praeterea Phoenix significat ▫ *řeku v Tesáli, kteráž teče do Azotu* ▫ Ržeku w Thesfalij/ kteráž teče do Azotu

Mmm2rb

Pholoe, gene. masc. pen. cor. ▫ *lesovatá huora v Arkadii* ▫ Lefowatá huora w Arcadij

Phonafus, gen. masc. ▫ *učitel v zpravování hlasu a pravého vyslovení* ▫ Včitel w zprawování hlasu/ a prawého wyfloweníj

Phorcis, gene. mascu. ▫ *syn Neptuni* ▫ Syn Neptuni

Phosphorus, gen. masc. latinè Lucifer ▫ *Dennice, hvězda jitřní* ▫ Dennice/ Hvězda gitřnij

Phraſis, gene. foemini. ▫ *obyčej mluvení, způsob řeči* ▫ Obyčej mluwenij/ způsob řeči ▫ aliàs Stylus

Phrenes, gene. foemini. latinè Praecordia, uel Exta ▫ *vosrdí neb branice* ▫ Wofrdij/ neb branice ▫ Phrenitis, pen. prod. uel Phrenesis latinè, Delirium ▫ *smysla pozminutí, rozumu potracení, střestění* ▫ Smyšla pozminutij/ rozumu potracenij/ střestěníj ▫ Phreneticus ▫ *ztraceného smysla člověk, bez rozumu, omámený, ztřestěný* ▫ Ztraceného smysla Czlowěk/ bez rozumu/ omámený/ ztřestěný

Phronesis, gene. foemi. pen. prod. latinè Prudentia ▫ *opatrnost* ▫ Opatrnost

Phrygia, gener. foemi. ▫ *krajina v menší Azii, dotýká se Kariam* ▫ Kragina w menšij Azij/ dotýká se Cariam ▫ aliàs Troia ▫ *v kteréž bylo město Ilium, jenž sloulo Troja* ▫ w kteréž bylo Město Ilium/ genž sloulo Troja ▫ Phrygus ▫ *řeka v ní* ▫ Ržeka w nij ▫ Phryx, in plura. Phryges ▫ *někdo z Frygie* ▫ Někdo z Phrygie ▫ Phrygio, onis ▫ *krumpýř, kdo zlatem a hedvábím vyšívá, krumpuje* ▫ Krumpýř/ kdo zlatem a hedwábijm wyšijwá/ krumpuge

Mmm2va

Phthia, gene. foemi. ▫ *město v Tesáli, z kteréhož byl Achilles* ▫ Město w Tesfalij/ z kteréhož byl Achilles ▫ Vnde Phthius dictus

Phthiriasis, gene. foemini. Morbus pedicularis ▫ *všivost, vešni neduh* ▫ Wšiwost/ wešnij neduh ▫ Phthirophagi ▫ *vešni žráci, lidé, kteříž sou při moři Euxinum* ▫ Wešnij žráci/ lidé kteříž sou při Moři Euxinum

Phthifis, gene. foemini. latinè Tabes ▫ *souchotiny, schnutí těla* ▫ Sauchotiny/ schnutij těla

Phthongus, gene. mascu. latinè Sonus ▫ *zvuk, hlas* ▫ Zwuk/ hlas ▫ Hinc fit Diphthongus ▫ *dvojnásobný zvuk, dvěhlasité litery* ▫ Dwuognáobný zwuk/ dvěhlaſyté litery

Phucus, Vide supra in dictione Fucus

Phylaca, gene. foemi. latinè Custodia, uel Carcer ◻ *žalář, vězení* ◻ Zialář/ wězenij ◻ Phylacifita ◻ *pověžný* ◻ Powěžžný

Phylarchus, gen. masc. ◻ *najvyšší v rodu* ◻ Naywyžšlij w rodu

Phylira, Vide supra Philyra

Phyllon, gen. neu. latinè Folium ◻ *stromový list* ◻ Stromowý list ◻ Vnde Pentaphyllon, ut supra ◻ *pětílístek* ◻ Pětílístek

Phyfis, gene. foemini. latinè Natura ◻ *přirození* ◻ Přirozenij ◻ Phylificus, a, um ◻ *přirozený* ◻ Přirozený ◻ Phylifica, orum, et Metaphylifica ◻ *Nad přirození, sou knihy Aristotelis* ◻ Nad přirozenij/ *fau knihy Aristotelis* ◻ Phylifognomia ◻ *složitost přirození, zpuosobilost, a zpravení* ◻ Složitost přirozenij/ *zpuosobilost/ a zprawenij* ◻ Phylifognomon ◻ *kdo z spatření těla každého přirození umí poznati* ◻ Kdo z špatřeníj těla/ každého přirozenij *vmij poznati* ◻ Phylifologia ◻ *řeč neb rozmlouvání o přirozených věcech* ◻ Ržeč neb rozmlauwánij o přirozených věcech

Piaculum, Piabilis etc. Vide Pius

| **Pica**, gene. foemi. ◻ *straka* ◻ Straka

Picatus, Vide Pix

Mmm2vb

Picea, gene. foemi. ◻ *strom z cedrového pokolení neb sosna* ◻ Strom z Cedrowého pokolenij/ *neb Sofna* ◻ Vide Pinus. Piceus ◻ *smrkový* ◻ Smrkowý

Picenum, gene. neu. ◻ *krajina v Itáli proti Benátskému moři, v kteréž sou města Ancona, Pisaurum, Urbinum etc.* ◻ Kragina w Itáli/ *proti Benátskému Moři/ w kteréž *fau* Měšta Ancona/ Pisaurum/ Vrbinum etc.* ◻ Nunc Marchia Anconitana, uulgò dicta, Picentes et Piceni ◻ *lidé v ní* ◻ Lidé w nij

Pictor, Vide Pingo

Picturatus, Vide Pingo

Picus, gene. masc. ◻ *strakopoud* ◻ Strakopaud ◻ Picus marinus, idem. Est etiam nomen proprium ◻ *vlastní jméno jednoho krále Latinuow* ◻ Wlaftnij gméno gednoho Krále Latinuow ◻ Et Picus olim dicebatur ◻ *noh, čtvernohatý pták* ◻ Noh/ čtvernohatý pták

Pieria, gene. foemi. ◻ *město v Beoci neb Macedonii a huora při něm Musis posvěcená, odtud také Pierides slovou* ◻ Město w Bęocij/ *neb Macedonij/ a huora při něm Musis posvěcená/ odtud také Pierides slowau* ◻ Pierus ◻ *byl také otec onoho starého poéty, jemuž jméno Linus* ◻ Byl také Otec onoho Starého Poéty/ *gemuž gméno Linus*

Pietas, Vide infra in dictione Pius

Piger, a, um ◻ *lénivý, lenoch, meškavý, nespěšný* ◻ Léniwý/ lenoch/ meškawý/ nespěšný ◻ Impiger, a, um ◻ *pilný, bystrý, hbitý, spěšný* ◻ Pilný/ bystrý/ hbitý/ spěšný ◻ pen. cor. Impigrè, aduerbium ◻ *spěšně, pilně* ◻ Spěšně/ pilně ◻ Pigritia, et Pigrities, et Pigritulo ◻ *lenost, wáhavost* ◻ Lenost/ wáhawost ◻ Pigreo, es, et Pigresco, is ◻ *sem líní, wospalý, wáhavý, lenuji se, liknuji se, lénívím* ◻ Sem lýnij/ wospalý/ wáhawý/ lenugi se/ liknugi se/

léniwíjm ▫ Pigro, as ▫ *překážím neb obtěžuji* ▫ Překážím/ neb obtěžuji ▫ Pigror, aris ▫ *obtěžuji sobě, liknuji se* ▫ Obtěžuji sobě/ liknuji se

| **Piget**, imperfonale ▫ *stejská mi se, jest mi obtížno, obtěžuje mi se* ▫ Stayfká mi se/ gest mi obtížno/ obtěžuje mi se

Mmm3ra

Pigmentum, Vide Pingo

Pignus, gen. neu. ▫ *závdavek, základ, kterýž dává se věřiteli pro pojištění dluhu* ▫ Záwdawek/ základ kterýž dává se věřiteli pro pogisťnění dluhu ▫ Sic Pignus amoris ▫ *závdavek a jistota milování* ▫ Záwdawek a giftota milování ▫ Item ▫ *voč se při základu neb vetunku zakládají* ▫ Voč se při základu neb wetunku zakládají ▫ Et Metaph: Pignora ▫ *dítky, že sou jako závdavek manželského závazku a milování* ▫ Dítky/ že sou jako záwdawek manželského závazku a milování ▫ Vnde dicimus, Quo mecum pignore certabis? ▫ *voč se se mnou založíš?* ▫ Voč se semnou založíš? ▫ Dulcia pignora ▫ *milé dítky* ▫ Milé Dítky ▫ Pignero, as, et Pigneror, aris ▫ *zastavuji neb v zástavě беру* ▫ Zastawugi/ neb w zástavě беру ▫ Mars ipse ex acie fortissimum quaque pignerari solet, Cicero ▫ *Mars běře najstatečnějšího bojovníka z předních za závdavek, stateční najsipse a najprvé bejvají zbiti* ▫ Mars běře najstatečnějšího bogownijka z předních za záwdawek/ Stateční najsipse a najprvé beywají zbiti ▫ Oppignero ▫ *dávám závdavek, zastavuji* ▫ Dávám záwdawek/ zastawugi ▫ Repignero ▫ *věc zastavenou vyplacuji* ▫ Wěc zastawenau vyplacuji ▫ Pigneratitius, a, um ▫ *co jest v zástavě neb zastaveno* ▫ Co gest w zástavě/ neb zastaweno

Pila, gene. foemi. ▫ *vydlabaná nádoba, v kteréž se nětco muože tlouci, stoupa* ▫ Wydlabaná nádoba/ w kteréž se nětco muože tlaucy/ štaupa ▫ Et Pila ▫ *pilíř, sloup, kterýž ne z jednoho, ale z mnohého kamení udělán jest, vyžděný sloup* ▫ Pilýř/ slaup/ kterýž ne zgednoho/ ale z mnohého kamení vdělán gest/ vyžděný slaup ▫ Columna structilis ab Vlpiano dicitur. Nam differunt Columna, et Pila. Columna ▫ *jest z celého kamene neb dřeva* ▫ Gest z celého kamene neb dřeva ▫ Pila ▫ *pak jest z mnohého tesaného kamení neb sic od kamene sloup vyžděný* ▫ pak gest z mnohého tesaného kamení/ neb fyc od kamene slaup vyžděný ▫ Item ▫ *kúle, míč* ▫ Kúle, mijč ▫ Pila ludere ▫ *na míč hráti neb kúli házeti* ▫ Na mijč hráti/ neb kúlij házeti ▫ Vnde Pilula, diminut. ▫ *kulka, míček, pilule* ▫ Kulka/ mijček/ pilule

Mmm3rb

Pilates, gene. mafcu. ▫ *bílý kámen* ▫ Bijlý kámen

Pilentum, gene. neut. ▫ *visutý wuoz, komorní* ▫ Wifutý wuoz/ komorní

Pileus, gene. mafcu. et Pileum ▫ *koblouk* ▫ Koblauk ▫ Ad Pileum feruos uocare ▫ *vlastních služebníkův k swobodě volati* ▫ Wlastních služebníkůw k swobodě wolati ▫ Nam Pileus feruis, cum manumittebantur, dabatur ▫ *když vlastní služebníky své propouštěli, koblouky jim dávali* ▫ když wlastní Služebníky své propouštěli/ koblouky jim dávali ▫ Pileolus, uel Pileolum, diminut. ▫ *koblouček* ▫ Koblauček ▫ Pileatus ▫ *okloboučený, kdo koblouk na hlavě nosí* ▫ Oklobaučený/ kdo koblauk na hlavě noší

Pilo, as, aui, prima prod. ▫ *hladím, rovnám, vlasy pouštím, linám* ▫ Hladijm/ rovnám/ Wlafy paufftijm/ linám ▫ Compilo, pen. pro. ▫ *odevšad na hromadu zbirám, spolu rovnám, hladím neb kradu a beru* ▫ Odewšfad na hromadu zbijráám/ spolu rovnám/ hladijm/ neb kradu a beru ▫ Compiler ▫ *dráč, loupežník* ▫ Dráč/ laupežnijik ▫ Expilo ▫ *beru, šklubi, kradu, vydírám* ▫ Beru/ šklubi/ kradu/ widijráám ▫ Expilatio ▫ *loupež, drání* ▫ Laupež/ dránij ▫ Expilator ▫ *vyděrač, dráč* ▫ Wyděrač/ dráč ▫ Oppilo ▫ *zavírám, zacpávám, zakvačuji* ▫ Zawijráám/ zacpávám/ zakwačugi ▫ Vnde Oppilatio ▫ *zahrazení, zacpání, zavírání* ▫ Zahrazenij/ zacpánij/ zawijránij ▫ Suppilo ▫ *podškloubám neb tajně ukrádám, po málu ubírám* ▫ Podškloubám/ neb tagně vkrádám/ po málu vbijráám

Pilum, gener. neut. ▫ *voštíp římských válečníkuov, puol šesta střevíce zdělí, s trojhraným železem* ▫ Wofstijp Ržijmkyých wálečnijkuow/ puol šesta střewijce zdélj/ s trojhraným Železem ▫ Vnde Pilani ▫ *s takovejmi voštípy wálečníci* ▫ S takoweymi Wofstijpy wálečnijcy | ▫ Et Primipilus ▫ *centurio, setník neb hajtman prvního houfu neb cohortis* ▫ Centurio/ Setnijik neb Haytman prwnijho hauffu/ neb Cohortis ▫ Primipilaris ▫ *kdo takovým hajtmanem byl neb pod ním tak vojensky táhli* ▫ Kdo takovým Haytmanem byl neb pod ním tak Wogenky táhli ▫ Pilus, siue Pilum, significat etiam ▫ *trdlo, moutev, palici v moždíři* ▫ Trdlo/ mautew/ palicy w Moždijři ▫ Pilumnus ▫ *otec Dauni, kterýž worbu a wopíchání neb mlení obilé nalezl a vymyslíl, z čehož i za boha jmín byl* ▫ Otec Dauni/ kterýž worbu/ a wopijchánij neb mlenij obilé nalezl/ a wymyslil/ z čehož y za Boha gmijn byl

Mmm3va

Pilus, gene. mašcu. prima cor. ▫ *vlasy, srst, chlup* ▫ Wlas/ frft/ chlup ▫ Vnde fit Pilo, as, prima cor. ▫ *rostou mi vlasy neb chlupatím* ▫ Roftau mi wlafy/ neb chlupatijm ▫ Depilo, as, pen. cor. ▫ *vyšklubují vlasy, vyrvávám* ▫ Wyšklubugi wlafy/ wyrwávám ▫ Depilis, e ▫ *bez vlasuov, lysý, oplchalý* ▫ Bez wlafuow/ lyfý/ oplchalý ▫ Pilofus, a, um ▫ *vlasatý, srstnatý, chlupatý* ▫ Wlafatý/ frftnatý/ chlupatý

Pindus, gene. mašcu ▫ *huora v Tesalí* ▫ Huora w Tesfalij

Pindo, is, idem quod Pinfo, uide infra

Pingo, is, xi, ctum ▫ *maluji* ▫ Malugi ▫ Pingere genas ▫ *líce namazati, zmalovati, zbarviti, zlíčiti* ▫ Lijce namazati/ zmalowati/ zbarwiti/ zlijčiti ▫ Pingere acu ▫ *hedwábím neb zlatem krumpowati, vyšívati* ▫ Hedwábijm/ neb zlatem krumpowati/ wyšijwati ▫ Vnde Acu pictor ▫ *krumpěř, vyšívač* ▫ Krumpěř/ wyšíwač ▫ Pingere aliquem suis coloribus ▫ *někoho vyhlásiti neb vyštrejchowati jakým jest* ▫ Někoho wyhláfyti/ neb wyštrejchowati yakým geft ▫ prouerb. Pictor ▫ *malěř* ▫ Malěř ▫ Pictura ▫ *malování* ▫ Malowánij ▫ Picturatus, a, um. participium sine uerbo ▫ *malováním ozdobený, zmalovaný* ▫ Malowánijm ozdobený/ zmalowaný ▫ Pigmentum ▫ *ličidlo, barva k líčení, mast* ▫ Ličidlo/ barwa k lijčénij/ Maft ▫ Metapho ▫ *faleš, podvod* ▫ Faleš/ podwod ▫ Pigmentarius, a, um ▫ *co k barvám přísluší* ▫ Co k | barwám příjfluffij ▫ Et Pigmentarius, substantiuè ▫ *prodavač barev* ▫ Prodawač barew ▫ Pigmentatus, a, um ▫ *mastí neb barvou namazaný* ▫ Maftij neb

Mmm3vb

barwau namazaný ▫ Auripigmentum ▫ *glejt* ▫ Gleyt ▫ Composita, Appingo ▫ *přimalovávám* ▫ Přimalowávám ▫ Depingo ▫ *vymaluji, vyštrejchuji, oznamuji* ▫ Wymalugi/ wyłftreychugi/ oznamugi ▫ Depictus, a, um ▫ *vymalovaný, vyštrejchovaný* ▫ Wymalovaný/ wyłftreychovaný ▫ Expingo, idem quod simplex

Pinguis, e ▫ *tučný, mastný, tlustý* ▫ Tučný/ mařtný/ tluřtý ▫ Et Pinguis ▫ *hloupý, hrubý, nezpuosobný, nesmyslný* ▫ Hlaupý/ hrubý/ nezpuosobný/ nefmyslný ▫ Hinc Pingui Minerua aliquid dicere ▫ *neozdobně neb zhloupa nětco praviti* ▫ Neozdobně/ neb zhloupa nětco prawiti ▫ Pingue, gene. neut. substantiuè ▫ *tučnost mezi koží a masem, tuk* ▫ Tučnost mezy koží a masem/ tuk ▫ Pinguinariuș ▫ *kdo rád tučné jídá* ▫ Kdo rád tučné gjdá ▫ Pinguiculuș, a, um. diminuti. Aliquando Pinguis significat ▫ *plodný, úrodný* ▫ Plodný/ vrodný ▫ Vnde dicimus, Pinguis hortuș ▫ *úrodná zahrada* ▫ Vrodná zahrada ▫ Pinguedo, et Pinguetudo ▫ *tučnost, mastnost* ▫ Tučnost/ mařtnořt ▫ Impinguo, aș ▫ *mastím, omařtřuji, roztučňuji* ▫ Mařtijm/ omařtřugi/ roztučňugi ▫ Pinguefacio, idem. Pinguefco, is ▫ *tlustnu, tučním, hrubnu* ▫ Tluřtnu/ tučnijm/ hrubnu ▫ Pinguefio, idem

Pinna, gene. foemi. ▫ *tvrdé péro* ▫ Twrdé péro ▫ Item ▫ *řpic, svrřek, makovice* ▫ řpic/ řwrřek/ makowice ▫ Pinnae murorum ▫ *cimbuři neb svrřci na zdech* ▫ Cymbuřij/ neb řwrřcy na zdech ▫ Bipennis ▫ *co dvoje vortři neb dvě řpice má, halapartna* ▫ Co dvoqe wořtřij neb dvě řpice má/ Halapartna ▫ Pinnirapuș ▫ *řerměř, retariuș slove, kterýř svému odpůrci Myrmilonovi ředpuř z helmu řtrhl* ▫ řerměř/ Retariuș řlowe/ kterýř řwému odpůrcy Myrmillonowi řfedpuř z Helmu řtrhl ▫ Vide řupra quid řit Mirmillo, et Retariuș. Pinna | etiam genus conchae est ▫ *hlemejšd neb ryba hlemejšd'ovatá, kterář obyčejně druhou ř sebau má, ta pinnother vel pinnophylax jmenuje se* ▫ Hlemejšd/ neb Ryba hlemejšd'ovatá/ kterář obyčejně druhau ř sebau má/ ta Pinnother, uel Pinnophylax gmenuge ře ▫ Pinnaculum ▫ *vrchní řtavení, makovice, korouhvička neb kohout etc.* ▫ Wřchnij řtawenij/ makowice/ korouhwička/ neb kohout etc. ▫ Petafuș. Pinnula, diminutiuum ▫ *malé pérko* ▫ Malé pérko ▫ Item ▫ *řalouček na ucho* ▫ řalauček na vcho ▫ Graecè, Lobos. Pinnatuș, a, um ▫ *pernatý, opeřený* ▫ Pernatý/ opeřený

Mmm4ra

Pinaces, gene. mařcu. latinè Pugillariș ▫ *řiřařské řeřtičky, řabulky* ▫ řiřařřké řeřtičky/ řabulky ▫ Pinacidium ▫ *řeřiřta* ▫ Regiřtra ▫ Pinacotheca, pen. prod. ▫ *v čemř ře řeřtičky řowagij/ řauřdro*

Pinfo, is, fui, piřtum ▫ *měli, rozřážíř, rozřírám* ▫ Měli/ rozřážířj/ rozřijřám ▫ Pinfo, aș, frequentatiuum ▫ *řnažně meli, rozřážíř* ▫ řnažně meli/ rozřážířj ▫ Olim frumenta, priuřquam molae eřřent inuenta, tundeantur in pila ▫ *řrvé někdy, než mlejnové nalezeni byli, obilé v řtupách tluokli a rozřářeli* ▫ řrvé někdy než mleynové nalezeni byli/ obilé w řtupách tluokli/ a rozřářeli ▫ Id est, Pinfo. Hinc Pinfoř ▫ *obilé wopičaa, mlyňář* ▫ Obilé wopičaa/ Mlyňář ▫ Pinfoř, idem. Sed nunc pro Panifice ▫ *za pekaře* ▫ Za Pekaře ▫ Pinfořiuș, a, um ▫ *co k mlení neb k pečení náleži* ▫ Co k mlení/ neb k pečeníj náleřij ▫ Sed Pinfořia, řubřtanti. ▫ *měřto v řtalí v řrajině řetruri, mezi řlorenci*

a Lucou ◻ Město w Italij/ w Kragině Hetrurij/ mezy Florencij a Lucau ◻ Vnde Piftorienfís, e ◻ *co odtud jest* ◻ Co odtud gest ◻ Piftura ◻ *umění neb dílo obilé mlíti neb chléb péci* ◻ Vměnij neb dijlo Obilé mlýti/ neb chléb pécy ◻ Piftillum ◻ *moždířová palice, trdlo, moutev* ◻ Moždijřová palice/ trdlo/ mautew ◻ Piftrinum ◻ *mlejn, místo kde se obilé mele* ◻ Mleyn/ mijsto kde se obilé mele ◻ Metapho ◻ *tvrdá, těžká služebnost neb těžké, pracné dílo* ◻ Twrdá/ těžká služebnost/ neb těžké pracné dijlo ◻ Olim feruorum poena erat, in piftrino molere, uel pinfere alligatos ◻ *někdy bylo trestání služebníkuov, aby ve mlejně, jsouce uvázáni, mleli neb obilé roztírali* ◻ Někdy bylo trestání služebníkuov/ aby we mlejně gfauce vwázáni/ mleli neb obilé roztírali ◻ Piftrilla, diminutium ◻ *malý mlýnec neb ruční mlejn* ◻ Malý mlýnec/ neb ruční mleyn ◻ Piftrinenfís, e ◻ *co k mlejnu přísluší* ◻ Co k Mlejnu přísluší ◻ Piftrix ◻ *pekařka* ◻ Pekařka

Mmm4rb

Pinus, gene. foemi. secundae et quartae declinatio ◻ *smrkový strom neb jedlový, sosna* ◻ Smrkový strom/ neb gedlový/ Sofna ◻ Pinafter ◻ *lesní borovice* ◻ Lesní borovice ◻ Pinetum ◻ *smrkový les, smrčí, sosnoví* ◻ Smrkový les/ smrčij/ Sofnowij ◻ Pineus, a, um ◻ *smrkový, sosnový* ◻ Smrkový/ sofnový ◻ Pinifer, a, um ◻ *co smrčí nese* ◻ Co smrčij nese

Piper, gen. neu. ◻ *pepř* ◻ Pepř ◻ Piperitis, aliàs Siliquastrum, et Perficaria ◻ *vodní pepř, paví koření, rdesen, blešník* ◻ Wodní pepř/ Pawij koření/ Rdefen/ blešník ◻ Vide supra. Piperatus, a, um ◻ *perný, peprný, opepřený, pepřem kořený* ◻ Perný/ peprný/ opepřený/ pepřem kořený

Pipio, onis, gene. mascu. ◻ *mladé holoubě* ◻ Mladé holoubě ◻ Et Pipio, pipis ◻ *pištím jako mladé ptače* ◻ Pištijm jako mladé ptače ◻ Pipo, as, ferè idem. Sed est Gallinarum. Nam Gallina pipat ◻ *slepice kvoče* ◻ Slepice kvoče ◻ Pip, uel Pipi. Piplum ◻ *hanlivé slovo* ◻ Hanliwé slowo

Pirata, uel **Pirates**, gene. masc. ◻ *šifovní zloděj, mořský loupežník* ◻ Šifffownij zloděj/ Mořký laupežník ◻ Piraterium ◻ *mořských zlodějuov duom* ◻ Mořkých zloděguow duom ◻ Piraticus, a, um ◻ *co k tomu loupežnictví přísluší* ◻ Co k tomu laupežnictwíj přísluší ◻ Piraticam exercere ◻ *loupežnictví na moři provoditi* ◻ Laupežnictwíj na Moři prowoditi ◻ Piraticam facere, apud Ciceronem idem

| **Pifa**, uel **Pifae**, gene. foemini. ◻ *město v Peloponésu v kragině Elide při řece Alfeo* ◻ Město w Peloponésu w Kragině Elide/ při řece Alpheo ◻ Item, Pifae ◻ *město v Italí v kragině Tuscia* ◻ Město w Italij/ w kragině Tufcia ◻ Pifaeus, a, um ◻ *co z řeckého města Pisae jest* ◻ Co z Ržeckého Města Pifae gest ◻ Pifanus, a, um ◻ *co z druhého města v Italí jest* ◻ Co z druhého Města w Italij gest

Mmm4va

Pifaurus, gene. masc. ◻ *řeka v Italí v kragině Picenum* ◻ Ržeka w Italij/ w kragině Picenum ◻ Pifaurum ◻ *město při ní* ◻ Město při ní ◻ Vnde Pifaurienfís, e ◻ *co odtud jest* ◻ Co odtud gest

- Pifcis**, gene. mafcu. ▫ *ryba* ▫ Ryba ▫ Et Pifces, plur. ▫ *hvězda ze dvanácti znamení nebeských* ▫ *Hvězda ze dvanácti znamení Nebeských* ▫ Pifciculus, diminutivum¹⁹⁰ ▫ *rybička* ▫ *Rybička* ▫ Pifcofus, a, um ▫ *rybní* ▫ *Rybní* ▫ Pifculentus, a, um, idem. Pifcarius, a, um ▫ *co rybám přísluší* ▫ *Co Rybám přísluší* ▫ Forum pifcarium ▫ *rybný trh* ▫ *Rybný trh* ▫ Pifcaria, idem, substantivum. Et Pifcarius ▫ *prodavač ryb* ▫ *Prodavač ryb* ▫ Pifcina ▫ *rybí sádka, rybník, haltýř* ▫ *Rybí sádka/ Rybník/ haltýř* ▫ *Abusiue* ▫ *louže, plavnice, močidlo* ▫ *Louže/ plavnice/ močidlo* ▫ Et in balneis amplum uas ▫ *vanna, dčber, vodní putna, kád'* ▫ *Wanna/ dčber/ wodní putna/ kád'* ▫ Pifcinarius ▫ *kdo mnoho rybníkuow a sádek má* ▫ *Kdo mnoho rybníkuow a sádek má* ▫ Pifcor, aris ▫ *lovím ryby, lapám* ▫ *Lowijm ryby/ lapám* ▫ Pifcator ▫ *rybář* ▫ *Rybář* ▫ Pifcatus, us ▫ *rybářství, ryb lapání* ▫ *Rybářství/ Ryb lapání* ▫ Pifcatio, idem. Pifcatorius, a, um ▫ *co rybáři přísluší* ▫ *Co Rybáři přísluší* ▫ *Nauis pifcatoria* ▫ *rybářská loď* ▫ *Rybářská loď* ▫ Et Forum pifcatorium, ut supra. Expifcor, aris ▫ *vylovuji, hledám ryb pilně* ▫ *Wylowugi/ hledám Ryb pilně* ▫ *Metaphoricè* ▫ *vyzvězují, vyptávám se* ▫ *Wyzwězugi/ wyptávám se* ▫ Expifcatio ▫ *vylovení, pilně vyptávání* ▫ *Wylowenij/ pilně wyptáwanij*
- Pifidia**, gene. foem. ▫ *krajina v Azí mezi Lycaoní a Isaurí* ▫ *Kragina w Azij/ | mezy Lycaonij a Isaurij* ▫ Pifidae ▫ *lidé v ní* ▫ *Lidé w nij*
- Pififtratus**, gene. maf. ▫ *vlastní jméno jednoho tyranna v Aténách* ▫ *Wlastníj gméno gednoho Tyranna w Athénách*
- Piffa**, gene. foemi. latinè Pix ▫ *smola* ▫ *Smola* ▫ Vnde Piffelaeon ▫ *olej z smoly, smolní kolomaz* ▫ *Olej z Smoly/ smolníj kolomaz* ▫ Et Piffasphaltus ▫ *smola s klím smíšená* ▫ *Smola s klým smíšená*
- Pifum**, gener. neut. ▫ *římský hrách, vláský hrách* ▫ *Ržijmšký hrách/ vláský hrách* ▫ Vnde Pifo ▫ *přijímá některých Římanuow* ▫ *Přijgmij některých Ržijmanuow*
- Pitania**, gene. foem. ▫ *město v Azí v krajině Eolide, nedaleko od řeky Caicus jménem* ▫ *Město w Azij/ w kragině Eolide/ nedaleko od řeky Caicus gménem* ▫ Hinc Pitaneus, et Pitantes ▫ *obyvatel v něm* ▫ *Obywatel w něm*
- Pithecuſa**, gene. foemini. ▫ *vostrov v moři Tyrrhenském, nedaleko od vpádu Tyberis do moře* ▫ *Wostrow w Moři Tyrrhenském/ nedaleko od vpádu Tyberis do Moře* ▫ aliàs Aenaria, et Inarime, nunc uulgò, Ifcia dicitur
- Pitho** ▫ Πειθώ ▫ gene. foemi. latinè hanc uariè uocant, Suadam, Leporem, Perſuadendi deam, Suadelam ▫ *bohyni návodu, namluvení* ▫ *Bohyni návodu/ namluwenij*
- Pitiffo**, as, aui ▫ *srkám, pomálu piji víno pro kořtování, kořtují vína* ▫ *Srkám/ pomálu piji Wjino pro kořtování/ kořtugi wijna* ▫ *Pitifſſando modò mihi quid uini abſumpſit? Teren* ▫ *jak mi mnoho vína samým kořtováním toliko vypila?* ▫ *Yak mi mnoho Wjina ſamým kořtováním toliko vypila?*

Mmm4vb

¹⁹⁰ diminutivum] diminutivum *tisk*

Pittacus, gene. mafc. ◻ *jeden z sedmi mudrcuov rodem z Mitylene* ◻ Geden z sedmi Mudrcuow/ rodem z Mitylene

Pituita, gene. foemi. pen. prod. ◻ *vozhřivka, vozhřivost* ◻ Wozhřiwka/ wozhřiwost ◻ Item, in Gallinis ◻ *típet, típtovatost* ◻ Tijpet/ tijptowatoft ◻ Pitui|tofus, a, um ◻ *vozhřivý, uvozhřený, típtovatý* ◻ Wozhřiwý/ vwozhřený/ tijptowatý

Nnn1ra

Pitys, gene. foemi. latině Pinus ◻ *smrkový strom, sosna* ◻ Smrkowý strom/ Sofna ◻ Hinc Pityocampe ◻ *červ, kterýž v sosnách roste* ◻ Čzerw/ kterýž w Sofnách rofte ◻ Et Pityonices ◻ *svítězitel v bojích a v pútkách Graeciae, kteréžto Isthmi slouli* ◻ Swijtězitel w bogijch a w pútkách Graeciae, kteréžto Isthmij slauli

Pitylifma, gene. neut. ◻ *rychlé ohýbání neb cvičení těla, bez zvláštní síly, když někdo ruce rozčepejší a na prstech chodí, křepčení* ◻ Rychlé ohýbáníj neb cwičeníj těla/ bez zvláštnij fyly/ když někdo ruce rozčepayřij/ a na prftech chodij/ křepčeníj

Pius, a, um ◻ *bohobojný, pobožný, milovník rodičuov a kteříž nás místo rodičuov zpravují i učí* ◻ Bohobogný/ pobožný/ milownijk Rodičuow/ a kteříž nás mijsto rodičuow zprawugij/ y včij ◻ Pius in fratrem ◻ *věrný k svému bratru* ◻ Wěrný k fwému bratru ◻ Pius in patriam ◻ *věrný neb milovný vlasti a kraje přirozeného* ◻ Wěrný/ neb milovný wlasti a kraje přirozeného ◻ Pius amor ◻ *upřímé a neošetné milování* ◻ Vpřijmé a neoffsetné milováníj ◻ Impius ◻ *nepobožný, bezbožný, nemilovník těch, kteříž milování bejti mají, nemilosrdný, nemilostivý* ◻ Nepobožný/ bezbožný/ nemilownijk těch/ kteříž milování beyti magij/ nemilofrdný/ nemilostiwý ◻ Pietas ◻ *pobožnost a milování všech, kteréž povinni sme milovati* ◻ Pobožnost/ a milováníj wšlech kteréž powinni sme milowati ◻ Impietas ◻ *bezbožnost, nepobožnost a potupa neb zlehčení těch, kteříž by ctění a chválení býti měli* ◻ Bezbožnost/ nepobožnost a potupa/ neb zlehčeníj těch/ kteříž by ctění a chválení býti měli ◻ Pio, as ◻ *ctím, miluji* ◻ Ctijm/ milugi ◻ Item ◻ *čistím, mířím, v mír uvodím* ◻ Čziftijm/ mijřijm/ w mijr wwodijm ◻ Aliquando idem quod Impio. Compositum ◻ *poškrvňuji, maži* ◻ Poškwřňugi/ maži ◻ Vnde Piaculum ◻ *zlosynstvo, nešlechtnost, veliký hřích* ◻ Zlofynstwo/ neshlechtnost/ veliký hřijch ◻ Item ◻ *obět, obětní smíření* ◻ Obět/ obětnij smijřenij ◻ Piacularis, e ◻ *co k očištění a smíření přísluší* ◻ Co k očifstěníj a smijřenij přísluffij ◻ Piamentum, idem ferè quod Piaculum ◻ *smíření, obět k očištění* ◻ Smijřenij/ obět k očifstěníj ◻ Sed apud Poetas frequentius legitur. Piacibilis, e ◻ *smírný, co může očištěno býti* ◻ Smijrný/ co muože očifstěno býti ◻ Composita, Expio ◻ *očisťuji* ◻ Očifstijugi ◻ Inexpiabilis, e ◻ *nesmírný, co nemuož očištěno býti* ◻ Nesmijrný/ co nemuož očifstěno býti ◻ Impio ◻ *maži, nanečišťuji, zpržňuji* ◻ Maži/ nanečifstijugi/ zpržňugi

Nnn1rb

Pix, picis, gene. foemin. ◻ *smola, vyčištěná pryskyřice* ◻ Smola/ wyčifstěná pryfkyřice ◻ Piceus, a, um ◻ *smolný, smolovatý, co z smoly jest* ◻ Smolný/ smolowatý/ co z smoly geft ◻ Pico, as ◻ *zamazují smolou, zasmolují, posmolují* ◻ Zamazugi smolau/ zafsmolugi/ posmolugi ◻ Compico, et Impico, idem. Picatum dolium ◻ *posmolený sud* ◻ Posmolený

fud ▫ Picatum uinum ▫ *osmolené víno, s smolou smíšené* ▫ Osmolené wijno/ s smolau smijšfené ▫ Nam pice olim in Italia uina condiebant

PL

Placenta, gene. foemi. ▫ *mazanec neb koláč s medem a s sýrem smíšený, líhanec, tejkaneč neb vaječnik* ▫ Mazanec/ neb koláč s medem a s sýrem smijšfený/ lýhanec/ teykanec/ neb Wagečnijk

Placentia, gene. foem. ▫ *město v Itáli v krajině Galliae Togatae* ▫ Město w Itáli/ w krajině Galliae Togatae ▫ Vnde Placentinus, a, um ▫ *co odtud jest* ▫ Co odtud geft

Placeo, es, cui, citum ▫ *sem vzáctný, libím se* ▫ Sem wzáctný/ lijbijm se ▫ Sibi placet ▫ *sám sobě se líbí, mnoho o sobě drží* ▫ Sám sobě se lijbij/ mnoho o sobě držij ▫ Placitum nomen ▫ *snesení, sjednocení mysli* ▫ Snesenij/ sgednocenij myšli ▫ Graecè Dogma ▫ *hluboká, rozumná řeč* ▫ Hluboká rozumná řeč ▫ Placita medicorum ▫ *snesení, srovnání lékařův* ▫ Snesenij/ frownánij Lékařůw ▫ Composita, Complacéo ▫ *spolu libím se* ▫ Spolu lijbijm se ▫ Perplaceo ▫ *velmi se libím* ▫ Welmi se lijbijm ▫ Displacéo ▫ *nelibím se* ▫ Nelijbijm se ▫ Displacencia ▫ *nelibost* ▫ Nelijboft

Nnn1va

Placidus, a, um ▫ *dobrotivý, tichý, snesitedlný, krotký, pokojný* ▫ Dobrotiwý/ tichý/ snesitedlný/ krotký/ pokogný ▫ Placiditas ▫ *tichost, krotkost* ▫ Tichoft/ krotkoft ▫ Placidè ▫ *tiše, pokojně* ▫ Tiffe/ pokogně

Placo, as, aui ▫ *mírím, spokojuji, krotím* ▫ Mijřijm/ spokogugi/ krotijm ▫ Complaco ▫ *spolukrotím* ▫ Spolu krotijm ▫ Placabilis, e ▫ *smířitedlný, upokojitedlný, co muož upokojeno a smířeno bejti* ▫ Smijřitedlný/ vpokogitedlný/ co muož vpokogeno a smijřeno bejti ▫ Placabilitas ▫ *smířitedlnost* ▫ Smijřitedlnoft ▫ Implacabilis ▫ *neukrotitedlný* ▫ Nevkrotitedlný ▫ Implacabilitas ▫ *neukrotitedlnost* ▫ Nevkrotitedlnoft ▫ Placamen, gene. neut. ▫ *čím se míří, smíření* ▫ Čzijm se mijřij/ smijřenij ▫ Placamentum, idem. Placatio ▫ *upokojení, smíření, ukrocení* ▫ Vpokogenij/ smijřenij/ vkrocenij

Plerusque, pleraque, plerunque ▫ *mnohý* ▫ Mnohý ▫ Sed frequentius in plurali ufurpatur. Plerique ▫ *mnozí neb větší strana, někteří* ▫ Množý/ neb většij strana/ někteří ▫ Pleraque, pen. cor. in plurali neutrum. Plerunque, aduerbium ▫ *na větším díle, často neb mnohokrát, někdy* ▫ Na většijm dijle/ často neb mnohokrát/ někdy

Plaga, gene. foemini. ▫ *rána, bití, udeření* ▫ Rána/ bitij/ vdeření ▫ Aliquando idem quod Tapes, uel Stragulum ▫ *tkaný koberec* ▫ Tkaný koberec ▫ Item, Plaga, Metaphoricè ▫ *škoda* ▫ Sškoda ▫ Maximam plagam accepit, Cicero ▫ *náramně velikou škodu vzal* ▫ Náramně welikau škodu wzal ▫ Infigere plagam ▫ *udeřiti neb raniti* ▫ Vdeřiti/ neb raniti ▫ Plagiosus, a, um ▫ *bitný, kdo rád bije* ▫ Bitný/ kdo rád bige ▫ Plagofus, a, um, idem ▫ *neb plný rán* ▫ neb plný rán ▫ Et Plagiarius, idem. Sed aliquando significat ▫ *krátce pacholův, kdo jinému pacholka neb služebnou dívku odvodí, přechovává neb prodává* ▫ Krátce

pacholuow/ kdo ginému pacholka neb flužebnau dijkwu odwodij/ | přechowává/ neb prodává ▫ Et Metapho ▫ *kdo jinému knihy neb verše jeho krade* ▫ Kdo ginému Knijhy/ neb werffe gehu krade ▫ Plagium ▫ *taková krádež, čeledi odluzování* ▫ Taková krádež/ Czeledi odluzování ▫ Item, Plaga, prima cor. significat ▫ *veliké zvířecí teneto, kteréž veliké oči má* ▫ Weliké zwijřecý teneto/ kteréž weliké oči má ▫ Et Plaga ▫ *veliká širokost nebes neb země položení* ▫ Weliká širokost nebes/ neb země položení ▫ aliàs Tractus, et graecè Clima, ut supra. Praeterea linteum candidum ▫ *veliká lněná bílá roucha, kterouž se ženy přikrývají* ▫ Weliká lněná bijlá raucha/ kterouž se Ženy přikrývají ▫ Hinc Plagula, diminutivum ▫ *malá rouška neb loktuška, jako jeptišky a bekyně nosí* ▫ Malá rauška/ neb loktuška/ jako Geptišky a bekyně nosí

Nnn1vb

Planaria, gene. foemini. ▫ *vostrov v moři Ligusticum nedaleko od Korsiky* ▫ Woftrow w Moři Ligusticum/ nedaleko od Corfyky

Planafia, gene. foemini. ▫ *vostrov v moři, kteréž Tuscum neb Tyrrhenum slove, nedaleko od Ilua* ▫ Woftrow w Moři kteréž Tuscum neb Tyrrhenum flowe/ nedaleko od Ilua

Plancae, gene. foemi. ▫ *veliké široké podlahy neb prkna, mostnice, jako na most kladou* ▫ Weliké široké podlahy/ neb prkna/ mostnice/ jako na most kladou ▫ Planci ▫ *širokonozí, kteříž široké, rovné rozšířené nohy mají* ▫ Širokonozý/ kteříž široké/ rovné rozšířené nohy mají ▫ Plancus inde dictus ▫ *jeden přední Římanín* ▫ Geden přední Ržijmanijn

Planeta, gene. maf. ▫ *planétní hvězda* ▫ Planétnij hvězda ▫ Sunt autem septem, Saturnus, Iupiter, Mars, Sol, Venus, Mercurius, Luna. Ab illis nomina dierum uulgius Ethnico more uocat. Latine Errones, et Erraticae stellae, siue Errantia sidera dicuntur

Plango, is, planxi, planctum ▫ *s velikým naříkáním pláči* ▫ S velikým naříkáním pláči ▫ Item ▫ *tepu* ▫ Te|pu ▫ *ut solent quibus aliquid uehementer dolet* ▫ *jakož činívají ti, kteříž se náramně rmoutí, že sami se tepou* ▫ *Yakož činívají ti/ kteříž se náramně rmoutí/ že sami se tepou* ▫ Plangunt littora fluctus ▫ *vlnobití tepou v břehy* ▫ Wlnobitij tepou w břehy ▫ Vnde Planctus, us ▫ *plačtivé naříkání, žalostivé kvílení* ▫ Plačtivé naříkání/ žalostivé kvílení ▫ Item ▫ *bití* ▫ Bitij ▫ Plangor, oris, idem

Nnn2ra

Planta, gene. foem. ▫ *pata neb spodní částka, zpodek nohy* ▫ Pata/ neb spodní částka/ zpodek nohy ▫ Hinc Supplanto ▫ *věším nohy doluow* ▫ Wěšijm nohy doluow ▫ Metapho ▫ *oklamávám* ▫ Oklamávám ▫ Supplantator ▫ *oklamávatel, potlačitel, osočitel* ▫ Oklamávatel/ potlačitel/ ofočitel ▫ Supplantatio ▫ *oklamání* ▫ Oklamání ▫ Plantaris, e ▫ *co ku patám neb spodku nohy přísluší* ▫ Co ku patám/ neb spodku nohy přísluší

Planta, gene. foem. ▫ *vejštrelek, roub, mladistvé proutí, větev stromová, kterouž do jiného dřeva vsázejí neb štěpují* ▫ Weyštrelek/ raub/ mladistvé proutí/ Wětew stromová/ kterouž do jiného dřeva vsázejí neb štěpují ▫ Plantanimalia, uel Plantanimantes, quae graecè Zoophyta dicuntur ▫ *zrostliny, kteréž nějakou čitelnost mají, však proto ne tak dokonale živý sou jako jiní živočichové, jako sou houby a k nim podobné věci* ▫ Zroft-

liny/ kteréž něgakau čitedlnost magij/ wšak proto netak dokonále žiwy sau yako ginij žiwočichowé/ yako sau Hauby a k nim podobné wěcy ▫ Plantarium ▫ *roubová jamka, jáma, kde rouby chovají* ▫ Raubowá yamka/ yáma kde rauby chowagij ▫ aliàs Seminarium. Et Plantarium ▫ *plán neb peň, kterýž s kořenem vysekávají a jinam přesazují* ▫ Plán neb peň/ kterýž s kořenem wysekawagij/ a ginam přefazugij ▫ Plantarius, a, um ▫ *co štěpowáno bejti muože* ▫ Co štěpowáno beyti muože ▫ Plantago, inis, maior ▫ *široký jitrocíl* ▫ Šíroky gitrocýl ▫ Plantago minor ▫ *špičatý jitrocíl* ▫ špičatý Gitrocýl ▫ Planto, as ▫ *stojím štěpnici, sázím rouby, štěpuji* ▫ Strogijm štěpnicy/ fázým rauby/ štěpugi | ▫ Deplanto, et Explanto ▫ *vytahuji rouby, polamuji, co jest štěpowáno* ▫ Wytahugi rauby/ polamugi co geft štěpowáno ▫ Hinc Plantatio ▫ *štěpowání* ▫ Štěpowánij ▫ Supplanto ▫ *pod tím dole štěpuji, zespod štěpuji* ▫ Pod tijm dole štěpugi/ zespod štěpugi

Nnn2rb

Planus, a, um, prima prod. ▫ *rovný, hladký* ▫ Rowný/ hladký ▫ Plana uia ▫ *rovná třená cesta* ▫ Rowná třená cesta ▫ Plana area ▫ *rovný mlat neb protřené místo na zemi, humno, plac* ▫ Rowný mlat/ neb protřené mįsto na zemi/ humno/ plac ▫ Metapho ▫ *světlý, zjevný, vědomý* ▫ Swětlý/ zgewný/ wědomý ▫ Plana oratio ▫ *světlá, zjevná řeč* ▫ Swětlá/ zgewná řeč ▫ Hinc Planum facere ▫ *vysvětliti, vyložiti* ▫ Wyfswětliti/ wyložiti ▫ Planum facere multis testibus possum, Cice ▫ *mohu to mnohými svědky pokázati, pravé učiniti* ▫ Mohu to mnohými fwědky pokázati/ prawé včiniti ▫ Planè, aduerbium ▫ *zjevně, světle neb dokonále* ▫ Zgewně/ fwětle/ neb dokonále ▫ Planidus, idem quod Planus. Planities ▫ *rovina, hladkost* ▫ Rowina/ hladkost ▫ Planitudo, idem. Planipes, et Planipedia, uide supra in dictione Pes. Planula ▫ *hoblík, hladíč neb hladící hoblík* ▫ Hoblijk/ hladíč/ neb hladijcý hoblík ▫ Plano, as ▫ *hladím, rovnám, vykládám* ▫ Hladijm/ rovnám/ vykládám ▫ Complano, penult. prod. ▫ *srovnávám neb hladím* ▫ Srownávám/ neb hladijm ▫ Explano ▫ *vyrovnávám neb dobře vyhlazuji* ▫ Wyrownávám/ neb dobře vyhla-zugi ▫ Item ▫ *vykládám, na rozum dávám* ▫ Wykládám/ na rozum dávám ▫ Per Metapho: Explanatio ▫ *vejklad* ▫ Wayklad

Planus, prima cor. gene. masculi. uox graeca, latinè Impoſtor ▫ *podvodník, kdo čistě podvodně umí oklamati, šejdýř, šibal* ▫ Podwodnijk/ kdo čistě podvodně vmij oklamati/ flaydýř/ flíbal

Plasma, gene. neut. ▫ *stvoření, slepení, skládání, nádoba hliněnná* ▫ Stwořenij/ flepenij/ flkládání/ nádoba hliněnná ▫ Item, Plasma ▫ *měkká mast* ▫ Měkká maſt | ▫ Vnde Cataplasma ▫ *flastr* ▫ Flaſtr

Nnn2va

Plastes, gen. maf. latinè Figulus ▫ *hrnčír* ▫ Hrnčijř ▫ Plastice ▫ *hrnčírské umění* ▫ Hrnčijřské vměnij ▫ Proplastice ▫ *umění formírské neb formy dělati a řezati* ▫ Vměnij fformýřské/ neb Formy dělati a řezati ▫ Proplastes ▫ *kdo formy ryje a řeže* ▫ Kdo Formy ryje a řeže ▫ Protoplastus ▫ *najprvní stvoření, člověk Adam* ▫ Nayprwnij ſtwořenij Człowěk Adam

Platanus, gene. foemi. pen. cor. secundae et quartae declinat. ▫ *javor* ▫ Yawor ▫ ut Vulgò creditur, Arbor est

- Platea**, gene. foemi. pen. prod. ▫ *ulice neb široká silnice v městech* ▫ Vlice/ neb široká fylnice w Městech
- Plateae**, plur. tant. gene. foemi. ▫ *město v Graeci v krajině Beoci při huoře Citheron* ▫ Město w Graecij/ w kragině Bęocij/ při huoře Citheron ▫ Vnde Plateenis, e ▫ *co odtud jest* ▫ Co odtud gefť
- Plato**, onis, gene. mafc. ▫ *slavný mudřec v Athenách, od něhož sekta academicorum začala se* ▫ Slavný mudřec w Athenách/ od něhož fekta Academicorum začala fe
- Platys**, gene. mafc. latině Latus ▫ *široký* ▫ Sřiroký ▫ Vnde Platycerotes ▫ *hovada, kteráž široké nohy mají* ▫ Howada/ kteráž řiroké nohy magij
- Plaudo**, is, ři, fum ▫ *plésám, ukazuji radost rukama* ▫ Plésám/ vkazugi radoťt rukama ▫ Vnde Plaufus, us ▫ *plesání, chwála, rukama v hromadu pleskání* ▫ Pleřáníj/ chwála/ rukama w hromadu pleskáníj ▫ Plaufum dare, idem quod Plaudere. Plaufibilis ▫ *přijemný, milý, co se s plésáním přijímá, líbezný* ▫ Přijgemný/ milý/ co se s plésáníjm přigijmá/ lijbezný ▫ Composita, Applaudo ▫ *dotejkám se s radostí, plésám, ukazuji radost před někým* ▫ Doteykám fe s radoťtij/ plésám/ vkazugi radoťt před někým ▫ Applaufus, us ▫ *radostné vykřikování* ▫ Radostné vykřikowáníj ▫ Complodo, pen. pro. ▫ *v hromadu srážím, rukama pleskám, lomožím* ▫ Whromadu frážijm/ rukama pleskám/ lomožým ▫ Explodo ▫ *vystrkuji a pleskáním, opomítám, vydymuji, vyřřásám* ▫ Wyřtrkugi a pleskáníjm/ o|pomijtám/ wydymugi/ wyřřáfám ▫ Supplodo ▫ *vřřám neb strkám doluov* ▫ Wřřám neb řtrkám doluow ▫ Supplodere terram pedibus ▫ *nohama na zemi dupati* ▫ Nohama na zemi dupati ▫ Supplořio ▫ *takové nohama dupání* ▫ Takové nohama dupáníj ▫ Caetera uide in dictione Plodo
- Plaustrum**, gene. neut. ▫ *vuoz* ▫ Wuoz ▫ Plaustrarius ▫ *kolář* ▫ Kolář ▫ Inuenitur etiam Plostrum
- Plauti**, et Ploti, idem quod Plauci
- Plebs**, gene. foemi. ▫ *lid obecní* ▫ Lid obecnij ▫ Et Plebes, is. Plebicula, diminuti. ▫ *lidičkové* ▫ Lidičkové ▫ Plebeius, a, um ▫ *co obecnému lidu přisluři, obecní, prostý, z prostého řádu, neplatný* ▫ Co obecnému lidu přisluřij/ obecnij/ prostý/ z prostého řádu/ neplatný ▫ Homo plebeius ▫ *člověk z obce, neurozený, ne z rodu velikého* ▫ Čřlověk z obce/ nevrozený/ ne z rodu welikého ▫ Plebeius magistratus, hoc est, ipři Tribuni plebis ▫ *konřelé neb menři úřad* ▫ Konřelé neb menřij vřřad ▫ Plebicola ▫ *milovník neb služebník lidu obecního* ▫ Milownijk/ neb řlužebnjik lidu obecnijho ▫ Vide alibi. Plebiscitum, Vide infra Scio
- Plecto**, is, plexi ▫ *tepu, tresci, kárám* ▫ Tepu/ trescy/ kárám ▫ Plector, pařium ▫ *bejvám trestán* ▫ Beyvám trestán ▫ Ego plectar pendens, Terent ▫ *visa bejvám trestán, mřskán* ▫ Wifa beyvám trestán/ mřskán ▫ Vnde Plectrum, idem quod Pecten ▫ *dřevěnný hřeben při huslech neb čím na loutnu hrají a zpravují, smyčec* ▫ Dřevěnný hřeben při huflech/ neb čijm na lautnu hragij a zprawugij/ smyčec

Plector, eris, deponens non usurpatur, sed eius compoli: Amplector ▫ *obkličuji, ohrazuji, objímám, obvinuji* ▫ Obkličugi/ ohrazugi/ obgijmám/ obwinugi ▫ Amplexor, aris, idem. Amplexus, us, quartae declinat. ▫ *obkličení, obsahaní, objímání* ▫ Obkličeniij/ obfahaniij/ obgijmáníj ▫ Complector ▫ *spoluobsahuji* ▫ Spolu obfahugi ▫ Complector animo ▫ *pamatuji, rozjímám* ▫ Pamatugi/ rozgijmám ▫ Complector te amore ▫ *miluji tebe* ▫ Milugi tebe ▫ Complexus ▫ *obsahaní, spojení* ▫ Obfahaniij/ spogenij ▫ Circumplector, idem quod Amplector. Implector ▫ *zavinuji* ▫ Zawinugi ▫ Perplector, fortè non reperitur. Sed Perplexus, a, um ▫ *zavinutý, zamotaný, pochybný* ▫ Zawinutý/ zamotaný/ pochybný ▫ Et Perplexè, aduerbium ▫ *nejistně, zmatečně, zamotaně, pochybně, nerozumně* ▫ Negistně/ zmatečně/ zamotaně/ pochybně/ nerozumně ▫ Perplexor, aris ▫ *velmi zamotávám, na omylu stavím* ▫ Welmi zamotávám/ na omylu stawijm

Nnn3ra

Plegma, gene. neut. ▫ *vrkoč neb sic zpletená věc, pletenice, spletek, zmatek* ▫ Wrkoč/ neb fyc zpletená věc/ pletenice/ spletek/ zmatek

Pleiades, gene. foemi. ▫ Πλειάδες ▫ latinè Vergiliae ▫ *hvězdy na Bejku, sedm hvězd neb Slepice s Kuřátky* ▫ Hvězdy na Beyku/ sedm Hvězd/ neb Slepice s kuřátky

Plemmyrium, gen. neu. ▫ *řeka v Sicilii při městě Syracusae* ▫ Ržeka w Sycilij/ při Měšťě Syracufae

Plenus, a, um. Plný/ celý/ dokonalý. Plenitudo ▫ *plnost, dokonalost* ▫ Plnoft/ dokonáloft ▫ Plenè, aduerbium ▫ *plně, dokonále* ▫ Plně/ dokonále ▫ Plenilunium ▫ *plnost měsíce, plný, dokonalý měsíc* ▫ Plnoft Měšťyce/ plný/ dokonalý Měšťyc

Pleo, non usurpatur in simplicii, sed in compositis, ut Compleo, es, compleui ▫ *doplňuji* ▫ Doplnugi ▫ Metapho ▫ *dokonávám* ▫ Dokonávám ▫ Expleo ferè idem. Explere animum ▫ *žádost vykonati neb vuoli za dosti učiniti* ▫ Žiádoft wykonati/ neb wuoli za dofti včiniti ▫ Explere poenas ▫ *trestání trpěti* ▫ Trestáníj trpěti ▫ Sed nonnunquam significat ▫ *vyvazuji, vyprazdňuji* ▫ Wywazugi/ | wyprazdňugi ▫ Explebilis, e ▫ *vyplnitedlný* ▫ Wyplnitedlný ▫ Inexplebilis, e ▫ *nenaplñitedlný, nesytý* ▫ Nenaplñitedlný/ nefytý ▫ Item, Expleo, Metapho ▫ *těším* ▫ Těšťijm ▫ Impleo, et Adimpleo ▫ *naplňuji, plním* ▫ Naplnugi/ plnijm ▫ Impletio ▫ *naplnění* ▫ Naplněníj ▫ Oppleo ▫ *všudy naplňuji, dokonale vyplňuji* ▫ Wšfudy naplnugi/ dokonale vyplňugi ▫ Repleo ▫ *zase naplňuji* ▫ Zase naplnugi ▫ Suppleo ▫ *dostavuji, doplňuji, dokládám, co se nedostávalo* ▫ Doftawugi/ doplňugi/ dokládám co se nedořtávalo ▫ Vnde Supplementum ▫ *doplnění, dostavení, podkládání, dokonání, duostavek* ▫ Doplněníj/ doftawenij/ podkládáníj/ dokonáníj/ duoftawek

Nnn3rb

Pleon, gene. neut. latinè Plus ▫ *více* ▫ Wijce ▫ Vnde Pleonasmus ▫ *zbytečnost v řeči, když co zbytečně a nepotřebně bejvá přistaveno* ▫ Zbytečnoft w řeči/ když co zbytečně a nepotřebně beywá přistaweno ▫ Sic ore locuta est, ibi ore abundat

Plerique, **Plerunque**, etc. Vide supra in dictione Plerufque, Plerique omnes, idem quod omnes ▫ *téměř všickni* ▫ Téměř wšickni

Plethrum, gene. neut. ◻ πλέθρον ◻ Sexta pars stadij ◻ širokost neb změřeni, kteréž sto střevícuvov obsahuje ◻ Sširokořt neb změřenij/ kteréž řto řřewijcuow obřahuge ◻ Capitur aliquando pro Iugero. Vide řupra quid řit Iugerum, in dictione Iugum

Pleura, gene. foemi. latině Latus, lateris ◻ bok ◻ Bok ◻ Vnde Pleuritis, pen. prod. ◻ bolení bokuov ◻ Bolenij bokuow ◻ Quidam Pleurifim uocant, pen. cor. Pleuriticus ◻ kdo takovou bolest má ◻ Kdo takowau bolest má

Plico, as, aui, et plicui ◻ falduji, nabírám, v hromadu spojuji ◻ Faldugij/ nabijrám/ whromadu řpogugi ◻ Plicatura ◻ faldování, nabírání ◻ Faldováníj/ nabijránij ◻ Plicatio, idem. Plicatilis, e ◻ faldovatý, co se dá v hromadu nabírati, a zase rozpouřřěti ◻ Faldowatý/ co ře dá whromadu nařbijrati/ a zase rozpauřřěti ◻ Plica ◻ fald ◻ Fald ◻ Composi: partim ex praepořřitionibus, quae duplex praeteritum et řupinum faciunt, ut Applico, penult. cor. ◻ řřivazuji, řřipojuji ◻ řřiwazugij/ řřipogugi ◻ Complico ◻ v hromadu nabírám, v hromadu řkládám ◻ Whromadu nabijrám/ whromadu řkládám ◻ Explico ◻ naruožno, roztahuji, rozkládám ◻ Na ruožno/ roztahugij/ rozkládám ◻ Metapho ◻ vykládám, vysvěřřtluji ◻ Wykládám/ wyřřwěřřtlugij ◻ Item ◻ vyřřpravuji, dokonávám ◻ Wyřřprawugij/ dokonávám ◻ Inexplicabilis, e ◻ nerozeznawatedlný, nerozhodnitedlný ◻ Nerozeznawatedlný/ nerozhodnitedlný ◻ Explicatio ◻ zřpravení, vysvěřřtlení, vykládání ◻ Zřprawenij/ wyřřwěřřtlenij/ vykládáníj ◻ Implico ◻ zavinuji, zamotáwám ◻ Zawinugij/ zamotáwám ◻ Item ◻ ozdobuji ◻ Ozdobugi ◻ Graui morbo implicitus ◻ těžkou nemocí řvázaný, obtížený neb zachvácený ◻ Těžkau nemocý řvázaný/ obtijžený/ neb zachwácený ◻ Implicat ad řspeculum caput, Plautus ◻ ozdobuje neb zavijí hlavu u zřradla ◻ Ozdobuge/ neb zawijgij hlavu v Zřradla ◻ Replico ◻ zase vykládám, vopáćim, opěřř pravím ◻ Zase vykládám/ wopáćijm/ opěřř prawijm ◻ Aliquando ◻ rozvinuji, rozvazuji, vysvobořřuji ◻ Rozwinugij/ rozvazugij/ wyřřwobozugij ◻ Cum řaepius ille replicaffet, tandem perřuařřit, Plinius ◻ kdyřř řřastokrát mu to opáćil, potom ho teřřruv namluvil ◻ Kdyřř řřastokrát mu to opáćil/ potom ho teřřruv namluwil ◻ Supplico ◻ pokorně řřosím ◻ Pokorně řřofým ◻ Vnde Supplicatio ◻ pokorná řřosba ◻ Pokorná řřosba ◻ Supplicationem indicere ◻ obecni řřosbu oznámiti ◻ Obecnij řřosbu oznámiti ◻ Supplicium idem. Sed aliquando řřignificat ◻ třeřřtání ◻ Třeřřtáníj ◻ Vnde Supplicium řřumere de aliquo, et řřupplicio afficere aliquem ◻ někoho třeřřtati ◻ Někoho třeřřtati ◻ Supplicium řřubire ◻ třeřřtání řřpěti ◻ Třeřřtáníj řřpěti ◻ Et dare řřupplcium ◻ třeřřtánu býti ◻ Třeřřtánu býti ◻ Supplex, icis ◻ řřosebný, pokorný ◻ Prořřřebný/ pokorný ◻ Suppliciter, aduerbium ◻ řřosebně, pokorně ◻ Prořřebně/ pokorně ◻ Et haec duo faciunt praeteritum tantum in aui. Quemadmodum řřequentia ex nominibus composita. Duplico ◻ dvojnásobím, dvojím, vodvojuji ◻ Dwognářřobijm/ dwogijm/ wodwogugij ◻ Et Multiplico ◻ rozmnořřuji ◻ Rozmnořřugij

Nnn3va

Nnn3vb

Plodo, is, plořři, plořřum ◻ třeřřkám, pleskám bitím neb řřrkáním ◻ Třeřřkám/ pleřřkám bitijm neb řřrkáníjm ◻ Complodo, Vide řupra in dictione Plaudo. Item, Explodo, et Supplodo. Diřřplodo ◻ rozháním, rozřřrásám, rozřřrářřim ◻ Rozháníjm/ rozřřrásám/ rozřřrářřijm

Ploro, as, aui ◻ *pláči* ◻ Pláči ◻ Ploratus, us ◻ *kvílení, pláč* ◻ Kwijlenij/ pláč ◻ Plorabundus, a, um ◻ *plačtivý, způsobem plačtivým* ◻ Plačtiwý/ způsobem plačtiwým ◻ Composita, Comploro, pen. prod. ◻ *spolupláči* ◻ Spolu pláči ◻ Comploratio ◻ *spoluplakání* ◻ Spolu plakáníj ◻ Deploro ◻ *s žalostí oplakávám, s naříkáním pláči* ◻ S žalořtj oplakávám/ s naříkáníjm pláči ◻ Deplorat ſtatum reipublicae ◻ *lituje s pláčem poſtavení obce* ◻ Lituge s pláčem poſtawenij obce ◻ Aliquando ◻ *odplakávám, přeřtávám plakati* ◻ Odplakávám/ přeřtávám plakati ◻ Hinc Deploratus, a, um ◻ *člověk zkažený, zoufalý, o kterémž žádná naděje více není* ◻ Čžlowěk zkažený/ zauřfaly/ o kterémž žádná naděje wijce neníj ◻ Exploro ◻ *křičím s žalostí a s plačem* ◻ Křičijm s žalořtj a s plačem ◻ Metaph ◻ *vyptávám se pilně, vyzvěžuji, kořtuji, zkouřím, vyřpehuji* ◻ Wyptávám ſe pilně/ wyzwěžugi/ kořtugi/ zkauřijm/ wyřpehugi ◻ Vnde Explorator ◻ *řpehýř* ◻ Šřpehýř ◻ Inexploratus, a, um ◻ *neřvědomý, nezkuřený* ◻ Neřvědomý/ nezkuřený ◻ Imploro ◻ *volám prořbně na pomoc, řádám pomoci* ◻ Wolám prořbně na pomoc/ řádám pomocy

Plotrum, idem quod Plauftrum

Plotae, gene. foemini. ◻ *dva voořtřovové v moři Jonickém, kteříž také Strophades ſlovou* ◻ Dwa Wořtro|wowé w Moři Ionickém/ kteříž také Strophades ſlowau

Nnn4ra

Plotina, gene. foemi. ◻ *manželka Trajana císaře* ◻ Manželka Traiana Cýřaře

Pluma, gene. foemi. ◻ *měkké, outlé péro, piřk vodraný, prach perní* ◻ Měkké/ autlé péro/ piřk wodraný/ prach pernij ◻ Plumeus, a, um ◻ *co draného peři jeřt* ◻ Co draného peři j geřt ◻ Plumarius, a, um, idem. Et Plumatilis, e. Implumis, e ◻ *bez peři, holý* ◻ Bez peři j/ holý ◻ Implumes auiculae ◻ *bezperná, holá ptačátka* ◻ Bezperná/ holá ptačátka ◻ Plumiger, a, um ◻ *co peři noří* ◻ Co peři j nořý ◻ Plumo ◻ *obrořtávám peřím, peřím ſe* ◻ Obrořtávám peřijm/ peřijm ſe ◻ Deplumo ◻ *vyřklubuji peři, řklubi* ◻ Wyřklubugi peři j/ řklubi ◻ Plumefco ◻ *počínám ſe peřiti, beru na ſe peři* ◻ Počijnám ſe peřiti/ beru na ſe peři j ◻ Plumo, ſignificat etiam ◻ *vyřívám neb krumpuji jehlou* ◻ Wyřijwám/ neb krumpugi gehlau ◻ Inde, Plumarius, ſubſtantiuè ◻ *krumpýř* ◻ Krumpýř ◻ Plumatilis, e ◻ *pernatý, co z peři jeřt uděláno* ◻ Pernatý/ co z peři j geřt vděláno ◻ Plumula, diminutium ◻ *malé pérko* ◻ Malé pérko

Plumbum, gene. neut. ◻ *volovo* ◻ Wolowo ◻ Plumbum album ◻ *cín* ◻ Cýn ◻ aliàs Stannum. Plumbeus, a, um ◻ *volověnný, černý* ◻ Wolověnný/ černý ◻ Metapho ◻ *nabláznivý, přiřhlouplý* ◻ Nablázniwý/ přiřhlauplý ◻ Plumbarius, a, um ◻ *co k volovu přiřluři* ◻ Co k wolowu přiřluřij ◻ Et ſubſtantium. Plumbarius ◻ *kdo volověnné nádobi dělá* ◻ Kdo wolověnné nádobij dělá ◻ Plumbatae ◻ *volověnné kule* ◻ Wolověnné kule ◻ Vide ſupra Manobarbuli. Plumbago ◻ *volověnná kule, gank neb pramen, kterýž volovo neb ſříbro drži* ◻ Wolověnná kule/ gank neb pramen/ kterýž wolowo neb ſřijbro drzij ◻ Plumbo, as ◻ *letuji* ◻ Letugi ◻ Plumbatura ◻ *letování* ◻ Letováníj

Pluo, is, pluui, et plui, plutum ◻ *prřím, dřřím* ◻ Prřijm/ dřřijm ◻ Quamuis in prima | perſona non uſurpatur. Pluit ◻ *prří* ◻ Prřij ◻ Pluuiia ◻ *uřtavičný, dlouhořvalý děřř* ◻ Vřta-

Nnn4rb

wičný/ dlahotrwalý déšť ▫ Pluuialis, e ▫ *co od deště jest, dešťový* ▫ Co od deště gest/ dešťowý ▫ Pluuialis aqua ▫ *dešťová, kapaličná voda* ▫ Dešťowá/ kapaličná voda ▫ Pluius, a, um, idem. Pluius, a, um ▫ *plný deště, dešťovatý* ▫ Plný deště/ dešťowatý ▫ Composita, Appluo ▫ *zamrskuji deštěm, skropuji* ▫ Zamrskugi deštěm/ skropugi ▫ Compluo ▫ *spoluprším neb v hromadu prším, polívám* ▫ Spolu pršijm/ neb whromadu pršijm/ polívám ▫ Hinc Compluium ▫ *místo, kde dešťová voda v hromadu teče* ▫ místo kde dešťowá voda whromadu teče ▫ Impluo ▫ *vpršívám* ▫ Wpršijwám ▫ Impluium ▫ *střešní díra, okno prostřed na domě, kteréž vždy otevřené stojí* ▫ Střešnij dijra/ okno prostřed na domě/ kteréž vždy otevřené stogij ▫ Perpluo ▫ *naskrze prším* ▫ Naskrze pršijm

Plus, pluris, comparatiuus irregu. gen. neut. Sed in plurali trium generum ▫ *více* ▫ Wijce ▫ Pluris esse ▫ *převýšiti* ▫ Přewýšiti ▫ Plusculus, a, um, dimin. ▫ *něco více* ▫ Nětco wijce ▫ Complusculus ▫ *poněkud mnohý* ▫ Poněkud mnohý ▫ Pluralis, e, et Pluratiuus, a, um ▫ *mnozejí, vícejí* ▫ Množegij/ wijcegij ▫ Complures, et Complura ▫ *mnozí* ▫ Množí ▫ Non est comparatiuum. Plurimus, a, um. superlatiuus ▫ *velmi mnoho, dlouho* ▫ Welmi mnoho/ dlouho ▫ Plurifariam ▫ *rozličně, mnohonásobně, mnohotvarně* ▫ Rozličně/ mnohonásobně/ mnohotvarně ▫ Vt plurimum, aduerbium ▫ *na větším díle, častěji* ▫ Na wětšijm dijle/ častějij

Pluteus, gene. masc. ▫ *vojenská příprava z proutí pletená a koží potažena, pro ochranu těch, kteříž k městu šturmuji* ▫ Wogenská příprawa z prautij pletená/ a kožij potažena/ pro ochranu těch kteříž k Městu šturmuji ▫ Item ▫ *všeliká věc prkny ohražená i zapeřená, podloženi pod knihy, pulpiti, polička, zástavní prkence* ▫ Wšeliká věc prkny ohražená i zapeřená/ podloženi pod knihy/ | pulpiti/ polička/ zástawnij prkence

Nnn4va

Pluto, onis, gene. masc. ▫ *syn Saturna a Opis, pekelní král* ▫ Syn Saturna a Opis/ Pekelnij Král ▫ aliàs Dis et Orcus

PN

Pneuma, gener. neut. latině Spiritus, Flatus ▫ *vítr, duch, tchnutí* ▫ Wijtr/ duch/ tchnutij ▫ Pneumaticus, a, um ▫ *větrnatý* ▫ Wětrnatý ▫ Pneumatica organa ▫ *větrní nástrojové, kteří se dýmaním a větrem hejbí* ▫ Wětrnij nástrogowé/ kteří se dýmanijm a větrem haybij ▫ Pneumonia, uel Peripneumonia ▫ *neduh na plicech, zapálení plic* ▫ Neduh na plicech/ zapálení plic ▫ Pneumonicus ▫ *nedůživý na plicech, dechavičný* ▫ Nedůžiwý na plicech/ daychawičný

PO

- Poculum**, gene. neut. ▫ *picí nádoba* ▫ Picý nádoba ▫ Pocillum, diminutivum ▫ *malá picí nádobka, koflíček* ▫ Malá picý nádobka/ kofflíček ▫ Pocillator ▫ *nalévač, šenkýř* ▫ Nalévač/ šenkýř ▫ Pocillatrix ▫ *šenkýřka* ▫ Šenkýřka ▫ Poculentus, a, um ▫ *co se muož píti, pitedlný, co jest k nápoji* ▫ Co se muož pijti/ pitedlný/ co gest k nápoji ▫ *quali Potulentus. Sicut Esculentus* ▫ *jedlý* ▫ *Gedlý*
- Podagra**, gene. foemini. ▫ *nožní dna* ▫ Nožnij dna ▫ Podagricus ▫ *na dnu v nohách stonavý, dnavý* ▫ Na dnu w nohách stonawý/ dnawý ▫ Podagrosus idem
- Podalirius**, gene. masc. ▫ *syn Esculapi, vznešený lékař* ▫ Syn Esculapij/ wznešený Lékař
- Poderis**, pen. prod. gene. mascu. latině Tunica talaris ▫ *dlouhá mužská sukně neb čechel* ▫ Dlahá mužská sukňě/ neb čechel
- Podex**, gene. masc. ▫ *zadek* ▫ Zadek ▫ *řit* ▫ řit
- Podium**, gene. neut. ▫ *arkeyř, vejsedka, vikýř, oustupek, vydané stavení, z kteréhož se vyhlédá* ▫ Arkeyř/ wejsedka/ Wikýř/ Auštupek/ vydané stawenij z kteréhož se vyhlédá ▫ Item ▫ *luožko, lavička* ▫ Luožko/ lawička ▫ Podiolum, | diminutivum ▫ *malé luožko* ▫ Malé luožko
- Poëcile**, gene. foemini. ▫ *obzvláštní místo v Athenách, na němž philosophi stoici užívali, a odtad stoici nazváni byli* ▫ Obzwláštnij mijsto w Athenách/ na němž Philosophi Stoici/ vžijwali/ a odtad Stoici nazwáni byli ▫ Nam Stoa ▫ Στοά ▫ porticus dicitur ▫ *since, kobka* ▫ Sýnce/ kobka
- Poëma**, gene. neut. ▫ *skládání* ▫ Skládání ▫ Poësis, pen. prod. idem ▫ *dílo neb skládání poéty* ▫ Dijlo neb skládání Poéty ▫ Poëta ▫ *skladatel veršuw, kdo carmina dělá* ▫ Skladatel weršuw/ kdo Carmina dělá ▫ Poëtria ▫ *skladatelkyně* ▫ Skladatelkyně ▫ Poëticus, a, um ▫ *co poétovi přináleží* ▫ Co Poétowi přináležij ▫ Item, Poëticè, substantivum ▫ *umění poétuw* ▫ Vměnij Poétuw ▫ Poëtor, aris ▫ *cvičím se v umění veršuw skládání neb poétuw* ▫ Cwičijm se w vměnij weršuw skládání/ neb Poétuw
- Poena**, gene. foemi. ▫ *trestání, muka, pokuta* ▫ Trestáníj/ muka/ pokuta ▫ Poenam pendere, et Poenas dare. Item, Poenas reddere et soluere ▫ *trestánu bejti, trestání trpěti* ▫ Trestánu beyti/ trestáníj trpěti ▫ ut supra. Poenalis, le ▫ *co k trestání přísluší* ▫ Co k trestáníj příslušíj ▫ Poenio, pro Punio, Vide Punio
- Poenitet**, impersonale ▫ *lituji, želim, pyči, malou naději mám* ▫ Litugi/ želijm/ pyči/ malau naděgi mám ▫ Non me illorum sententiae esse poenitet ▫ *nestydím se jejich smyslu býti, s nimi smejšleti* ▫ Neštydijm se gegich smyslu býti/ s nimi smyšleti ▫ Quo ad te quantum proficias, non poenitebit, Cicero ▫ *pokudž se nemáo domnívati budeš, jak mnoho by prospíval* ▫ Pokudž se nemáo domnijwati budeš/ yak mnoho by prospijwal ▫ Poenitendus, a, um ▫ *co se muož litowati neb málo vážiti* ▫ Co se muož litowati/ neb málo wážiti ▫ Poenitudo, et Poenitentia ▫ *želení, litování, pokaní* ▫ Želenij/ litowáníj/ pokanij

Poenus, gene. mafc. ◻ *někdo z Karthaginských* ◻ Někdo z Karthaginenských ◻ Punicus, Oo01ra
Vide infra

Pol, aduerbium iurandi ◻ *pod pravdou* ◻ Pod prawdau

Polenta, gene. foemi. et neut. ◻ *ječná kaše* ◻ Gečná kašše ◻ Polentarius, a, um ◻ *co k tomu přináleží* ◻ Co k tomu přináležij

Polio, is, iui, itum ◻ *hladím, čistím, puleruji* ◻ Hladijm/ čiftijm/ pulerugi ◻ Politus, a, um ◻ *vyčištěný, ozdobený* ◻ Wyčištěný/ ozdobený ◻ Perpolitus ◻ *pěkně ozdobený* ◻ Pěkně ozdobený ◻ Politulus, diminutium. Polities ◻ *ozdoba, čistota* ◻ Ozdoba/ čistota ◻ Politio, onis ◻ *pilné očišťování, vyčištění* ◻ Pilné očičtiowánij/ wyčištěnij ◻ Politè ◻ *ozdobně* ◻ Ozdobně ◻ Compositi: Depolio, Expolio, et Perpolio, ferè idem significant ◻ *dobře ozdobuji, s pilností čistím* ◻ Dobře ozdobuji/ s pilnoštij čiftijm ◻ Expolitio ◻ *vypravování některé věci rozličnými slovy, kteráž skuoro jednostajně významávají* ◻ Wyprawowánij některé věci rozličnými slowy/ kteráž skuoro gednostajně významawagij ◻ Schema Rhetoricum. Aliàs significat ◻ *pulerování* ◻ Pulerowánij ◻ Politura, idem quod Politio

Polis, gene. foemi. latinè Vrbs ◻ *město* ◻ Město ◻ Vnde Politicus, a, um ◻ *městský, měšťanský* ◻ Měšťký/ měšťianký ◻ Et Politeia, penult. prod. ◻ *měšťanstvo, městský řád neb zpravování* ◻ Měšťianstwo/ Měšťký řád neb zprawowánij ◻ Cuius species sunt bonae, Monarchia ◻ *kde jeden sám dobře a podle ustanovení práv zpravuje, království* ◻ Kde geden sám dobře a podle vřtanowenij práv zprawuge/ Králowstwij ◻ Aristocratia ◻ *kde mnoho dobrých lidí vládne, jako kde jest poctivá rada, kteráž sama toliko moc má a zpravuje* ◻ Kde mnoho dobrých lidij vládne/ yako kde geřt poctiwá Rada/ kteráž fama toliko moc má a zprawuge ◻ Democratia ◻ *kde všeska obec panuje a vládne* ◻ Kde wfeska obec panuge a vládne ◻ Contra, malae politiae sunt species, Tyrannis ◻ *kde jeden sám po své vůli, proti všemu právu a spravedlnosti panuje* ◻ Kde geden sám po | fwé wuoli/ proti wfsemu Práwu a řprawedlnosti panuge ◻ Oligarchia ◻ *kde jich málo po své vůli a libosti zpravuje* ◻ Kde gich málo po fwé wuoli a libosti zprawuge ◻ Et Anarchia ◻ *kde není žádného dobrého pořádku a zpravování* ◻ Kde není žádného dobrého pořádku a zprawowánij ◻ A Polis multa fiunt compo: Neapolis ◻ *nové město* ◻ Nowé Město ◻ Palaeopolis ◻ *staré město* ◻ Staré Město

Polleo, es ◻ *mohu, mocen sem* ◻ Mohu/ mocen sem ◻ Nec est ulla res, quae plus apud eum polleat, Cicero ◻ *žádná věc není, která by při něm víc mohla, mocnější neb platnější byla* ◻ Žádná věc není/ která by při něm wije mohla/ mocněgřij neb platněgřij byla ◻ Praepolleo ◻ *více mohu, převyšuji* ◻ Wijce mohu/ přewyřfugi ◻ AEquipolleo ◻ *rovně tak mnoho mohu, roveň sem* ◻ Rowně tak mnoho mohu/ roweň sem ◻ Aequipollentia ◻ *jednostajná možnost* ◻ Gednostajná možnost ◻ Pollentia ◻ *možnost, moc* ◻ Možnořt/ moc ◻ Et Dea apud Romanos. Item ◻ *město v větším vostrově Baleares řečeném* ◻ Město w wěřřij Wofrowě Baleares řečeném ◻ Pollex, icis, gene. mafcu. ◻ *palec* ◻ Palec ◻ Pollicaris, e ◻ *palcovatý, palec zřřij neb ztlouřti* ◻ Palcowatý/ palec zřřij neb ztlauřtij

Polliceor, eris, pollicitus fum ◻ *slibuji, zakazuji se* ◻ Slibugi/ zakazugi se ◻ Pollicitor, aris, frequentatium, idem. Pollicitatio ◻ *slibování, zakazování* ◻ Slibování/ zakazování ◻ Pollicitum, substantivum, idem

Pollinctor, gene. mařc. ◻ *hrobář, mrtvých těl pochovatel* ◻ Hrobář/ mrtvých těl pochovatel ◻ Pollincere ◻ *mrtvá těla mastmi mazati a pochovávat* ◻ Mrtvá těla mastmi mazati/ a pochovávat ◻ Proprie ◻ *vymlenou mouku prosívati ve mlejně neb v pekárni* ◻ Wymlenau mauku profýwati/ we mlayně neb w pekárni ◻ Pollinctura ◻ *takové opatrování a mrtvých těl pochovávání* ◻ Takové opatrování/ a mrtvých těl pochovávání

| **Pollis**, gene. mařculi. uel Pollen, inis, gener. neut. ◻ *přední mouka od žita neb pšenice, běl, jádro mouky, květ* ◻ Přední mauka od žita neb pšfenice/ běl/ yádro mauky/ kwět ◻ Pollinarius, a, um ◻ *co k takové věci přísluší* ◻ Co k takové věci přísluřij ◻ Pollinarium cribrum ◻ *žíněný pytlík, moučné sejtko, říčice k podsívání* ◻ Zijněný pytlík/ maučné sejtko/ řijčice k podfýwáníj ◻ Pollintor ◻ *mlýnář, podsevač mouky, kdo ve mlejně mouku dělá* ◻ Mlýnář/ podsewač mauky/ kdo we Mlayně mauku dělá

Ooo1va

Pollubrum, gene. neut. ◻ *medenice* ◻ Medenice

Polluceo, Vide Lux

Polluo, Require Luo

Polus, gene. mařc. ◻ *výsost neb stežeje nebes* ◻ Wýfořt neb řtežeje Nebes ◻ Polus arcticus ◻ *výsost nebes, jenž slove Borealis, na puol noci* ◻ Wýfořt nebes/ genž řlowe Borealis, na puol nocy ◻ Ubi locatur Vrřa maior et minor. Polus antarcticus ◻ *vysokost nebes, ta slove Australis, na poledne* ◻ Wyřokofřt nebes/ ta řlowe Auřtralis, na poledne ◻ Abufiuě Polus pro Coelo accipitur

Polys, gene. mařc. latině multus ◻ *mnohý* ◻ Mnohý ◻ Vnde multa composita, Polyandrium ◻ *místo, kde jest mnoho obecných hrobův, na bojiřtích, kde se porážky dějí* ◻ Mijřto/ kde geřt mnoho obecných hrobůw/ na bogiřtíjch/ kde se porážky děgij ◻ Polycarpus ◻ *mnohé úrody* ◻ Mnohé vrody ◻ Polychronus ◻ *starý člověk, dlouhověký* ◻ Starý Čřlowěk/ dlauhověký ◻ Polydorus ◻ *mnoho darující* ◻ Mnoho darugijcý ◻ Polygonum, uel Polygonatum. Polygonium ◻ *stavokrev, krevné koření* ◻ Stawokrew/ krevné kořeníj ◻ Polyhifor ◻ *mnohosvědomý* ◻ Mnoho řwědomý ◻ Multifcius. Polymitus, pen. cor. ◻ *z mnohých barev setkání, co z mnohých licís, to jest řtrapcův a nití setkáno jest, a tak z rozličných barev zdáti se bude jako barchan, kterýž se mění, tykyta a k tomu podobné věci* ◻ Z mnohých barew řetkáníj / co z mnohých Licíjs/ to geřt řtrapcůw a nitíj řetkáno geřt/ a tak z rozličných barew zdáti se bude/ yako | Barchan kterýž se měnij/ Tykyta/ a k tomu podobné věci ◻ Polymnia. Vide Mufae, Polyphagus ◻ *mnohožravý* ◻ Mnohožrawý ◻ Polyphe-mus, pen. prod. ◻ *jednovoký obr; o němž piře Vergilius, syn Neptuni* ◻ Gednowoký Obr/ o němž piřře Wergilius/ Syn Neptuni ◻ Polypodium ◻ *vosladyč, řesní řládyč* ◻ Wofladyč/ řesníj řládyč ◻ Polypotum, pen. prod. ◻ *co mnoho casus má* ◻ Co mnoho Cafus má ◻ Polypus, pen. cor. ◻ *ryba s mnohými nohami* ◻ Ryba s mnohými nohami ◻ Item ◻

Ooo1vb

nosní vřed, když maso před nos ven visí ▫ Nofnij vřed/ když maso před nos wen wifý ▫ Polyfyntheton ▫ *kde se mnoho coniunctiones užívá* ▫ Kde fe mnoho Coniunctiones vžijwá ▫ Polytrichon ▫ *zední routa* ▫ Zednij rauta ▫ Polytropus, gene. mafcu. ▫ *opatrný, mnohých věcí povědomý* ▫ Opatrný/ mnohých věcí powědomý

Polyxena, gene. foemi. pen. cor. ▫ *dcera Priama, krále trojanského* ▫ Dcera Priama Krále Troganfkého

Pomeridianus, a, um, et **Poftmeridianus** ▫ *po poledni* ▫ Po poledni

Pomoerium, gene. neut. ▫ *pruochodní plac, kterýž mezi domy a městskými zdmi jest neb mezi rynkowními zdmi, parkan* ▫ Pruochodnij plac/ kterýž mezy domy/ a Měftkými zdmi gest/ neb mezy rynkownijmi zdmi/ parkan ▫ Pomoeria proferre ▫ *panství, panování a moc rozšířiti, parkanuov přivěšiti* ▫ Panstwij/ panowánij a moc rozšijřiti/ parkanuow přiwěšřiti

Pomilio, Vide Pumilio

Pompa ▫ *dlouhý řád s nádherností a slavou, divadlo a připravování k nádhernosti* ▫ Dlahý řád s nádhernoftij a flawau/ diwadlo/ a pripravowánij k nádhernofti ▫ Pompa nuptialis ▫ *svatební pruovod do kostela neb slavné vedení a jiti za ženichem a nevěstou* ▫ Swatebnij pruowod do kostela/ neb flawné wedenij a gitij za Ženichem a Newěštau ▫ Sic pompa funebris ▫ *pruovod těla mrtvého ku pohřbu* ▫ Pruowod těla mrtvého ku pohřbu ▫ Hinc Pomposus, a, um ▫ *nádherný, nápyšný, hrdý* ▫ Nádherný/ nápyšný/ hrdý

| **Pompeius**, gen. ma. ▫ *slavný římský hajtman* ▫ Slawný Ržijmky Haytman ▫ Pompeij ▫ *město v Itáli v krajině Kampanie* ▫ Měfto w Itali/ w kragině Campanie ▫ Et Pompeiopolis ▫ *město v Cilicii, prvé Soloe sloulo* ▫ Měfto w Cilicij/ prwé Soloe flaulo

Ooo2ra

Pomum, gene. neut. ▫ *jablko, všeliké stromové owoce, kteréž měkkú kuoru a kožku má* ▫ Yablko/ wšeliké stromové owotce/ kteréž měkkú kuoru a kožku má ▫ Pomus ▫ *jabloň strom* ▫ Yabloň strom ▫ Pomifer, a, um ▫ *co jablka nese* ▫ Co yablka nefe ▫ Pomarium ▫ *štěpnice, sad* ▫ Štěpnice/ Sad ▫ aliàs Viridarium. Item ▫ *kde jablka chovají, jablečnice* ▫ Kde yablka chowagij/ yablečnice ▫ Pomana ▫ *bohyně owoce stromového* ▫ Bohyně owotce stromového

Pondus, eris, gene. neut. ▫ *závaží, tíž, velikost* ▫ Záwažij/ tijž/ welikost ▫ Metapho ▫ *platnost, vážnost, možnost* ▫ Platnost/ vážnost/ možnost ▫ Scribit meas literas maximum pondus apud te habituras, Cicero ▫ *píše, že list muoj v náramné vážnosti u tebe bude* ▫ Pijšfe že list muog w náramné vážnosti v tebe bude ▫ Pondusculum ▫ *závažičko* ▫ Záwažičko ▫ Hinc Ponderofus, a, um ▫ *těžký, vážný* ▫ Těžký/ vážný ▫ Nullius ponderis esse ▫ *nic neplatiti, nevážiti* ▫ Nic neplatiti/ newážiti ▫ Maximi ponderis esse ▫ *velmi mnoho platiti, mnoho moci* ▫ Welmi mnoho platiti/ mnoho mocy ▫ Pondo, gene. neut. indeclinabile ▫ *libra* ▫ Libra ▫ Et cum additur libra, significat idem quod Pondus. Libra pondo auri ▫ *zlata jedné libry ztíží* ▫ Zlatta gedné libry ztijžij ▫ Dupondius ▫ *dvě libře neb dva asses* ▫ Dwě libře neb dwa Asfes ▫ Dipondium, et dipondius, idem. Centumpondium ▫ *sto*

liber ▫ Sto liber ▫ Aßipondium ▫ *libra* ▫ Libra ▫ Pondero ▫ *vážíím* ▫ Wážíjm ▫ Metapho ▫ *dovažuji, uvažuji* ▫ Dowažugi/ vvažugi ▫ Praeponero ▫ *napřed vážíím, snažně uvažuji, převažuji* ▫ Napřed wážíjm/ snažně vvažugi/ přewažugi

Pone, aduerbium, uel praepositio ▫ *blíž, podlé, při, pozádu* ▫ Bližž/ | podlé/ při/ pozádu

Pono, is, pofui, pofitum ▫ *kladu, stavím, postavuji* ▫ Kladu/ ťawijm/ poťawugi ▫ Aliquando pro Depono. Ponere barbam ▫ *bradu ostřihati, odholiti* ▫ Bradu ofřihati/ odholiti ▫ Ponere metum ▫ *strach odložití, nebáti se* ▫ Strach odložití/ nebáti se ▫ Ponere sedem ▫ *posaditi se* ▫ Pofaditi se ▫ Ponere nidum ▫ *hnízditi se* ▫ Hnijzditi se ▫ Aliquando pro aestimare, uel fingere. Pone esse uictum eum, Terent ▫ *zanech při tom neb měj za to, že jest přemožen* ▫ Zanech při tom/ neb měj zato/ že geft přemožen ▫ Ponere aliquid sub oculis ▫ *nětco světle a zřetelně oznámiti, před oči předložití* ▫ Nětco ťwětla a zřetelně oznámiti/ před oči předložití ▫ Item, in certamine ▫ *v potýkání neb při wetování a založení* ▫ W potýkáníj neb při wetováníj/ a založeníj ▫ dicimus Ponere ▫ *nasaditi* ▫ Nafaditi ▫ Fagina tibi pocula ponam, Verg ▫ *chciť bukové picí nádoby proti tomu nasaditi* ▫ Chcyť bukové picí nádoby proti tomu nafaditi ▫ Multum temporis in studia pofuit ▫ *mnoho času na učení vynaložil* ▫ Mnoho času na včeníj wynaložil ▫ Id ego in lucro pono ▫ *to já sobě za zisk pokládám* ▫ To yá sobě za zyk pokládám ▫ Sumptus nusquam melius poni potest ▫ *náklad nikdež obrácen bejti nemuože* ▫ Náklad nikdež obrácen beyti nemuože ▫ Ponere beneficia apud aliquem ▫ *někomu dobrodiní ukázati* ▫ Někomu dobrodinij vkázati ▫ Hinc Pofitio ▫ *položení, postavení* ▫ Položeníj/ poťawenij ▫ Pofitura, et Pofitus, us, idem. Item, Pofitio dicitur à Grammaticis ▫ *když dvě consonantes, to jest spoluzvučné litery neb jedna dvojnásobní po vocalem položena bejvá* ▫ Když dvě Consonantes/ to geft/ spoluzwučné litery neb gedna dwognásobnij po vocalem položena beywá ▫ Pofitiuus, a, um ▫ *postavitedlný, co můž postaveno bejti* ▫ Poťawitedlný/ co můž poťaweno beyti ▫ Composita, Appono, pen. prod. ▫ *přistavuji, předkládám* ▫ Přistawugi/ předkládám ▫ Apponere conuiuis ▫ *předkládati hostem* ▫ Před|kládati hoťtem ▫ Appofitio ▫ *přistavování, předkládání* ▫ Přistawováníj/ předkládáníj ▫ Et figura Appofitio apud Grammaticos ▫ *když dvě substantiva v jednostajném času v hromadu bejvají postavená* ▫ Když dvě ťubťantia w gednoťagném času¹⁹¹ whromadu beywagij poťawená ▫ Appofitus, a, um ▫ *přistavený, příhodný* ▫ Přistawený/ příjhodný ▫ Appofitè, aduerbium ▫ *příhodně, spůsobně* ▫ Příjhodně/ ťpůsobně ▫ Antepono ▫ *víc vážíím, vejše pokládám* ▫ Wijc wážíjm/ wayťťe pokládám ▫ Compono ▫ *v hromadu stavím, pořádám, rovnám* ▫ W hromadu ťawijm/ pořádám/ rovnám ▫ Componere bellum ▫ *válku smluviti, urovnati, upokojiti* ▫ Wálku ťmluwiti/ vrownati/ vpokogiti ▫ Componere librum ▫ *knihu složití, sepsati* ▫ knihu ťložití/ ťepťati ▫ Compositi mores ▫ *příjemní, ctnostní, šlechtní obyčejové* ▫ Příjgemnij/ ctnoťnij/ ťlechetnij obyčegowé ▫ Incompositus, a, um ▫ *nesložený, nemravný, bezectný* ▫ Nelložený/ nemravný/ bezectný ▫ Composite ▫ *řádne, příhodně* ▫ Ržádně/

Ooo2rb

Ooo2va

¹⁹¹ času] caťu tisk

příhodně ◻ Ex composito ◻ s radou, rozmyslně ◻ S raddau/ rozmyslně ◻ Compositio ◻ v hromadu složení, ozdoba, smlouva ◻ Whromadu složeníj/ ozdoba/ fmlauwa ◻ Circumpono ◻ obkládám, obstavuji ◻ Obkládám/ obftawugi ◻ Depono ◻ kladu od sebe/ odkládám/ fchowáwati dáváwám/ poraučijm/ fkládám ◻ Item, deponere uino ◻ opojiti vínem ◻ Opogiti wijnem ◻ Depositum ◻ svěřený, věc svěřená, co se k schování dává ◻ Swěřenij/ věc fwěřená co se k fchowánij dává ◻ Difpono ◻ pořádám, řídím ◻ Pořádám/ řijdijm ◻ Difpositio ◻ pořádaný, pořádné způsobení ◻ Spořádanij/ pořádné způsobenij ◻ Expono ◻ kladu ven, vykládám, přeč meci ◻ Kladu wen/ wykládám/ přeč mecy ◻ Exponere puerum ◻ dítě zavrci, položiti ◻ Dijtę zawrcy/ položiti ◻ Expofitio ◻ výklad, vypravování ◻ Wýklad/ wyprawování ◻ Expofititius, a, um ◻ co jest odvrženo ◻ Co geft odvrženo ◻ Expofititius puer ◻ nalezený, položený dítě ◻ Nale|zený/ položený Dijtę ◻ Impono ◻ vkládám ◻ Wkládám ◻ Impono finem ◻ ukládám konec, vykonávám, činím konec ◻ Vkládám konec/ wykonávám/ činijm konec ◻ Impono extremam manum ◻ dodělávám ◻ Dodělávám ◻ Imponere cum datiuo, fignificat ◻ oklamati, podvesti ◻ Oklamati/ podwesti ◻ Vnde Impofitor ◻ oklamáwatel, podwuodce, šibal, swuodce ◻ Oklamáwatel/ podwuodce/ fšibal/ fwuodce ◻ Impofitura ◻ oklamání, šibalstvo, podvod ◻ Oklamánij/ fšibalftwo/ podwod ◻ Impofitio ◻ vkládání ◻ Wkládáníj ◻ Interpono ◻ mezi to kladu ◻ Mezy to kladu ◻ Interpoftitio, Parenthesis ◻ mezi jiné kladení, když celá řeč mezi nedokonalou položena bejvá ◻ Mezy giné kladenij/ když celá řeč/ mezy nedokonalau položena beywá ◻ Oppono ◻ naproti kladu ◻ Naproti kladu ◻ Oppofitio ◻ naproti stavení ◻ Na proti ftawenij ◻ Ex oppofito ◻ naproti ◻ Na proti ◻ Oppofitum ◻ odpor, strana odporná ◻ Odpor/ strana odporná ◻ Praepono, idem quod Antepono. Praepofitus ◻ nad jinými ustanovený ◻ Nad ginými wftanowený ◻ Praepofitio ◻ předftawování ◻ Předftawováníj ◻ Praepofitius, a, um ◻ předftawující, napředftawitedlný ◻ Předftawujícíj/ napředftawitedlný ◻ Propono ◻ předkládám, předftawuji, ukazuji ◻ Předkládám/ předftawuji/ vkazugi ◻ Item ◻ mám v úmyslu, беру před sebe ◻ Mám w vmyflu/ беру před sebe ◻ Hinc Propofitum ◻ umyšlení, předsewzetí ◻ Vmyfšeníj/ předsewzetij ◻ Vnde Ad propofitum redire ◻ k předsewzetí se nawrátiti ◻ K předsewzetij se nawrátiti ◻ Et à propofito declinare ◻ od předsewzetí puftiti ◻ Od předsewzetij puftiti ◻ Propofitio ◻ předkládání, přeložení, o čem chceme mluwiti, řeč dokonalá ◻ Předkládáníj/ přeloženíj/ o čem chceme mluwiti/ řeč dokonalá ◻ Repono ◻ zase stavím, nawracuji, schovávám na stranu ◻ Zafe ftawijm/ nawracugi/ fchowávám na stranu ◻ Vnde Repofitorium ◻ schowadlo, kde se nětco chová ◻ Schowadlo/ kde se nětco chová ◻ Sepono ◻ na stranu kladu, odkládám, schovávám ◻ Na stranu kladu/ odkládám/ fchowávám | ◻ Suppono ◻ podkládám, podstavuji ◻ Podkládám/ podftawugi ◻ Suppoftitius, a, um ◻ podložitedlný ◻ Podložitedlný ◻ Puer fuppoftitius ◻ dítě proměnné, kteréž není své pravé mateře, položený dítě ◻ Dijtę proměnné/ kteréž neníj fwé pravé mateře/

Ooo2vb

Ooo3ra

- položené Dijtě ▫ Transpono ▫ *překládám, jinam kladu* ▫ Překládám/ ginam kladu ▫ Transpoítio ▫ *přestavování, překládání, přeložení* ▫ Přestawowánij/ překládáníj/ přeloženíj
- Pons**, gene. mařc. ▫ *most* ▫ Mořt ▫ Ponticulus ▫ *mostek, lavka* ▫ Mořtek/ lawka ▫ Ponto, onis ▫ *lodí, na kteréž se přes řeku plaví* ▫ Lodij na kteréž se přes řeku plawij ▫ Pontifex ▫ *najvyšší kněz, biskup* ▫ Naywyžřijij kněz/ biskup ▫ Pontificatus, us ▫ *najvyššího kněze úřad neb stav* ▫ Naywyžřijijho Kněze vřad/ neb řtaw ▫ Pontificalis, le ▫ *co nejvyššímu knězi přináleží* ▫ Co naywyžřijijmu Knězy přináležíj ▫ Pontificius, a, um, ferè idem. Ius pontificium ▫ *duchovní právo* ▫ Duchownij práwo ▫ Pontia ▫ *vostrov v moři Tyrreno, nedaleko od Palmarie* ▫ Wořtrow w moři Tyrreno/ nedaleko od Palmarie ▫ Pontina palus ▫ *jezero v Itáli, při Forum Appium* ▫ Gezero w Itáli/ při Forum Appium
- Pontus**, gene. mařcu. ▫ *moře od Bosphoru Thracio, až do moře, jenž slove Meotis* ▫ Moře od Bosphoru Thracio/ až do Moře/ genž slowe Meotis ▫ alias Euxinus. Sed abufiue, pro quouis mari ponitur. Item, Pontus ▫ *krajina v Azí, dotýká se Armenie, Kolchide až do moře Euxinum* ▫ Kragina w Azij/ dotýká se Armenye/ Colchide až do Moře Euxinum ▫ uel Pontum ▫ *někdy slavné království Mithridata* ▫ někdy slawné Králowřtíj Mithridata ▫ Ponticus, a, um ▫ *co odtud jest* ▫ Co odtud geřt ▫ Nux pontica ▫ *lézkový vořeč* ▫ Lézkowý wořeč
- Popa**, gene. foemi. ▫ *kdo obětní hovada prodává neb tepe* ▫ Kdo obětnij howada prodává/ neb tepe ▫ Metapho ▫ *tučnost* ▫ Tučnořt ▫ Popona ▫ *mastná mast* ▫ Mařtná mařt ▫ Popanum, pen. cor. ▫ *široký mazanec, obětní koláč* ▫ Šřiroký mazanec/ Obětnij koláč
- | **Popina**, gene. foemi. pen. prod. ▫ *svobodná kuchyně, obecná kuchyně* ▫ Swobodná kuchyně/ obecná kuchyně ▫ Popinalis, le ▫ *co k kuchyni přisluři* ▫ Co k kuchyni přisluřij ▫ Popino, onis ▫ *hodovník, žráč, vožralec* ▫ Hodownijk/ žráč/ wožralec ▫ Popinor, aris ▫ *hoduji, kvasím, vožírám se* ▫ Hodugi/ kwarým/ wožijrám se ▫ Popinatio ▫ *hodování, vožírání* ▫ Hodowánij/ wožijránij
- Poples**, gene. mařc. ▫ *koleno, okrouhlost, čeřka* ▫ Koleno/ okrauhlořt/ čeřka
- Popyřma**, gene. neut. ▫ *pofoukání a hlazení rukama, když se plachých a buojných koní dotýkáme* ▫ Poffaukánij¹⁹²/ a hlazenj rukama/ když se plachých a buogných konij dotýkáme ▫ Item ▫ *vřelike foukání neb sypění* ▫ Wřelike řfaukánij neb řypěníj
- Populus**, prima lon. gene. foem. ▫ *topol* ▫ Topol ▫ Populeus, a, um ▫ *topolový* ▫ Topolowý ▫ Populetum ▫ *topolový les* ▫ Topolowý les ▫ Populnus, idem quod Populeus
- Populus**, prima cor. gene. mařc. ▫ *veřkeren měřtřký lid v každém měřtě* ▫ Weřkeren měřřtký lid w každém měřtě ▫ In plurali ▫ *lidé* ▫ Lidé ▫ Popellus, dimi. ▫ *malý lid* ▫ Malý lid ▫ Popularis, e ▫ *co lidu přisluři neb lidu příjemné jest* ▫ Co lidu přisluřij/ neb Lidu přijgemné geřt ▫ Item ▫ *spoluměřřtan* ▫ Spolu měřřřtan ▫ Et Popularis ▫ *prořřtý, obecný* ▫ Prořřtý/ obecný ▫ Praeřřtat diuitem eřře ac popularem, quam nobilem et mendicum ▫ *lépe jest bohatým a prořřtým člověkem beřřti nežli uořeným a žebrákem* ▫ Lépe geřřt boha-

Ooo3rb

¹⁹² Poffaukánij] Pfflaukánij *tisk*

tým a prostým Czlowěkem beyti/ nežli Vrozeným a žebrákem ◻ Nihil tam populare, quam bonitas, Cicero ◻ *nic není tak milé a příjemné lidu jako dobrota* ◻ Nic není tak milé a přijemné lidu/ jako dobrota ◻ Popularitas ◻ *přívětivost* ◻ Přijwětivoft ◻ Populariter, aduerbium ◻ *přívětivě neb štědře, obecně neb prostě* ◻ Přijwětiwě/ neb štědře/ obecně neb prostě ◻ Populatim, idem. Populofus, a, um ◻ *lidný* ◻ Lidný ◻ Populonia ◻ *město v Hetruri* ◻ Město w Hetrurij ◻ Populo, as, et Popolor, aris | ◻ *utrácím, hubím, беру, loupím plundruji* ◻ Vtrácým/ hubijm/ беру/ laupijm plundrugij ◻ Populatio ◻ *plundrování, pohubení* ◻ Plundrowánij/ pohubenij ◻ Populationem prohibere ◻ *plundrování zastaviti, nedopustiti* ◻ Plundrowánij zařtawiti/ nedopuřtiti ◻ Populabundus, a, um ◻ *útratný, pohubný, plénivý* ◻ Vtratný/ pohubný/ pléniwý ◻ Depopolor, idem quod simplex

Ooo3va

Porcus, gene. mafcu. ◻ *vepř, pitomá svině* ◻ Wepř/ pitomá řwině ◻ Porca ◻ *prasná svině* ◻ Prasná řwině ◻ Et Porca in agris ◻ *vyveřšení rolí neb vysazení záhonu mezi dvěma brázdami* ◻ Wywayřřenij rolý/ neb wyřazenij/ záhonu mezy dvěma brázdami ◻ Item, In hortis porca ◻ *zahrádka, kde koření řázejí a rozřívají* ◻ Zahrádka kde kořenij řázegij/ a rozřýwagij ◻ Porcellus, diminutium ◻ *prase neb malé prasátko, svinka* ◻ Prasfe/ neb malé prasátko/ Swinka ◻ Porcus Troianus ◻ *upečené prase ptáky neb jiným masem nadiwané* ◻ Vpečené prasfe/ ptáky neb giným masem nadiwané ◻ Porceta ◻ *svině, která se jednou toliko voprasila* ◻ Swině/ která ře gednau toliko woprasřyla ◻ Porcinus, a, um ◻ *vepřový* ◻ Wepřowý ◻ Porcarius ◻ *sviňák* ◻ Swiňák ◻ Subulcus, Porcius, et Porcia ◻ *sou jména některých římských roduow* ◻ Sau gména některých Řřijmřkých roduow ◻ Porceo, es ◻ *překážím, odháním* ◻ Překážijm/ odhánijm ◻ Porculator ◻ *sviňář, svinský zpráwce* ◻ Swiňář/ řwinřký zpráwce

Pori, gene. mafc. ◻ *potní dírky* ◻ Potnij dijrky ◻ Sed Porus, prima lon. ◻ *třící kámen, kterým trou* ◻ Třijcý kámen/ kterým trou ◻ graecè Tophus

Porphyra, gene. foemi. latinè Purpura ◻ *řarlatová barva* ◻ řarlatowá barwa ◻ Vnde Porphyris ◻ *řarlatové roucho* ◻ řarlatowé rauchó ◻ Porphyriacus, a, um ◻ *řarlatný* ◻ řarlatný ◻ Porphyrites ◻ *drahý kámen řarlatné barvy s bílými wočky* ◻ Drahý kámen/ řarlatné barwy s bílými wočky

Porricio, Vide Iaio

Porrigo, Quaere Rego, et Porrectio

| **Porrigo**, pen. prod. inis, gene. foemini. ◻ *řupinowatost, strupy mezi vlasmi hlavy, brady neb obočí, liřej* ◻ řupinowatořt/ řtrupy mezy wlasmi hlawy/ brady neb obočij/ liřeg ◻ Item ◻ *uhřivost* ◻ Vhřiwofřt ◻ Porriginofus, a, um ◻ *liřejowatý, lupowatý, řupinowatý, uhřiwý, chrastawý* ◻ Liřegowatý/ lupowatý/ řupinowatý/ vyhřiwý/ chrařtawý

Ooo3vb

Porrò, aduerbium ◻ *jistě* ◻ Giřtě ◻ Certè ◻ *neb dále, před se, říře* ◻ Neb dále/ předře/ řřijře ◻ Si ire porrò pergas, Liuius ◻ *kdyby chtěl před se a dále řiti* ◻ Kdyby chtěl předře a dále giřti ◻ Vt quiescant porrò, Terent ◻ *aby potom dále pokoj měli* ◻ Aby potom dále po-

kog měli ▫ Item, coniunctio, et significat ▫ *ale* ▫ Ale ▫ Autem. Nunnunquam expletiva particula est

Porrum, in singula. neut. in plura maf. ▫ *por* ▫ Porr ▫ Porraceus, a, um ▫ *co porovú barvu má* ▫ Co Porrovú barwu má ▫ Porrum sectium ▫ *vošlejšch* ▫ Woffleych

Porfena, gene. mafcu. penul. cor. ▫ *král Hetruských, kterýž město Řím byl oblehl* ▫ Král Hetruských/ kterýž Město Ržijm byl oblehl

Porta, Vide Porto

Portendo, Require Tendo

Portentum, et **Portentofus**, ibidem

Porthmeus, disyllabum, gene. mafc. latinè Portitor ▫ *přivozník, kdo přes vodu převozuje* ▫ Přivozník/ kdo přes vodu přewozuge

Porticus, gene. foemi ▫ *ústupek, přístřeší, sínce, místo pro déšť, na kterém se lidé procházejí* ▫ Vřtupek/ přijřřěšij/ řýnce/ místo pro déšť/ na kterém se lidé procházegij ▫ Porticula ▫ *přístřešíčko, kobka* ▫ Přijřřěšijčko/ kobka

Portio, onis, gene. foem. ▫ *částka, kus* ▫ Čžáštka/ kus ▫ Potiuncula, diminuti. ▫ *kousek* ▫ Kaufek ▫ Et Proportio ▫ *přirovnání, připodobnění* ▫ Přirovnánij/ připodobněnij

Portifculus, gene. mafcu. ▫ *zprávce a vrchní nad těmi, kteříž vesly táhnou* ▫ Zprávce/ a | wrchnij nad těmi/ kteříž welly táhnau

Ooo4ra

Porto, as, aui ▫ *nesu, vynáším* ▫ Nefu/ wynášijm ▫ Portitor ▫ *nosič, přivozník neb cla vyběrač, celný* ▫ Nofýč/ přijwoznijk/ neb Cla wyběrač/ Celný ▫ Porta ▫ *brána, fortna* ▫ Brána/ ffortna ▫ Portula, diminutium ▫ *bránka, fortnička* ▫ Bránka/ ffortnička ▫ Portorium ▫ *záplatek od přivozu, od převezení neb dávaní cla na břehu* ▫ Záplatek od přijwozu/ od přewezení/ neb dáwanij cla na břehu ▫ Porta decumana, Vide supra in dictione Decem. Portabilis, le ▫ *nesitedlný, co může neseno býti* ▫ Nefytedlný/ co může nefeno býti ▫ Portatilis, idem. Importabilis, le ▫ *nesnesitedlný* ▫ Nefnefytedlný ▫ Portatus, us ▫ *nošení* ▫ Noffenij ▫ Com: Adporto ▫ *přináším neb nosím* ▫ Přinášijm/ neb nořým ▫ Afporto ▫ *odnáším* ▫ Odnášijm ▫ Comporto ▫ *na hromadu snáším* ▫ Na hromadu řnášijm ▫ Deporto ▫ *nesu neb vezu přeč, zanáším* ▫ Nefu/ neb wezu přeč/ zanášijm ▫ Exporto ▫ *vynáším* ▫ Wynášijm ▫ Importo ▫ *vnáším neb vezu tam, přivozují, přinaším* ▫ Wnášijm/ neb wezu tam/ přiwozugi/ přinášijm ▫ Reporto ▫ *nesu neb přináším zase* ▫ Nefu/ neb přinášijm zase ▫ Supporto ▫ *podnáším, snáším* ▫ Podnášijm/ řnášijm ▫ Transporto ▫ *přenáším* ▫ Přenášijm

Portulaca, gene. foemi. ▫ *kuří noha, svaté Maří dětel* ▫ Kuřij noha/ řwaté Mařij dětel ▫ herba est

Portus, gene. mafculi. ▫ *břeh, mořský přívóz* ▫ Břeh/ mořský přijwoz ▫ In portu nauigare ▫ *v bezpečnosti býti* ▫ Wbezpečensřwij býti ▫ Portunus, uel Portumnus ▫ *buoh plavcův a mořských břehuov* ▫ Buoh plawcůw a Mořských břehuow ▫ aliàs Palemon, et Melicerta. Portunalia ▫ *svátkové toho boha* ▫ Swátkowé toho Boha ▫ Portuofus, a, um ▫

břehovatý, co mnoho břehuov neb přívozuov má ▫ *Břehowatý/ co mnoho břehuow neb přijwozuow má* ▫ *Importuofus, a, um* ▫ *co nemá příhodného přívozu* ▫ *Co nemá příhodného přijwozu* ▫ *Opportunus, a, um. pen. pro.* | ▫ *zpuosobný, příhodný, příslušný* ▫ *Zpuofobný/ příjhdný/ příjfluffný* ▫ *Opportunitas* ▫ *příhodnost, zpuosobnost* ▫ *Příjhdnoft/ zpuofobnoft* ▫ *Opportunè, aduerbium* ▫ *náležitě, příhodně, včasně* ▫ *Náležitě/ příjhdně/ wčasně* ▫ *Importunus, a, um* ▫ *nezpuosobný, nepříhodný, nevčasný, nevhodný, nezbedný* ▫ *Nezpuofobný/ nepříjhdný/ newčasný/ newhodný/ nezbedný* ▫ *Importunitas* ▫ *nezpuosobnost, nepříhodnost, nezbednost, povyk* ▫ *Nezpuofobnoft/ nepříjhdnoft/ nezbednoft/ powyk*

Ooo4rb

Pofca, gene. foemi. ▫ *mest jablečný, víno zadní* ▫ *Meft yablečný/ wijno zadnij* ▫ *aliàs Lora*
Pofco, is, popofci ▫ *žádám neb míti chci, co mi slušně a z povinnosti náleží* ▫ *Ziádám/ neb miji chcy/ co mi fluffně a z powinnosti náležij* ▫ *Cum duobus accusatiuis. Parentes precium pro sepultura liberorum pofcit, Cicero* ▫ *chce míti záplatu od rodičuov za pohřeb dítek* ▫ *Chce miji záplatu od rodičuow za pohřeb dijtek* ▫ *Significat etiam Prouocare, Pofcere in certamen* ▫ *pobízeti neb ponoukati k bitvě* ▫ *Pobijzeti neb ponaukati k bitvě* ▫ *Aliquando idem quod accufo. Compofi: Depofco et Expofo* ▫ *velmi žádám* ▫ *Welmi žádám* ▫ *Repofo* ▫ *zase míti chci* ▫ *Zafe miji chcy*

Pofideo, es, poffedi, poffeffum ▫ *vládnú, mám v své moci* ▫ *Wládnu/ mám w své mocy* ▫ *Poffeffio* ▫ *vládařství neb věc opanovaná* ▫ *Wládařftwij/ neb věc opanovaná* ▫ *Vnde in poffeffionem mittere* ▫ *věci některé podle práva postoupiti* ▫ *Wěcy některé podle práva poftaupiti* ▫ *Poffeffor* ▫ *vládař* ▫ *Wládař* ▫ *Poffeffiuis, a, um* ▫ *vládnúci* ▫ *Wládnúcy* ▫ *Vide infra Sedeo*

Pofibilis, le ▫ *možný* ▫ *Možný* ▫ *Impofoibilis, le* ▫ *nemožný* ▫ *Nemožný* ▫ *Impofoibilitas* ▫ *nemožnost* ▫ *Nemožnoft*

Poffum, Vide Sum

Post, praepofitio ▫ *posléz, zzadu* ▫ *Posléz/ z zadu* ▫ *Post principia, Terentius* ▫ *nazad* ▫ *Nazad* ▫ *Post | homines natos, et post hominum memoriam* ▫ *dokud lidé na světě budou,*
za lidské paměti ▫ *Dokud Lidé na fwětě budau/ Za lidké paměti* ▫ *Aliquando aduerbium est, et significat idem quod Poftea* ▫ *potom* ▫ *Potom* ▫ *Poft hac, et Poftmodum ferè idem* ▫ *potomně* ▫ *Potomně* ▫ *Poftquam* ▫ *potom když, poněwadž* ▫ *Potom když/ poněwadž* ▫ *Pofterior* ▫ *potomnější, zadnější* ▫ *Potomněgflij/ zadněgflij* ▫ *Poftremus* ▫ *najzadnější* ▫ *Nayzadněgflij* ▫ *Pofterius, aduerbium* ▫ *potomnějí, k posledku, pozdějí* ▫ *Potomněgij/ k posledku/ pozděgij* ▫ *Poftremum* ▫ *posléz* ▫ *Naypolléz* ▫ *Poftremò, idem. Pofteritas* ▫ *potomnost, potomci* ▫ *Potomnoft/ potomcy* ▫ *Pofterus, a, um* ▫ *potomní, poslední* ▫ *Potomnij/ poslednij* ▫ *Poftera dies* ▫ *potomní den* ▫ *Potomnij den* ▫ *In pofterum prouidere* ▫ *na potomní čas opatřiti se* ▫ *Na potomnij čas opatřiti se* ▫ *Pofteri, plurale tantum* ▫ *potomci* ▫ *Potomcy* ▫ *Praepofterus, a, um* ▫ *opáční, pozadní, zmatečný, poslední* ▫ *Opáčníj/ pozadnij/ zmatečný/ poslednij* ▫ *Pofthumus, a, um* ▫ *budoucní, po-*

Ooo4va

tomní ▫ Budaucnij/ potomnij ▫ Posthabeo ▫ *nazad stavím, opomítám, nedbám, zanechávám* ▫ Na zad stawijm/ opomijám/ nedbám/ zanechávám ▫ Postfero ▫ *málo vážím, mám za věc poslední* ▫ Málo vážijm/ mám za věc poslední ▫ Sic Postpono ▫ *zadu stavím, lehce vážím* ▫ Zadu stawijm/ lehce vážijm ▫ Et Posticus, a, um ▫ *pozadní* ▫ Pozadnij ▫ Posticulum ▫ *malé zadní dveře* ▫ Malé zadnij dveře ▫ Postilena ▫ *zadní příprava neb nádoby na sedle, pochvy* ▫ Zadnij příprawa/ neb nádobij na sedle/ pochwy ▫ Postis ▫ *svršek na dveřech, veřeje* ▫ Swršlek na dveřech/ weřeje ▫ Postliminium Vide Limen

Postomis ▫ *krabuška, kterou koňům na hubu věšejí, neb udidla, náhubek* ▫ Krabuška/ ktera u koňům na hubu věšegij/ neb vdidla/ náhubek

Postridiè ▫ *nazajtrí* ▫ Na zaytrij ▫ Vide in dictione Dies

| **Postulo**, as, aui ▫ *chci míti, chci svému neb žádám* ▫ Chcy mijti/ chcy fwému/ neb žádám ▫ Res ita postulat ▫ *potřeba toho žádá* ▫ Potřeba toho žádá ▫ Etiam nunc me subducere istis dictis postulas ▫ *chceš mne také nyní těmito řečmi podvesti* ▫ Chceš mne také nyní těmito řečmi podwefti ▫ Terent: Qui hero ex sententia feruire postulat, id est, uult, Plautus ▫ *kterýž pánu podle wuole jeho sloužiti chce* ▫ Kterýž Pánu podle wuole geho slaužiti chce ▫ Aliquando cum genituo significat ▫ *obžalují* ▫ Obžalugi ▫ Postulabo te iniuriarum ▫ *chci tě obžalovati, obwinniti pro křiwdu neb ublížení* ▫ Chcy tě obžalowati/ obwinniti/ pro křiwdu/ neb vblíženi ▫ Postulatus, us, gene. masc. ▫ *požadání, žádost* ▫ Požadani/ žádost ▫ Postulatio, idem, et Postulatum, gener. neut. Expostulo ▫ *vadím se slovy s někým neb toužím z strany neb pro ublížení* ▫ Wadijm se slowy s někým/ neb taužijm z strany neb pro vblíženi ▫ Hinc Expostulatio ▫ *domlouvání, sváda, toužení, přísné upomínání* ▫ Domlawánij/ fwáda/ tauženi/ příjfné vpomijnánij

Ooo4vb

Potens, Vide Sum

Potestas, gene. foemi. ▫ *moc, možnost* ▫ Moc/ možnosť ▫ Item ▫ *rozum* ▫ Rozum ▫ Exire de potestate ▫ *nebýti při rozumu* ▫ Nebýti při rozumu ▫ Dare et facere potestate ▫ *dopustiti, povoliti* ▫ Dopustiti/ powoliti

Potidaea, gene. foemi. ▫ *město v Macedonii, na pomezí Thracie* ▫ Město w Macedonij/ na pomezí Thracye

Potior, iris, potitus sum, partim tertiae, partim quartae coniugationis ▫ *mám v moci, vládnou neb opanují, docházím* ▫ Mám w mocy/ vládnou/ neb opanugi/ docházým ▫ Item ▫ *užívám, mám v užívání* ▫ Vžijwám/ mám w vžijwánij ▫ Confruitur cum genituo, ablatiuo, et etiam accusatiuo. Ciuitas Atheniensium, dum ea rerum potita est, Cice ▫ *dokud Athenienští zpravování v své moci měli* ▫ Dokud Athelnyenstij zprawovánj w fwé mocý měli ▫ Hostibus uiuis potiti sunt, Caesar ▫ *nepřátely živé pod svou moc podmanili* ▫ Nepřátely žiwé pod swau moc podmanili ▫ Hic potitur gaudio, Terent ▫ *tento užívá radosti* ▫ Tento vžijwá radosti ▫ Potis ▫ *mocný* ▫ Mocný ▫ Potis sum ▫ *mohu* ▫ Mohu

Ppp1ra

Potior, oris, comparatiuus, gene. com. ▫ *lepší* ▫ Lepšij ▫ Potibimus, a, um ▫ *najlepší, najznamenitější, najpřednější* ▫ Naylepšij/ nayznamenitěgšij/ naypředněgšij ▫ Potius,

aduerbium ◻ *mnohem více, raději* ◻ Mnohem wijce/ raděgij ◻ Potiβimè ◻ *předkem, naj-
víc* ◻ Předkem/ naywijc ◻ Potiβimum, idem

Potina, gene. foemi. ◻ *město v Beotii, nedaleko od Thabae* ◻ Město w Beotij/ nedaleko od Thebae

Poto, as, aui, potatum, et potum ◻ *piji* ◻ Pigi ◻ Potito, as, frequentati. ◻ *velmi piji* ◻ Welmi pigi ◻ Potus, a, um, participium, actiuae et paβiuae significationis ◻ *co jest pilo neb pito jest* ◻ Co geft pilo/ neb pito geft ◻ Benè potus est ◻ *dobře se napil* ◻ Dobře se napil ◻ Potus, us, nomen quartae declinationis ◻ *trank neb nápoj* ◻ Trank/ neb nápoj ◻ Potio, onis, idem ◻ *neb lékařský trank* ◻ Neb lékařský trank ◻ Potator ◻ *pitel* ◻ Pitel ◻ Potatio ◻ *pití, řadování* ◻ Pitij/ řadování ◻ Potorius, a, um ◻ *co k nápoji neb ku pití přísluší* ◻ Co k nápoji/ neb ku pitij přísluffij ◻ Vas potorium ◻ *picí nádoba* ◻ Picý nádoba ◻ Potiono, as ◻ *dávám píti, napájím* ◻ Dávám pijti/ napáigijm ◻ Potabilis, le ◻ *pitedlný* ◻ Pitedlný ◻ Potitius ◻ *obět Herkulis v Římě* ◻ Obět Herkulis w Ržijmè ◻ Et Potitia familia ◻ *to pokolení, ten rod* ◻ To pokolenij/ ten rod ◻ Composita, Adpoto, pen. prod. ◻ *mnoho piji* ◻ Mnoho pigi ◻ Compoto ◻ *spolupiji, řaduji, cechuji* ◻ Spolu pigi/ řadugi/ cechugi ◻ Vnde Compotor, pen. prod. ◻ *spoluřadovník* ◻ Spolu řadownijk ◻ Et Compotrix ◻ *spolu řadovatelkyně neb řadovnice, kvasitelka* ◻ Spolu | řadowatelkyně/ neb řadownice/ kwafy-
telka ◻ Compotatio ◻ *spoluřadování* ◻ Spolu řadování ◻ Epoto ◻ *vypijím* ◻ Wypigijm ◻ Perpoto ◻ *napájím se, čistě piji* ◻ Napáigijm se/ čistě pigi

Ppp1rb

PR

Prae, praepositio ◻ *před, nad neb pro* ◻ Před/ nad/ neb pro ◻ Prae cunctis ◻ *mimo všechny* ◻ Mimo wšlecky ◻ Prae metu ◻ *pro strach* ◻ Pro strach ◻ Item, Prae se caeteros contemnit ◻ *kromě sebe jinými všemi pohrdá* ◻ Kromě sebe/ ginými wšlemi pohrdá ◻ In compositione nonnunquam auget. Praedulce ◻ *velmi sladké etc.* ◻ Welmi sladké etc.

Praebeo, es, bui, bitum ◻ *podávám, dávám* ◻ Podávám/ dávám ◻ Item ◻ *ukazuji neb činím* ◻ Vkazugi/ neb činijm ◻ Serum, haud illiberalem praebes te, Terenti: ◻ *ukazuješ se jako statečný služebník* ◻ Vkazugefs se jako statečný služebnijk

Praecaueo, Vide Caueo

Praecedo, Vide Cedo

Praecello, Vide Cello

Praecentio ◻ *předzpěvování* ◻ Předzpěwování ◻ Praecentor ◻ *předzpěvák, kdo napřed zpívá a začíná zpívání* ◻ Předzpěwák/ kdo napřed zpijwá/ a začíná zpijwanij

Praeceps, gene. om. ◻ *náhlý, nádherný* ◻ Náhlý/ nádherný ◻ Item, Praeceptus ◻ *pospěšný, rychlý* ◻ Pospěšný/ rychlý ◻ Praeceptus uia ◻ *příkrá cesta* ◻ Příjkrá cesta ◻ Praeceptus homo ◻ *náhlý, kvapný člověk* ◻ Náhlý/ kwapný Czlowěk ◻ Praecipitem dare ◻ *doluov*

po hlavě strčiti, sraziti ▫ Doluow pohlawě štrčiti/ frazyti ▫ Praecipitium ▫ *příkré místo* ▫ Příjkré mijšto ▫ Praecipito, as ▫ *házím doluow náhle neb strkám* ▫ Házým doluow náhle/ neb štrkám ▫ Item ▫ *chvátám* ▫ Chwátám ▫ tam actiuè, quam neutraliter significat. Praecipitante Republica ▫ *když obec náhle padla* ▫ Když obec náhle padla ▫ Praecipitanter, aduerbium ▫ *kvapně, nerozmyslně, náhle* ▫ Kwapně/ nerozmyslně/ náhle

| **Praeceptum**, Vide Capió

Ppp1va

Praecerpo, Vide Carpo

Praecidaneus, a, um ▫ *co zabito a obětováno bejvá* ▫ Co zabito a obětováno beywá ▫ Hinc Ferae praecidaneae

Praecido, Vide Caedo

Praecingo, Vide Cingo

Praecipio, Vide Capió

Praecipuus, a, um ▫ *přední, najznamenitější, najhlavnější* ▫ Přednij/ nayznamenitěgšij/ nayhlawněgšij ▫ Praecipuè, aduerbium ▫ *najpřednější, nejvíce* ▫ Naypředněgij/ naywijce

Praecludo, Vide Claudio

Praecognitus, a, um ▫ *prvé poznáný* ▫ Prwé poznáný

Praeco, onis, gene. mafcu. ▫ *hlasitel, zvěstovatel* ▫ Hlafytel/ zwěstowatel ▫ Praeconium ▫ *vyhlášení* ▫ Wyhláffenij ▫ Item ▫ *vychvalování* ▫ Wychwalowánij ▫ Praeconium facere ▫ *vyhlasitelem bejti, vyhlašovati* ▫ Wyhlaftytelem beyti/ vyhlašowati

Praecordia, gene. neut. plurale tantum ▫ *branice, vosrdí* ▫ Branice/ wofrdij ▫ Praecordium ▫ *duolek u srdce* ▫ Duolek v frdce

Praecurro, Vide Curro

Praecox, Vide Coquo

Praeda, gene. foemi. ▫ *loupež, kořist* ▫ Laupež/ kořišt ▫ Praedam facere ▫ *loupiti, kořist bráti* ▫ Laupiti/ kořišt bráti ▫ Praedo, onis ▫ *loupežník, zhoubce* ▫ Laupežnij/ zhaubce ▫ Praedator, idem. Praedaceus, et Praedatitius, a, um ▫ *loupežnický, co z loupeže jest* ▫ Laupežnický / co z loupeže gest ▫ Praedabundus ▫ *loupežní* ▫ Laupežnij ▫ Praedor, aris ▫ *loupím* ▫ Laupijm ▫ Depraedor, idem

Praedefinatio, Vide supra Defino

Praedico, et **Praedicatio**, et **Praedicatum**, Vide in dictione Dico, supra

Praeditus, a, um, Participium sine uerbo ▫ *obdařený, okrášlený* ▫ Obdařený/ okrášlený

Praedium, gene. neut. ▫ *statek pozemský, popoluží, díl pole při městě neb někde v kraji* ▫ Statek pozem|ský/ popolužij/ dijl pole při Měště neb někde w kragi ▫ ferè idem quod fundus. Praedium optimo iure, hoc est, immune ▫ *svobodné zboží, bez platu* ▫ Swobodné zboží/ bez platu ▫ Praediolum ▫ *malé zbožíčko* ▫ Malé zbožíčko ▫ Praediatorius, a, um ▫ *co k takovému pozemskému zboží přísluší* ▫ Co k takowému pozemskému zboží příslušij ▫ Praediator ▫ *někdo zprávný v těch jednáních, kteréž k takovým pozemským stat-*

Ppp1vb

kuom a vládnutím příslušejí ▫ Někdo zpráwný w těch gednáníjch/ kteréž k takowým pozemským statkuom a vládnutíjm příjfluffegij

Praeco, Vide Eo

Praefatio, Vide Faris

Praefectus, Vide Facio

Praefica, Require Facio

Praefinio ▫ *ukladám, prvé vyměřuji* ▫ Vkladám/ prvé vyměřugi

Praefoco, as, pen. prod. ▫ *zadušuji, zaškrucuji* ▫ Zaduffugi/ zaškrucugi ▫ Praefocatio ▫ *zadušení, zaškrčení* ▫ Zaduffenij/ zaškrčenij

Praefractus, Vide Frango

Praefurnium, Require furnus

Praegnans, gene. foemi. ▫ *těhotná* ▫ Těhotná ▫ Praegnatio ▫ *těhotnost, obtížení* ▫ Těhotnost/ obtijženíj

Praeguſto, Vide Guſto

Praegredior, Vide Grador

Praehendo, is, uel **Praendo**, di, praehensum ▫ *chytám, popadám, lapám* ▫ Chytám/ popadám/ lapám ▫ Praehensio, as, frequentatiuum, uel potius, Praensio, as ▫ *často lapám, napomínám* ▫ Často lapám/ napomínám ▫ Propriè Petitorum magistratus. Praensatio ▫ *brání, chytání těch, kteříž poctivosti neb úřadu žádají* ▫ Bránij/ chytáníj/ těch kteříž poctiwosti neb vřadu žádagij ▫ Praehendo, ſignificat etiam Capió ▫ *jímám, jako vězně беру* ▫ Gijmám/ yako wězně беру ▫ Appraehendo ▫ *uchycuji, chytám, popadám neb lapám, dosahuji, dobře rozumím* ▫ Vchycugi/ chytám/ popadám/ neb lapám/ doſahugi/ dobře rozumíjm ▫ Compraehendo ▫ *beru, jímám, spolu lapám, v hromadu spojuji, obsahuji* ▫ Beru/ gijmám/ spolu lapám/ whromadu ſpogugi/ obſahugi ▫ Compraehensio ▫ *jímání, obsažení* ▫ Gijmánij/ obſaženíj ▫ Depraehendo ▫ *jímám, sahám neb lapám, tajně, nenadále popadám, nalézám, zvidám* ▫ Gijmám/ ſahám/ neb lapám/ tagně/ nenadále popadám/ nalézám/ zwidám ▫ Repraehendo ▫ *zase ujímám* ▫ Zaſe vgijmám ▫ Item ▫ *haním, tresci, kárám* ▫ Haníjm/ trescy/ kárám ▫ Repraehensio ▫ *hanění neb trestání slovy, káraní, domlouvání, ſtrafování* ▫ Haněníj/ neb trestáníj ſlowy/ Káranij/ domlawáníj/ ſtraffováníj

Ppp2ra

Praeiudicium, Vide Iudex

Praelego, Vide Lego

Praelim, gene. neu. ▫ *bitva váleční, boj* ▫ Bitwa wálečníj/ bog ▫ Praelialis, e ▫ *co k boji přísluší* ▫ Co k bogi příſluſij ▫ Praeliales dies ▫ *dnové, v nichžto se měli biti* ▫ Dnowé/ w nichžto ſe měli bijti ▫ Praelior, aris ▫ *bojuji, potejkám se* ▫ Bogugi/ poteykám ſe

Praeludium, Vide Ludo

Praelum, gene. neut. ▫ *dřevo presní, kláda presovní, dřevo, kteréž dolův tiskne* ▫ Dřevo pref-nij/ kláda prefownij/ dřewo/ kteréž dolůw tífkne ▫ Aliquando ▫ *za pres neb presownici* ▫ za Pres neb prefownicy

Praemeditatio, Vide Meditor

Praemitto, Vide Mitto

Praemium, gene. neut. ▫ *odplata, kteráž se vítěziteluom dává, neb kdo nětco znamenitého dovedl, dar za bojování* ▫ Odplata/ kteráž se wjítěziteluom dává/ neb kdo nětco znamenitého dowedl/ dar za bogowánij

Praemoneo, Vide Moneo

Praemonstro, Vide Monstro

Praemunio, Vide Munio

Praeneste, gene. neut. ▫ *město v Itáli bylo, nedaleko od Říma* ▫ Město w Itáli bylo nedaleko od Ržijma ▫ Vnde Praenestinus, a, um ▫ *co odtud jest* ▫ Co odtud gest| ▫ Nux praenestina ▫ *lézkový vořech* ▫ Lézkový wořech

Ppp2rb

Praenomen, Vide Nomen

Praenuntio, Vide Nuntio

Praeoccupo, Vide Occupo

Praeparatio, Vide Paro

Praepedio, Vide Pes

Praepes, gene. om. ▫ *rychlý, velmi prudký, hbitý, předchoze, předchůdce* ▫ Rychlý/ velmi prudký/ hbitý/ předchoze/ předchůdce ▫ Nam Praepetere significat (ut Festus ait) ante ire ▫ *předcházeti* ▫ Předcházeti ▫ Hinc Praepetes aues ▫ *ptáci, kteříž před těmi letěli, z nichžto Auspicia bráti chtěli* ▫ Ptácy/ kteříž před těmi letěli/ z nichžto Aufpicia bráti chtěli ▫ Sed abusuè pro omnibus auibus

Praepollo, Vide Polleo

Praepondero, Vide Pondus

Praepofitus, Vide Pono

Praeposterus, Require Post

Praeputium, gener. neut. ▫ *neobřížka, přední kožka na mužském oudu* ▫ Neobřížka/ přednij kožka na mužském audu ▫ Metonymicos, Gentiles ▫ *pohané* ▫ Pohané

Praeripio, Vide Rapio

Praerogo, Vide Rogo

Praeruptus, a, um ▫ *doluov stržený, z vysoka nakloněný* ▫ Doluow stržený/ z wyfoka nakloněný

Praes, dis, gene. mařc. ▫ *rukojmě, kdo přiříká* ▫ Rukojmě/ kdo přiříjká ▫ Propriè ▫ *v těch věcech, kteréž se peněz a zboží dotýkají* ▫ W těch věcech/ kteréž se peněz a zboží dotýkají ▫ Vnde Interpres ▫ *tlumač* ▫ Tlumač ▫ Vide supra

Praefagio, Vide Sagax

Praescius, Vide Scio

Praescribo, Require Scribo

Praefegmen, gene. neut. ◻ *odřezek* ◻ Odřezek ◻ Vnguium praefegmina ◻ *obřezci nehtuov* ◻
Obřezcy nehtuow

Praefens, Et **Praefentia**. Vide Sum

| **Praefento**, as, aui ◻ *stavím, činím přítomná* ◻ Stawijm/ činijm přijtomná ◻ Repraefento,
as ◻ *zase přítomná činím, ukazuji, postavuji, vyznamenávám* ◻ Zasfe přijtomná činijm/
vkazugi/ poštawugi/ wyznamenávám

Ppp2va

Praefepe, gene. neut. Item, Praefepes, gene. foemi. ◻ *chlév* ◻ Chléw ◻ Praefepium ◻ *jesle* ◻
Gefle ◻ In stabulo fint ampla praefepia, Columella

Praefes, Vide Sedeo

Praefertim, aduerbi. ◻ *předkem, zvláště, nejvíce* ◻ Předkem/ zwláště/ naywijce

Praefidio, **Praefidium**, Vide Sedeo

Praefsto, **Praefstabilis**, Vide Sto

Praefter, gene. mafc. ◻ *jedovatý had* ◻ Gedowatý had ◻ Item ◻ *pálivý, prudký vítr* ◻ Páliwý/
prudký wijtr

Praefstigmium, gen. neut. Praefstigmiae, arum, plurale ◻ *omámení u vidění, obluda, očarování* ◻
Omámenij v widění/ obluda/ očarowánij ◻ Praefstigmator ◻ *mamitel, kajklíř, čarodějník* ◻
Mamitel/ kayklýř/ čaroděgnijk

Praefstò, aduerbium ◻ *přítomně, pohotově* ◻ Přijtomně/ pohotowě ◻ Praefstò sum ◻ *přítomen*
sem neb ted' sem ◻ Přijtomen sem/ neb ted' sem ◻ Item ◻ *napomáhám* ◻ Napomáhám ◻
Multis praefstò fuit ◻ *mnohým napomáhal, napomocen byl* ◻ Mnohým napomáhal/ napo-
mocen byl

Praefstolor, aris, atus sum, pen. cor. ◻ *čekám neb poslušen sem, očekávám* ◻ Cžekám/ neb
posluffen sem/ očekávám

Praefsul, gene. mafculi. ◻ *přední mezi kněžími Marsovými, kteříž Salí slouli, přední skočec* ◻
Přednij mezy Kněžijmi Marfowými/ kteříž Salij flauli/ přednij lkočec ◻ Praefsulatus,
us ◻ *stav, duostojenství neb úřad jeho* ◻ Staw/ duostogenftwij neb vřad geho

Praefulto, Require Salio

Praefumo, Quaere fumo

Praetendo, Vide Tendo

Praeter, praepositio ◻ *mimo, kromě, nad, proti* ◻ Mimo/ kromě/ nad/ proti ◻ Nihil mihi re-
liquit, praeter paululum pecuniae ◻ *nic mi nenechal, kromě maličko peněz* ◻ Nic mi ne-
nechal/ kromě maličko peněz ◻ Praeter caetera hoc etiam adde ◻ *kromě jiných věcí také*
toto k tomu přidaj ◻ Kromě giných věcí také toto k tomu přidag ◻ Praeter morem suum
facit ◻ *proti svému obyčejí činí* ◻ Proti fwému obyčegi činij ◻ Praeter spem ◻ *mimo na-*
ději ◻ Mimo naději ◻ Praeterea, aduerbium ◻ *přes to, k tomu, dále, sic* ◻ Přes to/ k tomu/
dále/ fyc ◻ Tibi licet, praeterea nemini ◻ *toběť se dopouští, sic jinému žádnému* ◻ Toběť

Ppp2vb

fe dopauſſtij/ fyc ginému žádnému ▫ Praeterquam ▫ *toliko, kromě* ▫ Toliko/ kromě ▫
Praeterquam quod, idem ▫ *mimo to, že* ▫ Mimo to že

Praetereo, Vide Eo

Praeterfluo, Vide Fluo

Praeteregradior, Vide Gradior

Praeterlabor, Vide Labor

Praetermitto, Quaere Mitto

Praeterueho, Vide Veho

Praeteruolo, Vide Volo

Praetexo, Praetexta etc. Vide Texo

Praetor, oris, gene. mafcu. ▫ *ſultys, vládař, vſeliký vrchní zpráwce nad vojskem neb ma-
jící práwo wyřknouti* ▫ *Sfultys/ vládař/ wſeliký vrchnij zpráwce nad Woglkem*¹⁹³/ neb
moc magijecý práwo wyřknouti ▫ Nam Praetoris proprium fuit ius dicere. Praetura ▫
úřad vládařský, rychtářský ▫ *Vřad vládařký/ Rychtářký* ▫ Praetorium ▫ *vládařský neb
rychtářský duom, rathaus, soudní duom* ▫ *Wládařký/ neb Rychtářký duom/ Rathaus/
fauđnij duom* ▫ *Auguſtale* ▫ *knížecí duom a hajtmanský ſtan* ▫ *Knijžecý duom/ a Haytma-
nſký ſtan* ▫ Item ▫ *panský, nákladně vyſtavený dům v poli krom města* ▫ *Panſký/ nákladně
wyſtawený dům w poli krom Měſta* ▫ Praetorius, a, um ▫ *co takovým vládařuom při-
ſluſí* ▫ Co takovým vládařuom přiſluſij ▫ Praetorius uir ▫ *kdo ſultysem neb rychtářem
býwal* ▫ Kdo Sfultysem neb Rychtářem býwal ▫ Praetoria porta ▫ *veliká brána u wojen-
ském ležení* ▫ *Weliká | brána/ v Wogenſkém ležení* ▫ Praetorianus ▫ *voják, kterýž v ſtanu*
pána neb hajtmana polního přebejvá ▫ *Wogák/ kterýž w ſtanu Pána/ neb Haytmana pol-
ního přebejwá* ▫ Praetoriani milites, et Praetoria cohors ▫ *hajtmanů, ſultysů, knížecí
drabant, houf* ▫ *Haytmanů/ Sfultyfů/ Knijžecý drabant/ Hauff* ▫ Praefectus praetorio ▫
hofmíſtr ▫ Hoffmijſtr

Ppp3ra

Praeualeo, Vide Valeo

Praeuaricor, aris, atus ſum ▫ *přeſtupuji práwo, wyſtupuji, vyjždím* ▫ *Přeſtupugi práwo/ wy-
ſtupugi/ wyjždijm*¹⁹⁴ ▫ *Arator niſi incuruus praeuaricatur* ▫ *voráč neſhýbá-li ſe, ne-
rowněť pojede* ▫ *Woráč neſhýbáli ſe/ nerowněť pogede* ▫ *Metapho* ▫ *činím proti ſluſ-
noſti* ▫ *Cžinijm proti ſluſnoſti* ▫ Praeuaricator ▫ *přeſtupník* ▫ *Přeſtupnijk* ▫ Praeuari-
catio ▫ *přeſtoupení, překráčení* ▫ *Přeſtaupenij/ překráčeníj*

Prauenio, Vide Venio

Prauerto, Vide Verto

Praeuideo, Quaere Video

Praeuus, Vide Via

¹⁹³ Woglkem] Woglkém *tisk* ¹⁹⁴ wyjždijm] wyjzdim *tisk*

- Pragma**, gene. neut. latinè Actio, uel Negotium ▫ *činění, jednání neb puosobení* ▫ Cžině-
nij/ gednánij neb puofobenij ▫ Pragmaticus ▫ *jednatel, rádce neb učitel práv* ▫ Gednatel/
rádce/ neb včitel práv
- Prandium**, gene. neut. ▫ *voběd* ▫ Woběd ▫ Prandiolum, diminutiuum ▫ *malý woběd* ▫ Malý
woběd ▫ Prandeo, es, prandi, et pranfus sum ▫ *vobědvám* ▫ Wobědwám ▫ Pranfíto,
as, frequentatiuum. Impranfus, a, um, nomen ▫ *nevobědvaný, bez wobědu, bez jídla* ▫
Newobědwaný/ bez wobědu/ bez gijdla
- Prafinus**, pen. cor. gene. mafc. ▫ *zelené barvy, přizelenatý, názelený* ▫ Zelené barwy/ přize-
lenatý/ názelený
- Pratum**, gene. neut. ▫ *louka, trávník* ▫ Lauka/ tráwnijk ▫ Pratenfis, e ▫ *co z luk neb z trá-
níku jest* ▫ Co z luk neb z tráwnijku gest ▫ Pratenfis herba ▫ *louční bylina, loučné kvítí* ▫
Laučnj | bylina/ laučné kwijtj ▫ Pratulum ▫ *loučka* ▫ Laučka
- Prauus**, a, um ▫ *nerovný, křivý* ▫ Nerowný/ křiwý ▫ Metapho ▫ *nešlechetný* ▫ Neflechetný ▫
Prauè, aduerbium ▫ *nešlechetně, zle, neprávě, zlobivě* ▫ Neflechetně/ zle/ neprávě/ zlo-
biwě ▫ Prauitas ▫ *převrhlost, nešlechetnost* ▫ Přewrhloft/ neflechetnoft ▫ Deprauo, as ▫
falšuji, neprávě činím, převrácím ▫ Falšugi/ neprávě činijm/ přewrácým
- Praxiteles**, gene. maf. pen. cor. ▫ *vznešený obrazník neb řezáč obrazuow* ▫ Wznessený ob-
raznijk/ neb řezáč obrazuow
- Praxis**, is, gene. foemini. latinè Actio, uel Actus ▫ *jednání, cvičení, skutečné činění* ▫ Ged-
nánij/ cwičienij/ skutečné činěníj
- Precium**, gene. neu. ▫ *mzda, záplatek, co se za věc koupenou dává, zaplacení* ▫ Mzda/ zápla-
tek/ co se za věc kaupenau dává/ zaplacenij ▫ Preciofus, a, um ▫ *drahý, nákladný* ▫
Drahý/ nákladný ▫ Apprecio ▫ *pokládám, šacuji, cením* ▫ Pokládám/ šacugi/ cenijm
- Precor**, aris, precatu sum ▫ *prosím, žádám, vinšuji* ▫ Profým/ žádám/ winšugi ▫ Precatio ▫
prosba, modlitba ▫ Prošba/ modlitba ▫ Precarius, a, um ▫ *co z prosby dáno bejvá* ▫ Co
z prosby dáno beywá ▫ Precarium gerit imperium ▫ *panování z prosby došel* ▫ Panowá-
nij z prosby doffel ▫ Precariò, aduerbium ▫ *prosebně, z prosby, skrze prosbu* ▫ Profebně/
z prosby/ skrze prosbu ▫ Preces, plural. gene. foem. ▫ *prosba* ▫ Prošba ▫ Legitur ta-
men Prece in ablatiuo ſingulari, nec Prece, nec Pretio ▫ *ani prosbou, ani záplatou* ▫ Ani
prosbau/ ani záplatau ▫ Composi: Deprecor, aris, pen. cor. ▫ *snažně prosím neb osly-
šuji, oslejchám* ▫ Snažně profým/ neb oslyšugi/ oslaychám ▫ Item ▫ *prosbou odvracuji* ▫
Prosbau odwracugi ▫ Pro amico deprecatus sum ▫ *snažně za přítele prosil sem* ▫ Snažně
za přijtele profyl sem ▫ Nullum deprecor ſupplicium, ſi mendax inue|niar ▫ *nechci se*
žádného trestání zbraňovati, budu-li ve lži shledán ▫ Nechcy se žádného trestáníj zbra-
ňowati/ budu-li we lži shledán ▫ Deprecatur inuidiam ▫ *odvracuje neb oddaluje se od*
závisti ▫ Odwracuge/ neb oddaluge se od záwisti ▫ Hinc Deprecatio ▫ *snažně prošení*
neb skrze prosbu odvracování ▫ Snažné proffenij/ neb skrze prosbu odwracowánij ▫ Im-
precor ▫ *vinšuji dobré neb zlé* ▫ Winšugi dobré neb zlé ▫ Sed frequentius in malam

Ppp3rb

Ppp3va

partem accipitur. Imprecatio ▫ *klnutí, zlého vinšování* ▫ Klnutij/ zlého winšování ▫ Reprecor ▫ *zase prosím neb vinšuji* ▫ Zase profým/ neb winšugi ▫ Quod mihi precaris, idem tibi reprecor ▫ *což mi vinšuješ, téhož tobě zase vinšuji* ▫ Což mi winšugefs/ téhož tobě zase winšugi

Prehendo, Vide Praehendo, et Praenfo

Prelum, Vide Praelum

Premo, is, preßi, pressum ▫ *tlačím, tisknu, nutím, zamlčuji* ▫ Tlačijm/ tisknu/ nutijm/ zamlčugi ▫ Premere pollicem ▫ *přítí* ▫ Přijti ▫ Premere imperio ▫ *opanovati* ▫ Opanowati ▫ Premere iugulum ▫ *za hrdlo chopiti, na přesevzetí nastupovati* ▫ Za hrdlo chopiti/ na přefewzetij nastupowati ▫ Premere librum ▫ *knihu zachovati* ▫ Knijhu zachowati ▫ Premere uocem ▫ *hlas zachovati, zatajiti, mlčeti* ▫ Hlas zachowati/ zatagiti/ mlčeti ▫ Premere uestigia ▫ *státi* ▫ Státi ▫ Praemit altum corde dolore, Vergi ▫ *velikou žalost neb trápení v srdci svém kryje* ▫ Welikau žalost/ neb trápenij w frdce swém kryge ▫ Quos dura premit custodia matrum, id est, cohibet ▫ *kteřéž přísné ostríhání matek obtěžuje a tresce* ▫ Kteřéž příjfné ostříhání matek obtěžuje a tresce ▫ A Ere alieno premitur ▫ *bejvá dluhy soužen, trápen* ▫ Beywá dluhy saužen/ trápen ▫ Presso, as, frequent, ▫ *snažně tisknu* ▫ Snažně tisknu ▫ Pressura ▫ *soužení, nátisk* ▫ Sauženij/ nátisk ▫ Et Pressus, a, um ▫ *tenký, subtilný, vostrý, tištěný* ▫ Tenký/ subtylný/ wostrý/ tištěný ▫ Pressa uerba ▫ *tichá, nenádherná slova* ▫ Tichá nenádherná flowa | ▫ Preßè, id est, non abundanter ▫ *skrbně, skrovně* ▫ Skrbně/ fkrowně ▫ Pressorius, a, um ▫ *co k tištění náleží* ▫ Co k tištění náležij ▫ Composita, Comprimo, pen. cor. ▫ *v hromadu stiskuji, zachovávám, tajím* ▫ Whromadu ftiskugi/ zachowávám/ tagijm ▫ Comprimere uocem ▫ *hlas v sobě tajiti* ▫ Hlas w sobě tagiti ▫ Comprimere uirginem ▫ *pannu zkaziti, zhanobiti, porušiti* ▫ Pannu zkazyti/ zhanobiti/ porušiti ▫ Hinc Compressus, us ▫ *zhanobení, porušení* ▫ Zhanobenij/ porušenij ▫ Deprimo ▫ *doluov tisknu, snižuji* ▫ Doluow tisknu/ snižugi ▫ Depressus, a, um ▫ *doluov tištěný, snižený* ▫ Doluow tištěný/ snižený ▫ Exprimo ▫ *vytiskuji, vyslovuji, mluvím* ▫ Wytiskugi/ wyflowugi/ mluwijm ▫ Expreßio ▫ *vytištění, vyslovení, mluvení* ▫ Wytištění/ wyflowenij/ mluwenij ▫ Expreßè, aduerbium ▫ *vejslovně, nahlas* ▫ Wayflowně/ na hlas ▫ Imprimo ▫ *vtiskám* ▫ Wtiskám ▫ Imprimere librum ▫ *tisknouti knihu* ▫ Tisknauti knijhu ▫ Impressor ▫ *tisknutel, tiskář, kdo knihy tiskne neb imprimuje* ▫ Tisknutel/ Tiskář/ kdo Knijhy tiskne neb Imprimuge ▫ Impreßio ▫ *tištění* ▫ Tistění ▫ Impreßionem facere, dicuntur milites ▫ *když s velikým hluem vpad činí neb steknou* ▫ Když s velikým hluem wpad činij/ neb steknau ▫ Opprimo ▫ *utiskuji, doluov tisknu, obtěžuji, vpadám, postihám, zachvacuji* ▫ Vtiskugi/ doluow tisknu/ obtěžugi/ wpadám/ postijhám/ zachwacugi ▫ Somnus opprimet hominem ▫ *sen neb spaní obtěžuje člověka* ▫ Sen/ neb spanij obtěžuge Człowěka ▫ Oppreßio ▫ *utištění, doluov tlačení* ▫ Vtistění/ doluow tlačení ▫ Oppressor ▫ *násilník* ▫ Násylnik ▫ Reprimo ▫ *zatajuji, naspět tisknu, dotiskuji* ▫

Zatagugi/ naspět tisknu/ dotiskugi ◻ Supprimo ◻ *pod se tisknu, tajím, zamlčuji* ◻ Pod fe tisknu/ tagijm/ zamlčugi

Precium, Vide Praecium

Prefbyter, uel potius **Prefbyterus**, gen. mafc. latinè Senior ◻ *starší* ◻ Staršlĭj

Priamus, gene. mafcu. ◻ *syn Laomedonta a král trojanský* ◻ Syn Laome|donta/ a Král Tro-
ganský

Ppp4ra

Priapus, pen. prod. gene. mafcu. ◻ *buoh zahrad* ◻ Buoh Zahrad ◻ Priapeia, plura. ◻ *nesty-
daté skládání* ◻ Nestydaté škládaniĵ

Pridem, aduerbium ◻ *před některým časem, onehdá, dávno* ◻ Před některým časem/ onehdá/
dávno ◻ Iam pridem ◻ *již dávno* ◻ Giž dávno ◻ Non pridem, et non ita pridem ◻ *ne-
dávno a před nedávním časem* ◻ Nedávno/ a před nedáwnijm časem ◻ Prior, compara-
tĭuus ◻ *přednější, prvnější* ◻ Předněgšlĭj/ prwněgšlĭj ◻ Nomen. Et Prius, aduerbium ◻
prvé, předtím ◻ Prwé/ předtĭjm ◻ Hoc ad tempus, illud ad personam refertur. Pri-
mus, a, um ◻ *první* ◻ Prwnij ◻ Superlatĭuus. Ad ordinem pertinet, et plerunque ha-
bet adiunctum, quisque. Primo quoque tempore ◻ *velmi brzo, jak najdřívě muož bejti* ◻
Welmi brzo/ yak naydřijwe muož beyti ◻ Aliquando significat ◻ *přední, nejlepší* ◻
Přednij/ naylepšlĭj ◻ Primùm et Primò, aduerbium ◻ *najprvé a předkem* ◻ Nayprwé/
a předkem ◻ Primulum, diminuti. Primitus ◻ *prvotně, zprvopočátku* ◻ Prwotně/ zprwo-
počátku ◻ Apprimè, pen. prod. ◻ *velmi* ◻ Welmi ◻ Inprimis, et Comprimis ◻ *předkem* ◻
Předkem ◻ Quamprimùm ◻ *hned jakž, jakž najdřív* ◻ Hned yakž/ yakž naydřijw ◻ Pri-
mulus, diminuti. Primas, et Priores ferre ◻ *nětco napřed míti, předkem bejti* ◻ Nětco
napřed mĭjti/ předkem beyti ◻ Primas deferre ◻ *fortel, přednost pustiti* ◻ Fortel/ před-
nošt puštiti ◻ Subintelligitur partes. Primitiae, arum, plur. tant. ◻ *prvotiny, první ovotce*
ourody ◻ Prwotiny/ prwnij owotce/ aurody ◻ Primitĭuus, a, um ◻ *prvotní* ◻ Prwotnij ◻
Primogenius, a, um, ferè idem. Primogenitus fulcus ◻ *vnově zvoraný záhon, když se*
šíř nového místa vyměřuje ◻ Wnowě zworaný záhon/ když se šlĭjř nowého mĭjsta wy-
měřuge ◻ Primogenia, primogeniorum ◻ *spravedlnost staršího neb prvorozeného syna* ◻
Sprawedlnošt | štaršlĭjho/ neb prworozeného šyna ◻ Primogenitus ◻ *prvorozený syn* ◻
Prworozený šyn ◻ Primordium ◻ *počátek* ◻ Počátek ◻ Primaeuus, a, um ◻ *prvního věku* ◻
Prwnijho věku ◻ Primarius, a, um ◻ *přední* ◻ Přednij ◻ Primates, plura. ◻ *počestní lidé,*
vrchní osoby ◻ Počestnij lidé/ wrchnij ošoby ◻ Primores, plura. pen. prod. ◻ *přední,*
najpřednější ◻ Přednij/ naypředněgšlĭj ◻ Primores dentes ◻ *přední zubové* ◻ Přednij zu-
bowé ◻ Primoribus labris attingere ◻ *předními neb krajnými pysky se dotknouti* ◻ Předni-
jmi neb kragnými pysky se dotknouti ◻ Sic primores uiri ac foeminae ◻ *najpřednější*
muži a ženy ◻ Naypředněgšlĭj mužij a ženy ◻ Primipilum, uide supra. Primordia ◻ *po-
čátkové* ◻ Počátkové

Ppp4rb

Pridie, Require Dies

Priene, gene. foemi. pen. prod. ◻ město v Azii, v krajině Jonii, nedaleko od Miletu ◻ Město w Azii/ w krajině Ionii/ nedaleko od Miletu ◻ Vnde Prieneus, a, um, et Prienenfis, e ◻ *co odtud jest* ◻ Co odtud gest ◻ Bias, fuit Prienenfis

Princeps, principis, gen. com. ◻ kníže, nejvyšší pán neb najpřednější ◻ Knijže/ nayvyšší Pán/ neb naypřednější ◻ Is in principibus patronis fuit, Cicero ◻ *tento byl z najpřednějších přimlucví neb řečníkuov* ◻ Tento byl z naypřednějších přimlucví neb řečníkuow ◻ Principatus, us ◻ knížetství, knížecí stav ◻ Knijžetství/ Knijžecí stav ◻ Principatum tenere in aliqua re ◻ předním neb vrchním býti ◻ Předním neb vrchním býti ◻ Principalis, le ◻ *co knížeti neb vrchnímu přináleží* ◻ Co Knížeti neb vrchnímu přináležij ◻ Item ◻ znamenitý, přední ◻ Znamenitý/ přední ◻ Sed saepe adiectiue ponitur. Princeps etiam significat ◻ najznamenitější, najpřednější ◻ Nayznamenitější/ naypřednější

Principium, gene. neut. ◻ počátek, začátek ◻ Počátek/ začátek ◻ Principio, aduerbium ◻ najprvé, předkem ◻ Nayprvé/ předkem

| **Priscus**, a, um ◻ starý, prvního věku ◻ Starý/ prvního věku ◻ Prisci Germani ◻ Němci starodavního věku ◻ Němcy starodavního věku

Ppp4va

Priftinus, a, um ◻ první ◻ První ◻ In priftinum locum restituere ◻ *na první místo neb stav zase postaviti, navrátiti* ◻ Na první místo neb stav zase postawiti/ nawrátiti ◻ Non in priscum

Priftis ◻ gene. foemini. ◻ dlouhá tenká mořská ryba ◻ Dlouhá tenká Mořská ryba ◻ Metapho ◻ dlouhá úzká lodí ◻ Dlouhá vzká lodij

Priernum, gene. neu. ◻ město v Itáli, v krajině Kampanii ◻ Město w Itálii/ w krajině Campanii ◻ Priernas, atis ◻ *co odtud jest* ◻ Co odtud gest

Priignus, gene. masc. ◻ pastorek ◻ Pastorek ◻ Priigna ◻ pastorkyně ◻ Pastorkyně

Prius, a, um ◻ samotný, obzvláštní ◻ Samotný/ obzvláštní ◻ Prius, a, um, nomen ◻ vlastní, zvláštní ◻ Wlastní/ zvláštní ◻ Priuilegium, Vide Lex. Priuatim, aduerbium ◻ samotně, obzvláštně ◻ Samotně/ obzvláštně ◻ Prius, as ◻ беру, odjímám, zbavuji ◻ Beru/ odgijmám/ zbawugi ◻ Prius, a, um, participium ◻ zbavený ◻ Zbavený ◻ Priusatio ◻ zbavení ◻ Zbawenij

Pro, praepositio, significat ◻ za, před, pro ◻ Za/ před/ pro ◻ Pro pietate, uel religione mori ◻ *pro víru, náboženství umřítí* ◻ Pro uirum/ náboženství vmřítí ◻ Pro se quisque, sedulo faciat ◻ *každý za sebe sám pilně dělat neb čín* ◻ Každý za sebe sám pilně dělat/ neb čín ◻ Pro foribus stat ◻ *před dveřmi stojí* ◻ Před dveřmi stojij ◻ Pro suo iure ◻ *vedlé svého práva* ◻ Wedlé svého práva ◻ Pro sua consuetudine ◻ *podlé své zvyklosti* ◻ Podlé své zvyklosti ◻ Pro concione ◻ *na kázání* ◻ Na kázání ◻ Pro uirili ◻ *podlé možnosti* ◻ Podlé možnosti ◻ Pro curia ◻ *před rathauzem* ◻ Před Rathauzem ◻ Et pro rostris

Pro, interiectio, indignantis, seu exclamandi. Pro dii immortales ◻ *o, věčný a nesmrtelný Bože* ◻ O | věčný/ a nesmrtelný Bože

Ppp4vb

Proauus, Vide supra Auus

Probatica, gene. foemi. latinè Ouilis ▫ *kupadlo, kde ovce a hovada obětní myjí* ▫ Kupadlo/ kde Owce a howada obětnij mygij

Probus, a, um ▫ *dobrý, dobrotivý, zachovalý* ▫ Dobrý/ dobrotiwý/ zachowalý ▫ Probum nau-
igium, Cic ▫ *dobrý neb zkušený šif* ▫ Dobrý neb zkuffený ffiff ▫ Probitas ▫ *dobrota, za-
chovalost* ▫ Dobrota/ zachowaloft ▫ Probulus, diminutium ▫ *dobříčký* ▫ Dobříčký ▫
Probè, aduerbium ▫ *dobře* ▫ Dobře ▫ Benè ▫ *právě* ▫ Právě ▫ Improbus, a, um. pen.
cor. ▫ *zlý, nešlechetný* ▫ Zlý/ neshlechetný ▫ Improbitas ▫ *zlost, nešlechetnost* ▫ Zloft/
neshlechetnoft ▫ Aliquando Improbus significat ▫ *nezbedný, ustavičný* ▫ Nezbedný/ vfta-
wičný ▫ Improbæ preces ▫ *ustavičné, snažné prosby* ▫ Vftawičné/ snažné prosby ▫ Et
Improbitas ▫ *nezbednost, ustavičnost* ▫ Nezbednoft/ vftawičnoft ▫ Reprobus, a, um ▫
nespravedlivý, neplatný, zavržený ▫ Nesprawedliwý/ neplatný/ zawržený ▫ Probo, as ▫
chválím velmi ▫ Chwálím welmi ▫ Item ▫ *dovozuji, dokazuji, jistě ukazuji* ▫ Dowozugi/
dokazugi/ gifť vkazugi ▫ Valdè institutum tuum probo ▫ *velmi schvaluji tvé předse-
vzetí* ▫ Welmi schwalugi twé předsewzetij ▫ Facilè ut pro Eunucho probes, Terentius ▫
aby se snadně za kleštěnce mohl ukázati, dokázati ▫ Aby se snadně za kleštěnce mohl
vkázati/ dokázati ▫ Multis se probauit, Cicero ▫ *mnohým pěkně se ukázal neb dobře učil*
▫ Mnohým pěkně se vkázal/ neb dobře učinil ▫ Non probatur in uulgus, Cicero ▫
nelíbí se, není příjemné lidu obecnému ▫ Nelibij se/ není přigemné lidu obecnému ▫
Item, Diem istum probo ▫ *líbí mi se ten den* ▫ Lijbij mi se ten den ▫ Accipio, Spero me
tibi caufam probasse, Cicero ▫ *mám naději, že sem tvou při dobře vopatřil neb oznámil,
že pravá jest* ▫ Mám naděgi/ že sem twau při dobře wopatřil/ neb oznámil/ že prawá
gest ▫ Probatus, a, um ▫ *zkušený* ▫ Zkuffený ▫ Probatio | ▫ *zkušení, dokázání* ▫ Zkuffenij/
dokázanij ▫ Probabilis, le ▫ *dokazatedlný, duowodný, k prawdě podobný* ▫ Dokazatedlný/
duowodný/ k prawdě podobný ▫ Item ▫ *příjemný* ▫ Přijgemný ▫ Probabiliter ▫ *důvodně,
hodnověrně* ▫ Důwodně/ hodnowěrně ▫ Probabilitas ▫ *hodnověrnost, příjemnost* ▫ Hod-
nowěrnost/ přijgemnost ▫ Composita, Adprobo, pen. cor. ▫ *schvaluji, přivoluji* ▫ Schwa-
lugi/ přiwolugi ▫ Dijs hominibusque approbantibus, Cic ▫ *s povolením bohuow a lidí,
bude-li buoh a lidé chváliti* ▫ S powolenijm Bohuow a lidi/ Budeli Buoh a lidé chwá-
liti ▫ Comprobo ▫ *spoluchválím* ▫ Spolu chwálím ▫ Improbo ▫ *haním, opomítám, vychva-
luji* ▫ Hanijm/ opomijtám/ wychwalugi ▫ Reprobo, idem

Qqq1ra

Problema, latinè Propofitio ▫ *předložená řeč, otázka, pohádka, kteráž na omylu jest* ▫ Před-
ložená řeč/ otázka/ pohádka/ kteráž na omylu gest ▫ ut Vxor ne ducenda fit, an non? ▫
sluší-li manželku pojíti, čili nic? ▫ Sluffijli manželku pogijti/ čili nic?

Proboscis, idis, gene. foemi. ▫ *hovadí nos neb pysk, jako svinský, myšový, ježkový, slonový
etc.* ▫ Howadij nos/ neb pysk/ yako swinký/ myšowý/ Gežkowý/ Slonowý etc.

Probrum, gene. neu. propriè ▫ *kurevství, zlehčení a porušení žen* ▫ Kurewftwij/ zlehčenij/
a poruffenij Žen ▫ Aliàs ▫ *hanba, lehkost, zhanění* ▫ Hanba/ lehkoft/ zhanenij ▫ Vnde
Probrum ingerere, uel obijcere ▫ *láti, hanebně o někom mluvíti* ▫ Láti/ hanebně o ně-

kom mluwiti ▫ Probrofus, a, um ▫ *zlehčený, hanebný, málovážený* ▫ Zlehčený/ hanebný/ málowážený ▫ Probro, as ▫ *haním, zlehčuji, hanbu činím* ▫ Hanijm/ zlehčugi/ hanbu činijm ▫ Exprobro, as, pen. cor. ▫ *vyčítám, hanlivě připomínám* ▫ Wyčijtám/ hanlivě připomijnám ▫ Exprobratio ▫ *důtklivé vyčítání* ▫ Důtklivé wyčijtánij ▫ Opprobro ▫ *mám za věc posměšnou, posmívám se* ▫ Mám za věc posměšnou/ posmijwám fe ▫ Opprobrium ▫ *hanba, posměch, lehkost* ▫ Hanba/ posměch/ lehkost ▫ Opprobratio ▫ *posmívání, pohánění* ▫ Posmijwánij/ pohánění

| **Procas**, gen. mařc. ▫ *král Albánských, otec Amulí a Numitoris* ▫ Král Albánských/ Otec Amulij a Numitoris

Qqq1rb

Procax, Vide Proco

Procedo, Vide Cedo

Proceleumaticus, gene. mařc. ▫ *pes v verši, kterýž čtyry syllaby má krátké* ▫ Pes w werří/ kterýž čtyry syllaby má krátké

Procella, gene. foemi. ▫ *bouřka, zbouření větrůw s deřtēm* ▫ Bauřka/ zbauřeníw větrůw s deřtēm ▫ Metaph ▫ *protivenství, nebezpečensťwí* ▫ Protiwenřtwij/ nebezpečensťwí ▫ Procellofus, a, um ▫ *co mnoho větrného zbouření a powěťří má, bouřlivý* ▫ Co mnoho větrného zbauřeníw/ a powěťřij má/ bauřliwý

Proceres, pen. cor. plur. tantum, gene. mařculi. ▫ *břevna neb welicí trámowé, vydané dříví neb kamení při nějakém stavení* ▫ Břevna neb welicý trámowé/ vydané dřijwíw/ neb kamenij při nějakém řtawenij ▫ Metaphora ▫ *wrchní a přední w lidu* ▫ Wrchnij a přednij w lidu

Procerus, a, um, pen. prod. ▫ *osobný, urostlý, vysoký, stepilý* ▫ Ofobný/ wrořtlý/ wyřoký/ řtepilý ▫ Proceritas ▫ *urořtlost, vysokost, osobnost* ▫ Wrořtlořt/ wyřokost/ ofobnořt

Processus, Vide Cedo

Procestrium, gene. neut. ▫ *představené znamení, klenuté jako otevřené stavení před wcházením do některé komory neb k tomu podobě* ▫ Předřtawené znamenij/ klenuté jako otevřené řtawenij/ před wcházenijm do některé komory/ neb k tomu podobě

Prochyta, gen. foe. ▫ *vostrov w moři Tyrřhenském nedaleko od Puteolis, města Kampanie* ▫ Wořtrow w moři Tyrřhenském/ nedaleko od Puteolis/ měřta Campanie

Procido, Vide Cado

Procinctus, Vide Cingo

Procitus, a, um, pen. pro. ▫ *bezmocný, neplatný* ▫ Bezmocný/ neplatný ▫ Procitum teřtamentum ▫ *neplatné poručenřtwí* ▫ Neplatné poručenřtwij ▫ à Procio, is, ire, quod est irritum facere

| **Procio**, procis, pen. cor. ▫ *žádám* ▫ Ziádám

Qqq1va

Proco, as, aui, et **Procor**, aris ▫ *neřádně žádám, frejuji* ▫ Neřádně žádám/ řfregugi ▫ Hinc Procax, acis ▫ *neřtydatý, frejowný, řmilný, chlipný, řwéwolný* ▫ Neřtydatý/ řfregowný/ řmilný/ chlipný/ řwéwolný ▫ Procacitas ▫ *chlipnost, řmilné požádaní* ▫ Chlipnořt/ řmilné

požadaniĝ □ Procaciter, aduerb. □ *chlipně* □ Chlipně □ Procus □ *frejř, kdo ženě neb dceři nětčĝ smilně frejuje* □ Fregijř/ kdo Ženě neb dceři nětčĝ smilně freguge □ Reciproco, as □ *jdu zase neb navracuji se zase* □ Gdu zase/ neb nawracugi se zase □ Euripus Euboticus, septies in die reciprocatur □ *moře Eupirus podlé Euboĝ, sedmkrát za den navracuje se nazpět nebo ho ubývá i zase přibývá* □ Moře Euripus/ podlé Euboĝ/ sedmkrát za den nawracuge se na zpět/ nebo ho vbývá/ y zase přibývá □ Fiftula per quam spiritus reciprocatur □ *trubička, skrze niž duch sem i tam táhne se* □ Trubička/ skrze niž duch sem y tam táhne se □ Ista sic reciprocantur, ut si diuinatio fit Dij sint, si Dij, diuinatio fit, Cice: □ *tyto věci tak sem i tam obracuji se, až hádani neb pohádka z toho pošla, jsou-li bohové, čili nic?* □ Tyto věci tak sem y tam obracugij se/ až hádani neb pohádka z toho pošla/ gfauli Bohové/ čili nic? □ Reciprocatio □ *zase navracení k sobě neb naspět* □ Zase nawraceniĝ k sobě/ neb naspět □ Reciprocus, a, um. penu. cor. □ *zase navracený, co odstupuje od toho, k čemu přistoupilo* □ Zase nawracený/ co odstupuge od toho k čemu přistoupilo

Proclamo, Vide Clamo

Procliuis, Vide in dictione Cliuis

Proconesus, pen. prod. □ *vostrov v moři Propontis řečeném* □ Wostrow w Moři Propontis řečeném

Proconful, Vide Confulo

Procraftino, Vide Cras

Procreo, Vide Creo

Procubitor, gene. masculi. □ *strážný, hlásný* □ Strážný/ hlásný

Proculo, is, proculum, pen. prod. □ *na tenko rozbĝjĝm, bitĝm rozšĝřugi, rozrážĝm a po německu, prejtugi* □ Na | tenko rozbĝjĝm/ bitĝm rozšĝřugi/ rozrážĝm/ a po německu/ prejtugi

Qqq1vb

Procul, aduerbium □ *daleko, oddaleka* □ Daleko/ od daleka □ Proculdubio □ *bezpochyby, nepochybně* □ Bezpochyby/ nepochybně

Proculco, Vide in dictione Calco

Procumbo, Vide Cubo

Procurro, Vide Curro

Procyon, gene. masculi. □ *hvězda, kteráž před většĝ Psi hvězdou vychází* □ Hvězda/ kteráž před většĝ pŝy Hwězdau vycházý □ aliàs Syrius, Anticanis

Prodeo, Vide Eo

Prodigium, gene. neu. □ *zázrak, divné znamení* □ Zázrak/ diwné znamenĝ □ Prodigiator □ *vykladatel divných znamení* □ Wykladatel diwných znameniĝ □ Prodigiofus, a, um □ *zázračný, divný, potvorný* □ Zázračný/ diwný/ potvorný

Prodigo, et **Prodigus**, require Ago

Prodo, Vide Do, et ibidem Proditio

Prodromus, pen. cor. gen. mascu. latinè Praecursor ◻ *předchudce, předběžitel* ◻ Předchudce/ předběžitel ◻ Et sunt uenti ◻ *sou větrové, kteříž před psími dny od puolnoci vějí* ◻ Sau wětrowé/ kteříž před Pfými dny od puol nocy wěgij

Produco, uide Duco. Productilis, e ◻ *co kováním vytaženo jest neb rozkovoáno a rozšířeno* ◻ Co kováním vytaženo gefť/ neb rozkovoáno a rozlířeno

Proetus, gene. mascu. ◻ *král Argiuorum, syn Abantis* ◻ Král Argiuorum/ Syn Abantis ◻ Proetides ◻ *dcery jeho* ◻ Dcery geho

Profanus, et **Profano**, Require Fanum

Profectò, aduerbium confirmantis ◻ *jistě, opravdu, jistotně, vpravdě* ◻ Giftě/ opravdu/ gifťotně/ wprawdě

Profestus, Vide Festus

Proficio, Require Facio

Proficiscor, eris, profectus sum ◻ *jdu, beru se přeč* ◻ Gdu/ | beru se přeč ◻ Profectio, onis ◻ Qqq2ra
odchoz, odjítí, wandrování ◻ Odchoz/ odgitij/ wandrowáníj

Profiteor, Vide Fateor

Profligo, Require Fligo

Profluens, **Profluo**, Vide Simplex

Profugio, et **Profugus**, Require Fugio

Profundus, Vide Fundum

Progenies, Vide Genero

Progne, gene. foemi. ◻ *dcera Pandiona, krále Athenienských, manželka Terei* ◻ Dcera Pandiona/ Krále Athenyenlkých/ Manželka Terei

Prognosticon, Vide supra Gnofis

Progredior, Require Grador

Progymnafma, Vide Gymnafium

Prohibeo, Vide Habeo

Proijcio, Require Iacio. Et ibidem Proiectura

Proinde, coniunctio rationalis ◻ *protož* ◻ Protož ◻ Aliquando aduerbium similitudinis ◻ *rovně, jako* ◻ Rowně/ yako ◻ Perinde. Proinde expiscare, quali non noffes, Terentius ◻ *vyptáváš se rovně, jako by newěděl* ◻ Wypťawáš se rovně yakoby newěděl

Prolabor, Vide Labo

Proleplis, gene. foemi. latinè Praeoccupatio, praesumptio ◻ *předchvácení, řeči přejímání, když k tomu, co by proti nám myšleno neb mluweno býti mohlo, prvé odpowídáno bejvá* ◻ Předchwáceníj/ řeči přegijmáníj/ když k tomu/ co by proti nám myšleno/ neb mluweno býti mohlo/ prvé odpowíjdáno beywá ◻ Item ◻ *když se nětco celého představuje, jehožto částka potom klade se w nerowném počtu* ◻ Když se nětco celého představuge/ gehožto částka potom klade se w nerowném počtu ◻ Figura constructionis

Proles, gene. foemi. ▫ *rodina, plod hovad* ▫ Rodina/ plod howad ▫ Proletarij ▫ *chudí mezi římským lidem, kteříž obec ne bohatstvím, ale toliko rozením dítek rozmnožovali a zachovávali, ti také ne k válkám, než toliko k domácím pracným věcem byli potřebováni* ▫ Chudij mezy | Ržijmským lidem/ kteříž obec ne bohatstwiym/ ale toliko rozenijm Díjtek rozmnožowali/ a zachowáwali/ ti také ne k wálkám/ než toliko k domácím pracným věcem byli potřebowáni ▫ Paulò honestiores erant, quàm capite cenfi. Hinc Proletarius scriptor, uel autor, per Metapho ▫ *málo platný, ne mnoho vážný knih skladatel* ▫ Málo platný/ ne mnoho vážný knih skladatael

Qqq2rb

Prolixus, et **Prolixitas**, Vide in dictione Laxus

Prologium, et **Prologus** ▫ *předmluva* ▫ Předmluwa

Proloquor, et **Proloquium**, Require Loquor

Proluues, Vide Luo

Promercialia, Vide Mercor

Promereor, Vide Mereor

Prometheus, gene. mascu. ▫ *moudrý hvězdář, syn Japeti, o němž poétové praví, že živého člověka z hlíny neb z lepké země udělal* ▫ Maudrý Hwězdář/ Syn Iapeti/ oněmž Poétowé prawij/ že žiwého člowěka z hlijny neb z lepké země vdělal

Promineo, Vide Maneo

Promifcuus, Vide Mifceo

Promiſio, Vide Mitto

Promo, is, prompfi, promptum ▫ *vydávám, ven dávám, vyslovuji, vypravuji* ▫ Wydávám/ wen dávám/ wyflowugi/ wyprawugi ▫ Longum est omnes species promere ▫ *dlouhé by bylo všecky zpuosoby vyčítati neb vypravovati* ▫ Dlauhé by bylo wšflecky zpuosoby wyčijtati/ neb wyprawowati ▫ Si quid tibi opus erit promptu, promito, Plautus ▫ *bude-liť co vzíti potřebí, vezmi sobě* ▫ Budeliť co wzýti potřebij/ wezmi sobě ▫ Promo cibum ▫ *vyndášim jídlo, vydávám potravu* ▫ Wynášijm gjidlo/ wydávám po|trawu ▫ Promus condus ▫ *kuchmistr, klíčník, špižírnik, stravy vydávatel* ▫ Kuchmijstr/ klíčnijk/ špižijrnijk/ štrawy wydawatel ▫ Promptus, a, um ▫ *schopný, hotový, ochotný, spěšný k nějaké práci* ▫ Schopný/ hotový/ ochotný/ špěšný k něgaké práci ▫ Cum ad personam refertur. In promptu habere ▫ *pohotově míti, v hotovosti a před rukama míti* ▫ Pohotově miji/ w hotowosti a před rukama miji ▫ Promptus manu ▫ *spěšné ruky* ▫ špěšné ruky ▫ Promptus ingenio ▫ *schopného vtipu neb rozumu* ▫ Schopného wtipu/ neb rozumu ▫ Promptè ▫ *spěšně, schopně* ▫ Spěšně/ fchopně ▫ Promptitudo ▫ *schopnost, hotovost, náchylnost* ▫ Schopnoft/ hotowost/ náchylnoft ▫ Promptuarium ▫ *špižírná, pivnice* ▫ Špižijrná/ piw-nice ▫ Promptuaria cella, idem. Composita, Depromo ▫ *vynímám neb беру ven* ▫ Wini-jmám/ neb беру wen ▫ Expromo, idem ▫ *neb dokonále vynímám, odkrejšám* ▫ Neb dokonále wynijmám/ odkreywám ▫ Exprompta memoria ▫ *pilná, moudrá neb hotová pamět* ▫ Pilná/ maudrá/ neb hotowá pamět

Qqq2va

Promontorium, gene. neu. ▫ *předhoří, huora která se do moře táhne* ▫ Předhořij/ huora která fe do Moře táhne

Promoueo, Vide Moueo

Promulco, as, aui ▫ *plavím se neb táhnu veslem tiše* ▫ Plawijm fe/ neb táhnu wellem tiše

Promulgo, Vide Mulgo

Pronepos, Vide Nepos

Pronuba, Require supra Nubo

Pronuncio, Vide Nuncio

Pronus, a, um ▫ *před se sehnutý, k zemi skloněný* ▫ Před fe sehnutý/ k zemi fkloněný ▫ Caetera animalia praeter hominem, prona terram spectant ▫ *jini živočichové, kromě člověka, shrbení jsouce, k zemi patří* ▫ Ginij žiwočichowé/ kromě Cžlowěka/ shrbenij gfauce k zemi patřij ▫ Item, Pronus cubo ▫ *na tváři ležím neb na břiše* ▫ Na twáři ležijm/ neb na břifše ▫ Sicut supinus iaceo ▫ *znak ležím* ▫ Znak ležijm ▫ per Metapho: | Pronus significat ▫ *náchylný, hotový, chtivý* ▫ Náchylný/ hotowý/ chtiwý ▫ Pronus in uicia ▫ *náchylný k hřichuom* ▫ Náchylný k hřijchuom

Qqq2vb

Proemium¹⁹⁵, gene. neut. latině Exordium ▫ *počátek řeči* ▫ Počátek řeči ▫ Prooemior, aris ▫ *činím počátek řeči, počínám mluvit* ▫ Čzinijm počátek řeči/ počjnám mluwiti

Propago, inis, pen. pro. gene. foemi. Et Propages ▫ *starý vinný kmen, kterýž do země široce bývá rozkládám, že z něho nové ratolesti a sazenice rostou* ▫ Starý winný kmen/ kterýž do země šíroce bývá rozkládám/ že z něho nové Ratolesti a sazenice rostau ▫ Metapho ▫ *pokolení* ▫ Pokolenij ▫ Propago, as ▫ *vinné kmenoví sázím* ▫ Winné kmenowij sázým ▫ Metapho ▫ *rozšiřuji, rozkládám, rozplozují* ▫ Rozšířugi/ rozkládám/ rozplozugi ▫ Propagare fines imperij ▫ *pomezí panství neb vládařství dále rozšířiti* ▫ Pomezý Panstwij/ neb vládařtwij dále rozšířiti ▫ Propagare uitam ▫ *život prodloužiti, prodliti, protáhnúti* ▫ Ziwoť prodlaužiti/ prodliti/ protáhnúti ▫ Vera gloria radices agit, atque etiam propagatur, Cicero ▫ *pravá čest vkořeňuje se i rozmáhá, bejvá rozmnožená* ▫ Prawá čest wkořeňuje se y rozmáhá/ beywá rozmnožená ▫ Propagatio ▫ *rozšíření, rozmáhání* ▫ Rozšířenij/ rozmáhanij

Propalo, as, aui, pen. cor. ▫ *zjevují* ▫ Zgewugi ▫ Item ▫ *rostu na dýl* ▫ Roftu na dýl ▫ Propalam ▫ *zjevně, světle, obecně* ▫ Zgewně/ fwětle/ obecně

Propatulum ▫ *zjevné* ▫ Zgewné ▫ Vide alibi Patulus

Propè, praepositio ▫ *bízko* ▫ Bijzko ▫ Propior ▫ *blíží* ▫ Bližšij ▫ Comparati. Et Proximus ▫ *najbližší, velmi blízký* ▫ Naybližšij/ welmi bližký ▫ Superlatius. Proximè, aduerbium ▫ *brzo potom* ▫ Brzo potom ▫ Item, Proximus aliquando non est superlatius, sed propinquum significat ▫ *blízký přítel, bližní* ▫ Bližký přítel/ bližnij ▫ Vnde Comparatiuus, Proximior | ▫ *ještě blíží, víc zpřízněný* ▫ Gešťe bližšij/ wijc zpřízněný ▫ Et Proximitas ▫ *bližnost v přátelství* ▫ Bližnost w přátelstwij ▫ Propè, aduerbium ▫ *velmi*

Qqq3ra

¹⁹⁵ Proemium] Prooemium tisk

brzy ▫ *Welmi brzy* ▫ *Penè* ▫ *skuoro* ▫ *Skuoro* ▫ *Hinc fit, Propemodum, quod idem significat. Et Propediem* ▫ *v brzkém času, brzo* ▫ *W brzkém času/ brzo*

Propello, Vide Pello

Propensus, Vide Pendeo

Propero, as, aui, penulti. cor. ▫ *pospíchám, chvátám* ▫ *Pospíjchám/ chvátám* ▫ *Properè, et Properanter, aduerbia* ▫ *spěšně* ▫ *Spěšně* ▫ *Properatio* ▫ *pospíchání, chvátání* ▫ *Pospíjchání/ chvátání* ▫ *Composita, Adpropero* ▫ *přípospíchám* ▫ *Přípospíjchám* ▫ *Depropero* ▫ *velmi pospíchám* ▫ *Welmi pospíjchám* ▫ *Impropero* ▫ *chvátám dovnitř* ▫ *Chvátám dovnitř* ▫ *Item* ▫ *nešlechetnosti vyčítám, haním, domlouvám* ▫ *Neflechetnosti vyčítám/ haním/ domlouvám* ▫ *Inde fit, Improperium* ▫ *vyčítání nepravostí, přimlouvání, pohanění* ▫ *Wyčítání nepravostí/ přimlouvání/ pohanění* ▫ *Properus, a, um, pen. cor.* ▫ *spěšný, pilný, bystrý* ▫ *Spěšný/ pilný/ bystrý* ▫ *Praeproperus* ▫ *velmi spěšný* ▫ *Welmi spěšný*

Prophasís, gene. foemi. pen. cor. latinè Praetextus ▫ *zastírání řeči, výmluva* ▫ *Zastíjránij řeči/ výmluva*

Propheta, gene. masc. ▫ *prorok* ▫ *Prorok* ▫ *Et generaliter* ▫ *vykladatel a zvěstovatel vůle Boží* ▫ *Wykladatel/ a zvěstovatel vůle Božij* ▫ *Prophetissa* ▫ *prorokyně* ▫ *Prorokyně* ▫ *Propheticus, a, um* ▫ *co zvěstovateli přísluší* ▫ *Co zvěstovateli přísluší* ▫ *Prophetia* ▫ *proroctví, vykládání neb zvěstování vůle Boží* ▫ *Proroctwij/ vykládání neb zvěstování vůle Božij* ▫ *Propheto, as, aui* ▫ *prorokuji, zvěstuji, předpovídám* ▫ *Prorokugi/ zvěstugi/ předpowíjám*

Propino, as, aui, pen. prod. ▫ *píji napřed, podávám pítí, přináším, připíjím* ▫ *Pígi napřed/ podávám pítí/ přináším/ připíjím* ▫ *Metapho* ▫ *dávám* ▫ *Dávám* ▫ *Hunc comedendum et deridendum uobis propino, Terentius* ▫ *tohoto vám k jedení i ku posmívání dávám* ▫ *Tohoto vám k jedení y ku posmívání dávám*

Qqq3rb

Propinquus, a, um ▫ *blízký* ▫ *Blízký* ▫ *Item* ▫ *příbuzný v přátelství* ▫ *Příbuzný v přátelství* ▫ *Propinquitas* ▫ *blízkost a příbuznost, přátelstvo* ▫ *Blízkost a příbuznost/ přátelstvo* ▫ *Propinquo, as* ▫ *blížím se* ▫ *Blížím se* ▫ *Adpropinquo* ▫ *přibližuji se* ▫ *Přibližuji se*

Propitius, a, um ▫ *milostivý, příznivý* ▫ *Milostivý/ příznivý* ▫ *Propitio, as* ▫ *mírím, činím příznivého* ▫ *Mířím/ činím příznivého* ▫ *Propitiatio* ▫ *smíření, upokojení* ▫ *Smíření/ vpokojení* ▫ *Propitiabilis, le* ▫ *smířitedlný, kdo k smíření snadný jest* ▫ *Smířitedlný/ kdo k smíření snadný jest* ▫ *Propitiabile numen* ▫ *smířitedlný, ukojitedlný Buoh* ▫ *Smířitedlný/ vkogitedlný Buoh* ▫ *Propitiatorium* ▫ *místo, kde míří* ▫ *Místo kde míří*

Proplaste, Vide supra

Propola, gene. mascu. pen. prod. ▫ *překupník, hokynář, tarmarečník* ▫ *Překupník/ hokynář/ tarmarečník*

Propolis, gene. foem. pen. cor. ▫ *přední stavení včel, kteréž dělají při oulích, vcházení do ouluov, dluž, včelní dílo napřed postavené* ▫ Přednij stavenij včel/ kteréž dělají při au-lijch/ wcházení do auluow/ dluž/ wčelnij dijlo napřed postawené

Propono, Vide Pono

Propontis, gene. foemi. ▫ *moře mezi Helespontum a Bosphorum Thracium* ▫ Moře mezy Hellepontum a Bosphorum Thracium

Proportio, Require Portio

Propofitum, Vide Pono

Proprius, a, um ▫ *vlastní* ▫ Wlaftnij ▫ Aliquando significat ▫ *dlouhotrvalý, stálý* ▫ Dlauho-trwalý/ ftálý ▫ Propriè, aduer. ▫ *vlastně* ▫ wlaftně ▫ Proprietas ▫ *vlastnost, vlastenství* ▫ Wlaftnoft/ wlaftenftwij

Propter, praepofitio ▫ *pro* ▫ Pro ▫ Vel apud | Propter humum uolitat, Ouidius ▫ *blízko při zemi lýtá* ▫ Blijzko při zemi lýtá ▫ Aliquando est aduerbium. et significat ▫ *blízko, při* ▫ Blijzko/ při ▫ Propterea, coniunctio ▫ *protož, proto* ▫ Protož/ proto ▫ Quapropter, idem

Qqq3va

Propudium, gene. neut. ▫ *hanebnost, obecní ženka neb nevěstka* ▫ Hanebnoft/ obecnij ženka/ neb newěstka ▫ Hinc Propudiofus, a, um ▫ *hanebný, nestydatý* ▫ Hanebný/ neftydatý

Propugnaculum, Vide Pugna

Propulfo, as ▫ *daleko odháním* ▫ Daleko odhánijm ▫ Vide Pello

Propylaeum, gener. neut. ▫ *předsiní, podloubí, kobka, sínce* ▫ Předfýnij/ podlaubij/ kobka/ fýnce ▫ Vestibulum

Prora, gene. foemini. ▫ *přední strana šífu, kranc, čelo* ▫ Přednij strana fšijffu/ kranc/ čelo ▫ Prora, et Puppis, prouerbium ▫ *počátek i konec, všechny věci* ▫ Počátek y konec/ wflecky wěcy ▫ Proreta ▫ *zprávce šífu, lodí napřed, přední zprávce v lodí* ▫ Zprávce fšijffu/ lodij napřed/ přednij zprávce w lodij

Prorepo, Vide Repo

Proripio, Vide Rapio

Prorogatio, Vide Rogo

Prorfus ▫ *dokonále, cele, docela, ovšem* ▫ Dokonále/ cele/ docela/ owffem ▫ Et Prorfus, a, um, Nomen, idem quod Rectus ▫ *pravý, upřímný* ▫ Prawý/ vpříjmý

Prorumpo, Vide Rumpo

Proruo, Vide Ruo

Profa, gene. foemini. ▫ *řeč, kteráž není jistými pedes obsažena neb není veršemi sepsaná jako karmen* ▫ Ržeč kteráž nenij giftými Pedes obfažená/ neb nenij Werffemi sepfaná/ yako Carmen

Profapia, gene. foemi. ▫ *kmen, pokolení, rodina, rod, koleno* ▫ Kmen/ pokolenij/ rodina/ rod/ Koleno

Profapodofis, gene. foem. ▫ *dání příčiny, oznámení příčiny* ▫ Dánij přijčiny/ oznámenij při-
jčiny

| **Profciendo**, Vide Scindo

Qqq3vb

Profcenium, Vide Scena

Profcriptio, Vide Scribo

Profeda, ae, gene. foemini. ▫ *nevěstka, obecná ženka, kurva* ▫ Newěstka/ obecná ženka/
kurwa

Profelenus, pen. prod. ▫ *před měsícem narozený* ▫ Před Měfýcem narozený ▫ Ita Arcades
uocati funt ▫ *Arcades, tak slouli* ▫ Arcades tak flauli ▫ προσέλλοι

Profelytus, gene. mafcu. ▫ *cizozemec* ▫ Cyzozemec ▫ Et Iudaei sic uocabant, quem in legis
suae confortium recepiissent ▫ *v nově mezi židy přijatý, novověrec* ▫ W nowě mezy židy
přigatý/ Nowowěrec

Profequor, Vide Sequor

Proferpina, gene. foemi. pen. cor. ▫ *dcera Cereris a manželka Plutonis, pekelní královna* ▫
Dcera Cereris/ a Manželka Plutonis/ Pekelnij Královna ▫ aliàs Hecate, Eadem est
Luna, Diana

Profilio, Quaere Salio

Profodia, gene. foemini. latinè Accentus ▫ *zvuk jedné každé sylaby, kteráž se neb povyšuje
a zvostřuje, neb nižce vypovídá se, hlas pravé mírnosti* ▫ Zvuk gedné každé fyllyby/ kteráž
se neb powyšfuge a zwoftruge/ neb nižce wypowijdá se/ hlas prawé mijrnosti

Profopon, gene. neut. latinè Perfona. Profopopoeia ▫ *vymyšlení osoby, když se němé věci
řeč přidává* ▫ Wymyšlenij ofoby/ když se němé wěcy řeč přidává ▫ Figura apud Gram-
maticos

Prospectus, Vide Specio

Prosper, a, um ▫ *šťastný, zdárný* ▫ Sšťastný/ zdárný ▫ Actiuae significationis. Prosperum
fydus ▫ *šťastná hvězda, kteráž štěstí přináší* ▫ Sšťastná Hwězda/ kteráž štěstij přinášij ▫
Aliquando Foelix. Prosperitas ▫ *šťastnost* ▫ Sšťastnost ▫ Prospero, as ▫ *činím štěstí, da-
řím* ▫ Čžinijm štěstij/ dařijm ▫ Et Prosperor, aris ▫ *mám štěstí, dobře mi se dárí* ▫ Mám
štěstij/ dobře | mi se dárj ▫ Prosperè, aduerbium ▫ *šťastně, zdárně* ▫ Sšťastně/ zdárně

Qqq4ra

Prospicio, Vide Specio

Profterno, Vide Sterno

Proftibulum ▫ *obecná ženka, nevěstka* ▫ Obecná ženka/ Newěstka ▫ Item, Proftibula, ae,
idem

Proftituo, Vide Statuo

Profum, Quaere Sum

Profumia, gene. foemini. ▫ *lehká, špehýřská lodí* ▫ Lehká/ špehýřfká lodij

Protafis, gene. foemi. ▫ *počátek a první částka v komedích* ▫ Počátek a prwnij částka w
Comoedijch

Protectio, et Protego, Vide Tego

Protelo, as, aui, pen. pro. ▫ *odlučuji, zaháním, prodlužuji* ▫ Odlučugi/ zahánijm/ prodlužugi ▫ Metapho ▫ *rmoutím* ▫ Rmautijm

Protendo, Vide Tendo

Protero, Vide Tero

Proteruus, a, um ▫ *bůjný, nesnadný, svévolný, nestydatý* ▫ Bůjný/ nefnadný/ fwéwolný/ nestydatý ▫ Proteruè et Proteruiter, aduerbium ▫ *svévolně, buojně* ▫ Swéwolně/ buojně ▫ Proteruia ▫ *bůjnost, svévolnost* ▫ Bůjnoft/ fwéwolnoft ▫ Item ▫ *obětování, na kterémž všecko, což od potravy zuostávalo, spáleno bylo* ▫ Obětowánij/ na kterémž wfsecko což od potravy zuoftávalo/ fpáleno bylo ▫ Inde Proteruiam facere, dicitur Prouerbio ▫ *kdo všecken statek svojoj promrhal* ▫ Kdo wfsecken ftatek fswuog promrhal ▫ Proteruio, is ▫ *sem svévolný, neposlušný, buojný* ▫ Sem fwéwolný/ nepoflufný/ buogný

Proteus, difsyllabum, gene. mafc. ▫ *syn Oceani, kterejž se v rozličné zpuosoby proměňoval* ▫ Syn Oceani/ kterejž se v rozličné zpuofoby proměňowal ▫ Vt in fabulis est. Hinc Protero mutabilior, prouerbium ▫ *chytrý, omyslný člověk, kterejž všecko zjinačiti umí* ▫ Chytrý/ omylný člověk/ kterejž wfsecko zginačiti vmij

| **Prothyra, gene. foemin.** ▫ *přední znamení neb kopka, před dveřmi, sínka* ▫ Přednij znamení/ neb kopka/ před dveřmi/ Sýnka

Qqq4rb

Protinus, pen. cor. aduerbium ▫ *daleko, podál, zdaleka neb hned* ▫ Daleko/ podál/ zdaleka/ neb hned ▫ Statim

Protogenes, gene. com. latinè, Primi generis ▫ *kdo z prvního rodu jest neb urozený* ▫ Kdo z prwnijho rodu gefť/ neb Vrozený ▫ Item, Nomen proprium ▫ *vnešeného malěře* ▫ Wnešeného Malěře

Protogonus, gene. mafc. latinè Primogenitus ▫ *prvorozený* ▫ Prworozený

Protomartyr, gene. mafculi. ▫ *první svědek* ▫ Prwnij fwědek

Protomyfta, gene. maf. ▫ *najpřednější kněz, starší nad kněžimi* ▫ Naypředněgflij Kněz/ Starflij nad Kněžijmi

Protocus, gen. mafc. ▫ *kteřá tepruv jednou porodila* ▫ Kteřá tepruw gednau porodila

Prototomus, gene. mafc. pen. cor. latinè Primae sectionis ▫ *první košťal zelný, když z jara najprvé uřezují, mladí zelní košťálové, mladé větvičky, hlavatice* ▫ Prwnij kofftial zelný/ když z jara nayprvé vřezugij/ mladij zelnij kofftialowé/ mladé wětvičky/ hlawatice

Prototypon, gene. neut. pen. cor. latinè Exemplar ▫ *podoba, podle kteréž nětco jiného bejvá uděláno* ▫ Podoba/ podle kteréž nětco giného beywá wděláno ▫ Et Prototypus, primitius

Protractio, Vide Traho

Protrepticus, a, um. latinè Exhortatiuus ▫ *napominající* ▫ Napomijnagijcý ▫ Vel Instructiuus ▫ *zprávu dávající* ▫ Zpráwu dáwagijcý

Protritus, Vide Tero

Protocollum, latinè prima concinnatio, scriptura raptim collecta ◻ *první poznamenání, přípis* ◻ Prwnij poznamenání/ příjpis

Protropum ◻ *první neb přední mest, kterýž z hroznuow teče prvé, než vytlačeni bejvají* ◻ Prwnij/ neb přednij Meft/ kterýž z Hroznuow teče/ | prvé než vytlačeni beywagij

Qqq4va

Protrudo, Vide Trudo

Proturbo, Vide Turba

Prouenio, et **Prouentus**, Vide Venio

Prouerbium, gene. neut. ◻ *příslví* ◻ Příjflowij ◻ Vnde Prouerbialis, le ◻ *co k příslví náleží* ◻ Co k příjflowij náležij

Prouidus, Require Video

Prouincia, gen. foem. ◻ *krajina, vladařství válkami dobyté kromě naší země, do kteréž zpráwce náš poslán bejvá* ◻ Kragina/ vládařtwij wálkami dobyté/ kromě nallij Země/ do kteréž zpráwce náš poslán beywá ◻ Prouincialis ◻ *poddaný z krajiny* ◻ Poddaný z kraginy ◻ Prouinciatim ◻ *po všech krajinách, v každé krajině* ◻ Po wšlech kraginách/ w každé kragině ◻ Peculiariter etiam dicitur prouincia ◻ *krajina* ◻ kragina ◻ Galliae Narbonensis ◻ *při řece Rhodanu* ◻ při Ržece Rhodanu ◻ Item Prouincia nunnunquam significat ◻ *práci, úřad, jednání neb věci poručené* ◻ Prácy/ vřad/ gednáníj/ neb wěcy poručené ◻ Duram fubiui prouinciam ◻ *těžkou práci na sebe wzal sem* ◻ Těžkau práci na sebe wzal sem

Prouoco, Vide Voco, et Prouocatio ibidem

Prouoluo, Vide Voluo

Proxenetá, gene. mafc. pen. prod. ◻ *překupník, jednatel a fedrowník w trhu, kdo potravý jedná* ◻ Překupnijk/ gednatel/ a ffedrownijk w trhu/ kdo potravý gedná

Proximus, Vide in dictione Propè

Prudens, gene. omnis ◻ *opatrný neb rozumný, povědomý* ◻ Opatrný/ neb rozumný/ powědomý ◻ Prudentia ◻ *opatrnost neb rozumnost* ◻ Opatrnost/ neb rozumnost ◻ Iuris prudentia ◻ *wědomost neb rozumění w práwích* ◻ Wědomost/ neb rozuměníj w práwíjch ◻ Prudenter, aduerbium ◻ *opatrně* ◻ Opatrně ◻ Prudens feci ◻ *s wědomím neb s rozmyslem učinil sem* ◻ S wědomíj/ neb s rozmyslem wčinil sem ◻ Imprudens ◻ *neopatrný, nerozmyslný* ◻ Neopatrný/ nerozmyslný ◻ Imprudentia ◻ *neopatrnost, nerozmyslnost* ◻ Neopatrnost/ nerozmyslnost ◻ Imprudenter ◻ *neopatrně, nerozmyslně, nemoudře* ◻ Neopatrně/ nerozmyslně/ nemaudře

Qqq4vb

Pruina, gene. foemini. pen. cor. ◻ *jíní, mráz* ◻ Gijnij/ mráz ◻ Pruinosus, a, um ◻ *mrazovitý, jíním obroštěný, jinovatý* ◻ Mrazowitý/ gijnijm obroštěný/ ginowatý

Pruna, gene. foemi. ◻ *řeřavé uhlé, žiwá hlavně* ◻ Ržeřawé vhlé/ žiwá hlavně

Prunus, generis foeminini ◻ *slívový strom* ◻ Slijwowý strom ◻ Prunum ◻ *slíwa* ◻ Slijwa ◻ Prunetum ◻ *slívoví, slívový sad* ◻ Slijwowij/ slijwowý sad ◻ Prunus fyluestris ◻ *trní trnkové* ◻ Trnij trnkowé ◻ Prunum fyluestre ◻ *trnka, trpka* ◻ Trnka/ trpka ◻ ut putatur

- Prurio**, is, iui, itum ◻ *chce mi se drbati, svrbí mne, svědí mne kuože* ◻ Chce mi se drbati/ fwrbij mne/ fwědij mne kuože ◻ Pruritus, us, pen. prod. ◻ *svrab, svrbění kuože, drbání* ◻ Swrab/ fwrběnij kuože/ drbáníj ◻ Prurigo, idem
- Prufa**, gene. foemi. ◻ *město v Bithyní, při huoře Olympo* ◻ Město w Bithynij/ při huoře Olympo ◻ Item ◻ *jiné město, také při hůře Hyppo a v též krajině* ◻ Giné Město také při hůře Hyppo/ a w též kragině ◻ Inde Prufienfis, e ◻ *co odtud jest* ◻ Co odtud gest
- Prufias**, gene. maf. ◻ *král v Bithyní* ◻ Král w Bithynij
- Prymnesia**, gen. foem. ◻ *město v Azí, v krajině Meoni neb Lydí* ◻ Město w Azij/ w kragině Meonij neb Lydij
- Prymnesius**, uel **Prymnesium** ◻ *kuol, k němuž šifový provaz přivazují neb sic provaz* ◻ Kuol/ k němuž fljffový provaz přivazugij/ neb fyc provaz
- Prytanis**, gene. mafc. latině Magistratus, uel Praefectus ◻ *vládař, moc mající, vrchní pán* ◻ Wládař/ moc magijcý/ wrchnij Pán ◻ Prytaneum, pen. prod. ◻ *místo v Athenách, kdežto páni a vladaři obydlé svá mívali, panský duom neb také rathauz* ◻ Mijsto w Athenách/ kdežto Páni a Wládaři | obydlé fwá mijwali/ Panlký duom/ neb také Rathauz

Rrr1ra

PS

- Pfallo**, is, pfalli ◻ *zpívám* ◻ Zpijwám ◻ Pfaltes ◻ *zpěvák* ◻ Zpěwák ◻ Pfaltria ◻ *zpěvakyně* ◻ Zpěwakyně ◻ Pfalmus ◻ *zpívání* ◻ Zpijwáníj ◻ Pfalterium ◻ *čtverohranatý hudební nástroj o deseti strunách* ◻ Čtwerohranatý hudebnij nástrog o defeti ftrunách ◻ Vide Nablum. Diapfalma ◻ *popřestání neb zastavení v zpívání, s vzdýcháním učiněné* ◻ Popřestáníj/ neb zaftawenij w zpijwáníj/ s vzdýcháníjm včiněné
- Pfammetchus**, gene. mafcu. ◻ *král ejiptský* ◻ Král Egiptlký
- Pfegma**, gene. neut. ◻ *zlatý písek* ◻ Zlatý pijfek ◻ ψῆγμα
- Pseudadelphus**, gene. mafcu. ◻ *falešný bratr* ◻ Falešný bratr
- Pseudomartyr**, generis om.¹⁹⁶ ◻ *falešný svědek* ◻ Falešný fwědek
- Pseudopropheta**, gene. mafc. ◻ *falešný prorok neb falešný učitel* ◻ Falešný Prorok/ neb ffalešný včitel
- Pseudothyrum**, gener. neut. Posticum ◻ *zadní dvěře* ◻ Zadnij dwěře
- Pfimmythium**, gene. neut. ◻ *plejvejs neb ženská barva, kterou se líčí, ličidlo* ◻ Pleyweys/ neb ženlká barwa/ ktera se lýcij/ ličidlo
- Pfitta**, gene. foemi. latině Passer, pifcis ◻ *Matky Boží ryba* ◻ Matky Božij ryba ◻ Pfitacus ◻ *papoušek* ◻ Papaušek
- Pfophis**, gene. foemini. ◻ *město v Arkadí* ◻ Město w Arcadij
- Pfora**, gene. foemi. ◻ *prašivost, strupi, svrbení prašivé, chrastavost, chrásty* ◻ Prašiwost/ ftrupi/ fwrbenij prašiwé/ chraftawost/ chrásty

¹⁹⁶ om.] com. tisk

Pfycholutres, gen. maf. ◻ *kdo se v studené vodě koupá* ◻ Kdo se w studené wodě kaupá
Pfylli, gene. mafc. ◻ *lidé v Libii neb v Africe, při Saramantes* ◻ Lidé w Libij/ neb w Affryce/
 při Saramantes

| PT

Rrr1rb

- Pterygium**, gene. neut. ◻ *zjitření nehtuov neb prstuov* ◻ Zjitření nehtuow/ neb prstuow ◻
 Item ◻ *na očích kožka, kteráž zraku překáží, mázdříčka na oku, povlaka* ◻ Na očijch kožka/
 kteráž zraku překážíj/ mázdříčka na oku/ powlaka
- Ptifana**, gene. foemi. pen. cor. ◻ *tysana, ječná voda neb ječný nápoj* ◻ Tyfana/ gečná woda/
 neb gečný nápoj ◻ Ptifanarium ◻ *nádoba, v kteréž taková věc tlučena neb vařena bejvá* ◻
 Nádoba w kteréž taková věc tlučena neb vařena beywá
- Ptochos**, gene. mafc. latině Mendicus ◻ *chodec, žebrák* ◻ Chodec/ žebrák ◻ Vnde Pto-
 chodocheum ◻ *nuzných lidí domek, hospoda* ◻ Nuzných lidij domek/ hospoda ◻ Ptocho-
 tropheum ◻ *špitál* ◻ Špitál
- Ptolemaeus**, gene. mafcu. ◻ *jméno některých králuow ejiptských* ◻ Gméno některých Krá-
 luow Egiptkých ◻ Ptolemais ◻ *město v Africe, v krajině Kyrenaika* ◻ Město w Affrice/
 w kragině Cyrenaica ◻ Item ◻ *město v Ejiptě a město v Fenicii, v moři ležící, kteréž se najprvé*
júdské země dotýká ◻ Město w Egiptě/ a Město w Phenicij/ w Moři ležijcý/ kteréž se
 nayprvé Júdské Země dotýká
- Ptofis**, gene. foemi. latině Cafus ◻ *pád* ◻ Pád ◻ Et accidens nominis apud Grammaticos.
 Vnde Monoptotum, pen. prod. Vnius cafus ◻ *co má toliko jedno skonání* ◻ Co má toliko
 gedno skonáníj ◻ Aptotum ◻ *které slovo nikdá konce nemění* ◻ Které flowo nikdá konce
 neměníj ◻ Indeclinabile. Sic Diptotum, duorum casuum. Triptotum, trium. Tetrpto-
 rum, quatuor etc.

PV

Pubes, gene. foemi. ▫ *chlupy na hanbě člověka* ▫ Chlupy na hanbě člověka ▫ Et Pubes, uel Puber ▫ *odrostlý mládenec, kdo jest na té době* ▫ Odrostlý Mládenec/ kdo geft na té době ▫ Cum parentibus puberes filij non lauuntur, Cicero ▫ *synové odrostlí, nemyjí se s rodiči* ▫ Synové odrostlí/ nemygij se s Rodiči ▫ Impuber, et Impubis, e ▫ *neodrostlý, kdo ještě nemuože plemeniti* ▫ Neodrostlý/ | kdo geftě nemuože plemeniti ▫ Aliquando Pubes accipitur ▫ *za oud hanby* ▫ za Aud hanby ▫ Pubetenus ▫ *až do rozkrokuow* ▫ Až do rozkrokuow ▫ Item ▫ *za množství mládenčuow* ▫ Za množtwij Mládenčuow ▫ Pubertas ▫ *čas zmužilosti, po čtrnácti letech při mužích, po dvanácti letech při ženách* ▫ Cžas zmužilofti/ po čtrnácti letech při Mužijch/ po dvanácti letech při Ženách ▫ Pubeo, es, et Pubesco ▫ *rostou mi chlupy na hanbě* ▫ Roftau mi chlupy na hanbě ▫ Tranffertur etiam ad herbas ▫ *vypukávám se, vyrostám, pučím se* ▫ Wypukávám se/ wyroftám/ pučijm se

Rrr1va

Publicus, a, um ▫ *obecní* ▫ Obecnij ▫ Publicum confilium, id est, Senatus ▫ *rada* ▫ Radda ▫ Publica uia ▫ *silnice* ▫ Sylnice ▫ Publicè, et Publicitus, aduerbium ▫ *zjevně mezi všemi* ▫ Zgewně mezy wšsemi ▫ Publicum, aliquando pro populi conuerfatione et frequentia accipitur ▫ *za společné obcování a množství neb společnost lidu* ▫ Za společné obcowánij/ a množtwij neb společnost lidu ▫ Hinc dicimus, Prodire in publicum ▫ *choditi mezi lidi* ▫ Choditi mezy lidi ▫ Et Publico abftinere ▫ *pokrejšvati se, mezi lidi nechoditi* ▫ Pokraywati se/ mezy lidi nechoditi ▫ Publicola ▫ *milovník lidu obecného* ▫ Milownijk lidu obecného ▫ Proprium Romani. Publipor ▫ *pacholek Publí* ▫ Pacholek Publij ▫ Sicut Lucipor, Marcipor, Publicanus ▫ *kdo obecně clo najímá, celný neb jiné věci k městu náležící, a to za jmenovité peníze kupuje* ▫ Kdo obecně Clo nagijmá/ Celný/ neb giné věci k Měftu náležijcý/ a to za gmenowité penijze kupuge ▫ Publius ▫ *přijmí některých Římanuow* ▫ Přijgmij některých Ržijmanuow ▫ Publico, as ▫ *činím obecné, беру do obecného měšce, k obecnému užitku* ▫ Čžinijm obecné/ беру do obecného Měšce/ k obecnému vžitku ▫ Bona illius publicata sunt ▫ *tohoto statek do městské neb knížecí pokladnice pobrali* ▫ Tohoto ftatek do Měftké/ neb Knijžecý pokladnice pobrali ▫ Vnde Publicatio ▫ *obecná věc, zjevné rozdělení, vuobec dání* ▫ Obecná věc/ zgewně | rozdělenij/ wuobec dánij

Rrr1vb

Pudor, oris, gene. mafc. ▫ *stud, počestnost* ▫ Stud/ počestnoft ▫ Pudicus, a, um. pen. prod. ▫ *stydliwý, ctnostný, čistý* ▫ Stydliwý/ ctnoſtný/ čistý ▫ Pudicitia ▫ *stydliwost, čistota* ▫ Stydliwost/ čistota ▫ Impudicus, a, um ▫ *neſtydatý, nepočestný, nečistý* ▫ Neftydatý/ nepočestný/ nečistý ▫ Impudicitia ▫ *neftydatost* ▫ Neftydatoft ▫ Pudibundus, a, um ▫ *co hanbu má* ▫ Co hanbu má ▫ Pudendus, a, um ▫ *zač se ſtyděti ſluší* ▫ Zač se ſtyděti ſluſij ▫ Pudicè ▫ *stydliwě, čistotně, počestně, ſtoudně* ▫ Stydliwě/ čistotně/ počestně/ ſtoudně ▫ aduerbium. Impudicè ▫ *nepočestně, neftydatě* ▫ Nepočestně/ neftydatě ▫ Pudeo, es ▫ *ſtydím se* ▫ Stydijm se ▫ Imperfona: Pudet, Pudet me huius ▫ *ſtydím se za tohoto* ▫ Stydijm

fe za tohoto ▫ Dispuđet, idem. Depudere ▫ *neštyděti se, ťtud odložiti* ▫ Neštyděti fe/ ťtud odložiti ▫ Pudens ▫ *ctnoštný, štydlivý* ▫ Ctnoštný/ ťtydlivý ▫ Impudens, pen. cor. ▫ *nešroudny* ▫ Nešroudny ▫ Impudentia ▫ *neštydatošť, nešrudnošť* ▫ Neštydatošť/ nešrudnošť ▫ Impudenter ▫ *neštydatě, bez ťtudu* ▫ Neštydatě/ bez ťtudu ▫ Pudenda, orum ▫ *oud hanby* ▫ Aud hanby ▫ Pudefacio ▫ *zahanbuji, zardívám* ▫ Zahanbugi/ zardijwám ▫ Pudefio ▫ *hanbím, rdím se* ▫ Hanbijm/ rdijm fe

Puer, gen. mašc. ▫ *dítě, ťyn, pacholík, ťlužebník* ▫ Dijtě/ Šyn/ pacholijk/ ťlužebnijk ▫ Puellus, diminutivum ▫ *pacholátko, děťátko* ▫ Pacholátko/ děťátko ▫ Puella ▫ *děvečka* ▫ Děvečka ▫ Puerilis, le, pen. prod. ▫ *děťinský* ▫ Děťinský ▫ Puellaris, re, idem ▫ *neb děvečský* ▫ Neb děvečský ▫ Pueritia ▫ *děťinství neb děťinský věk* ▫ Děťinstvij/ neb děťinský věk ▫ Puerpera ▫ *šestinedělka* ▫ Šešťinedělka ▫ Puerperium ▫ *šestinedělní čas, porod* ▫ Šešťinedělnij čas/ porod ▫ Puerasco, is ▫ *děťinním, mladnu, počínám dítětem zase bejtí* ▫ Děťinnijm/ mladnu/ počijnám Dijtětem zase beyti ▫ Repuerasco ▫ *znovu děťinním, odmladívám* ▫ Znowu děťinnijm/ odmladijwám ▫ Ferè de senibus dicitur, cum aetate defipere incipiunt ▫ *o ťtarých lidech také říkává se, když pro sešlost věku blázniti počínají* ▫ O ťtarých Lidech | také říjkává fe/ když pro sešlošť věku blázniti počijnagij

Rrr2ra

Pugillaris, gene. mašcu. Et Pugillar, neutrum ▫ *dešťky písařské, tabulky* ▫ Dešťky pijšařské/ Tabulky

Pugio, onis, gene. mašcu. ▫ *tulich, bodec, dýka* ▫ Tulich/ bodec/ dýka ▫ Pugiunculus, diminutivum ▫ *dýčka, kordík* ▫ Dýčka/ kordijk

Pugna, gene. foemí. ▫ *boj, puotka, bitva* ▫ Bog/ puotka/ bitwa ▫ Pugnax ▫ *bojovný, svárlivý* ▫ Bogowný/ ťwárliwý ▫ Pugnacitas ▫ *bojovnošť* ▫ Bogownošť ▫ Pugnaciter ▫ *bojovně, válečně* ▫ Bogowně/ wálečně ▫ Pugil ▫ *bitec, potýkač, kolec* ▫ Bitec/ potýkač/ kolec ▫ Pugilicè, aduerbium ▫ *silně, ťtatečně* ▫ Šylně/ ťtatečně ▫ Pugilicè ualere ▫ *dobře moci zdravu bejtí* ▫ Dobře mocy zdravu beyti ▫ Pugno, as ▫ *bojuji, válku vedu* ▫ Bogugi/ wálku wedu ▫ Item ▫ *vadím se slovy* ▫ Wadijm fe flowy ▫ Pugnam committo ▫ *bitvu ťvodím* ▫ Bitwu ťwodiym ▫ Composita, Depugno, idem quod simplex. Expugno ▫ *dobejwám, wybojovávám* ▫ Dobejwám/ wybogowávám ▫ Expugnatio ▫ *dobyťí šťurmem* ▫ Dobyťij šťurmem ▫ Impugno ▫ *šťurmují neb útok činím* ▫ Šťurmugi/ neb vťok činijm ▫ Et Oppugno, Oppugnatio ▫ *obešnání, šťurmování* ▫ Obešnáníj/ šťurmowáníj ▫ Propugno ▫ *bráním vojensky, odpor činím* ▫ Bráníjm wogenlky/ odpor činijm ▫ Propugnaculum ▫ *bašťa, šťřilnice* ▫ Bašťa/ šťřilnice ▫ Repugno ▫ *bráním mečem, odpírám válečně, bráním se, odboj činím* ▫ Bráníjm mečem/ odpijráw wálečně/ bráníjm fe/ odbog činijm

Pugnus, gene. mašc. ▫ *hršť, pěšť* ▫ Hršť/ pěšť ▫ Pugillus, diminutivum ▫ *pěšťka, hršťka* ▫ Pěšťka/ hršťka

Pulcher, a, um ▫ *pěkný, krásný, způsobný* ▫ Pěkný/ krásný/ způsobný ▫ Pulchellus ▫ *pěknický* ▫ Pěknický ▫ Pulchritudo ▫ *pěknošť, krása* ▫ Pěknošť/ krása ▫ Pulchrè, aduerbium ▫ *pěkně, krásně, utěšeně* ▫ Pěkně/ krásně/ vťěšfeně

| **Pulegium** ▫ *polej* ▫ Poleg

Rrr2rb

Pulex, gene. maſc. ▫ *blecha* ▫ Blecha ▫ Pulicofus, a, um ▫ *blechatý, blešný, pln blech* ▫ Blechatý/ blešný/ pln blech

Pullus, gene. maſc. ſubſtantium ▫ *mladý plod každého živočicha* ▫ Mladý plod každého živočicha ▫ Pullus afini ▫ *mladé voſlátko* ▫ Mladé woſlátko ▫ Pullus aquilae ▫ *mladé vorličátko* ▫ Mladé worličátko ▫ Pullafter ▫ *mladé kuřátko, mladé kohoutě* ▫ Mladé kuřátko/ mladé kohoutě ▫ Pullastra ▫ *mladá ſlepička* ▫ Mladá ſlepička ▫ Pullarius ▫ *ſlepičář, kdo ſlepic hlédá* ▫ Slepičář/ kdo Slepic hlédá ▫ Pullinus, a, um ▫ *co mladým živočichuom náleží* ▫ Co mladým živočichuom náležij ▫ Pullities, et Pullatio ▫ *vysedění mladých kuřátek neb ptačátek* ▫ Wyſedění mladých kuřátek/ neb ptačátek ▫ Pullulo, as ▫ *plodím mladé* ▫ Plodijm mladé ▫ Ferè de arboribus dicitur ▫ *pučím ſe ven, vypučuji ſe* ▫ Pučijm ſe wen/ vypučugi ſe ▫ Pulleſco, et Pullulaſco, idem ▫ *vydávám z ſebe nové větvojí, votavím ſe* ▫ Wydávám z ſebe nové Wětwowij/ wotawijm ſe ▫ Compoſita, Expullulo ▫ *pouſtím z ſebe větve* ▫ Pauſtijm z ſebe wětwe ▫ Repullulo ▫ *zase ſe vypučuji, znovu roſtu, zase ſe votavím* ▫ Zafe ſe wypučugi/ znovu roſtu/ zafe ſe wotawijm

Pullus, a, um ▫ *náčerný, ſmědý, oſmahlý* ▫ Náčerný/ ſmědý/ oſmahlý ▫ Pulligo ▫ *ſmědoſt, černoſt* ▫ Smědoſt/ černoſt ▫ Pullatus, a, um ▫ *černým rouchem oděný* ▫ Černým rouchem oděný ▫ Vt ſolet in luctu fieri ▫ *jakož bejvá, když lidé ſmutek neſou* ▫ Yakož beywá/ když lidé ſmutek neſau ▫ Aliquando Pullatus, ſignificat ▫ *proſtou, obecnou neb neučenú oſobu* ▫ Proſtau/ obecnau/ neb nevčenú oſobu

Pulmentum, Vide Puls

Pulmo, onis, gene. maſ. ▫ *plice* ▫ Plijce ▫ Pulmonarius ▫ *nedůživý na plicech, koho plice bolejí* ▫ Nedůživý na plicech/ koho plijce bolejí ▫ Pulmonaria ▫ *plicní koření* ▫ Plicnij koření

Pulpa, gene. foemi. ▫ *maſitoſt v jablkách, v jiném ovotci i v živočiších, co není koſtlavého, libivoſt bez tuku, křehkoſt maſa, kde ſe kloubové ſpojují* ▫ Maſytoſt w yablkách/ w giném owotcy y w žiwočiſtjích/ co není koſtlavého/ libivoſt bez tuku/ křehkoſt maſa/ kde ſe klaubové ſpogugij ▫ Pulpa leporina ▫ *zaječí maſo bez koſtí* ▫ Zagečj maſo bez koſtij ▫ Pulpamentum ▫ *pokrm z maſa libivého přiſtrojený* ▫ Pokrm z maſa libivého přiftrógený

Rrr2va

Pulpitum, gene. neu. ▫ *lešení neb police, pulpit, ſtolice kazatelní neb vejſtupek prkenný, kde hry provozují, káží, mluvívají* ▫ Leſenij/ neb police/ pulpit/ ſtolice kazatelnij/ neb wayſtupek prkenný/ kde Hry provozugij/ kážij/ mluwijwagij

Puls, gene. foemi. ▫ *kaše, pokrm kašný* ▫ Kaſſe/ pokrm kaſfný ▫ Pulmentum, idem. Pul-ticula, diminutium, et Pultarius ▫ *nádoba k kaſi, kašný hrnec, kašná míſa* ▫ Nádoba k kaſſi/ kaſfný hrnec/ kaſfná míſa

Pulfo, Require Pello

- Puluinar**, gene. neut. et Puluinus ▫ *poduška, polštář* ▫ Poduška/ polštář ▫ Abusiue ▫ *chrám* ▫ Chrám ▫ Et Puluinus ▫ *záhonček zahradní, zelniště* ▫ Záhonček zahradní/ zelniště ▫ Puluinatus, a, um ▫ *co jest podobné ku podušce, nadutá i měkká věc, poklad* ▫ Co gest podobné ku podušce/ nadutá y měkká věc/ poklad ▫ Puluinus significat etiam ▫ *rumovaný písek, štěrka* ▫ Rumovaný pijsek/ štěrka
- Puluis**, gene. masculi. ▫ *prach země, prach třený* ▫ Prach země/ prach třený ▫ Citra pulueris tactum, uel iactum ▫ *bez práce, velmi snadně* ▫ Bez práce/ velmi snadně ▫ prouerbium. Puluisculus, diminutiuum ▫ *prášek, prášček* ▫ Prášek/ prášček ▫ Puluerus, a, um, et Puluerulentus, a, um ▫ *prašný* ▫ Prašný ▫ Puluero, as ▫ *roztírám na prach* ▫ Roztírám na prach ▫ Pulueresco ▫ *počínám prachnivěti, prachem bejtí* ▫ Počínám prachnivěti/ prachem bejtí
- Pumex**, gene. maf. ▫ *lehký, dírkovatý kámen, mořská pěna* ▫ Lehký/ dírkovatý kámen/ Mořská pěna ▫ generis dubij. Pumicosus, a, um ▫ *co jest dírkovate a lehké jako pěna* ▫ Co gest dírkovate a lehké jako pěna | ▫ Pumiceus, a, um, idem. Pumico, as ▫ *hladím, čistím* ▫ Hladím/ čistím
- Pumilio**, onis, gene. mafcu. ▫ *třpaslík* ▫ Třpaslík ▫ Pumilus, idem. Pumilis, e ▫ *maličké postavy člověk* ▫ Maličké postavy Člověk
- Pungo**, is, pupugi, punctum ▫ *píchám, bodu, štípi* ▫ Píchám/ bodu/ štípi ▫ Punctus, et Punctum ▫ *puňktík, nabodení, malá nerozdílná věc* ▫ Puňktík/ nabodení/ malá nerozdílná věc ▫ Metapho ▫ *hlas, volení* ▫ Hlas/ wolenij ▫ Omne tulit punctum ▫ *všecka volení, všechny hlasy vyzdvihl* ▫ Wšecka wolenij/ wšecky hlasy wyzdwihl ▫ Nam suffragia punctis in tabula quadam dabantur. Punctum temporis ▫ *malý čas* ▫ Malý čas ▫ Item, Punctum, aliquando idem quod Caput ▫ *přední punkt neb artikul najhlavnější* ▫ Přední punkt/ neb artykul najhlavnější ▫ Punctim, aduerbium ▫ *bodeně* ▫ Bodeně ▫ Punctim caesimque ▫ *bodeně i sečně* ▫ Bodeně y sečně ▫ Punctio ▫ *bodení, štípání* ▫ Bodenij/ štípanij ▫ Composita, Compungo ▫ *dokonále bodu, poznamenávám* ▫ Dokonále bodu/ poznamenávám ▫ Expungo ▫ *vyboduji, vymazuji* ▫ Wybodugi/ wymazugi ▫ Repungo ▫ *pobodávám neb bodu zase* ▫ Pobodávám/ neb bodu zase
- Punicus**, a, um ▫ *co z Afriky, a jmenovitě z města Kartago jest* ▫ Co z Affriky/ a gmenowitě z Města Carthago gest ▫ Punica mala ▫ *granatová, zrnatá neb rajska jablka* ▫ Granatová/ zrnatá neb Rajska jablka ▫ Puniceus, a, um ▫ *šarlatové neb červené barvy* ▫ Šarlatové/ neb červené barvy
- Punio**, is, iui ▫ *tresci* ▫ Trescy ▫ Impunis, ne ▫ *netrestaný, nemštný* ▫ Netrestaný/ nemštný ▫ Impunitas ▫ *netrestání, nemštní* ▫ Netrestání/ nemštní ▫ Impunè, aduerbium ▫ *bez trestání* ▫ Bez trestání ▫ Punitio ▫ *trestání* ▫ Trestání
- Pupilla**, gene. foemin. ▫ *zřetelnice oka* ▫ Zřetelnice oka ▫ Popula, idem

- | **Pupillus**, gene. masc. ▫ *dítě bez otce, sirotek, osiřalé dítě* ▫ Dítě bez Otce/ Syrotek/ ofyřalé dítě ▫ Pupillaris, e ▫ *co sirotkuom přináleží* ▫ Co Syrotkuom přináležij ▫ Pupilla ▫ *dcera bez otce, po otci osiřalá* ▫ Dcera bez Otce/ po Otcy ofyřalá
- Puppis**, gene. foemini. ▫ *zadní strana šifu, zadní kranc lodí* ▫ Zadnij strana šifffu/ zadnij kranc lodij ▫ Synecdochicos pro naui accipitur
- Pupus**, gene. maf. ▫ *malé pacholátko* ▫ Malé pacholátko ▫ Pupa ▫ *malé děvčátko, dívčička* ▫ Malé děvčátko/ diwčička ▫ Pupa ▫ *loutka, dětinské kogení* ▫ Lautka/ dětinšké kogenij ▫ Pupulus, et Pupula, diminutiuum
- Purgo**, as, aui ▫ *čistím, vyčišťuji* ▫ Čžiftijm/ wočifštiugi ▫ Metapho ▫ *vymlouvám* ▫ Wymlauwám ▫ Purgatio ▫ *očistění* ▫ Očifštěníj ▫ Purgamen, et Purgamentum ▫ *smeti, trus, ohryzci, které přeč meceme* ▫ Smeti/ trus/ ohryzcy/ které přeč meceme ▫ Purgabilis, le ▫ *čistitelný, co se dá čistiti* ▫ Čžiftitedlný/ co se dá čiftiti ▫ Purgatorius, a, um ▫ *co k čistění přísluší* ▫ Co k čifštěníj příšluffij ▫ Composita, Depurgo, idem quod simplex. Expurgo ▫ *vyčišťuji neb čistím s pilností, dobře vymluvna mám, za sebe odpovídám* ▫ Wyčifštiugi/ neb čiftijm s pilnoftij/ dobře wymluwna mám/ za sebe odpowijdám ▫ Expurgatio ▫ *vyčištění, vymetení* ▫ Wyčifštěníj/ wymetenij ▫ Sine, me expurgem ▫ *nech, ať se vymluvím, za sebe odpovídám, očistím se* ▫ Nech ať se wymluwijm/ za sebe odpowijdám/ očiftijm se ▫ Perpurgo ▫ *dobře čistím* ▫ Dobře čiftijm ▫ Repurgo ▫ *čistím neb vyčišťuji zase* ▫ Čžiftijm/ neb wyčifštiugi zase
- Purpura**, gene. foemini. ▫ *mořský hlemežď, jehožto vlhkost neb pot barvu z sebe vydává, a slove purpur neb šarlat* ▫ Mořský hlemežď/ gehožto wlhkoft neb pot barwu z sebe wydává/ a flowe Purpur/ neb šarlat ▫ Purpureus, a, um ▫ *co k šarlatu přísluší* ▫ Co k šarlatu příšluffij ▫ Purpurarius ▫ *kdo na šarlat barví* ▫ Kdo na šarlat barwij ▫ Item, Purpurarij ▫ *lapači hlemežďových škořepin, kteříž se pod vodu pohřžují, a škořepiny neb hlemežďe takové lapají* ▫ Lapači hlemayžďowých škořepin/ kteříž se pod | wodu pohřžugij/ a škořepiny neb hlemežďe takové lapagij ▫ Purpuratus, a, um ▫ *šarlatem ozdobený* ▫ Šarlatem ozdobený ▫ Purpuriffum ▫ *smíšená barva, kterou se ženy ličí* ▫ Smijššená barwa/ kterau se ženy lyčij ▫ Purpuriffo, as ▫ *ličím takovou barvou* ▫ Lýčijm takowau barwau ▫ Purpurafo ▫ *počínám šarlatěti, červen býti* ▫ Počijnám šarlatěti/ čerwen býti
- Purus**, a, um ▫ *čistý, světlý, čistotný* ▫ Čžiftý/ fwětlý/ čiftotný ▫ Purum aurum ▫ *čisté, dignovité zlato* ▫ Čžifté/ dignowité zlatto ▫ Puritas ▫ *čistota* ▫ Čžiftota ▫ Purè, aduerbium ▫ *čistě, čistotně* ▫ Čžiftě/ čiftotně ▫ Impuritas ▫ *nečistota* ▫ Nečiftota ▫ Impurus homo ▫ *zlý, nečistý člověk* ▫ Zlý/ nečiftý Čžlowěk ▫ Puro, as ▫ *čistím, vyčišťuji, vytírám* ▫ Čžiftijm/ wyčifštiugi/ wytijrám ▫ Depuro, pen. prod. ▫ *dobře čistím* ▫ Dobře čiftijm ▫ Purifico, as ▫ *očisťuji, čisté činím* ▫ Očifštiugi/ čifté činijm ▫ Purificatio ▫ *očistění* ▫ Očifštěníj
- Pus**, puris ▫ *hnis, hnůj vředový* ▫ Hnis/ hnůg wředowý ▫ Purulentus, a, um ▫ *hnisovatý* ▫ Hnišowatý ▫ Purulentia ▫ *zjitření, zahnojení* ▫ Žgitřenij/ zahnogenij ▫ Suppuro, penult.

Rrr3ra

Rrr3rb

prod. ▫ *jitřím se, hnojím se* ▫ Gitřijm se/ hnogijm se ▫ Suppuratio ▫ *objitření, podcházení rány neb úrazu* ▫ Obgitřenij/ podcházenij rány neb vrazu

Pufio, gene. mafc. ▫ *malé dětátko* ▫ Malé dět'átko ▫ Pufillus, a, um ▫ *maličký, maličkerný* ▫ Maličký/ maličkerný ▫ Metapho ▫ *opovržený, zavržený* ▫ Opowržený/ zawržený ▫ diminut. Pufillanimis, e ▫ *malomyslný, nesmělý, choulostivý* ▫ Malomyfslný/ nefmělý/ chauloftiwý ▫ Pufillanimitas ▫ *choulostivost* ▫ Chauloftiwof

Puftula, gene. foemini. ▫ *neštovička, vřidek* ▫ Neštowička/ wřijdek ▫ Puftulatum argentum ▫ *kopané stříbro neb široký kruh stříbra, široce na plech rozbité neb vyčištěné stříbro* ▫ Kopané Střijbro/ neb široký kruh střijbra/ široce¹⁹⁷ na plech rozbité/ neb vyčištěné střijbro

Putamen, Vide Puto

Puteal, gene. neu. ▫ *rychtářská stolice neb místo v Římě, kde se dlužníci scházivali* ▫ Rychtářská stolice/ | neb místo w Ržijmě kde se dlužnicy scházýwali ▫ Item ▫ *střeška nad rumpálem studničným* ▫ Střeška nad rumpálem studničným

Rrr3va

Puteus, gene. mafc. ▫ *rumpál studničný, studnice, z které se voda váží, kašna, roura vodní* ▫ Rumpál studničný/ Studnice z které se Woda wážíj/ kašna/ Raura wodnij ▫ Puteanus, a, um ▫ *co od rumpálu studničného jest* ▫ Co od Rumpálu studničného gest ▫ Aqua puteana ▫ *studničná voda* ▫ Studničná woda ▫ Putealis, le, idem. Putearius ▫ *kdo studnice kopá* ▫ Kdo studnice kopá ▫ Puteolus, diminuti. ▫ *malá studýnka* ▫ Malá studýnka ▫ Puteoli, orum, plur. tantum ▫ *město v Itáli, v krajině Kampanie* ▫ Město w Itáli/ w krajině Campanye ▫ Vnde Puteolanus, a, um ▫ *co odtud jest neb tam přísluší* ▫ Co odtud gest/ neb tam příslušíj

Puto, as, aui ▫ *vyčišťuji, čistím neb vyřezuji neúčinné větve* ▫ Wycištijugi/ čijtijm/ neb wyřezugi neúčinné wětwe ▫ Putare arbores ▫ *stromy vyklestiti, větve odřezati* ▫ Stromy wyklestiti/ Wětwe odřezati ▫ Putare uites ▫ *réví obřezovati* ▫ Réwij obřezowati ▫ Hinc Putatio ▫ *obřezání* ▫ Obřezánij ▫ Putatorius, a, um ▫ *co k vyčištění neb k obřezání přísluší* ▫ Co k wycištěníj/ neb k obřezánij příslušíj ▫ Falx putatoria ▫ *nůž k obřezání neb vyčištění réví, kosíř, srp vinařský* ▫ Nůž k obřezánij neb wycištěníj Réwij/ košýř/ srp winařský ▫ Putamen ▫ *škořepina, obřezek, luština* ▫ Škořepina/ obřezek/ luština ▫ Putamen nucis ▫ *vořechová škořepina* ▫ Wořechowá škořepina ▫ Putamen oui ▫ *vaječná škořipka* ▫ Waječná škořijpka ▫ Puto etiam significat ▫ *rozmímám, uvažuji, za to mám* ▫ Rozgijmám/ wwažuji/ za to mám ▫ Putare rationem ▫ *počítati, počet dělati* ▫ Počijjtati/ počet dělati ▫ Putare rem ▫ *věc uvažovati* ▫ Wěc wwažowati ▫ Composita, Amputo, pen. cor. ▫ *utínám, odsekávám, obřezuji* ▫ Vtijnám/ odsekávám/ obřezugi ▫ Amputatio ▫ *obřezání* ▫ Obřezánij ▫ Computo ▫ *počítám* ▫ Počijjtám ▫ Computatio ▫ *počítání, počet* ▫ Počijjtánij/ počet ▫ Deputo ▫ *uvažuji, šacuji* ▫ Wwažuji/ ša|cugi ▫ Deputare rationem ▫ *počet dělati, sčítati* ▫ Počet dělati/ ščijjtati ▫ Frustra egomet mecum has rationes deputo,

Rrr3vb

¹⁹⁷ široce] širocé tisk

Terentius ▫ *nadarmo já sám s sebou počet dělám* ▫ Nadarmo yá sám s sebou počet dělám ▫ Disputo ▫ *rozvažují jedno proti druhému, rozčítám, hádám se* ▫ Rozvažují jedno proti druhému/ rozčítám/ hádám se ▫ Disputatio ▫ *hádaní slovy, vykládání slovy, hádka* ▫ Hádaní slovy/ vykládání slovy/ hádka ▫ Imputo ▫ *přičítám, vinnu dávám* ▫ Přičítám/ vinnu dávám ▫ Postputo ▫ *málo vážím, odkládám, za nic nemám* ▫ Málo vážím/ odkládám/ za nic nemám ▫ Reputo, idem quod Deputo ▫ *uvažují, rozjímám* ▫ Vvažují/ rozjímám ▫ Supputo ▫ *počítám* ▫ Počítám ▫ Supputatio ▫ *počítání* ▫ Počítání ▫ Computus ▫ *počet* ▫ Počet

Putor, oris, gene. mafc. ▫ *smrad, zlá vůně* ▫ Smrad/ zlá vůně ▫ Putidus, a, um ▫ *smrdutý, nevonný* ▫ Smrdutý/ newonný ▫ Putidē ▫ *smrdutě, nevonně, nečistotně* ▫ Smrdutě/ newonně/ nečistotně ▫ Putidiusculus, a, um. diminutivum, Putida oratio ▫ *neozdobná řeč* ▫ Neozdobná řeč ▫ Puteo, es ▫ *smrdím, zle voním, zapáchám* ▫ Smrdím/ zle voním/ zapáchám ▫ Putesco ▫ *počínám smrdět, zapáchati, zavánět* ▫ Počínám smrdět/ zapáchati/ zavánět ▫ Putisco, idem

Putris, e ▫ *shnilý, zetlelý, zvetřelý* ▫ Shnilý/ zetlelý/ zvetřelý ▫ Putridus, a, um ▫ *shnilý, uhnilý* ▫ Shnilý/ vhnílý ▫ Putredo ▫ *shnilost, shnilina, hnis* ▫ Shnilost/ shnilina/ hnis ▫ Putreo, et Putresco ▫ *hní, jitrím se, počínám hnít* ▫ Hnít/ gitřím se/ počínám hnít ▫ Computresco, idem. Putrefacio ▫ *shnojují, shnilé činím, hnojí, nechám hnít* ▫ Shnogují/ shnilé činím/ hnojí/ nechám hnít ▫ Putrefio ▫ *hní* ▫ Hnít

Putus, a, um ▫ *čistý, vyčištěný, vylejtovaný* ▫ Čistý/ vyčištěný/ vylejtovaný ▫ Argentum putum ▫ *vyčištěné, přepálené stříbro* ▫ Vyčištěné/ přepálené stříbro ▫ Purum putum ▫ *dokonale čisté, dignovité* ▫ Dokonale čisté/ dignovité

| **Pyctatium**, gene. neut. ▫ *malej rejstřík, knížky, deštky, dsky, v kterýchž sou jména soudcův postavena neb počtové položení* ▫ Maley Rejistřík/ Knížky/ deštky/ dsky/ w kterýchž sou gména Soudcův postavena/ neb počtové položení

Rrr4ra

Pygargus, gene. mafc. ▫ *drofa, pták z vorličího pokolení* ▫ Droffa/ pták z vorličího pokolení

Pygmachia, gene. foemini. ▫ *potýkání kožennými cepy* ▫ Potýkání kožennými cepy

Pygmaei, gene. mafc. ▫ *maličcí lidé v Indii, třpašci, kteříž se s ptáky potýkají, pidimužikové, diblíci* ▫ Maličcí lidé w Indii/ třpašci/ kteříž se s Ptáky potýkají/ pidimužikové/ diblíci

Pyle, gene. foem. latině Porta ▫ *brána, fortna* ▫ Brána/ fortna ▫ Vnde Thermopylae ▫ *hory a klauza v Tesáli* ▫ Hory/ a klauza w Thesfalii

Pylos, gene. mafc. ▫ *město v Peloponésu nedaleko od Sparty, v kterémž Nestor panoval* ▫ Město w Peloponésu/ nedaleko od Sparty/ w kterémž Nestor panoval ▫ Vnde Pylius, a, um ▫ *co odtud jest* ▫ Co odtud jest

Pyr, gene. neut. latině Ignis ▫ *ohněň* ▫ Ohněň ▫ Pyra ▫ *hromada dřev, kterou chť zapaliti a nětco na ní spaliti* ▫ Hromada dřev/ kterau chť zapaliti/ a nětco na nij spaliti ▫ Pyragmon ▫

kovářský pacholek Vulcani ▫ *Kovářský pacholek Vulcani* ▫ *Pyramis, latině Meta* ▫ *čtverohrané stavení, kteréž jest nahoru špičaté jako plamen neb oheň, jako špičaté kostelní věže* ▫ *Czterohrané stawenij/ kteréž gest na horu špičaté jako plamen neb oheň/ jako špičaté kostelnij věže* ▫ *Huiufmodi moles immenfae altitudinis quondam in AEgypto fuerunt. Hinc Pyramidalis, pyramidale* ▫ *co takový zpuosob má* ▫ *Co takový zpuosob má* ▫ *Pyrites* ▫ *ohnivý, křesací kámen* ▫ *Ohnivý/ křefací kámen*

Pyramus, gene. masc. ▫ *řeka v Cilici* ▫ *Ržeka w Cylicij* ▫ *Item* ▫ *jméno jednoho mládence z Memphis, kterýž sám sebe probodl* ▫ *Gméno gednoho mládence z Memphis/ kterýž sám sebe probodl*

| **Pyrene**, gene. foemi. ▫ *dcera Bibricis, od níž hory, kteréž Galliam od Hispanie dělí, Pyrenaei montes slovou* ▫ *Dcera Bibricis/ od níž hory/ kteréž Galliam od Hyspanye dělij/ Pytrenaei montes flowau* ▫ *Et Pyrenae* ▫ *studnice u Korintu* ▫ *Studnice v Koryntu*

Rrr4rb

Pyreus, gene. masc. ▫ *břeh a přívovz neb předhoří Athenienských* ▫ *Břeh a přijwoz/ neb předhoří Athenyenských*

Pyrgus, gene. maf. latině *Turris* ▫ *věž* ▫ *Wěž* ▫ *Et Pyrgus* ▫ *wrhcábnice, wrhcábní dsky, do nichž wrhcábné kamení sázejí a kostkami mecí* ▫ *Wrhcábnice/ wrhcábnij dlky/ do nichž wrhcábné kamenij fázegij/ a kořtkami mecý* ▫ *Pyrgoteles* ▫ *vznešený řezáč a drahého kamení vyrévač* ▫ *Wznesšený Ržezáč/ a drahého kamenij wyrévač*

Pyroboli, gene. masc. ▫ *ohnivý šíp, ohnivá kule* ▫ *Ohnivý šijp/ ohnivá kule* ▫ *Pyrobolarij* ▫ *takoví střelci* ▫ *Takowij střelcy*

Pyromantia, gene. foemini. ▫ *hádání z ohně* ▫ *Hádání z ohně*

Pyrous, gene. mascu. uel *Pyrois* ▫ *jeden z koní Solis* ▫ *Geden z konij Solis*

Pyrrhicha, gene. foemini. ▫ *tanec od Pyrra vymyšlený* ▫ *Tanec od Pyrra vymyšlený* ▫ *Pyrricharij* ▫ *kteříž takový tanec vodí* ▫ *Kteříž takový tanec wodij*

Pyrrichius, gene. masc. ▫ *pes carminis, maje dvě krátké sylaby* ▫ *Pes Carminis/ mage dvě krátké fylaby*

Pyrrho, gene. masc. ▫ *jméno jednoho filosofa elidenského, od něhož sekta Pyrroniorum* ▫ *Gméno gednoho Philofopa Elidenského/ od něhož Sekta Pyrroniorum* ▫ *Qui alio nomine Sceptici dicuntur* ▫ *rozjímatelé, kteříž za to mají, že nic opravdového od člověka uchopeno a poznáno bejtí nemuože* ▫ *Rozjímatelé/ kteříž za to magij/ že nic opravdového od Čłowěka vchopeno a poznáno beytí nemuože*

Pyrrhus, generis mascu. latině *Rufus* ▫ *červený, ryšavý* ▫ *Czerwený/ ryšawý* ▫ *Et est nomen proprium* ▫ *syna Achillesova* ▫ *Syna Achyllesowa* | ▫ *Item* ▫ *jednoho krále z Epiru, kterýž proti Římanuom mnoho bojoval* ▫ *Gednoho Krále z Epyru/ kterýž proti Ržijmanuom mnoho bogowal*

Rrr4va

Pyrus, gen. foem. ▫ *hruškový strom* ▫ *Hruškwový strom* ▫ *Pyrum, gener. neut.* ▫ *hruška, ovotce* ▫ *Hruška/ Owotce*

- Pythagoras**, gene. mařc. ▫ *philosophus z Samo vostrovu, kterež v Italí, jenž Magna Graecia sloula, dlouhý čas učil* ▫ Philofoffus z Samo wořtrowu/ kterež w Italij/ genž Magna Graecia flaula/ dlauhý čas včil ▫ Vnde Pythagorei, et Pythagorici ▫ *následovatel Pythagory* ▫ Následowatel Pythagory
- Python**, gene. mařc. ▫ *had od Apolina zabity, a odtud Pythius sloul* ▫ Had od Apollina zabity/ a odtud Pythius flaul ▫ Vt quidam uolunt Pythia ▫ *jeptiška neb kněžina, hadačka od Apolina posedlá i nadchnutá* ▫ Geptiška neb Kněžina/ Hadačka od Apollina pofedlá y nadchnutá ▫ Pythionicus ▫ *kdo z d'ábla hádá* ▫ Kdo z Diábla¹⁹⁸ hádá ▫ Item, Pythius ▫ *město v krajině Pontu* ▫ Město w Kragině Pontu ▫ Pythia ▫ *město v Bithyní* ▫ Město w Bithynij ▫ aliàs Styropolis. Item, Ludi Appolinales ▫ *hra a svátek ku poctivosti Apolina* ▫ Hra a swátek ku poctiwosti Apollina ▫ Vide supra
- Pyxis**, idis, gen. foemi. ▫ *masní puška* ▫ Mařnij puřka ▫ Pyxicula, diminutium ▫ *malá puřička* ▫ Malá puřička

INCIPIENTIA AB Q.

- Qvā**, aduerbium Loci ▫ *skrze které místo, kudy, kde* ▫ Skrze které miřto/ kudy/ kde ▫ Interrogatiuē, et Indefinitē, Qua, pro aliqua ▫ *skrze několikeru cestu* ▫ Skrze několikeru cestu ▫ Quadam tenus ▫ *poněkud, daleko* ▫ Poněkud/ daleko ▫ Quaqua uerfum ▫ *všemi cestami, všudy na vše strany* ▫ Wřemi cestami/ wřudy na wře strany
- | **Quadi**, gene. mařc. ▫ *lidé v německé zemi, při Českém lese a proti Dunaji, Slezáci* ▫ Lidé w Německé zemi/ při Čeřkém lese/ a proti Dunaji/ Slezáci ▫ Vide infra
- Quadrus**, a, um ▫ *čtvernatý, čtyřhrnatý* ▫ Čřtwernatý/ čtyřhrnatý ▫ Quadra, substantium ▫ *čtyřhrnatý talěř* ▫ Čtyřhrnatý talěř ▫ Quadraginta ▫ *čtyřidceti* ▫ Čtyřidceti ▫ Quadragesimus, a, um ▫ *čtyřidcátý v počtu* ▫ Čtyřidcátý¹⁹⁹ w počtu ▫ Quadragesima, substantium ▫ *čtyřidcátý díl* ▫ Čtyřidcátý díl ▫ Quadragenarius, a, um ▫ *co čtyřidceti v sobě obsahuje* ▫ Co čtyřidceti w sobě obsahuje ▫ Homo quadragenarius ▫ *člověk ve čtyřidceti letech, kdo čtyřidceti let má* ▫ Čřlowěk we čtyřidceti letech/ kdo čtyřidceti let má ▫ Quadrageni, ae, a ▫ *po čtyřidceti* ▫ Po čtyřidceti ▫ Quadragies, aduerbium ▫ *čtyřidcetikrát* ▫ Čtyřidceti²⁰⁰ krát ▫ Quadrangulum ▫ *čtyřúhelní, co čtyři kouty má* ▫ Čtyřúhelnij/ co čtyři kouty má ▫ Quadrans ▫ *čtvrtá částka assis* ▫ Čřtwrtá částka Assis ▫ Quadrantal ▫ *míra, drží v sobě wosm a čtyřidceti sextarios, totiž žejdlikuow* ▫ Mijra/ držij w sobě wosm a čtyřidceti Sextarios, t. žejdlikuow ▫ Tantum et Amphora continet ▫ *nepochybně čtyřmezcítma másuow* ▫ Nepochybně čtyřmezcýtma Mářuow ▫ Quadriduum ▫ *čtyři dni* ▫ Čtyři dni ▫ Quadriduanus, a, um ▫ *čtyř dnův* ▫ Čtyř dnůw ▫ Quadriennium ▫ *čtyři léta* ▫ Čtyři léta ▫ Quadrifariam ▫ *na čtyři strany, na čtvero, čtverým způsobem* ▫ Na

Rrr4vb

¹⁹⁸ Diábla] Diáblá tisk ¹⁹⁹ Čtyřidcátý] Čtyřidcátý tisk ²⁰⁰ Čtyřidceti] Čtyřidceti tisk

čtyři strany/ na čtvero/ čtverým způsobem ▫ Quadrifidus, a, um. pen. cor. ▫ čtverodílný, na čtvero rozdělený ▫ Cztwerodijlný/ na čtvero rozdělený ▫ Quadriformis, e ▫ čtverého způsobu ▫ Cztwerého způsobu ▫ Quadriga, pen. prod. ▫ vůz, v kterém čtyři koni táhnou ▫ Wuož w kterém čtyři koni táhnau ▫ Quadrigarius ▫ vozatý ▫ Wozatý ▫ Quadrijugi, Vide supra Iugum. Quadrilaterum ▫ co čtyři strany má ▫ Co čtyři strany má ▫ Quadrimembris, e ▫ čtverého dílu, čtverooudní ▫ Cztwerého dijlu/ čtvero audnij ▫ Qua|drimus, a, um ▫ čtyřletý ▫ Cžtyř letý ▫ Quadrimulus, a, um, diminut. Quadringenti, ae, a ▫ čtyři sta ▫ Cžtyři šta ▫ Quadringenties ▫ čtyřikrát sto ▫ Cžtyřikrát što ▫ Quadringentesimus, a, um ▫ čtyřistý v počtu ▫ Cžtyři šty w počtu ▫ Quadrinoctium ▫ čtyřinocí ▫ Cžtyři nocý ▫ Quadripertior, iris ▫ na čtyři strany dělím ▫ Na čtyři strany dělím ▫ Quadripertitò, aduerbium ▫ na čtyři strany rozdílně ▫ Na čtyři strany rozdílně ▫ Quadriremis, pen. pro. ▫ šif, kterýž čtyři řády vesel má ▫ Šifff/ kterýž čtyři řády wesel má ▫ Quadriuium ▫ rozcestí, čtyři cesty křížem, křížová cesta, kde se cesty od sebe dělí ▫ Rozcestij/ čtyři cesty křížem/ křížová cesta/ kde se cesty od sebe dělij ▫ Quadro, as ▫ čtverohraním, hranaté dělám ▫ Cztwerohranijm/ hranaté dělám ▫ Metapho ▫ srovnávám se, trefuji se ▫ Srownávám se/ trefugi se ▫ Ad multa quadrat ▫ k mnohým věcem trefuje se ▫ K mnohým věcem trefuge se ▫ Quadratus, a, um ▫ čtvernatý, čtyřhranatý ▫ Cztwer-natý/ čtyřhranatý ▫ Quadripes, gene. om. ▫ čtyřnohý ▫ Čtyřnohý ▫ Quadrupedo, as ▫ na čtyřech nohách chodím ▫ Na čtyřech nohách chodijm ▫ Quadrupedus, a, um, idem quod Quadrupes. Quadrupedans ▫ co na čtyřech nohách chodí ▫ Co na čtyřech nohách chodij ▫ Quadruplex ▫ čtver násobný ▫ Cžtwernásobný ▫ Quadruplor, aris ▫ zrazuji, sem zrádce ▫ Zrazugi/ sem zrádce ▫ Quadruplator ▫ zrádce, kterému se čtvrtá strana odsouzeného dostala ▫ Zrádce/ kterému se čtvrtá strana odsouzeného dostala ▫ Quadruplus, a, um ▫ co čtyřikrát tolik v sobě má neb platí ▫ Co čtyřikrát tolik w sobě má neb platij ▫ Quadruplico ▫ čtver násobím ▫ Cžtwernásobijm

Sss1ra

Quae, Vide Quis

Quaero, is, quaefiui, quaefitum ▫ hledám, ptám se, vyptávám se ▫ Hledám/ ptám se/ wyptávám se ▫ Item, Quaero ▫ zejskám, docházím ▫ Zeyškám/ docházým ▫ Rifum quaefiuit, pro captauit, Cice | ▫ chtěl smích učiniti ▫ Chtěl smijch včiniti ▫ Quid sibi hic uestitus quaerit? Terent ▫ co znamená tento oděv? ▫ Co znamená tento oděw? ▫ Quae-rit sermonem ▫ hledá příčiny k mluvení ▫ Hledá příčiny k mluwenij ▫ Quaerere alas lupi ▫ hledati toho, čeho nelze najíti ▫ Hledati toho/ čeho nelze najijti ▫ Prouerbium. Nodum in scirpo quaeris ▫ nepokoj bez potřebi sobě činíš ▫ Nepokog bez potřebij sobě činijš ▫ Et Quaero ▫ žádám ▫ Ziádám ▫ Quaerit laudem rebus bellicis ▫ hledá chvály skrze válečné věci ▫ Hledá chwály skrze válečné věcy ▫ Quaefitum est in ipsos delatores ▫ trestáni sou sami zrádcové, pronášitelé trápení a útrpně tázáni sou ▫ Trestáni fau fami Zrádcové/ pronášitelé trápení/ a vtrpně tázáni fau ▫ Nam quaerere etiam iudicium est, et significat ▫ podle práva zločince trestati ▫ Podlé práwa zločince trestati ▫ Quaerito,

Sss1rb

as, frequentatiuum ▫ *snázně hledám* ▫ Snázně hledám ▫ Tela uictum quaeritat ▫ *hledá živnosti tkadlctvím* ▫ Hledá živnosti tkadlctwjm ▫ Quaestio ▫ *otázka* ▫ Otázka ▫ Quaestiuacula, diminut. ▫ *malá otázka* ▫ Malá otázka ▫ Item, Quaestio ▫ *trápení, vyptávání na pravdu skrze mučení neb právo útrpné* ▫ Trápenij/ wyptáwanij na prawdu skrze mučení neb právo vtrpné ▫ Vnde, Quaestionem habere de aliquo ▫ *na nětco se podlé práva ptáti a trestati* ▫ Na nětco se podlé práwa ptáti/ a trestati ▫ Et pro iudicio aliquando accipitur. Quaestionarius ▫ *vyptávatel, kdo při trápení bejvá* ▫ Wyptáwatel/ kdo při trápenij beyvá ▫ Quaestor, oris ▫ *duochoduov přijímač, důchodní písař* ▫ Duochoduow přijijmač/ Důchodnij pijšař ▫ Et in exercitu Quaestor uicem imperatoris agebat ▫ *u vojště* ▫ V Wogfště ▫ Quaestor ▫ *místo nejvyššího hajtmána polního držíval* ▫ mijsto nayvyššíjho Haytmána polnijho držijwal ▫ Item ▫ *kdo zločinstwo soudí* ▫ Kdo zločinstwo saudij ▫ Quaestor, idem. Quaestorius, a, um ▫ *co důchodnímu zprávcí přísluší* ▫ Co důchodnijmu zpráwcy přísluší ▫ Vir quaestorius ▫ *kdo byl písařem duochodním* ▫ Kdo byl Pijšařem duochodnijm ▫ Quaestura ▫ *úřad zpráwce duochodního* ▫ Vřad zpráwce duochodnijho ▫ Quaestus, us ▫ *zisk vejdělek kupecký* ▫ Zyfk waydělek kupecký ▫ Quaestum facere ▫ *zisku hledati* ▫ Zyšku hledati ▫ Quaesticulus, diminutiuum ▫ *ziscek* ▫ Zyšček ▫ Quaestuofus, a, um ▫ *zištný, ziskavý, užitečný* ▫ Zyštný/ zyfkawý/ vžitečný ▫ Quaestuaris, a, um. ferè idem. Ars quaestuaris ▫ *umění pro zisk vymyšlené* ▫ Vměnij pro zyfk wymyšlené ▫ Compofita, Adquiro, penulti. produ. ▫ *docházím, nabejvám* ▫ Docházým/ nabeywám ▫ Acquisitio ▫ *dobejvání, dojití, docházení, nabývání* ▫ Dobejwánij/ dogitij/ docházenij/ nabýwánij ▫ Conquiro ▫ *spoluhledám, shledávám* ▫ Spolu hledám/ shledávám ▫ Disquiro ▫ *sem i tam hledám* ▫ Sem y tam hledám ▫ Disquisitio ▫ *otázka, vyptávání* ▫ Otázka/ wyptáwanij ▫ Exquiro ▫ *vyzvězují neb pilně vyhledávám* ▫ Wyzwězugi/ neb pilně vyhledávám ▫ Exquisitus, a, um ▫ *výborný, vybraný* ▫ Výborný/ wybraný ▫ Exquisita opera ▫ *pěkné, výborné dílo* ▫ Pěkné/ výborné dijlo ▫ Exquisitè, aduerbium ▫ *pilně* ▫ Pilně ▫ Inquiro, ferè idem quod Exquiro. Inquirere in uitam alicuius ▫ *někoho na hrdle trestati* ▫ Někoho na hrdle trestati ▫ Inquisitio ▫ *pilné vyptávání* ▫ Pilné wyptáwanij ▫ Perquiro ▫ *všudy hledám* ▫ Wšudy hledám ▫ Requiro ▫ *chci míti, žádám, poptávám se* ▫ Chcy mijti/ žádám/ poptávám se

Sss1va

Quaeso, uerbum defectiuum ▫ *prosím* ▫ Profým ▫ In plurali, Quaesumus

Qualis, le ▫ *jaký, jakový* ▫ Yaký/ yakowý ▫ Interrogatiuum, et Indefinitum. De habitu, et affectionibus interrogat ▫ *vyptává se o povaze, o způsobu, náchylnosti, úmyslu a k tomu podobně* ▫ Wyptává se/ o powaze/ o způsobu/ náchylnosti/ vmyflu/ a k tomu podobně ▫ Quale uerbum hoc est? ▫ *jaké jest toto slovo?* ▫ Yaké gest toto slowo? ▫ Nosti qualis sim | ▫ *viš, jaký neb jakých obyčejuow sem* ▫ Wijs yaký/ neb yakých obyčeguow sem ▫ Qualitas ▫ *jakost, způsob, způsobnost, povaha* ▫ Yakost/ způsob/ způsobnost/ powaha ▫ Qualiter, aduerbium ▫ *jak, jakým způsobem, jakou měrou* ▫ Yak/ jakým způsobem/ yakau měrau

Sss1vb

Quallus, gene. mascu. ◻ *cedelný koš, cedidlo v vinařských presováních neb v pivovářích, plетенý koš* ◻ Cedelný kofs/ cedidlo w vinařkých pefowáníjch/ neb w piwowáříjch/ pletený kofs ◻ Quafillus ◻ *cedítka* ◻ Cedijtko

Quàm, coniunctio electiua ◻ *než, nežli* ◻ Než/ nežli ◻ Doctior quàm putassem ◻ *učenější, než sem se nadál* ◻ Včeněgšij než sem se nadál ◻ uel Antequàm, aut Postquàm. Die uigefimo, quàm creatus erat Dictator, Liuius ◻ *dvadcatého dne, jakž za diktátora wolen byl* ◻ Dwadcatého dne / yakž za Dictátora wolen byl ◻ Pridiè quàm occideretur ◻ *ten den před tím, než byl zabit* ◻ Ten den před tijm/ než byl zabit ◻ Suetō: Aliquando significat Quantum ◻ *jak velmi* ◻ Yak welmi ◻ Sanè quàm, et Oppidoquàm ◻ *velmi, příliš* ◻ Welmi/ přijlifs ◻ Postquam, Vide alibi. Quam libet ◻ *jakž pak koli velmi* ◻ Yakž pak koli welmi ◻ Quamobrem ◻ *proč neb protož* ◻ Proč/ neb protož ◻ Quàmpridem ◻ *již dávno* ◻ Giž dávno ◻ Quàmprimum ◻ *hned, jakž najprvé* ◻ Hned/ yakž nayprvé ◻ Quamuis, et Quanquam ◻ *ačkoli* ◻ Ačkoli ◻ Quamdiu ◻ *jak dlouho* ◻ Yak dlauho ◻ Quamdudum ◻ *jak dávno, dávno-li* ◻ Yak dávno/ dáwnoli ◻ Quantisper ◻ *jak dlouho, pokud* ◻ Yak dlauho/ pokud ◻ Quandoquidem ◻ *poněwadž pak, poněwadž, když* ◻ Poněwadž pak/ poněwadž/ když

Quando, aduerbium temporis ◻ *kdy* ◻ Kdy ◻ Quando hoc factum est? ◻ *kdy se to stalo?* ◻ Kdy se to stalo? ◻ Interrogatiuè, prima acuta, et Infinitè, Quando lubet ◻ *kdyt' se líbí* ◻ Kdyt' se lijbj ◻ Quando, con ◻ *poněwadž, již pak* ◻ Poněwadž/ giž pak ◻ Quandoquidem, idem. Quan|doque ◻ *na čas, někdy* ◻ Na čas/ někdy ◻ Aliquando, idem. Quando-cunque ◻ *kdy koli, kteroužkoli chvíli* ◻ Kdy koli/ kteraužkoli chwijli

Sss2ra

Quantus, a, um ◻ *jak veliký neb jak mnohý* ◻ Yak veliký/ neb yak mnohý ◻ Nam ad Pondus siue mensuram, et ad numerum refertur ◻ *náleží k velikosti, rozličnosti, množství* ◻ Náležij k velikosti/ rozličnosti/ množství ◻ Quantum pecuniae ◻ *jak mnoho peněz* ◻ Yak mnoho peněz ◻ Quantulus, a, diminutiuum ◻ *jak velikerný* ◻ Yak velikerný ◻ Quantuscunque ◻ *jakž koli veliký neb mnohý* ◻ Yakž koli veliký neb mnohý ◻ Quantusquantus, idem. Quantitas ◻ *velikost* ◻ Welikost ◻ Quantisper ◻ *jak dlouhý čas* ◻ Yak dlauhý čas ◻ Aliquantisper ◻ *poněkud, dlouho* ◻ Poněkud/ dlauho ◻ Quanti genitiuus est pretij ◻ *jak draho, zač* ◻ Yak draho/ zač ◻ Quamuis, uide supra

Quapropter, aduerbium interrogandi ◻ *proč, pro kterou příčinu* ◻ Proč/ pro kterau příčinu ◻ Item, Indefinitè, aliquando idem quod coniunctio. Quamobrem ◻ *protož* ◻ Protož

Quare, aduerbium interro ◻ *proč* ◻ Proč ◻ Et coniunctio rationalis ◻ *protož, proto* ◻ Protož/ proto

Quartus, a, um ◻ *čtvrtý* ◻ Čžtwrtý ◻ Quartanus, a, um ◻ *od čtyř, od čtvrtého počtu* ◻ Od čtyř/ od čtvrtého počtu ◻ Quartus decimus, siue Decimus quartus, a, um ◻ *čtrnáctý* ◻ Čžtrnáctý

Quafi, aduerbium similitudinis ◻ *rovně, jako* ◻ Rowně/ yako ◻ Quafi tu idem non feceris ◻ *rovně, jako by ty téhož neučinil* ◻ Rowně yako by ty téhož nevčinil

Quatenus, pen. cor. ◻ *jak mnoho, jak daleko, pokud* ◻ Yak mnoho/ yak daleko/ pokud ◻ aduerbium. Aliquando est coniunctio, et significat ◻ *poněwadž* ◻ Poněwadž ◻ Videndum est, quantum amicitiae tribuendum sit, Cice ◻ *sluší pohleděti, jak se mnoho má přátelstvu dopustiti* ◻ Slušíj pohleděti/ yak se mnoho má přátelstvu dopustiti ◻ Quatenus fas erit ◻ *pokudž slušné bude* ◻ Pokudž slušné bude ◻ Item, pro Quando ◻ *poněwadž* ◻ Poněwadž ◻ Quatenus negatur nobis diu uiuere ◻ *poněwadž se nám nedopouští dlouho živu bejti* ◻ Poněwadž se nám nedopauštíj dlouho žiwu beyti

Sss2rb

Quatio, quatis, quaši, quassum ◻ *hýbi, klátím, třesu* ◻ Hýbi/ klátijm/ třefu ◻ Quatit oppida bello, Vergi: id est, Molestat ◻ *trápi města válkami* ◻ Trápij Měšta wálkami ◻ Nimirum homo quatiatur certè cum dono foràs, Terentius ◻ *jistotně člověk s svými dary ven vystrčen bude* ◻ Gistotně Čžlowěk s swými dary wen wystrčen bude ◻ Quasso, as, frequentatiuum. Et Conquasso ◻ *hejbi, třesu, klátím snažně* ◻ Heybi/ třefu/ klátijm snažně ◻ Quassatus, a, um ◻ *rozražený, rozlámaný, rozklácený* ◻ Rozražený/ rozlámaný/ rozklácený ◻ Quassus, a, um, idem. Composita mutant, q, in c, et abijciunt a, Concutio ◻ *hejbi, třesu velmi* ◻ Haybi/ třefu welmi. ◻ Concutus, a, um ◻ *hnutý, zatřesený* ◻ Hnutý/ zatřesený ◻ Decutio ◻ *srážím doluow* ◻ Srážijm doluow ◻ Decuffare, et Decuffis, Vide in dictione Decem. Discutio ◻ *rozrážím neb třesu na různu, roztrásám, přeč rozháním* ◻ Rozrážijm/ neb třefu na různu/ roztrásám/ přeč rozháním ◻ Discutere tenebras ◻ *tmy zaháněti, rozrážeti* ◻ Tmy zaháněti/ rozrážeti ◻ Metapho ◻ *vykládám, vygruntuji* ◻ Wykládám/ wygruntuji ◻ Vnde Discutio ◻ *rozdělení, roztrásání* ◻ Rozděleníj/ roztrásáníj ◻ Discutioius, a, um ◻ *co k takowému roztrásání přísluší* ◻ Co k takowému roztrásáníj příslušíj ◻ Excutio ◻ *vytrásám, vyrážím* ◻ Wytrásám/ vyrážijm ◻ Excutere uestem ◻ *roucho vytrásti* ◻ Raucho wytrásti ◻ Excubit mihi dentes ◻ *vrazil mi zuby* ◻ Wyrazil mi zuby ◻ Excufforius, a, um ◻ *co k vytrásání náleží* ◻ Co k wytrásáníj náležij ◻ Cribrum excufforium ◻ *veliká říčice* ◻ Weliká říčice ◻ Incutio ◻ *vrážím* ◻ Wrážijm ◻ Incutere timorem ◻ *strach pustiti* ◻ Strach pustiti ◻ Incutere uulnus ◻ *ránu udělati neb wtíti* ◻ Ránu vdělati/ neb wtíti ◻ Percutio ◻ *tepu* ◻ Tepu ◻ Repercutio ◻ *za se tepu, obrážím* ◻ Zafe tepu/ obrážijm ◻ Repercuffus, us ◻ *za se udeření, strčení* ◻ Zafe vdeřeníj/ strčeníj ◻ Percuffio ◻ *bití, udeření* ◻ Bitij/ vdeřeníj ◻ Succutio ◻ *potřásám* ◻ Potřásám ◻ Succuffo, as, frequentatiuum ◻ *snázně doluow třesu* ◻ Snázně doluow třefu ◻ Hinc Equus succuffor, et succufforius ◻ *kůň, kterýž těžce kluše a z sebe dolůw smítá* ◻ Kůň kterýž těžce kluše/ a z sebe dolůw smíjtá

Sss2va

Quatuor, gene. om. plura. tant. indeclinabile ◻ *čtyři* ◻ Čžtyři ◻ Quater, aduerbium ◻ *čtyřikrát* ◻ Čžtyřikrát ◻ Quatuordecim ◻ *čtrnáct* ◻ Čžtrnáct ◻ Quaternus, a, um, idem quod Quatuor. Sed frequentius in plurali distributiue usurpatur. Quaterni, ae, a ◻ *po čtyřech* ◻ Po čtyřech ◻ Quaternio, onis ◻ *co v sobě čtyři obsahuje* ◻ Co w sobě čtyři obfahuge ◻

- Quartus, a, um ◻ *čtvrtý* ◻ Čžtwrtý ◻ Vide paulo supra. Quatriduum ◻ *čas za čtyři dni, dlouho za čtyři dni* ◻ Čžas za čtyři dni/ dlouho za čtyři dni ◻ et Quatriduanus ◻ *čtyř dnuov* ◻ Čžtyř dnuow ◻ Item, Quatriduo, aduerbium ◻ *ve čtyřech dnech* ◻ We čtyřech dnech ◻ Quaternarius, a, um ◻ *co čtyři v sobě obuahuje* ◻ Co čtyři w sobě obvahuge
- Que**, coniunctio copulatiua, et enclitica ◻ *a* ◻ *A* ◻ Aliquando ponitur, pro id est ◻ *to jest* ◻ To geft
- Quemadmodum** ◻ *rovně, kterak, podobně, jako* ◻ Rowně/ kterak/ podobně/ jako
- Queo**, is, iui ◻ *mohu* ◻ Mohu ◻ Nequeo ◻ *nemohu* ◻ Nemohu
- Queror**, eris, questus sum ◻ *naříkám, toužím, pláči* ◻ Naříkám/ taužijm/ pláči ◻ Habet primam cor. Et dicimus, Queritur hoc, uel de hoc | ◻ *touží o to* ◻ Taužij o to ◻ Semper aliquid queruntur, Cicero ◻ *vždycky o něčem naříkají* ◻ Wždycky o něčem naříkagij ◻ Queritor, aris, frequentati. ◻ *toužím a pilností* ◻ Taužijm a pilnostij ◻ Conqueror, idem, Querela ◻ *naříkaní* ◻ Naříkaniij ◻ Querimonia, idem. Item, Questus, us, et Conquestio. Sed Questus in plurali. Querulus, a, um. pen. cor. ◻ *naříkavý, tužebný, kwatravý* ◻ Naříkawy/ tužebný/ kwatrawy ◻ Aliquando significat ◻ *pozorný, hlasitý* ◻ Pozorný/ hlasytý
- Quercus**, gene. foemini. ◻ *dub* ◻ Dub ◻ secundae et quartae declinationis. Quernus, a, um ◻ *dubový, co z dubu jest* ◻ Dubový/ co z dubu geft ◻ Querneus, et Querceus, idem. Quercetum ◻ *dubina, doubí, dubový les* ◻ Dubina/ daubij/ dubový les ◻ Quercerus, uel Querquerus, a, um ◻ *studený a třesavý* ◻ Studený/ a třesawy
- Qui**, relatiuum ◻ *který* ◻ Který ◻ Foemininum, Quae ◻ *která* ◻ Která ◻ Neut. Quod ◻ *které* ◻ Které ◻ Aliquando significat ◻ *kterak* ◻ Kterak ◻ Quomodo ◻ *nebo proč* ◻ Nebo proč ◻ Vel, ut ◻ *aby* ◻ Aby ◻ Qui fit quod nunquam in tempore uenis? ◻ *čím jest to, že nikdá v čas nepřicházíš?* ◻ Čžijm geft to/ že nikdá w čas nepřicházýš? ◻ Effice qui detur tibi ◻ *doved' toho, at' by dána byla* ◻ Dowed' toho/ at' by dána byla ◻ Qui beatior Epicurus, quam Metrodorus? Cice ◻ *proč jest blahoslavenější Epikurus nežli Metrodorus?* ◻ Proč geft blahoslaveněgšij Epikurus nežli Metrodorus? ◻ Qui cum, pro cum quo. Qui cum loquitur filius? ◻ *s kejm mluví syn?* ◻ S kaym mluwij Syn? ◻ Composita, Quidam ◻ *někdo, jeden, jakýs* ◻ Někdo/ geden/ yakýs ◻ Quicunque, Quiuis, Quilibet ◻ *každej, všeliký, kdožkoli* ◻ Každěj/ wšeliký/ kdožkoli
- Quia**, coniunctio causalis ◻ *proto, poněwadž* ◻ Proto/ poněwadž
- | **Quicquid**, et **Quidpiam**, Vide Quis
- Quies**, gene. foemini. ◻ *odpočívání, spaní* ◻ Odpočijwánij/ spanij ◻ Per quietem ◻ *ve spaní* ◻ We spanij ◻ Requies, idem quod Quies. Inquies ◻ *nepokoj* ◻ Nepokog ◻ Quietus, a, um ◻ *pokojný, bez starosti* ◻ Pokogný/ bez starosti ◻ Quietudo ◻ *pokojnost* ◻ Pokognoft ◻ Inquietus, a, um ◻ *nepokojný, zaneprázdněný* ◻ Nepokogný/ zaneprázdněný ◻ Inquietudo ◻ *nepokojnost* ◻ Nepokognoft ◻ Quiesco, is ◻ *odpočívám, utišuji se, pokoj mám* ◻ Odpočijwám/ wtišugi se/ pokog mám ◻ Mare quiescit ◻ *moře utišilo se* ◻ moře wtišilo se ◻ Item, Quiesco, dormio ◻ *spím* ◻ Spijm ◻ Et Quiesco, transitivè ◻ *upokojuji neb tiším* ◻

Sss2vb

Sss3ra

- Vpokogugi/ neb tišijim ▫ Quiefce tumultum, qui est ante ostium, Plaut: Composita, Adquiesco ▫ *trochu odpočívám neb přivoluji, následuji* ▫ Trochu odpočívám/ neb přivolugi/ následugi ▫ Tuis monitis lubens acquiescam ▫ *chci tvé vejstrahy rád poslechnouti, následovati* ▫ Chcy twé waystrahy rád pollechnauti/ následowati ▫ Conquiesco ▫ *dokonale odpočívám, sem při dobrém pokoji* ▫ Dokonale odpočívám/ sem při dobrém pokoji ▫ Requiesco, idem quod simplex. Irrequietus, a, um ▫ *nepokojný* ▫ Nepokogný
- Quin**, pro ut non. Fieri non potest, quin aliquando istud utile tibi futurum sit ▫ *nemuož bejti, aby tobě to někdy k užitku nebylo* ▫ Nemuož beyti/ aby tobě to někdy k vžitku nebylo ▫ Nonnunquam significat, Cur non? ▫ *proč nic?* ▫ Proč nic? ▫ Quin tu aliquid facis? ▫ *proč ty nětco neděláš?* ▫ Proč ty nětco neděláš? ▫ Est etiam connectendi particula. Quin ▫ *přes to, k tomu, anobrž* ▫ Přes to/ k tomu/ anobrž ▫ Quinetiam, idem. Quinimò ▫ *mnohem víc, ovšem* ▫ Mnohem wijc/ owšsem
- Quincunx**, gene. mafc. ▫ *pátý díl* ▫ Pátý dijl ▫ Asfis. Vide supra. Quincunx item dicitur ▫ *když nějaká věc tak pořádně stavena bejvá, že vždycky od sebe rovně stojí a vyražené čárky neb řádky na skrze ukazuje, kterou by koli stranou na to pohleděl* ▫ Když nějaká věc tak pořádně stavena beyvá/ že vždycky od sebe rovně stogij/ a vyražené čárky neb řádky na skrze vkazuje/ kterau by koli stranau na to pohleděl ▫ Quod in arboribus disponendis ueteres curarunt. Quincuncialis ordo, idem. Quincuncialis herba ▫ *bylina, kteráž není docela za puol střevíce zdělí* ▫ Bylina/ kteráž není docela za puol střewijce zdělí
- Quinque**, gene. om. indeclinabile ▫ *pět* ▫ Pět ▫ Quinquies, aduer. ▫ *pětkrát* ▫ Pětkrát ▫ Quini, ae, a ▫ *po pěti, pět a pět* ▫ Po pěti/ pět a pět ▫ Quinarius, a, um ▫ *paterný, co pět obsahuje* ▫ Paterný/ co pět obfahuge ▫ Quinquaginta ▫ *padesát* ▫ Padesát ▫ Quinquagies ▫ *padesátkrát* ▫ Padesátkrát ▫ Quingenti, ae, a ▫ *pět set* ▫ Pět set ▫ Quingentesimus, a, um ▫ *pěti stý* ▫ Pěti stý ▫ Quindecim ▫ *patnáct* ▫ Patnáct ▫ Quinquagesimus, a, um ▫ *padesátý* ▫ Padesátý ▫ Quintus, a, um ▫ *pátý* ▫ Pátý ▫ Quintilis ▫ *měsíc červenec* ▫ Měšíc Čzerwenec ▫ Quintus à Martio, aliàs Iulius. Quinquertium, uide supra Pentathlus. Quinquatria, orum, plu. tant. ▫ *svátek bohyně Minervy* ▫ Swátek Bohyně Minerwy ▫ Quinquennium ▫ *pět let* ▫ Pět let ▫ Quinquagenarius, a, um ▫ *v padesáti letech* ▫ W padesáti letech ▫ Quinquennalis, le ▫ *co se v pěti letech děje, pětiletý* ▫ Co se v pěti letech děge/ pětiletý
- Quippe** ▫ *nebo, jistě* ▫ Nebo/ giftě
- Quiris**, gene. mafc. lingua Sabinorum ▫ *voštíp* ▫ Wosttjip ▫ Vnde Quirinus dictus est Romulus. Et Quirinalis ▫ *huora v městě Římě* ▫ Huora w Měště Ržijmě ▫ Quirinalia, orum ▫ *svátkové, kteříž Romulowi ke cti byli držáni* ▫ Swátkowé/ kteříž Romulowi ke cti byli držány ▫ Quirites ▫ *Římané* ▫ Ržijmané ▫ Quirito, as, uel Quiritor, aris, penulti. produ. ▫ *křičím, toužím, s křikem vadím se, na pomoc volám* ▫ Křijčijm/ taužijm/ s křikem | wadijm se/ na pomoc wolám ▫ Quirites ▫ *totiž Římanuov* ▫ t. Ržijmanuow

Sss3rb

Sss3va

Quis, quae, quod, interrogatiuum ▫ *který, která, které neb co* ▫ Který/ která/ které/ neb co ▫ Quid tibi hic negotij est? ▫ *co ty máš zde činiti?* ▫ Co ty máš zde činiti? ▫ Quid opus est uerbis? ▫ *co potřebí mnoho řeči?* ▫ Co potřebij mnoho řeči? ▫ Quid ita? ▫ *proč? z které příčiny?* ▫ Proč? Z které příčiny? ▫ Quid ni? ▫ *proč nic?* ▫ Proč nic? ▫ Si tibi quid feci, quod placet, gaudeo ▫ *učinil-liť sem co, ještoť se líbí, sem z toho potěšen* ▫ Včinillit' sem co/ gessot' se lijbij/ sem z toho potěšen ▫ Vidi, nescio quem, in aedes tuas ire ▫ *viděl sem někoho do domu tvého jíti* ▫ Widěl sem někoho do domu twého gijti ▫ Compofi: Aliquis, aliqua, aliquid, et quod ▫ *někdo a nětco* ▫ Někdo/ a nětco ▫ Quisquam, quaequam. Quisnam, Quispian, idem. Quisquis, Quisque, Quicunque ▫ *kdožkoli, všickni* ▫ Kdožkoli/ wšickni

Quisquiliae, arum, gene. foemini. ▫ *vyvějky, smeti, votřepci, vopišky* ▫ Wywěgky/ fmeti/ wotřepcy/ wopifky

Quò, aduerbium loci ▫ *kde* ▫ Kde ▫ Quò festinatis tantopere? ▫ *kde tak velmi pospícháte?* ▫ Kde tak velmi pospicháte? ▫ Interdum indefinitè ponitur. Abijt nescio quò ▫ *odšel, nevím kde* ▫ Odfšel newijm kde ▫ Quoquo, et Quocunque. Item, Quouis, et quolibet ▫ *kdež pak kolivěk* ▫ Kdež pak kolivěk ▫ Nonnunquam est coniunctio, et significat, ut ▫ *aby, aby tím* ▫ Aby/ aby tijm ▫ Per simile declarat, quo facilius intelligatur ▫ *ukazuje neb vykládá skrze podobenství, aby tím snadněji srozumíno bylo* ▫ Vkazuge/ neb vykládá skrze podobenství/ aby tijm snadněgij srozumijno bylo ▫ Ponitur etiam pro Quanto ▫ *jak mnoho, čím více* ▫ Yak mnoho/ čijm wijce ▫ Quò minus possum, eò magis cupio ▫ *čím méně mohu, tím víc žádám* ▫ Čijm méně mohu/ tijm wijc žádám ▫ Quoad ▫ *jak dlouho, pokud* ▫ Yak dlouho/ pokud ▫ Quoad uixero ▫ *pokád žiw budu* ▫ Pokád žiw budu ▫ Vel interrogatiuè ▫ *jak dlouho?* ▫ Yak dlouho? ▫ Quoad nobis expectandum erit? ▫ *jak dlouho musíme čekati?* ▫ Yak dlouho muřýme čekati? ▫ Quoad fieri poterit ▫ *pokud bude moci to bejti* ▫ Pokud bude moci to beyti ▫ Quocirca, coniunctio ▫ *protož* ▫ Protož ▫ Quo iure, quaque iniuria ▫ *bud' slušně neb neslušně, právě neb ne právě* ▫ Bud' sluffně neb nsluffně/ právě neb ne právě ▫ Quomodo, aduerbium similitudinis ▫ *kterak* ▫ Kterak ▫ Aliquò, et quoquàm ▫ *někde, někam* ▫ Někde/ někam ▫ Quoque, coniunctio copulatiua ▫ *také* ▫ Také ▫ Quoufque, aduerbium temporis et loci ▫ *jak dlouho, až dokud neb jak daleko* ▫ Yak dlouho/ až dokud/ neb yak daleko ▫ Quoquouerfum ▫ *na kterou koli stranu, kdež kolivěk* ▫ Na kterau koli stranu/ kdež kolivěk ▫ Quorfum ▫ *kde, na které místo* ▫ Kde/ na které mijsto ▫ Quòd, coniunctio causalis ▫ *že, proto, nebo* ▫ Zě/ proto/ nebo ▫ Libellum ideo mihi, quòd arbitrabar te delectare posse ▫ *protoť sem knížku poslal nebo sem se domníval, že by tě mohla potěšiti, obveseliti* ▫ Protoť sem knížku poslal/ nebo sem se domnijwal/ že by tě mohla potěšiti/ obwefeliti ▫ Scio, quòd utile sit ▫ *vím, že užitečné jest* ▫ Wijm/ že užitečné gest

Sss3vb

Quondam, aduerbium temporis ▫ *někdy, před časy* ▫ Někdy/ před časy ▫ Aliquando de futuro, et praesenti dicitur

Quoniam, coniunctio causalis ◻ *nebo, protož, že, poněvadž* ◻ Nebo/ protož/ že/ poněwadž
Quot, indeclinabile, plura. tant. gene. om. ◻ *kolik* ◻ Kolik ◻ Quotquot ◻ *kolikožkoli* ◻ Kolikožkoli ◻ Quotennis ◻ *v kolika letech* ◻ W kolika letech ◻ Quotannis ◻ *každého roku* ◻ Každého roku ◻ Quoties, aduerbium ◻ *kolikrát* ◻ Kolikrát ◻ Quotiescunque ◻ *kolikrátžkoli* ◻ Kolikrátžkoli ◻ Quotenus, sed frequentius distributium est. Quoteni, quotenae, quotena ◻ *po kolika spolu, kolik a kolik* ◻ Pokolika spolu/ kolik a kolik ◻ Quotidie, Vide Dies, Quotuplex ◻ *kolikernásobný, kolikerý* ◻ Kolikernásobný/ kolikerý ◻ Quotus, a, um, ad ordinem refertur. Quotus est? ◻ *kolikerýs v počtu?* ◻ Kolikerýs v počtu? ◻ Quotam sonuit horam? ◻ *kolik hodin bilo?* ◻ Kolik hodin bilo? ◻ Aliquando pro Quot ponitur. Quotusquisque ◻ *řídký, nemnoho, velmi zřídka, dosti málo* ◻ Ržijdký/ nemnoho/ velmi zřijdká/ dosti málo ◻ Quotusquisque hoc intelligeret? ◻ *kdo tomu bude moci rozuměti?* ◻ Kdo tomu bude moci rozuměti? ◻ Perpauci scilicet ◻ *totiž velmi řídcí* ◻ Totiž velmi řijdcý
Quum ◻ *když* ◻ Když ◻ Quum primum ◻ *hned, jakž najprvé* ◻ Hned/ yakž nayprvé

Sss4ra

INCIPIENTIA AB R.

Rabies, gene. foemini. ◻ *psí vstekllost* ◻ Pfy wftekloft ◻ Rabidus, a, um, et Rabiofus, a, um ◻ *vsteklý* ◻ Wftekly ◻ Metapho ◻ *velmi hněvivý, popudlivý* ◻ Welmi hněwiwý/ popudliwý ◻ Rabiofus, diminutium ◻ *nátrhlý, návsteklý* ◻ Nátrhlý/ návftekly ◻ Rabidè, et Rabiofè, aduerbia ◻ *velmi vstekle, hněvivè* ◻ Welmi wftekle/ hněwiwè ◻ Rabio, is ◻ *vstěkám se, velmi hněvám se* ◻ Wftekám se/ velmi hněwám se ◻ Rabiesco ◻ *počínám se vstěkati* ◻ Počijnám se wftekati
Rabula, gene. maf. ◻ *nestydatý, hánlivý, hněvivý zástupce, řečník, žvác, pliskač* ◻ Nestydatý/ hánliwý/ hněwiwý zástupce/ Ržečník/ žwáč/ pliskač
Racemus, gene. maf. ◻ *větev s hrozny neb celý hrozen* ◻ Wětew s hrozny/ neb celý hrozen ◻ Racemofus, a, um ◻ *pln hroznuov, hroznowatý, co má mnoho hroznuov* ◻ Pln hroznuow/ hroznowatý/ co má mnoho hroznuow ◻ Ra|cematio ◻ *poslední neb po jiných zbirání, když vino sebrali, poběrkování* ◻ Poslednij/ neb po giných zbijránij/ když Wijno sebrali/ poběrkowánij
Radius, gene. mafcu. ◻ *paprsek neb pramen od slunce neb očí* ◻ Paprslek/ neb pramen od slunce/ neb očij ◻ Radiofus, a, um ◻ *paprslkovatý, pramenovatý* ◻ Paprflkowatý/ pramenowatý ◻ Item ◻ *špice v vozném kole* ◻ Spijce w wozném kole ◻ Est etiam uirga Geometrica ◻ *prut měřičův země, jimž čáry dělají* ◻ Prut Měřičůw Země/ gimž čáry dělajij ◻ Est Instrumentum textorium ◻ *člunek tkadlcovský* ◻ Człunek tkadlcowfský ◻ Praeterea instrumentum quo raduntur mensurae ◻ *dřevo, kterýmž doluov z míry srážejí neb šřejchují* ◻ Dřewo kterýmž doluow z mijry frážegij/ neb sfreychugij ◻ Hofitorium. Radio,

Sss4rb

as ◻ *pouštím blesk neb svítím* ◻ Paušftijm blešk/ neb fwijtijm ◻ Irradio, as ◻ *osvěcuji* ◻ Ofwęcugi ◻ Radiatio ◻ *blyštění* ◻ Blyšftěnj ◻ Et Irradiatio ◻ *osvěcování* ◻ Ofwęcowanij
Radix, gene. foemi. ◻ *kořen* ◻ Kořen ◻ Radicula, diminutiuum ◻ *kořínek* ◻ Kořijnek ◻ Radico-
 cofus, a, um ◻ *kořennatý, pln kořenuow* ◻ Kořennatý/ pln kořenuow ◻ Radicitus, aduer-
 bium ◻ *z kořene* ◻ Z kořene ◻ Radico, as, pen. pro. ◻ *vkořeňuji, pouštím kořeny* ◻ Wko-
 řeňugi/ paušftijm kořeny ◻ Radifico, as, idem. Ago radices, eadem significatione ◻
vkořeňuji, rozkládám neb pouštím mnoho kořenův ◻ Wkořeňugi/ rozkládám/ neb/ pau-
 šftijm mnoho kořenůw ◻ Eradico ◻ *vykořeňuji neb dobejvám s kořenem* ◻ Wykořeňugi/
 neb dobeywám s kořenem

Rado, is, rafí, fum ◻ *strouhám, holím, drbám, hladím* ◻ Strauhám/ holijm/ drbám/ hladijm ◻
 Metapho ◻ *haním, pomlouvám* ◻ Hanijm/ pomlawám ◻ Teneras aures mordaci radere
 uero ◻ *ušlechtilé uši kousavou pravdou drbati* ◻ Vflechtilé vřfi/ kaufawau prawdau dr-
 bati ◻ Rafito, as, frequentatiuum ◻ *snažně hladím, strouhám* ◻ Snažně hladijm/ strau-
 hám ◻ Rafura ◻ *strouhání, holení, drbání* ◻ Strauhánij/ holenij/ drbá[nij] ◻ Rafor ◻ *holič,*
drbač ◻ Holič/ drbač ◻ Raforius, a, um ◻ *co k strouhání přisluší* ◻ Co k strauhánij při-
 sluffij ◻ Culter raforius ◻ *struhací nuož* ◻ Struhacý nuož ◻ Rafilis, le, pen. cor. ◻ *hladký,*
pulerovatý neb co se dá strouhati ◻ Hladký/ pulerowatý/ neb co se dá strauhati ◻ Radula,
 pen. cor. ◻ *struhadlo, drbadlo, struh, holičí nožik* ◻ Struhadlo/ drbadlo/ struh/ holičij no-
 žijk ◻ Rallum, gen. n ◻ *votka, železo, kterýmž od čertadla neb radlice odstruhují a od-*
prazdňují ◻ Wotka/ železo/ kterýmž od čertadla/ neb radlice odstruhugij/ a odprazd-
 ňugij ◻ Rafamentum ◻ *odpilovaný prach, trtiny* ◻ Odpilovaný prach/ trtiny ◻ Rastrum,
 in singulari neutrum, in plurali masc. ◻ *hrábě* ◻ Hrábě ◻ Raftelli, diminutiuum, idem.
 Composita, Abrado, pen. pro. ◻ *odholuji přeč* ◻ Odholugi přeč ◻ Circumrado ◻ *obholuji,*
strouhám okolo ◻ Obholugi/ strauhám okolo ◻ Corrado ◻ *na hromadu strouži* ◻ Na hro-
 madu strauži ◻ Derado ◻ *zstruhuji neb zholuji* ◻ Zstruhugi/ neb zholugi ◻ Erado ◻ *strou-*
hám ven, vystruhuji ◻ Strauhám wen/ wystruhugi ◻ Obrado, idem quod Circumrado

Sss4va

Ragades, uel **Ragadiae**, gen. foe. ◻ *spadání, zsedání neb zpukání, štěrbina, kdež koli na kuoži*
neb v zadku ◻ Spadánij/ zředánij/ neb zpukánij/ řtěrbina/ kdež koli na kuoži/ neb w
 zadku

Ralla, gene. foemi. ◻ *řídský oděv* ◻ Ržijdký oděw

Ramex, gene. masc. ◻ *pruotrž v luoně, kejla, klín, protrhlost* ◻ Pruotrž w luoně/ kayla/ klýn/
 protrhlost ◻ Ramicofus ◻ *kdo má pruotrž, protržený, protrhlý, kylavý* ◻ Kdo má pruotrž/
 protržený/ protrhlý/ kylavý

Ramentum, gene. neut. ◻ *malý kousek, krajíček, odřezek, odstružek každé věci, tříška* ◻ Malý
 kaufek/ kragijček/ odřezek/ odřtržek každé wěcy/ tříjka ◻ Ramenta arborum ◻ *roští*
drobné, dolů spadané větvoví, stromové chrásti ◻ Rořftij drobné/ dolú řpadané wětwowij/
 řtromowé chrářftij ◻ Ramenta auri ◻ *kouskové zlata, kteréž na březích řek lidé nacházejí* ◻
 Kaufkowé zlatta/ kteréž na březých řek lidé nacházejij

- | **Ramus**, gene. mascu. ◻ *větev, ratolest* ◻ Wětew/ ratoleft ◻ Ramale, idem. Ramulus, et Ramusculus, diminutium ◻ *větvička, ratolestka* ◻ Wětwička/ ratolestka ◻ Rameus, a, um ◻ *co z větvi jest, větvovatý* ◻ Co z Wětwij gest/ wětwowatý
- Rana**, gene. foemini. ◻ *žaba* ◻ Ziaba ◻ Et Rana ◻ *otěkání jazejčka v požeradle* ◻ Otěkání yazayčka w požeradle ◻ Rana feriphia ◻ *nemluvný člověk, kterýž ani mluvit, ani zpívati umí* ◻ Nemluvný Człowěk/ kterýž ani mluwit/ ani zpijwati vmij ◻ Prouerb. Ranunculus, diminut ◻ *žabka, žabička* ◻ Ziabka/ žabička
- Rancor**, oris, gene. masc. ◻ *plesnivost, prožluklost, stuchlost, shnilina, smrad* ◻ Plesniwoft/ prožlukloft/ ftuchloft/ shnilina/ smrad ◻ Rancidus, a, um ◻ *prožluklý, stuchlý, smrdutý, shnilý, plesnivý* ◻ Prožluklý/ ftuchlý/ smrdutý/ shnilý/ plesniwý ◻ Rancida caro ◻ *smrduté maso* ◻ Smrduté maso ◻ Metapho ◻ *nechutný, nepřijemný* ◻ Nechutný/ nepřijemný ◻ Rancidè ◻ *nečistotně, smrduté* ◻ Nečistotně/ smrduté ◻ Rancidulus, a, um. diminut. ◻ *násmrdutý, trochu porušený* ◻ Násmrdutý/ trochu porušený ◻ Ranceo, es ◻ *smrdím, plesnivím, žluknu, tuchnu* ◻ Smrdijm/ plesniwijm žluknu/ tuchnu
- Rapa**, ae, gene. foemi. uel Rapum, gene. neut. ◻ *řepa, kolník* ◻ Ržepa/ kolník ◻ Rapulum, diminutium ◻ *řepka* ◻ Ržepka ◻ Rapacium ◻ *řepní nat* ◻ Ržepnij nat ◻ Rapunculus, uel Rapuncium ◻ *červená řepa* ◻ Czerwená řepa
- Raphanus**, pen. cor. uel Rhaphanus, gen. masc. ◻ *ředkev* ◻ Ržedkew ◻ Radicula, idem. Raphanus fyluestris, ut quidam putant ◻ *lesní chebdi* ◻ Lefnij chebdij ◻ Armoracia fortè idem ◻ *chřen* ◻ Chřen
- Rapio**, is, pui, ptum ◻ *deru, vydírám, kvapně trhám, berzu přeč hurtem neb mocí* ◻ Deru/ wydijrám/ kwapně trhám/ berzu přeč hurtem/ neb mocý ◻ Rapere uirginem ◻ *panně násile učiniti, zlehčiti, porušiti* ◻ Pannè násyle včiniti/ zlehčiti/ porušiti ◻ Rapere in peiorem | partem ◻ *na zlou stranu obrácti, zle vykládati* ◻ Na zlau stranu obrácti/ zle vykládati ◻ Rapere in calumniám ◻ *haněti, láti* ◻ Haněti/ láti ◻ Rapere aliquem sublimen ◻ *za vlasy někoho chopiti, za vrch rvati* ◻ Za wlafy někoho chopiti/ za wrch rwati ◻ Animus in diuerfa rapitur ◻ *rozličné věci sobě rozjímám* ◻ Rozličné wěcy sobě rozgijmám ◻ Rapere in ius ◻ *ku právu pohnati* ◻ Ku práwu pohnati ◻ Rapi furore ◻ *prchlivě se vstěkati* ◻ Prchliwě se wstěkati ◻ Raptio, as, frequentat. ◻ *snázně trhám, smejkám* ◻ Snázně trhám/ smejkám ◻ Raptito, as, idem. Hinc raptor ◻ *dráč, trhač, vyděrač* ◻ Dráč/ trhač/ wyděrač ◻ Raptio ◻ *odjímání, brání, přeč trhání* ◻ Odgijmánij/ bránij/ přeč trhánij ◻ Rapina ◻ *loupež, drání* ◻ Laupež/ dránij ◻ ad rem refertur. Raptus, us ◻ *násilné tažení, porušení panny, zlehčení* ◻ Násylné tažení/ porušení Panny/ zlehčení ◻ Raptim, aduerbium ◻ *spěšně, rychle, kvapně* ◻ Spěšně/ rychle/ kwapně ◻ Rapidus, da, dum ◻ *spěšný, trhavý* ◻ Spěšný/ trhavý ◻ Rapax ◻ *dravý, hltavý, loupežník* ◻ Drawý/ hltavý/ loupežník ◻ Rapacitas ◻ *loupežství, trhání, žádost k brání, hltání* ◻ Laupežstwij/ trhánij/ žádost k bránij/ hltánij ◻ Composita, Abripio ◻ *přeč odtrhávám, oddírám* ◻ Přeč odtrhávám/ oddijrám ◻ Arripio ◻ *pochycuji, dosáhám, uchwacuji* ◻ Pochycuji/ došáhám/ vchwacuji ◻ Arripere

Sss4vb

Ttt1ra

anřam ◻ *držadlo pochytiti, přístup neb příčinu vzíti* ◻ Držadlo pochytiti/ přístup/ neb příčinu wzýti ◻ Prouerbium. Arripere mordicus ◻ *kousavě pochytiti, zuby držeti* ◻ Kaufawě pochytiti/ zuby držeti ◻ Metapho ◻ *haněti* ◻ Haněti ◻ Corripio ◻ *spolutrám, pochycuji* ◻ Spolu trám/ pochycugi ◻ Metapho ◻ *ukracuji* ◻ Vkracugi ◻ Item ◻ *rychle haním, tresci* ◻ Rychle hanijm/ trescy ◻ Corripio me inde ◻ *spěšně odtud přeč se беру* ◻ Spěšně odtud přeč se беру ◻ Corripio corpus è lecto ◻ *vyvstávám rychle z luože* ◻ Wywřtávám rychle z luože ◻ Correptus est morbo ◻ *poražen jest nemocí, upadl v nemoc, rozstonal se, stuoně* ◻ Poražen geřt nemocý/ vpadl w nemoc/ rozřtořnal se/ řtuoně ◻ Hinc Correptio ◻ *trestání neb ukrácení* ◻ Treřtánij/ neb vkrácení ◻ Correptus, a, um, nomen ◻ *krátký, ukrácený* ◻ Krátký/ vkrácený ◻ Diripio ◻ *roztrávám, rozsapávám, sem i tam na ruozno trám* ◻ Roztrávám/ rozřapávám/ řem y tam na ruozno trám ◻ Diripere urbem ◻ *měřto vyplundrowati, zloupiti, zzebrati* ◻ Měřto vyplundrowati/ zlaupiti/ wzzebrati ◻ Oppidum militibus diripiendum dedit ◻ *dopustil vojákuom neb drábuom měřto zplundrowati, zzebrati* ◻ Dopuřtil Wogákuom neb drábuom Měřto zplundrowati/ zzebrati ◻ Direptio ◻ *wzebrání, zloupení, vyplundrowání* ◻ Wzebránij/ zlaupenij/ vyplundrowánij ◻ Eripio ◻ *wyrhujj, zprořřujj* ◻ Wyrhugi/ zprořřugi ◻ Bolum è faucibus eripere ◻ *kus z úřt neb z hrdla wyrhnouti, naděje zbawiti* ◻ Kus z vřt neb z hrdla wyrhnauti/ naděje zbawiti ◻ Prouerbium. Eripio te à periculo ◻ *wyswobozuji tě od nebezpečenřtvi* ◻ Wyřwobozugi tě od nebezpečenřtwij ◻ Eripere animam ◻ *odjiti duři, zabiti* ◻ Odgijti duřři/ zabiti ◻ Eripere uoluntatem mortuis, Cice ◻ *zemřelým jich křařt, poslední wuole zruřiti* ◻ Zemřelým gich křřařřt/ pořlednij wuole zruřřiti ◻ Ereptus, a, um ◻ *wyřřený, wprořřěný* ◻ Wyřřený/ wprořřěný ◻ Praeripio ◻ *napřed uchycuji* ◻ Napřed wchycugi ◻ Proripio ◻ *běžim tam* ◻ Běžijm tam ◻ Quo se proripit ille? ◻ *kde tento utiká?* ◻ Kde tento wtijká? ◻ Surripio ◻ *tajně ubírám, pomálu ukrádám* ◻ Tagně wbijrám/ pomálu wkrádám

Ttt1rb

Rarus, a, um ◻ *řídský, tenký* ◻ Rřijdký/ tenký ◻ Rari capilli ◻ *řídské wlasý* ◻ Rřijdké wlasý ◻ Raripilus, a, um. pen. cor. ◻ *řídkowlasý* ◻ Rřijdkowlasý ◻ Item, Rarus ◻ *neobyčejný, diwný* ◻ Neobyčejný/ diwný ◻ Metapho ◻ *znamenitý* ◻ Znamenitý ◻ Rarò, et Rarenter, aduerbia ◻ *diwně, neobyčejně, řídko, nečasto* ◻ Diwně/ neobyčejně/ řijdko/ nečařto ◻ Raritas ◻ *tenkost, řídkost* ◻ Tenkořřt/ řijdkořřt ◻ Rareřco, is ◻ *tenčím, řednu, ubýwám, mijím* ◻ Tenčijm/ řednu/ wbýwám/ mijgijm ◻ Rareřio, idem. Raro, as ◻ *dělám tenké obřidné* ◻ Dělám | tenké obřidné ◻ Rareřacio, idem

Ttt1va

Rařtrum, Vide řupra in uerbo Rado

Ratio, gene. foemini. ◻ *rozum* ◻ Rozum ◻ Item ◻ *umyřlení neb předřewzetí w myřři* ◻ Wmyřřlenij/ neb předřewzetij w myřři ◻ Aliquando řignificat ◻ *patření neb péče* ◻ Patřenij/ neb péče ◻ Non habet rationem tui ◻ *nedbá neb nesará se o tebe, neřetří tebe* ◻ Nedbá/ neb nesará se o tebe/ neřetřij tebe ◻ Habere rationem cum aliquo, idem est, quod negotium habere ◻ *míti činiti, s někým míti jednání* ◻ Mijti činiti/ s někým mijti gednánij ◻ Nonnunquam ratio ponitur ◻ *za příčinu* ◻ Za příčinu ◻ Et pro Via uel Modo ◻ *za cestu*

neb zpuosob ▫ *Za ceftu/ neb zpuosob* ▫ *Qua ratione id fieri queat, audi* ▫ *poslyš, jakým by zpuosobem to bejti mohlo* ▫ *Poflyfs/ yakým by zpuosobem to beyti mohlo* ▫ *Praeterea fumitur pro Supputatione, uel Calculo* ▫ *za počet, počítání* ▫ *Za počet/ počijtánij* ▫ *Subducere rationem. Et Supputare rationem* ▫ *počítati* ▫ *Počijtati* ▫ *Item Rationes putare* ▫ *summu skládati, v jednu summu počítati* ▫ *Summu fkládati/ w gednu Summu počijtati* ▫ *Ratio constat* ▫ *počet jest právě, strefuje se, srovnává se* ▫ *Počet gest práwě/ streffuge fe/ frownává fe* ▫ *Rationem ad aerarium referre* ▫ *počet do komory pokladní dáti* ▫ *Počet do komory pokladnij dáti* ▫ *Ratiuncula, diminutiuum* ▫ *malý počet* ▫ *Malý počet* ▫ *Hinc Rationarius* ▫ *početní kniha* ▫ *Početnij knjha* ▫ *Rationalis, le* ▫ *rozumný neb početný* ▫ *Rozumný/ neb početný* ▫ *Irrationalis, le* ▫ *nerozumný, nepočetný* ▫ *Nerozumný/ nepočetný* ▫ *Rationabilis, le* ▫ *dobře příhodný* ▫ *Dobře příhodný* ▫ *Ratiocinator, aris* ▫ *rozumem rozčítám, chápám, stihám, rozjímám, zavírám řečí, v hromadu snáším* ▫ *Rozumem rozčijtám/ chápám/ stijhám/ rozgijmám/ zawijrám řečij/ whromadu fnášijm* ▫ *Ratiocinator* ▫ *početník* ▫ *Početnijk* ▫ *Ratiocinatio* ▫ *rozčítání, závírka řečí neb rozumné, hromadné zavření předešlých řečí* ▫ *Rozčijtánij/ záwijrka řečj/ neb rozumné/ hromadné | zavřeníj předešlých řečij* ▫ *Graecè Epicherema, Syllogismus*

Tt1vb

Ratis, uel **Rates**, gene. foemi. ▫ *vor, pramen lesový* ▫ *Wor/ pramen lefowý* ▫ *Abufiue accipitur* ▫ *za lodí* ▫ *Za Lodij* ▫ *Sed apud Poetas. Ratiarius* ▫ *kupec* ▫ *Kupec* ▫ *Negociator*

Ratus, a, um, pri. cor. ▫ *pevný, mocný* ▫ *Pewný/ mocný* ▫ *Ratum habere* ▫ *potvrditi, upevniti neb silně a pevně držeti* ▫ *Potwrditi/ vpewniti/ neb fylně a pevně držeti* ▫ *Ratifico, as* ▫ *potvrzují, upevňují* ▫ *Potwrzugi/ vpewňugi* ▫ *Ratum tempus* ▫ *jistý čas* ▫ *Giftý čas* ▫ *Irritum facere, et Irritare, pen. cor.* ▫ *zrušiti, zkaziti, v nic obrátiti* ▫ *Zruffiti/ zkazyti/ v nic obrátiti* ▫ *Et Irritum, aduerbium* ▫ *neplatně, daremně* ▫ *Ne platně/ daremně*

Raucus, a, um ▫ *chřapavý* ▫ *Chřapawý* ▫ *Et Raucae* ▫ *červi, kteří kořenky stromové žerou* ▫ *Cžerwi/ kteřij kořenky stromové žerou* ▫ *Raucedo, inis, et Raucitas* ▫ *chřapavost, chřipení hlasu* ▫ *Chřapawoft/ chřipeníj hlasu* ▫ *Raucio, is, quartae coniugationis, et Rauceo, es, secundae. Vnde Raucesco* ▫ *chřapím, zadírá mi se v hrdle* ▫ *Chřapijm/ zadijrá mi fe w hrdle*

Rauenna, gene. foemi. ▫ *město v Itáli* ▫ *Město w Italij* ▫ *In regione Cispadana* ▫ *nedaleko od řeky Rubicone řečené* ▫ *Nedaleko od Ržeky Rubicone řečené*

Rauis, gene. foemi. idem quod Raucedo. *Vfque ad rauim* ▫ *až do chřipení* ▫ *Až do chřipeníj* ▫ *Vfque ad rauim pofcere* ▫ *náramně neb bez přestání až do němoty žádati* ▫ *Náramně/ neb bez přestáníj až do němoty žádati* ▫ *Prouerbium. Et Rauus, a, um, idem quod Raucus* ▫ *chřapavý* ▫ *Chřapawý* ▫ *Item, Rauus color* ▫ *vlčatá barva, šedivá, jilovatá neb šerá barva* ▫ *Wlčatá barwa/ fšediwá/ gilowatá/ neb fšerá barwa*

Raurici, gene. mafcu. ▫ *lidé v bazilejském biskupství neb okolo Bazilee* ▫ *Lidé w Bazylegf-kém Biskupftwij/ neb okolo Bazylee* ▫ *Augufta Rauricorum* ▫ *město u basilie* ▫ *Město v Bařilie*

- | **Realis**, le ▫ *bytedlný, co k nějaké věci, a ne k osobě přísluší* ▫ Bytedlný/ co k nějaké věci a ne k osobě přísluší ▫ **Realis actio** ▫ *žaloba na statek a zboží, ne na osobu* ▫ **Zialoba** na statek a **Zbožij/** ne na osobu Ttt2ra
- Reate**, gene. neut. ▫ *město v Itáli, v krajině Umbri* ▫ **Město** w Italij/ w kragině Vmbrij ▫ Vnde **Reatinus**, a, um ▫ *co odtud jest* ▫ **Co odtud** gest
- Reatus**, us, gene. mafcu. ▫ *vinna, provinění, zlý účinek neb obžalovaných stav a zpuosob* ▫ **Winna/** **prowiněníj/** **zlý včinek/** neb obžalovaných stav a zpuosob
- Rebello**, as, aui ▫ *odpírám, odmlouvám* ▫ **Odpijrám/** **odmlauwám** ▫ **Rebellis**, le ▫ *odporný, odmlouvavý, vrchnosti neposlušný* ▫ **Odporný/** **odmlauwawý/** **Wrchnosti neposlušný** ▫ **Rebellio**, onis ▫ *odporování, neposlušství, odstoupení* ▫ **Odporowánij/** **neposlušfenstwij/** **odstaupenij**
- Reboo**, as, aui, **Vide Boo**. **Significat etiam** ▫ *odzvučuji, odmlouvám, odhlučuji* ▫ **Odzwučugi/** **odmlauwám/** **odhlučugi**
- Recalefco**, **Vide Caleo**
- Recaluus**, et **Recaluafter**, **Require Caluus**
- Recanto** ▫ *odvolávám, odspěvuji* ▫ **Odwolávám/** **odspěwugi** ▫ **Recantatio** ▫ *odvolání* ▫ **Odwolánij** ▫ **Vide Cano**
- Recedo**, **Vide Cedo**
- Recellicluniae**, gene. foemini. ▫ *obecné ženky, kurvy* ▫ **Obecné ženky/** **kurwy**
- Recello** ▫ *zase táhnu, ukrejšám zase* ▫ **Zase táhnu/** **vkreywám zase**
- Recens**, gene. om. ▫ *nový, čerstvý* ▫ **Nowý/** **čerstwý** ▫ **Et Recens**, aduerbium ▫ *vnově* ▫ **W nowě** ▫ **Recentari** ▫ *obnovenu bejti* ▫ **Obnowenu beyti** ▫ **Priscum uerbum**
- Recenseo**, es, fui ▫ *zase spatřuji, pořádně jedno po druhém vyčítám* ▫ **Zase spatřugi/** **pořádně jedno po druhém vyčítám** ▫ Vnde **Recensio**, et **Recensus**, | us ▫ *zase spatřování, vyčítání, opětování* ▫ **Zase spatřowánij/** **wyčítánij/** **opětowánij** ▫ **Vide Censeo** Ttt2rb
- Receptaculum** ▫ *schowadlo, schrána, místo opatřené* ▫ **Schowadlo/** **šchrána/** **mijšto opatřené** ▫ gener. neut. **Vide Capio**
- Receptus**, a, um ▫ *přijatý, zase vzatý* ▫ **Přigatý/** **zase wzatý** ▫ **Receptus mos** ▫ *přijatý obyčej, zvyklost* ▫ **Přigatý obyčej/** **zwyklost** ▫ **Receptus**, us, **quartae declinat.** ▫ *naspět odstoupení, bezpečné místo, do něhož se muože ustoupiti, skrejše, ústupek* ▫ **Na spět odstaupenij/** **bezpečné mijšto/** **do něhož se muože vstaupiti/** **Ikrayffe/** **vštupek** ▫ **Canere receptui** ▫ *vzhuoru troubiti k přestání, odtáhnouti, od potýkání volati, od bitvy odvoditi* ▫ **Wzhuoru traubiti k přestánij/** **odtáhnauti/** **od potýkánij wolati/** **od bitwy odvoditi** ▫ **Vide Capio**
- Recidipna**, gene. foem. ▫ *zástolní roucho* ▫ **Záftolnij raucho** ▫ uel **Recidipnum**, gene. neut. **Vestis coenatoria** ▫ *roucho, v kteréž se oblačeli, když za stuol sedali* ▫ **RaUCHO/** w kteréž se oblačeli/ když za stuol sedali ▫ ut **Perottus ait. Alij legunt Rechidinna**
- Recidiuus**, a, um ▫ *zase padavý, odpadlý* ▫ **Zase padawý/** **odpadlý** ▫ **Vide Cado**

Recido, is, pen. cor. ▫ *naspět padám neb zase padám* ▫ Na spět padám/ neb zase padám ▫
Vide Cado

Recido, is, pen. pro. ▫ *zase ukrajuji* ▫ Zafe vkragugi ▫ Recifamentum ▫ *ukrojek, tříška, krajíc, uřezek, zřízek* ▫ Vkrogek/ tříjška/ kragijc/ vřezek/ zřijzek

Recinium, gene. neut. ▫ *dvojnásobní plášť neb čtyřkusý plášť, kterýž na hřbet odíváme* ▫ Dwo-
gnásobnij plášť/ neb čtyř kusý plášť/ kterýž na hřbet odijwáme ▫ Recinium cuculla-
tum ▫ *hispanská neb španiolská kápě* ▫ Hyspanská/ neb španyolřká kápě ▫ Reciniatus ▫
kdo takové roucho nosí ▫ Kdo takové raucho nořý

Recingo, Vide Cingo

Recipio, Vide Capiro

Reciproco, as, Vide Proco

| **Recito**, Vide Cieo supra. Et Recitatio

Ttt2va

Reclamo, Vide Simplex

Reclino, Vide Clino

Recludo, Vide Claudio

Recognosco, Require Nosco

Recolo, Vide Colo

Reconcilio, Vide supra Concilio

Recondo, is, Require uerbum Do

Recoquo, Vide Coquo

Recordor, aris ▫ *rozpomínám se, zpomínám* ▫ Rozpomijnám ře/ zpomijnám ▫ Recordatio ▫
rozpomínání, zpomínání ▫ Rozpomijnánij/ zpomijnánij

Recrementum, Vide Cerno

Recreo, Vide Creo

Recrudescio, Vide Crudus

Rectus, a, um ▫ *pravý, upřímý, rovný* ▫ Prawý/ vpřijmý/ rovný ▫ Metapho ▫ *dobrý, bez falře, dokonalý* ▫ Dobrý/ bez falře/ dokonalý ▫ Et apud Grammaticos, Rectus, dicitur Nomi-
natiuus, primus casus. Item à Medicis, Rectum intestinum uocatur, quod aliàs Aluus
appellatur ▫ *řitní střewo, nejspodnější střewo* ▫ Řitnij střewo/ neyřpodněřřij střewo ▫
Recta coena, uel Recta, absolute ▫ *pořádná, slavná, nákladná, kniřecí wečeře* ▫ Pořádná/
řlawná/ nákladná/ Kniřecý wečeře ▫ Opponitur sportulae, de qua alibi. Coena igi-
tur recta ▫ *kdyř kniřzata řvé dworany zuowí* ▫ Kdyř kniřzata řwé dworany zuowij ▫ Et
Coenam rectam accipere ▫ *při dworu jísti* ▫ Při dworu gijřti ▫ Rectà, aduerbium ▫ *naj-
bliř, upřimo* ▫ Naybliřř/ vpřijmo ▫ Rectà domum perrexit ▫ *upřimě před se domuow řel* ▫
Vpřijmě předře domuow řel ▫ Rectè, aliud aduerbium ▫ *právě, dobře, přiřhodně, po-
řádně, upřimně* ▫ Prawě/ dobře/ přiřhodně/ pořádně/ vpřijmně ▫ Rectitudo ▫ *upřimnost
spravedlnost, pravost* ▫ Vpřijmnoř řprawedlnořř/ prawořř

Rector, Vide Rego

| **Recubo**, et **Recumbo**, Vide Cubo

Tt2vb

Recula, Vide Res

Recupero, as, aui, pen. cor. ▫ *zase stracenou věc nabývám, zase docházím* ▫ Zase stracenau věc nabývám/ zase docházím ▫ Recuperare libertatem ▫ *svobody zase dosáhnouti* ▫ Svobody zase dořáhnauti ▫ Recuperatio ▫ *nabývání, docházení* ▫ Nabýváníj/ docházeníj ▫ Recuperatores ▫ *rychtářové, kteříž od praetore k obzvláštnímu jednání voleni byli* ▫ Rychtářové/ kteříž od Praetore k obzvláštnímu jednání voleni byli

Recurro, Vide Curro

Recuruus, Vide Curuus

Recuso, Require Accuso

Recutitus, pen. prod. ▫ *komu jest kůže na mužském oudu obřezána, žid* ▫ Komu gest kůže na mužském audu obřezána/ žid

Redandruo, as, priscum uerbum ▫ *jdu zase* ▫ Gdu zase

Redarguo, Vide Arguo

Redemptus, Vide Emo

Redeo, Vide Eo

Reddo, Require Do

Redhibeo, Vide Habeo

Redigo, is, redegí, redactum ▫ *přináším neb přivodím, honím zase* ▫ Přináším/ neb přivodím/ honím zase ▫ Rediges me ad infaniam ▫ *přivedeš mne k bláznovství* ▫ Přivedeš mne k bláznovstvíj ▫ Redige in memoriam ▫ *přived' mi ku paměti* ▫ Přived' mi ku paměti ▫ Redactus est ad inopiam ▫ *v chudobu přišel, ochudl* ▫ W chudobu přišel/ ochudl ▫ Redigere in ordinem ▫ *s jinými srovnati, v pořádek uvesti, pozlehčiti, nedati vzniknouti* ▫ S jinými srovnati/ w pořádek uvesti/ pozlehčiti/ nedati vzniknauti ▫ Redigere in potestatem ▫ *pod moc podmaniti* ▫ Pod moc podmaniti

Redimio, is, iui, itum, quartae coniugationis ▫ *ozdobuji, korunuji* ▫ Ozdobuji/ korunuji ▫ Redimitus, a, um. pen. prod. ▫ *ozdobený* ▫ Ozdobený ▫ Et Redimiculum ▫ *ženská ozdoba hlavy, věnec neb pentlík, perlovec* ▫ Ženská ozdoba hlavy/ věnec/ neb pentlík/ perlovec

Tt3ra

Redimo, Vide Emo

Redintegratio, Vide Integer

Reditus, Vide Eo

Rediuius, a, um ▫ *co zase k životu přivedeno a od zahynutí zachováno neb obživeno bejvá* ▫ Co zase k životu přivedeno/ a od zahynutí zachováno neb obživeno beyvá

Rediuius, gene. mascu. ▫ *lesní kozel, červík, kterýž se hovaduom k kuoži připíná a krev vysává bez přestání, až do usmrcení, chlišť* ▫ Lefnij kozel/ Čerwíj/ kterýž se hovaduom k kuoži připíná/ a krew vysává bez přestání/ až do vřmrcení/ Chlyšť

Rediua, uel **Reduua**, ae ▫ *loupaní kuože okolo nehtuov* ▫ Laupanj kuože okolo nehtuow ▫ Morbus est. Legitur etiam in neutro genere, Reduuium. Nam Reduire apud Veteres significabat resoluere ▫ *zase rozvázati* ▫ *Zafe rozvázati*

Redoleo, Vide Oleo

Redolere ▫ *zase odplatiti, zase navrátiti* ▫ *Zafe odplatiti/ zafe nawrátiti* ▫ uerbum est Priscum

Reduces, Vide in uerbo Duco. Et Reductio ibidem

Reduncus, Vide Vncus

Redundo, as, Vide Vnda

Refello, is, refelli ▫ *opomítám slovy, napravuji, slibuji, vymlouvám, porážím* ▫ *Opomijám flowy/ napravugi/ flibugi/ wymlauwám/ porážijm* ▫ *Refellere testes* ▫ *svědky zavrci, poraziti, proti nim mluviti* ▫ *Swědky zawrcy/ porazyti/ proti nijm mluwiti*

Refertio, Vide Fartio

Referio ▫ *zase tepu* ▫ *Zafe tepu*

Refero, Require simplex

Reficio, Vide supra in uerbo Facio

Refigo, Quaere Figo

| **Reflatus**, us, gene. mascu. ▫ *oddymaní, oddychaní, oddmychování* ▫ *Oddymanij/ oddycha-* Tt3rb
nij/ oddmychowánij

Refloresco, Vide Flos

Refluo, Vide Fluo

Refodio, Vide Fodio

Reformido, Vide Formido

Reformo, Vide Forma

Refoueo, Vide Foueo

Refractarius, Vide Frango

Refragor, Vide Fragor

Refrico, Vide simplex

Refrigeratorius, Vide Frigeo

Refringo, Require Frango

Refugio, Quaere Fugio

Refulgeo, Vide Fulgeo

Refundo, Vide Fundo

Refuto, pen. prod. Vide Futo

Rego, is, rexi, rectum ▫ *vodím, zpravuji, kárám, kraluji, panuji* ▫ *Wodijm/ zprawugi/ kárám/ kralugi/ panugi* ▫ *Regere currum* ▫ *vuoz zpravovati, voziti* ▫ *Wuoz zprawowati/ wozyti* ▫ *Regere clauum* ▫ *přední veslo na lodí zpravovati* ▫ *Přednij weslo na lodij zprawowati* ▫ *Qui nimio dolore caput regere non potest* ▫ *kterýž pro velikou bolest hlavy zdvihnouti*

nemuože ▫ Kterýž pro welikau boleſt Hlawy zdwihnauti nemuože ▫ Rex ▫ *král, najvyšší pán* ▫ Král/ naywyžſſij Pán ▫ Regio, onis ▫ *krajina, kraj, položení* ▫ Kragina/ krag/ položení ▫ Quatuor orbis, uel coeli regiones ▫ *čtvero položení neb čtyry strany nebes* ▫ Czttwero položení/ neb čtyry ſtrany nebes ▫ Ortus, Occafus, Meridies, Septentrio ▫ *východ, západ, poledne, puolnoci* ▫ Wýchod/ Západ/ Poledne/ Puolnocy ▫ E regione ▫ *naproti, rovně naproti* ▫ Na proti/ rovně naproti ▫ Regionatim ▫ *po všech krajinách, od krajiny k krajině* ▫ Po wſſech kraginách/ od kraginy k kragině ▫ Regalis, le ▫ *královský, paſký, co k králi přiſluſí* ▫ Králowſký/ Paſký/ co k Králi přiſluſij ▫ Regaliter et | Regiè, aduerbia ▫ *ſlavně, hojně, bohatě, po královſku* ▫ Slawně/ hogně/ bohatě/ po Králowſku ▫ Regaliolus, et Regulus ▫ *králíček* ▫ Králijček ▫ auis. Item, Regulus, diminutium ▫ *král nějaké malé krajiny* ▫ Král něgaké malé Kraginy ▫ et Reguli ▫ *králův a knížat ſynové neb ſynuow děti* ▫ Králůw a Knížat Synowé/ neb Synuow děti ▫ Regius, a, um ▫ *královský, co královského jeſt* ▫ Králowſký/ co Králowſkého geſt ▫ Regia, ae, gene. foemini. ▫ *královský duom, obydlé, příbytek* ▫ Králowſký duom/ obydlé/ přijbytek ▫ Regius morbus ▫ *žloutenice* ▫ Zloutenice ▫ Vide Icteris. Regia uia ▫ *ſwobodná ſilnice* ▫ Swobodná ſylnice ▫ Via militaris. Regina ▫ *královna* ▫ Králowna ▫ Item ▫ *bohatá pani* ▫ Bohatá panij ▫ Regnum ▫ *královſtví* ▫ Králowſtwij ▫ Interregnum ▫ *čas ten, když král umřel, a jeſtě jiný wolen není* ▫ Czčas ten když Král vmřel/ a geſtě giný wolen není ▫ Regno, as ▫ *sem králem, kraluji, vládnú královſtvím* ▫ Sem králem/ kralugi/ vládnú Králowſtwijm ▫ Metapho ▫ *sem wznešeným* ▫ Sem wzneſeným ▫ Regimen ▫ *zpravování, panování, vládařſtví* ▫ Zprawování/ Panování/ wládařſtwij ▫ Compoſita à Rego. Arrigo, penult. cor. ▫ *vytahuji, nastavuji* ▫ Wytahugi/ naſtawugi ▫ Arrectio ▫ *vytázení, nastavení* ▫ Wytáženij/ naſtawenij ▫ Arrigere aures ▫ *uſi nastaviti* ▫ Vſij naſtawiti ▫ Corrigo ▫ *napravuji, tresci, kárám* ▫ Naprawugi/ trefcy/ kárám ▫ Correctio ▫ *napravování* ▫ Naprawování ▫ Et Schema Rhetoricum. Corrector ▫ *napravovatel, trestatel* ▫ Naprawowatel/ trestatel ▫ Caſtigator. Dirigo ▫ *zpravuji, rovnám* ▫ Zprawugi/ rownám ▫ Dirigo iter ▫ *opravuji, rovnám ceſtu* ▫ Oprawugi/ rownám ceſtu ▫ Erigo ▫ *vyzdvihuji, pozdvihuji* ▫ Wyzdwihuji/ pozdwihuji ▫ Erigere criſtas ▫ *vyzdvihnouti hřeben jako kohout, hrditi ſe, pejchati* ▫ Wyzdwhnauti hřeben yako kohaut/ hrditi ſe/ paychati ▫ Erectio ▫ *vyzdvižení* ▫ Wyzdwiženij ▫ Pergo ▫ *jdu před ſe, kráčím* ▫ Gdu předſe/ kráčijm ▫ Item ▫ *beru ſe přeč* ▫ Beru ſe | přeč ▫ Porrigo ▫ *vytahuji, podávám, poſkytuji* ▫ Wytahugi/ podávám/ poſkytugi ▫ Porrectus, a, um ▫ *vytažený, dlouhý* ▫ Wytažený/ dlauhý ▫ Exporrigo ▫ *před ſe vytahuji* ▫ Předſe wytahugi ▫ Exporrige frontem ▫ *bud' weſel* ▫ Bud' weſel ▫ Surgo ▫ *vstávám* ▫ Wſtávám ▫ Item ▫ *roſtu* ▫ Roſtu ▫ Compoſita, Adſurgo ▫ *ku poctiwosti powſtávám, činím poctiwost ſ wyvſtáním* ▫ Ku poctiwosti powſtávám/ činijm poctiwost ſ wywſtánijm ▫ Confurgo ▫ *powſtávám, ſpoluwſtávám* ▫ Powſtávám/ ſpolu wſtávám ▫ Exurgo, idem quod ſimplex ▫ *neb z míſta wſtávám* ▫ Neb z mijſta wſtávám ▫ Infurgo ▫ *obořuji ſe, wyvſtávám proti někomu ſ hněvem, vpadám* ▫ Obořugi ſe/ wywſtávám proti ně-

Ttt3va

Ttt3vb

komu s hněwem/ wpadám ▫ Refurgo ▫ zase wstávám ▫ Zafe wstávám ▫ Refurrectio ▫ zase wstání ▫ Zafe wstáníj

Regero, Vide Gero

Regillus ▫ jezero v Itáli, při lese Algida ▫ Gezero w Italij/ při lese Algida ▫ gene. mašč.

Regradior, Vide Gradior

Regula, gene. foemini. ▫ pravidlo, liniál ▫ Prawidlo/ linyál ▫ Metapho ▫ krátké obecné naučení ▫ Krátké obecné naučeníj ▫ Regularis, e ▫ co se děje wedlé pravidla neb zpravováno beyti muože, co se děje podlé obecné zpráwy ▫ Co se děje wedlé prawidla/ neb zprawováno beyti muože/ co se děje podlé obecné zpráwy ▫ Regulariter, aduerbium ▫ podlé pravidla, pořádně, podlé obecného naučení ▫ Podlé prawidla/ pořádně/ podlé obecného naučeníj ▫ Irregularis, e ▫ neřádný, co se neděje podlé obecného naučení ▫ Neřádný/ co se neděje podlé obecného naučeníj ▫ Regulo, as ▫ zpravuji, rovnám ▫ Zprawugi/ rownám

Reiectanea, **Reieculae**, **Reijcio** etc. Vide Iacio

Relanguesco, Vide Languor

Relatium, Require Fero

Relaxo, Vide Laxus

Relego, as, Vide simplex

| **Releuo**, Vide Leuis

Relictus, Vide Linquo

Religio, onis, gen. foem. ▫ pravá pocta Boží, náboženství ▫ Prawá pocta Božij/ Náboženstvíj ▫ Et aliquando ponitur pro metu, uel sollicitudine ▫ za strach neb pečování ▫ Za strach/ neb pečováníj ▫ Nam nihil dicere mihi religio est, Terentius ▫ nesmím mlčeti, musím pověděti ▫ Nesmím mlčeti/ musím powěděti ▫ Hinc dicimus religionem iniicere ▫ pečování neb strach na někoho pustiti ▫ Pečováníj/ neb strach na někoho pustiti ▫ Et Religione obstringere, Quod aliàs est Conscientiae metum incutere ▫ svědomí obraziti, strach v svědomí vpustiti ▫ Swědomij obrazýti/ strach w swědomij wpuštiti ▫ Obstringere religione, idem. Religione exoluere ▫ pečování a strach odniti, svědomí upokojiti ▫ Pečováníj a strach odnijti/ swědomij vpokogiti ▫ Religiosus, a, um ▫ kdo čest Boží miluje neb Boha v poctivosti má ▫ Kdo čest Božij miluje/ neb Boha w poctiwosti má ▫ Religiosus homo ▫ člověk ctitel Boží, pobožný, bohobojný ▫ Człowěk ctitel Božij/ pobožný/ bohobojný ▫ Religiosus locus ▫ posvatné, poctivé místo ▫ Pofwatné/ poctiwé mijsto ▫ Religioſi dies ▫ nepřihodní, zavržení dnowé ▫ Nepřijhodnij/ zawrzenij dnowé ▫ Vide supra Ater. Religioſe, aduerbium ▫ pečlivě, pilně, nábožně ▫ Pečliwě/ pilně/ nábožně ▫ Irreligiosus ▫ nebohobojný, nenábožný, bezbožný ▫ Nebohobojný/ nenábožný/ bezbožný

Religo, Vide Ligo

Relinquo, Vide Linquo

Reliquus, a, um, penul. cor. ▫ *ostatní, pozuostalý* ▫ OŃtatnij/ pozuoŃtalý ▫ Reliquum facere ▫ *zuostaviti* ▫ ZuoŃtawiti ▫ Reliquiae, arum, plura. tan ▫ *ostatkové, zuostavci, zbytci* ▫ OŃtatkowé/ zuoŃtawcy/ zbytcy

Reluceo, Vide Lux

Remando, is, Vide simplex

Remaneo, Vide Maneo

| **Remedium**, Vide Medeor

Remelignes ▫ *překážky, hyndrování* ▫ Překážky/ hyndrowáníj

Remeo, as, Require Meo

Remetior, Vide Metior

Reminifcor, eris, sine praeterito ▫ *zase zpomínám* ▫ ZaŃe zpomijnám ▫ Reminifcentia ▫ *zase zpomínání, zpomenutí* ▫ ZaŃe zpomijnáníj/ zpomenutij

RemiŃè, aduerbium ▫ *poniženě, pokorně* ▫ Ponijženě/ pokorně ▫ RemiŃŃus, a, um ▫ *nedbalý, lénivý* ▫ Nedbalý/ léniwý

Remo, is, priscum uerbum ▫ *jdu zase* ▫ Gdu zaŃe

Remora, Vide Moror, et Remoror

Remotus, Vide Moueo

Remunero, Vide Munus

Remus, gene. maŃc. ▫ *vlastní jméno bratra Romulova* ▫ WlaŃnij gméno bratra Romulowa

Remus, gene. maŃc. ▫ *šifové veslo* ▫ SfijŃfowé weŃlo ▫ Remigium ▫ *veslování, vesly hýbání* ▫ Wellowáníj/ weŃly hýbáníj ▫ Etiam ad aues transfertur. Remex, remigis ▫ *pacholek, kterýž veslem táhne* ▫ Pacholek/ kterýž weŃlem táhne ▫ Remigo, as ▫ *veslem táhnu, jedu neb plavím se vesly* ▫ Wellem táhnu/ gedu neb plawijm Ńe weŃly ▫ Eremigo ▫ *před se se plavím až ven* ▫ PředŃe Ńe plawijm až wen ▫ Remulco, as ▫ *poznenáhlu vesly se plavím* ▫ Poznenáhlu weŃly Ńe plawijm

Ren, renis, gene. maŃc. pen. prod. ▫ *ledvina* ▫ Ledwina ▫ Renunculus, diminutium ▫ *malá ledvinka* ▫ Malá ledwinka

Renafcor, Vide Nafcor

Renideo, Vide Nideo

Renitor, Vide Nitor

Renouo, Quaere Nous

Renuncio, Vide Nuncio

Renuo, Vide Nuo

Reno, Vide Rheno

Reor, reris, ratus, Ńum ▫ *mám za to, domnívám se* ▫ Mám za to/ domnijwám Ńe

| **Repagulum**, gene. neut. ▫ *klika, závora* ▫ Klika/ záwora

Repandus, a, um ▫ *naspět vokřivěný* ▫ Naspět wokřiwěný

Reparo, Vide Ńupra Paro

Tt4rb

Tt4va

Repastino, Require Pastinum

Repello, Vide Pello

Rependo, Vide Pendo

Repentè, aduerbium ◻ *spěšně, kvapně, náhle* ◻ Spěšlně/ kwapně/ náhle ◻ Repentinus, a, um ◻ *kvapný, náhlý* ◻ Kwapný/ náhlý

Repercutio, Vide Quatio

Reperio ◻ *nalézám nenadále* ◻ Nalézám nenadále ◻ Vide Pario

Repeto, et **Repetundarum**, Vide Peto

Repignero, Vide Pignus

Repleo, Vide Pleo

Replico, Vide Plico

Repo, is, repti, reptum ◻ *lezu, vláčím se, plazím se jako had neb plaz* ◻ Lezu/ wláčijm se/ plazým se jako Had neb plaz ◻ Repto, as, frequentati. ◻ *snažně lezu, procházím se, prolízám* ◻ Snažně lezu/ procházým se/ prolýzám ◻ Syluas interreptare falubres, Horat ◻ *v zdravých lesích procházeti se* ◻ W zdrowých leśých procházeti se ◻ Reptilis, le ◻ *lezavý, plazný* ◻ Lezavý/ plazný ◻ Composita, Adrepo, pen. prod. ◻ *přilízám* ◻ Přilýzám ◻ Correpo ◻ *spolu lezu neb v hromadu lezu* ◻ Spolu lezu/ neb whromadu lezu ◻ Erepo ◻ *těžce lezu neb na horu lezu, vylízám* ◻ Těžce lezu/ neb na horu lezu/ wylýzám ◻ Irrepo ◻ *pomálu lezu, vlízám* ◻ Pomálu lezu/ wlýzám ◻ Obrepo, ferè idem. Obrepfit mihi somnus ◻ *přišlo na mne spání* ◻ Přišlo na mne spáníj ◻ Prorepo ◻ *lezu ven* ◻ Lezu wen ◻ Surrepo ◻ *podlízám, kladu pomalu* ◻ Podlízám/ kladu pomalu

Reporto, Vide Porto

Reposco, Vide Posco

Repositorium, Vide Pono

Repotia, orum, plura. gene. neut. ◻ *hody posvatební, když nazajtrí po swatbě vajce na másle neb sejr na pánvi jídají a zase v domu ženichowu hodují, Čechové tomu říkají swačina* ◻ Ho|dy potwatebnij/ když na zaytrij po swatbě Wayce na másle/ neb Sayr na pánwi gijdagij/ a zase w domu Ženichowu hodugij/ Czechowé tomu říjkagij Swačina

Ttt4vb

Reprehendo, Vide Praehendo

Repraesento, as, aui ◻ *postavuji, přítomného ukazuji* ◻ Postawugi/ přítomného vkazugi ◻ Aliquando ◻ *odplacuji, dávám, vyznamenávám* ◻ Odplacugi/ dávám/ wyznamenávám

Reprimo, require Premo, et Repressus ibidem

Reprobus, Vide Probus

Repudio, as, aui ◻ *honím přeč, opomítám, zaháním* ◻ Honijm přeč/ opomijám/ zaháníjm ◻ Repudio confilium, quod primum intenderam, Terentius ◻ *zamítám neb nelíbí mi se ten obmysl, kterýž sem najprvé před sebe vzal* ◻ Zamijám/ neb nelijbij mi se ten obmysl/ kterýž sem najprvé před sebe wzal ◻ Lex repudiata est, Cicero ◻ *právo neb zákon zavržen jest, není přijat* ◻ Práwo/ neb Zákon zawržen gest/ neníj přigat ◻ Sed proprie ◻

ruším manželstvo, zaháním od sebe manželku, zapuzuji ženu, rozvodím se s ní ▫ *Rušíjm Manželstwo/ zahánijm od sebe Manželku/ zapuzugi ženu/ rozvodijm se s nij* ▫ *scilicet ante nuptias. Repudium* ▫ *rozvedení, zapuzení, zahánání, opovržení* ▫ *Rozwedenij/ zapuzenij/ zahánanij/ opowrženij*

Repuerafco, Vide Puer

Repugno, Vide Pugna

Repullulo, Quaere Pullus

Repulfa, gene. foemini. ▫ *nedopření úřadu neb oslyšení žádosti z strany úřadu a moci, když kdo nedochází poctivosti neb úřadu, o kterýž stál* ▫ *Nedopřenij vřadu/ neb oslyffenij žádosti*²⁰¹ / *z strany vřadu/ a mocy/ když kdo nedochází poctiwofti neb vřadu o kterýž stál* ▫ *Vnde Repulfam ferre, uel accipere. Item, Repulfam pati. In | confulatus petitione repulfam passus est* ▫ *když za purgmístrství prosil, oslyšan jest, není mu dáno neb dopřáno* ▫ *Když za Purgmijstrstwij profyl/ oslyšán geft/ není mu dáno neb dopřijno*

Vuu1ra

Repurgo, Vide Purgo

Reputo, Vide Puto

Requiesco, Vide Quies

Requiro, Vide Quaero

Res, gene. foemi. ▫ *každá věc, handl, jednání, příčina, bohatství neb zboží, statek, peníze* ▫ *Každá věc/ handl/ gednáníj/ příčina/ Bohatstwij/ neb Zbožij/ statek/ penijze* ▫ *Res priuata* ▫ *vlastní neb obzvláštní stav neb užitek* ▫ *Wlastnij/ neb obzwláštnij staw neb vžittek* ▫ *Res familiaris, idem ferè* ▫ *vlastní jmění a zboží* ▫ *Wlastnij gměníj*²⁰² / *a Zbožij* ▫ *Res publica* ▫ *obecní stav, obecné dobré neb užitek města* ▫ *Obecnij staw/ obecné dobré/ neb vžitek Města* ▫ *Capessere rempublicam* ▫ *obecné dobré ochraňovati neb zpravovati* ▫ *Obecné dobré ochraňovati/ neb zprawowati* ▫ *Quid tibi cum isto rei est?* ▫ *co ty máš s tímto činiti?* ▫ *Co ty máš s tímto činiti?* ▫ *Non ab re* ▫ *ne bez příčiny* ▫ *Ne bez příčiny* ▫ *Attentus est ad rem* ▫ *žádostiv jest statku a bohatství* ▫ *Ziádoftiw geft statku a bohatstwij* ▫ *E re nostra non est* ▫ *není to k našemu užitku, nenáleží nám* ▫ *Nenij to k našemu vžitku/ nenáležij nám* ▫ *In rem tuam esse puto* ▫ *mám za to, že jest s tvým užitekem neb tobě se hodí* ▫ *Mám za to/ že geft s twým vžitkem/ neb tobě se hodij* ▫ *Cogito quod res est* ▫ *myslím, což v skutku jest neb jak samo v sobě jest* ▫ *Myšlijm což w skutku geft/ neb yak samo w sobě geft* ▫ *Re ipsa expertus sum* ▫ *v skutku sem shledal, tak se našlo, jak jest* ▫ *W skutku sem shledal/ tak se našlo yak geft* ▫ *Rem habere cum uiro dicitur mulier* ▫ *míti činiti neb smilstwo provozovati s mužem* ▫ *Mijti činiti/ neb smilstwo provozowati s Mužem* ▫ *Res Mancipi* ▫ *každá věc neb zboží a statek, kterýž v jiného moc přijíti muože, manství, proměnitelné zboží* ▫ *Každá věc/ neb Zbožij a statek/ kterýž w giného moc přijiti muože/ Manstwij/ proměnitelné Zbožij* ▫ *Quamobrem* ▫ *proč, pro kterou příčinu* ▫ *Proč/ pro kterau příčinu* ▫ *Si talentum rem reliquisset decem, primus esses*

Vuu1rb

²⁰¹ žádosti] žádost tisk ²⁰² gměníj] gěmnij tisk

cognatus, Terentius ▫ *byť byl za šest tisíc korun zboží po sobě zanechal, byl by ty nejprvnější příbuzný přítel* ▫ Byť byl za šest tisíc Korun zboží po sobě zanechal/ bylby ty nejprvnější příbuzný přítel ▫ Non capitis eius rei agitur ▫ *nejde mu pro tu věc o hrdlo* ▫ Negde mu pro tu věc o hrdlo ▫ Pro re nata, uel è re nata ▫ *podlé příhodnosti věci, jak se trefi* ▫ Podlé příhodnosti věci/ yak se treffij ▫ Recula, diminutivum ▫ *malá vicka, malé jednání* ▫ Malá wijcka/ malé jednání

Refaluto, Vide Salus

Refartio, Vide Sartio

Refcindo, Vide Scindo

Refcio, Quaere Scio

Refcriptum, Vide Scribo

Refegmen, gene. neut. ▫ *uřezek, tříška* ▫ Vřezek/ tříjka ▫ Refegmina unguium ▫ *uřezci od nehtuov* ▫ Vřezcy od nehtuow ▫ Refectio ▫ *uřezování* ▫ Vřezování

Refero, Vide Sero

Refes, idis, gene. om. ▫ *zahálčivý, lénivý* ▫ Zahálčivý/ lénivý

Refideo, Vide Sedeo

Refiduus, a, um ▫ *zbytečný, ostatný, pozuostalý* ▫ Zbytečný/ ostatný/ pozuostalý

Refigno, Vide Signum

Refilio, Vide Salio

Refimus, a, um, pen. prod. ▫ *pleskonosý, kdo rozplesklý široký nos má neb nahoru zdvižený, piknosý* ▫ Pleskonofý/ kdo rozpleklý široký nos má/ neb na horu zdvižený/ piknofý

Refina, gene. foemi. pen. cor. ▫ *pryskyřice* ▫ Prylkyřice ▫ Refinatus, a, um ▫ *pryskyřicí pomazaný, napuštěný, rozdělaný* ▫ Prylkyřicí pomazaný/ napuštěný/ rozdělaný ▫ Refinofus, a, um ▫ *pryskyřičný, pln pryskyřice* ▫ Prylkyřičný/ pln prylkyřice

Refipisco, Vide Sapio

| **Refifto**, Vide Sifto

Refoluo, Vide Soluo

Refono, Vide Sono

Respectus, et **Respicio**, Vide Specio

Respergo, Vide Spargo

Respiro, Quaere Spiro

Resplendo, Vide Splendo

Responsum, Vide Spondeo

Respuo, Vide Spuo

Reftagno, Vide Stagnum

Reftauro, Vide Inftauro

Reftibilis, le ▫ *štěpný, rozsívavý, co zase každého roku štípeno, vzaseno neb rozsíváno bývá* ▫ Štěpný/ rozšívavý/ co zase každého roku štípeno/ wzaseno/ neb rozšíváno bývá ▫

Item ◻ *co zase kwetne a zelená se* ◻ Co zase kwetne a zelená se ◻ Restibilis seges ◻ *vosení, kteréž budoucího roku zase roste* ◻ Wofenij/ kteréž budoucího roku zase roste

Reftinguo, Vide Stinguo

Reftis, gene. foem. ◻ *provaz, houžev* ◻ Prowaz/ haužew ◻ Ad reftim res redijt ◻ *již jest darmo s tou věcí, není již více nežádne naděje* ◻ Giž gest darmo s tau wěcý/ není již wijce nežádne naděje ◻ Reftio, onis ◻ *provazník* ◻ Prowaznijk ◻ Resticula, diminutivum ◻ *houžvička, voprátka, provázek* ◻ Haužwička/ woprátka/ prowázek

Reftio, is, ire ◻ *sem zase zpuosobný, příhodný, abych vštípen neb vsát byl* ◻ Sem zase zpuosobný/ příhodný/ abych wštípen neb wšát byl ◻ Vnde Restibilis, le, supra

Reftito, as ◻ *často se zastavuji, meškám se* ◻ Czasto se zastawugi/ mešškám se

Reftituo, Vide Statuo

Refto, Vide Sto

Refulto, as, aui ◻ *zase poskakuji, odpírám* ◻ Zase polkakugi/ odpijrám ◻ Vide Salio

Refupinus, Vide Supinus

Refurgo, Vide Rego

Retardo, Vide Tardus

| **Retae**, gen. foemi. ◻ *stromové, kteříž z břehuov tekutých vod ven proti vodě rostou* ◻ Stromowé/ kteříž z břehuow tekutých Wod wen proti wodě rostau ◻ Retare flumina ◻ *řeky od takového křoví prázdni* ◻ Ržeky od takového křowij prázdni

Vuulvb

Re, is, generis neutri ◻ *vadka, rybářská síť* ◻ Wadka/ Rybářská Sýt ◻ Reticulum, diminutivum ◻ *malá síťka* ◻ Malá Sýtka ◻ Item ◻ *vázaný čepec* ◻ Wázaný Czepec ◻ Et Sacculus uiatorum ◻ *vaček, mošna* ◻ Waček/ mošna ◻ Inuenitur etiam Reticula, ae, foeminini. Reticulatus, a, um ◻ *vázaný jako čepec neb jako síť* ◻ Wázaný jako Czepec neb jako Sýt ◻ Retiarius ◻ *bitec, kterýž proti Mirmilonovi bojoval* ◻ Bitec/ kterýž proti Mirmillonowi bogowal ◻ Vide supra quis fuerit Mirmillo. Retiolum, idem quod Reticulum ◻ *vázaný čepec* ◻ Wázaný čepec ◻ Irretio, is ◻ *zavinuji, zamotávám, lapám* ◻ Zawinugi/ zamotávám/ lapám

Retego, Vide Tego

Retexo, Vide Texo

Reticeo, Vide Taceo

Retinaculum, Vide Teneo

Retorqueo, Vide Torqueo

Retracto, Vide Traho

Retribuo, Vide Tribuo

Retrimentum, gene. neut. ◻ *smeti, bláto, lejno* ◻ Smeti/ bláto/ lejno

Retrò ◻ *zadu* ◻ Z zadu ◻ aduerbium. Retrorfum ◻ *nazad, pozadu* ◻ Nazad/ pozadu ◻ Et Retrorfus, a, um ◻ *zadní, pozadní* ◻ Zadnij/ pozadnij

Retrudo, Vide Trudo

Retufus, Quaere Tundo

Reualefco, Vide Valeo

Reueho, Vide Veho

Reuello, Vide Vello

Reuelo, Require Velo

Reuereor, Vide Vereor

| **Reuertor**, eris, reuerfus fum, deponens ▫ *navracuji se zase, jdu zase* ▫ Nawracugi se zase/
 gdu zase ▫ Inuenitur etiam Reuerto in eadem significatione. Hinc Reuerfio ▫ *navracováni* ▫ Nawracowánij

Vuu2ra

Reuincio, Vide Vincio

Reuirefco, Vide Vireo

Reuifo, Vide Video

Reuiufco, Quaere Viuo

Reuoco, Vide Voco

Reuoluo, Vide Voluo

Reuomo, Vide Vomo

Reuulfus, Vide Vello

Reus, gener. mafculi. ▫ *obžalovaný, kdo před právem obžalován bejvá, strana odporná* ▫ Obžalovaný/ kdo před Práwem obžalován beywá/ strana odporná ▫ Cuius relatiuum est Actor, ut fupra. Reum agere ▫ *obžalovati* ▫ Obžalowati ▫ Reum peragere ▫ *odsouditi, obdržeti proti obžalovanému* ▫ Odfauditi/ obdržeti proti obžalowanému ▫ Reus uoti ▫ *dlužník slibu, kdo slib na sebe wzal* ▫ Dlužnijk flibu/ kdo flib na febe wzal ▫ Sic Reus poenitudinis ▫ *kdo něčeho želeti neb litowati musí* ▫ Kdo něčeho želeti neb litowati muřý

Rex, Vide fupra Rego

RH

Rha, gene. mafcu. ▫ *veliká řeka in Sarmatia Asiatica, kde nyní Moskvané sou, teče do moře, jenž Caspium slove, při kteréž roste kořen, řečený Rha* ▫ Weliká Ržeka in Sarmatia Afriatica, kde nyní Moskvané fau/ teče do Moře/ genž Caspium flowe/ při kteréž roste kořen/ řečený Rha ▫ uel Rheon Barbarum. Et uulgò ▫ *reubarbarum slove* ▫ Rheubarbarum flowe

Rhadamantus, gene. maf. ▫ *syn Jovis a Europe, upřímý, přísný, horlivý, spravedlivý král Licie, odtud poétové o něm baji, že jest v pekle nad dušemi soudcem* ▫ Syn Iouis a Europe/ vpřijmý/ příjfný/ horliwý/ sprawedliwý Král Licie/ odtud Poétowé o něm bagij/ že geft w Pekle nad dušemi Saudcem

| **Rhagades**, gene. foemin. ▫ *štěrbina, rozsedlina, spadání v zadku neb na nohách, rukou, prsíh i jinde na těle* ▫ Sštěrbina/ rozsedlina/ spadáníj w zadku/ neb na nohách/ rukau/ prfých/ y ginde na těle

Vuu2rb

Rhamnus, untis, gene. mafc. ▫ *položení in Graecia v krajině Atice* ▫ Položeníj in Graecia, w kragině Attice ▫ Hinc Rhamnufius, a, um ▫ *co odtud jest* ▫ Co odtud geft ▫ Et Rhamnusia Dea ▫ *bohyně Nemesis, jejížto chrám a obraz byl in Pago Rhamnunte* ▫ Bohyně Nemefis/ gegijžto Chrám a Obraz byl in Pago Rhamnunte ▫ Vide in dictione Nemefis

Rhea, gene. foemi. ▫ *bohyně Kybele* ▫ Bohyně Cybele ▫ uel Ops. Rhea fyluia ▫ *matka Romuli a Remi* ▫ Matka Romuli a Remi

Rheda, gene. foemi. ▫ *káry, kárata* ▫ Káry/ kárata ▫ Rhedarius ▫ *kárník, trakář* ▫ Kárnijk/ Trakář ▫ Epirhedium, idem quod Rheda

Rhegium, gene. neu. ▫ *město při konci Italie proti Sicilii in Brutio agro* ▫ Město při koncy Italie/ proti Sycilij in Brutio agro ▫ Vnde Rheginus, a, um ▫ *co odtud jest* ▫ Co odtud geft ▫ Item Rhegium Lepidi ▫ *jiné město Italie v Lombardii, nedaleko od Parmy* ▫ Giné Město Italie/ w Lombardij/ nedaleko od Parmy ▫ Vnde Rhegienfis, e ▫ *co odtud jest* ▫ Co odtud geft

Rhemi, gene. mafcu. ▫ *lidé v Frankrejchu* ▫ Lidé w Frankreychu ▫ Vulgò ▫ *Rajnsové neb Ryncové* ▫ Raynsowé/ neb Ryncowé

Rheno, onis, gene. mafc. ▫ *první kožíšek, plíšek, punt* ▫ Prfnij kožíšfšek/ plýšfšek/ punt

Rhenus, gene. maf. uel Rhenum ▫ *Rejn* ▫ Rein ▫ Fluius olim Germanias et Gallias dirimens

Rhefus, gen. maf. ▫ *byl král v Thracii* ▫ byl Král w Thracij

Rhetia, gene. foemi. ▫ *krajina v Europě, dělí se in primam et secundam* ▫ Kragina w Europě/ dělij se in primam et secundam ▫ Prima uel superior ▫ *všecko položení neb kraj od počátku Rejna, až do řeky Licum, Lecha Lecha řečené, spolu s Korýtanty, Podnsee, Algow a švábská země až k Dunaji* ▫ Wšfšeko | položeníj neb Krag/ od počátku Reyna/ až do Ržeka Licum, Lecha řečené/ spolu s Korýtanty/ Podnsee/ Algow/ a Šwáblká

Vuu2va

Země až k Dunagi ▫ Rhetia secunda, uel inferior ▫ *krajina mezi Lechem a Inem řekami, mezi Dunajem a Korytany, v kteréžto jest Řezno a Pasov etc.* ▫ Kragina mezy Lechem a Inem řekami/ mezy Dunagem a Korytany/ w kteréžto gest Ržezno a Pařow etc. ▫ Rheti ▫ *lidé těch krajin, Podnsejští, Algovští, Švábi a Horní Bawořané, Eclandští* ▫ Lidé těch Kragin/ Podnseyřtjij/ Algowřtjij/ Sřwábi/ a Hornij Bawořané/ Eclandřtjij ▫ Rheti Alpeřtres ▫ *Graupintaři* ▫ Graupintaři ▫ Rheticus, a, um ▫ *co těm přisluři* ▫ Co těm přisluřj ▫ Rheticum uinum ▫ *feltlinské wino neb ecké, rywola* ▫ Feltlinské Wijno/ neb Ecké/ Rywola

Rhetor, gene. mařc. ▫ *učitel wymluwnosti neb wejmluvcí, řečník* ▫ Včitel wymluwnosti/ neb weymluwcij/ Ržečník ▫ Orator. Rhetorica, uel Rhetorice ▫ *umění wymluwnosti* ▫ Vměnij wymluwnosti ▫ Rhetoricus, a, um ▫ *co k tomu přisluři* ▫ Co k tomu přisluřj ▫ Rhetoricor, aris ▫ *mluřím po řečnícku neb učím se umění rhetoriky, to jest ozdobjně mluwiti* ▫ Mluwijm po řečnícku/ neb včijm se vměnij Rhetoriky/ to gest/ ozdobjně mluwiti

Rheuma, gene. neut. latině Fluxus ▫ *rýma, wozhřiwka neb flus z hlavy, z nosu a jiných uduow* ▫ Rýma/ wozhřiwka/ neb Flus z hlavy/ z nosu/ a giných vduow ▫ Rheumatismus, idem. Rheumaticus ▫ *kdo takowou nemoc má, wozhřiwý* ▫ Kdo takowau nemoc má/ wozhřiwý

Rhinoceros, otis, gene. mařcu. ▫ *zwijře tak weliké jako slon, má roh w nose* ▫ Zwijře tak weliké jako Slon/ má roh w nose ▫ Metaph ▫ *opatrný, moudrý člověk* ▫ Opatrný/ maudrý Cžłowěk ▫ Dicitur nafum Rhinocerotis habere. Item, Rhinoceros ▫ *olejowá nádoba* ▫ Olegowá nádoba

Rhodanus, gene. mařc. pen. cor. ▫ *řeka Galliae Narbonensis, Rodle, wypryřtjuje se w Vallis a teče skrze Losanenské jezero* ▫ Ržeka | Galliae Narbonensřis, Rodle/ wypryřtjuje se w Wallis/ a teče skrze Lofanenské Gezero

Uuu2vb

Rhodope, gene. foemi. pen. cor. ▫ *huora w Thraci* ▫ Huora w Thracij ▫ Hinc Rhodopeius, a, um ▫ *co k té huore přisluři* ▫ Co k té Huore přisluřj

Rhodon, gene. neut. latině Rosa ▫ *ruože* ▫ Ruože ▫ Rhodonia, Rosarium ▫ *ruožená zahrada* ▫ Ruožená Zahrada ▫ Rhodinum oleum ▫ *ruožowý olej* ▫ Ruožowý Oleg ▫ Rhododendrus, Oleander, Frutex

Rhodos, gener. foemini. ▫ *znameníť wostrow w Licí a město na něm Rhodos, slowe Rodys, od Turka dobyté* ▫ Znameníť Wostrow w Licij/ a Měřto na něm Rhodos slowe/ Rodys/ od Turka dobyté ▫ Rhodius, a, um ▫ *co odtud jest* ▫ Co odtud gest ▫ Item, Rhodiensřis, e. Et Rhodiacus, a, um. pro eodem

Rhoetus, gene. mař. ▫ *huora w Troi* ▫ Huora w Troij

Rhombus, gene. mařcu. ▫ *motowidlo, wjadlo* ▫ Motowidlo/ wigadlo ▫ Item ▫ *křiwolaká čtverohranatá wěc, kteruř kouzedlnice a čarodějnice uřívaji* ▫ Křiwolaká čtverohranatá wěc/ kteruř kauzedlnice/ a čarodějnice vřijwagij ▫ Et Rhombus ▫ *jméno jedné ryby, wokoun* ▫ Gméno gedné Ryby/ Wokaun

Rhomphaea, gene. foemini. pen. cor. ▫ *meč, řawle* ▫ Meč/ Sřawle

Rhonchus, gene. mascu. ▫ *chrůpaní* ▫ Chrůpanij ▫ Vox stertentis

Rhoxolani, gene. masc. ▫ *lidé v Sarmáci* ▫ Lidé w Sarmacij ▫ Europoea ▫ *podlé řeky Tanais, kde nyní Moskvané a Tataři sou neb Rusové* ▫ Podlé řeky Tanais/ kde nynij Moskvané a Tataři fau/ neb Rufowé

Rhynthon, gen. masc. ▫ *vlastní jméno jednoho comoedi hráče, z města Tarentu, od něhož takové směšné comoediae rhynthonicae slouli* ▫ Wlastnij gméno gednoho Comoedij hráče/ z Města Tarentu/ od něhož takové směšné Comoediae Rhynthonicae flauli

| **Rhyparographus**, gene. masc. ▫ *světnic malér, kdo toliko prosté věci, nekřtaltovné maluje, stěn mazač* ▫ Swětnic Malér/ kdo toliko prosté wěcy/ nekřtaltowné maluge/ Stěn mazač

Uuu3ra

Rhytion, gene. neut. ▫ *nádoba zpuosobem měsíce, polovičná okrouhlá medenice* ▫ Nádoba zpuolobem Měfýce/ polowičná okrauhlá Medenice

Rhytmus, gene. masc. latině Consonantia, uel Modulatio ▫ *spolu znění, rym, co jest jako verš, a však proto pedes nemá, rymovní veršové* ▫ Spolu zněnij/ Rym / co geft jako werfs/ a wšak proto Pedes nemá/ Rymownij werffowé

RI

Rica, gene. foemi. ▫ *čepice neb karkule* ▫ Cžepice/ neb karkule ▫ Rricula, diminutium ▫ *čepička* ▫ Cžepička

Ricinus, gene. masc. ▫ *psí muška, která psy v uši kouše a k nim se připne jako psí veš* ▫ Pfý muška/ která Pfý w ušl kaulše/ a k nijm se připne/ yako Pfý wěfs

Rictus, gene. mascu. ▫ *otvírání úst, tlama, vošklibaní neb ukřivení úst* ▫ Otwijránij wft/ tlama/ wofklybanij neb wkríwenij wft ▫ Rifu diducere rictum, Hora ▫ *smíchem usta rozedřítí, šklebiti se* ▫ Smijchem wfta rozedřijti/ fklebiti se

Rideo, es, fi, sum ▫ *směji se, posmívám se* ▫ Směgi se/ posmijwám se ▫ Rifus ▫ *smích, zasmíšení* ▫ Smijch/ zasmijšfenij ▫ Ridiculus, a, um ▫ *směšný, co k smíchu bejvá* ▫ Směšný/ co k smijchu beywá ▫ Ridicularis, idem. Ridiculè ▫ *směšně* ▫ Směšně ▫ Rifui habere ▫ *posmívati se, v posměchu míti* ▫ Posmijwati se/ w posměchu mijti ▫ Rifibilis, le ▫ *co se smáti muože* ▫ Co se smáti muože ▫ Composita. Arrideo ▫ *usmívám se, k někomu směji se, ukazuji na sobě vesele* ▫ Wsmijwám se/ k někomu směgi se/ wkazugi na sobě wesele ▫ Et Metapho ▫ *líbím se* ▫ Lijbijm se ▫ Etiam de inanimatis. Liber mihi arridet ▫ *kníha mi se líbí* ▫ Knijha mi se lijbij ▫ Pratum arridet floribus. Derideo | ▫ *usmívám se, posmívám se, porouhám se* ▫ Wsmijwám se/ posmijwám se/ porauhám se ▫ Derifio ▫ *porouhání, posmívání* ▫ Porauhánij/ posmijwánij ▫ Irrideo, idem. Et Irrifio. Subrideo ▫ *trochu se směji neb tajně usmívám se* ▫ Trochu se směgi/ neb tagně wsmijwám se

Uuu3rb

Ridica, ae, gene. foemini. ▫ *rozeklaná vinná tyčka neb kolík* ▫ Rozeklaná winná tyčka/ neb kolijk ▫ Pedamen

Rigeo, es, rigui ◻ *stydnu, křehnu* ◻ Stydnu/ křehnu ◻ Metapho ◻ *tuhnu, tvrdnu* ◻ Tuhnu/ twrdnu ◻ Rigeſco ◻ *počínám stydnouti* ◻ Počijnám ſtydnauti ◻ Rigor ◻ *studenost třesavá, křehnutí, tvrdnutí, tuhnutí od zimy* ◻ Studenost třesavá/ křehnutí/ twrdnutí/ tuhnutí od zimy ◻ Rigoſus, a, um ◻ *studený, křehký* ◻ Studený/ křehký ◻ Metaph ◻ *tvrdý, vostrý, ztuhlý* ◻ Twrdý/ woſtrý/ ztuhlý ◻ Rigidus homo ◻ *tvrdý, neúſtupný člověk* ◻ Twrdý/ ne- vſtupný Człowěk ◻ Rigiditas ◻ *tvrdost, stuhlost, voſtrost* ◻ Twrdost/ ſtuhlost/ woſtroſt ◻ Compolita, Dirigeo, et Obrigeo ◻ *vſecken ſtydnu, tuhnu zimou* ◻ Wſecken ſtydnu/ tuhnu zymau

Rigo, as, aui ◻ *smáčím, svlažuji, vodou napouštím* ◻ Smáčijm/ ſwlažugi/ wodau napauſtjijm ◻ Riguus, a, um ◻ *co muož ſnadno svlaženo bejti* ◻ Co muož ſnadno ſwlaženo beyti ◻ Rigatio ◻ *svlažování, smáčení* ◻ Swlažování/ ſmáčení ◻ Irrigo ◻ *vodou skropuji, podpouštím zahradu neb louku* ◻ Wodau ſkropugi/ podpauſtjijm Zahradu/ neb lauku ◻ Irriguus, a, um, actiuè ◻ *co svlažuje* ◻ Co ſwlažuge ◻ Irriguus fons ◻ *studnice svlažující* ◻ Studnice ſwlažugijcý ◻ Paſiuè ◻ *co ſnadně vodou svlaženo bejvá* ◻ Co ſnadně wodau ſwlaženo beyvá ◻ Irriguum pratum ◻ *louka, kteráž ſnadně vodou podpouštěna bejti muože* ◻ Lauka/ kteráž ſnadně wodau podpauſtjena beyti muože

Rima, gene. foemi. ◻ *rozſedlina, ſkulina* ◻ Rozſedlina/ ſkulina ◻ Rimas agere ◻ *rozſtípati* ◻ Rozſtjijpati ◻ Rimula, diminutium ◻ *malá ſkulinka* ◻ Malá ſkulinka ◻ Rimofus, a, um ◻ *ſkulinovatý, pln ſkulin* ◻ Skulinowatý/ | pln ſkulin ◻ Rimor, aris ◻ *vyhledávám pilně, rozſtěpuji* ◻ Wyhledávám pilně/ rozſtěpuji ◻ Raſtris terram rimari ◻ *zemi hraběmi rozhrabovati, rejpati* ◻ Zemi hraběmi rozhrabowati/ raypati

Uuu3va

Ringo, is, uel **Ringor**, eris, deponens ◻ *usta otvírám, rozdirám, šklebím se* ◻ Vſta otwjrám/ rozdirám/ ſklobijm ſe ◻ Metapho ◻ *hněvám se, popouším se* ◻ Hněvám ſe/ popauzým ſe ◻ Ille ringitur, Terent ◻ *tento se hněvá* ◻ Tento ſe hněvá ◻ Hinc Rictus ◻ *vošklebení, rozdirání úst* ◻ Wofſklebenij/ rozdiránij vſt

Ripa, gene. foemi. ◻ *břeh tekuté vody neb jezera* ◻ Břeh tekuté vody/ neb Gezera ◻ Nam littus est maris. Riparius, a, um ◻ *co na přívozech neb březích jest* ◻ Co na přijvozých neb březých geſt ◻ Aues ripariae. Ripenſis, idem

Riphaei, gene. maſcu. ◻ *huora in Scythia Eruopaea, ut olim creditum est, z kteréž se veliká řeka Tanais vyprýštíuje* ◻ Huora in Scythia Europaea, ut olim creditum est, Z kteréž ſe veliká řeka Tanais wyprýſtiuje

Rifcus, gene. maſc. ◻ *díra v stěně, v níž se nětco chová, doupně ve zdi neb v stěnách, skrejš* ◻ Dijra w ſtěně/ w nijž ſe nětco chová/ daupně we zdi neb w ſtěnách/ ſkrajſ

Rifus, Vide Rideo

Ritus, us, gene. maſc. ◻ *obyčej, způsob, zvyklost* ◻ Obyčeg/ zpuoſob/ zwykloſt ◻ Ritè, aduerbium ◻ *pořádně* ◻ Pořádně

Riuus, gene. maſcu. ◻ *potok* ◻ Potok ◻ Riuulus, diminutium ◻ *malý potůček* ◻ Malý potůček ◻ Riualis, e ◻ *co při potoku přebejvá neb potoku se dotýká* ◻ Co při potoku pře-

beywá/ neb potoku fe dotýká ▫ Metapho: Riualis, le ▫ *kdo nětčí frejírku také miluje, sok* ▫ Kdo nětčíj Fregijírku také miluge/ Sok ▫ Riuius, idem. Sine riuali amare ▫ *samotně milovati* ▫ Samotně milowati ▫ Riualitas ▫ *takové milování neb frejování* ▫ Takové milování/ neb ffregowáníj ▫ Deriuo, as, pen. prod. ▫ *jinam wodu wedu* ▫ Ginam wodu wedu ▫ Metapho ▫ *jinam odtahuji, odvodím* ▫ Ginam odtahugi/ | odvodijm ▫ Omnem gloriam in fe deriuare ▫ *všecku poctivost a slávu na sebe obrácti* ▫ Wffecku poctiwost a sláwu na febe obrácti ▫ Deriuatio ▫ *odtahování, odbírání* ▫ Odtahováníj/ odbijránij ▫ Deriuatiuus, a, um ▫ *odjinud vzatý, odtažený, co od jinud bráno bejvá* ▫ Odginud wzatý/ odtažený/ co od ginud bráno beywá ▫ Corriuo ▫ *scházím se do jedné řeky* ▫ Scházým fe do gedné Ržeky ▫ De brutis dicitur. Corriuales ▫ *kteříž se z jednoho potoku napájejí* ▫ Kteříž fe zgednoho potoku napágegij

Uuu3vb

Rixa, gene. foemini. ▫ *sváda* ▫ Swáda ▫ Rixofus, a, um ▫ *svárlivý* ▫ Swárliwý ▫ Rixor, aris ▫ *hadruji se, vadím se slovy* ▫ Hadrugij fe/ wadijm fe slowy ▫ Rixari de lana caprina ▫ *o daremné, neúčinné věci se vaditi* ▫ O daremné neúčinné věci fe waditi

RO

Robigo, inis, gene. foemini. ▫ *červenost neb rez na pšenici, když se stýblo neb sláma červená* ▫ Czerwenost neb rez na pšfenicy/ když fe stýblo neb sláma červená ▫ Robigus ▫ *buoh Řimanuov* ▫ Buoh Ržijmanuow ▫ Et Robigo ▫ *bohyně, kerá by měla z pšenice rez zaháněti* ▫ Bohyně/ kerá by měla z pšfenice rez zaháněti ▫ Et Robigalia, orum ▫ *svátek té bohyně* ▫ Swátek té Bohyně

Robur, gene. neut. ▫ *celistvý, tvrdý, dub, štok, tvrdé dřevó* ▫ Celistwý/ twrdý/ dub/ štok/ twrdé dřewo ▫ Metapho ▫ *silá těla neb jiných věcí* ▫ Sýla těla/ neb giných věcý ▫ Roboreus, a, um ▫ *dubový, co z tvrdého dřeva jest* ▫ Dubový/ co z twrdého dřewa gest ▫ Robustus, a, um ▫ *silný, mocný, pevný* ▫ Sylný/ mocný/ pevný ▫ Roborarium ▫ *zvířecí wobora* ▫ Zwijřecý wobora ▫ Roboro, as, pen. cor. ▫ *tvrdím, silním, zmocňuji* ▫ Twrdijm/ fylnijm/ zmocňugi ▫ Corroboro ▫ *spolupotvrzují, posilují, upevňují* ▫ Spolu potwrzugi/ pofylugi/ vpewňugi

Robus, a, um. idem quod Rubeus ▫ *červenej* ▫ Czerweney ▫ apud ueteres Bos robus | ▫ *červený wuol* ▫ Czerwený wuol ▫ Est etiam genus frumenti ▫ *cizrna* ▫ Cyzrna

Uuu4ra

Rodo, is, lí, sum ▫ *hryzu, kouši, rozkušují* ▫ Hryzu/ kaušlí/ rozkušfugi ▫ Metapho ▫ *haním* ▫ Hanijm ▫ *Rodere famam alicuius* ▫ *někoho na poctivosti haněti, pomlouvati* ▫ Někoho na poctiwosti haněti/ pomlouwati ▫ Arrodo ▫ *nakušují, nahřejzám* ▫ Nakušfugi/ nahrajzám ▫ Arrofo ▫ *nakousání, rozežvání* ▫ Nakaušáníj/ rozežwáníj ▫ Corrodo ▫ *spolu hryzu, spolukouši* ▫ Spolu hryzu/ spolu kaušlí ▫ Erodo ▫ *vyhryzují, vykušují, vyhlodávám* ▫ Wyhryzugi/ wykušfugi/ wyhlodávám ▫ Praerodo ▫ *hryzu, wobírám napřed* ▫ Hryzu/ wobijrám na před

Rogo, as, aui ◻ *prosím, žádám neb ptám se* ◻ Profým/ žádám/ neb ptám se ◻ Accedo ad pedifsequas, quae fit rogo, Terentius ◻ *jdu k děvečkám za ní jdoucím a ptám se, která jest* ◻ Gdu k děvečkám za nij gdaucým/ a ptám se která gest ◻ Cultellum rogauī à crepidario futore ◻ *nože sem žádal neb vypuojčil od pantoflíře, kterýž pantofle dělá* ◻ Nože sem žádal neb vypuogčil od pantofflýře/ kterýž pantoffle dělá ◻ Gellius. Rogare sententiam ◻ *na ortel se ptáti, na rozsudek se vyptávati* ◻ Na Ortel se ptáti/ na rozfudek se wyptáwati ◻ Cum esset sententiam rogatus, hoc initio est ufus, Cice ◻ *když se ho na ortel ptali, takto mluwiti začal* ◻ Když se ho na Ortel ptali/ takto mluwiti začal ◻ Rogare sacramentum ◻ *požádati věrnosti a poddanosti od poddaných* ◻ Požádati věrnosti a poddanosti od poddaných ◻ Rogare legem ◻ *právo ustanowiti a naříditi* ◻ Práwo wftanowiti a nařijditi ◻ Vnde Rogatio ◻ *právo, ustanowení* ◻ Práwo/ wftanowenij ◻ Rogator ◻ *prositel, žebrák* ◻ Profytel/ Zěbrák ◻ Rogito, frequentatium ◻ *prosím neb tíží se snažně, často* ◻ Profým/ neb tížij se snažně/ často ◻ Rogatus, us ◻ *prosba* ◻ Prosba ◻ Composita, Arrogo, pen. cor. ◻ *přikládám, přičítám, беру, ujímám se* ◻ Přikládám/ přičijtám/ беру/ wgijmám se ◻ Arrogans ◻ *hrdý, pyšný* ◻ Hrdý/ pyšný ◻ Arrogantia ◻ *mnoho o sobě držení, spupnost, hrdost, pýcha* ◻ Mnoho o sobě drženij/ | spupnoft/ hrdost/ pýcha ◻ Abrogo ◻ *peč odkládám, wzdvihuji, ruším* ◻ Peč odkládám/ wzdwihugi/ ruffijm ◻ Abrogare legem ◻ *právo wzdvihnouti, zrušiti, zkaziti* ◻ Práwo wzdwihnauti/ zrušiti/ zkazyti ◻ Abrogatio ◻ *zrušení, zahlazení* ◻ Zrušfenij/ zahlazenij ◻ Corrogo ◻ *žádám neb všelijak prosím* ◻ Ziadám/ neb wšfeligak profým ◻ Derogo ◻ *ujímám, nětco z stránky ubírám, utrám* ◻ Wgijmám/ nětco z stránky wbijsám/ wtrám ◻ Derogare legi ◻ *práwu nětco ujímati* ◻ Práwu nětco wgijmati ◻ Derogare honori ◻ *poctivosti utrhowati* ◻ Poctiwosti wtrhowati ◻ Derogare fidei alicui ◻ *někoho za nehodnowěrného míti* ◻ Někoho za nehodnowěrného mijti ◻ Derogatio ◻ *ujímaní* ◻ Wgijmanij ◻ Erogo ◻ *wydávám, wynakládám, rozdělují* ◻ Wydávám/ wynakládám/ rozdělugi ◻ Irrogo ◻ *wkládám* ◻ Wkládám ◻ Irrogare multam ◻ *pokutu ukládati, uložiti* ◻ Pokutu wkládati/ wložiti ◻ Irrogare uctigal ◻ *clo neb mejto ukládati* ◻ Clo neb mayto wkládati ◻ Interrogo ◻ *otazuji se, ptám se* ◻ Otazugi se/ ptám se ◻ Interrogatio ◻ *otázka* ◻ Otázka ◻ Interrogatiuncula ◻ *malá otázka* ◻ Malá otázka ◻ Prorogo ◻ *protahují, prodlužují* ◻ Protahugi/ prodlužugi ◻ Prorogare uitam ◻ *prodloužení života, přidati* ◻ Prodlaužiti žiwota/ přidati ◻ Vt sibi dies prorogetur ◻ *aby mu byl den poodložen* ◻ Aby mu byl den poodložen ◻ Prorogatio ◻ *protázení, prodloužení, odkládání* ◻ Protáženij/ prodlauženij/ odkládanij ◻ Praerogo ◻ *předcházím prosbou, powyšují* ◻ Předcházým prosbau/ powyšugi ◻ Vnde Praerogatiua ◻ *přednost, povýšení* ◻ Přednoft/ powýšfenij ◻ Subrogo ◻ *podkládám, na místo jiného postavuji* ◻ Podkládám/ na mijsto giného poftawugi

Rogus, gene. mafc. ◻ *hranice drev k spálení mrtvých těl* ◻ Hranice drev k spálenij mrtvých těl ◻ aliàs Pyra. Vsq̄ue ad rogum ◻ *až do smrti, až do hrobu* ◻ Až do smrti/ až do hrobu

- Roma**, gene. foemini. ▫ *město Řím* ▫ Město Ržijm ▫ Romulus ▫ *původ a první král v Římě* ▫ Původ a první král | w Ržijmě ▫ Romanus, a, um ▫ *Říman* ▫ Ržijman ▫ Romanenſis, e ▫ *kdo v Římě bydlí neb co do Říma přivezeno bejvá* ▫ Kdo w Ržijmě bydlí/ neb co do Ržijma přiwezeno beywá ▫ Romulida, uel Romulides ▫ *Římanín* ▫ Ržijmanijn
- Ronchus**, gene. mafc. ▫ *chrápaní, hřmot neb supaní spícího* ▫ Chrápanij/ hřmot/ neb fupanij ſpiječýho ▫ Ducere ronchos ▫ *velmi chrúpati* ▫ Welmi chrúpati ▫ Aliquando Ronchus ▫ *posmívání* ▫ Pofmijwánij ▫ Ronchifſo, as ▫ *chrápi* ▫ Chrápi
- Ros**, oris, gene. mafc. ▫ *rosa, rosení* ▫ Roſa/ roſenij ▫ Roſidus, a, um ▫ *urosený, rosou zmáčený* ▫ Vrofený/ roſau zmáčený ▫ Rorulentus, a, um ▫ *rosnatý, rosy plný* ▫ Roſnatý/ rofy²⁰³ plný ▫ Roro, as ▫ *dávám rosu neb dštím* ▫ Dávám roſu/ neb dſtíjím ▫ Irroro, pen. prod. ▫ *skropuji, smáčím, svlažuji* ▫ Skropugi/ ſmáčijm/ ſwlažuji ▫ Rorarij ▫ *chaterně uvodění válečníci, kteříž obyčejně bitvu začínají, neoděnci, ztracenci* ▫ Chaterně wwodě-nij wálečnijcy/ kteříž obyčejně bitwu začijnagij/ neoděncy/ ztracency ▫ Ferentarij, Roreſco, is ▫ *vlhnu, moknu, rosím* ▫ Wlhnu/ moknu/ roſým
- Rofa**, gene. foemi. ▫ *ruože* ▫ Ruože ▫ Roſeus, a, um ▫ *ruožové barvy* ▫ Ruožowé barwy ▫ Roſaceus, a, um ▫ *co z ruože jeſt, ruožový* ▫ Co z Ruože geſt/ ruožowý ▫ Roſaceum oleum ▫ *ruožový olej* ▫ Ruožowý oleg ▫ Roſarium, et Roſetum ▫ *ruoženná zahrada* ▫ Ruoženná Zahrada ▫ Roſea ▫ *pole* ▫ Pole ▫ in Agro Reatino
- Rofmarinus**, gene. mafc. ▫ *rosmarynové koření* ▫ Roſmarynowé kořenij
- Roftrum**, gener. neut. ▫ *nakřivený ptačí nos* ▫ Nakřiwený ptačij nos ▫ Roſtellum, diminutium ▫ *malej ptačí nuosek* ▫ Malej ptačij nuofek ▫ Et Roſtrum nauis ▫ *přední špic na šífu* ▫ Přednij ſpic na ſijffu ▫ Roſtrata nauis ▫ *špicatý ſif s nosem* ▫ ſpicatý ſijff s noſem ▫ Item, Roſtra, orum, plur. ▫ *vyvýšené stolice z ſífových ſpicuow, kazatelnice* ▫ Wywýſſené ſtolice z ſijffowých ſpicuow/ Kazatelnice ▫ Pro roſtris dicere ▫ *na kazatelnici mluvíti* ▫ Na kazatelnicy mluwiti ▫ Item ▫ *plac neb místo v Římě před domem Curia Hoſtilia, na kterémž ſpicové lodí nepřáteluom odjatých byli pověšení* ▫ Plac neb mjiſto w Ržijmě před domem Curia Hoſtilia/ na kterémž ſpicowé lodij nepřáteluom odgatých/ byli powěſſenij ▫ Vnde Statuam in roſtris alicui poſitam legimus
- Rofcius**, ge. ma. ▫ *vznešený* ▫ Wzneſſený ▫ Hiſtrio ▫ *kejklíř neb hráč v komedí* ▫ Keyklýř/ neb hráč w Comedij
- Rota**, gene. foemi. ▫ *kolo* ▫ Kolo ▫ Rotula, diminutium ▫ *kolečko* ▫ Kolečko ▫ Rotella, idem. Rotundus, a, um ▫ *okrouhlý* ▫ Okrauhlý ▫ Metapho ▫ *dokonalý, ozdobný* ▫ Dokonalý/ ozdobný ▫ Ore rotundo loqui ▫ *krátkými slovy a ozdobně mluvíti* ▫ Krátkými ſlowy a ozdobně mluwiti ▫ Rotunditas ▫ *okrouhlost* ▫ Okrauhloſt ▫ Rotundè ▫ *okrouhle* ▫ Okrauhle ▫ Roto, as ▫ *točím okolo, válím, obracím* ▫ Točijm okolo/ wálíjm/ obracým

Uuu4va

Uuu4vb

²⁰³ rofy] rofý tisk

RV

Rubeus, a, um ▫ *červený* ▫ Czerwený ▫ Ruber, bra, brum, idem. Rubrum mare ▫ *Červené moře* ▫ Czerwené moře ▫ Rubellae ▫ *červené vinné ratolesti* ▫ Czerwené vinné ratolesti ▫ Rubellum ▫ *náčervené víno, tarant* ▫ Náčerwené Wijno/ Tarant ▫ Rubeo, es ▫ *červenám se* ▫ Czerwenám fe ▫ Rubesco, is ▫ *počínám se červenati, rdím se* ▫ Počijnám fe červenati/ rdijm fe ▫ Erubesco, idem. Et Metaph ▫ *stydím se* ▫ Stydijm fe ▫ Rubefacio ▫ *červením* ▫ Czerwenijm ▫ Rubicundus, a, um ▫ *červené barvy* ▫ Czerwené barwy ▫ Rubor ▫ *červenost* ▫ Czerwenost ▫ Rubidus, a, um ▫ *černočervený* ▫ Czernočerwený ▫ Et Asper ▫ *vostrý, drsnatý* ▫ Wostrý/ drsnatý ▫ Rubigo, inis ▫ rez ▫ Rez ▫ Rubiginofus, a, um ▫ *zrzavělý, rezovatý* ▫ Zrzawělý/ rezovatý ▫ Rubrica, pen. prod. ▫ *červená země, kterouž se barví* ▫ Czerwená země/ kterouž fe barwij ▫ Metaph ▫ *titulové práw, kteříž sou obyčejně červenou barvou poznamenáni* ▫ Tytulowé práw/ | kteříž fau obyčejně červenau barwau poznamenáni ▫ Item ▫ *tesařská šnuora neb linia* ▫ Tesařská šnuora neb linia ▫ Rubricatus, a, um ▫ *červenou rudkou zbarvený* ▫ Czerwenau Rudkau zbarwený

Xxx1ra

Rubi, orum, plur. tan. gene. mařc. ▫ *město v Kampani* ▫ Město w Campanij

Rubia, gene. foemi. ▫ *mařena, bylina, kterouž wlnu neb kuože na čerweno barví* ▫ Mařena/ bylina kterouž wlnu neb kuože na čerweno barwij ▫ aliàs Rubea tinctorum ▫ ryt ▫ Ryt

Rubicon, onis, gene. mařcu. ▫ *řeka v Itáli, kteráž Galliam Togatam a Italiam dělí, mezi městy Ravennam a Ariminum, do moře vpadá* ▫ Ržeka w Italij/ kteráž Galliam Togatam a Italiam dělij/ mezy Městy/ Rauennam a Ariminum/ do Moře vpadá

Rubeta, gene. foemini. ▫ *zelená žabka, zemská žaba* ▫ Zelená žabka/ zemská žaba

Rubus, gene. mařcu. ▫ *keř, křovina, jahodní kříček* ▫ Keř/ křowina/ jahodnij kříček ▫ Rubus caninus ▫ *bodlawé trní, hloží, hlohový keř* ▫ Bodlawé trnij/ hlozij/ hlohový keř ▫ Morum rubi ▫ *vostrožina, jahodnice* ▫ Wostrožina/ jahodnice ▫ Rubetum ▫ *vostrožinní, kde mnoho vostrožního křoví roste* ▫ Wostrožinnij/ kde mnoho wostrožnijho křowij roste

Ructus, gene. mařcu. ▫ *říhaní, krkání, odchrkání* ▫ Ržijhanij/ krkanij/ odchrkánij ▫ Ructo, as ▫ *říhám, krkám, odchrkuji* ▫ Ržijhám/ krkám/ odchrkugi ▫ Eructo ▫ *vyřihuji, vychrkuji* ▫ Wyřihugi/ vychrkugi ▫ Ructor, aris, idem. Item, Ructuo

Rudens, gene. mařc. nomen ▫ *šifový provaz* ▫ Šijffowý prowaz

Rudis, gene. foem. subřtantium ▫ *metla neb pružina, kterouž šerměři swobodně propouřtění byli* ▫ Metla/ neb pružina/ kterouž šerměři swobodně propauřtění byli ▫ Hinc accipitur pro libertate ▫ *za swobodu* ▫ Za řwobodu ▫ Rude donare ▫ *propustiti* ▫ Propuřtiti | ▫ Rudem accepit ▫ *swobody dořel* ▫ Swobody dořel ▫ Rudiarij ▫ *takowí šerměři, kteříž sou swobodně propuřtění* ▫ Takowij šerměři/ kteříž fau swobodně propuřtění ▫ Rudicula, diminut. ▫ *malá neobřezaná neb hrubá metla, pružina* ▫ Malá neobřezaná/ neb hrubá metla/ pružina

Xxx1rb

Rudis, e, adiectivum ▫ *drsnatý, nový, nevypulerovaný, hrubý* ▫ Drsnatý/ nový/ newypulerovaný/ hrubý ▫ Metapho ▫ *neučený, hloupý* ▫ Nevčený/ hloupý ▫ Rudis animus ▫ *hloupá, nevyučovaná mysl* ▫ Hlaupá/ newycvičená mysl ▫ Omnium disciplinarum rudis ▫ *ve všech uměních nerozumný neb nevyučeny* ▫ We všlech vměních nerozumný/ neb newyvčeny ▫ Ruditas ▫ *hloupost, nerozumnost, necvičnost* ▫ Hlaupost/ nerozumnost/ necvičnost ▫ Rudio, is ▫ *učím hloupého, nerozumného* ▫ Včijm hlaupého/ nerozumného ▫ Erudio ▫ *vyučuji dokonále s počátku* ▫ Wyvčugi dokonále s počátku ▫ Eruditio ▫ *rozumnost, umění, prvotní učení* ▫ Rozumnost/ Vměnij/ prvotnij včeny ▫ Eruditus, a, um ▫ *učený, dobře zpravený, dobře vynaučený* ▫ Včeny/ dobře zpravený/ dobře vynaučený ▫ Ineruditus, a, um ▫ *nerozumný, nezpravený, neučený* ▫ Nerozumný/ nezpravený/ nevčeny ▫ Rudimentum ▫ *začátek naučení, první učení* ▫ Začátek naučení/ prwnij včeny ▫ Et pro principio. Rudimentum ponere ▫ *počínati učeným bejti, hloupost a nerozum odložiti* ▫ Počijnati včeny bejti/ hlaupost a nerozum odložiti

Rudo, is ▫ *řehci, křičím, řvu jako osel* ▫ Ržehcy/ křičijm/ řvu jako Ofel

Rudus, eris, gene. neut. ▫ *roztlučené, rozražené kamení, z něhož se podlaha dělá a jím se nabíjí* ▫ Roztlučené/ rozražené kamenij/ z něhož se podlaha dělá/ a gijm se nabijgij ▫ Et hoc dicitur Rudus nouum. Sed uetus rudus est ▫ *rum, staré tlučené zední kamení, škremení, vapenné vypodsívání* ▫ Rum/ staré tlučené zednij kamenij/ škremenij/ wapenné vypodfýwánij ▫ Ruderarius, a, um ▫ *co k takovému rumu a vypodsívanému kameničku přísluší* ▫ Co k takovému rumu a wypodfýwanému kamenijčku přísluffij ▫ Cribrum ruderarium ▫ *písečná říčice, podsívačka* ▫ Pij|sečná řijčice/ podfýwačka ▫ Ruderero, as ▫ *nabíjím podlahu rumem neb vypodsívaným kameničkem* ▫ Nabijgijm podlahu Rumem/ neb wypodfýwaným kamenijčkem ▫ Erudero ▫ *vypodsívám z většího rumu* ▫ Wypodfýwám z většijho Rumu

Xxx1va

Rufus, a, um ▫ *ryšavý* ▫ Ryšawý ▫ Rufi capilli ▫ *ryšavé vlasy* ▫ Ryšawé wlasý ▫ Rufulus, diminutivum ▫ *ryšánek* ▫ Ryšánek ▫ Rufeus, es, et Rufescit ▫ *ryšavím, počínám ryšavěti* ▫ Ryšawijm/ počijnám ryšawěti ▫ Merula senectute rufescit ▫ *kos v starosti oryšaví* ▫ Kos w starosti oryšawij ▫ Rufo, as ▫ *dělám ryšavé neb červené* ▫ Dělam ryšawé/ neb červené

Ruga, gene. foemi. ▫ *vráska* ▫ Wráka ▫ Ruga uestis ▫ *fald* ▫ Fald ▫ Rugo, as ▫ *vraštím, svraskuji, falduji* ▫ Wraštijm/ swraškugi/ ffaldugi ▫ Erugo ▫ *vytahuji, vyhlazuji vrásky* ▫ Wytahugi/ vyhlazugi wrásky ▫ Corrugo ▫ *vraštím, nabírám čelo, krčím* ▫ Wraštijm/ nabijrám čelo/ krčijm ▫ Corrugare frontem ▫ *čelo krčiti, nabíratí, vraštiti, zakrniti* ▫ Čzelo krčiti/ nabijrati/ wraštiti/ zakrniti

Rugio, is ▫ *řvu jako lev* ▫ Ržwu jako Lew ▫ Rugitus, pen. prod. ▫ *lвовé řvání* ▫ Lwowé řwánij

Rulla, gene. foemini. ▫ *plužní votka, vystruhadlo, železo, kterým pluh vystruhují a vyprazdňují* ▫ Plužnij wotka/ wystruhadlo/ železo kterým pluh wystruhugij/ a wyprazdňugij

Ruma, gene. foem. ◻ *cecek* ◻ Cecek ◻ Item ◻ *hrbek pod lalokem, hltán* ◻ Hrbek pod lalokem/ hltán ◻ Rumen, et Rumus, idem. Ruminalis, ut Ruminalis ficus ◻ *fíkový strom, pod nímž vlčice Romula a Rema, ty dva bratry, odchovala* ◻ Fíjkový strom/ pod nímž Wlčice Romula a Rema/ ty dva bratry odchowala ◻ Rumo, as ◻ *prsmi přikájím* ◻ Prfmi přikájím ◻ Irrumare agnos ◻ *jehnátka ceckem krmiti neb podstrkati, aby ssali* ◻ Gehnátka ceckem krmiti/ neb podstrkati aby sfali ◻ Subrumare, idem. Rumino, as, uel Ruminor, aris ◻ *žvu, přežívám zase jídlo* ◻ žwu/ přežijwám zasfe | gíjdlo ◻ Vt solent boues post paltum. Metapho ◻ *zase rozjímám* ◻ Zafe rozgijmám ◻ Ruminabitur humanitatem tuam, Varro ◻ *bude tvou přívětivost rozjímati* ◻ Bude twau přijwětíwoft rozgijmati ◻ Ruminatio ◻ *přežívání* ◻ Přežijwánij ◻ Rumia ◻ *bohyně dítek prsuov požívajících* ◻ Bohyně Díjtek prsuow požijwagijčých ◻ Ruminalis ◻ *fíkový strom, pod nímž Romulus prsuov požíval* ◻ Fíjkový strom/ pod nímž Romulus prsuow požijwal

Xxx1vb

Rumex, gene. mafcu. ◻ *lupení lesní, lupení štětkovaté* ◻ Lupenij lefnij/ lupenij štětkovaté

Rumor, gene. mafc. ◻ *obecný pokřik, klevety, nejisté noviny* ◻ Obecný pokřik/ klewety/ negifté nowiny ◻ Rumorem diſipare ◻ *noviny roznáseti, rozsívati* ◻ Nowiny roznáſſeti/ rozſýwati ◻ Rumusculus, diminutiuum ◻ *novinka, klevítka* ◻ Nowinka/ klewýtka ◻ Rumigerulus ◻ *klevet nositel, klevetník, novinkář* ◻ Klewet nofytel/ klewetnijk/ nowinkář

Rumpo, rumpis, rupi, ruptum ◻ *lámi, trhám* ◻ Lámi/ trhám ◻ Rumpere ſilentium et uocem ◻ *mluviti* ◻ Mluwiti ◻ Rumpere moras ◻ *pospíſiti* ◻ Poſpíjſſiti ◻ Rumpere rogationes ◻ *práva poodložiti neb je zruſiti* ◻ Práva poodložiti/ neb ge zruſſiti ◻ Rumpere ſomnum ◻ *ze spaní se probuditi, procítiti, sen přetrhnouti* ◻ Zeſpanij ſe probuditi/ procýtiti/ ſen přetrhnouti ◻ Et Rumpo ◻ *trudím, zemdlévám, přetrhuji* ◻ Trudijm/ zemdlévám/ přetrhugi ◻ Vt me ambulando rumperet, Terenti ◻ *aby mne chozením přetrhl, utrápil, zemdlel, utroudil* ◻ Aby mne chozenijm přetrhl/ vtrápil/ zemdlel/ vtraudil ◻ Ruptus afellus ◻ *ustalý, troudny, přehnaný, namohlý, přetrhlý osel* ◻ Vſtalý/ traudný/ přehnaný/ namohlý/ přetrhlý Ofel ◻ Ruptura ◻ *roztrhání, pruoťř* ◻ Roztrhánij/ pruoťř ◻ Praeruptus, a, um ◻ *příkrý, špičatý, vzhuru vysoký* ◻ Přijkrý/ ſpíčatý/ wzhuoru wyſoký ◻ Rupes ◻ *rozsedlina, špičatá skála* ◻ Rozſedlina/ ſpíčatá ſkála ◻ Rupicapra ◻ *divoká koza, skalní koza, gamsík* ◻ Diwoká koza/ ſkalnij koza/ Gamſýk ◻ Compoſita | Abrumpo ◻ *odlomuji, odtrhuji* ◻ Odlomugi/ odtrhugi ◻ Abruptus, a, um ◻ *příkrý, náhlý, odtrhlý* ◻ Přijkrý/ náhlý/ odtrhlý ◻ Ex abrupto ◻ *náhle, úprkem, nenadále, kvapně* ◻ Náhle/ vprkem/ nenadále/ kwapně ◻ Corrupto ◻ *bořím, kazím, ruším, horším* ◻ Bořijm/ kazým/ ruſſijm/ horſſijm ◻ Cibus corrumpitur ◻ *jídlo se kazí, ruší, větrá* ◻ Gíjdlo ſe kazý/ ruſſij/ wětrá ◻ Corruptere muneribus ◻ *dary ochlácholiti, podmazati* ◻ Dary ochlácholiti/ podmazati ◻ Corruptor ◻ *poruſitel* ◻ Poruſſitel ◻ Corruptela, pen. prod. ◻ *rozboření, porušení* ◻ Rozboření/ poruſſenij ◻ Morum corruptela ◻ *mravuow nákaza* ◻ Mrawuow nákaza ◻ Corruptio idem. Incorruptus, a, um ◻ *neporušený, celý* ◻ Neporuſſený/ celý ◻ Dirumpo ◻ *na ruozno trhám* ◻ Na ruozno trhám ◻ Erumpo ◻ *vydírám se, vyskakují, vyskytují*

Xxx2ra

se ven moci ▫ Wydijsráj se/ wyfkakugi/ wyskytugi se wen mocý ▫ Eruptio ▫ *vydírání, vejskok, steknutí, když lid vojenský s hlukem z města neb z ležení vypadá* ▫ Wydijsránij/ weyfkok/ fteknutij/ když lid Wogenfký s hlukem z Města/ neb z leženíj vypadá ▫ Irrumpo ▫ *mocí vpadám* ▫ Mocý wpadám ▫ Irruptio ▫ *vpadnutí* ▫ Wpadnutij ▫ Interrumpo ▫ *mezi to vpadám, přetrhuji* ▫ Mezy to wpadám/ přetrhugi ▫ Perrumpo ▫ *naskrz se deru, prosakují* ▫ Naskrz se deru/ profkakugi ▫ Prorumpo ▫ *deru se ven, dobejvám se* ▫ Deru se wen/ dobeywám se ▫ Sudor prorumpit ▫ *pot dobejvá se ven* ▫ Pot dobeywá se wen

Runcina, gene. foemini. ▫ *mlynářská pila, velká tesařská pila* ▫ Mlynářfká pila/ weliká tesařfká pila ▫ Et Runcina ▫ *kratce, motyka, kterou se trní vyplaňuje, planí sekera* ▫ Kratce/ motyka/ kterau se trnij vyplaňuje/ planij sekera ▫ Runco, as ▫ *vytrhávám nat, pleji, pláním* ▫ Wytrhávám nat/ plegi/ plánijm ▫ Runcare fpinas ▫ *trní vyplániti* ▫ Trnij vyplániti ▫ Runcatio ▫ *pletí, vytrhávání trávy, bejlí, vyplení* ▫ Pletij/ wytrhávánij trávy/ beylij/ wyplenij ▫ Erunco ▫ *vytrhávám* ▫ Wytrhávám ▫ Abrunco, idem ▫ *odtrhávám, vokopávám* ▫ Odtrhávám/ wokopávám ▫ Et Metaphoricè ▫ *odvracuji, přeč honím* ▫ Od|wracugi/ přeč honijm

Xxx2rb

Ruo, is, rui, rutum ▫ *padám dolův, padám hmotně, běžím spěšně* ▫ Padám dolůw/ padám hmotně/ běžijm spěšně ▫ Ruit in dicendo ▫ *mluví nerozšafně, všetečně, nepořádně* ▫ Mluwij nerozšaffně/ wšfetečně/ nepořádně ▫ Nox ruit ▫ *noc připadá* ▫ Noc připadá ▫ Mole ruit sua ▫ *od své těžkosti padá* ▫ Od fwé těžkosti padá ▫ Ruere in amplexus ▫ *na hrdlo padnouti, hrdla se chytiti, objímati* ▫ Na hrdlo padnauti/ hrdla se chytiti/ objijmati ▫ Aliquando actiuè significat idem quod Eruo, uel Impello ▫ *vytrhávám neb vyrážím* ▫ Wytrhávám/ neb vyrážijm ▫ Ruina ▫ *pád, oboření, sutina* ▫ Pád/ obořeníj/ futina ▫ Item ▫ *škoda, zkažení* ▫ Sfkoda/ zkaženíj ▫ Ruinofus, a, um ▫ *ku pádu nachýlený* ▫ Ku pádu nachýlený ▫ Ruinofus paries ▫ *k oboření nachýlená stěna* ▫ K obořeníj nachýlená stěna ▫ Rutrum ▫ *rycí lopata, rejč* ▫ Rycý lopata/ rayč ▫ Rutellum, diminutivum ▫ *rejček* ▫ Rayček ▫ Ruta ▫ routa ▫ Rauta ▫ Rutabulum ▫ *hřeblo, podhrabáč* ▫ Hřeblo/ podhrabáč ▫ Composita, Corruo ▫ *dokonále upadám, zsejpám se* ▫ Dokonále vpadám/ zšfapám se ▫ Diruo ▫ *roztrhávám, rozbořuji, roztrěpávám* ▫ Roztrhávám/ rozbořugi/ roztrěpávám ▫ Eruo ▫ *vytrhávám* ▫ Wytrhávám ▫ Irruo ▫ *vpadám, chápám se, připadám* ▫ wpadám/ chápám se/ připadám ▫ Obruo ▫ *vopadám, vosypám, doluov tisknu* ▫ Wopadám/ wofypám/ doluow tisknu ▫ Obruere lapidibus ▫ *obházeti kamením, ukamenovati* ▫ Obházeti kamenijm/ vkamenowati ▫ Obruere foueam ▫ *jámu zahrabati, zasypati, zarumowati* ▫ Yámu zahrabati/ zasypati/ zarumowati ▫ Obruere uino ▫ *vínem opogiti* ▫ Wijnem opogiti ▫ Hinc Obrutus, pen. cor. ▫ *připadený, potlačený, zasypaný* ▫ Připadený/ potlačený/ zasypaný ▫ Obrutus negotijs ▫ *pracemi obtížený, zanepráždněný* ▫ Pracemi obtijžený/ zanepráždněný ▫ Proruo ▫ *vyskakují* ▫ Wyfkakugi ▫ Subruo ▫ *podvracím, poddrážím, podbořuji* ▫ Podwrcým/ podrážijm/ podbořugi

| **Rurfus**, et **Rurfum**, aduerbium ▫ *zase naspět* ▫ Zafse naspět

Xxx2va

- Rus**, ruris, gene. neut. ▫ *dědina, pole, popluží* ▫ Dědina/ pole/ popluží ▫ Rufculum ▫ *malé pole, rolíčka, dědinka* ▫ Malé pole/ rolyčka/ dědinka ▫ Ruralis, le ▫ *polní, co k roli přísluší* ▫ Polnij/ co k rolij přísluší ▫ Rureftris, e, idem. Ruricola ▫ *rataj, voráč* ▫ Ratay/ woráč ▫ Rurigena ▫ *ve vsi neb na poli rozený* ▫ We wfy/ neb na poli rozený ▫ Rufticus ▫ *sedlák* ▫ Sedlák ▫ Rufticus, a, um ▫ *sedlský, hloupý, nerozumný neb nectnostný* ▫ Sedlšký/ hlaupý/ nerozumný/ neb nectnostný ▫ Rufticanus, a, um, idem. Rufticitas ▫ *sedlství, hloupost, vobutost* ▫ Sedlftwij/ hlaupoft/ wobutoft ▫ Rufticè, et Rufticatim, aduerbium ▫ *po sedlsku, po trouповsku, po hñupovsku* ▫ Po sedlku/ po traupowku/ po hñupowku ▫ Rufticor, aris ▫ *přebývám neb bydlím na poli, ve vsi* ▫ Přebeywám/ neb bydlim na poli/ we wfy ▫ Rufticatio ▫ *přebývání neb bydlení na poli* ▫ Přebýwánij/ neb bydlenij na poli
- Rufcus**, uel **Rufcum** ▫ *trnovaté křovi v Itáli, z něhož chvoštitě dělají* ▫ Trnowaté křowij w Itali/ z něhož chwoštitě dělají
- Rufpor**, aris ▫ *pilně hledám* ▫ Pilně hledám
- Ruteni**, gene. masc. ▫ *lidé in Sarmatia Europaea, dotýkají se Polákuow a Litvanuow, Rusové* ▫ Lidé in Sarmatia Europaea dotýkají se Polákuow a Litwanuow/ Rufowé ▫ Item ▫ *jiní lidé v Galii* ▫ Ginij lidé w Galij
- Rutilus**, a, um ▫ *stkwělý, červený jako oheň* ▫ Stkwělý/ červený jako oheň ▫ Rutilo, as, penult cor. ▫ *blyštím se, stkvím se, třpytím, plápolám jako oheň* ▫ Blystijm se/ stkwijm se/ třpytijm/ plápolám jako oheň
- Rutuba**, gene. foemi. prisca dictio, idem quod perturbatio ▫ *zarmucení, smutek, starost* ▫ Zarmucenij/ smutek/ starost
- Rutuli**, gene. masculi. ▫ *byli lidé v Itáli u Říma, jichž město Ardea bylo* ▫ Byli Lidé w Itali/ v Ržijma/ gichž město Ardea bylo
- | **Rutupinum**, gene. neut. ▫ *předhoří v Britanii neb v englické zemi* ▫ Předhoří w Britanij neb w Englické zemi

Xxx2vb

INCIPIENTIA AB S.

- Saba**, gene. foemini. ▫ *město v Ethiopii, kteréž potom Meroe nazváno* ▫ Město w Ethiopij/ kteréž potom Meroe nazváno ▫ Item ▫ *položení neb krajina v bohaté Arabii* ▫ Položenij/ neb krajina w bohaté Arabii ▫ Hinc Sabaei ▫ *lidé v něm, u nichž kadidlo, a jiné drahé vonné věci rostou* ▫ Lidé w něm/ v nichž Kadidlo/ a jiné drahé vonné věci rostou
- Sabatia**, gene. foem. ▫ *město v Ligurii, nedaleko od Genue* ▫ Město w Ligurij/ nedaleko od Genue ▫ Et Sabatia uada ▫ *sou jezera neb močidla, při kterýchž vejroční trhové a skladové neb jarmarkové držání bejvali* ▫ Sau Gezera neb močidla/ při kterýchž wayročníj trhowé a skladové/ neb Yarmarkové držání beywali ▫ Item, Sabatius Iupiter ▫ *Saturnus, jenž v Itáli k Janusovi byl přišel* ▫ Saturnus/ genž w Itali/ k Ianufowi byl přišel

- Sabbatum**, et **Sabbatifmus** ◻ *den odpočívání* ◻ Den odpočíváníj ◻ Iter Sabbati ◻ *dva tisíce krokuov, to jest čtvrt míle* ◻ Dwa tifyce krokuow/ to geft/ Cžtwrt mijle
- Sabellus**, a, um ◻ *co lidem Sabinum přisluši* ◻ Co lidem Sabinum příslušij
- Sabini**, gene. mařc. ◻ *byli lidé v Itáli, nedaleko od Říma, při huoře Appenninu* ◻ Byli lidé w Itáli/ nedaleko od Ržijma/ při huoře Appenninu ◻ Et Sabina ◻ *zvířecí vořtíp* ◻ Zwiřřecý wořtíjp
- Sabulum**, gene. neut. ◻ *hrubý písek, rum* ◻ Hrubý pijřek/ Rum ◻ Sabulofus, a, um ◻ *pířčítý* ◻ Pijřčítý ◻ Saburra ◻ *řifový písek, kterýmž se řif doplňuje, aby od vln zmítati se nemohl* ◻ Sřifřřowý pijřek/ kterýmž ře Sřifřř doplňuje/ aby od wln zmíjtati ře nemohl ◻ Item ◻ *obzvláštní prostranství v Římě* ◻ Obzwlášřtnij prořtranřtwij w | Ržijmě ◻ Saburrare ◻ *v pířku se hrabati a kutiti jako ptáci neb písek nakládati a najeřpati* ◻ W pijřku ře hrabati/ a kutiti jako ptácy/ neb pijřek nakládati/ a nafařpati ◻ Hinc Saburrata nauis ◻ *pířkem doplněná lodi* ◻ Pijřkem doplněná lodij
- Sacae**, gene. mařc. ◻ *lidé in Scythia Asiatica* ◻ Lidé in Scythia Ařiatica ◻ Et Sacarum regio ◻ *v kteréž potom Masagete bydlili* ◻ W kteréž potom Masřagete bydlili
- Saccarum**, gene. neut. pen. cor. ◻ *cukr* ◻ Cukr ◻ Mel arundinis, idem ◻ *neb cukrkandl* ◻ neb Cukrkandl ◻ Fuit autem longè aliud Zaccarum apud Veteres, quàm Zuccharum nostrum, Nempe, mel in harundinibus collectum, concretione sua sali non diřbimile, et ideo Sal Indicus etiam dicebatur, At nostrum Zaccharum est succus ex peculiari planta expressus, et ignis calore excoctus, ac defecatus etc. gulae feruiens, cum illud ad medicinam tantum ufui fuerit
- Saccus**, gene. mařcu. ◻ *pytel* ◻ Pytel ◻ Sacculus, et Sacellus, diminutium ◻ *malej pytlík, pytlíček* ◻ Malej pytlíjk/ pytlíjček ◻ Saccularius ◻ *pokladač, zloděj, měchač, řtverák* ◻ Pokladač/ Zloděj/ měchač/ řřtwerák ◻ Sacconia ◻ *hadr, vonuce, punčoča* ◻ Hadr/ wo-nuce/ punčoča
- Sacer**, sacra, sacrum ◻ *svatý, posvěcený* ◻ Swatý/ pořwěcený ◻ Aliquando contrarium significat ◻ *zlořčený, prokletý* ◻ Zlořčený/ prokletý ◻ Sacer homo ◻ *v kládbu daný, zavržený člověk* ◻ W kládbu daný/ zavržený Čřlowěk ◻ Sacer morbus ◻ *padoucí nemoc* ◻ Padaucý nemoc ◻ Sacer ignis ◻ *pálivý neduh, zapálení ouduov, pekelní oheň* ◻ Páliwý neduh/ zapálenij auduow/ pekelnij oheň ◻ Anthrax ut supra. Sacrum, substantium ◻ *obět neb obecná prosba, Boží služba* ◻ Obět/ neb obecná prosba/ Bořij řluřba ◻ Item ◻ *chrám, Boží služba* ◻ Chrám/ Bořij řluřba ◻ Item ◻ *chrám* ◻ Chrám ◻ Hinc Sacellum, diminutium | ◻ *malý kostelík, kaplička* ◻ Malý kořtelíjk/ kaplička ◻ Sacerdos ◻ *kněz, obětovatel* ◻ Kněz/ obětowatel ◻ Sacerdotium ◻ *kněžství neb kněžřtí důchodové, nadání, prebenda kněžřká* ◻ Kněžřtwij/ neb Kněžřřtij důchodové/ nadánij/ Prebenda kněžřřká ◻ Sacrarium ◻ *mířto k chování posvátných věcí, posvátnice, sakřiřtí* ◻ Mířřto k chování pořwátných věcý/ pořwátnice/ Sakřiřřtij ◻ Sacrilegus, et Sacrilegium, Vide supra in uerbo lego. Sacra uia ◻ *ulice neb silnice v Římě, skrze kterouž ti, jeřřto triumř drželi, na*

Xxx3ra

Xxx3rb

hrad Capitolium vedeni bejvali ▫ *Vlice/* neb fylnice w Ržijmě/ fkrze kterauž/ ti gešfto Triumff drželi/ na Hrad Capitolium wedeni beywali ▫ *Sacer cliuus, idem. Sacrum promontorium* ▫ *huora neb předhoří in Lusitania* ▫ *Huora/* neb předhořij in Lufitania ▫ *Vulgò caput sancti Vincentij, Vide supra. Sacrofanctum* ▫ *co jest vysoce vejsadami vyhraženo, bez úhony, čehož nemá žádný zlehčovati a rušiti* ▫ *Co geft wyfoce wayfadami vyhraženo/ bez vhony/ čehož nemá žádný zlehčovati a rulliti* ▫ *Sacrofancta potestas, Tribuni plebis. Sacramentum* ▫ *zavázaní slibem* ▫ *Zawázanij slibem* ▫ *Sacramento adigere* ▫ *slibem zavázati* ▫ *Slibem zawázati* ▫ *Milites sacramento adiguntur. Apud Theologos uerò significat* ▫ *znamení svaté věci* ▫ *Znamenij Swaté wěcy* ▫ *Sacra certamina* ▫ *čtyři slavné hry a svátkové v Graeci* ▫ *Cžtyři slawné Hry / a Swátkowé w Graecij* ▫ *Vide in dictione Ludus. Sacrificio, as* ▫ *obětuji* ▫ *Obětugi* ▫ *Sacrificium* ▫ *obět* ▫ *Obět* ▫ *Sacrificulus* ▫ *obětovatel, obětník, kněz* ▫ *Obětowatel/ obětnijk/ Kněz* ▫ *Et Rex sacrorum. Sacro, as* ▫ *odávám Bohu, posvěcuji, světím* ▫ *Odávám Bohu/ poswęcugi/ fwětijm* ▫ *Aliquando idem quod Deuouere* ▫ *klnouti, zlořečiti* ▫ *Klnauti/ zlořečiti* ▫ *Composita, Confecro, pen. cor. idem quod simplex, Defecro* ▫ *odjímám svěcení* ▫ *Odgijmám fwěcenij* ▫ *Execro, as, et Execror, aris, | deponens, quod magis ufurpatur* ▫ *klnu, mám v ohyzdnosti* ▫ *Klnu/ mám w ohyzdnosti* ▫ *Execratio* ▫ *klnutí, klátba, zlořečení* ▫ *Klnutij/ klátba/ zlořečeníj* ▫ *Execrabilis, le* ▫ *zlořečený, mrzutý, ohyzdný* ▫ *Zlořečený/ mrzutý/ ohyzdný* ▫ *Obfecro* ▫ *pilně prosím, svatě žádám* ▫ *Pilně profým/ fwatě žádám* ▫ *Est etiam aduerbium, Refecro* ▫ *zase prosím neb zprošťuji od slibu, od strachu* ▫ *Zafe profým/ neb zprošťuji od slibu/ od strachu*

Xxx3va

Sadducaei, gene. maf. ▫ *zvláštní rota z sekt židovských, kteříž o vzkříšení mrtvých, o anjelech neb duších i o budoucím životě nic nedrželi* ▫ *Zwláštnij Rota z Sekt židowlkých/ kteříž o wzkříšfenij Mrtwých/ o Angelech neb dušijch/ y o budaucým životě nic nedrželi*

Saepe, aduerbium temporis ▫ *často* ▫ *Cžafto* ▫ *Saepiculè, et Saepiusculè, diminutium. Perfaepè, et Saepenumerò, idem quod Saepè* ▫ *velmi často* ▫ *Welmi čafto* ▫ *Saepius* ▫ *častěji* ▫ *Cžaftěgij* ▫ *Saepiřimè* ▫ *náramně často* ▫ *Náramně čafto*

Saeuus, a, um ▫ *drsnatý, vostrý* ▫ *Drřnatý/ wořtrý* ▫ *Metapho* ▫ *hrozný, nemilostivý, ukrutný, hněvivý* ▫ *Hrozný/ nemiloftiwý/ vkrutný/ hněwiwý* ▫ *Saeuitia* ▫ *zuořivost, hroznost* ▫ *zuořiwost/ hroznost* ▫ *Saeuio, is* ▫ *vřtěkám se, popouzím se* ▫ *Wřtěkám se/ popouzým se* ▫ *Defaeuio, idem*

Saga, gene. foemi. ▫ *kouzedlnice, žehnačka, lekovačka, která lekuje* ▫ *Kauzedlnice/ žehnačka/ lekovačka/ která lekuge*

Sagax, gene. om. ▫ *rozmyslný, moudrý, rozumný, vtipný* ▫ *Rozmyflný/ maudrý/ rozumný/ wtipný* ▫ *Sagax canis* ▫ *slidný pes* ▫ *Slijdný pes* ▫ *Sagacitas* ▫ *rozmyslnost, moudrost, vtipnost* ▫ *Rozmyflnořt/ maudrořt/ wtipnořt* ▫ *Sagaciter, aduerbium* ▫ *wtipně* ▫ *Wtipně* ▫ *Sagio, is* ▫ *dowtipuji se* ▫ *Dowtipugi se* ▫ *Praefagio* ▫ *posrozumívám, znamenám, předpovídám* ▫ *Pofrozumijwám/ znamenám/ předpowijdám*

Sagena, gene. foemi. pen. pro. ▫ *rybářská síť, nevod* ▫ Rybářská Sýt/ newod ▫ latině Ver-
riculum

Sagina, gene. foemi. pen. prod. ▫ *krmní strava neb tučnost, mastnosti* ▫ Krmnij | ftrawa/ neb
tučnost/ mastnosti ▫ Saginarius, a, um ▫ *krmný* ▫ Krmný ▫ Saginarium, substantivum ▫
místo, kde krmí, krmník ▫ Mijsto kde krmij/ krmnij ▫ Sagino, as, pen. prod. ▫ *krmím* ▫
Krmijm ▫ Saginatio ▫ *krmení* ▫ Krmenij

Xxx3vb

Sagitta, gene. foemini. ▫ *střela* ▫ Střela ▫ Sagittarius ▫ *střelec, kdo vystřeluje* ▫ Střelec/ kdo
wystřeluge ▫ Et signum coeleste ▫ *znamení nebeské, Střelec* ▫ Znamenij Nebeské/ stře-
lec ▫ Sagitto, as ▫ *střílím* ▫ Střijlijm

Sagmina, gene. neut. in singulari Sagmen, herba, aliàs Verbenaca, feu Verbena ▫ *ver-
bena* ▫ Werbena

Sagum, gene. neut. ▫ *plstěnný plášť neb roucho, kteréž na zbroj obléčejí, válečný oděv, však
ne consulum neb hajtmanuov* ▫ Plstěnný plášť/ neb Raucho kteréž na Zbrog obléčejij/
Wálečný oděw/ wšfak ne consulum, neb Haytmanuow ▫ Sagulum, diminuti. Saga-
rius ▫ *prodavač takového roucha* ▫ Prodavač takového raucha ▫ Sagatus ▫ *kdo plstěnný
plášť nosí* ▫ Kdo plstěnný plášť nošý ▫ Nam sagati ad bellum ibant. Ad Saga uocare,
prouerbiu ▫ *na vojnu volati, k veřejnosti váleční nabízetí* ▫ Na Wognu wolati/ k veřej-
nosti wálečnij nabijzeti

Saguntus, gene. foemi. ▫ *město v Hispanii, od Hannibale vyšturmované* ▫ Město w Hyspanij/
od Hannibale wšfurmowané ▫ Saguntinus, a, um ▫ *co odtud jest* ▫ Co odtud gest

Sal, gene. neut. et mafc. ▫ *suol* ▫ Suol ▫ Aliquando accipitur ▫ *za moudrost neb zdvořilost,
kunštowné řeči* ▫ za Maudroft/ neb zdwořiloft/ kunštowné řeči ▫ Non est in toto cor-
pore mica falis ▫ *ve všem těle není ani drobět moudrosti* ▫ we wšfem těle není ani dro-
bět maudrofti ▫ Sed ferè in plurali Sales ▫ *zasměšné připovídky, kratochvilné řeči* ▫ Za-
směšné připowijdky/ kratochwilné řeči ▫ Et Poëtis nonnunquam Sal pro mari acci-
pitur. Salinum ▫ *prostice, solní nádoba, slánka* ▫ Proftice/ Solnij nádo|ba/ slánka ▫ Sa-
lillum, diminutivum. Salina ▫ *místo, kde suol dělají, solní studně, solní duol, kde soli do-
bejvají* ▫ Mijsto kde fuol dělajij/ Solnij studně/ Solnij duol/ kde soli dobywagij ▫ Sa-
linae, falinarum ▫ *město v Sicilii, podlé Lilibeum* ▫ Město w Sycilij/ podlé Lylibeum ▫ Sa-
lfus, a, um ▫ *slaný, solený, roštykovatý* ▫ Slaný/ solený/ roštykowitz ▫ Infulfus, a, um ▫
neslaný, nechutný, neozdobný ▫ Neslaný/ nechutný/ neozdobný ▫ Salfugo ▫ *slaná voda,
rosol* ▫ Slaná woda/ rofol ▫ Salfilago ▫ *co v solných dolích jest* ▫ Co w solných dolijch
gest ▫ Salfamentum ▫ *slané věci, nasolené ryby, tunné, z láku, slaniny* ▫ Slané wěcy/ na-
folené Ryby/ tunné/ z láku/ slaniny ▫ Salfamentarius ▫ *prodavač slaných věcí, kdo slané,
tunné věci prodává* ▫ Prodavač slaných wěcy/ kdo slané tunné wěcy prodává ▫ Salfedo,
inis ▫ *slanost, slaná chut* ▫ Slanoft/ slaná chut ▫ Salum ▫ *moře* ▫ Moře ▫ Salitura ▫ *solení,
nasolení* ▫ Solenij/ nafolenij ▫ Sal Ammoniacus ▫ *salarmoniak* ▫ Salarmonyák ▫ Salio,
is, faliui, quartae coniugatio ▫ *solím* ▫ Solijm ▫ Salarius, a, um ▫ *co k soli přísluší* ▫ Co

Xxx4ra

k foli příslušíj ▫ Item, Salarius, qui falsamenta uendit. Salaria uia ▫ *silnice v Římě, po kteréž suol od moře vozili* ▫ Synchronice w Ržijmě/ po kteréž Suol od Moře wozyli ▫ Et Salarium, substantiuum ▫ *zasloužená mzda* ▫ *Zasloužená mzda*

Sala, gene. masculi. ▫ *řeka v Sasích, teče s huory Majdeburku do Labe* ▫ Ržeka w Sařých/ teče s huory Maydeburgku do Labe

Salatia, gene. foemi. ▫ *bohyně vod* ▫ Bohyně wod

Salamandra, gene. foemini. ▫ *ohnižil, jedovatý živočich, jako ještěrka, salamandra* ▫ Ohnižil/ gedovatý živočich / jako Gešťěrka/ Salamandra

Salamin, uel **Salamis**, gene. foemi. ▫ *vostrov u Atiky, proti Eleusin* ▫ Wofstrow v Attiky/ proti Eleufin ▫ Et Salamis ▫ *město v Cypru* ▫ Město w Cypru ▫ Hodie Famaugusta dicitur, Salaminus, a, um ▫ *co z toho vostrovu neb města jest* ▫ Co z toho Wofstrowu neb Města gest

| **Salax**, gene. om. ▫ *chlipný, smilný, náchylný k smilstvu* ▫ Chlipný/ smilný/ náchylný k smil- Xxx4rb
lftwu ▫ Salacitas ▫ *chlipnost* ▫ Chlipnoft

Salebrae, gene. foemini. ▫ *rumovaté, kamenité, nerovné místo neb cesty* ▫ Rumowaté/ kamenité/ nerovné místo/ neb cefty ▫ Metapho ▫ *neozdobná řeč neb nepřijemné psání* ▫ Neozdobná řeč/ neb nepřijemné psání ▫ Salebrofus, a, um ▫ *rumovitý, drsnatý, vostrý* ▫ Rumowitý/ drfnatý/ woftrý ▫ Salebrofa uia ▫ *kamenitá, šlakovitá cesta* ▫ Kamenitá/ šlakowitá cesta

Salentini, gene. masculi. ▫ *lidé v Itáli* ▫ Lidé w Itálii ▫ Et Salentini campi ▫ *nedaleko od Tarentu v Apulii* ▫ Nedaleko od Tarentu w Apulii

Salgama, gene. neut. plur. ▫ *strojené ovotce neb strojená jablka, hrušky, kteréž strojí a strojené chovají* ▫ Strogené Owotce/ neb strogená Yablka/ Hrušky/ kteréž strogij/ a strogené chowagij

Salientes, gene. masculi. ▫ *studenky, studničky, z nichžto se vody vyprýstují, tymenci, pramenové vodní* ▫ Studenky/ studničky/ z nichžto se vody wyprýstugij/ Tymency/ pramenové wodnij

Salij, gene. masculi. ▫ *kněží Martis, kteréž Ancilia v Římě nosili* ▫ Kněžij Martis/ kteříž Ancilia w Ržijmě nofyli ▫ Saliaris, re ▫ *co takovým přísluší* ▫ Co takovým příslušíj ▫ Saliaris coena ▫ *panská, úpravná večere* ▫ Panfká/ vpravná wečeře

Salio, is, salij, et salui, in praeterito, et saltum, in supino ▫ *skáči* ▫ Skáči ▫ Hinc Saltus, us ▫ *skok* ▫ Skok ▫ et Saltuatum ▫ *poskočně, skákavě* ▫ Polkočně/ skákawě ▫ Et Saltum, aduerbium ▫ *skokem* ▫ Skokem ▫ Salto, as, frequenta ▫ *tancuji, vyskakuji* ▫ Tancugi/ wyfkakugi ▫ Saltito, as, idem. Saltatio ▫ *tanec, poskakování* ▫ Tanec/ polkawkání ▫ Saltatus, idem. Saltator ▫ *skočec, tanečník* ▫ Skočec/ Tanečník ▫ Saltatrix ▫ *tanečnice* ▫ Tanečníce ▫ Saltatricula, diminut. idem. Saltatorius, a, um ▫ *co k tanci přísluší* ▫ Co k tancy příslušíj ▫ Composita, Adfilio ▫ *přiskakují* ▫ Přífkakugi ▫ Hinc Adfulto, frequentatium, idem. Confilio ▫ *spoluskáči* ▫ Spolu skáči ▫ Defilio ▫ *dolů skáči* ▫ Dolú

fkáci ▫ Defulto, as, frequen. Vnde Defultor ▫ *kdo koně krotí* ▫ Kdo koně krotij ▫ Et Equi defultorij ▫ *lehčí neb neosedlaní koni, z nichžto jest snadno doluov sedati* ▫ Lehčý/ neb neofedlanij koni/ z nichžto geft snadno doluow sfedati ▫ Binos huiufmodi quondam in pugna habebant Romani. DiBilio ▫ *rozskakuji* ▫ Rozfkakugi ▫ Exilio ▫ *vyskakuj* ▫ Wyfkakugi ▫ à quo frequentatium. Exulto ▫ *pilně neb snažně vyskakuj* ▫ Pilně/ neb snažně²⁰⁴ wykakugi ▫ Metapho ▫ *veselím se, hrdím se* ▫ Wefelijm fe/ hrdijm se ▫ Exilium, et Exul, Vide in dictione Solum. Exultatio ▫ *veliké rozveselení neb plésání rukama* ▫ Weliké rozwefelenij/ neb plésanij rukama ▫ Infilio ▫ *vsakuj* ▫ Wfkakugi ▫ Et Infulto, idem. Aliquando ▫ *posmívám se, potupně porouhám se* ▫ Pofmijwám fe/ potupně porauhám fe ▫ Infultatio ▫ *potupné posmívání, porouhání* ▫ Potupné posmijwánij/ porauhánij ▫ Profilio ▫ *ven vyskakuj* ▫ Wen wykakugi ▫ Praefilio ▫ *napřed vyskakuj* ▫ Napřed wykakugi ▫ Praefulto ▫ *napřed tancuji* ▫ Napřed tancugi ▫ Praefultor ▫ *přední tanečník* ▫ Přednij tanečník ▫ Praeful, idem ▫ *neb najvyšší mezi* ▫ Neb nayvyššij mezy ▫ Salijs ▫ *těmi kněžními Mársovými* ▫ těmi Kněžijmi Márfowými ▫ Refilio ▫ *odskakuji neb naspět skáči, odvoluji, odmlouvám* ▫ Odfkakugi/ neb naspět fkáci/ odwolugi/ odmlauwám ▫ Refulto, idem. Subfilio, et Subfulto ▫ *pomálu skáči, poskakuj* ▫ Pomálu fkáci/ poskakugi ▫ Subfultim, aduerbium ▫ *poskočně* ▫ Polkočně ▫ Tranfilio ▫ *přeskakuji, proskakuji* ▫ Přelkakugi/ profkakugi

Saliua, gene. foem. ▫ *slína* ▫ Slijna ▫ Saliuarius, a, um ▫ *slinový, co k slinám přináleží* ▫ Slinowý/ co k flinám přináležij ▫ Saliuo, as ▫ *pomazují slinami, hojím* ▫ Pomazugi flinami/ hogijm

| **Salix**, gene. foemini. ▫ *rokytí, vrba, rokytní vrba* ▫ Rokytij/ wrba/ rokytnij wrba ▫ Salignus, a, um ▫ *rokytní, vrbový, z wrbí udělaný* ▫ Rokytnij/ wrbowý/ z wrbij vdělaný ▫ Salicetum, pen. prod. Et per Syncopen, Salictum ▫ *rokytní křoví, kde mnoho wrbí roste, vrbové, chrásti, wrbí* ▫ Rokytnij křowij/ kde mnoho wrbij rofte/ wrbowé / chrásti/ wrbij

Xxx4vb

Sallo, lis, falli, falsum, tertiae coniugationis ▫ *solím* ▫ Solijm ▫ Idem quod Sallio, ut Calpinus autumat

Salmacis, gene. foemini. ▫ *studnice v Cari* ▫ Studnice w Carij ▫ Vnde Salmacidus, a, um

Salmo, onis, gene. maſc. ▫ *wyza* ▫ Wyza ▫ Pifcis

Salmoneus, trifyllabum, gene. maſculi. ▫ *syn Eoli, kterýž vymyšleným hřímaním a trestáním i blejskaním chtěl se bohuom vrovhati* ▫ Syn Eoli/ kterýž wymyšleným hřímanijm/ a trestánijm/ y blejskanijm chtěl se Bohuom wrownati

Salomon, gene. maſc. ▫ *syn Davidů, král jeruzalémský* ▫ Syn Dawidů. Král Geruzalémský ▫ Salomonius, a, um ▫ *co jemu přísluší* ▫ Co gemu přísluſſij

Salone, uel **Salona**, gene. foemi. ▫ *město v Dalmatí* ▫ Měſto w Dalmatij

Salpa, gene. foemi. ▫ *štokfiš* ▫ Sftokffijſ

Saltem, coniunctio ▫ *aspoň* ▫ Aſpoň

²⁰⁴ snažně] fažně tisk

Saltus, us ▫ *křoví, hustý les, křoviny* ▫ Křowij/ huftý les/ křowiny ▫ Saltuofus, a, um ▫ *lesnatý, křovatý* ▫ Lefnatý/ křowatý ▫ Saltuarius ▫ *hajný, kdo lesuov hájí* ▫ Hagný/ kdo Lefuow hágij²⁰⁵ ▫ Saltuatim, aduerb. ▫ *aspoň nětco, a proto, poskočně* ▫ Aspoň nětco/ a proto/ polkočně

Saluber, bris, bre, pen. prod. ▫ *spasitedlný neb zdravý, co hojí a uzdravuje neb ke zdraví jest* ▫ Spafytedlný/ neb zdravý / co hogij a vzdrawuge/ neb ke zdrawing geft ▫ Salubris locus ▫ *zdravé místo* ▫ Zdrawing mijfto ▫ Salubris homo ▫ *zdravý člověk* ▫ Zdrawing Człowěk ▫ Salubritas ▫ *zdraví, spasení* ▫ Zdrawing/ fpašenij ▫ Salubriter ▫ *zdrávě, spasitedlně* ▫ Zdrávě/ fpaftytedlně

| **Salue**, defectiuum uerbum, et Salutantis ▫ *bud' zdráv* ▫ Bud' zdráv ▫ In plurali, Saluete

Yyy1ra

Saluia, gene. foemini. ▫ *šalvěj, šalvějka* ▫ Sfalwěg/ ffalwěgka

Salus, gene. foem. ▫ *spasení neb lékařství, zdraví* ▫ Spašenij/ neb Lékařftwij/ zdrawing ▫ Salutaris, e ▫ *spasitedlný, co spasení neb zdraví dává, požitečný* ▫ Spafytedlný/ co fpašenij/ neb zdrawing dává/ požitečný ▫ Salutaris digitus, Vide supra. Salubriter, aduerbium ▫ *spasitedlně* ▫ Spafytedlně ▫ Saluto, as ▫ *pozdravuji, vinšuji zdraví, dávám pozdravení* ▫ Pozdrawing/ winffugi zdrawing/ dávám pozdrawingenij ▫ Salutatio ▫ *pozdravení* ▫ Pozdrawingenij ▫ Confaluto ▫ *spolupozdravuji* ▫ fpolu pozdrawingugi ▫ Refaluto ▫ *zase pozdravuji* ▫ Zafe pozdrawingugi ▫ Vt mé salutas, ita refalutaberis ▫ *jak mne pozdravuješ, tak' bude poděkováno* ▫ Yak mne pozdrawingugefs/ tak' bude poděkováno ▫ Salutare Deum ▫ *Bohu se klaněti, poctivost činiti* ▫ Bohu se klaněti/ poctiwost činiti ▫ Infalutatus, a, um ▫ *nepozdravený* ▫ Nepozdrawingený ▫ Infalutato hospite abire ▫ *bez opovědi hospodáře přeč odjiti* ▫ Bez opovědi Hofpodáře přeč odgijti

Saluus, a, um ▫ *zdravý, neporušitedlný, zdravý bez úrazu odtud ušel* ▫ Zdrawing/ neporušitedlný/ zdravý bez vrazu odtud wffel ▫ Res salua est ▫ *dobře se s tou věcí děje, jest bez škody* ▫ Dobře se s tau wěcy děge/ geft bez škody ▫ Saluator ▫ *spasitel* ▫ Spafytel ▫ Vfurfatur pašim

Samaria, gene. foem. ▫ *město v Palestině, cesty jednoho dne od Jeruzaléma vzdáli ležící, potom Sebaste sloulo, od něhož okolo ležící krajina mezi mořem, Galilea a Iudea, Samaria jest nazvána, v kteréž také to město Sichima, potom Neapolis sloulo* ▫ Měfto w Paleftyně/ cesty gednoho dne od Geruzaléma vzdálij ležijcý/ potom Sebaste flaulo/ od něhož/ okolo ležijcý kragina mezy Mořem/ Galilea a Iudea/ Samaria geft nazvána/ w kteréž také to Měfto Sichima/ potom Neapolis flaulo ▫ Samaritae, et Samaritani ▫ *obyvatelé* ▫ Obywatele

| **Samarobrinae**, gene. masculi. ▫ *lidé in Gallia Belgica, kdež nyní jest biskupství Kameracense* ▫ Lidé in Gallia Belgica, kdež nynij geft biskupftwij kameracense ▫ Vt quidam putant

Yyy1rb

Sambucus, gene. foem. ▫ *bez* ▫ Bez ▫ Sambuceus, a, um ▫ *bzový* ▫ Bzowý

²⁰⁵ hágij] hági *tisk*

- Sambuca**, gene. foemini. ▫ *nástroj hudebný trojhraný* ▫ Nástroj hudebný trojhraný ▫ Hinc Sambucina ▫ *kdo na takovém nástroji hude* ▫ Kdo na takovém nástroji hude ▫ Item, Sambuca ▫ *příprava vojenská neb braň, kteráž sochami napínána i natažena bývá* ▫ Příprawa wogonlká/ neb braň/ kteráž sochami napínána y natažena bývá
- Samnites**, gene. maľc. ▫ *byli lidé v Itáli, mezi Campani, Picenum a Apuli* ▫ Byli lidé w Itali/ mezy Campanij Picenum/ a Apulij
- Samos**, gene. maľ. ▫ *vostrov v moři Egeum proti Efezu ležící, z něhož byl Pythagoras mudřec a jedna z sibyl* ▫ Wostrow w Moři Egeum proti Efezu ležící/ z něhož byl Pythagoras Mudřec a jedna z Sybill ▫ Vnde Samius, a, um ▫ *co odtud jest* ▫ Co odtud gest ▫ Et Samia ▫ *hliněná nádoba* ▫ Hliněná nádoba ▫ Vas samium, idem. Samothracia ▫ *jiný ostrov také v témž moři podlé Thracie* ▫ Giný wostrow také w témž Moři podlé Thracie ▫ Sed Same ▫ *vostrov in mari Ionio* ▫ Wostrow in mari Ionio
- Samfuchus**, gene. maľ. uel Samfuchum, gene. neut. ▫ *majorana* ▫ Maiorana ▫ Vt multorum est opinio, uel ▫ *materi duška* ▫ Materij duška
- Sancio**, is, fanciui, uel **Sanxi**, fancitum uel fancitum ▫ *posvěcují neb potvrzují, upevňují, ustanovují* ▫ Poľwęcugi/ neb potwrzugi/ vpewňugi/ wstanoiwugi ▫ Vnde Sanctio ▫ *ustanovení, kteréž má pevně držáno bejtí pod velikou pokutou a trestáním* ▫ Wstanoiwenij/ kteréž má pevně držáno beyti/ pod welikau pokutau a trestánijm ▫ Id ne fieret, fancitum est legibus, Cice ▫ *aby se toho nestalo, jest skrze zápowěd tuze přikázáno* ▫ Aby se toho nestalo/ gest skrze zápowěd tuze přikázáno | ▫ Sanctè, aduerbium ▫ *pevně, nezrušitedlně* ▫ Pewně/ nezrušitedlně ▫ Sanctius firmare ▫ *mocněji upevniti* ▫ Mocněgij vpewniti ▫ Et Sanctus, a, um ▫ *svatý, čistý, dobrý, neporušitedlný* ▫ Swatý/ čistý/ dobrý/ neporušitedlný ▫ Sanctulus, diminuti. ▫ *swatáček* ▫ Swatáček ▫ Sanctitas, et Sanctimonia ▫ *swátost, čistota, dobrota, pobožnost* ▫ Swátost/ čistota/ dobrota/ pobožnost ▫ Sanctuarium ▫ *poswátne místo v chrámě neb chrám, swatyně* ▫ Poľwátne Mijsto w Chrámě/ neb chrám/ swatyně ▫ Sanctifico, as ▫ *posvěcují, čistím* ▫ Poľwęcugi/ čistijm ▫ Sanctificatio ▫ *posvěcení* ▫ Poľwęcenij
- Sandalium**, gen. neu. ▫ *pantofle, trepy* ▫ Pantoffle/ trepy ▫ Sandaliois, pen. pro. ▫ *vostrov v Sardiní* ▫ Wostrow w Sardinij
- Sandapiliarius**, gene. maľc. ▫ *hrobář, mrtvých těl nosič* ▫ Hrobář/ mrtvých těl noľyč ▫ Sandapila ▫ *máry* ▫ Máry ▫ Feretrum, idem
- Sandaraca**, gene. foemini. ▫ *červená ruda* ▫ Czerwená ruda ▫ Metallum est ▫ *červená barva, kterouž v dolích nalézají* ▫ Czerwená barwa/ kterauž w dolijch nalézagij ▫ Sandaraca adulterina ▫ *červená barva, ješto slove paryžská* ▫ Czerwená barwa/ gestto flowe Paryžská ▫ Quidam Sandicem uocant. Sandix apud Verg: Videtur esse herba. Sandaracinus, a, um. uel Sandarachinus ▫ *červenorudowatý* ▫ Czerwenorudowatý ▫ Sandicinus, a, um. idem

Sanè, aduerbium affirmandi ◻ *jistě* ◻ Giftě ◻ Ita sanè habet ◻ *takt' jest jistě* ◻ Takt' gest giftě ◻ Aliquando pro ualde accipitur. Vel concedendi particula est ◻ *když něčemu místo dá-váme* ◻ Když něčemu mijsfo dáwáme ◻ Efto fanè ◻ *bud' to tak, necht' jest tak, to při tom bud'* ◻ Bud' to tak/ necht' gest tak/ to při tom bud'

Sanguis, gene. mafcu. ◻ *krev ještě v těle* ◻ Krew gestě w těle ◻ Metapho ◻ *za rod, pokolení* ◻ za Rod/ pokolenij | ◻ Sanguineus, a, um ◻ *krvavý* ◻ Krwawý ◻ Sanguinolentus, a, um, idem. Sanguinarius, a, um ◻ *krve žíznivý, ukrutný, zuořivý* ◻ Krwe žijzniwý/ vkrutný/ zuořiwý ◻ Sanguinaria ◻ *bylina jako jitrocel, krevné koření* ◻ Bylina yako Gitrocel/ Krewné koření ◻ Herba. Sanguifuga ◻ *pijavice* ◻ PIGawice ◻ Hirudo. Exanguis, e ◻ *bez krve, zděšený, umrlý* ◻ Bez krwe/ zděšfený/ vmrlý ◻ Confanguineus, a, um ◻ *krevní přítel, po rodu* ◻ Krewnij přijtel/ po rodu ◻ Confanguinitas ◻ *krevné přátelství, přirozené, ne přibuzné* ◻ Krewné přátelstwij/ přirozené/ ne přibuzné

Yyy1vb

Sanies, gene. foemini. ◻ *hnis, talov, hnuoj z vředu* ◻ Hnis/ talow/ hnuog z vředu ◻ Saniofus, a, um ◻ *hnisovatý, zjitřelý, talovitý* ◻ Hnifowatý/ zgitřelý/ talowitý

Sanna, gene. foemini. ◻ *posmívání, usmívání, porouhaní* ◻ Pofmijwánij/ vfmijwanij/ porauhánij ◻ Sanno ◻ *poruhač, posměvač* ◻ Poruhač/ posměwač ◻ Subfanno, as ◻ *posmívám se, porouhám se, poškrabuji* ◻ Pofmijwám fe/ porauhám fe/ poslkrabugi ◻ Subfanatio ◻ *posmívání, uštipek* ◻ Pofmijwanij/ vštipek

Sanfae, gene. foemini. ◻ *kameníčko v ovotci olivovém* ◻ Kamenijčko w owotcy Oliwowém

Santones, gen. mafc. pen. cor. ◻ *lidé v Gallii, nedaleko od Tholosatibus* ◻ Lidé w Gallij/ nedaleko od Tholofatibus

Sanus, a, um ◻ *zdravý, celistvý, neporušený* ◻ Zdrawý/ celistwý/ neporuffený ◻ Et ad animum etiam transfertur. Sana mens ◻ *rozumná mysl, dobré předsevzetí* ◻ Rozumná mysl/ dobré předsewzetij ◻ Sanum iudicium ◻ *zdravé, nepřevrácené usouzení neb zdravý rozum* ◻ Zdrawé/ nepřewrácené vsauzenij/ neb zdrawý rozum ◻ Sanum consilium ◻ *dobrá, užitečná rada* ◻ Dobrá vžitečná rada ◻ Sanitas ◻ *zdraví* ◻ Zdrawij ◻ Infanus, a, um ◻ *bláznivý, nemoudrý* ◻ Blázniwý/ nemaudrý ◻ Infania ◻ *bláznivost* ◻ Blázniwost ◻ Infanio, is ◻ *blázním, třeštím* ◻ Bláznijm/ třeštijm ◻ Sano, as ◻ *uzdravuji, léčím, hojím* ◻ Vzdrawugi/ léčijm/ hogijm ◻ Sanabilis, | le ◻ *zhojitedlný, co muož zhogeno bejti* ◻ Zho-gitedlný/ co muož zhogeno beyti ◻ Sanatio ◻ *uzdravování* ◻ Vzdrawowánij ◻ Sanefco, is ◻ *hojím se, počínám zdráv bejti* ◻ Hogijm fe/ počijnám zdráv beyti

Yyy2ra

Sapa, gene. foemini. ◻ *vařený mest, kterýž až do polovice vyvřel neb třetí díl* ◻ Wařený Mest/ kterýž až do polowice wywřel/ neb třetij dijl

Saperda, gene. foemi. ◻ *nechutná ryba neb mořský hlemežď* ◻ Nechutná ryba/ neb Mořký hlemežď

Sapio, is, fapui, fapitum ◻ *mám chut* ◻ Mám chut ◻ Item ◻ *sem moudrým, rozumným, smyslným, vtipným* ◻ Sem maudrým/ rozumným/ smyslným/ wtipným ◻ Hic mihi quanto nunc plus fapit, quàm egomet mihi, Terent ◻ *kerak tento daleko lépe mým věcem rozumí*

nežli já sám ▫ Kterak tento daleko lépe mým věcem rozumij/ nežli já sám ▫ Puer cum primum sapere cepit, Cice ▫ *hned, jakž dítě počalo rozum míti* ▫ Hned jakž Dítě počalo rozum miji ▫ Aliquando Sapere, idem quod Olere ▫ *voněti* ▫ Woněti ▫ Sapit aduptionem ▫ *voní připáleninou, tak voní, jako by připáleno bylo* ▫ Wonij připáleninou/ tak wonij yakoby připáleno bylo ▫ Et Sapit proverbum ▫ *vztahuje se na příslovi* ▫ Wztahuje se na příjlowij ▫ Sapere patrum ▫ *následovati strejce svého* ▫ Následowati strajce svého ▫ Sibi sapere ▫ *svůj zisk obmejšleti, k sobě múdrým bejti* ▫ Swůg zylk obmayšleti/ k sobě múdrým beyti ▫ Foris sapere ▫ *jiných neb neznámých lidí dobré opatrowati* ▫ Giných/ neb neznámých lidí dobré opatrowati ▫ Sapor ▫ *chut pokrmu neb nápoje* ▫ Chut pokrmu/ neb nápoje ▫ Sapidus, a, um ▫ *chutný* ▫ Chutný ▫ Infidus, a, um ▫ *nechutný* ▫ Nechutný ▫ Sapiens ▫ *moudrý, rozumný* ▫ Maudrý/ rozumný ▫ Sapientia ▫ *moudrost, rozumnost* ▫ Maudrost/ rozumnost ▫ Aliquando ▫ *rozšafnost* ▫ Rozšaffnost ▫ Sapienter, adverbium ▫ *moudře* ▫ Maudře ▫ Composita, Desipio ▫ *nemoudře činím, bláznivě sobě počínám* ▫ Nemaudře činim/ bláznivě sobě počijnám ▫ Resipio, uel | potius Resipisco ▫ *zase k rozumu přicházím, srozumívám sobě, rozumu nabejvám, polepšuji se, od bláznovství přestávám* ▫ Zafe k rozumu přicházým/ frozumijwám sobě/ rozumu nabeywám/ polepšugi se/ od bláznowstwij přestávám ▫ Resipiscentia ▫ *polepšení mysli, urozumění, usmyslení* ▫ Polepšienij myšli/ vrozuměnij/ všmyslenij

Sapphyrus, pen. pro. gene. foemi. ▫ *modrý drahý kámen, safír* ▫ Modrý drahý kámen/ Saffijr

Sappho, gene. foemi. ▫ *učená poétka z vostrova Lesbu, od níž carmen Sapphicum slove* ▫ Včená Poétka/ z wolstrowa Lesbu/ od níž Carmen Sapphicum flowe

Sapinus, pen. prod. gene. mafc. ▫ *pařez neb odzemek při kmenu jedlovém* ▫ Pařez/ neb odzemek/ při kmenu gedlowém ▫ Nam superior dicitur fulterna ▫ *svršek, vrch na dřevě* ▫ Swršek/ wrch na dřewě ▫ Vnde Sapineus, a, um ▫ *co jest od zpodku neb od reje stromového* ▫ Co gest od zpodku/ neb od reyle stromového

Sarcasmus, gene. maf. ▫ *důtklivé posmívání, když se komu v zámutku a v neštěstí posmívají* ▫ Důtkliwé posmijwanij/ když se komu w zámutku a w neštěstij posmijwagij

Sarcina, gene. foemi. pen. cor. ▫ *filec, břímě, svázané břeménko neb filček potřebných šatuow a nádobí na cestu, když kdo vandruje* ▫ Filec/ břijmě/ swázané břeménko/ neb Filček potřebných šatuow a nádobij na cestu/ když kdo wandruje ▫ Sarcinas colligere ▫ *na cestu se strojiti, své věci na wandr shromážditi* ▫ Na cestu se strogiti/ své věci na wandr shromážditi ▫ Metapho ▫ *práce těžká, břímě* ▫ Práce těžká/ břijmě ▫ Sarcinula, diminuti. ▫ *malý filček* ▫ Malý Filček ▫ Sarcino, as ▫ *skládám, v hromadu váži* ▫ Skládám/ whromadu wáži ▫ Aliquando ▫ *zšívám, plácím* ▫ zšijwám/ plácým ▫ Con sarcino, idem. Sarcinator ▫ *krejčír* ▫ Kreyčijř ▫ Sarcinatrix ▫ *krejčírka, švadlí* ▫ Kreyčijřka/ Sfwadlý

Sarcio, is, farcui, et **Sarfi**, fartum ▫ *v hromadu zšívám, plácím, celé dělám, dosazuji, dostavuji, nahražuji* ▫ Whromadu zšijwám/ plácým/ celé dělám/ dofazugi/ dostawulgi/ nahra-

Yyy2rb

Yyy2va

žugi ▫ *Damnum farcire* ▫ škodu uplatiti, nahraditi ▫ Škodu vplatiti/ nahraditi ▫ *Refarcio* ▫ dělám zase nové, obnovuji, dosazuji zase ▫ Dělán zase nové/ obnowugi/ dofazugi zase ▫ *Hinc Sartor* ▫ krejčír ▫ Kreyčijř ▫ *Sartè, aduerbium* ▫ docela, dokonále ▫ *Docela/ dokonále* ▫ *Sarta tecta, uel Sarta et tecta* ▫ obecní domové neb stavení, kteréž bejvá promajímáno, aby na střechách i na přibytých nebylo spuštěno a porušeno ▫ *Obecnij domové/ neb ſtawenij/ kteréž beywá promagijmáno/ aby na střechách y na přibytých nebylo ſpuštěno/ a porušeno* ▫ *Et Sarta tecta exigere* ▫ požádati, aby střechy a stavení nebylo opuštěno. neporušený a neopuštěný duom, na střechách i na stavení ▫ *Požádati/ aby střechy a ſtawenij nebylo opuštěno* ▫ *Et Metaph: Sartum tectumque* ▫ neporušený a neopuštěný duom, na střechách i na stavení ▫ *Neporušený a neopuštěný duom/ na střechách y na ſtawenij* ▫ *Alij cum c, ſcribunt, Sarctor, Sarctum, et Sarctè*

Sarcophagus, gene. maſcu. penul. cor. latinè *Carnem comedens* ▫ co maso jí ▫ Co maslo gij ▫ ponitur pro *Sepulchro* ▫ za hrob ▫ za hrob

Sarculum, gener. neut. ▫ brány vláčebné, vláčidlo neb železné hrábě, jimiž obilé zahrabují neb čistí ▫ Brány vláčebné/ vláčidlo/ neb železné hrábě/ gimiž Obilé zahrabugij neb čistij ▫ *Sarculo, as* ▫ vyhrabují hráběmi ▫ *Wyhrabugi hráběmi* ▫ *Sarculatio* ▫ vláčení ▫ *Wláčeníj* ▫ *Sartitio, idem. Sarrio, is, idem* ▫ neb vláčím, zavlačuji ▫ *Neb vláčijm/ zavlačugi* ▫ *Sarritor* ▫ kdo vláčí, vláčebník ▫ *Kdo vláčij/ vláčebnij*

Sardanapalus, gene. maſc. pen. prod. ▫ zženilý a v smilstvu nesmírný muž, král Asyrských ▫ Zženilý/ a w smilſtwu nefmijrný muž/ Král Asyrſkých

Sardinia, gene. foemini. ▫ *vostrov v moři Tyrrhenském neb Ligusticum, jeden z vtších vostrovov moře Mediterranei, leží mezi Sicilí a Afrikou* ▫ *Woftrou w Moři Tyrrhenkém neb Ligusticum/ geden z většijch Woftrouow Moře Mediterranei, ležij mezy Sicilij a Affrykau* ▫ aliàs *Ichnuſa* ▫ a *Sandaliotis slove* ▫ a *Sandaliotis ſlowe* | ▫ *Sardi* ▫ obyvatelé ▫ *Obywatelé* ▫ *Et Sardous, a, um* ▫ co k tomu přísluší ▫ *Co k tomu přísluſſij* ▫ *Item, Sardonius, a, um. Sardonius riſus* ▫ veliký, nesmírný smích ▫ *Weliký/ nefmijrný ſmijch* ▫ *Sardoa* ▫ *bylina jest na tom vostrově, kteráž smích přináší tomu, kdo ji koſtuje* ▫ *Bylina geſt na tom woftrowě/ kteráž ſmijch přináſſij tomu kdo gi koſtuge* ▫ *Sardonyx* ▫ drahý kámen ▫ *Drahý kámen*

Yyy3rb

Sardis ▫ Σάρδεις ▫ gene. foem. plur. tan. *Sardium, Sardibus* ▫ hlavní město Lydieae ▫ *Hlavnij Město Lydiae* ▫ *Croefi regia Sardis. Horatius*

Sarepta, gene. foemi. ▫ město Phoeniciae, mezi Tyrem a Sidonem ▫ *Město Phoeniciae, mezi Tyrem a Sydonem* ▫ *Sareptanus, a, um* ▫ co odtud jest ▫ *Co odtud geſt*

Sariffa, gene. foemi. ▫ dlouhý voštip Macedonských, halepartna ▫ *Dlauhý wofſtjip Macedonſkých/ Halepartna*

Sarmatia, gen. foem. ▫ země Scythia, kteráž poněkud příležíci jest k řece Tanais, a slove Sarmatia Europaea, zavírá v sobě Poláky, Rusáky, Průšáky a všechny národy proti straně půlnoční, také i Mozkvany. Druhá strana s oné strany řeky Tanaia, slove Sarmatia Asiatica, až k hu-

oře Caucasum a k moři, jenž slove Hyrcanum. Item až do Hyperboreos, v kteréžto jest řeka Rha, nunc Volga, tu všecko Mozkvané opanovali, Veliké Tatarstvo ▫ Země Scythia/ kteráž poněkud příležíjící gest k Ržece Tanais/ a flowe Sarmatia Europaea, zawijrá w sobě Poláky/ Rufáky/ Pruffáky/ a wšlecky národy proti straně Půlnočníj/ také y Mozkwany. Druhá strana s oné strany řeky Tanaia/ flowe Sarmatia Asiatica až k Huoře Caucasum a k Moři genž flowe Hyrcanum. Item Až do Hyperboreos W kteréžto gest řeka Rha, nunc Volga Tu wšlecko Mozkvané opanowali/ veliké Tatarstwo ▫ Pylae Sarmaticae ▫ úzké klauzy hory ▫ Vzké klauzy hory ▫ Caucafu. Sarmata ▫ obyvatel v těch krajinách, Tatar, Mozkvan neb Polák ▫ Obywatel w těch Kraginách/ Tatar/ Mozkvan/ neb Polák

Sarmentum, gene. neut. ▫ rozdí, neužitečná, odřezaná větev, metla, ratolest, odřezané réví ▫ Rozdij/ nevžitečná/ odřezaná wětew/ metla/ | Ratoleft/ odřezané Réwíj ▫ Sarmenticius, a, um ▫ co z odřezaného a zavrženého réví jest, rozďovatý ▫ Co z odřezaného a zavrženého réwíj gest/ rozďowatý

Yyy3va

Sarnus, gene. mascu. ▫ řeka v Itáli ▫ Ržeka w Itáli ▫ in Picentinis

Saronicus, gene. masculi. ▫ zátoka neb kout v moři in Peloponeso, při městě Epidaurum ▫ Zátoka/ neb kaut w Moři in Peloponeso, při Městě Epidaurum

Sarpa, gene. foemi. ▫ vypletá, vyplněná vinnice, kteráž jest vyčištěná ▫ Wypletá/ vyplněná Winnice/ kteráž gest wyčištěná

Sarra, gene. foemini. ▫ město, potom Tyrus nazvané ▫ Město/ potom Tyrus nazvané ▫ Hinc Sarrana ▫ za barvu šarlatovou ▫ Za Barwu šarlatowau

Saraceni, gene. masc. ▫ lidé v Arabi, kteráž se roztáhla do Afriky a Asie, tak, že za dlouhý čas mocně panovali, drží náboženství Machométovo rovně jako Turci ▫ Lidé w Arabi/ kteráž se roztáhla do Affriky a Afie/ tak že za dlouhý čas mocně panovali/ držíj Náboženstwíj Machométovo/ rovně jako Turcy

Sarracum, gene. neut. pen. prod. ▫ kamenná váha, nakladené káry neb váhy ▫ Kamenná wáha/ nakladené káry neb wáhy

Sarrío, is, iui, itum ▫ vyčišťuji vsáté semeno, vyhrabuji bejlí hraběmi neb motykou okopávám ▫ Wyčišťiugi wláté semeno/ vyhrabugi beylíj hraběmi/ neb motykau okopávám ▫ Sarculo sarrire ▫ okopávati ▫ Okopávati ▫ Vnde Sarritura, id est, Purgatio ▫ okopání, wypletí ▫ Okopánij/ wypletij ▫ ut supra

Sartago, pen. prod. gene. foemini. ▫ pánev, kuthan, pekáč, rendlík ▫ Pánew/ kuthan/ pekáč/ Rendlík ▫ Frixorium

Satago, is, fategi, pen. co ▫ nepokojím se, starám se, snažím se, mám o nětco pilnost ▫ Nepokojm fe/ starám fe/ snažijm fe/ mám o nětco pilnošt ▫ Rerum fuarum fatagit, Terent ▫ hledí pilně svého, jest svých věcí pilen ▫ Hledij pilně fwého/ gest fwých wěcí pilen

| **Satelles**, gene. mascu. ▫ *drabant, habart, škaryant* ▫ Drabant/ Habart/ űkaryant ▫ Satellitium ▫ *drabantstvo, branění od drabantuov, houf drabantuov* ▫ Drabantűtwo/ braněníj od Drabantuow/ hauff Drabantuow

Yyy3vb

Satanas, gene. masc. latině aduerfarius ▫ *protivník, odporce, ďábel, čert* ▫ Protiwnijk/ Odporce/ Diábel/ Čžert

Satio, onis, Vide Sero

Satis, et **Sat**, aduerbium ▫ *dosti, hojně* ▫ Doűti/ hogně ▫ Satis superque ▫ *víc nežli dosti* ▫ Wije nežli doűti ▫ Satius ▫ *lépe, jednák lépe* ▫ Lépe/ gednák lépe ▫ Satisfacio ▫ *za dosti činím* ▫ Za doűti činijm ▫ Satio, as ▫ *sytím, nasycuji* ▫ Sytijm/ nafycugi ▫ Exatio, idem. Satiabilis, le ▫ *sytný* ▫ Sytný ▫ Infatiabilis ▫ *nenasytedlný* ▫ Nenafytedlný ▫ Sacies ▫ *sy-tost, nasycení, protimyslnost, omrzení* ▫ Sytoűt/ nafycenij/ protimyslnoűt/ omrzenij ▫ Satiűdo, as ▫ *ujiűťuji rukojemstvím, dávám jistotu* ▫ Vgiffűtiugi rukogeműtwijm/ dávám gif-totu ▫ Satiűdatio ▫ *pojiűtění skrze rukojemství, jistota* ▫ Pogiffűtěnij űkrze rukogeműtwij/ gif-tota ▫ Satis accipio ▫ *beru jistotu, přestávám na rukojmích* ▫ Beru gif-totu/ přestávám na rukogmijch ▫ Vnde Satiűacceptio

Satiuus, Vide Sero

Sator, Vide Sero

Satrapa, uel **Satrapes**, gene. masculi. latině Praefectus ▫ *zprávce, oprávc, hajtman ustanovený* ▫ Zprávce/ oprávc/ Haytman vűtanowený ▫ Satrapia ▫ *zpravování, vládařství* ▫ Zprawowánij/ vládařűtwij

Satur, a, um ▫ *syťý, nasycený, plný* ▫ Syťý/ nafycený/ plný ▫ Saturum, pen. cor. ▫ *město Calabriae nedaleko od Tarentu* ▫ Měűto Calabriae Calabriae, nedaleko od Tarentu ▫ Saturea, Satyrea ▫ *saturyje, zahradní yzop* ▫ Saturige/ Zahradnij yzop ▫ aliàs Canila, et Tymbra. Saturitas ▫ *nasycení, zbytek* ▫ Nafycenij/ zbytek ▫ Saturo, as, pen. cor. ▫ *sytím, nasycuji* ▫ Sytijm/ nafycugi ▫ Exaturo, et Obűaturo ▫ *vysycuji* ▫ Wyfycugi | ▫ Nae tu pro-pediem iűtius obűaturabere, Terent ▫ *budeš toho brzo syť a omrzí tě* ▫ Budeűs toho brzo űyt/ a omrzý tě

Yyy4ra

Saturnus, gene. masc. ▫ *otec Iovis Iunonis, Neptuni a Plutonis, u pohanuov za Boha jmín byl* ▫ Otec Iouis Iunonis, Neptuni, a Plutonis, V Pohanuow za Boha gmijn byl ▫ Item ▫ *hvězda z sedmi planět jedna* ▫ Hwězda z űedmi Planět gedna ▫ Saturnius, a, um ▫ *co Saturnovi přísluűí* ▫ Co Saturnowi přísluűij ▫ Saturnius pro Ioue, et Saturnia pro Iunone, Poētis uűurpatur. Saturnalia, orum, plur. tantum ▫ *svátkové Saturni, měsíce prasince držáni bejvali, když sobě jedni druhým dary posílali* ▫ Swátkowé Saturni/ Měűýce Praűynce držáni beywali/ když sobě gedni druhým dary poűýlali ▫ Saturnalitiuus, a, um ▫ *co k takovým svátkuom přísluűí* ▫ Co k takovým Swátkuom přísluűij

Satyra, gene. foemi. pen. cor. ▫ *trestání skládané, karmen, v němž rozličné neűlechetnosti dotýkány a s důtklivým posmíváním trestány bejvají* ▫ Trestánij űkládané/ Carmen/ w němž rozličné neűlechetnoűti dotýkány/ a s důtkliwým posmijwánijm trestány bey-

wagij ▫ Satyricus ▫ *poéta, kterýž takové skládání spisuje* ▫ Poéta, kterýž takové skládáníj
 spifuge ▫ Satyricè ▫ *hněvivě, duotklivě, přísně* ▫ Hněwiwě/ duotkliwě/ přijfně ▫ Satyri ▫
lesní šelma o čtyřech nohách, zpuosobu člowěčijho ▫ Lefnij šfelma o čtyřech nohách/ zpu-
 ofobu člowěčijho ▫ Satyrion ▫ *vstavač, vstaváček, skočec, mládenčí bylina* ▫ Wftawač/
 wftawaček/ lkočec/ Mládenčij bylina

Saucio, as, aui ▫ *raním* ▫ Ranijm ▫ Consaucio, idem. Sauciatio ▫ *ranění* ▫ Raněnij ▫ Sau-
 cius, a, um ▫ *raněný* ▫ Raněný ▫ Saucius animus ▫ *pohoršená mysl* ▫ Pohoršfená mysl ▫
 Sauciatus, a, um, idem quod Saucius

Sauromata, idem quod Sarmata, Vide supra

Saxones, gene. mafc. ▫ *lidé Germaniae, Sasové* ▫ Lidé Germaniae, Sašowé ▫ Vide infra

| **Saxum**, gene. neut. ▫ *litá skala, tvrdý kámen* ▫ Litá škala/ twrdý kámen ▫ Saxulum, dimi-
 nutium ▫ *malý kamének* ▫ Malý kamének ▫ Saxeus, a, um ▫ *skalní, zkamenilý, co z skály*
neb z kamene jest ▫ Skalnij/ zkamenilý/ co z škály neb z kamene gest ▫ Saxofus, a, um ▫
kamenitý, pln kamení ▫ Kamenitý/ pln kamenij ▫ Saxetum ▫ *kamenité místo* ▫ Kamenité
 mijsto ▫ Saxatilis, le ▫ *co v kamenitých místech přebývá* ▫ Co w kamenitých mijstech
 přebeywá ▫ Saxatiles pisces

Yyy4rb

SC

Scaber, bra, brum ▫ *vostrý, drsnatý, nehladký* ▫ Woftrý/ drfnatý/ nehladký ▫ Scabricsies, et
 Scabricia, Item, Scabredo ▫ *drsnatost, vrostost* ▫ Drfnatošt/ woftrošt

Scabellum, Vide Scamnum

Scabies, gene. foemi. ▫ *strup, prašivost, oprášivění* ▫ Strup/ prašiwofst/ oprášiwěnij ▫ Sca-
 biofus, a, um ▫ *prašivý, strupovatý* ▫ Prašiwý/ štrupowatý ▫ Scabo, is ▫ *drbi, strouži* ▫
 Drbi/ štrauži

Scaea, gene. foemi. ▫ *byla brána neb fortna v městě Troj* ▫ Byla brána/ neb Fortna w Měště
 Troy

Scaena, gen. foemi. Vide Scena

Scaeuia, gene. com. ▫ *levý, krchý, kdo levé ruky za pravou užívá* ▫ Lewý/ krchý/ kdo lewé
 ruky za prawau vžijwá ▫ Vnde Scaeuola Romanus ▫ *kršňáček* ▫ Kršňniáček

Scala, gene. foemi. ▫ *řebřík* ▫ Ržebříjk ▫ Scalae, arum, plura. tant. ▫ *lavka neb zábradla* ▫
 Lawka/ neb zábradla ▫ Et est frequentius in usu

Scaldis, gene. mafc. ▫ *řeka v Belgice, vpadá do Munsu* ▫ Ržeka w Belgice/ wpadá do Munfu

Scalmus, gene. mafc. ▫ *šifová dska, na kterouž vesla neb veselní tyče váží* ▫ Šifjffowá dska/
 na kterauž wella/ neb wefelnij tyče wážij ▫ Interfcalmium ▫ *prostranství mezi vesly* ▫
 Prostranštwej mezy wesly

Scalpo, is, scalpfi, scalptum ▫ *strouži, drbi, češi, ryji* ▫ Strauži/ drbi/ češfi/ rygi ▫ Scalptu-
 rio ▫ *chce mi se drbat, strouhati* ▫ Chce | mi se drbat/ štrauhati ▫ Vt Galli gallinacei

Yyy4va

folent pedibus scalpturire ◻ *hrabati* ◻ Hrabati ◻ Scalptor ◻ *drbač, struhač, rejpač* ◻ Drbač/ ſtruhač/ reypač ◻ Scalprum ◻ *struhadlo, dláto, rypadlo, voškrd, struh řezák* ◻ Struhadlo/ dláto/ rypadlo/ woſſkrd/ ſtruh řezák ◻ Scalpellum, diminutium ◻ *řezáček, dlátko, rypáček* ◻ Ržezáček/ dlátko/ rypáček ◻ Scalptura ◻ *rejpání, drbání, dlabání, drápaní* ◻ Reypánij/ drbánij/ dlabánij/ drápanij

Scamander, gen. maf. ◻ *řeka v Frygí* ◻ Ržeka w Phrygij ◻ aliàs Xantus

Scamnum, gene. neut. ◻ *lavice* ◻ Lawice ◻ Scabellum, diminutium ◻ *podnožka, malá stolička* ◻ Podnožka/ malá ſtolička ◻ Item, Scamnum dicitur ◻ *nezvorané neb nerozvorané místo mezi dvěma brazdami, šnorek* ◻ Nezworané/ neb nerozworané miſto mezy dvěma brazdami/ ſſnorek

Scamonia, gene. foemi. ◻ *křoví neb bylina v Syrii, jejížto mízky v lékařství užívají, a ta opravena jsouci diagredium slove* ◻ Křowij/ neb bylina w Syrii/ gegijžto mijzky w Lékařſtwij vžijwagij/ a ta oprawena gſaucy/ Dyagredium flowe

Scandalum, gene. neut. latině Offendiculum ◻ *úraz, pohoršení, urážka* ◻ Vraz/ pohorſſenij/ vrážka

Scandia, et **Scandinavia**, gene. foemi. ◻ *vostrov Norvegia, Norvedsko* ◻ Woſtrow Noruegia, Norwedſko ◻ Contra Cymbricum Cherfoneſum

Scando, is, ſcandi, ſcanſum ◻ *vstupuji, lezu nahoru* ◻ Wſtupugi/ lezu na horu ◻ Scanſio ◻ *vstupování* ◻ Wſtupowánij ◻ Scanſilis, le ◻ *nač se může snadně vlezti, vstoupiti* ◻ Nač ſe může ſnadně wlezti/ wſtaupiti ◻ Compoſita, Aſcendo ◻ *vstupuji nahoru* ◻ Wſtupugi na horu ◻ Aſcenſio, et Aſcenſus, us ◻ *vstúpení* ◻ Wſtúpenij ◻ Conſcendo ◻ *spoluvstupuji* ◻ Spolu wſtupugi ◻ Deſcendo ◻ *doluow sstupuji* ◻ Doluow ſſtupugi ◻ Deſcendere in harenam ◻ *na ſerměřský plac vystoupiti, potejkati se* ◻ Na ſſerměřský plac wyſtaupiti/ potay|kati ſe ◻ Deſcendere pedibus in alterius ſententiam ◻ *s jiným se v něčem snášeti, jinému povoliti* ◻ S giným ſe w něčem ſnáfſeti/ ginému powoliti ◻ Deſcenſus ◻ *sstupování* ◻ ſſtupowánij ◻ Inſcendo, Idem quod ſimplex. Inſcendere arborem ◻ *na dřevo vlezti* ◻ Na dřewo wlezti ◻ Tranſcendo ◻ *přelízám, přestupuji* ◻ Přelýzám/ přeſtupugi

Yyy4vb

Scandula, gene. foemi. pen. cor. ◻ *šindel* ◻ Sſindel ◻ Tectum ſcandulare ◻ *šindelná střecha* ◻ Sſindelná ſtřecha

Scapha, gene. foemi. ◻ *člunek, malá lodka* ◻ Čžlunek/ malá lodka ◻ Scaphula, diminut. Scapharius ◻ *plavec, převozník* ◻ Plawec/ přewoznij

Scaphium, generis neut. ◻ *nádoba, do kteréž moč pouštíme, nádoba dutá* ◻ Nádoba do kteréž moč pauſſtijme/ nádoba dutá

Scapula, gene. foem. ◻ *plece* ◻ Plece ◻ Scapilium, idem ◻ *neb hřbet* ◻ Neb hřbet ◻ Interſcapilium ◻ *co mezi plecemi jeſt* ◻ Co mezy plecemi geſt ◻ Scapularis, e ◻ *co k plecuom příſluſí* ◻ Co k plecuom přiſluſſij

Scapus, gene. mafcu. ◻ *luština, v kteréž semeno bejvá* ◻ Luſſtina/ w kteréž ſemeno beywá

Scarabeus, gene. maf. ◻ *koní chroust* ◻ Konij chrauft ◻ Scarabeus cornutus ◻ *roháč, chroust s rohy* ◻ roháč / chrauft s rohy ◻ Lucanus, idem

Scarifico, as, aui ◻ *pouštím baňkami* ◻ Paušftijm baňkami ◻ Scarificatio ◻ *pouštění baňkami* ◻ Paušftěnij baňkami

Scarus, gene. mafc. ◻ *ryba, kteráž trávu jí a zase přežívá jako vuol* ◻ Ryba kteráž trávu gij/ a zase přežijwá yako Wuol

Scateo, es, tui ◻ *vyprýštuji se, teku ven* ◻ Wyprýšftiugi se/ teku wen ◻ Metapho ◻ *sem pln, mám hojnost* ◻ Sem pln/ mám hognoft ◻ Liber scatet mendis ◻ *kníha plná jest mejlek* ◻ Knijha plná gest maylek ◻ Scaturio, idem quod simplex. Scatebrae ◻ *tymenci, plamenové* ◻ Tymency/ plamenové ◻ Scaturies, et | Scaturigo, idem ◻ *pramen, vyprejštění* ◻ Pramen/ wyprejštěnij

Yyy5ra

Scarus, gene. mafcu. ◻ *kdo veliké kotníky neb kůtky na nohách má* ◻ Kdo weliké kotnijky neb kůtky na nohách má ◻ Est etiam nomen proprium Romanae familiae

Scazon, gene. mafc. latinè Claudicans ◻ *kulhavý, když iambicum carmen na konci spondeum má* ◻ Kulhawý/ když Iambicus carmen na koncy Spondeum má

Scelus, eris, gene. neut. ◻ *zločinství* ◻ Zločinfwtij ◻ Aliquando pro persona ponitur, hoc est ◻ *za zločince* ◻ za Zločince ◻ Scelerofus, a, um, et Sceleftus, a, um ◻ *zlostný, nešlechetný* ◻ Zloštný/ nešflechetný ◻ Sceleftè ◻ *zlostně, nešlechetně* ◻ Zloštně/ nešflechetně ◻ Sceleratus, a, um ◻ *nešlechetný neb zhaněný, hanebný* ◻ Nešflechetný neb zhaněný/ hanebný ◻ Scelero, as ◻ *poškrvňuji, maži, haním* ◻ Poškrvňugi/ maži/ hanijm ◻ Confcelero, idem

Scena, gene. foemini. ◻ *bouda, stan* ◻ Bauda/ ftan ◻ Et in theatro Scena ◻ *bouda neb příbytek, v němž se ti cvičili, kteříž komedie provodili* ◻ Bauda neb přijbytek/ w němž se ti cwičili/ kteříž Comedie prowodili ◻ Vnde Scenitae ◻ *lidé v Arabí, kteříž v staních bydlejí* ◻ Lidé w Arabij/ kteříž w ftanijch bydlegij ◻ Scenopeia, orum ◻ *svátek u Židuow pod stany zelenými, stanoviště* ◻ Swátek v židuow/ pod ftany zelenými/ Stanowifstě ◻ Scenicus, a, um ◻ *co k takovým divadluom náleží* ◻ Co k takovým diwadluom náležij ◻ Et Scenici ◻ *hráči a kteří se v takových divadlích cvičili* ◻ Hráči/ a kteří se w takových diwadlých cwičili ◻ Proscenium ◻ *lešení neb plac před stany, na němž actores své řeči a činy provozovali* ◻ Lessenij neb plac před ftany/ na němž Actores své řeči a činy provozowali

Scepius, gene. foemi. ◻ *město in Aeolide neb Frygia* ◻ Město in Aeolide, neb Phrygia ◻ Vnde Scepius, a, um ◻ *co odtud jest* ◻ Co odtud gest

Sceptici, gene. mafc. latinè Confideratores ◻ *byli filozofové, kteříž nic jistého neustanovovali* ◻ Byli Filozoffové/ kteříž | nic giftého nevstanowowali

Yyy5rb

Sceptrum, gen. neut. ◻ *královská hůl, berla* ◻ Králowfká hůl/ berla ◻ Sceptriger ◻ *kdo sceptrum nosí, král* ◻ Kdo Sceptrum nošý/ Král

- Scheda**, gene. foemini. ▫ *list papírový, ještě v hromadu nesvázaný, cedula, tabulky písarské* ▫ List papijrowý/ gestť whromadu neswázaný/ Cedula/ tabulky pijfařké ▫ Schedula, diminutium ▫ *cedulka* ▫ Cedulka ▫ Schedia, latinè Ratis ▫ *vor neb most* ▫ Wor neb most ▫ Schedion ▫ *nedodělané dilo, co na pospěch, a ne s zvláštnij pilností jest uděláno* ▫ Nedodělané dijlo/ co na pospěch/ a ne s zwláštnij pilností gest vděláno ▫ Carmen extempore, Schediafma, idem. latinè Silua
- Schema**, atis, gene. neut. latinè Figura, uel Ornatus ▫ *zpuosob neb ozdoba, nový neb obzvláštní způsob slov neb řeči, co jest mimo i nad obyčejnou zvyklost* ▫ Zpuosob neb ozdoba/ nový neb obzwláštnij způsob slow neb řeči/ co gest mimo y nad obyčejnou zvyklost ▫ Schematicos, figurate ▫ *obzvláštně, podlé nového křtaltu* ▫ Obzwláštně/ podlé nowého křtaltu
- Scifma**, generis neut. latinè Sciffura ▫ *rozdvojení, roztržení, rozdělení* ▫ Rozdwogenij/ roztrženij/ rozdělenij
- Schifton**, gene. neut. ▫ *ssedlé mléko, oddělené mléko, od něhož voda již jest oddělená, hustá smetana* ▫ Sfedlé mléko/ oddělené Mléko/ od něhož woda giž gest oddělená/ hustá fmetana
- Schoenus**, gene. maf. latinè Funis ▫ *provaz* ▫ Prowaz ▫ Schoenoplocus, Restio ▫ *provazník* ▫ Prowaznijk ▫ Schoenobates, penult. cor. Funambulus ▫ *kdo po provaze chodí* ▫ Kdo po prowaze chodij ▫ Et Schoenos ▫ *město Boetoae* ▫ Město Boetiae ▫ Schoenus, untis ▫ *řeka u Atén* ▫ Ržeka v Athén
- Schola**, gene. foemi. ▫ *škola* ▫ Sškola ▫ Vacatio ▫ *odpočívání, prázdnost* ▫ Odpočijwánij/ prázdnoft ▫ Et locus uacationis. Scholasticus ▫ *žák, školník* ▫ Ziák/ | školnijk ▫ Scholaris, e ▫ *co k škole přísluší, školní* ▫ Co k škole přísluší/ školnij ▫ Scholasticus, a, um
- Scholium** ▫ σχολιον ▫ latinè Interpretatio breuior ▫ *krátký výklad, vykládání* ▫ Krátký výklad/ vykládání ▫ Item ▫ *výmluva, ohražení* ▫ Wýmluwa/ ohražení
- Scientia**, Vide Scio
- Scilicet**, aduerbium affirmandi ▫ *jistě* ▫ Giftě ▫ et per Ironiam ponitur ▫ *ano tak, ba mnedle* ▫ Ano tak/ ba mnedle ▫ Aliquando declarandi particula ▫ *totiž, jakožto, jmenovitě* ▫ Totiž/ jakožto/ gmenowitě
- Scindo**, is, scidi, sciffum ▫ *rozštipuji, řeži, páram* ▫ Rozštipugi/ řeži/ páram ▫ Scisbio, et Sciffura ▫ *rozštípení, utínání, rozřezání, rozpáraní* ▫ Rozštipenij/ vtijnánij/ rozřezánij/ rozpáranij ▫ Scisbilis, e ▫ *štěpný, rozřezaný* ▫ Sštěpný/ rozřezaný ▫ Scisbile lignum ▫ *štipné, kolné dřevo* ▫ Sštipné/ kolné dřewo ▫ Composi: Abscindo ▫ *odtínám, odřezuji* ▫ Odtijnám/ odřezugi ▫ Abscisbio ▫ *odřezání* ▫ Odřezánij ▫ Conscindo ▫ *spoluřeži, rozsekávám* ▫ Spolu řeži/ rozfekávám ▫ Conscisio ▫ *rozsekání* ▫ Rozfekánij ▫ Discindo ▫ *na různu řeži, roztínám* ▫ Na různu řeži/ roztijnám ▫ Proscindo ▫ *velmi rozsekávám* ▫ Welmi rozfekávám ▫ Proscindere terram ▫ *rolé najprvé rozvorávati, dobejvati* ▫ Rolé nayprwé rozworávati/ dobeywati ▫ Vide in dictione Lira. Proscindere conuitijs ▫ *velmi haněti,*

zwězugi/ vřtanowugi/ předzřizugi ▫ Praefciens ▫ *předzvěděný* ▫ předzvěděný ▫ Praefciantia ▫ *předzvědění* ▫ Předzvěděnij ▫ Refcio, et Refcifco ▫ *přezvězují* ▫ Přezvězugi ▫ Me abs te immeritò accufatum esse, poftea refcifles ▫ *potom zviř, že sem od tebe neřpravedlivě obžalován byl* ▫ Potom zwijřs/ že řem od tebe neřpravedlivě obžalován byl

Sciomantia, gene. foemi. ▫ *hádání po řtinu* ▫ Hádáníj po řtijnu

Scipodes, gene. mafc. pen. cor. ▫ *lidé ř jednou nohou v Indí, kterouž ře zařtiňuji před horkem* ▫ Lidé ř gednau nohau w Indij/ kterauž ře zařtiňuji před horkem

Sciathericon, gene. neut. ▫ σκιαθήρικον ▫ *řlunečné, řtinové hodiny* ▫ řlunečné/ řtijnové hodiny ▫ Nam Sciatheras, penult. prod. ▫ *jeř gnomon neb prut řelezný, řafije, kteráž řtin dává i ukazuje* ▫ Geřt Gnomon/ neb prut řelezný/ řaffige/ kteráž řtijn dává y vkazuje

Scipio, gene. mafc. ▫ *kuol, huol, prut, kaj* ▫ Kuol/ huol/ prut/ kag ▫ Vnde familia Romana Scipionum

Scirpus, gene. mafc. ▫ *rovná řřtina, rákosí bez řlanku neb bez uzlu, řití* ▫ Rowná řřtina/ rákofý bez řlanku/ neb bez vzlu | řýtij ▫ Nodum in řcirpo quaerere ▫ *velmi řnažně a řilně něřčeho vyhledáwati* ▫ Welmi řnažně a řilně něřčeho vyhledáwati ▫ Prouerbium. Scirpea ▫ *pletený koř neb mořna z řití* ▫ Pletený kofřs/ neb mořna z řýtij ▫ Scirpo, as ▫ *váži neb pletu v hromadu* ▫ Wáži/ neb pletu whromadu ▫ Scirpus etiam uocatur ▫ *zakřytá otázka, pohádka* ▫ Zakřytá otázka/ pohádka ▫ aenigma Scirpeus, a, um ▫ *z řytí udělaný, řřtinovatý* ▫ Z řytij vdělaný/ řřtinovatý ▫ Scirpiculum ▫ *malá nuořka* ▫ Malá nuořka ▫ Scirpicula ▫ *malý řezací nuož, koříř* ▫ Malý řezací nuož/ koříř

Zzz1vb

Scirrum, generis neut. ▫ *tvrdé, tuhé maso, kteréž řužuom někdy v bříře rořte* ▫ Twrdé/ tuhé maso/ kteréž řužuom někdy w břířře rořte

Scitor, aris, et **Scifcitor**, aris ▫ *vyptávám ře, řilně vyzvězují* ▫ Wypřtávám ře/ řilně vyzvězují

Sciurus, gene. mafcu. pen. prod. ▫ *veverka* ▫ Wewerka

Sclai, gene. mafc. ▫ *lidé z řcythie, kteříž nyní řeskou, řolskou, řlliricum a řinými řrajinami vladnou, řrbi a řlováci* ▫ Lidé z řcythie/ kteříž nyní řřeskau/ řolskau/ řlliricum/ a řinými řrajinami vladnau/ řrbi a řlováci

Sclopus, gene. mafc. ▫ *nadýmaní líce neb řoukání, když kdo líce vydejřá a řouká* ▫ Nadýmanij lijce/ neb řfaukáníj/ když kdo lijce wydayřá/ a řfauká

Scops, uel **Scobs**, gene. foemi. uel mafc. ▫ *odpírci, řrtiny od pilování, řrach mlejnský, řmeti* ▫ Odpírcy/ řrtiny od pilováníj/ řrach mlaynřký/ řmeti

Scodra, gene. foemi. ▫ *měřto v řalmatí* ▫ Měřto w řalmatij ▫ Vulgò Scutarim. Aliquando Venetorum fuit, nunc Turcae

Scolopendra, gene. foemini. ▫ *vlařatý řerw ř mnohými nohami* ▫ Wlařatý řerw/ ř mnohými nohami ▫ Scolopendria ▫ *jelení řazyk* ▫ Gelenij řazyk ▫ Vel Scolopendrium, aliàs Calcifraga, herba est

- Scombrus**, gene. masc. ▫ *mořská ryba, té barvy jako sira* ▫ Mořká ryba/ | té barvy jako Zzz2ra
fya ▫ In Freto Hispanico frequens
- Scomma**, gene. neut. latinè Cauillum ▫ *dojímaní, posměšné slovo, usmívání, tajné pomlouvaní* ▫ Dogijmanij/ posměšné flowo/ vřimijwanij/ tajné pomlauwanj
- Scopa**, uel **Scopae**, arum, gene. foemini. ▫ *chvoštiště, pometlo* ▫ Chwošftiště/ pometlo ▫ Scopae diffolutae, Prouerb ▫ *neužiteční lidé* ▫ Nevžitečnij lidé ▫ Scoparius ▫ *hausknecht* ▫ Hausknecht ▫ Scopula, diminutium ▫ *malé chvoštiště* ▫ Malé chwošftýštko
- Scopus**, et **Scopulus**, gene. masc. ▫ *vysoká skála, špičaté hroudy* ▫ Wyfoká škála/ špičaté hraudy ▫ Item, Scopus ▫ *cíl, špička* ▫ Cýl/ špička ▫ Scopum attingere, Prouerbium ▫ *uhodnouti, cíl trefiti, žádané věci dosáhnouti* ▫ Vhodnauti/ cýl trefiti/ žádané věci dofáhnauti ▫ A scopo aberrare ▫ *cíle se chybovati* ▫ Cýle se chybowati ▫ Scopulosus, a, um ▫ *skalnatý, hrudovatý* ▫ Skalnatý/ hrudovatý
- Scoria**, gene. foemi. ▫ *vokuje, trůska, nečistota od všelikého kovu* ▫ Wokuge/ trůška/ nečistota od wfelikého kowu
- Scorpius**, et **Scorpio**, onis, gene. masc. ▫ *štír, jedovatý zeměplaz* ▫ Štíjr/ gedovatý zeměplaz ▫ Et signum coeleste ▫ *jedno z dvanácti znamení nebeských* ▫ Gedno z dwanácti znamenij nebeských ▫ Item, Scorpio ▫ *kuše* ▫ Kuffe ▫ Vnde Scorpionarij ▫ *střelci s kušemi* ▫ Štřelcy s kuffemi
- Scortum**, gene. neut. ▫ *kuože, zamíš* ▫ Kuože/ zamijš ▫ Scorteus, a, um ▫ *koženný, co z kůže jest* ▫ Koženný/ co z kůže gest ▫ Et Scortes ▫ *beraní múdní šourek* ▫ Beranij múdnij šaurek ▫ Item, Scortum ▫ *obecná ženka, nevěstka* ▫ Obecná ženka/ Newěstka ▫ Scortulum, et Scortillum ▫ *kurvička* ▫ Kurwička ▫ Scortor, aris ▫ *kurvím, kurevství provodím* ▫ Kurwijm/ kurewřtwij prowodijm ▫ Scortatio ▫ *kurevství* ▫ Kurewřtwij ▫ Scortator ▫ *kurevník* ▫ Kurewnijk
- Scoti**, gene. masc. ▫ *Šotové, lidé v englické zemi najzadnější, proti puolnoci* ▫ Šfotowé/ lidé w Englické zemi nayzadněgřij/ | proti puol nocy ▫ Scotia ▫ *krajina neb Království šotské* ▫ Kragina neb Králowřtwij Šfotké ▫ Scoticus, a, um ▫ *co k němu přísluší* ▫ Co k němu přířluffij
- Scotoma**, gene. neut. pen. pro. ▫ *nemoc, zatmění zraku, oslnutí* ▫ Nemoc/ zatměnij zraku/ oflnutij
- Scraptae**, gene. foemi. ▫ *neužitečné vandrovní děvečky, tulačky, nevěstky* ▫ Nevžitečné wandrownij děwečky/ tulačky/ newěstky
- Screo**, as, aui ▫ *chrkám, odchrkuji s těžkostí* ▫ Chrkám/ odchrkugi s těžkořtij ▫ Screatus, us ▫ *chrkání* ▫ Chrkánij ▫ Excreo, idem quod simplex
- Scriblita**, gene. foemi. ▫ *pečený koláč, koblih* ▫ Pečený koláč/ koblih
- Scribo**, is, scripsi, ptum ▫ *píši, skládám knihy* ▫ Pijří/ řkládám knihy ▫ Vnde Scriptor ▫ *knih skladatel, písař* ▫ Knih řkladatel/ Pijřař ▫ Scribere in animum ▫ *dobře zpamatowati* ▫ Dobře zpamatowati ▫ Scribere exercitum ▫ *dráby, knechty, vojáky přijímati* ▫ Dráby/

knechty/ wogáky přigijmati ◻ Scribere notis ◻ *ukrácenými literami a polovičnými slovy psáti* ◻ Vkrácenými literami/ a polovičnými slovy pľáti ◻ Scriptorius, a, um ◻ *co k psaní přisluší* ◻ Co k pľaníj přifluffij ◻ Scriptum, substantiuum ◻ *psaní, spis, písmo neb kniha* ◻ Pľaníj/ fľpis/ pijfmo neb knihha ◻ Scriptis mandare ◻ *v knihy zapsati* ◻ W knihy zapľati ◻ Scriptum facere ◻ *zjevným písařem bejti* ◻ Zgewným pijfařem beyti ◻ E scripto recitare ◻ *z knih neb z písma čísti* ◻ Z knih/ neb z pijfma čijfťi ◻ Scriptura ◻ *písmo, psání* ◻ Pijfmo/ pľaníj ◻ Scriptio, idem. Aliquando Scriptura significat ◻ *plat, clo neb roční daň z cla* ◻ Plat/ Clo/ neb ročníj daň z cla ◻ *propriè* ◻ *kerouž* ◻ *kerauž* ◻ *à pascuis* ◻ *od pastev vybírají* ◻ *od pastew wybijragij* ◻ Scriba ◻ *listovní písař neb kdo knihy přepisuje* ◻ Liptownij pijfař/ neb kdo knihy přepifuge ◻ Librarius. Scribello, as, et Conscribello, idem quod scribo, apud ueteres. Scripto, et Scriptito, as, frequentat. ◻ *pilně piši* ◻ Pilně pijľfľi ◻ Scripturio, is, meditatiuum ◻ *žádám, míním, chce mi se psáti* ◻ Ziadám/ mijnijm/ chce mi se pľáti ◻ Composita, Adscribo ◻ *připisuji* ◻ Připifugi ◻ Conscribo ◻ *spisují, spolupíši neb připojují* ◻ Spifugi/ spolu pijľfľi/ neb připogugi ◻ Ascriptio ◻ *připisování* ◻ Připifowánij ◻ Adscriptitius ◻ *přičiněný, připsaný* ◻ Přičiněný/ připsaný ◻ Conscripti patres, Vide supra. Circumscribo ◻ *rozpisují, vuokol piši* ◻ Rozpifugi/ wuokol pijľfľi ◻ Metaphoricè ◻ *oklamávám* ◻ Oklamávám ◻ Describo ◻ *vypisují, přepisují jinému* ◻ Wypifugi/ přepifugi ginému ◻ Item ◻ *malují, popisují vejslovně, řídím* ◻ Malugi/ popisfugi wayflowně/ řijdijm ◻ Hinc Descriptio ◻ *vejpis, spisování, pilně a patrně vymalování, ukázaní* ◻ Wypis/ fľpifowánij/ pilné a patrné wymalowánij/ vkázánij ◻ Et Describere, idem quod censum agere ◻ *šacovati, šacunk vybírati* ◻ Sfacowati/ fľfacunk wybijrati ◻ Vnde Descriptio ◻ *vejklad některé věci neb ukázaní, zpořádaní* ◻ Weyklad některé wěcy/ neb vkázánij/ zpořádanij ◻ Vrbs descriptione aedificiorum nobilis, Cic ◻ *slavné jest město z strany pořádného stavení domuov* ◻ Slawné gest Město z strany pořádného fľawenij domuow ◻ Exscribo, idem quod Describo ◻ *přepisují, vypisují* ◻ Přepifugi/ wypifugi ◻ Inscribo ◻ *napisují, poznamenávám* ◻ Napifugi/ poznamenávám ◻ Quomodo inscripsit librum ◻ *kerak kníze jméno dal* ◻ Kterak knijze gméno dal ◻ Vulgò Intitulare. Inscribere uino, prouerbium ◻ *zapomenouti* ◻ Zapomenauti ◻ Inscribere aedes ◻ *duom prodávati, dáti prowolati, profreymarčiti, když se oznamuje, jak draho jest* ◻ Duom prodávati/ dáti prowolati/ proffreymarčiti/ když se oznamuge/ yak draho gest ◻ Inscribere significat, Lacerare ◻ *trhati, rozedřítí* ◻ Trhati/ rozedřijťi ◻ Inscribere tergum uirgis ◻ *zadek metlami zmrskati* ◻ Zadek metlami zmrľkati ◻ Inscriptio ◻ *ukázaní napsání, nápis* ◻ Vkázánij napľánij/ nápis ◻ Perscribo ◻ *dopisují, všecko přepisují* ◻ Dopifugi/ wľfecko přepifugi ◻ Aliquando ◻ *zapisují v městské knihy neb do rejstr* ◻ Zalpiľfugi w Měľťké knihy/ neb do Regiftr ◻ Praescribo ◻ *předpisují, právo ustanovují* ◻ Předpifugi/ práwo vľstanowugi ◻ Vnde Praescriptum et Praescriptio ◻ *předpis, práwo, pořádek* ◻ Předpis/ práwo/ pořádek ◻ Omnia ex praescripto facere ◻ *všecky věci podlé pořádku práwa činiti* ◻ Wľfecky wěcy podlé pořádku práwa činiti ◻ Proscribo ◻ *prodávám, cením* ◻ Prodávám/ cenijm ◻

Zzz2va

Zzz2vb

Item ◻ *vypovídám někoho z města neb z kraje vyhlašuji za zlehčeného* ◻ Wypowijdam někoho z Města/ neb z kraje/ vyhlašuji za zlehčeného ◻ Proscriptio ◻ *zjevné odsouzení, zlehčení, do achtu dání* ◻ Zgewné odfauzenij/ zlehčenij/ do achtu dánij ◻ Proscriptus ◻ *odsouzený, zavržený, vypověděný* ◻ Odfauzený/ zawržený/ wypowěděný ◻ Rescribo ◻ *zase piši, odpisuji* ◻ Zafe pijšii/ odpifugi ◻ Item ◻ *zase dávám* ◻ Zafe dávám ◻ Argentum iube rescribi, Terent ◻ *rozkaž, ať sou peníze zase navráceny* ◻ Rozkaž ať fau penijze zase nawráceny ◻ Rescriptum ◻ *odepsání, odpis, psaná odpověď* ◻ Odeplánij/ odpis/ pfaná odpověď ◻ Rescripta pontificum, Vulgò Decretales. Subscribo ◻ *podpisuji* ◻ Podpifugi ◻ Metapho ◻ *držím s jinými, přivoluji, dávám povolení, přeji* ◻ Držijm s ginými/ přiwolugi/ dávám powolenij/ přeji ◻ Non subscribo tuae sententiae ◻ *nedržím s tebou v tom, nesrovnávám se s tvým předsevzetím, nesnáším se s tebou* ◻ Nedržijm s tebau w tom/ nefrownávám fe s twým předsewzetijm/ nefnášijm fe s tebau ◻ Transcribo ◻ *přepisuji* ◻ Přepifugi ◻ Item ◻ *vzdávám, postupuji, poddávám* ◻ Wzdávám/ poftupugi/ poddávám

Scrobs, gene. dubij ◻ *jáma* ◻ Yáma ◻ Scrobiculus, diminutivum

Scropha, uel **Scrofa**, gen. foem. ◻ *svině, prasná svině, prasnice* ◻ Swijně/ prasná fwině/ prafnice

Scrotum, gene. neut. ◻ *mudní šourek* ◻ Mudnij šaurek

Scrupus, gene. masculi. ◻ *malý kamének* ◻ Malý kamének ◻ Scrupeus, a, um ◻ *kamenitý* ◻ Kamenitý | ◻ Scrupulus, diminutivum ◻ *malý kamének, škrémének, kterýž někdy do střevicuoow padá* ◻ Malý kamének/ škrémének/ kterýž někdy do střewijcuow padá ◻ Metapho ◻ *nepokoj, starost, fresování* ◻ Nepokog/ štarost/ ffresowánij ◻ Inijcere scrupulum ◻ *nepokoj, starost činiti* ◻ Nepokog/ štarost činiti ◻ Scrupulofus, a, um ◻ *tesklivý, starostlivý, fresovný, ostrý, těžký* ◻ Tekliwý/ štarostliwý/ ffresowný/ woštrý/ těžký ◻ Scrupulus, etiam pondus significat ◻ *třetí částka* ◻ Třetij částka ◻ Drachmae, uel obulos duos ◻ *nezvplna na tři krajcary* ◻ Nezwplna na tři kraycary ◻ Si de moneta intelligas, alij Scriptulum uocant. Nam graecè dicitur ◻ γράμμα

Zzz3ra

Scruta, gene. neut. pluraliter ◻ *staré haraburdy od šatstva, nádob neb hospodářství* ◻ Staré haraburdy od šatštwá/ nádob/ neb hošpodářštwij ◻ Scrutarius ◻ *tarmarečnik, kdo staré hospodářské nádoby a jiné tarmareční pacety prodává* ◻ Tarmarečnij/ kdo štaré hošpodářštké nádobj/ a giné tarmarečnij paceti prodává ◻ Scrutaria ◻ *tarmarečnice* ◻ Tarmarečnice ◻ Forum scrutarium ◻ *tarmark* ◻ Tarmark

Scrutor, aris, scrutatus sum ◻ *vyptávám se, vyzvážuji, vyhledávám* ◻ Wypťávám fe/ wyzwážugi/ wyhledávám ◻ Scrutinium ◻ *vyhledávání, vyptávání* ◻ Wyhledáwanij/ wyptáwanij ◻ Perscrutor ◻ *pilně se vyptávám* ◻ Pilně fe wyptávám ◻ Perscrutatio, idem quod Scrutinium

Sculpo, is, pfi, ptum ◻ *vyřevám, vyřezuji, řeži, ryji, dělám obraz z dřeva neb z kamení* ◻ Wyreywám/ wyřezugi/ řeži/ rygi/ dělám obraz z dřewa/ neb z kamenij ◻ Sculptor ◻ *rytec, obrazník* ◻ Rytec/ obraznij ◻ Sculptilis, le ◻ *co vyřezáno neb vyřeváno bejvá* ◻ Co wyře-

záno/ neb wyreywáno beywá ▫ Et substantium, Sculptile ▫ řezba neb vyřezaný, vyrytý obraz ▫ Ržezba/ neb wyřezaný/ wyrytý obraz ▫ Exculpo ▫ vyrejvám, vyřezuji ▫ Wyreywám/ wyřezugi

Sculponea, generis foeminini ▫ *plsti, plstky* ▫ Plfti/ | plftky ▫ Sculponeatus ▫ *kdo plsti nos, v plstech chodí* ▫ Kdo plfti nof/ w plftech chodij Zzz3rb

Scurra, gene. mascu. ▫ *lotr, padouch, štverák, tulák* ▫ Lotr/ padauch/ štwerák/ tulák ▫ Scurrilis, e, penult. prod. ▫ *hanebný, lotrovský* ▫ Hanebný/ lotrowlký ▫ Scurrilitas ▫ *ne-užitečné pliskání, nestydatost, lehkomyšlnost v řeči, daremné tlampaní* ▫ Nevžitečné plískání/ nestydatoft/ lehkomyšlnost w řeči/ daremné tlampanij ▫ Scurriliter, aduerbium ▫ *lotrovsky, voplzle, hanebně* ▫ Lotrowlky/ woplzle/ hanebně

Scutum, gene. neut. ▫ *pavéza, štít* ▫ Pawéza/ štitj ▫ Scutarius, a, um ▫ *co k štítuom přísluší* ▫ Co k štituom příslušíj ▫ Et Scutarius, substanti. ▫ *kdo štít opatruje* ▫ Kdo štitj opatruje ▫ Scutifer ▫ *kdo štít nosí, pavézník* ▫ Kdo štitj nofý/ pawézniyk ▫ Scutatus ▫ *štítem oděný* ▫ Štitjem oděný ▫ Scutulum, et Scutella, diminutiu. Sed Scutella significat ▫ *mísa* ▫ Mijfa ▫ Et Scutula ▫ *věc okrouhlé formy, jako kolovrat* ▫ Wěc okrouhlé fformy/ yako kolowrat ▫ Scutulatus textus ▫ *okrouhlé dílo* ▫ Okrouhlé dijlo ▫ Et Scutulata uestis ▫ *roucho, které má tak okrouhlá kolečka vytkaná* ▫ Raucho/ které má tak okrouhlá kolečka wytkaná

Scutica, gene. foemi. ▫ *řemenný bič, žila* ▫ Ržemenný bič/ žila ▫ Scuticula, diminutiuum ▫ *bičík, malá žilka* ▫ Bičijk/ malá žilka

Scylla, gene. foemi. ▫ *dcera Nisi, krále megarenského* ▫ Dcera Nifi Krále Megarenského ▫ Item ▫ *dcera Phorci, kterážto (jakož poétové baji) v skalu se obrátila neb v potvoru mořskou jako pes štěkající* ▫ Dcera Phorcy/ kterážto (yakož Poétowé bagij) w skalu se obrátila/ neb w potworu Mořkau yako pes štwėkagijcy ▫ Vide supra Charybdis. Scylla etiam significat ▫ *ozvláštní rybu v řece Lyri řečené* ▫ Ozwláštnij Rybu w Ržece Lyri řečené ▫ in Campania. Scyllaceum, et Scylleum ▫ *předhoří Italie in Brutiis, a město* ▫ Předhoříj Italię/ in Brutijs, a Město ▫ Item, Scylleum ▫ *jiné předhoří Peloponesi* ▫ Giné předhoříj Peloponefi ▫ in finu Argolico

| **Scyphus**, gene. mascu. ▫ *koflík, picí nádoba, stříbrnice* ▫ Koffliyk/ picý nádoba/ štwėbrnice Zzz3va

Scyrus, gene. masc. ▫ *vostrov v moři Aegeo, jeden z Cycladibus* ▫ Wostrow w moři Aegeo, geden z Cycladibus ▫ Vnde Scyrus, a, um ▫ *co odtud jest* ▫ Co odtud geft

Scyronia faxa ▫ *vostrá skala in Attica, nedaleko od Megary* ▫ Wostrá skala in Attica, nedaleko od Megary

Scythia, gene. foemi. ▫ *obsahuje se v Sarmaci, krajina proti straně puolnoční, kteráž poněkud z této strany Tanais řeky až k Dunaji dosahuje a slove Scythia Europeaea, ostatek z oné strany řeky Tanais až do moře Oceanum k huoře Taurus řečené, až k moři Hyrcanskému, odtud potom dále do Indie až k moři Scythia Asiatica slove, kterážto mnoho rozličných národuow v sobě obsahuje* ▫ Obfahuge se w Sarmacij/ Kragina proti štwėbrně puolnočníj/ kteráž

k obětem vžijwali ▫ Praefeco ▫ *napřed roztínám* ▫ Napřed roztijnám ▫ Refeco ▫ *odtínám, odřezuji, doluov zřezuji neb nahoru házím* ▫ Odtijnám/ odřezugi/ doluow zřezugi/ neb na horu házým ▫ Ad uiuum refecare ▫ *docela utíti, gruntovně odřezovati, velmi pilně vyhledávati* ▫ Docela vtijti/ gruntovně odřezowati/ velmi pilně vyhledávati ▫ Subfeco ▫ *zdůlu přeč sekám neb málo podsekávám* ▫ Zdůlu přeč sekám/ neb málo podfekávám ▫ Secula ▫ *kosa, srp, struháč, nuož, sekáč* ▫ Kofa/ frp/ ftruháč/ nuož/ sekáč

Secors, uel Socors, Vide supra in dictione Cor

| **Sector**, Require Sequor

Zzz4ra

Secubo, Require Cubo

Seculum, gene. neut. ▫ *svět, věk, čas od sta let* ▫ Swět/ wěk/ čas od fta let ▫ Aliquando pro tempore accipitur ▫ *za čas* ▫ Za čas ▫ Mores huius seculi corruptiſſimi sunt ▫ *mravové tohoto času velmi porušení sou* ▫ Mrawowé tohoto času welmi poruſſenij ſau ▫ Secularis, e ▫ *co k tomu přísluší, světský* ▫ Co k tomu příſluſſij/ fwětſký ▫ Ludi seculares ▫ *hry, kteréž ve stu letech jednou držány byly* ▫ Hry kteréž we ſtu letech gednau držány byly

Secum, aduerbium perfonale ▫ *s ním, s sebou* ▫ S nijm/ s ſebau

Secundus, a, um ▫ *druhý* ▫ Druhý ▫ Aliquando ſignificat ▫ *šťastný* ▫ Sſtiaſtný ▫ Secunda fortuna ▫ *dobré štěstí* ▫ Dobré ſtětſtij ▫ In rebus ſecundis ▫ *v šťastných věcech* ▫ W ſtiaſtných věcech ▫ Secundo flumine nauigare ▫ *po řece doluov plaviti ſe* ▫ Po řece doluow plawiti ſe ▫ Secunda uoluntate ▫ *dobrotivou volí* ▫ Dobrotiwau wolij ▫ Secundarius, a, um ▫ *méně vyšší, po jiných druhý, druhý od počátku, v pořádku* ▫ Méně wyžſſij/ po giných druhý/ druhý od počátku/ w pořádku ▫ Panis ſecundarius ▫ *režný chléb* ▫ Režný chléb ▫ Nulli ſecundus ▫ *jeſt najpřednějším* ▫ Geſt najpředněgſſijm ▫ Item, Non habet ſecundum ▫ *žádný toho po něm nedowede, nemá ſobě rovného* ▫ Ziádný toho po něm nedowede/ nemá ſobě rovného ▫ In bonam et malam partem accipitur. Secundae menſae ▫ *pokrmové ovotcní, ſejr, koláče, koblihy a jiné lahůdky* ▫ Pokrmowé owotcnij/ Seyr/ koláče/ koblihy/ a giné lahůdky ▫ Bellaria, Secundae, arum, plur. tantum ▫ *mázdříčky, v kteréž leží dítě v životě matky* ▫ Mázdříčky/ w kteréž ležij Dijtē w žiwotě matky ▫ Secundum, praepoſitio ▫ *podlé, vedlé* ▫ Podlé/ wedlé ▫ Secundum aurem ▫ *vedlé ucha* ▫ Wedlé vcha ▫ Secundum quietem ▫ *ve ſpaní* ▫ We ſpanij ▫ Secundò, aduerbium ▫ *druhé, podruhé, dvakrát, zase* ▫ Druhé/ | podruhé/ dwakrát/ zafe ▫ Secundo, as ▫ *dařím, štěstí dávám* ▫ Dařijm/ ſtětſtij dáwám ▫ Obſecundo, as, et Obſecundor, aris ▫ *poslouchám, následuji* ▫ Poſſlauchám/ náſledugi

Zzz4rb

Securis, gene. foem. ▫ *sekerka* ▫ Sekera ▫ Securicula, diminutiuum ▫ *sekerka, pobiječka* ▫ Sekerka/ pobiječka

Securus, Vide Cura. Securitas ▫ *bezpečnost* ▫ Bezpečnoſt

Secus, aduerbium ▫ *jináč* ▫ Gináč ▫ Haud ſecus ▫ *nejináč* ▫ Negináč ▫ Cum accuſatiuo, praepoſitio, ſignificat ▫ *podlé* ▫ Podlé

Sed, coniunctio aduerfatiua ◻ *ale* ◻ Ale ◻ Sed enim, idem

Sedeo, es, fedi, fessum ◻ *sedím* ◻ Sedijm ◻ Sedet animo ◻ *vzal sem před sebe, umyslil sem, libí mi se* ◻ Wzal fem před febe/ vmylil fem/ lijbij mi fe ◻ Sedet equo ◻ *sedí na koní, jede na koní* ◻ Sedij na konij/ gede na konij ◻ An federe oportuit domi uirginem tam grandem? Terent ◻ *zdaliž tak letitá panna doma seděti měla?* ◻ Zdaliž tak letitá Panna doma seděti měla? ◻ Sedere angustè ◻ *seděti vtěsně* ◻ Seděti w těsně ◻ Duabus fellis federe, prouerbium ◻ *nestálým bejti, nyní tomu, potom jinému přiti* ◻ Nestálým beyti/ nynij tomu/ potom ginému přijti ◻ Sedes ◻ *sedací stolice* ◻ Sedacý stolice ◻ Sedile, idem ◻ *sedadlo* ◻ Sedadlo ◻ Sella, idem. Sellularius, a, um. Et Sedentarius, a, um ◻ *co seděním děje se neb seděčky dělati se muože* ◻ Co seděním děje fe/ neb seděčky dělati fe muože ◻ Sellularij artifices ◻ *řemeslníci, kteříž sedíce dělají, jako ševci, krejčíři a jiní těm podobní* ◻ Ržemelnijcy/ kteříž fedijce dělají/ yako Sfewcy/ krayčijři/ a ginij těm podobnij ◻ Sedentarij, idem. Et Sedes ◻ *zadek neb okrouhlost zadku* ◻ Zadek/ neb okrouhlost zadku ◻ Item, Sedes ◻ *obydlé* ◻ Obydlé ◻ Mutare fedes ◻ *jinam se odstěhovati* ◻ Ginam fe odstěhowati ◻ et Sedem ponere ◻ *osaditi se* ◻ Ofaditi fe ◻ Sedicula, diminutium | ◻ *stolička* ◻ Stolička ◻ Sedimentum ◻ *usazení, když se veliká tíž neb stavení usadí* ◻ Vřazenij/ když fe veliká tíž neb řawenij řadij ◻ Seřio ◻ *sedění, posazení* ◻ Seděnij/ pořazenij ◻ Seřilis, le ◻ *místo prostranné k sedání, co muože sednouti neb postaweno bejti* ◻ Mijřto prořtranné k ředáníj/ co muože řednauti/ neb pořaweno beyti ◻ Seřito, as, frequentatium ◻ *snažně ředám* ◻ Snažně ředám ◻ Composita, Adřideo ◻ *přisedávám* ◻ Přiseřávám ◻ Assessor ◻ *přisedící, řádce* ◻ Přijředijcy/ řádce ◻ Confideo ◻ *řpolu ředím* ◻ řpolu ředijm ◻ Confessus, us ◻ *množřtví neb počet řpolu ředících* ◻ Množřtwij/ neb počet řpolu ředijcyř ◻ Circumsedeo ◻ *odsedám, obřlím* ◻ Odsedám/ obřlím ◻ Diřideo ◻ *dělím se, nesvorným řem, nesvornávám se* ◻ Dělijm fe/ nefworným řem/ nefrownávám fe ◻ Hinc Diffidium ◻ *ruoznice, nesvornost* ◻ Ruoznice/ nefwornost ◻ Defideo ◻ *ředím prázen, zahálím* ◻ Sedijm prázen/ zahálým ◻ Vnde Defes ◻ *lení, zahálčiwý, nesvorný* ◻ Lenij/ zahálčiwý/ nefworný ◻ Defidiosus, a, um ◻ *velmi leniwý, rozmařilý, nekyprý* ◻ Welmi leniwý/ rozmařilý/ nekyprý ◻ Infideo ◻ *řsedám neb řvrchu ředám* ◻ Wředám/ neb řvrchu ředám ◻ Infidere equo ◻ *na kuoň řsednouti* ◻ Na kuoň wřednauti ◻ Infidet animo ◻ *vězi mi v myřli, mám v úmyřlu* ◻ Wězi mi w myřli/ mám w vmyřlu ◻ Aliquando pro Obsideo ponitur ◻ *obřlím neb čekám s okřámaním* ◻ Obřlím neb čekám s okřámanijm ◻ Hinc Infidiae, infidiarum ◻ *tajní oukladové, osazování, zklamání, osidla, líčky* ◻ Taynij aukladové/ ořazováníj/ zklamáníj/ ořydla/ lýčky ◻ Item, Infidior, infidiaris ◻ *tajně osazují, řihám, úklady řiním, licím* ◻ Tayně ořazugi/ řijhám/ vklady řinijm/ lýcým ◻ Tendo infidias, idem. Infidiosus, a, um ◻ *tajný úkladník, řihař* ◻ Tayný vkladnij/ řihař ◻ Infidiosè, aduerbium ◻ *úkladně, podwodně* ◻ Vkladně/ podwodně ◻ Obsideo ◻ *obřlím, obsedám* ◻ Obřlím/ obředám ◻ Vnde fit Obsidio, onis ◻ *obřžení* ◻ Obřženij ◻ Obsidio, idem. Obsidionalis corona, Vide supra in Corona. Obses, Require supra. Obsideo ◻ *opanuji,*

Zzz4va

Zzz4vb

vládnou, mám v své moci ▫ Opanugi/ vládnou/ mám w své mocy ▫ Possessio ▫ *vládnutí, panování* ▫ Wládnutij/ panování ▫ Possessiuus, a, um ▫ *vladnutí* ▫ Wladnucý ▫ Praefideo ▫ *vládnou, zpravuji, sem vládařem* ▫ Wládnou/ zprawugi/ sem vládařem ▫ Vnde Praefes ▫ *vládař, zpravce krajiny, nejvyšší sudí* ▫ Wládař/ zpravce krajiny/ nayvyššij Sudij ▫ Item ▫ *spomocník, ochránce* ▫ Spomocnijk/ ochránce ▫ Et Praefidium ▫ *ochrana, lid válečný pro ochranu osazený* ▫ Ochrana/ lid válečný pro ochranu osazený ▫ Praefidium oppido imponere ▫ *město osaditi, pomoc městu lidem učiniti* ▫ Město ofaditi/ pomoc Městu lidem učiniti ▫ Metapho ▫ *každá obrana, retuňk* ▫ Každá obrana/ retuňk ▫ Praefidarius, a, um ▫ *co k obraně přísluší* ▫ Co k obraně přísluší ▫ Refideo, idem quod simplex ▫ *neb sem lénivý, zahalečný neb zuostávám, přestávám* ▫ Neb sem lénivý/ zahalečný/ neb zuostávám/ přestávám ▫ Culpa in te refidet ▫ *vinna na tobě zuostává* ▫ Winna na tobě zuostává ▫ Vnde Refes, idem quod Defes. Subfideo ▫ *vdole sedám, podsedávám, najniž se posazuji* ▫ W dole sedám/ podsedávám/ nayniž se posazugi ▫ Subfellium ▫ *trnož, podnož, dolejší stolice, lavice* ▫ Trnož/ podnož/ dolejší stolice/ lavice ▫ Subfidium ▫ *napomoc, příspěň, připomáhání, pomoc, napomožení* ▫ Napomoc/ příspěň/ připomáhání/ pomoc/ napomožení ▫ Superfideo ▫ *zanechávám, od něčeho pouštím, tak nechávám* ▫ Zanechávám/ od něčeho pouštím/ tak nechávám

Seditio, gene. foemi. ▫ *zbouření, rozbroj* ▫ Zbouření/ rozbroj ▫ Seditiofus, a, um ▫ *bouřlivý, svárlivý, rozbrojný* ▫ Bouřlivý/ swárlivý/ rozbrojný ▫ Seditiofē, aduerbium ▫ *bouřlivě, ruoznivě* ▫ Bouřlivě/ ruoznivě

Sedo, as, aui ▫ *upokojuji, tiším, krotím, pokojného činím* ▫ Vpokogugi/ tišijm/ krotijm/ pokogného činijm ▫ Sedare seditionem ▫ *bouřku upokojiti* ▫ Bouřku vpokogiti ▫ Neque habet qui sitim suam sedat ▫ *nemá, čím by svou žízen uhasil* ▫ Nemá čijm by swau žizen vha[yl] ▫ Sedatio ▫ *upokojení* ▫ Vpokogenij ▫ Sedatus, a, um ▫ *upokojený, pokojný, ukrocený* ▫ Vpokogený/ pokogný/ vkrocený

Aaaa1ra

Seduco, Require in simplici

Sedulus, a, um. pen. cor. ▫ *pilný, snažný* ▫ Pilný/ snažný ▫ Sedulitas ▫ *pilnost* ▫ Pilnost ▫ Sedulō, aduerbium ▫ *snažně, pilně, opravdově* ▫ Snažně/ pilně/ opravdově ▫ Sedulē, idem

Sedum, gene. neut. ▫ *netřesk* ▫ Netřesk ▫ aliàs Semperuiua. Et uulgò Barba Iouis appellatur

Seges, gene. foemini. ▫ *vosení, vsáté obilé* ▫ Wosenij/ wfáté obilé ▫ Aliquando significat ▫ *zvoraná, připravená rolí, kteráž má osatá bejti* ▫ Zworaná/ připravená rolí/ kteráž má ofatá beyti

Segmen, et **Segmentum**, generis neut. ▫ *odřezek od každé věci* ▫ Odřezek od každé věcy ▫ Et Segmenta mundi ▫ *virgule neb liný* ▫ Virgule neb liný ▫ aliàs Paralleli, et Clima, ut supra. Item ▫ *halže, obojek šmukovaný hedvábím neb zlatem* ▫ Halže/ obojek šmukovaný hedvábím/ neb zlatem ▫ Segmentatus, a, um ▫ *krumpováním neb vyšíváním ozdobený, premovaný* ▫ Krumpováním neb vyšíváním ozdobený/ pre-

mowaný ▫ Segmentatae uestes ▫ *šaty hedvábím neb zlatem premované neb krumpované* ▫ Sfaty hedvábijm/ neb Zlattem premované/ neb krumpované ▫ Segmentarij ▫ *takoví krumpíři neb tkadlci, kteříž zlatohlavy dělají neb zlaté pruhy do šatuov vetkávají* ▫ Takowij Krumpýři neb tkadlcy/ kteříž Zlatohlavy dělají/ neb Zlaté pruhy do šatuow wetkávají ▫ Et Segmentati afferes ▫ *taflování z prken* ▫ Tafflowánij z prken ▫ A Segmen fit Praefegmen, et Refegmen ▫ *odřezek, odstružek* ▫ Odřezek/ odstružek

Segnis, e ▫ *lenivý, váhavý* ▫ Leniwý/ wáhawý ▫ Segnis humus ▫ *neplodná země* ▫ Neplodná země ▫ Segnitias ▫ *lenivost, rozmařilost, neplodnost, nebystrost* ▫ Leniwoſt/ rozmařiloſt/ neplodnoſt/ nebyſtroſt ▫ Segniter, aduerb. | ▫ *liknavě, váhavě, lénivě* ▫ Liknawě/ wáhawě/ léniwě

Aaaa1rb

Segrego, Vide Grex

Seiugi, uel **Seiuges**, gene. maſc. penult. cor. ▫ *tři páry koní k jednomu wozu neb kárám zapřežení* ▫ Tři páry konij k gednomu wozu/ neb kárám zapřeženíj

Seiungo, Vide simplex

Selectus, Vide Lego

Seleuceia, gene. foemi. ▫ *město v Syri, nedaleko od Antiochie, při moři proti wostrowu Cypru* ▫ Město w Syrij/ nedaleko od Antyochie/ při Moři proti wostrowu Cypru ▫ Antea Pieria uocata. Item ▫ *město v Chaldei, mezi Babylonem a Niniven* ▫ Město w Chaldehy/ mezy Babilonem a Nynywen ▫ Seleuceia Interamnias dicta. Praeterea ▫ *město in Cilicia, Tracheotis slove* ▫ Město in Cilicia, Tracheotis flowe ▫ Seleucus ▫ *znamenitý dvořan a služebník Alexandra Velikého, kterýž potom v Syri králem byl učiněn* ▫ Znamenitý dvořan a služebník Alexandra welikého/ kterýž potom w Syrij Králem byl učiněn

Seligo, Vide Lego

Selibra ▫ *puol libry* ▫ Puol libry

Sella, Vide Sedeo

Semel, aduerbium ▫ *jednou neb brzo* ▫ Gednau/ neb brzo

Semele, gene. foemi. penult. cor. ▫ *dcera Cadmi a matka Bachi* ▫ Dcera Cadmi/ a Matka Bachi

Semen, gene. neut. ▫ *všeliké sémě* ▫ Wšeliké Sémě ▫ Sementis ▫ *sejba neb semeno aneb čas sejby* ▫ Segba neb semeno/ a neb čas segby ▫ Sementem facere ▫ *rozsívati, síti* ▫ Rozfýwati/ fýti ▫ Sementinae feriae ▫ *svátek pro sejbu semen* ▫ Swátek pro segbu semen ▫ Seminarium, a, um ▫ *co k sejbě přísluší* ▫ Co k sejbě přísluſij ▫ Et Seminarium, substantium ▫ *jáma dubová neb místo, kde rouby a jiné věci k štěpování chovají* ▫ Yáma dubová/ neb miſto kde rauby a giné wěcy k ſtěpowánij chowagij ▫ Semino, as ▫ *seji* ▫ Segi ▫ Diffemino ▫ *sem i tam rozsívám, roznáším* ▫ Sem y tam rozfýwám/ roznáſijm ▫ Seminatio ▫ *rozsevač* ▫ Rozſewač

Semeftris, e, Vide Menſis

| **Semefus**, Vide Edo ▫ *napoly snědený* ▫ Napoly ſnědený

Aaaa1va

Semiramis, gene. foemini. ▫ *manželka krále asyrského Nina, slavná, znamenitá žena* ▫ Manželka Krále Asyrského Nina/ slavná znamenitá žena

Semis, et **Semiſis**, gene. mafcu. ▫ *puol assis, puol libry* ▫ Puol Asfis/ puol libry ▫ Vide ſupra de Afſe. Semis, indeclinabile ▫ *polovice některé věci* ▫ Polowice některé věci ▫ Vnde multa compofita. Semefus, a, um ▫ *odpolu snědený* ▫ Odpolu snědený ▫ Semianimis ▫ *odpolu mrtvý* ▫ Odpolu mrtvý ▫ Semicirculus ▫ *puol kolečka* ▫ Puol kolečka ▫ Semicinctum ▫ *fěrtuch, ſorc* ▫ Fěrtuch/ ſorc ▫ Semidoctus ▫ *odpolu učený* ▫ Odpolu včený ▫ Semiferus ▫ *odpolu divoký* ▫ Odpolu diwoký ▫ Seminudus ▫ *odpolu nahý* ▫ Odpolu nahý ▫ Semiplenus ▫ *odpolu plný* ▫ Odpolu plný ▫ Semiquinaria, Vide ſupra Penthemimeris, et Heptemimeris. Semiſis homo ▫ *málovážný, lehký, neplatný člověk* ▫ Málovážný/ lehký/ neplatný Čžlowěk ▫ Semiuir ▫ *puol muže* ▫ Puol muže ▫ Eunuchus ▫ *kleštěnec* ▫ Kleštěnec ▫ Semeftris, e ▫ *čas za puol měsíce* ▫ Ččas za puol Měfýce ▫ Semodius ▫ *puol věrtele* ▫ Puol wěrtele ▫ Semiuius ▫ *odpolu živý* ▫ Odpolu živý

Semita, gene. foemini. ▫ *stezka, úzká cesta* ▫ Stezka/ vzká ceſta

Semoueo, Vide Moueo

Semper, aduerbium ▫ *vždy, vždycky* ▫ Wždy/ vždycky ▫ Sempiternus, a, um ▫ *věčný, bezkonečný* ▫ Wěčný/ bezkonečný

Semuncia, Vide Vncia

Sena, gene. foemi. ▫ *vostrov v moři, mezi Galí a englickou zemí* ▫ Woftrow w Moři/ mezy Gallij a Englickau Zemij

Senarius, Vide Sex

Seneca, gen. mafc. ▫ *slavný mudřec z Hispanie, kterejž byl císaře Nerona učitel a od něho jest usmrcen* ▫ Slavný Mudřec z Hyſpanye/ kterejž byl Cýfaře Nerona včitel/ a od něho geft vfmrcen

| **Senex**, fenis, gen. com. ▫ *starý, starec* ▫ Starý/ ſtarec ▫ Et Senior, comparatiuus ▫ *starší* ▫ Starſſij ▫ Senilis, le, pen. pro. ▫ *co starým přísluší* ▫ Co ſtarým příſluſſij ▫ Senectus, et Senecta ▫ *starost, starý věk* ▫ Staroſt/ ſtarý věk ▫ Senium, idem. Senecio, diminutium ▫ *obstárný, kmet* ▫ Obſtárný/ kmet ▫ Et nomen herbae ▫ *starček* ▫ Starček ▫ Senator ▫ *konšel, radní pán* ▫ Konſſel/ radnij Pán ▫ Senatorius, a, um ▫ *co radnímu pánu přísluší* ▫ Co radnijmu Pánu příſluſſij ▫ Vir ſenatorius, et Senatorij ordinis, idem quod Senator. Senatus, us ▫ *shromáždění rady, rádniců panuov* ▫ Shromáždění raddy/ Rádnijch Panuow ▫ Senatum habere ▫ *radu shromážditi, pány svolati* ▫ Radu ſhromážditi/ Pány ſwolati ▫ Senaculum ▫ *místo, kde se rada drží neb malá, mladá rada, ženská rada* ▫ Mijſto kde ſe rada drzij/ neb malá/ mladá radda/ ženſká radda ▫ Senatuſconfultum ▫ *vejpověd radní, rozeznání neb snesení, a závírka radniců panuov* ▫ Waypowěd radnij/ rozeznánij/ neb ſnefenij/ a záwíjrka radnijch Panuow ▫ Seneo, es, et Senefco, is ▫ *starám se věkem, počínám se starati* ▫ Starám ſe wěkem/ počijnám ſe ſtarati ▫ Confenefco, idem

Senio, Vide Sex ▫ *šest, žíž* ▫ Sfeft/ žijž

Senones, gen. masc. pen. cor. ▫ *byli lidé in Gallia Togata, při Adriatském moři u města Ariminum* ▫ Byli lidé in Gallia Togata, při Adriatském Moři/ v Města Ariminum

Sentina, pen. prod. gene. foemi. ▫ *spodní strana v šifu, do kteréž všeliká nečistota a smrdutá voda teče* ▫ Spodnij strana w Sfiiffu/ do kteréž wšeliká nečistota/ a smrdutá woda teče ▫ **Metapho** ▫ *místo, kde se všelijací lotří a padouši neb všelijaké nepravosti rozmáhají* ▫ Mijfto/ kde se wšeligací lotřij a padauffij/ neb wšeligaké neprawosti rozmáhagij

Sentinum, gene. neut. ▫ *město v Itáli, v krajině Umbri* ▫ Měfto w Itali/ w kragině Vmbrij ▫ Vnde Sentinas, atis ▫ *kdo odtud jest* ▫ Kdo odtud gest

| **Sentio**, is, fenfi, fensum ▫ *čiji, cítím* ▫ Čžigi/ cýtijm ▫ **Metaph** ▫ *rozumím, znamenám neb smejšlím, uvažuji* ▫ Rozumijm/ znamenám/ neb smayflijm/ wvažugi ▫ *Quid sentis de isthoc homine?* ▫ *co držíš neb smejšlíš o tomto člověku?* ▫ *Co držíš neb smayflíš o tomto Człowěku?* ▫ *Mirum est, quod non dudum illud fenfisti* ▫ *div jest, žes toho dáwno neznamenal* ▫ *Diw gest/ žes toho dáwno neznamenal* ▫ **Hinc Sensus** ▫ *smysl neb čitedlnost* ▫ **Smysl** neb čitedlnost ▫ **Vt sunt Vifus, Auditus, Gustus, Olfactus, et Tactus.** Aliquando Sensus significat ▫ *rozum neb smyslnost některé věci* ▫ **Rozum/** neb smyslnost některé wěcy ▫ **Sensus communis** ▫ *obecný, přirozený rozum, první známost myslí* ▫ **Obecný přirozený rozum/** prwnij známost myslí ▫ **Sensa** ▫ *rozjímaní neb pomýšlení myslí* ▫ **Rozgijmanij/** neb pomýšlenij myslí ▫ **Et Sensus nonnuquam, in eadem significatione ufurpatur.** Item, **Sententia** ▫ *úmysl, zdání, smejšlení, předsevzetí neb myšlení* ▫ **Vmyfl/** zdánij/ smeyšlenij/ předsewzetij/ neb myšlenij ▫ **Mea sententia, uel iuxta meam sententiam** ▫ *podlé mého zdání, uvážení* ▫ **Podlé mého zdánij/ wvaženij** ▫ **Stat sententia** ▫ *vzal sem před sebe* ▫ **Wzal sem před sebe** ▫ **Mutau sententiam** ▫ *rozmyslil sem se, změnil sem úmysl* ▫ **Rozmyslil sem se/ změnil sem vmyfl** ▫ **In sententiam ire** ▫ *srovnati se, přivoliti, snášeti se* ▫ **Srownati se/ přiwoliti/ snášeti se** ▫ **Sententiam pronunciare** ▫ *vejpowěd učiniti, ortel vyřknouti* ▫ **Waypowěd wčiniti/ Ortel wyřknauti** ▫ **Rogare sententiam, Vide supra.** Item, **Sententia** ▫ *slavná, znamenitá řeč* ▫ **Slawná/ znamenitá řeč** ▫ **Senfibilis, le** ▫ *čitedlný, smyslný* ▫ **Cžitedlný/ fmyslný** ▫ **Infensibilis, le** ▫ *nečitedlný, nesmyslný* ▫ **Nečitedlný/ nefmyslný** ▫ **Senfilis, le, idem.** Et **Infensibilis, le.** **Senfim, aduerbium** ▫ *polehku, poznenáhla, pomálu* ▫ **Polehku/ poznenáhla/ pomálu** ▫ **Composita, Assentio** ▫ *přivoluji, povolují, dávám wuoli* ▫ **Přiwolugi/ powolugi/ dávám wuoli** ▫ uel **Assentior.** Vnde | **Assensus, us** ▫ *přivolení, povolení* ▫ **Přiwolenij/ powolenij** ▫ **Et Assentor, aris** ▫ *pochlebuji, lahodím* ▫ **Pochlebugi/ lahodijm** ▫ Vnde **Assentator** ▫ *pochlebník* ▫ **Pochlebnijk** ▫ **Et Assentatio** ▫ *pochlebenství, lahození* ▫ **Pochlebenstwij/ lahozenij** ▫ **Consentio, idem** ▫ *neb spolusvolují, sem jednostajné myslí, docházím* ▫ **Neb spolu swolugi/ sem gednostajné myslí/ docházým** ▫ **Consensus** ▫ *svolení* ▫ **Swolenij** ▫ **Consentaneus, a, um** ▫ *jednoho smyslu, příhodný, též myslí* ▫ **Gednoho smyslu/ příjhodný/ též myslí** ▫ **Dissentio** ▫ *jináč smejšlím, nesvolují* ▫ **Gináč smayflijm/ neswolugi** ▫ **Dissentio, dissentionis** ▫ *ruoznice, rozepře, nesvornost* ▫ **Ruoznice/ rozepře/ neswornost** ▫ **Perfentio** ▫ *cítím neb dobře zna-*

Aaaa2ra

Aaaa2rb

menám ▫ Cytijm/ neb dobře znamenám ▫ Presentifco, idem. Praefentio ▫ *prvé citím neb předznamenám* ▫ Prwé cytijm/ neb předznamenám ▫ Praefentifco, idem. Subfentio ▫ *citím neb málo poznamenám, porozumívám, strozumívám* ▫ Cytjm/ neb málo poznamenám/ porozumijwám/ strozumijwám

Sentis, gene. foemi. ▫ *trní* ▫ Trnij ▫ Senticofus, a, um ▫ *trnovatý, chrastinovatý, křovinovatý* ▫ Trnowatý/ chrařtinowatý/ křowinowatý ▫ Senticetum ▫ *křovina, trnovaté místo* ▫ Křowina/ trnowaté mijřto ▫ Sentus, a, um ▫ *drsnatý, bodlavý, řeredný, zjeřilý* ▫ Drfnatý/ bodlawý/ řeredný/ zjeřilý

Seorſum, aduerbium ▫ *soukromí, obzvlářtně, na stranu* ▫ Saukromij/ obzwlářřtně/ na řtranu

Separo, Vide Paro

Sepelio, is, iui, ſepultum ▫ *pochovávám, pohřebuji* ▫ Pochowávám/ pohřebugi ▫ Sepultus, a, um ▫ *pochovaný* ▫ Pochowaný ▫ Metapho ▫ *nenalezitedlný, ſchovaný* ▫ Nenalezyte-dlný/ ſchovaný ▫ Vno ſepultus ▫ *vínem uřpělý, wořralý neb nezpuořobný* ▫ Wijnem vřpělý/ wořralý/ neb nezpuořobný ▫ Sepultura ▫ *pochování, pohřeb* ▫ Pochováníj/ pohřeb ▫ Sepulchrum ▫ *hrob* ▫ Hrob ▫ Sepulchralis, le ▫ *co k hrobu řřřluří* ▫ Co k hrobu řřřluřřij

| **Sepes**, gene. foem. ▫ *plot* ▫ Plot ▫ Sepimentum ▫ *opletení, hradba* ▫ Opletenij/ hradba ▫ Sepio ▫ *hradím plotem, zahrazuji, zařtavuji* ▫ Hradijm plotem/ zahrazugi/ zařřawugi ▫ Septus muro ▫ *zdi ohrařený* ▫ Zdij ohrařený ▫ Septum ▫ *zahražené místo, ohrada, řraňky* ▫ Zahražené mijřto/ ohrada/ řřaňky ▫ Item ▫ *stání neb marřtal* ▫ Stánij neb marřřtal ▫ Composita, Confepio ▫ *spoluhradím, plot dělám* ▫ řpolu hradijm/ plot dělám ▫ Circumſepio ▫ *opletám wuokol* ▫ Opletám wuokol ▫ Interſepio ▫ *mezi to plot řřávím, mezi řím hradím, na ruozno dělím* ▫ Mezy to plot řřávijm/ mezy řijm hradijm/ na ruozno dělijm ▫ Obſepio, idem quod Circumſepio. Septum tranſuerſum ▫ *zářřterka* ▫ Zářřterka ▫ Vulgò Cinctum ▫ *branice, kterář wnitř v řivotě řvrchní a řpodní řtranu řřivota napřříč dělí* ▫ Branice/ kterář wnitř w řřivotě řvrchnij a řpodnij řtranu řřivota na řřijč dělij ▫ Vide ſupra Diaphragma. Interſeptum ▫ *ta měkká kuořřka nořnij, kterář ty dvě řřirky v noře neb chřřipech na ruozno dělí* ▫ Ta měkká kuořřka nořnij/ kterář ty dvě řřirky w noře/ neb chřřipech na ruozno dělij

Aaaa2va

Sepia, gene. foemi. ▫ *ryba, kterář z ſebe černý pot pouřří, kdyř ji chřří lapiti, w kterémřto ſe ſkrejvá* ▫ Ryba/ kterář z ſebe černý pot pauřřřij/ kdyř gi chřřij lapiti/ w kterémřto ſe řkreywá ▫ Metapho ▫ *za černidlo* ▫ Za černidlo

Seplafia, gene. foemi. ▫ *trh neb jarmark a ſklad w městě Capua, na kterémř dryáčnicí a jiní kramáři mařři prodávali* ▫ Trh neb Iarmark/ a řklad w Měřřě Capua/ na kterémř Dryáčnijcy a ginij Kramáři mařři prodávali ▫ Hinc Seplafiarius ▫ *takovej kramář neb prodavač kořření a mařři, dryáčnik* ▫ Takowey Kramář neb prodawač kořření a Mařřij/ dryáčnij

Sepono, Vide Pono

Seps, gene. mascu. ▫ *malý jedovatý had, od jehožto uštknutí neb ukousnutí rána hnije* ▫ Malý gedowatý Had/ od gehožto vřtknutí/ neb vkaufnutí rána hnige

Septem, gen. om. plura. tantum, indecli ▫ *sedm* ▫ Sedm ▫ Septenus, a, um. Distributivum. Aaaa2vb

Aliquando apud Poetas pro septem. Sed magis in plurali usurpatur. Septeni, ae, a ▫ *vždy sedm, po sedmi* ▫ Wždy fedm/ po fedmi ▫ Septenarius, a, um ▫ *co sedm obsahuje* ▫ Co fedm obsahuje ▫ September ▫ *měsíc září* ▫ Měšíc Zárij ▫ Septentrio ▫ *puolnoční strana světa, i vítr odtud vějící* ▫ Puolnočníj strana fwěta/ y Wijtr odtud wěgijcý ▫ Septentriones ▫ *hvězdy proti puolnoci* ▫ Hwězdy proti puol nocy ▫ Septentrionalis, le ▫ *puolnoční, co jest proti puolnoci* ▫ Puol nočníj/ co gest proti puol nocy ▫ Septies ▫ *sedmkrát* ▫ Sedmkrát ▫ Septennis, e ▫ *sedmiletý* ▫ Sedmiletý ▫ Septicollis ▫ *město Řím* ▫ Město Ržijm ▫ Septunx, Vide As, uel Abis. Septimus, a, um ▫ *sedmý* ▫ Sedmý ▫ Septuaginta ▫ *sedmdesát* ▫ Sedmděfát ▫ Septuagies ▫ *sedmdesátkrát* ▫ Sedmděfátkrát ▫ Septuagesimus, a, um ▫ *sedmdesátý* ▫ Sedmděfátý ▫ Septingenti, ae, a ▫ *sedm let* ▫ Sedm let ▫ Septuagenarius, a, um ▫ *sedmdesátiletý* ▫ Sedmděfátiletý

Sequana, gene. masc. pen. cor. ▫ *řeka v Belgice, teče skrze Burgundí a skrze město Paříž* ▫ Ržeka w Belgice/ teče skrze Burgundij/ a skrze Město Paříž ▫ Vnde Sequani ▫ *Burgundčané, v knížetství burgundském* ▫ Burgundčané/ w Knížetstwij Burgundském

Sequor, eris, fecutus sum ▫ *následuji, jdu za někým* ▫ Následugi/ gdu za někým ▫ Sequi sententiam alterius ▫ *jiného uvázení neb zdání přidržeti se* ▫ Giného vwáženij/ neb zdánij přídržeti se ▫ Sequi lites, Terent ▫ *rozsouditi neb předse se vaditi* ▫ Rozfauđiti/ neb předse se waditi ▫ Sequi meliora ▫ *co lepšího toho následovati* ▫ Co lepšijho toho následowati ▫ Ego otium fecutus sum, Terent ▫ *já sem zahálel* ▫ Yá sem zahálel ▫ Sector, aris ▫ *ustavičně následuji, přidřím se* ▫ Vřtawičně následugi/ přídržijm se ▫ Vnde Secta ▫ *spolčení, obzvláštní rota, sekta* ▫ Spolčeníj/ obzwláštnij Rota/ Sekta ▫ Compofita, Affector, et Confector, ferè idem quod Sector. Item, à Sequor fit Sequela ▫ *následování* ▫ Následowánij ▫ Sequax, gene. om. ▫ *následovný* ▫ Následowný ▫ Sequester ▫ *rozvadič, smlouvce* ▫ Rozwadič/ fmlauwce ▫ Et adiectiue Sequestris, e ▫ *rozvadelivý* ▫ Rozwadeliwý ▫ Sequestro, as ▫ *rozvazuji, smlouvám, mezi to se vkládám* ▫ Rozwazugi/ fmlauwám/ mezi to se wkládám ▫ Item ▫ *odděluji* ▫ Oddělugi ▫ Compofita à Sequor sunt, Affequor ▫ *dosahuji, dohoňuji, docházím* ▫ Dofahugi/ dohoňugi/ docházým ▫ Affequi ratione ▫ *rozumem chopiti, dosáhnouti, rozuměti, rozčísti* ▫ Rozumem chopiti/ dofáhnauti/ rozuměti/ rozčijfti ▫ Affecla ▫ *pilný následovník, kdo se koho přidřízí, stoupenec* ▫ Pilný následownijk/ kdo se koho přidřizij/ řtaupenec ▫ Confequor, idem quod Affequor ▫ *stíhám, docházím, nabejvám* ▫ Stijhám/ docházým/ nabeywám ▫ Verbis consequi non possum ▫ *nemohu slovy vypraviti, vymluviti* ▫ Nemohu slowy wyprawiti/ wymluwiti ▫ Confecutio ▫ *docházení, obdržení* ▫ Docházenij/ obdrženij ▫ Exequor ▫ *zjednávám, zrychtuji, dokonávám* ▫ Zgednávám/ zrychtugi/ dokonávám ▫ Exequi negotium ▫ *jednání, poručení vykonati, zříditi* ▫ Gednánij/ poručenij wykonati/ zřijđiti ▫

Aaaa3ra

Exequiae, plur. tantum ◻ *služba zádušní, pohřeb, pochování mrtvého těla* ◻ Služba zádušňij/ pohřeb/ pochovánij mrtvého těla ◻ et Executio ◻ *věci poručené, vykonání, zrychtování, rozkazu dosti učinění* ◻ Wěcy poručené/ wykonánij/ zrychtovánij/ rozkazu dosti včinění ◻ Insequor, idem quod simplex. Aliquando ◻ *protivím se, honím, zaháním* ◻ Protiwijnm fe/ honijm/ zahánijm ◻ Persequor ◻ *následuji ustavičně* ◻ Následugi vřtawičně ◻ Aliquando in malam partem accipitur ◻ *před se honím, protivím se* ◻ Předfe honijm/ protiwijnm fe ◻ Persecutio ◻ *protivenství* ◻ Protiwenřtwij ◻ Persecutor ◻ *protivník, odporník* ◻ Protiwijnk/ odporník ◻ Prosequor ◻ *před se jdu, dále následuji neb ustavičně* ◻ Předfe gdu/ dále následugi/ neb vřtawičně ◻ Prosequi aliquem amore ◻ *někoho milovati* ◻ Někoho milowati ◻ Obsequor | ◻ *poslouchám, posluhuji, sem poslušen* ◻ Poslouchám/ posluhugi/ sem posluffen ◻ Animo obsequi ◻ *vuoli neb žádostem povoliti, chtění dokonati* ◻ Wuoli neb žádostem powoliti / chtění dokonati ◻ Obsequens ◻ *poslušný* ◻ Posluffný ◻ Obsequenter ◻ *poslušně* ◻ Posluffně ◻ Obsequium ◻ *posloužení, hotovost v poslúžení* ◻ Poslúženíj/ hotowost w poslúženíj ◻ Obsequiosus ◻ *velmi povolný, služebný* ◻ Welmi powolný/ služebný ◻ Subsequor ◻ *hned za jiným jdu, rychle následuji* ◻ Hned za giným gdu/ rychle následugi

Aaaa3rb

Sera, gen. foem. ◻ *zámek* ◻ Zámek ◻ Sero, as, et Obfero, as ◻ *zamykám* ◻ Zamykám ◻ Refero ◻ *odmykám* ◻ Odmykám

Serapis, gene. mafcu. ◻ *přijmí* ◻ Přijgmij ◻ Ofiridis ◻ *buoh Ejiptských* ◻ Buoh Ejiptkých

Serenus, a, um. pen. prod. ◻ *jasný, čistý, světlý, veselý* ◻ Yafný/ čistý/ fwětlý/ wefelý ◻ Serenus uultus ◻ *veselá, utěšená tvář* ◻ Wefelá/ wtěřřená tvář ◻ Serenitas ◻ *jasnost, světlost, vyjasněný* ◻ Yafnořt/ fwětořt / wygafněný ◻ Sereno, as ◻ *vyjasňuji, vyčiřřuji, obveseluji* ◻ Wygafniugi/ wyčiřřtiugi/ obwefelugi

Seres, gene. mafc. ◻ *lidé in Scythia Asiatica, u kterýchž hedvábí dělají* ◻ Lidé in Scythia Afatica, v kterýchž hedwábij dělajíj ◻ In nominatiuo řingulari, Ser. Sericum ◻ *hedvábí* ◻ Hedwábij ◻ Et Sericus, a, um ◻ *hedwábny, co z hedvábí jest* ◻ Hedwábny / co z Hedwábij geřt ◻ Holofericus, a, um ◻ *vřecken hedwábny* ◻ Wřecken hedwábny ◻ Sericarius ◻ *tkadlec hedvábí, kdo z hedvábí tká* ◻ Tkadlec hedwábij/ kdo z hedwábij tká ◻ Sericatus, a, um ◻ *v hedvábí oblečený* ◻ W hedwábij oblečený

Seria, gene. foemi. ◻ *hliněná nádoba, hliněný hrnec* ◻ Hliněná nádoba/ hliněný hrnec ◻ Seriola, diminu.

Series, gene. foemi. ◻ *řád, zpořádaní jiných věcí přiřdržící se* ◻ Rřád/ zpořádanij giných věcy přiřdržijcy fe

Seriphus, gene. mafcu. ◻ *vostrov v moři Egeo, jeden ex Cycladibus* ◻ Wofřtrow w Moři Egeo/ geden ex Cycladibus ◻ Vnde Seriphus, a, um ◻ *co odtud jest* ◻ Co odtud geřt

| **Serius**, a, um ◻ *přisný, opravdový, srdnatý, zmužilý* ◻ Přijřný/ opravdový/ řrdnatý/ zmužilý ◻ Et Seria, plura. ◻ *opravdové věci* ◻ Oprawdové věcy ◻ Serio, aduerbium ◻ *přisně, opravdově* ◻ Přijřně/ opravdově

Aaaa3va

- Sermo**, gene. mafc. ▫ *řeč* ▫ Ržeč ▫ Sermunculus, diminutivum. Sermocinor, aris, pen. cor. ▫ *mluvím, hovořím* ▫ Mluwimj/ howořimj
- Sero**, is, feui, fatum ▫ *seji, rozsívám, štěpuji, sázím zahradní věci* ▫ Segi/ rozfýwám/ fštěpugi/ fázým zahradnij wěcy ▫ Serere difcordias ▫ *nesvornost, ruoznice svěsti, stropiti* ▫ Nefwornoft/ ruoznice fwésti/ ftropiti ▫ Metapho ▫ *rodím* ▫ Rodimj ▫ Hinc Satus, a, um ▫ *porození* ▫ Porozenij ▫ Sata ▫ *osení, vsáté sémě* ▫ Ofenij/ wfáté fémě ▫ Sator ▫ *rozsevač* ▫ Rozfewač ▫ Satiuus, a, um ▫ *co se muž síti* ▫ Co fe muž fýti ▫ Satio ▫ *sejba, rozsívání* ▫ Se-gba/ rozfýwánij ▫ Composita, Infero, pen. cor. ▫ *vsívám, štěpuji* ▫ Wfýwám/ fštěpugi ▫ Infítus, a, um ▫ *vsátý, vštípený, vsázený* ▫ Wfátý/ wfštijpený/ wfázený ▫ Confítus, a, um ▫ *posátý* ▫ Pofátý ▫ Confero ▫ *posívám* ▫ Pofýwám ▫ Obfero ▫ *po vrchu seji* ▫ Po wrchu fegi ▫ Circumfero ▫ *vuokol seji, obsívám* ▫ Wuokol fegi/ obfýwám
- Sero**, is, ferui ▫ *zamykám* ▫ Zamykám ▫ Sertum ▫ *wěnc* ▫ Wěnc ▫ Vnde Composita, quae habent in praeterito ui, duas syllabas. Adfero, pen. cor. ▫ *obhajuji, upevnuji, jistím* ▫ Obhagugi/ vpewnugi/ giftimj ▫ Item ▫ *retuji, vysvobozuji, přivlastňuji, přitahuji* ▫ Retugi/ wyfwozugi/ přiwlafstňugi/ přitahugi ▫ Adfero in libertatem ▫ *přivodím k swobodě, zprošťuji od poddanosti neb od služebenství* ▫ Přiwodimj k fwobodě/ zprofštiugi od poddanosti/ neb od služebenstwij ▫ Affero liberali caussa namu, idem apud Terent. Quod omnes adferunt ▫ *což všickni jistí, za jistou věc praví* ▫ Což wflickni giftij/ za giftau wěc prawij ▫ Affertio ▫ *jištění, duowod* ▫ Giftšněnij/ duowod ▫ Affertor ▫ *obhájce, vysvoboditel* ▫ Obhágce/ wyfwoboditel ▫ Confero ▫ *v hromadu spojuji* ▫ Whromadu fpogugi ▫ Conferere manus ▫ *bíti se, potýkati se* ▫ Bijti fe/ potýkati fe ▫ Defero ▫ *opouštím* ▫ Opau-fštimj ▫ Defertor ▫ *opustitel, kdo vlasti své neobhazuje* ▫ Opuftitel/ kdo wlasti fwé neobhaguge ▫ Defertum ▫ *poušť, pustina, pustota, místo opuštěné* ▫ Paušť/ puftina/ puftota/ mijfto opuštěné ▫ Dißero ▫ *rozširuji* ▫ Rozfšřugi ▫ Metaph ▫ *vypravuji, vykládám* ▫ Wy-prawugi/ wykládám ▫ Differto, frequenta. idem. Differtatio ▫ *vykládání, vypravování* ▫ Wykládáníj/ wyprawowánij ▫ Difertus, a, um ▫ *vejslovný, vejmluvný* ▫ Wayfrowný/ wa-ymluvný ▫ Difertè ▫ *vejslovně, světle, vymluvně, nahlas* ▫ Weyfrowně/ fwětle/ wymlu-wně/ na hlas ▫ Exero ▫ *vytahuji, na uvětlo vynáším* ▫ Wytahugi/ na vwětlo wynáfšimj ▫ Exerto, idem. Exertare linguam ▫ *jazyk vyplaziti* ▫ Yazyk wyplazyti ▫ Infero ▫ *vstrkám, vpouštím, vtejkám* ▫ Wfšrkám/ wpauštijm/ wteykám ▫ Inferto, frequentat. Inferere ma-num in finum ▫ *ruce za ňadra vstrčiti* ▫ Ruce za ňadra wfšřčiti
- Serò**, aduerbium ▫ *pozdě* ▫ Pozdě ▫ Serius ▫ *později* ▫ Pozděgi ▫ Serotinus, a, um ▫ *večerní, pozdní* ▫ Wečernij/ pozdnij ▫ Serotina poma ▫ *pozdni jablka, kteráž později zrají neb zralá bejvají* ▫ Pozdnij yablka/ kteráž pozděgij zragij/ neb zralá beywagij ▫ Serus, a, um ▫ *meškavý, zpozdilý* ▫ Meškawý/ zpozdilý ▫ Item, Serum, substantivum ▫ *večer* ▫ Wečer ▫ In ferum dimicatione protracta ▫ *když se bitva až do večera prodloužila* ▫ Když fe bitwa až do večera prodlaužila ▫ Erat iam ferum diei, Liuius ▫ *byl již večer toho dne* ▫ Byl giž wečer toho dne

Serpo, is, ferplí, ferptum ◻ *lezu, jdu poznanáhlú* ◻ Lezu/ gdu poznanáhlú ◻ Serperastrum ◻ *nádoba, kterouž dětem k nohám přivazují, když ještě lezou, aby neochroměly* ◻ Nádoba kterouž dětem k nohám přivazují/ když ještě lezau/ aby neochroměli ◻ Serpens, nomen ◻ *had* ◻ Had ◻ Serpillum ◻ *mateří douška, polní polej, Matky Boží koření* ◻ Mateřij dauška/ polnj poleg/ Matky božij koření ◻ Com|pofita, Inferpo ◻ *vlézám* ◻ Wlézám ◻ Proferpo ◻ *ven lezu neb prolézám* ◻ Wen lezu/ neb prolézám

Aaaa4ra

Serra, gene. foemi. ◻ *pila* ◻ Pila ◻ Serrula, diminutivum ◻ *malá pilka* ◻ Malá pilka ◻ Serratus, a, um ◻ *pilovatý, jako pila* ◻ Pilowatý/ yako pila ◻ Serrati dentes ◻ *zubi, kteříž daleko od sebe stojí, jako zubové pilní* ◻ Zubi kteříž daleko od sebe stogij / yako zubové pilnij

Seruio, is, feruiui, feruitum ◻ *sloužím, přisluhuji, dávám vuoli, poslouchám* ◻ Slaužijm/ při-fluhugi/ dávám wuoli/ poslouchám ◻ Seruire gloriae ◻ *o poctivost státi, chvály žádati* ◻ O poctiwost státi/ chwály žádati ◻ Seruire tempori, prouerbium ◻ *podlé náležitosti času chovati se* ◻ Podlé náležitosti čafu chowati se ◻ Rei feruiens, Terent ◻ *o zboží státi* ◻ O zbožij státi ◻ Suae libidini feruire ◻ *svým žádostem folkovati, vedlé své libosti činiti* ◻ Swým žádostem folkowati/ wedlé fwé lijbošti činiti ◻ Vnde Seruus ◻ *služebník, slouha, pacholek* ◻ Služebnijk/ flauha/ pacholek ◻ Seruus ad limina, idem quod Atrienfis ◻ *vrátný, kdo u dveří stojí a hlédá* ◻ Wrátný/ kdo v dweřij stogij a hlédá ◻ Serua ◻ *služebnice, děvka* ◻ Služebnice/ děwka ◻ Conferuus ◻ *spoluslužebník* ◻ Spolu služebnijk ◻ Seruulus et Seruula, diminutiva. Seruitus ◻ *služebnost, služba* ◻ Služebnost/ služba ◻ Seruitium, idem. Et in plurali, Seruitia ◻ *služebnictvo, služebná čeládka* ◻ Služebnictwo/ služebná Čzeládka ◻ Seruilter ◻ *služebnický, služebně, nesvobodně* ◻ Služebnický/ služebně/ ne fwobodně ◻ Compofita, Adferuio ◻ *přisluhuji* ◻ Při-fluhugi ◻ Deferuio ◻ *pilně sloužím* ◻ Pilně slaužijm ◻ Inferuio ◻ *poslouchám* ◻ Poslouchám ◻ Subferuio ◻ *trochu přisluhuji, v službě napomáhám, strojím se neb poslouchám, chystám se* ◻ Trochu při-fluhugi/ w službě napomáhám/ stogijm se/ neb poslouchám/ chyštám se

Seruo, as, aui ◻ *vysvobozuji* ◻ Wyfwobozugi ◻ Vnde Seruator ◻ *vysvoboditel, spasitel* ◻ Wyfwoboditel/ Spafytel ◻ Item, Seruo ◻ *zachovávám, obhajují, mám pozor* ◻ Zachowávám/ obhagugi/ mám pozor ◻ Compof: | Adferuo ◻ *schovávám pilně* ◻ Schowávám pilně ◻ Conferuo ◻ *v hromadu schovávám, dobře chovám, spolu zachovávám* ◻ Whromadu schowávám/ dobře chovám/ spolu zachowávám ◻ Conferuatus, a, um ◻ *zachovaný, schovaný* ◻ Zachowaný/ schowaný ◻ Obseruo ◻ *znamenám, šetřím pilně, dobře zachovávám* ◻ Znamenám/ šetřijm pilně/ dobře zachowávám ◻ Confuefecit milites imperium obseruare, Caefar ◻ *naučil lid vojenský navykati, rozkázání poslušnu bejti* ◻ Naučil lid wogenský navykati/ rozkázání poslušnu beyti ◻ Herus iužit me Pamphilum obseruare, Terentius ◻ *pán rozkázal mi, abych Pamphila šetřil* ◻ Pán rozkázal mi/ abych Pamphila šetřil ◻ Item ◻ *mám v poctivosti, poctivost činím* ◻ Mám w poctiwosti/ poctiwost činijm ◻ Hinc Obseruatio ◻ *poznámenání, pozorování neb chování i zachovávání* ◻ Poznámání/ pozorování/ neb chování/ y zachowávání ◻ Obseruantia ◻ *pocta, poctivost, mnoho*

Aaaa4rb

vážení ▫ Pocta/ poctiwoſt/ mnoho wáženij ▫ Item, Obſeruans, tior, ſimus, nomen, idem quod Studioſus ▫ *pilný, ſnažný* ▫ Pilný/ ſnažný ▫ Spero tui fore obſeruantem, Cicero ▫ *naději ſe, že bude tebe pilen, tebe milovati* ▫ Naděgi ſe/ že bude tebe pilen/ tebe milowati ▫ Obſeruabilis, le ▫ *co má ctěno bejti neb co ſluší v poctiwoſti míti* ▫ Co má ctěno beyti/ neb co ſluſij w poctiwoſti miji ▫ Praeferuo ▫ *napřed chovám, uchovávám* ▫ Napřed chowám/ vchowávám ▫ Reſeruo ▫ *zase ſchovávám* ▫ Zaſe ſchowávám

Serum, gene. neut. ſubſtantium ▫ *syrovátka, ſyrní voda, podmáſli* ▫ Syrowátka/ ſyrnij woda/ podmáſly

Seſqui, compoſitum, ſignificat ▫ *puol druhého* ▫ Puoldruhého ▫ Seſquialtera proportio ▫ *ſrovnání, kdež to jedna polovice více jeſt, jako tři proti dvěma* ▫ Srownánij/ kdež to gedna polovice wijce geſt/ yako tři proti dvěma ▫ Seſquihora ▫ *puol druhé hodiny* ▫ Puoldruhé hodiny ▫ Seſquilibra ▫ *puol druhé libry* ▫ Puoldruhé libry ▫ Seſquipipes ▫ *puol druhého ſtřevíce* ▫ Puol druhého | ſtřewijce ▫ Et Seſquipedalis, e ▫ *půl druhého ſtřevíce vzdělí* ▫ půl druhého ſtřewice vzdélj ▫ Et ſic in alijs compoſitis

Aaaa4va

Seſilis, Vide Sedeo

Seſtertius, gene. maſc. ▫ *puol třetího* ▫ Puol třetijho ▫ Aſſes ▫ *nepochybně dva ečské krajcary* ▫ Nepochybně dwa Ečké krajcary ▫ Numus, idem. et Seſquiobolus. Dicitur etiam Seſtertium. Sed ferè pro maiori ſumma, ut Quadringenta ſeſtertia, hoc eſt, Quadringenta milia ▫ *čtyrý ſta tiſícůw* ▫ Čtyrý ſta tiſícůw ▫ Nam per Eclypſim ita dicebant ueteres. Et ea ſumma erat cenſus equeſtris ▫ *deſet tiſíc korun* ▫ Deſet tiſíc korun

Seſtos, gene. foemi. ▫ *měſto v Hellespontu ležící* ▫ Měſto w Helleſpontu ležijcí ▫ in Cherſoneſo Thraciae

Seta, gene. foemi. ▫ *štětina, ſvinský wlas* ▫ Štětina/ ſwinský wlas ▫ Setoſus, a, um ▫ *štětinnovatý, chlupatý* ▫ Štětinnowatý/ chlupatý ▫ Setaceum ▫ *štětka* ▫ Štětka ▫ Setigerus, a, um ▫ *co štětiny noſí* ▫ Co ſtětiny noſý

Setia, gene. foemi. ▫ *měſto v Itáli* ▫ Měſto w Itáli ▫ in Campania. Vnde Setinus, a, um ▫ *co odtud jeſt* ▫ Co odtud geſt

Seuerus, a, um, pen. prod. ▫ *příſný, ſmutný, ſrdnatý, ſtálý* ▫ Příjſný/ ſmutný/ ſrdnatý/ ſtálý ▫ Item ▫ *horlivý, hněvivý, voſtrý* ▫ Horliwý/ hněwiwý/ woſtrý ▫ Seuerè, et Seueriter ▫ *příſně, horlivě, twrdě* ▫ Příjſně/ horliwě/ twrdě ▫ Seueritas ▫ *příſnoſt, neweſeloſt, woſtroſt, horliwoſt* ▫ Příjſnoſt/ neweſeloſt/ woſtroſt/ horliwoſt ▫ Adſeuero, aſ, pen. prod. ▫ *potvrzují ſ příſnoſtí* ▫ Potwrzugi ſ příjſnoſtij ▫ Aſſeueratio ▫ *ſtálá, jiſtá řeč neb ſwědomí, jiſtění* ▫ ſtálá/ giſtá řeč/ neb ſwědomij/ giſtění ▫ Aſſeueranter ▫ *uſtawičně* ▫ Vſtawičně ▫ Perſeuero ▫ *trvám uſtawičně* ▫ Trwám vſtawičně ▫ Vnde Perſeuerantia ▫ *ſetrvání* ▫ Setrwánij

Seuoco, Vide Voco

| **Seuum**, gene. neut. ▫ *loj* ▫ Log ▫ Hinc Seuacius, uel Sebacius, a, um ▫ *lojový, co z loje jeſt* ▫ Logowý/ co z loje geſt ▫ Sebacia candela ▫ *lojová ſvíčka* ▫ Logowá ſwijčka

Aaaa4vb

Sex, gene. om. indeclinabile ◻ *šest* ◻ Sfeft ◻ Senus, a, um. distributivum, fed in plurali frequentius, Seni, ae, a ◻ *po šesti* ◻ Po ffefti ◻ Sexies ◻ *šestkrát* ◻ Sfeftkrát ◻ Senarius, a, um ◻ *co šest obsahuje* ◻ Co ffeft obfahuge ◻ Senio, onis ◻ *strana při talo, kteráž čtyři platí a čtyři vyhrává* ◻ Strana při Talu, kteráž čtyři platij/ a čtyři vyhrává ◻ Vide infra quid fit Talus. Sexaginta ◻ *šedesát* ◻ Sfedefát ◻ Sextus, a, um ◻ *šestý* ◻ Sfeftý ◻ Sexagenarius, a, um ◻ *co šedesát obsahuje, šedesátiletý* ◻ Co ffeftefát obfahuge/ ffeftefáti letý ◻ Sextans, uide ABis. Sextarius ◻ *míra věcí tekutých, šestá částka* ◻ Mijra věcí tekutých/ ffeftá částka ◻ Congij ◻ *nepochybně půl štropsurského másu, drží dvanácte cyathos* ◻ nepochybně půl Sftropsurského máfu/ držij dvanácte Cyathos ◻ Sextula ◻ *šestá částka unciae* ◻ Sfeftá částka Vnciae ◻ Et duae Sextulae, duellam faciunt. Sexagesimus, a, um ◻ *šedesátý* ◻ Sfedefátý ◻ Sexages ◻ *šedesátkrát* ◻ Sfedefátkrát ◻ Sexceni, ae, a ◻ *šest set* ◻ Sfeft set ◻ Sexennis ◻ *šestiletý* ◻ Sfeftiletý ◻ Sexennium ◻ *šest let* ◻ Sfeft let

Sexus, us, gene. masc. ◻ *pohlaví, pokolení, přirození, povaha* ◻ Pohlavij/ pokolenij/ přirozenij/ powaha

SI

Si, coniunctio ◻ *jestliže* ◻ Gefliže ◻ Sin ◻ *pakli* ◻ Pakli ◻ Siue ◻ *neb* ◻ Neb

Sibilus, in singulari masculinum, in plurali neutrum ◻ *sipění, šustění, foukání větru neb syčení hada* ◻ Sypěnij/ ffuftěnij/ ffaukánij větru/ neb fyčenij hada ◻ Sibilo, as ◻ *sipím, syčím* ◻ Sypijm/ fyčijm ◻ Exhibilo ◻ *vysypím, sipěním neb syčením vyháním* ◻ Wyfypijm/ fypěnijm neb fyčenijm vyhánijm

Sibylla, gene. foemi. ◻ *žena, kteráž budoucí věci praví, neb Bohem vyučena jest znáti budoucí věci, a vuole Boží oznamuje* ◻ Žěna/ kteráž bu|daucý věcy prawij/ neb Bohem wyvčena gef/ znáti budaucý věcy/ a vuole Božij oznamuge ◻ Fuerunt huiusmodi multae, fed Cumaea, et Erithraea praecipue celebrantur. Sibyllinus, a, um ◻ *co takovým ženám přísluší* ◻ Co takovým ženám příslušíj

Sic, aduerbium similitudinis ◻ *tak* ◻ Tak ◻ Non nunquam affirmantis

Sica, gene. foemi. ◻ *krátká dika, tulich, nuož* ◻ Krátká dijka/ tulich/ nuož ◻ Sicarius ◻ *morděř, vrah* ◻ Morděř/ wrah

Sicambri, gene. mascu. ◻ *lidé v Germanii při Rejnu, kde nyní Vestfalští sou neb Ditio Montensis* ◻ Lidé w Germanij při Reynu/ kde nynij Westfalštíj fau/ neb Ditio Montensis

Sicania, gene. foemini. ◻ *vostrov v Sicilii* ◻ Wostrow w Sicilij ◻ Sicani, pen. prod. ◻ *lidé v něm* ◻ Lidé w něm

Sicco, as, aui ◻ *suším neb schnu* ◻ Suffijm/ neb fchnu ◻ Siccus, a, um ◻ *suchý, usušený* ◻ Suchý/ vfuffený ◻ Sicca ligna ◻ *suchá drva* ◻ Suchá drwa ◻ Siccè, aduerbium ◻ *suše, newlhce* ◻ Suffe/ newlhce ◻ Siccaneus, a, um, idem. Metapho ◻ *střízlivý* ◻ ftrijzliwý ◻ Siccitas ◻ *suchost, suchota* ◻ Suchost/ fuchota ◻ Siccifico, is ◻ *počínám schnouti* ◻ Počijnám

fchnauti ▫ Composita, Deficco, et Exicco ▫ *suším velmi, vysušuji, vyprázdnuji* ▫ fuffijm welmi/ wyfuffugi/ wyprázdnugi ▫ Exicare poccula ▫ *koflíky vyprázdnovati, konvičky vysušovati* ▫ Kofflijky wyprázdnowati/ konwičky wyfuffowati

Sicelis, idis, gene. foemi. ▫ *která z Sicilie jest* ▫ Která z Sicilię gest ▫ Hinc Sicelides Musae, apud Vergilium

Sicera, gene. foemi. pen. cor. ▫ *všeliký nápoj opokojný* ▫ Všeliký nápoj opokogný

Sicilia, gene. foemi. ▫ *vostrov v Sicili, blízko podlé Italiae* ▫ Wofstrow w Sicilij/ blizko podlé Italiae ▫ aliàs, Trinacria. Siculus, a, um ▫ *co těm lidem přísluší neb kdo odtud jest* ▫ Co těm lidem přísluffij/ neb kdo odtud gest ▫ Siciliensis, e ▫ *co tam byt svuoj má* ▫ Co tam byt fwuog má ▫ Siciliffo, as ▫ *mluvím řeč Sicilienských, po sicilsku* ▫ Mluwijm řeč Sycilienských/ po Sycilsku

Bbbb1rb

Sicilicus, gene. mafcu. ▫ *závaží neb váha, drží dvě drachmy* ▫ Závažij/ neb váha/ držij dvě Drachmy ▫ Quarta pars unciae ▫ *puol lotu* ▫ Puol lotu

Sicilio, is, ficiliui ▫ *lúky neb trávníky vyrovnávám a dosekávám, co po sekáčích na lukách neb na paloucích pod řády zuostává neb nětco vostrého nedosekaného dosekávám* ▫ Lúky/ neb trávníky wyrownávám a dofekávám/ co po sekáčijch na lukách neb na palaucých pod řády zuoftává/ neb nětco woftrého nedofekaného dofekávám ▫ dicitur Sicilire ▫ *dosekávati, vyrovnávati* ▫ Dofekávati/ wyrownávati

Sicinnium ▫ *tanec, jakž satyri, to jest lesní muži, obyčej měli skákati* ▫ Tanec/ yakž Satyri/ to gest lesnij muži obyčeg měli lkákati

Siclus, gene. mafc. apud Hebraeos idem, quod Stater apud Graecos ▫ *čtyři drachmy, nepochybně puol zlatého* ▫ Čtyři Drachmy/ nepochybně puol zlatého ▫ ut Hierony. ait. Rabi Salomon ▫ *praví, že čtyři sicli učiní jeden starý kolínský zlatý, staří Židé praví, že važí 355 grana ordei, to jest zrn ječných* ▫ prawij/ že čtyři Sicli včinij geden starý Kolijnlký zlatý. Staříj Židé prawij/ že važij ccelv grana ordei, to gest/ zrn gečných

Sicut, et **Sicuti**, aduerbia similitudinis ▫ *jako, podobně* ▫ Yako/ podobně

Sicyon, gene. foemi. ▫ *město v Peloponésu* ▫ Město w Peloponésu ▫ nunc uulgò Clarentia. Vnde Sicyonius, a, um ▫ *co odtud jest neb tam přísluší* ▫ Co odtud gest/ neb tam přífluffij ▫ Siconia, uel potius Sicynus ▫ *vostrov v moři Aegeo, jeden z Cycladibus* ▫ Wofstrow w Moři Aegeo, geden z Cycladibus

Sido, is, fedi, ut quidam putant ▫ *posazují se, osazují se* ▫ Pofazugi fe/ ofazugi fe ▫ Vt aues super arbores fidunt, Vergi ▫ *ptáci na stromě sedají* ▫ Ptácy na fstromě fedagij ▫ Composita, Adfido, pen. prod. ▫ *přisedávám* ▫ Přisedávám ▫ Confido ▫ *spolu se posazují* ▫ Spolu fe pofazugi ▫ Infido ▫ *vsedám* ▫ Wfedám ▫ Obsido ▫ *obsedám* ▫ Obsedám ▫ Perfido ▫ *dokonále se posazují* ▫ Dokonále fe pofazugi ▫ Subfido ▫ *dosedám, doluow se spouštím* ▫ Dofedám/ doluow fe fpaufftjim ▫ Subfidunt flumina ▫ *řeky opadají* ▫ Ržeky opadagij

Bbbb1va

Sidon, gen. foem. ◻ *bylo slavné město in Phoenicia* ◻ Bylo slavné město in Phoenicia ◻

Vnde Sidonius, a, um ◻ *co odtud jest neb tam přísluší* ◻ Co odtud geft/ neb tam příslušíj

Sidus, eris, gene. neut. ◻ *hvězda, kde mnoho hvězd pospolu jest* ◻ Hvězda/ kde mnoho

Hvězd po spolu geft ◻ Sidereus, a, um ◻ *co z hvězd jest neb velmi světlý, hvězdnatý* ◻ Co

z Hvězd geft/ neb velmi světlý/ hvězdnatý ◻ Sideratio ◻ *šlak, poražení šlaku* ◻ Sflak/

poraženíj šlaku ◻ In frugibus idem quod Carbunculatio. Sideratus, a, um ◻ *od šlaku,*

šlakem poražený ◻ Od šlaku/ šlakem poražený ◻ Attonitus ◻ *užáslý, když tělo počíná*

chřadnouti ◻ Vžáslý/ když tělo počíná chřadnouti ◻ Cum latina fit uox Sidus, nescio

cur per y graecum scribendum fit. Confidero, Desidero, Vide supra

Sigaeum, generis. neut. ◻ *předhoří v Frygi neb Troade* ◻ Předhoříj w Phrygij/ neb Troade

Signum, gene. neut. ◻ *znamení, ukázaní* ◻ Znamenij/ vkázanij ◻ Et Signum ◻ *praporec,*

knechtický, vojenský praporec, korouhev ◻ Praporec/ knechtický/ wogenský Praporec/ ko-

rouhew ◻ Vnde Signifer ◻ *fendrych, praporečník* ◻ Fendrych/ praporečník ◻ Et Antefig-

nanus ◻ *přední bojovník, najpřednější, kdo před praporem bojuje* ◻ Přednij bogownij/

naypřednějšíj/ kdo před Praporem boguge ◻ Item, Signum ◻ *vrytý neb slitý obraz* ◻

Wrytý/ neb slitý obraz ◻ Insignis, e ◻ *znamenitý* ◻ Znamenitý ◻ Sigillum, diminu-

tium ◻ *malý obrázek* ◻ Malý obrázek ◻ Sigillaria ◻ *ulice v Římě, v kteréž obrazy prodá-*

vají ◻ Vllice w Ržijmě/ w kteréž Obrazy prodávajij ◻ Sigillo, as ◻ *pečetím, zavírám* ◻

Pečetijm/ zavírám ◻ Sigillatim ◻ *mimo jiné všechny obzvláště, soukromí, tajně* ◻ Mimo

giné wšlecky obzvláště/ soukromij/ tajně ◻ Signaculum ◻ *vtištěné znamení* ◻ Wtiš-

těné znamenij ◻ Significo, as ◻ *vyznamenávám skrze znamení, oznamuji, dávám znáti* ◻

Wyznamenávám skrze znamenij/ oznamuji/ dávám znáti ◻ Significavit suam uolun-

tatem ◻ *oznámil svou vůli* ◻ Oznámil swau vůli ◻ Confignifico, idem. Significatio et

Significantia ◻ *vyznamenání, oznamování* ◻ Wyznamenáníj/ oznamováníj ◻ Significati-

onem facere, uel dare ◻ *znamení dáti, oznámiti* ◻ Znamenij dáti/ oznámiti ◻ Significan-

ter, aduerbium ◻ *vejslovně, světle, zřetelně* ◻ Wayflowně/ světle/ zřetelně ◻ Signio, is,

et Insignio, is ◻ *oznamuji skrze znamení neb znamenám* ◻ Oznamuji skrze znamenij/ neb

znamenám ◻ Insignitè, pen. prod. et Insigniter, aduerbia ◻ *znamenitě, předně* ◻ Zname-

nitè/ předně ◻ Signo, as ◻ *znamenávám, oznamuji neb vytiskuji znamení* ◻ Znamenávám/

oznamuji/ neb vytiskuji znamenij ◻ Vnde Signata pecunia ◻ *štemflované peníze* ◻ S-

stemflované penijze ◻ Item ◻ *píši* ◻ Pijšij ◻ Numeris signavit, id est, uersibus scripsit ◻

veršemi popsal ◻ Weršemi popsal ◻ Hinc subsignare ◻ *podepsati* ◻ Podepsati ◻ Signator ◻

kdo se v kšaftu neb jednání podpisuje ◻ Kdo se w Kšaftu/ neb jednání podpisuje ◻ Sig-

natorius, a, um ◻ *co k poznamenání, pečetení neb ku pečetem přísluší* ◻ Co k poznamená-

nij/ pečetenij/ neb ku pečetem příslušíj ◻ Annulus signatorius ◻ *pečetní prsten, sekryt* ◻

Pečetnij prsten/ Sekryt ◻ Signatè, aduerbium ◻ *jistotně, vlastně, zřejmě* ◻ Giltotně/ wla-

stně/ zřejmě ◻ Composita, Adsigno ◻ *přidávám* ◻ Přidávám ◻ Aßignatio ◻ *přidávání,*

přivlastňování ◻ Přidáváníj/ přivlastňováníj ◻ Configno ◻ *zapečetuji* ◻ Zapečetiji ◻

Bbbb1vb

Bbbb2ra

Designo, idem quod simplex. Aliquando ▫ *vybírám, volím, vyznamenávám* ▫ Wybírám/ woliĵm/ vyznamenávám ▫ Me designari puto ▫ *mám za to, že já voliti budu* ▫ Mám za to/ že já voliti budu ▫ Designatus consul ▫ *volený purgmistr* ▫ Wolený Purgmijstr ▫ Item, Designare ▫ *něčeho se nového neb neslušného dopustiti* ▫ něčeho se nového/ neb neslušného dopustiti ▫ Modò quid designavit? ▫ *čeho se nyní dopustil?* ▫ Čeho se nyní dopustil? ▫ Terentius. Designatores ▫ *zprávcowé mrtvých těl, pochování neb pohřbuow, pohřebnici* ▫ Zprávcowé mrtvých těl/ pochování neb pohřbuow/ pohřebnijcy ▫ Exigno ▫ *vejslovně poznamenávám* ▫ Wayflowně poznamenávám ▫ Obſigno ▫ *zapečeťuji* ▫ Zapečetiugi ▫ Obſignator ▫ *pečetník* ▫ Pečetnijk ▫ Reſigno ▫ *odpečeťuji, otwírám* ▫ Odpečetiugi/ otwírám ▫ Item ▫ *zase vzdávám, postupuji* ▫ Zafe wzdávám/ poſtupugi ▫ Res reſigno, quas dedit, Horat ▫ *ty věci, kteréž mi dal, zase navracuji* ▫ Ty věci kteréž mi dal/ zafe nawracugi ▫ Subſigno ▫ *podznamenávám, podpisuji* ▫ Podznamenávám/ podpifugi

Silenus, gene. maſc. pen. prod. ▫ *odchowatel Bacchi* ▫ Odchowatel Bacchi

Sileo, es, lui ▫ *mlčím* ▫ Mlčijm ▫ Aliquando Metapho ▫ *přestávám neb moc tratím* ▫ Přeſtávám/ neb moc tratijm ▫ Cicero. Silent enim leges inter arma ▫ *ustanowení práw nic neplatí v čas válek neb bojův* ▫ Vſtanowenij práw nic neplatij w čas válek neb bo-gůw ▫ Sileſco ▫ *počínám mlčeti, pomlouvám* ▫ Počijnám mlčeti/ pomlawám ▫ Conſileo, idem quod Sileſco. Silentium ▫ *mlčení, umlknutí* ▫ Mlčenij/ vmlknutij ▫ Silentium noctis, aliàs Conticinium. Silentio praeterire, tranſire, praeteruehi ▫ *zamlčeti, mlčením pomínouti* ▫ Zamlčeti/ mlčenijm pomínauti

Siler, gene. neut. ▫ *strom toho kmene jako jiva, škřípí* ▫ Strom toho kmene jako Gijwa/ ſkřijpij

| **Silerus**, pen. cor. uel Siler, gene. maſcu. ▫ *řeka v Itáli* ▫ Ržeka w Italij ▫ in Lucania

Bbbb2rb

Silex, gene. maſc. ▫ *škřemen, kámen škřemenatý, voblátek* ▫ ſkřemen/ kámen ſkřemenatý/ woblátek ▫ Silicatus, a, um ▫ *škřemenem podlážený* ▫ ſkřemenem podlážený ▫ Sili-ceus, a, um ▫ *co jeſt z kamení škřemenatého, škřemenovatý* ▫ Co geſt z kamenij ſkře-menatého/ ſkřemenowatý ▫ Silicernium ▫ *voběd při umrlých, kterýž někdy lidem ſtarým dáwali* ▫ Woběd při vmrlých/ kterýž někdy lidem ſtarým dáwali ▫ Vnde etiam pro ſene accipitur

Siligo, inis, gene. foemini. ▫ *žito neb rež* ▫ Zito/ neb Rež ▫ Siligineus, a, um ▫ *režný, žitný* ▫ Režný/ žitný

Siliqua, gene. foemi. ▫ *luſtina z obilé, kteréž legumina ſlovou, jako bob, hrách, proso, ber etc.* ▫ Luſtina z obilé/ kteréž Legumina ſlowau/ jako Bob/ Hrách/ Proſo/ ber etc. ▫ *luſtiny prosové, z pohánky* ▫ Luſtiny proſowé/ z pohánky ▫ Item ▫ *strom v Itáli, jehožto owotce také ſiliqua ſlove* ▫ Strom w Italij/ gehožto owotce také ſiliqua ſlowe ▫ Siliquaſtrum, Vide Perſicaria ▫ *blešník* ▫ Bleſnijk ▫ Siliquor, aris ▫ *dělám luſtiny, mláto neb plewy* ▫ Dělam luſtiny/ mláto/ neb plewy

- Silli**, gene. mafc. ▫ *kunštovné řeči, marné žvaní* ▫ Kunštovné řeči/ marné žvanij
- Silo**, gene. mafc. ▫ *kdo veliké vobočí má* ▫ Kdo veliké wobočij má ▫ Silus, idem
- Silurus**, gene. mafcu. ▫ *ryba v řece Nilo* ▫ Ryba/ w Ržece Nilo
- Simus**, gene. mafc. ▫ *piknosý, pleskonosý* ▫ Piknofý/ pleskonofý ▫ Et Simus, a, um
- Simia**, gene. foemini. ▫ *vopice* ▫ Wopice ▫ Simia caudata ▫ *mořská kočka* ▫ Mořká kočka ▫ Cercopithecus. Simius, idem quod Simia
- Simila**, gene. foemini. ▫ *běl, čistá bílá pšeničná mouka* ▫ Běl/ čistá bijlá pšeničná mauka ▫ Similago, idem
- Similis**, e ▫ *podobný* ▫ Podobný ▫ Con genituo iunctum de moribus uel ingenio intelligitur, Domini similis es, Terentius ▫ *po svém pánu daříš se, činíš jako tuvoj pán* ▫ Po swém Pánu daříš se/ činíš yako twuog Pán ▫ Sed cum datuo ferè ad formam refertur. Deo similis ▫ *krásný jako Buoh neb božského zpuosobu* ▫ Kráfný yako Buoh/ neb Božkého zpuosobu ▫ Similitudo ▫ *podobenství* ▫ Podobenstwij ▫ Dißimilis, e ▫ *nepodobný* ▫ Nepodobný ▫ Dißimilitudo ▫ *nepodobnost* ▫ Nepodobnoft ▫ Adsimilis, le ▫ *nápodobný, k někomu podobný* ▫ Nápodobný/ k někomu podobný ▫ Confimilis ▫ *velmi podobný, hodnověrný* ▫ Welmi podobný/ hodnowěrný ▫ Similo, as ▫ *připodobňuji* ▫ Připodobňugi ▫ Verifimilis, le ▫ *k pravdě podobný* ▫ K prawdě podobný ▫ Adsimilo ▫ *připodobňuji* ▫ Připodobňugi ▫ Similiter, aduerbium ▫ *podobně* ▫ Podobně
- Simois**, pen. cor. gene. mafc. ▫ *řeka v Frygii, teče z hory Idy skrze Troadu* ▫ Ržeka w Phrygij/ teče z Hory Ydy skrze Troadu
- Simones**, pen. prod. gene. mafcu. ▫ *pleskosnosý, beznosý, kteříž široký neb rozplesklý nos mají* ▫ Plekofnofý/ beznofý/ kteříž šířoký neb rozpleklý nos magij ▫ Est etiam cognomen Delphinorum, quo mirè delectari eos ferunt ▫ *delfinové také Simones slovou* ▫ Delffinowé také Simones slowau ▫ Simus, a, um ▫ *stlačený, široký, rozplesklý* ▫ Stlačěný/ šířoký/ rozpleklý ▫ Simulus, diminutium. Subsimus, a, um ▫ *náširoký, náplestkonosý* ▫ Nášířoký/ náplestkonofý ▫ Refimus, pen. prod. idem quod simplex ▫ *neb nahoru pleskonosý* ▫ Neb nahoru pleskonofý
- Simplex**, gene. om. ▫ *sprostný* ▫ Sprostný ▫ Metapho ▫ *prostý, dobrý, upřímný* ▫ Proftý/ dobrý/ vpříjmý ▫ Simplicitas ▫ *prostost, dobrota, upřímost* ▫ Proftoft/ dobrota vpříjmoft ▫ Simplaris, e, uel Simplarius, a, um ▫ *kterému toliko jednonásob odplaceno bejvá* ▫ Kterému toliko gednonásob odplaceno beywá ▫ Simplares milites, uel Simplaris armatura ▫ *jimžto se jednonásobní prostá služba dává* ▫ Gimžto se gednonásobnij | proftá služba dáwá ▫ Et Simplariae res ▫ *prosté, nemnohovážné věci* ▫ Profté/ nemnohowážné wěcy ▫ Simpliciter, aduerbium ▫ *sprostně, prostě* ▫ Sproftně/ proftě ▫ Simplus, a, um ▫ *jednonásobný* ▫ Gednonásobný ▫ Simplum, uel Simpulum ▫ *hliněná, obětní nádoba* ▫ Hliněná/ obětnij nádoba

Bbbb2va

Bbbb2vb

- Simul**, aduerbium congregandi ◻ *spolu* ◻ Spolu ◻ Aliquando ordinem, uel coniunctionem significat ◻ *potom, k tomu také* ◻ Potom/ k tomu také ◻ Et geminatum ualet, idem quod Cum et Tum. Composita, Simulac, Simulatque ◻ *potom, hned jakž* ◻ Potom/ hned yakž
- Simulo**, as, aui ◻ *činím nápodobně, přetvářím se, ujímám se podvodně* ◻ Činijm nápodobně/ přetvářijm se/ vgijmám se podvodně ◻ Simulabat se Romam rediturum, cum in Africam nauigaturus esset ◻ *dal na sobě znáti, že by se chtěl zase do Říma navrátiti, když se chtěl do Afriky plaviti* ◻ Dal na sobě znáti/ že by se chtěl zase do Říjima nawrátiti/ když se chtěl do Affryky plawiti ◻ Simulatio ◻ *přetváření, ošemetnost, pokrytství* ◻ Přetvářeníj/ offemetnoft/ pokryftwíj ◻ Simultas ◻ *nepráteleství, nenávist, tejná závist* ◻ Nepráteleftwíj/ nenáwíft/ tejná záwíft ◻ Simultatem exercere cum aliquo, uel habere. Item, gerere ◻ *na někoho nevrážiti, někoho v nenávisti míti* ◻ Na někoho newvrážiti/ někoho w nenáwífti míjti ◻ Composita, Adsimulo, idem quod simplex. Dißimulo, as ◻ *činím se nevěda, nedám na sobě znáti* ◻ Činijm se newěda/ nedám na sobě znáti ◻ Dißimulanter, aduerbium ◻ *nevědomky, zamlčeně* ◻ Newědomky/ zamlčeně ◻ Dißimulatio ◻ *nevědomí, v něčem nedáti se znáti, zapření, zamlčení* ◻ Newědomíj/ w něčem nedáti se znáti/ zapřeníj/ zamlčeníj ◻ Infimulo ◻ *vinním, naříkám, na někoho pravím, obžalovávám* ◻ Winnijm/ naříkám/ na někoho prawijm/ obžalowávám ◻ Si herum infimulabis auaritia, malè audies, Terent | ◻ *nářkneš-li pána lakomstvím, budeš ulán* ◻ Nářkneftli Pána lakomftwíj/ budeft wlán ◻ Infimulatio ◻ *obvinnění, obžalování, naučení* ◻ Obwinněníj/ obžalowánij/ naučeníj ◻ Simulacrum, pen. prod. ◻ *obraz, smyšlená podoba, modla* ◻ Obraz/ fmyftlená podoba/ modla
- Sin**, coniunctio causalis ◻ *pakli* ◻ Pakli ◻ Et ferè semper in sequenti membro orationis ponitur, ubi in primo fuerit Si. Terent: Si illam relinquo, eius vitae timeo, fin opitolor, huius minas ◻ *opustím-li ho, bojím se za život jeho, pakli mu pomohu, bojím se pohruožek tohoto* ◻ Opuftijmli ho/ bogijm se za žiwot geho/ pakli mu pomohu/ bogijm se pohruožek tohoto
- Sinai** ◻ *hora v zemi Arabia Petraea* ◻ Hora w Zemi Arabia Petraea
- Sinapi**, pen. prod. generis neut. uel Sinapis ◻ *horčice* ◻ Horčice ◻ Sinapium ◻ *rozetřená horčice, meštřejch* ◻ Rozetřená horčice/ mefttřejch
- Sinarum regio** ◻ *krajina najzáze v Indí* ◻ Kragina nayzáze w Indíj
- Sinciput** ◻ *přední strana hlavy* ◻ Předníj strana hlawy ◻ βρέγμα ◻ graecè, uide Syciput
- Sindon**, gene. foemi. ◻ *subtilné, tenké látno* ◻ Subtilné tenké látno
- Sine**, praepositio separatiua ◻ *bez* ◻ Bez ◻ idem quod Absque
- Singultus**, us, gene. mascu. ◻ *štkavka, štkání* ◻ Sftkawka/ sftkánij ◻ Singultio, is ◻ *štkám, mám štkavku* ◻ sftkám/ mám sftkawku
- Singulus**, a, um ◻ *každý zvlášť, obzvláštní* ◻ Každý zwláftft/ obzwláftftnij ◻ In plurali frequentius usurpatur. Singuli ◻ *každý sám za sebe, jeden každý* ◻ Každý sám za sebe/ geden každý ◻ Singularis, e ◻ *zvláštní* ◻ Zwláftftnij ◻ Metaph ◻ *znamenitý* ◻ Znamenitý ◻

Et Singulariter, aduerbium ▫ *obzvláštně, znamenitě, předně* ▫ Obzvláštně/ znamenitě/ předně ▫ Singulatim ▫ *zvláště, samotně* ▫ Zvlášťě/ samotně ▫ Vel, Singillatim, Singularitas ▫ *zvláštnost, samotnost, vejtržnost* ▫ Zwlá|šftnoft/ samotnoft/ waytržnoft

Bbbb3rb

Sinifter, a, um ▫ *levý, krchý* ▫ Lewý/ krchý ▫ Siniftra substantiuum ▫ *levá ruka, levice* ▫ Lewá ruka/ levice ▫ Item, Sinifter ▫ *nešťastný, odporný, škodný, nezdárný* ▫ Nessftiaftný/ odporný/ škodný/ nezdárný ▫ Cum de auspicijs, et augurijs dicitur. Siniftrorfum ▫ *na levou ruku, na levo* ▫ Na lewau ruku/ na lewo

Sino, is, fiui, fitum ▫ *nechám, dopouštím, povoluji* ▫ Nechám/ dopaušftijm/ powolugi ▫ Siui animum ut expleret suum, Terentius ▫ *dopustil sem mu, aby wuoli swou vykonal* ▫ Dopušftil sem mu/ aby wuoli fwau vykonal ▫ Defino ▫ *přestávám, dokonávám, pouštím od něčeho* ▫ Přestáwám/ dokonáwám/ paušftijm od něčeho

Sinope, gene. foemi. pen. prod. ▫ *město v krajině Ponto* ▫ Město w kragině Ponto ▫ Vnde Sinopicus, a, um ▫ *co odtud jest* ▫ Co odtud gest ▫ Sinopica rubrica ▫ *červená rudka z té krajiny* ▫ Čzerwená Rudka z té Kraginy

Sinuella, gene. foemi. ▫ *město v Itáli, v krajině Kampanie* ▫ Město w Italijs/ w kragině Campanye

Sinus, us, gene. mafc. ▫ *ňadra, co jest mezi rameny a prsmi* ▫ Niadra/ co gest mezy rameny a prsmi ▫ Item, Sinus uestium ▫ *šírokost neb našívání roucha* ▫ Šírokoft neb našíjwanij raucha ▫ Et Sinus maris ▫ *vejstupci neb zátoky moře okolo břehu* ▫ Wayštupcy neb zátoky Moře okolo břehu ▫ Item ▫ *koutkové v očích* ▫ Kautkowé w očích ▫ Et Metapho ▫ *každá okolkem zatočená věc, křivolakost* ▫ Každá okolkem zatočená věc/ křiwolakoft ▫ Hinc Sinuofus, a, um ▫ *koutkovatý, křivolaký, zatočený* ▫ Kautkowitz/ křiwolaký/ zatočený ▫ Sinuo, as ▫ *křívím, zatáčím, ohybuji* ▫ Křiwiwm/ zatáčím/ ohybugi ▫ Infínuo ▫ *vkroužám, vpouštím se tam* ▫ Wklauzám/ wpausftijm se tam ▫ In amicitiam se alicuius, uel alicui infinuare ▫ *poznenáhu v přátelství něčím se uvoditi* ▫ Poznenáhu w přátelštwij něčím se wuoditi ▫ Infínuatio ▫ *dvorské a tajné zpříznění, přívětivost na počátku řeči* ▫ Dworské a tajné zpřízně|nij/ příjwětiwoft na počátku řeči ▫ Hac utuntur Oratores in causis dubijs, aut parum in speciem honestis ▫ *takového vliďného zpříznění a přívětivosti užívají řečníci obyčejně na počátku řeči, když o věcech nejistých neb poněkud nepoctivých a prostých, podle prvního uvažení, mluví chtějí* ▫ Takowého wliďného zpřízněnij a příjwětiwofti vžijwagij Ržečnijcy obyčejně na počátku řeči/ když o věcech negiftých/ neb poněkud nepoctiwých a prostých/ podle prwnijho wwaženíj/ mluwiti chtěgij ▫ Sinus etiam pro securitate ponitur ▫ *za bezpečenství* ▫ Za bezpečenštwij ▫ In intimo sinu pacis ▫ *u velikém bezpečenství, pokoje* ▫ V welikém bezpečenštwij/ pokoge ▫ Et in sinu fundere ▫ *tajně se svěřiti, pověděti, aby nebylo zjeveno* ▫ Tagně se šwěřiti/ powěděti/ aby nebylo zgeweno ▫ Item, In sinu habere ▫ *v tajnosti neb v moci míti* ▫ Wtayošfti/ neb w mocy miji ▫ In sinu gaudere ▫ *při sobě samém a mlčečky s svými radost míti* ▫ Při sobě samém/ a mlčečky s šwými radoft miji

Bbbb3va

- Siparium**, gene. neut. ▫ *zavěsidlo, rohože, dek, koltra* ▫ Zawěsydlo/ rohože/ dek/ koltra
- Sipho**, onis, gene. masc. ▫ *studničná roura, střikačka* ▫ Studničná raura/ střikačka ▫ Siphunculus, diminutivum ▫ *malá trubka, studničná střikačka* ▫ Malá trubka/ studničná střikačka
- Sipo**, as, aui ▫ *sypi* ▫ Sypi ▫ Composita, Diſipo ▫ *rozptyluji, rozsypávám, utracím* ▫ Rozptylugi/ rozfýpávám/ vtrácým ▫ Diſipare glebas agrorum ▫ *hroudy na roli rozrážeti, rozbijeti* ▫ Hraudy na Rolij rozrážeti/ rozbijgeti ▫ Diſipare uanos rumores ▫ *marné a nejisté noviny sem i tam rozsívati, roznáseti* ▫ Marné a negifté nowiny fem y tam rozfýwati/ roznáſfeti ▫ Obſipo, idem quo Objicio ▫ *mocí sypi* ▫ Mocý fypi ▫ Obſipare gallinis escam ▫ *slepícím zobu nasypati* ▫ Slepícím zobu nafypati ▫ Infipo ▫ *vkejdám, vkládám* ▫ Wkeydám/ wkládám ▫ In ollam nouam infipato, Cato ▫ *do nového hrnce máš vložití, vsypati* ▫ Do nowého | hrnce máš wložití / wfypati
- Sipontum**, gene. neut. ▫ *město v Itáli, v krajině Apulí, při huoře Gargano* ▫ Město w Itali/ w kragině Apulij/ při Huoře Gargano ▫ Vnde Sipontinus, a, um ▫ *co odtud jest* ▫ Co odtud gest
- Siquidem**, coniunctio causalis ▫ *nebo* ▫ Nebo ▫ Aliquando dubitandi particula est, Siquidem quae nunciantur, uera sunt ▫ *jestliže ty věci, o kterýchž se mluví, pravé sou* ▫ Gestli že ty věci o kterýchž se mluwij/ prawé ſau
- Seiren**, enis, gene. foemi. ▫ *mořská šelma, posvrchku panna a pospodku ryba* ▫ Mořká ſelma/ poſwvrchku panna/ a poſpodku Ryba ▫ Poëtae fingunt tres fuisse filias Ache-
loi ▫ *kteréž lahodným zpíváním lidi zklamávaly* ▫ kteréž lahodným zpíjwanijm Lidi zklamávaly ▫ Hinc Sirenus, a, um ▫ *co těm přísluší* ▫ Co těm příſluſſij
- Siri**, gene. masc. ▫ *jámy, v nichž obilé neb pšenice chovají, nejvíce v Azí* ▫ Yámy/ w nichž obilé/ neb pſſenice chowagij/ naywijce w Azij
- Sirius**, gene. mascu. ▫ *hvězda mezi jinými hvězdami, kterouž Psem jmenují, a ta škodlivé horkosti přivodí* ▫ Hwězda mezy ginými Hwězdami/ kterouž pſem gmenugij/ a ta ſkodikwé horkoſti přiwodij ▫ Serius, a, um
- Sirmium**, gene. neut. ▫ *staré město v Uhřích, při řece Savy* ▫ Staré Město w Vhřijch/ při Ržece Sawy
- Sirpus**, gene. masculi. ▫ *malé rokytní křoví neb síti* ▫ Malé rokytnij křowij/ neb Sýtij ▫ Sipea ▫ *pletený koš z rokytí, nuoše, krabice* ▫ Pletený koš z rokytij/ nuoffe/ krabice ▫ Sirpiculum, idem. Et Sirpicula ▫ *nuož k obřezání réví, řezáček, kosíř* ▫ Nuož k obřezánij Réwij/ řezáček/ koſýř ▫ Sirpo, as ▫ *pletu, váži* ▫ Pletu/ wáži ▫ Vide supra Scirpus
- Sifapo**, pen. cor. ▫ *místo v Hispaní, kde dobré minium roste* ▫ Mijſto w Hiſpanij/ kde dobré Minium roſte ▫ in Bethica
- Sifer**, gene. neut. ▫ *červená řepka* ▫ Czerwená řepka | ▫ Sifarum, idem, ut plerique putant
- Sifto**, is, ftiti ▫ *stavím* ▫ Stawijm ▫ Siftere sanguinem ▫ *krev staviti* ▫ Krew ſtawiti ▫ Siftere uadimonium ▫ *rukojmě zastaviti* ▫ Rukogmě zaſtawiti ▫ Propria uox iuris est. Sifetre

Bbbb3vb

Bbbb4ra

iudici, uel iudicio ◻ *před rychtáře neb před právo stavěti* ◻ Před Rychtáře/ neb před právo stawěti ◻ Siftere gradum, uel pedem ◻ *zastaviti se* ◻ Zastawiti se ◻ Siftere lachrymas ◻ *neplakati, pláč zastaviti* ◻ Neplakati/ pláč zařawiti ◻ Composita, Abfisto ◻ *odstupuji, pouštím* ◻ Odstupugi/ pauřtíjm ◻ Adfisto ◻ *přistavuji* ◻ Přistawugi ◻ Teren: Prope hunc adfiste ◻ *stuoř podlé tohoto* ◻ Stuoř podlé tohoto ◻ Confisto ◻ *dostávám, pevně stojím* ◻ Dořtávám/ pevně řtogíjm ◻ Defisto ◻ *přestávám, zanechávám* ◻ Přeřtávám/ zanechávám ◻ Exifto ◻ *sem přítomen, přistojím* ◻ Sem přítomen/ přištogíjm ◻ Infisto ◻ *stojím tam neb honím, pobízím, nutím* ◻ Stogíjm tam/ neb honíjm/ pobířzým/ nutíjm ◻ Quam infistam rationem ◻ *kterému zpuosobu mám sáhnouti* ◻ Kterému zpuošobu mám řáhnauti ◻ Obfisto ◻ *odpírám, stavím se na odpor* ◻ Odpířám/ řawíjm se na odpor ◻ Perfisto ◻ *dostávám, trvám* ◻ Dořtávám/ trwám ◻ Refisto ◻ *odpírám neb zastavuji se* ◻ Odpířám/ neb zařawugi se ◻ Subfisto ◻ *zastavuji se neb sám od sebe stojím* ◻ Zařawugi se/ neb řám od řebe řtogíjm ◻ Vnde Subřistentia, idem quod Subřtantia. Vide infra

Siftrum, gene. neut. ◻ *křivolaká rohová trouba Eřiptřských, na kterouř troubili při obětování bohyni Isidis* ◻ Křiwolaká rohová trauba Eřiptřkých/ na kterauř traubili při obětowáníř Bohyny řfidis

Sifyphus, gene. masc. pen. prod. ◻ *syn Aeoli, ktrejřto (jakoř fabule bají) veliký kámen uřtawíčně v pekle proti vrchu nahoru wáleti musí, a kolikrát jej nahoru uwaí, tolikrát se zřase oluow řwalí* ◻ Syn Aeoli, ktereřto (yakoř Fabule bagíř) weliký kámen wřtawíčně w Pekle proti wrchu na horu wáleti muřý/ a kolikrát geř na horu wwalíř/ tolikrát se zaře doluow řwalíř

| **Sithonia**, gene. foemini. ◻ *krajina v Macedoní, dotýká se Thraciam* ◻ Kragina w Macedoníř/ dotýká se Thraciam

Bbbb4rb

Sitis, gene. foemi. ◻ *řířeň* ◻ Zířžeň ◻ Metapho ◻ *weliká, nesmířná řádost* ◻ Weliká nesmířná řádost ◻ Siticulosus, a, um ◻ *řířníř* ◻ Zířřnířwý ◻ Sitibundus, a, um ◻ *welmi řířnicí* ◻ Welmi řířřnicý ◻ Sitio ◻ *řířním, řádám* ◻ Zířřnířjm/ řádám ◻ Sitire sanguinem ◻ *krve řádostířým býti neb tyrannem beřti* ◻ Krwe řádostířwým býti/ neb Tyrannem beyti ◻ Mire řitit gloriam ◻ *welice řádá řlářy a poctiwosti* ◻ Welice řádá řlářy a poctiwosti ◻ Et terram řitire dicimus, cum nimis aestu exiccata est ◻ *kdyř země horkostí welmi wyřahla neb wyschla* ◻ Kdyř země horkostíř welmi wyřahla/ neb wyřchla ◻ Sitiens ◻ *řířníř, řádostíř* ◻ Zířřnířwý/ řádostířwý ◻ Sitienter ◻ *řířníř, řádostíř* ◻ Zířřnířwě/ řádostířwě

Situla, gene. foemi. pen. cor. ◻ *nádoba, ktereř wodu wáři, wokow, wědro, korčák* ◻ Nádoba ktereauř wodu wářiř/ wokow/ wědro/ korčák ◻ Sitella, diminutiuum

Situs, a, um. participium řine uerbo ◻ *řtawený, pořtawený* ◻ Stawený/ pořtawený ◻ In quo nořtra řpes řita est, Terent ◻ *w němř naděře náře pořtawena jeřt* ◻ W němř naděře náře pořtawena geřt ◻ Siti ◻ *pořhovaní, mřtví* ◻ Pořhowaníř/ mřtwíř ◻ Síticen ◻ *umřlýř neb mřtvýř piřřeč* ◻ Vmřlýř/ neb mřtwýř piřřeč

Situs, us, gene. mařc. ▫ *plíseň, plesnivost, zetlení od vlhkosti, smrdutá vlhkost* ▫ Plýšeň/ plefniwořt/ zetleníj od wlkhořti/ řmrdutá wlkhořt ▫ Et Situs ▫ *položení kraje neb vlastnost některého místa* ▫ Položeníj kraje/ neb wlařtnořt některého mijřta ▫ Situs regionis non est mihi cognitus ▫ *nevím, jaké jeřt položéní krajiny* ▫ Newijm yaké geřt položénij kra-giny

Siue, coniunctio ▫ *neb, buďto* ▫ Neb/ buďto

SM

Smaragdus, gene. mařcu. ▫ *drahý kámen zelené barvy* ▫ Drahý kámen zelené barwy ▫ Vnde Smaragdinus, a, um

| **Smigma**, uel **Smegma**, gene. neut. ▫ *mydlo neb jiné lékařství, jimiž se nětco čistí a vypírá* ▫ Mydlo/ neb giné Lékařtwij/ gimiž se nětco čistij a wypijrá

Bbbb4va

Smyrna, gene. foemi. ▫ *město v Menší Asii, v krajině Ionii, při řece Melete* ▫ Měřto w menřlij Afij/ w krajině Ionij/ při řece Melete

SO

Soboles, gene. foemini. ▫ *navedení ctnostné, neb dítky, rodina* ▫ Nawedenij ctnořtné/ neb diřtky/ rodina ▫ Singularis numeri tantum

Sobrini, gene. neut. ▫ *děti sester, sestřenci* ▫ Děti Sester/ řestřency ▫ Confobrini, idem

Sobrius, a, um ▫ *střízlivý, střídmý, při dobrém rozumu* ▫ Střízliwý/ řtříjdmý/ při dobrém rozumu ▫ Tu pol homo non es sobrius, Terent ▫ *ty v pravdě nejsi při dobrém rozumu* ▫ Ty w prawdě negfy při dobrém rozumu ▫ Sobrietas ▫ *střídmost* ▫ Stříjdmořt ▫ Sobriè ▫ *střídmě, střízlivě, bedliuě* ▫ Stříjdmě/ řtříjzliwě/ bedliwě

Soccus, gene. mařc. ▫ *široká dlouhá punčocha* ▫ řřiroká dlauhá punčocha ▫ Soccus, diminutivum

Socer, gene. mař. ▫ *test, tchán* ▫ Teřt/ Tčán ▫ Socrus ▫ *řvegruře* ▫ řřwegruffe ▫ Confoceri ▫ *kteři děti své spolu v manželství spojili* ▫ Kteřij děti řwé řpolu w manželřtwij řpogili

Socius, a, um ▫ *tovaryš, společník, účastník* ▫ Towaryřř/ řpolečnijk/ včastnijk ▫ Propriè in re feria, et laboriosa cum aliquo particeps ▫ *nápomocník v těžké a pracné věci* ▫ Nápomocnijk w těžké a pracné wěcy ▫ Comes ▫ *řpoluřuodce, tovaryř na cestě, pocestník* ▫ řpolu řčuodce/ tovaryřř na cestě/ pocestnijk ▫ Caesar. Quum se uictoris Pompeij comitem esse mallet, quam socium ▫ *když raději chtěl Pompeiova vítězství následovníkem nežli nápomocníkem bejtí* ▫ Když raděgij chtěl Pompeiowa wjřtěžřtwij následownijkem/ nežli nápomocnijkem beyti ▫ Socienus, idem quod Socius, apud Plautum, Et Socij ▫ *řpomocníci, puntovní tovaryři, stoupenici* ▫ řpomocnijcy/ puntownij tovaryřřij/ | řtaupency ▫

Bbbb4vb

Societas ▫ *společnost, tovaryžstvo* ▫ Společnost/ tovaryžstvo ▫ Societatem inire cum aliquo, uel pacifci ▫ *s někým se spolčiti neb spuntovati, stovaryšiti se* ▫ S někým se spolčiti/ neb spuntovati/ stovaryšiti se ▫ Socialis, le ▫ *tovaryžský* ▫ Towyaryžský ▫ Bellum sociale ▫ *boj proti spuntovníkuom* ▫ Bog proti spuntownijkuom ▫ Sociabilis, le, idem. Infociabilis ▫ *netovaryžský, co nemuož v tovaryžství bejti* ▫ Netowaryžský/ co nemuož w tovaryžstwij beyti ▫ Socio, as ▫ *spojuji* ▫ Spogugi ▫ Adfocio ▫ *přítovaryšuji a stovaryšuji* ▫ Přítowaryšfugi/ a stowaryšfugi ▫ et Confocio, idem. Diffocio ▫ *rozděluji tovaryžstvo, na ruozno dělím, rozlučuji, ruším tovaryše* ▫ Rozdělugi tovaryžstvo/ na ruozno dělím/ rozlučugi/ ruffijm tovaryše

Sodalis, gene. mafcu. ▫ *spolutovaryš* ▫ Spolu tovaryš ▫ *proprie in rebus leuioribus, utpote conuiuijs. Vnde Sacerdotes ab Imperatoribus Romanorum instituti, Sodales, dicebantur. Ita Sodales dominicales, et Franciscani possent appellari, qui uulgò Fratres dicuntur. Sodalitas, et Sodalitium* ▫ *tovaryžstvo v obecných prostých věcech neb prácech* ▫ Towyaryžstwo w obecných prostých věcech/ neb prácech

Sodes, interiectio obsecrantis ▫ *ba mnedle* ▫ Ba mnedle

Sodoma, ae, uel **Sodoma**, orum ▫ *město v Palestině neb v židovské zemi bylo, ohněm s nebe spálené* ▫ Město w Palestině/ neb w židovské zemi bylo/ ohněm s Nebe spálené ▫ Sodomita ▫ *obyvatel v něm, Sodomský* ▫ Obywatel w něm/ Sodomský

Sogdiana, gene. foemini. ▫ *krajina v Asii, dotýká se Bactroama, et Saccarum krajiny, v kteréž sou Arae Alexandri* ▫ Kragina w Afij/ dotýká se Bactrianam, et Saccarum kraginy/ w kteréž sou Arae Alexandri

Sol, gene. mafc. ▫ *slunce* ▫ Slunce ▫ Et in plurali | Soles ▫ *dnové* ▫ Dnowé ▫ Item, Soles ▫ *blesk neb paprskové sluneční* ▫ Blesk/ neb paprskové sluneční ▫ Admittunt hybernos soles ▫ *připouštějí zimní slunečný blesk* ▫ Připaušřěgij zymnij slunečný blesk ▫ Aliquando pro aestu ▫ *za horko* ▫ Za horko ▫ Infolo, as, pen. prod. ▫ *suším na slunci* ▫ Sufšjm na sluncy ▫ Solaris, e ▫ *co k slunci přísluší* ▫ Co k sluncy přísluší ▫ Solanus, a, um, idem. Solarium ▫ *slunečný worlog neb svrchní mazhauz neb palác domu a neb sině, podlážďená* ▫ Slunečný Worlog/ neb svrchnij mazhauz/ neb palác domu/ a neb syně/ podlážďená ▫ Et Solarium ▫ *úplatek od sině neb od podružství* ▫ Vplatek od Syně/ neb od podružstwij ▫ Solstitium ▫ *zastavení neb naspět postoupení slunce* ▫ Zastawenij/ neb naspět postawpenij Slunce ▫ Solstitialis, e ▫ *co k tomu přísluší* ▫ Co k tomu přísluší

Cccc1ra

Solea, gene. foemini. ▫ *pantofle neb podšev* ▫ Pantoffle/ neb podšew ▫ Solearius ▫ *kdo pantofle dělá neb podšívá* ▫ kdo Pantoffle dělá/ neb podšijwá ▫ Soelatus ▫ *kdo podšítí neb pantofle nosí* ▫ Kdo podšítij neb pantoffle nošy

Solennis, ne ▫ *roční, co každého roku držáno bejvá na jmenovaný vejroční čas* ▫ Ročníj/ co každého roku držáno beywá na gmenovaný wayročnij čas ▫ Sed ueteres potius dixerunt, Solennia, orum, plura. in neutro genere. Solenne suum feruare ▫ *svuoj obyčejný*

- sposob zachovati* ▫ *Suog obyčegný řpufob zachowati* ▫ *Solennitas* ▫ *velmi slavný vejroční den, slavnost znamenitá* ▫ *Welmi flawný wayročnij den/ flawnořt znamenitá*
- Soleo**, es, folitus fum ▫ *mám obyčej, zvykl sem* ▫ *Mám obyčeg/ zvykl fem* ▫ *Solet, imperfonale* ▫ *jest obyčej* ▫ *Geřt obyčeg* ▫ *Et Solito, as, frequentati.* ▫ *často obyčej mám* ▫ *Cžalřto obyčeg mám* ▫ *Affoleo, idem. Infolens* ▫ *neobyčejný, divný, divných obyčeguov* ▫ *Neobyčegný/ diwný/ diwných obyčeguow* ▫ *Infolitus, a, um, idem. Infolentia* ▫ *neobyčejnost, nezvyklost, divnost* ▫ *Neobyčegnořt/ nezwyklořt/ diwnořt* ▫ *Metapho* ▫ *hrdost, pejcha* ▫ *Hrdofř/ paycha* ▫ *Infolenřter, aduerbium* ▫ *hrdě* ▫ *Hrdě* ▫ *Infoleřco* ▫ *počínám hrdnouti a vysokomyslným beřti, pejchati, hrdým beřti* ▫ *Počijnám hrdnauti/ a wyřokomyřlným beřti/ paychati/ hrdým beřti*
- Solers**, gene. om. ▫ *opatrný, vřipný, duomyslný, obmyslný* ▫ *Opatrný/ wřipný/ duomyřlný/ obmyřlný* ▫ *Solertia* ▫ *opatrnost, duomyslnost* ▫ *Opatrnofř/ duomyřlnořt* ▫ *Solerter* ▫ *opatrně, vřipně, duomyslně* ▫ *Opatrněř/ wřipněř/ duomyřlně*
- Soli**, orum ▫ *Σόλοι* ▫ gene. mařc. ▫ *měřto in Cilicia* ▫ *Měřto in Cilicia* ▫ *pořtea Pompeiopolis dicta*
- Sollicito**, as, aui, propriè řignificat ▫ *hýbi od řpodku, zemi obracím* ▫ *Hýbi od řpodku/ zemi obracým* ▫ *Ferro řollicitauit humum. Tibullus* ▫ *zemi pluhem obrácel* ▫ *Zemi pluhem obrácel* ▫ *Sed per metaphoram řignificat* ▫ *řarám, řarost činím, nabízím, nutkám* ▫ *řarám/ řarofř činijm/ nabijzým/ nutkám* ▫ *Sollicitatio* ▫ *nabízení, nutkání, nabíhaní* ▫ *Nabijze- nij/ nutkáníj/ nabijhanej* ▫ *Sollicitudo* ▫ *pečování, řarost, práce* ▫ *Pečováníj/ řarofř/ práce* ▫ *Sollicitus, a, um* ▫ *pečlivý, řarostlivý, nepokojný* ▫ *Pečliwý/ řarofřliwý/ nepo- kogný* ▫ *Sollicitum me habet* ▫ *trápi mne, činí mi řarost* ▫ *Trápij mne/ činij mi řarofř*
- Solidus**, a, um ▫ *celý* ▫ *Celý* ▫ *Decem annos řolidos* ▫ *celých deset let* ▫ *Celých deset let* ▫ *Item* ▫ *řilný, mocný, pevný, celistvý, neprázdňý, neděravý* ▫ *Sylný/ mocný/ pevný/ ce- liřtwý/ neprázdňý/ neděrawý* ▫ *Soliditas* ▫ *celost, pevnost* ▫ *Celořt/ pewnořt* ▫ *Solido, as* ▫ *dělám celé, upevňuji* ▫ *Dělám celé/ vpewňugi* ▫ *Solideřco* ▫ *počínám celistvěti, ce- leti, celým býti, tuhnouti* ▫ *Počijnám celistwěti/ celeti/ celým býti/ tuhnauti* ▫ *Inřolidum, aduerbium* ▫ *vcele, docela* ▫ *Wcele/ docela*
- Solium**, generis neut. ▫ *řlavná královská řtolice, královo ředění* ▫ *řlawná Královsřá řto- lice/ Královo ředěníj* ▫ *Solium* ▫ *řazebňi řkopek, mycí vanna* ▫ *řazebňij řřkopek/ mycí vanna*
- Solitudo**, Vide Solus
- | **Soloecismus**, gene. mařcu. et Soloecon ▫ *neřpřsobnořt řeči v přaní i v mluwení, proti obecné zvyklořti řlainské neb řecké řeči* ▫ *Neřpřřobnořt řeči/ w přanej y w mluwenij/ proti obecné zvyklořti řlainské neb Řecké řeči* ▫ *řlainsě Imparilitas, uel řtribligo*
- Solon**, gene. mařcu. ▫ *jeden z ředmi mudřcuow řeckých, z Athén* ▫ *Geden z ředmi Mudřcuow Řeckých/ z Athén*

Cccc1rb

Cccc1va

Solitaurlia, orum, plura. tant. generis neut. ◻ *svátek neb obětování u Římanuov, při kterémž troji dobytek obětováli, vola, vepře a ovci* ◻ Swátek neb obětování v Ržijmanuow/ při kterémž trogi dobytek obětováli/ Wola/ Wepře/ a Owcy

Solor, aris, folatus fum ◻ *těším, obveseluji* ◻ Těšijm/ obwefelugi ◻ Solamen, et Solatium ◻ *potěšení, obveselení* ◻ Potěšenij/ obwefelenij ◻ Composi: Confolor, pen. prod. idem quod simplex. Confolatio ◻ *potěšení* ◻ Potěšenij ◻ Confolatorius, a, um ◻ *potěšitedlný, co k potěšení přísluší* ◻ Potěšitedlný/ co k potěšenij přífluffij ◻ Defolor, aris ◻ *opouštím, netěším* ◻ Opauffijm/ netěšijm ◻ Videtur magis à Solus deriuatum

Solfitium, Vide Sol

Solum, gene. neut. fingulare tantum ◻ *dno, patro, půda, země* ◻ Dno/ patro/ půda/ země ◻ Natale solum ◻ *vlast, kde se kdo rodil* ◻ Wlaft/ kde se kdo rodil ◻ Vnde Exul ◻ *z své vlasti vyhnaný* ◻ Z fwé wlafti vyhnaný ◻ Et Exilium ◻ *vypovězení, vyhnání z vlasti* ◻ Wypowěděnij/ wyhnánij z wlafti ◻ Exulo, as ◻ *sem vypovědín, v bídě, běduji se* ◻ Sem wypowědij/ w bijdě/ bědugi fe ◻ Vide supra. Item ◻ *spodek nohy* ◻ Spodek nohy ◻ Solistimum ◻ *co má půdu neb podlahu* ◻ Co má půdu/ neb podlahu

Soluo, is, folui, solutum ◻ *rozvazuji, zprošťuji, vysvobozuji* ◻ Rozwazugi/ zprošťugi/ wyfwobozugi ◻ Item ◻ *platím, zaplacuji* ◻ Platijm/ zaplacugi ◻ Soluere uota ◻ *slibu dosti činiti, plniti, dokonati* ◻ Slibu dofti činiti/ plniti/ dokonati ◻ Soluifti fidem, Terent ◻ *věrněs se zachoval neb svému přirčení dostis učinil* ◻ Wěr|něs fe zachowal/ neb fwému přirčenij doftis učinil ◻ Vt fit per Ironiam dictum. uel Soluifti fidem ◻ *zrušils víru* ◻ Zrušils wijru ◻ Soluere stipendium ◻ *žold neb mzdu platiti* ◻ Ziold neb mzdu platiti ◻ Solui curis caeteris, Terentius ◻ *zbavil sem vás jiných starostí* ◻ Zbawil sem was giných staroftij ◻ Item, Soluo, absolutè ◻ *odvozuji, odplavuji se od břehu, plavím se přeč* ◻ Odwozugi/ odplawugi fe od břehu/ plawijm fe přeč ◻ Tertia ferè uigilia soluit, Caesar ◻ *skuoro při třetí stráží noční odvezl se neb počal se přeč plaviti* ◻ Skuoro při třetij stráží noční odvezl fe/ neb počal fe přeč plawiti ◻ Soluere legibus, quod uulgò dispensare dicitur ◻ *od práwa zprostiti, propustiti* ◻ Od práwa zprostiti/ propustiti ◻ Gratiam legis facere, idem. Ita rectè dicitur Soluere canonibus ◻ *dispensaci dáti* ◻ Dispensaci dáti ◻ Verfuram soluere ◻ *dluh dluhem zaplatiti, klín klínem vyrážeti* ◻ Dluh dluhem zaplatiti/ klíjn klíjnem vyrážeti ◻ Solutio ◻ *zaplacení, rozvázání* ◻ Zaplacenij/ rozvázánij ◻ Solutus rifus ◻ *veliký a nestydatý smích* ◻ Weliký a nestydatý smijch ◻ Soluta uita ◻ *hanebný, rozpustilý život* ◻ Hanebný/ rozpustilý žiwot ◻ Solutilis, le ◻ *rozvázatedlný, co se dá rozvázati* ◻ Rozwázatedlný/ co se dá rozvázati ◻ Solubilis, le, idem, et Infolubilis ◻ *nerozvázatedlný* ◻ Nerozwázatedlný ◻ Composita, Abfoluo ◻ *zprošťuji, vysvobozuji, dokonávám, dodělávám* ◻ Zprošťugi/ wyfwobozugi/ dokonávám/ dodělávám ◻ Abfolutus, a, um ◻ *dokonáný, zproštěný, dodělaný* ◻ Dokonáný/ zproštěný/ dodělaný ◻ Diffoluo ◻ *naruozno rozvazuji, roztrhuji, vysvobozuji* ◻ Na ruozno rozwazugi/ roztrhugi/ wyfwobozugi ◻ Diffolutus, a, um ◻ *rozvázáný, prostý* ◻ Rozvázáný/ prostý ◻ Diffolubilis, le ◻ roz-

vázatedlný ▫ Rozwázatedlný ▫ Indiffolustus ▫ *nerozvázaný, nezproštěný* ▫ Nerozwázaný/ nezproštěný ▫ Indiffolubilis ▫ *nerozvázatedlný* ▫ Nerozwázaedlný ▫ Diffolutio ▫ *zproštění* ▫ Zproštěnij ▫ Exoluo ferè idem. | Perfoluo ▫ *platím zuplna, zaplacuji, dokonále zprošťuji* ▫ Platijm zvplna/ zaplacugi/ dokonále zprošťiugi ▫ Refoluo ▫ *zase rozvazuji* ▫ Zafe rozvazugi ▫ Soluendo esse ▫ *moci zaplatiti* ▫ Mocy zaplatiti ▫ Non est foluendo ▫ *nemuože zaplatiti, nemá čím zaplatiti* ▫ Nemuože zaplatiti/ nemá čím zaplatiti

Cccc2ra

Solus, a, um ▫ *sám* ▫ Sám ▫ Item ▫ *opuštěný, samotný* ▫ Opuštěný/ famotný ▫ Venit alicunde ex folo loco, Terent ▫ *odněkud sem jde z pustého místa* ▫ Od někud sem gde z pustého místa ▫ Vnde Solitudo ▫ *poušť, samotnost, pustina* ▫ Paušť/ famotnoft/ puftina ▫ Solitarius, a, um ▫ *samotný, opuštěný, osamělý* ▫ Samotný/ opuštěný/ ofamělý ▫ Et Defolo ▫ *opouštím, dávám spustnouti* ▫ Opaušťijm/ dávám řpuftnauti ▫ Defolatus ▫ *opuštěný* ▫ Opuštěný ▫ Defolatio ▫ *spuštění, opuštění* ▫ Spuštěnij/ opuštěnij

Somnus, gene. mafc. ▫ *spaní* ▫ Spanij ▫ Somnium ▫ *sen* ▫ Sen ▫ Et Infomnium, In fomnis, id est dormiendo ▫ *ve spaní* ▫ Weřpanij ▫ Somnolentus, a, um ▫ *vospalý* ▫ Wospalý ▫ Somniculofus, a, um, idem ▫ *léní, lénivý, rozmařilý* ▫ Lénij/ léniwý/ rozmařilý ▫ Somniculofě, aduerbium ▫ *vospale, lénivé* ▫ Wospale/ léniwě ▫ Somnificus, a, um ▫ *spaní přinářející* ▫ Spanij přinářejijcý ▫ Somnifer, a, um, idem. Infomnis, e ▫ *bez spaní, neospalý, bedlivý* ▫ Bez řpanij/ neospalý/ bedlivý ▫ Somnio, as ▫ *mám sen, zdá mi se ve spaní* ▫ Mám fen/ zdá mi se we řpanij ▫ Somnus etiam řignificat ▫ *Buoh spaní* ▫ Buoh řpanij ▫ Item, Somnium, Metaph ▫ *daremná, marná věc* ▫ Daremná marná věc

Sono, as, fonui, fonitum ▫ *zvučím, znám, břencím* ▫ Zwučijm/ znijm/ břencijm ▫ Vnde Sonus ▫ *zvuk, znění* ▫ Zwuk/ zněnij ▫ Et Sonor ▫ *pozornost* ▫ Pozornoft ▫ Sonitus, idem. Sonorus, a, um. pen. prod. ▫ *pozorný, zvučný* ▫ Pozorný/ zvučný ▫ Sonoritas ▫ *zvučnost neb znění pozorného hlasu* ▫ Zwučnoft/ neb zněnij pozorného hlafu ▫ Abfonus, Vide řupra. Diffonus, a, um. pen. cor. ▫ *nerovného zvuku, nepřihodný* ▫ Nerowného zwuku/ nepřihodný ▫ Altifonus ▫ *vysokozvučný* ▫ Wyřokozwučný ▫ Compoř: Adfono, pen. cor. ▫ *srovnávám se v zvuku* ▫ Srownávám se w zwuku ▫ Confono ▫ *spolu zvučím, spolu znám v hlasu, jednostajně zvučím* ▫ Spolu zwučijm/ řpolu znijm w hlafu/ gednořtayne zvučijm ▫ Vnde Confonans ▫ *řpoluhlasitá litera* ▫ Spolu hlafytá litera ▫ Confonantia ▫ *rovné řpoluznění neb jednostajnost hlasuov* ▫ Rowné řpolu zněnij/ neb gednořtayneft hlafuow ▫ Diffono ▫ *nedobře znám* ▫ Nedobře znijm ▫ Diffonantia ▫ *nerovné znění* ▫ Nerowné zněnij ▫ Diffonus, a, um. ▫ *nezvučný, nerovného znění* ▫ Nezwučný/ nerowného zněnij ▫ Infono, Welmi zwučijm. Perfono ▫ *dokonále, naskrze znám* ▫ Dokonále/ naskrze znijm ▫ Refono ▫ *zase zvučím, zase hlas obrážím* ▫ Zafe zwučijm/ zafe hlas obrážijm

Cccc2rb

Sons, gene. mafc. ▫ *vinný hříchem, hřišný* ▫ Winný hřijchem/ hřijřlný ▫ Infons ▫ *nevinný* ▫ Newinný ▫ Sonticus, a, um ▫ *řkodlivý, záhubný* ▫ řřkodlivý/ záhubný

Sophia, gene. foemi. latinè Sapientia ▫ *mouđrost* ▫ Maudrořt ▫ Sophos, Sapiens ▫ *múđrý* ▫ Múđrý

Sophisma, gene. neut. latinè Commentum ▫ *vtipná, opatrná, chytře vymyšlená řeč, podvod, šejd* ▫ Wtipná/ opatrná/ chytře vymyšlená řeč/ podwod/ šayd ▫ Sophista ▫ *opatrný neb zchytralý řečník, podvuodce slovy* ▫ Opatrný/ neb zchytralý Ržečník/ podvuodce flowy ▫ Olim idem quod Rhetor. Sophistice ▫ *umění obmyslného, vtipného a chytrého mluvení* ▫ Vměnij obmyslného/ wtipného/ a chytrého mluwenij

Sophrofyne, gene. foemi. latinè Temperantia, modestia ▫ *skrovnost, mírnost, počestnost, střídmost* ▫ Skrownost/ mijrnost/ počestnost/ střidmost

Sopor, gene. masc. ▫ *spaní, usnutí, dřímota* ▫ Spanij/ vfnutij/ dřijmota ▫ Sopor, is, et Conso-
pio ▫ *usnívám, dřímí* ▫ Vfnijwám/ dřijmi ▫ Sopor, as, | pen. prod. idem ▫ *činím ospalého, dřímavého, dávám spaní* ▫ Čzinijm ospalého/ dřijmawého/ dávám spanij ▫ Soporitus, et Soporatus, a, um ▫ *usnulý, zdřímaly* ▫ Vfnulý/ zdřjmalý ▫ Soporifer, a, um ▫ *spaní při-
vodící, sen přinášející* ▫ Spanij přiwodijcý/ sen přinášlegijcý

Cccc2va

Soracte, gene. neut. ▫ *huora v Itáli in Phaliscis, Apolovi posvěcená* ▫ Huora w Italij in Pha-
liscis, Apollowi posvěcená

Sorbeo, es, forbui, et forpfi ▫ *střebi, požívám, pohlcuji* ▫ Střebi/ požijwám/ pohlcugi ▫ Vnde
Sorbitio ▫ *střebání, srkání, polévka, jicha, žuřeň* ▫ Střebánij/ frkánij/ poléwka/ gicha/ žu-
ffeň ▫ Sorbitiuncula, diminutivum. Composita, Abforbeo ▫ *dokonale požívám* ▫ Doko-
nále požijrám ▫ Obforbeo, idem. Exorbeo ▫ *vysrkují, vystřebávám* ▫ Wyfrkugi/ wystře-
bawám ▫ Sorbillo, as ▫ *střebi pomalu a často posrkují* ▫ Střebi pomalu/ a často posrkugi ▫
Ouum forbile ▫ *měkké vejce* ▫ Měkké wayce

Sorbum, gene. neut. ▫ *ovotce stromové v Itáli, jako hrušky a k tomu podobně jiné věci* ▫
Owotce stromové w Italij/ yako hrufky/ a k tomu podobně jiné věci ▫ Sorbus ▫
takový strom ▫ Takový strom

Sordeo, es, fordui ▫ *sem mrzký, nečistý, smrdím* ▫ Sem mrzký/ nečistý/ smrdijm ▫ Sordeco,
is ▫ *počínám smrděti* ▫ Počijnám smrděti ▫ Sordes, pluraliter tantum ▫ *špína, nečistota* ▫
Sfpijna/ nečistota ▫ metapho ▫ *mrzká skoupost* ▫ Mrzká lkaupost ▫ Sorditus, a, um ▫ *ne-
čistý, smrdutý, špinavý* ▫ Nečistý/ smrdutý/ špinawý ▫ Sordidulus, diminutivum ▫ *trochu
nečistotný, násmrdutý* ▫ Trochu nečistotný/ násmrdutý ▫ Sordido, as ▫ *špinavím, zanečis-
tují, maži, nasmrazují* ▫ Špinawijm/ zanečistiugi/ maži/ nasmrazugi

Sorex, icis, gene. masc. ▫ *polní, německá myš, sysel* ▫ Polnij/ Německá myš/ Syfel ▫ Sori-
cinus, a, um ▫ *co k tomu náleží, syslovatý* ▫ Co k tomu náležij/ fyflowatý

Sorites, gene. masc. latinè Coaceruatio ▫ *shromáždění mnohých věcí jednoho pořádku, tak,
aby závírka mocná byla z toho postavena* ▫ Shromážděnij mnohých věcí gednoho po-
řádku/ tak aby zá|wírka mocná byla z toho postawena ▫ Nam Soros ▫ σωρός ▫ ace-
ruus, aut cumulus est

Cccc2vb

Soror, gene. foemini. ▫ *sestra* ▫ Seftra ▫ Sororius ▫ *sestrin muž, švagr* ▫ Seftrín muž/
Sfwagr ▫ Sobrini, et Confobrini ▫ *sestriní děti* ▫ Seftrinij děti ▫ Vide supra

- Sors**, gene. foemi. ▫ *los, štěstí, podaření, díl každého* ▫ Los/ štěstij/ podaření/ díj každého ▫ Sorte tua contentus ís ▫ *měj na tom dosti, coť se stalo* ▫ Měg na tom došti/ coť se stalo ▫ Et Sors ▫ *hlavní summa, kterouž v kupectví přikládají, aby jí těželi a handlovali* ▫ Hlawnij summa/ kterouž w kupectwíj přikládají/ aby gij těželi a handlowali ▫ Item, Sortes ▫ *hádání neb odpovědi věštcuow* ▫ Hádání/ neb odpovědi wěštcuow ▫ Hinc Sortilegus, pen. cor ▫ *věštec neb hadač skrze věštbu* ▫ Wěštec/ neb hadač skrze wěštbu ▫ Sortilegium ▫ *věštbu, losování* ▫ Wěštbu/ lofowání ▫ Confors ▫ *spoluúčastník, tovaryš v rozdílu neb v zisku* ▫ Spolu včastnij/ Towaryš w rozdílu/ neb w zylku ▫ Confortium ▫ *spolek, tovaryžství, spolčení* ▫ Spolek/ tovaryžtwíj/ spolčení ▫ Exors ▫ *bez účastenství, bez dílu* ▫ Bez včastenstwíj/ bez dílu ▫ Sortior. iris ▫ *losuji, docházím losem, řídím každému jeho díl* ▫ Lofugi/ docházým losem/ řídijm každému geho díj ▫ Sortitò, aduerbium ▫ *skrze los, losem* ▫ Skrze los/ losem
- Sofpes**, gene. com. ▫ *zdravý, čerstvý* ▫ Zdrawý/ čerstwý ▫ Sospitalis, le ▫ *co zdraví dává a v něm zachovává* ▫ Co zdrawij dává/ a w něm zachowává ▫ Sofpito, as ▫ *uzdravuji, zachovávám při zdraví* ▫ Vzdrawugi/ zachowávám při zdrawij
- Soter**, gene. masculi. latinè Seruator ▫ *spasitel, jenž spasení dává* ▫ Spafytel/ genž špafeníj dává ▫ Soteria, orum ▫ *svátek neb služba pro nabyté spasení* ▫ Swátek neb služba pro nabyté špafeníj

SP

- Spadix**, gene. masculi. ▫ *ulomená větev z palmového stromu* ▫ Vlomená Wě|tew z Palmowého stromu ▫ Item ▫ *tisovatý* ▫ Tifowatý ▫ Spadiceus, a, um ▫ *hnědý, tísek* ▫ Hnědý/ Tijfek
- Spado**, onis, gene. masculi. ▫ *kleštěnec* ▫ Kleštnec ▫ Eunuchus ▫ *vyřezaný* ▫ Wyřezaný
- Spargo**, is, sparfí, sum ▫ *rozsejpám, rozptyluji* ▫ Rozseypám/ rozptylugi ▫ Sparfím, aduerbium ▫ *sem i tam, po ruoznu, rozptejleně* ▫ Sem y tam/ po ruoznu/ rozptejleně ▫ Compofita, Aspergo ▫ *kropím, pokropuji* ▫ Kropijm/ pokropugi ▫ Hinc Aspergillum ▫ *kropáč* ▫ Kropáč ▫ Asperfio ▫ *pokropení, smočení, kropení* ▫ Pokropeníj/ fmočeníj/ kropeníj ▫ Asperfus, us, idem. Conspergo ▫ *pokropuji, polívám, skropuji* ▫ Pokropugi/ polívám/ skropugi ▫ Consperfio ▫ *skropení, těsto zadělané, kvas* ▫ Skropeníj/ těsto zadělané/ kwas ▫ Dispergo ▫ *rozptyluji sem i tam, kropím na ruozno* ▫ Rozptylugi sem y tam/ kropijm na ruozno ▫ Sic Inspergo, Circumspargo, Respergo, Disperfio ▫ *rozptýlení, rozhánění, rozmrhání* ▫ Rozptýleníj/ rozháněníj/ rozmrháníj
- Spartha**, gene. foemini. ▫ *město Lacedemon* ▫ Město Lacedemon ▫ Vide supra. Vnde Spartiata ▫ *někdo odtud* ▫ Někdo odtud ▫ Et Spartanus, a, um, idem
- Spartacus**, gene. masculi. ▫ *vznešený šerměř, kterýž směl proti Římanuom bojovati* ▫ Wznešený šerměř/ kterýž směl proti Ržijmanuom bogowati

Spartum, gene. neut. ▫ *bejlí neb rýkosi v Hispaní, z něhož rozličné nádoby a rohože pletou* ▫ Beylij/ neb rýkofy w Hyſpanij/ z něhož rozličné nádoby a rohože pletau ▫ Vnde Spartus, a, um ▫ *co z toho jest uděláno, rakoſovatý, z rákoſí pletený* ▫ Co z toho geft vděláno/ rakoſowatý/ z rákoſý pletený

Sparus, gene. maſc. et Sparum ▫ *proſtá braň, tyčka, huol, sochor, kladiwce, kopičko* ▫ Proſtá braň/ tyčka/ huol/ ſochor/ kladiwce/ kopijčko

Spartici ▫ *kteříž ſou wnitř na některých údech porušení, křečovati* ▫ Kteříž ſau wnitř na ně|kterých vdech poruſſenij/ křečowatij ▫ Spafmus ▫ *křeč, wnitřní lámání* ▫ Křeč wnitř-nij lámánij

Cccc3rb

Spatha, gen. foem. ▫ *veliký meč, kord, ſaršoun* ▫ Weliký meč/ kord/ ſarſſaun

Spatior, aris, ſpatiatuſ ſum ▫ *procházím ſe* ▫ Procházým ſe ▫ Expatior, idem

Spatium, gene. neut. ▫ *proſtranſtví, ſiřokost a dlouhoſt některého míſta neb času* ▫ Proſtranſtwij/ ſiřokost a dlouhoſt některého mijſta/ neb času ▫ Spaciolum, diminutiuum. Spacioſuſ, a, um ▫ *ſiřoký, veliký* ▫ Sſiřoký/ veliký ▫ Spacioſe ▫ *ſiřoce, proſtranně* ▫ Sſiřoce/ proſtranně

Species, gene. foemi. ▫ *křtalt, zpuoſoba, tvárnoſt, krása* ▫ Křtalt/ zpuoſoba/ twárnoſt/ krása ▫ Hinc Specioſuſ, a, um ▫ *křtaltowný, krásný, tvárný* ▫ Křtaltowný/ krásný/ tvárný ▫ Specialiſ, le ▫ *zvláſtní, vlastní* ▫ Zwlaſtnij/ wlaſtnij ▫ Speciatim, et Specialiter, aduerbia ▫ *vlastně, obzvláſtně* ▫ Wlaſtně/ obzwláſtně ▫ Et Species aliquando ſignificat ▫ *kořeni kramářské neb krámské věci* ▫ Kořenij kramářské/ neb krámské wěcy

Specio, iſ, non uſurpatur, ſed eiſ compoſita. Aſpicio ▫ *vzhledám, pohledám, patřím* ▫ Wzhledám/ pohledám/ patřim ▫ Vnde Aſpectuſ, uſ ▫ *tvář neb vzezření* ▫ Twář/ neb wzezření ▫ Conſpicio, et Conſpectuſ, idem ferè. Et Conſpicor, aris, deponenſ ▫ *vidím, ſpatřuji* ▫ Widimj/ ſpatřugi ▫ Vnde Conſpicuſ, a, um ▫ *jaſný, patrný* ▫ Yaſný/ patrný ▫ Deſpicio ▫ *dolův hledím* ▫ Dolůw hledimj ▫ Metapho ▫ *pohrdám* ▫ Pohrdám ▫ Deſpectuſ, et Deſpectatio ▫ *pohrdání* ▫ Pohrdánij ▫ Deſpecto, aſ, frequentatiuum. Diſpicio ▫ *pilně opatřuji, rozeznávám* ▫ Pilně opatřugi/ rozeznávám ▫ Circumſpicio ▫ *obhlédám, vſudy wuokol hledím* ▫ Obhlédám/ wſudy wuokol hledimj ▫ Circumſpectuſ, a, um ▫ *obhlédavý, opatrný* ▫ Obhlédawý/ | opatrný ▫ Circumſpecte, aduerbium ▫ *opatrně, moudře* ▫ Opatrně/ moudře ▫ Inſpicio ▫ *ſpatřuji, vhlédám, pohlézím* ▫ Spatřugi/ whlédám/ pohlézým ▫ Et Inſpecto, frequentatiuum. Inſpectio ▫ *ſpatřování, vhlédání, nakoukání* ▫ Spatřowánij/ whledánij/ nakaukánij ▫ Introſpicio ▫ *nahlédám do wnitřku, nakoukám tam* ▫ Nahlédám do wnitřku/ nakaukám tam ▫ Perſpicio ▫ *prohlédám, poznávám* ▫ Prohlédám/ poznávám ▫ Perſpicuſ ▫ *prozřetelný, jaſný, zjevný, známý* ▫ Prozřetelný/ yaſný/ zgewný/ známý ▫ Perſpicuitaſ ▫ *jaſnoſt, prozřetelnost* ▫ Yaſnoſt/ prozřetelnost ▫ Perſpicax ▫ *vſtrovtipný, duomyſlný* ▫ Wſtrowtipný/ duomyſlný ▫ Vide ſupra. Perſpectuſ, a, um ▫ *známý, prohlédnutý* ▫ Známý/ prohlédnutý ▫ Perſpicientia ▫ *vědomoſt, známoſt* ▫ Wědomoſt/ známoſt ▫ Proſpicio ▫ *zjednávám, opatřuji, zpuoſobuji, po-*

Cccc3va

starávám ▫ Zgednávám/ opatruji/ zpuosobuji/ poftarávám ▫ Futura prospicere ▫ *budoucí věci opatrovati, obmejšleti* ▫ Budaucý věcý opatrowati/ obmayšleti ▫ Item, cum Datio, idem quod Confulo. Liberis suis prospicere ▫ *ditky své opatřiti* ▫ Dijtky švé opatřiti ▫ Prospicientia ▫ *opatrování* ▫ Opatrowánij ▫ Prospectus, us ▫ *vyhlédání, spatřování* ▫ Wyhlédánij/ spatřovánij ▫ Respicio ▫ *naspět hledím, vohlídám se* ▫ Naspět hledijm/ wohlídám se ▫ Et Respecto, frequentatium. Metapho: Respicio ▫ *mám péči, vzhlídám, starám se, pomáhám* ▫ Mám péči/ wzhlídám/ starám se/ pomáhám ▫ Dij nos respiciunt, Terentius ▫ *bohové se o nás starají, nám pomáhají* ▫ Bohové se o nás staragij/ nám pomáhagij ▫ Hinc Respectus ▫ *pohledění, vzhledání* ▫ Pohleděnjij/ wzhlédánij ▫ Suspicio ▫ *vzhuoru vzhlédám* ▫ Wzhuoru wzhlédám ▫ Metapho ▫ *divím se, ctím, mám v poctivosti* ▫ Diwijm se/ ctijm/ mám w poctiwosti ▫ Ab hoc fit Suspicor, aris ▫ *mám v podezření, domejšlím se* ▫ Mám w podezřenij/ domayšlijm se ▫ Suspectus, a, um ▫ *podezřelý* ▫ Podezřelý ▫ Suspicio, onis ▫ *podezření* ▫ Podezřenij ▫ Suspiciosus, a, um ▫ *podezřelý* ▫ Podezřelý ▫ A Specio fit etiam frequentatium. Specto, as ▫ *snažně hledím, pilně patřím* ▫ Snažně hledijm/ pilně patřijm ▫ Ad pacem spectare ▫ *k pokoji vesti* ▫ K pokogi wsti ▫ Ad occasum spectat ▫ *chejlí se k večeru* ▫ Cheylj se k večeru ▫ Vnde Spectatus, ta, tum ▫ *dobře spatřený, zkušený, ohledaný* ▫ Dobře spatřený/ zkušený/ ohledaný ▫ Spectandus, a, um ▫ *hodný ohledání, vznešený, chwalitebný* ▫ Hodný ohledánij/ wznešený/ chwalitebný ▫ Spectabilis, le ▫ *co jest cti hodno neb podivení, cti hodný* ▫ Co gest cti hodno neb podiwenij/ cti hodný ▫ Spectator ▫ *divák* ▫ Diwák ▫ Spectaculum ▫ *divadlo a duom k divadlu strojený* ▫ Diwadlo/ a Duom k diwadlu strojený ▫ Spectrum ▫ *vidění neb ukázaní noční, příšera* ▫ Widěnjij/ neb vkázanij nočnij/ příšera ▫ Specium ▫ *dlabátko, příprava železná lékařuom, jimž hlubokost ran vyhledávají* ▫ Dlabátko/ příprawa železná lékařuom/ jimž hlubokost ran wyhledawagij ▫ Expecto, as ▫ *čekám, očekávám* ▫ Čzekám/ očekávám ▫ Expectatio ▫ *čekání, očekávání, prodloužení, naděje* ▫ Čzekánij/ očekávánij/ prodlauženij/ naděge ▫ Inexpectatus, a, um ▫ *nečekaný, nenadálý* ▫ Nečekaný/ nenadálý ▫ Item, Specimen ▫ *kořtování, ukázaní, podoba* ▫ Kořtowánij/ vkázanij/ podoba ▫ Specimen edere ▫ *kořtovati, na zkoušku ukázati* ▫ Kořtowati/ na zkaušku vkázati ▫ Specula, gene. foemini. ▫ *vyhlídka, arkýř, varta* ▫ Wyhlídka/ arkýř/ warta ▫ Specular, aris ▫ *vyhlídám, patřím, mám špeh, čekám tajně, pilně rozjímám* ▫ Wyhlídám/ patřijm/ mám špeh/ čekám tajně/ pilně rozjijmám ▫ Speculatio ▫ *pilné spatřování* ▫ Pilné spatřovánij ▫ Speculator ▫ *spatřovatel, špehýř, vartýř* ▫ Spatřowatel/ špehýř/ wartýř ▫ Speculatorius, a, um ▫ *co k spatřování neb k špehuom přísluší* ▫ Co k spatřovánij neb k špehuom přísluší ▫ Speculare, et Specularium ▫ *vokno, sklo, skelní wokno* ▫ Wokno/ sklo/ skelnij wokno ▫ Speculum ▫ *zrcadlo* ▫ Zrcadlo ▫ Specillum, et Conspicillum ▫ *voční zrcadlo, sklenné oči* ▫ Wočnij zrcadlo/ sklenné oči ▫ Conspicillum, idem

- | **Specus**, gene. mascu. uel foemi. ▫ *jeskyně, peleš* ▫ Gekyně/ pelefs ▫ Specu, indeclinabile, Cccc4ra
idem Et Speleum. Item Spelunca
- Spercheus**, gene. masc. pen. pro. ▫ *řeka v Tesalí* ▫ Ržeka w Tesfalij
- Sperma**, gene. neut. latinè Semen ▫ *símě* ▫ Sýmě
- Sperno**, is, spreui, spretum ▫ *pohrdám, opomítám* ▫ Pohrdám/ opomijtám ▫ Aspernor, aris, deponens, idem, et desperno. Aspernabilis ▫ *pohrdaný, opovržený, zlehčený* ▫ Pohrdaný/ opowržený/ zlehčený
- Spero**, as, aui ▫ *naději mám, naději se, sem té naděje* ▫ Naděgi mám/ naděgi fe/ sem té naděge ▫ Item ▫ *strachuji se* ▫ Strachugi fe ▫ Despero, pen. prod. ▫ *zoufám* ▫ Zaufám ▫ Desperatio ▫ *zoufání* ▫ Zauffánij ▫ Insperatus, a, um ▫ *nenadálý* ▫ Nenadálý ▫ Spes ▫ *naděje* ▫ Naděge ▫ Spem fouere, nutrire, pascere ▫ *naději míti* ▫ Naděgi mijti ▫ Spem abijcere ▫ *zoufati* ▫ Zauffati ▫ In spem erigere ▫ *k naději přivesti, troštovati etc.* ▫ K naděgi přiwesti/ troštowati etc. ▫ Ego sum spe bona, Cicero ▫ *mám dobrou naději* ▫ Mám dobrou naděgi ▫ Habeo spem, idem. Specula, diminutium. Expes ▫ *bez naděje* ▫ Bez naděge
- Sphaera**, gene. foemini. latinè Globus ▫ *kule* ▫ Kule ▫ Sphaerula, diminutium ▫ *malá kulka* ▫ Malá kulka ▫ Sphaeristerium ▫ *oblouk, okrouhlé neb nahnuté místo v lázni* ▫ Oblauk/ okrauhlé/ neb nahnuté mijsto w lázni ▫ Item ▫ *plac, kde v kuželky hrají, neb místo, kde kulí neb míčem házejí* ▫ Plac/ kde w kuželky hragij/ neb mijsto/ kde kulij neb mijčem házegij ▫ Sphaeromachia ▫ *potýkání v kulech, hra v kule neb míčem házení* ▫ Potýkánij w kulech/ hra w kule/ neb mijčem házenij
- Sphinx**, gene. foemi. ▫ *potvorné divné zvíře, u města Thebe, kteréž tudy chodícím pohádky neb otázky vydávalo (ut fingitur) a kteříž jich nemohli uhodnouti, neb na ně odpovídati, bejvali roztrháni* ▫ Potvorné diwné zwijře/ v Města Thebe/ kteréž tudy chodijcým pohádky neb otázky vydávalo (ut fingunt) a | kteříž gich nemohli vhodnauti/ neb na ně odpowijdati/ beywali roztrháni Cccc4rb
- Spondylus**, gene. masc. pen. prod. ▫ *rovná kost hřbetní neb páteř v hřbetě* ▫ Rowná kost hřbetnij/ neb páteř w hřbetě ▫ Et Spondylus ▫ *přeslen, prsten vřetenní* ▫ Přeslen/ prsten wřetennij
- Spica**, gene. foemini. ▫ *klas, wobilný klas* ▫ Klas/ wobilný klas ▫ Frumentum in spicam exit ▫ *wobilí skládá se, roste v klasy* ▫ Wobilý skládá fe/ roste w klasy ▫ Spiceus, a, um ▫ *klasovaty, co klas nese* ▫ Klasowaty/ co klas nefe ▫ Spicilegium ▫ *zbírání klasuov* ▫ Zbijránij klasuow ▫ Spicilegium facere ▫ *klasy po žni zbírati, shromažowati* ▫ Klasy po žni zbijrati/ shromažowati
- Spicifera**, gene. foemi. ▫ *bohyně Ceres* ▫ Bohyně Ceres ▫ Spico, as ▫ *vydávám klasy* ▫ Wydávám klasy ▫ Inspico, as, pen. prod. ▫ *vostřím jako klas* ▫ Wostřijm yako klas
- Spiculum**, gen. neut. ▫ *šefelín, krátký woštíp neb šíp* ▫ Sfeffelij/ krátký woštijp/ neb šjip ▫ Idem quod Pilum. Item ▫ *železo na šípě, tulej, šipní hrot* ▫ Železo na šjipě/ tulej/ šjip-

nij hrot ◻ Spiculator ◻ *drabant, škaryant* ◻ Drabant/ škaryant ◻ Nonnunquam ◻ *místr popravní, kat* ◻ Mijštr poprawnij/ Kat

Spina, gene. foemi. ◻ *trn* ◻ Trn ◻ Item ◻ *hřbetní kost, žebro* ◻ Hřbetnij kořt/ žebro ◻ Spineus, a, um ◻ *trnový* ◻ Trnowý ◻ Spinofus, a, um ◻ *trnovatý* ◻ Trnowatý ◻ Spinetum ◻ *trní, místo, kde mnoho trní roste* ◻ Trnij/ mijšto kde mnoho trnij roste ◻ Spineolus ◻ *trnka* ◻ Trnka²⁰⁶ ◻ Spinus ◻ *strom trnový, plané slívy* ◻ Strom trnowý/ plané fljwy

Spinther, gene. neu. ◻ *spinadlo, šmuk ramen, ozdoba na ženských ramenách neb sponka, zápona, obojek* ◻ Spinadlo/ šmuk ramen/ ozdoba na ženškých ramenách/ neb sponka/ zápona/ obogek

Spira, gene. foemi. ◻ *okrouhlost, kteráž se v hromadu neschází, jako v hromadu stočený provaz, točeniče, wobálka* ◻ Okrauhlořt/ kteráž se whromadu neschází/ jako whromadu řtočený prowaz/ Tořčeniče/ wobálka ◻ Item ◻ *podpora neb základ sloupu* ◻ Podpora/ neb základ flaupu ◻ Spirula, diminutium. Et Spira ◻ *preclík, okrouhlej pečený chléb, pecen, pecnec* ◻ Preclijřk/ okrauhlej pečený chléb/ pecen/ pecnec

Cccc4va

Spiro, as, aui ◻ *dejchám, foukám, dejmám, vypouřtím duch, dávám vuoni* ◻ Daychám/ ffaukám/ deymám/ wypauřtjim duch/ dávám vuoni ◻ Auftro řpirante ◻ *když vítr polední věje* ◻ Když wijtr polednij věge ◻ Tetrum odorem řpirat ◻ *zlou vuoni z sebe vydává* ◻ Zlau vuoni z sebe wydává ◻ Lelij mens řpirat in řcriptis suis ◻ *Lelius živ jest v svých knihách* ◻ Lelius živ geřt w řwých knihách ◻ Spirat adhuc ◻ *jeřtě živ jest* ◻ Geřřtě živ geřt ◻ Spiritus, us ◻ *duch, dychání, vítr* ◻ Duch/ dychánij/ wijtr ◻ Spirabilis, le ◻ *živý, dychavý* ◻ Ziwý/ dychawý ◻ Spiramentum ◻ *průduřní díra, pruoduch, dýchaní* ◻ Průduřnij dijra/ pruoduch/ dýchanij ◻ Spiraculum, idem. Compofita, Adřpiro ◻ *nadychuji, přidymuji, vfoukám* ◻ Nadychugi/ přidymugi/ wffaukám ◻ Et Metapho ◻ *přeři neb sem žádostiv, usiluji* ◻ Přegi/ neb fem žádostiw/ vfylugi ◻ Dij coeptis ařporent ◻ *dejř Bůh řtěřtí počátkuom* ◻ Dayř Bůh řřtěřtij počátkuom ◻ Quo iste ne ařpirauit, Cicero ◻ *k čemuř jest tento nepřišel* ◻ K čemuř geřt tento nepřišel ◻ Ařpirat laudem ◻ *o chválu stojí* ◻ O chwálu řtogij ◻ Hinc Adřpiratio ◻ *nadchnutí, prudkořt ducha* ◻ Nadchnutij/ prudkořt ducha ◻ Conřpiro ◻ *spolu dýchám* ◻ řpolu dýchám ◻ Metapho ◻ *srovnávám, puntuji se s řřisahou* ◻ Srownávám/ puntugi ře s řřijřahau ◻ Vnde Conřpiratio ◻ *řpuntování s řřisahou, řpiknutí* ◻ řpuntovánij s řřijřahau/ řpiknutij ◻ In bonam, et malam partem řumitur. Exřpiro ◻ *vydychuji, umírám, vypouřtím duři* ◻ Wydychugi/ vmijrářnij/ wypauřtjim duřři ◻ Exřpiratio ◻ *vydychání, umírání* ◻ Wydychánij/ vmijránij ◻ Inřpiro ◻ *vdýchám* ◻ Wdychám ◻ Reřpiro ◻ *zase do sebe duch táhnu, odychuji, zase odpočívám* ◻ Zafe do řebe duch táhnu/ oddychugi/ zafe odpočijwám ◻ Reřpiratio ◻ *odychání, poodpočínutí, odechnutí* ◻ Oddychánij/ poodpořčinutij/ oddechnutij ◻ Suřpiro ◻ *vzdýchám* ◻ Wzdychám ◻ Metapho ◻ *žádám* ◻ Ziádám ◻ Suřpirium ◻ *vzdech-*

Cccc4vb

²⁰⁶ Trnka] Truka tisk

nutí, vzdychaní ▫ Wzdechnutij/ wzdychanij ▫ Suspiriofus, a, um ▫ *dejchavičný, dušný* ▫ Daychawičný/ duffný

Spiffus, a, um ▫ *tlustý, váhavý, nespěšný* ▫ Tluftý/ wáhawý/ nespěšný ▫ Spiři gradus ▫ *nespěšného, drobného kroku* ▫ Nespěšného/ drobného kroku ▫ Spiřitudo, et Spiřitas ▫ *tlustost, hrubost* ▫ Tluftoft/ hruboft ▫ Spiffo, as ▫ *dělám tlusté, hrubé, zahušťuji* ▫ Dělám tlufté/ hrubé/ zahuřtiugi ▫ Inpiffo, et Conspiffo, idem. Spiffesco ▫ *počínám tlustnouti, hrubnouti* ▫ Počijnám tluftnauti/ hrubnauti

Spithama, gene. foemi. ▫ *pid', míra, drží tres palmos* ▫ Pijd'/ Mijra/ držij tres palmos ▫ uel Dodrantem pedis

Splen, gene. mafcu. ▫ *slezina* ▫ Slezyna ▫ Spleneticus ▫ *koho slezina bolí* ▫ Koho flezyna bolij

Splendeo, es, dui ▫ *blyštím se, svítím se, stkvím se* ▫ Blifftijm fe/ fwijtijm fe/ ftkwijm fe ▫ Replendeo ▫ *zase svítím, zase blyštím* ▫ Zafe fwijtijm/ zase blyřtijm ▫ Splendor, oris ▫ *blesk, stkvělost* ▫ Blesk/ ftkwělořt ▫ Metaph ▫ *sláva, duostojenství* ▫ Sláwa/ duoftogenřtwj ▫ Splendidus, a, um ▫ *světlý, blejskavý, slavný, stkvostný* ▫ Swětlý/ bleyřkawý/ lawný/ ftkwořtný ▫ Splendidè ▫ *rozkošně, stkvostně, úpravně* ▫ Rozkořně/ řtkwořtně/ vprawně

Spoletum, uel **Spoletium**, gene. neut. ▫ *město v Itáli, v krajině Umbri* ▫ Měřto w Italij/ w kragině Vmbrij

Spolio, as, aui ▫ *loupím* ▫ Laupijm ▫ Despolio, et Dispolio, idem. Spolium ▫ *loupeř, kořist* ▫ Laupeř/ kořifř ▫ Spoliatio ▫ *obloupení* ▫ Oblaupenij ▫ Spoliator ▫ *loupeřník* ▫ Laupeř-nijk

Sponda, gene. foemini. ▫ *ložní prkno, podlaha neb dno postelni* ▫ Ložnij prkno/ podlaha/ neb dno pořtelnij

Spondeo, es, řpopardi, řponfum ▫ *slibuji dobrovolně* ▫ Sliřbugi dobrowolně ▫ Sponfor ▫ *slibce, slibitel* ▫ Slibce/ řlibitel ▫ Propriè ▫ *kdo dceru svou řenichowi snoubí neb rukojmě* ▫ Kdo dceru řwau řenichowi řnaubij/ neb rukogmě ▫ Sponfus ▫ *řenich* ▫ Zě-nich ▫ Sponfa ▫ *nevěřta* ▫ Newěřta ▫ Sponřio ▫ *slibování* ▫ Slibowánij ▫ Sponřalis, le ▫ *co k slibování nevěřtě a k řvatbě řřisluři* ▫ Co k řlibowánij Newěřtě a k řwatbě řřifluřřij ▫ Sponřalia, orum ▫ *řvatební řvátek, kdy se řvatba pokládá a řasnoubení se děje* ▫ Swatebnij řwátek/ kdy ře řwatba pokládá a řafnaubenij ře děje ▫ Compořita, Despondeo ▫ *řasnubuji nevěřtu* ▫ Zafnubugi Newěřtu ▫ Desponřo, as, idem. Despondeo animum ▫ *myslím umřřiti, zouřám sobě, ode všeho pouřřím, hrdlo sobě odniti miním* ▫ Myřřijm vmřřijti/ zauřřám řobě/ ode wřřeho pauffřijm/ hrdlo řobě odniti mijnijm ▫ Reřpondeo ▫ *odpovídám* ▫ Odpowijdám ▫ Item ▫ *odplacuji se, řem řřihodným, propuojčuji se* ▫ Odplacugi ře/ řem řřijhodným/ propuogčugi ře ▫ Reřpondere poculis ▫ *řplniti trunky* ▫ řplniti trunky ▫ Vita non reřpondet doctřinae ▫ *řivot neurovnává se s učením* ▫ Ziwořt nevrownává ře s včenijm ▫ Reřponřo, as ▫ *odmlouvám, odřřěkávám, odreptávám* ▫ Odmlauwám/ odřř-

Dddd1ra

- těkáwám/ odreptáwám ▫ Responfator ▫ *odmluvač, odštěkaváček, odrepták* ▫ Odmluwač/ odšťekawáček/ odrepták ▫ Responfum, et Responfio, idem ▫ *odpověď* ▫ Odpověď
- Spondeus**, gene. mafc. pen. prod. ▫ *pes veršní, maje dvě sylaby dlouhé* ▫ Pes weršnj/ mage dvě syllaby dlauhé
- Spongia**, gene. foemi. ▫ *houba* ▫ Hauba ▫ Spongiofus, a, um ▫ *hubovatý* ▫ Hubowatý
- Sponte**, ablatius solus, gene. foemini. Mea sponte ▫ *sám od sebe, z dobré vůle, s volí* ▫ Sám od sebe/ z dobré vůle/ s wolij ▫ Plerunque aduerbialiter ponitur, Spontè ▫ *dobrovolně, bez přinucení* ▫ Dobrowolně/ bez přinucenij ▫ Vnde Spontaneus, a, um ▫ *dobrovolný, sám od sebe* ▫ Dobrowolný/ sám od | sebe ▫ Spontalis, e, idem
- Sporades**, gene. foemi. ▫ *vostrov v moři Carpatio, nedaleko Kréty* ▫ Woštrów w Moři Carpatio/ nedaleko od Créty
- Sporta**, gene. foemini. ▫ *pletený koš* ▫ Pletený kofs ▫ Sportula, diminutium ▫ *košík, nuška* ▫ Kofšijk/ nuška ▫ Sportula ▫ *dárek neb šenkování, kteréž římsí páni na každý den dávali těm, ješto jich ráno pozdravovali* ▫ Dárek neb šenkowánij/ kteréž Ržijmšstij Páni na každý den dávali těm/ gešto gich ráno pozdrawowali ▫ Erant autem centum quadrantes ▫ *okolo pěti pacuow neb dwatceti etšských krajcaruow* ▫ Okolo pěti pacuow/ neb dwatceti Etššských kraycaruow ▫ Aliquando fercula cibaria dabantur, quae Sportulae uocabantur ▫ *prebenda, strava z zámku neb ode dvora* ▫ Prebenda/ štrawa z Zámku/ neb odedwora ▫ quia constituebantur sportulae in limine domus
- Spuma**, gene. foemini. ▫ *pěna* ▫ Pěna ▫ Spumeus, a, um ▫ *pěnavý* ▫ Pěnavý ▫ Spumofus, idem. Spumo, as ▫ *pěním se* ▫ Pěním se ▫ Despumo, pen. prod. ▫ *šumuji, vopěňuji* ▫ Sfumugi/ wopěňugi ▫ Metapho ▫ *zažívám* ▫ Zažijwám
- Spuo**, is, spui, sputum ▫ *pliji, sliním* ▫ Pligi/ slinijm ▫ Sputum ▫ *slíný, vyplivek* ▫ Slijný/ vypliwek ▫ Composita, Confpuo ▫ *uplívám, usliňuji* ▫ Vplijwám/ vliňugi ▫ Despuo ▫ *odplívám, odsliňuji* ▫ Odplijwám/ odslyňugi ▫ Expuo ▫ *vyplívám* ▫ Wyplýwám ▫ Infpuo ▫ *vplívám* ▫ Wplýwám ▫ Respuo ▫ *zase pliji, odplívám* ▫ Zase pligi/ odplýwám ▫ Metapho ▫ *zamítám, opomítám, pohrdám* ▫ Zamijtám/ opomijtám/ pohrdám
- Spurcus**, a, um ▫ *nečistý, mrzký, umazaný, hanebný* ▫ Nečistý/ mrzký/ vmazaný/ hanebný ▫ Item ▫ *ukrutný, vostrý* ▫ Vkrutný/ woštrý ▫ Spurciβima tempestas ▫ *tvrdé, ukrutné povětrí* ▫ Tvrde vkrutné powětrij ▫ Item Spurcus carnifex ▫ *hanebný, ukrutný kat* ▫ Hanebný/ vkrutný kat ▫ Spurcè ▫ *mrzutě, ukrutně* ▫ Mrzutě/ vkrutně ▫ Spurcitia, uel Spurcicies ▫ *nečistota, mrzkost* ▫ Nečistota/ mrzkost ▫ Spurco, as ▫ *nanečisťuji, maži* ▫ Nanečisťuji/ maži ▫ Confpurco, idem
- Spurius**, gene. mafc. ▫ *pankhart, o jehožto otci se neví* ▫ Pankhart/ o jehožto Otcy se newij ▫ Transfertur etiam ad alia. Spurius uerfus ▫ *o jehožto skladateli nic se neví* ▫ O jehožto skladateli nic se newij

Dddd1rb

Dddd1va

SQ

Squalor, oris, gene. maſc. ▫ *nečiftota, mrzkost, ſpína* ▫ Nečiftota/ mrzkost/ ſpíjna ▫ Squa-
lidus, a, um ▫ *mrzký, nečiftý, ſpinavý* ▫ Mrzký/ nečiftý/ ſpinavý ▫ Squalida barba ▫
nečiftá brada ▫ Nečiftá brada ▫ Aliquando ſignificat ▫ *blyſkavý* ▫ Blyſkawý ▫ Squaleo,
es ▫ *sem nečiftý, uſpiněný, mrzký* ▫ Sem nečiftý/ vſpiněný/ mrzký ▫ Item ▫ *blyſtím se,*
sem hojný, plný ▫ Blyſtijm ſe/ ſem hogný/ plný ▫ Alij ſcribunt per dupex l

Squama, gene. foemi. ▫ *ſupina* ▫ Sſupina ▫ Squamofus, a, um ▫ *ſupinovatý* ▫ Sſupinowatý ▫
Squameus, a, um. idem. Deſquamo ▫ *ſupiny odſtruhují* ▫ Sſupiny odſtruhugi

ST

Stabilis, le ▫ *ſtálý, trvalý, pevný* ▫ Stálý/ trvalý/ pevný ▫ Stabilitas ▫ *ſtálost, pevnost* ▫ Stá-
loſt/ pevnost ▫ Stabilio, is ▫ *upevňuji, ſtavím, potvrzuji* ▫ Vpevňugi/ ſtavijm/ potvr-
zugi ▫ Conſtabilio, is ▫ *dokonále ſtavím, uſtavuji, dobře upevňuji* ▫ Dokonále ſtavijm/
vſtavugi/ dobře vpevňugi ▫ Inſtabilis, et Inſtabilitas, contraria ſunt ▫ *neſtálý, neſtá-*
lost ▫ Neſtálý/ neſtáloſt ▫ Et Stabilimentum ▫ *zdržování, upevnění, podpora* ▫ Zdržová-
nij/ vpevněnij/ podpora

Stabulum, gene. neut. ▫ *hoſpoda neb mařſtal* ▫ Hoſpoda/ neb mařſtal ▫ Stabularius ▫ *hos-*
podář, kdo hoſti chová, mařſtalíř ▫ Hoſpodář/ kdo hoſti chová/ Mařſtalíř ▫ Stabulo, as,
et Stabulor, aris ▫ *mám hoſpodu, bydlím, sem hoſpodou* ▫ Mám hoſpodu/ bydlím/ ſem
hoſpodau ▫ Proſtibus ▫ *obecní domek, kurevská hoſpoda* ▫ Obecnij domek/ Kurevská
hoſpoda

| **Stacte**, gene. foem. ▫ *gumi z myrhy* ▫ Gumi z Mirrhy ▫ Vide ſupra

Stadium, gene. neut. latinè Curriculum ▫ *závodní plac* ▫ Závodnij plac ▫ Vnde Stadiodro-
mus ▫ *závodník, kdo se v závodu cvičí a potýká* ▫ Závodnijk/ kdo ſe v závodu cvičíj /
a potýká ▫ Item, Stadium ▫ *ſíř, kteráž ſeſt ſet ſtřevícuov neb ſto a pětmezcíma kročejuov*
obſahuje ▫ Sſíř/ kteráž ſeſt ſet ſtřewijcuow/ neb ſto a pětmezcýma kročeguow obſa-
huge ▫ Et octo ſtadia conſtituunt unum milliarium ▫ *hony* ▫ Hony

Stagnum, gene. neut. ▫ *ſtojící voda, jezero, močidlo* ▫ Stogijcý woda/ Gezero/ močidlo ▫
Stagno, as ▫ *obracím se v jezero neb v močidlo, ſtojm zticha* ▫ Obracým ſe w Gezero/
neb w močidlo/ ſtogijm zticha ▫ cum de aquis dicitur. Reſtagno ▫ *vylévám se, teku ven* ▫
Wylévám ſe/ teku wen

Stamen, generis neut. ▫ *poſtav, tkadlí stav, vosnova* ▫ Poſtav/ tkadlíj ſtav/ wofnowa

Stannum, gene. neut. ▫ *cejn* ▫ Cayn ▫ Plumbum candidum. Stanneus, a, um ▫ *cínový* ▫
Cýnowý ▫ Stapedes ▫ *ſtřmeny* ▫ Sſtřmeny

Staphyle, generis foem. ▫ *bílý vinné kmenoví* ▫ Bijlé vinné kmenowij

Stater, gene. mafc. ▫ *váha, kteráž pět kventikuov drží* ▫ Wáha kteráž pět kwentijkuow dr-
žij ▫ Et Numus quatuor drachmas ualens ▫ *nepochybně puol zlatého neb vosm pacuov* ▫
Nepochybně puol zlattého/ neb wofm pacuow

Statera, gene. foemini. pen. prod. ▫ *bystrá váha* ▫ Byftrá wáha

Statim, aduerbium ▫ *hned, brzo* ▫ Hned/ brzo

Statua, gene. foemi. ▫ *vyřezaný neb slitý obraz* ▫ Wyřezaný/ neb slitý obraz ▫ Statuarius ▫
obrazník, řezáč obrazuov ▫ Obraznijk/ Ržezáč obrazuow ▫ Statuaria ▫ *umění obraznické,*
řezáčství ▫ Vměnij obraznické/ Ržezáčftwij

| **Statuo**, is, statui, statutum ▫ *stavím pevně, postavuji, řídím, беру před sebe, orteluji* ▫ Sta-
wijm pevně/ poftawugi/ řijdijm/ беру před sebe/ ortelugi ▫ Statuo terminum ▫ *uklá-*
dám meze ▫ Vkládám meze ▫ Diem statuo ▫ *jmenuji neb pokládám den* ▫ Gmenugi neb
pokládám den ▫ Modum statuere ▫ *míru uložití, přestati* ▫ Mijru vložiti/ přeftati ▫ Sic
apud animum meum statui ▫ *tak sem v úmysl sobě to vzal* ▫ Tak sem w vmyfl sobě to
wzal ▫ De me statuant quid uelint ▫ *nechať o mně soudí, co chtí* ▫ Nechať o mně soudij/
co chtij ▫ Statumen ▫ *podpora, zápora, teýčka* ▫ Podpora/ zápora/ teýčka ▫ Statumino ▫
podstavuji, podpírám tyčmi, tyčím ▫ Podftawugi/ podpijrám tyčmi/ tyčijm ▫ Composita,
Conftituo ▫ *ustanovuji, řídím, jmenuji, docházím s někým* ▫ Vftanowugi/ řijdijm/ gme-
nugi/ docházým s někým ▫ Conftitutum est mihi ▫ *vzal sem před sebe* ▫ Wzal sem
před sebe ▫ Inde Conftitutio ▫ *ustanovení, nařízení* ▫ Vftanowenij/ nařijzenij ▫ Confti-
tutio corporis ▫ *přirození, povaha* ▫ Přirozenij/ powaha ▫ ut (aliàs dicitur) Complexio ▫
složení neb složitost těla ▫ Složenij/ neb fložitost těla ▫ Deftituo ▫ *opouštím* ▫ Opauft-
tijm ▫ Infstituo ▫ *ustanovuji, беру před sebe, zpravuji, navozuji, učím, řídím* ▫ Vftanowugi/
beru před sebe/ zprawugi/ nawozugi/ včijm/ řijdijm ▫ Hinc Infstitutio ▫ *navedení, na-*
učení ▫ Nawedenij/ naučenij ▫ Et Infstitutum ▫ *předsevzetí, počátek, zřízení, ustanovení,*
řád ▫ Předsewzetij/ počátek/ zřijzenij/ vftanowenij/ řád ▫ Vulgò regula. Praeftituo ▫
napřed pokládám, jmenuji ▫ Napřed pokládám/ gmenugi ▫ Proftituo ▫ *ven vystavuji, dá-*
vám se wuobec ▫ Wen wyftawugi/ dávám se wuobec ▫ Vt Meretrices. Inde Proftituta
meretrix. Proftituta frons ▫ *nestydaté čelo, bez studu člověk* ▫ Nestydaté čelo/ bez ftudu
Cžlowěk ▫ Et Pudicitiam proftituere ▫ *tělo své wuobec dáti, v hanebnost poddati* ▫ Tělo
fwé wuobec dáti/ w hanebnost poddati ▫ Reftituo ▫ *zase stavím, navrakuji, zase dávám,*
obnovuji ▫ Zafe ftawijm/ nawracugi/ zafe dávám/ obno|wugi ▫ Reftitutio ▫ *navrácení,*
zase postavení ▫ Nawrácenij/ zafe poftawenij ▫ Subftituo ▫ *postavuji, stavím neb řídím*
jiného místo toho, koho se nedostává ▫ Poftawugi/ ftawijm neb řijdijm giného/ mijfto
toho/ koho se nedoftává

Dddd2ra

Dddd2rb

Status, et **Statio**, Vide Sto

Stelae, gene. foemi. latinè Pilae ▫ *zdění sloupové, pilíři* ▫ Zděníj flaupowé/ pilýři

- Stella**, gene. foemini. ▫ *hvězda* ▫ Hvězda ▫ Stello, as ▫ *svítím neb sem hvězdnatý* ▫ Swijtíjm/ neb fem hvězdnatý ▫ Stellatus, a, um ▫ *co hvězdy má, hvězdovatý* ▫ Co Hvězdy má/ hvězdovatý
- Stellio**, gene. masc. ▫ *živočich v Itáli, jako ještěrka* ▫ Ziwočich w Itali/ jako Gešťěrka ▫ Item ▫ *strakatý zemský pavouk* ▫ Strakatý zemský Pawauk ▫ Tarantula aliàs dicitur. Ab hac Bestiola Stellare dicitur²⁰⁷, pro inuidere ▫ *záviděti, nepřítí* ▫ Záwiděti/ nepřítí ▫ Stellionatus, us ▫ *oklamání, falšování v kupectví neb v jiných věcech* ▫ Oklamánij/ ffa-llšowánij/ w Kupectwij neb w giných věcech
- Stemma**, generis neut. latinè Coronamentum ▫ *věvec, ozdoba* ▫ Wěvec/ ozdoba ▫ Aliquando significat ▫ *urozenost rodu* ▫ Vrozenoft rodu ▫ Item ▫ *obrazové starých předkuov, kteréž Římané z vosku mívali pro ukázaní, odkud sou pošli* ▫ Obrazové starých předkuow/ kteréž Ržijmané z wošku mijwali/ pro vkázanij odkud fau pošli ▫ Vide in dictione Imago
- Stentor**, gene. masc. ▫ *byl muž pozorného a velmi zvučného hlasu* ▫ Byl muž pozorného a welmi zwučného hlafu
- Stephanos**, gene. mascu. latinè Corona ▫ *věvec* ▫ Wěvec ▫ Stephanoplocus ▫ *věnečník, kdo věnce plete neb dělá* ▫ Wěnečnij/ kdo věnce plete/ neb dělá
- Stercus**, oris, gene. neut. ▫ *hnůj, lajno, hovno* ▫ Hnúg/ layno/ howno ▫ Sterquilinium ▫ *hnojniště, smetiště* ▫ Hnogniště/ fmetiště ▫ Stercorarius, a, um ▫ *co k hnoji přísluší* ▫ Co k hnogi přísluší ▫ Stercoro, as ▫ *hnojem posypám, rolí mastím* ▫ Hnogem pošypám/ Rolý | mastíjm ▫ Stercoratus ager ▫ *pohnojená rolí* ▫ Pohnogená rolý ▫ Stercoratio ▫ *hnojení, pohnojení* ▫ Hnogenij/ pohnogenij ▫ Stercorofus, a, um ▫ *hnojný, blatitý* ▫ Hnogný/ blatitý
- Sterilis**, le ▫ *neploďný* ▫ Neplodný ▫ Sterilitas ▫ *neploďnost* ▫ Neplodnoft ▫ Sterilefco ▫ *počínám neploďným bejti* ▫ Počijnám neploďným beyti
- Sterno**, is, strai, stratum ▫ *porážím* ▫ Porážijm ▫ Sternere hostium copias ▫ *vojska nepřá- tel poraziti, zbiti* ▫ Wogfka nepřátel porazyti/ zbijti ▫ Propriè historicorum. Sternere ferro ▫ *pobíti, pomordovati* ▫ Pobijti/ pomordowati ▫ Metapho ▫ *rozstírám, steli, rozkládám* ▫ Rozstíjrá/ steli/ rozkládám ▫ Sternere equum ▫ *kuoň sedlati* ▫ Kuoň sedlati ▫ Sternere uiam ▫ *cestu dlážiti, rownati* ▫ Cestu dlážiti/ rownati ▫ Hinc Stratum ▫ *dek, sedelný dek, podstlání, podklad* ▫ Dek/ sedelný dek/ podstlání/ podklad ▫ Item ▫ *podlážená cesta* ▫ Podlážená cesta ▫ Et Strages ▫ *porážka, škoda, záhuba, skáza* ▫ Porážka/ škoda/ záhuba/ skáza ▫ Stragulum ▫ *sedlo, všelijaké postlání* ▫ Sedlo/ všelijaké postlání ▫ Stratarius ▫ *sedlář* ▫ Sedlář ▫ Sternax ▫ *smítavý, co dolův z sebe smítá, jako kůň buojný a plachý* ▫ Smíjtawý / co dolův z sebe smíjtá/ jako kůň buogný a plachý ▫ Composita, Consterno ▫ *spolusteli neb všecko dlážím* ▫ Spolu steli/ neb všefcko dlážijm ▫ Consterno, as ▫ *porážím* ▫ Porážijm ▫ Vnde Consternatio ▫ *náhle zděšení, zarmoucení, zatesknutí, zou-*

Dddd2va

²⁰⁷ dicitur] dicitur tisk

fáni myslí ▫ Náhle zděšenij/ zarmaucenj/ zatefknutij/ zauffánij myslí ▫ Externo ▫ *střeš-
tují, mámím, pláším* ▫ Střeštiugi/ mámijm/ plášijm ▫ Inferno ▫ *po vrchu steli, přikrý-
vám* ▫ Powrchu fteli/ přikrývám ▫ Profterno ▫ *k zemi porázím, zaháním, hubím, kazím* ▫
K zemi porázým/ zahánijm/ hubijm/ kazým ▫ Superfterno ▫ *po svrchu steli* ▫ Po svrchu
fteli ▫ Subfterno ▫ *podstílám, nastílám* ▫ Podftijlám/ nastijlám

Sternuo, is, et **Sternuto**, as, frequenta. ▫ *kejchám* ▫ Kaychám ▫ Vnde Sternutatio ▫ *kej-
chání* ▫ Kaychánij ▫ Sternutamentum, idem

| **Sterto**, is, ftertui, fine supino ▫ *tvrdě spím, chrúpi* ▫ Twrdě spijm/ chrúpi

Dddd2vb

Stefichorus, gene. mascu. ▫ *vznešený poéta Lyricus, rodem z Sicilie* ▫ Wznešený Poéta Ly-
ricus/ rodem z Sicilie

Stibadium, gene. neut. ▫ *sedací postel neb luožko, stolice pletená* ▫ Sedací postel/ neb lu-
ožko/ ftolice pletená

Stibium ▫ *bílý kámen bliskavý v stříbrných dolích, kterejmž oči čistí* ▫ Bijlý kámen blijškawý
w štříbrných dolých/ kterejmž oči čistij

Stichus, gene. mascu. ▫ *verš, řádek, řád* ▫ Werfs/ řádek/ řád ▫ Vnde Distichum ▫ *dva verše* ▫
Dwa werffe ▫ Tetraftichum ▫ *čtyry verše* ▫ Čtyry werffe ▫ Hemiftichium ▫ *puol verše* ▫
Puol werffe

Stigma, gene. neut. latinè Nota, uel Signum ▫ *jízva, rána, připálený cejch, cejchování* ▫ Gij-
zwa/ rána/ připálený ceych/ ceychování ▫ Metaph ▫ *hanba, pohanění* ▫ Hanba/ po-
hanění ▫ Stigmata imprimere, uel inurare ▫ *zhaněti* ▫ Zhaněti ▫ Vnde Stigmaticus ▫
zhaněný, bezectný ▫ Zhaněný/ bezectný

Stigo, as, aui ▫ *pobádám, dráždím* ▫ Pobádám/ dráždijm ▫ Composita, Inftigo, pen. prod. ▫
podšívám, ponoukám ▫ Podšijwám/ ponoukám ▫ Castigo ▫ *karám, tresci neb napravují* ▫
Karám/ trescy/ neb napravugi ▫ Castigare librum ▫ *knihu napravovati* ▫ Knijhu na-
prawowati ▫ Castigatio ▫ *trestání, napravování, kázeň, opravení* ▫ Trestánj/ napravowá-
nij/ kázeň/ opravenij ▫ Castigator ▫ *napravovatel, trestatel* ▫ Naprawowatel/ trestatel ▫
Vulgò Corrector

Stilla, gen. foem. ▫ *krúpě* ▫ Krúpě ▫ Stillo, as ▫ *po krúpi, teku, kanu* ▫ Po krúpi/ teku/ kanu ▫
Composita, Destillo, Distillo ▫ *kanu doluov, teku, kapi* ▫ Kanu doluow/ teku/ kapi ▫ Item,
Distillo ▫ *dělám krúpěje, pálim byliny, aby kapalo* ▫ Dělam krúpěje/ pálijm Byliny/ aby
kapalo ▫ Vnde Distillatio ▫ *pálení vod neb kamení* ▫ Pálenij wod/ neb kamenij ▫ Inf-
tillo ▫ *vlívám, vtékám, kapi* ▫ Wlýwám/ wtékám/ kapi ▫ Et Extillo, Stillicidium ▫ *kanutí,
kapaní* ▫ kanutij/ kapanij

| **Stilpo**, onis, gen. masc. Veteribus idem quod Nanus ▫ *třpaslík, pidimužik, diblík* ▫ Třpař-
lijk/ pidijmužijk/ diblijk

Dddd3ra

Stimulus, gene. masc. ▫ *vosten, bodec, prut k bodení* ▫ Wosten/ bodec/ prut k bodenij ▫ Me-
tapho ▫ *nepokoj, kázeň* ▫ Nepokog/ kázeň ▫ Stimulo, as ▫ *bodú, nutím* ▫ Bodu/ nutijm ▫

Stimulatio ▫ *bodení, nucení* ▫ Bodenij/ nucenij ▫ Extimulo, as ▫ *velmi bodu, předse nutím, ženu, nabízím* ▫ Welmi bodu/ předse nutijm/ ženu/ nabijzým

Stingo, et Stinguo, fixi, finctum ▫ *hasím* ▫ Hafým ▫ Extinguo ▫ *vyhašuji, zabijím, zahlazuji* ▫ Wyhasslugi/ zabijgijm/ zahlazugi ▫ Distinguo ▫ *na ruozno dělím* ▫ Na ruozno dělilm ▫ Distinctus, a, um ▫ *rozdělený* ▫ Rozdělený ▫ Indistinctus ▫ *nerozdělený* ▫ Nerozdělený ▫ Et Distinctio ▫ *rozdělení* ▫ Rozdělení ▫ Interstinguo ▫ *hejbi vnitř, navozuji* ▫ Haybi wnitř/ nawozugi ▫ Instinctus ▫ *ponoukání, návod, vnuknutí* ▫ Ponoukáníj/ náwod/ wnuknutij ▫ Restinguo ▫ *zaháním, zastavuji, vyhlazuji, dusím, potlačuji* ▫ Zaháníjm/ zaftawugi/ wyhlazugi/ dufým/ potlačugi

Stipes, gene. mascu. ▫ *kůl, palice, sochor, pařez* ▫ Kúl/ palice/ fochor/ pařez ▫ Metapho ▫ *troup, hlupec, rúd* ▫ Traup/ hlupec/ rúd

Stipo, as, aui ▫ *zacpávám, houštím, zahrazuji, ohrazuji* ▫ Zaccpávám/ hausstijm/ zahrazugi/ ohrazugi ▫ Constipo ▫ *zacpávám, opatruji, obstupuji, obkličuji* ▫ Zaccpávám/ opatrugij/ obstupugi/ obkličugi ▫ Vnde Stipator ▫ *drabant, obhájce* ▫ Drabant/ obhájce ▫ Stipatus ▫ *obstoupený, ohražený, opatřený* ▫ Obstaupený/ ohražený/ opatřený ▫ Stiparius, a, um ▫ *co k zacpání přísluší* ▫ Co k zacpáníj příslušíj ▫ Stiparius malleus ▫ *kladivo neb palice, kterýž zahrazují a koly do země tepou* ▫ Kladiwo/ neb palice/ kterýž zahrazugij/ a koly do země tepau

Stipticus, Vide infra Stypticus

Stips, uel Stipis, is, gene. foemini. ▫ *peníze* ▫ Penijze ▫ Stipendium ▫ *žold, žoldněřský úplatek, mzda vojenská* ▫ Ziold/ žoldněř[ský] vplatek/ mzda wogenská ▫ Aliquando significat ▫ *daň, trybut, šacuňk, berně* ▫ Daň/ trybut/ šacuňk/ berně ▫ Stipendiarius, a, um ▫ *kdo šacuňk neb berni musí dávatí* ▫ Kdo šacuňk neb berni mušy dáwati ▫ Stipendiatu ▫ *žoldněř* ▫ Zioldněř ▫ Stipendialis, le ▫ *co k žoldu přísluší, žoldněřský* ▫ Co k žoldu příslušíj/ Zioldněřský

Dddd3rb

Stipula, gene. foemi. ▫ *strn, strniště* ▫ Strn/ strniště

Stipulor, aris, stipulatus sum ▫ *slibuji* ▫ Slibugi ▫ Propriè ▫ *slibuji žold neb službu* ▫ Slibugi žold neb službu ▫ Item ▫ *tíži se neb bývám tazán, žádám* ▫ Tijži se/ neb bývám tazán/ žádám ▫ Quantum uis stipulare, et protinus accipe quod do, Iuuenalis ▫ *žádaj, jak mnoho chceš, a vezmi hned, co' dávám* ▫ Žádaj yak mnoho chceš a wezmi hned co' dávám ▫ Hic in actiua significatione ponitur. Stipulor abs te ▫ *tíži se neb žádám od tebe* ▫ Tijži se/ neb žádám od tebe ▫ Aliquando pašiuè significat ▫ *bejvám tazán* ▫ Beyvám tazán ▫ Est uerbum commune, et contractibus accommodatum. Stipulatio ▫ *slibování toho, kdož byl tazán neb žádán* ▫ Slibováníj toho/ kdož byl tazán/ neb žádán ▫ Stipulatus, idem. Stipulator ▫ *kdo se tíže neb žádá, tazátel* ▫ Kdo se tíže neb žádá/ tazátel ▫ Adstipulor, pen. cor. ▫ *přivolují, svolují, snáším se* ▫ Přiwolugij/ fwolugij/ fnášilm se ▫ Instipulor, idem quod simplex

Stiria, gene. foemini. ▫ *ropouch* ▫ Ropauch

Stirps, gene. foemini. ▫ počátek rodu, kmen ▫ Počátek rodu/ kmen ▫ Item, Stirps, mafc. uel foemi. ▫ *rejl, vopačina* ▫ Reyl/ wopačina ▫ Stirpitus, aduerbium ▫ *ven z kořenem* ▫ Wen z kořenem ▫ Stirpo, as ▫ *odřezuji kořen* ▫ Odřezugi kořen ▫ Extirpo ▫ *vykořeňuji, vyvracuji s kořenem* ▫ Wykořeniugi/ wywracugi s kořenem

Stiua, gene. foem. ▫ *kleče u pluhu neb votka* ▫ Kleče v pluhu/ neb wotka

| **Stlata**, gene. foemi. ▫ *široký položitý šíf, prám* ▫ Sširoký položitý šíf/ prám ▫ Vnde Stlata-rius

Dddd3va

Stlopus, idem quod Sclopus, Vide supra

Sto, ftas, fteti, ftatum ▫ *stojím, stávám, sem prost, setrvávám, dočkávám, zuostávám* ▫ Stogijm/ ftávám/ fem profit/ fetrwávám/ dočkávám/ zuostávám ▫ Stare conuentis, et Stare pacto ▫ *smlouvu držeti* ▫ Smlauwu držeti ▫ Sic Stare conditionibus ▫ *vedlé smlouvy dosti činiti, smlouvu zdržeti* ▫ Wedlé fmlauwy dofti činiti/ fmlauwu zdržeti ▫ Et Stare decreto ▫ *příkázání neb ustanovení poslušnu bejti* ▫ Příkázání/ neb vstanowenij poslušnu beyti ▫ Fabula ftetit ▫ *báseň neb hra kunštovní příjemná byla, dobře se líbila neb vostála* ▫ Báseň neb Hra kunštovní příjemná byla/ dobře se líbila/ neb wostála ▫ Sed Milo pro melioribus stabat, Cicero ▫ *ale Milo s lepšími neb předními držel* ▫ Ale Milo s lepšími neb předními držel ▫ A nobis ftat ▫ *s námi drží* ▫ S námi držij ▫ Stat sententia ▫ *vzal sem před sebe* ▫ Wzal sem před sebe ▫ Magno ftetit ▫ *mnoho stalo, s velikým nákladem* ▫ Mnoho ftalo/ s velikým nákladem ▫ Per me non ftat ▫ *není mou příčinou, není má vinna* ▫ Není mau příčinou/ není má winna ▫ Hinc fiunt Statio ▫ *položení neb místo, kde šířové neb lodí stávají* ▫ Položení/ neb mijfto kde šířové/ neb lodij ftávagij ▫ Statio etiam ▫ *místo ponocování neb ponůcka, warta* ▫ Mijfto ponocování/ neb ponůcka/ warta ▫ Vnde Stationarij ▫ *kteří na ponůcce neb na stráži stávají neb ponocní, hlásní, vartěři* ▫ Kteříj na ponůcce neb na stráži ftávagij/ neb ponocnj/ hlásnj/ wartěři ▫ Statiua etiam significat ▫ *místo vojenské neb ležení* ▫ Mijfto wogenkě/ neb ležení ▫ Stabilis, Vide supra. Status, us ▫ *stav neb řád a zpuosob jednoho každého* ▫ Staw neb řád/ a zpuosob gednoho každého ▫ Status corporis ▫ *zpuosob neb oděv těla* ▫ Zpuosob neb oděv těla ▫ Me ftatus Reipub. non delectat ▫ *stav neb zpuosob obce nelíbí mi se* ▫ Staw neb zpuosob Obce nelijbij mi se ▫ Cic: | Sunt etiam multae loquendi formulae, in quibus ftatus pro conditione, ordine, et dignitate ponitur. Statum suum tenere ▫ *v svém stavu neb řádu a duostojenství zuostávati* ▫ W fwém ftawu/ neb řádu a duostojenství zuostávati ▫ De ftatu deijcere uel educere ▫ *od předsevzetí odvesti neb z řádu vystrčiti* ▫ Od předsevzetij odwesti/ neb z řádu wystrčiti ▫ Et apud Rhetores, Status ▫ *předsevzetí v jednání, na němž všechny věci hlavní té pře sou postaveny, neb přední otázky* ▫ Předsevzetij w gednání/ na němž všechny věci hlavní té pře sou postaveny/ neb přední otázky ▫ Statura ▫ *postava muže, dlouhost neb vysokost, vzruost člověka* ▫ Postawa muže dlouhoft/ neb wyfokost/ wzruost Człowěka ▫ Statumen, et Statumino, as, Vide supra Statuo. Status, a, um ▫ *uložený* ▫ Vložený ▫ Stata hora ▫ *uložená neb jmenovaná hodina* ▫ Vložená/ neb gme-

Dddd3vb

nowaná hodina ▫ Statarius, a, um ▫ *příhodný, k stání pokojný* ▫ Příhodný/ k stání pokojný ▫ Stator ▫ *pomocný, vartýř* ▫ Pomocný/ vartýř ▫ Composita, Adfo ▫ *přistojím neb pevně stojím* ▫ Přistojím/ neb pevně stojím ▫ Confo ▫ *dostávám, trvám* ▫ Dostávám/ trvám ▫ Vnde Conftans ▫ *ustavičný, stálý* ▫ Vftawičný/ ftálý ▫ Inconftans ▫ *nestálý* ▫ Nestálý ▫ Conftantia ▫ *stálost, ustavičnost* ▫ Stáloft/ Vftawičnoft ▫ Inconftantia ▫ *nestálost* ▫ Nestáloft ▫ Item, Conftat mihi pluris ▫ *stojí mne více* ▫ Stogij mne wijce ▫ Conftat, Imperfonale ▫ *jest věc známá, vědomá, zjevná* ▫ Gest věc známá/ vědomá/ zgewná ▫ Ex quatuor elementis omnia conftant ▫ *všecky věci sou ze čtyř živluov* ▫ Wfsecky wěcy fau ze čtyř žiwluow ▫ Circumfo ▫ *okolo stojím* ▫ Okolo ftogijm ▫ Circumftantia ▫ *okolostojící věc, okolek* ▫ Okolostogijcý wěc/ okolek ▫ Exto ▫ *sem před rukama neb zbývám* ▫ Sem před rukama/ neb zbývám ▫ Multa Ciceronis scripta non extant ▫ *mnohé knihy Ciceronovy nejsou před rukama* ▫ Mnohé knihy Ciceronowy negfau před rukama ▫ Info | ▫ *přičiňuji se, pilnost mám, nabízím, honím, nutkám* ▫ Přičiniugi se/ pilnoft mám/ nabijzým/ honijm/ nutkám ▫ Infantia ▫ *pobízení, nutkání* ▫ Pobijzenij/ nutkánij ▫ Interfo ▫ *mezi něčím stojím a na různě dělím* ▫ Mezy něčijm ftogijm/ a na různě dělím ▫ Vnde Interftitium ▫ *šířkost mezi něčím neb rozdělení* ▫ Sšířkoft mezy něčijm/ neb rozdělení ▫ Difo ▫ *mám rozdíl neb šířkost, daleko stojím odtud* ▫ Mám rozdił/ neb šířkoft/ daleko ftogijm odtud ▫ Vnde fit Diftantia ▫ *šířkost, dalekost, vzdálenost* ▫ Sšířkoft/ dalekoft/ vzdálenoft ▫ Obfo ▫ *naproti stojím, překážím* ▫ Naproti ftogijm/ překážijm ▫ Hinc fit Obstaculum ▫ *překážka, hyndruňk, zdržování* ▫ Překážka/ hyndruňk/ zdržowanij ▫ Perfo ▫ *setrvávám* ▫ Setrwávám ▫ Praefo ▫ *převyšuji* ▫ Přewyšugi ▫ Item ▫ *dávám, ukazuji, propuogčuji, dosti činím přirčení* ▫ Dávám/ vkazugi/ propuogčugi/ dofti činijm přirčení ▫ Hinc Praeftabilis, le ▫ *znamenitý, vznešený* ▫ Znamenitý/ wznešený ▫ Profo ▫ *napřed stojím, sem na prodej, proceňuji se* ▫ Napřed ftogijm/ sem na prodag/ proceniugi se ▫ Refto ▫ *zbejvám* ▫ Zbeywám ▫ Subfo ▫ *zespod stojím, ostojujím se, sem stálým, stavuji* ▫ Zefpod ftogijm/ oftogijm se/ sem ftálým/ ftawugi ▫ Subftantia ▫ *podstání, trvání, věc stálá, podstata* ▫ Podftánij/ trwánij/ wěc ftálá/ podftata ▫ Item ▫ *statek, zboží, bohatství* ▫ Statek/ zboží/ bohatftwij ▫ Subftantiuus, a, um ▫ *sám od sebe stálý, podstatný* ▫ Sám od sebe ftálý/ podftatný

Stoichades, gene. foemini. ▫ *tři vostrovové nedaleko od Masilie* ▫ Třij Wofstrowowé/ nedaleko od Masylie

Stoici, gene. mafcu. ▫ *filozofové, ti Zenona přidrželi se, kterýž v Atenách pod přístřeším řečeným Poecile učil* ▫ Filozoffowé/ ti Zenona přijdrželi se/ kterýž w Athenách pod přijftřešijm řečeným Poecile včil ▫ Stoa autem Porticus dicitur

Stola, gene. foemini. ▫ *každé roucho* ▫ Každé raucho ▫ Apud Prifcos postea stola dicta ▫ *poctivé ženské roucho, spodní oděv neb sukň* ▫ Poctiwé ženfké raucho/ fpodnij |oděw/ neb fukň ▫ Stolatus, a, um ▫ *kdo takovým rouchem oblečen jest* ▫ Kdo takowým rauchem oblečen gest ▫ Metapho ▫ *poctivý* ▫ Poctiwý

Dddd4ra

Dddd4rb

- Stolidus**, a, um ▫ bláznivý, střeštěný, fučík, nerozumný, nerozšafný, fanta, třeštík ▫ Bláznivý/ střěštěný/ ffučíjk/ nerozumný/ nerozšaffný/ ffanta/ třěštíjk
- Stolo**, onis, gene. mafc. ▫ neúčitečná, zbytečná větev na kmenu neb při kořenu stromovém, podlé jiných větví ▫ Nevžitečná/ zbytečná větew na kmenu/ neb při Kořenu stromovém/ podlé giných větwij
- Stomachus**, gene. mafcu. ▫ požeradlo, jícen neb to střewo, skrze něž pokrm do žaludka vchází, neb žaludek ▫ Požeradlo/ gijcen/ neb to střewo skrze něž pokrm do žaludka wchází/ neb žaludek ▫ aliás Gula. Aliquando accipitur ▫ za zbouření, hněv, nelibost a protimyslnost ▫ Za zbauření/ hněw/ nelijbošt/ a protimyslnošt ▫ Stomachum mouere ▫ rozhněvati ▫ Rozhněwati ▫ Stomachum facere, idem. Non est tui stomachi, uel non facit ad stomachum tuum ▫ nehodí se tobě ▫ Nehodij se tobě ▫ Non possum siue stomacho legere ▫ nemohu bez hněwu neb protimyslnosti čísti ▫ Nemohu bez hněwu neb protimyslnošti čijsti ▫ Vnde Stomachofus, a, um ▫ popudlivý, hněvivý ▫ Popudliwý/ hněwiwý ▫ Et Stomachor, aris ▫ popouzím se, hněvám se ▫ Popauzým se/ hněwám se ▫ Stomachicus ▫ koho žaloudek bolí ▫ Koho žalaudek bolij
- Storea**, gene. foemi. ▫ houně, rohože ▫ Hauně/ rohože
- Strages**, gene. foemi. Stragulum, Vide Sterno
- Stramen**, gene. neut. ▫ sláma, stlaní ▫ Sláma/ flanij ▫ Stramentum ▫ nastláni ▫ Naftlánij ▫ Stramineus, a, um ▫ slaměnný ▫ Slaměnný ▫ Stramenticius, a, um. eiufdem significati
- Strangulo**, as, aui ▫ hrdluji, rdousím, dávím ▫ Hrdlugi/ rdaufým/ dáwjim ▫ Strangulatio ▫ rdoušení, škrčení, dávení, dušení ▫ Rdauffenij/ fkrčeníj/ dáwenij/ duffenij
- | **Stranguria**, gene. foemi. ▫ řezavka, řezání od moče ▫ Rzezawka/ řezánij od moče
- Stratagema**, gen. neu. pen. pro. ▫ smyslnost v věcech válečných ▫ Smyfnošt w věcech wálečných
- Stratia**, gene. foemi. latinè Militia, uel Exercitus ▫ vojsko, jízda ▫ Wogfko/ gijzda ▫ Stratiotes, pen. pro. ▫ wálečník, štradiot, wáleční jezdec ▫ Wálečníjk/ Sstradyot/ wálečníj gezdec
- Stratum**, Vide Sterno
- Strena**, gene. foemini. ▫ dar, kterýž na počátku roku neb na hod vejroční jedni druhým dávají, dar Nového léta ▫ Dar/ kterýž na počátku roku/ neb na hod wayročníj/ gedni druhým dáwagij/ dar Nowého léta ▫ Strenula, diminutiuum, idem
- Strenuus**, a, um ▫ udatný, zmužilý, smělý, statečný ▫ Vdatný/ zmužilý/ fmělý/ fstatečný ▫ Strenuitas ▫ udatnost, zumužilost, statečnost ▫ Vdatnošt/ zumužilošt/ fstatečnošt ▫ Strenuè ▫ statečně ▫ Statečně
- Strepo**, is, pui, strepitum ▫ šustím, chřestím, nohama dusám ▫ Sfufťijm/ chřěftijm/ nohama dušám ▫ Strepito, as, frequentatiuum ▫ velmi a často dusávám ▫ Welmi a čafto dušávám ▫ Strepitus, us ▫ šust, hřmot ▫ Sfufť/ hřmot ▫ Metaphoricè ▫ nádhermost ▫ Nádhermost ▫ Composita, Confrepro ▫ spoluhřmot dělám ▫ Spolu hřmot dělám ▫ Circumstrepro ▫

všudy vuokol chřestím ▫ *Wšfudy wuokol chřestijm* ▫ *Instrepo* ▫ *velmi šustím s hřmotem* ▫ *Welmi šustijm s hřmotem* ▫ *Obftrepo* ▫ *odmlouvám, zase šustím* ▫ *Odmlauwám/ zase šustijm* ▫ *Perftrepo, idem quod Instrepo*

Stria, gene. foemi. ▫ *vydlabané vokence v sloupích, malé prutování na sloupích* ▫ *Wydlabané wokence w flaupijch/ malé prutowánij na flaupijch* ▫ *Striatus, a, um* ▫ *prutováním rozdělené neb na ruozno stavené* ▫ *Prutowánijm rozdělené/ neb na ruozno stawené* ▫ *Striare* ▫ *prutovati neb pruhy dělati, šroufovati* ▫ *Prutowati/ neb pruhy dělati/ šrauffowati* ▫ *Clauus striatus* ▫ *šroubovaný hřebík, šroub* ▫ *Sfraubo|waný hřebík/ šraub*

Dddd4vb

Stribligo, gene. foemi. idem quod Soloecifmus ▫ *nezpůsobné vyslovení řeči, nepořádné mluvení* ▫ *Nezpůsobné wyflowenij řeči/ nepořádné mluwenij*

Strideo, es, et **Strido**, is, stridi, sine supino ▫ *vrzám, škřipím* ▫ *wrzám/ škrřipijm* ▫ *Stridor* ▫ *wrzání, škřipení* ▫ *Wrzánij/ škrřipenij* ▫ *Stridulus, a, um* ▫ *wrzavý, škřipavý* ▫ *Wrzawý/ škrřipawý*

Stridon, gene. foemini. ▫ *město na pomezí Dalmatiae et Pannoniae, z něhož byl sv. Jeroným rodem* ▫ *Město na pomezí Dalmatiae, et Pannoniae, z něhož byl S. Geroným rodem*

Strigil, uel **Strigilis** ▫ *hřbelce* ▫ *Hřbelce* ▫ *Est etiam genus uafis* ▫ *nádoba v lázni* ▫ *Nádoba w lázni* ▫ *Strigilo, as* ▫ *češi hřbelcem, drbi, tru* ▫ *Cžesli hřbelcem/ drbi/ tru* ▫ *Obstrigilo* ▫ *odporuji* ▫ *Odporugi* ▫ *Strigmentum* ▫ *co se doluow zčesává neb zdrhává, špina* ▫ *Co se doluow zčesává/ neb zdrhává/ špijna* ▫ *Strigofus, a, um* ▫ *churavý, hubený, prašný, špinavý* ▫ *Churawý/ hubený/ prašný/ špinawý*

Strimon, onis, pen. cor. gene. masculi. ▫ *řeka v Thraci* ▫ *Ržeka w Thracij*

Stringo, is, xi, strictum ▫ *tlačím v hromadu, stískám, deru dolův, drbi přeč, zasahám* ▫ *Tlačijm w hromadu/ stijlkám/ deru dolůw/ drbi přeč/ zasahám* ▫ *Stringere gladium* ▫ *mečem potrhnutí, kordu dobejvati* ▫ *Mečem potrhnutí/ kordu dobeywati* ▫ *Stringere folia* ▫ *lístí wotrhávati* ▫ *Lijstij wotrhávati* ▫ *Hinc Strictus, a, um* ▫ *těsný, úzký, soužený* ▫ *Těsný/ vzký/ šaužený* ▫ *Strictè, aduerbium* ▫ *těsně* ▫ *Těsně* ▫ *Et Strictim* ▫ *krátkou závirkou* ▫ *Krátkau záwajrkau* ▫ *Stricturae* ▫ *železni odpilci, řeřavý vokuje, kteréž od železa odpadají, když se kuje* ▫ *Zěleznij odpilcy/ řeřavý wokuge/ kteréž od železa odpadají/ když se kuge* ▫ *Composita, Adstringo* ▫ *přítlačuji, přivazuji, tuze váži* ▫ *Přítlačugi/ přiwazugi/ tuze wáži* ▫ *Constringo* ▫ *v hromadu svazuji, stlačuji* ▫ *Whromadu šwazugi/ štlačugi* ▫ *Defringo* ▫ *ulomuji, strhuji, zdírám* ▫ *Vlomugi/ štrhugi/ zdijrám* ▫ *Obstringo* ▫ *zavazuji, slibem víži* ▫ *Za|wazugi/ šlibem wijži* ▫ *Obstrictus, a, um* ▫ *zavázaný* ▫ *Zawázaný* ▫ *Perstringo* ▫ *velmi deru, dotýkám se* ▫ *Welmi deru/ dotýkám se* ▫ *Perstringere oculos* ▫ *oči zaraziti, zaslepiti* ▫ *Oči zarazyti/ zaslepiti* ▫ *Ita Substringo, etc. Praestringo, ferè idem quod Perstringo, Vnde Praestigiae, Vide supra*

Eeeel1ra

Strix, gene. foemi. ▫ *noční pták, noční žena, mûra* ▫ *Noční pták/ noční žena/ Mûra*

Stroma, atis, gen. neut. ▫ *rohož, pletenice* ▫ *Rohož/ pletenice* ▫ *Vnde Peristroma. Vide supra*

- Strophe**, gene. foemi. ▫ *hbitost* ▫ Hbitost ▫ Item, Strophe, conuerfio ▫ *obrácení* ▫ Obráčení ▫ Strophades ▫ *dva vostrovové v moři Ionio, Antea Plotae slouli, na nichžto sou harpye* ▫ Dwa wofstrowowé w Moři Ionio/ antea Plotae flauli/ na nichžto fau Harpyę
- Strophium**, gene. neut. ▫ *prsní punt, prsní řemen neb pás* ▫ Prfnij punt/ prfnij řemen neb pás ▫ Stropholum, diminutiuum ▫ *pasmička neb facalit* ▫ Pafmička/ neb ffacalýt ▫ Stropharius ▫ *kdo takové puntý neb pasy dělá* ▫ Kdo takové puntý neb pafy dělá
- Strues**, gene. foemi. ▫ *halda, hromada neb hranice drev* ▫ Halda/ hromada neb hranice drew
- Struma**, gene. foemini. ▫ *vole* ▫ Wole ▫ Strumula, diminutiuum ▫ *volátka* ▫ Wolátka ▫ Strumofus, a, um ▫ *volovatý* ▫ Wolowatý
- Struo**, is, ftruxi, fstructum ▫ *řídím, šikuji, strojím pořádně* ▫ Ržijdijm/ fšikugi/ ftrogijm pořádně ▫ Aciem ftruere ▫ *vojenský houf šikovati* ▫ Wogenský hauff fšikowati ▫ Struere infidias ▫ *zálohy strojiti* ▫ Zálohy ftrogiti ▫ Sic, Dolos ftruere. Focum ftruere ▫ *oheň zanítiti* ▫ Oheň zanjititi ▫ Vnde Structura ▫ *zpořádání stavení* ▫ Zpořádanij ftawenij ▫ Structilis, le ▫ *co zpořádáno neb staveno bejvá* ▫ Co zpořádáno/ neb ftaweno beywá ▫ Structor ▫ *kraječ, stravy rozdělovatel* ▫ Krageč/ ftrawy rozdělowlatel ▫ Composita, Adftruo ▫ *přistavuji, upevňuji* ▫ Přifstawugi/ vpewňugi ▫ Con|ftruo ▫ *spolupořádám, pořádně v hromadu stavím* ▫ Spolu pořádám/ pořádně whromadu ftawijm ▫ Vnde Constructio ▫ *v hromadu spořádání* ▫ Whromadu fpořádanij ▫ Deftruo ▫ *lámi, bořím, kazím* ▫ Lámi/ bořijm/ kazým ▫ Defstructio ▫ *ztroskotání, zboření* ▫ Ztroskotánij/ zbořenij ▫ Extruo ▫ *vystavuji* ▫ Wyftawugi ▫ Inftruo ▫ *zpravuji, dávám naučení, chystám, řídím, šikuji, připravuji* ▫ Zprawugi/ dávám naučení/ chystám/ řijdijm/ fšikugi/ připrawugi ▫ Inftruo menfam ▫ *strojím k stolu* ▫ Strogijm k ftolu ▫ Inftruere pueros ▫ *učiti děti* ▫ Včiti děti ▫ Inftrumtum ▫ *příprava, nádoba, nástroj, všeliká věc, které se potřebuje neb nětco se jí dělá* ▫ Přijprawa/ nádoba/ nástrog/ wfšeliká věc které se potřebuge/ neb nětco fe gij dělá ▫ Item ▫ *cedule neb kniha, v kteréž jest zpráva neb jednání poznamenáno* ▫ Cedula/ neb knijha/ w kteréž geft zpráva neb gednánj poznamenáno ▫ Obftruo ▫ *zacpávám, zamykám, zahrazuji* ▫ Zacpávám/ zamykám/ zahrazugi ▫ Obftruere os ▫ *usta zacpati* ▫ Vfta zacpati ▫ Obftructio ▫ *zacpání* ▫ Zacpánij ▫ Sic Praeftruo, et Inftruo etc.
- Struthius**, et **Struthio**, gene. masculi. ▫ *pštros pták* ▫ Pštros pták ▫ Struthioacamelus ▫ *zvíře, kteréž má křídla neb peruti* ▫ Zwijře/ kteréž má křijdla neb peruti
- Studeo**, es, dui ▫ *mám pilnost, učím se, cvičím se* ▫ Mám pilnoft/ včijm fe/ cwičijm fe ▫ Item ▫ *přeji, sem příznivý* ▫ Přegi/ fem přijzniwý ▫ Omnes mulieres eadem aeque student, Terent ▫ *všecky ženy o jednostejné věci pilnost mají* ▫ Wšfecky ženy o gednostegné wěcy pilnoft magij ▫ Studet literas Graecas ▫ *učí se řeči řecké* ▫ Včij fe řeči Ržecké ▫ Studet hoc ▫ *ujímá se o toto neb žádá tohoto* ▫ Vgijmá fe o toto/ neb žádá tohoto ▫ Item, cum datiuo. Studere nouis rebus ▫ *žádati neb ujímati se nětco nového dovesti, noviny roznášeti* ▫ Ziádati/ neb vgijmati fe nětco nowého dowefti/ nowiny roznáfeti ▫ Studet delitijs ▫ *hledí rozkoši z vuole* ▫ Hledij rozkošfij z wuole ▫ Studet rebus bellicis ▫ *obírá se*

s věcmi válečnými ▫ Obij|rá se s věcmi válečnými ▫ Studebam doctior fieri, Cicero ▫ Eeee2ra
žádal sem učenějším bejti ▫ Ziádal sem včeněgflijm beyti ▫ Studet concordiae ▫ *stojí o svornost* ▫ Stogij o fwornost ▫ Studet noftris partibus ▫ *přeje naší straně, drží s námi* ▫ Přeje nassij straně/ držij s námi ▫ Studet placere omnibus ▫ *hledí se všem zachovati* ▫ Hledij se wfšem zachowati ▫ In id studet ▫ *pílen jest svých věcí* ▫ Pílen gest fwých věcý ▫ Studium ▫ *pilnost, cvičení, přízeň, náchylnost* ▫ Pilnost/ cwičenij/ přijzeň/ náchylnost ▫ Studio habere ▫ *pilnost míti* ▫ Pilnost mijti ▫ Studio esse, idem. Studiofus, a, um ▫ *pilný, snažný* ▫ Pilný/ fnažný ▫ Item ▫ *žádostivý, příznivý* ▫ Ziádoftiwý/ přijzniwý ▫ Studiofus tui est ▫ *přeje tobě, jest tebe pílen* ▫ Přeje tobě/ gest tebe pílen ▫ Studiofè ▫ *pilně, snažně* ▫ Pilně/ fnažně

Stultus, a, um ▫ *bez rozumu, blázen, bláznivý* ▫ Bez rozumu/ blázen/ bláznivý ▫ Stultitia ▫ *bláznovství, nerozumnost* ▫ Bláznowftwij/ nerozumnost

Stupa, gene. foemi. ▫ *hrubá koudel, vytrpání, pazdero, zwochlování* ▫ Hrubá kaudel/ wytřepánij/ pazdero/ zwochlowánij ▫ Stupeus, a, um ▫ *co z hrubé koudele jest, koudelný* ▫ Co z hrubé koudele gest/ kaudelný ▫ Stupea uincula ▫ *konopní provazové* ▫ Konopnij prowazowé ▫ Stuparius, a, um ▫ *co k tomu přísluší* ▫ Co k tomu přísluffj ▫ Stuparius malleus ▫ *konopní píst, koudelní trlice* ▫ Konopnij pijft/ kaudelnij trlice

Stupor, gene. mafcu. ▫ *leknutí, hruzoza, podivení* ▫ Leknutij/ hruzoza/ podiwenij ▫ Stupidus, a, um ▫ *nesmyslný, lekavý, hloupý, zřeštěný* ▫ Nefmyslný/ lekavý/ hlaupý/ zřešťtý ▫ Stupeo, es ▫ *lekám se, děším se, divím se, hloupím, sem bez smyslu* ▫ Lekám se/ děšým se/ diwím se/ hlaupijm/ sem bez fmyslu ▫ Obftupeo, idem. et Stupefco. Obftupefco, Stupefacio ▫ *děším, zřešťuji* ▫ Děšým/ zřešťiugi ▫ Stupefio ▫ *bejvám lekavým* ▫ Beywám lekavým ▫ Stupiditas ▫ *hloupost, nesmyslnost* ▫ Hlaupoft/ nefmyslnost

Stuprum, gene. neut. ▫ *kurevství, smilstvo, cizoložstvo a nečistota všelijaká* ▫ Kurewftwij/ | smilftwo/ cyzoložftwo/ a nečistota/ wfleligaká ▫ Stupro, as ▫ *zlehčuji osobu ženskou, provozují smilstvo* ▫ Zlehčugi ofobu ženskau/ provozugi smilftwo ▫ Conftupro, idem. Stuprator ▫ *kurevník, kdo panny a paní porušuje* ▫ Kurewnijk/ kdo Panny a panij poruffuge

Eeee2rb

Sturnus, gene. mafcu. ▫ *špaček* ▫ Sřpaček ▫ auis est. Vnde Sturnatim, aduerbium ▫ *houfně, pospolně* ▫ Hauffně/ pořpolně

Stylobatae, gene. foemini. ▫ *dřevěnné trouby, po kterých voda teče, dřevěnný žlab* ▫ Dřewěnné trauby/ po kterých woda teče/ dřewěnný žlab

Stylis, latinè Columna ▫ *sloup* ▫ Slaup ▫ Epistylium, Capitellum ▫ *makovice, přikrývadlo na sloupě* ▫ Makowice/ přikrýwadlo na flaupě ▫ Et Stylus ▫ *rafije* ▫ Raffige ▫ Item ▫ *zpuosob mluvení, psání* ▫ Zpuosob mluwenij/ přáníj

Stymphalus, gene. mafcu. ▫ *jezero v Arcadii* ▫ Gezero w Arcadij ▫ Vnde Stymphalius, a, um. et Stymphalis ▫ *co odtud jest neb tam přísluší* ▫ Co odtud gest/ neb tam přísluffij

Stypticus, a, um. latinè Strictiuus, Obturatiuus ▫ *zacpávající, co v hromadu svírá, stiskuje, hradí zatvrzuje* ▫ Zacpávající/ co w hromadu fwjrá/ ftkuge/ hradij zatwrzuce
Styx, gene. foemi. ▫ *jezero neb močidlo v pekle* ▫ Gezero/ neb močidlo w Pekle ▫ (ut Poëtae fingunt) ▫ *při němž bohové přísahají* ▫ při němž Bohové přísahagij ▫ Vnde Stygius, a, um ▫ *co k tomu přísluší neb odtud jest* ▫ Co k tomu přísluší/ neb odtud gest

SV

Suadeo, es, fuafi, fum ▫ *napomínám, radím, namlouvám* ▫ Napomijnám/ radijm/ namlauwám ▫ Suada, et Suadela, pen. prod. ▫ *namlouvání, napomínání* ▫ Namlauwánij/ napomijnánij ▫ Est etiam Suada, uel Suadela, ut Horat ▫ *bohyně vymluvnosti* ▫ Bohyně wymluwnosti ▫ quam Cicero Leporem | uocat, à Graecis Petho, et ▫ ψυχαγωγός ▫ latinè Flexamina. Item, Suafio ▫ *porazení, napomínání* ▫ Porazenij/ napomijnánij ▫ Suaforius, a, um ▫ *co k napomínání neb poradění přísluší* ▫ Co k napomijnánij neb poradění přísluší ▫ Perfuadeo ▫ *dokonále namlouvám* ▫ Dokonále namlauwám ▫ Perfuafo ▫ *namluvení, jisté umění, jistá věc, kterouž za právo máme* ▫ Namluwenij/ gifté vměníj/ giftá wěc/ kterauž za právo máme ▫ Hanc autore Valla, Theologi fide dixerunt. Ita mihi perfuadeo, et ita fum perfuafus ▫ *tak já to za jistou věc mám, tak já tomu věřím* ▫ Tak yá to za giftau wěc mám/ tak yá tomu věřijm ▫ Perfuafoibilis ▫ *co snadné jest k namlouvání* ▫ Co snadné gest k namlauwánij ▫ Perfuaforius, a, um ▫ *co k namlouvání přísluší* ▫ Co k namlauwánij příslušíj

Eeee2va

Suavis, e ▫ *sladký, milý, libý* ▫ Sladký/ milý/ libý ▫ Suauitas ▫ *sladkost, libost, lahodnost* ▫ Sladkoft/ lijboft/ lahodnoft ▫ Infuauis ▫ *nesladký, nemilý* ▫ Nesladký/ nemilý ▫ Suauiter, aduerbium ▫ *sladce, lahodně* ▫ Sladce/ lahodně ▫ Suauium ▫ *rozkoš, milé políbení* ▫ Rozkofs/ milé polijbenij ▫ Suauior, aris ▫ *libám s potěšením* ▫ Lijbám s potěffenijm ▫ Diffuauior, idem

Sub, praepositio ▫ *pod* ▫ Pod ▫ Aliquando significat, Post ▫ *po neb před* ▫ Po/ neb před ▫ Sub haec ▫ *po těch věcech* ▫ Po těch wěcech ▫ Sub noctem ▫ *před nocí, v samý večer* ▫ Před nocý/ w samý večer ▫ Sub lucem ▫ *málo přede dnem* ▫ Málo předednem ▫ Sub dio, Sub hafta, etc. Vide supra. Sub templo ▫ *v chrámě* ▫ W Chrámě ▫ In compositione plerunque minuit

Subabfurdus ▫ *trochu nespuosobný, netrefný* ▫ Trochu nespuofobný/ netreffný

Subacidus, a, um ▫ *nákyselý* ▫ Nákyfelý

Subactus, Vide Ago

Subagrefcis, e ▫ *násedlský, náhlupý* ▫ Náfedlšký/ náhlupý

Subamarus, a, um ▫ *náhořký, trochu hořký* ▫ Náhořký/ trochu hořký

| **Subaeratus**, Vide Aes

Eeee2vb

- Subcinericius**, a, um ▫ *podpopelní* ▫ Podpopelnij
Subdialis, e ▫ *co pod samým nebem jest* ▫ Co pod samým Nebem geft
Subditus, et **Subdititius**, Vide Do
Subdolus, Vide Dolus
Subduco, Vide Duco
Subdulcis, Vide Dulcis
Subeo, **Subiugo**, et **Subiungo**, etc. Require simplicita
Subgrundia, Vide infra
Subigo, Vide Ago
Subijcio, Require Iacio
Subinde, Require in simplici, Inde
Subitarius, a, um ▫ *náhlý, kvapný* ▫ Náhlý/ kwapný ▫ Subitaneus, idem. Subitus, a, um.
 idem. Subitò, aduerbium ▫ *nenadále, kvapně, pojednou* ▫ Nenadále/ kwapně/ pagednau
Subiungo, Vide Iungo
Sublatus, Vide Tollo
Sublego, Vide Lego
Subleuo, Vide Leuis
Sublica, gene. foemi. ▫ *mastnice, dlouhý dřevěný kuol* ▫ Mastnice/ dlauhý dřevěný kuol ▫
 Sublicius pons ▫ *dřevěný most* ▫ Dřevěný most
Subligar, Vide Ligo, et Subligaculum
Sublimis, e, Vide Limen
Subluceo, Vide Lux
Submergo, Quaere Mergo
Subministro, Vide Minifter
Submitto, Vide Mitto
Submoueo, Vide Moueo
Subnecto, Vide Necto
Subneruo, Vide Neruus
Subo, as, Subare est porcorum ▫ *když svině po sobě jezdí* ▫ Když fwině po sobě gezdij ▫
 Tranffertur etiam ad alia animalia
| **Subobscurus**, a, um ▫ *přitmavý, zatmělý, temný* ▫ Přitmavý/ zatmělý/ temný
- Suborno**, Vide Orno
Subrepo, Vide Repo
Subrideo, Vide Rideo
Subripio, Vide Rapio
Subrumus, Vide Ruma

- Subcudes**, gene. foem. ▫ *lyčenní provazové, lyčenci, jimiž břevna i trámové v voru bejvají svazování* ▫ *Lyčennij prowazowé/ Lyčency/ gimíž břevna y trámowé w woru beywagij fwazowáni*
- Subfellium**, Vide Sedeo
- Subfilio**, Vide Salio
- Subfifto**, Vide Sifto
- Subfolanus**, gene. mafc. ▫ *vítr od východu neb jitrní strany světa* ▫ *Wijtr od východu/ neb gitrnj strany fwěta*
- Subftantia**, Quaere Sto
- Subfterno**, Vide Sterno
- Subftituo**, Vide Statuo
- Substruo**, Vide Struo
- Subfulto**, Vide Salio
- Subtegmén**, generis neut. ▫ *vetkáni nebo outek* ▫ *Wetkánij/ nebo autek*
- Subter**, praepofitio ▫ *pod* ▫ Pod
- Subterfugio**, Vide Fugio
- Subterfluo**, Vide Fluo
- Subterraneus**, Vide Terra
- Subtilis**, e ▫ *vtipný, opatrný, tenký* ▫ *Wtipný/ opatrný/ tenký* ▫ *Subtilitas* ▫ *opatrnost, vtipnost* ▫ *Opatrnoft/ wtipnoft* ▫ *Subtiliter* ▫ *vtipně, opatrně, tence* ▫ *Wtipně/ opatrně/ tence*
- Subtus**, aduerbium ▫ *zespod* ▫ *Zespod*
- Subucula**, gene. foemini. ▫ *košile, platenný spodní oděv* ▫ *Koffile/ platenný fpodnij oděw*
- Subula**, gene. foemi. pen.cor. ▫ *šidlo, špice, ševcovské šidlo* ▫ *Sfidlo/ ffpijce/ fšewcowfké ffidlo*
- Subulcus**, gene. mafcu. ▫ *sviňák, kdo svině pase* ▫ *Swiňák/ kdo fwině pafe*
- | **Suburbia**, Vide Vrbs
- Suburra**, gene. foemi. ▫ *jméno jedné ulice v Římě* ▫ *Gméno gedné vlice w Ržijmě*
- Succedo**, **Succellus** etc. Vide Cedo
- Succendo**, Vide Accendo
- Succenfeo**, Vide Cenfeo
- Succida**, gene. foem. ▫ *odstřihaná vlna, vnově střihaná vlna, rouno* ▫ *Odstřihaná wlna/ w nowě střihaná wlna/ rauno* ▫ *Succidia*, gene. foem. ▫ *vepřový bok, polt slanin* ▫ *Wepřowý bok/ polt flanin*
- Succino**, Vide Cano
- Succinum**, gene. neut. ▫ *agštejn, kámen agštejnový* ▫ *Agfšteyn/ kámen Agfšteynowý* ▫ *Electrum*

Succifiuus, a, um ◻ *co od věci potřebné a důležité odjato bejvá* ◻ Co od věcy potřebné a důležité odgato beywá ◻ Succifiuus tempus ◻ *čas, kterýž se od jiného potřebného času odjímá* ◻ Cžas kterýž se od giného potřebného času odgijmá

Succollo, Vide Collum

Succus, gene. mafc. ◻ *mízka, přirozená vlhkost* ◻ Mijzka/ přirozená wlhkoft ◻ Succofus, a, um ◻ *mízkovatý, vodnatý* ◻ Mijzkowatý/ wodnatý

Succula, gene. foemini. Vide Sus. Item, Instrumentum fabrorum ◻ *válec, kterýmž hevery vyzdvihují* ◻ Wálec/ kterýmž hewery wyzdvihugij

Succumbo, Vide Cubo

Succurro, Vide Curro

Succutio, et **Succuffor**, Vide Quatio

Sudes, gene. foemi. ◻ *tyč, kuol, plotní kuol* ◻ Tyč/ kuol/ plotnij kuol

Sudor, oris, gene. mafcu. ◻ *pot* ◻ Pot ◻ Sudo, as ◻ *potím se, velmi pracuji* ◻ Potijm se / welmi pracugi ◻ Defudo, et Exudo ◻ *velmi se zapocuji* ◻ Welmi se zapocugi ◻ Sudarium ◻ *potní roucha, facalit* ◻ Potnij raucha/ ffacalýt ◻ Sudatorium ◻ *potní lázně* ◻ Potnij lázně

| **Sudum**, gene. neut. ◻ *jasné nebe* ◻ Yafné Nebe ◻ Vnde Sudificus, a, um ◻ *co vyjasňuje neb jasno činí* ◻ Co wygasniuge/ neb yafno činij

Eeee3va

Suefco, is, fueui, fuetum ◻ *zvykám* ◻ Zwykám ◻ Adfuefco ◻ *něčemu přivykám* ◻ Něčemu přiwykám ◻ Defuefco ◻ *odvykám* ◻ Odwykám ◻ Confuefco, et Infuefco ◻ *dokonále zvykám, navykám* ◻ Dokonále zwykám/ nawykám ◻ Adfuefacio, et Confuefacio ◻ *přivykání učím* ◻ Přiwykánij včijm ◻ Defuefacio ◻ *učím odvykati* ◻ Včijm odwykati ◻ Confuetudo, et Affuetudo ◻ *zvyklost* ◻ Zwykloft ◻ Defuetudo ◻ *odvykání* ◻ Odwykánij

Sueuia, gene. foemini. ◻ *švabská země* ◻ Sfwabská země ◻ Sueui ◻ *Švábi* ◻ Sfwábi ◻ Olim iuxta Albim sedem habuerunt

Suffarcinatus, a, um ◻ *obtěžený, přecpaný* ◻ Obtijžený/ přecpaný ◻ Suffarcinata anus ◻ *obtěžná stará baba* ◻ Obtijžná stará baba

Suffero, Vide Fero

Sufficio, Vide Facio

Suffigo, Quaere Figo

Suffitus, et **Sufitum**, Vide Fio

Sufflamen, generis neut. ◻ *zavěračka, kterouž kola zavírají, když s vrchu doluov jeti mají* ◻ Zawěračka/ kteraž kola zawijragij/ když s vrchu doluow geti magij

Sufflo, Vide Flo

Suffoco, as, idem quod Praefoco, pen. prod. ◻ *zaškrucji, udušuji, dávím, zastavuji dychání* ◻ Zaškrucji/ vdušugi/ dáwijm/ zašawugi dychánij ◻ Suffocare urbem fame, Cice ◻ *město hladem vymořiti, hladem zahubiti* ◻ Měfto hladem wymořiti/ hladem zahubiti ◻ Vnde Suffocatio ◻ *zaškrčení, zadávení, udušení* ◻ Zaškrčenij/ zadáwenij/ vdusenij

Suffodio, Vide Fodio

Suffragium, et **Suffrago**, Vide Fragor

Suffrago, inis, gene. foem. ▫ *příhbi kolen u hovad na zadních nohách, ven naspět vystavené koleno* ▫ Příhbi koljen v howad na zadnijch nohách/ wen naspět wyftawené koleno

Eeee3vb

Suffugio, Vide Fugio

Suffulcio, Vide Fulcio

Suffundo, Vide Fundo

Suggestus, Require Gero

Suggrundiae, gene. foemi. uel Suggrundia ▫ *přistřeší, díl střechy, kteráž krupě od stěny odnáší, křídla při střechách* ▫ Přistřešij/ dijl střechy/ kteráž krupě od stěny odnášij/ krijdla při střechách

Suggillo, as, aui ▫ *nadýmám tělo, nadívám* ▫ Nadýmám tělo/ nadijwám ▫ Metapho ▫ *laji, haním, hyndruji* ▫ Lagi/ hanijm/ hyndrugij ▫ Suggillatio ▫ *hanění, lání, pomlouvání* ▫ Haněnij/ lánij/ pomlawánij

Sugo, et **Exugo**, fuxi ▫ *ssu, vysávám, vlhkost vytahuji* ▫ sfu/ wyslávám/ wlhkost wytahugi ▫ Vel Sugeo, es, secundae coniugat. Tranffertur etiam ad alia. Cum lacte nutricis errorem fuxisse uidetur, Cicero ▫ *vidí se, že ten blud s chůviným mlékem vyssal, do sebe vsal* ▫ Widij fe/ že ten blud s chůwiným mlékem wysfal/ do febe wfal ▫ Venenum exugere ▫ *jed vysati* ▫ Ged wysfati ▫ Item, Succus ▫ *všeliká vlhkost, mizka* ▫ Wšeliká wlhkost/ mijzka ▫ Item, Succus ▫ *ssání, prs požívání* ▫ slánij/ prs požijwánij

Sui, pronomen, gene. om. ▫ *jeho* ▫ Geho ▫ Hinc Suus, a, um ▫ *svuoj* ▫ Swuog ▫ Sunt reciproca. Nam ad eandem personam, quae praecedebat, redire solent, Vel ad id reuertuntur, de quo loquimur. Pater uult, ut ad se uenias ▫ *otec chce, aby k němu (k otci) přišel* ▫ Otec chce/ aby k němu (k Otcy) přišel ▫ Sed Pater uult ut ad eum uenias, uel ipsum uenias ▫ *otec chce, aby k němu* ▫ Otec chce/ aby k němu ▫ (ad alium scilicet, non autem ad patrem uenias) ▫ *přišel* ▫ přišel ▫ Tu fuisti cum eo, non autem fuisti secum. Quamuis etiam | recepti autores interdum hanc differentiam non obseruent. Suus aliquando idem quod Proprius ▫ *vlastní* ▫ Wlastnij ▫ Suus cuiusque mos est ▫ *každý má svú vlastní povahu* ▫ Každý má fwú wlastnij powahu ▫ Plerunque sibi additur tantum orantus et festiuitatis gratia. Suo sibi uicitant succo ▫ *živí sou svou vlastní vlhkostí neb wodnatostí a mizkou* ▫ Ziwij sau fwau wlastnij wlhkostij/ neb wodnatostij/ a mijzkau

Eeee4ra

Suillus, Vide Sus

Sulcus, gene. mascu. ▫ *rozvor; brázda* ▫ Rozwor/ brázda ▫ Tertio, uel quarto fulco ferere ▫ *po třetím neb čtvrtém vorání síti* ▫ Po třetijm/ neb čtvrtém woránij fýti ▫ Item ▫ *co poněkud špičaté jest* ▫ Co poněkud špičaté gest ▫ Bifulcus, a, um ▫ *vidličatý, co na dvě strany špičaté jest* ▫ Widličatý/ co na dvě strany špičaté gest ▫ Sic Trifulcus, etc. Sulco, as ▫ *dělám rozvor, voří záhony* ▫ Dělam rozwor/ woří záhony ▫ Sulcatim, aduerbium ▫ *po rozvořích, záhoních, brázdách, skrze rozvory* ▫ Po rozwořijch/ záhonijch/ brázdách/ fkrze rozwory

Sulmo, gene. foemi. ▫ *město v Itáli, v krajině Pelignorum, z něhož Ovidius Naso poéta rodem byl* ▫ Město w Itáli/ w Kragině Plignorum, z něhož Ouidius Nafo Poéta rodem byl ▫ Hinc Sulmonenfis Vates dictus

Sulphur, gene. neut. ▫ *syra* ▫ Syra ▫ Sulphuraria ▫ *hut, kde syru přepalují* ▫ Hut kde fyru přepalugij ▫ Sulphurata ▫ *syrná svíčka neb knůtky* ▫ Syrná fwijčka/ neb knůtky ▫ Sulphureus, a, um ▫ *syrovatý, syrný* ▫ Syrowatý/ Syrný

Sum, es ▫ *sem* ▫ Sem ▫ Est in tertia persona, significat aliquando ▫ *platí neb bývá váženo* ▫ Platij/ neb bývá váženo ▫ Est aliquid ▫ *něco platí, nemáš málo vážit* ▫ Něco platij/ nemáš málo vážit ▫ Item ▫ *přisluší* ▫ Přísluffij ▫ Cum infinitiuo autem pro Licet. Cernere erat ▫ *mohlo se viděti* ▫ Mohlo se widěti ▫ Cum datiuo. Est michi machae|ra domi ▫ *mám meč neb kord doma* ▫ Mám meč neb kord doma ▫ Composita, Absum ▫ *nejsem přítomen* ▫ Negsem přijtomen ▫ Absens ▫ *nepřítomný* ▫ Nepřijtomný ▫ Absentia ▫ *nepřítomnost* ▫ Nepřijtomnost ▫ Adsum ▫ *sem přítomen* ▫ Sem přijtomen ▫ Defum ▫ *nejsem tu, nedostávám se* ▫ Negsem tu/ nedostávám se ▫ Interfum ▫ *sem přítomen, mám rozdíl* ▫ sem přijtomen/ mám rozdíl ▫ Et Interest ▫ *dotýče se, na tom záleží* ▫ Dotýče se/ na tom záleží ▫ Permagni interest, quomodo quisque primum institutus sit ▫ *velmi mnoho na tom záleží, kterak by každý hned od mladosti vyučen byl* ▫ Welmi mnoho na tom záleží/ kterak by každý hned od mladosti vyučen byl ▫ Obfum ▫ *škodím, sem na škodu* ▫ Škodijm/ sem na škodu

Eeee4rb

Poffum ▫ *mohu* ▫ Mohu ▫ Potens ▫ *mocný* ▫ Mocný ▫ Potentia ▫ *mocnost, panování* ▫ Mocnost/ panování ▫ Impotentia ▫ *nemocnost* ▫ Nemocnost ▫ Potestas ▫ *moc, možnost* ▫ Moc/ možnost ▫ Exire de potestate, Vide supra. Potentatus, idem quod potestas. Praefum ▫ *vladnu, sem ustanoven* ▫ Wladnu/ sem vstanowen ▫ Praefens ▫ *přítomný* ▫ Přijtomný ▫ Praefentia ▫ *přítomnost* ▫ Přijtomnost ▫ Aliquando Praefens significat ▫ *silný, mocný* ▫ Sylný/ mocný ▫ Item ▫ *příznivý, náchylný* ▫ Přijzniwý/ náchylný ▫ Praefentaneus, a, um ▫ *náhlý, kvapný* ▫ Náhlý/ kwapný ▫ Profum ▫ *sem prospěšen, fedruji, dopomáhám* ▫ Sem prospěšen/ ffedrugi/ dopomáhám ▫ Subfum ▫ *poddán sem* ▫ Poddán sem ▫ Superfum ▫ *zbejvám, zbytečný sem* ▫ Zbeywám/ zbytečný sem

Sumen, gene. neut. ▫ *svinské wemen, vepřový podbříšek neb swinské cecky* ▫ Swinlké wemen/ wepřowý podbříšek/ neb fwinské cecky

Summa, gene. foemi. ▫ *všecka závírka, summa* ▫ Wfficka zawijrka/ Summa ▫ Summatim ▫ *krátce v jedné závírce, jedním slovem, krátkými slovy* ▫ Krátce w gedné záwjrce/ gednijm flowem/ krátkými flowy ▫ Summula, diminutiuum. Summarius, a, um ▫ *co k krátké závírce přisluší* ▫ Co k krátké záwjrce přísluffij ▫ Sum|mates ▫ *vrchní, přední* ▫ Wrchnij/ přednij ▫ Comsummo ▫ *dokonávám* ▫ Dokonávám ▫ Consummatio ▫ *dokonání, skoncování* ▫ Dokonání/ fkoncowání ▫ Summus, a,um ▫ *vyšoký, poslední, zadní, největší* ▫ Wyfoký/ poslednij/ zadnij/ naywěťfij ▫ Ad summam senectutem uixit optima ualitudine ▫ *až do poslední starosti byl živ v dobrém zdraví* ▫ Až do poslednij starosti byl

Eeee4va

živ w dobrém zdrawij ◻ Summitas ◻ vysokost ◻ Wyfokost ◻ Ad summum ◻ najvyšš neb při najvyšším ◻ Nayways/ neb při nayvyšším

Sumo, is, fumpfi, fumptum ◻ beru, osobuji, volím ◻ Beru/ ofobugi/ wolijm ◻ Sumere exemplum ab alijs, Terent ◻ příklad bráti z jiných, na ně patřiti, co sluší činiti ◻ Příjklad bráti z giných/ na ně patřiti/ co fluffij činiti ◻ Frustra hanc operam fumo, idem ◻ nadarmo pracuji ◻ Nadarmo pracugi ◻ Et alibi. Ei rei hilarem hunc fumamus diem ◻ pro tu věc budme veseli tento den ◻ Pro tu věc budme wefeli tento den ◻ Sumere spiritus ◻ hrditi se, pyšným bejti ◻ Hrditi fe/ pyšným beyti ◻ Sumere poenas, uel supplicium ◻ trestati ◻ Trestati ◻ Non mihi hoc honoris fumo ◻ nepřikládám sobě té cti, nečiním se té cti hodného ◻ Nepřikládám sobě té cti/ ne činím se té cti hodného ◻ Sumptus, a, um, participium ◻ vzatý ◻ Wzatý ◻ Sumptus, us, nomen ◻ náklad ◻ Náklad ◻ Sumptum facere ◻ nakládati, náklad činiti, vydávati ◻ Nakládati/ náklad činiti/ vydávati ◻ Sump-tuosus, a, um ◻ nákladný, úpravný, mnohého nákladu potřebující ◻ Nákladný/ vpravný/ mnohého nákladu potřebující ◻ Sump-tuoře ◻ nákladně, úpravně ◻ Nákladně/ vpravně ◻ Sump-tuarius ◻ co k nákladům přísluší ◻ Co k nákladům přísluffij ◻ Composita, Adfumo ◻ přijímám, přibirám ◻ Přigijmám/ přibirám ◻ Abfumo, et Confumo ◻ utrácím, mrhám, prožírám ◻ Vtrácým/ mrhám/ prožírám ◻ Confumere aetatem ◻ věk ztráviti ◻ Wěk ztráviti ◻ Confumptor ◻ utrátce, mrhač ◻ Vtrátce/ mrhač ◻ Confumptio ◻ utrácení, útrata ◻ Vtrácení/ vtráta ◻ Defumo, idem quod simplex. Infumo ◻ vynakládám, náklad činím ◻ Wynakládám/ náklad činím ◻ Item ◻ vypotřebuji ◻ Wypotřebuji ◻ Praefumo ◻ napřed beru ◻ Napřed beru ◻ Metapho ◻ ujímám se všetečně, pych provozuji ◻ Vgijmám se wfšetečně/ pych provozuji ◻ Praefumptio ◻ všetečnost, pych ◻ Wfšetečnost/ pych ◻ Et Schema apud Rhetores ◻ když zastávají a ohražují to, což mohlo bejti zavrženo ◻ Když zařawagij a ohražugij to/ což mohlo beyti zavrženo ◻ Praefumptuosus, a, um ◻ pyšný, všetečný ◻ Pyšný/ wfšetečný

Eeee4vb

Suo, is, fui, futum ◻ šiji, plácím, zšívám v hromadu ◻ Sšigi/ plácým/ zšijwám whromadu ◻ Sutor ◻ švec, vetešník ◻ Sfwec/ wetefšnik ◻ Sutura ◻ švecovství, veteš, plácení ◻ Sfew-cowštwij/ wetefš/ plácení ◻ Sutrina ◻ švecovský verštat ◻ Sfewcowšký werštat ◻ Su-torius, a, um ◻ co šveci přísluší, švecovský ◻ Co sfewcy přísluffij/ sfewcowšký ◻ Suto-rium atramentum ◻ švecovské černidlo ◻ Sfewcowšké černidlo ◻ Sutilis, le ◻ zšíváný, zplácený ◻ Zšijwaný/ zplácený ◻ Confutilis, le ◻ v hromadu zšíváný ◻ Whromadu zšij-waný ◻ Inconfutilis, le ◻ nezšíváný ◻ Nezšijwaný ◻ Composita, Adfuo, Confuo, Infuo, etc. Facile intelliguntur ex simplicibus, et Praepositionum natura. Nam Adfuo, significat ◻ přiřívám, přiřlácím ◻ Přiřijwám/ přiřlácým ◻ Confuo ◻ v hromadu zšívám neb plácím ◻ Whromadu zšijwám/ neb plácým ◻ Infuo ◻ všívám, zařívám, vplácím ◻ Wšijwám/ zařijwám/ vplácým ◻ Inde fit Assumentum ◻ záplata, přiřivek ◻ Záplata/ přiřšiwek ◻ Exuo ◻ svlácím, obnažuji, kladu od sebe ◻ Swlácijm/ obnažugi/ kladu od sebe ◻ Item ◻ zbavuji ◻ Zbawugi ◻ Imperio exutus ◻ zpravování neb panování a moci zbavený ◻ Zpra-

wowánij/ neb panowánij a mocy zbawený ▫ Metaph: Omnem humanitatem exuiffe uidetur ▫ *zdá se jako by všecku přívětivost z sebe složil* ▫ *Zdá se jako by všecku přijvětiwoft z sebe fložil* ▫ Troianus exue cestus, Vergilius ▫ *odlož od sebe trojanské palice* ▫ Odlož od sebe Trojanské palice ▫ Hinc Exuuiarum, uel Exuuium ▫ *roucho, kteréž z někoho svlekli, svláčené šaty* ▫ Raucha/ kteréž z někoho fwlekli/ fwláčené štati ▫ Vide supra

Eeee5ra

Super, praepositio, et Supra ferè idem significant. Super lapidem sedet ▫ *na kameni sedí* ▫ Na kameni sedij ▫ Supra lapidem ▫ *svrchu na kameni* ▫ fwrchu na kameni ▫ Super, aliquando pro inter, uel de accipitur. Item, pro Praeter. Super coenam audiui ▫ *za večeri slyšel sem* ▫ Za večerij slyffel sem ▫ Super hac re ▫ *o té věci* ▫ O té věci ▫ Super haec ▫ *kromě této věci, nad tyto věci* ▫ Kromě této věci/ nad tyto věci

Superabilis, le, et **Supero**, Vide infra

Superbus, a, um ▫ *vysokomyslný, pyšný, hrdý* ▫ Wyfokomyfelný/ pyfelný/ hrdý ▫ Aliquando ▫ *urození, znamenitý, slavný* ▫ Vrozenij/ znamenitý/ flawný ▫ Superbia ▫ *pejcha* ▫ Paycha ▫ Superbio, is ▫ *pejchám, sem pyšný, vysokomyslný, hrdý* ▫ Paychám/ sem pyfelný/ wyfokomyfelný/ hrdý ▫ Superbè ▫ *pyšně, hrdě* ▫ Pyfelně/ hrdě

Supercilium, gene. neut. ▫ *obočí* ▫ Obočij ▫ Aliquando accipitur ▫ *za vysoké místo, vrch hory* ▫ Za wyfoké mijfto/ wrch hory ▫ Et Metapho ▫ *přísnost, pejcha* ▫ Přijfnost/ paycha ▫ Pone supercilium ▫ *odlož přísnosti nab pejchy od sebe* ▫ Odlož přijfnosti nab paychy od sebe ▫ Vnde Superciliofus, a, um ▫ *přisný, pyšný, hrdý, zpupný* ▫ Přijfný/ pyfelný/ hrdý/ zpupný

Superficies, Vide Facies

Superfluus, Vide Fluo

Superior, gen. com. Comparati ▫ *vyšší* ▫ Wyfllij ▫ Supremus, a, um ▫ *najvyšší, najsvrchovanější, poslední* ▫ Naywyžllij/ nayfwrchowaneğllij/ pollednij ▫ à supra. Item, Superus, a, um ▫ *svrchovaný* ▫ Swrchovaný ▫ Et Superi ▫ *nebeští bohové* ▫ Nebestij Bohové ▫ Supernus, a, um ▫ *co svrchu jest, svrchní* ▫ Co fwrchu geft/ fwrchnij ▫ Supernè ▫ *se svrchu, shůry* ▫ Se fwrchu/ s hůry ▫ aduerbium. Supero, as, | pen. cor. ▫ *převyšuji, přepanošuji* ▫ Přewyflugi/ přepanoffugi ▫ Metapho ▫ *přemáhám* ▫ Přemáhám ▫ Et Superare ▫ *zuostávati, živu bejti* ▫ Zuostáwati/ žiwu beyti ▫ Superat ne adhuc? ▫ *ještě-li jest živ?* ▫ Geftteli geft žiw? ▫ Et Superabilis ▫ *přemožitedlný* ▫ Přemožitedlný ▫ Infuperabilis ▫ *nepřemožitedlný* ▫ Nepřemožitedlný ▫ Composita, Exupero, idem

Eeee5rb

Superfedeo, Vide Sedeo

Superfites, gene. com. ▫ *pozuostalý, živý, zdravý* ▫ Pozuoftalý/ žiwý/ zdravý ▫ Ad personam refertur

Superfitio, gene. foemi. ▫ *falešná pocta Boží, pověra, veliký strach* ▫ Falešná pocta Božij/ powěra/ veliký strach ▫ Superfitiofus, a, um ▫ *pověrný, bázlivý v poctě Boží* ▫ Powěrný/

bázliwý w počtě Božij ▫ Superstitiofè, aduerbium ▫ *pověrně, velmi pilně* ▫ Powěrně/
welmi pilně

Superuacuu, a, um. et **Superuacaeus** ▫ *bezpotřebný, zbytečný* ▫ Bezpotřebný/ zbytečný

Supinus, a, um ▫ *znak ležící, na hřbetě* ▫ Znak ležící/ na hřbetě ▫ Iacet supinus ▫ *leží znak* ▫
Ležij znak ▫ Metapho ▫ *jest lení, nedbalý* ▫ Geft lenij/ nedbalý ▫ Refupinus, idem. Su-
pino, as, et Refupino ▫ *na horu se obracím* ▫ Na horu se obracým

Supparum, gene. neut. ▫ *šorc, opásek, opásaní* ▫ Sforc/ opáfek/ opáfanij

Suppelex, gene. foemini. ▫ *domovní nádoby, hospodářství* ▫ Domownij nádoby/ hospodá-
řftwij ▫ Alij scribunt simplici p.

Suppedito, as, aui ▫ *podkládám, podávám, posikutuji, dodávám* ▫ Podkládám/ podávám/
pofykutugi/ dodávám ▫ Item ▫ *podtlačuji* ▫ Podtlačugi ▫ Suppeditari turpißimum, Su-
perare, pulcherrimum est, Cicero ▫ *potlačenu neb přemoženu bejti, velmi hanebná, ale*
přemáhati utěšená věc jest ▫ Potlačenu/ neb přemoženu beyti/ velmi hanebná/ ale pře-
máhati vtěššená věc geft ▫ Suppeditare sumptus, et Suppeditare sumptibus, apud Te-
rent ▫ *dodávati na útratu neb náklad činiti* ▫ Dodávati na vtratu/ neb náklad činiti ▫
Aliquando Suppedito neutrius generis est, et idem significat quod Suppeto. Si uita
suppeditasset, consul factus esset, Cicero ▫ *byl byl živ zuostal, byl by purgmistrem učiněn* ▫
Byť byl žiw zuostal/ byl by Purgmistrem včiněn

Fffflra

Supplanto, Vide Planta

Supplementum, Vide Pleo

Supplodo, Vide Plaudo

Suppetiae, Vide Peto

Supplex, et **Supplicium**, Vide Plico

Supra, ferè idem quod Super ▫ *svrchu neb nahoře* ▫ Swrchu neb na hoře ▫ Supra modum,
pro ultra ▫ *velmi náramně, nad míru* ▫ Welmi náramně/ nad mijru ▫ Supra caput ▫ *nad*
hlavou ▫ Nad hlawau ▫ Aliquando est aduerbium. Supra sedet ▫ *svrchu sedí* ▫ Swrchu
sedij ▫ Supra, quàm cuiquam credibile est ▫ *víc, než by kdo tomu uvěřil* ▫ Wijc než by
kdo tomu vwěřil ▫ Nihil supra ▫ *nic nad to* ▫ Nic nadto ▫ Hinc fiunt gradus, Super-
ior ▫ *vyšší* ▫ Wyžšlij ▫ et Supremus ▫ *najvyšší* ▫ Naywyžšlij ▫ Superiori anno ▫ *přede-*
šlého léta ▫ Předěšlého léta ▫ Superioribus diebus ▫ *pominulých neb předešlých dnuow* ▫
Pominulých/ neb předešlých dnuow

Supprimo, Require Premo

Supputo, Vide Puto

Sura, gene. foemi. ▫ *lejtko na noze* ▫ Laytko na noze

Surculus, gene. mafcu. ▫ *ratolest, větev* ▫ Ratolest/ wětew ▫ Surcularis, re ▫ *co větve neb*
proutí vydává ▫ Co wětwe neb prautij vydává ▫ Surculaceus, a, um, idem. Surculofus,
a, um ▫ *plný neb hojný větví* ▫ Plný neb hogný wětwij

Surdus, a, um ◻ *hluchý, ohlušený* ◻ Hluchý/ ohlušený ◻ Surdafter ◻ *náhluchý* ◻ Náhluchý ◻ Surdeo, es, et Obfurdeo ◻ *sem hluchý, neslyším* ◻ Sem hluchý/ nely|líjm ◻ Vnde Surdefco, et Obfurdefco. Surdo, as ◻ *hluším, ohlušuji jiného* ◻ Hluffijm/ ohluffugi giného ◻ Surditas ◻ *hluchota, ohlušení* ◻ Hluchota/ ohluffenij

Ffff1rb

Surgo, Vide Rego

Surripio, Vide Rapio

Surrogo, Vide Rogo

Surfum ◻ *vzhůru nad sebe, přes sebe* ◻ Wzhůru nad febe/ přes febe

Sus, fuis, gene. com. ◻ *svině, vepř* ◻ Swině/ wepř ◻ Succula, diminutivum ◻ *svinka* ◻ Swinka ◻ Suinus, a, um. et Suillus, a, um ◻ *svinský, vepřový* ◻ fwinký/ wepřový ◻ Subulcus ◻ *svinský pastýř* ◻ Swinský pastýř

Sufque dèque fero. Et Sufque dèque habeo ◻ *nedbám na to, nic se neptám na to* ◻ nedbám na to/ nic se neptám na to

Sufa, gene. fameini ◻ *město v Persí* ◻ Město w Perfij ◻ Vnde Sufiana ◻ *krajina okolní, dotýká se Asyrie a Babylona* ◻ Kragina okolnij/ dotýká se Asyrie a Babilona

Sufcipio, Vide Capio

Sufcito, Vide Cicio

Sufpicio, et **Suspecto**, Require Specio

Sufpendo, et **Sufpendium**. Vide Pendo

Sufpiro, Vide Spiro

Suftineo, Vide Teneo

Suftollo, Vide Tollo

Sufurrus, gene. mafcu. ◻ *malý hřmot, chřest, šust* ◻ Malý hřmot/ chřest/ fšuft ◻ Sufurro, as ◻ *šepci, mukám, skuhři, repci* ◻ Sfepcy/ mukám/ fkuhři/ repcy ◻ Infufurro, et Confufurro, idem. Sufurro, onis ◻ *repták, žvač, pomluvač, utrhač, klevetník* ◻ Repták/ žvač/ pomluvač/ vtrhač/ klewetnijk

Suus, a, um. Vide paulo supra Sui

SY

Sycos, gene. mascu. latinè Ficus ◻ *fik* ◻ Fijk ◻ Sycofis, penult. prod. ◻ *fiková bradavice* ◻ Fijková bradawice ◻ Sycomorus, pen. pro. ◻ *planý strom fikový neb ejiptský* ◻ Planý strom Fikový/ neb Egiptský ◻ Sycophanta ◻ *oklamávatel, šibal, hánce* ◻ Oklamávatel/ šibal/ hánce ◻ Sycophantia ◻ *oklamání, podvod, šibalstvo, hanění, šizunk* ◻ Oklamáníj/ podwod/ šibalstwo/ haněníj/ šizunk

Fffflva

Sydus, Vide Sidus

Syene, pen. prod. gene. foemi. ◻ *město na pomezí Ethiopie a Ejipta pod okrouhlostí okršlku, jež slove Tropicus cancri* ◻ Město na pomezí Ethiopie/ a Ejipta/ pod okrouhlostij okršlku/ genž flowe Tropicus cancri

Sygaenum, gen. neu. ◻ *předhoří Frygie neb Troje* ◻ Předhoříj Phrygie/ neb Troye

Syllaba, gene. foemini. ◻ *obsažení liter, sylaba* ◻ Obsaženíj liter/ fylaba ◻ Comprahensio latinè

Syllepfis, gene. foemi. latinè Conceptio, uel Comprahensio ◻ *v hromadu ssazení, když hodnější věc jedna méně hodnou druhou v sobě obsahuje* ◻ Whromadu sfazenij/ když hodnějšíj věc jedna méně hodnou druhou w sobě obfahuge ◻ Figura, apud Grammaticos

Syllogismus, gene. masc. latinè Ratiocinatio ◻ *pořádné vyčítání, z něhož něčto jiného vyjítí má* ◻ Pořádné wyčítáníj/ zněhož něčto jiného wyjítí má

Sylua, gene. foemini. ◻ *les, lesiny, kde dříví k stavení mejtí a sekají, hajemství* ◻ Les/ lesyny/ kde dřívij k stavenij maytij a sekagij/ hagemstwij ◻ Metapho ◻ *nádoba, zpuosoba* ◻ Nádoba/ zpuosoba ◻ Item ◻ *co na pospěch a bez zvláštní pilnosti sepsáno neb skládáno bejvá* ◻ Co na pospěch a bez zvláštnij pilnosti sepsáno neb skládáno beywá ◻ Idem quod graece Schedion, de quo supra ◻ *mnohost neb shromáždění mnohých věcí* ◻ Mnohost/ neb shromáždění mnohých věcý ◻ Syluula, diminutivum. Syluaticus, a, um ◻ *lesní, co k lesu přísluší* ◻ Lefnij/ co k lesu příslušíj ◻ Metapho ◻ *neozdobný* ◻ Neozdobný ◻ Syluanus ◻ *lesní buoh* ◻ Lefnij Buoh ◻ Syluefter, ris, re ◻ *lesnatý, sedlský* ◻ Lefnatý/ sedlský ◻ Syluefco, is ◻ *v les obracím se, v les rostu, lesem porostám* ◻ W les obracým se/ w Les rostu/ lesem porostám

| **Symbolum**, generis neut. latinè Collatio uel Indicium ◻ *snášení neb znamení, heslo* ◻ Snášeníj/ neb znameníj/ heslo ◻ Symbolum militare ◻ *vojenské heslo, znamení pro poznání* ◻ Wogenské heslo/ znameníj pro poznáníj ◻ Item, Symbolum ◻ *krátká řeč, v kteréž skryté naučení obsahuje neb ukazuje se* ◻ Krátká řeč/ w kteréž skryté naučeníj obfahuge/ neb vkazuje se ◻ Huiusmodi Symbola Pythagorae Philosophi circumferuntur. Hinc Afymbolus ◻ *kdo k hodování neb k řádu nepřináší* ◻ Kdo k hodováníj/ neb k řádu nepřinášíj

Fffflvb

- Symmachus**, gene. masc. latinè Commilito ◻ *spolubojovník, tovaryš v bitvě* ◻ Spolu bogownijk/ tovaryš w bitwě ◻ Et Symmachia ◻ *spolubojování neb pomoc v boji* ◻ Spolu bogowánij/ neb pomoc w bogi
- Symmetria**, gene. foemini. latinè Commensuratio ◻ *pravé směřením a srovnání neb zformování* ◻ Prawé směřenij a frownánij/ neb zfformowánij
- Symphonia**, generis foem. latinè Consonantia, uel Concentus ◻ *pořádné spoluznění neb hlasuov společné srovnání* ◻ Pořádné řpolu zněníj/ neb hlasuow řpočetné frownánij
- Sympleiades**, gene. foemi. ◻ *dva vostrovové u Bosphoru Thracio* ◻ Dwa wořtrowové v Bosphoru Thracio ◻ aliàs Cyaneae dictae
- Symphonium**, generis neut. latinè Coniuium, Compotatio ◻ *spoluřadování, kwas tovaryšský* ◻ Spolu řadowánij/ kwas tovaryžský ◻ Sympotes ◻ *spoluřadovník* ◻ Spolu řadow-nijk ◻ Symphiarcha ◻ *přední řadovník, kdo řady zpravuje* ◻ Přednij řadownijk/ kdo řady zprawuge
- Symmytes**, Vide Mysterium
- Synaeresis**, gene. foemi. pen. cor. Contractio latinè ◻ *když dvě sylaby v jednu spolu ztaženy bejvaji* ◻ Když dvě řyllaby w gednu řpolu ztaženy beywagij
- Synagoga**, gene. foemi. pen. prod. Congregatio ◻ *schuoze, shromáždění, obec* ◻ Schuoze/ shromážděníj/ Obec
- | **Synaloephe**, gene. foemini. Compreßio, uel Coniunctio ◻ *když vocalis na konci slova odložena bejvá v některém verši* ◻ Když Vocalis na koncý řlowa odložena beywá w některém werřli Fff2ra
- Synanche**, gene. foemi. latinè Angina ◻ *když čípek komu spadne neb bolest hrdla a wotěkání* ◻ Když čijpek komu řpadne/ neb bolest hrdla a wotěkánij
- Synathroefmus**, gene. masc. ◻ συναθροισμός ◻ Congeries ◻ *v hromadu snesení mnohých slov, kteráž jednu věc vykládají* ◻ Whromadu řnefenij mnohých řlow/ kteráž gednu wěc wykládagij
- Syntategorema**, pen. prod. gene. neut. Conřignificans ◻ *spoluvyznamenávající* ◻ Spolu wyznamenávagijcý
- Syncerus**, a, um, pen. prod. ◻ *čistý, celý, upřímý, neřfalřovaný, neporuřený* ◻ Čřiltý/ celý/ vpřijmý/ neřfalřowaný/ neporuřený ◻ Syncerum uas ◻ *čistá nádoba* ◻ Čřiltá nádoba ◻ Synceritas ◻ *upřímost, řistota* ◻ Vpřijmořt/ řiftota
- Synchronos**, gene. masc. latinè Contemporaneus ◻ *kdo v jednom neb v jednostajném řasu řiv řest, jednoho řasu neb věku* ◻ Kdo w gednom/ neb w gednořtajném řasu řiw řeřt/ gednoho řasu neb wěku
- Synchysis**, gene. foemi. latinè Confusio ◻ *smíření, zmatečnost neb zpletení řeči* ◻ Smijřfenij/ zmatečnořt/ neb zpletenij řeči ◻ Longius hyperbaton
- Synciput**, gene. neut. ◻ *řvinská hlava, polouhlavní neb uvařená částka od vepřové hlavy, poliči* ◻ řvinská hlawa/ polauhlavníj/ neb vvařená částka od wepřové hlawy/ polijčij ◻

Nam edulium est, et in delitijs habitum. Aliquando etiam pro anteriore parte capitis humani

Syncopa, gene. foemini. latinè Concisio ◻ *když nětco z prostředku slova vyňato bejvá* ◻ Když nětco z prostředku slova vyňato beywá

Syndicus, gene. maf. ◻ *spoluochránce v některé při před právem, obecní zástupce, řečník* ◻ Spolu ochránce w některé při před právem/ | obecnij zástupce/ Ržečníjk

Ffff2rb

Synecdoche, gene. foemini. latinè Compræhenfio, uel ut Cicero uertit, Intellectio ◻ *obsahování neb rozumění* ◻ Obfahování/ neb rozumění ◻ Figura Grammatica ◻ *když v stránce mnoho se obsahuje neb skrze jedno mnohému se rozumí neb vždy z jednoho druhému má se rozuměti* ◻ Když w stránce mnoho se obfahuje/ neb skrze gedno mnohému se rozumij/ neb vždy z gednoho druhému má se rozuměti ◻ Vnde Synecdochicōs, latinè Compræhenfiuè ◻ *obsažitedlně* ◻ Obfažitedlně ◻ aduerbium

Syngrapha, gene. foemini. uel Syngraphum ◻ *vlastní ruky písmo, cedule vlastní rukou psaná* ◻ Wlaftnij ruky pijfmo/ Cedule wlaftnij rukau pfaná

Synodus, gene. neut. pen. cor. ◻ *sjití, schuoze, shromáždění, svolání, sněm* ◻ Sgitij/ fchuoze/ shromáždění/ fwoláníj/ Sněm

Synonyma, gen. neut. plurale ◻ *mnohá slova jednu věc vyznamenávající* ◻ Mnohá flowa gednu věc vyznamenávající ◻ In singulari Synonymum

Syntagma, generis neut. ◻ *pořádek* ◻ Pořádek ◻ Syntaxis, Constructio ◻ *slov v hromadu zpořádaní* ◻ Slow whromadu zpořádanij

Syntexis, gene. foemini. latinè Defectio ◻ *omdlévání, sil zbavení* ◻ Omdléváníj/ fyl zbawenij ◻ Synteticus ◻ *kdo takowú nemoc má* ◻ Kdo takowú nemoc má

Synthesis, gene. foemi. pen. cor. latinè Compositio ◻ *v hromadu složení, když nomen singulare k uerbum plurale přistaveno a přisazeno bejvá* ◻ Whromadu floženíj/ když nomen singlarare k uerbum plurale přifatweno a přisazeno beywá ◻ Figura constructionis, Item ◻ *krátký oděv* ◻ Krátký oděw

Syracufae, gene. foemi. ◻ *město v Sicilii, podlé hory Pachinum* ◻ Město w Sicilij/ podlé hory Pachinum ◻ Vnde Syracufius, a, um. Et Syracufanus, a, um ◻ *co neb kdo odtud jest* ◻ Co neb kdo odtud gest

| **Syria**, gene. foemi. ◻ *krajina v Asii, dotýká se moře toho, jenž Mediterraneum slove, Egiptu a řeky Eufraty, obsahuje Phoenicam, Palestinam, Samariam a Comagenam* ◻ Kragina w Afij/ dotýká se Moře toho/ genž Mediterraneum flowe/ Egiptu a řeky Eufraty/ obfahuge Phoenicam, Palestinam, Samariam a Comagenam ◻ Syriacus, a, um ◻ *co k té krajině přísluší* ◻ Co k té Kragině přijfluffij ◻ Item, Syrus, et Syrius, a, um ◻ *co odtud jest* ◻ Co odtud gest ◻ Syriiflus, a, um, idem ◻ *syrský* ◻ Syrlký

Ffff2va

Syrinx, gene. foemini. latinè Fiftula ◻ *píšťala, trouba, střikačka* ◻ Pijffliala/ trauba/ střikačka

- Syrma**, gene. neut. ▫ *vocas při ženském rouchu, dlouhý podolek* ▫ Wocas při ženském rauchu/ dlouhý podolek
- Syrtes** ▫ *dvoje nebezpečné místo v moři u Afriky, kdežto není příhodné plavení od v hromadu stažení písku mořského* ▫ Dwoge nebezpečné místo w Moři v Affryky/ kdežto není příhodné plawenij/ od whromadu stažení pijsku Mořského
- Sybitia**, gene. neut. plurale ▫ *obecné hodování, tovaryšský kvas, řadování* ▫ Obecné hodování/ tovaryžský kwas/ řadování
- Syftole**, gene. foemi. pen. cor. Corruptio ▫ *ukrácení, když dlouhá sylaba ukrácená bejvá* ▫ Vkrácenij/ když dlouhá syllaba vkrácená beywá

INCIPIENTIA AB T.

- Tabanus**, gen. maſc. ▫ *havadní mucha, jenž slove havado, vos* ▫ Howadnij mucha/ genž flowe Howado/ Wos ▫ Afilus, idem. Et Oelstrum
- Taberna**, gene. foem. ▫ *krám, v němžto prodávají, krčma* ▫ Krám/ w němž to prodawagij/ Krčma ▫ Taberna uinaria ▫ *duom, kde víno ſenkují* ▫ Duom/ kde Wijno ſenkugij ▫ Tabernarius, a, um ▫ *co k tomu přísluší, krčemní* ▫ Co k tomu přísluſij/ krčemnij ▫ Tabernarius, ſubſtantium ▫ *ſenkýř, krčmář* ▫ Sfenkýř/ Krčmář ▫ Tabernaculum ▫ *stan, bouda* ▫ Stan/ bau|da ▫ Contubernium, Vide ſupra
- Tabes**, gene. foem. ▫ *talov, hnis, zjitření* ▫ Talow/ hnis/ zgitřenij ▫ Tabidus, a, um ▫ *zetlelý, hnisovatý, zjitřený* ▫ Zetlelý/ hniſowatý/ zgitřený ▫ Tabificus, a, um ▫ *co hnis neb zhnojení činí neb přináší* ▫ Co hnis neb zhnogenij činij/ neb přináſij ▫ Tabefco, is ▫ *tlím, schnu, vadnu, chřadnu* ▫ Tlým/ ſchnu/ wadnu/ chřadnu ▫ Contabefco, Diſtabefco, Extabefco, Intabefco, ferè idem. Tabefacio ▫ *činím usvadlé, hnisovaté, uschlé* ▫ Čzinijm vſwadlé/ hniſowaté/ vſchlé
- Tabula**, gene. foemini. ▫ *tabule, dska* ▫ Tabule/ dlka ▫ Item ▫ *list, všeliká věc, na kteréž se píše* ▫ Liſt/ wſſeliká věc/ na kteréž ſe piſſe ▫ Tabula accepti ▫ *kníha neb registra příjmuov* ▫ Knijha/ neb Regiſtra přijmuow ▫ Tabula expenſi ▫ *registra vydání* ▫ Regiſtra wydánij ▫ *Hodie dati et accepti tabulae dicuntur. Nouae tabulae* ▫ *odpuštění všeho dluhu, když všechny dluhy vymazují, aby žádný nezaplátil* ▫ Odpuſtění wſſeho dluhu/ když wſſecky dluhy vymazugij/ aby žádný nezaplátil ▫ Tabella, diminutium ▫ *malý lístek, knížka, tabulka, deštička* ▫ Malý liſtek/ knijžka/ tabulka/ deſtička ▫ Tabellarius ▫ *liſtovní poſel neb zjevný liſtoví piſař, obecný piſař* ▫ Liſtownij poſel/ neb zgewný liſtowij piſař/ obecný piſař ▫ Tabellaris, e, Tabellaris ſententia ▫ *tajný rozsudek psaný* ▫ Tajný rozſudek pſaný ▫ Tablinum ▫ *kde se liſtové chovají, kancelář piſařská* ▫ Kde ſe liſtowé chowagij/ Kancelař piſařſká ▫ Tabulata ▫ *taflované stěny neb pokojové* ▫ Taſflowané ſtěny/ neb pokogowé ▫ Item ▫ *prkenná podlaha, patro, půda* ▫ Prkenná podlaha/ patro/ půda ▫ Tabulo, as, et Contabulo ▫ *dlážím prkny, tafluji* ▫ Dlážijm prkny/ taſflugi

Taburnus, gene. mafc. ◻ *hora v Itáli v krajině Kampanie, na kteréž mnoho oliví stoví a roste* ◻ Hora w Itali j w krajině Campaniē/ na kteréž mnoho Olijwij stowij a rofte

Taceo, es, cui, tacitum ◻ *mlčím* ◻ Mlčijm ◻ Aliquando securum esse quenquam debere significatur. Tace dicimus. Vt | apud Terentium. Tace, egomet conueniam ipsum ◻ *daj sobě pokoj, já sám chci s ním mluvit* ◻ Day sobě pokog/ yá sám chcy s nijm mluwiti ◻ Tacitus, a, um ◻ *mlčelivý, tichý* ◻ Mlčeliwý/ tichý ◻ Tacitum mare, hoc est, quietum ◻ *tiché, pokojné moře* ◻ Tiché/ pokogné moře ◻ Tacitè, aduerbium ◻ *mlčečky, tiše, pokojně* ◻ Mlčečky/ tisse/ pokogně ◻ Taciturnus, a, um ◻ *mlčelivý, kdo rád mlčí* ◻ Mlčeliwý/ kdo rád mlčij ◻ Taciturnitas ◻ *mlčelivost* ◻ Mlčeliwoft ◻ Composita, Conticeo, Obticeo, Reticeo, ferè idem significant quod simplex. Conticinium ◻ *počátek noci, když lidé odpočívají a utiší se* ◻ Počátek nocy/ když lidé odpočijwagij/ a wtijšij se ◻ Vide supra, Dies. Conticesco ◻ *umlkávám* ◻ Vmlkávám ◻ Reticentia ◻ *zamlčení, když kdo v hněvu neb v popuzení nemůže dopovídati* ◻ Zamlčenij/ když kdo w hněwu/ neb w popuzenij nemůže dopowijdati ◻ Schema est Graecè ◻ ὀποσιώπησις ◻ dictum, ut supra. Subticeo ◻ *pomlčívám, umlkávám* ◻ Pomlčijwám/ vmlkávám

Ffff3ra

Tactus, Vide Tango

Taedeo, non usurpatur, Sed imperfonale Taedet ◻ *stejdím se* ◻ Staydijm se ◻ Pertaeus, a, um, participium, sine uerbo ◻ *komu se stejská, tesklivý* ◻ Komu se stajfká/ telkliwý ◻ Taedium ◻ *tesknost, stejskáni* ◻ Tesknoft/ tfejfkánij ◻ Taediosus, pen. cor. ◻ *tesklivý, práci obtížený* ◻ Telkliwý/ pracý obtížený

Taenarus, in singula. mafcu. in plura. neut. pen. cor. ◻ *huora nedaleko od Sparty neb místo na huoře Malea, na kterémž jest lom neb důl kamenný a veliká jeskyně* ◻ Huora nedaleko od Sparty/ neb mjesto na Huoře Malea/ na kterémž gest lom/ neb důl kamenný/ a weliká geskyně ◻ Hinc Veteres illic descensum ad inferos esse dixerunt. Taenarius lapis, hoc est, Laconicum marmor ◻ *mramor z toho lomu* ◻ Mramor z toho lomu

Taeniae, gene. foemi. ◻ *čepec neb pentlik* ◻ Czepec/ neb pentlijk

| **Tagus**, gene. mafc. ◻ *řeka v Hispanii, v Království portugalském, v níž zlato nalézají* ◻ Ržeka w Hispanij/ w Králowstwij Portugalském/ w níž Zlatto nalézagij

Ffff3rb

Talea, gene. foemi. ◻ *uřatá větev, roub, kterýž se do země vsazuje* ◻ Vtiatá wětew/ raub/ kterýž se do země wfazuje ◻ Item ◻ *rabuše, na kteréž počet nařezují, vrub* ◻ Rabuffe/ na kteréž počet nařezugij/ wrub

Talentum, gene. neut. ◻ *váha, drží šedesát minas* ◻ Wáha/ držij šedesát Minas ◻ Atticum uidelicet Talentum. Nam multiplex est. Sed Atticum ferè scriptoribus usurpatur. Cum autem de pecunia intelligitur, ualet ◻ *šest set korun* ◻ Sfest set korun ◻ Budaeo aestimatore, Talentum magnum ◻ *drží osmdesát liber neb osmdesát minas* ◻ Držij osmdesát Liber/ neb ofmdesát Minas

Talio, onis, gene. foemini. ◻ *odplata, rovná odměna, když kdo učiněnou škodu rovně zase navrácuje neb nahrazuje, oko za oko, jakož v zákoně Mojžišově stojí* ◻ Odplata/ rovná od-

měna/ když kdo včiněnau ůkodu rovně zafe nawracuge/ neb nahrazuge/ Oko za oko/ jakož w Zákoně Moyžiůffowě ůtogij ◻ Lex talionis ◻ zákon, kterýž takového odměnění dopouští neb je přikazuje ◻ Zákon/ kterýž takového odměnění dopauůůtij/ neb ge přikazuje ◻ Retalio, as ◻ odplacuji rovným za rovné ◻ Odplacugi rovným za rovné ◻ In malam partem accipiuntur

Talis, e ◻ takový ◻ Takový ◻ Taliter ◻ tak, na takový způsob ◻ Tak/ na takový způsob

Talitrum, gene. neut. ◻ štilec, když kdo prstem udeří neb štilec dává ◻ Štilec/ když kdo prstem vdeříj/ neb ůštilec dává

Talpa, gene. dubij ◻ krt, krtní myš, krtice ◻ Krt/ krtnij myš/ krtice

Talus, gene. masculi. ◻ kotník na noze, kútek ◻ Kotnijk na noze/ kútek ◻ Vnde Talaris, e ◻ co kotníka dosáhá ◻ Co kotnijka doůáhá ◻ Talaria ◻ vysoké střevíce až k kútkům neb s křídly Merkurij ◻ Wyůoké ůřewijce až k kútkům/ neb s křijjdy Merkurij ◻ Item, Talus ◻ kost trochu prázdna při jedné straně a na druhé rovná, v rovnosti zadních noh howad kopyta roz-dvojená majících, takovými kostmi ůaři hrávali ◻ Kost trochu prázdna při gedné straně/ a na druhé rovná/ w rovnosti zadních noh howad kopyta rozdwogená magijcých/ takovými kostmi ůařij hrávali ◻ Hinc Talaris, a, um ◻ co k takové hře příůluší, hra v kúty neb v kotníky ◻ Co k takové hře příůluůij/ hra w kúty/ neb w kotnijky ◻ Taxillus, diminutiuum ◻ kostka ◻ Kostka ◻ Talipedo, as ◻ klátím nohami ◻ Klátijm nohami

Ffff3va

Tam, aduerbium comparandi ◻ tak velmi neb tak mnoho ◻ Tak velmi/ neb tak mnoho ◻ Tam sum amicus Reipublicae, quam qui maximè, Cicero ◻ tak mnoho přeji městu neb obci jako kdo z nich neb jak mnoho kdo přeje ◻ Tak mnoho přegi městu neb Obcy/ jako kdo z nich/ neb yak mnoho kdo přeje

Tamarica, gene. foemini. idem Frutex, qui aliàs Myrica dicitur ◻ tamarýškové křoví, jesen ◻ Tamarýůkové křowij/ Gefen ◻ Tamarix, idem

Tamen ◻ ale, však ◻ Ale/ wůůak ◻ Attamen, Veruntamen, idem. Tametůi ◻ ačkoli ◻ Ačkoli

Tamino, as, non est in ufu, sed composita. Contamino, as ◻ maži, poškrvňuji ◻ Maži/ poškrvňugi ◻ Attamino, idem. Contaminatio ◻ mazání, zprznění ◻ Zmazánij/ zprzněnij ◻ Incontaminatus, a, um ◻ nezmazaný, nepoškrvrněný ◻ Nezmazaný/ nepoškrwrněný

Tanager, gene. masc. ◻ řeka v Itáli mezi Kampani a Kalabri ◻ Ržeka w Italij mezy Campanij a Calabrij

Tanais, gene. mascu. ◻ veliká řeka Scythiae, vpadá do moře, Palus Meotis slove, Europu a Asi naruožno dělí ◻ Veliká Ržeka Scythiae/ wpadá do Moře/ Palus Meotis flowe/ Europu a Afij na ruozno dělij

Tandem ◻ potom, k posledku ◻ Potom/ k posledku ◻ In interrogatione habet quiddam urgentis ◻ když se v otázce postavuje, poněkud pobízí ◻ Když se w otázce postawuge/ poněkud pobijzý ◻ Quo usque tandem nobis expectandum erit? ◻ jak dlouho pak musíme čekati? ◻ Yak dlauho pak musýme čekati? ◻ Aliquando uidetur expletiva esse particula.

Ffff3vb

Terent: Ita ne tandem uxorem duxit Antipho iniussu meo? ▫ *takli jest, že Antipho ženu pojal bez rozkazu mého?* ▫ Takli geft/ že Antipho ženu pogal bez rozkazu mého?

Tamdiu ▫ *tak dlouhý čas, tak dlouho* ▫ Tak dlouhý čas/ tak dlouho

Tango, is, tetigi, tactum ▫ *dotýkám se, trefuji, tejkám, hejbi, tepu* ▫ Dotýkám se/ trefuji/ tejkám/ hejbi/ tepu ▫ Cum lit proprie corporis, tamen ad incorporea quoque transfertur. Ciuitas haec Rhenum tangit, Caesar ▫ *město to, dotýká se Rejnu řeky* ▫ Město to dotýká se Reynu Ržeky ▫ Tangebatur animi dolore, Cicero ▫ *rmoutil se srdečně neb citil bolest na srdci* ▫ Rmoutil se frdečně/ neb cytil bolest na frdci ▫ Leuiter unumquodque tangam, Cicero ▫ *chci toho každého nětco maličko slovy dotknúti* ▫ Chcy toho každého nětco maličko flowy dotknúti ▫ Villa de coelo tacta est ▫ *hrom na dwuor udeřil* ▫ Hrom na dwuor vdeřil ▫ Rem acu tetigisti, prouerb ▫ *uhodls tu věc neb nechybils se* ▫ Vhodls tu věc/ neb nechybils se ▫ Quo pacto Rhodium tetigerim in conuiuio, nunquid tibi dixi? Terent ▫ *coť sem nepověděl, kterak sem Rhodium při kvasu řeči čistě trefil?* ▫ Coť sem nepověděl/ kterak sem Rhodium při kwasu řeči čistě trefil? ▫ Tangere hulus, prouerbium ▫ *vředu se dotýkati, mluviti jiným k hanbě* ▫ Vředu se dotýkati/ mluviti giným k hanbě ▫ Tangi defiderio alicuius ▫ *toužiti po někom* ▫ Taužiti po někom ▫ à quo fit Taxo, as, frequentatiuum ▫ *velmi neb často se dotýkám* ▫ Welmi neb často se dotýkám ▫ Metaphora ▫ *laji, haním, tresci* ▫ Lagi/ hanijm/ trescy ▫ Item ▫ *cením, šacuji* ▫ Cenijm/ šacugi ▫ Tan[ti] taxauerunt, Plinius ▫ *tak draho šacovali* ▫ Tak draho šacowali ▫ Vnde Taxatio ▫ *šacunk, šacování* ▫ Šfacunk/ šfacování ▫ Sed à Tango deducitur. Tactus, a, um ▫ *dotýkaný, uhozený, hromem udeřený* ▫ Dotýkaný/ vhozený/ hromem vdeřený ▫ Intactus, a, um ▫ *nedytkaný, nepoškrvněný* ▫ Nedytkaný/ nepoškrvněný ▫ Tactus, us, quartae declinationis ▫ *dotýkání, trefování, hmatání* ▫ Dotýkání/ trefování/ hmatání ▫ Compofita, Attingo ▫ *dotýkám se* ▫ Dotýkám se ▫ Contingo, idem. Contingere metam ▫ *v cejl trefiti, k cejli doběhnouti* ▫ W cejl trefiti/ k cejli doběhnouti ▫ Et in tertia persona, Contingit, Imperfonale ▫ *trefuje se, přihází se* ▫ Trefuge se/ přihází se ▫ Contagium ▫ *přirozená nemoc, neduh od dotýkání pocházející* ▫ Přirozená nemoc/ neduh od dotýkání pocházející ▫ Contagio, onis, idem. Contagiosus, a, um. Vt Morbus contagiosus ▫ *neduh nakazující* ▫ Neduh nakazující ▫ Obtingo, idem. et Obtingit, imperfonaliter ▫ *přihází se, trefuje se, stává se* ▫ Přihází se/ trefuge se/ stává se ▫ Pertingo ▫ *dokazuji do konce, dosáhám* ▫ Dokazugi do konce/ dořáhám

Tanis, gene. foemi. ▫ *město v ejiptské zemi* ▫ Město w Egiptské zemi

Tanquam, aduerbium ▫ *rovně, jako, jakožto* ▫ Rowně/ yako/ yakožto

Tantalus, gene. masc. ▫ *syn Iouis a Ploty, král v Frygii, kterýž (jak poétové bají) v pekle hlad a žížen trpí, ačkoli až do hrdla v vodě stojí a jabloň s owotcem nad ním jest* ▫ Syn Iouis a Ploty/ Král w Phrygij/ kterýž (yakož Poétové bagij) w Pekle hlad a žížen trpí/ ačkoli až do hrdla w vodě řtogij/ a yabloň s owotcem nad ním geft

Tantus, a, um ◻ *tak veliký* ◻ Tak veliký ◻ Tantulus, diminutivum ◻ *tak malý* ◻ Tak malý ◻ Tantum, adverbium ◻ *toliko* ◻ Toliko ◻ Tantummodo, idem. Tantopere ◻ *tak velmi* ◻ Tak velmi ◻ Tantisper ◻ *tak dlouho* ◻ Tak dlouho ◻ Tantum non| ◻ *velmi brzo, ledva že ne* ◻ Welmi brzo/ ledva že ne ◻ Tantundem ◻ *rovně tak mnoho, tolikéž* ◻ Rowně tak mnoho/ tolikéž ◻ Tanti ◻ *za tolik, tak draho* ◻ Za tolik/ tak draho ◻ Tantidem ◻ *rovně za tolikéž, tak draho, v též ceně* ◻ Rowně za tolikéž/ tak draho/ w též ceně

Ffff4rb

Tapes, etis, gene. foemi. pen. prod. et Tapetum, uel Tapete ◻ *tkaný koberec neb čaloun, pohanská koltra* ◻ Tkaný koberec/ neb Čžalaun/ pohanká koltra

Taphni ◻ *město v Ejiptě* ◻ Město w Ejiptě

Taphos, gene. maf. latině Sepulchrum ◻ *hrob* ◻ Hrob ◻ Hinc Epitaphium, Carmen sepulchrale ◻ *nápis hrobový* ◻ Nápis hrobový

Tapinofis, gene. foemi. pen. prod. latině Humiliatio ◻ *ponížení, pokoření, když kdo vyvejšeni neb chválu řečí snižuje neb umenšuje* ◻ Ponijženij/ pokořenij/ když kdo wywayšfenij neb chwálu řečij snižuge/ neb vmenšuge ◻ Figura est

Taprobane, gene. foemi. ◻ *veliký vostrov in mari Indico, poněkud částkou pod aequinoctialním okřádkem ležící* ◻ Veliký wostrow in mari Indico, Poněkud částkau pod Aequinoctialnijm okřádkem ležijcý

Taphus, gene. foemini ◻ *vostrov v moři sicilském, nedaeko od města Syracusis* ◻ Wostrow w Moři Sycylském/ nedaeko od Města Syracusis

Taracinae, gene. foem. ◻ *město v Itáli in Campania* ◻ Město w Itáli in Campania ◻ olim Anxur dicta

Taracon, gene. foemi. ◻ *slavné město v Hispanii, od něhož okolo ležící krajina Taraconensis slove, nyní království Cathelania, Aragonia a Castilia* ◻ Slavné Město w Hyspanij/ od něhož okolo ležijcý kragina Taraconensis slowe/ nynij Králowstwij Cathelania, Aragonia, a Castilia ◻ Item, Nauarra

Tarantula, Vide Stellio

Taratantara ◻ *hlas trouby* ◻ Hlas trauby ◻ Vox ficta

Tardus, a, um ◻ *váhavý, měškavý, zpozdlý, lénivý, liknavý* ◻ Wáhawý/ měška|wý/ zpozdlý/ léniwý/ liknawý ◻ Metaphoricè ◻ *nerozumný, hloupý* ◻ Nerozumný/ hlaupý ◻ Tardiusculus, diminutivum. Tardi uenere subulci, Vergil ◻ *hloupí přišli sviňáci* ◻ Hlaupij přišli Swiňáci ◻ Huic feruus est tardiusculus, Terent ◻ *tento má newelmi rozumného pacholka* ◻ Tento má newelmi rozumného pacholka ◻ Tardè ◻ *vahavě, poznenáhlu, pozdě* ◻ Wahawě/ poznenáhlu/ pozdě ◻ Hinc Tardigradus, a, um ◻ *kdo poznenáhlu chodí neb kráčí* ◻ Kdo poznenáhlu chodij/ neb kráčij ◻ Tardiloquus ◻ *váhavého mluvení, kdo zdlouha mluví etc.* ◻ Wáhawého mluwenij/ kdo z dlouha mluwij etc. ◻ Tarditas ◻ *zpozdllost, lenost* ◻ Zpozdllost/ lenost ◻ Tardo, as ◻ *meškám, prodlévám, váhám se* ◻ Meškám/ prodlévám/ wáhám se ◻ Nam actiue et neutraliter inuenitur. Retardo ◻ *překážím, hyndruji, zdržuji* ◻

Ffff4va

Překážijm/ hyndrugi/ zdržugi ▫ Retardatio ▫ *zdržování, překážka* ▫ Zdržovánij/ překážka

Tarentum, gene. neut. ▫ *slavné město v Itáli, v krajině Kalabrie, kteréž prvé někdy Magna Graecia sloulo* ▫ Slavné Město w Itálij/ w Kragině Calabrij/ kteréž prvé někdy Magna Graecia slaulo ▫ Vnde Tarentinus, a, um

Tarpeius, gene. masc. ▫ *huora v městě Římě, na kteréž potom zámek Capitolium byl ustaven* ▫ Huora/ w městě Ržijmě/ na kteréž potom Zámek Capitolium byl vřtawen ▫ Et Saxum Tarpeium. Rupes Tarpeia, idem

Tarfus, gene. foemi. ▫ *hlavní město Cilicie, z něhož sv. Pavel apoštol Kristů rodem byl* ▫ Hlavnij Město Cilicie/ z něhož S. Pawel Apoštol Kryřtů rodem byl ▫ Hinc Tarfenis, e ▫ *kdo odtud jest* ▫ Kdo odtud gest

Tartarus, pen. cor. in singulari mascu. in plurali neut. ▫ *peklo neb tmavá místa v pekle* ▫ Peklo/ neb tmawá mijřta w Pekle ▫ Tartareus, a, um ▫ *pekelný* ▫ Pekelný

Tartessus, gene. foemi. ▫ *město v Hispanii in Betica, na břehu* ▫ Město w Hyřpanij in Betica, na břehu ▫ aliàs Carteia

Ffff4vb

Taurus, gene. masc. ▫ *býk, neřezaný wuol, s nároky* ▫ Býk/ neřezaný Wuol/ s nároky ▫ Abuliuè ▫ *za silného wola* ▫ Za fylného wola ▫ Item ▫ *jedno ze dvanácti znamení nebeských* ▫ Gedno ze dwanácti Znamenij Nebeských ▫ Et Taurus ▫ *veliké dlouhé hory, táhnou se skrze Armenii, do Cilicie, potom až do Caucasu hory* ▫ Weliké dlauhé hory/ táhnau se skrze Armenij/ do Cilicie/ potom až do Caucasu hory ▫ Taurinus, a, um ▫ *co od nekleštěného bejka jest, bejkový* ▫ Co od nekleřtěného Bayka gest/ Baykový ▫ Taurominium ▫ *huora v Sicilii a město při ní* ▫ Huora w Sicilij/ a město při nij ▫ Taurilia, orum ▫ *svátek pro woly ustanovený* ▫ Swátek pro Woly wřtanowený ▫ Taurea ▫ *bič z wolového řemení* ▫ Bič z wolového řemenij

Taurica Cherfoneus ▫ *puol wostrowu Europy, mezi mořem Euxinum a Meotide Palude, podlé něhož jest Cimmerius Bosphorus, v kterémž jest město Theodosia* ▫ Puol wostrowu Europy/ mezy Mořem Euxinum/ a Meotide Palude, podlé něhož gest Cimerius Bosphorus, w kterémž gest Město Theodofia ▫ nunc Capha dicta

Tautologia, gene. foemi. ▫ *časté mluvení neb opětování jednoho slova neb jednostajné řeči* ▫ Čařřté mluwenij/ neb opětovánij gednoho slowa/ neb gednořřtajné řeči

Tax, factitium nomen, à sonitu, idem quod percussio ▫ *bití, udeření neb rána, plesk, třesk, bouch* ▫ Bitij/ wděření/ neb rána/ plesk/ třesk/ bauch ▫ apud Plautum

Taxo, as, Vide supra in Tango

Taxus ▫ *tisový strom, tis* ▫ Tifowý řřrom/ Tis

Taygetus, et **Taygeta**, pen. cor. ▫ *hůra v Laconii, při kteréž jest město Sparta neb Lacedemon* ▫ Hůra w Laconij/ při kteréž gest město Sparta/ neb Lacedemon

TE

Tearus, gene. maf. ▫ *řeka v Thraci* ▫ Ržeka w Thracij

Techna, gene. foem. latinè, Ars ▫ *umění neb oklamání, lest, chytrost* ▫ Vmě|nij/ neb oklamánij/ lest/ chytrost ▫ Vnde Technicus, a, um. id est, Artificiosus ▫ *duovodný, řemeslný, lstivý* ▫ Duowodný/ řemešlný/ lštiwý

Gggg1ra

Teda, gene. foemi. ▫ *dřevo loučové, louč* ▫ Dřevo laučowé/ lauč ▫ Et Teda etiam facem significat ▫ *pochodeň, špon, knot* ▫ Pochodeň/ špon/ knot

Tegea, gene. foemini. ▫ *město in Graecia, v krajině Arkadi* ▫ Město in Graecia, w kragině Arcadij ▫ Vnde Tegeaeus, a, um. uel Tegeaicus, a, um ▫ *co tomu městu přísluší* ▫ Co tomu Městu příšluffij

Tego, is, texi, tectus ▫ *kryji, přikrývám, bráním* ▫ Krygi/ přikrývám/ bránijm ▫ Patriam armis tegere ▫ *vlasti bráněním neb oděním obhajovati* ▫ Wlaſti bráněnijm neb oděnijm obhagowati ▫ Vnde Tegmen ▫ *přikryvadlo* ▫ Přikrywadlo ▫ Tegumen, et Tegumentum, idem. Et Teges, etis, pen. cor. ▫ *houně, sedlský koberec, peřina* ▫ Hauně/ sedlský koberec/ peřina ▫ aliàs Storea. Tegeticula, diminutiuum. Tegillum, idem. Tegula ▫ *krycí cihla, dláždící cihla* ▫ Krycí cyhla/ dláždijcí cyhla ▫ Tegulum, idem quod Tegmen. Item, Tectum ▫ *střecha* ▫ Střecha ▫ Synecdochicos, pro domo. Tectorius, a, um ▫ *co k přikrývání přísluší* ▫ Co k přikrýváníj příšluffij ▫ Et Tectorium, substantiuum ▫ *dynchování, vobílení neb zamrskování vápnem* ▫ Dynchowáníj/ wobijlenij/ neb zamrškowáníj wápnem ▫ Tector ▫ *kdo dynchuje, pokryvač* ▫ Kdo dynchuje/ pokryvač ▫ Composita, Contego, pen. cor. ▫ *všecko přikrývám* ▫ Wšfecko přikrývám ▫ Detego ▫ *odkřívám, zjevují, pronáším* ▫ Odkřívám/ zgewugi/ pronášijm ▫ Intego, idem quod simplex ▫ *neb zavinuji* ▫ Neb zawinugi ▫ Obtego ▫ *všudy wuokol přikrývám* ▫ Wššudy wuokol přikrývám ▫ Praetego ▫ *napřed přikrývám* ▫ Napřed přikrývám ▫ Protego ▫ *bráním* ▫ Bránijm ▫ Ptectio ▫ *obrana* ▫ Obrana ▫ Protector ▫ *obránce* ▫ Obránce ▫ Rete|go ▫ *odkřívám, obnažují* ▫ Odkreywám/ obnažugi

Gggg1rb

Teium, gene. neut. ▫ *město in Paphlagonia* ▫ Město in Paphlagonia ▫ Est autem trifyllabum. Vnde Teius, a, um ▫ *co odtud jest* ▫ Co odtud geſt

Tela, ae, gene. foemi. ▫ *plátno* ▫ Plátno ▫ Telam ordiri ▫ *plátno začítí tkáti* ▫ Plátno začijti tkáti ▫ Prouerbium ▫ *zmotané, těžké neb dlouhé jednání začítí* ▫ Zmotané/ těžké/ neb dlauhé gednáníj začijti ▫ Tela uictum quaerere, Teren ▫ *tkadlctvím se žiwiti, žiwosti dobejwati* ▫ Tkadlctwijm ſe žiwiti/ žiwnoſti dobejwati ▫ Telam retexere ▫ *plátno zase rozparowati* ▫ Plátno zaſe rozparowati ▫ Prouerbium ▫ *daremné dílo dělati, páwati se* ▫ Daremné dijlo dělati/ páwati ſe

Telamon, gene. mafcu. ▫ *král wostrowu Salaminu, otec Aiacis a Teucři* ▫ Král wostrowu Salaminu/ Otec Aiacis a Teucři ▫ Item ▫ *mužský obraz ve zdech, kterýž trámy zdržuje, podpora*

pod trámy vyřezaná jako muž ▫ Mužlký obraz we zdech/ kterýž trámy zdržuge/ podpora pod trámy/ vyřezaná jako muž ▫ aliàs Atlas

Telemachus, gene. mařc. ▫ *syn Ulysis a Penelopes* ▫ Syn Vllysis a Penelopes

Telephus, gene. mařc. ▫ *syn Herkulis* ▫ Syn Herkulis

Tellus, uris, gene. foemi. ▫ *bohyně Země neb Země* ▫ Bohyně Země/ neb země

Tellus, i, prorium nomen uiri

Telos, gene. mařc. latině finis ▫ *konec* ▫ Konec ▫ Vel tributum, uectigal ▫ *clo, mejto* ▫ Clo/ mayto ▫ Hinc Telonae, Publicani latině, Vide supra. et Teloneum, pen. prod. ▫ *celný stuol, celnice, mejtnice* ▫ Celný stuol/ Celnice/ maytnice

Telum, gene. neut. ▫ *šíp neb nástroj, jimž házejí, všeliká házečí braň* ▫ Šíjp/ neb nástrog gimž házegij/ wšeliká házečí braň

Temerè, aduerbium ▫ *nerozmyslně, všetečně neb bez příčiny* ▫ Nerozmyslně/ wšetečně/ neb bez příčiny ▫ uel fortuito ▫ *náhodou* ▫ Náhodau ▫ Temerarius, a, | um ▫ *všetečný, odvážlivý* ▫ Wšetečný/ odvážliwý ▫ Temeritas ▫ *všetečnost, pych, odvážlivost* ▫ Wšetečnořt/ pych/ odvážliwořt

Gggglva

Temero, as, auí ▫ *haním, porušuji* ▫ Hanijm/ poruřugi ▫ Intemeratus, a, um ▫ *neporušený, nepohaněný, nepoškrvněný* ▫ Neporuřený/ nepohaněný/ nepořkwrněný

Temetum, gene. neut. ▫ *víno* ▫ Wijno ▫ Plinius. Vt scirent, an temetum oleant ▫ *aby věděli, vonějí-li vínem* ▫ Aby wěděli/ woněgijli wijnem ▫ Vnde Temulentus, a, um ▫ *opilý, vínem opijeny* ▫ Opilý/ wijnem opygený ▫ Temulentia ▫ *opilství* ▫ Opilřtwij ▫ Abstemius, a, um ▫ *kdo vína nepije neb kdo se ho vzdaluje* ▫ Kdo Wijna nepige/ neb kdo se ho wzdaluge

Temno, is, tempři, temptum ▫ *opomítám, pohrdám, tupím* ▫ Opomijtám/ pohrdám/ tupijm ▫ Contemno idem. Contemptus, us, et Cotemptio ▫ *potupa* ▫ Potupa ▫ Contemptibilis, e ▫ *potupný, potupení hodný, zavržený* ▫ Potupný/ potupenij hodný/ zawřžený ▫ Contemptim, aduerbium ▫ *potupně* ▫ Potupně

Temo, onis, gene. mařcu. ▫ *voje, vojové dřewo, dlouhé dřewo, k němuž se jho přivazuje a koni zapřáhani bejvají* ▫ Woge/ wogowé dřewo/ dlauhé dřewo/ k němuž se gho přiwarzuge/ a koni zapřáhani beywagij

Tempe, plurale, gene. neut. ▫ *místo v Tesalí rozkošné a veselé pro louky a stromoví, skrze něž řeka Peneus teče* ▫ Mijřto w Tesfalij rozkořné a wefelé pro lauky a řtrowowij/ řkrze něž Rřeka Peneus teče

Tempero, as, auí ▫ *uskrovňuji, mírnost zachovávám, směřuji, polehčuji* ▫ Vřkrowňugi/ mijrnořt zachowávám/ řměřugi/ polehčugi ▫ Temperare calamum ▫ *péro připraviti, zpraviti* ▫ Péro pripraviti/ zprawiti ▫ Temperare ciuitatem legibus ▫ *měřto neb měřřanřtuo ustanowením dobře zprawowati, řiditi* ▫ Měřto/ neb Měřřtianřtuo wřtanowenijm dobře zprawowati/ řijditi ▫ Temperare uinum ▫ *víno směřiti neb opraviti* ▫ Wijno řmijřyti/ neb opraviti ▫ Tempero | à lachrymis ▫ *zdržuji se od pláče* ▫ Zdržugi se od pláče ▫ Hinc

Gggglvb

Temperamentum ▫ *uskrovnění* ▫ Vskrowněníj ▫ Temperatura, idem ▫ *neb směšování* ▫ Neb směšováníj ▫ Temperans ▫ *skrovný* ▫ Skrovný ▫ Temperantia ▫ *skrovnost, zdrželivost* ▫ Skrovnost/ zdrželiwoft ▫ Intemperantia ▫ *neskrovnost* ▫ Neskrovnost ▫ Intemperanter ▫ *neskrovně* ▫ Neskrowně ▫ Temperies, idem quod Temperatura ▫ *neb příhodnost času, zpuosobnost a povaha času neb povětrí* ▫ Neb příhodnost času/ zpuosobnost a powaha času/ neb powětříj ▫ Et tum fortè à Tempus fiet. Attempero ▫ *dobře připojuji, propuogčuji právě* ▫ Dobře připogugi/ propuogčugi právě ▫ Obtempero ▫ *poslouchám* ▫ Poslauchám

Templum, gene. neut. ▫ *chrám, místo posvatné* ▫ Chrám/ místo posvatné ▫ Aliquando pro coelo ponitur. Extemplò, aduerbium ▫ *hned* ▫ Hned ▫ Contemplor, aris ▫ *spatřuji s pilností neb rozjímám* ▫ Spatřugi s pilnostíj/ neb rozgijmám ▫ Contemplatio ▫ *spatřování, rozjímání* ▫ Spatřováníj/ rozgijmáníj ▫ Contemplator ▫ *spatřovatel* ▫ Spatřowatel ▫ Et Contemplatiuus, a, um ▫ *spatřovatedlný, co k spatřování přináleží* ▫ Spatřowatedlný / co k spatřováníj přináležij

Tempus, gene. neut. ▫ *čas* ▫ Cčas ▫ Tempora, plura. tant. ▫ *židoviny neb spánek, částka hlavy od očí až k ušima, podle zpuosobu času* ▫ Zidowiny neb spánek/ částka hlavy od očíj až k všima/ podle zpuosobu času ▫ In tempore ▫ *v pravý čas* ▫ W prawý čas ▫ Tempori, aduerbialiter ▫ *v příhodném času* ▫ W příhodném času ▫ Temporius ▫ *včasný* ▫ Wčasný ▫ Temporarius, a, um ▫ *časný, netrvalivý, pominutedlný neb co k času přísluší* ▫ Cčasný/ netrvaliwý/ pominutedlný/ neb co k času příslušíj ▫ Extemporarius ▫ *rychle připravený, přihotověný* ▫ Rychle připrawený/ přihotowěný ▫ Temporaneus, et Extemporaneus, a, um. ferè idem. Contemporaneus ▫ *jednoho času, věku* ▫ Ged|noho času/ věku ▫ Item, Temporalis, e ▫ *časný, netrvalý, pomíjející* ▫ Cčasný/ netrwalý/ pomijegijcý ▫ Extemporalis, Extemporale, idem quod Extemporarius. Extemporale carmen ▫ *kvapné neb nerozmyslné skládání, ketrěž ne rozmyslně neb kvapně skládáno bývá* ▫ Kwapné neb nerozmyslné skládáníj/ ketrěž ne rozmyslně neb kwapně skládáno býwá ▫ Tempeftiuis, a, um ▫ *včasný, pravý, příhodný* ▫ Wčasný/ prawý/ příhodný ▫ Tempeftiuitas ▫ *příhodnost* ▫ Příhodnost ▫ Intempeftiuis, a, um ▫ *nevčasný, nepříhodný* ▫ Newčasný/ nepřijhodný ▫ Intempeftus, a, um, idem. Tempeftas, idem quod Tempus. Aliquando significat ▫ *povětrí, bouřku, nečas* ▫ Powětříj/ bauřku/ nečas ▫ Et Metaph ▫ *zbouření, nepokoj* ▫ Zbauřeníj/ nepokog ▫ Vnde Tempeftuofus, a, um ▫ *bouřlivý, nepokojný, povětrný, zbouřený* ▫ Bauřliwý/ nepokogný/ powětrný/ zbauřený

Tenax, et **Tenafmus**, Vide Teneo

Tendo, is, tetendi, tenfum, et tentum ▫ *natahuji, napínám* ▫ Natahugi/ napijnam ▫ Arcum tendere ▫ *lučiště neb luk napínati* ▫ Lučiště neb luk napijnati ▫ Tendere manus ▫ *ruce ztahovati, milosti žádati* ▫ Ruce ztahowati/ milosti žádati ▫ Tendimus in Latium, Vergi ▫ *jdeme neb jedeme do Italie* ▫ Gdeme/ neb gedeme do Italie ▫ Aliquando significat ▫ *stany rozbíjeti* ▫ Stany rozbjgeti ▫ Hic faeuus tendebat Achilles, Vergi ▫ *tuto svojo stan rozbí-*

jel neb zde měl svou boudu ukrutný Achilles ◻ Tuto ſwuog ſtan rozbijgel/ neb zde měl ſwau baudu vkrutný Achylles ◻ Tendo infidias ◻ *osazují ouklady, zálohy dělám, osidla kladu* ◻ Ofazugi auklady/ zálohy dělám/ ofydla kladu ◻ Item, Tendo ◻ *zatahují, podstavují, stávím* ◻ Zatahugi/ podſtawugi/ ſtáwíjm ◻ Tendicula ◻ *provaz neb líčka* ◻ Prowaz/ neb lýčka ◻ Tentorium ◻ *stan neb bouda* ◻ Stan neb bauda ◻ Compoſita, Attendo ◻ *znamenám, pozorují* ◻ Znamenám/ pozorugi ◻ Attentio ◻ *pozor* ◻ Pozor ◻ Atten|tè ◻ *pozorně, pilně, ſetrně* ◻ Pozorně/ pilně/ ſſetrně ◻ Contendo ◻ *usilují, přičiňují se, snažím se, potejkám se, ſpoluzastavují se, pracují* ◻ Vſylugi/ přičiňugi ſe/ ſnažíjm ſe/ poteykám ſe/ ſpolu zaſtawugi ſe/ pracugi ◻ Huc contendit ◻ *semť usiluje* ◻ Semť vſyluge ◻ Domum contendam ◻ *půjdu domuov* ◻ Půgdu domuow ◻ Contendit à me ◻ *žádá ode mne* ◻ Zíádá odemne ◻ Contendit mecum ◻ *vadí se se mnou* ◻ Wadij ſe ſemnu ◻ Quantum potero, uoce contendam, Cice ◻ *budu woalti, jak nejvíce budu moci* ◻ Budu woalti/ yak naywíjce budu mocy ◻ Contentio ◻ *ſváda, potýkání, ſlovy potření* ◻ Swáda/ potýkáníj/ ſlowy potřeníj ◻ Contentioſus, a, um ◻ *půtklivý, ſvárlivý* ◻ Půtkliwý/ ſwárliwý ◻ Item, Contentio apud Rhetores ◻ *wokřikání horlivé k duowodu, předſevzetí a k zavržení odporu* ◻ Wokřikáníj horliwé k duowodu/ předſewzetij a k zawrženij odporu ◻ Est etiam Figura ◻ *když kdo odporné věci proti ſobě rovná* ◻ Když kdo odporné wěcy proti ſobě rovná ◻ Graecè ◻ ἀντίθεσις ◻ Diſtendo ◻ *roztahují, rozdírám* ◻ Roztahugi/ rozdíjrájm ◻ Metaphoricè ◻ *naplňují* ◻ Naplňugi ◻ Diſtenta uerba ◻ *naduté, hrubé, plné cecky, wemeno* ◻ Naduté/ hrubé/ plné cecky/ wemeno ◻ Extendo ◻ *vytahují, vypínám* ◻ Wytahugi/ wypíjám ◻ Extenſio ◻ *vytažení* ◻ Wytaženíj ◻ Intendo ◻ *napínám, beru před ſebe, pozorují, usilují* ◻ Napíjám/ beru před ſebe/ pozorugi/ vſylugi ◻ Intendere animum ſtudijs ◻ *na učení ſe oddati* ◻ Na wčení ſe oddati ◻ Intendere conſilium ◻ *radu před ſe brátí, raditi ſe* ◻ Radu před ſe brátí/ raditi ſe ◻ Intendere uocem ◻ *nahlas wolati* ◻ Na hlas wolati ◻ Intendere litem ◻ *právem přikročiti* ◻ Práwem přikročiti ◻ Omnes intendere neruos ◻ *s nejvyšší pilností přičiniti ſe* ◻ S naywyžſſíj pilnoſtij přičiniti ſe ◻ Intentio ◻ *puosobení, předſevzetí* ◻ Puoſobenij/ předſewzetij ◻ Intento, as ◻ *hrozím* ◻ Hrozým ◻ Obtendo ◻ *obtahují, zatahují* ◻ Obtahugi/ zatahugi ◻ Obſtendo, Vide ſupra. Pertendo ◻ *naſrkz táhnu* ◻ Naſrkz táhnu ◻ Portendo ◻ *vyznamenávám neb napřed ukazují* ◻ Wyzname|návám/ neb napřed vkazugi ◻ Hinc Portentum ◻ *divné znamení* ◻ Diwné znamenij ◻ Portentioſus, a, um ◻ *divný, neobyčejný* ◻ Diwný/ neobyčegný ◻ Praetendo ◻ *předtahují* ◻ Předtahugi ◻ Idem quod Obtendo. Protendo ◻ *dále neb před táhnu, protahují, roztahují, obtahují* ◻ Dále/ neb předtáhnu/ protahugi/ roztahugi/ obtahugi

Gggg2rb

Gggg2va

Tenebrae, arum ◻ *tmy, temnosti* ◻ Tmy/ temnoſti ◻ Tenebroſus, a, um ◻ *tmavý* ◻ Tmawý ◻ Tenebricoſus, idem. Tenebrio, onis ◻ *pokladač, ſibal neb kdo ſe ſvětla ſtítí, koutu hledí a pokrývá ſe, potměšil* ◻ Pokladač/ ſſibal/ neb kdo ſe ſwětla ſſíjtij/ koutu hledij/ a pokrývá ſe/ potměſſil ◻ Tenebreſco ◻ *tmím ſe, zatmívám ſe* ◻ tmíjm ſe/ zatmíjwám ſe ◻

Contenebro, as, et Obtenebro ▫ *zatmívám, zastiňuji, zacláním* ▫ *Zatmijwám/ zaštiňugi/ zaclánijm*

Tenedos, gene. foemi. pen. cor. ▫ *vostrov v moři Egeo proti Troi podlé hory Sigaeum* ▫ *Wof-trow w moři Egeo proti Troij/ podlé Hory Sigaeum* ▫ *Vnde Tenedius, a, um* ▫ *co odtud jest* ▫ *Co odtud gest* ▫ *Et Tenedia bipennis*

Teneo, es, tenui, tentum ▫ *držím, chápám, zdvihám, chovám, rozumím* ▫ *Držijm/ chápám/ zdwihám/ chowám/ rozumijm* ▫ *Teneo memoria* ▫ *mám v paměti* ▫ *Mám w paměti* ▫ *Quod Deo teste promiferis, id tenendum est, Cícero* ▫ *cos pod přísahou slibil, to máš držeti, tomu dosti činiti* ▫ *Cos pod přijfahau slijbil/ to máš držeti/ tomu došti činiti* ▫ *Tenet aures uestras mediocris orator* ▫ *obveseluje uši vaše prostřední řečník, prostý vejmluvčí* ▫ *Obwefeluge vřli waffe prostřednij řečník/ prostý waymluwčij* ▫ *Tenere cursum* ▫ *závod obdržeti, před se běžeti* ▫ *Závod obdržeti/ předse běžeti* ▫ *Nauigantium est. Vix tenet lachrymas* ▫ *sotva se od pláče zdržuje* ▫ *Sotwa se od pláče zdržuge* ▫ *Tenere lupum auribus* ▫ *wlka za uši držeti* ▫ *Wlka za vřli držeti* ▫ *Prouerbium* ▫ *nevěděti co činiti neb nechati* ▫ *Newěděti co činiti/ neb nechati* | ▫ *Satietas me iam tenet studiorum iftorum* ▫ *již sem syt toho učení, mrzí mne to učení* ▫ *Giž sem syt toho včeni/ mrzý mne to včeni* ▫ *Tenet me defiderium patriae* ▫ *toužím po vlasti, chce mi se domů vandrovati* ▫ *Taužijm po wlasti/ chce mi se domů wandrowati* ▫ *Rem tenes* ▫ *rozumíš té věci* ▫ *Rozumijš té věci* ▫ *Et Teneor pañium* ▫ *sem zavázán, zatčen* ▫ *Sem zawázán/ zatčen* ▫ *Vnde Tenax, acis* ▫ *lepký, tuhý, skoupý, držebný* ▫ *Lepký/ tuhý/ lkaupý/ držebný* ▫ *Tenacitas* ▫ *lepkost, tuhost, skoupost, držebnost* ▫ *Lepkoft/ tuhoft/ lkaupoft/ držebnoft* ▫ *Pertinax* ▫ *velmi tuhý, stálý* ▫ *Welmi tuhý/ ftálý* ▫ *Aliquando in malam partem sumitur* ▫ *neústupný, zarputilý* ▫ *Nevstupný/ zarputilý* ▫ *Pertinacia* ▫ *neústupnost, zarputilost* ▫ *Nevstupnoft/ zarputiloft* ▫ *Tenamum* ▫ *zastavení neb zatvrzení přirozené stolice, kdo nemu- ože na chyšku jíti* ▫ *Zastawenij neb zatvrzenij přirozené stolice/ kdo nemu- ože na chy- ňku gijti* ▫ *Composita, Abftineo* ▫ *zdržuji se* ▫ *Zdržugi se* ▫ *Abftinentia* ▫ *zdrželivost, ují- máni* ▫ *Zdrželiwoft/ vgijmání* ▫ *Attineo* ▫ *prisuším, dotýkám se* ▫ *Přiřluflijm/ dotýkám se* ▫ *Contineo, ferè idem quod Abftineo* ▫ *neb zdržuji, za sebou chovám* ▫ *Neb zadr- žugi/ za sebau chowám* ▫ *Item* ▫ *obsahuji, držím v sobě* ▫ *Obřahugi/ držijm w sobě* ▫ *Liber multa menda continet* ▫ *kníha mnoho mejlek v sobě má* ▫ *Knijha mnoho maylek w sobě má* ▫ *Continere amimam* ▫ *duch v sobě zastaviti* ▫ *Duch w sobě zastawiti* ▫ *Nae ille continebit poft hac, si sapiet manus, Terent* ▫ *jistě potom on bude-li moudr, ruce za sebe založí* ▫ *Giště potom on budeli maudr/ ruce za sebe založij* ▫ *Continere aliquem in suo officio* ▫ *někoho při ouřadu neb povinnosti jeho zdržowati* ▫ *Někoho při auřadu neb powinnofti geho zdržowati* ▫ *Continuus, a, um* ▫ *spolu se držící, ustavičný* ▫ *Spolu se držijcý/ vřtawičný* ▫ *Continens, nomen* ▫ *střídmy, zdrželivý* ▫ *Střijdmý/ zdrželiwý* ▫ *In- continens* ▫ *nestřídmy, nezdrželivý, nepočestný* ▫ *Nestřijdmý/ nezdrželiwý/ nepočestný* ▫ *Continentia* ▫ *střídmost, počestnost, zdrželivost* ▫ *Střijdmoft/ | počestnoft/ zdrželiwoft* ▫

Gggg2vb

Gggg3ra

Incontinentia ▫ *neskrovnost, nezdrželivost* ▫ Neskrownost/ nezdrželiwoft ▫ Item, Continens, gene. foemi. ▫ *krajina, kteráž není wostrow, ale jest země pospolu vždy sebe se dotýkající* ▫ Kragina kteráž není wostrow/ ale geft země pospolu vždy sebe se dotýkající ▫ Continenter, aduerbium ▫ *střídmě* ▫ Střijdmě ▫ Aliquando ▫ *ustavičně, bez přestání* ▫ Vstawičně/ bez přestání ▫ Item, Contentus, a, um ▫ *kdo na něčem přestává neb dosti má* ▫ Kdo na něčem přestává/ neb dosti má ▫ Detineo ▫ *zdržuji, překážku činím* ▫ Zdržugi/ překážku činím ▫ Detineo te, fortasse aliò profectutus fueras, Terentius ▫ *překážku činím, držuji tě, snad by byl jinam jíti chtěl* ▫ Překážku činím/ držuji tě/ snad by byl ginam gijti chtěl ▫ Distineo, ferè idem. Obtineo ▫ *držím, obdržuji* ▫ Držijm/ obdržugi ▫ Item ▫ *dosahuji, docházím* ▫ Dofahugi/ docházým ▫ Pertineo ▫ *držím tuze, ustavičně* ▫ Držijm tuze/ vstawičně ▫ Et Pertinet ▫ *náleží, přísluší* ▫ Náležij/ přísluší ▫ Retineo ▫ *naspět držím neb zadržuji, zastavuji* ▫ Naspět držijm/ neb zadržugi/ zastawugi ▫ Retinaculum ▫ *úvazek, zdržadlo* ▫ Vwazek/ zdržadlo ▫ Sustineo ▫ *strpívám, snáším, trpím* ▫ Strpijwám/ snášijm/ trpijm ▫ Vnde Sustento, as ▫ *chovám, zachovávám, držuji, živím* ▫ Chowám/ zachowávám/ držugi/ žiwijm ▫ Sustentaculum ▫ *vychování, zdržování, živnost* ▫ Wychowánij/ zdržowánij/ žiwnost ▫ Tenor, oris ▫ *zvuk, kterýž řeč ukazuje, znění, pořádná zvučnost, pořádek* ▫ Zwuk kterýž řeč vkazuje/ znění/ pořádná zwučnost/ pořádek

Tener, a, um ▫ *útlý, rozmazaný, ušlechtilý, mladistvý, měkký* ▫ Vtlý/ rozmazaný/ všlechtilý/ mladistvý/ měkký ▫ Tenellus, a, um. diminutivum ▫ *útlíčký, rozkošnický, mladický* ▫ Vtličký/ rozkošnický/ mladický ▫ Tenella aetas ▫ *mladický, dětinský věk* ▫ Mladický/ dětinský věk ▫ Teneritudo, et Teneritas ▫ *útlost* ▫ Vtlost ▫ Tenerafco ▫ *počínám mladnouti, rozkošnití, rozmázati se, křehnouti* ▫ Počijnám mladnauti/ rozkošnití/ rozmázati se/ křehnauti ▫ Tenerefco, idem. Tenerè, aduerbium ▫ *outle, rozmazaně* ▫ Autle/ rozmazaně ▫ Tenerè educatus ▫ *rozkošně, rozmazaně vychovaný* ▫ Rozkošně/ rozmazaně vychovaný ▫ Hinc fiunt quoque diminut. Teneriufculus, a, um. et Teneriufculè, aduerbium ▫ *rozkošniče, hedvabniče* ▫ Rozkošniče/ hedwabniče

Gggg3rb

Tenos ▫ *vostrow jeden z těch, kteříž Cyclades slovou* ▫ Wostrow gedem z těch kteříž Cyclades slowau ▫ aliàs Hydrufa

Tentigo, gene. foemi. pen. prod. ▫ *žádost neb chtivost k smilstvu* ▫ Zíadost/ neb chtiwoft k smilftwu

Tento, as, aui ▫ *zkouším, vyzvídám* ▫ Zkauffijm/ wyzwijdám ▫ Item ▫ *dráždím* ▫ Dráždijm ▫ Tentare fortunam ▫ *kořtovati štěstí* ▫ Kofstowati štěstij ▫ Tentare de pudicitia ▫ *neřádné věci žádati* ▫ Neřádné věci žádati ▫ Tentatio ▫ *zkoušení, pokušení* ▫ Zkauffenij/ pokušfenij ▫ Pertento ▫ *často zkouším* ▫ Čaſto zkauffijm ▫ Tentamentum, idem quod Tentatio

Tentorium, Vide Tendo

Tentyra, gen. foem. ▫ *město v Ejiptě neb wostrow v řece Nilo* ▫ Měfto w Ejiptě/ neb wostrow w Rzece Nilo

Tenuis, e ▫ *tenký, malý, subtilný* ▫ Tenký/ malý/ fubtilný ▫ Tenuiculus, diminutivum. Metapho ▫ *chudý* ▫ Chudý ▫ Tenuitas ▫ *chudoba* ▫ Chudoba ▫ Tenuiter ▫ *chaterně, špatně, ztenka, tence* ▫ Chaterně/ špatně/ ztenka/ tence ▫ Tenuo, as ▫ *dělám malé, tenké, tenčím, mořím* ▫ Dělám malé/ tenké/ tenčím/ mořím ▫ Attenuo, et Extenuo, idem ▫ *ztenčuji, zmenšuji* ▫ Ztenčugi/ zmenšugi ▫ Vnde Extenuatio ▫ *zmenšení* ▫ Zmenšfenij ▫ Figura est apud Rhetores. Attenuatus, a, um ▫ *vymořený, vytenčelý, zhubenělý* ▫ Wymořený/ wytenčelý/ zhubenělý

Tenus, praepositio ▫ *až potud* ▫ Až potud ▫ Capulo tenus ▫ *až do jilcuov* ▫ Až do gilcuow ▫ Titulo tenus ▫ *nic dále než až do jména, toliko jménem* ▫ Nic dále než až do gména/ toliko gménem

| **Tepor**, teporis, gene. mafcu. ▫ *vláha, zahřívání vína* ▫ Wláha/ zahřijwánij Wijna ▫ Tepiditas ▫ *vlažnost* ▫ Wlažnoft ▫ Tepidus, a, um ▫ *vlažný, odpolu teplý* ▫ Wlažný/ odpolu teplý ▫ Tepidulus ▫ *vlažnický* ▫ Wlažnický ▫ Subtepidus ▫ *návlažný* ▫ Návlažný ▫ Tepidarium ▫ *lazební vanna, kupadlo v lázni* ▫ Lazebnij wanna/ kupadlo w lázni ▫ Aliquando ▫ *studený* ▫ Studený ▫ Metaph ▫ *léný, rozmařilý, nekyprý, nešvárný* ▫ Léný/ rozmařilý/ nekyprý/ nešvárný ▫ Hic homo factus est tepidior, Plautus ▫ *tento člověk učiněn jest lenivější* ▫ Tento Człowěk wčiněn geft leniwěgšij ▫ Tepeo, es ▫ *sem teplý, tepím, vlažnu* ▫ Sem teplý/ teplijm/ wlažnu ▫ Tepefco, is, Intepefco, et Tepefio ▫ *bejvám vlažným neb počínám vlažným bejti* ▫ Beywám wlažným/ neb počijnám wlažným beyti

Gggg3va

Ter, aduerbium ▫ *třikrát* ▫ Třikrát ▫ Tergemini ▫ *tři spolu z jedné matky narození* ▫ Třij spolu z gedné matky narozenij ▫ Tertius, a, um ▫ *třetí* ▫ Třetij ▫ Tertio, et Tertium, aduerbia ▫ *po třetí* ▫ Po třetij ▫ Ternarius, a, um ▫ *co tři obsahuje* ▫ Co tři obfahuge ▫ Ternus, a, um, idem quod Tres, uel Tria. Sed ferè pluraliter ufurpatur, et diftributionem fignificat. Terni, ae, a ▫ *vždy tři a tři, po třech* ▫ Wždy tři a tři po třech ▫ Tertio, as ▫ *po třetí činím neb na tré dělím* ▫ Po třetij činijm/ neb na tré dělím ▫ Tertianus, a, um ▫ *co jest třetího dílu* ▫ Co geft třetijho dijlu

Terapne, gene. foemi. ▫ *město v Laconi nedaleko od Sparty, z kteréhož Helena rodem* ▫ Měfto w Laconij/ nedaleko od Sparty/ z kteréhož Helena rodem ▫ Hinc Terapneus, a, um ▫ *co odtud jest* ▫ Co odtud geft

Terebinthus, gene. foemi. ▫ *strom černého lesknutého dřeva neb smrk* ▫ Strom černého Lesknutého dřewa/ neb Smrk ▫ Vnde Terebinthinus, a, um. Terebinthina refina ▫ *smrková pryskyřice neb terpentýna* ▫ Smrkowá pryfkyřice/ neb Terpentýna

Terebra, uel **Terebrum** ▫ *nebozíz, špulíř, perlík* ▫ Nebozýz/ | špulýř/ perlijk ▫ Terebellum, diminutivum ▫ *nebozizek, perliček* ▫ Nebozýzek/ perlijček ▫ Terebro, as ▫ *vrtám* ▫ Wrtám ▫ Perterebro ▫ *naskrze vrtám* ▫ Na fkrze wrtám ▫ Exterebro ▫ *vyvrtávám, vytlačuji, vyhledávám* ▫ Wyvrtávám/ wytlačugi/ wyhledávám

Gggg3vb

Teredo, inis, gene. foemini. ▫ *dřevný červ, kterýž dřevo vrtá* ▫ Dřewný Czerw/ kterýž dřewo wrtá

- Teres**, etis, gene. om. ▫ *kopí voblé a dlouhé* ▫ Kopij woblé a dlauhé ▫ Teres columna ▫ *voblej sloup, pilíř* ▫ Wobley flaup/ pilýř
- Tereus**, difyllabum ▫ *král v Thráci* ▫ Král w Thracij
- Tergeftum**, gene. neut. ▫ *město na pomezí Italie a Ilyrici, Triest* ▫ Město na pomezí Italie a Illirici/ Tryest
- Tergo**, is, et **Tergeo**, es, terfi, terfum ▫ *utírám, vymečuji, čistím* ▫ Vtjírám/ vymečugi/ čif-tijm ▫ Compofita, Abftergo ▫ *dolů stírám* ▫ Dolú ftjírám ▫ Metapho ▫ *preč odkládám* ▫ Preč odkládám ▫ Abftergere pudorem ▫ *neštyděti se* ▫ Neštyděti se ▫ Detergo, idem. Ex-tergo ▫ *vytírám, vyčišťuji* ▫ Wytjírám/ wyčišťugi
- Tergum**, gene. neut. ▫ *hřbet* ▫ Hřbet ▫ A tergo ▫ *pozadu, nazad* ▫ Po zadu/ nazad ▫ Terga uertere, vtijkati. Aliquando pro Corio ▫ *za kuoži, řemen* ▫ Za kuoži/ řemen ▫ Ter-giuerfor, aris ▫ *hřbetem se obracím, utkám, naspět postoupám* ▫ Hřbetem se obracým/ vtijkám/ naspět poštaupám ▫ Metaphoricè ▫ *oklamávám, odmlouvám* ▫ Oklamávám/ odmlauwám ▫ Tergiuerfator ▫ *kdo naspět coufá, wrtkač, wrtlák, podvuodce, šibal* ▫ Kdo naspět cauffá/ wrtkač/ wrtlák/ podvuodce/ šibal
- Tergus**, oris, gene. neut. ▫ *kuože, řemen* ▫ Kuože/ řemen ▫ Hinc Tergineus, a, um ▫ *koženný, řemenný* ▫ Koženný/ řemenný
- Termes**, gene. mafcu. ▫ *ulomená větev s owotcem* ▫ Vlomená Wětew s owotcem
- Terminus**, gene. mafcu. ▫ *meze, sad, mezní kámen, hranice* ▫ Meze/ Sad/ | meznij kámen/ hranice ▫ Item ▫ *cíl, konec* ▫ Cýl/ konec ▫ Et Terminus ▫ *buah mezi a hranic* ▫ Buah mezy a hranic ▫ Terminalia, orum ▫ *svátek toho boha* ▫ Swátek toho Boha ▫ Terminalis, le ▫ *konečný, mezní* ▫ Konečný/ meznij ▫ Terminalis, lapis, idem quod Terminus. Conterminus, a, um ▫ *pomezí, duotka meze* ▫ Pomezij/ duotka meze ▫ Termino, as ▫ *skoncují, dokonávám* ▫ Skoncugi/ dokonávám ▫ Vitam terminare ▫ *život dokonati* ▫ Ziwot dokonati ▫ Determino ▫ *ukládám, jmenuji, meze vyměřuji* ▫ Vkládám/ gmenugi/ meze wyměřugi ▫ Determinatio ▫ *vymezení, dokonání* ▫ Wymezenij/ dokonánij ▫ Diftermino ▫ *na ruozno dělím, bořím* ▫ Na ruozno dělím/ bořím ▫ Extermino ▫ *vyháním* ▫ Wyhánijm
- Tero**, is, triui, tritum ▫ *tru, roztírám* ▫ Tru/ roztjírám ▫ Terere oculos, Terent ▫ *oči tříti* ▫ Oči třijti ▫ Terere diem, tempum, aetatem, etc. ▫ *den, čas neb léta mařiti* ▫ Den/ čas/ neb léta mařiti ▫ Crocum terere ▫ *šaffrán tříti, tlouci, možditi* ▫ Šaffrán třijti/ tlaucy/ možditi ▫ Trito, as, frequentat. ▫ *snažně tru* ▫ Snažně tru ▫ Tritus, a, um ▫ *zetřený, obecný* ▫ Zetřený/ obecný ▫ Trita uia ▫ *utřená neb schodná cesta* ▫ Vtřená/ neb schodná cesta ▫ Compofita, Attero, penult. cor. ▫ *natírám, na drobno tru* ▫ Natjírám/ na drobno tru ▫ Attritus, a, um ▫ *rozetřený, roztlučný, rozřepáný* ▫ Rozetřený/ roztlučný/ rozřepáný ▫ Contritus, idem. Obtritus ▫ *rozšlapaný, zmožděný* ▫ Rozšlapaný/ zmožděný ▫ Ope atterere ▫ *statek utráceti, ubíratí* ▫ Statek vtráceti/ vbijrati ▫ Contero ▫ *dokonále roztírám, rozmožduji* ▫ Dokonále roztjírám/ rozmoždugi ▫ Sic Detero, Obtero, Intero ▫ *vdrobují, vtírám* ▫ Wdrobugi/ wtjírám ▫ Intertrigo ▫ *vlk v zadku, řitný vlk* ▫ Wlk w zadku/ řitný wlk ▫

morbus est. Extero ◻ vytírám, vybrušuji ◻ Wytíráj/ wybruffugi ◻ Exterere aciem ferri cote ◻ *vostří vybrousiti* ◻ Wofťrij wybraufyti ◻ Prote|ro ◻ rozšlapuji, rozťírám ◻ Rozšlapugi/ rozťíráj ◻ Protritrus ◻ rozšlapaný, obecný ◻ Rozšlapaný/ obecný ◻ Retero ◻ zase tru, čistím ◻ Zafe tru/ čiftijm ◻ Vnde Retrimentum ◻ smeti, bláto ◻ Smeti/ bláto ◻ Detrimentum ◻ škoda ◻ Sškoda ◻ Deter ◻ zlý, nešlechtný ◻ Zlý. Nešlechtný ◻ Deterior ◻ horší ◻ Horšij ◻ Deterrimus, superlativus. Detrimentofus, a, um ◻ škodný ◻ Sškodný

Gggg4rb

Terpſichore, gene. foemi. pen. cor. ◻ *jedna ex Mufis* ◻ Gedna ex Mufis

Terra, gene. foemi. ◻ země ◻ Země ◻ Aliquando ſignificat ◻ krajinu ◻ Kraginu ◻ Sed ferè in plurali. Hinc Conterraneus ◻ krajan ◻ Kragan ◻ Territorium ◻ kraj, krajinka, položení okolo města, městečka, vsi okolní ◻ Krag/ kraginka/ položeníj okolo Měſta/ Měſtečka/ Wſy okolnij ◻ Terrenus, a, um ◻ zemský ◻ Zemlký ◻ Terreſtris, e, idem. Terreus, a, um ◻ co z země jeſt ◻ Co z země geſt ◻ Terreum uas ◻ hliněná nádoba ◻ Hliněná nádoba ◻ Terraemotus ◻ země třesení ◻ Země třefenij ◻ Terrigena ◻ z země rozený ◻ Z země rozený ◻ Terricola ◻ zemský obyvatel ◻ Zemlký obywatel ◻ Terrae filius ◻ proſtý, hovaný člověk ◻ Proſtý/ howadný Człowěk ◻ Subterraneus, a, um ◻ podzemní, co podzemij jeſt ◻ Podzemnij/ co podzemij geſt

Terror, oris, gene. mafcu. ◻ zděšení, uleknutí, hruoza ◻ Zděſſenij/ vleknutij/ hruoza ◻ Terribilis, le ◻ hrozný ◻ Hrozný ◻ Terrificus, a, um ◻ strašlivý, kdo ſtrach přináſí ◻ Straſſliwý/ kdo ſtrach přináſij ◻ Terreo, es ◻ děšim ◻ Děšým ◻ Territo, as, frequentativum ◻ velmi děšim ◻ Welmi děšým ◻ Compoſita, Abſterreo ◻ odděſuji, děšením odháním, odstraſuji ◻ Odděſugi/ děſſenijm odhánijm/ odſtraſſugi ◻ Deterreo, idem. Conterreo, Exterreo, et Perterreo ◻ velmi děšim ◻ Welmi děšým ◻ Perterritus, a, um ◻ zděšený, přeſtrašený, užašlý ◻ Zděſſený/ přeſtraſſený/ vžalý ◻ Imperterritus ◻ neſtrašlivý, nezděšený ◻ Neſtraſſliwý/ nezděſſený ◻ Terri|culamentum ◻ děšení, ſtrašení, ſtrašidlo ◻ Děſſenij/ ſtraſſenij/ ſtrašidlo

Gggg4va

Teruncius, Vide Vncia

Teffera, gene. foemi. ◻ čtverohraná forma, kteráž ſeſt ſtran má a vždy čtverohranatá jeſt, koſtka ◻ Czťwerohraná fforma/ kteráž ſeſt ſtran má/ a vždy čtverohranatá geſt/ koſtka ◻ Cubus. Item ◻ válečné znamení, jmenování, heſlo, vſeliké znamení ◻ Wálečné znamenij/ gmenowánij/ heſlo/ wſeliké znamenij ◻ Graecè Symbolum. Mendicorum teſſerae ◻ cejchové neb znamení žebrákuow ◻ Caychowé/ neb znamenij žebrákuow ◻ Teſſera hoſpitalis ◻ znamení, po kterémž ſe hoſté a přátelé mezi ſebú znají ◻ Znamenij/ po kterémž ſe hoſté a přátelé mezi ſebú znagij ◻ Vnde Teſſeram hoſpitalem confringere ◻ proti řádu a právu hoſtinskému činiti ◻ Proti řádu a právu hoſtinskému činiti ◻ Aliquando pro Talea ◻ za rabuſi neb vrub ◻ Za rabuſi/ neb vrub ◻ Teſſerula, et Teſſela, diminutiva. Teſſellatus, a, um ◻ co jeſt čtverohranatými cihlami podlážděno ◻ Co geſt čtverohranatými cyhlami podlážděno ◻ Teſſerarius ◻ kdo znamení neb heſlo vydává ◻ Kdo znamenij neb heſlo vydává

Tefta, gene. foemi. ▫ *střep, střepina, hliněná nádoba, vypálený hrnec* ▫ Střep/ střepina/ hliněná nádoba/ vypálený hrnec ▫ Teftaceus, a, um ▫ *střepinovatý, co z střepu jest* ▫ Střepinowatý/ co z střepu geft ▫ Teftus, a, um, idem

Teftis, gene. com. ▫ *svědek* ▫ Swědek ▫ Teftis idoneus, et locuples ▫ *hodnověrný svědek* ▫ Hodnowěrný fwědek ▫ Et Teftes ▫ *mužské stroje, vajíce* ▫ Mužské ftroge/ wayce ▫ Tefticulus, diminutivum ▫ *vajíčko* ▫ Wagijčko ▫ Teftor, aris ▫ *osvědčuji, dávám svědomí, prosím* ▫ Ofwědčugi/ dávám fwědomij/ profým ▫ Item, Teftor ▫ *dělám kšaft, odkazuji, činím pořizení* ▫ Dělam kšafft/ odkazugi/ činim pořizenij ▫ Vnde Teftamentum ▫ *poručenství, kšaft* ▫ Poručenftwij/ kšafft ▫ Teftator ▫ *kdo kšaft činí, kšaftovatel* ▫ Kdo | kšafft činij/ kšafftowatel ▫ Teftamentarius, a, um ▫ *co k kšaftu přísluší neb kdo kšafy píše* ▫ Co k kšafftu přísluffij/ neb kdo kšaffty pijšfe ▫ cum est substantivum Item ▫ *kteří při kšaftu bejvají* ▫ Kteřij při kšafftu beywagij ▫ Et Teftatus, qui teftamentum condidit. Vnde Inteftatus ▫ *kdo kšaftu nečinil* ▫ Kdo kšafftu nečinil ▫ Aliquando Teftatus, a, um. participium significat paſivè ▫ *osvědčený, zjevený* ▫ Ofwědčený/ zgewený ▫ Item ▫ *známý* ▫ Známý ▫ Et in nomen degenerat. Quo uirtus ipſius teftator eſſet ▫ *aby jeho ctnost tím známější byla* ▫ Aby geho ctnoſt tijn známěgſſij byla ▫ Teftificor, idem quod Teftor ▫ *svědčím, dávám svědomí* ▫ Swědčijm/ dávám fwědomij ▫ Teftimonium ▫ *svědectví* ▫ Swědectwij ▫ Teftatio ▫ *svědčení* ▫ Swědčenij ▫ Dicta teftium ▫ *seznání* ▫ Seznánij ▫ Compoſita, Atteftor ▫ *volám k svědomí, jistím, tvrdím* ▫ Wolám k fwědomij/ giftijm/ twrdijm ▫ Conteftor, ferè idem. Conteftari litem ▫ *oboji strany svědkuow povolati, dostání ku právu zaručiti* ▫ Obogi ſtrany fwědkuow powolati/ doſtánij ku práwu zaručiti ▫ Deteftor ▫ *klnu, zlořečím* ▫ Klnu/ zlořečijm ▫ Deteftabilis ▫ *proklatý, ohavný* ▫ Proklatý/ ohavný ▫ Et Deteftor ▫ *vědětí dávám nepřítomným* ▫ Wědětí dávám nepřijtomným ▫ Obteftor ▫ *snažně prosím* ▫ Snažně profým ▫ Proteftor ▫ *osvědčuji, vysvědčuji, zjevně přede všemi svědčím, seznávám* ▫ Ofwědčugi/ wyfwědčugi/ zgewně přede wſſemi fwědčijm/ feznávám ▫ Hinc Proteftatio ▫ *osvědčení, zjevně přede všemi vyznání*. Čechové také říkají *proteſtaci učiniti* ▫ Ofwědčenij/ zgewné předewſſemi wyznánij. Czechové také říkají *Proteftaci učiniti*

Gggg4vb

Teftudo, gene. foemi. ▫ *hlemežď* ▫ Hlemayžď ▫ animal. Item ▫ *sklep, klenuté stavení* ▫ Sklep/ klenuté ſtawenij ▫ Item ▫ *váleční příprava, kožemi přikryta, v níž břevno visí, aries neb falx slove, jimžto zdi porážejí* ▫ Wálečnij příjprawa/ kožemi přikryta/ w níž břewno wiſí/ Aries, neb Falx ſlowe/ gimž|to zdi porážegij ▫ Et Teftudo ▫ *loutna* ▫ Lautna ▫ Instrumentum mulicum. Teftudineus, a, um ▫ *klenutý* ▫ Klenutý ▫ Item ▫ *nespěšný* ▫ Nespěšný ▫ Teftudinatum tectum ▫ *střecha na čtyry strany položitá* ▫ Střecha na čtyry ſtrany položitá ▫ Sicut pectinatum ▫ *na dvě straně položitá, hřebenatá* ▫ Na dvě ſtraně položitá/ hřebenatá

Hhhh1ra

Teftus, us, gene. maf. Et Teftum ▫ *hliněná neb zemnatá poklička, pod níž nětco pečeno bývá, hliněná panev, kuthan* ▫ Hliněná/ neb zemnatá poklijčka/ pod níž nětco pečeno býwá/

hliněná panew/ kuthan ▫ Vnde Testuaceum ▫ *těstová baba v takové nádobě pečená* ▫ Těstová baba w takové nádobě pečená

Tetanus, gene. mafc. ▫ *tvrdost šije neb ukřivení na jednu stranu* ▫ Twrdost šije/ neb vkřivenij na gednu stranu ▫ Tetanicus ▫ *tvrdošijný* ▫ Twrdošijný ▫ Obštipus

Teter, tetra, um ▫ *zlý, hanebný, ohyzdný, škaredý, mrzký* ▫ Zlý/ hanebný/ ohyzdný/ škaredý/ mrzký ▫ Tetra belua ▫ *hrozná šelma* ▫ Hrozná šelma ▫ Teter aspectus ▫ *šeredná tvářnost* ▫ Šeredná tvářnost ▫ Hinc Tetro, as ▫ *škaredím, hanobím, hýzdím* ▫ Škaredijm/ hanobijm/ hýzdijm

Thetys, os, gene. foemini. ▫ *manželka Oceani* ▫ Manželka Oceani ▫ ponitur pro mari

Tetradorum, gene. neut. penult. prod. ▫ *co čtyři malé pídi obsahuje* ▫ Co čtyři malé pijdi obfahuge

Tetragonus, a, um ▫ *čtyřúhelný* ▫ Čtyř vhelny

Tetragrammatum, gene. neut. ▫ *co čtyry litery má* ▫ Co čtyry Litery má

Tetrametrum, gene. neut. ▫ *verš, ketrýž má čtyry pedes* ▫ Werš/ ketrýž má čtyry Pedes

Tetraptotum, gene. neut. pen. prod. ▫ *co čtyři casus má* ▫ Co čtyři Casus má

Tetrarcha, gene. mafcu. ▫ *kníže neb zpráwce, kterýž čtvrtý díl království zpravuje* ▫ Kníže/ neb zpráwce/ kterýž čtvrtý díl Králowství zprawuge ▫ Tetrarchia | ▫ *čtvrtá částka království* ▫ Čtwtvá částka Králowství

Hhhh1rb

Tetraŕtichum, gene. neut. ▫ *čtyry verše* ▫ Čtyry werše

Tetricus, a, um ▫ *přísný, smutný, drsnatý, zakrnělý* ▫ Příšjný/ smutný/ drsnatý/ zakrnělý

Teucer, gene. mafc. ▫ *syn Telamonis* ▫ Syn Telamonis ▫ Item, Teucer, et Teucus ▫ *král v Troi* ▫ Král w Troij ▫ Vnde Teucer, cra, crum ▫ *trojanský* ▫ Trojanlký

Teutates, pen. prod. ▫ *buoh Mercurius* ▫ Buoh Merkuryus ▫ Lingua Gallorum

Teutones, Vide Theutones infra

Teuthrania, gene. foemi. ▫ *krajina v Troadě* ▫ Kragina w Troadě

Texo, is, texui, textum ▫ *tkám, pletu* ▫ Tkám/ pletu ▫ Metapho ▫ *skládám v hromadu, řídím, dělám* ▫ Skládám whromadu/ řijdijm/ dělám ▫ Textem telam studiošě, ipšam offendimus, Terent ▫ *našli sme ji s pilností plátno tkající* ▫ Našli sme gi s pilností plátno tkagijcý ▫ Texere historiam ▫ *kroniky v hromadu spisovati* ▫ Kronyky w hromadu špifowati ▫ Hinc Textor ▫ *tkadlec* ▫ Tkadlec ▫ Textrix ▫ *tkadlice* ▫ Tkadlice ▫ Textricula, diminutium. Textrina ▫ *verštat, kde tkají, tkadlcovna, stav, na němž tkají, umění tkadlcovské* ▫ Werštat/ kde tkagij/ tkadlcowna/ staw na němž tkagij/ vměnij tkadlcowlké ▫ Textura ▫ *tkadlctví* ▫ Tkadlctwíj ▫ Textilis, e ▫ *co se může tkáti* ▫ Co se může tkáti ▫ Textus, us, quartae declinae. ▫ *tkání, v hromadu stavování* ▫ Tkánij/ whromadu stawování ▫ Composita, Attexo ▫ *připojuji, přitkávám, připletám* ▫ Připogugi/ přitkávám/ připletám ▫ Contexo ▫ *v hromadu setkávám, spoluspletám* ▫ Whromadu setkávám/ špolu špletám ▫ Detexo ▫ *setkání rozparuji* ▫ Setkánij rozparugi ▫ Retexo, idem. Intexo ▫ *vetkávám, zavínuji* ▫ Wetkávám/ zawínugi ▫ Praetexo ▫ *napřed tkám, zakrejšvám, zastírám* ▫

Napřed tkám/ zakreywám/ zaftjráam □ Praetextus, us, uel Praetextum | □ zakrejvání, zastírání, zástěra □ Zakreywánij/ zaftjráanij/ zástěra □ Pietatis praetextu fuis rebus confu- lit □ opatruje svůj užitek pod bleskem a zástěrou pobožnosti □ Opatruge fwũg vžitek pod blelkem a zástěrau pobožnosti □ Et Praetexta □ roucho Římanův šarlatem obložené, pre- mované neb co jest šarlatem opremováno a obloženo □ Raucha Ržijmanůw šarlatem ob- ložené/ premowané/ neb co geft šarlatem opremováno/ a obloženo □ Praetextatus □ kdo takové roucho nosí □ Kdo takové raucha nořy □ Pueri praetextati □ pacholata po šestnácté let □ Pacholata po šestnácté let □ Nam ferè post decimum sextum annum fumbant uirilem togam □ po šestnácti letech skládali z sebe dětinské roucho a brali na sebe oděv mužský, jenž toga virilis slove □ Po šestnácti letech skládali z sebe dětinské raucha/ a brali na sebe oděv mužský/ genž Toga uirilis flowe □ Praetextatus fermo □ hanebná, nestydatá řeč □ Hanebná nestydatá řeč □ Aliquando contrario significatu □ po- čestná řeč □ Počestná řeč □ Aetas praetextata □ věk pod sedmnácté let □ Wěk pod se- dmnácté let □ Fabula praetextata □ skládání, v němž velikých panuow činové oznamování befvají □ Skládání/ w němž velikých Panuow činové oznamování beywagij

Hhhh1va

TH

Thalamus, gene. maf. □ ženichů a nevěstin pokoj □ Zěnichů a Newěstin pokog □ Epithala- mium, Vide supra. Thalamegos □ zvláštní nástroj šířový, od Ptolomea Philopatre udělaný □ Zwláštnij nástroj šířfowý/ od Ptolomea Philopatre vdělaný

Thalasio, gene. masculi. □ nevěstské zpívání, svatební píseň u Římanuow □ Newěstské zpi- jwánij/ Swatebnij pijseň v Ržijmanuow

Thalassa, gen. foem. latinè Mare □ moře □ Moře □ Vnde Thalassicus color □ mořská neb nebeská modrá barva □ Mořská/ neb nebeská modrá barwa

Thales, gene. mascu. □ jeden z sedmi mudrcuow řeckých □ Geden z sedmi Mudrcuow Ržec- kých □ Milefius

| **Thalia**, gene. foemi. pen. prod. □ jedna z devěti Musis tak řečená □ Gedna z dewěti Mufis tak řečená

Hhhh1vb

Thanatos, gene. masculi. latinè Mors □ smrt □ Smrt □ Vnde Athanatos, Immortalis □ ne- smrtedlný □ Nefmrtedlný

Thafus, gene. foem. □ vostrov v moři Ageo nedaleko od Samothrace □ Wostrow w moři Aegeo nedaleko od Samothrace □ Vnde Thafius, a, um □ co odtud jest □ Co odtud geft □ Thafia nux □ mandlový vořech □ Mandlový wořech

Thapfus, gene. foemi. □ vostrov nedaleko od Sicilie, proti Greci □ Wostrow nedaleko od Sicilie/ proti Grecij □ Vide supra Tapfius

Theatrum, generis neut. □ duom dívací, v němž divadla provozují □ Duom diwacý/ w němž diwadla provozují □ Erat in speciem hemicycli □ polovici okrouhle vystavený □ Po-

lowicy okrauhle wyftaweny ▫ Theratralis, le, et Theatricus, a, um ▫ *co k tomu při-
sluší* ▫ Co k tomu přísluší ▫ Amphitheatrum ▫ *duom všecken okrouhlý* ▫ Duom wšlecken
okrouhlý

Thebae, arum, uel **Thebes**, gene. foemi. ▫ *slavné veliké město, v zemi egyptské bylo* ▫ Sla-
wné weliké Město w Zemi Egypťské bylo ▫ aliàs Diospolis dicta. Vnde Thebaei. Item,
Thebae ▫ *slavné město Graeciae v krajině Boeotia* ▫ slavné Město Graeciae, w kragině
Boeotia ▫ Vnde Thebanus, a, um ▫ *co odtud jest* ▫ Co odtud gest ▫ et Thebais patro-
nymicum ▫ *kníha statii poëtae o městu Boeotiae Thebae* ▫ Knijha Statij poëtae o Městu
Boeotiae Thebae ▫ Item, Thebais ▫ *krajina v Ejiptě, okolo města Thebae* ▫ Kragina w
Ejiptě/ okolo Města Thebae

Theca, gene. foem. ▫ *schowadlo, škatule, truhlička* ▫ Schowadlo/ škatule/ truhlička ▫ Theca
calamaria ▫ *kalamář, pennál* ▫ Kalamář/ Pennál ▫ Theca nummaria ▫ *měšec peněžní neb
železná pokladnice ku penězuom, krádelík* ▫ Měšec peněžnij/ neb železná pokladnice ku
penězuom/ krádelijk

| **Thema**, gene. neut. latinè Pofitio ▫ *položení, první založení slov, věc, kterouž dovozujem* Hhhh2ra
nětco neb o níž mluwiti chceme ▫ Položenij/ prwnij založenij slow/ věc kterauž dowo-
zugem nětco/ neb o nijž mluwiti chceme

Themis, gene. foemi. ▫ *bohyně spravedlnosti* ▫ Bohyně šprawedlnosti

Thenfa, gene. foemi. ▫ *znamenitě přípravný wuoz, kterýž při slavných obětech vozívali, deky*
a šperlochy ozdobeny ▫ Znamenitě příjprawný wuoz/ kterýž při slawných obětech
wozýwali/ Deky a šperlochy ozdobeny

Theos, gene. maf. latinè Deus ▫ *Buoh* ▫ Buoh ▫ Vnde multa propria nomina, compofita,
Theocritus, Theodorus, Theophilus, Theophrastus, etc. Theologia ▫ *mluvení neb řeč*
o Bohu ▫ Mluwenij neb řeč o Bohu ▫ Theologus ▫ *někdo, kdo o Bohu mluví a s písmy*
swatými se obirá ▫ Někdo kdo o Bohu mluwij/ a s Pijšmy swatými se obijrá ▫ Theoma-
chus ▫ *kdo proti Bohu wálku vede, odpůrce Boží* ▫ Kdo proti Bohu wálku wede/ odpůrce
Božij ▫ Teotocos, Dei parens ▫ *Boží rodička* ▫ Božij rodička ▫ Vide alibi ▫ ἄθεος ▫ id
est, sine Deo, Impius ▫ *bezbožný* ▫ Bezbožný

Theoria, gene. foemini. latinè Speculatio ▫ *spatřování, rozumu vyhledávání* ▫ Spatřowánij/
rozumu vyhledáwanij ▫ Theorema, idem

Thera, gene. foemi. ▫ *vostrov v moři Aegeum, při Atice* ▫ Wostrow w moři Aegeum/ při
Attice

Theriace, gene. foemini. ▫ *lékařství proti jedu, dryák* ▫ Lékařtwij proti gedu/ Dryák

Theriotropheum, gen. neut. ▫ *zvířecí wobora, kde se zvěř chová* ▫ Zwijřecý wobora/ kde se
Zvěř chowá

Thermae, gene. foemi. plurale tantum ▫ *teplíce, vary, lázně, kteréž samy od sebe teplou wodu*
wydávaji ▫ Teplíce/ vary/ Lázně kteréž samy od sebe teplau wodu wydawagij ▫ Suda-

- torium ◻ *lázně potíci* ◻ Lázně potíjcý ◻ Balneae ◻ *lázně mycí, v kterých se myjí* ◻ Lázně mycý/ w kterých se myjí
- | **Thermodoon**, gene. mascu. ◻ *řeka v Cappadoci a město tu též* ◻ Ržeka w Cappadocij/ a Město tu též Hhhh2rb
- Thermopoleon**, generis neut. ◻ *místo, kde teplé pití prodávají* ◻ Místo kde teplé pití prodávají
- Thermopylae**, gene. foemini. punultima cor. ◻ *dlouhá hora v Grecí, v kteréž jest těsná klauza a teplice při ní* ◻ Dlouhá Hora w Grecij/ w kteréž jest těsná klauza/ a teplice při ní
- Thersites**, gene. maf. ◻ *najohydnější a najšerednější muž mezi Řeky u Troji* ◻ Najohydnější a najšerednější muž mezi Ržeky v Troji
- Thefaurus**, gene. masc. ◻ *poklad* ◻ Poklad ◻ Thefaurizo ◻ *skládám poklady* ◻ Skládám poklady ◻ Thefaurarius ◻ *šacmistr, pokladník, kdo pokladuow hlédá* ◻ Šacmistr/ pokladník/ kdo pokladuow hlédá ◻ Thefuararium ◻ *pokladnice* ◻ Pokladnice
- Thefeus**, gen. masc. ◻ *syn Egei, král athenský* ◻ Syn Egei/ Král Athenký
- Thefis**, gene. foemi. latině Positio ◻ *postavení* ◻ Postawenij ◻ Item ◻ *kde řeč a slova právě puňky rozdělují se* ◻ Kde řeč a slova právě puňky rozdělují se
- Thefophora**, gene. foemi. ◻ *přijímá bohyně Cereris, práv ustanovitelkyně* ◻ Přijímá Bohyně Cereris, Práv ustanovitelkyně ◻ Vnde Thefophoria ◻ *svátek Cereris* ◻ Svátek Cereris ◻ Cerealia, orum
- Thefia**, gene. foemi. ◻ *město in Graecia, v krajině Boetí, při hůře Heliconu* ◻ Město in Graecia, w krajině Boetij/ při hůře Heliconu ◻ Vnde Musae dicuntur Thefiades
- Theffalia**, generis foemini. ◻ *krajina Graeciae, dotýká se Macedonie a Atiky, v nížto jest mnoho znamenitých hor a měst* ◻ Krajina Graeciae, dotýká se Macedonie a Atiky/ w nížto jest mnoho znamenitých hor a Měst ◻ Theffalus, a, um ◻ *co odtud jest neb tam přísluší* ◻ Co odtud jest/ neb tam přísluší ◻ Theffalonica ◻ *město v Macedoní, někdy slavné bylo, nyní od Turka jest dobyto* ◻ Město w Macedonij/ někdy slavné bylo/ nyní od Turka jest dobyto ◻ Hinc | Theffalonicensis, e ◻ *co odtud jest neb tam přísluší* ◻ Co odtud jest/ neb tam přísluší Hhhh2va
- Thetis**, idis, gene. foemini. ◻ *manželka Pelei a matka Achilis* ◻ Manželka Pelei, a Matka Achillis
- Theumelus**, gene. masc. pen. pro. ◻ *hůra v Boetí, na níž Herkules hrozného lva zabil* ◻ Hůra w Boetij/ na níž Herkules hrozného Lva zabil
- Theutones**, gene. masc. ◻ *lidé při Německém moři, při Tenmarku, od níž potom všickni Němci jména dosáhli* ◻ Lidé při Německém Moři/ při Tenmarku/ od níž potom všickni Němci jména dosáhli ◻ Alij scribunt sine aspiratione, Teutones
- Tholos**, gene. masc. ◻ *okrouhlý štít uprostřed klenutí neb sklepu, kde se klenutí neb břevna scházejí* ◻ Okrouhlý štít v prostřed klenutí neb sklepu/ kde se klenutí neb břevna scházejí

- Thorax**, gene. masculi. ▫ *prsník neb prsní roucho a zbroj, odění, kabát* ▫ Prfníj/ neb prfníj Raucha a zbroj/ oděníj/ kabát ▫ Vnde Thoracatus ▫ *kdo prsní oděv, kaftan neb kabát nosí* ▫ Kdo prfníj oděw/ kafftan/ neb kabát nořý
- Thracia**, gene. foemi. ▫ *krajina Europae, dotýká se Macedonie, Mysie, moře Aegeum i Euxinum, velmi nerovná a nepřiliš úrodná, kdežto jest město Bizantium neb Constantinopolis* ▫ Krajina Europae/ dotýká se Macedonie/ Myřie/ Moře Aegeum y Euxinum, Welmi nerovná a nepřilifš vrodná/ kdežto geřt Měřto Bizantium neb Constantinopolis ▫ nunc uulgò Romania. Hinc Thrax, et Thressa ▫ *kdo odtud jest* ▫ Kdo odtud geřt ▫ Item, Thracius, a, um et Threicius, etc.
- Thrafumenus**, gene. mascu. pen prod. ▫ *jezero v Itáli, nedaleko od města Pérusia řečeného* ▫ Gezero w Italiř/ nedaleko od Měřta Pérusia řečeného
- Threnos**, gene. masc. latinè Lamentum, uel Planctus ▫ *oplakání, kvílení, pláč* ▫ Oplakáníj/ kwijleníj/ pláč ▫ Threnodia ▫ *zpívání pohřební neb nad mrtvým tělem kvílení* ▫ Zpiřwáníj pohřebníj/ neb nad mrtwým tělem kwijleníj
- | **Thronus**, gene. masculi. ▫ *královská stolice, slavné sedadlo* ▫ Králowřká stolice/ flawné sedadlo Hhhh2vb
- Thule**, gene. foem. ▫ *vostrov v moři Oceanum, vně za ostrovy, kteříř Orchades slovou, proti puolnoční straně* ▫ Wořtrow w moři Oceanum/ wně za Wořtrowy kteříř Orchades řlowau/ proti puolnočníj řtraně
- Thurium**, gene. neut. ▫ *bylo město při konci pomezím Itálie* ▫ Bylo Měřto při koncy pomezíj Itálie ▫ In řinu Tarentino ▫ *v němž Herodotus historie své spisoval* ▫ w němž Herodotus Hyřtorie řwé řpiřowal ▫ Hinc Thurinus, a, um
- Thus**, gene. neut. ▫ *kadidlo* ▫ Kadidlo ▫ Thureus, a, um ▫ *co z kadidla jest, kadidlný* ▫ Co z kadidla geřt/ kadidlný
- Thyas**, gene. foemini. ▫ *kněžina boha Bakcha* ▫ Kněžina Boha Baccha
- Thyafus**, gene. masc. ▫ *tanec ku poctivosti Bakchovi připravený* ▫ Tanec ku poctiwosti Bacchowi řpiřrawený
- Thyestes**, gene. masc. ▫ *syn Pelopis a bratr Atrei* ▫ Syn Pelopis/ a bratr Atrei
- Thymbra**, gene. foemi. Est herba, latinè Cunila, uel Satureia ▫ *satorie, částka mateři douřka* ▫ Satorie/ částka Mateři dauřka
- Thymbraeus** ▫ *příjmí Apollonis* ▫ Přířgmíj Apollinis
- Thymele**, gene. foemi. ▫ *jméno jedné ženy, kteráž tanci při divadřích naučila* ▫ Gméno gedné řeny/ kteráž tancy při diwadřých naučila ▫ Thymelici ▫ *kteřř w diwadřích hrách tancují, zpívají neb na nástrojích hudebních hrají, kajklěři* ▫ Kteřřř w diwadřých hrách tancugíj/ zpiřwagíj/ neb na nástrogíjch hudebníjch hragíj/ kayklěři ▫ Ludíj, et Hířtriones, uel Ludiones

Thymiama, gene. neut. ▫ *kouření, libá vuoně, pokouření vonnými věcmi* ▫ Kauřenij/ libá vuoně/ pokauřenij wonnými věcmi ▫ Hinc Thymiaterium, quod latinè Acerra ▫ *kadedlnice* ▫ Kadedlnice

Thymus, gene. mascu. ▫ *bylina, z jejíhožto kvítí včely med berou, a na něm rozkoš mají, vlaská mateří dúška* ▫ Bylina/ z gegijhožto kwijtjij Wčely med be|rau/ a na něm rozkoš magij/ wlaská mateřij dúška

Hhhh3ra

Thyrfus, gene. masc. ▫ *tyč neb voštíp, větvím neb révím okladený, kteréž nosili ti, jenž svátek Baccha světili a slavili* ▫ Tyč/ neb woštjij/ Wětwijm neb Réwijm okladený/ kteréž nofyli ti/ genž swátek Baccha swětily/ a slawili ▫ Thyrfigeri dicti. Et Bacchus ipse Thyrfigerus dicitur

TI

Tiara, gene. foemi. pen. pro. ▫ *koblouk králuow perských, turecký koblouk a nešpičatý* ▫ Koblouk Králuow Perfkých/ turecký koblouk a nešpičatý

Tibia, gen. foemini. ▫ *hnát* ▫ Hnát ▫ Vide Pes. Vnde Tibialia ▫ *nohavice, nákoleny, punčuchy* ▫ Nohawice/ nákoleny/ punčuchy ▫ Item, Tibia ▫ *pišťala* ▫ Pijšťtiala ▫ Vnde Tibicen, pen. pro. ▫ *pištěc* ▫ Pišťtēc ▫ Tibialis, le ▫ *co k pískání náleží* ▫ Co k pijškánij náležij ▫ Et Tibicines ▫ *podpory, podpěračky, jimiž stavení podpírají* ▫ Podpory/ podpěračky/ gimiž stawenij podpijragij ▫ Tibicina ▫ *piskačka* ▫ Pijškačka

Ticinus, gene. masc. ▫ *řeka v knížetství mediolánském, teče do jiné řeky řečené Padum, a slove Tesin* ▫ Ržeka w Knížetstwj Medyolánském/ teče do jiné řeky řečené Padum/ a flowe Tefin ▫ Et Ticinum ▫ *město při ní* ▫ Město při nij ▫ Vulgò Pauia dicta ▫ Pavia ▫ Pawia

Tignus, gene. masc. et Tignum ▫ *lat, břevno, latovní dřevo, krokev* ▫ Lat/ břewno/ latownij dřevo/ krowew ▫ Tigillum, diminutium ▫ *malá lat neb krowice* ▫ Malá lat/ neb krowice ▫ Contigno, as ▫ *krowe v hromadu váží* ▫ Krowe whromadu wáží ▫ Contignatio ▫ *ponebí, patro neb lešení* ▫ Ponebij/ patro/ neb lešenij

Tigris ▫ *rychlé a zuořivé zvíře v Hyrcanij* ▫ Rychlé a zuořivé zwjře w Hyrcanij ▫ Item, Tigris ▫ *veliká řeka v větší Armeni, vpadá in Sinum Persicum* ▫ Veliká řeka w wětšij Armenij/ wpadá in Sinum Perfcum ▫ Tigranes ▫ *král v Armeni* ▫ Král w Armenij ▫ Et Tigranicerta ▫ *město podlé té řeky Tigris* ▫ Město podlé té Ržeky Tigris

Hhhh3rb

Tigurini, gene. maf. ▫ *lidé z Helvetuow, kteříž nyní Puntovníci neb Švajcaři slovou* ▫ Lidé z Helwetuow/ kteříž nynij Puntownijcy neb Sfwajcaři flowau ▫ Habuit autem Heluetia quatuor Pagos, è quibus Tugurinus fuit unus ▫ *cyrcharské zprawování neb právo, panství* ▫ Cyrcharské zprawowánij/ neb Práwo/ Panstwj ▫ Et Tigurum ▫ *město Cyrich* ▫ Město Cyrich ▫ aliàs Turegum, uel Turegium

Tilia, gene. foemini. ▫ *lipa* ▫ Lijpa ▫ (ut plerique putant) Tiliaceus, a, um ▫ *lipový* ▫ Lipowý

Timantes ▫ *znamenitě vznešeney malěř* ▫ Znamenitě wznešeny Malěř

Timaus, gene. maſc. pen. prod. ▫ *řeka nedaleko od města Akvileja* ▫ Ržeka nedaleko od Měſta Aquileia

Timon, gene. maſcu. ▫ *nevlidný, lidí oſtejchavej muž v Athenách byl* ▫ Newlidný/ lidíj oſtawey Muž w Athenách byl ▫ Miſanthropus, ob id uocatus, hoc est, Ofor hominum. Fuit etiam alius Timon Philoſophus, qui Sillos ſcripſit

Timor, oris, gene. maſc. ▫ *bázeň* ▫ Bázeň ▫ Timidus, a, um ▫ *bázlivý* ▫ Bázliwý ▫ Timiditas ▫ *bázliwost* ▫ Bázliwoſt ▫ Timeo, es ▫ *bojím se* ▫ Bogijm ſe ▫ Timet iudicem improbus ▫ *lotr bojí se rychtáře* ▫ Lotr bogij ſe Rychtáře ▫ Timeo de te, et tibi ▫ *bojím se za tebe* ▫ Bogijm ſe za tebe ▫ Nunc noſtrae parti timeo, Terentius ▫ *nyní se bojím za naše* ▫ Nynij ſe bogijm za naſſe ▫ Et meam et ueſtram uicem timeam, neceſſe est, Cice ▫ *muſím se pro ſebe i pro wás neb za ſebe i za wás báti* ▫ Muſým ſe pro ſebe y pro wás/ neb za ſebe y za wás báti ▫ Compoſita, Extimeo, Vnde Extimeſco, et Pertimeo ▫ *velmi se bojím* ▫ Welmi ſe bogijm ▫ et Pertimeo ▫ *velmi se bojím* ▫ Welmi ſe bogijm ▫ et Pertimeſco, idem. Praetimeo ▫ *předkem se bojím* ▫ Předkem ſe bogijm ▫ Subtimeo ▫ *obávám se* ▫ Obávám ſe

| **Timotheus**, gene. maſcu. ▫ *slovutný muž athenienſký* ▫ Slowutný Muž Athenienſký ▫ Item ▫ *znamenitý piſtěc, hudec, kterýž dvojnásobní záplaty žádal od těch, jeſto ſe prvé u jiného učili* ▫ Znamenitý piſtěc/ hudec/ kterýž dwognáſobnij záplaty žádal od těch/ geſto ſe prvé v giného včili

Hhhh3va

Tinea, gene. foemi. ▫ *mol* ▫ Mol ▫ Item ▫ *červi v oulech* ▫ Czerwi w Aulech ▫ Vnde Tineoſus, a, um ▫ *molowatý, pln moluow* ▫ Molowatý/ pln Moluow

Tingo, is, tinxī, tinctum ▫ *namáčím, křtím* ▫ Namáčijm/ křtijm ▫ Tingere lanam ▫ *wlnu namáčeti, barviti* ▫ Wlnu namáčeti/ barwiti ▫ Metaphoricè, Tinctus literis ▫ *uměním zpravený, učený* ▫ Vměnijm zprawený/ včený ▫ Intingo, idem. Vnde Intinctus, us, quod Graeci ▫ *ἐμβαμμα* ▫ dicunt ▫ *womáčka, namáčení* ▫ Womáčka/ namáčeníj ▫ Tinctor ▫ *kdo namáčí, barvíř* ▫ Kdo namáčij/ barwijř ▫ Tinctura ▫ *barvení, smáčení* ▫ Barwenij/ ſmáčeníj ▫ Tinctilis, le ▫ *co ſe namáčeti neb barviti muože* ▫ Co ſe namáčeti neb barwiti muože

Tina, gene. foemi. ▫ *winný ſud, tuna, láka* ▫ Winný ſud/ tuna/ láka

Tinnio, is, iui, itum ▫ *zním, břenčím, pozorně zvučím* ▫ Znijm/ břenčijm/ pozorně zwučijm ▫ Tinnulus, a, um ▫ *zvučný, brenkawý* ▫ Zwučný/ brenkawý ▫ proprie metallorum. Tinnitus ▫ *zwuk, znění, břenčení* ▫ Zwuk/ zněníj/ břenčeníj ▫ Tintinabulum ▫ *co má zvonček, worlog cimbalový, břenčadlo* ▫ Co má zwonček/ worlog Cymbalový/ Břenčadlo ▫ Tintinabuli ▫ *biřici, kteříž zločince metlami mrskali* ▫ Biřicy/ kteříž Zločince metlami mrskali

Tiphernum, gen. neut. ▫ *měſto v Itáli, v krajině Umbria* ▫ Měſto w Itali/ w krajině Vmbria ▫ Vulgò Caſtelli

- Tiphys** ▫ *vznešený kolář* ▫ Wznessený Kolář
- Tipula**, gen. foem. ▫ *vodní pavouk* ▫ Wodnij pawauk
- Tirefias**, gene. masc. ▫ *král a hadač z Thebis, kterejž byl oslepen od bohyně Junony* ▫ Král a hadač z Thebis/ kterejž byl oslepen od | Bohyně Junony ▫ Vnde pro Caeco ponitur Hhhh3vb
- Tiryns**, et **Tirynthia**, gene. foemini. ▫ *město v Peloponésu, podlé města Argos, vněmžto byl Herkules vychován* ▫ Město w Peloponésu/ podlé Města Argos/ vněmžto byl Hercules vychován ▫ Vnde Tirynthius heros dicitur
- Tifiphone**, gene. foemi. pen. cor. ▫ *jedna z tří pekelných Furis* ▫ Gedna z tří pekelných Furijs ▫ Vide supra
- Titan**, et **Titanus**, gene. maf. pen. pro. ▫ *syn Coeli a Vestae, bratr Saturni* ▫ Syn Coeli a Vestae, Bratr Saturni ▫ Et pro sole accipitur
- Tithonus**, gene. masc. pen. prod. ▫ *syn Laomedontis a otec Memnonis, od Aurory zamilován, kteráž (jakož fabule praví) dlouhý život mu udělala, až naposledy žádal umřítí* ▫ Syn Laomedontis/ a Otec Memnonis/ od Aurory zamilován/ kteráž (jakož Fabule prawij) dlouhý život mu vdělala/ až naposledy žádal vmřítí ▫ Vnde Tithoni senecta, Prouerbum ▫ *dlouho trvalá starost, dlouhý věk* ▫ Dlauho trvalá starost/ dlouhý věk
- Tithymalus**, gene. masc. latinè *Lactuca Marina*, et *Herba lactaria* ▫ *veliká locika, veliký skočec, Romanovo zelí* ▫ Veliká locyka/ veliký skočec/ Romanowo zelý
- Titillo**, as, aui ▫ *lekci* ▫ Lekcy ▫ Titillatio ▫ *lektání* ▫ Lektánij
- Titio**, onis, gene. masc. ▫ *uhašené poleno, mrtvá hlavě* ▫ Vhassené poleno/ mrtvá hlavě
- Titubo**, as, aui ▫ *klátím nohama, jako lidé opilí obyčej mají* ▫ Klátijm nohama/ jako lidé opili obyčej magij ▫ Metaphoricè ▫ *pochybuji, sem nestálý, zastavuji se* ▫ Pochybugi/ sem nestálý/ zastawugi se ▫ Item ▫ *obrazím jazykem, šepi* ▫ Obrázijm jazykem/ šepi ▫ Vnde Titubatim, et Titubanter, aduerb. ▫ *nestále, šeplavě, zajikavě* ▫ Nestále/ šeplawě/ zagijkawě
- Titulus**, gene. masc. ▫ *ukázání nějaké věci, nápis, jméno* ▫ Vkázanij něgaké věcy/ nápis/ gméno ▫ Metaph ▫ *duostojenství, sláva* ▫ Duostogenstwij/ sláva ▫ Item, Tituli, aliquando milites ▫ *vojáci, drábi* ▫ Wogácý/ drábi ▫ quasi Tutuli ▫ *branitelé, hajitelé* ▫ Branitelé/ hagitelé Hhhh4ra
- Titus** ▫ *předjmění některých Římanuov* ▫ Předgmění některých Ržijmanuow ▫ Titiulitium, Prisca uox ▫ *nic* ▫ Nic ▫ nihil
- Tityus**, gene. masc. ▫ *syn země, veliké postavy a dlouhosti (jakož poétové mají), kterýž v pekle leží a káně vždy srdce jeho žere, to když jednou stráví, hned zase vyroste jiné* ▫ Syn země/ veliké postawy a dlouhofti (jakož poétové mají) kterýž w Pekle ležij/ a Káně vždy srdce geho žere/ to když gednau strawij/ hned zase vyroste jiné

TM

Tmolus, gene. mařc. ◻ *huora v Lydí, z nířto řeka Pactolus vypřýřtúje se* ◻ Huora w Lydij/ z nířto řeka Pactolus wypřýřtiuge fe ◻ pen. prod.

TO

Tocos, gene. mařcu. latině Foenus, uel Partus ◻ *lichva neb porod* ◻ Lichwa neb porod ◻ Vnde Theotocos, pen. cor. ◻ *Boha porození neb z Boha narozený* ◻ Boha porozenij/ neb z Boha narozený

Toga, gene. foemi. ◻ *zvlářtní roucho Římanuow, měřřtánské, poctivé roucho* ◻ Zvlářřtnij rauchó Rřijmanuow/ Měřřtíanské/ poctivé rauchó ◻ Vnde Gens togata ◻ *Římané* ◻ Rřijmané ◻ Togatus, a, um ◻ *kdo takové roucho noří* ◻ Kdo takové rauchó nořý ◻ Et Togatae fabulae ◻ *řkládání neb comoedie Římanuow* ◻ Škládáníj/ neb Comoedie Rřijmanuow ◻ Sicut Palliatae Comoediae ◻ *Řekuow* ◻ Rřekuow ◻ Toga pura ◻ *římské roucho, bez přýmu řarlatové barvy* ◻ Rřijmšké rauchó/ bez přýmu řarlatové barvy ◻ Toga praetexta ◻ *roucho, od přýmu řarlatové barvy* ◻ Rauchó/ od přýmu řarlatové barvy ◻ Toga uirilis, (Vide Texo) quam fumebant post annum decimum sextum. Toga etiam accipitur ◻ *za pokoj neb cvičení, kteréř se v řasu pokoje děje* ◻ Za pořkog/ neb cwičeníj/ kteréř se w řafu pokoge děge ◻ Vt dubium fit, toga ne, an bello praestantior fuerit ◻ *tak, ře pochybné jest, v jednání-li pokoje, řili v válečných věcech byl znamenitěřří* ◻ Tak ře pochybné geřř w gednáníjli²⁰⁸ pokoge/ řili w válečných věcech byl znamenitěřřij ◻ Togatus ◻ *miłovník pokoje* ◻ Miłownijk pokoge ◻ Togula, diminutium, et Togatulus ◻ *kdo takový oděv noří* ◻ Kdo takový oděw nořý

Hhhh4rb

Tolero, as, aui ◻ *trpím něřco těžkého* ◻ Trpíjm něřco těžkého ◻ Cum tolerare huius sumptus nequeat, Terent ◻ *kdyř nákladu jeho nemuoře snářeti* ◻ Kdyř nákladu geho nemuoře snářeti ◻ Frumentum omne quod eò tolerandae hyemis gratia deuexarat, Caesar ◻ *vřecko obilé, kteréř tam pro přetrvání zimy přivezl* ◻ Wřecko obilé/ kteréř tam pro přetrvání zymy přivezl ◻ Tolerantia ◻ *řrpení, sneření* ◻ Šrpenij/ řneřenij ◻ Toleranter, aduerbium ◻ *trpělivě, řnesitedlně* ◻ Trpěliwě/ řneřytedlně ◻ Intolerandus, a, um ◻ *neřnesitedlný, veliký, těžký* ◻ Neřneřytedlný/ weliký/ těžký ◻ Tolerabilis, le ◻ *řnesitedlný, co muoře sneřeno beřti* ◻ Šneřytedlný/ co muoře řneřeno beřti ◻ Tolerabiliter, aduerbium ◻ *řnesitedlně, trpělivě* ◻ Šneřytedlně/ trpěliwě ◻ Intolerabilis, le ◻ *neřnesitedlný, co nemuoř trpíno býti* ◻ Neřneřytedlný/ co nemuoř trpíno býti

Tollo, is, fuřtuli ◻ *zdviřám, vřzdviřuji* ◻ Zdwijřám/ vřzdwiřugi ◻ Item ◻ *beru přeř* ◻ Beru přeř ◻ Tollere anchoras ◻ *kotve vřzdwiřnouti* ◻ Kotwe vřzdwiřnauti ◻ Funditus

²⁰⁸ gednáníjli] gednanili tisk

tollere ◻ z gruntu přeč vyvrci ◻ Z gruntu přeč wywrcy ◻ Ad coelum tollere ◻ až k nebi vychváliti ◻ Až k Nebi wychwáliti ◻ Tollere in cruce ◻ na šibenici voběsiti ◻ Na šibenicy woběfyti ◻ Tollere cachinum ◻ nahlas se smáti ◻ Na hlas se fmáti ◻ Tollere clamorem ◻ křičeti, křiknouti ◻ Křičeti/ křiknauti ◻ Tollere gradum ◻ zvysoka kráčet ◻ Z wyfoka kráčet ◻ Nunquam huc tetuliffem pedem ◻ nikdy bych sem nebyl přišel ◻ Nikdá bych sem nebyl přiřfel ◻ Terent: Tollere è medio ◻ zabiti, zahladiti ◻ Zabiti/ zahladiti ◻ Tollere filium ◻ syna přijíti, dosáhnouti, zploditi ◻ Syna přigijti/ dořáhnauti/ zploditi ◻ Composita, Attollo, et Extollo ◻ na wejř wyzdvihuj ◻ Na wayřs wyzdvihugi ◻ Metapho ◻ velebím, chválím, vychvaluji ◻ Welebijm/ chwálijm/ wychwalugi ◻ Suftollo, Suftuli, idem quod fimplex. Vnde Sublatus, a, um ◻ vyzdvižený, vyvejřený ◻ Wyzdwižený/ wywayřfený

Hhhh4va

Tollenon, tollenonis, gene. mafc. ◻ příprava dřevěnná, již nětco vzhuru se vyzdvihuje, dřevěnný sloup a na něm svrchu dlouhé břevno napříč, kterýmž nětco se zdvihá neb vyvažuje, jakož při studnicích obyčejně přípravy takové mají, rumpál, váha studničná ◻ Příprava dřevěnná/ gijž nětco wzhuru se wyzdvihuge/ dřevěnný flaup/ a na něm svrchu dlouhé břevno na příjč/ kterýmž nětco se zdvihá neb wyvažuge/ jakož při studnicích obyčejně přípravy takové magij/ Rumpál/ váha studničná

Tolutim, pen. pro. aduerb. ◻ jako válením, spěšně ◻ Yako wálenijm/ spěřně ◻ Et Tolutarius equus ◻ kuoň mimochodník ◻ Kuoň mimochodnijk ◻ Gradarius, et Asturco, idem, ut supra

Tomaculum, gene. neut. ◻ jitrnice ◻ Gitrnice ◻ Tomaculum, et Tomacina, idem

Tomentum, gene. neut. ◻ vofřičky, vokrejci ◻ Wofřičky/ wokraycy ◻ Item ◻ co uřřiháno bejvá, z čehož polřtáre a cichy dělají, floky ◻ Co vřřiháno beywá/ z čehož polřtáre a Cychy dělají/ ffloky

Tomices, gene. foemi. pen. cor. ◻ polřtáři, kteréž howaduom přivazují, aby nebyly zhneteny, podkladí ◻ Polřtářicy/ kteréž howaduom přivazugij/ aby nebyly zhneteny/ podkladij ◻ Item ◻ velicí konopní provazové ◻ Welicí konopnij prowazowé

Tomus, gene. mafcu. ◻ částka knihy nebo veliké knihy bejaví na tomos rozdělony ◻ Čzářtka knihy/ nebo veliké knihy beywagij na Tomos rozdělony ◻ Et Tomi, orum, pluraliter tantum ◻ měřto in Maesia inferiore neb Bulgaria, při moři Euxinum, do něhož Ovidius byl vypovědín a zaslán ◻ Měřto in Maesia | inferiore neb Bulgaria, při Moři Euxinum/ do něhož Ouidius byl wypovědijn a zaslán

Hhhh4vb

Tomyris, gene. mafc. pen. cor. ◻ slavná královna Massagetarum v Scythí ◻ Slavná Královna Masfagetarum w Scythij

Tondeo, es, totondi, tonfum ◻ holím, řřihám vlasy neb vlnu ◻ Holijm řřihám wlasny neb wlnu ◻ Et Tonfo, as, frequentatium. Vnde Tonfor ◻ postřihač, holič ◻ Postřihač/ holič ◻ Tonfura ◻ postřihání, holení ◻ Postřihánij/ holenij ◻ Tonforius, a, um ◻ co k holení přisluří ◻ Co k holenij přisluřij ◻ Culter tonforius ◻ břitva ◻ Břitva ◻ Tonftrina, pen. prod. ◻ postřihačský verřtat, místo, kde holi ◻ Postřihačský werřtat/ mijřto kde holij ◻

Tonfilis, le ◻ *co postřící se muože* ◻ Co postřijcý se muože ◻ Tonfae substantiuè ◻ *vesla šířová* ◻ Wella šířfowá ◻ Tonfilla ◻ *kuol, k kterémuž šífy na břehu přivazují* ◻ Kuol/ k kterémuž šířfy na břehu přiwazugij ◻ Item, Tonfillae, idem quod Glandula, et Toles ◻ *bolest vnitř v hrdle, vřed hrdelní* ◻ Bolest wnitř w hrdle/ vřed hrdelnij ◻ Composita, Attondeo ◻ *dokonale odstřihuju* ◻ Dokonale odstřihugu ◻ Circumtondeo ◻ *vuokol obstrihuji, okolo střihám* ◻ Wuokol obstrihugi/ okolo střihám ◻ Detondeo ◻ *dolu střiži* ◻ Dolu střiži ◻ Tonfus, a, um. participium ◻ *holenej, střihaný* ◻ Holeney/ střihaný ◻ Tonfi montes ◻ *holí vrchové, na nichž není dříví ani lesu* ◻ Holij wrchowé/ na njihž není dřijwij ani lefu ◻ Intonfus, a, um ◻ *vlasatý, neholený* ◻ Wlasatý/ neholený

Tonitrus, us, gene. masc. et Tonitru ◻ *hromobití* ◻ Hromobitij ◻ Tonitruo ◻ *hřímám, hromem tepu* ◻ Hřijmám/ hromem tepu

Tono, as, tonui ◻ *velmi zvučím, křičím nahlas, hřímám* ◻ Welmi zwučijm/ křičijm na hlas/ hřijmám ◻ Composita, Attono, pen. cor. ◻ *hřímám, tluku velmi* ◻ Hřijmám/ tluku welmi ◻ Attonitus, a, um ◻ *zděšený, uleknutý* ◻ Zděšfený/ vleknutý ◻ Detono, et Intono, ferè idem, et habent pen. cor.

Iiii1ra

Tonus, gene. masc. latinè sonus ◻ *zvuk, znění* ◻ Zwuk/ zněnij ◻ Accentus

Tophus, gene. mascu. ◻ *třící kámen, drsnatý, ostrý piščitý kámen* ◻ Třijcý kámen/ drfnatý/ woltrý pijščitý kámen

Topus, gene. masc. latinè Locus ◻ *místo* ◻ Mijsto ◻ Vnde Topicus, Localis. Et Topica, orum, Argumentorum Sedes, Vide supra in dictione Locus. Toparcha ◻ *zprávce nad zvláštní krajinou* ◻ Zprávce nad zvláštnij kraginau ◻ Toparchia ◻ *úřad neb zpravování zvláštního místa neb krajiny* ◻ Vřad/ neb zprawowánij zvláštního mijsta/ neb kraginy ◻ Topiarium ◻ *ozdoba z stromuov neb křovin a kvítí v hromadu zpletená neb okrouhlá bouda, stan v sadu* ◻ Ozdoba z stromuow neb křowin a kwijtij whromadu zpletená/ neb okrouhlá bouda/ Stan w sadu ◻ Topiarius ◻ *kdo takové boudy neb stany dělá* ◻ Kdo takové boudy neb stany dělá ◻ Topographia ◻ *popsání některého místa* ◻ Popsánij některého mijsta ◻ Topothesia ◻ *vymyšlené vypsání některého místa* ◻ Wymyšlené wypsánij některého mijsta

Torculum, uel **Torcular**, gene. neut. pen. pro. ◻ *pres, presovnice* ◻ Pres/ presownice ◻ Torcularius, a, um ◻ *co k presuom přísluší* ◻ Co k presuom přísluší ◻ Torcularius, substantium ◻ *presář, kdo presuje* ◻ Presář/ kdo presuje

Toreuma, gene. neut. ◻ *vyryté, vyrejvané neb vypulerované dílo, na soustruh vytočený koflík* ◻ Wyryté/ wyreywané/ neb vypulerované dijlo/ na faustruh vytočený kofflík ◻ Tornatum opus. Toreutice ◻ *umění to řezácké neb vyrejvání, soustružnictví* ◻ Vměnij to řezácké/ neb wyraywánij/ faustružnictwíj

Tormentum, gen. neut. ◻ *trápení, mučení* ◻ Trápenj/ mučeníj ◻ Tormenta adhibere ◻ *trápiti, mučiti* ◻ Trápiti/ mučiti ◻ Item, Tormentum ◻ *všeliká střelba neb příprava váleční, z kte-*

řez střilejí ◻ Wfeliká střelba/ neb příjprawa wále[čnij/ z kteréž střijlegij ◻ Tormentum aereum ◻ *dělo* ◻ Dělo

Iiii1rb

Tormina, gene. neut. plura. ◻ *hryzení* ◻ Hryzenij ◻ Torminofus, a, um ◻ *kdo takovou nemoc trpí* ◻ Kdo takowau nemoc trpij

Tornacum, gene. neu. ◻ *město v Flandri Tornov* ◻ Město w flandrij/ Tornow

Torno, as, aui ◻ *vytočuji, dělám na soustruh* ◻ Wytočugi/ dělám na sauftruh ◻ Tornus, uel Tornum ◻ *soustružní železce* ◻ Sautružnij železce ◻ Tornarius ◻ *soustružník* ◻ Sautruž-nijk ◻ Tornatilis, le ◻ *vytočený, vykroužený, vypulerovaný* ◻ Wytočený/ wykroužený/ wypulerovaný

Torofus, Vide Torus

Torpeo, es, torpui ◻ *sem léný, rozmařilý* ◻ Sem léný/ rozmařilý ◻ Manus torpet ◻ *ruka jest lénivá* ◻ Ruka geft léniwá ◻ Animus torpet ◻ *mysl jest rozmařilá, lénivá, nebystrá* ◻ Myfl geft rozmařilá/ léniwá/ nebystrá ◻ Torpesco ◻ *počínám lénivěti, liknavěti* ◻ Počijnám léniwěti/ liknawěti ◻ Torpor ◻ *lenost, liknavost* ◻ Lenoft/ liknawoft ◻ Torpedo, idem. Et Torpedo ◻ *ryba, kteráž se v bahně kryje a jiné ryby mimo sebe plynoucí lenivé i zemdené činí, i potom je pohlcuje a zžír* ◻ Ryba/ kteráž se w bahně kryge/ a giné ryby mimo sebe plynaučý leniwé y zemdené činij/ y potom ge pohlcuge a zžijrá

Torqueo, es, torfi, torfum ◻ *točím, shejbám, tisknu, střílím* ◻ Točijm/ sheybám/ tisknu/ střijlijm ◻ Item ◻ *trápím* ◻ trápijm ◻ Funem torquere ◻ *provaz ztočiti, ztáčeti* ◻ Prowaz ztočiti/ ztáčeti ◻ *Ista uox diu me torfit* ◻ *to slovo dlouho mne trápilo, nepokoj mi činilo, na mysl leželo* ◻ To flowo dlauho mne trápilo/ nepokog mi činilo/ na mysl leželo ◻ Torquere telum ◻ *šíp vystřeliti* ◻ Sfiyp wyšřeliti ◻ Hinc Torques, et Torquis, gene. dubij ◻ *řetěz, halže, halspant* ◻ Ržetěz/ halže/ halspant ◻ Torquatus, a, um ◻ *kdo halži neb hrdelní šmuk nosí* ◻ Kdo halži neb hrdelnij šmuk nofý ◻ Et Torquatus ◻ *přijmí jednoho Římanína, Titus Manlius řečeného* ◻ Přijgmij gednoho Ržij|manijna/ Titus Manlius řečeného ◻ Tortus, a, um ◻ *točený* ◻ Točený ◻ Tortuofus, a, um ◻ *velmi ohnutý, skřivený, zatočený* ◻ Welmi ohnutý/ lkřiwený/ zatočený ◻ Tortiuus, a, um. Tortiuum uinum ◻ *zadní víno, najposléze vypresované* ◻ Zadnij wijno/ nayposléze wypresované ◻ Tortor ◻ *kat, trapíč* ◻ Kat/ trapjč ◻ Tortura ◻ *katování, trápení* ◻ Katowánij/ trápenij ◻ Item, Tortor ◻ *střelec neb střelčí* ◻ Střelec/ neb střelčij ◻ Tortilis, le ◻ *shejbaný, skřivený* ◻ Sheybaný/ lkřiwený ◻ Compolita, Contorqueo ◻ *v hromadu točím* ◻ Whromadu točijm ◻ Contortus, a, um ◻ *v hromadu ztočený neb stlačný* ◻ Whromadu ztočený/ neb ftlačný ◻ Detorqueo ◻ *roztáčím* ◻ Roztáčijm ◻ Diftorqueo ◻ *roztočuji neb na různu točím* ◻ roztočugi/ neb na různu točijm ◻ Extorqueo ◻ *vytočuji, vydírám* ◻ Wytočugi/ wydijráam ◻ Precibus extorquere ◻ *prosbou obdržeti neb vyprositi* ◻ Prosbau obdržeti/ neb wyprofyti ◻ Intorqueo ◻ *vtáčím, shejbám neb nahybují dovnitř* ◻ Wtáčijm/ shaybám/ neb nahybugi do wnitř ◻ Intortus ◻ *vtočený, vtištěný* ◻ Wtočený/ wtištěný ◻ Obtorqueo ◻ *obtáčím* ◻ Obtáčijm ◻ Retorqueo ◻ *zase nahybám, zase točím, zase střílím* ◻ Zase nahybám/ zase točijm/ zase střijlijm

Iiii1va

- Torrens**, nomen, gene. masc. ▫ *proud, zběh vod, potok z přívalu* ▫ Proud/ zběh wod/ potok z příwalu ▫ Aliquando adiectivum est, et significat ▫ *rychlý, prudký, nepokojný* ▫ Rychlý/ prudký/ nepokojný ▫ Hinc Torrentior ▫ *rychlejší* ▫ Rychlegšij
- Torreo**, es, rui, tostum ▫ *suším, vysušuji, pražím, udím* ▫ Sulljm/ wyfuffugi/ pražijm/ vdijm ▫ Item ▫ *připaluji, peku, smážím* ▫ Připalugi/ peku/ fmažijm ▫ Tofta caro ▫ *pečené maso* ▫ Pečené Maso ▫ Torrefacio, idem. Torrefco ▫ *schnu, vysýchám* ▫ Schnu/ wyfýchám ▫ Torridus, a, um ▫ *suchý, vyschlý, vyprahlý, vysmahlý* ▫ Suchý/ wyschlý/ wyprahlý/ wyfmahlý ▫ Retorridus, idem. Torrida aestas ▫ *suché léto* ▫ Suché léto ▫ Torris, gene. foemini. | ▫ *hlavně, spálené dřevo neb poleno* ▫ Hlawně/ špálené dřevo neb poleno
- Torus**, gene. mascu. ▫ *luože* ▫ Luože ▫ Torulus, diminutivum ▫ *lůžko* ▫ Lůžko ▫ Torale ▫ *prostěradlo, příkrov, koltra, plachta* ▫ Prostěradlo/ příkrow/ koltra/ plachta ▫ Item, Torus ▫ *částka masitá na těle, maso, kteréž kosti nemá, libivé maso* ▫ Částka masytá na těle/ maso/ kteréž kostij nemá/ libivé Maso ▫ Vnde Torofus, a, um ▫ *libivý, masitý, tlustý od masa* ▫ Libivý/ masytý/ tlustý od masa
- Toruus**, a, um ▫ *hrozný, šerednej, zuořový, zakrnělý* ▫ Hrozný/ šerednej/ zuořový/ zakrnělý ▫ Toruitas ▫ *zůřivost, zakrnělost, šerednost tváře* ▫ Zůřiwost/ zakrnělost/ šerednost twáře ▫ Toruè, aduerbium ▫ *škaredě* ▫ Škaredě ▫ Toruum tueri ▫ *škaredě hleděti* ▫ Škaredě hleděti
- Tot**, plurale, gen. om. ▫ *toliko, tak mnoho* ▫ Toliko/ tak mnoho ▫ Totidem ▫ *tolikéž, rovně tolik, tak mnoho* ▫ Tolikéž/ rovně tolik/ tak mnoho ▫ Toties ▫ *tolikrát* ▫ Tolikrát
- Totus**, a, um ▫ *celý, všecken* ▫ Celý/ wfšecken
- Toxicum**, gene. neut. ▫ *jed, kterýmž šípy maží* ▫ Ged/ kterýmž šíjpy mažij

Iiii1vb

TR

- Trabea**, gene. foemi. ▫ *královské roucho a těch, kteříž triumf drželi* ▫ Králowské raucho/ a těch kteříž Triumff drželi ▫ et Toga palmata, idem. Trabeatus, a, um ▫ *kdo takové roucho nosí* ▫ Kdo takové raucho nošij
- Trabs**, et **Trabes**, bis, gene. foemini. ▫ *břevno, trám* ▫ Břewno/ trám ▫ Trabalis, e ▫ *břevnový, veliký* ▫ Břewnowý/ weliký ▫ Trabica ▫ *šif* ▫ Šifjff
- Trachys**, gene. maf. latinè Asper ▫ *vostrý, drsnatý* ▫ Wostrý/ drfnatý ▫ Trachea, uel Trachea, pen. prod. ▫ *pruodušní žila, plicní žila* ▫ Pruoduffnij žila/ plicnij žila ▫ Trachoni ▫ *vostré hory* ▫ Wostré hory ▫ in Galilea. Et Trachonitis ▫ *krajina in Iudaea, mezi Horou libánskou a jezerem Tiberiadským* ▫ Kragina in Iudaea, mezy Horau Libánskau/ a Gezerem²⁰⁹
- Tyberyadlkým
- Tracto**, Vide Traho

Iiii2ra

²⁰⁹ Gezerem] Gezerém tisk

Trado, is, Vide Do

Traduco, et **Traduces**, Require in uerbo Duco

Tragma, atis, gene. neut. pen. prod. ▫ *poslední krmě, kteréž po stole dávají* ▫ Poslednij krmě/ kteréž po stole dávají ▫ latině Bellaria, Secundae mensae, ut supra

Tragos, gene. maf. latině Hircus ▫ *kozel* ▫ Kozel ▫ Tragelaphus, pen. cor. ▫ *zvíře k jelenu a kozlu podobné* ▫ Zwijře/ k Gelenu a kozlu podobné ▫ Hircocerus

Tragoedia, gene. foemi. ▫ *fabule neb skládání o slavných osobách, kteréž má veselý počátek a smutné skonání, však velmi slavné a o znamenitých věcech* ▫ Fabule/ neb skládání o slavných osobách/ kteréž má veselý počátek/ a smutné skonání/ však velmi slavné a o znamenitých věcech ▫ Tragicus ▫ *kdo takové věci skládá a spisuje* ▫ Kdo takové věci skládá a spisuje ▫ Tragoedus ▫ *kdo tu hru skutkem vyvozuje* ▫ Kdo tu hru skutkem vyvozuje ▫ Tragicè, aduerbium ▫ *nádherně neb smutně, hrzoně, žalostivě* ▫ Nádherně/ neb smutně/ hrzoně/ žalostivě

Tragula, gene. foemi. ▫ *braň, kterouž střelí neb házejí, jako šefelín, voštíp* ▫ Braň/ kterouž střelí neb házejí/ jako šefelín/ woštíp ▫ Tragulam inijcere ▫ *podvod stropiti* ▫ Podvod stropiti ▫ Prouerbium. Item, Tragula ▫ *vadka, sak, nevod, keser* ▫ Wadka/ sak/ nevod/ kefer

Tragurium, gene. neu. ▫ *město in Dalmatia* ▫ Město in Dalmatia

Traho, is, traxi, tractum ▫ *táhnou, mocí vedu* ▫ Táhnou/ mocí vedu ▫ Aliquando ▫ *prodlévám, prodlužuji* ▫ Prodlévám/ prodlužuji ▫ In ius aliquem trahere ▫ *před právem někoho obžalovati* ▫ Před Právem někoho obžalovati ▫ Trahit sua quaque uoluptas ▫ *každého táhne jeho žádost neb rozkoš* ▫ Každého táhne jeho žádost/ neb rozkoš ▫ Trahere pensa ▫ *přísti* ▫ Přijsti ▫ Trahere uitam ▫ *pracně se žíviti* ▫ Pracně se žíviti ▫ Trahere bellum ▫ *válkou prodloužiti* ▫ Válkou prodloužiti ▫ Quo fata trahunt ▫ *kam vuole Buoží táhne* ▫ Kam vuole Buoží táhne ▫ Tracto, as, frequentatiuum ▫ *snažně táhnou, nakládám, jedním* ▫ Snažně táhnou/ nakládám/ jedním ▫ Male nos tractauit ▫ *zle s námi nakládal* ▫ Zle s námi nakládal ▫ Qui artem tractant mulicam, Teren ▫ *kteříž se s uměním poétským obírají* ▫ Kteříž se s Uměním Poétským obírají ▫ Tractatio ▫ *jednání, obírání* ▫ Gednání/ obírání ▫ Attrecto, et Contrecto ▫ *dotýkám se* ▫ Dotýkám se ▫ Detrecto ▫ *snažně ztahují, odmlouvám, pomlouvám, laji* ▫ Snažně ztahují/ odmlouvám/ pomlouvám/ laji ▫ Obtrecto, idem. Obtrectator ▫ *hánce, pomluvač* ▫ Hance/ pomluvač ▫ Item, Tractatus ▫ *jednání, obírání* ▫ Gednání/ obírání ▫ Et Tractus, us ▫ *položení, krajina, širokost* ▫ Položení/ krajina/ širokost ▫ Tractorius, a, um ▫ *co k tažení přísluší* ▫ Co k tažení přísluší ▫ Tractabilis, e ▫ *puoložitý, návodný, tažný, trefný* ▫ Puoložitý/ návodný/ tažný/ trefný ▫ Intractabilis, e ▫ *netažný, neupřáhaný, těžký, netrefný* ▫ Netažný/ neupřáhaný/ těžký/ netrefný ▫ Tractabilitas ▫ *tažnost, snadnost, vohebnost, trefnost k nawedení* ▫ Tažnost/ snadnost/ vohebnost/ trefnost k nawedení ▫ Traha ▫ *sáně, smyk, lihy* ▫ Sání/ smyk/ lihy ▫ Trahax ▫ *tažný, tahounovatý* ▫ Tažný/ tahaunovatý ▫ Tractim, aduer-

bium ◻ *zdlouha, poznenáhu* ◻ Zdlauha/ poznenáhu ◻ Tractorius, a, um ◻ *co k tažení při-
sluší* ◻ Co k taženíj přífluffj ◻ Machina tractoria ◻ *škřípec, rumpál, hašple* ◻ Škřípec/
Rumpál/ hašple ◻ Composita, Attraho, pen. cor. ◻ *přitahuji, táhnu k sobě* ◻ Přitahugi/
táhnu k sobě ◻ Attractiuus, a, um. pen. prod. ◻ *přítáhavý* ◻ Přítáhavý ◻ Abstraho ◻ *odta-
huji, odtrhuji* ◻ Odtahugi/ odtrhugi ◻ Detraho ◻ *ztahuji, odjímám* ◻ Ztahugi/ odgijmám ◻
Detrahere foc|cos ◻ *zzouvati se* ◻ Zzauwati se ◻ Detrahere honorem, aut honori alicu-
ius ◻ *někoho na poctivosti haněti, pomlouvati* ◻ Někoho na poctivosti haněti/ pomlau-
wati ◻ Diftraho ◻ *sem i tam roztahuji* ◻ Sem y tam roztahugi ◻ Metapho ◻ *rozprodávám* ◻
Rozprodávám ◻ Diftractio ◻ *roztázení, roztahování* ◻ Roztázeníj/ roztahováníj ◻ Con-
traho ◻ *v hromadu táhnu, shromážd'uji* ◻ Whromadu táhnu/ shromážd'ugi ◻ Contrahere
aes alienum ◻ *zdlužiti se, dluhuov nadělati* ◻ Zdlužiti se/ dluhuow nadělati ◻ Contraxit
frontem ◻ *skrčil čelo, zarmoutil se* ◻ Skrčil čelo/ zarmoutil se ◻ Item, Contraxi senium ◻
zstaral sem se ◻ Zstaral sem se ◻ Contrahere amicitiam ◻ *zpřízniti se, v přátelství vjíti* ◻
Zpřízniti se/ w přátelstvíj wgijti ◻ Contrahere matrimonium ◻ *v stav manželský vsou-
piti, oženiti se* ◻ W stav manželský wšaupiti/ oženiti se ◻ Opes contrahuntur ◻ *zboží se
má, ubývá ho* ◻ Zbožij se málij/ vbývá ho ◻ Inde Contracta paupertas ◻ *soužená chu-
doba* ◻ Soužená chudoba ◻ Contraho ◻ *docházím v něčem, kupeckým během handluji, kup-
čím* ◻ Docházím w něčem/ kupeckým během handlugi/ kupčijm ◻ Vnde Contractus,
us ◻ *docházení, kupčení* ◻ Docházeníj/ kupčeníj ◻ Contractio ◻ *ztahování, skrčení, v hro-
madu tažení* ◻ Ztahováníj/ lkrčeníj/ whromadu taženíj ◻ Extraho ◻ *vytahuji, ven táhnu* ◻
Wytahugi/ wen táhnu ◻ Extrahere diem ◻ *dnem prodloužiti, poodložiti* ◻ Dnem pro-
dlaužiti/ poodložiti ◻ Pertraho ◻ *dokonále táhnu* ◻ Dokonále táhnu ◻ Protraho ◻ *posče-
kávám, protahuji, ven táhnu* ◻ Posčekávám/ protahugi/ wen táhnu ◻ Protractio ◻ *vytaho-
vání, prodloužení* ◻ Wytahováníj/ prodlauženíj ◻ Retraho ◻ *zase naspět táhnu* ◻ Zase na-
pět táhnu ◻ Vnde Retracto ◻ *znovu jednám, odvolávám* ◻ Znowu gednám/ odvolávám ◻
Subtraho ◻ *tajně přeč táhnu, krađu, ukrádám* ◻ Tajně přeč táhnu/ krađu/ vkrádám

Iiii2va

Traijcio, Vide Iacio

Tralatiuus, Vide Fero

Trallis, plura. tantum, gene. foeminini | ◻ Τράλλεις ◻ *město in Caria neb Lydia* ◻ Město in
Caria, neb Lydia ◻ Vnde Trallianus, a, um ◻ *co odtud jest* ◻ Co odtud gest

Iiii2vb

Trama, gene. foemini. ◻ *outek, vetkání* ◻ Autek/ wetkáníj ◻ Subtegmen

Trames, gene. mafcu. ◻ *utřená cesta, silnice, stezka třená* ◻ Vtřená cesta/ fylnice/ ftezka
třená

Trano, Vide No

Tranquillus, a, um ◻ *pokojný, tichý, utišený* ◻ Pokogný/ tichý/ vtiffený ◻ Tranquillitas ◻
utišení, upokojení, tichost ◻ Vtiffenij/ vpokogenij/ tichost ◻ Tranquillo, as ◻ *upokojuji,
tiším* ◻ Vpokogugi/ tiffijm

Trans, praepofitio ◻ *přes* ◻ Přes

Tranfactus, Vide Ago

Tranfcendo, Require Scando

Tranfenna, gene. foemi. ▫ *prohlédčivé okno, mříže, díra k vyhledání* ▫ Prohlédčivé okno/ mříž/ díra k vyhledání ▫ Per tranfennam inspiciere ▫ *zdaleka a v houfě spatřiti* ▫ Zdaleka a w hauffě spatřiti ▫ Prouerbium, Significat etiam Tranfenna ▫ *roztažený provaz* ▫ Roztažený provaz

Tranfeo, Vide Eo

Transfero, Vide Fero

Transfigo, Quaere Figo

Transfiguro, Vide Fingo

Transfodio, Require Fodio

Transfuga, Vide Fugio

Transgredior, Vide Gradior

Tranfigo, ere, tranfegi, actum ▫ *dokonávám, zavírám* ▫ Dokonávám/ zavírám ▫ Tranfigere uitam ▫ *život dokonati* ▫ Ziwoť dokonati ▫ Item ▫ *jednání zpuosobuji, zpravuji* ▫ Gednání zpuosobuji/ zpravuji ▫ Intus tranfigetur, quod restat ▫ *vnitř bude vykonáno to, což ještě zbejvá* ▫ Wnitř bude wykonáno to/ což gešťě zbeyvá ▫ Vide Ago

Tranfilio, Vide supra Salio

Tranfitus, Vide Eo

| **Translatitius**, Vide Fero

Tranfmartinus, Vide Mare

Tranfmitto, Vide Mitto

Tranfporto, Vide Porto

Tranftra, orum, gene. neut. ▫ *šifové lavičky* ▫ Šifffowé lawičky

Tranfueho, Vide Veho

Tranfuerfus, Vide Verto

Trapetes, et **Trapetum**, gene. neut. ▫ *mlejn volejný, pres volejný, kde olej dělají* ▫ Mlayn wolegný/ pres wolegný/ kde Oleg dělají

Trapeza, gene. foemini. latinè Menfa ▫ *stuol* ▫ Stuol ▫ Vnde Trapezita. Numularius, Vide supra ▫ *peněžoměnec* ▫ Peněžoměnec

Trapezus, untis, gene. foemi. ▫ *slavné město v krajině Pontu při moři ležící* ▫ Slavné Město w Kragině Pontu/ při Moři ležící ▫ Et Trapezuntius, a, um ▫ *kdo neb co odtud jest a tam přísluší* ▫ Kdo neb co odtud gešť/ a tam přísluší

Traulus, gene. mafc. ▫ τραυλός ▫ latinè Haefitans ▫ *zajikavý, koktavý, kdo nemuože brzo promluvíti* ▫ Zajikavý/ koktavý/ kdo nemuože brzo promluvíti

Trafimenus, pen. prod. gene. mafculi. ▫ *jezero v Italí při městě Perusia* ▫ Gezero w Italij/ při Měšťě Perusia

Trebia, gene. mafc. ▫ řeka v Itáli, nedaleko od Placentie, při kteréž Římané od Hannibale pobiti byli ▫ Ržeka w Itáli/ nedaleko od placentie/ při kteréž Ržijmané od Hannibale pobiti byli ▫ Item ▫ město v Hispani ▫ Město w Hispanij

Tremor, oris, gene. mafcu. ▫ třesení, strach ▫ Třefenij/ strach ▫ Tremebundus, a, um ▫ třesavý, bázlivý ▫ Třefawý/ bázlivý ▫ Tremo, is ▫ třesu se, bojím se ▫ Třefu fe/ bogijm fe ▫ Contremo, pen. cor. idem. Tremifco, et Contremifco, et Pertremifco ▫ počínám se třísti ▫ Počijnám fe třijsti ▫ Intremifco, idem. Tremefacio ▫ třesení činím, uvodím ▫ Třefenj činijm/ vwodijm

| **Trepido**, as, aui, pen. cor. ▫ bojím se, pospíchám, strachuji se ▫ Bogijm fe/ poſpíjchám/ ſtrachugi fe ▫ Maximè trepidatum est in oppido ▫ náramně v městě se báli ▫ Náramně w Měště fe báli ▫ Trepidatio ▫ strachování, pospíchání ▫ Strachování/ poſpíjchání ▫ Trepidus, a, um. pen. cor. ▫ strašlivý, pospíchavý ▫ Strašlivý/ poſpíjchavý ▫ Trepidulus, diminutiuum. Intrepidus, a, um ▫ bez strachu, zmužilý, nestrašlivý, smělý ▫ Bez ſtrachu/ zmužilý/ neſtrašlivý/ ſmělý

Iiii3rb

Tres, et **Tria**, plur. tant. ▫ tři ▫ Tři ▫ Tredecim ▫ třináct ▫ Třináct

Treſis, gene. com. Trium aſium, uel Tres aſſes ▫ co tři aſſes drží ▫ Co tři Aſſes drží ▫ Non treſis homo ▫ opovržený, lehký člověk ▫ Opovržený/ lehký Czlowěk ▫ Vide ſupra quid ſit Aſis

Treuiri, orum, gene. mafculi. ▫ lidé v trierském biskupství a díl Vesterrejských i Lucelburſkých ▫ Lidé w Tryerském Biskupſtwij/ a díl Weſterrejských y Lucelburſkých ▫ Auguſta Treuirorum ▫ město Trient ▫ Město Tryent

Triangulus, gene. mafcu. ▫ tři uhelnice ▫ Tři vhelnice ▫ Triangularis, e ▫ tříuhelný, tříkoutný ▫ Třívhelný/ tři koutný

Triarchus ▫ vrchní zpráwce v šífu neb v lodí, jenž triremis slove ▫ Wrchnij Zpráwce w ſíjffu/ neb w lodij/ genž Triremis ſlowe

Triarij, gene. mafc. ▫ najsilnější a najzbrojnější lid válečný u Římanuov, kteříž pozadu s nakřivenými koleny stáli, a když potřeba kázala, tehdy proti nepřáteluom wen vyskočili ▫ Nayfyněgſij/ a nayzbrogněgſij lid wálečný v Ržijmanuow/ kteříž po zadu s nakřiwenými koleny ſtáli/ a když potřeba kázala/ tehdy proti nepřáteluom wen wykočili ▫ Vnde Prouerb. Res ad Triarios redijt ▫ u velikém nebezpečenſtwij ſtálo, o celou kuoži běželo, o řemen ſlo ▫ V velikém nebezpečenſtwij ſtálo/ o celau kuoži běželo/ o řemen ſlo

| **Tribrachys**, gene. mafc. ▫ pes carminis, kterýž má tři krátké ſylaby ▫ Pes Carminis/ kterýž má tři krátké ſyllaby

Iiii3va

Tribulis, Vide Tribus

Tribulum, gene. neut. uel Tribula, ae ▫ mlatební woz ▫ Mlatebnij woz ▫ Nam uehiculis olim in Areis frumenta terebantur, quemadmodum apud nos flagellis excutiuntur ▫ někdy nemlátili obilé cepami na mlatech, ale vytírali je wozy, kteréž po vrchu vláčeli ▫ Někdy nemlátili obilé cepami na mlatech/ ale wytíjrali ge wozy/ kteréž po vrchu vláčeli ▫

Hinc Tribularium ◻ *kde takové vozy chovají neb příprava mlatební* ◻ Kde takové vozy chowagij/ neb příjprawa mlatebnij

Tribulus, gene. mafc. pen. cor. ◻ *bodlák se třmi špicemi, kotvice* ◻ Bodlák se třmi špicemi/ Kotwice ◻ Nam Tribulus graecè, uel Tribulos, idem est quod latinè Murex ◻ *tříšpičaté železo, kteréž před nepřátely kladli, aby na ně stúpali, kotvička* ◻ *Tříšpičaté železo/ kteréž před nepřátely kladli/ aby na ně stúpali/ kotwička*

Tribunal, gene. neut. ◻ *soudní stolice, vysoké sedadlo, polovice okrouhlé neb jako oblúk udělané* ◻ *Saudnij stolice/ wyfoké sedadlo/ polowice okrauhlé/ neb jako oblúk vdělané*

Tribunus, gene. masculi. ◻ *najvyšší místr, starosta neb pán a zpráwce lidu* ◻ *Naywyžšij Mijstr/ starosta/ neb Pán a zpráwce lidu* ◻ Nam non unius generis fuit Magistratus. Tribunus plebis ◻ *najvyšší zástupce, kterýž obecnému lidu k ochraně byl volen, jehožto duom ve dne i v noci vždy otevřený stál* ◻ *Naywyžšij zástupce/ kterýž obecnému lidu k ochraně byl wolen/ jehožto duom wedne y w noci vždy otevřený stál* ◻ Is Magistratus Romae sacrosanctus erat ◻ *tu vrchnost v Římě nesměl žádný zhaněti, ani ji nařknouti neb zlehčiti* ◻ *Tu vrchnost w Říjmě nesměl žádný zhaněti/ ani gi nařknouti/ neb zlehčiti* ◻ Tribunus militaris ◻ *najvyšší polní hajtman krom císaře* ◻ *Naywyžšij Polnij Haytman krom Cýsaře* ◻ Huic parebant Centuriones, ille Legato, Legatus Con|suli. Graecè Chiliarchus. Tribuni aerarij ◻ *najvyšší pání, kteříž platili* ◻ *Naywyžšij pánij/ kteříž platili* ◻ Tribunatus, us ◻ *úřad toho zástupce* ◻ *Vřad toho zástupce* ◻ Tribunitius, a, um ◻ *co k zástupci přísluší* ◻ *Co k zástupcy přísluší* ◻ et Tribunitius, substantiue ◻ *kdo zástupcí byl* ◻ *Kdo Zástupcí byl*

Tribuo, is, tribui, tributum ◻ *dávám, dopouštím* ◻ *Dávám/ dopauštijm* ◻ Item ◻ *přeji, přičítám* ◻ *Přegi/ přičijtám* ◻ Tribuo fidei alicui ◻ *někomu věřím* ◻ *Někomu věřijm* ◻ Huic nec laus magna tribuenda est, Cicero ◻ *tohoto nesluší velmi chváliti* ◻ *Tohoto nesluší velmi chváliti* ◻ Multum tibi tribuunt ◻ *mnoho na tobě zakládají, nemálo sobě tebe váží* ◻ *Mnoho na tobě zakládají/ nemálo sobě tebe váží* ◻ Primas alicui tribuere ◻ *někomu poctivost neb přednost dáti* ◻ *Někomu poctiwost neb přednost dáti* ◻ Composi: Tribuo ◻ *dopouštím, přivoluji* ◻ *Dopauštijm/ přiwolugi* ◻ Distribuo ◻ *rozdávám, rozdělují* ◻ *Rozdávám/ rozdělují* ◻ Id distributum est sanè ex sententia ◻ *to jest po mé wuoli rozděleno* ◻ *To jest po mé wuoli rozděleno* ◻ Terent: Vnde Distributio ◻ *rozdělení, když nětco po částkách rozdáváno bejvá* ◻ *Rozdělení/ když nětco po částkách rozdáváno beywá* ◻ Retribuo ◻ *odplacuji* ◻ *Odplacugi* ◻ Retributio ◻ *navracování, odplacení, nahrazení* ◻ *Navracování/ odplacenij/ nahrazení*

Tribus, us, gene. foemini. ◻ *odsazení neb oddělení a wejsadnost lidu, obzvláštní pořádek neb orduňk* ◻ *Odfazenij neb oddělení/ a waysadnost lidu/ obzvláštnij pořádek neb orduňk* ◻ Sicut Romae principio populus in tres partes diuisus fuit, Tatienses, Ramnenses, et Luceres, quas Tribus uocabant, postea aliae additae fuerunt. Hinc Tribulis, pen. prod. ◻ *kdo k takovému odsazenému neb wejsadnému rodu přísluší* ◻ *Kdo*

k takowému odřazenému neb wayřadnijmu rodu přiřluffij ▫ Contribulis ▫ *spoluradní, účastník v rodu* ▫ Spolu radnij/ vřčastnijk w rodu ▫ Tributim, aduer. ▫ *skrže wřecky rody, po rodech* ▫ Skrže wřecky rody/ po rodech ▫ Tributum, ge. neu. ▫ *berně, daň, plat, co se vrchnosti dáwati musí* ▫ Berně/ daň/ plat/ co se Wrchnosti dáwati muřý ▫ Tributarius, am um ▫ *kdo berni, daň, plat, řos dáwa, poplatnik, pod platem sedící* ▫ Kdo berni/ daň/ plat/ řos dáwa/ poplatnijk/ pod platem ředijcý

Iiii4ra

Tricae, arum, gene. foemini. ▫ *vlásky neb zámatkové, kteříř se slepicím na nohách zamotávají* ▫ Wlásky/ neb zámatkové/ kteříř se slepicým na nohách zamotávají ▫ Metapho ▫ *překážky, hydrunkové* ▫ Překážky/ hydrunkové ▫ Item ▫ *daremné lehkomyšlné věci* ▫ Daremné lehkomyšlné wěcy ▫ Tricae Apinae, Prouerbium ▫ *daremné, lehkomyšlné řvání* ▫ Daremně/ lehkomyšlné řvání ▫ Et Tricor, aris ▫ *provozuji daremné, lehkomyšlné věci* ▫ Prowozugi daremně/ lehkomyšlné wěcy ▫ Item, Extrico, as ▫ *vyvozuji, vymětuji, vymotávám, rozvinuji, vyprořtuji* ▫ Wywozugi/ wymětugi/ wymotávám/ rozwinugi/ wyprořtiugi ▫ Extricabilis ▫ *vymatečný, rozvazečný, co muoř rozvázáno býti* ▫ Wymatečný/ rozvazečný/ co muoř rozvázáno býti ▫ Inextricabilis, le ▫ *nevymatečný, nerozvazečný* ▫ Newymatečný/ nerozvazečný ▫ Intrico, pen. prod. ▫ *zamotávám, zawiřuji, vplětám* ▫ Zamotávám/ zawiřugi/ wplětám

Triceps, generis om. ▫ *trýhlavý, se třmi hlavami* ▫ Trý hlavý/ se třmi hlavami

Trichilum, gene. neut. pen. prod. ▫ *nádoba, kterář tři pysky neb troje usta má, jimiř se muoře wylévati, nálewka* ▫ Nádoba/ kterář tři pysky/ neb troje wřta má/ gimiř se muoře wylévati/ nálewka

Trichomanes ▫ *zední routa, netik mužský* ▫ Zednij rauta/ Netijk mužský ▫ Capillus Veneris

Tricifimus, a, um ▫ *třidcátý* ▫ Třidcátý ▫ Tricies ▫ *třidceti krát* ▫ Třidceti krát

Triclinium, gene. neut. ▫ *palác, sině, na které lidé jídají* ▫ Palác/ Syně na které lidé jídagij ▫ latině Dřcubitorium. Nam ueteres tribus ad | conuiuium lectis utebantur, et iacentes coenabant. Vnde Triclinarius ▫ *sluřebník při stole* ▫ Sluřebnijk při stole ▫ Architriclinus ▫ *najvyšří sluřebník k stolu* ▫ Naywyřřij sluřebnijk k stolu ▫ Et Triclinarius, a, um ▫ *co k řini přiřluří* ▫ Co k řýni přiřluffij ▫ Triclinaris, idem

Iiii4rb

Tricolon, gene. neut. pen. prod. latině Trimembre ▫ *třioudní, co tři oudy neb částky má* ▫ Tři audnij/ co tři audy neb částky má

Tricones, gene. maf. ▫ *swárliví, nezbední lidé* ▫ Swárliwij/ nezbednij lidé

Tricongius, gene. mafc. ▫ *přijmí jednoho muže mediolanského, jménem Novelli, kterýř tři condí, to jest 18 sextarios, 18 řejdlikuow wina pojednou vypil, Tiberiowi císaři k libosti* ▫ Přijgmij gednoho Muře Mediolanského/ gménem Nouelli/ kterýř tři Congij/ to gest XVIII. sextarios, XVIII. řeydlikuow Wijná po gednau vypil/ Tiberiowi Cýřaři k lijbosti ▫ Vide supra quid řit Congius

Tridens, gene. om. ▫ *trýřpičaté řelezo, sceptrum Neptuni, co tři řpice má, udice kuchynská* ▫ Trýřpičaté řelezo/Sceptrum Neptuni/ co tři řřpice má/ wdice kuchynřká

Triduum, gene. neut. ▫ *tři dni* ▫ Tři dni

Triennis, e ▫ *tříletý* ▫ Třij letý ▫ Triennium ▫ *tři léta* ▫ Tři léta ▫ Vide Annus

Triens, gene. mafc. Vide Aβis ▫ *peníze neb mince, kteráž váží třetí díl assis* ▫ Penijze neb Mince/ kteráž váží třetí díl Aβis ▫ Item, Genus uafis potorij ▫ *picí nádoba, koflík* ▫ Picý nádoba/ kofflík ▫ Triental, item poculi genus. Trientalis, le ▫ *co třetí díl assis obsahuje* ▫ Co třetí díl Asfis obfahuge ▫ Vt fi As in duodecim pollices diuiditur ▫ *ve dvanácté dílu* ▫ We dwanácté dijlu ▫ iam Triens erit ▫ *ve čtyři díly* ▫ We čtyři dijly ▫ Et Trientalis ▫ *čtyřdílný* ▫ Čžtyřdijlný ▫ Trientalis radix ▫ *čtyřdílný kořen* ▫ Čžtyřdijlný kořen

Trieris, gene. foemini. pen. prod. latinè Triremis ▫ *šif, kterýž má tři řádí sedadla a vesel* ▫ Sfijff kterýž má tři řáldij sedadla a wefel ▫ Trierarchus, idem quod Triarchus, ut supra

Iiii4va

Trieteris, idis, pen. prod. gene. foemi. ▫ *čas od tří let* ▫ Čžas od třij let ▫ Hinc Trietericus, a, um ▫ *tříletý* ▫ Třij letý ▫ Et Trieterica, orum, plura. tantum ▫ *co se třetího léta slavně připomínalo a slavilo* ▫ Co se třetího léta slawně připomijnalo/ a slawilo

Trifariam, aduerbium ▫ *trojím způsobem, na tři díly* ▫ Trogijm způsobem/ na tři dijly

Trifidus, a, um. pen. cor. ▫ *na tré rozštípený, na tři kusy rozdělený* ▫ Na tré rozšřtjipený/ na tři kufy rozdělený

Trifolium, gene. neut. ▫ *dětel* ▫ Dětel ▫ uel Planta leonis ▫ *lvová pata* ▫ Lwowá pata

Trifur, Vide supra

Triga, gene. foemi. ▫ *káry neb wuoz, kterýž o tři koňuow v hromadu spřežených tažen bejvá, kočí wuoz* ▫ Káry neb wuoz/ kterýž o třij koňuow whromadu špřežených tažen beywá/ Kočij wuoz ▫ Vnde Trigarium ▫ *potejkání neb bitwa, v nižto se na takových vozích potýkají a bijí* ▫ Potaykánij/ neb bitwa/ w nižto se na takových wozých potýkagij a bigij

Trigeminis, idem quod tres ▫ *tři* ▫ Tři

Trigla, gene. foemini. idem quod Mulus, piscis ▫ *plihavec* ▫ Plihawec ▫ ut quidam putant

Trigonus, pen. prod. gene. mafc. latinè Triangulus, uide supra

Trilix, Vide Litium. Aliquando idem quod Triplex

Trilinguis, e, adiectiuum ▫ *třijazyčný, kdo tři řeči umí* ▫ Třiyazyčný/ kdo tři řeči vmij

Trimeftris, e, adiectiuum ▫ *čas na tři měsíce* ▫ Čžas na tři Měšýce

Trimetrum ▫ *co tři pedes carminis má* ▫ Co tři Pedes Carminis má

Trimus, a, um ▫ *tříletý* ▫ Tři letý ▫ Trimulus, diminutiuum. Trimatus, us ▫ *čas tří let* ▫ Čžas třij let

| **Trimyxos**, gene. mafc. ▫ *lampa s třmi knoty neb světly* ▫ Lampa s třmi knoty neb šwětly

Iiii4vb

Trinacria, gen. foem. ▫ *vostrov Sicilia* ▫ Wostrow Sicilia ▫ Trinacris, idem

Trinundinum, Vide supra in dictione Nouem

Triobolus, gene. mafc. ▫ *lehký, prostý* ▫ Lehký/ profťý ▫ Vnde Triobolaris ▫ *neplatný, newážný a chaterný člověk* ▫ Neplatný/ newážný a chaterný Čžlowěk

Triones, gene. masc. ▫ *tažní volové, tahouní, spřežná hovada* ▫ Tažnij wolowé/ tahaunij/ spřežná howada ▫ Vnde Septentriones ▫ *vojenský wuoz* ▫ Wogenlký wuoz ▫ Sydus est

Tripartitus, Vide Pars

Tripes ▫ *třínohý* ▫ Třij nohý ▫ Tripedalis, e ▫ *třínožný* ▫ Třijnožný ▫ Tripedaneus, a, um. idem

Triplex, et **Triplus**, a, um ▫ *trojnásobní* ▫ Trognáfobnij

Tripolis, gen. foem. ▫ *město v Phoenicij neb Cava Syria* ▫ Město w Phoenicij/ neb Caua Syria ▫ Item ▫ *krajina v Africe* ▫ Kragina w Affrice ▫ Vnde Tripolitanus, a, um ▫ *co odtud jest neb tam přísluší* ▫ Co odtud gest/ neb tam přífluffij

Triptoton, gene. neut. penul. prod. ▫ *co toliko tři casus má* ▫ Co toliko tři Casus má

Tripudium, gene. neut. ▫ *tancování, skákaní, poskakování na zemi* ▫ Tancowánij/ skákanij/ poskakowánij na zemi ▫ Item Tripudium ▫ *ptačí spatřování neb hádání, když jim pokrm na zemi padá* ▫ Ptačij spatřowánij/ neb hádánij/ když jim pokrm na zemi padá ▫ quod Tripudium solistimum dicitur. Tripudio, as ▫ *tancuji, poskakuji, laškují* ▫ Tancugi/ poskakugi/ laškugi

Tripus, odis, idem quod Tripes, gene. masc. Aliquando pro Menfa ▫ *za stůl, na kterémž kněžina Apollonis hádala v městě Delphis, Cortina* ▫ Za stůl na kterémž Kněžina Apollinis hádala/ w Měště Delphis/ Cortina ▫ Vnde ex Tripode dictum, Prouerbiu ▫ *když se vyznamenává, že jest jistá a věrná prawda* ▫ Když se vyznamenává/ že gest gífta a věrná prawda ▫ Et in certaminibus praemia quondam fuerunt Tripodes ▫ *měděnní hrnci o třech nohách byli někdy darové a odplaty v šerměřském potýkání* ▫ Měděnnij hrnci o třech nohách byli někdy darové a odplaty w šerměřském potýkání

Kkkk1ra

Triquetrus, a, um ▫ *tryšpičatý, tříkoutní* ▫ Tryšpičatý/ tříkoutnij ▫ Et Triquetra, Sicilia

Triremis ▫ *šif, kterejž tři řády vesel má, tři veselní lavice v šifu* ▫ Šifff/ kterejž tři řády wesel má/ tři weselnij lawice w šifffu

Tris, latinè Ter ▫ *tříkrát* ▫ Tříkrát ▫ Tres, Tres ▫ *tři* ▫ Tři ▫ In compositione auget. Trifur ▫ *veliký zloděj* ▫ Weliký zloděj ▫ Trias, adis ▫ *počet ze tří, trojitost* ▫ Počet ze třij/ trojitoft

Trifulcum ▫ *co tři špice má* ▫ Co tři špice má ▫ Vide supra

Trimegistus, gene. ma. latinè Ter maximus ▫ *velmi velikej, jméno Merkurí v Ejiptě, kterýž byl králem, knězem a filosofem* ▫ Welmi welikej/ gméno Merkurij w Ejiptě/ kterýž byl Králem/ Knězem/ a Philofoffem

Trigelta, orum ▫ *stavení o třech podlahách neb patrách, třipodlažní duom* ▫ Stawenij/ o třech podlahách neb patrách/ třipodlažnij duom

Triftis, e ▫ *smutný* ▫ Smutný ▫ Aliquando ▫ *přísný, horlivý* ▫ Přijfný/ horliwý ▫ Item ▫ *hořký* ▫ Hořký ▫ Triftitia ▫ *smutek, zámutek* ▫ Smutek/ zámutek ▫ Triftor, aris, deponens ▫ *sem smuten, rmoutím se* ▫ Sem smuten/ rmautijm se ▫ Contriftor, idem. Trifto, as ▫ *rmoutím, zarmucují* ▫ Rmautijm/ zarmucugi ▫ Et Contrifto

Tritauus, Vide Auus

Triticum, generis neut. ▫ *pšenice, běl* ▫ Pšfenice/ běl ▫ Triticeus, a, um ▫ *pšeničný* ▫ Pšfeničný

| **Triton**, onis, gene. masculi. ▫ *řeka v Africe, podlé Malé Syrtis* ▫ Ržeka w Aphrice/ podlé Malé Syrtis ▫ Tritonis ▫ *jezero, do něhož ta řeka teče* ▫ Gezero do něhož ta řeka teče ▫ Vnde Minerua Tritonia dicta. Item, Triton ▫ *buoh moře, trubač Neptuni* ▫ Buoh Moře/ Trubač Neptuni

Kkkk1rb

Trituro, as, pen. pro. ▫ *mlatím, obilé vytírám* ▫ Mlatijm/ obilé wytijrám ▫ Tritura ▫ *mlatba, vytírání obilé* ▫ Mlatba/ wytijránij Obilé ▫ quae apud nos flagellis fit, in Syria instrumentis quibusdam à bobus tractis, in Italia Tribulis, ut supra

Tritus, Vide Tero

Triuium, Vide Via ▫ *kde se tři cesty spolu scházejí, široká ulice* ▫ Kde se tři cesty spolu scházejí/ široká vllice ▫ Vnde Triuiialis, e ▫ *obecný* ▫ Obecný ▫ Et Triuia ▫ *bohyně Diana* ▫ Bohyně Diana

Triumphus, gen. maf. ▫ *slavné vjetí neb vcházení po vítězství, když nepřátelé dokonale byli přemoženi, kterýžto triumf s velikou a slavnou nádherností i s následováním mnohého lidu dál se a u Římanuow za největší poctivost držán byl* ▫ Slavné wgetij/ neb wcházenj po wítěžstwij/ když nepřátelé dokonale byli přemoženi/ kterýžto Tryumff s welikau a slawnau nádhernostij/ y s následováním mnohého lidu dál se/ a v Ržijmanuow za největšij poctiwost držán byl ▫ Triumphalis, le ▫ *co k odplatě takového vítězství a té slavnosti přísluší* ▫ Co k odplatě takového wítěžstwij/ a té slawnosti příslušij ▫ Et Triumphalis uir ▫ *kdo takového triumfu došel* ▫ Kdo takového Tryumffu došel ▫ Triumpho, as ▫ *držím triumf neb slavím vítězství* ▫ Držijm Tryumff/ neb slawijm wjítěžstwij ▫ Metapho ▫ *raduji se, veselím se* ▫ Radugi se/ wefelijm se ▫ Id ferio triumphat. Terent ▫ *opravdu z toho se raduje* ▫ Oprawdu z toho se raduge ▫ Triumphator ▫ *vítěz neb vítězitel* ▫ Wjítěž/ neb wjítěžytel ▫ Triumphatus, a, um ▫ *z jehož přemožení triumf držán byl, poražený* ▫ Z gehož přemoženíj Tryumff držán byl/ poražený

| **Triumuir**, gene. mafc. ▫ *trojný pán* ▫ Trogný Pán ▫ Triumuiiri capitales ▫ *tři páni nad vězením a zločinci* ▫ Třj Páni nad wězenijm a zločincy ▫ Triumuiiri menfarij ▫ *tři páni nad mincí* ▫ Třij Páni nad Mincý ▫ Triumuiiri nocturni ▫ *tři páni nad ponůčkami* ▫ Třij Páni nad ponůčkami ▫ Nam huiusmodi Magistratus Romae fuerunt

Kkkk1va

Triuncis, idem quod Quadrans, et Teruncius, De quibus supra

Troas, adis, gene. foemini. ▫ *krajina Asiae Minoris, dotějká se Hellespontu a Mysie, v níž bylo město Ilium neb Troja* ▫ Kragina Afiae minoris, doteyká se Hellespontu a Myfię/ w níž bylo město Ilium neb Troja ▫ Item ▫ *město při Hellespontu v též krajině* ▫ Město při Hellespontu w též Kragině

Trochaeus, gene. mafc. Pes Carminis ▫ *pes carminis, kterýž má dvě sylaby, první dlouhou, a druhou krátkú* ▫ Pes Carminis/ kterýž má dvě fylaby/ prwnij dlauhau/ a druhau krátkú

- Trochilus**, gene. masc. ▫ *pták* ▫ Pták ▫ aliàs Regulus ▫ *králík* ▫ Králík ▫ uel Regaliolus ▫ *králíček* ▫ Králíček
- Trochus**, gene. masc. ▫ *šamrha, kterouž děti hrají neb větrník* ▫ Šamrha/ kterouž Děti hrají/ neb větrník ▫ aliàs Turbo. Trochiscus, diminuti. Item ▫ *malá okrouhlá pokrouška k lékařství* ▫ Malá okrouhlá pokrouška k Lékařství
- Trochlea**, gene. foemi. ▫ *škřípec, studničné kolečko, po němž provaz táhnou* ▫ Škřípec/ studničné kolečko/ po němž provaz táhnou
- Troezen**, gene. masc. ▫ *město v Peloponesu/ in sinu Argolico, při moři* ▫ Město v Peloponesu/ in sinu Argolico, při Moři
- Troglodytae**, gene. masc. ▫ *lidé v Ethiopii, kteříž v doupatech země přebývají* ▫ Lidé v Ethiopii/ kteříž v doupatech země přebývají
- Troia**, gene. foemi. ▫ *krajina v Menší Asii* ▫ Krajina v menší Asii ▫ eadem quae Troas. Vnde | Troianus, a, um ▫ *co odtud jest, trojanský* ▫ Co odtud jest/ Trojanický ▫ Et Tros, idem. Accipitur etiam Troia ▫ *za město Troj* ▫ Za Město Troy ▫ Et genus ludu puerilis ▫ *hra potýkáci malých pacholátek* ▫ Hra potýkáci malých pacholátek ▫ Troiugena ▫ *trojanský rodič* ▫ Trojanický rodič ▫ Item, Troius, a, um, et Troicus, a, um. possessiva
- Tropaei**, gene. masc. ▫ *kteříž jinými lidmi potrhují a jich pošklubují, a potom se dělají, jako by toho neučinili* ▫ Kteříž jinými lidmi potrhují/ a jich pošklubují/ a potom se dělají/ jako by toho neučinili
- Trophaeum**, gen. neut. ▫ *znamení vítězné, když něčto se vyzdvihuje neb postavuje na znamení vítězství* ▫ Znamení vítězné/ když něčto se vyzdvihuje/ neb postavuje na znamení vítězství ▫ Metaph ▫ *vítězství* ▫ Vítězství
- Trophia**, plura. tant. gene. neut. latinè Nutritia ▫ *úplatek za odchování a za uživení* ▫ Úplatek za odchování/ a za uživení
- Tropus**, gene. masc. Motus uel Mutatio ▫ *hnutí, proměna, když něčto zvláštního vyznamenání svého v jiné proměňuje se* ▫ Hnutí/ proměna/ když něčto zvláštního vyznamenání svého v jiné proměňuje se ▫ Huius species sunt Metaphora, Allegoria, Catachresis, Metalepsis, etc. De quibus suis locis dictum. Tropicus, a, um ▫ *proměnný* ▫ Proměnný ▫ Et duo Circuli dicuntur Tropici ▫ *dva cirkle, v nižto slunce obrací se* ▫ Dva Cirkle v nižto Slunce obrací se ▫ Cancrī, et Capricornī
- Troffulus**, gene. maf. ▫ *jezdec, rajtar, zeman* ▫ Jezdec/ Raythar/ Zeman ▫ Item ▫ *tlustý, masitý* ▫ Tlustý/ masitý ▫ Et Troffulum ▫ *město in Thuscia* ▫ Město in Thuscia
- Troximos**, gene. masc. ▫ *hrozen, kterýž lidé jedí hrozen ne k vínu, ale toliko k krmím rostoucí* ▫ Hrozen/ kterýž lidé jedí/ Hrozen/ ne k vínu/ ale toliko k krmím rostoucí
- Trua**, gen. foem. ▫ *široká, prostranná vodní nádoba, dčber, kadce* ▫ Široká/ prostranná vodní nádoba/ dčber/ kadce | ▫ Trulla, diminutivum ▫ *kadečka* ▫ Kadečka ▫ Et Trulleum ▫ *medenice* ▫ Medenice ▫ Item, Trulla ▫ *trdlo, moždířová palice, tlouk, dláždicí pích, lžice zed-*

Kkkk1vb

Kkkk2ra

nická ▫ Trdlo/ moždířová palice/ tlauk/ dlážicý pijch/ lžijce zednická ▫ Vnde Trullifatio ▫ *dláždění, dynchování* ▫ Dlážděníj/ dynchowánij

Trucido, as, aui, pen. prod. ▫ *ukrutně morduji* ▫ Vkrutně mordugi ▫ Vnde Retrucido ferè idem. Trucidatio ▫ *ukrutné mordování* ▫ Vkrutné mordowánij

Trudo, is, trufi, trufum ▫ *tlačím, strkám hřmotně* ▫ Tlačijm/ strkám hřmotně ▫ Compofita, Detrudo ▫ *strkám doluov* ▫ Strkám doluow ▫ Extrudo ▫ *vytlačuji, vystrkuji* ▫ Wytlačugi/ wystrkugi ▫ Sic Intrudo, Obtrudo ▫ *mocí tisknu, na odpor tlačím* ▫ Mocý tisknu/ na odpor tlačijm ▫ Nunquam aufus sum recusare eam, quam mihi obtrudit pater, Terent ▫ *nikdá sem nesměl tou pohrdnouti, kterýž mi otec bezděk nastrkuje, dává, dcpá* ▫ Nikdá sem nesměl tau pohrdnauti/ kterýž mi Otec bezděk nastrkuge/ dává/ dcpá ▫ Inuenitur etiam Obstrudo, uel potius Abstrudo ▫ *skrývám, ukřívám* ▫ Skřívám/ vkrývám ▫ Abstrufus, a, um ▫ *skrytý* ▫ Skrytý ▫ Protrudo ▫ *tlačím ven* ▫ Tlačijm wen ▫ Retrudo ▫ *zase tlačím* ▫ Zase tlačijm ▫ Trufatilis, le ▫ *co tlačeno neb strkáno bejvá* ▫ Co tlačeno neb strkáno beyvá ▫ Mola trufatilis ▫ *ruční mlejn* ▫ Ručnij mlayn ▫ Item, Trudes ▫ *tyč neb žerd, kterouž šífy před se tisknou* ▫ Tyč/ neb žerd kterauž šíjffy před se tisknu

Truncus, gene. masc. ▫ *kmen stromový osekáný, špalek, klápet, pařez* ▫ Kmen stromový osekáný/ špalek/ klápet/ pařez ▫ Et in homine ▫ *částka od hrdla až do noh* ▫ Čžáftka od hrdla až do noh ▫ Metapho ▫ *hňup, troup, hlupec* ▫ Hňup/ troup/ hlupec ▫ Truncus, a, um ▫ *otesaný* ▫ Otefaný ▫ Trunco, as ▫ *odtínám, odsekávám, utínám* ▫ Odtijnám/ odsekávám/ vtijnám ▫ Detrunco, idem. Obtrunco ▫ *zabíjím* ▫ Zabijgijm ▫ Ob|truncatio ▫ *zabijení, stínání* ▫ Zabijgenij/ ftijnánij

Kkkk2rb

Trutina, gene. foemi. ▫ *váha, vejražek neb jazejček u váhy* ▫ Wáha/ wayražek neb yazayček v váhy ▫ Metapho ▫ *uvažení rozumu, rozsudek* ▫ Vvaženíj rozumu/ rozfudek ▫ Trutino, as, pen. cor. ▫ *vážím, uvažuji* ▫ Wážijm/ vvažugi ▫ Trutinor, aris, depon. idem ▫ *považuji* ▫ Powážugi

Trux, trucidis, gene. om. ▫ *hrozný, škaredý, ukrutný* ▫ Hrozný/ škaredý/ vkrutný ▫ Vnde Truciter, aduerbium ▫ *hrozně, ukrutně* ▫ Hrozně/ vkrutně ▫ Item, Truculentia. Trucitas ▫ *hroznost, ukrutnost* ▫ Hroznost/ vkrutnost ▫ Et Truculentus, a, um, idem quod Trux. Et Trucido, as, pen. prod. ▫ *ukrutně zabíjím, morduji* ▫ Vkrutně zabijgijm/ mordugi

TV

Tuba, gene. foemi. ▫ *trouba rohová neb hliněná trouba* ▫ Trauba rohowá/ neb hliněná trauba ▫ Tuba ductilis ▫ *měděnná trouba* ▫ Měděnná trauba ▫ Sunt enim lignee quoque ▫ *javorové i hlohové trouby* ▫ Yaworowé/ y hlohové trauby ▫ et Corneae Tubicen ▫ *trubač, kdo v troubu troubí* ▫ Trubač/ kdo w Traubu traubij

Tuber, gen. neut. ▫ *otok, neštovice, suk na dřevě neb hrbol* ▫ Otok/ nešťowice/ suk na dřewě/ neb hrbol ▫ Tuberculum, diminutivum ▫ *malá neštovička* ▫ Malá nešťowička ▫ Et Tubera, uel Tuberes ▫ *houby, kteréž lidé jídají, a slovou hlívy* ▫ Hauby/ kteréž lidé gijdagij/ a slowau hlijwy ▫ Tubero, as ▫ *dělám neb vytlačuji neštovice aby byly* ▫ Dělán/ neb wytlačuji nešťowice aby byly ▫ Extubero ▫ *votěkám zevnitř* ▫ Wotěkám zewnitř

Tubercinor, aris, atus sum ▫ *jím spěšně, hltám lakotně, woblo požírám* ▫ Gijm spěšně/ hltám lakotně/ woblo požijrám

Tubus, gene. masc. ▫ *hliněná, kamnová trouba* ▫ Hliněná/ kamnowá trauba ▫ Tubulus, diminuti. Et quondam parietibus huiusmodi | tubuli erant inclusi, per quos calor in triclinia, aut fumus extra aedes spirabat

Kkkk2va

Tuceta, gene. foemi. ▫ *krmě masem nadívaná* ▫ Krmě masfem nadijwaná

Tudertum, gene. neu. ▫ *město v Itáli nedaleko od Spoletu* ▫ Město w Itáli nedaleko od Spoletu

Tudicula, gene. foemini. ▫ *veliká lžice kuchařská, šufan neb železo, jímž cejchy připalují* ▫ Weliká lžijce kuchařská/ šuffan/ neb železo gijmž Ceychy připalugij ▫ Vnde Tudiculo, as ▫ *připalují cejch neb znamení* ▫ Připalugi Caych/ neb znamení ▫ Metapho ▫ *pohybují, hejbi* ▫ Pohybugi/ haybi

Tueor, eris, secun. con. tutus, uel tuitus sum ▫ *bráním, ochraňuji, zastávám, zachovávám* ▫ Bránijm/ ochraniugi/ zaštávám/ zachowávám ▫ Fidem nostram facile tuebere, Cice ▫ *věrnost neb přípověď naší snadně budeš moci držeti* ▫ Wěrnost neb příjpowěd nassij snadně budeš moci držeti ▫ Tueri personam principis ▫ *knížecí stav držeti, míti* ▫ Knijžecý staw držeti/ miji ▫ Vnde Tuitio ▫ *obrana* ▫ Obrana ▫ Et Tutus, a, um ▫ *bezpečný, opatřený* ▫ Bezpečný/ opatřený ▫ Aliquando significat ▫ *vidím, spatřuji* ▫ Widijm/ spatřugi ▫ et id proprie. Vnde Intueor ▫ *patřím* ▫ Patřijm ▫ Contueor idem, et Obtueor. Obtutus, us, et Obtuitus ▫ *patření, pohledění, tvář* ▫ Patřenij/ pohledenij/ twář ▫ Tueor, eris, tertiae coniugationis, idem quod Tueor, cum significat Video. Hinc Contueor, et Intueor usurpantur. Reliqua uide infra

Tugurium, gene. neut. ▫ *pastuší chalupa, katrče, sedlská bouda* ▫ Paštuffij chalupa/ katrče/ sedlská bouda ▫ Tuguriolum, diminutivum ▫ *chaloupka* ▫ Chalaupka

Tum, aduerbium temporis ▫ *tehďáž* ▫ Tehďáž | ▫ Aliquando ponitur post cum, uel geminatur, ac eandem habet uim quam et, et. Est etiam connectendi particula ▫ *k tomu,*

Kkkk2vb

přes to ▫ K tomu/ přes to ▫ Tum demum ▫ *tehďáz, tepruv, k posledku, tu tepruv* ▫ Tehďáz/ tepruw/ k posledku/ tu tepruw

Tumba, gene. foemini. ▫ *jáma, jeskyně pod zemí, hrob* ▫ Yáma/ geskyně pod zemij/ hrob

Tumor, gene. mařc. ▫ *otok, otěkáni* ▫ Otok/ otěkáni ▫ Metapho ▫ *hrdost, nadýmání* ▫ Hrdost/ nadýmání ▫ Tumidus, a, um ▫ *oteklý, nadutý, hrdý* ▫ Oteklý/ nadutý/ hrdý ▫ Tumeo, es ▫ *otěkám, nadýmám se, hrdím se* ▫ otěkám/ nadýmám se/ hrdím se ▫ Intumeo, Extumeo, Tumefco, et Intumefco, ferè idem. Cui iam uterus intumefcit ▫ *kteréžto již břicho počíná otěkati neb nadejmati se* ▫ Kteréžto již břicho počíná otěkati/ neb nadajmati se ▫ Tumefacio ▫ *dělám, aby otěkal, otok byl* ▫ Dělam aby otěkal/ otok byl

Tumultus, us, gene. mařc. ▫ *zbourění, veliký hluk a hřmot mnohých lidí* ▫ Zbourění/ veliký hluk a hřmot mnohých lidí ▫ Propriè ▫ *nenadálá válka, veřejné kvapné tažení* ▫ Nena- dálá wálka/ veřejné kwapné tažení ▫ Tumultuofus, a, um ▫ *bouřlivý, hlučný, nepokojný* ▫ Bouřlivý/ hlučný/ nepokojný ▫ Tumultuarius, a, um ▫ *chvátavý, pospěšně dělání, napospěch činěný* ▫ Chwátavý/ pospěšně dělání/ napospěch činěný ▫ Tumultuo, as, uel Tumultuor, aris ▫ *bouřím, nepokojím se* ▫ Bouřím/ nepokojím se ▫ Tumultu- anter, aduerbium ▫ *bouřlivě, veřejně, napospěch* ▫ Bouřlivě/ veřejně/ napospěch ▫ Tu- multuoferè idem

Tumulus, gene. mař. ▫ *vršek, kopec, hrb* ▫ Wřšek/ kopec/ hrb ▫ Abufiuè ▫ *hrob* ▫ Hrob ▫ Tumulus honorarius ▫ *prázdný hrob, na památku tolika udělaný* ▫ Prázdný hrob/ na pa- mátku tolika vdělaný ▫ Cenotaphium. Inane sepulchrum. Tumulo, as ▫ *pochováwám, dělám kopec* ▫ Pochowáwám/ dělám kopec ▫ Tumulofus, a, um ▫ *kopcovatý, hrobnatý, hrbovatý* ▫ Kopcovatý/ hrobnatý/ hrbovatý

| **Tunc**, aduerbium temporis ▫ *tehďáz, tehdy* ▫ Tehďáz/ tehdy

Kkkk3ra

Tundo, is, tutudi, tufum ▫ *hmoždím, rozrážím, tepu* ▫ Hmoždím/ rozrážím/ tepu ▫ Eandem incudem tundere ▫ *vždy jednou věc provoditi, s jednou věcí wuokol giti* ▫ Wždy gednau wěc prowoditi/ s gednau wěcý wuokol giti ▫ Prouerb. Compořita, Contundo ▫ *doko- nále rozrážím, rozbijím* ▫ Dokonále rozrážím/ rozbijím ▫ Contufus, a, um ▫ *rozražený* ▫ Rozražený ▫ Extundo ▫ *vyrážím* ▫ Vyrážím ▫ Obtundo ▫ *dobře obrážím* ▫ Dobře obrá- žím ▫ Metaph ▫ *rmoutím, činím tesknost, starost* ▫ Rmoutím/ činím tesknost/ starost ▫ Hinc Obtufus, a, um ▫ *tupý, kusý* ▫ Tupý/ kufý ▫ Et Obtufum ingenium ▫ *hloupý, tupý wtip* ▫ Hlaupý/ tupý wtip ▫ Obtufus uifus ▫ *tupý, temný zrak* ▫ Tupý/ temný zrak ▫ Per- tundo ▫ *na skrze rozrážím* ▫ Na skrze rozrážím ▫ Pertufum dolium ▫ *rozražený, dřravý sud* ▫ Rozražený/ dřravý sud ▫ Retundo ▫ *zase rozrážím* ▫ Zase rozrážím ▫ Retufus, idem quod Obtufus

Tunetum, gen. neu. ▫ *město v Africe, nedaleko od Carthaginy, Tunýs* ▫ Město w Aphrice/ nedaleko od Carthaginy/ Tunýs ▫ Hinc Tuneteus, a, um. uel Tunyfeus ▫ *co neb kdo odtud jest* ▫ Co neb kdo odtud gest

Tunica, gene. foem. ▫ *oděvací sukňe, každé spodní roucho* ▫ Oděvacý sukňe/ každé spodní roucho ▫ Tunica ima ▫ *košile, suknička* ▫ Koffile/ suknička ▫ Tunica linea, Interula, idem ▫ *lněná košile* ▫ Lněná koffile ▫ Olim tunicis uti manicatis, non sine probro habebatur. Tunica manicata ▫ *sukňe s rukávy* ▫ Sukňe s rukávy ▫ Tunicatus, a, um ▫ *sukni oděný, kdo sukni nosí* ▫ Suknij oděný/ kdo sukni nošý ▫ Tunicula, diminut. ▫ *suknička, košilka* ▫ Suknička/ koffilka

Turba, gene. foemini. ▫ *hluk, sváda, hadrunk, když se jich mnoho spolu vadí* ▫ Hluk/ fwáda/ hadrunk/ když se gich mnoho spolu wadij ▫ Nam rixa duorum, turba plurium est. Item ▫ *zástup, shloučení, množství lidu* ▫ Zástup/ shlaučenij množftwij lidu ▫ Turbella, diminutiuum. Turbidus, a, um ▫ *svárliwý, nepokojný* ▫ Swárliwý/ nepokogný ▫ Turbulentus, a, um, ferè idem. Turbo, as ▫ *kormoutím, kalím, zatmívám* ▫ Kormautijm/ kalijm/ zatmijwám ▫ Turbare fontem ▫ *studnici skaliti* ▫ Studnicy skaliti ▫ Turbare hoftem ▫ *nepřítele přestrašiti, zbouriti* ▫ Nepřijtele přeftrašiti/ zbauřiti ▫ Turbauit mihi animum ▫ *zarmoutil mi srdce* ▫ Zarmautil mi řrdce ▫ Turbatus, a, um ▫ *pohnutý, zarmoucený* ▫ Pohnutý/ zarmaucený ▫ Composita, Conturbo, idem quod simplex. Et Disturbo, Deturbo ▫ *hřmotně dolů srážím* ▫ Hřmotně dolú řrážijm ▫ Exturbo ▫ *honím, strkám ven* ▫ Honijm/ řrkám wen ▫ Interturbo. Dauus interturbat omnia, Terentius ▫ *Dauus všecy věci hyndruje, všemu nepokoj činí* ▫ Dauus wfšecy wěcy hyndruje/ wfšemu nepokog činij ▫ Et Obturbo, Perturbo ▫ *hyndruji, hejbi, kalím, rmoutím dokonále* ▫ Hyndrugij/ haybi/ kalijm/ rmautijm dokonále ▫ Perturbatio ▫ *hnutí, zarmoucení* ▫ Hnutij/ zarmaucenij ▫ Proturbo, idem quod Deturbo

Kkkk3rb

Turbo, inis, gene. maf. ▫ *vicher, bouřka větru* ▫ Wicher/ bauřka wětru ▫ Item, Turbo ▫ *šamrha* ▫ Sfamrha ▫ Trochus ▫ *a co jest okrouhlé a špičaté* ▫ A co geft okrauhlé a řpičaté ▫ Vnde Turbino, as, pen. cor. ▫ *okrouhlím, řpičatím* ▫ Okrauhlijm/ řpičatijm ▫ Turbinata pyra ▫ *dlouhé kuželaté hrušky* ▫ Dlauhé kuželaté hruffky

Turcae, gene. mafc. ▫ *lidé in Sarmatia Asiatica, kteříž v svém původu a rozmáhaní tak veliké moci a panství dosáhli, až sou nyní mezi všemi národy najmocnější, velikými a mnohými krajinami v Asii i v Europě wladnou* ▫ Lidé in Sarmatia Asiatica/ kteříž w řwém původu a rozmáhanij tak weliké mocy a panřtwij dofáhli/ až řau nynij mezy wfšemi národy naymocněřřij/ welikými a mnohými kraginami w Afij y w Europě wladnau ▫ Quondam obscura, et contempta gens ▫ Turci ▫ Turcy

Turduli, gene. mafcu. penult. prod. et Turtedani ▫ *lidé v jedné straně Hispanie, kteráž někdy Betica, nyní Granata slove* ▫ Lidé w gedné řtraně | Hyřpanye/ kteráž někdy Betica/ nynij Granata flowe

Kkkk3va

Turdus, gene. mafc. ▫ *kvičala, pták kvičalník* ▫ Kwijčala/ pták kwijčalnjik

Turdela, gene. foemi. ▫ *drozd* ▫ Drozd

Turgidus, a, um ▫ *nadutý, oteklý* ▫ Nadutý/ oteklý ▫ Metapho ▫ *hrdý* ▫ Hrdý ▫ Turgidulus, diminutiuum ▫ *trochu náhrdý* ▫ Trochu náhrdý ▫ Turgeo, es ▫ *nadýmám se, otékám* ▫ Na-

dýmám fe/ otěkám ▫ Inturgeo, Obturgeo, Turgesco, inde fiunt. Et Deturgeo ▫ *opadám, oplaskám* ▫ Opadám/ oplaskám ▫ Deturgente Nilo, Plin ▫ *když Nilus opadá neb ho ubývá* ▫ Když Nilus opadá/ neb ho vbývá

Turia, gene. masc. ▫ *řeka v Hispani* ▫ Ržeka w Hyšpanij ▫ Alij Durium uocant ▫ *při městě Saguntum* ▫ Při Měťě Saguntum

Turma, gen. foem. ▫ *houf jízdného lidu, dva a třidceti jízdných, houfec jízdy* ▫ Hauff gijzdného lidu/ dwa a třidceti gijzdných/ hauffec gijzdy ▫ Quorum praefectus Decurio dicitur. Turmalis, e ▫ *co k tomu houfu přísluší* ▫ Co k tomu hauffu přísluší ▫ Turmatim ▫ *v houfích, skrze všecky houfy, houfně, houfem* ▫ W hauffijch/ skrze wšecky hauffy/ hauffně/ hauffem

Turpis, e ▫ *nezpuosobný, mrzutý, hanebný* ▫ Nezpuosobný/ mrzutý/ hanebný ▫ Nam est contrarium pulchro. Turpe est ▫ *hanebná, neslušná věc jest, škaredě sluší* ▫ Hanebná/ neflušná věc gest/ škaredě fluffij ▫ Aliquando ▫ *veliký, šeredný, mrzutý* ▫ Weliký/ šeredný/ mrzutý ▫ Turpiculus, a, um. diminutivum. Transfertur etiam ad animum ▫ *hanebný* ▫ Hanebný ▫ Turpitude ▫ *nezpuosobnost, mrzkost* ▫ Nezpuosobnost/ mrzkost ▫ Turpiter ▫ *mrzce, hanebně, škaredě* ▫ Mrzce/ hanebně/ škaredě

Turris, gene. foemini. ▫ *věž* ▫ Wěž ▫ Turricula, diminutivum ▫ *vížka* ▫ Wijžka ▫ Turritus, a, um. pen. prod. ▫ *vysoký neb věžovatý* ▫ Wyfoký/ neb wěžowatý ▫ Turriger ▫ *co věži nosí* ▫ Co wěži | nofý ▫ Turrigeri Elephanti

Kkkk3vb

Turtur, gene. masculi. ▫ *hrdlička* ▫ Hrdlička

Turus, uel **Taurias**, gene. masc. ▫ *řeka v Švajcařích, Thura* ▫ Ržeka w Šfwaycařijch/ Thura

Turunda, gene. foemi. ▫ *skýva neb šiška, kterouž ptáky krmí* ▫ Skýwa/ neb šiška/ kterouž ptáky krmij

Turium, gene. neut. ▫ *město v Itáli* ▫ Město w Italij ▫ in finu Tarentino, uel Thurium, ut supra

Tus, uel **Thus**, gene. neut. ▫ *kadidlo* ▫ Kadidlo ▫ Tusculum, diminutivum. Turibulum ▫ *kadidlnice* ▫ Kadidlnice ▫ Turifico ▫ *kadím* ▫ Kadijm

Tufcia, gene. foemi. ▫ *krajina Itálie mezi řekou Macra a Tybrim i mořem Tyrrenským* ▫ Krajina Itálie/ mezy řekau Macra a Tybrim/ y Mořem Tyrrenským ▫ aliàs Tyrrenia, et Hetruria ▫ *má v sobě mnoho slavných měst* ▫ má w sobě mnoho slavných Měst ▫ Florenciam, Pisas, Lucam, etc. Hinc Tuscus, a, um. et Hetrufcus, a, um ▫ *co odtud jest* ▫ Co odtud gest

Tusculum, gene. neut. ▫ *město in Latio neb Italia, nedaleko od Říma* ▫ Město in Latio, neb Italia, nedaleko od Říjma ▫ Tusculanum ▫ *dwuor neb statek pozemský s obydlím Ciceronis* ▫ Dwuor neb Statek pozemský s obydlím Ciceronis

Tuſis, gene. foemi. ▫ *kašel* ▫ Kassel ▫ Tuffedo, idem. Tuſilago, aliàs Farfarella ▫ *bylina proti kašli, konské kopyto* ▫ Bylina proti kašli/ konské kopyto ▫ Tuſio, is ▫ *kašli* ▫ Kaſſi

- Tuto**, as, et **Tutor**, aris ▫ *chráním, obraňuji* ▫ Chránímj/ obraňugi ▫ Tutamentum ▫ *obrana* ▫ Obrana ▫ Tutela ▫ *ochraňování, péče a obrana některého zpráwce nad dítětem neb osobou osiřelou* ▫ Ochraňowánij/ péče/ a obrana některého zpráwce nad dítětem/ neb ofobau ofyřelau ▫ Tutor ▫ *takový zpráwce, ochránce, věrný, opatrovatel* ▫ Takový zpráwce/ ochránce/ věrný/ opatrowatel ▫ Tutorius, a, um ▫ *co k takowému ochránění přísluší* ▫ Co k takowému ochráněníj příslušíj ▫ Tutelarís, e ▫ *ochranný* ▫ O|chranný ▫ Tutelaríus, idem
- Tutus**, a, um ▫ *bezpečný neb opatřený* ▫ Bezpečný/ neb opatřený ▫ Intutus ▫ *nebezpečný, neopatřený* ▫ Nebezpečný/ neopatřený ▫ Tutò, aduerbium ▫ *bezpečně, bez starosti* ▫ Bezpečně/ bez starofti

Kkkk4ra

TY

- Tyana**, gene. foemini. ▫ *město v krajině Cappadocie* ▫ Město w krajině Cappadocie ▫ Vnde Tyanaeus, a, um. et Tyanenís ▫ *co odtud jest* ▫ Co odtud gest ▫ Ex hac fuit Apollonius Tyanaeus ▫ *znamenitý, vznešený mudřec* ▫ Znamenitý/ wznešený mudřec
- Tyberis**, uel **Tybris**, gene. mafc. ▫ *řeka v Italí, vyprýšťuje se na huoře Apennino in Tuscia, teče skrze město Řím* ▫ Ržeka w Italij/ wyprýšťuje se na huoře Apennino in Tufcia, Teče skrze Město Ržijm ▫ aliàs Albula dictus. Tyberinus, a, um ▫ *co k ní přísluší* ▫ Co k nij příslušíj ▫ Tyberius ▫ *římský císař, kterýž hned po Augustovi panoval a za toho také Kristus Pán ukřižován, vstal z mrtvých i na nebesa vstoupil* ▫ Ržijmšký Cýřař/ kterýž hned po Augustowi panoval/ a za toho také Kryřtus Pán vkřižowán/ wřtal z Mrtwých y na Nebefa wřtaupil
- Tybur**, gene. neut. ▫ *město v Italí, nedaleko od Říma* ▫ Město w Italij/ nedaleko od Ržijma ▫ Vnde Tyburs, et Tyburinus, a, um ▫ *co odtud jest neb tam přísluší* ▫ Co odtud gest/ neb tam příslušíj
- Tydeus**, gene. mafc. difyllabum ▫ *syn Oenei, krále Calidoniae* ▫ Syn Oenei/ Krále Calidoniae ▫ Vnde Tydides, Patronymicum. Sic dictus fuit Diomedes ▫ *nebo byl syn Tydeo* ▫ Nebo byl Syn Tydei
- TyMBER**, gene. mafc. ▫ *řeka v krajině Troade* ▫ Ržeka w Krajině Troade ▫ Et Tymbria ▫ *pole při ní, na kterémž byl chrám Appolonis, odkudž on Tymbraeus slove* ▫ Pole při nij/ na kterémž byl Chrám Apollinis/ odkudž on Tymbraeus flowe
- Tympanum**, gene. neut. ▫ *vojenský buben neb sic obecný, prostý* ▫ Wogenský Buben/ neb fyc obecný/ prostý ▫ Tympaniftes, uel a ▫ *bubeník* ▫ Bubenijk ▫ Tym|paniftria ▫ *bubenice* ▫ Bubenice ▫ Tympanizo, as ▫ *tepu na buben, bubnuji* ▫ Tepu na buben/ bubnugi ▫ Et Tympanum ▫ *řeřábí kolo, příprawa s velikým kolem, v kterémž se chodí, když nětco nahoru taženo bejvá* ▫ Ržerábij kolo/ příprawa s welikým kolem/ w kterémž se chodij/ když nětco

Kkkk4rb

na horu taženo beywá ◻ Geranion graecè. Tympanum etiam ◻ *loukot v kolu* ◻ Laukot w kolu

Tyndarus, gene. mafc. ◻ *král Oebaliae, otec Castoris et Pollucis, Clytemnestrae et Helenae, quae inde Tyndaris dicitur* ◻ Král Oebaliae, Otec Caftoris, et Pollucis, Clytemnestrae, et Helenae, quae inde Tyndaris dicitur

Typhoeus, gene. mafculi. trisyllabum ◻ *obr, syn Titani a Země* ◻ Obr/ Syn Titani a Země ◻ Vnde Typhoëus, a, um. Posseßium tetrasyllabum. Tela Typhoëa, Vergil. Et Typhon ◻ *nepokojný, bouřlivý vítr* ◻ Nepokojný/ bauřliwý wijtr ◻ Idem quo Typhoëus

Typus, gene. mafcu. latinè Forma, Figura, Exemplar ◻ *zpuosob, podoba, tvárnost, podobizna* ◻ Zpuosob/ podoba/ twárnoft/ podobizna ◻ Vnde Prototypon, de quo supra. et Archetypus ◻ *přední, najznamenitější podoba* ◻ Přednij/ nayznamenitěgšij podoba ◻ Typographus ◻ *tiskář knih neb impresor* ◻ Tiskář knih/ neb Impresor

Tyrannus, gene. mafc. olim idem quod Rex ◻ *král* ◻ Král ◻ Postea uiolenter, et per infolentiam imperans ◻ *ukrutník, tyran* ◻ Vkrutnijk/ Tyran ◻ Tyrannis ◻ *nespravedlivé zúmyslné panování, ukrutnost, tyranství* ◻ Nesprawedliwé zvmýšlné panowánij/ vkrutnoft/ tyranstwij ◻ Tyrannicus, a, um ◻ *co ukrutníku přináleží* ◻ Co vkrutnijku přináležij ◻ Tyrannoctonus ◻ *tyrannuow morděř* ◻ Tyrannuow morděř ◻ Tyrannicida. Tyrannicè ◻ *ukrutně* ◻ Vkrutně

Tyro, onis, gene. mafcu. ◻ *novotný bojovník* ◻ Nowotný bogownijk ◻ Metapho ◻ *kdo se v kterém umění vnově cvičí* ◻ Kdo se w | kterém vměnij w nowě cwičij ◻ Tyrocinium ◻ *nové kořtování v některém umění* ◻ Nowé kořtowanij w některém vměnij ◻ Facere tyrocinium, et ponere rudimentum ◻ *umění po najprvé začítí, v něčem se kořtovati* ◻ Vměnij po nayprwé začijti/ w něčem se kořtowati

Kkkk4va

Tyros, gen. maf. latinè Cafeus ◻ *sejr* ◻ Sayr ◻ Tyrocneftis ◻ *struhadlo* ◻ Struhadlo

Tyros, gene. foemini. ◻ *město v Phenicii, někdy v ostrov, potom od Alexandra Velikého na břeh pevné země postaveno, slavné a velmi staré město* ◻ Město w Phenicij/ někdy wořtrow/ potom od Alexandra Welikého na břeh pevné země pořtaweno/ slawné a welmi řtaré měřto ◻ Vnde Tyrius, a, um ◻ *co odtud jest neb tam přisluři* ◻ Co odtud geřt/ neb tam přisluřij

Tyrrheni, gene. mafcu. ◻ *lidé v Itáli, kteříž Hetrusci a Tusci slovou* ◻ Lidé w Italiij/ kteříž Hetrusci a Tufci řlowau ◻ Tyrrhenia ◻ *krajina Tuscia* ◻ Kragina Tufcia ◻ Et mare Tyrrhenum ◻ *moře, kteréž se jich dotýká, od Liguri až do Sicili* ◻ Moře/ kteréž se gich dotýká/ od Ligurij až do Sicilij ◻ aliàs Mare inferum, ut supra

INCIPIENTIA AB V.

Vacca, gene. foemini. ▫ *kráva* ▫ Kráva ▫ Vaccula, diminutiuum ▫ *kravička* ▫ Krawička ▫ Vaccinus, a, um. pen. prod. ▫ *kravský, co od krávy jest, kraví* ▫ Krawský/ co od krávy geft/ krawij ▫ Vaccinum lac ▫ *kraví mléko* ▫ Krawij mléko ▫ Vaccinus cafeus ▫ *kravský sejr* ▫ Krawský fayr

Vaccera, gene. foemi. ▫ *střeštěný, vsteklý* ▫ Střeštěný/ wsteklý ▫ Item ▫ *dubová tyč, kterouž se hradí a mřežuje* ▫ Dubová tyč/ kterauž fe hradij a mřežuge

Vacillo, as, aui ▫ *klátím sebou, zmítám nohama* ▫ Klátijm febau/ zmijám nohama ▫ Metaphoricè ▫ *sem nestálý* ▫ Sem | nestálý ▫ Et naues uacuae uacillare dicuntur

Kkkk4vb

Vacinium, gene. neu. ▫ *brunatná fiola neb stračí nuožka* ▫ Brunatná Fiola/ neb stračij nuožka ▫ Hyacinthus, idem

Vaco, as, aui ▫ *sem pilen, pilnost mám* ▫ Sem pilen/ pilnoft mám ▫ Et ita cum datiuo confutur. Vacare uoluptatibus ▫ *rozkoší hleděti* ▫ Rozkošij hleděti ▫ Vacare postulationibus dicitur Magistratus ▫ *když žádosti a důležité potřeby vyslejšá* ▫ Když žádosti a důležité potřeby wyslejšá ▫ Consul à prandio postulationibus uacabit ▫ *purgmistr bude po obědě žádosti a důležité potřeby neb žaloby slyšeti* ▫ Purgmijstr bude po obědě žádosti a důležité potřeby neb žaloby slyšeti ▫ Cum ablatiuo significat ▫ *sem prost* ▫ Sem proft ▫ Vacare culpa, maximum est solatium ▫ *vinny zproštěnu bejti, neměti, veliké jest potěšení* ▫ Winny zproštěnu beyti/ neměti/ veliké geft potěšenij ▫ Aliquando absolute ponitur, et significat ▫ *sem prost, prázdny neb zahálím* ▫ Sem proft/ prázdny/ neb zahálím ▫ Locum nullum uacare²¹⁰ uolo ▫ *chci, aby žádné místo prazné nebylo* ▫ chcy aby žádné mišto prazné nebylo ▫ Si ne tu quidem uacas, Cicero ▫ *což nemáš chvíle* ▫ Což nemáš chwijle ▫ Item, Vacat, imperfonale ▫ *jest chvíle neb prazdnost, jest příhodné* ▫ Geft chwijle/ neb prazdnost/ geft příhodné ▫ Reperitur etiam personalier in hac significatione. Hinc fit Vacatio, pro Cessatione ▫ *zahálení, uprázdňení* ▫ Zaháleníj/ vprázdňeníj ▫ Item ▫ *svoboda* ▫ Swoboda ▫ Militiae uacationem habent, Caesar ▫ *svobodní sou od bojování* ▫ Swobodnij sau od bogowánij

Vacuus, a, um ▫ *pustý, prázdny* ▫ Puštý/ prázdny ▫ Vacuitas ▫ *zproštění, zbavení* ▫ Zproštěnij/ zbawenij ▫ Securitate nunc apello aegritudinis uacuitatem, Cicero ▫ *bezpečnosti jmenuji nyní zbavení starosti* ▫ Bezpečnostij gmenugi nynij zbawenij starostij ▫ Vacuo, as, et Euacuo ▫ *prazdním, vyprazdňuji* ▫ Prazdnijm/ wyprazdňugi ▫ Vacua ▫ *bohyně zahálky a odpočinutí* ▫ Bohyně zahálky a odpočinutij

Llll1ra

Vadimonium, Vide Vas

Vado, is, uafí, uafum ▫ *jdu, chodím* ▫ Gdu/ chodijm ▫ Ad eum uadebam, Cicero ▫ *šel sem k němu* ▫ Sfel sem k němu ▫ Composita, Circumuado ▫ *obcházím* ▫ Obcházým ▫ Euado ▫ *ucházím, utíkám, jdu přeč* ▫ Vcházým/ vtijkám/ gdu přeč ▫ Inuado ▫ *vpadám, vcházím, jí-*

²¹⁰ uacare] uacace tisk

mám, připadám hlučně ▫ Wpadám/ wcházým/ gijmám/ připadám hlučně ▫ Inuadere aliquem, et in aliquem ▫ *na někoho sahnouti, připadnouti* ▫ Na někoho fahnauti/ připadnauti ▫ Dolor repentè inuafit, Terentius ▫ *bolest náhle připadla neb rychle pochytila* ▫ Bolest náhle připadla/ neb rychle pochytila ▫ Reperitur etiam in paßiua significatione. Cicero, Me inuadi ab inuidis, et improbis audio ▫ *slyším, že bývám haněn i pomlouván od lidí závistivých a nešlechetných* ▫ Slyšjm/ že bývám haněn y pomlouwán od lidij záwiftiwých a nešlechetných ▫ Peruado ▫ *naskrz jdu, pronikám, procházím* ▫ Naskrz gdu/ pronikám/ procházým ▫ Vadum ▫ *brod, dno v řece neb každé vody* ▫ Brod/ dno w řece neb každé vody ▫ In uado est ▫ *v bezpečenství jest* ▫ W bezpečenstwij gest ▫ Prouerbiu. Vadofus, a, um ▫ *brodný, co se můž přebřesti neb mnoho broduow má* ▫ Brodný / co se můž přebřesti/ neb mnoho broduow má ▫ Vado, as ▫ *bředu naskrz, brodím, jdu skrze brod* ▫ Bředu na skrz/ brodijm/ gdu skrze brod ▫ Flumen faciliè uadari potest ▫ *řeka se muože snadně přebřesti* ▫ Ržeka se muože snadně přebřesti

Vaeh, interiectio dolentis, uel execrantis ▫ *ouve, běda* ▫ Auwe/ běda

Vafer, fra, frum ▫ *chytrý, zchytralý* ▫ Chytrý/ zchytralý ▫ Vafre ▫ *chytře* ▫ Chytře ▫ Vafri-
cies ▫ *chytrost, zchytralost* ▫ Chytrost/ zchytralost ▫ Vafrementum, idem

Vagina, gene. foemini. pen. pro. ▫ *pošva, nožnice, schowadlo neb pouzdro nějaké věci* ▫ Poßwa/ nožnice/ schowadlo/ neb | pauzdro něgaké věcy ▫ Vaginula, diminutiuum ▫ *pošvička* ▫ Poßwička ▫ Euagino, as ▫ *dobejvám meč z pošvy, obnažuji, ven vytahuji, vynímám z nožnic* ▫ Dobejvám meč z poßwy/ obnažugi/ wen vytahugi/ wynijmám z nožnic

LIIIrb

Vagio, is, iui, itum ▫ *kvílím jako malé dítě* ▫ Kwijlijm yako malé dítě ▫ Vagitus, us, pen. prod. ▫ *dětinské kvílení* ▫ Dětinlké kwijlenij ▫ Vagor, idem

Vagus, a, um ▫ *tulák, těkač, pobuda, potlukač* ▫ Tulák/ těkač/ pobuda/ potlukač ▫ Vagabundus, a, um ▫ *velmi túlavý neb rovně jako túlavý* ▫ Welmi túlawý/ neb rovně yako túlawý ▫ Vagor, aris ▫ *toulám se sem i tam, protuluji se, tčkám* ▫ Taulám se sem y tam/ protulugi se/ tčkám ▫ Euagor ▫ *vybíhám, daleko se toulám* ▫ Wybijhám/ daleko se taulám ▫ Peruagor ▫ *protuluji se všudy, potloukám se* ▫ Protulugi se wßudy/ potlaukám se

Vah, interiectio insultantis ▫ *když se komu posmívají a z hněvu žerty z něho mají, ej čistě, ha há, hahá* ▫ Když se komu posmijwagij/ a z hněwu žerty z něho magij/ Ey čistě/ ha há/ hahá

Valdè, aduerbium ▫ *velmi, příliš, náramně* ▫ Welmi/ přijlifs/ náramně

Valeo, es, ualui, ualitur ▫ *mohu, sem mocen, zdráv, silen* ▫ Mohu/ sem mocen/ zdráv/ fylen ▫ Valet pedibus ▫ *jest zdráv na nohy* ▫ Gest zdráv na nohy ▫ Valet curfu ▫ *muože dobře běhati* ▫ Muože dobře běhati ▫ Valet gratia ▫ *má mnoho přízně, lásky, sou na něho laskavi* ▫ Má mnoho příjzně/ lásky/ sau na něho laskawi ▫ Valet memoria ▫ *má dobrou pamět* ▫ Má dobrau pamět ▫ Malè ualeo ▫ *sem nemocen, stůni* ▫ Sem nemocen/ stůni ▫ Item, Valeo ▫ *platím, vážím, stojím za to* ▫ Platijm/ vážijm/ stogijm za to ▫ Sestertius fermè duobus

cruciatis ualet ◻ *sestertius ten groš, platí okolo dvou krajcaruov* ◻ Sestertius ten groš platij okolo dwau kraycaruow ◻ Hinc Valor, oris ◻ *platnost, vážnost* ◻ Platnost/ vážnost ◻ Item, Vale, falutantis uox in digressu ◻ *měj se dobře, by se dobře měl* ◻ Měj se dobře/ by se dobře | měl ◻ Et cum discendere uel abire iubemus aliquem cum stomacho ◻ *když komu z hněvu přeč jíti velíme* ◻ Když komu z hněwu přeč gijti welijme ◻ dicimus, Valeat, Valeant, etc. ◻ *necht' jest tam etc.* ◻ Necht' geft tam etc. ◻ Valentia ◻ *možnost, moc neb mocnost, síla* ◻ Možnost/ moc/ neb mocnost/ fýla ◻ Et Valentia ◻ *město v Hispani, v té straně jako někdy Tarraconensis, nyní Cathelonia slove* ◻ Město w Hyspanij/ w té straně jako někdy Tarraconensis, nynij Cathelonia flowe ◻ Validus, a, um ◻ *možný, silný* ◻ Možný/ fylný ◻ Inualidus, a, um ◻ *nemožný, nesilný, mdlý, slabý* ◻ Nemožný/ nefylný/ mdlý/ slabý ◻ Validè ◻ *silně* ◻ Sylně ◻ Valetudo ◻ *možnost těla, dobrá neb zlá* ◻ Možnost těla/ dobrá neb zlá ◻ Bona ualetudo ◻ *zdraví* ◻ Zdrawij ◻ Mala ualetudo ◻ *nemoc* ◻ Nemoc ◻ Valetudinarius, a, um ◻ *stonavý, kvokavý, nemocný, kdo vždycky stúně* ◻ Stonawý/ kwokawý/ nemocný/ kdo vždycky stúně ◻ Valetudinarium ◻ *nemocnice, příbytek nemocných* ◻ Nemocnice/ příbytek nemocných ◻ Valerius, et Valeria ◻ *jména některých Římanův* ◻ Gména některých Ržijmanůw ◻ Item, Valeria ◻ *krajina při zemi uherské* ◻ Kragina při Zemi Vherké ◻ Vulgò Croatia. Compofi: Conualeo, et Conualefco ◻ *sem zase zdráv, hojím se* ◻ Sem zase zdráv/ hogijm se ◻ Reualeo, et Reualefco, idem. Non-dum reualuit à morbo ◻ *ještě se nezsílil po nemoci, ještě se nezhojil* ◻ Geftě se nezfytil po nemocy/ geftě se nezhogil ◻ Eualeo, et Eualefco ◻ *sem velmi silen, zdráv* ◻ Sem welmi fylen/ zdráv ◻ Inualeo, et Inualefco ◻ *nabejvám zdraví, docházím síly* ◻ Nabeywám zdrawij/ docházým fýly ◻ Praualeo ◻ *přemáhám sílou* ◻ Přemáhám fýlau

LIII1va

Valgus, gene. mafc. ◻ *komu nohy různu stojí, šmatlavý, pathavý, šmithán* ◻ Komu nohy různu ftogij/ fšmatlawý/ pathawý/ fsmithán ◻ Varus, idem

Vallis, et **Valles**, gene. foemi. ◻ *oudolé, stráň* ◻ Audolé/ ftráň ◻ Vallecula, diminutium ◻ *údolíčko* ◻ Vdoličko ◻ Conuallis ◻ *okrouhlé udolé, kteréž jest odevšad vrchy obklíčeno* ◻ okrouhlé v|dolé/ kteréž geft odevšad vrchy obklíčeno

LIII1vb

Vallus, gene. mafcu. ◻ *mocný kuol a veliký* ◻ Mocný kuol/ a weliký ◻ Vallum ◻ *násyp, návoz z koluov udělaný, ohrada, hráze* ◻ Náfyp/ návoz z koluow vdělaný/ ohrada/ hráze ◻ Vallaris, re ◻ *co k náspu přísluší* ◻ Co k náspu přísluffij ◻ Vallo, as ◻ *hradím, ohrazuji náspem, opatruji* ◻ Hradijm/ ohrazugi náspem/ opatruji ◻ Circumuallo, idem. Interuallum ◻ *šír neb prostranství mezi kolím* ◻ Sfijř/ neb prostranstwij mezy Kolijm ◻ Et Metapho ◻ *všeliká vzdálenost mezi nětčím* ◻ Wšeliká vzdálenost mezy nětčijm

Valua, gene. foemi. ◻ *rozdělené dvěře, kteréž se na hromadu scházejí, neb vokence, vokenice* ◻ Rozdělené dwěře/ kteréž se na hromadu scházegij/ neb wokence/ wokenice ◻ Valuuli ◻ *luštiny, lupiny* ◻ Lufftiny/ lupiny

Vandali, uel **Vandili**, gene. mafc. ◻ *lidé najzáze na břehu Germanie, proti vostrovu Scandia, kteréž někdy do Gallie a Hispanie, potom do Afriky byli vtrhli a veliké války provozovali* ◻

Lidé nayzáze na břehu Germaniē/ proti wofstrowu Scandia/ kteříž někdy do Gallile a Hyřpanye/ potom do Affriky byli wtrhli/ a weliké wálky provozowali ▫ Hinc Vandalicus, a, um ▫ *co k nim přísluší* ▫ Co k nim přijfluffj

Vangiones, gene. ma. ▫ *lidé v burmském biskupství neb okolo města Burmsu obývající* ▫ Lidé w Burmlkém Biskupftwij/ neb okolo města Burmsfu obýwagijcý

Vannus, gene. foemini. ▫ *vopálka* ▫ Wopálka ▫ Inde Vanno, as ▫ *vopálám, čistím* ▫ Wopálám/ čistijm ▫ Euanno, idem

Vanus, a, um ▫ *marný, spustlý, prázdny, lehkomyšný, klamavý* ▫ Marný/ řpuřtlý/ prázdny/ lehkomyřnlý/ klamawý ▫ Vanitas ▫ *marnost, daremnost, lehkomyřlnost, klamavost* ▫ Marnoft/ daremnoft/ lehkomyřlnoft/ klamawoft ▫ Vaniloquus ▫ *marnomluvný, klamavý* ▫ Marnomluwný/ klamawý ▫ Vanefco, is ▫ *v marnost se obracím, sem daremným, pomínutedlným* ▫ W marnoft se obracým/ fem daremným/ pomí|nutedlným ▫ Euaneřco ▫ *mizím, pomíjím* ▫ Mizým/ pomijgijm

LIII2ra

Vapor, oris, gene. mařc. ▫ *pára, záduřina* ▫ Pára/ záduřina ▫ Vaporo, as, pen. pro. ▫ *pařím, vydávám páru, kouřím* ▫ Pařijm/ wydávám páru/ kauřijm ▫ Euaporo, pen. prod. ▫ *vykuřuji, odkuřuji* ▫ Wykuřugi/ odkuřugi ▫ Vinum euaporauit ▫ *víno vyvětralo, parou vyřlo, vypáchlo* ▫ Wijno wywětralo/ parau wyřflo/ wypáchlo ▫ Vaporarium ▫ *pruoduřní díra neb vanna, v nížto se paři* ▫ Pruoduřnij dijra/ neb wanna/ w nijžto se pařij ▫ Vaporatio ▫ *paření, kouření* ▫ Pařenij/ kauřenij

Vappa, gene. foemi. ▫ *zvětrale víno, podčepky, kapaličné víno, slevky, stočky* ▫ Zwětrale wijno/ podčepky/ kapaličné wijno/ flewky/ řtočky ▫ Metapho ▫ *nemoudrý, málowážný člověk* ▫ Nemaudrý/ málowážný Čřlowěk

Vapulo, as, aui ▫ *bejvám bit* ▫ Beywám bit ▫ Neutropařium

Varus, gene. mařc. ▫ *kdo má nohy na opak obrácené, řmithán* ▫ Kdo má nohy na opak obrácené/ řmithán ▫ Item, Varus, adiectiue, pro Obtorto ▫ *za křivolakého, obtočeného* ▫ Za křiwolakého/ obtočeného ▫ Et Varus ▫ *řeka, kteráž Italiam a Galliam dělí* ▫ Řeka/ kteráž Italiam a Galliam dělij ▫ Est et proprium nomen Viri Romani

Vari, uel **Varioli**, gene. mařculi. ▫ *děťinské neřtovice, fleky, zbádání* ▫ Děťinské neřřtowice/ řfleky/ zbádáníj

Varix, gene. mařc. ▫ *veliká nadutá, křeční žila* ▫ Weliká nadutá/ křečníj žila ▫ Varicosus, a, um ▫ *kdo takové veliké a křečem zřřhané žily má* ▫ Kdo takové veliké a křečem zřřhané žily má ▫ Varico, as, et Varicor, aris ▫ *odwřacuji, přřstupuji* ▫ Odwřacugi/ přřřstupugi ▫ Diuarico, uel Diuaricor ▫ *na ruozno dělím, odchyluji* ▫ Na ruozno dělijm/ odchylugi ▫ Diuaricare crura ▫ *hnáty daleko na ruozno řřavěti* ▫ Hnáty daleko na ruozno řřawěti ▫ Praeuaricor, Vide řupra

Varius, a, um ▫ *rozlícny, mnohého zpuosobu, zjináčený* ▫ Rozlijčný/ mnohého | zpuořobu/ zgináčený ▫ Varietas ▫ *rozlícnost, zjináčení, nerownost* ▫ Rozlícnořft/ zgináčeníj/ nerownořft ▫ Vario, as ▫ *zjináčuji* ▫ Zgináčugi ▫ Actium, et Neutrum. Sententiae uariant ▫

LIII2rb

řeči neb vejpowědi děli se, rozdílné sou ▫ Ržeči neb waypowědi dělji fe/ rozdjlné fau ▫ Ciuile ius pro moribus ubique uariatur ▫ *městské právo bejvá všelijak podlé obyčejův lidských zjinačeno* ▫ Měšťké Práwo beywá wšeligak podlé obyčegůw lidských zginačeno ▫ Euario, idem quod simplex. Variatio, Varietas ▫ *rozličnost, rozdílnost* ▫ Rozličnoft/ rozdjlnost ▫ Variego, as ▫ *ozdobuji s proměnami, dělím na mnohé zpuosoby* ▫ Ozdobugi s proměnami/ dělijm na mnohé zpuosoby ▫ Variegatus, a, um ▫ *rozličnými proměnami ozdobený* ▫ Rozličnými proměnami ozdobený

Vas, uadis, gene. mafc. ▫ *rukojmě, zástupce v nějakém velikém jednání, podpuorce* ▫ Rukogmě/ zástupce w nějakém welikém gednánij/ podpuorce ▫ Vadimonium ▫ *zastupování, rukojemství* ▫ Zastupowánij/ rukogemftwij ▫ Vador, aris, commu ▫ *urukuji, ručím neb chci míti rukojmě* ▫ Vrukugi/ ručijm/ neb chcy mijti rukogmě ▫ Vadari aliquem ▫ *někoho nutiti, aby ku právu uručil neb před právem se stavěl* ▫ Někoho nutiti/ aby ku práwu vručil/ neb před právem se stawěl ▫ Vadari uis? promittit, Cicero ▫ *chceš-li slíbiti, že se postaví, přiříkát* ▫ Chcešli sljbiti/ že se postawij/ přiřijkát ▫ Vadimonium promittere, idem ▫ *neb ku právu stání slibovati* ▫ Neb ku práwu stánij slibowati ▫ Vadimonium obire ▫ *ke dni soudu státi neb na jmenovaný den se stavěti* ▫ Ke dni faudu státi/ neb na gmenovaný den se stawěti ▫ Contra, Vadimonium deferere ▫ *ku právu v den soudu nestáti* ▫ Ku práwu w den faudu nestáti ▫ Non uenire ad uadimonium, idem. Et hoc Graecè Eremodicum uocatur

Vas, uafis, gene. neut. ▫ *všeliká nádoba, příprava, nástroj, sud* ▫ Wšeliká nádoba/ příjprawa/ nástroj/ sud ▫ Vasculum, diminutium ▫ *nádobka* ▫ Nádobka | ▫ Vascularius ▫ *kdo sudy neb nádoby dělá, bednář, bečvář* ▫ Kdo fudy/ neb nádoby dělá/ bednář/ bečvář ▫ Conuaso, as ▫ *tajně беру, kradu* ▫ Tajně беру/ kradu ▫ Aliquid conuasssem, Terent ▫ *byl bych rád nětco pobral neb pokradl* ▫ Bylbych rád nětco pobral/ neb pokradl

LIII2va

Vafcones, gene. mafcu. ▫ *lidé v Hispanii, podlé hory jménem Pyrenei* ▫ Lidé w Hyspanij/ podlé hory gménem Pyrenei

Vafto, as, aui ▫ *bořím, spouštím* ▫ Bořijm/ spauštijm ▫ Deuafsto, et Peruafsto ▫ *dokonále popleňuji, беру, plundruji, hubím, v poušť obracím* ▫ Dokonále popleňugi/ беру/ plundrugij/ hubijm/ w paušť obracým ▫ Vafstatio, et Deuafstatio ▫ *rozboření, pohubení, skažení* ▫ Rozbořenij/ pohubenij/ skaženij ▫ Vafstator, et Deuafstator ▫ *zhoubce, bořitel* ▫ Zhaubce/ bořitel ▫ Vafstificus, a, um ▫ *zhoubný, kazící, bořící* ▫ Zhaubný/ kazýcý/ bořijcý

Vaftus, a, um ▫ *veliký, široký* ▫ Weliký/ šíroký ▫ Item ▫ *pustý, zpuštěný* ▫ Puštý/ zpuštěný ▫ Vafstias, et Vafstias ▫ *velikost, pustina, hrozná poušť, spousta* ▫ Welikoft/ puština/ hrozná paušť/ spaušta

Vates, gene. mafc. ▫ *prorok, předpovídač, poéta* ▫ Prorok/ předpowijdač/ Poéta ▫ Vaticinor, aris ▫ *prorokuji, předpovídám* ▫ Prorokugi/ předpowijdám ▫ Vaticinium ▫ *prorocství* ▫ Prorocwtij ▫ Vaticanus ▫ *buoh prorokování v Římě* ▫ Buoh prorokowánij w Ržijmě ▫ Vaticanus, a, um ▫ *co k tomu přísluší* ▫ Co k tomu přísluffij ▫ Vaticanus collis ▫ *huora*

v Římě, nedaleko od řeky Tyberim/ při hradu Andělském, na kteréž jest svatého Petra kostel ◻
Huora w Ržijmě/ nedaleko od Ržeky Tyberim/ při Hradu Andělském/ na kteréž gest
Swatého Petra Kofstel

VB

Vber, gene. om. ◻ *plodný, úrodný, hojný* ◻ Plodný/ vrodný/ hogný ◻ Vnde Vbertas ◻ *hojnost, plnost, dostatek* ◻ Hognoft/ plnoft/ doftatek ◻ Et Vberim, aduerbium ◻ *hojně, dostatečně* ◻ Hogně/ doftatečně ◻ Vbe|rius, comparatiuus ◻ *hojněji* ◻ Hogněgi ◻ Vberimè, superlatiuus ◻ *najhojněji* ◻ Nayhogněgij ◻ Vbero, as ◻ *činím plodné* ◻ Cžinijm plodné ◻ Sed Vber, gen. neu. ◻ *vejmě, cecek, prs* ◻ Weymě/ cecek/ prs ◻ Exubero ◻ *přetěkám, teku ven* ◻ Přetěkám/ teku wen

LIII2vb

Vbi, aduerbium loci ◻ *kde* ◻ Kde ◻ Aliquando temporis ◻ *když, potom, pak* ◻ Když/ potom/ pak ◻ Vbi uoles, accerfe ◻ *když budeš chtíti, povolaj, rozkaž přijíti* ◻ Když budeš chtijti/ powolag/ rozkaž přigijti ◻ Vbique ◻ *všudy* ◻ Wšudy ◻ Aliquando adduntur genitiui nominum. Vbique locorum, uel terrarum ◻ *všudy, na všech místech* ◻ Wšudy/ na wšech mijstech ◻ Et Vbique gentium ◻ *všudy mezi všemi lidmi* ◻ Wšudy mezy wšfemi lidmi ◻ Vbi ubi, Vbicunque Vbiuis ◻ *kdež kolivěk, kdež pak koli* ◻ Kdež koliwěk/ kdež pak koli ◻ Alicubi ◻ *někde* ◻ Někde

VD

Vdus, a, um ◻ *vlhký, namoklý* ◻ Wlhký/ namoklý

VE

Ve, coniunctio difunctiua, et Enclitica ◻ *neb* ◻ Neb ◻ Aliquando diminutionem significat ◻ *nevelmi veliký* ◻ Newelmi weliký ◻ Vel auget, ut Vehemens

Vectigal, gen. neu. propriè ◻ *forní clo* ◻ Fornij clo ◻ Aliquando ◻ *mejto, ungelt* ◻ Mayto/ vngelt ◻ Item ◻ *daň, poplatek* ◻ Daň/ poplatek ◻ Hinc Vectigalis, le ◻ *kdo poplatek, berni neb daně vrchnosti musí dáwati* ◻ Kdo poplatek/ berni/ neb daně vrchnosti muřy dáwati

Vectis, gene. mafcu. ◻ *sochor, hever, hák zdvihací, tyč, kterouž nětco válejí neb zdvihají, závora, přívora* ◻ Sochor/ hewer/ hák zdwihací/ tyč/ kterauž nětco wálegij/ neb zdwihagij/ závora/ přijwora ◻ Vecticulariam uitam uiuere ◻ *krádeží se žiwiti* ◻ Krádežij se žiwiti

Vegetus, a, um ◻ *zdravý na těle, čerstvý, neporušený, při dobré síle* ◻ Zdrawý na těle/ čerstwý/ neporuffený/ při dobré fyle ◻ Cice: Vegetam mentem dixit | ◻ *smělá, zmužilá mysl* ◻ Smělá/ zmužilá myfl ◻ Vegeto, as ◻ *při zdraví chovám, živím, občerstvuji* ◻ Při zdrawij chowám/ žiwijm/ občerftwugi ◻ Memoriam uegetare ◻ *pamět posilniti, občerstviti, vycvičiti* ◻ Pamět pofylniti/ občerftwiti/ wycwičiti

LIII3ra

Vehemens, gene. om. ◻ *náramný, náhlý, kvapný, prudký* ◻ Náramný/ náhlý/ kwapný/ prudký ◻ Vehementia ◻ *náhlost, prudkost, veliká příslost neb nabádání* ◻ Náhloft/ prudkoff/ weliká přijfnost/ neb nabádáníj ◻ Vehementer ◻ *náramně, náhle, prudce* ◻ Náramně/ náhle/ prudce

Veho, is, uexi, uectum, gene. om. ◻ *vozm na lodí neb konmi* ◻ Wozým na lodij/ neb konmi ◻ Vehor equo ◻ *jedu na koni* ◻ Gedu na koni ◻ Vehor rheda ◻ *vezu se na karatách* ◻ Wezu fe na karatách ◻ Vehor naui ◻ *plavím se na šifu* ◻ Plawijm fe na fljffu ◻ Vnde Vehes ◻ *fuora* ◻ Fuora ◻ Vehes lignorum ◻ *fuora neb wuoz drev* ◻ Fuora neb wuoz drev ◻ uel Vehis, Columel. Vehis una ◻ *fuora jedna* ◻ Fuora gedna ◻ Vehem unam foeni largè onuftam tranfmitteret, Plinius ◻ *dobře nakladený wuoz sena mohl by projíti* ◻ Dobře nakladený wuoz fena mohlby progijti ◻ Vehiculum ◻ *wuoz, sáně* ◻ Wuoz/ fáně ◻ Vehicularius ◻ *kárník, vozka, vozataj* ◻ Kárnijk/ wozka/ wozatag ◻ Vehicularis, re ◻ *co k tomu přísluší* ◻ Co k tomu přífluffij ◻ Vector ◻ *kdo se veze* ◻ Kdo fe weze ◻ Aliquando ◻ *forman* ◻ Forman ◻ Vectura ◻ *forování, formanství* ◻ Forowánij/ fformanftwij ◻ Vectabulum, idem quod Vehiculum, et Vehia, Plaustrum ◻ *wuoz* ◻ Wuoz ◻ Vecto, as, frequentat. et Vectito, as ◻ *ustavičně vozím, formaním* ◻ Vftawičně wozým/ fformanijm ◻ Item, Vexo, as ◻ *násilně honím, rmoutím, trápím, nepokoj činím* ◻ Náfylně honijm/ rmautijm/ trápijm/ nepokog činijm ◻ Diuexo, idem. Vnde Vexatio ◻ *honění, trápení* ◻ Honěnij/ trápenij ◻ Composita, Aueho, pen. cor. ◻ *odvozuji, vezu přeč* ◻ Odwozugi/ wezu přeč ◻ Aueho ◻ *přivážím* ◻ Přiwážijm ◻ Auectitius | ◻ *přivezený* ◻ Přivezený ◻ Deueho ◻ *dolův wezu* ◻ Dolůw wezu ◻ Conueho ◻ *svozuji v hromadu* ◻ Swozugi whromadu ◻ Inde Conuecto, frequentat. Eueho ◻ *nahoru wezu, vyvyšuji* ◻ Na horu wezu/ wywyfligi ◻ Inueho ◻ *wvážím dovnitř* ◻ Wwážijm do wnitř ◻ Inuehor ◻ *počínám láti, okřikávám s láním* ◻ Počijnám láti/ okřikávám s lánijm ◻ Inuectiuus, a, um ◻ *hánlivý, důtklivý, káravý, domluvný* ◻ Hánliwý/ důtkliwý/ kárawý/ domluwný ◻ Praeterueho ◻ *vozm mimo, jedu před se* ◻ Wozým mimo/ gedu předfe ◻ Proueho ◻ *vezu dále ven* ◻ Wezu dále wen ◻ Sic Reueho, Subueho

LIII3rb

Veij, orum ◻ *bylo město in Hetruria* ◻ Bylo Město in Hetruria ◻ Vnde Veiens, et Veientanus, a, um ◻ *co odtud jest neb tam přísluší* ◻ Co odtud gefť/ neb tam přífluffij

Vel, coniunctio difunctiua ◻ *neb* ◻ Neb ◻ Aliquando ponitur pro etiam. Vel hoc quis non credat, abs te ortum, Teren ◻ *kdo by tomu newěřil, že jest to od tebe pošlo?* ◻ Kdo by tomu newěřil/ že gefť to od tebe pošlo?

Velabrum, gen. neut. ◻ *místo v Římě, při huore Aventinum* ◻ Mijfto w Ržijmě/ při huore Auentinum

Velatura, gene. foemini. ▫ *záplatek od fury neb od plavení* ▫ Záplatek od ffury/ neb od plawenij ▫ Velaturam facere ▫ *s formanstvím se obíratí, formaniti* ▫ S formanftwíjm fe obijrati/ fformaniti

Velamen, Vide Velo

Veles, itis, gene. mafc. ▫ *špatně oděný žoldněř, nezbrojný bojovník* ▫ Sšpatně oděný žoldněř/ nezbrojný bogownijk ▫ Ferentarius, Metapho ▫ *kdo se slovy vadí, hadruje* ▫ Kdo fe slowy wadij/ hadruge ▫ Velitaris, re ▫ *co takovým bojovníkuom přísluší* ▫ Co takovým bogownijkuom přísluffij ▫ Velitor, aris ▫ *bojují* ▫ Bogugi ▫ Metapho ▫ *vadím se, hadruji se* ▫ Wadijm fe/ hadrugi fe ▫ Velitatio ▫ *potýkání slovy, pořknutí* ▫ Potýkáníj slowy/ pořknutij ▫ Velitatum, aduerbium, idem quod Saltuatim ▫ *na přeskáčku, skočně, poruožnu, rozdílně* ▫ Na přeskáčku/ fkočně/ poruožnu/ rozdílně

| **Velia**, gene. foemi. ▫ *město v Itáli in Lucania* ▫ Město w Itálij in Lucania ▫ Item ▫ *jezero in Calabria* ▫ Gezero in Calabria

LIII3va

Velitrae, arum, gene. foemi. ▫ *město v Itáli, jehož obyvatelé Volsci slovou* ▫ Město w Itálij/ gehož obywatelé Volsci slowau

Vello, is, uulfí, uulfum ▫ *trhám, škubi* ▫ Trhám/ fškubi ▫ Vellere linum ▫ *trhati len* ▫ Trhati len ▫ Vulfus, a, um ▫ *trhaný, šklubaný* ▫ Trhaný/ fšklubaný ▫ Vulfio, et Vulfura ▫ *šklubání* ▫ Sšklubáníj²¹¹ ▫ Vellico, as, frequentatiuum ▫ *pošklubávám, potrhávám, zbírám* ▫ Pošklubávám/ potrhávám/ zbírájím ▫ Metapho ▫ *haním* ▫ Hanijm ▫ Composita, Auello, Euello ▫ *vytrhávám, vyšklubuji* ▫ Wytrhávám/ wyšklubugi ▫ Vnde Auulfus, et Euulfus ▫ *vytrhaný, odtrhaný* ▫ Wytrhaný/ odtrhaný ▫ Conuello ▫ *porážím, roztrhávám* ▫ Porážijm/ roztrhávám ▫ Conuulfio ▫ *rozrážení, porázení* ▫ Rozráženíj/ porázeníj

Vellus, gene. neut. ▫ *rouno, střižená vlna* ▫ Rauno/ střižená wlna

Velo, as, aui ▫ *přikrývám, zastírám, odívám* ▫ Přikrývám/ zaštíjím/ odíjwám ▫ Vnde Velamen ▫ *zástěra, příkrov, odívání* ▫ Zástěra/ příjkrow/ odíjwanij ▫ Velamentum, idem. Velarium ▫ *zavěsidlo* ▫ Zawěšydlo ▫ Velum ▫ *plachta neb větrník korábový* ▫ Plachta/ neb wětrnij korábový ▫ Item ▫ *wopona* ▫ Wopona ▫ Velifico, as ▫ *větrník rozstírám, plávím se* ▫ Wětrnij rozštíjím/ plávijm fe ▫ Veluolum ▫ *co se plaví, skrze co se větrníci koráboví vydymují* ▫ Co fe plawij/ fkrze co fe wětrnijcy korábowij wydymugij ▫ Velatura ▫ *plavecký ouplatek* ▫ Plawecký auplatek ▫ Facere uelaturam ▫ *plavením se žiwiti* ▫ Plawenijm fe žiwiti ▫ Composita, Euelo, et Reuelo ▫ *odkřeívám, zjevují* ▫ Odkreiwám/ zgewugi ▫ Vnde Reuelatio ▫ *zjevení* ▫ Zgewenij

Velox, gene. om. ▫ *rychlý* ▫ Rychlý ▫ Velocitas ▫ *rychlost* ▫ Rychloft ▫ Velociter, aduer. ▫ *rychle* ▫ Rychle

| **Velut**, aduerbium ▫ *rovně, jako* ▫ Rowně/ yako

LIII3vb

Vena, gene. foemi. ▫ *krevní žila* ▫ Krewnij žila ▫ Incidere uenam ▫ *žilú zatíti, krev pouštěti* ▫ Žilú zatíjti/ Krew paufftěti ▫ Venofus, a, um ▫ *žilovatý, velikých žil* ▫ Žilowatý/ welikých

²¹¹ Sšklubáníj] Sšklubání tisk

- žil ▫ *Metapho* ▫ *drsnatý* ▫ *Drfnatý* ▫ *Dicitur etiam Vena de alijs rebus. Vena argenti* ▫ *stříbrnej gang v horách, pramen dolový* ▫ *Stříbrnej gang w horách/ pramen dolový*
- Venabulum**, gene. neut. ▫ *švejnspis, lovecký voštip* ▫ *Sfweinffpis/ lowecký wolftip*
- Venalis**, le, Vide *Veneo*
- Venaphrum**, gene. neut. ▫ *město Italie v krajině Campanie, při kterémž dobrý olej roste* ▫ *Město Italię w kragině Campanię/ při kterémž dobrý Oleg rofte*
- Vendico**, as, aui ▫ *přivlastňuji, osobuji, obracím k sobě* ▫ *Přivlastňuji/ ofobugi/ obracým k sobě* ▫ *Suo iure sibi hoc uendicat* ▫ *z svého práva sobě to přivlastňuje* ▫ *Z svého práva sobě to přivlastňuje* ▫ *Vendicatio* ▫ *přivlastnění, osobování* ▫ *Přivlastnění/ ofobování*
- Vendo**, is, uendidi, uenditum ▫ *prodávám* ▫ *Prodávám* ▫ *Diuendo, idem. Reuendo* ▫ *zase prodávám* ▫ *Zase prodávám* ▫ *Vendito, as, frequentatiuum* ▫ *pilně prodávám* ▫ *Pilně prodávám* ▫ *Metapho* ▫ *pyšně ukazují, hrdím se, vynáším se, honosím se* ▫ *Pyšně vkažugi/ hrdijm se/ vynášijm se/ honofým se* ▫ *Venditare se alicui* ▫ *někomu se proceniti, ukazovati se s pochlebováním* ▫ *Někomu se proceniti/ vkažowati se s pochlebovánijm* ▫ *Ab infitoribus tracta metaphora. Vendax* ▫ *prodávavý, kdo rád prodává* ▫ *Prodávawý/ kdo rád prodává* ▫ *Vendibilis, le* ▫ *prodajný, odbytný* ▫ *Prodagný/ odbytný* ▫ *Vendibile uinum* ▫ *prodajné neb na čepě víno* ▫ *Prodagné/ neb na čepě wijno* ▫ *Venditor* ▫ *prodavač* ▫ *Prodawač* ▫ *Venditio* ▫ *prodávání* ▫ *Prodávání*
- Venenum**, gene. neut. ▫ *jed neb lékařství* ▫ *Ged/ neb lékařství* ▫ *Poëtae aliquoties pro colore | usurpant* ▫ *za barvu* ▫ *Za barwu* ▫ *Venenofus, a, um* ▫ *jedovatý* ▫ *Gedowatý* ▫ *Venenatus, a, um* ▫ *jedem nakažený* ▫ *Gedem nakažený* ▫ *Veneficus* ▫ *travič, kouzedlník* ▫ *Trawič/ kauzedlnijk* ▫ *Venefica* ▫ *kouzedlnice, travička* ▫ *Kauzedlnice/ trawička* ▫ *Veneficium* ▫ *otrávení* ▫ *Otráwenij* ▫ *Venenarius* ▫ *kdo jed strojí* ▫ *Kdo ged strogij*
- Veneo**, is, ueniui, uel uenij, Venum ▫ *bývám prodán* ▫ *Býwám prodán* ▫ *Vnde Venum ire* ▫ *prodánu bejti* ▫ *Prodánu beyti* ▫ *Et Venundo, Vide supra. Venalis, le* ▫ *co jest na prodaji* ▫ *Co gest na prodagi* ▫ *Venalitius, a, um* ▫ *co bejvá prodáno* ▫ *Co beywá prodáno* ▫ *Venalitij ferui* ▫ *vlastní prodání lidé* ▫ *Wlastnij prodání lidí* ▫ *Aliquando substantiuè. Venalitus* ▫ *prodavač neb prodaný člověk* ▫ *Prodawač/ neb prodaný Czlowěk* ▫ *Et Venalitiarius* ▫ *kdo novotné pacholky k prodaji šlechtí* ▫ *Kdo nowotné pacholky k prodagi flechtij*
- Veneror**, aris, ueneratus sum ▫ *ctím, mám v poctivosti* ▫ *Ctíjm/ mám w poctiwosti* ▫ *Venerabilis, le* ▫ *ctihodný* ▫ *Ctihodný* ▫ *Venerandus, a, um, idem* ▫ *hodný poctivosti* ▫ *Hodný poctiwosti* ▫ *Veneranter* ▫ *uctivě, s uctivostí, se ctí* ▫ *Vctiwě/ s vctiwostij/ se ctij* ▫ *Veneratio* ▫ *poctění, uctění* ▫ *Poctěníj/ vctěníj*
- Veneti**, gene. masc. ▫ *lidé in Italia, kteráž Gallia Togata slove, od města Ravenny až do Histrie* ▫ *Lidé in Italia, kteráž Gallia Togata slowe/ od Města Rauenny/ až do Hyftrię* ▫ *Venetiae, arum* ▫ *jejich hlavní město Benátky* ▫ *Gegich hlawnij Město Benátky* ▫ *Fuerunt etiam Veneti* ▫ *lidé v Gallí, při Celtis, na Vysokém moři* ▫ *Lidé w Gallij/ při Celtis/*

na wyfokém Moři ▫ Venetus, a, um ▫ *co z Benátek jest* ▫ Co z Benátek gest ▫ Venetus color ▫ *nebeská barva, modrá* ▫ Nebelká barwa/ modrá ▫ Lacus uenetus ▫ *dolní Podenské jezero, Cellerských jezero* ▫ Dolnij podenské Gezero/ Cellerských gezero

Venia, gen. foemi. ▫ *odpuštění viny neb zlého účinku prominutí* ▫ Odupuštěnij winy/ neb zlého včinku prominu|tij ▫ Item ▫ *dopuštění, povolení* ▫ Dopuštěnij/ powolenij ▫ Indulgentia. Dare ueniam ▫ *odpustiti, prominúti, dopustiti* ▫ Odpustiti/ prominúti/ dopustiti ▫ Cum tua uenia ▫ *s tvou volí neb povolením* ▫ S twau wolij/ neb powolenijm ▫ Venialis, le ▫ *odpustitelný* ▫ Odpustitelný

LIII4rb

Venio, uenis, uentum ▫ *přicházím, jdu* ▫ Přicházým/ gdu ▫ Venio pedes ▫ *jdu pěšky* ▫ Gdu pěšky ▫ Vfu uenit ▫ *přihází se* ▫ Přihází se ▫ In mentem istuc uenit ▫ *padlo, přišlo mi na mysl, v úmysl* ▫ Padlo/ přišlo mi na mysl/ w vmysl ▫ Venire in rem praesentem ▫ *na meze vyjítí, hranice spatřovati* ▫ Na meze wygijti/ hranice spatřowati ▫ Ventito, as, frequentatium ▫ *snažně, často přicházím* ▫ Snažně/ často přicházým ▫ Composita, Aduenio ▫ *přicházím* ▫ Přicházým ▫ Aduentus, us ▫ *příchod, příští* ▫ Přijchod/ přijštij ▫ Aduentius, a, um ▫ *z neznámosti příšlý, přílezlý* ▫ Z neznámosti přišlý/ přílezlý ▫ Aduena ▫ *přichozí, neznámý* ▫ Přichozý/ neznámý ▫ Conuenio ▫ *spolu přicházím, scházím se* ▫ Spolu přicházým/ scházým se ▫ Et Conuenio ▫ *snáším se, srovnávám se, smlouvám* ▫ Snášijm se/ frownávám se/ smlawám ▫ Ita mecum conuenit ▫ *tak se mnou smluvil* ▫ Tak semnau smluwil ▫ Item, Conuenio illum ▫ *jdu, abych s ním rozmluvil* ▫ Gdu abych s nijm rozmluwil ▫ Cum accusatiuo iungitur. Nemo me adhuc conuenire uoluit ▫ *ještě se žádný ke mně o to nedomlouval* ▫ Gestě se žádný kemně o to nedomlawal ▫ De hoc conueniam praeceptorem ▫ *chci o to s školním mistrem rozmluviti, ptáti se etc.* ▫ Chcy o to s Skolnijm mijstrem rozmluwiti/ ptáti se etc. ▫ Et Conuenit ▫ *příhodné jest, hodí se* ▫ Přijhodné gest/ hodij se ▫ Conuenit inter nos. Conuenit mihi tecum ▫ *strefujeme se spolu, snášíme se* ▫ Streffugeme se spolu/ snášijme se ▫ Inde Conueniens ▫ *příhodný, příslušný* ▫ Přijhodný/ příslušný ▫ Inconueniens ▫ *nepříhodný* ▫ Nepřijhodný ▫ Conuentus, us ▫ *shromáždění, sjezd* ▫ Shromážděnij/ sgezd | ▫ Conuenticulum ▫ *místo k scházení neb kde se sbírají* ▫ Mijsto k scházenij/ neb kde se zbijragij ▫ Sed ferè in malam partem. Conuentio ▫ *snešení, smlouva* ▫ Snessenij/ smlawa ▫ Conuenae ▫ *lidé shlučení* ▫ Lidé shlučení ▫ Deuenio, idem quod simplex. Euenio, ferè in tertia persona dicitur. Euenit ▫ *přihází se, trefuje se* ▫ Přihází se/ trefuge se ▫ Vnde Euentus, us, et in plurali Euenta ▫ *případ, přihoda* ▫ Přijpad/ přihoda ▫ Circumuenio ▫ *obcházím, objíždím* ▫ Obcházým/ objijždijm ▫ Metapho ▫ *překážím, klamávám* ▫ Překážijm/ kklamávám ▫ Inuenio ▫ *nalézám věc hledanú* ▫ Nalézám wěc hledanú ▫ Hinc sibi nomen inuenit ▫ *odtud sobě jména dosáhl* ▫ Odtud sobě gména dosáhl ▫ Orationem sperat inuenisse se, Terent ▫ *naděje se, že ví, co má mluviti* ▫ Naděge se/ že wij co má mluwiti ▫ Inuentio, et Inuentum ▫ *nalezení, nález* ▫ Nalezenij/ nález ▫ Interuenio ▫ *přitrefuji se nenadále k jednání neb mezi to přicházím* ▫ Přitreffugi se nenadále k gednánij/ neb mezy to přicházým ▫ Obuenio,

LIII4va

- idem quod Euenio. Peruenio ◻ *přicházím až k konci* ◻ Přicházým až k koncy ◻ Praeuenio ◻ *předcházím* ◻ Předcházým ◻ Subuenio ◻ *podcházím, pomáhám* ◻ Podcházým/ pomáhám ◻ Superuenio, idem quod Interuenio. Prouenio ◻ *rostu, vycházím* ◻ Roftu/ vycházým ◻ Propriè de fegetibus, et ijs quae è terra nafcuntur. Vnde Prouentus, us ◻ *roční obroda, roční úroda, duochod* ◻ Ročnij obroda/ ročnij vroda/ duochod ◻ Prouentus uini ◻ *obroda vína* ◻ Obroda Wijna ◻ Prouentus ingeniorum ◻ *rozmáhaní neb navedení dobrých rozumných povah* ◻ Rozmáhanij/ neb nawedenij dobrých rozumných povah
- Venor**, aris, uenatus fum ◻ *honím, lovím* ◻ Honijm/ lowijm ◻ Metapho ◻ *osazuji, hledám úkladně* ◻ Ofazugi/ hledám vkladně ◻ Venari gloriam ◻ *o poctivost státi, chvály hledati* ◻ O poctiwofit státi/ chvály hledati ◻ Venari occaſionem ◻ *příhodnosti času hleděti* ◻ Příjhdnofti | čaſu hleděti ◻ Venator ◻ *lovec, myslivec* ◻ Lowec/ myſliwec ◻ Venatus, us ◻ *lov* ◻ Low ◻ Venatio, idem. Venaticus, a, um. et Venatorius, a, um ◻ *co k lovu příſluſí, lovecké, lovcí* ◻ Co k lowu příſluſij/ lowecké/ lowčij ◻ Venabulum ◻ *lovecký, zvířecí voſtíp, ſvejſpís* ◻ Lowecký/ zwijřecý woſtijp/ ſweynſpijs
- Venter**, gen. maſ. ◻ *břicho* ◻ Břicho ◻ Ventriculus, diminutiuum ◻ *žaloudek* ◻ Zialaudek ◻ Aliquando Venter ſignificat ◻ *břichopásek, lahůdka, žráč* ◻ Břichopáſek/ lahůdka/ žráč ◻ Ventricofus, et Ventroſus, a, um ◻ *břichatý* ◻ Břichatý
- Ventus**, gene. maſculi. ◻ *vítr, větrné povětrí* ◻ Wijtr/ wětrné powětrij ◻ Ventulus, diminutiuum ◻ *větríček* ◻ Wětrijček ◻ Ventofus, a, um ◻ *větrný* ◻ Wětrný ◻ Metapho ◻ *marný, prázdny* ◻ Marný/ prázdny ◻ Ventofa uerba ◻ *povětrná, daremná ſlova* ◻ Powětrná/ daremná flowa ◻ Subuentaneus, a, um ◻ *prázdny, puſtý* ◻ Prázdny/ puſtý ◻ Subuentaneum ouum ◻ *prázdne vajce* ◻ Prázdne wayce ◻ Ventilò, as, pen. cor. ◻ *meci u vítr, věji, hýbi* ◻ Meci v wijtr/ wěgi/ hýbi ◻ Ventilare frumentum ◻ *obilé víti, vyklízeti* ◻ Obilé wijti/ wyklijzeti ◻ Ventilatur uinum ◻ *když mu pruoduchu nechávaji, liſtuje ſe víno* ◻ Když mu pruoduchu nechawagij/ liſtuge ſe Wijno ◻ Ventilabrum ◻ *vějička, vějící lopata* ◻ Wěgička/ wěgijcý lopata ◻ Euentilo ◻ *dobře vyvívám, mezi rukama pálam* ◻ Dobře wywijwám/ mezi rukama pálam
- Venus**, ueneris, gene. foemini. ◻ *bohyně miloſti a frejování* ◻ Bohyně miloſti a ffregowánij ◻ Vnde nonnunquam pro libidine ponitur ◻ *za ſmilſtvo, chlipnoſt* ◻ Za ſmilſtwo/ chlipnoſt ◻ Venereus, a, um ◻ *co k frejování neb chlipnoſti příſluſí* ◻ Co k ffregowánij neb chlipnoſti příſluſij ◻ Item, Venus, ſignificat ◻ *ozdobu, krásu* ◻ Ozdobu/ krásu ◻ Cum quadam Venere dictum eſt ◻ *s jakous ozdobou jeſt povědino* ◻ S yakaus ozdoba geſt powědijno ◻ Hinc Ve|nuſtus, a, um ◻ *krásny, vejtečný, pěkný* ◻ Kráfný/ waytečný/ pěkný ◻ Venuſtè ◻ *pěkně, ozdobně* ◻ Pěkně/ ozdobně ◻ Venuſtas ◻ *ozdoba, vejtečnost, krása, pěknost* ◻ Ozdoba/ waytečnoſt/ krása/ pěknost ◻ Inuenuſtus ◻ *neozdobny* ◻ Neozdobny ◻ Venuſto, as ◻ *ozdobuji* ◻ Ozdobugi ◻ Deuenuſto ◻ *hyzdím, ſkaredím, hanobím* ◻ Hyzdijm/ ſkaredijm/ hanobijm
- Vepres**, gene. maſc. et foemini. ◻ *trní* ◻ Trnij ◻ Vepretum ◻ *křoví trnové* ◻ Křowij trnowé

LIII4vb

Mmmmlra

- Ver**, gene. neut. ▫ *podletí, jaro* ▫ Podletij/ yaro ▫ Vernus, a, um ▫ *jarní, podletní* ▫ Yarnij/ podletnij ▫ Vernalis, e, idem. Verno, as ▫ *scházím, rostu ven, vyrostám, zelenám se, pučím se* ▫ Scházým/ roftu wen/ wyroftám/ zelenám fe/ pučijm fe ▫ Vernatio ▫ *stará svlečená hadí kuože a k tomu podobně* ▫ Stará fwlečená hadij kuože/ a k tomu podobně ▫ Exuu-ium. Vernactum ▫ *rolí, kteráž z jara vorána bejvá* ▫ Rolý/ kteráž z yara worána beywá
- Veratrum**, gene. neut. pen. cor. ▫ *kejchavka* ▫ Kaychawka ▫ ἐλλέβορος ▫ graecè
- Verbena**, et **Verbenaca**, gene. foemi. ▫ *verbena* ▫ Werbena ▫ Herbae nomen
- Verber**, eris, neut. ▫ *mrskací metla, pružina, bití* ▫ Mrskacý metla/ pružina/ bitij ▫ Verbero, onis ▫ *hodný mrskání, zoufalec, svévolník* ▫ Hodný mrskánij/ zauffalec/ fwéwolnijk ▫ Verberalis idem, apud Plautum. Verbero, as ▫ *biji* ▫ Bigi ▫ Deuerbero, et Diuerbero ▫ *biji velmi* ▫ Bigi welmi ▫ Reuerbero ▫ *zase biji* ▫ Zafe bigi ▫ Tranfuerbero ▫ *prorážím, probíjím* ▫ Prorážijm/ probijgijm
- Verbum**, gene. neut. ▫ *slovo* ▫ Slowo ▫ Et apud Grammaticos. Pars orationis. actionem, aut paſionem denotans ▫ *stránka řeči, činění neb trpění vyznamenávající* ▫ Stránka řeči/ činěníj neb trpěníj vyznamenawagijcý ▫ Verbulum, diminutiuum ▫ *slovečko* ▫ Slowečko ▫ Verbale ▫ *co od verbum pochází* ▫ Co od Verbum pocházý ▫ Verbofus, a, | um ▫ *mluvný, žvavý* ▫ Mluwný/ žwawý ▫ Verbofitas ▫ *mnoho mluvení, žvání, tlachání* ▫ Mnoho mluwenij/ žwánij/ tlachánij
- Vercellae**, plura. tantum, gene. foemini. ▫ *město v Ligurii neb stránce Italie, kterážto nyní Pedemont vulgo Bemunt slove* ▫ Město w Ligurij/ neb stránce Italiě kterážto nynij Pedemont Vulgò, Bemunt flowe
- Verecundia**, gen. foem. ▫ *stud, ctnost, stydlivost* ▫ Stud/ ctnoft/ ftydliwoft ▫ Verecundus, a, um ▫ *stydlivý, ctnostný* ▫ Stydliwý/ ctnoftný ▫ Inuerecundus, a, um ▫ *nestydatý* ▫ Neftydatý ▫ Inuerecundia ▫ *nestydatost* ▫ Neftydatoft ▫ Verecundè ▫ *ctnostně, stydlivě* ▫ Ctnoftně/ ftydliwě ▫ Verecundor, aris ▫ *stydím se, oštejchám se* ▫ Stydijm fe/ ofteychám fe
- Veredus**, gene. mafc. ▫ *poštový kůň, rychlý kuoň* ▫ Poſftowý kůň/ rychlý kuoň ▫ Veredarius ▫ *pošt, posel na poště* ▫ Poſft/ poſel na poſftě
- Vereor**, eris, ueritus ſum ▫ *bojím se s studem* ▫ Bogijm fe s ftudem ▫ Verenda, orum ▫ *oudové hanby* ▫ Audowé hanby ▫ Reuereor ▫ *mám v poctivosti, oštejchám se* ▫ Mám w poctiwofti/ oftaychám fe ▫ Reuerentia ▫ *uctivost, cti ukázání* ▫ Vctiwoft / cti vkázánij ▫ Irreuerenter ▫ *potupně, nepočestně, bezectně, neuctivě* ▫ Potupně/ nepočeftně/ bezectně/ nevctiwě
- Verretrum**, Vide Verro
- Vergiliae**, gen. foem. ▫ *hvězdy* ▫ Hwězdy ▫ Pleiades. Vide ſupra
- Vergo**, is, uerſi, ſum ▫ *nachyluji, nahybuji se* ▫ Nachylugi/ nahybugi fe ▫ Vergit ad Septentrionem ▫ *chejlí se proti puolnoci* ▫ Chaylij fe proti puolnocy ▫ Deuergo idem, et Inuergo. Deuergentia ▫ *křivolakost, shejbaní* ▫ Křiwolakoſt/ shaybanij

- Vermis**, gene. mafc. ◻ *červ* ◻ Czerw ◻ Vermiculus, diminutivum ◻ *červíček* ◻ Czerwijček ◻ Vermiculus, aris ◻ *bejvám od červuov hryzen a vrtán* ◻ Beywám od Czerwuow hryzen a wrtán ◻ Sicut arbores. Et Vermiculus ◻ *dělám drobné štukverkoví* ◻ Dělám drobné štukverkovij ◻ Vermiculatum opus ◻ *vsazené štukverkoví neb čtvernaté široké vsazení s obrázy v puonebí neb v taflování* ◻ Wfazené štukverkovij/ neb čtvernaté široké wfazenij s obrázy w puonebij neb w tafflowáníj ◻ Verminofus, a, um ◻ *červovatý, červivý, hmyzovatý* ◻ Czerwowatý/ čerwiwý/ hmyzowatý ◻ Vermino, as ◻ *mám čerwy* ◻ Mám čerwy ◻ Pueri uerminant ◻ *děti mají čerwy* ◻ Děti magij čerwy ◻ Verminatio ◻ *bolesti v životě dělných howad, roupy* ◻ Bolesti w životě dělných howad/ raupy
- Verna**, gene. com. ◻ *vlastní slouha, v našem domu narozený* ◻ Wlaftnij flauha/ w našem domu narozený ◻ Vernula, diminutivum. Vernaculus, a, um ◻ *domáci, prostý, vlastní* ◻ Domácý/ prostý/ wlaftnij ◻ Verniliter ◻ *lotrowsky, pochlebně, úlisně* ◻ Lotrowsky/ pochlebně/ vličně ◻ aduerbium. Vernilis, le ◻ *pacholčí, lotrowský, wotrocský, šibalský* ◻ Pacholčij/ lotrowský/ wotrocský/ šibalský
- Verona**, gene. foemi. ◻ *Dietrichperno, město Benatčanuow neb v Lombardí* ◻ Dietrichperno Město Benatčanuow/ neb w Lombardij
- Verpus**, gene. mafc. idem quod Apella. Item ◻ *prostřední prst* ◻ Proftřednij prft ◻ Et Verpa ◻ *mužský oud* ◻ Mužský aud
- Verres**, gene. mafcu. ◻ *kanec* ◻ Kanec ◻ Verrinus, a, um ◻ *co od kance jest, kancový* ◻ Co od kance gest/ kancowý
- Verro**, is, uerri, uerfum ◻ *táhnou, vláčím, smejkám, vyklízím* ◻ Táhnou/ wlačíjm/ smaykám/ wyklíjzým ◻ Propriè retis est. Verre pauimentum. Iuuenalis ◻ *umět, vysmyč, wotři púdu, ponebí* ◻ Vmět'/ wysmyč'/ wotři púdu/ ponebij ◻ Hypocaustum uerrere ◻ *světnici vysmejčiti, wytrítiti, vymesti* ◻ Swětnicy wysmayčiti/ wytríjiti/ wymesti ◻ Conuerro, et Deuerro, Composi. Verriculum ◻ *nevod, síť, watka* ◻ Newod/ fýt'/ watka ◻ Verretrum ◻ *mužský oud* ◻ Mužský aud
- Verruca**, gene. foemini. pen. pro. ◻ *bradavice* ◻ Bradawice ◻ Metapho ◻ *wrch hory* ◻ Wrch hory | ◻ Verrucula, diminutivum. Verrucosus, a, um ◻ *bradavičný* ◻ Bradawičný ◻ Verrucosa loca ◻ *nerovná, vrchovatá místa neb kopcovatá* ◻ Nerowná/ wrchowatá mijsta/ neb kopcowatá
- Verfus**, praepositio ◻ *proti* ◻ Proti
- Verto**, is, uerti, uerfum ◻ *obracím, otáčím, proměňuji* ◻ Obracým/ otáčíjm/ proměňuji ◻ Vertere in aliam linguam²¹² ◻ *na jinou řeč vyložiti, tlumačiti* ◻ Na ginau řeč wyložiti/ tlumačiti ◻ Vertere terga ◻ *utíkati* ◻ Vtíjcati ◻ Aliquando uertere se, idem Vertere solum ◻ *jinám se bráti, kraj proměnití* ◻ Ginám se bráti/ kraj proměnití ◻ Vertere uela, prouerbium ◻ *jinému raditi* ◻ Ginému raditi ◻ Stilum uertere ◻ *jináč psáti, psaní změnití* ◻ Gináč pšáti/ pšanj změnití ◻ In fugam uertere ◻ *preč zahaněti* ◻ Preč zahaněti ◻ In cine-

Mmmmlva

Mmmmlv

²¹² linguam] lingnam tisk

rem uertere ◻ *spáliti* ◻ Spáliti ◻ Anno uertente ◻ *když rok pomine* ◻ Když rok pomine ◻ Vitio tibi nemo uertit ◻ *žádný tebe v tom nehání, ke zlému nepřičítá* ◻ Ziádný tebe w tom nehánij/ ke zlému nepřičijtá ◻ In omnia fe uertit ◻ *všeho koštuje* ◻ Wšeho koštuge ◻ Verfo, as, frequentat. ◻ *obracím snažně, valím* ◻ Obracým snažně/ walijm ◻ Verfo faxum ◻ *valím kámen, mám velikou práci* ◻ Walijm kámen/ mám welikau práci ◻ Verfor, deponens ◻ *cvičím se, snažně se obracím, zatačím, obývám, bydlím* ◻ Cwičijm fe/ snažně fe obracým/ zatačijm/ obývám/ bydlijm ◻ In eodem errore uerfantur ◻ *v jednotajném omylu, bludu zuostávaji* ◻ W gednoftagném omylu/ bludu zuostáwagij ◻ In ore omnium uerfabantur, Cicero ◻ *všickni o nich mluvili* ◻ Wšickni o nich mluvili ◻ Cuius imago mihi ob oculos uerfatur ◻ *jehožto obraz ukazuje mi se před očima* ◻ Gehožto obraz vkažuge mi fe před očima ◻ Conuerfor, ferè idem, et Diuerfor. Controuerfor ◻ *vadím se, mám odpor, rozepři* ◻ Wadijm fe/ mám odpor/ rozepři ◻ Vnde Controuerfus, a, um ◻ *oč jest rozepře* ◻ Oč gešt rozepře ◻ Controuerfiofus, a, um ◻ *pln rozepře a svády* ◻ Pln rozepře | a fwády ◻ Et Controuerfia ◻ *rozepře, sváda, ruoznice* ◻ Rozepře/ fwáda/ ruoznice ◻ Extra controuerfiam ◻ *bez odporu, bezpochyby* ◻ Bez odporu/ bezpochyby ◻ Aduerfor ◻ *protivím se, odporuji* ◻ Protiwijm fe/ odporugi ◻ Vide supra. Vertigo, inis ◻ *závrat* ◻ Záwrat ◻ Verticulum ◻ *přeslen* ◻ Přeslen ◻ Verticillum, diminutium ◻ *přeslínek* ◻ Přeslínek ◻ Vertex ◻ *vír na vodě prohlubně* ◻ Wijr na wodě prohlubně ◻ Vortex, idem. Verticofus, a, um ◻ *vírovatý, kde se voda vůkol točí* ◻ Wijrowatý/ kde se woda vůkol točij ◻ Item, Vertex ◻ *wrch hlavy* ◻ Wrch hlawy ◻ graecè ◻ κορυφή ◻ Et Metapho ◻ *wršek, vrch hory neb nebes* ◻ Wršfek/ wrch hory/ neb Nebes ◻ Polus, Vide supra. Vertumnus ◻ *bůh u pohanuow, proměny a zjinačení* ◻ Bůh v Pohanuow/ proměny a zginačeníj ◻ Vertebra, pen. cor. ◻ *příhbi, kloub* ◻ Přijhbij/ klaub ◻ Verfus, us ◻ *verš, skládání latinské, kteréž jménovité pedes má* ◻ Werfs/ fkládáníj latinské/ kteréž gménowité Pedes má ◻ Verficulus, diminuti. Et Verfus ◻ *řádek, linea, čárka* ◻ Ržádek/ linea/ čárka ◻ Verficulator ◻ *kdo verše dělá, polovičný poéta* ◻ Kdo weršfe dělá/ polowičný Poéta ◻ Verfura ◻ *obracování, otačení* ◻ Obracowánij/ otačeníj ◻ Verfuram facere ◻ *dluh dluhem platiti, klín klínem vyrážeti* ◻ Dluh dluhem platiti/ kljn kljnem vyrážeti ◻ Verfatis, le ◻ *obratný, ohbitý* ◻ Obratný/ ohbitý ◻ Verfutus, a, um. ferè idem. Metapho ◻ *opatrný, chytrý, spěšný* ◻ Opatrný/ chytrý/ spěšný ◻ Verfutia ◻ *chytrost, hbitost* ◻ Chytrošt/ hbitošt ◻ Verfpellis, le ◻ *neustavičný, sklamavý* ◻ Nevštawičný/ fklamawý ◻ Verficolor, Vide Color. Composita, Aduerto ◻ *přivracuji, přichyluji* ◻ Přiwracugi/ přichylugi ◻ Aduerto animus, uel aures ◻ *poslouchám, pozoruji* ◻ Poslauchám/ pozorugi ◻ Vnde Animaduerto, Vide supra. Auerto ◻ *odvracuji* ◻ Odwracugi ◻ Inde Auerfor, aris, deponen ◻ *ostejujám se, vzdaluji se, pohrdám, opomítám* ◻ Oštaychám fe/ wzdalugi fe/ pohrdám/ | opomijtám ◻ Conuerto ◻ *spoluobracuji* ◻ Spolu obracugi ◻ Conuerfor ◻ *spolubydlím* ◻ Spolu bydlijm ◻ Conuerfatio ◻ *společné bydlení, obcování* ◻ Společné bydleníj/ obcowánij ◻ Diuertor ◻ *obracím neb nachyluji se jinam, jdu do kospody* ◻ Obracým/ neb nachylugi

Mmmm2ra

Mmmm2rb

fe ginam gdu do kospody ◻ Diuerforium ◻ *hospoda, duom hostinský* ◻ Hofpoda/ duom hoftinký ◻ Diuerticulum ◻ *rozcestí neb soukromí, hospoda* ◻ Rozcestij/ neb saukromij hospoda ◻ Diuortium ◻ *rozvedení manželstva, rozdělení osob manželských* ◻ Rozwedenij Manželstwa/ rozdělení oboj manželkých ◻ Diuortium facere cum uxore ◻ *rozvesti se s manželkou* ◻ Rozwefi fe s manželkou ◻ Quemadmodum Repudium est sponfi et sponfae separatio ante nuptias. Aliquando tamen Diuortium accipitur ◻ *za rozdvojení všeliké věci, odloučení, oddělení* ◻ Za rozdwogenij wšeliké wěcy/ odlaučení/ oddělení ◻ Euerto ◻ *vyvracím, bořím* ◻ Wywracým/ bořijm ◻ Hinc Euerfio, et Inuerfio ◻ *převrácení, zjináčení* ◻ Přewrácenij/ zgináčení ◻ Inuerto ◻ *obracím, překážím, zadní napřed stavím* ◻ Obracým/ překážijm/ zadnij napřed stawijm ◻ Interuerto ◻ *na opak obracím, tajně převracím, mantrykuji, duomyšlně jináč vykládám, překážku činím* ◻ Na opak obracým/ tagně přewracým/ mantrykugi/ duomyšlně gináč wykládám/ překážku činijm ◻ Obuerto ◻ *naproti obracuji, nastavuji* ◻ Naproti obracugi/ nastawugi ◻ Peruerto ◻ *zjináčuji, převracuji* ◻ Zginačugi/ přewracugi ◻ Peruerfus, a, um ◻ *převrhlý* ◻ Přewrhlý ◻ Peruerfítas ◻ *převrhlost, zlost, převrácenost* ◻ přewrhloft/ zloft/ přewrácenoft ◻ Prauerto, et Prauertor ◻ *předvracuji, převyšuji, předcházím, předstihám* ◻ Předwracugi/ přewyšugi/ předcházým/ předstijhám ◻ Anteuerto, idem ◻ *utíkám se prvé* ◻ Vtijkám fe prvé ◻ Prius leporem testudo anteuertit, Prouer: ◻ *prvé zajíce hlemejžd' předběhne, není věc velmi podobná a možná* ◻ Prwé zagijce hlemejžd' předběhne/ nenij wěc welmi podobná a možná ◻ Anteuertere uerbis ◻ *prvé se s řečí uteci, prvé mluwiti* ◻ Prwé fe s | řečj wtecy/ prwé mluwiti ◻ Reuerto ◻ *zase se navracuji* ◻ Zafe fe nawracugi ◻ Et Reuertor eris, deponens ◻ *wracuji se, zase přicházím* ◻ Wracugi fe/ zafe přicházým ◻ Subuerto, idem quod Euerto ◻ *podvracuji* ◻ Podwracugi ◻ Inde Subuerfio ◻ *podvrácení, rozboření* ◻ Podwřaceni/ rozboření ◻ Tranfuerto ◻ *přewracuji, jinam obracuji, jináč obracím, předělávám* ◻ Přewracugi/ ginam obracugi/ gináč obracým/ předělávám ◻ Tranfuertus, a, um ◻ *na příč obracený, křížem položený, přes jiné postavený* ◻ Na přijč obracený/ křížem položený/ přes giné postawený

Veru, gen. neu. ◻ *rožen* ◻ Rožen ◻ Veruculum, diminutium ◻ *rožník* ◻ Rožnijk ◻ Verutrum ◻ *špičatá braň neb končír, cožkoli dlouhý bodec neb špici má, sudlice* ◻ Špičatá braň/ neb končijř/ cožkoli dlauhý bodec neb špjcy má/ Sudlice

Veruex, gene. mafc. ◻ *řezaný beran, skopec* ◻ Ržezaný beran/ Skopec ◻ Verueceus, a, um. et Veruecinus, a, um ◻ *skopový* ◻ Skopový ◻ Veruecina caro ◻ *skopové maso* ◻ Skopowé maso

Verus, a, um ◻ *pravý, opravdový* ◻ Prawý/ opravdowý ◻ Et Verum, substantium ◻ *pravé, nezfalšované, upřímé* ◻ Prawé/ ne zffalšované/ vpřijmé ◻ Veritas ◻ *pravda* ◻ Prawda ◻ Verax ◻ *oprawdový* ◻ Oprawdowý ◻ Veracitas ◻ *oprawdovost* ◻ Oprawdowoft ◻ Veraciter, aduerbium ◻ *oprawdově, opravdu* ◻ Oprawdowě/ opravdu ◻ Veridicus, a, um ◻ *pravdo-*

mluvný ▫ *Prawdomluwný* ▫ *Verifimilis, e* ▫ *pravdě podobný, hodnověrný* ▫ *prawdę podobny/ hodnowěrný*

Vefanus, a, um ▫ *ztrěštěný, prchlý, vsteklý, nesmyslný* ▫ *Ztrěšťtělý/ prchlý wfteklý/ nefmylný* ▫ *Vefania* ▫ *vsteklost, prchlost, nesmyslnost, ztrěštění* ▫ *Wfteklost/ prchlost/ nefmylnost/ ztrěšťtěníj*

Vefcor, eris, sine praeterito, et supino ▫ *jím, požívám* ▫ *Gijm/ požívám* ▫ *Vefcor aura* ▫ *živ sem* ▫ *Ziw sem* ▫ *Vefcus, a, um* ▫ *jedlý* ▫ *Gedlý* ▫ *Item* ▫ *drobný* ▫ *Drobný* ▫ *Aliquando* ▫ *co se s chutí jí* ▫ *Co fe s | chutij gij* ▫ *Vefculi* ▫ *vyzáblí, hubení lidé* ▫ *Wyzáblij/ hubenij lidé*

Mmmm2vb

Vefica, gene. foemini. ▫ *měchýř, vole* ▫ *Měchýř/ vole* ▫ *Veficula, diminutium* ▫ *měchýřek, volatko* ▫ *Měchýřek/ wolatko*

Vefpa, gene. foemini. ▫ *vosa, sršeň* ▫ *Wofa/ frfleň*

Vesper, gene. mascu. ▫ *večerní hvězda* ▫ *Wečernij hvězda* ▫ *Vesperugo, et Hesperus, idem.* *Item, Vesper* ▫ *večer* ▫ *Wečer* ▫ *Vespera, idem. Vesperi, aduerbium* ▫ *uvečer* ▫ *V večer* ▫ *Vespertinus, a, um* ▫ *večerní, co k večeru přísluší* ▫ *Wečernij/ co k večeru přísluffij* ▫ *Vesperascit, et Aduesperascit* ▫ *připozdívá se, chejlí se k večeru* ▫ *Připozdijwá se/ chaylij se k večeru*

Vespertilio, gene. mascu. ▫ *netopýř* ▫ *Netopýř*

Vespillo, gene. masc. ▫ *hrobář, kdo umrlce pochovává* ▫ *Hrobář/ kdo vmrlce pochowává*

Vefica, Vide Vefica

Vesta, gene. foemini. ▫ *bohyně ohně, dcera Saturni a Opis* ▫ *Bohyně ohně/ dcera Saturni a Opis* ▫ *Aliquando pro terra accipitur. Vestalis* ▫ *jeptiška neb kněžině bohyně Vesty* ▫ *Geptiška/ neb Kněžině Bohyně Vesty*

Vestibulum, gen. neut. ▫ *plac neb prostranství před dveřmi mezi domem a cestou neb síně, kobka* ▫ *Plac/ neb prostranstvij před dveřmi mezy domem a cestau neb Syně/ kobka*

Vestigium, gene. neut. ▫ *šlepěje, stopa* ▫ *Sšlepěje/ štopa* ▫ *Metaph* ▫ *ukázání, znamení* ▫ *Vkázáníj/ znamenij* ▫ *Vestigo, as, pen. prod.* ▫ *vyhledávám, šlakuji* ▫ *Wyhledávám/ šlakugi* ▫ *Inuestigo, Perueftigo* ▫ *vyhledávám pilně neb nalézám skrze pilné hledání* ▫ *Wyhledávám pilně/ neb nalézám skrze pilné hledáníj* ▫ *Perueftigatio* ▫ *vyšlakování, vyhledávání, vyptávání* ▫ *Wyšlakováníj/ vyhledáváníj/ wyptáváníj* ▫ *et Inueftigatio, idem*

Vestis, gen. foem. ▫ *roucho, oděv* ▫ *RaUCHO/ oděv* ▫ *Vestiarium, a, um* ▫ *co k rouchu přísluší* ▫ *Co k rauchu přísluffij* ▫ *ut Arca ueftiaria* ▫ *šatní truhla* ▫ *Sfatnij truhla* ▫ *Vestiarium* ▫ *kdo šaty dělá, krejčí, sukna kraječ* ▫ *Kdo šaty dělá/ krayčij/ sukna kraječ* ▫ *Vestimentum* ▫ *roucho* ▫ *RaUCHO* ▫ *Vesticeps* ▫ *mladenec již zmužilý a bradatý* ▫ *Mladenec giž zmužilý a bradatý* ▫ *Vestispicus, pen. cor.* ▫ *kdo šatuow hlídá, služebník, kterýž šaty opatruje* ▫ *Kdo šatuow hlídá/ služebnik kterýž šaty opatruje* ▫ *Vestio, is* ▫ *odívám, opatruji* ▫ *Odi-jwám/ opatruji* ▫ *Vestitus, us* ▫ *šatstvo, oděv, roucho* ▫ *Sfatstwo/ oděv/ raUCHO* ▫ *Conueftio, Circumueftio, Composita*

Mmmm3ra

Vefulus, gene. mafc. pen. cor. ▫ *huora v Itáli, v krajině Ligurii, z nížto se řeka Pádus vypřysťuje* ▫ Huora w Itali/ w kragině Ligurij/ z nijžto fe Ržeka Pádus wypryřftiuge ▫ Vulgò Montany

Vefuuius, gene. mafc. ▫ *huora Italie* ▫ Huora Italię ▫ in Campania

Veto, as, uetui, uetitum ▫ *zapovídám* ▫ Zapowijdám ▫ Vetitum ▫ *co jest zapovědino* ▫ Co geft zapovědijno

Vetus, eris, gene. om. ▫ *starý* ▫ Starý ▫ et in purali Veteres ▫ *staří předkové* ▫ Stařij předkówe ▫ Vetulus, diminutium ▫ *starček, stareček* ▫ Starček/ stareček ▫ Vetula ▫ *babička, stará baba* ▫ Babička/ řtará baba ▫ Veteranus, a, um, idem quod Vetus. Aliquando ▫ *starý dráb, válečník, kterýž z vojny puřtěn jest a nemnoho vážen bejvá* ▫ Starý dráb/ wálečník/ kterýž z wogny puřtěn geft/ a nemnoho wážen beywá ▫ Veterator ▫ *starý řibal, schytralý pacholek, převrhlý řibal* ▫ Starý řibal/ řchytralý pacholek/ přewrhlý řřibal ▫ Veteratorię ▫ *řibalsky, chytře* ▫ řřibalřky/ chytře ▫ aduerbium. Item, Veteratorius, a, um ▫ *spěřně duomyslný, chytrý* ▫ Spěřně duomyslný/ chytrý ▫ Veteramentarius ▫ *placetník, veteřník* ▫ Placetník/ weteřňijř ▫ Veterina ▫ *hovada, jichžto k dílu a k wození potřebuje se* ▫ Howada gichžto k dijlu a k wozenij potřebuge fe ▫ et Veteřrinus, a, um. adiecti ▫ *starý neb pracovitý* ▫ Starý/ neb pracowitý ▫ Veterinarius ▫ *hovadní lékař neb kdo dělného dobytku vypůjčuje* ▫ Howadnij lékař/ neb kdo dělného dobytku wypůgčuge ▫ Veternus ▫ *nemoc ustavičné spaní přinářející* ▫ Nemoc wřtawičné řpanij přinářřegijćý ▫ Lethargus ▫ *wospalá nemoc* ▫ Wospalá nemoc ▫ Vetero, as ▫ *wěřřím, činím staré neb bejwám řtár* ▫ Wěřřijř/ činijř řtaré/ neb beywám řtár ▫ Inuetero, idem ▫ *wysuřuji neb zřtarávám se* ▫ Wyřřuřugi/ neb zřtarávám fe ▫ Morbus iam inueterauit ▫ *nemoc se již zřtarala* ▫ Nemoc fe giř zřřtarala ▫ Inueterařco, idem. Vetustus, a, um ▫ *welmi řtarý, řtarožitý, řtarobylý* ▫ Welmi řtarý/ řtarožitý/ řtarobylý ▫ Vetustas ▫ *řtarožitost, řtarobyllost* ▫ Starožitořt/ řtarobylořt ▫ Vetuřteřco, is ▫ *řtarám se, počínám welmi řtářeti* ▫ Starám fe/ počijnám welmi řtářeti ▫ Vinum celerius uetuřteřcit adhibito fumo ▫ *wino tím spíše řtará se, bude-li podkuřováno* ▫ Wijno tijm řpijřře řtará fe/ budeli podkuřowáno ▫ Veteřařco ▫ *počínám řtarnouti, celým a trwalým bejti* ▫ Počijnám řtarnauti/ celým a trwalým beyti

Vexillum, gene. neut. diminutium, Velo ▫ *malá korábowá plachta, vojenský praporec, korouhev* ▫ Malá korábowá plachta/ wogenřký praporec/ korauhew ▫ Vexillarius ▫ *řenřych, praporečník* ▫ řenřych/ Praporečník ▫ Vexillifer, idem

Vexo, Vide Veho

VF

Vfens, gene. mafcu. ◻ *řeka v Itáli, nedaleko od Taracinae in agro Volscorum* ◻ Ržeka w Italij/ nedaleko od Taracinae in agro Volscorum

VI

Via, gene. foemi. ◻ *třená cesta* ◻ Třená cesta ◻ Abufiuè ◻ *silnice, ulice, každá cesta, chození* ◻ Sylnice/ vlice každá cesta/ chozenij ◻ De uia languere ◻ *z cesty ustati, rozmařiti se* ◻ Z cesty vřtati/ rozmařiti se ◻ Via publica, uel praetoria, Confularis. Item, Regia uia ◻ *pravá silnice* ◻ Prawá fylnice ◻ Via militaris, | idem ◻ *neb dlážďená cesta v městě neb k moři* ◻ Neb dlážďená cesta/ w Měště neb k moři ◻ Et Via ◻ *zpuosob, míra, ukázaní* ◻ Zpuosob/ mijra/ vkázanij ◻ Quae graecè Methodus dicitur. Via docendi ◻ *zpuosob učení* ◻ Zpuosob včenij ◻ Via peruulgata patrum quotidie accusabam, Terent ◻ *žaloval sem neb lal sem mu každej den podlé obecného zpuosobu otcuov* ◻ Zialowal sem/ neb lal sem mu každej den podlé obecného zpuosobu Otcuow ◻ Viam facere ◻ *cestu činiti* ◻ Cestu činiti ◻ Viam munire ◻ *cestu opraviti* ◻ Cestu opraviti ◻ Viator ◻ *pocestný, vandrovnik* ◻ Pocestný/ wandrownijk ◻ Item ◻ *biřic, městský slouha* ◻ Biřic/ Měšťský flauha ◻ Viatorius, a, um ◻ *co k cestě neb k vandrování přísluři* ◻ Co k cestě neb k wandrovánij přísluřij ◻ Viaticum ◻ *strava pocestní, potrava na cestu* ◻ Strawa pocestnij/ potrawa na cestu ◻ Compofita, Auius, a, um. Vide supra. Inuius, a, um ◻ *bezcestný* ◻ Bezcestný ◻ Obuius, a, um ◻ *na potkání přišlý* ◻ Na potkánij přířlý ◻ Metapho ◻ *prostý, obecný* ◻ Prořtý/ obecný ◻ Obuiam aduerbium ◻ *naproti, vřřič* ◻ Naproti/ wřřijč ◻ Obuio, as ◻ *jdu vřřič, potkávám se* ◻ Gdu wřřijč/ potkávám se ◻ Peruius, a, um ◻ *pruochodný, prošlý* ◻ Pruochodný/ prořlý ◻ Praeuius, a, um ◻ *předcházející* ◻ Předcházejijcý ◻ Biuim ◻ *co dvě cesty má, dvoucestný, rozcestí* ◻ Co dvě cesty má/ dwau cestný/ rozcestij ◻ Sic Triuium, Quadriuium

Mmmm3va

Vibex, icis, gene. foemi. pen. pro. ◻ *modřina, pruh od mrskání, zřinalost, rána* ◻ Modřina/ pruh od mrskánij/ zřynalořt/ rána

Vibriři, gene. mafculi. ◻ *chloupky v chřípěch, nosní vlásky* ◻ Chlaupky w chřijpěch/ nořnij vlásky ◻ Vibriffo, as ◻ *potřásám hlasem, vykřikuji byřtre v zpívání* ◻ Potřáfám hlařem/ vykřikugi byřtre w zpijwanij

Vibro, as, aui ◻ *napřáhám, namířím, potřásám* ◻ Napřáhám/ namijřijm/ potřáfám ◻ Vibrata barba ◻ *kadeřavá brada* ◻ Kadeřawá brada

Vicem, et in ablatiuo Vice tantum, | in plurali uerò integrum est. Vices ◻ *proměnění, jedno po druhém střidní měnění* ◻ Proměněnij/ gedno po druhém řřidnij měněnij ◻ Item ◻ *řkoda, nepokoj, nebezpečenřvi* ◻ řřkoda/ nepokog/ nebezpečenřtwij ◻ Aliquando ◻ *potykání* ◻ Potýkánij ◻ Vice patris ◻ *mířto otce* ◻ Mijřto Otce ◻ Viciřim, aduerbium ◻ *zase*

Mmmm3vb

- rovně, odměnně, odměnným způsobem, proti tomu zase ◻ Zase rovně/ odměnně/ odměnným způsobem/ proti tomu zase ◻ Vicibitudo ◻ proměnění, proměnnost neb odměnné odplacování ◻ Proměněníj/ proměnnost/ neb odměnné odplacováníj ◻ Vicarius, a, um ◻ náměstek jiného, slůhy pacholek, střídník ◻ Náměstek giného/ slůhy pacholek/ střídničk
- Vicenus**, a, um. pro Viginti, sed in plurali potius usurpandum. Viceni, ae, a ◻ vždy dvadeceti, po dvadeceti ◻ Wždy dwadeceti/ po dwadeceti ◻ Vicenarius, a, um ◻ co dvadcet obsahuje ◻ Co deadcet obfahuge ◻ Vicefimus, a, um ◻ dvadcatý ◻ Dwadcatý
- Vicia**, gene. foemini. ◻ vikev, ptačinec ◻ Wykew/ ptačinec ◻ Hinc Vicarius, a, um ◻ co k vikvi přísluší ◻ Co k wykwi příslušíj ◻ Vicarium cribrum ◻ stodolní řešeto ◻ Stodolnij řešeto
- Vicinus**, gene. maf. ◻ soused ◻ Soused ◻ Item, Vicinus, a, um ◻ blízký, dotýkavý, duotka sousedstvím ◻ Blijzký/ dotýkawý/ duotka saufedftwijnm ◻ Vicinitas ◻ sousedství ◻ Saufedftwij ◻ Vicinia, idem ◻ neb blízkost místa ◻ Neb bližkoft mijsta ◻ et Vicinium, idem
- Victima**, Vide Vinco
- Vitricus**, gene. mafc. ◻ otčim ◻ Otčim
- Vicus**, gene. mafcu. ◻ ulice, silnice v městě mezi domy ◻ Vlice/ fylnice w Měště mezi domy ◻ Item, Vicus ◻ ves ◻ Wes ◻ Viculus, diminutivum ◻ víska ◻ Wýska ◻ Vnde Vicanus ◻ sedlák, kdo ve vsi bydlí ◻ Sedlák/ kdo we wfy bydlíj ◻ Vicatim, aduerbium ◻ ves ode vsi, po vsech ◻ Wes ode wfy/ po wfech
- Videlicet**, aduerbium confirmandi ◻ jistě, brž ◻ Giftě/ brž ◻ Aliquando declarandi ◻ totiž ◻ Totíž
- | **Video**, es, uidi, uifum ◻ vidím ◻ Widijm ◻ Videre oculis ◻ jistotně rozuměti ◻ Giftotně rozuměti ◻ Metapho ◻ rozumím, znamenám ◻ Rozumijm/ znamenám ◻ Non satis uideo, quid tibi uelis, Terent ◻ nerozumím tomu dobře, co by chtěl ◻ Nerozumijm tomu dobře/ co by chtěl ◻ Ego istuc uidero ◻ já to chci opatřiti ◻ Yá to chcy opatřiti ◻ Terent: In quiete uidiť ◻ zdálo mu se ve snách ◻ Zdálo mu se we fnách ◻ Somnum hac nocte non uidi ◻ nespál sem této noci nic ◻ Nespál sem této nocy nic ◻ Tu uideris ◻ ty o tom věz, ty se o to staraj ◻ Ty o tom věz/ ty se o to staraj ◻ Viſo, is ◻ jdu, abych spatřil ◻ Gdu abych ſpatřil ◻ Vnde Inuifio, et Reuifio, Aliquando pro simplici ponuntur. Viſito, as, frequentat. ◻ často opatruji, navštěvuji ◻ Czasto opatruji/ nawſtětewugi ◻ Vt solemus aegrotos. Et Videor, eris, deponens ◻ zdá mi se, vidí mi se, domnívám se ◻ Zdá mi se/ widij mi se/ domnijwám se ◻ Videor mihi, et Videtur mihi ◻ mám za to, uznávám, vadí mi se ◻ Mám za to/ vznávám/ wadij mi se ◻ Viſum est ◻ vidělo se za dobré, líbilo se ◻ Widělo se za dobré/ líjbilo se ◻ Viſus, us ◻ zrak ◻ Zrak ◻ Nonnunquam ◻ vidění ◻ Widěníj ◻ Viſum, et Viſio, idem. Viſibilis, le ◻ vidělný, co se muoř viděti ◻ Widělný/ co se muoř widěti ◻ Inuiſibilis ◻ nevidělný ◻ Newidělný ◻ Compofí: Circumuideo ◻ obhlídám ◻ Obhlýdám ◻ Euideo ◻ patrně vidím ◻ Patrně widijm ◻ Vnde Euidens ◻ jasný, patrný ◻ Yasný patrný ◻ Euidenter, aduerbium ◻ patrně, jasně ◻ Patrně/ yasně ◻ Euidencia ◻ patrnost, zřetedlnost ◻ Patrnoft/

zřetedlnost □ Inuideo □ *zavidím, nepřěji* □ Zawijdijm/ nepřegi □ Inuidet mihi honorem □ *nepřeje mi poctivosti* □ Nepřege mi poctiwosti □ Inuidus, a, um. pen. cor. □ *závistivý* □ Záwiftiwý □ Inuidentia □ *závist* □ Záwift □ Inuidia, idem. Sed aliquando □ *za nenávist* □ Za nenáwift □ Infidiam conflare □ *nenávist sobě zpuosobiti* □ Nenáwift sobě zpuofobiti □ Inuidiosus, a, um □ *nepriznivý, závistivý* □ Ne|prijzniwý/ záwiftiwý □ Aliquando □ *komu se nepřeje* □ Komu se nepřege □ Inuifus, a, um, idem □ *co v nenávisti jest* □ Co w nenáwifti gest □ Peruideo □ *dobře vidím* □ Dobře widijm □ Prauideo □ *napřed vidím* □ Napřed widijm □ Prouideo □ *opatruji, vystrhám, mám péči* □ Opatrugi/ wystrjihám/ mám péči □ Vnde Prouidentia □ *opatrování* □ Opatrowánij □ et Prouidus, a, um □ *opatrný, pilný, bedlivý* □ Opatrný/ pilný/ bedliwý □ Improuidus □ *neopatrný, nešetrný* □ Neopatrný/ neshetrný

Mmmm4rb

Vidua, gene. foemi. □ *vdova* □ Wdowa □ Viduus □ *vdovec, kdo vdoví neb ženy zbavený, rozdělený* □ Wdowec/ kdo wdowij/ neb ženy zbawený/ rozdělený □ Viduitas □ *vdovství* □ Wdowftwij □ Viduare □ *ovdověti, rozvesti, zbaviti* □ Owdowěti/ rozwesti/ zbawiti □ Viduertas □ *škoda, zkáza* □ Sfkoda/ zkáza

Vieo, es, uieui, uietum □ *shybám, pobijím, víži* □ Shybám/ pobijijm/ wijži □ Vietor □ *bečvář, bednář* □ Bečwář/ bednář □ Vietus, a, um. pen. indifferens □ *měkký, odvislý, liknatý, ošoustaný, omykaný* □ Měkký/ odwiflý/ lyknatý/ ofsfaultaný/ omykaný

Vigeo, es, uigui □ *sem při zdraví, sem silen, při síle* □ Sem při zdrawij/ sem fylen/ při fyle □ Vigor, oris □ *zdraví, čerstvost, síla* □ Zdrawij/ čerftwoft/ fyła

Vigil, gene. com. □ *hlásný, pilný, bedlivý* □ Hlásný/ pilný/ bedliwý □ Vnde Peruigil □ *velmi bedlivý* □ Welmi bedliwý □ Vigiliae, arum □ *noční bdění* □ nočnij/ bděnij □ Aliquando Cuftodes, uel uigiles □ *strážní, hlásní, ponocní* □ Strážnij/ hlásnij/ ponocnij □ Et nox in quatuor uigilias erat diuifa, ut supra notatum est. Vigilo, as □ *bdím, ponocuji* □ Bdiym/ ponocugi □ Metapho □ *sem pilen, bedliv* □ Sem pilen/ bedliw □ Vnde Aduigilo, et Peruigilo □ *sem velmi pilen* □ Sem welmi pilen □ Peruigilium □ *ustavičné bdění, když kdo s pilností každého času bdí* □ Vftawičné bděnij/ když kdo s pilností každého času bdij □ Vigilanter □ *opatrně, bedlivě* □ opatrně/ bedliwě □ Eui|gilo □ *probuzuji se, procituji* □ probuzugi se/ procyťugi □ Aliquando idem quod Peruigilo. Inuigilo □ *sem pilen bedlivě* □ Sem pilen bedliwě □ Vigilantia □ *bedlivost, bdění, pilnost* □ Bedliwoft/ bděnij/ pilnost

Mmmm4va

Viginti, gene. om. plura. tant. indeclinabile □ *dvadceť* □ Dwadceti □ Vigefimus, a, um □ *dvadecátý v počtu* □ Dwadcátý w počtu □ Vicenus, a, um. Et Vigenus, a, um. idem quod Viginti. Sed ufítatius in plurali, cum est diftributiuum, Viceni, ae, a □ *vždy po dwadceť* □ Wždy po dwadceti □ Item, Vicenarius, a, um □ *co v sobě dwadceť má* □ Co w sobě dwadceť má

Vilis, e □ *špatný, ničemný, lehký* □ Sfpatný/ ničemný/ lehký □ Vilitas □ *hubenost, špatnost* □ Hubenost/ fšpatnost □ Vileo, es □ *sem lehek, neplatný, ničemný, opovržený* □ Sem lehek/

neplatný/ ničemný/ opowržený ▫ Euileo, idem. Vilefco, idem ▫ *málo platím, sem zlehčen* ▫ Málo platijm/ fem zlehčen

Villa, gene. foem. ▫ *duvor poplužní, sedlský duvor* ▫ Dwuor poplužnij/ fedlšký duvor ▫ Villa urbana ▫ *lusthauz, duom s zahradou, sad při městě s vejsadou* ▫ Lufthauz/ Duom s zahradau/ Sad při Měště s wayfadau ▫ aliàs Praetorium. Villula, diminut ▫ *dvorček* ▫ Dworček ▫ Villanus ▫ *rataj, dvořák, sedlák* ▫ Ratag/ dvořák/ fedlák ▫ Villicus, pen. cor. ▫ *dvorní šafář, nádvorník* ▫ Dwornij šaffář/ nádwornijk ▫ Villica ▫ *šafářka, dvořská* ▫ Sfafářka/ dwořká ▫ Villaticus, a, um ▫ *co ke dvoru přísluší* ▫ Co ke dworu příslušij ▫ Villaris, e, idem. Villicor, aris ▫ *provozují šafářství, šafuji, sedlákem, nádvorníkem sem* ▫ Prowozugi šaffářftwij/ šaffugi/ fedlákem/ nádwornijkem fem ▫ Villico, idem. Vnde Villicatio ▫ *šafářství, dílo sedlské, nádvornicství* ▫ Šaffářftwij/ dijlo fedlšké/ nádwornicftwij

Villus, gene. masc. ▫ *chlup na hanbě neb jinde, odštířek* ▫ Chlup na hanbě/ neb ginde/ odštířek

Vimen, gene. neut. ▫ *houžev, jíva, hebké proutí* ▫ Haužew/ gijwa/ hebké prautij ▫ Vimineus, a, um ▫ *co z proutí spleteno bejvá* ▫ Co | z prautij spleteno beywá ▫ Et Viminalis, le ▫ *co k houžvem přísluší, houževný* ▫ Co k haužwem příslušij/ haužewný ▫ Item, Collis uiminalis Romae

Mmmm4vb

Vinacea, et **Vinea**, Quaere Vinum

Vincio, is, uinxi, uinctum ▫ *váži* ▫ Wáži ▫ Deuincio ▫ *přivazují* ▫ Přiwazugi ▫ Deuinctus est mihi ▫ *jest mi velmi milý* ▫ Geft mi welmi milý ▫ Reuincio ▫ *zase víži* ▫ Zafe wijži ▫ Vincitus, a, um ▫ *svázaný, jímaný* ▫ Swázaný/ gijmaný ▫ Vinculum ▫ *svazek* ▫ Swazek ▫ Aliquando, Vincula ▫ *za vězení* ▫ Za wězenij ▫ Vnde, In uincula conijcere ▫ *do vězení dáti, vsaditi* ▫ Do wězenij dáti/ wfaditi

Vinco, is, uici, uictum ▫ *přemáhám, vítězím* ▫ Přemáhám/ wjítězým ▫ Vincere cursu ▫ *předběhnouti, závod vyhrati* ▫ Předběhnauti/ záwod wyhrati ▫ Omnium expectationem uincam ▫ *více chci dovesti, než se kdo naděje* ▫ Wijce chcy dowesti/ než se kdo naděje ▫ Vinum uicit, quod bibi, Teren ▫ *víno mne přemohlo, kteréž sem pil* ▫ Wijno mne přemohlo/ kteréž fem pil ▫ Deuinco, et Euinco, ferè idem. Conuinco, Item ▫ *přesvědčují, dovozují* ▫ Přesvědčugi/ dowozugi ▫ Victor ▫ *vítěz, přemáhatel* ▫ Wjítěz/ přemáhatel ▫ Victrix ▫ *vítězitelkyně* ▫ Wjítězytelkyně ▫ Et in plurali ponitur adiectiuè. Victoria ▫ *vítězství, přemožení* ▫ Wjítězftwij/ přemožení ▫ Victoriosus, a, um ▫ *vítězný* ▫ Wjítězný ▫ et Victoriatus ▫ *polovičný denarius, jenž drží pět asses, téměř pac neb čtyři krajcary* ▫ Polowičný Denarius, genž držij pět Asses, téměř Pac/ neb čtyři krajcary ▫ Inuictus, a, um ▫ *nepřemožený, mocný, statečný* ▫ Nepřemožený/ mocný/ statečný ▫ Victima, pen. cor. ▫ *vítězná obět* ▫ Wjítězná obět ▫ Victimarius ▫ *obětní slouha neb prodavač obětí, kdo hovada obětní prodává* ▫ Obětnij slauha/ neb prodawač obětij/ kdo Howada obětnij prodává

Vindelicia, gen. foem. ▫ *krajina mezi Lechem, Inem, Dunajem a korytanskými horami, dotýká se Noricum a Rhetiam, v kteréž nyní nejvíce Bavoři bydlí* ▫ Kragina mezy Lechem/ Inem/ Dunagem/ a | Korytanfkými horami/ doteyká se Noricum, a Rhetiam, w kteréž nynij naywijce Bawoři bydljij ▫ aliàs Rhetia secunda. Augusta Vindelicorum ▫ *Augšpurk* ▫ Augšpurk

Nnnn1ra

Vindemia, gene. foem. ▫ *čas podzimní, vína zbirání, klizení* ▫ Cžas podzymnij/ Wijna zbijranij/ klizenij ▫ Vindemialis, le, et Vindemiatorius, a, um ▫ *co k vínu zbirání přísluší* ▫ Co k Wijnu zbijranij přísluffij ▫ Vindemio, as ▫ *víno zbirám neb domu klidím* ▫ Wijno zbijrám/ neb domu klidijm ▫ Transfertur etiam ad alia. Vindemia mellis ▫ *zbirání medu, podřezování včel* ▫ zbijránij Medu/ podřezowánij wčel ▫ Vindemiator ▫ *vína zbiráč* ▫ Wijna zbijrač

Vindico, as, aui, pen. cor. ▫ *mstím, tresci* ▫ Mstijm/ trefcy ▫ Item ▫ *bráním, retuji, zproštují, před nespravedlností zastávám* ▫ Bránijm/ retugi/ zproštiugi/ před nesprawedlnostij zaštávám ▫ Ab interitu uindicare ▫ *nedopustiti zahynouti, od zahynutí zprostiti, retovati* ▫ Nedopuštiti zahynauti/ od zahynutij zprostiti/ retowati ▫ Ne ab omnibus eam uitijis uidear uindicare, Cicero ▫ *abych se nezdál, že ji ve všech nešlechtnostech zastávám, chráním* ▫ Abych se nezdál/ že gi we wšlech nešlechtnostech zaštávám/ chránijm ▫ Vnde Vindicta ▫ *pomsta, mstění, trestání* ▫ Pomšta/ mštnij/ trestánij ▫ Aliquando ▫ *metla neb prut a hůl, kterouž manové propouštění bývají* ▫ Metla neb Prut a hůl/ kterauž manové propauštnění býwagij ▫ Item, ipfa libertas, Vindex ▫ *mstitel* ▫ Mštitel ▫ Vide supra in uerbo Dico, as. Vinditia, arum ▫ *vysvobození, zproštění, retování, retunk* ▫ Wyšwobozenij/ zproštnenij/ retowánij/ retunk

Vinum, gene. neut. ▫ *víno* ▫ Wijno ▫ Villum diminutivum ▫ *vínce, vínečko* ▫ Wijnce/ wijnečko ▫ Vinum acidum ▫ *zvoctilé víno* ▫ Zwoctilé Wijno ▫ Vinum mucidum ▫ *rosolovaté neb zvětralé víno* ▫ Rosolowaté neb zvětralé wijno ▫ Fugiens uinum | ▫ *netrvalé, nestálé víno, kteréž se rádo mění* ▫ Netrwalé/ neštálé wijno/ kteréž se rádo měnij ▫ Vinum Aruifinum, uel Aruifium, penul. cor. ut Vergili. Vulgò Malmafinum, aliàs Creticum ▫ *Malvazí* ▫ Malwazý ▫ Vinacea ▫ *vinné kvasnice, vinštír, vinný kamenec* ▫ Winné kwafnice/ winštiž/ vinný kamenec ▫ Vinarius, a, um ▫ *co k vínu přísluší, vinný* ▫ Co k wijnu přísluffij/ vinný ▫ Taberna uinaria ▫ *dům šnekovní, kde víno dávají* ▫ dům šnekownij/ kde wijno dáwagij ▫ Vinarius, substantivè ▫ *šenkýř vína* ▫ Šenkýř wijna ▫ Vinitor ▫ *vinař* ▫ Winař ▫ Vinolentus, a, um ▫ *vinem vožralý* ▫ Wijnem wožralý ▫ Vinofus, a, um ▫ *vína žízniwý* ▫ Wijna žizniwý ▫ Vineia ▫ *vinice* ▫ Winice ▫ Vineaticus, a, um ▫ *co k vinici neb k viným ratolestem přísluší* ▫ Co k Winicy neb k winým Ratolestem přísluffij ▫ Vinearius, et Vinealis, idem. Vinetum ▫ *pole neb hora vinničná* ▫ Pole neb hora winničná ▫ Vinulus, hoc est, mollis ▫ *měkký, ženský* ▫ Měkký/ ženský

Nnnn1rb

Viola, gene. foem. ▫ *fiola, květ fiolný* ▫ Fiola/ květ Fiolný ▫ Violaceus, a, um ▫ *fiolové barvy* ▫ Fiolové barwy ▫ Violaris, e, idem. Violarium ▫ *fiolová zahrada* ▫ Fiolová Zahrada

Violo, as, aui ▫ *porušuji, nanečistuji, poškvřuji, zhanobuji* ▫ Poruffugi/ nanečistiugi/ poškvrňugi/ zhanobugi ▫ Violare uirginem ▫ *pannu porušiti, zahanbiti* ▫ Pannu poruffiti/ zahanbiti ▫ Violare uirginem per uim ▫ *pannu násilím porušiti, panně násilí učiniti* ▫ Pannu náfylijm poruffiti/ Panně náfylé včiniti ▫ Violare ius ▫ *proti právu učiniti, právo přerušiti* ▫ Proti právu včiniti/ právo přeruffiti ▫ Qui iufurandum uiolat, fide uiolat, Cice ▫ *kdož přísahu ruší, tent' víru ruší, není věren, nezachovává věrnosti* ▫ Kdož příjřahu ruffij/ tent' wijru ruffij/ není věren/ nezachowává věrnosti ▫ Violentus, a, um ▫ *násilník, mocnář, násilí z moci činící* ▫ Náfylnijk/ mocnář/ náfylé z mocy činijcý ▫ Violenter ▫ *násilně, mocně* ▫ Náfylně/ mocně ▫ Violabilis, e ▫ *co muož porušeno býti neb zlehčeno, porušitedlný* ▫ Co muož poruffeno býti/ neb zlehčeno/ poruffitedlný ▫ Inuiolabilis, e ▫ *neporušitedlný, co nemuož zlehčeno býti* ▫ Neporuffitedlný / co nemuož zlehčeno býti

Nnnn1va

Vipera, gene. foemini. ▫ *ještěř, ještěřka* ▫ Gešťěř/ gešťěřka

Vipiones, gene. mafc. ▫ *mladí jeřabi, jařábčata* ▫ Mladij Geřabi/ Gařábčata

Vir, gene. mafc. ▫ *muž* ▫ Muž ▫ Virilis, le ▫ *mužský, co muži přísluší* ▫ Mužlký/ co muži příjřuffij ▫ Et Virilis ▫ *silný, zmužilý* ▫ Sylný/ zmužilý ▫ Virilitas ▫ *zmužilost* ▫ Zmužiloft ▫ Viriliter ▫ *zmužile, statečně* ▫ Zmužile/ fstatečně ▫ Viritim, aduerbium ▫ *od muže k muži* ▫ Od muže k muži ▫ Virilia, orum ▫ *mužská hanba, mužské klénoty* ▫ Mužlká hanba/ mužské klénoty ▫ Compofí. Semiuir ▫ *puol muže, nesmělý, ženský* ▫ Puol muže/ nesmělý/ ženlký ▫ Leuir ▫ *mužů bratr* ▫ Mužů bratr ▫ Item, Duumuir, Triumuir, etc. ▫ *nad dvěma neb nad třmi vládař, zprávce* ▫ Nad dvěma neb nad třmi vládař/ zprávce ▫ Virago, inis ▫ *mužatka, mužná žena* ▫ Mužatka/ mužná žena ▫ Virofa ▫ *muže žádostivá* ▫ Muže žádostiwá ▫ Et Virofus, a, um ▫ *silný, silné vůně, mrzuté vůně* ▫ Sylný/ fylné vůně/ mrzuté vůně ▫ Euiro, as ▫ *zbavuji zmužilosti* ▫ Zbawugi zmužilofti ▫ Vnde Euiratus, a, um ▫ *mužnosti zbavený, zženilý* ▫ Mužnofti zbawený/ zženilý

Virbius, gene. mafc. idem est, qui aliàs graeco nomine Hippolytus dicitur, Vide fupra

Vireo, es, uirui ▫ *sem zelený, zelenám se* ▫ Sem zelený/ zelenám se ▫ Virefco ▫ *počínám se zelenati* ▫ Počijnám se zelenati ▫ Reuirefco ▫ *zase zelenám se, otavím se* ▫ Zasefco ▫ *zelenám se/ otawijm se* ▫ Virido, as ▫ *zelením, obživuji* ▫ Zelenijm/ obživuji ▫ Viror, et Viriditas ▫ *zelenost* ▫ Zelenoft ▫ Viridarium ▫ *sad k rozkoši udělaný, místo neb plac zelený, trávník* ▫ Sad k rozkošfí vdělaný/ mijfto/ neb plac zelený/ tráwnijk ▫ Viretum ferè idem ▫ *neb zelené byliny* ▫ Neb zelené byliny ▫ Viridis, e ▫ *zelený, co ještě neuschlo neb není suché ani usvadlé* ▫ Zelený/ co gešťě nevšchlo/ neb není fuché/ ani vřwadlé ▫ Virides radices ▫ *čerství kořenové* ▫ Čerřtwij kořenové ▫ Virides fici ▫ *zelení fíkové* ▫ Zelenij ffijkowé ▫

Nnnn1vb

- Item ◻ *co jest zelené barvy, jako bejlí* ◻ Co geft zelené barwy/ yako baylij ◻ Viriditas ◻ *zelenost, zelenání, otavení* ◻ Zelenoft/ zelenánij/ otawenij
- Virga**, gene. foemi. ◻ *metla, prut, pružina, huol* ◻ Metla/ prut/ pružina/ huol ◻ Virgula, diminuti. ◻ *metlička, proutek* ◻ Metlička/ prautek ◻ Virgeus, a, um ◻ *co z metel jest, metlový* ◻ Co z Metel geft/ metlowý ◻ Virgultum ◻ *proutí, metlové křoví* ◻ Prautij/ Metlowé křowij ◻ Virgindemia ◻ *metel zbírání* ◻ Metel zbijránij
- Virgo**, gene. com. ◻ *panna, nepoškrvněná smilstvem* ◻ Panna/ nepoškrvněná smilstwem ◻ Virgineus, a, um ◻ *panenský* ◻ Panenlký ◻ Virginalis, idem. Aliquando Virgo significat ◻ *silnú, osobnú, zmužilou ženu* ◻ Sýlnú/ ofobnú/ zmužilau ženu ◻ Virguncula, diminutium ◻ *panenka, dcerka* ◻ Panenka/ Dcerka ◻ Virginitas ◻ *panenství* ◻ Panenstwij
- Virtus**, gene. foemi. propriè ◻ *zmužilost, statečnost mysli* ◻ Zmužiloft/ statečnoft myfli ◻ Inde pro omni quod uitio contrarium est ◻ *ctnost* ◻ Ctnoft ◻ Item ◻ *síla, moc, přednost, pomoc* ◻ Sýla/ Moc/ přednoft/ pomoc
- Virus**, gene. neut. indeclinabile ferè ◻ *silný smrad dorostlého člověka neb silná wuoně* ◻ Sýlný smrad dorostlého Człowěka/ neb fylná wuoně ◻ Virus alarum ◻ *smrad podpaždni* ◻ Smrad podpaždnij ◻ Item ◻ *plodistvé sémě každého howada* ◻ Plodistwé Sémě každého howada ◻ Et Venenum ◻ *jed* ◻ Ged ◻ Vnde Virulentus, a, um ◻ *jedovatý* ◻ Gedowatý ◻ Virulentia ◻ *jedovatost* ◻ Gedowatoft ◻ Virofus, a, um. idem saepè significat quod uirulentus
- | **Vis**, gene. foemi. in singulari ◻ *statečnost, zmužilost, síla* ◻ Statečnoft/ zmužiloft/ fylá ◻ Aliquando ◻ *moc, násilé, kvalt* ◻ Moc/ náfylé/ kwalt ◻ Item ◻ *množství* ◻ Množstwij ◻ Magna uis pecuniae ◻ *veliké množství peněz* ◻ Weliké množstwij peněz ◻ In plurali, Vires ◻ *síly, možnosti* ◻ Sýly/ možnofti ◻ Vnde diminutium, Viriculae ◻ *siličky* ◻ Syličky
- Viscus**, i, uel **Viscum**, gene. neut. ◻ *ptačí lep* ◻ Ptačij lep ◻ Viscofus, a, um ◻ *lepký, lepovatý* ◻ Lepký/ lepowatý ◻ Inuisco, as ◻ *namazují lepem* ◻ Namazugi lepem ◻ Et Viscus, i ◻ *mejlí* ◻ Meylij ◻ Vt Viscus quernus ◻ *dubové mílí* ◻ Dubowé mýlij
- Viscus**, eris, gene. neut. ◻ *maso, vytažené maso, co pod kóží od masa jest* ◻ Masfo/ wytažené masfo/ co pod kózij od masfa geft ◻ Aliquando pro intestinis ◻ *za střeva, vosrdí* ◻ Za střewa/ wofrdij ◻ Visceror, aris, deponen ◻ *dělím maso mezi lid* ◻ Dělijm masfo mezy lid ◻ Visceratio ◻ *takové dělení syrového masa* ◻ Takowé dělenij fyrowého masfa ◻ Euiscero ◻ *vytahují maso z kuože neb dobývám střev, kuchám* ◻ Wytahugi masfo z kuože/ neb dobývám střew/ kuchám
- Vifurgis**, gene. mafculi. ◻ *Vezer, řeka Germaniae, teče skrze saskou zemi a knížetství brunšvíckské* ◻ Wezer/ Ržeka Germaniae, teče skrze Saslkau zemi a Knížetstwij Brunšwíckské
- Viftula**, gene. mafc. ◻ *řeka Germaniae Visla, teče skrze Polsko, u Gdanska do moře vpadá* ◻ Ržeka Germanie, Wifla/ teče skrze Polsko/ v Gdanska do Moře wpadá
- Vita** ◻ *život* ◻ Ziwot ◻ Quaere Viuo

Vitellus, gen. maf. ◻ *vaječný žloutek* ◻ Wagečný žlautek

Vitiligo, inis, gene. foemi. ◻ *ohyzdný zpuosob kuože člověči, když má na sobě fleky a všicka šeredná jest, jako žabou slitá, lišejobatá etc.* ◻ Ohyzdný zpuofob kuože Człowěčij/ když má na sobě ffleky/ a wfsecka šeredná gest/ yako žabau flytá/ liffegowatá etc.

Vitiligo, as, aui, pen. cor. uel Vitilitigo ◻ *pomlouvám, haním* ◻ Pomlouwám/ hanijm ◻ Scio | multos fore, qui uutiligent, Plinius ◻ *vím, že mnozí budou haněti* ◻ Wijm že mnozý budau haněti ◻ Vitiligator ◻ *žvác, pomluvač, hánce* ◻ Zwáč/ pomluwač/ hánce ◻ Vitilitigator, idem

Nnmn2rb

Vitis, gene. foem. ◻ *vinný kmen* ◻ Winný kmen ◻ Viticula, diminutium ◻ *kmenek* ◻ Kmenek ◻ Vitigineus, a, um ◻ *co z réví jest uděláno, révový* ◻ Co z réwíj gest vděláno/ Réwový ◻ Vitifator, pen. cor. ◻ *kdo vinné kmenoví sazí a rozplozuj* ◻ Kdo winné kmenowíj lazý a rozplozuj ◻ Ita dictus est Saturnus. Vitiarium ◻ *místo, kde vinné kmenoví štěpují neb rozsazují, sadní duolek* ◻ Místo kde winné kmenowíj štěpugíj/ neb rozfazugíj/ Sadní duolek ◻ Vites arbutiuae ◻ *stromové réví* ◻ Stromové réwíj ◻ Vitilia ◻ *obručí neb obručné tyče* ◻ Obručij/ neb obručné tyče ◻ Vitifer ◻ *co vinné ratolesti nosí* ◻ Co winné ratolesti nošý

Vitium, gene. neut. ◻ *zlost, nešlechtnost* ◻ Zloft/ nešflechetnoft ◻ Vitio dare ◻ *haněti, láti* ◻ Haněti/ láti ◻ In uitio ponere, idem ◻ *neb za nešlechtnosti klásti* ◻ Neb za nešflechetnofti klásti ◻ Vitiosum iumentum ◻ *nemocné, neduoživé howado* ◻ Nemocné/ neduožiwé howado ◻ Vitium offerre uirgini ◻ *pannu zhanobiti* ◻ Pannu zhanobiti ◻ Vitium fecit paries ◻ *stěna se roztrhla, obořila, padla* ◻ Stěna se roztrhla/ obořila/ padla ◻ Item ◻ *nedostatek, neduoživost, omyl, mejlka* ◻ Nedostatek/ neduožiwost/ omyl/ maylka ◻ Vitiosus, a, um ◻ *zlostný, nešlechtný, nestatečný* ◻ Zloftný/ nešflechetný/ nestatečný ◻ Vitio, as ◻ *haním, poškvřuji, zlehčuji, bořím, kazím* ◻ Hanijm/ poškwřugi/ zlehčugi/ bořijm/ kazým ◻ Vitiare uirginem ◻ *pannu porušiti* ◻ Pannu porušiti ◻ Vitiatum corpus ◻ *neduoživé tělo* ◻ Neduožiwé tělo ◻ Vitiofitas ◻ *zlost, nešlechtnost, nakažení, zkáza, vada, vášnivost* ◻ Zloft/ nešflechetnoft/ nakažení/ zkáza/ wada/ wášniwoft

Vito, as, aui ◻ *varuji se, vzdaluji se, štítím se* ◻ Warugi se/ wzdalugi se/ štítijm se ◻ Deuito, et Euito, idem. Euitabilis ◻ *vyvarovatelný* ◻ Wywarowatelný ◻ Ineuitabilis ◻ *nevyvarovatelný, jehož se nelze vyvarovati* ◻ Newywarowatelný/ gehož se nelze wywarowati ◻ Vitabundus, a, um ◻ *chtivý k vystřihání* ◻ Chtiwý k wystřihánij ◻ Inuito, pen. pro. ◻ *zuovi, pobízím, ponoukám* ◻ Zuowi/ pobijým/ ponoukám

Nnmn2va

Vitrum, gene. neut. ◻ *sklo* ◻ Sklo ◻ Vitreus, a, um ◻ *sklenný* ◻ Sklenný ◻ Vitriarius ◻ *sklenář* ◻ Sklenář ◻ Vitriolum, diminutium ◻ *sklenička* ◻ Sklenička ◻ Et Vitriolum ◻ *vitrolium* ◻ Witrolium

Vitta, gene. foemi. ◻ *čepce* ◻ Czepec ◻ Vittatus, a, um ◻ *očepený, čepcem ozdobený* ◻ Očepený/ čepcem ozdobený

Vitulus, gene. mafc. ◻ *tele, mladé telátko od krávy neb od jiných velikých hovad* ◻ Tele/ mladé telátko od krávy/ neb od giných velikých howad ◻ Vitulus marinus ◻ *ryba mořská, tele mořské* ◻ Ryba mořská/ tele mořké ◻ aliàs Phoce. Vitula ◻ *mladá jalovička neb prvotelka* ◻ Mladá yalovička²¹³ neb prvotelka ◻ Vitulor, aris ◻ *raduji se* ◻ Radugi se ◻ Vitulinus, a, um ◻ *telecí* ◻ Telecý

Vitupero, as, aui ◻ *laji, haním* ◻ Lagi/ hanijm ◻ Vituperium ◻ *laní, hanění* ◻ Lanij/ haněnj ◻ Vituperatio, idem. Vitupero, onis ◻ *lejce, hánce* ◻ Layce/ hánce ◻ Vituperabilis, le ◻ *hodný lání, hanění* ◻ Hodný lánij/ haněnj

Vierra, gene. foem. Syluestris muftela ◻ *tchoř* ◻ Tchoř ◻ Graecè Ictis, ut supra

Viuo, is, uixi, uictum ◻ *živ sem* ◻ Ziw fem ◻ Viuunt bacchanalia ◻ *živi sou v neskrovnosti, v neřádu* ◻ Ziwi sau w nekrownosti/ w neřádu ◻ Cum sit uerbum neutrum, tamen accusatiuos eleganter admittit. etiam priorum nominum. Viuere Epicurum ◻ *v rozkoši živu bejti* ◻ W rozkoši žiwu beyti ◻ In diem uiuere ◻ *žiwu bejti bez starosti, o zajtřek se nestarati* ◻ Ziwu beyti bez starosti/ o zajtřek se nestarati ◻ Sibi uiuere, Terentius ◻ *po své vuoli žiwu bejti* ◻ Po své wuoli žiwu beyti ◻ Aliquando absolutè ◻ *hleděti rozkoše, mám dobré bydlo, povoluji sobě, mám svou vůli* ◻ Hleděti rozkoše/ mám dobré bydlo/ powolugi sojbě/ mám fwau vůli ◻ Hinc Viuax ◻ *čerstvý, dlouhoživý* ◻ Čerftwý/ dlouhoživý ◻ Viuacitas ◻ *čerstvost, ohebnost* ◻ Čerftwoft/ ohebnost ◻ Et Viuidus, a, um ◻ *živný, čerstvý, silný* ◻ Ziwný/ čerftwý/ fylný ◻ Viuarium ◻ *místo, kde hovada k bití chovají, rybník, sádka, haltěř, krmní obora* ◻ Mijsto kde howada k bitij chowagij/ Rybnijk/ řádka/ haltěř/ krmnij obora ◻ Viuiradix ◻ *roub, pláň, kteráž i s kořenem bejvá do země vsazena* ◻ Raub/ pláň/ kteráž y s kořenem beywá do země wfazena ◻ Item, Vita ◻ *život neb zpuosob života* ◻ Ziwot/ neb zpuosob žiwota ◻ Vitalis, le ◻ *životný, obživující* ◻ Ziwoťný/ obživugijcý ◻ Et Victus, us ◻ *živnost, potrava, jídlo a pití* ◻ Ziwnost/ potrawa/ gjdlo a pitij ◻ Composita, Conuiuo ◻ *spolu živ sem* ◻ Spolu žiw fem ◻ Vnde Conuiua ◻ *pozvaný host* ◻ Pozvaný hoft ◻ Conuiualis, le ◻ *co k hodování neb pozvání přísluší* ◻ Co k hodování neb pozvání přísluffij ◻ Conuictor ◻ *účastník stolu, strážník* ◻ Včastnijk stolu/ strážnijk ◻ Conuiuium ◻ *hodování, hody, kvas* ◻ Hodování/ hody/ kwas ◻ Conuiuator, aris ◻ *strojím hody, kvasím, hoduji* ◻ Strogijm hody/ kwasým/ hodugi ◻ Conuiuator ◻ *hodův struogce, kvasitel, kdo hody strojí a jísti dává* ◻ Hodůw struogce/ kwasytel/ kdo hody strogij a gjjsti dává ◻ Conuictus, us ◻ *spolužívání stravy* ◻ Spolu vžijwánij strawy ◻ Reuiuo ◻ *zase obživuji* ◻ Zase obživugi ◻ Reuiufco, idem. Superuiuo ◻ *přetrávám životem* ◻ Přetrwávám žiwotem ◻ Victito, as, frequentatiuum ◻ *vždy živ sem* ◻ Wždy žiw fem ◻ Viuus, a, um ◻ *živý* ◻ Ziwý ◻ Item ◻ *od přirození silný* ◻ Od přirození fylný ◻ Semiuiuus, a, um ◻ *odpolu živý, mdlý, nestatečný* ◻ Odpolu žiwý/ mdlý/ neftatečný

Vix, aduerbium ◻ *sotva, ledva, těžce* ◻ Sotwa/ ledwa/ těžce

²¹³ yalovička] yalovička tisk

VL

Vlcifcor, eris, ultus sum ◻ *mstím* ◻ Mftijm ◻ Vltio ◻ *pomsta* ◻ Pomsta ◻ Vltor ◻ *mstitel, trestatel* ◻ Mftitel/ trestatel

Vlcus, eris, gene. neut. ◻ *vřed, nežít* ◻ Wřed/ nežít | ◻ Vlcero, as ◻ *rozdrbuji kuoži, zjitřuji, spryskuji* ◻ Rozdrbugi kuoži/ zgitřugi/ spryskugi ◻ Exulcero ◻ *probořuji, rozdrbuji vřed* ◻ Probořugi/ rozdrbugi vřed ◻ Metapho ◻ *hořkost činím, zdražďuji, zpruzuji, rozhněwávám* ◻ Hořkost činijm/ zdražďugi/ zpruzugi/ rozhněwávám

Nnmn3ra

Vligo, gene. foem. pen. prod. ◻ *vlhkost země* ◻ Wlhkost země ◻ Vliginofus, a, um ◻ *vlhký, co vždycy vlhne* ◻ Wlhký/ co wždycy wlhne

Vllus, a, um ◻ *někdo, něco* ◻ Někdo/ něco ◻ Aliquis etc.

Vlna, gene. foemini. ◻ *sáh* ◻ Sáh ◻ Quatuor cubiti

Vltra ◻ *přes, dále s oné strany* ◻ Přes/ dále s oné strany ◻ praepositio. Aliquando est aduerbium. Inde fit Vltior, comparatiuus ◻ *dalsí* ◻ Dalfij ◻ Et Vltimus, a, um. superlatiuus ◻ *najdalsí, poslední, najzadnější* ◻ Naydalfij/ poslední/ nayzadněglj

Vltro ◻ *samo od sebe, dobrovolně neb dále, dalejí* ◻ Samo od sebe/ dobrovolně/ neb dále/ dalegij ◻ Vltro citòque ◻ *sem i tam* ◻ Sem y tam ◻ Vltroneus, a, um ◻ *dobrovolný* ◻ Dobrowolný

Vlula, gene. foemi. ◻ *sova* ◻ Sowa ◻ Vlulo, as ◻ *houkám, vyji, křičím, kvílím* ◻ Haukám/ wygi/ křičijm/ kwijlijm ◻ Vlulatus, us ◻ *kvílení, houkání, nařikání, kvikání, kuhýkání* ◻ Kwijljenij/ haukánij/ nařikánij/ kwikánij/ kuhýkánij

Vlyffippo, onis ◻ *hlavní město v Hispaní, v té straně, kteráž někdy Lusitania, nyní pak Portugalia, slove* ◻ Hlawnij Město w Hyspanij/ w té straně kteráž někdy Lufitania/ nyní pak Portugallia flowe ◻ Vulgò Lisboa

Vlyffes, gene. mascu. ◻ *syn Laertis, král ithacenský* ◻ Syn Laertis Král Ithacenský

VM

Vmbilicus, gene. mascu. pen. prod. ◻ *pupek* ◻ Pupek ◻ Metapho ◻ *prostředek každé věci* ◻ Prostředek každé věcy ◻ Et Vmbilicus ◻ *pukly na knihách, ozdoba knih* ◻ Pukly na knihách/ ozdoba knih ◻ Ad Vmbilicum | ducere, prouerbium ◻ *dodělati, dokonati* ◻ Dodělati/ dokonati ◻ Vmbilicatus, a, um ◻ *co má zpuosob jako pupek, pupkovatý, puklovatý* ◻ Co má zpuosob jako pupek/ pupkovatý/ puklowatý

Nnmn3rb

Vmbo, onis, gene. masc. ◻ *prostředek v štítu* ◻ Prostředek w štítu ◻ Abufiue, pro Clypeo ◻ *za štít* ◻ Za štíjt

Vmbra, gene. foemini ◻ *stín* ◻ Stijn ◻ Vmbrae etiam dicuntur ◻ *duchové, duše* ◻ Duchowé/ duffe ◻ Et Vmbra ◻ *nezvaný host, kdo s pozvaným hostem jde* ◻ Nezwaný host/ kdo s pozvaným hostem gde ◻ Vmbella, diminutiuum ◻ *stínek* ◻ Stijnek ◻ Item ◻ *letní široký*

koblouk ▫ Letnij široký koblouk ▫ *Vmbraculum* ▫ *stinidlo, zavěsidlo, zastěradlo* ▫ *Stinidlo/ zawěfydlo/ zařtěradlo* ▫ *Vmbratilis, le* ▫ *co v stínu bydlí neb jest, záclonný, stínnavý* ▫ *Co w stijnu bydlíj neb gest/ záclonný/ stijnnavý* ▫ *Vitam agit umbratitem* ▫ *živ jest samotný, bydlí v stínu* ▫ *Ziw gest samotný/ bydlíj w stijnu* ▫ *Vmbraticus, a, um, idem.* *Vmbro, as* ▫ *stíním, cloním* ▫ *Stijnijm/ clonijm* ▫ *Composita, Adumbro, idem quod simplex* ▫ *zastiňuji* ▫ *Zařtiňugi* ▫ *Aliquando significat* ▫ *ukazují, připodobňují, předmalují, vypresignují* ▫ *Vkazugi/ připodobňugi/ předmalugi/ wypresfygnugi* ▫ *Adumbratio* ▫ *připodobnění* ▫ *Připodobnění* ▫ *Inumbro, et Obumbro* ▫ *obstinují, přikrejvám* ▫ *Obřtinugi/ přikreywám* ▫ *Vmbrofus, a, um* ▫ *stínnavý, chladový, zaclonný* ▫ *Stijnnavý/ chladový/ zaclonný*

Vmbria, gen. foem. ▫ *krajina v Itáli, nyní Ducatus Spoletanus slove, od města Spoletum* ▫ *Kragina w Itáli/ nyníj Ducatus Spoletanus flowe/ od Měřta Spoletum* ▫ *Vmber* ▫ *kdo odtud jest* ▫ *Kdo odtud gest*

VN

Vnà, aduerbium congregandi ▫ *spolu* ▫ *Spolu*

Vncia, gene. foem. ▫ *dvanáctá částka assis* ▫ *Dwanáctá částka Assis* ▫ *Vnde Semuncia, et Teruncius. Item, Quincunx, Deunx, de qui|bus supra.* *Vncarius, a, um* ▫ *co unciam, dva loty drží* ▫ *Co Vnciam/ dva loty držíj* ▫ *Vncialis, e, idem* ▫ *dvoulotní* ▫ *Dwaulotnij* ▫ *Vnciatim, aduerbium* ▫ *po lotích, po kusích* ▫ *Po lotijch/ po kufých*

Nnmn3va

Vncus, gene. masc. ▫ *hák, klika* ▫ *Hák/ klika* ▫ *Vncinus, diminutium* ▫ *háček, klička, haklik* ▫ *Háček/ klička/ haklijk*

Vncus, a, um ▫ *křivolaký, klikatý, hákovatý* ▫ *Křiwolaký/ klikatý/ hákawatý* ▫ *Aduncus, et Reduncus, idem.* *Adunco* ▫ *skřivují* ▫ *Skřiwugi* ▫ *Inunco* ▫ *zasahám hákem, dosahám* ▫ *Zafahám hákem/ dořahám*

Vnda, gene. foem. ▫ *vodná vlna, nadymaní vody* ▫ *Wodná wlna/ nadymanij wody* ▫ *Aliquando pro Aqua* ▫ *za wodu* ▫ *za Wodu* ▫ *Vndofus, a, um* ▫ *vodnatý, vlnobitý* ▫ *Wodnatý/ wlnobitý* ▫ *Vndatim, aduerbium* ▫ *hojně* ▫ *Hogně* ▫ *Abundo, as* ▫ *teku ven, přetěkám, mám hojnost* ▫ *Teku wen/ přetěkám/ mám hognořt* ▫ *Abundantia* ▫ *hojnost, veliké bohatství* ▫ *Hognořt/ veliké bohatřtwij* ▫ *Abundanter, et Abundè* ▫ *hojně* ▫ *Hogně* ▫ *Exundo, et Inundo* ▫ *teku ven, vylévám se, rozvodňuji se* ▫ *Teku wen/ wylévám se/ rozvodňugi se* ▫ *Redundo* ▫ *teku zase neb spátkem padám* ▫ *Teku zafe/ neb řpátkem padám* ▫ *Item* ▫ *hojně teku* ▫ *Hogně teku* ▫ *Abundo. Hoc facinus in tuum caput redundabit* ▫ *ta neřlechtnořt zase na tvou hlavu se nawrátí, na tobě se řveze* ▫ *Ta neřlechtnořt zafe na twau hlavu ře nawrátij/ na tobě ře řveze* ▫ *Vnde Redundantia, idem quod abundantia. Inundatio* ▫ *rozvodnění, vylévání řek* ▫ *Rozwodněníj/ wyléváníj řek* ▫ *Vndulata*

uestis ▫ *šamlatový oděv* ▫ Sfamlatový oděw ▫ Vndifonus, a, um ▫ *hlučný od vodných vln neb od spádu vod* ▫ Hlučný od wodných wln/ neb od spádu wod ▫ Sic Vndiuomus, a, um ▫ *co wodu vyřihuje, vyprskuje* ▫ Co wodu wyřihuge/ wyprfkuge

Vnde, aduerbium ▫ *odkád, odkavád* ▫ Odkád/ odkawád ▫ Vndeunde, Vndecunque, Vndeuis, Vn|delibet ▫ *odkudkoli chceš, odevšad sem, odkavádžkoli* ▫ Odkudkoli chceš/ ode-wšad sem/ odkawádžkoli

Nnmn3vb

Vnedo, idem quod Arbutum, Vide supra

Vngo, is, unxi, unctum ▫ *mastí maži* ▫ Maštij maži ▫ Inungo, et, Perungo, idem. Vnctum ▫ *masné, masnost, šik, kolomaz* ▫ Mašné/ mašnoft/ šik/ kolomaz ▫ Inunctus, a, um ▫ *pomazaný, namazaný* ▫ Pomazaný/ namazaný ▫ Vnguen, et vnguentum ▫ *mast, vonná mast* ▫ Mašt/ vonná mašt ▫ Non significat medicamentum ▫ *lékařství* ▫ Lékařtwij ▫ siue Emplastrum, fed quod ad uoluptatem paratur ob suaueolentiam. Vnguentarius ▫ *prodavač mastí, kdo dobře vonné masti strojí, apatékář* ▫ Prodawač maštij/ kdo dobře vonné Mašti štrogij/ Apatékář

Vnguis, gen. mafc. ▫ *nehet na prstech, pazour ptačí a zvířecí* ▫ Nehet na prftech/ pazaaur ptačij a zwijřecý ▫ Vnguiculus, diminutium ▫ *nehýtek, nehtíček, pazourek* ▫ Nehýtek/ nehtijček/ pazaurek ▫ A teneris unguiculis ▫ *hned z dětinství* ▫ Hned z dětinstwíj ▫ Ad unguem ▫ *dokonále, na nehet* ▫ Dokonále/ na nehet ▫ Prouerbium

Vngula, gene. foemini. ▫ *kopyto, noha těch howad, kteráž pazouruow nemají* ▫ Kopyto/ noha těch howad/ kteráž pazauruow nemagij ▫ Vngulus, idem quod Annulus ▫ *prsten* ▫ Prf-ten ▫ Lingua ofcorum

Vnus, a, um ▫ *jedno* ▫ Gedno ▫ Aliquando ▫ *jeden* ▫ Geden ▫ Vnus omnium ▫ *jeden mezi všemi* ▫ Geden mezy wšemi ▫ Vnus et alter ▫ *jeden neb dva* ▫ Geden neb dwa ▫ Vnitas ▫ *jednota* ▫ Gednota ▫ Vnicus, a, um ▫ *jediný* ▫ Gediný ▫ Vniuerfus, a, um ▫ *všecek* ▫ Wšfecek ▫ Vniuerfalis, le ▫ *všeobecní* ▫ Wšfeobecnij ▫ Vniuocum, idem quod Synonymum ▫ *jednohlasný* ▫ Gednohlašný ▫ Vnio, onis ▫ *perla* ▫ Perla ▫ Margarita, et est mafculinum. Sed Vnio, is ▫ *srovnávám, jednotím, sjednocuji* ▫ Srownávám/ | gednotijm/ šgednocugi ▫ Et Vnio, onis, gene. foemi. ▫ *srovnání, jednomyslnost, snešení* ▫ Srownánij/ gednomyšlnoft/ fnešfenij ▫ Vnuisquisque ▫ *jedenkaždý* ▫ Gedenkaždý ▫ Vnuisquili- bet, idem. Vnigenitus ▫ *jednorozený* ▫ Gednorozený

Nnmn4ra

VO

Voco, as, aui ▫ *křičím, volám, jmenuji* ▫ Křičijm/ wolám/ gmenugi ▫ Senatum uocare ▫ *radu svolati* ▫ Raddu fwolati ▫ Vocare ad coenam ▫ *pozvati k večeři* ▫ Pozwati k wečeři ▫ Vocare in certamen ▫ *k bitvě pobízeti, ven k bití volati* ▫ K bitvě pobijzeti/ wen k bitij wolati ▫ In uota uocare ▫ *na pomoc volati, za retuňk žádati* ▫ Na pomoc wolati/ za retuňk žádati ▫ In crimen uocatur ▫ *jest obžalován* ▫ Gest obžalován ▫ Hodie in ius uoco te, Plautus ▫ *volám tebe před právo neb aby dnes stal se mnú ku právu* ▫ Wolám tebe před právo/ neb aby dnes stal semnú ku právu ▫ Nemo in dubium uocabit ▫ *žadnýť nebude pochybowati neb odporowati* ▫ Ziadnýť nebude pochybowati/ neb odporowati ▫ Vocare, uel Reuocare sub incudem, Prouerbium ▫ *zase oprawiti, lépe zprawiti, zjinačiti* ▫ Zafe oprawiti/ lépe zprawiti/ zginačiti ▫ Si te fata uocant ▫ *poněwadž wuole Boží jest, Buoh tak chce míti* ▫ Poněwadž wuole Božij gest/ Buoh tak chce mijti ▫ Tempus uocat ▫ *čas chce to míti* ▫ Čzas chce to mijti ▫ Vox ▫ *hlas, znění, slovo* ▫ Hlas zněnij/ flowo ▫ Vocula, diminutium ▫ *hlásek* ▫ Hláfek ▫ Vocalis, le ▫ *zvučný, pozorný, hovorný, hlasitý, mluvný* ▫ Zwučný/ pozorný/ howorný/ hlafytý/ mluwný ▫ Et Vocales ▫ *hlasité litery* ▫ Hlafyité litery ▫ Vocalitas ▫ *hlasitost, pozornost* ▫ Hlafytoft/ pozornoft ▫ Graecè ▫ εὐφωμία ▫ Vocabulum ▫ *slovo, jímž nětco jmenujeme, vyznamenáme, vyznamenání* ▫ Slowo/ gijmž nětco gmenugeme/ vyznamenáme/ vyznamenánj ▫ Vocatio ▫ *volání, povolání* ▫ Wolánij/ powolánij ▫ Vocatiuus, a, um ▫ *volavý* ▫ Wolawý ▫ Vociferor, aris ▫ *nahlas neb hlasitě volám, křičím* ▫ Na hlas/ neb hlafyité wolám/ křičijm ▫ Vociferatio | ▫ *křik, pozorné volání* ▫ Křik/ pozorné wolánij ▫ Vocito, as, frequentatium ▫ *jmenuji neb často volám* ▫ Gmenugi neb čafto wolám ▫ Compo. Aduoco, pen. cor. ▫ *přivolávám* ▫ Přiwolávám ▫ Aduocatus ▫ *zastupce, přímluvce* ▫ Zastupce/ přijmluwce ▫ Aduocatio ▫ *zastavání před právem* ▫ Zaftawanj před Práwem ▫ Auoco ▫ *odvolávám, jinam volám* ▫ Odwolávám/ ginam wolám ▫ Metapho ▫ *odvracuji* ▫ Odwracugi ▫ Conuoco ▫ *svolávám, v hromadu volám* ▫ fwolávám/ whromadu wolám ▫ Euoco ▫ *vyvolávám ven* ▫ Wywolávám wen ▫ Vnde Euocati ▫ *vojáci neb žoldnéři, kteříž nejsou pořádně voleni a zmustrováni, ale na pospěch k veřejnosti z kraje neb ze vsi svoláni* ▫ Wogácy neb žoldnéři/ kteříž negfau pořádně woleni a zmustrowáni/ ale na pospěch k veřejnosti z kraje/ neb ze wfy swo- lání ▫ Aliàs Promilites dicti. Inuoco ▫ *volám na pomoc, vzývám* ▫ Wolám na pomoc/ wzývám ▫ Supplicantium est. Inuocatus, a, um ▫ *nepovoláný* ▫ Nepowoláný ▫ Prouoco ▫ *zdaleka volám, dráždím* ▫ Zdaleka wolám/ dráždijm ▫ Item ▫ *odvolávám se na vyšší právo* ▫ Odwolávám se na wyžšij práwo ▫ Vulgò ▫ *apelovati, k vyššímu právu se odvolati* ▫ Appellowati/ k wyžšijmu práwu se odwolati ▫ Prouocatio ▫ *dráždění, pobízení k bitvě neb povolání* ▫ Drážděnij/ pobijzenij k bitvě/ neb powolánij ▫ Reuoco ▫ *zase volám, táhnu spět, coufám* ▫ Zafe wolám/ táhnu spět/ cauffám ▫ Reuocare pedem ▫ *na spět postoupiti* ▫ Naspět postaupiti ▫ Reuocare errorem ▫ *blud vyznati, odvolati* ▫ Blud

wyznati/ odwolati ◻ Irreuocabilis, le ◻ *neodvolatedlný, nenaprawitedlný* ◻ Neodwolatedlný/ nenaprawitedlný ◻ Seuoco ◻ *na stranu k sobě svolávám, soukromí volám* ◻ Na stranu k sobě fwolávám/ faukromij wolám

Vogafus, gene. mafc. pen. cor. uel Vogefus, ut apud Lucanum legitur libro primo ◻ *elsaské a lotringské hory skrze Vazgouzsko* ◻ Elfalké a Lotringské hory skrze Wazgauzsko

Vola ◻ *dlaň, hrst v ruce neb duolek zespod nohy* ◻ Dlaň/ hrst w ruce/ neb duo|lek zespod nohy ◻ Vnde uerbum Inuolare ◻ *hrstí pochytití, ukrasti* ◻ Hrstij pochytití/ vkrašti

Nnnn4va

Volo, as, aui ◻ *létám* ◻ Létám ◻ Metaph ◻ *jdu neb běžím spěšně* ◻ Gdu neb běžijm spěšně ◻ Hinc Volatus ◻ *létaní* ◻ Létanij ◻ Volatilis, e ◻ *létavý* ◻ Létawý ◻ Volaticus, a, um, idem. Volucer, uolucris, e ◻ *rychlý* ◻ Rychlý ◻ Et Volucris ◻ *pták* ◻ Pták ◻ Inuolucris, e ◻ *nelétavý, co ještě nelétá* ◻ Nelétawý/ co gešně nelétá ◻ Volito, as, frequentaiuum ◻ *snažně létám* ◻ Snažně létám ◻ Composita ex natura praepositionum, et significatione facile intelliguntur. Aduolo, pen. cor. ◻ *přiletuji* ◻ Přiletugi ◻ Auolo, Deuolo, Circumuolo, Conuolo, Euolo, Inuolo, Prouolo, Peruolo, Praeteruolo, Reuolo, Subuolo, Superuolo, Tranfuolo

Volo, uis, uolui, Anomalum ◻ *chci* ◻ Chcy ◻ Voluntas ◻ *vuole* ◻ Wuole ◻ Item ◻ *povolení, přátelská náchylnost* ◻ Powolenij/ přátelská náchylnost ◻ Vnde Voluntate summa alicuius facere ◻ *s velikou přízní a povolením jiného učiniti* ◻ S welikau přijznij a powolenijm giného učiniti ◻ Voluntarius, a, um ◻ *dobrowolný* ◻ Dobrowolný ◻ Volens, aduerbiallyter ◻ *dobrowolně, rád* ◻ Dobrowolně/ rád ◻ Voluntariè, Compositi: Nolo ◻ *nechci* ◻ Nechcy ◻ Malo ◻ *raději chci* ◻ Raděgi chcy ◻ Volentia, idem quod Voluntas

Volfella, gene. foem. ◻ *vytrhací kléšťky neb železce, jimž vlasy vytrhávají* ◻ Wytrhací kléšťky/ neb železce/ gijmž wlafy wytrhawagij

Voluo, is, uolui, uolutum ◻ *válím, kotálím, obracím* ◻ Wálijm/ kotálijm/ obracým ◻ Voluere animo ◻ *pilně rozjímati* ◻ Pilně rozgijmati ◻ Celeriter uerba uoluens, Cicero ◻ *spěšně mluvic* ◻ Spěšně mluwjc ◻ Sifyphi faxum uoluere ◻ *vždycky velikou starost a práci míti* ◻ Wždycky welikau starost a práci mijti ◻ Prouerb. Volubilis, le ◻ *kulatý, obratný, vrtký* ◻ kulatý/ obratný/ wrtký ◻ Volubilitas ◻ *wrtkavost, spěšné hejbání, válení, nestálost* ◻ Wrtkawost/ spěšné haybání/ wálení/ neštálost ◻ Volumen, pen. prod. ◻ *částka celé knihy* ◻ Čžáftka celé knihy ◻ Abusiue ◻ *za knihu* ◻ za Knijhu ◻ Voluto, as ◻ *snažně válím* ◻ Snažně wálijm ◻ Volutabrum, pen. prod. ◻ *místo, kde mohou váleti, válek svinské kaliště* ◻ Mijsto kde mohau wáleti/ wálek swinské kaliffě ◻ Volutatim, aduerbium ◻ *kulavě, běžně, spěšně* ◻ Kulawě/ běžně/ spěšně ◻ Composita, Aduoluo ◻ *přivaluji* ◻ Přivalugi ◻ Conuoluo ◻ *okolo neb spolu válím* ◻ Okolo/ neb spolu wálijm ◻ Vnde Conuoluo-olus ◻ *zvonečkové kvítí, zvonček* ◻ Zwonečkové kwijtij/ zwonček ◻ Item ◻ *housenka neb malý stromový červík, kterýž se v listí stromovém zavinuje* ◻ Hausenka/ neb malý stromový čerwijk/ kterýž se w listij stromowém zawinuge ◻ Voluola, et Inuoluolus, idem. Deuolo ◻ *dolů valím* ◻ Dolú walijm ◻ Euoluo ◻ *vywaluji, rozvinuji* ◻ Wywalugi/ rozwinugi ◻

Nnnn4vb

Euoluere, et Reuoluere librum ▫ *knihu otevřít, velmi často číst* ▫ Knijhu otewřijti/ welmi často čijti ▫ Inuoluo ▫ *zavinuji, obvinuji* ▫ Zawinugi/ obwinugi ▫ Inuolucrum ▫ *zavinutí, zastínění, zastření* ▫ Zawinutij/ zařtijněnij/ zařtřenij ▫ Obuoluo ▫ *obvaluji, obvinuji* ▫ Obwalugi/ obwinugi ▫ Sic Prouoluo, Subuoluo etc.

Voluptas, gene. foemi. ▫ *rozkoš, veselé* ▫ Rozkofš/ wesele ▫ Voluptuofus, a, um ▫ *rozkošný neb k rozkošem náchylný* ▫ Rozkofšný/ neb k rozkofšem náchylný ▫ Voluptuarius, a, um. uel Voluptarius ▫ *rozkošník, kobližný, lahodník* ▫ Rozkofšnijček/ kobližný/ lahodnijček ▫ Et Voluptuarius, a, um ▫ *obveselující, kratochvilný, utěšený, kdo rozkoš jiným přináší* ▫ Obwefelugijcý/ kratochwilný/ wtěšlený/ kdo rozkofš giným přinářij ▫ Volupe est ▫ *k obveselení, k rozkoši jest* ▫ K obwefelenij/ k rozkofš gest

Vomer, gene. maf. ▫ *radlice, čertadlo, rádl* ▫ Radlice/ čertadlo/ rádl ▫ Vomis, idem

| **Vomo**, is, mui, itum ▫ *kuckám, dávím se, bliji* ▫ Kuckám/ dáwim se/ bligi ▫ Vnde Vomitus, us ▫ *blivání, kuckání* ▫ Bliwánij/ kuckánij ▫ Et Vomica ▫ *vřídek, neřtovička jřící se* ▫ Wřijdek/ neřtowička giřící se ▫ Uomo, pen. cor. ▫ *vyblívám, vykuckávám, vytracuji* ▫ Wybliwám / wykuckávám/ wytracugi ▫ Euomere iram in aliquem ▫ *hněv proti někomu vypustiti, záhu sobě na někom sehnati* ▫ Hněw proti někomu wypustiti/ záhu sobě na někom sehnati ▫ Reuomo ▫ *zase bliji* ▫ Zase bligi ▫ Vomito ▫ *často kuckám* ▫ Čzařto kuckám

Oooo1ra

Voro, as, aui ▫ *žeru, jím hltavě, hltám, pohlcuji* ▫ Zěru/ gijm hltawě/ hltám/ pohlcugi ▫ Deuoro, pen. co. et Peruoro, idem ▫ *zžírám, voblo žeru* ▫ Zžijrám/ woblo žeru ▫ Deuorare taedium, et molestiam, Metapho ▫ *tesknost a práci sněsti, strpěti, přemoci* ▫ Tesknofa a práci sněfti/ řtpěti/ přemocy ▫ Hinc Vorax ▫ *žravý* ▫ žrawý ▫ Voracitas ▫ *žrání, žravost* ▫ žránij/ žrawof ▫ Vorago, pen. pro. ▫ *hluboké místo, hlubina, vír* ▫ Hluboké mijfo/ hlubina/ wijr ▫ Barathrum, Voraginosus, a, um ▫ *co mnoho hlubin má, vírovatý* ▫ Co mnoho hlubin má/ wijrowatý

Vortex, Vide Verto

Voueo, es, uoui, uotum ▫ *slibuji, zaslubuji* ▫ Slibugi/ zařlibugi ▫ Deuoueo, idem. Aliquando ▫ *poddávám, přivlastňuji* ▫ Poddávám/ přiwlařtňugi ▫ Deuouit se pro patria ▫ *poddal se, že chce umřít za svou vlast* ▫ Poddal se/ že chce vmřijti za řwau Wlařt ▫ Item ▫ klnu ▫ Klnu ▫ Hinc Deuotus, a, um ▫ *oddaný, přivlastněný, zřizený* ▫ Oddaný/ přiwlařtněný/ zřizený ▫ Deuotio ▫ *oddání, přivlastnění, klnutí* ▫ Oddánij/ přiwlařtněnij/ klnutij ▫ Deuotorius, ria, rium ▫ *co k oddání neb klnutí přířluři* ▫ Co k oddánij neb klnutij přířluřij ▫ Votum ▫ *slib* ▫ Slib ▫ Votum facere, et nuncupare ▫ *slib učiniti, slib činiti* ▫ Slib učiniti/ řlib činiti ▫ Aliquando ▫ *žádost* ▫ Ziádořt ▫ Vnde Pro uotis ▫ *podlé žádosti a wuole* ▫ Podlé žádofři a wuole ▫ Voti compos ▫ *kdo svou žádost obdržel* ▫ Kdo řwau | žádofř obdržel ▫ Votiuus, a, um ▫ *co se s řlibem děje neb řlibeno bývá aneb řkrze řlib požádáno bývá* ▫ Co se s řlibem děge/ neb řlijbeno býwá/ a neb řkrze řlib požádáno býwá ▫

Oooo1rb

Reus uoti, uide supra. Votiuus, a, um ▫ *slíbený neb co k slibům potřebováno bývá* ▫ Slibbený/ neb co k slibům potřebováno bývá

VP

Vpupa, gene. foemi. ▫ *dedek* ▫ Dedek

VR

Vrania, gene. foemi. ▫ *jedna ex Musis* ▫ Gedna ex Musis

Vrbs, gene. foemini. ▫ *zdi obehnané město* ▫ Zdij obehnané Město ▫ Aliquando per Antonomafiam ▫ *město Řím* ▫ Město Ržijm ▫ Vrbicula, diminutium ▫ *městečko* ▫ Městečko ▫ Vrbanus, a, um ▫ *městský, co k městu přísluší* ▫ Měšťký / co k Městu přísluší ▫ Vrbicus, idem. Aliquando Vrbanus ▫ *ozdobný, dvořský v slovích* ▫ Ozdobný/ dvořký w flowijch ▫ Vrbanè ▫ *dvořsky, ozdobně, po městsku* ▫ Dwořky/ ozdobně/ po měšťku ▫ Vrbanitas ▫ *zdvořilost, trefnost* ▫ Zdwořilost/ trefnost ▫ Inurbanus, a, um ▫ *neozdobný, netrefný, nepočísaný* ▫ Neozdobný/ netreffný/ nepočísaný ▫ Suburbanus, a, um ▫ *trochu dvořský, přiozdobný* ▫ Trochu dvořký/ přiozdobný ▫ Metaphoricè ▫ *podměšťák* ▫ Podměšťák ▫ Suburbium ▫ *podměstí, předměstí* ▫ Podměstij/ předměstij

Vrceus, gene. masc. pen. cor. ▫ *teklík, hliněná nádoba* ▫ Teklijk/ hliněná nádoba ▫ Vrceolus, diminutium ▫ *hliněný koflíček* ▫ Hliněný kofflijček

Vreteres, pen. prod. ▫ *žily, po kterých moč do měchýře teče* ▫ Zijly/ po kterých moč do měchýře teče

Vrgeo, es, urfi ▫ *tisknu, nutkám, pobízím, honím, pospíchám* ▫ Tifknu/ nutkám/ pobijzým/ honijm/ pospijchám ▫ Vrgere institutum, uel propositum ▫ *předsevzetí k konci věsti, podle libosti pospíšiti* ▫ Předsewzetij k koncý wěsti/ podle lijbofti pospijšiti ▫ Vrgere opus ▫ *s pilností dílo předse konati, snažně dělati* ▫ S pilnostij dijlo předse konati/ snažně dělati ▫ Neceßitas urget ▫ *potřeba káže, nutí, chce míti* ▫ Potře|ba káže/ nutij/ chce miji ▫ Calceus urget, Prouerb ▫ *střevíc hnete* ▫ Střewijc hnete ▫ Sopor me urget ▫ *chce mi se spáti, sen mne trápí neb žene* ▫ Chce mi se spáti/ sen mne trápij/ neb žene ▫ Composita, Adurgeo, idem ▫ *přinucují* ▫ Přinucugi

Vrus, gene. mascu. ▫ *divoký wuol* ▫ Diwoký wuol ▫ Olim in Germania peculiariter gignebantur

Vrina, gene. foemini. pen. prod. ▫ *moč, štíny* ▫ Moč/ štijny ▫ Lotium. Vrinalis ▫ *polní len, Matky Boží len, mezní čistec* ▫ Polnij len/ Matky Božij len/ meznij čistec ▫ Linaria, et Ofiris, Vide supra

Vrino, as, are. **Vrinor**, aris ▫ *potopuji se pod wodu, plovu pod wodou* ▫ Potopugi se pod wodu/ plowu pod wodau ▫ Ranae diu sub aqua urinantur, Plini ▫ *žaby dlouho plovou pod vodou* ▫ Ziaby dlouho plowau pod wodau ▫ Vrinator ▫ *kdo dlouho pod vodou plove, kdo se přemítá do vody a zase vyplejvá* ▫ Kdo dlouho pod wodau plowe/ kdo se přemítá do vody/ a zase wypleywá

Vrna, gene. foemi. ▫ *vokov, vědro, korec* ▫ Wokow/ vědro/ korec ▫ Vrnula, diminutivum ▫ *vokuovek* ▫ Wokuowek ▫ Item, Vrna ▫ *míra, drží čtyři congios, nepochybně dvanácté másuov, to jest tři pinty, puol vědra* ▫ Mijra/ držij čtyři Congios, nepochybně dvanácté máfuow/ to geft/ tři pinty/ puol vědra ▫ Dimidium amphorae. Vrnarium ▫ *vodní kamenné koryto v kuchyni* ▫ Wodnij kamenné koryto w kuchyni

Vro, is, uši, uftum ▫ *pálím* ▫ Pálíjm ▫ etiam de frigore dicitur. Metaph ▫ *trápím, mučím* ▫ Trápijm/ mučijm ▫ Scin ut te malè urat? Terentius ▫ *víš-li, žeť jest tobě to velmi proti mysli, trápí tě* ▫ Wijšli/ žeť geft tobě to welmi proti mysli/ trápij tě ▫ Vredo, inis, pen. prod. ▫ *připaleni, kteréž úrodě škodí, snět, snítivost* ▫ Připaleni/ kteréž vrodě škodij/ snět/ snijtiwoft ▫ Vstrigo, idem. In uitibus carbunculus, In frugibus rubigo ▫ rez ▫ Rez ▫ Com|pořita, Aduro ▫ *připaluji* ▫ Připalugi ▫ Vnde Aduftus, a, um ▫ *připálený* ▫ Připálený ▫ Aduftio ▫ *opálení, připálení* ▫ Opálení/ připálení ▫ Sapit aduftionem ▫ *smrdí připáleninou* ▫ Smrdij připáleninou ▫ Deuro, Peruro ▫ *velmi pálím* ▫ Welmi pálíjm ▫ Comburo ▫ *dokonále spaluji* ▫ Dokonále spalugi ▫ Exuro ▫ *vypaluji* ▫ Wypalugi ▫ Inuro ▫ *napaluji, znamení připaluji* ▫ Napalugi/ znamenij připalugi ▫ Inurere notam ▫ *cejchovati, znamení připaliti* ▫ Ceychowati/ znamenij připaliti ▫ Metapho ▫ *zhaněti* ▫ Zhaněti ▫ Vftulo, as, idem quod Vro ▫ *neb opaluji* ▫ Neb opalugi ▫ Vftulare capillos ▫ *vlasý opaliti* ▫ Wlasý opaliti ▫ Vro hominem, Terent ▫ *hněvám, popoužím člověka* ▫ Hněvám/ popaužým Człowěka ▫ Et Vritur amore ▫ *trápí se milostí neb frejem, páli se milováním* ▫ Trápij se milostij/ neb ffregem/ pálij se milowánijm ▫ Vrens uentus ▫ *pálivý vítr, řezavý, vostrý vítr* ▫ Páliwý wijtr/ řezawý/ wostrý wijtr ▫ Vstrina, pen. prod. ▫ *šmelcovná hut* ▫ Šmelcowná hut

Oooo1vb

Vrfus, et **Vrfa** ▫ *nedvěd, nedvědice* ▫ Nedwěd/ Nedwědice ▫ Vrfinus, a, um ▫ *nedvězí, co od nedvěda jest* ▫ Nedwězý. Co od Nedwěda geft ▫ Vrfulus, dimin. ▫ *nedvidě, nedvidek* ▫ Nedwidě/ Nedwidjek

Vrtica, gen. foem. pen. pro. ▫ *kopřiva* ▫ Kopřiwa

Vruum, gene. neut. ▫ *křivolakost pluhu, hřidel, podplužnik* ▫ Křiwolakoft pluhu/ hřidel/ podplužnik ▫ Vnde quidam urbem esse dictam putant

VS

Vfítatus, Vide Vtor

Vfípiam ◻ *někde, na některém místě* ◻ Někde na některém místě ◻ Vfíquam, idem. Nufquam, et Nufpiam ◻ *nikdež, nikdy, na žádném místě* ◻ Nikdež/ nikdy/ na žádném místě

Vfíque, praepositio ◻ *až* ◻ Až ◻ Aliquando aduerbium ◻ *vždy, ustavičně* ◻ Wždy/ vřtawičně ◻ Vfíque quo? ◻ *až dokawád, jak dlouho?* ◻ Až dokawád/ yak dlouho? ◻ Vfíqueaque ◻ *vřudy, na všech místech neb vždycky* ◻ Wřudy/ na wřech | místěch/ neb vždycky

Oooo2ra

Vt, aduerbium similitudinis ◻ *jak, jako* ◻ Yak/ yako ◻ nonnunquam temporis. Vt uidi ◻ *když sem to viděl* ◻ Když sem to widěl ◻ Aliquando est coniunctio causalis, et significat ◻ *aby* ◻ Aby ◻ Vt redires aliquando ◻ *aby se někdy vrátil zase* ◻ Aby se někdy vrátil zase ◻ Vel quanquam ◻ *ačkoli* ◻ Ačkoli ◻ Vt defint uires, tamen est laudanda uoluntas ◻ *ačkoli sily nedostává se, však vuole má chwálena bejti* ◻ Ačkoli fyly nedostává se/ wřlak vuole má chwálena beyti ◻ Ne non ◻ *aby ne* ◻ Aby ne ◻ Dies hic mihi ut fatis fit ueeor ◻ *bojím se, aby toho dne dosti nebylo* ◻ Bogijm se/ aby toho dne dosti nebylo ◻ Vtut, Vtcunque ◻ *bud', jak bud', jakž pak koli, lecjaks* ◻ Bud' yak bud'/ yakž pak koli/ lecyaks ◻ Vti ◻ *jako* ◻ Yako ◻ Vtique, certe. Vtputa ◻ *jako jmenovitě* ◻ Yako gmenowitě ◻ Vtpote ◻ *jako neb potom* ◻ Yako/ neb potom

Vter, uteri, **Vterus**, gene. masc. ◻ *materník, matka ženská* ◻ Maternijk/ matka ženská ◻ Loci, locorum. Vterum ferre, uel gerere ◻ *těhotnou bejti* ◻ Těhotnau beyti ◻ Abufiuè, pro Ventre ◻ *za břicho* ◻ Za břicho ◻ Inde Vterculus, diminutium ◻ *břiřko* ◻ Břiřko ◻ Vterinus, a, um. Frater uterinus ◻ *bratr po mateři* ◻ Bratr po mateři

Vter, utris, gene. mascu. tertiae declina. ◻ *láka, koženný pytel, do něhož wíno neb olej k nesení dávají* ◻ Láka/ koženný pytel/ do něhož Wíno neb Oleg k nesení dávají ◻ Vtrculus, diminutium ◻ *láčka* ◻ Láčka ◻ Vtricularius ◻ *piřtéc, feřfar na měchy, na geřgy* ◻ Piřtéc/ ffayffar na měchy/ na geřgi

Vter, utra, utrum ◻ *který, jeden ze dvou* ◻ Který/ gedem ze dwau ◻ Vter alterum odit ◻ *ktorej druhého v nenávisti má* ◻ Kterey druhého w nenávisti má ◻ Vterque ◻ *oba, obadwa* ◻ Oba/ obadwa ◻ Vteruis ◻ *kterýžkoli z těch dvou* ◻ Kterýžkoli z těch dwau ◻ Neuter, Vide supra. Vtrum, aduerbium ◻ *zdali* ◻ Zdali ◻ Vtroque ◻ *na obě straně* ◻ Na obě straně ◻ Vtrinque ◻ *s obou strán* ◻ S obau strán

| **Vtica**, gene. foemini. ◻ *bylo měřto in Aphrica, nedaleko od Carthago, v němžto se Kato Římanín zabil* ◻ Bylo Měřto in Aphrica, Nedaleko od Carthago/ w němžto se Cato Římaníjm zabil ◻ Hinc Vticensis, se ◻ *co k tomu měřtu přisluří, kdo odtud jest* ◻ Co k tomu Měřtu přisluřij/ kdo odtud geřt

Oooo2rb

Vtinam, aduerbium optantis ◻ *by to Buoh dal, ó, by to bylo* ◻ By to Buoh dal/ o by to bylo

Vtique, aduerbium affirmandi ◻ *jistě, jistotně, anobrž* ◻ Giftě/ giftotně/ anobrž ◻ Aliquando est expletia particula

Vtor, uteris, ufus fum ◻ *užívám, sem účasten* ◻ **Vžijwám/ fem včasten** ◻ **Mea lege utar, Terentius** ◻ *chci svojo obyčej zachovati neb podlé své povahy činiti* ◻ **Chcy fwuog obyčeg zachowati/ neb podlé fwé povahy činiti** ◻ **Idem alibi. Scifti uti foro** ◻ *uměls se podlé náležitosti propuogčiti* ◻ **Vměls se podlé náležitofti propuogčiti** ◻ **Certè oculis uteris, Plaut** ◻ *vpravdě dobře vidíš* ◻ **Wprawdě dobře widijš** ◻ **Coutor** ◻ *spolužívám* ◻ **Spolu vžijwám** ◻ **Abutor** ◻ *zle užívám* ◻ **Zle vžijwám** ◻ **Vřitor, aris, frequentat.** ◻ *vždy užívám* ◻ **Wždy vžijwám** ◻ **Vřitatus, a, um** ◻ *užívaný, obyčejný* ◻ **Vžijwaný/ obyčegný** ◻ **Inulitatus, a, um** ◻ *neobyčejný* ◻ **Neobyčegný** ◻ **Vfus, us** ◻ *užívání* ◻ **Vžijwánj** ◻ **Abufus** ◻ *nepořádek, zlý obyčej* ◻ **Nepořádek/ zlý obyčeg** ◻ **Abufio** ◻ *zlé užívání* ◻ **Zlé vžijwánij** ◻ **Vřitatus** ◻ *obyčejně* ◻ **Obyčegně** ◻ **Abufiue** ◻ *neobyčejně* ◻ **Neobyčegně** ◻ **Aliquando Vfus significat** ◻ *spoluobývání, obecnství, spolek* ◻ **Spolu obýváníj/ obecnstwij/ řpolek** ◻ **Cum qua illi longus fuit ufus** ◻ *s kteroužto dlouho byl obejval* ◻ **S kteraužto dlouho byl obeywal** ◻ **Item** ◻ *užitek* ◻ **Vžitek** ◻ **Vfufuctus, uel Vfufuctus** ◻ *puožitek neb užívání cizího statku bez škody* ◻ **Puožitek/ neb vžijwánij cyzýho statku bez škody** ◻ **Vtilis, le** ◻ *užitečný* ◻ **Vžitečný** ◻ **Inutilis, le** ◻ *neužitečný* ◻ **Nevžitečný** ◻ **Vtiliter** ◻ *užitečně* ◻ **Vžitečně** ◻ **Inutiliter** ◻ *neužitečně* ◻ **Nevžitečně** ◻ **Vtilitas** ◻ *užitek, užitečnost* ◻ **Vžitek/ vžitečnost** ◻ **Vtenfile** ◻ *co k užívání potřebné jest, nádobi* ◻ **Co k vžijwánij potřebné gest/ nádobij** ◻ **Vfura, idem quod Vfus** ◻ *puožitek, lichva, zisk* ◻ **Puožitek/ lichwa/ zysk** ◻ **Vfurarius, a, um** ◻ *co užitek neb zisk přináší, zisťný* ◻ **Co vžitek neb zysk přinášíj/ zysťný** ◻ **et Vfurarius, substantiue** ◻ *lichevník* ◻ **Lichewnij** ◻ **Item, Vfualis, le, et Vfuaris, a, um** ◻ *čeho užíváme neb potřebujeme* ◻ **Cžeho vžijwáme/ neb potřebujeme** ◻ **Vfurpo, as** ◻ *vždy v slovích i v činech užívám* ◻ **Wždy w flowijch y w činech vžijwám** ◻ **Vfuenit** ◻ *přihází se* ◻ **Přihází se** ◻ **Vfucapio, onis** ◻ *obdržení, docházení skrze dlouhé vladnutí neb ustavičné užívání* ◻ **Obdrženíj/ docházeníj skrze dlouhé vladnutíj/ neb vřtawičné vžijwánij** ◻ **Et Vfucapio, is, uerbum** ◻ *docházím, dosáhám, opanuji skrze dlouhé vladnutí a užívání* ◻ **Docházým/ dořáhám/ opanuji skrze dlouhé vladnutíj a vžijwánij** ◻ **Vfuenire** ◻ *přiházeti se* ◻ **Přiházeti se** ◻ **Vfu comperi** ◻ *zvěděl sem* ◻ **Zvěděl sem** ◻ **Vfui esse, et ex usu esse** ◻ *hoditi se* ◻ **Hoditi se** ◻ **Et Vfus pro experientia faepè ponitur** ◻ *za zvědění, zkušení* ◻ **Za zvěděníj/ zkuffeníj** ◻ **Cato multarum rerum ufum habuit** ◻ *Cato mnohých věcí kořtoval a zkuffil* ◻ **Cato mnohých věcý kořtowal a zkuffyl**

Vua, gene. foemi. ▫ *hrozen* ▫ Hrozen ▫ Item ▫ *čipek v hrdle* ▫ Cžijpek w hrdle ▫ Et Vua ▫ *množství včel v jednom ouli spolu* ▫ Množstwij wčel w gednom Auli spolu ▫ Vua passa ▫ *suchý vinný hrozen, řecké víno* ▫ Suchý winný hrozen/ Ržecké wijno ▫ Vueus, a, um ▫ *co z hroznu jest, hroznový, hroznatý* ▫ Co z hroznu gefť/ hroznový/ hroznatý ▫ Vuidus, a, um ▫ *vlhký* ▫ Wlhký

Vulcanus, gene. mafcu. ▫ *buoh ohně* ▫ Buoh ohně ▫ Mulciber dictus. Aliquando pro igne ponitur. Metonymicos. Vulcano dicare ▫ *spáliti, upaliti* ▫ Spáliti/ vpaliti

Vulga, idem quod Bulga, Vide supra

Vulgus, i, gene. neu. ▫ *obecný lid, zběř neb množství lidu* ▫ Obecný lid/ zběř neb množstwij lidu ▫ Et cum geniſtuo iunctum significat contemptum, Vt, Vulgus medicorum ▫ *obecní neb prostější lékaři* ▫ Obecnij/ neb profťegſſij Lékaři ▫ In uulgus probatur ▫ *u všech vuobec chválí se* ▫ V wſſech wuobec chwálíj ſe ▫ Vulgò, aduerbium ▫ *všudy neb obecně, obyčejně* ▫ Wſſudy neb obecně/ obyčegně ▫ Vulgaris, e ▫ *obecný, prostý, lehký* ▫ Obecný/ proſtý/ lehký ▫ Vulgo, as ▫ *hlásám, vuobec zjevují* ▫ Hláfám/ wuobec zgewugi ▫ Diuulgo, Euulgo ▫ *dokonale vyjevují, vůbec roznáším* ▫ Dokonale wygewugi/ wůbec roznášſjm ▫ Peruulgo, idem

Oooo2vb

Vulnus, gene. neut. ▫ *rána* ▫ Rána ▫ Aliquando Metapho ▫ *škoda* ▫ Škoda ▫ Vulnus infligere ▫ *raniti, ránu udělati neb uškoditi* ▫ Raniti/ ránu vdělati/ neb vſſkoditi ▫ Vulnerarius, a, um ▫ *co k ranám přísluší* ▫ Co k ranám přiſluſſij²¹⁴ ▫ Et Vulnerarius, ſubſtantium ▫ *lékař* ▫ Lékař ▫ Graecè Chyrurgos. Vulnero, as ▫ *raňuji, dělám ránu* ▫ Raňugi/ dělám ránu ▫ Vulnificus ▫ *kdo rány dělá* ▫ Kdo rány dělá

Vulpes, gene. foem. ▫ *liška* ▫ Liſka ▫ Vulpecula, diminutium ▫ *lištička* ▫ Liſtička ▫ Vulpinus, a, um ▫ *liščí* ▫ Liſčij ▫ Metapho ▫ *opatrný, chytrý* ▫ Opatrný/ chytrý ▫ Vulpinor, aris ▫ *užívám chytrosti* ▫ Vžijwám chytroſti ▫ Vulpinari cum uulpe, Prouerbium ▫ *chytrosti proti chytrému užívati neb opatrně a opatrným jednati* ▫ Chytroſti proti chytrému vžijwati/ neb opatrně a opatrným gednati

Vulfura, Quaere Vello

Vultur, gene. mafc. ▫ *sup, veliká káně* ▫ Sup/ weliká káně ▫ Vulturius, idem

Vulturnus, gene. maf. ▫ *vítr od vejchodní strany vějící* ▫ Wijtr od waychodnij ſtrany wěgijcý ▫ Item ▫ *řeka v Itáli, v krajině Campani* ▫ Ržeka w Italij/ w kragině Campanij

Vultus, us, gene. mafc. ▫ *obličej tváře, kterýž se mění, vuole a úmysl, kterýž se na tváři ukazuje* ▫ Obličeg twáře/ kterýž ſe měnij/ wuole a vmyſl kterýž ſe na twáři vkazuje ▫ Est | hominis tantum. Vultuofus, a, um ▫ *smutný, přísný neb neveselý* ▫ Smutný/ přiřfný/ neb neweſelý ▫ Et Vultuoſe, aduerbium ▫ *smutně, přísně, truchlivě* ▫ Smutně/ přiřfně/ truchliwě

Oooo3ra

²¹⁴ přiſluſſij] přiſluſſij tisk

Vulua, gene. foemi. ▫ *maternik* ▫ Maternijk ▫ aliàs Loci, et Vterus. Aliquando pro ore uuluae accipitur ▫ *za ženský oud, vaten* ▫ *Za ženfký aud/ waten*

VX

Vxor, gene. foemi. ▫ *manželka, žena* ▫ Manželka/ žena ▫ Vxorcula, diminutiuum ▫ *manželička, ženka* ▫ Manželička/ ženka ▫ Vxorius, a, um ▫ *co manželce přísluší* ▫ *Co manželce příslušíj* ▫ Aliquando Vxorius ▫ *ženkejl, kterýmž žena vládne neb ženě poddán jest, kdo se ženy bojí* ▫ *Zženkejl/ kterýmž žena vládne/ neb ženě poddán gest/ kdo se ženy bogij*

INCIPIENTIA AB X.

XAntippe, gene. foemi. ▫ *manželka Socratis* ▫ Manželka Socratis

Xanthus, gene. masc. latinè Flauus ▫ *bledý, žlutý, rusý* ▫ Bledý/ žlutý/ rufý ▫ Item ▫ *řeka v tradské krajině* ▫ *Ržeka w Tradské kragině*

XE

Xenium, gene. neut. ▫ *dar, darování, kteréž hostem se dává* ▫ Dar/ darováníj kteréž hořtem se dává ▫ Lautia, latinè, Vide supra. Xeniolum, diminutiuum ▫ *dárek* ▫ Dárek

Xenos, gene. masc. latinè Hospes ▫ *neznámý host* ▫ Neznámý hořt ▫ Vnde multa composita propria, Xenocrates, Xenodotus, Xenophon, etc. Xenodocheum, pen. prod. ▫ *špitál neb chudých hospoda, dům lidí pocestných, zádušní duom* ▫ *Sšpitál/ neb chudých hospoda/ Dům lidíj pocestných/ zádušnij duom*

Xylon, generis neut. latinè Lignum| ▫ *dřevo* ▫ Dřewo ▫ Xylinon ▫ *bavlna* ▫ Bawlna ▫ Gosšipium. Xylinae uestes ▫ *bavlněné roucho* ▫ Bawlnečné raucho ▫ Xylophagus ▫ *dřevní červ* ▫ Dřewnij Čžerw ▫ Xylobalfamum, Vide supra

Oooo3rb

Xyftus, gene. masc. ▫ *stáje, přístřeší, pod nímž bitci zimním časem se cvičí, širokej plac, prostranný, kolčí plac neb hončí plac* ▫ *Stáje/ přijřřěšij/ pod nijmž bitcy zymnijm časem se cwičij/ šširokey plac/ prostranný/ kolčij plac/ neb hončij plac* ▫ Xyftici ▫ *takoví bitci* ▫ Takowij bitcy

INCIPIENTIA A Z.

ZAcynthus, gene. foemini. ▫ *vostrov v moři Jonském* ▫ Wołtrow w Moři Ionškém
Zancle, gene. foem. ▫ *město v Peloponesu* ▫ Město w Peloponesu ▫ Item ▫ *město v Sicilii* ▫
 Město w Sicilij ▫ Vnde Zancleus, a, um ▫ *co odtud jest neb tam přísluší* ▫ Co odtud geft/
 neb tam příslušíj

ZE

Zea, gene. foem. ▫ *špalda, žito, rež* ▫ Sšpalda/ žito/ rež
Zelus, gene. mafcu. latinè AEmulatio. uel Inuidia ▫ *žehrání, závist, hotlivost* ▫ Zěhránij/
 záwift/ hotliwoft ▫ Zelotes ▫ *horlivý milovník* ▫ Horliwý milownijk ▫ Zelotypus ▫ *že-*
hrák, žehravý, kdo ženě nevěří a na ní žehře ▫ Zěhrák/ žehrawý/ kdo ženě newěrij/ a na
 nij žehře ▫ Zelotypa ▫ *kteřá žena muži nevěří* ▫ Kteřá žena muži newěrij ▫ Zelotypia ▫
horlivost, žehrání ▫ Horliwoft/ žehránij
Zeno, gene. mafcu. ▫ *mudřec a puowod stoicorum* ▫ Mudřec a puowod Stoicorum
Zephyrus, gene. mafc. pen. cor. latinè Fauonius ▫ *vítr od západu vějící* ▫ Wijtr od zá-
 padu wěgijcý ▫ Zephyrium ▫ *předhoří Italie, proti moři Jonskému* ▫ Předhořij Italię/ proti
 Moři Ionškému
Zeugma, gene. neut. latinè adiunctio ▫ *spojení, když mnoho řeči neb slov s jedním verbum*
bejvá spojeno ▫ Spogenij/ když mnoho řeči neb | flow s gednijm Verbum beywá spo- Oooo3va
 geno
Zizania, gene. foemi. ▫ *koukol, snět* ▫ Kaukol/ Snět ▫ Zizanium, gene. neut. idem
Zingiber, gene. neut. ▫ *zázvor* ▫ Zázwor

ZO

Zodiacus, gene. mafc. ▫ *okružlý okršlek nebes, v němžto jest dvanáctero znamení nebeské* ▫
 Okružlý okršlek nebes/ w němžto geft dwanáctero Znamenij Nebelké
Zographus, gene. mafc. ▫ *malíř, kterýž zvířata maluje* ▫ Malýř/ kterýž zwijřata maluje
Zoilus, gene. mafculi. ▫ *poéta, kterýž Homera byl haněl* ▫ Poéta/ kterýž Homera byl haněl ▫
 Ideo Homero|mařix dictus ▫ *odtud Zoilus to jméno, za každého hance, lajce a pomluvače* Oooo3vb
 wzato bejvá ▫ Odtud Zoilus, to gméno za každého Hance/ lajce a pomluwače wzato
 beywá
Zona, gene. foemini. latinè Cingulum ▫ *pás, opasek* ▫ Pás/ opafek

ZY

Zyme, gene. foemi. latinè Fermentum ▫ *kvas, nakvašení* ▫ Kwas/ nakwaffenij ▫ Vnde Azymus, a, um ▫ *nekvašený, bez kvasu* ▫ Nekwaffený/ bez kwafu
Zygos, gen. mafc. latinè Iugum ▫ *jho, spřežení* ▫ Gho/ spřeženij
Zythus, gene. masculi. latinè Ceruifia ▫ *pivo* ▫ Piwo

FINIS.

| NOMINA REGIONVM. Vrbium, Regionum, Montium, ac Populorum in Germania, nec non alijs quibusdam locis nomina.

Oooo3'va

Germania ▫ *všecka německá země, jak daleko německá řeč jde* ▫ Wšfecka Německá země/ yak daleko Německá řeč gde ▫ Sic enim hodie cenfetur, olim Danubio, Rheno, Oceano, et limite prope Sarmatiam, siue Vistulam, fuit inclusa quam etiamnum Germaniam magnam uocant. In ea quondam uarij populi habitauerunt, sed tribus potissimum nominibus distincti. Nam Infulares, et accolae maris Vuigeuones ▫ *Vigevonšti* ▫ Wigewonštij ▫ Ripenses ad Rhenum et Danubium, Isteuones ▫ *Istevonšti* ▫ Iftewonštij ▫ siue ▫ *Ejserstevonšti* ▫ Eyferstewonštij ▫ Mediterranei uero Hernuones ▫ *Herdvonšti* ▫ Herdwonštij ▫ dicti fuerunt. Sub his singulis ueluti generibus, multae speciales continebantur gentes. Puta sub Vuigeuonibus erant Cimbri, Saxones, Cauchi, Phrifij. Sub Hernuonibus, Saeui, Cherusci, Hermunduri. Sub Isteuonibus postremò Sicambri, Vbij, Quadi, multaeque nationes aliae, de quibus in sequentibus nonnihil dicitur. Porro ex tot praeclaris olim Germaniae populis, quatuor tantum, sedibus licet mutatis, ueterem nomenclaturam hodiè retinent, Sueui, Franci, Saxones, ac Phrifij uidelicet, caeteris ferè casibus uarijs una cum nominibus penitus extinctis. deinde Belgica, Galliae pars ad Rhenum, fermè tota, Germanis in eam subindè migrantibus, uocata fuit Germania prima, Vulgò Superior ▫ *veškeren okršlek rejnský, od Sungavy až do Musle, obsahuje v sobě štraspurgské, špejrské, burmské a mohucké biskupství a částku lotrinské* ▫ *Wesskeren okršlek Reynský/ od | Sungawy až do Muffe/ obfahuge w sobě Sstrasburgské/ Šspejrské/ Burmské/ a Mohucké Biskupstwij/ a částku Lotrinské* ▫ Et Germania secunda, Inferior ▫ *všecko Nydrantsko, od trierského biskupství po Rejnu až do moře* ▫ *Wšfecko Nydrantsko/ od Tryerského biskupstwij/ po Reynu až do Moře* ▫ Postremò ab iisdem Germanis seu Alemannis occupata fuit Sequanorum, et Heluetiorum regio, cum finitimis Romanorum prouincijs, Rhetia, Vindelicia, Norica, et Panonia, ut hodiè totum hoc Europae spaciū Germaniae uocabulo significetur

Oooo3'vb

Oooo4ra

Abnoba ▫ *Randsko i s horami v Baru* ▫ Randsko y s Horami w Baru ▫ Pars Martiana filuae, in qua Danubius oritur

Abufiacum ▫ *Fussen* ▫ Fusfen ▫ Oppidum Rhetiae primae

Acromus, uel **Acronius** ▫ *Podensejské jezero* ▫ Podensejfké gezero ▫ aliàs Lacus Brigantinus

Adyla ▫ *Urslejšti* ▫ Vrsleyšftij ▫ Pars Alpium Poeninarum, non procul à Rheni fontibus ▫ *neb Vogel* ▫ neb Vogel ▫ Nam est inter Alpes summas, et Iulias

Africa, nunc uulgò Barbaria ▫ *Barbarie* ▫ Barbarie

Agathopolis, uel **Agatha**, uulgò Mons Pessulanus ▫ *Mompulier* ▫ Mompulier ▫ Vrbs Galliae Narbonensis ▫ v *Langendoku* ▫ W Langendoku

Agaunum, et **Vicus Veragrorum** ▫ *Svatého Mauricí v Vallis* ▫ Swatého Mauricí w Wallis

Agrippina ▫ *město Rejn Kolín* ▫ Město Reyn Kolijn ▫ Vulgò Colonia, Vbiorum, et Germaniae secundae caput

Albanum ▫ *Horní Bělehrad* ▫ Hornij Bělehrad ▫ Vulgò | Alba Regalis, Oppidum Pannoniae inferioris, quae Vngaria

Oooo4rb

Alifo, ut quidam putant ▫ *Hornštejn* ▫ Hornšftejn ▫ Castellum ad Lupiam fluuium

Alemanni ▫ *shlúčený neb zběhnutý spolu lid z Švábuow a z jiných Němcuow, kteříž tu krajínu podlé řeky Nekarú, potom také superiorem Germaniam opanovali* ▫ Shlúčený/ neb zběhnutý spolu lid z Sfwábuow/ a z giných Němcuow/ kteříž tu kragínu podlé Ržeky Nekarú/ potom také superiorem Germaniam opanowali

Allobroges, nunc Sabaudienfes ▫ *Sofojšti* ▫ Sofffojšftij ▫ iuxta Lemanium et Rhodanum

Alpes ▫ *Korytanské hory* ▫ Korytanské hory ▫ generaliter ▫ *ty vysoké hory, kteréž Italiam všudy vuokol od Gallie Rhetiis, Norico a Pannoniis dělí* ▫ Ty vysoké hory/ kteréž Italiam wšfudy wuokol od Gallie/ Rhetijs, Norico, a Pannonijs dělij ▫ Sed Poeninae Alpes uocantur ▫ *veliká svatého Bernharta hora* ▫ Weliká swatého Bernharta hora ▫ Harum pars Summae dicuntur ▫ *Gothart* ▫ Gothart ▫ Pars Lepontiae ▫ *hory za Glaris v Graupintěřích* ▫ Hory za Glaris w Graupintěříjch ▫ Pars item Cotiae ▫ *Mondýnys a hory v Bemundsku, malá svatého Bernharta hora* ▫ Mondýnys/ a Hory w Bemundsku/ Malá swatého Bernharta hora ▫ Alpes Graiae. Sed Orientem uersus, Rhetiae sunt Alpes ▫ *Etšlanské hory* ▫ Etsšlanfké hory ▫ quarum pars Pyrenae ▫ *Prenner* ▫ Prenner ▫ Iuliae ▫ *Gulinské hory v Graupuntu* ▫ Gulinské hory w Graupuntu ▫ Item, Noricae et Odrae, Postea sequuntur Pannoniae

Ambra ▫ *Amper, při Amperském jezeru* ▫ Amper/ při Amperském Gezeru ▫ in Vindelicia

Angli ▫ *Englisové* ▫ Englifowé ▫ Saxonum natio ▫ *ale z Germanie do Britanie větší táhli, kteréž nyní Anglia slove* ▫ Ale z Germanie do Brytannie wětšlij táhli/ kteréž nynij Anglia flowe

Angriuarij ▫ *kteríž sou v biskupství balbornenském* ▫ Kteríž sau w Biskupštwij Balbornenském ▫ Inter Vifurgim et Albim ▫ *neb hyldenskejm podlé Engern* ▫ Neb Hyldenskeym podlé²¹⁵ Engern

Oooo4va

²¹⁵ podlé] poblé *tisk*

- Antenacum** ◻ *Andernach* ◻ Andernach ◻ Oppidum inter Confluentes, et Agrippinam
- Antuates** ◻ *hrabství eelenské neb warta při Genénetškém jezeře* ◻ Hrabftwij Eelenké/ neb Warta při Genénetškém jezeře
- Aquileia**, Vulgò Aglar ◻ v *Fryvallu* ◻ W Frywallu ◻ Dirutum oppidum Hiftriae
- Aquitania**, Vide Gallia
- Arbor foelix** ◻ *Arben v Podensejsku* ◻ Arben w Podenseysku ◻ Oppidum cum arce in Rhetia prima
- Arctaunum**, fortasse quae Herbiopolis ◻ *Birtzpurk* ◻ Birtzpurk ◻ ut est coniectura
- Arduenna**, quae nunc Eyfflia ◻ *lesové a hory od Lucemburku až do Flandrie* ◻ Lesové a hory od Lucemburku až do Flandrye ◻ Totius Galliae maximae fuit fylua ◻ *ejfelská země* ◻ Eyffelská země
- Arelate**, siue Arelas, Vulgò Arla oppidum Galliae Narbonensis
- Argentoratum** ◻ *Štraspurk* ◻ Sstraspurk ◻ Oppidum Tribonorum. Vnde Tractus Argentoratensis ◻ *všecko Elsasko neb štropsurské biskupství* ◻ Wšecko Elsfalko/ neb Sftropsurké Biskupftwij ◻ Vulgò Alfatia
- Argentuarium** ◻ *Horburk* ◻ Horburgk ◻ Oppidum quondam Germaniae primae, nunc Vicus ◻ *ves u Colmaru, podlé Illy* ◻ Wes v Colmaru/ podlé Illy
- Araeflaviae** ◻ *Nerdlynk neb Hejdenhejm* ◻ Nerdlynk/ neb Heidenheym ◻ Sic enim est coniectura
- Artobriga** ◻ *Feltenburk* ◻ Feltenburk ◻ Castellum quondam, nunc Monasterium Vindeliciae
- Afciburgium** ◻ *Emerich* ◻ Emerich ◻ Oppidum Frifiorum
- Atilia** ◻ *Altenburk* ◻ Altenburgk ◻ in Vindelicia
- | **Atuatucum** ◻ *Mastereych neb Andorf* ◻ Mastereych/ neb Andorff ◻ Oppidum Tungrorum
- Auenticum** ◻ *Vivelšpurk, ves za Frejburkem v Nychtlandě* ◻ Wiwelfšpurk/ Wes za Frejburkem w Nychtlandě ◻ quondam Heluetiorum urbs, nunc obscurus pagus in murorum ruinis
- Augusta Rauricorum** ◻ *Augsko nad Basili* ◻ Auglko nad Bafilij ◻ Insignis olim urbs, iam exiguus uicus
- Augusta Praetoria** ◻ *Augsko v Augštolle* ◻ Auglko w Augštolle
- Augusta Romandifforum** ◻ *Lucelburk* ◻ Lucelburgk
- Augusta Treuirorum** ◻ *Trier* ◻ Tryer
- Augusta Taurinorum**, uel **Taurinum**. Vulgò, Taurino, oppidum in ea parte Italiae, quae nunc Pedemontana uocatur ◻ v *Bemundsku, jest knížete sofojského* ◻ W Bemundlku/ gest Knížete Soffoylkého
- Augusta Vindelicorum** ◻ *Augšpurk v Švábich* ◻ Augšpurk w Šwábijch

B.

Bataui ◻ *Holandové* ◻ Holandowé ◻ Pars Chattorum, quae per feditionem in Infulam Rheni ceßit. Ab his Batauia, Holandia

Batanodurum ◻ *Dyrstat* ◻ Dyrftat

Baetica ◻ *království granátské* ◻ Králowftwij Granátfké ◻ Vide Hispania

Bacenis ◻ *Horcvold v Thuringí* ◻ Horcwold w Thuringij ◻ Eadem Cemana fylua, Ptolomaeo dicta

Bafilea ◻ *Bazilia* ◻ Bazylia ◻ Vrbs Rauricorum

Belgica ◻ *částka Galliae, proti Rejnu* ◻ Cžáftka Galliae/ proti Reynu ◻ Poftea Germania prima, et fecunda, propter Germanorum immigrationes appellata

Benacus, Vulgò Lacus Gardae ◻ *Gardenské jezero v Lombardi* ◻ Gar|denké Gezero w Lombardij Pppp1ra

Bicurgium, Ertphorfía, ut quorundam est coniectura ◻ *Erdfurt neb jiné město nedaleko odtád* ◻ Erdffurt/ neb giné Měfto nedaleko odtád

Bingum ◻ *Bingen* ◻ Bingen ◻ Oppidum infra Maguntiacum, in ripa Rheni

Boeotia ◻ *krajina Graeciae* ◻ Kragina Graeciae ◻ nunc Ducatus appellatur

Boedurum, uel **Poedicum**, uulgò Patauium ◻ *Pasov* ◻ Pafow ◻ Vrbs Vindeliciae, iuxta Danubij et Oeni confluentes

Bodobriga ◻ *Poparta* ◻ Poparta ◻ Treuirorum oppidum, non procul à Confluentibus

Boiohemum ◻ *bohemská, jináč česká země* ◻ Bohemfká/ gináč Cžeská Země ◻ Vulgò Bohemia à ueteribus Boijs, (Gallia gente) qui Iulij Caefaris aetate commilitum cum Heluetijs fecerunt, et à Caefare uicti, poftea ab eodem in Heduis collocati funt, cum effent fedibus fuis antea à Marcomannis expulfi

Bonna ◻ *Bon* ◻ Bon ◻ Vbiorum oppidum, fupra Agrippinam

Borbetomagus, Vulgò Vormatia ◻ *Burms* ◻ Burms ◻ Vangionum caput

Bregantia, uel **Confluentes** ◻ *Breganc* ◻ Breganc ◻ Vetus oppidum ad Acronium lacum

Bregetium ◻ *Rabi zámek* ◻ Rabi zámek ◻ in Pannonia prima, ubi Arraba Danubio mifcetur

Brifiacus mons ◻ *Brisach* ◻ Brifach ◻ Vnde Brifgauia ◻ *Brigavsko* ◻ Brifgawfko ◻ Vicina regio ab Alemannis ita uocata

Britannia ◻ *englická země* ◻ Englická Země ◻ olim Albium, nunc Anglia à nouis colonis dicta, ut fupra Britanni ◻ *staří obyvatelé na ostrově Albion neb Engellontu; ale byli poněkud od Anglův zahrání, a potom do Gallie táhli* ◻ Stařij oby|watelé na oftrowě Albion/ neb Engellontu. ale byli poněkud od Anglůw zahrání/ a potom do Gallie táhli ◻ Vbi fedes adhuc habent iuxta Ligerim amnem, et littus maris Aquitanici, uulgò Britones ◻ *kteríž sou v Bartenni* ◻ Kteřijž fau w Bartennij

Brocomagus, et **Breucomagus** ◻ *Brumat u Štefsfeldu* ◻ Brumat v Sfteffsfeldu ◻ Vicus Tribonorum

- Bragodonum** ◻ *Rokenburk* ◻ Rokenburgk ◻ in Rhetia prima, ut est coniectura
- Bructeri** ◻ *Prušáci* ◻ Pruffácy ◻ iuxta quorundam opinionem, nunc Prutenij, uel Boruffij, olim on procul à Rheno habitauerunt, siue ad Amifiam ◻ *kde nyní Vestfalia jest* ◻ Kde nynij Westffalia gest ◻ Postea ad finum Codanum in Sarmatia, ubi Vandalorum sedes fuerunt, concessere
- Buda**, Vide Salinum ◻ *Budín* ◻ Budijn
- Budoris**, Vulgo Heidelbergia. Rhenanus autem Durlachum putat
- Budorgis**, quae nunc Vratislauia ◻ *Vratislav v Slézku* ◻ Wratislaw w Slézku ◻ si non fallit coniectura
- Burgundiones** ◻ *Burgundčané* ◻ Burgundčané ◻ Natio Vandalorum ◻ *někdy dávno v Prusích při moři bydleli, potom od Gotuov zahrání byvše* ◻ Někdy dávno w Prufých při Moři bydleli/ potom od Gottuow zahrání bywffe ◻ in Sequanos et Heduos iuxta Iuraffum ◻ *hory táhli* ◻ hory táhli ◻ Ab his nunc ea pars Galliae, dicitur Burgundia
- Bufactores** ◻ *díl Fryslandův, podlé Rejnu* ◻ Djl Fryslandúw/ podlé Reynu ◻ Iuxta oppidum ◻ *Suollis* ◻ Suollis

C.

- Cambetis** ◻ *Veliká Kemps* ◻ Weliká Kemps ◻ Pagus ad nemus Rauricum infra Bafileam
- | **Campodunum** ◻ *Kemmat* ◻ Kemmat ◻ in Vindelicia
- Campidunum** ◻ *Kempton* ◻ Kempton ◻ Oppidum Rhetiae
- Cantuaria** ◻ *Candelberg* ◻ Candelberg ◻ Metropolis Britanniae, fortasse Dauernum Ptolemaeo dictum
- Capellatium**, uel **Palas** ◻ *Pfalc neb pfalczhrabova země* ◻ Pffalc/ neb Pffalczhrabowa Země ◻ Vnde Comes Palatinus ◻ *falczhrabě* ◻ Falczhrabě
- Carni**, qui nunc uulgò per Metathesim Crani ◻ *Grančané, podlé Korytan* ◻ Grančané/ podlé Korytan
- Carnutum** ◻ *Peternell* ◻ Peternell ◻ Oppidum Pannoniae superioris
- Carpatus mons** ◻ *Krumbych, Kremnice a Šavnice, hory mezi polskou a uherskou zemí* ◻ Krumbych/ Kremnice a Šavnice/ hory mezy Polfkau a Vherfkau zemij
- Carrodunum** ◻ *Khrajnburk* ◻ Khraynburk ◻ in Vindelicia ad Oenum. Est et aliud Carrodunum ad Vistulam in collimitio Germaniae, et Sarmatiae, fortasse Cracouia
- CaBiliacum** ◻ *Romakesel* ◻ Romakesfel ◻ in Rhetia prima
- Castellum** ◻ *Kešla* ◻ Keffla ◻ Oppidum quondam Menapiorum iuxta Mosam, nunc Pagus
- Cafurgis**, fortasse Praga in Bohemia. Non enim procul est à fontibus Albis
- Cataractae Rheni** ◻ *Laufen* ◻ Lauffen ◻ Sunt autem superiores paulo infra Schiffhaufiam, et inferiores propè Gaunodurum. Vide infra in dictione Rhenus

Catthi ▫ *Hesové* ▫ Hesfowé ▫ Cherufcis, et Hermunduris finitimi. Rettinent autem utcunque uetus nomen. Nam ▫ *KaceneInbogen, jest krajina v Hesích podlé huory Meliboco* ▫ *KaceneInbogen/* geft kragina w Hesfých | podlé huory Meliboco ▫ Vnde Catthimelibocenses ▫ *KaceneInbogančané* ▫ *KaceneInbogančané* ▫ Huius etymon Beatus Rhenanus indagauit

Pppp1vb

Catalaunum, uulgò ▫ *Šalun v Šampaní* ▫ Sfalun w Sfampanij ▫ Et Catalaunici campi, qui aliàs Campania ▫ *Šampania v Frankrejchu* ▫ Sfampania w Frankrejchu

Celeia, uel **Celia** ▫ *Cili* ▫ Ciliij ▫ Vrbs Croatiae, quae est pars Norici

Ceruecij ▫ *Mišnáři vedlé Cerbstu* ▫ Mišnáři wedlé Cerbštu

Cherufci ▫ *Sasové a Turingaři z této strany Labe u Halberstatu, Harclendaři* ▫ Safowé / a Turingaři z této strany Labe v Halberstatu/ Harclendaři ▫ aliàs Ceruetij. Nam inter Albim et Vifurgim fedes habuerunt, dirimebanturque fossa ab Angriuarijs. Horum dux fuit Arminius ille, qui Varum cum tribus Romanorum legionibus et auxiliaribus cohortibus profligauit in saltu Teutoburgensi, qui haud dubiè in Catthis fuit non procul à fontibus Amisiae

Caecius mons ▫ *Kolnperk* ▫ Kolnpergk ▫ Noricum à Pannonia prima separat

Cauchi ▫ *kteři sou v knížetství lunenburském a v biskupství bremenském* ▫ Kteřij sau w Knížetství Lunenburském/ a w Biskupství Bremenském ▫ In utraque ripa Vifurgis, finitimi Phrifijs ▫ *od nichžto Francí puowod swoj mají* ▫ od nichžto Francý puowod swoj magij

Celticum promontorium, Vulgò Finis terrae ▫ *u Finsternuov v Hispaní* ▫ V Finsternuow w Hyspanij

Cimbri ▫ *kteři sou v knížetství holsackém, šlesvitském a v Tenmarku* ▫ Kteřij sau w Knížetství Holsackém/ Sleswitském/ a w Tenmarku ▫ Vltimi Saxonum iuxta Oceanum. Cimbrica Chersonesus, hodie Dania ▫ *Tenmark* ▫ Tenmark

| **Claudionum** ▫ *Melkh* ▫ Melkh ▫ Oppidum Norici

Pppp2ra

Concordia ▫ *zámek Kochersperk* ▫ Zámek Kocherspergk ▫ Romanorum quondam munitum, nunc specula Argentoratensium

Confluentia ▫ *Kobolenc* ▫ Kobolenc ▫ Vbi Mosella Rheno miscetur

Constantia ▫ *Konstancí na Podensee* ▫ Constancý na Podensee ▫ Castellum à Constantio Magni Constantini patre contra Alemannos erectum, nunc urbs amoena

Corcyra, nunc ▫ *Korfun* ▫ Corffun ▫ Infula maris Adriatici

Cracouia ▫ *Krakov* ▫ Krakow ▫ Vrbs in Sarmatia Europaea, regum Poloniae sedes ad Iftulam

Curia ▫ *Chur* ▫ Chur ▫ Oppidum Rhetiae

D.

Dacia ◻ *Veliké Valachstvo* ◻ Weliké walachftwo ◻ Sarmatiae Europaeae pars, à Turcis nunc occupata, Daci aliàs Getae ◻ *Valaši* ◻ Walaffi

Dalmatia ◻ *Dalmacia, mezi Eperum a Liburnij* ◻ Dalmacia mezy Eperum a Liburnij ◻ nunc à Sclauis etiam habitata

Dani ◻ *Tenmarčané* ◻ Tenmarčané ◻ Cimbrorum regionem inuaserunt, quos Marius acie profligauit

Dantiscum ◻ *Gdansko* ◻ Gdansko ◻ Vrbs et nobile emporium ad ostium Vistulae, quondam Gedonum dictum, ut quidam putant

Dorderacum ◻ *Dortrych* ◻ Dortrych ◻ Portus Batauorum

Diuitense munimentum, uulgò Tuitium ◻ *tejtše u kolína* ◻ Taytšë v Kolijna

Dracuina ◻ *Ehingen* ◻ Ehingen ◻ Oppidum Rhetiae ad Danubium, nisi fallit coniectura

| **Drucomagus** ◻ *Memmingen* ◻ Memmingen ◻ fortasse, urbs Rhetiae

Duromagus ◻ *Dyrmegen* ◻ Dyrmegen ◻ Vbiorum oppidum

Pppp2rb

E.

Eburones ◻ *kteří sou v lutyckém biskupství* ◻ Kteřij fau w Lutyckém Biskupství ◻ Menapijs finitimi

Elcebus ◻ *bylo město vedlé Rejnu, nedaleko od Šletšatu* ◻ Bylo Město wedlé Reynu/ nedaleko od Sletšatu ◻ in Tribonis

Euboea, nunc uulgò Nigropont. Infula maris Aegei iuxta Achaïam

F.

Fabiranum ◻ *Premen* ◻ Premen ◻ ut est coniectura. Cauchorum urbs ad Vifurgim

Fabiana castra ◻ *Bebenhauzen* ◻ Bobenhauzen ◻ In Rhetia prima

Fines, uel **Adfines** ◻ *Pfinna* ◻ Pffinna ◻ Dirutum oppidulum in ripa Turi, uel Tauriae, non procul à ◻ *Fravenfeld v Thurgawě* ◻ Frawenfeld w Thurgawě

Flauuium Brigantium, uulgò Compostella ◻ *Svatý Jakub v Gallici Hispanie* ◻ Swatý Iakub w Gallicij Hispanie

Fleuum, aliàs Iftula ◻ *Deysel* ◻ Deyfel ◻ Tertium Rheni ostium, Frisiam alluens

Forum Iulij ◻ *Fryaul, Benátčanuow země* ◻ Fryaul/ Benátčanuow Země ◻ Carinthia Ptolomaeo, pars Italiae Norico finitima

Forum Tyberij ◻ *Kejsersštůl, vedlé Rejnu* ◻ Keyfersštůl wedlé Reynu ◻ Oppidum Heluetiorum

Franci ▫ *Frankové* ▫ Frankowé ▫ Pars Cauchorum ▫ *někdy dávno u Sasuov při moři obývali, ale potom dále tam wtáhli až k Mejnu, Sally a Rhejnu k Cathis, kdežto ještě poněkud přebývají* ▫ Někdy dávno v Safuow při Moři obývali/ Ale potom dále tam wtáhli až k Meynu/ Sally / a Rheynu k Catthis/ kdežto gešťě poněkud přebeywagij ▫ Vulgò | ▫ *Francones slovou a země jejich Francia orientalis jmenuje se franská země, jiní pak do Gallie táhli a tu vosedli a odtud ještě Frankrejch Gallia slove* ▫ Francones flowau/ a Země gegich Francia orientalis, gmenuge fe/ Franká Země. Ginij pak do Gallie táhli/ a tu wofedli/ a odtud gešťě Frankrejch Gallia flowe

Pppp2va

Friburgum Brisgauiae ▫ *Frejburk v Brysgavi* ▫ Freyburgk w Bryfgawij ▫ Friburgum in Nuithonibus ▫ *Frajburk v Nychtlantě* ▫ Frayburgk w Nychtlantě ▫ Vtrunque elegans oppidum, sed non admodum uetus

Frifij, uel **Phrifij** ▫ *Fryslanáři* ▫ Fryslanáři ▫ Nomen suum feruant

Fruxinum ▫ *Frysyng* ▫ Fryfyng ▫ Oppidum Vindeliciae, siue Rhetiae secundae

G.

Gabreta fylua, et **Luna fylua** ▫ *Český les* ▫ Cželký les ▫ Hercinae pars. Item, Sudeta. Sed Luna dicitur, qua ad Danubium tendit

Gallia ▫ *všecka krajina mezi Rejnem, Korytany, Hispani a mořem, kteráž od Římanuov Comata jest nazvána a na čtyři strany rozdělena* ▫ Wšfecka kragina mezy Reynem Korytany/ Hyšpanij a mořem/ kteráž od Ržijmanuow Comata gešť nazvána/ a na čtyři strany rozdělena ▫ in Narbonensem, Lugdunensem, uel Celticam, Aquitaniam, et Belgicam. Narbonensis etiam Braccata fuit dicta, hodie Prouincia ▫ *Provinci, Delphinat a Langedok* ▫ Prowincý/ Delphinat a Langedok ▫ Aquitania ▫ *ta strana mezi Pyrenaeis montibus a Provinci* ▫ Ta strana mezy Pyrenaeis montibus, a Prowincý ▫ Hodie Gasconia dicitur. Belgica ▫ *co od řeky Sequana až do Rejnu jest* ▫ Co od Ržeky Sequana/ až do Reynu gešť ▫ Continet Germaniam primam et secundam, ut supra indicatum est ▫ *v té sou Lotryngaři, Elsasové, Lucelbulgaři, Pikardové, Flandrové, Brabanti a všecken Nidrlant* ▫ W té řau Lotryngaři/ Elsařowé/ Lucelbulgaři/ Pikar|dowé/ Flandrowé/ Brabanti / a wšfecken Nidrlant ▫ Lugdunensis ▫ *ostatek strany mezi jinejmi třmi, kteráž nyní pravý Frankrejch jest* ▫ Ostatek strany mezy gineymi třmi/ kteráž nyní pravý Frankrejch gešť ▫ Sed Gallia togata, et Cisalpina, pars est Italiae ▫ *všecka Lombardia a knížetství mediolánské a poněkud díl krajiny Benátčanuow* ▫ Wšfecka Lombardia/ a Knížetřtwij Mediolánské/ a poněkud dijl kraginy Benátčanuow

Pppp2vb

Gaunodurum ▫ *Laufenburg* ▫ Lauffenburg ▫ Oppidum ad inferiores Rheni Cataractas in Heluetijs, ut putatur

Geneua ▫ *Genue v Saffoj* ▫ Genua w Saffoy ▫ Emporium Allobrogum in ripa Lemanni

Gefforiacum, uel **Iccius portus**, nunc Caletium ▫ *Cales v Flandri* ▫ Cales w Flandrij

Gefforiacum nauale, Vulgò Gandauum ▫ *Gent* ▫ Gent ▫ Emporium Morinorum

Gotthi ▫ *Gotové, byli někdy obyvatelé na vostrovích Norvegia, Svedia a Gothia v moři podlé Sarmatie, potom do Dacie a odtád in Aquitaniam do Galliae táhli, Visigoti slouli, druhá strana Ostrogoti, ti opanovali Řím a všecku Italí, okolo sedmdesáte let v ní panovali* ▫ *Got-towé/ byli někdy obyvatelé na wofstrowijch Noruegia, Suedia, a Gotthia, w Moři podlé Sarmatie/ potom do Dacye/ a odtád in Aquitaniam do Galliae táhli/ Vuifgotthi flauli. Druhá strana Ostrogotthi, Ti opanowali Ržijm / a wšecku Italij/ okolo sedmdesáte let w nij panowali*

Guntia ▫ *Gunburk* ▫ Gunburgk ▫ Oppidum Rhetiae primae, ubi traiectus olim fuit Danubij, nunc Pons

Graionarium, fortasse Bambergae ▫ *Bamberk podlé Mejnu* ▫ Bambergk podlé Meynu

H.

Hedui ▫ *kteříz sou v knížetství burgundském* ▫ Kteříjž fau w Knížetstwij Burgundkém ▫ Sequanis contermini, quorum urbs Augustodunum, uulgò Autum, neb Heduum

Pppp3ra

Hellum ▫ *Ella, ves vedlé Benfeldu při Illi* ▫ Ella/ Wes wedlé Benffeldu/ při Illij ▫ Tribonorum uicus

Heluetij ▫ *někdy obyvatelé v švajcarské zemi* ▫ Někdy Obyvatelé w Sfwajcarlké zemi ▫ Gens Gallica, quae interijffe putatur, nam qui hodie regionem illorum tenent, Alemanni sunt

Hercynia fylua ▫ *Švarcvold* ▫ Sfwarcwald ▫ olim Orcynia dicta. Vnde ▫ *Orcinhejm* ▫ Orcynheym ▫ fortasse oppidum in eius Meditullio ▫ *Pforcen* ▫ Pfforcen ▫ Beato Rhenano id annotante, per totam autem ferè Germaniam extenditur, et alia subindè fortitur nomina, alicubi ▫ *Odenwold, Špeshart, Böhemer wold neb Český les* ▫ Odenwold/ Sšpeshart/ Böhemer wold/ neb Český les ▫ Iuxta Nicri fontes, Martiana fylua quibusdam uocatur ▫ *Horní Švarcvold* ▫ Hornij Sfwarcwold

Hermannuri ▫ *Mišnaři* ▫ Mijšnaři ▫ Pars Sueuorum ad Albim, imò Albis in Hermannuris orientem uerfus oritur ▫ *byli od Catthis řekou Sala rozděleni* ▫ Byli od Catthis řekau Sala rozděleni

Hispania ▫ *všecká hispanská země, jest od starých rozdělena in Tarraconenesem, Betica et Lusitaniam* ▫ Wšecká Hispanlká země/ Gest od starých rozdělena in Tarraconenesem, Betica, et Lusitaniam ▫ Betica nunc uulgò regnum Granatae ▫ *království granátské* ▫ Králowstwij Granátské ▫ Lusitania, nunc Portugallia ▫ *království portugálské* ▫ Králowstwij Portugálské ▫ Tarraconensis uerò maxima pars ▫ *obsahuje nyní Castili, Gallici, Navarru a Catheloni, všecko sou království* ▫ Obsahuje nynij Castilij/ Gallicij/ Nauarru a Cathelonij/ wšecku fau Králowstwij

Hunni ▫ *Huničané, Valaši* ▫ Huničané/ Walaffi ▫ Scythica gens, et Barbarorum barbari[m]i ▫ *kteřížto, když všecku Europu pohubili, díl se jich Ungari jmenovali a do Pannoniam secundam se posadili, odtud ještě Ungari neb Uhři a uherská země slovou* ▫ Kteřížto když všecku Europu pohubili/ díl se gich Vngari gmenowali/ a do Pannoniam secundam se pořadili/ odtud geřtě Vngaři neb Vhři / a Vherřká Země řlowau
Hybernia, uulgò ▫ *Irland, vostrov podlé Engelontu* ▫ Irland/ Wořtrow podlé Engelontu

Pppp3rb

I.

Iazyges ▫ *Sedmihradčané* ▫ Sedmihradčané ▫ Vulgò Septemcastrenses, iuxta Carpatium montem. aliàs Tranřlyuania ▫ *sedmihradřká země* ▫ Sedmihradřká Země
Illyris, uel **Lyburnia**, hodie Sclauonia ▫ *Vindyř mark, slovanská země* ▫ Windyřs mark/ Slowanská země ▫ Sub Venetorum ditione magna ex parte
Infubres ▫ *kteří sou v kniřetřtví mediolánském* ▫ Kteřij řau w Kniřetřtwij Medyolánském ▫ Quorum caput Mediolanum
Inutrium ▫ *Mitwald* ▫ Mittwald ▫ Locus in Vindelicia
Iuliacum ▫ *Gulch* ▫ Gulch ▫ Oppidum Vbiorum
Iuliomagum ▫ *Pfulbendorf* ▫ Pffulbendorff ▫ Oppidum Rhetiae primae, non procul à Danubio
Iulium Carnicum, hodie Villacum ▫ *Villak v Korytanech* ▫ Willak w Korytanech ▫ Vetus oppidum Carinthiae, quae pars est Norici
Iura, uel **Iuraffus** ▫ *Iurtnej neb Láberberk v Nychtlandě, i s Burgundřkými horami* ▫ Iurtnej/ neb Láberberk / w Nychtlandě/ y s Burgundřkými horami
Iuuanium, hodie Salzburgum ▫ *Salcpurg* ▫ Salcpurg ▫ Vrbs Norici

L.

Laciburgium, Rořtochium hodie, in | quidam putant ▫ *Rozřtoky v kniřetřtví mechlburřkém* ▫ Rozřtoky w Kniřetřtwij Mechlburřkém ▫ Non procul ab ostio Sueui amnis
Larius ▫ *Comerské jezero* ▫ Comerřké Gezero ▫ Iuxta Alpes Lepontinas, uel Rheticas
Laureacum ▫ *Lorch* ▫ Lorch ▫ Norici quondam oppidum, nunc Monasterium iuxta anifum, Vulgò ▫ *Enze* ▫ Enze
Lemannus ▫ *Geneřřké a Losanerské jezero* ▫ Geneřřřké a Lofanerské Gezero ▫ In Allobrogibus, per quem Rodanus fluit
Leodium ▫ *Lutyč* ▫ Luttyč ▫ Oppidum Neruiorum, Ptolomaeo fortallě Bafacum dictum
Lepontij ▫ *pomezníci Valleserských* ▫ Pomeznijcy Walleferřkých ▫ Apud quos oritur Rhenus ▫ *Lywinřřtí a Rejnvalďřtí* ▫ Lywinřřtij/ a Reynwaldřřtij

Pppp3va

- Leuci** ▫ *Lotryngaři u Dollu a Nansenu* ▫ Lotryngaři v Dollu a Nansenu
- Lirimeris** ▫ *Mylhejm* ▫ Mylheyem ▫ Saxonum fuit oppidum ▫ *nedaleko od Hamburku* ▫ *Nedaleko od Hamburgku*
- Londinum**, uel **Londinium**, ut Ptolom ▫ *Londen, hlavní město v englické zemi* ▫ Londen/ hlawnij Město w Englické Zemi
- Longobardi**, uel **Langobardi** ▫ *Langenbartčané, někdy při řece Veser v knížetství braušvic-kém obývali, ale po dlouhém tažení brali se do Italie a tu Gothy vyplénivše, okolo dvou set let sami panovali, odkudž ještě Transpadana Italia Lombardia slove. Naposledy také od císaře Karla Velikého a od Frankuov vybojování sou* ▫ *Langenbartčané/ někdy při řece Wefer/ w Knížetstwij Brauffwickém obývali/ ale po dlouhém tažení brali se do Italie/ a tu Gothy vyplénivše/ okolo dvou set let sami panovali/ odkudž ještě Transpadana Italia, Lombardia slove. Naposledy také od Cýsaře Karla velikého/ a od Frankuov vybojování sou*
- Louanium** ▫ *Leven v Brabantu* ▫ Lewen w Brabantu
- | **Lucerna** ▫ *Lucerna* ▫ Lucerna ▫ Oppidum Heluetiorum, duodecim pagorum unus
- Lugdunum** ▫ *Leon* ▫ Leon ▫ Emporium Galliae Lugdunensis ad Rhodanum
- Lufitania** ▫ *Portugallia* ▫ Portugallia ▫ Vide Hispania
- Lutetia** ▫ *Paříž v Frankrejchu* ▫ Paříž w Frankrejchu

Pppp3vb

M.

- Moguntiacum** ▫ *Mohuč při Rhejnu* ▫ Mohuč při Rheynu ▫ Vrbs Germaiae primae
- Marcomanni** ▫ *staří Moravané a Čechové, potom táhli do Noricu a Vindelicie, kteříž nyní Bawoři, fortasse Boii vel Boieri slovou, a na jich místa Slováci neb Charváti přišli, ti nyní v Čechách i v Moravě bydlejí a svá přebývání mají* ▫ *Staříj Morawané / a Czechowé/ potom táhli do Noricu a Vindelicie/ kteříž nyníj Bawoři/ fortasse Boij, uel Boieri flowau / a na jich místa Slowáci neb Charváti přišli/ ti nyníj w Czechách y w Moravě bydlejí/ a swá přebýváníj majíj*
- Marcodurum**, Vulgò Dura ▫ *Dajren pod Kolínem na Rejnu* ▫ Dayren pod Kolijnem na Reynu ▫ Vbiorum uicus
- Martiana fylua** ▫ *Horní Švorcwald* ▫ Hornij Šworcwold ▫ Continet Nicri fontes
- Maßilia** ▫ *Marsilia* ▫ Marßilia ▫ uetus Vrbs Galliae Narbonensis
- Mediolanum** ▫ *Mediolán* ▫ Medyolán ▫ Infubrum caput. Sed Mediolanium ▫ *Mynster v Vestfalí* ▫ Mynster w Westffalij ▫ Vt uidetur. Bructerorum quondam oppidum
- Mediomatrices**, et **Mediomatrici** ▫ *Vesterrejcherští, v meckém biskupství, někdy až do Rejnu své obydlí a krajinu měli* ▫ *Westerrejcherští/ w Meckém Biskupstwij/ někdy až do Reynu své obydlíj a Kraginu měli* ▫ *Illorum caput est Diuodurum* ▫ *město Mec* ▫ Město Mec ▫ Aliquando populi nomen, pro oppido ponitur, id quod etiam in alijs fit

- | **Medullum** ▫ *Meldryng* ▫ Meldryng ▫ Locus in Vindelicia
- Melibocus** ▫ *hory v Hesích, až do míšenské země a Harcwaldu* ▫ Hory w Hesfých/ až do Mijsfenské Země / a Harcwaldu
- Menapij** ▫ *kteří sou v knížetství geierském a gylichském* ▫ Kteřij fau w Knížetstwij Geierf-kém/ a Gylychkém ▫ Inter Mosam et Rhenum, Vbijs, Eburonibus, ac Tungris contermini
- Menium**, uel **Mefouium** ▫ *Magdenburk, podle Labe v Sasích* ▫ Magdenburgk/ podle Labe w Sasfých ▫ ut est uerifimile
- Mocenia** ▫ *Mocing* ▫ Mocynng ▫ In Vindelicia
- Morini** ▫ *Flanmingaři neb Flandrové* ▫ Flanmingaři/ neb Flandrowé ▫ Populi Belgicae ad Oceanum, à quibus breuißimus in Angliam est traiectus
- Mofcouitae** ▫ *Moskvané* ▫ Moskwané ▫ qui olim Hamaxobitae in extrema Sarmatia uerfus Septentrionem, ubi montes Hyperboreos esse ueteres putauerunt
- Myfia**, uel **Moefia superior**, Vulgò Bofna et Seruia ▫ *mezi Dunajem a horami Macedoniae* ▫ Mezy Dunagem a horami Macedoniae ▫ è regione Daciae ▫ *jest nyní od Turka opanována* ▫ Gest nyní od Turka opanována ▫ Myfia uel Moefia inferior ▫ *Bulgaria, mezi Thrací, Pontum a Dunajem* ▫ Bulgaria/ mezy Thracij/ Pontum/ a Dunagem ▫ Latißima regio, in qua Danubij, uel Iftri oftia. et Tomi oppidum Ouidij exilio nobile

Pppp4ra

N.

- Narbonenfis** ▫ *Delfinat a Langendok* ▫ Delffinat / a Langendok ▫ Vide Gallia
- Naßium** ▫ *Nansen* ▫ Nanfen ▫ Oppidum Leucorum ▫ *v dolní Burgundí neb Lothringen* ▫ w dolnij Burgundij/ neb Lothringen ▫ alij Nancium
- Naualia** ▫ *Campen v Hollandí* ▫ Campen w Hollandij
- Nauportus** ▫ *Labach v Gránsku* ▫ Labach w Gránfku ▫ Oppidum in confinijis Norici, et Illyrici, non procul à fontibus Sauí
- Nemetes** ▫ *kteříž sou v špejrském biskupství, někdy ex Germania magna táhli* ▫ Kteřijž fau w Sfpejřkém Biskupstwij/ někdy ex Germania magna táhli ▫ quorum urbs est Neomagus, Vulgò Spira ▫ *Špejr* ▫ Sfpeyr
- Neruij** ▫ *kteříž sou v tornauřském biskupství v Flandrí* ▫ Kteřijž fau w Tornauřkém Biskupstwij w Flandrij
- Nogardia** ▫ *Neygart* ▫ Neygart ▫ Vrbs Mofcouitarum
- Noricum** ▫ *Horní i Dolní Bawory od Dunaje až do Korytan, mezi Inem a horou Kolenpergem* ▫ Hornij y dolnij Bawory od Dunaje až do Korytan/ mezy Inem/ a horau Kolenpergem ▫ Speciosa regio ▫ *obsahuje Korytany, Štýřsko a Gransko* ▫ Obfáhuge Korytany/ Sftýřfko/ a Gransko ▫ Norici ▫ *staří obyvatelé, byli od Marcomannis vyhnáni, kteří nyní*

Pppp4rb

Boieri, ne Bavari, to jest Bavořané, slovou ◻ Stařij Obywatelé/ byli od Marcomannis
wyhnáni/ kteříž nyní Boieri, ne Bauari, to geřt/ Bawořané flowau

Normanni ◻ *Němci od půlnoci* ◻ Němcy od Půlnocy ◻ per Mediomatrices in Galliam ad
Britannos profecti

Nouefium ◻ *Nejsa pod Kolinem* ◻ Neyřa pod Kolinem ◻ Vbiorum oppidum

Nouium, fortè idem cum Celtico promontorio, de quo supra

Nouiomagum ◻ *Nymegen* ◻ Nymegen ◻ Batauorum oppidum

Nuithones ◻ *kteríž sou v Nychtlandě* ◻ Kteríž řau w Nychtlandě ◻ Natio Burgundionum ◻
táhli s jinými in Sequanos, kde nyní jest Frejburk, Perno a Auenticum ◻ Táhli s ginými in
Sequanos, kde nyní jest Freyburk/ Perno/ a Auenticum

O.

Octodorus, uulgò ◻ *Martenach* ◻ Martenach ◻ Oppidum uel Castellum quondam Verag-
rorum

Oxonium ◻ *Ochsenfurt* ◻ Ochsenfurt ◻ Vrbs Angliae

P.

Palas ◻ *Pfalc* ◻ Pffalc ◻ Vide Capellatium

| **Pannonia prima**, uel **Superior**, hodie Austria ◻ *Rakousko a Štýřsko* ◻ Rakausko/ a Sřtý-
řko ◻ Pannonia secunda, uel inferior, nunc Vngaria ◻ *uherská země* ◻ Vherřká Země

Pppp4va

Parthanium ◻ *Partenkirch* ◻ Partenkirch ◻ In Vindelicia

Patauium, Vulgò Padua ◻ *Padva* ◻ Padwa ◻ Venetorum ditionis in Italia

Peloponesus ◻ *puol vostrovu řecké země, nunc Morea slove, na němž někdy mnoho slavnejch*
měst bylo, mezi kterýmiž také Methona, hodiè Modona, nedávno Turkovi odjaté ◻ Puol
wořtrowu Ržecké Země. nunc Morea flowe/ na němž někdy mnoho Slawneych Měřt
bylo/ mezy kterýmiž také Methona, hodiè Modona, nedávno Turkowi odgaté

Pedemontana regio, uel **Pedemontium**, hodiè dicitur Italiae pars. iuxta Alpes Graias ◻
Bemundsko ◻ Bemundřko ◻ Olim Cotij regnum, nunc Ducis Sabaudiae

Petouio, Vulgò Petta ◻ *Petava* ◻ Petawa ◻ Oppidum Stiriae, in collimitio Norici, et Pan-
noniae primae

Pheugarum, uel **Amifia** ◻ *Marpurg v Hesích* ◻ Marpurg w Hesřých ◻ iuxta coniecturam

Phileum ◻ *Gryningen v Frislandě* ◻ Gryningen w Frislandě ◻ iuxta coniecturam

Polonia ◻ *Polsko* ◻ Polřko ◻ quae prius Sarmatia Europaea. Poloni ◻ *Poláci* ◻ Polácy ◻ Sc-
lauinorum pars

Pofnania ◻ *město v Polště, Poznání* ◻ Město w Polššě/ Poznánij ◻ Emporium est ◻ *na pomezí slézském a polském* ◻ Na pomezí Slézském a Polkém

Praga, metropolis regni Bohemiae amplissima, et sedes regum Bohemiae nobilissima ◻ *Praha* ◻ Praha

Pyrenaeus mons ◻ *Premar* ◻ Premar ◻ Vide in dictione Alpes

| **Quadi** ◻ *stáří Slezáci a Moravci, poněkud až do Dunaje* ◻ Stáří Slezáci a Morawcy/ *poněkud až do Dunaje* ◻ Sarmatis et Marcomannis olim uicini ◻ *ale potom in Pannoniam primam táhli táhli a na jích místo Slesí přišli* ◻ Ale potom in Pannoniam primam táhli/ a na gijch mįjsto Slesij přįfli

Ppp4vb

R.

Rauraces, uel **Rauraci** ◻ *kteříž sou v biskupství bazilejském, vedlé Rejnu* ◻ Kteříž sau w Biskupštwij Bazylejském/ wedlé Reynu ◻ Quorum urbs Augusta Rauricorum, inclita quondam Romanorum colonia, nunc uiculus exiguus. Rauricum nemus ◻ *Hardacký háj* ◻ Hardacký hág

Reginoburgum, uel **Augusta Tyberij** Vulgò Ratispona ◻ *Řezno* ◻ Ržezno ◻ Vrbs ad Danubium, in Rhetia Secunda, feu Vindelicia

Rhetia prima, uel **superior** ◻ *všecka švábská země, od Comerského jezera až do Lecha a Dunaje, obsahuje Grauenpintary i s Koryntany spolu, Algavenské, Bodensejské a poněkud Etšlandské, kdežto Rejn řeka vyprýštuje se* ◻ Wšfecka Sfwábská země/ od Comerlkého Gezera/ až do Lecha a Dunaje/ obfahuge Grauenpintary y s Koryntany spolu/ Algawenské/ Bodensejské/ a poněkud Etšlandské/ kdežto Reyn řeka wyprýštuje se ◻ Separata quondam à Germania, flumine Danubio, postea tota cum reliquis propè Danubium et Rhenum prouincijs ab Alemannis occupata. Rhetia secunda, uel inferior ◻ *díl bavorské země, mezi řekou Inem, Lechem, Dunajem a Korytany* ◻ Díjl Baworské Země/ mezi Ržekau Inem/ Lechem/ Dunajem/ a Korytany ◻ Aliàs Vindelicia dicta. Vnde Rheti ◻ *Grauenpynťari, Algavejšťi, Bodensejšťi a Švábi s oné strany Dunaje* ◻ Grauenpynťari/ Algaweyšťij/ Bodensejšťij/ a Sfwábi s oné strany Dunaje ◻ Vindelici ◻ *Lechfeldenšťi a díl Bavořanuov* ◻ Lechffeldenšťij/ a díjl Bawořanuow ◻ Strabo extendit eos, usque ad lacum qui nunc Podamicus uocatur. Rhetiorum ueterum pars, in Illyricum concebit, qui hodie ◻ *Rácové* ◻ Rácové ◻ nomen obtinent

Qqqq1ra

Rigomagus ◻ *Rejnmegen* ◻ Reynmegen ◻ Vbiorum oppidum

Rugium ◻ *Camin, město v knížetství pomerském* ◻ Camin/ Město w Knížetštwij Pomerškém ◻ iuxta Ostium Viadi

Ruteni ◻ *Rousové* ◻ Raufowé ◻ in Sarmatia Europaea

S.

Salaſi ▫ *Augſtalaři* ▫ Augſtalaři ▫ quorum urbs Auguſta praetoria

Saletio ▫ *Salce* ▫ Salce ▫ Oppidum ad Rhenum infra Argentoratum

Salingoftadium ▫ *Silgenſtat, při Mejnu* ▫ Silgenſtat/ při Meinu ▫ non procul à Francofordia

Salodorum ▫ *Saleturna* ▫ Saleturna ▫ Antiquiſſimum oppidum, ad flumen Arulam in Heluetijs

Sabaria ▫ *Stejn na Angru* ▫ Steyn na Angru ▫ in Pannonia prima, quae nunc Auftria

Salinum, Vulgò Buda ▫ *Budin* ▫ Budijn ▫ Vrbs Pannoniae ſecundae, quae hodie Vngaria uocatur

Samarobriga, Vulgò Amiens, in parte Belgicae, quae nunc Picardia

Sangallum ▫ *Měſto ſvatého Havla* ▫ Měſto Swatého Hawla ▫ Elegans cum primis oppidum Tauriaci tractus Linificio nobile ▫ *kde kmenty dělaji, odtud kment ſwatohavelſký* ▫ Kde kmenty dělaj/ odtud kment Swatohawelſký

Sana Cafa ▫ *Salganze* ▫ Salganze ▫ Arx Rhetiae primae, non procul à Rheno, ut Valdianus putat. Alij Sarunetes uocant

Qqqq1rb

Sanctio ▫ *Sekyngen* ▫ Sekyngen ▫ In ripa Rheni ſupra Bafileam. Autore Beato Rhenano

Sarmatia Europaea ▫ *vſecko královſtví polské s Pruſáky, Rouſy, Liſlandy, Litwany a díl Moſkvanuov* ▫ Wſecko Králowſtwij Polké s Pruſáky/ Rauſy/ Liſſlandy/ Litwany/ a díl Moſkwanuow ▫ Sarmatia Aſiatica ▫ *veliké Tatarſtvo in Aſia, při řece Tanai, a Meotidi Palude* ▫ *Weliké Tatarſtwo in Aſia, při řece Tanai, a Meotidi Palude.* ▫ Sarmatae ▫ *ſtaři obyvatelé v Polſku a v Pruích* ▫ *ſtařij obywatelé w Polſku/ a w Pruích*

Saxones ▫ *Sasové někdy při moři a na voſtrovích Germanici Oceani, podlé Labe obejvající* ▫ *Saſlowé někdy při Moři a na Woſtrowijch Germanici Oceani, podlé Labe obeywagijcý* ▫ Vnde Saxonum Inſulae etiam nunc nomen retinent ▫ *ale potom dále tam k Hermandurum v sídla Sueuorum a Cerueciorum uel Cheruſcorum wtrhli* ▫ *Ale potom dále tam k Hermandurum w fýdla Sueuorum a Cerueciorum uel Cheruſcorum, wtrhli*

Scandia ▫ *Nortvegen neb Selandia* ▫ Nortwegen/ neb Selandia ▫ Inſula in Codano ſinu ▫ *neb pomerském moři* ▫ neb Pomerſkém Moři

Schiffufia ▫ *Šafhauzen* ▫ Šaffhauzen ▫ In ripa Rheni, ſupra Cataractas, amoenum, ſed non admodum uetus oppidum

Scoti ▫ *Šotové, někdy s Pictýnſkými z Germanie in extremam Britanniae partem táhli, jichžto krajina nyní Šotlant ſlove* ▫ *Sſotowé/ někdy s Pictýnſkými z Germanie in extremam Britanniae partem táhli/ gichžto krajina nynij Šotlant ſlowe* ▫ olim Britannia minor

Sclauini, et **Sclai**, inter quos etiam Venedi, uel Vuinidae ▫ *Słowáci a Srbi* ▫ *Słowácý/ a Srbi* ▫ Scythica gens, longè ultra Iſtrum ▫ *kteříž s velikým množſtví přeſ Iſtrum táhli a díl ſe jich v Illiricum oſadilo, jako jeſt nyní Vindyſ mark, někteři v Čechách a v Morávě na miſtě*

Marcomannorum a jiní do Sarmatie ad Vistulam, kteréž nyní Polsko jmenuje se ▫ Kteříž s velikým množstvím přes Istrum táhli/ a díj se gich w Illiricum ofadilo/ yako | gest nyní Windyfs mark/ někteříž w Czechách a w Morawě/ na místě Marcomannorum/ a jiní do Sarmatie ad Vistulam/ kteréž nyní Polko gmenuge se

Qqqq1va

Sebunium ▫ *Bejsenburk* ▫ *Beyfenburk* ▫ *Oppidum infra Argentoratum, iuxta montes. Aliàs etiam* ▫ *Špisko* ▫ *Sfpisko*

Seduni ▫ *Valleseři* ▫ *Walleřeři* ▫ *iuxta Veragros, quorum oppidum est Sedunum* ▫ *Syten v Vallis* ▫ *Syten w Wallis* ▫ *Episcopi fedes*

Segedonum, hodie Noriberga ▫ *Normberk* ▫ *Normbergk* ▫ *Si rectè conijciunt docti*

Semana fylua, aliàs *Bacenis* ▫ *Tyryngarský les* ▫ *Tyryngarský les* ▫ *Pars Herciniae*

Sequani ▫ *staří obyvatelé v bisantském biskupství, okolo hory Iurassum, kde nyní jest Výsoké Burgundsko, mezi Heduis a Helvetiis* ▫ *Staří obyvatelé w Bisantském Biskupství/ okolo hory Iurassum, kde nyní gest wyfoké Burgundsko/ mezy Heduis a Heluetijs* ▫ *Et maxima sequanorum* ▫ *všecko bisantské biskupství, Suntgava, a basilejské biskupství, pořád až do Colmaru* ▫ *Wšecko Bisantské Biskupství/ Suntgawa/ a Basilejské Biskupství/ pořád až do Colmaru* ▫ *Rauricos complectens. Sequani Cifiurani, funt* ▫ *Gaurčané* ▫ *Gaurčané*

Sicambri ▫ *staří obyvatelé v Vestfali při Rejnu, ale potom přes Rejn in Belgicam, neb Germaniam inferiorem táhli, k Masy řece in Menapios* ▫ *Staří obyvatelé w Westfalij/ při Reynu/ ale potom přes Reyn in Belgicam, neb Germaniam inferiorem táhli/ k Masý řece in Menapios* ▫ *Et Eburones, hodie* ▫ *kteříž sou v knížetství gellerském a klévkém* ▫ *Kteříž sou w Knížetství Gellerském a Klévkém*

Sirmium, *Vulgò Simach, oppidum inferioris Panoniae, feu Vngariae*

Stereontium ▫ *Cassle v Hesích* ▫ *Cassle w Hesých* ▫ *quem admodum ferè omnes putant*

Sturgum, *fortasse* ▫ *Grandnic v pomorské zemi* ▫ *Grandnic w Pomořské Zemi*

| **Sueui** ▫ *Švábi* ▫ *Sfwábi* ▫ *uetus retinent nomen, sed alias hodie fedes habent* ▫ *někdy podlé Labe v saském kraji při Hermanduris bytem byli, potom in Rhetiam primam et utranque Danubij ripam táhli, kteráž nyní Sueuia, švabská země slove* ▫ *Někdy podlé Labe w Saském kraji při Hermanduris bytem byli/ potom in Rhetiam primam et utranque Danubij ripam táhli/ kteráž nyní Sueuia, Sfwabská Země flowe*

Qqqq1vb

T.

- Tabernae**, uel **tres Tabernae** ◻ *elsaská stanoviště* ◻ Elfaslká stanowiffťě ◻ Tabernae Rhenenses ◻ *rejnská stanoviště* ◻ Reynlká stanowiffťě ◻ Munimenta olim Romanorum aduerfus Alemannos. Tabernae montanae ◻ *horní stanoviště pod Wejsenpurkem* ◻ Hornij stanowiffťě pod Weysenpurkem
- Taxagetium** ◻ *Štylingen* ◻ Sftylingen ◻ ut est coniectura, uel Ratuuyla
- Tarodunum** ◻ *Riedlingen* ◻ Riedlingen ◻ in Rhetia prima, iuxta coniecturam
- Tarentalij** ◻ *Tarentesenští neb Centrones* ◻ Tarentefenstij/ neb Centrones ◻ Sedunis finitimi, iuxta Alpes Poeninas
- Tarraconensis**, uide supra Hispania
- Tartari** ◻ *Tataři* ◻ Tataři ◻ Partim circa Tanaim in Aurea Chersoneso ad Meotim ◻ *jezeru, to slove Menší Tatarsko* ◻ Gezeru/ to flowe menstij Tatarsko ◻ Partim in littore Asiatico Meotidis ultra Tanaim ◻ *kdež Veliké Tatarstvo slove* ◻ Kdež weliké Tatarstwo flowe
- Taruanna** ◻ *Tornava v Flandri, nedaleko od Gentu* ◻ Tornawa w Flandrij/ nedaleko od Gentu
- Taurinum**, Vulgò Turino, in Pedemontio
- Taurunum**, Vulgò Belgrad, et Alba graeca ◻ *Dolní Bělehrad řecký* ◻ Dolnij Bělehrad řecký ◻ Oppidum in Moesia superiore, uel Bosna, ubi Sauus Danubio miscetur, superioribus annis à Turca cum uilcinis arcibus expugnata et direpta
- Tergestrum** ◻ *Tryest, v Frivalli* ◻ Tryest/ w Friualli ◻ uel Histria
- Teurnia** ◻ *Pernava* ◻ Pernawa ◻ Locus Norici
- Teutoburgum**, Vulgò Senna ◻ *Erdet* ◻ Erdet ◻ Vicus Pannoniae secundae, circa confluentes Draui, et Danubij
- Teutones** ◻ *kteří byli v Starých Marcích v Sasích při Švábijch, od nichž Němci nazváni sou* ◻ Kteřij byli w Starých Marcých w Sasých při Sfwábijch/ od nichž Němcy nazwáni sau
- Thermae Heluetiorum** ◻ *Horní Vary neb Teplice* ◻ Hornij vary/ neb teplice ◻ olim uicus cum castello, nunc oppidum cum specula
- Tigurini** ◻ *Cyrichaři* ◻ Cyrychaři ◻ Pagus Heluetiorum primarius. Tigurum ◻ *město Cyrich* ◻ Město Cyrich
- Tornacum** ◻ *Tornava v Brabantích* ◻ Tornawa w Brabantijch ◻ Oppidum Neruiorum
- Toringi**, uel **Turingi** ◻ *Tyryngaři* ◻ Tyryngaři ◻ Natio Gotthorum. Vnde oppidum Gottha adhuc in Toringia ◻ *někdy při moři, kde nyní sou Prušáci a Livoní, obývali, ale potom dále ven přes Labe do krajiny Cheruscorum, a díl Catthorum, wtrhli, tu, kde nyní jest turinská země* ◻ Někdy při Moři/ kde nyníj sau Prussáci a Liuonij/ obýwali/ ale potom dále wen přes Labe do kraginy Cheruscorum, a dijl Catthorum wtrhli/ tu kde nyníj gest Turynlká Země

Treua, Vulgò Hamburgum ◻ *Hamburk* ◻ Hamburk ◻ Vrbs propè Cimbricam Cherfonefum, ubi Saxonum quondam fedes

Traiectum ◻ *Utrych*, v *Hollandu* ◻ Vtrych / w *Hollandu* ◻ inferius. Traiectum superius, uel Traiectum Mofae ◻ *Mastrejch* ◻ *Mastreych*

Treuiri ◻ *kteří sou v trierském biskupství, Vesterrechšti, Lucemburčané, po všem trierském biskupství, až do Rejnu* ◻ *Kteřij fau w Tryerském Biskupstwij/ Westerrechstij/ Lucemburčané/ po wšsem Tryer|škém Biskupstwij/ až do Reynu* ◻ Olim clarissimi Belgarum, Augufta Treuirorum ◻ *město Trier* ◻ *Město Tryer* ◻ Aliquando populi nomen pro urbe accipitur

Qqqq2rb

Tribochi, uel ut Ptolomaeus, Triboni ◻ *Elsasčané neb kteříž jsou v štraspurském biskupství* ◻ *Elfasčané/ neb kteříž gfau w Sftaspurškém Biskupstwij* ◻ In Tractu Argentoratensí ◻ *někdy z Germaniae přes Rejn do zadních krajin Mediomatricorum wtáhli* ◻ *Někdy z Germaniae přes Reyn do zadních Krajin Mediomatricorum wtáhli*

Tuderium, uulgò, ut uidetur, Padeborna ◻ *Balborna* ◻ Balborna ◻ Oppidum inter Vifurgim, et Amifium in Vuestphalia

Tugium ◻ *Cugo* ◻ Cugo ◻ Oppidum cum Lacu in Heluetijs medio ferè itinere inter Lucernam et Tigurum

Talifurgium ◻ *Braunšvik* ◻ Braunšfwyk ◻ coniecturaliter

Tullum, et **Tullium** ◻ *Dolna v Lothryngsku* ◻ Dolna w Lothryngsku ◻ Oppidum Leucorum

Tungri ◻ *Brabanti, podlé řeky Tongry* ◻ Brabanti/ podlé Ržeky Tongry ◻ Populi Belgicae iuxta Mofam, inter Morinos et Menapios, olim ultra²¹⁶ Rhenum²¹⁷ habitantes

Tyle ◻ *Island, vostrov in mari Germanico, u Nortvegen* ◻ *Ifland/ Wofstrow in mari Germanico, v Nortwegen*

V.

Valeria, Vulgò Croatia ◻ *země při řece Dravus, Charváti* ◻ *Země při řece Drauus, Charwáti* ◻ pars Pannoniae secundae, hoc est, Vngariae

Vallis Poenina, hodie ◻ *Vampelina, Rovné údolí, podlé svatého Bernharta hory* ◻ *Wampelina/ rowné vdolij/ podlé Swatého Bernharta hory*

Vallatum ◻ *Fajlenbach* ◻ Faylenbach ◻ in Vindelicia

Vandili, uel **Vandali** ◻ *někdy před časy při moři u Lyflandu a v Prusích bydleli* ◻ *Někdy před časly při Moři v Lyfflandu a w Prufých bydleli* ◻ Item ◻ *podlé Visle* ◻ *Podlé Wisle* ◻ ad Viftulam fluuium, qui Vandalus fuit appellatus ◻ *o nichžto jest díl Burgundionuow, a když od Gottův vyhnáni byli, díl jich skrze Hispani do Afriky táhlo a tu za chvíli panovali* ◻ *O nichžto geft dijl Burgundionuow/ a když od Gottův vyhnáni byli/ dijl gich skrze*

Qqqq2va

²¹⁶ ultra] ultru *tisk* ²¹⁷ Rhenum] Rbenum *tisk*

Hispanij do Affryky táhlo/ a tu za chwijli panowali ▫ Plinius et Tacitus inter Germanicas gentes numerant

Vangiones ▫ *kteří sou v burmském biskupství* ▫ Kteřij fau w Burmském Biskupstwij ▫ Quorum caput Borbetomagus

Venetus lacus ▫ *Gellerské jezero, Dolní Podensee* ▫ Gellerské gezero/ dolnij Podensee ▫ Lacus Cellensis. Venetes Accolae illius ▫ *kteří sou v Heri přebeyvající* ▫ Kteřij fau w Herij přebeywajický

Veragri ▫ *dolní Balližerčané, podlé Svatého Mauricia u Marternachu* ▫ Dolnij Balližerčané/ podlé Swatého Maurycia v Marternachu

Vercellae ▫ *Bercela* ▫ Bercela ▫ Oppidum in Pedemontana regione ▫ *v Bemundsku* ▫ w Bemundfku

Verona ▫ *Verona* ▫ Werona ▫ sub Venetorum ditione. Vrbs quam Athefis interluit

Vefulus ▫ *Mondynys* ▫ Mondynys ▫ Pars alpium Cottiarum

Vetera ▫ *Santen* ▫ Santen ▫ Infra Agrippinam.

Vindelicia ▫ *bavorská země, mezi Inem a Lechem, řekami* ▫ Baworská Země/ mezi Inem a Lechem řekami ▫ Vide supra in Rhetia

Vindoniffa ▫ *Vindyše* ▫ Windyffe ▫ Olim Heluetiorum oppidum, nunc Pagus ▫ *véška v Ergawě podlé mostu* ▫ Wéfka w Ergawě podlé Mostu

Vindibona, uel **Iuliobona**, quae nunc Vienna Austriae ▫ *Videň v Rakousích* ▫ Wideň w Rakaufých ▫ Pannoninae primae caput. Alij putant flauium fuiffe dictam

| **Viana**, fortasse ▫ *Bejssenhorn* ▫ Beysfenhorn

Qqqq2vb

Villacum, Vide supra Iulium Carnicum

Virunum ▫ *Judenburk* ▫ Iudenburgk ▫ Oppidum Stiriae, iuxta quorundam coniecturam. Est et aliud Oppidum hoc nomine inter Sueuum et Viadum amnes, fortasse ▫ *Angermund v Pomeřich* ▫ Angermund w Pomeřijch

Vifontio ▫ *Byzanc v Vysoké Burgundi* ▫ Bizanc w wysoké Burgundij ▫ Sequanorum Metropolis

Vitudurum ▫ *Vinterthyr* ▫ Winterthyr ▫ Oppidum uetustissimum Tauricorum ▫ *město v Turgawě* ▫ Město w Turgawě

Voecius ▫ *Pecberk* ▫ Pecbergk ▫ Pars Iuraſi, inter Heluetios, et Rauricos

Vogefus, pen. cor. uel Vogafus ▫ *Elsašké a Lothringké hory* ▫ Elfašké a Lothringké hory

Volturena, aliàs Vallis Telina ▫ *Feltlyn* ▫ Feltlyn ▫ in Alpibus Leopontijs et Rheticis

Vofauia, uel **Ficellia** ▫ *Horní Besla* ▫ Hornij Besla ▫ Oppidum Treuirorum

Vlyfippo, Vulgò Libbona, celebre emporium Lilitaniae, uel Portugalliae

Vbij ▫ *kteří sou v kolínském biskupství, někdy před časy in Ripa Germaniae bydleli* ▫ Kteřij fau w Kolijnškém Biskupstwij/ někdy před časy in Ripa Germaniae bydleli ▫ Sed postea trans Rhenum in Belgicam profecti patria eiorata Agrippinenses dici uoluerunt

Vfipij, uel **Vfipetes** ◻ *kteří sou v knížetství klewském u Hollandie, někdy v Germani obývali podlé Catthis při Rejnu, kde nyní jest Ryngawa* ◻ Kteřij řau w Knížetství Klewském v Hollandie/ někdy w Germanij obýwali podlé Catthis/ při Rejnu/ kde nyní jest Ryngawa

Vuitae, uel **Vitae** ◻ *zvláštní lid z Sasuov při moři Germanickém, z nichžto někteří do Helvetiae táhli a nyní Svitari neb Švicaři slovou* ◻ Zvláštnij lid/ z Sasuow při Moři Germanickém/ z nichžto někteřij do Heluetiae táhli/ a nyní Switari/ neb Šwicaři řlowau

| **Zeugma** ◻ *Klauzenburk v valašské zemi* ◻ Klauzenburgk w Walašské Zemi ◻ Vrbs Daciae

Qqqq3ra

Fluuiorum nomina in Germania, quorum à scriptoribus latinis fit mentio.

ALbis ◻ *Labe v Sasích, teče z Čech skrze saskou zemi a nedaleko od Hamburku do moře vpadá* ◻ Labe w Sařých/ teče z Čzech řkrze Sasřkau²¹⁸ Zemi/ a nedaleko od Hamburku do Moře wpadá

Amifius ◻ *Emse, teče skrze Hesy a Vestfali* ◻ Emře/ teče řkrze Hesřř/ a Westphalij ◻ in mare Germanicum, ab alijs Amifia dicitur

Anifus ◻ *Enze, v Horních Rakousích, teče do Dunaje* ◻ Enře/ w hornijch Rakauřřch/ teče do Dunage

Arrabo ◻ *Rabě, řeka v Rakousích teče do Dunaje* ◻ Rabě/ Řřeka w Rakauřřch teče do Dunage

Araris, Vulgò Sagone ◻ *vyprřřřuje se nedaleko od Dollu* ◻ Wypřřřřtiuge ře nedaleko od Dollu ◻ in Alpibus Vogafinis ◻ *teče u Leonu do Rhodanu* ◻ teče v Leonu do Rhodanu

Arula ◻ *Aara* ◻ Aara ◻ *Amnis Heluetiorum, Bernam, et Salodorum praeterfluens, Rheno miscetur. Ab hoc Tractus uicinus. Argouia* ◻ *Argawa* ◻ Argawa

Athefis ◻ *řeka Etče, teče skrze město Veronam in mare Adriaticum* ◻ Řřeka Etče/ teče řkrze Měřto Veronam in mare Adriaticum

²¹⁸ Sasřkau] Zasřkau tisk

B.

Boryfthenes ▫ *Neper, teče skrze ruzskou zemi* ▫ Neper/ teče skrze Ruzfkau zemi ▫ in Pontum Euxinum

D.

Danubius ▫ *Dunaj* ▫ Dunag ▫ alicubi Ifter uocatur. Europae maximum flumen ▫ *vypryštjuje se v Baru, teče skrze zemi švábskou, bavorskou, rakouskou, uherskou a Bulgarí* ▫ *Wypry-
-stiuge se w Baru/ teče skrze Zemi Sfwábskau/ Baworskau/ | Rakaukau/ Vherkau* Qqqq3rb
a Bulgarij ▫ in Euxinum

Draaus ▫ *Dráva* ▫ Dráwa ▫ Fontes habet in Carinthia, quae est Norici pars ▫ *teče skrze Charvaty do Dunaje* ▫ teče skrze Charwaty do Dunage

Dubis ▫ *Duba, teče mimo Bisanci do Burgundie do Saony řeky* ▫ *Duba/ teče mimo Bifancý do Burgundye/ do Saony Ržeky* ▫ latinè ▫ *do Ararim* ▫ do Ararim

E.

Ellus ▫ *Ille* ▫ Ille ▫ Amnis per Tribonos, et Urbem Argentoratum in Rhenum defluens

G.

Gutalus, est Plinio idem, qui aliàs Viadus ▫ *Adera* ▫ *Adera*

L.

Licus ▫ *Lech* ▫ Lech ▫ non exiguus amnis, utranque Rhetiam separans, à Danubio excipitur, non procul ab Augusta Vindelicorum

Limagus, uel **Limaha** ▫ *Lymaga* ▫ Lymaga ▫ hunc Lacus Tigurinus emittit ▫ *teče do Rejna* ▫ Teče do Reyna

Lupia ▫ *Lyppa, teče skrze Hesy do Rejna* ▫ *Lyppa/ teče skrze Hesy do Rheyna* ▫ Apud Vufaliam

M.

Moenus ▫ *Mejn* ▫ *Meyn* ▫ Per Franciam orientalem, et Francofordiam urbem in Rhenum defluit è regione Moguntiaci

Mofa ▫ *Mausa* ▫ *Maufa* ▫ Fluius Belgicae ▫ *mezi Brabanci a Gelri, teče do zatoky Rejna, kteráž Vuahalis, Vaala jmenuje se* ▫ *mezy Brabancij a Gelrij/ teče do zatoky Reyna/ kteráž Vuahalis/ Waala gmenuge se*

Mofella ▫ *Musle* ▫ *Mufle* ▫ Vide Obrinca

N.

Naua ▫ *Nabe* ▫ *Nabe* ▫ Amnis, qui iuxta Biulgium Rheno miscetur

Qqqq3va

Nicer ▫ *Nekra* ▫ *Nekra* ▫ Fontes habet in fylua Martiana ▫ *teče skrze virtenberskou zemi, a Crechgow pod Hejdelberkem do Rejna* ▫ *Teče skrze Wirtenberfkau Zemi/ a Crechgow pod Heydelberkem do Rheyne*

O.

Obrinca, aliàs **Mofella** ▫ *Musle, teče skrze mecké a trierské biskupství, u Kobelence do Rejna* ▫ *Mufle/ teče skrze Mecké a Tryerké Biskupství/ v Kobelence do Reyna*

Oenus ▫ *In, teče z Eclandu skrze Bavorsy u Pasova do Dunaje* ▫ *In/ teče z Eclandu skrze Bavorsy v Pasowa do Dunaje*

R.

Rhenus ▫ *Rejn* ▫ *Reyn* ▫ Insignis amnis ex Alpibus Rheticis, seu Lepontijs delapsus, longissimo cursu tribus ostijs in mare fertur Germanicum

Rhodanus ▫ *Rodan, teče z Vallis skrze Geneferské jezero a Delphinat* ▫ *Rodan/ teče z Wallis skrze Geneferké Gezero/ a Delphinat* ▫ in mare Gallicum

S.

Sala ▫ *Saale, teče z Fichtelberku skrze Turinsko neb Sasy, nedaleko od Magdeburku do Labe* ▫ Saale/ teče z Fichtelberku skrze Turynsko/ neb Saře nedaleko od Magdeburku do Labe

Sana ▫ *San, spadá z Vallerškých hor a teče mimo Frejburk v Nychtlandu do Aary* ▫ San/ řpadá z Wallerškých Hor/ a teče mimo Frejburk v Nychtlandu do Aary

Sauus ▫ *Sáva, veliká řeka, kteráž z Korytan skrze uherskou zemi u Dolního Bělehradu do Dunaje teče* ▫ Sáva/ veliká řeka/ kteráž z Korytan skrze Vherškau Zemi v dolního Bělehradu do Dunaje teče

Scalde, nomen fuum retinet ▫ *teče z Lucelburku do Maasy* ▫ Teče z Lucelburku do Maasy

Sueuus ▫ *Špregava, teče skrze Hrady a Mechelburk, u Sundu do Oster jezera* ▫ Špregawa/ teče skrze Hrady a Mechelburgk/ v Sundu do Oster jezera ▫ in finum Codanum

T.

| **Tanais** ▫ *Dana, dělí Europu a Así v moskvanské zemi* ▫ Dana/ dělí Europu a Afij v Moskvanšké Zemi

Qqqq3vb

Tibifcus ▫ *Tisa, veliká řeka, dělí Sedmihradské a Valachy, teče do Dunaje* ▫ Tifa/ veliká řeka / dělí Sedmihradské a Valachy/ teče do Dunaje

Ticinus ▫ *Tesyn, teče z Korytan do Bellencu, a z Dlouhého jezera do Mediolánu, k městu Pavia, a potom do Pfaby* ▫ Tefyn/ teče z Korytan do Bellencu / a z dlouhého jezera do Mediolánu/ k městu Pavia/ a potom do Pfaby

Turus, uel **Taurias** ▫ *Tura* ▫ Tura ▫ in Heluetijs ▫ *teče do Rejna* ▫ teče do Reyna ▫ ab hoc Tauriacus Tractus ▫ *Turgava krajina* ▫ Turgawa krajina

V.

Viadus, uel **Viadrus** ▫ *Adera* ▫ Adera ▫ una syllaba detracta, clarus amnis ▫ *teče skrze Slezsko a Pomersko u Caminu do moře* ▫ teče skrze Slezsko a Pomersko v Caminu do Moře ▫ à Plinio Gualus dictus

Vidrus, Vulgò Nigra Vnda ▫ *řeka v Fryslandě* ▫ Ržeka w Fryslandě

Virido ▫ *Vertaha, řeka v Augšpurku* ▫ Wertaha/ Ržeka w Augšpurku ▫ In Rhetia prima ▫ *teče do Dunaje* ▫ teče do Dunaje

Viftula, siue Iftula ▫ *Visle, teče z hory Carpato skrze Krakov, u města Gdanska do moře* ▫ Wifle/ teče z hory Carpato skrze Krakov v města Gdanška do Moře

Vifurgis ▫ *Vezera, teče z Hes mimo město Getting, Mindu a Prému* ▫ Wezera/ teče z Hes mimo Město Getting/ Mindu/ a Prému ▫ In mare Germanicum

Vrfa, nunc per Metathesim Rufa ▫ *Rusina, teče z Hory Gothartovy do Lucernského jezera, a potom skrze Argavu pod Brukem do Aary* ▫ Rufyna/ teče z Hory Gothartovy do Lucernského jezera/ a potom krze Argawu pod Brugkem do Aary

Vuahalis ▫ *Vaala, jest rameno neb zátoka od Rejna do Hollandí, do kteréž řeka Maasa teče* ▫ Waala/ geft rameno neb zátoka od Reyna do Hollandij/ | do kteréž řeka Maafa teče

Qqqq4ra

Plantarum, maximè quae Germanis cognitae sunt Nomenclatura. Arborum ac fruticum.

ABies ▫ *jedle, strom jedlový, bílá jedle* ▫ Gedle/ fstrom gedlowý/ Bijlá gedle

Acer ▫ *břekový strom, břek* ▫ Břekowý fstrom/ Břek

Alnus ▫ *volšový strom, volše* ▫ Wolffowý fstrom/ Wolffe

Amygdalus ▫ *mandlový strom* ▫ Mandlowý fstrom

Amerina, uel **Agnus castus** ▫ *chvojka* ▫ Chwoyka ▫ Frutex iuxta aquas nascens, Vitex, idem

Arbutus ▫ *planá jabloň, strom plané jabloně* ▫ Planá yabloň/ fstrom plané yabloně

B.

Betula ▫ *bříza* ▫ Břijza

Buxus ▫ *pušpán* ▫ Pušpán

C.

Capparis ▫ *kaparový keř* ▫ Kaparowý keř

Caprificus ▫ *planý fik* ▫ Planý ffijk

Carpinus ▫ *třemcha, třemchovej strom* ▫ Třemcha/ třemchowey fstrom

Castanea ▫ *kaštanový strom* ▫ Kaštanowý fstrom

Cerafus ▫ *třešňový strom* ▫ Třešniowý fstrom

Cerrus ▫ *strom nese owoyce podobné k žaludu, hloh* ▫ Strom nefe owotce podobné k žaludu/ Hloh ▫ ut uidetur

Colutea²¹⁹ ▫ *senné křoví* ▫ Senné²²⁰ křowij

²¹⁹ Colutea] Colutra tisk ²²⁰ Senné] Seené tisk

Cornus ▫ *kornelový strom, vlaský třešňový strom* ▫ Kornelowý strom/ wlašký třesniowý strom

Corylus ▫ *léskoví* ▫ Lélkowitz

Cupressus ▫ *cypřišový strom* ▫ Cypřišowý strom ▫ nobis peregrina

Cytisus, uel **Cytisus** ▫ *kutnowej strom* ▫ Kutnowej strom

| E.

Ebulus, graecè Acta ▫ *chebd'ovej strom, chebdí* ▫ Chebd'owej strom/ Chebdij

Qqqq4rb

Erica ▫ *borovice* ▫ Borowice ▫ Frutex Miricae similis, uel Myrica parua

F.

Fagus ▫ *bukový strom, buk* ▫ Bukowý strom/ Buk

Ficus ▫ *fikový strom* ▫ Fijkowý strom

Fraxinus ▫ *jesen* ▫ Gefen

G.

Genista ▫ *janofit* ▫ Ianoffijt

H.

Haedera ▫ *břečtan* ▫ Břečtan

I.

Juniperus ▫ *jalovcový strom, jalovec* ▫ Yalowcowý strom/ Yalowec

Labrusca ▫ *plané víno* ▫ Plané Wijn

Larix ▫ *lerchový strom* ▫ Lerchowý strom ▫ Ex genere abietum ▫ tis ▫ Tis

Laurus ▫ *bobkový strom* ▫ Bobkowý strom

Ligustrum ▫ *jívoví, rokytí* ▫ Gijwowij/ Rokytij

M.**Malus** ▫ *jabloň* ▫ Yabloň**Medica** ▫ *pomorančí strom* ▫ Pomorančij strom**Mespilus** ▫ *nyšpule* ▫ Nyšpule**Morus** ▫ *mořský jahodník* ▫ Mořský Jahodník**Myrica** ▫ *tamaryškový keř* ▫ Tamaryškowý keř**N.****Nux** ▫ *vořechový strom* ▫ Wořechowý strom**O****Olea** ▫ *olivový strom* ▫ Olijwowý strom ▫ Oleaster ▫ *planý strom olivový* ▫ Planý strom oliwowý**Ornus** ▫ *habrový strom, habr* ▫ Habrowý strom/ Habr**Oxyacantha** ▫ *kalinový strom, kalina* ▫ Kalinowý strom/ Kalina**P.****Palma** ▫ *daktylový strom, palmový strom* ▫ Daktylowý strom/ Palmowý strom| **Platanus** ▫ *javor* ▫ Yawor

Qqqq4va

Perficus ▫ *břeskvový strom* ▫ Břeskwowý strom ▫ Vel Perficus pomus**Pinus, et Picea** ▫ *sosna neb smrkový strom* ▫ Sosna/ neb smrkowý strom ▫ alij ▫ *červená chvoje, smrčina* ▫ Czerwená chwoje/ Smrčina**Pinafter** ▫ *loučové dřevo neb pařez loučový* ▫ Laučowé dřevo/ neb pařez Laučowý**Pomus, idem quod Malus** ▫ *jabloň* ▫ Yabloň**Populus** ▫ *topol, topolový strom* ▫ Topol/ Topolowý strom**Populus nigra** ▫ *vosika* ▫ Wofyka**Prunus** ▫ *slivový strom* ▫ Slijwowý strom**Prunus fylueftris, uel Prunellus** ▫ *trní trnkowaté, trnka* ▫ Trnij trnkowaté/ Trnka**Pyrus** ▫ *hruškový strom, hruška* ▫ Hruškowý strom/ Hruška

Q.

Quercus ▫ *dobový strom, dub* ▫ Dobový strom/ Dub

R.

Robur ▫ *habří neb tvrdé celistvé dřevo, sval, svalovitost* ▫ Habříj/ neb tvrdé celistvé dřevo/
Sval/ fwalowitoft

Rubus ▫ *vostrožina* ▫ Wofstrožina

Rubus Caninus ▫ *bodlačí neb malina* ▫ Bodlačij/ neb Malina

S.

Sabina ▫ *klokočkový keř, strom* ▫ Klokočkový keř/ strom

Salix ▫ *vrba* ▫ Wrba

Sambucus ▫ *bez* ▫ Bez

Spinus, idem quod Prunus ▫ *trnka* ▫ Trnka

T.

Taxus ▫ *jívový strom* ▫ Gijwowý strom

Teda ▫ *loučovina neb loučový pařez, krčí* ▫ Laučowina/ neb loučový pařez/ krčij

Tilia ▫ *lipový strom, lípa* ▫ Lipowý strom/ Lijpa ▫ ut putatur, Philyra idem

V.

Vifcum ▫ *milí, milovaté větvi* ▫ Mylij/ mylowaté větwij

Vitis ▫ *vinný kmen neb pařez* ▫ Winný kmen/ neb pařez

| **Vlmus** ▫ *svída, svídový strom* ▫ Swijda/ fwijdowý²²¹ strom ▫ Harum fructus inter ciborum nomina reperies Qqqq4vb

²²¹ fwijdowý] fwijdomý tisk

Herbarum nomina

- ABrotanum** ▫ *brotan, Boží dřevce, dřevinka* ▫ Brotan/ božij dřewce/ dřewinka
Abfynthium ▫ *pelynek* ▫ Pelynek
Achantus, Vulgò Branca urfina ▫ *nedvědí noha, pazneht* ▫ Nedwědij noha/ pazneht
Aconitum ▫ *vlčí lejko* ▫ Wlčij layko
Accorus, latinè Gladiolus ▫ *žlutý kosatec, vodní lilium* ▫ Zlutý kofatec/ wodnij Lilium ▫ ut putatur
Adianton, Capillus Veneris ▫ *zední routa, netík mužský* ▫ Zednij rauta/ netijk mužlký
Alcea ▫ *vysoký sléz* ▫ Wyfoký sléz
Allium ▫ *česnek* ▫ Cžefnek
Amomum ▫ *ruože z Jericha* ▫ Ruože z Gerycha
Amaracus ▫ *matečnik neb majorana* ▫ Matečnijk/ neb Maiorana ▫ Sampfuchus idem
Ambubeia, idem quod Cichorium ▫ *čekanka* ▫ Cžekanka ▫ aliàs Solfequium
Ampelopraffon ▫ *planý lesní vošlach* ▫ Planý lefnij wofflach
Anethum ▫ *domací kopr* ▫ Domacý kopr
Anifum ▫ *anýz* ▫ Anýz
Aparine ▫ *vysoký bodlák, řepík* ▫ Wyfoký bodlák/ řepijk
Apium ▫ *mířík, vopich* ▫ Mijřijk/ wopich
Arthemifia ▫ *černobýl* ▫ Cžernobýl
Afarum ▫ *kopytník* ▫ Kopytnijk
Asparagus ▫ *hromové koření* ▫ Hromowé kořenij
Asplenos, latinè Saxifraga ▫ *lupkamen* ▫ Lupkamen ▫ eadem Scolopendria ▫ *jelení jazyk, psaný traňk* ▫ Gelenij yazyk/ pšaný traňk
Afcyron, latinè Perforata ▫ *svatého Jana koření, žlutý zvonček* ▫ Swatého Iana kořenij/ Zluttý zwonček
| **Beta** ▫ *manholt* ▫ Manholt
Blitum ▫ *spinák* ▫ Spinák
Braßica ▫ *kapusta, zelené zelí, hlavatice* ▫ Kapušta/ zelené zelij/ hlawatice
Bubonium, Stellaria, et Inguinalis ▫ *hvězdné koření* ▫ Hwězdné kořenij
Bugloffa ▫ *borák* ▫ Borák ▫ alij ▫ *wolový jazyk* ▫ wolový yazyk
Bupthalmos, Cotula non foetida ▫ *wolové oko, květec neb svatého Jana kvítí* ▫ Wolowé oko/ Kwětec/ neb swatého Iana kwijtij
Bulbus ▫ *planý, polní česnek* ▫ Planý/ polnij Cžefnek
Bulbus agreftis ▫ *psí květ, podzimní květ* ▫ Pšý kwět/ podzymnij kwět ▫ graecè Colchion

C.

- Callitrichon**, Capillus Veneris ▫ *netík mužský, devěsil* ▫ Netijk mužský/ Dewěfyl
Caltha ▫ *modrák, chrpa* ▫ Modrák/ Chrpa
Cannabis ▫ *konopě* ▫ Konopě
Caputium ▫ *hlavaté zeli* ▫ Hlawaté zely ▫ Braßicae species
Carduus ▫ *bodlák* ▫ Bodlák
Cataputia maior, Pentadactylus ▫ *křížové kvítí, větší skočec* ▫ Křížowé kwijtij/ wětšij
 Skočec
Cepa ▫ *cibule* ▫ Cybule
Chamaemilum ▫ *heřmánek, rmen* ▫ Heřmánek/ Rmen
Chamaecyparissus ▫ *cypřišová bylina* ▫ Cypřišowá bylina
Chamaedrýs ▫ *mezni a větší ožanka* ▫ Meznij a wětšij ožanka
Chamaedaphne ▫ *menší ožanka neb pomni na mne, zelenec* ▫ Menšij ožanka/ neb Pomni
 na mne/ Zelenec
Chamaeciffus ▫ *plané wijno* ▫ Plané wijno ▫ ut putatur
Chelidonium ▫ *celidon* ▫ Celidon ▫ alij ▫ *majové koření* ▫ Magowé kořenij ▫ et ▫ *vlastovič-*
nik ▫ Wlastowičnijik
Chelonium ▫ *svinský, zemský vořech* ▫ Swinský/ zemský wořech
Chryfanthemon ▫ *zlatý traňk* ▫ Zlatý traňk ▫ ut quidam uolunt
 | **Cicerbita** ▫ *zaječí št'ovík* ▫ Zagečij št'owijk
Cichorium ▫ *čekanka* ▫ Čekanka
Ciffampelos, latinè Conuoluolus ▫ *plotní zvonček* ▫ Plotnij zwonček
Cnicus uel Cartamus ▫ *planý šafrán* ▫ Planý šaffrán ▫ Crocus Sarracenicus
Conuoluolus ▫ *zvonček* ▫ Zwonček ▫ Helxinae species
Crocus ▫ *šafrán* ▫ Šaffrán
Cucurbita ▫ *tykev* ▫ Tykew ▫ aliud à Cucumere ▫ *citruli* ▫ Cytrulli
Cuminum ▫ *kmín* ▫ Kmijn
Cunila ▫ *planá saturye* ▫ Planá Saturye

D.

Dracunculus maior, latinè *Serpentaria* ▫ *větší hadí kořen* ▫ Wětšlīj hadij kořen

E.

Eryngium ▫ *mužská víra, vysoký bodlák, máčka* ▫ Mužlká wijra/ wyfoký bodlák/ máčka

Endiua, *Intybus* ▫ *štěrbák* ▫ Sštěrbák

Efula ▫ *vlčí mléko, kolowratec, ezule* ▫ Wlčij mléko/ Kolowratec/ Ezule

Equifetum, *Cauda equina* ▫ *přeslička* ▫ Přeslička

Eupatorium, uulgò *Agrimonia* ▫ *starček* ▫ Starček ▫ alij ▫ *vysoký traňk* ▫ Wyfoký traňk

F.

Filix ▫ *kapradí* ▫ Kapradij

Filicula, graecè *Polypodium* ▫ *vosládeč* ▫ Wosládeč

Foeniculum ▫ *fenykl, vlaský kopr* ▫ Fenykl/ wlaslý kopr

Foenum graecum ▫ *řecké seno* ▫ Ržecké feno

Fragum ▫ *červená jahoda* ▫ Čzerwená yahoda

G.

Genifta, *Spartion* ▫ *janofit* ▫ Yanoffijt

Gentiana ▫ *hořec* ▫ Hořec

Gnaphalium, latinè *Centunculus* ▫ *ostropec, bilolist* ▫ Ostropec/ Bijlolist

Glycyrrhiza ▫ *lékořice* ▫ Lékořice

Gramen ▫ *tráva, pejř* ▫ Tráwa/ peyř

| H.

Rrrr1va

- Halicacabus** ▫ *židovské třešně, mochyně* ▫ Zidovské třesně/ mochyně
Heliotropium ▫ *slunečné koření, otočník* ▫ Slunečné koření/ otočník ▫ latině Solfequium
Heliachryfos, Amaranthon ▫ *rejnské kvítí, zimní kvítí, z něhož v zimě věnce dělají* ▫ Reynské kwijtj/ zymnij kwijtj/ z něhož w Zymě věnce dělají
Helleborus, latině Veratrum ▫ *kejchavka* ▫ Kaychawka
Helxine, idem quod Conuoluolus. Item, Helxine, quae parietaria, et Vrceolaris dicitur ▫ *stěničník* ▫ Stěničník
Hyacinthus, latině Vaccinium ▫ *brunatná fiala* ▫ Brunatná Fiala

I.

- Inguinalis**, eadem cum Bubonio
Inula Campana, Graecè Helenium ▫ *vomanový kořen, voman* ▫ Womanový kořen/ Woman
Iris ▫ *modré lilium* ▫ Modré Lilium
Ifatis, Vulgò Guadum ▫ *barevní bylina, vejť* ▫ Barewnij bylina/ Weyť
Iuncus ▫ *široké síťi neb rokokó* ▫ Šíroké fýtj/ neb rokokó

L.

- Lactuca** ▫ *locika* ▫ Locyka ▫ alij ▫ *salát* ▫ Salát
Lappa ▫ *řepík, široké lupení* ▫ Ržepijk/ Šíroké lupenij
Lathyrus, Cataputia minor ▫ *skočec menší* ▫ Skočec menšij
Lauer, graecè Sium ▫ *říčné síťi* ▫ Ržijčné fýtj
Lapathon, latině Rumex ▫ *konskej šťovík* ▫ Konfkey šťiowijk
Libanotis ▫ *rosmarýn* ▫ Rosmarýn
Ligusticum ▫ *libček* ▫ Libček
Ligustrum, Require inter Arbores
Lilium ▫ *zahradní lilium* ▫ Zahradnij Lilium
Lithospermon, Milium folis ▫ *kamejky, zamorské jáhly, bílý lupkamen* ▫ Kamejky/ zamorské yáhly/ bílý lupkamen

| M.

Rrrr1vb

Malua ▫ *zahradní sléz* ▫ Zahradnij sléz**Memta** ▫ *máta, balšán* ▫ Máta/ Balšfan**Mentastrum** ▫ *konská máta* ▫ Konfká máta**Meliffophyllon**, latinè *Apiastrum, Meliffa* ▫ *rojovník, materník* ▫ Rogownijk/ maternijk**Melon** ▫ *meloun, díně* ▫ Melaun/ dijně**Mufcus** ▫ *mech* ▫ Mech

N.

Nafturcium ▫ *zahradní řeřicha* ▫ Zahradnij Ržeřicha**Nafturcium aquaticum** ▫ *potoční řeřicha* ▫ Potočnij řeřicha**Nigella**, *Malenthion graecè* ▫ *římský koriandr, černý kmín* ▫ Ržijmłký Coriandr/ Czerný kmijn**Napus** ▫ *dlhá řepa, kolník* ▫ Dlhá řepa/ kolnij**Nymphaea** ▫ *leknínový květ, stulík* ▫ Leknijnowý kwět/ Stulijk

O.

Ononis, latinè *Acutella*, uel *Refta bouis* ▫ *jehlice* ▫ Gehlice**Ophthalmica**, *Euphragia* ▫ *voční koření, ambrožka* ▫ Wočnij kořenij/ Ambrožka**Origanum** ▫ *dobrá mysl* ▫ Dobrá myfl**Ozimum** ▫ *bazilika* ▫ Bazylika

P.

Paeonia ▫ *pivonka, svatého Benedikta ruože* ▫ Piwonka/ Swatého Benedykta ruože**Papauer** ▫ *mák, makovičky* ▫ Mák/ makowičky**Papauer erraticum** ▫ *vlčí mák, polní mák* ▫ Wlčij mák/ polnij mák**Pentaphyllon**, *Vulgò Tormentilla* ▫ *nátržník, krevné koření, pětilístek* ▫ Nátržnij/ krewné kořenij/ pětilijstek**Perfoliata** ▫ *prorostlík, pupková bylina* ▫ Proroftlij/ pupková bylina**Periclymenon**, *Caprifolium, Materfyluia* ▫ *lesní lilium, kozí brádka* ▫ Lefnij lilium/ kozý brádka

Pepones ▫ *díně* ▫ Dijně

| **Perficaria** ▫ *rdesen, paví koření* ▫ Rdesen/ pawij kořenij

Rrrr2ra

Perficaria mordax, Piperitis ▫ *piperát* ▫ Piperát

Phyllitis, Lingua Ceruina ▫ *psanej traňk, jelení jazyk* ▫ Pfaney traňk/ Gelenij yazyk

Plantago maior, graecè Arnoglossus ▫ *široký jitrocel* ▫ Sširoký Gitrocel

Plantago minor ▫ *špičatý jitrocel* ▫ Sšpičatý Gitrocel

Polygonum, Sanguinalis ▫ *stavokrev, krevné koření* ▫ Stawokrew/ Krewné kořenij

Polygonatum, Vulgò Sigillum Salomonis ▫ *kokořtk* ▫ Kokořijk

Porrum ▫ *por, vošlejch* ▫ Por/ woffleych

Porrum sectium ▫ *česnekový hlávky* ▫ Čžesnekowý hlávky

Portulaca ▫ *kuří noha, Matky Boží dětel* ▫ Kuřij noha/ Matky Božij dětel

Pulegium ▫ *polej* ▫ Poleg

Pyrethron ▫ *peltram* ▫ Peltram

R.

Rapa ▫ *řepa* ▫ Ržepa

Raphanus ▫ *ředkev* ▫ Ržedkew

Rapuntium ▫ *červená řepka* ▫ Čžerwená řepka

Rubia, Erithrodanon ▫ *mařena neb rét* ▫ Mařena/ neb Rét ▫ Herba tinctorum

Ruta ▫ *routa* ▫ Rauta

S.

Saluia ▫ *šalvěj* ▫ Sfalwěg

Satureia ▫ *satorye* ▫ Satorye

Sanicula ▫ *žanykl* ▫ Zianykl

Scyrpus ▫ *rovné voblé sítí bez uzlu, rákosi* ▫ Rowné woblé fytij bez vzlu/ rákofy

Senecio, graecè Erigeron ▫ *starček* ▫ Starček

Sedum, Semperuiua ▫ *netřesk* ▫ Netřelk ▫ Vulgò Barba Iouis

Serpillum ▫ *mateří duška* ▫ Mateřij Duška

Serpentaria, Bitorta, Vide supra Dracon

Siliquastrum, Vide Perficaria mordax

| **Sinapi** ▫ *horčice* ▫ Horčice

Rrrr2rb

Sifer ▫ *červená řepka* ▫ Čžerwená řepka ▫ ut uidetur

Solfequium ▫ *čekanka* ▫ Čžekanka

Stratiotes, Millefolium ▫ řebříček ▫ Ržebříček ▫ Achyllea
Symphyton, latinè Solidago maior ▫ větší svalník, mastník ▫ Wětšij fwalnij/ Maftnijk

T.

Tymbra, Cunila ruftica ▫ mateři duška ▫ Mateři duška
Thymelaea ▫ kolowratec ▫ Kolowratec
Tryallis ▫ Panny Marie ruože ▫ Panny Marye ruože
Trifolium ▫ dětel, lvová tlapa ▫ Dětel/ Lwowá tlapa
Tužilago, graecè Bechion ▫ konské, osličí kopyto ▫ Konské/ oličij kopyto
Typha ▫ plíškové paličky ▫ Plýškowé paličky

V.

Verbena ▫ verbena, spoříš ▫ Werbena/ Spoříšs
Veratrum ▫ kejchavka ▫ Kaychawka ▫ Helleborus
Vermicularis ▫ rozchodník ▫ Rozchodnijk
Veronica, graecè Ceftron ▫ bukvice ▫ Bukwice
Vitis alba ▫ brionia, posed ▫ Bryonia/ posed
Vrinalis, aliàs Linaria, graecè Ofiris ▫ mezní čistec, květel, planý a Matky Boží len ▫ Meznij
 čistec/ kwětel/ planý/ a Matky Božij len
Vrtica ▫ kopřiva ▫ Kopřiwa
Vrtica mortua, graecè Galliopsis, et Vulgò Barocus ▫ hluchá kopřiva ▫ Hluchá kopřiwa
Vuularia ▫ listnatec, žabí jazýček ▫ Listnatec/ Ziabij jazýček

X.

Xanthion, seu Pfilium ▫ všivec ▫ Wšiwec

Frumentorum, et Leguminum nomina.

FRumentum ◻ *suté vobilé, všeliká obroda obilní neb klasité vobilé* ◻ Suté wobilé/ wšeliká obroda obilnij/ neb klafyté wobilé

| **Legumen** ◻ *luštinnaté obilé, vaření, co se rukama zbírá a vymíná* ◻ Luštinnaté obilé/ wařenij/ co se rukama zbírá a wymijná Rrrr2va

Ador, uel **Adoreum** ◻ *běl obilná* ◻ Běl obilná

Aegylops, aliàs Festuca, et apud Vergil. Auena sterilis ◻ *planý oves, ovsíř bejlí v ječmenu, luštinec* ◻ Planý owes/ owšýř beylij w gečmenu/ Luštinec

Auena ◻ *owes* ◻ Owes

Cicer ◻ *cizrle, cizrní hrách* ◻ Cyzrle/ Cyzrnij hrách ◻ Cicercula ◻ *vikev neb ber* ◻ Wykew/ neb Ber

Eruilia ◻ *hrách drobný domácí* ◻ Hrách drobný domácí

Eruum ◻ *dobyččí pice, konská vikev* ◻ Dobyččij pice/ konfká wykew

Faba ◻ *bob* ◻ Bob

Far, idem quod Ador ◻ *žitná mouka* ◻ Zitná²²² mauka

Hordeum ◻ *ječmen* ◻ Gečmen

Lens, tis ◻ *šocovice* ◻ Sfocowice

Lolium ◻ *koukol v žitě, činí v hlavě závrat, když ho kdo užívá* ◻ Kaukol w žittě/ činij w hlavě závrat/ když ho kdo vžijwá

Lupinus ◻ *bob vikvový* ◻ Bob wykwowý ◻ Faba Aegyptiaca ◻ *wlčí hrách* ◻ Wlčij hrách

Milium ◻ *jáhly* ◻ Yáhly

Oryza ◻ *rejže* ◻ Reyže

Panicum ◻ *pohanka* ◻ Pohanka

Phafelus ◻ *rosa* ◻ Rořa

Pisum ◻ *římský hrách, vlaský bohatý hrách, prostý hrách* ◻ Ržijmšký hrách/ wlařký bohatý hrách/ prostý hrách

Ptifana ◻ *slád, močené obilé* ◻ Slád/ močené obilé

Siligo ◻ *žito, reř* ◻ Zito, Reř

Triticum ◻ *pšenice* ◻ Pšfenice

Vicia ◻ *vikev* ◻ Wykew

Zea, uel **Spelta** ◻ *špalda* ◻ Sřpalda

²²² Zitná] Zitna tisk

Partes horum.**Culmus** ▫ *obilné stýblo* ▫ Obilné stýblo**Stipula**, idem ▫ *neb strniště* ▫ Neb strniště| **Geniculum** ▫ *stebelní suk neb članek* ▫ stebelnij suk neb članek

Rrrr2vb

Spica ▫ *klas* ▫ Klas**Arifra** ▫ *klasní špíce* ▫ Klasnij špijce**Folliculus** ▫ *luština* ▫ Lufftina**Siliqua** idem**Palea** ▫ *pléva* ▫ Pléwa**Acer**, idem**Gluma** ▫ *ječná luština, vopišky* ▫ Gečná lufftina/ wopišky**Animalium quadrupedum nomina.****Animal** ▫ *všeliký živočich, zvíře, hovado* ▫ Wšeliký žiwočijch/ zwijře/ howado ▫ Pecus ▫ *dobytek, nerozumné hovado* ▫ Dobytek/ nerozumné howado ▫ Bestia ferè, idem. Fera ▫ *divoká zvěř* ▫ Diwoká zvěř ▫ Iumentum ▫ *dělné hovado, pracné dobytče* ▫ Dělné howado/ pracné dobytče**Agnus** ▫ *beran* ▫ Beran ▫ Agnellus ▫ *beránek, jehně* ▫ Beránek/ gehně**Alces** ▫ *los* ▫ Los ▫ In Prušia reperitur**Aper** ▫ *divoký vepř* ▫ Diwoký wepř**Aries** ▫ *beran* ▫ Beran**Afinus** ▫ *osel* ▫ Ofel**B.****Bifon** ▫ *dannel* ▫ Dannel ▫ animal cerui forma, sed deformius longis iubis**Bos** ▫ *vůl, hovězí dobytče, kráva* ▫ Wůl/ howězý dobytče/ kráva**Bubulus** ▫ *bouvol* ▫ Bauwol**Burdo** ▫ *co se z koně a z osla urodilo* ▫ Co se z koně a z Osla urodilo

C.

Caballus ▫ *hynšt, kuoň* ▫ Hynšt/ kuoň

Camelus ▫ *velbloud* ▫ Welblaud

Canis ▫ *pes* ▫ Pes ▫ *Canis uenaticus* ▫ *vyžle, lovcí pes* ▫ Wyžle/ lowčij pes ▫ *Canis fagax* ▫ *slidnik, vohař* ▫ Slijdnijk/ wohař ▫ *Canis melitaeus* ▫ *podpažní psíček, rukavniček* ▫ Podpažnij pšýček/ rukawnijček

| **Cantherius** ▫ *valach, kleštěný kuoň* ▫ Walach/ kleštěný kuoň

Rrrr3ra

Caper ▫ *řezaný kozel* ▫ Ržezaný Kozel

Capra ▫ *koza* ▫ Koza

Caprea ▫ *srna, srnec* ▫ Srna/ Srnec ▫ Dorcas idem

Capricornus ▫ *kozorožec* ▫ Kozorožec ▫ Aegoceros idem

Castor, latině Fiber ▫ *bobr* ▫ Bobr

Catus ▫ *kočka* ▫ Kočka ▫ *Catulus* ▫ *kotě neb mladé každého zvířete* ▫ Kotě/ neb mladé každého zvířete

Cercopithecus ▫ *mořská kočka* ▫ Mořká kočka

Ceruus ▫ *jelen* ▫ Gelen

Cerua ▫ *laně* ▫ Laně

Cuniculus ▫ *králík* ▫ Králíjk

D.

Dama ▫ *srna, srnka* ▫ Srna/ Srnka

E.

Elephas, uel **Elephantus** ▫ *slon* ▫ Slon

Equus ▫ *kuoň* ▫ Kuoň ▫ *Equus gradarius* ▫ *mimochodník, mimochodec* ▫ Mimochodník/ mimochodec ▫ *Equus sternax* ▫ *sházavý kuoň, kterýž z sebe smítá* ▫ Sházavý kuoň/ kterýž z sebe smítá ▫ *Equus ueredus* ▫ *poštňní kuoň, poselací* ▫ Poštňnij kuoň/ pošelací ▫ *Equus cespitator* ▫ *klesavý kuoň* ▫ Klesavý kuoň ▫ *Equus succissor* ▫ *těžce klusavý kuoň, klusák* ▫ Těžce klusavý kuoň/ klusák

Equa ▫ *klisna, kobyła, herka* ▫ Klifna/ kobyła/ herka

Erinacius, uel **Ericius** ▫ *ježek* ▫ Gežek

F.**Feles** ▫ *kočka* ▫ Kočka**Fiber**, idem quod Castor ▫ *bobr* ▫ Bobr**G.****Glis** ▫ *německá myš* ▫ Německá myš**H.****Hircus** ▫ *kozel nekleštěný* ▫ Kozel nekleštěný**Hoedus** ▫ *kozlík, mladé kuozle* ▫ Kozlík/ mladé Kuozle**Hinnulus** ▫ *jelínek, mladý jelen, kolouch* ▫ Gelýnek/ mladý Gelen/ Kolauch**I.**| **Ibex** ▫ *gamsík* ▫ Gamfýk**Ictis** ▫ *tchoř* ▫ Tchoř

Rrrr3rb

L.**Leo** ▫ *lev* ▫ Lew**Leaena** ▫ *lvice* ▫ Lvice**Lepus** ▫ *zajíc* ▫ Zagijc**Lupus** ▫ *vlk* ▫ Wlk**Lutra** ▫ *vydra* ▫ Wydra**Lynx** ▫ *rys, vostroid* ▫ Rys/ woftrowid

M.

Maialis ▫ *vepř pitomý, řezaný kanec* ▫ Wepř pitomý/ řezaný kanec

Mannulus ▫ *kleperle, mrdačka, malé koňátko* ▫ Kleperle/ mrdačka/ malé koniátko

Martes ▫ *kuna* ▫ Kuna

Meles ▫ *jezvec* ▫ Gezwec

Mulus ▫ *mezek* ▫ Mezek

Mula ▫ *mezkyňě* ▫ Mezkyně

Mus ▫ *myš* ▫ Myfs ▫ *Mus alpinus* ▫ *lesní myš* ▫ Lefnij myfs

Muftela ▫ *lasice* ▫ Lafyce

O.

Onager ▫ *lesní, divoký osel* ▫ Lefnij/ diwoký Ofel

Ouis ▫ *ovce* ▫ Owce

P.

Porcus ▫ *pitomý vepř* ▫ Pitomý wepř

S.

Sciurus ▫ *veveřice* ▫ Wewěřice

Scropha ▫ *prasná svině, prasnice* ▫ Prafná fwině/ prafnice

Simius ▫ *vopice samec* ▫ Wopice famec ▫ Simia ▫ *vopice samice* ▫ Wopice famice

Sorex ▫ *polní myš, plch, sysel* ▫ Polnij myfs/ plch/ fyfel

Sus ▫ *svině, vepř* ▫ Swině/ Wepř

T.

Talpa ▫ *krtice* ▫ Krtice

Taurus ▫ *býk, neřezaný wuol* ▫ Býk/ neřezaný wuol

V.

Vacca ▫ *kráva* ▫ Kráva
Verres ▫ *kanec* ▫ Kanec
 | **Veruex** ▫ *skopec* ▫ Skopec
Vierra, idem quod Ictis ▫ *tchoř* ▫ Tchoř
Vrfus ▫ *nedvěd* ▫ Nedvěd ▫ uel Vřfa
Vitulus ▫ *tele* ▫ Tele
Vrus ▫ *divoký vuol* ▫ Diwoký wuol
Vulpes ▫ *liška* ▫ Liřka

Rrrr3va

Reptilium, feu Vermium et Infectorum nomina.

APes, uel **Apis** ▫ *včela* ▫ Wčela
Araneus ▫ *pavouk* ▫ Pawauk
Blatta ▫ *mol, který knihy žere* ▫ Mol/ který knihy žere
Bombyx ▫ *červ, kterej hedvábi přede, hedvábník* ▫ Czerw kterey Hedwábij přede/ hedwáb-
 nijk
Bruchus ▫ *brouk, zelný chroust* ▫ Brauk/ zelný chrauft
Bufo ▫ *zemská žaba, zahradní žabka* ▫ Zemřká žaba/ zahradnj žabka
Campe ▫ *housenka, lezák, zelný červ* ▫ Hausenka/ lezák / zelný čerw
Cantharis ▫ *zelený brouk* ▫ Zelený brauk
Chelone ▫ *hlemejžd'* ▫ Hlemayžd'
Cicada ▫ *jako kobyłka, v Itáli známá, Čechové říkají cvrček* ▫ Yako kobyłka/ w Itáli známá/
 Cžechowé řijkagij Cwrček
Cimex ▫ *stínka, stěnice* ▫ Stijnka/ řtěnice
Coffus ▫ *dřevní červ, kterýž se v stromích neb v pařezích rodí* ▫ Dřewnij čerw/ kterýž se w
 řtromijch/ neb w pařezých rodij
Crabro ▫ *sršeň* ▫ Srřeň
Culex ▫ *komár* ▫ Komár
Draco ▫ *drak* ▫ Drak
Eruca ▫ *housenka, která stromové listí a zelé zžirá* ▫ Hausenka/ která řtromowé listij a zelé
 zžijrá ▫ Campe, idem
Formica ▫ *mravenec* ▫ Mrawenec
Fucus ▫ *včela medojedná, troup* ▫ Wčela medogedná/ troup
Gryllus ▫ *cvrček* ▫ Cwrček
Gurgulio, uel **Curculio** ▫ *obilní muřka* ▫ Obijlnij muřka

- | **Hirudo** ▫ *pijavice* ▫ Pigawice ▫ Sanguifuga
- Ips** ▫ *vlasní červ* ▫ Wlafnij čerw
- Lens** ▫ *hnida* ▫ Hnida
- Limax** ▫ *plž, zemský hlemežď* ▫ Plž/ zemfký hlemežď
- Lumbricus** ▫ *deštní, zemská neb dětinská škrkavka* ▫ Deštnij / zemská neb dětinská škrkavka
- Mida** ▫ *hrachový červ* ▫ Hrachowý čerw
- Mufca** ▫ *mucha, muška* ▫ Mucha/ Muffka
- Natrix** ▫ *vodní had* ▫ Wodnij had ▫ Hydra
- Oniscus**, aliàs Centipeda, uel Scolopendra ▫ *vlasatý neb chlupatý červ a mnohými nohami, stonůžka* ▫ Wlafatý neb chlupatý čerw a mnohými nohami/ Stonůžka
- Papilio** ▫ *motejl, letní pták* ▫ Moteyl/ letnij pták
- Phalanx**, uel **Phalangium** ▫ *pavouk s dlouhými nohami* ▫ Pawauk s dlouhými nohami
- Pediculus** ▫ *veš* ▫ Weš ▫ Pediculus inguinalis ▫ *hacní veš* ▫ Hacnij weš
- Pythiocampe** ▫ *červ v sosnách neb v smrcích a borovicích* ▫ Čerw w Sofnách/ neb w Smrcých/ a borowicých
- Pulex** ▫ *blecha* ▫ Blecha
- Rancae** ▫ *červi, kteříž bobu kořeny uhryzují* ▫ Čerwi/ kteříž Bobu kořeny vhrzygij
- Rediuius** ▫ *lesní klíšť, jest červík, kterýž dobytku hlavou v kuoži vězí* ▫ Lefnij klíšť/ geft čerwijk kterýž dobytku hlawau w kuoži wězý
- Ricinus** ▫ *psi veš, klíšť* ▫ Pfý weš/ klýšť
- Rubeta** ▫ *zelená žaba* ▫ Zelená žaba
- Salamandra** ▫ *ohnižil* ▫ Ohnižil
- Scarabeus** ▫ *konský chroust* ▫ Konfký chrauft ▫ Scarabaeus cornutus ▫ *roháč, rohatý chroust* ▫ Roháč/ rohatý chrauft ▫ Lucanus, idem
- Scolopendra**, idem quod Centipeda
- Scorpius**, uel **Scorpio** ▫ *štír* ▫ Štíjr
- Tabanus**, aliàs Afilus ▫ *havadní mucha, havadnice* ▫ Howadnij mucha/ howadnice
- Tarmus** ▫ *masní červ* ▫ Mafnij Čerw
- Teredo** ▫ *dřevní červ* ▫ Dřewnij Čerw
- | **Testudo** ▫ *hlemežď, třepnatá žaba s štítem* ▫ Hlemežď/ třepnatá žaba s štíjtem
- Tinea** ▫ *šatní mol* ▫ Šfatnij mol
- Tipula** ▫ *vodní pavouk* ▫ Wodnij pawauk
- Vespa** ▫ *vosa, sršeň* ▫ Wofa/ Srfšeň

Rrrr3vb

Rrrr4ra

Aquatilium, seu Piscium.**Albula** ▫ *bělice* ▫ Bělice**Anguilla** ▫ *úhoř* ▫ Vhoř**Arenga** ▫ *herynk* ▫ Herynk ▫ Arenga passa ▫ *pitlink, uzený herynk* ▫ Pytlynk/ vzený Herynk ▫ Halec infumatum**Aurata** ▫ *potoční pstruh* ▫ Potoční pstruh**Afchia** ▫ *lipan* ▫ Lipan**Balaena** ▫ *velryb* ▫ Welryb ▫ Cetus**Barbo** ▫ *parm* ▫ Parm**Carabus** ▫ *říčný pulc* ▫ Ržijčný pulc**Cancer** ▫ *rak* ▫ Rak**Carpio** ▫ *kapr* ▫ Kapr**Cetus**, idem quod Balaena, paulo superius**Concha** ▫ *škořípka žabí* ▫ Škořípka žabij ▫ Conchilium idem**Congrus** ▫ *mořský úhoř* ▫ Mořký vhoř**Ezox** ▫ *losos* ▫ Lofos**Fundulus** ▫ *mřen* ▫ Mřen**Gobius**, uel **Gobio** ▫ *hřiz, hřizec* ▫ Hřiz/ hřizec**Halec** ▫ *herynk* ▫ Herynk ▫ Arenga. Halec infumatum ▫ *piklink, hřiz, uzený herynk* ▫ Pyklynk/ hřiz/ vzený herynk**Hirudo** ▫ *pijavice, mihule* ▫ Pigawice/ mihule**Hufo** ▫ *vyzina* ▫ Wyzyna**Lampetra** ▫ *lamprejda, jest jako úhoř neb najnok, menlink* ▫ Lampreyda/ geft jako Vhoř/ neb Naynok/ Menlynk**Lupus** ▫ *štika* ▫ Štika**Milago** ▫ *mník* ▫ Mniyk ▫ Ut putatur**Mullus**, Barbo ▫ *Parma* ▫ Parma**Oculata** ▫ *najnok, vokatice* ▫ Naynok/ wokatice| **Paffer** ▫ *široká ryba, Matky Boží ryba* ▫ Šíroková ryba/ Matky Božij ryba

Rrrr4rb

Pecten ▫ *ježdík* ▫ Geždijk**Perca** ▫ *vokoun* ▫ Wokaun ▫ Rubellio**Prafinus** ▫ *pražma neb cupka* ▫ Pražma/ neb Cupka**Raia**, uel **Rochus** ▫ *rejnok* ▫ Reynok**Salmo** ▫ *salmink* ▫ Salmink**Salpa** ▫ *štokfiš* ▫ Štokffifš**Tencha** ▫ *lín* ▫ Lijn**Truta** ▫ *pstruh* ▫ Pstruh

Horum nomina pleraque sunt barbara, sed usum tamen recepta, ut Eruditi etiam illis non absterneant

Partes.

Branchiae ◻ *plejty* ◻ Pleytwy
Cauda ◻ *vocas* ◻ Wocas
Lactem intestinum ◻ *rybí mléko* ◻ Rybij mléko
Oua piscium ◻ *jikry* ◻ Gikry
Pinna ◻ *perutka* ◻ Perutka
Spina ◻ *rybí, hřbetová kost* ◻ Rybij/ hřbetowá kost
Squama ◻ *šupina* ◻ Sšupina

Volatilium, uel Auium nomina.

Accipiter ◻ *jestřáb* ◻ Gešřáb
Acanthis ◻ *stehlík* ◻ Stehlijk ◻ Carduelis
Alauda ◻ *škřivan* ◻ Šškřiwán ◻ Galerita
Anas ◻ *kačice* ◻ Kačice
Anser ◻ *hus, houser* ◻ Hus/ hauser
Apodes ◻ *rorejci, rejnské vlastovice* ◻ Roracycy/ Reynské wlastowice
Aquila ◻ *vorlice* ◻ Worlice
Ardea ◻ *čepě, volavka* ◻ Čžepě/ wolawka
Bonofa ◻ *tetřev* ◻ Tetřew
Bubo ◻ *vejř* ◻ Wayř
Capus, uel Capo ◻ *kapoun* ◻ Kapaun
Carduelis ◻ *stehlík* ◻ Stehlijk ◻ Acanthis
| **Ciconia** ◻ *čáp* ◻ Čžáp
Coccyx ◻ *kukačka, zezhulka* ◻ Kukačka/ Zezhulka
Codatremula ◻ *třasořitek* ◻ Třasořitek
Columbus ◻ *holub* ◻ Holub
Columba ◻ *holubice* ◻ Holubice
Cornix ◻ *vrána* ◻ Wřána
Coruus ◻ *havran, krkavec* ◻ Hawran/ Krkawec
Coturnix ◻ *křepelka, křepelice* ◻ Křepelka/ křepelice
Curruca ◻ *pěnice* ◻ Pěnice

Cygnus ▫ *labut* ▫ Labut ▫ Olor latinè
Epops, latinè Vpupa ▫ *dedek* ▫ Dedek
Falco ▫ *sokol* ▫ Sokol
Ficedula ▫ *sluka, dlask* ▫ Sluka/ dlask ▫ Vel non dißimilis
Frigilla ▫ *pěnkava* ▫ Pěnkawa
Fulica ▫ *lyska, kačice vodní, rybí neb mořská vlastovice* ▫ Lyska/ kačice wodnij/ Rybij neb
mořská Wlaftowice
Gallus ▫ *kohout* ▫ Kohaut ▫ Gallus gallinaceus
Gallina ▫ *slepice* ▫ Slepice
Gallus fylueftris ▫ *tetřev* ▫ Tetřew
Garrulus ▫ *sojka* ▫ Soyka
Graculus ▫ *kavka* ▫ Kawka ▫ Monedula
Grus ▫ *řeřáb, jeřáb* ▫ Ržeřáb/ Geřáb
Gryps, uel **Grypho** ▫ *noh* ▫ Noh
Hirundo ▫ *vlastovice* ▫ Wlaftowice
Holor ▫ *labut* ▫ Labut ▫ Cygnus graecè
Ispida ▫ *mořský pták* ▫ Mořský pták ▫ Halcion ▫ *jicen* ▫ Gijcen
Lagopus ▫ *skalní koroptva* ▫ Skalnij koroptwa ▫ Auis in Alpibus, comlumbae magnitu-
dine ▫ *neb hřivnáč* ▫ neb Hřiwnáč
Lufcinia ▫ *slavík* ▫ Slawijk ▫ Aedon, Philomela
Mergus ▫ *roháč, divoká kačice* ▫ Roháč/ diwoká kačice
Merops ▫ *žluva* ▫ Zluwa
Merula ▫ *kos* ▫ Kos
Milvus, uel **Miluius** ▫ *luňák* ▫ Luňák
Monedula, eadem cum Graculo ▫ *kavka* ▫ Kawka
Motacilla ▫ *třasořítek* ▫ Třafořijtek ▫ Codatremula
Nifus ▫ *krahujec* ▫ Krahugec
| **Noctua** ▫ *sova* ▫ Sowa ▫ Nyctimene
Oriolus ▫ *postolka* ▫ Postolka
Otus ▫ *ušatá sova, kalous* ▫ Vřatá fowa/ kalaus
Palumbes, uel **Palumbus** ▫ *divoký holub* ▫ Diwoký holub
Parix ▫ *sykora* ▫ Sykora
Passer ▫ *wrabec* ▫ Wrabec
Pauo ▫ *páv* ▫ Páv
Perdix ▫ *kuroptwa* ▫ Kuroptwa
Phasianus ▫ *bažant* ▫ Bažant
Pica ▫ *straka* ▫ Straka
Picus ▫ *strakopoud* ▫ Strakopaud

Pfittacus ▫ *papoušek* ▫ Papauffek
Pygargus ▫ *drofa* ▫ Droffa
Regulus ▫ *králíček* ▫ Králijček ▫ Trochilus, idem
Struthius, uel **Struthio** ▫ *pstros* ▫ Pstros
Sturnus ▫ *špaček* ▫ Sšpaček
Trochilus, idem qui Regulus
Turdus ▫ *kvičala* ▫ Kwijčala
Turdela ▫ *drozd* ▫ Drozd
Turtur ▫ *hrdlička* ▫ Hrdlička
Vespertilio ▫ *netopýř* ▫ Netopýř
Vlula ▫ *sova, lužní, noční* ▫ Sowa/ lužnij/ nočníj
Vpupa ▫ *dedek* ▫ Dedek ▫ Epops
Vultur ▫ *káně, sup* ▫ Káně/ Sup

Partes.

Ala ▫ *perut, brk, křídlo* ▫ Perut/ brk/ křijdlo
Cripta ▫ *kohutí neb jiných ptákuov hřeben neb chocholka* ▫ Kohutij/ neb giných ptákuow
 hřeben/ neb chocholka
Cauda ▫ *vocas* ▫ Wocas
Penna, uel **Pinna** ▫ *péro* ▫ Péro
Pluma ▫ *pernatý prach* ▫ Pernatý prach
Roftrum ▫ *ptačí nos, klikatý* ▫ Ptačij nos/ klikatý
Vnguis ▫ *pazour, nehet* ▫ Pazaur/ nehet

| Partium Domus Nomenclatura.

Ssss1ra

ANdron, uel **Andronitis** ▫ *obydlé, v kterémž sami muži přebývají, mužský příbytek* ▫ Obydlé
 w kterémž sami Muži přebývají/ Mužlký příbytek
Antae ▫ *dveřní sloupi, přístranci, veřeje* ▫ Dweřnij slaupi/ přístrancy/ weřege
Antepagmenta ▫ *ozdoba dveří, lištování na dveřech* ▫ Ozdoba dweřij/ lištování na
 dweřech
Antes ▫ *vejstupek, vydání, vikýř* ▫ Weyftupek/ wydáníj/ wikýř
Apodyterium, latině Spoliatorium ▫ *zuvadlně, kdež se lidé svlácejí, když se chtějí v lázni meji* ▫
 Zuvadlně/ kdež se lidé swláčegij když se chtějí w lázni mayti
Apotheca, latině Cella uinaria ▫ *vinný sklep neb pivnice* ▫ Winný sklep/ neb piwnice

- Affer** ▫ *prkno, podlaha, krajina prkenná* ▫ Prkno/ podlaha/ kragina prkenná
- Armarium** ▫ *rám, almara* ▫ Rám/ almara
- Armamentarium** ▫ *zbrojnice, kde zbroj a střelbu chovají, střelnice* ▫ Zbrojnice/ kde zbroj a střelbu chowagj/ Střílnice
- Atrium** ▫ *dvuor, síně, plac vnitř před dveřmi neb vraty* ▫ Dwuor/ fýně/ plac wnitř před dveřmi neb wraty
- Auiarium** ▫ *posada, kuorník, klece, kdež se ptactvo krmí* ▫ Pofada/ kuornijk/ klece/ kdež se ptactwo krmij
- Balneae** ▫ *lázně, mytedlna* ▫ Lázně/ mytedlna
- Baptifterium** ▫ *lazební vanna, vodní putna* ▫ Lazebnij wanna/ wodnij putna
- Bafilica** ▫ *veliký palác, duom královský* ▫ Weliký palác/ duom Králowský
- Bafis**, latině Spira ▫ *pilíř, základ, na kterýž sloupy stavějí* ▫ Pilýř/ základ na kterýž slauptawěgij
- Bouile** ▫ *dobyččí neb kravský chlév* ▫ dobytčij neb krawfský chlěw
- Camera** ▫ *sklep, komora, klenutí* ▫ Sklep/ komora/ klenutij
- Caprile** ▫ *kozí chlév* ▫ Kozý chlěw ▫ Caula, idem
- Canalis** ▫ *žlab, žlábek* ▫ žlab/ žlábek
- | **Cancelli** ▫ *mříže, zamřežování* ▫ Mřijže/ zamřežowánij
- Camentum** ▫ *veliké zdící kamení, kamenitý rum* ▫ Weliké zdijcý kamenij/ kamenitý rum
- Cardo** ▫ *stežeje, dveřní háky, panty* ▫ Stežege/ dweřnij háky/ panty
- Cauedium** ▫ *nepřikryté místo neb plac mezi stavením domu, dvuor neb plac prostřed rozcestí domu* ▫ Nepřikryté mijfto/ neb plac mezy ftawenijm domu/ Dwuor/ neb plac proftřed rozceftij domu
- Cella** ▫ *kde nětco se chová neb zámčený pokoj* ▫ Kde nětco se chowá/ neb zámčený pokog ▫ Cella uinaria ▫ *vinná pivnice* ▫ Winná piwnice ▫ Cella farinaria ▫ *moučnice* ▫ Maučnice ▫ Cella cafearia ▫ *syrnice* ▫ Syrnice ▫ Sic Panaria etc. ▫ *chlebnice* ▫ Chlebnice
- Chenobofcium** ▫ *husí chlév* ▫ Hufý chlěw
- Clatri** ▫ *zábradla, římsy* ▫ Zábradla/ Ržimfy
- Clauus** ▫ *hřebík* ▫ Hřebijk
- Clauis** ▫ *klíč* ▫ Kljč
- Cloaca** ▫ *záchod, prevít, sráč* ▫ Záchod/ prewýt/ fráč
- Coenaculum** ▫ *letní sedadlo, večeradlo* ▫ Letnij sedadlo/ wečeřadlo
- Conclauē** ▫ *zavřený vnitřní pokojík* ▫ Zawřeny wnitřnij pokogijk
- Columna** ▫ *sloup* ▫ Slaup
- Cochlea** ▫ *šnek, okrouhlý schod* ▫ Sfnek/ okrauhlý schod
- Contignatio** ▫ *loub, patro, lešení* ▫ Laub/ patro/ leffenij
- Corium** ▫ *složení a pořádné rovnání kamení ve zdech* ▫ Složenij a pořádné rownánij kamenij we zdech

- Cors** ◻ *ohražený slepičí dvuor, kuorník* ◻ Ohražený slepičij dvuor/ kuornijk
- Cubiculum** ◻ *komora k odpočívání, hostěnice* ◻ Komora k odpočijwánij/ hoštěnice
- Culina, uel Coquina** ◻ *kuchyně* ◻ Kuchyně ◻ *Popina est publica* ◻ *obecní kuchyně* ◻ Obecnij kuchyně
- Culmen** ◻ *slaměnná strecha* ◻ Slaměnná strecha
- Epistylum** ◻ *přikryvadlo neb makovice na sloupě* ◻ Přikrywadlo/ neb makowice na slaupě
- Equile** ◻ *mařštal, konský chlív* ◻ Mařštal/ konský chlív
- | **Fastigium** ◻ *svršek neb makovice na střeše* ◻ Swršsek/ neb makowice na štřešše
- Fenestra** ◻ *vokno* ◻ Wokno
- Focus** ◻ *ohniště, nistěj* ◻ Ohniště/ Nijštěj
- Foenile** ◻ *semník, plevník* ◻ Semnij/ plewnijk
- Fores** ◻ *dvěře, kteréž se zevnitř otvírají* ◻ Dvěře kteréž se zevnitř otwijragij
- Fornax** ◻ *pec velická* ◻ Pec weliká ◻ Fornacula ◻ *kamna, malá pícka* ◻ Kamna/ malá pýcka
- Fundamentum** ◻ *gruntfešt, základ* ◻ Gruntffest/ základ
- Fumarium** ◻ *komín, krb, dymník* ◻ Komijn/ krb/ dymnij
- Furnus** ◻ *chlebová pec* ◻ Chlebowá pec ◻ Clibanus, et Testus idem, licet sint minora, ut olim priuatim fuerunt
- Gradus** ◻ *stupeň* ◻ Stupeň
- Granarium** ◻ *obilnice, obričnice, sejпка* ◻ Obilnice/ obričnice/ Sejпка
- Gynaecoon, uel Gyneconitis** ◻ *fracimer, ženský příbytek* ◻ Fraucymer/ Žěnský příjbytek
- Hara** ◻ *svinský chlív, krmník* ◻ Swinský chlív/ krmnij
- Horreum, idem quod Granarium** ◻ *neb stodola* ◻ neb Stodola
- Hypocaustum** ◻ *světnice* ◻ Swětnice ◻ Vaporarium, idem
- Hypogeum** ◻ *hluboká pivnice neb loch pod zemí* ◻ Hluboká piwnice/ neb loch pod zemij
- Ianua** ◻ *domové dveře neb vcházení* ◻ Domowé dveře/ neb wcházenij
- Imbrex** ◻ *krycí cihla* ◻ Krycí cyhla
- Impluuium** ◻ *poklop v střeše* ◻ Poklop w štřešše
- Infumibulum** ◻ *komín* ◻ Komijn
- Lacunar, uel Laquear** ◻ *břevno neb trám na svrchním ponebí, hambalci* ◻ Břewno/ neb trám na šwrchnijm ponebij/ hambalcy
- Latrina** ◻ *prevět, záchod* ◻ Prewět/ záchod ◻ Foricae sunt publicae ◻ *obecní sráč* ◻ Obecnij fráč
- Limen** ◻ *práh* ◻ Práh ◻ *Limen superius, graecè* ◻ ὑπέρθυρον ◻ *stežeje* ◻ Stežeje
- | **Lignile** ◻ *dřevnice, kout, kde drva chovají* ◻ Dřewnice/ kaut kde drwa chowagij
- Lorica** ◻ *spolehadlo, zábradlo okolo lavky neb vejstupku* ◻ Spolehadlo/ zábradlo okolo la-wky/ neb wayštupku ◻ Peribolus graecè
- Menianum** ◻ *arkýř neb vydaný ústupek* ◻ Arkýř/ neb wydaný vštupek
- Naris** ◻ *dymník, krb* ◻ Dymnij/ krb

Ssss1va

Ssss1vb

- Nefotropheum** ▫ *kačičí chlív* ▫ Kačičij chlív
Obex ▫ *závora, klička* ▫ Záwora/ klička ▫ Pessulus
Officina ▫ *verštat, dílna* ▫ Werſſtat dijlna
Oporotheca ▫ *ovocnice, kde se ovotce chová* ▫ Owocnice/ kde se Owotce chowá
Ornithotropheum ▫ *slepičí chlív, kuorník* ▫ Slepíčij chlív/ kuornijk
Oftium ▫ *vcházení, dvěře* ▫ Wcházenij/ dvěře ▫ Ianua
Ouile ▫ *ovčí chlív, ovčinec* ▫ Owčij chlív/ Owčinec ▫ Caula, idem
Paries ▫ *stěna* ▫ Stěna ▫ Paries latericius ▫ *cihelná stěna* ▫ Cyhelná stěna ▫ Paries lapideus ▫ *zed* ▫ Zed ▫ Paries intergerinus, medianus ▫ *prostřední, mezní stěna, dělicí stěna* ▫ Proſtřednij/ meznij stěna/ dělijcý stěna
Palaerium ▫ *plevník, plevnice* ▫ Plewnijk/ plewnice
Pauimentum ▫ *dlážená neb politá podlaha* ▫ Dlážená neb politá podlaha
Pergula ▫ *pavlač, kruchta* ▫ Pawlač/ kruchta
Periferotropheum ▫ *holubí poklop, pomeč, holubí posada* ▫ Holubij poklop pomeč/ holubij poſada
Periftylium ▫ *krejcgang, obcházka, stavení na pilířích postavené neb kruchta* ▫ Krejcgang/ obcházka/ ſtawenij na pilýřich poſtawené/ neb kruchta
Penarium, et Penaria cella ▫ *špižerna* ▫ Sſpižerna
Pessulus ▫ *klička, obrtlík* ▫ Klička/ obrtlijk
Pila ▫ *pilíř, sloup z mnohého kamení* ▫ Pilýř/ ſlaup z mnohého kamenij
Planulae ▫ *dveřní panty, závěsnice* ▫ Dweřnij panty/ zawěſnice
| **Podium** ▫ *vyhlídka, pavlač* ▫ Wyhlýdka/ pawlač Ssss2ra
Porticus ▫ *kopka, síně, obcházení* ▫ Kopka/ ſýně/ obcházenij
Cryptoporticus ▫ *šachta pod zemí, tajný průchod pod zemí neb sic zavřený loch* ▫ Sſachta pod zemij/ tagný průchod pod zemij/ neb ſyc zawřený loch
Poftes ▫ *stežeje, věřeje* ▫ Stežege/ weřege
Praefurnium ▫ *čelesen* ▫ Czelefen
Praefepe ▫ *dobytčí chlev* ▫ Dobyččij chlew
Praefepium ▫ *jesle* ▫ Geſle
Proceres ▫ *hlavy neb předkové břeven, přední břevna, trámové, římsy* ▫ Hlawy/ neb předkowé břewen/ přednij břewna/ trámowé/ římsy
Proiectura ▫ *stáj neb přístřeší* ▫ Stáj neb přiſtřeſſij
Promptuarium, uel Cella promptuaria, idem quod Penarium ▫ *špižerna* ▫ Sſpižerna
Puteus ▫ *studnice, z kteréž se voda váží* ▫ Studnice z kteréž se woda wážíj
Repagulum ▫ *závorka, pádlo* ▫ Záworka/ pádlo
Saginarium ▫ *krmník* ▫ Krmnijk
Scalae ▫ *řebřík* ▫ Ržebríjk
Scandula ▫ *šindel* ▫ Sſindel

- Scamnum** ▫ *lavice* ▫ Lawice
- Sera** ▫ *dveřní zámek* ▫ Dweřnij zámek
- Sphaeristerium** ▫ *příbytek, kde se lidé cvičí, neb plac kulní, kde v kule hrají* ▫ Prijbytek/ kde se lidé cwičij/ neb plac kulnij/ kde w kule hragij
- Specularia** ▫ *sklenné wokno, vyhlédka* ▫ Sklenné wokno/ vyhlédka
- Spira**, idem quod Bafis, ut supra
- Stabulum** ▫ *chlév neb hospoda* ▫ Chléw neb hofpoda
- Strigae** ▫ *prúhy neb rytiny na sloupích* ▫ Prúhy/ neb rytiny na flaupijch
- Sudatorium** ▫ *potní lázeň* ▫ Potnij lázeň
- Suggrundia** ▫ *přístřeší, stáje* ▫ Prijstřešij/ ftáge
- Taberna** ▫ *krám, kramářská bouda* ▫ Krám/ kramářfká bauda
- Tablinum** ▫ *kancelář, písarna* ▫ Kancelář/ pijfarna ▫ πινακοθήκη
- Tegula** ▫ *široká dlážící cihla* ▫ Sfíroká dlážijcý cyhla
- | **Telamones** ▫ *grabštejni neb vydané tesané kamení s mužičky neb s obrazy, na kterých trámové leží* ▫ Grabšftejni/ neb wydané tefané kamenij s mužijčky/ neb s obrazy/ na kterých trámové ležij ▫ aliàs Atlantes Ssss2rb
- Teffellatum pauimentum** ▫ *šachované dlážení, z mnohého čtverohraného kamení a barev rozličných* ▫ Sfachované dlážení/ z mnohého čtverohraného Kamenij a barew rozličných
- Tectum** ▫ *střecha* ▫ Střecha ▫ Tectum scandulare ▫ *šindelná střecha* ▫ Sfindelná střecha ▫ Tectum pectinatum ▫ *střecha s obou stran rozdělená* ▫ Střecha s obau stran rozdělená
- Tignus**, uel **Tignum** ▫ *krokev* ▫ Krokew ▫ lat. Tigillum ▫ *krokvička, latka* ▫ Krokwička/ latka
- Thalamus** ▫ *ženichova komňata* ▫ Zěnichowa komňata
- Trabs** ▫ *břevno, trám* ▫ Břewno/ trám
- Triclinium** ▫ *palác* ▫ Palác ▫ Coenaculum
- Valuae** ▫ *dveřní dsky neb wokenice, které se na dvě otvírají* ▫ Dweřnij dky/ neb wokenice/ které se na dvě otwijragij
- Valetudinarium** ▫ *nemocnice* ▫ Nemocnice
- Vectis** ▫ *závora, klika, sochor* ▫ Záwora/ klika/ sochor
- Verfura** ▫ *zevnitřní roh ve zdi* ▫ Zewnitřnij roh we zdi
- Vestibulum** ▫ *sině, přede dveřmi kopka* ▫ Syně/ přededweřmi kopka
- Vrinarium** ▫ *vodní kámen* ▫ Wodnij kámen
- Xyftus** ▫ *místo prostranné bitcův a šerměruow, hončí plac* ▫ Mijfto prostranné bitcůw a šerměruow/ hončij plac

Vtenfilium, siue Inſtrumentorum domeſticorum, et uariae ſuppellectilis Nomenclatura.

ABacus ◻ *police, credenční ſtuol neb početni ſtuol* ◻ Police/ Credenční ſtuol/ neb početni ſtuol

Acus ◻ *jehla* ◻ Gehla ◻ Acicula ◻ *jehlička, ſpendlík* ◻ Gehlička/ ſpendlík

| **Ahenum** ◻ *kotel* ◻ Kotel

Ssss2va

Alueus ◻ *necky, trůky, vydlabaná nádoba* ◻ Necky trůky/ wydlabaná nádoba ◻ Concha, idem

Ames ◻ *ptačí proſtíp* ◻ Ptačí proſtíp

Anfa ◻ *držadlo, ucho* ◻ Držadlo/ vcho

Alarium ◻ *stodolní řeřeto* ◻ Stodolní řeřeto ◻ authore Marco Grapaldo, in libro de partibus aedium

Aqualiculus ◻ *svinské koryto* ◻ Swinské koryto

Atramentarium ◻ *černidlní nádoba* ◻ Czernidlní nádoba

Arca ◻ *škříně, truhla* ◻ Škříně/ truhla ◻ Arcula ◻ *škřínka, truhlička* ◻ Škřínka/ truhlička ◻ Cista, et Cistella

Aulaeum ◻ *tkaný koberec k zavěšování* ◻ Tkaný koberec k zavěšování

Auriscalpium ◻ *ušní lžička, paradlo ušní* ◻ Vřní lžička/ paradlo vřní

Bafis ◻ *podstavek, stolní šrák* ◻ Podstavek/ stolní šrák

Batillus, uel Batillum ◻ *voňištní lopatka, vyhrabač* ◻ Voňištní lopatka/ vyhrabač

Bilax ◻ *vážní miska* ◻ Vážní miska

Bulga ◻ *visák, tlumok, loveckej vaček* ◻ Wiřák/ tlumok/ loveckej vaček ◻ Hippopera

Cacabus ◻ *pánev, pekáč, kuthan* ◻ Pánev/ pekáč/ kuthan

Calamus ◻ *písačí péro* ◻ Písačí péro

Calamarium ◻ *kalamář, písařská nádoba* ◻ Kalamář/ písařská nádoba

Caldarium ◻ *zhřívací kotel, měděný hrnec* ◻ Zhřívací kotel/ měděný hrnec

Calathus ◻ *koš, košík, nuoše* ◻ Koš/ košík/ nuoše

Calix ◻ *koflík, picí nádoba* ◻ Koflík/ picí nádoba ◻ Calix uitreus ◻ *sklenice* ◻ Sklenice

Candela ◻ *svíce* ◻ Swijce ◻ Candela sebacea ◻ *lojová svíčka* ◻ Logová ſwijčka ◻ Candela cere ◻ *vosková svíčka* ◻ Wolková ſwijčka

Candelabrum ◻ *svícen, svícník* ◻ Swijcen/ ſwijcniik

Cantharus ◻ *vinná konev* ◻ Winná konev ◻ Oenophorum

| **Caniftrum** ◻ *chlební koš* ◻ Chlební koš ◻ idem quod Calathus

Ssss2vb

Capfa ◻ *karnýř, mořna, krůsně* ◻ Karnýř/ mořna/ krůsně

Capfaces ◻ *olejný dčbán* ◻ Olegný dčbán ◻ idem quod Guttus

- Capulus** ◻ *rukovět, držadlo, ucho* ◻ Rukowět/ držadlo/ vcho ◻ Anfa, Capula ◻ nádoba s uchem neb držadlem ◻ Nádoba s vchem neb držadlem ◻ Vas anfatum ◻ ušatá nádoba ◻ Vřatá nádoba
- Carchesium** ◻ *vysoká picí nádoba s dlouhým držadlem, od vrchu až dolu, konev, pudlač, záhrdlitá sklenice* ◻ Wyřoká picý nádoba s dlauhým držadlem/ od wrchu až dolu/ konew/ pudlač/ záhrdlitá sklenice
- Catinus, uel Catinum** ◻ *vokřin, hluboká mísa* ◻ Wokřin/ hluboká mijfa
- Cadus** ◻ *vinný sud, desítka* ◻ Winný řud/ Deřýtka ◻ Cadus ligneus ◻ dřevěnný vinný sud ◻ Dřevěnný vinný řud ◻ Cadus testacus, et fictilis ◻ hliněnná nádoba k vřnu ◻ Hliněnná nádoba k Wřnu
- Cefticillus** ◻ *hlavní kruh, podkladek, když ženy nětco nesou, vobálka* ◻ Hlawnij kruh/ podkladek/ když ženy nětco nefau/ wobálka
- Ceruical** ◻ *poduřka hlavní* ◻ Poduřka hlawnij
- Chelys** ◻ *husle neb loutna* ◻ Husle/ neb Lautna
- Chytropus** ◻ *třinoží, na kteréž hrnce a kotly u ohně stavějí, neb kotel s nohami* ◻ Třinožij/ na kteréž hrnce/ a kotly v ohně řtawěgij/ neb kotel s nohami
- Cithara** ◻ *harfa* ◻ Harřfa
- Cista, idem quod Arca**
- Clibanus** ◻ *topicí pec* ◻ Topicý pec
- Cochlear, uel Cochleare** ◻ *lžice* ◻ Lžice ◻ Ligula, idem
- Colum** ◻ *cedidlo, nádoba k cezení, sytko* ◻ Ceditlo/ nádoba k cezení/ řytko
- Colus** ◻ *přeslice, kužel* ◻ Přeslice/ kužel
- Conspicillum** ◻ *sklenné oči, oční srcadlo* ◻ Sklenné oči/ oční řrcadlo
- | **Corbis** ◻ *koř* ◻ Kofs ◻ Canistrum ◻ *putna* ◻ Putna
- Concha, idem quod Alueus, ut supra**
- Cortina** ◻ *koltra* ◻ Koltra
- Craticula** ◻ *rořt* ◻ Rořt
- Cucuma** ◻ *zhřřivací kotlík* ◻ Zhřřřwacý kotlijk ◻ Caldarium
- Cucurbitula** ◻ *lezební baňka* ◻ Lezebnij baňka
- Culcitra** ◻ *spodní peřina, polřtář* ◻ Spodnij peřina/ polřtář
- Culter** ◻ *nuož* ◻ Nuož ◻ Cultellus ◻ *nožik* ◻ Nožijk
- Culullus** ◻ *tekliček, hliněnej kofliček* ◻ Teklijček/ hliněnej koflijček
- Cumera** ◻ *veliký koř, v kterémž se owotce chová* ◻ Weliký kofs/ w kterémž ře owotce chowá
- Cunae, uel Cunabula** ◻ *kolíbka, dětinské luožko* ◻ Kolýbka/ dětinské luožko
- Cyathus** ◻ *koflík, picí nádoba, číše* ◻ Koflijk/ picý nádoba/ čijře
- Cymbium** ◻ *dlouhá picí nádoba* ◻ Dlauhá picý nádoba
- Dactylothea** ◻ *prstenní truhlička k chování prstenuow a klěnotuow* ◻ Prřtennij truhlička k chowánij prřtenuow/ a klěnotuow

- Dentiscalpium** ▫ *zubí paradlo* ▫ Zubij paradlo
- Diota** ▫ *hliněná nádoba se dvěma ušima, hliněný štoudnýř* ▫ Hliněná nádoba se dvěma vřima/ hliněný štoudnýř
- Difcus** ▫ *široká misa neb talíř* ▫ Široká mifa/ neb talýř
- Dolium** ▫ *vinný sud dřevěný neb hliněný vinný dčbán* ▫ Vinný sud dřevěný/ neb hliněný vinný dčbán
- Elychnium** ▫ *knot neb svíce v lampě* ▫ Knot/ neb Swijce w Lampě
- Emunctorium** ▫ *utěrací nuožky* ▫ Vtěracy nuožky
- Epistomium** ▫ *čepní kohoutek, čep* ▫ Čžepnij kohautek/ čep
- Fidelia** ▫ *hliněný dčbán* ▫ Hliněný dčbán
- Flabellum** ▫ *vohánka* ▫ Wohánka ▫ Mułcarium
- Follis** ▫ *měch* ▫ Měch
- Forfex** ▫ *nuože, kreyčovské nuože* ▫ Nuože/ kreyčovské nuože
- Forpex** ▫ *vlasní nuožky* ▫ Wlafnij nuožky
- Fomes** ▫ *troud, podnět* ▫ Traud/ podnět
- Frigidarium, uel Refrigeratorium** ▫ *stoudev, nádoba, v které se pití studí* ▫ Staudew/ nádoba w které se pitij studij ▫ ἀπόρωτον
- | **Frixorium** ▫ *pražní pánev, rendlík* ▫ Pražnij pánev/ Rendlijk
- Fulcra** ▫ *lůže na šlech, postel* ▫ Luože na šlech/ postel
- Fufcina, Fufcinula** ▫ *kuchařská udice, kuchynský háček* ▫ Kuchařská vdice/ kuchynský háček ▫ κρεάγρα ▫ graecè
- Fufus** ▫ *vřeteno* ▫ Wřeteno
- Guafape** ▫ *houně, srstnatý koberec* ▫ Hauně/ frstnatý koberec
- Girgillus** ▫ *motovidlo* ▫ Motowidlo
- Grabathus** ▫ *vojenské lůžko* ▫ Wogenské lůžko
- Gralla** ▫ *štídla* ▫ Štjidla
- Graphium** ▫ *rafije* ▫ Raffige ▫ Stylus, idem
- Graphiarium** ▫ *v čem se rafije chovají* ▫ W čem se raffige chowagij
- Gutturnium** ▫ *umyvadlo* ▫ Vmywadlo
- Guttus** ▫ *olejný dčbán, kapaličná nádoba* ▫ Olegný dčbán/ kapaličná nádoba ▫ idem quod Capfaces, et Lecythus
- Hemicyclus** ▫ *puol okrouhlá stolice* ▫ Puol okrouhlá stolice
- Hoforium** ▫ *štrejcholec* ▫ Štreycholec
- Hydria** ▫ *vodní nádoba, vodní konev, vokov, dčber, škopek* ▫ Wodnij nádoba/ wodnij konew/ wokow/ dčber/ škopek
- Inteftinum opus** ▫ *všeliké dřevěné nádoby, jako stolice, necky, wokřiny, mísy, talěře etc.* ▫ Wšeliké dřevěné nádobij/ jako stolice/ necky/ wokřiny/ mijfy/ talěře etc.
- Incerniculum** ▫ *žiněný pytlík, řešeto, cedidlo* ▫ Ziněný pytlík/ řeffeto/ cedidlo

- Infundibulum** ▫ *trychtýř, nálevka* ▫ Trychtýř/ nálewka
Infurnibulum ▫ *pecní lopata, chlebová lopata* ▫ Pecnij lopata/ chlebowá lopata
Lagena ▫ *láhvice neb flaše* ▫ Láhvice neb Flasse
Lanx ▫ *široká mísa* ▫ Sšíroká mijfa
Laterna ▫ *lucerna, svítedlnice* ▫ Lucerna/ fwijtedlnice
Lebes ▫ *měděnný kotel, hrnec* ▫ Měděnný kotel/ hrnec
Lectus ▫ *postel, luože* ▫ Postel/ luože ▫ Cubile, idem
Lectica ▫ *nuoše, wuoz, který dva koni mezi sebou nosí, talavaška* ▫ Nuosse/ wuoz který dwa konij mezy sebau nošý/ Talawasska ▫ Arcera, idem
| **Lecythus** ▫ *volejný dčbán* ▫ Wolegný dčbán ▫ Guttus
Ligula, idem quod Cochlear ▫ *lžíce* ▫ Lžijce
Lucerna ▫ *lampa, noční světlo* ▫ Lampa/ nočníj fwětlo ▫ Lychnus, idem
Malluuium ▫ *medenice* ▫ Medenice
Malleus ▫ *kladivo* ▫ Kladiwo ▫ Malleus ligneus ▫ *dřevěnná palice* ▫ Dřewěnná palice ▫ Malleus lotorius ▫ *píst* ▫ Pijft
Mantica ▫ *mošna, kapsa, lovecký vaček* ▫ Mošna/ kapfa/ lovecký waček
Mantile ▫ *ručník* ▫ Ručníjk
Mappa ▫ *ubrus* ▫ Vbrus ▫ Mappula ▫ *ubrusec, ubrousek* ▫ Vbrufec/ vbraufek
Matula ▫ *pikavý střep, hrnec* ▫ Pikawý střep/ hrnec ▫ Matella, Matellio, et Scaphium, idem
Menfa ▫ *stuol* ▫ Stuol
Monopodium ▫ *stuol o jedné noze* ▫ Stuol o gedné noze
Mortarium ▫ *moždír, vopichací kámen* ▫ Moždijř/ wopichací kámen
Mufcarium ▫ *vohánka* ▫ Wohánka
Mufcipula ▫ *myší pasti* ▫ Myšij pasti
Nafiterna ▫ *široký vodní kotel s kruhy, pivovařská pánev* ▫ Sšíroký wodnij kotel s kruhy/ piwowařská pánew
Nouacula ▫ *břitva* ▫ Břitwa
Obba ▫ *flaše neb láhvice, dřevěnná picí nádoba, korbel* ▫ Flasse/ neb láhvice/ dřewěnná picý nádoba/ korbel
Orca ▫ *dčber, keltna, kadce* ▫ Dčber/ keltna/ kadce ▫ Orcula ▫ *gbelík* ▫ Gbelijk
Olla ▫ *hrnec bez poklíčky* ▫ Hrnec/ bez poklijčky
Oenophorum ▫ *konev k vínu, štandle* ▫ Konew k wijnu/ štandle
Orbiculus ▫ *okrouhlý talěr* ▫ Okrauhlý talěr
Pala ▫ *lopata* ▫ Lopata
Panarium ▫ *chlebník, koš chlební* ▫ Chlebnijk/ kofs chlebnij
Patera ▫ *šál* ▫ Sšál
Pecten ▫ *hřbelce, hřeben* ▫ Hřbelce/ hřeben
Peluis ▫ *medenice* ▫ Medenice ▫ Pelluuium ▫ *nožní medenice* ▫ Nožnij Medenice

- | **Peniculus, et Penicillus** ▫ *směták, penžlík* ▫ Směták/ penžlík
- Pendula** ▫ *plech* ▫ Plech ▫ Ferramentum camini ▫ *železo u prsku* ▫ Železo v prku
- Piftillum** ▫ *moždírní palice* ▫ Moždírnij²²³ palice
- Peripetasma** ▫ *zastěradlo, zavěsidlo, koltra* ▫ Zastěradlo/ zawěšydlo/ koltra ▫ Conopeum, idem
- Peritroma** ▫ *pohanský koberec, tkaný čaloun* ▫ Pohanský koberec/ tkaný čalaun
- Phalerae** ▫ *sedelní dek, pochvy* ▫ Sedelnij dek/ pochwy
- Pharetra** ▫ *toul* ▫ Taul
- Phiala** ▫ *stříbrnice, stříbrný koflík* ▫ Stříbrnice/ stříbrný kofflík
- Pluteus** ▫ *pulpít* ▫ Pulpíjt
- Poculum** ▫ *picí nádoba, číše* ▫ Picý nádoba/ čijše
- Pollubrum** ▫ *ruční medenice* ▫ Ručnij medenice
- Pruniceps** ▫ *jáma k chování ohně* ▫ Yáma k chování ohně
- Pugillaris** ▫ *písařské tabulky* ▫ Pijšářské tabulky
- Pyxis** ▫ *puška mastní* ▫ Puffka maftnij ▫ Pixidicula
- Puluinus** ▫ *poduška, polštářik* ▫ Poduffka/ polštářik
- Quadra, et Quadrula** ▫ *čtverohraný talěr* ▫ Cztwerohraný talěr
- Quafillus** ▫ *umyvací škop* ▫ Vmywacy škop
- Radius** ▫ *štrejcholec* ▫ Sftreycholec ▫ Hofitorium
- Rhombus** ▫ *uvijadlo, motovidlo* ▫ Vwigadlo/ motowidlo
- Rutabulum** ▫ *hřeblo, podhrabáč* ▫ Hřeblo/ podhrabáč
- Salinum** ▫ *slánka* ▫ Slánka
- Saccus** ▫ *pytel* ▫ Pytel ▫ Culeus, idem
- Sartago** ▫ *pánev, redlík* ▫ Pánew/ redlík ▫ Frixorium
- Scala** ▫ *řebřík* ▫ Ržebřík
- Scaphium** ▫ *pikací hrnec* ▫ Pikacy hrnec ▫ Matula
- Scamnum** ▫ *lavice* ▫ Lawice ▫ Scabellum ▫ *podnožka* ▫ Podnožka
- Scopae** ▫ *chvoštítě* ▫ Chwoštítě
- Scopina** ▫ *šatná štětka, chvoštítko, pomítko* ▫ Sfatná štetka/ chwoštíjtko/ pomýtko ▫ Seta-ceum
- Scrinium** ▫ *škřina, truhlička* ▫ Škřina/ truhlička
- | **Scutella** ▫ *široká, okrouhlá mísa* ▫ Šfíroká/ okrauhlá mijša
- Scyphus** ▫ *koflík, picí nádoba* ▫ Kofflík/ picý nádoba
- Securis** ▫ *sekera, kladní sekera* ▫ Sekera/ kladnij sekera
- Securicula** ▫ *sekerka, pobiječka* ▫ Sekerka/ pobigečka
- Sella** ▫ *stolice* ▫ Stolice ▫ idem ▫ *neb židle* ▫ neb Zijdle
- Seria** ▫ *hliněný dčbán neb hrnec* ▫ Hliněný dčbán/ neb hrnec

Ssss3vb

Ssss4ra

²²³ Moždírnij] Moždírní tisk

- Situla** ▫ *škopek, korec, wokov* ▫ Sškopek/ korec/ wokow
- Solium** ▫ *lazební dčber, putna, wanna, koryto* ▫ Lazebnij dčber/ putna/ wanna/ koryto
- Speculum** ▫ *zrcadlo* ▫ Zrcadlo
- Spina** ▫ *měděnný čep* ▫ Měděnný Čžep
- Sponda** ▫ *prkenné luože, postel* ▫ Prkenné luože/ postel
- Spondylus** ▫ *přeslen* ▫ Přeslen ▫ Verticulum, idem
- Statera** ▫ *vejražní váha, dřevěnné váhy* ▫ Weyražnij váha/ dřevěnné váhy
- Stragulum** ▫ *prostěradlo, podslamka* ▫ Prostěradlo/ podslamka ▫ Linteamen, et Lodix.
Item, Torale ferè idem
- Subfellium** ▫ *podnožka, nožní stolička* ▫ Podnožka/ nožnij stolička
- Sulphurata** ▫ *sirná svička* ▫ Syrná swijčka
- Talea** ▫ *wrub, rabuše* ▫ Wrub/ rabuše
- Tabes** ▫ *rohože, dek, koltra* ▫ Rohože/ dek/ koltra
- Tefta** ▫ *hliněnný hrnec, kachel, střep* ▫ Hliněnný hrnec/ kachel/ střep
- Tina** ▫ *tuna, láka, dčber* ▫ Tuna/ láka/ dčber
- Tripes** ▫ *trynohý* ▫ Trynohý ▫ Item ▫ *stuol o třech nohách* ▫ Stuol o třech nohách
- Torus** ▫ *luože* ▫ Luože ▫ idem quod Lectus
- Trua, uel Trulla** ▫ *široká wodní nádoba, kád, podstavek* ▫ Široká wodnij nádoba/ kád/
podstawek
- Tudicula** ▫ *cejchovní železo, cejch* ▫ Ceychownij železo/ ceych ▫ Item ▫ *kuchařská lžice, šu-
fan, moutev* ▫ Kuchařská lžice/ šufan/ mautew
- Tyrocnestis** ▫ *struhadlo* ▫ Struhadlo
- Vagina** ▫ *pošva, nožnice, futro, pouzdro* ▫ Pošwa/ nožnice/ ffutro/ pouzdro
- | **Vas** ▫ *všeliká nádoba* ▫ Wšeliká nádoba
- Veru** ▫ *rožen* ▫ Rožen
- Verticulum** ▫ *přeslen* ▫ Přeslen
- Vrceus** ▫ *hliněnná nádoba, kalíšek* ▫ Hliněnná nádoba/ kalýšek ▫ Vas Samium, idem
- Vrna** ▫ *vědro, wokov* ▫ Wědro/ wokow

Instrumentorum ad officinas pertinentium, et Machinarum nomina.

ACus ▫ *jehla* ▫ Gehla

Amuſis ▫ *tesařská neb zednická ſnuora* ▫ Tefařřká/ neb zednická ſnuora

Afcia ▫ *tesná neb pobiječka* ▫ Tefná/ neb pobigečka

Bilanx ▫ *vázní miska* ▫ Wáznij miřka

Bipennis ▫ *halapartna* ▫ Halapartna

Caelum ▫ *dláto, dlabadlo* ▫ Dláto/ dlabadlo

Cauterium ▫ *cejchovní Źelezce, cejch* ▫ Ceychownij Źelezce/ Ceych

Circinus ▫ *kružadlo* ▫ Kružadlo

Cochlea ▫ *řroub, prýřek* ▫ Sfraub/ prýřek

Cuneus ▫ *klín, vořtěpačka* ▫ Klijn/ wořtěpačka

Digitale ▫ *náprstek* ▫ Náprřtek

Dolabra ▫ *hoblík* ▫ Hoblijk

Ergata ▫ *připrava k vytahování něčeho postavenými válceři, majeci v prostředku sochor na skrze daný, jimžto rukama točí, rumpál neb pích* ▫ Přijprawa k wytahování něčeho postavenými válceři/ majeci v prostředku sochor na skrze daný/ jimžto rukama točí/ rumpál/ neb pijch

Fiftuca ▫ *těžký veliký beran neb palice se dvěma neb více držadly, jimiž dláždění neb rum do země a neb hrubé kolí do vody vrážejí a tepou* ▫ Těžký veliký beran/ neb palice se dvěma neb wijce držadly/ gimij dláždění neb Rum do země/ a neb hrubé kolij do vody vrážejij a tepau

Follis ▫ *měch* ▫ Měch

Forceps ▫ *klišť* ▫ Klyřřť

Forfex ▫ *střihací nůžky* ▫ Střihací nůžky

| **Geranium** ▫ *kolo řeřabí, veliké vejtažní kolo, v němžto se chodí, jeřáb* ▫ Kolo řeřabij/ veliké weytažnij kolo/ v němžto se chodij/ geřáb

Ssss4va

Gnomon, latině Norma ▫ *tesařská neb truhlářská míra* ▫ Tefařřká/ neb truhlářřká mijra

Harenatum ▫ *dláždění, místo dlážděné* ▫ Dlážděníj/ mijřto dlážděné

Harpago ▫ *hák* ▫ Hák

Incus ▫ *nákovadlno* ▫ Nákowadlno

Libra ▫ *váha* ▫ Wáha ▫ Libella ▫ *volověnná váha* ▫ Wolověnná wáha

Libramentum ▫ *vejvažek, jazýček v váze* ▫ Waywažek/ yazýček w wáze

Licium ▫ *tkadlcovský harlaf, soukání* ▫ Tkadlcowřký harlaff/ řaukáníj

Ligula ▫ *mastní lopatka* ▫ Mařnij lopatka

Lima ▫ *pilník* ▫ Pilnijk

Malleus ▫ *kladivo* ▫ Kladiwo

Mortarium ▫ *moždíř, tlouk* ▫ Moždijř/ tlauk

Norma ▫ *míra tesařská* ▫ Mijra tesařská ▫ Gnomon
Panus ▫ *outková cívka* ▫ Autková cýwka
Pecten ▫ *tkadlcovský paprsek* ▫ Tkadlcowlký paprsek
Peniculus, et Penicillus ▫ *penžlík, směták, troup* ▫ Penžlík/ fměták/ traup
Phalanga ▫ *válek, válec, po kterémž nětco váleji* ▫ Wálek/ wálec/ po kterémž nětco wálegij
Planula ▫ *hladicí hoblík neb struh* ▫ Hladicí hoblík neb struh
Praelum ▫ *presovní kladka* ▫ Presownij kladka
Radius ▫ *člunek* ▫ Człunek
Radula ▫ *prutovník, stružní hoblík, rašple* ▫ Prutownijk/ stružnij hoblík/ rašple
Regula ▫ *pravidlo, lineál* ▫ Prawidlo/ lineál
Runcina ▫ *veliká pila* ▫ Weliká pila
Rutrum ▫ *votka* ▫ Wotka
Scalprum ▫ *struhací nůž neb dlátko* ▫ Struhací nůž neb dlátko
Serra ▫ *pila* ▫ Pila
Securis ▫ *sekera* ▫ Sekera ▫ Securicula ▫ *pobijačka* ▫ Pobigačka
| **Subula** ▫ *šidlo, špice* ▫ Sfidlo/ špice
Terebrum ▫ *nebozíz, perlík* ▫ Nebozýz/ perlík ▫ Terebellum ▫ *nebozizek, perliček* ▫ Nebozy-
zek/ perlijček
Tornus, uel Tornum ▫ *soustružní železce* ▫ Saustružnij železce
Torcular ▫ *pres* ▫ Pres
Trapetum ▫ *olejní pres* ▫ Olegnij pres
Trochlea ▫ *škřípec, studniční kolo* ▫ Skřípec/ studniční kolo
Trulla ▫ *pích dláždící, šteslík* ▫ Pijch dláždijcý/ šteslík
Tudicula ▫ *štemflík, cejchovní železce* ▫ Sstemfflík/ cejchownij železce
Tympanum ▫ *vejtažek kolem, v kterémž se chodí* ▫ Waytažek kolem/ w kterémž se chodij ▫
Geranium, idem
Vectis ▫ *zdvíhací hák, sochor* ▫ Zdwijhací hák/ fochor

Ssss4vb

Armorum bellicorum nomina.

ARCUS ▫ *lučiště* ▫ Lučiště
Acies ▫ *vostří neb konec vostří* ▫ Wostřij neb konec wostřij
Aries ▫ *beran bořící, byla příprava k šturmování* ▫ Beran bořijcý/ byla příprawa k štur-
mowánij
Balifla ▫ *kuše neb nástroj k vystřelení* ▫ Kuffe/ neb nástrog k wystřelenij
Bipennis ▫ *halapartna* ▫ Halapartna
Brachialia ▫ *náramci* ▫ Náramcy

Bombarda ▫ *ručnice* ▫ Ručnice ▫ Dictio noua
Bucula ▫ *helm* ▫ Helm
Cetra ▫ *malá pavézka pěšich* ▫ Malá pawézka pěšijch
Claua ▫ *vojenská palice* ▫ Wogenfká palice
Clipeus ▫ *štít* ▫ Štijt
Conus ▫ *špic na helmu* ▫ Špic na helmu
Corde ▫ *tětiva* ▫ Tětíwa
Corytus ▫ *lučištné pouzdro* ▫ Lučištné pouzdro
Culpis ▫ *voštíp, hrot na voštípu* ▫ Wofštijp/ hrot na wofštijpu
Crista ▫ *helmelin, fedrpuš* ▫ Helmelin/ Fedrpuš
Funda ▫ *prak, vejhoz* ▫ Prak/ wayhoz
Galea ▫ *lebka, kapalín* ▫ Lebka/ kapalijn ▫ Casis, idem
Gladus ▫ *meč* ▫ Meč ▫ Ensis, Spatha, et Machaera, idem
Hafta ▫ *voštíp, kopí* ▫ Wofštijp/ kopij
Haftile ▫ *voštěpiště, šefelín* ▫ Wofštěpiště/ šeffelijn
Humerale ▫ *zadní, hřbetní plech* ▫ Zadnij/ hřbetnij plech
Iaculum ▫ *dlouhý šíp neb všeliká střelba a braň k házení, šefelín* ▫ Dlauhý šijp/ neb wšeliká
střelba/ a braň k házenij/ šeffelijn
Lancea ▫ *kopí, knechtický špis, kopíčko* ▫ Kopij/ knechtický špijs/ kopijčko
Lorica ▫ *pancíř* ▫ Pancýř
Mucro ▫ *hrot voštípowý neb šípový* ▫ Hrot wofštípowý neb šípowý
Parma ▫ *malá terče neb štítek pěšich* ▫ Malá terče/ neb štijtek pěšijch
Pelta, idem quod Cetra, et Parma
Pilum ▫ *římský šíp neb braň* ▫ Ržijmský šijp neb braň
Pharetra ▫ *toul* ▫ Taul
Pugio ▫ *tulich, dýka* ▫ Tulich/ dýka
Pulis nitratus ▫ *ručniční prach* ▫ Ručniční prach
Sagitta ▫ *střela, šíp, cilník* ▫ Střela/ šijp/ cijnijk
Scutum ▫ *terče, veliká rajtarská pavéza* ▫ Terče/ weliká raytharfká pawéza
Scorpio ▫ *kuše* ▫ Kusše
Sphaerula ▫ *kule, ručniční kulka* ▫ Kule/ ručniční kulka
Spiculum, idem quod Sagitta
Thorax ▫ *prsník, přední plech* ▫ Prfnijk/ přednij plech
Torques ▫ *voboжек pancířový* ▫ Wobogek pancýřowý
Tormentum ▫ *střelba* ▫ Střelba ▫ Tormentum aereum ▫ *dělo* ▫ Dělo
Tentorium ▫ *stan* ▫ Stan ▫ Papilio, idem ▫ *vojenský stan* ▫ Wogenfký štan
Venabulum ▫ *lovčí voštíp, zvířecí voštíp* ▫ Lowčij wofštijp/ zwijřecý wofštijp

Vinea ▫ *pletený stan k obraně neb zástava na kolech, pod kterouž stali ti, ješto šermovali, šance* ▫
 Pletený stan k obraně/ neb | zástawa na kolech/ pod kterauž stali/ ti ješto šermowali/ Tttt1rb
 ffance

Rufticorum instrumentorum appellationes.

ABfis ▫ *loukot, křivolakost kola* ▫ Laukot/ křiwołakořt kola
Antilena ▫ *přední nádobí, prsotiny* ▫ Přednij nádobj/ prfotiny
Aratrum ▫ *pluh* ▫ Pluh
Axis ▫ *vosa* ▫ Wofa
Axungia ▫ *kolomaz* ▫ Kolomaz
Bidens ▫ *rohatiny* ▫ Rohatiny
Bipalium ▫ *struhací lopata, rejč* ▫ Struhací lopata/ Rayč
Bipennis ▫ *halapartna* ▫ Halapartna
Bulga ▫ *tlumok, visák* ▫ Tlumok/ wifák ▫ Hippopera
Buris ▫ *čertadlo* ▫ Čžertadlo
Calathus ▫ *koš, pletenec* ▫ Kofs/ pletenec
Calcar ▫ *vostruha* ▫ Woftruha
Canistrum ▫ *chlebný koš, nuoška, putna* ▫ Chlebný kofs/ nuořka/ putna
Canthus ▫ *šín, železo zevnitř na kole* ▫ Šijjn/ železo zewnitř na kole
Capistrum ▫ *vohlav, náhlavek* ▫ Wohlaw/ náhlawek
Carpentum ▫ *kolesa neb sáně, náprava* ▫ Kolefa/ neb fáně/ náprawa
Carruca, et Carrus ▫ *káry* ▫ Káry
Catena ▫ *řetěz* ▫ Ržetěz
Cingulum ▫ *popruh* ▫ Popruh
Clauus folearis ▫ *podkovní hřebík* ▫ Podkownij hřebijk
Clitellae ▫ *soumarské sedlo* ▫ Saumarřké sedlo
Corbis ▫ *koš, nuoše* ▫ Kofs/ nuoře ▫ Canistrum, idem
Cribrum ▫ *řešeto* ▫ Ržeffeto ▫ Cribrum fetaceum ▫ *žiněné sejtko* ▫ Ziněné faytko ▫ Cribrum
 pollinarium ▫ *podřívací husté řešeto, řičice* ▫ Podřýwací huřté řeffeto/ řijčice
Cuneus ▫ *klín, vořtěpačka* ▫ Klijn/ wofřtěpačka
Currus ▫ *vuoz* ▫ Wuoz
 | **Cylindrus** ▫ *kulovaty kamen, dřevěnný válek* ▫ Kulowaty kamen/ dřewěnný wálek Tttt1va
Dentale ▫ *plužní hlava zespod u pluhu, na kterouž radlici vrážejí, plaz* ▫ Plužnij hlawa zefpod
 v pluhu/ na kterauž radlicy wrážegij/ plaz
Ephippium ▫ *sedlo* ▫ Sedlo
Effedum ▫ *káry, sáně* ▫ Káry/ fáně

- Falx** ▫ *okřivené železo* ▫ Okřiwené železo ▫ Falx foenaria ▫ *senná kosa* ▫ Senná kosa ▫ Falx dumaria ▫ *plánící kosa* ▫ Plánící kosa ▫ Falx messoria, uel frumentaria ▫ *srp* ▫ Srp ▫ Falx putatoria ▫ *vinničný srp, kosír* ▫ Winničný frp/ kofýř
- Fifcella** ▫ *košíček, krabice* ▫ Koffijček/ krabice
- Frenum** ▫ *udidlo* ▫ Vdidlo
- Frontale** ▫ *náhlavek, náčelník* ▫ Náhlawek/ náčelnijk
- Funis** ▫ *provaz* ▫ Prowaz
- Furca** ▫ *vidly* ▫ Wijdly ▫ Furcilla, et Furcillis ▫ *senné vidly, rohatiny* ▫ Senné wijdly/ rohatiny ▫ Furcilla fimaria ▫ *hnojné vidly* ▫ Hnogné wijdly
- Habena** ▫ *uzda, votěž* ▫ Vzda/ wotěž
- Helcium** ▫ *chomout* ▫ Chomaut
- Hoftorium** ▫ *štrejcholec* ▫ Sftreycholec
- Iugum** ▫ *jho neb tažní příprava* ▫ Gho/ neb tažnij příjprawa
- Labrum** ▫ *veliký děber, kád, putna, štandle, vanna* ▫ Weliký děber/ kád/ putna/ štandle/ Wanna
- Ligo** ▫ *motyka, kradce* ▫ Motyka/ kradce
- Longurius** ▫ *železný kuol, sochor* ▫ Zělezný kuol/ fochor
- Lorum** ▫ *povodec, řemen* ▫ Powodec/ řemen
- Lupatum** ▫ *tvrdé udidlo* ▫ Twrdé vdidlo
- Mantica** ▫ *lovecký vaček, mošna* ▫ Lowecký waček/ mošna
- Merga** ▫ *rohatiny* ▫ Rohatiny
- Millus** ▫ *obojek* ▫ Obogek ▫ Melium, idem
- Numella** ▫ *holsštryk, dřevěnej vobojek, v kterém volové táhnou* ▫ Holsštryk/ dřevěnej wobogek/ w kterém wolowé táhnau
- Occa** ▫ *brány vláčební* ▫ Brány wláčebnij
- Pala** ▫ *lopata* ▫ Lopata ▫ Pala stercoraria ▫ *struhací lopata* ▫ struhací lopata
- | **Plauftrum** ▫ *vuoz* ▫ Wuoz
- Poftilena** ▫ *zadní konské nádoby, pochvy* ▫ Zadnij konské nádobij/ pochwy
- Poftomis** ▫ *náhubek, krabuška* ▫ Náhubek/ krabuška
- Radius** ▫ *kolní špice* ▫ Kolnij špijce ▫ Item ▫ *štrejchovní dřevo* ▫ štrejchownij dřevo ▫ Hof-torium
- Rullum, et Rulla** ▫ *votka, čím krojidlo strouží* ▫ Wotka/ čijm kroidlo straužij
- Rafrum** ▫ *hrabě* ▫ Hrabě
- Reftis** ▫ *houžev* ▫ Haužew
- Rota** ▫ *kolo* ▫ Kolo
- Runcina** ▫ *plánící motyka, kopač* ▫ Planící motyka/ kopač
- Rutrum** ▫ *nosatec, rejč* ▫ Nofatec/ reyč
- Saccus, et Culeus** ▫ *pytel* ▫ Pytel

- Sarracum** ▫ *fasunk, veliký wuoz, na němž veliké kamení a náklady vozi* ▫ Fafunk/ veliký wuoz/
na němž veliké kamenij a náklady wozý
- Scutica** ▫ *bič, žila* ▫ Bič/ žila ▫ Flagellum, idem
- Securis** ▫ *sekera* ▫ Sekera ▫ Securicula ▫ *pobiječka* ▫ Pobigečka
- Sirpicula** ▫ *řezací nuož, kosíř* ▫ Ržezací nuož/ kofýř
- Solea ferrea** ▫ *podkova* ▫ Podkowa
- Stiua** ▫ *kletše* ▫ Kletše
- Storea** ▫ *rohože, houně* ▫ Rohože/ hauně
- Strigilis** ▫ *hřbelce* ▫ Hřbelce
- Stratum** ▫ *sedlo, sedelní dek, podklad* ▫ Sedlo/ fedelnij dek/ podklad
- Stapedes** ▫ *střmeny* ▫ Střmeny
- Sufflamen** ▫ *kolní zavíračka* ▫ kolnij zawijračka
- Temo** ▫ *voje* ▫ Woge
- Tomentum** ▫ *polštář, koženec* ▫ Polštář/ koženec
- Traha** ▫ *sáně, smyk* ▫ Sáně/ fmyk
- Tribulum** ▫ *mlatební wuoz* ▫ Mlatebnij wuoz ▫ Nam olim uehiculis frumenta in areis terebant, quemadmodum nos flagellis excutimus
- Vannus** ▫ *vanna, vopalka* ▫ Wanna/ wopalka
- Vectis** ▫ *zdviháci hák, sochor železný* ▫ Zdwhácý hák/ fochor železný
- | **Vehiculum** ▫ *wuoz* ▫ Wuoz ▫ Plaustrum
- Ventilabrum** ▫ *vějice, vějící lopata* ▫ Wěgice/ wěgicý lopata
- Vomer**, uel **Vomis** ▫ *radlice, plužní železo neb čertadlo* ▫ Radlice/ Plužnij železo/ neb čertadlo

Tttt2ra

Menfurarum Romanarum et Ponderum nomina Bohemicè, quantum fieri potuit explicata.

MENfuras Romanorum as exactam in Germanica lingua rationem nemo facilè constituerit, nisi fortè communem aliquam, qua omnes Germaniae urbes utuntur, menfuram habeat, cui illas comparare queat. Quod cum non fit, et singulis ferè pagis menfurae apud nos euariant, literarum Tyroni sufficiat, per uicinam aliquam dictionem nostram utcunque Romanam capacitatem cognoscere. Sciendum uero duplices esse menfuras, Liquidorum uidelicet, et Aridorum. Liquidorum tantum nomina sunt haec, Culeus, Amphora, Vrna, Congius, et Quartarius, Siccorum siue Aridorum, sunt Modius, et Semodius. Communes autem Humidorum, et Aridorum. Sextarius, Hemina, Acetabulum, Cyathus, Ligula, uel Cochlearium

Liquidorum.

Acetabulum ◻ *puoldruhého cyathi, to jest, dobře puoldruhého žitlíku* ◻ Puoldruhého Cyathi/ to geft/ dobře puoldruhého Zýtlijku

| **Amphora** ◻ *dvě urny, to jest vědro ze čtyřmezčítma másuov* ◻ Dvě Vrny/ to geft vědro ze čtyřmezčítma máfuow ◻ **Octo Congij** ◻ *nepochybně štraspurské vědro* ◻ nepochybně Sštraspurské vědro ◻ Sed Attica Amphora dimidio maior est, capit enim tres urnas ◻ *šest a třidceti másuw* ◻ Šfeft a třidceti máfuw

Tttt2rb

Batus, Hebraica mensura, aequiparat Amphoram Atticam ◻ *drží také šest a třidceti másuov, dvanácte congios* ◻ Držij také šfeft a třidceti máfuow/ dvanácte Congios

Cadus, Graecorum est mensura ◻ *přirownává se bato Hebraico, nam est eadem cum amphora Attica* ◻ přirownává se Bato Hebraico, nam est eadem cum Amphora Attica ◻ *drží šest a třidceti másuov, dvanácte congios* ◻ Držij šfeft a třidceti máfuow/ dvanácte Congios

Ceramium, itidem est mensura Graecorum, et conuenit cum Cado

Chus, uel **Choos**, idem est quod Romanis Congius ◻ *tři másy neb šest žejdlíkuov, puol druhé pinty české* ◻ Tři máfy/ neb šfeft Zeydlíkuow/ puol druhé pinty České

Cochlearium ◻ *dobrá lžíce plná* ◻ Dobrá lžijce plná ◻ Est minima apud Romanos mensura

Congius ◻ *drží šest sextarios, nepochybně tři dobré másy, puol druhé pinty* ◻ Držij šfeft Sextarios, nepochybně tři dobré máfy/ puol druhé pinty

Cotyle, Graecorum, conuenit cum Hemina Romana ◻ *puol sextaria, to jest šest malých koflíčkuov neb češek, poluowka* ◻ Puol Sextaria/ to geft/ šfeft malých kofflijčkuow/ neb Češfek/ poluowka

Culeus, Romanorum maxima est mensura ◻ *drží dwatceti amphoras, fudr ve dwatceti věder* ◻ Držij dwatceti Amphoras, Fudr we dwatceti věder

Cyathus ◻ *čtyři ligulae, neb čtyři cochlearia, plný koflíček v dobrý trunk, těch má čtyři a dwatceti más v sobě míti, a tak se dobře najde, jak welikej más jest, o kterémž se má tuto rozuměti* ◻ Čtyři Ligulae, neb čtyři Cochlearia, Plný kofflijček w dobrý trunk/ těch má čtyři a dwatceti más w sobě mijti/ a tak se | dobře nagde/ yak welikej más geft o kterémž se má tuto rozuměti ◻ *Cyathis Romani certare solebant, et toties illum exhaurire quisque iubebatur, quot literarum elementa nomen amicae, uel illius, cuius gratia bibebat, complectebatur, Hinc illud, Naeuia Sex Cyathis, Septem Iuftina bibatur. Potest autem leuißimo bauftu Cyathus abforberi*

Tttt2va

Hemina ◻ *dva quartarij, to jest šest cyathi, polovičný sextarius, čtvrtý díl dobrého másu* ◻ Dwa Quartarij, to geft/ šfeft Cyathi, Polowičný Sextarius, Ččtvrtý díjl dobrého máfu

Ligula ◻ *dobrá plná lžíce* ◻ Dobrá plná lžijce ◻ minima Romanorum mensura, Cochlearium, idem

Metretes, Graeca menfura. Latini hanc uocant Metretam, eadem est quae Cadus, uel Amphora Attica ◻ *tři urny neb puol druhého vědra, šest a třidceti másuov* ◻ Tři Vrny neb puol druhého vědra/ šest a třidceti máfuow

Oxybaphum Graecorum, est Latinorum Acetabulum ◻ *puol druhého cyathi* ◻ Puol druhého Cyachi

Quadrantal, idem est quod Amphora Romana ◻ *čtyřmezčítma másův, štraspurské vědro* ◻ Čtyřmezčytma máfůw/ Sštraspuršké vědro

Quartarius ◻ *čtvrtý díl sextarij, to jest dvě acetabula, neb kofličky, půl polůvky, čtvrtý díl žejdlíku* ◻ Ččtvrtý díj Sextarij/ to gešt/ dvě Acetabula, neb tři kofflijčky/ půl polůwky/ ččtvrtý díj žejdlijku

Sextarius, Sexta pars Congij ◻ *dvanácte cyathi, dobrého puol másu, dvě heminae, u Čechuow plný žejdlík* ◻ Dwanácte Cyathi/ dobrého puol máfu/ dvě Heminae, v Čžechuow plný žeydlijk ◻ Všítatíšima apud Romanos menfura, et ex qua reliquae sunt aestimandae. Cum autem duodecim | Cyathos contineat, in Abis partes, hoc est Vncias, duodecim diuidi consuevit, Hoc pacto, Vncia, unus Cyathus ◻ *jeden koflíček* ◻ Geden kofflijček ◻ Sextans, duo Cyathi ◻ *dva plné kofličky* ◻ Dwa plné kofflijčky ◻ Quadrans, tres Cyathi ◻ *tři kofličky* ◻ Tři kofflijčky ◻ Triens, quatuor Cyathi ◻ *čtyři kofličky* ◻ Ččtyři kofflijčky ◻ Quincunx, Cyathi quinque ◻ *koflikuov pět* ◻ Kofflijkuow pět ◻ Semis, uel potius Hemina ◻ *šest kofličkuov, puol sextaria, poluovka* ◻ Ššest kofflijčkuow/ puol Sextaria/ Poluowka ◻ Septunx, Septem Cyathi ◻ *sedm koflikuov* ◻ Sedm Kofflijkuow ◻ Bes, octo Cyathi ◻ *osm kofličkuov* ◻ Ošm kofflijčkuow ◻ Dodrans, nouem Cyathi ◻ *devět kofličkuov* ◻ Dewět kofflijčkuow ◻ Dextrans, decem Cyathi ◻ *deset kofličkuov* ◻ Defet²²⁴ kofflijčkuow ◻ Deunx, undecim Cyathi ◻ *jedenácte kofličkuov* ◻ Gedenácte kofflijčkuow ◻ Huiusmodi mensurarum nominibus Martialis, et alij Poëtae non rarò utuntur. Est etiam Sextarius, quem Castrensẽm uocant, duplo maior Vrbico, uel Italico, de quo loquimur, Et ille cum Graecorum Choenice ferè quadrat

Tttt2vb

Vrna ◻ *čtyři congij, dvanácte másuov neb puol vědra* ◻ Ččtyři Congij, Dwanácte máfuow/ neb puol vědra

²²⁴ Defet] Defek *tisk*

Sic igitur maior minorem capit.

Culeus ▫ *dvatceti amphorae, fudr ve dvatceti věder* ▫ Dwatceti Amphorae, Fudr we dwatceti věder

Amphora ▫ *dvě urny, 24 másuov, to jest jedno vědro, 8 congij* ▫ Dwě Vrný/ XXIII. máfuow/ to gest/ gedno vědro/ VIII. Congij

Congius ▫ *sex sextarij, tři másy, půl druhé pinty české* ▫ Sex Sextarij, Tři máfy/ půl druhé pinty Cželké

| **Sextarius** ▫ *dvě hemine, dvanácte cyathi, žejdlík* ▫ Dwě Hemine, Dwanácte Cyathi, žeyd- Tttt3ra
lijk

Hemina ▫ *dva quartarij, šest cyathi, puolka* ▫ Dwa Quartarij, šest Cyathi, Puolka

Quartarius ▫ *dvě acetabula, tři cyathi, čtvrtěj díl žejdlíka, puol poluovky* ▫ Dwě Acetabula, Tři Cyathi, Čtvrtěj díl žeydlijka/ puol poluowky

Acetabulum ▫ *půl druhého cyathu* ▫ Půl druhého Cyathu

Cyathus ▫ *čtyři ligulae* ▫ Čtyři Ligulae

Ligula ▫ *dobrá plná lžice* ▫ Dobrá plná lžijce ▫ Indiuisa est

Aridorum.

Acetabulum ▫ *puol druhého plného koflíčku* ▫ Puoldruhého plného Kofflijčku ▫ Huius paruae mensurae, raro sunt in usu, nisi fortassis dum olerum femina, uel tale quiddam metimur

Choenix, Aridorum apud Graecos mensura ▫ *drží nepochybně dva sextarios, to jest jeden más neb dobrou měřičku* ▫ Držij nepochybně dva Sextarios, to gest/ gedn más/ neb dobrau měřičku ▫ Hic erat cibus diurnus seruatorum ▫ *tolik obilé neb mouky na každý den u Řekuov pacholkuom dávali* ▫ Tolik obilé neb mauky na každý den v Ržekuow pacholkuom dáwali

Cyathus ▫ *koflíček* ▫ Kofflijček ▫ Vt supra in liquidis

Gomor, Hebraeorum ▫ *drží tak mnoho jako choenix Graecorum* ▫ Držij tak mnoho jako Choenix Graecorum ▫ authore Budaeo, nam erat etiam diurnus cibus. Alij dicunt duplo maiorem fuisse

Hemina ▫ *drží čtyři acetabula neb puol sextarium, puol žejtlíku, čtvrt měřice neb čtvrtce, věrtel* ▫ Držij čtyři Acetabula, neb puol Sextarium, Puol žeytlijku/ čtvrt měřice/ neb Čtvrtce/ věrtel

Hin, Hebraeis idem quod Romanis Sextarius Castrensis, Authore Georgio | Agricola. Tttt3rb
alij ex Iosepho asserunt idem esse quod Semodius Romanus ▫ *to jest šest sextarij, čtyři měřičky* ▫ to gest šest Sextarij, čtyři měřičky

Medimnus, uel **Medimnum**, Atticorum, et Sicularum ◻ *drží šest modios Romanos* ◻ Držij šest Modios Romanos

Modius Romanorum est in Aridis mensura maxima ◻ *drží dva semodios neb šestnáct sextarios, vosm měřiček, ne zuplna štraspurský sester* ◻ Držij dva Semodios, neb šestnáct Sextarios, wofm měřiček/ nezuplna Straspurský sester ◻ Horum quatuor dabantur feruis singulis mensibus apud Romanos, quod Demensum uocabant

Satum, est Hebraeorum mensura, Sesquimodium capiens ◻ *to jest, puol druhého modium, neb dvanácte měřiček* ◻ to gest/ puol druhého Modium, neb dvanácte měřiček ◻ Erasmo Rotero: id ex D. Hieronymo testante. Sed qui de sacris mensuris nuper scripsit, Satum aequale facit Modio romano. Nec in Coro idem cum Iosepho, et alijs conuenit. Iosephus enim Corum capere testatur Medimnos Atticos quadraginta unum, Hic uero Modios tantum triginta, qui faciunt Medimnos quinque, Budaeus Iosephi sententiam tuetur, falli dicens qui diuersum sentiant. In tanta igitur opinionum diuersitate, quid potissimum sequamur, incertum est

Semodius ◻ *drží šest sextarios, dobré čtyři měřičky, ne zuplna půl sester* ◻ Držij šest Sextarios, dobré čtyři měřičky/ ne zuplna půl Sester

Sextarius ◻ *drží dvě heminas neb puol měřičky* ◻ Držij dvě Heminas, neb puol měřičky ◻ ut supra in liquidis dictum est

| **Medimnus** est Graecorum ◻ *drží šest modios, ne zuplna štraspurský věrtel neb čtvrtní* ◻ Držij šest modios, nezuplna Straspurský věrtel/ neb čtvrtnij

Tttt3va

Modius ◻ *drží vosm měřiček, nezuplna jeden sester* ◻ Držij wofm měřiček/ nezuplna jeden Sester

Semodius ◻ *drží čtyři měřičky, ne zuplna polovičný sester* ◻ Držij čtyři měřičky/ nezuplna polovičný Sester

Sextarius ◻ *drží dvě heminas, dobré puol měřičky* ◻ Držij dvě Heminas, dobré puol měřičky

Hemina ◻ *drží čtyři acetabula, šest koflíčku* ◻ Držij čtyři Acetabula, šest koflíčku

Acetabulum ◻ *drží sesquicyathum, puol druhého koflíčku* ◻ Držij Sesquicyathum, puol druhého Koflíčku

Cyathus ◻ *drží čtyři ligulas, 1 koflíček* ◻ Držij čtyři Ligulas, j. koflíček

Ligula, feu **Cochlearium** ◻ *dobrá plná lžíce* ◻ Dobrá plná lžijce ◻ Indiuisa manet

Geodaeticarum Menfurarum nomina.

- ACTus** ◻ *pole neb rolí, sto a dvatceti střevícův neb noh zdýlí, puol jitra* ◻ Pole neb Rolý/ lto a dwatceti střewijcůw/ neb noh zdýlij/ puol gitra
- Cubitus** ◻ *šest palmi, to jest dlaní, puol druhého střevíce* ◻ Sfest Palmi/ to gest/ dlanij/ puol druhého střewijce
- Digitus** ◻ *prstu zšíří, čtyř zrn ječných zšíří* ◻ Prstu zšijřij/ čtyř zrn gečných zšijři
- Diaulus** ◻ *dvě stadia, puol třetího sta passus, čtvrt vlaské míle* ◻ Dwě stadia/ puol třetijho sta passus, Ččtwrt wlaské mijle
- Dolichos** ◻ *dvanácte stadia, půl druhé vlaské míle* ◻ Dwanácte Stadia/ půl druhé wlaské mijle
- Doron**, idem quod Palmus ◻ *čtyři digati, dlani zšíří* ◻ Ččtyři Digiti, Dlani zšijřij
- Gressus** ◻ *kročej, puol passus, to jest kroku, puol třetího střevíce* ◻ Kročeg/ puol passus, to gest kroku/ puol třetijho střewijce
- | **Iugerum** ◻ *dvě stě a čtyřidceti střevícův zdýlí a polovice toho zšíří, dva actus, jedno jitra* ◻ Dwě stě a čtyřidceti střewijcůw zdýlij/ a polovice toho zšijřij/ dwa actus, gedno Gitro
- Lichas** ◻ *přední píď* ◻ Přednij pijď ◻ Spacium ab indice extremo, ad pollicem usque
- Miliarium** ◻ *vosm stadia, tisíc krokuov, vlaská míle* ◻ Wofm Stadia, Tifýc krokuow/ wlaská mijle
- Orgyia** ◻ *šest pedes, čtyři cubiti, jeden sáh* ◻ Šfest pedes, čtyři cubiti, Geden sáh ◻ Quantum spatij est inter manus expansas, latinè Vlna, uel passus
- Palmus** ◻ *čtyři digiti, dlaně zšíří* ◻ Ččtyři digiti, dlaně zšijřij ◻ Est etiam Palmus maior, aliàs dodrans. Et Graecè Spithama ◻ *drží 12 digitos, píď* ◻ držij XII digitos, Pijď
- Palaestes**, Graecè, idem quod Palmus minor ◻ *čtyři digiti, dlani zšíří* ◻ čtyři Digiti, dlanij zšijřij
- Parafanga**, Perfica mensura ◻ *obsahuje třidceti stadia, čtyři vlaské míle, bez čtvrti, ne zuplna německá míle* ◻ Obsahuge Třidceti Stadia, čtyři wlaské mijle/ bez čtwrti/ nezvplna Německá mijle
- Passus** ◻ *krok, dva gressus, kročeje, pět pedes, noh* ◻ Krok/ dwa gressus, Kročege/ Pět pedes, Noh
- Pes** ◻ *čtyři palmi, šestnácte digiti, jest nětco delší než mírný střevíc v Štraspurce* ◻ Ččtyři palmi, šfestnácte digiti, gest nětco delšij/ než mijrný střewijc w Štraspurce ◻ Diuiditur etiam in duodecim pollices, uel uncias, Materiarij uocant ◻ *díl* ◻ Dijl ◻ Hinc appellatur uncia pedis ◻ *jeden díl* ◻ Geden dijl ◻ Sextans ◻ *dva díly* ◻ Dwa dijly ◻ Quadrans ◻ *tři díly* ◻ Tři dijly ◻ Triens ◻ *čtyři díly* ◻ Ččtyři dijly ◻ Quincunx ◻ *pět díluov* ◻ Pět dijluow ◻ Semis ◻ *šest díluov, puol nohy* ◻ Šfest dijluow/ puol nohy ◻ Septunx ◻ *sedm díluov* ◻ Sedm dijluow ◻ Bes ◻ *vosm díluov* ◻ Wofm dijluow ◻ Dodrans ◻ *devět díluov* ◻ Dewět dijluow ◻ Dextans ◻ *deset díluov* ◻ Defet dijluow ◻ Deunx ◻ *jedenáct díluov* ◻ Gedenáct dijluow

Plethrum ▫ *drží sto pedes* ▫ Držij sto Pedes ▫ Saepe pro Iugero accipitur

| **Pygon**, Graecè, idem quod Cubitus ▫ *puol druhého střevice*. ▫ Puoldruhého střewijce.

Tttt4ra

Schoenus, Aegyptiaca menfura ▫ *drží šedesáte stadii, puol osmy vlaské mile a bez mála dvě německé mile* ▫ držij šedesáte Stadij/ puol osmy wlašké mijle/ a bez mála dvě Německé mijle

Spithama ▫ *tři palmi, dvanácte digiti, píd* ▫ Tři palmi, dwanácte Digiti, Pijd ▫ Palmus maior, et Dodrans

Stadium ▫ *hony, drží sto a pětmezcítma passus, krokuov* ▫ Hony/ držij sto a pětmezcýma passus, Krokuow ▫ ut Plinius, et ferè omnes alij referunt, Gellius uero Stadium facit pedum sex centum, fortasse de Graecis intelligi uolens

Stathmos ▫ *drží vosm a dwatceti vlaských míl* ▫ Držij wosm a dwatceti wlaškých mijl ▫ Veredariorum diuerforium, tantum itineris enim uno curfu conficitur ▫ *poštovní jízda, co pošta ujeti muože* ▫ Poštownij gijzda/ co poshta vgeti muože

Vlna ▫ *šest pedes, čtyři cubiti, jeden sáh* ▫ šest Pedes/ čtyři Cubiti, geden sáh ▫ Eadem menfura, quae graecè Orgyia dicitur, ut Plinius uertit

Sic igitur Latinarum menfurarum maior quaeque minorem capit.

Miliarium ▫ *wosm stadia, honův, vlaská mile* ▫ Wosm Stadia, Honůw/ wlašká mijle

Stadium ▫ *sto a pětmezcítma passus, krokuov, puol čtvrti vlaské mile* ▫ Sto a pětmezcýtma passus, Krokuow/ puol čtvrti wlašké mijle

Passus ▫ *dva gressus, dva kročeje dobrá, jak kdo kráčí* ▫ Dwa Gressus, dva kročeje dobrá/ yak kdo kráčij

Gressus ▫ *puol třetího střevice, dobrý kročej* ▫ Puol třetího střewijce/ dobrý kročeg

Pes ▫ *čtyři palmi, plný dokonalý střevec* ▫ Čtyři palmi, Plný dokonalý střewijc

| **Palmus** ▫ *čtyř prstuov zšíří, jedné dlaní* ▫ Čtyř prstuow zšijřij/ gedné dlanij

Tttt4rb

Digitus ▫ *prstu zšíří, čtyř ječných zrn šířka* ▫ Prstu zšijřij/ čtyř gečných zrn šijřka

Et Rurfus.

Vlna ▫ *čtyři cubiti, sáh* ▫ Čtyři cubiti, Sáh

Cubitus ▫ *dva dodrantes, půl druhého střevice* ▫ Dwa dodrantes, půl druhého střewijce

Dodrans, Spithama ▫ *tři palmi, dlaní, jedna píd* ▫ Tři palmi, Dlanij/ gedna pijd

Palmus ▫ *čtyři digiti* ▫ Čtyři digiti ▫ ut supra

Digitus ▫ *prstu zšíří* ▫ Prstu zšijřij ▫ manet indiuisus, nisi in grana hordeacea diuidatur

Ponderum nomina.

VEterum Ponderum reationem cum Graecorum, tum Latinorum, ex Drachma nobis inuenire licebit. Si enim (id quod ferunt) antiquam Drachmam nostra Myropolea retinent, tum reliqua pondera ex illa non ineptè, reor, adhuc modum aestimabimus

As, uel **Aßipondium**, idem quod Libra ▫ *římská libra, drží našich čtyřmezcítma lotuov* ▫ *Ržijmšká libra/ držij našijch čtyřmezcýtma lotuow* ▫ quod ex Drachma colligitur. Vt infra declarabimus

Aereolum, Graecorum pondus, Chalcus ▫ *šestý díl oboli* ▫ *šestý díl Oboli*

Bes ▫ *osmej díl libry neb vosm unciae, to jest šestnácte lotuov, puol libry kramářské, u nás puol štraspurské libry* ▫ *Ofmey díl libry/ neb wosm Vnciae, to gest šestnácte lotuow/ puol libry kramářské/ v nás puol Sštraspurské libry*

| **Denarius** ▫ *sedmý díl unciae, nětco málo víc než kventik neb čtvrtce* ▫ *Sedmý díl Vnciae, nětco málo wjic než quentijk/ neb čtvrtce*

Tttt4va

Deunx ▫ *jedenácte unciae, dwamezcítma lotuov* ▫ *Gedenácte Vnciae, Dwamezcýtma lotuow*

Dextans ▫ *deset unciae, dwatceti lotuov* ▫ *Defet Vnciae, Dwatceti lotuow*

Dodrans ▫ *devět unciae, vosmnácte lotuov* ▫ *Dewět Vnciae, Wofmnácte lotuow*

Drachma, Graecorum pondus ▫ *osmej díl unciae Romanae* ▫ *Ofmey díl Vnciae Romanae* ▫ paulo minus quam Denarius. Hanc Myropolae, et Aurifabri adhuc habent, Vulgò ▫ *kventik neb čtvrtce, čtvrtý díl lotu a osmý díl unciae, dvou lotuov* ▫ *Quentijk/ neb Ččtwrtce/ čtvrtý díl lotu/ a ofmý díl Vnciae, dwau lotuow*

Lepton, Graecè, hoc est, Minutia ▫ *osmý díl aereoli, jest velmi lehké závaží* ▫ *Ofmý díl aereoli, gest velmi lehké závažij*

Libra, aliàs As, et Pondo ▫ *římská libra* ▫ *Ržijmšká libra* ▫ Est enim Romanorum pondus ▫ *drží dvanácte uncias, u nás čtyři a dwatceti lotuov* ▫ *držij dvanácte Vncias, V nás čtyři a dwatceti lotuow* ▫ quod ita probatur. Drachma Graecorum est ▫ *co my kventik jmenujeme* ▫ *co my Quentijk gmenugeme* ▫ autore Philippo Melanch: et alijs. Harum uero nonaginta sex, ut Alciatus, et Georgius Agricola testantur, in libra sunt. Sequitur ergo libram apud nos ualere ▫ *čtyři a dwatceti lotuov* ▫ *Cčtyři a dwatceti lotuow* ▫ tot enim Drachmae nonaginta sex constituunt

Mina, uel **Mna**, Graecorum pondus ▫ *drží sto drachmas neb kventikuov, to jest u nás pět a dwatceti lotuov, čemuž každý dobře rozumí, nebo čtyři drachmy, to jest kventici, učiní jeden lot náš, a tak sto kventikuov pět a dwatceti lotuow dává* ▫ *Držij što Drachmas, neb Quentijkow/ to gest v nás pět a dwatceti lotuow/ čemuž každý dobře rozumij/ nebo čtyři Drachmy/ | to gest Quentijcy včiniť geden lot náš/ a tak što Qwentijkow pět a dwatceti lotuow dává* ▫ Non sunt igitur Mina Graeca, et libra Romana profus eiusdem ponderis, uerum illa quatuor Drachmis hanc superat. Porrò de communi, uel Solo-

Tttt4vb

nis Mina hoc intelligendum, fuit enim alia uetus Atticorum, quae Drachmas habuit Septuaginta quinque

Obolus ◻ *šestý díl drachmy* ◻ Šfestý díjl Drachmy

Pondo, idem quod As et Libra. Vnde Dupondium ◻ *dvě římské libry, vosm a čtyřidceti lotuov* ◻ Dvě Ržijmkké libry/ wofm a čtyřidceti lotuow ◻ Centumpondium ◻ *sto římských liber, centnýř* ◻ Sto Ržijmkkých liber/ Centnýř

Quadrans ◻ *čtvrtý díl assis, tři unciae, to jest šest lotuov* ◻ Čžtwrtý díjl Aßis, Tři Vnciae, to gest Šfest lotuow

Quincunx ◻ *pět unciae, deset lotův* ◻ Pět Vnciae, Defet lotůw

Scriptulum, aliàs Scrupulum ◻ *dva oboli neb třetí díl jednoho kventiku a dvanáctý díl jednoho lotu* ◻ Dwa Oboli, Neb třetij díjl gednoho Quentijku/ a dwanáctý díjl gednoho lotu

Semis ◻ *šest unciae, puol římské libry, dvanácte lotuov* ◻ Šfest Vnciae, puol Ržijmkké libry/ dwanácte lotuow

Semuncia ◻ *jeden lot* ◻ Geden lot

Septunx ◻ *čtrnácte lotuov, sedm unciae* ◻ Čžtrnácte lotuow/ sedm Vnciae

Sextans ◻ *čtyři loty, dvě unciae* ◻ Čžtyři loty/ dvě Vnciae

Sextula ◻ *třetí díl jednoho lotu* ◻ Třetij díjl gednoho lotu ◻ Sexta pars Vnciae. Harum duas uocant Duellam

Sicilicus, uel **Siciliquum** ◻ *čtvrtý díl unciae, dva kventiky, půl lotu* ◻ Čžtwrtý díjl Vnciae, dwa Quentijky/ půl lotu

Talentum, propriè Graecorum pondus ◻ *šedesáte minae, učiní čtyři loty méně než sedm a čtyřidceti štraspurských neb kramářských liber* ◻ Šfeděšates Minae, včiniť čtyři loty méně než sedm a čtyřidceti Šštraspurských/ neb Kramářských liber ◻ Atticum autem Talentum intellige, quod uřitatißimum est scriptoribus, et paruun. Est enim magnum etiam Talentum, quod Minas octoginta continet

Uuuu1ra

Triens ◻ *čtyři unciae, vosm lotu* ◻ Čžtyři Vnciae, vosm lotu

Victoriatus, aliàs Quinarius ◻ *sedmý díl jednoho lotu, málo víc než puol kventiku* ◻ Sedmý díjl gednoho lotu/ málo wjic než puol Quentijku

Vncia ◻ *dva loty, dvanactá částka assis* ◻ Dwa loty/ Dwanactá částka Aßis ◻ uel librae Romanae

Ratio summaria Romanorum ponderum haec est.

As, uel **Libra**, Pondo ▫ *čtyři a dwatceti* ▫ Čžtyři a dwatceti
Deunx ▫ *dvanezcítma lotů* ▫ Dwanezcýtma <Lotů>
Dextans ▫ *dwatceti lotů* ▫ Dwatceti <Lotů>
Dodrans ▫ *vosmnáct lotů* ▫ Wofmnáct <Lotů>
Bes ▫ *šestnáct lotů* ▫ Sfeštnáct <Lotů>
Septunx ▫ *čtrnáct lotů* ▫ Čžtrnáct <Lotů>
Semis ▫ *dvanáct lotů* ▫ Dwanáct <Lotů>
Quincunx ▫ *deset lotů* ▫ Deset <Lotů>
Triens ▫ *vosm lotů* ▫ Wofm <Lotů>
Quadrans ▫ *šest lotů* ▫ Sfešt <Lotů>
Sextans ▫ *čtyři loty* ▫ Čžtyři <Loty>
Vncia ▫ *dva loty* ▫ Dwa <Loty>
Semuncia ▫ *jeden lot* ▫ Geden <Lot>
Sicilicus ▫ *puol lotu* ▫ Puol <Lotu>
Sextula ▫ *třetí díl jednoho lotu* ▫ Třetij dijl gednoho lotu
Denarius ▫ *málo víc než jeden kventik* ▫ Málo wije než geden Quentijk
Victoriatus ▫ *málo víc než puol kventiku* ▫ Málo wije než puol Quentijku
| **Scriptulum** ▫ *třetí díl kventiku* ▫ Třetij dijl Quentijku

Uuuu1rb

Graecorum.

Talentum Atticum ▫ *šedesáte minae, sedm a třidceti liber, méně 20 lotuow* ▫ Sfedesáte Mina-
eSedm a třidceti liber/ méně XX. lotuow
Mina ▫ *sto drachmae, pět a dwaceti lotuow* ▫ Sto Drachmae, Pět a dwatceti lotuow
Drachma ▫ *šest oboli, kventik* ▫ šfešt Oboli, Quentijk
Obolus ▫ *šest aereola, šestý díl kventiku* ▫ Sfešt Aereola, šfeštý dijl Quentijku
Aereolum ▫ *sedm minutiae* ▫ Sedm Minutiae ▫ *neb* ▫ *neb* ▫ *λεπταί*

Numismatum, et Summarum rei Numariae nomina.

VEteres cum Graeci, tum Latini certas rei numariae summas, et Numismata ipsdem fermè, quibus pondera nominibus appellauerunt. Vnde quae hactenus pondus aliquod denotaerunt, eadem ferè uocabula nunc monetam aliquam, seu numum, aut pecuniae summam significabunt

As, uel **Asis**, aeneus numus Roma. decima pars Denarij \square *měděnná mince neb peníze, ne zuplna u nás etštký krajcar* \square Měděnná mince/ neb penijze/ nezuplna v nás Etštký krajcar \square Huius partes aeneos item numulos uiliores significabant. Puta Quadrans, aliàs Teruntius \square *měně než štraspurský halír* \square Měně než Sštraspurský halýř \square Vřitatisimus fuit numus, Sed aeneus, uel Plumbeus, hodie Quadrans dicitur \square *kvartník* \square Quartník \square Sextans etiam in usu erat, fortasse \square *ortlík neb šart a neb málo více* \square Ortlík/ neb šart/ a | neb málo wijce \square Caeterum, quum As de quauis re, in partes duodecim diuisibili rectè dicatur, accommodemus eum ad Germanica Numismata, quae argentea sunt, et exemplum ponatur de Moneta Argentoratensí, ac Constantiensí

Uuuu1va

As \square *šilink peněz, jest puol vosma krajcaru* \square Sšilink peněz/ gest puol wofma kraycaru

Deunx \square *jedenácte peněz* \square Gedenácte peněz

Dextans \square *deset peněz* \square Defet peněz

Dodrans \square *devět peněz* \square Dewět peněz

Bes \square *wosm peněz* \square Wofm peněz

Septunx \square *sedm peněz* \square Sedm peněz

Semišis \square *šesterník, plaphart* \square Sšesterník/ Plaphart

Quincunx \square *pět peněz* \square Pět peněz

Triens \square *čtyři peníze, kvartník* \square Čtyři penijze/ Quartník

Quadrans \square *tři peníze* \square Tři penijze

Sextans \square *dva peníze, dvojník* \square Dwa penijze/ dwogník

Vncia \square *peníz* \square Penijz

Semuncia \square *halír* \square Halýř

Denarius Romanorum argenteus numus fuit \square *platil deset asses, jest u nás nětco více než dva pacy, totiž osm krajcaruow* \square Platil defet Asses, gest v nás nětco wijce než dwa pacy/ totiž ofm kraycaruow \square Fuit enim paulo maioris precij, quàm Graecorum Drachma

Drachma, Graecum numisma \square *kventík stříbra, to jest puol ortu jednoho zlatého* \square Quentíjk Šříjbra/ to gest puol Ortu gednoho zlattého \square Quatuor etiam Drachmae Semunciam faciunt, quam Aurifabri, et Numularij dimidio aureo hodie aestimant. Et hac aliorum numismatum precia probabiliter conijciemus. Budaeus, et multi eum secuti, Drachmam eiusdem planè ponderis ac pretij cum denario faciunt. Verum qui rem exactius confiderant non futili fanè probatione Drachmam Denario minorem aliquanto esse demonstrant. In Vncia Drachmae sunt octo, quod supra de ponderibus

Uuuu1vb

est dictum, Denarij uero septem. Non possunt igitur Drachma, et Denarius aequalis esse ponderis

Didrachmum ▫ *ort rejnského zlatého* ▫ Ort Reynlkého zlatého

Libra, aliud hic significat, quàm As ▫ *římská libra neb summa peněz, drží čtyři a vosmdesáte denarios, to jest u nás dvanácte zlatých* ▫ Ržijmšká libra/ neb Summa peněz/ držij čtyři a wosmdesáte Denarios, To gest v nás dwanácte Zlattých ▫ Si rationem per vnciam et Drachmam subducimus, maior summa non proueniet. Huius librae Bes, hoc est, Octo unciae, sunt numulariorum Marca ▫ *hřivna stříbrná, vosm zlatých* ▫ Hřiwna střijbrná/ wofm zlattých ▫ quarum duae libram faciunt negociatoriam, quae sedecim Vncias ▫ *to jest 32 lotův* ▫ to gest/ XXXII. lotůw ▫ continet

Mina, tantum Graecorum est, ut Libra latinorum ▫ *drží sto drachmas, to jest dvanácte zlatých a půl* ▫ Držij sto Drachmas, to gest dwanácte zlattých/ a půl ▫ Est enim quatuor Drachmis maior, quàm Romanorum libra. Budaeus utranque decem coronatis ualere scribit, quod uerum est, si centum denarij in libra constituantur

Obolus ▫ *šestý díl drachmy, to jest etšský krajcar a čtvrtý díl jeho, půl třetího peníze štraspurského* ▫ Sfeštý díl Drachmy/ to gest/ Etšský kraycar/ a čtvrtý díl geho/ půl třetího penijze Sštraspurškého ▫ Graecorum est numisma

Sestertius ▫ *drží puol třetího asses u Římanuow* ▫ Držij puol třetího Asses v Ržijmanuow ▫ Est enim Romanorum tantum ▫ *čtvrtý díl denarii, nepochybně dva etšské krajcary neb málo víc* ▫ Čžtwrtý díl Denaarij, nepochybně dwa Etšské kraycary/ neb málo wjic ▫ Numus, idem. Nihil igitur differunt, Decem millia numum, et Decem millia Sestertium. Item, Decem sestertia, nam in plurali numero generis est neutri, Sestertia per Eclipsim, Mille sestertios significat

Siclus, ut Iosephus indicat, apud Hebraeos, idem quod Stater apud Graecos, ualuit

Stater, Graecis est Tetradrachmum ▫ *čtyři kventiky stříbra* ▫ Čžtyři Quentijky střijbra ▫ Vřitatisimus numus apud illos

Talentum, itidem Graecorum est ▫ *šedesáte minae, to jest u nás sedm set a padesát zlatých* ▫ Sšedesáte Minae, to gest v nás sedm set a padesát zlatých ▫ Budaeus Sexcentos Coronatos dicit, qui Octingentos aureos constituerent. Sed Libram, et Minam centum facit Denariorum, ut supra dictum est. Intellige autem haec de Attico Talento paruo

Victoriatus, aliàs Quinarius ▫ *polovičný denarius, pět asses, to jest u nás nepochybně pac neb čtyři krajcary etšské a nětco málo víc* ▫ Polowičný Denarius, pět Asses, to gest v nás nepochybně Pac/ neb čtyři kraycary Etšské/ a nětco málo wjic ▫ Numus Romanorum fuit uictoriae signo percussus

Summaria ratio Latinorum.

Libra ◻ *čtyři a vosmdesáte denarii, dvanácte zlatých* ◻ Čtyři a wořmdefáte Denarij, dwa-nácte Zlattých

Denarius ◻ *dva victoriati, dva pacy a nětco k tomu* ◻ Dwa Victoriati, dwa pacy a nětco k tomu

| **Victoriatus** ◻ *dva sestertii, nepochybně pac neb málo víc* ◻ Dwa Sestertij, Nepochybně Pac/ neb málo wije

Uuuu2rb

Sestertius ◻ *puol třetího asses, dva krajcary neb málo víc* ◻ Puol třetího Asses, dwa kraycary/ neb málo wije

As ◻ *ne zuplna etšský krajcar* ◻ Nezuplna Etšský kraycar

Quadrans, uel Teruntius ◻ *čtvrtej díl assis, okolo štraspurského halěře* ◻ Ččtwrtey dijl Aβis, okolo Sštraspurského halěře

Sextans ◻ *šestý díl assis, okolo ortiku neb šartu* ◻ Sšestý dijl Aβis, okolo Ortijku neb šartu

Graecorum.

Talentum ◻ *šedesáte minae, sedm set a padesáte zlatých* ◻ Sšedefáte Minae, Sedm fet a pa-defáte Zlattých

Mina ◻ *pět a dwatceti stateres, půl třinácta zlatého* ◻ Pět a dwatceti Stateres, Půl třinácta Zlattého

Stater ◻ *čtyři drachmy, puol zlatého* ◻ Čtyři Drachmy/ puol zlattého

Drachma ◻ *šest oboli, puol ortu jednoho zlatého* ◻ Sšest Oboli, puol Ortu gednoho Zlattého

Obolus ◻ *jeden krajcar a čvrtej díl, puol třetího štraspurského peníze* ◻ Geden kraycar/ a ččtwrtey dijl/ puol třetího Sštraspurského Peníze ◻ diuiditur in minores partes, de quibus nihil opus est dicere

Partium hominis Nomenclatura.

Album oculi, uel Albugo ◻ *bělost v oku* ◻ Bělořt w oku

Abdomen ◻ *sádlo, tuk* ◻ Sádlo/ tuk

Affectus ◻ *úmyslnost, náklonnost* ◻ Vmyslnost/ náklonnost

Angulus oculi ◻ *voční koutek* ◻ Wočníj kautek

Anhelitus ◻ *dychání, dychtění* ◻ Dycháníj/ dychtěníj

Anima ◻ *duše, kteráž život dává* ◻ Duře/ kteráž žiwot dáwá

Animus ◻ *úmysl neb wuole* ◻ Vmysl neb wuole

- | **Antiae** ▫ *přední ženské chlupy* ▫ Přednij ženlké chlupy
- Anus** ▫ *řit, zadek* ▫ Ržit/ zadek ▫ Podex, Culus
- Aluus** ▫ *řitní střevo, zadní střevo* ▫ Ržitnij střewo/ zadnij střewo
- Artus** ▫ *kloub, spojení neb příhby ouduow* ▫ Klaub/ řpogenij/ neb příhby auduow
- Articulus** ▫ *prstní článek, oheybaní člankuow* ▫ Prftnij článek/ oheybanij člankuow
- Arteria** ▫ *průdušní neb pulsovni žila* ▫ Průdušnij/ neb pulfownj žila ▫ Afpera arteria ▫ *pru-
odušni žila, dýchavičný chřtán v hrdle* ▫ Pruoduffnij žila/ dýchawičný chřtán w hrdle
- Auris** ▫ *ucho* ▫ Vcho ▫ Auricula ▫ *ušní lalouček* ▫ Vřnij lalauček
- Auditus** ▫ *slyšení, sluch* ▫ Slyřenij/ řluch
- Axilla, uel Ala** ▫ *podpaždí* ▫ Podpaždij
- Barba** ▫ *brada* ▫ Brada
- Brachium** ▫ *rameno až do lokte* ▫ Rameno až do lokte
- Bucca** ▫ *tlama, vnitřní prázdnot úst* ▫ Tlama/ wnitřnij prázdnot vřt
- Calua, et Caluaria** ▫ *leb hlavy* ▫ Leb hlawy
- Caefaries** ▫ *vlasý přední, kteréž se uřtřihují, křtice* ▫ Wlafy přednij/ kteréž se vřtřihugij/ křf-
tijce
- Capillus** ▫ *hlavní vlas* ▫ Hlawnij vlas
- Canis** ▫ *šedivé vlasý, řediny* ▫ řfediwé wlafy/ řřediny
- Caput** ▫ *hlava* ▫ Hlawa
- Calx** ▫ *pata* ▫ Pata ▫ Calcaneum aliquando pro pede
- Caro** ▫ *maso* ▫ Maso
- Cartilago** ▫ *chruřtačka, chruřtavá kořt* ▫ Chruřtačka/ chruřtawá kořt
- Cerebrum** ▫ *mozk* ▫ Mozk
- Ceruix** ▫ *řije, krk* ▫ řřige/ krk
- Cicatrix** ▫ *modřina, řrám* ▫ Modřina/ řřrám
- Cinnus** ▫ *dlohý chlup* ▫ Dlahý chlup
- Cirrus** ▫ *kadeřavý vlas* ▫ Kadeřawý vlas
- Cilium** ▫ *obočí, vlasý oboční* ▫ Obočij/ wlafy obočnij
- Clunis** ▫ *maso na zadku, prdel* ▫ Maso na zadku/ prdel
- Collum** ▫ *hrdlo* ▫ Hrdlo
- | **Coma** ▫ *dlohé, ženské vlasý* ▫ Dlahé/ ženlké wlafy
- Condylus** ▫ *okrouhlost prstu neb prstní kotník* ▫ Okrauhlořt prřtu/ neb prřtnij kotnij
- Cor** ▫ *řrdce* ▫ řrdce
- Corpus** ▫ *vřecko tělo* ▫ Wřecko tělo
- Colei** ▫ *muřská vajce neb varlata* ▫ Muřřká wayce/ neb warlata
- Conuexum pedis** ▫ *křivost vysedlá nohy neb nártí* ▫ Křiwost wyředlá nohy/ neb nártij
- Cofta** ▫ *žebro* ▫ Žebro
- Coxa** ▫ *stehno* ▫ Stehno ▫ Coxendis, idem

Uuuu2va

Uuuu2vb

- Crus** ▫ *hnát, všecka ta kost od kolena až doluov* ▫ Hnát/ wšfecka ta kost od kolena až doluow
- Cubitus** ▫ *loket* ▫ Loket
- Cunnus** ▫ *ženský oud, hanba* ▫ Žěnký aud/ hanba
- Cutis** ▫ *kuože* ▫ Kuože
- Dens** ▫ *zub* ▫ Zub ▫ *Dentes incisiui, uel praecifores* ▫ *čtyři přední zubové kusáci* ▫ Čžtyřij přednij zubowé kufácy ▫ *Dentes canini* ▫ *čtyři zuby hned při nich najbližší* ▫ Čžtyři zuby hned při nich naybližšij ▫ *aliàs Medij. Dentes molares* ▫ *třenovní zuby* ▫ Třenownij zuby ▫ *Genuini* ▫ *najzadni welicí zubové* ▫ Nayzadnij welicí zubowé
- Digitus** ▫ *prst* ▫ Prft ▫ *Pollex* ▫ *palec* ▫ Palec ▫ *Index* ▫ *přední prst, ukazatel* ▫ Přednij prft/ vkazatel ▫ *aliàs Salutaris. Medius* ▫ *prostřední prst* ▫ Proftřednij prft ▫ *aliàs Infamis, et Verpus. Annularis, qui et Medicus* ▫ *čtvrtý prst neb prstenní* ▫ Čžtwrtý prft/ neb prftennij ▫ *Auricularis, et Minimus* ▫ *malý neb lichní prst, malík* ▫ Malý neb lichnij prft/ malijk
- Digitus pedis** ▫ *prst na noze* ▫ Prft na noze
- Dorfum** ▫ *hrbet* ▫ Hrbet
- Epigloßis**, latině *Lingula* ▫ *hrdelní jazýček neb přikryvadlo dychavičného chřtánu* ▫ Hrdelnij jazýček/ neb přikrywadlo dychawičného chřtánu
- Extā** ▫ *vosrdí, srdce, játra, plíce* ▫ Wofrdij/ řrdce/ yátra/ plijce
- Facies** ▫ *přirozená tvárnost* ▫ Přirozená twárnoft
- Faux** ▫ *požeradlo* ▫ Požeradlo ▫ *Superior pars gulae*
- | **Fel** ▫ *žluč* ▫ Zluč
- Femur** ▫ *tlustost stehna až do kolena, stehno* ▫ Tlustoft stehna až do kolena/ stehno
- Frons** ▫ *čelo* ▫ Čželo
- Gena** ▫ *líce* ▫ Lijce ▫ *Mala* ▫ *kožka, kterouž se oko přikrejšvá, víčka očí* ▫ Kožka kterauž se oko přikreywá/ wijčka očíj
- Genu** ▫ *koleno* ▫ Koleno
- Gingiuā** ▫ *zubí maso, dásně* ▫ Zubij maso/ dásně
- Gremium** ▫ *luono* ▫ Luono
- Gula** ▫ *požeradlo, jícen, kudy pokrm jde* ▫ Požeradlo/ gijcen/ kudy pokrm gde
- Gurgulio** ▫ *chřtán* ▫ Chřtán
- Guttur** ▫ *hrdlo* ▫ Hrdlo
- Humerus** ▫ *rameno* ▫ Rameno
- Iecur** ▫ *játry* ▫ Yátry ▫ Hepar
- Iliā** ▫ *slabizna, slabiznová střeva* ▫ Slabizna/ slabiznowá střewa
- Intestinum** ▫ *každé střevo, jelito, dršťky* ▫ Každé střewo/ Gelito/ dršťky
- Intellectus** ▫ *rozum* ▫ Rozum
- Interfcapilium** ▫ *mezi plecemi neb lopatky* ▫ Mezy plecemi/ neb lopatky
- Ingenium** ▫ *přirozená povaha, vtip a zpuosobnost* ▫ Přirozená powaha/ wtip/ a zpuosobnoft

- Interseptum nafi** ▫ *chrustavá neb měkká kuostka v nose* ▫ Chruftawá/ neb měkká kuostka w nofe
- Ingulus** ▫ *předek hrdla, krk* ▫ Předek hrdla/ krk
- Iunctura** ▫ *spojení, příhbi, kloub* ▫ Spogenij/ příjhbij/ klaub
- Labium** ▫ *pysk* ▫ Pyfk ▫ Labrum, idem
- Lacertus** ▫ *přední rameno, přední loket* ▫ Přednij rameno/ přednij loket
- Lactes** ▫ *měkká střeva, po kterých pokrm doluow schází* ▫ Měkká střewa/ po kterých pokrm doluow schází
- Lachryma** ▫ *slza, krůpěje* ▫ Slza/ krůpěje
- Lanugo** ▫ *první peří na bradě, když se brada spe a ruosti počíná* ▫ Prwnij payřij na bradě/ když se brada spe/ a ruosti počijná
- Latus** ▫ *bok* ▫ Bok
- Lyen** ▫ *slezina* ▫ Slezyna ▫ Splen
- | **Lingua** ▫ *jazyk* ▫ Yazyk
- Ligula, Epiglossa, Vide supra**
- Loci, aliàs Vterus** ▫ *matka v ženě* ▫ Matka w ženě
- Lumbi** ▫ *ledví, bedra* ▫ Ledwij/ bedra
- Mala** ▫ *líce, to což jest pod očima* ▫ Lijce/ to což gest pod očima
- Maxilla** ▫ *zevnitřnost tváře od líce až do dasní* ▫ Zewnitřnost twáře od lijce až do dafnij
- Mamma** ▫ *cecek, prs* ▫ Cecek/ prs ▫ Vber est pecudum ▫ *vymeno* ▫ Wymeno
- Mandibula** ▫ *čelist* ▫ Celift
- Manus** ▫ *ruka* ▫ Ruka ▫ *Dextera* ▫ *pravá ruka, pravice* ▫ Prawá ruka/ prawice ▫ *Leua* ▫ *levá ruka, levice, krška* ▫ Lewá ruka/ lewice/ krška ▫ *Auerfa manus* ▫ *urazčivá ruka* ▫ *Vrazčivá ruka*
- Medulla** ▫ *mozk v kostech* ▫ Mozk w kostech
- Memoria** ▫ *pamět* ▫ Pamět
- Mentum** ▫ *podbradek, lalok* ▫ Podbradek/ lalok
- Mentula** ▫ *mužský oud* ▫ Mužský aud ▫ Muto, idem
- Mens** ▫ *mysl, myšlení* ▫ Myfl/ myflenij
- Membrum** ▫ *oud* ▫ Aud
- Mucus** ▫ *vozher, nčistota nosní* ▫ Wozher/ nčiftota nosnij
- Mufculus** ▫ *myška na údech těla, svazové žil* ▫ Myflka na vdech těla/ fwazowé žil
- Nafus** ▫ *nos* ▫ Nos
- Naris** ▫ *chřipě, nosní díra* ▫ Chřijpě/ nosnij dijra
- Nates** ▫ *zadek, řit, prdel* ▫ Zadek/ řit/ prdel
- Neruus** ▫ *vlasatá žila v příhbi* ▫ Wlafatá žila w příjhbij
- Occiput, et Occipitium** ▫ *tejl* ▫ Tayl
- Oculus** ▫ *oko* ▫ Oko

- Olfactus** ▫ *čich, povonění* ▫ Cžich/ powoněnj
- Omentum** ▫ *braniční střevo, veliké střevo* ▫ Braničnij střewo/ weliké střewo
- Os, oris** ▫ *usta* ▫ Vřta
- Os, ořis** ▫ *vřelická kost* ▫ Wřřelická kořt
- Palatum** ▫ *požeradlo, dásně* ▫ Požeradlo/ dásně
- Palma** ▫ *dlaň* ▫ Dlaň
- Palpebra** ▫ *přikrývadlo oči, víčko* ▫ Přikrýwadlo oči/ wijčko
- | **Papilla** ▫ *cecní bradavice, prsní* ▫ Cecnij bradawice/ prřnij
- Pectus** ▫ *celé prsy, od hrdla až do slabiny* ▫ Celé prřy/ od hrdla až do řlabiny
- Pes** ▫ *celá noha* ▫ Celá noha ▫ **Pes imus** ▫ *spodní noha, chodidlo* ▫ Spodnij noha/ chodidlo
- Penis** ▫ *mužský oud hanby, kokot* ▫ Mužřký aud hanby/ kokot ▫ Priapus, idem
- Pituita** ▫ *vozher, vychrkek* ▫ Wozher/ wychrkek ▫ Phlegma
- Planta** ▫ *zespod nohy, pata* ▫ Zeřpod nohy/ pata
- Podex** ▫ *řit* ▫ Ržit ▫ Anus, Culus, Nates, idem
- Poples** ▫ *kolení čeřka, přihbí* ▫ Kolenij čeřřka/ přijhbj
- Pori** ▫ *potní díry, pruoduřiny* ▫ Potnij dijry/ pruoduřřiny
- Praecordia** ▫ *branice okolo srdce, vosrdí, důlek srdečný* ▫ Branice okolo řrdce/ wofrdij/
důlek řrdečný
- Praeputium** ▫ *přední kořka na mužřkém oudu* ▫ Přednij kořka na mužřkém audu
- Pubes, et Pudenda** ▫ *oud hanby, hanba člověka* ▫ Aud hanby/ hanba Čřlowěka
- Pugnus** ▫ *pěřt, pěřtnice* ▫ Pěřt/ pěřtnice
- Pulmo** ▫ *plíce* ▫ Plijce
- Pupilla** ▫ *zřetelnice, oční jablko* ▫ Zřetelnice/ očníj yablko
- Pus** ▫ *hnuoj zjitřený, hnis, sražená krev* ▫ Hnuoj zgitřený/ hnis/ fražená krew
- Ratio** ▫ *rozum* ▫ Rozum
- Ren** ▫ *ledvina* ▫ Ledwina
- Saliua** ▫ *slina* ▫ Slijna ▫ Sputum, idem
- Sanguis** ▫ *krev* ▫ Krew
- Sanies** ▫ *zjitření, hnis, sražená krev* ▫ Zgitřenij/ hnis/ fražená krew
- Scapula** ▫ *plece* ▫ Plece
- Scrotum** ▫ *mudní řourek* ▫ Mudnij řřaurek
- Secundae** ▫ *mázdřička, luořko dětinské v řivotě matky* ▫ Mázdřička/ luořko dětinské w
řiwotě matky
- Senfus** ▫ *smysl* ▫ Smyřř
- Septum tranřuerřum** ▫ *mázdra, přiční branice, kteráž vosrdí a wnitřnosti dělí* ▫ Mázdra/ přij-
jčnij branice/ kteráž wofrdij a wnitřnořti dělij ▫ Diaphragma grae|cě, et latině Cinctum
- Sinus** ▫ *ňadra* ▫ Niadra
- Spiritus** ▫ *duch, dychání* ▫ Duch/ dycháníj

Uuuu3va

Uuuu3vb

- Spina** ▫ *hřbetní kost, páteř ve hřbětě* ▫ Hřbetnij kost/ páteř we hřbětě
- Splen** ▫ *slezina* ▫ Slezyna ▫ Lien
- Spondylus** ▫ *hřbetní příhbi* ▫ Hřbetnij příjhbij
- Stomachus** ▫ *žaloudek* ▫ Zialaudek ▫ Ventriculus
- Sudor** ▫ *pot, pocení* ▫ Pot/ pocenij
- Supercilium** ▫ *obočí* ▫ Obočij
- Sura** ▫ *lejtká* ▫ Laytka
- Synciput** ▫ *přední strana hlavy, od čela až do vrchu hlavy* ▫ Přednij strana hlavy/ od čela až do vrchu hlavy ▫ Graecè ▫ βρέγμα
- Talus** ▫ *koten, kotník* ▫ Koten/ kotnijk
- Tempora** ▫ *židoviny, místo spaní, od očí až do uší* ▫ Zidowiny/ místo spanij/ od očí až do vřij
- Tergum** ▫ *hřbet* ▫ Hřbet
- Testes** ▫ *moudi, varlata, nároky* ▫ Maudi/ varlata/ nároky
- Tibia** ▫ *hnátní kost* ▫ Hnátnij kost ▫ Anterior pars cruris ▫ *přední strana hnátu* ▫ Přednij strana hnátu
- Thorax, pectus** ▫ *přední prsy* ▫ Přednij prfy
- Truncus** ▫ *prostředek těla od hrdla až do luona* ▫ Prostředek těla od hrdla až do luona
- Vena** ▫ *krevní žila* ▫ Krewnij žila
- Venter** ▫ *břicho* ▫ Břicho
- Ventriculus** ▫ *žaludek* ▫ Zialudek
- Verruca** ▫ *bradavice* ▫ Bradawice
- Verenda** ▫ *hanba* ▫ Hanba
- Vertex** ▫ *vrch hlavy* ▫ Wrch hlavy
- Vesica** ▫ *měchýř* ▫ Měchýř
- Vertebra** ▫ *příhbi* ▫ Příjhbij
- Vibex** ▫ *pruh, šrám, modřina* ▫ Pruh/ šrám/ modřina
- Vifus** ▫ *vidění, zrak, zřetel* ▫ Widěnij/ zrak/ zřetel
- Vifcus** ▫ *všecko maso pod kůží* ▫ Wšfecko maso pod kůzij
- Vmbilicus** ▫ *pupek* ▫ Pupek
- Vlna**, idem quod Lacertus
- Vnguis** ▫ *nehet na prstech* ▫ Nehet na prstech
- | **Vola** ▫ *hrst, duolek v dlaní* ▫ Hrft/ duolek w dlanij
- Vterus** ▫ *materník* ▫ Maternijk ▫ Vulua, idem
- Vua** ▫ *hrdelní čípek* ▫ Hrdelnij čijpek
- Vultus** ▫ *obličej, proměna tváře* ▫ Obličeg/ proměna tváře

Habitudinum corporis nomina.

AMbidexter ▫ *obouručný, levý i pravý, kdo levé ruky jako pravé užívá* ▫ Obauručný/ lewý y prawý/ kdo lewé ruky jako prawé vžijwá

Auritus ▫ *ušatý, kdo veliké uši má* ▫ Vřfatý/ kdo weliké vřfi má

Balbus ▫ *breptavý, spěšně mluvný, kdo některé sylaby vypouští a brepce* ▫ Breptawý/ spěšně mluwný/ kdo některé fyllaby wypauřftij a brepce

Blefus ▫ *šeplavý, kdo některých slov nemuůže vypovídati, šepplák* ▫ Sšeplawý/ kdo některých flow nemuůže wypowijdati/ řšepplák

Bronchus, uel **Brochus** ▫ *kdo vysedlá usta má, s vysazenými zuby, zubatý, zoubek* ▫ Kdo wyfedlá vřta má/ s wyfazenými zuby/ zubatý/ zaubek

Bucco ▫ *hubatý, kdo velikou nadutou tlamu má, tlamatý, hubatý* ▫ Hubatý/ kdo welikau nadutau tlamu má/ tlamatý/ hubatý

Capito ▫ *hlavač, kdo velikou hlavu má, hlavatý* ▫ Hlawáč/ kdo welikau hlawu má/ hlawatý

Caluus ▫ *lysý, lysinovatý* ▫ Lyřý/ lyřynowatý

Caecus ▫ *slepý* ▫ Slepý

Cilo ▫ *špičatohlavý, kdo dlouhou špičatou hlavu má* ▫ Šřpičatohlawý/ kdo dlauhau řřpičatau hlawu má

Claudus ▫ *kulhavý, chromý* ▫ Kulhawý/ chromý

Fronto ▫ *čelatý, kdo veliké, široké čelo má* ▫ Čřelatý/ kdo weliké/ řřiroké čelo má

Gibbosus ▫ *hrbovatý, shrbený* ▫ Hrbowatý/ shrbený

Labeo ▫ *pyskač, pyskatý* ▫ Pyřkač/ pyřkatý

Lentiginofus ▫ *pěhovatý* ▫ Pěhowatý

Lippus ▫ *krhavý, blikavý, komu oči tekou a slzeji* ▫ Krhawý/ blijkawý/ komu | oči tekau a řřzegij Uuuu4rb

Loripes ▫ *chromý, řřmithavý* ▫ Chromý/ řřmithawý

Lucinus ▫ *kdo malé oči má, widaurek* ▫ Kdo malé oči má/ widaurek

Lufcus ▫ *jednovoký, řřiřka* ▫ Gednowoký/ Ziřka

Mancus ▫ *bezúdný, kdo jedné kruky nemá, bezroučka, jednoruký, kusý, chromý* ▫ Bezvdný/ kdo gedné kruky nemá/ bezraučka/ gednoruký/ kufý / chromý

Mutus ▫ *němý* ▫ Němý

Nanus ▫ *řřpaslek, díblik* ▫ řřpaslek/ dijbljik

Nafo ▫ *nosatý, s velikým noseem, nosek* ▫ Nofatý/ s welikým nošem/ Nofek

Paetus ▫ *brlovoký, brejlovatý, brejl* ▫ Brlowoký/ breylowatý/ Breyl

Panfa ▫ *řřirokonohý, kdo řřiroka chodí* ▫ Šřirokonohý/ kdo řřřiroka chodij

Plancus ▫ *tenkonohý* ▫ Tenkonohý ▫ Qui uola pedum caret ▫ *kdož důlku zespod nohy nemá* ▫ Kdoř důlku zespod nohy nemá

Pumilio ▫ *řřpaslik, pidimuřřik* ▫ řřpaslik/ pidimuřřik ▫ Nanus

- Rugofus** ▫ *vráskavý* ▫ Wráfkawý
Scaurus ▫ *kdo veliké kotníky a vysedlé má* ▫ Kdo veliké kotníky/ a wysedlé má
Silo ▫ *kdo veliké obočí má* ▫ Kdo veliké obočij má
Simo ▫ *pleskonosý* ▫ Plefkonofý ▫ Simus, idem. Refimus ▫ *piknosý* ▫ Piknofý
Strabo ▫ *šilhavý, šilhán* ▫ Sfilhawý/ filhán
Strumofus ▫ *volatý, kdo vole má* ▫ Wolatý/ kdo wole má
Surdus ▫ *hluchý, bezsluchý* ▫ Hluchý/ bez fluchý²²⁵
Surdafter ▫ *náhluchý, hloušek* ▫ Náhluchý/ hlauffek
Traulus ▫ *zajímavý, koktavý* ▫ Zagijkawý, koktawý ▫ Haefitans
Tremulus ▫ *třesavý, komu se ruce třesou* ▫ Třefawý/ komu se ruce třefau
Valgus ▫ *kdo lejtky jednu od druhé daleko má* ▫ Kdo laytky gednu od druhé daleko má
Vacia ▫ *kdo má hnáty křivolaké a ven nakřivené, křivonohý* ▫ Kdo má hnáty křiwolaké/ a wen nakřiwené/ křiwonohý
| **Varus** ▫ *kdo má hnáti naspět obrácené* ▫ Kdo má hnáti naspět obrácené
Varicofus ▫ *kdo křečovaté žily má* ▫ Kdo křečowaté žily má

Uuuu4va

Vestium nomina.

- AMiculum** ▫ *hrdelní plášt', kolar* ▫ Hrdelnij plášť/ kollar ▫ uel Amiculum collare, scapulare
Amphimallon ▫ *houně neb koberec s obou stran chlupatý* ▫ Hauně/ neb koberec s obau stran chlupatý
Baltheus ▫ *rytířský pás s puklami* ▫ Rytijřfký pás s puklami
Bardocucullus ▫ *hispanská kápě* ▫ Hyspanfká kápě
Bracha ▫ *hazuka* ▫ Hazuka ▫ Vestis Gallorum
Bulla ▫ *pukla* ▫ Pukla
Caliga ▫ *nohavice neb vojácký boty* ▫ Nohawice/ neb wogácký²²⁶ boty
Calopodium ▫ *trepky, dřevěnné střevíce* ▫ Trepky/ dřewěnné střewijce
Calyptra ▫ *přikrejvka, zavička, chrbol* ▫ Přikreywka/ zawijčka/ chrbol
Calceus ▫ *střevíc* ▫ Střewijc ▫ Calciamentum, idem
Campestre ▫ *spodní košilka, hačky* ▫ Spodnij kossilka/ hačky
Castula ▫ *čechel lazební, patuch, facoun* ▫ Cžechel lazebnij/ patuch/ Facaun
Caulia ▫ *široký kardinálský koblouk* ▫ Sširoký Kardynálfký koblauk
Cherodota ▫ *sukně s rukávy* ▫ Sukně s rukáwy
Cherotheca ▫ *rukavice* ▫ Rukawice

²²⁵ fluchý] fluchy tisk ²²⁶ wogácký] wogácky tisk

- Cidaris** ▫ *turecký klobouk* ▫ Turecký klobouk
Cilicium ▫ *žíně, žiněnné roucho* ▫ Zijně/ žiněnné raucho
Cingulum ▫ *pás* ▫ Pás
Chlaena, uel **Laena** ▫ *plášťek* ▫ Plášťek
Chlamis ▫ *rejtarská sukně* ▫ Reytharská sukně ▫ Graecorum
Clauus, et **Latusclauus** ▫ *konšelská sukně v Římě* ▫ Konšelská sukně w Ržijmě
| **Coccina**, pen. cor. ▫ *šarlatné roucho* ▫ Šarlatné raucho
Conopaeum ▫ *obvěsidlo, zavěsidlo* ▫ Obvěšydlo/ zawěšydlo
Corrigia ▫ *řemení u vobuvi* ▫ Ržemenij v wobuwij
Crocoton, pen. prod. ▫ *ženské roucho s prýmem neb s obkladem, šuba* ▫ Žěnské raucho s prýmem/ neb s obkladem/ šuba
Crepida ▫ *pantofle* ▫ Pantoffle
Crumena ▫ *měšec, tobolka* ▫ Měšec/ tobolka
Cucullus ▫ *kukla, kuklice* ▫ Kukla/ kuklice
Cyclas ▫ *spodní sukně, spodnička* ▫ Spodnij sukně/ spodnička
Diadema ▫ *královská koruna* ▫ Králowská koruna
Diplois ▫ *dvojnásobní plášť* ▫ Dwognáobnij plášť
Diphthera ▫ *koženný kolar* ▫ Koženný kollar
Ephetrus ▫ *bapmrok, zbrojné roucho* ▫ Bapmrok/ zbrojné raucho
Exomis ▫ *roucho bez rukávuow* ▫ Raucho bez rukáwuow ▫ Vestis Comoedorum
Fascia ▫ *úvazek, povijadlo* ▫ Vwazek/ powigadlo ▫ Fasciae crurulis ▫ *podvazek* ▫ Podwazek
Foemorale ▫ *sedění* ▫ Seděnij
Fimbria ▫ *podolek, prým, obkladek* ▫ Podolek/ prým/ obkladek
Fibula ▫ *přezka, kroužek* ▫ Přezka/ kroužek
Flammeum ▫ *žlutý šlojř* ▫ Zlutý šlogijř
Forense ▫ *prosté všední roucho* ▫ Prosté všednij raucho ▫ Toga forensis, idem ▫ *kterěž, z domu jdouce, lidé na sebe oblačeji* ▫ Kterěž z domu gduce lidé na sebe oblačeji
Galerus ▫ *široký koblouk, birýt* ▫ Šíroky koblauk/ birýt
Indufium ▫ *košile* ▫ Košile ▫ Interula, idem
Infita ▫ *spodní obkladek na ženském rouše, tkanice, prým, vošívání* ▫ Spodnij obkladek na ženškém rouše/ tkanice/ prým/ wošiwaniij ▫ Limbus
Lacerna ▫ *prosté oděvací roucho, plášť, hazuka* ▫ Prosté oděvacý raucho/ plášť/ hazuka ▫ *sumperimponitur togae, et est ferè pauperum*
Latus clauus, Vide Clauus
Laciniae ▫ *zřezání prymuow, třapce* ▫ Zřezaniij prymuow/ třapce
Laena, idem quod Chlaena
Ligula ▫ *stouha, řemének* ▫ Stauha/ řemének
| **Mammillare** ▫ *prsník neb wopleči, rukávce ženské* ▫ Prsnij/ neb woplečij/ rukávce ženšké

Uuuu4vb

Xxxx1ra

- Manica** ▫ *rukáv* ▫ Rukáv
Marfupium ▫ *tobolka, měšec* ▫ Tobolka/ Měšec
Monile ▫ *zápona, spinadlo, zlatý řetěz* ▫ Zápona/ spinadlo/ zlatý řetěz
Palla ▫ *dlouhý plášť* ▫ Dlouhý plášť
Pallium ▫ *řecké dlouhé roucho neb plášť* ▫ Řecké dlouhé rauch/ neb plášť
Paludamentum ▫ *bapmrok, vojenské roucho na zbroj* ▫ Bapmrok/ wogenlké rauch na zbrog ▫ Epheftris, idem
Pellitium ▫ *kožich, blány ženské* ▫ Kožich/ blány ženské
Penula ▫ *jezdecký plášť pro déšť a povětrí* ▫ Gezdecký plášť pro déšť a powětrij
Peplum ▫ *šlojiř, rouška* ▫ Sšlogijř/ rauška
Pera ▫ *poutnická kapsa, mošna* ▫ Pautnická kapša/ mošna
Perizonium ▫ *šorc, fěrtoch* ▫ Sšorc/ fěrtoch
Perizoma ▫ *modrá košila, hačky* ▫ Modrá košila/ hačky ▫ Campestre
Pero ▫ *plst, puncuška* ▫ Plst/ puncuška
Petafus ▫ *letní koblouk, slaměnný koblouk* ▫ Letnij koblauk/ flaměnný koblauk
Pileus ▫ *koblouk, birýt* ▫ Koblauk/ Birýt
Plaga ▫ *široká roucha s farchy* ▫ Šíroká raucha s ffarchy
Praetexta, Vide infra in dictione Toga
Recinium ▫ *plášť pozadu voděvací* ▫ Plášť po zadu woděwacý
Redimiculum ▫ *šlojiřní třapci* ▫ Sšlogiřnij třapcy
Redimiculum ▫ *vazaný čepec* ▫ Wazaný čepec
Rheno ▫ *koženný plíšek, prsník, punt* ▫ Koženný plýšsek/ prfnijk/ punt
Rica ▫ *čepec, facoun, karkule ženská* ▫ Čzepec/ ffacaun/ karkule ženška
Sagum ▫ *plstěný plášť, vojácké roucho* ▫ Plstěný plášť/ wogácké rauch
Sandalium ▫ *koženné trepky, pantofle* ▫ Koženné trepky/ pantoffle
| **Sculponea** ▫ *plst, vonuce* ▫ Plst/ wonuce Xxxx1rb
Solea ▫ *podšev, pantofle, podšití* ▫ Podššew/ pantoffle/ podššitij
Subucula ▫ *suknička pod kabát, soukenná košile* ▫ Suknička pod kabát/ faukenná košile
Succinctorium, uel **Semicinctum** ▫ *fěrtuch neb šorc* ▫ Fěrtuch/ neb ššorc
Subligaculum ▫ *háce, modrá košile* ▫ Háce/ modrá košile
Sударium ▫ *facalít, potní roucha* ▫ Facalij/ potnij raucha
Supparum ▫ *šorc* ▫ Sšorc
Stola ▫ *poctivé dlouhé ženské roucho, hazuka ženská* ▫ Poctiwé dlouhé ženské rauch/ hazuka ženška
Teniae ▫ *čepcové úvazky, šnůrky u čepce, tkanice, pentlik* ▫ Čzepcowé vwazky/ ššnůrky v čepce/ tkanice/ pentlijk
Tibialia ▫ *nohavice, puntšochy* ▫ Nohawice/ puntššochy
Tiara ▫ *turecký koblouk* ▫ Turecký koblauk ▫ Regum Perfarum pileus

Toga ◻ římská svrchní mužská sukně, měšťanské roucho ◻ Říjmská svrchní mužská sukně/ měšťanské roucho ◻ Toga pura, et Toga uirilil ◻ sukně bez šarlatového obkládání, v kterouž se Římané po šestnácti letech obléceli ◻ Sukně bez šarlatového obkládání/ w kterouž se Říjmané po šestnácti letech obléceli ◻ Toga praetexta ◻ sukně šarlatem obkládaná ◻ Sukně šarlatem obkládaná ◻ Toga picta ◻ královské roucho ◻ Královské roucho ◻ aliàs Trabea ◻ kteréž consules a triumphates na sobě nosili ◻ Kteréž Confules a Triumphantes na sobě nořyli

Tunica ◻ každé vnitřní roucho, kabát, otáhlý kařtan ◻ Každé vnitřní roucho/ kabát/ otáhlý kařtan ◻ Tunica ima, uel linea ◻ kořile ◻ Kořile ◻ Tunica palmata, eadem cum Lato clauo, plebs Romae tunicata erat. Tunicis togae superimponerantur

Vestis ◻ každé roucho neb oděv ◻ Každé roucho/ neb oděv ◻ Vestis linea ◻ platěnné roucho ◻ Platěnné roucho ◻ Vestis lana ◻ vlněnné roucho ◻ Vlněnné roucho ◻ Vestis xylyna, uel Gossipina ◻ bavlněnné roucho ◻ Bawlněnné roucho ◻ Vestis acupicta ◻ vyšívanné roucho ◻ Vyšívanné roucho ◻ Vestis undulata ◻ šamlatový oděv ◻ Šamlatový oděv ◻ Vestis ferica ◻ hedvabnné roucho ◻ Hedvabnné roucho ◻ Bombycina, idem. Vestis holoserica ◻ všeeo hedvabnné roucho ◻ Všeeo hedvabnné roucho ◻ Subferica ◻ napoly hedvabnné, atlasové ◻ Napoly hedvabnné/ Atlasové ◻ Vestis purpurea ◻ šarlatové roucho ◻ Šarlatové roucho

Xxxx1va

Villofa purpurea ◻ axamít ◻ Axamít ◻ Damascena purpura ◻ damašek ◻ Damaffek

Zona ◻ pás, opasek ◻ Pás/ opafek

Ciborum siue Eduliorum nomina.

Veteres duas menřas apponebant, alteram carniu, alteram bellarioru

Ciborum primae menřae nomina.

ACetaria ◻ salát ◻ Salát

Apexabo ◻ jelito, nadívané střevo ◻ Gelito/ nadívané střevo

Artocrea ◻ maso v těště pečené ◻ Maso w těště pečené

Botulus ◻ koblása ◻ Koblása

Buceea ◻ skýva, krajíc ◻ Skýwa/ kragijc

Butyrum ◻ máslo, nepřepouřtěnné máslo ◻ Máslo/ nepřepouřtěnné Máslo

Caro ◻ maso ◻ Maso

<Caro> **Bubula** ◻ hovězí maso ◻ Howězí <Maso>

<Caro> **Vitulina** ◻ telecí maso ◻ Telecí <Maso>

<Caro> **Aprugna** ◻ divokého vepře maso ◻ Diwokého Wepře <Maso>

<Caro> **Suilla** ▫ *vepřové, svinské maso* ▫ Wepřowé/ Swinlké <Masfo>
 <Caro> **Veruecina** ▫ *skopové maso* ▫ Skopowé <Masfo>
 | **Carynum** ▫ *vořechový olej* ▫ Wořechowý oleg Xxxx1vb
Condimentum ▫ *koření, vomastek* ▫ Kořenij/ womastek
Cupedia ▫ *nákladný pokrm* ▫ Nákladný pokrm
Epulae ▫ *všelijací pokrmové* ▫ Wšeligacy pokrmowé
Embamma ▫ *vomáčka, namáčka, lektvař* ▫ Womáčka/ namáčka/ Lektwař
Exta ▫ *vosrdí, dršťky* ▫ Wofrdij/ dršťky
Farcimen ▫ *koblása, nadívání* ▫ Kobláfa/ nadijwanij
Falifcus ▫ *nadívání* ▫ Nadijwanina
Ferculum ▫ *jídlo, krmě* ▫ Gijdlo/ krmě ▫ Missus ▫ *jedna krmě* ▫ Gedna krmě
Gelu in patina ▫ *huspenina, stýdlá krmě* ▫ Huspenina/ stýdlá krmě
Intinctus ▫ *vomáčka, namáčení* ▫ Womáčka/ namáčenij ▫ Embamma
Inteftina ▫ *vokruží, dršťka* ▫ Wokružij/ dršťka
Ibitium ▫ *nadívání koblása* ▫ Nadijwaná kobláfa
Ius, Iusculum ▫ *polévka, predlík, žufen* ▫ Poléwka/ predlijk/ žuffen ▫ Ius nigrum ▫ *černé koření* ▫ Czerné kořenij ▫ Ius piperatum
Lardum ▫ *slaniny* ▫ Slaniny
Liquamen, et Liquatum ▫ *přepouštěné sádlo* ▫ Přepaufštěné řádlo
Lucanica ▫ *nadívání, klobása, slaninami a masem vycpaná* ▫ Nadijwanina/ klobáfa/ flani-
 nami a masem wycpaná
Minutal ▫ *zsekané zelé neb plíčky* ▫ Zsekané zelé neb plíčky
Missus ▫ *jídlo, krmě* ▫ Gijdlo/ krmě ▫ Ferculum
Obfonium ▫ *rozličná potrava, kterouž s chlebem jídají* ▫ Rozličná potrawa/ kterauž s chle-
 bem gijdagij
Offa ▫ *kus masa s polévkou, chléb neb sejr* ▫ Kus Masfa s poléwkau/ Chléb neb feyr
Offa iuffulenta ▫ *polévka na chlebě* ▫ Poléwka na chlebě
Ouum ▫ *vajce* ▫ Wayce ▫ Oua elixa ▫ *vařená vajce* ▫ Wařená wayce ▫ Oua frixa ▫ *vajce na másle* ▫ Wayce na másle ▫ Et Oua frictillata, Oua torta. Item Oua tremula ▫ *pečená naměko vajce* ▫ Pečená na měko Wayce
 | **Oleum oliuae** ▫ *dřevěnný olej* ▫ Dřewěnný Oleg Xxxx2ra
Panis ▫ *chléb* ▫ Chléb
 <Panis> **Triticus** ▫ *bílý chléb* ▫ Bijlý chléb
 <Panis> **Siligineus** ▫ *bílý chléb* ▫ <Bijlý chléb>
 <Panis> **Secundarius** ▫ *režný chléb* ▫ Režný chléb
 <Panis> **Cibarius** ▫ *režný chléb* ▫ <Režný chléb>
 <Panis> **Martius** ▫ *marcipán* ▫ Marcypán
Penu ▫ *všeliká chovaná potrava, špiže* ▫ Wšeliká chovaná potrawa/ špižje

- Pappa** ▫ *dětinská kaše* ▫ Dětinšká kašše
Perna ▫ *hejždě, vepřové plece* ▫ Heyždě/ vepřové plece
Petafo ▫ *zadní hýže* ▫ Zadnij hýže
Placenta ▫ *koláč, tejkaneč, lihanec* ▫ Koláč/ taykanec/ lýhanec ▫ Laganum graecè, idem.
 Vnde Tyrolaganum ▫ *měchura, babka, koláč s sejrem, mazanec* ▫ Měchura/ babka/ koláč
 s feyrem/ Mazanec
Pifcis ▫ *ryba* ▫ Ryba ▫ Elixī pifces ▫ *vařené ryby* ▫ Wařené ryby ▫ Aβi pifces ▫ *pečené ryby* ▫
 Pečené ryby ▫ Frixi pifces ▫ *smažené ryby* ▫ Smažené ryby ▫ Gelati pifces ▫ *z huspeniny*
ryby ▫ Z huspenijny ryby ▫ Eliquati pifces ▫ *podpuštěné ryby* ▫ Podpuštěné ryby
Porcus Troianus ▫ *sele neb prase ptáčky nadívané* ▫ Sele/ neb prasfe ptáčky nadijwané ▫
 Cibus Germanorum
Puls, et Pulmentum ▫ *kaše, vařené kroupy, židký pokrm* ▫ Kašše/ wařené kroupy/ židký
 pokrm
Sal ▫ *suol* ▫ Suol ▫ Salfamentum ▫ *tunný lák, slané ryby neb maso z láku* ▫ Tunný lák/ flané
 ryby/ neb Masfo z láku
Scriblita ▫ *pečená calta* ▫ Pečená calta
Simila ▫ *žemle, žemlička* ▫ Žemle/ žemlička
Sinapium ▫ *horčice* ▫ Horčice
Spira ▫ *preclík* ▫ Preclijk
Succidia ▫ *polt* ▫ Polt
Sumen ▫ *svinské vymeno* ▫ Swinské wymeno
Synciput ▫ *svinská hlava, polouhlaví, poličí* ▫ Swinská hlawa/ polauhlawij/ polijčij
Tomaculum ▫ *jitrnice* ▫ Gitrnice
 | **Torta** ▫ *koblíh, svítek, topenice, kosmáč* ▫ Kobljih/ fwijtek/ topenice/ kofmáč
Tuceta ▫ *nadívaný koláč* ▫ Nadijwaný koláč

Xxxx2rb

Ciborum fecundae menfae, fiue bellariorum.

- AMygdalum** ▫ *mandlové jádro* ▫ Mandlowé yádro
Cafeus ▫ *sejr* ▫ Sayr
 <Cafeus> **Bubalus** ▫ *kraví sejr* ▫ Krawij <Sayr>
 <Cafeus> **Ouillus** ▫ *ovčí sejr* ▫ Owčij <Sayr>
 <Cafeus> **Caprinus** ▫ *kozí sejr* ▫ Kozý <Sayr>
Caftanea ▫ *kaštan* ▫ Kaštan
Cerafum ▫ *třešně* ▫ Třešně ▫ Cerafum duracinum ▫ *višně* ▫ Wišně ▫ Apronianum ▫ *bílá*
višně ▫ Bijlá wišně
Cydonium, uel Cotoneum ▫ *kutna* ▫ Kutna

Chryfomela ▫ *žluté kutny* ▫ Zlutté kutny ▫ Strutea ▫ *pozdni drobné kutny, pomorančí* ▫ Pozd-
nij drobné kutny/ Pomorančij
Dactylus ▫ *palmové ovotce, daktylový vořech* ▫ Palmowé owotce/ Daktylowý wořech
Ficus ▫ *fík* ▫ Fijk
Fragum ▫ *červená jahoda* ▫ Czerwená yahoda
Malum ▫ *jablko* ▫ Yablko ▫ Malum punicum ▫ *zrnaté jablko* ▫ Zrnaté yablko
Melones ▫ *melouny, díně, cukrat* ▫ Melauny/ dijně/ Cukrat
Mespilum ▫ *nyšpule* ▫ Nyšpule
Morum ▫ *moruše, mořská jahoda* ▫ Moruše/ mořská yahoda
Nux ▫ *vořech* ▫ Wořech
<Nux> **Iuglans, Bafilica** ▫ *vlaskej vořech* ▫ Wlaſkey Wořech
<Nux> **Auellana, Pontica** ▫ *lézkový vořech* ▫ Lézkowý wořech
<Nux> **Thafia, Graeca** ▫ *mandlový vořech* ▫ Mandlowý wořech
| **Perficum** ▫ *břeskev* ▫ Břekew
Pepones ▫ *díně, ploucary* ▫ Dijně/ plaucary
Pomum ▫ *všeliké jablko* ▫ Wšeliké yablko
Prunum ▫ *slíva* ▫ Slijwa ▫ Prunum cereum ▫ *špendlík, nebeská slíva, žlutá slíva* ▫ Sspendlijk/
Nebeská slijwa/ žlutá slijwa
Pyrum ▫ *hruška* ▫ Hruška
Salgama ▫ *strojené neb dělané ovotce* ▫ Strogené/ neb dělané Owotce
Vuae ▫ *hrozny* ▫ Hrozny ▫ Vuae penfiles ▫ *pověšení, sušení hroznové* ▫ Powěšfenij/ fuffenij
hroznové ▫ Vuae passae ▫ *řecké víno* ▫ Ržecké Wijno ▫ Vuae apianae ▫ *muškateľoví hroz-
nové* ▫ Muškatelowij hroznové

Xxxx2va

Potus nomina.

ABfynthites ▫ *pelynkové víno* ▫ Pelynkowé Wijno
Aqua ▫ *voda* ▫ Woda
Aqua mulfa ▫ *picí med* ▫ Picý Med
Acetum ▫ *vocet* ▫ Wocet
Aromatites ▫ *nápoj hypokras, skořičné víno* ▫ Nápoj Hypocras/ Skořičné wijno
Ceruifia ▫ *pivo* ▫ Piwo
Defrutum ▫ *dopolovice vyvařené víno, z hroznuow strojené víno* ▫ Dopolowice wyvařené
Wijno/ z Hroznuow strogené Wijno
Deuteria ▫ *vařený nápoj, zadní víno* ▫ Wařený nápoj/ zadnij Wijno
Hydromeli ▫ *med* ▫ Med ▫ idem quod Aqua mulfa
Lac ▫ *mléko* ▫ Mléko

Lora uini ▫ *zadní víno, posledek* ▫ Zadnij wijno/ posledek
Lora ceruifiae ▫ *zadní pivo, patoky* ▫ Zadnij piwo/ patoky
Mel ▫ *med* ▫ Med
Melicraton ▫ *klarét, hypokras* ▫ Clarét/ Hypocras
Mulfum, idem
Muftum ▫ *mest* ▫ Meft
Serum ▫ *syrovátka* ▫ Syrowátka
| **Schifton** ▫ *podmásly, zsedlé mléko* ▫ Podmásly/ zsedlé mléko
Vappa ▫ *kapaličné, zvětralé víno* ▫ Kapaličné/ zvětralé wijno
Vinum ▫ *víno* ▫ Wijno ▫ **Villum** ▫ *vince, vínečko* ▫ Wince/ wijnečko
Vinum merum ▫ *čisté, neopravované víno* ▫ Cžisté/ neopravované Wijno
Vinum dilutum ▫ *vodnaté víno, s vodou smíšené* ▫ Wodnaté Wijno/ s wodau fmijšfené
Vinum defecatum ▫ *vykysalé víno* ▫ Wykysalé wijno
Vinum hornum ▫ *letošní víno* ▫ Letošnij wijno
Bihornum ▫ *lonské víno* ▫ Lonké wijno
Vinum mucidum ▫ *rosolovaté víno* ▫ Rofolowaté wijno
Vinum tortium ▫ *poslední vypresované víno* ▫ Poslednij wyprefované Wijno
Protropum ▫ *přední víno, vyčištěné víno* ▫ Přednij Wijno/ wyčištěné wijno
Vinum Rheticum ▫ *ryvolní víno, ryvola* ▫ Rywolnij wijno/ Rywola
Vinum paffum, uel **apianum** ▫ *muškatel* ▫ Muškatel
Vinum Aruifinum, uel **Aruifium**, uulgò Creticum, et Maluifinum ▫ *malvazí* ▫ Malwazý

Xxxx2vb

Morborum nomina.

ALopecia ▫ *lezení vlasuov, když komu vlasy lezou* ▫ Lezenij wlasuow/ když komu wlafy lezau
Angina ▫ *bolení jazejčku v hrdle, žába* ▫ Bolenij yazayčku w hrdle/ žába
Antias, latinè Tonfillae ▫ *hrdelní vřed, nežit vnitř v hrdle* ▫ Hrdelnij wřed/ nežit wnitř w hrdle
Anthrax, Sacer ignis ▫ *zapálení, pekelní oheň* ▫ Zapálenij/ pekelnij oheň
Apoplexia ▫ *šlak, poražení šlaku* ▫ Sflak/ poraženij šlaku
Argema, latinè Albugo ▫ *bélmo, voční neštovičky* ▫ Bělmo/ wočnij neštowijčky
Asthma ▫ *dušnost prsí, těžké dychání* ▫ Duffnošt prý/ těžké dychánij
| **Aurigo**, Morbus regius ▫ *žloutenice* ▫ Zloutenice
Apoftema, latinè Abcessus ▫ *všeliký jedovatý vřed, pryskýř, hlíza* ▫ Wšeliký gedowatý wřed/ prykýř/ hlíza

Xxxx3ra

- Cacoethes**, aliàs Chironium ulcus, uel Telephium ▫ *nezhojitelndý bolavý vřed, zlá neštovice* ▫ Nezhogitelndý bolavý vřed/ zlá neštowice
- Calculus** ▫ *trhavý těžký kamen* ▫ Trhavý těžký kamen
- Carbunculus**, idem quod Anthrax
- Carcinoma** ▫ *rak, takové žrání, shnilé maso* ▫ Rak/ takové žrání/ shnilé maso
- Cardiacos** ▫ *klání u srdce* ▫ Klání v srdce
- Catharrus**, latinè Destillatio ▫ *vozhřivka, tečení reumy chřipěmi, hřiběci* ▫ Wozhřiwka/ tečení reumy chřipěmi/ hřiběcý
- Cephalaea** ▫ *bolení hlavy* ▫ Bolenij hlavy
- Chiragra** ▫ *lámaní v rukou* ▫ Lámanij w rukau
- Citta**, latinè Pica ▫ *chtíč a rozličné chuti žen těhotných* ▫ Chtijč a rozličné chuti žen těhotných
- Clauus** ▫ *kuří řit* ▫ Kuřij řit
- Comitialis morbus**, uel **Herculeus**, et **Sacer** ▫ *padoucí nemoc* ▫ Padaucý nemoc
- Condyloma** ▫ *řitní neštovice, nežit v zadku, fik* ▫ Řitnij neštowice/ nežit w zadku/ Fijk
- Delirium** ▫ *smyslu pozbytí, zmámení* ▫ Smyflu pozbytij/ zmámenij
- Dysenteria** ▫ *červená nemoc* ▫ Czerwená nemoc
- Dyspepsia** ▫ *nezáživnost, zlé zažívání* ▫ Nezážiwnost/ zlé zažijwanij
- Dyfuria** ▫ *řezavka* ▫ Ržezawka
- Dyspnoea** ▫ *těžkost dychání, dušnost* ▫ Těžkoft dychanj/ dušnoft
- Elephantiasis** ▫ *malomocenství, prašivost malomocná* ▫ Malomocenstwij/ prašiwost malomocná
- Enterocoele** ▫ *pruotrž varlat, když všecka vně v šourku leží* ▫ Pruotrž warlat/ když wšlecka vně w šourku ležij
- Ecstafis**, latinè Stupor ▫ *užasnutí, vytržení mysli* ▫ Vžafnutij/ wytrženij myfli
- | **Ephialtes** ▫ *noční skřítek, mura, když se někomu ve spaní zdá, jako by ho nětco tlačilo* ▫ Nočnij lkrijtek/ Mura/ když se někomu we spanij zdá/ yako by ho nětco tlačilo ▫ Incubus Xxxx3rb
- Epilepsia**, idem quod morbus Comitialis
- Epiphora** ▫ *tečení očí* ▫ Tečení očíj ▫ Lachryma ▫ *slzení* ▫ Slzenij
- Erysipelas** ▫ *zapálení každého oudu* ▫ Zapálenij každého audu
- Febris** ▫ *zimnice, studenka, psotnice* ▫ Zymnice/ studenka/ pšotnice
- Fistula** ▫ *fistule* ▫ Fiftule
- Gangraena** ▫ *diví maso, shnilé maso* ▫ Diwij maso/ shnilé maso
- Gonorrhoea** ▫ *vytok přirozeného semene ve snu* ▫ Wytok přirozeného semene we snu
- Glaucoma** ▫ *čink na oku* ▫ Cynk na oku
- Grauedo** ▫ *těžkost hlavy* ▫ Těžkoft hlawy
- Haemoptysis** ▫ *odchrkání krvi* ▫ Odchrkáníj krwij
- Haemorrhoides** ▫ *krvotok z zadkových žil* ▫ Krvotok z zadkových žil

- Hemiplexia** ◻ *poražení od šlaku po jedné straně, když toliko polovice těla jest poražena* ◻ Poražení od šlaku po jedné straně/ když toliko polovice těla geft poražena
- Hernia** ◻ *pruotrž v luoně* ◻ Pruotrž w luoně
- Herpeta** ◻ *obžíravý vřed* ◻ Obžiravý vřed
- Hircus** ◻ *podpažní smrad, prk* ◻ Podpažnij smrad/ prk
- Hydrops** ◻ *vodnotelnost* ◻ Wodnotelnost
- Hydrophobia** ◻ *strašení vody* ◻ Straffenij vody
- Icterus, Suffusio bilis** ◻ *žloutenice* ◻ Zloutenice ◻ Aurigo, et Morbus regius
- Ileos** ◻ *střevní zření* ◻ Střewnij zření ◻ Tormina ◻ *trhání a hryzení v střevách* ◻ Trhání a hryzení w střevách
- Incubus** ◻ *šetek, škřítek* ◻ Sfetek/ škríjtek ◻ Ephialtes
- Intertrigo** ◻ *vlk v zadku* ◻ Wlk w zadku
- Ichias** ◻ *bolení kysel* ◻ Bolenij kysel
- Lema** ◻ *hnuoj voční, nečistota v očích* ◻ Hnuog wočnij/ nečistota w očijch
- Lentigo** ◻ *piha, proužka* ◻ Piha/ proužka
- | **Lepra** ◻ *škaredá prašivost* ◻ Škaredá prašiwost ◻ Vulgò ◻ *malomocenství* ◻ Malomocenství ◻ Xxxx3va
- Lethargus** ◻ *vospalost, ustavičné spaní* ◻ Wospalost/ vřtawičné španij ◻ Veternus
- Lichen**, latinè Mentagra ◻ *flekovitost na tváři neb strupovatá prašivost* ◻ Flekowitzost na tváři/ neb štrupowatá prašiwost
- Leiopsychia**, uel **Leiothymia**, aliàs Syntexis, et latinè Deliquium ◻ *omdlévání* ◻ Omdlévání ◻ Defectus animi
- Lippitudo** ◻ *krhavost, krhaní* ◻ Krhawost/ krhanij
- Lithiasis** ◻ *trhavý kámen* ◻ Trhawý kámen
- Lumbago** ◻ *bolení ledvin* ◻ Bolenij ledwin
- Lyenteria**, uel **Leienteria** ◻ *úplavice, běhavka, sračka* ◻ Vplawice/ běhawka/ řačka
- Meliceris** ◻ *vřed neb neštovička na loktech a každá jiná, kteráž žlutý hnuoj z sebe vydává* ◻ Wřed/ neb neštowička na loktech/ a každá giná/ kteráž žlutý hnuog z sebe vydává
- Marisca** ◻ *fiková bradavice, fik v zadku* ◻ Fijkowá bradawice/ Fijk w zadku
- Mentagra**, idem quod Lichen, ut supra
- Morbus Gallicus** ◻ *francouzy* ◻ Francouzy ◻ à quibusdam Hispanica scabies dicitur
- Nephritis** ◻ *ledvin bolení* ◻ Ledwin bolenij
- Odontophya**, Denditio puerorum ◻ *řezání zubuov při dětech* ◻ Řezání zubuow při dětech
- Orthopnoea** ◻ *těžké dychání rovným hrdlem, sůpaní* ◻ Těžké dychání rovným hrdlem/ sůpanij
- Ozena** ◻ *smradlavý vřed v chřípích* ◻ smradlavý vřed w chřijpijch
- Papula** ◻ *bradavička, neštovička* ◻ Bradawička/ neštowička
- Paralypsis** ◻ *lámaní dny neb polovičný šlak* ◻ Lámanij dny/ neb polowičný šlak

Parodontis ◻ *votok masa při zubích, otěkání dásní* ◻ Wotok masfa při zubijch/ otěkánij dáf-nij

Paronychia ◻ *zvrědování nehtův* ◻ Zwředowánij nehtúw

Parotis ◻ *zaušnice, zaušní bolest* ◻ Zavšnice/ zavšnij bolesft

| **Peftis** ◻ *obecní hlízní bolest* ◻ Obecnij hliznij bolešt ◻ Peftilentia

Xxxx3vb

Phagedena ◻ *červ, nevb vlas* ◻ Cžerw/ newb vlas

Phlegma ◻ *vozhřivost* ◻ Wozhřiwoft ◻ Pituita, idem

Phrenitis ◻ *smyslu pozbytí, ztřeštění* ◻ Smyflu pozbytij/ ztřeštěnij

Phthiriasis ◻ *všivost* ◻ Wšiwofst

Phthifis, latinè *Tabes* ◻ *suchotiny* ◻ Suchotiny

Pleuritis ◻ *boční hlíza, klaní v boku* ◻ Bočnij hlizja/ klanij w boku

Pneumonia ◻ *plicní bolest, zapálení plic* ◻ Plicnij bolešt/ zapálenij plic

Podagra ◻ *nožní dna, pakostnice v nohách* ◻ Nožnij dna/ pakoštnice w nohách

Polypus ◻ *smrduté maso v nose* ◻ Smrduté masfo w nose

Porrigo ◻ *porodná prašivost* ◻ Porodná prašiwofst ◻ Furfures capitis, idem ◻ *uhřivost, lupy* ◻ Vhřiwoft/ lupy

Profluuium sanguinis, *Haemorrhagia* ◻ *náhlý tok krve, nose m neb jinudy* ◻ Náhlý tok krwe/ nosem neb ginudy

Puftula ◻ *všeliká neštovice* ◻ Wšeliká neštowice

Ragades, *Rimae* ◻ *spadání, zsedání ouduov* ◻ Spadánij/ zsedánij auduow

Ramex ◻ *pruotrž, kejla* ◻ Pruotrž/ kayla

Raucedo ◻ *chřapavost* ◻ Chřapawofst ◻ *Destillatio in asperam arteriam* ◻ *tečení reumy do hlasité trubice* ◻ Tečenij Reumy do hlasyté trubice

Scabies ◻ *prašivost, strupy* ◻ Prašiwofst/ strupi

Spasmus ◻ *křeč* ◻ Křeč

Stranguria ◻ *řezavka, zjitření měchýře* ◻ Ržezawka/ zžitřenij měchýře

Struma ◻ *vole* ◻ Wole

Synanche, idem quod *Angina*, ut supra ◻ *žába v hrdle* ◻ Ziába w hrdle

Tabes ◻ *schnutí, suchoti, tlení* ◻ Schnutij/ fauchoti / tlenij

Tenasmus ◻ *zatvrzení přirozené stolice* ◻ Zatwrzenij přirozené stolice

Tetanus ◻ *ztuhnutí hrdla, krku* ◻ Ztuhnutij hrdla/ krku

| **Tormina** ◻ *hryzení v střevách* ◻ Hryzenij w střewách ◻ *Colica paşio*

Xxxx4ra

Tuşis ◻ *kašel* ◻ Kassef

Vari, uel **Varioli** ◻ *dětské neštovice, fleky, vosutiny* ◻ Dětinlké neštowice/ ffleky / wofutiny

Verruca ◻ *bradavice* ◻ Bradawice

Vertigo ◻ *závrat hlavy* ◻ Záwrat hlawy ◻ *Scotoma*, idem

Veternus ▫ *vospalost, dřímota, utavičné spaní* ▫ Wospalost/ dřijmota/ vtawičné spanij ▫ Le-thargus

Vomica ▫ *zjitřená neštovice* ▫ Zgitřená neštowice

Vlcus ▫ *vřed, všeliký nežit* ▫ Wřed/ wšeliký nežit

Vlcus Chironium, etc. Vide supra in dictione Cacoethes

Partium temporis explicatio Bohemicè.

ANnus ▫ *rok, má čtyři částky, dvanácte měsícuo, tři sta pět a šedesácte dní a šest hodin* ▫ Rok/ má čtyři částky. Dwanácte Měsýcuo. Tři sta pět a šedefácte dnij/ a šest hodin ▫ Tanto enim temporis interuallo Sol signiferum perlustrat. Quater autem sex horae diem ciuilem constituunt. Proinde ut ratio haec cum solis cursu quadret, singulis quaternis annis, dies sub finem Februarij, hoc est, Sexto Calendas Martij adijcitur. Inde Bisextus dicitur ▫ *přestupné léto* ▫ Přestupné léto ▫ Hunc annum porrò duodecim Mensium, Vertentem uocant. Est alius qui Magnus, et ut Macrobius ait, Mundanus appellatur, quadraginta nouem Vertentium annorum milia continens ▫ *devět a čtyřidcet tisíce let* ▫ Dewět a čtyřidcet Tisýce let ▫ Aliquando Magnus annus Poëtis pro Vertente sumitur ad differentiam | Lunaris anni, qui Mensis est

Xxxx4rb

Aequinoctium ▫ *rovná dlouhost dne a noci* ▫ Rowná dlauhost dne a noci ▫ Id bis in anno contingit ▫ *najprvé desátého dne března* ▫ Nayprwé desátého dne Března ▫ quod Aequinoctium Vernum dicitur, Sole ingrediente signum Arietis ▫ *když Slunce vstupuje na znamení Skopce, jenž jest první počátek podletí, potom třináctého dne září měsíce* ▫ Když Slunce wstupuje na Znamenij Skopce/ genž gest prwnij počátek Podletij. Potom třináctého dne Zárij Měsýce ▫ et Aequinoctium autumnale uocatur, cum Sol conscenderit libram ▫ *když Slunce počíná vcházeti na znamení Váhy, jenž jest počátek podzimku* ▫ Když Slunce počijná wcházeti na znamenij Wáhy/ genž gest počátek Podzymku ▫ Vertentis anni Mutationes duae

Aestas ▫ *léto, má tři měsíce* ▫ Léto/ má tři Měsýce ▫ Iunium, Iulium, et Augustum ▫ *to jest červen, červenec a srpen* ▫ to gest/ Czerwen/ Czerwenec/ a Srpen ▫ quarta pars Anni, Cuius portiones tres, Noua aestas ▫ *začátek léta* ▫ Začátek Léta ▫ Adulta aestas ▫ *prostřed léta* ▫ Prošťřed Léta ▫ Praeceptus aestas ▫ *konec léta* ▫ Konec Léta ▫ Ad hunc modum et reliquae partes anni diuiduntur

Autumnus ▫ *podzim, jedna ze čtyř částek roku, drží také tři měsíce* ▫ Podzym/ gedna ze čtyř částek Roku/ držij také tři Měsýce ▫ Septembrem, Octobrem, et Nouembrem ▫ *to jest září, říjen a listopad* ▫ to gest/ Zárij/ Ržijgen/ a Listopad

Bruma ◻ *Slunce obrácení v zimě, nejkratší den v roce, kterýžto jest dvanáctý den* ◻ Slunce obrácení²²⁷ w Zymě/ naykratřij den w Roce/ kterýžto geřt dwanáctý den ◻ Decembris ◻ *prasince* ◻ Prafynce ◻ Vna ex quatuor Anni mutationibus. Aliquando pro Hyeme accipitur

Dies ◻ *den* ◻ Den ◻ Dies Ciuilis, quem uulgò naturalem dicunt ◻ *den a noc spolu, čtyřmez- cítma hodin, čas od puol noci, až zase do puol noci* ◻ Den a noc řpo|lu/ čtyřmezcytma hodin/ čas od puol nocy/ až zase do puol nocy ◻ iuxta Romanorum rationem, quam et nos tenemus. Huius diei partes sunt, Media nox ◻ *puol noci* ◻ Puol nocy ◻ **Gall- cinium** ◻ *kuropění* ◻ Kuropěnj ◻ Diluculum ◻ *svitaní* ◻ Switanij ◻ siue Aurora ◻ *svitaní před wejchodem slunce* ◻ Switanij před waychodem Slunce ◻ Mane ◻ *ráno neb jitra* ◻ Ráno/ neb gitro ◻ Meridies ◻ *poledne* ◻ Poledne ◻ Occubitus solis ◻ *večer* ◻ Wečer ◻ Vef- per aut Crepusculum uespertinum ◻ *když se den a noc dělí, soumrak* ◻ Když se den a noc dělij/ Saumrak ◻ Prima fax ◻ *když světlo rožehají* ◻ Když řvětlo rožehagij ◻ Intempesta nox ◻ *pouhá noc* ◻ Pauhá noc ◻ aliàs Concubium, et Conticinium. Dies naturalis, Vulgò Artificialis ◻ *čas dne mezi slunce východem a západem, jest jednákr delří, a jednákr kratří, ale vždy má 12 hodin* ◻ Čzas dne mezi Slunce východem a západem/ geřt gednákr delřij / a gednákr kratřij/ ale vždy má XII. hodin ◻ Dies festus ◻ *svátek, den sváteční* ◻ Swá- tek/ den Swátečnij ◻ Dies profestus ◻ *vřední den* ◻ Wřednij den ◻ Ab Horatio alicubi Solidus uocatur, Dies intercius ◻ *kteréhož polovici řvěti, a polovici nic* ◻ Kteréhož po- lowicy řvětij/ a polowicy nic ◻ Dies fastus ◻ *den soudný* ◻ Den řaudný ◻ Dies nefastus ◻ *v který den nesouđí* ◻ W který den nefauđij ◻ Dies religiosus, uel ater ◻ *klatební neb zavr- řžený den* ◻ Klatebnij neb zavrřžený den ◻ Dies comitalis ◻ *obecní řněm, řjezd* ◻ Obecnij řněm/ řjezd ◻ Dies praeliaris ◻ *den řitvy* ◻ Den řitwy

Xxxx4va

Hora ◻ *hodina* ◻ Hodina ◻ Hora aequalis ◻ *čtyřmezcytma částka* ◻ Čtyřmezcytma částka ◻ Ciuilis diei ◻ *jak u nás hodiny sou* ◻ Yak v nás hodiny řau ◻ Hora inaequalis ◻ *dwanácta částka* ◻ Dwanácta částka ◻ diei Naturalis ◻ *neb čas od slunce wejchodu až do západu* ◻ neb čas od Slunce waychodu až do západu ◻ De huiusmodi horis intelligendum est, quod in Euangelijs literis proditur Christum affixum fuisse cruci hora sexta, hoc est, ipřo Meridie, et animam expirasse hora nona, quod fuit Sole iam ad occubitum uergente, Praeterea mercenarios quosdam in uineam undecima demum hora missos, ac, unam tantum in opere fuisse horam, utpote qui paulo ante Solis occasum uenerint. Nam Iudaei Chaldaeorum tenuisse morem uidentur, ab exortu Solis, ad occasum duodecim horas quotidie numerantes. Vnde illud etiam alibi. Nonne duodecim sunt horae diei?

Xxxx4vb

Hyems ◻ *zima* ◻ Zyma ◻ Anni quarta pars ◻ *má také řři řěříce* ◻ má také řři Řěřyce ◻ De- cembrem, Ianuarium, et Februarium ◻ *to jest, prasinec, leden a únor* ◻ to geřt/ Prafyneć/ Leden/ a Vnor

²²⁷ obrácenij] obrácení *tisk*

Luftrum ◻ čas pěti let neb když 4 léta pominula a páté se začalo, jako u Řekuov ◻ Czas pěti let/ neb když IIII. léta pominula/ a páté se začalo/ yako v Ržekuow ◻ Olympias

Menfis ◻ měsíc, dvanáctá částka roku ◻ Měfýc/ dwanáctá částka roku ◻ Sunt autem duodecim. Ianuarius ◻ leden ◻ Leden ◻ Februarius ◻ únor ◻ Vnor ◻ Martius ◻ březen ◻ Březen ◻ Aprilis ◻ duben ◻ Duben ◻ Maius ◻ máj ◻ Mág ◻ Iunius ◻ červen ◻ Cžerwen ◻ Iulius ◻ červenec ◻ Cžerwenec ◻ Augustus ◻ srpen ◻ Srpen ◻ September ◻ září ◻ Zářij ◻ October ◻ říjen ◻ Ržijgen ◻ Nouember ◻ listopad ◻ Listopad ◻ December ◻ prasinec ◻ Prafýnec ◻ Iulius etiam Quintilis uocatur, eò quod Quintus à Martio fit, et nomen habet Iulius à Iulio Caefare. Sic Augustus ab Octauio Auguſto Caefare. Dictus quoque et Sextilis, quia Sextus à Martio est. Horum quifque quot dies habet, duobus fequentibus uerficulis declaſatur, Iunius, Aprilis, Semtemque, Nouemque tricenof. Vnum plus reliqui, Februus tenet octo uicenof. Diuiduntur porrò menfes in Calendas, Nonas et Idus. Calendae ◻ první den každého měsíce ◻ Prwnij den každého Měfýce ◻ Nonae ◻ čtvrtý neb šestý den po calendis ◻ Cžtwrtý/ neb ſfestý den po Calendis ◻ Idus ◻ osmý den po nonas ◻ Osmý den po Nonas ◻ In Idibus non uariant. In Nonis autem quaedam est uarietas, quam ex his uerfibus ſcire licebit. Maius ſex Nonas, October, Iulius, et Mars. Quatuor at reliqui, tenet Idus quilibet octo. Sed quo res citra negotium intelligi poſit, exemplum ponamus de Februario, in quo diem ſignificaturus, quo ſcriptum factumue ſit aliquid uerbis, ut infra ponitur, uti rectè poterit. Est autem annus Bifextus in quo haec ſcribimus, nempe milleſimo, quingentefimo triceſimo ſexto. Itaque dies intercalatur, ac Sextus ante Calendas Martij, bis numeratur

Yyyy1ra

I. Calendis Ferbruarij

II. Quarto Nonas Ferbruarij uel poſtridie calendarum Februarij

III. Tertio Nonas Februarij

IIII. Pridie Nonarum Februarij

V. Nonis Februarij

VI. Octauo Idus, uel poſtridie Nonarum Februarij

VII. Septimo Idus Februarij

VIII. Sexto Idus Februarij

IX. Quinto Idus Februarij

X. Quarto Idus Februarij

XI. Tertio Idus Februarij

XII. Pridie Iduum Februarij

| XIII. Idibus Februarij

XIIII. Poſtridie Iduum Februarij, uel decimo ſexto Calendas Martij

XV. Decimo quinto Calen. Martij

XVI. Decimo quarto Calen. Martij

Yyyy1rb

- XVII. Tredecimo Calen. Martij
 XVIII. Duodecimo Calendas Martij
 XIX. Vndecimo Calendas Martij
 XX. Decimo Calendas Martij
 XXI. Nono Calendas Martij
 XXII. Octauo Calendas Martij
 XXIII. Septimo Calendas Martij
 XXIII. Sexto Calendas Martij
 XXV. Sexto Calendas Martij
 XXVI. Quinto Calendas Martij
 XXVII. Quarto Calendas Martij
 XXVIII. Tertio Calendas Martij
 XXIX. Pridie Calendarum Martij

Hunc in modum, et in reliquis Mensibus dies disponuntur, sed tenendum interim, quod supra de uarietate Nonarum dictum est. Nec illud ignorandum, quicquid dierum post Idus, quae ferè in medium mensẽm incidunt, reliquum erit, à Calendis illius qui mox sequitur, mensis numerare debere

Nox ▫ *noc, všecken čas noci, dokudž slunce v spodním hemisphaerio jest, neb země slunečnú světlost zakrejvá* ▫ *Noc/ wšecken čas nocy dokudž Slunce w fpodnijm hemisphaerio gest/ neb Země Slunečnú swětlost zakreywá* ▫ *Diuiditur in quatuor uigilias militares* ▫ *ve čtvero vojenské bdění* ▫ *We čtvero wogenlké bdění* ▫ *quarum unaquaeque tres horas continet. Prima uigilia* ▫ *první přední bdění od západu slunce neb rozžehání světel až do deváté hodiny u nás (na puol orloje počítajíc od poledne až do třetí na noc)* ▫ *Prwnij přednij bdění od západu Slunce/ neb rozžehání swětel/ až do dewáté hodiny | v nás (na puol Orloge počijtagijc od poledne až do třetij na noc)* ▫ *Secunda uigilia* ▫ *druhá bdění od deváté hodiny až do dvanácte neb do puol noci* ▫ *Druhá bdění od dewáté hodiny/ až do dwanácte/ neb do puol nocy* ▫ *Tertia uigilia* ▫ *třetí bdění neb první noční bdění, od dvanácte hodiny do třetí* ▫ *Třetij bdění/ neb prwnij noční bdění od dwanácte hodiny do třetij* ▫ *Quarta uigilia* ▫ *čtvrté bdění a poslední, od třetí hodiny až do šesté neb do wejchodu slunce* ▫ *Cžtwrté bdění a poslednij/ od třetij hodiny až do šesté/ neb do weychodu Slunce*

Seculum ▫ *čas, kterýž sto let obsahuje* ▫ *Czas kterýž Sto let obfahuge*

Solstitium ▫ *obrácení Slunce v létě, najdelší den v roce, jenž jest dvanáctý den června* ▫ *Obrácení Slunce w Létě/ naydelšíj den w roce/ genž gest dwanáctý den Czerwna* ▫ *Cum sol est in principio Cancri, nec altius scandere potest, ac ob id stare uidetur* ▫ *jedna ze čtyř proměn roku* ▫ *Gedna ze čtyř proměn roku* ▫ *Sunt enim anni quatuor mutationes,*

hoc est, Aequinoctia duo, Solstitium, et Bruma. Et quatuor partes, puta, Ver, Aestas, Autumnus, et Hyems

Ver ◻ *podletí, má také tři měsíce* ◻ Podletij/ má také tři Měsíce ◻ Martium ◻ *březen* ◻ Březen ◻ Aprilem ◻ *duben* ◻ Duben ◻ et Maium ◻ *a máj* ◻ a Mág ◻ Tres item portiones, Est enim Ver nouum ◻ *začátek podletí* ◻ Začátek Podletij ◻ Ver adultum ◻ *plné podletí* ◻ plné Podletij ◻ Et Ver praeceps ◻ *podletí docházení, skonání podletí* ◻ Podletij docházení/ skonání Podletij

FORENSIVM Verborum, et loquendi generum interpretatio

| **ABiurator** ◻ *dluhu zapíratel, kdož přísahá, že nic dlužen není* ◻ Dluhu zapíratel/ kdož přísahá/ že nic dlužen není

Yyyy1vb

Abrogatio magistratus ◻ *vysazení z vrchnosti neb z úřadu* ◻ Wyfazenij z wrchnosti/ neb z vřadu ◻ Abrogare alicui magistratum, et Abdicare aliquem magistratu ◻ *někoho z úřadu neb vrchnosti vysaditi* ◻ Někoho z vřadu neb wrchnosti wyfaditi

Abfolutus ◻ *za svobodného vyhlášený, kdož od práva jest zproštěn* ◻ Za swobodného vyhláffený/ kdož od práwa gefť zprofftěn

Abftinere curia iuffus ◻ *rozkaz maje do rady nechoditi, z rady vystrčeny* ◻ Rozkaz mage do Rady nechoditi/ z raddy wystrčeny

Accenfus curiae ◻ *vrchní posel rady, předposel rádni, městský slúha, panský služebník* ◻ Wrchnij pofel Raddy/ Předpofel rádnij/ Měftský flúha/ Panský fluzebnij

Accufatio ◻ *žaloba, obžalování, obvinění* ◻ Zialoba/ obžalování/ obwinnění ◻ Accufator ◻ *žalobník, puowod žaloby, řečník žalobníka* ◻ Zialobnijk/ puowod žaloby/ řečníjk žalobnijka

Acta curiae ◻ *radní knihy, městské knihy* ◻ Radnij knijhy/ Měftské Knijhy ◻ Ex actis curiae delere ◻ *z městských knih vymazati* ◻ Z Měftských knih vymazati

Actio ◻ *žaloba, prožalování, obvinění* ◻ Zialoba/ prožalování/ obwinnění ◻ Actio criminosa ◻ *lotrovský účinek, žaloba z strany poctivosti, komu o poctivost jde neb co se hrdla dotýče* ◻ Lotrowský včinek/ žaloba z strany poctiwosti/ komu o poctiwost jde/ neb co se hrdla dotýče ◻ Actionem intendere ◻ *obžalovati, před právem obwiniti* ◻ Obžalowati/ před právem obwiniti ◻ Actionem infituere ◻ *žalobu začíti, prožalovati neb před právem při vésti, podlé práva žalobu učiniti* ◻ Zialobu začijti/ prožalowati/ neb před právem při wěsti/ podlé práwa žalobu včiniti ◻ Actionem dare alicui ◻ *někoho k žalobě připustiti* ◻ Někoho k žalobě připuftiti ◻ Actio iniuriarum ◻ *žaloba pro ublížení, křivdu, nespravedlnost, bezprávi, lehkost* ◻ Zialoba pro vblijžení/ křiwdu/ | *nesprawedlnost/ bezprawij/ lehkost* ◻ Actio in perfonam ◻ *žaloba proti osobě neb na osobu* ◻ Zialoba proti ofobě neb na ofobu ◻ Actio in rem ◻ *žaloba na některou mrtvou věc, na statek neb zboží* ◻ Zialoba

Yyyy2ra

- na některau mrtwau věc/ na statek/ neb zboží ▫ Actio prima ▫ *první žaloba* ▫ První žaloba ▫ Actio secunda ▫ *druhá žaloba po odpovídání* ▫ Druhá žaloba po odpovídání ▫ Vulgò Replica, et Duplica, Sic Actio tertia, Triplica, Vide Depulſio
- Actor** ▫ *žalobník* ▫ Žalobník ▫ Et Petitor. Actor caufarum ▫ *řečník puovoda žaloby neb toho, kdož prožaloval* ▫ Ržečník puovoda žaloby/ neb toho kdož prožaloval
- Adpromiſſor** ▫ *spolurukojmě* ▫ Spolu rukogmě ▫ Conſponſor
- Aduerfarius** ▫ *odpuorce, odporník, protivník* ▫ Odpuorce/ odporník/ protivník
- Aduerfaria, orum** ▫ *krátké poznamenání nějakého jednání, registra, knížka pamětní* ▫ Krátké poznamenání nějakého jednání/ Regiſtra/ knižka pamětní
- Aduocatus** ▫ *zástupce, zpráve, rádce při soudu, přimluve* ▫ Zástupce/ Zprávce/ rádce při ſaudu/ přijmluvcе ▫ Aduocatio ▫ *zastoupení při soudu* ▫ Zaſtaupenij při ſaudu
- Aequum, et bonum, ſiue aequum bonum** ▫ *slušnost, spravedlnost, náležitost* ▫ Sluſſnoſt/ ſpravedlnoſt/ náležitoſt
- Aerarius factus** ▫ *někdo, na kohož pokuta peněžítá jest uložena s lehkostí* ▫ Někdo/ na kohož pokuta peněžítá geſt vložena s lehkostí ▫ Inter aerarios relatus, idem
- Aes alienum** ▫ *dluh peněžní* ▫ Dluh peněžní ▫ Aes alienum contrahere, conflare, facere ▫ *dluhov nadělati, dlužití se, v dluhy se dáti* ▫ Dluhov nadělati/ dlužití ſe/ w dluhy ſe dáti ▫ Aere alieno obrui, premi, et ex aere alieno laborare ▫ *v dlužích neb dlužnu bejtí* ▫ W dlužých/ neb dlužnu beyti ▫ Aes alienum diſſoluere ▫ *dluh zaplatiti, dluhy poplatiti* ▫ Dluh zaplatiti/ dluhy poplatiti ▫ Aere alieno exire, | idem, Cicero ▫ *z dluhu vyjítí* ▫ Z dluhu wygjiti
- Album, ſiue Album curiae** ▫ *registra neb tabule, v nichž jména radních panuov psána stojí* ▫ Regiſtra/ neb tabule/ w nichž gména radních Panuow pſána ſtojí
- Alienatio** ▫ *odcizení, odprodání* ▫ Odcyzenij/ odprodánij ▫ Alienatio contra ius facta ▫ *odprodání proti pořádku práva* ▫ Odprodánij proti pořádku práwa
- Allegare exemplum** ▫ *podobný příklad neb rozepři přivoditi, podobný nález ukazovati* ▫ Podobný příklad/ neb rozepři přivoditi/ podobný nález vkazowati
- Altercator** ▫ *kdo se před právem vadí* ▫ Kdo ſe před právem wadij ▫ Altercatio ▫ *rozepře před právem* ▫ Rozepře před Právem
- Amanuenſis curiae** ▫ *radní, soudní písař* ▫ Radnij/ ſaudnij piſař ▫ Secretarius
- Apocha** ▫ *kvitancí* ▫ Quitancý ▫ Vulgò Acceptilatio. Apocham dare ▫ *kvitovati, kvitancí dáti* ▫ Kwitowati/ Kwitancý dáti ▫ Fateri ſe accepiffe ▫ *přiznati se, že někdo nětco přijal* ▫ Přiznati ſe/ že někdo nětco přijal
- Apparitor** ▫ *biřic, šerha, radní slouha* ▫ Biřic/ ſſerha/ Radnij ſlauha ▫ Apparere curiae, et Apparituram facere ▫ *panským sluhou neb biřicem bejtí* ▫ Panſkým ſluhau neb biřicem beyti

Appellare ▫ *ku právu pohnati, před právo povolati* ▫ Ku Práwu pohnati/ před právo powolati ▫ Iudicium dictare. Item, Prouocare ▫ *povolati* ▫ Powolati ▫ Vulgò ▫ *odvolati se k vyššímu právu* ▫ Odwolati se k wyžšijmu práwu

Arbiter ▫ *obzvláštní rychtář neb soudce, volený prostředník, uvrman* ▫ Obzwláštnj Rychtář/ neb Saudce/ woleney prostřednjik/ Vbrman ▫ Compromissarius uulgò

Auctio ▫ *rozdávání, rozprodávání* ▫ Rozdáwanij/ rozprodáwanij ▫ Auctionem facere ▫ *odběžné neb odúmrtí rozdávati neb rozprodávati* ▫ Odběžné neb od vmrtij rozdávati/ neb rozprodávati

Beneficiarius ▫ *man, kdo manstvím vládne* ▫ Man/ kdo Man|stwijm wládne ▫ Possessor praedij clientelaris, Autore Budaeo, uulgò Vafallus

Yyyy2va

Breuiarium ▫ *vejtah neb krátké sepsání, ne jako pře neb proces a jednání* ▫ Waytah/ neb krátké sepsánij/ ne jako pře/ neb Proces a gednánij ▫ ἐπιτομή

Caduca bona ▫ *statkové, kteříž na vrchnost spadají neb sic na někoho, odúmrtí* ▫ Statkové/ kteříž na wrchnost spadagij/ neb lyc na někoho/ od vmrtnij ▫ Caducum ius, uulgò ius deuolutum ▫ *spravedlnost nápadní, právo odumrtí* ▫ Sprawedlnost nápadnij/ právo od vmrtnij

Calumnia ▫ *zhanění, falešné obžalování, převrácení pravdy* ▫ Zhaněnj/ ffalešné obžalowanij/ převrácenij prawdy ▫ Calumniator ▫ *hánce, falešný žalobník* ▫ Hánce/ ffalešný žalobnjik

Cautio ▫ *pojištění* ▫ Pogifštěnj ▫ Cauere Chirographo ▫ *vlastní rukou pojistiti, zapsati* ▫ Wlastnj rukau pogifštiti/ zapšati ▫ Sic cauere obfidibus ▫ *zastavením lidí neb zástavnými lidmi pojistiti* ▫ Zastawenijm lidij/ neb zástawnými lidmi pogifštiti ▫ Cauere fortunis, etc. Cauere sibi ab aliquo ▫ *rukoujmě neb ujištění přijímati, ujistiti se* ▫ Rukogmě neb vgifštěnj přigijmati/ vgifštiti se ▫ Cautores, Vulgò Practici ▫ *kteří půhony spisují při deskách zemských* ▫ Kteřij půhony spifugij při dlkách Zemských

Causa ▫ *pře, jednání, před právem* ▫ Pře/ gednánij/ před právem ▫ Causa superior ▫ *lepší pře, rozepře* ▫ Lepšij pře/ rozepře ▫ Causa inferior ▫ *horší pře, horší rozepře* ▫ Horšij pře/ horšij rozepře ▫ Causa perplexa ▫ *pře změtená, roztrhaná* ▫ Pře změtená/ roztrhaná ▫ Causa inuidiosa ▫ *závistná pře* ▫ Záwistná pře ▫ Agere causam ▫ *při vésti, od někoho před právem mluvíti* ▫ Při wěšti/ od někoho před Právem mluwiti ▫ Dicere causam ▫ *před právem odpovídati, očistiti se neb za sebe odpovídati* ▫ Před právem odpowijdati/ očistiti se/ neb za sebe odpowijdati ▫ Indicta causa damnatus| ▫ *bez vyslyšení odsouzen* ▫ Bez wyflyšfenij odsauzen ▫ Causam defendere ▫ *při zastávati, brániti* ▫ Při zastáwati/ brániti ▫ Causa cadere ▫ *při stratiti, prohrati* ▫ Při stratiti/ prohrati ▫ Causam deferere ▫ *od pře pustiti, ku právu nestáti* ▫ Od pře puštiti/ ku práwu nestáti ▫ Causam obtinere ▫ *při obdržeti, vyhrati* ▫ Při obdržeti/ wyhrati ▫ Descendere in causam ▫ *o při se ujímati* ▫ O při se vgijmati ▫ Dmittere se in causam ▫ *dáti se ve při* ▫ Dáti se we při

Yyyy2vb

Caufidicus ▫ *řečník* ▫ Ržečnjik

- Chirographum** ▫ *zápis vlastní rukou* ▫ Zápis wlastnij rukau
- Circumuenire iudicio** ▫ *před soudem podvodně utíkati, fortelem podvesti, přechytrati* ▫ Před faudem podvodně vtijkati/ ffortelem podwefti/ přechytrati
- Citare** ▫ *stani ku právu neb puohon vyhlásiti, před právo povolati, pohnati* ▫ Stanij ku práwu/ neb puohon vyhláfyti/ před právo powolati/ pohnati ▫ Libello citare ▫ *puohonem pohnati, ku právu poháněti, listem obeslati* ▫ Puohonem pohnati/ ku práwu poháněti/ listem obeblati ▫ Praeconio citare ▫ *skrze vyhlášení biřice poháněti neb před právo obeslati* ▫ Skrze wyhláffenij biřice poháněti/ neb před Právo obeblati
- Cliens** ▫ *man, manství, vladař* ▫ Man/ manstwij/ wládař ▫ Beneficiarius, et uulgò Vafallus ▫ *kdo něčím, což jinému vlastně náleží, wladne, však aby mu poddán a zavázán byl* ▫ Kdo něčijm což ginému wlastně náležij/ wladne/ wšlak aby mu poddán a zawázán byl ▫ Hinc Clientela, et Clientelaris fundus ▫ *manství neb léno* ▫ Manstwij/ neb Léno ▫ Vulgò Feudum, Et perfidia Clientis. Vulgò Felonia ▫ *provinnění proti povinnosti manské* ▫ Prowinňenij proti powinnofti Manfké
- Codicilli** ▫ *zápisové, listové, dsky* ▫ Zápisowé/ listowé/ dsky
- Commeatus** ▫ *povolení k odjiti neb zase přijiti, glejt* ▫ Powolenij k odgitij/ neb zase přijitij/ Gleyt ▫ Dare tutum, uel liberum commeatum ▫ *bezpečnej glejt neb pruwod dáti* ▫ Bezpečnej gleyt neb pruwod dáti
- Commentarij**, uel **Commentarius** ▫ *rejistra, krátké poznamenání* ▫ Regiftra/ krátké poznamenánij ▫ Regeftum à Quintiliano etiam dicitur
- Comperendinatus** ▫ *odložení pře neb hojemství až do třetího dne* ▫ Odloženij pře/ neb hojemftwij/ až do třetijho dne ▫ Comperendinatus caufae ▫ *odložení pře až po zeytří* ▫ Odloženij pře až po zeytřij ▫ Et Comperendinatio, mutua denunciatio in tertium diem. Sic lis comperendinata, uel res ▫ *pře do třetího dne zase odložená* ▫ Pře do třetijho dne zase odložená
- Compromiffum facere** ▫ *na smlouvu podati* ▫ Na smlawu podati ▫ Compromiffarius nunc, qui aliàs Arbiter ▫ *prostředek, ubrman* ▫ Proftředek/ Vbrman
- Conceptor**, et **Perfcriptor** ▫ *písař, kterýž jistoty neb rukojemství a zápisy poznamenává* ▫ Pijfař/ kterýž giftoty/ neb rukogemftwj a zápiŷy poznamenává
- Confiliarij**, etiam pro aduocatis accipi possunt ▫ *před právem vymluwčí* ▫ Před právem wymluwčij
- Controuerfia**, idem quod caufa ▫ *pře, rozepře* ▫ Pře/ rozepře ▫ Controuerfiam dirimere ▫ *při neb rozepři rozvesti, srownati, skoncovati* ▫ Při/ neb rozepři rozwefti/ frownati/ fkoncowati ▫ Componere controerfiam ▫ *urownati, smluviti* ▫ Vrownati/ smluwiti ▫ Controuerfus ▫ *soudný, swárlivý, hadrowný, kdo drží při* ▫ Saudný/ fwárliwý/ hadrowný/ kdo držij při
- Conuenta** ▫ *smlouvy* ▫ Smlauwy ▫ Vulgò Appuntamenta. Hinc Stare conuentis ▫ *v smlouvě státi, smlouvu držeti* ▫ W smlawě státi/ smlawu držeti

Conuentus ◻ *sjezd mnohých lidí, shromáždění* ◻ Sjezd mnohých lidí/ shromáždění ◻ Conuentum agere iudiciale ◻ *na soud zasesti, strany slyšeti, soud držeti* ◻ Na faud zafesti/ strany flyšeti/ Saud držeti

Crimen ◻ *zločinství, zlý účinek* ◻ Zločinství/ zlý včinek ◻ Crimen capitale ◻ *zločinství smrti hodné* ◻ Zločinství smrti hodné ◻ In crimen trahere, et in crimen uocare ◻ *obžalovati, obviniti* ◻ Obžalovati/ obwinniti ◻ Crimen obijcere, idem

Yyyy3rb

Custodia ◻ *stráž, vězení* ◻ Stráž/ vězení ◻ In custodiam tradere ◻ *do vězení dáti* ◻ Do vězení dáti

Curia ◻ *rathauz* ◻ Rathauz ◻ Curia confedit ◻ *rada se posadila, soudcové na soud zasedli* ◻ Rada se pofadila/ Saudcové na faud zafedli

Damnatus ◻ *proti komu jest rozsudek vyrčen* ◻ Proti komu geft rozsudek vyrčen ◻ Damnatus capitis ◻ *hrdla odsouzený* ◻ Hrdla odšouzený ◻ Damnatus prouocationis ◻ *kdo odvolání neb apelaci ztratil* ◻ Kdo odvolání/ neb Appellaci ztratil

Dare senatum ◻ *před pány do rady pustiti* ◻ Před Pány do Raddy puštiti ◻ Mihi datus est senatus ◻ *před pány do rady sem puštěn, před radou slyšán sem* ◻ Před Pány do Raddy sem puštěn/ před Raddau flyšán sem

Debitor ◻ *dlužník* ◻ Dlužník ◻ Debitorem appellare ◻ *dluhu požádati, dlužníka upominati* ◻ Dluhu požádati/ dlužníka vpomijnati

Decisum ◻ *smaluva* ◻ Smaluva ◻ Decidere litem, siue controuerfiam ◻ *rozepři urovnati, smluviti* ◻ Rozepři vrownati/ fmluwiti ◻ Decidere, et Decisum facere ◻ *smlouvati* ◻ Smlauwati

Decretum ◻ *ustanovení, nález* ◻ Vřtanowenij/ nález ◻ Vulgò Arrestum, cum sit dicendum Arrestum, simplici r. Decretum senatus inducere ◻ *rady nález neb ustanovení přivoditi* ◻ Raddy nález neb vřtanowenij přiwoditi ◻ pro imperio, uel potestate decernere ◻ *z pořádné moci vějpowěd činiti neb ustanovení ukladati* ◻ Z pořádné moci waypowěd činiti/ neb vřtanowenij vkladati

Decurio apparitorium, idem, qui accensus curiae ◻ *vrchní posel radní, přední slouha panský* ◻ Wřchnij posel radnij/ přednij flauha panský

Defensor ◻ *přítel, řečník obžalovaného* ◻ Přijtel/ řečník obžalowaného ◻ sicut petitor, uel accusaturis litigator, ita Defensor rei. Defensio ◻ *zastupování, zastávání, vymlouvání* ◻ Zastupování/ zařtáwanij/ wymlawanij

Yyyy3va

Deferre aliquem, et Deferre nomen alicuius ◻ *někoho před vrchností osočiti* ◻ Někoho před wrchností ofočiti ◻ Nomina filiorum de parricidio delata sunt ◻ *o synech jest oznámeno, že by otce zabili* ◻ O Synech geft oznámeno/ že by Otce zabili ◻ Cice

Denunciatio ◻ *oznámení, vznešení* ◻ Oznámenij/ wzneřenij ◻ Denunciare diem aduersario ◻ *odpuorci neb protivníku den oznámiti, položiti* ◻ Odpuorcy/ neb protiwnijku den oznámiti/ položiti

- Depacisci cum reo, uel cliente** ◻ *umluviti se s obžalovaným, z strany úplatku s ním se urovnati* ◻ Vmluviti se s obžalovaným/ z strany vplatku s ním se vrownati
- Depulſio** ◻ *odvedení žaloby neb zlého účinku, odvod* ◻ Odwedenij žaloby/ neb zlého včinku/ odwod ◻ Nam ſicut Actoris eſt intentio, ſic rei ſive defenſoris eſt depulſio, quanquam et Actoris eſt etiam prima depulſio ◻ *první odpověď obžalovaného* ◻ Prvníj odpověď obžalovaného ◻ Secunda depulſio ◻ *žalobníka druhá odpověď* ◻ Zialobníjka druhá odpověď ◻ Vulgò Replica. Tertia depulſio ◻ *zase na to odpověď neb odmlouvání obžalovaného* ◻ Zafe na to odpověď/ neb odmlauwánij obžalovaného ◻ Vulgò Duplica, uel Duplicatio melius, quod ſi ultra pergít Actor, Tertia depulſio dicitur, ſive Tertia actio, et Triplicatio
- Deſcriptum** ◻ *vejpis, vejtah* ◻ Weypis/ weytah ◻ Extract ◻ *přípis neb notule* ◻ Příjpis/ neb Notule ◻ Deſcriptum ab actis auferre ◻ *notuli neb wejpis rozepře vzíti* ◻ Notuli neb weypis rozepře wzýti ◻ Deſcriptum cum archetypo, uel exemplari conferre ◻ *přípis proti originali rovnati, jedno proti druhému čísti* ◻ Příjpis proti Originali rownati/ gedno proti druhému | čijſti ◻ Vulgò ◻ *konferovati* ◻ Confferowati
- Deuouere diris, aut furijs, Vulgò Excommunicare, aggrauare** ◻ *v kládbu dáti, wyobcovati* ◻ Wkládbu dáti/ wyobcowati ◻ Deuouere caput alicuius ◻ *na někoho kládbu dáti* ◻ Na někoho kládbu dáti
- Dialecti fori** ◻ *juristuow neb řečníkuow terminové, ſlova při soudech obyčejná* ◻ Iuriſtuow/ neb řečníkuow Terminové/ Slova při Saudech obyčejná ◻ Forenſia uocabula
- Dicam ſcribere** ◻ *podlé práwa povolati, před právem winniti* ◻ Podlé práwa powolati/ před právem winniti ◻ Dicam inpingere, apud Terent: Actionem dictare, et iudicium dictare, apud Iure conſultos
- Dicere dicuntur teſtes, et teſtimonium dicere.** Item, pro teſtimonio dicere ◻ *svědčiti, svědomí dáwati* ◻ Swědčiti/ ſwědomij dáwati ◻ Dictio teſtimonij ◻ *svědomí, svědkuow wyznání* ◻ Swědomij/ ſwědkuow wyznáníj ◻ Cicero, Cum tam multi teſtes dixiſſent. Dicere ſententiam ◻ *zdání své pověděti* ◻ Zdáníj ſé powěděti ◻ Sed ferre ſententiam ◻ *ortel vyřknouti, wejpověď vyhlásiti* ◻ Ortel wyřknauti/ waypowěď wyhláſyti ◻ Hoc iudicis eſt illud ſenatoris, aut cuiufuis in conſilium adhibiti
- Dies, Vulgò** ◻ *termin neb uložený, jmenovaný den* ◻ Termin/ neb vložený/ gmenovaný den ◻ Diem producere, ſive proferre ◻ *při do jiného času odložiti, hojemſtví dáti* ◻ Při do giného času odložiti/ Hogemſtwij dáti ◻ Diem diffundere, eſt rem in craftinum differre ◻ *při do zajtřejšího dne odložiti* ◻ Při do zaytřejſíjho dne odložiti ◻ Diem eximere, uel tollere alicui ◻ *dne neb času nedati někomu užiti, hojemſtví nedávati* ◻ Dne neb času nedati někomu vžiti/ hogemſtwij nedávati ◻ Diem alicui dicere ◻ *právem někoho winniti, žalovati* ◻ Právem někoho winniti/ žalowati ◻ Dies exijt ◻ *termin neb čas jmenovitý wyšel* ◻ Termin neb čas gmenowijtý wyſſel ◻ Obire diem ◻ *na den určitý poſtawiti se, k soudu státi* ◻ Na den vrčítý poſtawiti ſe/ k Saudu ſtáti ◻ Vulgò comparere. Dies faſti ◻ *soudní*

Yyyy3vb

Yyyy4ra

dnové, v nichžto soud drží se ▫ Saudnij dnowé/ w nichžto faud držíj fe ▫ ἔνδικοι ▫ Dies nefalti ▫ μὴ δικάσιμοι ▫ Vulgò Feriae ▫ *když soudu nedrží, dnové vypuštění* ▫ Když Saudu nedržíj/ dnowé vypufftěníj

Diploma ▫ *mocný list od knížete neb jiné vrchnosti* ▫ Mocný list od Knížete/ neb giné wrchnofti ▫ Diploma probare, uel approbare iudicibus ▫ *soudcuom svoj list mocný neb zmocnění hodnověrně dokázati a provesti, že není skrze financi ošemetně vyjednáno* ▫ Saudcuom fswuog list mocný/ neb zmocněníj hodnowěrně dokázati a prowefti/ že neníj fkrze financy ofsemetně wygednáno ▫ Diploma impetrare ▫ *mocný list od vrchnosti vyjednati* ▫ Mocný list od wrchnofti wygednati ▫ Diplomatica officina, uulgò Cancellaria ▫ *kancelář* ▫ Kancellář ▫ Autore Budaeo

Disceptator, Vulgò Commisarius ▫ *voleney soudce, komu poručeno jest rozepři vyslyšeti a urovnati* ▫ Woleney Saudce/ komu poručeno gefť/ rozepři wyflyšfeti/ a vrownati ▫ Recuperator, idem. Disceptatio ▫ *rozeznání neb věci vyhledávání, soud osazený* ▫ Rozeznáníj/ neb wěcý wyhledáwanij/ Saud ofazený ▫ Vulgò ▫ proces ▫ Proces ▫ Disceptatio summa, et Prouocatio superior, uel ultima disceptatio ▫ *soud, od kteréhož nelze jinám se odvolati, vrch práva* ▫ Saud od kteréhož nelze ginám fe odwolati/ Wrch práwa ▫ Disceptatio libera ▫ *rozsudek neb rozeznání podlé svého rozumu a svědomí* ▫ Rozfudek/ neb rozeznáníj podlé fwého rozumu a fwědomij ▫ Disceptatio legitima ▫ *rozsudek neb rozeznání podlé práwa* ▫ Rozfudek/ neb rozeznáníj podlé práwa ▫ Disceptare ▫ *rozsouditi, rozhodnouti* ▫ Rozfaudit/ rozhodnauti ▫ Disceptare controuerfias ▫ *rozepře rozsuzowati, pře rozeznáwati, souditi, uvažowati* ▫ Rozepře rozfuzowati/ pře rozeznáwati/ | faudit/ vvažowati

Yyyy4rb

Dominium, et Mancipium rei ▫ *swobodné, vlastní vladařství, zboží neb statek, swobodné panství* ▫ Swobodné/ wlaftnij wládařftwij zbožij/ neb fstatek/ fwobodné Panftwij ▫ proprietas, Dominus mancipio, et nexu, uulgò Proprietarius ▫ *vrchní pán, statku pán* ▫ Wrchnij Pán/ fstatku Pán ▫ Dominus beneficus ▫ *pán léna neb manství* ▫ Pán Leena/ neb Manftwij ▫ Budaeus

Ducere caufam ▫ *při protahowati, odkládati* ▫ Při protahowati/ odkládati ▫ Litem extendere
Ducem appellare ▫ *knížetem neb výwodou udělati* ▫ Knížetem neb Wýwodau wdělati ▫ Ducem salutare, idem

Edere rem ▫ *věc nějakou psaním oznámiti neb ji písaři předložiti* ▫ Wěc něgakau pľanijm oznámiti/ neb gi Pijľaři předložiti ▫ Sic edere locum, edere tempus ▫ *místo neb čas zřejmě ukázati, vejslovně oznámiti* ▫ Mijľto neb čas zřegmě vkázati/ weyflowně oznámiti ▫ Tradere per declarationem. Vulgò, Edere nomen ▫ *dáti se zapsati, své jméno oznámiti* ▫ Dáti fe zapsati/ fwé gméno oznámiti

Edictum ▫ *rozkaz, vyrčení, poručení* ▫ Rozkaz/ vyrčeníj/ poručeníj ▫ Edicto uetare ▫ *zapověděti* ▫ Zapověděti ▫ et Edicto inhibere aliquid ▫ *skrze rozkaz nětco zapowídati* ▫ Skrze rozkaz nětco zapowijdati ▫ Edictum praetoris perpetuum ▫ *ustavičný, pevnej příkaz, vy-*

pověd sudího, rychtáře ▫ *Vřtawičný/ pewney příkaz/ wypowied Sudijho/ Rychtáře* ▫ *Nam alioquin, Edictum praetoris, erat lex annua* ▫ *ustanovení neb rozkaz toliko za rok trvající, to jest, jak dlouho kdo praetor byl* ▫ *Vřtanowenij neb rozkaz toliko za Rok trwagijcý/ to geřt/ yak dlauho kdo Praetor byl* ▫ *Edictum remittere* ▫ *vejpověd obleviti, polehčiti* ▫ *Waypowěd oblewiti/ polehčiti* ▫ *Cicero, Edictum circumducere* ▫ *výpověd zdvihnouti, vyhladiti* ▫ *Wýpowěd zdwihnauti/ wyhladiti* ▫ *Edicere est | praeceptum facere, cum est uerbum forense* ▫ *příkazovati neb rozkazovati a poroučeti* ▫ *Příkazowati/ neb rozkazowati/ a poraučeti* ▫ *Edicunt apparitores, cum decreta denunciant* ▫ *volají biřicem, když snešení konšleuow oznamují* ▫ *Wolagij biřicem/ když šneffenj konšleuow oznamugij*

Yyyy4va

Eiuratio, quae uulgò Refignatio ▫ *odevzdání, postoupení úřadu, důstojenství neb vládařství* ▫ *Odewzdánij/ poštaupenij vřadu/ důřtogenřtwij/ neb wládařřtwij* ▫ *Eiuratio ignominiofa* ▫ *zbavení úřadu, svržení z úřadu neb z duostojenství* ▫ *Zbawenij vřadu/ řwrženij z vřadu/ neb z duořtogenřtwij* ▫ *Eiurare, idem quod Abdicare* ▫ *s přísahou odevzdati neb zbawiti se nějaké věci* ▫ *S přisahau odewzdati/ neb zbawiti se něgaké wěcy* ▫ *Eiurare magistratum* ▫ *s přísahou vysvědčiti, nedostatečným bejti k úřadu* ▫ *S přisahau wyřwědčiti/ nedořtatečným beyti k vřadu* ▫ *Eiurare ius cernendae haereditatis* ▫ *zjevně se připovědi k dědictví zbawiti, od připovědi na dědictví pustiti* ▫ *Zgewně se připowědij k dědictwij zbawiti/ od přijpowědi na dědictwij puřtiti* ▫ *Eiurare, quod exhibendum petitur* ▫ *s přísahou vysvědčiti, toho neměti neb nemoci učiniti, zač se prosí* ▫ *S přisahau wyřwědčiti/ toho neměti neb nemocy wčiniti/ zač se prořý* ▫ *Iuramento se purgare* ▫ *přisahou se očistiti* ▫ *Přisahau se očistiti* ▫ *Vulgò dicitur*

Enumerare, et Enumerationem edere, Vulgò per Articulos, et Articulatim praebere ▫ *artikel po artikulích oznamovati, pořád vyčítati* ▫ *Artykul po Artykulijch oznamowati/ pořád wyčijtati*

Eremodicium, Vide infra Vadimonium

Euocare ▫ *někoho povolati, obeslati* ▫ *Někoho powolati/ obeslati* ▫ *propiè in re criminosa* ▫ *v útrpné rozepři* ▫ *W vřtrpné rozepři* ▫ *et est Magistratus. Euocare praeconio* ▫ *když biřicem neb panským sluhou koho k soudu povolají v neznámosti, poněwadž někdy tu wosedlý není* ▫ *Když Biřicem neb Panským řluhau koho k | Saudu powolagij w neznámořti/ poněwadž někdy tu wofedlý není* ▫ *Euocatus rectè* ▫ *komu doma neb úřtně oznámeno jest, aby ku práwu neb před vrchností stál* ▫ *Komu doma neb wřtně oznámeno geřt/ aby ku Práwu/ neb před Wřchnořti řtál*

Yyyy4vb

Exceptor ▫ *notulář, kdo poznamenati a rychle, co se mluví, napsati umí* ▫ *Notulář/ kdo poznamenati/ a rychle co se mluwij/ napřati vmij* ▫ *Exceptio, cum forense uocabulum est, significat* ▫ *odpor* ▫ *Odpor* ▫ *Exceptionibus occurrere* ▫ *předjiti v řeč vskakování* ▫ *Předgijti w řeč wřkakowánij* ▫ *Exceptio translatiua. Vulgò Allegatio in competentiae*

Exequi ◻ *vykonati, zjednati, zrychtovati, dosti učiniti* ◻ Wykonati/ zgednati/ zrychtowati/ dofti včiniti ◻ Exequi rem iudicatum ◻ *tomu dosti činiti, což vyrčeno jest, vejpověd vykonati* ◻ Tomu dofti činiti/ což vyrčeno gest/ waypowěd wykonati ◻ Executor ◻ *vykonávatel, zjednávatel* ◻ Wykonáwatel/ zgednáwatel ◻ et Executio ◻ *vykonání, zrychtování* ◻ Wykonánij/ zrychtowánij

Exemplum ◻ *vejpis, přípis, notule* ◻ Weypis/ příjpis/ Notule ◻ Exemplum tabularum ◻ *přípis neb notule listu* ◻ Příjpis/ neb Notule listu ◻ Exemplum citare rei iudicatae ◻ *předěšlej rozsudek v jednostajné věci ukazovati neb přivoditi* ◻ Předěšley rozsudek w gednoftagné věci vkažowati/ neb přiwoditi

Eximij, qui uulgo Exempti dicuntur ◻ *kteříž swobodu mají, osvobozeni jsou neb privilegium mají, swobodníci* ◻ Kteříž swobodu magij/ ofwobozeni gfau/ neb Priuilegium magij/ Swobodnicy

Eximere noxae ◻ *dluh neb vinnu odpustiti, prominouti* ◻ Dluh neb vinnu odpustiti/ prominouti ◻ Reatus gratiam facere, quod est principis, uel magistratus, sicut integrè existimationi pristinae restituere ◻ *zase poctiwost nawrátiti, zase dobrejm udělati, kdož prvé beze cti byl* ◻ Zase poctiwost nawrátiti/ zase dobrejm | vdělati/ kdož prvé bezecti byl ◻ Eximere ex reis ◻ *obžalovaného swobodně propustiti, s práwa spustiti* ◻ Obžalovaného swobodně propustiti/ s práwa spustiti

Zzzz1ra

Expensa litis ◻ *nákladové soudní, útraty* ◻ Nákladové laudnij/ vtraty

Experiri iure ◻ *právo před sebe bráti, práwa kořtovati, souditi se* ◻ Práwo před sebe bráti/ práwa kořtowati/ lauditi se ◻ Nondum omnia expertus sum ◻ *ještěť sem soudem všeho nezkusil* ◻ Geštěť sem laudem všeho nezkusyl

Exilio mulctare ◻ *vypověditi, z vlasti vypověděti, do neznámosti zaslati* ◻ Wypovědijti/ z vlasti vypověděti/ do neznámosti zaslati ◻ Perpetuo exilio mulctatus ◻ *kdo jest na věčnost vypověděn* ◻ Kdo gest na věčnost wypovědijn

Facere iudicatum ◻ *vejpovědi místo dáti, tomu, což právem vyrčeno, dosti činiti* ◻ Weypovědi místo dáti/ tomu, což právem vyrčeno/ dofti činiti

Facinus, cum in malam partem accipitur, significat ◻ *zločinství, zlý účinek* ◻ Zločinstwij/ zlý účinek ◻ Maleficium. Facinus hoc capitali noxae habetur, hoc est, capite est ◻ *tento účinek hoden jest trestání* ◻ Tento účinek hoden gest trestánij ◻ Hinc Facinorosi ◻ *zločincové, bezectní lidé* ◻ Zločincowé/ bezectnij lidé ◻ Mastigiae, uerberones ◻ *kteříž metlami bejvali mrskáni* ◻ Kteříž metlami beywali mrkání ◻ Verberibus acti per uicos, et compita ◻ *neb kterýmž sou uši uřezány* ◻ Neb kterýmž sau všli vřezány ◻ auribus imminuti

Fallaciam intendere alicui ◻ *pokoušeti se někoho oklamati, utískati, podvesti* ◻ Pokauffeti se někoho oklamati/ vtijškati/ podwesti

Fides ◻ *věrnost, pravda* ◻ Wěrnost/ prawda ◻ Dare fidem ◻ *přiríkati, slibovati* ◻ Přiríkati/ slibowati ◻ Fide iubere ◻ *přislibiti* ◻ Přislibiti ◻ Fideiussor ◻ *rukojmě, slibce* ◻ Rukojmě/

Slibce ◻ Vna fideiubentes | ◻ *spoluslibce* ◻ Spolu slibce ◻ aliàs Conspousores, Fide publica uenit ◻ *pod glejtem přišel* ◻ Pod Gleytem přišel ◻ In fide receptus est ◻ *má glejt* ◻ Má gleyt ◻ Item ◻ *v ochranu vzat jest* ◻ W ochranu wzat gest ◻ Implorare fide iudicis ◻ *glejtu od rychtáře žádati, za glejt prositi* ◻ Gleytu od Rychtáře žádati/ za Gleyt profyti ◻ Fidem suam interponere ◻ *víru svou zastaviti* ◻ Wijru swau zastawiti ◻ In fide esse alicuius, id est, ut uulgò dicunt, Feudum tenere ab aliquo ◻ *leno od někoho míti* ◻ Leno od někoho míti ◻ Nam fides etiam auxilium, et tuitionem significat ◻ *neb pod nětčí ochranou a obranou bejti* ◻ Neb pod nětčij ochranou a obranou beyti

Zzzz1rb

Fiducia ◻ *zástava rolí neb louka v zástavě neb v základu daná* ◻ Zástawa rolí/ neb lauka w zástawě/ neb w základu daná ◻ Fiduciam accipere ◻ *základ neb zástawek na výplatu ujíti* ◻ Základ/ neb zástawek na výplatu vgíjti ◻ Fiduciaria possessio ◻ *vládařství neb užívání, kteréž v zástavě máme* ◻ Wládařstwíj/ neb vžijwánij/ kteréž w zástawě máme ◻ et Fiduciaria uenditio ◻ *takové odprodání, kteréž se muož zase vyplatiti* ◻ Takové odprodánij/ kteréž se muož zase vyplatiti ◻ Fiduciaria mancipatio, ferè idem ◻ *když se komu co odewzdá neb prodá podlé smlúvy, že se zase v příležitém času vyplatiti muož* ◻ Když se komu co odewzdá/ neb prodá podlé smlúwy/ že se zase w přijležitém času vyplatiti muož

Fines, loci controuerfi, et fines controuerforum ◻ *meze neb hranice těch zboží, o kteréž jest rozepře* ◻ Meze neb hranice těch Zbožíj/ o kteréž gest rozepře ◻ De finibus controuerfia monetur ◻ *jest rozepře o meze* ◻ Gest rozepře o meze ◻ Sic fines iurisdictionis ◻ *vyměření neb meze práwa neb soudu* ◻ Wyměrenij neb meze práwa/ neb Saudu ◻ Proferre fines iurisdictionis ◻ *hranice právem vyměřené neb panství rozšířovati* ◻ Hranice právem vyměřené/ neb Panstwíj rozšijřowati ◻ Fines summae ditionis ◻ *hranice neb meze vrchního panství* ◻ Hranice/ neb meze wrchnijho Panstwíj

| **Forum** ◻ *soudní místo, kde se soud drží* ◻ Soudnij místoj/ kde se soud držíj ◻ Forum agere ◻ *soud držeti* ◻ Soud držeti ◻ Ius dicere, et aliquando pro iudicio, Homo diu in foro uersatus ◻ *kdo dlouho při soudech býwal neb v soudech sedal* ◻ Kdo dlouho při Saudech býwal/ neb w Saudech sedal ◻ Forensis causa ◻ *pře k soudu náležící* ◻ Pře k saudu náležijcí ◻ Forensium rerum imperitus ◻ *kdo práwa nezná* ◻ Kdo práwa nezná ◻ Forensia uocabula ◻ *slova, kterých před soudem neb při práwích užívají* ◻ Slowa kterých před Saudem/ neb při práwíjch vžijwagij

Zzzz1va

Formula, id est praescriptum, et stilus ◻ *zpuosoba neb ukázaní, kterak se má při soudu mluwiti a říjdi* ◻ Zpuosoba neb vkázanj/ kterak se má při Saudu mluwiti/ a říjdi ◻ Vnde formulam intendere, idem quod Actionem dictare, uel Dicam intendere ◻ *právem přikročiti* ◻ Právem přikročiti ◻ et Formulam scribere, idem. Formularum callentissimus ◻ *dobry* ◻ Dobry ◻ Practicus, uulgò, Formularij ◻ *v práwích velmi umělý* ◻ W práwíjch velmi vmělý ◻ qui cautores etiam dicuntur, et uulgò practici, notarij, conceptores

Fraus ◻ *oklamání, podvod, ošemetnost* ◻ Oklamánij/ podwod/ ošemetnost ◻ Fraus capitalis ◻ *účinek nešlechtný smrti hodný* ◻ Včinek neshlechtný smrti hodný ◻ Fraudem ad-

mittere ◻ *zločinství neb účinku trestání hodného dopustiti se* ◻ Zločinstvíj neb včinku trestáníj hodného dopuštiti se ◻ Fraudem capitale edicere ◻ *pod ztracením hrdla příkázati* ◻ Pod ztracením hrdla příkázati ◻ Capitali poena sancire. Fraudi esse, et fraudi futurum ◻ *za hodného trestání míti, na škodu bejtí* ◻ Za hodného trestáníj míjti/ na škodu beyti ◻ Fraus impia ◻ *kacířstvo* ◻ Kacířstvo ◻ Impia fraude se obligare ◻ *v kacířstvo upadnouti, nové učení uvoditi* ◻ W kacířstvo vpadnauti/ nové včeníj vvoditi ◻ Fraudator ◻ *dluhu zapěrač* ◻ Dluhu zapěrač ◻ Abiurator

| **Fundus** ◻ *pozemský statek, rolí neb lúky, popluží* ◻ Pozemský statek/ Rolý/ neb Lúky/ poplužij ◻ Fundus uectigalis ◻ *poplatní statek* ◻ Poplatnij statek ◻ Budaeo autore. Nouationem ueteris nominis, uel autoritatis exigere à fundi uectigalis domino ◻ *obnovení poplatného statku požádati* ◻ Obnovenij poplatného statku požádati ◻ Nouum titulum uulgò uocant. Fundus beneficiarius, aut clientelaris ◻ *manství, zboží propuogčené* ◻ Manstvíj/ Zbožij propuogčené

Zzzz1vb

Furtum ◻ *krádež* ◻ Krádež ◻ Furtum facere ◻ *krásti* ◻ Krásti ◻ Furti manifesti conuictus ◻ *v zjevném zlodějství přemožený, na kohož zjevné zlodějství jest prokázáno* ◻ W zgewném zlodějstvíj přemožený/ na kohož zgewné zlodějstvíj gest prokázáno

Haeres ◻ *dědic* ◻ Dědic ◻ Haeres recta serie ◻ *dědic podlé přirozeného pořádku* ◻ Dědic podlé přirozeného pořádku ◻ Haeredem instituere, uel Haeredem scribere, facere, relinquere ◻ *za dědice postavití* ◻ Za dědice postawiti ◻ Cohaeres ◻ *spoludědic* ◻ Spolu dědic ◻ Exhaeres ◻ *bez dědictví, kdo svého dědictví zbaven jest* ◻ Bez dědictvíj/ kdo svého dědictvíj zbawen gest ◻ Haereditas ◻ *dědictví* ◻ Dědictvíj ◻ Haereditas obuenuit alicui ◻ *dědictví někomu připadá* ◻ Dědictvíj někomu připadá ◻ A maioribus uenit, uel obuenuit haereditas ◻ *dědictví přichází od rodičuw* ◻ Dědictvíj přicházý od Rodičuw ◻ Mihi haereditas à propinquo uenit, Cicero ◻ *dědictví mi od mého strejce připadlo* ◻ Dědictvíj mi od mého Strayce připadlo ◻ Haereditatem adire, et obire ◻ *v dědictví vkročiti, dědictví ujíti* ◻ W dědictvíj wkročiti/ dědictvíj vgijti ◻ Haereditatem cernere, idem. Eo ipso die creui haereditatem, Cice ◻ *toho dne v dědictví vkročil sem, uvázal sem se* ◻ Toho dne w dědictvíj wkročil sem/ vwázal sem se

Honorarium ◻ *dar neb pocta, kteráž se králi neb kněžeti dáwa, když do svého města neb země přijíždí* ◻ Dar/ neb pocta/ kteráž se Králi/ neb Kněžeti dáwa/ | když do svého Města neb Země přijíždij ◻ Honorarius iudex, uel arbiter ◻ *volený neb dobrovolně připuštěný soudce* ◻ Wolený/ neb dobrowolně připuštěný soudce

Zzzz2ra

Hypotheca, latinè Pignus ◻ *základ, záwdavek* ◻ Základ/ záwdawek ◻ Hypothecam tradere ◻ *základ dáti* ◻ Základ dáti ◻ De Hypothecis decedere, Cicero ◻ *základ z rukou dáti* ◻ Základ z rukou dáti

Imperium ◻ *panování neb moc* ◻ Panováníj/ neb moc ◻ Imperium summum ◻ *najvyšší moc* ◻ Nayvyššíj moc ◻ Imperium circumscriptum ◻ *uložená moc* ◻ Vložená moc ◻ Pro imperio decernere ◻ *z wuole neb moci vrchního říditi, příkazovati* ◻ Z wuole neb mocy

wrchnijho řijditi/ příkazowati ◻ Aliquando Imperium idem est quod Iuffum ◻ *roz-kaz, příkázání* ◻ Rozkaz/ příkázáníj ◻ Vnde Imperium accipere ◻ *rozkázání poslouchati* ◻ Rozkázáníj poflauchati ◻ Imperium abnuere, detrectare, recufare, uel afpernari ◻ *roz-kázání nepoflouchati, protiviti se* ◻ Rozkázáníj nepoflauchati/ protiwiti fe

Index bonorum, uel **inuentarium** ◻ *knihy neb registra, do kterých nápad a všecken statek poznamenán jest* ◻ Knihy neb Regiftra/ do kterých nápad a wflecken statek poznamenán gefť ◻ Et Recognofcere bona haereditatis, Vulgò ◻ *do inventáře wepsati* ◻ Do Inuentáře wepfati ◻ Index, cum de perfona dicitur ◻ *ukázatel, ředitel* ◻ Vkázatel/ ředitel ◻ Vnde Indicium facere ◻ *vyměřiti, ukázati* ◻ Wyměřiti/ vkázati

Infamia ◻ *lehkost, hanba, ublížení poctivosti* ◻ Lehkoft/ hanba/ wblížženíj poctiwofťi ◻ Infamiae eximere ◻ *poctivosti neujímati, hanby zbawiti, nedopustiti haněti* ◻ Poctiwofťi nevgijmati/ hanby zbawiti/ nedopuftiti haněti

Infectum facere, Vulgò Reuocare ◻ *zrušiti, odwolati* ◻ Zrušiti/ odwolati

Inficiari ◻ *zapíráti, příti* ◻ Zapíjratí/ příjti ◻ Inficiator ◻ *zapěrač* ◻ Zapěrač ◻ Cice: Inficiatorum impudētia ◻ *neftydatost zapěračuw* ◻ Neftydatost zapěračuw ◻ Et Inficiatio ◻ *zapíraní* ◻ Zapíjraníj ◻ Idem, Causae plerunque inficiatione defenduntur ◻ *pře bejwají mnohokrát zapíraním obhajovány* ◻ Pře beywagíj mnohokrát zapíjraníj obhagowány

Zzzz2rb

Infulae ◻ *ozdoby neb duostojenství kněží* ◻ Ozdoby/ neb duostogentwíj Kněžíj ◻ Vnde Per Infulas fuas adigere sacerdotem ◻ *někoho se pod jeho kněžským důstojenstvím tazati* ◻ Někoho fe pod gehu Kněžlkým důstogentwíj tazati ◻ Et Infulis exuere, Vulgò Degradare ◻ *kněžské duostojenství od někoho odjímati, kněžství zbawovati* ◻ Kněžlké duostogentwíj od někoho odgíjmati/ Kněžstwíj zbawowati ◻ Exaugurare sacerdotem, idem

Instrumentum etiam significat Literarum monumentum ◻ *list, svědomí, jistotu, hamfešť* ◻ Lift/ fwědomíj/ gíftotu/ Hamffěšť ◻ Instrumentum litis, uulgò Productio

Intendere periculum capitis alicui ◻ *státi na hrdlo někomu, někoho obžalovati pro zlý účenek* ◻ Státi na hrdlo někomu/ někoho obžalowati pro zlý wčenek ◻ uide fupra. Depulfio, et Intentio, et Intendere actionem, Nam accufatoris est intentio ◻ *žalobníka oznamování, žaloba, promluvení* ◻ Zíalobníjka oznamowáníj/ žaloba/ promluweníj

Intercedere ◻ *na odpor stawěti* ◻ Na odpor ftawěti ◻ apud Oratores. Et Interceffio ◻ *odporování, zdržování* ◻ Odporowáníj/ zdržowáníj

Interdicere ◻ *zapovídati* ◻ Zapowíjdati ◻ Interdicere aqua et igni alicui ◻ *někomu všelijakou společnost zapowěděti* ◻ Někomu wfeligakau společnost zapowěděti ◻ Interdictum ◻ *zápověd* ◻ Zápowěd

Inteftatò, aduerbium ◻ *bez křaftu, bez pořizení dědictví* ◻ Bez křafftu/ bez poříženíj dědictwíj ◻ Paterfamiliàs inteftatò mortuus est, Cicero

Iudex ◻ *řádny soudce* ◻ Řádny Saudce ◻ Iudex integer, Seuerus, triftis, ueríßimus, fapientíßimus, fanctíßimus, iuftíßimus, apud Cice ◻ *upřímy, řádny, dobrý etc. soudce* ◻ Vpříjmý/ řádny/ dobrý etc. Saudce ◻ Iudex iniquus, fordidus ◻ *nespravedlivý soudce* ◻

Zzzz2va

Nefprawedliwý faudce ▫ Iudex fuus, et legitimus, uulgò Competens ▫ *pořádný soudce* ▫
 Pořádný Saudce ▫ Iudicis fidem, aut religionem attentare, hoc est, Muneribus uelle
 corrumpere ▫ *soudci dary zkoušeti, ochlacholiti* ▫ Saudcy dary zkauffeti/ ochlacholiti ▫
 Iudicem reijcere, uel eiurare ▫ *soudci zavrci, soudu zbaviti* ▫ Saudcy zawrcy/ Saudu zba-
 witi ▫ Iudicem ferre ▫ *za soudci míti, trpěti, přijíti neb woliti* ▫ Za Saudcy mijti/ trpěti/
 přijíti/ neb woliti ▫ Iudices cogere ▫ *soudce spolu svolati* ▫ Saudce spolu fwolati ▫ Iu-
 dices fortiri, legere, feligere ▫ *soudce woliti neb vybírati* ▫ Saudce woliti/ neb wybijrati ▫
 quod erat praetoris. Iudicem federe ▫ *soudcem bejti, na soudu seděti* ▫ Saudcem beyti/
 na Saudu seděti

Iudicium ▫ *soud* ▫ Saud ▫ Iudicium dictare ▫ *právem pohnati, právem přikročiti* ▫ Právem
 pohnati/ právem přikročiti ▫ Iudicium accipere, uel subire ▫ *právu se nebrániti, ku
 právu přistoupiti* ▫ Právu se nebrániti/ ku právu přistaupiti ▫ Iudicium recusare ▫ *práva
 se vzdalovati, spíčiti se* ▫ Práva se vzdalowati/ spijčiti se ▫ Iudicio contendere, et con-
 flictari ▫ *před právem se vaditi* ▫ Před právem se waditi ▫ Iudicio circumuenire, uel
 opprimere ▫ *skrze soud podvesti a právem utískati* ▫ Skrze saud podwesti/ a právem vti-
 jlkati ▫ Iudicium fit, committitur, uel exercetur ▫ *drží soud neb právo se pouští* ▫ Držij
 faud/ neb Právo se pauštij

Iudicatum ▫ *co skrze soudce vyřčeno a rozeznáno jest* ▫ Co skrze Saudce wyřčeno a roze-
 znáno geft ▫ Vnde Iudicatum facere, uel Iudicatum soluere ▫ *rozsudku místo dáti, za
 dosti činiti* ▫ Rozsudku mijšto dáti/ za dosti činiti ▫ Iudicatum negare ▫ *rozsudku místa
 nedávati, neuposlechnúti, právu se spíčiti* ▫ Rozsudku | mijšta nedávati/ neuposlechnúti/ Zzzz2vb
 právu se spijčiti

Iurare ▫ *přisahati* ▫ Přifahati ▫ Iuratus ▫ *přísežný, kdo přísahal* ▫ Přísežný/ kdo přifahal ▫
 Iuratus iudex ▫ *přísežný soudce* ▫ Přijsežný Saudce ▫ Iuratus testis ▫ *přísežný svědek* ▫
 Přijsežný fwedek ▫ Iniurato credere ▫ *někomu bez přísahy věřiti* ▫ Někomu bez přijfahy
 wěřiti

Ius ▫ *právo* ▫ Práwo ▫ Ius ciuitatis ▫ *purkrechtní právo* ▫ Purgkrechtnij práwo ▫ Et dare ius
 ciuitatis ▫ *za měšťana přijíti* ▫ Za Měšťiana přijíti ▫ Ius municipiorum ▫ *městské právo* ▫
 Měšťké práwo ▫ Ius sumum, uulgò Strictum ius ▫ *přísné právo* ▫ Přijfné práwo ▫ et Ex-
 tremum ius à Cicerone. Summo iure agere, et ad exterma iura decurrere ▫ *podlé přísnosti
 práva jednati* ▫ Podlé přijfnosti práwa gednati ▫ Aequo iure agere, uel ex aequo
 et bono disceptare ▫ *podlé spravedlnosti se souditi, míti činiti* ▫ Podlé sprawedlnosti se
 fauditi/ mijti činiti ▫ Suum ius persequi ▫ *své právo vykonati, podlé svého práva činiti
 míti* ▫ Swé práwo wykonati/ podlé fwého práwa činiti mijti ▫ Ius suum obtinere ▫ *své
 právo obdržeti* ▫ Swé práwo obdržeti ▫ De suo iure decedere ▫ *od své spravedlnosti pus-
 titi* ▫ Od fwé sprawedlnosti puftiti ▫ Ius experiri cum aliquo ▫ *s někým se souditi neb
 ku právu dáti* ▫ S někým se fauditi/ neb ku práwu dáti ▫ Ius petere ▫ *ku právu se wolati,
 práwa žádati* ▫ Ku práwu se wolati/ práwa žádati ▫ Ius reddere alicui ▫ *někomu právo*

pustiti ▫ Někomu právo pustiti ▫ In ius uocare ▫ *před právo povolati, právem přikročiti* ▫ Před právo powolati/ právem přikročiti ▫ Ius ufurpare ▫ *své spravedlnosti neb svobody užívati* ▫ Swé sprovedlnosti neb swobody vžijwati ▫ Ius dicere ▫ *soud držeti* ▫ Saud držeti ▫ Iurisdictionis ▫ *moc práva* ▫ Moc práwa ▫ Ius prodendi sacerdotis, quod uulgò Ius nominandi

Iusiurandum ▫ *přísaha* ▫ Přijřaha ▫ Dare fidem | iurifiurandi ▫ *pod přísahou přiřikati neb slibovati* ▫ Pod přijřahau přiřikati/ neb slibowati ▫ Iusiurandum conceptis uerbis ▫ *napřed říkaná přísaha* ▫ Napřed říkaná přijřaha ▫ Seruare iusiurandum ▫ *přísahu držeti* ▫ Přijřahu držeti ▫ Iusiurandum deferre, uel exigere ▫ *právem nalezti někomu, aby přísahal* ▫ Právem nalezti někomu/ aby přijřahal

Zzzz3ra

Iustitium ▫ *vzdání soudu* ▫ Wzdánij laudu ▫ Vulgò Ferae. Iustitium fit ▫ *nedrží soudu, soud jest vzdán a zavřin* ▫ Nedržij Saudu/ laud gest wzdán a zawřijn ▫ Iustitium indicere, uel edicere ▫ *soud vyzdihnouti, nesouditi* ▫ Saud wyzdwhnauti/ nesauiditi ▫ Iustitium remittere ▫ *soud otevřiti* ▫ Saud otewřiti

Latrunculator, Vulgò Iudex maleficiorum ▫ *soudce zločincuw, krevní rychtář, krevní písař* ▫ Saudce zločincuw/ krewnij Rychtář/ Krewnij pijřař

Laudatores à Cicerone dicuntur, qui uulgò Purgatores, Excitare Laudatores ▫ *svědky přivesti, k vejvodu neb svou nevinnost dokázati* ▫ Swědky přiwesti/ k weyvodu/ neb swau newinnost dokázati ▫ Dare laudatores, idem. et Dare cognitores

Legatus, cum de magistratu miitari dicitur, is fuit, quem hodie uulgus uocat ▫ *lejtinger, podhajtmaní* ▫ Leytinger/ Podhajtmanij ▫ Subpraefectus, Subiuridicus

Lex ▫ *právo, ustanovení* ▫ Práwo/ wřtanowenij ▫ Legem ferre, siue perferre ▫ *právo ustanoviti* ▫ Práwo wřtanowiti ▫ Legem constituere ▫ *právo naříditi* ▫ Práwo nařijditi ▫ Item, Legem condere, scribere, ponere, promulgare, in eadem ferè significatione. Et legem rogare, sciscere, sed illud erat magistratus, hoc plebis, quemadmodum iubere legem, populi erat. Hinc Rogatio saepè pro ipsa lege, uel plebiscito accipitur, cum de iure populari fit fermo. Derogare | legi, uel de lege ▫ *nětco z práwa odložiti* ▫ Nětco z práwa odložiti ▫ Abrogare legem ▫ *všecko právo zdvihnouti, odložiti, zrušiti* ▫ Wřsecko práwo zdwhnauti/ odložiti/ zruřřiti ▫ Sancire legem ▫ *právo ustanoviti neb ho potvrditi* ▫ Práwo wřtanowiti/ neb ho potvrditi ▫ Figere legem, idem. Refigere legem ▫ *právo ruřřiti* ▫ Práwo ruřřiti ▫ Inueniuntur etiam huiusmodi loquendi formulae apud Cicero. Lege sancitum, uel sancitum est ▫ *právem přikázáno jest* ▫ Právem přikázáno gest ▫ Et Nulla lege sancitur, Lege tamen naturae sancitum est. Lege agere cum aliquo ▫ *podlé práwa s někým míti činiti* ▫ Podlé práwa s někým mijti činiti ▫ Legibus cedere ▫ *právu postoupiti, poslušnu bejti, ustanovení držeti* ▫ Práwu postaupiti/ poslušnu beyti/ wřtanowenij držeti ▫ Legem accipere, idem ferè. Legibus teneri ▫ *pod právem bejti, právem zatčenu, zavázánu bejti* ▫ Pod právem beyti/ právem zatčenu/ zawázánu beyti ▫ Legibus solu-

Zzzz3rb

tus, uulgò exemptus ▫ *od práva svobodný, práva prost* ▫ Od práwa swobodný/ práwa profť

Libellus ▫ *list* ▫ Lift ▫ et aliquando idem quod uulgò Requaestam uocant ▫ *prosební list, suplikací* ▫ Profebnj lift/ Supplicacij ▫ Libelli supplices, idem. Vnde à libellis, qui uulgò Magister Requaestorum

Lis ▫ *pře, rozepře* ▫ Pře/ rozepře ▫ Litem intendere, et Litem inferre alicui ▫ *k někomu právem přikročiti, soud s někým začíti* ▫ K někomu právem přikročiti/ Saud s někým začíti ▫ Litem decidere ▫ *rozepři urovnati* ▫ Rozepři vrownati ▫ Litem contestari ▫ *osvědčiti, svědky dokázati, k dostání práva zaručiti* ▫ Osvědčiti/ svědky dokázati/ k dostání práva zaručiti ▫ Litem aestimare alicui ▫ *někomu útraty a škody přisouditi, na někoho pokutu za útratu a škodu uložit* ▫ Někomu vtraty a škody přifauditi/ na někoho pokutu za vtratu a škodu vložit ▫ Litem in suum forum transferre ▫ *rozepři na svého ustanoveného soudci vzněsti* ▫ Rozepři na svého vřtanoweného Saudcy wzněsti ▫ Litem ducere, et trahere ▫ *při protahovati* ▫ Při protahowati ▫ Litem urgere ▫ *při před se vesti, s při pospíchat* ▫ Při předse wefti / s při pospíchat ▫ Litigare ▫ *před právem řeči se potýkati, souditi se, svařiti se* ▫ Před právem řečij se potýkati/ fauditi se/ svařiti se ▫ Litigator ▫ *kdo se s kejm soudí* ▫ Kdo se s kaym faudij ▫ Litigiosus ▫ *soudný, svárliwý, kdo se rád soudí neb co jest na odporu a rozepři* ▫ Saudný/ swárliwý/ kdo se rád faudij/ neb co gest na odporu a rozepři ▫ Nam de re, et persona dicitur

Zzzz3va

Literarum exemplum, uel Tabularum exemplum ▫ *přípis neb notule listu* ▫ Příjpis/ neb Notule listu ▫ Literarum autoritas ▫ *hodnověrnost neb mocnost listu* ▫ Hodnowěrnost/ neb mocnost listu ▫ Litera salutaris, A ▫ *znamení svobodného propouštění* ▫ znamenij swobodného propauštění ▫ Absolutio. Sic litera tristis, C. id est Condemnatio ▫ *znamení odsouzení* ▫ Znamenij odsauzení ▫ apud Ciceronem

Loco priore causam dicere ▫ *před žalobou odpovídati* ▫ Před žalobau odpowídati ▫ Loco posteriore dicere ▫ *obžalovaného zastávati* ▫ Obžalowaného zařtávati ▫ De superiore loco dicere ▫ *ke všemu lidu mluvíti z vyveřšeného místa* ▫ Ke wřřemu lidu mluwiti/ z wywayřřeného mijřta ▫ De Rostris ▫ *řeč učiniti a přede vši obci mluvíti* ▫ Ržeč včiniti/ a přede wřřij obcy mluwiti

Magistratus ▫ *vrchnost, vrchní pán* ▫ Wrchnost/ wrchnij Pán ▫ Magistratum capere, et Magistrum gerere ▫ *v radě sedati, konšelem bejti* ▫ W Raddě sedati/ Konšselem beyti ▫ Magistratu fungi idem. Magistratum inire ▫ *k rejimentu přikročiti, v úřad vstoupiti* ▫ k Rejimentu přikročiti/ w vřad wřtaupiti ▫ Magistratum ingredi, idem, apud Salustium. Magistratu abire ▫ *z úřadu vyjít, z rejimentu vystoupiti* ▫ Z vřadu wygijti/ z Rejimentu | wyřtaupiti ▫ Magistratu se abdicare ▫ *úřad neb zprávu vzdáti neb úřadu a zprávy se zbawiti* ▫ Vřad neb zprávu wzdáti/ neb vřadu a zprávy se zbawiti ▫ Magistratum deponere, pro eodem. Cice: Magistratum abrogare alicui ▫ *někoho z úřadu neb z moci vysaditi, zbawiti* ▫ Někoho z vřadu/ neb z moci wyřaditi/ zbawiti ▫ Magistratu submouere aliquem,

Zzzz3vb

idem. Magistratum dare, et mandare alicui ◻ *někoho v vrchnost posaditi, úřad poručiti* ◻
Někoho w Vrchnost pofaditi/ vřad poručiti

Maledictum ◻ *láni, zlořečení* ◻ Lánij/ zlořečenij ◻ Maledictum probrosum in Deum ◻ *hanebné zlořečení proti Bohu* ◻ Hanebné zlořečenij proti Bohu ◻ Maledicta in aliquem conijcere, conferre, congerere ◻ *někoho haněti, láti, hánlivými slovy dotýkati* ◻ Někoho haněti/ láti/ hánlivými flowy dotýkati

Maleficium ◻ *uškození, nešlechtný účinek, zločinstvo* ◻ Vřkrozenij/ neflechetný včinek/ zločinstwo ◻ Maleficium facere, et Maleficium committere ◻ *uškoditi neb škodu učiniti* ◻ Vřkoditi/ neb řkodu včiniti ◻ A maleficio temperare ◻ *bez škody nechati* ◻ Bez řkody nechati ◻ A maleficio prohibere ◻ *od uškození odvesti, nedati uškoditi* ◻ Od vřkrozenij odwesti/ nedati vřkoditi

Manceps ◻ *kdo nětco od obce, lidu obecného za peníze kupuje neb najímá, aby tím získal, vrchní pán celných* ◻ Kdo nětco od Obce/ lidu obecného za penijze kupuje neb najijmá/ aby tijm zýřkal/ vrchnij Pán celných ◻ aliàs Redemptor. Mancipare, et Emancipare ◻ *za vlastní dáti, spravedlnost některé věci přivlastniti* ◻ Za wlastnij dáti/ řpravedlnost některé wěcy přiwlastniti ◻ Mancipium, idem quod Dominium, et Possessio ◻ *panství, vládařství, sídlo* ◻ Panřtwij/ wládařřtwij/ Sýdlo ◻ Item ◻ *koupený pacholek* ◻ Kaupený pacholek ◻ Mancipio dare ◻ *k vlastnímu užívání dáti, bez všeliké škody wzdati* ◻ K wlastnijmu vřijwánij dáti/ bez wřeliké řkody | wzdati ◻ Sic Mancipio accipere ◻ *k vlastnímu užívání koupiti* ◻ K wlastnijmu vřijwánij kaupiti ◻ Vide supra Dominium

Zzzz4ra

Mandare ◻ *poručiti* ◻ Poručiti ◻ Et Mandatum ◻ *poručení* ◻ Poručenij ◻ Vulgò Commisio, suprema hominum mandata, uulgò dispositiones ultimarum uoluntatum ◻ *poslední wole lidí, poslední poručenství, křaft* ◻ Poslednij wuole lidij/ poslednij poručenřtwij/ křaft ◻ Vnde, Mandata dare ◻ *poručení dáwati* ◻ Poručenij dáwati ◻ Mandata accipere ◻ *poručení přijímati* ◻ Poručenij přijijmati ◻ Mandata habere ◻ *poručení míti* ◻ Poručenij mijti ◻ Mandata exponere ◻ *poručení oznámiti, předložiti* ◻ Poručenij oznámiti/ předložiti ◻ Mandata deferre ad aliquem ◻ *někomu poručení přinesti* ◻ Někomu poručenij přinesti ◻ Mandata curare, persequi, explicare, efficere, et conficere, apud Cicero ◻ *poručení vykonati* ◻ Poručenij wykonati

Manus injicere ◻ *sáhnouti, bez práva sobě přivlastniti, osobiti* ◻ Sáhnauti/ bez práwa sobě přiwlastniti/ ofobiti ◻ Manus injicere in equum, uel praedium, uulgò Arrestare ◻ *kuoň neb statek zatknouti, obřawiti podlé práwa* ◻ Kuoň/ neb řtatek zatknauti/ obřawiti podlé práwa ◻ Aliquando idem quod praehendere ◻ *jímati, za vězně bráti* ◻ Gijmati/ za wězně bráti ◻ Manus adferre, uel inferre alicui ◻ *někomu kwalt činiti, někoho zabiti* ◻ Někomu kwalt činiti/ někoho zabiti ◻ Manus sibi injicere ◻ *samého sebe zabiti, o hrdlo se připraviti* ◻ Samého sebe zabiti/ o hrdlo se připrawiti ◻ Manus dare alicui ◻ *dáwati se, za vyhrané dáti* ◻ Dáwati se/ za wyhrané dáti ◻ In manum uiri conuenire mulier dicitur, cum iusta sit materfamiliàs ◻ *pravá manželka, hospodyně, kteráž všecko s manželem spolu*

má ▫ Prawá manželka/ hospodyně/ kteráž wšlecko s manželem špolu má ▫ In manu, et mancipio uiri esse dicitur etiam. Ma|numittere ▫ *svobodně propustiti* ▫ Swobodně propustiti ▫ Propriè de feruis dicitur. Manum conferere ▫ *potýkati se, bítí se, zápasiti* ▫ Potýkati se/ bítí se/ zápasiti ▫ Vnde apud ueteres Iureconsultos. Ex iure manum conferere, pro fibi uendicare ▫ *sobě přičítati, osobovati, přivlastniti* ▫ Sobě přičítati/ ofobowati/ přiwlastniti

Zzzz4rb

Matrimonium ▫ *manželstvo, spojení manželské* ▫ Manželtwo/ špogenij manželské ▫ In matrimonio collocare, Cice: et in matrimonium dare, Caesar ▫ *zasnoubiti a k manželství dáti* ▫ Zasnoubiti/ a k Manželtwij dáti ▫ In matrimonium ducere ▫ *za manželku pojímati* ▫ Za manželku pogijmati ▫ Cice: In matrimonio habere, et in matrimonio tenere aliquam, idem ▫ *v manželstvu míti, za manželku míti* ▫ W manželstwu mijti/ za manželku mijti

Mittere in confilium iudices ▫ *soudcuow nechati vyřknouti, rozsudek učiniti* ▫ Saudcuow nechati vyřknouti/ rozsudek učiniti ▫ Calculum permittere, et Calculum proponere, siue porrigere, idem. Quaefitor autem, siue Praetor fingulis dabat tabulas tres, Absolutionis, Condemnationis, et Ampliationis

Mulctare ▫ *trestati, pokutovati, pokutu ukládati* ▫ Trestati/ pokutowati/ pokutu vkládati ▫ Mulctare agris ▫ *rolí za pokutu vzíti, rolí zbaviti* ▫ Rolý za pokutu wzýti/ Rolý zbawiti ▫ Mulctare exilio ▫ *z země vypověděti* ▫ Z země wypověděti ▫ Mulctare morte ▫ *trestati na hrdle* ▫ Trestati na hrdle ▫ Vnde Mulcta ▫ *pokuta, trestání* ▫ Pokuta/ trestání ▫ Mulctam dicere ▫ *pokutu jmenovati, trestání ukládati* ▫ Pokutu gmenowati/ trestáníj vkládati ▫ Mulctam irrogare alicui ▫ *někoho trestati, pokutovati* ▫ Někoho trestati/ pokutowati ▫ Mulctam denunciare ▫ *trestání oznamovati, vznésti, když kdo nechce poslušným bejti* ▫ Trestáníj oznamowati/ wznésti když kdo nechce poslušným beyti ▫ Mulctam committere | ▫ *v pokutu upadnouti, zaslúžiti, provinniti* ▫ W pokutu vpadnauti/ zaslúžiti/ prowinniti ▫ In poenam incidere. Multam remittere ▫ *pokutu prominouti* ▫ Pokutu prominauti ▫ Eximere ex aerarijs, idem. Indicare mulctam, idem quod Mulctam denunciare. Mulctam deprecari ▫ *za odpuštění pokuty prositi* ▫ Za odpustěníj pokuty prosyti

Zzzz4va

Munus, pro officio ▫ *úřad* ▫ Vřad ▫ Cice: Tuum hoc est munus ▫ *toť jest twuoj úřad, na tebeť sluší* ▫ Tot' gešt twuog vřad/ na tebeť slusšíj ▫ Inde Munus suscipere, uel obire ▫ *úřad na sobě míti, na sebe bráti neb nějakou věc a zprávu podstúpiti* ▫ Vřad na sobě mijti/ na sebe bráti/ neb nějakou věc a zprávu podstúpiti ▫ Munere suo fungi, aut munus exequi, conficere, uel praestare, Cicero ▫ *svuoj úřad neb práci zprawowati, konati* ▫ Swuog vřad/ neb pracy zprawowati/ konati ▫ Praeesse alicui muneri ▫ *v nějaké zprávě postawenu bejti* ▫ W nějaké zprávě postawenu beyti ▫ Deferre munus, et assignare munus alicui ▫ *na někoho úřad wzkładati* ▫ Na někoho vřad wzkładati ▫ Munerum immunitatem dare alicui ▫ *někoho osvoboditi od všech městských prací neb těžkosti a úřaduow* ▫ Někoho ofwoboditi od wšlech Městských pracý/ neb těžkosti a vřaduow

Natales ▫ *pocházení, rod* ▫ Pocházenij/ Rod ▫ Claris natalibus ortus ▫ *z znamenitého rodu neb kmene poctivého pošlý* ▫ Z znamenitého rodu/ neb kmene poctiwého pošlý ▫ Natalibus restituere, uulgò Nobilitare ▫ *erbovati, urozeného udělati, ozemaniti* ▫ Erbowati/ vrozeného vdělati/ ozemaniti

Naufragium in foro facere, Metapho ▫ *při prohrati, zespod ležeti, nevyhrati* ▫ Při prohrati/ zespod ležeti/ newyhrati

Nexus, et Nexum ▫ *hrdla zastavení, kdy se kdo tomu, komuž dlužen jest, hrdlem zavazuje* ▫ Hrdla zastawenij/ kdy se kdo tomu/ komuž dlužen gest/ hrdlem zawazuge ▫ Nexum inire ▫ *zavázati se věřitelovi* ▫ Zawázati se wěřitelow|wi ▫ Hodie fortasse id uideri pořit, quod nos uocamus ▫ *čest a hrdlo zastaviti* ▫ Čžeřt a hrdlo zařtawiti ▫ Et Nexi ▫ *kteříž sou v takových závazcích, v zastavení cti a hrdla pro dluhy* ▫ Kteříž řau w takových závazcích/ w zařtawenij cti a hrdla pro dluhy ▫ qui etiam Addicti uocantur. Nexi soluti ▫ *zprořtění od závazku hrdla, swobodně propuřtění řkrze záplatu dluhu* ▫ Zprořřtěnij od závazku hrdla/ řwobodně propuřřtěnij řkrze záplatu dluhu ▫ Non eadem illorum erat conditio, quae feruorum, sed aere alieno soluto recipiebant libertatem, et ingenui habebantur, ferui uerò manu miři, fiebant liberti

Zzzz4vb

Nomen, řaepè apud Cice: et Iureconsultos accipitur pro debitore, uel debito, uel řyngrapha ▫ *dluh neb dlužník neb dlužní list, hlavní list, cedule řezaná* ▫ Dluh neb dlužnij/ neb dlužnij Lift/ hlawnij lift/ Cedule řezaná ▫ Hinc pecunia, quae in nominibus est ▫ *peníze, kteřěž na dlužích sou, kteřěž někdo někomu dlužen* ▫ Penijze kteřěž na dlužých řau/ kteřěž někdo někomu dlužen ▫ et Nomina idonea, řiue bona ▫ *dobří dlužníci, kteříž mají čím platiti neb rádi a řnadně platí* ▫ Dobřij dlužnijcy/ kteříž magij řijm platiti/ neb rádi a řnadně platij ▫ Vnde illud apud Columellam. Optima nomina non apellando fieri mala ▫ *bohatí dlužníci také řesnadně platí, nebudou-li upomínáni* ▫ Bohatij dlužnijcy také řesnadně platij/ nebudauli řpomijnáni ▫ Ancipitia nomina ▫ *nejistí dlužníci* ▫ Negiftij dlužnicy ▫ et Tarda nomina. Nomina facere ▫ *dlužníkũ nadělati, peníze rozpũřčowati s pogiřřtěním* ▫ Dlužnijků nadělati/ penjze rozpũřčowati s pogiřřtěnijm ▫ Nomina exigere ▫ *dluhy upomínati* ▫ dluhy řpomijnati ▫ Nomina expedire, explicare, uel řoluere ▫ *dluhy zaplatiti* ▫ dluhy zaplatiti ▫ Sic nomen expungere, apud Plaut: Et Nominum dies cedere dicitur ▫ *když se dluh počíná, začíná, byť pak se jeřtě nemohlo upomínati* ▫ Když ře dluh počijná/ začíná/ | byť pak ře geřřtě nemohlo řpomijnati ▫ Nomen suum aedere ▫ *dáti se zapsati* ▫ Dáti ře zapsati ▫ ut řupra. Et Nomen dare idem. Item, Ad nomen mittere ▫ *k muřřruňku poslati* ▫ K muřřruňku pošlati ▫ Ad nomina respondere ▫ *ukázati se při muřřruňku, odpowídati, když se jméno jeho čte* ▫ Vkázati ře při muřřruňku/ odpowijdati/ když ře gméno geho čte ▫ Nomen accipere alicuius ▫ *někoho zapsati, přijímati* ▫ Někoho zapsati/ řřijijmati ▫ Vocabula militaria. Deferre nomen alicuius ▫ *někoho osočiti, před vrchnosti omluviti* ▫ Někoho ofočiti/ před wrchnořti omluwiti ▫ Illius nomen

Aaaaa1ra

de parricidio detulit, Cicero ◻ *omluvil ho, že by otce svého zabil* ◻ Omluwil ho/ že by Otce svého zabil

Nota, accipitur plerunque pro ignominia, et infamia ◻ *hanba, posměch, bezectnost* ◻ Hanba/ posměch/ bezectnost ◻ Inde notam inurere ◻ *zahanbiti, hanbu učiniti* ◻ Zahanbiti/ hanbu učiniti ◻ et Nota inuri ◻ *zhaněnu bejti* ◻ Zhaněnu beyti ◻ Notam subire, pro eodem apud Cicero: Contra, Eximere notae ◻ *na poctivosti opatřiti, hanby nedopustiti* ◻ Na poctivosti opatřiti/ hanby nedopustiti

Nouus homo ◻ *kdo jest z nízkého řádu, neurozený* ◻ Kdo jest z nízkého řádu/ neurozený ◻ Idem à Cicerone uocatur homo à se ortus, et terrae filius. Nouitas nominis, aut Nouitas generis ◻ *sprostnost řádu, nevznešenost rodu, neurozenost, chlapství* ◻ Sprostnost řádu/ nevznešenost rodu/ neurozenost/ chlapství

Noxa, idem quod Culpa ◻ *vinna, provinění, hřích, zločinství* ◻ Winna/ provinění/ hřích/ zločinství ◻ Nocere noxam ◻ *zlého účinku neb zločinstva se dopustiti, nětco provinniti* ◻ Zlého účinku/ neb zločinstva se dopustiti/ nětco provinniti ◻ Noxae dedere ◻ *k trestání podati* ◻ K trestání podati ◻ hoc est, ob noxam dare poenae ◻ *pro zločinstvo dáti trestati* ◻ Pro zločinstvo dáti trestati | ◻ Noxae eximere ◻ *vinnu odpustiti, trestání prominouti* ◻ Winnu odpustiti/ trestání prominouti ◻ Capitali noxae habetur ◻ *za hodnou vinnu na hrdle k trestání pokládá se* ◻ Za hodnou vinnu na hrdle k trestání pokládá se ◻ Noxia, idem quod Noxa. Cicero, Noxiae par poena esto ◻ *trestání má zlému účinku rovné bejti* ◻ Trestání má zlému účinku rovné beyti ◻ In noxa non compertus est ◻ *nalezen jest bez vinny* ◻ Nalezen jest bez winny ◻ Aliquando idem quod Damnum ◻ *škoda* ◻ Škoda

Aa-
aaalrb

Numellae, genus uinculi lignei, cui colum immittere solebant noxij. Rustici, et Pastores etiam numellis inducunt pecus, ut Columella ait, hodiae ferreae sunt in usu, et uocantur ◻ *železní obojci neb kruhové* ◻ Železní obogcy/ neb kruhové ◻ Vnde Palus numellarius dici potest ◻ *sloup, na kterémž železný kruh neb obojek visí* ◻ Sloup na kterémž železný kruh/ neb obogek visí ◻ et ad palum numellarium stare ignominiae causa ◻ *v železném kruhu neb obojku státi, k hanbě a k lehkosti* ◻ W železném kruhu neb obogku státi/ k hanbě a k lehkosti ◻ et Numellis colum inferere coactus est à carnifice

Nuncupare lingua, siue **uerbis** ◻ *vejslovně jednati, smlouwati* ◻ Weyflowně gednati/ smlawati ◻ Scilicet in contractibus ◻ *nětco slovy neb ústně vyminiti, sobě pozuostawiti, napřed schowati, při prodaji oznámiti* ◻ Nětco slowy/ neb vstně vyminiti/ sobě pozuostawiti/ napřed schowati/ při prodaji oznámiti ◻ Et nuncupare testamentum ◻ *pořízení neb kšaft slovy oznámiti, zříditi* ◻ Pořízenij/ neb kšaft slowy oznámiti/ zříditi ◻ ut Milites in summis periculis. Nuncupare uota ◻ *slib učiniti, slibiti nětco Bohu* ◻ Slib učiniti/ sljbiti nětco Bohu

Obire diem, cum de iudicijs intelligitur, significat ◻ *ke dni jmenovitému vstáwati* ◻ Ke dni gmenowitému wstáwati ◻ Obire tempus, et | locum ◻ *postawiti se, státi* ◻ Postawiti se/

Aa-
aaalva

ftáti ◻ Obire negotium, uel munus ◻ *jednání neb úřad zpravovati* ◻ Gednáníj/ neb vřad zprawowati

Obligare ◻ *zavázati* ◻ Zawázati ◻ cum forense est, Obligare fidei suam ◻ *svou víru zastaviti, slibovati* ◻ Swau wijru zařtawiti/ řlibowati ◻ Cice: et obligare sacramento aliquem ◻ *ně-koho na závazek vzíti* ◻ Někoho na závazek wzyti ◻ ut milites. Obligare se scelere ◻ *ne-řlechtnosti účastna se učiniti* ◻ Neřlechtnosti včastna se včiniti ◻ Obligare, et obstringere aliquem religione ◻ *řtrach na svědomí pustiti, svědomí obtížiti* ◻ Štrach na řwědomij puřtiti/ řwědomij obtijžiti ◻ Obligare nexu ◻ *zavázati se pod hrdlem, zastaviti hrdlo* ◻ Za-wázati se pod hrdlem/ zařtawiti hrdlo ◻ Vide paulo superius de Nexu. Et impia se fraude obligare, Vide Fraus

Offendere, apud iudices ◻ *při ztratiti, nazad zuostatí* ◻ Při ztratiti/ nazad zuostatí ◻ apud Ciceronem

Officium ◻ *náležitěj úřad každého povinnost, náležitost* ◻ Náležitěj vřad každého powinnost/ náležitořt ◻ Officium suum detrectare ◻ *povinnosti své dosti nečiniti* ◻ Powinnosti řwé dořti nečiniti ◻ Officio suo decedere ◻ *úřadu svého pilnu nebýti* ◻ Vřadu řwého pilnu nebýti ◻ Accipitur etiam pro ordine apud Iurisconsultos: hoc est ministrorum multitudinem, autore Budaeo, quae graecè ◻ *τάξις* ◻ id est coetus hominum eodem officio fungentium. Vnde officio tradere, et apud officium deponere ◻ *řlužebníkúom neb úřed-níkúom vzdáti, postoupiti, v moc dáti* ◻ Šlužebníkúom neb Vředníkúom vzdáti/ pořtaupiti/ w moc dáti

Operam suam interponere ◻ *svou pilnost slibovati* ◻ Swau pilnost řlibowati

Ordine mouere ◻ *s úřadu svrci* ◻ s Vřadu řwrcy ◻ Ordo amplissimus ◻ *rada neb konřelský řtav, úřad* ◻ Radda/ neb Konřelřký řtav/ Vřad

| **Pacisci** ◻ *řlibovati, přiřřikati, smluviti neb smlouvu činiti, řjednati se* ◻ Šlibowati/ přiřřijkati/ řmluwiti/ neb řmlauwu činiti/ řgednati se ◻ Pacisci cum aliquo ◻ *s někým smluviti* ◻ S někým řmluwiti ◻ Pacisci uitam ab aliquo ◻ *řřystuňk neb prodlení a bezpečnost žiwota od někoho vyjednati* ◻ Fryřtuňk neb prodleníj a bezpečnost žiwota od někoho wygednati ◻ Sic praemium pacisci ab aliquo ◻ *o záplatú neb mzdu smluviti s někým, oukol řjednati* ◻ O záplatú neb mzdu řmluwiti s někým/ aukol řgednati ◻ Pactio ◻ *smlouwa, řneření* ◻ Šmlauwa/ řneřeníj ◻ Duorum plurimum consensus, Et pactionem facere cum aliquo, idem quod pacisci ◻ *smlouvu udělati, nařřiditi* ◻ Šmlauwu vdělati/ nařřiditi ◻ Ad pactionem uenire, et pactionem conficere, uel conflare pactionem cum aliquo, idem cum superioribus. Res ad pactionem uenit ◻ *pře k smlouvě přiřřla* ◻ Pře k řmlauvě přiřřla ◻ Pactum ◻ *uovnění, najednění, smlouwa* ◻ Vrownáníj/ nagedněníj/ řmlauwa ◻ Pactum se-ruare ◻ *smlouvu neb uovnění držeti* ◻ Šmlauwu/ neb vrownáníj držeti ◻ Manere in conditione, atque pacto, idem, et stare pacto. Ex pacto ◻ *podlé smlouvy, jak smlouwa ukazuje, vedlé moci smlouvy* ◻ Podlé řmlauwy/ yak řmlauwa vkazuje/ wedlé moci řmlauwy

Aa-
aaa1vb

Palinodia ▫ *odvolání* ▫ Odwołánij ▫ Ad palinodiam adigere ▫ *k odvolání nutiti* ▫ K odwołánij nutiti

Paragraphis praenotare dicitur, quod uulgò cruce notare ▫ *křížkem poznamenati* ▫ Křížkem poznamenati

Parentare ▫ *za mrtvé nětco činiti, dary klásti, ofěrovati* ▫ Za mrtvé nětco činiti/ dary klásti/ offěrowati ▫ Item Poenas expetere ab aliquo ▫ *někoho trestati* ▫ Někoho trestati

Patrimonium ▫ *statek a dědictví po otci, otcovské dědictví a zboží, otčizna* ▫ Statek/ a dědictví po Otcy/ Otcovské dědictví / a Zbožij/ Otčizna ▫ Patrimonium am|plum, lautum, copiosum ▫ *hojný po otci zůstalý statek* ▫ Hogný po Otcy zůstalý statek ▫ Patrimonium relinquere ▫ *veliké zboží a dědictví po sobě nechati* ▫ Veliké zboží a dědictví po sobě nechati ▫ Patrimonium obtinere ▫ *statek neb dědictví obdržeti* ▫ Statek/ neb dědictví obdržeti ▫ Patrimonium conficere, effundere ▫ *statek svůj po otci dědičný promrhati, utratiti* ▫ Statek svůj po Otcy dědičný promrhati/ vtratiti ▫ Patrimonium eripere, et Patrimonio spoliare, item, Patrimonio expellere ▫ *otcovského dědictví zbaviti, od něho zahnati, je pobrati* ▫ Otcovského dědictví zbaviti/ od něho zahnati/ ge pobrati ▫ Salustius dixit, Patrimonium comedere, et deuorare, quod Cice: conficere, et effundere

Aaaaa2ra

Patronus, cum forense est uocabulum, significat ▫ *obžalovaného neb vinného obhájci neb kdo koho v nebezpečení obraňuje* ▫ Obžalovaného neb vinného obhájci/ neb kdo koho v nebezpečení obraňuje ▫ Nam ferè de ilo dicitur, qui accusatum defendit, uel reum. Aliquando Causidicus pro eodem accipitur. Accusator uerò est actoris orator, ut supra. Inde patronum existere ▫ *obžalovaného zastávati, ochraňovati, od obžalovaného mluvíti* ▫ Obžalovaného zastávati/ ochraňovati/ od obžalovaného mluvíti ▫ Patronum adoptare ▫ *za řečníka vymluvíti, voliti, žádati* ▫ Za řečníka vymluvíti/ voliti/ žádati ▫ Patronus praedij seu fundi clientelaris ▫ *pán nad manství* ▫ Pán nad Manství ▫ Dominus beneficis. Committre patrono beneficiarium praedium ▫ *manství pánu propadnouti* ▫ Manství pánu propadnouti ▫ ut Budaeus, Patrocinium ▫ *ochrana, zastávání, zastupování* ▫ Ochrana/ zastávání/ zastupování ▫ Suscipere patrocinium alicuius ▫ *někoho ochraňovati, zastávati* ▫ Někoho ochraňovati/ zastávati ▫ Iusta patrocinij | implere ▫ *úřad věrného zástupci vyplniti, vykonati* ▫ Vřad věrného zástupci vyplniti/ vykonati ▫ Patrocinij iura, uulgò Ius patronatus ▫ *poddáci* ▫ Poddáci

Aa-
aaa2rb

Perfugia, plura. nume. à Cicerone ▫ *obrana, zastírání před právem* ▫ Obrana/ zastírání před právem ▫ Perfugijs non utor aetatis, Cicero ▫ *neberu sobě za obranu svou mladost, nezastírám se svou mladostí* ▫ Neberu sobě za obranu svou mladost/ nezastírám se svou mladostí ▫ Perfugia intercludere, idem ▫ *všecku obranu předjíti, v cestu ji vkročiti* ▫ Všecku obranu předjíti/ v cestu ji vkročiti

Perferibere, apud Cice: significat ▫ *jistotu psaním dáti, vlastní rukou zápis dáti, zapsati* ▫ Jistotu psaním dáti/ vlastní rukou zápis dáti/ zapsati ▫ Et Percriptio ▫ *zápis vlastní*

rukou, zapsání ▫ Zápis wlaſtnij rukau/ zapſánij ▫ Perſcriptor ▫ *písař, kterýž takové zápisy píše* ▫ Pijſář/ kterýž takové zápisy pijſſe ▫ Aliquando Perſcribere idem est, quod in tabulas referre, uel regerere ▫ *poznamenati, ve dſky zapsati* ▫ Poznamenati/ we dſky zapſati ▫ Vnde Regeſta, quae uulgò Regiſtra

Petitor ▫ *žalobníka řečník* ▫ Zialobnijka řečník ▫ Petitor, et Defenſor idem de cauſa ſentiunt, hoc est, colludunt, Vulgò dicitur, inter ſe intelligunt ▫ *řečníci v rozepři snáſejí ſe, mezi sebou ſrozumění mají* ▫ Ržečníjcy w rozepři ſnáſſegij ſe/ mezy ſebau frozuměníj magij ▫ Petitio ▫ *žádost žalobníka, žaloba vznášení* ▫ Ziádoſt žalobnijka/ žaloba wznáſſenij ▫ Petitio mutua, uulgò Reconuentio ▫ *odpor, když obžalovaný proti žalobníku zae žalobu vede* ▫ Odpor/ když obžalovaný proti žalobníku zae žalobu vede

Pignus ▫ *základ* ▫ Základ ▫ ſiue res mobilis, ſiue immobilis. Pignus dare ▫ *základ dáti, zaſtawiti* ▫ Základ dáti/ zaſtawiti ▫ Pignora capere, et Pignora afferre ▫ *základ bráti* ▫ Základ bráti ▫ Cic: Pignorari ▫ *za základ vzíti* ▫ Za základ wzyti ▫ Aliquando idem quod pignora capere. Pignori opponere ▫ *za základ položit* ▫ Za základ položit

Aa-
aaa2va

Placuit ſenatui ▫ *rada to uvažila, za dobré uznala* ▫ Radda to wvažila/ za dobré vznala ▫ Vnde Placita, idem quod Decreta, graecè Areſta ▫ *uſtanovení, nálezové, zřízení* ▫ Vſtanowenij/ Nálezowé/ zřízeníj

Poena ▫ *treſtání, pokuta, muka* ▫ Treſtánij/ pokuta/ muka ▫ Poenam conſtituere, et comparare ▫ *pokutu ukládati* ▫ Pokutu vkládati ▫ Etiam Retiſcentiae poena conſtituta est, Cicero ▫ *také i na promlčení pokuta uložena jeſt* ▫ Také y na promlčeníj pokuta vložena geſt ▫ Poenam petere, expetere ab aliquo, et poenam ſumere de aliquo ▫ *někoho treſtati, pokutowati* ▫ Někoho treſtati/ pokutowati ▫ Poena afficere aliquem idem. Poenam ſubire, ſuſtinere, ſuſcipere, dare, pendere, luere, ferre, ſoluere ▫ *treſtání trpěti, treſtánu bejt* ▫ Treſtánij trpěti/ treſtánu beyti ▫ Omnia apud Ciceronem

Poſſeſſio ▫ *vládnutí, užívání některé věci* ▫ Wládnutij/ vžijwánij některé wěcy ▫ Poſſeſſio ſi-
duciaria ▫ *poſtoupené zboží neb ſvěřené do času vládařſtví, aby zae poſtoupeno bylo, když by ſe požadalo* ▫ Poſtaupené Zbožij/ neb ſwěřené do čaſu vládařſtwij/ aby zae poſtaupeno bylo/ když by ſe požadalo ▫ Poſſeſſio antiquior hominum memoria ▫ *ſtarobylejší držení neb užívání ſtátku jeſt, než aby kdo pamatowati mohl* ▫ Starobylejſſij drženíj/ neb vžijwánij ſtátku geſt/ než aby kdo pamatowati mohl ▫ Poſſeſſio ſecularis eadem dici po-
teſt, uulgò Immemoralem poſſeſſionem uocant. Mittere in poſſeſſionem ▫ *vládařſtví neb držení, a ſtátek přiſouditi* ▫ Wládařſtwij neb drženíj/ a ſtátek přiſauditi ▫ ut Iudex mittit in poſeſſionem. Et deducere in poſſeſſionem, uel in poſſeſſionem collocare. Sed Poſſeſſione depellere, deijcere, dimouere, deturbare ▫ *z vládařſtví neb ſtátku ſehnati, odſtrčiti* ▫ Z wládařſtwij neb ſtátku ſehnati/ odſtrčiti ▫ Poſſeſſione decedere alicui ▫ *vládařſtví někomu puſtiti, držení poſtoupiti, ſtátek někomu wzdati* ▫ Wládařſtwij někomu puſtiti/ drženíj poſtaupiti/ ſtátek někomu wzdati

Aa-
aaa2vb

- Poftliminium** ▫ *co odjato neb v rukou nepřátel bylo a zase v moc naši se dostalo* ▫ Co odgato neb w rukau nepřátel bylo/ a zase w moc nášli se doftalo ▫ Vnde Poftliminio redire ▫ *z cizích rukou v moc pravého dědice zase se dostati* ▫ Z cyzých rukau w moc prawého dědice zase se doftati
- Poftulare** aliquando idem significat, quod accusare ▫ *obžalovati* ▫ Obžalowati ▫ Poftulatus est de ui, Cice ▫ *obžalován jest z učinění kwalltu neb moci* ▫ Obžalowán gest z včinění kwalltu/ neb mocy ▫ Poftulare ius ▫ *práva žádati, ku právu se volati* ▫ Práva žádati/ ku právu se wolati ▫ Poftulatio ▫ *obžalování* ▫ Obžalowánij ▫ Item ▫ *prosba, volání* ▫ Prosba/ wolánij ▫ Poftulationibus uacare ▫ *suplikací neb prosby slyšeti* ▫ Supplicacij neb prosby slyšeti ▫ Aliquando apud Ciceronem Poftulatio est, quod uulgus Proceßionem uocat ▫ *s kříži chození, dnové prosební, procesí v křížové dni* ▫ s Křížzi chození/ dnové profebnij/ Procesíj w Křížžowé dni ▫ Rogationum dies
- Praecidere** ▫ *krátce zavázati, konečně powěděti, šwabskou odpověd dáti* ▫ Krátce zawázati/ konečně powěděti/ Sfwablkau odpověd dáti ▫ Praecidere poftulata ▫ *prosbu do konce oslyšeti* ▫ Prosbu do konce oflyšeti ▫ Praecidē dicere, compendiosē dicere ▫ *bez okorování powěděti, krátkými slovy oznámiti* ▫ Bez okorowánij powěděti/ krátkými flowy oznámiti
- Praecones** ▫ *kteříž nětco ústně neb zjevně z poručení vrchnosti oznamují, vyvoláči* ▫ Kteříž nětco vftně/ neb zgewně/ z poručeníj Wrchnosti oznamugij/ wywoláči ▫ Item ▫ *hlasiatelé* ▫ Hlafytelé ▫ Praeconium facere ▫ *vyhlasitelem neb vyvolačem bejti* ▫ Wyhlasytelem neb wywolačem beyti | ▫ Praeconio promulgare ▫ *zjevně vyvolati, vyhlásiti, provolati* ▫ Zgewně wywolati/ wyhláfyti/ prowolati
- Praedes** ▫ *rukogmové* ▫ Rukogmowé ▫ Satisdatores, locupletes ▫ *hodnowěrní a dobře možní rukogmové* ▫ Hodnowěrnij a dobře možnij rukogmowé ▫ Vnde Praedijs, et Praedibus cauere ▫ *statkem a rukogměmi ujistiti* ▫ Statkem a rukogměmi vgiřtiti ▫ Et Praedes dare ▫ *rukogmě postawiti* ▫ Rukogmě poftawiti
- Praedium** ▫ *popluží, pozemský statek při městě neb daleko od města* ▫ Poplužij/ pozemfký statek při Měště/ neb daleko od Měšta ▫ Nam rusticum est, et urbanum. Praedium optimo iure, et optima conditione, hoc est, Immune ▫ *nezáwadný statek a swobodný* ▫ Nezáwadný statek/ a swobodný ▫ uulgò Alaudemiale, Praedium uectigale, uel penfitans ▫ *poplatné zboží, z něhož se plat dáwa* ▫ Poplatné zboží/ z něhož se plat dáwa ▫ Praedium beneficiarium, uel clientelare ▫ *manství, manský statek* ▫ Manftwij/ manfký statek ▫ Vide Fundus
- Praescriptio**, idem est plerunque quod Exceptio, ut supra
- Praestare** ▫ *na sebe přejíti, za nětco přiřkati* ▫ Na sebe přegijti/ za nětco přiřkati ▫ Fide iubere. Item ▫ *dohoditi, propuogčiti, ukázati* ▫ dohoditi/ propuogčiti/ vkázati
- Paeuaricari** ▫ *přestoupiti, neupřímě podle náležitosti jednati* ▫ Přestaupiti/ nevpřímě podle náležitosti gednati ▫ Praeuaricator, collusor ▫ *kdo s stranou odpornou drží, neupřímě*

jedná a srozumění má ▫ Kdo s stranou odpornou drží/ nevpříjemně gedná/ a srozumění má

Priuilegium ▫ *obdarování neb obzvláštní lidi zřízené* ▫ Obdarování neb obzvláštní lidi zřízené ▫ Priuilegia ne irroganto, Cicero ▫ *obzvláštní ustanovení proti někomu nečiniti* ▫ Obzvláštní vřtanowenij proti někomu nečiniti

Proscribere, cum de persona dicitur, significat ▫ *do achtu dáti, zavrci, odsouditi, za odsuzeného vyhlásiti* ▫ do Achtu dáti/ zawrcy/ odsauditi/ za odsuzeného vyhlá|fyti ▫ Proscriptio dira ▫ *klátba* ▫ Klátba ▫ Cum ad rem refertur, Proscribere significat ▫ *k koupení pobízeti, prodávati* ▫ K kaupenij pobízeti/ prodávati ▫ Tusculanum proscripti, Cice: Proscribere aedes ▫ *duom skrze přibitou ceduli na prodej vyhlásiti* ▫ Duom skrze přibitau Ceduli na prodag vyhláfyti ▫ Vnde Proscriptio bonorum ▫ *prodávání neb k prodaji vyhlášení statkuow* ▫ Prodávání/ neb k prodaji vyhlášení statkuow ▫ et Facere proscriptionem, idem quod proscribere

Aa-
aaa3rb

Prouocare, in foro significat ▫ *odvolávati se, k vyššímu soudci při podávati* ▫ Odvolávati se/ k vyššímu Soudcy při podávati ▫ Et ferè accusatiuum habet, cum praepositione Ad, sicut Appello. Prouocare ad populum ▫ *před všecku obec se odvolati* ▫ Před wšsecku obec se odvolati ▫ Prouocatio ▫ *odvolání k vyššímu právu* ▫ Odvolání k vyššímu právu ▫ Vulgò ▫ *apelaci* ▫ Appellacy ▫ Dare prouocationem alicui ▫ *někoho připustiti k odvolání, nechati apelovati* ▫ Někoho připustiti k odvolání/ nechati Appellwati ▫ Ad populum prouocatio esto, Cicero

Quaerere, iudicis proprium est, et significat ▫ *podlé pořádku zločincum jejich právo činiti, také útrpně se tázati, trestati* ▫ Podlé pořádku Zločincum gegich právo činiti/ také vtrpně se tázati/ trestati ▫ Quod etiam quaerere legibus dicitur. Hinc Quaestor ▫ *přední úředník práva* ▫ Přední vředník práva ▫ qui aliàs Praetor et Iudex quaestionis uocatur ▫ *rychtář neb soudce zločinstva, krevní rychtář* ▫ Rychtář/ neb soudce zločinstwa/ Krewnij rychtář ▫ Solebat autem ille ternas dare tabellas iudicibus. Absolutionis, cuius nota erat A, quam Cicero uocat literam salutarem. Condemnationis, cuius nota fuit C, quam idem uocat literam tristem, et Ampliationis, cuius nota, N. L. qua significabatur non Liquere. Quaerere tormentis ▫ *útrpně tázati, mučiti, trápiti* ▫ Vtrpně tázati/ mučiti/ trápiti ▫ Vnde Quaestio ▫ *mučení* ▫ Mučení ▫ et Postulare in quaestionem ▫ *práva útrpného žádati* ▫ Práva vtrpného žádati ▫ Dare in quaestionem ▫ *k právu útrpnému dáti* ▫ K právu vtrpnému dáti ▫ Quaestio etiam significat ▫ *obecný zjevný soud* ▫ Obecný zgewný soud ▫ et Quaestionem discernere, idem quod quaerere. et Quaestionem exercere ▫ *proti zločincům při vésti neb k útrpnému právu dáti* ▫ Proti zločincům při wésti/ neb k vtrpnému právu dáti ▫ Habere quaestionem, idem. Quaestionem constituere ▫ *právo na zločince pustiti* ▫ Právo na zločince pustiti ▫ idem quod Quaerere, et Discernere quaestionem. Praesse quaestioni, id est, Quaestorem esse, ut supra

Aa-
aaa3va

Quaestor ▫ *zprávce duochoduov, rentmajstr, kdo penězi a poklady vládné, duochodní písař* ▫ Zprávce duochoduow/ Rentmajstr/ kdo penězy a poklady vládné/ Duochodnij pijsař ▫ Quaestores aerarij, et urbani, qui pecunias aerarij expensas et acceptas, in tabulas publicas referebant, uulgò Magiftri computorum uocantur, et Praefecti ratiocinatorum. Item, Mulctarum receptores ▫ *pokut vyběrači, kteříž pokuty neb peníze pokutní vybírají* ▫ Pokut vyběrači/ kteříž pokuty neb penijze pokutnij wybijragij ▫ Erant et alij Quaestores, qui cum Consulibus, et Praetoribus in prouincias mittebantur, ad administrandam rem pecuniariam, et praedam ac manubias in rationes publicas referendas, qui hodie Thefaurarij bellici dicuntur ▫ *zprávcové duochoduov, vejběrci peněz, bernici* ▫ Zprávcové duochoduow/ weyběrcij peněz/ Bernijcy

| **Rationes** ▫ *příčiny, případnosti, duowodové, prostředkové* ▫ Příčiny/ přijpadnosti/ duowodové/ prostředkové ▫ uulgò Media. Rationes defensoris ▫ *příčiny neb prostředkové zástupce* ▫ Příčiny neb prostředkové zástupce ▫ Sic Rationes petitoris ▫ *důvodové žalobníka* ▫ Důvodové žalobníka ▫ Rationes principes ▫ *najmocnější, nejpřednější důvodové, na něž strany se bezpečí* ▫ Najmocněgšij/ neypředněgšij důwodové/ na něž strany se bezpečij ▫ Vulgò puncta principalia. Rationes subsidiariae ▫ *nápomocné, příčiněné příčiny* ▫ Nápomocné/ příčiněné příčiny ▫ Rationes etiam significant apud Cice: et alios ▫ *počet neb registra, knihy početní* ▫ Počet neb Registra/ Knijhy početnij ▫ et Tabulae rationum. Inde, Rationem ponere ▫ *počet klásti* ▫ Počet klásti ▫ Rationem subducere, inire, putare, conficere, pro eodem. Item, Rationem referre ad aerarium, siue Quaestores ▫ *počet do komory pokladní neb ku pokladnici podati neb radám komory vzdáti* ▫ Počet do komory pokladnij/ neb ku pokladnicy podati/ neb Raddám Komory vzdáti ▫ Rationes expensorum in lites putare, uel inire ▫ *náklad soudu převrci, v hromadu počítati, rozčítati* ▫ Náklad saudu přewrcy/ whromadu počijtati/ rozčijtati

Aa-
aaa3vb

Recipere, faepè accipitur pro Approbare ▫ *přijímati, schvalovati, za dobré uznati* ▫ Přigijmati/ fchwalowati/ za dobré vznati ▫ Ius moribus receptum, uel in mores receptum ▫ *právo, kteréž v obyčej přišlo* ▫ Právo kteréž w obyčeg přišlo ▫ Item, Recipere ▫ *vymíniti, sobě pozůstaviti* ▫ Wymijniti/ sobě pozůstawiti ▫ Vnde Seruus receptitius ▫ *pacholek při prodaji vymíněný a pozuostavený* ▫ Pacholek při prodaji wymijněný a pozuostawený ▫ Praeterea, Recipere, est cauere, uel promittere ▫ *přiříkati neb k vykonání na sebe přijíti* ▫ Přiřijkatí/ neb k wykonánij na sebe přigijti

Recitare, est de scripto dicere ▫ *z knih neb z písma čísti* ▫ Z knih | neb z pijsma čijsti ▫ Literae sunt in senatu recitatae ▫ *list jest v radě čten* ▫ List gest w Raddě čten ▫ De scripto, et è scripto recitare, cui contrarium est, pronunciare

Aaaaa4ra

Recognoscere bona haereditatis, uulgò Inuentarium facere ▫ *dědičný statek poznamenati, zboží popsati* ▫ Dědičný statek poznamenati/ Zbožij poplati ▫ Recognoscere rem iudicatam, uulgò Reuifere ▫ *to, což vyrčeno a uznáno jest, zase k potazu a rozjímání vzíti* ▫ To což vyrčeno/ a uznáno gest/ zase k potazu a rozgijmánij wzýti

Recuperatores, uulgò Commissarij ▫ *zřízení soudcové od knížete neb vrchnosti k některým jednáním* ▫ Zřízení soudcové od Knížete/ neb vrchnosti k některým jednáním ▫ Et Recuperatorium iudicium ▫ *takový soud a jednání komisařův* ▫ Takový Soud/ a jednání Komisařův ▫ Vide Disceptor

Referre in Acta ▫ *do rejster neb městských knih vepsati, poznamenati* ▫ do Register/ neb Městských knih vepsati/ poznamenati ▫ Referre in literas ▫ *poznámenati, zapsati* ▫ Poznámenati/ zapsati ▫ Referre in rationes ▫ *v počet vepsati* ▫ W počet vepsati ▫ Referre ad senatum ▫ *na pány vznésti, radě předložiti* ▫ Na Pány vznésti/ Radě předložiti

Refutare ▫ *odvozovati, zavrci, odložiti* ▫ Odvozovati/ zavrcy/ odložiti ▫ Refutare maledicta ▫ *k hanlivému lání odpovídati, odvozovati* ▫ K hanlivému lání odpovídati/ odvozovati ▫ Refutatio ▫ *odvod, odhádání, odvozování, zavržení* ▫ Odvod/ odhádání/ odvozování/ zavržení ▫ Refutatio accusationis, in qua est depulsio criminis, Cice

Renunciare legationem apud Ciceronem, pro eo quod uulgò ▫ *vznésti, relací udělati, když poslové v známost uvozují vrchnosti, oč sou jednali* ▫ Wznésti/ Relací vdělati/ když poslové v známost vvozují Vrchnosti/ | oč sou jednali ▫ Renunciare magistratum ▫ *vyhlásiti koho mají za vrchnost neb do ouřadu voliti* ▫ Wyhlásiti koho mají za vrchnost neb do ouřadu voliti

Aa-
aaa4rb

Res controuerfa ▫ *věc, o kterouž jest rozepře* ▫ Wěc o kterouž jest rozepře ▫ Is ad quem res pertinet ▫ *ten, jehož se ta věc dotýče* ▫ Ten/ jehož se ta věc dotýče ▫ Adhibitis ijs, ad quos ea res pertinet, uulgò Vocatis uocandis. Res iudicata ▫ *jednání neb rozepře, kteráž má rozhozená býti* ▫ Gednání/ neb rozepře/ kteráž má rozhozená býti ▫ Rem iudicatam exequi ▫ *vyrčení soudce místo dáti* ▫ Wyrčení Soudce místo dáti ▫ In rem praefentem ire ▫ *na vokázku jíti, ukázati, v úhledy jíti* ▫ Na wokázku gijti/ vkázati/ w úhledy gijti ▫ Et in rem praefentem perducere ▫ *na ukázání uvésti* ▫ Na vkázání uvésti ▫ Vtuncque etiam fieri potest, cum facies finium controuerforum, habitusque in tabula depicta iudicibus repraesentatur

Reus ▫ *obžalovaný, obviněný, buďto že jest vinen, neb není* ▫ Obžalovaný/ obviněný/ buďto že jest vinen neb není ▫ Reum facere, et Reum agere ▫ *obžalovati* ▫ Obžalovati ▫ Reum citare, et In, uel inter reos referre, idem. Reum peragere ▫ *obžalovaného k odsouzení přivesti* ▫ Obžalovaného k odsouzení přivesti ▫ De Reis, uel ex Reis eximere ▫ *od žaloby zprostiti, žaloby nedopustiti, vinnu prominouti* ▫ Od žaloby zprostiti/ žaloby nedopustiti/ vinnu prominouti

Rogare, nonnunquam idem est, quod ferre, et propriè pertinet ad Legislatores ▫ *právo ustanoviti, řád vydati* ▫ Právo vřtanoviti/ řád vydati ▫ Haec lex iure rogata est, Cicero ▫ *toto ustanovení z práva jest nařizeno* ▫ toto vřtanovení z práva jest nařizeno ▫ Rogabat enim Legislator, aut Magistratus, populum, an id placeret, quod statuerent. | Hinc Rogatio ▫ *nařízení, potaz* ▫ Nařizování/ potaz ▫ Sylla rogationem illam de se ferri non

Aa-
aaa4va

uult, Cicero, Rogare sententiam ◻ *potazovati, potaz míti v radě neb soudu* ◻ Potazowati/ potaz miji w Raddě neb Saudu

Sacramentum, lis erat poenalis ◻ *rozepře před soudem, při němž ten, jenž při prohrál, jistou summou peněz pokutován byl* ◻ Rozepře před Saudem/ při němž ten genž při prohrál/ giftau Summau peněz pokutován byl ◻ Et qui eo periculo litigabant. Sacramento contendere, et iusto Sacramento contendere dicebantur, Fuit etiam Sacramentum genus militiae ◻ *když každý obzvláště hajtmanu přísahal neb sliboval* ◻ Když každý obzvláště Hajtmanu přísahal/ neb flibowal ◻ quae legitima dicebatur militia. Hinc illae formulae Sacramento rogare ◻ *pod přísahou tázati* ◻ Pod přijfahau tázati ◻ et Sacramentum dicere, uel Sacramento dicere ◻ *pod přísahou se zavázati, pod přísahou praviti* ◻ Pod přijfahau se zawázati/ pod přijfahau prawiti ◻ Liuius, Consules creetis, quibus liberi nostri sacramenta dicant, Sacramento soluere ◻ *od přísahy zprostiti* ◻ Od přijfahy zprostiti

Sancire ◻ *naříditi, řád ustanoviti* ◻ Nařijditi/ řád vřtanowiti ◻ et Sancire legem ◻ *právo vydati, potvrditi ho* ◻ Právo wydati/ potvrditi ho ◻ Cice: Solon capite sanxit, si quis in seditione non alterutrius partis esset ◻ *Solon pod hrdlem to nařídil, kdo by v bouřce k nižádné straně nepřistoupil* ◻ Solon pod hrdlem to nařídil/ kdo by w bouřce k nižádné straně nepřistoupil ◻ Sanctio ◻ *ustanovení neb práva pod pokutou nařízení* ◻ Vřtanowenij/ neb práwa pod pokutau nařizenij ◻ Capitali functione utitum est ◻ *pod hrdlem jest zapovědino* ◻ Pod hrdlem gest zapovědijno ◻ Budaeus

Satisfare ◻ *rukojmě postaviti, přísahou pojistiti neb uručiti* ◻ Rukogmě postawiti/ | přijfahau pogiftiti/ neb vručiti ◻ Satis accipere ◻ *rukojmě přijiti, jistotu bráti* ◻ Rukogmě přigijiti/ giftotu bráti ◻ Cauere sibi ab aliquo ◻ *před někým se dobře opatřiti* ◻ Před někým se dobře opatřiti

Aa-
aaa4vb

Scifcere ◻ *rozkazovati, veleti, naříditi* ◻ Rozkazowati/ weleti/ nařijditi ◻ Scifcere legem ◻ *právo ustanoviti* ◻ Právo vřtanowiti ◻ Scitum ◻ *rozkaz, nařízení* ◻ Rozkaz/ nařizenij ◻ Plebiscitum ◻ *ustanovení neb rozkaz lidu obecného* ◻ Vřtanowenij/ neb rozkaz lidu obecného ◻ quod nulla autoritate patrum constitutum est

Sectores ◻ *kteříž od lidí do achtu daných neb odsouzených statky na zisk kupují* ◻ Kteříž od lidí do Achtu daných neb odsouzených statky na zisk kupují ◻ Sectio bonorum, uulgò Confiscatio ◻ *pobraní statku za achtovaného do komory královské neb knížecí* ◻ Pobranij statku za Achtovaného do Komory Králowské/ neb Knížecí

Sententia iudicis ◻ *ortel, rozsudek* ◻ Ortel/ rozfudek ◻ Ferre sententiam ◻ *ortel vyřknouti* ◻ Ortel wyřknouti ◻ Omnium sententia absolutus est, Cice ◻ *jednostejnou vejpovědí všech od soudu jest zproštěn* ◻ Gednostejnau waypowědij wřech od Saudu gest zproštěn ◻ Rogare sententiam, et Dicere sententiam, quid significant, uide supra. In sententiam alicuius ire ◻ *s někým se v jeho řeč srovnati, snášeti, strefiti* ◻ S někým se w geho řeč srownati/ snášeti/ streffiti ◻ Inducere sententiam ◻ *ortel zdvihnouti, v nic obrátiti* ◻ Or-

tel zdwihnauti/ w nic obrátiti ◻ Sicut inducere decretum, et circumducere edictum, circumscribere sententiam, idem quod inducere

Sequefter, apud Ciceronem significat ◻ v nětčem jednatel, k zpravení soudci neb těch, kteříž vejpověd činiti mají, nestranní přátelé, prostředníci ◻ W nětčem gednatel/ k zpravenij Saudcy/ neb těch kteříž weypověd činiti magij/ nestrannij přátelé/ prostřednijcy ◻ Interpres | corrupendi iudicij, et qui suffragia latusos sollicitat, à Iureconsultis uero is dicitur, apud quem plures eandem rem, de qua controuersia est, deposuerunt ◻ rozeznávateľ, smlúwce neb k jehožto rukám obě straně to, oč jest rozepře, podali, k urovnání té věci, ubrman ◻ Rozeznávateľ/ smlúwce/ neb k gehožto rukám obě straně/ to oč gest rozepře/ podali/ k vrownánij té věcy/ Vbrman

Bbbbb1ra

Sponsalia, orum ◻ zasnoubení, slib k manželství mezi mužem a ženou ◻ Zafnaubenij/ slib k Manželtwíj mezy mužem a ženau ◻ Ad mulieres miseram factis sponsalibus, Cicerone

Sponfo ◻ základ neb podvolení, když žalobník jmenovitou summu peněz slibuje dáti, jestli že by se to tak nenašlo, o čemž zprávu dává ◻ Základ/ neb podvolenij/ když žalobník gmenowitau summu Peněz slibuje dáti/ gestli že by se to tak nenašlo/ o čemž zprávu dává ◻ Vnde ex sponfo agere, et sponfione facere. Item, Sponfione prouocare ◻ s takovým podvolením ku právu přistoupiti neb někoho poháněti ◻ S takovým podvolením ku právu přistoupiti/ neb někoho poháněti ◻ Sponfione uincere ◻ v takovém podvolení obdržeti ◻ W takovém podvolenij obdržeti ◻ est etiam ludicrae sponfionis genus, cum depositis pignoribus certatur ◻ vetunk, vetování ◻ Wetunk/ wetování ◻ Sponfione uincere ◻ vetunk vyhrati ◻ Wetunk vyhrati ◻ Sponfione uinci ◻ vetunk prohrati ◻ wetunk prohrati ◻ Sponfione facere cum aliquo ◻ s někým vetovati ◻ S někým wetowati ◻ Sponfione prouocare aliquem ◻ někoho k wetunku pobídnouti ◻ Někoho k wetunku pobídnouti ◻ Sponfor ◻ slibce, rukojmě ◻ Slibce/ rukogmě ◻ Consponfor ◻ spolurukojmě ◻ Spolu rukogmě

Statuere ◻ nový řád neb ustanovení udělati, naříditi, právo vyzdvihnouti ◻ Nowý řád/ neb vstanowenij vdělati/ nařijditi/ práwo wyzdwihnauti

Stipulari ◻ připovědi žádati, k slibování nabádati, tázati, jistotu chtíti míti ◻ Přijpowědi žádati/ k slijbowánij nabádati/ tázati/ giftotu chtijti mijti ◻ Cice: Stipulatus es? ubi? quo praefente? quis spondidisse me dicit? ◻ žádal-lis slibu? kde? kdo při tom byl? kdo praví, že sem slibil? ◻ Ziadallis slibu? kde? kdo přitom byl? kdo prawij že sem slijbil? ◻ Stipulari silentium ab aliquo ◻ někoho nabízeti, aby mlčel ◻ Někoho nabijzeti/ aby mlčel ◻ Stipulatio ◻ slibování o tom, o čemž byla otázka neb nabídka ◻ Slibowánij o tom o čemž byla otázka neb nabijdka

Bbbbb1rb

Subscribere caufae, idem quod descendere in caufam ◻ o věc se ujímati, v při se dáti, zastávati ◻ O věc se vgijmati/ w při se dáti/ zastávati ◻ Subscriptor ◻ zástupce, kdo koho

zastává ▫ Zástupce/ kdo koho zastává ▫ Subſignator ▫ *zástupce, zástupce, kdo koho zastává* ▫ Zástupce, zástupce/ kdo koho zaſtává ▫ Subſignator, et Optio, idem

Subfellia, orum ▫ *ſtolice neb ſedadla a miſta ſoudcuow* ▫ Stolice neb ſedadla a miſta Saudcuow ▫ Nam Tribunal erat Quaefitoris, et Praefidis. Verſari in ſubfellijs ▫ *před právem jednati, zástupcím bejtí, řečňovati* ▫ Před právem gednati/ Zástupcým beyti/ řečňovati

Suffragium ▫ *volencuow vyvolení neb hlas každého, když vrchnost nad sebou volí neb ortel vyřknouti mají* ▫ Wolencuow wywolenij/ neb hlas každého/ když Wrchnoſt nad ſebau wolij/ neb ortel wyřknouti magij ▫ Erant autem ſuffragia apud Romanos, aut uocalia, aut tabellaria ▫ *ústně neb psaním* ▫ Vſtně neb pſanijm ▫ Vnde Suffragia inire, et Suffragia ferre ▫ *povoliti, povolení dáti, přimnožiti* ▫ Powoliti/ powolenij dáti/ přimnožiti ▫ Et rem ſuffragijs permittere ▫ *povoliti, aby přimnoženo bylo* ▫ Powoliti/ aby přimnoženo bylo

Supraedes ▫ *podrukomě, podpůrcové* ▫ Podrukogmě/ podpůrcowé

Syngrapha ▫ *ſpoleční zápis, psaní řezaných cedulí* ▫ Společnij zápis/ pſanij řezaných Cedulij ▫ Syngrapha cauere alicui ▫ *s někým řezané cedule zdělati* ▫ S někým řezané Cedule zdělati ▫ Ex ſyngrapha agere | ▫ *zápis neb vlastní ruky psaní neb ceduli řezanou ukázati* ▫ Zápis/ neb wlaſtnij ruky pſanij neb Ceduli řezanou vkázati ▫ Quod ei per ſyngrapham credidifti, Cicero ▫ *cos mu zápisem puojčil neb svěřil* ▫ Cos mu zápiſem puogčil neb ſwěřil

Bbbbb1va

Tabulae ▫ *rejſtra, knihy početní neb tabulky pamětné, dſky* ▫ Regiſtra/ knihy početnij/ neb tabulky pamětné/ dſky ▫ Tabulae accepti ▫ *rejſtra příjmu* ▫ Regiſtra příjmu ▫ Tabulae expenſi ▫ *rejſtra vydání* ▫ Regiſtra wydánij ▫ Si tabulas accepti, et expenſi profert ſuas, Cice. Tabulae etiam pro inſtrumentis accipiuntur ▫ *za liſt, náſtroj, hamffeſt, jednaných věcí poznamenání* ▫ Za Liſt/ náſtroj/ hamffeſt/ gednaných věcý poznamenánij ▫ Tabulae autoritatis plenae ▫ *hodnowěrní liſtové* ▫ Hodnowěrnij liſtowé ▫ Authentica uulgò. Tabularum inſirmatio ▫ *odporování neb odmlouvání proti liſtuom* ▫ Odporovánij neb odmlauwánij proti liſtuom ▫ Tabulas proferre ▫ *jiſtotu neb liſty ukázati, předložiti* ▫ Giſtotu neb liſty vkázati/ předložiti ▫ Tabularium ▫ *armara liſtovní, kde ſe liſty chowají* ▫ Armara liſtownij/ kde ſe liſty chowagij

Teſtari, aliquando ſignificat ▫ *k svědomí povolati, oſvědčiti* ▫ K ſwědomij powolati/ oſwědčiti ▫ Teſtor omnes Deos, Cicero, et, Hoc uos teſtor iudices, idem ▫ *vy, ſoudcové, máte mi toho ſwědkové býti, na wás ſe odwolávám* ▫ Wy Saudcowé máte mi toho ſwědkowé býti/ na wás ſe odwolávám ▫ Aliquando idem eſt quod, Teſtimonio ſum, uel teſtimonium do ▫ *ſwědomí dávám, ſwědčím* ▫ Swědomij dávám/ ſwědčijm ▫ Item, Teſtari ▫ *ſtatek poříditi, kſaſtovati, kſaſt dělati* ▫ Statek poříditi/ kſaſftowati/ kſaſft dělati ▫ Poſit ne quiſquam de filij pupilli re teſtari, Cicero. Teſtato reclamare, uulgò Proteſtari ▫ *ohláſiti neb zjewně oznámiti, té wuole nebejtí, při tom zanechati* ▫ Ohláſyti/ neb zgewně oznámiti/ té wuole nebeyti/ přítom zaſnechati ▫ Teſtificari ▫ *potvrditi, wyſwědčiti, oznámiti,*

Bbbbb1vb

vyjeviti □ Potwrditi/ wyfwědčiti/ oznámiti/ wygewiti □ Testatus □ *známý, povědomý* □
Známý/ powědomý □ Vt res esset multorum oculis testatior, Cicero

Testes graues, locupletes, idonei □ *hodnověrní svědkové* □ Hodnowěrnij fwědkowé □ Item,
Religiosi, et compertae fidei testes. Sed Testes deprehenſi, et aestuantes □ *viklavi a ne-
stáli svědkové* □ Wiklawij a nestálj fwědkowé²²⁸ □ Testes conflati, et subornati □ *způso-
bení, nastrojení svědkové* □ Způfobenij/ nastrogenij fwědkowé □ Fabius Quintilianus

Testes proferre, dare, producere □ *svědky stavěti, vésti* □ Swědky ſtawěti/ wěſti □ Testes
reuocare, et repetere □ *svědky zase vyslyšeti* □ Swědky zase wyslyſſeti □ Testes cum reo
componere □ *svědky obžalovanému před oči stavěti, před ním vyslyšeti* □ Swědky obža-
lowanému před oči ſtawěti/ před njm wyslyſſeti □ Testes refutare, refellere □ *svědky
zavrci, zkaziti* □ Swědky zawrcy/ zkazyti □ Testes eleuare, et Testium fidei eleuare,
inceſſere, labefactare, infirmare □ *svědky zemdliti, za nehodnověrné neb podezřelé míti* □
Swědky zemdliti/ za nehodnowěrné/ neb podezřelé miji □ Testes refrigerare □ *svědky
obrážeti neb v pochybení uvesti* □ Swědky obrážeti/ neb w pochybenij wweſti □ Quinti-
lianus

Testimonium □ *svědomí neb svědectví, svědkuow vyznání* □ Swědomij/ neb fwědectwij fwěd-
kuow vyznání □ Testimonium graue □ *svědomí hodnověrné* □ Swědomij hodnowěrné □
Sic firmiſſimum, et ſanctiſſimum testimonium, apud Cice: Testimonia, quae inter ſe
confligunt, et colliduntur □ *svědomí, kteráž se nesrovnávají a proti sobě znějí* □ Swědomij
kteráž ſe nefrownáwagij/ a proti ſobě zněgij □ Sic etiam, Testimonia ſeſe | refellentia.
Eiurare testimonium □ *odpříſahnouti se svědčiti, nic newěděti* □ Odpříſahnauti ſe fwěd-
čiti/ nic newěděti □ ut ſi quis iuret praefentem ſe non fuiſſe, aut ignorare id, de quo
testes interrogantur. Denunciare testimonium □ *k svědomí dáti ſtraně znáti, oznamiti, aby
se svědomí dávalo* □ K fwědomij dáti ſtraně znáti/ oznamiti/ aby ſe fwědomij dávalo □
Testimonium denunciare cum dictione mulctae □ *pod treſtáním neb pokutou příkazowati
svědomí dáti* □ Pod treſtáníjm neb pokutau příkazowati fwědomij dáti □ Testimonium
ſumere □ *svědomí přijmati* □ Swědomij přigijmati □ Testimonium tribuere, uel imper-
tiri □ *svědomí dáwati* □ Swědomij dáwati □ Pro testimonio dicere □ *za svědomí dáwati,
svědčiti* □ Za fwědomij dáwati/ fwědčiti

Testamentum □ *kšaft, pořizení ſtatku po ſmrti* □ Kſſafft/ pořizzenij ſtatku po ſmrti □ Testa-
mentum facere, et componere □ *kšaft dělati, svůj ſtatek zříditi* □ Kſſafft dělati/ ſwůg ſta-
tek zřijditi □ Testamentum obſignare □ *kšaft zapečetiti* □ Kſſafft zapečetiti □ Ego testa-
mentum compoſui, quod cum uoles, obſignabis, Cice: Testamentum nuncupare □ *kšaft
ústně a ſlovy toliko dělati* □ Kſſafft vſtně/ a ſlowy toliko dělati □ quod milites in acie ſtan-
tes facere ſolebant. Testamenta ſupponere, uel ſubijcere □ *falešné kšafty tajně ſpíſowati,
podvrci* □ Falešné kſſaffty tagně ſpíſowati/ podwrcy

Bbbbb2ra

²²⁸ [fwědkowé] fwěkowé tisk

Tormenta ▫ *mučení, trápení* ▫ Mučenij/ trápenij ▫ Tormentis quaerere ▫ *právem útrpným tázati, mučiti* ▫ Právem vtrpným tázati/ mučiti ▫ Tormenta adhibere, idem. Dare se in tormenta ▫ *v trápení se podavati* ▫ W trápenij se podawati ▫ Cicero

Tutela ▫ *ochrana, zastávání neb zpráva nad někým, kdo se sám zpravovati a chrániti neumí* ▫ Ochrana/ zaštávanij/ neb zpráva nad někým/ kdo se sám zprawowati a chrániti nevmij | ▫ Dare se in tutelam alicui, et Tutelae alicuius subijcere se ▫ *pod něčji ochranu dáti se, někomu poručiti se* ▫ Pod něčjij ochranu dáti se/ někomu poručiti se ▫ In fuam tutelam peruenisse, et suae tutelae esse ▫ *k svým letuom přijíti a sám svouj statek zpravovati, ochránce víc nepotřebowati* ▫ K swým letuom přijjiti/ a sám swuog statek zprawowati/ ochránce wije nepotřebowati

Bbbbb2rb

Tutor ▫ *ochránce, poručník, zpráwce* ▫ Ochránce/ poručnjik/ zpráwce ▫ Tutorem instituere, et constituere ▫ *poručníka neb ochránci k opatrování ustanowiti* ▫ Poručnjika/ neb ochránce k opatrowánij wstanowiti

Vacare, inter alia significat Cessare, Otium habere ▫ *chvíli míti, bez práce bejti* ▫ Chwiji miyti/ bez práce beyti ▫ Vnde Vacatio, quod nunc Priuilegium uocant ▫ *swoboda od práce* ▫ Swoboda od práce ▫ Vacationem dare ▫ *swobodu dáti* ▫ Swobodu dáti ▫ Vacationem dare militiae, Cicero ▫ *swobodu dáti před tažením k boji, jízdy zbawiti, před wojnou osvoboditi* ▫ Swobodu dáti před tažením k bogi/ gijzdy zbawiti/ před wognau ofwoboditi ▫ Sic Vacationem habere communis iuris ▫ *swobodu míti, před obecným právem nebejwati* ▫ Swobodu miyti/ před obecným právem nebeywati ▫ Vacatio omnium rerum ▫ *swoboda před všemi věcmi* ▫ Swoboda před wšlemi věcmi

Vadari ▫ *pod trestáním ku práwu napomenouti, na jmenovaný den k soudu povolati, k stání oběslati, doháněti* ▫ Pod trestáním ku práwu napomenauti/ na gmenovaný den k faudu powolati/ k stánij oběslati/ doháněti ▫ Vadari uis? promittit, in uis uocas? sequitur, Cicero, Vades ▫ *rukogmowé, z strany zločinstwa* ▫ Rukogmowé/ z strany zločinstwa ▫ Vades poscere ▫ *rukogmě chtíti míti, jich žádati* ▫ Rukogmě chtijti miyti/ gich žádati ▫ Vades dare ▫ *rukogmě postawiti, trošty k soudu dáwati* ▫ Rukogmě postawiti/ trošty k faudu dáwati ▫ Liuius, | Nisi uades daret, praehendi à uiatore, atque in carcerem duci iussurunt. Vadimonium ▫ *slibování ku práwu rukogemstwím, přiřikání, že se postawí na uloženéj den před právem* ▫ Slibowánij ku práwu rukogemstwím/ přiřikánij/ že se postawij na vložený den před právem ▫ Vadimonium obire ▫ *k jmenowitému dni státi, postawiti se* ▫ K gmenowitému dni státi/ postawiti se ▫ quod et Vadimonium fisteri dicitur apud Cice: Vadimonium deferere ▫ *k jmenowitému dni nestáti* ▫ K gmenowitému dni nestáti ▫ Vnde defertum uadimonium, quod graeco uocabulo Eremodicium uocatur. Differre uadimonium ▫ *uloženéj dne odložiti, hojemství dáti* ▫ Vložený dne odložiti/ hogemstwíj dáti ▫ Vadimonium missum facere ▫ *z rukogemství propustiti* ▫ Z rukogemstwíj propustiti ▫ Vadimonio obstricti ▫ *kteríž rychtáři slíbili, že ku práwu chtějí státi, když napomenuti budou* ▫ Kteríž Rychtáři slíbili/ že ku práwu chtějí státi/ když napomenuti budou

Bbbbb2va

Vindicare, aliquando significat punire ◻ *trestati, mstíti* ◻ Trestati/ mstítij ◻ Petimus ut quàm acerrimè maleficia uindicetis, Cicero, Aliquando idem est, quod afferere, liberare ◻ *retovati, vyprostítí, právem přivlastniti* ◻ Retovati/ wyprostítí/ právem přivlastniti ◻ Cicero, Quae nos à tributis possent uindicare ◻ *kterěz by nás před šacunky neb daněmi mohly obraniti* ◻ Kterěz by nás před šacunky neb daněmi mohly obraniti ◻ Idem, Rempub-licam in libertatem uindicavit ◻ *obec, město v svobodu uvedl, k svobodě přivedl* ◻ Obec/ Město w Svobodu vvedl/ k švobodě přivedl ◻ Hinc Vindiciae, hoc est, Fiduciaria possessio ◻ *vladnutí některou věcí, ješto v rozepři jest, až do urovnání též rozepře* ◻ Wladnu-tij některou věcý/ gestto w rozepři gest/ až do vrownánij též rozepře ◻ Vulgò Recre-dentia appellatur. Et Lis Vindiciarum ◻ *pře neb sváda pro takové věci držení* ◻ Pře neb šváda pro takové | věcy drženíj ◻ Postulare uindicias secundum libertatem ◻ *žádati, aby to, oč rozepře jest, poněvadž má o to urovnání bejti, svobodné zuostalo* ◻ Zíádati/ aby to/ oč rozepře gest/ poněwadž má o to vrownánij beyti/ švobodné zuostalo ◻ Dare uindicias secundum libertatem ◻ *při svobodě neb v svobodném držení nechati, zuostaviti, až ta věc soudem rozeznána bude* ◻ Při švobodě/ neb w švobodném drženíj nechati/ zuostawiti/ až ta věc soudem rozeznána bude

Bbbbb2vb

Vocare in ius ◻ *před právo povolati, ku právu pohnati* ◻ Před právo powolati/ ku právu pohnati ◻ Citare. Vocatio in ius domum, uel praesenti denunciata ◻ *oznámení ku právu ústně dané, doma neb před očima přítomně* ◻ Oznámenij ku právu vřtně dané/ doma/ neb před očima přítomně ◻ Vocationem habent, non autem praehensionem, ut Ponti-ficij iudices ◻ *mají moc povolati, ale nejímají a v vězení bráti* ◻ Magij moc powolati/ ale negijmati/ a w vězeníj bráti

Vfucapere ◻ *skrze dlouhé užívání sobě vlastně osobiti, za dědičné držeti* ◻ Skrze dlauhé vži-jwánij sobě wlastně ofobiti/ za dědičné držeti ◻ Cicero, Nihil mortales à dijs immorta-libus ufucapere possunt. Et Vfucapio, onis, nomen ◻ *vlastní statek, kterýž skrze pokojné užívání za několik let právem držán jest, pozemský statek skrze třidceti, movitý, běžný statek skrze tři léta* ◻ Wlastnij statek/ kterýž škrze pokogné vžijwánij za několik let právem držán gest/ pozemský statek škrze třidceti/ mowitý/ běžný statek škrze tři léta ◻ Vulgò Praescriptio ◻ *promlčení* ◻ Promlčenj

Vfusfructus ◻ *užívání cizího statku, rovně, jako by náš byl, však bez zlehčení neb umenšení jeho* ◻ Vžijwánij cyzýho statku/ rovně yako by náš byl/ wřlak bez zlehčeníj/ neb vmenšfenij geho ◻ Mulier, cui uir bonorum suorum ufumfructum legauit, Cicero in Topicis

FINIS.
DEO GRATIA.

Summary

The digital edition of Tomáš Rešl's *Dictionarium latino-bohemicum*, originally published in 1560 in Olomouc by Jan Günther, is the first modern presentation of this humanistic dictionary. The project was carried out by experts in historical Czech (A. M. Černá, J. Dušek, K. Voleková), Latin (J. Dušek, O. Navrátilová) and Greek (K. Pořízková). Additionally, improvements were made to the tool for converting transliterated Czech into transcribed Czech, as well as to the search system, allowing for more advanced work with the online version of the dictionary (O. Svoboda in cooperation with B. Lehečka).

The digital edition is available in two formats: as a PDF, suitable for offline use and printing, and online via the *Vokabulář webový* website (<https://vokabular.ujc.cas.cz/zdroje.aspx>), where users can search by language and use regular expressions. The edition is based on photocopies of the original print, preserved in the National Library of the Czech Republic (shelf-mark 65 D 3721).

The edition of the dictionary is preceded by an introduction that explores the life and work of Tomáš Rešl (1520–1562)—a priest, preacher, translator, and lexicographer—with a particular focus on his key lexical work, *Dictionarium latino-bohemicum*. This dictionary is a Czech-language adaptation of *Dictionarium latino-germanicum* by the Swiss preacher, teacher and lexicographer Petrus Dasypodius (c. 1490–1559), which was published in Strasbourg in 1554. Rešl's dictionary holds a unique place in the history of Czech lexicography as it is the first to use alphabetical order. In addition to the main dictionary section, it includes 29 thematic chapters (“nomenclators”), whose vocabulary is also alphabetically arranged. The entire work consists of 756 quarto-format pages and over 10,000 entries—comparable in size, in the 16th century, only to the later dictionaries by Veleslavín.

Rešl's dictionary was also an important resource for later lexicographers. The most renowned humanist lexicographer, Daniel Adam of Veleslavín (1546–1599), incorporated much of Rešl's lexicon into his own dictionaries, which in turn influenced all later Czech lexicographical works – from the humanist and Baroque periods to the national revival dictionaries of J. Dobrovský and J. Jungmann. In adapting Dasypodius's work, Rešl expanded the Czech section of many entries, often including more synonyms than were present in the Latin or original German versions. Additionally, instead of providing literal translations of Latin fixed phrases (such as proverbs), he replaced them with their closest Czech equivalents.

The dictionary also preserves numerous expressions that do not appear in other texts, making some of them likely Rešl's own neologisms (e.g., *dejmek*—“little smoke”, *lháříček*—“little liar”, *strašlivíčký*—“very horrible”). These newly coined words mostly follow Czech word-formation patterns of the period, and none can be considered lingu-

istically incorrect. Rešl's use of Czech (in this and his other works) was highly praised by scholars such as J. Jungmann.

The original text was edited in accordance with the principles for publishing humanist-era works. All languages have been retranscribed based on widely accepted conventions. A detailed editorial note, structured by language (transliterated Czech, transcribed Czech, Latin) explains cases where individualized decisions were necessary. The Czech text appears in both a transliterated version and modern Czech orthography, making the dictionary more accessible to contemporary users. For the same reason, Rešl's preface and the preface and celebratory verses by K. Hecyr were translated from Latin into Czech. In transcribing the Latin, the goal was to remain as faithful as possible to the original, with exceptions outlined in the editorial note. The edition also includes a critical apparatus, particularly a note on emendations.